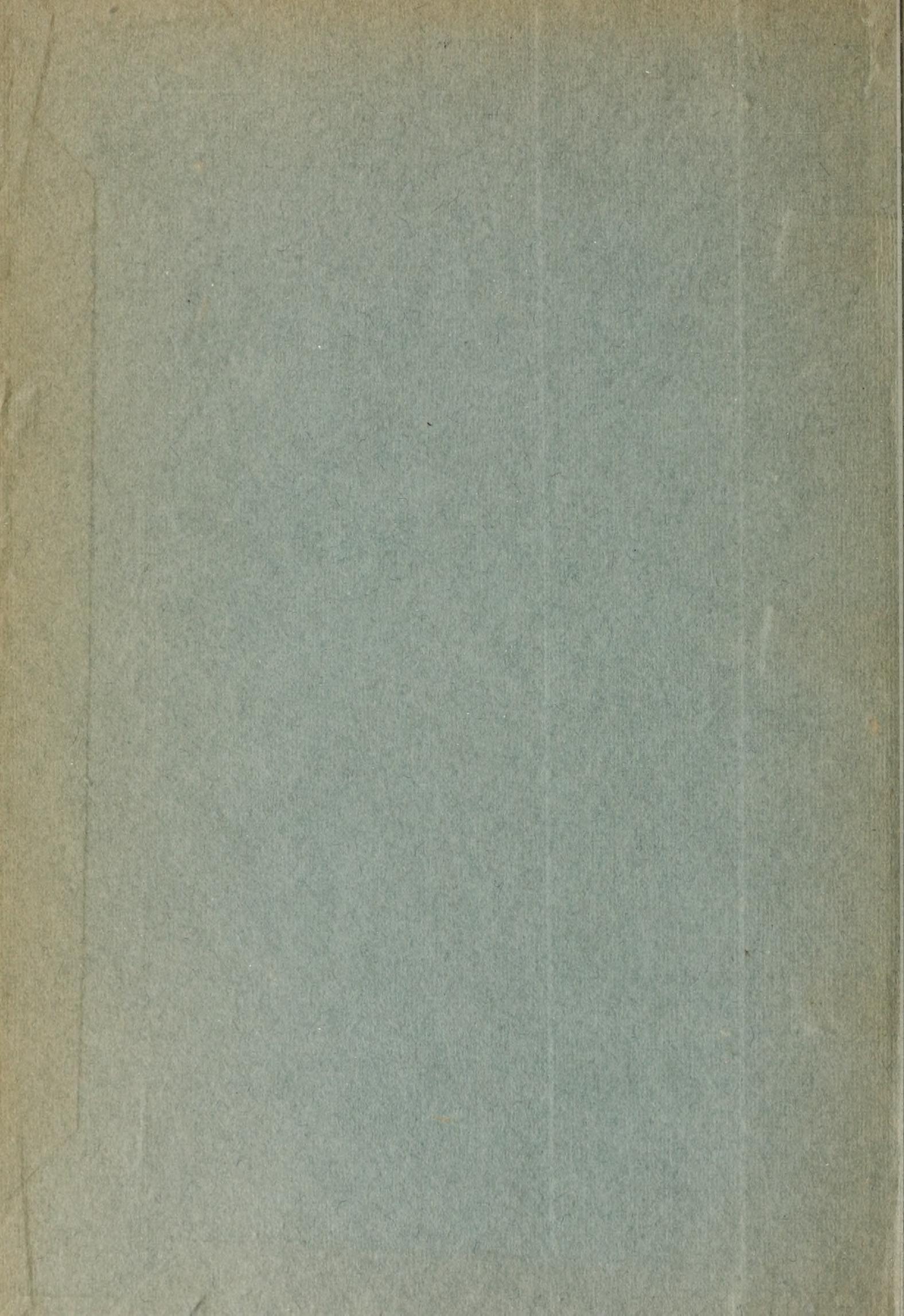
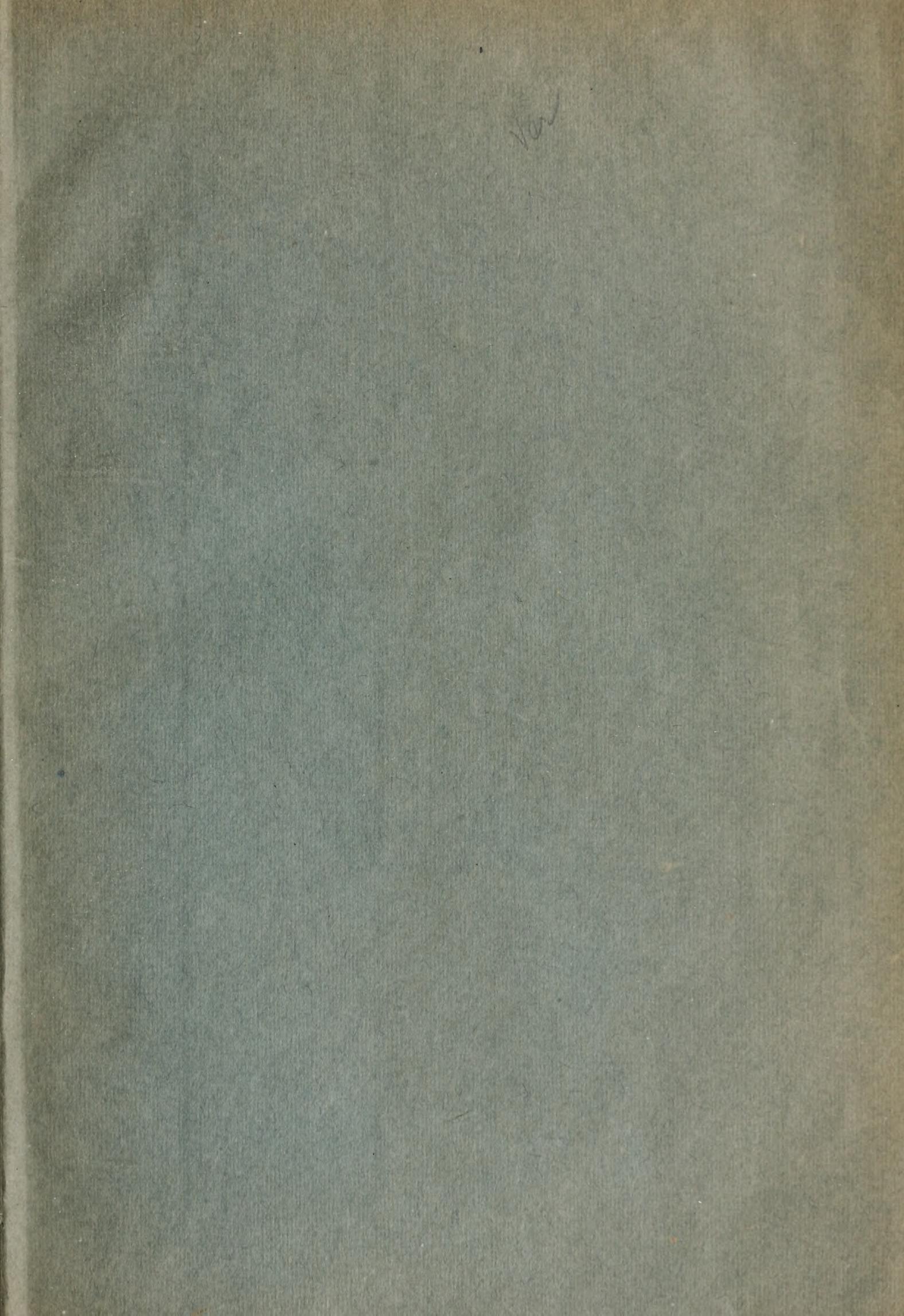

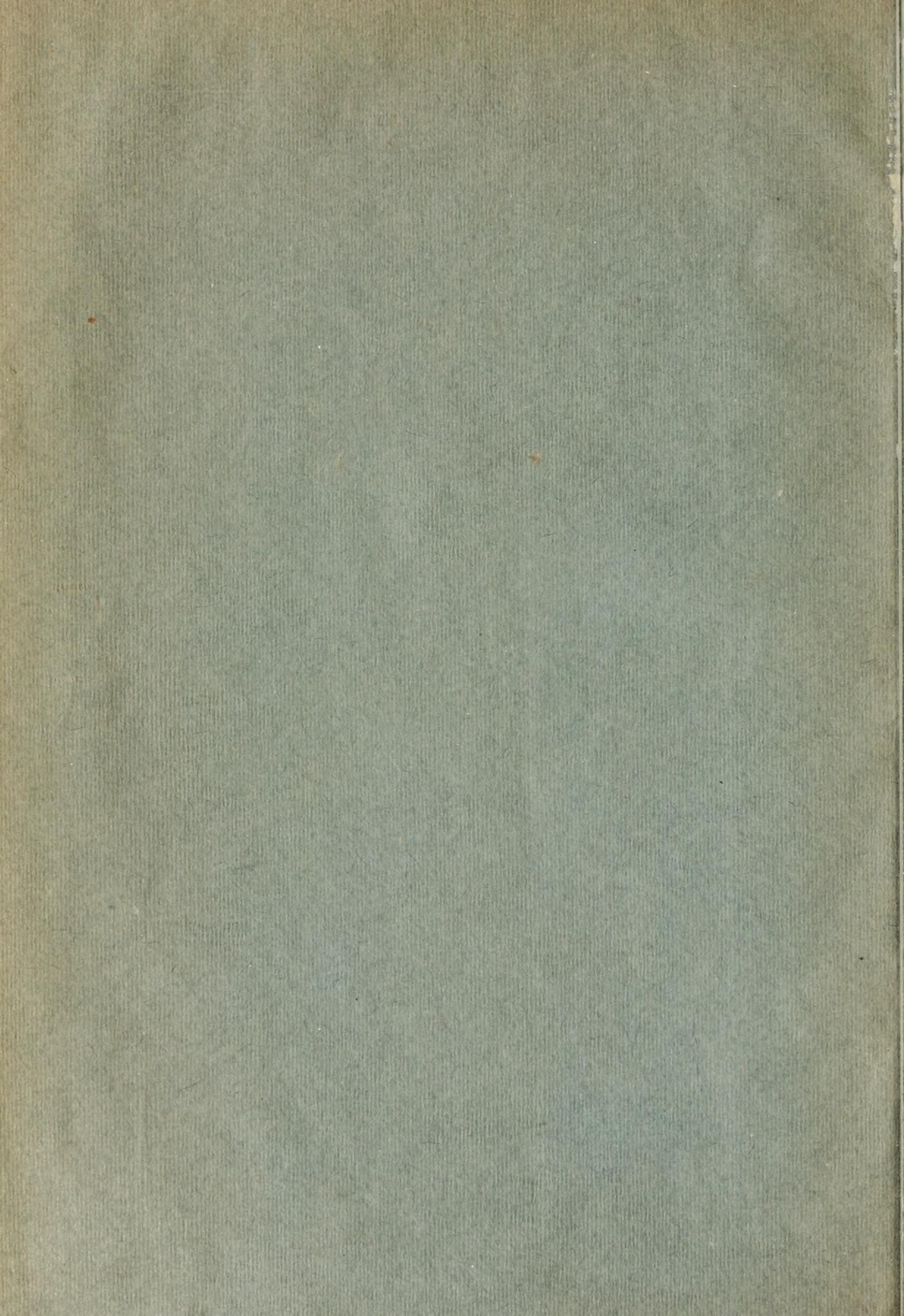
UNIVERSITY OF TORONTO

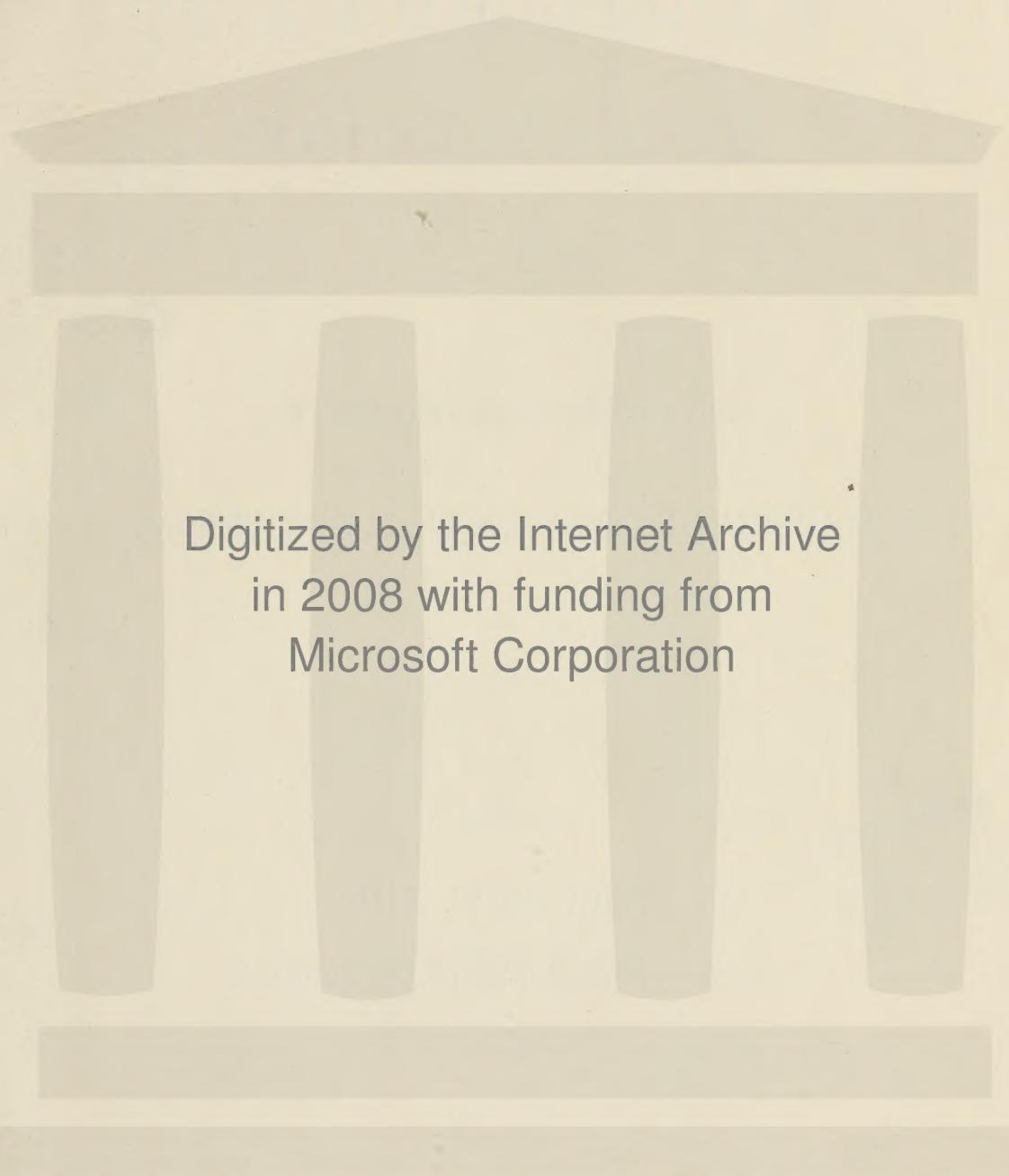

3 1761 00495564 7

Digitized by the Internet Archive
in 2008 with funding from
Microsoft Corporation

Aristote

A717
A718

COMMENTARIA
IN ARISTOTELEM
GRAECA

PA
3902

A25

EDITA CONSILIO ET AUCTORITATE

1882

V.13

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE pars. 1-2

VOLUMNIS XIII

PARS I PHIOPONUS IN CATEGORIAS

BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI

MDCCCLXXXVIII

Joannes Philoponus
PHILOPONI (OLIM AMMONII)

IN ARISTOTELIS
CATEGORIAS
COMMENTARIUM

CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

EDIDIT

*199899
15/11/26*

ADOLFUS BUSSE

BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI

M D C C C L X X X X V I I I
1 8 9 8

P R A E F A T I O

Quae ratio inter Philoponi et Ammonii, qui dicitur, commentaria intercedat, cum ad lucidum perductum esse videatur¹⁾, meum est de fundamentis huius editionis paucis praefari. cui duos libros manuscriptos substruendos esse censuimus, C et F, uno ex exemplo derivatos²⁾ eoque omni genere macularum inquinato. id cum ex quavis pagina apparet tum lemmatum verbis miserrime depravatis intellegitur. quaerentibus autem nobis, uter codex exempli memoriam fidelius servaverit, quamquam uterque librarius neglegentissime rem egit, tamen codici F paulo plus auctoritatis tribuendum esse putavi, quod huius librarius correctionibus saltem abstinuit, is qui codicem C exaravit exempli menda haud raro coniecturis obfuscavit (cf. p. 205,27). quare et in orthographicis me ad codicis F memoriam applicavi et lemmata, in C ex quodam Aristotelis codice amplificata, inde terminavi.

Ab altera manu et C et F paucas levesque passi sunt correctiones C²F² maximam partem, ut videtur, ex aliis exemplis haustas.

His codicibus consuetudine nostra addidi editionem principem Aldinam (a), quae quamquam ex eodem archetypo derivata ipsaque a compluribus locis expositionibus ex codice Marciano 217 consimili³⁾ aucta,

¹⁾ Vide Ammonii in *Categorias* praef. p. I sq.

²⁾ hoc docet et lacunarum aequalitas (p. 86,3. 9 168,23. 29) et discrepantiarum consensus, cuius luculentum est exemplum p. 171,6, ubi in Paris. 1928 et Vind. 10 ad lectionem οὐσιῶδες αὐτοῦ ἔστι adnotatum est ἐτερ(ον) καὶ οὐσία αὐτοῦ ἔστι, quae lectio nunc in CF invenitur.

³⁾ editorem non ipsum codicem Marc. 217 in usum vertisse, sed consimilem atque Marciano praestantiores, intellegitur ex discrepantiis lectionum maximeque ex locis in Marciano lacunosis, velut p. 39 not. 15 in Marciano verba κατηγορῆται — δποκειμένου et

genuinis verbis interdum loco turbatis (cf. p. 192,7), atque correctoris manum saepissime experta est, tamen memoriam nonnunquam codicibus fidelius servavit magnoque usui iis locis nobis fuit, quibus exemplum codicum CF defecerat.

Quae cum ita essent, multis locis de scriptoris sententiis desperandum fuit, nisi aliunde subsidia emendandi nobis praesto fuissent, velut ex Ammonii commentario, cuius interpretationes saepe ad verbum Philoponus transcripsit, atque ex Philoponi codicibus Ammonii aliorumque commentis auctis (Paris. 2051, Paris. 1928, Vind. 10, Marc. 217).

His subsidiis nisus multum abest ut omnia menda abstergere potuerim, tamen verborum contextum ita expedivisse mihi videor, ut quid sibi velit scriptor fere appareat.

δισύλλαβον — ἄνθρωπος ad sensum necessaria desunt, p. 117 not. 5 in Marciano ὁ οὖν πατὴρ — ἔχει desideratur. ea autem scholia editionis, quae in Marciano non occurunt (p. 71,18. 19 74,20 92,6 alias), editor non ex eodem codice sed ex alio fonte hausisse iudicandus est.

Ser. Berolini

Id. Sept. MDCCCLXXXVIII

AD. BUSSE.

SUPPLEMENTUM PRAEFATIONIS

CONSPECTUS LIBRORUM MANU SCRIPTORUM ET IMPRESSORUM

PARISINUS 2051, quem in praefatione Ammonii in Categorias [p. X] A dixi in priore commentarii parte Philoponi librum decurtatum atque Ammonii aliorumque interpretationibus intermixtum, in posteriore et quidem inde a quantitate purum illibatumque continere, similis est codici C eumque fide propemodum adaequat. quare quamquam quibusdam locis sinceram lectionem solus servavit nobisque in restituendis verbis nonnunquam erat subsidio, tamen aliis locis correctoris manum aperte prodit. sub finem multa sunt evanida. contulit Guilelmus Schmitthenner Mattiacus.

p. 83,5 περὶ τοῦ ποσοῦ || 9 πρώτην || 11 αὐτῇ εἶναι coll. || 13 ποιεῖται λ. coll. || δευτέραν || 16 τὰς — δέχεται] ποιοῦται || 21 διήρηται || τὴν δευτ. || 84,2.3 τῶ τρ. διαστατόν (sic) || 4 τοῦ ομ. || 5 τὸ (post καὶ) ομ. || 6 πρὸς ἄλλ. συμπ. coll. || 14. 15 δύν. εἶναι coll. || 15 ἄρα] δὲ || 16 ἐπεὶ] εἰ γάρ μὴ εἴη ἔτερον ἀλλὰ ταυτὸν τό τε πέρας καὶ τὸ περατούμενον || pr. ἡ ομ. || καλλεῖν || 17 πόστ μὲν add. τοι || 21 σωκράτεις || 23 μὴ] μὲν || 25 καθόλον || 33 πλάτος καὶ μῆκος coll. || 85,1 μόνην || 3 που ομ. || ἔστι πεπ. coll. || 5 ἔστι (pr. I.) || 11 προσβαλόντος || 13 μόνον ἀπλ. coll. || 15 τι ομ. || συνταχθήσ. || 17 ἥτις] τις || post μόνον add. ἥτις καὶ || 18 αὐτά] ταῦτα || 21 διωρισμένον || 25 αὐ τῆς] αὐτῆς || 29 δὴ οὖν || οὐκ] μὴ || 30 καὶ ομ. || 32 ἔσται (pr. I.) || 86,6 ἀδιάστατον || 13 πρῶτα || 14 εἰσήγαγεν || 15. 16 ἔχόντων — οἰκοθεν ομ. || 17 εἶναι ομ. || 20. 21 συνέλθοι || 27 τοῦτο (pr. I.) || λέγων δὴ || τούτ. ὅντ. coll. || 27. 28 χρ. μεγ. κιν. coll. || 28 ἔχη (alt. I.) || 29 ἔχει ομ. || 30 γενομ. || 87,1 ἐπὶ] ὑπὸ || 5 ἀφ' ||

204,24 δέκα ομ. || 205,1 ὑπόδημα || 5 τοῦ πάσχ. || τὸν] τῶν || 8. 9 ποσαχῶς — λεγόμεθα] τὸ ἔχειν κατὰ πολλοὺς τρόπους οἰόμεθα || 9 ποιόν || 11 λέγοιτο τὸ ξύλον] λέγει (rel. evan.) || 16. 17 ἀλλοτριώτερον || 19 μᾶλλον] ἄλλο || 20 μόνων || 22 μέρος (alt. I.) || 24 lemma ομ. || 27 αὐτοῖς || 27 post μὴν add. φησιν ||

PARISINUS 1928 et VINDOBONENSIS 10, de quibus in praefatione BV Ammonii [p. XII] exposui, ex exemplo descripti sunt cognato ei libro, unde editio princeps fluxit. quod qui confecit satis diligenter rem egisse videtur ac praeter suum codicem inspexit alium librum codicibus Cf similem, unde modo lectiones in marginibus appinxit modo in contextum verborum recepit. neque divinandō, ni fallor, prorsus abstinuit. codi-

cem V gemello B fide cedere, etiam in hoc commentario saepe conspicitur. Parisinum contulit G. Schmitthenner, Vindobonensem S. Mekler.

p. 83,7 ἡ om. V || 9 πρώτην || 11 αὐτῆν εἶναι coll. || 13 ποιεῖται λ. coll. || δευτέραν || καὶ om. || 16 ante τριήν add. καὶ || 17 ὁ om. || 18 τρίτην post ἔχει coll. || 21 τὴν δευτ. || 22 τὸ δεύτ. V || 84,1 ποτέραν—δευτέραν] πότερον || 2 γάρ om. || 7 διορισμὸν V || 8 post εἶδη add. εἰσὶ || 8. 9 γραμμὴ ἐπιφάνεια σῶμα τόπος χρόνος .. ἀριθμὸς καὶ λόγος || 10 ἐκ τῆς γεωμ. || 11 ante μῆκος add. ἦτοι || 12 καὶ βάθος, τουτέστι πάχος || 14. 15 δύναται (sic) εἶναι || 16 ἐπει] εἰ δὲ μὴ || πέρατα] παρὰ τὰ V || 17 post μὲν add. τοι || 20. 21 ἔσονται — σωκράτης] σωκράτης ἡ εἰκὼν || 22 ἐπει δὲ || 22. 23 εἶναι] εἰεν || 26 ἀπερατίζειν || 85,1 μόνην || 3 που om. || 4 τὸ μῆκος || 5 ἐστι (pr. I) || 13 μόνον ἀπλ. coll. || 15 τι ante τούτων coll. || 17 post μόνον add. καὶ || 20 γάρ] δὲ || ἔσκοτίσθαι || 21 ὅν] ως || 23 φυτικὸς V || αὖ τῆς] αὐτῆς || 26 προσλ. μόνον coll. || 29 προσλαμβ. B || δὴ οὖν || 30 καὶ] κατὰ || 86,2 ἀργὴ—γραμμῆς om. V || 6 ἀδιάστατον || 14 συνήγαγεν || 17 γάρ] δὲ || 18 μῆνα] μὴν || 19 καὶ om. || 20 αὐτοῦ V || 20. 21 συνέλθοι || 27 τοῦτο (pr. I.) || λέγων δὴ || 30 τούτω (superscr. οὐ) || 34 post κίνησις add. καὶ ὁ χρόνος || 87,1 ἡ ἐπὶ ταύτῃ (in mrg. ἄλλος ἡ ὑπὸ ταύτης) || 3 ad τῆς ἐν ταύτῃ add. in mrg. ἡ τῆς ἐν τούτῳ || 5 ἀφ' ||

204,24 ὁμ. ἐστι φωνή coll. || δέκα om. || 205,8. 9 ποσαχῶς—λεγόμεθα] τὸ ἔχειν κατὰ πολλοὺς τρόπους λέγειν εἰώθαμεν || 9 ποιόν || 11 λέγοιτό τις || 14 post οἰκίαν add. ἡ ἀγρόν V (suppl. in mrg. B) || 16 ἔχει (alt. I) || 19 μᾶλλον] ἄλλο || 20 ἐπὶ om. || 21 ἔχει || 22 ἔχει || 24 lemma om. || 26 post δὲ add. εἰ V superscr. B || αὐτοῖς || βουλ.] μετριάζων πρὸς ||

C LAURENTIANUS 10,26 [v. Ammonii in Porph. Isag. praef. p. XII] f. 79^v—80^r sub titulo γένος ἀριστοτέλους maiorem partem Aristotelis vitae exhibet. extrema vitae pars et disputatio de arte logica¹⁾ interciderunt. f. 80^v—148^v continetur Philoponi liber ornatus figuris methodicis notisque marginalibus, quae rubro atramento exarata interdum in verborum contextum irrepserunt. diligentia scribendi per totum opus desideratur, exitus verborum compendiis deformati sunt. de fide videoas p. V. contulit codicem J. Tschiedel Romanus.

D LAURENTIANUS 72,1 [Bandini III p. 26] chartaceus saeculo XIII scriptus f. 88^r—122^v hoc commentarium exhibit, sed desinit iam in verba τὸ δὲ γυναικα ἔχειν ἡ ἀγρὸν ἡ τι (p. 205,1). ante Aristotelis vitam et illam de arte logica disputationem, quae commentarium antecedunt, altera manu additus est titulus Ἰωάννου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου, ante ipsum commentarium inscribitur Σχόλια τῶν ἀριστοτέλους κατηγοριῶν. fidem si quaerimus, exemplum codicis ei exemplo unde CF fluxerunt haud multum cessisse videtur, sed a viro docto neque Ammoniani commentarii ignaro multas passum esse correctiones, alias ieunias alias nitidas. quare suspicio mota est, ne ubiunque codex a ceteris libris abhorrebat, correctoris libido subesset. tamen quaedam lectiones dignae videbantur, quae in contextum verborum reciperentur. contulit J. Tschiedel.

p. 1,3 ante βιβλ. add. ἡμῖν || 11 alt. ἡ om. || 13 ἐπετηδεύσατο | ὄποιον | 16 μόνα om. || 20 καὶ] ἡ || 2,2 ἐν ὁ ἐδίδασκεν om. || 4 κρίσεως || 5 τοῦ om. || 7 ante ἐφεκτ. add. καὶ || οὖν om. || 8 τὴν τοιαύτην || πύρων | 9 φησίν post αὐτὸν (10) coll. || 10 ἀμήκλ.] ἀδύνατον || παραρεύσ. || 11 περὶ om. || ἔσται || 14 ἀνάνευον || 16 ἐμβ. ποτ. coll. || 18 ἔχει || 19 περὶ om. || 21 τὸν λόγον ἡ τὸν ἔλεγχον || 22 ὅτι] καὶ | 23 ἡμῖν || 24 ὅτι

¹⁾ de qua videoas Hermae tom. XXVIII (1893) p. 252sq.

ἔστιν ἀκ. ὡς μὴ κατ. coll. || 25 ἐλεγκ.] τὸ εὐέλεγκτον || post γάρ add. καὶ || φησίν δὲ πλάτων || 26 γάρ om. || σαλνεί || 28 ὑπήρχ. || 29 οὕτως om. || 3,4 ἦτοι τὸ τέλος σκιάν || 5 ἔλεγον || 6 τοὺς om. || 9 τῶν Ἀριστ.—συντελ.. (21) in figuram digesta multis locis abhorrent || 23 ὑπὸ] παρὰ || τῆς βασ. || 24 post γεγρ. add. εἰς μίαν βίβλον || 27 ἔχει τὸ] ἄχρι τοῦ || 29 ἀπεσημειοῦντο || 4,5. 6 πραγμάτων || 7 μόνου om. || ante οὐρ. add. περὶ || 11 καὶ αὐτοπρ. μὲν || 14 ἔτερα || 15 καὶ om. || 20. 21 δοκοῦντά τε || 21 post ἀποδ. add. καὶ ἀκριβεστάτων || 22 παρακολουθῆσαι || 23 alt. τὰ om. || 24 τὰ om. || 28 καλοῦ || 30 τούτων om. || 34 τῶν τοίχ. post. ὁρθὸς coll. || 5,1 εἰσι || φύσιν (πραγματείαν om.) || 2 πεπραγμένα || 3 φυσικὰ || 5 καὶ om. || 7 post γάρ add. καὶ || 8 αἱ om. || 9 προτέρων || 12 φασι om. || αὐτόθι || 13 οὐ om. || καὶ om. || 14 διδάσκοντες || 15 ἦν] οὖν || τὸ om. || 16 σιδύνιος || 21 τῇ om. || 22 πρότερον om. || 22. 23 εὐγερῶς || 23 τοῖς λεγομένοις αὐτοῦ ἄλλοις συγγρ. || 25. 26 τὸ λογ. ὑπὸ τῶν π. coll. || 26 μὴ om. || 27 ἀκριβῶς || 28. 29 ὅντ. οὕτως || 35 ἀπ.] τῶν πάντων || 6,1 μίαν om. || καὶ om. || 2 παραγενέσθαι || 5 ὑπὸ || 8 ἦν κατὰ ποιῶν om. || 10 κατὰ om. || 13. 14 ἐξ τῶν σωμ. om. || 14 νοεῖσθαι || ἀν] μὲν || 17 post ἀκρ. add. καὶ ἀσαφὲς καὶ δύσκολον || 20 οὐ om. || γράψαντος in lac. om. ||

COISLINIANUS 330 [H. Omont III p. 138] membranaceus f. 17^v—43^r E Aristotelis Categorias exhibit, quarum prior pars f. 17^v—22^r med. ornata est scholiis fere saeculo XII exaratis, quae titulo anteposito ἀπὸ τῆς τοῦ φιλοπόνου ἔξηγήσεως incipiunt σκοπός ἔστι τῷ ἀριστοτέλει ἐν ταῖς κατηγορίαις et desinunt in verba ἐπειδὴ μηδὲ πέφυκε μίγνυσθαι (p. 77,13). quae ab altera manu adiecta sunt, nihil valent. haec scholia ad emendandum librum pro vetustate codicis magno nobis fuissent usui, nisi scholiastes in excerptendo nefaria usus esset libidine. nunc autem interpretationes artius contraxit, ordines perturbavit, verba sine iusta causa mutavit. quare sinceritate memoriae perdita paucis locis codex idoneus videbatur, unde subsidium emendandi peteremus. sed ut scholiastae ratio perspiciatur, ex iis, quae E. Richter Berolinensis in usum nostrum contulit vel descripsit, specimen subiciam.

f. 17^v Σκοπός ἔστι τῷ ἀριστοτέλει ἐν ταῖς κατηγορίαις περὶ (διδάξαι superscr. m²) φωνῶν (ἀπλῶν m²) σημαίνουσῶν πράγματα (ἀπλᾶ m²) διὰ μέσων νοημάτων (ἀπλῶν m²) κατὰ τὸν φιλόπονον συμφωνοῦντα τῷ ἴαριθλίῳ. ἔτι καλῶς ὁ σκοπός περὶ ἀπλῶν (Phil. p. 12,10) || expl. νοημάτων ||

Κατηγορίαι ἐπιγέγραπται τὸ βιβλίον κατ' ἔξοχήν· ἐπεὶ γάρ περὶ τῶν γενικωτάτων γενῶν ὁ ἀριστοτέλης μέλλει διδάξαι ἡμᾶς, ἀ (p. 12,25) || οὖν om. || 26 ἐπιγέγραπται || expl. τὸ βιβλίον ||

Περὶ τῶν ὁμωνύμων καὶ συνωνύμων ἐνταῦθα ἐμνήσθη διότι (p. 14,25) || χρήζει ante ἐν coll. || expl. διδασκαλία ||

Προέταξε δὲ τὰ ὁμώνυμα τῶν συνωνύμων διὰ τὸ ἀπλούστερα εἶναι αὐτὰ τῶν συνωνύμων καὶ ὅτι (p. 15,12) || 13 ἔστι om. || τῶν συν. om. || 14 κατ.] λέγεται || expl. συνωνύμως ||

‘Ομώνυμα δὲ εἶπε καὶ οὐχ ὁμώνυμον διὰ τὸ ὁμώνυμον μὴ εἶναι ἐν οὐ (p. 15,34) || εἶναι τι coll. || expl. ὁμώνυμον (p. 16,1 pr. l.) ||

Λέγεται δὲ εἶπε καὶ οὐ λέγονται, ἐπειδὴ (p. 16,3) || post εἰσι add. καὶ διάφορα || ὅμως] οὖν || 4 ὑπάρχ.] εἰσι. tum pergitur ἄλλως (?) εἶπε τὸ λέγεται καὶ διὰ τὴν ἀττικὴν συνήθειαν ὡς τρέχει τὰ παιδία (cf. p. 16,7) ||

Τὸ μόνον διχῶς· ἢ τὸ μοναδικόν, ὡς λέγομεν μόνον ἥλιον, ἢ πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἐτέρου τινὸς πράγματος, ὡς ὅταν εἴπωμεν· ἀπελείφθην (p. 18,19) || καλτοι—ιμάτιον (20) om. || 20 ἀλλὰ] ὅπερ || 21 post ὅπλων pergitur ἐνταῦθα οὖν πρὸς τὸ σύζυγον λέγεται. ||

Τὸ δὲ κοινὸν τετραχῶς (p. 18,25), sed quae sequuntur pro certo legi vix possunt. expl. ἐνταῦθα τὸ κοινὸν ἐπὶ τοῦ ἔξισου μεθεκτοῦ παρέλαβεν. ||

Διὰ τί εἶπε ‘τῆς οὐσίας λόγος ἔτερος’ καὶ οὐκ εἶπεν ‘όρισμὸς τῆς οὐσίας ἔτερος’; φασὶν ἐπειδὴ οὐκ (**p. 19,23**) || τῶν πραγμ. οι. || post ὄρισμῶν add. ὡς ἐπὶ τῶν γενικωτάτων γενῶν || 24 post κεχρ. pergitur διὰ τοῦτο εἶπε τὸν λόγον τῆς οὐσίας. ὁ γάρ λόγος κτλ. ||

Τριῶν ὅντων, ὅλης (**p. 22,21**) || 22 ὥρους || alt. ἀπὸ] ἐκ || 23,1 ἀπὸ] ἐκ || post συναμφ. pergitur κυρίως δὲ ἐκ τοῦ εἰδούς χρὴ τοὺς ὥρους ποιεῖσθαι· ἡ μὲν (6) || 10 ἑκάτερον || 12 τί—εἰσιν evanida || 14 ἑκάστου λόγον ἴδιον || 15 ὡς—εἴρηται οι. ||

f. 18r Μέλλων τὴν (**p. 28,3**) || 4 τούτων—τομὴν (6) οι. || 6 εἰκότως δὲ || ὁ γάρ—
ἄλλως τε (9)] ὁ γάρ δ' ἀριθμούμενος ποιεῖ τὸν δέκα || 10 ποιεῖται ante τὴν coll. || 11 τῇ οὐσίᾳ—ἀύτοῖς (12)] καὶ τὸ μερικὸν τῇ οὐσίᾳ καὶ τῷ συμβεβηκότι || 12 ἐκεῖ—τομὴν] μικρὸν δὲ ὅσον (?) καὶ ἀπλουστάτην ποιήσεται || 14 οὐ οι. || 16 τμήματα οι. || 17 φῆσι οι. || εἰσιν || 18 καὶ πᾶλιν || τεσσάρων—διάγραμμα (23) atque figuram οι. || 29,2 διὰ τὴν εἰρ. αἰτίαν οι. || 3 ἔτ. ἔχρ. (δύνμ. οι.) aute τὴν ἀσάφ. (2) coll. || 5 τὴν δὲ—ὑποκειμένου (6, 7) οι. || 7 καὶ οι. || τὸ συμβ.—δῆλον οι. || 8 οὐ δύν.] ἀδύνατον || 8. 9 τοῦτ' ἔστιν οὖσ.] τῆς οὐσ. δηλονότι || 9 δὲ οι. || 11 πρὸς κατ. οὐ πρὸς ὅπ. || 12 κατὰ τίνος ἀν κατηγορηθῆ || 13 κατὰ μέρος] μερικὸν || 14 διὰ τί—πᾶσα (16)] ἐκάλεσε δὲ τὴν οὐσίαν οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ καὶ μὴ ὑποκειμένον, ὅτι οὐ πᾶσα || 16. 17 αὐτίκα γάρ ή θεῖα οὐσία οὐχ ὑποκ. (ἔστι οι.) || 17 οὐ γάρ τι συμβ. ἐν αὐτῇ. tum pergitur ἄλλως τε ὅτι ή κυριωτάτη διαιρεσίς ή κατὰ ἀντίφασιν γινομένη ἀφυκτός ἔστιν, ἦν καὶ ὁ πλάτων ἔξυμνει λέγων ‘οὐδὲν τῶν ὅντων (**30, 21**) || post ἐκφυγεῖν add. κείσθω δὲ παράδειγμα· τῶν ὅντων τὰ μέν εἰσι λευκὰ τὰ δὲ μέλανα (cf. v. 1). Ιδοὺ διαιρέσις ή καλούμενη φυκτή· διέφυγε γάρ αὐτὴν τὸ φαιόν τὸ ἐρυθρόν καὶ τᾶλλα. ἀφυκτός δὲ διαιρέσις· τῶν ὅντων τὰ μέν εἰσι λευκὰ τὰ δὲ οὐ λευκά (cf. v. 16). ||

Τῶν δύο διαιρέσεων (**p. 31,9**) || 10. 11 ἀπὸ μὲν τῆς ὑπάρξεως || 11 ἔστιν || 12 τοῦ τρόπου οι. || 15 post κατηγορίαν pergitur ἐν (?) οὖν ταῖς τέταρσι ταύταις συζυγίαις προτάττει (v. 19) || 20 ἐν—ἀντιλαμβ. (22) οι. || 23 ἔστι δὲ οι. || 25 expl. οὐσίας. ||

F LAURENTIANUS 71,3 [v. Ammonii in Cat. praef. p. XV] f. 83^r—85^r τὸ γένος τοῦ ἀριστοτέλους et de arte logica disputationem, f. 85^r—139^v Ammonii, f. 141^v—216^v Philoponi commentarium exhibit. f. 140^r—141^r Ioannis Damasceni in Categorias expositionibus occupata sunt. Philoponi liber in marginibus ornatus est notis. correctiones non ab eadem manu omnes videntur profectae esse; sed quod de fontibus correctionum certum iudicium fieri non potest, diversas manus distinguere operae non est pretium. de fide codicis vide p. V. contulit J. Tschiedel.

G GUDIANUS gr. 24 [F. A. Ebert II p. 22] membranaceus saeculo XIII scriptus foliis 224 constat. f. 1 et 224 scriptura carent; f. 2—223 exhibent Aristotelis Organon et in marginibus et inter lineas scholiis instructum. Categoriae initio mutilae sunt, nam incipiunt a verbis οὐδὲ λέγεται ὀργίλος (**p. 10^a 7**). scholia ad Categorias adiecta ex Philopono fluxisse, duobus ex speciminibus colligitur, quae Guilelmus Schmidt Brunsvicensis nobis suppeditavit.

f. 2r ση(μείωσαι) ὅτι ἐπὶ πλέον τὸ σχῆμα τῆς μορφῆς· πᾶσα γάρ μορφὴ καὶ σχῆμα, οὐ πᾶν δὲ τὸ σχῆμα ἔχον καὶ μορφὴν ἔχει. ὥστε κυριώτερον καὶ καθολικώτερον τὸ σχῆμα (cf. Philop. p. 151,13).

f. 4r εἰ ἐν ἀργῇ τοῦ βιβλίου εἶπεν ὅτι εἰς τρία τὸ παρὸν βιβλίον διαιρεῖται, εἰς τὰ πρὸ τῶν κατηγοριῶν εἰς τὰς κατηγορίας καὶ εἰς τὰ μετὰ τὰς κατηγορίας, νῦν οὖν περὶ τῶν μετὰ τῶν κατηγοριῶν (sic) διδάσκει (cf. Philop. p. 167,22). πρῶτον δὲ περὶ τῶν ἀντικειμένων ὅτι τὸ μητρικὸν καὶ τὸ ἀντικείμενον ἐν τῇ τοῦ πρὸς τι διδασκαλίᾳ περὶ τῶν ἀντικειμένων ὡς τὸ μέγα καὶ μικρόν. καὶ παραδίδωσι τετραχῶς τὰ ἀντικείμενα, ἤγουν τὰ πρὸς τι ἡ (ι. ὡς) τὸ διπλοῦν τῶν ἡμίσεων, ἡ ὡς τὰ ἐναντία ὡς τὸ λευκόν τῶν μέλανι, ἡ ὡς στέρησις καὶ ἔξις ὡς ἡ τυφλότης τῇ ὅψει κτλ. (cf. Philop. p. 168,9).

VATICANUS 2173 [v. Ammonii in Cat. praef. p. XVI] ultima Ammoniani II commentarii capita p. 103—106 omisit eorumque loco descripta exhibet, quae apud Philoponum p. 191,16—205,28 leguntur. ex specimine, quod J. Tschiedelio debetur, eadem neglegentia haec capita exarata esse apparent qua Ammonii commentarium.

p. 191,19 αὐτὰ || ἀπαρ. σημ. coll. || 20 alt. καὶ om. || τὸ om. || 22 κυριώτατον || πρότερον om. || λέγεται || 23 πρεσβ.—σωκρ. om. || 24 εἶναι τῶ γρ. om. || ὁ ἀριστοτέλης || πρώτως || κυριώτατον || 25. 26 καὶ—ὅτι om. || 192,1 πρεσβ.] πρότερον || 5. 6 τὸ—ἀκολούθησιν om. | 6 ω || 7 λέγονται || 8 ω || μᾶλλον μῆδ. coll. || 16. 17 τοῦ ἀνθρ. τὸ ζ. coll. || 18 τινα] τὴν || 21 γάρ om. || 193,1 μὲν] γάρ || 2 ante pr. στοιχ. add. γάρ || φησὶ post διαγρ. coll. || 3 post σημ. add. καὶ || 4 λαμβάν. || 8 εἰτα] καὶ || 10 δὲ om. || 11 πρώτοις || καὶ—διηγήμ. om. || 13 οὖν om. || 17 πρότερα || 21 τῶν ἔξ—πρῶτα (22) om. || 25 κἄν. om. || ὑπὸ || διαλέγονται || 26 ισ.] ιστᾶσι || φωνὴν] φύσιν || 27 σύγκεινται ||

MARCIANUS 217 [Zanetti p. 116] bombycinus saeculo XIII scriptus K f. 9^r—101^r¹⁾ sub titulo προλεγόμενα εἰς τὰς ἀριστοτέλους κατηγορίας prae-missis Aristotelis vita²⁾ et de arte logica disputatione Philoponi librum exhibit uberrimis additamentis mirum in modum deformatum. quamquam quod scholiastes ad margines adnotationes ex aliis commentariis depromptas adiecit atque inter Philoponi verba inseruit, ei non est criminis dandum, sed dolendum est, quod Philoponi liber non integer mansit. nam sive concordia librarii sive sedulitate scholiastae factum est, ut additamentis ipsius commentarii particulae loco detruderentur. itaque Philoponi libro decurtato atque mutilato codicis pretium fere nullum est, praesertim cum etiam ea, quae supersunt, libidine scholiastae correctionum maculis affecta esse videantur. tamen sunt in codice lectiones ad ceterorum memoriam emendandam idoneae, quas suis locis laudatas invenies. fontes autem additamentorum Ammonii et Eliae commentaria facile inveniuntur, Simplicius uno loco nomine appellatur, quamquam scholiastes non ipsius librum inspexit sed ex congerie scholiorum illius commenta hausit. haec congeries ad nos pervenit in cod. Urb. 35³⁾, ex Eliae Simplicii aliorumque commentariis corrasa. unde cum multa scholia tum illam expositionem Simplicii nomine ornata scholiastes codicis Marciani deprompsit, Eliae autem atque Ammonii libros ipsos evolvit. his scholiis resectis admodum pauca sunt, quae unde fluxerint dubitatur. nunc ex iis, quae J. Tschiedel contulit vel descriptsit, subiectam specimen.

p. 1,2 καθάπερ—νῦν (4) om. || 4 ἀρχ. δὲ ἥδη || πρὸ om. || 5 post φιλος. add. πρῶτον || 6 προκειμένου om. || διορισμέθα || εἰσὶ || 7 κεφάλαια om. || πρῶτον ceterosque num. om. || 8 ἐκ] καὶ || 10 τῶν ἀρ. συγγρ.] αὐτῶν || 11 ἀριστοτέλους || 14 ὁ δεῖ εἶναι om. || 15 τὰ—λόγοι (18) om. || 19 ἐπ.] ιστέον || τοίνυν om. || ὅτι τῶν φιλ. αἱ αἰρέσεις || 20 οἱ

¹⁾ f. 1—8 scripture carent.

²⁾ vita initio mutila est, nam incipit Ἀριστοτέλης ἔτι νέος ων (cf. Rose, Arist. frg. p. 438,6).

³⁾ cuius ad Porphyrii Isagogen scholia in examen vocavi Porph. Isag. praef. p. XL.

(utrobique) om. || 2,1 οἱ om. || καὶ om. || 2 τοῦ om. || ἐν φῷ ἑδόνασκεν om. || οἱ om. || 3 οἱ om. || post κατέως add. διὸ καὶ διαλεκτικὸς ἐλέγετο, οὐχ ὡς τὰ αὐτὰ ἀνασκευάζων καὶ κατασκευάζων, ἀλλ’ ὡς τῇ ζωῇ διαλεκτικὸς καὶ τὰ μὴ δικοῦντα λέγων καὶ ψευδόμενος διὰ τὸ ἀγαθόν· ἔρωτηθείς γάρ ὑπὸ τυράννου τίνεις οἱ ἐπιβούλευοντες τῇ πορφυνίᾳ αἰτοῦ, τοὺς δορυφόρους ὑπέδειξεν. ὁ δὲ τούτους ἀνελῶν ἐτοίμως ἀνηρέθη. ἀγαθὸν γάρ ἐνόμισε τὸ ψεύσανται διὰ τὸ ἀναμεῖναι τὸν τύραννον (cf. El. apud Br. p. 22^v-30 || ἀπὸ τῆς] κατὰ τῆς || 4 καρίσως 6 ἐπικούριοι || τοῦ om. || 12 εἶναι] ἔστιν || 13 γενέσθαι καὶ ἀπογενέσθαι || 16 πρὶν ex πλὴν corr. m² || 19 τὰς ἀποκρ. τὰς περὶ τ. πρ. || 20 ὁ δὲ πλ.—εἶναι (22)] ὡς καταληψίαν παντελῇ πρεσβεύοντες. λέγεται δὲ ἡ ἐφεκτικὴ αὔτη αἵρεσις καὶ τρίπους, ὡς τριπλᾶς τὰς ἀποκρίσεις ποιουμένη· ἔρωτωμένη γάρ ἔστι τι η οὐ; ἀπεκρίνατο η ἀμφότερα η οὐδέτερον η τὸ ἔτερον. ὅν ἔστι καὶ οἱ ποιητὴς εἰπών· οὐκ ἔστιν ἔστιν, ἔστιν οὐκ ἔστιν. πρὸς οὓς ὁ πλάτων (cf. El. apud Br. p. 22^v-45) || 24 ad ἀκαταληψία in mrg. ὅτι πλάτων δύο ἔσχε μαθητάς, ὃν ὁ μὲν εἰς τῇ πολυλογίᾳ ἀσαφῆς ὑπῆρχεν, ὁ δὲ δεύτερης κατὰ τὴν ἔνδειαν. καὶ ἀπεφθέγξατο περὶ αὐτῶν ὅτι δύο μαθητάς ἔχω, ὃν ὁ μὲν εἰς μάστιγος δεῖται δὲ γαλινοῦ (cf. Diog. L. IV,6) || 25 εὐέλεκτον (sic) || 26 ὑλακτεῖν .. προσταίνειν || γάρ om. || 29 τὰ om. || 3,1 τὸ τέλος || 4 διὰ—αἰτλαν om. || 5 ante πλ. add. ὅτι || γάρ om. || 6 ἑτέρους || ὁ om. || 7 post ἐπωνυμίαν add. Ἰστέον δὲ ὅτι τρεῖς ἐλέγοντο παρ' Ἑλλησιν ἀθεῖα· τινὲς γάρ ἔλεγον μὴ εἶναι θεὸν ἀλλ' ἐξ αὐτομάτου τὰ παρόντα ὑποστῆναι, ὃν εἰς ὑπῆρχεν Ἱππων, ὡς δηλοῖ τὸ ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐπίγραμμα¹⁾)

"Ιππωνος τόδε σῆμα τοῖς ἀλινάτοις θεοῖς

ἴσον ἐποίησεν μοῖρα καταφθίμενον.

ἄλλοι δὲ ἔλεγον εἶναι θεὸν μὴ προνοεῖσθαι δὲ τῶν τῆδε ήτοι τῶν ὑπὸ σελήνην, ὃν εἰς ὁ Ἐπίκουρος. ἄλλοι δὲ καὶ εἶναι θεὸν ἔλεγον καὶ προνοεῖσθαι πάντων, παράγεσθαι δὲ αὐτὸν δώροις.

12,18 περιλαμβάνει || 19 οὐ—ρητορεύειν om. || 20 η διαφ. || 23 δὲ om. || 24 δέκα om. || 25 οὖν om. || 27 post κατηγ. add. ἄξιον δὲ εἰπεῖν, πόθεν εἰς ἔννοιαν ἥλθον τῶν κατηγοριῶν οἱ φιλοσοφοί. η φιλοσοφία γνῶσις τῶν ὄντων ἔστιν· ἐπεὶ οὖν τὰ κατὰ μέρος ἀπερίληπτα η, συναγαγόντες ἄπαντα περιέκλεισαν κτλ. (cf. Ammon. in Cat. p. 12 not. 5)

L LAURENTIANUS 72,5 [v. Ammonii in Cat. praef. p. XVI] f. 21^v-50^r
Aristotelis Categorias exhibit uberrimis instructas scholiis. quorum
quae saeculo XI vel XII scripta sunt, maximam partem Philopono
debentur, sed ad hunc librum emendandum nullius fere momenti sunt.
nam scholiastes non diligenter scriptoris vestigia pressit, sed nefaria
libidine verba mutavit, auxit, mutilavit. modo brevissimae notae, velut
f. 30^v τὸ πρῶτον ἴδιον, ἀλλ' ὑπάρχει καὶ τῇ οὐσίᾳ—ἐπίλυσις τῆς ἐνστάσεως
—διὰ τῆς ἀντιπαραστάσεως, modo ampliores interpretationes appictae
sunt. horum pauca specimina ex iis, quae J. Tschiedel in usum
nostrum descriptis, ut scholiastae ratio intellegatur, nunc subiciam.

f. 24^r Philop. p. 46,14 48,7 ὅτι τὸ νῦν καὶ η στιγμὴ καὶ η μονάς ὑπὸ τὸ ποσόν, αἱ
στερήσεις καὶ αἱ ἔξεις καὶ αἱ καταφάσεις καὶ αἱ ἀποφάσεις ὑπὸ τὸ ποιόν, αἱ κινήσεις καὶ αἱ
μεταβολαὶ ὑπὸ οὐδεμίαν τῶν κατηγοριῶν· ὅδοι γάρ εἰσι καὶ γενέσεις ἐπὶ τὰς κατηγορίας
ἀγουσαι (cf. p. 48,25).

f. 24^r Philop. p. 49,8 Ἡ οὐσία πρώτην ἔχει τὴν τάξιν, ὅτι συνεισφέρεται οὐ συνεισφέ-
ρει δέ, καὶ δὲ συναναιρεῖται αὐτῇ τὰς ἄλλας οὐ συναναιρεῖται δέ, καὶ δὲ καθ' αὐτὸν λέγεται τὰ
δὲ λοιπὰ ἐν αὐτῷ καὶ (περὶ) ἐκεῖνο. τῆς δὲ οὐσίας η μὲν ἔστι σύνθετος, οἷον ἀνθρωπός καὶ
τὰ τοιαῦτα, η δὲ ἀπλῆ, καὶ ταύτης η μὲν γείρων τῆς συνθέτου οἷον η ὄλη η πρώτη καὶ τὸ
εἶδος, η δὲ κρείττων τῆς συνθέτου, οἷον ὄλικη (l. η ἀγγελική) καὶ η ψυχική καὶ τὰ τοι-
αῦτα. πρώτην δὲ λέγει τὴν ἄπομον οὐσίαν ἀπὸ τῶν ημῖν γνωρίμων πρὸς εἰσαγομένους τὸν
λόγον ποιούμενος· τῇ γάρ φύσει πρώτην τάξιν τὰ εἰδη (ἔχει).

¹⁾ cf. Alexandri in Metaph. (ed. Hayduck) p. 27,3.

f. 25^v Philop. p. 62,11 Ὅτι τῶν κατηγορουμένων τὰ μὲν κατὰ φύσιν κατηγορεῖται ὡς τὰ συμβεβηκότα τῶν οὐσιῶν καὶ τὰ καθόλου τῶν μερικῶν, τὰ δὲ παρὰ φύσιν, ὡς ὅταν τις κατηγορήσῃ οὐσίαν συμβεβηκότος, ὅτι τὸ φιλόσοφον τοῦτο Σωκράτης ἐστίν, καὶ μερικὸν καθόλου, ὅτι ὁ ἄγνωτος οὗτος Σωκράτης ἐστίν. τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός ἑτερογενὲς ἑτερογενοῦς συμβεβηκότος κατηγορήσῃ, οἷον τὸ φαλακρὸν τοῦτο σιμόν ἐστι καὶ τὸ φαλακρὸν τοῦτο φιλόσοφόν ἐστι.

f. 28^r Philop. p. 81,12 82,12 Ἐντεῦθεν διὰ τῆς ἐνστάσεως. ἐνστασίς δέ ἐστι τὸ μηδὲ ὅλως τὴν ἀπορίαν δέξασθαι, ἀλλὰ ἀνατρέψαι αὐτήν· ἡ οὐσία, φησί, κατὰ τὸ ποιὸν μεταβάλλουσα τῶν ἐναντίων δεκτικὴ γίνεται, ὁ δὲ λόγος καὶ ἡ δέξα οὐ τῷ ἔαυτὰ μεταβάλλεσθαι ἐπιδέχεται τὰ ἐναντία, ἀλλὰ τῷ τὸ πρᾶγμα μεταβάλλεσθαι. καὶ ὅτι οὕτε ὁ λόγος αἴτιος τοῦ μεταβάλλειν τὸ πρᾶγμα οὕτε τὸ πρᾶγμα κινηθὲν παρακεινήκε τι τοῦ λόγου· ὁ γάρ προφορικὸς οὐχ ὑπομένει ἀλλ᾽ ἀμα τῷ ἡθηγορεῖται, δῆλον δὲ (I. οὖν) ὅτι οὐ κινεῖται· τὸ γάρ μὴ δὲ πῶς κινηθήσεται; τὸ μὴ κινούμενον οὐ πάσχει, τὸ μὴ πάσχον τὰ ἐναντία οὐκ ἐπιδέχεται· εἰ μὴ ἄρα τὸν αὐτὸν τῷ εἶδει λόγον φέρειν ἐπιδέχεσθαι τὰ ἐναντία καὶ οὐ τὸν αὐτὸν τῷ ἀριθμῷ. (f. 28^v) ὠσαύτως καὶ ἐπὶ τῆς δέξης. ἡ δὲ οὐσία ἡ αὐτὴ οὖσα τῷ ἀριθμῷ κατὰ τὴν αὐτῆς μεταβολὴν τῶν ἐναντίων ἐστὶ δεκτική. λόγον λέγει τὸν προφορικὸν τὸν ἐν ποσῷ θεωρούμενον, δέξαν δὲ τὸν ἐνδιάμετον λόγον τὸν ἐν ποιῷ θεωρούμενον.

f. 28^v Philop. p. 81,10 Ἐπιλύεται διὰ τῆς ἀντιπαραστάσεως. ἀντιπαράστασίς δέ ἐστι τὸ δέξασθαι μὲν τὴν ἀπορίαν δειξαὶ δὲ μὴ οὔτως ἔχουσαν.

f. 29^r Philop. p. 82,14 Οὕτε τὰ πράγματα τὸν λόγον καὶ τὴν δέξαν μεταβάλλει οὕτε ὁ λόγος καὶ ἡ δέξα τὰ πράγματα.

f. 29^r Philop. p. 83,8 Δευτέραν τάξιν ἔχει τὸ ποσὸν ἐν ταῖς κατηγορίαις, ὅτι καὶ (83, 13) || 14 δευτ.—ποσόν ομ. || ὡς—εἰρηται ομ. || 16. 17 δ—ὑποκείμενον ομ. || 18 καὶ—στοιχεῖα ομ. || ἔχει τάξιν τὸ ποιόν (ἐν τοῖς οὖσι ομ.) || 19 τὰ δὲ πρός τι τετ., ὅτι τὰ πρός || post κατηγοριῶν f. 29^v pergitur ποσόν ἐστι καθ' δ τῶν ὄντων ἔκαστον πεπόσωται. εἶδη δὲ τούτου δύο, συνεχὲς καὶ διωρισμένον. <συνεχὲς μέν ἐστι> οὖ τὰ μόρια πρός τινα κοινὸν ὄρον συνάπτει, διωρισμένον δὲ οὖ τὰ μόρια πρὸς οὐδένα κοινὸν ὄρον συνάπτει. καὶ διαιρεῖται τὸ μὲν διωρισμένον εἰς δύο, εἰς ἀριθμὸν καὶ εἰς τὸν προφορικὸν λόγον. οὕτε γάρ ὁ ἀριθμὸς συνεχῆς· πρὸς οὐδένα γάρ κοινὸν ὄρον συνάπτει τὰ μόρια αὐτοῦ, ὡς δὲ ί· οὕτε γάρ πρὸς ἄλληλα τὰ ε' καὶ τὰ ε' ἡ τὰ γ' πρὸς τὰ ἐπτὰ συνάπτεται, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλου τινὸς ἀριθμοῦ. δύοις δὲ οὐδὲ δ λόγος ἐστὶν συνεχῆς· καταμετρουμένου γάρ συλλαβῇ βραχείᾳ καὶ μακρῷ πρὸς οὐδένα κοινὸν ὄρον τὰ μόρια αὐτοῦ συνάπτει. τὸ δὲ γε συνεχὲς εἰς ε' διαιρεῖται εἰδη, γραμμὴν ἐπιφάνειαν χρόνον τόπον καὶ εἰς μαθηματικὸν σῶμα. μαθηματικὸν δέ ἐστι σῶμα, δὲ μῆκος μὲν καὶ βάθος καὶ πλάτος ἐστίν (I. ἔχει), οὖ μέντοι δὲ ἀφῆ καὶ θέσει ὑποπίπτει, ἀλλὰ νῦν μόνῳ πέφυκε ληπτόν· ἔκαστον γε τούτων κοινὸν ὄρον ἔχει, πρὸς δὲ τὰ μόρια αὐτοῦ συνάπτει· ἡ μὲν γάρ γραμμὴ τὸ σημεῖον, ἡ δὲ ἐπιφάνεια τὴν γραμμήν, τὸ δὲ σῶμα τὴν ἐπιφάνειαν, δὲ χρόνος τὸ νῦν· τὸ γάρ νῦν συνάπτει πρός τε τὸν παρεληλυθότα καὶ τὸν μέλλοντα· δὲ τόπος δύοις συνεχῆς ὥν τὴν γραμμὴν ἔχει κοινὸν ὄρον· σχεδὸν γάρ ταῦτο ἐστιν δὲ τόπος καὶ ἡ ἐπιφάνεια. διαφέρει δέ, ὅτι τὴν μὲν ἐπιφάνειαν οὐκ ἀνάγκη σῶμα φυσικὸν περιέχειν, τὸν δὲ τόπον ἀνάγκη. ἐξ ὧν δὲ περιέχει φυσικὸν σῶμα, δηλονότι συνεχῆς ἐστιν. εἰ γάρ ἐστι τὸ σῶμα συνεχές, δὲ τόπος τὸ σῶμα περιέχει καὶ οἷον αὐτῷ καθόλου ὅλως ἐφαρμόζεται, καὶ ὁ τόπος ἄρα δηλονότι συνεχῆς ἐστι. τούτων δὲ τῶν εἰρημένων τὰ μὲν θέσιν ἔχει τὰ δὲ οὐκ ἔχει. οὐκ ἔχει μὲν δὲ τὸ ἀριθμὸς καὶ δ λόγος καὶ δ χρόνος· ἀλλ' δ μὲν ἀριθμός, ὅτι ἐπ' ἄπειρον ἔχων τὴν αὐξησιν (f. 30^v) ἀμα ὑποστῆναι οὖ δύναται, ἀμα δὲ μὴ ὑφεστῶς οὐδὲ θέσιν τινὰ δύναται ἔχειν. δ χρόνος δὲ ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχων καὶ μὴ δὲ οὐκ ἀμα ὑφεστῶς ὠσαύτως οὖ δύναται θέσιν τινὰ ἔχειν. ἡ δὲ γραμμὴ καὶ δ τόπος καὶ ἡ ἐπιφάνεια θέσιν τινὰ ἔχουσιν· ἔκαστον γάρ τούτων καὶ ὑφεστηκεν καὶ κεῖται που· κείμενον δὲ δηλονότι θέσιν τινὰ ἔχει. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τὰ εἰρημένα, οἷον ἀριθμὸς λόγος τόπος χρόνος γραμμὴ ἐπιφάνεια σῶμα, κυρίως εἰσὶ ποσά. εἰ δὲ ἄλλα τινὰ ποσὰ λέγονται, οὐ κυρίως ἀν εἴη ἄλλα διὰ ταῦτα.

f. 32^r Philop. p. 102,31 Περὶ τῶν πρός τι πληθυντικῶν ἐπέγραψε, ὅτι τὰ πρός τι σχέσις || 31. 32 ἐν δ. τὸ ἐλ. coll. || 32 expl. θεωρ. πράγμασι.

f. 32v Philop. 106,8 Ἐπειδὴ πρὸς γενικὴν ἀπέδωκεν, εἶπεν ἡ ὁπωσδοῦ (10) || 11 expl. γένηται.

f. 32v Philop. 105,1 Τῶν πρός τι τὰ μὲν || 2 ώς—alt. ὄμων] οἷον φίλος φίλου φίλος || καὶ—ἄλληλα] ώς πατήρ υἱοῦ πατήρ, διδάσκαλος μαθητοῦ διδάσκαλος. τὰ μὲν ἀπὸ || 3 ἡ] καὶ || 4 τὸ πολύ—μικρὸν καὶ om. || 5 pr. τὸ om. || 5. 6 δούλου δεσπ.] καὶ ὁ δοῦλος || 6 ante κρινόμ. add. τὸ || 6. 7 αἰσθῆσει αἰσθ.] καὶ ἡ αἴσθησις || 7 καὶ τὸ—alt. ἐπιστητόν om. || ἡ] τὰ δὲ | 8. 9 τῷ—ἐπιστήμων] καὶ ἐπιστήμη || 9 ἡ] τὰ δὲ (utrobiusque) || ώς πατήρ καὶ υἱός || 10 καὶ τυπτόμενος (τύπτει om.) || ἡ] τὰ δὲ | 11 τὸ δεξιὸν καὶ ἄριστερον. tum pergitur διὰ τί τὸ πρός τι προέταξεν τοῦ ποιοῦ; ἐπειδὴ ἐν τῇ τοῦ ποσοῦ διδασκαλίᾳ ἐμνήσθη αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐπὶ πολὺ καταλίπῃ τὸν ἀκροατὴν ἀγνοοῦντα περὶ τούτου, τούτου χάριν εὐθέως διδάσκει περὶ τούτου (cf. Philop. p. 102,24. 25).

M¹ MARCIANUS 202 [Zanetti p. 111] chartaceus saeculo XIV exaratus f. 41r—83v hoc commentarium exhibet anteposito titulo mirabili Σχόλια τῶν ἀριστοτελικῶν δέκα κατηγοριῶν ὀλυμπιοδώρου φιλοσόφου ἀλεξανδρέως. codex ex exemplo bona notae transcriptus, sed libidine corrigendi adeo est deformatus, ut iam nullius pretii esse videatur. specimen H. Dielsii comitati debetur.

p. 1,2 εἰσαγωγικῶν || 3 ἀφορικ. || ante βιβλ. add. ἡμῖν || 7 πρῶτον om. || 8 ἵνα γνῶμεν om. || ἐκ] καὶ || 9 δεύτερον reliquosque num. om. || 15 τὰ—τοίνυν (19) om. || 20 alt. οἱ om. || τῆς om. || 2,1 καὶ ἀπὸ] οἱ ἀπὸ δὲ || 2 ἐν ᾧ ἐδίδασκεν om. || 2. 3 ἀκαδημιακοὶ οἱ ἀπὸ || 3 post στωϊκοὶ add. οἱ || 6 ἡδον. οἱ coll. || ἐπικούριοι || τοῦ om. || 8 ἡγούμενος || 9 ἐν om. || 12 τούτοις || 16 ἐμβληθῆναι ποταμὸν || 18 ἔχει || 19 παρὰ] διὰ || 21 ἔλεγχον] λόγον || οἱ om. || 22 ἡ οὖ] νοῦ || 26 προσ.] προσφιλοῦται || 29 τὸ πάθος || 3,5 ἐποιεῖτο περιπ. coll. || 6 ὁ om. || 7 τὴν τοῦ || 8. 9 φέρε—ποιησ.] τῶν ἀριστοτελικῶν κεφαλαίων τῶν ζητουμένων πρὸ τῆς ἀριστοτελῆς φιλοσοφίας δεύτερον κεφαλαιον || 9 τῶν Ἀρ.—γεγράψηκε (24) in figuram digesta cum multis discrepantiis || 24 ως αὐ] ὅσαι || 25 ἥγουν || 27 post δὲ add. οὐ || 29 εἰώθασι || 4,2 πραγματείας || ante δέξας add. καὶ m² || 5. 6 συγγραμμάτων || 16 ἡ καὶ om. || γε] δὲ || 18 τε om. || 19 οὐχ οἰστ] οἰκεῖοι || 21 λέγει αὐτῷ coll. || 23 καὶ erasum || 25 post ἐπισκ. add. τις || 27 ἡ ἀμφισβ. || 28 καλοῦ || 29 καὶ (ante ἀληθ.) om. || ψεῦδος || 30 ὄργανόν τι διακριτικόν || τούτων] παραδοῦναι || 33 οἱ οἰκοδόμοι || διακρίνουσι | 5,1 εἰσι || 3 θεολ. διδ. coll. || φυσικὰ || 4 τά τε (pr. l.) || μαθ.—ἀγώριστα (6) om. || 6 γάρ] δὲ || 7 ἡθικὴν] οἰκείαν || 12 φασι om. || τὰ] τὸ || 13 αὗται || 14 ἡμᾶς m¹: ἡμῖν διδοῦσαι m² || διδάσκοντα om. ||

p. 205,24 lemma om. || 27 εἶναι om. || post μὴν add. φησιν ||

M² MARCIANUS 599 [Zanetti p. 312] chartaceus saeculo XIV scriptus f. 46r med. et 46v Aristotelis Categoriarum particulam priorem continent, quae abrumptitur medio in enuntiato οὐσίᾳ δέ ἐστιν ἡ κυριώτατά τε καὶ πρώτως καὶ μάλιστα λεγομένη, ἡ μήτε (p. 2^a12), f. 47r—123r Philoponi in Categorias commentarium titulo omissso incipiens καὶ ἀφ' (sic) ἐκάστης σειρά τις ἐκδίδοται (p. 40,5) desinens δτι ίσως μὲν καὶ ἄλλοι τοῦ ἔχειν εὑρεθῆσονται τρόποι, ἀλλ' οἵ γε μήν, φησίν, εἰωθότες λέγεσθαι ἀπαντες ὑφ' ἡμῶν ἡριζματηται. unde appareret inter f. 46 et f. 47 quaedam folia maiorem partem Categoriarum et exordium commentarii continentia intercidisse¹). quae supersunt, ex codice cognato codici Laurentiano 10,26 (C) fluxerunt,

¹) hoc Zanetti non perspexit, atque etiam in eo fallitur, quod Isagogen et Categorias interiectis quibusdam expositionibus esse ornatas dicit, nam mihi codicem perscrutanti ibi scholia non occurserunt.

sed quia librarius et neglegenter rem egit neque divinando abstinuit, fides atque auctoritas fere nulla est. specimen a me est datum.

p. 40,5 ἐφ²] ἀφ³ || 6 τε πάντη om. || 7 ἑτερογενῶν || 11 post διαφ. add. εἰσιν || 12 τῷ] ἡ τὸ || 41,1 ἐπεὶ || 2 ἡ] καὶ || 4 ἀλλήλων || 6 alt. τὸ] τῶν || 8 τε om. || 9 γάρ] μὲν || 16 οὐχ¹ || 21 ante ἀθάν. addd. καὶ || 23 ἑτερογενῶν || 26 λέγομεν τὰ μὲν εἶναι ἄπ. τὰ δὲ ὑπόπ.: || 42,4 pr. ἡ om. || 5 εἴπερ—όμ. om. || post μέρη add καὶ || 10 οἷον om. || 11 τὸ (ante ἔνυδρ.) om. || 12 αἱ δὲ || 14 ώς] τὸ || 15 τὸ πτηνὸν καὶ om. || 16 alt. τὰ om. || 17. 18 παραδείγματι χρ. τοῖς || 19 παρενέβ. τῆς] διαφορὰν παραδίδωσι τὴν || διδ.¹ δεῖξαι || 19. 20 ώς—διαφοράς] διαφοραῖς ἑτέραις διαφοράς παραβάλλων || 22 κατ. οὐδ.] κατὰ τρίτην || 26 πολλ. μέντοι] σπανίως γάρ || 43,4. 5 καὶ τὴν τῶν πραγμ. om. || 8 ώστανεὶ | αὐτὰ ἡμῖν coll. || 9 διδάξῃ || 17 συμπλεκομένων || 20 ἐκείνοις || 21 πάλιν om. || 22 ζητοι] ἡ || 24 οὖν] δὲ || alt. καὶ om. || 44,1 καὶ τούτων || προφ.] δῆλον || 2 λεγομένων om. || 3 ἔχειν—ἔχεσθαι (p. 45,4) om. || 45,5 μὲν om. || 6 κατάφασις λέγ. ἡ ἀπάφασις || 13 ἀλλὰ μὴν οὐδ.] οὐδ. δὲ || 18 τύχη || 21 primum καὶ om. || 25 καὶ μὴ ἀπλ.] τὸν νοῦν || τὸ νοητόν om. || 31. 32 σημαίνουσιν || 33 καθήμ.] μὴ || καὶ πάλιν—ἐψευσάμην (p. 46,1) om. || 46,1 αἱ μὲν οὖν || εἰσιν || 2 σημαίνουσαι || 3 ἀπόφ. ἡ κατάφ. om. || 5 μέσου om. ||

PARISINUS 2138 [H. Omont II p. 199] bombycinus saeculo XIV P scriptus hoc commentarium Ammonio attribuit; nam f. 126^r titulo anteposito Ἀμμωνίου φιλοσόφου ἐξήγησις τῶν δέκα κατηγοριῶν commentarium J. L. Heibergio professore Hauniensi comiter docente incipit καθάπερ ἀρχόμενοι τῶν εἰσαγωγῶν ἐλέγομεν τὰ πρὸς πᾶσαν φιλοσοφίαν συντείνοντα ἐπειτα ἀφοριζόμενα (sic) τὸν σκοπὸν τοῦ προκειμένου βιβλίου ἡμῖν, οὗτοι καὶ νῦν ἀρχόμενα.

LAURENTIANUS 71,23 [Bandini III p. 14] membranaceus saeculo XV R scriptus nihil nisi hunc Philoponi librum continet. f. 1^v titulus legitur ἐξήγησις Ἰωάννου τοῦ φιλοπόνου εἰς τὰς τοῦ ἀριστοτέλους δέκα κατηγορίας, f. 125^v opere peracto subscriptio addita est τέλος τῆς ἐξηγήσεως Ἰωάννου τοῦ φιλοπόνου εἰς τὰς τοῦ ἀριστοτέλους δέκα κατηγορίας. ab altera manu correctiones adiectae sunt paucae. specimen ab J. Tschiedelio datum cum codice F ita congruit, ut dubitari non possit, quin codex Laurentianus 71,23 ex illo sit descriptus. quare varias lectiones adnotare supersedeo.

VATICANUS 246 [Brand. p. 56] chartaceus saeculo XIV misere exaratus f. 44^r—91^v sub titulo Ἰωάννου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου εἰς τὰς κατηγορίας ἀριστοτέλους ἐξήγησις vitam Aristotelis et Philoponi commentarium exhibit. hoc incipit f. 45^r atque inscribitur σχόλιον τῶν ἀριστοτέλους κατηγοριῶν. altera manus permultas addidit correctiones, magnam partem, ni fallor, ex codice Laurentiano 72,1 (D) haustas. quae priore manu exarata sunt, ex codice bonae notae fluxerunt, sed secundaria librarii maculas admisit foedissimas. specimen dedit J. Tschiedel.

p. 1,3 ante βιβλ. add. ἡμῖν || 6 ante βιβλ. add. τοῦ || διορισμένα || 7 post δέκα add. δέκα ἔστι τὰ πρὸ πάσης ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας ζητούμενα || πρῶτον ceterosque numeros suppl. m² || 8. 9 ἵνα—φιλόσοφος suppl. m² || 9. 10 τῶν ἀρ. συγγρ. suppl. m² || 11 ἀριστοτέλους || post φιλ. add. τῶν ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων (del. m²) || alt. τὸ om. || 12 ἔκτον—ἀριστοτέλους (p. 2,7) adeo perturbata sunt, ut conferri non potuerint || 2,7 ante ἔφεκτ. add. καὶ || 8 πύρων || 9 ὥσπερ γάρ || 10 φύλανει om. (καὶ ἀδύνατον φύλανει γάρ add. m²) || 11 ἔσται || 16 ἐμβ. ποτ. coll. || 19 περὶ om. || 20 αὐτὴν || 22 ὅτι] καὶ || 23 ad

πιστεῖσαι add. γρ. πείθεσθαι τῷ // 24 καταλαβ.] εἰληφόσι τῷ // 25 εὐέλεκτον (sic) // φασὶν ὁ πλάτων φησὶν // 26 προσ.] προσχάίρει (corr. τῷ) // 28 ὑπέργ. τῷ // πάθ.] ἐμπαθέσι |

URBINAS 55 [v. Ammonii in Porph. Isag. praef. p. XXXVIII] in e a f. 187 sub titulo σχόλαιον εἰς τὰς κατηγορίας ἀριστοτέλους ἀπὸ φωνῆς ιωάννου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου praemissis vita Aristotelis et disputatione de arte logica Philoponi librum exhibit f. 193^r incipientem καθάπερ ἀρχόμενοι τῶν Εἰσαγωγῶν ἐλέγομεν τὰ πρὸς πᾶσαν φιλοσοφίαν συντείνοντα, ἔπειτα ἀφωριζόμενα τὸν σκοπὸν τοῦ προκειμένου ἡμῖν βιβλίου. f. 209^v post δεξόμενα (p. 13,32) subserbitur τέλος τῶν προλεγομένων. tum pergitur Οὐώνυμα λέγεται. αἱ ψυχαὶ ἡμέτεραι γυμναὶ μὲν οὖσαι, sed paulo ante finem commentarii scriptura abrumpitur. ex his notis, quae Torstrikio debentur, codicem ex Laurentiano 72,1 descriptum esse conicio.

URBINAS 57 [v. Ammonii in Porph. Isag. praef. p. XXXVIII] f. 45—50 vitam Aristotelis et quaedam ex Philoponi prolegomena excerpta exhibit, f. 50—114 Aristotelis Categorias instructas scholiis ex Philoponi commentario haustis, quae incipiunt a verbis ἐντεῦθεν εἰσβάλλει εἰς τὴν τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίαν (p. 25,27). specimen a Torstrikio datum docet scholiastam satis libidinose rem egisse.

p. 25,27 τῶν πρ. καὶ τῶν νοημ. || 26,1 post πράγμα add. ἦτοι τὸ εἶδος τοῦ πράγματος || 38,28 scholion incipit τοῦτο βούλεται αὐτῷ ἐνταῦθα ἡ προσθήκη τοῦ καθ' ὑποκειμένου, τὸ οὖτ. || 30 κατηγορῆται ||

a EDITIO PRINCEPS ALDINA forma magna cum Ammonii, Magentini, Pselli in librum De interpretatione commentariis uno volumine coniuncta Venetiis anno MDIII in lucem prodiit. Philoponi commentarium antecedunt Ἀριστοτέλους γένος et Προσίμιον τῆς λογικῆς πραγματείας. in commentarii titulo Σχόλια τῶν Ἀριστοτέλους κατηγοριῶν scriptoris nomen desideratur, sed in summis marginibus atque in subscriptione f. 101 appareat Ἀμμωνίου Ἐρμείου εἰς τὰς δέκα κατηγορίας, qua inscriptione factum est, ut hic liber usque ad nostram aetatem Ammonio falso attribueretur. atque etiam in epistula dedicatoria toti volumini praefixa Aldus Pius Manutius Ro. Alberto Pio Inclito Carporum Principi S. P. D. Ammonius q. d. in decem Categorias indicatur, unde appetet illi, etsi titulus deest, suum locum a principio destinatum fuisse¹⁾.

Editionis principis recensio subest SESSAE editioni, quae sub titulo Ἀμμωνίου τοῦ Ἐρμείου εἰς τὰς τοῦ Ἀριστοτέλους κατηγορίας ὑπόμημα impressa est Venetiis per Ioan. Ant. & Petrum fratres de Nicolinis de Sabio sumptu Melchioris Sessae. Anno MDXLV. quam qui confeceerunt ex quodam Aristotelis codice lemmata compleverunt atque etiam in commentario quaedam menda editionis Aldinae subsidio codicis abluerunt. at ALTERA ALDINA Venetiis MDXLVI vulgata editionem Venetam non mutatam propagavit.

¹⁾ cf. Ammon. De interpret. praef. p. XIII.

PHILOPONI (OLIM AMMONII)
IN ARISTOTELIS CATEGORIAS
COMMENTARIUM

S I G L A

C = Laurentianus 10,26

F = Laurentianus 71,3

a = editio princeps Aldina

Ammonei
ed. Ald.
1546
5v

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΟΝΟΥ ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

Καθάπερ ἀρχόμενοι τῶν Εἰσαγωγῶν ἐλέγομεν τὰ πρὸς πᾶσαν φιλο- 15
τοφίαν συντείνοντα. ἔπειτα ἀφωριζόμενοι τὸν σκοπὸν τοῦ προκειμένου βιβλίου.
οὗτοι καὶ νῦν ἀρχόμενοι πρὸ τοῦ Ἀριστοτελικοῦ συγγράμματος εἴπωμεν τὰ
5 πρὸς πᾶσαν συντείνοντα τὴν Ἀριστοτελικὴν φιλοσοφίαν. εἰτ' οὗτοις τὸν
σκοπὸν τοῦ προκειμένου τῶν Κατηγοριῶν βιβλίου διορισώμεθα. ἔστι δὲ τὰ 20
διφείλοντα προληφθῆναι κεφάλαια δέκα· πρῶτον κατὰ πόσους τρόπους δυο-
μάζονται αἱ τῶν φιλοσόφων αἱρέσεις, ἵνα γνῶμεν ἐκ ποίας αἱρέσεως ἦν ὁ
φιλόσοφος. δεύτερον περὶ τῆς διαιρέσεως τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμά-
10 τῶν, τρίτον πόθεν ἀρκτέον τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων, τέταρτον εἰ-
τί τὸ τέλος τῆς Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας, πέμπτον τίς ἡ ὁδὸς ἡ ἐπὶ τὸ
τέλος ἔγραψα, ἔκτον τί τὸ εἶδος τῆς Ἀριστοτελικῆς ἀπαγγελίας. ἔβδομον διὰ
τί τὴν ἀσάφειαν ἐπετήδευσεν, ὑπὸν ποῖον δεῖ εἶναι τὸν ἀκριβῆν. ἔνατον 30
ποῖον δεῖ εἶναι τὸν ἔξτροφόν τον, δέκατον πότε δεῖ προλέγειν ἐκάστης 6:
15 Ἀριστοτελικῆς πραγματείας κεφάλαια. τὰ μὲν οὖν διφειλόμενα ζητεῖσθαι
κεφαλαῖα ταῦτα. ζητητέον δὲ καὶ τὴν αἰτίαν. δι' ἣν ταῦτα μόνα ζητοῦμεν
καὶ οὕτε πλείονα οὕτε ἐλάττονα. τὴν δὲ αἰτίαν σαφῶς ἀν μάθοιμεν ἐκ τῆς
διαιρέσεως παραλαμβάνοντες τὸν λόγον * *.

Ἐπειδὴ τοίνυν αἱ τῶν φιλοσόφων αἱρέσεις λέγονται ἐπταχῶς (ἢ ἀπὸ
20 τοῦ αἱρεσιάρχου ως οἱ Πλατωνικοὶ καὶ οἱ Πυθαγόρειοι, ἢ ἀπὸ τῆς τοῦ

1 Inscripti ex C, nisi quod τοῦ φιλοπόνου ἰωάννου colloc.: ἰωάννου τοῦ φιλοπόνου ἐξή-
γησις εἰς τὰς τοῦ ἀριστοτέλους δέκα κατηγορίας πάνυ ἀναγκαῖα F² (om. F¹): σχόλια τῶν
ἀριστοτέλους κατηγοριῶν α 2 εἰσαγωγικῶν C (ef. p. 12,19) 3 βιβλίου ἡμῖν Ca
4 πρὸ eicias et scribas προείπ. 6 βιβλ. τῶν κατ. colloc. F διορισόμεθα Ca 7 προλ.
δρ. colloc. F προσλ. C ante πρῶτον add. δέκα τοίνυν ἐστὶ τὰ πρὸ πάσης ἀριστοτε-
λικῆς φιλοσοφίας ζητούμενα C 8 αἱ τ. φ. αἱ αἱρ. C ἐκ Laur. 72,1: καὶ CfA
9. 10 δεύτερον πόθεν ἀρκτ. τ. ἀρ. συγγρ., τρίτον περὶ τ. διαιρ. τ. ἀρ. συγγρ. C 10 τρίτον—
συγγραμμάτων ἴν μαζ. F 11 τῆς ἀριστοτέλους φιλ. αἱ πρώτες om. F 12 π. π. π.
α. Amm.: ἐπαγγ. C: φιλοσοφίας F 13. 14 ἔβδομεν ποῖον δεῖ εἶναι τ. ἀρ., ὅγδ. διὰ τὸ τ.
ἀ. εἰ. C 13 ἐπετήδευτο F 14 δεῖ εἶναι om. F 18 πρῶτη γνώμης C: περὶ
καρδιάνοντες αἱ post λόγον defectum esse docent Olymp. et Elias 19 ἐπειδὴ τοιν. ἰστο-
τοίνυν ὅτι αἱ ἀπὸ] ως ἐπὶ F 20 οἱ (alt.) om. Ca πυθαγόρειοι C alt. τοῦ om. α

αίρεσιάρχου πατρίδος ως οἱ ἀπὸ τοῦ Ἀριστίππου Κυρηναῖκοὶ καὶ ἀπὸ 10 Εὐκλείδου Μεγαρικοί, ἢ ἀπὸ <τοῦ> τόπου, ἐν φῶ ἐδίδασκεν, ως οἱ Ἀκαδημαϊκοὶ ἀπὸ Ξενοκράτους καὶ οἱ Στωϊκοὶ ἀπὸ Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως, ἢ ἀπὸ τῆς ἐν τῷ φιλοσοφεῖν ἐπιχρίσεως ως οἱ Ἐφεκτικοὶ καλούμενοι, ἢ ἀπὸ τοῦ 15 ἐνδους τῆς ζωῆς ως οἱ Κυνικοί, ὃν ἡγήσατο Ἀντισθένης, ἢ ἀπὸ τοῦ τέ- λους τῆς φιλοσοφίας ως οἱ Ἡδονικοὶ Ἐπικούρειοι, ἢ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ως οἱ Περιπατητικοὶ ἀπὸ Ἀριστοτέλους). Ἐφεκτικοὶ μὲν οὖν ἐλέγοντο διὰ τοιαύτην αἰτίαν· Πύρρων ὁ τῆς αἴρεσεως ἡγησάμενος ἐλέγειν ἀκαταληψίαν εἶναι ἐν τοῖς οὖσι, τοιούτῳ γράμμενος παραδείγματι· ὥσπερ, φησίν, εἰς τὸν 20 αὐτὸν ποταμὸν διε ἐμβῆναι ἀμήχανον (φθάνει γάρ παραρρεύσας πρὶν δεύ- τερον εἰς αὐτὸν ἐμβαλεῖν), οὗτως οὐδὲ περὶ τῶν πραγμάτων ἔστι τι σαφῶς ἀποφήνασθαι ῥευστῆς οὔσης καὶ αὐτῶν τῆς φύσεως καὶ ἐν τούτῳ τὸ εἶναι ἔχουσης ἐν τῷ γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι· οὐδεν ἐρωτώμενοι κατένευον 25 μόνον ἢ ἀνένευον, οἰόμενοι φθάνειν ἀμειφθῆναι τὰ πράγματα πρὶν ἀποκρίνασθαι. ὁ δὲ μαθητὴς αὐτοῦ Ἡράκλειτος ἐπιτείνων τὸ ἄτοπον ἐλέγειν διτι 30 οὐδὲ ἀπαξίει τὸν αὐτὸν ποταμὸν ἐμβῆναι δυνατόν· πρὶν γάρ οὐλον τὸ σῶμα καταδῦναι, πλεῖστον ὅδωρ φθάνει παραρρεύσαν. οὗτω δὲ | ἔχειν καὶ 6° τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν· ἐν κινήσει γάρ καὶ ῥοῇ τὸ εἶναι ἔχειν ἀπαντα. διὸ καὶ Ἐφεκτικοὶ ἐλέγοντο, παρὰ τὸ ἐπέχειν τὰς περὶ τῶν πραγμάτων 20 ἀποκρίσεις. ὁ δὲ Πλάτων πολλοῖς λόγοις τὴν δόξαν ταύτην ἐλέγεις μετὰ πολλὰ καὶ τοῦτον αὐτοῖς ἐπιφέρει τὸν ἐλεγχον, διτι 35 ὃ ἂνθρωποι οἱ λέγοντες ἀκαταληψίαν εἶναι, κατελάβετε διτι 40 ἔστιν ἀκαταληψία ἢ οὐ; εἰ μὲν γάρ κατελάβετε, ἔστι κατάληψις· εἰ δὲ οὐ κατελάβετε, οὐκ ἔστιν ὅμην πιστεῦσαι ως μὴ καταλαβοῦσιν διτι 45 ἔστιν ἀκαταληψία'. οἱ δὲ Κυνικοὶ οὗτως ἐκαλοῦντο διὰ τὸ παρρησιαστικὸν καὶ ἐλεγκτικόν· καὶ γάρ τὸν κύνα φασὶν ἔχειν 50 τι φιλόσοφον καὶ διακριτικόν· ὄλακτει μὲν γάρ τοῖς ἀλλοτρίοις προσσαίνει διτι 55 δὲ τοῖς οἰκείοις· οὗτω καὶ οὗτοι προσίεντο μὲν καὶ ἡσπάζοντο τὰς ἀρετὰς καὶ τοὺς κατ' ἀρετὴν ζῶντας, ἐπήρχοντο δὲ καὶ ὄλακτουν τοῖς πάθεσι καὶ τοῖς κατὰ τὰ πάθη ζῶσι, κανὸν βασιλεῖς εἶεν. οἱ δὲ Ἡδονικοὶ οὗτως ἐκα- 60

1 τοῦ om. a καὶ ἀπὸ] ἀπὸ δὲ Ca 2 τοῦ Amm.: om. CfA ἐν ὦ ἐδίδασκεν
om. C ἐδίδ.] διέτριβον a οἱ Laur. 72,1: om. CfA 2. 3 ἀκαδημικοὶ C 3 οἱ
om. F κιττιέως F 4 κρίσεως Ca οἱ om. F post ἐφεκ. (καλούμενοι om.)
add. οἱ ἀπὸ πύρρωνος καὶ ἡρακλείτου F 5 οἱ om. F ὡν ἡγ. ἀντ.] οἱ ἀπὸ ἀντισθέ-
νους F 6 οἱ post ἥδον. colloc. F ἐπικούρειοι eicias τοῦ om. a
7 οἱ post περιπ. colloc. F post ἀριστοτέλους inserit ex Amm. in Cat. δνομάζονται—
ἀκαδημαϊκοί (p. 1,13—2,1 not.) F οὖν eicias 8 Πύρρων] cf. Diog. L. IX, 70
9 ἐν om. a γράμμενοι F 10. 11 δεύτ.] διε C 11 ἐμβ.] εἰσελθεῖν F τῶν
om. C τικὲς F 11. 15 ἀποφήνασθαι C 15 ὁ δὲ μαθητής— ἀπαντα (18) eicias
Ἡράκλ.] cf. Heracl. fr. 41 Byw. 16 ἐμβληθῆναι a ἐμβ· ποτ. colloc. F
17 ὅδωρ] ἡεῖθρον F 18 ἔχει F 19 παρὰ] περὶ C 20 Πλάτων] cf. Cratyl.
p. 439 E sq. Diog. L. IX, 102 ἐλλέγει. F 21 ἔλ.] λόγον a οἱ om. F 23 ἔστι—
κατελάβετε in mrg. suppl. C ἡμῖν F: ὑμῶν a 25 ἐλεγκ.] εὐέλεγκτον a φασὶν]
cf. Plat. Reipubl. II, 15 p. 375 E sq. 26 διακρ. καὶ φιλ. colloc. C μὲν om. F
γάρ om. C ἀλοτρ. C προσαίν. Ca 29 τὰ om. F Ἡδονικοὶ] cf. Zelleri
Phil. Gr. II³ p. 292 not. 2 οὗτως om. Fa

λοῦντο, διότι τέλος ἐτίθεντο τὴν ἡδονήν, ἡδονὴν δὲ οὐ τὴν σωματικὴν 6^η ἀλλὰ τὸ γαληνὸν καὶ ἀτάραχον τῆς ψυχῆς κατάστημα τὸ ἐπόμενον τῇ κατ' ἀρετὴν ζωῆ. κακῶς δ' ἔλεγον οὗτοι, τὸ σύμπτωμα τῆς ἀρετῆς ἥτοι τὴν σκιάν τέλος τιθέμενοι. οἱ δὲ Περιπατητικοὶ διὰ τοιαύτην αἰτίαν 20 5 οὕτως ἐλέγοντο· Πλάτων γάρ γυμνασίας ἔνεκα περιπατῶν ἐποιεῖτο τὰς πόλεις τοὺς ἑταίρους συνουσίας, δν ὁ Ἀριστοτέλης διαδεξάμενος ἔσχε τὴν ἐκ τῆς ἐνεργείας ἥτοι τοῦ συμβεβηκότος ἐπωνυμίαν.

Φέρε τοίνυν καὶ τὴν διαιρέσιν τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων ποιη- 25 σώμεθα. τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων τὰ μέν ἔστι μερικά, ὡς αἱ 10 ἐπιστολαί, τὰ δὲ καθόλου, οἷον ἡ Φυσική, ἡ Περὶ ψυχῆς καὶ τὰ λοιπά, τὰ δὲ μεταξύ, ὡς αἱ Πολιτεῖαι καὶ αἱ Περὶ ζώων ἴστορίαι. τῶν καθόλου πάλιν τὰ μὲν ὑπομνηματικά τὰ δὲ συνταγματικά, καὶ τῶν ὑπομνηματικῶν τὰ 20 μὲν μονοειδῆ τὰ δὲ ποικίλα· καὶ μονοειδῆ μὲν ὅσα περὶ ἐνὸς αὐτῷ θεωρήματος ἐγράψη, ποικίλα δὲ ὅσα περὶ πλειόνων ἐσημειώσατο. τῶν δὲ συνταγ- 7^η 15 ματικῶν τὰ μὲν αὐτοπρόσωπα, ἢ καὶ ἀκροαματικά καλεῖται, τὰ δὲ διαλογικά καὶ ἔξωτερικά. τῶν δὲ ἀκροαματικῶν τὰ μὲν θεωρητικά τὰ δὲ πρακτικά τὰ δὲ ὄργανικά, καὶ τῶν θεωρητικῶν τὰ μὲν φυσιολογικά τὰ δὲ μαθη- 5 ματικά τὰ δὲ θεολογικά, τῶν δὲ πρακτικῶν τὰ μὲν ἡθικά τὰ δὲ οἰκονομικά τὰ δὲ πολιτικά, καὶ τῶν ὄργανικῶν τὰ μὲν εἰς τὰ πρὸ τῆς μεθύσου 20 τὰ δὲ περὶ αὐτῆς τῆς μεθύσου τὰ δὲ περὶ τῶν ἄλλως εἰς τὴν μέθυσον συντελούντων.

Μερικὰ μὲν οὖν ἔστιν ὅσα πρός τινα ἰδίως γέγραπται, ὡς αἱ ἐπιστο- 10 λαὶ ἡ ὅσα ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος περί τε βασιλείας καὶ δπως δεῖ τὰς ἀποικίας ποιεῖσθαι γεγράφηκε. καθόλου δὲ ὡς αἱ Φυσικαὶ 25 πραγματεῖαι ἡ, ὡς τὰ Περὶ γενέτεως καὶ φθορᾶς· περὶ κατιστάσιον γάρ τοι διαλαμβάνει ἐν τοῖς τοιούτοις πραγμάτων. μετοὖν δὲ ὡς αἱ Περὶ γενέτεως ζώων· ἡ μὲν γάρ περὶ ζώων ἔχει τὸ καθόλου. ἡ δὲ περὶ πάστης ἀπίκης γενέσεως τὸ μερικὸν ἔχει. ὑπομνηματικά δὲ ἐκεῖνα καλοῦσιν ὅσα πρὸς οἰκείαν ἀπεσημειοῦτο ὑπόμνησιν· εἰώθεσαν γάρ οἱ παλαιοὶ τὰ τῶν ἀρχαιο- 20

1 ὅτι C σωμ.] cf. Diog. L. X, 137 4. 5 οὕτως ἐλ. διὰ τ. αἰτ. colloc. C 5 γάρ
om. F 6 ὁ om. F διαλεξ. F¹ 7 ἥτοι τὴν τοῦ α 9 τῶν δὲ ἀρ. συγγρ. C: δῶν α
αἱ om. a 10 οἶον] ὥσπερ F τὰ φυσικά C ἡ φυσ. post ψυχῆς coll. F
καὶ τὰ π. ψ. C: ἡ π. τῆς ψ. a κ. τ. λ.] καὶ τἄλλα Fa 11 ὥσπερ F ἡ π. ζ. ἴστο-
ρία a 11. 12 τῶν κ. πάλ. τὰ μὲν] τὰ δὲ τῶν κ. C: τὰ μὲν a 12 καὶ om. Ca
12. 13 τὰ δὲ μον. τῶν ὑπομν. C 13 τὰ δὲ π. καὶ μον. μὲν om. Ca αὐτοῦ C:
om. F 14 ἐγράφησαν C τὰ δὲ ποικ. Ca 14. 15 καὶ τὰ μὲν τῶν συντ. C
14 δὲ (alt.) om. a 15 ἀ om. Ca καλεῖται om. Ca 16 τὰ μὲν τῶν ἀκρ.
(δὲ om.) C: τῶν αὐτοπροσώπων καὶ ἀκρ. τὰ μὲν (δὲ om.) a 17 καὶ om. a τὰ μὲν
τῶν θεωρ. colloc. C 18 δὲ (alt.) om. a καὶ τὰ μὲν τῶν πρ. (δὲ om.) C
18. 19 οἰκ. τὰ δὲ πολ. τὰ δὲ ἡθ. coll. F 19 καὶ om. a τὰ μὲν τῶν ὄργ. C
20 τὰ δὲ εἰς τὰ (utrobique) Amin. rectius ἄλλως om. C 21 συντελοῦντα a
22 εἰσιν C ἰδιὰ a αἱ om. a 23 ως ὑπὸ F 24 πῶς F 25 post
πραγ. add. καὶ αἱ περὶ ψυχῆς a 26 ως αἱ] ὅσα F: ως αἱ πολιτεῖαι καὶ αἱ a
27 post δὲ add. οὐ Fa 28 ἔχει om. F 29 ἀπεσημειοῦντο Ca εἰώθησαν C:
εἰώθησαν F

τέρων ἀναγνώσκοντες συγγράμματα ἀποσημειῶσθαι αὐτῶν τὰς περὶ ἑκά- 7^τ
στου πράγματος δόξας καὶ τὰ ἐπιχειρήματα τὰ τούτων κατασκευαστικά·
οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ τὰ αὐτοῖς πολλάκις διοκοῦντα ἀπεσημειῶντο μηδίμης
ἔνεκεν, ἵνα εἴ ποτε μέλλοιεν συγγράψειν περὶ τινος, ἔχοιεν ἐξ ἑτοίμου τὰς 25
5 τῶν παλαιοτέρων περὶ τοῦ προκειμένου δόξας ως ὅλην τῶν οἰκείων συνταγ-
μάτων. τῶν δὲ ὑπομνηματικῶν τὰ μὲν μονοειδῆ ἔλεγον, ἐν οἷς περὶ ἑνὸς
μόνου πράγματος ἀπεσημειῶντο, οἷον περὶ ψυχῆς ἢ οὐδρανοῦ ἢ τινος ἄλλου,
τὰ δὲ ποικίλα, ἐν οἷς περὶ πλειάνων ἀπεσημειῶντο πραγμάτων. συνταγ- 7
ματικὰ δὲ λέγουσιν ὅσα καὶ φράσιν ἔχει πρέπουσαν συντάγματι καὶ τὴν
10 τῶν κεφαλαίων εὕτακτον διαίρεσιν. τῶν δὲ συνταγματικῶν τὰ μὲν διαλο-
γικὰ τὰ δὲ αὐτοπρόσωπα. αὐτοπρόσωπα μὲν ἐν οἷς ἐξ οἰκείου προσώπου 5
τὴν διδασκαλίαν ἐποιεῖτο, ἀπερ καὶ ἀκροαματικὰ καλοῦσι διὰ τὸ πρὸς γνη-
σίους ἀκροατὰς ποιεῖσθαι τὸν λόγον, διαλογικὰ δὲ ὅσα μὴ ἐξ οἰκείου προσ-
ώπου συνέγραψεν, ἀλλ' ὥσπερ ὁ Πλάτων ὑποκρινόμενος ἑτέρων πρόσωπα,
15 ἀπερ καὶ ἐξωτερικὰ ἐκάλουν διὰ τὸ πρὸς τὴν τῶν πολλῶν γεγράφθαι ὡφέ- 10
λεισιν. ἢ καὶ διαφέρει γε πλεῖστον τὰ διαλογικὰ τῶν αὐτοπρόσωπων· ἐν μὲν
γάρ τοῖς αὐτοπροσώποις ἀτε πρὸς γνησίους ἀκροατὰς τὸν λόγον ποιούμενος
τὰ διοκοῦντά τε αὐτῷ λέγει καὶ δι' ἐπιχειρημάτων ἀκριβεστάτων καὶ οἵς
οὐχ οἷοί τέ εἰσιν οἱ πολλοὶ παρακολουθῆσαι, ἐν δὲ τοῖς διαλογικοῖς ἀτε 15
20 πρὸς κοινὴν καὶ τὴν τῶν πολλῶν ὡφέλειαν γεγραμμένοις κάκεῖ μὲν τὰ δο-
κιμῶντα αὐτῷ λέγει. ἀλλ' οὐ δι' ἀποδεικτικῶν ἐπιχειρημάτων. ἀλλὰ δι'
ἀπλουστέρων καὶ οἵς οἷοί τέ εἰσιν οἱ πολλοὶ παρακολουθεῖν.

Διαιροῦνται δὲ τὰ αὐτοπρόσωπα εἰς τε τὰ θεωρητικὰ καὶ τὰ πρακτικὰ 20
καὶ τὰ δργανικά, διτι καὶ ἡ φιλοσοφία εἰς δύο ταῦτα διῃρηται, εἰς τε τὸ
25 θεωρητικὸν καὶ τὸ πρακτικόν, καὶ θεωρητικὰ μέν εἰσιν ἐν οἷς ἐπισκέπτε-
ται περὶ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ψεύδους, πρακτικὰ δὲ ἐν οἷς ἐπισκοπεῖ περὶ
τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ· ἐπεὶ δὲ πολλῇ τίς ἐστιν ἀμφισβήτησις τοῖς 25
ἀνθρώποις περὶ τε τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ
ψεύδους, καὶ ἄλλοι ἄλλοι οὖνται ἀγαθὸν καὶ κακὸν καὶ ἀληθὲς καὶ ψευδὲς
30 εἶναι, ἐδέησεν αὐτῷ δργάνου διακριτικοῦ τούτων, διπερ ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις.
ἡ δὲ ἀπόδειξις οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἡ συλλογισμὸς ἀποδεικτικός· ως γάρ ὁ 30
τέκτων τῇ | στάμψῃ κέχρηται δργάνῳ πρὸς διάκρισιν τῶν τε καμπύλων 8^τ
καὶ τῶν δρμῶν ἔύλων, ὄμοιώς καὶ ὁ οἰκοδόμος τῇ καθέτῳ διακρινούσῃ
τούς τε δρμῶν καὶ τοὺς μὴ τοιούτους τῶν τοίχων, οὗτω καὶ οἱ φιλόσοφοι
35 τὴν ἀπόδειξιν ἔχουσι κανόνα ἀπταιστον τῆς τῶν δύντων διακρίσεως. διαι- 5
ροῦσι δὲ τὰ θεωρητικὰ εἰς τε τὰ φυσιολογικὰ καὶ μαθηματικὰ καὶ θεολο-

2 τὰ τούτ. κατασκ. ἐπιχ. (alt. τὰ οι.) F 5 συντ.] συγγραμμάτων a 7 οὐρ.] ἀνθρώπου F
8 ἀπεσημειῶντο οι. F 9 ἔχουσι C 10 συνταγμάτων a 12 ποιεῖται F 14 συγέ-
γραψεν F 15 ἔτερα C 16 καὶ om. F 17 ἢ om. F: ἢ καὶ om. a γε]
δὲ a 18 λέγειν F 20 κάκεῖ μὲν om. a 23. 24 τὰ (ante πρ. et δρ.) om. Ca
24 διαιρεῖται C 26 περισκοπεῖ C 27 ἐπεὶ—ψεύδους (29) om. F 28 κακοῦ scripsi:
καλοῦ libri 29 ante ἄλλοι add. ἐπεὶ F ἀγαθόν τε C ἀληθές τε Ca ψευδὲς]
ψεύδος C 30 δργάνου διακριτικὸν F post τούτ. add. ἡμῖν παραδοῦγαι Fa
31 ἐστὶν om. C 32 τε οι. C 36 φυσικὰ C καὶ τὰ μαθ. C

γικά. καὶ θεολογικὰ μέν ἔστι τὰ μετὰ τὴν Φυσικὴν πραγματείαν αὐτῷ 8° τεταγμένα, ἀπέρ οὖτω Μετὰ τὰ φυσικὰ προσηγόρευσε (τὰ γάρ ὑπὲρ τὴν φύσιν πάντα διδάσκειν θεολογίας ἔδιον), φυσικὰ δὲ ὡς αὐταὶ αἱ Φυσικαὶ 10 καλούμεναι, τὰ Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς καὶ τὰ παραπλήσια, μαθη- 5 ματικὰ δὲ τὰ μέσα τούτων ὅντα καὶ κατά τι μὲν χωριστὰ τῆς ὅλης κατά τι δὲ ἀχώριστα· ἔγραψε γάρ καὶ γραμμάτις τινας. τὰ δὲ πρακτικὰ εἰς τε τὰ ἡθικὰ (ἔχει γάρ Ἡθικὴν πραγματείαν) καὶ εἰς τὰ οἰκονομικὰ καὶ πολιτικά. 15 τῶν δὲ δργανικῶν τὰ μέν εἰσι περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς μεθόδου, ὡς αἱ Κατη- γορίαι καὶ τὸ Περὶ ἐρμηνείας καὶ οἱ δύο λόγοι τῶν Πρώτων ἀναλυτικῶν, 10 τὰ δὲ περὶ αὐτῆς τῆς μεθόδου, ὡς τὰ "Ἅστερα ἀναλυτικά, ἐν οἷς περὶ ἀπο- δείξεως διδάσκει. οἱ δὲ Τόποι καὶ οἱ Σοφιστικοὶ ἔλεγχοι καὶ αἱ Ψητορι- 20 καὶ τέχναι, καὶ ὡς τινές *(φασι)* τὰ Περὶ ποιητικῆς, αὐτόθεν μὲν εἰς τὴν μέθοδον οὐ συμβάλλονται, ἄλλως δὲ καὶ αὐτὰ συνεργοῦσι πρὸς τὴν ἀπόδειξιν τὰς μεθόδους ἡμᾶς, καθ' ἃς οἱ παραλογισμοὶ γίνονται, διδάσκοντα.

15 Τρίτον ἦν ἐφεξῆς κεφάλαιον τὸ πόθεν δεῖ ἀρχεσθαι τῶν Ἀριστοτελε- 25 κῶν συγγραμμάτων. Βόηθος μὲν οὖν φησιν ὁ Σιδώνιος δεῖν ἀπὸ τῆς φυσικῆς ἀρχεσθαι πραγματείας ἀτε ἡμῖν συνηθεστέρας καὶ γνωρίμου. δεῖν δὲ δεῖ ἀπὸ τῶν σαφεστέρων ἀρχεσθαι καὶ γνωρίμων. ὁ δὲ τούτου δι- δάσκαλος Ἀνδρόνικος ὁ Ψόδιος ἀκριβέστερον ἐξετάζων | ἔλεγε γρῆγοι πρό- 30 τερον ἀπὸ τῆς λογικῆς ἀρχεσθαι, ἥτις περὶ τὴν ἀπόδειξιν καταγίνεται. ἐπειδὴ οὖν ἐν πάσαις αὐτοῦ ταῖς πραγματείαις ὁ φιλόσοφος κέγρηται τῇ ἀποδεικτικῇ μεθόδῳ, δέον ἡμᾶς πρότερον ταύτην κατορθῶσαι, ἵνα εὐχερέ- 35 στερον παρακολουθήσωμεν τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ συγγράμμασι. φασὶ δέ τινες ἡ ἀπὸ τῆς ἡθικῆς δεῖν ἀρχεσθαι· πρότερον γάρ δεῖ τὰ ἡθη κατακοσμεῖν 25 καὶ οὗτως ἐπὶ τὰς ἄλλας ἔναι πραγματείας, ἵνα μὴ τεθολωμένον ὑπὸ τῶν παθῶν τὸ λογιστικὸν ἔχοντες τὰς περὶ τῶν πραγμάτων κρίσεις μὴ 10 ἀκριβεῖς φέρωμεν. εἰ δέ τινες λέγοιεν μᾶλλον ἀπὸ τῆς λογικῆς, ἵνα μετὰ ἀποδείξεως εἰδείημεν τὰ ἀγοντα ἡμᾶς ἐπὶ τὰς ἀρχὰς καὶ ποία ἔστιν ἡ ὄν- 30 τως ἀρετή, φαμὲν δτι πρῶτον μὲν ὀρθοδοξαστικῶς εἰδέναι τοῦτο ὀφείλο- μεν, εἰθ' ὅστερον καὶ ἀποδεικτικῶς· ὅστε καν ταῖς ἀποδείξεσι μὴ παρ- 35 κολουθῶμεν, δεῖ πρότερον αὐτὰ τῆς ἡθικῆς τὰ ἀποτελέσματα μαθόντας ὀρθοδοξαστικῶς κατ' αὐτὰ ζῆν, εἰθ' ὅστερον ταῖς ἀποδεικτικαῖς ἐπιβάλλειν μεθόδους.

Τί δὲ τὸ τέλος ἔστι τῆς Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας; φαμὲν δτι τὸ 20 γνῶναι τὴν ἀπάντων ἀρχὴν τὴν τῶν πάντων δημιουργὸν αἰτίαν τὴν δεὶ τὸ

1 εἰσι a: om. C τὴν om. Ca 2 τεταγμ..] γεγραμμένα Fa alt. τὰ] τὸ C τὴν om. a 3 θεολ. διδ. coll. Fa an φυσιολογικὰ? 4 τά τε (priore l.) Ca 5 τούτ. ὅντα μέσα col- loc. C 6 καὶ om. C 8 τῶν μεθόδων a 12 φασι inserui τῆς ποιητ. a αὐτόθι F 13 πρὸς] εἰς a 14 διδάσκοντα scripsi: διδάσκοντες libri 15 τὸ om. C δεῖν F 16 δ] καὶ a σιδώνιος F 17 συνήθους F δεῖν— γνωρίμων om. F δεῖ a 21 ἔαυτοῦ C ταῖς om. C 22. 23 εὐχερῶς a 26 τὸν λογισμὸν a κτί- σεις C 28. 29 εἰδείημεν— ἀρετή] εἰδῶμεν τὰς ἀρετὰς F ὄντ.] οὗτως a 29 μὲν om. C τοῦτο] τὰς ἀρετὰς F 31 πρῶτον C μαθόντες F 32 κατὰ ταῦτα F ταῖς om. F 34 δτι om. F alt. τὸ om. a 35 ἀπ..] πάντ. Fa αἰτίαν] τοῦτο C

καὶ ὠσαύτως ἔχουσαν· ἀποδείκνυσι γάρ μίαν πάντων ἀρχὴν καὶ ἀσώματον, 8^η
ἔτι ἐκείνης δὲ τὰ πάντα παράγεσθαι.

Τέλος δὲ τὰ ἄγοντα ἡμᾶς εἰς τοῦτο τὸ τέλος; φαμὲν οὖτις ἡ διδασκαλία
τῶν ἐν γράμμῳ καὶ ἐν μεταβολῇ ὑπαρχόντων. τοιαῦτα δέ ἐστι τὰ ἐν γενέ-
ται καὶ φύσει· ἀπὸ γάρ τούτων διὰ μέσων τῶν μαθηματικῶν ἀνάγομεν 25
ἐαυτὸς ἐπὶ τὰ δεῖ καὶ ὠσαύτως ἔχοντα (τοιαῦτα δέ ἐστι τὰ οὐράνια) καὶ
οὕτως μετὰ τὰς ἀτομικάς οὐσίας ἐπὶ τὴν πρώτην πάντων αἰτίαν· πάσης
γάρ κινήσεως ἦ κατ' οὐσίαν οὔσης ἦ κατὰ ποσὸν ἦ κατὰ ποιὸν ἦ κατὰ
τόπον τὰ μὲν ἐν γενέσει καὶ φύσει κατὰ πᾶσαν κίνησιν κινοῦνται, τὰ δὲ 9^η
οὐράνια κατὰ μόνην τὴν κατὰ τόπον· διὸ γρὴ εὐτάκτως ὁδεύειν ἀπὸ τῶν
πολυτρόπων κινούμενων ἐπὶ τὰ κατὰ μίαν καὶ μόνην κίνησιν κινούμενα, καὶ
οὕτως ἐπὶ τὴν ἀκίνητον καὶ δεῖ ὠσαύτως ἔχουσαν ἀρχὴν, καὶ μὴ κατὰ
τὸν γρηγορὸν ὑπερβάθμιον πόδα πέμπειν· εἰ γάρ ἀθρόως βουληθείμεν ἐκ
τῶν σωματικῶν τῇ πρώτῃ τῶν πάντων ἀρχῇ προσβαλεῖν, νοήσαμεν 15
κάκείνην σῶμα εἶναι καὶ ἐσχηματίσθαι. διό φησιν ὁ Πλωτῖνος ‘παραδοτέον
τοῖς νέοις τὰ μαθήματα πρὸς συνεθίσμὸν τῆς ἀσωμάτου φύσεως’.

Τὸ δὲ εἴδος τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων πανταχοῦ ἀκριβὲς κατὰ 10
τὴν φύσιν (ἐκφεύγει γάρ δεῖ ὁ φιλόσοφος τὰς ῥήτορικὰς κομψείας καὶ
μόνου γίνεται τοῦ τὴν τῶν πραγμάτων παραστῆσαι φύσιν), πολλαχοῦ δὲ
20 σινεσφιγμένον καὶ ἀσαφῶς πεφρασμένον, οὐ διὰ τὴν φύσιν τοῦ γράφαντος, 15
ἀλλ᾽ ἐκπονήσιος τούτοις πεποίηκεν· ἀμέλει τούς τε Τόπους σαφῆς διηγήζετο
καὶ τὰ Μετέωρα καὶ ἔτερα. ἐπετήδευσε τοίνυν τὴν ἀσάφειαν διὰ τοὺς
ἀναγινώσκοντας, ἵνα εὑφυεστέρους ἀποτελέσῃ εἰς τὸ συντεταγμένως τῶν λεγο-
μένων ἀκούειν καὶ ἵνα τοὺς ὅριτέμοις ἀκροατὰς ἀποστρέψῃ ἐκ προσομίων· 20
25 οἱ γάρ γνήσιοι ἀκροαταὶ δισφεύσονται τὰ λεγόμενα, τοσούτῳ σπουδά-
ζουσι μᾶλλον καταγωνίσασθαι καὶ τοῦ βάθους ἐφικέσθαι. Ὡσπερ οὖν
παραπετάσματι τῇ ἀσαφείᾳ ἐχρήσατο διὰ τοὺς βεβήλους ἀμφιεγγὸς τῶν
πραγμάτων τὸ σεμνὸν τῇ ἀσαφείᾳ.

(1) ὃ δὲ ἀκροατὴς διεῖλει ὑπάρχειν δίκαιοις, εὐφυὴς τὴν διάνοιαν, σπου- 25
30 δαῖος περὶ τοὺς λόγους, τὸ ἥθος μέτριος, ἐν πᾶσι κεκοσμημένος. ὁ δὲ τοῦ-
τον ἐξηγήσιμον διεῖλει μήτε κατ' εὔνοιαν ἐπιγειρεῖν τὰ κακῶς λεγόμενα
σινεστᾶν καὶ ως ἀπὸ τρίποδος ταῦτα δέχεσθαι μήτε τὰ καλὰ κακοτρόπως
δέγεται κατὰ ἀπέχθειαν, ἀλλὰ κριτῆς | ἀπαθῆς τῶν λεγομένων ὑπάρχειν, 9^η
καὶ πρώτα μὲν τὴν διάνοιαν τοῦ ἀρχαίου σαφηνίζειν καὶ ἐρμηνεύειν τὰ
35 αὐτῷ δοκιμῆτα, ἐπειτα τὴν παρ' ἔαυτοῦ ἐπιφέρειν κρίσιν.

1 μίαν om. Ca 2 δὲ τὰ om. C 4 ἐν (alt.) om. a εἰσι C 5 μαθημά-
των F 8 post ποσὸν addl. ἷ κατὰ γράμμον F 10 γρὴ] δεῖ C 12. 13 καὶ μὴ
κατὰ τὸν γρηγορὸν ὑπερβ.] οὐ γάρ δεῖ ὑπερβ. C (v. Suid. s. v. ὑπερβάθμιον) 13 γάρ
δη C βουλ. ἀθρ. coll. C 14 σωμάτων Fa 15 Πλωτῖνος] Ennead. I lib. III,
3 p. 20 17 ἀριστοτέλους a 19 πανταχοῦ C δέ] τε Fa 21 τε om. C
23 εἰς τὸ] καὶ CF scribas συντεταμένως (cf. Amm. p. 7,12) 24 ἀκούωσι C
ἀποστρέψῃται C ἐκ] ἀπὸ F 25 εἰσι Ca τοσούτω om. F 26 καὶ
om. F 30 κεκοσμῆσθαι a; κεκτημένος F 30. 31 τούτων a; an τούτω? 33 καὶ κατὰ C ἀπαθ.] ἀληθῆς F 35 ἔαυτοῦ] ἔαυτῷ Fa

Ιατῶν δὲ τῶν Ἀριστοτέλους πραγματειῶν τὰ προκέχεσθαι ὁφεῖλοντα 9^ν ἔξ οὖτιν, ὁ σκοπὸς τὸ χρήσιμον ἡ αἰτία τῆς ἐπιγραφῆς ἡ τάξις τῆς ἀναγνώσεως ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διαιρέσις καὶ εἰ γνήσιον τοῦ φιλοσόφου τὸ βιβλίον.
 καὶ ὁ μὲν σκοπὸς ἔξαπομάττει τῆς πραγματείας τὴν φύσιν καὶ ὥσπερ ἔξιν
 5 τῷ ἀναγνώσκοντι παρέχει πᾶς νοεῖν ἔκαστον δεῖ· παρασκευάζει γάρ 10
 ἔκαστον τῶν λεγομένων πρὸς τὸν σκοπὸν ἀπευθύνειν τοῦ συγγράμματος·
 6 γάρ τὸν σκοπὸν ἀγνοῶν ἔπικε τυφλός, οὐκ εἰδότι δποι φέρεται, καὶ μάτη
 πάντα νομίσει τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τείνοντα ὑπὸ τοῦ ἀργαίου λέγεσθαι.
 τὸ δὲ χρήσιμον σπουδὴν καὶ προθυμίαν τῷ ἀκροατῇ ἐντίμησι· δεῖ γάρ 15
 10 τὸν μέλλοντά τυνος ἄρχεσθαι μανθάνειν πρότερον τὸ ἀπ' ἐκείνου χρήσιμον, εἰς τί αὐτῷ λυσιτελεῖ. τὴν δὲ αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς, ἐπειδὴ ἐπί τινων συγγραμμάτων ἔστιν δτε ἀδήλου τῆς ἐπιγραφῆς οὔσης χρὴ ζητεῖν
 15 δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπιγέγραπται, ὡς ἐν ταῖς Κατηγορίαις καὶ ἐν τῷ Περὶ 20
 ἐρμηνείας καὶ ἐν ἄλλοις· ἐν γάρ τῷ Περὶ οὐρανοῦ ἡ ἐν τῷ Περὶ ψυχῆς
 25 ἐρμηνείας καὶ ἐν ἄλλοις· ἐν γάρ τῷ Περὶ οὐρανοῦ ἡ ἐν τῷ Περὶ ψυχῆς
 30 οὐδὲ τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς ζητεῖν· αὐτόθιν γάρ τὸ σαφὲς ἔχει.
 ζητοῦμεν δὲ καὶ εἰ γνήσιον τοῦ συγγραφέων τὸ βιβλίον· τρεῖς γάρ ἀφορ-
 μαὶ γενόνται τῷ νοθεύεσθαι τὰ συγγράμματα τοῦ Ἀριστοτέλους. μία μὲν 25
 ὅμωνυμία (τῶν συγγραφέων) (γεγόνασι γάρ καὶ ἔτεροι Ἀριστοτέλεις, ὃν τὰ
 συγγράμματα διὰ τὴν ὅμωνυμίαν τινὲς ἐνόμισαν τοῦ Ἀριστοτέλους), δευτέρα
 20 δὲ ἡ τῶν συγγραμμάτων ὅμωνυμία (οἱ γάρ μαθηταὶ αὐτοῦ Εὔδημος καὶ Φανίας
 καὶ Θεόφραστος κατὰ ζῆτον τοῦ διδασκάλου γεγράφασι Κατηγορίας | καὶ Περὶ 10^τ
 25 ἐρμηνείας καὶ Ἀναλυτικά). ἢ δὲ τρίτη, τοιαύτη ἐστί· Ηπολεμαῖον τὸν Φιλ-
 ἀδελφὸν πάνυ ἐσπουδακέναι φασὶ περὶ τὰ Ἀριστοτέλους συγγράμματα. ὡς
 30 καὶ περὶ τὰ λοιπά, καὶ χρήματα διδόναι τοῖς προτιμέστουσιν αὐτῷ βιβλίους
 35 τοῦ φιλοσόφου. θύμεν τινὲς χρηματίσασθαι βουλόμενοι ἐπιγράψοντες τοῦ
 40 συγγράμματα τῷ τοῦ φιλοσόφου ὀνόματι προσῆγον· ἀμέλει φασὶν ἐν τῇ με-
 γράμματα τῷ τοῦ φιλοσόφου ὀνόματι προσῆγον· τάξιν δὲ ζητοῦμεν ἀναγνώ-
 μεμνῆσθαι τούτου τοῦ βιβλίου τὸν φιλόσοφον. τάξιν δὲ ζητοῦμεν ἀναγνώ-
 45 σεως, ἵνα μὴ τοῖς μείζοις πρῶτον ἐγγειρῶμεν καὶ ὃν εἰς τὴν γνῶσιν ἔτερα 15
 διείλει προλαμβάνεσθαι, ἀγνοοῦντες τὰ ἡμῖν πρῶτον γνῶσκεσθαι· ἡφεί-
 διείλει προλαμβάνεσθαι, ἀγνοοῦντες τὰ ἡμῖν πρῶτον γνῶσκεσθαι· ἡφεί-

1 προλεγόμενα (διεῖλ. om.) C 2 ἔξ οὗτοι εἰσὶ ταῦτα C: εἰσὶ ταῦτὶ κεφάλαια α
 2 τὸ χρήσ.—διαιρ. καὶ (3)] καὶ τὰ λοιπὰ α ἡ τάξις τ. ἀναγν. post διαιρ. coll. F
 3 εἰ—βιβλίον fort. ante ἡ τάξις collocaveris (cf. v. 16) 5 παρέχειν F 6 τοῦ
 συγ. ἀπ. coll. a 7 ποτὶ F: ὅπῃ α 7. 8 πάντα μάτ. coll. C 10 ἀπ^τ] αὐτοῦ
 C: αὐτὸ α 11 λυσιτελέσαι F: λυσιτελήσει α 12 post οὔσης add. ἀμαρτάνομεν τοῦ σκο-
 ποῦ α 13 τὴν αἰτίαν δι' ἣν C 14 τῷ (prius) τῇ F: ἐν τῷ (alt.)] τῇ F: ἐν τῇ α
 16 γραφέως F: φιλοσόφου α 17 νοθεύσαι F τοῦ ἀρ. συγ. coll. F 18 τῶν συγγρα-
 φέων Olymp.: om. CFa γάρ] δὲ F 19 τοῦ om. Ca; an (τούτου) τοῦ? 21 τοῦ
 αὐτῶν διδ. C γεγραφήκασι α κατηγορίας F 22 ἀναλυτικήν Ca 23 ἀριστοτέλεια
 C: ἀριστοτελικὰ α 24 βιβλίους iter. F 26 φησὶν C μεγ.] παλαιῦ F 29 γν.
 εἶναι coll. C 30 τῷ] τὸ C 32 ἐγχωρῶμεν α 33 πρῶτα F: πρώτως α

λοντα. τὴν δὲ εἰς τὰ μόρια διαιρεσιν, διότι δεῖ τὸν ἀκριβῶς βουλόμενον 10^τ τὴν τοῦ διλού φύσιν μαθεῖν τὰ τούτου μέρη ἀκριβῶς ἐπεσκέψθαι, οἷον ὁ τὸν ἀνθρωπὸν ἀκριβῶς εἰδέναι βουλόμενος ὅφείλει τούτου κεφαλήν τε καὶ 20 γείρας καὶ πόδας καὶ τὰ ἄλλα ὄμοίως εἰδέναι μέρη. οὕτως οὖν καὶ 5 ἑκάστου συγγράμματος δεῖ τὰ μέρη πρότερον εἰδέναι, εἰς πόσα καὶ ποῖα διαιρεῖσθαι.

Εἰδέναι δὲ χρὴ διὰ οὐ πανταχῆ ταῦτα πάντα χρὴ ζητεῖν, ἀλλ᾽ ἐν οἷς τὸ συφές ἀποκέρυπται· πολλάκις γάρ τῷ σκοπῷ συναναφαίνεται καὶ τὸ 25 χρήσιμον, οἷον ἐν τῇ Ηερὶ οὐρανοῦ ἥτις ἐν τῇ Ηερὶ ψυχῆς δῆλος καὶ ὁ σκο- 10 πὸς καὶ τὸ γρήσιμον καὶ ἡ ἐπιγραφή. ἐν μέντοι γε τοῖς Τόποις οὐδὲ ἐν τούτων δῆλον. ἀλλ᾽ οὐδὲ τοῦ σκοποῦ γνωσθέντος εὑθὺς καὶ τὸ γρήσιμον συναναφαίνεται· ταῦτα μὲν γάρ αὐτῷ ἐν τοῖς Τόποις τὴν διαλεκτικὴν 30 γένεται | ἡμῖν παραδόντων ἔστι δὲ ἡ διαλεκτική, ὡς αὐτὸς ὅριζεται, 10^τ | μέλισσας περὶ παντὸς τοῦ προτείνετος προβλήματος συλλογιστική ἐξ ἐνδί- 15 ξων'. εἰ δὲ περὶ παντὸς τοῦ προτείνετος προβλήματος, προτίθενται δὲ ἡμῖν οὐ μόνον τὰ ἀληθῆ ἀλλὰ καὶ τὰ ψευδῆ, ποῖον ἐνταῦθα τὸ γρήσιμον; τὸ γνῶναι 5 μέθυσδον δι' ἣς καὶ τὰ ψευδῆ συλλογισθεῖα; αὐτὸς οὖν προσίων τὸ γρήσι- μον ἡμῖν ἐκκαλύπτει, λέγων τὴν πραγματείαν γρήσιμον εἶναι πρὸς τρία, πρὸς γυμνασίαν πρὸς τὰς ἐντεύξεις πρὸς τὰς κατὰ φιλοσόφιαν μεθόδους. 20 ἐν μέντοι γε ταῖς Κατηγορίαις καὶ ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμηνεις ἀμα τῷ σκοπῷ 10 τὸ γρήσιμον συναναφαίνεται, ὡς ἔξης δεῖξομεν. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς Ἀριστοτελικῆς φύλασσες πάστης εἰρήσιτο.

Εἴπωμεν δὲ καὶ περὶ τοῦ προκειμένου τῶν Κατηγοριῶν βιβλίου τίς τε ὁ σκοπὸς καὶ τὸ γρήσιμον καὶ ἡ αἰτία τῆς ἐπιγραφῆς καὶ ἡ τάξις τῆς 15 ἀναγνώσσεως καὶ εἰ γνήσιον τοῦ φιλοσόφου τὸ παρὸν βιβλίον καὶ ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διαιρεσις· ταῦτα γάρ, ὡς εἰρηται, δεῖ προλέγειν ἑκάστης Ἀριστοτελικῆς πραγματείας. τινὲς οὖν περὶ τοῦ σκοποῦ τῶν Κατηγοριῶν διηγέρθησαν, καὶ οἱ μὲν εἰρήκασι περὶ φωνῶν μόνων εἶναι τὸν σκοπὸν οἱ 20 δὲ περὶ πραγμάτων μόνων οἱ δὲ περὶ νοημάτων μόνων. καὶ οἱ μὲν λέ- 25 γοντες περὶ φωνῶν μόνων εἶναι τὸν σκοπόν. οἳς ἐγένετο ἡ Ἀλέξανδρος. ἐν τῶν Ἀριστοτελικῶν ἥρησιδίων ἐπλανήθησαν τῶν λεγόντων "τῶν λεγομένων τὰ μὲν κατὰ συγπλοκὴν λέγεται τὰ δὲ ἄλλα συμπλοκῆς". εἰ δὲ τὰ λεγό- μενα, φασί, φωναί, δῆλον διὰ περὶ φωνῶν ἐστιν αὐτῷ ὁ σκοπός. οἱ δὲ

3 τε ομ. Ca 4 πόδ. καὶ γείρ. coll. Fa 5 οὖν ομ. C 6 πάντα ομ. F 7 8 ἐπι-
κέρ. C γάρ] γάρ σὺν C: σὺν α 9 οἷον ἐν μὲν Ca καὶ] ἐστιν F 10 γε ομ. F
οὐδὲ ἐγ] οὐδὲν F 11 13 αὐτὸς ὅρ.] Top. A 1 p. 100^a18 15 περὶ ομ. F προ-
βλήματος ομ. a 12 προτίθ.] προτείνεται C: προτείνονται a 13 alt. δὲ] καὶ C
16 τὰ (alt.) ομ. a 14 τὸ γρ. ἐντ. coll. a 18 λέγων] Top. A 1 p. 101^a26
γρηγορίην Ca 15 τὰ τρία C 19 τὰς (utrobiique) ομ. C 20 μεθ.] ἐπιστήμας
Arist. 21 μὲν οὖν a 24 ὁ ομ. C 25 καὶ (ante εἰ) ομ. Ca 26 παρὸν
ομ. Ca alt. καὶ ομ. a 26 ὡς εἰρηται] p. 7, 2 27 δεῖ] δέον ἐστὶ C 27 οὖν]
δὲ a 28, 29 οἱ δὲ περὶ πρ.—σκοπόν (30) ομ. a 29 πραγματείας μόνης C
οἱ δὲ περὶ νοημ. μόνων ομ. C 30 μὲν ομ. C 30 ὁ ομ. C 31 πλανηθέντες a
λεγόντων] p. 1^a16 33 φασί ομ. a 34 αὐτῷ ἐστιν coll. Ca

περὶ πραγμάτων μόνων οἰηθέντες εἶναι τὸν σκοπόν, οἷος ἐγένετο ὁ Εὔστα- 10¹
 θιος. φασὶν ὅτι περὶ πραγμάτων ποιεῖται τὴν διηγήσειν ἡ φιλόσοφος λέγουν
 “τῶν ὄντων τὰ μὲν καθ' ὑποκειμένου λέγεται”, εἰ δὲ τὰ ὄντα, φασί,
 πράγματά ἔστι, περὶ πραγμάτων ἄρα αὐτῷ ὁ σκοπός. οἱ δὲ περὶ νοημά-
 των μόνων νομίσαντες διαλέγεσθαι τὸν φιλόσοφον, οἷος ἐγένετο ὁ Πορ- 15²
 φύριος, φασὶν ὅτι περὶ τῶν δέκα γενῶν ἔστιν αὐτῷ ὁ λόγος· ταῦτα δὲ Η³
 ἐπὶ τοῖς πολλοῖς θεωροῦνται καὶ εἰσιν ὑστερογενῆ, ἀτινά ἔστιν ἐν τῇ ἡμε-
 τέρᾳ διανοίᾳ· περὶ νοημάτων ἄρα ἐν τούτοις τῷ Ἀριστοτέλει ὁ λόγος.
 ἐπλανήθη δὲ καὶ οὗτος ἐκ τῶν πρὸς τῷ τέλει λέξεων τοῦ Ἀριστοτέλους 5
 10 λέγοντος “ὑπὲρ μὲν οὖν τῶν προτεθέντων γενῶν ἵκανὰ τὰ εἰρημένα”·
 γένη δὲ πανταχοῦ ὁ Ἀριστοτέλης τὰ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς καὶ ἐννοηματικὰ
 λέγει. οἱ δὲ ἀκριβέστερον λέγοντες, ὃν εἰς ἔστιν ὁ Ἱάμβλιχος, φασὶν ώς οὕτε
 περὶ νοημάτων μόνων ἔστιν αὐτῷ ὁ λόγος οὕτε περὶ φωνῶν μόνων οὕτε 15
 περὶ πραγμάτων μόνων, ἀλλ’ ἔστιν ὁ σκοπὸς τῶν Κατηγοριῶν περὶ φωνῶν
 15 σημαινουσῶν πράγματα διὰ μέσων νοημάτων. ὅτι δὲ οὐ καλῶς οἱ πρότερον
 ὠρίσαντο, μάθοιμεν ἀν οὕτως· λεγέτωσαν γάρ οἱ περὶ πραγμάτων μόνων
 αὐτὸν λέγοντες διαλαμβάνειν, ἐπειδὴ τῶν πραγμάτων τὰ μὲν ἐν ψιλῇ 20
 ἐπινοίᾳ κεῖται· ὡς ἐπιποκένταυρος καὶ τραχέλαφος, τὰ δὲ ὑφεστῶτα, περὶ ποίων
 αὐτῷ ὁ λόγος; δῆλον ὅτι φήσουσι περὶ τῶν ὑφεστώτων. πρότερον οὖν
 20 ἔννοιαν τούτων λαβὼν οὕτως ἡμᾶς διὰ τῶν φωνῶν διδάσκει περὶ τούτων;
 πάντως δῆπου συμφήσουσιν· ἀδύνατον γάρ σημᾶναι τὰ πράγματα ἄλλως ἢ 25
 ὑπὸ φωνῶν διὰ μέσων νοημάτων· οὐκοῦν καὶ περὶ πάντων διαλέξεται. λε-
 γέτωσαν δὲ καὶ οἱ περὶ φωνῶν μόνων ἡ νοημάτων μόνων λέγοντες αὐτὸν
 διαλαμβάνειν, ἐπειδὴ αἱ φωναὶ καὶ τὰ νοήματα τὰ μέν εἰσι σημαντικά
 25 τιγνων τὰ δὲ μέχρι τῆς φωνῆς καὶ τῆς ἐπινοίας τὸ εἶναι ἔχει, περὶ ποίων 30
 αὐτὸν φῆσετε διαλαμβάνειν; ἐροῦσι δηλαδὴ περὶ τῶν σημαινουσῶν πράγ-
 ματα· περὶ γάρ τῶν ἀσήμων ἡ φωνῶν ἡ νοημάτων οὐδὲ εἰς λόγος τοῖς
 φιλοσόφοις. οὐκοῦν διαλαμβάνων περὶ φωνῶν σημαινουσῶν πράγματα καὶ
 αὐτῶν ἀπτεται τῶν πραγμάτων διὰ μέσων τῶν νοημάτων, καὶ περὶ νοημά- 35
 30 τῶν | ποιούμενος τὸν λόγον σημαινόντων πράγματα διαλέξεται περὶ αὐτῶν Η⁴
 διὰ φωνῶν τῶν ἔρμηνευουσῶν τὰ νοήματα· εἰ μὲν γάρ γυμναὶ σωμάτων
 ἥσαν αἱ φυχαί, γυμνοῖς ἀν προσέβαλλον τοῖς νοήμασι· νῦν δὲ τοῖς σώμα-
 σιν ἐγκαθειργεῖναι οὐκ ἄλλως ἡ διὰ τῶν φωνῶν δύνανται σημαίνειν ἄλλη- 5
 λαις τὰ ἴδια νοήματα. ἐπειδὴ δὲ τῶν πραγμάτων τὰ μέν ἔστιν ἀπλᾶ τὰ
 35 δὲ σύνθετα (ἀπλοῦν μὲν γάρ πρᾶγμα Σωκράτης, σύνθετον δὲ Σωκράτης

1 πραγματεῖας C μόνων ομ. C εἶναι τὸν σκ.] λέγειν C δ ομ. F 2 λέγων]
 p. 1^a 20 3 ὑποκ. τινὸς Arist. 4 εἰσι α 6 αὐτῷ ομ. α λόγ.] σκοπὸς F¹
 9 τὸ τέλος α 10 λέγοντος] p. 11^b 15 ὑπὲρ] περὶ C 12 ὁ] καὶ α 13 μόνων
 (pr. 1.) C αὐτῷ ἔστιν coll. C 16 διωρίσ. α μόνων ομ. Ca 17 διαλαβεῖν C
 ἐν ομ. F 18 κένταυρος Ca 19 πότερον α 21 ἄλλως ἡ scripsi: ἄλλως μὴ C: μὴ
 Fa 26 αἱ σημαινόντων? 31 ἔρμ.] σημαινουσῶν F νοήμ.] πράγματα F
 32 προσέβαλλον Fa post προσέβ. adūl. έαυτὰς Ca 33. 34 ἄλλήλοις F 34 ἐπεὶ C
 35 γάρ ομ. α πρᾶγ.] σῶμα C post alt. δὲ adūl. οἷον C

περιπατῶν). ὠσαύτως καὶ τῶν νοημάτων καὶ τῶν φωνῶν τὰ μέν ἔστιν ἀπλᾶ 10 τὰ δὲ σύνθετα (ἀπλῆ μὲν γάρ φωνὴ Σωκράτης ἀπλῶς καὶ νόημα τὸ περὶ Σωκράτους ἀπλοῦν, σύνθετος δὲ φωνὴ ἡ λέγουσα 'Σωκράτης τρέχει' καὶ νόημα σύνθετον περὶ Σωκράτους τρέχοντος), πότερον περὶ τῶν ἀπλῶν ἐν- 15 ταῦθα διαλαμβάνει πραγμάτων καὶ φωνῶν ἡ περὶ τῶν συνθέτων; λέγομεν 15 δτι περὶ τῶν ἀπλῶν. διὸ καὶ ἀκριβῶς τὸν τῶν Κατηγοριῶν σκοπὸν ὁρί- ζοντές φαμεν δτι διαλαμβάνει ἐνταῦθα περὶ ἀπλῶν φωνῶν σημαινούσῶν ἀπλᾶ πράγματα διὰ μέσων ἀπλῶν νοημάτων.

"Ιγα δὲ σαφέστερον γένηται τὸ λεγόμενον, προσλάβωμέν τινα συντε- 20
10 λοῦντα ἡμῖν εἰς σαφῆ παράστασιν τῶν λεγομένων· ἐπειδὴ γάρ τῆς φιλοσο- φίας, ὡς ἔφαμεν, τὸ μέν ἔστι θεωρητικὸν τὸ δὲ πρακτικόν, καὶ τοῦ μὲν θεω- ρητικοῦ τέλος ἔστι τῆς ἀληθείας ἡ γνῶσις τοῦ δὲ πρακτικοῦ ἡ τοῦ ἀγα- θοῦ τεῦξις, ἀμφοτέροις δὲ παρυφίσταται τὰ ἐναντία, τῇ μὲν ἀληθείᾳ τὸ 25 ψεῦδος τῷ δὲ ἀγαθῷ τὸ κακόν, ἡ δὲ ἡμετέρα ψυχὴ ἀτε δὴ ἀτελής οὖσα 15 αἱρεῖται πολλάκις ἀντὶ μὲν ἀληθείας τὸ ψεῦδος οἰομένη αὐτὸ ἀλη- θὲς εἶναι, ἀντὶ δὲ ἀγαθοῦ τὸ κακὸν οἰομένη αὐτὸ ἀγαθὸν εἶναι,
ἐδέησε τοῖς φιλοσόφοις ὄργανον τινὸς διακρίνοντος τὴν μὲν ἀλήθειαν 30
ἀπὸ τοῦ ψεύδους τὸ | δὲ ἀγαθὸν ἀπὸ τοῦ κακοῦ. τί δέ ἔστι τοῦτο; 12^τ
ἡ ἀπόδειξις· δ γάρ δὲν ἀποδειγμείη ἀγαθόν, τοῦτο ἐξ ἀνάγκης ἀγαθόν ἔστι.
20 καὶ δὲν ἀποδειχθείη κακόν, τοῦτο κακόν ἔστιν. ὅμοίως καὶ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ
ψεῦδες· δὲν γάρ τρόπον ὁ τέκτων τῷ κανόνι καὶ ὁ οἰκοδόμος τῇ καθετῷ 5
πὺρ διάκρισιν τῶν ὄρθων καὶ τῶν μὴ τοιούτων χρῶνται, οὕτω καὶ ὁ φι-
λόσοφος τῇ ἀπόδειξει κέχρηται πρὸς διάκρισιν τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ψεύ-
δους καὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. ἡ δὲ ἀπόδειξις συλλογισμός ἔστιν
25 ἐπιστημονικός. ἐπὶ πλέον δὲ τοῦ ἐπιστημονικοῦ συλλογισμοῦ ὁ ἀπλῶς 10
συλλογισμός· τῷ γάρ ἀπλῶς συλλογισμῷ προσελθοῦσα ὅλη ἀπταιστός τε
καὶ ἀραρυῖα ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὠσαύτως ἔχουσα τὸν ἀποδεικτικὸν ποιεῖ
συλλογισμόν. ἀλλ' ἐπειδήπερ οὐκ ἡδύνατο διδάξαι περὶ ἀποδείξεως μὴ
πρότερον διδάξας τί ἔστιν ὁ ἀπλῶς συλλογισμός, ὥσπερ οὐδὲ γράφειν δύναιτ^τ 15
30 ἄν τις τὸν ὄρθον ἡ τὸν κλιτὸν τύπον μὴ πρότερον ἀπλῶς γράφειν μαθών,
τὸν δὲ ἀπλῶς συλλογισμὸν πάλιν ἄνευ τῶν προτάσεων διδύνατον ἦν παρα-
δοῦναι (ἐκ τούτων γάρ ὁ συλλογισμὸς σύγκειται, συλλογή τις ἄν πλειόνων

1 περιπατεῖ C ώσ. δὲ καὶ a τῶν νοημ.] περὶ νοημ. F 2. 3 περὶ σωκράτην C
3 ἡ λέγουσα om. C 4 an σύνθετον <τὸ>? σωκράτην τρέχοντα C 4. 5 διαλ. ἐντ.
coll. C 5 post φων. addas καὶ νοημάτων καὶ λέγ. a 6 διὸ καὶ] διότι F 6. 7 ὄρ.]
λέγοντες C 7 φαμεν] λέγομεν F 10 σαφῆ τῶν λεχθησομένων παράστ. Ca 11 ἔφαμεν]
p. 4,24 ἔστι om. a καὶ Laur. 72,1: om. CFa 14 δὴ] μὴν F 15 τῆς ἀληθ. a
ἀληθὲς] ἀλήθειαν C 17 post ἐδέησε add. οὖν Fa 19 ἀν om. C an ἀπο-
δειχθῆ? 20 ἀποδειχθῆ a (fort. recte) post τοῦτο add. ἀναγκαίως a κακόν (alt.)
om. F τὸ (alt.) om. C 21 ψεῦδος a 22 τῶν (alt.) om. a 25 ἐπιστ.] ἀπο-
δεικτικός F δὲ] γάρ Fa 26 ἀπλῶ C ὅλη post ἀραρ. (27) coll. F τε om.
Ca 27 ἔχοντα C 29 ἔστιν om. C δ om. Ca δύναται (δύναιτο a) sine ἀν
post κλιτὸν coll. Ca 30 τὸν (prior) om. C ἀπλ.] ὄρθως C μανθάνων C
32 γάρ τούτ. colloc. Ca ὁ συλλογισμὸς om. Ca σύγκ. post τις coll. a συλλογή—
λόγων (p. 11,1) om. F

λόγων, ως καὶ τὸ ὄνομα δῆλοι), τὰς δὲ προτάσεις ἄνευ τῶν ὀνομάτων 20 καὶ τῶν ῥῆμάτων (ἐκ τούτων γάρ σύγκεινται), τὰ δὲ ὄντα καὶ τὰ ῥῆματα ἄνευ τῶν ἀπλῶν φωνῶν (καὶ γάρ καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα φωνή ἔστι σημαντική), εἰκότως πρότερον περὶ τῶν ἀπλῶν διαλέγεται 5 φωνῶν· καθόλου γάρ τῆς μὲν θεωρίας τὸ τέλος ἀρχὴ τῆς πράξεως γίνεται, ἔμπαλιν δὲ τῆς πράξεως τὸ τέλος ἀρχὴ τῆς θεωρίας· οὖν ὁ οἰκο- 25 δόμος ἐπιταιχίες οὐκον ποιῆσαι λέγει καὶ ἐπετάγην οὐκον ποιῆσαι. ὅπερ ἔστι σκέπασμα κωλυτικὸν ὅμβρου καὶ καύματος· τοῦτο δὲ οὐκ ἀν 10 γένοιτο μὴ γενομένης ὀροφῆς'. ἐντεῦθεν οὖν ἀρχεται τῆς θεωρίας, προ- βαίνων δέ φησιν 'ἀλλὰ τοῦτο οὐκ ἀν γένοιτο μὴ γενομένων τοίχων, οὔτοι 20 δὲ οὐκ ἀν γένοιντο μὴ ὑποβληθέντων θεμελίων, οἱ δὲ θεμέλιοι οὐκ ἀν 12° βίληθεῖν μὴ ὀρυγμείσης τῆς γῆς'. ἐνταῦθα κατέληξεν ή θεωρία. ἐντεῦθεν οὖν ἀρχεται ή πράξεις· πρότερον γάρ ὀρύττει τὴν γῆν, εἰθ' οὕτως βάλλει 15 θεμέλιον, εἶτα ἐγείρει τοίχους, καὶ ὅστερον ἐπιτίθησι τὴν ὀροφήν, γῆτις 5 ἔστι τέλος τῆς πράξεως. οὕτως οὖν ή ἀρχὴ τῆς θεωρίας τέλος γίνεται τῆς πράξεως, ή δὲ ἀρχὴ τῆς πράξεως τέλος τῆς θεωρίας. οὕτως οὖν καὶ ὁ φιλόσοφος ποιεῖ· βιολόμενος γάρ ποιῆσαι ἀπόδειξίν φησι πρὸς ἑαυ- 20 τὸν 'βιολομαι περὶ ἀποδείξεως εἰπεῖν· ἀλλ' ἐπειδὴ ή ἀπόδειξις συλλογι- σμός ἔστιν ἐπιστημονικός, ἀδύνατον εἰπεῖν τι περὶ αὐτοῦ τὸν μὴ πρότερον 10 εἰπόντα τί ἔστιν ὁ ἀπλῶς συλλογισμός, τὸν δὲ ἀπλῶς συλλογισμὸν οὐκ ἀν μάθοιμεν μὴ μαθόντες τί ἔστι πρότασις· λόγοι μὲν γάρ τινές εἰσιν αἱ προ- τάσεις, τῶν δὲ τοιούτων λόγων συλλογή ἔστιν ὁ συλλογισμός· ὅστε ἄνευ τοῦ γηῶναι τὰς προτάσεις ἀδύνατον μαθεῖν τὸν συλλογισμόν (ἐκ γὰρ τού- 15 των σύγκειται), ἀλλ' οὐδὲ τὴν πρότασιν ἄνευ τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥη- 25 μάτων, ἐξ ὧν συνέστηκε πᾶς λόγος, τὰ δὲ ὄντα καὶ τὰ ῥῆματα ἄνευ τῶν ἀπλῶν φωνῶν (ἔκαστον γάρ τούτων φωνή ἔστι σημαντική). δεῖ οὖν πρότερον περὶ τῶν ἀπλῶν φωνῶν εἰπεῖν'. ἐνταῦθα οὖν ή θεωρία κατέ- 20 ληξε, καὶ γίνεται τοῦτο τῆς πράξεως ἀρχὴ· πρότερον γάρ διαλέγεται περὶ τῶν ἀπλῶν φωνῶν ἐν ταῖς Κατηγορίαις, εἰθ' οὕτως περὶ ὀνομάτων καὶ 30 ῥῆμάτων καὶ περὶ προτάσεων ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας, εἶτα περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ ἐν τοῖς Προτέροις ἀναλυτικοῖς, εἰθ' οὕτως περὶ ἀποδείξεως 25 ἐν τοῖς 'Γ' στέροις ἀναλυτικοῖς· ἐνταῦθα οὖν τὸ τέλος τῆς πράξεως, ὅπερ ήν ἀρχὴ τῆς θεωρίας. εἰκότως τοίνυν ἐνταῦθα πρῶτον περὶ τῶν ἀπλῶν φωνῶν διαλαμβάνει· οἱ γάρ ἄνθρωποι κοινῇ συνελθόντες ἔθεντο πρὸς ἀλλήλους

1 post δῆλοι add. πλειόνων γάρ ἔστι συλλογή F 2 γάρ τούτων coll. Ca σύγκει-
ται a 3 καὶ (post γάρ) om. a 4 φωνὴ—φωνῶν (5)] φωναὶ ἀπλαῖ F
διαλαμβάνει a 5 καθόλου] καὶ C 6 γίν. ante ἀρχὴ (5) coll. a 7 ποιῆσαι
(prius) om. Fa ἐπετάγην καὶ ἐ. λέγει coll. C 8 ὅμβρων καὶ καύματων Ca
9 γενομένης a 12 ἐνταῦθεν] ἐνταῦθα F 14 τὸν θεμ. a 15 οὕτως—
γίν. τῆς πράξεως om. Fa 19 ἐπιστ.] ἀποδεικτικός F τι om. a τούτου a
20 ὁ ἀπλῶς (prius) om. Ca 25 τὰ (alt.) om. a 28 τῇ πράξει C 30 περὶ
(primum) om. Fa 31 εἰθ'—ἀναλυτικοῖς (32) om. F 33 ή ἀρχὴ C τοίνυν] οὖν F
πρῶτον om. F τῶν om. Fa

έκάστη πράγματι οὐκεῖνον ὄνομα. τούτου μόνου φροντίζουντες τοῦ | διὰ τῶν 13^υ φωνῶν σημαίνειν ἀλλήλοις τὰ πράγματα, μὴ μέντοι γε εἰπεῖν τί μέν ἔστιν ὄνομα τί δὲ ὅημα. περὶ τούτων οὖν διαλέγεται ἐν ταῖς Κατηγορίαις. ἀλλ' ἐπειδὴ οὐ περὶ ἀσήμων φωνῶν διαλέγεται (οὐδεὶς γάρ τούτων λόγος τοῖς φιλοσόφοις), δῆλον ὅτι περὶ φωνῶν σημαίνουσῶν νοήματα· ἀνάγκη γάρ ἡ ὄντος τοῦ πράγματος εἶναι καὶ τούτου τὸ ὄνομα, καὶ πρὸ τούτου τὴν ἔννοιαν, ἣν ἔχομεν τοῦ πράγματος. οἶνον τοῦ Σωκράτους ἔστιν ὄνομα ἡ Σωκράτης φωνή, τὸ δὲ πράγμα αὐτὸς ὁ Σωκράτης, ἡ δὲ ἔννοια, ἣν ἔχομεν ἐν τῇ ψυχῇ, ἡ περὶ τοῦ Σωκράτους γνῶσις. σκοπὸς οὖν τῷ Ἀριστοτέλει εἰπεῖν 10 περὶ ἀπλῶν φωνῶν σημαίνουσῶν ἀπλᾶ πράγματα διὰ μέσων ἀπλῶν νοημάτων. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ σκοποῦ.

"Οτι δὲ γρήσιμόν ἔστι τὸ βιβλίον εἰς τε τὸ θεωρητικὸν τῆς φιλοσοφίας μέρος καὶ τὸ πρακτικόν, ἐκ τῶν προειρημένων δῆλον, εἴπερ καὶ 15 τὴν ἀπόδειξιν, ὡς ἐδείξαμεν, ἀνευ τῶν ἀπλῶν φωνῶν οὐκ ἔστι γνῶσαι, 15 καὶ ὅτι περὶ τῶν κοινοτήτων διαλαμβάνει, εἰς ἀς τὰ ὄντα πάντα διαιρεῖται.

"Η δὲ αἵτια τῆς ἐπιγραφῆς ἔστι τοιαύτη· Κατηγορίαι ἐπιγέγραπται τὸ βιβλίον, οὐχ ὅτι περὶ τῶν κατηγοριῶν τῶν ἐν δικαστηρίοις διαλαμβάνει 20 (οὐ γάρ πρόκειται αὐτῷ ῥητορεύειν), ἀλλ' ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς Εἰσαγωγαῖς ἐμάθημεν, διττὴ τῶν γενῶν ἔστι διαφορά· τὰ μὲν γάρ ἔστι γενικώτατα καὶ μόνως γένη, τὰ δὲ ὑπάλληλα, ἀ καὶ γένη καὶ εἰδη λέγεται, εἰδη μὲν τῶν πρὸ αὐτῶν γένη δὲ τῶν μετ' αὐτά· καὶ τὰ μὲν γενικώτατα μόνως 25 κατηγοροῦνται, τὰ δὲ ὑπάλληλα ὑπόκεινται μὲν τοῖς πρὸ αὐτῶν κατηγοροῦνται δὲ τῶν μετ' αὐτά. διαλέγεται δὲ ἐνταῦθα περὶ τῶν δέκα γενικώτατων 30 γενῶν. ἂ μόνως κατηγοροῦνται, οὐδέποτε δὲ ὑπόκεινται. διὰ τοῦτο οὖν ἐπέγραψε τὸ βιβλίον Κατηγορίαι, ὡς ἀν εἰ ἔλεγε Περὶ τῶν γενῶν | τῶν 13^υ μόνως κατηγορουμένων.

"Η δὲ τάξις τῆς ἀναγνώσεως δήλη ἐκ τοῦ σκοποῦ· ἐπειδὴ γάρ, ὡς ἔφαμεν, εἰς τοῦτο κατέληξεν ἡ θεωρία, ἐντεῦθεν ἀρκτέον τῆς πράξεως. 30 καὶ ὅτι ὅτι τὰ ἀπλούστερα προτιμεῖσθαι τῶν συνιέτων· ἀπλούστερα δὲ ἡ περὶ τῶν δέκα κατηγοριῶν διδασκαλία. εἴπερ, ὡς εἴρηται. διαλαμβάνει περὶ ἀπλῶν φωνῶν σημαίνουσῶν ἀπλᾶ πράγματα διὰ μέσων ἀπλῶν νοημάτων.

"Οτι δὲ γνήσιον τοῦ φιλοσόφου τὸ βιβλίον, πάντες μαρτυροῦσι. δῆλοι 35 δὲ καὶ ἡ φράσις καὶ τὸ τὸν φιλόσοφον ἐν ἄλλαις πραγματείαις μεμνῆσθαι 10

2 μέν οι. F 3 τί δέ] καὶ τί ἔστι F περὶ—διαλ.] αὗται οὖν λέγονται F ἐν—διαλέγεται (4) οι. C 4 περὶ οὐκ coll. F λόγος τούτ. coll. F 6 τὸ ante τούτ. coll. F 7 ἦν] μὲν C 7.8 φωνὴ σωκράτους Ca (cf. p. 14,7) 8 τὸ—Σωκράτης οι. C αὐτὸς σωκρ. F 9 ἡ οι. CF γνῶσιν F 13 μέρος] μέχρι F 14 εἰς τὴν ἀπ. CF ἐδείξαμεν] p. 10,24 sq. 15 ἡ Ca 17 κατηγορίας F 18 τοῖς δικ. a 19 καὶ οι. C 20 ἡ διαφ. a 21 εἰδη καὶ γένη coll. a 22 μετὰ ταῦτα C 25 οὖν οι. F 26 ὑπέγραψε C κατηγορίας CF 28. 29 ὡς ἔφαμεν οι. C (cf. p. 11,27) 30 προηγ.—δὲ οι. F αἱ ἀπλούστατη? 31 ὡς εἴρηται] v. 10 35 καὶ (prior) οι. F ταῖς ἄλλαις F

τοῦ συγγράμματος τούτου. δύο δέ, ὡς εἴρηται, βιβλίων Κατηγοριῶν εύρε- 13^ν
θέντων, σχεδὸν παραπλησίων κατὰ πάντα καὶ κατ' αὐτὸν προσίμιον
(ἔστι γάρ τοῦ ἑτέρου ἡ ἀρχὴ “Τῶν ὄντων τὰ μὲν ὄμώνυμα ἔστι, τὰ δὲ
συνώνυμα”, ητις σχεδὸν ἡ αὐτή ἔστι τῷ προκειμένῳ βιβλίῳ), ἐκρίθη τοῦτο 15
5 γνήσιον εἶναι τὸ βιβλίον ὃποια πάντων ἔξηγητῶν.

Ἡ δὲ εἰς τὰ κεφάλαια διαιρέσις τριχῇ· διαιρεῖται γάρ εἰς τὰ πρὸ τῶν
κατηγοριῶν εἰς τὰς κατηγορίας αὐτὰς καὶ εἰς τὰ μετὰ τὰς κατηγορίας.
καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τμήματι διδάσκει τὰ γρήσιμα πρὸς τὴν διδασκα- 20
λίαν τῶν κατηγοριῶν· ὥσπερ γάρ εἰώθασιν οἱ γεωμέτραι τὰ γρήσιμα
10 πρὸς τὴν τῶν θεωρημάτων διδασκαλίαν προδιδάσκειν, τί ἔστι σημεῖον, τί ἔστι
γραμμή, τί ἔστι κύκλος, ἵνα μὴ ἀναγκάζωνται μεταξὺ τῆς διδασκαλίας τὴν ἔνοικον
δύναμασι κεχρῆσθαι ἢ διδάσκοντές τι περὶ αὐτῶν ἐκτρέπεσθαι καὶ διακό- 25
πτειν τὴν συνέχειαν τῶν προκειμένων· οὕτως καὶ ὁ φιλόσοφος ἐνταῦθα ἐπειδὴ
ἔμελλεν ἐν τῇ τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίᾳ μνημονεύειν λέξεων τινων καὶ
15 φωνῶν ἡμῖν ἀγνώστων, διὰ τοῦτο περὶ αὐτῶν προδιδάσκει, ἵνα μὴ δόξῃ
τὸν λόγον ταράττειν. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τμήματι περὶ αὐτῶν τῶν κατη- 30
γοριῶν διδάσκει. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ πάλιν περὶ τινων διαλαμβάνει φωνῶν,
14^τ ὡν ἔμνήσθη ἐν τῇ τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίᾳ, οἷον τοῦ ἀμα τοῦ προτέ-
ρου τοῦ ἔχειν. καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν οὐχ ἀμα πάντα πρὸ τῶν κατηγοριῶν
20 ἔδιδαξε; φαμὲν δτι τῶν φωνῶν τούτων αἱ μέν εἰσι πᾶσιν ἀγνωστοι, οἷον
τὸ δύναμιον, τὸ συνώνυμον (οὐδεμίαν γάρ τούτων ἔννοιαν ἔχει ὁ πολὺς
ἄνθρωπος), τὰ δὲ γνώριμα μὲν ἐκ τῆς συνηθείας, ἀλλ' δμως τινὸς δεόμενα
διαρθρώσεως, οἷον τὸ ἀμα καὶ τὸ πρότερον. τὰ οὖν παντάπασιν ἀγνωστα
πρὸ τῆς τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίας ἀναγκαίως προέταξεν, ἐπειδὴ ἔκεινων 10
25 ἀγνοουμένων ἐφιστάνειν οὐκ ἐμέλλομεν τοῖς λεγομένοις περὶ τῶν κατηγο-
ριῶν (χρῆται γάρ αὐτοῖς εἰς τὴν τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίαν), τὰ δὲ
λοιπά, λέγω δὴ τὰ ἀδιαρθρώτας ἡμῖν ἐγνωσμένα, μετὰ τὰς κατηγορίας 15
διδάσκει, ἵνα μὴ μακρὸν ποιήσῃ τὸ προσίμιον καὶ τὸ πάρεργον τοῦ ἔργου
μακρότερον. ἐφευρέθη δὲ ἡ κατὰ τὰ μόρια διαιρέσις πρὸς σαφήνειαν τοῦ
30 συγγράμματος· μαθόντες γάρ πόσα ἔστι τὰ τοῦ βιβλίου κεφάλαια καὶ περὶ
τίνων διαλέγεται, ῥᾷστα τοῖς λεγομένοις παραχολουμήσομεν, καὶ οὐ συγκε- 20
χυμένως καὶ ἀδιαρθρώτας ταῦτα δεξόμεθα.

1 τοῦ συγγρ. om. F	τούτου] αὐτοῦ F: om. a	εἴρηται] p. 7, 28	2 τῶν
σχεδὸν C	3 ἡ om. F	τῶν γάρ ὄντων F	5 post εἶναι add. τοῦ φιλοσόφου
Fa	έξηγ. om. C	6 post κεφ. add. τοῦ βιβλίου Fa	διήρηται Ca
γάρ om. Ca	7 αὐτὰς καὶ om. a: αὐτὰς om. F	9 γάρ om. F	10 διδ.
τῶν θεωρ. coll. a	11 ἔστι (ante γρ. et κύκλ.) om. Fa	ἀναγκάζηται F	
12 διδάσκοντας C: διδάσκων F	13 οὕτως—ταρ. (16) om. F	14 καὶ] ἡ a	
16 τῶν αὐτῶν coll. C	19 καὶ τοῦ ἔχ. F	20 φαμὲν οὖν C	τούτων om. C
21 ἔν. τούτων coll. C	22 μὲν om. F	23 διορθώσεως F	26 αὐτῆς F ¹
28 ποιήσαιτο F	29 ἐφευρέθη — δεξόμεθα (32) cicias (cf. p. 8, 1)	εύρεθη C	
τὰ om. F	30 συγγρ.] πράγματος C	32 ἀδιαρθρωτα F	δεξώ-
μεθα C			μεθα

p. 1^a1 Όμωνυμα λέγεται.14^r

Αἱ ψυχαὶ αἱ ἡμέτεραι γυμναὶ μὲν οὖσαι τῶν σωμάτων ἥδύναντο διὰ τῶν νοήμάτων σημαίνειν ἀλλήλαις τὰ πράγματα· ἐπειδὴ δὲ σώματι συν- 25 δέδενται | δίκην νέφους περικαλύπτουσιν αὐτῶν τὸ νοερόν, ἐδεήθησαν τῶν 14^v δινομάτων, δι’ ὧν σημαίνουσιν ἀλλήλαις τὰ πράγματα. Ιστέον τοίνυν ὅτι σημαίνομεν ἀλλήλοις τὰ πράγματα η̄ διὰ τῶν δινομάτων η̄ διὰ τῶν ὄρισμῶν, οἷον τὸν ἄνθρωπον σημαίνομεν καὶ διὰ τῆς ἄνθρωπος φωνῆς καὶ διὰ τοῦ δ 5 δρισμοῦ τοῦ λέγοντος ‘ζῷον λογικὸν θυντόν’. ἀλλ’ ὅταν μὲν διὰ τῆς ἄνθρωπος φωνῆς σημαίνωμεν τὸν ἄνθρωπον, ἀθρόαν αὐτοῦ τὴν φύσιν ἔδη- 10 λώσαμεν, ὅταν δὲ διὰ τοῦ δρισμοῦ, τὰ κατὰ μέρος προσόντα τῷ ἀνθρώπῳ θεωροῦμεν. τῶν οὖν πραγμάτων τὰ μὲν κοινωνεῖ ἀλλήλοις κατὰ τὸ δίνομα 15 10 διαφέρει δὲ κατὰ τὸν δρισμὸν καὶ καλεῖται ὄμωνυμα, τὰ δὲ κοινωνεῖ μὲν κατὰ τὸν δρισμὸν διαφέρει δὲ κατὰ τὸ δίνομα καὶ καλεῖται πολυώνυμα, τὰ δὲ κατά τε τὸ δίνομα καὶ τὸν δρισμὸν κοινωνεῖ καὶ καλεῖται συνώνυμα, 15 15 τὰ δὲ κατὰ τὸ δίνομα καὶ κατὰ τὸν δρισμὸν διαφέρει, ἀ καλεῖται ἑτερώνυμα.

Εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι ἄλλο ἔστιν ἑτερον καὶ ἄλλο ἑτερώνυμον· ἑτερώνυμα μέν εἰσι τὰ περὶ ἓν καὶ τὸ αὐτὸν διποκείμενον θεωροῦμενα πράγματα διαφόρου δὲ μετέχοντα δινόματος· οἷον ἐπὶ τῆς κλίμακος καὶ η̄ 20 20 ἀνάβασις καὶ η̄ κατάβασις, καὶ ἄλλως μὲν ὥριζεται η̄ ἀνάβασις ἄλλως δὲ η̄ κατάβασις, καὶ τὰ δινόματα δὲ διάφορα· ἀνάβασις γάρ καὶ κατάβασις. ταῦτα οὖν ἴδιας ἑτερώνυμα καίσονται. ἑτερα δὲ τὰ κατὰ πάντα ἄλλα, καὶ κατὰ τὸ διποκείμενον καὶ κατὰ τὸ δίνομα, οἷον ἄνθρωπος καὶ ἵππος. 25

Περὶ τῶν διμωνύμων δὲ μόνων καὶ συνωνύμων ποιεῖται τὴν διδασκαλίαν, διότι αὐτῶν μόνων ἐν τῇ τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίᾳ χρήζει, ζηλῶν καὶ τούτῳ τὴν γεωμετρικὴν διδασκαλίαν· εἰώθασι γάρ κάκεῖνοι περὶ μόνων προλαμψάνειν τῶν συμβαλλομένων αὐτοῖς ἐν τῷ προκειμένῳ βιβλίῳ | η̄ 15^r θεωρήματι. η̄ καὶ ἄλλως συντομίας δὲ ἐρῶν διὰ τούτων καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἡμᾶς δυνάμει διδάσκει· τούτων γάρ γνωσθέντων γνώριμα ἔσται 30 καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἀντικείμενα· τῶν γάρ ἀντικειμένων η̄ αὐτῇ ἔστιν ἐπιστήμη· ὁ γάρ εἰδὼς τί ἔστιν διμώνυμον εἴσεται καὶ τὸ τούτῳ ἀντικείμενον, 5 λέγω δὴ τὸ πολυώνυμον· εἰ γάρ διμώνυμόν ἔστι τὸ κοινωνοῦν μὲν τῷ δινόματι τῷ δὲ πράγματι διαφέρον, ως μῆς οὲ τε θαλάσσιος καὶ ὁ γηγενῆς,

2. 3 δι’ αὐτῶν τῶν α 3. 4 ἐνδέδ. F 5 post δίνομ. add. καὶ τῶν ῥημάτων C
5 τοίνυν οιμ. C 7 καὶ (prius) οιμ. C 7. 8. 9 ἄνθρωπος] ἄνθρωπον C 9. 10 δη-
λοῦμεν α 10 δι’ ὄρ. F 12 τὰ δὲ κοιν.—πολυώνυμα post συνώνυμα (14) coll. C
13 καὶ] ἀλλα τε οιμ. C alt. καὶ] ἀλλα 15 κατὰ τὸ δίν. καὶ τὸν ὄρ. C: κατὰ
τὸν ὄρ. καὶ τὸ δίν. α ἀλλα] καὶ C 18 μὲν οὖν C 20 post ἀνάβ. add. ἄλλη C
post κατάβ. addas θεωρεῖται καὶ ἄλλως—η̄ κατάβασις οιμ. C 21 τὰ μὲν δινόμ. (δὲ
οιμ.) α 22. 23 καὶ κατ’ οὖνομα καὶ κατὰ τὸ ὄπ. C post ἵππος add. διαλλάσσουσι
γάρ περὶ τὸ δίνομα, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ διποκείμενον F 24 δὲ post περὶ coll. α
27 τῶ om. C 29 ἡμᾶς om. F 30. 31 ἐπιστ. ἔστιν coll. C

πολυώνυμον ἄρα ἐστὶ τὸ τούτῳ ἀντικείμενον, τὸ τῷ πράγματι μὲν ταῦτὸν 15^r διαφέρον δὲ τῷ ὀνόματι, ὡς ἄρετος σπάθη. δμοίως δὲ καὶ ὁ εἰδὼς τί 10 ἐστὶ συνώνυμον, δτι τὸ καὶ τῷ ὄρισμῷ καὶ τῷ ὀνόματι κοινωνοῦν, ὡς ἄνθρωπος Σωκράτης τε καὶ Ηλάτων, οὗτος καὶ τί ἐστιν ἔτερώνυμον εἰσεται, 20 5 δτι τὸ καὶ τῷ ὀνόματι καὶ τῷ πράγματι διαφέρον, ὡς ἡ ἀνάβασις καὶ ἡ κατάβασις· καὶ γὰρ καὶ ὀνόματι καὶ πράγματι διαφέρουσιν, εἰ καὶ τὸ ὑποκείμενον ἀμφοτέροις τοῖς πράγμασι τὸ αὐτό ἐστιν· ὡς γὰρ ἄλλο τί ἐστι τὸ εἶναι σίτῳ καὶ ἄλλο τὸ εἶναι σπέρματι ἢ καρπῷ, οὗτως ἄλλο τί ἐστι τὸ εἶναι κλίμακι καὶ ἄλλο τὸ ἀναβάσει εἶναι ἢ καταβάσει· ποιᾶς γὰρ 25 10 σχέσεως τῆς περὶ τὴν κλίμακα ἐνεργείας ταῦτα ἐστιν ὀνόματα δηλωτικά.

Προέταξε δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τὰ ὄμώνυμα, ἐπειδή περ ἀπλούστερά εἰσι καθ' ἐν μόνον κοινωνοῦντα, τὸ | ὄνομα, καὶ δτι φύσει 15^v πρότερά ἐστι τὰ ὄμώνυμα τῶν συνωνύμων· τὸ γὰρ ὃν τῶν κατηγοριῶν ὄμωνύμως κατηγορεῖται καὶ οὐ συνωνύμως. οὐκ ἀν δὲ γένοιτο ὄμώνυμον, 15 5 εἰ μὴ πάντα ταῦτα συνέλθωσι· ταυτότης ὀνόματος, ταυτότης τόνου, ταυτό- της γένους, ταυτότης πτώσεως, ταυτότης πνεύματος, ταυτότης καταλήξεως· ἐὰν γὰρ ἄλλο καὶ ἄλλο ὄνομα ἢ, δῆλον δτι οὐκ ἐστιν ὄμώνυμον. εἰ δὲ τὸ αὐτὸ μὲν ὄνομα ἢ, τόνος δὲ διάφορος, οὐδὲ τοῦτο ὄμώνυμον, οἷον ἄργος καὶ ἀργός· τὸ μὲν γὰρ παροξύτονόν ἐστι καὶ σημαίνει κύνα, τὸ δὲ δεύτερον 10 20 τονον καὶ σημαίνει τὸν ἀμελῆ· καὶ εἰ μὲν ἀρσενικὸν εἴη, σημαίνει, ὡς εἰπον, τὸν κύνα τοῦ Ὁδυσσέως ἢ ὄνομα ἥρωας, εἰ δὲ οὐδέτερον, σημαίνει ὄνομα πόλεως. δμοίως βίος καὶ βιός· βίος μὲν γὰρ βαρυτόνως ἡ ζωή, βιός δὲ δεύτοντος τὸ τόξον. καὶ πάλιν ἐὰν ταῦτα μὲν ἢ, πτῶσις δὲ μὴ 15 25 ἢ ἡ αὐτή, οὐ ποιεῖ ὄμώνυμον, οἷον ὁ ἐλάτης καὶ τῆς ἐλάτης· τὸ μὲν γὰρ εὐθείας ἐστὶ καὶ σημαίνει ἡγίογον ἢ ἄλλον τινὰ ἐλαύνοντα ἀρσενικοῦ γένους ὃν, τὸ δὲ καὶ θηλυκοῦ γένους καὶ γενικῆς πτώσεως (ἡ ἐλάτη γὰρ τῆς ἐλάτης) καὶ δένδρου ὄνομα. δέον δὲ καὶ πνεῦμα τὸ αὐτὸ ἔχειν· εἰ γὰρ 20 30 διάφορον εἴη τὸ πνεῦμα, οὐκ ἐσται ὄμώνυμον, οἷον ἐπὶ τοῦ 'οιος'. σημαίνει γὰρ καὶ τὸ μόνον, σημαίνει καὶ τὸ ὄποιος, καὶ τὸ μὲν διασύνεται τὸ ὄποιος, τὸ δὲ ϕιλοῦται τὸ μόνον. χρεία δὲ καὶ τῆς αὐτῆς καταλήξεως. σκψες δὲ οἷμαι τοῦτο· τὸ γὰρ ἐλάτης καὶ ἡ ἐλάτη καταλήξει διαφέροντα οὐκ εἰσὶν ὄμώνυμα.

Ζητοῦσι δέ τινες διὰ τί μὴ εἶπεν ὄμώνυμον, ἀλλὰ ὄμώνυμα. φαίνεν δτι τὸ ὄμώνυμον οὐκ ἐστιν ἐν (οὐ γὰρ λέγεται αὐτὸ ἔαυτῳ τι εἶναι

1 τούτων α ante ταῦτὸν add. κοινωνοῦν ἢ C 3 καὶ τὸ τῷ coll. F ὄνόμ.] πράγματι C 3. 4 ἄνθρωποι F 4 τε οι. C 5 τῷ (ante πραγ.) οι. C 6 πρ. καὶ ὄνόμ. C: τῷ ὄνόμ. καὶ τῷ πρ. α διαφέρει Fa 9 ἡ καταβ. εἶναι coll. C 10 δῆλ. ὄνόμ. coll. C; αν τὰ ὄνόμ. δῆλ. ? 11 ἐπειδὴ C 15 post πάντα add. τὰ ξε C 17 καὶ ἄλλο οι. F ἢ] ἦν F 18 ὄνομα μὲν colloc. Fa 19 γὰρ οι. C 20 pr. καὶ οι. C ὡς εἰπον σημ. coll. C 21 ἡ τὸν κ. Fa 22 δμοίως καὶ C 25 εὐθεία F ἀρσ. γένους ὃν οι. Fa 26 pr. καὶ οι. C post γένους add. ἐκείνου ἀρσενικοῦ ὄντος Fa πτ. γεν. coll. C 27 καὶ ἐστι δένδρου α τὸ πν. τὸ C 29 γὰρ οι. a καὶ (primum) οι. C καὶ τὸ ὄποιος σημ. κ. τὸ μόνον (sic) a: σημαίνει οι. C 30 τὸ δὲ ϕιλ. F: ϕιλ. C: ϕιλ. δὲ a 31 ἡ] αν τὸ? 33 μὴ] οὐκ C φαρὲν οὖν C 34 ἐκυτοῦ C

όμωνυμον), ἀλλὰ πλείονα (ἄλλο γάρ ἄλλῳ ἐστὶν ὄμωνυμον), διὸ πληθυν- 15^τ
τικῶς εἰργκεν. | ἀποροῦσι δὲ πάλιν τί δή ποτε εἶπε λέγεται, καὶ μὴ 16^τ
λέγονται. φαμὲν δτι ἐπειδὴ τὰ ὄμωνυμα εἰ καὶ πολλά εἰσιν, ἀλλ’ ὅμως
καθὸ ὄμωνυμα ἔν ὑπάρχουσιν (ἔν γάρ τὸ κατὰ πολλῶν κατηγορούμενον
5 ὄνομα), διὰ τοῦτο ἐνικῶς εἶπε λέγεται· πληθυντικὸν γάρ τὸ λέγονται. 5
ἄλλως τε ἔθος "Ελλησιν ἐπὶ τῶν οὐδετέρων ὄνομάτων τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ
ἀντὶ πληθυντικοῦ κεχρῆσθαι ἐπὶ τῶν τρίτων προσώπων, οἷον τρέχει τὰ
παιδία, ἔσφαλται τὰ βιβλία, οὐκ ἐβλάστησε τὰ δένδρα. τὴν δὲ αἰτίαν
γραμματικὸν λεγόντων. οὕτως οὖν κανταῦθα τῇ πληθυντικῇ εὐθείᾳ, λέγω 10
10 δὴ τῇ ὄμωνυμα, ἐνικὸν ῥῆμα ἐπηνέχθη τὸ λέγεται.

15 Ιστέον δὲ δτι τὰ τρία ταῦτα ἐστιν ἀλλήλων διαφέροντα, ὄμωνυμα
ὄμωνυμία ὄμωνυμως. ὄμωνυμα μὲν οὖν ἐστιν αὐτὰ τὰ πράγματα, ὄμωνυ-
μία δὲ ἡ σχέσις αὐτή, καθ’ ἓν τῷ ὄνοματι κεκοινωνήκασιν, ὄμωνυμως δὲ 15
αὐτὴ ἡ κατηγορία, ἡ κατὰ τῶν πράγματων ἐστίν.

15 Ιστέον δὲ δτι εὐθὺς ἐκ προοιμίων τὸν σκοπὸν τοῦ βιβλίου ἀνακηρύττει.
φησὶ γάρ ὄμωνυμα λέγεται· τῷ μὲν γάρ εἰπεῖν ὄμωνυμα σημαίνει
τὰ πράγματα, τῷ δὲ λέγεται τὰς φωνάς. θεωροῦνται δὲ ἐξ ἡμῶν τὰ
πράγματα διὰ μέσων τῶν νοημάτων.

20

p. 1^a1 ὄμωνυμα λέγεται.

20 Τὴν τῶν ὄμωνυμων διδασκαλίαν δι’ ὄμωνυμων φωνῶν ἐποιήσατο·
καὶ γάρ αὐτὸ τὸ ὄμωνυμον ὄμωνυμόν ἐστι· πολλαχῶς γάρ λέγεται·
τῶν γάρ ὄμωνυμων τὰ μὲν κατὰ τύχην ἐστίν, ως δταν ἐν διαφόροις τόποις
τύχωσί τινες τὸ αὐτὸ ἔχοντες ὄνομα, ως Ἀλέξανδρος ὁ Ηάρις καὶ Ἀλέ- 25
ξανδρος ὁ Μακεδών, τὰ δὲ κατὰ προαιρέσιν καὶ διάνοιαν. καὶ τούτων τὰ
25 μὲν κατὰ μνήμην, ως δταν τις τὸν ἴδιον οὔτεν ὄνοματι τῶν προγόνων κα-
λέσῃ, τὰ δὲ κατ’ ἐλπίδα, ως δταν τις τὸν ἴδιον οὔτεν προσδοκῶν | ἔσεσθαι 16^τ
φιλόσοφον καλέσῃ Πλάτωνα (καὶ πολλάκις συντρέχει τῷ κατὰ μνήμην τὸ
κατ’ ἐλπίδα, ως δταν τοιοῦτον ἐπιτήδευμα μεταχειρισάμενος ὁ πάππος
εὑρεθῆ), τὰ δὲ κατὰ ἀναλογίαν, ως δταν τῇ τινος ἀναλογίᾳ καλέσωμέν τι, 5

1 διὸ] ἐπεὶ οὖν ἔν μὲν ὄνομα πολλὰ δὲ πράγματα ὅηλοι, διὰ τοῦτο α 2 εἰρηται Ca
δή ποτε om. C 7 πληθυντικῶ a 9 γραμματικὸς λεγέτω C: γραμματικὸν λέγουσιν a
οὖν om. Ca 10 ὄμωνυμφ a post ῥῆμα add. τρίτου προσώπου C 11 Ιστέον—
πραγ. ἐστίν (14) eicias δὲ om. C τὰ om. Fa 12 μὲν om. F οὖν om. a
13 κοινωνήκ. C 14 ἡ z. τ. πρ. (ἐστίν om.) F τῶν om. a 15 Ιστέον δὲ]
καὶ F προοιμίου F ἀνεκήρυξε Ca 16 δτι ὄμων. (pr. l.) Ca 16. 17 τῷ]
τὸ a 16 γάρ om. Ca δτι ὄμων. (alt. l.) Fa 18 τῶν om. Ca 19 lemma'
om. a 20 τὴν δὲ a 21 πολλ. γάρ] καὶ γάρ πολλ. C 22 τὰ μὲν ἐκ τύχης
ἐστί. τὰ δὲ ἐκ διανοίας. ἐκ τύχης μὲν ως δταν a 23 δν. ἔγ. coll. C 24 post
μακεδών add. ἐκ διανοίας δὲ ως τὸ δέξαι τινὰ εἰπεῖν τοῖς δούλοις ὄνομα οἷον ἔτυγε a
25 ὄν. τῶν τῶν F; αν δν. τινος τῶν? 25. 26 καλέσοι F 26 ἐσται C 27 καλέσοι
CF τὸ z. μν. τῶ Ca 28 ως om. F ἐπιτ.] ἐπιγείρημα a 29 τῇ om. a

οῖον πόδα κλίνης καὶ κορυφὴν ὅρους (ὸν γὰρ λόγον ἔχει πρὸς τὸν ἄνθρω- 16ν πον ὁ πούς, τοῦτον καὶ πρὸς τὴν κλίνην ὁ τῆς κλίνης πούς), τὰ δὲ ἀφ' ἑνὸς, ως ὅταν ἀπό τινος ὠρμημένοι καλέσωμεν τῇ ἐκείνου προσηγορίᾳ πάντα τὰ ἐξ αὐτοῦ, ῥσπερ ἰατρικὸν σμιλίον καὶ ἰατρικὸν φάρμακον, τὰ δὲ 10 5 πόδες ἐν, ως ὅταν ἀφορῶντες πρός τι ἔσεσθαι μέλλον τέλος ὀνομάζωμεν οὐτὰ πρὸς ἐκείνο, ὡς ὑγιεινὸν γραμμάτιον καὶ ὑγιεινὸν σιτίον. Διαφέρει δὲ τοῦ ἀφ' ἑνὸς, ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἀπό τινος ἀρχῆς λέγεται, ταῦτα δὲ πρός τι τέλος ὄρφι. τῶν δὲ ἀφ' ἑνὸς τὰ μὲν ὡς ἀπὸ παραδειγματικοῦ αἰτίου λέγονται, ως ὁ ἐν τῇ εἰκόνι ἄνθρωπος ἀπό τινος ἀληθινοῦ ἄνθρωπου, τὰ δὲ 15 10 ως ἀπὸ ποιητικοῦ, ως τὸ ἰατρικὸν σμιλίον. Ζητητέον δὲ ἐνταῦθα κατὰ ποιὸν σημαινόμενον τῶν ὄμωνύμων ὁ Ἀριστοτέλης τὴν τῶν ὄμωνύμων διδασκαλίαν ποιεῖται. φαμὲν αὖν ως κατὰ τὸ πρὸς ἐν καὶ ἀφ' ἑνὸς· ἀπὸ γὰρ τοῦ ἀληθινοῦ ἄνθρωπου ὁ γεγραμμένος ὀνόμασται. τινὲς δὲ ἐξήτησαν 20 15 διὰ τί μὴ τῷ κατὰ ἀνάλογίαν ἐγρήγατο. Ὡπέρ καὶ ἀμεινον ἐίναι δοκεῖ. καὶ φαμὲν ὅτι τὸ ἀνάλογον ἐν τέτρασι τὸ ἐλάχιστον θεωρεῖται (λέγομεν γάρ, εἰ τύχοι, ὅτι τὸ δύο πρὸς τὸ δικτύον ἀνάλογίαν ἔχει ως τὸ δέκα πρὸς τὰ τεσσαράκοντα· τετραπλασίονα γὰρ λόγον ἔχει ἑκάτερα), τὰ δὲ ὄμώνυμα 25 20 καὶ ἐν δυσίν· εἰκότως ἄρα οὐ περὶ τῶν κατὰ ἀνάλογίαν ὄμωνύμων διαλέγεται.

20 Τινὲς δέ φασιν ὅτι διὰ τοῦτο τῶν πολυωνύμων οὐκ ἐμνήσθη, ἐπειδὴ τὰ ὄμώνυμα κατὰ μὲν τὸ ὄνομα ταῦτα εύρισκονται, κατὰ δὲ τὸν ὄρισμὸν διαφέρουσι, τὰ δὲ πολυώνυμα τούναντίον· ὁ οὖν φιλόσιφος ως περὶ πραγμάτων διαλεγόμενος κατεφρόνησε τῶν ὀνομάτων· τὸ γὰρ ταῦτα ζητεῖν γραμματικοῖς πρέπει. καὶ ἄλλως, Ὡπέρ ἦδη εἶπον, περὶ μόνων τῶν χρησιμεύοντων αὐτῷ εἰς τὴν τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίαν προλαμβάνει νῦν.

p. 1a1 Λέγεται.

‘Τίπακουστέον ‘πράγματα’, ἵνα οὕτως ἢ ‘ὄμώνυμα λέγεται πράγματα, ὃν ὄνομα μόνον κοινόν’. ἡγίκα δὲ εἴπη ὅτι λέγεται, δηλοῦ ὅτι καὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς τούνομα φέρεται καὶ | οὐκ αὐτοῦ ἐστιν ἡ τοιαύτη θέσις τοῦ 17^τ 30 ὄνόματος· καὶ γὰρ καὶ Ηλάτων ἐμνήσθη αὐτῶν καὶ ὁ ποιητὴς λέγων περὶ τῶν Αἰάντων

Ισον θημὸν ἐγροῦτες ὄμώνυμοι.

ὅταν δὲ αὐτὸς ὄνοματοθετῆ, λέγει ‘καλῶ’, ως ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς

1 ἔχει λόγον coll. a	2 καὶ om. C	3 προσ. τῇ ἐκ. coll. Ca	4 ἀπαντά
Ca	σμιλ.] βιβλίον Ca	5 ἔσεσθαι om. a	6 καὶ ὑγιεινὸν σιτίον om. Ca
7 τοῦ] απ τῶν? μὲν om. F	8 τῶν] τὰ a	12 ως —ἐνός] ὅτι ως τὸ ἀφ' ἑνὸς Ca	
14 ἐγρήγατο om. F	15 φασιν F	ἀναλογοῦν Ca	θεωρ. τὸ ἐλ. coll. C
om. a		16 ὅτι	
ἀναλογίας C	ἔχειν a	17 ἑκάτερον F	18 δρωνύμων om. F
20 τινὲς—νῦν (25) post δηλωτικά (p. 15,10) transponas, nisi malis eicere			22 γοῦν C
24 πρέπον F εἶπον] p. 13,8	25 παραλαμβ. a	27 προσυπαν. Ca	30 Ηλάτων]
Phaedr. p. 266 A alias ὁ ποιητὴς] Hom. P 720		32 θυρὸν] ὄνομα Ca	ὄμώνυμον
C: om. a	33 ὁ αὐτὸς C: ὁ αὐτὸς a	δρωνάτοθετεῖ F	Ἀναλυτ.] Anal. pr. p. 24b16

“ὅρον δὲ καλῶ” καὶ ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας “καὶ ἔστω τοῦτο ἀντί- 17^τ
φασις”.

p. 1a1 · Ὡν ὄνομα μόνον κοινόν.

Τάρ’ οὖν ἐν τοῖς ρήμασιν οὐκ ἔστιν ὄμωνυμία; καὶ μὴν ἔστι· λέγομεν
5 γάρ ‘ἔρω’, καὶ σημαίνει τοῦτο καὶ τὸ λέξω καὶ τὸ ἐρωτικῶς διάκειμαι.
πῶς οὖν ὄμώνυμα εἴπε τὰ μόνον τὸ ὄνομα κοινὸν ἔχοντα; ἐροῦμεν πρὸς 10
τοῦτο ὅτι τὸ ὄνομα διγῶς λέγεται, τὸ μὲν πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ρήματος
τὸ δὲ κοινῶς λεγόμενον ἐπὶ πάσης λέξεως, καθ’ ὃ σημαίνομεν πᾶσα
φωνὴ σημαντικὴ ὄνομα λέγεται, ὡς ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας φησίν “αὐτὰ
10 μὲν οὖν καθ’ ἑαυτὰ λεγόμενα τὰ ρήματα δινόματά ἔστι καὶ σημαίνει τι”. 15
ἐνταῦθα οὖν ὄνομα λέγει οὐ τὸ ἀντιδιαστελλόμενον πρὸς τὸ ρῆμα, ἀλλὰ
τὸ κοινῶς κατηγορούμενον πάσης φωνῆς σημαντικῆς· ὥστε τὸ ἔρω τὸ
σημαῖνον τὸ λέξω καὶ τὸ ἐρωτικῶς διάκειμαι ὄμώνυμόν ἔστι· κοινὸν γάρ
ὄνομα ἔχει τὸ ἔρω, ὅρον δὲ διάφορον. ἔστιν οὖν καὶ ἐν τοῖς ρήμασιν 20
25 ὄμωνυμία.

p. 1a1 Μόνον κοινόν.

Διγῶς λέγεται τὸ μόνον· ἢ τὸ μοναδικόν, ὡς ὅταν λέγωμεν μόνον
ἥλιον καὶ μόνην σελήνην, ἢ τὸ ἀντιδιαστελλόμενον πρὸς τὸ σύζυγον, ὡς
ὅταν λέγωμεν ‘ἀπελείψθην ἐν πολέμῳ δόρυ ἔχων μόνον’, καίτοι οὐδὲν
20 κωλύει καὶ ὑποδήματα ἔχειν καὶ ἴμάτιον, ἀλλὰ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς 25
ἀσπίδος ἢ τῶν ἄλλων δπλων, καὶ ‘ἐν τῷ ἀρίστῳ ἄρτον εῖχον μόνον’, καί-
τοι οὐδὲν κωλύει καὶ ἴμάτιον ἔχειν, ἀλλὰ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ὄψων.
ἐνταῦθα οὖν ὡς πρὸς τὸ σύζυγον τὸ μόνον ἀπέδωκε, λέγω δὴ τὸν
ὅρισμόν.

25 Τὸ δὲ κοινὸν τετραχῶς λέγεται· ἢ τὸ ἀμερίστως μεθεκτόν, ὡς φα- 30
μεν διδύλιον κοινόν (οὗτος γάρ τῇ μὲν οὐσίᾳ ἀμέριστος, τῇ δὲ χρήσει 17^τ
μεριστός), ἢ τὸ μεριστῶς μεθεκτόν, ὡς λέγομεν ἄριστον κοινὸν καὶ ἀγρὸν
κοινόν (μετέχομεν γάρ οὐ πάντες ὅλου, ἀλλὰ ἔκαστος μέρους), ἢ τὸ ἐν
προκαταλήψει, ὡς ὁ ἐν τῷ θεάτρῳ τόπος κοινός (τοῦ γάρ προκαταλαβόντος 5
30 γίνεται), ἢ τὸ ἐξ ἵσου παρὰ τῶν μετεχόντων μεταλαμβανόμενον, ὡς λέγε-

1 Περὶ ἑρμ.] p. 17a33 1. 2 καὶ—ἀντίφασις in lac. XII litt. om. C ἀντίφ. τοῦτο
coll. Arist. 4 καὶ μὴν ἔστι om. F 6 ὄμών. εἰπε] ὄμών. φησί C: φησὶν ὄμών.
εἰναι a τὸ om. C ἔχ. n. coll. C ἐροῦμεν δὲ F 8 σημαῖνό-
μενον om. F 9 Περὶ ἑρμ.] p. 16b19 10 λεγόμενα ὄμ. F 11 διαστελ. C
12 ως C 14 ἔχει ὄν. coll. a ὄν. μόνον ἔχει F 15 ἡ ὄμων. Fa
19 ἀπελείψθη Ca: ἀπελήφθην F τῶ πολ. C 20 τὸ ὑποδήμ. C 21 καὶ
om. C ἔσχον F 23 ἀποδέδωκε a 25 post ἡ add. ως a 26 κοινὸν
διδύλιον coll. F 29 προκαταλήψει Olymp.: προλήψει CfFa δ om. Ca post
κοινός add. τόπος F 30 γίν.] ἔστι F λαμβαν. Cf

ται κοινή ἡ τοῦ αἴρυκος φωνή (ἔει ἵσου γάρ αὐτῆς πάντες ἀκούουσι, καὶ 17^ο οὐγά 18^ο μὲν τῆσδε οὖδε δὲ τῆσδε τῆς συλλαβῆς) καὶ ἡ ἀνθρωπείᾳ φύσις κοινή τῶν μετεχόντων πάντων· ἔει ἵσου γάρ αὐτῆς οἱ κατὰ μέρος μετέ- 10 χομεν ἄνθρωποι πάντες. ἐνταῦθα οὖν τὸ κοινὸν παρέλαβε κατὰ τὸ ἔει 5 ἵσου μεθεκτόν.

p. 1^a1 Ὁ δὲ κατὰ τοῦνομα λόγος τῆς οὐσίας ἔτερος.

Εἰπὼν τὰ τοῖς ὄμωνύμοις ὑπάρχοντα νῦν προστίθησι τίνα αὐτοῖς οὐγά 15 οὐπάρχει, ἵνα μὴ μόνον ἐκ τῆς κοινωνίας ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς διαφορᾶς ἔχω- μεν διαγινώσκειν αὐτά. Ζητητέον δὲ τί δή ποτε μὴ εἶπεν ὅν ὄνομα 10 μόνον κοινόν, οὐ δὲ λόγος τῆς οὐσίας ἔτερος, ἀλλ’ οὐ κατὰ τοῦνομα λόγος τῆς οὐσίας ἔτερος. φαμὲν οὖτι ἐνδέχεται τὰ ὄμωνυμα καὶ συνώνυμα εἶναι κατ’ ἄλλο καὶ ἄλλο· οἱ γάρ Αἴαντες ή μὲν ἄνθρωποι εἰσιν, συνώ- 20 νυμοί εἰσι (μετέχουσι γάρ καὶ τοῦ ἀνθρώπου ὀνόματος καὶ τοῦ ὄρισμοῦ· ἑκάτερος γάρ αὐτῶν ζῷον λογικὸν θυγατέραν ἔστιν), ηδὲ Αἴαντες, ὄμωνυμοι. 15 ἕνα οὖν μὴ τὸν τυχόντα ὄρισμὸν λαμβάνωμεν, ἀλλὰ τὸν κατὰ τὸ ὄνομα, καθ’ ὃ κοινωνοῦσι, καλῶς εἶπεν οὐ δὲ κατὰ τοῦνομα λόγος· οἱ γάρ 25 Αἴαντες κοινὸν μὲν ἔχουσιν αὐτὸ τοῦτο τὸ ὄνομα, τὸν δὲ λόγον τὸν κατ’ αὐτὸ τοῦτο οὐκέτι τὸν αὐτόν, ἀλλ’ οὐ μὲν ἔστιν ἐκ Σαλαμῖνος υἱὸς Τελα- μῶνος ὁ μονομαχῆσας "Ἐκτορί, οὐ δὲ Ὁϊλέως ἐκ Λοκρίδος πόδας ταχὺς 20 τοξεύτης.

p. 1^a1 Ὁ δὲ κατὰ τοῦνομα λόγος.

Τί δή ποτε μὴ εἶπεν ὃ δὲ κατὰ τοῦνομα ὄρισμός, ἀλλὰ λόγος; 18^ο φασὶν ἐπειδήπερ οὐκ ἐπὶ πάντων τῶν πρᾶγμάτων ἐποιητῶμεν ὄρισμῶν. ἀλλ’ ἔστιν οὗτε ὑπογραφαῖς κεχρήμεθα ἀποροῦντες δι’ ὄρισμῶν ἀποδιδόναι 25 τὰ πράγματα· τῶν γηῶν γενικωτάτων γενῶν ὄρισμὸν ἀποδοῦναι ἀδύνατον· 5 πᾶς γάρ ὄρισμὸς ἐκ γένους ἔστι καὶ συστατικῶν διαφορῶν, τούτων δὲ ὑπερ- αναβεβηκὸς γένος οὐκ ἔστιν εὑρεῖν, ἵνα ἐκ τούτου καὶ τῶν διαφορῶν ἀπο- 10 δῶμεν αὐτῶν τὸν ὄρισμόν, διὸ ἀνάγκη κἄν δι’ ὑπογραφῆς αὐτὰ ἀποδιδό- ναι. διὰ τοῦτο οὐκ εἶπεν ὃ δὲ κατὰ τοῦνομα ὄρισμός, ἐπειδὴ παρελίμ- 30 πανε τὰ δι’ ὑπογραφῆς σημαντόμενα· δυνατὸν γάρ ταύτῃ χρήσασθαι ἐπὶ πάντων, ἐκ τῶν κατὰ συμβεβηκὸς ὑπαρχόντων τοῖς πράγμασιν αὐτὴν λαμ- βάνοντας. ἀλλὰ λέγω οὗτοι ἐν οἷς ἔστι δι’ ὄρισμῶν ἀποδοῦναι τὰ πράγματα, 15 περιττὸν τὸ δι’ ὑπογραφῆς ἀποδοῦναι. καὶ διὰ τί οὖν μὴ εἶπεν ὃ δὲ 10

2 οὗτοι μὲν] ὁ μὲν α 6 δὲ δὲ] δὲ C 3 πάντων οἱ. C 4 πάντες αὐτε μετέγ-
coll. C: οἱ. a κατὰ om. F 5 μεθεκτόν scripsi ex Coisl. 330: ἀκουστόν Ca
οἱ. F 6. 16 κατ’ οὖν οὐ C 9 κατά διαγν. coll. Ca 10 κατά διαγν. F
12. 13 εἰσὶν συνών. coll. a 13 ἄνθρωπος Fa 19 ἔκτωρ C 20 καὶ τοῦ. C
21 ὑπογραφῆ a ὄρισμοῦ a 25 οὖν F 30. 31 ἐπὶ π. χρήσ. coll. C
31. 32 λαμβάνοντες CF 33 ἀποδιδόναι Ca οὖν οἱ. F μὴ] οὐκ F
21

κατὰ τοῦνομα ὄρισμὸς ἦτοι ὑπογραφῆ; λέγομεν οὖν ὅτι συντομίας ὡν 18^r ἔραστής τὸ κοινῶς τούτων κατηγορούμενον εἶπεν, ὅπερ ἐστὶν ὁ λόγος· λόγος γάρ λέγεται καὶ ὁ ὄρισμὸς καὶ ἡ ὑπογραφὴ τῆς οὐσίας.

Ἄρ' οὖν οὐκ ἔστι καὶ ἐν τοῖς συμβεβηκόσιν ὄμωνυμά; καὶ μὴν 20 5 ὄρῶμεν τὸ τοιοῦτον· τὸ γάρ ὃ ἔνικαν κατηγορεῖται καὶ κατὰ χυμοῦ καὶ φωνῆς καὶ νοσήματος καὶ ὅγκου· λέγομεν γάρ ὃ ἔνικαν χυμὸν κοὶ ὃ ἔνικαν φωνὴν καὶ ὃ ἔνικαν νόσημα καὶ ὅγκον ὃ ἔνικαν. ὄμοιώς καὶ τὸ βαρὺ κατηγορεῖται καὶ κατὰ φωνῆς καὶ κατὰ ὅγκου καὶ κατὰ ἥθους ψυχῆς, ως ὅταν λέγωμεν 'βαρὺς ἀνθρωπος'. πῶς οὖν εἶπε τῆς οὐσίας; φαμὲν ὅτι διπλοῦν οἶδε τὸ ση- 25 10 μαινόμενον τῆς οὐσίας ὁ Ἀριστοτέλης, καθ' ἐν μὲν τὴν ἀντιδιαστελλομέ- νην πρὸς τὰ συμβεβηκότα καὶ αὐθυπόστατον (ἔκεινων ἐν ἑτέρῳ τὸ εἰναι ἔχοντων, λέγω δὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ), καθ' ἑτερον δέ, καθ' ὁ πᾶσαν ἀπλῶς 15 5 ὑπαρξιν οὐσίαν καλεῖ, καθ' ὁ νῦν σημαινόμενον | ἐγρήγαστο τῷ τῆς οὐσίας 18^v ὄντος περιλαμβάνων καὶ τὰ συμβεβηκότα. τί δή ποτε ὅλως προσέθηκε 15 τῆς οὐσίας, καὶ μὴ εἶπεν 'ό δὲ κατὰ τοῦνομα λόγος ἔτερος'; λέγομεν οὖν 5 ἵνα μή τις ἀποδιδοὺς τῆς φωνῆς τὸν ὄρισμὸν λέγῃ τὰ ὄμωνυμα εἰναι συνώνυμα· δυνατὸν γάρ τῆς Αἴας φωνῆς ἀποδοῦναι τὸν ὄρισμὸν ἦτοι τὴν ὑπογραφὴν λέγοντας ὅτι ἐστὶν Αἴας φωνὴ δισύλλαβος βαρύτονος ψιλὴ εἰς καθαρὸν ἀς λήγουσα, καὶ κατὰ τοῦτο συνώνυμοι ἔσονται οἱ Αἴαντες. διὰ 20 20 τοῦτο ἀκριβῶς προσέθηκεν ὁ δὲ κατὰ τοῦνομα λόγος τῆς οὐσίας, τοῦτ' ἔστι τῆς ὑπὸ τοῦ ὄντος σημαινομένης.

Φασὶ δέ τινες μήποτε καὶ τὰ ὄμωνυμά εἰσι συνώνυμα· κοινωνοῦσι γάρ ἀλλήλοις καὶ κατὰ τοῦνομα καὶ κατὰ τὸν ὄρισμὸν τὸν τοῦ ὄμωνύμου· τῶν γάρ Αἴαντων κατηγορεῖται μὲν καὶ αὐτὸ τὸ ὄμωνυμον, οὐ μόνον δὲ 25 ἀλλὰ καὶ ὁ τοῦ ὄμωνύμου ὄρισμός· ἔκατερος γάρ αὐτῶν λέγεται ἔχειν τῷ 15 ἑτέρῳ ὄνομα μόνον κοινόν, τὸν δὲ κατὰ τοῦνομα λόγον τῆς οὐσίας ἔτερον. οὗτως οὖν ἐδεύχθη καὶ τὰ ὄμωνυμα ὅντα συνώνυμα. τί οὖν ἐροῦμεν; πρῶτον μὲν οὐδὲν ἄτοπον, εἰ τὰ αὐτὰ καὶ ὄμωνυμα καὶ συνώνυμά εἰσι κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο, μᾶλλον δὲ καὶ ἀναγκαῖον· οἱ γάρ Αἴαντες ἢ μὲν ἀν- 20 30 5 θρωποι, συνώνυμοί εἰσιν, ἢ δ' Αἴαντες, ὄμωνυμοι. οὕτω τούτους κάνταῦθα ἢ μὲν Αἴαντες, ὄμωνυμοι (μόνης γάρ τῆς Αἴας φωνῆς κοινωνοῦντες τῷ κατ' αὐτὴν ὄρισμῷ διαφέρουσιν), ἢ δὲ ὄμωνυμοι, συνώνυμοι κοινωνοῦντες οὐ μόνον τῆς τοῦ ὄμωνύμου προστηγορίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν ὄρι- 25 σμοῦ. ἄλλως τε οὔτε δυνατὸν ταῦτα συνώνυμα λέγειν· τῶν γάρ συνωνύμων

1 οὖν om. a 2 τοῦτο C 4 καὶ (prius) om. F 5 τὸ τοιοῦτον] τοῦτο F τοῦ
χυμοῦ C 6 καὶ νοσ. καὶ ὅγκου om. Ca 6. 7 καὶ ὃ ὃ νόσημα in mrg. suppl. F: om.
Ca 8 τῆς φωνῆς et τοῦ ὅγκ. a 11. 12 ἐγ. τὸ εἰναι coll. C 12 ἐν om. F
14 παραλαμβ. a. ante τί add. καὶ C 15 κατ' οὖνομα C 16 οὖν om. Fa ἀπο-
δοὺς Ca τὸν ὄρ. τῆς φ. coll. C ὅτι τὰ ὄμ. εἰσι Ca 18 διε. φωνὴ (βαρύτονος
om.) a 20 λόγος om. a 21 τοῦτ' ἔστι—σημαινομένης om. F 23 τὸν (post
ὄρ.) om. Ca 25 ὁ ὄμ. a 26 μόνον om. a 28 καὶ αὐτὰ τὰ coll. C: τὰ αὐτὰ
(καὶ om.) a εἰσι post ὄμων. coll. Ca 30 ἦ] οἱ F 30. 31 οὕτω—όμωνυμοι
om. C 30 τούτους om. a 33 pr. τοῦ om. a 34 τε om. a οὔτε] οὐ a; an οὐδὲ?

κοινῶς τε κατηγορεῖται τὸ ὄνομα καὶ ὁ ὄρισμὸς καὶ ἴδιᾳ ἐκάστου καὶ
ἀσχέτως· οἷον τὸ ζῷον κατηγορεῖται καὶ κοινῶς πάντων τῶν ὑπ’ αὐτὸν
καὶ ἴδιᾳ ἐκάστου (λέγεται γὰρ Σωκράτης εἶναι ζῷον καὶ ἵππος εἶναι ζῷον), 30
ἄλλα | καὶ ὁ ὄρισμός· οὐσία γὰρ ἔμψυχος αἰσθητική, ὅπερ ἐστὶν ὄρισμὸς 19·
5 ζῷου, καὶ κοινῶς πάντων τῶν κατὰ μέρος ζώων κατηγορεῖται καὶ ἴδιᾳ
ἐκάστου· καὶ γὰρ ὁ Σωκράτης οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική καὶ ὁ ἵππος
ὅμοίως. ἐπὶ δὲ τῶν ὄμωνύμων οὐχ οὕτως· οὐ γὰρ δυνατὸν ἐκάστου ἴδιᾳ 5
καὶ ἀσχέτως οὔτε τὸ ὄνομα οὔτε τὸν ὄρισμὸν κατηγορῆσαι· οὐ γὰρ λέγε-
ται ὁ Αἴας καθ’ ἑαυτὸν ὄμώνυμος, ἀλλ’ οὐδὲ ὄνομα μόνον ἔχει κοινὸν
10 τὸν δὲ κατὰ τούνημα λόγον τῆς οὐσίας ἔτερον, ἀλλὰ ἀλλιφ λέγεται ὄμώ-
νυμος· καὶ τούτῳ γίγνεται δύο πρωτημάτων κατηγορητήρια· ἡ τὸν ὄμωνύμονον 10
προσηγορία, ἐπειδὴ καὶ τῶν ἐν σχέσει ἐστίν. οὐ συνώνυμα ἄρα τὰ
ὅμωνύμων.

Δύναται δὲ τὸ ὄμώνυμον διαιρεῖσθαι οὐ μόνον κατὰ τὴν ἔμπροσθεν
15 ἀποδεδομένην διαιρεσιν, ἀλλὰ καὶ ποικιλότερον κατὰ τὸν ὑποκείμενον τρόπον. |
τὰ ὄμώνυμα ἡ ἀπὸ τύχης εἰσὶν ἡ ἀπὸ διανοίας· καὶ ἀπὸ μὲν τύχης, ὡς εἰ 19·
τύχοι ἐν Ἀθήναις κάνταῦθά τινας τῷ αὐτῷ ὀνόματι κεχρῆσθαι, ἀπὸ δὲ
διανοίας, ὡς ὅταν πρός τινα σκοπὸν ἀφορῶσα ἡ διάνοια ἐπιτίθησι τὰ ὄνό-
ματα. καὶ τῶν ἀπὸ διανοίας ἡ τῷ μὲν ἀφ' οὐ παρώνυμα ἀλλήλοις δὲ
20 ὄμώνυμα, ὡς ἀπὸ ἰατρικῆς τὰ ἰατρικὰ ὄργανα (παρωνύμως γὰρ ἀπ' αὐτῆς
ὄνομάζεται, ἀλλήλοις δὲ ὄμωνύμως), ἡ καὶ τῷ ἀφ' οὐ καὶ ἀλλήλοις 10
ὄμώνυμα, ὡς ὅταν τις τῷ τοῦ πατρὸς ὀνόματι τοὺς παιδας ἡ τοὺς ἐκγό-
νους καλέσῃ. τῶν δὲ τῷ ἀφ' οὐ παρώνυμων ἀλλήλοις δὲ ὄμωνύμων τὰ
μὲν ἀπὸ ποιητικοῦ τυποῦ αἰτίου ὀνομάζονται, ἀ ἀφ' ἕνδει λέγεται, ὡς ἀπὸ 15
25 ἰατρικῆς ἰατρικὰ ὄργανα (ἀπ' ἐκείνης γάρ παρωνύμως λέγονται). τὰ δὲ
ἀπὸ τοῦ τελικοῦ καὶ λέγεται πρὸς ἓν, ὡς ὑγιεινὸν σιτίον καὶ δίαιτα καὶ
γυμνάσιον· πρὸς ἓν τέλος γὰρ ὄρῶσι τὴν ὑγείαν. τὰ δὲ τῷ ἀφ' οὐ καὶ 20
ἀλλήλοις ὄμωνύμα τὴν ἀλλήλοις εἰσὶν ἴσογρονα καὶ τῷ ἀφ' οὐ ἡ ἀλλήλοις

2 καὶ ζων. κατ. coll. Ca	3 alt. καὶ] ὁ a	εἶναι (alt.) ὁm. Ca
4 ὁ ὁm. C	γάρ om. a	6 ὁ (prius) om. Ca
μα a	ἔχειν F	9 ὁ om. F
τὰ ὄμώνυμα om. Ca	10 ἀλλὰ] ἀλλος C	12 ἐπεὶ C
τὰ ὄμώνυμα — ἀληθές (22,14) cicias	12. 13 οὐ συν. ἄρα	12. 13 οὐ συν. ἄρα
p. 16, 22	14 δύναται — ἀληθές (22,14) cicias	14. 15 ἐμπροσθεν ἀπο-
redegit a	16 τὰ ὄμώνυμα — ἀναφέρεται (p. 22, 11 not.) in figuram method.	δεδ.]
τὰ ὄμών.] τῶν ὄμωνύμων τὰ μὲν a: om. C	16 εἰσὶν — τύχης om. Ca	16 εἰσὶν — τύχης om. Ca
ώς om. a	17 κείρ.] αληθῆγει Ca	17. 18 ἡ ἀπὸ διαν. Ca
om. a	19 καὶ τῶν ἀπὸ διανοίας om. Ca	18 εκπόδου
Ca	παρώνυμον Ca	20 ὄμώνυμον
τὰ ὁm. C	20. 21 παρ.—ὄμωνύμως ὁm. C	21 ὄνομάζονται a
ἄλλ. δὲ ὄμωνύμως om. a	22 τοῦ om. F	22. 23 ἐγγόνους F
23 καλέσοι F	23 τῶν δὲ — ὄμωνύμων om. C: τούτων δὲ a	τῷ serpsi:
τὸ F	24 αἰτίας a	ἢ ἀρ' ἐνὸς] ἀρ' οὐ καὶ F
λέγονται F	25 τῆς λατρ. τὰ λατρ. C	λέγ. καὶ coll. F
λέγονται F	26 ἀπὸ τέλους a	26 σιτίου serpsi:
ἀπίστοι Ca (cf. p. 17,6)	26. 27 σιτίου — γυμνάστοιν om. F	27. 28 τὰ δὲ —
ὄμώνυμα om. C: τούτων δὲ a	27 γάρ τέλος coll. C	ὄρθιμεν F
	28 εἰσὶν om. a	

μὲν ἴσογρονα τῷ δὲ ἀφ' οὐ οὐκέτι. | καὶ τῶν ἀφ' οὐ τὰ μὲν 20^τ
καθί δημούτητα λέγεται τὰ δὲ κατὰ ἀνατοίχαν. ως λέγομεν κορυφὰς ὅρους
καὶ πόδας κλίνης· ὥν γάρ λόγον ἔχουσιν οἱ πόδες πρὸς τὸ δλον ζῷον,
οὕτω καὶ τὰ κάτω μέρη τῆς κλίνης. τῶν δὲ κατ' ὁμοιότητα τὰ μὲν κατ' 5
5 ἐνέργειαν, ως δταν διὰ τὸ ἐοικέναι τὰς ἐνεργείας τῷ πατρὶ καλέσωμέν
τινα τῷ ἐκείνου ὄνόματι, τὰ δὲ κατὰ μορφὴν, ως δταν τὴν εἰκόνα τοῦ Σω- 10
κράτους καλέσωμεν τῷ τοῦ Σωκράτους ὄνόματι. τῶν δὲ ἀλλήλοις μὲν ἴσο-
γρόνων τῷ δὲ ἀφ' οὐ οὐκέτι τὰ μὲν κατ' ἐλπίδα, ως δταν τινὲς Πλάτω-
νας τοὺς υἱὸντας καλέσωσιν ἐλπίζοντες αὐτοὺς γενέσθαι κατὰ Πλάτωνα, τὰ 15
10 δὲ κατὰ μνήμην, ως δταν τινὲς καλέσωσι τὸν παῖδα τῷ τοῦ πάππου
ὄνόματι, οὐα φυλάττηται ή ἐκείνου μνήμη. | ἐνταῦθα οὖν Ἀριστοτέλης 20^ν
ποῖον σημανόμενον τοῦ ὄμωνύμου παραλαμβάνει; τὸ κατὰ τὴν μορφὴν
ὄμοιον. τινὲς δέ φασιν δτι τὸ ως ἀφ' ἐνός· ως γάρ ἀπ' αἰτίου τοῦ ἀν-
θρώπου ἔστιν ή εἰκόν. ἐκάτεροι δέ ἔστιν ἀληθεῖς.

15 p. 1a2 Οἷον ζῷον δ τε ἄνθρωπος καὶ τὸ γεγραμμένον. 5

Τούτων γάρ ή μὲν ὄνομασία κοινή (ζῷον γάρ ἔρεις ἐκάτερον), ο δὲ
ὄρισμὸς οὐκέτι ο αὐτός· τὸ μὲν γάρ ὄριζόμενος ἔρεις 'οὐσία ἔμψυχος
αἰσθητική', τὸ δὲ 'μίμημα οὐσίας ἔμψυχου αἰσθητικῆς'.

p. 1a4 Εὰν γάρ ἀποδιδῶ τις τί ἔστιν αὐτῶν ἐκατέρῳ τὸ ζῷο 10
20 εἶναι, ἵδιον ἐκατέρου λόγον ἀποδώσει.

Τριῶν τούτων ὄντων, ὅλης καὶ εἴδους καὶ τοῦ συναμφοτέρου, τοὺς
ὄρισμοὺς τῶν πραγμάτων ποτὲ μὲν ἀπὸ τῆς ὅλης ποιούμεθα ποτὲ δὲ ἀπὸ

1 pr. γέν. οὐν. α γέν. εἰσιν γαύτε 1567. C οὐκέτι] οὐ F καὶ τῶν ἀφ' οὐ] καὶ C:
τῶν δὲ ἀπὸ διανοίας α 2 λέγονται C 2 κορ. ὅρ.] πόδας ὅρους καὶ κορυφὰς (κορυφὴν
α Ca δὲ καὶ π. κλ.) ὅρους C ως γάρ 7. a 1 τὰ ἄλλα κάτω C τῶν — ὄνόματι
(7) om. C: τῶν — ὄμοιότητα om. a μὲν] δὲ a 5 διὰ om. F κατὰ τὰς a
6 τινα om. a τὴν εἰκόνα a Olymp.: τινὰ διὰ τὴν εἰκ. F τοῦ om. F 7 καλέσω a
7. 8 τῶν — οὐκέτι] καὶ C: τούτων ἔτι τῶν ἀπὸ διανοίας a 8. 9 πλάτ. τ. υἱὸντας καλέσωσιν
om. Ca 9 ἐλπ. αὐτοὺς] τοὺς υἱεῖς ἐλπ. C: ἐλπ. τοὺς υἱὸντας a post πλάτωνα add.
καλέσωσιν αὐτοὺς τῷ ἐκείνου ὄνόματι Ca 10 post τινὲς add. μεμνημένοι τοῦ πατρὸς
Ca τὸν παιδα] τοὺς υἱὸντας a: om. F 11 post μνήμη add. τὰ δὲ ἀπὸ ποιητικοῦ
(ποιητικῆς αἰτίας a), ως μουσικὴ ή τε ἐπιστήμη καὶ ή γυνὴ καὶ ή κιθάρα· ἀπὸ γάρ τῆς ἐπι-
στήμης καὶ ή γυνὴ καὶ ή κιθάρα. τὰ δὲ ἀπὸ τελείου (τέλους a), ως εἴ τις τὴν τροφὴν καὶ
τὴν ἀναπνοὴν τοιούτην διέτι οὐς προσ τέλειος τῷ τροφῇ τροφήσεται (ἀναπνέει a). Η ὁγιθή
τοιούτην τοιούτην καὶ τοιούτην τοιούτην αἰτία a. διέτι διέτι a) πρὸς οὐραίον (πρὸς ὄγυιθήν τι τὴν
οὐραίαν a) ἀναφέρεται Fa 13 δέ om. a ως om. F 14 ή om. C alt. ἔστιν
om. F 17 οὖν ἔστιν Ca 17. 18 οὐσίαν ἔμψυχον αἰσθητικήν Ca 18 post
αἰσθητικῆς add. ἐκ γρωμάτων τοιῶνδε καὶ τοιῶνδε τυπούμενον C 19 ἀποδῶ τις C:
τις ἀποδιδῶ Arist. 21 καὶ (prius) om. F τοῦ om. F

τοῦ εἰδούς ποτὲ δὲ ἀπὸ τοῦ συναμφοτέρου, ὥσπερ ὁ Ἀριστοτέλης τὸν 20
Θυμὸν ὅρίζεται ποτὲ μὲν ἐκ τῆς ὄλης ποτὲ δὲ ἐκ τοῦ εἰδούς ποτὲ δὲ ἐκ
τοῦ συναμφοτέρου, καὶ ἐκ μὲν τῆς ὄλης θυμὸν εἶναι λέγων ζέσιν τοῦ 15
περικαρδίου αἷματος (τοῦτο γάρ ὄλη θυμοῦ), ἐκ δὲ τοῦ εἰδούς λέγων
5 ‘ὅρεῖς ἀντιλυπήσεως’, ἐκ δὲ τοῦ συναμφοτέρου ‘ζέσις τοῦ περικαρδίου αἷμα-
τος δι’ ὅρεῖν ἀντιλυπήσεως’. ὁ δὲ κυρίως ὁ ἐκ τοῦ εἰδούς· γὰρ μὲν γάρ
ὄλη κοινωνίας ἔστιν αἵτια τοῖς πράγμασι, τὸ δὲ εἰδος διαφορᾶς. βουλό- 20
μεῖνα δὲ τοῖς ὄρισμοῖς διακρίνειν ἀλλήλων τὰ πράγματα. διὸ κἀνταῦθα ὁ
‘Ἀριστοτέλης βουλόμενος τὸν ἐκ τοῦ εἰδούς αὐτῶν ὄρισμὸν ἀποδοῦναι οὐκ
10 εἶπε ‘τί ἔστιν αὐτῶν ἑκατέρῳ τὸ ζῷον εἶναι’ (τοῦτο γάρ τὸ συναμφότερον
σημαίνει, τὴν τε ὄλην καὶ τὸ εἰδος), ἀλλὰ τί ἔστιν αὐτῶν ἑκατέρῳ τὸ 25
ζῷῳ εἶναι, τοῦτ’ ἔστι τί ἔστιν ἑκατέρῳ αὐτῶν καθ’ ὁ ζῷά εἰσιν, ἵνα
τὸν ἐκ τοῦ εἰδούς ὄρισμὸν δηλώσῃ· κατὰ τοῦτο γάρ ζῷά εἰσιν. ἀποδιδοὺς
δέ τις κατὰ τί ἑκάτερον τούτων ζῷον λέγεται, ἵδιον ἑκατέρου λόγου
15 ἀποδώσει, ως ἀνωτέρω οἵμιν εἴρηται.

p. 1 a 6 Συνώνυμα δὲ λέγεται ὅν τό τε ὄνομα κοινὸν καὶ ὁ | 30
κατὰ τοῦνομα λόγος τῆς οὐσίας ὁ αὐτός, οἶνος ζῆτον δ τε 21^ο
ἄνθρωπος καὶ ὁ θεός.

Μετὰ τὸ πληρῶσαι τὸν περὶ τῶν ὄμωνύμων λόγον ἔξῆς περὶ τῶν
20 συνωνύμων διαλαμβάνει. ἐκ δὲ τῶν ὄμωνύμων δήλη καὶ ἡ περὶ τῶν
συνωνύμων διδασκαλία· τὰ αὐτὰ γάρ δεῖ εἰπεῖν, δσα καὶ ἐπὶ τῶν ὄμωνύ-
μων εἴρηται, δτι οὐ μόνον ἐν ὑγιασιν ἀλλὰ καὶ ἐν ῥῆμασιν ἐστιν ἡ συνω- 10
νυμία καὶ δτι ἐστὶ καὶ ἐν τοῖς συμβεβηκόσιν ἡ συνωνυμία· τὸ γάρ ἀλλοι-
οῦν ῥῆμα συνώνυμόν ἐστι· λέγεται γάρ ἀλλοιοῦν καὶ ὁ λευκαίνων καὶ ὁ
25 μελαίνων. καὶ τὸν αὐτὸν δὲ ὄρισμὸν ἐπιδέχονται· ὄριζόμενοι γάρ τὸ ἀλλοι-
οῦν φαμεν δτι τὸ ἔχον ἐν ἑαυτῷ ἀρχὴν μεταβλητικὴν ἄλλου, ἢ ἄλλο. 15
τοῦτο δὲ ἀρμόσει λέγειν καὶ ἐπὶ τοῦ λευκαίνοντος καὶ ἐπὶ τοῦ μελαίνοντος·
ἔκαστον γάρ τῶν ἀλλοιούντων ἀρχὴν ἔχει ἐν ἑαυτῷ μεταβλητικὴν τῶν
ἀλλοιούμενων, ἄλλο δὲ παρὰ τὰ ἀλλοιούμενα· εἰ γάρ μὴ ἦν ἄλλο, οὐκ ἂν
30 οὐδὲ ἡλλοίου· διὸ προσετέθη τὸ ‘ἢ ἄλλο’. τῷ αὐτῷ δὲ παραδείγματι 20
κέχρηται ἐπίτηδες τῷ τοῦ ζώου, ἵνα δείξῃ δτι τὸ αὐτὸ δύναται καὶ ὄμω-

1 ὥσπερ—συναρμοτέρου (3) om. a	ό Αριστ.] De an. A 1 p. 403 a 30 sq., ubi non θωράξ, sed ὅργή sic definitur, error reddit ad Ammon. in Porph. Isag. p. 57, 19 sq.
2 ἐν (ante τοῦ συν.)] ἀπὸ F	3 λέγ. εἰναι coll. C
3 ξέσιν F	4 λέγομεν a
5 ante ξέσις add. λέγων F	6 ο (alt.) om. Fa
7 τοῖς] τοῦ C	
8 τοὺς ἔριτροὺς F	8. 9 βουλ. ο ἀρ.
ἀπ' ἄλλ. a	
κάντεῦθεν C	
coll. a	10 ἐκάστερον a
11 post αὐτῶν coll.) a	12 τί ἐν ἐκ. (ἐστι post αὐτῶν coll.) a
ἐκάστω CF	13 τὸ ζώω εἰναι F
post αὐτῶν add. τὸ ζώω εἰναι F	14 ἐκάστου λόγον ἕδον
Ca	15 ἀνωτέρῳ] v. 6
περὶ C	16 ἡρῷ om. F
23. 24 ἄλλοισι CF	17 κατὰ τούνομα om. F
η̄ ἄλλο οὐ C	21 ἐπὶ]
27 τοῦτο—μελαίνοντος post η̄ ἄλλο (30) transponas.	22 ἄλλοι εἰς ἄλλο a
om. F	23 η̄ om. F
30 η̄ om. F	24 τὸ om. Ca
31 τὸ om. Ca	25 ἐπιδέχεται F
	26 ἄλλοι] εἰς ἄλλο a
	27 η̄ om. F
	28 τὸ om. Ca
	29 η̄ om. F
	30 τὸ om. Ca
	31 τὸ om. Ca
	32 η̄ om. F
	33 τὸ om. Ca
	34 η̄ om. F
	35 τὸ om. Ca
	36 η̄ om. F
	37 τὸ om. Ca
	38 η̄ om. F
	39 τὸ om. Ca
	40 η̄ om. F
	41 τὸ om. Ca
	42 η̄ om. F
	43 τὸ om. Ca
	44 η̄ om. F
	45 τὸ om. Ca
	46 η̄ om. F
	47 τὸ om. Ca
	48 η̄ om. F
	49 τὸ om. Ca
	50 η̄ om. F
	51 τὸ om. Ca
	52 η̄ om. F
	53 τὸ om. Ca
	54 η̄ om. F
	55 τὸ om. Ca
	56 η̄ om. F
	57 τὸ om. Ca
	58 η̄ om. F
	59 τὸ om. Ca
	60 η̄ om. F
	61 τὸ om. Ca
	62 η̄ om. F
	63 τὸ om. Ca
	64 η̄ om. F
	65 τὸ om. Ca
	66 η̄ om. F
	67 τὸ om. Ca
	68 η̄ om. F
	69 τὸ om. Ca
	70 η̄ om. F
	71 τὸ om. Ca
	72 η̄ om. F
	73 τὸ om. Ca
	74 η̄ om. F
	75 τὸ om. Ca
	76 η̄ om. F
	77 τὸ om. Ca
	78 η̄ om. F
	79 τὸ om. Ca
	80 η̄ om. F
	81 τὸ om. Ca
	82 η̄ om. F
	83 τὸ om. Ca
	84 η̄ om. F
	85 τὸ om. Ca
	86 η̄ om. F
	87 τὸ om. Ca
	88 η̄ om. F
	89 τὸ om. Ca
	90 η̄ om. F
	91 τὸ om. Ca
	92 η̄ om. F
	93 τὸ om. Ca
	94 η̄ om. F
	95 τὸ om. Ca
	96 η̄ om. F
	97 τὸ om. Ca
	98 η̄ om. F
	99 τὸ om. Ca
	100 η̄ om. F
	101 τὸ om. Ca
	102 η̄ om. F
	103 τὸ om. Ca
	104 η̄ om. F
	105 τὸ om. Ca
	106 η̄ om. F
	107 τὸ om. Ca
	108 η̄ om. F
	109 τὸ om. Ca
	110 η̄ om. F
	111 τὸ om. Ca
	112 η̄ om. F
	113 τὸ om. Ca
	114 η̄ om. F
	115 τὸ om. Ca
	116 η̄ om. F
	117 τὸ om. Ca
	118 η̄ om. F
	119 τὸ om. Ca
	120 η̄ om. F
	121 τὸ om. Ca
	122 η̄ om. F
	123 τὸ om. Ca
	124 η̄ om. F
	125 τὸ om. Ca
	126 η̄ om. F
	127 τὸ om. Ca
	128 η̄ om. F
	129 τὸ om. Ca
	130 η̄ om. F
	131 τὸ om. Ca
	132 η̄ om. F
	133 τὸ om. Ca
	134 η̄ om. F
	135 τὸ om. Ca
	136 η̄ om. F
	137 τὸ om. Ca
	138 η̄ om. F
	139 τὸ om. Ca
	140 η̄ om. F
	141 τὸ om. Ca
	142 η̄ om. F
	143 τὸ om. Ca
	144 η̄ om. F
	145 τὸ om. Ca
	146 η̄ om. F
	147 τὸ om. Ca
	148 η̄ om. F
	149 τὸ om. Ca
	150 η̄ om. F
	151 τὸ om. Ca
	152 η̄ om. F
	153 τὸ om. Ca
	154 η̄ om. F
	155 τὸ om. Ca
	156 η̄ om. F
	157 τὸ om. Ca
	158 η̄ om. F
	159 τὸ om. Ca
	160 η̄ om. F
	161 τὸ om. Ca
	162 η̄ om. F
	163 τὸ om. Ca
	164 η̄ om. F
	165 τὸ om. Ca
	166 η̄ om. F
	167 τὸ om. Ca
	168 η̄ om. F
	169 τὸ om. Ca
	170 η̄ om. F
	171 τὸ om. Ca
	172 η̄ om. F
	173 τὸ om. Ca
	174 η̄ om. F
	175 τὸ om. Ca
	176 η̄ om. F
	177 τὸ om. Ca
	178 η̄ om. F
	179 τὸ om. Ca
	180 η̄ om. F
	181 τὸ om. Ca
	182 η̄ om. F
	183 τὸ om. Ca
	184 η̄ om. F
	185 τὸ om. Ca
	186 η̄ om. F
	187 τὸ om. Ca
	188 η̄ om. F
	189 τὸ om. Ca
	190 η̄ om. F
	191 τὸ om. Ca
	192 η̄ om. F
	193 τὸ om. Ca
	194 η̄ om. F
	195 τὸ om. Ca
	196 η̄ om. F
	197 τὸ om. Ca
	198 η̄ om. F
	199 τὸ om. Ca
	200 η̄ om. F
	201 τὸ om. Ca
	202 η̄ om. F
	203 τὸ om. Ca
	204 η̄ om. F
	205 τὸ om. Ca
	206 η̄ om. F
	207 τὸ om. Ca
	208 η̄ om. F
	209 τὸ om. Ca
	210 η̄ om. F
	211 τὸ om. Ca
	212 η̄ om. F
	213 τὸ om. Ca
	214 η̄ om. F
	215 τὸ om. Ca
	216 η̄ om. F
	217 τὸ om. Ca
	218 η̄ om. F
	219 τὸ om. Ca
	220 η̄ om. F
	221 τὸ om. Ca
	222 η̄ om. F
	223 τὸ om. Ca
	224 η̄ om. F
	225 τὸ om. Ca
	226 η̄ om. F
	227 τὸ om. Ca
	228 η̄ om. F
	229 τὸ om. Ca
	230 η̄ om. F
	231 τὸ om. Ca
	232 η̄ om. F
	233 τὸ om. Ca
	234 η̄ om. F
	235 τὸ om. Ca
	236 η̄ om. F
	237 τὸ om. Ca
	238 η̄ om. F
	239 τὸ om. Ca
	240 η̄ om. F
	241 τὸ om. Ca
	242 η̄ om. F
	243 τὸ om. Ca
	244 η̄ om. F
	245 τὸ om. Ca
	246 η̄ om. F
	247 τὸ om. Ca
	248 η̄ om. F
	249 τὸ om. Ca
	250 η̄ om. F
	251 τὸ om. Ca
	252 η̄ om. F
	253 τὸ om. Ca
	254 η̄ om. F
	255 τὸ om. Ca
	256 η̄ om. F
	257 τὸ om. Ca
	258 η̄ om. F
	259 τὸ om. Ca
	260 η̄ om. F
	261 τὸ om. Ca
	262 η̄ om. F
	263 τὸ om. Ca
	264 η̄ om. F
	265 τὸ om. Ca
	266 η̄ om. F
	267 τὸ om. Ca
	268 η̄ om. F
	269 τὸ om. Ca
	270 η̄ om. F
	271 τὸ om. Ca
	272 η̄ om. F
	273 τὸ om. Ca
	274 η̄ om. F
	275 τὸ om. Ca
	276 η̄ om. F
	277 τὸ om. Ca
	278 η̄ om. F
	279 τὸ om. Ca
	280 η̄ om. F
	281 τὸ om. Ca
	282 η̄ om. F
	283 τὸ om. Ca
	284 η̄ om. F
	285 τὸ om. Ca
	286 η̄ om. F
	287 τὸ om. Ca
	288 η̄ om. F
	289 τὸ om. Ca
	290 η̄ om. F
	291 τὸ om. Ca
	292 η̄ om. F
	293 τὸ om. Ca
	294 η̄ om. F
	295 τὸ om. Ca
	296 η̄ om. F
	297 τὸ om. Ca
	298 η̄ om. F
	299 τὸ om. Ca
	300 η̄ om. F
	301 τὸ om. Ca
	302 η̄ om. F
	303 τὸ om. Ca
	304 η̄ om. F
	305 τὸ om. Ca
	306 η̄ om. F
	307 τὸ om. Ca
	308 η̄ om. F
	309 τὸ om. Ca
	310 η̄ om. F
	311 τὸ om. Ca
	312 η̄ om. F
	313 τὸ om. Ca
	314 η̄ om. F
	315 τὸ om. Ca
	316 η̄ om. F
	317 τὸ om. Ca
	318 η̄ om. F
	319 τὸ om. Ca
	320 η̄ om. F
	321 τὸ om. Ca
	322 η̄ om. F
	323 τὸ om. Ca
	324 η̄ om. F
	325 τὸ om. Ca
	326 η̄ om. F
	327 τὸ om. Ca
	328 η̄ om. F
	329 τὸ om. Ca
	330 η̄ om. F
	331 τὸ om. Ca
	332 η̄ om. F
	333 τὸ om. Ca
	334 η̄ om. F
	335 τὸ om. Ca
	336 η̄ om. F
	337 τὸ om. Ca
	338 η̄ om. F
	339 τὸ om. Ca
	340 η̄ om. F
	341 τὸ om. Ca
	342 η̄ om. F
	343 τὸ om. Ca
	344 η̄ om. F
	345 τὸ om. Ca
	346 η̄ om. F
	347 τὸ om. Ca
	348 η̄ om. F
	349 τὸ om. Ca
	350 η̄ om. F
	351 τὸ om. Ca
	352 η̄ om. F
	353 τὸ om. Ca
	354 η̄ om. F
	355 τὸ om. Ca
	356 η̄ om. F
	357 τὸ om. Ca
	358 η̄ om. F
	359 τὸ om. Ca
	360 η̄ om. F
	361 τὸ om. Ca
	362 η̄ om. F
	363 τὸ om. Ca
	364 η̄ om. F
	365 τὸ om. Ca
	366 η̄ om. F
	367 τὸ om. Ca
	368 η̄ om. F
	369 τὸ om. Ca
	370 η̄ om. F
	371 τὸ om. Ca
	372 η̄ om. F
	373 τὸ om. Ca
	374 η̄ om. F
	375 τὸ om. Ca
	376 η̄ om. F
	377 τὸ om. Ca
	378 η̄ om. F
	379 τὸ om. Ca
	380 η̄ om. F
	381 τὸ om. Ca
	382 η̄ om. F
	383 τὸ om. Ca
	384 η̄ om. F
	385 τὸ om. Ca
	386 η̄ om. F
	387 τὸ om. Ca
	388 η̄ om. F
	389 τὸ om. Ca
	390 η̄ om. F
	391 τὸ om. Ca
	392 η̄ om. F
	393 τὸ om. Ca
	394 η̄ om. F
	395 τὸ om. Ca
	396 η̄ om. F
	397 τὸ om. Ca
	398 η̄ om. F
	399 τὸ om. Ca
	400 η̄ om. F
	401 τὸ om. Ca
	402 η̄ om. F
	403 τὸ om. Ca
	404 η̄ om. F
	405 τὸ om. Ca
	406 η̄ om. F
	407 τὸ om. Ca
	408 η̄ om. F
	409 τὸ om. Ca
	410 η̄ om. F
	411 τὸ om. Ca
	412 η̄ om. F
	413 τὸ om. Ca
	414 η̄ om. F
	415 τὸ om. Ca
	416 η̄ om. F
	417 τὸ om. Ca
	418 η̄ om. F
	419 τὸ om. Ca
	420 η̄ om. F
	421 τὸ om. Ca
	422 η̄ om. F
	423 τὸ om. Ca
	424 η̄ om. F
	425 τὸ om. Ca
	426 η̄ om. F
	427 τὸ om. Ca
	428 η̄ om. F
	429 τὸ om. Ca
	430 η̄ om. F
	431 τὸ om. Ca
	432 η̄ om. F
	433 τὸ om. Ca
	434 η̄ om. F
	435 τὸ om. Ca
	436 η̄ om. F
	437 τὸ om. Ca
	438 η̄ om. F
	439 τὸ om. Ca
	440 η̄ om. F
	441 τὸ om. Ca
	442 η̄ om. F
	443 τὸ om. Ca
	444 η̄ om. F
	445 τὸ om. Ca
	446 η̄ om. F
	447 τὸ om. Ca
	448 η̄ om. F
	449 τὸ om. Ca
	450 η̄ om. F
	451 τὸ om. Ca
	452 η̄ om. F
	453 τὸ om. Ca
	454 η̄ om. F
	455 τὸ om. Ca
	456 η̄ om. F
	457 τὸ om. Ca
	458 η̄ om. F
	459 τὸ om. Ca
	460 η̄ om. F
	461 τὸ om. Ca
	462 η̄ om. F
	463 τὸ om. Ca
	464 η̄ om. F
	465 τὸ om. Ca
	466 η̄ om. F
	467 τὸ om. Ca
	468 η̄ om. F
	469 τὸ om. Ca
	470 η̄ om. F
	471 τὸ om. Ca
	472 η̄ om. F
	473 τὸ om. Ca
	474 η̄ om. F
	475 τὸ om. Ca
	476 η̄ om. F
	477 τὸ om. Ca
	478 η̄ om. F
	479 τὸ om. Ca
	480 η̄ om. F
	481 τὸ om. Ca
	482 η̄ om. F
	483 τὸ om. Ca
	484 η̄ om. F
	485 τὸ om. Ca
	486 η̄ om. F
	487 τὸ om. Ca
	488 η̄ om. F
	489 τὸ om. Ca
	490 η̄ om. F
	491 τὸ om. Ca
	492 η̄ om. F
	493 τὸ om. Ca
	494 η̄ om. F
	495 τὸ om. Ca
	496 η̄ om. F
	497 τὸ om. Ca
	498 η̄ om. F
	499 τὸ om. Ca
	500 η̄ om. F
	501 τὸ om. Ca
	502 η̄ om. F
	503 τὸ om. Ca
	504 η̄ om. F
	505 τὸ om. Ca
	506 η̄ om. F
	507 τὸ om. Ca
	508 η̄ om. F
	509 τὸ om. Ca
	510 η̄ om. F
	511 τὸ om. Ca
	512 η̄ om. F
	513 τὸ om. Ca
	514 η̄ om. F
	515 τὸ om. Ca
	516 η̄ om. F
	517 τὸ om. Ca
	518 η̄ om. F
	519 τὸ om. Ca
	520 η̄ om. F
	521 τὸ om. Ca
	522 η̄ om. F
	523 τὸ om. Ca
	524 η̄ om. F
	525 τὸ om. Ca
	526 η̄ om. F
	527 τὸ om. Ca
	528 η̄ om. F
	529 τὸ om. Ca
	530 η̄ om. F
	531 τὸ om. Ca
	532 η̄ om. F
	533 τὸ om. Ca
	534 η̄ om. F
	535 τὸ om. Ca
	536 η̄ om. F
	537 τὸ om. Ca
	538 η̄ om. F
	539 τὸ om. Ca

νυμον εἶναι καὶ συγώνυμον κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο· ἐπὶ μὲν γὰρ ἀνθρώπου 21^r
τοῦ ἀληθινοῦ καὶ τοῦ γεγραμμένου διμόνυμον τὸ ζῆτον, ἐπὶ δὲ ἀνθρώπου
καὶ βοὸς συνώνυμον.

p. 1a12 Παρώνυμα δὲ λέγεται δσα ἀπό τινος διαφέροντα τῇ 25
5 πτώσει τὴν κατὰ τούνομα προσηγορίαν ἔχει.

Μετὰ τὴν τῶν διμωνύμων καὶ συγωνύμων διδασκαλίαν διαλέγεται περὶ 30
τῶν παρωνύμων εἰκότως, ἐπειδὴ ταῦτα σκολιωτέραν τὴν συμπλοκὴν ἔχει· 21^v
τῶν γὰρ διμωνύμων κατὰ τὸ ὄνομα μόνον κοινωνούντων διαφερόντων δὲ
κατὰ τὸν ὄρισμόν, καὶ τῶν συγωνύμων καὶ κατὰ τὸ ὄνομα καὶ κατὰ τὸν
10 ὄρισμὸν κοινωνούντων, ταῦτα οὔτε κατὰ τὸ ὄνομα καθάπαξ κοινωνεῖ οὔτε 5
καθάπαξ διαφέρει, διμοίως καὶ κατὰ τὸν ὄρισμὸν κατά τι μὲν κοινωνεῖ
κατά τι δὲ διαφέρει. οὐκ ἀνάγονται δὲ ταῦτα ὑπὸ τὴν συμπλοκὴν τῶν
εἰρημένων τεσσάρων συζυγιῶν, τὴν τῶν διμωνύμων λέγω καὶ πολυωνύμων
καὶ συγωνύμων καὶ ἑτερωνύμων· ἐκείνων γὰρ γαρακτηριζομένων ἥτοι κατὰ 10
15 τὴν κοινωνίαν τοῦ ὄντος καὶ τοῦ ὄρισμοῦ ἢ κατὰ τὴν διαφορὰν ἀμφο-
τέρων ἢ κατὰ τὴν καὶ τὴν μὲν κοινωνίαν καὶ τὴν μὲν διαφοράν.
ταῦτα οὔτε καθάπαξ κοινωνεῖ κατὰ ἀμφότερα οὔτε καθάπαξ διαφέρει, ἀλλ’
οὐδὲ καὶ τὴν μὲν κοινωνίαν καὶ τὴν μὲν διαφοράν. ἀλλὰ πῇ 15
μὲν κοινωνεῖ πῇ δὲ διαφέρει κατὰ ἀμφότερα. τινὲς δὲ ἀξιοῦσιν αὐτὰ τάτ-
20 τεσθαι μεταξὺ τῶν τε διμωνύμων καὶ τῶν συγωνύμων, διότι τῶν διμωνύμων
κατὰ τὸ ὄντος μόνον κοινωνούντων κατὰ δὲ τὸν ὄρισμὸν διαφερόντων, τῶν 20
δὲ συγωνύμων κοινωνούντων κατὰ ἀμφότερα, ταῦτα οὔτε κατὰ τὸ ὄνομα
ἀπλῆς κοινωνεῖ οὔτε κατὰ τὸν ὄρισμόν. Βέβητον δὲ μεταξὺ τῶν συγωνύ-
μων καὶ τῶν ἑτερωνύμων αὐτὰ τάττειν· τῶν μὲν γὰρ κοινωνούντων κατ’
25 ἀμφότερα τῶν δὲ κατὰ ἀμφότερα διαφερόντων, ταῦτα μεταξύ πώς εἰσι, πῇ 25
μὲν κοινωνοῦντα πῇ δὲ διαφέροντα κατὰ ἀμφότερα.

Ανάγκη δὲ ἐπὶ τῶν παρωνύμων τέσσαρα ταῦτα παρεῖναι, κοινωνίαν
πράγματος καὶ διαφορὰν πράγματος, κοινωνίαν ὄντος καὶ διαφορὰν περὶ¹
τὴν τελευταίαν συλλαβήν· εἰ γὰρ ἐν τι τούτων ἐλλείψει, οὐκέτι 30
περὶ παρωνύμου· ἔτειρον γάρ περὶ τὸ ὄνομα κοινωνία καὶ διαφορά. ἔτειρον δὲ καὶ τῇ 22^r
περὶ τὸ πρᾶγμα κοινωνία, διαφορὰ δὲ μὴ ἔτειρον, λέγω διτι οὐκ ἔτειρον παρώ-
νυμον. ὡς ἐπὶ τοῦ πλάτανος καὶ πλατάνιστος καὶ παρθένος καὶ παρθενική· τὸ
αὐτὸν γὰρ πρᾶγμα ὑπὸ ἀμφοτέρων σημαίνεται, καὶ ἔτειρον ποιητικὸν μὲν τὸ 5
παρθενική καὶ τὸ πλατάνιστος, πεζολόγων δὲ τὸ πλάτανος καὶ παρθένος. πάλιν
οὖν ἔτειρον τὸ ἄλλα πάντα ἀκολούθως. κοινωνία δὲ γὰρ ἔτειρον περὶ τὸ πρᾶγμα,

1 καὶ συν. εἶναι coll. F

9 primum καὶ πάλιν Ca

20 alt. τῶν om. Ca

9 primum καὶ πάλιν Ca

20 alt. τῶν om. Ca

9 primum καὶ πάλιν Ca

20 alt. τῶν om. Ca

9 primum καὶ πάλιν Ca

20 alt. τῶν om. Ca

2 τοῦ ἀληθινοῦ om. Ca

13 κατὰ (tert.) om. F

16 κοιν. μὲν coll. a

21 μόνον om. CF

24 τῶν (ante ἔτερ.) om. F

24 τάττειρον C

3 τοῦ βοὸς C

14 καὶ συν. καὶ

18 ἔτειρα (priore I.) C

24 τάττειρον C

καὶ ὄμοίως οὐκ ἔσται παρώνυμα, ως ἐπὶ τῆς Ἐλένης καὶ Ἐλένου. πάλιν 22^ο
ἔστω τὰ ἄλλα πάντα ἀκολούθως, διαφορὰ δὲ μὴ ἔστω κατὰ τὴν τελευ- 10
ταίαν συλλαβῆν, ως ἐπὶ τῆς μουσικῆς {ἐπιστήμης} καὶ μουσικῆς γυναικός·
ὄμώνυμα γάρ ταῦτα καὶ οὐ παρώνυμα. πάλιν τὰ μὲν ἄλλα ἔστω, μὴ
δὲ κοινωνία τις περὶ τὸ ὄνομα, καὶ οὐκ ἔσται παρώνυμα, ως ἐπὶ
τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ σπουδαίου· οὐδὲ γάρ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς λέγεται ἐνάρετος, 15
διητι; οὐδὲ ἐν ὀνείρου ἕγει τούτου οἱ παλαιοὶ μέμνηται, ἀλλὰ τούγαντιον
καὶ κακόσημον ἵσασιν οἱ ποιηταὶ τὸ ὄνομα·

αἰναρέτη, τί σεύ ἄλλος ὀνήσεται δψύγονός περ;

10 φῆσιν Ὅμηρος ἀντὶ τοῦ ὃ ἐπὶ κακῷ τὴν ἀρετὴν ἔχων'. ἀλλ' οὐδὲ ἀπὸ
τῆς σπουδῆς ὁ σπουδαῖος. Καὶ οὐδός ἐπὶ τε κακίας καὶ ἀρετῆς λέγεται. 20
οὐδὲ σπουδαῖος μόνος ὁ ἐνάρετος· ὅστε κατὰ μὲν τὴν φωνὴν ἐκ τοῦ
σπουδῆ παρῆκται τὸ σπουδαῖος, κατὰ δὲ τὸ σημαινόμενον οὐκέτι, ἀλλ' ἐκ
τῆς ἀρετῆς. * * * διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν τὴν κατὰ τούνομα προσηγορίαν
15 ἔχει τὴν κοινωνίαν ἐδήλωσε τοῦ ὀνόματος. Η̄ οὗτως· εἰρηκὼς ἀπό τινος 25
τὴν κατὰ τὸ πρᾶγμα κοινωνίαν καὶ ἑτερότητα ἐδήλωσεν· εἰ γάρ ἀπό τινος,
δῆλον ὅτι ἔχει τινὰ κοινωνίαν πρὸς ἐκεῖνο, εἰ δὲ δλῶς ἀπό τινος, δῆλον ὅτι
καὶ διαφέρει· εἰ γάρ μὴ διέφερεν, οὕτε ἀπό τινος ἐλέγετο, ἀλλ' αὐτὸ τὸ 30
πρᾶγμα. εἰπὼν δὲ διαφέροντα τῇ πτώσει ἐδήλωσε τὸν μετασχημα- 22^ο
20 τισμὸν τῆς τελευταίας συλλαβῆς. διδάσκει δὲ περὶ τῶν παρωνύμων ὁ
Ἀριστοτέλης ως χρησιμεύοντων καὶ αὐτῶν εἰς τὴν περὶ τῶν κατηγοριῶν
διδάσκαλίαν.

p. 1^a 16 Τῶν λεγομένων τὰ μὲν κατὰ συμπλοκὴν λέγεται, τὰ δὲ
ἄνευ συμπλοκῆς· τὰ μὲν οὖν κατὰ συμπλοκὴν οἷον ἄνθρωπος 5
25 τρέχει, ἄνθρωπος νικᾷ, τὰ δὲ ἄνευ συμπλοκῆς οἷον ἄνθρωπος,
βοῦς, τρέχει, νικᾷ.

Ἐντεῦθεν εἰσβάλλει εἰς τὴν τῶν κατηγοριῶν διδάσκαλίαν. ἀλλ' ἐπειδὴ
τὸ τῆς κατηγορίας ὄνομα λέγεται καὶ ἐπὶ πράγμάτων καὶ νοημάτων καὶ 10

3 ἐπιστήμης Ammon.: om. Cf a	4 πάλιν δὲ C	7 οὐδὲ om. C	8 καὶ
om. a	9 αἰναρέτη . . .] Hom. II 31	τίς Cf a	10 φῆσιν Ὅμηρος
om. Ca	τοῦ om. C	ῶ om. Ca	11 τῆς] τοῦ F
coll. F	12 ὁ (alterum) om. F	14 ante διὰ defectum signavi: ὁ Ἀριστοτέλης	ἀρ. καὶ κακ.
διὰ ταύτης τῆς ἡγεμονίας ἦνιετο τῶν τεσσάρων· διὰ μὲν γάρ τοῦ εἰπεῖν 'ἀπό τινος' εἰπεῖν ἡμῖν τὴν κοινωνίαν τοῦ πράγματος καὶ τὴν διαφοράν (τὰ γάρ ἀπό τινος προελθόντα ἀνάγκη καὶ κοινωνεῖν καὶ διαφέρειν τούτου, ἐξ οὗ ἔστιν), διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν 'διαφέροντα τῇ πτώσει' ἔστιν τὴν ὄνομάτων διαφοράν, διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν 'τὴν κατὰ τούνομα προσηγορίαν ἔχει' ἐδήλωσε τὴν τοῦ ὄνόματος κοινωνίαν Olymp. κατ' οὖν οὐνα C F 15 η̄ οὗτως—συλλα- βῆς (20) in mrg. suppl. F post εἰρηκὼς add. ὅτι ἔχει τινὰ κοινωνίαν πρὸς ἐκεῖνο ο 17 τινα] τὴν F post ἐκεῖνο add. καθά ἐξ αὐτοῦ a 18 οὔτε] οὐκ a: αι οὐδὲ? 18. 19 ἀλλ—πρᾶγμα om. Ca 21 ως om. a περὶ om. C 27 περὶ τῶν κατ. a 28 λέγεται om. a τῶν πρ. F			

φωνῶν (λέγεται γάρ καὶ αὐτὸς πρᾶγμα κατηγορία καὶ τὸ νόημα τὸ περὶ 22^η τοῦ πράγματος καὶ αὐτὴ ἡ φωνή), πρότερον παραδίδωσι τὴν τῶν φωνῶν διαιρέσιν. εἰ δὲ ἐνταῦθα μὲν περὶ φωνῶν διαλέγεται καὶ φωνῶν οὐκ ἀσήμων, μικρὸν δὲ ὅστερον περὶ πραγμάτων, δταν λέγη “τῶν ὅντων τὰ 15 5 μὲν καθ' ὑποκειμένου λέγεται”, δῆλον δτι καὶ περὶ τῶν μεταξὺ νοημάτων ποιεῖται τὸν λόγον· ὕστε καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ῥητῶν πρόδηλος ὁ τοῦ βιβλίου σχοινός. διαιρεῖ δὲ τὰς φωνὰς εἰς τε τὰς ἀπλᾶς καὶ τὰς συνθέτους, καὶ ἀπλᾶς μέν φησι τὰς ἀπλοῦν σημαινούσας πρᾶγμα, ἢ οὐσίαν ἢ ἐνέργειαν 20 ἢ πάθος, συνθέτους δὲ τὰς σύνθετον τι σημαινούσας καὶ συμπλεκούσας 10 οὐσίαν ἐνέργειά ἢ πάθει, ως Σωκράτης τρέχει (τοῦτο γάρ σύνθετον) καὶ Σωκράτης ἢ Βοῦς (ταῦτα γάρ ἀπλᾶ). οὐ πᾶσα δὲ ἀπλῆ φωνὴ ἀπλοῦν πρᾶγμα σημαίνει, οὐδὲ σύνθετος διπλοῦν. σύνθετος μὲν οὖν φωνὴ ως τὸ 25 Ἀρειος πάγος καὶ Κόρακος πέτρα, ἀλλὰ τὸ ὑπ’ αὐτῶν σημαινόμενον ἀπλοῦν, φωνὴ δὲ ἀπλῆ ως τὸ τρέχω τρέχεις καὶ πάντα τὰ τοῦ πρώτου 15 καὶ δευτέρου προσώπου ῥήματα, καὶ τοῦ τρίτου δσα ἐπὶ ὠρισμένου προσώπου φέρονται, ως τὸ βροντᾶ καὶ ἀστράπτει καὶ ὔει (ό Ζεὺς | γάρ δη- 23^η λονότι). ταῦτα γάρ πάντα τῇ φωνῇ ἀπλᾶ, τῷ δὲ σημαινομένῳ σύνθετα· οὐσίαν γάρ τινα σημαίνει συμπεπλεγμένην ἐνέργειά. φασὶ δὲ ἐπὶ τῶν τρίτων προσώπων μὴ πάνυ ἐμφαίνεσθαι τὴν οὐσίαν διὰ τὴν ἀριστίαν τοῦ 20 ῥήματος, διὸ μόνα τὰ ὠρισμένον πρόσωπον σημαίνοντα παρέλαβον. ἀλλ’ 5 εἰ καὶ μὴ ὠρισμένην οὐσίαν τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν ῥημάτων σημαίνει, ἀλλ’ οὖν πάντως οὐσίαν τινὰ δηλοῦ τὴν ἐνέργοιοσαν ἢ πάσχουσαν· ὕστε πάντως τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν ὄριστικῶν ῥημάτων φωνῇ μὲν ἀπλᾶ ἐστὶ σημαινομένῳ δὲ σύνθετα· ὁ γάρ λέγων ‘τρέχει’ ἢ ‘νικᾷ’ δῆλον δτι τινὸς 10 25 κατηγορεῖ τὸ νικᾶν ἢ τὸ τρέχειν. πάντως οὖν καὶ ἐν τοῖς τρίτοις ἡ οὐσία συνεμφαίνεται, εἰ καὶ ἀριστώς. δικαίως γοῦν ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τὸ μὴ ὠρισμένιος ἐμφαίνεσθαι τὴν οὐσίαν ως ἀπλὰ τὰ τοιαῦτα παρείληφε. κυ- 15 30 ρίως δὲ ἀπλᾶ ἀν εἴη ῥήματα τὰ ἐνέργειαν μόνην ἢ πάθος δηλοῦντα, ἀνευ τοῦ ἐνέργοιοσαν ἢ πάσχοντος, οἷον τύπτειν τύπτεσθαι. οὐ δεῖ οὖν τῇ συνθέσει ἢ τῇ ἀπλότητι τῶν φωνῶν τὰ ἀπλᾶ ἢ σύνθετα κρίνειν πράγματα, 20 ἀλλ’ ἐξ αὐτῶν τῶν σημαινομένων. ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς φωνὰς καὶ σύνθετας οὐσίας εἰσεν. ἐὰν ἀπίστον πρᾶγμα σημαίνωσιν. ἀπλᾶς λεκτέον. ὄμοίως καὶ τὰς ἀπλᾶς συνθέτους, ἐὰν σύνθετον σημαίνωσιν· εἰ μὲν γάρ περὶ φωνῶν μόνων διελεγόμεθα καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν συλλαβῶν, εἰκότως κατὰ τὸ ποσὸν 25 τὴν σύνθεσιν ὠριζόμεθα, ως καὶ οἱ γραμματικοί, εἰ δὲ ως περὶ σημαινουσιν F

4 λέγη] p. 1a20 5 καὶ οι. Ca 7 διαιρεῖται α 8 φησι] φωνὰς C 9 καὶ συμπλεκούσας οι. a 10 οὐσία a 12 σύνθετον (pr. l.) C 13 post πέτρα add. καὶ νέα πόλις a 15 ante δσα add. καὶ F 16 γάρ οι. F 17 τῇ μὲν a φωνῇ] προφορᾶ Ca 18 σημ. τινὰ coll. F 19 φαμὲν C 20 τριῶν a 19 ἀριστότητα Fa 20 παρέλαβον scripsi: παρέλαβεν Cf: παρελάβομεν a 22 δηλοῦ om. F (post πάσγ. add. δηλονότι): σημαίνει a 24 ἢ οι. C 25 τὸ (alt.) om. Ca 26 ἐμφαίν. (superser. συμ) C: ἐμφ. a εἰ καὶ] καὶ C οὖν C 28 ἀν ἀπλᾶ coll. C 29 ἐνέργητος Ca 32 ἐὰν] καὶ C σηματ- γουσιν F 34 διαιλεγ. F τὸ οι. C 35 καὶ οι. F

σῶν διαλεγόμεθα, κατὰ τὰ σημαινόμενα δεῖ κρίνειν καὶ τὰς φωνάς· τὸ 23^ο
γάρ ίππεύς οὐχ ἀπλοῦν τι δηλοῖ· σημαίνει γάρ τόν τε ίππον καὶ τὸν ἐπι-
καθήμενον ἄνθρωπον καὶ τὴν ίππικὴν τέχνην. οὐχ ἀπλῆγ οὖν λεκτέον
τὴν φωνὴν ἀλλὰ σύνθετον, ως καὶ τὸ Νεάπολις, ἐπειδὴ ἐν τι σημαίνει, 30
οὐ σύνθετον ἀλλ' ἀπλῆγ. |

Τὸ δὲ λέγεται ἀρμόζει καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων καὶ ἐπὶ τῶν νοη- 23^ο
μάτων καὶ ἐπὶ τῶν φωνῶν· λέγονται γάρ καὶ τὰ πράγματα λέγεσθαι, ἀλλ'
ώς σημαινόμενα, καὶ τὰ νοήματα ὅμοίως λέγεσθαι, ἀλλ' ως ἔξαγγελλόμενα,
λέγονται δὲ καὶ αἱ φωναὶ λέγεσθαι, ἀλλ' ως προφερόμεναι. 5

10 Διὰ ποίαν δὲ αἰτίαν τὰ κατὰ συμπλοκὴν προτάττει τῶν ἀνευ συμπλο-
κῆς; λέγομεν δτι ἀγαπητὸν τῇ ἀνθρωπίη φύσει ἐκ τῶν ἀτελεστέρων καὶ
συνιθέτων ἐπὶ τὰ ἀπλούστερα καὶ τελειότερα προϊέναι· τὰ γάρ σύνθετα
μᾶλλον συνήθη ἡμῖν καὶ γνωριμώτερα. οὗτω γοῦν καὶ ὁ παῖς εἶραι μὲν 10
λόγον καὶ εἰπεῖν ‘Σωκράτης περιπατεῖ’ οἶδε· τοῦτον δὲ ἀναλῦσαι εἰς τὸ
15 ἥπηρα καὶ τὴν ἔνομα καὶ ταῦτα εἰς συλλαβὰς κάκείνας εἰς τὰ στοιχεῖα οὐκ-
έτι. οὗτοις οὖν καὶ ἡμεῖς ἀνιθρωποι περιπατοῦνται ἰδόντες πρότερον ἔγνω-
μεν τὸ ὅλον τοῦτο, ἄνθρωπον περιπατοῦντα, καὶ οὗτοις ἀναλύομεν αὐτὸν 15
εἰς οὐσίαν καὶ ἐνέργειαν. καὶ πῶς οὖν ἐλέγομεν ἀνωτέρω δεῖν ἄρχεσθαι
ἐκ τῶν ἀπλουστέρων, ως τῶν συνιθέτων οὐ γνωσθησομένων μὴ προειρω-
20 σμένων τῶν ἀπλῶν, καὶ διὰ τοῦτο δεῖν προηγεῖσθαι τὴν τῶν ἀπλῶν φωνῶν
διδασκαλίαν τῆς τῶν συλλογισμῶν; λέγομεν οὖν δτι ἐφ’ ὃν ὅμοίως ἀγνο- 20
οῦνται καὶ τὰ ἀπλᾶ καὶ τὰ σύνθετα, δέον ἐκ τῶν ἀπλουστέρων ἄρχεσθαι·
ἐκεῖ μὲν γάρ ὅμοίως καὶ ὁ συλλόγισμὸς ἡγνοεῖτο καὶ αἱ ἀπλαῖ φωναί, ἐν-
ταῦθα δὲ γνωριμώτερα τὰ συνιθετώτερα, διὸ ἐκ τῶν γνωριμωτέρων ἄρχε-
25 σθαι δεῖ τῆς διδασκαλίας· ωστε ἐκεῖ μὲν ἐλέγομεν ἐκ τῶν ἀπλουστέρων 25
ἄρχεσθαι διὰ τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας, ἐνταῦθα δὲ ἐκ τῶν συνιθε-
τωτέρων διὰ τὸν τρόπον τῆς γνώσεως. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη αἰτία τοῦ προ-
τετάχθαι ἐνταῦθα τῶν ἀπλῶν τὰ σύνθετα· ἐπειδὴ γάρ τὰ ἀνευ συμπλοκῆς
μέλλει διαιρεῖν, διὰ τοῦτο ὅστερον ταῦτα εἶπεν, ἵνα | εὐθέως αὐτῶν ποιή- 24^ο
30 σηται τὴν διδασκαλίαν. μέλλει δὲ ταῦτα διαιρεῖν, δταν εἴπη “τῶν ἀνευ
συμπλοκῆς λεγομένων”. ἔξεπίτηδες δὲ ἐπὶ τούτων δύο δινόματα τάττει
καὶ δύο ῥήματα ἐφεῆς, ἵνα μὴ τις ὅστερον παρακολουθήσῃ πλάνη.

1 τὸ σημαινόμενον α	δεῖ κρ.] διακρ. C	8 ὅμοίως om. Ca	10 δὲ] οὖν α
11 anto λέγ. add. καὶ Ca	12 τελεώτερα C	13 εἰραι] οἶδε C	14 καὶ om. C
οἶδε—δὲ] οἶδε δὲ οὐκέτι τοῦτο (sic) C	14. 15 εἰς ὄνομα καὶ ῥῆμα α		
15 κάκείνα F	τὰ om. Ca	15. 16 οὐκέτι om. C	16 ιδόντες om. C
17 αὐτὸν om. C	18 καὶ (alterum) om. C	ἐλέγ. ἀνωτέρω] p. 12,28	19 ἐκ]
ἀπὸ α	20 δεῖ C	21 τῆς τῶν συλλ. om. F (τῆς τῶν συνιθέτων in mrg. suppl.)	
21. 22 ἀγν.] ἀδηλα F	29 ταῦτα ὅστ. coll. a	30 ταῦτα] αὐτὰ F	εἴπη]
ρ. 1 b 25	30. 31 κατὰ μηδεμίαν συμπλοκὴν Arist.		32 παρακολουθήσει F

p. 1a20 Τῶν ὄντων τὰ μὲν καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεται, 24r
ἐν ὑποκειμένῳ δὲ οὐδενί ἐστιν.

Μέλλων τὴν εἰς δέκα διαιρέσιν τῶν πραγμάτων ἡμῖν παραδοῦναι 10 πρότερον ἐκτίθεται τὴν εἰς τέσσαρα τούτων διαιρέσιν· παραδοὺς γάρ πρό-
5 τερον τὴν εἰς δύο τῶν φυσικῶν διαιρέσιν πρόεισιν ἐπὶ τὴν τετραδικὴν ταύ-
την τοιμὴν εἰκότως· ὁ γάρ δύο ἀριθμὸς ἐφ' ἑαυτοῦ πολυπλασιαζόμενος
ποιεῖ τὸν τέσσαρα. μετὰ δὲ ταύτην τὴν διαιρέσιν παραδώσει τὴν εἰς δέκα· 15
ὁ γάρ ἀπὸ μονάδος ἀρχόμενος ἀριθμὸς συντιθέμενος μέχρι τοῦ τέσσαρα
ποιεῖ τὸν δέκα· α' β' γ' δ', καὶ γίνονται δέκα. ἄλλως τε ἐνταῦθα μὲν συμ-
10 πεπλεγμένην τὴν τῶν πραγμάτων ποιεῖται διαιρέσιν (συμπλέκει γάρ τὸ 20
καθόλου τῇ οὐσίᾳ καὶ τῷ συμβεβηκότι, ὅμοίως δὲ καὶ τὸ μερικὸν τοῖς
αὐτοῖς), ἐκεῖ δὲ κατὰ ἀρθρα καὶ ἀπλουστάτην ποιεῖται τὴν τοιμὴν μηδὲν
μηδενὶ συμπλέκων, ἀλλ' ἔκαστον ὅπως ἔχει φύσεως διδάσκων, ἵδιᾳ μὲν
περὶ τῆς οὐσίας, ἵδιᾳ δὲ καὶ οὐ κοινῶς περὶ τῶν συμβεβηκότων ἐκάστου. 25
15 κατὰ διαφόρους οὖν ἐπιβολὰς τῆς τῶν ὄντων γινομένης διαιρέσεως εἰκότως
καὶ τὰ τῆς διαιρέσεως τμῆματα διάφορα γέγονεν. ἔστιν οὖν ἡ προκειμένη
τῶν ὄντων διαιρέσις τοιαύτη· τῶν ὄντων, φησί, τὰ μὲν ἔστιν οὐσίαι τὰ δὲ
συμβεβηκότα, πάλιν τῶν ὄντων τὰ μὲν ἔστιν καθόλου τὰ δὲ μερικά. τετρά-
ρων οὖν τούτων ὄντων τμημάτων καὶ τύνδιοι λαμβανομένων ἐκ τῆς τού-
20 των συμπλοκῆς γίνονται συζυγίαι ἔξι, δύο μὲν ἀνυπόστατοι, αἱ τὰ ἐναντία
ζευγνύουσαι, αἱ δὲ λοιπαὶ τέσσαρες συνιστάμεναι· τῶν γάρ ὄντων τὰ μέν
εἰσιν καθόλου οὐσίαι τὰ δὲ καθόλου συμβεβηκότα, καὶ τὰ μὲν μερικαὶ 5
οὐσίαι τὰ δὲ μερικὰ συμβεβηκότα, ώς τὸ ὑποκείμενον ἔχει διάγραμμα.

οὐσία	αττίστατον	τυγχανόμενός
αττίστατον	μερικόν	
οὐκ ἐν		ἐν ὑπο-
ὑποκειμέ-		κειμένῳ
νῷ καὶ		καὶ οὐ
καθ' ὑπο-		καθ' ὑπο-
κειμένῳ		κειμένῳ

1 λέγ. τίνος coll. C 6 ἑαυτὸν Ca 7 τὴν διαιρ. ταύτην coll. F 8 ἀριθ. ἀργ.-
coll. C 9 γίνεται Fa 9. 10 συμπλεκομένην F 10 τὴν οὐμ. a ante
ποιεῖται add. ταύτην Fa 12 τοιμὴν ser. supra διαιρέσιν F 14 prius περὶ οὐμ. F
οὐ οὐμ. F 15. 16 εἰκότως—διαιρέσεως οὐμ. F 17 οὐσία Ca
18 καὶ πάλιν F 20 ἀττίστατοι a 22. 23 καὶ τὰ—συμβεβηκότα οὐμ. C
23 figuram recepi ex F, nisi quod quater συνισταται addidit. codex C ad angulos exhibet

οὐκ εἰ μὲν ταῦταις ταῖς φωναῖς ἐγρήσατο ὁ Ἀριστοτέλης, σαφὲς ἀν τὴν 25 τὸ λεγόμενον, ὁ δὲ τὴν ἀσάφειαν ἐπιτηδεύων διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν ἡ ἑτέροις ἐγρήσατο ὀνόμασιν, οἰκειοτέροις μὲν τῇ τῶν σημαίνομένων φύσει, ἀσυνήθεσι δὲ τοῖς πολλοῖς καὶ ταύτῃ ἀσαφεστέροις. τὸ μὲν οὖν συμβεβηκ- 5 κὸς καλεῖ ἐν ὑποκειμένῳ, τὴν δὲ οὐσίαν οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, τὸ δὲ καθόλου καθ' ὑποκειμένου, τὸ δὲ μερικὸν οὐ καθ' ὑποκειμέ- 10 νου. καὶ διὰ τί μὲν τὸ συμβεβηκὸς καλεῖ ἐν ὑποκειμένῳ, δῆλον (αὐτὸς γάρ καθ' αὐτὸν ὑποστῆναι οὐ δύναται, δέεται δὲ ἄλλου πρὸς ὅπαρξιν, τοῦτο 15 ἔττιν οὐσίας). τὴν δὲ οὐσίαν οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ (οὐ γάρ δέεται ἑτέρου πρὸς ὅπαρξιν), τὸ δὲ καθόλου καθ' ὑποκειμένου, διότι δέεται τῶν μερικῶν 20 οὐ πρὸς ὅπαρξιν ἀλλὰ πρὸς κατηγορίαν (μὴ γάρ ὅντων τῶν μερικῶν οὐκ ἔχει τὸ καθόλου κατά τινος κατηγορηθῆναι), τὸ δὲ μερικὸν οὐ καθ' ὑπο- 25 κειμένου. διότι τὰ κατὰ μέρης κατ' οὐδενὸς ἄλλου κατηγορεῖται.

Διὰ τί τὴν οὐσίαν ἐκάλεσεν οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ καὶ μὴ ὑποκεί- 20 μενον, εἴ γε ὑπόκειται τοῖς συμβεβηκόσι πρὸς ὅπαρξιν; ἐροῦμεν οὖν πρὸς τοῦτο ὅτι πρῶτον μὲν οὐ πᾶσα οὐσία ἐστὶν ὑποκείμενον· οὐ γάρ δήπου ἡ θεία οὐσία ἐστὶν ὑποκείμενον· οὐδὲν γάρ αὐτῇ συμβέβηκεν· οὐκοῦν οὐκ ἀν κληθείη ὑποκείμενον. εἰ οὖν κοινῶς ὠνόμασε τὴν οὐσίαν ὑποκείμενον, 25 οὐ συμπεριέλαβε τὴν θείαν οὐσίαν. δεύτερον δὲ δ καὶ μάλιστα κυριωτάτη ἐστὶν αἰτία, διότι τῶν διαιρέσεων εἰς τὰ ἀντίκείμενα γινομένων αἱ μέν 30 εἰσι φυκταὶ αἱ δὲ ἄφυκτοι, καὶ φυκταὶ μὲν αἱ εἰς τὰ ἐναντία γινόμεναι 35 ἄφυκτοι δὲ αἱ κατὰ ἀντίφασιν· ἐπειδὴ γάρ τῶν ἐναντίων τὰ μὲν ἐστιν 25· ἔμμεσα τὰ δὲ ἀμεσα, ἀνάγκη τὴν εἰς τὰ ἐναντία γινομένην διαιρεσιν ἐπὶ τῶν ἔμμεσων μὴ ἄφυκτον εἶναι. ἔμμεσα δέ ἐστιν ἐναντία οἷς λευκὸν 40 καὶ μέλαν, ὑγεία καὶ νόσος· ἐστι γάρ μεταξὺ λευκοῦ καὶ μέλανος τὸ φαιὸν τὸ ἐρυθρὸν καὶ πάντα τὰ ἄλλα γρώματα. μεταξὺ δὲ ὑγείας καὶ νόσου τὸ παρὰ τοῖς ἰατροῖς λεγόμενον οὐδέτερον· τὰς γάρ ἐκ νόσου ἀναλήψεις οὔτε 45 ὑγείας εἶναι φασιν (οὐ γάρ τὰ τῶν ὑγιαινόντων ἐνεργοῦσιν) οὔτε νόσους (τῆς γάρ νοσοποιοῦ αἰτίας ἀπηλλαγμένοι εἰσὶν οἱ ἀναλαμβάνοντες)· οὐκοῦν 50 μέσον τί ἐστι νόσου καὶ ὑγείας ἡ ἀνάληψις. ἀμεσα δὲ τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον, εἴπερ δλως ὡς ἐναντία ταῦτα ἀντίκειται (ἐδείξαμεν γάρ ήμετος ἐν ἄλλοις ὅτι οὐκ ἐστιν ἐναντία), πάλιν τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον ἀμέσως 55 ἀντίκεινται, οὐδὲν δὲ τὰ κυρίως ἐναντία πάντα ἐστὶν 15

καθ' ὑποκειμένου, οὐ καθ' ὑποκειμένου, ἐν ὑποκειμένῳ, οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, ad lineas συμ-
βεβηκότα καθόλου, *(μερικαὶ)* οὐσίαι, μερικὰ συμβεβηκότα, αἱ καθόλου οὐσίαι; cum F levibus
neglectis congruit a 1 post φωναῖς addl. αἱς ήμετος a 1. 2 σαφὲς—λεγ.] καθόλου
οὐσίαι, κατίτοις τουτοῖς τοῖς, μερική οὐσίαι, μερικῶν τουτοῖς τοῖς. πραγματων ἣν ἵππον ἴπποι
γέντες, ὡς σαφοῦς ὄντος τοῦ λεγομένου a 1 ἢν ἀν coll. F 2 εἰρ. αἰτίαν] p. 6,22
3 οἰκειοτέρων F 5 καλῶν C 7 μὲν om. C 8 οὐ δύν.] ἀδύνατον F δεῖται (ubi-
que) a 9 τὴν δὲ οὐσίαν om. F alt. οὐ] οὐδὲ a 12 κατηγορηθήσεται F
13 κατηγοροῦνται a 15 οὖν om. C 17 ἐν αὐτῇ Ca 17. 18 οὐκ ἀν οὖν (οὐκοῦν
om.) C 19 οὐ suppl. F² συμπεριελάμβανε Ca 22 εἰσιν C 28 τῶν
om. Ca 29 ἀναλαμβανόμενοι a 31 τὸ om. a 36 δλως om. F
21. 32 ἐδείξαμεν . . ἐν ἄλλοις] quibus locis nescio 32 ἄλλω F 33 ἀντίκειται Fa

έμμεσα. εἴ τις οὖν εἰς τὰ ἐναντία διέλοι τὰ ὄντα λέγων τῶν ὄντων τὰ 25^ν μὲν εἶναι λευκά τὰ δὲ μέλανα, ἀνάρχη διαφεύγειν αὐτὸν πάντα τὰ ἐν μέσῳ χρώματα, οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ τὰς οὐσίας τὰς ἀνεπιδέκτους χρωμάτων, οἷον ἀέρα ψυχὴν ἄγγελον. ἀλλ’ οὐδὲ αἱ εἰς τὰ λοιπὰ τῶν ἀντι- 20 κειμένων εἰδή διαιρέσεις τὸ ἀρχυτον ἔχουσι, πλὴν τῶν κατὰ ἀντίφασιν μόνων γινομένων, οἷον εἴ τις λέγοι τῶν ὄντων τὰ μὲν εἶναι δεξιά τὰ δὲ ἀριστερά, ἢ τὰ μὲν δεσπότας τὰ δὲ διούλους, τὰ μὲν πατέρας τὰ δὲ 25 νήπιοι· ἔστι γάρ ἄ καὶ τούτων οὐδέν ἔστιν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ εἰ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν ἡ διαιρέσις γίνοιτο, οἷον εἴ τις λέγοι τῶν ὄντων τὰ μὲν 10 τυφλὰ εἶναι τὰ δὲ βλέποντα, ἢ τὰ μὲν σοφὰ τὰ δὲ ἀσοφα· ἔξις γάρ καὶ στέρησις ἐπὶ τῶν δεκτικῶν μόνων λέγεται, τὸ δὲ τὴν ἔξιν μὴ πεφυκὸς δέγγεσται οὐδὲ ἐστερῆσθαι λέγεται ταῦτα. ὕστε οὐ | πάντα τὰ ὄντα 26^ν διαιρεῖ ἡ ἔξις καὶ ἡ στέρησις, χωρὶς εἰ μὴ ἵσοδυναμοίη ἐπὶ τινῶν τῇ ἀντιφάσει. ὡς ἔχει τὸ σῶμα καὶ ἀσώματον· οὐδὲν γάρ ἔστι τούτων μεταξύ· 15 ταῦτὸν γάρ δύναται τῇ ἀποφάσει τῇ οὐ σῶμα τὸ ἀσώματον. μόνως οὖν ἡ κατὰ ἀντίφασιν διαιρέσις (οἷον εἴ τις λέγοι τῶν ὄντων τὰ μὲν εἶναι λευκά τὰ δὲ οὐ λευκά) πάντα τὰ ὄντα περιλαμβάνει· καὶ γάρ τὸ φαιὸν οὐ λευκόν, καὶ τὸ ἑαυθὸν καὶ τὸ ἐρυθρὸν ὁμοίως, ἀλλὰ καὶ ψυχὴ οὐ λευκὴ καὶ ἄγγελος οὐ λευκός· οὐδὲ γάρ θλως χρῶμα πέφυκεν ὑποδέχεσθαι. καὶ ὁ 10 20 Πλάτων δὲ τὴν διαιρετικὴν ἔξυμνεῖ μέθιδον τὴν κατὰ ἀντίφασιν γινομένην· οὐδὲν γάρ, φησί, τῶν ὄντων καυχήσεται αὐτὴν ἐκφυγεῖν. διὰ τοῦτο τοίνυν καὶ ὁ Ἀριστοτέλης εἰρηκὼς τὸ συμβεβηκός ἐν ὑποκειμένῳ διὰ τῆς τούτου ἀποφάσεως ἐσήμανε τὴν οὐσίαν, εἰρηκὼς αὐτὴν οὐκ ἐν ὑποκει- 15 μένῳ, ἵνα πᾶσαν οὐσίαν περιλάβῃ.

25 Πρὸς τούτοις ἐροῦμεν διτ τὸ ὑποκείμενον διτόν, τὸ μὲν πρὸς ὅπαρ-
έιν ὑποκείμενον τὸ δὲ πρὸς κατηγορίαν· πρὸς ὅπαρειν μὲν ἡ οὐσία (αὗτη
γάρ ὑπόκειται πρὸς ὅπαρειν τοῖς συμβεβηκόσι), πρὸς κατηγορίαν δὲ τὰ
μερικά· ταῦτα γάρ ὑπόκειται πρὸς κατηγορίαν τοῖς καθόλου, οὐ πρὸς ὅπαρ- 20
έιν· οὐ γάρ δέονται τὰ καθόλου τῶν μερικῶν, ἵνα ὑποστῶσιν, ἀλλ’ ἵνα
30 ἔχωσι καθ’ ὃν κατηγορηθήσονται· τούτην δὲ τὰ μερικὰ δέονται τῶν
καθόλου, οὐ πρὸς κατηγορίαν, ἀλλὰ πρὸς ὅπαρειν· οὐκ ἀν γάρ εἴη Σωκρά-
της καὶ Πλάτων μὴ ὄντος τοῦ ἀπλῶς ἀνθρώπου. τῶν δὲ πρὸς κατηγορίαν 25
ὑποκειμένων τὸ μέν ἔστιν οὐσία τὸ δὲ συμβεβηκός· ὑπόκειται γάρ καὶ ἡ με-
ρικὴ οὐσία τῇ καθόλου πρὸς κατηγορίαν, ὡς εἰρηται, ὡς Σωκράτης τῷ ἀπλῶς

2 αὗτῶν F 2. 3 ἐν μέσῳ] ἔμμεσα F 3 τὰς ἀνεπιδ. (οὐσίας τὰς ομ.)
C: τὰς ἀνεπιδ. οὐσ. a 3. 4 τῶν χρ. a 4 αἱ εἰς] εἰ C 6 λέγει F¹
7 alt. μὲν] δὲ a 9 γένοιτο C 10 ἐμβλέπ. C 11 λέγ. μόνων coll. C
12 ταῦτης λέγ. coll. Ca 14 τὸ ἀτώμ. a 16 εἰσὶ C 18 ἡ ψυχὴ a
19 ὑποδέξασθαι F 21 φησί om. Fa (cf. Plat. Soph. p. 235 C) ἐκφυγ.] καὶ
ψυχεῖν a 24 παραλάβῃ a 26 ὑποκείμενον om. F 27 ὑπόκεινται C
πρὸς κατηγορίαν om Ca 28. 29 οὐ — ὅπαρ.] ἀλλ’ οὐ πρὸς κατηγορίαν C
29 οὐδὲ γάρ a καθολικὰ ὅμιλα 30 κατηγορῶνται C: κατηγοροῦνται a
31 ante οὐ πρὸς add. ἀλλ’ C 34 ως εἰρηται] v. 27

ἀνθρώπῳ καὶ τῷ ἀπλῶς ζῷῳ, καὶ τὸ μερικὸν συμβεβηκός τῷ καθόλου, 26^τ
ώς τὸ ἐν τῷδε τῷ λίθῳ λευκὸν τῷ ἀπλῶς λευκῷ καὶ τῷ γράμματι· λέ- 30
γομέν γάρ καὶ | τόνδε τὸν λίθον λευκὸν εἶναι καὶ τὸ ἀπλῶς λευκὸν γράμμα 26.
εἶναι. ἐπειδὴ οὖν ὡσαύτως ἐκάτερον λέγεται ὑποκείμενον, εἰ εἶπε ‘τῶν
5 ὄντων τὰ μὲν ἐν ὑποκειμένῳ τὰ δὲ ὑποκείμενα’, περιέλαβεν ἀν καὶ τὰ
μερικὰ συμβεβηκότα, δτινα καὶ αὐτὰ ὑποκείμενά ἔστιν, εἰ καὶ μὴ, πρὸς τὸ
ὑπαρξιν, ἀλλὰ πρὸς κατηγορίαν· βούλεται δὲ διὰ τοῦ εἰπεῖν οὐκ ἐν ὑπο-
κειμένῳ τὴν πρὸς ὑπαρξιν ὑποκειμένην οὐσίαν εἰπεῖν καὶ ἀντιδιαστεῖται
αὐτὴν τοῖς συμβεβηκόσι. τῶν δὲ δύο διαιρέσεων τούτων ή μέν ἔστιν ἀπὸ
10 τοῦ τρόπου τῆς ὑπάρχεως ή δὲ ἀπὸ τοῦ τρόπου τῆς κατηγορίας, καὶ ἀπὸ 10
τοῦ τρόπου τῆς ὑπάρχεως ή λέγουσα τῶν ὄντων τὰ μὲν εἶναι ἐν ὑποκει-
μένῳ τὰ δὲ οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, ἀπὸ τοῦ τρόπου δὲ τῆς κατηγορίας ή λέ-
γουσα τῶν ὄντων τὰ μὲν καθ’ ὑποκειμένου τὰ δὲ οὐ καθ’ ὑποκειμένου
λέγεται· τὰ μὲν γάρ εἶναι φῆσι κατηγορούμενα τὰ δὲ ὑποκείμενα πρὸς 15
15 κατηγορίαν. καὶ σκόπει τὴν ἀκρίβειαν τοῦ Ἀριστοτέλους, πῶς ἐπὶ μὲν τῆς
σημανούσης τὸν τρόπον τῆς ὑπάρχεως εἶπε τὸ ἔστιν, ἐπὶ δὲ τῆς σημανού-
σης τὸν τρόπον τῆς κατηγορίας εἶπε τὸ λέγεται· * * * ἀντὶ τοῦ κατηγορεῖ-
ται, ἐν ὑποκειμένῳ δὲ οὐδενί ἔστιν ἀντὶ τοῦ ‘οὐκ ἐν ἑτέρῳ ὑπάρχει’. 20
τῶν δὲ τεσσάρων συζυγιῶν προτάττει τὴν καθόλου οὐσίαν ὡς τιμιωτέραν
20 καὶ δτι κατὰ τὰ καθόλου ἐπιστήμονες γινόμεθα· ἐν γάρ τοῖς κατὰ μέρος
οὐδὲν διαφέρομεν τῶν ἀλόγων ζῴων, ἕνia δὲ αὐτῶν καὶ δευτέρας ἡμῶν
ἔχουσι τὰς αἰσθήσεις, αἱς τῶν κατὰ μέρος ἀντιλαμβανόμεθα. ἔπειτα δευ- 25
τέραν τίθησι τὴν ἀντικειμένην ταύτῃ, ἔστι δὲ τὸ μερικὸν συμβεβηκός·
ἀντίκειται γάρ τῇ μὲν οὐσίᾳ τὸ συμβεβηκός τῷ δὲ καθόλου τὸ μερικόν.
25 εἶτα προετίμησε τὸ καθόλου συμβεβηκός τῆς μερικῆς οὐσίας, διότι περὶ³⁰
τῶν καθόλου τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος. |

p. 1a24 Ἐν ὑποκειμένῳ δὲ λέγω, ὃ ἐν τινι μὴ ως μέρος ὑπάρ- 27^τ
χον ἀδύνατον χωρὶς εἶναι τοῦ ἐν φῷ ἔστιν.

Ἐπειδὴ γῆσθετο ἑαυτοῦ ὁ φιλόσοφος φωναῖς τισι χρησαμένου ἀγνώ-
30 στοις ἡμῖν ἐκ τῆς συνηθείας, τῷ τε καθ’ ὑποκειμένου καὶ οὐ καθ’ ὑπο-
κειμένου καὶ ἐν ὑποκειμένῳ καὶ οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, βούλεται λοιπὸν δι- 10
δάξαι ἡμᾶς περὶ αὐτῶν. ἔξηγεῖται δὲ οὐ πάσας, ἀλλὰ τὰς δύο μόνας, τὴν
τε ἐν ὑποκειμένῳ καὶ τὴν καθ’ ὑποκειμένου· τούτων γάρ γνωσθεισῶν δῆλη
ἔσται καὶ η τῶν λοιπῶν σημασία· ὁ γάρ εἰδὼς τί ἔστι τὸ ἐν ὑποκειμένῳ

1 καὶ (ante τὸ) om. a	2 τῷ (tert.) om. C	post γράμματι add. καὶ τὸ ἀπλῶς
λευκὸν τῷ γράμματι F	5 περιελάμβανε F	6 εἰσιν a post εἰ καὶ iter.
συμβ.—εὶ καὶ F	7 τοῦ] τὸ a	10. 11 ή δὲ—ὑπάρχεως om. F
μὲν a τῶν ὄντων om. F	14 φασι C	11 τρόπου
μερικῶν a	17 ante ἀντὶ suppleveris φῆσι γάρ	
ἐ. coll. a	20 καθολικά Ca	post γν. add. τῶν
31 σημ.] γυμνασία F	21. 22 ἔχ. ἡμῶν coll. F	27 λέγεται F
	τὸ] τῷ F	29 ὁ φιλ.

εῖσεται καὶ τί ἔστι τὸ οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, καὶ ὁ ἐγνωκὼς τὸ καθ' ὑποκει- 27^r
μένου οἶδε καὶ τὸ οὐ καθ' ὑποκειμένου. καὶ πρότερον διδάσκει περὶ τοῦ
ἐν ὑποκειμένῳ, καὶ διδάσκει δι' ὄρισμοῦ· οἱ γὰρ ὄρισμοί, ὡς πολλάκις εἴ-
πομεν, παριστῶσιν ἡμῖν τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν. τοῦ δὲ ὄρισμοῦ ἐν
5 γένους ὅντος καὶ τῶν συστατικῶν διαφορῶν παραλαμβάνει ἐνταῦθα ὁ 29
'Αριστοτέλης τὸ μὲν ἐν τινι ἀναλογοῦν γένει, τὰ δὲ λοιπὰ ὡς διαφοράς.
λέγεται γὰρ τὸ ἐν τινι ἑνδεκαχώρῃ· ἢ ὡς μέρος ἐν ὅλῳ, ὡς λέγεται ἢ χείρ
ἐν ὅλῳ τῷ σώματι εἶναι, ἢ ὡς ὅλον ἐν τοῖς μέρεσιν, ὕσπερ λέγεται ἢ 25
ὅλότης τοῦ σώματος ἐν κεφαλῇ εἶναι καὶ χερσὶ καὶ τοῖς ἄλλοις (οὐ λέγε-
10 ται δὲ ἐν μέρει τὸ ὅλον, ἀλλ' ἐν μέρεσι, διότι ἢ ὅλότης οὐκ ἐν ἐνὶ μέρει
ἄλλ' ἐν πᾶσι θεωρεῖται· ἐνὸς γοῦν τῶν μερῶν ἀφαιρεθέντος κολοβὸν τὸ
ὅλον γίνεται καὶ οὐκ ἀν κληρούσην ὅλον), ἢ ὡς εἶδος ἐν γένει, ὡς λέγομεν 30
τὸν ἄνθρωπον ἐν τῷ ζῷῳ εἶναι, | ἢ ὡς γένος ἐν εἶδος, ὡς ἐν τῷ ἀνθρώ- 27^v
πῳ τὸ ζῆν (οὐκ ἀναγκαῖον δὲ ἐνταῦθα λέγειν τὸ γένος ἐν τοῖς εἶδεσιν,
15 ὡς ἐλέγομεν τὸ ὅλον ἐν τοῖς μέρεσιν· ἢ μὲν γὰρ ὅλότης οὐκ ἐξήργηται
τῶν μερῶν ἀλλ' ἐν αὐτοῖς ἔχει τὸ εἶναι, τὸ μέντοι γένος ἐξηργημένην 5
ἔχει τὴν οὐσίαν καὶ ὅλον ἐν ἑκάστῳ γίνεται εἶδος), ἢ ὡς ἐν χρόνῳ, ὡς
λέγομεν ἐν τῷδε τῷ χρόνῳ γεγονέναι τὰ Ἰλιακά, ἢ ὡς ἐν τόπῳ, ὡς λέγο-
μεν ἐν Λυκείῳ ἢ ἐν ἀγορᾷ, ἢ ὡς ἐν ἀγγείῳ, ὡς ὁ οῖνος ἐν κεράμῳ ἢ
20 οἱ πυροὶ ἐν μεδίμνῳ (ἰσοστροφοῦσι δέ πως ὃ τε τόπος καὶ τὸ ἀγγεῖον· τόν 10
τε γὰρ τόπον ἐρεῖς ἀμεταφόρητον ἀγγεῖον καὶ τὸ ἀγγεῖον τόπον περιφορη-
τόν), ἢ ὡς εἶδος ἐν ὅλῃ, ὡς τὸ τοῦ ἀνδριάντος εἶδος ἐν τῷ χαλκῷ, ἢ
ώς τὰ τῶν ἀρχομένων ἐν τῷ ἄρχοντι, ὡς λέγομεν τὰ πράγματα τῶν πο-
λιτῶν ἐν τῷ ἄρχοντι κεῖσθαι, ἢ ὡς ἐν τέλει, ὡς λέγομεν τὸν ἰατρὸν ἐν τῇ 15
ἰατρικῇ ἔχειν τὰς ἐλπίδας ἢ τὸν στρατιώτην ἐν τῇ στρατείᾳ, ἢ ὡς ἐν
ὑποκειμένῳ, ὡς τὸ συμβεβηκός ἐν οὐσίᾳ. τοῦτο οὖν τὸ ἐν τινι παραλαμ-
βάνει ὁ 'Αριστοτέλης ὡς γένος κατὰ πλειόνων λεγόμενον. προστίθησι δὲ
ώς διαφοράς τὰ ἑξῆς, ἵνα διακρίνῃ αὐτὸ τῶν ἄλλων, καθ' ὃν τὸ ἐν τινι 20
κατηγορεῖται. καὶ διὰ μὲν τοῦ εἰπεῖν μὴ ὡς μέρος ὑπάρχον διακρίνει
30 αὐτὸ τοῦ τε ὡς μέρους ἐν ὅλῳ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ὡς εἶδους ἐν γένει (καὶ
γὰρ τοῦτο διοκεῖ πως ὡς μέρος εἶναι τοῦ ὅλου ζῷου καὶ τὸ ζῆν ὅλον τι
εἶναι· καὶ τοῦτο καὶ ὁ Πορφύριος ἐν ταῖς Εἰσαγωγαῖς φησιν, δτι τριῶν 25

1. 2 καὶ (post εἰς. et οἶδε) om. Ca	3 ἐν ὑποκειμένου F	3. 4 πολλάκις
εἰπομεν] p. 14,6 sq., atque etiam suum in Porph. Isag. comment. spectare videtur		
4 post φύσιν add. ὡς ἐν γένους ὅντες καὶ τῶν συστατικῶν διαφορῶν a	5 τῶν om. C	
6 ὡς διαφ.] διαφοραῖς Ca	7 γάρ] δὲ F	8 εἶναι τῷ σ. coll. F: εἶναι τῷ σ. καὶ ἢ
κεφαλῇ a	9 ἐν χερσὶ a	10 τὸ ὅλον ἐν μ. coll. C
εἶναι βούλεται a	14 τὸ λέγ. coll. F	12 γέν.]
μεν a	18 γέγονε a	19 ἐν (ante ἀγγ.) om. C
πυρροὶ C	21 ἀκίνητον καὶ ἀμεταφ. a	20 οἱ om. Ca
καὶ περιφ. a	24 τελικῷ αἰτίῳ a	κινούμενον
add. χωρίσῃ (διακρίνῃ om.) C	25 στρατείᾳ] στρατιᾶ Ca	28 post ἄλλων
scripsi: εἶδος libri (cf. p. 34, 29)	30 τε om. F	μέρος Ca
om. a	31 αὐτοῦ τοῦ ὅλ. a	εἶδους
οἱ Πορφ. ἐν ταῖς Εἰσ.] p. 8, 1, 2		32 καὶ (post τοῦτο)

ὅντων τούτων, *τῶν* γενικωτάτων γενῶν καὶ τῶν εἰδικωτάτων εἰδῶν καὶ 27^η τῶν ὑπαλλήλων, τὸ μὲν γενικώτατον μόνως ἐστὶν οὐλον, τὸ δὲ εἰδικώτατον μόνως μέρος, τὸ δὲ ὑπαλληλον καὶ οὐλον καὶ μέρος, ἀλλὰ μέρος μὲν ἄλλου, οὐλον δὲ οὐκ ἄλλου ἀλλ' ἐν ἄλλοις), διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν ἀδυνάτον γωρίς 30 εἶναι τοῦ ἐν | φῷ ἐστι τῶν λοιπῶν ἐγώρισε. 28^η

Κακίζουσι δέ τινες τὸν ὄρισμὸν τοῦτον, οἱ μὲν ἐκ τοῦ πλεονάζειν οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἔλλείπειν· αὕτη γάρ κακία ὄρισμοῦ τὸ μὴ ἀντιστρέψειν πρὸς τὸ ὄριστὸν ἀλλ' ἡ πλείστα περιλαμβάνειν ἡ ἐλάττονα. καὶ οἱ μὲν πλεονάζειν 5 λέγοντές φασι μὴ μόνα τὰ συμβεβηκότα περιλαμβάνειν τὸν ὄρισμὸν ἀλλὰ 10 καὶ τὰ σώματα· φασὶ γάρ ὅτι ὁ Σωκράτης ἐν τόπῳ ὧν καὶ ἐν χρόνῳ ἐν τινὶ ἐστι, καὶ οὐχ ὡς μέρος ἐν οὐλῷ (οὐ γάρ μέρος ἐστὶ τοῦ τόπου ἡ τοῦ χρόνου), καὶ ἀδύνατον χωρισθῆναι αὐτὸν τοῦ τόπου ἡ τοῦ χρόνου. φαμὲν 15 οὖν ὅτι οὐκ ἐστιν ὅμοια ἡ παραβολή· τὸ μὲν γάρ συμβεβηκός χωρισθῆναι τοῦ ἐν φῷ ἐστιν ἀδύνατον, ἀλλ' ἀμα τῷ χωρισθῆναι καὶ ἔφθαρται, τὰ μέν- 20 τοι σώματα εἰ καὶ παντὸς τόπου χωρισθείη, οὐδὲν ηττον ἐστι· τὸ γάρ σῶμα ἡ σῶμα ἐστιν οὐ δέεται τόπου ἡ χρόνου πρὸς τὴν οἰκείαν ὑπόστα- 25 σιν, ἔχει μέντοι ταῦτα παρακολουθήματα, ὥσπερ δὲν φωτὶ βαδίζων ἔχει τὴν σκιὰν παρακολούθημα μηδὲν εἰς τὴν οὐσίαν αὐτῷ συντελοῦσαν. τῷ μέντοι γε συμβεβηκότι εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν συντελεῖ τὰ σώματα· ἀνευ 30 γάρ αὐτῶν οὐκ ἀν συσταίη. ἄλλως τε οὐδὲ ἀνάγκη πᾶν σῶμα ἐν τόπῳ 20 εἶναι· τὴν γάρ ἀπλανῇ σφαιραν ἀποδείκνυσιν δὲ Ἀριστοτέλης μὴ οὖσαν ἐν τόπῳ· εἰ γάρ τόπος ἐστὶ τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος, καθ' δὲ περιέχει τὸ περιεχόμενον, οἷον ὁ κέραμος τόπος ἐστὶ τοῦ οἴνου τοῦ ἐν αὐτῷ, οὐ καθ' οὐλον ἑαυτὸν ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐντὸς ἐπιφάνειαν, διπερ αὐτοῦ ἐστι πέρας 25 (ἀμέλει εἰ ἔξωθεν ἐγκολαφθείη, οὐδὲν ηττον συνέχει τὸν οἶνον, διτε δὴ κατὰ μήνην τὴν ἐντὸς ἐπιφάνειαν ὧν τόπος). εἰ οὖν τοῦτο ἐστιν, ὡς εἴρηται, τόπος, δείκνυσι δὲ δὲ Ἀριστοτέλης ὅτι ἔξωθεν τῆς ἀπλανοῦς σφαιρας οὐδὲν ἐστιν, ἵνα καὶ τῷ τούτου πέρατι περιέχοιτο, οὐ τόπος οὐ χρόνος οὐ 35 σῶμα οὐ κενὸν οὔτε ἄλλο οὐδέν, οὐκ ἄρα ἐν τόπῳ ἐστὶν ἡ ἀπλανῆς. ὥστε οὐκ ἀνάγκη πᾶν σῶμα ἐν τόπῳ εἶναι, ἀλλ', ὡς εἴρηται, παρακολούθημα μᾶλλόν ἐστιν δὲ τόπος καὶ δὲ χρόνος τῶν σωμάτων.

Αποροῦσι δὲ καὶ τοῦτο, πῶς οὐχὶ ὁ ὄρισμὸς περιλαμβάνει καὶ τὸ ὡς δὲ οὐλον ἐν τοῖς μέρεσι· καὶ γάρ ἐν τινὶ ἐστιν (ἐν τοῖς μέρεσι γάρ), καὶ οὐχ ὡς μέρος ὑπάρχει καὶ ἀδύνατον αὐτὸν χωρίς εἶναι τοῦ ἐν φῷ ἐστι. λέγο-

1 τούτων ὅντ. coll. F

τῶν (ante γεν.) addidi

5 τοῦ om. a

6 τοῦτον om. Ca

8 9. παραλαμβ. a

10 φασὶ γάρ ὅτι ὁ] ὁ γάρ F

14 ἀλλ' ἀμα] ἀμα γάρ F

15 εἰ om. F

χωρισθεῖεν C: χωρισθέν-
τα F

post χωρισθ. add. ἀλλ' ὅμως τοῦδε τοῦ τόπου χωρισθέντα a

17 παρακολουθοῦντα Ca

τῷ φωτὶ F

18 παρακ. τὴν σκ. coll. a

20 οὐδὲ] δὲ C

22 τόπος ἐστι] cf. Arist. Phys. Δ4 p. 212a5 sq.

δ]

2 F

25 εἰ om. F

ἐγκολ.] εἰ κολ. F: ἐκκολ. a

27 δείκν. δὲ

6 Ἀρ.] De coelo B 1 p. 284a5. 4 p. 287a12

29 ἡ ἀπλ. ἐστιν coll. F

30 εἴρηται] v. 17

μεν οὖν δτι εὶ καὶ κατ' ἄλλο κοινωνεῖ, ἀλλ' οὐκέτι κατὰ τὸ ἔν τινι· οὐ 28^v
γάρ λέγεται τὸ δλον ἔν τινι εἶναι (οὐ γὰρ ἐν μέρει τὸ δλον), ἀλλὰ μᾶλλον
ἔν τισιν· ἐν γάρ τοῖς μέρεσιν. οὗτω καὶ ὁ Ποφύριος ἔλεγε “τὸ δὲ δλον
οὐκ ἄλλου, ἀλλ' ἐν ἄλλοις”· ἐν γάρ τοῖς μέρεσι τὸ δλον. εὶ δὲ καὶ ἐν τοῖς
5 σημαίνομένοις τοῦ ἔν τινι παρελαμβάνομεν καὶ τὸ ὡς δλον ἐν μέρεσιν, ἀλλ'
οὐ καθὸ ἐν ἑγί ἐστιν, ἀλλὰ κατὰ μόνην τὴν σημασίαν τοῦ μὴ καθ' ἔαυτὸ 15
ὑφεστηκέναι ἐλέγομεν καὶ αὐτὸ τῶν ἔν τινι εἶναι. ἔτι πρὸς τοῖς εἰρημένοις
κἀκεῖνο ἀποροῦσιν. ήτι περιλαμβάνει ὁ ὄρισμὸς καὶ τὸ ὡς εἶδος ἐν δλῃ·
καὶ γάρ τὸ εἶδος, φασίν, ἔν τινι ἐστι τῇ δλῃ καὶ οὐ μέρος αὐτῆς ὑπάρχει
10 καὶ ἀδύνατον γωρίς εἶναι αὐτὸ τῇ δλῃ. φαμέν οὖν δτι τὸ εἶδος εὶ καὶ 20
μὴ τῆς δλῆς μέρος ἐστίν, ἀλλὰ τοῦ συναμφοτέρου. οὗτως ἄρα καὶ τὴν
χειρά φαμεν οὐ τοῦ λοιποῦ σώματος μέρος εἶναι, ἀλλὰ τοῦ παντός. ἔπειτα
δὲ δτι τὸ μὲν εἶδος συμπληρωτικόν ἐστι τῆς οὐσίας ἐκάστου, καὶ τούτου
φιλαρέντος φίτείρεται τὸ ὑποκείμενον· τὸ δὲ συμβεβηκὸς οὔτε συμπληροῦ 25
15 τὴν οὐσίαν τοῦ ὑποκείμενου, καὶ φιλαρέντος οὐδὲν ἐβλάβη τὸ ὑποκείμενον.
ἄλλως τε λέγομεν δτι ὁ σκοπὸς ἐνταῦθα τῷ Ἀριστοτέλει διαλαβεῖν περὶ
τῶν ὄντων, οὐχ ἦ δντα ἐστίν, ἀλλ' ἦ σημαίνονται ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀνθρώ-
πων, καὶ οὐ κατὰ τὰ δοκοῦντα αὐτῷ διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν. καὶ | δτι 29^r
τοῦτό ἐστιν ἀληθές, σαφῶς αὐτὸς δείκνυσιν ἐν τῷ περὶ τῆς οὐσίας λόγῳ
20 πρώτην μὲν λέγων οὐσίαν εἶναι τὴν κατὰ τὰ ἄτομα θεωρουμένην, δευτέ-
ραν δὲ τὴν κατὰ τὰ εἰδῶν καὶ τὰ γένη, τῶν πραγμάτων ἀνάπαλιν ἔχοντων·
ἡ μὲν γάρ κατὰ τὰ εἰδῶν καὶ τὰ γένη θεωρουμένη πρώτη ἐστίν, ἀτε δὴ 5
καὶ αἵτια οὖσα τῶν ἀτόμων καὶ ἀσώματος καὶ δεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ
ώταντας ἔχουσα, ἡ δὲ κατὰ τὰ ἄτομα δευτέρα ἐστὶν ὡς αἵτιατή. ἀλλ'
25 ἔπειδὴ ταύτης ἔχει γνῶσιν ὁ πολὺς ἀνθρωπος, διὰ τοῦτο κατὰ τὴν τούτων
δῆξαν τὴν διδασκαλίαν ποιούμενος πρώτην αὐτὴν εἰπεν. ἔπειδὴ οὖν τοῦ 10
εἶδους καὶ τῆς δλῆς ἔννοιαν οὐκ ἔχει ὁ πολὺς ἀνθρωπος, μόνον δὲ οἶδε
τὸ ἐκ τούτων σύνθετον καὶ τοῦτο ὡς ἔν, διὰ τοῦτο ὁ Ἀριστοτέλης καὶ εὶ
κατηριμμεῖτο τὰ τοῦ ἔν τινι σημαίνομενα, οὐκ ἀν ἐμνήσθη τοῦ ὡς εἶδους
30 ἐν δλῃ, ἀτε δὴ μὴ περὶ τῶν ὄντων ἦ δντα ἐστὶ διαλεγόμενος, ἀλλὰ κατὰ 15
τὰ τῷ πολλῷ ἀνθρώπῳ δοκοῦντα περὶ αὐτῶν. ὥσπερ οὖν ὁ γεωμέτρης
δριζόμενος τὸ σημεῖον λέγει δτι σημεῖον ἐστιν οὐ μέρος οὐδὲν καὶ ὁ ὄρι-
σμὸς οὗτος περιλαμβάνει οὐ μόνον τὸ σημεῖον ἀλλὰ καὶ τὴν μονάδα καὶ τὸ
νῦν (ἔκαστον γάρ τούτων ἀμερές ἐστι) καὶ οὐκ ἀν τις ἐγκαλέσειε τῷ 20

1 ἄλλα a κοιν. ἡ ὑπογραφή a οὐκέτι καὶ F 1. 2 οὐ γάρ — τινι in mrg.
suppl. C 3 Πορφ.] Isag. p. 8,2 τὸ δὲ δλ.] δλον δὲ Porph. 5 παρα-
λαμβ. Fa τοῖς μέρεσι a 6 τοῦ] τὸ F 10 post αὐτὸ add. τὸ Ca
12 λοιποῦ] δλου a 13 ἐπειτα — ὑποκείμενον (14) om. F 18 κατὰ] ἦ F: αὐτὰ a
15 οὐδὲν ἐβλ.] οὐκ ἐψήρη a 17 ὑπὸ] παρὰ C 19 σαφῶς αὐτὸς] καὶ αὐτὸς C: σαφὲς
αὐτῶ δοκ. coll. F περὶ τῶν αὐτῶν C 20 σαφῶς αὐτὸς] καὶ αὐτὸς C: σαφὲς
τοῦτο a 22 γάρ om. C 21 κατὰ γένη καὶ τὰ εἰδῶν F 25 ἔπειδὴ —
εἰπεν (26) om. F 26 τοῦ om. C 27 πολλὺς C μόνον δὲ in lae. om. C
29 κατηριμμοῖτο F 31 τὰ om. a: τὰ δντα ὡς F οὖν om. a

γεωμέτρη γίνεται τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ σημείου περιλαμβάνονται καὶ ταῦτα (ἴροι 29). γάρ πάντως δὲ εἰ καὶ ἡ μονὰς καὶ τὸ νῦν ἀμερῆ ἐσιν. ἀλλὰ τῶν ἔνοιῶν ποιεῖται λημένων πραγμάτων οὐδέν ἐστιν ἄλλο ἀμερῆς ἢ τὸ σημεῖον, οὗτος καὶ ὁ Ἀριστοτέλης κατὰ τὴν σκοπὸν τῆς προκειμένης αὐτῷ ὀδηγούμενός εἰς 5 οὐκ οἶδεν ἐν τινι τὸ ὡς εἶδος ἐν ὅλῃ· οὐ γάρ ἔχει ταύτου ἔννοιαν ὁ πολὺς ἀνθρώπος. βούλεται δέ, ὡς εἴπομεν, οὐ περὶ τῶν ὄντων ἢ ὄντα ἐστὶ διαλεγόμενοι, ἀλλὰ ἢ σημαίνονται οὐπλά τῶν τοιῶνδες φωνῶν κατὰ τὰ τοὺς πολλοῖς δοκοῦντα. καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τοὺς λέγοντας πλεονάζειν τὸν 29ν ὁρισμόν.

10 Οἱ δὲ ἐλλείπειν εἰρηκότες φασὶ μὴ πάντα τὰ συμβεβηκότα περιειληφέναι τὸν ὄρισμόν, ἀλλὰ μόνα τὰ ἀχώριστα· εἰπε γάρ, φασίν, δὲτι ἀδύνατον χωρὶς εἶναι τοῦ ἐν φῶ ἐστι· τὰ δὲ χωριστά φασιν οὐκ ἀδύνατον χωρισθῆναι, 5 ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον. τί οὖν φαμεν; δὲτι εἰ μὲν εἴπεν ‘ἀδύνατον χωρισθῆναι’, καλῶς ἀν ἐλέγετε· νῦν δὲ λέγει ἀδύνατον χωρὶς εἶναι ἀντὶ τοῦ ὑπάρχει 15 καὶ συστῆναι· καὶ γάρ καὶ τὰ χωριστὰ ἀδύνατον ὑποστῆναι δίχα τῆς ὑποκειμένης αὐτοῖς οὐσίας. ἔτι ἀποροῦσί τινες λέγοντες ‘πῶς εἴπεν δὲτι οὐ δύ- 10 ναται τὸ συμβεβηκός χωρὶς εἶναι τοῦ ἐν φῶ ἐστιν; ἵδοι γάρ ἡ δομὴ συμβεβηκός ἐστι καὶ χωρισθεῖσα τοῦ ὑποκειμένου ἐστιν ἔτι· μήλου γάρ πολλάκις πόρρω ἥμων ὄντος διαβαίνει πρὸς ἡμᾶς ἢ τούτου εὐωδίᾳ· ὥστε δύ- 20 ναται καὶ ἡ εὐωδίᾳ τοῦ μήλου, συμβεβηκός αὐτοῦ οὖσα, χωρὶς εἶναι τῆς 15 οὐσίας τοῦ μήλου. καὶ ἐπὶ πάντων δὲ τῶν τοιούτων ὅμοιώς’. διχῶς οὖν τοῦτο ἐπιλυόμεθα. πρῶτον μὲν δὲτι οὐκ εἴπεν ὁ Ἀριστοτέλης ‘ἐν φῶ ἦν’, ἀλλ’ ἐν φῶ ἐστιν· ἀδύνατον οὖν χωρὶς εἶναι τὴν εὐωδίαν τοῦ μήλου τοῦ 25 ἐν φῶ ἐστιν· ἢ γάρ ἐν τῷ μήλῳ ἐστὶν ἢ ἐν ἀέρι. ἔπειτα δὲ δὲτι οὐ 30 μόνη ἡ τοῦ μήλου εὐωδία χωρεῖ πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ μετά τίνος λεπτομεροῦς τοῦ μήλου οὐσίας. καὶ τοῦτο δῆλον ἐξ ὧν πολλάκις παριόντες δυσώδη τόπον ῥάκει τοὺς μυκτῆρας περιφράξαντες τὸν μὲν ἀέρα ἀναπνέομεν (ἀδύνατον γάρ τοῦτον μὴ ἀναπνεῖν), τῆς δὲ δυσωδίας οὐκ ἀντιλαμβανόμεθα, 35 ἃτε παχυμερεστέρας οὖσης τῆς ἀπορρυείσης οὐσίας ἔκείνης ἢ κατὰ τὸν δέρα καὶ μὴ δυναμένης διεισδῦναι τοὺς πόρους τοῦ ῥάκους· ὁ δὲ ἀήρ διεισδύνει διὰ τὴν λεπτομέρειαν. εἰ δὲ χρόνῳ πολλάκις καὶ τοῦ ῥάκους ἐπικειμένου τῆς δυσωδίας ἀντιλαμβανόμεθα, οὐδὲν θαυμαστόν· ἵσως γάρ | καὶ 30τ παρὰ τὴν θέσιν τοῦ ῥάκους τοῦτο γίνεται παρακεκλιμένου καὶ διείσδυσιν δεδωκότος τῇ παχυμερεστέρᾳ οὐσίᾳ, ὅπότε καὶ ἐπὶ πολὺ τῇ κινήσει ἀναρρι-

2 pr. καὶ om. F	2. 3 ἀλλὰ—ὑποβεβλ. om. F	2 ἐμοὶ a: om. C	5 εἶδος
ώς coll. C	alt. οὐδὲ F	6 ὡς εἴπομεν] p. 34, 16	7 τῶν om. Fa
τοῖς om. F	10 φασὶ om. Ca	11 φησιν Fa	12 τοῦ ἐν φῶ ἐστι om. F
δὲ scripsi: γάρ libri	ἀγώριστα a	φησιν a	14 λέγει δὲτι a
εἶναι add. τοῦ ἐν φῶ ἐστιν a	16 λέγ. δὲτι Fa	20 καὶ om. Ca	οὐσία αὐτοῦ
coll. F	21 ὅμοιών C	οὖν om. C	23 τοῦ (ante ἐν) om. C
pr. ἐστιν add. τόπῳ a	τῷ om. F	25 μόνον C	24 post
γάρ Ca	30. 31 εἰσδύνει F	31 χρόνου a	27 ἐπιφράξ. C
ἀντιλαμβανόμεθα F	καὶ om. C	32 τῆς δυσωδίας om. F	30 εἰς]
		33 παρακεκινημένου a	

πιζομένη μᾶλλον λεπτύνεται καὶ διεισδύνει· ἀμέλει ἐπὶ πολὺ ἀναρριπισθεῖσα 30^ο καὶ λεπτομερής γινομένη διεισδύνει. τεκμήριον δὲ μέγιστον τοῦ μετά τίνος 5 οὐσίας ἀπορρεῖν, δτι ἐν χρόνῳ πλείονι ρυτιδοῦται τὸ μῆλον, ἢτε τῆς οὐσίας αὐτοῦ διαφορουμένης, ἐν ἥτις εὐωδία ὑπῆρχε. δηλοῦσι δὲ τοῦτο καὶ οἱ ἐκ 5 τοῦ θυμιάματος ἀναδιδόμενοι ἀτμοὶ αὐτόθεν τῇ αἰσθήσει ὑποπίπτοντες διὰ 10 τὴν παχύτητα τῆς ὑποκειμένης οὐσίας, δθεν καὶ ταῖς χερσὶ πολλάκις τὸν ἀέρα κινοῦντες ὠθοῦμεν πρὸς τοὺς μυκτῆρας, ὅπηνίκα παχυμερέστερος ὡν δὲ ἀπὸ τοῦ θυμιάματος ἀναδιδόμενος ἀτμὸς μὴ δικνεῖται ρᾳδίως πρὸς τὸ αἰσθητήριον, δπερ οὐκ ἀν ἐδεύμεθα ποιεῖν, εἰ ἀσωμάτως αἱ ποιότητες ἐκ 15 10 τῶν θυμιάματων εἰς τὸν ἀέρα ἐχώρουν· | τοῦτο γοῦν ἐπὶ τῶν ψόφων οὐ 31^ο ποιοῦμεν. εἰ δέ τις εἴποι ‘πῶς οὖν ἐν τῷ δένδρῳ ὄντα τὰ μῆλα καὶ τῆς 5 δσμῆς ἡμῖν μεταδιδόσι καὶ μείωσιν οὐχ ὑπομένει;’, λέγομεν δτι ἐνταῦθα πλεῖόν ἔστι τὸ ἐπιρρέον καὶ τρέψον τοῦ διαφορουμένου.

1 εἰσδύναι C; καὶ διεισδύνει εἰς εἰς 2 λεπτομερεστέρα Ca γιν. διεισδ.] ἔξατμηθεῖσα (sic) οὐδὲ τῇ αἰσθήσει λοιπὸν ὑποπίπτει διὰ τὴν λεπτομέρειαν C: γίνεται α τοῦ οι. a 3 ἐν] ἐπὶ F 10 post ἐχώρουν addit ex Marc. 217 ἵστεον ὅτι πλάτων φησὶ μετά τινων ἀπορροιῶν τὴν ὀσμὴν τοῦ μήλου χωρεῖν πρὸς ἡμᾶς μὴ χωρισθεῖσαν τοῦ ὑποκειμένου. Ἀριστοτέλης δὲ τὸ διακονικὸν καὶ δίσμουν αἰτιάται τοῦ ἀέρος, ὅτι φύλος λόγῳ ἔστι διορατικὸς καὶ διηγής, τούτῳ φέρει δίσμος. μεταλαμβάνων γάρ τῆς εὐωδίας μεταδίωσιν ἡμῖν. δὲ πλωτίνος φησιν, ὅτι μεταβάλλεται μέρος τοῦ ἀέρος εἰς ὀσφραντὴν ποιότητα. ή γάρ εὐωδία μείνασα ἐν τῷ μήλῳ γεννᾷ ὄμοιαν ἑαυτῇ ἐτέραν ποιότητα μεταβάλλουσα μέρος τοῦ ἀέρος, ης αἰσθανόμεθα. ὡς καὶ ή ἐν πυρὶ θερμότης οὐ καταλείψασα τὸ πῦρ ψυχρὸν χωρεῖ πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ μείνασα ἐν τῷ πυρὶ ἐτέραν ὄμοιοδή ἑαυτῇ θερμότητα ἀπογεννᾷ ἐν τῷ ἀέρι. οὐδεμία δὲ τῶν δοξῶν τούτων καθ' ἑαυτὴν ἀληθής, οὔτε ή πλάτωνος ή λέγουσα μετὰ ἀπορροίας τὴν ὀσμὴν χωρεῖν πρὸς ἡμᾶς· ή γάρ ἀπόρροια σῶμα, παντὸς δὲ σώματος ή κατὰ φύσιν κλινῆσις· ή γάρ κοῦφον καὶ ἐπὶ τὰ ἄνω φέρει ή βαρὺ καὶ ἐπὶ τὰ κάτω. τῆς δὲ εὐωδίας τοῦ μήλου πάντες ὄμοιός αἰσθανόμεθα, ἄνω κάτω πρόσθεν ὄπισθεν δεξιὰ ἀριστερά. καὶ δῆλον ἐν τούτῳ. οὐκέτι μάνιον ἀπορροίας εἰπεῖν. οὐδὲ ή ἀριστοτέλους μάνιον ἀληθής, πλαζματῶδες γάρ τὸ λέγειν ὅλον τὸν μεταβάλλοντα μεταλαμβάνειν τῆς ὀσμῆς, ὡς ἐπὶ τῶν γυπῶν τῶν αἰσθανομένων τῶν ἐν ἀλλαῖς πόλεσιν ἀτάφων σωμάτων. ἀλλ' οὐδὲ τὸ τοῦ πλωτίνου μόνον ἀληθῆς τὸ ποιοῦσθαι καὶ μεταβάλλεσθαι μέρος τοῦ ἀέρος. τὸν γάρ βόρβορον οἱ χοῖροι πλέον ἀνορύττουσι τῷ μάλιστα τῶν ἀπορροιῶν ἀντιλαβέσθαι. αἱ τρεῖς δὲ ἄμα ἀληθεῖς εἰσιν. ἐπὶ μὲν γάρ τῶν φαύλων ὄσμωμένων, οἵτινεις οἱ χοῖροι, χρεία καὶ ἀπορροίων. ἐπὶ δὲ τῶν ἀκριβῶν, οἵτινεις ἀρκεῖ τὸ δίσμον τοῦ ἀέρος. ἐπὶ δὲ τῶν μέσως ὄσμωμένων, οἵτινεις ἀσμενεῖς, ἀρκεῖ ή μεταβολὴ τοῦ ἀέρος. κατ' οὐδεμίαν δὲ τῶν δοξῶν αἱ ποιότητες ἀπὸ ὑποκειμένου μεταβαίνουσιν. ή γάρ ἐν τῷ αὐτῷ νῦν εἰσὶ καὶ ἐν τῷ ἐν φύλοις εἰσὶ καὶ ἐν τῷ ἔξ οὗ. καὶ διασπασθήσεται αὐτῇ ἑαυτῆς ή ποιότης ή ἐν ἀλλῳ καὶ ἀλλῳ νῦν. καὶ ἐπειδὴ πάντων δύο νῦν ἔστι χρόνος μέσος, ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἔσονται χωρὶς τοῦ ὑποκειμένου αἱ ποιότητες. ἔστι καὶ τοῦτο εἰπεῖν πρὸς τοὺς λέγοντας· καὶ οὐσία τις συναπέρχεται μετὰ τῆς ἐν τῷ μήλῳ ποιότητος, ὅτι ή οὐσία μίαν τινὰ κίνησιν ποιεῖται τὴν ἐπ' εὐθείας· ή γάρ ἄνω ή κάτω ή πρόσω ή διέσω ή δεξιά ή ἀριστερά· ἐπειδὴ οὖν συμβαίνει καὶ τοὺς δεξιά ἰσταμένους καὶ τοὺς ἀριστερά καὶ πρόσω καὶ διέσω αἰσθάνεσθαι τῆς εὐωδίας, παρὰ πάσας ταύτας κινεῖται τὰς κινήσεις. δεῖ οὖν ἐπιλύσασθαι οὕτως· δὲ ἡρ δυνάμει ἔστιν ὡς ή ποιότης τοῦ μήλου τὸ φύσιν ἔχειν πάσας τὰς ποιότητας δέξασθαι, ὡς ἀποιος ὧν αὐτός· ὑπὸ οὖν τῆς εὐωδίας τοῦ μήλου γίνεται ἐνεργείᾳ τοιοῦτος καὶ λοιπὸν διαπορθμεύει πάσας τὰς ποιότητας δέξασθαι ήμᾶς ἔξ αὐτοῦ, ὡς ἀποιος ὧν αὐτός α 10 οὖν Ca 11 εἴπη F οὖν om. C 12 post ὑπομένει add. μὴ ἴσχυανόμενα α 13 post διαφ. add. πλέον γάρ ἔστιν ή ἐσροὴ τῆς ἐκροής, tum ex Marc. 217

p. 1b6 'Απλῶς δὲ τὰ ἄτομα καὶ ἐν ἀριθμῷ κατ' οὐδενὸς 31^η ὑποκειμένου λέγεται, ἐν ὑποκειμένῳ δ' ἐνια οὐδὲν κωλύει 15 εἶναι· ἡ γὰρ τὸς γραμματικὴ τῶν ἐν ὑποκειμένῳ μέν ἔστι, καθ' ὑποκειμένου δὲ οὐδενὸς λέγεται.

5 'Επειδὴ προσεχῶς τῶν μερικῶν οὐσιῶν ἐμνημόνευσεν ώς μὴ καθ' ὑποκειμένου λεγομένων, λέγων τὰ δὲ οὔτε ἐν ὑποκειμένῳ ἔστιν οὔτε 20 καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεται, οἷον ὁ τὸς ἀνθρωπος ἢ ὁ τὸς 25 ἵππος, οὐ μόναι δὲ αἱ μερικαὶ οὐσίαι λέγονται οὐ καθ' ὑποκειμένου ἀλλὰ καὶ τὰ μερικὰ συμβεβηκότα, διὰ τοῦτο ἐνταῦθα καθολικὸν ποιεῖται τὸν 10 λόγον καὶ φησιν ἀπλῶς δὲ (ἀντὶ τοῦ 'καθολικῷ δέ τινι λόγῳ') πάντα τὰ ἄτομα, ἀ καὶ ἐν ἐστι τῷ ἀριθμῷ, εἴτε οὐσίαι εἰεν εἴτε συμβεβηκότα, κατ' 25 οὐδενὸς 32^η ὑποκειμένου λέγεται. τὸ δὲ ἀπλῶς λέγεται τριγῶς· ἡ τὸ καθόλου, ώς λέγομεν 'ἀπλῶς πᾶς ἀνθρωπος' ἀντὶ τοῦ καθόλου, ἡ τὸ μοναχῶς ώς τὸ

15 ἀπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφу
ἀντὶ τοῦ οὐ ποικίλος, ἡ τὸ κυρίως, ώς δταν λέγωμεν 'ἡ ἀπλῶς ἀρετή'
ἀντὶ τοῦ 'ἡ κυρίως ἀρετή'. καὶ τὸ ἐν δὲ λέγεται τριγῶς, καὶ ὅλως ἡ τὸ^{32^η}
ταυτότης καὶ ἡ ἑτερότης· λέγομεν γὰρ ἡ τῷ γένει ἐν ώς ἀνθρωπον καὶ

Τὰ δὲ καθ' ὑποκειμένου τε λέγεται καὶ ἐν ὑποκειμένῳ ἔστι. Σαφηνίσας τὸ μερικὸν συμβεβηκός, ὅπερ ἔλεγεν ἐν ὑποκειμένῳ καὶ οὐ καθ' ὑποκειμένου, νῦν τρέπεται ἐπὶ τὸ παραδοῦναι ἥμεν τὸ παράδειγμα τοῦ καθόλου συμβεβηκότος, ὅπερ καλεῖ καθ' ὑποκειμένου καὶ ἐν ὑποκειμένῳ. Τὰ δὲ οὔτε ἐν ὑποκειμένῳ ἔστιν οὔτε καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεται. Πανταχοῦ τοῖς μὲν ἀπὸ τῆς φωνῆς, τουτέστι τῷ καθ' ὑποκειμένου καὶ οὐ καθ' ὑποκειμένου, τὸ λέγεται ἀποδίωσι, τοῖς δὲ ἀπὸ τοῦ δντος, τουτέστι τῷ ἐν ὑποκειμένῳ καὶ οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, τὸ ἔστι. παραδοὺς δὲ τὰ παραδείγματα τῶν συμβεβηκότων, τῶν μερικῶν καὶ τῶν καθόλου, νῦν τὸ παράδειγμα λέγει τῆς μερικῆς οὐσίας. οὐ καθ' ὑποκειμένου δέ ἔστι τὸ ἀκατηγόρητον κατὰ τὴν καθ' ὑποκειμένου κατηγορίαν· οὐ γὰρ τὸ ἀκατηγόρητον ἀπλῶς, ἐπειδὴ δύναται καὶ μερικὸν κατὰ τὴν ἐν ὑποκειμένῳ κατηγορίαν κατηγορεῖσθαι, ώς ἡ τὸς γραμματικὴ ἀριστάρχου. καὶ τοῦτο καὶ αὐτὸς προϊῶν διδάξει, δι' ὧν φησιν 'ἐν ὑποκειμένῳ δὲ ἐνια οὐδὲν κωλύει εἶναι'. εἰ δὲ καὶ τὰ ἄτομα κατηγορεῖται καθ' ὑποκειμένου, οἷον ὁ προσιών ἀνθρωπος σωκράτης ἔστιν, ἀλλὰ παρὰ φύσιν ἡ κατηγορία ώς τὸ μερικὸν τοῦ καθόλου κατηγοροῦσα, ὡσπερ καὶ ἡ οὐσία συμβεβηκότος κατηγορουμένη, ἡνίκα φαμέν τουτὶ τὸ λευκὸν σωκράτης ἔστι· κατηγορεῖται γὰρ κατὰ φύσιν μὲν τὰ καθόλου τῶν μερικῶν καὶ τὰ συμβεβηκότα τῶν οὖσιν, παρὰ φύσιν δὲ τὰ μερικὰ τῶν καθόλου, ώς ἐπὶ τοῦ εἰρημένου παραδείγματος, καὶ αἱ οὐσίαι τῶν συμβεβηκότων, οἷον τὸ προσιών λευκὸν σωκράτης ἔστιν· οὐ καθ' ὑποκειμένου ἄρα ἔστι τὸ ἀκατηγόρητον κατὰ τὴν καθ' ὑποκειμένου κατηγορίαν τῆς κατηγορίας κατὰ φύσιν ἔχουσης α

1 τῶ ἀρ. C 3 μὲν οι. F 6 τὰ δὲ οι. F 7 ἡ] καὶ Arist. 10 alt.
δὲ οι. F 13 λέγομεν] λέγεται F 14 τὸ οι. F 15 ἀπλοῦς . .]
Eurip. Phoen. 472 16 δταν λέγωμεν] λέγομεν F ἡ οι. Ca post
ἀπλ. add. εἰπεῖν F 17 ἡ (ante κυρ.) οι. a post ἀρετή add. καὶ ἀπλῶς
εἰπεῖν σοφός. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ καθόλου πολλάκις φέρομεν, ἀπλῶς δὲ εἰπεῖν περὶ παν-
τός. ἐνταῦθα οὖν τὸ ἀπλῶς εἰπεῖν ἀντὶ τοῦ καθόλου εἰπε F ὅλης C
18 ἐν οι. F

ίππον, ἡ τῷ εἶδει ἐν ώς Σωκράτην καὶ Πλάτωνα, ἡ τῷ ἀριθμῷ ώς Πλά- 32^r
τωνα· ἐν γάρ τι τῷ ἀριθμῷ ὁ Πλάτων. ἀλλὰ καὶ τὰ ἔτερα ὄμοίως ἡ τῷ 5
γένει φαμὲν ώς ίππον καὶ συκῆν, ἡ τῷ εἶδει ώς ίππον καὶ ἄνθρωπον, ἡ
τῷ ἀριθμῷ ώς Πλάτωνα καὶ Σωκράτην. ἐνταῦθα οὖν τὸ τῷ ἀριθμῷ ἐν
5 παρέλαβεν. Ιστέον δὲ ὅτι τὰ μὲν τῷ ἀριθμῷ ἔτερα ἐνδέχεται εἶναι τῷ
γένει καὶ τῷ εἶδει ἐν, ώς Σωκράτην καὶ Πλάτωνα, τὰ δὲ τῷ εἶδει ἔτερα
πάντως μὲν καὶ τῷ ἀριθμῷ ἔτερα, οὐ πάντως δὲ τῷ γένει, ἀλλ᾽ ἔστιν 10
ὅτε ταῦτά, ώς ίππος καὶ ἄνθρωπος, τὰ δὲ τῷ γένει ἔτερα πάντως καὶ τῷ
εἶδει καὶ τῷ ἀριθμῷ, ώς ίππος καὶ συκῆ ἡ ώς ἄνθρωπος καὶ λευκόν.
10 Έν ὑποκειμένῳ δ' ἔνια, φησίν, οὐδὲν κωλύει εἶναι· ἐπειδὴ *(γάρ)*
καθολικὸν τὸν λόγον ἐποιήσατο εἰπών μηδὲν τῶν ἀτόμων, ἀ καὶ ἐν ἔστι τῷ 15
ἀριθμῷ, εῖναι καθ' ὑποκειμένου, οὐ μόναι δὲ αἱ μερικαὶ οὐσίαι ἀλλὰ καὶ τὰ
μερικὰ συμβεβηκότα ἀτομά εἰσιν, ώς ἡ τὶς γραμματική, ώς αὐτός φησιν,
ἐπήγαγε τὸ ἐν ὑποκειμένῳ δέ τινα οὐδὲν κωλύει εἶναι, τὰ μερικὰ συμβεβη-
15 κότα δηλῶν οὕτως.

p. 1^b 10 "Οταν ἔτερον καθ' ἑτέρου κατηγορῆται ώς καθ' ὑπο-
κειμένου, δσα κατὰ τοῦ κατηγορουμένου λέγεται. πάντα καὶ
κατὰ τοῦ ὑποκειμένου ῥηθήσεται.

Διαλεγμένες περὶ τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ νῦν τρέπεται ἐπὶ τὴν τοῦ καθ' 30
20 ὑποκειμένου διδασκαλίαν καὶ τρόπον τινὰ τοῦτο φησιν, | ὅτι ἄλλο ἔστι τὸ 32^v
κατηγορεῖσθαι κατά τινος καὶ ἄλλο τὸ ώς καθ' ὑποκειμένου κατηγορεῖ-
σθαι, τούτῳ δὲ πάντως παρακολουθεῖ τῷ ώς καθ' ὑποκειμένου κατη-
γορουμένῳ τὸ πάντα δσα κατὰ τοῦ κατηγορουμένου λέγεται ταῦτα καὶ
κατὰ τοῦ ὑποκειμένου τούτῳ λέγεσθαι· οἷον κατηγορεῖται Σωκράτους ώς 5
25 καθ' ὑποκειμένου ὁ ἀπλῶς ἄνθρωπος, τοῦ δὲ ἀπλῶς ἀνθρώπου κατηγο-
ρεῖται τὸ ζῷον, τοῦτο οὖν καὶ κατὰ τοῦ Σωκράτους κατηγορηθήσεται·
διαβιβάζει γάρ διὰ μέσου ἑαυτοῦ ὁ ἀπλῶς ἄνθρωπος ἐπὶ Σωκράτην τὴν
τοῦ ζῷου κατηγορίαν. τί δὲ αὐτῷ βιόλεται τὸ ώς καθ' ὑποκειμένου; 10
τὸ οὐσιωδῶς καὶ πραγματικῶς. εἰ γάρ τι κατὰ τοῦ κατηγορουμένου κατὰ
30 συμβεβηκός κατηγορεῖται, οὐκ ἀνάγκη τοῦτο καὶ κατὰ τοῦ ὑποκειμένου
λέγεσθαι· οἷον τοῦ Ἀγαμέμνονος πραγματικῶς κατηγορεῖται καὶ ώς καθ' 15
ὑποκειμένου ὁ ἄνθρωπος, τοῦ δὲ ἀνθρώπου οὐσιωδῶς μὲν κατηγορεῖται

1 ἐν οι. F 2 τι] τοι F 3 συκῆν] φυτόν Fa 4 τὸ οι. C 5 εἶναι
οι. F 6 σωκράτης καὶ πλάτων Ca 9 ώς (alt.) οι. a λευκός C¹
10 γάρ Marc. 217: οι. CFa 13 ώς αὐτός] ωσαύτως C 14 τινα οι. Ca
14. 15 τὰ μ. συμβ. δ. οὕτως] τουτέστι συμβεβηκός Ca 15 post οὕτως add. ex Marc.
217 καὶ καθόλου εἰπεῖν τὰ τῷ ἀριθμῷ ἐν μῇ σητα κατ' οὐδενὸς ὑποκειμένου λέγεται, ἐν ὑπο-
κειμένῳ δέ ἔστιν a 16 κατηγορεῖται F 17 πάντα] ταῦτα C 18 κατὰ
οι. C οὐποκ. τούτω Ca ῥηθήσονται F 19 τοῦ (alt.) οι. a
22 τούτῳ a: τοῦτο CF 26 τοῦ οι. a 29 τὸ] ἀντὶ τοῦ Ca post τι add.
καὶ C 31 ἀγαμ.] πλάτωνος F

τὸ ζῷον, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ τὸ τρισύλλαβον· διὰ τοῦτο τὸ μὲν ζῷον 32^α κατηγορεῖται κατὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, οὐκέτι δὲ τὸ τρισύλλαβον. πάλιν τοῦ μὲν ζῷου ως καθ' ὑποκειμένου μὲν καὶ ως πράγματος κατηγορεῖται 20 τὸ ἔμψυχον τὸ αἰσθητικόν, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ καὶ σχετικῶς τὸ γένος ἡ 5 τὸ δισύλλαβον *. ὅμοίως ἔχει καὶ ἐπὶ συμβεβηκότων· τῶν γὰρ τριῶν, εἰ τύχοι, ως πράγματος κατηγορεῖται ὁ ἀριθμός, τοῦ δὲ ἀριθμοῦ ως μὲν πράγματος τὸ ποσόν, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ τὸ τρισύλλαβον· διὰ τοῦτο τῶν 25 τριῶν ὁ μὲν ἀριθμὸς κατηγορεῖται, τὸ δὲ τρισύλλαβον οὐκέτι. ἵνα οὖν σημάνῃ τὰ οὐσιωδῶς καὶ ως πραγμάτων κατηγορούμενα, εἴπε τὸ ως καθ' 10 ὑποκειμένου· τοῦ γὰρ ζῷου τὸ δισύλλαβον οὐχ ως καθ' ὑποκειμένου κατηγορεῖται, ἀλλ' ως φωνῆς καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν συλλαβῶν, καὶ τὸ γένος 20 ως σχέσεως. δσα οὖν, φησί, καθ' ἑτέρου λέγεται | ως καθ' ὑποκειμένου 33^α (ἀντὶ τοῦ ως πράγματος ὑφεστῶτος), δσα κατὰ τοῦ κατηγορουμένου λέγεται (προσυπακουστέον δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ ως καθ' ὑποκειμένου), πάντα 15 καὶ κατὰ τοῦ ὑποκειμένου ῥηθήσεται.

2 τοῦ om. a ἀγαμ.] πλάτωνος F δὲ καὶ Fa δισύλλ. F 3 alt. μὲν om. F καὶ om. C post δισύλλαβον inseras διὰ τοῦτο τὸ μὲν ἔμψυχον καὶ τὸ αἰσθητικόν κατηγορεῖται τοῦ ἄνθρωπου, οὐκέτι δὲ τὸ γένος ἡ τὸ δισύλλαβον 7 δὲ om. C 8 μὲν τριῶν ὁ coll. a οὐκέτι—δισύλλαβον (10) om. F 10 δισυσλ. C 11 καὶ τοῦ π. τ. συλλαβῶν om. a (recte) 12 pr. ως] τῆς a οὖν] δὲ F φησί om. C 14 δὲ om. F 15 post ῥηθήσεται add. ex Marc. 217 αἱ κατηγορίαι καὶ πλάτος ἔχουσι καὶ βάθος, βάθος μὲν τὴν εἰς τὰ μερικώτερα αὐτῶν πρόσοδον, πλάτος δὲ τὴν εἰς τὰ πλάγια μετάστασιν· οἷον ἵνα βάθος μὲν λάβῃς οὕτω, τὴν οὐσίαν καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ ἔμψυχον καὶ τὸ ζῶον καὶ οὕτως ἐφεξῆς· πλάτος δέ, ὅταν διέλῃς τὴν οὐσίαν εἰς σῶμα καὶ ἀσώματον· ὁ ἀριστοτέλης οὖν κανόνα καὶ τοῦ πλάτους καὶ τοῦ βάθους ἡμῖν ἀποδίδωσι, νῦν μὲν τοῦ βάθους, ἐφεξῆς δὲ τοῦ πλάτους. ἔστι δὲ ὁ κανὼν οὗτος· ὅταν πρῶτον δευτέρου καθ' ὑποκειμένου κατηγορῆται καὶ δεύτερον τρίτου καθ' ὑποκειμένου κατηγορῆται, τότε καὶ τὸ πρῶτον τοῦ τρίτου καθ' ὑποκειμένου κατηγορηθήσεται· οἷον τὸ ἔμψυχον κατηγορεῖται τοῦ ζῶου, τὸ ζῶον τοῦ ἄνθρωπου, καὶ τὸ ἔμψυχον τοῦ ἄνθρωπου κατηγορηθήσεται. καλῶς δὲ τῷ κανόνι πρόσκειται τὸ καθ' ὑποκειμένου· εἰ γὰρ μέλλει ἀληθῆς εἶναι ὁ κανὼν, δεῖ ἐκατέραν τῶν προτάσεων καθ' ὑποκειμένου εἶναι· εἴτε γὰρ αἱ δύο ὅδειν ἐν ὑποκειμένῳ, οὐδὲν συνάγεται ἀληθές, εἴτε ἡ μία καθ' ὑποκειμένου, ἡ δὲ λοιπή ἐν ὑποκειμένῳ, καὶ αὕτη εἴτε πρώτη εἴτε δευτέρα, οὐδὲ οὕτω τι ἀληθές συνάγεται. καὶ δὴ εἰλήφθωσαν αἱ δύο ἐν ὑποκειμένῳ, οἷον ὁ ἄνθρωπος λευκός, τὸ λευκόν δισύλλαβον· τὸ γὰρ δισύλλαβον συμβέβηκε τῷ λευκῷ· ἐὰν συμπερανθῇ οὕτω, ψεῦδος τὸ συναγόμενον· οὐ γὰρ ὁ ἄνθρωπος δισύλλαβον. εἰλήφθωσαν πάλιν ἡ μία ἐν ὑποκειμένῳ ἡ πρώτη, καὶ ἡ δεύτερα καθ' ὑποκειμένου, οἷον ὁ ἄνθρωπος λευκόν, τὸ λευκόν χρῶμα, καὶ ψεῦδος τὸ συναγόμενον· οὐδὲ γὰρ ὁ ἄνθρωπος χρῶμα. εἰλήφθω πάλιν ἡ μὲν πρώτη καθ' ὑποκειμένου, ἡ δὲ δευτέρᾳ ἐν ὑποκειμένῳ, οἷον ὁ ἄνθρωπος ζῶον, τὸ ζῶον δισύλλαβον· οὐδὲ οὕτω τι ἀληθές συνάγεται. καὶ ἔχομεν διὰ τούτου τὸ ἀνάπαλιν τοῦ κανόνος, πῶς ἔστι πάντα τὰ ὄντα ὑπὸ τὰς δέκα κατηγορίας ἀνάγειν· ὥσπερ γὰρ δὲ κανὼν ἔδεικνυε τὸ πρῶτον τῷ δευτέρῳ ὑπάρχον καὶ τὸ δεύτερον τῷ τρίτῳ, οὕτω δὲ αὐτοῦ ἀνάπαλιν ἔστι δεῖξαι τὰ οὔτερα καὶ δεύτερα ὑπὸ τὰ πρώτα ἀναγόμενα· οἷον ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τὸ ζῶον, τὸ ζῶον ὑπὸ τὸ ἔμψυχον, τὸ ἔμψυχον ὑπὸ τὸ σῶμα, τὸ σῶμα ὑπὸ τὴν οὐσίαν, καὶ ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τὴν οὐσίαν ἀγνεγένηθεται. καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων κατηγορῶν ὠσαύτως. Ζητοῦσι δέ τινες ὅτι μάτην λέγεται τῶν προτεθέντων τεσσάριων, καὶ οἵλους καὶ μερικοῦ οὐσίας καὶ συμβεβηκότος, δύο μόνα ὑπογράψειν τὸν ἀριστοτέλην, καὶ τούτων τὰ γείρω, τὸ συμβεβηκὸς καὶ τὸ μερικόν· ἐνταῦθα γὰρ ὄριζεται καὶ τὸ καθ' ὑποκειμένου,

p. 1b 16 Τῶν ἑτερογενῶν καὶ μὴ ὑπὸ ἄλληλα τεταγμένων ἔτεραι 34^r
τῷ εἶδει καὶ αἱ διαφοραί. | 34^v

Λήμματιά τινα προλαμβάνει χρήσιμα αὐτῷ ἐσόμενα πρὸς τὴν προ-
κειμένην διδασκαλίαν· ἐπειδὴ γὰρ αἱ κατηγορίαι καὶ γενικώτατά εἰσι γένη 10
5 καὶ ἐφ' ἑκάστης σειρά τις ἐκδίδοται τῶν ὑπαλλήλων γενῶν, κανόνα διακριτι-
κὸν ἡμῖν ἐνταῦθα παραδίδωσιν ὁ φιλόσοφος τῶν τε πάντη ἑτέρων γενῶν
καὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ φησιν δτι τῶν ἑτέρων γενῶν πάντως ἔτεραι καὶ
αἱ διαφοραί αἱ τε συστατικαὶ καὶ αἱ διαιρετικαί, οἷον ζῷου καὶ ἐπιστήμης· 15
ζῷου μὲν γὰρ διαφοραὶ συστατικαὶ τὸ ἔμψυχον καὶ τὸ αἰσθητικόν, διαιρετι-
10 καὶ δὲ τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἀλογον, τὸ θνητὸν καὶ τὸ ἀθνατον, τῆς δὲ
ἐπιστήμης συστατικαὶ μὲν διαφοραί, εἰ τύχοι, τὸ ἀπταιστον τῶν λόγων
καὶ βέβαιον τῷ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὠσαύτως ἔχειν τὰ τῇ ἐπιστήμῃ ὑπο- 20
κείμενα πράγματα, διαιρετικαὶ δὲ τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικόν. ἔτεραι οὖν

λέγω δὲ τὸ καθόλου, δτι λέγει πρῶτον δευτέρῳ ὑπάρχειν καὶ δεύτερον τρίτῳ, δτι καὶ τὸ πρῶτον τῷ τρίτῳ ὑπάρχει. ἀλλὰ καὶ τὸ οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ ὄριζεται, φημὶ τὴν οὐσίαν, δτε καταλέγει τὰ ἴδια τῆς οὐσίας· αἱ γὰρ ὑπογραφαὶ ἐκ τῶν ἴδιων λαμβάνονται. καὶ φαμὲν πρὸς τὰ ἀπορούμενα, δτι κανῶν ἐστιν ὁ λεγθεὶς οὐχ ὄρισμὸς ἢ ὑπογραφή. ἐν οὐδεμιᾷ γὰρ ὑπογραφῇ ητοι ὄρισμῷ τὸ ὄριστὸν ητοι τὸ τοῦ ὄρισμοῦ ὅνομα ἐν αὐτῇ τῇ ὑπογραφῇ ἢ τῷ ὄρῳ παραλαμβάνεται· οὐδεὶς γὰρ λέγει τὸ ἀνθρωπός ἐστιν ἀνθρωπος ζῶν λογικὸν θνητὸν καὶ ἔξης, οὐδὲ τὸ ζῶν ἐστι ζῶν οὐσίᾳ ἔμψυχος αἰσθητική· νῦν δὲ ἐν τῷ κανόνι πολλάκις τὸ ὄριστὸν παρελήφθη, φημὶ τὸ καθ' ὑποκειμένου. πρὸς δὲ τὴν ἄλλην φαμὲν ἀπορίαν, δτι οὐδὲν τῶν ἴδιων τῆς οὐσίας, ὃν λέγει, ὑπογραφή ἐστι τῆς οὐσίας· πάντα γὰρ ὅσα αὐτῆς ἴδια καταλέγει ἢ μόνη μὲν οὐσίᾳ ὑπάρχει οὐ πάσῃ δέ, ἢ πάσῃ μὲν οὐ μόνη δέ, ἢ δὲ ὑπογραφὴ καὶ τὰ κυρίως ἴδια μόνων καὶ παντὶ καὶ ἀεὶ θέλουσιν ὑπάρχειν· διττῆς δὲ οὖσης τῆς κατηγορίας, τῆς μὲν καθ' ὑποκειμένου τῆς δὲ ἐν ὑποκειμένῳ, καὶ καθ' ὑποκειμένου μὲν λέγομεν δταν τὰ καθόλου τῶν μερικῶν κατηγορῆται, ἐν ὑποκειμένῳ δὲ δταν τὸ συμβεβηκὸς τῆς οὐσίας κατηγορῆται. ι, ἐν ὑποκειμένῳ κατηγορίᾳ οὐλοῦ οὐλῷ λέγουσα ὑπάρχειν οὐδεμίκιν παρέχει ζήτησιν, ἢ δὲ καθ' ὑποκειμένου κατηγορίᾳ θέλουσα δεῖξαι τὸ ἔτερον ὅπερ τὸ ἔτερον, τουτέστι τὸ κατηγορούμενον ὅπερ τὸ ὑποκειμένον, ζήτησιν παρέχει. ἐρεῖ γάρ τις, ποιῶν ἐστι τὸ κατηγορούμενον ζῶν τοῦ ἀνθρώπου αὐτὸ τὸ ἐγκατατεταγμένον αὐτῷ ἢ τὸ καθόλου; εἰ μὲν γὰρ τὸ ἐγκατατεταγμένον αὐτῷ, αὐτὸ ἔαυτοῦ κατηγορηθῆσεται καὶ ἀδολεσχία ἐσται ἢ κατηγορία, εἰ δὲ τὸ καθόλου, συνεπεκτανθῆσεται τὸ μερικὸν τῷ καθόλου καὶ ἐσται τὸ μερικὸν ὅπερ τὸ καθόλου. ἐροῦμεν οὖν, δτι τὸ κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου καὶ κοινότερον θέλει εἶναι καὶ ἴδιον αὐτοῦ· δταν γὰρ λέγωμεν ὁ ἀνθρωπος ζῶν, οὐδὲν ἔτερον φαμὲν ἢ δτι ἐν πᾶσι τοῖς ζῶοις τύπος τοῦ ζῶου καὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει· ὥσπερ ἢ τοῦ κήρυκος φωνὴ καὶ κοινή ἐστι πάντων ἀκουστὴ καὶ ἴδιᾳ ἑκάστου, ὥσπερ τὸ κέντρον καὶ κοινόν ἐστι πέρας πασῶν τῶν ἐκ τοῦ κέντρου εὐθειῶν καὶ ἴδιον ἑκάστης, ὥσπερ ἢ ὅλη καὶ κοινῶς πᾶσιν ὑπόκειται καὶ ἴδιᾳ ἑκάστῳ, οὕτω καὶ τὸ κατηγορούμενον καὶ κοινὸν θέλει εἶναι καὶ ἴδιον τοῦ ὑποκειμένου· ἢ μὲν οὖν κοινόν, οὐκ ἐστιν ἀδολεσχία ἢ κατηγορία, ἢ δὲ ἴδιον, οὐ συνεπεκτανθῆσεται τὸ μερικὸν τῷ καθόλου α

1 ἔτερων γενῶν Ο 3 προλαμβ. Λιπον.:

προσλαμβ. Cf. 5 σειρᾶς F ἐκδέδοται α 6 ἐντ. ἡμῖν coll. a •

ό φιλ. παραδ. coll. F τε πάντη om. C 6. 7 ἔτερογενῶν (utrobiique) a

7 ὅτι] ἐπὶ F post γενῶν add. καὶ μὴ ὑπάλληλα τεταγμένων a 10 ante

τὸ θν. add. καὶ F 12 τῷ Coisl. 330: τὸ CF: ἢ τὸ a τῇ ἐπιστήμῃ F

13 διαιρετικὰ a

ὑπάρχουσιν αἱ διαφοραι ἑτέρων ὅντων τῶν γενῶν. | ἐπειδὴ δὲ τὰ ἔτερα 35^τ γένη πολλαχῶς λέγεται (λέγεται γὰρ ἔτερα ἡ τὰ πάντη διεστηκότα ἀλλήλων, ὡς ἡ οὐσία καὶ τὸ ποσόν, ἡ τὰ μὴ πάντη κεχωρισμένα ἀντιδιηρημένα μέντοι ἀλλήλοις ἀπὸ τῆς αὐτῆς διαιρέσεως, οἷον τὸ πτηγὸν καὶ τὸ 5 ἔνυδρον· ἔχει γὰρ ταῦτα κοινὸν γένος τὸ ζῷον· λέγεται δὲ καὶ τὰ ὑπάλληλα 15 ἔτερα, ὡς ἡ οὐσία καὶ τὸ σῶμα), διὰ τοῦτο εἶπε καὶ μὴ ὑπ’ ἄλληλα τεταγμένων· τούτων μὲν γὰρ ἐνδέχεται τὰς αὐτὰς εἶναι διαφοράς, οἷον τοῦ τε ἀπλῶς ζώου καὶ τοῦ λογικοῦ ζώου· ἀμφοτέρων γὰρ αἱ αὐταὶ διαφοραι αἱ τε συστατικαὶ καὶ αἱ διαιρετικαὶ· συστατικαὶ γὰρ ἀμφοτέρων τὸ 20 10 ἔμψυχον καὶ τὸ αἰσθητικόν· ἀλλὰ καὶ αἱ διαιρετικαὶ αἱ αὐταὶ, τὸ θυητὸν καὶ τὸ ἀθάνατον. τῶν δὲ μὴ ὑπ’ ἄλληλα τεταγμένων ἀλλ’ ἑτέρων οὔτε αἱ συστατικαὶ οὔτε αἱ διαιρετικαὶ αἱ αὐταὶ, ὡς ἐπὶ τοῦ ζώου εἴπομεν καὶ τῆς ἐπιστήμης. τῶν δέ γε ὑπάλληλων, ὡς εἴρηται, αἱ μὲν συστατικαὶ 25 πάντως αἱ αὐταὶ, αἱ δὲ διαιρετικαὶ οὐ πάντως αἱ αὐταὶ, ἀλλ’ ἐνδέχεται 15 εἶναι καὶ ἔτερας, ὡς ἐπὶ τοῦ ζώου καὶ τοῦ ἀλόγου ζώου· συστατικαὶ μὲν γὰρ αἱ αὐταὶ, ὡς εἴρηται, διαιρετικαὶ δὲ οὐχὶ αἱ αὐταὶ· τοῦ μὲν γὰρ ἀπλῶς ζώου τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἀλογον, τὸ θυητὸν καὶ τὸ ἀθάνατον, | τοῦ 35^ν δὲ ἀλόγου τὸ πτηγὸν τὸ ἔνυδρον τὸ χερσαῖον. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος ἀρμόσει καὶ ἐπὶ τῶν ἀντιδιηρημένων ἀλλήλοις γενῶν· καὶ τούτων γὰρ συστατικαὶ 20 μὲν αἱ αὐταὶ, διαιρετικαὶ δὲ ἔτεραι· ἀλόγου μὲν γὰρ αἱ εἰρημέναι, λογικοῦ δὲ θυητὸν ἀθάνατον οὐράνιον χθόνιον.

Καλῶς δὲ τῷ εἴδει προσέθηκε, τοῦτ’ ἔστι τῷ πράγματι· ἐνδέχεται γὰρ τῶν ἑτέρων γενῶν κατὰ ἀναλογίαν τὰς αὐτὰς εἶναι διαφοράς· λέγομεν γὰρ τῶν σκευῶν τὰ μὲν εἶναι ὑπόποδα τὰ δὲ ἀποδα· ἀποδα μὲν θυία καὶ τῶν 10 25 δοιδοῦς καὶ τὰ τοιαῦτα, ὑπόποδα δὲ θρόνος καὶ κλίνη· ἀλλὰ καὶ τῶν ζώων τὰ μὲν λέγομεν ὑπόποδα εἶναι τὰ δὲ ἀποδα. ἀλλ’ αὐται αἱ δια-

1 post γενῶν add. ex Marc. 217 ἄλλως δὲ διεῖλε πλάτων ἐν γοργίᾳ, ὅτι τῶν ἐπιστημῶν αἱ μέν εἰσι μόνως λογικαὶ, ὡς ἡ διαλεκτική, αἱ δέ μόνως πρακτικαὶ, ὡς ἡ γραφική, αἱ δὲ μικταὶ, λογικαὶ ἄμα καὶ πρακτικαὶ· καὶ τοῦτο τριχῶς· ἡ γὰρ ἐπίσης ἔχουσι λόγου καὶ πράξεως, ὡς ἡ κιμαρψδία· ἄμα γὰρ ἔδει καὶ κιμαρίζει. διαφέρει δὲ τῆς κιμαριστικῆς, ὅτι αὕτη μὲν πλήττει καὶ ἔδει, ἡ κιμαριστικὴ δὲ πλήττει μόνον. ὡς ἡ πεπτωτικὴ, τῆς ἡθικῆς προστηρύζει τὴν ὕποθεσίαν τῆς πρᾶξεως, πλείστην τὴν ἕρεμην τὴν πρᾶξεως, ὡς ἡ ὑπανθρωπικὴ, κατὰ τὴν τοιαῦτην μένον ἀπό τινος· ἀπόδος ἀπέρ ἐλαβες ἐμοῦ πατρὸς πάρα· τοῦ δὲ κατὰ τὸ σιωπώμενον ἀναγνεύσαντος εἰπεν· οὐ χρήματα ἔφην. ἡ τὸ ἀνάπαλιν πλείστην τὴν πρᾶξιν τοῦ λόγου, ὡς ἡ ἰατρική· ἰατρικὴ γὰρ εἴρηται ὡς ἰατρικὴ μᾶλλον οὖσα ἡ λογική· καὶ τῷ λόγῳ γὰρ διὰ τὴν διάγνωσιν γρῆται καὶ τὴν θεραπείαν· ὁ γὰρ ἄριστα γνοὺς ἄριστα θεραπεύει α

ἐπει C 2 λέγεται (alt.) om. F 3 ἡ om. a 3. 4 ἀντιδιαιρούμενα a 4 ἀλλήλων C post οἷον add. καὶ a 6 ἡ om. Fa
alt. καὶ] τὸ C 10 τὸ (pr.) om. a 10. 12 ante αἱ αὐταὶ add. καὶ F 12 τοῦ
om. F 14 καὶ πάντ. (pr. l.) F 16 οὐχ a 17 τὸ (ante ἀθάν.) om. Fa
18 καὶ τὸ ἔνυδρον καὶ τὸ χερσ. F 19 διηρημ. F ἀλλήλων C 20 αἱ αὐτ.]
έαυται C¹ 22 post πράγμ. add. ἵνα τὰς οὐσιώδεις λάβιμεν διαφοράς a
24 θυεῖα a 24. 25 καὶ δοιδοῦς om. a 25 alt. καὶ om. C 26 λέγ. τὰ μὲν
εἶναι ἄπ. τὰ δὲ ὑπ. coll. Ca

φοραὶ οὐκ εἰσὶν εἰδοποιοί· οὐ γάρ τῷ εἶναι δίπους ὁ ἄνθρωπος χαρακτηρί· 35^v
 ζεται. ἀλλ' οὐδὲ εἰ τῇ φωνῇ αἱ αὐταὶ εἶναι δοκοῦσι διαφοραί, ἥδη καὶ 15
 καὶ εἶδος αἱ αὐταὶ εἰσιν· οὐδὲ γάρ τοῦ αὐτοῦ εἴδους οἱ τε τῆς κλίνης
 πόδες καὶ οἱ τοῦ ζφου, ἐπεὶ μηδὲ ἡ ἐνέργεια ἡ αὐτή. ἐξ ἀναλογίας δὲ
 5 εἴπερ ἄρα ἡ ὅμοιότης· τὰ γάρ κάτω μέρη οἰον ἐρείσματα καὶ τοῦ ζφου
 καὶ τῆς κλίνης πόδες καλοῦνται· ώς γάρ πρὸς ζφον οἱ πόδες, οὕτω καὶ 20
 πρὸς κλίνην οἱ ἔρμινες· ἀλλ' οὐχέτι καὶ τὰς λοιπὰς χρείας τῶν ποδῶν
 ἀποδιδόσαι, τὸ βαδίζειν φέρε καὶ συμμετάγειν τῇ ιδίᾳ κινήσει τὸ σῶμα
 καὶ τὰ παραπλήσια· ὥστε οὐκ εἶδει οἱ αὐτοί, ἀλλὰ φωνῇ καὶ ἀναλογίᾳ.

10 p. 1^b 18 Ζφου μὲν γάρ διαφοραὶ οἰον τὸ πεζὸν καὶ τὸ πτηνὸν 25
 καὶ τὸ δίπουν καὶ τὸ ἔνυδρον.

Αἱ τῶν γενῶν διαφοραὶ πολλαχῶς δύνανται διαιρεῖσθαι, οἰον τοῦ
 ζφου διαφοραὶ οὐσιώδεις μὲν τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον, ἀπὸ τοῦ χρόνου
 δὲ τῆς ζωῆς ως θνητὸν καὶ ἀθάνατον, καὶ ἀπὸ τοῦ τόπου ἐν φῷ διατρί· 36^r
 15 βουσιν ως τὸ πτηνὸν καὶ τὸ πεζὸν καὶ τὸ ἔνυδρον, καὶ ἀπὸ τῶν μορίων τοῦ
 σώματος ως τὰ ὑπόποδα καὶ τὰ ἄποδα, καὶ ἔτεραι δέ εἰσι διαφοραὶ
 ἐξ ἄλλων ὑπαρχήντων αὐτοῖς. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης παραδείγματι χρησά-
 μενος τῷ ἀπὸ τοῦ τόπου ἐπίτηδες ἐν μέσῳ καὶ ἀπὸ ἔτερας διαιρέσεως 5
 παρενέβαλε τῆς ἀπὸ τῶν μορίων παραδείγματος, διδάξαι βουλόμενος ως ἀδιά-
 20 φορον καὶ ἔτερας παραλαμβάνειν διαφορὰς ἐπὶ τῶν προκειμένων εἰς ἐξέ-
 τασιν γενῶν· οὕτε γάρ κατὰ πρώτην διαιρέσιν οὕτε κατὰ δευτέραν οὕτε
 καὶ οὐδεμίαν ἀπλῶς κοινωνοῦσιν ἀλλήλοις τὰ ἔτερα γένη. 10

p. 1^b 20 Τῶν δέ γε ὑπὸ ἄλληλα γενῶν οὐδὲν κωλύει τὰς αὐτὰς
 διαφορὰς εἶναι.

25 Καλῶς εἶπεν οὐδὲν κωλύει· οὐ γάρ ἐξ ἀνάγκης αἱ αὐταὶ εἰσὶ δια-
 φοραὶ τῶν ὑπαλλήλων γενῶν, ως εἰρήκαμεν, πολλάκις μέντοι συμβαίνει
 τὰς αὐτὰς εἶναι· αἱ μὲν γάρ συστατικαὶ δεὶ αἱ αὐταὶ ὑπάρχουσιν, εἰ καὶ 15
 μὴ μόναι (πλείονες γάρ αἱ τῶν ὑποκάτω), ἔστι δ' δτε καὶ αἱ διαιρετικαὶ,
 ως εἰρηται ἀνωτέρω.

1 τῶ] τὸ Fa 4 ἡ (prius) om. Ca 4. 5 δὲ εἴπερ om. F 5 post
 μέρη add. καὶ C ἔρεισμα F τοῦ om. a 7 τῶν γάρ ποδῶν F 8 φέρε om.
 F: φέρε εἰπεῖν a 10 οἰον om. Arist. τό τε πεζ. Arist. 10. 11 καὶ τὸ δίπ.
 καὶ τὸ πτ. coll. Arist. 11 τὸ (ante ἔνυδρ.) om. C 13 τὸ (ante ἄλογ.) om. a
 15 post πεζον αἰδ. καὶ τὸ δίπουν a 16 δέ om. F 18 post διαιρ. add. δια-
 φορὰς Ca 20 διαφ. παραλαμβάνει (sic) C 22 ἔτερογενῆ a 24 εἶναι διαφ.
 coll. F 26 εἰρήκαμεν] p. 41, 13 28 μόνον F αἱ (alt.) om. a

p. 1^o25 Τῶν κατὰ μηδεμίαν συμπλοκὴν λεγομένων ἔκαστον ἦν
ἥτοι οὐσίαν σημαίνει ἡ ποσὸν ἡ ποιόν.

Παραδοὺς τῶν φωνῶν τὴν εἰς δύο διαιρεσιν, τήν τε εἰς τὰς ἀπλᾶς
καὶ τὰς συμπεπλεγμένας, ἡβουλήθη κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὴν τῶν 30
5 πραγμάτων διαιρεσιν ποιήσασθαι | καθ' ἑκάτερον τμῆμα. παραδοὺς οὖν 36°
ἥμιν πρότερον τὴν εἰς τέσσαρα τῶν ὄντων διαιρεσιν ώς συμπεπλεγμένων νῦν
τὴν εἰς δέκα διαιρεσιν παραδίδωσιν ώς ἀπλῶν, καὶ πρότερον διὰ παραδειγμά- 5
των οἷονεὶ σκιαγραφεῖ ἥμιν αὐτά, ἵνα εἰς ἔννοιάν τινα αὐτῶν ἡμᾶς ἀγάγῃ,
ὕστερον δὲ διηρθρωμένως ἡμᾶς περὶ ἑκάστου διδάξει. διὰ τί δὲ εἴπε-
10 τῶν κατὰ μηδεμίαν συμπλοκὴν; τί γάρ; εἰσὶ πλείους συμπλοκαί;
λέγομεν ναί· ἡ γάρ ἡ μὲν φωνὴ ἀπλὴ ἐστι τὸ δὲ σημαινόμενον σύνθε- 10
τον, ώς τὸ τρέχω, ἡ τὸ μὲν σημαινόμενον ἀπλοῦν ἡ δὲ φωνὴ σύνθετος,
ώς τὸ "Ἄρειος πάγος καὶ Κόραχος πέτρα καὶ ως οἱ ὄρισμοὶ καὶ τὰ ὄριστα,
ἡ καὶ τὸ σημαινόμενον καὶ ἡ φωνὴ σύνθετα, ώς δταν εἴπω 'Σωκράτης
15 περιπατεῖ', ἡ ἀμφότερα ἀπλᾶ, ώς αἱ κατηγορίαι. ἐνταῦθα οὖν τῶν κατὰ 15
μηδεμίαν συμπλοκὴν λεγομένων τὴν διαιρεσιν ποιεῖται τῶν μήτε κατὰ
φωνὴν μήτε κατὰ τὸ σημαινόμενον συμπεπλεγμένων. καλῶς δὲ εἴπε-
λεγομένων διὰ τοὺς συνδέσμους καὶ τὰ ἄρθρα καὶ τὰς προθέσεις, ἀτινα-
καθ' αὐτὰ οὐ λέγεται οὐδὲ σημαίνει τι, ἀλλ' ἀπλῶς φωναί εἰσι 20
20 συνεκφωνούμεναι μετὰ ἄλλων καὶ οὗτως συστημαίνουσαι ἐκείναις πράγ-
ματα. καὶ ἐντεῦθεν δὲ πάλιν πρόδηλος ὁ σκοπὸς τοῦ βιβλίου· τῶν
γάρ κατὰ μηδεμίαν, φησί, συμπλοκὴν λεγομένων ἔκαστον ἥτοι
οὐσίαν σημαίνει· ὅστε περὶ φωνῶν σημαινουσῶν πράγματα διαλαμ- 25
βάνει· δῆλον οὖν δτι καὶ περὶ τῶν μεταξὺ νοημάτων. δτι δὲ καὶ

1 τῶν δὲ C 5 post τμῆμα add. τῶν φωνῶν F 6 πρότ. ἥμιν coll. F
συμπλεκομένων F post συμπ. add. τῆς καθόλου δηλαδὴ οὐσίας καὶ τῆς με-
ρικῆς τοῦ καθόλου συμβεβηκότος καὶ τοῦ μερικοῦ α νῦν δὴ C
7 παραδειγμ. πραγμάτων α 8 οἰονεὶ] ωσαγεὶ C αὐτὰ ἥμιν
coll. C 9 διδάξῃ Ca 11 λέγομεν οι. α 13 ἡ κόραχος Ca
17 συμπλεκομένην F 20 συστημαίνομεναι α ἐκείναις seripsi: ἐκείνοις Ca:
ἐκείνης F 21 πάλιν α: δῆλον F: οι. C 22 ἥτοι οι. C 24 οὖν]
μὲν C post νοημάτων add. ex Marc. 217 Ἰστέον δτι λόγῳ ὑπογράφων τὰ πράγματα
ἀμυδρὰν ἔμφασιν ἥμιν παρέγεται τῶν κατηγοριῶν· ἡ μὲν γάρ παχυμερῆς αὐτῶν διδασκαλία
ἐπὶ ψιλῶν τῶν παραδειγμάτων πρόεισι μόνον, ἡ δὲ λεπτομερῆς τά τε ἴδια καταλέγει ἐκάστης
καὶ τὴν διαιρεσιν, ἵνα καὶ τὰ ὑπάρχοντα ταῖς κατηγορίαις γνῶμεν διὰ τῶν ἴδιων καὶ τὰ οἰς
αὗται ὑπάρχουσι διὰ τῆς διαιρέσεως. ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἐπὶ δέκα παραδειγμάτων ποιεῖται τὴν
ἀπαρίθμησιν τῶν δέκα κατηγοριῶν, ἥμετς δὲ ἐπὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ παραδείγματος ποιησό-
μενα τὴν διδασκαλίαν, ἐπὶ τοῦ σωκράτους. ὁ τοίνυν σωκράτης οὐσία μὲν ώς ἄνθρωπος καὶ
ποσὸν ώς δίπτηχος ἡ τρίπηχος, ποιὸν δὲ ώς λευκός ἡ μουσικός, πρός τι δὲ ώς κηδεμών τῶν
νέων ἡ σωφρονίσκου υίος, ποῦ δὲ ώς ἐν λυκείῳ διδάσκων, ποτὲ δὲ ώς ἐπὶ τῶν πελοποννησια-
κῶν χρόνων γεγονώς, καὶ ποιεῖν ώς ὀρῶντα καὶ πάχειν ώς ὀρώμενον, κείσθαι ώς ἐτῶντα ἡ
καθήμενον ἡ ἀνακεκλιμένον ὑπὸ τὴν πλάτανον διὰ τὸ γαμαιπετές τῶν τοῦ λυσίου λόγων

περὶ ἀπλῶν τούτων, προφανές· τῶν κατὰ μηδεμίαν γάρ φησι συμ- 37^v
πλοκήν λεγομένων.

p. 2^a3 "Εχειν δὲ οἷον ὑποδέδεται ὥπλισται.

Ζητοῦσί τινες τί δῆ ποτε μὴ ὕσπερ τῷ ποιεῖν τὸ πάσχειν ἀντίκειται 20
ἢ καὶ κατηγορίαν μίαν μὲν ἔταξε τὴν τοῦ πάσχειν, ἐτέραν δὲ τὴν τοῦ ποιεῖν,
οὗτῳ καὶ ἐνταῦθα τοῦτο ποιεῖ· τῷ γάρ ἔχειν τὸ ἔχεσθαι ἀντίκειται, καὶ
οὐκ εἶπε κατηγορίαν τὴν τοῦ ἔχεσθαι, ἀλλὰ μόνην τὴν τοῦ ἔχειν. φαμὲν
οὖν δτι ὑπὸ τὸ κεῖσθαι τοῦτο ἀναχθῆναι δύναται, λέγω δὴ τὸ ἔχεσθαι· 25
ἔχεσθαι γάρ λέγομεν τὸ κείμενόν που, ως ἐν κήπῳ, εἰ τύχοι, δένδρα ἢ
10 ως ἐν σώματι ὅπλον ἢ ἴματιον· * οὐκοῦν ταῦτα ἔχεσθαι κληθείη ὑπ’
αὐτοῦ, καὶ ὁ κῆπος ἔχειν δένδρα, οὐκοῦν καὶ ταῦτα ἔχεσθαι ὑπ’ αὐτοῦ.
ταῦτα δὲ καὶ κεῖσθαι, ως εἴρηται, φήσομεν. δθεν καὶ οὗτῳ πολλάκις
φαμὲν δτι περίκειται ἴματιον ἢ περίκειται ὁ δεῖνα τὰ ὅπλα. ὕσπερ οὖν
ἐπὶ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν ἀμφότεραι αἱ κατηγορίαι τῷ μὲν ὑποκειμένῳ
15 αἱ αὐταὶ εἰσι, τῇ δὲ σχέσει διαφέρουσιν (ὅταν μὲν γάρ ἀπὸ τοῦ | ποι- 38r
οῦντος ἀρχώμεθα, ποιεῖν λέγομεν, δταν δὲ ἀπὸ τοῦ πάσχοντος, πάσχειν),

ἀκροᾶσθαι (ἢ γάρ πάντα ὄρθια τὰ μέλη καὶ λέγεται ἑστάναι, ἢ πάντα ὕπτια καὶ λέγεται ἀνα-
κεκλισθαι), ἔχειν δὲ ως ἴματια περικείμενα. καὶ ἀποροῦσι τινὲς δτι πῶς λέγομεν δτι ἀπλαῖ
εἰσὶν αἱ κατηγορίαι, εἴ γε αἱ τέσσαρες εἰσὶν, ως προείρηται, ἀπλαῖ, αἱ ἔξ δὲ σύνθετοι· καὶ
λέγομεν δτι συνθέτους αὐτὰς καλοῦμεν, διότι ἔμφασιν ἡμῖν συνθέσεως εἰσάγουσιν, ἐπεὶ αὗται
ἀπλαῖ εἰσὶν· οὐ γάρ κατηγορία τὸ ἐν τόπῳ ὃν οὐδὲ κατηγορία τὸ ἐν χρόνῳ ὃν, ἀλλὰ κατη-
γορία τὸ ἐν τόπῳ εἰναι καὶ τὸ ἐν χρόνῳ εἰναι· διὰ τοῦτο γάρ καὶ ἀπαρεμφάτους ὠγύμασέ
τινας ἔξ αὐτῶν, ἵνα μὴ τῷ ἐφέλκεσθαι πρόσωπα σύνθεσίν τινα εἰσαγάγῃ. οἶον τὸ ποιεῖν καὶ
τὸ πάσχειν καὶ τὸ ἔχειν καὶ τὸ κεῖσθαι ἀπαρέμφατά εἰσιν. ἐπειδὴ δὲ γένος τὸ ὃν τῶν δέκα
κατηγοριῶν, οὐκοῦνται καὶ τάχις ἐπιτέλεσθαι· προτέρα οὖν ἢ οὐσία ως ὑποκειμένη πᾶσι,
δεύτερον τὸ ποσόν, ἐπεὶ καὶ ἡ ἀνείδεος ὅλη πρότερον ποσοῦται εἰλθεῖ οὕτω ποιοῦται, τρίτον τὸ
ποιὸν καὶ τοῦ πρός τι πρῶτον, ἐπειδὴ καὶ τὸ καθ’ αὐτὸ τοῦ ἐν σχέσει πρῶτον. ἀλλ’ εἰ
τοῦτα οὐτω· πρότερα τὰ ἔξ οὐσίας καὶ ποσοῦ τῶν ἔξ οὐσίας καὶ ποιοῦ· καὶ τὰ ἔξ οὐσίας καὶ
ποιοῦ τῶν ἔξ οὐσίας καὶ πρός τι. "Εστι δὲ οὐσία μὲν ως τύπῳ εἰπεῖν· οὐ πασῶν οὐσίαν
σημαίνει· οὐ γάρ ἀναφαίνεται ἡ νοηνή οὐσία, ἀλλ’ ἡ αἰσθητή· σὺ δὲ ὑπάκουε οὐσίας καὶ τὰ
λοιπά, ὅσα αὐθυπόστατα πράγματά εἰσι καὶ μηδενὸς ἐτέρου δεόμενα εἰς τὸ ὑποστῆναι. Ποιὸν
δὲ οἶον λευκὸν γραμματικόν· ἐνταῦθα δεῖ ἐπισημήνασθαι, δτι τῆς ποιότητος πάσης μὲν οὔσης
ἐν ὑποκειμένῳ, οὐ πάσης δὲ τὸ αὐτὸ ὑποκειμενὸν κατ’ εἶδος λαχούσης, ἀλλὰ τῆς μὲν ἐν
σώματι συνισταμένης, οἶον θερμότητος, τῆς δὲ ἐν ψυχῇ τὸ εἰναι ἐχούσης, οἶον γεωμετρίας,
βιουλόμενος διὰ τῶν παραδειγμάτων ἐνδείξασθαι τὸ διττὸν εἶδος τῆς ποιότητος, ἐπεφώνησε
λέγων, ποιὸν δὲ οἶον λευκὸν πράγματικόν (sic), τῆς μὲν ἐν ὑποκειμένῳ σώματι ποιότητος ὑπό-
δειγμα λαβὼν τὸ λευκὸν τῆς δὲ ἐν τῇ ψυχῇ τὸ εἰναι ἐχούσης τὸ γραμματικόν. ἔχειν δὲ οἷον
ώπλισθαι καθωπλισθαι α 1 τοῦτο C 2 λεγομένων ομ. Ca 3 δὲ ομ. C
ὑποδεδέσθαι ὠπλισθαι α 4 τῷ ποιεῖν τῷ πάσχ. Ammon.: τὸ ποιεῖν τῷ πάσχ. C: τὸ πάσχ.
τῷ ποιεῖν F: τὸ ποιεῖν τῷ πάσχ. a 5 μίαν μὲν ομ. F: μίαν ομ. a τὴν ἀπὸ^r
τοῦ (utrobiique) C 6 οὕτω] οὐ C τῷ γάρ ἔχειν τῷ ἔχ. Ca 7 οὐκ ομ. C
μόνον γε τοῦ ἔχειν a 10 ante οὐκοῦν defectum signavi, suppleveris τῷ σῶμα γάρ
ἔχειν λέγεται ὅπλον ἢ ἴματιον οὐκοῦν—ίματιον (13) ομ. a 11 καὶ ὁ κῆπος—ὑπ’
αὐτοῦ ομ. etiam C 15 σχέσει δὲ coll. F

οῦτως καὶ ἐνταῦθα τὸ ἔχειν καὶ τὸ κεῖσθαι ἡτοι ἔχεσθαι τῷ μὲν ὑπο- 38^r
κειμένῳ ταῦτα εἰσι, τῇ δὲ σχέσει διαφέρουσιν· ὅταν μὲν γάρ ἀπὸ τοῦ
ἔχοντος ἀρξώμεθα, ἔχειν λέγομεν, ὅταν δὲ ἀπ' ἐκείνου δ ἔχειν τις λέγεται. 5
κεῖσθαι ἡτοι ἔχεσθαι.

5 p. 2a4 "Ἐκαστον δὲ τῶν εἰρημένων αὐτὸν μὲν καθ' αὐτὸν ἐν
οὐδεμιᾷ καταφάσει λέγεται ἡ ἀποφάσει, τῇ δὲ πρὸς ἄλληλα
τούτων συμπλοκῇ κατάφασις ἡ ἀπόφασις γίνεται.

'Ἐντεῦθεν διακρίνει τὸν σκοπὸν τοῦ προκειμένου βιβλίου τοῦ ἐφεξῆς,
λέγω δὴ τοῦ Περὶ ἔρμηνείας, ὅτι ἐν τούτῳ μὲν διδάσκει περὶ ἀπλῶν 15
10 φωνῶν, ἐν ἐκείνῳ δὲ περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως· διακρίνει δὲ
συλλογισμῷ χρώμενος ἐν δευτέρῳ σχήματι, μέσον δρον λαμβάνων τὴν
ἀλήθειαν καὶ τὸ ψεῦδος· φησὶ γάρ 'πᾶσα κατάφασις ἡ ἀπόφασις ἀλήθειαν
ἢ ψεῦδος σημαίνει, ἀλλὰ μὴν οὐδεμίᾳ ἀπλῇ φωνῇ ἀλήθειαν ἢ ψεῦδος 20
σημαίνει· οὐδεμίᾳ ἀρι ἀπλῇ φωνῇ κατάφασιν ἡ ἀπόφασιν σημαίνει'. οὐδὲ
15 γάρ ἐὰν εἶπω μυριάκις 'ἄνθρωπος ἄνθρωπος', οὔτε ἀληθεύω οὔτε ψεύδο-
μαι. ὅμοίως δὲ καν μυριάκις εἶπω 'περιπατεῖ περιπατεῖ', οὔτε ἀληθεύω
οὔτε ψεύδομαι. εἰ δέ τις εἶποι ὅτι ἐὰν εἴπῃ τις 'περιπατῶ', ἡ ἀληθεύει
ἢ ψεύδεται (εἰ γὰρ τύχοι περιπατῶν, ἀληθεύει, εἰ δὲ μή, ψεύδεται), λέγο- 25
μεν ὅτι ὁ εἰρηκὼς 'περιπατῶ' δυνάμει περιέλαβε τὸ ἐγώ, ώς ἀν εἰ ἔλεγε
20 'περιπατῶ ἐγώ'. ὥστε πᾶς ὁ λέγων 'περιπατῶ' δυνάμει περιλαμβάνει
πρὸς ὑπόστασιν καὶ τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ ψευδοῦς τὸ ἐγώ καὶ οὐχὶ κατη-
γορίαν μόνην αὐτὴν καθ' αὐτὴν λέγει οὐδὲ ἀπλῆν φωνήν· εἴπομεν γάρ 38^v
35 ἡδη ὅτι οὐ τῇ φωνῇ μόνῃ κριτέον τάς τε ἀπλᾶς καὶ τὰς συνθέτους, ἀλλ'
ὅτι καὶ συμπεπλεγμέναι φωναὶ εἰ ἀπλοῦν τι σημαίνοιεν, ἀπλαῖ εἰσι, καὶ
25 ἀπλαῖ τινες εἰ συμπεπλεγμένον καὶ μὴ ἀπλοῦν ἔχοιεν τὸ νοητόν, σύνθετοι· 5
ώστε τὸ τρέχω οὐχ ἀπλοῦν, ἐπεὶ μηδὲ τὸ σημανόμενον ἀπλοῦν. εἴπε δὲ
6 ὁ Ἀριστοτέλης, αὐτὴν ταύτην τὴν ἀπορίαν προαναστέλλων. ὅτι τῶν κατὰ
μηδεμίαν συμπλοκῇ λεγομένων, τοῦτ' ἔστι τῶν μηδὲ κατὰ τὸ
σημανόμενον συμπεπλεγμένων. αἱ μὲν οὖν ἀπλαῖ φωναί, ώς εἰρηται,
30 οὐδεμίαν ἀλήθειαν ἡ ψεῦδος σημαίνουσιν αὐταὶ καθ' αὐτὰς λεγόμεναι, 10
πᾶσα μέντοι κατάφασις ἡ ἀπόφασις πάντως ἡτοι ἀλήθειαν ἡ ψεῦδος σημαί-
νει, οἷον ἐὰν εἶπω 'Σωκράτης περιπατεῖ', εἰ μὲν τύχοι περιπατῶν, ἡλή-
θευσα, εἰ δὲ καθήμενος, ἐψευσάμην, καὶ πάλιν ἐὰν εἶπω 'Σωκράτης οὐ 15
περιπατεῖ', εἰ μὲν τύχοι μὴ περιπατῶν, ἡλήθευσα, εἰ δὲ περιπατῶν,
35

3 post λέγομεν add. ὑπ' ἐκείνου F 11 μέσον δὲ δρον λαμβάνει a 13 ἀλλὰ μὴν
οὐδ.] οὐδεμία δὲ Ca 13. 14 ἀλήθειαν—φωνὴ om. a 17 εἴπη (pr. l.) F
18 τύχοι a Λμμον.: τύχη CF 19 ὁ om. F ἐὰν F 20 περιλαμβάνει
a: περιέλαβε C: om. F 21 καὶ (primum) om. C 22 καὶ αὐτὴν om. C
εἴπομεν] p. 26,8 sq. 23 μόνον C ῥητέον F 24 σημαίνειν Ca 25 ἔχουσι F
27 αὐτὴν om. F 29 συμπεπλεγμένων om. F 32 ἐὰν] ὅταν C τύχοι a: τύχη
CF (cf. v. 18) 32. 33. 34 ἡλίθευσα C 34 τύχη C

ἐψευσάμην. αἱ οὖν κατηγορίαι, ὡς εἰρηται, ἀπλαῖ φωναι οὖσαι οὐδεμίαν 38^v ἀλήθειαν ἢ ψεῦδος σημαίνουσι, συμπλεκόμεναι δὲ πρὸς ἄλλήλας ποιοῦσι κατάφασιν ἢ ἀπόφασιν, ἐν αἷς ἢ ἀλήθεια καὶ τὸ ψεῦδος, οἷον ἄνθρωπος 20 τρέχει¹ ἔκ τε οὐσίας καὶ τοῦ ποιεῖν <γέγονε κατάφασις>, προσλαβοῦσα δὲ αἱ κατάφασις μέσον τὸ ἀρνητικὸν μόριον γίνεται ἀπόφασις, οἷον ἄνθρωπος οὐ περιπατεῖ.²

p. 2a5 Ἐν οὐδεμιᾷ καταφάσει λέγεται ἢ ἀποφάσει.

Τὰ πολλὰ τῶν βιβλίων καὶ δοκοῦντα καλῶς ἔχειν οὐκ ἔχει τὸ ἢ ἀποφάσει, ἀλλὰ μόνον τὸ ἐν οὐδεμιᾷ καταφάσει λέγεται· εἰ γάρ 25 10 κατάφασιν οὐ σημαίνει οὐδεμία τῶν κατηγοριῶν, πολλῷ μᾶλλον οὐδὲ ἀπόφασιν. ἐπειδὴ δέεται καὶ τοῦ ἀρνητικοῦ μορίου καὶ μᾶλλον ὑποπτεύσει τις <τὸ> ποιεῖν <ἢ> τινα τῶν ἄλλων κατηγοριῶν εἶναι. ἦπερ ἀπόφασιν.^{39r}

Ζητοῦσι δέ τινες ὑπὸ ποίαν κατηγορίαν δεῖ ἀνάγειν τό τε σημεῖον 15 καὶ τὸ νῦν καὶ τὴν μονάδα. ὑπὸ μὲν τὴν οὐσίαν οὐκ ἔνδέχεται· ἢ γάρ οὐσία αὐθυπόστατόν τί ἐστι, τούτων δὲ οὐδὲν ἰδίαν ἔχει ὑπόστασιν· τό τε 10 γάρ σημεῖον ἐν γραμμῇ ἔχει τὸ εἶναι πέρας δὲ γραμμῆς καὶ ἀρχή, καὶ τὸ νῦν ἐν χρόνῳ· ἀρχὴ γάρ ἐστι καὶ πέρας χρόνου καὶ οὐ χρόνος (νῦν δὲ λέγω τὸ ἀκαριαῖον, οὐ τὸ πλατυκῶς λεγόμενον), καὶ ἡ μονάς ἀρχὴ 20 ἀριθμοῦ. ἀριθμὸς δὲ οὐδαιμός. διὸ οὐδὲ ἰδίᾳ ἔστιν ἀριθμός. ἀλλ᾽ ἐν ἀριθμῷ 15 ἔχει τὸ εἶναι· ἀρχὴ γάρ ἐστιν, ἢ δὲ ἀρχὴ ἐν ἐκείνοις ἔχει τὸ εἶναι ὡν ἐστιν ἀρχή. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ποσὰ ταῦτα λέγειν δυνατόν· τοῦ γάρ ποσοῦ ἴδιον τὸ ἵσον καὶ τὸ ἄνισον, τὸ δὲ σημεῖον ἢ τὸ νῦν τίνι ἀν εἴη ἵσον; οὔτε γάρ σημεῖον σημείῳ λέγεται ἵσον οὔτε τὸ νῦν ὅμοίως, ἀλλ᾽ οὐδὲ ἡ 25 μονάς μονάδι ἢ μονάς ἐστιν· ἵσα γάρ λέγομεν τὰ τὸ ποσὸν ἔχοντα τὸ αὐτὸν καὶ μέρη ὅμοίως τὰ αὐτά, ταῦτα δὲ οὔτε ποσά ἐστι καὶ ἀμερῆ· ἀλλ᾽ οὐδὲ ἄνισον ἐπὶ τούτων λεγόμεναι δύναται. εἰ καὶ συγχωρήσει τις ἐπὶ τού-

1 εἰρηται] p. 43,23 sq. 45,9

οὖσαι φωναι coll. a

om. CfA

5 μέσον post μόριον coll. F

τὸ] τι a

C: γίνεται καταφ. F (sed cf. v. 9)

8 ἢ a Ammon.: om. CF

10 οὐ σημαίνει] οὐ-

σία C

11 δεῖται a

ὑποπτεύει F

12 τὸ Ammon.: om. CfA

ποιεῖν om. Ca

ἢ addidi

ἄλλων om. C

ἦπερ] ἢ F

14 ante ζητοῦσι add. ex

Ammon. (p. 35, 3) Πᾶσα γάρ δοκεῖ κατάφασις ἢ ἀπόφασις ἥτοι ἀλήθειαν ἢ ψεῦδος σημαίνειν.

Τὸ δοκεῖ πρόσκειται, ἐπειδὴ οὐ πάντως ἢ κατάφασις ἀλήθευει οὐδὲ πάντως ἢ ἀπόφασις ψεύ-

δεῖται· οἷον ἐὰν εἴπῃ (εἴποι a) τις τρέχω ἢ οὐ τρέχω. ἐπεὶ οὖν ἐν τούτοις δύναμει προσυπα-

κούεται τὸ ἐγώ, τούτου χάριν εἴπε δοκεῖ· ἢ (οὗν add. a) τοῦτο ἢ (ἢ om. C) ὅτι παρέλκεται

τὸ δοκεῖ, ἢ ὅτι σφάλμα ἐστὶ καλλιγραφικὸν ἢ ὅτι ἀντὶ τοῦ οὗτον δοκεῖ πᾶσι. Ca

κατηγορίαν om. F

τε om. F

17 ante γραμμῆς add. καὶ F

18 καὶ οὐ χρόνος om. C

19 πλατικῶς CF

20 ἀριθμοῦ] ἀριθμῶν F

ἔστιν ἀριθμός om. C

ἀλλ] ὡς C

22 οὐδὲ Paris. 2051: οὔτε CfA

λέγ. ταῦτα coll. C

23 post alt. ἵσον add. ἢ ἄνισον F

24 τὸ om. F

25 μονάδι a: om. CF

26 τὰ αὐτά om. F

26. 27 ἀλλ'

οὐδὲ—λέγεσθαι (p. 47,1) eicias

27 καὶ] γάρ C

4 γέγονε κατάφασις Ammon.:

om. CfA

7 καταφ. λέγ.] καταφ. γίνεται

C: γίνεται καταφ. F (sed cf. v. 9)

8 ἢ a Ammon.: om. CF

10 οὐ σημαίνει] οὐ-

σία C

11 δεῖται a

ὑποπτεύει F

12 τὸ Ammon.: om. CfA

ποιεῖν om. Ca

ἢ addidi

ἄλλων om. C

ἦπερ] ἢ F

14 ante ζητοῦσι add. ex

Ammon. (p. 35, 3) Πᾶσα γάρ δοκεῖ κατάφασις ἢ ἀπόφασις ἥτοι ἀλήθειαν ἢ ψεῦδος σημαίνειν.

Τὸ δοκεῖ πρόσκειται, ἐπειδὴ οὐ πάντως ἢ κατάφασις ἀλήθευει οὐδὲ πάντως ἢ ἀπόφασις ψεύ-

δεῖται· οἷον ἐὰν εἴπῃ (εἴποι a) τις τρέχω ἢ οὐ τρέχω. ἐπεὶ οὖν ἐν τούτοις δύναμει προσυπα-

κούεται τὸ ἐγώ, τούτου χάριν εἴπε δοκεῖ· ἢ (οὗν add. a) τοῦτο ἢ (ἢ om. C) ὅτι παρέλκεται

τὸ δοκεῖ, ἢ ὅτι σφάλμα ἐστὶ καλλιγραφικὸν ἢ ὅτι ἀντὶ τοῦ οὗτον δοκεῖ πᾶσι. Ca

κατηγορίαν om. F

τε om. F

17 ante γραμμῆς add. καὶ F

18 καὶ οὐ χρόνος om. C

19 πλατικῶς CF

20 ἀριθμοῦ] ἀριθμῶν F

ἔστιν ἀριθμός om. C

ἀλλ] ὡς C

22 οὐδὲ Paris. 2051: οὔτε CfA

λέγ. ταῦτα coll. C

23 post alt. ἵσον add. ἢ ἄνισον F

24 τὸ om. F

25 μονάδι a: om. CF

26 τὰ αὐτά om. F

26. 27 ἀλλ'

οὐδὲ—λέγεσθαι (p. 47,1) eicias

27 καὶ] γάρ C

των τὸ ἵσον λέγεσθαι· χρόνῳ γάρ γρόνος ἡ ἵσος ἡ ἄνισος καὶ ἀριθμὸς 39^τ ἀριθμῷ καὶ γραμμῇ γραμμῇ, ὅτε ποσὰ ὄντα (κατὰ γάρ τὴν ταυτότητα τῶν μερῶν ἡ ἵσα φαμὲν ἡ ἄνισα), ταῦτα δὲ ἀμερῆ τε ὄντα καὶ μηδὲν τῶν εἰργμένων ὑπάρχοντα τὴν πρὸς ἔτερα παραβολὴν ἐκπέφευγεν. ἀλλὰς 5 τε τοῦ ποσοῦ τὸ μὲν ἐστὶ συνεχὲς τὸ δὲ διωρισμένον, ταῦτα δὲ οὔτε 30 συνεχῆ ἐστιν οὔτε διωρισμένα ἀμερῆ ὄντα· συνεχὲς γάρ λέγομεν τὸ 39^ν ἔχον τὰ μέρη ἡνωμένα, διωρισμένον δὲ τὸ ἔχον τὰ μέρη κεχωρισμένα. ἴστεον δὲ διτὶ τινὲς ὑπὸ τὰ πρός τι βούλονται ἀνάγειν αὐτά, λέγοντες διτὶ ταῦτα ἀρχαί εἰσι τῶν μετὰ ταῦτα, τὸ μὲν σημεῖον τῆς γραμμῆς, ἡ δὲ 10 μονὰς τοῦ ἀριθμοῦ, τὸ δὲ νῦν τοῦ χρόνου· εἰ οὖν αἱ ἀρχαὶ τινῶν ἀρχαί, τοιαῦτα δὲ τὰ πρός τι (πατὴρ γάρ υἱοῦ πατὴρ καὶ τὸ ἥμισυ διπλασίου ἥμισυ), καὶ ταῦτα ἄρα ὑπὸ τὰ πρός τι ἀνάγονται. ἀλλὰ λέγομεν διτὶ τὰ πρός τι, ὡς αὐτὸς ὑποκατιὼν λέγει, σχέσεις τινές εἰσι μόνον καὶ οἰκείαν 15 ὑπόστασιν οὐκ ἔχουσιν, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις τὸ εἶναι ἔχουσιν· ἡ 15 γάρ ἐν οὐσίᾳ ἡ ἐν ποσῷ ἡ ἐν ποιῷ ἡ ἐν τινι ἄλλῃ τῶν κατηγοριῶν, διὸ καὶ παραφυάσιν αὐτὰ ἀπεικάζει, αἴτινες ἐν ἑτέροις φυτοῖς τὸ εἶναι ἔχουσιν· ἔστι γοῦν θεωρῆσαι ἐν πάσαις ταῖς κατηγορίαις τὰ πρός τι· δταν μὲν γάρ 20 εἰπω ‘ό πατὴρ υἱοῦ πατήρ’, εἶπον ἐν οὐσίᾳ πρός τι, δταν δὲ εἰπω ‘τὸ διπλάσιον ἥμίσεος διπλάσιον’, εἶπον ἐν ποσῷ πρός τι, δταν δὲ εἰπω ‘τὸ 25 λευκότερον λευκοῦ λευκότερον’, εἶπον ἐν ποιῷ, καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ὅμοιώσ. δεῖ οὖν αὐτὰ ταῦτα καθ’ ἕαυτὰ εἰπεῖν τί εἰσι καὶ ὑπὸ ποίαν τελοῦσι 30 κατηγορίαν, καὶ τότε τὴν σχέσιν αὐτῶν τὴν πρὸς ἄλληλα λέγειν. τί οὖν ἔροῦμεν; διτὶ κατὰ ἀλήθειαν ὑπὸ οὐδεμίαν τῶν κατηγοριῶν ἀνάγονται ταῦτα, δισον ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς προκειμένης πραγματείας· πρόκειται γάρ αὐτῷ, 35 ὡς πολλάκις εἰρηται, περὶ τῶν ὄντων οὐχ ἡ ὄντα ἐστὶ διαλαβεῖν, ἀλλ’ 25 ἡ σημαίνονται ὑπὸ τοιῶνδε φωνῶν ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀνθρώπων· βούλεται γάρ ἐν τούτοις περὶ τῶν τοῖς πολλοῖς γνωρίμων διδάξαι· ἐπεὶ οὖν τούτων οὐδεμίαν ἔχει γνῶσιν ὁ πολὺς ἀνθρωπός, εἰ καὶ ἐνῇ αὐτὰ ἀνάγειν ὑπὸ μίαν τῶν κατηγοριῶν, λέγω δὴ ὑπὸ τὸ ποσόν, λέγοντα τοῦ ποσοῦ τὸ μὲν 40^τ 30 εἶναι | ἀμερὲς τὸ δὲ μεριστὸν καὶ τοῦ μεριστοῦ τὸ μὲν συνεχὲς τὸ δὲ 40^τ διωρισμένον, καὶ ταῦτα ὑπὸ τὸ τμῆμα τάττειν τοῦ ποσοῦ τὸ ἀμέριστον, οὐκ ἀνήγαγε διὰ τὸ μὴ συνεμπίπτειν τὴν περὶ τούτων διδασκαλίαν τῇ

2 ante γραμμὴ add. ἡ F 3 ἡ ἄνισα φαμέν coll. a 5 ἐστι om. Ca 7 δια-
κεχωρισμ. F 8 ταῦτα ἀνάγ. C: αὐτὰ ἀναγαγεῖν a 8. 9 λέγ. διτὶ τ. ἀρχαὶ] ἀρχαὶ
γάρ F 10 τῶν ἀριθμῶν F αἱ ante alt. ἀρχαὶ coll. a 11 ante γάρ add.
δὲ F διπλάσιον F 13 αὐτὸς ὑποκ. λέγει] Cat. p. 8^a32 εἰσὶ τινες C:
τινῶν εἰσι a 15 ἐν (ante ποσῷ) om. C ἐν (ante ποιῷ) a: om. CF
16 παραφ. αὐτὰ ἀπεικ.] Eth. Nic. A 4 p. 1096^a21 ἑτέροις τὸ εἶναι ἔχ. τοῖς φυτοῖς
Fa 17 οὖν C 18. 19 τὰ πρός τι a 18 alt. εἴπω om. F 19 i. p. 8^a-1
σιον om. F ἥμίσεως a 19. 20 τὸ λευκὸν λευκότ. λευκοῦ λευκότ. F 21. 22 τε-
λοῦσι κατ.] κατ. εἰσὶ F 23 κατὰ] καὶ F 25 πολλάκις εἰρηται] p. 9,12 sq. 43,23
ἐστὶ om. a 26 post ἀνθρ. add. πανταχοῦ F 28 αὐτῶ C 29 τὸ (ante ποσόν)
om. a λέγοντα a: λέγοντι C: λέγοντες F 30 εἶναι] ἐστι Ca μεριστὸν τὸ
δὲ ἀμ. coll. a post μὲν add. εἶναι C 31 τὸ (prius) om. a

σκοπῷ τοῦ προκειμένου βιβλίου. καὶ δτι οὐ περὶ τῶν ὄντων ἡ ὄντα ἐστὶ 40^r
διαλαβεῖν βούλεται, δῆλον, δτι ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει τριτήν τὴν οὐσίαν
εἰρηκώς, τὴν μὲν κατὰ τὴν ὅλην τὴν δὲ κατὰ τὸ εἶδος τὴν δὲ κατὰ τὸ
συναμφότερον, ἐνταῦθα οὐδαμοῦ οὔτε τὴν ὅλην καθ' ἑαυτὴν οὔτε τὸ εἶδος
5 ἀξιοῖ καλεῖν οὐσίαν, ἀτε δὴ τῶν πολλῶν μηδεμίαν τούτων ἔννοιαν ἔχον- 10
των ὡς ἀπλῶν, ἀλλὰ μόνον τὸ ἐκ τούτων σύνθετον ἐγνωκότων.

Ζητοῦσι δὲ κἀκεῖνο δτι τὰς στερήσεις ὑπὸ ποίαν τῶν κατηγοριῶν
ἀνακτέον, ἔτι δὲ καὶ τὰς ἀποφάσεις. λέγομεν δτι μάλιστα μὲν ὑπ’ οὐδε-
μίαν τῶν κατηγοριῶν, ἐπειδὴ οὐδὲ ὠρισμένον τι δηλοῦσιν, αἱ δὲ κατηγορίαι 15
10 ὠρισμένων εἰσὶ πραγμάτων δηλωτικαί. εἰ δὲ δλως δεῖ αὐτὰς ὑπὸ κατηγορίαν
ἀνάγειν, ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἀναχθήσονται αἱ στερήσεις ὑφ' ἧν καὶ αἱ ἔξεις, καὶ
αἱ ἀποφάσεις ὑφ' ἧν καὶ αἱ καταφάσεις· τῶν γάρ ἐναντίων τὸ αὐτό ἐστι
γένος, ὡς λευκοῦ καὶ μέλανος καὶ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ τῶν τοιούτων. 20
πάλιν ζητοῦσι τὰς κινήσεις καὶ τὰς μεταβολὰς ὑπὸ ποίαν ἀνάγειν δεῖ κατη-
γορίαν. καὶ φημι ὑπ’ οὐδεμίᾳν· ὑφεστώτων γάρ καὶ τὸ ἑαυτῶν εἶδος
τελείως ἀπειληφότων αἱ κατηγορίαι, πᾶσα δὲ μεταβολὴ ἀτελές τί ἐστιν. 25
ἥδος γάρ ἐστιν ἐπὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ ὃν ἡ μεταβολὴ, οὐκ αὐτὸν ὅν. ἄλλως
τε οὐδὲ οἷόν τέ ἐστιν ὑπὸ μίαν κατηγορίαν πᾶσαν μεταβολὴν ἀνάγειν· ἐν
πλείσι γάρ θεωροῦνται, ὡς αὐτὸς διδάξει· καὶ γάρ ἐν οὐσίᾳ ὡς γένεσις
20 καὶ φύσις καὶ ἐν ποιῷ ὡς αὐξήσις καὶ φθίσις καὶ ἐν ποιῷ ὡς λεύκανσις
καὶ μέλανσις καὶ ἐν τῷ ποῦ | ὡς ἀνάβασις καὶ κατάβασις δίνησις· ὥστε ὅδοι 40^v
εἰσιν αἱ μεταβολαὶ ἐπὶ τὰς κατηγορίας ἄγουσαι, ἄλλῃ ἐπὶ ἄλλην, καὶ οὐκ
αὐταὶ συμπληροῦσι κατηγορίαν· τὸ μὲν γάρ κινεῖν καὶ δλως τὸ μετα-
βάλλειν ὑπὸ τὸ ποιεῖν ἀναχθήσεται, τὸ δὲ κινεῖσθαι καὶ δλως μετα- 5
25 βάλλεσθαι ὑπὸ τὸ πάσχειν· αὐταὶ δὲ αἱ κινήσεις καὶ αἱ μεταβολαὶ ὅδοι
οὖσαι καὶ γενέσεις τινὲς ἐπὶ τὰς κατηγορίας τὰς εἰρημένας εἰς αὐτὰς οὐ-
δένα ἀναγίγνονται τρίπον.

1 προκειμένου in mrg. suppl. C	ἐστὶ om. C	2 ἐν γάρ F (fort. recte, si
δτι εἰκασιας) τῇ Φυσικῇ ἀκρ.] potius in Metaph. Z 10 p. 1035 ^a 1 Λ 2 p. 1070 ^a 9
aut De an. B 1 p. 412 ^a 7. 2 p. 414 ^a 14	4 οὐδαμῶς F	5 ἀξ. καλ.] καλεῖ F
6 ἐγνωκότες F	7 δτι] an ἔτι? cf. v. 14	στερ.] καταφάσεις C
add. καὶ F	9 ἐπεὶ C	8 ante λέγ.
12. 13 γένος ἐστὶ coll. C
16 ἡ ἀτελ. C	14 post κινήσεις add. καὶ τὰς κινήσεις C	19 αὐτὸς διδάξει] Cat.
p. 15 ^a 23
20 φύσις] μείωσις F	18 μετ. πᾶσ. coll. C	21 καὶ μέλ.] μάθη-
σις C
τῷ ποῦ Paris. 1928 Vind. 10: τόπῳ C: τῷ ποῦ F: τῇ ποῦ a		22 καὶ μέλ.] μάθη-
σις C
καὶ (alt.) om. a	23 συμπληροῦσαι F	24 ποιεῖν] πάσχειν F
δίνησις εἰκασιας		26 τὰς εἰρημένας scripsi: τὸν εἰρημένον CfA
		26. 27 οὐδένα Paris.
2051: εἰ δέον Ca: om. F

Περὶ οὐσίας.

40^v

p. 2^a11 Οὐσία δέ ἔστιν ἡ κυριώτατά τε καὶ πρώτως καὶ μάλιστα 10 λεγομένη, ἡ μήτε καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεται μήτε ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ ἔστιν, οἷον ὁ τὶς ἀνθρωπος ἡ ὁ τὶς ἵππος.

5 Εἰρηκὼς τὰ συντελοῦντα πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν κατηγοριῶν 15 διδάξας τε ἡμᾶς προσεχῶς ὄλοσχερέστερον καὶ ως ἐπὶ παραδειγμάτων περὶ αὐτῶν τῶν κατηγοριῶν, νῦν τρέπεται ἐπὶ τὴν ἀκριβῆ αὐτῶν ἐξηγησιν καὶ διδάσκει πρότερον περὶ τῆς οὐσίας· πρώτην γάρ ἔχει τάξιν ἡ οὐσία 20 ἐν ταῖς κατηγορίαις καὶ διὰ τοῦτο εἰκότως τῶν ἄλλων αὐτὴν προετίμησεν· 25 10 αὗτη γάρ συνεισφέρεται μὲν ταῖς ἄλλαις (εἰ γάρ τι τῶν συμβεβηκότων εἴη ὅποιονοῦν, πάντως καὶ οὐσία ἔσται ἡ συμβέβηκεν), οὐ δὲ συνεισφέρει δὲ τὰς λοιπάς (οὐδὲ γάρ οὐσίας οὕσης πάντως καὶ τῶν ἄλλων ἔστιν ἔκαστον), καὶ συναναιρεῖ μὲν ἔαυτῇ τὰς ἄλλας οὐ συναναιρεῖται δέ· τὰ δὲ συναναιροῦντα μὲν μὴ συναναιρούμενα δὲ καὶ συνεισφερόμενα μὲν μὴ συνεισφέ- 25 15 ροντα δὲ πρῶτα εἶναι τῇ φύσει ὠμολόγηται· ὥστε πρώτη ἡ οὐσία φύσει τῶν λοιπῶν. καὶ ἄλλως δὲ τῶν πραγμάτων τὰ μὲν καθ' αὐτὸν λέγεται τὰ δὲ ἐν αὐτῷ τὰ δὲ περὶ ἐκεῖνο, καὶ καθ' αὐτὸν μὲν αὐτὴ ἡ οὐσία, ἐν 30 αὐτῷ δὲ τό τε ποσὸν | καὶ τὸ ποιόν (ἐν γάρ τῇ οὐσίᾳ θεωροῦνται), περὶ 41^r ἐκεῖνο δὲ τὰ λοιπὰ ἑπτά. καὶ ἄλλως αὐτὴ μὲν αὐθυπόστατός ἔστι καὶ 20 οὐ δεομένη τῶν ἄλλων εἰς ὅπαρξιν, αἱ δὲ ἄλλαι ἐν ταύτῃ τὸ εἶναι ἔχουσιν· οὐσίας γάρ οὕσης ἀνάγκη τὰς ἄλλας εἶναι κατηγορίας, μὴ οὕσης δὲ ἀδύνα- 5 τόν ἔστι τὰς ἄλλας ὑποστῆναι.

Ταύτης δὲ τῆς οὐσίας ἡ μὲν ἔστιν ἀπλῆ ἡ δὲ σύνθετος, τῆς δὲ ἀπλῆς ἡ μὲν χείρων τῆς συνθέτου ἡ δὲ κρείττων· ἔστι δὲ σύνθετος μὲν 25 οὐσία ἀνθρωπος καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀπλῆ δὲ καὶ κρείττων τῆς συνθέτου ἡ ἀγγελικὴ καὶ ἡ ψυχικὴ καὶ αἱ τοιαῦται, ἀπλῆ δὲ καὶ χείρων τῆς συνθέτου ἡ ὅλη ἡ πρώτη καὶ τὸ εἶδος. διαλέγεται δὲ ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης οὔτε περὶ τῆς ἀπλῆς καὶ κρείττονος τῆς συνθέτου (οὐ γάρ πρόκειται αὐτῷ θεολογεῖν) οὔτε περὶ τῆς ἀπλῆς καὶ χείρονος τῆς συνθέτου 20

2 τε om. C	3 ὑποκειμένου τινὲ F	4 ἦ] καὶ Fa	5 τὴν om. Fa
6 δλ. προσ. coll. F	7 καὶ περὶ a	καὶ ἐπὶ a	ἀκριβειαν τῶν ἐξηγήσεων (αὐτῶν om.) F
9 αὐτὴν τ. ἄλλ. coll. F	10 τι] τοι F	12 ἄλλ. ἔστ.] λοιπῶν ἔσται C	
14 συνεισφερόμενον C	14. 15 συνεισφέρον C	15. 16 τῶν λ. φύσει coll. a	
16 λέγονται F	18 τε om. F	ποιὸν καὶ τὸ ποσὸν coll. Fa	19 αὐτῇ a
20 ὅπ.] σύστασιν F	post ἄλλαι add. ἑτεροϋπόστατοι a	post ταύτῃ add.	
γάρ a	22 ἔστι om. C	23 post σύνθετος add. ex Marc. 217 ἔξαχῶς γάρ λέγεται ἡ οὐσία· ἡ πᾶσαν ὅπαρξιν δηλοῖ, ἣτις καὶ κατὰ συμβεβηκότων φέρεται, ώς καὶ αὐτῶν διὰ τὸ ὑφεστάναι οὐσιῶν λεγομένων, ἡ τὴν μὴ ἐν ὑποκειμένῳ φύσιν τὴν ἀντιδιαιρουμένην τοῖς συμβεβηκόσιν, αὕτη ἡ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ φύσις ἡ ἀπλῆ ἔστιν ἡ σύνθετος a	26 ἡ ἀγγ. καὶ ἡ ψ.] θεὸς ἀγγελος νοῦς ψυχὴ a
		28 οὐ] οὐδὲ C'a	

(οὐ γάρ φυσιολογεῖν αὐτῷ πρόκειται), ἀλλὰ περὶ τῆς συνθέτου μόνης. καὶ 41^v ταύτης φησὶ τὴν μὲν εἶναι πρώτην τὴν δὲ δευτέραν, πρώτην μὲν τὴν μερικὴν καλῶν δευτέραν δὲ τὴν καθόλου τὴν κατὰ τὰ εἰδῆ καὶ τὰ γένη· ὡς γάρ πολλάκις εἴρηται, οὐ περὶ τῶν ὅντων ἥδη ὅντα ἐστὶ διαλαμβάνει, 25 5 ἀλλὰ κατὰ ποίη σημαντικένους ἔκαστην τῶν κατηγοριῶν οἱ πολλοὶ λέγοντες φέρουσιν, ἐπεὶ εἴ γε ἡκολούθει τῇ φύσει τῶν πραγμάτων, πρώτην ἀν εἴπε τὴν τῶν γενῶν καὶ τῶν εἰδῶν, δευτέραν δὲ τὴν τῶν ἀτόμων, ὡς ἔκεινην μὲν αἰτίαν, ταύτην δὲ αἰτιατήν· χρείττον δὲ τὸ αἴτιον τοῦ αἰτιατοῦ 30 καὶ τὸ καθολικὸν τοῦ μερικοῦ. καὶ ἄλλως τὰ τῇ φύσει πρότερα ἡμῖν 41^v 10 ὕστερα καὶ τὰ ἡμῖν πρότερα τῇ φύσει δεύτερα· ἐπεὶ οὖν ὁ λόγος αὐτῷ πρὸς εἰσαγομένους, εἰκότως τὴν μερικὴν οὐσίαν πρώτην εἴπεν (ἐναργεστέρᾳ γάρ αὕτη κατὰ τὴν αἰσθησιν), δευτέραν δὲ εἴπε τὴν κατὰ τὰ γένη καὶ τὰ 5 εἰδῆ· ἀπὸ γάρ τῶν μερικῶν ἐπὶ τὰ καθόλου ἀναγόμεθα δψὲ τοῦ λόγου ἐν ἡμῖν ἐλλάμψαντος. διὸ ὡς μὴ ἀρεσκόμενος τῷ δόγματι οὐκ εἴπεν 'ἡ 15 κυριώτατά τε καὶ πρώτως καὶ μάλιστα οὖσα' ἀλλὰ λεγομένη. καὶ ἵνα σαφέστερον ἡμῖν γένηται τὸ λεγόμενον, μικρὸν ὑπερβιβάσαντες τὸ ῥητὸν 10 οὗτως εἴπωμεν 'οὐσία δὲ ἡ λεγομένη κυριώτατά τε καὶ πρώτως καὶ μάλιστα αὕτη ἐστί', τοῦτ' ἔστιν ἡ λεγομένη παρὰ τοῖς πολλοῖς. δπου δὲ ὡς ἀπὸ οὐκείας δόξης προφέρει τὸν λόγον, οὐκέτι λέγει τὸ λέγεται, ἀλλ' 20 20 ἔστιν· ἡ μήτε γάρ φησι καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεται (ἀντὶ τοῦ 15 κατηγορεῖται) μήτε ἐν ὑποκειμένῳ τινί ἐστι, καὶ οὐκ εἴπε 'μήτε ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ λέγεται'· τῷ γάρ δόγματι αὐτὸς ἀρέσκεται.

"Οτι δὲ οἶδεν ὁ Ἀριστοτέλης καὶ νοητὴν οὐσίαν καὶ χρείττονα τῶν συνθέτων, δείκνυσι σαφῶς καὶ ἐν τῇ Μετὰ τὰ φυσικὰ καὶ ἐν τῇ Περὶ οὐρανοῦ καὶ ἐν τῷ διδόῳ τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως, ἔνθα φησὶ δεῖν πρὸ 20 τῶν ἐτεροκινήτων τὰ αὐτοκίνητα ὑπάρχειν καὶ τῶν ἀεικινήτων τὰ ἀκίνητα· εἰ μὴ γάρ ἣν τις ἀκίνητος τῶν ἀεικινήτων αἰτία, οὐκ ἀν ἔμεινεν ἐκεῖνα ἀεικινήτως, οὐα οὗτος εἴπω, κινούμενα. δείκνυσι δὲ ταύτην ἀσώματον οὖσαν καὶ ἀμερῆ καὶ ἀδιάστατον τοιούτῳ τινὶ θεωρήματι (οὐδὲν γάρ ἵσως ἀπεικός 25 30 ὡς ἐν παρεκβάσει μνησθῆναι τοῦ θεωρήματος). λέγει γάρ ἀπειροδύναμον εἶναι ταύτην τὴν αἰτίαν· εἰ δὲ τοῦτο, πάντως καὶ ἀσώματον· πᾶν γάρ σῶμα, ὡς αὐτὸς πρὸς τῷ τέλει τοῦ διδόου λόγου τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως

1 οὐ] οὐδὲ Ca	3 τὰ (alt.) ομ. Ca	4 πολλάκις εἴρηται] v. p. 47, 25
5 ἔκαστη F	5. 6 λέγουσι φέροντες C	6 ἡκολούθη F
τὴν (alt.) superscr. C	9 καὶ τὸ καθ.] καθὸ καθολικώτερον F	7 τὴν (prior) ομ. C
δεύτερα a	αὐτοῦ C	10 ὕστ.]
ἡ ομ. a	15 καὶ πρώτως ομ. C	13 ἀγόμεθα F
ἡμῖν coll. Fa	17 τε ομ. C	14 λάμψαντος C
21 καὶ ομ. C	18 ὅπου] ὅτε F	16 γένηται
Μετὰ τὰ φ.] B 2 p. 997 a 34 sq. alias	23 εἶδεν Fa	19 προσφέρει F
25 ἐν τῷ διδόῳ τῆς Φ. ἀκρ.] Θ 5 p. 256 a 4 sq.	24 ἐν τῷ τῷ (sic) μετὰ τ. φ. καὶ ἐν τῷ C	27 μὴ]
μὲν F	30 γάρ] δὲ C	28 ἀκινήτως C
τῶν] οὖσία F	32 πρὸς] ἐν τῇ πρὸς C: ἐν F	29 καὶ (utrobiique)
om. Ca		τῆς Φυσ. ἀκρ.] Θ 10
p. 266 a 24 sq.		p. 266 a 24 sq.

ἔδειξε, πεπερασμένην ἔχει τὴν δύναμιν· εἰ γάρ ἄπειρον· δεδόσθω, 42^r
 φησίν, ἄπειρον εἶναι· ἐπειδὴ οὖν πᾶν σῶμα διαιρετόν ἐστι, διέλωμεν,
 φησί, τόδε τι τὸ σῶμα εἰς τρία, εἰ τύχοι· ἔκαστον οὖν τῶν τμημάτων
 πότερον ἄπειρον ἔχει τὴν δύναμιν ἢ πεπερασμένην; εἰ μὲν οὖν ἄπειρον,
 5 τῷ δλῳ τὸ μέρος ἴσοδύναμον ἔσται, δπερ ἀτοπον καὶ ἀδύνατον· εἰ δὲ ⁵
 πεπερασμένην, καὶ τὸ ἐκ τῶν πεπερασμένων συγκείμενον δῆλον ὅτι καὶ
 αὐτὸ πάντως πεπερασμένον ἔστιν· ὥστε καὶ ἡ τοῦ δλου σώματος δύναμις
 περερασμένη ἔσται καὶ οὐκ ἄπειρος· οὐδὲν ἄρα σῶμα πεπερασμένον
 ἄπειρον ἔχει δύναμιν· οὐδὲν δὲ σῶμα μεγέθει ἔστιν ἄπειρον (ἔδειξε γάρ 10
 10 αὐτὸς ἐν τῇ Φυσικῇ καὶ τοῦτο)· οὐδὲν ἄρα σῶμα ἄπειρον ἔχει δύναμιν·
 εἰ δὲ τοῦτο, δπερ ἄρα ἄπειρον ἔχει δύναμιν, οὐκ ἔστι σῶμα· οὐκοῦν
 ἀσώματος ἡ πρώτη οὐσία, ἐπειδὴ καὶ ἀπειροδύναμος. οὐ μόνον δὲ τὴν 15
 νοητὴν οὐσίαν κρείττονα οἶδε τῶν συνθέτων, ἀλλὰ καὶ τὴν διανοητήν, καὶ
 δείκνυσι τοῦτο ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ· λέγει γάρ ὅτι ως ἔχει ἡ αἰσθησις
 15 πρὸς τὰ αἰσθητά, οὗτως ἔχει καὶ ἡ ἀπόδειξις πρὸς τὰ ἀποδεικτά· οὐκοῦν
 καὶ ἐναλλάξ, ως αἰσθησις πρὸς ἀπόδειξιν ἔχει, οὗτως ἔχει καὶ τὰ αἰσθητὰ
 πρὸς τὰ ἀποδεικτά· εἰ οὖν χείρων ἡ αἰσθησις τῆς ἀπόδεξεως, διότι ἡ μὲν 20
 αἰσθησις περὶ τὰ μερικὰ ἡ δὲ ^(ἀπόδειξις) περὶ τὰ καθόλου καταγίνεται, καὶ
 τὰ αἰσθητὰ ἄρα τῶν ἐπιστητῶν χείρω· ὥστε οἶδεν οὐ μόνον τὴν νοητὴν
 20 κρείττονα τῶν συνθέτων, ἀλλὰ καὶ τὴν διανοητήν. ἐνταῦθα δέ, ως εἰπομένην,
 τὰς δευτέρας καλεῖ πρώτας διὰ τὰς πολλάκις εἰρημένας αἰτίας. 25

p. 2a12 Ἡ μήτε καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεται μήτε ἐν ὑπο-
 κειμένῳ τινὶ ἐστι.

Ζητοῦσι δὲ τί δή ποτε τὴν τιμιωτέραν τῶν κατηγοριῶν, τὴν οὐσίαν,
 25 δὶ' ἀποφάσεως ωρίσατο, εἴπερ τῶν καταφάσεων ἀτιμωτέρας εἶναι φαμεν ³⁰
 τὰς ἀποφάσεις. λέγομεν οὖν ὅτι τούναντίον μὲν οὖν οἱ | δὶ' ἀποφάσεως 42^r
 δρισμοὶ μᾶλλον σεμνύνουσι τὸ ὑποκείμενον· οὗτω γοῦν καὶ τὸ θεῖον
 σημᾶγι βουλόμενοι οὐ καταφάσκομέν τι περὶ αὐτοῦ, ως φησιν ὁ θεῖος
 Ηλάτων, ἀλλ' εἰς ἀποφάσεις ἐρχόμεθα· ἐρωτῶντος γάρ Σωκράτους τὸν
 30 Τίμαιον τί ἐστι ὁ θεός, λέγει ἐκεῖνος ὅτι τί μὲν οὐκ ἔστιν οἶδα, τί δὲ ⁵
 ἔστιν οὐκ οἶδα· ὅτι μὲν γάρ οὔτε σῶμα οὔτε χρῶμα οὔτε ἄγγελος οὔτε
 τι τῶν τοιούτων ἐστί, κρείττων δὲ ἡ κατὰ ταῦτα οἶδα, τί δὲ ἔστιν οὐκ

2 ἐπεὶ F 3 τύχη F 6 τῶν om. Ca 6 δῆλον ὅτι post αὐτὸ (7) coll. C: ante
 συγκ. a 7 πάντως om. C 9 μεγέθους a 11 εἰ—δύναμιν om. F (τὸ ἄρα ἄπειρον
 ἔχον δύναμιν suppl. F²) σῶμα οὐκ ἔστι (ἐσται a) Fa 13 διανοητικήν a 14 ἐν
 τῇ Ἀποδεικτ.] fortasse spectat Anal. post. B 19 p. 99 b 35 sq. (cf. De an. B 5 p. 417 b 19)
 15 ἀποδεικτικά CF 16 ἐναλάξ C 18 ἀπόδειξις addidi 20 εἰπομένη] p. 50,2
 23 τινὶ om. C 24 δή om. C 25 ἀτιμωτέρας libri 27 γοῦν] γάρ C 28 θεῖος
 om. C 29 Ηλάτων] fortasse spectat Tim. p. 28 C; videoas etiam Plotini Enn. V. 3,14
 (p. 511) ἐρχ.] απ τρεπόμεθα? (cf. Amm.) 30 τι—θεός om. C δ om. a
 λέγει] φησιν C 30. 31 μὲν ἔστιν οὐκ οἶδα, τι δὲ οὐκ ἔστι οἶδα C 31 γάρ om. C
 32 pr. ἔστι om. C: post σῶμα (31) coll. a

οἶδα. ὥστε κοσμοῦσι μᾶλλον οἱ δρισμοὶ οἱ τοιοῦτοι ἔστιν ὅτε τὸ ὑποκεῖ- 42^η
μενον χωρίζοντες αὐτὸν πάντων τῶν καταδεεστέρων. καὶ ἐπὶ τῆς ὥλης 10
δὲ τὸν ὄριταν δι' ἀποφάσεως εἰώθασιν ἀποδιδύναι, ητὶς μήτε ἄνθρωπός
ἔστι λέγοντες μήτε λίθος μήτε πῦρ μήτε δλως σῶμα, χεῖρον δέ τι η̄ κατὰ
5 ταῦτα· διό φασι τὴν ὥλην τῷ θείῳ ἀνομοίως ὡμοιῶσθαι, ὡμοιῶσθαι μὲν
ὅτι δι' ἀποφάσεως τῶν ἄλλων σημαίνεται ἐκάτερον, ἀνομοίως δὲ ὅτι τοῦ 15
μὲν κρείττονος ὄντος η̄ κατὰ πάντα τὰ ὄντα ἀποφάσκομεν πάντα, τῆς δὲ
ὥλης χείρονος οὔσης η̄ κατὰ πάντα τὰ ὄντα ἀποφάσκομεν πάντα.

Ζητητέον δὲ εἰ ἐφαρμόζει ὁ δρισμὸς οὗτος καὶ ἐπὶ τῶν νοητῶν
10 οὖσιῶν, οἷον ἀγγέλου καὶ τῶν τοιούτων, ὡς δύνασθαι ταῦτα λέγειν μήτε 20
ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι μήτε καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεσθαι· δοκεῖ γάρ
πως καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμόζειν ὁ λόγος. ἀλλὰ λέγομεν διτὶ οὐκ ἐφαρμόζει·
αἱ γὰρ εἰλημέναι ἀποφάσεις ἐν τῷ δρισμῷ οὐ μόνον ἄρσιν σημαίνουσιν,
ἀλλὰ καὶ θέσιν· πρὸς ἀντιδιαστολὴν γάρ ἐτέρων λέγονται· τὸ μὲν γάρ μὴ 25
15 ἐν ὑποκειμένῳ, δὲ ἔστιν η̄ οὐσία, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ,
τοῦτ' ἔστι τῶν συμβεβηκότων, εἴρηται, τὸ δὲ οὐ καθ' ὑποκειμένου πρὸς
ἀντιδιαστολὴν τοῦ καθ' ὑποκειμένου· ὥσπερ δὲ τὸ φῶς διτόν ἔστι, τὸ
μὲν πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ σκότους, λέγω δὴ τὸ ἐν τῷ ἀέρι, τὸ δὲ 30
ἀσχετον καὶ μηδὲν ἔχον ἀντικείμενον ὡς τὸ ἥλιακόν, οὗτον καὶ τὰς 43^η
20 ἐνταῦθα ἀποφάσεις ποτὲ μὲν φήσομεν καθ' ἔαυτὰς καὶ μὴ πρὸς ἀντι-
διαστολὴν λέγεσθαι ποτὲ δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἀντικειμένων. εἰ μὲν
οὖν ἐνταῦθα μὴ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἀντικειμένων παρελαμβάνοντο αἱ 5
ἀποφάσεις, εἶχε πως λόγον τὸ καὶ ἐπὶ τῶν νοητῶν οὖσιῶν ἐφαρμόζειν
τὸν ὄρισμάν, διέτι οὔτε ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ ὑπάρχουσιν οὔτε κατ' ὑποκει-
25 μένου τινὸς κατηγοροῦνται· νῦν δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν παραληφθεισῶν
τῶν ἀποφάσεων τὰς μὲν μερικὰς οὖσίας σεμάνομεν εἰκότως διὰ τοῦ ὄρι- 10
σμοῦ, διὰ μὲν τοῦ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ χωρίζοντες αὐτὰς τῶν συμβεβηκό-
τῶν διὰ δὲ τοῦ μὴ καθ' ὑποκειμένου τῶν καθ' ὑποκειμένου, κάνταῦθα
δὲ τὸ σεμνὸν αὐταῖς προσάπτομεν λέγοντες αὐτὰς μὲν ἐτέροις γρείαν
30 παρέχειν μηδενὸς δὲ δέεσθαι (τὰ γὰρ καθόλου τῶν μερικῶν δέονται πρὸς 15
κατηγορίαν, ταῦτα δὲ ἐκείνων οὐκέτι), ταῖς δὲ νοηταῖς οὖσίαις οὐδὲμίαν
προτοίσιμεν δέσιαν διὰ τούτων· οὐδὲν γάρ μέγα. εἰ ταῦτας εἴποιμεν μὴ
εἶναι ἐν ὑποκειμένῳ· οὐδὲ γάρ ἀντιδιέρρηται αὐταῖς συμβεβηκός τι· οὐδὲ 20
γάρ δλως δεκτικαὶ εἰσι συμβεβηκότων. καὶ τί λέγω περὶ τῶν νοητῶν

1 οἱ (alt.) om. F ἔστιν ὅτε ante μᾶλλον coll. F: post μᾶλλον a 3 διδόναι C
5 ἀνομοίω F δρισμοῖσθαι (alt. l.) a 7 ὄντος] ὄντως C 8 τὰ ὄντα om. Ca
ταῦτα ἀποφ. (πάντα om.) Ca 11 λέγ. τινός coll. C 14 λέγεται C μὲν om. C
μὴ, γάρ coll. C 15 ante pr. ἐν add. η̄ C 3] η̄ a 16 τοῦ συμβεβηκότος F:
συμβεβηκότων (τῶν om.) a 18 σκότους] εἰκότος F¹ pr. τὸ scripsi: τῶ F: τοῦ a:
om. C ἐν] περὶ C 20 καθ' ἔαυτὰς] πρὸς αὐτὸν C 21 λέγ.] ἐτέρων C
22 μὴ superser. F² ἐλαμβ. C 23 καὶ om. a ἐφαρμόσαι C 27 μὴ
om. C αὐτὴν C 28 μήτε F κάντευθεν C 29 συνάπτ. C
ἐπέραν C 30 δεῖσθαι a 32 μὴ om. C 34 τῶν συμβ. a τῶν om. F

ηύσιων, οπου γε οὐδὲ ἐπὶ φυγῆς μόνης ἀρμάσει ὁ λόγος. Οταν θεωρῶμεν 13· αὐτὴν ὀποικείουμένην τῆς σχέσεως τῆς πρὸς τὸ σῶμα καὶ ἔξιμοιωτέστω· θεωρῶμεν 25· μεφ καὶ τὸ κοσμικὸν ἐπισκοποῦσαν ἀγαθόν; ὅπηγίκα δὲ ἐν γενέσει θεωρῶμεν 5· ρεῖται καὶ τοῖς σώμασι συμπεπλεγμένη. τότε καὶ ἐπ’ αὐτῆς ἀρμάσει ὁ ὄρισμὸς ἀτε ὑποκειμένης συμβεβηκόσιν· ὑπόκειται γὰρ τῇ φιλοσοφίᾳ ἡ γραμματικῇ ἢ ἄλλῃ τινὶ ἐπιστήμῃ, ἀτινα περὶ αὐτὴν συμβέβηκε.

Τῶν δὲ δύο τῶν εἰλημμένων ἐν τῷ ὄρισμῷ τὸ μέν ἐστι τῇ φύσει:³⁰ πρῶτον τὸ δὲ τῇ διδασκαλίᾳ· οὐσίας γὰρ | οὐσης καὶ συμβεβηκότος καὶ 13· καθολικοῦ καὶ μερικοῦ, φύσει μὲν πρότερον ἡ οὐσία, διότι αὐτὴ μὲν αὐθικοῦ πόστατος ἐκεῖνα δὲ ἐν ταύτῃ ἔχει τὸ εἶναι. κατὰ δὲ τὸν σκοπὸν τῆς προκειμένης διδασκαλίας πρότερον τὸ μερικόν· καὶ γὰρ τὸ καθόλου τῇ φύσει 10· πρότερον. τῶν οὖν εἰλημμένων ἐν τῷ ὄρισμῷ τὸ μέν ἐστι πρῶτον ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως, τὸ δὲ ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς διδασκαλίας. καὶ σκόπει δτι οὐ μάτην προέλαβε τὴν περὶ τοῦ καθ' ὑποκειμένου καὶ ἐν 15· ὑποκειμένῳ διδασκαλίαν, ἐπεὶ ἔμελλεν ἡμῖν ἀσαφῆς εἶναι ὁ ὄρισμὸς τῶν 10· ἐν αὐτῷ παραλαμβανομένων φωνῶν ἀγνώστων οὐσῶν.

p. 2^a14 Δεύτεραι δὲ οὐσίαι λέγονται.

"Ἄξιον δὲ ζητῆσαι ἐνταῦθα ποίῳ τρόπῳ κέχρηται διαιρέσεως ἐν τῇ οὐσίᾳ· τῶν γὰρ διαιρουμένων τὰ μὲν ὡς γένος εἰς εἰδη, διαιροῦνται ὡς 20· τὸ ζῷον εἰς λογικὸν καὶ ἄλογον, τὰ δὲ ὡς δλον εἰς μέρη ὡς τὸ σῶμα εἰς χεῖρας καὶ πόδας καὶ κεφαλὴν καὶ τὰ λοιπά. τὰ δὲ ὡς ὅμοιοι μηδένες φωνὴ εἰς διάφορα σημανόμενα ὡς ὁ μῆς εἴς τε τὸν θαλάσσιον καὶ τὸν γηγενῆ. ἴδωμεν οὖν εἰ κατὰ μίαν τῶν διαιρέσεων τούτων διαιρεῖ τὴν οὐσίαν εἰς τε τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν. φαμὲν οὖν δτι πρῶτον μὲν 25· οὐκ ἐστιν ἡ διαιρέσις αὕτη τῶν ὡς γένος εἰς εἰδη διαιρουμένων· παρακολουθεῖ γὰρ τῇ τοιαύτῃ διαιρέσει τὸ ἀναιρεθέντος ἐνὸς εἰδούς μὴ συναντεῖσθαι τὰ λοιπά· ἀναιρεθέντος γὰρ ἀνθρώπου οὐ συνανταιρεῖται τὰ λοιπὰ ζῷα, ἀπερ εἰσὶν εἰδη τοῦ ζόου· ἐνταῦθα μέντοι ἀναιρεθεῖσης 44^a τῆς δευτέρας οὐσίας συνανταιρεῖται καὶ ἡ πρώτη· γένους γὰρ καὶ εἰδούς 30· μὴ ὅντος οὐδὲ ἀτομα ἐσται. ἄλλως τε οὐδὲν εἰδος ἔτερον εἰδος περιέχειν δύναται τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν διαιρέσιν ἀντιδιαιρεῖσθαι τὸν ἄλλητον· οὐδὲ 5· γὰρ περιέχει ὁ ἀνθρωπος τὸν ἵππον, εἰ εἰς ταῦτα διαιρεθείη τὸ ζῷον, ἀλλ' οὐδὲ τὸ λογικὸν ζῷον πάλιν περιέχει τὸ ἄλογον ἢ ἔμπαλιν, εἰ ἡ τοῦ ζόου

1 μόνης] αἱ μερικῆς? (cf. Λαμ.) ἀρμ.] ἀρκέσει C θεωρ.] ὄρῶμεν C 4 συμπλεκο-
μένη F 5 τῇ τε Fa 9 προτέρᾳ F 9. 10 αὐθικοῦ πόστατον C 12 οὖν] ὄντων F
13 καὶ — διδασκαλίαν (15) om. C 15. 16 τῶν ἐν τῷ παραλαμβανομένῳ C
16 προσλαμβ. F 22 τὸν (prius) om. C 23 εἰδωμεν F ιδωμεν — μίαν]
κατ' οὐδεμίαν οὖν α τούτων om. C 24 δτι πρ. μὲν om. F 29 γὰρ] δὲ C
alt. καὶ] ἡ C 30 τε δὲ α 31 τῶν om. C τὴν αὐτὴν τὴν F
32 εἰ — ζῶον] εἰς τ. διαιρουμένου τοῦ ζόου F 33 πάλιν ζ. coll. C ἢ ἔμπαλιν
ει scripsi: ει ἔμπαλιν C: ἡ ἔμπαλιν F: ἡ ἔμπαλιν εἴπερ α

διαιρέσις εἰς αὐτὰ πάλιν γίνεται. ἀλλ' οὐδὲ δλως οὕτως διαιρεῖν δυνατὸν 44^v ώς θάτερον ἐν θατέρῳ περιέχεσθαι, οἷον ὅτι τοῦ ζώου τὸ μὲν ἄλογον τὸ 10 δὲ ἵππος· περιέχεται γάρ ἐν τῷ ἀλόγῳ καὶ ὁ ἵππος· οὔτε γάρ ἀντιδιαιρεῖται τῷ περιέχοντι τὸ περιεχόμενον. λέγομεν δὲ τοῦ ζώου τὸ μὲν 15 ἄλογον εἶναι τὸ δὲ λογικόν, ἐπειδὴ ἵσην ἀπόστασιν τοῦ γένους ἀφεστηκότα ταῦτα οὐδέτερον ἐν ἑτέρῳ περιέχεται. ἐνταῦθα μέντοι γε ἡ δευτέρα οὐσία 20 τὴν πρώτην περιέχει· περιεκτικὸν γάρ τὸ εἶδος τῶν ἀτόμων καὶ ἔτι μᾶλλον τὸ γένος. οὐκ ἄρα ως γένος εἰς εἴδη διεῖλε τὴν οὐσίαν εἰς πρώτην καὶ δεύτεραν. ἀλλὰ μὴν οὔτε ως ὅλον εἰς μέρη οὔτε ὅμοιομερῆ 25 10 οὔτε ἀνομοιομερῆ· οὐδὲ γάρ οἶον τε ἐν ταύτῃ τῇ διαιρέσει ἀντιδιαιρεῖν 20 τῷ ὅλῳ τὸ μέρος, ἀλλὰ τὰ μέρη τοῖς μέρεσιν· οὐδὲ γάρ λέγομεν ‘τῆς χειρὸς τὸ μέν ἔστι χεὶρ τὸ δὲ δάκτυλος’· περιέχεται γάρ ἐν τῇ χειρὶ καὶ ὁ δάκτυλος. ἐνταῦθα δὲ τῷ ὅλῳ τὸ μέρος ἀντιδιαιρεῖται· καὶ γάρ περιέχεται ἐν τῇ πρώτῃ καὶ ἡ δευτέρα. ἄλλως τε ἐπὶ τῶν ως ἀνομοιομερῶν 25 15 οὐσίαρουμένων οὐ μεταδίδωσι τὸ ὅλον τῷ οἰκείῳ μέρει τοῦ ὀνόματος, ὥσπερ ἔχει ἐπὶ τοῦ προσώπου· οὐ γάρ τὸ μέρος, εἰ τύχοι τὸ στόμα, λέγεται πρόσωπον. ἐνταῦθα δὲ ἔκατερον τῶν μερῶν τῷ τοῦ ὅλου ὀνόματι οὐσία κέκληται. πάλιν τὰ ως ὅμοιομερῆ διαιρούμενα τὴν τοῦ ὅλου ἔχουσιν 30 20 ὀνομασίαν καὶ τὸν ὄρισμόν, ως ἐπὶ τῆς | σαρκός· ὅμοίως γάρ τὸ τῆς 44^v σαρκὸς μέρος σὰρξ κέκληται καὶ τὸν ὄρισμὸν δὲ τὸν τῆς σαρκὸς ἐπιδέχεται. ἐνταῦθα δὲ εἰ καὶ κοινωνεῖ ἡ πρώτη τῇ δευτέρᾳ κατὰ τούνομα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατὰ τὸν ὄρισμόν· οὐ γάρ ἔνα ὄρισμὸν ἀποδώσεις ζώου ἡ ἀν- 5 θρώπου καὶ Σωκράτους· ὅλως γάρ τῶν καθ' ἔκαστον οὐδὲ ὄρισμὸς ἔστιν, ἀνθρώπου δὲ καὶ ζώου ἔστιν ὄρισμός. οὐκοῦν οὐδὲ ως ὅλον εἰς μέρη 25 20 διέργηται ἡ οὐσία οὔτε εἰς ἀνομοιομερῆ οὔτε εἰς ὅμοιομερῆ. ἀλλ' οὐδὲ ως ὄμώνυμος φωνὴ εἰς διάφορα σημαίνομενα· ἡ γάρ τοιαύτη διαιρέσις 10 τοῦ ὀνόματος μεταδιδοῦσα μόνον τοῦ αὐτοῦ τοῖς τημάσι τῆς τοῦ πράγματος κοινωνίας οὐ μεταδίδωσιν, ως ἀνθρωπὸς ὁ ἀληθινός τε καὶ ὁ γεγραμμένος. ἐνταῦθα μέντοι γε ἔστι τις κοινωνία τῆς τε πρώτης καὶ τῆς 30 20 δευτέρας οὐσίας καὶ κατὰ τὸν ὄρισμόν· κοινὸν γάρ ἐπ' ἀμφοῖν τὸ μὴ ἐν 15 ὑποκειμένῳ εἶναι. τί οὖν φαμεν; ὅτι οὐκ ἔστι διαιρέσις ὅλως ἡ ἐνταῦθα ἡμῖν παραδιδομένη, τάξις δὲ μόνη τῶν ἀπηριθμημένων, ως εἰ τις λέγει τῶν ἀρχῶν τοῦ λόγου τὰ μὲν εἶναι στοιχεῖα τὰ δὲ συλλαβᾶς τὰ δὲ ὀνοματα καὶ ῥήματα, ἡ τινων ἀνθρώπων ἐφεξῆς καθημένων τὸν μὲν εἶναι 20

1 εἰς αὐτὰ πάλιν] πάλιν κατὰ ταῦτα F: ταῦτα πάλιν (εἰς om.) a γένηται Ca 3 ἐν om. C οὔτε] αν οὐδὲ? 4 τῷ] τὸ F δὲ ὅτι C 5 ἐπεὶ C ἵσην] κατὰ C
6 γε om. Ca 9 pr. οὔτε] αν οὐδὲ? 9. 10 οὔτε ὅμ. οὔτε ἀνομ.] ἔστιν ἡδε ἡ διαιρέσις
οὔτε τῶν ως ὅμοιομερῶν οὔτε μὴν ως ἀνομοιομερῶν F 13 καὶ γάρ καὶ F 14 τῷ
πρώτῳ C ἡ om. F τε καὶ C ἀνομοίων F 15. 16 ως περιέγει C
16 τῷ προσώπῳ C 17 τῶν μερῶν om. C 21 κοινωνοί Ca 23 ἔκαστα Ca
24 ὄρ. ἔστιν coll. F 25 διαιρεῖται Ca οὔτε (prius)] ὥστε F 27 μόνου C:
om. a 28 ὁ (alt.) om. F 29 τε om. C alt. τῆς om. Ca 30 μὴ om. C
31 ὅλ. διαιρ. coll. a 32 ἡμῖν om. F λέγοι C 33 post συλλαβᾶς add. τὰ δὲ λέξεις a

πρῶτον λέγει τὸν δὲ δεύτερον· τάξεως γάρ ἐστιν, οὐδὲ οἰαιρέσεως τὸ τοι- 44^ν
οῦτον.

p. 2 a 14 Ἐν οἷς εἶδεσιν αἱ πρῶται οὐσίαι λεγόμεναι ὑπάρχουσι.

Διὰ τί μὴ εἶπε 'δεύτεραι δὲ οὐσίαι λέγονται τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη τὰ
5 καθόλου', ἀλλὰ εἶπεν ἐν οἷς εἶδεσιν αἱ πρῶται οὐσίαι λεγόμεναι 25
ὑπάρχουσιν; ἐροῦμεν δτι πάνυ ἀκριβῶς· εἰ γάρ εἶπε τὰ γένη καὶ τὰ
εἶδη, ἐπειδήπερ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις εἰσὶ γένη καὶ εἶδη (οἷον ἐν
τῷ ποιῷ γένος τὸ χρῆμα εἶδος δὲ τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν), εἴχομεν ὑπολαμ-
βάνειν τὰς δευτέρας οὐσίας εἶναι καὶ ἐν τοῖς συμβεβηκόσι. Ω̄δὲ τοῦτο οὐ 30
10 τὰ τυχόντα εἶδη | εἶπεν, ἀλλ' ἐν οἷς εἶδεσιν εὑρίσκονται αἱ πρῶται οὐ- 45^τ
σίαι. σημειωτέον δὲ κάνταῦθα δτι ἂ μὲν οὐκ ἔξ οἰκείας δόξης προφέρε-
ται, εἶπε λέγονται (δεύτεραι γάρ φησιν οὐσίαι λεγονται, οὐκ εἶπεν
'ὑπάρχουσιν'), ἂ δὲ δοκεῖ αὐτῷ, οὐκ εἶπεν λέγονται, ἀλλ' ὑπάρχουσιν.
ἐν οἷς γάρ εἶδεσι φησιν αἱ πρῶται οὐσίαι λεγόμεναι ὑπάρχουσι
15 (καὶ οὐ μόνον ἐπὶ τῶν δευτέρων εἶπε τὸ λέγονται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν πρώ-
τῶν· αἱ πρῶται γάρ φησιν οὐσίαι λεγόμεναι), δοκεῖ δὲ αὐτῷ ἐν τοῖς
εἶδεσι καὶ γένεσιν ὑπάρχειν τὰς πρώτας οὐσίας ὡς ἐν καθολικωτέροις,
πλὴν δυνατὸν λαβεῖν καὶ τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη ὡς ἐν ἀτόμοις ὑπάρχοντα.
ὅταν μὲν γάρ ὡς κοινότητας αὐτὰ λάβωμεν, τότε εἰσὶ καθολικώτερα ἀτε-
20 δὴ ἐν αὐτοῖς τὰ ἀτομα περιέχοντα, ὅταν μέντοι τὸ ἐν Πλάτωνι ἡ Σωκρά-
τει λάβωμεν γένος ἡ εἶδος, τότε ὡς στοιχεῖα αὐτὰ λαμβάνοντες τῶν ἀτό- 15
μων ἐν τοῖς ἀτόμοις φήσομεν αὐτὰ περιέχεσθαι ὡς μέρη ἐν ὅλοις.

p. 2 a 19 Φανερὸν δὲ ἐκ τῶν εἰρημένων δτι τῶν καθ' ὑποκει-
μένου λεγομένων ἀναγκαῖον καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸν λόγον κατηγο-
ρεῖσθαι τοῦ ὑποκειμένου. |

25

Βούλεται μὲν οὖν ἐντεῦθεν ἔξυμνησαι τὴν πρώτην οὐσίαν καὶ δεῖξαι 45^ν
δτι καλῶς πρώτως εἶναι οὐσία εἴρηται καὶ κυριώτατα καὶ μάλιστα,
διότι αὗτη μὲν οὐδενὸς τῶν μετ' αὐτὴν δεῖται, πάντα δὲ τὰ μετὰ τὴν
πρώτην οὐσίαν δεῖται ἔκεινης, τὰ μὲν εἰς ὅπαρξιν τὰ δὲ εἰς κατηγορίαν. ὁ

1 λέγοι F 3 πρώτως C Arist. (cf. v. 5. 14) λεγ. οὐσ. coll. F 4 τί δὲ μὴ a
δὲ om. Ca τὰ εἶδη καὶ τὰ γένη coll. Fa 4 τὰ (ante καθόλου) om. Fa 5 πρώτως
Arist. λεγ. οὐσ. coll. Ca 6 post ὑπάρχ. continuat usque ad ζῆτον (2 a 19) C
ἐρ.] λέγομεν οὖν C post ἀκρ. addl. εἶπε τὸ ἐν οἷς εἶδεσιν αἱ πρῶται λεγόμεναι οὐσίαι
ὑπάρχουσι C εἰ γάρ εἶπε] εἶπε γάρ C 7 pr. καὶ Vind. 10: om. CfFa κατη-
γορίαις om. F 9 εἶναι καὶ om. C 10 εἶδη iter. a 11. 12 προσφέρ. Fa
12. 13 οὐκ εἶπεν ὑπάρχουσιν om. a (fort. recte) 13 ἡ δὲ ἔξ οἰκείας δόξης προσφέρει,
οὐ λέγει τὸ λέγ. a 14 ἐν—ὑπάρχουσι om. F post εἶδεσι addl. λέγονται C
17 ante ὑπάρχ. addl. ἐμπειρέχεσθαι F 18 post πλὴν addl. ὡς εἴρηται a 20 μέντοι]
δὲ F τὸ] τῷ F 21 λαβόντες F 23 alt. τῶν om. F 24 λεγ.] κατηγορού-
μένων F λόγον] δρισμὸν F 26 μὲν οὖν om. C ἐνταῦθα a

μὲν οὖν σκοπὸς οὗτος· προλαμβάνει δὲ ταῦτα εἰς κατασκευὴν τοῦ προτε- 45^v
 θέντος καὶ φησιν ὅτι ἔκ τῶν εἰρημένων δῆλον ἐστιν ὅτι τῶν καθ' ὑποκει-
 μένου κατηγορουμένων ἀναγκαῖον καὶ τούτοις λόγον κατηγορεῖσθαι
 τοῦ ὑποκειμένου. ποίων εἰρημένων; ἢ δῆλον ὅτι τῶν ἀνωτέρω αὐτῷ λεγο-
 5 μένων περὶ τῶν καθ' ὑποκειμένου, ἐν οἷς ἔλεγεν ὅτι “ὅταν ἔτερον καθ' 25
 ἔτερου κατηγορῆται ως καθ' ὑποκειμένου, οὐσα κατὰ τοῦ κατηγορουμένου
 λέγεται, πάντα καὶ κατὰ τοῦ ὑποκειμένου ἥτις θεται”. ἐξυγῆσαι δὲ βιο-
 λόμενος, ως εἶπον, τὴν πρώτην οὐσίαν ταῦτα προλαμβάνει ὅτι τὰ καθ' ὑπο-
 κειμένου κατηγορούμενα καὶ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ὄρισμοῦ μεταδιδόσαι 30
 10 τοῖς ὑποκειμένοις, | τὰ δὲ ἐν ὑποκειμένοις ὄντα ἐν αὐτοῖς μὲν τὸ εἶναι ἔχει 46^r
 ἢ τοῦ ὀνόματος δὲ μόνου μεταδιδόσαι τοῖς ὑποκειμένοις ἢ οὔτε τοῦ ὀνό-
 ματος οὔτε τοῦ ὄρισμοῦ. κατηγοροῦνται δὲ πάντα κατὰ τῆς πρώτης οὐσίας
 τὰ παρ' αὐτήν· οὐκοῦν αἱ πρῶται οὐσίαι πᾶσι τοῖς παρ' αὐτὰς χρείαν 5
 παρέχουσι, τοῖς μὲν πρὸς ὅπαρξιν τοῖς δὲ πρὸς κατηγορίαν· πάντα γάρ τὰ
 15 παρὰ τὴν πρώτην οὐσίαν ἥτοι καθ' ὑποκειμένης αὐτῆς λέγονται, ἀ καὶ τοῦ
 ὀνόματος αὐτῆς μεταδιδώσι καὶ τοῦ ὄρισμοῦ, ὥσπερ εἰσὶ τὰ γένη καὶ τὰ
 εἰδη· ταῦτα γάρ συνωνύμως αὐτῆς κατηγορεῖται· καὶ γάρ καὶ τοῦ ὀνόματος
 20 τοῦ αὐτοῦ μετέχει ἢ πρώτη οὐσία (ό γάρ Σωκράτης καὶ ἄνθρωπος
 καὶ ζῷον λέγεται) καὶ τοῦ ὄρισμοῦ τούτων μετέχει· ἐστι γάρ καὶ οὐσία 15
 25 ἔμψυχος αἰσθητικὴ καὶ ζῷον λογικὸν θνητόν. τὰ δὲ λοιπὰ τὰ παρὰ τὴν
 οὐσίαν, λέγω δὲ τὰ συμβεβηκότα, ἀπερ τῇ πρώτῃ οὐσίᾳ ἐν ὑποκειμένῳ
 ἐστί, τοῦ μὲν ὄρισμοῦ οὐδέποτε αὐτῇ μεταδιδωσιν, ἐνίοτε δὲ τοῦ ὀνόματος
 μόνου· ἡ γάρ λευκότης ἐν τῷ σώματι ἐστι καὶ τοῦ μὲν ὄρισμοῦ οὐδέποτε 20
 τῷ σώματι μεταδιδωσιν (οὐ γάρ ἀν εἴποιμεν τὸ σῶμα χρῶμα εἶναι δια-
 25 κριτικὸν ὄψεως, ἀλλ' εἰ ἄρα, τριχὴ διαστατὸν δεκτικὸν χρώματος διακριτι-
 κοῦ ὄψεως), τοῦ μέντοι ὀνόματος μεταδιδώσι· λέγομεν γάρ λευκὸν σῶμα.
 ἡ δὲ ἀρετὴ οὔτε τοῦ ὀνόματος οὔτε τοῦ ὄρισμοῦ μεταδιδωσι τῷ ὑποκει-
 30 μένῳ· οὐ γάρ λέγεται ἀρεταῖος ὁ ἀρετῆς μετέχων, ἀλλὰ σπουδαῖος. τῶν
 τοῦ ὀνόματος μεταδιδόντων τὰ μὲν ὄμωνύμως μεταδιδωσιν, ἀπερ ἐστὶ καὶ

1. 8 προλαμβ. a: παραλαμβ. C: προσλαμβ. F	1 ταῦτα] τὰ F	2. 3 δῆλον—κατη-	
post λόγον coll. C	5 τῶν καθ' ὑποκ.] γενῶν F	γενῶν F	
om. F (cf. p. 1b 10)	ὅτι om. a	ἐν οἷς ἔλεγεν	
	6 κατηγορεῖται F	οὐσία	
τὰ F	7 ταῦτα πάν-	τα πάντα F	
8 τὴν πρ. ως εἶπον coll. a	10 ἔχειν C	11 pr. ἢ om. F	
δὲ iter. F	13 χρείας C	14 εἰς ὅπαρξιν F	15 ὑποκειμένου Ca
16 μεταδιδόσαι Ca	17 αὐτῶν F	κατηγοροῦνται C	18 post οὐσία
add. οἷον ὁ καθόλου ἄνθρωπος λέγεται κατὰ σωκράτους καὶ μεταδιδώσι καὶ τοῦ ὀνόματος			add. οἷον ὁ καθόλου ἄνθρωπος λέγεται κατὰ σωκράτους καὶ μεταδιδώσι καὶ τοῦ ὀνόματος
καὶ τοῦ ὄρισμοῦ a	18. 19 καὶ γάρ καὶ ἄνθρ. λέγ. ὁ σωκρ. καὶ ζ. C		καὶ τοῦ ὄρισμοῦ a
19 λέγ. καὶ ζ. coll. a	ἐστι] ὅθεν C	20 καὶ θνητόν C	παρὰ]
περὶ C	21 δὲ] δὴ a	corrigas ὑποκειμένη	22 εἰσι.. μεταδιδόσαιν C
24 post μεταδιδ. add. ἐνίοτε δὲ τοῦ ὀνόματος μόνου C		εἰναι χρ. coll. a	25 εἰ]
ἡ F	διαστ. τρ. coll. F	25. 26 διακριτικὸν C	27 ἡ δὲ ἀρετὴ]
οὐκ ἀεὶ δέ. ίδοὺ γάρ ἡ ἀρετή. ἡ δὲ ἀρετὴ a: ιστέον δὲ ὅτι οὐκ ἀεὶ. ίδοὺ γάρ ἡ ἀρετὴ			Ammon., quae hic ponere opus non est
om. C	τῶν utrobique om. F		28 οὐ—σπουδαῖος
τῶν δὲ a (τῶν—τοιαῦτα 57,5 fort. subdita)		29 μεταδιδόσαιν F	

σπάνια, τὰ δὲ παρωνύμως· ὁμωνύμως μὲν ὡς ἡ γραμματικὴ γύνη ἀπὸ 46^r τῆς γραμματικῆς καὶ | ἡ μουσικὴ ἀπὸ τῆς μουσικῆς, παρωνύμως δέ, ἀπερ 46^v καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ εἰσιν, ὡς ἀπὸ τῆς ἀνδρείας ὁ ἀνδρεῖος καὶ ἀπὸ τῆς γραμματικῆς ὁ γραμματικὸς καὶ ἀπὸ τῆς λευκότητος ὁ λευκὸς καὶ ὅσα 5 τοιαῦτα.

p. 2a34 "Ἡτοι καθ' ὑποκειμένων λέγεται τῶν πρώτων οὐσιῶν. 5

Καλῶς εἶπε τὸ λέγεται· οὐ γάρ δέεται τὰ καθόλου τῶν μερικῶν, 10 ἵνα ὑποστῇ, ἀλλ' ἵνα κατ' ἔκεινων κατηγορηθῇ.

p. 2a35 "Η ἐν ὑποκειμέναις αὐταῖς ἐστι.

10 Καλῶς εἶπε τὸ ἐστί· τὰ γάρ συμβεβηκότα ἐν ταῖς μερικαῖς οὐσίαις τὸ εἶναι ἔχει.

p. 2a35 Φανερὸν δὲ ἐκ τῶν καθ' ἔκαστα προχειριζομένων. 10

Δι' ἐπαγωγῆς βούλεται πιστώσασθαι, ἐπειδὴ καθολικῷ οὐκ ἥδυνατο λόγῳ, ὅτι τὰ ἄλλα πάντα τὰ παρὰ τὴν πρώτην οὐσίαν ἢτοι καθ' ὑποκειμένου αὐτῆς λέγεται ἡ ἐν ὑποκειμένῳ αὐτῇ ἐστι. δείκνυσι δὲ οὐκ ἐπὶ τῶν εἰδῶν ποιούμενος τὸν λόγον (ταῦτα γάρ πᾶσιν ἐναργῆ ὅτι κατὰ τῶν 15 ἀτόμων κατηγοροῦνται· ἀμέλει ἔστιν ὅτε τοῦ κυρίου ἀποροῦντες δνόματος ἐκ τοῦ εἰδούς καλοῦμεν αὐτὰ τὰ ἄτομα λέγοντες 'τὸν ἄνθρωπον ἔκεινον καλέσον'), ἀλλ' ἐπὶ τῶν γενῶν ποιεῖται τὴν ἀπόδειξιν διὰ μέσων τῶν εἰδῶν· 20 εἰ γάρ ἐδείχθη ὅτι τὰ ὡς καθ' ὑποκειμένου κατηγορούμενα ὅσα κατὰ τοῦ 25 κατηγορούμενου λέγεται ὡς καθ' ὑποκειμένου, ταῦτα καὶ κατὰ τοῦ ὑποκειμένου τούτῳ λέγεται, κατηγορεῖται δὲ κατὰ τοῦ ἀτόμου τὸ εἶδος ὡς καθ' ὑποκειμένου, τούτου δὲ πάλιν τὸ γένος, ὄμοιογουμένως τὸ γένος καὶ κατὰ 30 τοῦ ἀτόμου κατηγορηθῆσεται, οἷον εἰ Σωκράτους ὁ ἄνθρωπος, ἀνθρώπου 35 δὲ τὸ ζῷον, οὐκοῦν καὶ Σωκράτους τὸ ζῷον. ὄμοίως καὶ ἐπὶ τῶν συμβεβηκότων ποιεῖ· οὐ γάρ δείκνυσιν ὅτι τὸ λευκὸν ὑπάρχει τοῖς σώμασιν ἡ τὸ μέλαν (τοῦτο γάρ ἐναργές), ἀλλ' ὅτι τὸ χρῶμα ὑπάρχει ἐν σώμασι· 40 εἰ γάρ ὄμοιογηται ὅτι πᾶν χρῶμα ἐν σώματι | ἔχει τὸ εἶναι, οὐκοῦν 47^r ὄμοιογηθῆσεται ὅτι καὶ ἐν τοῖς κατὰ μέρος σώμασιν ὑπάρχει· τὸ γάρ 47^v ἀπλῶς σῶμα τῶν κατὰ μέρος κατηγορεῖται σωμάτων· εἰ τοίνυν τὸ χρῶμα 50 ἐν σώματι, τὸ δὲ σῶμα τῶν κατὰ μέρος σωμάτων, καὶ τὸ χρῶμα ἄρα

3 καὶ (prius) om. C	4 ὁ (ante λευκός) om. C	7 post εἶπε addl. τῶν πρώτων οὐσιῶν F
	δεῖται α	9 ὑποκειμένῳ C
12 φαν. δὲ] φαν. C: φαν. δὲ τοῦτο α: τοῦτο δὲ φαν. Arist.		14. 15 corrigas ὑποκειμένης et ὑποκειμένη
τούτου δὲ C	15 λέγονται α	19 καλέσον α: καλέσαι CF
om. C	27 ἐν] τῷ C	28 καὶ τοῖν μέρει α:

τῶν κατὰ μέρος κατηγορηθῆσεται, διότι ἐπὶ πάντων τῶν καθ' ὑποκειμένου 47^τ λεγομένων ὅσα κατὰ τοῦ κατηγορουμένου λέγεται, ταῦτα καὶ κατὰ τοῦ ὑποκειμένου τούτῳ ῥηθῆσεται.

p. 2b5 Μὴ οὖσῶν οὕν τῶν πρώτων οὐσιῶν ἀδύνατον τῶν 5 ἄλλων τι εἶναι· πάντα γάρ τὰ ἄλλα ἦτοι καθ' ὑποκειμένων τούτων λέγεται ἢ ἐν ὑποκειμέναις αὐταῖς ἐστιν.

'Ορᾶς ως εἰκότως προέλαβε τὰ εἰρημένα ἐγκώμιον βουλόμενος εἰπεῖν 30 τῆς πρώτης οὐσίας· τῶν γάρ παρ' αὐτήν, φησί, πάντων ἦτοι καθόλου 47^ν οὐσιῶν οὖσῶν ἦτοι συμβεβηκότων πᾶσι χρείαν παρεχομένη, ως πολλάκις 10 εἴρηται, ἀναιρεθεῖσα συνανεῖλεν ἔαυτῇ τὰ παρ' ἔαυτὴν πάντα· ἀναιρεθεῖσης γάρ τῆς πρώτης οὐσίας τὰ συμβεβηκότα ἐν τινι ὑποστῆναι οὐκ ἔχοντα 5 συνανήρηται, ώσαύτως δὲ καὶ τὰ καθόλου μὴ ἔχοντα κατά τινων κατηγορηθῆναι. καθόλου δὲ λέγομεν κατηγορεῖσθαι οὐ τὰ πρὸ τῶν πολλῶν, ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἐν τοῖς πολλοῖς· καὶ ταῦτα μὲν γάρ συναναιρεῖται ὅμοιογου- 15 μένως ταῖς πρώταις οὐσίαις· οὐ γάρ ἔστι τὸ ζῆν καθ' ἔαυτὸν ἐν ὑπάρξει, 10 δὲ μήτε ἄνθρωπός ἔστι μήτε Πλάτων μήτε τις τῶν κατὰ μέρος ἀνθρώπων· ἐν γάρ τοῖς πολλοῖς καὶ καθ' ἔκαστον τὰ κοινὰ θεωρεῖται. οὐ μέντοι ταῦτα κατηγορεῖσθαι εἰώθασι τῶν ἀτόμων (αὐτὸν γάρ τοι ἔαυτοῦ οὐδὲν κατηγορεῖται), μόνα δὲ εἰώθασι κατηγορεῖσθαι τῶν ἀτόμων τὰ ἐπὶ τοῖς 15 πολλοῖς καὶ ἐννοηματικά· τὴν γάρ ἔννοιαν ἣν ἔχουμεν περὶ τῶν πραγμάτων ταύτην εἰώθαμεν καὶ κατηγορεῖν αὐτῶν. ἀπέρ καὶ αὐτὰ τῶν μερικῶν ἀναιρεθέντων συναναιρεῖται· τῶν γάρ πραγμάτων μὴ ὄντων οὐδὲ ἀν περὶ αὐτῶν ὑπάρξαιεν ἔννοιαι· μὴ οὖσῶν οὕν τῶν μερικῶν οὐσιῶν οὐδὲ 20 τὰ καθόλου ἔσται οὐδὲ τὰ συμβεβηκότα· εἰκότως οὕν αἱ μερικαὶ οὐσίαι

1 ante pr. τῶν add. κατὰ Ca alt. τῶν om. F 3 τούτῳ om. a post ῥηθῆσεται add. ex Marc. 217 Διὰ τί εἰπε τὸ χρῶμα ἐν σώματι; οὔκον καὶ ἐν τινι σώματι· εἰ γάρ μὴ ἐν τινι σώματι, οὐδὲ ἐν σώματι ὅλως, ὅτι κυρίως ἐν τῷ μερικῷ σώματι εἰσι καὶ τὸ καθόλου λευκόν καὶ τὸ μερικόν. εἰ δὲ λέγοις, τίνι διακρίνοιμεν αὐτά, αἰσθητοῖς μὲν οὐχὶ νοητοῖς δὲ δρυμαλμοῖς. καὶ λοιπὸν τί; χρώματα ἔσονται; οὐχὶ· ως γάρ συμπληρωτικὸν ὃν τὸ καθόλου οὐ συναριθμεῖται τῷ μερικῷ χρώματι· οὐδὲν γάρ συμπληρωτικὸν συναριθμεῖται τούτῳ, οὗ ἔστι συμπληρωτικόν· ὡσπερ γάρ δὲ ἐν σκιαγραφίᾳ ἄνθρωπος καὶ δὲ χρωματουργηθεὶς οὔτε δύο νοοῦνται ἄνθρωποι οὔτε δὲ συμπληρωτικὸς ὃν συναριθμεῖται, ἀλλ' δὲ μέν ἔστι κοινὸς δὲ σκιαγραφούμενος δὲ μερικὸς καὶ εἰς ἀμφότερα, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ καθόλου ἄνθρωπου καὶ τοῦ σωκράτους. Ἰστέον γάρ ὅτι ὡσπερ δὲ ζωγράφος ποιεῖ πρῶτον κοινὸν ἄνθρωπον ἐν σκιαγραφίᾳ, εἰτα χρωματουργῶν ἄγει εἰς τὸ ποιῆσαι σωκράτην ἢ πλάτωνα, οὕτως δὲ καθόλου ἄνθρωπος πρῶτος ὃν διαπλαττόμενος γίνεται σωκράτης ἢ πλάτων· ἢ γάρ φύσις ἀπλῶς ἄνθρωπον ποιεῖ, οὐ σωκράτην ἢ πλάτωνα α 5. 6 πάντα—ἔστιν om. Bekker. (cf. p. 59,1. 2) 5 τὰ δὲ ἄλλα πάντα α 5. 6 ὑποκειμένου λέγεται τῶν πρώτων οὐσιῶν ἢ ἐν ὑποκειμένῳ α 8 τῆς οὐσίας τῆς πρ. F ἥτοι] ὅσα C 10 εἴρηται] p. 56,13 ante ἀναιρεθεῖσα add. ἡ πρώτη οὐσία α 12. 13 κατηγορηθῆναι ex Ammon. correxi: κατηγορηθῆ CF: κατηγορηθείη α 13 πρὸ τῶν] ἐν τοῖς τῶν (sic) C 15 τὸ ζῶν] τι ζώου α 17 ἔκαστα C μέντοι γε α 18 ταῦτα] πάντα C 18. 19 αὐτὸν—ἀτόμων om. C 18 τοι] τι α 20 ἡν ἔχομεν] τὴν μὲν C 21 pr. καὶ om. Ca 23 ὑπάρξειν F

πρῶται λέγονται. καλῶς δὲ πάλιν κάνταῦθα ἐν μὲν τοῖς καθόλου τὸ 47°
λέγεται ἔταξεν, ἐν δὲ τοῖς συμβεβηκόσι τὸ ἐστί.

p. 267 Τῶν δὲ δευτέρων οὐσιῶν μᾶλλον οὐσία τὸ εἶδος τοῦ 25
γένους.

5 Σύγκρισιν ποιεῖται τῶν δευτέρων οὐσιῶν πρὸς ἀλλήλας, τοῦ τε εἰδούς
καὶ τοῦ γένους, καὶ φησὶ μᾶλλον εἶναι οὐσίαν τὸ εἶδος τοῦ γένους, καὶ
δείκνυσι τοῦτο δύο ἐπιχειρημάτων, ἐνὸς μὲν ἀπὸ τῆς σχέσεως τῆς 30
πρὸς τὴν | πρώτην οὐσίαν, τοῦτ' ἐστι τῆς ἐγγύτητος τῆς πρὸς αὐτήν, 48°
ἕτερου δὲ ἀπὸ τῆς ἀναλογίας. καὶ ἀπὸ μὲν τῆς σχέσεως τῆς πρὸς τὴν
10 πρώτην οὐσίαν, δτι ἐγγύτερον τὸ εἶδος τῆς πρώτης οὐσίας, τοῦτ' ἐστι τῶν
ἀτόμων, ἥπερ τὸ γένος· ἐκ δὲ τῆς ἀναλογίας, δτι ὡς ἔχει ἡ πρώτη 5
οὐσία πρὸς τὸ εἶδος, οὗτῳ τὸ εἶδος πρὸς τὸ γένος· εἰ γάρ πρώτην αὐτὴν
ἐκαλέσαμεν, διότι πᾶσι τοῖς μετ' αὐτὴν χρείαν παρέχει, τοῖς μὲν πρὸς
5παρέιν τοῖς δὲ πρὸς κατηγορίαν, εἰκότως καὶ τὸ εἶδος μᾶλλον οὐσία τοῦ
15 γένους κληθῆσεται ὑποκείμενον αὐτῷ πρὸς κατηγορίαν· μὴ δύτος γάρ 10
εἰδούς οὐκ ἔχει τὸ γένος κατά τινος κατηγορηθῆναι· διὰ μέσου γάρ
αὐτοῦ καὶ τῶν ἀτόμων κατηγορεῖται.

p. 268 Ἐὰν γάρ ἀποδιδῷ τις τὴν πρώτην οὐσίαν τί ἐστι,
γνωριμώτερον καὶ οἰκειότερον ἀποδώσει τὸ εἶδος ἀποδιδοὺς ἦ
20 τὸ γέγος. 15

Τοῦτο τὸ ἐκ τῆς σχέσεως ἐπιχειρημα· Ἐὰν γάρ ἀποδιδῶμεν, φησί, 20
τί ἐστι Σωκράτης, ὑγιῶς μὲν λέγομεν καὶ ἄνθρωπον ἀποδιδόντες καὶ ζῶον,
οἰκειότερον δὲ ἄνθρωπον ἥπερ ζῶον ἀποκριθέντες· τὸ γάρ ζῶον εἰπόντες
οὐκ ἐσημάναμεν εἴτε λογικὸν εἴτε ἄλογον καὶ εἴτε θυητὸν εἴτε ἀθάνατον,
25 ἄνθρωπον δὲ ἀποκριθέντες προσεχέστερον τὴν φύσιν αὐτοῦ ἀποδώσομεν. 25

p. 2612 Τὸ μὲν γάρ ἕδιον μᾶλλον τοῦ τινὸς ἀνθρώπου τὸ δὲ
κοινότερον.

Τοῦ γάρ Σωκράτους ἕδιον ἐστι μᾶλλον τὸ ἄνθρωπον εἶναι, τὸ δὲ
ζῶον κοινότερόν ἐστι· καὶ γάρ κατὰ ἄλλων πλειόνων εἶδον.

1 κάντεῦθεν C μὲν γάρ C 14. 15 τοῦ εἰδούς .. τὸ γένος C 16 κατηγο-
ρηθῆ Ca 17 αὐτῶν F 18 ἀποδῶ C 19 ἥπερ Arist. 21 ἀποδιδῶμεν Paris.
2051: ἀποδώσωμεν Cf a 23 δὲ om. C

p. 2b15 "Ετι αἱ πρῶται οὐσίαι διὰ τὸ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ὑπο-| 48r
κεῖσθαι καὶ τὰ ἄλλα πάντα κατὰ τούτων κατηγορεῖσθαι ἦ ἐν 48v
αὐταῖς εἶναι διὰ τοῦτο μάλιστα οὐσίαι πρῶται λέγονται. ὡς δέ
γε αἱ πρῶται οὐσίαι πρὸς τὰ ἄλλα πάντα ἔχουσιν, οὗτω καὶ τὸ
5 εἶδος πρὸς τὸ γένος ἔχει.

Τοῦτο τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα τὸ ἐκ τῆς ἀναλογίας· ὡς γὰρ ἔχουσι,
φησύν, αἱ πρῶται οὐσίαι πρὸς τὰ παρ' αὐτάς. τοῖς μὲν πρὸς ὅπαρξιν ὑπο- 10
κείμεναι τοῖς δὲ πρὸς κατηγορίαν, οὗτως ἔχουσι τὰ εἰδη πρὸς τὰ γένη
ὑποκείμενα αὐτοῖς πρὸς κατηγορίαν· τὰ δὲ γένη οὐκέτι τοῖς εἶδεσιν ὑπό-
10 κείνται· ὅστε εἰκότως μᾶλλον οὐσίαι τὰ εἰδη. ἀκριβῶς δὲ προσέμηκε
καὶ πάντα τὰ ἄλλα κατὰ τούτων κατηγορεῖσθαι ἦ ἐν ταύταις 15
εἶναι· αἱ γὰρ πρῶται οὐσίαι ὑπόκεινται πᾶσιν, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως· τοῖς μὲν
γὰρ πρὸς ὅπαρξιν, τοῦτ' ἔστι τοῖς συμβεβηκόσι, τοῖς δὲ πρὸς κατηγορίαν,
τοῦτ' ἔστι ταῖς καθόλου οὐσίαις. ἀπορήσεις δ' ἂν τις διὰ τί τὸ εἶδος οὐκ
15 εἴπει δευτέραν οὐσίαν, τρίτην δὲ τὸ γένος. λέγομεν θεὶ διὰ μίαν καὶ τὴν 20
αὐτὴν αἰτίαν καλέσας ταύτας δευτέρας οὐσίας, λέγω δὴ διὰ τὸ δέεσθαι τῆς
πρώτης πρὸς κατηγορίαν, οὐκ ἡβουλήθη τούτων ἐπιδιαιρέσιν ποιήσασθαι,
ἀλλ' ἡρκέσθη σύγκρισιν μόνον αὐτῶν ποιῆσαι καὶ τὴν μὲν εἰπεῖν μᾶλλον
τὴν δὲ ηττον οὐσίαν. 25

20 p. 2b22 Αὐτῶν δὲ τῶν εἰδῶν δσα μή ἔστι γένη οὐδὲν μᾶλλον
ἔτερον ἔτερου οὐσία ἔστι· |

Ποιησάμενος τὴν κατὰ βάθος τῶν οὐσιῶν διαιρέσιν, τοῦτ' ἔστι τὴν 49r
ἀπὸ τῶν ἀτόμων ἐπὶ τὸ εἶδος καὶ ἀπὸ τούτου ἐπὶ τὸ γένος, καὶ εἰπὼν τὴν
μὲν εἶναι πρώτην τὴν δὲ δευτέραν, τῆς δὲ δευτέρας τὴν μὲν μᾶλλον οὐσίαν 5
τὴν δὲ ηττον, νῦν ποιεῖται τὴν κατὰ πλάτος αὐτῶν διαιρέσιν καὶ παραβο-
λήν, λέγω δὴ εἶδους πρὸς εἶδος καὶ ἀτόμου πρὸς ἀτομον. καὶ καλῶς
εἴπεν δσα μή ἔστι γένη, ἵνα μὴ παραβάλῃς τὰ ὑπάλληλα εἰδη καὶ τὰ
εἰδικώτατα οἷον ζῷον καὶ ἄνθρωπον. ἀλλὰ ἐκεῖνά φησι δεῖν παραβάλλειν 10
τὰ τὴν αὐτὴν ἀπόστασιν τῶν γενῶν ἀφεστηκότα ἦ τῶν ἀτόμων, οἷον ἄνθρω-
πον καὶ ἵππον ἦ βοῦν· ταῦτα γάρ, φησίν, οὐδὲν μᾶλλον ἔτερον ἔτερου
οὐσία ἔστι· τοῦ τε γὰρ γένους δμοίως ἀφεστήκασι· μετὰ γὰρ τὸ ζῷον
εὐθὺς τὸ ἄλογον καὶ τὸ λογικὸν ζῶον τέτακται, μεθ' ἀ ἵππος, εἰ τύχοι, 15
καὶ ἄνθρωπος καὶ βοῦς· ὕσπερ γὰρ τοῦ ἵππου κατηγορεῖται τὸ ζῷον,

1 ἄπασιν a Arist.

2 πάντα τὰ ἄλλα Arist. (cf. v. 11)

3 πρῶται om. Arist.

4 πάντα om. F

8 γένη, om. C

9 γένη, δὲ coll. C

11 αὐταῖς Arist. (cf.

v. 3)

15 λέγομεν οὖν a

21 τὸ ἔτερον τοῦ ἔτερου F

26 πρὸς εἶδ.] παρὰ

εἶδος C

27 παραβάλλεις a:

παραβάλλεις (τὰ prius om.) C:

παραβάλλη F

τὰ (alt.) om. C

28 τὸ ζῷον F

30 ἦ] καὶ F

33. p. 51,1 ὕσπερ—

βοός om. F

οὗτοι καὶ ἀνθρώπους καὶ βούς. ὅμοίως δὲ καὶ ἀμπέλου καὶ ἔκαίς τὸ 49°
φυτὸν γένος ὃν αὐτῶν τὸ προτεχές, ὡς καὶ τοῦ ἵππου καὶ τῶν μῆλων τὸ
ζῷον. διὰ τοῦτο ταῦτα πάντα οὐδὲν μᾶλλον ἔτερον ἐτέρου οὐσία· τό τε 50
γάρ προτεχές γένος ὅμοίως αὐτῶν ἀφέστηκε, καὶ μετ' αὐτὰς εὐλίας τὰ
5 ἀτομα τέταχται. ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἀτομα, φησίν. οὐδὲν μᾶλλον ἔτερον ἐτέρου
οὐσία ἐστίν· ὅμοίως γάρ πάντα τοῖς τε εἰδεσι καὶ τοῖς γένεσιν αὐτῶν ὑπό-
κειται πρὸς κατηγορίαν καὶ τοῖς συμβεβηκόσι πρὸς ὑπαρξίν. θν γάρ λόγον 55
ἔχει ὁ ἀνθρωπος πρὸς τὸν τινὰ ἀνθρωπὸν, τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει καὶ ὁ
ἵππος πρὸς τὸν τινὰ ἵππον· ὥσπερ γάρ τοῦ Σωκράτους κατηγορῶν τὸν
10 ἀνθρωπὸν οὐδὲν ἀν κατηγορήσαις οἰκείτερον, οὕτως οὐδὲ Ξάνθου τὸν
ἵππον ἡ "Ἀργου τὸν κύνα. καὶ ἐντεῦθεν δὲ δῆλος ἐστιν, ὁ Ἀριστοτέλης 20
πρὸς | τὴν τῶν πολλῶν γνῶσιν τὴν διδασκαλίαν παιιύμενος οὐδὲν γάρ 19^v
μᾶλλον ἀτομον ἀτόμου φησίν εἶναι πρώτην οὐσίαν, ἀλλὰ τόνδε τὸν
μύρμηχα, εἰ τύχοι, καὶ τόνδε τὸν ἀστέρα ὅμοίως εἶναι οὐσίας· ὁ γάρ
15 πολὺς ἀνθρωπος ὅμοίως ἔκαστον τούτων ὑπάρχον οἶδε. διὰ τοῦτο καὶ 5
αὐτὸς ὅμοίως ταῦτα οὐσίας ἐκάλεσεν ἀκολουθῶν ταῖς τῶν πολλῶν
ἐννοίαις.

p. 2b29 Εἰκότως δὲ μετὰ τὰς πρώτας οὐσίας μόνα τῶν ἄλλων 10
τὰ εἶδη καὶ τὰ γένη δεύτεραι οὐσίαι λέγονται.

20 Νῦν τὴν αἰτίαν λέγει δι' ἣν τὰ μὲν γένη καὶ τὰ εἶδη δεύτεραι οὐσίαι 20
λέγονται, οὐκέτι δὲ τρίτας οὐσίας λέγει τὰ συμβεβηκότα. τοῦτο δὲ πάλιν
κατασκευάζει διχῶς, ἔχ τε τῆς σχέσεως τῆς πρὸς τὰς πρώτας οὐσίας καὶ
ἐκ τῆς ἀναλογίας. καὶ ἀπὸ μὲν τῆς σχέσεως, ὅτι τὰς πρώτας οὐσίας
ἀποδιδόντες οἰκείως ἀποδώσομεν διὰ μόνου τοῦ γένους ἡ τοῦ εἶδους ἀπο- 25
25 διδόντες· τὸν γάρ Σωκράτην ἀνθρωπὸν εἰρηκότες ἡ ζῷον οἰκείως ἀποδώ-
σομεν καὶ γνωριμώτερον, ἐὰν δὲ διὰ λευκὸς ἡ τρέχει ἡ τι τοιοῦτον εἴπω-
μεν, ἀλλοτρίως καὶ ἀγνώστως ἀποδώσομεν. εἰκότως οὖν τὰ μὲν εἶδη καὶ
τὰ γένη δευτέρας οὐσίας λέγομεν ἀτε μόνα σημαίνοντα τὰς πρώτας οὐ- 30
σίας, τὰ δὲ συμβεβηκότα | δλως οὐ φαμεν οὐσίας ἀτε μὴ δηλοῦντα τὴν 50^r
πρώτην οὐσίαν.

1 post ὅμοίως add. ὠσαύτως C 4 προσ. αὐτῶν γένος ὅμοίως αὐτοῖς a 6. 7 ὑπό-
κεινται F 8. 9 ante ἀνθρωπὸς et ἵππος add. καθόλου a 9. 10 τὸν τινὰ
ἀνθρ. C 10 κατηγορήσαις scripsi: κατηγορήσης libri: τεποις Ammon. 13 πρώ-
την om. F: post οὐσ. coll. a 14 εἶγαι δρ. coll. a 17 post ἐννοίαις add. ex
Marc. 217 Αὐτῶν δὲ τῶν εἰδῶν ὅσα μή ἔστι γένη. τουτέστιν ὅσα ἐγγὺς εἰσὶ τοῖς ἀτόμοις
καὶ εἰδικώτατα, ἐπειὶ καὶ τὸ ὄργεον εἰδός ἔστιν a 18 δὲ] οὐν Ca 23 καὶ
om. C 26 καὶ om. C γνωρίμως Ammon. (fort. rectius) δὲ] γάρ C
27 καὶ (prioris)] ἡ F 27. 28 γένη καὶ τὰ εἶδη coll. a 29 φίζομεν C
ἄτε δὴ μὴ F

p. 2b37 Ἐτι αἱ πρῶται οὐσίαι διὰ τὸ τοῖς ἄλλοις ἀπασιν ὑπο- 50r
κεῖσθαι κυριώτατα οὐσίαι λέγονται.

Τοῦτο τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα τὸ ἐκ τῆς ἀναλογίας. φησὶ δὲ ὅτι
δν τρόπον αἱ πρῶται οὐσίαι ὑπόκεινται πᾶσι τοῖς παρ' αὐτάς, οὗτως καὶ
5 αἱ δεύτεραι τοῖς συμβεβηκόσιν· ὥσπερ γὰρ λέγομεν Σωκράτην φιλόσοφον,
οὗτω δὲ καὶ ἄνθρωπον φιλόσοφον λέγομεν καὶ ζῶν φιλόσοφον. ὥστε καὶ 25
αἱ δεύτεραι οὐσίαι ὑπόκεινται τοῖς συμβεβηκόσι, καὶ τὰ συμβεβηκότα κατ'
αὐτῶν κατηγορεῖται, ἀλλὰ προηγουμένως μὲν τῶν ἀτόμων κατηγορεῖται,
ώς φησι καὶ ὁ Πορφύριος, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον καὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν 30
10 γενῶν. τὰ δὲ συμβεβηκότα οὐδέποτε | ταῖς οὐσίαις ὑπόκεινται· ἵστεον γὰρ 50v
ὅτι τῶν κατηγορουμένων τὰ μὲν κατὰ φύσιν κατηγορεῖται τὰ δὲ παρὰ φύ-
σιν τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός. κατὰ φύσιν μὲν οὖν κατηγοροῦνται τὰ συμ-
βεβηκότα τῶν οὖσιῶν, οἷον Σωκράτης φιλόσοφός ἐστιν ἢ φαλακρὸς ἢ σιμὸς 5
ἢ τι τοιοῦτον· φυσικῶς γὰρ ὑποκεῖσθαι εἴωθε τοῖς συμβεβηκόσιν ἡ οὐσία,
15 τὰ δὲ συμβεβηκότα κατ' αὐτῆς κατηγορεῖσθαι. ἀλλὰ καὶ τὰ καθόλου τῶν
μερικῶν κατὰ φύσιν κατηγορεῖται, ως Σωκράτους τὸ ζῶν· καὶ γὰρ τοῖς
καθόλου τὰ μερικὰ ὑποκεῖσθαι πεφύκασι. παρὰ φύσιν δέ ἐστι κατηγορία 10
ἡ τὸ ἀνάπαλιν ποιοῦσα καὶ κατηγοροῦσα κατὰ συμβεβηκότος οὐσίαν, οἷον
ἡ λέγουσα ὅτι τὸ φιλόσοφον τοῦτο Σωκράτης ἐστὶ καὶ εἴ τι τοιοῦτον (οὐ
20 γὰρ ἔχουσι φύσιν τὰ συμβεβηκότα ταῖς οὐσίαις ὑποκεῖσθαι), καὶ ἔτι ἡ τὸ
μερικὸν κατὰ τοῦ καθόλου κατηγοροῦσα, οἷον ἡ λέγουσα ὅτι ὁ ἄνθρωπος 15
οὗτος Σωκράτης ἐστὶν ἢ τὸ χρῶμα λευκόν ἐστι. κατὰ συμβεβηκὸς δέ ἐστι
κατηγορία ἡ συμβεβηκὸς κατὰ συμβεβηκότος ἄλλο κατ' ἄλλου κατηγοροῦσα,
έτερογενές φημι ἔτερογενοῦς, οἷον ἡ τὸ ἐν Σωκράτει φιλόσοφον τοῦ ἐν
25 αὐτῷ τούτῳ σιμοῦ κατηγοροῦσα ἢ τοῦ φαλακροῦ ἢ ἀνάπαλιν καὶ λέγουσα, 20
εἰ τύχοι, ὅτι τὸ σιμὸν τοῦτο φαλακρόν ἐστιν ἢ τὸ φαλακρὸν τοῦτο φιλό-
σοφόν ἐστι καὶ εἴ τι τοιοῦτον. κατὰ συμβεβηκὸς δὲ λέγεται, ὅτι περὶ τὸ
αὐτὸν ὑποκείμενον συμβεβηκότων πλειόνων ἔτερογενῶν εὑρεθέντων ἢ μὴ 25

2 κυριώταται Ca 3 τοῦτο—ἀναλογίας om. et ex Marc. 217 haec add. Ἱστέον ὅτι αἱ
πρῶται οὐσίαι διὰ τοῦτο λέγονται πρῶται, διὰ τὸ καὶ τοῖς συμβεβηκόσιν ἀτόμοις ὑποκεῖσθαι
πρὸς ὑπαρξιν καὶ ταῖς καθόλου πρὸς κατηγορίαν οὐσίαις, καὶ ως ἔχουσιν αἱ πρῶται οὐσίαι πρὸς
τὰ συμβεβηκότα μερικὰ καὶ τὰς καθόλου οὐσίας, ὑπόκεινται γὰρ τοῖς μὲν πρὸς ὑπαρξιν, τοῖς
δὲ πρὸς κατηγορίαν, οὗτω καὶ αἱ δεύτεραι οὐσίαι συμβεβηκόσιν ὑπόκεινται, τοῖς κατὰ τὰ ἔννεα
γένη θεωρουμένοις καθόλου· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ πᾶσι τοῖς ἄλλοις, τουτέστι ταῖς καθόλου οὐσίαις
καὶ τοῖς καθόλου συμβεβηκόσι. καὶ καθόλου οὕτως ἔχουσι τὰ εἰδὴ πρὸς τὰ γένη, ως τὰ ἄτομα
πρὸς τὰ εἰδῆ· ὑπόκεινται γὰρ αὐτοῖς πρὸς κατηγορίαν α δὲ ὅτι] ὅτι C: γὰρ α
4 πρῶται] πρώτως λεγόμεναι C 5 δεύτ. οὐσίαι F
6 οὗτω—φιλόσοφον om. C 9 καὶ (prius) om. C 6 ὁ Πορφ.] Isag. p. 13,20
9. 10 γενῶν καὶ τῶν εἰδῶν coll. Fa 10 δὲ om. a γὰρ om. C 11 κατηγοροῦν
ται C 13 ὁ σωκρ. a 19 τὸ om. F 21 κατὰ τοῦ καθόλου om. C
τοῦ] τὸ F ὁ om. C 22. 23 κατ. ἐστι coll. C 23 ante συμβεβηκὸς add.
κατὰ F 25 τοῦτο C 28 ἡ eicias

πεφυκότων ἀλλήλων κατηγορεῖσθαι διὰ τὴν πρὸς τὸ ὑποκείμενον σχέσιν 50^v ἔτερον ἐτέρου κατηγορῆθη καὶ οὐ διὰ τὴν πρὸς ἄλληλα συγγένειαν· οὐ γάρ πέφυκεν ὑποκεῖσθαι τὸ σιμὸν τῷ φαλακρῷ· ὑψὸς ἔτερον γάρ ἐκάτερον τούτων τέλει γένος, τὸ μὲν ὑπὸ τὸ ποσὸν τὸ δὲ ὑπὸ τὸ ποιόν. παρὰ φύσιν 30 5 δὲ οὖ φαμεν τὴν τοιαύτην κατηγορίαν, διότι | δλως πέφυκε συμβεβηκὸς 51^r συμβεβηκότος κατηγορεῖσθαι τὸ καθολικώτερον τοῦ μερικωτέρου. εἰκότως οὖν ἄρα οὐκ ἐκλήθησαν τρίται οὐσίαι τὰ συμβεβηκότα ἀτε μὴ ὑποκείμενά τινι πρὸς ὅπαρξιν, ἀλλὰ καὶ δταν οὐσία κατὰ συμβεβηκότος κατηγορῆται, 5 παρὰ φύσιν *φαμέν* εἶναι τὴν τοιαύτην κατηγορίαν.

10 p. 3a7 Κοινὸν δὲ κατὰ πάσης οὐσίας τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι.

Διελῶν τὴν οὐσίαν εἰς τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν καὶ παραβαλῶν πρὸς ἄλλήλας, νῦν εὐτάκτως ποιῶν τῆς οὐσίας τὸν ὄρισμὸν ἀποδοῦναι βούλεται. ἀλλ’ ἐπειδὴ ή οὐσία γένος ἐστὶ γενικώτατον, ὄρισμὸν αὐτῆς οὐ 15 δύναται ἀποδοῦναι διὰ τὸ τοὺς ὄρισμοὺς ἐκ γενῶν καὶ διαφορῶν λαμβάνεσθαι, τῆς δὲ ἀπλῆς οὐσίας οὐκ ἐστὶ γένος εὑρεῖν διὰ τό, ως εἴρηται, 25 γένος εἶναι αὐτὴν γενικώτατον. διὰ τοῦτο τοίνυν τὸ ἴδιον αὐτῆς ἀποδίδωσιν· ἔοικε γάρ τοῦτο ὄρισμῷ· ὡσπερ γάρ ὁ ὄρισμὸς μόνῳ καὶ παντὶ ὅπάρχει, οὐ ἐστιν ὄρισμός, καὶ πρὸς τὸ ὄριστὸν ἀντιστρέφει, οὕτως καὶ τὸ ἴδιον 20 μόνῳ καὶ παντὶ ὅπάρχει, οὐ ἐστιν ἴδιον, καὶ ἀντιστρέφουσι πρὸς ἄλληλα. 51^v διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν ἴδιον τῆς οὐσίας ἀποδοῦναι βούλεται. οὐ παραδίδωσι δὲ εὐθὺς τὰ ἀρέσκοντα αὐτῷ ἴδια, ἀλλ’ ἀ ἂν τις ὑποπτεύσειν ἴδια εἶναι, ἵνα μὴ ὅπερον ἔξῆῇ τινι λέγειν δτι καὶ ταῦτα ἴδια ἐστι τῆς οὐσίας. βουληθεὶς δὲ τὸ ἴδιον ἀποδοῦναι τὸ κοινὸν ἀποδέδωκε· φησὶ γάρ κοινὸν 5 κατὰ πάσης οὐσίας τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι. τί οὖν ἔροῦμεν; δτι δεῖ πάντως τῷ ἴδιῳ δύο τινὰ ὅπάρχειν, τὸ μόνῳ ὅπάρχειν ἐκείνῳ καὶ παντί, οὐ ἐστιν ἴδιον· διὰ οὖν τοῦ εἰπεῖν κοινόν ἐστιν ἐσήμανεν δτι πάσῃ τῇ οὐσίᾳ τοῦτο ὅπάρχει· δεῖ γάρ τὸ ἴδιον καὶ μόνῳ ἐκείνῳ τῷ 10 πράγματι ὅπάρχειν, οὐ ἐστιν ἴδιον, καὶ παντί, ως τὸ γελαστικὸν καὶ μόνῳ ἀνθρώπῳ ὅπάρχει καὶ παντί. κοινὸν οὖν φησὶ κατὰ πάσης οὐσίας τὸ 20 μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι. καὶ δτι μὲν ἡ πρώτη οὐσία οὐκ ἐστιν ἐν ὑποκειμένῳ, οὐδὲ κατασκευάσαι ἀξιοῖ· φανερὸν γάρ ἐκ τῆς ἐναργείας τοῦτο· ὁ 15

1 ante διὰ add. ἡ F 3 ἐφ' C 5 post ὅλως add. οὐ a 6 καθολικώτερον δὲ a
8 κατηγορεῖται Fa 9 φαμέν Marc. 217: om. CfFa 12. 13 διελῶν — οὐσίας om. a
12 εἰς om. C τὴν (alt.) om. C 14. 15 ἀποδ. οὐ δυν. coll. C 16 γένος οὐκ ἐστι
coll. C ως εἴρηται] v. 14 18 τούτω F post παντὶ add. καὶ ἀεὶ C
18. 19 ὅπάρχει ante μόνῳ coll. a 19. 20 ὄρισμὸς — οὐ ἐστιν om. F 19 alt. τὸ om. C
20 ἀντιστρέφει C 21 ἀποδ. τῆς οὐσ. coll. F 22 ἴδια αὐτῶ coll. C ὑπώπτευσεν F:
ὑποπτεύσας a 22. 23 εἶναι ἴδια coll. F 24 ἀπέδωκε F κοινόν ἐστι (alt. l.) C
27 τοῦ οὐν coll. Ca ἐστιν (post κοιν.) om. Arist. 28 post ὅπάρχει add. lemma
οὐ γάρ ἐν — δὲ τὸ ζῶον (3a12—14) C δεῖ — παντί (30) fort. eicias 28. 29 τῷ
πρ. ἐκ. coll. C 29 ἴδιον om. Ca 30 φασι C 31 ή μὲν coll. a

γάρ Σωκράτης οὐκ ἐν ἀλλῳ ἔχει τὸ εἶναι. κατασκευάζει δὲ ὅτι οὐδὲ αἱ 51^v
δεύτεραι οὐσίαι εἰσὶν ἐν ὑποκειμένῳ, καὶ κατασκευάζει συλλογισμῷ χρώμε-
νος ἐν δευτέρῳ σχήματι τοιούτῳ· αἱ δεύτεραι οὐσίαι τοῦ δνόματος καὶ
τοῦ ὄρισμοῦ μεταδιδόσαι τῷ ὑποκειμένῳ, τὰ δὲ ἐν ὑποκειμένῳ ὅντα ἡ 20
5 οὔτε τοῦ δνόματος οὔτε τοῦ ὄρισμοῦ μεταδιδόσαι τῷ ὑποκειμένῳ ἡ τοῦ
ὄγόματος μόνου· αἱ ἄρα δεύτεραι οὐσίαι οὐκ εἰσὶν ἐν ὑποκειμένῳ.

p. 3a21 Οὐκ ἕδιον δὲ οὐσίας τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἡ διαφορὰ τῶν μὴ
ἐν ὑποκειμένῳ ἐστί. | 25

Τὸ ἀποδεδομένον τῆς οὐσίας ἕδιον ἐκβάλλει ως μὴ μόνη ταύτῃ ὑπάρ- 52^r
10 χον ἀλλὰ καὶ ταῖς διαφοραῖς. δοκεῖ δὲ ἐκ τούτων καὶ διακρίνειν τὰς
διαφορὰς τῶν οὐσιῶν καὶ συνάπτειν αὐτὰς ταῖς οὐσίαις· διὰ μὲν δ
γάρ τοῦ εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἕδιον τοῦτο τῆς οὐσίας ἀλλὰ καὶ τῶν διαφο-
ρῶν δοκεῖ διακρίνειν αὐτὰς τῶν οὐσιῶν, πάλιν δὲ διὰ τοῦ εἰπεῖν ὅτι καὶ
αἱ διαφοραὶ καθ' ὑποκειμένου μὲν λέγονται ἐν ὑποκειμένῳ δὲ οὐκ εἰσὶ
15 συνάπτει αὐτὰς ταῖς οὐσίαις· τὰ γάρ οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, φησί, καὶ τοῦ 10
δνόματος μεταδιδόσαι καὶ τοῦ ὄρισμοῦ τούτοις ὥν καθ'. ὑποκειμένου λέγε-
ται· τοιαῦται δέ, φησί, καὶ αἱ διαφοραί· τὸ γάρ πεζὸν καὶ τὸ δίπουν
καὶ τὸ λογικὸν οὐ μόνον τοῦ δνόματος μεταδιδόσαι τῷ ἀνθρώπῳ (πεζὸν
γάρ ζῆτον ὁ ἀνθρωπὸς λέγεται καὶ λογικὸν καὶ δίπουν), ἀλλὰ καὶ τοῦ ὄρι- 15
20 σμοῦ, ὅπως ἂν τις ἀποδῷ τούτων ἑκάστου τὸν λόγον. τοῦτο δὲ ἕδιον τῶν
οὐσιωδῶς κατὰ τῆς πρώτης οὐσίας κατηγορούμενων. διστε οὐσίας εἶναι
τὰς διαφορὰς πάλιν ἐκ τούτων τῶν λόγων βιούλεται. τινὲς οὖν πρὸς τοῦτό
φασιν ὅτι τριτά εἰσι τῶν διαφορῶν τὰ εἰδῆ, καὶ αἱ μὲν αὐτῶν εἰσι μᾶλλον 25
οὐσίαι ἡπερ συμβεβηκότα, αἱ δὲ μᾶλλον συμβεβηκότα ἡπερ οὐσίαι, αἱ δὲ
μέσως πως ἔχουσιν ως ἄδηλον εἶναι πότερον συμβεβηκότα μᾶλλον αὐτὰς
εἴπωμεν ἡ οὐσίας· οἷον μᾶλλον μὲν οὐσίαι εἰσὶν ἡπερ συμβεβηκότα τὸ λο-
γικὸν τὸ ἄλογον καὶ τὰ τοιαῦτα (μᾶλλον μὲν οὐσίαι ὅτι συμπληρωτι- 30
καὶ εἰσι τῶν | ὑποκειμένων εἰδῶν, συμβεβηκότα δὲ ὅτι ἐν τῷ ὄποιόν τι 52^v
ἐστι κατηγοροῦνται, ὥσπερ καὶ τὰ συμβεβηκότα), μᾶλλον δὲ συμβεβηκότα
35 ἡ οὐσίαι τὸ ἐν κύκνῳ λευκὸν καὶ τὸ ἐν Σκύμῃ καὶ ἔτι τὸ ἐν τῷ κόρακι
μέλαν καὶ τὸ ἐν τῷ Αἰθίοπι (ταύτη γάρ διαφέρει ὁ Σκύμης τοῦ Αἰθίοπος, 5
τῷ λευκῷ καὶ τῷ μέλανι)· συμβεβηκός μέν, ὅτι γίνεται καὶ ἀπογίνεται

4 δὲ om. F ἡ om. a 5 μεταδιδόσαι τῷ ὑποκειμένῳ post ὑποκειμ. (6) coll. F 6 μόνον C
7 τοῦτο τῆς οὐσ. Arist. 9 ἀποδιδόμενον F ἕδιον τ. οὐσ. coll. C 10 τούτου a
11 συντάττειν C μὲν om. F 12 τοῦ] τὸ C καὶ om. F 14 οὐκ εἰσι scripsi: οὐκέτι
CFA 15 αὐτὰ C οὐκ om. C 16 an ὑποκειμένων? 17 δέ] γάρ a 18 τοῦ
ἀνθρώπου F 19 καὶ τὸ λογικὸν καὶ τὸ δίπουν F 20 τούτων] τοῦτον F post λόγον
add. ex Marc. 217 οἷον τὸ πεζὸν καὶ τὸ δίπουν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ μέν εἰσιν, ἀλλ' οὐχ ως τὰ
συμβεβηκότα, ἐπειδὴ καὶ κατὰ τούνομα καὶ κατὰ τὸν λόγον τοῦ ἀνθρώπου κατηγοροῦνται· τὸν
γάρ ἀνθρωπὸν εἴποις ἂν πεζόν, εἴποις δ' ἂν καὶ τὸν λόγον τοῦ πεζοῦ, ὅπερ ἐστὶν ἐπὶ γῆς διὰ σκε-
λῶν βαδιστικόν a 22 οὖν] δὲ F 26 εἴπομεν a 27 μὲν οὖν C ὅτι om. F
30 pr. καὶ om. F τῷ om. a 31 τὸ ἐν om. a 32 malim συμβεβηκότα

χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φύσεως· τῶν γάρ πτερῶν ἀφαιρεθέντων τοῦ 52^v κύρακος οὐδὲν ἔτιν κόραξ ἔσται, καν τὸν Σκύθην μελανθέντα ἐπινοήσῃς, οὐδὲν ἔτιν ἔστι καὶ ἄνθρωπος καὶ Σκύθης. πάλιν δὲ οὐσίαι δοκοῦσί πως 10 εἶναι τὰ τοιαῦτα, διότι παντὶ τῷ εἰδεῖ τῶν κοράκων καὶ τῶν Αἰθιόπων 5 ὑπάρχει τὸ μέλαν, ὁμοίως καὶ τὸ λευκὸν κύκνοις τε καὶ Σκύθαις. αἱ δὲ ἐν τοῖς στοιχείοις ποιότητες μέσως πως ἔχουσιν, οἷον τὸ ἐν τῷ πυρὶ θερμὸν καὶ τὸ ἔγριόν καὶ τὸ ἐν τῷ ὅδατι ψυχρὸν καὶ ὄγρον.

"Ινα δὲ σαφέστερα ἡμῖν γένηται τὰ περὶ τούτων, λέγω δὴ τῶν ἐν 15 τοῖς στοιχείοις διαφορῶν, λεγόμενα, μικρὸν ἀνωτέρω τὸν λόγον ἀγάγωμεν. 10 τὴν πρώτην ὅλην φασὶν οἱ φιλόσοφοι ἀσώματον εἶναι τῷ οἰκείῳ λόγῳ ἀσχημάτιστὸν τε καὶ ἀμεγένη καὶ πάστης ποιότητος κεχωρισμένην. ὅτι 20 γάρ ἀναίδενός ἔστι, δείκνυται σαφῶς τῷ πάντων τῶν φυσικῶν εἰδῶν αὗτὴν εἶναι δεκτικήν· ὥσπερ γάρ τὰ ἔντα λόγον ἐπέχοντα τοῖς σκεύεσιν ἐστέργηται παντὸς εἰδούς τοῦ κατὰ τὰ σκεύη θεωρουμένου (οὕτε γάρ θρό- 15 νοῦ εἶδος ἔχει οὔτε ἀβακίου οὔτε οὐδενὸς ἄλλου τοιούτου), οὕτω καὶ ἡ 25 ὅλη ὑποβάθμη τις οὖσα καὶ δεκτικὴ πάντων τῶν εἰδῶν τῶν ἐν τοῖς σώμασι θεωρουμένων, οὐδὲ δὲ ἔξει οἰκεῖον εἶδος. αὗτη οὖν ἔξογκωμεῖσα κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις ποιεῖ τὸ δεύτερον ὑποκείμενον κατὰ Ἀριστοτέλην, τοῦτο¹ ἔστι τὸ ἄποιον σῶμα· ἐπειδὴ γάρ αἱ ποιότητες κατ' ἔντας ὑπο- 30 20 στῆναι οὐχ οἷαί τε ἔτσαν (πᾶσα | γάρ ποιότης ἐν σώματι ἔχει τὸ εἶναι), διότι² ἔδει θῆσαν τοῦ σώματος τῷ οἰκείῳ λόγῳ ἀποίου ὄντος, ἵνα ἐν τούτῳ ὑποστῶσι. τούτῳ οὖν κατά τι μὲν μέρος προσγενομένη ἡ θερμὴ καὶ ἔγραπτη ποιότης ἐποίησε τὸ πῦρ, κατά τι δὲ ἡ ψυχρὰ καὶ ὄγρὰ ἐποίησε τὸ ὅδωρ. ἂν κατά τι δὲ πάλιν ἡ ἔγραπτη καὶ ψυχρὰ ἐποίησε τὴν γῆν, κατά τι δὲ ἡ θερμὴ³ 25 καὶ ὄγρα ἐποίησε τὸν ἀέρα. οὐχ δτι ἦν ἐνεργείᾳ ποτὲ ἡ ὅλη ἀσώματος ἡ τὸ σῶμα ἄποιον, ἀλλὰ τὴν εὔτακτον τῶν ὄντων γένεσιν θεωροῦντες ταῦτα φαμεν, τῇ ἐπινοίᾳ διαιροῦντες τὰ τῇ φύσει ἀχώριστα. αἱ οὖν ποιότητες αἱ ἐπιγενήμεναι τῷ σώματι, λέγω δὴ τῷ δευτέρῳ ὑποκείμενῳ, ἡ μὲν ἀποίφροντι αὐτῷ ἐπεγένοντο, συμβεβηκότα εἰσίν, ἡ δὲ συμπληρωτικά⁴ 30 καὶ εἰσι πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων, οὐσίαι· τῷ γάρ πυρὶ ὡς μὲν σώματι ἐπισυμβέβηκεν ἡ θερμὴ καὶ ἔγραπτη ποιότης, ὡς δὲ τῷ πυρὶ οὐκέτι ταῦτα λέγονται ἐπισυμβαίνειν, ἀλλὰ μᾶλλον συμπληρωτού τὴν τούτου οὐσίαν. ὥστε αὗται μέσως πως ἔχουσιν, οὐδὲν μᾶλλον οὐσίαι ἡ συμβεβηκότα· τῷ μὲν γάρ ἀπλῶς σώματι, λέγω δὴ τῷ τριχῇ διαστατῷ,

1 ὑποκειμένης (τοῦ om.) F 2 ὁ κόραξ a 5 σκύτ. καὶ κύκ. (τε om.) F 7 tert. καὶ] ἡ Fa 9 ἀνάγωμεν Ca 10 ὅλην] πάλιν C 12 δείκνυσι F τῷ] τὸ F
αὐτὴν εἰδ. coll. C 13 ἐπέγ. λόγον coll. F 14 ἐπιφύτην a τὰ om. F 15 βαζλού C καὶ om. C 16 δεκτ.] δεξαμένη Fa 17 οὐδὲν ἐν F ἔξογγωθ. F
18 Ἀριστ.] cf. De gen. et corr. B 1 p. 329 a 33 21 ἄποιοι οὖσαι C 22 μὲν om. a
προσγν. Ca ἔγραπτη καὶ θερμὴ coll. Ca 23 ante ποιότ. add. καὶ C 25 ἐνέργειαν F
ποτὲ ante ἐνεργ. coll. a: om. F 26 τὸ om. a 27 ταῦτα post διαιροῦντες
coll. Ca 29 αὐτῷ ὄντι a: ὄντι πῶς (sic) F ἐγένοντο F 31 ἐπιβέβηκεν C
32 ταῦτα γάρ F ἐπιβαίνειν C: οὐκ ἐπισυμβ. F 33 post οὖσιαι addas οὖσαι

συμβεβήκασι, τοῖς δὲ στοιχείοις οὐσιωδῶς ὑπάρχουσι συμπληρωτικαὶ τῆς 53^τ οὐσίας αὐτῶν οὖσαι. ἐπειδὴ οὖν, φασίν, οὐχ ἐν εἶδός ἐστι τῶν διαφορῶν, ως δέδεικται, ώς πρὸς ὅλον τὸ πλάτος τῶν διαφορῶν ἀποβλέψας ὁ Ἀριστοτέλης οὔτε ώς περὶ οὐσιῶν ἀπλῶς ἀποφαίνεται τῶν διαφορῶν οὔτε ώς 5 περὶ συμβεβηκότων.

Τί οὖν ἡμεῖς πρὸς ταῦτα φαμεν; ὅτι οὗτοι εὑρφυῶς μὲν ἐπέβαλον, οὐ 25 πάντῃ δὲ ἀληθῶς· εἰ γάρ μεταξὺ οὐσίας καὶ συμβεβηκότων τὰς διαφορὰς ἐβούλετο εἶναι ὁ Ἀριστοτέλης, ἔδει αὐτὸν ποιῆσαι καὶ ἐνδεκάτην κατηγορίαν, ητις μεταξὺ ἦν οὐσίας καὶ συμβεβηκότος, καὶ ὑπὸ ταύτην τὰς διαφο- 10 ρὰς ἀναγαγεῖν. εἰ δὲ οὐκ ἐστιν ἄλλη παρὰ τὰς δέκα καὶ | τούτων μία 53^ν μέν ἐστιν ἡ οὐσία αἱ δὲ ἄλλαι πᾶσαι συμβεβηκότα καὶ οὐδὲν μεταξύ, ἀνάγκη πάντα τὰ ὄντα ἥ οὐσίας εἶναι ἥ συμβεβηκότα, μεταξὺ δὲ μηδέν. ὅτι δὲ οὐσίαι εἰσὶν ὁμολογουμένως αἱ διαφοραί, δῆλον μὲν ἐκ τοῦ συμπληρωτικὰς αὐτὰς εἶναι τῶν εἰδῶν καὶ οὐσιωδῶς κατ' αὐτῶν κατηγορεῖσθαι· 5 15 εἰ γάρ συμπληροῦσι τὰς οὐσίας, καὶ οὐσίαι εἰσὶ δηλονότι· οὐ γάρ συμπληροῦ τὴν οὐσίαν τὰ συμβεβηκότα. ὅτι δὲ καὶ αὐτῷ τῷ Ἀριστοτέλει δοκεῖ οὐσίας εἶναι αὐτάς, δῆλον μὲν καὶ ἐξ ὧν μέρη αὐτὰς οὐσιῶν βούλεται 10 εἶναι λέγων “μὴ ταραττέτω δὲ ἡμᾶς τὰ μέρη αὐτὰς οὐσιῶν” καὶ πάλιν ‘ὑπάρχει δὲ ταῖς οὐσίαις καὶ ταῖς διαφοραῖς τὸ πάντα συνωνύμως ἀπ’ αὐ- 20 τῶν λέγεσθαι’. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων τῷ Πορφυρίῳ· ἐκεῖνος γάρ κατὰ τὰ διοκοῦντα τοῖς Περιπατητικοῖς διαλαμβάνων περὶ αὐτῶν φησι “δια- 25 φορά ἐστιν ἥ περιττεύει τὸ εἶδος τοῦ γένους”. περιττεύει δὲ πάντα τῷ οἰκείῳ μέρει· οὐκοῦν καὶ τὸ μέρος οὐσία, ἐπειδὴ καὶ τὸ εἶδος. ὥστε καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ἐκ τῶν οἰκείων λόγων καὶ ἐκ τῶν τῷ Πορφυρίῳ κατὰ 30 τὰ Ἀριστοτέλει διοκοῦντα εἰρημένων οὐσίας βούλεται εἶναι τὰς διαφοράς. 20

Ιῶς οὖν φησιν οὐκ ἔδιον δὲ τοῦτο οὐσίας, ἀλλὰ καὶ τῶν διαφορῶν, ως τῶν διαφορῶν δηλονότι ἐτέρων οὐσῶν παρὰ τὴν οὐσίαν; φαμὲν οὖν ὅτι ὥσπερ ἐπὶ τῆς μονάδος εἰρήκαμεν καὶ τοῦ σημείου καὶ τοῦ νῦν, ὅτι ταῦτα οὐκ ἀνήγαγεν ὑπὸ οὐδεμίαν τῶν κατηγοριῶν 35 ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τὸ μὴ συνεγνῶσθαι τῷ πολλῷ ἀνθρώπῳ (καὶ γάρ κάκενα ἀναγαγεῖν ἐνῆν ὑπὸ τὸ ποσὸν λέγοντα τοῦ ποσοῦ τὸ μὲν εἶναι ἀμέριστον τὸ δὲ μεριστὸν καὶ τοῦ μεριστοῦ τὸ μὲν συνεχὲς τὸ δὲ διωρισμένον, διμως οὐκ ἀνήγαγε διὰ τό, ως πολλάκις εἴρηται, μὴ περὶ τῶν ὄντων 40 ἥ ὄντα ἐστὶν ἐνταῦθα διαλαμβάνειν, ἀλλ’ ἥ δοκεῖ τῷ πολλῷ ἀνθρώπῳ 54^τ

6 ἐπέβαλλον F 7 συμβεβηκότος F 7. 8 ἐβούλ. εἶναι τ. διαφ. coll. F 10 ἀνάγειν α παρὰ] περὶ F καὶ om. F 11. 12 καὶ οὐδὲν—συμβεβηκότα om. F
14 εἶναι αὐτάς coll. Fa τῶν om. a 17 pr. αὐτάς om. C post ὧν add. ὑποκατιών a 18 λέγων] p. 3a29 πάλιν] p. 3a32 20 καὶ om. Ca ἐκ τῶν εἰρ.] ἐν F
21 φησι] Isag. p. 10,22 21. 22 διαφ. δέ a 22 πάντα scripsi: πάντως libri
23 ἐπεὶ a 24 πορφυρίου (τῶ om.) C 25 εἰρημένα F 26 φησιν ἐστιν οὐκ F
τῆς οὐσίας Arist. 26. 27 ἀλλὰ καὶ τῶν διαφ.] ἀλλὰ καὶ ἥ διαφορὰ τῶν μὴ ἐν ὑποκειμένῳ ἐστί Arist. 27 δῆλον a 28 εἰρήκαμεν] p. 47, 23 33 εἰρῆσθαι Ca
(cf. p. 47,25) 34 εἰσὶν a διαλαμβάνει (ν eras.) ἐντ. C

περὶ αὐτῶν), οὕτω καὶ νῦν οὐσίας μὲν οἶδε τὰς διαφοράς, οὐκ ἀνήγαγε δὲ 5·¹ αὐτὰς ὑπὸ τὴν κατηγορίαν τῆς οὐσίας διὰ τὸ μὴ ἐγνῶσθαι τῷ πολλῷ ἀνθρώπῳ. εἰ δέ τις εἴποι ‘καὶ μὴν πρόδηλοι τυγχάνουσιν αἱ διαφοραὶ τοῖς 5 πολλοῖς· λέγουσι γάρ λογικὸν καὶ θνητὸν εἶναι τὴν ἀνθρώπουν’. λέγομεν δὲ 10 οὐχ ὡς περὶ ἀπλῶν ἔχουσιν ἔννοιαν τῶν διαφορῶν, οἷον αὐτῆς καθ’ ἑαυτὴν τῆς λογικότητος ἢ τῆς ἀλογίας, ἀλλ’ ὡς συνθέτων· λογικὸν γάρ ζῷον τὸ ὅλον ὡς ἐν τι 15 ισασι καὶ ἄλογον ὄμοιώς. ἐλέγομεν δὲ καὶ ἀνωτέρω δὲ τῆς οὐσίας τῆς μὲν οὔτης ἀπλῆς τῆς δὲ συνθέτου καὶ τῆς ἀπλῆς τῆς μὲν 20 κριττονος τῆς συνθέτου τῆς δὲ γείρουνος, περὶ μίνης διαλαμβάνει τῆς συνθέτου τῆς κατὰ τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη καὶ τὰ ἀτομα διεφρουμένης· ἀμέλει 25 τοίνυν παραβάλλων τὰς οὐσίας πρὸς ἀλλήλας μόνα παρέβαλλε τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη, ἔτι δὲ καὶ τὰ ἀτομα, ἐπειδήπερ καὶ περὶ τούτων μόνων πρόκειται αὐτῷ διδάξαι. τῶν δὲ διαφορῶν οὐδὲ μηδίην ἐποιήσατο, ἐπειδήπερ ἀπλαῖ αὗται. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης δὲ 30 10 οὐκ ἔδιον τῆς οὐσίας ὑπάρχει τοῦτο. οὐχ ἀπλῶς δὲ πάσης, ἀλλὰ τῆς συνθέτου· ὑπάρχει γάρ οὐ μόνον τῇ συνθέτῳ τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῇ ἀπλῇ, τοῦτ’ ἔστι ταῖς διαφοραῖς.

Τετραδικῆς δὲ τῆς τῶν ὄντων διαιρέσεως παραδεδομένης ἀνωτέρω, ζητητέον ὑπὸ ποιὸν τμῆμα τῆς διαιρέσεως ἀνακτέον τὰς διαφοράς. λέγομεν δὲ 15 οὖν δὲ εἰ μὲν τὰς πρὸ τῶν πολλῶν διαφορὰς παραλαμβούμεν, ταύτας ὑπὸ τὸ πρῶτον τακτέον τμῆμα, τό τε καθ’ ὑποκειμένου καὶ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ (αὗται γάρ καθολικαὶ οὐσίαι εἰσίν), εἰ δὲ τὰς ἐν τοῖς πολλοῖς, πρῶτον μέν φαμεν δὲ οὐδὲ διαφοραὶ αὗται λέγονται, ὥσπερ οὐδὲ τὸ ἐν αὐτοῖς | ζῷον 5·¹ γένος· εἰ γάρ γένος ἔστι τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν 20 τῷ τί ἔστι κατηγορούμενον, τὸ δὲ ἐν Σωκράτει ζῷον οὐ λέγεται κατὰ πλειόνων, οὐκ ἀν εἶη γένος. καὶ τὸ εἶδος δὲ ὄμοιώς τὸ ἐν τῷ ἀτόμῳ οὐκ ἀν λεχθείη εἶδος, τοῦ εἶδους κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ 25 ἀριθμῷ ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορούμενον. οὕτω καὶ τὸ λογικὸν τὸ ἐν τῷ Σωκράτει οὐκ ἀν τις κυριολεκτῶν εἴποι διαφοράν· καὶ γάρ ἡ διαφορὰ 30 κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ ὄποιόν τί ἔστι κατηγορεῖται· τὸ δὲ ἐν τῷ ἀτόμῳ λογικὸν αὐτοῦ μόνου κατηγορεῖται· οὐκ ἀν οὖν εἶη διαφορά. ἀλλὰ ταῦτα μέρη φαμὲν εἶναι τῶν ἀτόμων· ὡς γάρ τὸ γένος καὶ ἡ διαφορὰ μέρη εἰσὶ τῶν εἰδῶν, οὕτω καὶ τὸ ἐν ἀτόμῳ ζῷον καὶ λογικὸν μέρη εἰσὶ τοῦ ἀτόμου. διὸ οὕτε ὑπὸ ὄρισμὸν πίπτουσιν ὡς ἀτομα· 35 φησὶ γάρ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ τῶν ἀτόμων μὴ εἶναι ὄρισμὸν 15

1 ἀνάγει α 2 τῆς οὐσ. τὴν κατ. (num. corr.) C 4 γάρ] γοῦν F 5. 6 καθ’ ἑαυτῆς C 6 λογικότητος α 7] καὶ F 7 ἐλέγομεν] p. 49,23 9 τοῦ συνθέτου C: τοῦ σώματος α 10 primum τὰ om. F ἀμέλει C 11 μόνον C παρέβαλε α 11. 12 εἶδη καὶ τὰ γένη C 13 οὐδὲ μίαν μν. C 15 πάσης εἰπεν α 18 παραδιδομ. C post παραδ. add. ἥμεν F: ante παραδ. α ἀνωτέρῳ] p. 28,3 20 δὲ om. C ταῦτα C 21 μὴ] οὐκ C 22 τοῖς om. F 30 ποιὸν C 31 οὖν om. F 33 καὶ τῷ] τῷ F 34 οὕτε] αἱ οὐδὲ? 35 ἐν τῇ Ἀποδεικτ.] potius Metaph. Z 14 p. 1039v28 τῶν ἀτ. post δρ. coll. C

μηδ' ἀπόδειξιν· εἰ γάρ ὁρισμὸς ἐκ γενῶν ἔστι καὶ διαφορῶν, ἐν ἀτόμοις 54^v
δὲ οὐκ ἔστι γένος οὐδὲ διαφορά, δῆλον δτι οὐδὲ ὁρισμὸς αὐτῶν ἔστιν. εἰ
δὲ ὁρισμὸς οὐκ ἔστιν, οὐδ' ἀπόδειξις· ἐκ γὰρ τῶν ὁρισμῶν αἱ ἀποδεῖξεις.
εἰ δέ τις καὶ διαφορὰς αὐτὰς ἀξιώσεις καλεῖσθαι, οὐχ ἀπλῶς διαφορὰς 20
ἢ ἐροῦμεν, ἀλλ' ὡς ἐν ἀτόμῳ διαφοράς, καθ' ἀς διαφέρει οὐδεὶς ὁ ἀνθρωπὸς
τοῦδε τοῦ ἵππου καὶ τοῦδε τοῦ ἀγγέλου. διὸ ἀνάξομεν αὐτὰς ὑπὸ τὸ τε-
ταρτον τυῆμα, τὸ μήτε καθ' ὑποκειμένου μήτε ἐν ὑποκειμένῳ, διότι καὶ
οὐσίαι εἰσὶ συμπληρωτικαὶ τοῦ ἀτόμου καὶ μερικαί· κατ' οὐδενὸς γὰρ ὑπο- 25
κειμένου κατηγοροῦνται.

10 p. 3^a 29 Μὴ ταραττέτω δὲ ἡμᾶς τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν ὡς ἐν
ὑποκειμένοις ὄντα τοῖς δλοις, μήποτε ἀναγκασθῶμεν οὐκ
οὐσίας αὐτὰ φάσκειν εἶναι. |

"Οπερ ἔμελλε τῷ Ἀριστοτέλει <τις> ἀπορίαν ἐπενεγκεῖν, τοῦτο φθάσας 55^r
ἡπόρησέ τε καὶ ἐπελύσατο· ἡπόρησε γάρ ἄν τις 'ἐπειδὴ τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν
15 ἐν τινι (ἐν ταῖς οὐσίαις γάρ), καὶ τὰ συμβεβηκότα δὲ ἐν τινι (ἐν γάρ τῷ
ἀνθρώπῳ * *), τὰ μέρη ἄρα τῶν οὐσιῶν συμβεβηκότα ἔστιν, δπερ ἀτοπον'. 5
λύων οὖν τοῦτο λέγει δτι ἀπεδόθη πῶς εἰρήκαμεν τὸ συμβεβηκός ἐν
τινι· οὐ γάρ ὡς μέρος τοῦ ὑποκειμένου ὑπάρχον, ἀλλ' ὡς οὐκ ἄνευ τού-
του συστῆναι δυνάμενον. αἱ δὲ διαφοραὶ γρείαν τῷ δλῳ παρέχουσι καὶ
20 συμπληρωτικαὶ εἰσὶ τοῦ ὑποκειμένου. ὕστε εἰ καὶ κοινωνοῦσι κατὰ τὸ ἐν 10
τινι, ἀλλ' οὖν ἔστι τις ἐν αὐτοῖς διαφορὰ τῷ τὰς μὲν συμπληροῦν τὸ ὑπο-
κειμένον καὶ ἀχωρίστους αὐτοῦ εἶναι τὰς δὲ μήτε συμπληροῦν μήτε ἀεὶ
συνυπάρχειν. τινὲς δὲ τῶν ἐξηγητῶν τοῦτο τὸ ρήτον ἀξιοῦσι προτάττεσθαι
τοῦ περὶ τῶν διαφορῶν τοῦ λέγοντος οὐκ τοῦτο τῆς οὐσίας, 15
25 ἀλλὰ καὶ ἡ διαφορὰ τῶν μὴ ἐν ὑποκειμένῳ ἔστιν· ἔδει γάρ,
φασί, δεῖξαντα διὰ τούτων δτι οὐδὲν μέρος τῆς οὐσίας ἐν ὑποκειμένῳ ἔστιν,
ἔστι δὲ (μέρος) τῆς οὐσίας καὶ ἡ διαφορά, οὗτος ἐπαγγαγεῖν δτι οὐκ τοῦτο τῆς
οὐσίας τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι, ἐπειδὴ καὶ τῆς διαφορᾶς. μήποτε δὲ 20
καὶ ἡ τάξις αὕτη καλῶς ἔχει· δεῖξαντος γάρ μήτε τὰ εἴδη μήτε τὰ γένη
30 μήτε τὰς διαφοράς, ἀτινα μέρη ἔστι τῶν οὐσιῶν, ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι,
ἔδει ἐπαγγαγεῖν καθολικόν τινα λόγον, δτι οὐδὲ δλως ἄλλο τι μέρος τῆς οὐ-
σίας ἐν ὑποκειμένῳ ἔστι. δοκεῖ δὲ αὕτῳ ὁ λόγος περὶ μερῶν, χειρὸς λέγω 25

2 οὐδὲ (prīus)] οὔτε Ca οὐδὲ (alt.)] οὔτε F 13 τις Amm.: om. CfA
τοῦτο φθάσας om. C 14 ἄν γάρ coll. a 15. 16 ἐν γάρ τῷ ἀνθρώπῳ om. a
16 post ἀνθρ. ex Amm. addas λευκάτης θερμότης post συμβ. add. αἱ διαφοραὶ C
17 post πῶς add. εἰναι F 19 τῷ δλῳ χρ. coll. C 20 post ὑποκ. add. συνι-
στῶσαι αὐτό a καὶ om. a τὸ om. C 21 ἔσται C ἐν om. a
τῶ] τοῦ C 22 αὐτὰς C τὰς] τὸ F 24 περὶ] παρὰ F 25. 26 ἔδει—
ὑποκ. ἔστι om. F 26 φασί scripsi: φησί libri 27 μέρος addidi ante
οὗτος add. καὶ F 29 αὕτη om. C 31 ἄλλο τι] ἄλλὰ τὸ a 32 οὐ περὶ a
(fort. recte) an <αἰσθητῶν> μερῶν? λέγω om. F

καὶ κεφαλῆς καὶ ποδός, καὶ περὶ τῶν νοητῶν δὲ διαλαμβάνειν, λογικοῦ καὶ 55^τ θυητοῦ· τῶν γὰρ μερῶν τὰ μέν ἔστιν αἰσθητὰ τὰ δὲ νοητά. περὶ μέντοι 30 τῶν νοητῶν νῦν διαλαμβάνει· οὗτω γὰρ καιρὸν ἔχει τοῦ θεωρήματος 55^ν τούτου ἡ τάξις· ἐπειδὴ γὰρ ἔφησεν οὐκ ἴδιον οὐσίας εἶναι τὸ μὴ ἐν ὑπο-
5 κειμένῳ εἶναι, ἐπειδὴ καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἰσίν, ἵνα μὴ νομίσῃ τις τοῦτο αὐτὸν εἰρηκέναι ώς τῶν διαφορῶν μὴ οὐσῶν οὐσιῶν, 5 αἵτινες εἰσὶ κυρίως οὐσίαι, διὰ τοῦτο εἴπε μὴ ταραττέτω δὲ ήμᾶς τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν ώς ἐν ὑποκειμένοις ὅντα τοῖς δλοις, ἐπεὶ ἀλη-
ρως δόξει τοῦτο τὸ θεώρημα ἐμβεβλῆσθαι, εἰ μὴ ἀποδεξόμεθα αὐτὸν 10 λέγειν περὶ τῶν νοητῶν μερῶν, τοῦ λογικοῦ τοῦ θυητοῦ, ἀπερὶ ιδίως μέρη 10 εἰσὶ τοῦ ἀνθρώπου· ἐκ γὰρ αὐτῶν ὁ ἀνθρωπός.

p. 3a31 Οὐ γὰρ οὗτω τὰ ἐν ὑποκειμένῳ ἐλέγετο τὰ ώς μέρη
ὑπάρχοντα ἐν τινι.

Τοῦτ' ἔστιν εἰ καὶ ἐλέγομεν ἐν τινι εἶναι τὰ συμβεβηκότα, ἀλλ' οὐχ 15 ώς μέρος ἐν δλῷ· εἰ μὲν γὰρ πᾶν τὸ ἐν τινι ἀνάγκη ἦν ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι, καὶ τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν ἐν τινι ὅντα (ἐν γὰρ τῷ δλῷ εἰσίν) ἐν 15 ὑποκειμένῳ ἀλλ' ἥσαν· νῦν δὲ τοῦ ἐν τινι καθολικωτέρου ὅντος τὸ μὲν τῶν ἐν τινι ώς ἐν ὑποκειμένῳ ἐστὶ τὸ δὲ ώς μέρος ἐν δλῷ τὸ δὲ κατ' ἄλλον τοῦ ἐν τινι τρόπον.

20 p. 3a33 'Υπάρχει δὲ ταῖς οὐσίαις καὶ ταῖς διαφοραῖς τὸ πάντα συνωνύμως ἀπ' αὐτῶν λέγεσθαι.

20

'Επὶ δεύτερον παρακολούθημα μεταβαίνει τῆς οὐσίας καταγνοὺς τοῦ προτέρου. καὶ νῦν δὲ τὸ κυρίως ἴδιον ζητεῖ τῆς οὐσίας. εὐθὺς δὲ κατέγνω καὶ τούτου. δῆλον δέ ἐστι τοῦτο τῷ συνάψαι τὰς διαφοράς, ἵνα ἡ 25 δῆλον δὲ οὐ μόνη τῇ οὐσίᾳ ὑπάρχει. καὶ τὸ μὲν πρότερον ἐκβέβλητο 25 ώς πάσῃ μὲν οὐσίᾳ ὑπάρχον οὐ μόνη δέ, τοῦτο δὲ ώς μήτε μόνη μήτε πάσῃ· οὕτε γὰρ τῇ πρώτῃ ὑπάρχει (οὐ γὰρ ἔχει κατά τινων κατηγορηθῆναι) οὕτε μόνη, ἐπειδὴ καὶ ταῖς διαφοραῖς.

1 καὶ περὶ νοητ. δὲ δ.] ἀλλὰ περὶ νοητῶν τῶν καὶ ὄντως μερῶν οἷον λογικοῦ καὶ θυητοῦ· ταῦτα γὰρ κυρίως μέρη τοῦ ἀνθρώπου· ἐκ γὰρ αὐτῶν ὁ ἀνθρωπός. περὶ τῶν νοητῶν οὖν διαλαμβάνει αἱ καὶ (ante περὶ) fort. cicias 4 ἡ τάξις τούτου coll. F τῆς οὐσίας αἱ εἶναι om. a 6 νοήσῃ F ώς] ὅτι a 7 αἵτινες] οὐ γὰρ C ήμᾶς η 9 δόξειε αἱ τοῦτο post θεωρ. coll. a: om. F ἀποταξόμ. C 12 λέγεται C: ἐλέγοντο αἱ 14 ἐλέγετο Ca 15 εἰ—δλω (18) superser. C 16 εἶναι om. Ca 17. 18 τῶν ἐν τινι om. Ca 21 τὰ ὑπ' αὐτῶν F 22 τὸ δεύτ. C τῆς οὐσ. μεταβ. coll. C 24 τῷ] τὸ C: ἐκ τοῦ αἱ 25 τῇ οὐσίᾳ om. F 27 οὕτε] τοῦτο C οὐχ ὑπάρχει C οὐ] οὐδὲ F 27. 28 κατά—διαφοραῖς om. C κατηγορηθῆ αἱ

p. 3^a34 Πᾶσαι γὰρ αἱ ἀπὸ τούτων κατηγοριαι ἡτοι κατὰ τῶν | 55^v
ἀτόμων κατηγοροῦνται ἡ κατὰ τῶν εἰδῶν. 56^r

Πρῶτον διδάσκει τίνα εἰσὶ τὰ δεχόμενα τὴν ἀπὸ τῶν οὐσιῶν καὶ τῶν 15
διαφορῶν κατηγορίαν, εἰθ’ οὕτως τὴν συνώνυμον ἐπ’ αὐτῶν ἐφαρμόζει
5 κατηγορίαν· τὰ μὲν γὰρ ἄτομα, φησί, κατ’ οὐδενὸς ὑποκειμένου λέγεται,
τὰ δὲ εἶδη κατὰ τῶν ἀτόμων, τὰ δὲ γένη κατὰ ἀμφοτέρων, ώσαύτως
καὶ αἱ διαφοραὶ κατὰ τῶν εἰδῶν καὶ κατὰ τῶν ἀτόμων. ταῦτα δὲ καὶ 20
συνωνύμως καθ’ ὃν κατηγορεῖται λέγεται· ὁ γὰρ Σωκράτης καὶ ἄνθρωπός
ἐστι καὶ ζῷον λογικὸν θνητόν ἐστι καὶ οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική. ἀλλὰ
10 καὶ τῶν διαφορῶν καὶ τούνομα καὶ τὸν λόγον ἐπιδέχεται· λέγεται γὰρ
καὶ λογικὸν εἶναι, ὅπερ ἐστὶν ὄνομα τῇ διαφορῇ, τὸ λογικὸν καὶ τὸν ὄρι- 25
σμὸν αὐτῆς ὑποδέχεται· λογικὸν γάρ ἐστι τὸ τῷ λόγῳ χρώμενον· τοῦτον
δὲ τὸν λόγον καὶ ὁ Σωκράτης ἐπιδέχεται. καὶ τοῦ εἴδους δὲ ὄμοίως συνω-
νύμως καὶ τὸ γένος καὶ ἡ διαφορὰ κατηγορεῖται. πρόδηλον δὲ καὶ τοῦτο,
15 ὅτι ὅσα συνωνύμως κατὰ τοῦ κατηγορουμένου λέγεται, ταῦτα καὶ κατὰ τοῦ
ὑποκειμένου ῥήμήσεται. | εἰκότως οὖν τὸ μὲν γένος καὶ ἡ διαφορὰ κατὰ 56^v
τῶν εἰδῶν συνωνύμως κατηγορούμενα καὶ κατὰ τῶν ἀτόμων κατηγοροῦνται,
καθ’ ὃν καὶ τὰ εἶδη, τὰ δὲ εἶδη κατὰ μόνων τῶν ἀτόμων, τὰ δὲ ἄτομα
κατ’ οὐδενός, ἐπειδὴ οὐδὲ ἐστὶ τι αὐτοῖς ὑποκείμενον. σκόπει δὲ ἐνταῦθα 5
20 πῶς γέγονεν αὐτῷ χρήσιμος ἡ περὶ τῶν συνωνύμων διδασκαλία, δ καὶ
αὐτὸς δηλῶν φησι συνώνυμα δέ γε ἦν ὃν τό τε ὄνομα κοινὸν καὶ
ὁ λόγος ὁ αὐτός.

Καντεῦθεν δὲ σκόπει πῶς διαφορὰς οὐσίας φησὶν εἶναι·
εἰ γὰρ τὰ ἐν ὑποκειμένῳ ὄντα ἡ τοῦ ὀνόματος μόνου μεταδιδόσιν ἡ οὗτε 10
25 τοῦ ὀνόματος μεταδιδόσιν οὔτε τοῦ ὄρισμοῦ, αἱ δὲ διαφοραὶ συνωνύμως
κατὰ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν ἀτόμων κατηγοροῦνται, οὐσίαι ἂρα αἱ διαφοραὶ
καὶ οὐ συμβεβηκότα· τοῦτο γὰρ ὑπάρχει τοῖς οὐσιωδῶς κατηγορουμένοις
τὸ καὶ τοῦ ὀνόματος μεταδιδόγαι τοῖς ὑποκειμένοις καὶ τοῦ ὄρισμοῦ. τίνος 15
οὖν ἔνεκεν ἀνωτέρω δοκῶν αὐτὰς διακρίνειν τῶν οὐσιῶν ἐν τοῖς ἔξης συν-
30 τάττει; διὰ τὴν πολλάκις εἰρημένην αἵτίαν, ὅτι σκοπός ἐστιν αὐτῷ ἐνταῦθα
οὐ περὶ πάσης οὐσίας διδάξαι, ἀλλὰ περὶ μόνης τῆς συνθέτου, ἡς καὶ τὴν 20
γνῶσιν ἔχει ὁ πολὺς ἄνθρωπος· οἱ γὰρ πολλοὶ οὐ μόνον Σωκράτην ἴσασι
τὸν Σωκράτην, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωπον αὐτὸν ἴσασι καὶ ζῷον. καὶ ἐπὶ πάν-

1 ἀπ’ αὐτῶν Arist. 3 ἐστὶν αἱ 5 λέγονται αἱ 6 τὰ δὲ γένη κατὰ ἀμφοτέρων
om. C 7 κατὰ (alt.) om. Fa 9 ante καὶ οὐσία add. καὶ ζῷον αἱ 7 καὶ
aīσθ. a 11 καὶ λογ.] τὸ λογικὸν αἱ εἶναι — λογικὸν om. Ca
13 pr. δὲ] γὰρ αἱ καὶ ὁ σωκρ. τὸν λόγον coll. Fa 17 pr. τῶν om. F
καὶ om. C κατὰ om. F 18 τὰ (primum) om. F 19 ἐπεὶ a 20 πα-
ρὰ F 21 καὶ τούνομα Arist. 23 εἶναι φησὶν coll. F 25 post συν. add.
καὶ C 26 τῶν (alt.) om. C κατηγ.] ὑπάρχει F 27 καὶ οὐ συμβ.] τῶν οὐ
συμβεβηκότων C 29 ἔνεκα αἱ

των δὲ τῶν κατὰ μέρος κοινῶς φέρουσι τὸ τοῦ ἀνθρώπου ὄνομα, ὅμοίως 56^v δὲ καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ἵππων καὶ τῶν λοιπῶν ζήσων τὸ τοῦ ζόμου.²⁵ τῆς δὲ λογικότητος αὐτῆς καθ' ἑαυτὴν ἔννοιαν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ καὶ λέγωσι λογικόν, τὸ σύνθετον λέγουσι· λογικὸν γάρ ζῷον τὸ δλον τοῦτο γινώσκουσι. καὶ ἐπὶ τοῦ ἀλόγου ὡσαύτως καὶ τῶν λοιπῶν διαφορῶν. διὸ τοῦτο οὖν ἐνταῦθα οὐ λέγει μὲν ἄντικρυς τὰς διαφορὰς οὐσίας εἶναι, ἀλλὰ τοῦ βούλεται μὲν | αὐτὰς οὐσίας εἶναι καὶ τὸ βούλημα ἐκκαλύπτει πανταχοῦ,^{57r} οὐ τοιαύτας δὲ οὐσίας, οἷαί εἰσιν αἱ σύνθετοι, περὶ ὧν αὐτῷ ἐνταῦθα ὁ λόγος. οὗτως οὖν καὶ ἐν τῇ Φυσικῇ τρίτῃ τὴν οὐσίαν εἰρηκώς, τὴν τε 10 κατὰ τὴν ὅλην καὶ τὸ εἶδος (τὸ ἐν ὅλῃ λέγω, οὐ τὸ πρὸ τῶν πολλῶν ἢ τὸ ἐν τοῖς πολλοῖς) καὶ ἔτι τὴν ἐκ τοῦ συναμφοτέρου, τῆς τε ὅλης καὶ τοῦ εἶδους, συγκειμένην, ἐνταῦθα μόνον τὸ σύνθετον οὐσίαν εἴπεν, οὔτε δὲ τὴν ὅλην οὔτε τὸ εἶδος, ἐπειδὴ μηδὲ περὶ τῶν ἀπλῶν αὐτῷ ὁ λόγος.

p. 3b10 Πᾶσα δὲ οὐσία δοκεῖ τόδε τι σημαίνειν.

10

15 'Απωσάμενος τὰ πρότερα δύο παρακολουθήματα, τό τε μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι καὶ τὸ συνωνύμως πάντα ἀπ' αὐτῶν λέγεσθαι, ἐπὶ τρίτον με-²⁰ ταβέβηκεν ἕδιον, τὸ τόδε τι σημαίνειν· σημαίνει μὲν οὖν αὐτῷ τὸ τόδε τὸ ὑποκείμενον (δείξεως γάρ ἐστι τοῦτο), τὸ δὲ τὶ τὸ μερικόν. δι' ἀμφοτέρων οὖν σημαίνει τὸ μερικὸν ὑποκείμενον, | οἷον τὸν τινὰ ἀνθρωπὸν ἢ 57v τόδε τὸ ξύλον· ἐπὶ τούτων γάρ ἀεὶ ὁ Ἀριστοτέλης φέρει τὸ τόδε, λέγω δὴ τῶν ἀτόμων τῶν φαινομένων καὶ αἰσθητῶν· ταῦτα γάρ ἐστι τὰ καὶ τὴν δεῖξιν μόνα καταδεχόμενα καὶ μόνως ὑποκείμενα πᾶσι. καταγινώσκει δὲ 10

1 ὁμ.] ὡσαύτως C 2 ἐπὶ τῶν ἀνθρ. a 3 λευκότητος C 4 αὐτῆς οὖν C 5 μὲν om. a 6 τοῦτο — ὑποκείμενον] σημαντικόν. οὕτω γοῦν αὐτὸς ἐν τῇ φυσικῇ τὴν ὅλην ὑποκείμενον καλεῖ· ἀμφω γάρ ὥρισμένα, καὶ τὸ τόδε ὡς δεῖξει ὑποπίπτον, καὶ ἡ ὅλη ὡς ἡ αὐτὴ μένουσα, πάντων τῶν ἐν αὐτῇ τρεπομένων· εἴπερ δὲ λέβης δύναται μετασχηματισθῆναι καὶ γενέσθαι ἀνδριάς, καὶ ὁ ἀνδριάς πάλιν μετασχηματιζόμενος ἔτερόν τι γενέσθαι, οὐδὲν ἡττον μένοντος τοῦ χαλκοῦ, ὅπερ ἦν πρὶν γένηται λέβης ἢ ἀνδριάς ἢ τι τῶν τοιούτων· τὸ τόδε οὖν καὶ τὴν ὅλην ὑποκείμενα καλεῖ, τὸ δὲ τὶ τῆς κατὰ τοῦ ὑποκειμένου οὐσίας, ὅτι ὑπομένει καὶ οὐ δεῖται τινος οὐδὲ ἔστιν ἐν ὑποκειμένῳ, ἀλλ' αὐτὴ ὑποκείμενον πᾶσιν ἐστι καὶ τῆς ἐνότητος αἰτίᾳ, τουτέστι τὸ ἐν σημαίνειν, ὡς τόδε τὸ ξύλον, ὃς ὁ ἀνθρωπὸς· τὸ οὖν τὶ τὸ μερικὸν δηλοῖ, ἀμφω δὲ λεγόμενα τόδε τι τὸ μερικὸν ὑποκείμενον δηλοῖ, φημι τὴν ἀτομον οὐσίαν ex Marc. 217 a 7 8 9 10 τὸ τόδε τὸ (μρ. I.) C alt. τὸ om. C 11 post πᾶσι add. τὸ δὲ τοιόνδε ἐπὶ τοῦ ἀσρίστου καὶ τοῦ καθόλου· εἰκότως γάρ ἐπέχει λόγον τὸ καθόλου πάντων ἀπλῶς. ὁ δέ γε πλάτων τὸ τόδε τι ἐπὶ τοῦ καθόλου ἐλάμβανεν ἀναγκαῖως ὡς ὥρισμένον, ὡς ἐπὶ τῶν εἰδεῶν (sic). ἔλεγε γάρ αὐτὰς ἐν ὑπάρχει καὶ οὐσίας εἶναι· τὸ δὲ τοιόνδε ἐπὶ τοῦ καθ' ἔκαστον· ταῦτα γάρ ἔλεγεν ἀσρίστα διὰ τὸ μὴ εἶναι ἐν στάσει, ἀλλ' ἐν ῥοῇ καὶ ἀπορροῇ τὸ εἶναι ἔχει. ἀμφότεροι οὖν κατ' ὅλον καὶ ὅλον λαμβάνοντες καλῶς ἔλεγον. a

καὶ τούτου τοῦ ἰδίου ὡς οὐ πάση τῇ οὐσίᾳ παρακολουθοῦντος, εἰ καὶ μόνη· 57^ν τὰ γάρ εἶδη, φησί, καὶ τὰ γένη, οἷον ἄνθρωπος καὶ ζῶον, δοκεῖ μὲν τόδε τι 20 σημαίνει διὰ τὸν ἔνικὸν χαρακτῆρα τῆς φωνῆς, ἐμφαίνει δὲ μᾶλλον πλήθος καὶ κοινότητα πλειόνων τινῶν περιεκτικὴν καὶ πούτητά τινα. |

1 pr. καὶ om. C

2 τὸ ζῶον C

4 post τινα add. ex Marc. 217 τὴν γὰρ κοινωνίαν καὶ συναγωγὴν τῶν κατὰ μέρος δῆλοι. ζητῆσαι δὲ ἕξιν πῶς ἐπὶ οὐσίας λέγει σημαίνει καὶ μὴ εἴναι, εἴπερ πρᾶγμα ἡ οὐσία· τὰ γάρ πράγματα σημαίνονται, καὶ οὐ σημαίνουσι. καὶ λέγομεν δὲτι ἔστιν δὲτε κατηγορεῖται κατὰ τοῦ πράγματος τὸ τῆς φωνῆς καὶ κατὰ τῆς φωνῆς τὸ τοῦ πράγματος διὰ τὴν πρὸς ἀλληλα ἐπιπλοκήν· ποτὲ μὲν γὰρ τὰ πράγματα ποιοῦσι τὰ τῶν φωνῶν, οὐχ ὡς πράγματα σημαίνοντα, ἀλλὰ τοιῶσδε δύνομαζόμενα, οἷον δὲ σωκράτης ἐν πλήθει θεωρούμενος τοῖς ἐπιζητοῦσιν αὐτόν, ποτὲ δὲ αἱ φωναὶ ποιοῦσι τὰ τοῦ πράγματος, οἷον σωκράτης περιπατεῖ, οὐχ δὲτι τὸ σωκράτης ὄνομα περιπατεῖ, καὶ γὰρ φωνὴ ἔστι φωνὴ δὲ οὐ περιπατεῖ, ἀλλ᾽ δὲτι τὸ πρᾶγμα τὸ ἔχον τὸ τοιοῦτον ὄνομα ἔκεινο περιπατεῖ. οὕτως οὖν καὶ ἐνταῦθα διὰ τὴν ἐπιπλοκὴν τῆς φωνῆς ἐδέξατο τὸ ὑποκείμενον τὴν κατηγορίαν τῆς φωνῆς, τουτέστι τὸ σημαίνειν. καὶ μάλιστα νῦν, δὲτε περὶ φωνῶν σημαντικῶν σκοπὸς αὐτῷ διαλαβεῖν· εἴπομεν γὰρ δὲτι πρόκειται τῷ ἀριστοτέλει περὶ φωνῶν καὶ πραγμάτων καὶ νοημάτων διαλαβεῖν· ἡ τοινυν οὐσία ὡς μὲν φωνὴ σημαίνει καὶ οὐ σημαίνεται, αἱ γὰρ φωναὶ τῶν πραγμάτων εἰσὶ σημαντικαί, ὡς δὲ πρᾶγμα σημαίνεται καὶ οὐ σημαίνεται, τὰ γάρ πράγματα ὑπὸ μὲν φωνῶν σημαίνεται, αὐτὸ δὲ ἀλλων σημαντικὸν οὐκ ἔστιν, αὐτὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ σημαντικά εἰσὶ τῶν πραγμάτων, συμπλεκόμενα δὲ τινι μέρει λόγου σημαίνεται πως μᾶλλον ὑπὸ αὐτοῦ. οὕτω καὶ ἐνταῦθα· οἷον ὅταν εἴπω σωκράτης, διὰ τοῦ δύναμος τοῦ σωκράτους τὴν οὐσίαν ἐσήμανα, ὅταν δὲ εἴπω σωκράτην τὸν φιλόσοφον ἡ σωκράτης περιπατῶν, τότε τὸ ὄνομα σημαίνεται μᾶλλον ἡ σημαίνει διὰ τοῦ φιλόσοφου ἡ τοῦ περιπατῶν. Ἐπιστῆσαι δὲ δὲτι καὶ τούτῳ, δὲτι δὲ μὲν ἀριστοτέλης τόδε τι καλεῖ τὴν ἀτομον οὐσίαν, τὴν δὲ καθόλου τοιόνδε, πλάτων δὲ ἔμπαλιν, καὶ οὐ διαφωνοῦσιν· ἔξὸν γὰρ ἐκατέραν τόδε τι καλεῖν καὶ τοιόνδε· τὸ μὲν γὰρ τόδε τι ὠρισμένον δῆλοι, τὸ δὲ τοιόνδε ἀόριστον. ἔστι δὲ ἐν ἐκατέρᾳ καὶ ὠρισμένον καὶ ἀόριστον· ἐν μὲν τῇ ἀτόμῳ ὠρισμένον τὸ ἐν τῷ ἀριθμῷ, ἀόριστον δὲ τὸ μεταβάλλειν, ὡς μηδὲ τὴν περὶ ἑαυτοῦ φωνὴν ἀναμένειν κατὰ τὸ τῆς ἀειπαθείας δύγμα, τὸ ἡρακλείτειον λέγω, οἷον ὁ σωκράτης· ἐν διοῖ γὰρ καὶ ἀπορίοι τὸ εἶναι ἔχει, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα φυσικά. ἐν δὲ τῇ καθόλου οὐσίᾳ ὠρισμένον μὲν τὸ ἀμετάβλητον, οἷον τοῦ καθόλου ἀνθρώπου καὶ ζῶου, ἀόριστον δὲ τὸ ἀλαζόναι· ἐν τῷ πλήθει· εἰ γὰρ εἴπω ἄνθρωπος, περιέλαβον πάντας τοὺς κατὰ μέρος. τῶν δὲ δευτέρων οὐσιῶν φαίνεται μὲν δμοίως τῷ σχήματι τῆς προσηγορίας, δὲτι τόδε τι σημαίνει· τῷ ἐνιαίῳ μὲν τῆς προφορᾶς δοκοῦσι τόδε τι σημαίνειν, δὲταν εἴπη ἄνθρωπον ἡ ζῶον, ἀλλ᾽ οὖν οὐ τόδε τι σημαίνουσιν, ἀλλὰ τοιόνδε, τουτέστιν δμοιότητα, καθ' ἣν ἐοίκασιν ἄλλήλοις οἱ ἄνθρωποι, καθόδε εἰσιν ἄνθρωποι, καὶ τὰ ζῶα, καθόδο ζῶα. διὰ γοῦν τὸ τὸν καθόλου ἄνθρωπον πολλὰ περιέχειν ἀτομα ποιόν τι μᾶλλον σημαίνει. Οὐ μὴν ἀληθεῖς γε· δὲτι παρὰ τὴν ἀγνοιαν τοῦ μὴ πᾶσαν οὐσίαν τόδε τι σημαίνειν γίνονται οἱ οὕτιδες παραλογισμοί, κατὰ τὸν παρὸ δμήρῳ δύνασθα ἐν καιρῷ οὕτιν ἐκατόν καλέσαντα. οὕτινος παραλογισμοῦ παράδειγμα· εἰ τὶς ἔστιν ἐν ἀθήναις, οὗτος οὐκ ἔστιν ἐν μεγάροις, ἄνθρωπος δὲ ἔστιν ἐν ἀθήναις, ἄνθρωπος ἄρα οὐκ ἔστιν ἐν μεγάροις. δὲ γὰρ ἄνθρωπος οὗτός ἔστιν, οὐ δὲ τι σημαίνειν. δμοιον τούτῳ καὶ τὸ ἐγώ εἰμι, σὺ οὐκ εἰ· ὡς γὰρ τὸ τὶς ἀτόμῳ οὐσίας ἦν δηλωτικόν, οὕτω καὶ τὸ ἐγώ. ἔστιν οὖν δὲ παραλογισμὸς ἐν τῷ τὶς· τὸ γὰρ εἰ τὶς δὲ μὲν καθόλου βιδέται εἶναι, δπερ ἔστιν ψευδές, δὲ ἐπὶ τοῦ μερικοῦ αὐτὸ λαμβάνει, καὶ ἀληθῆς τότε δὲ λόγος· δὲ γὰρ τὶς ἄνθρωπος, φέρε εἰπεῖν σωκράτης ἡ ἄλλος τῶν κατὰ μέρος, δὲ ὡν ἐν ἀθήναις, ἐν μεγάροις οὐκ ἔστιν, ἵνα μὴ διαπασθῇ αὐτὸς ἐκατόν. οὕτως οὖν δεῖ λέγειν, δὲτις ἐν ἀθήναις, οὗτος οὐκ ἐν μεγάροις, σωκράτης ἐν ἀθήναις, σωκράτης ἄρα οὐκ ἐν μεγάροις. διὰ τοῦτο εἴπεν, οὐ μὴν ἀληθές γε, διότι πολλῶν ὄντων τῶν καθ' ἑκαστα τὴν δμοιότητα αὐτῶν τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος παρίστησιν. Οὐ γὰρ ἐν ἔστι τὸ ὑποκείμενον, ὥσπερ ἡ πρώτη οὐσία· ὥσπερ ἡ φωνὴ ἐνικοῦ τύπου οὐσα, καὶ διὰ τοῦτο δοκοῦσα καθ' ἐνὸς φέρεσθαι ὑπο-

οὐ ποιότητα δέ φησιν, οἷα ἔστιν ἡ κατὰ τὸ συμβεβηκός· ἐκείνη 59r γάρ οὔτε προσγινομένη τῷ ὑποκειμένῳ οὔτε ἀπογινομένη συμβάλλεται τι ἡ λυμαίνεται, τὰ δὲ γένη καὶ τὰ εἰδῆ συμπληρωτικά ἔστιν ἐκείνων ὃν λέγονται εἶναι καὶ καθ' ὅν ἀντηγορῶνται καὶ, ὡς φησιν αὐτός, περὶ οὐδεὶς 10 σίαν τὸ ποιὸν ἀφορίζει, τοῦτ' ἔστι τὴν τοιάνδε ἡ τοιάνδε οὐσίαν ἀφορίζει καὶ διαστέλλει καὶ συγκεχυμένην αὐτὴν διακρίνει, τὴν οὐσιώδη ἐκάστης οὐσίας ποιότητα εἰλικρινῆ φυλάττοντα· τῆς γάρ οὐσίας περιεχούσης τὸ σῶμα καὶ ἀσώματον καὶ συγκεχυμένων ὅντων τούτων καὶ ἀδιακρίτων, ἡ 20 τῶν εἰδῶν τούτων διαιρεσις τὴν ἐκάστου ποιότητα ἀφώρισε. πάλιν τοῦ σώματος πλείονα πράγματα περιέχοντος (τὸ γάρ ἔμψυχον καὶ ἄψυχον) 25 διακρίνει τὰ συγκεχυμένα καὶ ἀφορίζει ἐκάστῳ τὸ ἴδιον. ὁμοίως τοῦ ἔμψυχου πλείονα περιέχοντος τὰ τούτου εἰδῆ ἐκάστῳ τὸ ἴδιον ἀφορίζουσιν. 30 ὥσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν· τὸ γάρ ζῷον καὶ τὸ φυτόν, γένη ὅντα τῶν ὑπ' αὐτὰ ὑπὸ δὲ τὸ ἔμψυχον σῶμα τεταγμένα, δι' ἐαυτῶν τοῖς οἰκείοις 15 εἰδεῖσι τὴν οὐσιώδη ποιότητα ἀφορίζουσι.

Καὶ πῶς οὖν, φασίν, ἐλέγετο τὰ γένη καὶ τὰ εἰδῆ ἐν τῷ τί ἔστι κα- 30 τηγορεῖσθαι, νῦν δέ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης τὸ ποιὸν | αὐτὰ περὶ τὴν οὐσίαν 59v ἀφορίζειν; λέγομεν διτὶ ἡ μετέχουσι τῶν διαφορῶν τὰ μὲν εἰδῆ ἐνεργείᾳ τὰ δὲ γένη εἴτε δυνάμει κατὰ τοὺς Περιπατητικοὺς εἴτε ἐνεργείᾳ κατὰ τοὺς 20 Πλατωνικούς, ταύτη λέγονται τὸ ποιὸν περὶ τὴν οὐσίαν ἀφορίζειν· αἱ γάρ 5 διαφοραὶ ἐν τῷ ὄποιόν τί ἔστι κατηγοροῦνται. Ζητητέον δὲ πῶς φησι τὴν οὐσίαν σημαίνειν, καίτοι γε αὗτη σημαίνεται μᾶλλον καὶ οὐ σημαίνει. λέγομεν οὖν πρὸς τοῦτο διτι, ως πολλάκις εἴρηται, πρόκειται τῷ Ἀριστοτέλει περὶ φωνῶν καὶ πραγμάτων καὶ νοημάτων διαλαβεῖν· ἡ τοίνυν οὐσία ως 10 25 μὲν φωνὴ σημαίνει καὶ οὐ σημαίνεται (αἱ γάρ φωναὶ τῶν πραγμάτων εἰσὶ σημαντικαί), ως δὲ πρᾶγμα σημαίνεται καὶ οὐ σημαίνει· τὰ γάρ πράγματα ὑπὸ μὲν φωνῶν σημαίνεται, αὐτὰ δὲ ἄλλων σημαντικὰ οὐκ ἔστιν. Ὡσπερ γάρ τὰ ὄντα αὐτὰ μὲν καθ' ἐαυτὰ σημαντικά εἰσι τῶν πραγμάτων, συμπλεκόμενα δέ τινι μέρει τοῦ λόγου σημαίνεται πως μᾶλλον ὑπ' αὐτοῦ, 15 30 οὗτοι καὶ ἐνταῦθα· οἶον δταν εἴπω 'Σωκράτης', διὰ τοῦ ὄντος τὴν οὐσίαν τοῦ Σωκράτους ἐσήμανα, δταν δὲ εἴπω 'Σωκράτης ὁ φιλόσοφος' ἡ 'Σωκράτης ὁ περιπατῶν', τότε τὸ ὄνομα σημαίνεται μᾶλλον ἡ σημαίνει διὰ τοῦ φιλόσοφος ἡ διὰ τοῦ περιπατῶν, καὶ οὐκ αὐτὸ σημαίνει, ἀλλ' ἄλλο τι. 20

κειμένου· ἄνθρωπος γάρ ἡ δευτέρα οὐσία καὶ ζῶον λέγεται, οὐκ ἄνθρωποι καὶ ζῶα. Οὐγάπλως δὲ ποιόν τι σημαίνει, ὥσπερ καὶ λευκήν. Λσφαλίζεται τὸ ποιὸν διὰ τὰ συμβεβηκότα· τὸ γάρ ποιὸν ταῖς διαφοραῖς ἔστι καὶ τοῖς συμβεβηκόσιν. α 1 τὸ οι. F 2 συμβάλλεται C 4 φασιν C ante περὶ add. καὶ C 5. 6 τοῦτ' ἔστι — ἀφορίζει in mrg. suppl. C 5 post ἡ add. τὴν F 10 περιέχ. πρ. coll. F γάρ οι. a 11 ἐκάστου a ὄμοίως καὶ a 12 ἐκάστου CF 14 σῶμα om. F δι' αὐτῶν a 16 φησιν Fa ἐλέγοντο F 17 ὁ οι. F 17. 20 τὴν οι. a 18 καὶ λέγ. a 21 ποιὸν F 23 ὅτι οι. F εἴρηται] p. 9,14 sq. 24 διαλαμβάνειν F 25. 26 αἱ — σημαντικαὶ οι. a 27 φωνῶν μὲν coll. F ἀλλήλων a 29 τοῦ οι. F 31 σωκράτην τὸν φιλόσοφον CF 33 φιλοσόφου F'a διὰ οι. Ca ἀλλ' οι. F

οὗτω δὴ οὖν κάνταῦθα αὐτὸ μὲν καθ' ἑαυτὸ τὸ τῆς οὐσίας πρᾶγμα 59^c λαμβανόμενον οὐ σημαίνει τι, δταν δὲ τῇ φωνῇ συμπλακῇ, τότε ὑπ' ἔκει-
νης σημαίνεται.

p. 3^b 21 Ἐπὶ πλεῖον δὲ τῷ γένει ἢ τῷ εἶδει τὸν ἀφορισμὸν
5 ποιεῖται· ὁ γὰρ ζῷον εἰπὼν ἐπὶ πλεῖον περιλαμβάνει ἢ ὁ τὸν 25
ἄνθρωπον.

Τοῦτ' ἔστιν εἰ καὶ ἡ δευτέρα πᾶσα οὐσία τὴν οὐσιώδη τῶν πραγ-
μάτων ἀφορίζει ποιότητα, ἀλλ' οὖν τὸ γένος τοῦ εἶδους τὴν καθολικωτέ-
ραν μᾶλλον καὶ κοινοτέραν ποιότητα διακρίνει, τὸ δὲ εἶδος τὴν μερι- 30
10 κωτέραν. |

p. 3^b 24 Τί πάρχει δὲ ταῖς οὐσίαις καὶ τὸ μηδὲν ἐναντίον αὐ- 60^c
ταῖς εἶναι.

Ἐπὶ τέταρτον παρακολούθημα μεταβέβηκε καὶ τοῦ τρίτου καταγνοὺς
ώς μόνη μὲν ὑπάρχοντος οὐ πάση δέ. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ μηδὲν ἐναντίον 10
15 εἶναι τῇ οὐσίᾳ· τῷ γὰρ Σωκράτει, φησί, οὐδέν ἔστιν ἐναντίον ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν
ἀτόμων. ἀλλὰ μὴν οὔτε τῇ δευτέρᾳ· τῷ γὰρ ἀνθρώπῳ ἢ τῷ ζῷῳ τί
ἔστιν ἐναντίον; εἰ δέ τις εἴποι ‘τί οὖν; οὐκ ἀντίκειται τὸ πῦρ τῷ θόρακι
καὶ ἡ τῷ ἀέρι’, λέγομεν δτι ταῦτα ἀντίκειται ἀλλήλοις οὐχ ἢ οὐσίαι 15
εἰσίν, ἀλλ’ ἡ πεποίωνται· ἡ γὰρ ἐν πυρὶ θερμὴ καὶ ἕηρὰ ποιότης τῇ τοῦ
20 θόρακος ψυχρῷ καὶ ὑγρῷ ἀντίκειται ποιότητι. τάχα δὲ ἐὰν τις ἀκριβῶς ἔξε-
τάσειεν, οὐδὲ κατὰ τὰς ποιότητας φήσομεν ἀντικεῖσθαι τῷ πυρὶ τὸ θόραρ·
τὰ γὰρ ἐναντία περὶ τὸ αὐτὸ θόρακανται ὑποκείμενον καὶ οὗτω τὸν πρὸς 30
ἄλληλα ἀναδέχονται | πόλεμον, ἔκατέρου αὐτῶν τὸ ὑποκείμενον καταλαβεῖν 60^c
σπεύδοντος καὶ θάτερον ἔξωθεντος. εἰ τοίνυν τὸ πῦρ οὐχ ὑπόκειται
25 παρὰ μέρος θερμότητι καὶ ψυχρότητι, οὐδὲ κυρίως φήσομεν τῇ ώς ἐν πυρὶ⁵
θερμότητι ἀντικεῖσθαι τι, εἴ γε τὰ ἀντικείμενα, ώς ἔφαμεν, περὶ τὸ αὐτὸ
πόλεμεν ὑποκείμενον. καταγινώσκει δὲ καὶ τούτου ώς μὴ μόνη τῇ οὐσίᾳ
ὑπάρχοντος, εἰ καὶ πάσῃ· τῷ γὰρ ποσῷ, φησύν, οὐδέν ἔστιν ἐναντίον, οἷον

4 πλέον Fa 5 παραλαμβ. C 11 καὶ om. C 11. 12 αὐταῖς ἐν. coll.
Arist. 14 πάση μὲν ὑπ. οὐ μόνη δὲ C τὸ om. C 15 οὐδὲν] τί Fa
ἡ — ἐναντίον (17) om. C 16 οὔτε] απ οὐδὲ? 17 εἴπη F 18 ἀντίκεινται C
20 post ποιότητι add. οὐκ αὐταὶ οὖν αἱ οὐσίαι μάχονται ἀλλήλαις· οὐ γὰρ καθόλου αὐτὰ
ταῦτα ἐναντία· οὐ γὰρ κατὰ τὴν ὅλην καὶ τὸ σῶμα, ἀλλὰ κατὰ μόνας τὰς ποιότητας. ίστεον
δτι τὸ λογικὸν τῷ ἀλόγῳ οὐκ ἔστιν ἐναντίον· εἴτε ἀπόφασις τὸ ἄλογον τοῦ λογικοῦ, οὐκ ἔστιν
ἡ ἀπόφασις ἐναντίον, εἴτε καταφατικὴν ἔχει δύναμιν εἰδός τι δηλοῦσαν ἔτερον τοῦ λογικοῦ,
οὐδὲ οὔτες ἐναντίον τὸ λογικὸν τοῦ ἀλόγου. παράγων αὐτὸ καὶ τάττων (sic). ἀλλ' οὐδὲ ἀλλο
εἶδος εἶδει ἐναντίον, ἀλλ' αἱ ἐναντιώσεις περὶ τὰς διαφορὰς καὶ ποιότητας ὥρωνται. α
ἄν α 23 ἀναδέχεται Ca αὐτοῦ α καταβαλεῖν F 24. 25 παρὰ μ. οὐχ
ὑπ. coll. C 25 παρὰ] περὶ F καὶ θερ. καὶ ψυχρ. F: ψυχρ. καὶ θερ. α
26 εἴ γε] εἴτε α ώς φαμεν α 27 πολεμεῖν F 28 ἔστιν om. a

τοῖς δέκα ἡ τῷ διπήγει· τούτοις γάρ τί ἀν εἴη ἐναντίον; οὐ γάρ τὸ τε- 60^v τράπηχυ τῷ διπήγει ἐναντίον· τὰ γάρ ἐναντία φύείρουσιν ἄλληλα, ἐνταῦθα 10 δὲ αὕτης ἐστὶ τοῦ διπήγεος τὸ τετράπηχυ. εἰ μή τις τὸ πολὺ τῷ ὀλίγῳ, φησί, φαίη ἐναντίον εἶναι ἡ τὸ μέγα τῷ μικρῷ, καίτοι 15 5 οὐδὲ ταῦτα ἐναντία ἐστὶ ποσά, καὶ δεῖξει μικρὸν ὅστιν οὐδὲ ποσά ἐστιν ἄλλὰ πρός τι· ἀλλ' οὖν εἰ καὶ κατὰ συγχώρησιν, φησί, δοίη τις αὐτὰ ποσὰ εἶναι, οὐδὲν ἥμιν διοίσει· ἀρκεῖ γάρ ἥμιν πρὸς τὸ δεῖξαι ὅτι 20 οὐ μόνη τῇ οὐσίᾳ ὑπάρχει τὸ μηδὲν ἐναντίον, εἴ γε καὶ τοῖς ἀφωρισμένοις ποσοῖς τοῦτο ὑπάρχει. ἀφωρισμένα δὲ ποσὰ λέγουσιν ὅσα ὠρισμένην τινὰ 10 ἔχουσι ποσότητα καὶ μὴ τῇ πρὸς ἔτερον σχέσει λέγονται.

p. 3b33 Δοκεῖ δὲ ἡ οὐσία μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ 25
ἡττον.

Ἐπὶ πέμπτον παρακολούθημα μετῆλθε, λέγω δὴ τὸ τὴν οὐσίαν μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον. τοῦτο δὲ τῷ πρὸ αὐτοῦ ἐστιν ἀκό- 30 15 λουθόν καὶ ἐξ ἐκείνου ἔσχε τὴν γένεσιν | τοῦ λέγοντος τῇ οὐσίᾳ μηδὲν 61^r εἶναι ἐναντίον· ἐν τούτοις γάρ πέφυκε γίνεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον ἐν οἷς καὶ ἡ ἐναντιότης. καὶ τοῦτο οὐχ ἀπλῶς· οὐ γάρ ὅσα ἐστὶν ἐνα- 5 τία, δέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον, ἀλλ' ὅσα τῶν ἐναντίων πέφυκε μί- 20 γνυσθαι ἄλληλοις· τὸ γάρ ἄρτιον καὶ τὸ περιττὸν ἐναντία ὅντα οὐκ ἐπιδέ- χεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον, ἐπειδὴ οὐδὲ μίγνυσθαι πέφυκεν· οὔτε γάρ ἐστιν ἄρτιον ἄρτιον μᾶλλον ἄρτιον οὐδὲ περιττὸν περιττοῦ μᾶλλον περι- 25 τόν. λευκὸν δὲ εἶναι λέγεται λευκοῦ μᾶλλον λευκόν, ἐπειδὴ τῷ μέλανι πέφυκε μίγνυσθαι· ἐκεῖνο γάρ λέγεται μᾶλλον λευκὸν τὸ πλείονα τὴν 10 ἀπόστασιν ἔχον τοῦ μέλανος, ἡττον δὲ λευκὸν λέγεται τὸ πλείονα τὴν 15 μίζειν τὴν πρὸς τὸ μέλανον ὑποδεξάμενον. καὶ αὐτὸ δὲ ἔαυτοῦ τι μᾶλλον λευκότερον λέγεται· νῦν γάρ ὃν τι λευκὸν ἔαυτοῦ λευκότερον γίνεται δια- 20 χριθέντος τοῦ ἐμμιχθέντος ἐν αὐτῷ μέλανος. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὅμοίως. 15 εἰ τοίνυν οὐδὲ πάντα τὰ ἐναντία τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον ἐπιδέχεται, ἀλλὰ μόνως τὰ μίγνυσθαι πέφυκότα, πολλῷ μᾶλλον τὰ μηδὲ ὅλως ἔχοντά τι 30 ἐναντίον οὐχ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον. |

1 τί] οὐδὲν C 4 φησί om. a 5 εἰσὶ F post ποσὰ add. διότι τὸ μέγα ἐκ μικρῶν πολλῶν συνέστηκε καὶ τὸ πολὺ ἐκ πολλῶν ὀλίγων a 7 δοίησει F
8 οὐ] μὴ a μόνον C ἀφορισμοῖς F 10 τῇ] τοῖς F post λέγον-
ται add. τὸ δὲ μικρὸν καὶ μέγα καὶ πολὺ καὶ ὀλίγον ἀόριστα a 11 μὴ] οὐκ F
14 τὸ (alt.) om. C post ἡττον add. τὸ δοκεῖ δὲ ἐνταῦθα οὐ τὸ προσποιούμενον ση-
μαίνει, ἀλλὰ τὸ ἀμετάπιστόν τε καὶ ἀκατάθετον a post δὲ add. τὸ ἴδιον a
16 γίν. post ἡττον coll. a 17 ἡ om. F εἰσὶν F 18. 20 τὸ (alt.)
om. C 21 οὐδὲ] απ οὔτε? 22 λέγ. εἶναι coll. C 24 τὴν om. a
25 αὐτὸ] ἔαυτὸ CF 25. 26 μᾶλλον ἔαυτοῦ λευκ. τι coll. C 26 pr. λευκότερον]
απ λευκὸν? 28 ἐπιδέχονται F 30 ἐπιδέχονται F post ἡττον add. ex
Mare. 217 Ἰστέον ὅτι τὰ ἐναντία τέλος εἰσί, τὸ δὲ μᾶλλον καὶ ἡττον ὅδος ἐπὶ τὰ ἐνα-
τία. καὶ καλεῖ μὲν ἐναντία τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, μᾶλλον δὲ καὶ ἡττον τὴν ἐκ τοῦ λευκοῦ

p. 3v34 Λέγω δὲ οὐχ ὅτι οὐσία οὐσίας οὐκ ἔστι μᾶλλον οὐσία. 62r

Ἐπειδὴ γάρ ἀνωτέρω εἶπεν μᾶλλον εἶναι οὐσίαν τὴν πρώτην τῆς δευτέρας (οὐσία γάρ ἔστιν, φησίν, ἡ κυριώτατα καὶ πρώτως καὶ μάλιστα λε- 30 γομένη) καὶ αὐτῆς δὲ τῆς | δευτέρας τὴν κατὰ τὸ εἶδος μᾶλλον οὐσίαν εἶναι 62v 5 τοῦ γένους λέγων τῶν δὲ δευτέρων οὐσιῶν μᾶλλον οὐσίαν εἶναι τὸ εἶδος τοῦ γένους, εἰκότως ἀπορεῖ πῶς ἀνωτέρω λέγων οὐσίαν οὐσίας μᾶλλον εἶναι οὐσίαν νῦν φησι δοκεῖ δὲ ἡ οὐσία μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ 5 μᾶλλον καὶ τὸ ἡττόν. δπερ ἐπιλυόμενός φησιν ὅτι οὐ κατὰ ταῦτα εἴρηται ἐκεῖ μὲν εἶναι μᾶλλον καὶ ἡττόν ἐνταῦθα δὲ οὐ· ἐκεῖ μὲν γάρ 10 τὴν κατὰ βάθος τῶν οὐσιῶν παραβολὴν καὶ τάξιν σκοπῶν ἔλεγε τὴν πρώ-

εὶς τὸ μέλαν μεταβολὴν ἡ τοῦ μέλανος εἰς λευκόν, μὴ ἀθρόως γινομένην ἀλλ ὁδῷ τινὶ κεχρημένην τὴν κατὰ πρόσβασιν ἐκ τοῦ λευκοῦ ἡ τοῦ μέλανος εἰς τὸ ἔτερον μεταποιήσει· ὅπου οὖν τὰ ἐναντία, ἐκεῖ καὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττόν, καὶ ὅπου οὐκ εἰσὶν ἐναντία, οὐδὲ μᾶλλον καὶ ἡττόν· καὶ ὅπου μᾶλλον καὶ ἡττόν, ἐκεῖ τὰ ἐναντία, καὶ ὅπου (οὐ) μᾶλλον καὶ ἡττόν, οὐδὲ τὰ ἐναντία· ἀεὶ γάρ ταῦτα τὰ τέσσαρα συμβαίνει ἀλλήλοις. ἀλλὰ ταῦτα κατὰ πλάτωνα ἔμμεσα λέγεται· οὐδὲ γάρ ἀθρόον ἡ φύσις μεταπηδᾷ ἀπὸ τοῦ ἐναντίου εἰς τὸ πάντη ἐναντίον, ἀλλ ὁδῷ τινὶ κεχρημέναι καὶ γίνεται ἡττόν λευκὸν καὶ ἔτι ἡττόν καὶ οὕτω μέλαν· ἀριστοτέλης δὲ οὐ πάντα τὰ ἐναντία κατὰ πλάτωνα ἔμμεσα λέγει, ἀλλ ὅιδε καὶ ἄμεσα ἐναντία, εἰ καὶ δύο μόνον, ἄρτιον καὶ περιττὸν καὶ νόσον καὶ ὑγείαν. τινὲς δὲ φασιν, ὅτι καὶ τούτων εἰσὶ μέσα· τοῦ γάρ ἄρτιον τοῦ διχῇ διαιρουμένου καὶ τοῦ περιττοῦ τοῦ μὴ δίχα διαιρουμένου μέσοι τρεῖς, ὁ ἄρτιάκις ἄρτιος, ὅστις ἔως μονάδος διχῇ διαιρεῖται, ὡς ὁ λβ' εἰς τέσσαρα καὶ δύο καὶ δύο καὶ ἓν, καὶ ὁ περισάρτιος, ὅστις πολλὰς τομὰς ἄρτιας δεξάμενος εἰς περιττὸν ἀριθμὸν λήγει, ὡς ὁ μη' εἰς κόδ' καὶ τβ' καὶ σ' καὶ εἰς περιττὸν ἀριθμὸν λήγει τὸν τρία, καὶ ὁ ἄρτιοπεριττος, ὅστις διχῇ μὲν διαιρεῖται, εὐθέως δὲ τὰ τμήματα αὐτοῦ περιττά εἰσιν, ὡς ὁ τῇ εἰς θ' καὶ θ' διαιρούμενος. καὶ ἄρτιον μὲν καὶ περιττοῦ μέσοι, ὡς φασιν, οἱ εἰρημένοι, νόσου δὲ καὶ ὑγείας ἡ ἀνακόμισις. εἰ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττόν οὐκ ἐπιδέχεται ἡ οὐσία, πῶς ἐν τῷ περὶ γενέσεως καὶ φυτορᾶς λέγει τὸν ἀέρα ἡττόν θερμὸν ὡς πρὸς τὸ πῦρ; τὸ γάρ πῦρ τοῦ ἀέρος μᾶλλον θερμὸν καὶ ὁ ἀήρ τοῦ ὕδατος μᾶλλον ύγρὸν καὶ τὸ ὕδωρ τῆς γῆς μᾶλλον ψυχρὸν καὶ ἡ γῆ τοῦ πυρὸς μᾶλλον ἔνερον· οὐσίαι δὲ ταῦτα. καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι αἱ ποιότητες πάλιν αὗται τὸ μᾶλλον καὶ ἡττόν ἐδέξαντο οὐχ ὡς οὐσίαι, ἐκάστη γάρ πλείστη ἔστιν ἐν τῷ οἰκείῳ ὑποκειμένῳ, ὡς δὲ συμβεβηκότα ἐπιτείνονται καὶ ἀνίενται· τὸ γάρ ἡττόν, ὅπερ τὸ μᾶλλον γινόμενον, οὐκ ἀπώλεσε τὸ εἶδος, ὁ δὲ ἀήρ μέτρα πυρίας θερμότητος λαβὼν οὐκ ἔμεινεν ἀήρον. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐκ ἐν μόνοις συμβεβηκόσιν ἔστι τὸ μᾶλλον καὶ ἡττόν, ὅτε οὐ ποιεῖ εἰδούς ἔξαλλαγήν· μᾶλλον γάρ ζῆ ὁ νοῦς τῆς ψυχῆς. οὐ πάντως δὲ διὰ τὴν μίξιν τοῦ ἐναντίου γίνεται τὸ μᾶλλον καὶ ἡττόν· καὶ γάρ ἀθάνατος ἡ ψυχή, ἡττόν τοῦ νοῦ ζῆ. καὶ ἔσται τὰ τέσσαρα στοιχεῖα σύνθετα· ἔσται γάρ τὸ πῦρ ύγρὸν ὡς ἡττόν τῆς γῆς ξηρόν, καὶ τὸ ὕδωρ ξηρόν ὡς λειπόμενον τοῦ ἀέρος κατὰ τὴν ύγρότητα, καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων στοιχείων δμοίως. ἀλλ ἐιδοπεποίηται πᾶσα (l. πάντα) καὶ ὑφέσεις εἰδῶν εἰσιν· ὡς καὶ ἡ σελήνη ἐσγάτη οὐσια τῆς πάμπτης οὐσίας, καίπερ μὴ μετέχουσα τῶν ὑπὸ σελήνην, ἔχει τι ἐν αὐτῇ ἀνομοειδές (sic), ὡς δηλοῖ τὸ ἐν ταῖς παντελήνοις ἐν μέσω αὐτῆς φαινόμενον πρόσωπον καὶ τὸ ἀνθρακοειδὲς χρῶμα τὸ ἐν ταῖς ἐκλείψεσιν αὐτῆς φαινόμενον ἀνομοιομερὲς θν· οὐδέτερον γάρ τούτων μίξει γῆς, ἀλλ ὑφέσει τοῦ φωτοειδοῦς τῆς πέμπτης οὐσίας. α 1 μᾶλλον καὶ ἡττόν οὐσία a 2 μᾶλλον εἶπεν coll. Ca 3 φησιν ἔστιν coll. a φησίν] p. 2a5 κυριώτατά τε a Arist. 6 λέγων] p. 2b7 7 post φησι add. ἔστιν C 7. 8 δοκεῖ—ὅτι om. C 7 μὴ] οὐκ F (cf. p. 75,11)

την τῆς δευτέρας μᾶλλον εἶναι οὐσίαν ώς μᾶλλον τῷ πολλῷ συνεγνωσμένην· 62^v νην ἀνθρώπῳ, καὶ τῆς δευτέρας μᾶλλον τὸ εἶδος διὰ τὸ ἐγγυτέρω εἶναι μᾶλλον τῆς πρώτης τὸ εἶδος ἡπερ τὸ γένος· ἐνταῦθα δὲ τὴν κατὰ πλάτος ποιούμενος παραβολήν φησιν δτὶ οὐδὲ τὸ ἄτομον μᾶλλον καὶ ἡττόν ἔστιν 5 οὐσία, οὔτε αὐτὸν οὔτε ἔτερον ἔτερον· τὸν γάρ Σωκράτην οὔτε αὐτὸν οὔτε μᾶλλον καὶ ἡττὸν ἀνθρωπὸν εἴποι τις ἀν οὔτε Σωκράτην Πλάτωνος μᾶλλον ἀνθρωπὸν. ἀλλ’ οὐδὲ τὸ εἶδος οὔτε αὐτὸν οὔτε ἄλλον ἄλλου μᾶλλον οὐσία ἔστιν, οἷον ἵππος ἀνθρώπου οὐδὲν μᾶλλον οὐσία. καὶ ἐπὶ τῶν γενῶν ὥσταύτως.

10 Τοῦτο δὲ τὸ ἕδιον ἡτοι παρακολούθημα πάσῃ μὲν ὑπάρχει τῇ 20 οὐσίᾳ, οὐ μέντοι γε μόνῃ· καὶ γάρ τὸ ποσὸν οὐκ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττὸν, ἐπεὶ μηδὲ ἔχει τι ἐναντίον, ἀλλ’ οὐδὲ τὸ ἄρτιον οὐδὲ τὸ περιττόν, ἐπειδὴ μηδὲ πέφυκε ταῦτα μίγνυσθαι. διὰ τί δὲ μὴ ὕσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἕδίων ἔλεγε πρὸς τῷ τέλει οὐκ ἕδιον δὲ 25 τοῦτο τῆς οὐσίας, ἐπειδὴ εἰ καὶ πάσῃ φέρε ὑπάρχει, οὐ μέντοι γε μόνῃ, ἔγους μόνῃ μὲν οὐ πάσῃ δέ¹, οὗτῳ καὶ ἐνταῦθα πεποίηκε καὶ εἴπεν δτὶ οὐκ ἕδιον τοῦτο τῆς οὐσίας, εἰ καὶ πάσῃ ὑπάρχει, καὶ γάρ τὸ ποσὸν οὐκ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττὸν; λέγομεν ώς ἐναργὲς δὲν ἐκ τῶν εἰρημένων 30 τοῦτο κατέλιπεν· | ἐπειδὴ γάρ συνημμένα ἔστιν, ώς εἴπον, τὰ παρακολου- 63^r 20 θήματα καὶ ἡκολούθει πάντως τὸ μὴ εἶναι τι μᾶλλον καὶ ἡττὸν τῷ μὴ ἔχειν ἐναντίον, ἔδειξε δὲ μικρῷ πρόσθεν μήτε τῇ οὐσίᾳ μήτε τῷ ποσῷ ὑπάρχειν τι ἐναντίον, ήμιν κατέλειψε τὸ συναγαγεῖν καὶ προσυπακοῦσαι δτὶ οὐ μόνη τῇ οὐσίᾳ ὑπάρχει τὸ μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττὸν, ἀλλὰ καὶ τῷ ποσῷ.

25 p. 4a10 Μάλιστα δὲ ἕδιον τῆς οὐσίας δοκεῖ εἶναι τὸ ταῦτὸν καὶ ἐν ἀριθμῷ δὲν τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικόν.

Τοῦτο ἔκτον παρακολούθημα ἕδιον ὑπάρχον τῆς οὐσίας ἀποδέδωκεν, 20 ὅπερ καὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον ἐκκρίνει, λέγω δὴ τὸ μίαν τῷ ἀριθμῷ καὶ τὴν αὐτὴν μένουσαν τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικήν· Σωκράτης γάρ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς μένων ποτὲ μὲν θερμαίνεται ποτὲ δὲ ψύχεται, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων 25 ποιοτήτων ὄμοίως καὶ τῶν λοιπῶν συμβεβηκότων. τοῦτο δὲ μόνη μὲν ὑπάρχει τῇ οὐσίᾳ, οὐ μέντοι γε πάσῃ· οὐδὲν γάρ ἄλλο τῶν παρ’ αὐτὴν πέφυκεν ἐν καὶ τὸ αὐτὸν μένον τῷ ἀριθμῷ τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικόν. λέγω δὴ τὰ συμβεβηκότα· πάντα γάρ τὰ παρ’ αὐτὴν συμβεβηκότα ἔστιν.

1 εἶναι ante τὴν πρ. (p. 76,10) coll. C 2 ἐγγύτερον Ca 3 μᾶλλον εἰεῖς
εἴπερ F 6 ἀνθρώπων om. C εἴπη F 7. 8 ἄλλου ἄλλο coll. C 10 ἡτοι]
ἡ τὸ CF τῇ om. C 13 ἐπεὶ a 14 τὸ τέλος F 16 εἰ γοῦν C δτὶ²
om. F 17 τῆς om. Ca καὶ γάρ τὸ] τὸ γάρ F 18. 23 τὸ (ante ἡττὸν) om. C
19 εἰσὶν F εἴπον] p. 75,14 20 ante ἡκολ. add. οὐκ a ἡκολούθει Laur. 72,1:
ἡκολούθη CFa 21 πρότερον a 22 τὸ] τοῦ C: τοῦτο a 23 τῇ om. a 27 ἀπέ-
δωκεν C 28 ἐγκρ. F 32 οὐδὲν] οὐδὲ C παρ’ in lae. om. F 33 καὶ τῷ
ἀρ. τὸ αὐτὸν μ. coll. C μένων F 34 ἔαυτὴν F εἰσὶν a

οὐδὲ γάρ πέφυκεν ὅλως συμβεβηκός συμβεβηκότι | ὑποκεῖσθαι πρὸς ὅπαρ- 63^v
 ἔιν· οὐχ ὑπάκειται γάρ τὸ λευκὸν τῷ μέλανι ἢ τῷ θερμῷ οὐδὲ τῶν τοι-
 ούτων οὐδενί. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων συμβεβηκότων ὁ αὐτὸς λόγος. οὐκοῦν
 οὐδὲ τῶν ἐναντίων ἐστὶ δεκτικόν. μόνη μὲν οὖν τοῦτο ὑπάρχει, οὐ μέν-
 5 τοι γε πάσῃ· τῇ γάρ δευτέρᾳ οὐδαμῶς τοῦτο ὑπάρχει· οὐδὲ γάρ κυρίως 5
 ἀν λεχθείη οὔτε τὸ γένος οὔτε τὸ εἶδος ἐν καὶ ταύτῃ τῷ ἀριθμῷ· τὸ
 γάρ ἐν τῷ ἀριθμῷ περὶ τὰ ἀτομα κυρίως θεωρεῖται. ἄλλως τε εἰ καὶ ἐν
 εἴη, οὐκ ἐστι τῶν ἐναντίων δεκτικόν· οὐ γάρ σῶμά ἐστιν, ἵνα ἐπιδέξηται
 θερμότητα ἢ ψῦξιν ἢ τι τῶν τοιούτων. δρούσις δὲ οὐδὲ τὸ γένος. ἀλλ' 10
 10 εἰ ἄρα, ταῦτα λέγονται τῶν ἐναντίων εἶναι ποιητικὰ ἢ εἰς τὰ ἐναντία διαι-
 ρεῖσθαι, τὸ θυητὸν λέγω καὶ τὸ ἀθάνατον, τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον. εἰ
 δέ τις ἀκριβέστερον ἐπιβλέψειεν, οὐδὲ ἐναντία ταῦτα ἐστι· τὰ γάρ ἐναντία
 φθαρτικά ἐστιν ἀλλήλων, ταῦτα δὲ ὑποστατικὰ ἀλλήλων μᾶλλον ἐστιν ἢ 15
 φθαρτικά· τὸ γάρ ἀπλῶς λογικὸν καὶ ἀθάνατον ὑφίστησι τὰ ἄλογα καὶ
 15 τὰ θυητά.

Εἰ τοίνυν μὴ πάσῃ ὑπάρχει τῇ οὐσίᾳ, τί δή ποτε μάλιστα αὐτῆς
 φησιν αὐτὸν εἶναι ἴδιον; λέγομεν οὖν δτι ἐξ τινων ὡς ἴδιων τῆς οὐσίας 20
 ἀποδεδομένων τὸ μὲν πρῶτον καὶ τὸ τέταρτον καὶ τὸ πέμπτον πάσῃ
 μὲν ὑπῆρχον τῇ οὐσίᾳ, οὐ μέντοι γε μόνη, λέγω δὴ τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ
 εἶναι, δπερ καὶ τῇ διαφορᾷ ὑπῆρχε, καὶ τὸ τέταρτον τὸ μηδὲν ἐναντίον
 αὐτῇ εἶναι, δπερ καὶ τοῖς ποσοῖς ὑπῆρχεν, ἔτι τε καὶ τὸ πέμπτον, λέγω 25
 δὴ τὸ μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον, δπερ καὶ αὐτὸν τοῖς πο-
 σοῖς ὑπῆρχε. τὸ μέντοι γε δεύτερον, δπερ ἦν τὸ συνωνύμως ἀπ' αὐτῶν
 λέγεσθαι πάντα, οὔτε μόνη οὔτε πάσῃ· οὔτε γάρ τῇ πρώτῃ, ἐπειδὴ καὶ
 25 ταῖς διαφοραῖς· τὸ δὲ τρίτον τὸ τόδε τι σημαίνειν καὶ πρὸς τούτῳ τὸ ἔκ-
 τον, λέγω δὴ τὸ ἐν καὶ ταύτῃ τῷ ἀριθμῷ μένον τῶν ἐναντίων εἶναι 64^r
 δεκτικόν, μόνη τῇ οὐσίᾳ ὑπῆρχεν, εἰ καὶ μὴ πάσῃ. τῶν μὲν οὖν τεττά-
 ρων οὐδὲ ἐν ἐκκρίνει εἰκότως, διότι οὐ μόνη ὑπῆρχον· οὐδεὶς γάρ ἀν φαίη
 ἴδιόν τινος εἶναι, εἰ καὶ παντὶ πρόσεστι τῷ ὑποκειμένῳ, τὸ καὶ ἄλλῳ
 30 ὑπῆρχον, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ μόνῳ, εἰ καὶ μὴ παντί. διὰ τί δὲ τῶν δύο, 5
 τοῦ τε τρίτου καὶ τοῦ ἔκτου, προκρίνει τὸ ἔκτον; διότι ἐκεῖνο μὲν κατὰ
 μόνην τὴν φωνὴν ἐδόκει τῇ δευτέρᾳ οὐσίᾳ ἐφαρμόζειν, λέγω δὴ τὸ τόδε
 τι σημαίνειν, τοῦτ' ἐστιν ἐνικὸν ἀριθμόν, *(τὸ)* ἐνταῦθα δὲ κατ' αὐτὸν τὸ
 πρᾶγμα δοκεῖ ἐφαρμόζειν. διόπερ ἵνα δείξωμεν καὶ πάσῃ τῇ οὐσίᾳ ἐφαρ- 10

2 θερμῷ] ἀριθμῷ F 3 τῶν om. a 4 post οὖν add. τῇ οὐσίᾳ F 8 post εἴη
 addas τὸ εἶδος (cf. v. 9) 5 οὐ] οὐδὲ Ca γάρ σῶμά ἐστιν in lac. om. C 10 εἰ]
 ἢ F λέγονται] καὶ C εἰς] ἐκ F¹ 13 εἰσιν (pr. l.) C εἰσιν (alt. l.) a
 16 αὐτῆς om. C 17 ἴδιον εἶναι coll. C ἐξ om. C 17.18 ἀποδ. τῆς οὐσ. coll. C
 18 ἀποδιδομ. a 19 δὴ] δὲ F ἐν μὴ coll. F 20 διαφ.] φθορᾶ F¹ 21 αὐτῇ om.
 Ca 22 τὸ (ante ἡττον) ὄμ. C 23 τὸ συν. Paris. 2051: συν. τὸ CfA ὑπ'
 αὐτῶν a 24 οὔτε γάρ] an οὐδὲ γάρ? 24. 25 ἐπειδὴ—διαφοραῖς post μόνη (24)
 transponas. 24 καὶ superscr. C 25 τοῦτο F 27 μὴ superscr. F²
 28 ἐγκρ. C οὐ] οὐδὲ C ὑπῆρχεν a 29 ἄλλο C 30 τὸ] τῷ F
 31 ἔκτον in lac. om. F ἐκεῖνο] ἐκεῖ F 33 σημ. τι coll. F τὸ addidi

μόζον τὸ ἀποδοθὲν ἔδιον, μικρὸν ἐναλλάξαντες τὸ εἰρημένον οὕτως εἴπωμεν 64r
 ‘μάλιστα δὲ ἔδιον τῆς κατηγορίας τῆς οὐσίας δοκεῖ εἶναι τὸ τὰ ὑπ’ αὐτὴν ἄτομα
 παρὰ μέρος τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικά’· οὕτω γάρ καὶ πάσης τῆς οὐσίας
 κατηγορηθήσεται τοῦτο τὸ ἔδιον καὶ οὐδεμιᾷ τῶν ἄλλων ἀρμότει· οὕτε 15
 5 γάρ τὰ τοῦ ποσοῦ ἄτομα, τὰ δέκα εἰ τύχοι, οὔτε τὰ τοῦ ποιοῦ, οἷον τὸ
 ἐν τῷδε τῷ λίθῳ λευκόν, παρὰ μέρος τῶν ἐναντίων ἐστὶ δεκτικά. |

p. 4a10 Μάλιστα δὲ ἔδιον τῆς οὐσίας δοκεῖ εἶναι τὸ ταῦτα 64v
 καὶ ἐν ἀριθμῷ δὲ τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικόν.

“Ἐν μὲν ἀριθμῷ, ἵνα τὸ αὐτὸ φυλάττηται ὑποκείμενον, ταῦτα δέ,
 10 ἵνα μὴ μεταβάλλῃ καθ’ ὑπόστασιν· τὸ γάρ χρῶμα ἀπὸ λευκοῦ μέλαν γέ- 5
 νεται μεταβάλλον καθ’ ὑπόστασιν (ἐν γάρ τῷ λευκὸν εἶναι ἔχει τὴν οἰ-
 κείαν ὑπόστασιν, ὡστε μεταβάλλον εἰς μέλαν μετέβαλλε καθ’ ὑπόστασιν),
 ὁ δὲ Σωκράτης μένων εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ποτὲ μὲν θερμὸς γίνεται ποτὲ δὲ
 ψυχρός, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὥροιώς. δεκτικὸν δὲ τῶν ἐναντίων, ἵνα 10
 15 ἐνδείχηται τὴν δύναμιν τοῦ παρὰ μέρος δέχεσθαι τὰ ἐναντία· οὐ γάρ εἴπε
 ‘δέχεσθαι τὰ ἐναντία’ (ἢν γάρ ἀν ἐν τῷ αὐτῷ τὰ μαχόμενα), ἀλλὰ δεκ-
 τικόν, ἵνα τὴν δύναμιν, ὡς εἶπον, ἐνδείχηται. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων κατη-
 γοριῶν οὐδὲν τῶν τοιούτων φαίνεται. ἀλλ’ ἵσως ἐρεῖ τις ‘τί οὖν; καὶ δε 15
 ὁ κόραξ δεκτικός ἐστι λευκότητος ἢ ὁ κύκνος μελανίας; πῶς οὖν εἴπε τῶν
 20 ἐναντίων εἶναι δεκτικόν;’ ἀλλὰ λέγομεν δτι εἰ μὲν εἴπε πάντων τῶν ἐναντίων
 δεκτικὴν εἶναι πᾶσαν οὐσίαν, εἶχεν ἀν λόγου ἡ ἀπορία καὶ ἐπὶ κόρακος καὶ
 ἐπὶ ἄλλων μυρίων· οὐδὲ γάρ τὸ ψιμώθιον μέλαν γένοιτο ἀν μένον ψιμ- 20
 ρύθμιον, οὐδὲ τὸ πῦρ μένον πῦρ ψύξεως ἢ ὑγράτητος ἐστι δεκτικόν, οὐ τὸ ὅδωρ
(Ἶηράτητος), οὐχ ἡ γῆ κουφότητος. νῦν δὲ οὐκ εἴπε πάντων ἀλλ’ ἀπλῶς τῶν
 25 ἐναντίων, ὥστε καὶ ὁ κόραξ εἰ καὶ μὴ δέχεται λευκότητα ἢ ὁ κύκνος μελανίαν.
 ἀλλ’ οὖν θερμότητα καὶ ψυχρότητα δέχονται καὶ ἄλλας ἐναντίας ποιότητας. 25

2 τῆς κατηγορίας om. a 6 εἰσὶ C δεκτικόν a post δεκτ. add. ex
 Marc. 217 πρόσκειται τὸ παρὰ μέρος, ἐπειδὴ οὐχ ἀμα λευκαίνεται ὁ σωκράτης, οὐδὲ ἀμα
 νοσεῖ καὶ ὑγιαίνει. τὸ δὲ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν τῷ ἀριθμῷ πρόσκειται, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἀριθμὸς
 δέχεται τὰ ἐναντία, ἄρτιον καὶ περιττόν, ἀλλ’ οὐχ εἰς τῷ ἀριθμῷ, ἀλλὰ εἰς τῷ εἰδει, δπότε
 οὐδὲ ὡς ἐν ἀριθμῷ συνίσταται τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν, ἀλλ’ ὡς ἐν ὅλῃ τῇ δύναμένη καὶ
 εἰς ἄρτιον καὶ εἰς περιττόν διαιρεῖσθαι. τὸ γάρ πηγαῖον ἔύλον καὶ εἰς ἄρτιον διαιρεῖται καὶ
 εἰς περιττόν. καὶ οἱ ἄρτιοι ἴπποι δύνανται περιττοὶ γενέσθαι προσθήκῃ ἑτέρου. καὶ τὸ σῶμα
 δὲ εἰ καὶ δέχεται τὰ ἐναντία, οἷον λευκὸν καὶ μέλαν, ἀλλ’ οὐχ ἐν τῷ ἀριθμῷ, ἀλλὰ τῷ εἰδει
 ἐν. ἀλλὰ γάρ ἐπ’ αὐτῆς τῆς λέξεως τῆς ἀριστολικῆς σκοπήσωμεν τὸ λεγόμενον. a
 8 τῷ ἀρ. F οὐ om. CF (cf. p. 77,25) post οὐ add. παρὰ μέρος a 9 μὲν
 γάρ a 10 ὑπὸ F 11 τῷ] τὸ F 11. 12 οἰκ.] ἔδιαν C 12 μετέβαλε a
 15 δεῖξῃ a 15. 16 οὐ—ἐναντία om. F 16 ἀν om. a τῷ om. CF μαχ.]
 δέχομενα F 17 τῶν ἄλλ. δὲ coll. C 18 καὶ om. C 20 δεκτ. εἰναι coll. C
 22. 23 ψιμώθιον (*ubique*) C 22 γίνοιτο F 23 μένων (pr. l.) F οὐδὲ τὸ ὅδωρ οὖθα
 24 ἕηράτητος addidit 24. 25 πάντων ἀλλ’ ἀπλῶς τῶν ἐναντ. Paris. 2051: πάντως ἀλλ’ ἀπλῶς
 τῶν ἐναντ. a: πάντων ἐναντ. CF 25 alt. καὶ om. C ἐπιδέχοιτο C 26 οὖν om. a

καὶ τὸ πῦρ οὖν εἰ καὶ μὴ δέχεται ψῦξιν ἢ ὑγρότητα ἡ τι τῶν ἔαυτῷ 64v
ἐναντίων, ἀλλ’ οὖν δέχεται τὴν ἐπὶ τὸ κάτω φορὰν βίᾳ, πεψυκὸς ἐπὶ τὸ
ἄνω φέρεσθαι. τί δὲ ἀν εἴποιμεν περὶ ἥλιου καὶ σελήνης καὶ ἀπλῶς τῶν
οὐρανίων; ἔκαστον γάρ τούτων ἐν ὃν καὶ ταῦτὸν τῷ ἀριθμῷ ὅμως τῶν 30
5 ἐναντίων οὐκ ἔστι δεκτικόν, | εἰ μή τις ἐνταῦθα τὰς ἀντικειμένας λάβοι 65r
κινήσεις, διότι φέρονται μὲν σὺν τῷ παντὶ τὴν ἀπ’ ἀνατολῶν, αὐτὰ δὲ
καθ’ αὐτὰ τὴν ἐναντίαν. ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπτὰ πλανωμένων λαβεῖν
καὶ τὴν ἀπὸ τῶν νοτίων ἐπὶ τὰ βόρεια καὶ πάλιν ἀπὸ τούτων ἐπὶ τὰ 5
νότια λαβεῖν μετάβασιν καὶ ἐπὶ τὴν κατὰ τὸ ἀπόγειον αὐτῶν καὶ περίγειον
10 ἐναντίωσιν συνόδους τε καὶ ἀποστάσεις αὐτῶν, ἐπὶ δὲ τῆς σελήνης καὶ τοὺς
φωτισμοὺς αὐτῆς καὶ τὰς ἐκλείψεις, ὡς μόνην τὴν ἀπλανῆ δοκεῖν τῶν
ἐναντίων ἀνεπίδεκτον εἶναι. ἄλλως τε φθάσαντες εἴπομεν δτι μόνη τῇ οὐ-
σίᾳ τοῦτο ὑπάρχει, οὐ πάσῃ δέ· οὐδὲ γάρ τοῖς εἰδεσί τε καὶ γένεσιν, 10
ἀλλὰ τοῖς ὑπὸ ταῦτα ἀτόμωις. τὰ δὲ μοναδικὰ οὐδὲ ὅλως γένους εἰσὶν ἡ
15 εἴδους τινὸς ἀτομα, οἷον ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, καὶ ὁ οὐρανὸς δὲ ὅλος
μοναδικόν τι ἔστιν. οὐκ ἐλέγχεται οὖν ὁ Ἀριστοτέλους λόγος, καν τὰ 15
οὐράνια μὴ εἴη τῶν ἐναντίων δεκτικά· ὁ γάρ λόγος περὶ τῶν ὑπὸ τὰ γένη
καὶ τὰ εἰδη ἀτόμων, οὐ περὶ πάσης οὐσίας, καὶ δτι μόνη τῇ οὐσίᾳ ὑπάρ-
χει τοῦτο, εἰ καὶ μὴ πάση, καν μηδὲ τοῖς ἀτόμοις ἀπασιν ὑπάρχῃ. |

20 p. 4a22 Εἰ μή τις ἐνίσταιτο τὸν λόγον καὶ τὴν δόξαν φάσκων 65v
τῶν τοιούτων εἶναι· ὁ γάρ αὐτὸς λόγος ἀληθῆς τε καὶ ψευδῆς 5
δοκεῖ εἶναι, οἷον εἰ ἀληθῆς εἴη ὁ λόγος, τὸ καθῆσθαι τινα,
ἀναστάντος αὐτοῦ ὁ αὐτὸς οὗτος λόγος ψευδῆς ἔσται.

’Απορίαν τινὰ ἔαυτῷ ἐπάγει, ἦν εἰκὸς ἡν τινα ἀπορῆσαι, καὶ
25 ταύτην ως οἶον τε ἦν ἐπιλύεται· ἡπόρησε γάρ ἀν τις πᾶς μόνης τῆς

1 οὖν om. a εἰ καὶ] ἔὰν C δέχηται C ἔαυτῷ scripsi: ἐν αὐτῷ CF: αὐτῷ a 2 ἐναν-
τίων Laur. 72,1: ἐναντίον Fa: τὸ ἐναντίον C 5 κάνταῦθα a λάβοι] ἔχει F¹: λάβῃ a
6. 7 αὐτοὶ δὲ καθ’ αὐτοὺς CF 7 καὶ om. a 8 καὶ τὴν—λαβεῖν (9) om. F 9 ἐπὶ^(post καὶ) eicias 10 αὐτῶν post τε coll. a 11 δοκεῖ F 12 εἶναι ἀνεπίδ. C: ἐναπόδεκτον
εἶναι F εἴπωμεν F (cf. p. 78,4) μόνη τῇ F: μὲν τῇ F: τῇ μὲν a 13 ὑπ. τοῦτο coll. C
14 ὑπ’ αὐτὰ a γένη Ca 15 ὁ (utrobiique) om. C καὶ (utrobiique) om. F ἡ om. C
ὅλως Ca 16 ἐλέγχετο (sic) F ἀριστοτελεικὸς C 17 ἡ a (cf. p. 2,29) περὶ om. C
18. 19 καὶ ὅτι—ὑπάρχῃ eicias 19 ὑπάρχει F¹ post ὑπάρχῃ add. ex Marc. 217 ώς τινες
ὑπέλαβον διὰ τὸν κύρκον κατὰ τὸ λευκὸν μὴ μεταβάλλοντα. καν γάρ τὴν ἀντίθεσιν ταύτην μὴ
ἐπιδέξιται. ἀλλ’ οὖν ἐπέρχεται. ἡπέρ εἴρηται. ἀντίθεσιν δέχεται, τὴν κατὰ τὸ θερμὸν καὶ ψυχρὸν καὶ τὸ
ξηρὸν καὶ ὑγρόν. αἱ δεύτεραι δὲ οὐσίαι ἀτρεπτοὶ οὖσαι οὐ δέχονται τὰ ἐναντία. δμοίως καὶ τὰ
σύράνια ἀτρεπτα ὄντα, ἐφ’ οὓσιν εἰσὶν, οὐ δέχονται τὰ ἐναντία. ἀποροῦσι δέ τινες ὅτι ὁ καθέλλου
ἄνθρωπος, εἰ μὲν τρεπτὸς ἔσται, τῶν ἐναντίων δεκτικός, εἰ δὲ μὴ τρεπτός, λοιπὸν θεός, ὅπερ
ἀτοπον. καὶ φαμέν, κατὰ μὲν τὰ συστατικὰ αὐτοῦ μέρη, οἷον τὸ ζῶον τὸ λογικὸν τὸ θνητόν,
ἀτρεπτός ἔστιν. οὐδεὶς γάρ ἀνθρώπος ζῶον ὃν γίνεται ἀζως ἢ λογικός ὃν ἀλογος ἢ θνητός ἀθά-
νατος. οὔτω γάρ καὶ πλάτων δοξάζει, κατ’ οὐσίαν μὲν ἀτρεπτον, κατ’ ἐνέργειαν δὲ τρεπτὴν εἶναι
λέγων τὴν λογικὴν ψυχήν. a 20 μὴ ἄρα a ἐνίστατο F: ἐνίσταται a 21 τῶν ἐνα-
τίων εἶναι δεκτικά Arist. τε om. Arist. 22 εἶναι δοκ. coll. Arist. τὸ] τοῦ F
23 λόγος om. C 24 ἔαυτοῦ a εἰκός] ἐκεῖνος F 25 ταύτην om. a ἐπιλύσαι C

οὐσίας φησὶ εἶναι ἕδιον τὸ ταῦτὸν καὶ ἐν ἀριθμῷ οὖσαν τῶν ἐναντίων 65^ν εἶναι δεκτικήν· ἵδου γάρ καὶ ὁ προφορικὸς λόγος καὶ ἡ δόξα ἐν καὶ τὸ 15 αὐτὸν μένοντα ἀληθείας καὶ ψεύδους παρὰ μέρος εἰσὶ δεκτικά· ὁ γάρ λόγος ὁ λέγων ‘Σωκράτης κάθηται,’ εἰ μὲν τύχοι καθήμενος ὁ Σωκράτης, 5 ἀληθεύει, ἀναστάντος δὲ πάλιν αὐτοῦ ὁ αὐτὸς οὗτος ψεύδεται. ὅμοιώς δὲ 20 καὶ ἡ δόξα ἡ περὶ καθημένου Σωκράτους, εἰ μὲν τύχοι καθήμενος, ὅρθως δοξάζει, ἀναστάντος δὲ αὐτοῦ ἡ αὐτὴ ψευδῶς δοξάζει. ὥστε ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἡ αὐτὴ δόξα ἐν καὶ ταῦτὸν μένοντα δεκτικά εἰσιν ἀληθείας καὶ ψεύδους. ἐπιλύεται οὖν τὴν ἀπορίαν διχῶς, κατά τε τὴν λεγομένην ἀντι- 25 10 παράστασιν καὶ τὴν ἔνστασιν. ἀντιπαράστασις δέ ἐστι τὸ καταδέξασθαι μὲν τὴν ἀπορίαν δεῖξαι δὲ δτι καὶ οὕτως ἔχουσα οὐδὲν λυμαίνεται τὸ λε- γόμενον, ἔνστασις δέ ἐστι τὸ μηδὲ δλως τὴν ἀπορίαν δέξασθαι, ἀλλὰ ἀνατρέψαι αὐτὴν ως οὐχ οὕτως ἔχουσαν ως ἡπορήθη. καὶ πρῶτον μὲν 30 ἐπιλύεται διὰ τῆς | ἀντιπαραστάσεως λέγων οὕτως· εἰ δέ τις καὶ 66^ο 15 τοῦτο παραδέχοιτο, ἀλλὰ τῷ γε τρόπῳ διαφέρει· τὰ μὲν γάρ ἐπὶ τῶν οὐσιῶν αὐτὰ μεταβάλλοντα δεκτικὰ τῶν ἐναντίων ἐστι· ψυχρὸν γάρ ἐκ θερμοῦ γενόμενον μετέβαλλεν (ἡλοίωται γάρ) 5 καὶ μέλαν ἐκ λευκοῦ καὶ σπουδαῖον ἐκ φαύλου. ώσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔκαστον αὐτὸν μεταβολὴν δεχόμενον τῶν ἐνα- 20 20 τίων δεκτικόν ἐστιν. ὁ δὲ λόγος καὶ ἡ δόξα αὐτὰ μὲν ἀκίνητα πάντῃ πάντως διαμένει, τοῦ δὲ πράγματος κινουμένου τὸ ἐναν- 10 τίον περὶ αὐτὰ γίνεται. εἰ δὲ καὶ συγχωρήσομεν, φησί, τὸν λόγον τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικόν, ἀλλ’ οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τῇ οὐσίᾳ δέξεται τὰ ἐναντία· ἡ μὲν γάρ οὐσία αὐτὴ κινουμένη ἐκ θερμῆς ψυχρὰ 25 γίνεται καὶ ἐκ λευκῆς μέλαινα, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐναντίων ώσαύτως· ὁ δὲ λόγος ἀκίνητος μένων τῷ πρᾶγμα κινηθῆναι τὴν ἀληθείαν ἡ τὸ ψεῦδος ἐδέξατο· Σωκράτους γάρ καθεσμέντος ὁ λόγος ὁ λέγων αὐτὸν καθῆσθαι ἀληθής γίνεται, ἀναστάντος δὲ ψεύδης· ὥστε Σωκράτης ἐστὶν 25 ὁ κινούμενος, ὁ δὲ λόγος ἀκίνητος μένει. καὶ εἰκότως· ἡ γάρ ἀληθεία 30 καὶ τὸ ψεῦδος οὔτε ἐν τοῖς λόγοις ἐστὶ μόνοις οὔτε ἐν τοῖς πράγμασι μόνοις ἀλλ’ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν λόγων πρὸς τὰ πράγματα· ὥσπερ γάρ ἡ ὑπόδεσις οὔτε ἐν τῷ ποδὶ μόνῳ θεωρεῖται οὔτε ἐν τῷ ὑποδήματι, ἀλλ’ 30 ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ ὑποδήματος πρὸς τὸν πόδα, οὕτω καὶ ἡ ἀληθεία ἐν 66^ο τῇ ἐφαρμογῇ τῶν λόγων πρὸς τὰ πράγματα. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ἐπὶ τῆς

- 1 post φησὶ add. δεῖν α 2 εἶναι om. C δεκτικόν CF post δόξα add. ὃν δ μὲν λόγος ὃ τε προφορικὸς ὃ τε ἐνδιάμετος ποσὸν ἡ δὲ δόξα ποιόν α 3 παρὰ μέρος post δεκτ. coll. C: om. a 4 καθεζόμενος F δ (ante σωκρ.) om Fa 5 οὗτος ψ.] ψεῦδος δοξάζει F 7. 8 ἡ αὐτὴ δ. καὶ ὁ αὐτὸς λ. coll. C 10 τὶν om. C δέ] μὲν οὖν α 12 μηδὲν α δεξ. τὴν ἀπ. coll. C 13 οὐχ] μὴ α 17 μετέβαλεν C Arist. 19 ἔκαστον α αὐτῶν C Arist. 19. 20 τοῦ ἐναντίου C: τούγαντίον F 23 οὐχι α 25 ἄλλων] λοιπῶν Ca 27 καθεσμῆναι C 31 ὥσπερ γάρ] ὥσπερ C: ὡς γάρ F 33 post ἐφαρ. add. τῶν λόγων πρὸς τὰ πράγματα del. F οὕτω καὶ om. F

δόξης ἐροῦμεν· καὶ γὰρ κάκείνη ἀκίνητος μένουσα τοῦ πράγματος κινη- 66^r
θέντος η̄ ἀληθῆς η̄ ψευδῆς λέγεται. ὅστε τῷ τρόπῳ ἕδιον τῆς οὐσίας 5
ἐστὶ τοῦτο· ἀλλω γὰρ τρόπῳ η̄ οὐσία τῶν ἐναντίων ἐστὶ δεκτικὴ καὶ ἀλλω
ὁ λόγος καὶ η̄ δόξα.

5 p. 4^b4 Εἰ καὶ τις ταῦτα παραδέχοιτο, τὸν λόγον καὶ τὴν δόξαν
δεκτικὰ τῶν ἐναντίων εἶναι.

Καὶ οὗτοι μὲν διὰ τῆς ἀντιπαραστήσεως. διὰ δὲ τῆς ἐνστάσεως οὗτοις
ἐπιλύεται τὴν ἀπορίαν.

p. 4^b5 Οὐκ ἔστι δὲ ἀληθὲς τοῦτο.

10

10 Τοῦτ' ἔστιν οὐκ ἀληθές ἔστι τὸ λέγειν τὸν λόγον η̄ τὴν δόξαν δέ-
γχεσθαι τὰ ἐναντία· ἀπλῶς γὰρ οὐδὲν ὑπ' οὐδενὸς οὔτε ὁ λόγος κινεῖται
οὔτε η̄ δόξα. ὅστε οὐκ ἀν εἴη δεκτικὰ τῶν ἐναντίων· η̄ μὲν γὰρ οὐσία 20
ἐν τῷ δέχεσθαι τὰ ἐναντία τὴν κατὰ τὸ ποιὸν κινεῖται κίνησιν, ταῦτα δὲ
οὐδέτερον ὑφ' ἑτέρου κινεῖται· οὔτε γὰρ ὁ λόγος αἴτιος τοῦ μεταβάλλειν
15 τὸ πρᾶγμα καὶ εἰς τὰ ἐναντία κινηθῆναι οὔτε τὸ πρᾶγμα κινηθὲν παρα- 25
κεκίνηκέ τι τοῦ λόγου· ὁ αὐτὸς γὰρ ἔμεινε λόγος ἀκίνητος· οὐδὲ γὰρ πέ-
πονθέ τι· τὰ γὰρ δεχόμενα τὰ ἐναντία πάσχει (πάθος γάρ ἔστιν η̄ εἰς τὰ
ἐναντία μεταβολή), τὰ δὲ πάσχοντα κινεῖται· τὸ πάθος γὰρ κίνησίς ἔστιν.
εἰ τοίνυν ὁ προφορικὸς λόγος οὐχ ὑπομένει, ἀλλ' ἀμα τῷ ῥηθῆναι καὶ 30
20 ἔφθαρται, δῆλον δτι οὐδὲ | κινεῖται (τὸ γὰρ μὴ ὅν πῶς κινηθῆσεται;), εἰ 67^r
μὴ κινεῖται, οὐδὲ πάσχει, εἰ μὴ πάσχει, οὐδὲ τὰ ἐναντία ἐπιδέχεται, ἀλλ'
εἰ ἄρα, τὸν αὐτὸν τῷ εἰδει λόγον φήσομεν ἐπιδέχεσθαι τὰ ἐναντία καὶ οὐ
τὸν αὐτὸν τῷ ἀριθμῷ. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς δόξης ἐροῦμεν. 5

p. 4^b17 "Ωστε ἕδιον ἀν εἴη τῆς οὐσίας τὸ ταῦτὸν καὶ ἐν
25 ἀριθμῷ δτι κατὰ τὴν ἑαυτῆς μεταβολὴν τῶν ἐναντίων εἶναι
δεκτικόν.

Συμπεραίνει διὰ τούτων τὸν λόγον, δεῖξας δτι οὐχ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς
μένων ὁ λόγος τῶν ἐναντίων ἐστὶ δεκτικός, δτι μόνη τῇ οὐσίᾳ τοῦτο 10

1 κάκεī F 2. 3 η̄ ἀληθῆς—γὰρ τρόπῳ om. F 3 τοῦτό ἔστιν coll. a 5 εἰ
δέ τις a: εἰ δέ τις καὶ Arist. 5. 6 τὴν δ. καὶ τὸν λ. φάσκων τῶν ἐν. δεκτικά F
6 post εἶναι add. οὐκ ἔστιν ἀληθές τοῦτο a 8 ἀπολύεται C 10 ἀλήθεια C
12 post οὔτε add. πάλιν C post ἐναντ. add. μηδὲν δὲν ἐν αὐτοῖς γενομένου πά-
θους a 16 ἔμενε C 20 μὴ ὅν γὰρ coll. C 21 εἰ μὴ πάσχει om. C
22 εἰ] η̄ F 24 τῆς οὐσίας ἀν εἴη φησὶ a: ἀν οὐσίας εἴη Arist. 25 αὐτῆς CF (cf.
p. 83, 1. 2) 25. 26 δεκτ. εἶναι τῶν ἐναντ. (τῶν ἐναντ. εἶναι δεκτ. a) κατὰ τὴν ἑαυτῆς
μεταβ. a Arist. 26 δεκτικήν F

ὑπάρχει. καὶ καλῶς προσέθηκε κατὰ τὴν ἑαυτῆς μεταβολήν· ἐκεῖνα 67^τ γάρ οὐ κατὰ τὴν ἑαυτῶν μεταβολὴν ἐπιδέχονται τὰ ἐναντία, ὁ λόγος φημὶ καὶ ἡ δόξα, ἀλλὰ τῷ πρᾶγμα μεταβάλλεσθαι, ἡ δέ γε οὐσία αὐτὴ κατὰ τὸ ποιὸν μεταβάλλουσα δεκτικὴ τῶν ἐναντίων γεγένηται. 15

5

Περὶ ποσοῦ.

p.4 b 20 Τοῦ δὲ ποσοῦ τὸ μέν ἔστι διωρισμένον τὸ δὲ συνεχές. 20

Τένος μὲν ἔνεκα ἡ οὐσία πασῶν τῶν κατηγοριῶν προτέτακται, ἢδη φιλάσσαντες ἀποδεδώκαμεν, δευτέραν δὲ ἔχει τάξιν ἐν ταῖς κατηγορίαις τὸ ποσὸν δι' αἰτίας πλείους, καὶ πρῶτον μέν, διτὶ ἐν τῷ περὶ τῆς οὐσίας 10 λόγῳ ἐμάνησθη τοῦ ποσοῦ, ἔνθα ἔλεγεν οὐκ ἴδιον τῆς | οὐσίας εἶναι τὸ μηδὲν 67^τ ἐναντίον εἶναι αὐτῇ, ἐπειδὴ καὶ τοῦ ποσοῦ (ἴνα οὖν μὴ ἐπὶ πολὺ ἐάσῃ ἡμᾶς ἀγνοοῦντας τὴν τοῦ ποσοῦ φύσιν, ἐπίτηδες εὐθὺς μετὰ τὴν οὐσίαν τὸν περὶ τούτου λόγον ποιεῖται), δεύτερον δέ, διτὶ καὶ ἐν τῇ φύσει τῶν πραγμάτων δευτέραν ἔχει τάξιν τὸ ποσόν· ἡ γάρ πρώτη ὅλη, ὡς πολλάκις 15 εἴρηται, ἀσώματος οὖσα καὶ ἀνείδεος καὶ ἀσχημάτιστος πρότερον ἐξογκωθεῖσα τὰς τρεῖς διαστάσεις δέχεται καὶ γίνεται τριχῇ διαστατόν, δ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης δεύτερον ὑποκείμενον, εἰλ^θ οὔτως δέχεται τὰς ποιότη- 10 τας καὶ ποιεῖ τὰ στοιχεῖα, ὥστε τρίτην τὸ ποιὸν ἐν τοῖς οὖσιν ἔχει τάξιν, 15 τετάρτην δὲ τὰ πρός τι· τὰ γάρ πρός τι σχέσις τίς ἔστιν ἑτέρων κατη- 20 γοριῶν, ὁ δὲ τόπος καὶ ὁ χρόνος καὶ τὰ λοιπὰ ἀπὸ τούτων σεσύληται. τρίτη δὲ αἰτία, διτὶ ἐπειδὴ διηρεῖτο ἡ οὐσία εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν, 20 τὸ δὲ πρῶτον καὶ δεύτερόν ἔστι τοῦ ἀριθμοῦ, ὁ δὲ ἀριθμὸς τοῦ ποσοῦ, εἰκότως μετὰ τὴν οὐσίαν τέτακται τὸ ποσόν. καὶ ἄλλως αὐτὸν τὸ ζητεῖν

1 αὐτὴν C: αὐτῆς F (sed cf. v. 2 ἑαυτῶν) 3 φῆσιν a 4 post γεγένηται add. ἐν δὲ ἀριθμῷ εἰπεν, διτὶ δεῖ τὸν ἀριθμὸν ὡς ὅλην νοεῖσθαι καὶ περὶ ταύτην γίνεσθαι τὰς ἐναντιότητας, ἥγουν περιττῶν καὶ ἀρτίων a 5 tit. περὶ τοῦ ποσοῦ C 6 συν. τὸ δὲ διωρ. coll. C 7 μὲν οὖν C 9 πρώτη C: πρώτην F 10 ἔλεγεν] p. 3 b 27
ἴδιον δὲ C 11 αὐτῇ εἶναι coll. C 13 ποτεῖται λ. coll. a 14 τάξιν ἔχει coll. C
δευτέραν F καὶ om. a 15 εἴρηται] p. 65, 10 sq. 16 post ἐξογκ. add. ποιοῦται καὶ a τριχῇ om. F
17 δὲ om. F 18 δεύτερον ὑποκ.] cf. Metaph. Δ 6 p. 1016 a 20.23 S p. 1017 b 24
17.18 post ποιότ. add. καὶ γίνεται σύνθετον a 18 ὥστε τρίτην τὸ ποιὸν—ἔχει] οἷον τὸ τριχῇ διαστατὸν δεξάμενον θερμότητα καὶ ἕηρότητα γίνεται πῦρ, φυγρότητα δὲ καὶ ὑγρότητα γίνεται ὕδωρ, καὶ τὰλλα δημοίως. εἰκότως οὖν δευτέραν τάξιν ἔχει ἐν τοῖς οὖσι τὸ ποσόν. τὸ δὲ ποιὸν ἐν τοῖς οὖσι τρίτην ἔχει a 19 ἑκατέρων Ca 19. 20 post κατηγοριῶν add. καὶ διότι τῶν ἄλλων ἀναιρεθέντων ἐπινοήσαις ἀν φυσικὸν σῶμα, διαστάσεως δὲ μὴ οὖσης οὐδὲ σῶμα ἐπινοίσαις a 20 alt. δὲ om. Cf 21 διαιρεῖται a τὴν δευτ. a
22 alt. τοῦ om. F 23 ἄλλως τε δὲ καὶ C καὶ ἄλλως—Ἀριστ. (p. 84, I) εἰπεις
6*

ποτέραν δεῖ τῶν κατηγοριῶν προτέραν τετάχθαι ἢ δευτέραν τοῦ ποσοῦ 67^v ἔστι. πάλιν ὁ τοῦ σώματος ὄρος τῷ ἀριθμῷ προσκέχρηται (τῷ γὰρ τριγῇ διαστατῷ), τὸ δὲ σῶμα οὐσίᾳ ἔστιν, ὁ δὲ ἀριθμὸς τοῦ ποσοῦ. ὥστε διὰ 25 πάντα εἰκότως δεύτερον τὸν περὶ τοῦ ποσοῦ λόγον ποιεῖται ὁ Ἀριστοτέλης.

5 Διαιρεῖ δὲ τὸ ποσὸν εἰς τὸ συνεχὲς καὶ τὸ διωρισμένον. συνεχὲς δέ ἔστι ποσὸν τὸ ἔχον τὰ μόρια ἡγωμένα καὶ συμπεψυχότα πρὸς ἄλληλα, 30 διωρισμένον δὲ τὸ ἐναντίως | ἔχον, λέγω δὴ τὸ ἔχον τὰ μόρια διηγημένα 68^r ἄλληλων. τοῦ δὲ συνεχοῦς πέντε φησὶν εἶδη. γραμμήν ἐπιφάνειαν σῶμα τόπον χρόνον, τοῦ δὲ διωρισμένου δύο, ἀριθμὸν καὶ λόγον. δεῖ δὲ διὰ 10 τοὺς ἀμυγτούς γεωμετρίας εἰπεῖν περὶ τούτων βραχέα. ἴστεον τοίνυν δτὶ 5 σῶμα καλοῦσιν οἱ γεωμέτραι τὸ ἔχον τὰς τρεῖς διαστάσεις, μῆκος πλάτος βάθος. τὸ δὲ σῶμα ἡ πεπερασμένον ἔστιν ἡ ἀπειρον. ἀλλ' δτὶ μὲν οὐκ ἀπειρον, δέδεικται ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει τῷ φιλοσόφῳ. οὐκοῦν ἀνάγκη πᾶν σῶμα πεπερασμένον εἶναι, εἴπερ ἐδείχθη μηδὲν ἀπειρον εἶναι δύνα- 15 15 σθαι. τὸ δὲ πεπερασμένον ὑπὸ περάτων περατοῦται· ἔτερον ἄρα ἔστι τὸ πέρας παρὰ τὸ περατούμενον, ἐπεὶ ἀνάγκη ἡ ἀμφότερα πέρατα καλεῖν ἡ ἀμφότερα περατούμενα· εἰ γὰρ τὸ μέν ἔστι πέρας τὸ δὲ περατούμενον, 20 ταῦτὸν δὲ τὸ πέρας τῷ περατουμένῳ καὶ οὐχ ἔτερον, ἀνάγκη τὸ εἰρημένον ἀκολουθεῖν· ώς γὰρ ὁ Σωκράτης καὶ ἡ τούτου εἰκὼν ἔτερα ὅντα οὐ ταῦτα 25 ἔστιν (εἰ γὰρ ταῦτα εἶν, ἡ ἀμφότερα ἔσονται εἰκόνες Σωκράτους ἡ ἀμφότερα Σωκράτης), οὗτως καὶ ἐπὶ τοῦ πέρατος ἔχει καὶ τοῦ περατούμενου· 20 ἐπειδὴ ἔτερα ταῦτα εἶναι ωμολόγηται (ἔτερον γάρ ἔστι τὸ περατοῦν καὶ ἔτερον τὸ περατούμενον), ἀνάγκη μὴ εἶναι ταῦτα. εἰ τοίνυν τὸ σῶμα ἔχει τρεῖς διαστάσεις, τὸ τούτου ἄρα πέρας οὐχ ἔξει τρεῖς· ἡ οὖν δύο ἡ 30 μίαν. ἀλλὰ μίαν μὲν ἀδύνατον· οὐ γὰρ περιτύπτει καθόλου αὐτὸ τὸ σῶμα. δεῖ δὲ τὸ πέρας ὅλον ἀποτερματίζειν ἔξωθεν τὸ περατούμενον· 25 δεῖ ἄρα τὸ τοῦ σώματος πέρας ἔξωθεν ὅλον αὐτὸ περιέχειν, τοῦ βάθους οὐχ ἀπόμενον. εἰ δὲ τοῦτο, μῆκος ἔξει μόνον καὶ πλάτος τὸ τοῦ σώματος πέρας· ὥστε μιᾷ ἐλλείψει τοῦ σώματος, ἵνα μὴ εἴη ταῦτὸν τῷ 35 σώματι· δπερ ἔστιν ἡ ἐπιφάνεια περατοῦσα τὸ σῶμα καὶ περιγράφουσα 20 κατά τε | μῆκος καὶ πλάτος. ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ αὕτη ἀπειρος, ἀνάγκη καὶ 68^v τὸ ταῦτης πέρας κατὰ τὸν εἰρημένον ἐπὶ τοῦ σώματος λόγον μιᾷ διαστάσει αὐτῆς λείπεσθαι. ταῦτης οὖν κατά τε μῆκος καὶ πλάτος θεωρουμένης

1 ποτέραν—δευτέραν C: πότερον F: πρότερον a	2. 3 τῶ γὰρ τρ. διαστατῶ] τὰ γὰρ τρ. διαστατά F: τῷ τρ. διαστατῷ a
6 ante ποσὸν add. τὸ a	4 πάντων C
Φυσ. ἀκρ.] Γ 5 p. 204 ^b 3 sq.	5 διαιρεῖται F
15 ὑπὸ πέρατος a	8 συνεχοῦς ποσοῦ a
19 ἐπακολ. a	14 ἐδείχθη μὲν F
22 ante ἐπειδὴ add. ἀνάγκη μὴ εἶναι ταῦτα a	14. 15 δυν. εἶναι coll. a
33 τε om. C	11 τὰς om. a
	13 ἐν τῇ
	16 παρὰ] περὶ F
	17 pr. ἦ] ἦν a
	21 alt. τοῦ om. F
	22. 23 ἔτερον γὰρ — ταῦτα om. a
	25 αὐτὸ καθ.
	29 μιᾶς F: μιᾶ διαστάσει a

έκεινο μίαν τὴν κατὰ τὸ μῆκος μόνον ἔξει διάστασιν. τοῦτο δέ ἐστιν ἡ 68^v γραμμὴ μῆκος οὓς αἱ πλατές, ώς καὶ ὁ ταύτης ἔχει ὄρισμός. ἐπειδὴ δέ εἰ που καὶ ἡ γραμμὴ πεπερασμένη ἐστίν, ἀνάγκη τῷ αὐτῷ λόγῳ καὶ τὸ ταύτης πέρας μιᾶς διαστάσει αὐτῆς λείπεται. ταύτης οὖν κατὰ μῆκος γένος θεωρουμένης τὸ πέρας ταύτης ἀδιάστατον ἐσται παντελῶς, διπέρ 10 τὸ σημεῖον. διόπερ καὶ ὄριζόμενος αὐτὸς ὁ γεωμέτρης φησὶ 'σημεῖον ἐστιν οὐ μέρος οὐδέν'.

"Οτι δὲ οὐκ ἀνάπλασμα τῆς ἡμετέρας τυγχάνει διανοίας τὸ εἶναι τὸ μῆκος ἀπλατές, ἀλλ' ἐστι τοῦτο καὶ ἐν τῇ φύσει τῶν πραγμάτων, δεικνύ- 10 ουσι σαφῶς καὶ οἱ διορισμοὶ τῶν πεφωτισμένων τόπων ἀπὸ τῶν ἐσκιασμέ- 15 νων· τοῦ γάρ ἥλιου εἰς τοῖχον, εἰ τύχοι, προσβάλλοντος καὶ μέρος τούτου φέρε φωτίζοντος, ἀνάγκη τὸ διορίζον μεταξὺ τοῦ πεφωτισμένου καὶ τοῦ ἐσκιασμένου τόπου μῆκος εἶναι ἀπλατές μόνον· εἰ γάρ ἔχει πλάτος, ἢ πε- 20 φωτισμένον ἐστὶ τοῦτο πάντως ἡ ἐσκιασμένον· οὐ γάρ ἐστι τούτων μεταξύ 25 τοῦ. ἀλλ' εἰ μὲν εἴη πεφωτισμένον, τῷ πεφωτισμένῳ συνταγήσεται, εἰ δὲ ἐσκιασμένον, τῷ ἐσκιασμένῳ. ἀλλὰ μὴν ἐναργῶς ὅραται μεταξὺ γραμμῆς, 30 ἥτις κατὰ μῆκος ἐπιτεταμένη μόνον διορίζει τὸ ἐσκιασμένον ἀπὸ τοῦ πε- 35 φωτισμένου· εἰ γάρ διώρισται ταῦτα ἀλλήλων, ἀνάγκη εἶναι τι παρ' αὐτά, τὸ διορίζον αὐτά, διπέρ οὕτε πεφωτισμένον ὑπάρχον οὔτ' ἐσκιασμένον οὐδὲ 40 πλάτος ἔξει· πλάτος γάρ ἔχον ἢ πεφωτίσθαι ἢ ἐσκιάσθαι ἀνάγκη. οὐδέτερον δέ ἐστι τούτων, διορισμὸς δὲ ἑκατέρου. ὥστε ἀνάγκη πᾶσα τὸν 45^r διορισμὸν τοῦ | πεφωτισμένου τε καὶ ἐσκιασμένου τόπου μῆκος εἶναι μό- 50 νον ἀπλατές, ἥτις ἐστὶ γραμμὴ. καὶ γὰρ οὐκοῦ δὲ συνήθεια φυτικῶς ἔννοιαν ἔχει τῆς γραμμῆς, ὅπηνίκα τὰς ὁδοὺς μετρῶμεν (μόνον γάρ τὸ μῆκος 55 λαμβάνομεν ἄνευ πλάτους). πάλιν οὖν εἰ ἡ γραμμὴ οὐκ ἐστιν ἄπειρος ἀλλὰ 60 πεπέρασται, ἀνάγκη πᾶσα καὶ τὸ ταύτης πέρας μιᾶς διαστάσει αὐτῆς λεί- 65 πεσθαι· ἐπεὶ οὖν ἐφ' ἓν διαστατὸν ἡ γραμμὴ, τὸ ταύτης πέρας ἀδιάστα- 70 τόν ἐστιν, διπέρ ἐστὶ τὸ σημεῖον. διὸ καὶ οὕτως αὐτὸς ὄριζονται 'οὐ μέρος οὐδέν'. καὶ οὕτω μὲν κατὰ ἀνάλυσιν ἐδείξαμεν ἐφεξῆς ταῦτα ἀλλήλοις 75

1 τὸ om. C μόνην F ἡ om. C 2. 3 ἐπειδὴ δέ που ἐπεὶ δὲ a: seribas
ἐπεὶ δὲ δήπου 4 αὐτῆς] ταύτης F τὸ μῆκος a 5 ἐσται] ἐστὶ Fa

6 διὸ Ca αὐτῷ F 8 τυγγ. τῆς ἡμ. coll. C τι] τὸ a 10 καὶ om. Ca

11 προβάλλ. F: προσβαλόντος a 11. 12 μέρος—φωτίζ.] μέρος μέν τι φωτίζοντος μέρος
δέ τι σκιάζοντος C 12 φωτίσαντος Fa διορίζόμενον C: διωρίζον F

post μεταξὺ add. τε καὶ C 13 μόνον ἀπλ. coll. a 14 παντ. τοῦτο coll. a

συνεσκ. a 15 τι ante τούτ. (14) coll. a 17 ἐπιτεταγμένη a 18 ἐσκοτίσμ. a

18 αὐτά om. C: ταῦτα a 19 τὸ om. F 19 τὸ om. F 20 ὑπάργει a 21 οὐδὲ] οὐ

γάρ F 20 ἔχον ἡ] ἔχει δὲ a 22 τε om. a 23 ἥτις] διπέρ a

24 ἔχει F μετροῦμεν a 25 αὐτῆς] τῆς C: αὐτῆς a 29 δὲ] οὐν a

32 αὐτὸς coll. a 33. 86,1 ἐφεξῆς—κείμενα om. F

κείμενα. καὶ κατὰ σύνθεσιν δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο δεῖξομεν πάλιν· τὸ γάρ 69^τ σημεῖον ῥυτικόμενον ποιεῖ τὴν γραμμήν· ἀρχὴ γάρ ἐστι τῆς γραμμῆς,
ῶσπερ τὸ νῦν τοῦ χρόνου καὶ τὸ κίνημα τῆς κινήσεως. διὸ καλῶς φησιν
ὁ Ἀριστοτέλης ἀναλογεῖν ταῦτα ἀλλήλαις, τό τε σημεῖον καὶ τὸ νῦν καὶ τὸ 20
5 κίνημα· διὸ γάρ λόγον ἔχει τὸ σημεῖον πρὸς τὴν γραμμὴν ἀρχὴν δὲ γραμ-
μῆς ἀδιάστατος, τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει καὶ τὸ νῦν πρὸς τὸν χρόνον καὶ τὸ
κίνημα πρὸς τὴν κίνησιν ἀρχαὶ δύντα τῶν μετ' αὐτὰ ἀδιάστατοι. ή δὲ
γραμμὴ εἰς πλάτος κινηθεῖσα ποιεῖ τὴν ἐπιφάνειαν, αὕτη δὲ εἰς βάθος 25
κινουμένη ποιεῖ τὸ σῶμα. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ γνωρίζειν ἡμᾶς τί²⁵
10 ποτέ ἐστι γραμμὴ καὶ ἐπιφάνεια καὶ σῶμα.

Ὅτι δὲ ταῦτα συνεχῆ, δῆλον· συμπέφυκε γάρ τὰ μόρια αὐτῶν καὶ
ἡγωται πρὸς ἄλληλα. ή δὲ τόπος καὶ ὁ χρόνος οὐκ οἶκοθεν ἔχει τὸ συν- 30
εχές, διὸ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἀπαριθμητός σάμενος τὰ πρότερα τρία, τὴν 69^ν
γραμμὴν τὴν ἐπιφάνειαν τὸ σῶμα, ὡς ἀπὸ ἑτέρας ἀρχῆς ἐπήγαγεν ἔτι
15 δὲ παρὰ ταῦτα χρόνος καὶ τόπος, ὡς ἐκείνων μὲν οἶκοθεν ἔχόντων
τὴν συνέχειαν, τούτων δὲ οὐκ οἶκοθεν ἀλλ’ ἐξ ἑτέρων αἰτιῶν· ο γάρ χρό- 5
νος οὐδὲν ἔτερόν ἐστιν ἡ μέτρον κινήσεως· ἡμέραν γάρ φαμεν εἶναι τὴν
ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ ἀνατολὰς πάλιν τοῦ ἡλίου ἀποκατάστασιν, καὶ μῆνα
πάλιν ὅταν ἡ σελήνη εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον ἐπανέλθῃ δύνει καὶ ἡρέστο,
20 μᾶλλον δὲ ἀποστᾶσα τοῦ ἡλίου πάλιν εἰς ταῦτὸν αὐτῷ κατὰ μῆκος συν- 10
έλθῃ σημεῖον, καὶ ἐνιαυτὸν ὅμοίως τὴν ἐπὶ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου τοῦ
ἡλίου περίοδον. ὕστε ὁ χρόνος μέτρον ἐστὶ κινήσεως. ή δὲ κίνησις ἐν
μεριμνῇ γίνεται· δείκνυσι γάρ ὁ Ἀριστοτέλης μηδεμίαν κίνησιν διὰ κενοῦ
δύνασθαι γίνεσθαι· εἰ γάρ τις, φησί, βιόλοιτο διὰ κενοῦ τὴν κίνησιν γί- 15
νεσθαι, οὐκ ἔχει λόγον δοῦναι, τί δῆ ποτε τὰ σφαιροειδῆ τῶν σωμάτων
θᾶττον καταρέρονται τῶν πεταλοειδῶν. καὶ ίσόγικα ἡ. καὶ ἄλλας πρὸς
τούτῳ λέγων ἀποδείξεις. ὕστε τριῶν ὅντων τούτων ἐφεξῆς. μεριμνήσις κινή-
σεως χρόνου, ὡς ἀν ἔχῃ τὸ μέγεθος, οὗτως ἔχει καὶ ἡ κίνησις, καὶ ὡς
25 ἀν ἔχῃ ἡ κίνησις, οὗτως ἔχει καὶ ὁ χρόνος· ἐὰν μὲν γάρ συνεχὲς ἡ τὸ
μέγεθος, συνεχῆς ἔσται καὶ ἡ ἐπὶ τούτου γινομένη κίνησις, συνεχοῦς δὲ
οὕσης τῆς κινήσεως συνεχῆς καὶ ὁ χρόνος. ὅμοίως καὶ εἰ διηρημένον εἴη
τὸ μέγεθος, διηρημένη ἔσται καὶ ἡ κίνησις καὶ ὁ χρόνος· οἷον εἰ ἐπὶ ξύ- 20
λου ἡ κίνησις γίνεται, εἰ μὲν διήρηται τὰ τούτου μέρη, διηρημένως γενή-
σεται καὶ ἡ κίνησις, εἰ δὲ ταῦτα συνεχῆ ἔστιν, συνεχῆς ἔσται καὶ ἡ

3 τῆς κινήσεως—κίνημα (7) a: om. CF 3. 4 φησιν ὁ Ἀρ.] Phys. Z 10 p.241^a2
5 τὴν om. F 9 καὶ ταῦτα—σῶμα (10) in mrg. suppl. C: om. F 10 ἡ ἐπιφ. καὶ
τὸ σ. C 11 αὐτοῖς a 14 ὡς ἀπὸ ἑτ.] δύσα πέρατα a 15 τόπος καὶ
γρ. coll. Fa 17 ἡ μέτρον] ἡμέτερον F post κινήσεως add. τῆς ἐν οὐρανίᾳ σφαιρά^τ
γινομένης a 18 ἀπὸ] ἐπὶ F 20. 21 συνέλθοι F 23 ὁ Ἀριστ.] Phys. Δ 8
p. 214^b30 sq. 24 διὰ κ. βουλ. coll. C 29 ante ὁ χρόνος iter. ἡ κίνησις, καὶ ὡς—
ἔχει καὶ C 30 συνεχὲς (pr. l.) F 30 τούτῳ C 32 ἔσται] ἔστι a
32. 33 ἡ κιν. ἐπὶ ξ. coll. a 33. 34 γίνεται C 34. p. 87,1 εἰ δὲ—κίνησις ὅμ. F
34 ἔστιν om. a ἔσται] ἔστι a

κίνησις. εἰ οὖν συνεχής ἡ οὐρανία σφαῖρα, συνεχής καὶ ἡ ἐπὶ ταύτης 69^v γινομένη κίνησις. συνεχής δὲ καὶ ὁ χρόνος· οὐδὲν γάρ ἄλλο χρόνος ἔστιν 70^v ἀλλ’ ἣ μέτρον κινήσεως τῆς ἐν ταύτῃ | γινομένης. ὥστε ὁ χρόνος οὐκ 70^r οἶκοθεν ἔχει τὸ συνεχές ἀλλὰ διὰ τὴν κίνησιν, η̄ δὲ κίνησις διὰ τὸ σῶμα, 5 ἐφ’ οὐ καὶ ἡ κίνησις. ὥστε καὶ ὁ χρόνος διὰ τὸ σῶμα τὸ συνεχές 71^v ἔχει.

’Αλλ’ οὐδὲ ὁ τόπος οἶκοθεν ἔχει τὸ συνεχές· τόπος γάρ ἔστιν, ὡς 72^v ἡδη εἴπομεν, τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος καθ’ ὃ περιέχει τὸ περιεχόμενον, 5 οἷον ὁ κέραμος τόπος ἔστι τοῦ οἴνου, οὐ καθ’ δλον αὐτὸν ἀλλὰ κατὰ 10 μόνην τὴν κοίλην αὐτοῦ ἐπιφάνειαν· ὡς ἀν οὖν ἔχῃ τὸ περιεχόμενον, οὗτως ἔξει καὶ ὁ τόπος· παντὸς οὖν σώματος συνεχοῦς ὅντος καὶ ἐξ 15 ἀνάγκης ὅντος ἐν τόπῳ, συνεχής ἔσται καὶ ὁ τόπος. ὥστε καὶ ὁ τόπος 10 διὰ τὸ ἐν αὐτῷ σῶμα ἔχει τὸ συνεχές· η̄ μὲν γάρ πέρας ἔστι τοῦ περι- 73^v έχοντος, ἐπιφάνεια λέγεται οὐχὶ τόπος καὶ συνεχής ἔστιν, η̄ δὲ περιέχει, 15 τόπος καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ περιεχομένου καθ’ ὃ τόπος ἔστι τὸ συνεχές 74^v ἔχει. 75 οὗτοι δὲ πᾶς τόπος συνεχής ἔστι, καὶ ἐντεῦθεν δῆλον· εἰ γάρ διέλοις τὸν κέραμον καὶ μηδὲν ὑποθείης ἔξωθεν τοῦ οἴνου, μήτε ἀέρα μήτε ἄλλο τι σῶμα, εὑρεθήσεται τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ οἴνου τὸ κατὰ τὴν διαίρεσιν ἐπι- φανόμενον μὴ δὲν ἐν τόπῳ, δπερ ἄτοπον· πᾶν γάρ σῶμα ἐν τόπῳ ἀνάγκη 20 εἶγαι. ταῦτα μὲν οὖν τὰ πέντε τοῦ συνεχοῦς εἰδόη.

Διὰ τί δὲ τὴν κίνησιν οὐ συναριθμεῖ τοῖς εἰδέσι τοῦ συνεχοῦς; φαμὲν 76^v δτι ἡ κίνησις ἀόριστον τι πρᾶγμα ἔστιν· ὅδὸς γάρ ἔστιν ἀπὸ τοῦ δυνάμει 77^v ἐπὶ τὸ ἐνεργείᾳ. διὰ τοῦτο οὖν οὐκ ἐμνημόνευσεν αὐτῆς. καὶ ἔτι ὡς 25 πρὸς εἰσαγομένους ποιούμενος τὸν λόγον· πλείονος γάρ διδασκαλίας ὁ περὶ 78^v αὐτῆς δεῖται λόγος. η̄ μᾶλλον λεκτέον δτι οὐδὲ κυρίως ἔστι ποσὸν ἡ κίνησις· ἔστι γάρ ἐνέργειά τις τοῦ κινουμένου· πῶς γάρ ἀν εἴποιμι ποσὸν τὴν ἄλλοιώσιν η̄ τὴν αὔξησιν η̄ τὴν μείωσιν; ως οὖν οὐδὲ γένεσις ποσόν, οὐδὲ τῶν κινήσεων οὐδεμία· οὐδὲ γάρ αὐτὴ η̄ κατὰ τόπουν κίνησις ποσὸν 79^v ἄλλ’ ἐνέργειά τις, διὰ δὲ τὸ ὑποκείμενον περὶ δὲ γίνεται τὸ συνεχές 79^r ἔχει 80 καὶ οὐ καθ’ αὐτήν. ὥστε, δπερ καὶ πρόσθεν ἔλεγον, καθόλου τὰς μετα- 81^v βολὰς ὅδοὺς ἐπὶ τὰς κατηγορίας λεκτέον, οὐ κατηγορίας, η̄ ἄλλην ὑπ’ ἄλλην 82^v ἀνακτέον, ως ἐν ἐκείνοις εἴρηται. ὁ δὲ χρόνος ἀριθμὸς ὧν καὶ μέτρον

1 ἐπὶ] ὑπὸ Ca 3 ταύτη] αὐτῷ a 5 pr. καὶ om. a 8 εἴπομεν]
p. 33,22 10 κοιληγ] κοινὴν C ἀν om. a ἔχει Fa 11 post τόπος add.
ῶστε καὶ ὁ τόπος F (cf. v. 12) 12 ἐν τόπῳ ante ἐξ (11) coll. a 13 αὐτὸ F
post συνεχές add. τόπος μὲν γάρ πέρας ἔστι τοῦ περιέχοντος C: τόπος γάρ ἔστιν, ως ἡδη
εἴπομεν, πέρας τοῦ περιέχοντος a 13. 14 η̄ μὲν — περιέχοντος om. C 14 ante
η̄ δὲ add. καὶ ἐντεῦθεν δῆλον F (cf. v. 16) 16 ἐνταῦθα C 17 ὑποθείης] ὑποθῆ
CF: ὑπόθεις a μήτε (alt.)] τόπε C 18 ἐκείνου a 23 ἐμνήσθη
ταύτης a 25 αὐτήν a 26 ἀν om. a 27 η̄ γέν. a
28 οὐδεμία τῶν κιν. (οὐδὲ om.) a 30 πρόσθεν ἔλεγον] p. 48, 21
post ἔλεγον add. δτι a καθόλου δν F 31 η̄] αν καὶ? 32 ἐν. ἐκείνοις]
ἐκείνω F

κινήσεως χυρίως ἔστι ποσόν· ὁ γάρ ἀριθμὸς καὶ τὸ μέτρον τοῦ ποσοῦ· 70^η ποσὸν οὖν ὁ χρόνος, εἰ καὶ τὸ συνεχὲς *(έτέρωθεν)* ἔχει.

Ζητεῖται δὲ πῶς τὸ σῶμα εἰς τὰ εἰδῆ τοῦ ποσοῦ συγκατηρίζεται,
καίτοι τὸ σῶμα οὐσία ἔστι. φημὶ οὖν δτι, ως καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν 10
5 εἰπομένην, καὶ ποιὸν καὶ ποσὸν ἔστιν οὐσιῶδες, ὥσπερ ἐν πυρὶ μὲν τὸ θερ-
μὸν ποιὸν οὐσιῶδες ἐν σώματι δὲ τὸ τριχῆ διαστατὸν ποσὸν οὐσιῶδες.
ἥσπερ οὖν εἴ τις τὸ ἐν πυρὶ θερμὸν ώς ποιότητα ἀπλῶς σκοποίη καὶ μὴ
ώς πῦρ, ὑπὸ τὴν ποιότητα τοῦτο ἀνάξει, οὗτω δὴ καὶ τὸ σῶμα, καθὸ 15
ἀπλῶς μῆκος καὶ πλάτος καὶ βάθος ἔχει, θεωροῦντες ώς ποσοῦ τι θεωρή-
10 σομεν εἶδος καὶ οὐκ οὐσίαν.

Τοῦ δὲ διωρισμένου εἰδῆ, ως εἴρηται, ὁ λόγος καὶ ὁ ἀριθμός· ὁ γάρ λόγος
καὶ ποσὸν ἔστι καὶ διωρισμένον ποσόν, ποσὸν μὲν δτι καταμετρεῖται, φησί,
συλλαβῆ βραχείᾳ καὶ μακρῷ, διωρισμένον δὲ δτι ἐκάστη τῶν συλλα- 20
βῶν ιδίαν ἔχει περιγραφὴν καὶ δυνάμεθα τὴν μίαν συλλαβὴν εἰπόντες τὴν
15 ἔτεραν σιωπῆσαι. καὶ ὁ ἀριθμὸς δὲ τῶν διωρισμένων ἔστι· καὶ τούτου
γάρ ἐκάστη μονὰς ιδίαν ἔχει περιγραφήν.

Οὗτω μὲν οὖν τῇ διαιρέσει χρησάμενος καὶ τῇ ὑποδιαιρέσει, πᾶλιν 25
ἐπιδιαιρεῖ τὸ ποσὸν κατ’ ἄλλον τινὰ τρόπον λέγων δτι τοῦ ποσοῦ τὰ μὲν
ἐκ θέσιν ἔχόντων πρὸς ἄλληλα τῶν ἐν αὐτοῖς μορίων συνέ- 20
στηκε, τὰ δὲ οὐκ ἐξ ἔχόντων θέσιν. ἐκ θέσιν δὲ ἔχόντων πρὸς
ἄλληλα τῶν ἐν αὐτοῖς μορίων ἐκεῖνα λέγεται ἡ κεῖται που καὶ δεικτά 30
ἔστι καὶ συνεστηκότα δλα ἄμα τὰ μόρα ἔχει, οἷον λίθος· καὶ γάρ κεῖται 71^η
(ἐν τοίχῳ γάρ, εἰ τύχοι) καὶ δεικτός ἔστιν (*ὑποπίπτει γάρ τῇ αἰσθήσει*)
καὶ πάντα ἄμα τὰ μόρια αὐτοῦ συνέστηκε. τὰ μὲν οὖν ἐκ θέσιν ἔχόντων
25 ἔστι τό τε σῶμα καὶ ἡ ἐπιφάνεια καὶ ἡ γραμμὴ καὶ ὁ τόπος. ταῦτα γάρ 5
πάντα καὶ δεικτά ἔστι καὶ κεῖται που καὶ συνεστηκότα πάντα ἔχει τὰ μό-
ρια. ὁ μέντοι γε χρόνος καὶ ὁ λόγος οὔτε δεικτά ἔστιν (*οὐδὲ γάρ τῇ
αἰσθήσει ὑποπίπτει*) οὔτε δὲ ἄμα συνεστηκότα τὰ μόρια ἔχει· οὐδὲ γάρ ὁ
χρόνος δλος ἄμα ὑφίσταται, ἀλλ’ ἡ κατὰ μόνον τὸ νῦν (*ἐν γάρ τῷ γίνεσθαι 10*
30 καὶ φθείρεσθαι εὐθὺς τὸ εἶναι ἔχει), ἀλλ’ οὔτε ὁ λόγος δλος ἄμα ὑφίστα-
ται· ἡ γάρ ρηθεῖσα συλλαβὴ οὐχ ὑπομένει τὴν ρηθησόμενην, ἀλλὰ φθάνει

2 ἔτέρωθεν Paris. 2051: om. Cf a: om. F 4 καὶ om. Fa
4. 5 ἔμπρ. εἰπομένη] p. 65,8sq. 5 μὲν om. Fa 5. 6 θερμὸν καὶ F 6 καὶ ἐν
σώμῃ. δὲ F: καὶ ἐν σωμ. (δὲ om.) a 9 βάθος καὶ πλ. coll. C θεωροῦντες] θεωρεῖ-
ται C 9. 10 τι θεωρήσομεν] τὲ θεωροῦμεν F: τεθεωρήκαμεν a 10 οὐκ om. F
11 ως εἴρ. εἰδῆ coll. F εἴρηται] p. 84,9 13 φησι συλλ.] ταῖς συλλαβαῖς C
βραχ.—μακρῷ in lac. om. C βραχείᾳ τε a 16 γάρ om. CF 17 καὶ τῇ ὑπο-
διαιρέσει om. C 18 ὑποδιαιρεῖ a τὸ μὲν . . τὸ δὲ (20) Fa 20 ἐξ οὐκ coll.
Ca 21 λέγονται Fa δεικτικὰ (ubique) a 22 εἰσι a ἄμα
om. C: ante δλα coll. a 26 καὶ (post πάντα) om. Fa δεικτά Paris. 2051:
δεικτικά Cf a πάντα ἄμα a 27 γε om. a λόγος καὶ ὁ χρ. coll. C
δεικτικά Ca 28 τὰ om. CF 29 τῶ] τὸ F 30 οὔτε] αν οὐδὲ? 31 τὴν
ρηθ.—ὑπομένει (p. 89,1) om. F τὰ ρηθησόμενα a

ἡ πρώτη φθαρεῖσα πρὶν τὴν ἑτέραν λεχθῆναι. ὃ οὖν οὐχ ὑπομένει, πῶς 71^v
ἄν ἔχοι θέσιν τινά; ἀλλὰ μᾶλλον τάξιν τινὰ εἴποις ἄν ἔχειν ταῦτα φυσι- 15
κήν· πρότερον γάρ τὸ νῦν τοῦ μέλλοντος, οὐκέτι δὲ τὸ μέλλον τοῦ νῦν
πρότερον. καὶ τοῦτο ἐστι τάξις φυσική, ὅταν μὴ ἀνακάμπτῃ, πρὸς ἡμᾶς
5 δὲ τάξις ἐστίν, ὅταν ἀδιαφόρως ἀνακάμπτῃ, οἷον ὅταν ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἀρ-
εῖαμενοι πρῶτον εἴπωμεν τὸν δεξιόν, πάλιν δὲ εἰ βουληθείημεν ἀπὸ τῶν 20
ἀριστερῶν ἄρξασθαι, τὸν ἀριστερὸν πρῶτον εἴπωμεν. καὶ ὁ λόγος δὲ ἔχει
τὴν φυσικήν τάξιν· ὁ γάρ λέγων 'Σωκράτης' λόγος ἔχει τὴν μὲν πρώτην
συλλαβῆν τὴν δὲ δευτέραν. καὶ ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ δέ ἐστιν ἡ τάξις τῷ τὸ
10 ἐν πρότερον ἀπαριθμεῖσθαι τῶν δύο. ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀριθμὸς διττός, ὁ μὲν γάρ
ἐν τῇ ψυχῇ ὁ ἀριθμῶν ὁ δὲ ἐν τοῖς ἀριθμητοῖς (ἢσπερ καὶ ὁ ξέστης
διττός, ὁ τε μετρῶν καὶ ὁ μετρούμενος), ὁ μὲν ἐν τῇ ψυχῇ ἀριθμὸς δῆ-
λον δὲ οὐκ ἄν εἴη ἐκ θέσιν ἔχοντων μορίων (οὐ γάρ ἔχει τινὰ θέσιν τὰ
μόρια αὐτοῦ· ἔστι γάρ νοητός), ὁ δὲ ἐν τοῖς ἀριθμητοῖς, οἷον ἐν τοῖς 30
15 δέκα ἵπποις, ἐξ ἔχοντων θέσιν | ἐστί· τὰ γάρ μόρια αὐτοῦ κεῖται που 71^v
καὶ θέσιν τινὰ ἔχει πρὸς ἄλληλα. διὰ τοῦτο οὐτως εἶπε θέσιν δὲ οὐ
πάνυ λάβοις ἄν, καὶ οὐκ εἶπεν 'οὐδαμῶς', εἰδὼς δὲ οὐ μέν τις τῶν
ἀριθμῶν ἐξ ἔχοντων θέσιν ἐστίν, ὁ δὲ οὐκ ἐξ ἔχοντων θέσιν. ἀλλὰ γάρ
ἄξιον καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς λέξεως ἐξετάσαι τὰ εἰρημένα.

—5

20 p. 4b25 Τῶν μὲν γάρ τοῦ ἀριθμοῦ μορίων οὐδείς ἐστι κοινὸς
ὅρος, πρὸς δὲ συνάπτει τὰ μόρια αὐτοῦ.

"Οτι μὲν ποσόν ἐστιν ὁ ἀριθμός, οὐδὲ κατασκευάσαι ἀξιοῖ· ὁ γάρ μὴ 20
βουλόμενος τὸν ἀριθμὸν ποσὸν εἶναι, οὐδὲ ἄλλο τι ἀξιώσειεν. διὰ δὲ διω-
ρισμένον ποσόν, τοῦτο κατασκευάζει· οὐ γάρ ἔχει, φησί, κοινὸν ὅρον, πρὸς
25 δὲ συνάπτει τὰ μόρια αὐτοῦ· τὸν γάρ δέκα ἀριθμὸν εἰ διέλοιμεν εἰς
δύο πεντάδας, ἔκατέραν εὑρήσομεν διωρισμένην καὶ οἰκείαν ἔχουσαν περι-
γραφήν· οὐδὲ γάρ ἔστι τις μονὰς ἔκατέροις συνημμένη τοῖς μέρεσι καὶ 25
δι' ἑαυτῆς τὴν συνέχειαν αὐτοῖς χαριζομένη. καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπτὰ ἀριθμοῦ
ομοίως· ἡ γάρ τετάρτη μονὰς οὐδεμίαν τῶν τριάδων οὔτε πρὸς ἑαυτὴν
30 οὔτε πρὸς ἄλλήλας συνάπτει, ἀλλ' ἐν ἴδιᾳ καὶ αὐτὴ θεωρεῖται περιγραφῇ.
ἢστε διωρισμένον ποσὸν ὁ ἀριθμός. ἀλλὰ καὶ ὁ λόγος, φησί, | διωρισμέ- 72^v
νον ποσὸν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν· οὔτε γάρ τὰ τοῦ λόγου μόρια, λέγω δὴ

1 ἑτέρ.] δευτέραν α ῥηθῆναι α 2 ante ἔχοι add. οὖν F ἔχη C: ἔχει α
ἄν εἴποις coll. C 5. 6 ἀρχόμενοι α 6. 7 τὸ δεξ.. τὸ ἀριστ. α 7 εἴπ.
πρ. coll. C ἔχει post τάξιν (8) coll. α 8 σωκράτης om. α post μὲν
add. ἐν τῇ ψυχῇ ὁ ἀριθμῶν del. F 9 τῷ] τὸ α 10 ἀριθμεῖσθαι Ca
ἔπει C 12 τε om. C 15 ἵπποι] ἡ πέντε F 16 εἴπομεν F
18 ἐξ οὐκ coll. Ca 19 λέξ.] τάξεως F 20 post μορίων add. φησὶν F
21 συνάπτεται C 26 ἔκατ.] ἔκαστην Fa 26. 27 ἐπιγρ. C 32 λέγω δὴ]
οὐδὲ C

τὰς συλλαβάς. ἔστιν οὐδεῖν διά τινος κοινοῦ ὅρου συναπτόμενα, ἀλλ' ἐκαστον 72^v
αὐτῶν περιγέγραπται. λέγω δέ, φησί, τὸν μετὰ φωνῆς λόγον
γινόμενον· ἐπειδὴ γάρ ὁ λόγος ὁ μέν τις ἔστι προφορικὸς ὁ δὲ ἐνδιά-
θετος ὁ ἐν τῇ ψυχῇ θεωρούμενος, οὐδὲ τοῦτο ἐπισημαίνεται οὐτε περὶ τοῦ
προφορικοῦ λόγου φησίν· ὁ γάρ ἐνδιάθετος οὐδὲ ποσὸν δλως ἔστιν, ἀλλ'
εἴπερ ἄρα, ποιότης ἔστι τῆς ψυχῆς, εἴπερ διάθεσίς ἔστι τῆς ψυχῆς η̄
ἔξις, διάθεσις δὲ καὶ ἔξις ποιότητες, ώς εἰσόμεθα. 10

p. 5a1 Ἡ δὲ γραμμὴ συνεχῆς ἔστιν· ἔστι γάρ λαβεῖν κοινὸν
ὅρον, πρὸς δὲ τὰ μόρια αὐτῆς συνάπτει, στιγμήν, καὶ τῆς
10 ἐπιφανείας γραμμήν.

Εἰκότως η̄ γραμμὴ συνεχῆς· ἐκαστον γάρ τῶν μορίων αὐτῆς συνά- 15
πτει πρὸς ἄλληλα κοινὸν ἔχοντα ὅρον τὸ σημεῖον· τὸ δὲ σημεῖον ἀμερὲς καὶ
ἀδιαστάτον· εἰκότως ἄρα καὶ τὰ μέρη αὐτῆς συνεχῶς τε καὶ ἀδιαστάτως
ἡγωμένα ἔστι· κατὰ γάρ σημεῖον η̄ γραμμὴ διαιρεῖται, καθ' δ καὶ 20
συνάπτει τὰ μόρια αὐτῆς. δεῖ δὲ λαβεῖν τὸ σημεῖον η̄τοι τὴν διαίρεσιν
δυνάμει καὶ μὴ ἐνεργείᾳ· ἐὰν γάρ ἐνεργείᾳ λάβῃς, οὐκ ἔσται συνεχῆς
ὅλη η̄ γραμμὴ. καὶ τῆς ἐπιφανείας δὲ τὰ μέρη κοινῷ ὅρῳ συνάπτεται
τῇ γραμμῇ. ὥστε καὶ η̄ ἐπιφάνεια συνεχῆς· γραμμῇ γάρ διαιρεῖται. εἰ
δὲ η̄ γραμμὴ μῆκος ἔστιν ἀπλατές, κατὰ μῆκος διαιρουμένης τῇς ἐπιφα- 25
νείας ἀδιαστάτως ἔξουσι τὰ μέρη κατὰ πλάτος, ἐπεὶ μηδὲ ἔχει η̄ γραμμὴ
τὴν κατὰ πλάτος διάστασιν. δυνάμει δὲ κάνταῦθα τὴν γραμμὴν ληπτέον,
καὶ οὐκ ἐνεργείᾳ.

p. 5a3 Τὰ γάρ τοῦ ἐπιπέδου μόρια πρὸς τινα κοινὸν ὅρον
συνάπτει. |

25 Οἱ μὲν παλαιότεροι πᾶσαν ἀπλῶς ἐπιφάνειαν ἐπίπεδον καλοῦσιν ἐν 72^v
ἀγιτήν ἑνὸς λέγοντες (ἀδιάφορον γάρ αὐτοῖς ἐπιφάνειαν η̄ ἐπίπεδον λέγειν),
οἱ δὲ νεώτεροι οὐ πᾶσαν ἐπιφάνειαν ἐπίπεδον καλοῦσιν, ἀλλὰ τὴν ἀποτε-
ταμένην μόνιν· γένος γάρ ισατι τὴν ἐπιφάνειαν καὶ ταύτην διαιροῦσιν εἰς 5
τε τὴν ἐπίπεδον καὶ κυλινδρικὴν καὶ σφαιρικὴν καὶ εἴ τις ἄλλη εἴη.

1 τινος] τοῦ C: om. F συναπτόμενα scripsi: συναπτομένας Cfα ἐκαστον scripsi:
ἐκάπερον Cf: ἐκάστη a 2 λέγω] λόγον a post δὲ add. αὐτὸν Arist.
λόγον om. a 3 γινόμ.] σημανόμενον F τις om. a 4 τῇ om. a
5 φησιν] αὐτοῦ ὁ σκοπός C 6 ἄρχ ἔστι τι, δηλονότι ποιότης a 7 post εἰσόμεθα
add. ex Marc. 217 προτετίμηται δὲ ὁ ἀριθμὸς τοῦ λόγου, ἐπειδὴ δι' αὐτοῦ μετρεῖται ὁ λό-
γος a 8 ἔστιν om. F 8. 9 κοιν. ὅρον λ. coll. F 11 post συνεχῆς add.
γραμμὴ γάρ ἔστι μῆκος ἀπλατές a 12 ἄλληλα] ἄλλο καὶ ἄλλο a 14 εἰσὶ Fa
15 τὴν διαιρ.] τὸν κοινὸν ὅρον a 16 εἴν] εἰ Cf 18 γάρ om. F 19 διαι-
ρούμενον a 20 ἐπειδὴ F 21 τὸ πλάτος F δὲ] γάρ F
25 μὲν γάρ a 28 μόνον a

p. 5a4 Ὁσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ σώματος ἔχοις ὃν λαβεῖν 72^v
κοινὸν ὅρον, γραμμὴν ἡ ἐπιφάνειαν, πρὸς ὃν τὰ τοῦ σώματος 10
μόρια συνάπτει.

Συνάπτει γάρ τὰ μέρη τοῦ σώματος πρὸς κοινὸν ὅρον, τὴν ἐπιφά-
5 νειαν, διὰ ταύτην δὲ καὶ πρὸς τὴν γραμμήν· τῆς γάρ ἐπιφανείας κατὰ
βάθος διαιρούσης τὰ σώματα, αὐτῆς δὲ παντελῶς ἀδιαστάτου οὗσης κατὰ
βάθος, ἀδιαστάτως ἐξ ἀνάγκης καὶ τὰ μέρη τοῦ σώματος συνάπτουσι πρὸς 15
ἄλληλα κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν. κανταῦθα δὲ δυνάμει πάλιν τὴν διαιρεσιν
ἥτοι τὴν ἐπιφάνειαν λαμβάνομεν. διὰ δὲ τὴν ἐπιφάνειαν καὶ πρὸς γραμ-
10 μήν συνάπτουσι τὰ τοῦ σώματος μέρη· ἐπειδὴ γάρ, ὡς εἴπομεν, ῥυεῖσα ἡ 20
γραμμὴ ποιεῖ τὴν ἐπιφάνειαν, τὸν διαιροῦντα τὸ σῶμα κατὰ ἐπιφάνειαν
δεῖ ἄρξασθαι ἀπὸ γραμμῆς καὶ ταύτην οἰονεὶ ἐπισύροντα ποιεῖν ἐπιφάνειαν
καὶ δι' αὐτῆς τέμνειν τὸ ὑποκείμενον. ώστε ἐπειδὴ καθ' ὅλην ἑαυτὴν
ἥ ἐπιφάνεια τέμνει τὸ σῶμα, ἀνάγκη καὶ κατὰ τὸ πέρας αὐτῆς, λέγω
15 δὴ τὴν γραμμήν, συνάπτειν τὰ τοῦ σώματος ἄκρα. 25

p. 5a6 "Εστι δὲ καὶ ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος τῶν τοιούτων· ὁ γάρ
νῦν χρόνος συνάπτει πρὸς τὸν παρεληλυθότα καὶ τὸν μέλ-
λοντα. πάλιν ὁ τόπος τῶν συνεχῶν ἐστι· τόπον γάρ τινα
τὰ τοῦ σώματος μόρια κατέχει, ἢ πρός τινα κοινὸν ὅρον | 30
συνάπτει. 73^r

Εἰ γάρ ἀπεδείχθη τὸ σῶμα συνειλημμένα καὶ συνεγῇ ἔχον τὰ μόρια,
πᾶν δὲ σῶμα καθ' ὅλον αὐτὸν ἐν τόπῳ ἐστίν, ὁ τόπος ἄρα ὁ περιέχων τὸ
σῶμα συνεχῆς ἐσται, ἐπεὶ μηδὲν τῶν τοῦ σώματος μορίων ἔχει τὸ ἐν
τόπῳ εἶναι. οὐκοῦν διὰ τὴν συνέχειαν τοῦ σώματος καὶ ὁ τόπος ἔχει τὸ 10
25 συνεχές.

p. 5a15 "Ἐτι δὲ τὰ μὲν ἐκ θέσιν ἔχόντων πρὸς ἄλληλα τῶν ἐν
αὐτοῖς μορίων συνέστηκε, τὰ δὲ οὐκ ἐξ ἔχόντων θέσιν. |

'Επιβλέπειν χρὴ διὰ τὸν μὲν χρόνον ἐν τῇ προτέρᾳ διαιρέσει συν- 73^v
τάττει τοῖς συνεχέσι ποσοῖς, γραμμῆς ἐπιφανείᾳ σώματι τόπῳ, ἑνταῦθα δὲ

1 ἔχεις F	λαβεῖν καὶ ἀποδοῦναι a	2 ἦ om. F	ὅν] ἦν a: δ Arist.
4 τὸν κοινὸν Ca	5 τὴν om. Fa	5. 6 διαιρ. κατὰ β. coll. a	7 καὶ τὰ μ.
ἐξ ἀν. coll. C	7. 8 πρὸς ἄλλ. συν. coll. C	7 συνάπτεται a	9 ἥτοι] ἔτι
πρὸς a	10 συνάπτει a	εἴπομεν] p. 86,8	11 τὴν διαιροῦσαν C
22 δὲ] γάρ a	12 τὴν ἐπιφ. C	17 πρὸς τε τὸν C	18 καὶ πάλιν C
ρῶν F	αὐτὸν C	αὐτὸν scripsi: αὐτὸν Ca: αὐτῷ F	23 ἔστιν a
		26 ἔτι δὲ καὶ C: καὶ (ἔτι δὲ om.) F	με-
			ρῶν F

τοῖς μὴ ἐκ θέσιν ἔχόντων, ἐπεὶ κατὰ τὰ τρία ταῦτα χαρακτηρίζεται τὰ 73^v
ἐκ θέσιν ἔχόντων, τὸ κεῖσθαι που καὶ τὸ δεικτὰ εἶναι καὶ τὸ συνεστηκότα 10
ἔχειν τὰ μόρια, τοῦτ' ἔστιν ἄμα ὅλα ὑφεστηκότα, ὃν οὐδὲ ἐν ὑπάρχει τῷ
γρόνῳ. τὸν δὲ ἀριθμὸν ἐν τῇ πρώτῃ διαιρέσει τοῖς διωρισμένοις συγκατ-
5 αριθμήσας, δοκεῖ πως ἐνταῦθα τοῖς ἐκ θέσιν ἔχόντων. εἰρήκαμεν δὲ ἀνω-
τέρω περὶ οὐ ἀριθμοῦ αὐτῷ ὁ λόγος.

p. 5^a38 Κυρίως δὲ ποσὰ ταῦτα μόνα λέγεται τὰ εἰρημένα, τὰ
δὲ ἄλλα πάντα κατὰ συμβεβηκός· εἰς ταῦτα γάρ ἀποβλέποντες 25
καὶ τὰ ἄλλα ποσὰ λέγομεν, οἷον πολὺ τὸ λευκὸν λέγεται τῷ γε
10 τὴν ἐπιφάνειαν πολλὴν εἶναι. | 30

"Ἐργον ἐπιστήμονος μὴ μόνον τὰ ὑποβεβλημένα τῇ ἐπιστήμῃ αὐτοῦ 74^r
πράγματα σκοπεῖν. ἀλλὰ καὶ τὰ δοκοῦντα μὲν εἶναι, κατὰ ἀλήθειαν δὲ μὴ
ὄντα, ἐπεξέρχεσθαι καὶ διελέγχειν. τοῦτο καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ποιεῖ· ἀπα-
ριθμησάμενος γάρ τὰ ἑπτὰ τοῦ ποσοῦ εἴδη, πέντε τοῦ συνεχοῦς καὶ δύο
15 τοῦ διωρισμένου, οὐκ ἔστη μέχρι τούτου, ἀλλὰ ζητεῖ εἰ καὶ τι ἄλλο δύνα-
ται ἀνάγεσθαι ὑπὸ τὸ ποσόν. ἐπεὶ οὖν δοκεῖ τὸ λευκὸν καὶ πολὺ καὶ
δλίγον, τὸ δὲ πολὺ καὶ δλίγον τοῦ ποσοῦ ἔστιν, ἀλλὰ καὶ τὴν πρᾶξιν λέ-
γομεν καὶ μακρὰν καὶ βραχεῖαν, φησὶν δτι οὐ κυρίως ἔστι ταῦτα ποσὰ
ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· τῷ γάρ ἐν ποσοῖς εἶναι λέγονται ποσὰ καὶ αὐτά· 15
20 ἐπειδὴ γάρ τὸ λευκὸν ἐν ἐπιφανείᾳ ἔστιν, ἐκείνης πολλῆς οὔσης ἢ δλίγης
ἐκ μεταλήψεως ταύτης λέγομεν τὸ λευκὸν πολὺ ἢ δλίγον εἶναι. καὶ ἡ
πρᾶξις ὅμοίως κατὰ συμβεβηκὸς ἔχει τὸ μακρὰ εἶναι ἢ βραχεῖα· ἐπειδὴ
γάρ ὁ πόλεμος ὁ Ἰλιακός, εἰ τύχοι, ἐν τινι χρόνῳ γέγονεν, οἷον ἐν δέκα
25 ἔτεσι, λέγομεν δὲ τὸν χρόνον μακρόν, διὰ τοῦτο καὶ τὴν πρᾶξιν τὴν ἐν
μακρῷ χρόνῳ γενομένην κατὰ συμβεβηκὸς μακρὰν λέγομεν εἶναι. ὥστε
κυρίως μὲν ποσά ἔστι τὰ εἰρημένα, τὰ δὲ ἄλλα κατὰ συμβεβηκός δι'
ἐκεῖνα ποσὰ λέγεται. καὶ ἡ κίνησις πολλὴ λέγεται εἶναι τῷ τὸν χρόνον 25
πολὺν εἶναι ἐν ᾗ γέγονεν· ὁ γάρ χρόνος μέτρον ἔστι κινήσεως· μῆνα

1 post ἔχόντων add. τὸ κεῖσθαι που F
κάτω α καὶ om. F

add. δακτύλῳ α 3 ὅλα ἄμα coll. C

εἰρήκαμεν] p. 90,4 6 οὗ] ποίου α

post λόγος add. διὰ μὲν τοῦ οὗ ἔκαστον κεῖται τὸ δεικτικὸν λέγει, διὰ δὲ τοῦ καὶ πρὸς

ποῖα μόρια τῶν λοιπῶν συνάπτει τὰ ἔξι θετικὰ προσρήματα. διὰ τί δὲ μὴ διεῖλε τὸ ποσὸν

εἰς τάξιν ἔχον καὶ μή, ἀλλ᾽ εἰς θέσιν ἔχον καὶ μή; δτι ἡ μὲν τάξις ἐν ποσῷ θεωρεῖται. οὐ

γάρ μόνον ἐν τοῖς θετοῖς ἡ τάξις ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἀθέτοις. καὶ γάρ ἐν ἀριθμῷ, ἐπειδὴ

πρῶτον τὸ ἐν τῶν δύο. καὶ ἐν λόγῳ, ἐπειδὴ πρῶτον τὸ προσόμιον τῆς διηγήσεως. καὶ ἐν

γράμμῳ· ποιῶν γάρ τὸ παραγράμμον, είτα τὸ ἐνεστιός (sic!), είτα τὸ μέλλον. a

coll. a 8 ἀποβλέπ.] βλέπ. F 9 γε om. Arist.

καὶ (alt.) om. C 18 καὶ (prius) om. Fa

25 γν. a 26 εἰσι a 27 ante i. κν. add. lemma ἡ κίνησις πολλή. a (fort. recte)

τῶν] διὰ τὸ C 28 ἐν ᾗ γέγ. πολὺν εἶναι coll. a

τὰ (ante τρία) om. Ca

2 post που add. ἀνω

δεικτὰ Paris. 2051: δεικτικὰ CFa (cf. p. 88,21)

post εἶναι

οὐδὲ ἐν] οὐδὲν C

5 ἔχόντων om. F

οὐδὲν C: αὐτῶ ἔστιν ὁ λόγος a

11 τοῦ ἐπιστ. C

16 δοκεῖ om. F

20 ἐπεὶ C

21 καταλήψεως C

μῆνα] χρόνον C

γάρ λέγομεν τὴν τῆς σελήνης ἀποκατάστασιν, ἐνιαυτὸν δὲ τὴν τοῦ 74r
ἡλίου.

p. 5b5 Τῷ χρόνῳ ὅριεῖ ἐνιαυσιαίαν.

Ἐὰν γάρ τις ἔρωτηθῇ πόσῃ τίς ἔστιν ἡ πρᾶξις, τὸν χρόνον ἀποκρί- 30
σι νεται, οἷον δεκαετής.

p. 5b7 "Οση γάρ ἀν ἡ ἐπιφάνεια ἦ, τοσοῦτον καὶ τὸ λευκὸν 74v
φῆσειεν εἶναι.

Ἐὰν γάρ ἔρωτηθῶμεν πόσον ἔστι τὸ λευκόν, λέγομεν δτι δίπηχο
τυχὸν ἡ τρίπηχο, δση ἔστι καὶ ἡ ἐπιφάνεια ἡ ἔχουσα τὸ λευκόν. ὕστε
10 οὐκ αὐτὸ τὸ λευκὸν λέγομεν πολὺ εἶναι ἡ δλίγον, ἀλλὰ τὴν ἐπιφάνειαν· 5
δύναται γάρ τὸ ἐν πηχυσίᾳ ἐπιφανείᾳ λευκὸν μᾶλλον λευκὸν εἶναι τοῦ ἐν
διπήχει. τότε δὲ οὐ λέγομεν λευκὸν λευκοῦ πλεῖον, ἀλλὰ λευκὸν λευκοῦ
μᾶλλον λευκόν.

p. 5b11 "Ετι τῷ ποσῷ οὐδέν ἔστιν ἐναντίον.

15 Παραδοὺς ἡμῖν τὴν διαίρεσιν τοῦ ποσοῦ καὶ εἰπὼν ποῖα τέ ἔστι τὰ
κυρίως ποσὰ καὶ ποῖα τὰ κατὰ συμβεβηκός, βούλεται νῦν, ὥσπερ ἐπὶ τῆς
οὐσίας ἐποίησεν, ἵδιον ἀποδοῦναι τοῦ ποσοῦ· ὅρισμὸν γάρ ἀποδοῦναι αὐ- 15
τοῦ οὐκ ἐνην διὰ τὴν ἐν τοῖς ἔμποσθεν εἰρημένην ἡμῖν αἰτίαν, δτι τῶν
γενικωτάτων γενῶν οὐκ ἔστιν ὅρισμὸν ἀποδοῦναι· τὸ γάρ ὃν οὐχ ὡς γένος
20 κατηγορεῖται τῶν δέκα κατηγοριῶν, ὡς ἐν Εἰσαγωγαῖς ἀπεδείχθη· εἰ μὲν
γάρ περὶ τοῦδε τινος τοῦ ποσοῦ ἦν αὐτῷ ὁ λόγος, οἷον τοῦ διπήχεος, 20
δυνατὸν ἦν δι' ὅρισμοῦ παραστῆσαι αὐτοῦ τὴν φύσιν, γένος λαμβάνοντα
τὸ ἀπλῶς ποσόν. νῦν δὲ περὶ τοῦ ἀπλῶς ποσοῦ ἔστιν αὐτῷ ὁ λόγος, οὐ
γένος γενικώτερον εὑρεῖν οὐκ ἦν, δι' οὐ τὸν ὅρισμὸν αὐτοῦ ἀποδώσειεν.
25 ὥσπερ δὲ ἐπὶ τῆς οὐσίας εἴπει πρότερον τὰ δοκοῦντα αὐτῆς ἵδια εἶναι,
καὶ ἐλέγξας ἔπειτα τὸ ὄντως ἵδιον αὐτῆς ἡμῖν παρέδωκεν, οὗτω καὶ ἐν-
ταῦθα ποιεῖ καὶ ἐξελέγξας πρότερον δσα δοκεῖ ἵδια εἶναι τοῦ ποσοῦ ὅστε-
ρον τὸ ὄντως ἵδιον αὐτοῦ παραδίδωσι. καὶ πρότερον μέν φησιν ἵδιον

3 lemma om. C δριεῖ] περίοδον α 7 φῆσεις Fa: φῆσειν ἀν Arist. 10 λέγ.
ante ἀλλὰ coll. C εἰνάι post δλ. coll. C: om. a 11 γάρ] δὲ Fa
post γάρ add. καὶ a τὸ ἐν] τῇ C λευκοῦ (pr. I.) C 12 τοῦ] τὸ C
τότε] τοῦτο C 18 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν] p. 63,14 αἰτίαν ἡμῖν coll. C 20 ἐν
Εἰσαγωγαῖς] Porph. Isag. p. 6, 5, 9 ἀπεδύθη α 22 παραστήσασθαι α
23 pr. ἀπλῶς] αὐτοῦ F αὐτῷ ἔστιν coll. Fa 24 γενικώτατον Ca 25 post
εἰναι adūl. τοῦ ποσοῦ F 26, 28 ὄντος F αὐτῆς ἡμῖν] ἡμῖν αὐτῆς F: ἀπαν αὐ-
τῆς α παραδέδωκεν Fa 27 καὶ om. a ἐλλέγξας F 28 εἰναι

είναι δοκεῖν τοῦ ποσοῦ τὸ μηδὲν ἔχειν ἐναντίον· τῷ γὰρ ἀφωρισμένῳ 74^v
ποσῷ τί ἀν εἴη ἐναντίον, οἷον τῷ διπήγει ἢ τῷ τριπήγει; 75^r

p. 5^b14 Εἰ μὴ τὸ πολὺ τῷ δλίγῳ φαίη τις είναι ἐναντίον ἢ τὸ
μέγα τῷ μικρῷ.

5 'Ενταῦθα οἰκείως τὸν περὶ τούτων ἔξετάζει λόγον, εἰ τὸ μέγα καὶ 15
μικρὸν ἐναντία ἐστὶν ἢ δλῶς ποσά· ἐν γὰρ περὶ τῆς οὐσίας λόγῳ
μηγμονεύσας αὐτῶν μόνον παρῆλθε, συγχωρήσας αὐτὰ ἐναντία εἶναι.
δείκνυσι δὲ νῦν ὅτι ταῦτα οὐκ εἰσὶ ποσὰ ἀλλὰ τῶν πρός τι. καὶ δείκνυσι
πάλιν διχῶς, διά τε τῆς ἐνστάσεως ὅτι οὐκ εἰσὶ ποσά, καὶ τῆς ἀντιπαρα- 20
10 στάσεως ὅτι εἰ καὶ ποσὰ συγχωρηθεῖν εἶναι, οὐκ ἐστιν ἐναντία. καὶ πρῶ-
τον μὲν διὰ τῆς ἐνστάσεως λέγων οὗτως· τούτων δὲ οὐδέν ἐστι ποσὸν
ἀλλὰ μᾶλλον τῶν πρός τι· οὐδὲν γὰρ αὐτὸ καθ' αὐτὸ μέγα
λέγεται ἢ μικρόν, ἀλλὰ πρὸς ἔτερον ἀναφέρεται· τῶν γὰρ πρός
τι ἕδιον τὸ ἐνὸς τεθέντος τὸ ἔτερον συνεισάγεσθαι καὶ ἀναιρεθέντος συν- 25
15 αναιρεῖσθαι· πατρὸς γὰρ τεθέντος συνεισάγεται πάντως καὶ ὁ υἱός, καὶ
ἀναιρεθέντος συναναιρεῖται. οὗτω δὲ καὶ τὸ πολὺ οὐ λέγεται τι αὐτὸ καθ'
έαυτὸ πολὺ ἀλλὰ πρὸς τὸ δλίγον ἀναφερόμενον, καὶ τὸ δλίγον ὡσαύτως
πρὸς τὸ πολύ. καὶ ἐπὶ τοῦ μικροῦ δὲ καὶ τοῦ μεγάλου δμοίως· | ἔκατερον 75^v
γὰρ πρὸς τὸ ἔτερον τὴν ἀναφορὰν ἔχει καὶ οὐδὲν τούτων αὐτὸ καθ' έαυτὸ
20 ὠρισμένην τινὰ ἔχει φύσιν. καὶ δῆλον ἐντεῦθεν· ὅρος γάρ, φησί, μικρὸν
λέγεται, κέγχρος δὲ μεγάλη, καίτοι εἰ ἔκαστον τούτων καθ' έαυτὸ
ἐλέγετο καὶ μὴ πρὸς ἔτερον ἀναφερόμενον τῇ πρὸς ἔκεινο παραβολῇ, οὐκ ἂν
ἄν ὅρος μὲν μικρὸν ἐλέγομεν τὴν δὲ κέγχρον μεγάλην· καταγέλαστον γὰρ
τοῦτο. νῦν δὲ τὸ μὲν ὅρος μικρὸν λέγομεν δηλονότι ἄλλου ὅρους μικρό-
25 τερον, τὴν δὲ κέγχρον μεγάλην ἄλλης δηλονότι μείζονα. οὗτω καὶ ἐν
'Αθήναις μὲν δλίγους φαμὲν εἶναι ἀνθρώπους, ἢ αὐτὴν πρὸς έαυτὴν παρα- 10
βάλλουντες ἢ πρὸς ἔτέραν πόλιν, ἐν τῇ κώμῃ δὲ πολλούς, δλιγωτέρους
ὄντας τῶν ἐν 'Αθήναις, πρὸς ἄλλην κώμην τὴν σύγκρισιν δηλονότι ποιού-
μενοι. ὁστε ἢ δεῖ λέγειν τὴν τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ πρός τι κατηγορίαν μίαν
30 καὶ τὴν αὐτὴν εἶναι ἢ εἰ διωρισμέναι εἰσὶν αἱ κατηγορίαι, οὐχ ὑπὸ τὸ 15
ποσὸν ταῦτα ἀνακτέον, ἀλλὰ μᾶλλον ὑπὸ τὰ πρός τι.

2 post τριπ. add. ἢ τῇ ἐπιφανείᾳ ἢ τῶν τοιούτων τινὶ α 3 μὴ ἄρα a Arist.
5 οἰκείαν F τούτου α 6 εἰσὶν F ἐν τῷ περὶ τῆς οὐσίας λ.] p. 3^b31
7 μόνων α 9. 10 διὰ τῆς ἀντιπ. α 13 τῷ πρὸς ἔτ. ἀναφέρεσθαι Arist.
15 πάντος F 16 καὶ om. a αὐτό τι coll. Ca (τι εἰς) 17 τῷ (prius)
om. F 21 ἐκ τούτων εἰ coll. C 22 post ἐλέγετο add. μικρὸν CF
23 γὰρ] δὲ a 26 ἢ om. a πρὸς αὐτὴν F 28 δηλ. τὴν σύγκρ. coll. a
29 ἢ] ἀν C: εἰ F δεῖ λέγ.] εἶναι δεῖ λέγειν C: συνεχῆ λέγωμεν a ante τοῦ πρός
add. τὴν a μίαν om. a 30 εἶναι om. C

p. 5b26 "Ετι τὸ μὲν δίπηχο καὶ τρίπηχο καὶ ἔκαστον τῶν 75· τοιούτων ποσὸν σημαίνει. τὸ δὲ μέγα τῇ μικρὸν οὐ σημαίνει· ποσὸν ἀλλὰ μᾶλλον πρός τι.

Τὸ γάρ κυρίως, φησί, ποσὸν καὶ περὶ ὅσον ἐστὶ σημαίνει, οἷον ἦδε ἡ 5 γραμμὴ καὶ ποσόν ἐστι τῇ αὐτῆς φύσει καὶ περὶ ὅσον ἐστὶ σημαίνει· τρίπηχος γάρ φέρε εἰπεῖν ἡ δίπηχος ἐστιν. ὥστε καὶ τὸ περὶ ὅσον ποσὸν καταγίνεται σημαίνουσι τὰ κυρίως ποσά. τὸ δὲ μέγα καὶ τὸ μικρὸν 25 καὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ διάγονον οὐκ ἔχει ώρισμένον ποσόν· ἀόριστον γάρ ἐστιν ἔκαστον τούτων. ὥστε ταῦτα ποσὰ οὐκ ἔστι. τί οὖν, εἴποι τις ἂν ἵσως, 10 οὐκ ἔστι ποσὸν ἀόριστον; δταν γάρ εἴπω συνεχὲς ἡ ἀριθμὸν ἡ γραμμὴν ἡ τῶν τοιούτων τι, ποσὸν μέν τι λέγω, οὐ μὴν ἔτι καὶ τὸ περὶ ὅσον 30 ἐστὶν ἀφορίζω, ὥσπερ δταν λέγω | τρία ἡ πέντε ἡ τρίπηχο. λέγω οὖν ὡς 76r 'οὐδὲ ἐν τούτοις ἡ αὐτὴ ἀοριστίκη θεωρεῖται, ητις καὶ ἐν τῷ μικρῷ καὶ μεγάλῳ καὶ πολλῷ καὶ διάγῳ;' ἀεὶ μὲν γάρ τὰ γένη ἀοριστότερά ἐστι 15 τῶν ἰδίων εἰδῶν· ζῷον γοῦν εἰπὼν οὐχ οὔτως ὄριζω τὸ ὑποκείμενον ὡς 5 δταν εἴπω ἀνθρωπὸν ἡ Ἱππον. πλὴν ἐπεὶ μὴ φωνὴ ἐστιν ἀπλῶς ὄμώνυμος τὸ ζῷον, ἀλλ' οὐσία τίς ἐστι κοινῶς πλείοσιν ὑπάρχουσα, ἐστιν ἀφορίσαι τὸ ὑπὸ τῆς τοῦ ζῷου φωνῆς σημαινόμενον καὶ εἰπεῖν δτι ἐστὶν οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική καὶ ἐστιν ώρισμένη τις φύσις ἡ ὑπὸ τοῦ ζῷου 20 σημαινομένη. οὔτως οὖν καὶ ἐπὶ τῶν προκειμένων· τὸ γάρ τοῦ συνεχοῦς 10 ὄνομα, γενικώτερον δν, ἐστι μὲν ἀοριστότερον τοῦ ἀφωρισμένου ποσοῦ οἶνον τοῦ τριπήχεος (τοῦτο γάρ ἦδη ἀτομόν ἐστιν, ὥσπερ κάκεῖ Σωκράτης ἀτομόν ἐστιν), ὄμοίως καὶ τὸ τοῦ ἀριθμοῦ γενικώτερον τοῦ τρία καὶ πέντε ἀτόμου ὄντος, ἀλλ' ὄμως καν τούτοις ἐστι τι ώρισμένως δηλούμενον· 15 25 συνεχὲς γάρ ἐστιν οὖν τὰ μόρια πρός τινα κοινὸν δρον συνάπτει, διωρισμένον δὲ τὸ μὴ οὔτως ἔχον, καὶ γραμμὴν μὲν λέγων τὸ ἐφ' ἐν λέγω διαστατὸν μέγεθος, ἐπιφάνειαν δὲ τὸ ἐπὶ δύο καὶ σῶμα τὸ τριχῆ διαστατόν. καὶ τούτων ἔκαστον ωρισται ἀεὶ ὁσαύτως ἔχον καὶ οὐχὶ πρὸς διάφορον 20 σχέσιν διάφορον ἀναδέχεται φύσιν, ὥσπερ τὸ μέγα καὶ μικρὸν καὶ τὸ πολὺ 30 καὶ διάγονον· εἰ γάρ μέγα τις λέγει φέρε τὸ ὑπερέχον ἑτέρου καὶ διὰ τοῦτο φέρε μέγα τις τὸ ὄρος λέγει τὸν "Ολυμπὸν ὡς τοῦ Ἄμητοῦ ὑπερέχοντα,

1 τὸ τρίπ.	F	4 φασί Ca	5 καὶ (prius) om. C	τῆς αὐτῆς φύσεως C
6. 7 τὰ περὶ ὅσον ποσὰ α	7 καὶ τὸ μικρὸν om. F	8 τὸ δλ. καὶ τὸ πολὺ coll. F		
διωρισμένον οὐδὲν ποσόν F	ἐστιν om. a	11 μέν τι scripsi: μέντοι libri		
12 οὖν] δὲ C	14 μὲν om. a	ἀοριστότερα μᾶλλον Fa	εἰσι C	
15 οὖν F	ώσπερ a	17. 18 ἀφωρίσαι F	18. 19 οὐσία ἐστὶν coll. a	
21 γενικ.] μερικώτερον C	οἶνον om. a	22. 23 ὥσπερ — ἐστιν post ὄντος (24)		
coll. C	24 ώρισμένον ως δηλ. a	26 μὲν] δὲ Fa	λέγων] λέγω C	
λέγω om. C	27 ἐπὶ τὸ coll. a	29 alt. τὸ om. a	30 μέγα γὰρ	
λέγη τις coll. C	λέγων F: λέγοι a	φέρε om. C	31 τις om. C	
ὑμητοῦ Fa				

ἀλλὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον πρὸς τὴν γῆν παραβάλλων μικρὸν ἔρει ὡς ἐλλεί· 76^r
ποντα αὐτῆς. οὐκ ἄρα τὸ λεγόμενον εἶναι μέγα ἀφωρισμένον τί ἔστι 25
ποσόν, ὥσπερ τῶν εἰρημένων ποσῶν ἔκαστον οὐ μόνον ποσόν ἔστιν ἀλλὰ
καὶ περὶ δυον ἔστιν ἀφορίζει, οἷον ἡ δτὶ ἐφ' ἐν διαστατὸν ὡς ἡ γραμμή,
5 ἡ δτὶ ἐπὶ δύο ὡς ἡ ἐπιφάνεια, ἡ δτὶ ἐν τῇ τῶν μερῶν ἐνώσει θεωρεῖται 30
ώς τὸ συνεχές, ἡ ἐν τῇ τούτων διαιρέσει καὶ διακρίσει ὡς τὸ διωρισμένον. 76^v
ἄλλως τε τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἐν τοῖς μερικοῖς ποσοῖς ἥδη καταγίνεται,
οἷον ἐν τῇδε τῇ γραμμῇ ἐν τῷδε τῷ σώματι ἐν τῇδε τῇ ἐπιφανείᾳ,
δομοίως καὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ διάγον ἐν τῷδε τῷ ἀριθμῷ. ὥστε τούτων 5
10 ἔκαστον ἐν τοῖς ἀτόμοις ποσοῖς καταγίνεται· οὐδὲ γάρ ἔστιν ἀπλῶς γένος
τι μεγάλου ἡ μικροῦ. εἰ οὖν δεῖ ἀτομα ἀτόμοις συγκρίνειν καὶ μὴ ἀτομα
γένεσι, τὸ δὲ μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἐν ἀτόμοις ποσοῖς καταγίνεται, τὰ δὲ
ἀτομα ποσὰ οὐ μόνον δτὶ ποσὰ σημαίνει ἀλλὰ καὶ περὶ δυον ἔκαστον
αὐτῶν καταγίνεται, οἷον ὁ τρία ὁ πέντε, οὐκ ἄρα ποσὸν τὸ μέγα καὶ τὸ
15 μικρόν. ὅθεν καὶ ὁ Ἀριστοτέλης τοιούτοις ἔχρησατο τοῖς ὑποδείγμασιν 10
εἰπὼν δτὶ τὸ μὲν δίπηχυ καὶ τρίπηχυ καὶ ἔκαστον τῶν τοιού-
τῶν, τοῦτ' ἔστι τῶν ἐν ὑπάρξει ἀτόμων ποσῶν· εἴπερ γάρ δλως ποσόν
ἔστι τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν, πάντως γε ἀτομόν ἔστιν, ἐπεὶ μὴ ἔστιν, ὅπερ
εἴπον, ἀπλῶς τι μέγα, ἀλλ' *{δ}* λέγομεν εἶναι μέγα, ἐν ὑπάρξει ἔστι καὶ
20 ἀτομον μέγεθος. οὐκοῦν εἰ πᾶν μὲν ἀτομον ποσὸν καὶ περὶ δυον ἔστιν 15
ἀφορίζει, τὸ δὲ μέγα καὶ τὸ μικρὸν καὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ διάγον ἀτομα
ὄντα ἀόριστά τινά ἔστιν, οὐκ ἄρα ποσά ἔστι τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν. καὶ
οὗτω μὲν διὰ τῆς ἐνστάσεως οὐδὲ συγχωρεῖ αὐτὰ ποσὰ εἶναι, διὰ δὲ τῆς
ἀντιπαραστάσεως συγχωρήσας αὐτὰ εἶναι ποσὰ δείκνυσιν αὐτὰ μὴ ὄντα 20
25 ἐναντία. ἄρχεται δὲ τῆς ἀντιπαραστάσεως ἐντεῦθεν.

p. 5b 30 "Ετι ἐάν τε τιθῇ τις αὐτὰ ποσὰ εἶναι ἐάν τε μὴ τιθῇ,
οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἐναντίον οὐδέν· δ γάρ μὴ ἔστιν αὐτὸν καθ' 25
αὐτὸ λαβεῖν ἀλλὰ πρὸς ἔτερον ἀναφέρεται, πῶς ἀν εἴη τούτῳ
τι ἐναντίον;

30 "Ο δὲ λέγει, τοιοῦτον ἔστι· τὰ ἐναντία πρῶτον ἔστι καθ' αὐτὰ ἀπολε-
λυμένην ἔχοντα τὴν ὑπόστασιν, εῖθ' οὗτως τὸν πρὸς ἄλληλα ἀναδέχεται
πόλεμον· οἷον τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν πρότερον ἄλλα τινὰ ὄντα | (ποιό- 77^r

2 τὸ λεγόμενον iter. C τι om. C 4 ἔστιν om. C δτὶ om. a
8 ἐν τῇδε τῇ γρ.—σώματι post πολὺ (9) coll. Fa alt. ἐν] καὶ Fa ἐν τῷδε
τῷ σ. fort transponas post ἐπιφανείᾳ 10 οὐδὲ — καταγίνεται (12) om. a 14 ὁ
πέντε] καὶ πέντε a παραδείγ. C 16 μὲν] μόνον a τὸ τρίπ. Ca
ἔκαστον—ἔστι (17)] ὅσα τοιαῦτα C 17 ποσῶν] ποσὸν σημαίνει a 18 ἐπεὶ μὴ]
εἴπειν el Fa 19 εἴπον] v. 10 τι om. C ἀλλ' δ scripsi: ἀλλὰ libri
εἰναι] ἔστι F ἔστι δὲ a 20 καὶ περὶ δυον Paris. 1928 Vind. 10: καὶ περὶ δ C:
om. Fa 21 ἀφορίζον F τὸ (ante διάγον) om. F 22 εἰσιν (pr. l.) a 23 παρα-
γωρεῖ C 24 ποσὰ εἶναι coll. C 26 ταῦτα Arist. 28 εἴη] φαίη τις Arist.

τητες γάρ εἰσιν) οὕτω τὴν πρὸς ἄλληλα μάχην ἀνεδέξαντο· ταύτη γάρ 77^α τὰ πρός τι τῶν ἐναντίων διαφέρει, ὅτι τὰ μὲν ἐναντία πρῶτον καθ' αὐτά ἔστιν (ἔξὸν γάρ τὸ λευκὸν εἰπόντα μὴ παραλαβεῖν τὸ μέλαν μηδὲ εἶναι δλως τοῦ λευκοῦ ὅντος καὶ ἔμπαλιν τὸ μέλαν εἶναι τοῦ λευκοῦ μὴ ὅντος), 5 οἱ ἔπειτα πρὸς ἄλληλα μάχεται, τὰ δὲ πρός τι ἄλλήλοις συντίκτεται καὶ συγ- απόλυται· τὸν γάρ πατέρα εἰπὼν καὶ τὸν υἱὸν συνεισῆγαν, καὶ τούτου πάλιν ἀφαιρεθέντος συνοίγεται καὶ ὁ υἱός. ἐπεὶ οὖν τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν καὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ δλίγον αὐτὸν καθ' αὐτὸν οὐκ ἔστιν οὐδὲ ἂν 10 ὑποσταίη τι τούτων αὐτὸν καθ' αὐτὸν χωρὶς τῆς πρὸς ἔτερον σχέσεως, 10 δῆλον ὡς οὐκ εἰσιν ἐναντία ἄλλὰ τῶν πρός τι· τὰ γάρ ἐναντία ἐλέγομεν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ πρότερον ἰδίαν ὑπόστασιν ἔχειν, εἰθ' οὕτως ἄλλήλοις μάχεσθαι.

15

p. 5133 "Εἰτι εἰ ἔσται τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἐναντία, συμβήσε-
ται τὸ αὐτὸν ζυγα τὰ ἐναντία ἐπιδέχεσθαι καὶ αὐτὰ αὐτοῖς
εἶναι ἐναντία. |

'Ἐκ τούτων διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς δείκνυσιν αὐτὰ μὴ ὅντα 77^α ἐναντία· φησὶ γάρ 'εἰ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἐναντία, συμβήσεται ἐν τῷ αὐτῷ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον εἶναι τὰ ἐναντία'· τὸ γάρ αὐτὸν ἔσται καὶ μέγα καὶ μικρὸν καὶ πολὺ καὶ δλίγον, οἷον ἡ κέγχρος πρὸς μὲν κύαμον 5 παραβαλλομένη λέγεται μικρά, πρὸς δὲ σίνηπι μεγάλη, καὶ τοὺς ἐν Ἀθή-
ναις πρὸς μὲν τοὺς ἐν τῇ κώμῃ πολλοὺς ἐρεῖς πρὸς δὲ τοὺς ἐν πάσῃ τῇ
Ἑλλάδι δλίγους. ὅστε τῶν ἐναντίων ἔσται ταῦτα δεκτικὰ κατὰ τὸν αὐτὸν
χρόνον, ὅπερ ἀδύνατον. ἡ δὲ οὐσία δεκτικὴ μὲν τῶν ἐναντίων ἐλέγετο 10
εἶναι, οὐ μέντοι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τὰ ἐναντία ἐπιδέχεσθαι· οὐδέ-
25 ποτε γάρ ἔσται τὸ αὐτὸν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον θερμὸν καὶ ψυχρόν, λευ-
κὸν καὶ μέλαν. οὐ μόνον δέ, φησί, τὰ ἐναντία ἐπιδέξεται, ἄλλα καὶ
αὐτὰ ἑαυτοῖς ἔσται ἐναντία· τὸ γάρ αὐτὸν καὶ μικρὸν καὶ μέγα λέγεται 15
καὶ πολὺ καὶ δλίγον, ὅπερ ἀτοπον· οὐδὲν γάρ τῶν ὅντων αὐτὸν ἑαυτῷ
μάχεται.

30 p. 6-8 Οὐκ ἔστιν ἄρα τὸ μέγα τῷ μικρῷ ἐναντίον, οὐδὲ τὸ
πολὺ τῷ δλίγῳ.

Πρότερον ὑπέθετο αὐτὰ ἐναντία καὶ ἔδειξεν ὅτι ποσὰ οὐκ εἰσιν, ἔπειτα
ὑπέθετο ποσὰ καὶ ἔδειξεν ὡς οὐκ εἰσιν ἐναντία· κατὰ γάρ τὸ ἀληθὲς

3 εἰσιν α	4 ὅντος τοῦ λ. coll. α	6 συνήγαγον Ca	7 ἀναιρ. α
8. 9 ὑποστ. ἀν coll. C	10 ἐλέγομεν] p. 96,30	12 συμμάχεσθαι α	13 ἔτι δὲ Arist. ἔστι C
14 post αὐτὰ add. δὲ C	16 ἐπαγ. Ca	μὴ εἶναι ὅντως α	
17 τὸ μέγα τῷ μικρῷ ἐναντίον Ca	20 anto μεγάλη add. λέγεται α	21 pr. τῇ ομ. α	
24 μέντοι γε α	25. 26 καὶ λευκὸν α	26 ἐπιδέγεται α	27 ἑα- τῶν F
ἔσονται α	33 ποσὰ ὑπέθ. coll. C		

οὔτε ποσά ἔστιν οὔτε ἐναντία, ἀλλὰ τῶν πρός τι. ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἔστι 77^v ποσά διὰ τῆς ἐνστάσεως ἔδειξεν, ὅτι δὲ οὐδὲ ἐναντία διὰ τῆς ἀντιπαρα- 25 στάσεως. εἰσὶν οὖν, ὅπερ εἶπον, τῶν πρός τι ἐν ποσοῖς ἔχοντα τὸ εἶναι. λέγεται δὲ τὸ μὲν μέγα καὶ μικρὸν κυρίως ἐπὶ τοῦ συνεχοῦς 5 (μέγα γάρ σῶμα καὶ μικρὸν λέγομεν, ὅμοίως καὶ μακρὸν καὶ βραχύ, καὶ ἐπιφάνειαν ὡσαύτως, καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ συνεχοῦς εἰδὴ μεγάλα ἢ μικρὰ 78^r ἢ μακρὰ ἢ βραχέα κυρίως λέγομεν), τὸ δὲ πολὺ καὶ διάγον ἐπὶ τοῦ διω- ρισμένου καὶ θέσιν μὴ ἔχοντος· πολὺς γάρ ὁ χρόνος καὶ διάγος λέγεται, 10 ὅμοίως καὶ ὁ ἀριθμός. ὅθεν καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῶν ὑποδειγμάτων γυμνάσας 15 τὸν λόγον τὸ μὲν μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἐπὶ τοῦ ὄρους καὶ τῆς κέγχρου παρ- ἔλαβεν, ἀπερ ἦν τοῦ συνεχοῦς (σῶμα γάρ ἐκάτερον), τὸ δὲ πολὺ καὶ τὸ διάγον ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ, λέγω δὴ τῶν ἐν Ἀθήναις ἀνθρώπων καὶ τῶν ἐν τῇ κώμῃ, ἀπερ ἦν τοῦ διωρισμένου· ὁ γάρ ἀριθμὸς διωρισμένον ποσόν. 20 πολλάκις δὲ καταχρηστικῶς τὸ μὲν μικρὸν καὶ τὸ μέγα ἐπὶ τοῦ διωρισμέ- 25 νου φέρομεν, τὸ δὲ πολὺ ἐπὶ τοῦ συνεχοῦς· λέγομεν γάρ μικρὸν εἶναι τὸν λόγον Δημοσθένους ἢ μέγαν τῷ περὶ ἔνα καὶ συνεχῆ σκοπὸν βλέπειν. ὥστε τὸ μικρὸν καὶ τὸ μέγα καὶ ἐπὶ τούτου διὰ τὸ συνεχές τε καὶ ἡγω- 30 μένον τοῦ σκοποῦ φέρειν εἰώθαμεν· ἀμέλει οὐκ ἀν εἴποιμεν τοὺς ἐννέα λόγους τῶν δημοσίων μακρὸν λόγον (οὐ γάρ ἔστιν εἰς καὶ συνεχῆς ὁ τού- 20 τῶν σκοπός), οὐδὲ ἔτι τοὺς ἑνδεκά κατὰ Φιλίππου, ἀλλὰ πολλοὺς αὐτοὺς λέγομεν. καὶ τὸ ὅδωρ δὲ πολὺ λέγομεν συνεχές δὲ ἵσως διὰ τὸ εὐδαιμόνε- 25 τον. λέγομεν δὲ καὶ τὴν ὁδὸν πολλάκις πολλὴν συνεχῆ οὖσαν διὰ τὸ εἰς πολλὰ διηρῆσθαι στάδια καὶ τοῖς ποσὶν ἐν τῇ βαδίσει τρόπον τιγὰ διηρῆσθαι.

25 'Απορῆσαι δὲ κάνταῦθα εἰκότως ἄξιον, πῶς μικρῷ μὲν πρόσθεν τὸ πολὺ καὶ διάγον ποσὰ εἶναι ἔλεγεν, ἐν οἷς ἔλεγεν ὅτι κυρίως μὲν ποσὰ ταῦτα μόνα λέγεται, ἀπερ ἔφθη προδιδάξας, τά τε πέντε τοῦ συνεχοῦς εἰδῆ, γραμμὴν ἐπιφάνειαν σῶμα χρόνον καὶ τόπον, καὶ τὰ δύο τοῦ διωρι- σμένου, λόγον τε καὶ ἀριθμόν, τὰ δὲ ἄλλα, φησί, πάντα κατὰ συμβεβη- 30 κός· εἰς ταῦτα γὰρ βλέποντες, φησί, καὶ τὰ ἄλλα ποσὰ λέγομεν, 35 οἷον ποιλὺ τὸ λευκὸν λέγεται τῷ γε τὴν ἐπιφάνειαν πολλὴν 78^v εἶναι· πῶς οὖν ταῦτα πρότερον εἰπών, δι' ὧν σαφῶς τὸ πολὺ

1 εἰσιν (pr. I., a εἰσὶ (alt. I., C 2 ποσὰ om. C 3 ὥσπερ εἴπομεν a (cf. p. 94,12)
4 μὲν om. a τὸ μικρ. a 8 post ἔχοντος add. ἥγουν τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ χρό-
νου a 9. 10 ἐπὶ—λόγον om. F 10 μὲν om. F 11 ἥσαν C
13 ἔστι ποσόν a 14 καὶ καταχρ. a 14. 15 μικρὸν F¹ 14 καὶ τὸ
μέγα om. F 15 φέρομεν] λέγομεν F post πολὺ addas καὶ τὸ διάγον
16 τοῦ δημοσθ. a ἢ μέγαν Paris. 2051: καὶ μέγα C: ἢ μέγα a: om. F
περὶ] απ πρὸς? 17 τὸ μικρὸν καὶ om. Fa τοῦ λόγου τούτου a
19 μικρὸν F¹ 20 δώδεκα C φιλίππον F 22 πολλάκις post δὲ coll. a
23 πολλοὺς . . σταδίους C διαιρεῖσθαι Ca 23. 24 καὶ τοῖς—διηρῆσθαι om. F (fort.
recte) 23 καὶ] ἢ a τρόπον Paris. 2051: τόπον Ca 25 ἀποτίας Fa
26 τὸ διάγον a ἐν οἷς ἔλεγεν om. F (cf. p. 5 a 38) 27 ἔφθη a 30 γάρ
om. C 31 γε om. C Arist. (cf. p. 92,9) τὴν αὐτοῦ ἐπιφ. C

καὶ τὸ δλίγον ποσὰ εἶπεν, ἐν τούτοις φησὶ μὴ εἶναι τὸ πολὺ καὶ τὸ δλίγον 78^v τοῦ ποσοῦ ἀλλὰ τῶν πρός τι; καὶ εἰ ἐνταῦθα ἀληθῆς οὐδεὶς εἴκεται τὸ μὴ εἶναι 5 αὐτὰ τοῦ ποσοῦ, κακῶς ἀνωτέρω ποσὰ εἶναι αὐτὰ εἴρηκε. τί οὖν πρός τοῦτό φαμεν; ὁ πολλάκις ἡμῖν εἴρηται, ὅτι τὰ πρός τι οὐκ ἔχει φύσιν 10 5 ἀφωρισμένην, ἀλλ’ ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις συνίσταται. καὶ ἔστι τὸ πολὺ καὶ δλίγον καὶ μέγα καὶ μικρὸν καὶ διπλάσιον καὶ ἥμισυ καὶ τὸ 15 παραπλήσια πρός τι ἐν ποσῷ συνιστάμενα, οὐκ ἐν ποιῷ, ὅσπερ καὶ τὸ λευκότερον καὶ γλυκύτερον καὶ βαρύτερον πρός τι ἐστιν ἐν ποιῷ τὴν ὅπαρ- 20 ἔχοντα. ὅταν οὖν λέγωμεν πολὺ τὸ λευκόν, ἐπεὶ τὸ πολὺ καὶ δλίγον 15 πρός τι ὄντα περὶ τὸ ποσὸν καὶ οὐ περὶ τὸ ποιὸν καταγίνεται, οὐ κυρίως 25 δηλονότι λέγομεν οὐδὲ καθ’ αὐτά, ἀλλὰ διότι ἡ ἐπιφάνεια πολλῆ, ἥτις ἦν τοῦ ποσοῦ. οὐ τοῦτο οὖν ἔλεγεν ἀνωτέρω ὅτι τὸ πολὺ αὐτὸν καθ’ αὐτὸν ποσόν ἐστιν, ἀλλ’ ὅτι ἐν ποσῷ πρός τι. καὶ οὐ δεῖ γε τοῦτο ἐπὶ τοῦ ποσοῦ φέρειν, εἰ μὴ κατὰ συμβεβηκός, τῷ ἐν ποσῷ εἶναι ἐπιδεχομένῳ τὸ 20 15 πολὺ καὶ δλίγον.

p. 6 a 12 Μάλιστα δὲ ἡ ἐναντιότης τοῦ ποσοῦ περὶ τὸν τόπον δοκεῖ ὑπάρχειν· τὸ γάρ ἄνω τῷ κάτω ἐναντίον τιθέασιν.

Ἐπειδήπερ ἀπέδειξε τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν μήτε ποσὰ ὄντα μήτε 20 ἐναντία, φησὶν ὅτι εἰ δλῶς βούλεται τις | ἐπὶ τοῦ ποσοῦ ἐναντιότητα θεω- 79^r 20 ρῆσαι, λαμβανέτω τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω· ταῦτα γάρ καὶ πλεῖστον διεστή- κασιν ἀλλήλων καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸν ὄρισμὸν τῶν ἐναντίων ἐπιδέχεται· οὕτως γάρ ὅρίζονται τὰ ἐναντία ‘τὰ πλεῖστον ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἀλλήλων· διεστῶτα’. τούτῳ δὲ αὐτὸς οὐκ ἀρέσκεται· κατὰ δλήθειαν γάρ οὐκ ἔτιν 25 ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ἀλλὰ τὸ πέριξ καὶ τὸ μέσον, 30 δὲ οὐκ ἐστιν ἐναντία ἀλλὰ τῶν πρός τι· τὸ γάρ πέριξ μέσου ἐστὶ πέριξ. τὸ δὲ ἄνω καὶ τὸ κάτω τὴν κατὰ διάμετρον διάστασιν ἀφεῖλου- 10 σιν ἀλλήλων· ἡ δὲ γῆ κέντρου λόγον ἐπέχει πρὸς τὸ πᾶν, ἐν ἣ τὰ βαρέα πάντα φέρεται· πῶς οὖν τὸν τῆς γῆς τόπον, τοῦτ’ ἐστι τὸ τοῦ παντὸς κέντρον, ἐναντίον ἐροῦμεν τῷ τοῦ πυρὸς τόπῳ, τοῦτ’ ἐστι τῇ κοιλῇ τῆς 30 σελήνης περιφερείᾳ; οὐ γάρ τὴν τοῦ παντὸς διάμετρον ταῦτα διεστήκα- 15 σιν ἀλλήλων. διστε οὐ πλεῖστον διεστήκασι· πλεῖστον γάρ διεστήκασι

1 primum τὸ om. F τοῦ ποσοῦ a ἐν τ.] ἐνταῦθα δέ φησι Ca μὴ] οὐκ a
 1. 2 τοῦ ποσοῦ καὶ τὸ δλ. καὶ τὸ πολὺ C 2 τὸ om. C 3 κακῶς.. εἴρ.] απ πῶς.
 εἴρηκε; 4 φασιν a εἴρηται] p. 47,12 εἶχει ἀληθῶς a 5 συνίστανται C
 ἐστι] ἐτι F 6 τὸ δλ. a 7 τῶν πρός a 9 λέγομεν F 10 περὶ τὸ (alt.)
 om. C καταγίνονται C 11 ἥτις] τις Fa 13 ἀλλ’ ὅτι καὶ a ἐν—τι] πρός τι
 δην ἐν ποσῷ ἐστιν C 14 τῷ] τὸ Ca ἐπιδεχομένου C: ἐπιδεχόμενον a τὸ om. F
 15 τὸ δλ. a 16 τὸν om. C 17 τὸ γάρ—τιθέασιν in lac. om. C lemma con-
 tinuant ad εἶναι (6 a 15) CFa (cf. p. 100,16) 18 εἶναι a 20 alt. καὶ om. C
 21 τῶν ἐν. τὸν δρ. coll. CF 22.23 διεστ. ἀλλ. coll. C 23 διεστήκεται a τοῦτο C
 25 δ] οἷον C 29.30 τῇ κοιλῇ περιφερείᾳ τῆς σεληνιακῆς σφαίρας a 31 ὥστε
 διεστ.] ὡς γάρ εἶπον C 31 πλεῖστον γάρ διεστ. om. F γάρ om. C

τὰ πᾶσαν τὴν διάμετρον διεστηκότα. οὐκοῦν οὐδὲ ἐναντία ταῦτα ἔστιν, οὐδὲ' 79^r ἄνω τε καὶ κάτω, ἀλλ', ως εἶπον, τῶν πρὸς τι (τὸ γὰρ πέριξ μέσου ἔστι πέριξ), εἰ μή τις κάτιο ὑπόθιστο πᾶσαν ἅμα τὴν γῆν, διέτι τοῖς καθί' 20 ὁτιοῦν αὐτῆς μέρος οἰκοῦσιν ὑπὸ ποσὶ καὶ κάτω ἔστιν ἡ γῆ, ὁ δὲ οὐρανὸς 5 ἄνω. εἰ δὲ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς βούλεται τις τὸ κάτω λέγειν, ἄνω δὲ τὴν σφαῖραν, εὑρεθήσεται τὸ αὐτὸν καὶ ἄνω καὶ κάτω ὅν· ἡ γὰρ ἄνω τῆς γῆς ἐπιφάνεια ὡς μὲν πρὸς τὸν οὐρανὸν κάτω ἔστιν. ὡς δὲ πρὸς τὴν 25 ὑποκάτωθεν ἔαυτῆς ἐπιφάνειαν ἄνω. ἀλλὰ καὶ τῶν ἡμισφαιρίων ἐκάτερον ἄνω τε καὶ κάτω ἔσται, κατὰ τὴν διάφορον κίνησιν ἀμείβοντα καὶ τὴν 10 σχέσιν. ἀλλ' οὐδέν ἔστιν ἅμα ἐν ἔαυτῃ κατὰ τὸ αὐτὸν τὰ ἐναντία ἔχον. ὥστε οὐ δυνατὸν ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων εἶναι κυρίως τὸ ἄνω καὶ κάτω, 30 εἰ μή τι γε κατὰ τὸν εἱρημένον τρόπον πᾶσαν | ἅμα τὴν γῆν κάτω λέγειν 79^v τις βούλοιτο. Θέσει δέ ἔστι τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ως ἡ ὑπὲρ κεφαλὴν ἡμῶν ὀροφή· ως γὰρ πρὸς ήμᾶς ἄνω ἔστιν, ως δὲ πρὸς τοὺς ὑπὲρ αὐτὸν τὴν κάτω.

p. 6a13 Τὴν πρὸς τὸ μέσον χώραν κάτιο τιτέλεντες διὰ τὸ πλείστην τῷ μέσῳ διάστασιν πρὸς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου εἶναι. 5

Οἱ βουλόμενοι, φησί, τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων εἶναι διὰ τὸ τὴν γῆν ως πρὸς ἔκαστον πέρας τοῦ κόσμου τὴν κατὰ διάμετρον 20 διάστασιν ἀφεστηκέναι, διὰ τοῦτο τὴν γῆν κάτω βούλονται.

p. 6a15 Ἔοίκασι δὲ καὶ τὸν τῶν ἄλλων ἐναντίων ὄρισμὸν ἀπὸ 10 τούτων ἐπιφέρειν· τὰ γὰρ πλεῖστον ἀλλήλων διεστηκότα τῶν ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἐναντία ὄριζονται.

Ἐπειδὴ κάτω, φησί, τὴν γῆν ὑπενόησαν εἶναι, αὗτη δὲ ως πρὸς 25 ἔκαστον τοῦ κόσμου πέρας τὴν πλείστην διάστασιν διέστηκε, λέγω δὴ τὴν κατὰ διάμετρον, ἐναντίον δὲ τῷ ἄνω τὸ κάτω, ὅφ' ἐν δὲ γένος ἀνάγονται 15 ταῦτα τὸ ποσόν, ἐκ τούτων καὶ πᾶσι τοῖς ἐναντίοις τὸν ὄρισμὸν ἐπιφέρουσιν ἐναντία λέγοντες εἶναι τὰ πλεῖστον ἀλλήλων διεστηκότα τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸν γένος.

1 κατὰ πᾶσαν C	ἐστηκότα F	pr. οὐδὲ] οὐκ C	ταῦτα ἔστιν om. F
1. 2 οὐδὲ ἄνω—κάτω ante εἰ (3) ponas	2 εἶπον] p. 99, 25	3 ὑπόθητο F	
4 δότοιοῦν F	μέρος αὐτῆς coll. Ca	post κάτω add. εἶναι del. F	7 τὸν
οὐκ C	8 αὐτῆς C	10 οὐδὲ ἔστιν a	ἐν om. C
οὐκ ἐνὸν C.	12 τῇ τοῖ Fa	κάτω om. F	13 ante θέσει add. lemma
ἔοίκασι — ὄριζονται C	θέσις C	16 lemma om. C	τιθ.] λέγοντες
Arist.	19 ἔκαστον] ἐν C: τὸ F (cf. v. 25)	κατὰ om. F	20 βούλεται C
21 post δὲ add. φησι C Fa: delevi ex Paris. 2051	25 post ἔκαστον		
add. μέρος C	πέρας om. CF	26 τῷ CF	28 εἶναι om. C

p. 6a19 Οὐ δοκεῖ δὲ τὸ ποσὸν ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ 79^{ηττον.}

Εἰπὼν δτι ἕδιον τοῦ ποσοῦ τὸ μηδὲν ἔχειν ἐναντίον καὶ δείξας ὅτι παντὶ τοῦτο ὑπάρχει, οὐ προσέμηκεν 'οὐκ ἕδιον δὲ τοῦτο τοῦ ποσοῦ, ὅτι 20 5 καὶ τῇ οὐσίᾳ ὑπάρχει', ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας ἐποίησε· δῆλον γὰρ τοῦτο τὴν ἐκ τῶν περὶ τῆς οὐσίας εἰρημένων· εἰ γὰρ ἔκει ἔλεγεν ὅτι 'οὐκ ἕδιον δὲ τῆς οὐσίας τὸ μηδὲν ἔχειν ἐναντίον, ὅτι καὶ τῷ ποσῷ ὑπάρχει'. δῆλον ὅτι 25 κάνταῦθα οὐκ ἕσται τοῦ ποσοῦ, ὅτι καὶ τῇ οὐσίᾳ ὑπάρχει. 5 ποσῷ οὐδέν ἔστιν ἐναντίον, ἀλλ' εἰ ἄρα, δεῖ λέγειν ὅτι τὸ ποσὸν 10 τῶν ἐναντίων ἔστι δεκτικόν, ὥσπερ ἐλέγομεν καὶ τῇ οὐσίᾳ μηδὲν μὲν εἶναι ἐναντίον, αὐτὴν δὲ τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικήν· τί οὖν, φασίν, οὐκ ἔστι τὸ παχὺ καὶ τὸ λεπτὸν τοῦ ποσοῦ καὶ τὸ πλατύ καὶ τὸ στενόν, | ἀπερ 80^η 5 ἐναντία ἔστιν; ἀλλὰ λέγομεν ὅτι ταῦτα οὐκ εἰσὶ ποσὰ ἀλλ' ἐν ποσοῖς ἔχει τὸ εἶναι, ὥσπερ καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν· παχὺ γὰρ λέγομεν τὸ πολλήν 15 ἔχον τὴν κατὰ βάθος διάστασιν, καὶ πλατύ τὸ τὴν κατὰ πλάτος, στενόν δὲ καὶ λεπτὸν τὸ δλίγην ἔχον τὴν κατά τε βάθος καὶ πλάτος διάστασιν. 5 καὶ δσα δὲ περὶ τῶν ἄλλων εἰρήκαμεν, μεγάλου λέγω καὶ μικροῦ καὶ πολλοῦ καὶ δλίγου, ταῦτα καὶ ἐπὶ τούτων ἐροῦμεν· καὶ γὰρ ταῦτα τῶν πρός τί ἔστιν.

20 p. 6a19 Οὐ δοκεῖ δὲ τὸ ποσὸν ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ 10
79^{ηττον.}

'Ἐπ' ἄλλο μεταβέβηκεν ἕδιον τοῦ ποσοῦ, τὸ μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ 79^{ηττον.} καὶ τοῦτο εἰκότως· εἴρηται γὰρ ὅτι ὅπου ἔστιν ἡ ἐναντιότης, ἔκει καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ 79^{ηττον} ἐκ τῆς τῶν ἐναντίων μίζεως γίνεται. 25 ταῦτα. Ιστέον δὲ ὅτι καὶ τοῦτο πάλιν ἀποδοκιμάζει ὡς καὶ τῇ οὐσίᾳ ὑπάρχον, καὶ ἐφ' ἔτερον ἕδιον μεταβαίνει καί ψησιν·

p. 6a26 Ἱδιον δὲ μάλιστα τοῦ ποσοῦ τὸ ἵσον τε καὶ ἄνισον λέγεσθαι. |

Τοῦτο κυρίως ἕδιον ἔστι τοῦ ποσοῦ, ἐπειδὴ καὶ μόνῳ ὑπάρχει καὶ 80^η

1. 2. 20. 21 καὶ 79 ^{ηττον Arist.}	4 νῦν οὐ προσέθ. C	τοῦτο om. C	5 ἐπὶ τῆς οὐσίας ἐποίησε] p. 3b27	6 τὴν οὐσίαν C	7 δὲ] τοῦτο in ras. C	10 ἐλέγομεν]
9 ὅστε τὸ ποσὸν οὐδέν ἔστι δεκτικὸν τῶν ἐναντίων α				εἰ] ἦ F		
p. 77,27 μὲν] μὴ a: om. F	11 φησίν CF	15 ante πλατύ add. τὸ F				
alt. τὴν om. a	16 ἔχον post διαστ. coll. a	τε ante κατὰ coll. a: om. C				
17 παρὰ F	18 καὶ γὰρ καὶ C	τῶν om. F	19 ἔστιν om. C			
23 τὸ om. F	εἰρήται] p. 75,17	25 πάλιν] μᾶλλον F	καὶ (alt.) om. CF			
26 καὶ ἐφ ἔτ.] ἐφ' ἔτ. δὲ a	μεταβ. ἕδιον coll. a	29 ante τοῦτο add. καὶ a				
ἔστι om. C						

παντί· γραμμὴ γὰρ γραμμῆ ἵση τε καὶ ἄνισος λέγεται καὶ τόπος 80^v
τόπῳ καὶ ἐπιφάνειᾳ ἐπιφανείᾳ καὶ σῶμα σώματι καὶ χρόνος χρόνῳ καὶ
λόγος λόγῳ καὶ ἀριθμὸς ἀριθμῷ. ἐὰν δὲ ἐπ’ ἄλλου τινὸς λέγωμεν τὸ
ἵσον καὶ ἄνισον, οὐ καθ’ αὐτὸν ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· οἶνον λέγομεν ὅτι 10
ὅτι ἵσον ἔστι τοῦτο τὸ λευκὸν σῶμα τούτῳ τῷ λευκῷ σώματι, καὶ ἄνισον δὲ
ώσαύτως, οὐ καθὸ δὲ λευκὰ ἀλλὰ καθὸ σώματα, ἀπερ ἔστι τοῦ ποσοῦ.
ἀλλὰ μᾶλλον τὸ δμοῖον καὶ τὸ ἀνόμοιον ἐπὶ τῶν τοιούτων ῥηθείη κυρίως·
λευκὸν γὰρ λευκῷ δμοῖον καὶ ἀνόμοιον λέγεται, καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων 15
ώσαύτως.

10

Περὶ τῶν πρός τι.

p. 6a36 Πρός τι δὲ τὰ τοιαῦτα λέγεται, ὅσα αὐτὰ ἀπερ ἔστιν
ἐτέρων εἶναι λέγεται. |

Ηρὴ τῆς τῶν πρός τι διδασκαλίας πέντε ταῦτα γρὴ ἔγραιν· πρῶτον 81^r
τὴν τάξιν αὐτῶν τὴν πρὸς τὰς κατηγορίας, δεύτερον τὴν αἰτίαν τῆς ἐπι- 5
γραφῆς, τρίτον τὴν ὑπόστασιν αὐτῶν τίς ἔστι, τέταρτον τὴν εἰς τὰ εἰδὸν
διαιρέσιν, πέμπτον τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας. πρῶτον οὖν τὴν τάξιν.
διὰ ποίαν αἰτίαν μετὰ τὸν τοῦ ποσοῦ λόγον ἔταξε τὸν περὶ τῶν πρός τι
καὶ μὴ τὸν περὶ τοῦ ποιοῦ, καίτοι γε τὸ ποιὸν εἶδός τι καθ’ αὐτὸν ἔχει 10
καὶ ὑπόστασιν, ταῦτα δὲ ίδειν οὐκ ἔχει ὑπόστασιν ἀλλ’ ἐν ταῖς ἀλλαις
κατηγορίαις ἔχει τὴν εἶναι. τιμιώτερα δὲ τὰ καθ’ αὗτὰ ὑφεστηκότα τῶν ἐν
σχέσει μόνῃ τὸ εἶναι ἔχόντων· δεῖ γὰρ αὐτό τι πρῶτον καθ’ αὐτὸν εἶναι,
εἴτ’ οὕτως τὴν πρὸς ἔτερον ἀναλαζεῖν σχέσιν. λέγομεν οὖν ὅτι ὠσπερ ἐπὶ 15
τοῦ ποσοῦ ἐποίησε καὶ δευτέραν ἔταξε τὴν περὶ τούτου διδασκαλίαν, διὰ
τὸ μνημονεῦσαι αὐτοῦ ἐν τῷ περὶ τῆς οὐσίας λόγῳ, ἵνα μὴ ἐπὶ πολὺ²
25 ἐάσῃ τὸν ἀκροατὴν ἀγνοοῦντα τί ποτέ ἔστι τὸ ποσόν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα
ποιεῖ· ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῷ περὶ τοῦ ποσοῦ λόγῳ ἐμνήσθη τῶν πρός τι, 20
ἔνθα ἔλεγε τὸ γέγαντι τὸ μικρὸν καὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ δλίγον τῶν πρός τι,
τι εἶναι, ἵνα μὴ ἐπὶ πολὺ ἐάσῃ ἡμᾶς ἀγνοοῦντας τίς ἡ φύσις τῶν πρός τι,
εὐθέως τὸν περὶ τούτων ποιεῖται λόγον. διὰ τί δὲ ἐπιγέραπται Περὶ
30 τῶν πρός τι καὶ μὴ περὶ τοῦ πρός τι, ὁστε εἶναι τὴν ἐπιγραφὴν ἐνικήν; 25
λέγομεν ἐπειδὴ τὰ πρός τι σχέσις τίς ἔστιν, ἡ δὲ σχέσις τούλαχιστον ἐν
δύο πράγμασι θεωρεῖται, διὰ τοῦτο πληθυντικῶς ἐπέγραψε· τὸ γὰρ δεξιὸν

1 post παντί add. πράγματι Fa

γὰρ om. C

2 καὶ χρόνος χρόνῳ om. Ca

3 λέγομεν F

τὸ ἄνισον F

κατὰ om. F

5 ἵσον] ὅσον C

6 δὲ om. a

11 τοιαῦτα] ταῦτα F

15 τίς ἔστι om. F

17. 18 παρὰ (utroque) F

18 καὶ om. F

19 ταῦτα δὲ]

τὰ δὲ πρός τι F

24 τῆς om. a

25 τὸν ἀκρ.-

εἰση] (28) om. F

τὸν ἀκρ. ἀγν.]

ἡμᾶς ἀγνοοῦντας a

τὸ om. a

27 ἔλεγε]

p. 5b27

31 τίς] τί F

32 δυσὶ a

ἀριστεροῦ ἔστι δεξιὸν καὶ οὐκ ἄν τι εἶη αὐτὸς καθ' αὐτὸν δεξιόν, καὶ ὁ 81°
πατὴρ υἱοῦ πατὴρ καὶ οὐκ ἄν τις καθ' αὐτὸν εἶη πατὴρ μὴ πρὸς οὗτὸν τὸ
λεγόμενος. ἐπὶ δὲ τῆς οὐσίας | δυνατόν, μᾶλλον δὲ ἀναγκαῖον ἐν πρᾶγμα 81^v
καθ'. αὐτὸς εἶναι οὐσίαν, οἷον ἄνθρωπον. ὅμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ποιοῦ.
5 δυνατὸν γάρ τὸ δίπηχυ μόνον ποιὸν λέγεσθαι. δυνατὸν δὲ καὶ αὐτὰ μὲν
τὰ πράγματα 'τὰ περὶ τῶν πρός τι' λέγεσθαι πληθυντικῶς, αὐτὴν δὲ τὴν 5
κατηγορίαν ἑνικῶς 'περὶ τοῦ πρός τι', ὁσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ποιοῦ καὶ τῶν
ἄλλων κατηγοριῶν ἑνικῶς προσφερόμεθα τὴν κατηγορίαν, δηλοῦντες διὰ
τῆς ἐπιγραφῆς οὐ τὰ πράγματα τὰ ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ τὴν κοινῶς κατ' αὐτῶν
10 λεγομένην φύσιν, ἐπεὶ καὶ ἡ σχέσις εἰ καὶ ἐν πλείοσιν ἔστιν, ἀλλ' οὕτη 10
μία τις ἔστι τῷ ὑποκειμένῳ, ως καὶ τὸ σπέρμα καὶ ὁ καρπὸς καὶ ἡ ἀνά-
βασις καὶ ἡ κατάβασις· μία γάρ ἡ σχέσις τοῦ δούλου πρὸς τὸν δεσπότην,
ἥτις ἀρχομένων μὲν ἡμῶν ἀπὸ τοῦ δούλου δουλείᾳ λέγεται ἀπὸ δὲ τοῦ
δεσπότου δεσποτεία. ὅμοίως καὶ ἐπὶ μαθητοῦ καὶ διδασκάλου καὶ τῶν 15
15 λοιπῶν. ἀλλ' ἵνα, ως εἴπομεν, ἐνδείχηται δτι ἡ τῶν πρός τι κατηγορία
οὐδέποτε ἐν ἐνὶ πράγματι ὑφίσταται, διὰ τοῦτο πληθυντικῶς. Περὶ τῶν
πρός τι τὴν ἐπιγραφὴν πεποίηται.

Περὶ δὲ τῆς ὑποστάσεως ταῦτα φαμεν· τινές φασι μηδὲν εἶναι τῶν 20
πρός τι φύσει, ἀλλὰ ἀνάπλασμα εἶναι ταῦτα τῆς ἡμετέρας διανοίας, λέγον-
20 τες δτι οὗτως οὐκ ἔστι φύσει τὰ πρός τι ἀλλὰ θέσει, δτι δυνατὸν καὶ τὸν
δεξιὸν ἀριστερὸν γενέσθαι καὶ τὸν ἀριστερὸν δεξιόν, καὶ ὁ πατὴρ καὶ οὗτος
ἔστι καὶ ὁ δούλος θέσει δούλος· οὐδεὶς γάρ ἔστι φύσει δούλος· ὁ αὐτὸς 25
γάρ καὶ δεσπότης κατὰ ταῦτα ἑτέρου γένοιτο ἄν. οὗτοι δὲ οὐκ ὄρθως
λέγουσιν· οὗτω γάρ ἔγνωσται ταῦτα τῇ φύσει, ως καὶ τὰ μόρια τοῦ
25 σώματος ἐν σχέσει τινὶ τῇ πρὸς ἄλληλα θεωρεῖται· τὸ μὲν γάρ τι ὑπὸ³⁰
τῆς φύσεως δεξιὸν τέτακται οἷον τὸ ἡπαρ, τὸ δέ τι ἀριστερὸν οἷον ὁ
σπλήν, καὶ οὐκ ἄν ποτε γένοιτο οὔτε τὸ ἡπαρ ἀριστερὸν οὔτε ὁ σπλήν | 30
δεξιός, ἀλλ' εἰ ἀμειψθείη τούτων ἡ τάξις, διέφθαρται τὸ ζῷον. καὶ ὁ 82^v
ἵεδος ἄρχει μόνως ἡμεῖς δὲ πάντες ὑπὸ αὐτοῦ ἀρχόμεθα, καὶ ἡ ψυγὴ
30 μόνως κινεῖ τὸ σῶμα καὶ ἡ φύσις, τὸ δὲ σῶμα μόνως κινεῖται ὑπὸ αὐτῶν
καὶ οὐκ ἀντικινεῖ αὐτά. τινές δὲ ἐκ διαμέτρου τούτοις ἔχοντες πάντα τὰ 5
πράγματα πρός τι ἔλεγον, ὡν εἰς ἣν Πρωταγόρας ὁ σοφιστής· ἔλεγε γάρ
οὗτος δτι οὐδὲν τῶν πραγμάτων ὥρισμένην ᔁρει φύσιν, διὸ καὶ ἔλεγεν δτι

1 τις F	5 καὶ om. a	6 τὰ (post πρ.) om. a	7 post κατ. add.
ἥτοι τὴν σχέσιν αὐτὴν a	καὶ (prius) om. a	τῶν om. F	10 λεγομένην
om. F	καὶ (alt.) om. C	11 καὶ (pr.) om. a	13 μὲν om. CF
14 δεσπότου om. C	15 εἴπομεν] p. 102,31	δειξη C	16 ἐν om. a
17 ἐποίησε C	18 post ὑποστ. add. αὐτῶν a	τοιαῦτα C	τινὲς δὲ a
20 οὗτως δτι coll. F	τὰ πρός τι φύσει coll. C	δτι δυν.] ώς C	20. 21 τὸ
δεξ. . . τὸ ἀρ. a	22 γάρ τις ἔστι F	23 γάρ Paris. 2051: δὲ CFa	24 ἔγν.
γάρ οὗτω coll. C	25 θεωρεῖται a Λημον.: θεωρεῖσθαι eodd.	τι] τοι F	27 ποτε
om. C	28 ἀμειψθείη a Paris. 2051: ἀμειψθῇ CF	τὸ ζῷον διέψθ. coll. a	
29 μόνως Paris. 2051: μόνος CFa	καὶ ἡμεῖς δὲ a	post πάντες add. μόνως a	
31 ἀντικινεῖ] κινεῖ C: ἀν κινῇ F	32 Πρωταγ.] cf. Zelleri Phil. Gr. I ^o p. 978 sq.		

οὐκ ἔστι τινὰ ψευδῆ λέγειν· ἔκαστος γάρ κατὰ τὸ φαινόμενον αὐτῷ καὶ 82^ο δοκοῦν περὶ τῶν πραγμάτων ἀποφαίνεται οὐκ ἔχοντων ὥρισμένην φύσιν 10 ἀλλ' ἐν τῇ πρὸς ἡμᾶς σχέσει τὸ εἶναι ἔχοντων· τοιχαροῦν οἱ μὲν ἵκτε-
ριῶντες τὸ μέλι φασὶ πικρὸν εἶναι καὶ ἀληθεύουσί γε (ὅ γάρ δοκεῖ καὶ
5 φαίνεται αὐτοῖς, τοῦτο καὶ λέγουσιν), οἱ δὲ ὑγιαίνοντες γλυκὺν καὶ αὐτοὶ
ὑμοίως ἀληθεύοντες, καὶ ὁ τράχηλος δὲ τῆς μελαίνης περιστερᾶς ἐν ἡλίῳ 15
ἔστωσης τοῖς μὲν φαίνεται ἀλουργὸς τοῖς δὲ χρυσοειδῆς, καὶ ἄλλοις ἄλλως
πως πρὸς τὴν διάφορον αὐτῆς τε καὶ τῶν ὄρώντων θέσιν. ὑμοίως δὲ καὶ
ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων· τὸ γάρ ἄλλῳ δοκοῦν ἀληθῆς ἄλλος ψευδὲς εἶναι 20
οἴεται, καὶ τὸ τῷδε καλὸν εἶναι δοκοῦν ἄλλῳ φαῦλον νενόμισται, τὸ ἀντι-
κείμενον δὲ ἀληθές. νόμῳ οὖν πικρὸν φαμεν νόμῳ γλυκύν, θάτερον δὲ
οὐδέν. ὥστε οὐδὲν τῶν πραγμάτων ὥρισμένην τινὰ ἔχει ὑπόστασιν, ἀλλὰ
τῶν πρὸς τί ἔστι. τοῦτον δὲ ἐλέγχει μὲν καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ τρίτῳ 25
λόγῳ τῆς Μετὰ τὰ φυσικὰ πραγμάτειας λέγων δτὶ εἰ πᾶν δοιεται τις δτὶ
15 ἔστι, τοῦτο καὶ ἀληθές ἔστιν, ἐπειδὴ οἱ μανόμενοι ὑπολαμβάνουσι τὸ πῦρ
τρέψειν καίειν δὲ μή, ἐγρῆν αὐτοῖς προσαγόμενον τὸ πῦρ τρέψειν καὶ μή
καίειν, ἢ ἐπειδὴ τὸν ἄρτον ὑπολαμβάνουσι καίειν, ἐγρῆν τὸν ἄρτον καίειν 30
αὐτοὺς καὶ μὴ τρέψειν. | ἐλέγχει δὲ καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῷ Θεαιτήτῳ τῷ 82^v
διαλόγῳ αὐτὸ τοῦτο προθέμενος ἐλέγξαι, ἐν ᾧ μετὰ πολλὰς ἀποδείξεις καὶ
20 τοῦτον ἐπιφέρει χαριέντως τὸν λόγον· ‘ἐπειδὴ ἡμεῖς,’ φησίν, ‘ὦ Πρωτα-
γόρα, φαμέν σε μὴ ἀληθεύειν, ἅρα ἀληθεύομεν λέγοντες περὶ σοῦ δτὶ
ψευδῆς ἢ ψευδόμεθα; εἰ μὲν οὖν ἀληθεύομεν, ψεύδεται Πρωταγόρας λέγων
δτὶ πάντες ἀληθῆ λέγουσιν (ἡμεῖς γάρ ἀληθεύομεν λέγοντες σε ταῦτα
ψευδῆ λέγειν), εἰ δὲ ψευδόμεθα, ἔστιν ἅρα ψευδῆ λέγειν καὶ οὐ πᾶς δ
25 λέγων τι ἀληθεύει’. ἄλλοι δὲ παρὰ τούτους δρυμῶς εἶπον δτὶ τῶν πραγ-
μάτων τὰ μέν ἔστι πρός τι τὰ δὲ αὐτὰ καθ' αὐτά· πρός τι μὲν οἷον
δεξιὸν ἀριστερόν, αὐτὰ δὲ καθ' ἑαυτὰ οἷον σῶμα ἄνθρωπος· ὁ γάρ
ἄνθρωπος καθὸ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι τῶν πρός τι. τὰ δὲ πρός τι
ταῦτα οἰκείαν μὲν ὑπόστασιν οὐκ ἔχει, ἐν ταῖς ἄλλαις δὲ κατηγορίαις 15
30 ἔχει τὸ εἶναι· δταν γάρ εἶπω πατέρα, εἶπον ἐν οὐσίᾳ πρός τι, δταν
δὲ πολὺ ἢ διάγον, εἶπον ἐν ποσῷ πρός τι, δταν δὲ λευκότερον ἢ
μελανώτερον, ἐν ποιῷ, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὡσαύτως. καλῶς δέ
τινες ἀπεικάζουσιν αὐτὰ παραφυάσιν, αἴτινες οὐκ ιδίαν ἔχουσιν ὑπό-
στασιν, ἀλλ' ἐν φυτοῖς ἔχουσι τὸ εἶναι. ἀπεικάζουστ δὲ αὐτὰ καὶ 20
35 τοῖς ἀντερεῖδουσιν ἄλληλα ἔύλοις· τούτων γάρ τοῦ ἑτέρου ἀναιρεθέντος
οὐκ ἔσται τὸ λοιπόν.

2 τῶν πρ. ἀποφαίν. πέρι (sic) C: ἀποφ. περὶ τῶν πρ. a	4. 5 αὐτοῖς καὶ φαίν.
coll. a 8 τὴν om. F αὐτοῖς a 9 ψεῦδος a 11 πικρῷ a	
13 εἰσι Fa 13. 14 ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ τῆς Μετὰ τὰ φ.] Γ 4 p. 1007 ^v 22. 5	
p. 1009 ^a 6. 6 p. 1011 ^a 17 sq. 14 τὰς φυσικὰς F 14. 15 δτὶ ἔστι] τι ἔστι C:	
τι εἶναι a 18 ἐν τῷ Θεαιτήτῳ] p. 170 C sq. 22 οὖν om. C	
24 ψευδῶς (pr. l.) F 25 περὶ CF 28 καθὸ ἄνθρωπος om. C 31 λευκώτ. F	
33 περιφ. F (cf. p. 47, 16) 34 αὐτὰ om. F	

‘Η δὲ διαιρέσις αὐτῶν ἔστιν αὕτη· τῶν πρός τι τὰ μὲν καθ’ ὅμοινυ- 82^ο
μίαν λέγεται ώς τὸ ὅμοιον ὅμοιόρ ὅμοιον, τὰ δὲ καθ’ ἑτερωνυμίαν. καὶ 25
τῶν καθ’ ἑτερωνυμίαν τὰ μὲν ἀπὸ τῆς πρὸς ἄλληλα ὑπεροχῆς η̄ ἐλλεί-
ψεως ώς τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν καὶ τὸ μεῖζον
5 καὶ τὸ ἔλαττον, τὰ δὲ κατὰ τὸ ἄρχον καὶ ἀρχόμενον ώς ὃ δεσπότης διού-
λου δεσπότης, τὰ δὲ κατὰ τὸ κρῖνον καὶ κρινόμενον ώς τὸ αἰσθητὸν αἰ- 30
σθήσει αἰσθητὸν καὶ τὸ | ἐπιστητὸν ἐπιστήμηρ ἐπιστητόν, η̄ κατὰ τὸ μετέ- 83^ο
γον καὶ μετεχόμενον ώς ὃ ἐπιστήμων τῷ μετέχειν ἐπιστήμης λέγεται
ἐπιστήμων, η̄ κατὰ τὸ αἴτιον καὶ αἴτιατὸν ώς ὃ πατὴρ υἱοῦ πατὴρ, η̄
10 κατὰ τὸ ποιοῦν καὶ πάσχον ώς ὃ τύπτων τυπτόμενον τύπτει, η̄ κατὰ τὴν 5
ἐν τόπῳ διαφορὰν ώς ὃ δεξιὸς ἀριστεροῦ δεξιός.

Τρόπῳ δὲ διδασκαλίας κέχρηται τοιωδε· οὐκ εὐθὺς παραδίδωσι τὸν ὑγιῆ
τῶν πρός τι ὄρισμόν, ἀλλὰ πρότερον ἐκτίθεται διν οἵ παλαιοὶ ἔθεντο τῶν
πρός τι ὄρισμόν, εἶτα δείκνυσιν ἀτοπα πάμπολλα τῷ ὄρισμῷ τούτῳ ἐπόμενα, 10
15 καὶ οὕτως ἑτερον αὐτὸς ἕδιον ὄρισμὸν αὐτῶν ἀποδίδωσιν, δις μόνοις τοῖς
πρός τι καὶ πᾶσιν ὑπάρχει· ἵνα γάρ μὴ δέξῃ τῶν παλαιῶν κατατρέγειν.
πρότερον τὸν αὐτῶν ὄρισμὸν ἐκτίθεται, καὶ δεξιὰς τὰ παρακολουθοῦντα αὐτῷ
ἀτοπα ἀνεπαχθῶς λοιπὸν τὸν οἰκεῖον ὅρον κρατύνει. 15

Δεῖ δὲ εἰδέναι δτι τὰ πρός τι πάντας μὲν ἀπὸ εὐθείας ἄρχεται
20 πτώσεως, ἀποδίδοται δὲ πρὸς μίαν τῶν πλαγίων. καὶ ἔστι μὲν δτε πρὸς
ἡν ἀποδίδοται, πρὸς αὐτὴν καὶ ἀντιστρέψει, οἷον ὃ πατὴρ υἱοῦ πατὴρ καὶ
ὁ υἱὸς πατρὸς υἱός, ἔστι δὲ δτε οὐ πρὸς ἡν ἀποδίδοται, πρὸς αὐτὴν καὶ 20
ἀντιστρέψει ἀλλὰ πρὸς ἑτέραν, ώς ἐπὶ τῆς αἰσθήσεως καὶ τοῦ αἰσθητοῦ·
ἡ γάρ αἰσθησις αἰσθητοῦ αἰσθησις· ἐνταῦθα πρὸς γενικήν ἡ ἀπόδοσις·
25 ἀλλ’ οὐκ ἀντιστρέψει πρὸς γενικήν, ἀλλὰ πρὸς δοτικήν· τὸ γάρ αἰσθητὸν
τῇ αἰσθήσει αἰσθητόν. καὶ πρὸς αἴτιατικήν δὲ γίνεται πολλάκις ἡ ἀπό-
δοσις, ώς δταν λέγωμεν ‘ὅ τύπτων τυπτόμενον τύπτει’, καὶ πρὸς γενικήν 25
αὕτη τὴν ἀντιστροφὴν ποιεῖται· ὃ γάρ τυπτόμενος ὑπὸ τύπτοντος
τύπτεται. |

4 τὸ (ante ὀλίγον) om. F 5 τὸ ἀρχόμενον a 12 τῶδε F 14 πάμπολα C:
om. F τούτῳ ἐπ. a Αμμον.: ἐπ. τούτῳ C: ἐπ. πολλά F 15 ὁρ. ante
αὐτὸς coll. a 19 πάντας om. C 24. 25 ἡ ἀπόδοσις—γενικήν om. F
25 γεν. μόνην ἀλλὰ καὶ C 27 καὶ πρὸς γεν.] πρὸς γεν. δὲ C 28 τοῦ τύπτον-
τος a 29 post τύπτεται add. Τῶν πρός τι τὰ μὲν καθ’ ὅμωνυμίαν λέγεται οἷον ὃ
(ό om. C) φίλος φίλω φίλος, τὰ δὲ καθ’ ἑτερωνυμίαν, τὰ μὲν ἀπὸ τῆς ὑπεροχῆς καὶ ἐλλεί-
ψεως (ἐκλ. C) ώς τὸ μεῖζον καὶ ἔλαττον, τὰ δὲ κατὰ τὸ ἄρχον καὶ ἀρχόμενον ώς ὃ (ό om. C)
δεσπότης καὶ ὃ (ό om. C) δοῦλος, τὰ δὲ κατὰ τὸ κρῖνον καὶ κρινόμενον ώς αἰσθητὸν καὶ αἴ-
σθησις (αἰσθησις καὶ αἰσθ. C), τὰ δὲ κατὰ τὸ μετέχον καὶ μετεχόμενον ώς ὃ ἐπιστήμων καὶ
ἡ ἐπιστήμη, τὰ δὲ κατὰ τὸ αἴτιον καὶ αἴτιατὸν ώς ὃ (ό om. C) πατὴρ καὶ υἱός, τὰ δὲ κατὰ τὸ
ποιοῦν καὶ πάσχον (ποιεῖν καὶ πάσχειν C) ώς ὃ τύπτων καὶ ὃ τυπτόμενος, τὰ δὲ κατὰ τὴν
ἐν τόπῳ διαφορὰν ώς τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερόν. Cf: Πρέστι τι δὲ τὰ τοιαῦτα λέγεται, τουτέστι
ὅσα αὐτὰ οὐ καθὸ ὑπάρχουσι φύσεως, ἀλλὰ κατ’ αὐτὸ τοῦτο, καθὸ ἑτέρων εἰναι λέγεται.
κατὰ τοῦτο πρός τι ἐστιν. οἷον ὃ πατὴρ καὶ ὃ δεσπότης ἀνθρωποί εἰσιν ἐάν οὖν κατὰ τοῦτο
ληφθῶσιν, οὐκ εἰσὶ πρός τι, ἀλλὰ καθὸ τὴν πρὸς ἑτερον ἔχουσι σχέσιν λέγονται πρός τι. καὶ
δεξιὸς ἄνθρωπος οὐ καθὸ ἄνθρωπος ἑτέρου λέγεται δεξιός, ἀλλὰ καθὸ δεξιός a

p. 6^a36 Πρός τι δὲ τὰ τοιαῦτα λέγεται.

83^v

Τῷ λέγεται ἐχρήσατο ώς μὴ ἀρεσκόμενος τῷ λόγῳ· ἄτοπα γάρ 5 πολλὰ δεῖξει τῷ ὄρισμῷ ἀκολουθοῦντα καὶ αὐτὸς ἄλλον θήσει ὄρισμόν.

p. 6^a36 "Οσα αὐτὰ ἀπερ ἔστιν ἑτέρων εἶναι λέγεται.

5 Οἷον δεξιὸς ἄνθρωπος οὐ καθὸ ἄνθρωπος ἑτέρου λέγεται δεξιός, ἀλλὰ καθὸ δεξιός.

10

p. 6^a37 "Η ὁπωσοῦν ἄλλως πρὸς ἔτερον.

Ἐπειδὴ πρὸς γενικὴν τὴν ἀπόδοσιν ἐποιήσατο εἰπὼν τὸ ἑτέρων εἶναι λέγεται, ἵνα μὴ ὑπολάβῃς ὅτι πρὸς μόνην γενικὴν ἀποδίδοται τὰ 10 πρός τι, φησὶν ὅτι ἡ ὁπωσοῦν ἄλλως, τοῦτ' ἔστιν εἴτε πρὸς δοτικὴν εἴτε πρὸς αἰτιατικὴν ἡ ἀπόδοσις γένηται.

15

p. 6^b2 "Εστι δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν πρός τι οἶον ἔξις διάθεσις αἴσθησις ἐπιστήμη θέσις.

Ἐπειδὴ τὰ πρότερα τοῦ ποσοῦ ἔστι ταῦτα δὲ τοῦ ποιοῦ, εἰκότως 15 ἔδοξεν αὐτὰ γωρίζειν, εἰρηκώς ἔστι δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα, ἢ ὅτι τὰ μὲν ἀνωτέρῳ πρὸς γενικὴν ἀποδέδιυκτε πτῶσιν, καὶ τὴν ἀντιστροφὴν πάλιν 20 εἶχον πρὸς γενικὴν, ταῦτα δὲ πρὸς δοτικὴν ἀντιστρέψει, ἐπίτηδες ώς ἀπὸ ἑτέρας ἀρχῆς ταῦτα ἐκτίθεται. τὰ δὲ παραδείγματα ἐκτιμέμενος τέχνας ἥμιν παραδίωσι τῆς ἀνακάμψεως τῶν πρός τι· ταῦτα γάρ, ώς ἔφθην 25 εἰπὼν, πρὸς γενικὴν ἀποδιδόμενα πρὸς δοτικὴν τὴν ἀντιστροφὴν ποιεῖται· ἡ γάρ ἔξις ἔκτοῦ ἔξις· ἐνταῦθα πρὸς γενικὴν ἡ ἀπόδοσις, ἡ δὲ ἀντιστροφὴ πρὸς δοτικὴν· τὸ γάρ ἔκτὸν ἔξει ἔκτον. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ διάθεσις διαθετοῦ διάθεσις καὶ τὸ διαθετὸν διαθέσει διαθετόν, καὶ ἡ ἐπιστήμη ἐπιστητοῦ ἐπιστήμη τὸ δὲ ἐπιστητὸν ἐπιστήμη ἐπιστητόν. |

25 p. 6^b11 "Ετι δὲ καὶ ἡ ἀνάκλισις καὶ ἡ στάσις καὶ ἡ καθέδρα 84^r θέσεις τινές.

Βουλόμενος καὶ τὴν ἀνάκλισιν καὶ τὴν στάσιν καὶ τὴν καθέδραν τῶν 5

1 lemma om. a 2 pr. τῷ] τὸ F λέγεται δὲ a μὴ ἀρεσκ.] ἀπαρεσκ. a 5 δ
δεξιὸς (pr. l.) a λέγ. δ. ἐπ. coll. C 7 ὁποσοῦν a 8 ἔτερον F 10 post ἄλλως add.
πρὸς ἔτερον F 10. 11 εἴτε πρὸς γενικὴν εἴτε πρὸς δοτικὴν ἡ ἀπόδ. C 11 γίνεται a
12. 15 τοιάδε Fa 13 ἐπιστ. αἴσθ. coll. Fa 15 ἔδειξεν C αὐτὰ γωρ. αὐτὰ F
post τοιαῦτα add. τῶν πρός τι a ὅτι ἐπειδὴ a 16. 17 εἶχον πάλιν coll. Ca 17 καὶ
ώς C 18 τέχνας] τρόπον a 20 τὴν ἀντιστροφὴν iter. C 22 τὸ] τὸν F
25 ἔτι] ἔτι C F 26 διαθέτεις F 27 καὶ τὴν καθ. post βουλ. coll. C

πρός τι εἰπεῖν, κατασκευάζει τοῦτο ἐκ τοῦ γένους, λέγω δὴ τῆς θέσεως, 84^v ήτις ἔστι γένος τῶν εἰρημένων, αὕτη δὲ τῶν πρός τι· ἡ γὰρ θέσις καὶ μένου θέσις ἔστιν. εἰ δὲ τὸ γένος τῶν πρός τι, δῆλον ὅτι καὶ τὰ τούτου εἰδη, ἀπερ ἔστι τὰ εἰρημένα· ἡ γὰρ δῆλον τὸ σῶμα ὑρθόν ἔστι καὶ καλεῖ- 10 ται στάσις, ἡ δῆλον πλάγιον κεῖται καὶ καλεῖται ἀνάκλισις, ἡ μέρος μέν τι αὐτοῦ ἵσταται μέρος δὲ κεῖται καὶ καλεῖται καθέδρα. ζητητέον δὲ εἰ ταῦτα ὑπὸ τὰ πρός τι ἀνάγεται, τί ἀνάξομεν ὑπὸ τὸ κεῖσθαι. λέγομεν οὖν δι τὸ ἄλλο ἔστι στάσις καὶ ἄλλο ἔστανται, ἄλλο ἀνάκλισις καὶ ἄλλο ἀνα- 15 κεκλίσθαι, ἄλλο καθέδρα καὶ ἄλλο καθῆσθαι· ἡ μὲν γὰρ στάσις καὶ ἡ ἀνάκλισις καὶ ἡ καθέδρα αὐτὴν τὴν σχέσιν δηλοῖ, τὸ δὲ ἵστασθαι καὶ ἀνακεκλίσθαι καὶ καθῆσθαι οὐ μόνον τὴν σχέσιν ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν οὐσίαν δηλοῖ, τὴν τε ἀνακεκλιμένην καὶ τὴν ἐν ἡ ἀνακέκλιται. καὶ ἐπὶ 20 τῶν ἄλλων ὅμοιώς. ἐκεῖνα οὖν ὡς σχέσιν σημαίνοντα ὑπὸ τὰ πρός τι ἀνάγονται, ταῦτα δὲ μετὰ τῆς σχέσεως καὶ τὰ πράγματα περὶ ἂ ἔστιν ἡ σχέσις δηλοῦντα ὑπὸ τὸ κεῖσθαι ἀνάγονται· ὥσπερ γὰρ ἄλλο μέν ἔστι τὸ ἐν χρόνῳ ἄλλο δὲ ὁ χρόνος, καὶ ἄλλο μὲν τὸ ἐν τόπῳ ἄλλο δὲ ὁ τόπος 25 (ὁ μὲν γὰρ χρόνος καὶ ὁ τόπος ποσά ἔστι συνεχῆ, τὸ δὲ ἐν τόπῳ ὑπὸ τὸ ποῦ ἀνάγεται καὶ τὸ ἐν χρόνῳ ὑπὸ τὸ ποτέ), οὗτω καὶ ἐπὶ τούτων ἔχει, καθὼς εἰρηται, δ καὶ αὐτὸς δηλῶν ἐπήγαγε· τὸ δὲ ἀνακεῖσθαι ἡ 30 ἔστανται ἡ καθέζεσθαι αὐτὰ μὲν οὐκ εἰσι θέσεις, παρωνύμως δὲ 30 ἀπὸ τῶν εἰρημένων θέσεων εἴληπται. | οὐκ εἴ τι δὲ παρωνύμως 84^v λέγεται, ταῦτον ἔστιν ἐκείνῳ τῷ ἀφ' οὗ λέγεται· ἀπὸ μὲν γὰρ τῆς στάσεως τὸ ἔστανται λέγεται ἀπὸ δὲ τῆς ἀνακλίσεως τὸ ἀνακεκλίσθαι ἀπὸ δὲ τῆς καθέδρας τὸ καθέζεσθαι. ὥσπερ δὲ ταῦτα ἀπὸ τῶν εἰδῶν τῆς 35 θέσεως μετηγέθησαν, οὗτως καὶ ἀπὸ τοῦ γένους τούτων, τοῦτ' ἔστι τῆς θέσεως, μετενεγέθησται τὸ κεῖσθαι, ήτις ἔστι μία τῶν κατηγοριῶν γένος οὖσα σύστοιχον τοῦ ἔστανται καὶ ἀνακεκλίσθαι καὶ καθέζεσθαι. ὥστε ἐν εἰδοῖς τῶν πρός τι, τοῦτ' ἔστιν ἡ θέσις, μίαν ἔτεκε κατηγορίαν τὸ κεῖσθαι. καὶ οὐδὲν θαυμαστόν, ὅπου γε καὶ ὁ χρόνος τίκτει τὸ ποτέ καὶ ὁ τόπος 40 30 τὸ ποῦ, τοῦ ποσοῦ ὅντα εἰδη, οὐχ δι αὐτὸς ὁ χρόνος ποτέ ἔστιν οὐδὲν ὁ τόπος ποῦ, ἀλλὰ τὰ ἐν χρόνῳ καὶ ἐν τόπῳ γιγνόμενα πράγματα.

p. 6615 'Ὑπάρχει δὲ καὶ ἐναντιότης τοῖς πρός τι, οἷον ἀρετὴ κακίᾳ ἐναντίον, ἐκάτερον τῶν πρός τι ὅν, καὶ ἐπιστήμη ἀγνοίᾳ. 15

Διαλεχθεὶς περὶ τοῦ πρός τι κατὰ τὰ τοῖς παλαιοῖς περὶ αὐτοῦ 20

7 τὰ] τὸ F ἀνάγεται] ἀνάγονται C: ἀνάγομεν a 15 ἀνάγεται a 17. 18 ἐν τόπ. καὶ τὸ ἐν γρ. ὑπὸ τὸ ποῦ καὶ ποτὲ ἀνάγ. C 17 post τόπῳ add. καὶ a 19 ἡ] καὶ C 20 ἡ καθῆσθαι a Arist.: om. C 21 εἰρηται C: λέγεται Arist. οὐκ εἴ τι] οὐκέ- τι F 23 pr. τὸ a Ammon.: om. CF alt. τὸ om. F 27 τοῦ] τῷ F ἔστ. καὶ ἀνακεκλ.] ἔστ. καὶ ἀνακεῖσθαι C: ἀνακεῖσθαι καὶ ἔστ. a 28 τὸ κεῖσθαι κατ. coll. CF 30 οὐχ ὅτι] οὐ γάρ a 31 τὸ ποῦ CF 32 καὶ ἐναντιότης om. F ἐν τοῖς a Arist. 33 ὅν ante τῶν coll. Arist. τῶν] αὐτῶν F 34 τῶν πρός τι a τὰ om. F αὐτῶν a

δόξαντα, νυνὶ τὸ ἴδιον αὐτοῦ βούλεται ἀποδοῦναι, καὶ πρότερον ἐκτίθεται τὰ 84^v
δικοῦντα μὲν ἴδια εἶναι τῶν πρός τι μὴ ὄντα δὲ κατὰ ἀλήθειαν, ὥσπερ
καὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας ἐπιγένετε καὶ τοῦ ποσοῦ. ἵνα μὴ ὁ ἐπιπολῆς προσβά-
λων τούτοις οἰηθῇ αὐτὰ ὄντως ἴδια εἶναι. καὶ πρῶτον μὲν ἴδιον αὐτῶν 25
5 φησι τὸ ἐπιδέχεσθαι τὰ ἐναντία· τῇ γάρ ἀρετῇ, φησίν, ἐναντίον ἡ κακία
καὶ τῇ ἐπιστήμῃ ἡ ἄγνοια καὶ τῇ δικαιοσύνῃ ἡ ἀδικία· ἔκαστον γάρ τού-
των πρὸς ἔτερον λέγεται· ἡ γάρ ἀρετὴ σπουδαίου ἀρετὴ λέγεται καὶ ἡ
ἐπιστήμη ἐπιστητοῦ ἡ ἐπιστήμηνος ἐπιστήμη καὶ ἡ κακία κακοῦ κακία, 30
καὶ ἀντιστρέψουσί γε. | οὐ πάντα δὲ τὰ πρός τι ἐπιδέχεται ἐναντιότητα. 85^r
10 καὶ τοῦτο εἰκότως· ἐπειδὴ γάρ παραφυάσιν ἔοικε τὰ πρός τι, ὥσπερ ἐλέ-
γομεν, καὶ πράγματα οὐκ ἔχει ἀφωρισμένα πρὸς οἰκείαν ὑπόστασιν, ἀλλ’
ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις εὑρίσκονται, μιμεῖται ἔκείνας αἵ προσπλέκεται, 5
καὶ δοσαι μὲν τῶν κατηγοριῶν ἐπιδέχονται τὰ ἐναντία, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς
συνιστάμενα πρός τι ἔχουσιν ἐναντιότητα, οἷαι δὲ οὐδὲν ἔχουσιν ἐναντίον.
15 οὐδὲ τὰ ἐν αὐταῖς πρός τι ἐπιδέχονται ἐναντιότητα· οἷον ἐπειδὴ τῇ οὐσίᾳ
καὶ τῷ ποσῷ οὐδέν ἐστιν ἐναντίον, οὐδὲ τοῖς πρός τι τοῖς περὶ αὐτὰ 10
ὑφισταμένοις ἐσται τι ἐναντίον, οἷον τῷ τριπλασίῳ· τὸ γάρ τριπλάσιον καὶ
πρός τί ἐστι (τινὸς γάρ τριπλασίου) καὶ δμως οὐκ ἔχει τινὰ ἐναντιότητα,
ἐπειδὴ συμπλέκεται, ως εἶπον, κατηγορίᾳ μηδὲν ἔχούσῃ ἐναντίον, λέγω δὴ
20 τῷ ποσῷ. ὅμοιώς καὶ ἐπὶ οὐσίᾳς, οἷον δεσπότη οὗτος δεξιῶς ἀριστερῷ· 15
τούτοις γάρ οὐδέν ἐστιν ἐναντίον διὰ τὸ οἵ συμπλέκεται, λέγω δὴ ἀν-
θρώποις. ὑπὸ κατηγορίαν ἀνήγθω μηδὲν ἔχουσαν ἐναντίον. ἐπειδὴ δὲ τῇ
ποιότητί ἐστι τι ἐναντίον, διὰ τοῦτο καὶ τοῖς περὶ αὐτὴν πρός τί ἐστιν
ἐναντίον, οἷον ἀρετὴ καὶ κακία ἐναντία καὶ ἐπιστήμη καὶ ἄγνοια· ταῦτα 25
25 γάρ ποιά ἐστιν. Ιστέον δὲ διὰ ταῦτα ἄλλοις μέν ἐστιν ἐναντία ἄλλοις δὲ
ώς πρός τι· οἷον (ἡ) ἀρετὴ σπουδαίου ἀρετὴ καὶ ὁ σπουδαῖος ἀρετὴ σπου-
δαῖος, ὅμοιώς καὶ ἡ κακία κακοῦ κακία καὶ ὁ κακὸς τῇ κακίᾳ κακός.
τούτοις μὲν οὖν πρός τι, ἐναντία δὲ ἀρετῇ μὲν κακία σπουδαίῳ δὲ κακός. 30
εἰκότως τοίνυν καὶ ἐναντιότητες θεωρεῖται ἐν τοῖς πρός τι καὶ οὐ πᾶσι
30 τοῦτο παρακολουθεῖ.

Ζητητέον δὲ πῶς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν τῶν πρός τι λέγει καὶ
τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἄγνοιαν. λέγομεν διὰ οὐ δογματίζων τοῦτο φησιν, 30
ἄλλὰ λεληθότως, βουλόμενος κακίσαι τὸν ἀποδοθέντα ὄρισμόν· εἰ γάρ 85^v
τῷ λέγεσθαι ἑτέρων χαρακτηρίζονται τὰ πρός τι, καὶ ταῦτα τῶν πρός τι
35 ἐσται· πρὸς ἔτερα γάρ καὶ αὐτὰ λέγεται· ἡ γάρ ἀρετὴ σπουδαίου ἀρετὴ

1 δέξ. post παλ. (107, 34) coll. F 3 ἐπιπολ.] ἐξ ἐπιβολῆς F 3. 4 προσβα-
λῶν α 4 ἴδια ὄντ. coll. a 4. 5 φησιν αὐτῶν coll. a 5 ἐναντίον ἐστὶν α
6 ἡ (ante ἄγν.) om. C 10 παραφυάδι Fa ῶσπερ om. F 10. 11 ἐλέγομεν]
p. 104,33 13 οἵσα F 15 τὴν ἐναντ. α 18 post τριπ. add. ἐστι α
τοῦ τι αἱ om. C ἐναντίον α 18 εἰπον] v. 12 21. 22 ἀνήγθω ὑπὸ κατ.
οἵσι συμπλ. λ. δὴ ἀνθρ. coll. C 24 ἀρετὴ κακία ἐναντίον καὶ ἐπιστήμη ἄγνοια α
ἐναντίον F 26 i. e. διδιλι 28 ἐναντίον Fa 29 τούτου] οὖν C 32 ταῦτα α
33 λελυθότως F 34 τῷ] τὸ C

καὶ ἡ κακία κακοῦ κακία καὶ ἡ ἐπιστήμη ἐπιστήμονος ἐπιστήμη καὶ ἡ 85^ν ἄγνοια ἀγνοοῦντος ἄγνοια. τούτῳ δὲ τῷ λόγῳ συμβαίνει καὶ πάσις τὰς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος κατηγορίας τῶν πρός τι εἶναι, λέγω δὴ τὰς ἐννέα· πᾶσαι γάρ τῆς οὐσίας εἶναι λέγονται· αὐτῇ γάρ ἐπισυμβεβηκαστον· ἵνα τῷ 5 λευκότης λευκοῦ λέγεται λευκότης καὶ τὸ δίπηχυ ἔύλου, εἰ τύχοι, δίπηχυ, 10 καὶ τὸ ποτέ δὲ καὶ τὸ ποῦ καὶ ποιεῖν καὶ πάσχειν καὶ τὰ λοιπὰ τινὶς λέγονται· οὐ γάρ ἐστί τι αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ ποτέ, ἀλλ' οὐσίας ἐστί τι τὸ ποτέ, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ώσαύτως. καὶ αὐτὴ δὲ ἡ οὐσία δταν ώς μέρος λαμβάνηται, πρὸς ἔτερον λέγεται· τὸ γάρ μέρος ὄλου λέγεται μέρος καὶ τὸ 15 ὅλον τοῖς μέρεσιν ὅλον λέγεται. τοῦτο δὲ ἀτοπον, λέγω δὴ τὸ πάσις τὰς κατηγορίας πρός τι λέγεσθαι· διι γάρ ἐναργῶς διακρίνονται τῶν πρός τι αἱ ἄλλαι κατηγορίαι, ἐντεῦθεν δῆλον· εἰ γάρ τῶν πρός τι ἥσαν, ἔδει ἐν τῷ ὄρισμῷ αὐτῶν παραλαμβάνεσθαι ἐκεῖνα πρὸς ἀλλέλων λέγονται· τὰ γάρ πρός τι 20 τὸ ὄριζόμενοι ἔξ ανάγκης μνημονεύομεν καὶ τῶν πρὸς ἀλλέλων λέγεται, οἷον εἰ 15 πατέρα ὄριει, ἀνάγκη μνησθῆναι καὶ υἱοῦ· πατέρα γάρ φήσεις εἶναι υἱοῦ. τὰς δὲ ἄλλας κατηγορίας ὄριζόμενον οὐκ ἀνάγκη μνησθῆναι πρὸς ἄλλουν· ταῖς· τὸ γάρ δίπηχυ, εἰ τύχοι, ὄριζόμενος οὐκ ἀνάγκην ἔχεις μνημονεῦσαι 25 τινος τῶν ἄλλων, ὃν λέγεται δίπηχυ, οἷον ἔύλου, καὶ ἐπὶ τοῦ ποιεῖν καὶ τῶν ἄλλων ὅμοίως. εἰ τοίνυν αἱ κατηγορίαι πρὸς ἔτερον μὲν λέγονται (τὰ 20 γάρ συμβεβηκότα τῆς οὐσίας εἶναι λέγεται καὶ τὰ μέρη δὲ τοῦ ὄλου) καὶ τῶν πρός τι οὐκ εἰσι, δῆλον δτι κακῶς ἀποδέδοται ὁ τῶν πρός τι ὄρισμός· 30 περιλαμβάνει γάρ | καὶ τὰς ἄλλας κατηγορίας· οὐ γάρ τὸ ἔτερου λεγό· 86^τ μενον ἐν τούτῳ ἔχει τὸ εἶναι ἐν τῷ ἔτερου λέγεσθαι, τὰ δὲ πρός τι ἐν τούτῳ ἔχουσι τὸ εἶναι ἐν τῷ πρός τι εἶναι· εἴ τι μὲν γάρ ἐταύ 25 ἔτερου. τοῦτο καὶ λέγεται ἔτερου, οὐκ εἴ τι δὲ λέγεται ἔτερου. γέρη καὶ ἐν τούτῳ ἔχει τὸ εἶναι τῷ ἔτερου λέγεσθαι. ίστέον δὲ δτι δσοι λέγουσι τὸν Ηλίαντα οὗτος ὄριζεσθαι τὰ πρός τι καὶ ἐν τῷ λέγεσθαι ἔτερου οὔστοις αὐτὸν εἶναι τὴν τῶν πρός τι ὑπάρχασιν, συκισματισμοῖς τὸν φιλέσιαρον· καὶ γάρ ἀπὸ τῶν εἰρημένων ἐν τῷ Γοργίᾳ ἔτι γνῶναι δτι οὐχὶ τῷ λέγεσθαι τὸ 30 ἄλλὰ τῷ εἶναι ἔτερον αὐτὰ γραμτηρίζει· φησὶ γάρ | εἴ ἐται τὸ ποιεῦν, ἀνάγκη τι εἶναι καὶ τὸ πάσχον· εἶναι γάρ εἶπε, καὶ οὐ λέγεσθαι.

2 συμβ.] σημαίνει α 4 λέγεται C ἐπισυμβεβήκασιν Paris. 2051: ἐπισυμβέβηκεν
Cfα 6 καὶ τὰ λοιπὰ om. a 7 τὸ (prior) a: om. codd. τὸ (alt.) om. F
8 ως] εἰς F 10 λέγεται om. C 14 λέγονται F εἰ om. a
15 ὄριες F: ὄριζοντες a εἶναι] τοῦ a 16 ὄριζόμενον scripsi: ὄριζόμενος Cf:
ὄριζόμενοι a 17 ὄριζόμενοι a ἀν. ἔχεις] ἀνάγκη ἔτης a 18 τῶν ἄλλων]
ἄλλου C οὐ a 19 λέγεται C 21 alt. εἶναι] λέγεσθαι |
25 post alt. ἔτερον add. εἶναι a 26 εἶναι τῷ om. F 27 post οἰεσθαι add. ἔτε-
ρων a 28 αὐτῶν F εἶναι iter. C post τι add. τὴν C 29 ἐν om. C
ἐν τῷ Γοργίᾳ] p. 476B alt. τῷ F 31 τι om. C alt. καὶ om. a
λέγεται F

p. 6v20 Δοκεῖ δὲ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον ἐπιδέχεσθαι τὰ πρός 86^v
τι· δμοιον γάρ καὶ ἄνομοιον μᾶλλον καὶ ἡττον λέγεται καὶ
ἴσον καὶ ἄνισον μᾶλλον καὶ ἡττον λέγεται. 15

Ἐφ' ἔτερον ἕδιον παρακολούθημα τῶν πρός τι μεταβαίνει καταγοὺς 20
5 τοῦ προτέρου, τὸ ἐπιδέχεσθαι τὰ πρός τι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον· λέγο-
μεν γάρ τόδε τῷδε μᾶλλον εἶναι δμοιον καὶ ἡττον, οἷον τὸ ἐν τοίχῳ λευ-
κὸν μᾶλλον εἶναι δμοιον λέγομεν τῷ ἐν ἴματίῳ ἢ τῷ ἐν χιόνι. καὶ τοῦτο
6 δὲ τὸ παρακολούθημα δμοιον τῷ πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχει· οὐδὲ γάρ τοῦτο 25
πᾶσι τοῖς πρός τι παρακολουθεῖ· ὁ γάρ πατήρ οὐ λέγεται ἄλλου πατρὸς
10 μᾶλλον εἶναι πατήρ, οὐδὲ ὁ σὺν δμοίως. καὶ τοῦτο εἰκότως· εἴρηται
γάρ οὗτος οὐ διαντίστηται. ἐκεῖ καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττόν
8 δεῖται, δπου δὲ ἐναντιότης οὐκ ἔστιν, οὐδὲ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον. | 30
ἐπεὶ οὖν τοῖς πρός τι ἐναντιότης ὑπάρχει, ἔστιν ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ μᾶλλον 86^v
καὶ τὸ ἡττον, ἐπειδὴ δὲ οὐ πᾶσιν ὑπάρχει ἡ ἐναντιότης, διὰ τοῦτο οὐδὲ
15 τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον πᾶσιν ὑπάρχει. Ίσως δὲ ζητήσειν ἀν τις διὰ εἰ
ἐν οἷς τὰ ἐναντία ὑπάρχει, ἐν τούτοις καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον τῇ 5
μίξει τῶν ἐναντίων γίνεται, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ ποσῷ ἐπειδὴ μή ἔστι τὰ
ἐναντία, διὰ τοῦτο οὐδὲ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον, πάλιν δὲ εἰ τὸ ίσον καὶ
ἄνισον εἶναι τοῦ ποσοῦ ἔστιν ἕδιον, πῶς φησιν ἐνταῦθα διὰ ἄνισον μᾶλλον
20 καὶ ἡττον λέγεται· ἐλέγομεν γάρ διὰ τὸ πρός τι εἰ μὲν ἐν κατηγορίᾳ γέ- 10
νηται ἔχούσῃ ἐναντίον, καὶ αὐτὸ τὰ ἐναντία ἐπιδέχεται, εἰ δὲ ἐν κατηγο-
ρίᾳ μὴ ἐπιδεχομένη τὰ ἐναντία, οὐδὲ αὐτὸ τὰ ἐναντία δέχεται. εἰ οὖν
τὸ ίσον καὶ ἄνισον πρός τι ἔστιν ἐν ποσῷ συνιστάμενον, τῷ δὲ ποσῷ
οὐδέν ἔστιν ἐναντίον, οὐδὲ τὸ ίσον καὶ ἄνισον ἐναντία εἰσίν. δπου δὲ οὐκ 15
25 ἔστιν ἐναντίον, οὐδὲ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον. οὐκ ἄρα τὸ ἄνισον μᾶλλον
καὶ ἡττον λέγεται· εἰ γάρ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον τῇ ἐπιμιξίᾳ γίνεται τῶν
ἐναντίων, οὐ κιρνᾶται δὲ τῷ ἀνίσῳ τὸ ίσον, οὐδὲ ἀν εἴη μᾶλλόν τι καὶ
ἡττον ἄνισον· τὸ γάρ ἡττον ἄνισον τῷ μᾶλλον μετέχειν τοῦ ίσου ἡττον 20
ἄνισον λέγεται. καὶ ἄλλως εἰ ἔστι τι μᾶλλον καὶ ἡττον ἄνισον, ἔστι καὶ

1 δὲ καὶ Arist.	τὸ (alt.) om. a	2 καὶ ἀνόμοιον om. Ca	2. 3 καὶ ίσον—
λέγεται om. Ca	4 ἕδιον] εἰδούς F	5 τὸ (ante ἡττον) om. C	6 τῶδε] τῶ F
δμ. εἶναι coll. C	7 ὅμ. εἶναι coll. Ca	10 πατήρ—εἰκότως om. F	
ό om. a εἴρηται] p. 75,17		12 pr. ἔστιν—ἡττον om. F	τὸ (alt.) om. a
13 ἐπεὶ] ὥπου a ante τοῖς add. ἐν C		15 τὸ (alt.) om. C	εἰ om. Ca
Fa	14 ἐπεὶ a δὲ] οὖν C	16 τὸ (alt.) om. C	17 ἀνισον
16 καὶ (prius) om. a	τὸ ἡττον καὶ μᾶλλον C	18 τὸ (alt.) om. C	19 ἄνισον
εἶναι] τὸ ἄνισον Ca	τὸ ἄνισον (alt. l.) C	20 ἐλέγομεν] p. 108,13	τὰ πρός C
20. 21 γένωνται C	21 ἐναντία (pr. l.) C	22 δέχ.] ἐπιδέχεται a	24 εἰσὶν
om. F	25 ἐναντίον] ἐναντία C	τὸ ίσον καὶ ἄνισον a	26 γάρ] οὖν F
26. 27 τῶν ἐν. γίν. coll. a	28 post τῷ μᾶλλον add. τοῦ ἡττον (sic) F ¹		
29. p. 111,1 καὶ ἡττον—pr. μᾶλλον om. C	29 ἔσται (alt. loco) a		

ἥττον ἵσον καὶ μᾶλλον· τὸ γὰρ ἥττον ἄνισον μᾶλλόν ἐστιν ἵσον τοῦ ἀνίσου 86^v μᾶλλον, ὅσπερ τὸ ἥττον λευκὸν μᾶλλόν ἐστι μέλαν τοῦ μᾶλλον λευκοῦ. εἰ οὖν μὴ ἐνδέχεται τοῦ ἵσου μᾶλλον εἶναι ἵσον καὶ ἥττον (τὸ γὰρ τοῦ 25 ἵσου ἐξελθόν ἐπὶ τὸ πλέον ἦ ἐπὶ τὸ ἔλαττον οὐκέτι ἵσον), οὐδὲ ἄρα ἄνισον 5 μᾶλλον καὶ ἥττον ἐστιν· ἔστι γὰρ τὸ ἄνισον στέρησις μᾶλλον καὶ ἀριστία, οὐκ ἐναντίον τῷ ἵσῳ. μήποτε οὖν ἦ κατεχρήσατο ἐνταῦθα εἰρηκώς τὸ ἄνισον μᾶλλον καὶ ἥττον εἶναι οὐκ ἀκριβολογησάμενος ἦ καὶ κατὰ προσθή- 20 κην πρός τινων ὅστερον τοῦτο προσετέθη. |

p. 6628 Πάντα δὲ τὰ πρός τι πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεται, 87^r 10 οἷον ὁ δοῦλος δεσπότου δοῦλος λέγεται καὶ ὁ δεσπότης δούλου δεσπότης.

Ἐφ' ἑτερον παρακολούθημα μεταβέβηκε τῶν πρός τι, ὅπερ καὶ κυρίως 10 αὐτῶν ἐστιν ἴδιον, τὸ πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεσθαι. ἵνα δὲ μάθωμεν τί ἐστι πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεσθαι, μάθωμεν πρότερον τί ἐστιν ἀντιστροφή, 15 πρὸ δὲ τούτου τί ἐστι στροφή. στροφὴ τοίνυν ἐστὶν ἡ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀποκατάστασις· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ στρέψεσθαι λέγομεν τὸ 15 πᾶν, ἐπειδὴ κύκλῳ κινούμενον ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἐπὶ τὸ αὐτὸ πάλιν ἀποκαθίσταται. καὶ ἡμεῖς δὲ στρέψεσθαι λεγόμεθα, διαν ἐξ οὗ ἡρξάμεθα τόπου εἰς ἐκεῖνον καταλήξωμεν. ἀντιστροφὴ δέ ἐστιν οἵονεὶ ἰσοστροφή· 20 τὸ γὰρ ἀντὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ἵσον σημαίνει, ὅσπερ τὸ ἀντίθεσον ἀντὶ τοῦ ἰσόθεσον καὶ ἀντιάνειρα ἡ ἰσουμένη ἀνδράσι, καὶ ἀντίχειρα δὲ τὸν μέγαν φαμὲν δάκτυλον διὰ τὸ ἵσην ἔχειν δύναμιν τοῖς ἄλλοις. ἰσοστροφὴ δέ ἐστιν διαν δηδὲν μᾶλλον τὸ ἑτερον τοῦ ἑτέρου κατηγορῆται ἦ ἐκεῖνο 25 τοῦ λοιποῦ, οἷον ὁ πατήρ οὐδὲν μᾶλλον πρὸς υἱὸν λέγεται ἦ ὁ υἱὸς πρὸς τὸν πατέρα. τὰ οὖν πρός τι πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεται, οἷον ὁ δοῦλος δεσπότου δοῦλος καὶ ὁ δεσπότης δούλου δεσπότης.

p. 6633 Πλὴν τῇ πτώσει ἐνίστε διοίσει κατὰ τὴν λέξιν.

Ἐπειδὴ γὰρ πρὸς γενικὴν ἀποδέδωκε, διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν ὅτι οὐ | 30 μόνον πρὸς γενικὴν ἄλλὰ καὶ πρὸς ἄλλην ἀποδίδοται πτῶσιν τὰ πρός τι, 87^v

1 ἥττον—καὶ μᾶλλ.] τι μᾶλλον καὶ ἥττον ἵσον α 2 μᾶλλον (post ἀνίσου) om. CF
τοῦ μ. λευκοῦ] τοῦ ἥττον (sic) λευκόν F 3 καὶ ἥττον ἵσον coll. C 5 ἀριστὸν F
7 τὸ ἥττον α 7 ἀκριβολογούμενος F 9 καὶ (post ἦ) om. Ca 7. 8 προσθ.]
λήθην F 8 πρός τινων haud sanum 9 διατ. τοῦτο om. F 10 οἷον om. C
ὅ (prius) Paris. 2051: om. CfA post δοῦλος (prius) add. τε γὰρ C λέγ.
δοῦλος coll. F 10 ὁ (alt.) om. Fa 11 post δεσπ. add. λέγεται Ca: λέγεται εἶναι F
(cf. v. 26) 12 καὶ om. a 13. 14 ἵνα—λέγεσθαι om. F 14 μάθ. δὲ F
τι ἐστὶ πρότ. coll. C 16 γὰρ] δὲ C 17 πάλλιν F 18 λέγομεν C
19 οἷονει om. F 21 alt. καὶ om. C 22 δύν. ἔχειν coll. Ca 23 κατηγο-
ρεῖται F 24 alt. ὁ om. F 27 γε ἐνίστε C εἴπεις διοίσειν τῇ a

ὅθεν οὐδὲ πρὸς τὴν αὐτὴν πάντως ἀντιστρέψει. εἴρηται δὲ ἡμῖν ἡδη 87^ο περὶ τούτων ἐμπροσθίτεν.

p. 6v36 Οὐ μὴν ἀλλ' ἐνίοτε οὐ δόξει ἀντιστρέψειν, ἐὰν μὴ οἰκείως πρὸς δ λέγεται ἀποδοθῇ, ἀλλὰ διαμάρτη ὁ ἀποδιδούς.

5 Τὰ πρὸς τι ισότητα τηρεῖν ὀφείλει πρὸς ἄλληλα, ἵνα καὶ ἀντιστρέψῃ. ²⁰ ὅσπερ ἀντιστρέψει ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ γελαστικόν. ἐὰν δὲ ὥσιν ἄνισα, τῷ μὲν ἐκάρτουν τὸ πλεῖον ἀκολουθεῖ ὡς τῷ ἀντιρόπῳ τὸ ζῆτον. τῷ δὲ πλείονι τὸ ἔλασσον οὐκέτι· οὐ γάρ τῷ ζῷῳ ὁ ἄνθρωπος ἀκολουθεῖ. οὗτος οὖν ἡ κανόνη ἐτοι τῶν πρὸς τι. ή ισότητες. ὡς πατήρ οὐδὲ καὶ ὑπελάσιον ²⁵ 10 ημίσεος, ἀπερ καὶ ἀντιστρέψει. ἐὰν δὲ ἄνισα ὥσιν, οὐκέτι ἀντιστρέψει, ή καὶ αὐτός φησι· τὸ πτερὸν ἐὰν ἀποδοθῇ ὅρνιθος, οὐκ ἀντιστρέψει ὅρνις πτεροῦ· οὐ γάρ πᾶν πτερὸν ὅρνιθος ἐστι πτερόν· εἰσὶ γάρ τινα πτηνὰ ἀ οὐκ εἰσιν ὅρνιθες· τῶν γάρ πτηνῶν τὰ μέν εἰσι σχιζόπτερα ώς τὰ παρ' ημῖν, ἀ καὶ μόνα ὅρνιθες καλοῦνται, ώς καὶ αὐτὸς ἔφη σεν ἐν 88^ο 15 τῇ Περὶ ζῷων ἴστορίᾳ τὰ σχιζόπτερα ὅρνις καλεῖσθαι, τὰ δέ ἐστιν ὑμενό- πτερα, ώς αἱ νυκτερίδες, τὰ δὲ κολεόπτερα ώς οἱ κάνθαροι, ἀπερ οὐκ εἰσιν ὅρνιθες. ἐπεὶ οὖν τὸ πτερὸν καὶ ή ὅρνις οὐκ ἐξισάζει, ἀλλ' ἐπὶ πλέον τὸ πτερὸν τῆς ὅρνιθος, δεῖ ταῦτα ἐξισῶσαι, ἵνα καὶ ἀντιστρέψῃ. ²⁰ ἐξισῶσαι δὲ τὰ ἄνισα ή τοῦ ἐλάττονος αὐξηθέντος ή τοῦ μείζονος μειωθέντος. ἐὰν οὖν ἐπὶ τούτων αὐξήσωμεν τὸ ἐλαττον, τοῦτ' ἐστι τὴν ὅρνιν, καὶ ποιήσωμεν οὕτως τὸ πτερὸν πτερωτοῦ πτερόν, πτερωτὸν τὴν ὅρνιν προταγορεύοντες. οὕτως ἀντιστρέψει· τὸ γάρ πτερωτὸν πτερητὸν πτερωτόν. ²⁵ 10 πάλιν ἐὰν ἀποδοθῇ τὸ πηδάλιον πλοιόν πηδάλιον, ἐνταῦθα οὐκ ἀντιστρέψει· οὐ γάρ δυνατὸν λέγειν τὸ πλοιόν πηδαλίῳ πλοιόν· πολλὰ γάρ πλοιά πηδάλια οὐκ ἔχει ώς τὰ ἀκάτια. ἐπειδὴ οὖν ἄνισά ἐστι καὶ ταῦτα (ἐπὶ πλεῖον γάρ τὸ πλοιόν ή τὸ πηδάλιον), ἐὰν τὸ μείζον ἐλαττώσωμεν, λέγω δὴ τὸ 15 πλοιόν, λέγοντες ἀντὶ πλοιού πηδαλιωτόν, τότε ἐξ ίσης γενόμενα ἀντιστρέψει·

1 εἴρηται] p. 105,19 sq. ἡδη οι. F 2 post ἐμπροσθεν add. ex Marc. 217 Ηρὸς ἀντιστρέψοντα λέγεται. πρὸς ἀντιστρέψοντα οὖν λέγεται τὰ πρὸς τι μετά διπλασιωνῶν. οἷον ἡ ὀισύλος δύο τινά ἐστι καὶ δοῦλος καὶ ἄνθρωπος. ὁ οὖν δεσπότης πρὸς τὸ δοῦλος λέγεται δεσπότης, ὅτι καὶ ἀντιστρέψει πρὸς αὐτόν, οὐ μὴν πρὸς τὸ ἄνθρωπος. τὴν ισότητα οὖν τηρεῖν ὀφείλει ἀεὶ προσάλληλα, ἵνα καὶ ἀντιστρέψῃ, ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ γελαστικόν. ἐὰν δὲ ὥσιν ἄνισα, τότε οὐκ ἀντιστρέψει. α 3 δόξειεν F μὴ iter. C δ καὶ οι. a 6 ώς C ἀντιστρέψει οι. C καὶ δ ἄνθρ. a 8 post ἀκολ. add. ώς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῶον a 10 ἀπερ] ἡ C ἐὰν] οσα a εἰσίν a 11 ὅρνιθι C οὐκέτι F 12 δ ὅρνις F 14 καὶ (alt.) οι. a ἔφη F 14. 15 ἐν τῷ περὶ ζῷων ἴστορίας a (cf. Hist. an. A 5 p. 490 a 12) 15 τὰ σχιζ. — καλεῖσθαι οι. a ἐστιν οι. a 15. 16 ὑμενόπ.] δερμόπτερα a 16 κολεόπ.] κυκλόπτερα C: κολλόπτερα F 17 δ ὅρνις F 20 οὖν οι. CF τοῦτ' ἐστι] ἥγουν C 23 ἐάν οι. F ἀντιστρέψει C 24 πηδαλίου (pr. l.) F πηδάλιον (alt. l.) a 25 ἔχουσιν a εἰσι Ca πλεῖον] πλοιόν F 26 ή τὸ πηδ.] τοῦ πηδαλίου a ἐάν] εἰ C: ἐάν γάρ F ἐλαττώσομεν C 27. p. 113,1 τότε—πηδαλιωτόν οι. F

τό τε γάρ πηδαλίου πηδαλιωτοῦ πηδαλίου καὶ τὸ πηδαλιωτὸν πηδαλίῳ 88^v
πηδαλιωτόν ἐστιν. ἔτι δὲ καὶ ἡ κεφαλὴ τινὸς λέγεται κεφαλή (ζῷου γάρ).
ἔτι δὲ ἀποδοθῆ πρὸς τὸ ζῷον, οὐκ ἀντιστρέφει, ἐπειδὴ μὴ οἰκεία πάλιν 20
γίνεται ἡ ἀπόδοσις· ἡ μὲν γάρ κεφαλὴ ζῷου λέγεται κεφαλή, οὐκέτι δὲ τὸ
5 ζῷον τῇ κεφαλῇ ζῷον· ἔστι γάρ τινα τῶν ζώων ἡ κεφαλὴν οὐκ ἔχει,
οἷον καρκίνος, σκώληκες, γῆς ἔντερα. δεῖ οὖν πάλιν μειῶσαι τὸ μεῖζον,
λέγω δὴ τὸ ζῷον, καὶ ποιῆσαι κεφαλωτόν, καὶ οὕτως σωμάτεσται ἡ ἀντι- 25
στροφή· ἡ γάρ κεφαλὴ κεφαλωτοῦ κεφαλή, καὶ τὸ κεφαλωτὸν τῇ κεφαλῇ
κεφαλωτόν. ἐπὶ μὲν οὖν τῆς ὅρνιθος τὸ ἔλαττον ηὔξησαμεν, λέγω δὴ
10 τὴν ὅρνιν, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις τὸ μεῖζον ἐμειώσαμεν, τὸ πλοιὸν λέγω καὶ
τὸ ζῷον.

p. 7a5 Ἐνίστε δὲ καὶ ὀνοματοποιεῖν ἵσως ἀναγκαῖον, ἔτιν | μὴ 88v
κείμενον ἢ ὄνομα, πρὸς δὲ οἰκείως ἀν ἀποδοθείη.

"Ινα γάρ μὴ τις εἴπῃ τί οὖν; εἰ καινοτομεῖ τὰ ὀνόματα καὶ ἔκαστον 15
15 ὡς βούλεται τις μετασκευάζει, οὔκουν οὕτως συμβίζεται πᾶσαν τὴν συγ-
νειαν τῶν ὀνομάτων ἀφανισθῆναι, ἐκάστου καινοτομούντος ὡς βούλεται τὰ
ἀνόματα, καὶ λοιπὸν δόξει ἔκαστος ἀσημα φιέγγεσθαι, ἀντὶ μὲν ἀνθρώπου,
εἰ τύχοι, κεφαλωτὸν λέγων ἀντὶ δὲ πλοίου πηδαλιωτόν, ἢ ὥπως οὖν ἄλλως 20
τις καινοτομήσει;"· λέγει οὖν πρὸς τοῦτο ὅτι οὐδὲν γαλεπὸν οἷς μὴ ἐφέρε-
20 τισε θεῖναι ὀνόματα ἢ συνήθεια, ἐκείνοις ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπινοεῖν. ἡ γάρ
συνήθεια ἐκείνοις τίθησιν ὀνόματα οἷς γινώσκει, αἱ δὲ τέχναι ἀτε δὴ και-
νοτέρων πραγμάτων οὖσαι εὑρέτιδες ὀφείλουσι τοῖς πράγμασι τοῖς ὑπ' 25
αὐτῶν εὑρισκομένοις τιθέναι ὀνόματα πρὸς τὴν τούτων σημασίαν· οἷον ὁ
γεωμέτρης εὑρὼν ὅτι τῶν τριγώνων τὸ μέν ἐστιν ἔχον τὰς δύο πλευρὰς
25 ἵσται τὸ δὲ τὰς τρεῖς ἵσται τὸ δὲ τὰς τρεῖς ἀνίσους, ἐκάλεσε τὸ μὲν ισό-
πλευρον τὸ δὲ ισοσκελὲς τὸ δὲ σκαληνόν, καὶ ὁ μουσικὸς ὅμοίως τοῖς δια- 30
φόροις κρούμασιν ἐπέθηκε διγόματα καὶ τὸ μὲν ἐκάλεσε γρωματικὸν τὸ 89:
δὲ διατονικὸν ἢ ὥπως οὖν ἐτέρως. καὶ ταῦθια τοίνυν ἐπειδὴ ἡμέλητεν ἡ,
συνήθεια τοῖς τοιούτοις θεῖναι ὀνόματα, ἡμᾶς ἀνάγκη τιθέναι· πλοῖον γένει
35 γάρ ἐκάλεσεν, οὐκέτι δὲ διέστειλε τὰ πηδαλιωτὰ ἀπὸ τῶν μὴ πηδαλιωτῶν, ἡ
καὶ ζῷον μὲν ὠνόμασεν, οὐκέτι δὲ διεχώρισε τῇ προσηγορίᾳ τὰ ἔχοντα

1 πηδαλιωτῷ (pr. l.) a	2 ἐστιν οι. F	δὲ καὶ οι. C: καὶ οι. a
3 δὲ] οὖν Ca	ἀντιστ. οὐδαμῶς (οὐκ οι.) C	πάλλιν F
οι. F	εἰσὶ Ca	6 δὲ καρκ. Fa
8 τῇ οι. F	9 οὖν οι. F	10 λέγω δὴ Fa
οὖν C	εἴπη τί οι. C	11 εἴποι α
seripsi: δεῖ καινοτομεῖν .. μετασκευάζει		14. 15 εἰ καινοτομεῖ .. μετασκευάζει
20 αὐτοὺς ἡμᾶς coll. F	οἰς] δὲ Ca	24 εὐρηκὼς Ca
29 μὲν οι. F	30 πηδαλιωτὰ] πηδαλιέ CF	ante ἔχον add. τὸ a
Comment. Arist. XIII. 1 Philop. in Cat.		27 δύνμ. ἐπέθ. coll. a
		ἐπιτέθειτεν F
		μὴ οι. C
		31 ἐχώρ. Ca
		8

κεφαλὴν ἀπὸ τῶν μὴ ἔχόντων. διὰ τοῦτο, ὡς εἴρηται, ἡμᾶς ὀνοματοποιεῖν 89r
ἐν τοῖς τοιούτοις οὐδὲν ἄτοπον. δπως δὲ δεῖ τίθεσθαι τὰ ὀνόματα καὶ
πόθεν, αὐτὸς ἐφεξῆς ἐδήλωσεν εἰπών.

10

p. 7^a18 Οὗτως δὲ ῥᾷστα ἀν ἵσως τις λάβοι οἷς μὴ κεῖται ὀνό-
5 ματα, εἰ ἀπὸ τῶν πρώτων καὶ τοῖς πρὸς ἂντι στρέφουσι τιθείη,
τὰ ὀνόματα.

Κανόνα ἡμῖν νῦν παραδίδωσι, δι' οὗ ὁνησόμεθα ὀνοματοποιεῖν
οἰκείως, ἐὰν ἐν τῇ κοινῇ συνηθείᾳ ὄνομα μὴ εὑρίσκηται· δεῖ γάρ, φησίν, 20
ἀπὸ τῶν πρώτων καὶ οἰκείως κατηγορουμένων παρώνυμον τιθέναι ὄνομα
10 ἐκείνοις ὃν κατηγοροῦνται, καὶ οὕτως εὐρήσουμεν αὐτὰ ἀντιστρέφοντα, οἷον
ἀπὸ τοῦ πηδαλίου καλεῖν τὸ πλοῖον οὐ τὸ πηδαλίον κατηγορεῖται πηδα-
λιωτόν, καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καλεῖν τὸ ζῷον τὸ κεφαλὴν ἔχον κεφα- 25
λωτόν. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὅμοίως. καὶ ταῦτα δὲ πάλιν φησὶ λεληθότως
βουλόμενος τὸν ὄρισμὸν κακίσαι· εἰ γάρ πρὸς τι ταῦτα ἔστιν ἀπερ ἑτέρων
15 εἶναι λέγεται, καὶ ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ πηδαλίον καὶ τὸ πτερὸν ἔσται τῶν
πρὸς τι, ὅπερ ἄτοπον· ταῦτα γάρ ὡς μὲν μέρη οὐσιῶν λέγεται εἶναι πρὸς 30
τι (τὸ γάρ μέρος ὅλου ἔστι μέρος καὶ τὸ ὅλον τοῖς μέρεσιν ὅλον), ὡς 89v
μέντοι γε πτερὸν ἡ πηδαλίον ἡ κεφαλὴ οὔκ εἰσι πρὸς τι, ἀλλ ὠοσίαι.
ἔκαστον γάρ τούτων αὐτὸν κατί αὐτὸν θεωρεῖται· ἀμέλει ἐὰν ἀποτιμῇτῇ ἡ
20 κεφαλὴ ἡ ἡ χείρ τοῦ παντός, οὐδὲν ἡττον λέγεται κεφαλὴ καὶ χείρ, μέρη 5
μέντοι οὐκέτι λέγεται· τὸ γάρ μέρος ἐν τῷ ὅλῳ θεωρεῖται. τὰ δὲ πρὸς
τι ἐὰν ἀφαιρεθῇ ἐκείνων πρὸς ἀλλ λέγεται, καὶ τὴν οἰκείαν ὀνομασίαν εὐθὺς
25 συναφηρέθη· οἷον ὁ πατήρ λέγεται υἱοῦ πατήρ, ἀλλ ἐὰν ἀφαιρεθῇ ὁ υἱός,
καὶ τὸ πατήρ εἶναι ὁ πατήρ συναφηρέθη. τὰ δὲ ἑτέρων λεγόμενα κἄν 10
ἀφαιρεθῇ ἐκείνων ὃν λέγεται εἶναι, φυλάττει οὐδὲν ἡττον τὴν ὀνομασίαν·
οἷον ἡ κεφαλὴ ζῷου λέγεται κεφαλὴ, καὶ ἐὰν ἀφαιρεθῇ τοῦ ζῷου, οὐδὲν
ἡττον λέγεται κεφαλὴ, καὶ τὸ πηδαλίον πλοίου καὶ τὸ πτερὸν ὄρνιθος καὶ
ἀφαιρεθέντα τούτων ὃν εἶναι λέγεται οὐδὲν ἡττον πάλιν. τῆς οἰκείας ὄνο- 15
μασίας τετύχη.

1 εἴρηται] p. 113, 19 4 λάβοι τις coll. C 5 post πρώτων
add. λαμβάνοι C 7 νῦν om. C: post παραδ. coll. a 8 μὴ] οὐχ a εὑρί-
σκεται Ca 10 καθ' ὃν F 11 οὖ om. F κατηγ.] ἔχον F 12 καλεῖν post
ἔχον coll. C ante κεφαλὴν add. τὴν F 18 τῶν πρὸς a 19 ἀμέλει—θεωρεῖ-
ται (21) om. F 20 τοῦ π. ἡ ἡ χείρ coll. a 21 τῶ om. a 22 ἐὰν—
ὄνομασίον (25)] τοῦ ἐνὸς ἀφαιρουμένου συναφαιρεῖται καὶ τὸ ἔτερον, οἷον ἢν ἀφαιρεθῇ ὁ υἱὸς
καὶ τὸ πατήρ εἶναι ὁ πατήρ συναφηρέθη, τὰ δὲ ἑτέρων λεγόμενα κἄν ἀφαιρεθῇ ἐκείνων πρὸς
ἀλλ λέγεται καὶ τὴν οἰκείαν ὀνομασίαν εὐθὺς συναφηρέθη, οἷον ὁ πατήρ υἱοῦ λέγεται πατήρ. ἀλλ
ἐὰν ἀφαιρεθῇ ἐκείνων ὃν λέγεται εἶναι, φυλάττει οὐδὲν ἡττον τὴν ίδιαν οὐσίαν F
ἐὰν] εἰ C ἐκεῖνο a 23 συναφαιρεθήσεται a υἱοῦ λέγ. coll. a
24 ὁ πατήρ om. C συναφηρέθη] ἀφηρέθη C: συναφαιρεθείη a 25 εἶναι
om. C 26 ὃν Fa 27 καὶ τὸ πηδ.] τὸ δὲ πηδ. a 28 ἀφαιρεθέντων C
καὶ εἶναι Fa τῆς οἰκ. πάλιν coll. a

p. 7a25 Λέγω δὲ ὅτι οὐδὲ τῶν ὁμολογουμένως πρὸς ἀντιστρέψεων φοντα λεγομένων, καὶ ὀνομάτων αὐτοῖς κειμένων, οὐδὲν ἀντιστρέφει, ἐὰν πρὸς τι τῶν συμβεβηκότων ἀποδιδῶται, καὶ μὴ πρὸς αὐτὰ ἀ λέγεται.

5 Ἐντεῦθεν ἐκ τοῦ μᾶλλον ἡ ἐπιχείρησις· τί γάρ θαυμαστόν, φησίν, εἰ ἐπὶ τῶν εἰρημένων οὐ σώζεται ἡ ἀντιστροφὴ διὰ τὸ μὴ κυρίως ἀποδεδόσθαι, ὅπότε οὐδὲ τὰ ὁμολογουμένως ὄντα πρὸς τι καὶ πρὸς ἀντιστρέψεων φοντα λεγόμενα, οἷς καὶ ὀνόματα κεῖται, οὐκ ἀντιστρέψει, ἐὰν μὴ κυρίως ἡ ἀπόδοσις γένηται; οἶον τὸν δεσπότην ἐὰν μὴ πρὸς δοῦλον ἀλλὰ πρὸς ἄνθρωπόν τις ἀποδῷ λέγων 'ό δεσπότης ἀνθρώπου δεσπότης', οὐ δυνήσεται ἀντιστρέψας εἰπεῖν 'ό ἄνθρωπος δεσπότου ἀνθρωπος'. τοῦτο γάρ zo καταγέλαστον· τὸν μὲν | γάρ δεσπότην ἀνθρώπου εἰπεῖν δεσπότην οὐ 90r χαλεπόν, τὸν δὲ ἄνθρωπον δεσπότου ἄνθρωπον ἀτοπώτατον. ὅστε καὶ ἐπὶ τούτων ἐπειδὴ μὴ οίκεία γέγονεν ἡ ἀπόδοσις, οὐδὲ ἡ ἀντιστροφὴ σώζεται· οὐ γάρ πρὸς ἵσον ἐποιησάμεθα τὴν ἀπόδοσιν· ἐπὶ πλέον γάρ ὁ 5 ἄνθρωπος. δεῖ οὖν τὰ ἀντιστρέψοντα ἔξισάζειν ἀλλήλοις, ὥσπερ εἴρηται, ἵνα καὶ ἀντιστρέψῃ· διὰ τοῦτο γάρ καὶ τὰ ἴδια ἀντιστρέψει πρὸς ἐκεῖνα ὧν ἔστιν ἴδια, ἐπειδὴ καὶ ἔξισάζει ἀλλήλοις. ταῦτα δὲ πάντα φησὶ συναγωνιζόμενος τῷ ὄρισμῷ τῷ λέγοντι τὰ πρὸς τι εἶναι τῷ ἑτέρῳ λέγεσθαι 10 καὶ δεικνύειν πειρᾶται κατὰ τὸν ὄρισμὸν τοῦτον τὰ πρὸς τι ἀντιστρέψοντα, κρατῦναι βουλόμενος αὐτὸν ως οἶόν τε, ἵνα μὴ δόξῃ ἐρήμην αὐτοῦ καταψήφιζεσθαι, εἰδὲ' ὅστερον εὐλόγως αὐτὸν διελέγεται δεικνὺς δτι καὶ μετὰ τοσαύτην συνηγορίαν δμως πολλὰ ἀτοπα αὐτῷ παρακολουθεῖ. 15

p. 7a31 "Ετι ἐὰν μὲν οίκείως ἀποδεδομένον ἡ πρὸς δ λέγεται, 25 πάντων περιαιρουμένων τῶν ἀλλων δσα συμβεβηκότα ἔστι, καταλειπομένου δὲ μόνου τούτου πρὸς δ ἀπεδόθη οίκείως, πρὸς αὐτὸ δημήσεται.

Κανόνα ἡμῖν παραδίδωσι τῶν οίκείως κατά τινος ἀποδεδομένων· 90v λέγει γάρ ὅτι ἐάν τι ἡ πλείσιν ὀνόμασι λεγόμενον, εἴτα ὑπάρχῃ ἀλλο τι 10

4 αὐτὸ δ Arist. 5 ἐντεῦθεν om. C 6. 7 ἀποδίδοσθαι F 8 κεῖνται F
 9 τὸν δοῦλον F 10 ἀποδῷ scripsi: ἀποδώσει CF: ἀποδώσῃ a (cf. p. 59,21) 14 ἡ (alt.)
 om. C 15 πλεῖον C 16 εἴρηται] p. 112,18 17 post ἀντιστρέψῃ add. πρὸς ἐκεῖνα
 ὧν ἔστιν ἴδια C ἀντιστρ. τὰ ἴδια coll. a 18 ταῦτα] αὐτὰ a 19 tertium τῷ]
 τῶν F; scribas ἐν τῷ 21 κρατύνειν a ἐρήμην om. C 21 post αὐτοῦ add.
 ἀλόγως C 22 αὐτὸν εὐλ. coll. C διελέγεται C: διαλέξῃ F 23 αὐτῷ ἄτ. coll. F
 24 ἔτι δ Arist. μέν τι Arist.: μὴ a ἀποδιδόμενον F 26 τούτου
 ρόγου coll. Ca τούτου τοῦ F 26 pr. πρὸς—οίκείωσι τοῦ δεσπότην εἶναι a
 26. 27 ἀεὶ πρὸς αὐτὸ δημ. Arist.: ἀεὶ ὁ δοῦλος πρὸς αὐτὸ ὑπάρχεται a 28 παραδ.]
 ἀποδίδωσι F ἀποδίδομ. F 29 ἐάν τι] δ ἀν a ὑπάρχῃ scripsi: ὑπάρχει CF:
 ὑπάρχον a

καθ' ἑνὸς τούτων τῶν δινομάτων κατηγορούμενον, καὶ βούλῃ γνῶναι εἰ 90^ν
οἰκείως τὸ κατηγορούμενον ἐκεῖνῳ τῷ δινόματι κατηγορήθη, περιελῶν πάντα
τὰ ἄλλα δινόματα τὰ συμβεβηκότα τῷ ὑποκειμένῳ, καταλιπὼν δὲ μόνον
ἐκεῖνο πρὸς δὲ πεδόθη τὸ κατηγορούμενον, ἐὰν εὔρηται αὐτὸς ἀντιστρέψον 15
5 πρὸς ἐκεῖνο διπερ αὐτοῦ κατηγορεῖται, οἴσθι δι τοιούτης ἀπεδόθη τὸ πρό-
τερον· οὐ γάρ ἀν διντέστρεφεν, εἰ μὴ οἰκείως ἀπεδόθη· οἶνον ὁ δοῦλος
ἐὰν ἀποδοθῇ δισπότου δοῦλος, ἐπειδὴ τῷ δισπότη συμβέβηκε τὸ διν-
θρώπῳ εἶναι καὶ δίποδι καὶ ἐπιστήμης διεκτικῷ, ἐὰν ταῦτα πάντα ἀφέληται 20
αὐτοῦ καὶ ὑποιτῇ ὡς μηδὲ διλοις ὑπάρχοντα, καταλείψῃς δὲ μόνον τὸ
10 δισπότην εἶναι, οὐδὲν ἡττον εὑρήσεις κυρίως γινομένην τὴν ἀντιστροφήν·
οὐ γάρ δισπότης δούλου λέγεται δισπότης. ἐὰν δὲ μὴ πρὸς δισπότην ἀπο-
δοθῇ ὁ δοῦλος ἄλλὰ πρὸς ἄνθρωπον, περιαιρουμένων τοῦ ἀνθρώπου τῶν 25
λοιπῶν πάντων, λέγω δὴ τοῦ δισπότου τοῦ δίποδος καὶ τῶν λοιπῶν, οὐ
σωθήσεται ἡ ἀντιστροφή· οὐ γάρ δυνατὸν ἀντιστρέψαντα εἰπεῖν 'ο ἄνθρωπος
15 δούλου ἄνθρωπος'. Ὡστε οὐκ οἰκείως ὁ δοῦλος πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀπε-
δοθῇ. περιαιρουμένων φησὶν τῶν ἄλλων ἀπάντων δισα συμβεβη- 30
κότα ἐστὶ τῷ δισπότῃ, οἶνον | τὸ δίποδι εἶναι *(καὶ)* τὸ ἐπιστήμης 91^τ
διεκτικῷ καὶ τὸ ἀνθρώπῳ, καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν δι ταῦτα συμβεβηκότα
εἶπεν· οὐχ ἀπλῶς γάρ συμβεβηκότα εἶπεν, ἀλλ' ἀ συμβεβηκότα πρὸς τὴν τοῦ
20 δούλου σχέσιν εἶεν ἀν καὶ διευτέρως αὐτοῦ κατηγορούμενα, πρώτως δὲ καὶ
καθ' αὐτὸς δισπότης· τῇ γάρ σχέσει τῶν πρός τι, ως ἔφθηται εἰπών, 5
αὐτῇ καθ' αὐτὴν οὐχ ὑφεστηκούσια ποτὲ μὲν συμβαίνει ἐν οὐσίᾳ εἶναι ποτὲ
δὲ ἐν ποσῷ ἢ ἐν ποιῷ ἢ ἐν ἄλλῃ τινὶ τῶν κατηγοριῶν. Ὡστε οὐκ ἀτόπως
τις τῷ διπλασίῳ πρός τι ὅντι, ὅταν μὲν τῇ, εἰ τύχοι, ἐν ἔύλῳ, λέγει αὐτῷ
25 συμβεβηκέναι τὸ ἔύλον, ὅταν δὲ ἐν λίθῳ, τὸν λίθον, καὶ ὅταν ἐν ἐπιφα- 10
νείᾳ τῇ ἐν γρόνῳ. τὸν γρόνον τῇ τὴν ἐπιφάνειαν. τῇς σχέσεως καθ' αὐτὴν
τῇ ἐπινοίᾳ θεωρουμένης.

1 βούλει Ca	2 κατηγορηθῇ C: κατηγορηθείη a	3 καὶ τὰ συμβ. a
5 διπερ] δι a	κατ. αὐτοῦ coll. a	6 ἀν om. F post ἀπεδόθη
add. τὸ πρότερον C	οἶνον ὁ γάρ δοῦλος F	7 ἀποδοθείη F συμβ. τῶ διεσπ.
coll. a	8 post δίποδι add. εἶναι Fa	9 ἀπ' αὐτοῦ Ca
μηδὲ] μὴ a	12 περιαιρουμένου a	14 ἀντιστρέψοντα F ὁ om. Ca
16 τῶν ἄλλων ἀπάντων Arist.: τῶν ἀπ. C: τῶν ἄλλων F: ἀπ. a		17 εἰσι C
καὶ Arist.: om. CfFa	18 pr. καὶ] εἶναι F: om. a alt. καὶ Vind. 10: om. CfFa	
θαυμ.] κατινὸν C	19 οὐχ—εἶπεν om. Fa	ἀλλ' ἀ scripsi:
ἄλλα libri	20 πρώτος Ca	21 ἔφθηται εἰπών] p. 104,28
22 ως οὐχ a	οὐχ om. C	23 ποσότητι a ἐν (ante ποιῷ) om. F
24 τύχη F	λέγειν Ca	25 συμβεβηκός τι F
ἐπινοία (sic) C		26 κατ' αὐτὴν a
		27 τὴν

p. 7615 Δοκεῖ δὲ τὰ πρός τι ἄμα τῇ φύσει εἶναι. καὶ ἐπὶ μὲν 91· τῶν πλείστων ἀληθές ἐστιν, ἐπ’ ἐνίων δὲ οὐκ ἀληθές· ἄμα γάρ 15 διπλάσιόν τέ ἐστι καὶ ἡμίσου, καὶ ἡμίσεος ὅντος διπλάσιόν ἐστι.

"Ετερον τῶν πρός τι παρακολούθημα ἔδιον ἀποδέδωκε μετὰ τὸ πρὸς 5 ἀντιστρέφοντα λέγεσθαι, τὸ ἄμα τῇ φύσει εἶναι. ἄμα δὲ τῇ φύσει ταῦτα 30 ἐστιν ὃν τοῦ ἑνὸς τεθέντος ἀνάγκη συνεισάγεσθαι καὶ τὸ ἔτερον καὶ ἀνα- 91· γειτέντος συγχαγεῖται. καὶ μηδέποτε τοῦ | ἔτερου ὅντος τὸ ἔτερον μὴ 10· εἶναι· ἄμα γάρ τῷ εἰπεῖν δοῦλον ἀνάγκη τὸν δεσπότην συνεπινοεῖν, καὶ διπλασίου ὅντος ἀνάγκη καὶ ἡμίσου εἶναι. καὶ ἐπὶ μὲν τῶν πλείστων 10· φησὶν ἀληθές ἐστιν. ἐπὶ τῶν πλείστων εἶπεν, ἐπειδὴ ἐπὶ τινῶν ἄλλων μέλλει ἀπορεῖν δοκούντων μὴ ἄμα τῇ φύσει ὑπάρχειν. 5

p. 7622 Οὐκ ἐπὶ πάντων δὲ τῶν πρός τι ἀληθὲς δοκεῖ τὸ ἄμα τῇ φύσει εἶναι· τὸ γάρ ἐπιστητὸν τῆς ἐπιστήμης πρότερον ἀν δόξειν εἶναι.

15 "Ενστασιν πρὸς τὸ εἰρημένον κομίζει ὅτι οὐ πᾶσι τοῖς πρός τι δοκεῖ 10· ὑπάρχειν τὸ ἄμα τῇ φύσει εἶναι· ἡ γάρ ἐπιστήμη καὶ τὸ ἐπιστητὸν τῶν πρός τι ὅντα οὐχ ἄμα ὑπάρχει· τῶν μὲν γάρ ἐπιστητῶν ἀναιρεθέντων ἀναιρεῖται καὶ ἡ ἐπιστήμη· ἐπιστητοῦ γάρ μὴ ὅντος τένος δὲν εἴη ἐπι- 20· στήμη; ἐπιστήμης δὲ μὴ οὕσης οὐδὲν κωλύει εἶναι ἐπιστητά· ὥστε οὐχ 15· ἄμα τῇ φύσει ταῦτα ὑπάρχουσι τῶν πρός τι ὅντα. τὸ δὲ πρότερον διττόν. τὸ μὲν χρόνῳ τὸ δὲ φύσει. καὶ πρότερον μὲν χρόνῳ ἐστὶν οὖ πρὸς τὸ νῦν πλείων ἡ ἀπόστασις, ὡς ἐπὶ τοῦ παρεληλυθότος· διὰ τοῦτο γάρ λέγομεν τὰ Μηδικὰ πρότερα τῶν Πελοποννησιακῶν. Ήτι αὐτῶν πλείων ἐστὶν ἀπὸ 20· τοῦ νῦν ἡ ἀπόστασις. ἐπὶ δὲ τοῦ μέλλοντος ἀνάπαλιν οὖ ἐλάττων ἀπὸ

2 ἐπ’ ἐνίων .. ἀληθές om. Arist. post οὐκ add. ἐστιν C 3 post ἡμίσου add.
ἐστι F post ὅντος add. καὶ a 4 ἀποδέδ.] παρέλαβε F: παραδίδωσι a
5 post εἶναι add. πῶς δέ εἰσιν ἄμα τῇ φύσει τὰ πρός τι; πατήρ μὲν γάρ καὶ υἱὸς ἄμα τῇ φύσει, κτίτωρ δὲ καὶ κτήμα πῶς: ὅτι τὰ πρὸς τι οὐ τῇ φύσει τῶν πραγμάτων σκοπεῖ. 11
τὴν σχέσιν, ἦν πρὸς τὸ ἔτερον ἔχει. δούλος πατήρ οὐ καθὸ ἄνθρωπος ἔχει τὸ ἄμα τῇ φύσει 6. 7 ἀνάγκη—ἀναιρεθέντος om. F
εἶναι, ἀλλὰ καθὸ δ σχέσιν ἔχει πρὸς τὸν υἱόν a 9. 8 ἐπὶ τῶν πλ. δὲ (καὶ et μὲν
7 οὐδέποτε F autē ἐτέρου add. τεθέντος F 9 ἐπὶ τῶν πλ. δὲ (καὶ et μὲν
οι. a 10 φησὶν] εἶπεν Ca 10 ἐστιν] εἶναι a 11 δοκούντων—πρός τι (12) in mrg. suppl. C 12 δοκεῖ ἀλ.
τινῶν] τῶν F 11 δοκούντων—πρός τι (12) in mrg. suppl. C 12 δοκεῖ ἀλ.
coll. C 13. 14 τὸ γάρ—εἶναι om. a 13 τῆς ἐπιστ. δόξ. ἀν πρότ. coll. F: πρότ.
ἄν δέξ. τῆς ἐπιστ. Arist. 17 μὲν om. a 18 ἐπιστητοῦ] τούτου a
19 οὐδὲν ἡττον F 19 ἐπιστητόν F 20 ὑπ. ταῦτα coll. a 20 διττόν ἐστι a
21 τὸ μὲν γάρ χρ. C 21 πρότ. μὲν οὖν τῷ χρ. (καὶ om.) F: καὶ τὸ μὲν χρ. (πρότ.
οι. a 23 πρότερον F 23. 24 ὅτι—ἀπόστασις om. F 24. p. 118,1 ἐπὶ—
pr. πρότερον om. a 24 τὸ ἀνάπ. F 24 ἐλαττον C

τοῦ νῦν ἡ ἀπόστασις, τοῦτο πρότερον· πρότερον γάρ τὸ αὐτὸν 91^v
τοῦ μεταύριου. τοιοῦτον μὲν οὖν τὸ τῷ γράμμῳ πρότερον. τῇ δὲ
φύσει πρότερον τὸ συναναιροῦν μὲν μὴ συναναιρούμενον δὲ καὶ τὸ συνεισ-
φερόμενον μὲν μὴ συνεισφέρον δέ, ὡς ἐπὶ ζῴου καὶ ἀνθρώπου ἔχει. τὸ 25
οὗν ἐπιστητὸν τῇς ἐπιστήμῃς πρότερον ἀν δόξειν εἶναι φύσει· ἐπιστητὸν
γάρ μὴ ὅντος ἐπιστήμη οὐκ ἔστιν, ἐπιστήμης δὲ μὴ οὐσῆς τὸ ἐπιστητὸν
δύναται εἶναι. ἀμέλει φασὶ Θαλῆν τὸν Μιλήσιον πρῶτον ἐπιστῆσαι τῇ
αἰτίᾳ τῇς σεληνιακῆς ἐκλείψεως κατανοήσαντα ὅτι ἐκ τοῦ ἥλιου ἡ σελήνη 30
δέχεται τὸ φῶς, διότι ἀεὶ τὸ πεφωτισμένον αὐτῆς μέρος πρὸς τὸν ἥλιον
νεύει, διότι αὐξομένη μὲν τῇ ἀποστάσει τοῦ ἥλιου τὸ μὲν πεφωτισμένον 92^r
μέρος ἔχει πρὸς δυσμάς, δυτικωτέρου ὅντος τότε τοῦ ἥλιου, τὸ δὲ κερα-
τοειδὲς αὐτῆς καὶ ἀφώτιστον νεύει πρὸς ἀνατολάς. ἐπὸν δὲ γένηται ἀντι-
πρόσωπος ὅλη τῷ ἥλιῳ, κατὰ διάμετρον αὐτοῦ ἀποστάσα, τότε πᾶσα 5
φωτίζεται ὅλη ὅλῳ τῷ ἥλιῳ προσβάλλουσα (ὅλην δὲ λέγω κατὰ τὸ πρὸς
ἡμᾶς αὐτῆς νενευκός μέρος), ἡγίκα δὲ ἄρεται μειοῦσθαι τῇ συνόδῳ τῇ
πρὸς τὸν ἥλιον, τότε πάλιν τὸ μὲν πεφωτισμένον αὐτῆς μέρος νεύει πρὸς
ἀνατολάς, τοῦ ἥλιου τότε ἀνατολικωτέρου ὅντος, τὸ δὲ ἀφώτιστον καὶ 10
κερατοειδὲς πρὸς δυσμάς. ἐντεῦθεν τοίνυν ἐπέστησε τῇ σεληνιακῇ ἐκλείψει,
ὅτι ἐπειδὴν ἐμπέσῃ εἰς τὸ καλούμενον σκίασμα τῆς γῆς, τοῦ ἥλιου κατὰ
20 κάθετον αὐτῇ ὅντος ἐν τῷ ὑπὸ γῆν ἡμισφαιρίῳ, πάσχειν συμβαίνει αὐτῇ
παντελῇ ἐκλειψίν, τῶν ἀκτίνων τῶν ἥλιακῶν μηδαμῶς αὐτῇ προσβάλλου- 15
σῶν. ἀμέλει εἰ μὴ ἐν πανσελήνῳ μόνη τοῦτο οὐ συμβαίνει. εἰ τοίνυν
πρῶτος ὁ Θαλῆς ἐπέστησε τῇ σεληνιακῇ ἐκλείψει, δῆλον ὅτι πρὸ αὐτοῦ
τὸ μὲν ἐπιστητὸν ἦν, λέγω δὴ ἡ σεληνιακὴ ἐκλειψίς, ἐπιστήμη δὲ ταύτης
25 οὐκ ἦν. δῆλον οὖν ὅτι προϋπάρχει καὶ χρόνῳ καὶ φύσει τὸ ἐπιστητὸν 20
τῇς ἐπιστήμης καὶ οὐχ ἀμα εἰσὶ ταῦτα τῶν πρός τι ὅντα. ὡσαύτως
αἰσθητοῦ μὲν μὴ ὅντος οὐδὲ αἰσθησίς ἔστι (τίνος γάρ ἔσται αἰσθησίς);,
αἰσθήσεως μέντοι μὴ οὐσῆς οὐδὲν κωλύει τὰ αἰσθητὰ εἶναι, οἷον πῦρ γῆν
καὶ τὰ τοιαῦτα.

30 p. 7b24 Ὡς γάρ ἐπὶ τὸ πολὺ προϋπαρχόντων τῶν πραγμάτων
τὰς ἐπιστήμας λαμβάνομεν.

Τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αὐτὸς ἐξηγήσατο εἰπὼν ἐπ' ὀλίγων γάρ η ἐπ'

1 τοῦτο πρότερον οι. C	πρότ. γάρ — πρότερον (2) in mrg. suppl. C	2 τοιοῦτον]
τοῦτο F τῇ] τὸ a δὲ οι. F	3 φύσει ἔστι F	5 εἶναι δόξ. coll. a
7 θαλῆς C πρῶτον scripsi: πρότερον libri (cf. v. 23)		7. 8 τὰ αἴτια F
8. 9 δέγ. ἡ σελ. coll. C	9. 10 ἀεὶ — διότι οι. a	10 αὐξομ. a: ἀρξαμ. C:
αὐξαμ. F	11 τότε οι. F	12 ἀνατολήν C
καὶ κατὰ a	16 τὸν οι. F	14 ὅλῳ οι. C προβάλλ. F
20 πάσχει η (η a) συμβ. Ca	μὲν οι. C	μέρος αὐτῆς F: οι. a
αὐτὴν (alt. l.) F	21 παντελῆς ἐκλειψίς C	22 μόνη
del. C: μόνον F οὐ] μόνη (?) sed del. C	alt. εἰ οι. C	23 ἐλλείψει F
24 αὐτῆς a	30 ante ὡς add. εἰπὼν lemmate Ἐπ' ὀλίγων —	
28 πῦρ] τὴν C	30. 32 τὸ (ante πολὺ) οι. F	31 post ἐπιστ. add. αὐτῶν F
γινομένην anteposito a		
32 τὸ ὡς — εἰπὼν οι. C	αὐτὸς] νῦν a	εἰπὼν οι. a γάρ οι. F

οὐδενὸς ἔδοι τις ἀν ἄμα τῷ ἐπιστητῷ τὴν ἐπιστήμην γινομένην. 92^τ
 ταῦτα δὲ εἰπε | διὰ τὰ ἀπό τινος τέχνης προσγένεντα ταῦτα γάρ οὐ προσῆπ. 92^υ
 ἀρχει, ἀλλ' ἄμα τῷ ἐκ τῆς τέχνης προσχθῆναι τὸ εἶναι ἔχει· τὰ μὲν
 γάρ φυσικὰ προσπάρχει τῇς ἐπιστήμης, εἰδὲ τεχνητὰ ἄμα τῇ αὐτῶν
 5 ἐπιστήμη τὸ εἶναι ἔχει· οἶνος ἐπενόησέ τις στιβάδα πρὸς τὸ καθεύδειν· 5
 ἐνταῦθα ἄμα τῷ ἐπιστητῷ καὶ η ἐπιστήμη τὸ εἶναι ἔχει. ἔδοις δὲ ἂν
 τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τῶν κατὰ μηχανικὴν εὑρημάτων. οἷον πῶς ἂν τις βάρη,¹⁵
 κινήσειν ἦ μετεωρίσειν ὑπὸρ γῆ τι τοιοῦτον· οὗτον γάρ οὐτα καὶ τὰ
 τοιαῦτα ἄμα τῇ περὶ αὐτῶν ἐπιστήμη εὑρηται οὐκ ὅντα πρὸ τῆς περὶ²⁰
 10 τοῦτον ἐπιστήμης. τάχα δὲ καὶ ἀντιπεπονθότως τοῖς φυσικοῖς ἔχουσι τὰ
 τεχνητά· ἐπὶ μὲν γάρ τῶν φυσικῶν, ὡς εἴρηται, αὐτὰ τὰ ἐπιστητὰ προσπ-
 ἀρχει τῇς περὶ αὐτῶν ἐπιστήμης, ἐπὶ δὲ τῶν ἐκ τῆς τέχνης συνεστώτων²⁵
 δεῖ πρότερον τὴν περὶ αὐτῶν ὑπάρχειν ἐπιστήμην, εἴτα τὸ ἐπιστητὸν γενέ-
 σιται· πρῶτον γάρ δηλούντει η περὶ τῆς θύρας ἐπένοια γένονται καὶ ὑπῶς ἂν
 15 αὐτὴ συσταίται, εἴτα λοιπὸν γέγονε τῇς ἐπινοίας τὸ ἀποτέλεσμα· εἰ μή τις
 ἐκεῖνο εἴποι δτι η ἐπιστήμη η περὶ τοῦ πλοίου πρὶν τὸ πλοῖον γενέσθαι³⁰
 εὶ καὶ προσπῆρξεν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ πρῶτου ἐπινενοηκότως, ἀλλ' οὖν οὕπο
 τὸ εἶναι κυρίως ἐπιστήμη εἰγεν, οὐδέλου τέως ὅντος εἰ τῇ ἐπινοίᾳ καὶ τὸ
 πρᾶγμα συναπολουθήσει η μή· τότε γάρ μέχρι μόνον φαντασίας προηλθε³⁵
 20 τὸ τοιοῦτον, εἰς ἔργον δὲ ἐκβῆναι οὐ δύναται. ὥσπερ οὐ μὴν οὐ | περὶ 93^τ
 Δαιδάλου ἔχει, δτι πτερῶσαι ἐπινενόηκεν ἔστων καὶ τὸν οὔτον "Ιχαρον.
 ὥστε δταν ἄμα τῇ περὶ τινος ἐπιστητοῦ ἐπιστήμη καὶ αὐτὸ εἰς ἔργον ἐκβῆ
 τὸ ἐπιστητόν, τότε τῷ οὗτι καὶ η ἐπιστήμη κυρίως ἐστὶν ἐπιστήμη τὸ⁴⁰
 ἀμφίβολον οὐκ ἔχουσα. ὥστε ἐπὶ τῶν τεχνητῶν ἄμα συγνοίτασίται ἀλλή^τ
 25 λοις τὸ ἐπιστητόν τε καὶ τὴν ἐπιστήμην συμβαίνει.

- 1 ἀν om. Ca τὴν ἐπιστ. ante ἄμα coll. C 2 ταῦτα δὲ εἰπε] Ἐπ' ὀλίγων η ἐπ' οὐδενὸς
 εἰπε τὴν ἐπιστήμην γινομένην C προσαγ. F . 2.3 προσπῆρχεν Ca 3 τὰ μὲν—
 ἔχει (5) post ἔχει (6) coll. C 4 τεχνητὰ] ἐκ τέχνης α 5 ὅ ἔχει τὸ εἶναι coll. F
 7 τοῦτο — εὑρημάτων] τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἀναπλασμάτων. ἄμα γάρ τῷ ἀναπλάσαι χίμαιραν
 ὑπέστη ἄμα ἐπιστήμη χιμαίρας καὶ τὸ φάντασμα αὐτῆς. καὶ ὡς οἱ ζωγράφος εὐρών πρῶτος
 ἄμα τῇ ζωγραφίᾳ εἰσῆγαγε τὰς εἰκόνας. καὶ οἱ πρῶτοι γράμματα διδέξας ἄμα τῇ ἐπιστήμῃ
 10 οὐκ οὖν ὅντα — ἐπιστήμης om. a 10 ἀντιπεπονθότα a 11 εἴ-
 3. μετεωρίσειν Laur. 72,1: μετεωρίσει C: μετωρίσοι (sic) F: μετεωρήσοι
 12 τῆς om. Ca 13 προτέραν F: προτέραν τῆς θύρας a
 14 δηλονότι om. F 17 ἐν om. F 19 η
 15 αὐτη a 16 η (prius) om. F 18 κυρ. τὸ εἶναι coll. C 20 ἀδηλα F καὶ om. C
 ἐπινενοηκότως F 21 ἐπινενόηται F 22 τινος ἐπιστήμη ἐπιστη (sic) C
 μή· τότε] μήποτε a 23 η ἐπιστ. κυρ. ἐστὶν ἐπιστ.] η ἐπιστ. κυρ. λέγεται C: ἐπιστ. κυρ. ἐστὶν F 24 τε-
 γῶν F συγν. φ. ἀλλ. ἄμα τῷ ἐπιστητῷ F

p. 7b27 Ἐτι τὸ μὲν ἐπιστητὸν ἀναιρεθὲν συναναιρεῖ τὴν ἐπι- 93r
στήμην.

Ἐκθέμενος τὸ τῷ χρόνῳ πρότερον ἐπὶ τοῦ ἐπιστητοῦ (ώς γὰρ ἐπὶ τὸ πολύ, φησί, προϋπαρχόντων τῶν πραγμάτων τὰς ἐπιστήμας λαμβάνομεν) 5 νῦν πάλιν ἐπὶ τοῦ ἐπιστητοῦ τὸ τῇ φύσει ἐκτίθεται πρότερον διὰ τοῦ συναναιρεῖν μὲν τὴν ἐπιστήμην μὴ συναναιρεῖσθαι δὲ οὐπ' αὐτῆς.

p. 7b31 Οἶον καὶ ὁ τοῦ κύκλου τετραγωνισμὸς εἴ γε ἔστιν ἐπι-
στητόν, ἐπιστήμη μὲν αὐτοῦ οὐκ ἔστι πω, τὸ δὲ ἐπιστητὸν ἔστιν.

Οἱ γεωμέτραι τετράγωνον εἶναι χωρίον λέγουσιν οὐ τὸ ἀπλῶς τέσσαρας 10 πλευρὰς καὶ τέσσαρας γωνίας ἔχον, ἀλλὰ τὸ ἵσας ἔχον τὰς τέσσαρας 20 πλευρὰς καὶ δρυμὰς τὰς γωνίας. οὗτω δὲ καὶ τὴν δρυμὴν γωνίαν γίνεσθαι φασιν· δταν εὐθεῖα ἐπ' εὐθεῖαν σταθεῖσα τὰς ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη γωνίας ἵσας ἀλλήλαις ποιῆι, δρυμὴ ἑκατέρα τῶν γωνιῶν ἔστι, καὶ ἡ ἐφεστηκυῖα εὐθεῖα κάθετος λέγεται ἐφ' ἣν ἐφεστηκεν. δρυμὴ μὲν οὖν γωνία αὐτῆς. 25 δὲς εἶα δὲ γωνία ἔστιν ἡ ἐλάττων τῆς δρυμῆς, ἀμβλεῖα δὲ ἡ μείζων τῆς δρυμῆς· τῆς γὰρ ἐφεστηκυῖας εὐθείας ἐγκεκλιμένης ἡ μὲν τῶν γωνιῶν μείζων γίνεται ἡ δὲ ἐλάττων· τὴν μὲν οὖν ἐλάττονα, ως εἴρηται, δέειαν κακοῦσιν. ἐπειδὴ κατὰ ταύτην γίνονται καὶ οἱ δέεις τῶν ὅγκων πρὸς τὸ 30 κόπτειν ὄντες ἐπιτήδειοι, οἷον τὸ μαχαίριον, τὴν δὲ μείζονα ἀμβλεῖαν· 93v δέεια δὲς γωνίας οἱ ἀμβλεῖς τῶν ὅγκων γίνονται, οἷον τὸ ὄπερον πρὸς τὸ ὄπιτεν ἐπιτήδειον. τῶν δὲ σχημάτων τὰ μέν φασιν εἶναι εὐθύγραμμα τὰ δὲ περιφερόγραμμα, καὶ τῶν εὐθυγράμμων τὰ μὲν τρίγωνα ἡ τετράγωνα 5 ἡ ἑξάγωνα ἡ δισας ἀλλας ἐπιγοεῖν δυνατὸν γωνίας, περιφερόγραμμα δέ φασι τοὺς κύκλους. οἱ γεωμέτραι οὖν ζητοῦσι τῷ διοικέντι εὐθυγράμμῳ, 25 πενταγώνῳ εἰ τύχοι ὄντι, πῶς δυνατὸν ἵσον τετράγωνον συστήσασθαι· καὶ γοῦν μεθόδῳ τοῦτο ἐδίδαξαν. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῶν εὐθυγράμμων 10 ἐζήτησαν, ζητοῦσι καὶ ἐπὶ τοῦ κύκλου πῶς δυνατὸν τῷ διοικέντι κύκλῳ

3 τὸ om. a τῶ om. F 4 τὸ om. CF φασι a καὶ τὰς C
ἐπιστήμας αὐτῶν F 5 τοῦ ἐπιστ.] τούτου a πρότερον om. F alt.
τοῦ] τὸ C: τοῦτο a 6 μὲν om. C 7 οἶον φησι a καὶ a Ammon.:
om. CF 7. 8 εἰ — ἐπιστητὸν ἔστιν om. a 8 ἐπιστήμην F οὐκ ἔτι
πω C πω] οὐδέπω Arist. τὸ] αὐτὸς Arist. 9 εἶναι om. Ca 10 γων. ἔχον
τεσ. coll. C ἵσας ἔχον καὶ C 11 καὶ (alt.) om. F 12 ἐπ' εὐθεῖα C
σταθ.] προιοῦσα C¹ καὶ om. C 13 τῶν ἵσων γωνιῶν F 14 εὐθεῖα om. Ca
(cf. Eucl. I p. 4 Heib.) 14 ἐφ' ἡ a 15 γωνία om. F 17 εἴρηται] εἰπον Ca
18 οἱ δέεις] δέειται a 19 κόπτειν] κεντεῖν a 21 ὄντες ἐπιτήδειοι a τὰ μὲν
τὸ μὲν F 22 τὰ μέν εἰσι C ἡ τετρ.] τὰ δὲ τετρ. C 23 ἀν om. Ca
δυν. ἀλλας ἐπιν. coll. C 24 οὖν γεωμ. coll. Ca 25 πενταγ.] τετραγ. C
συνίστασθαι F 26 γοῦν] γάρ C καὶ ὥσπερ (οὖν om.) F 27 οὕτως
καὶ ἐπὶ τ. κ. ζ. C

ἴσον τετράγωνον εύρειν. τοῦτο δὲ πολλοὶ καὶ θεῖοι ἄνδρες ζητήσαντες 93^v οὐχ εὔρον. μόνος δὲ Ἀρχιμήδης τὸ σύνεγγυς παντὶ εὑρε, τὸ μέντοι ἀκριβὲς οὐχ εὔρε. φησὶ τοίνυν ὁ Ἀριστοτέλης 'εἰπερ ἔστιν ἐπιστητὸν ὁ 15 τοῦ κύκλου τετραγωνισμός, τῆς ἐπιστήμης αὐτοῦ μήπω μέγρι τοῦ νῦν 5 οὕσης, δῆλον ὅτι πρότερον τὸ ἐπιστητὸν τῆς ἐπιστήμης ἔστιν' τοῦτο δὲ τὸ ὑπόδειγμα οὐ μᾶλλον τοῦ φύσει πρότερα εἶναι τὰ ἐπιστητὰ τῆς ἐπιστήμης 20 κατασκευαστικόν ἔστιν, ἀλλ' ἡ τοῦ χρόνῳ ἐπιστητοῦ γάρ ὅντος τοῦ 25 τετραγωνισμοῦ τοῦ κύκλου οὕπω ἡ περὶ αὐτοῦ ἐπιστήμη εὑρηται. τὸ δὲ ἐπιφερόμενον τοῦ ὅτι καὶ φύσει πρότερον τὸ ἐπιστητὸν τῆς ἐπιστήμης 10 δεικτικόν ἔστιν.

p. 7b33 "Ετι ζώου μὲν ἀναιρεθέντος οὐκ ἔσται ἐπιστήμη, τῶν
δὲ ἐπιστητῶν πολλὰ ἐνδέχεται εἶναι. | 25

Πρότερον ἐπὶ ἑνὸς ὑποδείγματος τῶν πρός τι, λέγω δὴ τοῦ ἐπι- 94^r
στητοῦ, σκάζον δεῖξας τὸ παρακολούθημα, νῦν καθολικῶς ἐπὶ πάντων 15
15 δείκνυσι. Ζώου γάρ ἀναιρεθέντος, φησίν, ἀναιροῦνται καὶ αἱ ἐπιστῆμαι (ἐν
ψυχῇ γάρ εἰσιν αἱ ἐπιστῆμαι), τὰ μέντοι ἐπιστητὰ οὐδὲν ἥπτον ἔστι καθ'
αὐτά. Ὡστε πρῶτον τῇ φύσει τὸ ἐπιστητὸν τῆς ἐπιστήμης.

p. 7b35 'Ομοίως δὲ τούτοις καὶ τὰ ἐπὶ τῆς αἰσθήσεως <έχει· τὸ
γάρ αἰσθητὸν πρότερον τῆς αἰσθήσεως> δοκεῖ εἶναι.

20 Γυμνάσας τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ ἐπιστητοῦ, νῦν ἐπὶ¹
τῆς αἰσθήσεως καὶ τοῦ αἰσθητοῦ γυμνάζει καὶ δείκνυσι τοῖς αὐτοῖς λόγοις
ὅτι πρότερον τὸ αἰσθητὸν τῆς αἰσθήσεως τὸ μὲν γάρ αἰσθητὸν συναναιρεῖ
τὴν αἰσθησιν, ἡ δὲ αἰσθησις τὸ αἰσθητὸν οὐ συναναιρεῖ· εἰ γάρ ἡ αἰσθησις
ἐν ζῷῳ, τὸ δὲ ζῷον ἔμψυχον σῶμα, πᾶν δὲ σῶμα αἰσθητόν, ἀνάγκη 25
25 αἰσθητοῦ ἀναιρουμένου συναναιρεῖσθαι καὶ τὸ σῶμα, σώματος δὲ ἀναιρε-
θέντος μηδὲ ἔμψυχον εἶναι, ἔμψυχον δὲ μὴ ὅντος μηδὲ ζῷον εἶναι, ζώου
δὲ ἀναιρεθέντος μηδὲ αἰσθησιν εἶναι· ἐν γάρ τοῖς ζῷοις ἡ αἰσθησις τὸ
εἶναι ἔχει. αἰσθητοῦ μὲν οὖν ἀναιρεθέντος οὐδὲ αἰσθησις ἔσται, ὡς ἐδεί- 30
ξαμεν, διότι πᾶσα αἰσθησις ἐν σώματι ἔχει τὸ εἶναι καὶ περὶ μόνον αὐτὸ 94^v
30 θεωρεῖται· τὰ γάρ ἀσώματα ἐκπέφευγε πᾶσαν αἰσθησιν μήτε αὐτὰ αἰσθῆσει

1 καὶ θεῖοι ἄνδρες οι. a 2 ἀρχιμήδης C παντὶ Ammon.: πάνυ C: ἀπαν F:
οι. a ἀνεῦρε a 3 ὅτι εἰπερ a 4 alt. τοῦ οι. Fa 6 τοῦ τῇ φύσει C
7 ἀλλ' ἡ] ἀλλὰ F: ἀλλὰ καὶ a 9 τοῦ ὅτι] τοῦ C: τοῦτο a 10 ἔστι δεικτι-
κόν C: δεικτικόν ἔστιν Fa . 11 τοῦ ζώου Ca 12 εἶναι F 13 πρότ. μὲν F
14 σκάζον] εἰκάζοντος F¹: μὲν τῆς ἐπιστήμης σκάζειν F² 16 ἔστι] εἰσι
Ca 17. 18 τῇ φύσει—τούτοις οι. a 18. 19 ἔχει—αἰσθήσεως inserui: οι. libri
19 εἶναι] ἔχειν C 20 γυμν. οὖν a 21 γυμν.] διδάσκει F 23 εἰ γάρ
ἡ αἰσθ.] αἱ γάρ αἰσθησις Ca 24 pr. δὲ οι. F 25 τὸ σῶμα (alt. I.) F 27 γάρ]
γοῦν a ἡ οι. F 28 μὲν οι. a οὖν οι. F 29 τὸ σῶμ. F
30 ἀσώμ.] σῶμ. F

ὑποπίπτοντα μήτε δεκτικά ὅντα αἰσθήσεως. οὐ μήν γε καὶ ἀντιστρέφει· 94^v
οὐ γάρ ἀναιρεῖται αἰσθήσεως ἀνήρηται καὶ τὸ αἰσθητόν· τί δή ποτε; 5
ἐπειδὴ πᾶν ζῷον ἔμψυχον, πᾶν δὲ ἔμψυχον σῶμα, οὐ πᾶν δὲ σῶμα ζῆται
καὶ ἔψυχον ζῷον. πᾶν δὲ σῶμα αἰσθητόν. ὥστε καὶ ζῷον ἀναιρεῖται
5 οὐδὲν κωλύει πλείονα ἄλλα εἶναι, οἷον πῦρ γῆν ὕδωρ ἀέρα γλυκὺ πικρὸν 10
καὶ τὰ τοιαύτα. ἐκ τούτων ἄρα κατεσκεύασται δτι φύσει πρότερα τὰ
αἰσθητὰ τῶν αἰσθήσεων, δτι συναναγροῦσι μὲν ἑαυτοῖς τὰς αἰσθήσεις οὐ
συναναγροῦνται δὲ ἐκεῖνα, καὶ συνάγονται μὲν ταῖς αἰσθήσεσιν οὐ συνεισ-
άγουσι δὲ αὐτάς.

10 p. 8a6 "Ετι δή μὲν αἰσθησις ἀμα τῷ αἰσθητικῷ γίνεται· ἀμα 15
γάρ ζῷον γίνεται καὶ αἰσθησις. τὸ δέ γε αἰσθητόν ἐστι καὶ
πρὸ τοῦ αἰσθησιν εἶναι· πῦρ γάρ καὶ ὕδωρ καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐξ
ῶν τὸ ζῷον συνίσταται, ἐστι καὶ πρὸ τοῦ ζῷον δλως εἶναι ἡ
αἰσθησιν.

15 'Ἐντεῦθεν πάλιν ἐκ τοῦ μᾶλλον ἡ ἐπιχείρησις καὶ ἐκ τοῦ προσεχέστερον
πρὸς τὸ αἰσθητὸν ἀποδιδομένου, λέγω δὴ τοῦ αἰσθητικοῦ· τὸ γάρ αἰσθητικὸν
αἰσθητοῦ αἰσθητικόν, αἰσθητικὸν δέ ἐστι τὸ μετέχον αἰσθήσεως. τί οὖν
λέγω, φησίν, δτι τῆς αἰσθήσεως προϋπάρχει τὰ αἰσθητά, ὅπότε τὸ αἰσθη- 20
τικόν, λέγω δὴ τὸ ζῷον, φῶ συγγίνεσθαι πέφυκεν ἡ αἰσθησις, ἐκ τῶν
αἰσθητῶν ἔχει τὸ εἶναι, πυρὸς λέγω καὶ ὕδατος καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων;
τὸ δὲ ἐκ τυνος γινόμενον, καὶ μᾶλιστα ὡς ἐξ ὅλης, ὕστερόν ἐστιν ἐκείνου
ἔξ οὗ γέγονε καὶ τῇ φύσει καὶ τῷ γρόνῳ. ὥστε πρότερον τὸ αἰσθητὸν 25
τῆς αἰσθήσεως, φησίν, εἶναι δόξειε. καὶ μέχρι μὲν τοσούτου προέρχεται
αὐτῷ ἡ ἀπορία. οὐκ ἐπήγαγε δὲ τῶν εἰρημένων ἐνστάσεων τὴν λύσιν.
25 λεκτέον οὖν πρὸς ταῦτα δτι τὸ πρός τι διχῶς νοεῖται, ἡ ὡς πράγματα
αὐτὰ καθ' αὐτὰ ἀπολελυμένα ἡ ὡς σχέσει τινὶ συνδεδεμένα πρὸς ἄλληλα, 30
οἷον δὲ πατήρ καὶ δὲ υἱός· ἐν τούτοις γάρ ἐάν | μὲν νοήσωμεν τὸν πατέρα 95^r
ώς Σωφρονίσκον τὸν δὲ υἱὸν ως Σωκράτην, πρότερος ἐσται δὲ Σωφρονίσκος
τοῦ Σωκράτους (πρότερος γάρ Σωφρονίσκος ως πράγματα νοούντων ἡμῶν
30 τούτους), ἐάν δὲ ως πατέρα καὶ υἱόν, ἀμα ἐσται τῇ σχέσει δεσμούμενα. 5
οὗτως οὖν καὶ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὸ ἐπιστητὸν ἐάν μὲν ως πράγματα

2 ἀνήρηται] ἀναιρεῖται α 3 ante ζῶον add. μὲν α 4 ζῶου μὲν (καὶ ομ.) ἀναι-
θέντος (sic) F 5 γῆ (sic) πῦρ ὕδωρ (ἀέρα ομ.) C: πῦρ ὕδωρ γῆν (ἀέρα ομ.) a
6 κατασκεύασται F 8 συναναγροῦντα F 10 ante ἐτι add. εἰπὼν δὲ a
ἄμα — πάλιν (15) ομ. a 11 τῷ ζῷῳ Arist. 12 τοῦ ζῷον ἡ αἰσθησιν εἶναι
Arist. 13 post ὃν add. καὶ Arist. καὶ ομ. F
ζῶου (alt. l.) C 15 πάλιν] μᾶλλον F ποιεῖται τὴν ἐπιχείρησιν a 16. 17 τὸ γάρ
αἰσθητὸν αἰσθητικοῦ αἰσθητού F 17 αἰσθητοῦ] αἰσθητικοῦ a 18 τὸ αἰσθητόν F
19 ἡ ομ. F 20 καὶ (prius) ομ. F 23 δόξει C τούτου Ca
24 οὐκ ἐπήγ. δὲ οὐκέτι C 25 καὶ λεκτέον (οὖν ομ.) a 26 ἐν σχ. τινὶ συνδεύ-
μενα Ca 28 ο ομ. C 29. 30 πρότερος — τούτους in mrg. suppl. (post
σωφρον. adū. ως ἀργὴ ὡν) F² 30 ἀμα Ammon.: ἀμεσα Cf'a 31 μὲν αὐτὰ F

νοήσης, προϋπάρχει τὸ ἐπιστητὸν τῆς ἐπιστήμης, ἐὰν δὲ ὡς σχέσιν, ἀμα 95^r ταῦτα ὑφέστηκεν· οὐδὲ γάρ ἂν εἴη ἐπιστητὸν τι ἐπιστήμης περὶ αὐτὴν μὴ οὖσης· οἶνον τὰ ἀστρα ἐπιστητὰ ὄντα ὡς μὲν πράγματα νοούμενα πρότερα 10 ἔσται τῆς περὶ αὐτὰ ἐπιστήμης, ἐὰν δὲ ὡς πρός τι αὐτὰ νοήσιμεν. φημὶ 5 δὴ ὡς ἐπιστητά, ἀμα ἔσται ταῦτα τῇ περὶ αὐτῶν ἐπιστήμῃ· οὐδὲ γάρ ἂν εἴην ἐπιστητὰ ἐπιστήμης αὐτῶν μὴ οὖσης, ἐξ τῆς καὶ παρωνύμως ἀπέρντου· τίνι γάρ ἂν εἴην ἐπιστητά; τὸ γάρ ἐπιστητὸν ἐπιστήμη ἔστιν ἐπιστητόν· 15 τῆς οὖν ἐπιστήμης μὴ οὖσης, πῶς ἔκεινα ἐκ τῆς μὴ οὖσης τὴν παρωνυμίαν ἔξουσιν; ἀλλ’ ὡς μὲν πράγματα εἰσίν, ὡς δὲ ἐπιστητὰ οὐκέτι. τὰ 10 αὐτὰ καὶ περὶ τῆς αἰσθήσεως καὶ τοῦ αἰσθητοῦ ἔροῦμεν.

Καὶ ἄλλως δὲ τῶν πραγμάτων τῶν μὲν ὄντων δυνάμει τῶν δὲ ἐνεργείᾳ (δυνάμει μὲν τῶν πεφυκότων τι εἴναι μήπω δὲ ὄντων, ἐνεργείᾳ δὲ 20 τῶν τὴν φυσικὴν δύναμιν ἐνεργῆ δειξάντων, οἶνον ἐνεργείᾳ μὲν ὡς ὁ γραμματικὸς ὁ τέλειος, φῶς μηδὲν εἰς τέχνην τὴν γραμματικὴν ἐπιλείπει, δυνάμει 15 δὲ ὡς τὸ παιδίον, ὅπερ ἔχει δύναμιν τοῦ γενέσθαι γραμματικόν), ἐπὶ 25 τῶν πρός τι πάντων ὡς ἂν ἔχῃ τὸ ἔτερον, οὗτος ἔξει καὶ τὸ λοιπόν· ἐὰν μὲν γάρ τὸ ἔτερον ἐνεργείᾳ ἦ, καὶ τὸ λοιπὸν ἐνεργείᾳ ἔσται, ἐὰν δὲ δυνάμει, καὶ τὸ λοιπὸν δυνάμει. δταν οὖν τὸ ἐπιστητὸν ἢ τὸ αἰσθητὸν ἐνεργείᾳ ἦ, καὶ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ αἰσθήσις ἐνεργείᾳ ἔσται, ἐὰν δὲ τὰ 30 πρότερα δυνάμει, δυνάμει καὶ τὰ δεύτερα. εἰς οὖν τις | τὴν ἔκλειψιν τὴν 95^v σεληνιακὴν πρὸ τοῦ Θαλοῦ ὡς ἐπιστητὸν προεπινοήσειε, δυνάμει ἔσται ἐπιστητὸν καὶ οὐκ ἐνεργείᾳ, καὶ ἡ ἐπιστήμη δὲ ταύτης πάντως καὶ αὐτὴ δυνάμει προεπινοήσεται· εἰ γάρ μὴ ἦν πρὸ τοῦ Θαλοῦ ἡ ἐπιστήμη τῆς σεληνιακῆς ἔκλειψεως δυνάμει, οὐδέ τὸν ἐκβεβήκει εἰς ἐνέργειαν ἐπὶ αὐτοῦ· 5 25 δὲ γάρ πρότερον οὐκ εἶχε δύναμιν τοῦ γενέσθαι, τοῦτο ἀδύνατον εἰς ὅστερον γενέσθαι· ὥσπερ γάρ ὁ ἵππος οὐκ ἔχων δύναμιν τοῦ γενέσθαι γραμματικὸς οὐδέποτε ἐνεργείᾳ γενήσεται γραμματικός, οὗτος εἰ μὴ πρὸ τοῦ Θαλοῦ 30 δυνάμει ὑπῆρχεν ἡ ἐπιστήμη τῆς σεληνιακῆς ἔκλειψεως. οὐδέ τὸν ὑπὸ αὐτοῦ εἰς ἐνέργειαν προήχθη. ἐνεργείᾳ δὲ ἐπ’ αὐτοῦ γενομένης τῆς ἐπιστήμης 35 καὶ τὸ ἐπιστητόν, ἡ σεληνιακὴ ἔκλειψις, ἐνεργείᾳ γεγένηται. τὰ αὐτὰ πάλιν καὶ ἐπὶ τῆς αἰσθήσεως καὶ τοῦ αἰσθητοῦ ἔροῦμεν. καὶ νῦν δὲ τὸν τοῦ 40 κύκλου τετραγωνισμὸν εἰ μὲν οἶνον τέ ἔστιν εὑρεθῆναι, νῦν δῆλον ἔτι δυνάμει ἐπιστητός ἔστι καὶ ἡ ἐπιστήμη αὐτοῦ δυνάμει ἔσται. εἰ δὲ μὴ

1 σχέσιν ἔχοντα F 3 νοοῦντα F 4 ὡς om. F alt. αὐτὰ] ὄντα a
 5 αὐτὰ C 6 εἴη a 7 ἔστιν] ἔσται C 9 οὐκέτι] οὐκ ἔστιν F 12 τι om. F
 post δὲ add. καὶ a 13 ἐνεργῆ] ἐνεργεῖν F: ἐνεργείᾳ a δεικνύντων C
 οἶνον om. Cf 13. 14 ὁ τελ. γραμ. C: γραμ. ὁ τέλ. (ὁ om.) a 14 φ]
 δὲ a λείπει (sic) τὴν γρ. Ca 15 τὸ om. C ante ἐπὶ add. καὶ Ca
 17 τῇ ἐνεργ. (ργ. I.) F ἔσται] ἔστιν F 20. 30 ἔλλειψ. F 21 ἔστιν C 22 αὐτὴ]
 αὐτη a 23 προεπινοήσεται Paris. 2051: προσεπενοήθη C: προσεπινοήσεται Fa
 post θαλοῦ iter. ως ἐπιστητὸν—θαλοῦ C 24 οὐδὲ] οὐκ Cfⁱ ἐκβέβηκεν F
 ἐπὶ αὐτοῦ] ἐπὶ τὸ αὐτὸ F: om. C 26 τοῦ γενέσθαι Laur. 72, 1: γενέσθαι C: εἰναι F:
 τοῦ εἰναι a 27 τοῦ om. Ca 28 ἔλλειψ. F ἐπ' Ca αὐτοῦ τοῦ θαλοῦ a
 30 πάλιν om. a 32 μὲν οὖν F ὅτι om. a

ἐνδέγεται αὐτὸν εύρεθηναι πώποτε ὑπὸ ἀνθρώπων, οὐδὲ δυνάμει ἔσται 95^v
ἐπιστητόν, ἀλλ’ ὡς πρᾶγμα μὲν ἔστιν, ἐπιστητὸν δὲ οὐδὲ δυνάμει ἔστιν,
ῶσπερ οὐδὲ δυνάμει ἔστιν ἐπιστητὸς ἀνθρώποις ὁ τῆς ψάμμου ἀριθμός. 20
διὰ τούτου δὲ τοῦ λόγου κάκενο τὸ ἀπορον ἐπιλυόμεθα τὸ ἐπιφερόμενον
ἢ ἥμιν παρὰ τῶν νομικῶν· φασὶ γάρ ἐκεῖνοι εἶναι δοῦλον ἀδέσποτον· οἷον
ἀποθνήσκων τις, φασίν, εἴπει κατὰ διαθήκας δτι ὁ δεῖνα ἐὰν τόδε ποιήσῃ,
λαμβανέτω τόνδε τὸν ἐμὸν δοῦλον οἰκέτην· ἵδην οὖν, φασίν, ἐνταῦθα 25
ἐν δσῳ οὐχ ἔξαγει τὸ προσταχθὲν ὁ κληρονομήσας, ἔστιν ὁ δοῦλος ἀδέ-
σποτος. φαμὲν οὖν δτι κάνταῦθα τὸ δυνάμει καὶ τὸ ἐνεργείᾳ ἐπιλύεται
10 τὴν ἀπορίαν· οὔτε γάρ ἐκεῖνος δεσπότης ἔστιν ἐνεργείᾳ οὔτε οὗτος δοῦλος,
ἀλλ’ ἐκάτερος δυνάμει. ἐπειδὴν δὲ τὸ προσταχθὲν ὁ κληρονόμος ποιήσῃ 30
καὶ γένηται ἐνεργείᾳ δεσπότης, τότε καὶ ὁ καταλειφθεὶς οἰκέτης ἐνερ- 96^r
γείᾳ δοῦλος γενήσεται. ὕστε ὑγιῆς ὁ λόγος ἐπὶ πάντων ὁ λέγων τὰ πρός
τι ἄμα τῇ φύσει εἶναι.

15 p. 8^a13 "Ἐγει δὲ ἀπορίαν πότερον οὐδεμία οὐσία τῶν πρός τι
λέγεται.

5

Πληρώσας τὸν τῶν παλαιῶν περὶ τῶν πρός τι δρισμὸν καὶ συναγω- 20
νισάμενος αὐτῷ ὡς ἐνῆν μάλιστα, εἴτα καὶ τὰ παρακολουθήματα τῶν πρός
τι εἰρηκὼς καὶ μέλλων τὸν ἴδιον δρισμὸν ἀποδοῦναι, πρότερον τὸ παρα-
25 κολουθοῦν ἀτοπὸν τῷ ἀποδεδομένῳ δρισμῷ ἐντεῦθεν ἄρχεται διελέγγειν.
ἔστι δὲ τὸ ἀτοπὸν τὸ τὰ μέρη τῶν δευτέρων οὐσιῶν κατὰ τὸν ἀποδούμέντα 25
δρισμὸν πρός τι εὑρίσκεσθαι, τοῦτ’ ἔστι τὴν οὐσίαν συμβεβηκός· τῶν γάρ
δέκα κατηγοριῶν, ὡς πολλάκις εἴρηται, μία μὲν ἔστιν οὐσία, αἱ δὲ ἐννέα
τοῦ συμβεβηκότος, ὃν μία ἡ τῶν πρός τι. εἰ οὖν τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν
30 πρός τι, δῆλον δτι καὶ συμβεβηκότα ἀν εἴη· εἰ δὲ τὰ μέρη συμβεβηκότα,
καὶ τὸ | δῆλον ἔξ ἀνάγκης (ἐκ γὰρ τῶν μερῶν τὸ δῆλον συνέστηκεν)· 96^v
οὐκοῦν καὶ ἡ οὐσία συμβεβηκός ἔσται, οὐ τί ἀτοπώτερον; διαίρεσις δὲ
τῆς οὐσίας ἥμιν ἐνταῦθα παραδίδοται τοιαύτη· ἡ οὐσία ἡ καθόλου ἔστιν
ἡ μερικὴ ἡ δῆλον ἡ μέρος. τεσσάρων οὖν ὅντων τυγμάτων ἔξ πάλιν γί- 5
35 νονται συζυγίαι, καὶ αἱ μὲν δύο, ὡς πολλάκις εἴρηται, ἀσύστατοι αἱ τὰ
ἐναντία συνάγονται (οὐ γὰρ δύναται τὸ αὐτὸν κατὰ τὸ αὐτὸν καὶ καθόλου

1 ποτὲ F	οὐδὲ] οὐ F	2 alt. ἔστιν] ἔσται F	3 τῆς ἄλλης ψ. C
4 τούτου] δὲ διὰ (sic) C	5 οἷον] ὃν F	6 φησίν F	7 δοῦλον καὶ οἰκ. α φησιν F: post ἔξαγει (8) coll. φασὶ del. C
9 ἐνταῦθα F	10 δεσπ. γὰρ ἐκ. coll. C	8 δ δοῦλός ἔστιν coll. F	
11 έκάτερα F	12 έκατερα F	13 έκατερα F	12 γενήσηται α
τότε οικ. C	12. 13 ἐνεργ. καὶ ὁ δοῦλος (καταλ. οἰκ. οικ.) C	14 οὐδεὶς οικ. C	12 alt. καὶ οικ. F
20 ante ἀτοπὸν add. αὐτῷ CF	τῶ ἀποδ. δρισμῷ οικ. C	15 λέγεται] ἔστιν F	19 παραδοῦναι Ca
22 εὑρίσκεται F	23 πολλάκις οικ. α εἴρηται] p. 49,10	16 λέγεται] ἔστιν F	21 pr. τὸ οικ. C
Ca	24 εἴρηται] p. 28,20; spectat etiam comm. in Isag.	25 εἰεν	22 εὑρίσκεται F
27 καὶ οικ. Ca	28 ἐνταῦθα post παραδ. coll. F: ante τῆς οὐσ. α	26 εἰεν	23 πολλάκις οικ. F
παραδέδ. F	29. 30 γάν. πάλιν coll. F	27 καὶ οικ. F	24 εἴρηται] p. 49,10
τοιαύτη οικ. F	30 μὲν coll. α πολλ. εἴρηται] p. 28,20; spectat etiam comm. in Isag.	28 καὶ οικ. F	25 εἰεν

εῖναι καὶ μερικόν, καὶ ὅλον καὶ μέρος), συνίστανται δὲ αἱ λοιπαὶ τέσσαρες, 96^v
αἱ τε ὑπάλληλοί φημι καὶ αἱ διαιγώνιοι· ἡ γὰρ τὸ καθόλου τῷ ὅλῳ συμ- 10
πλεκόμενον ποιεῖ τὸν ἀπλῶς ἄνθρωπον, δις καὶ καθόλου ἐστὶ (κατηγορεῖται
γὰρ κατὰ τῶν ἀτόμων καὶ περιέχει αὐτά) καὶ ὅλον τί ἐστι· τῶν οἰκείων
5 γὰρ μερῶν ὄλότης τίς ἐστιν, οἷον ζώου καὶ λογικοῦ. πάλιν τὸ καθόλου
συμπλεκόμενον τῷ μέρει ποιεῖ τὸ καθόλου μέρος, οἷον ἀπλῶς κεφαλὴν καὶ 15
ἀπλῶς χεῖρα· καθόλου μέν, διτὶ κατὰ πάσης μερικῆς κεφαλῆς ἡ γειρής
κατηγορεῖται, μέρος δέ, διότι ἐν τι τῶν τοῦ ζώου μερῶν ἐστι. τὸ δὲ
μερικὸν συμπλεκόμενον τῷ ὅλῳ ποιεῖ τὸν τινὰ ἄνθρωπον, οἷον Σωκράτην,
10 διτὶς μερικόν ἐστι, διότι κατ’ οὐδενὸς κατηγορεῖται, ὅλον δὲ ὡς τῶν οἰκείων 20
μερῶν περιεκτικόν. πάλιν τὸ μερικὸν συμπλεκόμενον τῷ μέρει ποιεῖ τὴν
τινὰ κεφαλὴν ἡ τὴν τινὰ χεῖρα, οἷον Σωκράτους· αὕτη γὰρ μερικὴ μέν,
διτὶ Σωκράτους μόνου, μέρος δέ, διότι ἐν τῇ ὄλότητι αὐτοῦ θεωρεῖται· ἐν
τούτῳ γὰρ διαφέρει τὸ μέρος τοῦ μερικοῦ, διότι τὸ μὲν μερικὸν πλείστιν 25
ὑπάρχει, τὸ δὲ μέρος ἐνὶ μόνῳ.

Τούτων αἱ μὲν τρεῖς, φησίν, οὐκ ἀν ὑπονοηθεῖεν τῶν πρός τι, ἡ δὲ
μία ἡ τοῦ καθόλου μέρους, δὲ ἐστι κεφαλὴ χείρ, δισον ἐπὶ τῷ ἀποδεδομένῳ
τῶν πρός τι ὄρισμῷ δόξειεν εἶναι τῶν πρός τι· καὶ διτὶ μέν, φησίν, ἡ 30
πρώτη συζυγία οὐκ ἐστι τῶν πρός τι, πρόδηλον· ὁ γὰρ | Σωκράτης οὐ 97^r
20 λέγεται ἄλλου τινὸς εἶναι Σωκράτης. ἀλλ’ οὐδὲ τὸ τούτου μέρος, λέγω δὴ
τὸ μερικὸν μέρος, οἷον ἡ τὶς χείρ, οὐδὲ αὐτὴ δόξειεν εἶναι τῶν πρός τι·
οὐδεὶς γὰρ ἔρει διτὶ ἡ τὶς χείρ τινός ἐστι τὶς χείρ· καταγέλαστον γάρ.
ἀλλ’ οὐδὲ δευτέρα ἡ τὸ καθόλου καὶ ὅλον συμπλέκουσα, λέγω δὴ ὁ 5
ἀπλῶς ἄνθρωπος· οὐδεὶς γὰρ ἔρει διτὶ ὁ ἄνθρωπος τινός ἐστιν ἄνθρωπος
25 οὐδὲ ὁ βοῦς τινὸς βοῦς, ἀλλὰ κτῆμα μὲν εἶναι λέγεται τινος ὁ βοῦς καὶ ὁ
ἄνθρωπος, ὁ ἄνθρωπος δὲ τινὸς εἶναι ἄνθρωπος ἡ ὁ βοῦς τινὸς εἶναι βοῦς
οὐκέτι. μόνως οὖν, φησίν, ἡ τὸ καθόλου καὶ μέρος συμπλέκουσα αὕτη 10
δόξει κατὰ τὸν ἀποδεδομένον ὄρισμὸν τῶν πρός τι εἶναι, ἡ ἀπλῶς λέγω
κεφαλὴ καὶ ἡ ἀπλῶς χείρ· ἡ γὰρ κεφαλὴ τινὸς λέγεται κεφαλὴ καὶ ἡ
30 χείρ τινὸς χείρ. ἐμοὶ δὲ καὶ τὸ μερικὸν καὶ μέρος δοκεῖ τῶν πρός τι εἶναι
δισον ἐκ τοῦ προαποδομέντος ὄρισμοῦ· εἰ γὰρ τῶν πρός τι ἐκεῖνα εἶναι 15
ἐλέγετο δισα αὐτὰ ἀπερ ἐστὶν ἐτέρων εἶναι λέγεται, οὐ μόνον δὲ τὸ καθόλου
μέρος οἷον ἡ ἀπλῶς χείρ τοῦ ἀπλῶς ἄνθρωπου λέγεται εἶναι, ἀλλὰ καὶ

5 τὶς] τὸ F: om. C οἷον] ἥγουν C καὶ] ἡ C 8 post μερῶν add. ἕδιον a
11 πάλιν δὲ α τὴν om. F 12 ἡ τὴν om. F 13 pr. διτὶ] ὡς C μόνη C: μό-
νον F αὐτοῦ scripsi: ἑαυτῆς CFa 14. 15 seribas τὸ μὲν μέρος πλ. ὑπ. τὸ δὲ μερικὸν
ἐνὶ μ. 16 ἐπινοηθ. a 17 κεφ. ἡ χείρ C: ἡ κεφ. ἡ ἡ χείρ a 19 συζυγία scripsi:
οὐσία libri 20 τούτου] ταύτης Fa 22 τὶς χείρ ἐστι coll. C: ἐστι χείρ τὶς a
23 ἡ δεύτερα Vind. 10: τῆς δεύτερας CFa 24 ἐστιν] εἶναι ἄνθρωπου F 25 λέγεται
om. F τινός ἐστι βοῦς C 25. 26 δ βοῦς καὶ δ ἄνθρ.] δ βοῦς καὶ ἄνθρ. C: βοῦς καὶ
ἄνθρ. a 26 δ (utrobiique) om. Ca tert. ἄνθρωπος om. CF τινος εἶναι βοῦς om.
CF 27 οὐκέτι] οὐκ ἐστι F: om. C φησιν διτὶ C τὸ μέρος a 30 καὶ
(prior) om. a 31 post εἶναι add. ἡ τὶς λέγω κεφαλὴ καὶ ἡ τὶς χείρ a 32 ἐλέγ.] λέ-
γεται a λέγ. εἶναι coll. a 23 ἡ om. C post χείρ add. οὐ μόνον C

ἡ τὶς χείρ τοῦ τινὸς ἀνθρώπου λέγεται εἶναι (λέγομεν γάρ δὲ ηδὲ ἡ χείρ 97^r Σωκράτους ἐστί), καὶ τούτου μεστὴ καὶ ἡ κοινὴ συνήθεια καὶ ἡ τῶν ἀρχαίων 21 χρῆσις (φαμὲν γάρ 'τῇ χειρὶ μου ἔγραψα', 'τὴν χειρὰ τοῦδ' ἔπληξα ἡ τὴν κεφαλήν').

5 'κείνου γάρ τοιοίδε πόδες τοιαίδε τε χεῖρες',
 'πάντες δ' ἐσσείντο πόδες πολυπιδάκου "Ιδης",
 'κεφαλὴ Διὸς οὐκ ἐπινεύει').

25

ῶστε εἰ καὶ τὸ μερικὸν μέρος τινὸς ἐστι μέρος, καὶ τοῦτο ἄρα τῶν πρὸς τι ἔσται. τὸ δὲ κατὰ τὴν λέξιν δόξαν ἄτοπον ἐπεσθαι εὐχερὲς λύται· 10 οὐδὲ γάρ ἀνάγκη λέξιν ὅτι ἡ τὶς χείρ τινὸς τὶς ἐστι χείρ. ἐπειδὴ μηδὲ τὴν κατίλικον χείρα τινὸς κατίλικον χείρα λέγομεν. ἀλλὰ ἀνθρώπου χείρα. οὗτω δὴ οὖν | καὶ τὴν τινὰ χειρὰ τινὸς χειρὰ λέγομεν, οἷον Σωκράτους, 97^v ἄνευ τοῦ προσδιορισμοῦ. τὰ οὖν δύο μόρια τοῦ προεκκειμένου διαγράμματος, τό τε καθόλου μέρος καὶ τὸ μερικὸν μέρος, τῶν πρός τι ἔσται καὶ 15 συμβῆσται, ώς εἶπον, τὴν οὐσίαν συμβεβηκός εἶναι. τοῦτο οὖν, φησί, τὸ δ ἄτοπον, λέγω δὴ τὸ τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν εἶναι τῶν πρός τι, ἀδύνατον ἦ. δυσχερὲς λῦσαι κατὰ τὸν προαποδεδομένον τῶν πρός τι δρισμόν.

Οὗτω μὲν οὖν διὰ τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς διαβάλλει τὸν ἀποδεδομένον δρισμόν. ἡ δὲ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγή ἐστιν, ώς δταν ἀποδεῖξαι τι 20 βιουλόμενοι λάβωμεν τὸ ἀντικείμενον τούτῳ καὶ τούτῳ ἄτοπόν τι ἀκολουθοῦν δεῖξαμεν, εἴτα ἐκ τούτου συνάγωμεν δτι διὰ τοῦτο ἡκολούθησε τὸ ἄτοπον ήμιν, δτι ψευδῆς ἡ δεδομένη πρότασις· οὐδεμιᾶς γάρ ἀληθεῖ προτάσει ἄτοπόν τι ἀκολουθεῖ· εἰ δὲ ψευδῆς αὕτη ἡ πρότασις, ἡ ἀντικειμένη ἄρα ταύτη 25 ἀληθής. οἵον τι λέγω, βιουλόμενοι δεῖξαι ώς ἔστιν ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, λαμ- 30 βάνομεν τὴν ἐναντίαν ταύτη πρότασιν τὴν λέγουσαν δτι θνητή, εἴτα δείκνυμεν ἄτοπόν τι ταύτη ἀκολουθοῦν, ἵν' οὗτως τὸ ἐναντίον κρατύνωμεν· εἰ γάρ θνητή ἡ ψυχή, οὐκ ἔσται τὰ ὑπὸ γῆν δικαιωτήρια. ἀλλὰ μέχρι τοῦ φαινο- 35 μένου ήμιν ὁ βίος καὶ τῷ σώματι ἡ ψυχὴ συναπόλλυται. οὐκ ἔσται οὖν οὐδὲ ἀγαθῶν ἔργων ἀμοιβὴ οὐδὲ πονηρῶν ἔκτισις· εἰ γάρ δρῶμεν δτι 40 πολλοὶ τῶν δικαίων ἐν θλίψει τὸν πάντα βίον διέζησαν, ἀμαρτωλοὶ δὲ 45 πλεῖστοι ἐν εὐδοκίᾳ πολλῇ καὶ εὐπορίᾳ τὸν βίον κατέλυσαν, οὐκ ἔστι δέ

2 σωκράτης F	5 ἐκείνου Fa (cf. Hom. δ 149)	τοιοῦτος πόδες scripsi: τοιήδε
κεφαλὴ libri	post χεῖρες add. καὶ (εἰ δὲ καὶ F) χεῖρες αἰγέως αὗται Fa	
6 πάντες . .] Ilom. Γ 59	δὲ σείονται F: δὲ σείοντο α	πολυπιδάκου C:
πολυπιδάκος α	7 κεφαλὴ δὲ α: κορυφὰ Callim. Hymn. V 135	8 ως F
εἰ om. Fa	μερικὸν καὶ μέρος α	ἔστι] εἶναι λέγεται, ἀνάγκη πᾶσα τὸ F
9 λένεν εὐγ. F	11 χεῖρα (post alt. καθ.) om. a	λέγεται F 12 τινὸς
χεῖρα om. C: χεῖρα om. a	13 προκειμ. F	15 τὴν οὐσ. ως εἶπον coll. F
εἰπον] p. 124, 22.	16 post οὐσιῶν add. μὴ Ca	η ἀδύν. η F 21 δεῖξο-
λέγω add. δτι F	23 ἐπακολ. C	αὕτη η] η αὕτη F 24 post
26 κρατύνομεν C	γάρ δὴ a	25 πρότ. ταύτη coll. C
ώστε F	29 ἀμοιβὴ om. C	28 οὐκ ἔσται]
εἴησαν CF	31 εὐ om. a	30 εὐ om. C

τις μετὰ τὸν βίον τοῦτον ἔξετασις τῶν βεβιωμένων, μέγρι τούτου μόνου 97^v τῆς τῶν ἀνθρώπων ζωῆς περικλειομένης, οὐδεὶς ἄρα τὸ κατ' ἀξίαν ἀπολήψεται, καὶ εἰ οὐδεὶς τὸ κατ' ἀξίαν ἀπολήψεται, οὐκ ἔσται πρόνοια· εἰ γάρ ἀγαθοῦ ἀρχοντος πόλιν διοικοῦντος ἔστιν ἵδεῖν πάντα τεταγμένως τὰ 50 5 ἐν τῇ πόλει γινόμενα καὶ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς δωρεᾶς καὶ ἀξιώμασι τι- 98^r μωμένους, τοὺς δὲ πονηροὺς στηλιτευομένους καὶ ἐν τιμωρίαις διάγοντας, πόσῳ μᾶλλον τοῦ ἀγαθοῦ κατὰ οὐσίαν θεοῦ καὶ μιᾷ ἐπιβολῇ τὰ πάντα γινώσκοντός τε καὶ προνοούμενου τῶν δλων οὐδὲν ἄτακτον ἐν τῷ βίῳ 5 γενήσεται; τοιγαροῦν οὐκ ἔσται πρόνοια, εἰ μὴ ἔσται τῶν βεβιωμένων ἔξε- 10 τασις· ταύτης δὲ τῆς ἀτοπίας τί ἀσεβέστερον; εἰ γάρ οὐκ ἔσται πρόνοια, οὐδὲν ἔσται τῶν δντων τεταγμένον· τὸ γάρ ἀπρονόητον ἄτακτον, ἀτε δὴ ἐκ ταυτομάτου καὶ ως ἔτυχε φερόμενον. δτι δὲ οὐκ ἐκ ταυτομάτου ὁ 10 βίος οὐδὲ τυχαῖος, δῆλον ἐντεῦθεν· τὰ γάρ ἐκ ταυτομάτου καὶ τύχης σπανιώτατά ἔστι καὶ ἄλλων παρακολουθήματα, τὸ μὲν αὐτόματον τῶν 15 φυσικῶν ὄρμῶν τὸ δὲ τυχαῖον τῶν προαιρετικῶν· οἶνον κατηγέχθη τις λίθος ἄνωθεν φυσικῇ ὄρμῃ ἐπὶ τὸ κάτω φερόμενος καὶ προσραγεῖς τῇ γῇ 15 καὶ τῶν ἔξοχῶν αὐτοῦ περιμραυσθεισῶν γέγονεν εἰς καθέδραν ἐπιτήδειος· τὸ οὖν ἐπιτήδειον αὐτὸν γενέσθαι πρὸς καθέδραν ἐκ ταυτομάτου λέγεται γεγενῆσθαι, διότι τῇ ἐπὶ τὸ κάτω φυσικῇ ὄρμῃ τοῦ λίθου ἐπηκολούθησε. 20 σπανίως δὲ καταφερόμενος λίθος ἄνωθεν ἐπιτήδειος γίνεται πρὸς καθέδραν. πάλιν ἵππος διψήσας ἐν πολέμῳ τοῦ δεσπότου ἀποσκιρτήσας ἔδραμε πιεῖν καὶ συμβολῆς γενομένης καὶ τοῦ δεσπότου τετελευτηκότος μετὰ πάντων σώζεται ὁ ἵππος. ἐκ ταυτομάτου οὖν σεσῶσθαι λέγεται ὁ ἵππος. σπανίως δὲ ἵππος ἀποσείται τὸν δεσπότην ἐν πολέμῳ καὶ σώζεται διὰ τοῦτο. 25 25 τὸ δὲ τυχαῖον καὶ αὐτὸν σπάνιον καὶ ταῖς προαιρετικαῖς ὄρμαῖς παρακολουθοῦν· οἶνον κατῆλθέ τις ἐπὶ τὸ λούσασθαι ἢ εὔξασθαι καὶ περιέτυχε βιβλίῳ πωλουμένῳ, δ πάλαι ἐζήτει, καὶ ἡγόρασε. τοῦτο τυχαῖον· οὐ γάρ ἐκ τινος 30 προνοίας, οὐδὲ φοιτήσας ἔνθα πιπράσκεσθαι | βιβλία εἴωθεν, ἡγόρασε τὸ 98^v βιβλίον. καὶ τοῦτο δὲ τῶν σπανιωτάτων. τὰ μὲν οὖν ἐκ ταυτομάτου καὶ 35 τυχαῖα σπανιώτατα, τὰ δὲ τεχνητὰ καὶ φυσικὰ καὶ δλως τὰ ἐκ προνοίας γινόμενα τῶν ως ἐπὶ τὸ πολὺ γενομένων ἔστιν ἢ καὶ ως ἐπὶ πᾶν· ως δ γάρ ἐπὶ τὸ πολὺ ὁ τέκτων τυγχάνει τοῦ οἰκείου τέλους καὶ ὁ οἰκοδόμος ἢ ἀποτυγχάνει. καὶ ὁ ἰατρὸς μᾶλλον ὑγιάζει· η οὐχ ὑγιάζει· εἰ γάρ ἔξ ισης

1 τοῦτον οι. F	μόνου τούτου coll. F	2 ἄρα] γάρ F	τὸ] τὰ C
3 καὶ—ἀπολ. οι. F: εἰ—ἀπολ. οι. a	5. 6 τετιμημένους a	6 στηλ.] ήτιμω-	
μένους F	8 τε οι. F	μένους F	μένους F
μένους F	8 τε οι. F	9 μὴ ἔσται] μή ἔστι a	11 ἀπρο-
μένους F	8 τε οι. F	10 μὴ ἔσται] μή ἔστι a	11 ἀπρο-
μένους F	8 τε οι. F	11 μὴ ἔσται] μή ἔστι a	11 ἀπρο-
μένους F	8 τε οι. F	12 καὶ ως—ταυτομάτου οι. F	13 ἐξ αὐτομ. F
μένους F	8 τε οι. F	13 ἐξ αὐτομ. F	13 ἐξ αὐτομ. F
μένους F	8 τε οι. F	14 εἰς F	14 εἰς
μένους F	8 τε οι. F	15 ante φυσ. add. μὲν F ¹	15 ante φυσ. add. μὲν F ¹
μένους F	8 τε οι. F	16 περιμραυθ. F	16 περιμραυθ. F
μένους F	8 τε οι. F	17 περιμραυθ. F	17 περιμραυθ. F
μένους F	8 τε οι. F	18. 19 γεγεν. λέγ. coll. a	18. 19 γεγεν. λέγ. coll. a
μένους F	8 τε οι. F	20 πρὸς καθ. γέν. coll. F	20 πρὸς καθ. γέν. coll. F
μένους F	8 τε οι. F	21 μετὰ π. τετελ. coll. F	21 μετὰ π. τετελ. coll. F
μένους F	8 τε οι. F	22 μετὰ π. τετελ. coll. F	22 μετὰ π. τετελ. coll. F
μένους F	8 τε οι. F	23 τὸν ἵππον λέγεται F: ὁ ἵππος λέγ. a	23 τὸν ἵππον λέγεται F: ὁ ἵππος λέγ. a
μένους F	8 τε οι. F	24 ὁ ἵππ. C	24 ὁ ἵππ. C
μένους F	8 τε οι. F	25 ἐν ταῖς a	25 ἐν ταῖς a
μένους F	8 τε οι. F	26 ἀπῆλθε a	26 ἀπῆλθε a
μένους F	8 τε οι. F	27 πωλουλομένω C	27 πωλουλομένω C
μένους F	8 τε οι. F	28 post εἴωθε add. τὰ βιβλία C	28 post εἱώθε add. τὰ βιβλία C
μένους F	8 τε οι. F	29 ἐξ ισης F	29 ἐξ ισης F
μένους F	8 τε οι. F	30 τὸ οι. F	30 τὸ οι. F
μένους F	8 τε οι. F	31 τὸ οι. F	31 τὸ οι. F
μένους F	8 τε οι. F	32 τὸ οι. F	32 τὸ οι. F
μένους F	8 τε οι. F	33 ἐξ ισης F	33 ἐξ ισης F

νηγίαζε τε καὶ καὶ οὐχ ὑγίαζεν, οὐδός ἄν τις αὐτὸν μετεκαλεῖτο, καὶ ἔτι 98v
μᾶλλον, εἰ ἐπ’ ἔλαττον ὑγίαζε. καὶ ἡ φύσις δὲ ως ἐπὶ τὸ πολὺ πεντα- 10
δάκτυλον ποιεῖ σπανιώτατα δὲ ἔξαδάκτυλον (καὶ τοῦτο διὰ τὴν πλεονεξίαν
τῆς ὅλης), δεὶς ἡ σελήνη μειοῦται μὲν τῇ συνόδῳ τῇ πρὸς τὸν ἥλιον αὔξε-
σαι ται δὲ τῇ ἀποστάσει, δεὶς ὁ ἥλιος ἐν αἰγοκέρῳ γινόμενος ποιεῖ γειμερινὰς
τροπάς, δεὶς ἐν καρκίνῳ τροπὰς θερινάς, καὶ οὐκ ἄλλοτε ἄλλως, καὶ τὸ πῦρ 15
δεὶς ἀνωφερὲς τὸ δὲ ὅδωρ ἐπὶ τὸ κάτω ῥεῖ, καὶ ἐπὶ πάντων ὄμοιώς τῶν
τεχνητῶν καὶ φυσικῶν, καὶ ὅλως τῶν ἐκ προνοίας τὸ δεὶς ἡ ως ἐπὶ τὸ
πολὺ ἔστιν ἰδεῖν καὶ οὐδέποτε τὸ ἐναντίον. δῆλον οὖν δτι οὐκ ἔστιν
10 ἐκ ταυτομάτου ὁ κόσμος, οὐδὲ τὰ τούτου μέρη. εἰ δὲ οὐκ ἔστιν ἐκ 20
ταυτομάτου, ἔχει δηλονότι τινὰ αἰτίαν ἑαυτοῦ προκαθεζομένην καὶ
εὑρύθμιας τὰ κατ’ αὐτὸν τάττουσαν, ηγετερ πρόνοιαν λέγομεν. προνοίας
οὖν οὕσης ἔκαστος ἐξ ἀνάγκης τὸ κατ’ ἀξίαν ἀπολήψεται. εἰ δὲ τοῦτο
ἀληθές, ὄρωμεν δέ, ως ἔφθηγν εἰπών, πολλοὺς τὰ ἐναντία τῶν οἰκείων 25
15 πράξεων ὑπομένοντας ἐν τῷ τῇδε βίῳ δσον ἐκ τῶν φαινομένων, οὐκ ἄρα
μέχρι τούτου τοῦ βίου ἡ τῶν ἀνθρώπων ζωὴ περιώρισται. ἔσται οὖν τις
πάντως μετὰ τὸν τῇδε βίον τῶν βεβιωμένων ἔξετασις, ἐν ᾧ ἡ πρόνοια
ἀποκληρώσει ἔκάστῳ τὸ κατ’ ἀξίαν. εἰ δὲ τοῦτο, ἀθάνατος ἄρα ἡ ψυχὴ 30
ἔστι καὶ οὐ συμφθείρεται τῷ σώματι· δεῖ γάρ αὐτὴν | ὑπομεῖναι λυο- 99r
20 μένου τοῦ σώματος καὶ μὴ φθείρεσθαι, ἵνα ἀπολάβῃ μετὰ τὸν τῇδε βίον
τὸ κατ’ ἀξίαν. σκόπει οὖν ἐνταῦθα πῶς βιολόμενοι δεῖξαι τὴν ψυχὴν
ἀθάνατον ὑπενέμεθα τὴν ἐναντίαν ταύτη πρότασιν τὴν λέγουσαν δτι
Θνητή, καὶ ἐδείξαμεν ταύτη ἀτοπόν τι παρακολουθοῦν τὸ εἰσάγεσθαι ἐκ 5
τούτου μὴ εἶναι πρόνοιαν, καὶ οὗτως δτι ἀθάνατος κατεσκευάσαμεν· εἰ γάρ
25 ἀτοπὸν ἀκολουθεῖ τῷ λέγειν Θνητὴν τὴν ψυχήν, τῇ δ’ ἀληθεῖ προτάσει
οὐδὲν ἀτοπὸν οἶν τὸ ἀκολουθεῖν, ψευδῆς ἄρα αὕτη. ἀληθῆς οὖν ἡ ταύτη
ἐναντία ἡ λέγουσα δτι ἀθάνατος· τὸ γάρ ἀντικείμενον τῷ ψεύδει ἀληθές 10
ἔστιν ἐξ ἀνάγκης.

Αὕτη μὲν οὖν ἔστιν ἡ εἰς ἀτοπὸν ἀπαγωγή. ή καὶ ἐνταῦθα
30 κέχρηται ὁ φιλόσοφος· αὐτὸς μὲν γάρ βούλεται τὰ πρὸς τι τῷ εἶναι

1 μετεκαλέσατο F	3 post ποιεῖ add. τὸ βρέφος α	σπαν. δὲ] ἡπερ Ca	
post ἔξαδάκτυλον add. εἰ οὖν τὰ μὲν ἐξ αὐτομάτου καὶ τυχαῖα σπάνια καὶ ἄλλως παρακολουθήματα, ὁ δὲ κόσμος καὶ τὰ τούτου μέρη ἡ τῶν δεὶς ώστας ἔχόντων ἔστιν ἡ τῶν ως ἐπὶ τὸ πολὺ· δεὶς γάρ ἀνθρώπος ἐξ ἀνθρώπου καὶ ἕππος ἐξ ἕπου καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ώστας. σπανίως γάρ τὰ τέρατα γίνονται· ως γάρ ἐπὶ τὸ πολὺ ἡ φύσις πενταδάκτυλον ποιεῖ ἡ ἔξαδάκτυλον F	4 δεὶς γάρ C	5 αἰγοκέρωτι (τι superser. m ²) C	6 δεὶς
δὲ a θερ.] γειμερινὰς C ¹	7 ἀγωφόρον F: ἀνω φέρεται a	τὸ δὲ] καὶ τὸ a	
8 τεχνητῶν τε a ἡ] καὶ F	9 τὰ ἐναντία F	οὖν om. F	10. 11 αὐτομ.
(utrobiique) F	10 εἰ δὲ] καὶ εἰ a	11 post	
εἰ δὲ — ταυτομάτου om. C	12 τὰ κατ’		
ταῦτ. add. ὁ κόσμος οὖδε τὰ τούτου μέρη, α	τινὰ αἰτ. διῆλ. coll. a	13 τὰ κατ’	
om. F	14 ἔφθηγν εἰπών] p. 126,29	15 ἔσται οὖν] ὥστε ἔσται a	16. 17 πάντ. τις
coll. F	17 τῶν βεβιωμένων om. F	21 τὴν ψ. δεῖξαι coll. F	22 ταύτης Ca
24 παρεσκ. a	25 τῷ] τὸ CF	26 παρακολ. a	οὖν] δὲ Ca
ταύτης F	30 μὲν om. F	τῷ] τὸ F	ταύτη]

έτέρων χαρακτηρίζεσθαι, ὑποτίθεται δὲ τὸ ἐναντίον τούτῳ καὶ ἄλλοις 99^r δοκοῦν, λέγω δὴ τὸ τῷ λέγεσθαι αὐτὰ έτέρων χαρακτηρίζεσθαι, καὶ δεῖ- 15 κνυσι τὸ παρακολουθοῦν ἀτοπον· τοῦτο δέ ἐστι τὸ καὶ τὰ μέρη τῶν δευτέρων οὐσιῶν πρός τι εἶναι· έτέρων γάρ καὶ αὐτὰ λέγεται. καὶ οὗτως ὡς ψευδῆ 5 τὴν δόξαν ταύτην ἀθετήσας τὴν ἴδιαν κρατύνει. συμπεραίνων δὲ ὅδε πως 20 τὰ εἰρημένα φησίν.

p. 8a28 Εἰ μὲν οὖν ἵκανῶς ὁ τῶν πρός τι ὄρισμὸς ἀποδέδοται, 25 ἢ τῶν πάνυ χαλεπῶν ἢ τῶν ἀδυνάτων ἐστὶ τὸ δεῖξαι ὡς οὐδε-
μία οὐσία τῶν πρός τι λέγεται.

10 Τοῦτο δὲ εἶπε, λέγω δὴ τὸ τῶν πάνυ χαλεπῶν, διὰ τὸ δοκεῖν πώς τινα ἀπολογίαν ἔχειν· ἔφη γάρ ὁ ὄρισμὸς ‘αὐτὰ ἀπερ ἐστὶν έτέρων 25 εἶναι λέγεται’· ἡ οὖν κεφαλὴ τῶν πρός τι ἐστὶν οὐχ ὡς κεφαλὴ ἢ σῶμα, ἀλλὰ καθὸ μέρος· τὸ γάρ μέρος τοῦ θλού μέρος. ἀλλὰ τοῦτο οὐκ ἀληθές· ἡ γάρ κεφαλὴ οὐ καθὸ μέρος ἐτέρου λέγεται, ἀλλὰ κατὰ αὐτὸ τοῦτο τὸ 30 15 εἶναι κεφαλὴ. ὥστε καὶ τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν τῶν | πρός τι εὑρεθήσονται 99^v κατὰ τὸν προαποδοθέντα ὄρισμὸν τὸν λέγοντα τὰ πρός τι τῷ έτέρων λέγεσθαι χαρακτηρίζεσθαι· καὶ γάρ ἡ κεφαλὴ τινὸς λέγεται κεφαλή. ὥστε ἀδύνατον τὸν ἀποδοθέντα τῶν πρός τι ὄρισμὸν ἐκφυγεῖν ταύτην τὴν ἀτο- 5 πίαν· διὰ τοῦτο γάρ ἐπειδὴ εἶπε τῶν πάνυ χαλεπῶν, ἐπήγαγε καὶ τὸ 20 ἀδυνάτων, δεικνὺς τὸ ἀναπολόγητον τῆς ἀτοπίας.

p. 8a31 Εἰ δὲ μὴ ἵκανῶς, ἀλλ’ ἔστι τὰ πρός τι οἷς τὴ εἶναι ταύτον ἔστι τῷ πρός τι πως ἔχειν, ἵσως δὲν ρηθείη τι πρὸς 10 ταῦτα.

Νῦν τὸν ἔδιον τῶν πρός τι ὄρισμὸν ἐκτίθεται καὶ φησιν εἰ δὲ μὴ 25 ἵκανῶς, τοῦτ’ ἔστιν εἰ μὴ αὐτάρκως καὶ ἀνελλιπῶς ὁ τῶν πρός τι ὄρισμὸς 15 οὐπὸ τῶν παλαιῶν ἡμῖν παρεδόθη, ἀλλ’ ἔστι τὰ πρός τι οἷς τὸ εἶναι ταύτον ἔστι τῷ πρός τι πως ἔχειν, τοῦτ’ ἔστιν οἷς ἡ ὑπαρξίς ἐν τούτῳ ἔστιν ἐν τῷ πρὸς ἔτερον ἀναδέχεσθαι τινα σχέσιν, ἵσως ἀν., φησί, ρηθείη τι πρὸς ταῦτα. πρὸς ποια; πρὸς τὰς ἀπορίας τὰς εἰρημένας 20 30 δτι καὶ τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν τῶν πρός τι εἶναι δόξουσιν· εἰ γάρ οὗτω,

2 δῆ] δὲ F τὸ τῷ scripsi: τὸ C: τῷ Fa ante έτέρων add. τῷ μὴ εἶναι (m² superscr. οὐ) F: post έτέρων C post χαρακτ. add. ὑποτίθεται δὲ τοῦτο α 3. 4 τῶν οὐσ. τῶν δευτ. F 4 τῶν πρός τι α λέγονται Fa ὡς om. C 8 τῷ] τῷ C 10 δὲ om. C λέγω δὴ τῷ εἶναι α 17 χαρακτηρί-
ζονται F: χαρακτηρίζεται α καὶ γάρ καὶ F 18 ὄρισμῶν C 18. 19 τὴν ἀτ. ταύτην ἐκφεύγειν F 20 ἀδύνατον Fa δεικν. καὶ τὸ F 22. 23 ἵσως — ταῦτα om. α 23. 29 ταῦτα] αὐτά Arist. 25 καὶ ἀνελιπῶς α: om. F 26 ἀπεδόθη Fa 27 ἐν om. F 28 τοῦτο F φησί om. F 29 post ποια add. εἶπεν ἵσως ἀν ρηθείη πρὸς ταῦτα α τὰς εἰρ. ἀπορ. α 30 οὐσιῶν om. F δοξάζουσιν α

φησόν. οὐ ποιῶντείν, οὐ ὄρισμὸς ὅσπερ νῦν ἀποδεδώκαμεν, εὐχερῶς ἀπαντῆσαι 99^v
δυνάμειται πρὸς τὰς εἰρημένας ἀποτίας. τίς δὲ ή ἀπάντησις, αὐτὸς ἐπή-
γειρεν· οὐ δὲ πρότερος ὄρισμὸς παρακολουθεῖ μὲν πᾶσι τοῖς πρός 25
τι. οὐ μὴν ταῦτό γέ εἴτε τῷ πρός τι αὐτοῖς εἶναι τὸ αὐτὰ ἀπερ-
α ἔστιν ἑτέρων λέγεσθαι· οὐ γάρ εἴ τι, φησί, λέγεται ἑτέρου,
τούτου καὶ τὸ εἶναι ἐν τούτῳ ἔστιν ἐν τῷ πρὸς ἑτέρον λέγεσθαι· εἴ τι
μὲν γάρ εἴται ἑτέρην, τοῦτο καὶ ἑτέρου λέγεται. οὐκ εἴ τι δὲ ἑτέρου
λέγεται, γάρ τοῦτο καὶ ἑτέρου ἔστιν· οὐ μὲν γάρ πατὴρ υἱοῦ ὧν πατὴρ 100^r
ἐν τούτῳ ἔχει τὸ εἶναι ἐν τῷ πατὴρ υἱοῦ εἶναι, καὶ μέντοι καὶ υἱοῦ λέγεται
10 πατὴρ. ή δὲ κεφαλὴ ζώου λεγομένη κεφαλὴ οὐκέτι καὶ τὸ εἶναι ἐν τούτῳ
ἔχει ἐν τῷ λέγεσθαι ζώου· καὶ ἀποτιμηθεῖσα γάρ τοῦ ζώου ἔτι κεφαλὴ¹⁰
λέγεται τε καὶ ἔστιν. ή δὲ πατὴρ ἀποτιμηθεὶς υἱοῦ οὕτε ἔστι πατὴρ οὕτε
πρὸς υἱὸν ἔτι λέγεται. ὅστε εἰκότως εἴρηται παρακολουθεῖν τοῖς πρός τι
τὸν πρότερον ὄρισμόν, τὸν δὲ δεύτερον τῷ προτέρῳ μηκέτι. τοῦτο καὶ
15 Ὁμηρος διδάσκει

μηκέτ' ἔπειτ' Ὅδυση ἡ κάρη ὕμοισιν ἔπειή,
μηδ' ἔτι Τηλεμάχοι πατὴρ κεκλημένος εἴην.

μηκέτι γάρ ὧν πατὴρ τῷ μηκέτι εἶναι οὐδὲ καλεῖσθαι δύναται· ὅστε τοῦ
εἶναι τὸ λέγεσθαι παρακολούθημα, καὶ οὐκ ἔμπαλιν. εἰ δὲ τοῦτο οὗτως
20 ἔχει, οὐκ ἄρα τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν ἑτέρων εἶναι λεγόμενα τῶν πρός τι
κατὰ τοῦτο ἔσται.

Ζητητέον δὲ τί δή ποτε ἐν τῷ ὄρισμῷ τῶν πρός τι τὰ παρέ- 15
λαβε λέγων τῷ πρός τι πως ἔχειν· οὐ δεῖ γάρ ἐν τῷ ὄρισμῷ τὸ ὄριστὸν
παραλαμβάνειν. λέγομεν τούτου πρὸς τοῦτο ὅτι τὰ πρός τι διττά ἔστι·
25 λέγονται γάρ πρός τι καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα ἐν οἷς ή σχέσις γίνεται καὶ
αὐτὴ δὲ ή σχέσις, ὁσπερ καὶ ή ποῦ κατηγορία καὶ ή ποτὲ σημαίνει μὲν 20
καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα, τήν τε οὐσίαν λέγω καὶ τὸν χρόνον η τὸν τόπον,
σημαίνει δὲ καὶ αὐτὴν ψιλὴν τὴν σχέσιν, ην ἔχει η οὐσία πρὸς τὸν γρόνον
η τὸν τύπον· ἔπειδὴ οὖν σαφέστερά εἰσι τὰ πράγματα τῆς σχέσεως ἀτε-
30 αἰσθητὰ ὄντα, οὐλα τοῦτο ἐν τῷ ὄρισμῷ αὐτὰ παραλαμβάνει, ἵνα ἐκ τῶν 25
ταφεστέρων τὴν διδασκαλίαν ποιήσῃται.

2 δυνησόμεθα C	αὐτὴ C: αὐτῶν F	3 πρότερός φησιν a	4 ταῦτόν γέ ἔστι τῷ Arist.: τοῦτο – τὸ CFa
6 τούτου] τοῦτο a		6 τούτω] ταυτῷ a	
ἐν τῷ] τὸ C	7 λέγ. ἑτέρου coll. F	οὐκ εἴ τι δὲ] οὐ μὴν καὶ ἀντιστρέψει, εἴ	
τι F	8 ὧν post πατὴρ (alt.) coll. a: om. C	9 ante ἐν τούτῳ add. καὶ C	
τούτῳ τε F	ἐν (alt.) om. Fa	μέντοι γε F	
11 ἔτι τοῦ ζώου coll. C	12 καὶ λέγεται καὶ ἔσται F	9. 10 πατὴρ λέγ. coll. a	
B 259. 260	16 ὀδυσσῆι C: ὀδυσσῆ F	18. 19 τὸ εἶναι F: τῶ εἶναι a	
19 τοῦ λέγ. F	22 τὰ πρός τι om. F	22. 23 περιέλαβε a	
τὸ F	23. 24 παραλ. τὸ ὄρ. coll. C	23 pr. τῶ]	
26 ὡς C	30 παραλαμβάνη (sic) αὐτά F: παραλαμβάνει αὐτά a	24. 25 εἰσί· λέγεται a	

p. 8a35 Ἐκ δὲ τούτων οὐκόν εστιν ὅτι ἐάν τις εἰδῇ τι ὠρισμένως 100^v
τῶν πρός τι, κἀκεῖνο πρὸς δὲ λέγεται ὠρισμένως εἴσεται. |

Τὸν ἕδιον τῶν πρός τι ὠρισμὸν ἀποδεδωκὼς ἐκ τούτου πόρισμα 100^v
τι συνάγει κατὰ τοὺς γεωμέτρας. πόρισμα δὲ λέγουσιν ἐκεῖνοι δὲ τῇ ἑτέρου 10
5 ἀποδείξει συναναφαίνεται, ὥσπερ πρότερον ζητοῦσιν ἡμῖν ἀποδεῖξαι τὴν
τῆς ψυχῆς ἀθανασίαν συνανεφάνη δτι ἔστι πρόνοια. κάνταῦθα οὖν ζητοῦσιν
ἡμῖν τὸν ἀληθῆ τῶν πρός τι ὠρισμὸν συνανεφάνη τούτῳ δτι ἐάν τις τῶν
πρός τι τὸ ἔτερον εἰδῇ ὠρισμένως, καὶ τὸ ἔτερον ὠρισμένως εἴσεται, καὶ 15
τὸ ἔτερον ἀορίστως οἶδε, καὶ τὸ ἔτερον ἀορίστως εἴσεται· εἰ γάρ τις ἐπί-
10 σταται τὸν Σωφρονίσκον πατέρα, καὶ τὸν Σωκράτην εἴσεται δτι οἶδε· εἰ
γάρ μὴ οἶδε Σωκράτην δτι οἶδε, οὐδὲ εἰ πατήρ ἔστι Σωφρονίσκος εἴσεται.
φασὶ δὲ πρὸς τοῦτο τινὲς δτι εἰ τις οἶλον τὸ σῶμα περικαλύπτοιτο. τὴν 20
δὲ κεφαλὴν ἢ τὴν χεῖρα ἔχει γυμνήν, ἐπὶ τούτου τὸ μὲν μέρος, τὴν χεῖρα
εἰ τύχοι ἢ τὴν κεφαλὴν, ἔστιν ὠρισμένως εἰδέναι (ἴσμεν γάρ δτι πάντως
15 ἔστι μέρος), τίνος μέντοι γε μέρος, οὐκ ἴσμεν· οὐκ ἄρα, φασίν, ὃ τὸ ἔτερον 25
τῶν πρός τι ὠρισμένως εἰδῶς καὶ τὸ λοιπὸν ὠρισμένως εἴσεται. ἀλλὰ
λέγομεν δτι ὡς μὲν κεφαλὴν ἢ ὡς χεῖρα ὠρισμένως γινώσκομεν, ὡς δὲ
μέρος οὐκέτι ὠρισμένως, ἀορίστως δέ· οὐ γάρ ισμεν τίνος μέρος. ὥσπερ
δὲ τοῦτο ισμεν ἀορίστως, οὗτω δὴ καὶ οὐ ἔστι μέρος, ἀορίστως γινώσκο-
20 μεν. δύναται δὲ τοῦτο καὶ ὡς ἐπιλυόμενος τὰς ἀνωτέρω | εἰρημένας 101^r
ἀπορίας προσθεῖναι· ἐπειδὴ γάρ ἔλεγεν εἶναι τινα τῶν πρός τι ἀ μὴ
ἔστιν ἀμα τῇ φύσει, τὸ γάρ ἐπιστητὸν προϋπάρχειν τῆς ἐπιστήμης καὶ
τὸ αἰσθητὸν δὲ τῆς αἰσθήσεως φύσει εἶναι πρῶτον (ὡς γάρ ἐπὶ τὸ πολύ,
ἔφησε, προϋπαρχόντων τῶν πραγμάτων τὰς ἐπιστήμας λαμβάνομεν), τοῦτο 5
25 οὖν ἐνταῦθα ἐπιλυόμενός φησιν δτι εἰ τὰ πρός τι ταῦτα ἔστιν οἷς τὸ εἶναι
ταῦτόν ἔστι τῷ πρός τι πως ἔχειν, ἀνάγκη ἄρα ὡς ἀν ἔχῃ τῶν πρός τι
θάτερον, οὗτω καὶ τὸ λοιπὸν ἔχειν. ὥστε εἰ μὲν δυνάμει εἴη ἡ ἐπιστήμη,
καὶ τὸ ἐπιστητὸν δυνάμει ἔσται, καὶ εἰ ἐνεργείᾳ θάτερον, καὶ τὸ λοιπόν. 10
εἴπομεν δὲ ἦδη ἐντελῶς περὶ τούτου.

1 δὲ] δὴ C	3 τῶν] τὸν F: τοῦ a	ἀποδ. ὁρ. coll. C	5 post
συναναφ. add. λοιπὸν a	ἀποδεῖξαι ομ. F	7 τοῦτο a	8 ὡρ. εἰδῆ coll. a
9 οἶδε eicias secundum Ammon.		11 μὴ — οἶδες] τοῦτο μὴ εἰδείη F	
δτι οἶδε] ὡς οἶν a	13 μέρος μὲν coll. C	14 τύχη F	ἢ] καὶ
Ca	17 ὡς (alt.) ομ. F	γιν. ὡρ. coll. a	18. 19 ὥσπερ — γι-
γινώσκομεν ομ. C	19 δὴ Paris. 1928 Vind. 10: δὲ Fa	20. 21 ἀπ. εἰρ. coll. C	νώσκομεν
21 προσθεῖναι] ἥηθῆναι F	ἐπεὶ C	22 προϋπάρχειν Paris 2051: προϋπάρχει	
CFa	23 δὲ ομ. a	εἰναι] ὑπάρχειν C (in mrg. εἰναι)	alt. τὸ ομ. F
24 ἔφησε] φησί a: ομ. F	25 καὶ ἐνταῦθα C	26 ἄρα] γάρ F	27 εἴη]
ἢ F	28 εἰ ἐνεργείᾳ] ὡς ἐπιστητὸν F	29 εἴπομεν] p. 117,15 sq.	

p. 8b7 Ωσαύτως δὲ καὶ τόδε τι εἰ οἶδεν δτι κάλλιον ἔστι. 101r

Ο γὰρ εἰδὼς περί τινος δτι κάλλιον ἔστιν ὀφείλει ἀφωρισμένως
οἶδεν καὶ δτου κάλλιον ἔστιν καὶ κατὰ τι κάλλιον· εἰ γὰρ μὴ οἶδε κατὰ
τι κάλλιον, οὐδὲ εἰ κάλλιον ἔστιν οἶδε· πῶς γὰρ τὴν διαφορὰν οὐκ εἰδὼς
οὐκέτι λέγεται ἐκείνου κάλλιον; 30

p. 8b9 Οὐκ ἀορίστως δὲ εἴσεται δτι τοῦτό ἔστι χείρονος |
κάλλιον· ὑπόληψις γὰρ τὸ τοιοῦτον γίνεται, οὐκ ἐπιστήμη. 101v

Ὑπόληψιν ἐνταῦθα τὴν ἀμυδρὰν καὶ ἀβέβαιόν φησι γνῶσιν τὴν οἷον
ἀναγρήν. ἢ δὲ ἐπιστήμη γνῶσίς ἔστιν ἀπταιστος. ὅστε ἀορίστως εἰδὼς
δτι τόδε τι χείρονός ἔστι κάλλιον καὶ μὴ ἐπιστημόνως, ἀτε δὴ πεπλανη- 5
μένην ἔχων τὴν γνῶσιν, ὑποπτεύσειν ἄν ποτε καὶ περὶ τοῦ χειρίστου
πάντων, λέγω δὴ τῆς ὅλης, δτι τινὸς κάλλιον ἔστι, τὴν διαφορὰν τὴν κατὰ
τι κάλλιον καὶ τίνος κάλλιον ἀγνοῶν, ὥπερ ἀτοπον. ἐκ τούτων οὖν ἀπο-
δείκνυσι τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα καὶ πάντα τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν, ἀ 10
καὶ αὐτὰ οὐσίαι εἰσίν. Ήτι οὐκ εἰσὶ τῶν πρής τι. εἰ γε αὐτὰ μὲν ὀφω-
ριζηντος ἔστιν οἶδεν καὶ δὲ λέγονται εἶναι οὐκ ἀναγκαῖον ἀφωρισμένως
οἶδεν καὶ τὸ δὲ πρός τι ἐλέγετο δτι ώς ἄν τις εἰδῇ τούτων τὸ ἔτερον,
οὗτος καὶ τὸ ἔτερον ἀνάγκη εἰδέγαι. ὅστε οὐκ εἰσὶ τῶν πρός τι τὰ τῶν 15
οὐσιῶν μέρη.

20 p. 8b21 Ἰσως δὲ χαλεπὸν ὑπὲρ τῶν τοιούτων σφιδρῶς ἀποφαί-
νεσθαι μὴ πολλάκις ἐπεικεμένων. τὸ μέντοι διηπορηκέναι
περὶ ἔκαστου αὐτῶν οὐκ ἀγρηστόν ἔστιν.

Πάνυ ἐμφιλοσόφως τοῦτό φησιν· ἐπειδὴ γὰρ ἔλεγε τὴν χεῖρα καὶ 20
τὴν κεφαλὴν ώς μὲν οὐσίας ὡρισμένως γινώσκεσθαι, ώς δὲ μέρη ἀορίστως,
εἰ μὴ γινώσκοιτο τίνος εἴη κεφαλὴ ἢ χείρ, διὰ τοῦτο φησιν δτι οὐ δεῖ
τὸν μὴ ἐσκεμμένον πάνυ τὰ τοιαῦτα σφιδρῶς περὶ αὐτῶν ἀποφαίνεσθαι.
οὐ μόνον δὲ περὶ τούτου, ἀλλὰ καὶ περὶ ἔκαστου πράγματος. Ὡμως δὲ 25

1 εἰ τόδε τι coll. F	2 ὁ γὰρ—οφείλει ομ. F	3 οἶδεναι ομ. F	ὅτου]
3 εἰ a	4 μὴ γὰρ coll. C	5 οὐκ ομ. F	
7 καὶ οὐκ Ca	8 ἡ ὑπόληψις C: τὴν ὑπόληψιν F	φησι post γνῶσιν coll. a:	
om. C	9 post ἀπταιστος add. καὶ ὑπόληψις ἀμετάπιστος a	εἰδὼς] μαθῶν a	
10 ἀτε] ὄντως F	11 ὑποπτεύσοι Ca	12 πάντων om. F	ἔστι κάλλιον
coll. C	13 ἀγνοῶν ante καὶ τίνος coll. a	15 alt. εἰσι]	ἔστι a
15. 16 ἀφωρ. μὲν coll. C	17 δὲ] γὰρ Ca	16 πρ. τῶν om. a	τις om. F
εἰδείη Ca	18 οὗτος F	21 post ἐσκεμ. add.	
περὶ αὐτῶν a	22 περὶ] ἐφ' a Arist.	24 οὐσίαν	
Ca	εἴη om. F	η κεφ. ἢ ἡ χεῖρ F	
26 ἕστημένον C: ἐπεικεμένον a	27 τούτων a		

τὸ ἀπορεῖν περὶ τῶν τοιούτων ἀναγκαῖον· ἡ γὰρ ἀπορία ἀρχή ἐστιν εὐπο- 101^v
ρίας καὶ ὁδός τις ἐπὶ μάθησιν. ταῦτα δέ φησι βουλήμενος ἡμᾶς μὴ ἐπα-
ναπαύεσθαι τοῖς αὐτοῦ λόγοις, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἡμᾶς ζητεῖν τὰ τοιαῦτα 30
καὶ μὴ ἑτεροκινήτους εἶναι. |

5

Περὶ ποιοῦ καὶ ποιότητος.

102^r

p. 8b25 Ποιότητα δὲ λέγω καθ' ἓν ποιοί τινες εἶναι λέγονται.

Ζητοῦμεν πάλιν ἐνταῦθα περὶ τῆς τάξεως τῆς ποιότητος καὶ τὴν 5
αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς τήν τε διαιρέσιν τῆς ποιότητος καὶ τὴν τάξιν τῆς
διαιρέσεως τῶν εἰδῶν. πρῶτον οὖν περὶ τῆς τάξεως· αὕτη δὲ δῆλη ἐκ
10 τῶν προειρημένων· ως γὰρ ἐλέγομεν, ἔδει μὲν προτετάχθαι τὸν περὶ ποιό-
τητος λόγον τῶν πρός τι, ἐπειδὴ αὕτη μὲν αὐτὴ καθ' αὐτὴν θεωρεῖται, 102^v
τὰ δὲ πρύτανι τὸν πρός τινας ἐπεργάτην σχέσει τὸ εἶναι ἔχει. τιμιότερα δὲ τὰ
καθ' ἑαυτὰ ὑφεστῶτα τῶν μὴ καθ' ἑαυτὰ τὸ εἶναι ἐχόντων, καὶ ὅτι
ἀναιρουμένου τοῦ ποιοῦ καὶ τὸ ἐν τούτῳ ὑφιστάμενον πρύτανι τι συναντι-
15 ρεῖται. οἷον τὸ λευκότερον καὶ θερμότερον μαλιτητής τε καὶ διδάσκαλος καὶ τὰ
παραπλήσια, τῶν πρός τι δὲ μὴ ὄντων οὐδὲν κωλύει εἶναι πᾶσαν ποιό-
τητα· εἴπομεν γὰρ ως ἴδιαν διλως ὑπόστασιν τὰ πρός τι οὐκ ἔχει, ἀλλὰ
ταῖς ἄλλαις ἐπισυμβαίνει κατηγορίαις. ἀλλ', ως ἐλέγομεν, διὰ τὸ ἐν τῷ
περὶ τοῦ ποιοῦ λόγῳ μηδεὶς μηδεὶς θεωρεῖται τὸν φύλακα τὸν πρύτανι. ἀναγκαῖον 20
20 ἦν εὐθὺς τὴν περὶ αὐτῶν ποιῆσαι διδάσκαλίαν. ίνα μὴ ἐπὶ πολὺ ἀγνοῶμεν
αὐτὸν τὴν φύσιν. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς τάξεως. τί δή ποτε δὲ διπλῆν
ποιεῖται τὴν ἐπιγραφὴν περὶ ποιοῦ καὶ ποιότητος, καὶ μὴ ἀπλῆν,
ὅσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν; λέγομεν οὖν ὅτι ἄλλο ἐστὶ ποιὸν καὶ 25
ἄλλο ποιότης· ποιότης μὲν γάρ ἐστιν αὐτὴ ἡ καθόλου ποιότης, ἀφ' ἣς
25 παρωνύμιας τὰ μετέχοντα ποιὰ ὀνομάζονται, οἷον ἡ καθόλου λευκότης ἢ
μελανία, ποιὸν δέ ἐστι τὸ σῶμα τὸ μεταλαβὸν τῆς ποιότητος καὶ παρω-
νύμιας ἀπ' αὐτῆς ὀνομαζόμενον, οἷον τὸ λευκὸν σῶμα ἢ θερμόν. ἡ οὖν 30
ποιότης νῷ μόνῳ ἐστὶ ληπτή, τὸ δὲ | ποιὸν αἰσθάνει ὑποπίπτει. ἐπεὶ 102^r
οὖν διπλοῦν τὸ τῆς ποιότητος ὄνομα, ἡ ως αὐτὸν καθ' αὐτὸν καὶ νῷ μόνῳ
30 νοούμενον, οἷόν ἐστιν αὐτὸν τὸ τῆς ποιότητος γένος, ἡ ως αἰσθάνει ληπτόν,
διὰ τοῦτο διπλῆν καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ἐποιήσατο. προέταξε δὲ τὸ ποιόν, 5

1. 2 εὐπορ.] ἀπορ. F	3 ἡμᾶς αὐτοὺς coll. a	4 εἶναι] τυγχάνειν C
6 ποιοί τινες] ποιότητες F	7 δὲ πάλιν Fa	τε ομ. F
10 ἐλέγομεν ὅτι α (cf. p. 102,17)	11 αὐτὴ μὲν (αὕτη ομ.) Fa	12 ἕτερα C
14. 15 συναιρεῖται CF	15 καὶ θερ.] τὸ θερ. F	17 εἴπομεν] p. 102,19 οὐκ ἔχει
τὰ πρός τι coll. Ca	18 ἐλέγομεν] p. 102,26	19 τοῦ ομ. F μεμνῆσθαι α
20 αὐτοῦ F: ἑαυτῶν α	23 οὖν ομ. a	25 τὰ παρ. coll. a
ώς τὸ αἰσθ. a		30 αὐτὸν ομ. C

ὅτι γνωριμώτερόν ἐστιν ὅτε αἰσθητὸν ὄν, δεῖ δὲ ἀεὶ ἀπὸ τῶν γνωριμω- 102^ς
τέρων ἀρχεσθαι τῆς διδασκαλίας. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως φάναι ὅτι καὶ ἡ
ποιότης ποιόν ἐστι· τὸ γὰρ ποιὸν κατηγορεῖται ποιοῦ καὶ ποιότητος κοινό-
τερον <ὄν>, ωστε καὶ τὴν ποιότητα ποιὸν λέγεσθαι, ωσπερ ἀμέλει καὶ τὸ 10
5 ὄνομα κοινῶς κατηγορεῖται δημοτός τε καὶ ῥήματος· κανὸν γὰρ περὶ ποιῶν
διαλέγηται, οὐ πρώτως περὶ τούτων ποιεῖται τὸν λόγον, ἀλλὰ δι' αὐτὴν
τὴν ποιότητα, ἵνα ως ἐκ γνωριμωτέρων συφῆς ὁ περὶ αὐτῆς γένηται λόγος.

Διαιρεῖ δὲ τὴν ποιότητα εἰς τέσσαρα εἰδῆ, ὃν τὸ μὲν πρῶτον φησιν 15
ἔξιν καὶ διάμεσιν, δεύτερον δύναμιν καὶ δύναμιαν, τρίτον παθητικὰς ποιό-
τητας καὶ ποθήης, τέταρτον τγῆμα καὶ μορφήν. Ὅπου δὲ γρῦπμεν τίνος ἔνεκεν
τέσσαρα μόνα εἰδὴ ἐστὶ ποιότητος καὶ οὔτε πλείονα οὔτε ἐλάττονα καὶ
διὰ τί τοιαύτην τάξιν αὐτοῖς ἐπέβληκε. διαιρέσιν τινα τῆς ποιότητος ποιη- 20
σώμεθα. ἡ τοίνυν ποιότης ἡ κατὰ δύναμιν ἐστι καὶ δύναμιαν ἡ κατ'
ἐνέργειαν, κατὰ δύναμιν μὲν ως τὸ παιδίον δυνάμει ἐστὶ γραμματικόν,
15 κατὰ δύναμιαν δὲ ως ὁ ἵππος δύναμιαν ἔχει τοῦ δέξασθαι γραμματικήν.
εἰ δὲ κατ' ἐνέργειαν εἴη ἡ ποιότης. Καὶ τοιειωτική ἐστιν ἡ κακωτική 25
τοῦ ὑποκειμένου ἡ οὔτε τελειωτικὴ οὔτε κακωτική. καὶ εἰ μὲν τελειωτική
εἴη ἡ κακωτική, ἡ οὐκ ἐμποιεῖ πάθος περὶ τὴν αἰσθησιν τὴν ἡμετέραν ἡ
ἐμποιεῖ. καὶ εἰ μὲν οὐκ ἐμποιεῖ πάθος ἡ δυσαπόβλητός ἐστιν ἡ εὐαπό-
20 βλητος. καὶ εἰ μὲν δυσαπόβλητος εἴη, λέγεται ἔξις, εἰ δὲ εὐαπόβλητος,
διάμεσι· οἷον κατ' ἐνέργειαν καὶ τελειωτικὴ | καὶ οὐκ ἐμποιοῦσα πάθος 103^ς
ἡ ὑγεία καὶ ἐπὶ ψυχῆς ἡ ἀρετή, κακωτικὴ δὲ νόσος καὶ κακία· ἡ γὰρ
ὑγεία καὶ ἡ ἀρετή καὶ τελειωτικαὶ τῶν ὑποκειμένων εἰσίν, ἐπεὶ καὶ κατὰ
φύσιν, καὶ πάθος οὐκ ἐμποιοῦσιν· οὐδεμιᾶς γὰρ τῶν αἰσθήσεων ὑποπίπτουσιν,
25 εἰ μὴ ἄρα τὰ παρακολουθήματα τῆς ὑγείας, οἷον ἡ εὔχροια, ἡ τῆς νόσου
κακωτικῆς οὖσης, οἷον ἡ ὠχρίασις, αὐτὴ μέντοι ἡ ὑγεία καὶ ἡ νόσος καὶ
τὰ τοιαῦτα οὐδεμιᾶς τῶν αἰσθήσεων ὑποπίπτουσι. πολυγρόνοι μὲν οὖν
οὖσαι καὶ δυσαπόβλητοι λέγονται ἔξεις· λεγόμεθα γὰρ ἐν ἔξεις ἔχειν τὴν 10
ἀρετὴν ἡ τὴν κακίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑγείαν ἡ τὴν νόσον· διὸ καὶ εὐεκτεῖν
30 λεγόμεθα, ὅπόταν ἡ ὑγεία ἡ ἐπιτεταμένη. ἀλλὰ καὶ νόσος τις ἔκτική λέγεται,

1 ἐστιν om. F	2 δεῖ om. F	3 ποιόν ἐστι—ποιότητος om. C	4 ὄν
inserui ποιοῦ CF	6 διαλέγεται a	τούτου C ποιεῖται iter. C	
7 τῶν γνωρ. a	8 αὐτοῦ C	9 τὸ δὲ δεύτ. a	10 τὸ δὲ
τέτ. a	11 ἐστὶ εἰδὴ coll. C	alt. καὶ superscr. F ²	14 γρ. δυνά-
μει ἐστι coll. C	15 ante ως add. ως ἵππος ἀδυνατίαν δὲ del. C	17 οὔτε	
τοῦ] τὸ F	16 εἴη] ἡ F	post κακωτικὴ add. ἐστι F	17 οὔτε
(alt.)] ἡ οὐ F (in mrg. corr.)	17 εἴη] ἡ F	18 καὶ —κακωτική om. F	
(καὶ ἡ μὲν τελειωτικὴ in mrg.)	19 οὐκ om. Ca	19. 20 ἡ δυσ.—εὐαπόβλ. καὶ	
om. a	19 ἡ (ante δυσ.) om. C	19. 20 δυσαπόβλητον et εὐαπόβλητον (utrobiique)	
Ca	20 μὲν om. C	21 post διάθ. add. λέγεται C	
οὐκ] οὐδὲν Ca	22 alt. ἡ ante ἐπὶ coll. a	κακωτικαὶ F	
ἡ νόσος καὶ ἡ κακία a	23 ἡ om. a	25 εἰ—	
27) in mrg. suppl. C	26 αὐτὴ Vind. 10: αὕτη Cf a	27 μὲν οὖν] μέντοι	
Ca	28 λέγομεν (alt. l.) F	30 ὅπόταν—λεγόμεθα (135,1) om. F	εἴη a

καὶ κακεύτεν δὲ πάλιν λεγόμεθα. ὀλιγοχρόνιοι δὲ οὖσαι καὶ εὐαπόβλητοι 103^γ λέγονται διαθέσεις. τοῦτο δὲ πρῶτον λέγει εἶδος εἶναι ποιότητος, ἔξιν λέγω 15 καὶ διάθεσιν. ἔξιν δὲ λέγουσι τὴν μόνιμον ποιότητα καὶ δυσαπόβλητον, διά-
θεσιν δὲ τὴν εὐαπόβλητον· οὕτως γὰρ ἔξιν λέγομεν ἔχειν τὸν δεῖνα ρήτορικῆς
5 τὸν εἰδότα μὴ μόνον τὰς τῆς ρήτορικῆς μεθόδους ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς ἀπο-
ρίας τὰς ἐπιφερομένας αὐτῷ ἐνστῆναι δυνάμενον, τὸν δὲ μὴ πάνυ περιγεγρ- 20 νότως κατεσχηκότα τῶν κατὰ τὴν ρήτορικὴν μεθόδων ἀλλως δὲ πεποιω-
μένον πως κατ’ αὐτήν, ἔξιν μὲν τοῦτον ρήτορικῆς οὐ φαμεν ἔχειν, δια-
κεῖσθαι δέ πως κατὰ ρήτορικήν. τί οὖν; οὐκ ἔστι καὶ ἡ ἔξις διάθεσις;
10 ὁ γοῦν τὴν ἔξιν ἔχων διάκειται πως κατ’ αὐτήν. λέγομεν δὲ τὸ τῆς 25 διαθέσεως ὄνομα διττόν ἔστι, τὸ μὲν γενικώτερον δὲ κατηγορεῖται καὶ κατὰ τῆς ἔξισης, τὸ δὲ εἰδικώτερον δὲ ἀντιδιαστέλλεται πρὸς τὴν ἔξιν. ἐνταῦθα 30 οὖν διάθεσιν παρέλαβεν οὐ τὴν γενικὴν ἀλλὰ τὴν εἰδικὴν τὴν ἀντιδια- 103^ν στελλομένην πρὸς τὴν ἔξιν. ἵστεον δὲ δὲ τὸ τῆς ἔξισης ὄνομα ἐπὶ τούτων
15 φέρεται, ἐφ’ ὅν καὶ τὸ τῆς εὐεξίας· ἡ γὰρ εὐεξία ἐπίτασίς ἔστι τῆς ἔξισης.
εἰ οὖν τὸ τῆς εὐεξίας ὄνομα ἐπὶ μόνων τῶν ἐμψύχων εἰώθαμεν φέρειν 5 (οὐδεὶς γὰρ ἀν εἴποι τὸ πῦρ εὐεκτεῖν κατὰ τὴν θερμότητα οὐδὲ τὴν χιόνα
κατὰ τὴν φύξιν), καὶ τὸ τῆς ἔξισης ἄρα ὄνομα ἐπὶ μόνων τῶν ἐμψύχων
λεγθῆσεται.

20 Εἰ δὲ κατ’ ἑνέργειαν οὖσα ἡ ποιότης τελειωτικὴ εἴη ἡ κακωτικὴ καὶ
ἐμποιεῖ πάθος περὶ τὴν ἡμετέραν αἰσθησιν, λέγεται παθητικὴ ποιότης ὡς 10 πάθος ἐμποιοῦσα περὶ τὴν ἡμετέραν αἰσθησιν, τελειωτικὴ μὲν ὡς ἡ ἐν τῷ πυρὶ θερμότης ἡ ἡ ἐν τῷ μέλιτι γλυκύτης, κακωτικὴ δὲ ὡς ἡ τοῦ οἴνου
δέστης καὶ ἡ ἐν καρποῖς καὶ τοῖς ἄλλοις σώμασι σῆψις. εἰκότως δὲ αἱ 25 μὲν τελειωτικαὶ λέγονται (εἰδοπεποίηνται γὰρ κατὰ ταύτας τὸ τε μέλι καὶ 15 τὸ πῦρ), αἱ δὲ κακωτικαί, ἐπειδὴ φυλαρτικαὶ εἰσὶ τοῦ ὑποκειμένου, πᾶσαι μέντοι πάθοις ἐμποιοῦσι περὶ τὴν ἡμετέραν αἰσθησιν. αὗται δὲ ὡς ἀπὸ πάθους οὐ λέγονται γένεσθαι, ἐπειδὴ μὴ κατὰ τροπήν τινα τοῦ ὑποκειμένου
γεγόνασι, λέγω δὴ αἱ τελειωτικαί, ἀλλ’ οὐσιώδεις αὐτῶν εἰσὶ ποιότητες. 20
30 καθ’ ἀς καὶ χαρακτηρίζονται. οὐκ ἀναγκαῖον δὲ τοῦτο ὑποδιελεῖν τὸ τυῆμα εἰς τὸ τὸ δυσαπόβλητον καὶ εὐαπόβλητον, ὥσπερ τὸ ἔτερον· ἐκεῦνο
γὰρ ἐπὶ ἐμψύχων μόνων ἐθεωρεῖτο, ἐν οἷς καὶ αἱ κακωτικαὶ ποιότητες
καὶ αἱ τελειωτικαὶ γένεσθαι πεφύκασι καὶ ἀπογίνεσθαι τοῦ ὑποκειμένου 25
τοῦ αὐτοῦ μένοντος, διὸ καὶ διηροῦντο εἰς τε τὰς πολυχρονίους καὶ ὀλιγ-

2 εἶναι εἶδος coll. Ca 4 ἔχ. λέγ. coll. a τὸν δεῖνα] τόνδε F:
τῆς a 5 τῆς ρήτ.] ρήτορικὰς C 6. 7 περιγεγονότα Fa 7 τε καὶ κατεσχηκότα
a: om. F 9 καὶ om. C 10 post ἔχων add. πολλῷ μᾶλλον τὴν διάθεσιν· τῆς διά-
θεσεως γὰρ τὸ μὲν καθολικώτερον τὸ δὲ μερικώτερον a διακ. γὰρ a post αὐτήν
add. ὁ διατιθέμενος a λέγ. γὰρ a 11. 12 ὅπερ F 11 καὶ om. C 15 τὸ
τῆς εὐεξ.] ἡ υγεία F ἔστι post ἔξισης coll. a: om. C τῆς ἔξ.] υγείας F 17 ἀν
εἴποι] φησὶ F 17. 18 τὴν (ante θερμ. et φύξιν) om. Fa 18 μόνων] πάντων F
19 ρήτησεται C 20 ἡ om. C 22 τῷ om. CF 23 ἡ om. CF
24 καρπῶ F 27 ἐμποιοῦσαι F 28 μὴ] οὐ C 29 δὴ] δὲ C 30 καὶ
om. C 31 εἴς] ὡς F ὥσπερ τὸ ἔτερον om. F

χρονίους· τοῦτο μέντοι τὸ τμῆμα ἐπὶ ἀψύχων θεωρεῖται, ἐν οἷς καὶ αἱ 103^v τελειωτικαὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ αἱ κακωτικαὶ ποιότητες συμπαρεκτείνονται 30 τοῖς ὑποκειμένοις καὶ μαρανόμεναι συναπομαραίνουσιν ἑαυταῖς καὶ τὰ 104^r ὑποκείμενα· γῆγον τοῖς ὑποκειμένοις συναπομαραίνονται, ὡς ἐπὶ τοῦ ῥόδου καὶ 5 τοῦ μήλου ἔχει· ἡ γὰρ τούτων εὐωδία καὶ εὔχροια φιλειρομένη συμφθείρει ἑαυτῇ καὶ τὸ ὑποκείμενον. ἀλλὰ μὴν καὶ αἱ κακωτικαὶ ωσαύτως ἔχουσι 5 καὶ αὐταὶ τοῖς ὑποκειμένοις, οἷς ἀν ἐγγένωνται, συμπαρεκτεινόμεναι καὶ συμφθειρόμεναι, οἷον ἡ τοῦ οἴνου δέκτης ἢ τῶν καρπῶν σῆψις καὶ τῶν ἄλλων σωμάτων. εἰ δὲ καὶ εὑρεθείη ἐπὶ τινῶν κακωτικὴ ποιότης ὀλιγο- 10 χρόνιος, ὡς δὲ ἐν ἀργύρῳ ἵδις ἡ τι τοιοῦτον, μάλιστα μὲν τὰ τοιαῦτα ἴσως 10 τις ἀν κυριώτερον ὅνομάσσοι πάθη τὰ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀναφερόμενα, ἐπειδὴ δὲ ὅλως ἔφθη ἡ κακωτικὴ ποιότης συνταχθῆναι τῇ τελειωτικῇ, διότι κατὰ τὸ ἔτερον μέρος τῆς ὑποδιαιρέσεως, λέγω δὴ τὸ τὰς τελειω- 15 τικὰς ἡ κακωτικὰς παραλαμβάνον καὶ οὐκ ἐμποιούσας πάθος, κατὰ πάντα 15 κοινωνεῖ τῇ τελειωτικῇ (έκατέρα γὰρ ἡ ἔξις ἐγίνετο ἡ διάθεσις καὶ ἐπὶ μόνων ἐμψύχων ἐθεωρεῖτο), διὰ τοῦτο ἐξ ἀνάγκης καὶ ἐν τῷ ἑτέρῳ μέρει συνταχθεῖσα, τούτῳ δὴ τῷ προκειμένῳ, συναπηγέχθη αὐτῇ κατὰ πάντα, μῆτ' εἰς τὸ πολυχρόνιον καὶ ὀλιγοχρόνιον διαιρεθεῖσα καὶ ἀπὸ τοῦ πάθος 20 ἐμποιεῖν χαρακτηριζομένη μᾶλλον ἡ τοῦ ἀπὸ πάθους ἐγίνεσθαι· συνετάχ- 20 θησαν δὲ αὐταὶ ἀλλήλαις, ἡ τελειωτικὴ λέγω καὶ ἡ κακωτικὴ, ἵνα μὴ ἡ διαιρέσις πολυσχιδῆς γενομένη μήτε ἀσύνοπτος ἡ καὶ εἰς τὰ αὐτὰ τμῆματα 25 τέμνεσθαι ἀναγκάζηται.

25

Εἰ δὲ μήτε τελειωτικὴ εἴη μήτε κακωτικὴ ἡ ποιότης, ἡ διὰ βάθους κεχώρηκεν ἡ ἐπιπολῆς ἐστι, καὶ εἰ διὰ βάθους κεχώρηκεν, ἡ δυσαπόβλητος 25 ἐστιν ἡ εὐαπόβλητος. εἰ μὲν οὖν δυσαπόβλητος εἴη, λέγεται παθητικὴ ποιότης ὡς ἀπὸ πάθους ἐγγινομένη, οἷον ἡ ἐν τῷ ζωμῷ γλυκύτης ἡ ἡ 30 ἐκ γενετῆς ωχρίασις. αὕτη δὲ οὐ λέγεται ὡς πάθος | ἐμποιοῦσα περὶ 104^v τὴν ἡμετέραν αἰσθητικήν, καίτοι καὶ αὕτη ἐμποιεῖ, ἀλλ᾽ ὡς ἀπὸ πάθους ἐγγινομένη, διότι ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ὑπάρχοντος αὐτῇ κυριώτερον αὐτὴν 35 τὸ ἐκοινεύειν· μᾶλλον γὰρ αὕτην χαρακτηρίζει τὸ κατὰ τροπὴν γενέσιαι τὸν ὑποκειμένον, τοῦτ' ἔστι κατὰ πάθους. ἡ τὸ τῇ αἰσθητῇ τῇ ἡμετέρᾳ ἡ πάθος ἐμποιεῖν. εἰ δὲ εὐαπόβλητος εἴη, τοῦτ' ἔστιν ὀλιγοχρόνιος, εἰ μὲν μὴ ῥαδίως ἀποκαθισταῖτο μῆδε ἐκπτύοιτο, λέγεται πάθος τὸ ὑπὸ τὴν ποιό- 40 τητα ἀναφερόμενον, ὡς ἡ ἐκ μακρᾶς νόσου ωχρίασις ἡ ἡ ἐκ πολλῆς ἡλιο- 45 καίας μέλανσις· καὶ ταῦτα γὰρ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀνάγονται, διότι σώζεται 10

2 παρεκτείν.

ἐν οἷς Ca

15 ἐγένετο C

τῶ F

τῶ F

οι. C

33 ἐκπνοῆτο C

3 μαρανομένοις Ca

γένωνται C: ἐγγένωνται a

16 καὶ om. F

εἴη F

εἴη om. a

καὶ εἰ — κεχώρηκεν a: om. codd.

28 αὕτη Ca

34 ἡ (alt.) om. F

4 συμμαρ. Fa

ἀεὶ συμπαρ. C

17 αὐτὴ a

22 ἀναγκ. τέμν. coll. C

καὶ εἰ — κεχώρηκεν a: om. codd.

29 κυρ. αὕτη coll. F

35 γὰρ om. C: ταῦτα γὰρ

7 αὗται Ca

13 μέρος om. C

18 τοῦ]

24 ἐξε-

πιπολῆς Ca

, ἔστι om. a

31 τὸ πάθος a

26 alt. ἡ

26 alt. ἡ

31 τὸ πάθος a

35 γὰρ om. C: ταῦτα γὰρ

om. a

καὶ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἕδιν τῆς ποιότητος παρακολουθῆμα, τὸ παρωνύμως ἀπ' 104^v αὐτῆς τὰ μετέχοντα ὄνομάζεσθαι. εἰ μέντοι ῥᾳδίως ἀποκαθισταῖτο, λέγεται πάθος τὸ ὑπὸ τὸ πάσχειν ἀναφερόμενον. ὡς εἰ τις διὰ φύσιον ὠγρίατεν 15 ἦ δι' αἰδῶ ἐρυθρὸς ἐγένετο· ταῦτα γὰρ οὐδὲ ἀξιοῦ διλας καλεῖν ποιότητας, 5 διότι μὴ ἔξι αὐτῶν παρωνύμως οἱ μετέχοντες ὄνομάζονται· οὐδεὶς γὰρ ἂν εἴποι, φησί, τὸν δι' αἰδῶ ἐρυθράσαντα ἐρυθρίαν ἢ τὸν διὰ φύσιον ὠγρία- 20 σαντα ὠγρίαν. ἐκ δὲ τούτων γίνεται τὸ τρίτον εἶδος τῆς ποιότητος. ὅπερ 25 ἐστὶ παθητικαὶ ποιότητες καὶ πάθη, λέγω δὴ ἡ παθητικὴ ποιότητος ἢ ὡς πάθος ἐμποιοῦσα καὶ ἡ ὡς ἀπὸ πάθους ἐγγινομένη καὶ τὸ πάθος τὸ ὑπὸ 10 τὴν ποιότητα ἀναφερόμενον καὶ τὸ πάθος τὸ ὑπὸ τὸ πάσχειν ἀναφερό- 25 μενον· παθητικαὶ μὲν γὰρ ποιότητες τὰ πρότερα τρία, πάθος δὲ τὸ τέταρ- 30 τον. πῶς δὲ ταῦτα φαμεν διὰ τοῦ βάθους κεχωρηκέναι, λέγω δὴ τὴν ὠγρίασιν καὶ τὸ ἐρύθημα, καίτοι περὶ τὴν ἐπιφάνειαν μόνην θεωρεῖται; λέγομεν δτι οὐκ ἄνευ τῆς κατὰ βάθος τροπῆς γέγονεν ἡ τοιαύτη περὶ τὴν 15 ἐπιφάνειαν ποιότης· ὥσπερ γὰρ οἱ ἐκ γενετῆς ἐρυθροὶ διὰ τὴν τοιαύδε 35 κράσιν γεγόνασι τοιοῦτοι τοῦ | θερμοῦ ἐν αὐτοῖς πλεονάσαντος καὶ περὶ 105^r τὴν ἐπιφάνειαν χωρήσαντος, οὗτως καὶ οἱ διὰ φύσιον ἢ αἰδῶ ἐρυθροὶ ἢ 40 ωχροὶ γενόμενοι οὐκ ἄνευ τῆς κατὰ βάθος τροπῆς τοιοῦτοι γεγόνασιν.

Εἰ δὲ κατ' ἐνέργειαν ἡ ποιότης οὖσα μήτε τελειωτικὴ εἴη μήτε κακωτικὴ 5 καὶ ἐπιπολῆς ὑπάρχει, εἰ μὲν ἐπὶ ἀψύχων εἴη καὶ φανταστῶν, λέγεται σχῆμα, εἰ δὲ ἐπὶ ἐμψύχων. μορφή· φανταστῶν μὲν ὡς ἐπὶ πάντων τῶν ματημα- 20 τικῶν, τριγώνων λέγω καὶ κύκλου καὶ τῶν λοιπῶν σχημάτων (ταῦτα γὰρ ἐν μόνῃ τῇ φαντασίᾳ τὸ εἶναι ἔχει), ἀψύχων δὲ ἔνδιλων καὶ λίμων καὶ 25 τῶν τοιούτων (τὰ γὰρ φανταστά, λέγω δὴ τὰ σχήματα, ἐν ἀψύχοις γινό- 30 μενα ποιεῖ καὶ αὐτὰ τοιῶσδε ἢ τοιῶσδε διακεῖσθαι κατὰ τὰς τῶν σχη- μάτων διαφοράς), ἐπὶ ἐψύχων δὲ ὡς ἐπὶ πάντων τῶν ζψων· ἡ γὰρ 35 μορφὴ περὶ μόνην τὴν ἐπιφάνειαν θεωρεῖται. τί οὖν; οὐ λέγομεν καὶ τὸν 40 ἀνδριάντα μορφὴν ἔχειν: ἀλλ' οὐχὶ κατὰ πρῶτου λόγου· προηγρουμένως μὲν γὰρ σχῆμα λέγεται ἔχειν, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον καὶ μορφὴν· διότι 45 τὸ μέρημα ἔστιν ἐμψύχου, ἐφ' οὐ δὴ μορφή. καὶ ἐπ' αὐτοῦ καταγραφεῖ- 50 κώτερον ἡ μορφὴ φέρεται. ἔχεις καὶ τὸ τέταρτον εἶδος τῆς ποιότητος, 55 τὸ σχῆμα φημὶ καὶ τὴν μορφὴν. καὶ ἡ καταγραφὴ δὲ τῆς διαιρέσεως εὐληπτοτέραν αὐτῆς ἡμῖν ποιήσει τὴν μέθοδον.

1 alt. τὸ] τῷ α	2 ἀποκαθίσταται, τότε λέγ. F	5 παρωνύμως ομ. C
8 ἡ (ante ὡς) ομ. C	11 γὰρ ομ. F	12 τοῦ ομ. α
τῆς F	17 χωρ.] ποιήσαντος F	19 οὖσα ἡ π. coll. F
ἀψ. F ¹	23 ἔνδιλων λέγω C	24 ante ἐν add. τὰ C
26 τῶν ομ. F	30 post οὗ add. καὶ α	24. 25 γεν. F
33 αὐτῆς ομ. α		32 φημὶ] λέγω C

τῇ ποιητῇ

ἢ κατὰ	ἢ κατ' ἐνέργειαν		
δύναμιν			
θεωρεῖ-	ἢ τελειωτικὴ τοῦ ὑποκει-	ἢ οὐτε τελειωτικὴ οὐτε κακωτική	
ται καὶ	μένου ἢ κακωτική		
ἀδύνα-			
μίαν, ως	ἢ οὐκ ἔμ- ποιεῖ πά-	ἢ ἔμποιεῖ, ἢ διὰ βάθμους κεχώρηκεν	ἢ ἐπιπολῆς ἐστιν
τὸ μὲν	ποιεῖ πά-	ἥτις λέγε-	
ποιητὴν	θος περὶ	ται παθη-	ἥ δυσ- ἢ εὐαπόβλητος
ἔχει δύ-	τὴν αἰτίην	τικὴ ποιό-	απόβλητ-
ναμιν	τιν τὴν	της ὡς πά-	τός ἐστιν εἰ μὲν μὴ εἰ δὲ καὶ φαν-
γραμμα-	ἡμετέραν	θος ἔμποι-	ώς ἡ ἐκ ὥρισίν τις ὥρισίν τασῶν ται μορ-
τικὴν ἡ	ώς ἡ ἀρε-	οῦσα περὶ	γενετῆς ἀποκατ- ἀποκατ- καὶ λέγε-
δὲ πόπος	τὴν ὑγεία	τὴν ἡμετέ-	ωγρία- ισταῖτο ισταῖτο ται σχῆ-
ἀδύνα-	καὶ ἡ κα-	ραν αἰσθη-	σις, ἥτις ώς ἡ ώς ἡ μα
μίαν	κία καὶ ἡ	σιν οἷον ἡ	λέγεται ἐκνόσου δι' αἰδῶ
	νόσος	τοῦ ἡλίου	παθητι- ωγρία- ἐρυθριό-
		θερμότητος	κὴ ποι- σις ἦτε της, λέ-
ἢ δυσ-	ἢ εὐ-	ἥ τοῦ	ότης ώς πολλῆς γεται
από-	από-	μέλιτος	ἀπὸ πά- ἡλιοκα- πάτης
βλητός	βλητος	γλυκύτητος	θους ἐγ- ίας ⟨μέ- τὸ δύο
ἐστι καὶ	καὶ τι-		γινομένη λανσιες, τὸ πά-
γίνεται	νεται		λέγεται σγειν
ἔξις	διάθε-		πατητος ἀναφε-
σις			τὸ δύο ρόμενον
		τὴν ποι-	
		ότητα	
		ἀναφε-	
		ρόμενον	

Τίνος μὲν οὖν ἔνεκεν τέσσαρα μόνα εἶδη ἐστὶ ποιότητος καὶ οὐτε πλείονα οὔτε ἐλάττονα, ἡ διαιρεσίς ἡμῖν ἐσαφήνισε. περὶ δὲ τῆς τάξεως αὐτῶν ταῦτα λέγομεν· πρῶτον μὲν οὖν ἔταξε τὸ τῆς ἔξεως καὶ τῆς δια-

figuram recepi ex F, nisi quod ἀποκαθίστατο correxi ex ἀποκαθίστατο et μέλανσις addidi: ἡ ποιητὴς ἡ κατὰ δύναμιν θεωρεῖται ἡ κατ' ἐνέργειαν. καὶ κατὰ δύναμιν μὲν ὡς τῷ ποιητῷ γίγνεται γραμματικὴν ἡ δύναμις δύναμιν. τοῦτο δεύτερον εἶδος. ἡ τελειωτικὴ τοῦ ὑποκειμένου ἡ κακωτικὴ ἡ οὐτε τελειωτικὴ οὐτε κακωτική. ἡ διὰ βάθμους κακωτικὴν εἰπειταί οὖτιν. ἡ οὐκ ἔμποιεῖ πάθος περὶ τὴν αἰσθησιν τὴν ἡμετέραν ώς ἡ ἀρετὴ ἡ ὑγεία ἡ νόσος ἡ κακία, ἡ ἔμποιεῖ ἥτις λέγεται παθητικὴ ποιότητος ώς πάθος ἔμποιος περὶ τὴν αἰσθησιν τὴν ἡμετέραν οἷον ἡ τοῦ ἡλίου θερμασία ἡ τοῦ μέλιτος γλυκύτητος. ἡ δυσαπόβλητος ἐστι καὶ γίνεται ἔξις ἡ εὐαπόβλητος καὶ γίνεται διάθεσις (reliquis om.) C: om. a 2 οισηγίσεις F περὶ] πῶς F 3 τὸ τῆς διαθ. Cf

Θέσεως είδος είκότως· ἐπειδὴ γάρ αὗται περὶ τὰ ἔμψυχα καταγίνονται, 105^r τιμιώτερα δὲ πάντων τῶν ἀψύχων τὰ ἔμψυχα, είκότως καὶ ἡ ποιότης ἡ κατὰ ταῦτα θεωρουμένη πρώτην εἴληχε τάξιν. είκότως δὲ δεύτερον εἰδός ἐστι τὸ κατὰ δύναμιν καὶ ἀδύναμίαν· ἐπειδὴ γάρ ἡ δύναμις καὶ ἡ 105^v 5 ἀδύναμία φυσική τίς ἐστιν ἐπιτηδειότης (τό τε γάρ παιδίον φυσικήν τινα ἔχει δύναμιν τοῦ δέξασθαι γραμματικὴν ἢ ῥητορικὴν καὶ ὁ ἵππος φυσικὴν ἀδύναμίαν τοῦ μὴ ἐπιδέξεσθαι τὰ τοιαῦτα, καὶ τὸ πῦρ κατὰ φύσιν ἔχει 5 τὴν τοῦ θερμαίνειν δύναμιν, καὶ τὰ τοιαῦτα ὅμοίως), τὰ δὲ φυσικὰ δευτέραν τάξιν ἔχει μετὰ τὰ ἔμψυχα, είκότως καὶ τὸ κατὰ δύναμιν καὶ ἀδύναμίαν 10 εἶδος τῆς ποιότητος ἐπὶ τῶν φυσικῶν πραγμάτων θεωρούμενον δευτέραν ἔχει τάξιν. ἐπειδὴ δὲ πρότερον δεῖ ἔχειν φυσικήν τινα ἐπιτηδειότητα, 10 5 ἐπειτα κατὰ ταύτην ἡ ποιεῖν τι ἢ πάσχειν (εἰ γάρ μὴ προϋπάρχοι ἡ ἐπιτηδειότης, οὐκ ἀν οὐδὲ πάθοι τις ἡ ποιήσαι, οἷον ἐπειδὴ τὸ ἀμίαντον οὐκ ἔχει ἐπιτηδειότητα τοῦ καίσθαι, οὐδὲ ἀν εἰ μυριάκις τις πῦρ προσαγάγῃ, 15 καήσεται, τὸ δὲ ἔύλον ἔχον δύναμιν τοῦ καίσθαι πυρὸς προσαχθέντος 15 καήσεται), διὰ τοῦτο οὖν τρίτην τάξιν ἔχουσιν ἐν τοῖς εἰδέσι τῆς ποιότητος αἱ παθητικαὶ ποιότητες καὶ τὰ πάθη, διότι, ὡς εἴρηται, οὐκ ἀν ποιήσαι τις κατ’ αὐτὰς ἡ πάθοι μὴ προϋπαρχούσης ἐν αὐτῷ δυνάμεως τινος, ἣτις ἐπιτηδεία ἐστὶ πρὸς τὸ δέχεσθαι τὰ τοιαῦτα. τὸ δὲ σχῆμα καὶ ἡ μορφὴ 20 20 κατὰ μόνην τὴν ἐπιφάνειαν θεωρούμενα τὴν ἐσχάτην εἴληχε χώραν, τῶν παθητικῶν ποιοτήτων καὶ τῶν παθῶν μέχρι τοῦ βάθους διεκνουμένων. ταῦτα καὶ περὶ τῆς τῶν εἰδῶν τάξεως. Ιστέον δὲ διτὶ ἡ αὐτὴ ποιότης δύναται πλεοναχῶς λέγεσθαι· οἷον ἡ θερμότης ἐν πυρὶ μὲν οὖσα παθητικὴ ποιότης ἐστὶν ὡς πάθος ἐμποιοῦσα περὶ τὴν αἰσθησιν τὴν ἡμετέραν, 25 25 ἐν δὲ οἷον ὁ πυρετὸς παθητικὴ ποιότης ὡς ἀπὸ πάθους ἐγγινομένη, ἐν δὲ τῷ πεπυρακτωμένῳ σιδήρῳ καὶ, εἰ τύχοι, κατ’ αὐτὴν διημερεύοντι πάθος τὸ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀναφερόμενον, ἡ δὲ θερμότης ἡ γενομένη 106^r ἐν ήμιν, εἰ τύχοι, ἐκ τοῦ κατὰ πάροδον προσπελάσαι πυρὶ πάθος τὸ ὑπὸ τὸ πάσχειν ἀναφερόμενον.

30 p. 8v25 Ποιότητα δὲ λέγω καθ’ ἣν ποιοί τινες εἶναι λέγονται.

Διὰ τί τὴν τῆς ποιότητος διδασκαλίαν διὰ τοῦ ποιοῦ ποιεῖται; φαμὲν 5 διτὶ σαφέστερόν ἐστι τὸ ποιόν, ὡς ζῷη εἴρηται, ἀτε τῇ αἰσθήσει ληπτόν.

2 τιμ.] προτιμότερα Ca	τῶν ἀψύχων om. Ca	5 τινα om. F
6 ῥητ. ἡ γραμ. coll. C	7 τοῦ om. F	ἐπιδέξασθαι a
9 ἔχει τάξιν coll. C	κατὰ om. C	11 τάξιν ἔχει coll. a
αὐτὴν a προϋπάρχει Ca	13 ποιήσαι scripsi: ποιήσει Ca: ποιήσοι F	12 κατ’
14 προσαγ. τις πῦρ coll. F	15 καυθήσεται C: κατακαήσεται a	προσενεγκλέν-
τος a	16 ἔχει F	17 ποιήσαι scripsi: ποιήσοι a: ποιωθείη Cf (cf. v. 13)
18 πάθη C	20 χώραν] τάξιν a	21 post παθῶν add. τῶν Ca
24 τὴν ἡμ. αἰσθ. a	26. 28 τύγη F	26 αὐτὸν F
om. F	30 lemma om. C	28 ἐν om. Ca
32 εἴρηται] p. 134,1	ἀτε δὴ F	29 τὸ
		31 alt. διὰ] ἐκ F

καὶ ὅλως ἀπὸ τοῦ ποιου ἐις ἔννοιαν τῆς ποιότητος ἐρχόμεθα· θεασάμενοι 106^τ γὰρ τὸ ἐν γάλακτι λευκὸν καὶ τὸ ἐν χιόνι καὶ τὸ ἐν ψικυμούμενῷ εἰς ἔννοιαν ἐρχόμεθα τῆς λευκότητος, ὁμοίως γενσάμενοι μέλιτος καὶ φοίνικος καὶ 107 ἰσχάδος εἰς ἔννοιαν ἐρχόμεθα τῆς γλυκύτητος. ἐκ τοῦ οὖν ποιου σαφε-
5 στέρου ὄντος τὴν διδασκαλίαν ποιεῖται. ἔστι δὲ αὐτὸ τὸ μετέχον ποιόν,
ποιότης δὲ τὸ μετεγόμενον.

p. 8b26 Ἔστι δὲ ἡ ποιότης τῶν πλεοναχῶς λεγομένων.

Τοῦτο λέγων σημαίνει οὐχὶ τὸ ὄμωνύμως λέγεσθαι, ἀλλὰ τὸ δια- 25
φόρως· τὸ γὰρ πλεοναχῶς λέγεσθαι ἡ τὸ ὄμωνύμως δηλοῦ ἡ τὸ διαφόρως,
10 ὡς ἐνταῦθα· εἰ γὰρ ὄμωνύμως εἴληπτο, εἰς διάφορα ἀν σημαινόμενα ἐγί-
νετο ἡ διαίρεσις· ἐπεὶ δὲ τὸ διαφόρως εἴληπται, διὰ τοῦτο γίνεται καὶ ἡ
διαίρεσις ὡς γένους εἰς εἰδῆ. ἀρα οὖν οὐκ ἔστι γένος ἡ ποιότης; διὰ τί 30
οὖν τῶν εἰδῶν αὐτῆς τὸ μὲν πρῶτον | λέγεται τὸ δὲ δεύτερον; λέγομεν 106v
ὅτι καθὸ ποιότης οὐκ ἔστι τὸ μὲν πρῶτον τὸ δὲ δεύτερον, ἀλλὰ μόνη
15 ἀξιώματι διαφέρουσιν, ὡς καὶ ἄνθρωπος ἵππου.

p. 8626 "Ἐν μὲν οὖν εἶδος ποιότητος ἔξις καὶ διάθεσις λεγέ-
ται φρεσκή.

Πρῶτον εἶδος τῆς ποιότητος ἔξις καὶ διάθεσις. διαφέρει δέ, φρεσίν,
ἡ ἔξις τῆς διαθέσεως τῷ τὴν μὲν διάθεσιν εὐαπόβλητον εἶναι τὴν δὲ ἔξιν
21 δυσαπόβλητον, καὶ διὰ τὸ μὲν ἔξις πάντως καὶ διάθεσις, η δὲ διάθεσις οὐκ 10
ἔξι ἀνάγκης καὶ ἔξις.

p. 8629 Τοιαῦται δὲ αἱ τε ἐπιστῆμαι καὶ αἱ ἀρεταῖ.

²⁰ Ἐπιστήμας ἐνταῦθα λέγει οὐ τὰς ἀπταίστους, ἀλλὰ πᾶσαν ἀπλῶς τέγνην μόνιμον, ὡστε κατὰ τοῦτο τὸ σημαινόμενον καὶ γραμματικὴν ἐπι-

1 ἀρχόμ. (sic) τῆς ποιότ. F 2 τῇ χιόνι C τῷ ψιφιδιῳ. C: ψιφιδιῳ. a 3 τῆς
 om. CF 4 τῆς om. F 5 αὐτὸ μὲν a 6 post μετεχόμενον add. ex Marc.
 217 διὰ τί δὲ πρόσκειται τὸ καθ' ἥν ποιοί τινες λέγονται; ή διὰ τὸ δι? αἰδῶ ἔρευθος καὶ
 -ήν διὰ φόβου ωγρίασιν· οὐ γάρ ποιότητες αὗται, ἐπειδὴ μὴ ἔρευθοι (sic) ή ωγρίαι οἱ αἰ-
 ιετιθέντες καὶ φοβηθέντες λέγονται, φύμανει γάρ τὴν προσηγορίαν ή μεταβολή, ἀλλ' ήριθμιακέ-
 ναι (sic) καὶ ωγριακέναι, οὐ δέ ψιφάνει τὴν προσηγορίαν. καὶ οὐδὲ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀνάγε-
 ται τὸ πάνθος τοῦτο διὰ τὸ αὐτὸ ἀλλ' ὑπὸ τὸ πάσχειν. οὐ γάρ πάσχοντες λέγονται ἀλλὰ πε-
 πονθέναι μόνον a 8 ante τοῦτο add. πῶς πλεοναχῶς; τουτέστι κατὰ (τὰ ώς add. a)
 ἀφ' ἐνός καὶ πρὸς ἓν (ἀλλ' οὐχ ὡς ὄμιλον μοις φωνή add. a). φησὶν οὖν ὅτι ή ποιότητης πλεο-
 ναχῶς λέγεται Fa; eademque post εἰδὴ (12) add. C τοῦτο — εἰδὴ (12) om. F
 9 οὐ τὸ ὄμιλον. δ. ἀλλὰ τὸ διαφ. a 10 εἴληπτο — διαφόρως (11) om. C
 12 ἔσται F 13 λέγομεν — δεύτερον (14) om. F 14 μόνον Fa 15 δια-
 φέρει F 18 τὸ πρώτον τῆς ποιότ. εἰδὸς a 19 ή om. Fa 21 καὶ om. F
 22 τε om. F 24 τὸ om. C

στήμην εἶναι καὶ τεκτονικὴν καὶ τὰς ἄλλας βαναύσους τέχνας· ἐκάστη γάρ 106^v ἔξις τίς ἐστι μόνιμος. ή δὲ ἐπιστήμη τριχῶς λέγεται· λέγεται γάρ ἐπι-
στήμη η ὑποκείμενον ἔχουσα ἀπταιστον καὶ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὠσαύτως
ἔχοντα καταγινομένη, καθ' ὃ σημαινόμενον καὶ η γεωμετρία ἐπιστήμη, καὶ
5 η ἀστρονομία καὶ η ἀριθμητική. Ιατρικὴ δὲ κατὰ τοῦτο οὐκ ἐπιστήμη²⁵
περὶ ῥευστὸν καταγινομένη ὑποκείμενον. λέγεται δὲ ἐπιστήμη καὶ η ἔξ-
άρχων αὐτοπίστων ὄρμωμένη, η καὶ ὅντως ἐστὶν ἐπιστήμη, ην καλοῦσιν
ἀνυπόθετον φιλοσοφίαν παρὰ τὸ ἐκ κοινῶν ἐννοιῶν ὄρμᾶσθαι. κατὰ τοῦτο
δὲ οὕτε γεωμετρίαν οὕτε ἀστρονομίαν οὕτε τῶν τοιούτων οὐδεμίαν ἐπι- 107^r
10 στήμην ἔρεται, ἐπειδὴ μὴ ἔξις αὐτοπίστων ἀρχῶν ὄρμῶνται ἀλλ' ἀποδεῖξεις
δεομένων· ἀρχαὶ γάρ γεωμετρίας τὸ σημεῖον η γραμμὴ η ἐπιφάνεια καὶ
τὰ τοιαῦτα. καὶ ὀρίζεται μὲν ἔκαστον τούτων ὁ γεωμέτρης, τὸ μὲν
σημεῖον λέγων οὖ μέρος οὐδέν, τὴν δὲ γραμμὴν μῆκος ἀπλατές, καὶ τὰ
ἄλλα ὡς ἔχει· τούτων δὲ τὴν ἀπόδειξιν, λέγω δὴ διὰ τί τὸ σημεῖον ἀμερὲς
15 η η γραμμὴ μῆκος ἀπλατές, οὐκέτι οἰδεν η γεωμέτρης ἐστίν, ἀλλὰ τῷ
πρώτῳ φιλοσόφῳ ἀναπέμπει τούτων τὰς ἀποδεῖξεις ποιεῖσθαι· οὐδεμία γάρ 10
ἐπιστήμη αὐτὴ τὰς ἑαυτῆς ἀρχὰς ἀποδείκνυσιν. αἱ τοίνυν μὴ ἔξις ἀρχῶν
αὐτοπίστων ὄρμώμεναι οὐκ ἀν εἰς κυρίως ἐπιστήμαι, ως καὶ ὁ Πλάτων
φησὶν ‘φ γάρ ἀρχαὶ μὲν δις οὐκ οἰδε, μέσα δὲ καὶ τελευταῖα ἔξ ὧν οὐκ
20 οἶδε, πῶς ἀν εἴη τοῦτο ἐπιστήμη;’. ἐστι δὲ καὶ κατὰ τρίτον τινὰ λόγον
ἐπιστήμη η ὑδοποιητική, ητις οἶδε τίνα δεῖ προλαμβάνειν καὶ τίνα ἐπεισθαι. 15
καθ' δ σημαινόμενον καὶ η ιατρικὴ ἐπιστήμη καὶ πᾶσα βάναυσος τέχνη.
φ καὶ ἐνταῦθα κέχρηται σημαινομένῳ τῆς ἐπιστήμης ὁ φιλόσοφος. ἀρετὰς
δὲ ἐνταῦθα λέγει τὰς τελείας τὰς καὶ τὸ διτι ἐπισταμένας καὶ τὸ διότι· 20
25 τῶν γάρ ἀρετῶν αἱ μέν εἰσι φυσικαί, ως οἱ φυσικήν τινα ἔχοντες σωφρο-
σύνην η πραεῖς ὄντες φύσει η καὶ τινα τῶν ἀλόγων ἔχειν λέγονται, ως
η τρυγὴν καὶ η κορώνη τὴν σωφροσύνην καὶ οἱ πελαργοὶ τὴν δικαιοσύνην,
αἱ δὲ ἡθικαὶ αἱ εἰδοῦται διτι καλὸν η δικαιοσύνη καὶ ἀπλῶς η ἀρετή, διὰ²⁵
τί μέντοι καλὸν οὐκ εἰδοῦται, ὑρθιδοξαστικῶς ἐκ πατέρων η διδασκάλων
30 τοῦτο γινωσκόντων τῶν κεκτημένων, αἱ δὲ πολιτικαί, αἵτινες μετὰ τοῦ
διτι καὶ τὸ διότι ἵσασιν, αἱ δὲ καθαρικαί. διαφέρουσι δὲ αἱ καθαρικαὶ
τῶν πολιτικῶν, διτι αἱ μὲν πολιτικαὶ ἐπιστρέφονται πρὸς τὰ καταδεέστερα 35
καὶ τῶν ἡδονῶν ἀντιποιοῦνται | τῶν σεμνοτέρων καὶ χρόνον καὶ τόπον 107^v
καὶ ποσὸν παραφυλάττουσαι, οἱ μέντοι καθαρικῶς ἐνεργοῦντες ἀνεπί-

- 1 καὶ τεκτ. post τέχνας coll. C 2 alt. λέγεται οι. Ca 3 η οι. F ante ἀεὶ¹
add. η C 4 ἔχον α καταγινομένη οι. a 5 η (ante ἀστρ. et ἀρ.) οι. F
7 ὅντος F¹ 8 ὄρμᾶσθαι Cf^a 9 οὕτε ἀστρονομίαν οι. C τινὰ τῶν τοι. a
15 εἶδεν a γεωμετρία C 16 ἀποπέμπει C 18 ὁ Ηλάτων] Rei publ. VII, 13
p. 533 C 19 φησὶν διτι F τελευταῖον C: τελευτὴ a 20 τούτῳ a
22 βαύσανος F 23 σημ. κέχρ. coll. a δ φιλ. τῆς ἐπ. coll. C 24 λέγει ἐντ.
coll. F ἐπιστήμας F 25 ώς] an διτι? 26 alt. η] οἰον C: η ει F: ην a
29 μέντοι] μὲν C η ἐκ διδασκ. C 32 καὶ ἐπιστρέψ. F 33 καὶ τόπον οι. F
34 φυλάττουσι C: παραφυλάττουσι F αἱ μέντοι καθαρικαὶ F καθαρικοὶ καὶ C
ἐνεργοῦνται καὶ Cf

στρεπτοί εἰσι πρὸς τὰ γείρονα καὶ καθάπαξ τῶν ἡδονῶν ὑπερορῶσιν. αἱ 107v
δὲ τῶν ἀρετῶν εἰσι θεωρητικαί. ἐνταῦθα οὖν, ὡς εἴρηται, τὰς τελείας 5
ἀρετὰς λέγει, τάς τε πολιτικὰς καὶ καθαρτικὰς καὶ θεωρητικάς.

p. 8v31 Ἔάν περ μὴ μεγάλη μεταβολὴ γένηται ὑπὸ νόσου ἢ
5 ἄλλου τινὸς τοιούτου.

Εἰκὸς γάρ ἐν μακρῷ τινι νόσῳ γενόμενον ἢ ἐν ἄλλοις ἀσχοληθέντα
πράγμασι δι’ ἀμελετησίαν ἀπολέσαι τὴν ἐπιστήμην.

p. 8v35 Διαθέσεις δὲ λέγονται ἃ ἔστιν εὐκίνητα καὶ ταχὺ μετα- 10
βάλλοντα, οἷον θερμότης καὶ κατάψυξις καὶ νόσος καὶ ὑγεία
10 καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα.

Λέγεται γάρ διακεῖσθαι πως κατὰ ταῦτα ὁ ἄνθρωπος, οὐ μέντοι
ἔξεις ἔχειν.

p. 9a1 Εἰ μή τις καὶ αὐτῶν τούτων τυγχάνοι διὰ χρόνου πλῆθος 30
ἡδη πεφυσιωμένη καὶ ἀνίατος | ἢ πάνυ δυσκίνητος οὖσα, ἢν 108r
15 ἀν τις ἵσως ἔξιν προσαγορεύσοι.

Ἡ γάρ τοιαύτη οὐκέτι διάθεσις ἀλλ’ ἔξις προσαγορεύεται. πεφυσιω-
μένη δέ φησι, τοῦτ’ ἔστιν εἰς φύσιν μεταβληθεῖσα καὶ αὐτῇ φύσις γενο-
μένη διὰ τὸν συνειθισμὸν τοῦ πολλοῦ χρόνου. 5

p. 9a5 Τοὺς γάρ τῶν ἐπιστημῶν μὴ πάνυ κατέχοντας οὐ φασιν
20 ἔξιν ἔχειν.

Τὸν μὲν γάρ ἔτοιμον ὄντα ἐν ῥητορικῇ ἢ γραμματικῇ ἀποκρίνεσθαι,
περὶ τὸν ἐρωτᾶται θεωρητικάτων ῥητορικῆς ἢ γραμματικῆς, καὶ λόγον
ὑπέχοντα τούτων καὶ τὰ ὑποπίπτοντα ἀπορα ἐξ ἔτοιμου ἐπιλυόμενον τοῦτόν 10
φασιν ἔξιν ῥητορικῆς ἢ γραμματικῆς· ἐὰν δὲ ἄλλος τις πεποίωται
25 κατὰ ταύτας μετρίως, οὗτος ἔξιν μὲν τούτων οὐ λέγεται ἔχειν, διακεῖσθαι
δέ πως κατ’ αὐτάς.

1 ὑπερορ.] κατολιγωροῦσι C 2 τῶν ἀρετῶν om. F εἴρηται] p. 141,24 3 καὶ θεω-
ρητικάς om. CF 4 μεγάλη τις C ἀπὸ F: ἢ ὑπὸ α 5 ὑπὸ ἄλλου C: ἀπὸ
ἄλλου F 8 ἀλινῆτα F 8. 9 μεταβάλλουσαι C 9 καὶ (post θερμ.) om. F
κατάψ.] ψυχρότης C καὶ ὑγεία om. C 11 λέγεται—ἔχειν (12) om. C γάρ]
μὲν α 12 ἔξιν α 13 τυγχάναι Ca 15 ἵσως om. C προσαγορεύσῃ CF:
προσαγορεύσι Arist. 16 οὐκ ἔστι F 17 αὐτὸς CF 18 συνηθισμὸν F
19 μὲν γάρ C μετέχοντας α post κατέχ. add. ἀλλ’ εὐκινήτους ὄντας Arist.
21 ἐν τῇ F γρ. ἢ ῥητ. coll. α 22 ἀν om. C ἐρωτᾶ τις F 24 ἐὰν] an
εἰ? ἄλλος Marc. 217: ἄλλως CFa τις] πως Ca 25 ante μετρίως add.
ἥγουν α οὕτως F: om. C 26 κατὰ ταύτας C

p. 9^a10 Εἰσὶ δὲ αἱ μὲν ἔξεις καὶ διαθέσεις, αἱ δὲ διαθέσεις οὐκ 108^r
ἔξι ἀνάγκης ἔξεις.

"Ωσπερ γάρ τοῦ ὄντος καὶ τοῦ ῥήματος κατηγορεῖται τὸ ὄνομα 15
καὶ τὸ μὲν ὄνομά ἐστι γένος ὄντος καὶ ῥήματος τὸ δὲ πρὸς τὸ ῥῆμα
5 ἀντιδιαστελλόμενον, οὗτῳ καὶ τῆς ἔξεως καὶ τῆς διαθέσεως κατηγορεῖται
ἡ διάθεσις καὶ ἡ μὲν τίς ἐστι διάθεσις ως γένος κατηγορουμένη ἔξεως καὶ
διαθέσεως ἡ δὲ ως εἶδος ἀντιδιαστελλομένη πρὸς τὴν ἔξιν. ὅστε ἡ μὲν 20
ἔξις πάντως καὶ διάθεσις, ἐπειδὴ γένος αὐτῆς ἡ διάθεσις, ἡ δὲ διάθεσις
οὐκέτι καὶ ἔξις· κατὰ ἀντιδιαστολὴν γάρ αὐτῆς λέγεται ἡ ἔξις.

10 p. 9^a14 "Ἐτερον δὲ γένος ποιότητος καθ' ὃ πυκτικοὺς ἢ δρομι-
κοὺς ἢ ὑγιεινοὺς ἢ νοσώδεις λέγομεν. | 25

Τοῦτο δεύτερον εἶδος τῆς ποιότητος, τὸ κατὰ δύναμιν λέγω καὶ 108^v
ἀδύναμίαν. διὰ τί δὲ γένος τῆς ποιότητος αὐτὸ προσηγόρευσεν; αὕτη γάρ
ἐστι γένος γενικώτατον. φασὶν δτι ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν εἶδος γένος εἶπεν, ἵνα
15 μή τις ὑπολάβῃ τοῦτο εἶδος εἶναι εἶδικώτατον· ἀμέλει γοῦν οὐκ εἶπε γενι-
κώτατον γένος, ἀλλὰ γένος, ἵνα σημάνῃ δτι ὑπάλληλον ἐστι γένος, ως ἀν 15
εἴποιμεν γένος εἶναι τῆς οὐσίας τὸ ζῷον ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τὴν οὐσίαν. τὸ
οὖν δεύτερον εἶδος, ως εἶπον, τῆς ποιότητος παραδίδωσι τὸ κατὰ δύναμιν
καὶ ἀδύναμίαν, καθ' ὃ πυκτικοὺς ἢ δρομικοὺς ἢ ὑγιεινοὺς ἢ νοσώδεις
20 λέγομεν. λέγει δὲ πυκτικοὺς ἢ δρομικοὺς τοὺς φύσιν ἔχοντας ἐπιτηδείαν
πρὸς τι τῶν τοιούτων, τοῦτ' ἐστι τοὺς δυνάμει τοιούτους ὄντας. καὶ τὸ
μὲν πρῶτον εἶδος τῆς ποιότητος ἐνεργείᾳ θεωρεῖται, ἡ ἔξις καὶ ἡ διάθεσις,
τὸ δὲ δεύτερον δυνάμει· ἔτερον γάρ ἐστι πύκτης εἰπεῖν καὶ ἔτερον πυκτικός,
καὶ δρομεὺς καὶ δρομικός· τὸ μὲν γάρ ἐστιν ἐνεργείᾳ, ὁ πύκτης καὶ ὁ 25
δρομεύς, τὸ δὲ δυνάμει, ὁ πυκτικός καὶ ὁ δρομικός, ὁ μήπω μὲν ἐνερ-
γείᾳ ὧν τοιοῦτος δύναμιν δὲ φυσικὴν ἔχων, τοῦτ' ἐστιν ἐπιδειότητα εἰς
τὸ γενέσθαι τοιοῦτος. ὁ δὲ ἐνεργείᾳ ὧν πύκτης ἢ δρομεὺς οὐκέτι κατὰ
δύναμιν φυσικὴν λέγεται, ἀλλ' ἔξιν ἔχει ἡ διάθεσιν. πῶς δὲ καὶ τὴν 109^r
ἀδύναμίαν ποιότητά φησιν; δτι διακείμενά πως καὶ κατὰ ταύτην· τῷ γάρ 5

1 δὲ] γάρ α 3 post γάρ add. καὶ C κατηγορεῖτο C 4 ἐστι ὄνομά coll. F
4 τὸ πρὸς coll. F 5 καὶ τῆς διαθέσεως om. C 5. 6 κατηγορεῖται—διάθεσις]
ἡ μὲν α 6 κατηγορούμενον F 7 ἀντιδιαστελλόμενον F 8 ἡ διάθε-
σις (post αὐτῆς) om. F 9 αὐτῶν C 12 τῆς om. Ca 13 αὐτὸ τῆς ποιότ.
coll. Fa 15 ὑπολάβοι F οὖν C 16 σημ.] δείξῃ α post γένος add.
εἶδος δὲ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀναφερόμενον α ἐὰν C 17 ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν τὸ C
19. 20 ἡ ὑγ.—δρομικοὺς om. F 22 ἔξις φημὶ α 23 δ πύκτης et δ
πυκτ. C εἰπεῖν om. F 25 δ (ante δρομικός) om. F 26 ὧν om. F: ante
ἐνεργ. coll. a ἔχων φυσ. coll. C 28 ἔχειν F post διάθεσιν add. ex Marc.
217 πυκτικὸν δὲ βρέφος φαμὲν τὸ μακρὰς ἔχον χειρας, ἂς γρειώδεις πρὸς τὸ ἀκρογειρέ-
σθαι, καὶ δρομικὸν βρέφος τὸ μὴ πληθωρικὸν ἀλλὰ καὶ εὔρρωστον α 29 καὶ om. Ca

τοιῶσδε τὸν ἵππον διακεῖσθαι ἀδύναμίαν αὐτὸν φαμεν ἔχειν τοῦ δέξασθαι 109^r
ἐπιστήμην. καὶ ὅλως ἐφ' ὧν θεωρεῖται ἡ δύναμις, ἐπὶ τούτων καὶ ἡ
ἀδύναμία· ὁ γάρ δύναμιν ἔχων τοῦ πάσχειν οὗτος ἀδύναμίαν ἔχει τοῦ μὴ
πάσχειν, καὶ ὁ δύναμιν ἔχων τοῦ μὴ παθεῖν ἀδύναμίαν ἔχει τοῦ παθεῖν. 10
5 καὶ ὅλως ἐπειδὴ τῶν ἀντικειμένων τὸ αὐτό ἐστι γένος, εἴτε οὖν ὡς
ἐναντία ταῦτα τις βούλεται ἀντικεῖσθαι, ὑφ' ὃ γένος τὸ ἔτερον τῶν ἐγαν- 20
τίων ἀνάγεται, ὑπ' ἔκεινο καὶ τὸ ἔτερον ἀναχθῆσται, ἐπειδὴ καὶ τὸ λευκὸν
καὶ τὸ μέλαν ἐναντία ὄντα ὑπὸ τὸ αὐτὸν γένος, τὴν ποιότητα, ἀνάγονται
(εἰ τοίνυν ἡ δύναμις ὑπὸ τὸ ποιὸν ἀνάγεται, καὶ ἡ ἀδύναμία ὑπὸ τὸ αὐτὸν
10 ἀναχθῆσται), εἴτε ὡς τὰ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν ταῦτα ἀντικεῖσθαι τις 25
βούλοιτο, καὶ οὕτως ὑπὸ τὸ αὐτὸν γένος αὐτὰ ἀνάξει· οὖν γάρ λέγεται εἶναι
ἡ ἔξις, τούτου καὶ ἡ στέρησις λεχθῆσται, οἷον ὑφισταμοῦ· αὐτοῦ γάρ
ἐστι καὶ ἡ ὄψις καὶ ἡ τύφλωσις. ὑφ' ὃ οὖν γένος ἀνάγεται ἡ ἔξις, ὑπὸ
τὸ αὐτὸν καὶ ἡ στέρησις ἀναχθῆσται.

15 p. 9a16 Οὐ γάρ τῷ διακεῖσθαι πως ἔκαστον τῶν τοιούτων 109^v
ποιὸν λέγεται.

'Αντὶ τοῦ 'οὐ τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐνεργείᾳ τοιούτους λέγομεν, ἀλλὰ
τῷ δύναμιν ἔχειν τοιαύτην'. λέγεται δὲ ἡ δύναμις τριχῶς· ἡ γάρ πρὸς
τὸ ποιῆσαι τις δύναμιν ἔχειν λέγεται ἡ πρὸς τὸ παθεῖν ἡ πρὸς τὸ μὴ παθεῖν, 5
20 οἷον ὡς λέγομεν τὸν νοσώδη δύναμιν ἔχειν τοῦ πάσχειν ὑπὸ πολλοῦ περι-
πάτου ἡ ἡλιοκαίας, τὸν δὲ ὑγιεινὸν δύναμιν ἔχειν τοῦ μὴ πάσχειν ὑπὸ
τῶν τοιούτων, καὶ τὸν τέκτονα δύναμιν ἔχειν τοῦ ποιῆσαι θύραν. ὀσαχῶς
δὲ ἡ δύναμις λέγεται, τοσαυταχῶς καὶ ἡ ἀδύναμία ρήθησται· ὁ γάρ 10
δυνάμενος παθεῖν ἀδύναμίαν ἔχει τοῦ μὴ πάσχειν, καὶ ὁ δυνάμενος μὴ
25 παθεῖν ἀδύναμίαν ἔχει τοῦ μὴ παθεῖν, οὐκέτι δὲ ὁ δυνάμενος ποιῆσαι πάντως
καὶ ἀδύναμίαν ἔχει τοῦ μὴ ποιῆσαι. διὰ τί οὖν ὥσπερ ἐπὶ τῆς τοῦ
παθεῖν δυνάμεως παρελάβημεν καὶ τὴν τοῦ μὴ παθεῖν, οὕτως καὶ ἐπὶ τῆς 15
τοῦ ποιεῖν τὴν τοῦ μὴ ποιεῖν οὐ παρελάβημεν; φαμὲν οὖν δὲτι ἐπειδὴ ἔστι

1 φαμὲν αὐτὸν coll. Ca	3 οὗτος om. C	μὴ superscr. F	4 παθεῖν (pr. l.) C	
καὶ ὁ—τοῦ παθεῖν om. C	post τοῦ παθεῖν add. ex Marc. 217	δύναται μὲν γάρ		
ποιεῖν ὁ πύκτης, δύναται δὲ μὴ πάσχειν ὁ ὑγιεινός. λοιμοῦ γάρ καταλαβόντος οὐχ ἔτοιμως				
ἀλίσκεται ὑπὸ τῶν νοσοποιῶν αἵτιων. καὶ οὐ δύναται μὲν ποιεῖν ὁ ἀργὸς τὴν διάνοιαν, περὶ				
οὐ εἱρηται τὸ 'αἰεὶ δὲ ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτησι παλαίει.' οὐ δύναται ποιεῖν τὸ πῦρ φύγειν,				
οὐ δύναται μὴ ποιεῖν τὸ πῦρ θερμαίνειν, καὶ οὐ δύναται μὲν μὴ πάσχειν τὸ μαλακὸν ἡ ὁ				
νοσώδης λοιμοῦ καταλαβόντος, δύναται δὲ μὴ πάσχειν τὸ σκληρόν α		8 τῆς ποιότη-		
F	9 αὐτὸν] ποιὸν C	10 τὰ om. C	11. 12 εἶναι ἡ ἔξις γένους F: ἡ	
ἔξις εἶναι γένους α	13 καὶ (prinus) om. C	15 γέ πως Arist.	16 ποιὸν	
om. CF	17 οὐ γάρ α	18 τῷ] τὸ C	ἔχειν αὐτοὺς α	δὲ om. C
post γάρ add. τῷ πεφυκέναι ποιεῖν τις ἥγουν α			19 λέγ. ἔχειν coll. C	20 οἷον
om. C	21 ἡλιοκανσίας F	23 γάρ om. F	24. 25 τοῦ μὴ—ἔχει om. C	
25 τοῦ μὴ παθεῖν (alt. l.) F	alt. παθεῖν] πάσχειν C	28 καὶ τὴν C	δὲτι om. Fa	

τινὰ τῶν πραγμάτων τὴν πρὸς τὸ ποιεῖν μόνως δύναμιν ἔχοντα, οὐδαμῶς 109v
 δὲ καὶ τὴν πρὸς τὸ μὴ ποιεῖν, ὡς καὶ ἐν τῷ Περὶ ἐρμηνείας φησὶν ὁ
 Ἀριστοτέλης ὅτι ἡ δύναμις ἡ μέν τις ἐστιν ἐπαμφοτερίζουσα ἡ δὲ μόνως 20
 τὸ ἔτερον τῶν ἐναντίων ἔχουσα· καὶ ἐπαμφοτερίζει μὲν πᾶσα ἡ λογοειδής,
 5 ἡ δὲ μὴ λογοειδής μόνον τὸ ἔτερον τῶν ἐναντίων ἔχει· οἶνον ὁ ιατρὸς
 δύναται ὑγιάζειν, ἀλλὰ καὶ μὴ ὑγιάζειν οὐδὲν ἥττον, καὶ ὁ τέκτων δύναμιν
 ἔχων τοῦ ποιῆσαι θύραν, οὐδὲν ἥττον καὶ τὴν τοῦ μὴ ποιῆσαι δύναμιν 25
 ἔχει· τὸ μέντοι γε πῦρ δύναμιν ἔχον τοῦ θερμαίνειν οὐκέτι καὶ τοῦ μὴ
 θερμαίνειν ἔχει δύναμιν, καὶ ἡ χιῶν ὁμοίως τοῦ ψύχειν δύναμιν ἔχουσα
 10 καὶ τοῦ μὴ ψύχειν οὐκέτι ἔχει δύναμιν, καὶ ὁ θεὸς δύναμιν ἔχων τοῦ
 ποιεῖν ἀγαθὰ οὐκέτι καὶ τοῦ μὴ ποιεῖν ἔχει· καὶ εἰκότως τὰ λογοειδῆ 30
 ἐπαμφοτερίζουσαν ἔχει τὴν δύναμιν, ἐπειδὴ ἐπὶ τούτων οὐ συντρέχει 110r
 τῇ βουλήσει ἡ δύναμις· οὐ γάρ ἂ βούλονται, ταῦτα πάντως καὶ δύνανται,
 οὐδὲ ἂ δύνανται, ταῦτα καὶ βούλονται· τὸ μέντοι θεῖον σύνδρομον ἔχει
 15 τῇ βουλήσει τὴν δύναμιν· ἐὰν γάρ βούλεσθαι μὲν αὐτὸν εἴπωμεν, μὴ 5
 δύνασθαι δὲ ἂ βούλεται, ἀνόητος ἡ βούλησις, ὕσπερ καὶ ἄνθρωπος ἀνόητος
 ἐκεῖνος ὁ βουλόμενος ἂ μὴ δύναται, οἶνον ἵπταζθαι ἡ ἀθάνατος εἶναι.
 πάλιν εἰ δύνασθαι μὲν αὐτὸν εἴπωμεν, μὴ βούλεσθαι δέ, ματαίαν ἔξει τὴν
 δύναμιν· εἰ γάρ δυνάμενός τις ποιεῖν τοῦτο μὴ βούλεται ποιεῖν, οὐ ποιήσει 10
 20 πάντως οὐδὲ τὴν δύναμιν εἰς ἐνέργειαν ἔξει· ὅστε ματαία ἔσται ἡ δύναμις
 ἀνενέργητος διαμένουσα. διὰ τοῦτο ἐπὶ θεοῦ τὸ δύνασθαι μόνον λέγομεν,
 οὐκέτι δὲ καὶ τὸ μὴ δύνασθαι, διότι ἂ δύναται ποιεῖν, ταῦτα καὶ βούλεται,
 βουλόμενος δὲ πάντως καὶ ποιεῖ, καὶ οὐ τάχα μὲν ποιεῖ τάχα δὲ οὐ ποιεῖ, 15
 ἀλλὰ πάντως ποιεῖ· πᾶν γάρ δ βούλεται δύναται καὶ δέ δύναται βούλεται.
 25 βούλησιν δὲ λέγομεν ἐνταῦθα τὸ θέλημα, οὐ τὸ βούλεύεσθαι ἡ τὴν βούλήν·
 οὐδὲ γάρ κυρίως ἐπὶ θεοῦ φέρεται ἡ βούλη, εἴ γε, ὡς φησιν ὁ Ἀριστο- 20
 τέλης, οὐδὲν ἔτερόν ἐστιν ἡ βούλη ἡ ἔνδεια φρονήσεως· βούλευόμεθα γάρ
 ἀγνοοῦντες ὃ τι δέοι ποιεῖν καὶ πότερον τόδε ἡ τόδε ποιητέον ἐστίν· ἐφ'
 ὧν γάρ ἡ προαιρεσίς ἐστιν, ἐπὶ τούτων καὶ ἡ βούλη, εἴ γε ἡ προαιρεσίς
 30 οὐδὲν ἔτερόν ἐστιν ἡ τὸ τόδε πρὸ τοῦδε αἱρεῖσθαι, ἡ δὲ βούλη αἱρέσεως
 τῶν πραγμάτων ἔνεκεν γίνεται· βούλευόμεθα δὲ ἀγνοοῦντες, ἀγνοοῦμεν 25
 δὲ ἔνδεεῖς ὄντες φρονήσεως· φέρεται πάρεστι, πάντα γνώριμα τὰ

1 τὴν om. Fa	τὸ μὴ ποιεῖν F	μόνον C	2 περὶ ἐρμ.] p. 22v 36 sq.
5 ἔχειν C	6 οὐδὲν] οὐχ a	καὶ ὁ] ἀλλὰ καὶ C	7 τὴν om. a
τοῦ μὴ add. τὴν Ca	9 δύν. ἔχει coll. F	τὴν τοῦ ψύχ. a	8 ante
coll. a	10 δύν. ἔχει coll. Fa	13 βούλεται C	δύναται C
om. F	15. 18 an αὐτὸ?	17 ἵπτασθαι C: ἵππασθαι F	19 ὁ δυνάμ. a
τι Fa	μὴ βούλ. τοῦτο coll. a	20 ἔξει C	21 τοῦ θεοῦ F
τὸ δύν. coll. C	22 καὶ (prior) om. a	ἐστὶν F	μόνον
om. Ca, sed. post βούλην add. καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ C:	23 οὐ (alt.)] ἂ F	25 τὸ θέλημα	
βούλεσθαι CF	βούλήν] βούλησιν C	26 post γάρ add. τὸ βούλεσθαι a	
ἡ ἡ βούλη a	26. 27 ὡς φησιν ὁ Ἀριστ.] spectare videtur Eth. Nic. VI 10		
p. 1142a 31 sq.	30 ἐστιν ἔτερον coll. F	τὸ om. F	31 βούλόμεθα F
δὲ] an οὐγ?	32 ante φρόνησις add. ἡ C		

πρακτέα· τελειοτάτη γάρ ἐστιν ἀρετή. εἰ τοίνυν τὸ θεῖον αὐτοφρόνησίς 110^r ἐστιν, οὐδὲ θεῖον βουλῆς, εἰ γε αὕτη κατ’ ἔνδειαν γίνεται φρονήσεως. 20 διὰ ταῦτα μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης τὴν λογοειδῆ | δυνάμιν μόνην ἔφασκεν 110^v ἐπαρμοστερίζειν. εἰ δὲ δεῖ ἀκριβέστερον εἰπεῖν, ἡ μὲν ὀρεκτικὴ πᾶσα 5 δύναμις τὴν ἐπ’ ἀμφότερα ῥοπὴν ἔχει, ἡ δὲ παρὰ τὴν ὀρεκτικὴν πᾶσα, 10 ἡ τε κρείττων οὖσα ταύτης καὶ ἡ καταδεεστέρα, τὸ ἔτερον μόνον τῆς 5 ἀντιφάσεως μέρος κέκτηται, ως ἡδη ἐδείξαμεν ἐπί τε τοῦ πυρὸς καὶ τῆς 10 γιώνος. εἰ τοίνυν ἐδείχθη ἐπί τινων πραγμάτων ἡ τοῦ ποιεῖν δύναμις γιώραν ἔχουσα μόνον, οὐκέτι δὲ καὶ τὸ ἔτερον τῆς ἀντιφάσεως μέρος, 15 εἰκότως οὐδὲ ὕσπερ ἐπὶ τοῦ πάσχειν ἀντετάξαμεν τὸ μὴ πάσχειν, οὗτος 10 καὶ ἐπὶ τοῦ ποιεῖν τὸ μὴ ποιεῖν, ἐπειδὴ περὶ πάσης δυνάμεως εἰπεῖν βουλόμεθα, οὐ πάση δὲ δυνάμει πάντως ἔπειται ἀδύναμία. δεῖ δὲ καὶ τὴν καταγραφὴν αὐτῶν οὕτως ποιεῖσθαι καὶ τῶν ἀποφάσεων.

	δύναται ποιεῖν	οὐ δύναται ποιεῖν
15	δύναται πάσχειν	οὐ δύναται πάσχειν
	δύναται μὴ πάσχειν	οὐ δύναται μὴ πάσχειν
	κατάφασις	ἀπόφασις

διὰ ταῦτα τοίνυν καὶ αὐτὸς τὸ τριτὸν τοῦτο τῆς δυνάμεως εἶδος παρα- 20 δίδωσι, καὶ τὴν μὲν τοῦ ποιεῖν λέγων οἷον πυκτικοὶ ἡ δρομικοὶ λέ- 20 γονται οὐ τῷ διακεῖσθαι πως ἀλλὰ τῷ δύναμιν ἔχειν φυσικὴν τοῦ ποιῆσαι τι τῷ ῥαδίως (ἐνταῦθα ἡ τοῦ ποιεῖν δύναμις), ὑγιεινοὶ δὲ λέγονται τῷ δύναμιν ἔχειν φυσικὴν τοῦ μηδὲν πάσχειν ὑπὸ τῶν 25 τυχόντων ῥαδίως (ἴδον καὶ τὸ δεύτερον), νοσώδεις δὲ τῷ ἀδύνα- μίᾳν ἔχειν φυσικὴν τοῦ μηδὲν πάσχειν ῥαδίως ὑπὸ τῶν τυχόν- 2. των (ἐνταῦθα τὸ τρίτον). οἱ μὲν γάρ νοσώδεις δύναμιν ἔχουσι τοῦ πάσχειν τι ῥαδίως, ἀδύναμίαν δὲ τοῦ μὴ πάσχειν, οἱ δὲ | ὑγιεινοὶ τὸ ἀνάπαλιν. III^r ἀκριβῶς δὲ εἰπεν ὑπὸ τῶν τυχόντων τὰ ὑγιεινὰ μὴ πάσχειν, οἷον ὑπὸ καύματος ἡ ἀνέμου· πάθοι γάρ δὲ ὑπὸ ἔφους ἡ πυρὸς ἡ ἄλλου τινὸς

- 1 ἡ ἀρετή F καὶ τὸ θεῖον α 2 οὐ] οὐδὲν F 3 τὴν om. C 4 ἡ μὲν] ἡμῖν F
 5 παρὰ] περὶ C 6 μόνον om. C 6. 7 μέρος τῆς ἀντιφ. coll. C 7 ἐδείξαμεν]
 p. 145,8 9 τὸ ἔτερον τὸ C 11 ἐπειδὴ—εἰπεῖν om. F 12. 13 δὲ καὶ τὴν] γάρ C
 13 ἀντιφάσεων C 14 supra figuram add. καταφάσεις εἰς ἀποφάσεις (κατάφασις τι ἀπόφασις
 infra om.), atque in diagonalibus add. ὑγιεινοὶ—νοσώδεις α 15. 16 οὐ δύναται π. et οὐ
 δύναται μὴ π. inter se commutavit C 17 τὰ μὲν κατάφασις τὰ δὲ ἀπόφασις C
 18 τὸ post τοῦτο transponas τρίτον C εἶδος τοῦτο τῆς δ. coll. C 18. 19 ἡμῖν
 παραδ. C 19 οἷον πυκτ.] πυκτ. γάρ Fa 19. 20 λέγονται post πως coll. Arist.
 20 φυσικὴν om. Fa 21 ἐνταῦθα—δύναμις om. C 22. 23 ὑπὸ τῶν τυχ. πάσχ.
 coll. C 23 ῥαδίως om. F ίδον—δεύτερον om. C 24 μηδὲν] μὴ F: om. C ῥαδίως
 om. Fa 24. 25 τυχόντων] Arist. verba continuat usque ad αὐτοῦ τούτου (27) C
 25 ἐνταῦθα τὸ τρίτον] ίδον καὶ τὸ δεύτερον εἶδος δείκνυσιν ἐν τῷ εἰπεῖν· πυκτικοὶ ἡ δρο-
 μικοὶ λέγονται, ώστε τὰς καὶ ὑγιεινοὶ λέγονται τῷ δύναμιν ἔχειν φυσικὴν τοῦ μηδὲν ὑπὸ τῶν
 τυχόντων πάσχειν ῥαδίως. καὶ τὸ τρίτον δὲ ἐν τῷ εἰπεῖν· νοσώδεις δὲ τῷ ἀδύναμίᾳν ἔχειν
 φυσικὴν τοῦ ῥαδίως πάσχειν ὑπὸ τῶν τυχόντων C ante πάσχειν add. μὴ F
 26 τι om. a 28 post ἀνέμου add. ἡ ἀπλῶς ἀφ' ὧν οὐ πέψυκε πάσχειν τὰ
 ὑγιεινά a

τοιούτου. τὰ δὲ νοσώδη δύναμιν ἔχει ὑπὸ τῶν τυχόντων πάσχειν, ἀδύνα- 111⁶
μίαν δὲ μὴ πάσχειν.

p. 9a24 Ὁμοίως δὲ τούτοις καὶ τὸ σκληρὸν καὶ τὸ μαλακόν.

Τὸ μὲν γάρ ἔχει δύναμιν τοῦ μὴ ῥᾳδίως διαιρεῖσθαι, ἀδύναμίαν δὲ
5 αὐτοῦ τούτου, τὸ δὲ μαλακὸν τοῦ μὲν διαιρεῖσθαι ῥᾳδίως δύναμιν ἔχει,
ἀδύναμίαν δὲ τοῦ μὴ διαιρεῖσθαι. 10

p. 9a28 Τρίτον δὲ γένος ποιότητος παθητικαὶ ποιότητες καὶ
πάθη.

Γένος πάλιν εἶπεν ἀντὶ τοῦ εἶδος. τοῦτο δὲ τετραγῶς θεωρεῖται· ἡ
10 γάρ παθητικὴ ποιότης ἡ παντὶ τῷ εἶδει πάρεστιν, ώς πάσῃ χιόνι τὸ
λευκόν, ἡ οὐ παντί, φυσικῶς μέντοι καὶ ἐκ γενετῆς, ώς τοῖς Αἰθίοψι τὸ
μέλαν. καὶ εἰ παντί, ἡ συμπληρωτικὴ ἐστι τοῦ ὑποκειμένου ἡ οὐχί·
συμπληρωτικὴ μὲν ώς τῆς χιόνος ἡ λευκότης καὶ ἡ ψυχρότης καὶ τοῦ
πυρὸς ἡ θερμότης καὶ ἡ ἔηρότης, | οὐ δὲ συμπληρωτικὴ δὲ ώς ἡ τῶν 111⁵
15 κοράκων μελανία καὶ ἡ τῶν κύκνων λευκότης· οὐ γάρ συμπληροῦ τὸν
κόρακα ἡ μελανία, ώς πολλάκις εἴρηται, διότι τῶν πτερῶν ἀφαιρεθεὶς
μέλας μὲν οὐκέτι ἐστί, κόραξ δὲ οὐδὲν ἡττόν ἐστι. καὶ ἄλλως ἐπειδὴ
μηδὲ ἐν τῷ ὅρισμῷ αὐτῶν παραλαμβάνομεν τὰς τοιαύτας τῶν ποιοτήτων
διαφοράς, εἰ μή που δι’ ἀπορίαν πολλάκις τῶν οὐσιώδῶν διαφορῶν·
20 οὐδὲν γάρ θαυμαστὸν ἀνθρώπους ὄντας μὴ ἐπὶ πάντων εὑρίσκειν τὰς
οὐσιώδεις διαφορὰς καὶ διὰ τοῦτο ἀναγκάζεσθαι ἀπὸ τῶν τοιούτων τὰ 10
πράγματα χαρακτηρίζειν. εἰ τοίνυν παντὶ τῷ εἶδει ὑπάρχει καὶ συμπλη-
ρωτικὴ εἴη, λέγεται παθητικὴ ποιότης ώς πάθος ἐμποιοῦσα περὶ τὴν
αἰσθήσιν τὴν ἡμετέραν, εἰ δὲ παντὶ μὲν τῷ εἶδει ὑπάρχει μὴ συμπληρω-
25 τικὴ δὲ εἴη, λέγεται παθητικὴ ποιότης ώς ἀπὸ πάθους ἐγγινομένη. εἰ δὲ 15
μὴ παντὶ τῷ εἶδει ὑπάρχει, ἡτοι πολυχρόνιος ἐστιν ἡ ὀλιγοχρόνιος· εἰ
μὲν οὖν μὴ παντὶ ὑπάρχει εἴη δὲ πολυχρόνιος, πάλιν λέγεται παθητικὴ
ποιότης ώς ἀπὸ πάθους ἐγγινομένη, ώς ἡ ἐν ζωμῷ γλυκύτης καὶ ἡ ἐκ 20
γενετῆς ωχρίασις καὶ τὸ ἐρύθημα, εἰ δὲ μὴ παντὶ τῷ εἶδει ὑπάρχουσα
30 ὀλιγοχρόνιος εἴη, εἰ μὲν μὴ ῥᾳδίως ἀποκαθίσταιτο μηδὲ εὐαπόβλητος εἴη,

2 τοῦ μὴ α 4 δύν. ἔχει coll. C 5 post τούτου add. τοῦ διαιρεῖσθαι C 6 τοῦ ομ. F
9 γένος δὲ α εἶδους α post εἶδος add. ex Marc. 217 εἰ δὲ ὑπάρχουσιν εἰδη τῆς
ποιότητος ταῦτα, πῶς γένη αὐτὰ ἐκάλεσε; διὰ τὸ ἔχειν καὶ αὐτὰ ἔτερα εἰδη ὑποκάτω αὐτῶν
καὶ εἶναι ἐκείνων γένη α 14 post ἔηρότης add. ex Marc. 217 δην γάρ λόγον ἔχει ἔξις
πρὸς παθητικὴν ποιότητα καὶ διάθεσις πρὸς πάθος, τοῦτον καὶ λευκὸν πρὸς ψυχρόν· διακρι-
τικὰ γάρ ἄμφω· καὶ μέλαν πρὸς θερμόν· συγχριτικὰ γάρ. οὐ μέντοι ταῦτα ἔστι ταῦτα α
16 ώς πολλάκις εἴρηται ομ. C (relegare videtur ad Porph. Isag. com. 17 οὐκ
ἔστιν ἔτι Ca 20 ἔξευρίσκειν α 22 τῷ εἶδει] ἔδει F 25 post ἐγγιν. add.
ώς ἡ τῶν κοράκων μελανία α 26 ἡτοι] ἡ C 27 ὑπάρχει ομ. F 28 καὶ ἡ]
ἡ F 29. 30 ὑπάρχει ὀλιγοχρόνιος δὲ α 30 ἀποκαθίστοιτο F

λέγεται πάθος τὸ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀναφερόμενον, ὡς ἡ ἐκ μακρᾶς νόσου 111^v ψηρίασις η̄ ἡ ἐκ πολλοῦ χειμῶνος ἐγγινομένη ψῦξις, εἰ δὲ εὐαπόβλητος 25 εἴη καὶ ῥαδίως καὶ παραχρῆμα ἀποκαθισταῖτο, λέγεται πάθος τὸ ὑπὸ τὸ πάσχειν ἀναφερόμενον, ὡς ἡ ὠχρότης ἡ διὰ φόβον ἄκαιρον η̄ ἡ δι' αἰδῶ 30 ἢ ἐρυθρότης· ποιότητας γάρ ὁ Ἀριστοτέλης οὐκ ἀξιοῦ καλεῖν τὰ τοιαῦτα, διτὶ μὴ παρωνύμως ἀπ' αὐτῶν λέγονται οἱ μετέχοντες. πάλιν δὲ ἡ κατα- 35 γραφὴ εὐσύνοπτον | ποιήσει τὴν διαιρεσιν.

112^r

ἡ παθητικὴ ποιότης

ἡ παντὶ τῷ εἶδει ὑπάρχει

ἡ οὐ παντὶ

ἡ συμπλωρητική ἐστι τοῦ ὑποκει- μένου· παθητ- κὴ ποιότης ὡς πάθος ἐμποιοῦσα περὶ τὴν αἰσθη- σιν τὴν ἡμετέραν (ὡς) η̄ τοῦ πυρὸς Θερμότης	ἡ (οὐ) συμπλη- ρωτική· παθη- τικὴ ποιότης ὡς ἀπὸ πάθους ἐγ- γινομένη ὡς ἡ τῶν κοράκων μελανία	ἡ πολυχρόνιος ἐστι· πάλιν πα- θητικὴ ποιότης ὡς ἀπὸ πά- θους ἐγγινο- μένη ὡς ἡ ἐκ γενετῆς ὠχρί- ασις	ἡ ὀλιγοχρόνιος ἡ εὐαπό- βλητος· βλητος· πάθος τὸ πάθος τὸ ποιότητα πάσχειν ἀναφερό- νον ὡς ἡ μενον ὡς ἐκ μακρᾶς ἡ δι' αἰ- νόσου ὡ- δῶ ἐρυ- γρίασις θητης
---	---	---	--

Ταῦτα δὲ τὰ τέσσαρα τῶν παθητικῶν ποιοτήτων εἶδη οὐ μόνον περὶ σῶμα θεωρεῖται, ἀλλὰ καὶ περὶ ψυχῆν· εἰ γάρ τις ἔξιν ἀρίστην ἔχει εἰς 10 ἐπιστημονικὴν η̄ ἀπλῶς εἰς λογικὴν θεωρίαν, λεχθείη ἀν τὸ τοιοῦτον παθη- 5 τικὴ ποιότης ὡς πάθος ἐμποιοῦσα περὶ τὴν αἰσθησιν τὴν ἡμετέραν καὶ οὐχ ὡς ἀπὸ πάθους ἐγγινομένη, διότι συμπληρωτική ἐστι καὶ τελειωτικὴ, η̄ τοιαύτη 15 έξις τῆς οὐσίας τῆς ψυχῆς. πάθος δὲ ποιεῖ περὶ τὴν αἰσθησιν,

2 η̄ om. a 3 ῥαδίως καὶ om. C; καὶ om. F 4 ῥαδίως καὶ om. F 5 γάρ] δὲ C 6 οἱ μετέχοντες om. F 7 figuram recepi ex F, nisi quod ὡς ante η̄ τοῦ πυρός et οὐ ante συμπλ. (alt.) inserui et ἐγγινομ. utrobiique pro ἐγγενομ. scripsi: verba continua η̄ παθητικὴ ποιότης η̄ παντὶ τῷ εἶδει ὑπάρχει η̄ οὐ παντὶ. καὶ η̄ ἐν παντὶ αὕτῃ συμπληρωτικὴ ἐστι τοῦ ὑποκειμένου η̄ οὐ συμπληρωτική. καὶ η̄ ἐν οὐ παντὶ η̄ πολυχρόνιος η̄ ὀλιγοχρόνιος, η̄ καθεξῆς δυσαπόβλητος η̄ εὐαπόβλητος. παθητικὴ ποιότης ὡς πάθος ἐμποιοῦσα περὶ τὴν αἰσθησιν τὴν ἡμετέραν ὡς η̄ τοῦ πυρὸς Θερμότης. παθητικὴ ποιότης ὡς ἀπὸ πάθους ἐγγινομένη ὡς η̄ ἐκ γενετῆς ὠχρίασις. πάθος τὸ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀναφερόμενον ὡς η̄ ἐκ μακρᾶς νόσου ὠχρίασις. πάθος τὸ ὑπὸ τὸ πάσχειν ἀναφερόμενον ὡς η̄ δι' αἰδῶ ἐρυθρότης C: om. a 9 τὸ σῶμα et τὴν φυγὴν a eis scripsi: καὶ libri 10 η̄ om. Ca post λεχθεῖη αἰδ. εἴη C τοῦτον F 12 ἐγγινομένην F καὶ τελ. έστιν coll. C

οὐ τὴν σωματοειδῆ δῆλον, ἀλλὰ τὴν θείαν λεγομένην καὶ λογικήν· λεγόμεθα 112^r γοῦν αἰσθάνεσθαι λόγων καὶ ὅβρεων, κατὰ ψυχὴν δῆλονότι καὶ οὐ κατὰ 11 τὰς σωματικὰς αἰσθήσεις. τοὺς δὲ κατά τινα κρᾶσιν σωματικὴν μανικούς 15 ἡ δργίλους ἡ τινας τοιούτους εἴποι ἄν τις παθητικὴν ἔχειν ποιότητα ὡς 20 ἀπὸ πάθους ἐγγινομένην, τοὺς δὲ διὰ νόσου τοιούτους γενομένους πάθος 10 ἔχειν τὸ ὑπὸ τὴν ποιότηταν ἀναφερόμενον. τοὺς δὲ διά τινα περίστασιν 25 ἐκ συναρπαγῆς δργισθέντας ἡ τι τοιοῦτον παθόντας εἴποιμεν πάθος ἔχειν τὸ ὑπὸ τὸ πάσχειν ἀναφερόμενον. δῆλον δὲ δτι καταχρώμενοι τοῖς ὀνόμασι ταῦτα φαμεν, ἐπεὶ τοί γε κυρίως ὑπὸ τὴν ἔξιν καὶ τὴν διάθεσιν 20 ταῦτα πάντα ἀνάγεται.

Διχῶς δὲ ἐκληπτέον τὰς παθητικὰς ποιότητας· ἡ γάρ ἀπὸ τοῦ τὸ 112^v ὑποκείμενον πεπονθέναι καὶ ἀπὸ πάθους αὐτῷ ποιότητά τινα ἐγγενέσθαι παθητικὴν ποιότητα λέγεται ἔχειν ἡ ἀπὸ τοῦ τὴν αἰσθήσιν ἥμων πάσχειν 25 κατὰ τὴν τούτων τῶν ποιοτήτων ἀντίληψιν, αὐτὰς δὲ μὴ κατὰ πάθος 15 ἐγγενέσθαι, οἷς ἀν ὑπάρχωσιν, ἀλλὰ φυσικῶς, ὕσπερ ἐπὶ τοῦ πυρός· οὐ γάρ κατὰ πάθος ἐγγέγονε τῷ πυρὶ ἡ θερμότης· οὐσιωδῶς γάρ ὑπάρχει αὐτῷ καὶ εἰδοποιὸς αὐτοῦ ἐστιν. δόμοίς καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ μέλιτος γλυκύ- 30 τητος ἔχει ἡ τῆς ἐν χιόνι λευκότητος | καὶ τῶν τοιούτων. ἡ μέντοι 112^v λευκὴ σὰρξ ἀπὸ πάθους τὴν λευκότητα ἔχει· συμβέβηκε γάρ τὸ λευκὸν 20 αὐτῇ καὶ οὐκ οὐσιωδῶς αὐτῇ ὑπάρχει οὐδὲ εἰδοποιὸν αὐτῇ ἐστιν. ὡσαύ- 25 τως καὶ ἐπὶ τοῦ μέλανος ἔροῦμεν καὶ ἐπὶ τοῦ γλυκέος ζωμοῦ καὶ τῶν 5 τοιούτων. πάσχει μὲν οὖν καὶ ἐπὶ τούτων ἡ αἰσθήσις, ἀλλ ἐπειδὴ κυριώ- τερόν ἐστιν ἐπὶ τούτων τὸ ἀπὸ πάθους ἐγγενέσθαι αὐτοῖς λέγειν ἡ τὸ 30 πάθος ἐμποιεῖν, διὰ τὸ προηγουμένως τοῦτο αὐτοῖς ὑπάρχειν δευτέρως δὲ καὶ τὸ πάθος ἐμποιεῖν, ἀπὸ τοῦ κυριωτέρου αὐτὰ ἐκαλέσαμεν· ἐφ' ὧν γάρ 10 ἐστιν ἄμφω, ἐπὶ τούτων ἄμεινόν ἐστιν ἵσως ἀπὸ τοῦ κυριωτέρου τὴν ἐπί- κλησιν τῆς παθητικῆς ποιότητος γίνεσθαι. καὶ ἐπὶ τοῦ μέλιτος οὖν ἐπειδὴ 15 ἡ γλυκύτης οὐκ ἀπὸ πάθους αὐτῷ γίνεται (χαρακτηριστικὴ γάρ ἐστιν αὐτοῦ), διὰ τοῦτο ἀπὸ τοῦ τῇ αἰσθήσει πάθος αὐτὴν ἐμποιεῖν παθητικὴ ποιότης 20 30 λέγεται. |

1 an δῆλονότι? (cf. Arist. Pol. p. 1313a18) 2 γοῦν] γάρ C: οὖν F κατὰ (alt.)
om. C 3. 4 δργ. ἡ μαν. coll. F 7 εἴποιμεν ἄν α 8 πάσχειν] πάθος F
8. 9 ὀνόμασι] τοιούτοις F 9 τὴν (alt.) om. C 10 ἀνάγονται πάντα C: ἀνάγεται
πάντα α 11 παθητ. ταῦτας C γάρ om. F 11. 12 τὸ ὑποκείμενον F
15 ἐγγίνεσθαι C ὑπάρχουσι F 16 κατὰ πάθος γάρ coll. C ἐγγίνεται C: ἐγεγόνει α
16. 17 αὐτῷ ὑπ. coll. a 19 ἔχει τὴν λευκ. coll. F 19. 20 αὐτῇ τὸ λ. coll. a
20 ὑπάρχοι F 20. 21 ωσαύτως δὲ α 21. 22 ante τῶν τ. add. ἐπὶ F
22 τούτων] τούτοις C 24 τὸ τοῦτο Ca ὑπάρχει α 25. 26 αὐτὰ—κυριω-
τέρου om. Fa 27 φαμὲν γίνεσθαι F γίνεσθαι ante τῆς παθ. coll. C 28 γάρ]
δὲ F 29 τῇ om. F αὐτὴν πάθος coll. C 30 post λέγεται add. ex Mare. 217
παθητικαὶ δὲ ποιότητες λέγονται. ἡ παθητικὴ ποιότης διχῶς· ἡ ἐν ψυχῇ ἡ ἐν σώματι. ἡ
ἐν ψυχῇ ἡ παντὶ τῷ εἶδει, ὡς τοῖς λέουσιν ὁ θυμός, ἡ τισί, καὶ ἡ ἀπὸ πάθους τινὸς ἐκ
γενέσεως, ὡς ἡ μανία, ἡ ἀπὸ συμπτώματος, ὡς οἱ πανοῦργοι. καὶ ἡ ἐν σώματι ἡ παντὶ τῷ
εἶδει ὑπάρχει, ὡς τῇ χιόνῃ ἡ λευκότης, ἡ τισί. Καὶ ἡ ἀπὸ πάθους τινὸς ἐστιν ἐκ γενέσεως, ὡς

p. 9b 11 "Οτι μὲν οὖν γίνονται διὰ πάθος πολλαὶ μεταβολαὶ 113^r
χρωμάτων, δῆλον.

Εἰπὼν τὰ χρώματα παθητικὰς ποιότητας εἶναι τῷ ἀπὸ πάθους 25
ἐγγίνεσθαι αὐτάς, κατασκευάζει καὶ δείκνυσιν οὕτως ἔχον. |

5 p. 9b 19 "Οσα μὲν οὖν τῶν τοιούτων συμπτωμάτων.

113^v

Τὰ χρώματα συμπτώματα εἶπεν εἶναι διὰ τὸ ἄλλοις πάθεσιν ἐπι- 25
συμβαίνειν, ὡς τῇ μακρῷ νόσῳ ἐπεται ή ὠχρίασις. ἔστι δὲ καὶ τι χρῶμα
οὔσιωδες, ὡς τὸ λευκὸν τῷ φυμασθίῳ η τῇ χιόνι καὶ τὸ ἐρυθρὸν τῷ
αἷματι καὶ τὸ μέλαν ἐν τῷ τῆς σηπίας χυμῷ.

10 p. 9b 27 'Ομοίως γάρ ποιοὶ κατὰ ταύτας λεγόμεθα.

Ποιότης καθ' ἣν ποιοί τινες εἶναι λέγονται· εἰ οὖν οὐ λέγονται ποιοὶ 30
ἀπὸ τῶν εὐαποβλήτων παθῶν, δῆλον ὅτι οὐδὲ ποιότητες ταῦτα λέγονται. 114^r

p. 9b 33 'Ομοίως δὲ τούτοις καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν παθητικαὶ
ποιότητες καὶ πάθη λέγονται.

15 Οὐ μόνον γάρ περὶ τὸ σῶμα θεωροῦνται αἱ παθητικαὶ ποιότητες καὶ
τὰ πάθη, ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν ψυχήν.

τοῖς αἰθίοψιν η μελανία, η οὐκ ἀπὸ γενέσεως, ἀλλ' ὑστερον ἀπὸ πάθους ἐγένετο. τοῦτο δὲ
ἀγγῶς· η πάθος ἐμποιεῖ, ὡς ὁ πυρετός, η οὐκ ἐμποιεῖ, ὡς η ωχρότης. λευκότης δὲ καὶ
μελανία καὶ αἱ ἄλλαι χροιαὶ οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς εἰρημένοις. οὐ ποιοῦσι φησὶ πάθος παρ-
άνυμον ἔαυταῖς· οὐ γάρ λευκαίνεται ὁ λευκὸν ὄρῶν, ὡς γλυκάζεται καὶ θερμαίνεται ὁ γλυ-
κέος καὶ θερμοῦ ἀντιλαμβανόμενος. εἰ ἔστι δὲ παθητικὴ ποιότης η λευκότης καὶ μελανία,
ἐκ ποιού πάθους ἐγένετο καὶ τι πάθος ἐμποιεῖ; η μὲν λευκότης ἀπὸ πάθους ἔστι ψυχροῦ, η
δὲ μελανία θερμοῦ. ποιοῦσι δὲ πάθη οὐ περὶ τὸν ἔχοντα, ἀλλὰ περὶ τὴν ὅψιν τοῦ ὄρῶντος.
ἡ μὲν γάρ διακρίνει τὴν ὅψιν, η δὲ συγκρίνει α 1 πάθους CF 3 παθητικὴν
ποιότητα C τῶ]. τὸ F 4 post ἔχον add. ex Marc. 217 οἱ φοβηθέντες γάρ φησιν
ωχριῶσι τοῦ φιλίου αἵματος τῇ φύσει καταφεύγοντος ἐπὶ τὴν οἰκείαν πηγὴν τὴν καρδίαν ὡς
ἄκροποιν ισχυρὰν τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς καὶ διὰ τοῦτο τελευταίαν πάντων φθειρομένην. εἰ
γάρ καὶ τὰ καρδιούλκούμενα ζῆ καὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας, ἀλλὰ διὰ τὸ ἔχειν τὰς ἀρτηρίας
ἀπ' αὐτῆς οὔσας. μία δὲ κράσις ποιεῖ καὶ τὸ πρός καιρὸν ωχρὸν καὶ τὸ ἐκ γενετῆς. ἐνδείᾳ
γάρ αἵματος γίνεται, ὥσπερ πλεονεξίᾳ αἵματος καὶ τὸ ἐκ γενετῆς ἐρυθρὸν ποιεῖ καὶ τὸ πρόσ-
καιρον. αἰδουμένῃ γάρ η φύσις προβλήματι τῷ φιλίῳ ἔαυτη ηέργεται, δίκην τῶν ἐπιτεθέντων
τὰς χεῖρας τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἵνα μὴ θεάσωνται ἢ μὴ δεῖ, μονονού διδοῦσα λέγειν ἡμῖν τὸ Πάν-
των δὲ μάλιστα αἰσχύνεο σαυτόν α 5 οὖν οὐ. F 7 ωχρότης F 8 τῶ φιμ.
τὸ λ. coll. F ψυμασθίω C 10. 15 γάρ φησι α 10 καὶ κατὰ α 11 ποιό-
της δὲ Fa 13 τὴν οὐ. F 14 λέγεται Arist. 15. 16 αἱ et τὰ οὐ. a

p. 9b35 "Οσα τε γάρ ἐν τῇ γενέσει εὐθὺς ἀπό τινων παθῶν 114^r
δυσκινήτων γεγένηται, ποιότητες λέγονται. 11

"Ωσπερ γάρ ή ἐν τῷ Αἰθίοπι μελανίᾳ ἐκ γενετῆς οὖσα παθητικὴ ποιότητος λέγεται, οὗτως καὶ ή ἐκ γενετῆς ἔκστασις καὶ ή δργὴ παθητικὴ οἱ ποιότητος λέγεται.

p. 10a2 'Ομοίως δὲ καὶ δσαι ἄλλαι ἔκστάσεις μὴ φυσικαί, ἀλλ' ἀπό τινων ἄλλων συμπτωμάτων γεγένηται. 16

Παλιν ὥσπερ η ἀπὸ μακρᾶς νόσου γενομένη ἄχροια λέγεται παθη- 25
τικὴ ποιότης, οὗτως καὶ ή ἀπό τινος συμπτώματος ἔκστασις η ἄλλο τι 10 τοιοῦτων παθητικὴ ποιότητος λέγεται. |

p. 10a12 Τέταρτον δὲ γένος ποιότητος σχῆμα τε καὶ ή περὶ 114^v
ἔκαστον ὑπάρχουσα μορφή.

Τέταρτον τοῦτο εἶδος ποιότητος. γένος δὲ πάλιν φησὶν ἀντὶ τοῦ 10
εἶδος. ἔστι δὲ σχῆμα καὶ μορφή. ἐπὶ πλέον δὲ τὸ σχῆμα τῆς μορφῆς· 15
πᾶσα γάρ μορφὴ καὶ σχῆμα καὶ μορφὴν ἔχει, οὐ πᾶν δὲ τὸ ἔχον σχῆμα
καὶ μορφὴν ἔχει. διὰ τοῦτο γάρ προέταξε τὸ σχῆμα τῆς μορφῆς, ἐπειδὴ
χυριώτερον καὶ καθολικώτερον. ἐλέγετο δὲ καὶ πρώην ὅτι τὸ μὲν σχῆμα 15
ἐπὶ ἀψύχων θεωρεῖται η φανταστῶν, η δὲ μορφὴ ἐπὶ ἐμψύχων ἡτοι φυσι-
κῶν, καὶ ὅτι εἰ καὶ ἐπὶ ἀψύχων ποτὲ φέροιμεν τὸ τῆς μορφῆς ὄνομα,
20 καταγρηστικώτερον τοῦτο ποιοῦμεν διὰ τὸ μιμήματα εἶναι τῶν ἐμψύχων.
καὶ ταῦτα δὲ ποιότητες εἰκότως, ἐπειδὴ διάκεινται πως κατὰ ταῦτα τὰ 20
μετέχοντα καὶ ἀπ' αὐτῶν δνομάζεται.

1 τε om. Arist. 2 γεγ. δυσκ. coll. a γεγένηται Fa 4 καὶ (prius) om. C
καὶ ή] η Fa 6 ἄλλαι om. Arist. 7 ἄλλων om. F 8 ὥσπερ a Ammon.: ώς CF
ἄχροια] ώγρία C 9 ποιότης ἔστιν (λέγεται om.) C 10 post λέγεται add. ex Marc. 217
"Οσα δὲ ἀπὸ ῥἀδίως διαλυμένων καὶ ταχὺ ἀποκαθισταμένων γίγνεται, πάθη λέγεται, ποιότητες δ'
οὐ. Τὸ οὖν λέγονται ποιοὶ τινες κατὰ ταῦτα ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐπιδέχονται τὸν ὄρον τῆς ποιότη-
τος, καὶ ποιοὶ κατ' αὐτὰς λέγονται οἱ μετασχόντες. οὐ γάρ ἐρυθρίας η ώγρίας ο ἐν τῷ
καιρῷ μόνῳ τῆς αἰδοῦς η τοῦ δέους ἐρυθρὸς η ώγρὸς γεγονώς. οὐ λέγονται δέ, ἐπειδὴ οὐδὲ
ἀναμένει τὴν προσηγορίαν η μεταβολή, ἀλλ' ἀνάγεται τὰ πάθη ταῦτα ὑπὸ τὸ πάσχειν. ηρυ-
θριακέναι γάρ καὶ ώγριακέναι μόνον λέγεται καὶ πεπονθέναι τι, ἀπερ ἔστι πάσχειν. τὰ δὲ
αὐτὰ καὶ ἐν ψυχῇ φησιν. οὐ γάρ δργίλος ο ἐν τῷ λυπεῖσθαι μόνον δργισθείς a
13 τῆς ποιότ. C 14 εἶδος C 16 γάρ om. C 17 ἐλέγετο] p. 137,20 sq.
18 θεωρεῖται—ἐμψύχων om. F 19 ποτὲ φέρ.] πολλάκις φέρεται C 20 μι-
μημα a τῶν om. F 21 εἰκότες C

p. 10^a12 Ἐτι δὲ πρὸς τούτοις εὐθύτης καὶ καμπυλότης, καὶ εἰ 111^v
τι τούτοις ὅμοιόν ἐστι.

Ἄπὸ γὰρ εὐθύτης παρωνύμως εὐθεῖα γραμμὴ λέγεται, ἀπὸ δὲ τῆς
καμπυλότητος ἡ καμπύλη, καὶ ἔστι πάθη τῆς γραμμῆς ἡ εὐθύτης καὶ ἡ
καμπυλότητος· οὕτων γὰρ ἡ τεττάρων τούτων ὄντων ἐφεξῆς ἀλλήλους. τοῦ 30
τε | σημείου καὶ τῆς γραμμῆς καὶ τῆς ἐπιφανείας καὶ τοῦ σώματος, τὸ 115^r
μὲν σημεῖον ἀτε ἀμερὲς δὸν οὔτε πάθος ἀνεδέξατο οὔτε σχῆμα, πολλῷ δὲ
πλέον οὐδὲ μορφὴν, ἡ δὲ γραμμὴ μίαν ἔχουσα διάστασιν πάθος μόνον
ἀνεδέξατο (ἢ γὰρ καμπύλη ἐστὶν ἡ εὐθεῖα ἢ εἴ τις ἀλλη λέγεται), ἡ δὲ 5
10 ἐπιφάνεια δύο διαστάσεις ἔχουσα, τὴν τε κατὰ μῆκος λέγω καὶ πλάτος,
καὶ πάθος ἀνεδέξατο καὶ σχῆμα. πάθη μὲν οὖν ἔστι τῆς ἐπιφανείας τὸ
στενόν τε καὶ τὸ πλατύ, σχῆματα δὲ τρίγωνον ἢ τετράγωνον καὶ δια-
τοιαῦτα· διότι γὰρ πᾶσα ἐπιφάνεια ὑπὸ γραμμῶν περιέχεται (ἐπιφανείας 10
γάρ, φησὶν Εὐκλείδης, πέρατα γραμματί), διὰ τοῦτο εἰκότως καὶ σχῆματα
15 ἀνεδέξατο· τὰ γὰρ σχῆματα ἐκ γραμμῶν σύγκειται. τὸ μέντοι σῶμα τὰς
τρεῖς ἔχον διαστάσεις, τὴν τε κατὰ μῆκος καὶ βάθος καὶ πλάτος, καὶ πάθη 20
ἀνεδέξατο καὶ σχῆματα καὶ μορφάς· πάθη μὲν τὸ παχύ τε καὶ λεπτόν, σχῆ-
ματα δὲ διότι ἡ κυρικόν ἐστιν ἡ κυλινδρικὸν ἢ τι τοιοῦτον. ἀλλὰ δὴ καὶ
μορφὴν ἐπιδέχεται τὸ ἔμψυχον σῶμα.

20 p. 10^a16 Τὸ δὲ μανὸν καὶ τὸ πυκνὸν καὶ τὸ τραχὺ καὶ τὸ λεῖον 25
δόξεις μὲν ἀν ποιόν τι σημαίνειν, ἔοικε δὲ ἀλλότρια τὰ τοιαῦτα
εἶναι τῆς περὶ τὸ ποιὸν διαιρέσεως· θέσιν γάρ τινα μᾶλλον φαί-
νεται τῶν μορίων ἐκάτερον δηλοῦν. |

Διότι γὰρ διάκειται πως κατὰ τὴν μάνωσιν ἡ τὴν πύκνωσιν καὶ 115^v
τὴν τραχύτηταν καὶ τὴν λειότηταν καὶ ἀπ' αὐτῶν ὀνομάζεται τὰ μετέχοντα, ἢ
δέξαν τινὰ ἔχουσι ποιοτήτων, οὐκ ἀληθές δὲ τοῦτο, ὑπὸ τὸ κεῖσθαι δὲ
μᾶλλον ἀναγμήσεται· θέσιν γάρ τινα σημαίνουσι· πυκνὸν γάρ ἐστιν οὐ
τὰ μόρια σύνεγγρυς κεῖται ως μὴ δύνασθαι δέξασθαι ἑτερογενές σῶμα,

5 ιτέον γάρ οι. C	γάρ] δὲ a	7 ἀτε οι. C	9 ἐπεδέξ. F
εἰ] ἢ CF	10 ante πλάτος add. κατὰ C	11 ἐδέξ. C	14 εὐκλ. φησὶν coll. F
(cf. Euclidis def. VI)	εἰκότως] ὄντως C	15 σύγκεινται F	17 ἐδέξα- το a
μορφὴν C	λεπτόν ex γαλεπόν corr. F	18 κυβιστικόν C:	κωνι- κόν F
19 post σῶμα add. ex Marc. 217 διὰ τί δὲ προσέθηκε· καὶ εἴ τι τούτοις ὅμοιόν ἐστι; διὰ τὰ ἄπιρα τὰ μεταξὺ εὐθέος καὶ περιφεροῦς περὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἥπτον θατέρου μετέχειν, τουτέστιν ἐλικοειδῆ πάντα. ποιότητες δὲ ταῦτα· δι' αὐτὰς γάρ ποιά τινα λέγεται τὰ μετασχόντα. τρίγωνον γάρ καὶ τὸ μετεχόμενον καὶ μετέχον καὶ εὐθὺ καὶ καμπύλον καὶ ἐλικοειδές a	21 μὲν οι. F	23 ἐκάτερα F:	
22 κατὰ] περὶ F	post ἄν add. φησὶ F	26 ante οὐκ add. φησὶν a	
27 ἀναγμήσονται Fa	28 σῶμα] ὄνομα F		

μανὸν δὲ τὸ διεστηκότα ἔχον τὰ μόρια ὡς δύνασθαι δέξασίτω ἑτερογενὲς 115^v σῶμα. πάλιν λεῖον λέγομεν τὸ ἵσα ἀλλήλοις ἔχον τὰ μόρια καὶ ἵσως 11 ἔξεχοντα, τραχὺ δὲ τὸ ἄνισα ἀλλήλοις κατὰ τὰς ἔξοχὰς ἔχον τὰ μόρια, οἷον λεῖον μὲν τὸ μῆλον (όμαλὴ γάρ τούτου ἐστὶν ἡ ἐπιφάνεια), τραχὺ 5 δὲ τὸ πρόσωπον, διότι ἐξ ἀνωμάλων καὶ ἀνίσων σύγκειται μορίων, στό- 15 ματος καὶ ρινὸς καὶ διφθαλμῶν καὶ τῶν λοιπῶν τῶν μὲν προπετῇ ἔχόντων τὴν θέσιν τῶν δὲ κοιλην· οὐκοῦν θέσιν τινὰ μᾶλλον φαίνεται τὰ μόρια αὐτῶν δηλοῦντα. καὶ τὸ μὲν τραχὺ καὶ τὸ λεῖον διμολογουμένως ὑπὸ τὸ κεῖσθαι ἀνάγονται διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας, μανὸν δὲ καὶ πυκνὸν ἐνταῦθα 20 10 μόριον ἔλαβε τὸ ἐξ ἐπιτεχνήσεως· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ὑπὸ τὸ κεῖσθαι ἀναγόμενον, οἷον εἴ τις τὸν ἴμαντα ἐκτείνας μανὸν ποιήσει· οὐ γάρ ὅλος δι’ ὅλου μανοῦται, ἀλλά τινων μορίων αὐτοῦ ἡ θέσις ἀμείβεται τῷ μᾶλλον ἀφεστηκέναι ἀλλήλων. πάλιν εἴ τις τὴν χεῖρα πληρώσεις καρύων, τὸ ἐξ 25 πάντων σῶμα μανὸν λέγεται παρὰ τὸ μὴ ἐν εἶναι· μανὸν γάρ λέγεται τὸ 15 μὴ ἐν ᾧ. διμοίως δὲ καὶ τὸ πυκνόν· ἐὰν γάρ νοήσωμεν τὰ κάρυα συντεθρυμμένα, τὸ ἐξ πάντων σῶμα πυκνὸν ἔσται. καὶ πάλιν εἴ τις τὸν πόκον τῶν ἐρίων συνεσφιγμένον καὶ πεπυκνωμένον διαξαίνων | ἀραιὸν 116^r ποιήσει, μανὸν λέγομεν. καὶ ταύτην μὲν τὴν τεχνικὴν μάνωσιν ἡ πύκνωσιν ὑπὸ τὸ κεῖσθαι εἰκότως ἐνταῦθα ἀνάγει ὡς πρὸς εἰσαγομένους 20 διαλεγόμενος, διότι κατὰ τὴν τῶν μορίων θέσιν ἡ πυκνὰ ἡ ἀραιὰ ταῦτα λέγονται. οὐκ εἰσὶ δὲ ποιότητες, μήτε φυσικὴν ἔχοντα τὴν μάνωσιν ἡ 5 πύκνωσιν μηδὲ ὅλα δι’ ὅλων ἡ πυκνὰ ὄντα ἡ μανά, ἀλλὰ κατὰ μόνην τὴν τῶν μορίων θέσιν, οὐχὶ δὲ καὶ αὐτῶν τῶν μορίων ἀναδεξαμένων τὴν διμοίαν τῷ ὅλῳ μάνωσιν.

25 Ἐν δὲ τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει ποιότητα εἶναι βούλεται τὴν φυσικὴν μάνωσιν ἡ πύκνωσιν τὴν περὶ ἐν καὶ τὸ αὐτὸν καταγινομένην ὑποκείμενον· 10 οἷον τὸ ὅδωρ φυσικὴν ἔχον πυκνότητα καὶ ὅλον δι’ ὅλου ἑαυτοῦ πυκνὸν ὃν ἐὰν ταύτην ἀποβαλλὸν ἀραιωθῆ, ἀηρ γίνεται, διὸ τὸ ζεστιαῖον ὅδωρ ποιήσεις τυχὸν δεκαέστιαῖον ἀέρα. καὶ τοῦτο γίνεται οὐκ εἰς μικρὰ 15 μόρια τοῦ ὅδατος κατακερματιζομένου, ὥσπερ εἴ τις κονιορτοῦ τὴν χεῖρα πληρώσας ῥίψειν ἐν ἀέρι καὶ πλεῖστον καταλάβοι τόπον ὁ κονιορτὸς τῷ

1. 2 μαγὸν—σῶμα om. F	2 ante ἔχον add. κατὰ τὰς ἔξοχὰς a	5 ἀνωμάλλων F
9 ἀνάγεται C	7 ἐκφαίν. C	8 δηλοῦντα a Ammon.: δηλοῦν codd.
12 ἡ θέσις αὐτοῦ coll. C	10 μόριον om. C	11 ὅλως Fa
λοις F	πληρώσει C	14 εἶναι] ὃν Ca
μένα C	16 πυκνὸν] μανὸν F	15 γάρ om. F
καὶ (16)—λέγομεν	τέχνην F	18 μανὸν λέγομεν Laur. 72,1: om. CFa; sed cicias in lac. VII litt. om. C
VII litt. om. C	μανὰ ὄντα ἡ πυκνὰ coll. C	19 ἐντ. εἰκ. coll. C
VII litt. om. C	21 τῶν ὅλων a	22 δι’ ὅλων] διόλου a: in lac. VII litt. om. C
ποιότητας Fa	φυσικὴν in lac. VII litt. om. C	23 ἀναδεξαμένων τὴν in lac. VII litt. om. C
28 διὸ τὸ Paris. 2051: διότι τὸ CF: διότι a	25 ἐν δὲ τῇ Φυσ. ἀκρ.] Δ 9 p. 216 b 30 sq.	27 ἔχει C
καταλάβη F	τόπον] ἀέρα C	πυκν.] ποιότητα F
	29 δέκα ξέστας ἀέρος a	31 ῥίψει Fa
	μακρὰ C	

ἔξηπλῶσθαι τὰ μόρια αὐτοῦ, ἐπεὶ εἰ τοῦτο ἦν, ἔδει καὶ ἡμᾶς εἰς μικρὰ 116^r διασκεδανύντας τὸ ὅδωρ ἀέρα ποιεῖν. εἰ δέ τις εἴποι ‘ἀλλ’ οὐ δυνάμεθα ἡμεῖς εἰς λεπτότατα οὕτω κατακερματίζειν τὸ ὅδωρ’, ἀλλ’ εἰ καὶ μὴ ἔργῳ 20 δυνάμεθα, οὐδὲ ἀν τῷ λόγῳ ὑποθώμεθα, οὐδὲ οὕτως τοῦτο δυνατόν ἔστι; 5 τὰ γάρ μόρια πάντως τοῦ ὕδατος ὑδάτιά ἔστι· τὰ γάρ μέρη τῷ ὅλῳ εἰσὶν ὅμοια κατ’ οὐσίαν, καὶ ἐξ ὧν ἔκαστον σύγκειται, εἰς ταῦτα καὶ δια- λύεται. εἰ οὖν τὸ ὅδωρ ἐκ τῶν ὅμοιών μερῶν σύγκειται ὑδάτων 25 (τὰ γάρ μέρη, ως εἴπομεν, τῷ ὅλῳ ὅμοια), καὶ εἰς ταῦτα πάντως ἀνα- λύομενον μερίζεται. ἔμελλε δὲ μηδὲ συνεχῆς εἶναι ὁ ἀήρ, ἀλλὰ κεναῖς 10 χώραις μεταξὺ διαλαμβάνεσθαι· ἀνάγκη γάρ ἣ συνεχῆς εἶναι τὰ μόρια τοῦ ὕδατος ἢ διηρῆσθαι· ἀπτεσθαι γάρ ἀδύνατον· ἀπτόμενα γάρ | εὐθὺς 116^v συνεχῆς γίνεται διὰ τὴν ὑγρότητα. εἰ μὲν οὖν διήρηται, οὐ συνεχῆς ὁ ἀήρ, ὅπερ ἔστι ψεῦδος καὶ παρὰ τὴν ἐνάργειαν. εἰ δὲ συνῆπται, ὅδωρ ἔσται πάλιν τὸ ὅλον καὶ οὐκ ἀήρ. ὅστε οὐ κατακερματίζόμενον τὸ ὅδωρ 15 ποιεῖ τὸν ἀέρα, ἀλλὰ πάντη τρεπόμενον καὶ ἀλλοιούμενον. ὅτι δὲ ποιότη- 5 τές εἰσι ταῦτα, σαφῶς δείκνυσιν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Φυσικῇ· λέγει γάρ ὅτι ὅσπερ τὸ σῶμα ποιοτήτων ὃν δεκτικὸν μεταβάλλει κατὰ ταῦτα καὶ ὅτιν ἔαυτὸν ἐκ λευκοῦ μέλαν γινόμενον καὶ ἐκ μέλανος λευκόν, οὕτως ἐπειδὴ καὶ ἡ μανότης καὶ ἡ πυκνότης εἰσὶ ποιότητες, εἰκότως καὶ 10 20 κατὰ ταῦτα τὸ σῶμα μεταβάλλει, καὶ δεχόμενον μὲν πυκνότητα γίνεται ὅδωρ, ἔτι δὲ μᾶλλον πυκνούμενον γίνεται γῆ, μεταβάλλον δὲ ἐκ πυκνότη- τος εἰς μανότητα γίνεται ἀήρ, ἔτι δὲ μᾶλλον μανωθὲν γίνεται πῦρ. ἡ μὲν οὖν φυσικὴ μάνωσις ἥτις πύκνωσις ἡ περὶ ἐν καταγινομένη ὑποκείμενον 15 ποιότητος ἔστιν, εἰ δὲ μὴ περὶ ἐν ἀλλὰ περὶ πλείονα σώματα καταγίνεται, 25 καὶν φυσικὴ ἥτις, οὐ λέγεται ποιότητος, ἀλλὰ θέσις, οἷον ἡ τῶν διόντων πυκνότης ἡ μανότης· εἰ γάρ καὶ ἐκ φύσεως ἔστιν, ἀλλὰ τῷ μὴ περὶ ἐν γίνεσθαι ὑποκείμενον ἀλλὰ περὶ πλείονα τοὺς διόντας, οὐ λέγεται 20 ποιότητος, θέσις δὲ μᾶλλον. ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτον.

Τοῦ δὲ Ἀριστοτέλους τὴν μὲν εὐθύτητα καὶ καμπυλότητα ποιότητας 30 εἶναι λέγοντος, τραχύτητα δὲ καὶ λειότητα μηκέτι ποιότητας, θέσιν δὲ μόνην τῶν μορίων εἶναι τὸ τραχὺ καὶ τὸ λεῖον, ως ἔφθημεν εἰπόντες, 25 ἀποροῦσί τινες ὅτι μήποτε καὶ τὸ εὐθὺ καὶ καμπύλον θέσιν μόνην τῶν

2 σκεδανύντα F: σκεδανύντας α	3 λεπτότατα Paris. 2051: λεπτότητα Cfα
οὕτω om. C	4 οὐδὲ ἀν] ἀλλ’ οὖν C
ὑδατά C	οὐδὲ] δὴ ὅτι C
μορίων C	5 ὑδάτιά]
μὴ a	6 εἰς ταῦτα] ἐνταῦθα F
δείκνυσιν ὁ Ἀρ.] cf. Zelleri Phil. Gr. II, 2 ³ p. 414 sq.	7 γοῦν C
18 καθόλου α	8. 9 ἀναλυόμενα α: ἀναλόγως C
om. C	9 μηδὲ]
ἢ] καὶ ἡ F	11 ἀπτεσθαι δὲ ἀδ. F
ώς C	15 ποιεῖται F
μᾶλλον om.) F	16 σαφῶς om. F
22 πῦρ γίν. coll. F	19 ἐπειδὴ post πυκνότης coll. C
26 ἢτοι F	20 κατὰ
29 ποιότητα C	23 οὖν om. C
31 ἔφθημεν εἰπόντες] p. 152,26	25 οἰογ]
καμπ. F	28 ἀλλὰ θέσις (δὲ

μορίων δηλοῦ, εἴπερ εὐθεῖα γραμμή ἔστιν ἡτις ἐξ ἵσου τοῖς ἐφ' ἑαυτῆς 116^v
σημείοις κεῖται ἢ πάλιν ἡς τὰ μέσα τοῖς ἄκροις ἐπιπροσθεῖται· δῆλον γάρ
ὅτι κάνταῦθα ἡ τοιάδε θέσις τῶν τῆς γραμμῆς μορίων | ποιεῖ τὴν εὐ- 117^r
θεῖαν, ὥστε μηδὲν αὐτῆς μόριον ἔκτὸς ἢ ἐντὸς νεύειν ἀλλ' ἐπιπροσθεῖται
5 διὰ τὴν ισότητα τὰ μέσα τοῖς ἄκροις. καὶ τὸ καμπύλον δὲ μόνη τῇ τῶν
μορίων θέσει τῆς εὐθύτητος διαφέρει· τῶν γάρ μορίων αὐτῆς ἐπικαμ-
πτομένων καὶ τῶν μὲν ἔκτὸς τῶν δὲ ἐντὸς νεύοντων συμβαίνει τὴν καμ-
πυλότητα γενέσθαι. ἢ οὖν καὶ τὸ τραχὺ καὶ τὸ λεῖον ποιότητες, ἢ εἰ
ταῦτα θέσιν μόνην τῶν μορίων σημαίνει, τὸ αὐτὸν ἀν σημαίνοι καὶ τὸ
10 εὐθύν καὶ τὸ καμπύλον. ἡ μὲν οὖν ἀπορία τοιαύτη. ἐπιλυόμεθα δὲ αὐ-
τὴν τοῦτον τὸν τρόπον· οὐκ ἔστι ταῦτὸν καμπύλην εἰπεῖν γραμμὴν καὶ 10
κεκλασμένην· ἡ μὲν γάρ κεκλασμένη γραμμὴ οὐκ ἀμείβει τὸ τῆς εὐθείας
εἶδος, ἢ εὐθεῖα εἴη, ἀλλὰ μόνον ἡ μία δύο γίνεται καὶ γωνίαν ποιεῖ, ἡ δὲ
καμπύλη ἄλλο τὸ εἶδος ἔχει παρὰ τὴν εὐθεῖαν· τὸ γάρ καμπύλον τὸ περι-
15 φερὲς σημαίνει. ὅτι δὲ κατ' εἶδος ἐξήλλακται ἡ περιφέρεια τῆς εὐθείας, 15
πολλαχόθεν δῆλον. πρῶτον μὲν ὅτι τῆς περιφερείας πᾶν μόριον παντὶ¹
μορίῳ ἐφαρμόζει, ὥσπερ καὶ τῆς εὐθείας πάλιν τὰ μόρια ἀπαντα ἀλλήλοις
ἐφαρμόζουσιν· οὐδὲν δὲ μόριον εὐθείας οὐδενὶ μορίῳ περιφερείας ἐφαρ-
μόζει. δεύτερον εἰ τὰ ἐξ εὐθείῶν συγκείμενα σχῆματα κατ' εἶδος διε- 20
20 νήνοχε τῶν ἐκ περιφερείας συγκειμένων, καὶ ἡ εὐθεῖα ἄρα τῆς περιφερείας
κατ' εἶδος ἐξαλλάσσει. ἔτι εὐθεῖα μὲν γραμμὴ οὔτε μία σχῆμα ἀποτελεῖ
οὔτε δύο, ἀλλὰ τούλαχιστον τρεῖς, διθεν πρῶτον τῶν εὐθυγράμμων σχη-
μάτων καὶ ἀπλούστατον τὸ τρίγωνον ἐκ τριῶν εὐθείῶν περιεχόμενον· ἡ 25
δὲ περιφερής μία οὖσα ποιεῖ τὸ τοῦ κύκλου σχῆμα· κύκλος γάρ ἔστι
25 σχῆμα ἐπίπεδον ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιεχόμενον καὶ τὰ ἐξῆς. εἰ τοίνυν
ἰδέας διαφόρου ἡ εὐθεῖα τετύχηκε καὶ ἡ περιεφέρεια, οὐκ ἄρα τῇ θέσει
μόνη τῶν μορίων διενηγόγασι. τὸ μέντοι τραχὺ καὶ τὸ λεῖον | μόνη τῇ 117^v
θέσει τῶν μορίων διαφέρει. διθεν οὐδὲ ἐξαλλάσσεται παρὰ ταῦτα κατ'
εἶδος τὸ ὑποκείμενον, ἀλλὰ τοῦ αὐτοῦ μένοντος εἴδους τῆς ἐπιφανείας ἡ
30 αὐτὴ τραχεῖα καὶ λεῖα γίνεται· οἷον εἰ τετράγωνον εἴη χωρίον, εἴτα τὰ
μέν τις δρύξας κοιλανεῖ, τὰ δὲ ἐπεγείρει, τραχὺ γίνεται μένον τετράγωνον.²
καὶ ἐὰν πάλιν τὰ τῶν μορίων ἐξέχοντα περιεξέσας τὰς κοιλότητας ἀναπλη-
ρώσῃ, λεῖον γίνεται μὴ ἐξαλλάξαν τὸ τοῦ τετραγώνου εἶδος μηδὲ ποιότητά

1 ἑαυτοῖς F 2 γάρ] δὲ a 4 ἐπιπροσθεῖναι C: ἐπιπροσθεῖ F 5 διὰ om. C: κατ' F
τὴν om. F μόνον C διαφέρειν CF 8 γίγνεσθαι a pr. ἢ Laur. 72,1: εἰ
CFA 8. 9 ἢ εἰ ταῦτα] εἰσι ταῦτα δὲ a 9 μόνην superser. C σημαίνοι
Paris. 1928: σημαίνη C: σημαίνει Fa 10 εὐθύν καὶ τὸ καμπ.] τραχὺ καὶ τὸ λεῖον Ca
ἐπιλυσόμεθα Ca 11 τούτω τῷ τρόπῳ C: τὸν τρόπον τοῦτον a γρ. καμπ. εἰπεῖν
coll. C 13 ἢ a: εἰ CF 17 προσαρμόζει C καὶ εἰ a ἀλλ. ἀπαντα
coll. a 19 δεύτερον δὲ C 21 διαλάσσει (sic) C ἔτι] ὅτι C
οὔτε] οὐδὲ C 23 ἀπλούστατον Marc. 217: ἀπλουστάτων CFA περιεχόμενόν ἔστι
Ca 25 ἐπίπεδον om. CF 26 τετύχηκε ἡ εὐθεῖα coll. a 27 alt. τὸ om. F
28 παρὰ] περὶ Fa 31 ἐπεγείρη F γίνεται iter. C μένον] μὲν CF
33 μὴ] τὸ F¹

τινα προσίσκεψίν. ἀλλὰ μόνον τὴν τῶν μηρίων ἔξαμεῖψαν θέσιν. ὥστε 117
καλῶς τὴν μὲν εὐθύτητα καὶ καμπυλότητα, τοῦτ' ἔστι περιφέρειαν, ποιότητα¹⁰
τας εἰπεν δὲ Ἀριστοτέλης, τὸ δὲ τραχὺ καὶ τὸ λεῖον κατὰ μόνην τὴν τῶν
μηρίων διαφέρειν θέσιν.

p. 10a25 Ἱσως μὲν οὖν καὶ ἄλλος ἂν τις φανείη τρόπος
ποιότητος, ἀλλ' οὐ γε μάλιστα λεγόμενοι σχεδὸν οὗτοί εἰσι. 15

Παραδίδους ἡμῖν τὰ τέσσαρα τῆς ποιότητος εἰδη ἐπάγει τὸ συμπέρασμα
καὶ φησιν διτι οὗτοι οἱ τρόποι τῆς ποιότητος. Βουλόμενος δὲ ἡμᾶς μὴ
ἐπαναπαύεσθαι τοῖς παρ' αὐτοῦ λεγομένοις μηδὲ ἀργοὺς μένειν καὶ ἑτερο-
10 κινήτους, ἀλλ' ἔχειν τι αὐτοκίνητον καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ζητεῖν, φησιν 20
διτι Ἱσως ἂν φανείη καὶ ἄλλος τρόπος ποιότητος. οὐκ ἔστι δὲ κατὰ
ἀκλίτειαν ἑτερος παρὰ τοὺς παραδεδομένους τρόπους, ὡς η̄ τε διαιρεσίς
ἔδειξε καὶ η̄ τῶν παλαιοτέρων καὶ ἐκεῖρην ἀνέρην ζητήσις.

p. 10a27 Ποιότητες μὲν οὖν εἰσιν αἱ εἰρημέναι, ποιὰ δὲ τὰ 25
15 κατὰ ταύτας παρωνύμως λεγόμενα.

Διαλεγούσις περὶ τῆς ποιότητος γῦν περὶ τοῦ ποιὸυ διαλέγεται· καὶ
γάρ περὶ ἀμφοτέρων τὴν ἐπιγραφὴν ἐποιήσατο. ποιότητες μὲν οὖν εἰσιν
οἷον η̄ λευκότητης η̄ μελανία καὶ τὰ τοιαῦτα, ποιὸν δὲ τὸ μετέχον τῶν 30
ποιοτήτων, | οἷον τὸ λευκὸν σῶμα καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ αἱ μὲν ποιότητες 118r
υπο μετέχονται, τὰ δὲ ποιὰ μετέχει. παρωνύμως δὲ τὰ ποιὰ ἀπὸ τῶν ποιο-
τήτων λέγονται, ως πολλάκις εἴρηται. οὐ πάντα δὲ παρωνύμως ἀπ' αὐτῶν 5
λέγεται. ἀλλά τινα καὶ δύμωνύμως, η̄ οὐδὲ θλως ἀπ' αὐτῶν ὀνομάζεται.
διὰ τοῦτο γάρ καὶ εἶπεν η̄ ὁ πωσοῦν.

p. 10a29 Επὶ μὲν οὖν τῶν πλείστων καὶ σχεδὸν ἐπὶ πάντων
25 παρωνύμως λέγεται.

Ἐπειδὴ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ λόγου τοῦ περὶ ποιότητος εἶπεν ἔκεινην
εἶναι ποιότητα ἀφ' η̄ παρωνύμως τὰ μετέχοντα ὀνομάζεται, ὅλοσχερέστε-
ρον ἀποφηγάμενος περὶ αὐτῆς καὶ οὐκ ἀκριβῶς (οὐ γάρ πάσῃ παρακολου- 15

1 τινα om. F 2. 3 ποιότητα C 3 δὲ om. C alt. τὸ
om. C 4 τοι, θερ. coll. C διάθεσιν F 5 ἄλλως F ἀν om. F
6 ποιότητος om. F τοιοῦτοι a 7 καὶ τὸ συμπ. a 10 αὐτοὺς ἡμᾶς coll. F
αν καὶ καθ' ἡμᾶς αὐτ. ζητεῖν? φασὶν F 11 καὶ ἄλλος φαν. coll. F
τῆς ποιότ. C 12 post ἑτερος add. τρόπος C παράδεδ.] δεδ. F 13 ὁμο-
φρόνων C: ἐγεφρόνων a 15 κατ' αὐτὰς Fa 19 τὸ om. Fa
post σῶμα add. μέλαν γλυκὺ πικρὸν η̄ σώφρων ψυχὴ η̄ θυμώδης a post τοιαῦτα
add. σωματικά τε καὶ ψυχικά a 22 ὀνομάζονται F 23 καὶ om. C post
ὅπωσοῦν add. ἄλλως ἀπ' αὐτῶν a (fort. recte)

θεῖ τοῦτο ποιότητι), νῦν ἀναλαμβάνει τὸν λόγον καὶ ἀκριβέστερον ἀποφαί- 118^r
νεται δτι ἐπὶ μὲν τῶν πλείστων ἀληθῆς ὁ λόγος τὸ παρωνύμως ἀπὸ τῆς
ποιότητος δνομάζεσθαι τὰ μετέχοντα (ἀπὸ γὰρ τῆς λευκότητος ὁ λευκὸς
λέγεται καὶ ἀπὸ τῆς γραμματικῆς ὁ γραμματικός), ἐπ' ἐνίων δὲ ποιοτή- 20
5 των διὰ τὸ μὴ κεῖσθαι ὄντα ποιότησιν οὐ λέγεται παρωνύμως
ἀπ' αὐτῶν τὰ μετέχοντα. | τοῦτο δὲ συμβέβηκεν ἐπὶ τοῦ δευτέρου εἰδούς 118^v
τῆς ποιότητος, τοῦ κατὰ δύναμιν καὶ ἀδύναμιαν· οὔτε γὰρ ὁ δρομικὸς
οὔτε ὁ πυκτικός, οἱ φυσικὴν τινα ἐπιτηδειότητα ἐν τούτοις ἔχοντες, παρω-
νύμως ἀπὸ τούτων τῶν δυνάμεων λέγονται· οὐδὲ γὰρ κεῖται ὄντα ποιοτή- 10
10 δυνάμει ταύταις διὰ τὸ τὴν συνήθειαν τοῖς τελείοις τῶν πραγμάτων καὶ
κατ' ἐνέργειαν οὖσιν ἐσπουδακέναι θεῖναι τὰ ὄντα· τὸ γὰρ πυκτικὸς ἢ
δρομικὸς ἀπὸ τῶν κατ' ἐνέργειαν ἐπιστημῶν, τῆς τε πυκτικῆς λέγω καὶ
δρομικῆς, δνομάζονται. καὶ τί λέγω ἐπὶ τῶν δυνάμεων αἰς οὐ κεῖται 15
ὄντα, δπου γε καὶ ἐπὶ τινων ποιοτήτων ἔχουσῶν ὄντα οὐ λέγεται
15 ἀπ' αὐτῶν παρωνύμως τὰ μετέχοντα; ἀπὸ γὰρ τῆς ἀρετῆς οὐ λέγεται ἡ
μετέχων ἐνάρετος ἀλλὰ σπουδαῖος. ἐνίστε δὲ καὶ δμωνύμως ἀπὸ τῶν
ποιοτήτων λέγονται τὰ μετέχοντα, ως ἀπὸ τῆς γραμματικῆς ἡ γραμματικὴ 20
γυνὴ καὶ ἀπὸ τῆς μουσικῆς ἡ μουσική. διό, ως εἶπον, ἀκριβέστερον ἡμῖν
τὸν λόγον παραδίδοντες ἐνταῦθα τῆς ποιότητος προσέμηκε τὸ ἡ ὁ πωσοῦν
20 ἄλλως ἀπ' αὐτῶν.

p. 10b12 'Ὑπάρχει δὲ καὶ ἐναντιότης κατὰ τὸ ποιόν, οἷον δι-
καιοσύνη ἀδικίᾳ ἐναντίον καὶ λευκότης μελανίᾳ. |

'Ἐπὶ τὸ ἕδιον τῆς ποιότητος μέτεισι τῷ αὐτῷ κανόνι τῆς διδασκα- 119^r
λίας κεχρημένος ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν. φησὶν οὖν ἕδιον
25 ποιότητος τὸ ἐπιδέχεσθαι ἐναντιότητα. εἰκότως· κυρίως γὰρ ἡ ἐναντιότης ἡ
περὶ τὴν ποιότητα θεωρεῖται· καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν ἡ
ἐναντιότης κατὰ τὴν ποιότητα ἐθεωρεῖτο· καὶ γὰρ ἡ οὐσία διὰ ταύτην 10
τῶν ἐναντίων ἐστὶ δεκτικὴ καὶ τῶν πρός τι τὰ ἐπιδεχόμενα τὴν ἐναντίω-
σιν ἐκ τῆς τοῦ ποιοῦ ἐλαμβάνοντο κατηγορίας. κυρίως μὲν οὖν, ως ἔφθην
30 εἰπών, ἡ ἐναντιότης περὶ τὴν ποιότητα θεωρεῖται. οὐκ ἐν πάσῃ δὲ τῇ
ποιότητί ἐστιν ἐναντιότης· ταῖς γὰρ μεταξὺ τῶν ἐναντίων ποιοτήτων 15

2 μὲν ομ. a	ἀληθές ἐστι (ὁ λόγος ομ.) C	τὸ] τῷ a	4 λέγεται
om. C	7. 8 οἱ δρομικοὶ οὔτε οἱ πυκτικοὶ a	8 ἔχοντες ante ἐπιτ.	
coll. C	9 τούτων τῶν] τῶν τοιούτων C	ὄντα a: δνομα CF	
11. 12 πυκτικὸν ἡ δρομικὸν C	13 τῆς δρομικῆς a	14 λέγονται Fa	
16 ἐνάρ.] ἀρεταῖος a	17 γραμματικῆς ἐπιστήμης a	18 εἰπεν F (cf.	
156, 23)	19 τὸ ομ. C	20 post αὐτῶν add. προσέμηκε δὲ ταῦτα διὰ τὰ ἀκατονόμαστα καὶ ἑτερώνυμα a	24 κεχρημ.] χρώμενος (itera- tum) C
		22 ἡ λευκ. F	
		25 post εἰκότως add. καὶ γὰρ ἐν σώματι τὸ λευκὸν τῷ μέλανι καὶ ἐν ψυγῇ	
		ἡ δικαιοσύνη τῇ ἀδικίᾳ καὶ ἐν τῷ συναμφοτέρῳ ἡ ὑγεία τῇ νόσῳ a	26 περὶ] κατὰ
Ca	28 τῶν πρός] τὰ πρός a	31 ἡ ἐναντ. a	ἐναντίων ομ. F
			ποιοτήτων ομ. C

ποιότησιν οὐδέν ἐστιν ἐναντίον, οἷον τῷ πυρρῷ ἢ τῷ ὠχρῷ ἢ τοῖς τοι- 119^r
ούτοις. ἀλλ' οὐδὲ τοῖς σχήμασιν οὐδέν ἐστιν ἐναντίον, τῷ τριγώνῳ λέγω καὶ
τῷ κύκλῳ καὶ τοῖς τοιούτοις. ὅμοίως δὲ καὶ τοῖς ποιοῖς ὑπάρχει ἐναντιότης·
λέγεται γάρ τὸ λευκὸν τῷ μέλανι ἐναντίον καὶ τὸ θερμὸν τῷ ψυχρῷ.

5 p. 10b17 Ἐτι ὲὰν τῶν ἐναντίων θάτερον ἡ ποιόν, καὶ τὸ
λοιπὸν ἔσται ποιόν. τοῦτο δὲ δῆλον ἐκ τῶν καθ' ἔκαστα προ-
χειριζομένῳ τὰς ἄλλας κατηγορίας.

Δῆλον γάρ δτι ὑφ' ἣν κατηγορίαν ἀνάγεται ἔτερον τῶν ἐναντίων, 30
ὑπὸ ταύτην καὶ τὸ ἔτερον ἀναχθῆσεται ἐκ τοῦ | μὴ δύνασθαι ἡμᾶς ὑπὸ 119^v
10 ἄλλην κατηγορίαν αὐτὸν ἀναφέρειν· τῶν γάρ ἐναντίων τὸ αὐτὸν γένος
ἔστιν.

p. 10b26 Ἐπιδέχεται δὲ καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον τὰ ποιά·
λευκὸν γάρ μᾶλλον καὶ ἥττον ἔτερον ἔτέρου λέγεται.

"Ἐτερον παραχολούμημα τοῦ ποιοῦ τὸ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ
15 ἥττον· λευκὸν γάρ λευκοῦ μᾶλλον λευκὸν λέγεται καὶ αὐτὸν δὲ ἔαυτοῦ 10
λευκότερον. οὐδὲ τοῦτο δὲ πᾶσι παραχολουμεῖ. εἰκότως· εἴρηται γάρ δτι
ὅπου ἐναντιότης θεωρεῖται καὶ ἡ τῶν ἐναντίων μῆτις, ἐκεῖ καὶ τὸ μᾶλλον
καὶ τὸ ἥττον, ὅπου δὲ ἐναντιότης οὐκ ἔστιν οὐδὲ ἡ τῶν ἐναντίων μῆτις,
οὐδὲ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον.

20 p. 10b30 Δικαιοσύνη γάρ δικαιοσύνης εἰ λέγεται μᾶλλον καὶ 15
ἥττον, ἀπορήσειεν ἀν τις.

"Οτι οὐκ ἐπὶ πάσης τῆς κατηγορίας ἀρμόσει τὸ λέγειν τὸ μᾶλλον καὶ
ἥττον ἐπιδέχεσθαι, δῆλον ἐξ ὧν τινες περὶ ταῦτα ἀποροῦσι, μὴ βουλόμενοι
δικαιοσύνην δικαιοσύνης εἶναι μᾶλλον καὶ ἥττον καὶ ὑγείαν ὑγείας καὶ τὰ
25 τοιαῦτα. ἀλλ' ὁ μὲν Ἀριστοτέλης οὐ διήρθρωσεν ἡμῖν τὸν περὶ | τούτων 120^r
λόγον. ἡμεῖς δὲ περὶ αὐτῶν ταῦτα φαμεν· λέγομεν γάρ δτι τὰ μὲν ποιὰ
ὅμοιογουμένως τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον ἐπιδέχεται κατὰ τὸν εἰρημένον

1 δγρῶ C 2 οὐδέν om. F 5 ἔτι δὲ Arist. 6 ἔστι F ἐκ τῶν
καθ' ἔκαστα om. a Arist. 6. 7 προχειριζομένοις C: προχειριζομένων F
8 γάρ om. F ἔτερον ed. Ald. 1546: ἔκαστον CFa 10 κατηγοριῶν C
12 καὶ (prius) om. Arist. 13 γάρ om. F 15 λευκὸν (alt.) om. C: λευ-
κοῦ F αὐτὸν] ἔαυτοῦ (ex ἔαυτῷ corr.) F 16 οὐ a δὲ om. C
δέ φησι a παραν. πᾶσι coll. C καὶ εἰκ. a εἴρηται] p. 75,14 17 καὶ (post
ἐκεῖ) om. CF 18. 19 ὅπου—ἥττον om. C 18 ἡ om. F 20 εἰ om. C
λέγοιτο a 22 ὅτι δὲ a τῆς om. C alt. τὸ om. Ca 23 ἐπιδέχεσθαι] καὶ C
μὴ] οἱ C 24 δικαιοσύνης δικαιοσύνην coll. C 25 τούτου C 27 τὸ (alt.)
om. a

τρόπον, αὐτὴ μέντοι γε ἡ ποιότης ἡ λόγῳ ὄριστῃ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον 120^v οὐκ ἐπιδέχεται, οἷον ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ὑγεία καὶ τὰ τοιαῦτα· δικαιο- 5 σύνη γάρ δικαιοσύνης αὐτὴ καθ' αὐτὴν οὐκ ἀν εἴη μᾶλλον καὶ ἡττον· εἰ γάρ τι μὴ ἐπιδέχοιτο τὸν τῆς δικαιοσύνης ὄρισμόν, οὐδὲ δικαιοσύνη δλως 5 ἔστιν· ὥσπερ γάρ οἵς ἐφαρμόζει ὁ τοῦ ἀνθρώπου ὄρισμός, ἀνθρωποί εἰσιν οὐδὲν ἡττον, ἐφ' ὃν δὲ καὶ τὸ βραχύτατον τῶν ἐν τῷ ὄρισμῷ μὴ 10 ἐφαρμόζει, οὐδὲ δλως ἀνθρωποί εἰσιν, ἢ τὸ λογικὸν ἢ τὸ ἐπιστήμης δεκ- τικὸν ως τοῖς ἀλόγοις ἢ τὸ θνητὸν ως τοῖς ἀγγέλοις, οὗτως εἴ τι μὴ 15 ἔχοι ἀπαραλλάκτως τὸν τῆς δικαιοσύνης ὄρισμὸν ἢ τὸν τῆς ὑγείας ἢ τίνος τῶν τοιούτων, οὐδὲ δικαιοσύνη τὸ τοιοῦτόν ἔστιν οὐδὲ ὑγεία οὐδὲ ἄλλο 20 τῶν τοιούτων οὐδέν. τὰ μέντοι γε ποιὰ ταῦτα τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον ἐπιδέχεται, πρὸς ὃ ἔκαστον μετέχει τῆς ποιότητος εἴτε πλέον εἴτε ἔλαττον· τὸν γάρ πλέον τῆς λευκότητος μετεσχηκότα ἢ τοῦ μέλανος μᾶλλον λευκὸν λέγομεν τοῦ πλέον μετεσχηκότος μελανίας ἢ λευκότητος. ὅμοίως δὲ καὶ 25 δίκαιον μᾶλλον λέγομεν τὸν πλείονα τὴν πρὸς τὸ δίκαιον κοινωνίαν σπα- σάμενον καὶ ὑγιεινὸν τὸν ἄλλου μᾶλλον μετεσχηκότα τῆς ὑγείας, καὶ ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων ὅμοίως· ὥσπερ γάρ τῆς ἐν πυρὶ θερμότητος οὐχ ὅμοίως πάντες οἱ περιεστηκότες, εἰ τύχοι, μεταλαμβάνουσιν, ἀλλ' οἱ μὲν 30 ἐγγυτέρω μᾶλλον, δσῳ καὶ πλείονος ἀντιλαμβάνονται τῆς αὔρας, οἱ δὲ 20 πορρωτέρω ἡττον, καίτοι τῆς τοῦ πυρὸς θερμασίας μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οὔσης, οὗτω καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν ποιοτήτων οἰεσθαι χρὴ ὅτι αὐταὶ μὲν 35 καθ' ἑαυτὰς ἀνεπίτατοί εἰσι καὶ ἀνάγετοι, | ἐν ὑποκειμένοις δὲ γινόμεναι 120^v τοῖς σώμασιν, ἐν οἵς καὶ πεφύκασι μίγνυσθαι, ἢ ἐπιτείνονται ἢ ἀνίενται τῇ τῶν ἐναντίων πλεῖον ἢ ἔλαττον ἐπιμέζει.

25 p. 11a 5 Τρίγωνον δὲ καὶ τετράγωνον οὐ δοκεῖ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον ἐπιδέχεσθαι, οὐδὲ τῶν ἀλλων σχημάτων οὐδέν. 5

"Ετι διὰ τούτων κατασκευάζει ὅτι οὐ πάσῃ ποιότητι ὑπάρχει τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον· οὐδὲ γάρ τῶν σχημάτων οὐδενί· οὐδὲν γάρ τρίγωνον 10 τριγώνου μᾶλλον καὶ ἡττον (έκάτερον γάρ τούτων ὅμοίως τὸν τοῦ τριγώ- 30 νου λόγον ἐπιδέχεται) οὐδὲ κύκλος κύκλου, καὶ μυριοπλάσιος ἢ· καὶ

1 μέντοι] μέν C	τὸ (alt.) om. Ca	2 καὶ (pr.) om. F	ὑγεία]
ἀδικίᾳ C	4 τι] τοι CF	5 ἐφαρμόζοι C	7. 8 ἢ τὸ λογ.—ἀγγέλοις
eicias	ώς τοῖς ἀλ. ἢ τὸ ἐπ. δεκτ. coll. a	8 εἴ τι] ἔστιν εἰλα	9 ἔχοι] δέχοιτο α
ἀπαραλάκτως C	12 ἐπιδέχονται F	μετέσχε α	τῆς τούτων ποιότητος C
13 τὸν] τὸ α	μετέχοντα C: μετεσχηκός α	τοῦ μέλ.] απ τῆς μελανίας?	
14 πλέον] μᾶλλον C	15 μᾶλλον—δίκαιον α: om. CF	μᾶλλον λέγ. Paris.	
2051: λέγ. μᾶλλον α	κοινωνίας CF	15. 16 σπασάμενον Paris. 2051: ἀσπα-	
σάμενον Ca: παυσάμενον F	16 ἄλλου μᾶλλον] μᾶλλον τῶν ἀλλων α	19 αὔρας]	
πυρᾶς α	20 θερμότητος C	22 ἀνάν.] ἀνετοι C	24 πρὸς τῶν ἐναντίων α
25. 26 καὶ ἡττον om. Arist.	28 τὸ ἡττον α	pr. γάρ om. C	28. 29 τριγώνου
μᾶλλον τρίγ. coll. C	29 post ἡττον add. λέγεται τρίγωνον α	τούτων]	τῶν τοιού-
C	30 μυριογιαπλάσιος Fa		

τούτων γάρ ἐκάτερος ὁμοίως τὸν τοῦ κύκλου λόγον ἐπιδέχεται. καὶ 120^v ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ ὡσαύτως, εἰφ' ὃν ὁ αὐτὸς λόγος ἀπαραλλάκτως 15 ἐφαρμόζει.

p. 11^a9 Τῶν δὲ μὴ ἐπιδεχομένων οὐδὲν μᾶλλον ἔτερον ἐτέρου
5 ρήθησεται.

"Ο βούλεται λέγειν διὰ τούτων, τοῦτο ἐστι· δεῖ, φησίν, ἐν οἷς τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον θεωρεῖται, ἐν τούτοις τὸν αὐτὸν ἐφαρμόζειν ὄρισμόν, 25 οὐκ ἀπαραλλάκτως μέντοι· εἰ γάρ ἀπαραλλάκτως ἐφαρμόζει, οὐκ ἐπιδέξονται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον. οἶνον ὑγιεινόν ἐστι τὸ συμμέτρως ἔχον πρὸς 10 ὑγείαν· οὗτος ὁ λόγος ἐφαρμόζει καὶ γυμνασίῳ καὶ σιτίοις καὶ οὔροις καὶ πλείσιν ἄλλοις. ἐπειδὴ τοίνυν πάντα τὸν αὐτὸν ὄρισμὸν ἐπιδέχονται, οὐκ 30 ἀπαραλλάκτως δέ, ἀλλὰ τὸ μὲν γυμνάσιον ὡς φυλακτικὸν ὑγείας, τὸ δὲ 121^r σιτίον ὡς ποιητικόν, τὰ δὲ οὔρα ὡς σημαντικά, εἰκότως καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον ἐπιδέχονται· μᾶλλον γάρ ἐρεῖς τὸ γυμνάσιον τοῦ σιτίου 15 ὑγιεινόν (τὸ μὲν γάρ τὴν οὖσαν ὑγείαν φυλάττει, τὸ δὲ τὴν ἀπελθοῦσαν 5 ἀνακαλεῖται), μᾶλλον δὲ τῶν οὔρων τὸ σιτίον· τασσοῦτον γάρ μόνον τοῦ ὑγιεινοῦ μετέχουσι τὰ οὔρα τῷ σημαίνειν τὴν ὑγιεινὴν διάθεσιν. εἰ δὲ ἐπί τινων ὑπάρχει ἀπαραλλάκτως ὁ αὐτὸς ὄρισμὸς ἡ παντελῶς ἔτερος, ταῦτα τὸ 20 μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον οὐκ ἐπιδέχεται· τὰ μὲν γάρ πάντη ἔτερά εἰσι, τὰ 10 δὲ πάντη ταῦτα, οἶνον ἀνθρωπος καὶ ἵππος· οὐδὲν γάρ ἀν εἴποι τὸν ἄνθρωπον τοῦ ἵππου μᾶλλον ἀνθρωπον οὐδὲ τὸν ἵππον τοῦ κυνῆς μᾶλλον 25 ἵππον, ἐπειδὴ ἔτερα παντελῶς εἰσιν, ἀλλ' οὐδὲ ἀνθρωπον μᾶλλον ἀνθρωπον κατ' οὐτὴν τὴν οὖσαν οὐδὲ ἵππον μᾶλλον ἵππον. ἐπειδὴ 15 πάντη ἀλλήλοις εἰσὶ ταῦτα καὶ τὸν αὐτὸν ὄρισμὸν ἐπιδέχονται ἀπαραλλάκτως. 25 ἐπειδὴ δὲ τὸ ἐν χιόνι λευκὸν καὶ τὸ ἐν ἱμάτῳ τὸν αὐτὸν λόγον ἐπιδέχονται, οὐκ ἀπαραλλάκτως δέ, εἰκότως μᾶλλον ἔτερον ἐτέρου λέγεται· ἐπιδέχονται γάρ τὸν αὐτὸν ὄρισμὸν οὐχ ὁμοίως ἐκάτερον, ἀλλ' ἡ μὲν χιών 30 ὡς συμπεφυκὸς εγρηγορεῖ τὸ λευκὸν καὶ συμπληρωτικὸν τῆς οἰκείας οὖσας καὶ ἀνεπίδεκτον τοῦ ἐναντίου, τὸ δὲ ἱμάτιον ἐξ ἐπιτεγγήσεως, εἰ τύχοι, 30 καὶ οὐ συμπληρωτικὸν τῆς οὖσας οὐδὲ ἀνεπίδεκτον τοῦ ἐναντίου. καὶ ἐπὶ τοῦ μέλανος δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως. διὰ τοῦτο τοίνυν τὸ πολύγω- 25

1 ὁμοίως post λόγον coll. C	2 ἀπαραλλάκτως C	4 μᾶλλον καὶ ἡττον καὶ ἔτ. F
4. 5 ἥη. ἔτερον coll. C	7 ἐν τούτοις—ἡττον (9) om. C	
8. 9 ἐπιδέχονται a	10 ἐφαρμόζει a	11 post αὐτὸν add. παρόντα (πάντα om.) F
12 τὸ (prius) om. C	16 ἀνακαλεῖται] ἀποτελεῖται F	
μόνου C: om. F	17 τῷ] τὸ F	18. 26 ἀπαραλάκτ. C
18 ἡ γοῦν Cf	ταῦτα om. F	19 ἐπιδέχονται Ca
εἴπη F	21 τοῦ ἵππου] ἀνθρώπου F	20 ὁ ἄνθρ. καὶ ὁ ἵππος a
23 κατ'—οὖσαν] κατὰ ταῦτην τὴν αἰτίαν a	25 ἐπεὶ καὶ C	22 οὐδὲ τὸν ἄνθρ. a
26 οὐκ om. C	27 γάρ] δὲ F	28 ὡς om. C
εἰκότως] εἰ καὶ C	29 τύχη C	31 ὁμοίως F
ἐμπεφ. C	29 et 30 ἐναντ.] μέλανος C	

νον τοῦ τριγώνου οὐ λέγεται μᾶλλον κύκλος, ἐπειδὴ οὐδέτερον τῶν εἰρη- 121^r
μένων ἐπιδέχεται τὸν τοῦ κύκλου ὄρισμόν. οὐδὲ μέντοι τῶν ἄλλων κύκλων
ἡττον κύκλος λέγεται τὸ πολύγωνον διὰ τὸν αὐτὸν πάλιν λόγον.

p. 11a15 Τῶν μὲν οὖν εἰρημένων οὐδὲν ἕδιον ποιότητος, 30
5 δμοια | δὲ καὶ ἀνόμοια κατὰ μόνας τὰς ποιότητας λέγεται. 121^v

"Ωσπερ ἐπὶ τῆς οὐσίας καὶ τῶν ἄλλων ἐποίησε, πρότερον ἀπο- 5
δοκιμάσας τὰ δοκοῦντα ἕδια καὶ ὅστερον παραδοὺς τὰ ὄντας ἕδια, οὗτως
καὶ ἐνταῦθα ἀποδοκιμάσας τὰ δύο παρακολουθήματα τοῦ ποιοῦ, τό τε
ὑπάρχειν αὐτῷ ἐγαντιότητα καὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον ἐπιδέχεσθαι, ὡς μὴ
10 παντὶ τῷ ποιῷ παρακολουθοῦντα, ἔκκρινει τὸ δμοιον λέγεσθαι καὶ ἀνά- 10
μοιον· ἐπ' οὐδεμιᾶς γάρ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν τοῦτο λέγεται. οὐκ
αὐτὴ δὲ ἡ ποιότης τὸ δμοιον καὶ τὸ ἀνόμοιον δέχεται, ἀλλὰ τὰ ποιά·
ἐκάστη γάρ τῶν ποιοτήτων αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν θεωρουμένη καὶ οὐκ ἐν
ὑποκειμένῳ μίᾳ ἐστὶ καὶ ἡ αὐτή· πῶς οὖν ἀν εἴη αὐτὴ ἑαυτῇ δμοιος 15
15 ἡ ἀνόμοιος; ἐν ὑποκειμένῳ μέντοι γενομένη τὸ δμοιον καὶ τὸ ἀνόμοιον
ἐπιδέχεται, ἡ εἰλικρινὴς ἐπὶ τῶν αὐτῶν φοιτῶσα ἡ ὁμοίως τὴν τοῦ ἐναν-
τίου ἐπιμιξίαν ἀναδεχομένη καὶ οὗτως δμοια ἀλλήλοις κατ' αὐτὴν τὰ ὑπο-
κείμενα αὐτῇ ἀποτελοῦσα ἡ ἀνόμοια τῷ μὴ ὁμοίως παραγίνεσθαι ἀλλὰ 20
μᾶλλον καὶ ἡττον ἐπιδέχεσθαι ἐν τοῖς ὑποκειμένοις τὴν τοῦ ἐναντίου μῖξιν.
20 διὰ τοῦτο τούνυν ἵνα ἐφαρμόσωμεν πάση τῇ κατηγορίᾳ τὸ ἕδιον, ὥσπερ
ἐπὶ τῆς οὐσίας ἐποιήσαμεν, προσθέντες τι τῷ ἀποδεδομένῳ αὐτῆς ἕδίῳ
καὶ εἰπόντες ἕδιον τῆς κατηγορίας τῆς οὐσίας εἶναι τὸ τὰ ἐν αὐτῇ ἄτομα 25
μένοντα ἐν καὶ ταύτων τῷ ἀριθμῷ παρὰ μέρος τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικά,
καὶ οὗτως πάσης τῆς οὐσίας ἕδιον ἐποιήσαμεν τὸ παρακολούθημα, οὗτω
25 κανταῦθα ποιήσωμεν ἕδιον λέγοντες εἶναι τῆς κατηγορίας τῆς ποιότητος τὸ
τὰ ἐν αὐτῇ ἄτομα δμοια ἡ ἀνόμοια λέγεσθαι· οὗτω γάρ ἀν καὶ πάσῃ τῇ 30
κατηγορίᾳ ἐφαρμόσει τὸ παρακολούθημα καὶ μόνη. 122^r

p. 11a20 Οὐ δεῖ δὲ ταράττεσθαι μὴ τις ἡμᾶς φήσῃ ὑπὲρ ποιό-
τητος τὴν πρόθεσιν ποιησαμένους πολλὰ τῶν πρός τι συγ-
30 καταριθμεῖσθαι.

'Ἐπειδὴ περὶ ποιότητος ἦν ὁ λόγος αὐτῷ τὰς δὲ ἔξεις καὶ τὰς δια-
θέσεις ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀνήγαγεν, ἀπερ ἦν τῶν πρός τι (καὶ γάρ ὑπὸ

1 μᾶλλον κ. λέγ. (οὐ om.) C 6 ante ἐπὶ add. καὶ F 9 ante μᾶλλον add. μὴ F 14 ἡ om. F 17 τὰ κατ' αὐτὴν coll. a 18 παράγεσθαι a 19 τὸ μᾶλλον a 21 ἐπὶ τῆς οὐσίας ἐποιήσαμεν] p. 78,34 22 εἶναι τῆς οὐσ. coll. a 25 ποιήσομεν a 27 ἐφαρ-
μόσειε scripsi: ἐφαρμόση Ca: ἐφαρμόσει F 29. 30 συγκαταριθμεῖν F

τὰ πρός τι αὐτὰ καὶ αὐτὸς πρότερον ἀνήγαγε καὶ τὴν ἔξιν ἐκτοῦ ἔξιν καὶ 122r
τὴν διαθέσιν διαθέτοῦ λέγων εἶναι διάθεσιν), διὰ τοῦτο αἰσθόμενος τῆς 10
ἀπορίας ἐπιλύεται αὐτὴν διχῶς, καὶ πρῶτον μὲν ἐπιπολαιότερον δεύτερον
δὲ ἀκριβέστερον. καὶ ἡ μὲν πρώτη ἐπίλυσις ὥδε ἔχει.

5 p. 11a23 Σχεδὸν γὰρ ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων τὰ γένη πρός 15
τι λέγεται. τῶν δὲ κακού ἔκαστα οὐδέν.

Λῦτη πρώτη τῆς ἀπορίας ἐπίλυσις· φησὶ γὰρ δτι τὰ μὲν γένη τῶν
ποιοτήτων ὑπὸ τὰ πρός τι ἀναφέρεται, τὰ δὲ εἰδὴ ὑπὸ τὸ ποιόν· οἷον ἡ 30
ἐπιστήμη τῶν πρός τι ἐστι | (γένος γὰρ ἡ ἐπιστήμη) καὶ λέγεται ἐπιστη- 122v
10 τοῦ ἐπιστήμης, ἡ δὲ γεωμετρία οὐκ ἐστι τῶν πρός τι εἰδῶς οὖσα τῆς
ἐπιστήμης, ἀλλ’ ὑπὸ τὸ ποιόν ἀναφέρεται. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῆς ἔξιως
ἔχει καὶ διαθέσεως καὶ πάντων τῶν τοιούτων· ἡ γὰρ ἔξις ἐκτοῦ ἔξις καὶ 5
τὸ ἐκτὸν τῇ ἔξει ἐκτὸν καὶ ἡ διαθέσις διαθέτοῦ διαθέσις καὶ τὸ διαθετὸν
τῇ διαθέσει διαθετόν. ἡ μέντοι ὑγεία ἡ ἡ νόσος, εἰδὴ δοντα τῆς ἔξιως
15 ἦτοι τῆς διαθέσεως, ποιότητές εἰσι· κατὰ ταύτας γὰρ ποιοί τινές ἐσμεν
καὶ παρωνύμως ἀπ’ αὐτῶν λεγόμεθα γραμματικοὶ ἡ ῥητορικοὶ ἡ ὑγιεινοὶ
ἡ ὄπωσοῦ ἄλλως. καὶ ἐπιστήμονες δὲ λεγόμεθα οὐ τῷ ἀπλῶς μετέχειν ἐπι- 10
στήμης ἀλλὰ τῷ μετέχειν τινὸς τῶν κατὰ μέρος ἐπιστημῶν, γραμματικῆς
ἡ μουσικῆς ἡ τινος ἄλλης. ἡ μὲν οὖν ἐπιπολαιοτέρα λύσις αὗτη. ἐπιπο-
20 λαιοτέρα δέ ἐστι, διότι τὰ γένη ἐπὶ πασῶν τῶν κατηγοριῶν ὑπὸ τὴν
αὐτὴν ἀνάγονται κατηγορίαν ὑφ' ἣν καὶ τὰ εἰδῆ. ἡ δέ γε ἀκριβεστέρα 15
ῶδε ἔχει.

p. 11a37 "Ετι εἰ τυγχάνει τὸ αὐτὸ ποιὸν καὶ πρός τι ὄν, οὐδὲν
ἄτοπον ἐν ἀμφοτέροις τοῖς γένεσιν αὐτὸ καταριθμεῖσθαι.

25 'Ως γὰρ ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς ἀνάγονται μὲν καὶ ὑπὸ τὴν οὐδίαν, 20
ἀνάγονται δὲ καὶ ὑπὸ τὰ πρός τι, κατ' ἄλλο μέντοι καὶ ἄλλο, οὕτως οὐδὲν
ἄτοπον καὶ τὰς ἔξεις καὶ τὰς διαθέσεις ὡς μὲν πράγματα ἀνάγεσθαι ὑπὸ
τὴν ποιότητα, ὡς δὲ σχέσιν τινὰ ἀναδεξάμενα ὑπὸ τὰ πρός τι. 25

1 alt. καὶ om. C post ἐκτοῦ add. λέγειν C 2 εἶναι λέγων coll. C 3 πρό-
τερον C 5 πασῶν τῶν ποιοτήτων (τοιούτων om.) F 5. 6 τῶν πρός τι a
8 ποιοτήτων] τοιούτων a 9 καὶ λέγ. καὶ C 10 εἰδος—ἐπιστ. ante οὐκ coll. C
11 ἀνάγεται a 12 τῶν τ. πάντων coll. F 13 τῇ om. C 14 μέντοι γε C
15 κατ' αὐτὰς C 16 pr. ἡ om. C 17 ἄλλως om. Fa 18 τῷ] τὸ F 19 ἡ
μουσικῆς om. C 20 ἐπὶ om. C 20. 21 τὴν αὐτὴν] ταύτην C 21 τὴν κατ. C
22 ὥδε πῃ a 23 τυγχάνοι a Arist. αὐτὸ τοῦτο ποιὸν C: αὐτὸ καὶ ποιὸν F
πρός τι καὶ ποιὸν coll. Arist. 25 καὶ (alt.) om. C 26 τὸ πρός F οὕτως
οὐδὲν] ἀλλ' οὐδὲ F 28 δεξάμενα C

Περὶ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν.

122v

p. 1161 Ἐπιδέχεται δὲ καὶ τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν ἐναντιότητα. |

Τῶν κατηγοριῶν αἱ μὲν εἰσιν ἀπλαῖς αἱ δὲ κατὰ συνδυασμὸν καὶ συμπλοκὴν τῶν ἀπλῶν τὸ εἶναι ἔχουσι. καὶ ἀπλαῖς μὲν εἰσιν αἱ εἰρημέναι τέσσαρες, η̄ τε οὐσία καὶ τὸ ποσὸν καὶ τὰ πρός τι καὶ τὸ ποιόν, κατὰ συμπλοκὴν δὲ τῆς οὐσίας πρὸς μίαν τούτων η̄ πρὸς ἑαυτὴν αἱ λοιπαὶ 15 γίνονται. ἵνα δὲ τοῦτο γνῶμεν, λέγω δὴ διτὶ αἱ μὲν κυρίως κατηγορίαι τέσσαρες εἰσιν αἱ εἰρημέναι αἱ δὲ λοιπαὶ ἔξι ἐκ τῆς πρὸς ἄλλης συμπλοκῆς τούτων γίνονται, ἐκ τῆς διαιρέσεως λάβωμεν τὰ εἰρημένα· τῶν ὅντων τὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ ὑφέστηκεν, ώς η̄ οὐσία, τὰ δὲ ἐν ἑτέροις ἔχει τὸ εἶναι. τῶν δὲ ἐν ἑτέροις ἔχόντων τὸ εἶναι τὰ μὲν ἐν σχέσει θεωρεῖται, οἷον τὰ 25 πρός τι, τὰ δὲ ἀσχετά εἰσι. καὶ τῶν μὴ ἔχόντων σχέσιν τὰ μέν ἐστι μεριστά, οἷον τὰ ποσά (τοῦτο γάρ ἕδιον ἐλέγομεν τοῦ ποσοῦ εἶναι, τὸ με- 15 ριστόν), τὰ δὲ ἀμέριστα, οἷον αἱ ποιότητες. αὗται μὲν οὖν αἱ κυρίως καὶ πρώτως λεγόμεναι κατηγορίαι, αἱ δὲ ἄλλαι ἔξι γίνονται τῆς οὐσίας 30 συμπλεκομένης | ταῖς λοιπαῖς τρισί, τῷ ποσῷ λέγω καὶ τῷ πρός τι καὶ τῷ ποιῷ, *(η̄ ἑαυτῇ)*. η̄ γάρ οὐσία τῷ ποσῷ συμπλεκομένη ποιεῖ δύο κατηγορίας, τήν τε ποτὲ καὶ τὴν ποῦ· τῷ μὲν γάρ χρόνῳ συμπλεκομένη ποιεῖ τὴν ποτέ 20 (τὸ γάρ ποτὲ οὖτε οὐσίαν μόνως σημαίνει οὔτε χρόνον, ἀλλ' οὐσίαν ἐν 5 χρόνῳ οὖσαν), τῷ δὲ τόπῳ συμπλεκομένη ποιεῖ τὴν ποῦ· τὸ γάρ ποῦ οὔτε τόπον μόνον σημαίνει (οὐ γάρ ἐστι τόπος ἐν τόπῳ) οὔτε μὴν οὐσίαν, 10 ἀλλ' οὐσίαν ἐν τόπῳ οὖσαν. πάλιν η̄ οὐσία συμπλεκομένη τῷ ποιῷ ἑτέρας δύο ποιεῖ κατηγορίας, τήν τε τοῦ ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν· τὸ γάρ 25 ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν κατὰ ποιότητα γίνονται· ὁ γάρ ποιῶν εἴς τι η̄ τῷ

6 τὸ ποιὸν καὶ τὰ πρός τι coll. a 7 η̄ καὶ F 8 post γίνονται add. οἷον
ἔξι οὐσίας καὶ ποσοῦ τὸ ποῦ καὶ ποτέ, ἔξι οὐσίας καὶ ποιοῦ τὸ ποιεῖν καὶ πάσχειν, ἔξι οὐσίας καὶ τῶν πρός τι τὸ ἔχειν καὶ τὸ κεῖσθαι a (Marc. 217) δὲ καὶ a γνῶμεν Marc.
217: γνωσόμεθα C: γνωσώμεθα Fa 9. 10 τούτων συμπλ. coll. a 10 τῆς om. C
post εἰρημ. add. λέγοντες C 11 ὑφέστηκασιν C ως η̄ οὐσία post εἶναι coll. F
post εἶναι add. καθ' ἑαυτὸ μὲν ὑφέστηκεν η̄ οὐσία a 12 θεωροῦνται C 14 ἐλέ-
γομεν] cf. p. 84,6 εἶναι τοῦ ποσοῦ coll. a 16. 17 συμπλ. τῆς οὐσίας coll. C
17. 18 τῷ ποιῷ καὶ τῷ πρός τι coll. C 18 η̄ ἑαυτῇ inserui (cf. v. 7 p. 164,4)
21 post οὖσαν add. ποτὲ δὲ ἐστι χρόνῳ (sic) δηλωτικὸν κατὰ τὴν τριμέρειαν αὐτοῦ, ἐνεστῶτα
παρεληλυθότα μέλλοντα a (Marc. 217) συμπλ. η̄ οὐσία a 21. 22 τὸ γάρ ποῦ οὔτε]
οὔτε δὲ τὸ ποῦ C 22 μόνως a 23 post οὖσαν add. ποῦ δὲ ἐστι τόπου δήλωσις
καὶ διαιρεῖται ἄνω κάτω δεξιὰ ἀριστερὰ ἔμπροσθεν ὅπισθεν a (Marc. 217) 24 ποιεῖν ex
ποιοῦ corr. F² τοῦ πάσχειν] τὸ πάσχειν F¹ 24. 25 τὸ γάρ—πάσχειν om. F (αἱ
superscr. F²) 25 τὸ om. a γίνεται a ποιῶν γάρ coll. C τῷ] τὸ F

Θερμαίνειν ποιεῖ ἡ τῷ φύχειν ἢ κατ' ἄλλην τινὰ ποιότητα, καὶ ὁ πάσχων 123^ν δὲ ἡ τῷ θερμαίνεσθαι ἢ μελαίνεσθαι ἢ κατ' ἄλλην τινὰ ποιότητα πάσχει. 20 πάλιν ἡ οὐσία τοῖς πρός τι συμπλεκομένη ποιεῖ τὸ κεῖσθαι, τὴν δὲ θέσιν 25 τῶν πρός τι ἐλέγομεν εἶναι. αὐτὴ δὲ ἔαυτῇ συμπλεκομένη ποιεῖ τὸ ἔχειν· 5 τὸ γάρ ἔχειν οὐσίας περὶ οὐσίαν σημαίνει περίθεσιν. |

'Αποδοὺς δὲ ὁ Ἀριστοτέλης τῶν τεσσάρων κατηγοριῶν τοὺς ὅρους 124^ν καὶ τὰ παρακολουθήματα, τῶν λοιπῶν ἔξ οὔτε τοὺς ὄρισμοὺς ἀποδένωκεν 5 οὔτε τὴν εἰς τὰ εἰδῆ διαιρέσιν, ώς ἡμῶν δυναμένων ἐκ τῶν ῥητέντων τούτοις ἐπιστῆσαι. δεῖ οὖν ἡμᾶς ἑκάστου τὸν ὄρισμὸν ἀποδοῦναι καὶ τὴν 10 εἰς τὰ εἰδῆ διαιρέσιν. ἔστιν οὖν ποιεῖν μὲν τὸ εἰς τι ἐνεργεῖν. τούτου δὲ εἰδῆ δύο· τὸ γάρ ποιοῦν ἡ εἰς ἔαυτὸν ποιεῖ, ὥσπερ ἡ ψυχὴ ἔαυτὴν 15 γινώσκων. ἡ εἰς ἔτερον, ώς τὸ πῦρ εἰς ἡμᾶς ποιεῖ θερμαῖνον ἡμᾶς. πάσχειν δέ ἔστι τὸ ὑπό τινος ἀλλοιοῦσθαι. τούτου δὲ εἰδῆ δύο· ἡ γάρ 20 ώς εἰς φθοράν τι ἀγόμενον πάσχει, ώς τὸ ξύλον ὑπὸ πυρὸς καιόμενον, ἡ 15 ώς εἰς τελειότητα, ώς ὅταν εἴπωμεν πάσχειν τὴν ὅρασιν ὑπὸ τοῦ ὄρατοῦ· εἰς τελειότητα γάρ ἄγεται ἡ ὅρασις ὑπὸ τῶν ὄρατῶν τὴν οἰκείαν ἀπολαμ- 25 βάνουσα ἐνέργειαν. καὶ ὁ μαθητὴς ὑπὸ τοῦ διδασκάλου πάσχει καὶ αὐτὸς οὐ φθειρόμενος ἀλλὰ τελειούμενος. κεῖσθαι δέ ἔστι τὸ θέσιν τινὰ ἔχειν. τούτου δὲ εἰδῆ τρία, τὸ ἀνακεκελίσθαι τὸ καθῆσθαι τὸ ἔσταναι· ἡ γάρ, 25 20 ώς πολλάκις εἴρηται, τὸ ὅλον σῶμα κέκλιται καὶ λέγεται ἀνακεκλίσθαι, ἡ τὸ μέν τι κέκλιται τὸ δὲ ὄρμόν ἔστι καὶ λέγεται καθῆσθαι, ἡ ὅλον ὄρμόν ἔστι καὶ λέγεται ἵστασθαι. ποτὲ δέ ἔστι τὸ χρόνου δηλωτικὸν ἦτοι τὸ ἐν χρόνῳ ὅν· τούτου δὲ εἰδῆ τρία, ἐνεστῶς παρεληλυθώς μέλλων. ποῦ δέ ἔστι τὸ τόπου δηλωτικὸν ἡ τὸ ἐν τόπῳ ὅν· τούτου δὲ εἰδῆ ἔξ, τὸ 124^ν 25 ἄνω τὸ κάτω τὸ δεξιὸν τὸ ἀριστερὸν τὸ ἔμπροσθεν τὸ ὄπισθεν. εἰκότως δὲ

1 τῶ] τὸ F post ποιότητα add. πάσχει F¹: ποιεῖ F²: καὶ ἄλλως· ποιεῖν ἔστι τὸ εἰς τι ἐνερ-
γεῖν, καὶ ἡ εἰς ἔαυτὸν ἐνεργεῖν, ώς κοπιῶν δι' ἔαυτοῦ ὄραν ὄμιλεῖν, ἡ εἰς ἔτερον, ώς ὁ τύπτων
τυπόμενον τύπτει a (Marc. 217) 2 δὲ om. C τῶ] τὸ F τῶ μελαίν. a post
πάσχει add. πάσχειν γάρ ἔστι τὸ ὑπό τινος ἀλλοιοῦσθαι καὶ διαιρεῖται ἡ ώς εἰς φθοράν τινα
ἄγεσθαι ὑπεναντίου ἡ εἰς τελειότητα ώς ἡ ὅρασις ὑπὸ τοῦ ὄρατοῦ a (Marc. 217) 3 post
κεῖσθαι add. κεῖσθαι δέ ἔστιν ἡ τοιάδε τοῦ σώματος θέσις καὶ διαιρεῖται εἰς τὸ ἀνακεκλίσθαι καθέξε-
σθαι ἔσταναι a (Marc. 217) 4 ἐλέγομεν] p. 107,1 αὐτὴ Laur. 72,1: αὐτὴ C Fa
ante ποιεῖ add. ἐπὶ τεγναστῷ τινι a 5 σημ.] ποιεῖ C post περίθεσιν add. τοῦτο δὲ
τὸ τεγναστὸν ἡ ὅλον ἐν ὅλῃ τῇ οὐσίᾳ, ώς ὁ χιτὼν τῷ σώματι, ἡ ὅλον ἐν μέρει, ώς ὁ δακτύλιος
ἐν τῷ δακτύλῳ καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρί. tum ex Marc. 217 τὸ γάρ ἔχειν τριχῶς· ἐν ψυχῇ ώς
ἔξις, ἐν σώματι ώς οὐλή, περὶ σῶμα ώς ἴματιον χιτὼν ὑπόδημα ὅπλα a 6 δὲ] γάρ F
τοὺς λόγους καὶ τοὺς ὄρους a 7 ἀπέδωκεν C 10 οὖν] δὲ C 11. 12 ὥσπερ—γι-
γνώσκουσα om. C 11. 12 ζωοῦσα ἔαυτὴν καὶ γιν. a 12 post alt. ἡμᾶς add. καὶ ώς ἡ
αἰσθησις ἐνεργοῦσα περὶ τὸ αἰσθητόν. ἡ καὶ ἄλλως διττὸν τὸ ποιεῖν, καθ' ὄρμὴν ώς ἐπὶ τοῦ
ὑλακτοῦντος, κατὰ φύσιν ώς ἐπὶ τῆς καύσεως τοῦ πυρὸς a (Marc. 217) 13 καὶ τούτου δὲ a
14 ἀγόμ. τι coll. a τοῦ πυρὸς a 15 post τελειότ. add. ἄγεται a 16. 17 λαμβάν. C
18 post τελειούμενος add. καὶ πάλιν τὸ πάσχειν διττόν. ἡ γάρ φθαρτικόν ἔστιν ώς ἐπὶ τοῦ
τέμνεσθαι καίεσθαι ἡ τελειωτικὸν ώς τὸ μανθάνειν ἀναγινώσκειν a (Marc. 217) 19 εἶδει F¹
20 εἴρηται] p. 107,4 21 τι] τοι Fa 22 alt. ἔστι om. F alt. τὸ] τῶ F¹ 23 καὶ
μέλλων a 24 δηλ.] σημαντικὸν a τὸ (ante ἐν) om. F 25 καὶ τὸ ὄπισθεν Fa

Ἔξι τοῦ τόπου εἰσὶν αἱ διαφοραί· εἰ γάρ τόπος ἐστίν, ὡς εἴρηται ἡμῖν, 124^v πέρας τοῦ περιέχοντος καθ' ὃ περιέγει τὸ περιεχόμενον, τὸ δὲ περιεχό- 5 μενον σῶμα ἐστι, πᾶν δὲ σῶμα τρεῖς ἔχει διαστάσεις, ἑκάστη δὲ διάστασις κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν θεωρεῖται ὀρισμένως καὶ οὐ κατ' 10 ἄλλην τινά (εἰ γάρ τις βουληθείη τούχου, εἰ τόχοι, τὴν κατὰ μῆκος διάστασιν γνῶνται πόση τίς ἐστι, κατὰ κάθετον ταύτην μετρήσει, ἢ δὲ κάθετος εὐθεῖα γραμμὴ ἐστιν, ὡςαύτως δὲ καὶ εἰ τὴν κατὰ πλάτος ἦ 15 βάθος διάστασίν τις γνῶνται βούλοιτο πόση ἐστί, σπάρτον ἐκτείνας ταύτην μετρήσει, ἥτις καὶ αὐτὴ εὐθεῖα γραμμὴ ἐστι), πᾶσα δὲ εὐθεῖα γραμμὴ 20 δύο πέρατα ἔχει· εἰ τοίνυν πᾶν σῶμα τρεῖς ἔχει διαστάσεις, ἑκάστη δὲ διάστασις κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν χαρακτηρίζεται, πᾶσα δὲ εὐθεῖα γραμμὴ 25 δύο ἔχει πέρατα, εἰκότως τὸ σῶμα ἕξ ἔχει πέρατα. εἰ οὖν τὸ σῶμα ἕξ ἔχει πέρατα, καὶ ὁ τόπος ὃ περιέχων αὐτὸν ἔξι ἀνάγκης ἔξι σχήματα, 30 ἐπειδὴ κατὰ πᾶσαν διάστασιν περιέχει ὁ τόπος τὸ σῶμα. καὶ ἐστι τῆς μὲν ὡς ἐπὶ ἀμψύχων εἰπεῖν κατὰ μῆκος διαστάσεως πέρατα τὸ ἄνω καὶ 20 τὸ κάτω, τῆς δὲ κατὰ πλάτος τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερά, τῆς δὲ κατὰ βάθος τὸ ἔμπροσθεν καὶ τὸ ὄπισθεν. ἔχειν δέ ἐστιν οὐσίας περὶ οὐσίαν περιίσεις. τοῦτο δὲ ἷ δλον περὶ δλον περίκειται, ὡς ὁ χιτών δλον περιέχει τὸ σῶμα, ἷ δλον περὶ μέρος, ὡς ὁ δακτύλιος ἐν δακτύλῳ.

20 p. 11b1 Ἐπιδέχεται δὲ καὶ τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν ἐναν- 25 τιότητα.

Ζητητέον ἐνταῦθα τί δή ποτε τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν οὐχ ὑπὸ τὰ πρός τι ἀνάγει ὁ φιλόσοφος, ἀλλ' ἑτέρας αὐτὰς εἶναι λέγει κατηγορίας· ὁ γάρ ποιῶν εἰς πάσχοντα ποιεῖ καὶ ὁ πάσχων ὑπὸ ποιοῦντος πάσχει. 30 25 ὅστε καὶ αὗται τῶν πρός τι εἰσὶ. λέγομεν οὖν πρὸς τοῦτο ὅτι τὰ μὲν 125^r ἀπαρέμφατα ῥήματα μόνης εἰσὶ τῆς φύσεως τῶν ἐνεργειῶν ἷ τῶν παθῶν σημαντικά (ἢ γάρ ἐνέργειαν μόνως ἷ πάθος σημαίνει), τὰ μέντοι γε ἄλλα ῥήματα ἥτοι αἱ μετοχαὶ τὴν σχέσιν σημαίνουσι τῶν οὐσιῶν ἥτοι πρὸς τὴν 5 ἐνέργειαν ἷ πρὸς τὸ πάθος. τὸ τοίνυν ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν, ἀπαρέμ- 30 φατα ὅντα ῥήματα, τῆς ποιήσεως αὐτῆς ἷ παθήσεώς ἐστι δηλωτικὰ καὶ οὐχὶ τῶν πρός τι· οὐδεὶς γάρ ἀν εἴποι τὸ ποιεῖν εἰς τὸ πάσχειν ποιεῖν ἷ

1 τοῦ om. F εἰ γάρ τόπος] τόπος γάρ α εἴρηται] p. 33,22 87,7 2 τὸ πέρας F 3 πᾶν] τὸ α 7 εἰ post διάστασιν (8) coll. a 7. 8 βάθος ἷ, πλάτος coll. C 8 βουληθείη α 9 γραμμή (pr. l.) F¹ 10. 11 ἑκάστη δὲ διάστασις om. C 11 εὐθεῖαν δὲ C δὲ om. F¹ 12 πέρ. ἔχει (pr. l.) coll. F 13 σχοίη (alt. l.) α 15 ἀψύχων F: ἀμψύχου α κατὰ μ. διαστ.] διαστάσεως τῆς κατὰ μ. C 16 τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερόν α 17 τὸ (ante ὄπισθεν) om. C 18 περὶ δλον om. a 20 τὸ (alt.) om. C 22 αὐτὰ α 24 πάσχοντα] πάσχον τι codd. (cf. p. 166, 2) 26 μόνως α 29 πρὸς om. F τὸ τοίνυν καὶ τὸ (sic) πάσχειν καὶ τὸ ποιεῖν C 30 εἰσὶ C 31 τὸ (alt.) om. Fa ποιεῖν (alt.)] ποιεῖ α

τὸ πάσχειν ὑπὸ τοῦ ποιεῖν πάσχειν. ὁ μέντοι γε πάσχων ἡ ποιῶν ὑπὸ 125τὰ πρός τι ἀναφέρεται· ὁ γάρ ποιῶν εἰς πάσχοντα ποιεῖ καὶ ὁ πάσχων 11ὑπὸ ποιοῦντος πάσχει. καλῶς δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει
ζητεῖ ὅτι εἰ ἐκ τοῦ ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν ἡ κίνησις, πότερον ἐν τῷ
ποιοῦντι θεωρεῖται ἢ ἐν τῷ πάσχοντι, καὶ φησιν ὅτι ἐν τῷ πάσχοντι· ἡ 15γάρ κίνησις ὁδός ἐστιν ἀπὸ τοῦ δυνάμει εἰς τὸ ἐνεργείᾳ· ἐνέργεια δέ
ἐστιν αὐτὴ ἡ προβολὴ τῆς ἔξεως· ἐκεῖνα οὖν κινεῖται δσα ἐνδεᾶ ἐστι καὶ
ἀπὸ τοῦ ἀτελοῦς μεταβάλλει ἐπὶ τὸ τέλειον. δσα γοῦν πλειόνων τινῶν δέεται,
πλείονας κινήσεις κινεῖται, τὰ δὲ διλιγοδεᾶ διλιγοκίνητα· ἀμέλει τὸ θεῖον 20
ἀνενδεές δν καὶ πάντῃ ἐστὶν ἀκίνητον. εἰ τοίνυν ὁ ποιῶν κατ' αὐτὸ²⁵
τοῦτο δ ποιεῖ τελείαν ἔχει τὴν ἔξιν, οὐ κινηθήσεται κατ' ἐκεῖνο δ ποιεῖ,
ὅ δὲ πάσχων ἀτε δεόμενος τοῦ ποιοῦντος, ἵνα τὴν ἐν αὐτῷ ἐνοῦσαν δύνα-
μιν εἰς ἐνέργειαν προσαγάγῃ, εἰκότως κινεῖσθαι λέγεται, ἐκ τοῦ δυνάμει
εἰς τὸ ἐνεργείᾳ εἶναι, δ πέψυκεν εἶναι, προαγόμενος. ὥστε ἡ κίνησις μία
15 ἐστὶν ἐπὶ μόνου τοῦ πάσχοντος θεωρουμένη, ὁ μέντοι λόγος ὁ τῆς κινή-
σεως δύναται εἶναι διττός· δύναται γάρ θεωρεῖσθαι καὶ ἐπὶ τοῦ ποιοῦν-
τος καὶ ἐπὶ τοῦ πάσχοντος· δταν μὲν γάρ τὴν κίνησιν θεωρήσωμεν | 30
ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ ποιοῦντος καὶ λήγουσαν ἐπὶ τὸ πάσχον, ποίησιν αὐ-
τὴν λέγομεν. δταν δὲ θεωρήσωμεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ πάσχοντος ἀρχομένην
20 τελευτῶσαν δὲ ἐπὶ τὸ ποιοῦν, πάθησιν λέγομεν, ὥσπερ καὶ δίδαξιν καὶ
μάθησιν ὄμοιώς. ὥστε τῷ μὲν ὑποκειμένῳ μία ἐστὶν ἡ κίνησις, διαφέρει 5δὲ τῷ λόγῳ. τὰ δὲ πρός τι οὐ μόνον τῷ λόγῳ διαφέρουσιν, ἀλλὰ καὶ
τῷ ὑποκειμένῳ διάφορά ἐστιν. ὥστε τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν περὶ ἐν
καταγινόμενα ὑποκείμενον, τὴν κίνησιν, οὐκ ἀν εἴη πρός τι, εἴ γε τὰ πρός
25 τι οὐ μόνον τὴν σχέσιν διάφορον θέλουσιν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπο- 10κείμενα.

Διὰ τί οὖν μὴ ἐπέγραψε 'περὶ ποιήσεως καὶ παθήσεως'; λέγομεν
ὅτι ἡ ποίησις διττή ἔστι· καὶ γάρ αυτὴ ἡ ὁδὸς ποιῆσις λέγεται, οἷον ἡ
τοῦ οἰκουδένιου ἐνέργεια, καὶ τὸ τέλος δὲ αὐτὴ τῆς ἐνέργειας, οἷον ἡ οἰκία.
30 Ήνα οὖν μὴ διὰ τὴν ὀμωνυμίαν πλάνη τις γένηται καὶ νομίσωμεν αὐτὸν 15
περὶ τοῦ τέλους διαλέγεσθαι, διὰ τοῦτο οὕτως ἐπέγραψε Περὶ τοῦ
ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν, τοῦτ' ἔστι περὶ αὐτῆς τῆς ἐνέργειας καὶ τῆς
ὁδοῦ. ἐπιδέχεται δὲ καὶ τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν ἐναντιότητα καὶ τὸ μᾶλλον
καὶ τὸ ἥπτον. εἰκότως· ἐν γάρ ταῖς ποιότησι μόνον ἡ ἐναντιότης θεωρεῖται· 20

1 alt. πάσχειν] πάσχει α δο ποιῶν α 3 ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκρ.] E 2 p. 225 b 13
 7 προσβολὴ α 8 μεταβάλει C ὅσα] ὅσφ CF πλειόνων τινῶν] τι
 πλειόν C: πλειόν. F 11 τελείαν ἔχει] τέλος ἔχει (iter.) C ὅπερ (alt. l.) α
 13 προσαγάγει (superscr. η) F 14 προαγόμενον C 17 ἐπὶ om. F
 τὴν κίνησιν om. CF 18 εἰς τὸ πάσχειν C: ἐπὶ τοῦ πάσχοντος F
 19 πάσχοντος ex τυγχόντος corr. F 20 ἐπὶ] ὑπὸ F πάθησιν] πεῖσιν CF²:
 πῆσιν F¹ (cf. v. 27) 27 παθήσεως καὶ ποιήσεως coll. C 28 ὅτι ἐπειδὴ α
 ποίησις] πάθησις F ἐστι om. Ca 29 οἶον] ἥγουν C 30 νοήσωμεν C
 32 τοῦ om. C 33 primum καὶ om. C το (ante πάσχειν) om. F
 34 μόνη C ἡ om. a

τὸ δὲ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν ἐκ τῆς συμπλοκῆς τῆς οὐσίας πρὸς τὴν 125^v
ποιότητα συνέστηκε. καὶ τὸ μᾶλλον δὲ καὶ τὸ ἡττον ἐπιδέχεται ἐκεῖνα
πολλάκις εἰρήκαμεν τὰ καὶ τὴν ἐναντιότητα ἐπιδέχόμενα. ἐπειδὴ δὲ οὐ
πᾶσα ποιότης ἐπιδέχεται τὴν ἐναντιότητα οὐδὲ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον,²⁵
οἶν τὰ σχήματα, εἰκότως ἄρα οὐδὲ πάση τῇ τοῦ ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν
κατηγορίᾳ παρακολουθεῖ τὸ ἐπιδέχεσθαι ἐναντιότητα καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ
ἡττον, ἀλλὰ τῇ μὲν ἐκ ποιότητος εἰλημμένη ἐπιδεχομένης τὸ μᾶλλον καὶ τὸ
ἡττον ὑπάρχει αὐτὸ τοῦτο, τῇ δὲ ἐκ ποιότητος λαμβανομένη μὴ ἐπιδε-³⁰
χομένης ἐναντιότητα οὐδὲ αὐτῇ ὑπάρξει τι ἐναντίον.

126^r

10 p. 11b15 Ὅπερ μὲν οὖν τῶν προτεθέντων γενῶν ἴκανὰ τὰ
εἰρημένα.

Ἐκ τούτου τοῦ ῥησειδίου ὑπέλαβόν τινες τῶν ἐξηγητῶν τὸν σκοπὸν
εἶναι τῶν κατηγοριῶν περὶ νοημάτων μόνων· ὁ γάρ Ἀριστοτέλης, φασί,⁵
γένη μόνα οἶδε τὰ ὑστερογενῆ καὶ ἐννοηματικά· τὰ γάρ καθόλου, φησὶν
15 αὐτὸς ἐν τῷ Περὶ ψυχῆς, ἣ οὐδέν ἔστιν ἡ ὕστερον, τὰ δὲ πρὸ τῶν πολ-
λῶν οὐδὲ δλως βούλεται εἶναι, ἀλλὰ τερετίσματα αὐτὰ λέγει καὶ φλυαρίας
περιττάς.

Περὶ τῶν ἀντικειμένων.

10

p. 11b16 Περὶ δὲ τῶν ἀντικειμένων ποσαχῶς εἴωθεν ἀντικε-
20 σθαι, ῥητέον.

Πεπλήρωται ὁ τῶν κατηγοριῶν λόγος καὶ ἀρχεται τοῦ μετὰ τὰς 15
κατηγορίας τμῆματος· εἰρήκαμεν γάρ κατ' ἀρχὰς τοῦ βιβλίου ὅτι εἰς τρία
μέρη διῃρηται τοῦτο τὸ βιβλίον, εἴς τε τὸ πρὸ τῶν κατηγοριῶν καὶ τὸ
περὶ αὐτῶν τῶν κατηγοριῶν καὶ τὸ μετὰ τὰς κατηγορίας, καὶ ὅτι ἐν μὲν
25 τῷ πρὸ τῶν κατηγοριῶν περὶ φωνῶν διαλέγεται, αἵς μέλλει χρήσασθαι ἐν 20
τῇ διδασκαλίᾳ τῶν κατηγοριῶν, ἀγνώστων ἡμῖν ἐκ τῆς συνηθείας οὐσῶν,
ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τμήματι περὶ αὐτῶν τῶν κατηγοριῶν, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ,

1 ἐκ] ἐκτὸς C 2 τὸ (alt.) om. C 3 εἰρήκαμεν] p. 158,16 5 τοῦ (alt.)
om. C 6. 7 τὸ μ. καὶ τὸ ἡτ. καὶ ἐναντ. coll. C 7 μὲν om. F
ἐπιδεχομένης scripsi: ἐπιδεχομένη libri 8 αὐτῇ a ποσότητος Ca
8. 9 μὴ ἐπιδεχομένης om. F 9 ὑπάρχει F τι om. C 10 προθέν-
των C 13 φησί C 14 μόνον C . 15 Περὶ ψυχῆς] A 1 p. 402^b7
16 εἰναι om. CF 21 περὶ τῶν κατ. a 22 εἰρήκαμεν] p. 13, 6
23 τὸ βιβλ. τοῦτο coll. F alt. τὸ] τὰ C: τῶν F 23. 24 τὸ περὶ αὐτῶν
τ. κ.] εἰς τὰς κατηγορίας αὐτὰς C 24 τὸ] εἰς τὰ C 25 τῷ] τὸ F¹
26 ἀγν.] γνωρίμων C οὐσῶν om. Fa

τοῦτ' ἔστι τῷ προκειμένῳ, περὶ τινῶν φωνῶν ὡν παρέλαβεν ἐν τῇ 126^r διδασκαλίᾳ τῶν κατηγοριῶν, ὡν ἔννοιαν μέν τινα ἔχομεν οὐ μὴν διηρ- 25 θρωμένην. ὅτι δὲ οὐκ ἔστιν ἀπηρτημένον τὸ τμῆμα τοῦτο τοῦ σκοποῦ τῶν κατηγοριῶν, ὡς τινες ἐνόμισαν, δῆλον μὲν καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων, 5 καὶ ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ συνεχοῦς τῆς φράσεως δῆλον· τὸν γάρ μὲν σύνδεσμον εἰρηκὼς ἐν τῷ τέλει τοῦ τμήματος τοῦ πρὸ τούτου, ἐν τούτῳ | τὸν δὲ 126^v ἐπήγαγεν· εἰρηκὼς γάρ ἐν ἐκείνῳ ὑπὲρ μὲν οὖν τῶν προτεθέντων γενῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τούτου φησὶ περὶ δὲ τῶν ἀντικειμένων. ὅστε 10 καὶ ἐκ τούτου δῆλη ἡ τοῦ σκοποῦ συνέγεια. πρῶτον δὲ διδάσκει περὶ τῶν ἀντικειμένων· καὶ γάρ ἐν τῷ Περὶ ποσοῦ λόγῳ μνήμην τούτων 5 ἐποιήσατο, ἥντικα ἔλεγε τὸ μέγα τῷ μικρῷ ἀντικεῖσθαι οὐχ ὡς τὰ ἐναντία ἀλλ’ ὡς τὰ πρός τι. βούλεται τοίνυν ἐνταῦθα διδάξαι ποσαχῶς τὰ 15 ἀντικείμενα λέγεται. τὰ τοίνυν ἀντικείμενα, φησί, τετραγως ἀντίκειται, 10 ἢ ὡς πρός τι ἢ ὡς ἐναντία ἢ ὡς στέρησις καὶ ἔξις ἢ ὡς κατάφασις καὶ 15 ἀπόφασις.

Ζητητέον δὲ τί δή ποτε τέσσαρα μόνα τὰ εἴδη τῶν ἀντικειμένων καὶ οὕτε πλείονα οὕτε ἐλάττονα, καὶ τίς ἡ αἰτία τῆς τοιαύτης αὐτῶν τάξεως. 20 Εἴναι οὖν μάθωμεν διὰ τί τέσσαρα μόνα, εἴπωμεν οὗτως· τὰ ἀντικείμενα ἢ 15 ὡς λόγοι ἀντίκεινται ἢ ὡς πράγματα. τὰ δὲ ὡς πράγματα ἀντικείμενα ἢ 20 ἐν σχέσει τινὶ θεωρεῖται ἢ ἀσχετά εἰσι. καὶ εἰ ἀσχετά ἔστιν, ἢ μεταβάλλει 25 εἰς ἄλληλα ἢ οὐ μεταβάλλει. ὡς λόγοι μὲν οὖν ἀντίκεινται κατάφασις καὶ 30 ἀπόφασις, οἷον Σωκράτης περιπατεῖ — Σωκράτης οὐ περιπατεῖ, ως πράγματα δὲ καὶ σχέσιν ἔχοντα ἀντίκεινται τὰ πρός τι, οἷον πατήρ καὶ υἱός, δεξιὸν 35 καὶ ἀριστερόν, ἐπιστήμη καὶ ἐπιστητόν, ως πράγματα δὲ καὶ σχέσιν μὴ ἔχοντα 25 καὶ μεταβάλλοντα εἰς ἄλληλα τὰ ἐναντία, οἷον τὸ μέλαν καὶ τὸ λευκόν, τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν, ως πράγματα δὲ ἀσχετα καὶ μὴ μεταβάλλοντα εἰς 40 ἄλληλα ἔξις καὶ στέρησις, οἷον ὄψις καὶ τυφλότης· ἢ μὲν γάρ ἔξις μεταβάλλει εἰς τὴν στέρησιν, οἷον ἡ ὄψις εἰς τὴν τυφλότητα, ἢ μέντοι γε 45 στέρησις | οὐ μεταβάλλει εἰς τὴν ἔξιν, οἷον ἡ τυφλότης εἰς τὴν ὄψιν· 127^r 50 στέρησιν γάρ ἐνταῦθα λαμβάνει τὴν παντελῆ τοῦ εἰδούς φθορὰν καὶ αὐτῆς τῆς δυνάμεως, ἐν δὲ τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει στέρησιν λέγει οὐ τὴν παντελῆ

1 τῷ προκ. τουτέστι coll. C 3 ἀπηρτ. post κατηγ. (4) coll. C τοῦτο] ἀπαν C
 4 καὶ om. C 4 ἐκ om. F¹ 5 δῆλον om. C μὲν γάρ coll. F 7 προτεθ.]
 εἰρημένων C 8 post γενῶν add. ίκανὰ τὰ εἰρημένα, νῦν α δὲ om. F¹
 10 τοῦ ποσοῦ a 11 ἔλεγε] p. 5b15 ἀντίκειται C 12 διδ. ἐντ. coll. a 13 τὰ
 τοίνυν — ἀπόφασις (15) om. C ἀντίκεινται F 19 λόγος C 20 θεωροῦνται a
 post θεωρ. add. οἷον τὰ πρός τι ὡς δεξιὸν καὶ ἀριστερόν C: οἷον τὰ πρός τι a ἔστιν]
 εἰσιν Ca 21 εἰς] πρὸς C post ἄλληλα add. ως τὰ ἐναντία λευκὸν καὶ
 μέλαν a post οὐ μεταβ. add. ως στέρησις καὶ ἔξις, οἷον ὄψις καὶ τυφλότης a
 οὖν om. F 22 alt. σωκράτης om. F ως πράγματα — ἐπιστητόν (24) om.
 CF 25 post ἐναντία add. ἀντίκεινται a μέλι C post λευκὸν add.
 καὶ Ca 26 καὶ ἀσχετα a 28 alt. τὴν om. C 29 εἰς τὴν ἔξιν οἷον ἡ
 τυφλότης om. codd.; defectus origo appareat, si post τυφλ. addas οὐ μεταβάλλει
 31 ἐν δὲ τῇ Φυσ. ἀκρ.] E 1 p. 225a3 sq.

τῆς δυνάμεως φύσεων (βούλεται γάρ ἐν ἔκείνοις καὶ τὴν στέρησιν εἰς τὴν 127^v ἔξιν μεταβάλλειν), ἀλλὰ τῆς ἐνέργειας μόνης τὴν ἀπουσίαν. τίνος μὲν οὐν ἔνεκα τέσσαρα μόνα τὰ εἰδη τῶν ἀντικειμένων ἔστιν, ή διαιρέσις ἡμῖν ἐδήλωσεν. διὰ τί δὲ πρώτην ἔταξε τὴν τῶν πρός τι ἀντίθεσιν, δευτέραν δὲ τὴν τῶν ἐναντίων, τρίτην δὲ τὴν τῆς ἔξεως καὶ τῆς στερήσεως, 10 τετάρτην δὲ τὴν τῆς καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως, νυνὶ ἐροῦμεν. οὐλὴν οὖν διτὶ ἀπὸ τῶν μαλακωτέραν τὴν ἀντίθεσιν ἐχόντων ἥρξατο, λέγω δὴ τῶν πρός τι· ταῦτα γάρ τῷ ἀντικείσθαι οὐ μόνον οὐ φθείρει ἄλληλα, ἀλλὰ καὶ συνεισφέρει· ἐνδὲ γάρ τεθέντος, οἷον πατρός, συνεισάγεται καὶ τὸ ἔπειρον, οἷον ὁ υἱός, καὶ ἀναιρεθέντος ἐνδὲ συνανήργηται καὶ τὸ ἔπειρον· ἄλληλων γάρ εἰσιν ὑποστατικά. δευτέραν τάξιν ἔχει ή τῶν ἐναντίων ἀντίθεσις, οἷον λευκοῦ καὶ μέλανος· ἵσχυροτέρα γάρ πώς ἔστιν ή τούτων ἀντίθεσις, διότι οὐ μόνον οὐ συνεισφέρει ἄλληλα, ἀλλὰ καὶ φθείρει· τοῦ γάρ ἐνδὲ 20 παρόντος οὐχ ὑπομένει τὸ ἔπειρον. καὶ εἰς ἄλληλα μέντοι γε ταῦτα μεταβάλλει, οἷον θερμὸν καὶ ψυχρόν, λευκὸν καὶ μέλαν. τρίτην ἔχουσι τάξιν τὰ κατὰ ἔξιν καὶ στέρησιν· καὶ γάρ ή τούτων ἀντίθεσις ἵσχυροτέρα ἔστι τῆς τῶν ἐναντίων ἀντιθέσεως· τὰ μὲν γάρ ἐναντία μεταβάλλει εἰς ἄλληλα, 25 ή δὲ στέρησις οὐδέποτε μεταβάλλει εἰς τὴν ἔξιν· οὐδὲ γάρ ἐκ τυφλοῦ τις ἀναβλέψει κατά γε τὸν φυσικὸν ή τεχνικὸν λόγον, εἰ μή που θείᾳ δυνάμει. 30 ἐσγάτην ἔχουσι τάξιν τὰ κατὰ ἀπόφασιν καὶ κατάφασιν ἀντικείμενα· σφιδροτέρα γάρ τούτων ή ἀντίθεσις, διότι ἐπὶ | πάντων τῶν ὄντων καὶ 127^v μὴ ὄντων διαιρεῖ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος· λέγεται γάρ Σωκράτης ή δεξιὸς εἶναι ή μὴ εἶναι δεξιός. καὶ ἀληθῆς γε αὕτη ή διαιρέσις, κανὸν μόνος ὃν τύχῃ Σωκράτης κανὸν μετὰ πλειόνων κανὸν μηδὲ δλως ή· κανὸν τε 5 γάρ μόνος ή, ἀληθεύει ή διαιρέσις λέγουσα μὴ εἶναι αὐτὸν δεξιόν, κανὸν τε μετὰ μετὰ πλείονων, δμοίως· ή γάρ δεξιός ἔστιν ἐν πλείοσιν ὃν ή οὐκ ἔστι δεξιός, ἀλλὰ η μέσος η ἀριστερός, ἀμφότερα δὲ τὸ μὴ δεξιὸν σημαίνει. ἀλλὰ κανὸν μηδὲ δλως ή, ἀληθῆς τὸ λέγειν διτὶ οὐκ ἔστι δεξιός· πῶς γάρ ο μηδὲ δλως ὃν; καὶ ή φωνὴ δὲ λέγεται η λευκὴ εἶναι η μὴ 10 λευκή, καὶ ο λίθος η ὄψιν ἔχειν η μὴ ἔχειν. καὶ ἐπὶ πάντων δὲ εὑρήσεις τὴν ἀντίθεσιν ταύτην ἀληθῆς ὑπάρχουσαν, οὐ μόνον ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος ἀντιθέσεων ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου· τὰ γὰρ ὄντα η δεξιά εἰσιν η οὐκ εἰσι δεξιά, η λευκά εἰσιν η οὐκ εἰσι λευκά, η ὄψιν ἔχει η οὐκ ἔχει ὄψιν. 15 οὐ μόνον δὲ ἐπὶ σωμάτων αὕτη η ἀντίθεσις χώραν ἔχει, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ

1 an ἔκεινη? alt. τὴν om. C 2 μόνον C 3 ἀντικ.] ἐναντίων F
 4 ἐδήλωσεν ήμεν coll. a 7 διτὶ om. C 8 τῶ] τὸ F οὐ (alt.)
 om. F 10 ο om. a συναναιρεῖται a 11 δευτέραν δὲ C
 12 οἷον om. C 17 γάρ om. C 18 τις om. C 19 post δυνά-
 μει add. τοῦτο συμβαίη a 21 η om. F τῶν τε ὄντων a
 22 διαιρεῖ] συναναιρεῖ F¹ ο σωκρ. a 23 alt. εἶναι om. F ἀληθεία C
 24 post πλειόν. add. καὶ F 26. 27 οὐκ ἔστι] οὐκέτι F 28 λέγειν] εἶναι F
 32 τῶν] τὴν F 33 post alt. οὐκ εἰσιν add. δλως C 34 μόνων F δὲ Marc.
 217: γάρ CFa

ἀσωμάτων· καὶ γάρ κάκεῖνα οὐκ ἔχει τὴν δεξιὰν θέσιν, ἐπειδὴ οὐδὲ σώ- 127^v
ματά εἰσιν, οὔτε λευκά εἰσιν οὔτε ὄψιν ἔχει τὴν ἡμετέραν. καὶ τὸ μὴ
δύν δὲ οὔτε δεξιόν ἐστιν οὔτε λευκὸν οὔτε ὄψιν ἔχει. ή μὲν οὖν κατάφα- 20
σις καὶ ἀπόφασις, ὡς προείρηται, πάντα τὰ ὄντα καὶ τὰ μὴ ὄντα διαιρεῖ,
5 αἱ δὲ ἄλλαι ἀντίθεσις οὐδαμῶς· η̄ τε γάρ τῶν πρός τι ἀντίθεσις οὐκ
ἐπὶ πάντων λέγεται· ἀν γάρ τύχη τις μόνος ὁν, οὐ λέγεται δεξιὸς εἶναι
η̄ ἀριστερός. ἄλλ’ οὐδὲ τῶν ἀσωμάτων οὐδέν, οἷον η̄ φυγή· οὔτε γάρ 25
δεξιά ἐστιν οὔτε ἀριστερά. ἄλλ’ οὐδὲ η̄ τῶν ἐναντίων· η̄ γάρ φωνὴ οὐ
λέγεται λευκὴ εἶναι η̄ μέλαινα· ἔστι γάρ καὶ η̄ λεγομένη σομφή. οὐδὲ
10 ἐπὶ τῶν χρωμάτων τὰ μὲν ἔστι λευκὰ τὰ δὲ μέλανα· εἰσὶ γάρ καὶ τὰ
μεταξύ, τὸ φαιὸν καὶ τὸ ωχρὸν καὶ τὰ τοιαῦτα. ἄλλ’ οὐδὲ ἐπὶ τῆς στε- 20
ρήσεως καὶ τῆς ἔξεως· ο γάρ λίθος οὐ λέγεται τυφλὸς εἶναι η̄ ὄψιν ἔχειν. 128^r
εἰκότως οὖν πρώτην μὲν εἶπε τὴν τῶν πρός τι, δευτέραν δὲ τὴν τῶν
ἐναντίων, τρίτην δὲ τὴν κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν, τετάρτην δὲ τὴν κατα-
15 φάσεως καὶ ἀποφάσεως, ἐκ τῶν μαλακωτέρων τὴν ἀντίθεσιν ἔχόντων ἀρ- 5
έάμενος καὶ προκόψας ἐπὶ τὰ σφοδροτέρως ἀντικείμενα.

p. 11^b 19 Ἀντίκειται δὲ ἔκαστον τῶν τοιούτων, ὡς τύπῳ εἰπεῖν,
ώς μὲν τὰ πρός τι, οἷον τὸ διπλάσιον τῷ ἡμίτει.

Διὰ τούτων ἔννοιάν τινα ἡμῖν αὐτῶν παραδίδωσιν, ἐπὶ παραδειγμάτων
20 γυμνάζων τὸν λόγον, εἴτα οὕτως διακρίνει ἔκαστον ιδίᾳ ἀπὸ τῶν λοιπῶν,
ίνα μὴ τις ὑπολάβῃ τὴν αὐτὴν τούτων ἀντίθεσιν εἶναι· καὶ γάρ τινες 15
ὑπενόησαν τὴν αὐτὴν ἀντίθεσιν εἶναι τῶν ἐναντίων τοῖς πρός τι· τὸ γάρ
ἐναντίον φασὶ τῷ ἐναντίῳ ἐναντίον. λέγομεν οὖν πρὸς τοῦτο. δι τὰ μὲν
πράγματα τὰ ὑποδεχόμενα τὴν ἐναντιότητα ποιότητές εἰσιν, οἷον τὸ λευκὸν
25 καὶ τὸ μέλαν, τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν· οὐδεὶς γάρ ἀν εἴποι τὸ λευκὸν 20
τῷ μέλαινι λευκὸν οὐδὲ τὸ μέλαν τῷ λευκῷ μέλαν. αὐτὴ μέντοι η̄ ἐναν-
τιότητες τῶν πρός τι ἔστι. καὶ οὐδέν γε ἀτοπὸν τὴν ἐναντιότητα τῶν πρός
τι οὖσαν ἐν ἑτέροις πράγμασι θεωρεῖσθαι· τὰ γάρ πρός τι ἐλέγομεν μὴ
ιδίαν ἔχειν ὑπόστασιν, ἀλλ’ ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις συνίστασθαι. 25

30 p. 11^b 21 Ὡς δὲ τὰ ἐναντία, οἷον τὸ κακὸν τῷ ἀγαθῷ.

Ἄγαθὸν ἐνταῦθα λέγει οὐ τὸ ὑπερούσιον (τούτῳ γάρ οὐκ ἀντίκειται

2 alt. εἰσιν om. C 2. 3 τὴν ἡμετέραν — ᔁχει om. C 4 τὰ ὄντα καὶ om. C
8 οὔτε ἀριστερά ἐστιν coll. C post ἐναντ. add. ἀντίθεσις a 9 η̄ μέλ. εἶναι
coll. C 12 τῆς om. C τυφλὸς] λευκὸς C 14. 15 κατάφασιν καὶ
ἀπόφασιν Fa 19 ἔννοιαν iter. C ἡμῖν τινα coll. C παραδ. αὐτῶν
coll. a 20 οὕτως om. F 21 ὑπολάβοι C 22 εἶναι om. a
24 ἐπιδεγ. C τὴν om. C 25 pr. καὶ om. CF γάρ om. C ἀν om. F
28 θεωρεῖται F ἐλέγομεν] p. 104,28 28. 29 ιδίαν μὴ coll. a 30 οἷον τῷ
κακῷ τὸ ἀγαθὸν καὶ τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν C 31 λέγων C τοῦτο F

τὸ κακόν), ἀλλὰ τὸ ἐναντίον τῷ κακῷ· διττὸν γάρ τὸ ἀγαθόν, τὸ μὲν 128^v καθ' αὐτὸν τὸ οὐσιωδῶς ὑπάρχον θεῶ, ὅπερ οὐδέν εἶχει ἐναντίον (τῇ | 30 οὐσίᾳ γάρ οὐδέν ἔστιν ἐναντίον), τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκός τὸ πρὸς ἀντι- 128^v διαστολὴν τοῦ κακοῦ λεγόμενον, λέγω δὴ τὸ ἐν ἡμῖν· ὥσπερ καὶ τὸ φῶς 5 εἰρήκαμεν διττόν, τὸ μὲν ἐν ἡλίῳ, ὅπερ οὐκ εἶχει ἀντικείμενον ἔαυτῷ σκότος, ἐπειδὴ συμπληροῦ τὴν οὐσίαν τοῦ ἡλίου καὶ οὐσιωδῆς αὐτοῦ ἔστι, 5 τὸ δὲ ἐν ἀέρι κατὰ συμβεβηκός αὐτῷ γινόμενον, φῶς ἀντίκειται τὸ σκότος καὶ αὐτὸν ἐπισυμβαῖνον τῇ ἀποστάσει τοῦ φωτὸς τῷ ἀέρι. καὶ ἡ γνῶσις 10 δὲ διττή, ὡς φησι καὶ ὁ Πλάτων, ἡ μὲν νοερά, ἡ τις μόνως τὸ ἀληθὲς 10 οἶδεν, οὐκ εἶχει δὲ τὸ ψεῦδος ἀντικείμενον, ἡ δὲ διανοητικὴ καὶ ἔτι ἡ δόξα, 10 αἵτινες εἶχουσιν ἀντικείμενον τὸ ψεῦδος· εἶστι γάρ καὶ διανοεῖσθαι καὶ δο- 15 ἔξαζειν ψευδῆ, νοεῖν μέντοι ψευδῆ οὐκ εἶστιν· εἴη γάρ ἂν ὁ νοῦς ἀνόητος· ἡ γάρ ἡψατο τοῦ νοητοῦ ὁ νοῦς ἡ οὐχ ἡψατο' φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης· ὥστε ἀναμάρτητος. τούτῳ οὖν ἐνταῦθα τῷ ἀγαθῷ, λέγω δὴ τῷ ἐν τῇ 15 γενέσει, λέγει ἀντικεῖσθαι τὸ κακόν.

p. 11b32 "Οσα οὖν ἀντίκειται ως τὰ πρός τι, αὐτὰ ἀπερ ἔστι
έτερων λέγεται. |

Βούλεται δεῖξαι διττή τῶν πρός τι ἀντίθεσις οὐκ εἶστιν ἡ αὐτὴ 129^r τῇ τῶν ἐναντίων ἀντιθέσει, καὶ δείκνυσιν αὐτὸν συλλογισμῷ χρώμενος ἐν 20 δευτέρῳ σχήματι τούτῳ· τὰ ως πρός τι ἀντικείμενα αὐτὰ ἀπερ ἔστι ἔτε- ρων λέγεται, οἷον τὸ δεξιὸν ἀριστεροῦ δεξιὸν λέγεται, τὰ δὲ ως ἐναντία ἀντικείμενα αὐτὰ ἀπερ ἔστιν οὐ λέγεται ἔτερων· τὸ γάρ λευκὸν οὐ λέγεται μέλανος λευκόν. τὰ ἄρα ως πρός τι ἀντικείμενα ἔτερά ἔστι παρὰ τὰ ως ἐναντία ἀντικείμενα.

10

25 p. 11b38 "Οσα δὲ τῶν ἐναντίων τοιαῦτά ἔστιν ὥστε ἐν οἷς πέ- φυκε γίνεσθαι ἡ ὡν κατηγορεῖται ἀναγκαῖον αὐτῶν θάτερον ὑπάρχειν, τούτων οὐδέν ἔστιν ἀνὰ μέσον. |

Διακρίνας τὴν τῶν πρός τι ἀντίθεσιν τῆς τῶν ἐναντίων βούλεται 129^v

1 τὸ κακόν om. F τὸ ἐναντ. τῷ κακῷ] τῷ ἐναντίῳ τὸ κακόν C: τὸ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ, ὅπερ εἶχει ἐναντίον τὸ κακόν a 2 τὸ om. F 2. 3 τῇ οὐσίᾳ—ἐναντίον om. CF
3 τὸ (alt.) om. CF 5 ante ἔαυτῷ add. ἐν C 6 οὐσιωδῆς a Paris. 1928 Vind. 10
(ἔτερ. καὶ οὐσίᾳ αὐτοῦ ἔστι in mrg.): οὐσίᾳ CF 7 ὃ] δ F 9 καὶ δ om. F
Πλάτων] Theaet. p. 151 E sq. alias μόνη C 10 καὶ οὐκ εἶχει (δὲ om.) a
10. 11 αἱ δὲ διανοητικαὶ εἰσὶ δόξαι, αἵτινες a εἴ τι F 12 ψευδῶς (priore
l.) a εἴη] ἡ C 13 γάρ ἂν F φησὶν δ Ἀρ.] cf. Metaph. Θ 10
p. 1051b24. 25 16 μὲν οὖν C (cf. Arist. p. 11b24) ως τὰ πρός τι ἀντίκ.
coll. C 17 τῶν ἔτερων F: τῶν ἀντικειμένων C εἰναι λέγεται a 19 αὐτῷ F
20 τοιούτῳ a 21 λέγ. δεξιόν coll. a 21. 22 ως τὰ ἐναντ. ἀντ. C: ως ἀντίκ.
ως (superser. m.²) ἐναντ. F 26 αὐτῷ om. C 27 οὐδὲν αὐτῷ (τούτων om.)
Fa ἀνὰ μέσον] ἐναντίον a

νῦν αὐτὴν τῶν λοιπῶν διακρίναι. καὶ πρότερον διακρίνει τῆς τῶν καθ' 129^η
ἔξιν καὶ στέρησιν ἀντιμέσεως. ἐπειδὴ δὲ συμβάλλεται αὐτῷ πρὸς τοῦτο 5
ἡ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν καθ' 129^η καὶ στέρησιν ἀντικειμένων ἀπαρίθ-
μησις, πρότερον παραδίδωσιν ήμιν τὰς τούτων διαφοράς. καὶ πρό γε
5 τούτων τὰ διάφορα τῶν ἐναντίων εἶδη παραδίδωσι· μέλλει γάρ εὖθὺς καὶ
ταῦτα διακρίνειν τῶν καθ' 129^η καὶ στέρησιν ἀντικειμένων. μετὰ δὲ τὴν 10
ἀπαρίθμησιν τῶν διαφόρων εἰδῶν καὶ τῆς 129^η καὶ στέρησιν ἀντικειμένων
ἐκτίθεται καὶ τὰς διαφορὰς τῶν κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν ἀντικειμέ-
νων· τελευταῖον γάρ καὶ ταῦτα διακρίνει τῶν λοιπῶν· εἰ γάρ εἰδείημεν
10 τὰς διαφορὰς καὶ τὰ παρακολουθήματα ἔκαστης ἀντιμέσεως, ῥᾳδίως καὶ 15
τὴν πρὸς ἄλληλας τῶν ἀντιμέσεων διαφορὰν εἰσόμεθα. πρῶτον οὖν, ώς
εἴρηται, τὴν τῶν ἐναντίων διαίρεσιν παραδίδωσιν. ἔχει δὲ δύναμις τοῦτον
τὸν τρόπον· τῶν ἐναντίων τὰ μὲν ἄμεσα οἷον ἀρτιον καὶ περιττόν, τὰ δὲ
20 ἔμμεσα ώς τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν· μέσον γάρ τὸ φαιὸν καὶ τὰ λοιπὰ 25
χρώματα. καὶ τῶν ἔμμεσῶν τὰ μὲν οὕτως ἔχει ώς δυνατὸν εἶναι ἀμφό-
τερα ἀπεῖναι τοῦ ὑποκειμένου (οὐδὲ γάρ ἀναγκαῖον πᾶν σῶμα λευκὸν
εἶναι ή μέλαν· δύναται γάρ καὶ φαιὸν εἶναι), τὰ δὲ οὕτως ἔχει ὥστε ἐξ
25 ἀνάγκης τὸ ἔτερον ἀφωρισμένως παρεῖναι τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ οὐχ ὅπερ
ἔτυχεν, ώς τῷ πυρὶ ή θερμότης καὶ οὐδέποτε ή ψύξις, τῇ δὲ χιόνι ή
ψυχρότης καὶ οὐδέποτε ή θερμότης διὰ τὸ οὕτως ἔκατερον τούτων πεφύ-
κέναι. καὶ αὕτη μὲν ή διαίρεσίς τε καὶ ή ὑποδιαίρεσις. καὶ κατὰ ἄλλον
30 δὲ τρόπον ἐπιδιαιρεῖται τὰ ἔμμεσα ἐναντία· τῶν γάρ | ἔμμεσῶν ἐναντίων
τὰ μὲν ἔχουσι τὰ μέσα δύναμασι δηλούμενα, τὰ δὲ λόγῳ καὶ τῇ τῶν ἄκρων
ἀποφάσει· τοῦ μὲν γάρ λευκοῦ καὶ μέλανος τὰ ἐν μέσῳ δύναμασιν ἐπικέ-
35 οκληρηται, οἷον τὸ φαιὸν τὸ ὁγρὸν τὸ ξανθὸν καὶ τὰ τοιαῦτα, τοῦ δὲ φαύ-
λου καὶ σπουδαίου τὸ ἀνὰ μέσον δύναματι μὲν οὐ δηλοῦται, τῇ δὲ τῶν
ἄκρων ἀποφάσει σημαίνεται τὸ μήτε φαῦλον μήτε σπουδαῖον.

4 πρός γε α 5 τὰ Paris. 2051: om. Cfα μέλλει] ἀμέλει α 6 διακρίνει α
8 κατὰ om. F 9 pr. γάρ] οὐν α διαφέρει C 10 καὶ τὰς διαφ. C 11 τὰς...
διαφορὰς α ἄλλας C 13 ἄμεσά ἔστιν α οἷον] ώς τὸ α καὶ περ.
Αmmون.: περ. CF: καὶ τὸ περ. α 14 τὸ (ante μέλαν) om. F 16 ή ἀπεῖ-
ναι C οὐδὲ F^{2a}: οὔτε C: ὥστε F¹ 17 ante pr. εἶναι add. ἄμα C: post εἶναι α
18 ἀφωρισμένον F 19 δύοις καὶ τῇ χιόνι (δὲ om.) α 20 ψύξις C
καὶ οὐδέποτε ή θερμότης om. F 20. 21 πεφ. τούτων coll. CF 21 ή (alt.) om. C
καὶ (alt.) om. C 23 λόγοις α 24. 25 ἐπικέκληται α 25 καὶ τὸ ξανθὸν
CF 26 δύναμασι C 27 post σπουδαίον aīd. τῶν ἐναντίων τὰ μὲν ἔμμεσά ἔστιν ώς
τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, τὰ δὲ ἄμεσα ώς (ή add. CF) ἀρτιότης καὶ (ή add. CF) περιττότης.
τὰ μὲν (δὲ F) ἀμφότερα δύναται ἀπεῖναι τοῦ ὑποκειμένου, ώς τοῦ ἀνθρώπου (τῷ ἀνθρώπῳ
α) τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, τὰ δὲ οὕτως ἔχει ὥστε τὸ ἔτερον ἐξ ἀνάγκης (τὰ δὲ—ἀνάγκης
om. α) παρεῖναι τῷ ὑποκειμένῳ ώς τῷ πυρὶ ή θερμότης. ἔτι τῶν ἔμμεσῶν ἐναντίων τὰ μὲν
ἔχει τὰ μέσα ὡνομασμένα ώς τὸ λευκὸν καὶ (τὸ add. α) μέλαν, οἷον τὸ φαιὸν (ή add. CF)
τὸ ἐρυθρόν, τὰ δὲ ἔχει τὰ μέσα τῇ τῶν ἄκρων ἀποφάσει δηλούμενα ώς τὸ φαῦλον καὶ σπου-
δαῖον τὸ μήτε φαῦλον μήτε σπουδαῖον in figura digesta F: oratione continua Ca

p. 11b38 "Οσα δὲ τῶν ἐναντίων τοιαῦτά ἔστιν ὅστε ἐν οἷς πέ- 130^r
φυκε γίνεσθαι ἡ ὥν κατηγορεῖται.

Τῶν ἐναντίων τὰ μὲν κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχει· τῷ ὑποκειμένῳ, 20
τὰ δὲ καθ' αὐτό. διὰ μὲν οὖν τοῦ πεφυκέναι γίνεσθαι ἐδήλωσε τὰ κατὰ
ἢ συμβεβηκὸς ὑπάρχοντα τῷ ὑποκειμένῳ, διὰ δὲ τοῦ κατηγορεῖσθαι τὰ
καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα. τὸ δὲ καθ' αὐτὸ διττόν, ως αὐτός φησιν ἐν τοῖς
'Αποδεικτικοῖς· τὸ μὲν δὲ μέρος γίνεται τοῦ ὄρισμοῦ τοῦ ὑποκειμένου πράγ-
ματος, ως τὸ ζῷον τὸ λογικόν (ταῦτα γάρ καθ' αὐτὸ ὑπάρχουσι τῷ 25
ἀνθρώπῳ καὶ ἐν τῷ ὄρισμῷ αὐτοῦ παραλαμβάνονται), τὸ δὲ οὖ ἐν τῷ
10 ὄρισμῷ τὸ ὑποκείμενον παραλαμβάνεται, ως τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν,
σιμότης καὶ γρυπότης· τό τε γάρ ἄρτιον καὶ τὸ περιττὸν ὄριζόμενοι μνη-
μονεύομεν τοῦ ὑποκειμένου, λέγω δὴ τοῦ ἀριθμοῦ· ἄρτιον γάρ λέγομεν 30
ἀριθμὸν | τὸν δέχα τεμνόμενον καὶ περιττὸν ἀριθμὸν τὸν μὴ δυνάμενον 130^v
δέχα διαιρεθῆναι. τὸν μέντοι ἀριθμὸν ὄριζόμενος οὐκ ἀνάγκη μνημονεύ-
15 σεις ἄρτιον· ἀριθμὸς γάρ ἔστι πλῆθος καὶ συναγωγὴ μονάδων, καὶ εἰ τὰ
μάλιστα, πᾶς ἀριθμὸς ἡ ἄρτιος ἔστιν ἡ περιττός. καὶ τὴν σιμότητα δὲ
καὶ τὴν γρυπότητα ὄριζόμενοι ἐξ ἀνάγκης καὶ τοῦ ὑποκειμένου, τῆς ῥινός,
μνημονεύομεν, σιμότητα λέγοντες εἶναι κοιλότητα ἐν ῥινί, γρυπότητα δὲ
κυρτότητα ἐν ῥινί.

20 p. 12a1 Ἀναγκαῖον αὐτῶν θάτερον ὑπάρχειν, τούτων οὐδέν 10
ἔστιν ἀνὰ μέσον.

"Ο βούλεται λέγειν ἐν τούτοις, τοιοῦτόν ἔστιν· ὅσα τῶν ἐναντίων
τοιαῦτά ἔστιν ως ἐξ ἀνάγκης δεῖν τὸ ξετερον αὐτῶν ὑπάρχειν ἡ ως
καθ' αὐτὸ ἡ κατὰ συμβεβηκός, τούτων οὐδέν ἔστιν ἀνὰ μέσον, ὅσα δὲ
25 τοιαῦτά ἔστιν ως δύνασθαι ἀμφότερα τὰ ἐναντία ἀπεῖναι τοῦ ὑποκει-
μένου, ἐν φῷ ἡ καθ' αὐτὸ ἡ κατὰ συμβεβηκός ὑπάρχουσι, ταῦτα οὐκ 15
ἄμεσά ἔστιν ἀλλ' ἔχει τι ἔαυτῶν ἀνὰ μέσον· παράδειγμα τοῦ μὲν προ-
τέρου τῶν καθ' αὐτὸ ὑπαρχόντων ἐναντίων τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν

1 lemma om. C	δὲ om. F	3 τῶν γάρ ἐναντ. a	4 πέφυκε a
6 αὐτός om. C	6. 7 τῇ ἀποδεικτικῇ a (cf. Anal. post. p. 73a34 sq.)		
9 παραλαμβάνεται a	οὗ] ως C	10 τὸ περ. καὶ τὸ ἄρτιον coll. C	
12 γάρ εἶναι F	13 τὸν (prius) om. F	14 τυηθῆναι C	τοῦ ..
ἀριθμοῦ F	μέντοι γε a	όρισμένου F: ὄριζόμενοι a	14. 15 μνη- μονεύσαι Fa
15 τοῦ ἄρτιου a	17 τὴν om. C	ηγουν τῆς ῥινός a	
18 μνημονεύσομεν F	18. 19 καὶ κοιλ. et καὶ κυρτ. C	20 τούτων om. CF	
21 ἔστιν αὐτῶν F	23. 34 ἡ ως καθ' αὐτὸ ἡ κατὰ συμβεβηκός a: ἐν οἷς πέφυκε γίνεσθαι ἡ οἷς καθ' αὐτὸ C: ἡ οἷς καθ' αὐτὸ F	25 εἶναι ἡ ἀπει- ναι C	
28 τῶν μὲν a	26 ante ταῦτα adit. τῶν ὑποκειμένων C	27 παραδείγματα F	

(τούτων γὰρ οὐδέν ἔστιν ἀνὰ μέσον), τῶν δὲ κατὰ συμβεβηκός νόσος καὶ 130^v ὑγεία· καὶ γὰρ οὐδὲ τούτων ἔστι τι μεταξύ, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης δεῖ τὸ ἔτε- 20 ρον αὐτῶν παρεῖναι τῷ τοῦ ζῴου σώματι, ἵνα λάβωμεν πᾶσαν τὴν ὄπωσ- οῦν ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν ἔκβασιν. τοῦ δὲ δευτέρου παράδειγμα τῶν μὲν 25 καὶ αὐτὸς ὡς τῷ πυρὶ ἡ θερμότης τῷ ὅδατι ἡ ψυχρότης (ἔστι γάρ τι τούτων ἀνὰ μέσον τὸ χλιαρόν), τῶν δὲ κατὰ συμβεβηκός ως ἐν ἡμῖν τὸ 25 μέλαν καὶ τὸ λευκόν· ἔστι γάρ μεταξύ τὸ φαιόν.

p. 12a6 Καὶ περιττὸν δὲ καὶ ἄρτιον ἀριθμοῦ κατηγορεῖται.

Πᾶς γάρ ἀριθμὸς ἢ περιττός ἔστιν ἢ ἄρτιος, καὶ οὐκ ἀν ρήθείη 10 ἀριθμὸς μὴ ὃν τοιοῦτος.

p. 12a13 Καὶ φαῦλον δὲ καὶ σπουδαῖον κατηγορεῖται μὲν καὶ 30 κατὰ ἀνθρώπου καὶ ἄλλων πολλῶν. |

Οὐ μόνον γάρ ἐπ' ἀνθρώπου λέγομεν τὸ φαῦλον καὶ σπουδαῖον, 131r ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἄλλων, οἷον ἵππου.

15 p. 12a20 Ἐπ' ἐνίων μὲν οὖν δυόματα κεῖται τοῖς ἀνὰ μέσον.

Διὰ τούτων, ὡς ἥδη εἶπον, κατ' ἄλλον τρόπον τὴν τῶν ἐμμέσων ἐναντίων ποιεῖται ὑποδιαιρέσιν, ἥδη πρότερον ὑποδιελὼν αὐτὰ ταῦτα εἰς τε 10 τὰ δυνάμενα ἀμφω ἀπεῖναι τοῦ ὑποκειμένου καὶ εἰς τὰ ἐξ ἀνάγκης πεφυ- κότα κατὰ τὸ ἔτερον τῶν ἀντικειμένων ὑπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ.

20 p. 12a26 Στέρησις δὲ καὶ ἔξις λέγεται μὲν περὶ ταύτον τι.

Εἰργηκὼς τὰ διάφορα τῶν ἐναντίων σημαινόμενα, τρέπεται γὰν διδάξαι 25 περὶ τῆς στερήσεως καὶ τῆς ἔξεως· εἴρηται γάρ ἡμῖν δτι συμβάλλε- ται αὐτῷ ἡ τούτων διδασκαλία πρὸς τὴν διάκρισιν αὐτῶν τὴν πρὸς τὰ πρός τι, οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν τῶν ἄλλων ἀντικειμένων διάκρισιν.

1 γάρ] δὲ C ἀνὰ] ἐναντίον C 2. 3 δεῖ εἶναι τὸ ἔτ. (παρεῖναι om.) C 3 post σώμα-
τι add. νόσον ἢ ὑγείαν a ἵνα] an ἔλν? ante πᾶσαν inseras νόσον 7 καὶ om. F
11 φαῦλος . . σπουδαῖος CF 11. 12 μὲν κατὰ ἀνθρώπων (καὶ om.) a 12 κατὰ
ἄλλων Arist. 13 ἀνθρώπων Fa 14 ἐπὶ ἵππου a 15 μὲν οὖν] δὲ F
16 διὰ om. F τοιούτων F: τοῦτο a εἶπον] p. 172,21 20 ταύτον]
αὐτό F 21 post ἐναγτ. add. ἀντικείμενα a 22 τῆς (alt.) om. F
εἴρηται] p. 172, 2 ἡμῖν ἥδη a 23 αὐτῷ] αὐτῶν F alt. πρὸς]
εἰς a

p. 12 a 27 Καθόλου δὲ εἰπεῖν, ἐνῷ πέφυκεν ἡ ἔξις γίνεσθαι, 131^r
περὶ τοῦτο λέγεται ἑκάτερον αὐτῶν. | 31

Τρία δὲ δεῖ παρατηρεῖν ἐπὶ τῆς ἔξεως καὶ τῆς στερήσεως, τό τε 131^v
πεφυκὸς δέχεσθαι καὶ δὲ πέφυκε δέχεσθαι, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῷ χρόνῳ 10
5 ἐνῷ πέφυκε, καὶ ἐνῷ μέρει πέφυκε. περὶ δὲ πρᾶγμα λέγεται ἡ ἔξις,
περὶ τοῦτο καὶ ἡ στέρησις θεωρεῖται· οὐ γάρ λέγομεν τὸν λίθον ἐστερη-
σθαι ὄψεως, ἐπειδὴ οὐδὲ δλως πέφυκεν ἔχειν ὄψιν, οὔτε τὸν ἀνθρωπὸν
κατὰ τοὺς πόδας λέγομεν ἐστερησθαι ὄψεως, ἐπειδὴ μὴ κατ' ἐκεῖνο τὸ 15
μέρος πέφυκεν ἔχειν τὴν ὄψιν. ἀλλ' οὐδὲ τὸ σκυλάκιον ἐστερησθαι ὄψεως
10 λέγομεν, ἐπειδὴ μὴ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ πέφυκεν ἔχειν. λέγομεν δὲ τὸν
ἀνθρωπὸν κατὰ τὸ πρόσωπον ἐστερησθαι τῆς ὄψεως, ἐπειδὴ καὶ πέφυκεν
ἔχειν ὄψιν ὁ ἀνθρωπὸς καὶ ἐν τῷ μέρει τούτῳ καὶ τῷ χρόνῳ, ὅμοίως 20
καὶ νωδὸν λέγομεν οὐχ ἀπλῶς τὸν μὴ ἔχοντα δόδοντας (οὐ γάρ δῆπου καὶ
τὸν ἄρτι τεχθέντα· οὐ γάρ τηνικαῦτα πέφυκεν ἔχειν), ὥσπερ οὐδὲ τυφλὸν
15 τὸ σκυλάκιον, ἀλλὰ νωδὸν λέγομεν τὸν ὑπὸ γήρας, εἰ τύχοι, ἡ ὑπὸ πάθους 25
τῶν δόδοντων ἐστερημένον.

p. 12 a 35 Τὸ δὲ ἐστερησθαι καὶ τὸ τὴν ἔξιν ἔχειν οὐκ ἔστι
στέρησις καὶ ἔξις. |

Βούλεται διὰ τούτων δεῖξαι ὁ φιλόσοφος δτι οὐκ ἔστι ταῦτὸν τὸ 132^r
20 ἐστερησθαι τῇ στερήσει οὐδὲ τὸ ἔξιν ἔχειν τῇ ἔξει· αὐτὴ μὲν γάρ ἡ
ἔξις καὶ ἡ στέρησις ποιότητές εἰσι, τὰ δὲ ἔγοντα τὴν ἔξιν καὶ τὴν στέρη-
σιν ποιά εἰσι παρωνύμως ἀπ' αὐτῶν λεγόμενα, ὥσπερ ἡ λευκότης καὶ τὸ 5
λευκόν· ἡ μὲν γάρ ἔστι ποιότης, τὸ δὲ ποιὸν παρωνύμως ἀπ' αὐτῆς
λεγόμενον. δείχνυσι δὲ τοῦτο ὁ φιλόσοφος, λέγω δὴ δτι ἐτερόν ἔστιν ἡ
25 ἔξις καὶ τὸ ἔχειν ἔξιν, οὐ διὰ τῶν γενῶν, λέγω δὴ τῆς ἔξεως καὶ τοῦ

1 ἡ ἔξις πέφ. coll. Arist. γενέσθαι F 3 ante τρία add. ἵνα εἴπῃ τὸ
πρᾶγμα, ἐνῷ πέφυκέ φησιν, ἵνα δηλώσῃ τὸ μερικόν. τὸ δὲ πέφυκεν ἔχειν εἰπεν, ἵνα δηλώσῃ
τὸν χρόνον. Ιστέον δὲ δτι ἡ στέρησις ἡ οὐσίας ἔστιν ἡ δυνάμεως, ἡ ἔξεως ἡ ἐνεργείας, ἡ
δριθότητος ἡ τελειότητος. ἀλλ' ἐπὶ τινῶν μὲν τὸ ὄνομα καὶ τὸ πρᾶγμά ἔστι στερητικόν, ὡς
ἐπὶ τοῦ ἀναισθήτου, ἐπὶ τινῶν δὲ τὸ ὄνομα μόνον, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀιδίου καὶ τοῦ ἀσωμάτου τοῦ
ἀντιδιαιρουμένου τῷ σώματι, ἐπὶ τινῶν τὸ πρᾶγμα μόνον, ἀλλ' οὐ τὸ ὄνομα, ὡς ἐπὶ κωφοῦ καὶ
τυφλοῦ a (Marc. 217) δεῖ οὖν τρία C: τρία δεῖ a 4. 5 corrigas τὸν χρόνον ἐνῷ
vel ἐνῷ χρόνῳ 7 ὄψεως om. F 8 ἐπει C 9 τὴν om. F 10 ἐπειδὴ μὴ ἐν
ἐκείνῳ C²: ἐν ὑποκειμένῳ post lacunam X litt. C¹ 11 κατὰ] καὶ F 12 ἐν τῷ
γρ. C ὄμοίως δὲ C 15 ante τυφλ. add. τυφλὸν C εἰ τύχοι, ἡ ὑπὸ ἡ, C
τύχη F ἀπὸ πάθους F 17 τὸ (alt.) om. F ἔγειν τὴν ἔξιν coll. Γ.
ἔστι] ἔτι F 19 βουλ. δὲ a 20 τι, ἔξει] ἔξις C 23 τὰ μὲν γήρας ἐπει π
ἡ δὲ ποιότης παρων. C αὐτῶν F 24 λεγόμενα C τὸ δτι C
ἡ om. Fa 25 ἔξιν ἔγειν coll. F post ἔξεως add. καὶ τῆς στερήσεως F

τὴν ἔξιν ἔχοντος ἡ διὰ τῆς στερήσεως καὶ τοῦ τὴν στέρησιν ἔχοντος, ἀλλὰ 132^r
διὰ τῶν εἰδῶν, λέγω δὴ τῆς ὄψεως καὶ τῆς τυφλότητος καὶ τοῦ τὴν ὄψιν 11
ἔχοντος καὶ τὴν τυφλότητα· σαφέστερα γάρ τὰ εἰδη τῶν γενῶν· πρόδηλον
γάρ ἐπὶ τούτων ὅτι ἔτερον μέν ἐστιν ἡ τυφλότης ἔτερον δὲ τὸ τὴν τυφλότητα
ἔχον, καὶ ἡ ὄψις μέν ἔτερον ὁ δὲ τὴν ὄψιν ἔχων ἔτερος· τὰ μὲν γάρ ποιό- 15
τητές εἰσί τινες, τὰ δὲ οὐσίαι μετέχουσαι τούτων. εἰ τοίνυν ταῦτα διά-
φορα, καὶ τὰ τούτων γένη διάφορα· ὡς γάρ ἔχει ἡ ὄψις καὶ ἡ τυφλότης
πρὸς τὸν ἔχοντα τὴν ὄψιν καὶ τὴν τυφλότητα, οὗτως ἔχει καὶ ἡ ἔξις καὶ
ἡ στέρησις πρὸς τὸν ἔχοντα τὴν ἔξιν καὶ τὴν στέρησιν, ἐπειδὴ καὶ ὡς 20
ἔχει ἡ ὄψις καὶ ἡ τυφλότης πρὸς τὴν ἔξιν καὶ τὴν στέρησιν, οὗτω καὶ ὁ
τὴν ὄψιν ἔχων καὶ ὁ τὴν τυφλότητα πρὸς τὸν τὴν ἔξιν ἔχοντα καὶ τὴν
στέρησιν· εἰδη γάρ αὐτῶν εἰσιν. εἰ τοίνυν διάφορα ταῦτα, λέγω δὴ ἡ
ὄψις καὶ ὁ τὴν ὄψιν ἔχων καὶ ἡ τυφλότης καὶ ὁ τὴν τυφλότητα ἔχων, καὶ 25
τὰ τούτων γένη διάφορα, λέγω δὴ ἡ ἔξις καὶ ὁ τὴν ἔξιν ἔχων καὶ ἡ
στέρησις καὶ ὁ τὴν στέρησιν ἔχων.

p. 12^a39 "Ετι εἰ ἡν ἡ τυφλότης ταῦτὸν τῷ τυφλὸν εἶναι, κατη-
γορεῖτο ἀν ἀμφότερα κατὰ τοῦ αὐτοῦ. |

Καὶ ἄλλως δέ φησιν· εἰ ἦν ταῦτὸν ἡ ὄψις καὶ ὁ τὴν ὄψιν ἔχων, 132^v
κατηγορεῖτο ἀν ἀμφότερα κατὰ τοῦ αὐτοῦ· ὡς γάρ βροτὸς καὶ ἄνθρωπος
20 καὶ μέροψ ταῦτὸν ὄντα καθ' ἑνὸς ὑποκειμένου κατηγορεῖται, οὗτω καὶ 10
ταῦτα εἰ ἥσαν ταῦτά, καθ' ἑνὸς ἀν καὶ τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου κατηγο-
ροῦντο. νῦν δὲ τυφλότητα μὲν ἔχειν ἡ ὄψιν ὁ ἄνθρωπος λέγεται, τυφλό-
της δὲ ἀπλῶς ἡ ὄψις οὐ λέγεται. ὥστε καὶ ἐκ τούτου δῆλον ὅτι διάφορα
ταῦτα ἔστιν. ἀλλ' εἰ καὶ διάφορα ταῦτά ἔστι, φησίν, ἀλλ' οὖν τὸν αὐτὸν 15
25 ἔχει τῆς ἀντιθέσεως τρόπον· ὡς γάρ ἀντίκειται ἡ ὄψις τῇ τυφλότητι, ὡς
στέρησις καὶ ἔξις, οὗτω καὶ τὸ ἔχειν ὄψιν τῷ τὴν τυφλότητα ἔχειν ἀντί-
κειται, καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν.

1 ἡ διὰ τῆς στερήσεως καὶ τοῦ τὴν στέρησιν ἔχοντος ὄμ. CF 2 δὴ] δὲ F
4 τούτων] πάντων CF 5 ἡ τυφλ. ἔστι coll. C 6 τινες om. F 7 ex τυφλότης corr. τύφλωσις F 8 ταῦτα
διαφ. coll. a 9 ἡ eras. C 10 δὲ om. a 11 δὲ om. a 12 ταῦτα
CF 13 ταῦτὸν ἡ τυφλ. coll. Fa 14 ἡ (ante ἔξις et στέρ.) om. CF 15 ἔτι] ἐπεὶ
16. 17 κατηγοροῦτο C 17 κατὰ τοῦ] ἐπ' F: κατὰ a post lemma iter.
ἐπεὶ (sic) εἰ ἦν ταῦτὸν ἡ τυφλότης τῷ τυφλὸν εἶναι, κατηγορεῖτο ἀν ἀμφότερα κατὰ τοῦ αὐ-
τοῦ a 19 κατηγοροῦτο C 20 τοῦ αὐτοῦ Marc. 217: αὐτοῦ CF: τοῦ αὐτοῦ
ὑποκειμένου a 22 δὲ om. F 23 ὄψις τυφλ. (ἡ et τῇ om.) a
25. 26 ante ως στέρ. add. καὶ F; ως στέρησις καὶ ἔξις eicias 26 οὗτω καὶ τὸ
τυφλὸν εἶναι τῷ ἔχειν ὄψιν C

p. 12b 6 Οὐκ ἔστι δὲ οὐδὲ τὸ ὑπὸ τὴν κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν 132^v
κατάφασις καὶ ἀπόφασις. 20

"Οτι δὲ οὐδὲ ἡ κατάφασις | καὶ ἀπόφασις ταῦτον ἔστι τοῖς ὑπ' αὐ- 133^r
τῶν σημαινομένοις, δείκνυσι τοῦτο ἐκ τοῦ τὴν μὲν ἀπόφασιν καὶ τὴν κατά-
φασιν λόγους εἶναι, τὰ δὲ ὑπ' αὐτῶν σημαινόμενα πράγματα· τὸ μὲν γάρ
'Σωκράτης κάθηται' λόγος ἔστιν, αὐτὸς δὲ ὁ καθήμενος Σωκράτης 5
πρᾶγμα ἔστιν· οὐσία γάρ ἔστι μετά τίνος ἐνεργείας, λέγω δὴ τοῦ καθῆ-
σθαι. καὶ ταῦτα μέντοι ἀντίκειται ἄλληλοις τῷ αὐτῷ τῆς ἀντιθέσεως
τρόπῳ· καὶ γάρ ὥσπερ ἀντίκειται ὁ λόγος ὁ λέγων 'Σωκράτης κάθηται'
10 τῷ λέγοντι 'Σωκράτης οὐ κάθηται', οὗτως καὶ ὁ καθήμενος Σωκράτης 10
τῷ μὴ καθημένῳ ἀντίκειται· ἔκατέρα γάρ τῶν ἀντιθέσεων ὡς κατάφασις
καὶ ἀπόφασις ἀντίκειται.

p. 12b 16 "Οτι δὲ ἡ στέρησις καὶ ἡ ἔξις οὐκ ἀντίκεινται ώς τὰ
πρός τι, φανερόν.

15 Διδάξας ἡμᾶς ἵδια περὶ ἑκάστης ἀντιθέσεως νῦν τὴν διάχρισιν αὐτῶν
ποιεῖται καὶ διαχρίνει τὰ ως πρός τι ἀντικείμενα τῶν καθ' ἔξιν καὶ στέρη-
σην ἀντικειμένων· τῶν γάρ ἐναντίων ἥδη αὐτὰ διέκρινε. πάλιν δὲ ἐπὶ²⁵
τῶν εἰδῶν γυμνάζει τὸν λόγον ως σαφεστέρων, λέγω δὴ τῆς ὅψεως καὶ
τῆς τυφλότητος. καὶ πρῶτον μὲν δείκνυσιν οὕτως συλλογισμῷ πάλιν χρώ-
μενος ἐν δευτέρῳ σχήματι· τὰ πρός τι αὐτὰ ἀπερ ἔστι τοῦ ἀντικειμένου
λέγεται (ό γάρ πατὴρ υἱοῦ λέγεται πατὴρ καὶ τὸ δεξιὸν τοῦ ἀριστεροῦ
δεξιόν), τὰ δὲ καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν αὐτὰ ἀπερ ἔστιν οὐ λέγεται τῶν 30
ἀντικειμένων· ἡ γάρ ὅψις οὐ λέγεται τυφλότητος εἶναι ὅψις. τὰ ἄρα ως 133^v
πρός τι ἀντικείμενα ἔτερά εἰσι τῶν καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν ἀντικειμένων.
25 καὶ οὕτω μὲν πρῶτον ἔδειξεν ἀπὸ τοῦ σαφεστέρου καὶ διολογουμένου,
λέγω δὴ ἀπὸ τοῦ τὴν ὅψιν μὴ λέγεσθαι τυφλότητος ὅψιν, εἴτα διτερον
δείκνυσι καὶ ἀπὸ τοῦ ἀμφιβόλου δτι οὐδὲ ἡ τυφλότης ὅψεως τυφλότης 5
λέγεται· τοῦτο γάρ δοκεῖ λέγεσθαι.

p. 12b 18 Οὐδὲ ἄλλως οὐδαμῶς ἡ ὅψις πρὸς αὐτὸν λέγεται.

30 'Αντὶ τοῦ 'ώς δ' ἀν διοματοποιήσης, οὐδαμῶς πρὸς τὸ ἀντικείμενον

1 ἀπόφασιν καὶ κατάφασιν coll. Arist.

2 ἀπόφασις καὶ κατάφασις coll. C Arist.:
ταῦτὸν καταφάσει a post lemma iter. οὐκ ἔστιν οὐδὲ τὸ ὑπὸ τὴν κατάφασιν καὶ ἀπό-
φασιν κατάφασις καὶ ἀπόφασις a 3 δὲ om. F ἡ ἀπόφ. C 4 τὴν (alt.)

om. C 7 pr. ἔστιν om. F 8 ἀντίκεινται C 13 ἀντίκειται a Arist.

18 σαφεστερον F: σαφεστέρων ὄντων a 21 post ἀριστ. add. λέγεται a 25 μὲν
om. C 27 ἡ om. CF . 29 ἡ ὅψις om. Arist.

λέγεται, καν τε πρὸς δοτικὴν ἢ ἄλλην πτῶσιν ἀποδῆται· οὐδὲ γάρ ἡ ὅψις 133v
τῇ τυφλότητὶ ἔστιν ὅψις².

p. 12b 19 Ωσαύτως δὲ οὐδὲ ἡ τυφλότης λέγοιτ³ ἀν τυφλότης
ὅψις.

5 Δεῖξας ἐπὶ τοῦ ὁμολογουμένου, λέγω δὴ τῆς ὅψις, ὅτι οὐ λέγεται 20
πρὸς τὸ ἀντικείμενον, νῦν ἐπὶ τοῦ ἀμφιβόλου δείκνυσιν· ἡ γάρ τυφλότης
στέρησις μὲν ὅψις λέγεται, τυφλότης δὲ ὅψις οὐδαμῶς. μήποτε δὲ οὐ
καλῶς φαμεν τὴν τύφλωσιν μὴ λέγεσθαι ὅψις τύφλωσιν· εἰ γάρ. ὡς καὶ
αὐτὸς φησι, στέρησιν ὅψις λέγομεν, τοῦ γένους δὲ κατηγορουμένου τινὸς 25
10 ἀνάγκη πᾶσα καὶ τῶν εἰδῶν τι κατηγορεῖσθαι (οὐ γάρ οἰόν τέ τι εἶναι
ζῷον δ μὴ πάντως ἢ ἀνθρωπος ἔσται ἢ ἵππος ἢ τι τῶν λοιπῶν ζῷων,
όμοίως δὲ οὐδὲ στέρησιν εἶναι ἐνδέχεται, εἰ μὴ πάντως εἴη τι οὖν εἶναι
λέγεται ἡ στέρησις). ἀνάγκη οὖν πᾶσα καὶ τὴν κατ' εἰδὸς ἀντικειμένην 30
τῇ ἔξει ἐκείνῃ στέρησιν (στέρησιν) ἐκείνης εἶναι λέγεσθαι· εἰ γάρ ἡ τῆς 134r
15 ὅψις στέρησις οὐκ ἔστιν ἀπλῶς καὶ καθόλου πάντως στέρησις, ἀλλὰ τὶς
δηλονότι στέρησις, τοῦτ' ἔστι τύφλωσις· εἰ οὖν ἡ τῆς ὅψις στέρησις
τίς ἔστι στέρησις, αὕτη δὲ ἡ τὶς στέρησις οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἡ τύφλωσις,
ἡ ἄρα τύφλωσις ὅψις ἔστι τύφλωσις· πῶς γάρ οἶόν τε ἡν τοῦ γένους 5
τινὸς εἶναι λεγομένου μὴ καὶ τὸ εἰδός τινος εἶναι λέγεσθαι, εἰπερ ἐν
20 20 οὐπάρκει εἶναι τὰ γένη ἄνευ τινὸς τῶν εἰδῶν ἀδύνατον; ἡ οὖν οὐδὲ τὸ
γένος, τοῦτ' ἔστιν ἡ στέρησις, λέγεται ὅψις εἶναι στέρησις, ἡ εἰ τὸ γένος,
πάντως καὶ τῶν εἰδῶν τι. ἀλλ' ἵσως εἴποι ἄν τις πρὸς τοῦτο ως εἰπερ 10
λέγομεν γνώσεως στέρησιν, ἀνάγκη οὖσον ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ εἶναι τι τῶν
εἰδῶν τῆς στερήσεως ταύτης δ τῆς γνώσεως κατηγορηθῆσεται ἡ πρὸς
25 αὐτὴν λεχθῆσεται· οὗν δὲ τοῦ γένους κατηγορουμένου τῆς γνώσεως, εἰδός
τι τῆς αὐτῆς κατηγορούμενον οὐχ εύρισκομεν. ἔστιν οὖν πρὸς τοῦτο εἰπεῖν 15
ὅτι μηδ' ἔχομεν τὴν ἀντικειμένην τῇ γνώσει στέρησιν ὠνομασμένην,
ῶσπερ ἡ τῇ ὅψις ἀντικειμένη στέρησις τυφλότης καλεῖται, ως εἰπερ ἦν,
ἐλέχθη ἀν κακείνη πρὸς τὴν γνῶσιν, ως ἡ τυφλότης ὅψις λέγεται
30 τυφλότης· ὄπηνίκα γάρ τὰς στερήσεις κατὰ στερήσεις τῶν ἔξεων ὀγομάζο-

1 post λέγεται add. δηλοῖ τοίνυν τὸ οὐδαμῶς ὅτι α

lemma incipit ab ἡ γάρ ὅψις (p. 12b 18) C

3 λέγεται (ἀν om.) Fa 5 ante
δεῖξας add. ex Marc. 217 οὐ γάρ ἡ ὅψις τυφλότης γίνεται, εἰ καὶ διφθαλμὸς τυφλὸς γίνεται. οὐ
λέγεται οὖν ἡ τυφλότης ὅψις τυφλότης, ἀλλ' ἡ τυφλότης ὅψις στέρησις. οὐδὲ γάρ τὸ
σκότος φωτὸς σκότος λέγεται, ἀλλὰ φωτὸς στέρησις. οὐδὲ γάρ τὸ φῶς σκότος γίνεται, ἀλλ'
δ ἀήρ σκοτεινός, εἰ καὶ δι² ἐπιπρόσθησιν φωτός. ἴστεον δὲ ὅτι ἡ ὅψις οὐ μόνον τὴν ὀπτικὴν
ἐνέργειαν δηλοῖ, ἀλλὰ καὶ τὸ οὐποκείμενον, τὸν διφθαλμόν. a

1. 2 οὐδὲ—ἔστιν ὅψις om. C

3 λέγεται (ἀν om.) Fa 5 ante

6 post τυφλ. add. φησὶ a 7 λέγεται om. C alt. δὲ om. F 8. 9 μὴ
λέγεσθαι—φησὶ om. CF 10 post εἰδῶν add. αὐτοῦ a post κατηγορεῖσθαι add.

τινος a τι (alt.) om. F 14 στέρησιν inserui εἰ γάρ ἡ] ἡ γάρ a, fort.

recte, nisi malis εἰ γάρ — τύφλωσις (16) cicere 20 post τινὸς add. εἶναι a

22 ώς] ὥσπερ F 23 οὐσα C τοῦτο F 26 εύρισκ. οὐδαμῶς (οὐχ om.) C

μεν, ὡς ἀγνωσίαν καὶ ἀμαθίαν καὶ τὸ ἄσοφον καὶ τὰ παραπλήσια, οὐκέτι 134^r
 δηλονότι τοῦ ἀντικειμένου τὰ τοιαῦτα εἶναι λέγεται, ἀλλὰ τοῦ δεκτικοῦ· οὐ
 γάρ ἡ ἀγνωσία γνώσεως ἀγνωσία λέγεται, ἀλλὰ ψυχῆς ἀγνωσία, καὶ
 ἀμαθία καὶ τὰ λοιπά· ἔχει γάρ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀντικείμενον, οὐ τὴν στέρη- 25
 σιν κατηγορεῖ. ἀλλ' εἰ καὶ ἡ στέρησις αὐτὸ διπερ ἐστὶ τοῦ ἀντικειμένου
 εἶναι λέγεται, οὐ μόνον αὐτὸ τὸ γένος, ἀλλ' εἴ τι καὶ τῶν ὑπὸ ταύτην
 εἰδῶν εἴη ὠνομασμένον, ἀλλ' οὖν οὐκέτι καὶ ἡ ἔξις αὐτὸ διπερ ἐστὶ τῆς
 στερήσεως | εἶναι λέγεται, τῶν δὲ πρός τι ἔκάτερον τῶν ἀντικειμένων 134^v
 αὐτὸ διπερ ἐστὶ τοῦ ἀντικειμένου εἶναι λέγεται, ὡς ἐφεξῆς φησιν ὁ Ἀρι-
 στοτέλης. ὅστε ταύτη ἀν διακρίνοιτο τὰ καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν ἀντικε-
 μενα τῶν πρός τι. καὶ τοῦτο δ' ἂν τις εἴποι δτι οὐχ δι τρόπον τὰ πρός τι 5
 αὐτὰ ἀπερ ἐστὶ τῶν ἀντικειμένων εἶναι λέγεται, οὗτως καὶ ἡ στέρησις
 τῆς ἔξεως εἶναι λέγεται στέρησις· τὰ μὲν γάρ πρός τι ὡς συναίτια ἀλλή-
 λων οὗτως ἔκάτερον τῶν ἀντικειμένων τοῦ λοιποῦ εἶναι λέγεται, ἡ δὲ
 15 στέρησις τῆς ἔξεως εἶναι λέγεται οὐχ ὡς τοῦ εἶναι αὐτῆς τούναντίον δὲ 10
 τοῦ μὴ εἶναι αἰτία οὖσα. μήποτε δὲ ἐστὶ συνηγορῆσαι τῷ Ἀριστοτέλους
 λόγῳ φάσκοντι τὴν μὲν στέρησιν ὄψεως εἶναι λέγεσθαι στέρησιν τυφλό-
 τητα δὲ ὄψεως μηκέτι· ἵδού γοῦν καὶ φωτὸς μὲν στέρησίν φαμεν, σκότος
 δὲ φωτὸς οὐκέτι, καίτοι τὸ σκότος οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἡ φωτὸς στέρησις, 15
 20 ὡς ἡ τυφλότης ὄψεως στέρησις, ὡς ἐν ἑτέροις ἡμῖν διὰ πλειόνων δέδει-
 χται. ἀλλ' ὥσπερ πήρωσιν μὲν σκελῶν φέρε λέγομεν, οὐκέτι δὲ πήρωσιν
 ἀρτιότητος ἡ δρυμότητος ἡ εὐθύτητος, ἡ διπως ἂν τις τὴν τῶν σκελῶν
 κατὰ φύσιν θέσιν καλῇ, ὀνομάσειεν, οὗτω δηλονότι καὶ σκότος μὲν ἀέρος 25
 λέγομεν, σκότος δὲ φωτὸς οὐκέτι. οὐδ' ἄρα τύφλωσιν ὄψεως, ἀλλ' εἴπερ
 25 ἄρα, δφθαλμῶν τύφλωσιν, ὡς καὶ πήρωσιν δφθαλμῶν· ὁ μὲν γάρ δφθαλ-
 μὸς τὸ μόριον σημαίνει τὸ μετέχον τῆς ὄψεως, ἡ δὲ ὄψις αὐτὴν τὴν
 δύναμιν. ἀλλ' ἐπειδὴ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ποιοτήτων πολλάκις 30
 δύμωνύμως τῇ ποιότητι τὸ πεποιωμένον ὀνομάζομεν, λευκὸν λέγοντες καὶ τὸ
 λελευκασμένον σῶμα καὶ αὐτὴν τὴν λευκότητα, καὶ θερμὸν καὶ ψυχρὸν
 35 δύμοις καὶ βαρὺ καὶ κοῦφον καὶ τὰ λοιπά, οὗτω δὲ καὶ ὄψιν οὐ μόνον
 ἐπὶ τῆς δυνάμεως ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν δργάνων φέρομεν, τοὺς 30
 δφθαλμοὺς ὄψιν καλοῦντες, τὴν δὲ τύφλωσιν τῶν δφθαλμῶν εἶναι 135^r
 λέγομεν κυρίως, λέγονται δέ, ὡς εἴπον, οἱ δφθαλμοὶ ὄψις· διὰ τοῦτο
 ἄρα καὶ τύφλωσιν ὄψεως λέγομεν οὐκ ἐπὶ τῆς δυνάμεως ἀλλ' ἐπὶ 35
 τῶν δργάνων φέροντες τὸ τῆς ὄψεως ὄνομα. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης φησὶ 5
 πρὸς τὴν ἀντικειμένην δύναμιν μὴ λέγεσθαι τὴν τύφλωσιν, διπερ
 ἐστὶν ἀληθές.

6 εἶναι om. C 7 ὀνομαστέον F 8 post τῶν δὲ add. τῶν F
 10 ταύτης F 16 τῷ τοῦ ἀριστ. a 18 γοῦν] γάρ F 19 καίτι F
 20 post alt. ὡς add. καὶ C 21 ἐν ἑτέροις] quo nos releget nescio 21 alt.
 πήρωσιν] στέρησιν C 22 ἡ εὐθ. ἡ δρυ. coll. a 23 καλεῖ C¹: καλῶν F
 δύναμειν εἰcias 24 οὗτω om. F 25 ante λευκὸν add. σῶμα a 25 δὲ
 om. F 26 οἱ] κυρίως a 27 ὄψεις CF 28 άλλα] καὶ F

Λείπεται ἄρα ἐνεῖνο ἡμᾶς ἐπιλύσασθαι, πῶς τοῦ γένους αὐτῆς, λέγω 135^r τῆς στερήσεως, τῆς ἔξεως εἶναι λεγομένης οὐχὶ καὶ τῶν τῆς στερήσεως ἔκαστον εἰδῶν τινὸς ἀντικειμένης ἔξεως λέγεται, εἴπερ ἀληθὲς ὡς ἐφ' ὧν 10 τὸ γένος λέγεται, πάντως καὶ τῶν ὑπὸ τὸ γένος εἰδῶν τι κατηγορεῖται. 5 φῆμὶ οὖν ὅτι αἱ μὲν ἔξεις πράγματά τινά εἰσιν εἰδοπεποιημένα καὶ ὑφεστηκότα, καὶ διὰ τοῦτο εἰκότως γένος οὗσα ἡ ἔξεις ἔχει καὶ τὰ ὑποκείμενα εἰδη ὑπάρχοντα καὶ εἰδός τι φυσικὸν ἔχον ἔκαστον, ἡ δὲ στέρησις 15 οὐδὲν ἔτερόν ἔστιν ἡ ἀπουσία τῆς ἔξεως. ὥστε αὐτὴ κατὰ τὸν ἔαυτῆς λόγον τὸ μὴ, ὃν ἔστι. πῶς οὖν τοῦ μὴ ὄντος ὡς ὑπάρχοντός τινα εἶδη 10 ζητοῦμεν: ὥστε εἰ καὶ ἔστι τις εἰδικωτέρα τινὶ ἔξει στέρησις ἀντικειμένη. οὐχ ὡς ὃν τι ἀντίκειται ἀλλὰ πάλιν ὡς μὴ ὃν κατὰ ἀπόφασιν τῆς ἔξεως, 20 οἷον τῷ σοφῷ τὸ ἀσοφὸν καὶ τῷ δόδοντας ἔχοντι τὸ νωδόν, παρὰ τὸ νῷ στερητικὸν καὶ τὸν δόδοντα. καὶ αὗται μὲν οὖν αἱ μερικαὶ στερήσεις ὅμοιῶς τῷ γένει κατὰ ἀπόφασιν τῆς ἔξεως λέγονται. εἴ που δὲ εὑρεθείη στερήσει 15 τινὶ κείμενον ὄνομα, ὡς ἡ ἀπουσία τῆς ὄψεως τύφλωσις ὀνομάζεται ἡ ἡ 25 τοῦ φωτὸς ἀπουσία σκότος, οὐ τῆς ἀπουσίας τῆς ἔξεως κατηγορεῖται τὸ τοιοῦτον ὄνομα, ἀλλὰ τοῦ πάθους τοῦ περὶ τὸ δεκτικὸν γενομένου ἡ ἄλλου τινὸς ἐπισυμβαίνοντος τῇ ἀπουσίᾳ τῆς ἔξεως, ὥσπερ τὸ σκότος παρὰ τὸ σκιάζειν εἴρηται ἡ δὲ σκιὰ ἐπιπρόσθησίς ἔστι φωτός, ητις ἐν τῷ ἀέρι ἡ 30 20 ἀπλῶς ἐν τῷ | διαφανεῖ συμβαίνει, ἡ, ὡς Ἡρωδιανός φησι, παρὰ τὸ 135^v σχέθειν· ἐπέχει γάρ ἡμῶν τὸ εἰδέναι ἡ τῶν προόδων καὶ τῶν πολλῶν ἐνεργειῶν ἐπιχείρησις. καὶ ἡ τύφλωσις δὲ ἵσως παρὰ τὸ τύφειν καὶ ὁ τυφλὸς οίονει τυφὸς ὁ ὑποκεκαυμένας τὰς ὄψεις ἔχων ("κενεῖαι γάρ," φησὶν ὁ ποιη- 5 τῆς, "ὑποσμύχονται ὀπωπαῖ"), ὡς καὶ ὁ πηρὸς παρὰ τὸ πήθω — πήσω — πηρός, ὡς παρὰ τὸ ὄκνω — ὄκνήσω — ὄκνηρός. εἰκότως ἄρα τὰ τοιαῦτα 25 τῶν ὀργάνων εἶναι λέγεται καὶ οὐχὶ τῶν ἔξεων· πάθη γάρ τῶν ὑποκείμενων σωμάτων εἰσι ταῖς ἔξεσι καὶ οὐχὶ αὐτῶν τῶν ἔξεων.

10

p. 12b21 "Ἐτι τὰ πρός τι πάντα πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεται.

Πάλιν ἑτέρῳ συλλογισμῷ δείκνυσιν ὅτι ἔτερά εἰσι τὰ ὡς πρός τι ἀντικεί- 15 30 μενα τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν ἀντικειμένων· λέγει γάρ δυνάμει οὕτως·

2 λεγομένων F	2. 3 τῶν τῆς στερ. ἔκαστον εἰδῶν]	τῶν στερήσεων ἔκαστον εἰδος C:	τῶν εἰδῶν τῆς στερήσεως ἔκαστον εἰδος a	3 τινὸς τῆς F	5 τινά om. C
6. 7 ὑποκείμ. αὐτῆς a	10 ἰδιωτ. C	12. 13 παρὰ—δόδοντα εἰσιας	μὲν om. F	οὖν om. C	13 post
στερητ. add. μόριον F	μὲν om. F	14 εἰ που] ὄπου C			
17 περὶ] παρὰ a	18 ἐπισυμβεβηκότος a	19 τῶ om. F			20 Ἡρω-
διανός] fr. 673 (II 380, 15) Lentz, qui cum Lobeckio (Rhem. p. 89) non ad σκιά sed ad					διανός] fr. 673 (II 380, 15) Lentz, qui cum Lobeckio (Rhem. p. 89) non ad σκιά sed ad
σκότος haec referre debebat	21 σχεθὲν C	ἡμῶν τὸ εἰδέναι] ἡμᾶς τοῦ θεάσασθαι			
Laur. 72,1 (correctione, ut videtur, necessaria)		προσόδων a			22 ἐπιχείρησις C:
ἐπέγει Fa; an ἐπιχειρίσως?	23 ἐπικεκαυμ. a	23. 24 ὁ ποιητής om. CF (cf.			
Apoll. Aig. II 445)	24 ὑποσμύχονται a	25 ὄκνω om. CF			
λέγονται Fa	26. 27 πάθη—ἔξεων om. C	26 εἶναι om. C			
28 πάντα om. F	29 ἔστι a	27 σωμάτων Paris. 2051: αὐτῶν CfA			

τὰ πρός τι πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεται (ὦσπερ γάρ ὁ πατὴρ υἱοῦ πατήρ,
οὗτοι καὶ ὁ υἱὸς πατρὸς υἱός), τὰ δὲ καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν οὐ λέγεται
πρὸς ἀντιστρέφοντα· οὐ γάρ λέγεται ἡ ὄψις τυφλότητος εἰναι ὄψις. τὰ ἄρα 20
πρός τι ἔτερά εἰσι τῶν καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν ἀντικειμένων.

5 p. 12b26 Ὅτι δὲ οὐδὲ ως τὰ ἐναντία ἀντίκειται τὰ κατὰ στέρη-
σιν καὶ ἔξιν λεγόμενα, ἐκ τῶν δῆλον.

Διέκρινε τὴν τῶν πρός τι ἀντίθεσιν τῆς τῶν ἐναντίων ἀντιθέσεως (καὶ 25
τῆς) τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν· εἴτα νῦν διαχρίνει τὰ κατὰ στέρησιν καὶ
ἔξιν ἀντικείμενα τῶν ως ἐναντίων ἀντικειμένων. καὶ ὥφειλε μὲν δυσον ἐπὶ^{136r}
10 τῇ ἀκολουθίᾳ τὰ πρός τι διακρίναι τῶν κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν ἀντι- 30
κειμένων, ἐπειδὴ δὲ μέλλει ἐνī τινὶ λόγῳ διαχρίνειν τὰ | κατὰ κατάφασιν
καὶ ἀπόφασιν ἀντικείμενα τῶν λοιπῶν, διὰ τοῦτο νῦν ὑπερτίθεται διαχρίναι
τὰ πρός τι τῆς καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως, ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ λέγειν ἀνα-
κάζηται. πάλιν δὲ ἀναλαμβάνει τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν εἰδῶν τῶν ἐναν- 5
15 τίων· βούλεται γάρ ἀντικείμενα πάντων τῶν ἐναντίων τὰ καθ' ἔξιν καὶ
στέρησιν.

p. 12b27 Τῶν μὲν γάρ ἐναντίων, ὃν μηδέν ἔστιν ἀνὰ μέσον,
ἀναγκαῖον, ἐν φῶ πέφυκε γίνεσθαι ἢ ὃν κατηγορεῖται, θάτερον
αὐτῶν ὑπάρχειν.

20 Πάντως γάρ ἀνάγκη τὸν ἀριθμὸν ἢ ἄρτιον εἶναι ἢ περιττὸν καὶ νοσεῖν 15
ἢ ὑγιαίνειν τὸ ζῷον.

p. 12b32 Ὡν δὲ ἔστι τι ἀνὰ μέσον, οὐδέποτε ἀνάγκη παντὶ ὑπάρ-
χειν θάτερον.

Οὐδὲ γάρ ἔξι ἀνάγκης πᾶν σῶμα ἢ λευκόν ἔστιν ἢ μέλαν (ἔστι γάρ
25 καὶ τὸ φαιόν) ἢ πάλιν θερμὸν ἢ ψυχρόν· ἔστι γάρ καὶ τὸ χλιαρόν.

p. 12b35 Ἔτι δὲ καὶ τούτων ἦν τι ἀνὰ μέσον, ὃν μὴ ἀναγκαῖον 20
ἥν θάτερον ὑπάρχειν τῷ δεκτικῷ, εἰ μὴ οἵς φύσει τὸ ἐν ὑπάρχει.

Τοῦτο ἦν τὸ τρίτον τῶν ἐναντίων εἶδος, διπερ ἔχει μέν τι ἀνὰ μέσον, 30
πλὴν τὸ ἔτερον τῶν ἐναντίων ἔξι ἀνάγκης | πάρεστι τῷ δεκτικῷ διὰ τὸ 136v

1 γάρ] καὶ C: om. F 2 δὲ om. C 4 ἔστι a 5 ἀντίκεινται C 7 ante
τῶν πρός add. περὶ C 8 καὶ τῆς inserui 9 ἐναντία C 10 τὰ πρός τι
om. C ἀπόφ. καὶ κατάφ. coll. a 11 διαχρένειν post ἀπόφ. (12) coll. C 12 ἀντι-
κείμενα om. C 13 ἵνα γάρ F 14 δὲ om. F 15 βούλεται — ἐναντίων τὰ om. F
αν γάρ *(δεῖξαι)?* 24 ἢ (prior) om. F 25 θερμὸν om. F 27 ἦν om. F

κατὰ φύσιν αὐτῷ ὑπάρχειν, οἷον τῷ πυρὶ τὸ θερμόν, τῇ γίγνει τὸ λευκόν. 136^v
οὐδέποτε δὲ ἐκάτερον τῶν ἐναντίων ἐνδέχεται ἀπεῖναι τοῦ δεκτικοῦ·
ἀδύνατον γάρ τὸ πῦρ μὴ θερμὸν εἶναι ἢ τὴν γίγνα μὴ φυγρὰν ἢ μὴ βα-
ρεῖαν τὴν γῆν ἢ τὸ πῦρ μὴ κοῦφον.

5 p. 13^a3 Ἐπὶ δὲ τῆς στερήσεως καὶ τῆς ἔξεως οὐδέτερον τῶν
εἰρημένων ἀληθέες.

Ἐναμνήσας ἡμᾶς τῶν διαφόρων τρόπων τῆς τῶν ἐναντίων ἀντιθέσεως
γῦν δείκνυσιν δτι κατ' οὐδένα τῶν εἰρημένων τρόπων δύναται ἢ αὐτὴ εἶναι 10
τῶν ἐναντίων ἀντίθεσις τῇ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν· καὶ πρότερόν γε αὐτὴν
10 διακρίνει τῶν ἀμέσων ἐναντίων· φησὶ γάρ οὗτος·

p. 13^a4 Οὐ γάρ ἀεὶ τῷ δεκτικῷ ἀναγκαῖον θάτερον αὐτῶν
ὑπάρχειν. 15

Ἐπὶ γάρ τῶν ἀμέσων ἐναντίων ἐξ ἀνάγκης τὸ ἔτερον ὑπῆρχε τῷ
ὑποκειμένῳ, ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν οὐκ ἐξ ἀνάγκης τὸ ἔτερον
15 πάρεστι τῷ ὑποκειμένῳ, ἀλλ' ἐνδέχεται ἐκάτερον ἀπεῖναι· τὸ γάρ σκυλά-
κιον οὔτε τυφλόν ἐστιν οὔτε ὄψιν ἔχει, καὶ τὸ ἄρτι τεχθὲν παιδίον οὔτε
νωδόν ἐστιν οὔτε ὀδόντας ἔχει· ὁ δὲ ἀριθμὸς πάντως ἢ ἄρτιός ἐστιν ἢ
περιττός, καὶ τὸ ζῷον ἐξ ἀνάγκης ἢ νοσεῖ ἢ υγιαίνει. ὥστε οὐκ ἐστιν ἢ
τῶν ἀμέσων ἐναντίων ἀντίθεσις ἢ αὐτὴ τῇ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν. 25

20 p. 13^a8 Ἀλλ' οὐδὲ ὁν τί ἐστιν ἀνὰ μέσον· ἀναγκαῖον γάρ ποτε
παντὶ τῷ δεκτικῷ θάτερον αὐτῶν ὑπάρχειν.

Νῦν διακρίνει τῶν ἐμμέσων ἐναντίων τὰ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν, 137^r
καὶ πρότερόν γε τῶν πεφυκότων κατὰ ἀμφότερα τὰ ἐναντία ἀπεῖναι τοῦ
ὑποκειμένου· ἐπὶ μὲν γάρ τῶν καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν ἀντικειμένων, δταν
25 ἢ τὸ ὑποκείμενον τούτων δεκτικόν, ἐξ ἀνάγκης αὐτῷ τὸ ἔτερον πάρεστιν· 5
ἢ γάρ Σωκράτης ἐξ ἀνάγκης ἢ τυφλός ἐστιν ἢ ὄψιν ἔχει. οὐκ ἐξ ἀνάγκης
δὲ ἢ λευκός ἐστιν ἢ μέλας· δυνατόν γάρ αὐτῷ μηδέτερον τούτων ὑπάρχειν
καὶ πεφυκότα γε δέχεσθαι τῶν ἐναντίων ἐκάτερον.

1 αὐτῷ om. F	λευκόν (superscr. φυγρόν) C	2 τῷ δεκτικῷ C	3 φυγρὰν]
an λευκὴν?	4 μὴ τὸ πῦρ coll. F	8 ὅτι om. C	9 ἀντιθέσεων C
11 οὐδὲ a Arist.	13. 14 ἐπὶ — ὑποκειμένῳ om. C	13 γάρ] δὲ F	
ὑπάρχει a	15 πάρεστι] ἐστι a	16 ἔχον CF	18 ἢ (ante νοσεῖ) om. CF
ῶστε] οὕτως C	20 τι om. Fa	ἀνὰ μ. ἐστέν coll. C	23 γε om. C
26 ὁ γάρ σωκρ.	ἔτοι μηδη πεφυκώς, ἀνάγκη τυφλός ἢ ὄψιν ἔχειν ἤηθεται·	ἐπὶ δὲ τῶν	
ἐναντίων οὐχ οὕτως· οὐκ ἐξ ἀνάγκης δὲ ἢ λευκός a	27 ἢ μέλας ἢ λευκός ἐστιν coll. C		
ἀὐτῷ F: αὐτὸν a	ὑπάρχειν] εἶναι a	28 απ πεφυκότι?	γε] δὲ C

p. 13^a11 Καὶ τούτων οὐκ ἀφωρισμένως θάτερον, ἀλλ' ὑπότερον 137^r
ἔτυχεν· οὐ γὰρ ἀναγκαῖον ἡ τυφλὸν ἡ ὄψιν ἔχον εἶναι, ἀλλ' 20
ὑπότερον ἔτυχεν.

Διὸ τούτων πάλιν διακρίνει τὰ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν τῶν ἐμμέσων
5 ἐναντίων, ἐφ' ὃν πέφυκεν ὥρισμένως τὸ ἔτερον τῶν ἐναντίων παρεῖναι τῷ 20
δεκτικῷ· ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς στερήσεως, φησί, καὶ τῆς ἔξεως οὐκ ἀφωρισμένως
τὸ ἔτερον πάρεστι τῷ ὑποκειμένῳ, ὑπόταν πέφυκε δέγεσθαι, ἀλλ' ὑπότερον
ἔτυχεν (οὐ γὰρ ἀφωρισμένως Σωκράτης ἡ τυφλός ἐστιν ἡ ὄψιν ἔχει, ἀλλ'
ώς ἀν ἔτυχεν), ἐπὶ δὲ τῶν ἐμμέσων ἐναντίων, ἐφ' ὃν τὸ ἔτερον πέφυκε 25
10 παρεῖναι τῷ ὑποκειμένῳ, ἀνάγκη ἀφωρισμένως τὸ ἐν παρεῖναι καὶ οὐδέ-
ποτε τὸ ἐναντίον· τῷ γὰρ πυρὶ ἀφωρισμένως πάρεστι ἡ θερμότης καὶ τῇ
χιόνι ἡ λευκότης καὶ ἡ ψῦξις, τὸ δὲ ἐναντίον οὐδέποτε. καὶ τοῦτο διὸ
τὴν τοῦ ὑποκειμένου φύσιν, ἐπεὶ καθ' αὐτὴν ἡ θερμότης καὶ ἡ ψυχρότης 30
* ἐμμεσά ἐστιν· ὅστε κατ' οὐδέτερον τρόπον τῶν ἐμμέσων ἐναντίων ἡ 137^v
15 τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν ἀντίθεσις ἡ αὐτή ἐστιν.

p. 13^a17 Ἔπι μὲν τῶν ἐναντίων ὑπάρχοντος τοῦ δεκτικοῦ
δυνατὸν εἰς ἄλληλα μεταβολὴν γενέσθαι.

Διελῶν τὰ ἐναντία καὶ δείξας κατὰ μέρος ως οὐδενὶ τῶν ἐναντίων εἴησι
ἡ αὐτή ἐστιν ἀντίθεσις ἡ τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν, νῦν καθολικῷ λόγῳ 25
20 ταῦτα ἀλλήλων διακρίνει λέγων οὕτως· τὰ ἐναντία μεταβάλλει εἰς ἄλληλα
(τὸ γὰρ θερμὸν εἰς ψυχρὸν μεταβάλλει καὶ τὸ ψυχρὸν εἰς θερμὸν καὶ τὸ
μέλαν εἰς λευκὸν καὶ τὸ λευκὸν εἰς μέλαν), τὰ δὲ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν
οὐ μεταβάλλει εἰς ἄλληλα· εἰ γὰρ καὶ ἡ ὄψις εἰς τύφλωσιν μεταβάλλει,
ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἡ τύφλωσις εἰς τὴν ὄψιν· τὰ ἄρα ἐναντία οὐκ ἐστι τὰ 138^r
25 αὐτὰ τοῖς κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν. καλῶς δὲ εἰπεν ὑπάρχοντος τοῦ
δεκτικοῦ· διὸ γὰρ τοῦτο καὶ ἡ τῶν ἐναντίων εἰς ἄλληλα μεταβολὴ γίνε-
ται, ἐπεὶ καθ' ἑαυτὰς αἱ ποιότητες ἀμετάβλητοί εἰσιν, ἐν ὑποκειμένῳ δὲ 5
γινόμεναι τὴν μεταβολὴν ὑπομένουσι. καλῶς δὲ εἰπε καὶ τὸ δυνατόν·
οὐ γὰρ ἀεὶ τὰ ἐναντία τὴν εἰς ἄλληλα μεταβολὴν ποιοῦνται· ὅσα γὰρ ἀφω-
30 ρισμένως φύσει τινι ὑποκειμένῳ ὑπάρχουσι, ταῦτα οὐδέποτε εἰς τὰ ἐναντία
μεταβάλλει· οὔτε γὰρ ἡ ἐν πυρὶ θερμότης μεταβάλλοι ἀν εἰς ψυχρότητα 10
οὔτε ἡ ἐν χιόνι ψυχρότης ἡ λευκότης εἰς θερμότητα ἡ μελανίαν μεταβάλλοι.

2 ἔχον ὄψιν coll. Arist.	7 ὑπόταν haud sanum	8 ἔτυχεν] ἔσχεν C
ὅσωκρ. a	11 ἡ θερμ. πάρεστι coll. a	13 post ψυχρότης defectum signavi; supple-
veris τῷ πυρὶ καὶ τῇ χιόνι πάρεισιν. ἡ δὲ θερμότης καὶ ἡ ψυχρότης		14 οὐδένα C
17 γίνεσθαι Arist.	18 οὐδὲν C	19 ἀντίθεσις post ἔξιν coll. a
γὰρ—ἄλληλα (23) om. C	μεταβάλλει—θερμὸν om. F	21 τὸ
βάλλει coll. a	26 τούτων C	23 εἰς ἄλλ. οὐ μετα-
coll. C	27 ἐπεὶ καὶ C	30 ὑπάρχ. ὑποκ.
	32 μεταβάλλει (sic) ante εἰς θερμ. coll. C	

p. 13^a22 Καὶ ἐκ σπουδαίου γε φαῦλον καὶ ἐκ φαύλου σπουδαῖον 138^v
δυνατὸν γενέσιται.

"Οτι μὲν ἐκ σπουδαίου φαῦλον δυνατὸν γενέσθαι οὐ δείκνυσιν, διτι δὲ
ἐκ φαύλου σπουδαῖον κατασκευάζει. σπουδαῖον δὲ ἐνταῦθα λέγει οὐ 15
5 τὸν τέλειον καὶ ἐν ἐπιστήμῃ τὸ καλὸν ἔχοντα· οὗτος γάρ ἀμετάβλητον
ἔχει τὴν ἔξιν, ἀτε δὴ μὴ μόνον διτι καλὸν ἡ ἀρετὴ εἰδὼς ἀλλὰ καὶ διότι
καλόν. οὐ τοῦτον τοίνυν λέγει μεταβάλλειν, ἀλλὰ τὸν δρυθοδοξαστικόν·
οὗτος γάρ μεταβάλλοι ἂν ἐπὶ τὸ φαυλότερον παραλογίζομενος καὶ ἀπατώ- 20
μενος ὑπὸ μοχθηρῶν ἀνδρῶν τὸ διότι καλὸν ἡ ἀρετὴ μὴ ἐπιστάμενος.

10 p. 13^a29 Καὶ τοῦτο ἀεὶ γενόμενον τελείως εἰς τὴν ἐναντίαν ἔξιν
ἀποκαταστήσειεν ἄν, εἴπερ μὴ χρόνῳ ἔξειργηται.

Εἰκὸς γάρ ἡ νόσῳ μεταξὺ διακοπῆναι τὴν συνέχειαν ἡ πραγμάτων
φροντίσιν ἡ διατριβῇ φαυλοτέρων ἀνδρῶν. καὶ ἀλλως δὲ εἰ τις ἐσγάτῳ 25
γήρᾳ ἀρέσται φιλοσοφεῖν, εἴτα μεταξὺ θανάτῳ διακοπῇ, πρὶν ἡ εἰς τὴν
15 τελείαν τῆς ἀρετῆς ἔξιν μεταβάλλοι.

p. 13^a34 Οὕτε γάρ τυφλὸς γενόμενός τις πάλιν ἀνέβλεψε.

Κατά γε ἱατρικὸν λόγον καὶ φυσικὸν οὐδείς ποτε τυφλὸς ὥν ἀνέβλεψεν, 30
εἰ μὴ ἄρα κατά | τινα θείαν ἔλλαμψιν. 138^v

p. 13^a37 "Οσα δὲ ὡς κατάφασις καὶ ἀπόφασις ἀντίκειται, φανε-
20 ρὸν διτι κατ' οὐδένα τῶν εἰρημένων τρόπων ἀντίκειται.

Διέκρινε τὰ πρός τι τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν καὶ τῶν ἐγαντίων
καὶ ταῦτα τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν· γένονται οὖν συζυγίαι τρεῖς· λεί- 15
πονται τοίνυν ἀλλαι τρεῖς συζυγίαι κατὰ τὴν παραδεδομένην ἐν τῇ Εἰσα-
γωγῇ μέθοδον. ἡ δὲ μέθοδος ἦν τοιαύτη· δεῖ πολλαπλασιάζειν τὸ προ-
25 τεθὲν πλῆθος ἐπὶ τὸν μονάδι ἐλάττονα ἀριθμὸν καὶ τοῦ συναχθέντος
ἀριθμοῦ λαβεῖν τὸ ημισυ, καὶ τοσαύτας ἀποφαίνεσθαι τὰς συζυγίας· οἷόν
ἐστι τὰ προτεθέντα ημῖν πράγματα τέσσαρα, ταῦτα πολλαπλασιάζομεν ἐπὶ

1 γε Marc. 217: δὲ C: τε Fa	3 μὲν γάρ C	6 ἡ om. CF	οἱότι] διὰ τί CF
(cf. v. 9)	7 λέγει om. F	10 γενόμενος C	11 ἀποκαθίστησιν (ἄν
om.) a Arist.	έαν περ a Arist.	ἐν χρόνῳ CF	12 τὴν συνέχειαν
om. F	14 ἀρέσται CF	ἡ om. F	15 μεταβάλλει F ¹
17 γε post ἱατρ. coll. a: om. F	λόγον δηλονότι a	ποτε om. C	19 ante
lemma add. tit. περὶ τῶν ὡς κατάφασις καὶ ἀπόφασις ἀντικειμένων C			ἀντίκεινται C
20 τρόπον τῶν εἰρημένων (τρόπων om.) F	21 διάκριναι F	23 τοίνυν] οὖν C	
25 post ἀριθμὸν add. τουτέστι τὸν τρίτον F	26 τὰς om. CF	27 παραπλασ. C	

τὸν μονάδοι ἐλάττονα, τοῦτ' ἔστι τὸν τρία, καὶ γίνονται τετράκις τρία — 138^v
 δώδεκα, τούτων τὸ ημισυ ἔξ· τοσαῦται οὖν εἰσιν αἱ συζυγίαι. τῶν τριῶν
 τοίνυν ἡμῖν παραδεδομένων, ὡς εἴρηται, λείπονται αἱ λοιπαὶ τρεῖς, ὅς νῦν 25
 κοινῷ λόγῳ παραδίδωσι· τὰ γὰρ κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν τῶν λοιπῶν
 5 τριῶν κοινῷ λόγῳ διακρίνει· ἐπὶ μόνων γὰρ τούτων ἀναγκαῖον ἀεὶ τὸ μὲν
 ἀληθὲς αὐτῶν τὸ δὲ ψεῦδος εἶναι· ἐὰν γὰρ εἴπω ‘Σωκράτης κάθηται —
 Σωκράτης οὐ κάθηται’, τὸ μὲν ἀληθὲς αὐτῶν τὸ δὲ ψεῦδος ἔστι. τῶν δὲ |
 ἄλλων τριῶν οὐδὲν οὔτε ἀληθείαν οὔτε ψεῦδος σημαίνει· ἐὰν γὰρ 139^r
 μυριάκις εἴπω ‘πατὴρ ἢ υἱός’ ἢ ‘λευκὸν ἢ μέλαν’ ἢ ‘ὄψις ἢ τυφλότης’,
 10 οὐδεμίαν οὔτε ἀλήθειαν οὔτε ψεῦδος ἔσχημανα· τὰ γὰρ ὀνόματα αὐτὰ καθ'
 ἔαυτὰ ἄνευ ῥῆμάτων λεγόμενα οὐδεμίαν οὔτε ἀλήθειαν οὔτε ψεῦδος σημαί- 5
 νουσι, συμπλεκόμενα δὲ ῥῆμασι τότε ἀληθείας ἢ ψεύδους εἰσὶ σημαντικά.
 καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ῥῆματα καθ' ἔαυτὰ λεγόμενα οὔτε ἀλήθειαν οὔτε ψεῦδος
 σημαίνουσι, μετὰ δὲ ἀντωνυμιῶν λεγόμενα ἢ ἀληθείας ἢ ψεύδους εἰσὶ 15
 δηλωτικά, οἷον ‘περιπατῶ ἐγώ’. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ περιπατῶ δυγάμει τὴν 10
 ἀντωνυμίαν ἐν ἔαυτῷ περιέχει· καὶ γὰρ προσώπου ἔστι δηλωτικόν· ἀμέλει
 τὰ ὑπαρέμφατα μὴ σημαίνοντα πρόσωπα οὐ σημαίνουσιν ἀλήθειαν ἢ
 ψεῦδος, οἷον περιπατεῖν ἢ τρέχειν· ψιλὸν γάρ ἔστιν αὐτὸ καθ' αὐτὸ 15
 τὸ ῥῆμα, οὐδὲ δυνάμει περιέχον τὴν ἀντωνυμίαν, ὥσπερ τὸ περιπατῶ.
 20 εἰ τοίνυν τὰ μὲν κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν ἀληθείας ἢ ψεύδους
 εἰσὶ δηλωτικά, τῶν δὲ ἄλλων τριῶν οὐδὲ ἐν ἀλήθειαν ἢ ψεῦδος ση-
 μαίνει, οὐδὲν ἄρα τούτων ἢ τῶν κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν ἀντίθεσις
 ἢ αὐτῇ ἔστιν.

p. 13b3 Οὔτε γὰρ ἐπὶ τῶν ἐναντίων ἀναγκαῖον ἀεὶ θάτερον ἀλη-
 25 θεῖς εἶναι, θάτερον δὲ ψεῦδος.

Τὸ ἀεὶ προσέμηκε, διότι τοῖς ὑποκειμένοις ταῦτα ποτε συμπλεκόμενα
 ἀληθείας ἢ ψεύδους δεκτικὰ γίνονται, οἷον ὑγιαίνει Σωκράτης — οὐχ
 ὑγιαίνει Σωκράτης.

1 γίνεται F	τετρ. τρεῖς C: τετρ. τὰ τρία a	4 κατὰ om. F	5 κοινῷ	
νῦν λ. a	6 γὰρ om. a	7 ψεῦδες a	8 τριῶν om. F	ἀληθὲς C
9 εἴπω μυρ. coll. C	ἢ υἱός om. a	ὄψις ἢ τ.] τυφλότης ἢ ὄψις C: τυφλότητα		
ἢ ὄψιν F: ὄψιν ἢ τυφλότητα a	10 οὐδεμία C	οὔτε (prius) om. C	τὰ γὰρ—	
σημαίνουσι (11. 12) om. C	12 ante ἀληθ. add. ἢ a	13. 14 οὔτε ἀληθ.—λεγόμενα		
om. F	14 σημαίνει a	15 τὸ] τῶ F		
16 περιέχει ἐν ἔαυτῷ coll. C	20. 22 ἀπόφ. καὶ κατάφ. coll. a	22 οὐδὲν C		
24 θάτερον μὲν ἀλ. a	25 θάτ. δὲ ψ.] ἢ ψεῦδες θάτ. C: θάτ. δὲ ψεῦδους F: θάτ. δὲ			
ψεῦδες a	27. 28 οὐχ ὑγιαίνει σωκράτης om. CF; scribas νοσεῖ σωκρ. (cf. p. 186, 11)			

p. 13b 10 "Ολως δὲ τῶν κατὰ μηδεμίαν συμπλοκὴν λεγομένων 139^r
οὐδὲν οὔτε ἀληθὲς οὔτε ψεῦδός ἐστι.

Τὰ κατὰ μηδεμίαν συμπλοκὴν λεγόμενα οὐδὲν οὔτε ἀληθὲς οὔτε 30
ψεῦδος δηλοῖ, τὰ δὲ πρός τι καὶ τὰ ἐναντία καὶ τὰ κατὰ στέρησιν καὶ 139^v
5 ἔξιν ἄνευ συμπλοκῆς λέγεται· ταῦτα ἄρα οὐδὲν ἀληθὲς οὐδὲ ψεῦδος δηλοῖ·
ὅστε οὐκ εἰσὶ τὰ αὐτὰ τοῖς κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν λεγομένοις.

p. 13b 12 Οὐ μὴν ἀλλὰ μάλιστα ἀν δόξειε τὸ τοιοῦτον συμβαίνειν 5
ἐπὶ τῶν κατὰ συμπλοκὴν ἐναντίων λεγομένων.

"Ο ἄν τις ἡπόρησεν αὐτῷ, τοῦτο προλαβὼν αὐτὸς καὶ ἀπορεῖ καὶ ἐπι- 30
10 λύεται· φησὶ γάρ διτὶ τὰ ἐναντία τὰ μετὰ συμπλοκῆς τοῦ ὑποκειμένου 140^r
λεγόμενα διαιρεῖ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος· τὸ γάρ ὑγιαίνειν Σωκράτην ἦ
νοσεῖν τὸ μὲν ἀληθὲς τὸ δὲ ψεῦδός ἐστιν. ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ ὅψιν ἔχειν ἦ
τυφλὸν εἶναι ἢ πατέρα ἢ υἱὸν καὶ ταῦτα ἀληθείας ἢ ψεύδους εἰσὶ δεκτικά. 5
πρὸς τοῦτο τοίνυν φησὶν ὅτι εἰ καὶ κατὰ συμπλοκὴν δοκεῖ διαιρεῖν ταῦτα
15 τὴν ἀληθείαν ἀπὸ τοῦ ψεύδους, ἀλλὰ καὶ οὕτως πολὺ διενηργήσασι κατα-
φάσεως καὶ ἀποφάσεως· ἢ μὲν γάρ κατάφασις καὶ ἀπόφασις δεὶ καὶ ἐπὶ
πάντων τῶν ὄντων καὶ μὴ ὄντων διαιρεῖ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος· τὸ γάρ 10
τυφλὸν εἶναι Σωκράτην ἢ μὴ εἶναι τυφλὸν ἢ λευκὸν εἶναι· ἢ μὴ εἶναι
λευκὸν ἢ πατέρα εἶναι ἢ μὴ εἶναι πατέρα ὄντος τε αὐτοῦ ἐξ ἀνάγκης δεὶ
20 τὸ μὲν ἀληθὲς τὸ δὲ ψεῦδος μὴ ὄντος τε δεὶ τὸ ἔτερον ἀληθές· ὁ γάρ
μηδὲ ὅλως ὥν οὔτε πατήρ ἐστιν οὔτε τυφλὸς οὔτε λευκός. καὶ τὴν ψυχὴν 15
ὁ λέγων λευκὴν εἶναι ἢ μὴ εἶναι λευκὴν καὶ ὅψιν ἔχειν ἢ μὴ ἔχειν ὅψιν
καὶ δεξιάν εἶναι ἢ μὴ εἶναι δεξιάν τὸ μὲν ἀληθεύσει τὸ δὲ ψεύσεται. τὰ
μέντοι γε ἐναντία οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλ᾽ ὄντος μὲν Σωκράτους ἀνάγκη τὸ
25 μὲν ἀληθὲς εἶναι τὸ δὲ ψεῦδος (ἢ γάρ ὑγιαίνειν αὐτὸν ἢ νοσεῖν ἀνάγκη) 20
μὴ ὄντος δὲ ἀμφότερα ψευδῆ· ὁ γάρ μηδὲ ὅλως ὥν πᾶς ἀν ὑγιαίνειν
δύναιτο ἢ νοσεῖν; ἐπὶ δὲ τῆς στερήσεως καὶ τῆς ἔξεως καὶ ὄντος οὐκ δεὶ
ἀληθὲς ἔτερον τῶν ἐναντίων, ἀλλ᾽ ἐστιν ὅτε ἀμφότερα ψευδῆ, μὴ ὄντος τε
δεὶ ἀμφότερα ψευδῆ· τὸ γάρ νωδὸν εἶναι Σωκράτην ἢ ὀδόντας ἔχειν ὄντος 25

1 ὅλως] ἀπλῶς C	2 ἐστιν οὔτε ψ. coll. F	3. 4 τὰ—ψεῦδος om. F
4 δῆλον F	δὲ Λαμμόν.: γάρ α: om. CF	τὰ (ante ἐναντ.) om. F
ται C	7 μᾶλλον F	5 λέγον-
9. 10 αὐτὸς ἀπορῶν ἐπιλ. C	9 προσλαβῶν α: παρέλαβεν F	ό αὐτὸς F
11 τὸ γάρ] τῶ γάρ F	11. 12 ὑγιαίνει σωκράτης	
ἢ νοσεῖ a	12 ψεῦδες C	13 εἰσὶ ἢ ψεύδους coll. C
(cf. p. 187, 18)	16 καὶ (ante ἐπὶ) om. a	18 τυφλὸν — μὴ εἶναι om. C
19 τε] δὲ οὐκ C: δὲ F	21 οὔτε λευκὸς οὔτε τυφλὸς C: οὔτε τυφλὸς ἐστιν οὔτε	
λευκός a	22 μὴ ὅψιν ἔχειν coll. C	24 ἔχειν F
coll. a	ψεῦδες C	25 εἶναι post ψεῦδος
δύναται libri	26 ἀν om. C	ἢ ὑγ. F
δύν. νοσ. ἢ ὑγ. coll. C	29 ante γάρ add. τε F	27 δύναιτο scripsi:
		τὸν σωκρ. F

τε οὐκ ἀεὶ τὸ ἔτερον ἀληθές, ἀλλ’ ἔστιν ὅτε ἀμφότερα ψευδῆ (ὅτε μηδὲ 140r πέφυκεν ὅλως ἔχειν), καὶ μὴ ὄντος ἀεὶ ἀμφότερα ψευδῆ· ὁ μηδὲ ὅλως γάρ ὃν τὸ παράπαν πᾶς ἂν ἦν νωδὸς εἶη ἢ δόδοντας ἔχοι; καὶ ἐπὶ τοῦ σκυλακίου ὄμοιώς ἀμφότερα, καὶ ἡ ἔξις καὶ ἡ στέρησις, καὶ ὄντος καὶ μὴ 5 ὄντος ψευδῆ, τό τε ὅψιν ἔχειν καὶ τὸ τυφλὸν εἶναι. καὶ ἐπὶ τῶν πρός τι ὑμοίων· τό τε γάρ | δεξιὸν εἶναι ἢ ἀριστερὸν καὶ ὄντος οὐκ ἀεὶ τὸ ἔτερον 110· ἀληθές, ἀλλ’ ἔστιν ὅτε ἀμφότερα ψευδῆ (εἰ μόνος τις εἶη), μὴ ὄντος τε πάλιν ἀμφότερα ψευδῆ. καὶ τὸ πατέρα ἢ υἱὸν εἶναι ὄμοιώς καὶ μὴ ὄντος ἀμφότερα ψευδῆ καὶ ὄντος ἔστιν ὅτε ἀμφότερα ψευδῆ· εἰ γάρ μήτε πατέρα 10 τις ἔχει μήτε υἱόν, τίνος ἀν πατὴρ ἢ υἱὸς κληθείη; εἰ μή τί γε κατὰ μνήμην, ἐπεὶ τῇ ἀληθείᾳ οὐδενὸς ἀν κληθείη. ὥστε καὶ οὗτῳ πολὺ γε διενήνοχε τῶν ἄλλων τὰ κατὰ ἀπόφασιν καὶ κατάφασιν· εἰ γάρ ταῦτα μὲν ἀεὶ καὶ ἐπὶ ὄντων καὶ μὴ ὄντων διαιρεῖ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος τὰ δὲ 15 λοιπὰ ἐπὶ τε τῶν ὄντων οὐκ ἀεὶ ἐπί τε τῶν μὴ ὄντων οὐδέποτε διαιρεῖ 20 15 τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος, οὐκ ἄρα ταῦτὸν κατάφασις καὶ ἀπόφασις τοῖς ἄλλοις. καὶ ἄλλως δὲ τὸ ὅλως ἐπιδέξασθαι ταῦτα ποτε ἀληθείαν ἢ ψεῦδος οὐκ ἄλλοθεν αὐτοῖς ἐπισυνέβη ἢ ἐκ τοῦ γενέσθαι καταφάσεις, ἐπεὶ καὶ 25 ἔαυτά γε οὐδενὸς τούτων εἰσὶ δεκτικά· τὸ γάρ ‘Σωκράτης ὑγιαίνει ἢ τυφλός ἔστιν ἢ πατὴρ ἢ τι τῶν τοιούτων’ κατάφασίς ἔστιν· ὥστε διὰ τὴν κατάφασιν καὶ τὸ ποτε ὅλως διαιρεῖν τὸ ἀληθὲς ἢ τὸ ψεῦδος εἰλήφασιν. ἴστεον δὲ ὅτι πάλιν ἐπὶ τούτων μέσην ἔχουσι τάξιν τὰ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν 30 καὶ τὰ πρός τι τῶν ἐναντίων καὶ τῆς καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως· τῆς μὲν γάρ καταφάσεως <καὶ ἀποφάσεως> ἐπὶ πάντων τῶν ὄντων καὶ μὴ ὄντων διαιρούσης ἀεὶ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος * *

25 p. 13b36 Ἐναντίον δέ ἔστιν ἐξ ἀνάγκης ἀγαθῷ μὲν κακόν· τοῦτο 25 δὲ δῆλον τῇ καθ’ ἔκαστον ἐπαγωγῇ. |

Πληρώσας τὸν τῶν ἀντικειμένων λόγον νῦν θεωρήματά τινα τῶν 111r ἐναντίων ἡμῖν παραδίδωσι, καὶ πρῶτον μὲν θεώρημα ὅτι τῷ μὲν ἀγαθῷ τὸ ἀντικείμενον πάντως κακόν ἔστι, τῷ δὲ κακῷ οὐ πάντως τὸ ἀντικεί-

1. 2 ὅτε μηδὲ—ψευδῆ om. a	1 μηδὲ] μὴ F	2. 3 ὁ γάρ μηδὲ ὧν ὅλως
coll. a 3 ἀν om. F	ἔχη C	4 ὄμοιώς om. C post ἀμφ.
add. ψευδῆ C	ἔξις] ὅψις C	5 τὸ (ante τυφλὸν) om. a 7 καὶ
ἀμφ. C ante μόνος add. μὴ a		9 καὶ ὄντος—ψευδῆ om. F ante alt. ψευδῆ
add. εἶη ἀν C	10 ἔχοι a	ἡ πατὴρ ἢ C τί Laur. 71, 1: τοί CF:
τίς a	11 οὐδὲν C	γε om. C 12 ἐνήνοχε F κατάφ. καὶ ἀπόφ. coll. C
13. 14 τὰ δὲ λοιπὰ—ψεῦδος (15) om. C	16 ποτε om. C	17 κατάφασιν C
19 πατὴρ ἢ τι τῶν] τινῶν F	21 ἔχει C	22 καὶ τὰ δὲ κατὰ F
τῆς ἀποφ. καὶ τῆς καταφ. C	22. 23 τῆς μὲν γάρ καταφάσεως om. F	23 καὶ ἀποφάσεως inserui ante ἐπὶ add. ως C 24 διαιροῦσιν C καὶ τὸ ψεῦδος om. CF; post ψεῦδος defectum signavi
26 ἔκαστα F	25 καὶ ἐναντ. δέ ἔστιν ἀγαθῷ μὲν ἔξι ἀν. F	28. 29 ἀγαθῷ—
	27 λόγον in lac. om. C alt. τῶν om. a	τῷ δὲ om. CF 29 οὐ πάντως om. CF

μενον ἀγαθόν ἔστιν, ἀλλ' ἔστιν δὲ καὶ κακόν· οἶον τῇ δικαιοσύνῃ ἀγαθῷ 141r
οὕσῃ ἀντίκειται ἡ ἀδικία κακὸν οὕσα καὶ τῇ σωφροσύνῃ ἡ ἀκολασία, τῇ 10
μέντοι πλεονεξίᾳ κακῷ οὕσῃ οὐ πάντως ἡ δικαιοσύνη ἀντίκειται, ἀλλὰ καὶ
ἡ μειονεξία ως ὑπερβολῇ ἔνδεια. τί οὖν; οὕτως ἀδικος ἡ φύσις ως δύο
5 ἐνὶ ἀντιτάξαι; πανταχοῦ γάρ ὁρῶμεν ἐν ἐνὶ ἀντιτεταγμένον, οἶον πῦρ ὅδατι
τῷ βαρεῖ τὸ κοῦφον τῷ ἔηρῷ τὸ ὑγρόν. λέγομεν οὖν δτι τῷ μὲν κακῷ 15
ἀντίκειται τὸ ἀγαθὸν ως συμμετρία ἀσυμμετρίᾳ, τὸ μέντοι κακὸν οὐκέτι
ώς συμμετρία ἀσυμμετρίᾳ (ἀμφότερα γάρ ἀμετρίαι) ἀλλ' ως ἔνδεια ὑπερ-
βολῇ· τῆς γάρ ἀρετῆς ἐν συμμετρίᾳ θεωρουμένης ἐκατέρωθεν κακία μία
10 θεωρεῖται, ἡ μὲν καθ' ὑπερβολὴν ἡ δὲ κατ' ἔνδειαν ἀντικείμενη· οἶον 20
τῆς δικαιοσύνης ἐν συμμετρίᾳ θεωρουμένης ὑπερβολὴ μέν ἔστιν ἡ πλεο-
νεξία ἔνδεια δὲ ἡ μειονεξία, ἐκατέρα ἀμετρία οὕσα· ως γάρ ἀμετρία συμ-
μετρίᾳ ἀντίκειται. πάλιν τῆς σωφροσύνης ὑπερβολὴ μέν ἡ ἀκολασία ἔνδεια
δὲ ἡ ἡλιμιότης καὶ ἀνδρείας ἡ δειλία καὶ ἡ θρασύτης φρονήσεως ἡ παν- 25
15 ουργία καὶ ἡ ἄνοια. ἐκατέρα οὖν τῶν ἐκτριπῶν τῇ μὲν ἀρετῇ ἀντίκειται
ώς κακὸν ἀγαθῷ καὶ ως ἀμετρία συμμετρίᾳ, ἀλλήλοις δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ'
ώς ἔνδεια ὑπερβολῇ. ὥστε ἐν ἐνὶ ἔστιν ἀντικείμενον καὶ οὐ δύο ἐνὶ.

p. 14^a7 "Ετι ἐπὶ τῶν ἐναντίων οὐκ ἀναγκαῖον, ἀν θάτερον |
ἡ, καὶ τὸ λοιπὸν εἶναι. 141v

20 Τοῦτο δεύτερον τῶν ἐναντίων θεώρημα· φησὶν δτι ἐνὸς τῶν ἐναντίων 5
ὄντος οὐκ ἀνάγκη καὶ τὸ ἔτερον εἶναι· ἐὰν γάρ ὑποθώμεθα πάντας ὑγιαίνειν
ἀνθρώπους, ὑγεία μὲν ἐξ ἀνάγκης ἔσται, νόσος δὲ οὐ. ὅμοίως καὶ ἐπὶ
γόσου καὶ λευκότητος καὶ μελανίας καὶ τῶν τοιούτων. ταῦτα δέ φησιν ὁ
Ἀριστοτέλης αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ τὰ πράγματα ἐξετάζων τὰ τὴν ἐναντίωσιν 10
ἀναδεξάμενα, οὐκέτι δὲ ως ἐναντία· τὸ γάρ λευκὸν ως μὲν πρᾶγμα
δύναται εἶναι καὶ δίχα τοῦ μέλανος, ως μέντοι ἐναντίον τούτῳ οὐκέτι
καθ' ἑαυτὸ δύναται θεωρεῖσθαι, διότι τὰ ἐναντία τῶν πρός τι ἔστι
καὶ ἐν σχέσει ἑτέρων τὸ εἶναι ἔχουσι· τὸ γάρ ἐναντίον ἔστι τῷ ἐναντίῳ 15
ἐναντίον.

2 οὕσῃ] ὄντι Fa 3 οὕσῃ] ὄντι libri (cf. v. 2) οὐ om. CF πάντη a
4 μειονεξίᾳ] πλεονεξίᾳ C: μιονεξίᾳ F ἀδικος ἡ φ. οὕτως coll. C 5 pr. ἐνὶ] τι-
νὶ F 7. 8 τὸ μέντοι—ἀσυμμετρίᾳ om. C 7 post κακὸν add. τῷ κακῷ a
9 μὲν γάρ a συμμέτρω C ἐκατέρωθεν—θεωρουμένης (11) om. F
10 ἀντικ.] θεωρουμένη a 12 pr. ἀμετρ.] ἀσυμμετρίᾳ C 14 ἡ (ante ἡλιθ.) om. F
φρονήσεως δὲ a 15 ἐκατέρων C μὲν om. C 18 post ἀν. add. ἔστιν Ca
ἐὰν Ca 20 τούτῃ a ante θεώρ. add. ἔστι a φησὶ γάρ a
ἐναντίων in mrg. suppl. F² 22 ὅμοίως δὲ καὶ C 23 ὁ om. F
27 τὰ μὲν ἐναντ. F εἰσι Fa 28 ἑτέρου a

p. 14a10 Ἐτι εἰ τὸ Σωκράτην ὑγιαίνειν τῷ Σωκράτην νοσεῖν 141v
ἐναντίον ἔστι, μὴ ἐνδέχεται δὲ ἂμα ἀμφότερα τῷ αὐτῷ ὑπάρ-
χειν, οὐκ ἀν δὲ ἐνδέχοιτο τοῦ ἔτερου τῶν ἐναντίων ὅντος καὶ
τὸ λοιπὸν εἶναι.

5 Εἰδέναι δὲ δεῖ ὅτι τοῦτο ἡ πρὸς κατασκευὴν εἴρηται τοῦ προτέρου ἢ ὅτι
ἐπὶ τῶν ἐναντίων τὰ μὲν ἐλέγομεν εἶναι ἀπλᾶ τὰ δὲ κατὰ συμπλοκὴν τῶν
ὑποκειμένων θεωρεῖσθαι, δεῖξας διὰ τῶν προτέρων ὅτι ἐπὶ τῶν ἀπλῶν 25
δυνατὸν ἐνὸς τῶν ἐναντίων ὅντος τὸ ἔτερον μὴ εἶναι, νῦν δείκνυσιν ὅτι καὶ
ἐπὶ τῶν κατὰ συμπλοκὴν θεωρουμένων τοῦτο δυνατόν· εἰ γάρ ὁ νοσῶν
10 Σωκράτης ἐναντίος ἔστι τῷ ὑγιαίνοντι Σωκράτει, ἀδύνατον δὲ τὰ ἐναντία
ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, πᾶσα ἀνάγκη τοῦ ἐνὸς τῶν ἐναντίων ὅντος τὸ ἔτερον 30
μὴ εἶναι· Σωκράτους γάρ ὑγιαίνοντας οὐ δυνατὸν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον 142r
αὐτὸν νοσεῖν.

15 p. 14a15 Δῆλον δὲ ὅτι καὶ περὶ ταύτων ἡ εἶδει ἡ γένει πέφυκε
γίνεσθαι τὰ ἐναντία.

Τρίτον τοῦτο θεώρημα περὶ τῶν ἐναντίων· λέγει δὲ ὅτι τὰ ἐναντία ἡ
περὶ ἓν καὶ τὸ αὐτὸν γένος πέφυκε γίνεσθαι ἡ περὶ ἓν καὶ τὸ αὐτὸν εἶδος·
οἷον ἡ λευκότης καὶ ἡ μελανία περὶ ἓν καὶ ταύτων τῷ γένει καταγίνονται, 10
λέγω δὴ ἐν λίθῳ καὶ ἵππῳ καὶ ἀνθρώπῳ καὶ ἀπλῶς ἔν τε ἐμψύχῳ καὶ
20 ἀψύχῳ σώματι, ἀπερ ἔστι τῷ γένει ταύτα (γένος γάρ τούτων τὸ ἀπλῶς
σῶμα), ἡ μέντοι ὑγεία καὶ ἡ νόσος περὶ ἓν καὶ ταύτων τῷ εἶδει, οἷον ἐν
ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ καὶ ἀπλῶς παντὶ ζῷῳ, ἀτινα ταύτα τῷ εἶδει ἔστι· 15
τὸ γάρ τοῦ ζῷου σῶμα εἶδός ἔστι τοῦ ἀπλῶς σώματος. ὄμοίως καὶ ἡ
δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀδικία ἐν τῇ ἀνθρώπειᾳ ψυχῇ πέφυκε γίνεσθαι, αὕτη
25 δὲ εἰδός ἔστι τῆς ἀπλῶς ψυχῆς, ἥτοι τῆς ἀσωμάτου. διὰ τί δὲ εἰρηκὼς
περὶ ταύτων ἡ εἶδει ἡ γένει οὐ προσέμηκεν ‘ἡ ἀριθμῷ’; τὸ γάρ 20
ταύτων, ὡς ἐλέγομεν πρότερον, ἡ γένει ἔστι ταύτων ἡ εἶδει ἡ ἀριθμῷ,
ῶσπερ καὶ ἡ ἔτερότης· γένει μὲν ὡς ἀνθρώπος καὶ ἵππος, εἶδει δὲ ὡς
Σωκράτης καὶ Πλάτων, ἀριθμῷ δὲ ὡς ἄρο ἔιφος καὶ τὰ τοιαῦτα. λέγομεν
30 οὖν ὅτι ἡ ὡς ὄμολογούμενον τοῦτο παρῆκεν, ὡς ἡμῶν δυναμένων τοῦτο 25

1 νοσεῖν σωκρ. coll. F	2 ἐνδέχοιτο C: ἐνδέχεσθαι α	5 δὲ om. F	
6 ἐλέγομεν] p. 185,26 186,10	7 θεωρεῖσθαι — ἀπλῶν in mrg. suppl. F ²	προτ.]	
προειρημένων F	10 σωκράτη (alt. I.) C	12 χρόνον] τρόπον F	13 αὐτὸν
om. C	16 τοῦτο τρίτον coll. C	λέγεται C	δὲ ὅτι Marc. 217: διότι C Fa
ἢ] ἀεὶ C	17 γίνεσθαι om. F	17. 18 καὶ τὸ αὐτὸν εἶδος — ἔν om. CF	18 ταύτων
τῷ γένει Paris. 2051: τῷ γ. ταύτων C Fa	19 δὴ] δὲ C	21 ἡ μέντοι — σώματος (23)	
om. C	23 ὄμοίως δὲ καὶ α	24 γίν. πέφ. coll. F	25 τῆς ἀσωμάτου α:
τοῦ ἀσωμ. C: τοῦ σώματος F	26 tert. ἡ om. C	αὐτῇ F	τοιαῦτα] λοιπά C
add. σπάθη F	post ταύτων] ταυτὰς (sic) F	27 post pr. ταύτων iter. ἡ εἶδει —	29 ante ἄρο
	εἰλέγομεν πρότερον] p. 37,17	ταύτων F	30 οὖν om. F
	alt. ταύτων] ταυτὰς (sic) F		
	post ἔιφος add. φάσγανον μάγατρα α	τοιαῦτα] λοιπά C	

προσυπακοῦσαι, ἢ ἐπειδὴ εἰ καὶ περὶ ταῦτὸν τῷ ἀριθμῷ καταγίνονται τὰ 142^c ἐναντία, ἀλλ’ οὐχὶ κατὰ τὸ αὐτὸ μέρος· καθ’ ἔτερον γάρ μέρος λευκὸς ὁν ὁ Σωκράτης καθ’ ἔτερον μέλας ἐστὶ καὶ καθ’ ἔτερον μὲν θερμὸς καθ’ 30 ἔτερον δὲ ψυχρός· ἀμα γάρ ἐν τῷ | αὐτῷ μέρει ἀδύνατον συστῆναι τὰ 142^v 5 ἐναντία.

p. 14^a 19 Ἐνάγκη δὲ πάντα τὰ ἐναντία ἢ ἐν τῷ αὐτῷ γένει
εἶναι ἢ ἐν τοῖς ἐναντίοις γένεσιν ἢ αὐτὰ γένη εἶναι.

Τέταρτον τοῦτο τῶν ἐναντίων θεώρημα· ἔστι δὲ διτὶ τὰ ἐναντία ἢ ὑπὸ 10
10 οὐ καὶ τὸ αὐτὸ τελεῖ γένος, ὡς τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν (ὑπὸ τὸ χρῶμα
γάρ), ἢ ὑπὸ τὰ ἐναντία, οἷον ἀδικία καὶ δικαιοσύνη (ἡ μὲν γάρ ὑπὸ τὴν
ἀρετὴν ἡ δὲ ὑπὸ τὴν κακίαν· ἐναντίον δὲ ἀρετῆ κακία), ἢ αὐτὰ γένη εἶναι,
ώς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν· ταῦτα γάρ οὐχ ὑπὸ ἄλλο τελεῖ γένος, μόνως 15
δὲ γένη εἰσί. τί οὖν; δεῖ προσθεῖναι ταῖς δέκα κατηγορίαις ἑτέρας δύο, τὴν
τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ὡς μηκέτι δέκα εἶναι τὰς κατηγορίας ἀλλὰ
15 δώδεκα; φαμὲν οὖν διτὶ γένη ταῦτα ἐκάλεσεν οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ σημαίνο-
μενον ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις, λέγω δὴ ὡς καθ’ ἑαυτὰ τούτων ὑφεστη- 20
κότων, ὥσπερ καὶ αἱ κατηγορίαι, ἀλλ’ ὥσπερ καὶ ὁ Πλάτων γένη τῶν
δύντων εἶπε τὰ πέντε ἐκεῖνα, φημι δὴ τὸ δὲ τὴν ταυτότητα τὴν ἑτερότητα
τὴν κύνησιν τὴν στάσιν, διὰ τὸ ἐν πᾶσι τοῖς οὖσι θεωρεῖσθαι, οὐχὶ δὲ τῷ
20 αὐτὰ καθ’ ἑαυτὰ ταῦτα ὑφεστηκέναι. οὗτως δὴ καὶ ὁ Ἐριστοτέλης 25
ἐνταῦθα γένη εἶπεν εἶναι τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν οὐχ ὡς αὐτὰ καθ’
αὐτὰ ἀλλ’ ὡς ἐν πάσαις ταῖς κατηγορίαις θεωρούμενα· ἔστι γάρ τι καὶ ἐν
οὓσιᾳ ἀγαθὸν καὶ κακὸν καὶ ἐν ποιῷ καὶ ἐν ποιῷ καὶ ταῖς ἄλλαις κατη-
γορίαις· ἐν οὓσιᾳ μὲν γάρ ἀγαθὸν ἡ καθ’ αὐτὴν τελειότης, τὸ ἀπηρ-
25 τισμένον ἔχειν τὸν λόγον τῆς φύσεως καὶ μὴ τέρας εἶναι ἢ τῷ | πλεο- 143^r
νάζειν κατὰ τὸν λόγον ἦν ἐλλείπειν, ἐν ποιῷ δὲ ἡ σύμμετρος ἐκάστῳ πράγ-
ματι ποσότης καὶ ἐν ποιῷ τὸ σύμμετρον ἐκάστῳ χρώματι, καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων ὅμοιώς. ἀκριβολογουμένοις δὲ οὐδὲ ἐναντία τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν 5
φανήσεται, ἀλλὰ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν ἀντικεῖσθαι· δεῖ γάρ τῶν ἐναντίων
30 ἐκάτερον εἰδοπεποιησθαι καὶ ωρισμένην ἔχειν φύσιν, ὥσπερ τὸ λευκὸν καὶ
τὸ μέλαν· τὸ δὲ κακὸν οὐχ εἶχει ωρισμένην ὑπόστασιν· ἀμετρία γάρ τίς
ἐστιν, ἡ δὲ ἀμετρία πῶς δὲν εἶδος σχοίη ωρισμένον; διὸ οὐδὲ ὄρισμῷ 10

3 μέλας ἐστὶ] μ. ἀν εἴη F: ἔστι μ. οἷον ἐν θριξὶ a καὶ om. F 4 δὲ om. F
6 ἀναγκαῖον F ἀπαντα C 10 pr. γάρ om. C 11 τῇ ἀρετῇ ἡ κακία C
γένει F¹ 15 ταῦτα γένη coll. a ἐκάλεσαν C 16 καθ’ αὐτὰ ed. Ven.
1545 et Ald. 1546: καθ’ ἑαυτῶν vel αὐτῶν reliqui libri 17 Πλάτων] cf. Sophist.
c. 40 p. 254 D. E 20 δὴ] δὲ CF 21 εἶπε γένη coll. C εἶναι om. C
22 ταῖς om. C εἶστι—κατηγορίαις (23. 24) om. C 23 alt. ἐν om. F 24 τὸ]
τῶ C 25 ἔχει F μὴ τέρας] μὴ ἑτέρας C: μήτε a τῷ] τὸ a 27 καὶ ἐν
ποιῷ—χρώματι om. Marc. 217 (recte) 28 καὶ τὸ κακὸν om. F 30 εἰδοπεποιησθαι
Paris. 2051: εἰδοποιεῖσθαι CF: εἰδοπεποιεῖσθαι a 32 σχοίη εἶδος coll. F οὐδεν] ὥστε C

νποπίπτει ἡ κακία, ἀλλ' ὥσπερ ἡ στέρησις τῇ ἀπουσίᾳ τῆς ἔξεως παρα- 143^r
γίνεται αὐτὴ οὐκ ἔχουσα ώρισμένην τινὰ φύσιν, οὗτω καὶ ἡ κακία τῇ
ἀπουσίᾳ τῆς ἀρετῆς παραγίνεται ἡ κακή ὑπερβολὴ γὰρ κατ' ἔλλειψιν· ἐκείνης
γάρ ἐν συμμετρίᾳ θεωρουμένης ἡ τοῦ μετρίου παρατροπὴ κακίαν ἐποίησε 15
5 κατά τε τὸ πλεονάζον καὶ τὸ ἐλλεῖπον. Ιστέον δὲ ὅτι εἰ καὶ ὑπὸ τὰ ἐναν-
τία τελεῖν γένη ἔφη τὰ ἐναντία, οὐ κατὰ τὸ γενικώτατον αὐτῶν γένος
εἶρηκεν, ἀλλὰ κατὰ τὸ προσεχὲς καὶ ὑπάλληλον· ἀνάγκη γὰρ πάντα τὰ
ἐναντία ὑπὸ τὸ αὐτὸ τελεῖν γένος· εἰ γὰρ καὶ ἡ ἀδικία καὶ ἡ δικαιοσύνη 20
ὑπὸ τὴν κακίαν καὶ τὴν ἀρετὴν τελοῦσιν, ἀλλὰ καὶ αὗται ὑφ' ἐν τι κοινὸν
10 τελοῦσι γένος, τὴν ἔξιν λέγω καὶ τὴν διάθεσιν, αὗται δὲ ὑπὸ τὴν ποιήτητα,
ἥτις ἐστὶ γένος γενικώτατον πάντων τῶν ἐναντίων. καὶ εἰκότως ὑφ' ἐν
τὰ ἐναντία τελοῦσι γένος· ἐσπούδασε γὰρ ἄνωθέν τε καὶ κάτωθεν ἡ φύσις 25
τὸν πρὸς ἄλληλα αὐτῶν εἰδυῖα πόλεμον ἄνωθέν τε καὶ κάτωθεν αὐτὰ συν-
δῆσαι, ἄνωθεν μὲν τῷ κοινῷ γένει κάτωθεν δὲ τῷ κοινῷ ὑποκειμένῳ.

15

Περὶ τοῦ προτέρου.

p. 14a 26 Πρότερον ἔτερον ἑτέρου λέγεται τετραγῶς.

'Εμνημόνευσε τοῦ προτέρου ἐν τῷ περὶ τῶν πρός τι λόγῳ, | ἔνθα 143^v
ἔλεγε τὸ ἐπιστητὸν τῆς ἐπιστήμης πρότερον εἶναι καὶ τὸ αἰσθητὸν τῆς
αἰσθήσεως. διὰ τοῦτο τοίνυν ἐνταῦθα τὰ διάφορα αὐτοῦ σημαινόμενα ἀπα- 20
ριθμεῖται καὶ φησιν εἶναι τὸν ἀριθμὸν τέσσαρα, καὶ πρῶτον μὲν τὸ τῷ
χρόνῳ πρότερον δεύτερον δὲ τὸ τῇ φύσει τρίτον τὸ τῇ τάξει τέταρτον τὸ 5
τῇ ἀξίᾳ. καὶ πρῶτον μὲν καὶ κυριώτατά φησι πρότερον λέγεσθαι τὸ
τῷ χρόνῳ πρεσβύτερον καὶ παλαιότερον ὅν· λέγομεν γὰρ Σωκράτην πρότερον
εἶναι τῷ χρόνῳ Ἀριστοτέλους. πρῶτον δὲ καὶ κυριώτατα τοῦτο τὸ σημαι- 25
νόμενον τοῦ προτέρου φησί. διάτι καὶ ἡ συνήθεια μᾶλιστα πρότερον εἴωθε 15
λέγειν τὸ κατὰ χρόνον πρεσβύτερον. Ιστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν παλαιότερον

1 ἀλλ' ὥσπερ] ὥσπερ C: ὡς γὰρ F	3 περιγίνεται α	4 παραδρομὴ F
5 pr. τὸ ὁμ. F	τὰ ὁμ. F	6 γένος αὐτῶν coll. a
om. C	9. 10 τελ. γένος κοινόν coll. C	9 τὴν (alt.)
Paris. 2051 (recte, cf. v. 13)	13 τὸν—καὶ κάτωθεν om. C	12 ἄνωθέν τε καὶ κάτωθεν om. C
κάτω δὲ C	15 τοῦ om. C	14 ἄνω μὲν ..
τι λόγῳ] p. 7b 23	16 πρότερον δὲ C	17 ἐν τῷ περὶ τῶν πρός
21 tert. τὸ] τῷ C	18 τῷ ἐπιστητῷ F ¹	19. 20 αὐτῶν ἀπαρ. σημ. a
inserit lemma πρῶτον μὲν — πρεσβύτερον καὶ παλαιότερον λέγεται α	22 post ἀξίᾳ add. πρότερον F	κυριώτα-
τον C	post πρότερον add. ὁ ἀριστοτέλης C	23 καὶ παλαιότερον — ἀριστοτέ-
κυριώτατον C	25 καὶ om. C	λους (24) om. C: καὶ παλ.—χρόνῳ (24) om. F
suppl. C	δὲ om. C	24 ἀριστοτέλης F
	μὲν om. C	πρώτως F
		post παλαιότ. add. καὶ ἐπὶ ἐμψύχων a

καὶ ἐπὶ ἀψύχων εἴωθε λέγεσθαι, τὸ δὲ πρεσβύτερον ἐπὶ μόνων τῶν 143v.
ἔμφύων.

p. 14a29 Δεύτερον δὲ τὸ μὴ ἀντιστρέψον κατὰ τὴν τοῦ εἶναι
ἀκολούθησιν. 20

5 Δεύτερον τοῦτο τοῦ προτέρου σημανόμενον τὸ μὴ ἀντιστρέψον κατὰ 25
τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν, τοῦτ' ἔστιν ἐφ' οὐ μὴ ἀντιστρέψει ἢ τοῦ εἶναι
ἀκολούθησις· ταῦτα γάρ λέγεται ἀντιστρέψειν κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολού-
θησιν ἐφ' ὧν μηδὲν μᾶλλον τὸ ἔτερον τῷ ἔτέρῳ ἀκολουθεῖ ἢ τὸ λοιπὸν
τῷ λοιπῷ, ὡς ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱός, τὸ δεξιὸν καὶ τὸ ἀριστερόν· ἐπὶ τούτων
10 γάρ ὄποτερον ἀν τεθῆ, ἀκολουθεῖ καὶ τὸ ἔτερον. αὕτη μὲν οὖν ἢ ἀντι-
στροφή. ἐνταῦθα δέ φησι πρότερον εἶναι τὸ μὴ ἀντιστρέψον κατὰ τὴν
τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν, οἷον δύο τεθέντων ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖ τὸ ἔν.
ἄλλ' αὕτη ἢ ἀκολούθησις οὐκ ἀντιστρέψει ἐπὶ τοῦ ἑνός· τοῦ γάρ ἑνὸς
τεθέντος οὐκ ἀνάγκη τὰ δύο ἀκολουθεῖν. ὥσαύτως καὶ ἐπὶ ζῷου καὶ
15 ἀνθρώπου· ἀνθρώπου μὲν γάρ δύος ἀκολουθεῖ τὸ ζῷον εἶναι, ζῷου δὲ
τεθέντος οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖ τὸ ἀνθρωπὸν εἶναι· πρότερον γάρ τὸ
ζῷον τοῦ ἀνθρώπου οὐ τῷ χρόνῳ ἀλλὰ τῇ φύσει. |

p. 14a36 Τρίτον δὲ κατά τινα τάξιν τὸ πρότερον λέγεται, καθά- 144r
περ ἐπὶ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν λόγων.

20 Τρίτον σημανόμενον τοῦ προτέρου τὸ τῇ τάξει πρύτερον. ὕσπερ ἔχει, 15
φησίν, ἐπὶ τῶν ἐπιστημῶν· ἐν τε γάρ τῇ ἀποδεικτικῇ ἐπιστήμῃ προη-

1 καὶ οἱ. C	2 ἐμψ.] ἀψ. F ¹	3 δὲ οἱ. F	7 ταῦτα — φύσει (17)]	
ἥγουν τὸ συνεισφερόμενον μὲν μὴ συνεισφέρον δέ, οἷον δυοῖν ὅντοιν ἐξ ἀνάγκης ἐν ἔσται· συνεισφέρεται γάρ τὸ ἔν· ἑνὸς δὲ δύος οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἔσονται δύο. οὐ γάρ συνεισφέρονται τῷ ἑνὶ. ὕστε πρότερον τὸ ἔν τῶν δύο. πάλιν ἀνθρώπου μὲν δύος ἐξ ἀνάγκης ἔσται ζῶον (συνεισφέρεται γάρ τὸ ζῶον τῷ ἀνθρώπῳ) ζῶου δὲ δύος οὐ πάντως ἔσται ἀνθρωπος· οὐ γάρ συνεισφέρεται αὐτῷ δὲ ἀνθρωπος· πολλὰ γάρ ἔστι ζῶα, οὐ οὐκ εἰσὶν ἀνθρωποι. οὐκοῦν τὸ ζῶον πρότερον τοῦ ἀνθρώπου τῇ φύσει, ἀλλὰ οὐ τῷ χρόνῳ. ἔστι μὲν δὴ σχεδὸν ἀλλοτριώτα- τος τῶν τρόπων οὗτος, ἐπείπερ οὗτος ἐκ τῆς ἡμετέρας προαιρέσεως τέθειται καὶ οὐκ ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων. Τῶν γάρ ἀντιστρεφόντων κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν. ἐὰν γάρ φησι τῶν ἀντιστρεφόντων κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν αἵτιον τοῦ εἶναι εἴη ἔτερον τοῦ ἔτέρου, ἢ ἐφ' ὧν μηδὲν μᾶλλον τὸ ἔτερον τῷ ἔτέρῳ ἀκολουθεῖ ἢ τὸ λοιπὸν τῷ λοιπῷ, εἰκότως πρότερον λέγοιτ' ἄν, οἷον δὲ πατὴρ υἱοῦ ἔστι πατήρ. ἀλλὰ καὶ πατρὸς ἀντιστρέψει δὲ υἱός. εἰ οὖν δὲ ἔτερος εὑρεθεὶη αἵτιος τοῦ τὸν ἔτερον εἶναι, εἰκότως λέγοιτ' ἀν τῇ φύσει πρό- τερος. εὑρίσκεται τοίνυν δὲ πατὴρ αἵτιος τοῦ εἶναι τὸν υἱόν· οὐκοῦν οὗτος τῇ φύσει πρότερος τοῦ υἱοῦ. ὕστε κατὰ πέντε τρόπους πρότερον ἔτερον ἔτέρου λέγοιτ' ἄν· εἰπὼν περὶ τοῦ προ- τέρου καὶ τοῦ ὑστέρου ἐμνημόνευσεν· ἐκ γάρ τῆς τούτου διδασκαλίας καὶ δὲ τοῦ ὑστέρου λόγος σαφής· ἂμα γάρ ταῦτα ὑπάρχει, ἐπεὶ καὶ τῶν πρός τι ἔστι· τὸ γάρ πρότερον ὑστέρου λέγεται πρότερον. κατὰ τοιούτους τρόπους λέγεται τὸ πρότερον καὶ τὸ ὑστέρον α (Marc. 217) λέγονται F	10 ἀκολούθη F	19 τῶν (prius) οἱ. F	20 τῇ οἱ. C	
20. 21 φησὶν ἔχει coll. C				

γοῦνται μὲν αἱ προτάσεις ἔπονται δὲ τὰ συμπεράσματα καὶ ἐπὶ τῆς 144^r γεωμετρίας τὰ στοιχεῖα, φησί, πρότερα τῶν διαγραμμάτων. στοιχεῖα δὲ καλοῦσιν οἱ γεωμέτραι τὸ σημεῖον τὴν γραμμὴν τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τὰ 20 τοιαῦτα, ὅσα τῆς τῶν θεωρημάτων ἀποδείξεως προλαμβάνεσθαι εἴωθε, διαγράμματα δὲ αὐτὰ τὰ θεωρήματα. καὶ ἐπὶ τῶν γραμμάτων δὲ τῶν μὲν λέξεων πρότεραι αἱ συλλαβαί, τῶν δὲ συλλαβῶν τὰ στοιχεῖα. τὸ αὐτὸ 25 καὶ ἐπὶ τῶν λόγων ἐροῦμεν· προηγοῦνται μὲν γὰρ τὰ προϊμία, ἀκολουθεῖ 30 δὲ ἡ προκατάστασις, εἴτα ἡ κατάστασις, τούτοις δὲ ἔπονται τὰ διηγήματα, εἴτα οἱ ἀγῶνες. ταῦτα δὲ πάντα τῇ τάξει μόνη τὸ πρότερον ἔχουσιν, 10 οὕτε δὲ τῇ φύσει οὕτε τῷ χρόνῳ· δυνατὸν γὰρ καὶ τὸν ἄτεχνον ῥήτορα πρῶτον μὲν χρήσασθαι τοῖς ἀγῶσιν εἴτα τοῖς προοιμίοις καὶ τότε τῷ διηγή- 30 ματι, καὶ τὸν | γεωμέτρην πρότερον ἐκθεῖναι τὸ θεώρημα εἴτα τὰ στοι- 144v χεῖα· ὥστε ταῦτα τῇ τάξει μόνη τὸ πρότερον ἔχουσι. περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἵσως τις ἀν συγχωρήσεις μόνη τῇ τάξει τὸ πρότερον λέγεσθαι, ἐπὶ 15 δὲ τῶν γραμμάτων οὐκέτι μόνη τῇ τάξει τὰ στοιχεῖα δοκεῖ τῶν συλλαβῶν ἢ τῶν ὀνομάτων ἢ τῶν λόγων εἶναι πρῶτα· οὐδὲ γὰρ οἶόν τε ἀντιστρέψαντα τὴν τάξιν πρῶτον τὰ ὀνόματα μαθεῖν εἴτα τὰς συλλαβὰς εἴτα τὰ στοιχεῖα (ἀδύνατον γὰρ τῶν στοιχείων μὴ γνωσθέντων τὰ λοιπὰ γνωσθῆναι) καὶ ἀναιρουμένων μὲν τῶν στοιχείων τὰ λοιπὰ συναναιρεῖται ἔκείνων δὲ 20 10 ἀναιρουμένων τὰ στοιχεῖα μένειν ἐνδέχεται. ὥστε οὐ μόνον τῇ τάξει, ἀλλὰ καὶ τῇ φύσει τὰ στοιχεῖα πρῶτα τῶν ἐξ αὐτῶν. οὐ καλῶς ἄρα μόνη τῇ τάξει ἐπὶ τῆς γραμματικῆς τὰ στοιχεῖα πρῶτα εἶναι φησιν, εἰ μή τι πρὸς ἔκεινο ἀπέβλεψεν ὅτι καὶ οἱ τῶν γραμμάτων ἀνεπιστήμονες λόγους μὲν 15 εἴρειν καὶ ὀνόματα δύνανται, τὴν δὲ τῶν στοιχείων ἀγνοοῦσι δύναμιν, ἀλλὰ 25 δηλονότι κανὸν ἀπὸ τριβῆς διαλέγωνται, τὰ μὲν σημαίνομενα τῶν φωνῶν ἵσασιν, αὐτὴν μέντοι τὴν κατὰ τὴν φωνὴν τοῦ λόγου δύναμιν ἀγνοοῦσι, τὰ δὲ 20 ἦν σύγκειται ἀγνοοῦντες.

p. 14b4 "Ετι παρὰ τὰ εἰρημένα τὸ βέλτιον καὶ τὸ τιμιώτερον.

Οὗτος ὁ τέταρτος τοῦ προτέρου τρόπος, λέγω δὴ τὸ τιμιώτερον, ὅπερ 30 ἡ συνήθεια πρότερον καλεῖ. ἀλλότριον δὲ τοῦτο παντελῶς τῶν τοῦ προ- τέρου σημαινομένων, διόπερ καὶ αὐτὸς τοῦτο μὲν ἀθετεῖ, πέμπτον δέ τινα 30 τρόπον | ἐφεξῆς ἀντὶ τούτου φησίν, ἵνα πληρώσῃ τὰ τέσσαρα τοῦ προ- 145r τέρου σημαινόμενα. διὸ καὶ τὰ διάφορα τοῦ ἀμα σημαινόμενα ἀπαριθ-

2 ante pr. στοιχ. add. γὰρ CF om. C	6 πρότερα C τὸν αὐτὸν ἄτ. F	7 γὰρ ομ. C 11 πρῶτον F ¹ a: πρώτοι 13 μόνον (sic Ca) post ἔχουσι	9 μόνη
CF ² μὲν ομ. a coll. C μὲν οὖν] γοῦν C	14 ἀν τις χωρήσεις C 17 μαθεῖν] θεῖναι F		
18 μὴ γνωσθ. τῶν στ. coll. C	γνωρισθ. (utroque) F	19 συναναιρεῖσθαι C	
20 μόνη C	21 τὰ στοιχεῖα ομ. C	22 τι] που α	23 ἐπέβλ. C
24 ἀγνοεῖν Ca (alt.) ομ. a	25 ὑπὸ Ca 29 τρόπος] λόγος CF	διαλέγονται α	27 σύγκεινται C 28 τὸ
		32 ἀντὶ τοῦ τοιούτου C	

μούμενος καὶ ἔκάστῳ τῶν τοῦ προτέρου σημαινομένων ἐνα τῶν τοῦ ἀμα 145^r τρόπων ἀντιτάξας, τούτῳ μόνῳ οὐκ ἀντέθηκε παντελῶς ἐξορίζων αὐτὸ τῶν 5 τοῦ προτέρου σημαινομένων.

p. 14b10 Δόξειε δ' ἀν παρὰ τοὺς εἰρημένους καὶ ἔτερος εἶναι 5 προτέρου τρόπος· τῶν γὰρ ἀντιστρεφόντων κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν τὸ αἴτιον ὁπωσοῦν θατέρῳ τοῦ εἶναι πρότερον
εἰκότως τῇ φύσει λέγοιτ' ἄν. 10

Πέμπτον προστίθησι τοῦτον· ὁ γὰρ τέταρτος, ὡς εἴρηται, ἀλλότριος ἦν 20 τῶν τοῦ προτέρου σημαινομένων, ἐπειδήπερ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας προαιρέσεως 10 καὶ οὐκ ἀπὸ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ὑπῆρχεν. ἔστι δὲ τὸ δεύτερον τῷ πέμπτῳ ἐναντίον· ἐκείνου γὰρ μὴ ἀντιστρέφοντος κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν μήτε αἴτιου ὅντος τοῦ ἑτέρου τῷ ἑτέρῳ, τοῦτο καὶ ἀντιστρέψει 25 καὶ αἴτιόν ἔστι τοῦ ἑτέρου τὸ ἑτέρον, οἷον ὁ πατήρ καὶ ὁ υἱός· ταῦτα γὰρ καὶ ἀντιστρέψει πρὸς ἄλληλα κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν (όπότερον 15 γὰρ ἀν τεθῆ, τὸ ἑτέρον πάντως ἀκολουθεῖ), ἔστι μέντοι καὶ τὸ ἑτέρον αἴτιον τοῦ λοιποῦ, ὁ πατήρ φημι τοῦ υἱοῦ. | δομοίως δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ πρά- 145v γματος καὶ τοῦ ἀληθοῦς περὶ αὐτοῦ λόγου· καὶ τούτων γὰρ ἀντιστρεφόντων κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν τὸ ἑτέρον τῷ ἑτέρῳ αἴτιόν ἔστιν· οἷον 10 ἔστι Σωκράτης φιλόσοφος καὶ λόγος τις περὶ αὐτοῦ λέγων διτι φιλόσοφος 20 ὁπότερον οὖν τούτων τεθῆ, ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖ καὶ τὸ ἑτέρον· εἰ γὰρ ἀληθῆς ὁ λόγος ὁ λέγων διτι φιλόσοφος ἔστιν, ἀνάγκη εἶναι τὸν Σωκράτην φιλόσοφον, καὶ εἰ ἔστι Σωκράτης φιλόσοφος, ἐξ ἀνάγκης ἀληθῆς 15 ὁ λόγος ὁ λέγων διτι φιλόσοφος ἔστιν. ἀλλ' εἰ καὶ ταῦτα ἀντιστρέψει πρὸς ἄλληλα, αἴτιον μέντοι τοῦ εἶναι τὸν λόγον ἀληθῆ τὸ πρᾶγμα ἔστιν· εἰ μὴ 25 γὰρ ἦν τὸ πρᾶγμα, οὐκ ἀν ἦν ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος ἀληθῆς.

p. 14b22 "Ωστε κατὰ πέντε τρόπους πρότερον ἑτέρου λέγοιτο ἄν.

Εἰπὼν δὲ περὶ τοῦ προτέρου οὐκέτι τοῦ ὑστέρου ἐμνημόνευσεν· ἐκ 20 γὰρ τῆς τοῦ προτέρου διδασκαλίας σαφῆς ἦν ἡ τοῦ ὑστέρου· ἀμα γὰρ 30 ταῦτα ὑπάρχει καὶ τῶν πρός τι ἔστι. διὸ καὶ ἐνὸς γνωσθέντος ἐγνωσμένον

1 ἔκαστου τοῦ τῶν πρ. a alt. τῶν] τὸν C 2 τρόπον Ca 4 ante lemma add.
φησὶ δὲ C post ἀν add. καὶ C: τις Fa καὶ om. Fa 5 ante προτ. add.
τοῦ F 7 τῇ om. F λέγεται (ἄν om.) F 8 τοῦτο F 10 καὶ om. C
τῆς om. CF 10. 11 τὸ πέμπτον τῷ δευτέρῳ a 13 τὸ ἔτ. τοῦ ἔτ. αἴτιόν ἔστιν
coll. C 15 ἀν om. C καὶ om. Ca 16 φησὶ C δὲ om. a 17 τοῦ
αὐτοῦ F 19 τις om. F post τις add. ἔστι a 20 ὀπότερον—φιλόσοφος ἔστιν (21)
om. C 22 σωκράτη F 23 ὁ λέγων λόγος F 24 μέντοι Paris. 2051: μὲν CFa
25 τὸ om. C ἀληθῆς post αὐτοῦ coll. F: post ἦν a 26 πρότερον om. F: post
ἄν coll. C: post ἑτέρου coll. a: correxi ex Paris. 2051 27 λέγεται Arist.
28 post οὐκέτι add. περὶ Fa 30 ὑπάρχουσι C εἰσι C τοῦ ἐνὸς C

έστι καὶ τὸ ἔτερον· τὸ γὰρ πρότερον ὑστέρου λέγεται πρότερον καὶ τὸ 145^v ὑστέρον προτέρου λέγεται ὑστέρον. ὅστε καθ' ὅσους τρόπους λέγεται τὸ 25 πρότερον, κατὰ τοσούτους δημήσεται καὶ τὸ ὑστέρον· τῶν γὰρ πρός τι ὡς ἀν ἔχη τὸ ἔτερον, οὕτως ἔχει καὶ τὸ λοιπόν.

5

Περὶ τοῦ ἀμα.

p. 14b24 "Αμα δὲ λέγεται ἀπλῶς μὲν καὶ κυριώτατα, ὥν ἡ γένεσίς
έστιν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ. |

'Εμνημόνευσε καὶ τοῦ ἀμα ἐν τῷ περὶ τοῦ πρός τι λόγῳ, ἔνθα 146^r
ἔλεγε "δοκεῖ δὲ τὰ πρός τι ἀμα τῇ φύσει εἶναι", διὸ νῦν εἰκότως τὸν περὶ
10 αὐτοῦ ποιεῖται λόγον. ἐπειδὴ δὲ ἀντίκειται τὸ ἀμα τῷ προτέρῳ, παραδί- 5
δωσι τριτῆν τοῦ ἀμα διαφοράν. καὶ τὸν μὲν πρῶτον τρόπον ἀντιτίθησι τῷ
πρώτῳ τοῦ προτέρου τρόπῳ, τὸν δὲ δεύτερον τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ πέμπτῳ, τὸν
δὲ τρίτον τῷ τρίτῳ, τῷ δὲ τετάρτῳ οὐδένα ἀντιτίθησι τρόπον· καὶ γὰρ ἔφθη
εἰπὼν ἀλλοτριώτατον αὐτὸν εἶναι τῶν τοῦ προτέρου σημαινομένων. πρῶτον 10
15 οὗν τοῦ ἀμα τρόπον φησίν, δν καὶ κυριώτατον εἶναι λέγει, τὸν κατὰ χρόνον.
οἷον εἴ τινες δύο ἡ πλείους ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὴν γένεσιν ἔχοιεν. εἰκότως
δὲ τοῦτον κυριώτατά φησι· καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων μάλιστα ἡ συνήθεια τῇ
ἀμα φέρει, ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπαρχόντων. ἀντίκειται δὲ 15
οὗτος, ὡς ἔφαμεν, τῷ πρώτῳ τοῦ προτέρου σημαινομένῳ, δπερ καὶ αὐτὸ
20 μάλιστα καὶ κυριώτατα πρότερον ἐλέγετο εἶναι, λέγω δὴ τὸ κατὰ χρόνον,
ώς Σωκράτης καὶ Ἀλκιβιάδης· πρότερος γὰρ τῷ χρόνῳ δ Σωκράτης. εἰ 25
τοίνυν τὸ τῷ χρόνῳ πρότερον μάλιστα ἀν λεγθείη καὶ κυριώτατα πρότερον,
ἀντίκειται δὲ τῷ προτέρῳ τὸ ἀμα, καὶ τὸ τῷ χρόνῳ ἀμα κυριώτατον ἀν
λεγθείη.

25 p. 14b27 Φύσει δὲ ἀμα, δσα ἀντιστρέφει μὲν κατὰ τὴν τοῦ εἶναι 25
ἀκολούθησιν, μηδαμῶς δὲ αἴτιον θάτερον θατέρῳ τοῦ εἶναιί ἐστιν.

Οὗτος ὁ δεύτερος τοῦ ἀμα τρόπος, ἀντίκειται δὲ τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ 30

2 λέγεται (prius) om. a	4 ἔχει οὕτως καὶ τὸ ἔτερον (sic) F	5 tit. om.
C ¹ : περὶ τῶν ἀμα suppl. C ²	6 μὲν om. C	κυριώτατον F
7 ἐστίν om. F: post χρόνῳ coll. C	8 τῶν πρός τι a	9 ἔλεγε] p. 7b 15
10 λόγον π. coll. C	12 τὸ πέμπτῳ F ¹	13 ἔφθη CF (cf. p. 193, 30)
17 τοῦτο CF	κυριώτατον a	18 καὶ ἐπὶ
τῶν C	19 σημαινομένου F ¹	δ C
πρῶτον F	τὸν χρόνον ἐ	20 κυριώτατον CF
Ca: om.. F	κυριώτατον C	πρότερον]
add. ἀμα δέ ἐστι τὰ μήτε πρότερα μήτε ὑστερα a	23 κυριώτερον Fa	24 post λεγθείη
		25 τὴν om. F

πέμπτῳ τοῦ προτέρου σημαινομένῳ, τῷ | μὲν δευτέρῳ, δτὶ ἐκεῖ μὲν τὸ 146^v πρότερον ἐλέγομεν τὸ μὴ ἀντιστρέψον κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν, ὡς τὸ ἐν καὶ τὰ δύο (οὐδὲ γάρ ὥσπερ ἡκολούθει τὸ ἐν τοῖς δυσίν, οὗτως καὶ τὰ δύο τῷ ἐν), ἐνταῦθα δὲ ἀμα φησὶ τὸ ἀντιστρέψον κατὰ τὴν τοῦ 5 εἶναι ἀκολούθησιν, ὡς τὸ διπλάσιον καὶ τὸ ἥμισυ· ὥσπερ γάρ διπλασίου ὄντος ἀκολουθεῖ τὸ εἶναι ἥμισυ, οὗτως καὶ ἡμίσεος ὄντος ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖ τὸ εἶναι διπλάσιον. τῷ δὲ πέμπτῳ ἀντίκειται, δτὶ ἐκεῖ μὲν ἐλέγετο πρότερον εἶναι τὸ ἀντιστρέψον μὲν κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν, τῷ ἑτέρῳ μέντοι τοῦ εἶναι αἴτιον ὑπάρχον τὸ λοιπόν, ὡς ἐπὶ 10 10 τοῦ πατρὸς ἐλέγετο καὶ τοῦ υἱοῦ· ταῦτα γάρ εἰ καὶ ἀντιστρέψει κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν (όποίου γάρ οὖν τεθέντος ἀκολουθεῖ καὶ τὸ ἔτερον), ἀλλ’ οὖν ὁ πατὴρ αἴτιος τοῦ εἶναι ἐστὶ τῷ υἱῷ· διὸ καὶ πρότερος ἐλέγετο εἶναι. ἐνταῦθα δὲ ἀμα λέγεται τὰ ἀντιστρέψοντα μὲν κατὰ τὴν τοῦ εἶναι 15 ἀκολούθησιν, μηδαμῶς δὲ τὸ ἔτερον τῷ ἑτέρῳ ἐστὶν αἴτιον, λέγω δὴ τὸ διπλάσιον καὶ τὸ ἥμισυ· ταῦτα γάρ καὶ ἀντιστρέψει (ένὸς γάρ τεθέντος ἐξ 15 ἀνάγκης εἰσάγεται καὶ τὸ ἔτερον) καὶ οὐδέτερον τῷ ἑτέρῳ αἴτιον τοῦ εἶναι ἐστι.

p. 14b 33 Καὶ τὰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ γένους ἀντιδιηρημένα ἀλλήλοις
ἀμα τῇ φύσει λέγεται. |

20 Οὗτος τρίτος τοῦ ἀμα τρόπος, δς ἀντίκειται τῷ τρίτῳ προτέρου 147^r σημαινομένῳ τῷ κατὰ τὴν τάξιν προτέρῳ, οἰα ἦν τὰ στοιχεῖα ἐν ταῖς συλλαβαῖς καὶ ἐν ταῖς λέξεσιν αἱ συλλαβαὶ καὶ τὰ προοίμια ἐν τοῖς λόγοις. ἐνταῦθα δὲ ἀμα ἐστὶ τὰ τὴν αὐτὴν ἐκ τοῦ προτέρου τάξιν ἔχοντα, οἰα 25 ἐστι τὰ ἐκ τῆς αὐτῆς διαιρέσεως εἰλημμένα γένη, ὡς τὸ σῶμα καὶ τὸ ἀσώματον· ταῦτα γάρ ἐκ τε τῆς οὐσίας τὴν αὐτὴν ἔχει ἀπόστασιν ἐκ τε τῶν εἰδοικωτάτων εἰδῶν, ἀνθρώπου λέγω καὶ ἵππου, ἀγρέλου καὶ ψυχῆς· ὠσαύτως τὸ ἔμψυχον καὶ τὸ ἄψυχον ἀμα λέγεται· ἐκ γάρ τοῦ ἀπλῶς σώματος τὴν αὐτὴν ἔχει ἀπόστασιν καὶ ἐκ τοῦ ζώου. ἔτι τὸ πεζὸν καὶ τὸ πτηνὸν καὶ τὸ ἔνυδρον καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀμα λέγεται· οὐδὲν γάρ 25

1 σημαινομένου C	τὸ om. F	2 ἐλέγομεν om. F (cf. p. 192,5)	3 γάρ om. F
δύο F	6 et 7 καὶ τὸ εἶναι C	6 ἐξ ἀν. post ἀκολ. (7) coll. C: post διπλ. a	7 ἐκεῖ
scripsi: ἐκεῖνο libri (cf. v. 1)	8 alt. μὲν om. C	τὴν κατὰ coll. F	9 ὑπῆρχε
Fa 11 οὖν om. C	12 ἐστὶ τοῦ εἶναι coll. C	14 τῷ ἑτ.] τοῦ ἑτέρου Fa	
ἐστὶν] an ὅν? αἴτιον post δὲ coll. C	λέγεται C	17 ἐστι] δοκεῖ F	post ἐστι
add. ex Marc. 217 εἰς δὲ τὸ ‘μηδαμῶς δὲ αἴτιον θάτερον θατέρῳ’ δεῖ προσθεῖναι τὸ μόνως, ἐπεὶ ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς καὶ αὐτὸ τὸ διπλάσιον καὶ τὸ ἥμισυ ἀπορίαν ποιεῖ. τό τε γάρ διπλάσιον τοῦ ἡμίσεος αἴτιον, εἰ καὶ μὴ μόνως. καὶ γάρ καὶ αἴτιατόν ἐστιν, ἔχον αἴτιον τὸ ἥμισυ. ὠσαύτως καὶ ὁ πατὴρ τοῦ υἱοῦ κατὰ τὴν σχέσιν αἴτιον ὧν ἔχει αἴτιον τὸν υἱόν. προσκείσθαι δεῖ οὖν τὸ μόνως. τοῦτο γάρ καὶ κυρίως αἴτιον τὸ μόνως αἴτιον, ἀλλὰ καὶ μὴ αἴτιατὸν τοῦ οὗ ἐστιν αἴτιον. a	18 δὲ om. Fa	20 τοῦ ἀμα τρίτος coll. C	21 τὴν
om. a	24 διαρ. αὐτ. coll. C	27 ὡς. καὶ a	τὸ (alt.) om. F
28. 29 τὸ πτ. καὶ τὸ πεζὸν coll. C		29 λέγονται a	

αὐτῶν ἔτερον πρότερον ἐστιν· ἔκ τε γάρ τοῦ ἀνωτάτου γένους ἵσην 147^r
καὶ τὴν αὐτὴν ἔχει ἀπόστασιν ἔκ τε τοῦ εἰδικωτάτου εἴδους ὄμοίως. ἐὰν
δέ τις διέλῃ τὸ πτηνόν, εἰ τύχοι, εἰς ὅρνιθας καὶ ἀκρίδας, οὐκέτι ἡ ὅρνις
καὶ τὸ πτηνὸν ἀμα λέγεται, ἀλλὰ πρότερον τὸ πτηνόν, διότι ἐκ τῆς διαι- 30
5 ρέσεως τοῦ ζῷου εἰληπται, ἡ δὲ ὅρνις ἐκ τῆς τοῦ πτηνοῦ διαιρέσεως· δεῖ
δὲ | πρότερα τὰ γένη τῶν εἰδῶν, ἐπειδὴ μηδὲ ἀντιστρέψει κατὰ τὴν 147^v
τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν· τοῦ μὲν γάρ εἴδους τεθέντος ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖ
τὸ γένος, τῶν δὲ γενῶν τεθέντων οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖ τὰ εἰδῆ.

Περὶ κινήσεως.

5

10 p. 15a13 Κινήσεως δέ ἐστιν εἰδὴ ἐξ· γένεσις φυτορὰ αὔξησις
μείωσις ἀλλοίωσις ἡ κατὰ τόπον μεταβολὴ.

‘Ο περὶ κινήσεως λόγος πρέπων μέν ἐστιν ἀνδρὶ φυσιολόγῳ· πάντα
γάρ τὰ φυσικὰ πράγματα ἐν κινήσει ἔχει τὸ εἶναι· καὶ γάρ ἐστιν ἡ φύσις, 15
ώς αὐτὸς ὠρίσατο, ἀρχὴ κινήσεως καὶ ἡρεμίας. διόπερ καὶ ἐν τῇ Φυσικῇ
15 ἀκροάσει πολὺν περὶ αὐτῆς ἀποτείνει λόγον καὶ ἀκριβέστατον. Ζητητέον
δὲ τίνος ἔνταῦθα ταύτης ἐμνήσθη. τινὲς μὲν οὖν εἰρήκασιν ὅτι
ἐπειδὴ τῶν κατηγοριῶν αἱ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν κινήσεις ἥσαν, οὐδὲν 20
δὲ εἶπε περὶ αὐτῶν, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἔνταῦθα τὸν περὶ τῆς κινήσεως
ποιεῖται λόγον· μήποτε γάρ, φασίν, ἡ μὲν κίνησίς ἐστι γένος, εἰδὴ δὲ τῆς
20 κινήσεως ἄλλα τε πολλὰ καὶ τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν. τινὲς μὲν οὖν
οὗτοι περὶ τούτων διωρίσαντο. οὐκ ἀποδεκτέον δὲ τὸν τοιοῦτον λόγον· οὐ 25
γάρ προήρηται ὁ φιλόσοφος περὶ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν πλέον τι τῶν
ἐξ ἀρχῆς εἰρημένων εἰπεῖν. ἄλλως τε καί, ὡς ἐν ἀρχαῖς ἐλέγομεν, τὸ
μὲν κινεῖν ὑπὸ τὸ ποιεῖν ἀνάγεται καὶ τὸ κινεῖσθαι ὑπὸ τὸ πάσχειν, αὕτη
25 μέντοι ἡ κίνησίς οὐκέτι· οὐ γάρ ἐστιν ἡ κίνησίς ποιεῖν· ἐλέγομέν γε ὅτι 30

1 τε om. C 2 εἴδους εκ γένους corr. F 3 διέλοι CF 4 λέγονται a
6 ante πρότερα add. τὰ F μηδὲ] μὴ C 8 καὶ τὸ γένος C οὐκ om. C
τὰ εἰδῆ] καὶ τὸ εἰδός C 10. 11 μείωσις αὔξ. coll. F 11 καὶ ἡ a 12 ante
ὅ περι add. ex Marc. 217 ὅτι ἡ κίνησίς ἐν ταῖς κατηγορίαις ὄρᾶται, οὐχ ὑπὸ ταύταις τελεῖ.
ἐν γάρ τῇ οὐσίᾳ γένεσις καὶ φυτορά, ἀλλ’ οὐκ οὐσίᾳ ἡ γένεσις καὶ ἡ φυτορά, οὕτε ἡ αὔξησις
καὶ ἡ μείωσις ποσόν, ἀλλ’ οὐδὲ ἡ ἀλλοίωσις ποιότης, ἀλλ’ οὐδὲ ἡ τοπικὴ κίνησίς πού λέ-
γεται, ἀλλ’ οὐδὲ πρός τι, ὅτι μηδὲ τὸ εἶναι ἔχει ἡ κίνησίς ἐν τῷ πρός τι πως ἔχειν. Ἰστέον δὲ
ὅτι a τῆς κιν. C 14 αὐτὸς ὠρίσατο] Phys. Γ 1 p. 200b11 ἡρεμ.]
μεταβολῆς Arist. διὸ C 14. 15 ἐν τῇ Φυσ. ἀκρ.] Γ 1 p. 200b11 sq.
15 πολλὺν C ἀκριβέστερον Fa 16 ἔνεκεν] ἔκατι C ταύτης ἐντ. coll. C
οὖν om. C εἰρήκ.) ἐνόμισαν C 17 αἱ] ἡ F 19 μήπως a φασίν scripsi:
φησίν libri 20 οὖν om. C 21 τούτων] αὐτῶν C ὠρίσ. CF 22 προ-
είρηται C 23 ἐλέγομεν] p. 8,23 24 ἀνάγεται—ποιεῖν (25) a: om. CF
25 ἐλέγομεν] p. 48,25 γε] τε a

αἱ κινήσεις οὐ κατηγορίαι εἰσὶν ἀλλ' ὅδοι εἰς τὰς κατηγορίας. τί οὖν ἡμεῖς | 147^v
 ιέρημεν: ὅτι ὥσπερ τῶν προλαθυμάτων φωνῶν τὴν διδασκαλίαν ἐποιή- 148^r
 σατο διὰ τὸ μεμνημονεύεναι αὐτῶν ἐν τῇ τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίᾳ,
 οὗτω δὴ καπὶ τῆς κινήσεως ἐροῦμεν. ἐμνημόνευσε γάρ τῆς κινήσεως ἐν
 5 τῷ περὶ τῆς οὐσίας λόγῳ· ἀποδεδωκὼς γάρ τὸ τῆς οὐσίας ἔδιον τὸ ἐν
 καὶ ταῦτὸν τῷ ἀριθμῷ παρὰ ψέρις τῶν ἐναντίων εἰναι δεκτικὴν καὶ πρὸς
 τοῦτο ἡ ποιηγκώς ὅτι ψήποτε οὐκ ἔστι τοῦτο ἔδιον τῆς οὐσίας (οὐδὲ γάρ
 αὐτῇ μόνῃ ὑπάρχει, ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ καὶ τῇ δόξῃ· καὶ ταῦτα γάρ ἐν
 καὶ ταῦτὸν μένοντα τῷ ἀριθμῷ παρὰ μέρος τῶν ἐναντίων ἔστι δεκτικά. 10
 10 ἀληθείας λέγω καὶ ψεύδους), ἐπήγαγεν ἐπιλυόμενος τὴν ἀπορίαν ὅτι οὐ
 κατὰ ταῦτὸν τῇ οὐσίᾳ ταῦτα τῶν ἐναντίων ἔστι δεκτικά· ἡ μὲν γάρ
 οὐσία αὐτῇ κινουμένη τῶν ἐναντίων γίνεται δεκτική, ἐκεῖνα δὲ οὐκ αὐτὰ
 κινούμενα ἀλλ' ἔτερων κινουμένων ἐπιδέχονται ἀλήθειαν καὶ ψεύδος. διὰ 15
 τοῦτο τούτου ἐπειδὴ ἐμνήσθη ἐκεῖσε τῆς κινήσεως. ἀναγκαῖον ἐνύμιτεν
 15 ἐκδιδάσαι ἡμᾶς περὶ αὐτῆς. ὡς μὲν οὖν φύσασας εἶπον, φυσικῷ ἀνδρὶ ὁ περὶ
 τῆς κινήσεως πρεπώδης ἔστι λόγος καὶ αὐτὸς γοῦν τῶν ὀκτὼ τῆς Φυσικῆς
 ὀκροάσεως λόγων τοὺς ὑστέρους τέσσαρας εἰς τὸν περὶ κινήσεως κατηγά- 20
 λωσε λόγον· ἐνταῦθα δὲ τοσοῦτον περὶ αὐτῆς διαλέγεται, οἶσον λογικῷ
 ἀνδρὶ πρέπει ζητεῖν, εἰς πόσα εἴδη διαιρεῖται ἡ κίνησις καὶ τίνα ἔστιν
 20 αὐτῆς τὰ εἴδη καὶ τίνα τίσιν ἔπονται ἡ οὕ.

p. 15a33 Κινήσεως δέ ἐστιν εἴδη ἔξι· γένεσις φύσις αὔξησις
 μείωσις ἀλλοίωσις ἡ κατὰ τόπον μεταβολή. 25

'Εγ τῷ τῆς κινήσεως λόγῳ τρία ταῦτα ζητοῦνται· πόσα τὰ εἴδη |
 τῆς κινήσεως εἰσι καὶ τίνι διακρίνονται ἀλλήλων καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις 148^v
 25 ποιῷ εἴδει κινήσεως ποιὸν ἀντίκειται. πόσα μὲν οὖν εἴδη κινήσεως,
 αὐτὸς φύσας ἀπηριθμήσατο ἔξι εἶναι λέγων. ἀλλ' ἵνα καὶ ἐπιστημονικῶς
 τοῦτο γινώσκωμεν ἡμεῖς διὰ τί ἔξι εἰσι τὰ εἴδη τῆς κινήσεως καὶ οὕτε 5
 πλείονα οὕτε ἐλάττονα, ἐκ διαιρέσεως παραγάγωμεν τὸν λόγον. λέγομεν
 οὖν ὅτι τρία τινά ἐστι περὶ τὴν ἡμετέραν φύσιν θεωρούμενα, αὐτὴ ἡ οὐσία

1 ὁδὸς a	2 ὅτι om. C	4 κέπι F	post γάρ add. περὶ F	4, 5 ἐν τῷ π.
τῆς οὐσ. λ.] p. 4a10 sq.		5 γάρ om. a	6 δεκτικὴν a	7 τούτω (pr. l.) C
οὐδὲ] οὐ a	8 καὶ ταῦτα μὲν γάρ F: καὶ γάρ ταῦτα a		9 et 11 εἰσὶ F	10 λέγω
om. C	13 δέχονται a	14 ἐκεῖσε om. a	15 εἶπον] p. 197,12	16 ἔστι
om. CF	οὖν C	φύσεως F	17 τῆς κιν. a	18 αὐτῶν Ca
19 πρέπει] ὑπάρχει F	-ζητῶν F	21 lemma om. C	ἐστιν om. F	22 post
lemma add. ex Marc. 217 διὰ τί ἔστιν ἡ κίνησις ἐξαγῶς; διότι ἡ κίνησις ἔκστασίς τίς ἔστι
καὶ ἐξάλλαξις. ἐξίσταται δέ τι ἡ τῆς ἑαυτοῦ οὐσίας καὶ ποιεῖ γένεσιν καὶ φύσιν, ἡ τῶν ἐν
αὐτῇ τῇ οὐσίᾳ κατὰ τὸ ποσὸν καὶ ποιεῖ αὔξησιν καὶ μείωσιν, ἡ κατὰ τὸ ποιὸν καὶ ποιεῖ ἀλλοί-
ώσιν, ἡ τῶν περὶ ἑαυτὸν καὶ ποιεῖ τὴν κατὰ τόπον μεταβολήν. Ιστέον δὲ ὅτι a				
23 "Ετι ἐν C	24 pr. καὶ om. C	τίσι a	καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις	
om. C	25 εἴδη (pr. l.) C ¹	ποιὸν ἀντίκειται suppl. C ²		26 καὶ
om. C	27 καὶ ἡμεῖς CF	28 προάγωμεν F		

τὰ ἐν τῇ οὐσίᾳ τὰ περὶ τὴν οὐσίαν· τὰ μὲν ἐν αὐτῇ, ὡς εἰς μεγάλα μέρη 148^v διελεῖν, εἰσὶ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιόν (εἰς μεγάλα δὲ εἴπομεν, δτι εἰ καὶ τοῦ ἄλλαι κατηγορίαι εἰσὶν ἐν τῇ οὐσίᾳ, ἀλλ’ οὖν ἐκ τούτων ἔχουσι τὴν γενέσιν, ὡς φιλάσσαντες εἴπομεν), περὶ τὴν οὐσίαν δέ ἐστιν ὁ τόπος [καὶ ὁ χρόνος]. 5 τριῶν οὖν τούτων ὅντων τῆς μὲν οὐσίας κίνησίς ἐστιν ἡ γένεσις καὶ φθορά, τῆς δὲ ποιότητος ἀλλοίωσις, τῆς δὲ ποσότητος αὔξησις καὶ μείωσις, τοῦ 15 δὲ τόπου ἡ κατὰ τόπον μεταβολή, ητις καλεῖται φορά. τῆς δὲ φορᾶς ἡ μὲν καλεῖται εὐθυφορία, ἡ ἄνω καὶ κάτω, ἡ δὲ περιφορά, ἡ ἐπὶ τὸ πέριξ ὡς ἡ τοῦ οὐρανοῦ. ἐνταῦθα μὲν οὖν ταῦτα τὰ ἔξ φησιν εἰδὼν τῆς 10 κινήσεως εἶναι, τὴν φορὰν οὐ διαιρῶν εἰς εὐθυφορίαν καὶ κυκλοφορίαν, ἐν δὲ τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει τὴν μεταβολὴν γένος εἶναι βούλεται καὶ ταύτης 20 εἶναι εἰδὼν τρία, κίνησιν γένεσιν φθοράν· ἀντιδιαιρεῖ γάρ ἐκεῖ τῇ γενέσει καὶ τῇ φθορᾷ τὴν κίνησιν· οὐ γάρ βούλεται ἐν ἐκείνοις τὴν γένεσιν μενόντων τινῶν καὶ εἰδοπεποιημένων εἶναι μεταβολὴν κατὰ τι τῶν περὶ αὐτὰ 15 συμβεβηκότων. διό φησι τὰ κινούμενα κινεῖσθαι ἡ κατὰ ποσὸν ἡ κατὰ 25 ποιὸν ἡ κατὰ τόπον φυλάττοντα τὸ ἔξ ἀρχῆς οὐσιῶδες εἰδός. ἐπὶ δὲ τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς οὐ μένει τὸ ἔξ ἀρχῆς εἰδός ἐν τῷ μεταβάλλοντι, διότι ἡ μὲν γένεσις ὁδός ἐστιν ἀπὸ τοῦ πῆ μὴ ὄντος εἰς τὸ πῆ ὄν, τοῦτο 30 ἐστιν ἀπὸ τοῦ δυνάμει ὄντος εἰς τὸ ἐνεργείᾳ ὄν, ἡ δὲ φθορὰ ὁδός ἐστι 20 πάλιν ἀπὸ τοῦ ὄντος εἰς τὸ μὴ ὄν. ἐνταῦθα μέντοι ἐπειδὴ | εἰσαγωγικόν 119^r ἐστι τὸ βιβλίον καὶ λογικὸν μᾶλλον, οὐ φυσικόν, οὐκ ἀκριβολογεῖται περὶ τούτων, ἀλλὰ καὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν κινήσεις εἶναι λέγει· οὐ γάρ ὡς φυσικὸς ἐνταῦθα διαλέγεται, ἀλλ’ ὡς λογικός, ζητῶν ἐν τούτοις τίνα τίσιν ἔπειται ἡ οὐχ ἔπειται.

5

25 p. 15^a15 Αἱ μὲν οὖν ἄλλαι κινήσεις φανερὸν δτι ἔτεραι ἀλλήλων εἰσίν· οὐ γάρ ἐστιν ἡ γένεσις φθορὰ οὐδέ γε ἡ αὔξησις μείωσις οὐδὲ ἡ κατὰ τόπον μεταβολή, ὡσαύτως δὲ καὶ αἱ ἄλλαι.

Απαριθμησάμενος τὰ εἰδὼν τῆς κινήσεως ἐντεῦθεν λοιπὸν διαχρίνει 10 ταῦτα ἀλλήλων καὶ δείκνυσι πῶς οὐκ εἰσὶ τὰ αὐτά· οὔτε γάρ ἡ γένεσις,

-
1 καὶ τὰ περὶ C	εἰς om. a	2 εἰς scripsi: ὡς libri	3 εἰσὶν post οὐσίᾳ coll. a
4 εἴπομεν] p. 163,8		καὶ ὁ χρόνος inclusi	5. 6 ἡ φθορά .. ἡ ἀλλ.. ἡ αὔξ. καὶ
ἡ μ. a	7 τόπου δὲ C: δὲ ποῦ a	8 post ἄνω add. δηλαδὴ a τὸ] τοῦ Ca	ἡ μ. a
9 post οὐρανοῦ add. ἡ κίνησις ἡ κατ' οὐσίαν ἡ κατὰ ποσὸν ἡ κατὰ ποιὸν ἡ κατὰ τόπον·		γένεσις φθορὰ αὔξησις μείωσις ἀλλοίωσις (τόπος add. C) φορὰ εὐθυφορία περιφορία Cf	γένεσις φθορὰ αὔξησις μείωσις ἀλλοίωσις (τόπος add. C) φορὰ εὐθυφορία περιφορία Cf
ταῦτα om. C	φησὶ τὰ ἔξ coll. C	10 εἰναι post φησιν (9) coll. F:	ταῦτα om. C
om. a - οὐ om. a	10. 11 ἐν δὲ τῇ Φυσ. ἀκρ.] E 1 p. 225 ^a 3 sq.	12 γέν.	om. a - οὐ om. a
φθ. κίν. C: κίνησις γένεσις φθορὰ F	ἐκεῖ Marc. 217: ἐκείνη Ca: ἐν ἐκείνῃ F		φθ. κίν. C: κίνησις γένεσις φθορὰ F
13 alt. τὴν] τοῖς F ¹	14 αὐτὴν a	15 κινεῖται C	15. 16 τὸ
ποσὸν .. τὸ ποιόν F	20 ἐπειδὴ om. C	21 ἐστι om. F	φυσικὸν
δὲ C	λέγεται C	26 ante οὐδὲ ἡ κατὰ add. οὐδὲ ἡ	
μείωσις αὔξησις F	27 post οὐδὲ add. γε F	αἱ ἄλλαι] ἐπὶ τῶν ἄλλων C:	μείωσις αὔξησις F
ἄλλαι F			ἄλλαι F

φησί, φθιορά ἔστιν οὕτε ἡ αὐξησις μείωσις (πῶς γάρ, ὅπότε καὶ ἐναντία 149^a ἔστιν;), ἀλλ' οὐδὲ μὴν ἡ αὔξησις γένεσις (αὔξεται μὲν γὰρ τὸ δύν, γίνεται δὲ τὸ μὴ δύν), ἀλλ' οὕτε μὴν ἡ μείωσις φθιορά· καὶ ἐπὶ τούτων γὰρ ὁ αὐτὸς λόγος· ἡ μὲν γὰρ μείωσις ὑφεσίν τινα κατὰ ποσὸν τοῦ ὄντος σημαίνει, 15 ὅ ἡ δὲ φθιορά παντελῇ τοῦ ὄντος ἀφανισμόν. οὕτε δὲ πάλιν ἡ κατὰ τόπον μεταβολὴ, ἐνὶ τῶν εἰρημένων συμβαίνει· τὸ γὰρ ἐκ τόπου εἰς τόπου μεταβολὸν οὕτε γίνεται οὕτε φιλείρεται οὕτε αὔξεται οὕτε μειοῦται· οὐδὲ γὰρ εἰ 20 ἐξ Ἀθηνῶν τυχὸν ἐπὶ Κόρινθον μεταβαίνοι Σωκράτης, ἐν τι τῶν εἰρημένων πείσεται, ἀλλ' ὁ αὐτὸς μένων κατὰ πάντα μεταβάλλει κατὰ μόνον τὸν τόπον.

10 p. 15^a18 Ἐπὶ δὲ τῆς ἀλλοιώσεως ἔχει τινὰ ἀπορίαν, μήποτε
ἀναγκαῖον ἢ τὸ ἀλλοιούμενον κατὰ τινα τῶν λοιπῶν κινήσεων 25
ἀλλοιοῦσθαι.

"Οτι μέν, φησίν, αἱ ἄλλαι πᾶσαι κινήσεις οὐκ εἰσὶν ἀλλήλαις αἱ 149^v
αὐταί, οὐδεὶς διηγειρισθήτηκεν· ἐπὶ δὲ τῆς ἀλλοιώσεως ἀπορητέον, μήποτε
15 τὸ ἀλλοιούμενον ἀνάγκη ἦτοι κατὰ γένεσιν ἀλλοιοῦσθαι ἢ κατὰ φθιορὰν ἢ
αὔξησιν ἢ μείωσιν ἢ τινα τῶν λοιπῶν. ἀλλὰ τοῦτο, φησίν, οὐκ ἔστιν
ἀληθές· ἐπὶ γὰρ τῶν πλείστων παθῶν, θερμάνσεώς φησι καὶ ψύξεως καὶ 5
τῶν ὄμοιών, ἀλλοιούμεθα μὲν πάντως, οὐ μὴν τινα τῶν λοιπῶν κινήσεων
ὑπομένομεν· οὕτε γὰρ αὔξεσθαι δεῖ τὸ θερμαινόμενον ἢ ψυχόμενον ἢ
20 μειοῦσθαι ἢ γίνεσθαι ἢ φιλείρεσθαι ἢ τι τῶν λοιπῶν ὑπομένειν. οὕτε
κεχωρισται τῶν ἄλλων κινήσεων ἢ ἀλλοίωσις.

10

p. 15^a25 Εἰ γὰρ ἦν ἡ αὐτή, ἔδει τὸ ἀλλοιούμενον εὖθὺς καὶ αὔξε-
σθαι ἢ μειοῦσθαι ἢ τινα τῶν ἄλλων ἀκολουθεῖν κινήσεων.

Εἰ ταῦτὸν ἦν, φησίν, ἡ ἀλλοίωσις μιᾷ τῶν ἄλλων κινήσεων, ἔδει 15
25 πάντως τὸ ἀλλοιούμενον καὶ τινα τῶν λοιπῶν ὑπομένειν κινήσεων. νῦν
δὲ τοῦτο οὐ συμβαίνει· ἀλλοιοῦται μὲν γὰρ τὰ σώματα διατρίψαντα ἐν
ἥλιῳ, θερμαινόμενά τε καὶ μελανόμενα, οὐ μὴν τούτου γε ἔνεκεν αὔξεται
ἢ μειοῦται ἢ τι τῶν λοιπῶν ὑπομένει. τὰ αὐτὰ δὲ ἔστιν εἰπεῖν καὶ περὶ 20
τῶν ὑπὸ ψύχους ἀλλοιούμενων ἢ ὄπωσιν ἄλλως.

1 φθιορά φησιν coll. F	οὕτε] οὐδὲ C	όπότε μὲν a	ἐναντίον C
3. 5 οὕτε] αἱ οὐδὲ?	4 τινα om. a	6 γὰρ om. C	8 τυχὼν C
μεταβαίνει C	9 μεταβάλλει post τόπον coll. C	τὸν om. Fa	11 ἀναγκ.
ἢ] ἀνάγκη F	18 μὲν ante γὰρ (17) coll. C	19 post αὔξ. add. πάντως a	
19. 20 ἡ μειοῦσθαι post δεῖ coll. C	23 ἡ μειοῦσθ.] καὶ μ. Fa	τινὶ C	
24 φησιν ἦν coll. C	25 καὶ] κατὰ C	26 διατρίψαντα om. C	28 τῶν
λοιπῶν τι coll. F	29 ὑπὸ] ἀπὸ F		

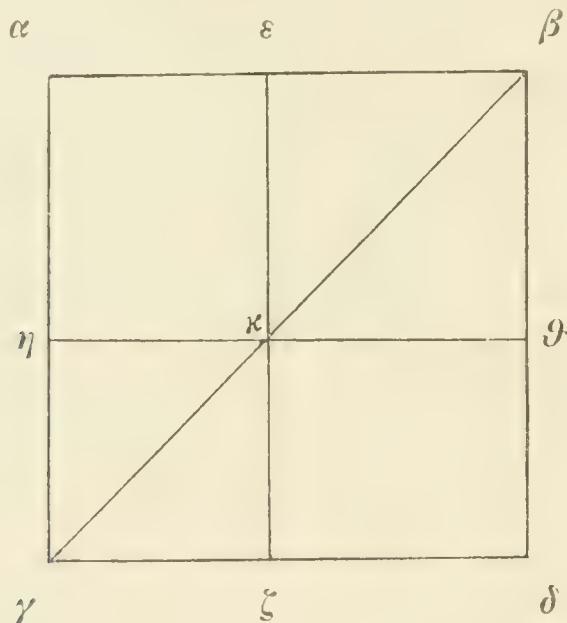
p. 15 a 28 Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ αὐξανόμενον ἡ τινα ἄλλην κίνησιν 149^ο
κινούμενον ἀλλοιοῦσθαι.

Ανάπαλιν κατασκευάζει τὸν λόγον· οὐ μόνον γάρ, φησίν, εἴ γε ἦ
ταῦτὸν ἀλλοίωσις ταῖς ἄλλαις κινήσεσιν, ἔδει τὸ ἀλλοιούμενον εὔθυνς καὶ 30
5 κατὰ μίαν τῶν ἄλλων κινεῖσθαι κινήσεων, ἀλλὰ καὶ ἀνάπαλιν εἴ τι κινη-
θείη κατὰ αὐξῆσιν ἢ μείωσιν ἢ τινα τῶν λοιπῶν, τοῦτο εὔθυνς καὶ ἀλλοι- 150·
οῦσθαι, εἰ καὶ τὰ μάλιστα προϋπάρχει τῶν λοιπῶν κινήσεων ἡ ἀλλοίωσις
ἥτοι παρακολουθεῖ αὐταῖς· δεῖ γάρ τὸ αὐξανόμενον πάντας καὶ ἀλλοιότερον
γενέσθαι· δεῖ γάρ ἐν τοῖς αὐξανομένοις πρῶτον ἀλλοιοῦσθαι τὴν τροφὴν 5
10 εἰς αἷμα κάκεινο εἰς σάρκα, καὶ οὐκ ἀν ἄλλως αὔξησις γένοιτο μὴ προη-
γουμένης ἀλλοίωσεως. ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν γινομένων ἀλλοίωσις προηγεῖται·
τὸ γάρ σπέρμα ἀλλοιωθείη ἀν εἰς αἷμα κάκεινο εἰς σάρκα καὶ δπως ἀν
ἄλλως οἱ τῆς φύσεως ἄγωσι νόμοι. καὶ ἐπὶ πασῶν δὲ τῶν ἄλλων κινή- 10
σεων ἔστι τὴν ἀλλοίωσιν ἥτοι ἐπομένην ἢ καὶ ἡγουμένην θεωρῆσαι· τοῖς
15 τὴν κατὰ τόπον κινουμένοις καὶ μάλιστα, εἰ πλεῖον καὶ συντονώτερον κινη-
θεῖεν, ἔπειται ἀλλοίωσις, θερμαινομένων φέρε τῶν κινουμένων. εἰ οὖν,
δπερ εἶπον, καὶ παρέπειται ταῖς ἄλλαις κινήσεσιν ἡ ἀλλοίωσις, ἀλλ’ οὐ παρὰ 15
τοῦτο ταῦτὸν φαμεν ἀλλοίωσιν εἶναι ταῖς ἄλλαις κινήσεσιν, ἐπεὶ καὶ ἡ ἐν
τόπῳ κίνησις πάσαις ταῖς ἄλλαις παρακολουθεῖ· τὸ τε γάρ γινόμενον πάν-
20 τως καὶ τὴν κατὰ τόπον κινεῖται κίνησιν καὶ τὸ φθειρόμενον ὄμοίως, ἔτι
τε τὸ αὐξανόμενον καὶ μειούμενον· τούτων γάρ ἑκάστης ἀνάγκη τὴν κατὰ 20
τόπον προηγήσασθαι, καὶ ταύτης μὴ οὕσης τῶν ἄλλων τινὰ γενέσθαι ἀδύ-
νατον· κοινῶς τε γάρ πλησιάζοντός τε τοῦ ἡλίου καὶ ἀφισταμένου ἡ καθ-
όλου γένεσις καὶ φθορὰ γίνεται, καὶ ἴδιᾳ δὲ δεῖ τὸ σπέρμα δηλονότι
25 πεσεῖν εἰς τὴν γῆν ἢ καὶ εἰς τὴν μήτραν ἢ καὶ τὸ ἄρρεν τῷ θήλει προσ- 25
ελθεῖν· τοῦτο δὲ κατὰ τόπον ἔστι κίνησις. καὶ ἐπὶ φθορᾶς δηλονότι δεῖ
τὰ συνελθόντα στοιχεῖα διακριθῆναι ἀπ’ ἄλλήλων. ἐπὶ δὲ αὐξήσεως καὶ
φύσεως προφανής ἡ κατὰ τόπον μεταβολή· δεῖ γάρ τὸ αὐξανόμενον ἐξ
30 ἐλάττονος μείζονα καταλαβεῖν τόπον καὶ τὸ μειούμενον ἐκ μείζονος ἐλάτ-
τονα. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ἀλλοιούμενον· ἀπὸ γάρ τοῦ βάθους διέρχεται ἡ
ποιότης ἐπὶ τὴν ἐπιφάνειαν, ώς ἐπὶ τῶν ἐρυθριώντων ἢ ὠχριώντων, 150·
καὶ δτι δεῖ πλησιάσαι τὸ ἀλλοιοῦν τῷ ἀλλοιούμενῳ. ἀλλ’ εἰ καὶ πάσῃ
κινήσει ἡ κατὰ τόπον παρακολουθεῖ, ἀλλ’ οὖν προφανὲς ὡς ἄλλη ἔστι

1 αὐξόμενον F	τινας ἄλλας κινήσεις Fa	4 ταύτὸν om. C	ἡ ἄλλ. C
καὶ ταῖς ἄλλ. F	ante ἔδει add. ἡ αὐτὴ C	5 τὸ ἀνάπ. F	5. 6 κινηθῆ C
6 ἡ κατά τινα a	7 προϋπάρχων F ¹	8 αὐξόμενον F	9 γίνεσθαι a
αὐξομ. F	10 ἄλλως post γένοιτο coll. a: om. C	11 ἄλλοιώσεις προηγοῦνται C	
12 ἀν om. a	14 καὶ om. C	ante τοῖς inseras. ἀμέλει, nisi malis τοῖς— κινουμ.	
(16) eicere	15 πλείω F	καὶ om. C	συντομώτερον CF
ἡ ἄλλοιώσεις— κινήσεσιν (18) om. C	18 φαμεν ταυτόν coll. F	17 ὥσπερ a	
22 γίνεσθαι F	23 τε om. C	25 ἡ καὶ εἰς τὴν μήτραν om. C	21 τὸ μειούμ. C
28 ἐξ om. F ¹	29 ἐλάττονα μείζονος (pr. I.) F ¹	32 καὶ ὅτι om. C; an καὶ ⟨δῆλον⟩ ὅτι?	θῆλυ CF ¹

παρ' αὐτάς, ἐπεὶ καὶ τῷ ἐν φωτὶ σώματι παρακολουθεῖ μὲν πάντας ἡ 150^v σκιά, οὐ μὴν διὰ τοῦτο ἥδη καὶ ταῦτόν ἐστιν ἡ σκιὰ τῷ ἐν φωτὶ σώματι. ὁ οὗτος οὖν λέγω καὶ ἐπὶ τῆς ἀλλοιώσεως, διτὶ εἰ καὶ ταῖς ἀλλαις πάσαις παρακολουθεῖ, ἀλλ' οὐχὶ διὰ τοῦτο καὶ ταῦτόν ἐστιν ἔκειναις, ὅπότε οὐδὲ 5 πάτῃ κινήσει παρακολουθεῖ ἡ ἀλλοίωσις· τὰ γάρ κατὰ πρύσθετιν αὐξανόμενα 10 αὔξεται μέν (μείζονα γάρ ἐξ ἐλαττόνων γίνεται), ὡς εἰ τῇ δεξιᾷ προστεθείη 15 οὐδωρ, ἀλλοιότερα δὲ οὐ γίνεται. τοῦτο δὲ καὶ αὐτὸς δηλῶν ἐπιφέρει καὶ τὸ τετράγωνον, φησί, γνώμονος αὐτῷ περιτεθέντος αὔξεται μὲν 20 ἀλλοιότερον δὲ οὐ γεγένηται· μένει γάρ καὶ αὐξῆθεν ἔτι τετράγωνον.

10 'Αλλ' ἐπειδὴ βουλόμενος ὁ Ἀριστοτέλης δεῖξαι τὴν ἑτερότητα τῆς ἀλλοιώσεως πρὸς τὰς λοιπὰς κινήσεις τοῦ τετραγώνου καὶ τοῦ γνώμονος ἐμνημόνευσε, 25 φέρε σαφηνίσωμεν τὸ εἰρημένον. γνώμονα τοίνυν φασὶν οἱ γεωμέτραι ἐν τι τῶν περὶ τὴν διάμετρον τετραγώνων, διτὸν ἡ σὺν τοῖς δύο ἄμμα παραπληρώμασιν. 30 ίνα δὲ σαφῆ ποιήσωμεν τὰ λεγόμενα, ἐπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ διαγράμματος 35 τὸν λόγον γυμνάσωμεν. τετράγωνον τοίνυν χωρίον λέγεται εἶναι τὸ ὑπὸ τεσσάρων πλευρῶν ἵσων ἀλλήλαις καὶ γωνιῶν δρυμῶν περιεχόμενον.

ἔστω οὖν τετράγωνον χωρίον $\bar{\alpha} \bar{\beta} \bar{\gamma} \bar{\delta}$, ἵσας ἔχον τὰς τέσσαρας γωνίας καὶ τὰς τέσσαρας πλευράς, καὶ ἥχθω αὐτοῦ διάμετρος 151^r

1. 2 ἡ σκιὰ πάντως coll. C	2 οὐ — σκιὰ om. F	διὰ τοῦτο om. C (cf. v. 4)
3 λέγεται α	5 παρακ. κινήσει coll. C	αὐξόμενα F
7 ἀλλοιότερον C	post γίνεται add. ex Marc. 217 τὸ γάρ ἐν αὐτῇ οὐδωρ προσλαβὸν ἔτερον οὐδὲ πᾶν τὸ ἀλλοιόμενον αὔξεται, εἴ γε ὁ μανθάνων καὶ ὁ θυμούμενος καὶ ὁ δεδοικὼς ἀλλοιοῦται μὴ αὐξόμενος α	6 ἐξ om. C
8 αὐτῶ om. Arist.	alt. καὶ om. a; an οἰον?	9 οὐδὲν Arist.
γίνεται Ca	post τετράγωνον add. ὥστε ἡ ἀλλοίωσις οὐδὲ μείωσίς ἐστιν· ἀφαιρεθέντος	
10 ἐνδεῖξαι α	γάρ γνώμονος ἀπὸ τοῦ τετραγώνου τὸ καταλειπόμενον τετράγωνον ἔμεινεν. a (Marc. 217)	
12 εἰρημ.] ῥητόν a	13 περὶ] παρὰ F	τοῖς δυσὶν ἄμμα πληρώματα (sic) C
15 εἶναι om. C	17 figuram ante ἔστω posui: post γνώμονα (p. 203,11)	
habet C: ante τετραγώνῳ (p. 203,10) cum tribus aliis figuris F: om. a		

ἡ βῆ. ἐπὶ δὲ τῆς ἀβῆ πλευρᾶς εἰλήφθω τὸ τυχὸν σημεῖον τὸ ἔ, 151^v
καὶ ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ ἔ σημείου ὅποτέρᾳ τῶν ἀγάθων γεγράφθω 5
παράλληλος γραμμὴ ἡ ἔζ, ἀπὸ δὲ τῆς ἀγάθης πλευρᾶς ἀφηρήσθω ἵση τῇ
ἔβῃ ἀγάθη, καὶ ἀπὸ τοῦ ἔ σημείου ἥχθω παράλληλος ὅποτέρᾳ τῶν ἀβῆ
5 ἄγαθῶν. τοῦ οὖν ἀβῆ ἄγαθῶν τετραγώνου γίνονται ἐντὸς τέσσαρα χωρία, 10
ῶν τὰ μὲν δύο τὰ περὶ τὴν διάμετρον, τό τε ἔβῆ καὶ ἄγαθήζ, τετρα-
γωνά ἔστι, τὰ δὲ λοιπὰ δύο παραπληρώματα καλεῖται. τῶν οὖν δύο τετρα-
γωνων ὅποιονοῦν, οἷον φέρε τὸ ἔβῆζ, μετὰ τῶν δύο παραπληρωμάτων,
τοῦ τε ἀερῆ καὶ τοῦ ἄθετοῦ, γνώμων καλεῖται. ἡ δὲ κατασκευή, διποιεῖ 15
10 ἔστιν ὅμοιον τὸ ἔβῆ καὶ τετράγωνον τῷ ἀβῆ ἄγαθῷ τετραγώνῳ, δήλη. σκόπει
τοίνυν δτι περιθεῖς μὲν τὸν γνώμονα τῷ ἔβῆ καὶ τετραγώνῳ μετίσιν ἐποίησα
τὸ δίλον (γέγονε γάρ τὸ ἀβῆ ἄγαθῷ τετραγώνον) ἐκεῖνο δὲ οὐκ ἡλλοίωσα· αὐξη-
θὲν γάρ τὸ μικρὸν τετράγωνον ὅμοίως μεμένηκε τετράγωνον ὑπάρχον. 20
ἀλλὰ δὴ καὶ τοῦ δίλου τετραγώνου τοῦ ἀβῆ ἄγαθῷ ἀφέλης τὸν ἀερῆ ἄθετοῦ
15 γνώμονα, καταλείπεται τὸ ἔβῆ καὶ τετραγώνον· καὶ τὸ μὲν δίλον τὸ ἔξ
ἀρχῆς ἐμειώθη καὶ ἔλαττον γέγονεν, οὐκ ἡλλοίωται δέ, ἀλλ᾽ ἐμεινε τὸ αὐτὸ^v
τοῦ τετραγώνου εἶδος. εἰ δὲ μήτε ἡ μείωσις μήτε ἡ αὔξησις, κίνησις 25
οὖσα κατὰ ποσόν, τὴν κατὰ τὸ εἶδος τοῦ τετραγώνου ἴδιότητα ἐκίνησε,
δῆλον ως ἄλλη ἔστιν ἡ κατὰ ποιότητα κίνησις καὶ ἄλλη ἡ κατὰ μείωσιν
20 καὶ αὔξησιν. εἰ δὲ αὗται ἔτεραι, πολλῷ μᾶλλον καὶ αἱ κατὰ γένεσιν καὶ
φθίσειν.

p. 15b1 "Εστι δ' ἀπλῶς μὲν κινήσει ἡρεμία ἐναντίον, ταῖς δὲ 30
καθ' ἔκαστα αἱ καθ' ἔκαστα, γενέσει μὲν φθορά, | αὐξήσει δὲ 151^v
μείωσις, τῇ δὲ κατὰ τόπον μεταβολῇ ἡ κατὰ τόπον ἡρεμία.
25 μάλιστα δὲ ἔοικεν ἀντικεῖσθαι ἡ πρὸς τὸν ἐναντίον τόπον μετα-
βολή, οἷον τῇ κάτωθεν ἡ ἄνω, τῇ ἄνωθεν ἡ κάτω.

Νῦν λοιπὸν τὸ τρίτον, ὃν εἰρήκαμεν, ζητεῖ ἐν τῷ περὶ κινήσεως λόγῳ,

1 τῆς] τῇ C τὸ (prius) om. a 2 ἀπ'] ἐπ' C 3 ἡ om. CF τῇ] τὸ C
4 ante pr. ἡ add. καὶ F τοῦ] τῆς F ἥχθω] διήχθω Fa παράλληλον C:
παραλλήλοις F 5 ἡ om. C 6 περὶ] παρὰ F τὴν om. CF
7 τῶν οὖν δύο] τὸ οὖν ἔν τῶν a 8 οἷον om. a φέρει C 10 τὸ
om. F ἔ] ἄ F τετραγώνῳ] τετράγωνον F 11 ὅτι περιθεῖς μὲν
om. a τὸ ἔβῆ καὶ τετραγώνον a 11. 12 ἐποίησα (ἐποίησε C) τὸ δίλον om. a
12 γέγονε τῷ ἀβῆ ἄγαθῷ τετραγώνῳ (γάρ om.) a ἡλλοίωσεν C: ἡλλοίωθη a 14 alt.
τοῦ] τὸ F 16. 17 τὸ αὐτὸν εἶδος Marc. 217: αὐτὸν τὸ εἶδος CFa 17 μήτε ἡ
αὔξησις μήτε ἡ μείωσις coll. C 18 τὴν δὲ a 19 ἄλλο (pr. l.) a ἄλλη ἡ
Marc. 217: ἄλλο Ca: ἄλλη F 20 καὶ αἱ om. C: αἱ om. F 22 ἀπλ. τῇ μὲν κιν. F:
τῇ ἀπλ. μὲν κιν. a ἡ ἡρεμ. F ἐναντία Arist. ταῖς — κάτω (26) om. a
ταῖς] τοῖς F 23 αἱ καθ' ἔκαστα om. F 23. 24 γένεσις μὲν φθορὰ αὔξησις μείωσει F
24 μεταβολῆ — τόπον F 25 δὲ Marc. 217: om. CF καὶ ἡ C πρὸς] εἰς F
26 καὶ τῇ ἄνωθεν F: τῇ δὲ ἄνωθεν Arist.

λέγω δὴ ποίφ εἰδει κινήσεως ποῖον ἀντίκειται. καὶ κοινῶς μέν, φησί, πάσῃ 151^ν
μὲν κινήσει ἡρεμία ἀντίκειται· εἰ γὰρ ἡ μὲν κίνησις μετάβασις τίς ἐστι καὶ 5
οὐδὸς ἥτοι ἔξ ὅντων εἰς τὸ μὴ εἶναι καὶ ἔμπαλιν ἡ ἐκ τοῦ δυνάμει εἰς τὸ
ἐνεργείᾳ ἡ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἡ ἀπὸ τοῦ ἡττονος εἰς τὸ μεῖζον καὶ
ἔμπαλιν ἡ ἀπὸ τοῦ τοιόνδε εἶναι ἐπὶ τὸ τοιόνδε, οἷον ἀπὸ λευκοῦ εἰς μέλαν,
ἡ δὲ ἡρεμία στάσις τίς ἐστιν, εἰκότως πάσῃ κινήσει ἡρεμία ἀντίκειται. 10
εἰδικώτερον δέ, φησίν, ἀντίκεινται αἱ ἀντιδιηρημέναι ἀλλήλαις κινήσεις, ἡ
μὲν γένεσις τῇ φθινῷ τῇ δὲ μειώσει ἡ αὔξησις τῇ δὲ κατὰ τόπον ἔξαι-
ρέτως μὲν ἡ ἡρεμία ἀντίκειται, καὶ εἰκότως, ἐπειδὴ καὶ μάλιστα αὕτη
10 γνωριμωτέρα τῶν ἀλλων ἡ κίνησις καὶ ἐπὶ ταύτης μάλιστα οἱ πολλοὶ τὸ 15
τῆς κινήσεως φέρουσιν ὄνομα. ἔστι δὲ καὶ εἰδικώτερον ἀντιθεῖναι ταύτῃ
τῇ κινήσει αὐτὴν ἑαυτῇ, μερίζοντα αὐτὴν κατὰ τὰς διαφόρους τοῦ τόπου
διαστάσεις, ὡστε ἀντικεῖσθαι τὴν μὲν ἐπὶ τὸ ἄνω φορὰν τῇ ἐπὶ τὸ κάτω
τὴν δὲ εἰς τὸ ἔμπροσθεν τῇ εἰς τὸ ὄπισθεν τὴν δὲ εἰς τὰ δεξιὰ τῇ εἰς 20
15 τὰ ἀριστερά.

p. 15b7 Τῇ δὲ λοιπῇ τῶν ἀποδοθεισῶν κινήσεων οὐ ἡδίου ἀπο-
διδοι τί ποτέ ἐστιν ἐναντίον. |. 25

Καὶ ἐν τῇ διακρίσει τῶν κινήσεων αὕτη πάλιν ἡν ἡ ἀμφιβαλλομένη, 152^τ
λέγω δὴ ἡ ἀλλοίωσις. καὶ ταύτη τοίνυν, φησίν, ἀντιθετέον τὴν τε τοῦ 5
ποιῶν ἡρεμίαν, ὥσπερ καὶ τῇ κατὰ τόπον, καὶ τὴν εἰς τὸ ἐναντίον ποιῶν
μεταβολήν, οἷον τὴν ἀπὸ λευκότητος εἰς μελανίαν μεταβολήν.

Περὶ τοῦ ἔχειν.

p. 15b17 Τὸ δὲ ἔχειν κατὰ πλείονας τρόπους λέγεται.

Τὸ ἔχειν φωνή ἐστιν ὁμώνυμος· οὐ μόνον γὰρ μίαν τῶν δέκα κατη-
25 γοριῶν δηλοῦ ἀλλὰ καὶ ἔτερα πλείονα· λεγόμενα γὰρ ἐπιστήμην ἔχειν καὶ 25
ἀρετὴν καὶ δσα ἄλλα ἀπαριθμεῖται. κυρίως δὲ ἡ τοῦ ἔχειν κατηγορία
οὐσίας δηλοῦ περὶ οὐσίαν περίθεσιν, ὡς δταν λεγώμενα ἴματιον περι-

2 ἡ ἡρεμία a 4. 5 ἡ ἀπὸ τοῦ ἡττονος—ἔμπαλιν a: ἡ ἀπὸ ἡ (sic) C: om. F
5 ἡ om. a επὶ] εἰς O post τὸ τοιόνδε add. εἶναι a τοῦ λευκοῦ a
6 ἡ ἡρεμία (alt. l.) Fa ἀντίκ.] ἐναντίον a 7 ιδικώτερον F 8 μὲν γὰρ a
post τόπον add. μεταβολῆ C 9 ἡ om. C 10 τῶν ἀλλων γνωρ. coll. a
11 εἰδικώτατον. C: ιδικώτερον F 13 ως C τῶ ἄνω F τῶ κά-
τω F 14 τὸ (ante ὅπ.) om. a δὲ om. CF 14 et 15 τὰ (utrobique) om. Fa
14 εἰς (ante τὰ ἄρ.) om. F 16 ἀντιδοθ. F 20 ποιῶν (alt. l.) C 21 οἷον
scripsi: καὶ libri 23 δὲ om. CF πλείους F 24 ὁμ. ἐστι φωνή coll. a
27 διάθεσιν F λέγωμεν C .

κεῖσθαι ἡ δακτύλιον ἡ ὑποδήματα. τὸ δὲ γυναικα ἔχειν ἡ ἀγρὸν ἡ τι 152^r
 τοιοῦτον ἔτερόν τί ἐστιν. οὐν μὴ ἐκ τῆς ὁμωνυμίας ἀπατώμεθα,
 διήρμηρωσεν ἡμῖν ἐνταῦθα ποσαχῶς τὸ ἔχειν λέγεται. μήποτε δὲ ἐπειδὴ 30
 ἀνωτέρω εἰπὼν περὶ τῆς οὐσίας καὶ τοῦ ποιοῦ καὶ τοῦ πρός τι καὶ τοῦ 152^v
 5 ποιοῦ καὶ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν τὸν περὶ τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν παρ-
 ἥκε λόγον ως σαφῆ, ωρίσατο δὲ καὶ τὴν τοῦ ἔχειν κατηγορίαν οὐσίας
 λέγων εἶναι περὶ οὐσίαν περίθεσιν, λέγεται δὲ καὶ κατ' ἄλλους τρόπους
 τὸ ἔχειν, διὰ τοῦτο νῦν ἀναλαμβάνει τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον καὶ λέγει πο-
 10 σαχῶς ἔχειν τι λεγόμεθα· λέγεται γάρ, φησί, τὸ ἔχειν ἡ κατὰ ποιότητα
 (λεγόμεθα γάρ ἔξιν ἔχειν ἡ διάθεσιν ἡ ἐπιστήμην), ἡ κατὰ ποσότητα, ως
 εἰ λέγοιτο τὸ ξύλον τρεῖς φέρε πήχεις ἔχειν. ταῦτα μὲν οὖν τὰ ἐν τῷ 10
 σώματι. καὶ περὶ τὸ σῶμα δὲ ἔχειν λεγόμεθα, ως ἴματιον ἡ τόπον ἡ
 τοσόνδε χρόνον. καὶ μόριον δὲ ἔχειν λεγόμεθα, ως χεῖρα ἡ πόδα, καὶ
 ως κτῆμα, οἷον οἰκίαν. καὶ ως ἐν ἀγγείῳ δὲ λέγεται τὸ ἔχειν, ως ὁ
 15 κέραμος ἔχειν οἷον λέγεται, καὶ καθ' ὅσους ἄλλους τρόπους ἐγχωρεῖ
 τὸ ἔχειν λέγεσθαι. ἔοικε δέ, φησί, τὸ λέγειν γυναικα ἔχειν ἀλλοτριώ-
 20 τατον εἶναι τῶν τοῦ ἔχειν σημαινομένων· τὸ γάρ γυναικα ἔχειν οὐδὲν
 ἔτερόν ἐστιν ἡ τὸ συνοικεῖν γυναικί. ἀλλοτριώτατον δέ φησι, διότι
 οὐδὲν μᾶλλον ὁ ἀνὴρ λέγεται ἔχειν γυναικα ἡ ἡ γυνὴ ἄνδρα. ἀλλ' ἐστι
 25 πρὸς τοῦτο εἰπεῖν δτι καὶ ἐπὶ τῶν κτημάτων οὐ μόνον ἡμεῖς ἀγρὸν ἔχειν
 λεγόμεθα ἡ δοῦλον, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀγρὸς δεσπότην ἔχειν καὶ ὁ δοῦλος καὶ
 τὸ ἴματιον, καὶ ἐπὶ τῶν μερῶν καὶ τοῦ δλου οὐ μόνον τὸ δλον μέρη ἔχειν,
 ἀλλὰ καὶ τὰ μέρη διλότητα.

p. 15b31 "Ισως δ' ἀν καὶ ἄλλοι τινὲς φανείησαν τοῦ ἔχειν τρό-
 25 ποι· οἱ δὲ εἰωθότες λέγεσθαι σχεδὸν πάντες κατηρίθμηται. 25

Πάλιν δὲ μὴ ἐπαναπαύεσθαι τοῖς αὐτοῦ λόγοις βουλόμενος ἡμᾶς φησιν
 δτι ἵσως μὲν καὶ ἄλλους εἶναι τοῦ ἔχειν τρόπους, οἱ γε μὴν εἰωθότες
 λέγεσθαι ἀπαντες ὑφ' ἡμῶν ἡρίθμηται.

1 ὑπόδημα F	2 τι om. F	3 μήποτε —λεγόμεθα (9) eicias	ἐπειδὴ] ἄρα C
4. 5 τοῦ ποιοῦ καὶ τοῦ πρός τι coll. a	5 τοῦ πάσχ. C	5. 6 ἀφῆκε C: ἐφῆκε F	
6 ωρίσατο] error scriptoris (cf. p. 164,7)	οὐσίαν C	8 αὐτῆς Fa	8. 9 ποσα-
χῶς—λεγόμεθα] τὸ ἔχειν κατὰ πολλοὺς τρόπους λέγειν εἰώθαμεν a			9 ποιόν a
11 λέγοιτο] λέγοι C: λέγει F	ante τὸ ξύλον add. τις a	ἔχειν φέρε πήχεις (num.	
corr.) coll. F	ἔχει a	12 ante περὶ add. τὰ C	14 post οἰκίαν
add. ἡ ἀγρόν a	δ] καὶ ὁ C: om. F	16 λέγειν in ras. F: post γυναικα	
coll. C	18 τὸ om. C	19 μᾶλλον] ἄλλο ἄλλο C: ἄλλο F	21 λέγο-
μεν CF	ἔχειν Paris. 2051: ᔁχει CFa	22 ᔁχει a	24 lemma
recepī ex a: ante τὸ ἔχειν (p. 204,24) Aristotelis verbis ibi ad κατηρίθμηται continuatis			
habet C: om. F	24. 25 τρόποι τοῦ ἔχειν coll. C	25 ἀπαντες Arist.	
26 ἀναπαύεσθαι C	βουλ. ἡμᾶς] μετριάζων πρὸς ἡμᾶς a	27 αἱ μὲν <ένδέχεται>?	
καὶ ἄλλοι τοῦ ἔχειν εὑρεύησονται τρόποι C	ἄλλο οἱ γε μήν φησιν εἰωθ. C		

I N D I C E S

I INDEX VERBORUM

Verba asterisco notata desiderantur in lexicis.

- Ἄβάκιον 65,15
 ἀβέβατος γνῶσις 132,8
 ἀγαθός. περὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ 4,27 10,12 sq. τὸ κοσμικὸν ἀγαθόν 53,3
 τὸ ἀγαθὸν διετόν, τὸ μὲν καθ' αὐτὸ τὸ οὐσιωδῶς ὑπάρχον θεῷ .. τὸ δὲ .. πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ κακοῦ λεγόμενον 170, 31 171,1 τῷ μὲν ἀγαθῷ τὸ ἀντικείμενον πάντως κακόν ἐστι, τῷ δὲ κακῷ οὐ πάντως τὸ ἀντικείμενον ἀγαθόν ἐστι 187,28 κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν ἀντικεινται 190,28
 ἀγγεῖον (τόπος περιφορητός) 32,20. 21
 ἀγγελικός. ἀγγελικὴ οὐσία 49,26
 ἀγγελος *angelus* 30,4. 19 51,31 52,10 159,8
 (vide notam) 196,26
 ἀγνωσία 179,1. 3
 ἀγνωστος 13,15. 20. 23 31,29 167,25
 ἀγών. οἱ ἀγῶντες *rhetorice* 193,9. 11
 ἀδέσποτος δοῦλος 124,5. 8
 ἀδιάκριτος 73,8
 ἀδιάρθρωτος. ἀδιαρθρώτως 13,27. 32
 ἀδιάστατος 50,29 90,13 sq. ἀδιαστάτως 90,13 91,7 sq.
 ἀδυναμία. ὅμναμις καὶ ἀδυναμία (εἰδος ποιότητος) 134,9 sq. 143,11 sq.
 ἀεικίνητος 50,26. 27 ἀεικινήτως 50,28
 ἀήρ (στοιχεῖον) 65,25 153,28 154,22
 ἀθάνατος ἡ ψυχή 126,24 sq.
 ἀθετεῖν 193,31 τὴν δόξαν ὡς ψευδῆ 129,5
 ἀθρόος. ἀθρόαν τὴν φύσιν ἐδηλώσαμεν 14,9
 ἀθρώας 6,13
 αἰγοκέρως. ὁ ἥλιος ἐν αἰγοκέρῳ γενόμενος 128,5
 αἴρεσιάρχης 1,20 2,1
 αἴρεσις ἡ τῶν φιλοσόφων 1,8 λέγονται ἐπταγῶς 1, 19 ὁ τῆς αἱρέσεως ἡγησάμενος 2,8
 αἰσθησίς coll. τὸ αἰσθητόν 118,27 121,21
 ξεινα αὐτῶν (τῶν ἀλόγων ζώων) καὶ ὅξυτέρας ἡμῶν ἔχουσι τὰς αἰσθήσεις 31,21
 ορρ. ἀπόδειξις 51,14 sq. ορρ. νοῦς 133, 28. 29 αἰσθήσεις ὑποπίπτειν 133,28 πάθος ἐμποιεῖν περὶ τὴν αἰσθησιν τὴν ἡμετέραν 134,18 sq.
 αἰσθητήριον 36,9
 αἰσθητικός. τὸ αἰσθητικόν (τὸ μετέχον αἰσθήσεως) 122,16 sq.
 αἰσθητός ορρ. ἀποδεικτός 51,15 sq. ορρ. νοητός 69,2 τὸ αἰσθητόν coll. αἰσθησίς 118,27 121,21
 αἰτία ἡ τῶν πάντων δημιουργός 5,35 πρώτη πάντων 6,7 128,11
 αἰτιατός 34,24 50,8 105,9
 αἴτιος ορρ. αἰτιατός 34,23 50,8 105,9 al.
 ἀκαίρος. ἀκαίρως 69,8. 9
 ἀκαριαῖος. τὸ ἀκαριαῖον νῦν 46,19
 ἀκαταληψία ορρ. καταληψίς 2,8. 22 sq.
 ἀκάτιον (πλοῖον ἄνευ πηδαλίου) 112,25
 ἀκίνητος 6,12 50,26. 27 166,10
 ἀκολασία ορρ. ἡλιθιότης, σωφροσύνη 188,13
 ἀκολουθεῖν logice 192,8 sq.
 ἀκολούθησις. κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν 192,5 sq.
 ἀκόλουθος. ἀκολούθως 24,35 25,2
 ἀκριβής. ἀκριβέστερος ορρ. ἐπιπολαιότερος 162,4. 21

ἀκριβολογεῖσθαι 111,8 199,21 al.
 ἀκρίς. ὅρνιθες καὶ ἀκρίδες 197,3
 ἀκροαματικός. ἀκροαματικά συγγράμματα
 (αὐτοπρόσωπα) 3,15 4,11. 12
 ἀκροατής 1,13 6,29 102,25 γνήσιοι ἀκροα-
 ταί 4,17 6,25
 ἀλήθεια. περὶ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ψεύδους
 4,26 sq. 10,12 sq. ἀλήθειαν ἡ ψεύδος
 σημαίνειν 45,14 sq. 185,8 sq. ἡ ἀλήθεια
 καὶ τὸ ψεύδος οὕτε ἐν τοῖς λόγοις ἔστι
 μόνοις οὕτε ἐν τοῖς πράγμασι μόνοις ἀλλ'
 ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν λόγων πρὸς τὰ πράγ-
 ματα 81,29 sq.
 ἀληθής λόγος expl. 194,21
 ἀληθινός ἄνθρωπος ορρ. γεγραμμένος 17,9.
 13 24,2
 ἀλλά. οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ 30,3 ἀλλ'
 οὐν 80,2 119,17 190,12 al. οὐ μᾶλλον ..
 ἀλλ' ἡ 121,7 ἀλλ' οὐδὲ μήν 200,2 ἀλλὰ
 δὴ καὶ 152,19
 ἀλλοιοῦν (ρῆμα συνώνυμον) 23,23 ἀλλοι-
 οῦσθαι 200,15 sq. τὸ ἀλλοιοῦν 201,32
 ἀλλοιωσις 87,27 ποιότητος κίνησις 199,6
 200,14 sq. παρέπεται ταῖς ἀλλαῖς κινή-
 σεις 201,17
 ἀλλος. κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο 19,12 20,29
 24,1 162,26 ἄλλως τε 16,6 33,20 34,
 16 al. καὶ ἄλλως 49,19 50,9 al. καὶ
 ἄλλως δὲ 49,16
 ἀλογία 67,6
 ἀλογος. ἀλογα ζῷα 31,21
 ἀλουργός 104,7
 ἀμα τῇ φύσει expl. 117,5 sq. περὶ τοῦ ἀμα
 195,5 τριτῆ τοῦ ἀμα διαφορά 195,11
 ἀμαθία 179,1. 4
 ἀμαρτωλός 126,30
 ἀμεγέθης (ὕλη) 65,11
 ἀμέλει exempli gratia 98,18 114,19 118,7
 saepius ἀμέλει γοῦν 143,15
 ἀμελετησία 142,7
 ἀμερής 46,26 47,3. 6 50,29
 ἀμέριστος 18,26 τὸ ἀμέριστως μεθεκτόν
 18,25
 ἀμεσος. ἀμεσα ἐναντία 29,23 sq. 172,13 sq.
 ἀμέσως 29,32
 ἀμετάβλητος 183,17 184,5
 ἀμεταφόρητος 32,21
 ἀμετρία ορρ. συμμετρία 188,8 sq. 190,31.32
 ἀμιαντον 139,13
 ἀμοιβή 126,29
 ἀμυνθρός. ἀμυνθρά γνῶσις 132,8

ἀμύητος γεωμετρίας 84,10
 ἀμφίβολος. τὸ ἀμφίβολον ορρ. τὸ ὁμολο-
 γούμενον 177,27 178,6
 ἀμφιεννύναι. ἀμφιεννύς τῶν πραγμάτων
 τὸ σεμνὸν τῇ ἀσαφείᾳ 6,27
 ἀν in irreali modo positum modo omissum
 14,2 19,30 25,18 26,35 29,19 al. in po-
 tentiali om. 153,29 iuxta coniunct. om.
 17,28
 ἀνάβασις dist. κατάβασις 14,20 15,5. 9
 ἀνάγκη πᾶσα 85,21. 30 al.
 ἀνακάμπτειν 89,4. 5
 ἀνακάμψις syn. ἀντιστροφή 106,19
 ἀνάκλισις 106,26 εἶδος θέσεως 107,5 dist.
 ἀνακεκλίσθαι 107,8 sq.
 ἀναλαμβάνειν convalescere 29,29
 ἀνάληψις ἡ ἐκ νόσου 29,27. 30
 ἀναλογεῖν 32,6
 ἀναλογία 59,9 60,6 61,23 62,3 κατὰ ἀνα-
 λογίαν 16,29 17,14 sq. 22,2 41,23 ἐξ
 ἀναλογίας 42,4 ἀναλογίᾳ 42,9
 ἀνάλογος. τὸ ἀνάλογον 17,15
 ἀνάλυσις. κατὰ ἀνάλυσιν 85,33
 ἀναμάρτητος 171,14
 ἀνάνετος 159,22
 ἀνανεύειν ορρ. κατανεύειν 2,14
 ἀνάπλασμα τῆς ἡμετέρας διανοίας 103,19
 ἀναπολόγητος 129,20
 ἀναρριπίζειν 35,34 36,1
 ἀνατολή. τὴν ἀπὸ ἀνατολῶν (κίνησιν) 80,6
 ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ ἀνατολάς 86,18 πρὸς
 ἀνατολάς 218,12. 16
 ἀνατολικός. ἀνατολικώτερος 118,17
 ἀναφέρειν 94,17 sq.
 ἀναφορά 94,19
 ἀνδρεία ορρ. δειλία, θρασύτης 188,14
 ἀνείδεος (ὕλη) 65,12 83,15
 ἀνελλιπής. ἀνελλιπῶς 129,25
 ἀνενδεής 166,10
 ἀνενέργητος 145,21
 ἀνεπαχθής. ἀνεπαχθῶς 105,18
 ἀνεπίδεκτος 30,3 80,12 160,29. 30
 ἀνεπιστήμων 193,23
 ἀνεπίστρεπτος 141,34
 ἀνεπίτατος 159,22
 ἀνθρωπος def. ζῷον λογικὸν θητόν 14,8
 19,14 70,9 al. ἀληθινός—γεγραμμένος
 17,9. 13
 ἀνιέναι. ἀνιεσθαι ορρ. ἐπιτείνεσθαι 159,23
 ἀνισος. οὐ τὸ ἀνισον μᾶλλον καὶ ἥπτον
 λέγεται 110,25 sq. cet. vide ἴσος.

- ἄνοια ορρ. φρόνησις, πανουργίᾳ 188,15
 ἀνομοιομερής. μέρη ἀνομοιομερῆ 54,10
 ἀνόμοιος. ἀνομοίως ὥμοιῶσθαι 52,5
 ἀντερείδειν. τὰ ἀντερείδοντα ἄλληλα ἔνδικα
 104,35
 ἀντί. τὸ ἀντὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ἵσον
 σημαίνει 111,20
 ἀντιάνειρα ἡ ἴσουμένη ἀνδράσι 111,21
 ἀντιδιαιρεῖν 199,12 ἀντιδημητριώνα ἄλλη-
 λοις 41,3. 19 204,7
 ἀντιδιαιστέλλειν 31,8 ἀντιδιαιστέλλεσθαι
 18,11. 18 19,10 135,12. 13 143,5. 7
 ἀντιδιαιστολή 18,7. 20 143,9 πρὸς ἀντι-
 διαιστολὴν λέγεσθαι 52,14 sq. 171,3
 ἀντιθεος expl. ισόθεος 111,20
 ἀντιθεσις 169,4 sq.
 ἀντικείσθαι. τῶν ἀντικειμένων ἡ αὐτή
 ἔστιν ἐπιστήμη 14,30 τῶν διαιρέσεων εἰς
 τὰ ἀντικείμενα γινομένων αἱ μέν εἰσι
 φυκταὶ αἱ δὲ ἀφυκτοὶ 29,20 sq. περὶ τῶν
 ἀντικειμένων 167,18 τὰ ἀντικείμενα τε-
 τραχῶς ἀντίκειται 168,13 τί δή ποτε
 τέσσαρα τὰ εἰδη 168,16 αἰτία τῆς τάξεως
 169,4
 ἀντικινεῖν 103,31
 ἀντιπαράστασις 81,9 82,6 94,9 96,24. 25
 98,2 expl. 81,10
 ἀντιπεπονθότως 119,10
 ἀντιπρόσωπος 118,12
 ἀντιστρέψειν 63,19. 20 105,21 192,5 al.
 πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεσθαι expl. 111,
 13 sq.
 ἀντιστροφή 105,28 sq. expl. 111,14. 19
 ἀντίφασις. αἱ κατὰ ἀντίφασιν (διαιρέσεις)
 29,22 30,5. 26
 ἀντίχειρ (ὁ μέγας δάκτυλος) 111,21
 ἀντωνυμία 185,14. 16
 ἀνυπόθετος φιλοσοφία 141,8
 ἀνυπόστατος 28,20
 ἄνω. τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω 99,20 εἴδη
 τόπου 164,25 204,13 οὐκ ἔστιν ἐν τῇ
 φύσει τῶν ὄντων 99,24 sq.
 ἀνωφερής 128,7
 ἀξία. ἀξίαν προσφέρειν τινὶ 52,32 τὸ κατ'
 ἀξίαν 127,2. 3 128,13 sq. τὸ τῇ ἀξίᾳ
 πρότερον 191,22 193,29
 ἀξίωμα 140,15
 ἄσφαστος σπάσθη (τῷ πράγματι ταῦτα) 15,2
 189,29
 ἀοριστία τοῦ βήματος 26,19 95,13
 ἀόριστος. ἀόριστον ποσόν 95,8 sq. ἀοριστό-
- τερος 95,14. 21 ἀορίστως 26,26 ορρ.
 ὠρισμένως 131,9 sq.
 ἀπαγγελία 1,12
 ἀπαγωγὴ ἡ εἰς ἀδύνατον 97,16 ἡ εἰς ἄποκον
 expl. 126,18
 ἀπαθῆς κριτής 6,33
 ἀπάντησις 130,2
 ἀπαράλλακτος. ἀπαραλλάκτως 159,9 160,
 2. 8 sq.
 ἀπαρέμφατος. τὰ ἀπαρέμφατα βήματα 165,
 25. 29 185,17
 ἀπαρτᾶν. ἀπηρτημένος 168,3
 ἀπαρτίζειν. ἀπηρτισμένον ἔχειν τὸν λόγον
 τῆς φύσεως 190,25
 ἀπειροδύναμος 50,30 51,12
 ἀπειρος ορρ. πεπερασμένος 51,1 sq.
 ἀπευθύνειν πρὸς τὸν σκοπόν 7,6
 ἀπλανῆς σφαιρα 33,21. 27. 29 ἡ ὑπλανής
 80,11
 ἀπλατής. ρῆμας ἀπλατές 85,2. 13
 ἀπλότης ορρ. σύνθεσις 26,30
 ἀπλοῦς ορρ. σύνθετος 9,34 sq. 26,7 sq. 43,
 11 sq. ἀπλῆ οὐσία 49,23 τὸ ἀπλῶς
 λέγεται τριγῶς 37,12 δ ἀπλῶς ἄγνωπος
 125,3 al.
 ἀπόγειον 80,9
 ἀπογίνεσθαι ορρ. γίνεσθαι 2,13 64,32 ορρ.
 προσγίνεσθαι 73,2
 ἀποδεικτικὸς συλλογισμός 4,31 10,27 ἀπο-
 δεικτικὸν ἐπιχείρημα 4,21 ἀποδεικτικὴ
 μέθοδος 5,22. 32 ἐπιστήμη 192,21 ἀπο-
 δεικτικῶς 5,30
 ἀποδεικτός ορρ. αἰσθητός 51,15 sq.
 ἀπόδειξις 4,30 sq. 10,19 sq. ορρ. αἰσθησις
 51,15 sq. ἐκ τῶν ὄρισμῶν αἱ ἀποδείξεις
 68,3
 ἀποδιδόναι. ἀποδώσειν 93,24
 ἀποδοκιμάζειν 161,6. 8
 ἀποιος. ἀποιον σῶμα 65,19 sq.
 ἀποκαθιστάναι. ἀποκαθίστασθαι 111,18
 ῥαδίως 136,33 137,2
 ἀποκατάστασις 86,18 93,1 111,16
 ἀποκρίνεσθαι. ἀποκριθέντες 59,23. 25
 ἀπολύειν. ἀπολελυμένος 53,2 122,26
 ἀπορία ἀρχή ἔστιν εὐπορίας 133,1
 ἀποσημειοῦσθαι 3,29 4,1 sq.
 ἀποτείνειν. ἐπιφάνεια ἀποτεταμένη 90,27
 ἀποτέλεσμα 5,31
 ἀποτερματίζειν 84,26
 ἀπους. ἀποδα σκεύη, ζῆτα 41,24. 26
 ἀπόφασις καὶ κατάφασις 45, 10 sq. ὑπὸ

- ποίαν κατηγορίαν ἀνακτέον 48,8 ἀπόφασις
ἀτιμοτέρα καταφάσεως 51,25 τὰ ὡς κατά-
φασις καὶ ἀπόφασις ἀντικείμενα 168,14 sq.
ἀπρογόητος 127,11
ἄπταιστος κανών 4,35 ὥλη 10,26 γνῶσις
132,9 ἐπιστήμη 140,23 141,3 τὸ ἄπται-
στον 40,11
ἄρα. εἰ ἄρα 56,25 78,10 82,22 al. εἰ μὴ
ἄρα 134,25
ἀραρίσκειν. ἀραρυῖα (ὥλη) 10,27
ἄργος dist. ἀργός 15,18 sq.
ἀρέσκειν. ἀρέσκεσθαι τῷ δόγματι 50,14. 22
ἀρεταῖος οὐ λέγεται ὁ ἀρετῆς μετέχων, ἀλλὰ
σπουδαῖος 56,28
ἀρετή 35,6 ἡ ὄντως ἀρετή 5,28 ορρ. κα-
κία 188,9 κατ' ἀρετὴν ζῆν ορρ. κατὰ
τὰ πάθη 2,28 ζωή 3,8 σύμπτωμα τῆς
ἀρετῆς 3,3 ἀρεταὶ φυσικαὶ, ἡθικαὶ, πολι-
τικαὶ, καθαρτικαὶ, θεωρητικαὶ 141,25 sq.
ἄρθρον 43,18 κατ' ἄρθρα 28,12
ἀριθμός 28,6. 8 def. 173,15 ποσὸν διω-
ρισμένον 88,11 διττός, ὁ μὲν ἐν τῇ ψυχῇ
. ὁ δὲ ἐν τοῖς ἀριθμητοῖς 89,10 ἀρτιος
καὶ περιττός 29,30 173,11 sq. τῷ ἀριθμῷ
ἐν 38,1 189,27
ἀριστερός. ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἄργεσθαι
89,6 τὸ δεξιὸν τὸ ἀριστερόν (εἴδη τόπου)
164,25 ἡ εἰς τὰ ἀριστερὰ φορά 204,14. 15
ἀρκεῖν. ἡρκέσθη ποιῆσαι 60,18
ἀρνητικός. ἀρνητικὸν μόριον 46,5. 11
ἀρσενικός 15,20. 25
ἄρτιος. τὸ περιττόν καὶ τὸ ἄρτιον (οὐκ
ἔστιν ἔναντια) 29,30 ἀμεσα ἔναντια 172,
13 173,12 sq.
ἄρτος ορρ. τὰ ὄψα 18,21. 22
ἄρχη. ἀρχαὶ τῆς μεθόδου 5,8. 38 αὐτό-
πιστοι 141,7. 10. 18 μία πάντων ἀρχή
5,35 6,1. 12. 14 μεταβλητική 23,26. 28
ἀσάφεια 1,12 6,22
ἀσημός ορρ. σημαντικός 9,27 26,4
ἄσοφος. τὸ ἄσοφον 179,1 180,12
ἀστήρ coll. μύρμηξ 61,14
ἀστράπτειν. ἀστράπτει (sc. Ζεύς) 26,16
ἀσυμμετρία syn. ἀμετρία 188,7. 8
ἀσυνήθης 29,4
ἀσύνοπτος 136,21
ἀσύστατος. ἀσύστατοι συζυγίαι 124,30
ἄσχετος 52,19 163,13 ἀσχέτως 21,2. 8
ἀσχημάτιστος ὥλη 65,11 83,15
ἀσχολεῖν. ἀσχοληθεῖς 142,6
ἀτάρματος ἀργή 6,1 οὐδία 6,7 34,23 50,
- 28 sq. ὥλη 65,10 83,15 ψυχή 189,25
τὰ ἀτάρματα ἐκπέφευγε πᾶσαν αἰσθησιν
121,30 ἀτωμάτως 36,9
ἀτάραχος 3,2
ἀτελής. τὰ ἀτελέστερα ορρ. τὰ τελειότερα
27,11
ἄτεχνος ῥήτωρ 193,10
ἄτομος. τὰ ἄτομα 34,20 37,10 sq. ορρ.
γένη καὶ εἶδη 53,30 sq. τῶν ἀτόμων μὴ
εἶναι δρισμὸν μηδὲ ἀπόδειξιν 67,35 ἄτο-
μον ποσόν 95,22 96,10
ἄτοπία 129,18. 20 130,2
augmentum omissum: ἐκβεβήκει 123,24
αὐθυπόστατος 20,11 46,16 49,19 53,9
αῦξησις ορρ. μείωσις 87,27 αὔξησις καὶ
μείωσις (τῆς ποσότητης κίνησις) 199,6
200,1 201,6 sq.
αύτοκίνητος 50,26 156,10
αύτόματος. τὸ αὐτόματον dist. τὸ τυχαῖον
127,14 sq. ἐκ ταύτομάτου 127,12 sq.
αύτόπιστος. ἀρχαὶ αὐτόπιστοι 141,7. 10. 18
αύτοπρόσωπος. αὐτοπρόσωπα (συγγράμ-
ματα), δ καὶ ἀκροαματικὰ καλεῖται 3,15
4,11. 12
αύτός. κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὠσαύτως ἔχειν
34, 23 40, 12 ταύτὸν τῷ γένει, εἶδει,
ἀριθμῷ 189,18 sq. αὐτὸς καθ' ἑαυτό 94,
16 sq. 188,24 al.
αύτοφρόνησις 146,1
ἀφανισμός 200,5
ἀφορίζειν 73,5 95, 12 sq. ἀφωρισμένον
ποσόν 94,1 95,21 φύσις ἀφωρισμένη 108,
11 ἀφωρισμένως syn. ὀρισμένως 132,2
172,18 183,6 al.
ἀφυκτος διαιρεσίς 29,21 sq.
ἀφώτιστος 118,12. 17
ἀγώριστος 5,6 ἀγώριστα συμβεβηκότα 35,11
ἄψυχος. τὰ ἄψυχα 136,1 137,20
- Βάθος. ἡ κατὰ βάθος διαιρεσίς 60,22 παρα-
βολή 76,10 διὰ βάθους γωρεῖν 136,
23 sq.
βάγανασσος τέχνη 141,1. 22
βαρὺς ἀνθρωπος 20,8. 9
βέβηλος 6,27
βιβλιοθήκη ἡ μεγάλη 7,27
βίος dist. βιός 15,22
βιοῦν. ἔξετασις τῶν βιοιωμένων 127, 1. 9
128,17

βόρειος. ἀπὸ τῶν νοτίων ἐπὶ τὰ βόρεια
(μετάβασις) 80,8
βουλή dist. βούλησις 145,25. 30
βούλησις opp. δύναμις 145,13 sq. expl.
θέλημα dist. βούλη 145,25 ἔνδεια φο-
νήσεως 145,27
βροντᾶν. βροντᾶ (sc. Ζεύς) 26,16
βροτός syn. ἄνθρωπος 176,19

Γαληνός coni. ἀτάραχος 3,2
γέ (particula causal) 197,25
γένεσις. τὰ ἐν γενέσει καὶ φυτοῦ 6,4. 9
τὸ ἐν γενέσει ἀγαθόν 171,14 ἡ γένεσις
καὶ φυτού (τῆς οὐσίας κίνησις) 199,5. 12
expl. 199,18 sq.
γενετή. ἐκ γενετῆς 147,11. 28 151,4
γενικός opp. εἰδικός 135,11. 13 γενικώτατα
γένη 12,21 sq. 19,25 33,1. 2 40,4 63,14
143,14 191,6
γένος opp. διαφοραί 19,26 32,5 def. 67,24
γένη τὰ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς καὶ ὑστερογενῆ
syn. ἐννοματικά 9,6 sq. γενικώτατον
63,14 γενικώτατα — ὑπάλληλα 12,20 sq.
143, 14. 16 191,6. 7 ὑπάλληλα — ἔτερα
40,5 sq. ὡς γένος εἰς εἴδη διαιρεῖθαι 53,19
γένη καὶ εἴδη (δεύτεραι οὐσίαι) opp. τὰ
ἄτομα 50,3 sq. dist. συμβεβηκότα 56,16
μᾶλλον οὖστα τὸ εἶδος τοῦ γένους 59,6
ταῦτὸν γένει 37,18 189,18 sq.
γεωμέτρης. οἱ γεωμέτραι 13,9 120,9
193,3 202,12 al.
γεωμετρικός. γεωμετρικὴ διδασκαλία 14,26
γῆ (στοιχεῖον) 65,24 154,21 κέντρου λόγον
ἐπέχει πρὸς τὸ πᾶν 99,27 100,24
γηγενῆς μῆς 14,33
γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι 2,13 64,32 ὁ
φιλόσοφος .. μόνου γίνεται τοῦ τὴν τῶν
πραγμάτων παραστῆσαι φύσιν 6,19
γνήσιος. γνήσιοι ἀκροσταί 4,17 6,25 εἰ
γνήσιον τὸ βιβλίον 7,3. 16 12,34
γνώμων expl. 202,12
γνῶσις διετή (νοερά — διανοητική) 171,8
γοῦν. καὶ γοῦν 120,26
γραμματικός. οἱ γραμματικοί 16,9
γραμμή 13,11 84,8 ἔγραψε (Ἄρ.) καὶ γραμ-
μάς τινας 5,6 μῆκος ἀπλατές 85,2 152,
6. 8 ποσοῦ εἶδος 84,8 88,25 90,11 καρ-
πύλη — κεκλασμένη 155,11 εὐθεῖα dist.
περιφερής 155,15

γράφειν τὸν δρῦὸν ἢ τὸν κλιτὸν τύπον
10,30 γεγραμμένος ἄνθρωπος 17,13 γε-
γράφηκε 3,24
γυμνὸς σώματος 9,31 14,2
γωνία ὀρθή, ὅξεια, ἀμβλεῖα expl. 120,11 sq.

Δεικτός. δεικτὸν εἶναι expl. ὑποπίπτειν τῇ
αἰσθήσει 88,21. 27 sq.
δεῖν. δέον (sc. ἔστι) 5,22 15,27 27,22 δέεται
(fere ubique) 29,8 sq. δεῖται 55, 28. 29
δεκτικός 65,13 al.
δεξιαμενή 202,6
δεξιός. ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἀρχεσθαι 89,5 τὸ
δεξιόν (εἶδος τόπου) 164, 25 ἡ εἰς τὰ
δεξιά φορά 204,15
δεύτερος. δευτέρως ὥρη πρώτως 116,20
δῆλος. δῆλον adverbii loco (an δηλονότι?)
149,1
δηλωτικός 15,10 185,15 al.
δημιουργός 5,35
διάγραμμα. διαγράμματα αὐτὰ τὰ θεωρή-
ματα (οἱ γεωμέτραι καλοῦσι) 193,5
διαγώνιος. διαγώνιοι συζυγοί 125,2
διάθεσις. ἔξις καὶ διάθεσις 134,9 dist.
ἔξις 135,1. 9
διαιρεῖν. διηρημένος opp. ἡγωμένος 84,7
διαιρέσις τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων
1,9 3,8 sq. φυκτά — ἀφυκτοί διαιρέσεις
29,20 sq. τρεῖς τρόποι διαιρέσεως 53,19 sq.
διαιρετικός. διαιρετικὰ διαφοραί 40,8 sq.
διακόπτειν τὴν συνέγειαν 13,12. 13 184,12
θανάτῳ διακοπῆναι 184,14
διάκρισις 4,35 πρὸς διάκρισιν 4,32 10,22 sq.
διακριτικός 2,26 4,30 κανὼν 40,5
διαλεκτικός. διαλεκτική μέθοδος 8,12. 13
διαλογικός. διαλογικὰ συγγράμματα (ξεω-
τερικά) 3,15. 16 4,10. 13. 15
διάμετρος 202,13 sq. ἡ κατὰ διάμετρον
διάστασις 99,26 100,19 118,13 τὰ πᾶσαν
τὴν διάμετρον διεστηκότα 100,1 ἐκ δια-
μέτρου 103,31
διανοεῖσθαι opp. νοεῖν syn. δοξάζειν 171,11
διάνοια. κατὰ διάνοιαν syn. κατὰ προσ-
ρεσιν 16,24 21,16 sq.
διανοητικός. διανοητικὴ γνῶσις opp. νοερά
syn. δόξα 171,10
διανοητός. διανοητὴ οὐσία 51,13
διαρθροῦν. διηρθρωμένος 168,2 διηρθρω-
μένως 43,9

- διάρθρωσις 13,23
 διαρρήση 70,23
 διαστασις 165,6 sq. αἱ τρεῖς διαστάσεις 65,
 18 83,16 84,11 165,3
 διαστατός (τριγῆ) 65,34 83,15
 διατονικός. διατονικὸν χροῦμα 113,28
 διαφέρειν. οὐδὲν ἡμῖν διοίσει 75,7
 διαφορά def. 67,29 συστατικὰ διαφοραὶ
 19,26 32,5 dist. διαιρετικά 40,8 sq.
 coll. οὐσία 64,10 τριττά εἰσι τῶν δια-
 φορῶν τὰ εἶδη 64,23 οὐσίαι εἰσίν 66,13
 ἀπλαῖ οὐσίαι 67,14 κυρίως οὐσίαι 69,7
 διεισδύνειν 35,30 sq. διεισδύναι 35,30
 διεισδύνσις 35,33
 διήγημα 193,8. 11
 δικαιοσύνη opp. πλεονεξία, μειονεξία 188,
 3. 11
 δικαιωτήριον. τὰ ὑπὸ γῆν δικαιωτήρια
 126,27
 δικαστήριον. αἱ ἐν δικαστηρίοις κατηγο-
 ρίαι 12,18
 διορίζειν. διωρισμένον ποσόν 47,5 84,5. 9
 διορισμός 85,10 sq.
 διότι dist. διτὶ 184,6. 9
 δογματίζειν 108,32
 δοῦλος (ἄπουν σκεῦος) 41,25
 δύνητις. τὴν οἶον δύκησιν (ὑπόληψιν) 132,8
 δόξα opp. νοερὰ γνῶσις 171,10
 δοξάζειν (όρθως—ψευδῶς) 81,6. 7 opp.
 νοεῖν 171,11
 δούλος ἀδέσποτος 124,5. 8
 δρομεύς dist. δρομικός 143,24
 δρομικός 143,19 sq. 157,7. 12 δρομικὴ
 ἐπιστήμη 157,13
 δύναμις καὶ ἀδύναμία (εἶδος ποιότητος)
 134,9 143,11 sq. δύναμις τριχῶς 144,18
 δυνάμει opp. ἐνεργείᾳ 90,16. 21 expl.
 123,12 143,24 al. ὁδὸς ἀπὸ τοῦ δυνάμει
 ἐπὶ τὸ ἐνεργεῖα (ἡ κίνησις) 87,22 166,6
 204,3 δύναμις opp. βούλησις 145,13 sq.
 δυσαπόβλητος 134,19 sq.
 δυσμή. πρὸς δυσμάς 118,11. 18
 δυτικός. δυτικώτερος 118,11
- Ἐὰν—πεποίωται (?) 142,24
 ἔαυτοῦ. καθ' ἔαυτὰ ὑφεστάναι 163,11 al.
 καθ' αὐτό loco adverbii 49,16. 17 173,
 4. 8 sq. διττόν 173,6 ἀνάγομεν ἔαυτούς
 (sic ubique) 6,5. 6
- ἔγείρειν τοίχους 11,14
 ἔγκαθείργειν. ἔγκαθειργμένος 9,33
 ἔγκολάπτειν 33,25
 εἰ cum coniunctivo 15,15. 17 184,13. 14 εἰ
 ἄρα 56,25 78,10 82,22 90,6 al. εἰ μὴ
 ἄρα 184,18 εἰ μὴ τι 187,10 193,22
 εἰδικός opp. γενικός 135,12. 13 εἰδικώτα-
 τον εἶδος 33,1.2 143,15 196,26 197,2 al.
 εἰδικώτερον 204,7 sq.
 εἰδοποιεῖν 135,25 190,30 εἰδοπεποιημένος
 180,5 199,14
 εἰδοποιὸς διαφορά 42,1 149,17. 20
 εἶδος τῆς ζωῆς 2,5 opp. γένος 12,21 def.
 67,27 εἰδικώτατον 33,1.2 60,28 ὑπάλ-
 ληλα εἶδη 60,27 ὅpp. ὅλη et τὸ συναμ-
 φότερον 22,21 sq. 48,3 49,27 ἡ μὲν ὅλη
 κοινωνίας ἔστιν αἵτια τὸ δὲ εἶδος διαφορᾶς
 23,6. 7 εἶδος καὶ ὑπόστασις 102,18 τὸ
 ώς εἶδος ἐν ὅλῃ 34,8 τῷ εἶδει (ἔτερα)
 expl. 41,22 sq. (ταῦτόν) 189,21 sq. κατ'
 εἶδος syn. κατ' οὐσίαν 42,3 155,15 sq.
 εἰλικρινής 73,7 161,16
 εἰναι. τὸ εἰναι ἔχειν ἐν τινι 2,12. 18 9,25
 τὸ εἰναι σίτω, σπέρματι al. 15,8 τὰ ὄντα
 2,9 τὸ δὲ τῶν κατηγοριῶν ὁμωνύμως
 κατηγορεῖται 15,3 οὐχ ὡς γένος 93,19
 ὄντως 5,28
 εἴπερ ἄρα 42,5 179,24
 εἴρειν λόγον 27,13 193,24
 εἰς. μία καὶ μόνη κίνησις 6,11 τὸ ἐν λέγεται
 τριχῶς 37,17 εἰς καὶ ὁ αὐτός 77,28 sq.
 τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτό 189,17 sq.
 εἰσάγειν. οἱ εἰσαγόμενοι 50,11 153,19
 εἰσαγωγικός. εἰσαγωγικὸν βιβλίον 199,20
 εἴτε. οὐκ ἐσημήναμεν εἴτε λογικὸν εἴτε ἀλογον
 καὶ εἴτε θυητὸν εἴτε ἀθάνατον (sc. ἔστι)
 59,24
 ἔκαστος. ἔκαστον τῶν μορίων συνάπτει
 πρὸς ἄλληλα 90,11 τὰ καθ' ἔκαστον 54,
 23 58,17
 ἔκεισε (sensu ἔκει) 198,17
 ἔκκρινειν 77,28 78,28
 ἔκλειψις (σελήνης) 80,11 118,8 123,20
 ἔκούσιος. ἔκουσίως 6,21
 ἔκπτύειν. ἔκπτύεσθαι syn. ἥρδιος ἀπο-
 καθίστασθαι 136,33
 ἔκστασις 151,4. 9
 ἔκτικός. νόσος ἔκτική 134,30
 ἔκτισις 126,29
 ἔκτρέπειν. ἔκτρέπεσθαι 13,12
 ἔκτροπή 188,15

- ἐλάτης. ὁ ἐλάτης dist. ἡ ἐλάτη 15,24. 31
 ἐλεγκτικός. τὸ ἐλεγκτικόν 2,25
 ἐλλείπειν opp. πλεονάζειν 33,7 sq. 35,10
 190,27 191,5
 ἐλλειψίς opp. ὑπεροχή 105,3 ὑπερβολή
 191,3
 ἐλπίς. κατ' ἐλπίδα (ὅμώνυμα) 16,26. 28
 22,8
 ἐμμεσος. ἔμμεσα ἐναντία 29,23 sq. 172,
 14 sq.
 ἐμπροσθεν. τὸ ἐμπροσθεν τὸ ὄπισθεν (εἴδη
 τόπου) 164,25 ἡ εἰς τὸ ἐμπροσθεν (φορὰ)
 τῇ εἰς τὸ ὄπισθεν (ἀντίκειται) 204,14
 ἐμφιλόσοφος. ἐμφιλοσόφως 132,23
 ἐμψυχος. ἔμψυχον σῶμα 121,24 sq. τὰ
 ἔμψυχα 135,16. 18 137,21
 ἐν. λέγεται τὸ ἐν τινι ἐνδεκαχῶς 32,7 68,
 14 69,14
 ἐναντίος. τῶν ἐναντίων τὸ αὐτό ἐστι γένος
 48,12 158,10 191,10 τὸ μηδὲν ἐγαντίον
 εἶναι τῇ οὐσίᾳ 74,14 τῷ ποσῷ 94,1 τὰ
 ἐναντία expl. 74,22 96,30 def. 99,22
 dist. τὰ πρός τι 108,25 171,18 sq. τῶν
 ἐναντίων εἶναι δεκτικόν 77,29 sq. τὰ ώς
 ἐναντία ἀντικείμενα 168,14, 25 sq. τῶν
 ἐναντίων τὰ μὲν ἅμεσα .. τὰ δὲ ἔμμεσα
 29,22 172,13 τὰ κυρίως ἐναντία πάντα
 ἐστὶν ἔμμεσα 29,33 τὰ μὲν ἀπλᾶ .. τὰ
 δὲ κατὰ συμπλοκὴν τῶν ὑποκειμένων θεω-
 ρεῖται 189,6
 ἐνάργεια 63,32 al.
 ἐναργής 50,11 57,16. 27
 ἐνάρετος (οὐ λέγεται) 25,6. 12 157,16
 ἐνδεια opp. ὑπερβολή 188,4 sq.
 ἐνδεικνύναι. ἐνδείξασθαι 79,15
 ἐνδιάθετος λόγος 90,3
 ἐνέργεια 15,10 opp. πάθος 26,8 sq. προ-
 βολὴ τῆς ἔξεως 166,7 κατὰ ἐνέργειαν
 (ὅμώνυμα) 22,45 opp. κατὰ δύναμιν
 134, 13. 14 135,20 sq. ἐνέργειᾳ vide
 δύναμις
 ἐνεργής 123,13
 ἐνικός 16,6. 10 ἐνικῶς 16,5
 ἐνιστάναι. ἐνστῆναι πρὸς τὰς ἀπορίας 135,6
 ἐννοηματικός. ἐννοηματικά γένη 9,11
 167,14 τὰ ἐννοηματικά syn. τὰ ἐπὶ τοῖς
 πολλοῖς 58,20
 ἐννοια 9,20 12,6. 8 48,5 58,20 εἰς ἐννοιάν
 τινος ἄγειν τινά 43,8 ἕργεσθαι 140,1 sq.
 ἐννοιαν ἵσχειν 85, 23 κοιναὶ ἐννοιαὶ
 141, 8
 ἐνοῦν. ἡγωμένος opp. κεγωριζμένος 47,7
 98,17 διηρημένος 84,6 90,14 ἡγωται
 τὰ μόρια 86,12
 ἐνστασίς 81,10 82,6 94,9 96,23 98,2 al.
 expl. 81,12 ἐνστασιν κομίζειν 117,15
 ἐντερον. τῆς ἐντερα 113,6
 ἐνωσίς 96,5
 ἐξαδάκτυλος 128,3
 ἐξαιρεῖν. ἐξηρῆσθαι 32,15. 16
 ἐξανύειν 124,8
 ἐξαπομάττειν 7,4
 ἐξηγεῖσθαι. ὁ ἐξηγούμενος 1,14 6,31
 ἐξηγητής. τινὲς τῶν ἐξηγητῶν 68,23 167,12
 ἐξις. ἔξις καὶ διάθεσις (εἰδος ποιότητος)
 134,9 sq. dist. διάθεσις 134,28 135,1. 9
 140,18 143,6 ἔξις καὶ στέρησις 30,8 sq.
 144,10 τὰ ώς στέρησις καὶ ἔξις ἀντικεί-
 μενα 168,14 sq. τρία δεῖ παρατηρεῖν ἐπὶ
 τῆς ἔξεως καὶ τῆς στερήσεως 175,3 οὐκ
 ἐστι ταῦτὸν τὸ ἐστερησθαι τῇ στερήσει
 οὐδὲ τὸ ἔξιν ἔχειν τῇ ἔξει 175,19
 ἐξισάζειν 112,17 115,16. 18
 ἐξισοῦν 112,18 sq.
 ἐξογκοῦν. (ἡ ὥλη) ἐξογκωθεῖσα 65,17 83,15
 ἐξομοιοῦν. ψυχὴ ἐξομοιωθεῖσα θεῷ 53,2
 ἐξωτερικός. ἐξωτερικὰ συγγράμματα (δια-
 λογικά) 3,16 4,15
 ἐπαγωγή. δι' ἐπαγωγῆς πιστοῦσθαι 57,13
 ἐπαμφοτερίζειν 145,3. 12
 ἐπεξέρχεσθαι 92,13
 ἐπέρχεσθαι. ἐπήρχοντο .. τοῖς πάθεσι 2,28
 ἐπέχειν τὰς ἀποκρίσεις 2,19 expl. σχένειν
 180,21
 ἐπιβάλλειν [ταῖς μεθόδοις 5,32 absolute
 66,6
 ἐπιγραφή. ἡ αἵτια τῆς ἐπιγραφῆς 7,2. 11
 12,17
 ἐπιδιαιρεῖν 88,18 ἐπιδιαιρεῖσθαι 172,22
 ἐπιδιαιρεσίς 60,17
 ἐπικάμπτειν. ἐπικάμπτεσθαι 155,6
 ἐπίκρισις ἡ ἐν τῷ φιλοσοφεῖν 2,4
 ἐπιλείπειν. ω̄ μηδὲν .. ἐπιλείπει 123,14
 ἐπιλύειν. ἐπιλύεσθαι 68,14 76,8 80,25 al.
 ἐπιμιξία 110,26 161,17
 ἐπίνοια. ἐνψιλῇ ἐπινοίᾳ κεῖσθαι opp. ὑφε-
 στάναι 9,17. 18
 ἐπίπεδον. οἱ μὲν παλαιότεροι πᾶσαν ἀπλῶς
 ἐπιφάνειαν ἐπίπεδον καλοῦσιν .. οἱ δὲ νεώ-
 τεροι .. τὴν ἀποτεταμένην μόνως 90,25
 ἐπίπεδος ἐπιφάνεια 90,29
 ἐπιπόλαιος. ἐπιπολαιώτερος 162,3. 19

- έπιπολης είναι 136,24 137,20 ὁ έπιπολης 108,3
 έπιπροσθετήν 155,2,4
 έπιπρόσθησις 180,19
 έπιστήμη .coll. τὸ ἐπιστητόν 117, 16 sq.
 τριγῶς λέγεται 141,2
 έπιστημονικός. ἐπιστημονικὴ θεωρία 148,
 10 ἐπιστημονικῶς 198,26
 έπιστήμων. ἐπιστημώνως 132,10
 έπιστητός. τὸ ἐπιστητόν 117,16 sq.
 έπισυμβαίνειν 109,4 150,6 171,8 180,18 al.
 έπισύρειν 91,12
 έπιταττειν. ἐπετάγγην 11,7
 έπιτείνειν τὸ ἄτοπον 2,12 γραμμὴ ἐπι-
 τεταμένη 85,17 ὑγεία ἐπιτεταμένη 134,
 30 ἐπιτείνεσθαι ορρ. ἀνίεσθαι 159,23
 έπιτέχνησις. τὸ ἔξι ἐπιτεγνήσεως (μανόν)
 153,10 (λευκόν) 160,29
 έπιτηδειότης expl. δύναμις φυσική 143,
 26
 έπιφάνεια 84,8.30 88,25 90,17.25 152,
 6 al.
 έπιφέρειν ὑπόδειγμα 121,9 ἄπορον 124,4
 έπιχείρημα 4,2.18 59,7.21 sq. 62,3 ἀπο-
 δεικτικόν 4,21
 έπιχείρησις 115,5 122,15
 έρᾶν. τὸ ἔρω σημαίνει καὶ τὸ λέξω καὶ τὸ
 ἔρωτικῶς διάκειμαι 18,5.12
 ἔργον (ἔστι) 92,11 εἰς ἔργον ἐκβῆναι 119,
 20.22
 ἔρεισμα 42,5
 έρημος. ἔρημην καταψηφίζεσθαι τινος 115,
 21
 έρμηνεύειν 9,31
 έρμις. οἱ ἔρμινες 42,7
 έρύθημα 137,13 147,29
 έρυθριᾶν 137,6 201,31 al.
 έρυθρίας 137,6
 έρυθρότης 148,5
 έρωτικός. ἔρωτικῶς διάκειμαι 18,5.13
 έτερογενής. ἔτερογενὲς συμβεβηκός 62,24.
 28 σῶμα 152,28 153,1
 έτεροκίνητος 50,26 133,4 156,9
 έτερος (τριγῶς) 38,2 ἔτερον dist. έτερώ-
 νυμον 14,17 ἔτερα γένη dist. ὑπάλληλα
 40,6 sq.
 έτερότης 190,18 τριγῶς 37,18
 έτερωνυμία. πρός τι καθ' έτερωνυμίαν
 105,2.3
 έτερώνυμος dist. συνώνυμος 14,15 15,4
 έτερώνυμον dist. έτερον 14,17
- ἔτι τε 78,21 201,20
 ἔτοῖμος. ἔξι ἔτοῖμου 4,4 142,23
 εὐαπόβλητος 134,19 sq. 147,30
 εὐδιαίρετος 98,21
 εὐεκτεῖν 134,29 135,17
 εὐεξία 135,15.16
 εὐθέως 27,29 102,29
 εὐθύγραμμος. εὐθύγραμμα σχήματα 120,
 21
 εὐθύτης (ποιότης) 152,3 οὐκ ἔστι θέσις
 154,32
 εὐθυφορία 199,8.10
 εὐληπτός. εὐληπτότερα . . ή μέθοδος 137,
 33
 εὐρέτις 113,22
 εὐσύνοπτος 148,7
 εύτακτος 4,10
 εὐφυής τὴν διάνοιαν 6,29
 εῦχροια 134,25 136,5
 εὐωδία (τοῦ μήλου) 35,19 sq. 136,5
 ἔφαρμογή 81,31.33
 έφιστανειν τοῖς λεγομένος 13,25 ἐπιστῆσαι
 τινι 187,7.18 al.
 ἔχειν. τὸ ἔχεσθαι ὑπὸ τὸ κεῖσθαι ἀναγθῆ-
 ναι δύναται 44,8 τὸ ἔχειν καὶ τὸ κεῖ-
 σθαι . . τῇ σχέσει διαφέρουσι 45,1 τὸ
 ἔχειν οὐσίας περὶ οὐσίαν σημαίνει περί-
 θεσιν 164,5 165,17 204,26 205,6 περὶ
 τοῦ ἔχειν 204,22 γυναῖκα ἔχειν 205,16
- Ζευγύναι. ζευγνύουσαι 28,21
 ζωδιακὸς κύκλος 86,21
 ζωή. εἶδος τῆς ζωῆς 2,5 ή κατ' ἀρετὴν
 ζωή 3,3
 ζωμός 136,26 147,28 149,21 al.
 ζῷον def. οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική 21,4
 22,17 al. τί ἔστιν αὐτῶν ἐκατέρῳ τὸ
 ζῷον εἶναι (dist. ζῷον εἶναι) 23,11
- Ηδονὴ σωματική 3,1 ἥδοναι σεμαίτεραι
 141,33
 ήθικός. ήθικὰ συγγράμματα 3,18 5,7 ήθι-
 καὶ ἀρεταῖ 141,28 ή ήθική 5,24.31
 ήθος. τὰ ήθη κατακοσμεῖν 5,24
 ήλιακός. ήλιακὸν φῶς 52,19
 ήλιοθιότης ορρ. ἀκολασία, σωφροσύνη 188,
 14

- ἡλιοκαία 136,34 144,21
 ἡλιος 80,3 118,8 al.
 ἡμισφαίριον 118,20
 ἡπαρ 103,26. 27
 ἡρεμία opp. κίνησις 204,2 sq.
 ἡττων. οὐδὲν ἡττον 145,6 147,17 al.
- Θαλάσσιος μῆς** 14,33
Θεῖος. θεία οὐσία 29,17. 19 αἰσθησις 149,1
 θύναμις 169,19 τὸ θεῖον 145,14 146,1
 166,9 τὸ θεῖον σημᾶναι βουλόμενοι . εἰς
 ἀποφάσεις ἐρχόμεθα 51,27 θεία ἔλλαμψις
 184,18 θεῖοι ἄνδρες 121,1
- Θέλημα** 145,25
Θερέλιος 11,11. 14
Θεολογεῖν 49,29
Θεολογία. τὰ ὑπὲρ τὴν φύσιν πάντα διδά-
 σκειν θεολογίας ἴδιον 5,2. 3
Θεολογικός. θεολογικὰ συγγράμματα 3,18
 5,1
Θεός 103,29 145,10. 21 171,2 τί μὲν οὐκ
 ἔστι (θεός) οἶδα, τί δὲ ἔστιν οὐκ οἶδα
 51,30
Θέσις. θέσιν ἔχειν 88,18 sq. τῶν πρός τι
 107,1 dist. τὸ κεῖθαι 107,26 θέσει
 100,13 opp. φύσει 103,20 sq.
- Θεωρητικός.** θεωρητικὰ συγγράμματα 3,
 16 4,23 sq. τὸ θεωρητικόν (μέρος τῆς
 φιλοσοφίας) 4,24. 25 10,11 sq. θεωρητι-
 καὶ ἀρεταὶ 142,2
- Θεωρία.** τῆς μὲν θεωρίας τὸ τέλος ἀργή
 τῆς πράξεως γίνεται, ἔμπαλιν δὲ τῆς πρά-
 ξεως τὸ τέλος ἀργή τῆς θεωρίας 11,5 sq.
- Θηλυκός** 15,26
Θλίψις. ἐν θλίψει 126,30
Θολοῦν. τεθολωμένος 5,25
Θρόνος (ὑπόπουν σκεῦος) 41,25
Θυία (ἀπουν σκεῦος) 41,24
Θυμίαμα 36,5. 8. 10
Θυμός (potius ὀργή) secundum Ar. def. 23,
 1 sq.
- Ιατρική** 21,20. 25 141,5. 22
Ιατρικός. ιατρικὸν συμίον 17,4. 10 φάρ-
 μακον 17,4 21,20. 25
Ἴδιος. τὸ ἴδιον ἔοικε ὁρισμῷ 63,18 μόνῳ
 καὶ παντὶ ὑπάρχει 63,26 ἀντιστρέψει
- 115,17 τὸ ἴδιον (syn. παρακολούθημα)
 οὐσίας 63,17 sq. τοῦ ποσοῦ κ. τ. λ. 93,
 17 sq.
Ικτεριᾶν. οἱ ίκτεριῶντες 101,3
Îνα. ἐλλείψει τοῦ σώματος, ἵνα μὴ εἴη ταῦ-
 τόν 84,29
Ιππικός. ιππική τέχνη 27,3
Ιπποκένταυρος 9,18
Ιπτασθαι 145,17
Ισοδύναμος 51,5
Ισόθεος expl. ἀντίθεος 111,21
Ισόογκος 86,26
Ισος. τὸ ίσον καὶ τὸ ἄνισον 46,23 sq. τὸ
 ίσον τε καὶ ἄνισον λέγεσθαι 101,27 110,
 23 sq. εὖ ίσου 18,30 sq. 155,1 εὖ ίσης
 112,27 127,33
Ισοστροφεῖν 32,20
Ισοστροφή expl. ἀντιστροφή 111,19. 22
Ισότης (ὅ κανῶν τῶν πρός τι) 112,5. 9
Ισόγρονος 21,28 22,1. 7
- Καθαρτικός.** καθαρτικαὶ ἀρεταὶ dist. πολι-
 τικαὶ 141,31 καθαρτικῶς ἐνεργεῖν 141,34
καθέδρα 106,26 127,17. 18 εἶδος θέσεως
 107,6 dist. καθῆσθαι 107,9 sq.
καθέζεσθαι. καθεισθέντος (Σωκράτους) 81,
 27
κάθετος 120,14 165,7 κατὰ κάθετον 118,
 19. 20 165,6
καθολικὸς λόγος 37,9. 10 38,11 68,31
 183,19 καθολικὰ πράγματα 3,25 καθο-
 λικώτερος 151,17 τὸ καθολικόν 50,9
 53,9 καθολικῶς 121,14
καθόλου. τὸ καθόλου 125,2 τὰ καθόλου
 συγγράμματα 3,10. 24 καθόλου οὐσίαι —
 συμβεβηκότα 28,22 καθόλου οὐσία syn.
 δευτέρα 50,3 60,14 124,28 sq. κατὰ τὰ
 καθόλου ἐπιστήμονες γινόμεθα 31,20
 περὶ τῶν καθόλου τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος
 31,25. 26 τὸ καθόλου syn. τὰ γένη καὶ
 εἶδη 55,4 τὰ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς 58,12. 19
καινοτομεῖν 113,14. 16. 19
καιρός. καιρὸν ἔχειν locum habere 69,3
καίτοι quamquam 88,4 102,18 al.
κακίζειν 33,6 108,33
κακός vido ἀγαθός.
κακόσημος 25,8
κακότροπος. κακοτρόπως 6,32
κακωτικός opp. τελειωτικός 134,16 sif.

- καμπυλότης (ποιότης) 152,4 οὐκ ἔστι θέσις 154,32
- κἄν cum optativo 2,29 26,31 loco adverbii 19,28
- κανών 10,21 ἀπταιστος 4,35 διαχριτικός 40,5
- καρκίνος 113,6 ἥλιος ἐν καρκίνῳ γινόμενος 128,6
- καρπός opp. σπέρμα 15,8
- κάρυον 153,13,15
- κατάβασις opp. ἀνάβασις 14,21 15,6,9
- καταγραφή 146,13 148,6
- καταγωνίζεσθαι 6,26
- κατακαίειν. κατακαήσεται 139,15,16
- κατακερματίζειν 153,30 154,3,14
- καταλαμβάνειν animo percipere 2,22 sq.
- καταλείπειν. κατέλειψε 77,22 καταλείψης 116,9
- κατάληψις opp. ἀκαταληψία 2,23
- κατανεύειν opp. ἀνανεύειν 2,13
- κατασκευάζειν argumentari 159,27 λόγον 201,3
- κατασκευαστικός 4,2
- κατασκευή 203,9
- κατάστασις rhetorice 193,8
- κατάστημα τῆς ψυχῆς 3,2
- κατατρέχειν τῶν παλαιῶν 105,16
- κατάφασις vide ἀπόφασις
- καταχρῆσθαι 111,6
- καταχρηστικός. καταχρηστικῶς opp. κυρίως 98,14 καταχρηστικῶτερον 137,30
- καταψήφιζεσθαι ἐρήμην τινός 115,21
- κατέχειν. ὁ κατεχηκὼς τῶν . . μεθόδων 135,7
- κατηγορεῖν. κατηγορεῖσθαι opp. ὑποκεισθαι 12,23,25 κατὰ συμβεβήκος dist. ως καθ' ὑποκειμένου i. e. οὐσιωδῶς 38,21 sq. κατὰ φύσιν—παρὰ φύσιν—κατὰ συμβεβήκος 62,11,17,22
- κατηγορία. αἱ ἐν δικαστηρίοις κατηγορίαι 12,18 syn. γενικώτατα γένη 12,24 τὸ δὲ τῶν κατηγοριῶν ὄμιλον κατηγορεῖται 15,13 τὸ τῆς κατηγορίας ὄνομα λέγεται καὶ ἐπὶ πραγμάτων καὶ νοημάτων καὶ φωνῶν 25,28 43,23 αἱ κατηγορίαι κατὰ φωνὴν καὶ κατὰ σημαινόμενον ἀπλαῖ 43,15 τῶν κατηγοριῶν αἱ μέν εἰσιν ἀπλαῖ αἱ δὲ κατὰ συνδυασμὸν τῶν ἀπλῶν τὸ εἶναι ἔχουσι 163,4 πρὸς κατηγορίαν opp. πρὸς ὑπαρξιν 29,11 30,26 55,29 sq.
- κάτω vide ἄνω
- καγεκτεῖν 135,1
- κέγγρος 97,19 98,10
- κεῖσθαι. ἡ οὐσία τοῖς πρός τι συμπλεκομένη ποιεῖ τὸ κεῖσθαι 164,3 τὸ θέσιν τινὰ ἔχειν 164,18 εἴδη τρία 164,19
- κέραμος 33,23 205,15 τόπος τοῦ οἴνου 87,9
- κερατοειδής. τὸ κερατοειδὲς (μέρος τῆς σελήνης) 118,11,18
- κεφάλαιον. κεφάλαια δέκα 1,7 οὗτε πλεόνα οὗτε ἐλάττονα 1,17 ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διαίρεσις 7,3 8,1 13,6
- κεφαλωτός 113,7 sq.
- κίνημα (ἀργὴ κινήσεως) 86,3
- κίνησις 6,8 sq. ἐν μεγέθει γίνεται 86,23. 28 ἐν κινήσει καὶ ῥῷῃ τὸ εἶναι ἔχειν 2,18 ὑπὸ πολαν ἀνάγειν δεῖ κατηγορίαν 48,14 sq. αἱ κινήσεις . . ὅδοι ἐπὶ τὰς κατηγορίας 48,25 198,1 ὅδὸς ἀπὸ τοῦ δυνάμει ἐπὶ τὸ ἐνεργείᾳ 87,22 166,6 204,2 ἐνέργειά τις τοῦ κινουμένου 87,26 ἡ κίνησις ἐν τῷ πάσχοντι 166,4 περὶ κινήσεως 197,9 εἴδη ἔξ 198,26
- κιρνᾶν. κιρνᾶται 110,27
- κληρονομεῖν 124,8
- κληρονόμος 124,11
- κλῖμαξ 14,19 15,9
- κλίνη (ὑπόπονη σκεῦος) 41,25 ποὺς κλίνης 17,1,2 22,3,4 42,3
- κλιτός. τὸν κλιτὸν τύπον γράφειν 10,30
- κοινός. τὸ κοινὸν τετραχῶς λέγεται 18,25
- κοινότης. κοινότητες (αἱ κατηγορίαι) 12,15
- κολεόπτερος (ὁ κάνθαρος) 112,16
- κολοβός 32,11
- κομψεία. ῥήτορικαὶ κομψεῖαι 6,18
- κορυφὴ ὄρους 17,1 22,2
- κορώνη (σωφροσύνην ἔχει) 141,27
- κοσμεῖν. ἐν πᾶσι κεκοσμημένος 6,30
- κοσμικός. τὸ κοσμικὸν ἀγαθόν 53,3
- κρίσις. κρίσεις μὴ ἀκριβεῖς φέρειν 5,26
- κροῦμα γρωματικόν, διατονικόν 113,27
- κύαμος 97,19
- κύκλος 13,11 120,24 def. 155,24 τετραγωνισμὸς κύκλου 120,27 123,32
- κυκλοφορία 199,10
- κυλινδρικός. κυλινδρικὴ ἐπιφάνεια 90,29
- κυριολεκτεῖν 67,29
- κύων ἔχει τι φιλόσοφον καὶ διαχριτικόν 2,25
- κωλυτικός 11,8

Λαμβάνειν. νῷ, αἰσθῆσει ληπτός 133,28.
30 139,32 al.

λέγειν. ὅπου ὡς ἀπὸ οἰκείας δόξης [προφέρει τὸν λόγον, οὐκέτι λέγει τὸ λέγεται, ἀλλ ἔστιν 50,18.19 55,11 καλῶς εἶπε τὸ λέγεται 57,7 59,1

λειότης (οὐκ ἔστι ποιότης) 152,25

λειτήθωτας 108,33 114,13

λευκαίνειν. τὸ λελευκασμένον σῶμα 179, 29

λευκότης def. χρῶμα διακριτικὸν ὄψεως 56, 24 (ποιότης) ορρ. μελανία 156,18 al.

λημμάτιον 40,3

λογική 5,20.27

λογικὸς ἀνὴρ 198,18 λογικὴ θεωρία 148, 10 αἴσθησις 149,1 λογικὸν βιβλίον 199, 21 ζῷον λογικὸν θυητόν 14,8 19,14 al.

λογικότης 67,7 71,3

λογιστικός. τὸ λογιστικόν 5,26

λογοειδῆς δύναμις 145,4 146,3 τὰ λογοειδῆ 145,11

λόγος *oratio* 193,7 sq. 196,22 ποτοῦ εἰδὸς 88,11. 27 προφορικός—ένδιαθετος 90,3 λόγος ἀληθής coll. πρᾶγμα 194,16 sq. syn. ὑρισμός, ὑπογραφή 19,22 sq. *ratio* 17,17 κατὰ δεύτερον λόγον 137,29 λόγον ἔγειν 79,21

λυραίνεσθαι 73,3

Μαθηματικός. μαθηματικὰ συγγράμματα 3,17 5,4 τὰ μαθηματικά 137,21

μαλακός. μαλακωτέρα ἀντίθεσις 169,7. 15 μᾶλλον. τὸ ἐπιδέγμαται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥπτον 75,14 101,22 158,17 μᾶλλον λευκόν dist. πλεῖον 93,13 ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ἡ ἐπιχείρησις 115,5 122,15 τὰ μάλιστα 201,7 εἰ τὰ μάλιστα 173,15

μανικός 149,3

μάνωσις (μανότης) οὐκ ἔστι ποιότης 152, 24 sed φυσικὴ μάνωσις περὶ ἐν καταγινομένῃ 153,25 sq.

μαραίνεσθαι 136,3.4

μαχαίριον (ὅγκος δέξις) 120,19

μάχεσθαι de contrariis 97,12 al.

μέγας. τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν 75,1 οὐ ποσὰ ἀλλὰ τῶν πρός τι 94,8 sq. κυρίως

ἐπὶ τοῦ συνεχοῦς λέγεται 98,4 καταγρηστικῶς ἐπὶ τοῦ διωρισμένου 98,14 πρός τι ἐν ποσῷ συνιστάμενα 99,6 μέθοδος 3,19 5,8 sq. ἀποδεικτική 5,22. 33 διαλεκτική 8,13.14 μειονεξία ορρ. πλεονεξία, δικαιοσύνη 188, 4 sq. μειοῦν 113,6. 10 μειοῦσθαι 118,15 201, 29 sq. μείωσις 87,27 αὔξησις καὶ μείωσις (τῆς ποσότητος κίνησις) 199,6 sq. μέλας. μελαγώτερος 104,32 μέντοι γε 145,8 159,11 al.

μερικός dist. μέρος 125,14 μερικὰ συγγράμματα 3,9. 22 μερικὰ οὐσίαι — μερικὰ συμβεβηκότα 28,22 μερικὴ οὐσία syn. ἄτομος 50,3 sq. 124,29 sq. μερικὰ ποσά 96,7 τὸ μερικόν 50,9 53,9 μεριστός 18,27 τὸ μεριστῶς μεθεκτόν 18, 27

μέρος ορρ. ὅλον 32,7 sq. 114,17 124,29 sq. μέρη ὁμοιομερῆ — ἀνομοιομερῆ 54,9 αἰσθητὰ — νοητὰ μέρη τῆς οὐσίας 68,32 69,2 κατὰ μέρος 14,10 19,3 21,5 183, 18 παρὰ μέρος 79,6. 15 108,6 al.

μέροψ syn. ἄνθρωπος 176,20

μέσος. διὰ μέσων τῶν νοημάτων 9,29 sq. τὰ μέσα (τῶν ἐναντίων) 172,23 τὰ ἐν μέσῳ, ἀνὰ μέσον 172,24. 26

μεταβάλλειν εἰς ἄλληλα 168,20 sq. 183, 20 sq.

μεταβλητικός. ἀρχὴ μεταβλητική 23,26. 28

μεταβολή. τὰ ἐν γρόνῳ καὶ ἐν μεταβολῇ ὑπάρχοντα 6,4 ὑπὸ ποίαν ἀνάγειν δεῖ κατηγορίαν 48,14 87,30 ἡ κατὰ τόπουν 199,7 sq. μεταβολῆς εἰδὴ κίνησις γένεσις φύσης 199,11

μεταξύ. τὰ μεταξὺ συγγράμματα 3,11. 26

μετασκευάζειν 113,15

μετασχηματισμός 25,19

μετοχή 165,28

μέγρι τούτου ἔστη 92,15

μή. εἰ μή ἄρα 184,18 εἰ μή τι γε 187,10 εἰ μή τι 193,22 μή — μήτε 194,11. 12 μῆλον 35,18 sq.

μήν γε 122,1

μήποτε eum ind. 20,22 68,28 154,32 178, 7 179,16 al.

μηγανική. τὰ κατὰ μηγανικὴν εύρήματα 119,7

μιγνύναι. ὅσα τῶν ἐναντίων πέφυκε μίγνυ-
σθαι ἀλλήλοις 75,18 sq.
μικρός. μικρὸν ὕστερον 26,4 cet. vide μέγας
μῖξις 75,25 110,16. 17 161,19
μημήη. κατὰ μημῆη (όμώνυμα) 16,25. 27
22,10
μοναδικός 18,17 80,16 τὰ μοναδικά 80,
14
μονάς 34,33 ἀριθμός ἔστι . . συναγωγὴ
μονάδων 173,15 ὑπὸ ποίαν κατηγορίαν
δεῖ ἀνάγειν 46,14 47,23. 31
μονοειδής. μονοειδῆ συγγράμματα 3,13 4,6
μόνος. διγῶς λέγεται τὸ μόνον 18,17 εἰ
μὴ ἐν παντελήνῳ μόνη τοῦτο οὐ συμ-
βαίνει 118,22 μόνως 12,21. 22. 27 30,
15 al.
μουσικός 113,26 μουσικὴ ἐπιστήμη καὶ
μουσική γυνή 25,3
μορφή. κατὰ μορφήν (όμώνυμα) 22,6. 12
σγῆμα καὶ μορφή (εἶδος ποιότητος) 134,
10 137,19 151,14
μυκτήρ 35,27 36,7
μυριοπλάσιος 159,30
μύρμηξ 61,14
μῦς θαλάσσιος opp. γηγενής 14,33 53,22

Νεύειν πρός τι 118,10.15 ἐκτὸς ἢ ἐντὸς
155,4 sq.
νοεῖν φευδῆ οὐκ ἔστι 171,12
νοερός. νοερὰ γνῶσις 171,9 τὸ νοερόν
14,4
νόημα. νοήματα dist. φωναί, πράγματα 8,
29 sq.
νοητός. νοητὴ οὐσία 50,23 52,9 τὸ νοη-
τόν 45,25 νοητὰ μέρη τῆς οὐσίας 69,2
νοθεύειν. τρεῖς ἀφορμαὶ γεγόνασι τοῦ
νοθεύεσθαι τὰ συγγράμματα τοῦ Ἀριστο-
τέλους 7,16. 17
νομικός. οἱ νομικοὶ 124,5
νόμος. νόμῳ syn. θέσει 104,11
νοσοποιὸς αἴτια 29,29
νόσος καὶ ὑγεία (ἐναντία ἄμεσα) 174,1 sq.
νοσώδης expl. 144,20 146,25 147,1
νότιος. ἀπὸ τῶν νοτίων ἐπὶ τὰ βόρεια
μετάβασις 80,8
νοῦς opp. αἰσθησίς 133,28. 29 ἀναμάρτητος
171,14
νῦν. τὸ νῦν 34,33. 34 ὑπὸ ποίαν κατη-
γορίαν δεῖ ἀνάγειν 46,15 ὑπὲρ οὐδεμίαν

47,23 (ἐνῆγ) ὑπὸ τὸ τιμῆμα τάττειν τοῦ
ποσοῦ τὸ ἀμέριστον 47,31 τὸ ἀκαριαῖον
opp. τὸ πλατυκῶς λεγόμενον 46,19
νωδός 175,13. 15 182,17 186,29 sq.

Ξέστης διττός 89,11
ξιφός vide ἄσορ

Ὥ, ἡ, τό. ταῦτόν ἔστιν ἐκείνῳ τῷ ἀφ? οὗ
λέγεται 107,22 τὰ ἐξ ὧν σύγκειται ἀγνο-
οῦντες 193,27
ὦδε. τὸ τόδε τι σημαίνει 71,17
ὦδοποιητικός. ὦδοποιητικὴ ἐπιστήμη 141,
21
οἰκοθεν *primitus* 86,12 sq.
οίκονομικός. οίκονομικὰ συγγράμματα 3,
18 5,7
οίονει 43,8 180,22
οῖος (μόνος) dist. οῖος (όποιος) 15,28
οῖος. οἶον *quasi* 42,5 132,8
δκνηρός (παρὰ τὸ δκνῶ—δκνήσω) 180,25
δλιγοδεής. δλιγοδεᾶ 166,9
δλιγοκίνητος 166,9
δλίγος vide πολὺς. δλιγώτερος 94,27
δλιγογρόνιος 135,1 sq. 147,26 sq.
δλος opp. μέρος 124,29 sq. μέρος ἐν δλῷ
32,7 δλον ἐν τοῖς μέρεσιν 32,8 33,32
114,17 ώς δλον εἰς μέρη διαιρεῖσθαι 53,
20 τὸ δλον 125,2 sq. 205,22 δλος δι?
δλου 153,11. 22. 27 εἴπερ δλως 29,31
μηδὲ δλως εἶναι 169,24 186,26 al.
δλοσγερής. δλοσγερέστερον 49,6 156,27
δλότης 32,9. 10. 15 125,5. 13 205,23
δμοιομερής. δμοιομερῆ μέρη 54,9
δμοιος 203,10 τὸ δμοιον καὶ ἀνόμοιον dist.
τὸ ἴσον καὶ ἀνίσον 102,7 τὸ δμοιον λέγε-
σθαι καὶ ἀνόμοιον 161,10. 25
δμοιότης. καθ? δμοιότητα opp. κατὰ ἀνα-
λογίαν 22,2,4
δμοιοῦν. ἀνομοίως ὠμοιωσθαι 52,5
δμολογεῖν. τὸ δμολογούμενον 177,25 178,
5 δμολογούμενως 115,7
δμωνυμία 16,12 205,2 πρός τι καθ? δμω-
νυμίαν 105,1
δμώνυμος. δμώνυμα dist. πολυώνυμα,
συνώνυμα, ἔτερώνυμα 14,11 sq. ἀπλού-
στερα τῶν συνωνύμων 15,12 φύσει πρό-

τερα 15,12 διὰ τὸ μὴ εἶπεν ὁμώνυμον,
ἀλλὰ ὁμώνυμα 15,33 ὁμώνυμα dist.
ὅμωνυμία, δόμωνύμως 16,11 sq. πολλα-
γῶς λέγεται 16,21. sq. 21,14 sq. κατὰ
τὸ πρὸς ἐν καὶ ἀφ' ἑνὸς (Ἀρ. τὴν διδα-
σκαλίαν ποιεῖται) 17,12 τὸ κατὰ τὴν
μορφὴν 22,12 μήποτε τὰ ὁμώνυμά εἰσι
συνώνυμα 20,22 ὡς ὁμώνυμος φωνὴ εἰς
διάφορα σημανόμενα (διαιρεῖσθαι) 53,21
ὄνειρος. οὐδὲ ἐν δνείρου ἔγει 25,7
ὄνομα ορρ. ῥῆμα 11,1 sq. διγῶς λέγεται
18,7 κατὰ τοῦνομα λόγος expl. 19,
10 sq. opp. ὄρισμός 14,6 sq.
ὄνομασία 22,16 114,28
ὄνοματοποιεῖν 114,1. 7 177,30
δέξις. λέγομεν δέξιν χυμὸν καὶ δξεῖαν φωνὴν
καὶ ὅγκον δέξιν 20,6. 7
ὅπισθεν vide ἔμπροσθεν.
ὅποιος. ἐν τῷ ὅποιόν τι ἐστι κατηγορεῖσθαι
64,28
ὅποιοσοῦν 203,8 ὅποιου γάρ οὖν τεθέντος
ἀκολουθεῖ τὸ ἔτερον 196,11
ὅπταν πέφυκε (?) 183,7
ὅπτερος (sensu ἐκάτερος) 203,2. 4
ὅπου γε 157,14
ὅπως. ἡ κατασκευή, ὅπως ἐστὶν ὅμοιον . . ,
δήλη 203,9
ὅργανικός. ὅργανικὰ συγγράμματα 3, 17
5,8
ὅργανον 4,30. 32 10,17 τὰ ὅργανα dist.
ἡ δύναμις 179,31 sq.
ὅργίλος 149,4
ὅρεκτικός. ὅρεκτικὴ δύναμις 146,4
ὅρθοδοξαστικός 184,7 ὅρθοδοξαστικῶς
opp. ἀποδεικτικῶς 5,29. 32 141,29
ὅρθος. τὸν ὅρθὸν τύπον γράφειν 10,30
ὅρίζειν. ὅρίζεσθαι 14,20 109,14 sq. ὠρι-
σμένη φύσις 103,33 104,2 ὑπόστασις
104,12 ὠρισμένως opp. ἀορίστως 131,8
183,5 al. λόγῳ ὁριστός 159,1
ὅρισμός 14,6 sq. 32,3 dist. λόγος, ὑπο-
γραφή 19,22 sq. δικαιίως ὁρισμὸς δὲ
τὸ εἶδον 23,6 τι ἐστιν αὐτῶν ἐκατέρῳ
τὸ ζῆτον εἰναι dist. τι ἐστιν αὐτῶν ἐκα-
τέρῳ τὸ ζῶτον εἰναι 23,10. 11 κακίᾳ ὁρι-
σμοῦ τὸ μὴ ἀντιστρέψειν πρὸς τὸ ὁριστόν
33,7 ἐκ γενῶν καὶ διαφορῶν 63,15 68,1
πρὸς τὸ ὁριστόν ἀντιστρέψει 63,19 οὐ δεῖ
ἐν τῷ ὁρισμῷ τὸ ὁριστὸν παραλαμβάνειν
130,23
ὅριστικός. ὁριστικὰ ῥῆματα 26,23

δροφὴ 11,9. 14 ἡ ὑπέρ κατηγορία ἡμῶν,
100,14
ὅσος. ὅσφι ἀσαφῆ 6,25 οἱ ἐγγυτέρω μᾶλλον,
ὅσφι καὶ πλείονος ἀντιλαμβάνονται τῆς
αὔρας 159,15 ὅσον quatenus 47,24 125,
17 128,15 181,9
ὅτι superfluum ante enuntiatum interrogati-
vum (ζητοῦσι οὐκέτινο ὅτι τὰς στερή-
σεις ὑπὸ ποίαν τῶν κατηγορῶν ἀνακτέσον)
48,7 (ζητεῖ ὅτι . . πότερον ἐν τῷ ποι-
οῦντι θεωρεῖται ἡ ἐν τῷ πάσχοντι) 166,4
ante infinitivum (φησὶν ὅτι ἵσως μὲν καὶ
ἄλλους εἰναι τοῦ ἔχειν τρόπους) 205,
26 (?)
οὐδεὶς. οὐδεμίαν οὕτε ἀλήθειαν οὕτε ψευ-
δος σημαίω 185,10. 11
οὐδέτερος. τὸ παρὰ τοῖς ἀτροῖς λεγόμενον
οὐδέτερον 29,27
οὖν. ἀλλ' οὖν 80,2 119,17 al.
οὐράνιος. τὰ οὐράνια 6,6. 10 80,3 sq. ἡ
οὐρανία σφαῖρα 87,1
οὐρανός opp. γῆ 100,4 sq. ἡ τοῦ οὐρανοῦ
(περιφορά) 199,9
οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική 21,4 22,17 θεία
29,17. 19 ἀσώματος 6,7 34,23 νοητή
50,23 52,9 ἀσώματος καὶ ἀμερής καὶ
ἀδιάστατος 50,28. 29 διανοητή 51,13
opp. ἐνέργεια ἡ πάθος 26,8 sq. διπλοῦν
οἶδε τὸ σημανόμενον τῆς οὐσίας ὁ Ἀρι-
στοτέλης 20,9 κακόλου — μερικαὶ οὐσίαι
opp. συμβεβηκότα 28,22 τριτή (κατὰ
τὴν ὅλην, κατὰ τὸ εἶδος, κατὰ τὸ συ-
μφότερον) 48,2 πρώτη οὐσία (ἡ κατὰ
τὰ ἄτομα) — δευτέρα (ἡ κατὰ τὰ εἶδη καὶ
τὰ γένη) 34,20 περὶ οὐσίας 49,1 πρώ-
την ἔχει τάξιν ἐν ταῖς κατηγορίαις 49,8
ἡ μὲν ἀπλῆ ἡ δὲ σύνθετος 49,23 (δια-
λέγεται) περὶ τῆς συνθέτου μόνης 50,1
τι . . τὴν οὐσίαν δι' ἀποφάσεως ὠρίσατο
51,24 πρώτη — δευτέρα 50,2 μερική
(ἄτομος) — κακόλου (ἡ κατὰ τὰ εἶδη καὶ
τὰ γένη) 50,3 οὐκ ἔστι διαιρεσίς . . τάξις
δὲ μόνη τῶν ἀπηριθμημένων 54,31 ἡ
δευτέρα οὐσία τὴν πρώτην περιέχει 54,6
55,16 περιέχεται ἐν τῇ πρώτῃ καὶ ἡ
δευτέρα 54,14 55,18 βούλεται ἐξυμνῆσαι
τὴν πρώτην οὐσίαν 55,26 δευτέρα οὐσία
dist. συμβεβηκότα 55,28 sq. μᾶλλον
οὐσία τὸ εἶδος τοῦ γένους 59,6 διὰ τὸ
οὐκ εἶπε . . τρίτην (οὐσίαν) τὸ γένος 60,
1-4 οὐκέτι τρίτας οὐσίας λέγει τὰ συι-

- βεβηκότα 61,21 ίδιον τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι 63,30 δεύτερον παρακολούθημα 69,22 τρίτον 71,16 τέταρτον 74,13 πέμπτον 75,13 ἔκτον 77,27 τὰ μέρη τῶν δευτέρων οὐσιῶν πρός τι 124,21 συμπληροῦν τὴν οὐσίαν 34,13. 15 al. συμπληρωτικὸς τῆς οὐσίας 34,13 κατ' οὐσίαν 6,8 127,7
- οὐσιώδης 171,6 διαφορά 42,13 147,19 ποιότης 73,6. 15 135,29 ποσὸν οὐσιῶδες 88,5 sq. οὐσιώδως κατηγορεῖσθαι 38,29 64,21 66,14 al. ὑπάρχειν 66,1 149,16. 20 171,2
- οὗτε (an οὐδὲ?) 20,34 25,18 54,3. 9 74,16 saepius οὐ—οὗτε 33,29 170,2 175,6. 7 οὗτε—καὶ 46,26 οὗτε—οὗτε δέ 88,28 οὗτε—οὗτε μὴν 163,22
- ὅψις καὶ τυφλότης (ἔξις καὶ στέρησις) 168, 27 sq. ὅψιν οὐ μόνον ἐπὶ τῆς δυνάμεως ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν δργάνων φέρομεν, τοὺς διφθαλμοὺς ὅψιν καλοῦντες 179, 30
- Πάθησις 165,30 dist. πάσχειν 166,28
- παθητικός. παθητική ποιότης 134,9 135, 20
- πάθος opp. ἐνέργεια 26,9 sq. κατὰ τὰ πάθη ζῆν 2,29 expl. ἡ εἰς τὰ ἐναντία μεταβολή 82,17. 18 παθητική ποιότης καὶ πάθος 134,9 135,20 πάθος ἐμποιεῖν περὶ τὴν αἴσθησιν 134,18 sq.
- παλαιός. τὸ μὲν παλαιότερον καὶ ἐπὶ ἀψύγων εἴωθε λέγεσθαι, τὸ δὲ πρεσβύτερον ἐπὶ μόνων τῶν ἐμψύχων 191,26
- πανουργία opp. φρόνησις, ἄνοια 188,14. 15
- πανσέληνος 118,22
- παράγειν τὸν λόγον 198,28 ἀποδείκνυσι . . . ἐξ ἐκείνης (ἀργῆς) πάντα παράγεσθαι 6, 1.2 ἐκ τοῦ σπουδῆ παρῆκται τὸ σπουδαῖος 25,12. 13
- παράδειγμα 106,18
- παραδειγματικὸν αἴτιον 17,8
- παρακινεῖν 82,15
- παρακολούθημα 33,17. 30 syn. τὸ ίδιον 69,22 71,15 al.
- παραλιμπάνειν 19,29. 30
- παραλογισμός 5,14
- παραπέτασμα 6,27
- παραρρεῖν. παραρρεύσας 2,10 παραρρεύσαν 2,17
- παράστασις 10,10
- παρατροπή 191,4
- παραφυάς 47,16 104,33 108,10
- παρέκβασις. ως ἐν παρεκβάσει 50,30
- παρεμβάλλειν 42,19
- πάρεργον opp. ἔργον 13,28
- παρθενική (ποιητικόν) dist. παρθένος (πεζολόγων) 24,32. 33
- παριστάναι. παριστῶσι 32,4
- πάροδος. κατὰ πάροδον 139,28
- παρρησιαστικός. τὸ παρρησιαστικόν 2, 25
- παρυφίστασθαι 10,13
- παρωνυμία 123,8
- παρώνυμος. παρώνυμον ὄνομα τιθέναι 114,9 περὶ τῶν παρωνύμων 24,6 sq. ἀνάγκη τέσσαρα παρεῖναι 24,27 παρωνύμως λέγεσθαι 123,6
- πᾶς. τὸ πᾶν 80,6 τὰ πάντα 5,35 6,2
- πάσχειν vide ποιεῖν
- πεζολόγος 24,34
- πελαργός (δικαιοσύνην ἔχει) 141,27
- πέρας dist. τὸ περατούμενον 84,16 sq. περατοῦν 84,15 sq.
- περιγεγονότως 135,6
- περίγειον 80,9
- περιγραφή 88,14 sq. 89,26. 30
- περικαλύπτειν 14,4
- περικάρδιος. περικάρδιον αἷμα 23,4. 5
- περίστασις. διά τινα περίστασιν 149,6
- περιττός vide ἄρτιος
- περιφέρεια 155,15. 20. 26
- περιφερής γραμμή 155,24
- περιφερόγραμμος. περιφερόγραμμα σύμματα 120,22. 23
- περιφορά syn. κυκλοφορία 199,8
- περιφορητός 32,21
- πεταλοειδής 86,26
- πηδαλιωτός. τὸ πηδαλιωτόν dist. πλοῖον 112,27
- *πήθειν. δ πηρὸς παρὰ τὸ πήθω — πήσω — πηρός 180,24
- πήρωσις σκελῶν — διφθαλμῶν 179,21
- πηγυατος. πηγυαία ἐπιφάνεια 93,11
- πλανᾶν. πλανηθῆναι in errorem duci 8,31 9,9 πεπλανημένη γνῶσις 132,10 τῶν ἐπτὰ πλανωμένων 80,7
- πλάνη 27,32

- πλατάνιστος (ποιητικόν) dist. πλάτανος
(πεζολόγων) 24,32. 33
- πλάτος. ἡ κατὰ πλάτος διαιρεσίς 60, 25
παραβολή 77,3
- πλατυκός. τὸ πλατυκῶς λεγόμενον νῦν 46,19
- πλεονάζειν opp. ἐλλείπειν 33,6 sq. 190,25
191,5
- πλεονεξία opp. μειονεξία, δικαιοσύνη 188,
3 sq.
- πληθυντικός 16,5 sq. πληθυντικῶς 16,1
102,32
- πλήν particula refutationis 95,16 coniunctionis loco 181,29
- ποιεῖν. ἐπὶ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν ἀμφότεραι αἱ κατηγορίαι τῷ μὲν ὑποκειμένῳ αἱ αὐταὶ εἰσι, τῇ δὲ σχέσει διαφέρουσι 44,
14 περὶ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν 163,1 κατὰ ποιότητα γίνονται 163,25 οὐχ ὑπὸ τὰ πρός τι ἀνάγει 165,22 ἡ κίνησις ἐν τῷ πάσχοντι 166,4 dist. ποίησις καὶ πάθησις 166,27 ἐπιδέχεται . . . ἐναντιότητα καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥπτον 166,33
- ποίησις 165,30 διττή 166,28
- ποιητικός opp. πεζολόγος 24,33 ποιητικὸν
αἴτιον 17,10 21,24
- ποικίλος ποικίλα συγγράμματα 3,13 4,8
- ποιός. περὶ ποιοῦ vide ποιότης
- ποιότης. οὐσιώδης 73, 6. 15 74, 7 περὶ ποιοῦ καὶ ποιότητος 133,5 τάξις 133,9 διπλῆ ἡ ἐπιγραφή 133,21 ἄλλο ἐστὶ ποιὸν καὶ ἄλλο ποιότης 133,23 διαιρεσίς 134,
8 sq. τέσσαρα εἰδη 134,8 καταγραφή 137,32 τάξις τῶν εἰδῶν 138,2 παθητικὴ ποιότης 134,9 τετραχῶς θεωρεῖται 147,9 sq. διχῶς ἐκληπτέον 149,11 τὸ ίδιον 157,23 ἔτερον παρακολούθημα 158,
14 τὸ ὅμοιον λέγεσθαι καὶ ἀνόμοιον 161,
10 τὸ τὰ ἐν αὐτῇ ἀτομα ὅμοια ἡ ἀνόμοια λέγεσθαι 161,25. 26
- ποιοῦν 74,19 142,24 πεποιωμένος 135,7
179,28
- πολιτικός. πολιτικὰ συγγράμματα 3,19 5,7
πολιτικαὶ ἀρεταὶ 141,30 dist. καθαριτικαὶ 141,31
- πολλαπλασιάζειν 184,24. 27
- πολυπλασιάζειν 28,6
- πολὺς. ὁ πολὺς ἄνθρωπος 13,21 34,17. 25
47,28 70,32 al. οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι 47,
26. 27 οἱ πολλοὶ 50,5 τὰ πρὸ τῶν πολλῶν — τὰ ἐν τοῖς πολλοῖς — τὰ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς 9,7. 11 58, 13. 19 167, 15 τὸ

- πολὺ καὶ διλόγον τοῦ ποσοῦ ἔστι 92,17
τῶν πρός τι 94,16 κυρίως ἐπὶ τοῦ διωρισμένου λέγεται 98,7 καταγρητικῶς ἐπὶ τοῦ συνεχοῦς 98,15 πρός τι ἐν ποσῷ συνεστάμενα 99,6 πλεῖον λευκόν dist. μᾶλλον λευκόν 93,12
- πολυσχιδής 136,21
- πολυχρόνιος 134,27 147,26 sq.
- πολυώνυμος dist. ὄμώνυμος 14, 13. 32 sq.
τῶν πολυωνύμων οὐκ ἐμνήσθη 17,20
- πόρισμα expl. 131,4 συνάγειν 131,3
- ποσός. τὸ ποσόν 46,22 sq. περὶ ποσοῦ 83,5
δευτέραν ἔχει τάξιν 83,8 συνεγέες — διωρισμένον 84,5 τοῦ συνεχοῦς πέντε εἰδη 84,8 τοῦ διωρισμένου ὁ λόγος καὶ ὁ ἀριθμός 88,11 τὰ μὲν ἐκ θέσιν ἐχόντων . . τὰ δὲ οὐκ ἐκ θέσιν ἐχόντων 88,18 sq. ποσὰ κατὰ συμβεβηκός opp. κυρίως 92,19
95,4 τὰ ίδια 93,17 κυρίως ίδιον 101,29
ἀφωρισμένον ποσόν 94,1 ὄμρισμένον 95,8
μερικὰ ποσά 96,7 ἄτομα 96,10 διαφέρει τῶν ἐναντίων 97,2
- ποταμός. εἰς τὸν αὐτὸν ποταμὸν ἐμβῆναι 2,9. 10 sq.
- ποτέ. τὸ ποτὲ . . σημαίνει οὐσίαν ἐν χρόνῳ οὖσαν 163,19 τὸ χρόνου δηλωτικὸν ἦτοι τὸ ἐν χρόνῳ ὃν 164,22 εἰδη τρία 164,23
- ποῦ. τὸ ποῦ . . οὐσίαν ἐν τόπῳ οὖσαν (σημαίνει) 163,21 τὸ τόπου δηλωτικὸν ἢ τὸ ἐν τόπῳ ὃν 164,23 εἰδη ἔξ 164,24
- πούς 17,1 sq. 22,3
- πρᾶγμα coll. λόγος ἀληθής 194,14 sq. πράγματα dist. φωναί, νοήματα 8,29 sq.
- πραγματικός. πραγματικῶς syn. οὐσιώδως 38,29. 31
- πρακτικός. πρακτικὰ συγγράμματα 3,16
4,23 sq. τὸ πρακτικὸν (μέρος τῆς φιλοφίας) 4,25 10,11 sq.
- πρᾶξις opp. θεωρία 11,5 sq.
- πρέσβυς. τὸ πρεσβύτερον dist. παλαιότερον 192,1
- προάγειν. προάγεσθαι ἀπὸ τέχνης 119,2.3
- προαίρεσις 145,29 κατὰ προαίρεσιν καὶ διάνοιαν opp. κατὰ τύχην 16,24
- προαιρετικός. προαιρετικὴ ὄρμή 127,15 sq.
- προαναστέλλειν 45,27
- πρόβλημα 8,15
- προβολή 166,7
- προδιδάσκειν 13,10. 15
- προηγεῖσθαι. προηγουμένως 137,28 149,
24 al.

πρόθεσις (καθ' αὐτὴν οὐ λέγεται) 43,18
 προκαθέσεσθαι 128,11
 προκατάληψις. τὸ ἐν προκαταλήψει (κοινόν)
 18,29
 προκατάστασις (rhetorice) 193,8
 προκόπτειν 170,16
 προλαμβάνειν. αἱ προλαβοῦσαι φωναῖ 198,2
 πρόνοια 127,3 sq. 127,27 sq.
 προοίμιον. τὰ προοίμια 193,7 sq. ἐκ
 προοιμίων 6,24 16,15
 πρός. τὰ πρός τι 47,8 dist. τὰ ἐναντία 108,
 25 παραφύσιν αὐτὰ ἀπεικάζει 47,16
 σχέσις ἑτέρων κατηγοριῶν 83,19 99,5
 104,30 περὶ τῶν πρός τι 102,10 ἡ τάξις
 102,16 ἐπιγραφή 102,29 δυνατὸν τὰ
 πράγματα ‘τὰ περὶ τῶν πρός τι’ λέγεσθαι
 .. τὴν κατηγορίαν ἐνικῶς ‘περὶ τοῦ πρός
 τι’ 103,5 περὶ τῆς ὑποστάσεως 103,18
 διαιρέσις 105,1 διδασκαλίας τρόπος 105,
 12 τὰ ἴδια 108,4 sq. τὸ ἄμα τῇ φύσει
 εἶναι 117,5 ἐπὶ τῶν πλείστων ἀληθές
 ἔστι 117,10 ἐπὶ πάντων 124,13 τὸ πρός
 τι διγῶς νοεῖται, ἡ ὡς πράγματα .. ἡ ὡς
 σχέσει τινὶ συνδεδεμένα 122,25 130,24
 τὰ ὡς πρός τι ἀντικείμενα 168,14 sq.
 dist. τὰ ἐναντία 108,25 171,18 sq. πρός
 ὃ *quatenus* 159,12
 προσβάλλειν τινί 6,14 9,32 118,14 τοῦ
 ἥλιου εἰς τοῖχον προσβάλλοντος 85,11
 προσγίνεσθαι ορρ. ἀπογίνεσθαι 73,2
 προσδιορισμός 126,13
 πρόσωπον. ἐξ οἰκείου προσώπου ορρ. ὑπο-
 κρινόμενος ἑτέρων πρόσωπα 4,11,14 τὰ
 τοῦ πρώτου, δευτέρου, τρίτου προσώπου
 ῥήματα 26,14 sq. ὡρισμένου προσώπου
 26,15
 πρότασις expl. 10,31 ορρ. συμπέρασμα
 193,1
 πρότερος. τὰ τῇ φύσει πρότερα ἡμῖν ὅστερα
 καὶ τὰ ἡμῖν πρότερα τῇ φύσει δεύτερα
 50,9,10 τὸ πρότερον διετόν, τὸ μὲν
 γρόνωφ τὸ δὲ φύσει 117,20 περὶ τοῦ προ-
 τέρου 191,15 τέσσαρα σημαίνουσιν, τὸ
 τῷ γρόνῳ .. τὸ τῇ φύσει .. τὸ τῇ τάξει
 .. τὸ τῇ ἀξίᾳ 191,20 πέμπτον 194,8
 προφορικός λόγος 90,3
 πρῶτος. πρῶτον pro πρότερον 121,17
 πρώτως ορρ. δευτέρως 115,20
 πτερός. πλέον τὸ πτερὸν τῇ ὄρνιθος 112,
 12,18
 πτῶσις εὐθεῖα, πλαγία 105,19 sq.

πύκνωσις (πυκνότης) οὐκ ἔστι ποιότης 152,
 24 sed φυσικὴ πύκνωσις περὶ ἐν κατα-
 γινομένῃ 153,25 sq.
 πύκτης dist. πυκτικός 143,24
 πυκτικός 143,19 sq. 157,8,11 πυκτικὴ
 ἐπιστήμη 157,12
 πῦρ (στοιχεῖον) 65,23 154,22 ὁ τοῦ πυρὸς
 τόπος 99,29
 πυρακτοῦν. ἐν τῷ πεπυρακτωμένῳ σιδῆρῳ
 139,26

‘Ράκος *sudarium* 35,27 sq.
 ῥεῖν. ῥυεῖσα ἡ γραμμὴ ποιεῖ τὴν ἐπιφάνειαν
 91,10
 ῥευστός 2,12 141,6
 ῥῆμα 11,1 sq. ἐν τοῖς ῥήμασιν διμωνυμία
 18,4 sq. συνωνυμία 23,22 τὰ τοῦ πρώ-
 του, δευτέρου, τρίτου προσώπου ῥήματα
 26,14 sq. δριστικὰ ῥήματα 26,23
 ῥῆσείδιον 167,12
 ῥητόν 26,6 50,16
 ῥητορεύειν 12,19
 ῥητορικός. ῥητορικὰ κομψεῖαι 6,18
 ῥήτωρ 193,10
 ῥοή coni. κίνησις 2,18
 ῥοπή. τὴν ἐπ’ ἀμφότερα ῥοπὴν ἔχειν 146,5
 ῥυτικεσθαι 86,2
 ῥυτιδοῦν. ῥυτιδοῦται τὰ μῆλον 36,3

Σαφηνίζειν 6,34 202,12 al.
 σειρά 40,5
 σελήνη 80,3,10 ἡ κοίλη τῆς σελήνης περι-
 φέρεια 99,29
 σεληνιακός. ἡ σεληνιακὴ ἐκλειψίς 118,8
 123,20
 σεμνός. τῶν πραγμάτων τὸ σεμνόν 6,28
 σεμνύειν 51,27 52,26
 σημαίνειν. σημᾶναι (ubique) 39,9 al. τὸ
 τόδε τι σημαίνειν 71,17 sq. τὸ σημαιό-
 μενον (ἀπλοῦν, σύνθετον) ορρ. φωνή 43,
 11 sq. 45,26 sq.
 σημαντικός ορρ. ἀσημός 9,24
 σημασία 31,34
 σημεῖον 13,10 34,32 85,6,32 90,12 152,
 6 al. ὑπὸ ποίαν κατηγορίαν δεῖ ἀνάγειν
 46,14 47,23,31
 σημειοῦν. σημειωτέον 55,11

- σηπία 150,9
 σηψις 135,24 136,8
 σήνηπι 97,20
 σκάζειν 121,14
 σκέπασμα 11,8
 σκεύος. τῶν σκευῶν τὰ μὲν ὑπόποδα τὰ
 δὲ ἄποδα 41,24
 σκιά 202,1 ἐπιπρόσθησις φωτός 180,19
 σκιαγραφεῖν. 43,8
 σκιάζειν 180,19 ἐσκιασμένος τόπος 85,10 sq.
 σκίασμα. τὸ καλούμενον σκίασμα τῆς γῆς
 118,19
 σκοπός 7,2 sq. 8,8. 24 sq.
 σκότος (φωτὸς στέρησις) 179,18 παρὰ τὸ
 σκιάζειν .. ἡ παρὰ τὸ σχέθειν 180,18
 σκυλάκιον 175,9. 15 182,15 al.
 σκώληξ 113,6
 σμιλίον λατρικόν 17,4. 10
 σομφός. σομφὴ φωνή 170,9
 σπάθη vide ἄσορ
 σπᾶν. σπασάμενος syn. κτησάμενος 159,15
 σπάρτος. σπάρτον ἔκτείνας (τὴν διάστασιν)
 μετρεῖ 165,8
 σπέρμα vide καρπός
 σπλήν 103,27
 σπουδαῖος 25,6 sq. 56,28 184,4
 σπουδή 25,11. 13
 στάσις 106,26 190,19 204,6 εἰδος θέσεως
 107,5 dist. ἐστάναι 107,8 sq.
 στέρησις. ὑπὸ ποίαν κατηγορίαν ἀνακτέον
 48,7 στέρησιν ἐνταῦθα λαμβάνει τὴν παν-
 τελῆ τοῦ εἴδους φθοράν .. ἐν δὲ τῇ Φυσικῇ
 .. τῆς ἐνεργείας μόνης τὴν ἀπουσίαν 168,
 30 cetera vide sub ἔξις
 στηλιτεύειν 127,6
 στιβάς (πρὸς τὸ καθεύδειν) 119,5
 στοιχεῖον. αἱ ἐν τοῖς στοιχείοις διαφοραὶ
 65,9 πῦρ, ὕδωρ, γῆ, ἀήρ 65,23 sq. 83,18
 122,20 mathematice 193,2. 12 grammatical-
 tice 193,6. 18
 στροφή expl. 111,15
 συγγιγώσκειν. συνεγνῶσθαι *notum esse* 66,
 30 77,1
 σύγγραμμα. διαίρεσις τῶν Ἀριστοτελείων
 συγγραμμάτων 3,8 sq.
 σύγκρισις dist. διαίρεσις 59,5 60,17
 συγχεῖν. συγκεχυμένος 73,6 sq. συγκεχυ-
 μένως 13,31
 συγχώρησις. κατὰ συγχώρησιν 75,6
 συζυγία 28,20 31,19 124,30 125,19 184,
 22 sq.
- σύζυγος ορρ. μόνος 18,18. 23
 συκοφαντεῖν. συκοφαντοῦσι τὸν φιλόσοφον
 109,28
 συλᾶν. τὰ λοιπὰ ἀπὸ τούτων σεσύληται
 83,20
 συλλαμβάνειν. συνειλημμένα τὰ μόρια 91,
 21
 συλλογή 10,32
 συλλογίζεσθαι. συλλογισθεῖσα 8,17
 συλλογισμός ἀποδεικτικός 4,31 10,27 syn.
 ἐπιστημονικός 10,24. 25 ορρ. ὁ ἀπλῶς
 10,25 sq. συλλογή τις πλειύνων λόγων
 10,32 ἐν δευτέρῳ σχήματι 45,11 64,2
 171,19 177,19
 συμβαίνειν. τὰ συμβεβηκότα ορρ. οὐσία
 20,4 sq. καθόλου — μερικά 28,22 dist.
 δεύτεραι οὐσίαι 55,29 sq. οὐ τρίται οὐσίαι
 61,21 κατὰ συμβεβηκότα ορρ. καθ' αὐτό
 173,3 sq. κατὰ συμβεβηκότα ποσά 92,19 sq.
 κατὰ συμβεβηκότα ὑπάρχειν 19,31 κατηγο-
 ρεῖσθαι 38,29 62,12. 22
 συμβάλλειν. συμβάλλεσθαι ορρ. λυμαίνεσθαι
 73,2
 συμμετρία ορρ. ἀσυμμετρία, ἀμετρία 188,
 7 sq.
 σύμμετρος ποσότης 190,26
 συμπαρεκτείνειν. συμπαρεκτείνεσθαι 136,
 2. 7
 συμπεραίνειν 82,26
 συμπέρασμα 156,7 ορρ. πρότασις 193,1
 συμπλέκειν. συμπεπλεγμένος ορρ. ἀπλῶς
 28,9. 10
 συμπληροῦν τὴν οὐσίαν 34,14 κατηγορίαν
 48,23 τὸ ὑποκείμενον 68,21 sq.
 συμπληρωτικός τῆς οὐσίας 34,13 τοῦ
 ὑποκειμένου 64,27 68,20 al.
 συμπλοκή 28,20 sq. τὰ κατὰ συμπλοκήν
 ορρ. τὰ ἄνευ συμπλοκῆς 27,10
 σύμπτωμα 3,3
 συμφάναι 9,21
 συμφύειν. συμπέψυκε τὰ μόρια 86,11
 συνάγειν *concludere* 77,22 πέριττη 131,1
 ὅ συναγθεῖς ἀριθμός 184,25
 συναγωγή 173,15
 συναίτιος 179,13
 συναμφότερος. τὸ συναμφότερον (ὕλη καὶ
 εἶδος) 22,21 34,11 48,4
 συνανατείρειν 49,13 sq. 94,14. 15 117,7 al.
 συναναφαίνειν 8,8. 12. 21
 συναπολόγναι. συναπόλυται εονί. συντί-
 κτεῖται 97,5

συναπομαραίνεσθαι 136,3.4
 συναποφέρειν. συναπηγένθη αὐτῇ 136,17
 συνάπτειν πρός τι 89,25.30 συνάπτεται
 90,1 sq. συνημμένος 77,19 89,27
 συναρπαγή. ἐκ συναρπαγῆς δργισθεὶς 149,7
 σύνδεσμος 43,18 ὁ μὲν σύνδεσμος 168,5
 συνδυασμός 163,4
 σύνδυο λαμβάνεσθαι 28,19
 σύνεγγυς. τὸ σύνεγγυς 121,2
 συνεισάγειν 94,14 97,6 117,6 122,8
 συνεισφέρειν syn. συνεισάγειν 49, 10 sq.
 118,3.4
 συνεκφωνεῖν 43,20
 συνεμπίπτειν 47,32
 συνεπινοεῖν 117,8
 συνέχεια 13,13 86,16 89,28 184,12
 συνεγής. συνεγές ποσόν 47,5 84,5.8
 συνηγορία 115,23
 συνήθεια 113,15 sq. ἡ κοινή 126,2
 σύνθεσις opp. ἀπλότης 26,30 κατὰ σύν-
 θεσιν 86,1
 σύνθετος opp. ἀπλοῦς 9,35 sq. 26,7 sq. 43,
 11 sq. τὰ σύνθετα μᾶλλον συνήθη ἡμῖν
 27,12.13 τὰ συνθετώτερα 27,24 σύν-
 θετος οὐσία 49,23
 συνιστᾶν 6,32 συνίστασθαι 99,5.7 al.
 συνοίγεσθαι 97,7
 συνουσία. αἱ πρὸς τοὺς ἑταίρους συνουσίαι
 3,6
 συνταγματικός. συνταγματικὰ συγγράμματα
 3,12.14 4,8 sq.
 συντάττειν. συνταγήσεται 85,15 συντε-
 ταγμένως (an συντεταμένως?) 6,23
 συντελεῖν τινι εἰς τὴν οὐσίαν 33,18.19
 πρὸς τὴν διδασκαλίαν 49,5
 συντίκτειν 97,5
 συντομία 14,28
 σύντονος. συντονώτερον κινεῖσθαι 201,15
 συνώνυμος dist. ὅμωνυμος, πολυώνυμος,
 ἔτερώνυμος 14,14.24 sq. περὶ συνωνύ-
 μων 23,19 sq.
 συσημαίνειν 43,20
 συστατικός. συστατικὰ διαφοραί 19,26
 32,5 40,8 sq.
 συστήματικοί. συστηματικά (εἰδος τῶν
 συγγραμμάτων) 6,20
 σφαῖρα ἀπλανής 33,21 sq. οὐρανία 87,1
 σφαιρικός. σφαιρικὴ ἐπιφάνεια 90,29
 σφαιροειδής 86,25
 σχέθειν 180,21
 σχέσις 15,10 39,12 59,7.21 61,22.23 τῶν

πρός τι 116,20 sq. 122,26 sq. 130,26
 τὰ ἐν σχέσει 21,12 τῇ σχέσει opp. τῷ
 ὑποκειμένῳ 44,15 45,2
 σχετικός. σχετικῶς 39,4
 σχῆμα. σχῆματα εὐθύγραμμα, περιφερό-
 γραμμα 120,22 σχῆμα καὶ μορφή (εἶδος
 ποιότητος) 134,10 137,20 151,14
 σχηματίζειν. ἐσγηματίζειν coni. σῶμα
 εἰναι 6,15
 σχιζόπτερος 112,13,15
 σῶμα 6,15 opp. ἀσῶματος 50,32 sq. dist.
 συμβεβηκός 33,10 sq. ἄποιον 65,19 sq.
 τρεῖς διαστάσεις ἔχον 84,11 sq. 152,6.15
 165,3 πεπερασμένον 84,12 ποσοῦ εἶδος
 84,8 88,25 οὕτε σῶμα οὕτε γράμμα loco
 proverbii 51,31
 σωματικός. τὰ σωματικά 6,14 κατὰ τὰς
 σωματικὰς αἰσθήσεις 149,2.3 κατά τινα
 σωματικὴν κράτιν 149,3; σωματικὴ ἴδοντί¹
 3,1
 σωματοειδής (αἴσθησις, 149,1)
 σωφροσύνη (ἀρετὴ φυσική) 141,25 opp.
 ἀκολασία, ἡλιμιότης 188,13

 Τάξις. ἡ τάξις τῆς ἀναγνώσεως 7,2.31
 12,28 opp. διαίρεσις 54,32 φυσική —
 πρὸς ἡμᾶς 89,2.5 τὸ τῇ τάξει πρότερον
 191,21 192,20 ἄμα 196,20
 τάπτειν. τεταγμένως 127,4
 ταυτότης 15,15 sq. 37,18 190,17
 τέ. ἔπι τε 78,21 201,20 καὶ — τέ 186,27.
 28
 τελεῖν ὑπὸ κατηγορίαν 47,21 ὑπὸ τὸ αὐτὸν
 γένος 190,9 sq.
 τέλειος. τὰ τελειότερα opp. τὰ ἀτελέστερα
 27,12
 τελειότης ἡ καθ' αὐτήν 190,24
 τελειωτικός opp. κακωτικός 134,16 sq.
 148,12
 τελικός. τελικὸν αἴτιον 21,26
 τέλος τῆς φιλοσοφίας 1,11 2,5 3,1 5,34
 τέρας 190,25
 τερέτισμα. τερετίσματα καὶ φλυαρίαι 167,
 16
 τετραγωνισμός 121,4 123,32
 τετράγωνον 120,9.22 121,1 202,9 sq.
 τετραδικός. τετραδικὴ τομή 28,5
 τεῦξις τοῦ ἀγαθοῦ 10,13
 τέχνη βάναυσος 141,1.22

- τεγγητός. τὰ τεγγητά dist. φυσικά 119,4.
11 127,30 sq.
- τεγνικὸς λόγος 169,19
- τέως 119,18
- τοῖ γε 149,9
- τοιώσδε. τοιώσδε 144,1 τοιώσδε ἢ τοιώσδε 137,25
- τόπος def. 33,22 87,7 165,1 ἐν τόπῳ 32,
18 ἀγγείον ἀμεταφόρητον 32,21 ὁ τόπος
καὶ ὁ χρόνος τῶν σωμάτων (παρακολούθημα) 33,31 διὰ τὸ ἐν αὐτῷ σῶμα ἔχει
τὸ συνεγένετον 87,13 ποσοῦ εἶδος 84,8 88,
25 91,22 ἐξ τοῦ τόπου διαφοραί 165,1
ἢ κατὰ τόπον μεταβολή 199,7 sq.
- τραγέλαφος 9,18
- τραχύτης (οὐκ ἔστι ποιότης) 152,25
- τρέπειν. πάντῃ τρεπόμενον καὶ ἀλλοιούμενον 154,15
- τρίγωνον ἴσοπλευρον, ἴσοσκελές, σκαληνόν
113,24 sq.
- τρίποδος. ὡς ἀπὸ τρίποδος ταῦτα δέξεσθαι
6,32
- τροπή 135,28 136,30 ἢ κατὰ βάθος 137,
14, 18 τροπαὶ γειμεριναί, θεριναί 128,
5, 6
- τρυγών (σωφροσύνην ἔχει) 141,27
- τυγχάνειν. ὁ τυχόν ὄρισμός 19,15 τὸ
τυχόν σῆμαν 203,1 al. τυχόν 200,8
- τύπος. τὸν δρῦλὸν ἢ τὸν κλιτὸν τύπον γρά-
ψειν 10,30
- τύφειν 180,22
- τυφλὸς οίονεὶ τυφός 180,22
- τυφλότης (στέρησις ὄψεως) 168, 27 sq.
τυφλότης ὄψεως οὐδαμῶς (λέγεται) 178,2
- τύφλωσις (ἴσως παρὰ τὸ τύφειν) 180,22
- *τυφός. ὁ τυφλὸς οίονεὶ τυφός ὁ ὑπο-
κεκαυμένας τὰς ὄψεις ἔχων 180,22. 23
- τυγαῖος 127,13 τὸ τυγαῖον dist. τὸ αὐτό-
ματον 127,15 sq.
- τύγη. κατὰ τύγην opp. κατὰ προαιρεσιν
καὶ διάνοιαν 16,22 21,16
- *Τγεία 21,27 29,25 alias καὶ νόσος (ἐναγ-
τία ἄμεσα) 174,2
- ὑγιεινός. ὑγιεινὸν γυμνάσιον, σιτένιον 17,6
21,26
- ὑγιὴς ὄρισμός 105,12
- ὑδάτιον 154,5
- ὑδωρ (στοιχεῖον) 65,23 ἀὴρ γίνεται 153,
27 sq.
- ὕειν. ὕει (sc. Ζεύς) 26,16
- ὕλη 4,5 τὸ γείριστον πάντων 132,12 ἀπτα-
τός τε καὶ ἀραρυῖα 10,26 opp. εἶδος εἰ-
τὸ συναμφότερον 22,21 48,3 49,27 τὸ
ώς εἶδος ἐν ὅλῃ 34,8 τὸν ὄρισμὸν δι-
ἀποφάσεως ἀποδιδόνται εἰώθασιν 51,3 τῷ
Θείῳ ὠμοίωται 52,5 πρώτη ὕλη (ἀσθ-
ματος, ἀσθμάτιστος, ὑγεινής. ὕλεσσος
65,10 83,14
- ὑμενόπτερος 112,15
- ὑπάλληλος. ὑπάλληλα γένη 12,21 dist.
ἔτερα 40,5 sq. τὸ ὑπάλληλον 33,2. 3
143,16 191,7 ὑπάλληλα εἶδη 60,27
- ὑπάλληλοι συζυγίαι 125,2
- ὑπαρξίει 20,13 99,8. 9 al. πρὸς ὑπαρξίην
opp. πρὸς κατηγορίαν 29,8 sq. 30,25
55,29 sq.
- ὑπεραναβαίνειν. ὑπεραναβεβηκός γένος
19,26. 27
- ὑπερβάθμιος. κατὰ τὸν γρηγορὸν ὑπερ-
βάθμιον πόδα πέμπειν 6,13
- ὑπερβιβάζειν τὸ βῆτόν 50,16
- ὑπερβολή opp. ἔνδεια 188,4 sq. ἔλεσσος
191,3
- ὑπερον (ὄγκος ἀμβλύς) 120,20
- ὑπερορᾶν 142,1
- ὑπερούσιος. τὸ ὑπερούσιον ἀγαθόν 170,31
- ὑπεροχή ὥρρ. ἔλλειψις 105,3
- ὑπερτιθένατ. ὑπερτιθεθαί 181,12
- ὑπέχειν λόγον τινός 142,23
- ὑποβάθρα 65,16
- ὑπογραφή dist. ὄρισμός, λόγος 19,24
- ὑπόδειγμα 96,15 98,9 al.
- ὑπόδεεσις 81,32
- ὑπόδημα 81,32 205,1
- ὑποδιαιρεῖν 135,30 174,17
- ὑποδιαιρεσις 88,17 136,13 172,21 174,17
- ὑποκατείνατ. ὁ ὑποκεκαυμένας τὰς ὄψεις
ἔχων 180,23
- ὑποκατείνατ. ὑποκατιῶν λέγει 47,13
- ὑποκάτω. τὰ ὑποκάτω γένη 42,28
- ὑποκάτωθεν 100,8
- ὑποκεῖσθατ opp. κατηγορεῖθατ 12,23. 25
τὸ ὑποκείμενον 14,18. 23 15,6. 7 διετόν
30,25 ἐν ὑποκειμένῳ — καθ' ὑποκειμένῳ
29,5 sq. ἐν ὑποκειμένῳ def. 32,2 sq.
τὸ δεύτερον ὑποκείμενον, τοῦτο ἔστι τὸ
ἀποιον σῶμα 65,18 83,17 τῷ ὑποκε-
μένῳ opp. τῇ σχέσει 41,14 45,1

- οποίηται expl. δύκησις ορρ. ἐπιστήμη 132,8
 οποιαγματικάς. οποιανθυπανά συγγραμματα 3,12,28 sq.
 οπόμνησις 3,29
 οποιοεῖν 170,22
 οποπίπτειν. τὰ οποπίπτοντα ἄπορα 142, 23
 οπόπους. οπόποδα (σκεύη, ζῷα) 41,24,26
 οπόστασις 33,16 sq. 46,16 sq. 79,12 al. καθ' οπόστασιν 79,10,11
 οποστατικός ορρ. φαρτικός 78,13 169, 11
 οποτιθέναι. οποτίθεσθαι 97,32,33
 οστερογενής. οστερογενή γένη 9,7 167,14
 οστερος. οὐκέτι τοῦ οστέρου ἐμνημόνευσεν 194,28
 οφεσις 200,4
 οφιστάναι. τὰ οφεστῶτα 9,18,19 οφεστηκότα 180,5 καθ' αὐτὸ οφεστήναι 29,8 οφεστηκέναι 34,7
- Φαίνειν. μέχρι τοῦ φαινομένου 126,27 ἐκ τῶν φαινομένων 128,15
 φαιός. τὸ φαιόν (μέσον τοῦ λευκοῦ καὶ μέλανος) 172,14 sq. 174,7 181,25
 φαντασία. μέχρι φαντασίας προελθεῖν ορρ. εἰς ἔργον ἐκβῆναι 119,19 ἐν φαντασίᾳ τὸ εἶναι ἔχει 137,23
 φανταστές. τὰ φανταστά 137,20,21
 φέρειν ἐπί τινος 90,15,18 al. φέρε 201,16 205,11 οἷον φέρε 203,8
 φθάνειν cum infinitivo 2,14 136,12 cum participio 195,13 al. φθάσας 68,13 80, 12 83,8 al.
 φθαρτικός ορρ. οποστατικός 78,13,14 135, 26
 φθίσις syn. μείωσις 201,28
 φθορά vide γένεσις.
 φιλοσοφία διήρηται εἰς τε τὸ θεωρητικὸν καὶ τὸ πρακτικόν 4,24 ἀνυπόθετος 141,8
 φιλόσοφος. φιλόσοφόν τι 2,26
 φορά (ἡ κατὰ τόπον μεταβολή) 199,7 εἰδη τοῦτον φορά. περιφορά κυκλοφορία 199,8
 φράζειν. ἀταφῶς πεφρασμένον 6,20
 φράσις 4,9 6,18 12,35
 φρεσφράση 85,27
 φρέσκης 145, 27, 32 τοῖςιστη, ἀφετή 146,1 ορρ. πανουργία, ἄνοια 188,14

- φυκτός. φυκτὴ διαιρεσις 29,21 sq.
 φυσιαν. πεφυτιωρένη διάθεσις expl. εἰς φύσιν μεταβληθεῖσα καὶ αὐτὴ φύσις γενομένη 142,16
 φυσικός λόγος 169,19 ἀνήρ 198,15 φυσικά (απ φυσιογνωμάτη?) συγγράμματα 5,3 πραγματα 197,13 εἰδη 65,12 φυσικὸν βιβλίον 199,21 φυσικὴ δύναμις 123,13 139,5 sq. δρμή 127,15 sq. μάνωσις ἡ πύκνωσις 153,25 sq. φυσικαὶ ἀρεταὶ 141,25 τὰ φυσικὰ δευτέραν τάξιν ἔχει μετὰ τὰ ἔμψυχα 139,8 ορρ. πρὸς ἡμᾶς 89,2 dist. τεγγητά 119,4,10 127,30 sq. φυσικῶς 147,11 149,15
 φυσιολογεῖν 50,1
 φυσιολογικός. φυσιολογικὰ συγγράμματα 3,17 4,36 5,3
 φυσιολόγος ἀνήρ 197,13
 φύσις. ἀρχὴ κινήσεως καὶ ἡρεμίας 197,13 φύσις ἡευστή 2,12 ἡ κοινῶς φύσις 103, 33 ἀπηρτισμένον ἔχειν τὸν λόγον τῆς φύσεως 190, 25 κατὰ φύσιν ορρ. παρὰ φύσιν 62,11 sq. φύσει 15,12 49, 15 al. ορρ. ἡμῖν 50,9,10 ορρ. θέσει 103,19 sq. ἀμα τῇ φύσει 117,5 195,27 πρότερον 117,20 sq. 191,21 192,5
 φωνή. φωναί dist. πράγματα, νοήματα 8, 28 sq. ἀπλαῖ φωναί 10,2 11,3 sq. ορρ. σύνθετοι 26,7 sq. 43,11 sq. 45,23 sq. φωνὴ σημαντική 18,9,12 ἀσημός 26,4 οὐδεμία ἀπλὴ φωνὴ ἀλήθειαν ἡ ψεῦδος σημαίνει 45,13 sq.
 φῶς. διττόν, τὸ ἐν τῷ ἀέρι . . τὸ ἥλιακόν 52,17
 φωτίζειν 118,14 πεφωτισμένος τόπος 85, 10 sq. τὸ πεφωτισμένον τῆς σελήνης μέρος 118,9
 φωτισμός (σελήνης) 80,11
- Χαρακτηρίζειν 42,1 135,30 136,30 al.
 χαρακτηριστικός 149,28
 γλιαρός. τὸ γλιαρόν (ἀνὰ μέσον θερμότητος καὶ ψυχρότητος) 174,6 181,25
 γρεία. τὰς γρείας ἀποδιδόσαι 42,7 γρείαν παρέχειν 56,13 παρέχεσθαι 58,9
 γρήσιμος. τὸ γρήσιμον 7,2,9 12,12
 γρήσις ή τῶν ἀργαίων 126,2
 γρόνος (τῶν σωμάτων παρακολούθημα) 33, 31 ποσοῦ εἶδος 84,9 88,27 91,28 οὐκ

- οῖκοθεν ἔχει τὸ συνεγές 86,12 οὐδὲ τὸ σῶμα 87,2 μέτρον κινήσεως 86,17 sq. 92,28 γρόνῳ πρότερον οφρ. φύσει 117, 21 sq. τὸ τῷ γρόνῳ πρότερον 191,20 ἄμα 195,15
- γρυσσειδής 104,7
- γρῦπα. παθητικὴ παιότης 150,2 οὐσιῶδες 150,7 οὖτε σῶμα οὖτε γρῦμα 51,31
- γρωματικός. γρωματικὸν κροῦμα 113,27
- γυρὸς ὁ τῆς σηπίας 150,9
- γωρὶς εἰ μή 30,13 γωρὶς εἶναι dist. γωρι- σθῆναι 35,13. 14
- γωριστὸς τῆς ὅλης 5,5 γωριστὰ συμ- βεβηκότα 35,12
- Ψάμμος. ὁ τῆς ψάμμου ἀριθμός 124,3
- ψεῦδος vide ἀλήθεια
- ψιμύθιον 79,22. 23 140,2 al.
- ψῦξις 148,2 172,19 al.
- ψυγή. ψυγαὶ γυμναὶ τῶν σωμάτων 9,31. 32 14,2 σώμασι συνδέδενται 14,3. 4 ἡ ἀνθρωπεία ψυγὴ . . εἰδός ἐστι τῆς ἀπλῶς ψυγῆς ἥτοι τῆς ἀσωμάτου 189,24 ἀπο- λελυμένη τῆς σύγεσεως τῆς πρὸς τὸ σῶμα οφρ. τοῖς σώμασι συμπεπλεγμένη 53,1 τὸ σῶμα κινεῖ 103,29 ἡ ψυγὴ ἀσάνατος 124,26 sq.
- ψυγικός. ψυγικὴ οὐσία 49,26
- Ὄς ἂν εἰ 45,19
- ὁσαύτως ἔγειν 6,1. 6. 12 10,27
- ὠγριᾶν 137,3. 6 201,31 al.
- ὠγριας 137,7
- ὠγρίασις 134,26 136,37 sq.
- ὠγρότης 148,4 al.

II INDEX NOMINUM

Αγαμέμνων 38,31 39,2
 Αθηναί. ἐν Αθήναις 21,17 94,25. 26. 28al.
 ἐξ Αθηνῶν 200,7
 Αἴτιος. οἱ Αἴτιοι 19,12 sq. ὁ μὲν ἐκ Σαλα-
 μῖνος υἱὸς Τελαμῶνος ὁ μυομαχήσας Ὁκ-
 τορι ὁ δὲ Ὄιλέως ἐκ Λοκρίδος πόδας ταχὺς
 τοξότης 19,18
 Αἰθίοψ 64,31 147,11 151,3
 Ακαδημαϊκός. οἱ Ακαδημαϊκοὶ 2,2. 3
 Αλέξανδρος ὁ Μακεδών 3,23 16,23. 24
 Ηάρις 16,23
 Αλέξανδρος (Αφροδισιεύς) (περὶ φωνῶν μό-
 νων εἶναι τὸν σκοπὸν λέγει) 8,30
 Αλκιβιάδης 195,21
 Ανδρόνικος ὁ Ρόδιος (ὁ Βοήθους διδά-
 σκαλος) ἔλεγε χρῆναι ἀπὸ τῆς λογικῆς ἄρ-
 χεσθαι 5,19
 Αντισθένης 2,5
 (Απολλόδωρος) (Arg. II 445) 180,23
 Αργος (ἀρσενικὸν . . κύνα) Ὁδυρρεάως ἡ ὄνομα
 ζῷωσ, οὐδέτερον ὄνομα πόλεως σημαίνει)
 15,20 (κύων) 61,11
 Αρειος πάγος 26,13 43,13
 Αρίστεπος 2,1
 Αριστοτέλης. διὰ τί τὴν ὑπάρχειαν ἐπετί-
 θευσεν 1,12 6,22 τὰ μετὰ τὴν Φυσικὴν
 πραγματείαν αὐτῷ τεταγμένα . . Μετὰ τὰ
 φυσικὰ προσηγόρευσε 5,1 τρεῖς ἀφορμαὶ
 γεγόνατι τοῦ νοθεύεσθαι τὰ συγγράμματα
 τοῦ Αριστοτέλους 7,16 γεγόνατι γάρ καὶ
 ἔτεροι Αριστοτέλεις 7,18 φασὶν ἐν τῇ
 μεγάλῃ βιβλιοθήκῃ εὑρῆσθαι Ἀναλυτικῶν
 μὲν τεσσαράκοντα βιβλίους, κατηγοριῶν δὲ
 δύο 7,26 ἀρχὴ τοῦ ἔτερου (βιβλίου κατη-
 γοριῶν) 13,3 ἐκριθῆ τοῦτο γνήσιον εἶναι

.. ὑπὸ πάντων ἐξηγητῶν 13,4 σκοπὸς
 ἐν τοῖς Τόποις 8,12 τῶν Κατηγοριῶν
 10,6 12,9 τινὲς περὶ τοῦ σκοποῦ τῶν
 Κατηγοριῶν διηγέγμησαν 8,27 αἰτία τῆς
 ἐπιγραφῆς 12,17 ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διατ-
 ρεσις τριγῇ 13,6 167,22 γένι, πανταχοῦ
 ὁ Ἀρ. τὰ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς καὶ ἐννοηματικὰ
 λέγει 9,11 διπλοῦν οὖδε τὸ σημαντύενον
 τῆς οὐσίας ὁ Αριστοτέλης, καθ' ἓν μὲν τὴν
 ἀντιδιαστελλομένην πρὸς τὰ συμβεβηκότα
 καὶ αὐθυπόστατον . . καθ' ἔτερον δέ, καθ'
 δ πᾶσαν ἀπλῶς ὅπαρξιν οὐσίαν καλεῖ 20,
 9 sq. ὁ σκοπὸς ἐνταῦθα (ἐν Κατ.) τῷ
 Αριστοτέλει διαλαβεῖν περὶ τῶν δύντων,
 οὐχ ἡ ὄντα ἔστιν, ἀλλ' ἡ σημαίνονται ύπὸ
 τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, καὶ οὐ κατὰ τὰ
 δύναμεντα αὐτῷ διαλεγῆναι περὶ αὐτῶν
 34,16 35,6 47,25 61,11 70,31 (σκοπὸς)
 τοῦ Περὶ ἐρημηίας 45,9 τινὲς τῶν ἐξη-
 γητῶν τοῦτο τὸ ἥγητον (p. 3 a 29) ἀξιούσι
 προτάττεσθαι τοῦ περὶ τῶν διαφορῶν τοῦ
 λέγοντος οὐκ ἕδιον κτλ. (p. 3 a 21) 68,23 οὐ
 λέγει μὲν ἄντικρυς τὰς διαφορὰς οὐσίας
 εἶναι, ἀλλὰ βούλεται μὲν αὐτὰς οὐσίας εἶναι
 καὶ τὸ βούλημα ἐκκαλύπτει πανταχοῦ 71,6
 ὁ (τὸ τριγῇ διαστατόν) φησιν ὁ Αριστο-
 τέλης δεύτερον ὑποκείμενον 83,16. 17 μή-
 ποτε οὖν ἡ κατεγράψατο ἐνταῦθα εἰρηκώς
 τὸ ἀντονοῦ μᾶλλον καὶ ἡττον εἶναι οὐκ ἀκρι-
 βολογησάμενος ἡ καὶ κατὰ προσθήκην πρός
 τινων (παρά τινων;) ὅπερον τοῦτο (p. 6 b 22)
 προσετέθη 111,6 ὡς φησιν ὁ Αριστοτέλης,
 οὐδέν ἔτερόν ἔστιν ἡ βουλὴ ἡ ἔνδεια φρο-
 νήσεως 145,26 ἐνταῦθα μὲν οὖν ταῦτα
 τὰ ἔξι φησιν εἰδῆ τῆς κινήσεως εἶναι ..

- ἐν δὲ τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει τὴν μεταβολὴν γένος εἶναι βούλεται καὶ ταύτης εἶναι εἰδὴ τρία, πλην τῶν γένεσιν φιλοράν 199,9 ἐνταῦθα μέντοι ἐπειδὴ εἰσαγωγικὸν ἔστι τὸ βιβλίον καὶ λογικὸν μᾶλλον, οὐ φυσικόν, οὐκ ἀκριβολογεῖται 199,20 συντομίας δὲ ἐρῶν 14,28 20,1
- Ἀριστοτελικός.** Ἀριστοτελικὸν σύγγραμμα 1,4 Ἀριστοτελικὴ φιλοσοφία 1,5 διαίρεσις τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων 1,9 3,8 sq. πόθεν ἀρκτέον 1,10 5,15 τί τὸ τέλος τῆς Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας 1,11 5,34 τὸ εἶδος τῆς Ἀριστοτελικῆς ἀπαγγελίας 1,12 6,17
- Ἀρχιμήδης** 121,2
- Βάρθος** ὁ Σιδώνιος δεῖν ἀπὸ τῆς φυσικῆς ἄργεσθαι πραγματείας φησίν 5,16
- Δαιδαλος** πτερωταῖς ἐπινενόηκεν ἔχυτὸν καὶ τὸν υἱὸν Ἰχαρον 119,21
- Δημοσθένης.** οἱ ἐννέα λόγοι τῶν δημοσίων 98,18 οἱ ἔνδεκα κατὰ Φιλίππου 98,20
- Εἰσαγωγή.** ἀρχόμενοι τῶν Εἰσαγωγῶν 1,2 ἐν ταῖς Εἰσαγωγαῖς 12,19 ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ 184,23
- Ἐκτωρ** 19,19
- Ἐλένη** 25,1
- Ἐλενος** 25,1
- Ἐλλάς** 97,22
- Ἐπικούρειος.** οἱ Ἐπικούρειοι 2,6
- Ἐσδημος** (μαθητὴς Ἀριστοτέλους) 7,20
- Ἐν κλειδῃς** 2,2 (def. VI) 152,14
- (Ἐύριπιδης) (Phoen. 472) 37,15
- Ἐνστάθμιος** (περὶ πραγμάτων μόνων φύσης εἶναι τὸν σκοπὸν τῶν Κατηγοριῶν) 9,1
- Ἐφεντικός.** οἱ Ἐφεντικοί 2,3. 7. 19
- Ζεύς** (βροντῇ καὶ ἀστράπται καὶ θει) 26,16
- Ζήνων** ὁ Κιτιεύς 2,3
- Ηδονικός.** οἱ Ἡδονικοί 2,6. 29
- Ηράκλειτος** 2,15
- Ηρωδιανός.** ὡς Ἡρωδιανός φησι, παρὰ τὸ σχέθειν (τὸ σκότος εἴρηται) 180,20
- Θαλῆς** ὁ Μιλήσιος πρῶτος ἐπέστηρε τῇ αἰτίᾳ τῆς σεληνιακῆς ἐκλείψεως 118,7. 23 123, 21 sq.
- Θεόφραστος.** Εὔδημος καὶ Φανίας καὶ Θεόφραστος κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου γεγράφασι Κατηγορίας καὶ Ηερὶ ἐρμηνείας καὶ Ἀναλυτικά 7,20 sq.
- Ιάμβλιχος** Categoriarum finem recte constituit 9,12
- Ικαρος** vide Δαιδαλος
- ?Ιλιακὸς πόλεμος 92,23 τὰ Πλιανά 32,18 (Καλλίραχος) (Hymn. V 135) 126,7
- Κιτιεύς** (Ζήνων) 2,3
- Κόρακος** πέτρα 26,13 43,13
- Κόρινθος** 200,8
- Κυνικός.** οἱ Κυνικοί 2,5. 24
- Κυρηναϊκός.** οἱ Κυρηναϊκοί 2,1
- Λοκρίς** 19,19
- Λυκεῖον.** ἐν Λυκείῳ 32,19
- Μεγαρικός.** οἱ Μεγαρικοί 2,2
- Μηδικός.** τὰ Μηδικά 117,23
- Μιλήσιος** (Θαλῆς) 118,7
- Νεάπολις** 27,4
- Ξάνθος** (ἶππος) 61,10
- Ξενοκράτης** 2,3
- ?Οδυσσεύς. κύων ?Οδυσσέως 15,21
- ?Οιλεύς 19,19
- ?Ολυμπος τοῦ Ὑμηττοῦ ὑπερέγων 95,31
- ?Ουρηρος (B 259. 260) 130,16 (P 720) 17, 30 (Υ 59) 126,6 (δ 149) 126,5
- Πάρις** 16,23
- Πελοποννησιακός.** τὰ Πελοποννησιακά 117,23
- Περιπατητικός.** οἱ Περιπατητικοί 2,7 3,4 66,21 73,19
- Πλάτων** τοῦτον αὐτοῖς (τοῖς Ἐφεντικοῖς) ἐπιφέρει τὸν ἔλεγχον 2, 20 περιπατῶν ἐποιεῖτο τὰς συνουσίας 3,5 ἵστεον ὅπει ὅποι λέγουσι τὸν Πλάτωνα οὔτως ὥριζεται τὰ πρός τι καὶ ἐν τῷ λέγεσθαι ἐτέρων οἰεσθαι αὐτὸν εἶναι τὴν τῶν πρός τι ὑπόστασιν, συκοφαντοῦσι τὸν φιλόσοφον 109, 26 τὸ θεῖον σημᾶναι βουλόμενοι . . , ὡς φησιν ὁ θεῖος Πλάτων, εἰς ἀποφάσεις ἐργάζεσθαι 51,28 ὁ Πλάτων γένη τῶν ὄντων εἶπε τὰ πέντε ἐκεῖνα, φημὶ δὴ τὸ ὃν τὴν ταυτότητα τὴν ἐτερότητα τὴν κίνησιν τὴν στάσιν 190,17 e. g. 15,4 alias
- Πλατωνικός.** οἱ Πλατωνικοί 1,20 73,20
- Πλωτῖνος** (Ennead. I, 3,3) 6,15
- Πορφύριος** (περὶ νοημάτων μόνων ἐνόμισε διαιλέγεσθαι τὸν φιλόσοφον) 9,5 (Isag. p. 6,5. 9) 93,20 (p. 8,1. 2) 32,32 34,3 (p. 10,22) 66,21 (p. 13,20) 62,9
- Πρωταγόρας** ὁ σοφιστὴς ἔλεγε πάντα τὰ πράγματα πρός τι 103,22 οὐκ ἔστι τινὰ ψευδῆ λέγειν 104,1 sq.
- Πτολεμαῖος** Φιλάδελφος 7,22
- Πυθαγόρειος.** οἱ Πυθαγόρειοι 1,20
- Πύρρων** (Ἐφεντικός) 2,8
- Σαλαμίς** 19,18

- Σιδώνιος (Βόηθος) 5,16
 Σκύθης 64,30,31
 Στωϊκός. οἱ Στωϊκοί 2,3
 Σωκράτης e. g. 9,35 122,28 alias
 Σωφρονίσκος Sōeratis pater 122,28,29
 131,10
 Τελαμών. υἱὸς Τελαμῶνος 19,18,19
 Τίμαιος 51,30
 Ὑμηττός 95,31
 Φανίας (μαθητὴς Ἀριστοτέλους) 7,20

Φιλάδελφος vide Πτολεμαῖος
 Φιλιππος vide Δημοσθένης
 Φιλόπονος snum in Isagogen comment.
 memorat 1,2 12,19 184,23 ἐδεῖται
 γὰρ ἡμεῖς ἐν ἄλλοις ὅτι οὐκ ἔστιν ἐναν-
 τία (τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἀρτιον) 29,31
 τὸ σκότος οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἢ φωτὸς στέ-
 ρησις, ὡς ἡ τυφλότης ὄψεως στέρησις, ὡς
 ἐν ἑτέροις ἡμῖν διὰ πλειόνων δέδεικται
 179,19

III LOCI PLATONICI

Theaet.	p. 151 E	171,9	Phaedr.	p. 266 A	17,30
	p. 170 C	104,18	Gorg.	p. 476 B	109,29
Sophist.	p. 235 C	30,21	Rei publ. VII,13 p. 533 C . . .	141,18	
	p. 254 D. E	190,17			

IV LOCI ARISTOTELICI

De interpret.	De coelo		
c. 6 p. 17 ^a 33	18,1	B 1 p. 284 ^a 5	33,27
c. 13 p. 22 ^b 36	145,2	4 p. 287 ^a 12	33,27
Analyt. pr.	De an.		
A 1 p. 24 ^b 16	17,33	A 1 p. 402 ^b 7	167,15
Analyt. post.	p. 403 ^a 30		23,1
A 4 p. 73 ^a 34	173,6,7	B 1 p. 412 ^a 7	48,2
B 19 p. 99 ^b 35	51,14	2 p. 414 ^a 14	48,2
phys.	Hist. an.		
Γ 2 p. 200 ^b 11	197,14	A 5 p. 490 ^a 12	112,14,15
5 p. 204 ^b 3	84,13	Metaph.	
Δ 4 p. 212 ^a 5	33,22	B 2 p. 997 ^a 34	50,24
8 p. 214 ^b 30	86,23	Γ 4 p. 1007 ^b 22	104,13,14
9 p. 216 ^b 30	153,25	Δ 6 p. 1016 ^a 20,23	83,17
E 1 p. 225 ^a 3	168,31 199,10,11	8 p. 1017 ^b 24	83,17
2 p. 225 ^b 13	166,3	Z 10 p. 1035 ^a 1	48,2
Θ 5 p. 260 ^a 4	50,25	p. 1035 ^a 2	71,9
10 p. 266 ^a 24	50,32	14 p. 1039 ^b 28	67,35
De coelo	A 2 p. 1070 ^a 9		48,2
A 9 p. 277 ^b 30	50,24,25	Eth. Nic. A 4 p. 1096 ^a 21	17,16

CORRIGENDUM

p. 122,8 corrige συνεισάγονται et adde notam: συνεισάγονται Laur. 72,1: συνάγονται Cf a

COMMENTARIA
IN ARISTOTELLEM
GRAECA

EDITA CONSILIO ET AUCTORITATE
ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

VOLUMINIS XIII
PARS II IOANNIS PHILOPONI IN ANALYTICA PRIORA

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MCMV

JOANNIS PHILOPOONI
IN ARISTOTELIS
ANALYTICA PRIORA
COMMENTARIA

CONSILIO ET AUCTORITATE
ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

EDIDIT

MAXIMILIANUS WALLIES

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MCMV

P R A E F A T I O

Ioannis Philoponi in Analytica Priora commentaria¹⁾ quibus ad memoriam nostram pervenerunt codicum longe plurimi eiusdem classis sunt, quam vulgatam dixerim. atque antiquissima huius classis membra, sed quae reliquis fide non praestant, fragmenta sunt in codicibus Parisinis saec. XII servata, Suppl. gr. 687 (L) et 1156 (M). arctiore quadam cognatione inter se coniuncti sunt saec. XIV—XV codices Parisinus 1846, Vaticani 209 (Y) et 1018 (Z), saec. XVI Monacensis August. 406. quorum similes sunt saec. XIII—XIV Laurentiani LXXII 1 (G) et LXXXV 1 (T), Coisl. 160 (A), Vindobonensis 139, saec. XV Vaticanus 247 (V). ab his iterum item atque inter se differunt codices saec. XIII—XIV Parisinus 1917 (B) et Marcianus 225 (U). reliqui denique codices recentiores omnes praeter Escurialensem Φ—III—10 (saec. XIV), qui si non ipse, at certe similis eius ἀρχητης huius familiae dici potest, a quo magis magisque illi degeneraverunt, ab editione Trincavelli (t) tam prope absunt, ut eam ex eo numero provenisse appareat.

Alterius classis codices perpauci sunt et partes vel particulas tantum commentarii continent. quorum si unus commentarium integrum servavisset, multum et ad recensendi et ad emendandi operam valeret, non quo omnino haec classis illi fide ac pretio praeferenda sit, sed quod neque iisdem locis neque iisdem vitiis semper atque illa depravata est. huic classi adnumerandi videntur saec. X—XI Parisinus 2064 (P), is quo solo Ammoniani commentarii²⁾ initium servatum est, et saec. XIII—XIV codices gemelli Parisinus 1972 (F) et Coislinianus 157 (E). etiam Laurentianus

¹⁾ De Arabum notitia horum commentariorum v. M. Steinschneider *Alfarabis Leben u. Schriften* (Mém. de l'Acad. Imp. des Sciences de St. Pétersb. VII série t. XIII n. 4 p. 157. cf. etiam A. Müller, *Die griech. Philos. in der arab. Überlieferung* (Halle 1873) p. 15.

²⁾ cf. vol. IV 6 Praef. p. V sq.

LXXII 5, aequalis fere Parisini P, et Reginensis 116 (saec. XIV) huc pertinere videntur, quantum de excerptis iudicari potest.

Medium quendam locum inter has duas classes obtinere videtur saec. XIV—XV Vaticanus 1021(1), qui, ubi alterius classis codices deficiunt, totiens fere solus vera servavit quotiens ipse a reliquorum vera memoria aberravit. Ottobonianus 169 denique (saec. XV) modo cum hoc, modo cum vulgatae classis libris facit.

Opportune autem accidit, quod, ubi altera classis deficit, inde a p. 119 Themistii quae fertur paraphrasis (S) incipit ex Alexandri et Philoponi commentariis conflata.¹⁾ nam quamvis multa paraphrastae more, multa ad libidinem mutata et in angustum coacta, multa denique a Parisini 2054 (saec. XIV—XV), quo uno paraphrasis servata est, et reliquorum codicum intercedentium librariis depravata sint, tamen paraphrasis nonnihil et ad emendandam et ad diiudicandam nostrorum codicum memoriam confert. neque vero maior similitudo paraphrastae codici cum ullo nostrorum intercedere videtur, nisi quod fortasse paulo saepius cum U quam cum reliquis consentit.

Alter commentarii liber solius vulgatae classis codicibus traditus est. nam etiam Parisinus 2062 (saec. XIV), qui hic accedit, illi classi assignandus videtur. sed cavendum est, ne librariis tribuamus et corrigamus quae haud scio an ipsius commentatoris culpa admissa sint. hunc autem semper Philoponum esse persuadere mihi non potui, sed miror Brandisium²⁾, qui de Andrei in Topica commentarii libris posterioribus quattuor in universum recte iudicavisset, quid inter Philoponei commentarii librum priorem et alterum interesset, non perspexisse. nam primum brevitas ipsa commentarii suspicionem movere debebat, qui, quamquam alter Analyticorum Priorum liber tertia fere parte priore brevior est neque minus multa interpretanda continet, vix quartam interpretationis huius partem explet. accedit quod non modo usu sermonis liber alter a priore multum differt³⁾, verum etiam tota interpretandi ratio nonnumquam aliquanto illo inferior atque obscurior esse et ad notarum marginalium similitudinem descendere videtur⁴⁾. quibus de causis similem inter huius commentarii

¹⁾ a me edita a. MDCCCLXXXIV. vol. XXIII 3.

²⁾ Über die griech. Ausleger des Aristotel. Organons. Abhandl. der k. pr. Akad. d. W. z. Berl. 1833 p. 290.

³⁾ cf. p. 448,17. 18 ρύθμειν, ρύθμομεν, p. 481,25. 26 τοῦτο γίνεται τὸ πρῶτον σγῆμα λαζόντες τὸν μέσον et similiter p. 435,17. 18 466,4 479,8. 21.

⁴⁾ quod in Vaticano 209 (Paris. 1846, Vatic. 1018) scholia alterius libri Philoponi nomine signata praeter unum cum reliquis codicibus non consentiunt (cf. Suppl. praef. p. XI sq.), nullius momenti esse censeo; nam etiam Ammonio prorsus aliena tribuuntur cf. vol. IV 6 p. XII—XIV.

libros I et II rationem intercedere suspicor atque inter Andrei in *Topica* commentarii libros priores et posteriores quattuor¹⁾.

Restat ut, quae subsidia critica in hac editione paranda mihi suppetiverint et quam rationem in iis adhibendis inierim, exponam. collati igitur in usum nostrum sunt atque a nobis ita subnotati, ut e silentio semper de consensione concludi possit, hi codices: I. Q (p. 1,1—85,33), P (p. 35,7—118,5), EF (p. 52,4—64,7). II. V (p. 1,1—191,31), B (p. 119,1—485,14), pro quo deficiente p. 433,8—452,31 notati sunt GT, U (p. 186,27—314,24 et p. 387,1—485,14), Y (p. 315,1—386,6), L (p. 293,17—297,13 324,15—331,14 348,11—355,12), M (p. 301,10—316,32 416,12—422,6 452,31

457,10). plenam praeterea editionis Trincavelliana (t) varietatem manifestis typothetae erroribus exceptis subnotavi²⁾. ubi ergo QPEF praesto sunt (p. 1,1—118,5), duo (Vt), ubi illi deficiunt, inde a p. 119,1 praeter LM tres semper vulgatae classis testes (BVt, B Ut, BYt, B(GT)Ut) adhibiti sunt. e paraphrasi (S) autem, ne apparatus nimis iis onerarem quae ex edita cuivis cognoscere liceret, ea notare satis habui quae aut ad codicum nostrorum memoriam corrigendam aut, ubi hi inter se discrepant, ad singulorum fidem comprobandam aliquid conferre aut praeterea notatione digna videbantur, ut nusquam e silentio paraphrastam cum Philopono nostro consentire aut omnino vestigia eius sequi colligi possit.

Hisce subsidiis instructus recensionis munere ita functus sum, ut, quoad fieri poterat, alterius classis memoriam sequerer, neque tamen, ubi Vt aliquo modo praferendi videbantur, hos praeferre vererer. initio tamen commentarii (p. 1,1—35,7), ubi QVt nobis aderant, quoniam Q non minus saepe in falsa aberravit quam solus vera servavit, nonnumquam dubites utram memoriam sequaris. vulgatae autem classis codicum BUVY(LM) cum nullus pretio reliquos ita superet, ut per se praferendus videatur, eam semper memoriam sequebar, quae aut sermonis consuetudine aut sententiarum ordine aut Aristotelis auctoritate aliquo modo commendari aut numero testium confirmari videbatur. in his autem non solum paraphrasim (S) pono, quam etiam ad emendationem nonnihil valere supra dixi, sed etiam Trincavelli editionem. nam licet iis, quae t sola praebet,

¹⁾ cf. vol. II 2 p. V et commentationem meam ‘*Die griech. Ausleger der Arist. Topik*’. Wissenschaftl. Beilage zum Progr. des Sophien-Gymn. zu Berlin. 1891 (Nr. 65).

²⁾ tabellas et figuras syllogisticas, quibus margines codicum ac maxime editio princeps ornata est, typis exprimere aut in apparatu commemorare supersedimus, praesertim cum nequaquam libri inter se consentiant, velut V omnino his tabellis et figuris caret. exemplo sint quae in Suppl. praef. p. XXXVII. XXXVIII proposuimus.

iure diffidas¹⁾ — quamquam in iis quoque sunt quae veritatis notam praese ferant, velut p. 230,4. 5. 9 372,19. 20 418,14— ἐν προσθήκῃ, ut ita dicam, non omnino neglegenda videtur.

Anonymi σύνοψιν περὶ συλλογισμῶν, quae Trincavelli editioni post Magenteni in Analytica Priora commentaria (p. XXXXII^r—XXXXV^v) annexa est, contra atque primo propositum erat, non dignam iudicavimus quae iterum typis mandaretur. parum enim sibi constans videbatur illius commentariis exclusis hoc Graeculi insimae aetatis opusculum, in quo e religione Christiana exempla afferantur, in commentariorum corpus recipere²⁾.

Ser. Berolini

Idibus Augustis MCMV.

M. WALLIES.

¹⁾ sed etiam ubi haud dubie interpolata exhibet, vetustiorem nonnumquam memoriam sequitur, velut p. 323,10. 11 373,21, cod. Escurial. Φ—III—10 item interpolatum deprendimus.

²⁾ idem conspectus exstat in Laurentiano LXXI, 10 sub tit. προτέρων ἀναλυτικῶν ἄ (des. f. XXXXV^r 21) et in Laurentiano LXXI, 33 sub tit. περὶ συλλογισμῶν (des. f. XXXXIV^v 18). titulo caret similis conspectus Reginensis 116 f. 82^{r,v}, in quo tamen multa longe differunt, velut pro Christianae religionis exemplis trita commentatorum exempla posita sunt. f. 83^r—86^v sequitur aliis conspectus, qui inscribitur περὶ συλλογισμῶν, f. 86^r περὶ τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν. cf. etiam Y p. XI et Monac. Aug. 406 p. XXXV.

SUPPLEMENTUM PRAEFATIONIS

VATICANUS 209 [Brandis Abhandl. d. k. pr. Akad. d. W. z. Berl. 1831 Y p. 59 n. 54] chartaceus saec. XV. f. 33^v tit. Ἰωάννου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως καὶ σχολαστικοῦ τοῦ φιλοπόνου εἰς τὰ πρῶτα τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους σχολικαὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἑρμείου τῶν εἰς τὰ τρία τὸ πρῶτον: — inc. ἥδη μὲν ἡμῖν εἴρηται des. f. 35^v in verba μεθ' ὅλης μέρος (p. 1,5—9,20). f. 36^r—37^v scholia geometrica (f. 36^v τοῦ φελλοῦ; in mrg. rubricator adscripsit: ἐνταῦθα εἰσὶ τὰ ζητούμενα θεωρήματα τοῦ γεωμέτρου εὐκλείδου, ὃν ὁ ἀριστοτέλης σποράδην μέμνηται ἐν τῇ πραγματείᾳ τῆς λογικῆς αὐτοῦ ἀποδείξεως). f. 38^r inc. Ἀριστοτέλους περὶ τῶν τριῶν τοῦ συλλογισμοῦ σχημάτων ἀναλυτικῶν προτέρων πρῶτον cum scholiis interlinearibus et marginalibus. scholia marginalia, quae numerantur, usque ad f. 47^r (post f. 42 duo folia videntur excidisse) Philoponi sunt omnia. f. 47^v—64^r Aristotelis verba dupli commentario, Philoponi et Magenteni, ita instructa sunt, ut hoc angustum marginem exteriorem, in f. r. dextrum, in f. v. sinistrum, illud reliquas marginis partes obtineat. f. 65^v—67^r Philoponi iterum solius sunt. f. 67^v iuxta huius commentarium in mrg. exteriore Ammonii scholion (cf. vol. IV 6 p. XII sq.) invenitur. f. 68^v tit. Ἰωάννου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου ἐκ τῶν τοῦ ἀμμωνίου συνουσιῶν εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους τῶν εἰς τὰ τρία τὸ πρῶτον: — ἀρχὴ τῶν μίζεων τῶν ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασι διαφόρων ὅλων. sed inde a f. 72^r aliorum scholia praevalent¹⁾. f. 124^v tit. ἐξήγησις Ἰωάννου γραμματικοῦ καὶ ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου εἰς τὸ περὶ ἀνάλυσεως συλλογισμῶν, τρίτον τμῆμα: — des. f. 144^v²⁾ in verba ἔφθημεν προειπόντες (p. 386,6). f. 143^v inc. ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν προτέρων δεύτερον, des. f. 182^v. scholiis huic libro circumscriptis Philoponi nomen additum est f. 157^v, 160^r, 170^r, 171^r, 173^r.v., 182^r, quorum nullum cum

¹⁾ Magenteni f. 72r.v 75v 78v 79v 80r.v 81r.v 82r 83v 85r 86v 87r 88r 90v 93v 94r.v 97r 99r 105r. Neophyti 80r 112r.v 113v 114r. Ammonii f. 86r. Alexandri 104v 106v 107r.v 108r 109r 110r 111r.v 113r.v 114r.v 115r 116r 117r 118r.v 119v 120r.v 121r 122r.v 123r.v 124r.v. Pselli f. 108r 109r.v 110r 111v 113r 114r 115r 118r 119r 120v 122r.v 123v.

²⁾ Philoponi commentario in mrg. ext. f. 128r 133v 143v Neophyti, f. 129r 131r 139r Magenteni scholia adiuncta sunt.

nostro Philopono consentit, quocum unum scholion anonymum f. 174^r congruit¹⁾. descripsit codicem Guil. Crönert. f. 124^v—144^v (p. 315,1—386,6) contulit A. Gercke. denuo codicem a me rogatus inspexit scholiaque alterius tmematis et libri secundi cum nostro Philopono congruentia aut nomine eius signata contulit atque exscripsit A. G. Roos. cf. Z.

p. 1,5—10,25. 12 τίς ομ. || πρότερον Z || 13 post γάρ add. τῶν || ante εἴδη add. τὰ || 15 τίς ομ. || ἔστι superscr. Y¹ || 16 οὖν ομ. || γνώσεως corr. Z || 18 ἐκ τε et καὶ primum ομ. || 20 post μὲν alt. add. γάρ || 21 post ὧν add. ἡ || 22 ἡ ἀπετεῖαι—ἀναμάρτητος ομ. || 23 γνώσκει || 2,2 εἰ] καὶ || 3 post τῆς alt. add. οὖν || 4 κατὰ τῶν αἰσθήσεων Y: κατὰ τὰς αἰσθήσεις Z || 6 post δὲ add. καὶ || 9 φαντασία Z || 10 λοιπέται itemque vs. 12 Z | ἀλλὰ, ομ. εἰ] || 11 αὐτὴ || 12 post ἄρα add. ἐκ || 13 ἐπεὶ δὲ εἴδει || 18 ἐκ τῶν inc. f. 33^v Y || γνωστικῶν ομ. || 19 post ἀνάγκη add. οὖν || 20 ἡ ἐκ δόξης ομ. || post φαντασίας add. τοὺς λόγους λαυ-βάνειν ἥτοι τὰς ἀρχὰς τῶν ὄντων || 21 μεῖον || 22 ἤγουν ἐκ δόξης habent || 25 συλλογεῖται || 29 post διαλεκτικὸν alt. add. δὲ || 30 διαλέξεις || 31 πάντοτε, ομ. ἀεὶ || ἀληθεύει—ψεύδεται || 3,1 φαντασίας inc. f. 203^v Z || 5 ἔτι ομ. || 7 διαβλέψασθαι Y || 8 αὐτὴ || 10 καὶ ομ. || περιά-πτουσιν²⁾ Y || τύχει Z || 12 ὑποβάλλουσιν Y: ὑποβαλοῦσα Z || γάρ ομ. || post μετὰ add. τῆς || αὐτὴ || 14 τοῦτο ποιεῖ ομ. || οὖν ομ. || δὲ ομ. || 15 post συμπλεκομένην add. εἶναι || 18 ταύτης Y || 19 συμπλεκόμενός Y || 21 δὲ ομ. Z || 23. 24 μεῖζον τοῦ ὑπερεχομένου Z || 24 μεῖζονος u. v. Z || 25 πᾶν τὸ || 27 τὸ φάντασμα τὸ μερικὸν || 32 προτάσεων inc. f. 34^r Y || 4,1 λάβοι || 10 δεῖ ομ. || 15 περὶ ἀποδείξεως || post διαλεκτικοῦ add. συλλογισμοῦ || 19 ποιον Y || 21 ὄντων τῶν] τούτων ὄντων || 27 ἡ ἀποδεικτική || 28 ἀπλῶν || 31 post συλλ. add. μαθεῖν || εἰπωμεν—ἔδει] ἔστιν εἰπεῖν. ἐπεὶ || 5,2 πρώτη ομ. || 3 γίγνεται || 12 τῶν ἀποδεικτικῶν || 12. 13 ἐν—διαλεκτικοῦ ομ. || 14 τόδε τὸ σ. ομ. || προηγήσεται || 22 καὶ alt. ομ. || post περὶ add. τῶν || 23 post γάρ del. αἰτίᾳ Y || 28 ἐκ τοῦ τρίτου οὖν || 33 εἰς τὸ || 34 διαλῦσαι || αὐτὸν ομ. || 6,9 ταῦτα μόνα || 10 ἀμφε-βαλλε (ε prius non liquet in Y) || 15 γενήματα utrobique || τὰ ομ. || 17 αὐτοῦ σχεδὸν || 21. 22 ἀπεφήνοντο || 27 ante ἐπ. add. εἰς || 30 οὖν ομ. || 32 τῇ ὅλῃ || κοινωνεῖ inc. f. 35^r Y || τῷ σκοπῷ ἔκεινῶ Y || 7,3 τὸ ἀπλῶς || 9 ἐν μεθόδῳ || post αὐτοὺς 6—8 litt. eras. Y || ἐλέγχομεν || αὐτῶν (post τοῦτον) || 11 εἰ ομ. || 12 τάληθη || ὅμως ἐλλειπῶς || 15 αὐταῖς || 17 τὰ τέλεια || 18 ἀπόδειξιν || 20 αὐτῆς—ὅργανον ομ. || 23 ἀλλ—25 αὐτὴ] = Vt || 25 post ὑπὸ add. τῆς || 27 εἴπω || 29 λόγω || 30 λέγω ομ. || 34 post καὶ add. ἡ || τὴν σφυράν || 8,5 ἑτέραις || 7 οἱ ομ. || 11 ἡ inc. f. 35^v Y || ως ομ. || 22 παρὼν—ἀπὼν || 23 καὶ ομ. || τῆς λογικῆς χωρὶς || 25 μὲν ομ. || 30 τὸ ὅλον ποιεῖ || 35 post ως add. χειρ || 9,2 στωικῶν] εκῶν in mrg. || 4 μέρος —ὅργανον || 6 λαμβάνει || 7 ὅτε || 9. 10 συνάγεσθαι καθόλου καταφατικὸν || 12 ἐμψυχος (post ἄρα) || 15 τοῦ alt. ομ. || 17 μετρούμενον || τῷ ομ. || 19 παρενθί || 21 οἷον inc. f. 38^r Y, f. 209^r Z || 23 οἷον ομ. || 26. 27 ὅτι—ἀποδεικτικῆς] καὶ τὰ ἔξῆς || 28 post ἐκατέραν add. δὲ || 29 post εἰπὼν add. ὅτι || δὲ καὶ τὸ || 10,1 οὖν ομ. || 2 περὶ ομ. || 3 γάρ ομ. || 10 τὸ] τοῦ || 11 ἡν ομ. || 18 διδάσκει || 23 ἐν ομ. || 25 προβληθέντα inc. f. 38^v Y.

p. 190,15—191,21 (f. 91^r Y, f. 248^v Z). 15 τὸν δὲ || 17 ἀδύνατον || 21 ἡ κτλ. ομ. Z || 24 δείκνυσι δὲ ταύτην || ἔσται συλλογισμὸς || 25 ἀορίστου || 26. 27 post ἀσυλλόγιστοι add. συζυ-γίαι || 27 τὴν ἀλήθειαν ομ. || 28 γάρ ομ. || ἀποφατική || 191,2 post καταφατική add. τὴν μερικὴν || 3 ἐκλαμβάνει || 4 ἀληθεύουσαν] ἀποφατικὴν || 5. 6 παραλαμβάνει αὐτὸς Z || 7 πάσῃ] πᾶσιν || 9 ἐνδέχεται παντὶ λευκῷ || 11 δὲ ομ. Z || 14 ἐλαττον ομ. Z || 15 ἐὰν τε στ. κτλ. ομ. || 16 post μεῖζονα add. τὴν Z || 17 αἰτίες] ὅτι || πᾶσαι ante εἰσιν colloc. || 18 καὶ ἐὰν || post μερικαὶ add. καὶ.

p. 212,5 sq. (f. 96^r Y, f. 253^r Z). mrg. σχόλιον || 6 ἐν ομ. || μηδενὶ inc. f. 96^v Y || 7 φῆσι γάρ ὕσπερ || 8 τινὶ inc. f. 253^v Z || ἐν τῇ] ὑπὸ τῆς || 8 ἐπειδὴ—19 μηδενὶ ὑπάρχειν]

¹⁾ f. 144^v tit. περὶ τῶν ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν προτέρων τοῦ δευτέρου βιβλίου ἐξή-γησις τοῦ μαγεντίνου: — eiusdem nomen reperitur f. 171^v 172^r 173^r 174^r 175^r. Neophyti scholia extant f. 176^v 177^v 178^r.

ἐπει αὕτη συναληθεύει τῇ ἐνδέχεται μηδενί, καὶ ἐπειδὴ ὑπὸ ἔκεινης οὐ περιέχεται, ἀνάγκη ἐστὶ περιέχεσθαι ὑπὸ τῆς οὐκ ἐνδέχεται παντὶ, ἵτις ἀπόφασις ἐστὶν αὐτῆς. οὕτω δὴ καὶ ἡ ἀνάγκη μὴ παντὶ ἐπειδὴ οὐ περιέχεται ὑπὸ τῆς ἐνδέχεται μηδενί, πᾶσα ἀνάγκη περιέχεσθαι ὑπὸ τῆς οὐκ ἐνδέχεται μηδενί.

p. 481, 19—30 (f. 174r Y, f. 352r Z). 19—23 ἡ γάρ ἐν τῷ πρώτῳ ἡ ἐν τῷ μέσῳ ἡ ἐν τῷ τρίτῳ lemma || 24 post διὰ add. μὲν || post ἥδε add. ἡ γυνὴ || 25 post ἄρα add. ἡ γυνὴ || τοῦτο—26 ἔχει] καὶ διὰ δὲ τοῦ δευτέρου σχήματος, ὡς τὸ ἥδε ἡ γυνὴ ὡχρὰ. πᾶσα κυοῦσσα ὡχρὰ. ἥδε ἄρα ἡ (ἡ om. Y) γυνὴ κύει || 27 τὸ διὰ σημείου] διὰ τοῦ σημείου τὸ παράδειγμα || 28 σπουδαῖοι σοφοί || 29 ἔτι.

f. 94r Y ad lemma (p. 36a22) καὶ εἰς τὸ δῶνατον οὐκ ἐστὶν ἀπαγαγεῖν duo scholia exhibit, quorum alteri τοῦ φιλοπόνου εἰς τὸ αὐτὸν additum est. inc. τοῦτο ἐστὶν ἐὰν ὑποτέθη, des. τὰς ἀνωτέρω εἰρημένας. alteri huius scholii parti, quod inc. λεκτέον (λ rubr.) δὲ καὶ οὗτος in marg. adscriptum est ὅμοιον. hanc scholii partem Philoponi nomine omissa f. 249v habet Z.

f. 95r Y, f. 251v Z ad (lemma p. 36b21) πλὴν κατὰ μὲν τὸ ὑπάρχειν τιθεμένης τῆς στερητικῆς προτάσσεως τοῦ ἐνδέχεται ἡγ ὁ συλλογισμός post Magenteni scholion additum est alterum τοῦ φιλοπόνου ἴωσσον, quod inc. ὑπομνήσας ἡμᾶς ὁ ἀριστοτέλης, des. τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης συνάγεσθαι. itemque f. 98v Y, f. 268v Z ad lemma p. 40b25 ἡ ἐξ ὑποθέσεως alterum scholion inserbitur, quod inc. ιστέον ὅτι οἱ ὑποθετικοὶ καλούμενοι συλλογισμοί, des. εἰσὶ τὰ ἐκεῖθεν δικαιοτήρια.

f. 101r Y ad lemma (p. 41b13) μᾶλλον δὲ γίνεται φανερὸν ἐν τοῖς διαγράμμασιν, οἷον ὅτι τοῦ ισοτελοῦς ἔσαι αἱ πρὸς τὴν βάσει Philoponi nomen additum est scholio, quod inc. τὸ εἶναι τὰς πρὸς τὴν βάσει τοῦ ισοτελοῦς, des. f. 102r τὰ καταλειπόμενα πάντως ἔσαι ἐσται. primam huius scholii partem usque ad verba καὶ ἀμφοτέρων τὰς δεῖξεις παραθήσομαι, ἡγείσθω δὲ ὡς στοιχειώδης ἡ τοῦ εὐκλείδου exhibet f. 270r Z.

f. 157r Y, f. 333v Z lemma (p. 65a4): ὅπερ ποιοῦσιν οἱ τὰς παραλλήλους οἰόμενοι γράφειν [γράφειν om. Z]. in margine: (ἴω add. Z) τοῦ φιλοπόνου.

ἔοικεν οὕτως εὐκλείδου καθάπτεσθαι (inc. f. 334r Z) νεωτέρου τε ὅντος εἰπερ πλάτων καὶ ἀριστοτέλης καθά φησι πρόκλος καὶ οὐ μοχθηρῶς ἡπερ ἐνταῦθα ὑπαγορεύει ὁ σταγειρίτης τὰς παραλλήλους δεικνύντος. ἀλλ’ ἡσαν τινες ισόγρονοι τῷ ἀριστοτέλῃ [τῷ ἀριστοτέλῃ om. Z] διὰ (τῆς add. Z) τοιαύτης ἐφόδου τὰς παραλλήλους δεικνύναι οἰόμενοι. ἔλεγον γάρ εἰ εἰσὶ παράλληλοι αἱ γραμμαὶ, αἱ ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη γωνίαι δυσὶν ὄρθαις εἰσὶν ἔσαι. εἰ γάρ μὴ εἰσὶν αἱ ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη δυσὶν ὄρθαις ἔσαι, ἀλλὰ ἐλάττους, οὐδὲ αἱ γραμμαὶ παράλληλοι, ἀλλὰ συμπεσοῦνται διὰ τὸ γεωμετρικὸν αἰτημα τὸ λέγον ἐὰν εἰς δύο εὐθεῖας εὐθεῖας ἐκβαλλομένας ἐπ’ ἄπειρον συμπίπτειν ἐφ’ ἀλλὰ μέρη εἰσὶν αἱ τῶν δύο ὄρθων ἐλάττους γωνίαι. εἰ τοίνυν οὐκ ἐνδέχεται ἐλάττους εἶναι δύο ὄρθων τὰς ἐν παραλλήλοις γωνίας, οὐδὲ μείζους. καὶ γάρ καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἑτέρου συμπεσοῦνται μέρους. δύο ὄρθαις εἰσὶν ἀνάγκη εἶναι. εἰ τοίνυν αἱ γραμμαὶ παράλληλοι, αἱ ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη γωνίαι δυσὶν ὄρθαις ἔσαι, οἷον εἰ ἡ ἀβί καὶ ἡ ὁδὸς γραμμαὶ παράλληλοι εἰσὶν, καὶ εἰς αὐτὰς ἐμπέπτωσεν δύνεται ἡ ἔξι, αἱ οὖν ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη γωνίαι, αἱ ὑπὸ βῆθ. ἡ ἔξι. δυσὶν ὄρθαις εἰσὶ διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν. ἀλλ’ ἐὰν αἱ (αἱ om. Z) ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη δυσὶν ὄρθαις εἰσὶ, αἱ ἐναλλάξ γωνίαι αἱ ὑπὸ αβῆ. ἡ ἔξι εἰσὶ ἀλλήλαις εἰσὶν. ἐπει γάρ αἱ ὑπὸ βῆθ. ἡ ἔξι εἰσὶ ἀλλήλαις εἰσὶν. εἰς εἰς δὲ δυσὶν ὄρθαις εἰσὶ καὶ αἱ ὑπὸ αβῆ βῆθ διὰ τὸ ιγ’ θεώρημα τοῦ πρώτου βιβλίου τῶν γεωμετρικῶν τὸ λέγον ὡς ἂν εὐθεῖα ἐπ’ εὐθεῖαν (εὐθεῖας ή) σταθεῖσα γωνίας ποιῇ (ποιεῖ Z), ἤτοι δύο ὄρθαις, ἡ δυσὶν ὄρθαις εἰσαὶ ποιήσει. καὶ γάρ κανταῦθια θεῖσα γωνίας ποιῇ (ποιεῖ Z), ἤτοι δύο ὄρθαις, ἡ δυσὶν ὄρθαις εἰσαὶ ποιήσει. καὶ γάρ κανταῦθια εἰς εὐθεῖαν τὴν αβί εὐθεῖα ἐστι (εστη Z) ἡ ἔξι (εῆ superser. Y). αἱ τοίνυν ὑπὸ αβῆ. βῆθ εἰσὶν εἰς εὐθεῖαν τὴν αβί εὐθεῖα ἐστι (εστη Z) ἡ ἔξι (εῆ superser. Y). αἱ τοίνυν ὑπὸ αβῆ. βῆθ εἰσὶν εἰς εὐθεῖαν τὰς ὑπὸ βῆθ. ἡ ἔξι, δυσὶν γάρ ὄρθαις εἰσὶ καὶ αῦται κάκεῖναι, ἐὰν δὲ ἀπὸ εἰσῶν ἢσα ἀφέλησ, τὰ καταλειπόμενα ἐστὶν εἰσα. κοινὴ ἀφηρήσθω ἡ ὑπὸ βῆθ. λοιποὶ ἄρα αἱ ὑπὸ αβῆ. βῆθ. εἰσὶν ἀλλήλαις εἰσαὶ καὶ εἰσὶν ἐναλλάξ. ἐὰν τοίνυν αἱ ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη γωνίαι δυσὶν ὄρθαις ὡστιν εἰσαὶ, αἱ ἐναλλάξ γωνίαι εἰσαὶ ἀλλήλαις εἰσὶν. ἀλλ’ ἐὰν αἱ ἐναλλάξ γωνίαι

ἴσαι ὅσιν ἀλλήλαις, αἱ γραμμαὶ παράλληλοι εἰσὶν. εἰ γάρ μὴ, συμπιπτέωσαν ἀλλήλαις κατὰ τὸ ζεστογείον καὶ τρίγωνον ποιήτωσαν τὸ γῆπεζ, μιᾶς δὲ, τοῦ τριγώνου προσεκβληθείσης πλευρᾶς τῆς ἡπὶ τὸ α. ἡ ἐκτὸς γωνία ἡ ὑπὸ αῆπῃ τῆς ἐντὸς καὶ ἀπεναντίον τῆς ὑπὸ ἡπῇ μείζων ἔστιν, ὡς ἀποδέδεικται ἐν τῷ ι' (ἔξκαιδεκάτῳ Z) τοῦ πρώτου. ἀλλ᾽ ἐδόθη καὶ ἵση ὡς ἐναλλάξ, ἡ αὐτὴ καὶ ἵση ἄρα καὶ μείζων, ὅπερ ἀδύνατον. οὐκ ἄρα συμπίπτουσιν αἱ γραμμαὶ, ἀλλ᾽ ἐὰν ὅσιν αἱ ἐναλλάξ ἴσαι, καὶ αἱ γραμμαὶ παράλληλοι. (κ)αὶ (κ rubricator adscribere oblitus est) ἕνα (inc. f. 334v Z) τὴν διῆρην περιέξωμεν ἐπαναλαβόντες διάνοιαν, ἐὰν αἱ γραμμαὶ παράλληλοι, αἱ ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι. ἐὰν αἱ ἐντὸς δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι, αἱ ἐναλλάξ ἴσαι. ἐὰν αἱ ἐναλλάξ ἴσαι, αἱ γραμμαὶ παράλληλοι. καὶ συνάγεται ἐὰν αἱ γραμμαὶ παράλληλοι, αἱ γραμμαὶ παράλληλοι (αἱ γρ. π. alt. om. Y).

f. 160r (om. Z) lemma (p. 66a1): φανερὸν οὖν ὅτι τοῦ ἀδύνατου μὴ πρὸς τοὺς ἐξ ἀρχῆς ὄρους ὅντος: sequuntur duo scholia, quorum alteri in margine appietum est τοῦ φιλοπόνου εἰς τὸ αὐτό.

κατατεκνάσας ὅτι παρὰ τὴν θέσιν συμβαίνει τὸ ψεῦδος, ὅταν τὸ ἀδύνατον πρὸς τοὺς ἐξ ἀρχῆς ὄρους συνάπτη, ἐφεξῆς φησὶν, ὅτι οὐδὲ οὕτως ἀεὶ διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὸς συμβήσεται, ἥγουν οὐδὲ καὶ συνάπτη τὸ ἀδύνατον πρὸς τοὺς ἐξ ἀρχῆς ὄρους, τὸ ψεῦδος ἀεὶ παρὰ τὴν ὑπόθεσιν ἐσεῖται τὸ συμβάτιον. ὑποκείσθω γάρ τὸ α παντὶ τῷ β. καὶ τὸ β παντὶ τῷ Γ. καὶ τὸ γ παντὶ τῷ δ. οἷον τὸ ζῶον παντὶ ἀψύχω, τὸ ἀψύχον παντὶ λίθῳ, ὁ λίθος παντὶ λυγνίτῃ. καὶ συναπτέω τὸ ἀδύνατον πρὸς τὸν ἐξ ἀρχῆς ὄρον. καὶ γινέσθω συμπέρασμα ψευδὲς. τὸ ζῶον παντὶ λυγνίτῃ. καὶ ἐσεῖται τοῦτο γενόμενον διὰ τὴν ὑπόθεσιν πάντως τὴν λέγουσαν τὸ ζῶον παντὶ ἀψύχω. ἐὰν δὲ ἀντὶ τοῦ β ὑποκειμένου τεθῆται τὸ π ἔτερός τις ὄρος οἷον τὸ σῶμα καὶ λεγθῆ τὸ ζῶον παντὶ σώματι. καὶ οὕτως ἐπισυναφθῶσι καὶ οἱ ἐκειμένοι λοιποὶ ὄροι ὁ λίθος καὶ ὁ λυγνίτης, ἔσται μὲν πάλιν τὸ ἀδύνατον ἐπισυνάπτον πρὸς τὸν ἐξ ἀρχῆς ὄρον, οὐ μέντοι διὰ τὴν ὑπόθεσιν τὴν λέγουσαν τὸ ζῶον παντὶ ἀψύχω, τὸ ψεῦδος συμβήσεται. ἐκείνη γάρ τῇ διλαχητῇ τοῦ ὑποκειμένου ἀφρέθη, ἀλλη δὲ ἀντεισῆγθη. εἰ καὶ ὁ ἐκείνης κατηγορούμενος ὄρος ἔτι φυλάσσεται. τὸν γάρ αὐτὸν ὄρον ἐπὶ πολλῶν προτάσεων καὶ διαφόρων δυνατόν ἔστι λαβεῖν.

f. 170r (om. Z) lemma (p. 69a35) οὐδὲ ὅταν ἄμεσον ἡ τὸ βῆ; duorum scholiorum alteri in margine adscriptum est τοῦ φιλοπόνου ἰωάννου.

τετράγωνον οἱ γεωμέτραι οὐχ ἀπλῶς σγῆμα τὸ ἔχον τέσσαρας γωνίας ὀνομάζουσιν, ἀλλ᾽ ὅταν ἡ καὶ ισόπλευρον καὶ ὀρθογώνιον τὸ τέσσαρας ἔχον γωνίας σγῆμα. γωνία δέ ἐστιν ὀρθὴ, ἣν κάθετος ποιεῖ σταθεῖσα ἐπὶ εὐθεῖαν γραμμὴν. φησὶ γάρ ὁ γεωμέτρης, ὡς ὅταν εὐθεῖα ἐπὶ εὐθεῖαν σταθεῖσα τὰς ἐφεξῆς γωνίας (inc. f. 170v) ἴσας ἀλλήλαις ποιῇ, ὀρθή ἐστιν ἐκατέρα τῶν ἴσων γωνιῶν. παραβάλλοντες οὖν οἱ γεωμέτραι εὐθύγραμμα σγήματα πρὸς εὐθύγραμμα, οἷον τρίγωνον μετὰ τετραγώνου, ταῦτα γάρ εὐθύγραμμα ὡς εὐθεῖαις γραφαῖς περιεχόμενα, ἐξήτησαν παραβολὴν ἦτοι ἐξίσωσιν, καὶ τετραγώνου μετὰ κύκλου, ἥγουν εὐθυγράμμου μετὰ περιφερογράμμου. τοῦτο οὖν καὶ πολλοὶ καὶ σοφοὶ ἄνδρες ζητήσαντες οὐχ εὗρον εἰς δεῦρο. Σιμπλίκιος δέ που φησὶν ὡς ἓλμβλιγος ἐν τοῖς εἰς τὰς κατηγορίας ὑπομνήμασι τὸν ἀριστοτέλη μέν φησι μήπω εύρηκεν τὸν τοῦ κύκλου τετραγωνισμὸν. τὸν πυθαγορικὸν δὲ ὕστερον εύρηκεναι. ἀλλὰ καὶ ἀρχιμήδης καὶ ἵπποκράτης ὁ χιος ἐγγὺς τοῦ εὔρεται ἵκοντο. ἀρχιμήδης μὲν ὀργανικωτέραν τὴν εὔρεσιν ἐποιήσατο, λογικωτέραν δὲ καὶ γεωμετρικωτέραν ὁ ἵπποκράτης. ἔστι δὲ ἡ τοῦ ἵπποκράτους δεῖξις τοιάντη: — ἔστω εὐθεῖα γραμμὴ ἡ αῆ. καὶ περιγεγράφθω ἐν αὐτῇ ἡμικύκλιον τὸ αῆβ. καὶ τετμήσθω δίχα κατὰ τὸ δ σημεῖον ἡ αῆ καὶ ἐπεξεύγχω ἡ δῆ. καὶ ἀπὸ τοῦ γ σημείου ἐπὶ τὰ αῆ σημεῖα ἐπεξεύγχωσαν αἱ γ ἥ. καὶ τετραγώνου πλευραὶ τοῦ ἐγγραφομένου ἐντὸς τοῦ κύκλου. είτα ἐν τῇ τετραγωνικῇ πλευρᾷ τῇ γῆ περιγεγράφθω ἡμικύκλιον ἔτερον. ἐπεὶ οὖν ἡ ἀπὸ αῆβ. γωνία ὀρθή ἐστιν, ἴσων ἐστὶν τὸ ἀπὸ τῆς αῆ τετράγωνον τοῖς ἀπὸ τῶν αῆ. βῆ τετραγώνοις. ἴσων δὲ τὸ ἀπὸ τῆς αῆ τῷ ἀπὸ τῆς βῆ. διπλάσιον ἄρα τὸ ἀπὸ τῆς αῆ τῷ ἀπὸ τῆς αῆ. τοῦτο μὲν οὖν δέδεικται ἐν τῷ πρώτῳ στοιχείων (?) θεωρήματι τῷ καλούμενῳ νύμφῃ. προκείσθω νῦν καὶ αὕτη: πυθαγόρου (rubr.). ἐν τοῖς ὀρθογωνίοις τριγώνοις — ὅπερ ἔδειξα. (f. 171r, ubi in marg. rubro adscriptum est πᾶς εὐκλείδου τοῦ πρώτου στοιχείου.)

Sequitur ἐξήγησις τοῦ φίλλου εἰς τὸ θεώρημα τοῦτο, deinde alterum scholion (om. Z), cui in margine adscriptum est τοῦ φιλοπόνου.

Ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτο δέδεικται ἐν τῷ διαδεκάτῳ στοιχείῳ, ὅτι ὡς ἔχουσι τὰ ἀπὸ τῶν διαμέτρων τετράγωνα, ἔχουσι καὶ οἱ κύκλοι καὶ τὰ ἡμικύκλια. διπλάσιον ἄρα ἔστι τὸ ἄριθμὸν ἡμικύκλιον τοῦ αὐτῆς ἡμικυκλίου. ἵσον ἄρα τὸ τεταρτημέτριον τοῦ κύκλου τὸ ἀριθμὸν τῶν ἡμικύκλων. κοινὸν οὖν ἀφηρίσθω τὸ ἀριθμὸν κύκλου, ἡμικυκλίου ἔλαττον. καὶ ποιητὴν τὸν ἀριθμὸν λοιπῶν τῶν αὐτῆς μηνίσκων ἵσον τριγώνων, ἐξῆς ἐπιχειρεῖ τετραγωνίζειν τὸν κύκλον οὕτως: ἔστω εὐθεῖα γραμμὴ ἡ ἄξος καὶ περιγεγράψθω ἐν αὐτῇ ἡμικύκλιον. διπλασίων δὲ τῆς ἄξος ἔστω ἡ ἄξος. καὶ περιγεγράψθω ἐν αὐτῇ ἡμικύκλιον τὸ ἄξος, ἐντὸς δὲ αὐτοῦ ἐξαγωνικαὶ πλευραὶ ἐπεξεύχθωσαν, αἱ γένεται. ἔξοδος. καὶ ἐν (ινε. f. 171v) ταῦταις ταῖς ἐξαγωνικαῖς πλευραῖς ἡμικύκλιον περιγεγράψθωσαν, τὰ γένεται. ἔξοδος. καὶ ἐπεὶ ἐκάστῃ τῶν ἐξαγωνικῶν πλευρῶν ἡμισειά ἔστι τῆς ἄξος διαμέτρου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἄξος διάμετρος ἡμισειά ἔδόθη τῆς ἄξος διαμέτρου, ἐκαστον ἄρα τῆς ἄξος γένεται. εὗλος. ἔξοδος ἡμικύκλιον ἵσον ἔστι τὸ ἄξος ἡμικυκλίων. τὰ τέσσαρα ἄρα ἵσα ἀλλήλοις εἰσὶ. καὶ ἐπεὶ τὸ ἀπὸ τῆς διπλασίους διαμέτρου τετράγωνον τετραπλάσιον ἔστι τοῦ ἀπὸ τῆς ἡμισειάς διαμέτρου τετραγώνου. καὶ ὡς ἔχουσι τὰ ἀπὸ τῶν διαμέτρων τετράγωνα, οὕτως ἔχουσι καὶ οἱ κύκλοι καὶ τὰ ἡμικύκλια. τετραπλάσιον ἄρα ἔστι τὸ ἄξος ἡμικυκλίου τοῦ αὐτῆς ἡμικυκλίου. ἵσον ἄρα ἔστι τὸ ἄξος ἡμικύκλιον τοῖς τέτρασιν ἡμικυκλίοις τῷ αὐτῷ. γένεται. εὗλος. ἔξοδος. κοινὰ ἀφηρίσθωσαν τὰ γένεται. ἔμπει. ἔξοδος τριματία κύκλων, λοιπὸν ἄρα τὸ γένετο τριπέζιον. λοιποῖς τοῖς γένεται. εὗλος. ἔξοδος μηνίσκων, καὶ τῷ αὐτῷ ἡμικυκλίῳ, ἵσον ἔστιν, ἀλλὰ ἐπεὶ πᾶν σγήμα εὐθύγραμμον δύνατόν ἀναλύειν εἰς τρίγωνα. ἐάν τὸ τριπέζιον ἀναλυθείη εἰς τρίγωνα καὶ δοθείην τρίχα τρίγωνα τοῖς τριεῖς μηνίσκοις ἵσα. τοῦτο γάρ δέδεικται ἀνωτέρω. τὸ καταλειμμένον τρίγωνον ἵσον ἔσται τῷ αὐτῷ ἡμικυκλίῳ. ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτὸς διπλασιασθὲν τετράγωνον σγήμα ποιήσει, καὶ ἔσται τετράγωνον ἵσον τῷ κύκλῳ. καὶ οὗτος ὁ κύκλος τετραγωνισθήσεται. ἔστι μὲν οὖν ἡ ἐπιχείρησις τεγγυηκή καὶ ἐκ γεωμετρικῶν ἀργῶν ἀποδεδειγμένη. πλὴν παρὰ τοσοῦτον ἔψευσται, παρόσον δὲ μὲν προσποδειχθεῖς μηνίσκος ἵσος τριγώνων ἐκ τετραγωνικῆς συνέστη πλευρᾶς; οἱ δὲ νῦν οὗτοι μηνίσκοι ἐν ἐξαγωνικαῖς συνίστανται πλευρᾶς. πλὴν ἔστιν εἰπεῖν ὡς καὶ ὁ σιμπλίκιος φρεσίν, ὅτι καὶ οὕτω δυνατόν ἔστι τετραγωνισθῆναι τὸν κύκλον, εἰ καὶ ἐργῶδες νῦν λέγειν διέλει τὸ τοῦ θεωρήματος γλαφυρόν (figurae in mrg. appictae sunt).

f. 173r (f. 350v Z) lemma (p. 69b-38) ἐπισκεπτέον δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐντάσεων (τῶν κτλ. om. Z): in mrg. τοῦ φιλοπόνου (om. Z): ἐπεὶ αἱ ἐντάσεις οὐ κατηγορικῶς μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑποθετικῶς ἐκφέρονται, ἐπισκεπτέον φρεσί καὶ περὶ τῶν ὑποθετικῶν ἐκφερομένων, οἷον περὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐναντίου. ὡς δὲ ταῦτα ἀξιοῦντος τινὸς τὴν ἥδονὴν ἀγαθὸν εἶναι, ἐνιστάμενοι λέγομεν εἰς ἥδονὴν ἀγαθὸν, καὶ ἡ λύπη κακόν. εἰ γάρ τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον, καὶ τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ. ἀλλὰ μήν οὐ πᾶσα λύπη κακόν. οὐδὲ (ἢ add. Z) ἥδονὴ ἄρα πᾶσα ἀγαθόν. καὶ εἰ τὴν ὕικαιοσύνην εἴποι τὶς ἐπιστήμην, ἐνιστάμενοι δὲτοι οὐδαμῶς. ἐπεὶ οὐδὲ ἡ ἀδικία ἄγνοια. ἐκ δὲ τοῦ ὄμοιού τοῦ ἡνίκα τὶς λέγη εἶναι τὴν ἐπιφάνειαν μέρος τοῦ σώματος, ἐνιστάμενοι λέγομεν δὲτοι οὐχὶ. ἐπεὶ οὐδὲ ἡ γραμμὴ μέρος τῆς ἐπιφάνειας. οὐδὲ τὸ σημεῖον (μέρος add. Z) τῆς γραμμῆς. ἐκ δὲ τοῦ κατὰ δέξαν, ὡς εἰ τὶς ἐρεῖ δὲτοι πᾶσα ψυχὴ θυγητὴ, ἀντείποιμεν δὲτοι οὐχὶ. ἀριστοτέλει γάρ καὶ πλάτωνι σοφοῖς γε οὖσιν, ἔδοξεν δὲτοι αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχαὶ ἀθάνατοι. περὶ δὲ τῆς στερετικῆς δὲτοι ἀδόνατον ἐκ τοῦ μέσου σχήματος λαβεῖν αὐτὴν, εἰρηται δὲτοι οὐ δεῖ πρὸς ἄλλα σχήματα ἐκτρέπειν τὴν ἐνστασιν. ἥγουν πρὸς διάφορα, ἀλλὰ τὰ αὐτά. δὲτοι δὲ οὐδὲ τὴν ἐν μέρει στερετικὴν δυνατὸν λαβεῖν ἐκ τοῦ πρώτου, δὲ αὐτὸς λόγος ἀρμόσει. ἀντιστροφῆς γάρ κανταῦθα γρεῖτα. εἰ γάρ πρὸς τὸν λέγοντα πάντων τῶν ἐναντίων μία ἐπιστήμη ἐνιστάμενα τὸ οὐ πάντων κατασκευάσαι βουλόμενοι, ἐροῦμεν δὲτοι τὸ γνωστὸν καὶ τὸ ἄγνωστον ἐναντία ἔστι. καὶ ἀντεστραμμένα τινὰ ἐναντία γνωστὰ καὶ ἄγνωστα εἰσὶ. τοῦ δὲ γνωστοῦ καὶ ἀγνώστου οὐκ ἔστι μία ἐπιστήμη.

f. 173 (f. 351r Z) lemma (p. 70a7): σημεῖον δὲ βούλεται εἶναι πρότασις ἀποδεικτικὴ, ἡ ἀναγκαῖα ἡ ἐνδοξός (πρότασις κτλ. om. Z) cum duobus scholiis, quorum alteri prae- scriptum est τοῦ φιλοπόνου (in mrg. Z): τὸ σημεῖον ὡς γένος κατηγορεῖται τῶν εἰκότων καὶ τῶν τεκμήρων. ἔστι δὲ τεκμήριον μὲν ἡ ἀντιστρέψουσα πρότασις. ὡς πῦρ καὶ καπνός.

εἰκός δὲ ή μὴ ἀντιστρέψουσα. ως τὸ ὡχρὸν καὶ τὸ κυαῖν. τὸ δὲ σημεῖον φησί, βούλεται εἶναι πρότασις ἀποδεικτική. καλῶς (δὲ Z) εἰπε βούλεται. ὁ μὲν γάρ διὰ σημείου συλλογιζόμενος ως ἀποδεικτική προτάσει κέχρηται αὐτὸ. οὐκ ἔστι δὲ ἀποδεικτική, οὐδ' εἰ ἀναγκαῖον η τὸ σημεῖον. εἴ γε (δὲ Z) τὸ μὲν σημεῖον ἔπειται ἐκείνω, οὐ ἔστι σημεῖον. η δ' ἀπόδειξις οὐ μόνον ἐκ τῶν γνωρίμων ἀλλὰ καὶ τῶν πρώτων καὶ ἀμέσων προέρχεται. τῶν δὲ ση (inc. f. 351v Z) μείων τὰ μέν ἔστιν ἀναγκαῖα, ως ὁ καπνὸς τοῦ πυρὸς. τὰ δὲ ἔνδοξα, ως τὸ ὡχρὸν τοῦ κυαῖν. πάλιν δὲ τὰ σημεῖα η ὅντα δεικνύουσι τὸ πρᾶγμα ὃν ως ὁ καπνὸς τὸ πῦρ, η γενόμενα γενόμενον, ως η τέφρα τὸ πῦρ, η γενησόμενα γενησόμενον, ως πόνοι αὐτόματοι φράζουσι γέρουσι.

(f. 351v Z) + περὶ ἔνθυμηματος + (p. 70a 10) ἔνθυμημα δὲ ἔστι συλλογισμὸς ἔξι εἰκότων η (ξε κτλ. ομ. Z): τοῦ φιλοπόνου (in mrg. Z): βουλόμενος δεῖξαι τί ἔστιν ἔνθυμημα, ἐπειδὴ τοῦτο ἔξι εἰκότων καὶ σημείων λαμβάνεται, προλαμβάνει τὴν περὶ τούτων διδασκαλίαν καὶ φησὶν οὗτι εἰκός μὲν ἔστιν ἔνδοξος πρότασις. (inc. f. 174r Y) τὸ γάρ ὑπὸ πάντων δμολογούμενον ως ἐπὶ τὸ πολὺ γίνεσθαι η μὴ γίνεσθαι. η εἶναι η μὴ, τοῦτο εἰκός. οἷον τὸ μισεῖν τοὺς φυδονοῦντας. πᾶς γάρ ὁ φυδονούμενος μισεῖ τοὺς φυδονοῦντας. τοῦτο γάρ ἔνδοξος πρότασις κατὰ τὸ εἰκός. πᾶς δὲ φυδονῶν μισεῖ τὸν διαφυδονούμενον, ὅπερ καὶ ἔξι ἀνάγκης ἔστιν. ίστεον οὗτι τὸ ἔνθυμημα συλλογισμὸς μονολήμματός ἔστι ῥητορικός. λέγεται δὲ μονολήμματος, διὰ τὸ τὴν μίαν πρότασιν ἐκφωνεῖσθαι παρὰ τοῦ λέγοντος η καὶ γράφοντος. τὴν δὲ λοιπὴν παρεᾶσθαι. ως δηλοὶ ὁ δεῖνα νύκτωρ πλανᾶται. ληστὴς ἄρα. παρῆκε γάρ τὴν μείζονα πρότασιν τὴν λέγουσαν πᾶς ὁ νύκτωρ πλανῶμενος ληστὴς. (π)άλιν (π adscribere rubricator oblitus est) οὐ δεῖνα δλύμπια ἐνίκησε. συμπέρασμα, ιερὸν ἀγῶνα ἐνίκησε. παρείηθη γάρ κάνταῦθα η μείζων πρότασις η λέγουσα πᾶς ὁ δλύμπια νικῶν (νικήσας Z) ιερὸν ἀγῶνα νικᾶ. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἔνθυμημα λέγεται, διὰ τὸ τὴν παρειμένην πρότασιν ως δήληγην ἔνθυμεῖσθαι καὶ συννοεῖν παρ' ἔχυτῶ τὸν ἀκούοντα.

f. 182r (om. Z). τοῦ φιλοπόνου ἰωάννου.

ἀρμονικὴ ἐκλήμη η τοιαύτη μεσότης, διὰ τὸ θεωρεῖσθαι ἐν αὐτῇ τοὺς ἐ λόγους τοὺς μουσικοὺς, ως δεῖξομεν ἐν οἷς φησὶ παραδείγμασιν ὁ νικόμαχος. ίστεον δὲ οὗτοι οἱ μὲν ἐν αὐτοῖς τοῖς ὅροις θεωροῦνται μόνοις, οἱ δὲ ἐν ταῖς ὑπεροχαῖς τῶν λόγων, οἱ δὲ ἐν ταῖς ὑπεροχαῖς καὶ ἐν τοῖς ὅροις. γυμναστέον τοίνυν τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ πρώτου παραδείγματος, οὐ ἔστιν ἐπὶ τοῦ ζῆτη. ἐνταῦθα γάρ ἔστι διὰ τὸν ἔγουν ὁ ἡμίόλιος λόγος τοῦ ζ πρὸς τὸν δ. καὶ διὰ τεσσάρων, τουτέστιν δ ἐπίτριτος λόγος τοῦ δ πρὸς τὸν γ. καὶ διὰ πασῶν ἔγουν ὁ διπλάσιος λόγος τῶν ἄκρων ὅρων πρὸς ἑαυτοὺς, οἷον τοῦ ζ πρὸς τὸν γ. καὶ διὰ πασῶν ἄμα καὶ διὰ ε, τουτέστιν δ τριπλάσιος λόγος τοῦ μείζονος ἄκρου πρὸς τὴν ὑπεροχὴν τοῦ μείζονος, πρὸς τὸν μέσον. δ δὲ δις διὰ πασῶν, τουτέστιν δ τετραπλάσιος λόγος, γίνεται τοῦ μέσου πρὸς τὴν ὑπεροχὴν ἑαυτοῦ καὶ τοῦ ἐλάττονος παραβαλλομένου. καὶ οὕτω μὲν ἐν τῷ πρώτῳ ὑποδείγματι δῆλους τὸν λόγους ἀπεδείξαμεν. ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου πάλιν ὠσαύτως ἔχομεν τὰ αὐτὰ δεῖξαι, ἐπὶ τοῦ ζγβ. ἔστι γάρ κάνταῦθα παρατηρῆσαι καὶ τὸν διὰ πασῶν, τουτέστιν τὸν διπλάσιον λόγον, οὐ δῆτε, τοῦ γ διπλάσιον, καὶ τὸν διὰ ε, τουτέστιν τὸν ἡμίόλιον. δ γάρ γ τοῦ β ἡμίόλιος. ωσαύτως δὲ καὶ τὸν διὰ πασῶν, τοῦτ' ἔστιν τὸν διπλάσιον λόγον. δ γάρ ζ τοῦ γ διπλάσιον. καὶ τὸν διὰ ε ἔγουν τὸν τριπλάσιον. δ γάρ ζ τοῦ β τριπλάσιον. καὶ τὸν δις διὰ πασῶν, ἔγουν τὸν τετραπλάσιον λόγον ἔστιν εὑρεῖν, ἐὰν πρὸς τὴν διαφορὰν τοῦ μείζονος πρὸς τὸν ἐλάττονα παραβάλλης τὴν διαφορὰν τοῦ μέσου πρὸς τὸν ἐλάττονα. οἷον διαφορά ἔστι τοῦ μείζονος πρὸς τὸν ἐλάττονα δ. δ γάρ ζ πρὸς τὸν β διαφορὰν ἔχει τὸν δ. διαφορὰ δὲ τοῦ μέσου πρὸς τὸν ἐλάττονα έν. δ γάρ τρία τοῦ β τὸ έν διαφέρει. καὶ ἔστιν δ δ τοῦ ένος τετραπλάσιος. οὕτω καὶ τὸν τετραπλάσιον λόγον εύρομεν. δ δὲ διὰ τεσσάρων, ἔγουν δ ἐπίτριτος εύρισκεται, ἐὰν τὴν διαφορὰν τῶν ἄκρων πρὸς τὸν μέσον παραβάλλης ὅρον. ἔστι γάρ η διαφορὰ τῶν ἄκρων ο δ. δ δέ μέσος ὅρος ἔστιν δ τρία. καὶ ἔστιν δ δ τρία ἐπίτριτος.

V VATICANUS 247 [Brandis l. c. p. 53 n. 13] chartaceus saec. XV post Ammonii in librum De interpretatione commentarium [cf. vol. IV 5 p. XII] f. 202v—246r hunc commentarium usque ad p. 191,31 exaratum

habet. f. 245 et 246 i. e. p. 186,27 ἐνδέχεσθαι—191,31 manu recentiore, eadem, ut videtur, quae antea manum primam passim correxit, saeculo XVI, propter miserum videlicet extremi codicis habitum, suppleta sunt. collatus est a Guil. Crönert.

VATICANUS 1018 [Brandis l. c. p. 52 n. 6] chartaceus saec. XV—XVI, qui ^Z f. 203^v—354^v Analytica priora cum Philoponi aliorumque scholiis continet, eosdem titulos fert atque Y, cui omnino codicem simillimum esse ex iis, quae Guil. Crönert, A. Gercke, A. G. Roos notaverunt, satis appareat. sed scholiorum numerus paulo minor est. cf. Y.

VATICANUS 1021 [Brandis l. c. p. 54 n. 17] bombycinus forma quadrata ^Q saec. XIV—XV foliorum 411, nunc in duo volumina divisus, post Ammonii in l. De interpret. commentarium [cf. vol. IV 5 p. IX] f. 361^v—411^v huius commentarii p. 1—85,33 continet. collatus est ab E. Pfuhl.

REGINENSIS 116 [Stevenson codd. mss. graec. Regin. 81 sq. Brandis l. c. p. 51 n. 5] chartaceus saec. XIV foliorum 393. f. 82^r titulum fert ἰωάννου ἀλεξανδρέως γραμματικοῦ καὶ σχολαστικοῦ τοῦ φιλοπόνου ἐκ τῶν τοῦ ἀμμωνίου τοῦ ἑρμείου συνουσιῶν, σχολικὰ ἀποσημειώσεις. f. 87^r ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν προτέρων τὸ πρῶτον, f. 146^r ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν προτέρων δεύτερον (des. f. 171^r) cum multis scholiis plerumque anonymis. interdum Isaaci nomen invenitur velut f. 89^v, 162^v. f. 123^r legitur ἔξηγησις εἰς τὸ περὶ εὐπορίας προτάσεων διάγραμμα τοῦ ἀλουσιάνου: τοῦτο τὸ διάγραμμα τοῦ περὶ εὐπορίας προτάσεων συνάγει τοὺς τέσσαρας τρόπους τοῦ ἄριστου σχήματος — (des. f. 123^v) καὶ οὗτως ἀπαντεῖ συλλογισμοὶ τελειοῦνται διὰ τούτου τοῦ διαγράμματος. f. 82^r—87^r contulit et descriptis E. Pfuhl:

Καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσι μὲν τοῦ ἀριστοτέλους συγγράμμασιν εἱρηται περὶ τῶν ὅφειλο-μένων πρὸ ἐκάστου λέγεσθαι κεφαλαίων. οὐκ ἄτοπον δὲ καὶ νῦν εἰπεῖν. εἰσὶν οὖν ταῦτα· ὁ σκοπός. τὸ χρήσιμον. ἡ τάξις τῆς ἀναγνώσεως. ἡ αἵτια τῆς ἀναγνώσεως. εἰ γνήσιον τοῦ φιλοσόφου τὸ βιβλίον καὶ ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διαίρεσις. πρῶτον οὖν περὶ τοῦ σκοποῦ ἥγετον. σκοπὸς τούτου τῷ φιλοσόφῳ εἰπεῖν ἐστι περὶ ἀποδείξεως. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ, ἡ ἀπόδειξις συλλογισμὸς τις ἐστι, δῆλον ὅτι δεῖ πρῶτον εἰπεῖν περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ. πολλὰ γάρ συλλογισμῶν εἰδῇ. ἡ γάρ ἀποδεικτικός ἐστιν ὁ συλλογισμός ἐκ τῶν κοινῶν ἔννοιῶν τὰς ἀργὰς ἔχων, καὶ διὰ τοῦτο ἀεὶ ἀληθῆς ἐστι καὶ μηδέποτε ψευδόμενος. αἱ γάρ κοιναὶ ἔννοιαι εἴτε ὡν ὁ τοιοῦτος συλλογισμὸς ἀεὶ ἀληθεῖς εἰσὶ καὶ αὐτόπιστοι. ἡ διαλεκτικὸς ἐκ τῶν κατὰ τὰς δόξεις καὶ ὑπολήψεις τῶν πλείστων ἡ τῶν ἐνδοξοτέρων τὰς ἀργὰς ἔχων, διὸ οὐ πάντως ἀεὶ ἀληθεύει ἀλλὰ καὶ ψεύδεται ποτέ, ἐπεὶ καὶ ἡ δόξα τοιαύτη οὐ γάρ ἀεὶ ἀληθεύει. ἡ σοφιστικὸς ψευδῆς ὡν ἀεὶ τοῦτο γάρ σκοπὸς τοῖς σοφισταῖς πάντα ἀνασκευάζειν καὶ μάλιστα τὰ δοκοῦντα ἀληθῆ εἰναι καὶ τοῖς ἐπιστήμοσιν ἀποδεικνύμενα. ἐκ δόξης μὲν γάρ καὶ αὐτὸς τὰς ἀργὰς λαμβάνει, πλὴν δύνης ψευδοῦς οὐδέποτε δὲ ἀληθοῦς. ὅστις καὶ παραλογισμὸς (corr. ε παρασυλλογισμὸς) μᾶλλον καλεῖται, οὐ κυρίως συλλογισμός. ἐν μὲν οὖν τῷ παρόντι τῶν ἀναλυτικῶν βιβλίῳ περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ διδάσκει συλλογισμὸς. ὃν δὲ τοῖς τοπικοῖς περὶ διαλεκτικῶν. ἐν δὲ τοῖς σοφιστικοῖς ἐλέγχοις περὶ τοῦ σοφιστικοῦ, οὐχ ἵνα ἀττὶ χρώμειται ἀλλ᾽ ἵνα μὴ, ὑπατάρμεσθαι ὧδὴ τῶν γραμμάτων αὐτῶν. ζητήσωμεν δὴ περὶ ποίου τούτων ἐνταῦθα, ἦγουν ἐν τῷ πρῶτῳ τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν, ἐστιν ὁ λόγος αυτῶν. καὶ φαμὲν ὅτι περὶ οὐδενὸς τούτων, ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀπλῶς καὶ καθόλου συλλογισμοῦ, ἤγουν περὶ τοῦ πᾶς συνίσταται ἡ συλλογισμός. (p. 4,20) ὅσιοι διδάσκουν ὅτι τοιούτων ὅντων . . . κεχρήμεθα μόνω . . . καταγέλαστον γάρ τοῦτο. ὅτι δὲ χρήσιμον . . . ἡ ἀπόδειξις . . . συντελεῖ τῶν ἀπλῶς συλλογισμῶν δι' ὧν αἱ ἀποδείξεις, δῆλον ὅτι καὶ τοῦτο χρήσιμον εἰς τὴν φιλοσοφίαν: — ‘Η δὲ τάξις τῆς ἀναγνώσεως ἐστιν . . . σαφὲς ἡμῖν ἡ τὸ λεγόμενον, εἰπωμεν

οῦτως. ἔδει περὶ ἀποδείξεως μέλλοντα διαλέξασθαι . . . περὶ ἀπλῶν διδάξαι φωνῶν. πεποίηκεν οὖν τοῦτο ἐν . . . διαφορᾶς, καθὸς εἰσὶν ὄντα ματα καὶ ῥήματα, καὶ τῆς πρώτης συνθέσεως. (ρ. 5,1) πεποίηκε τοῦτο . . . αὕτη ἐστὶν ἡ λεγομένη καὶ οὖσα σύνθεσις . . . ὃν αὗτις συντιθεμένων . . . ἐπεὶ δὲ ὡς ἔφημεν τρεῖς εἰσὶ τῶν συλλογισμῶν διαφοραί . . . αἱ προτάσεις εἴτε ἀποφατικαὶ εἴτε καταφατικαὶ ποιοῦσι τὸν συλλογισμόν. εἰ οὖν διδάσκει μὲν ἐνταῦθα περὶ τοῦ . . . ἀναλυτικοῖς περὶ τῶν ἀποδεικτικῶν καὶ ἐν τοῖς σοφιστικοῖς ἀλέγχοις περὶ τῶν σοφιστικῶν, ἐν δὲ τοῖς τοπικοῖς περὶ τῶν διαλεκτικῶν, εἰκότας ἔψεται μὲν τῷ περὶ ἑρμηνείας, προηγήσεται δὲ τῶν λοιπῶν: Τὴν δὲ αἰτίαν . . . καὶ ἡ εἰς τὰ ἀπλᾶ τῶν συνθέτων, ἡ χρῶνται καὶ οἱ γεωμέτραι . . . ἀναγωγή. εἰ οὖν ὁ συλλογισμὸς σύνθεσις μᾶλλον ἐστὶ . . . καὶ οὐκ ἀνάλυσις, ἔδει συνθετικὰ μᾶλλον καὶ οὐκ ἀναλυτικά. ἵνα οὖν ἡμῖν αὐτόθιν ἀναφανῇ ἡ αἰτία τῆς ἐπιγραφῆς, ζητήσωμεν τὴν τοῦ βιβλίου διαιρεσιν ἔχουσαν οὕτως. διαιρεῖται τοῦτο τὸ βιβλίον κατὰ πρώτην καὶ γενικωτέραν διαιρεσιν εἰς β'. καὶ τὸ μὲν καλεῖται πρότερα ἀναλυτικὰ τὸ δὲ ὕστερα. καὶ τῶν προτέρων αὖ εἰς τρία διαιρουμένων, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τὴν γένεσιν τοῦ συλλογισμοῦ διδάσκει, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ πῶς ἀν εὐπορῶμεν προτάσεων. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τὴν εἰς τὰ οἰκεῖα εἰδη τῶν συλλογισμῶν ἀνάλυσιν. ἐκ τοῦ τρίτου οὖν τμήματος τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ὅλης πραγματείας ἀναλυτικὰ ἐπέγραψεν γάτε κυριωτέρας . . . οὐ δυσχεράνει . . . οἱ ἴδιωται ἐπιστανται μὲν συνθεῖναι ὄντα ματα καὶ ῥήματα καὶ λόγον ἀποτελέσαι . . . (ρ. 6,1) ἐστιν ὄνομα, ποῖον δὲ ῥῆμα . . . τῶν λοιπῶν εἰδῶν, εἰκότως . . . πρότερον εἰρηκεν, ἐν οἷς δὲ περὶ τοῦ εἶδους, τουτέστι τοῦ ἀποδεικτικοῦ, ὕστερα ἀναλυτικά: ⁹Οὐτὶ δὲ . . . δῆλον ἐκ τούτου. φασὶ γάρ . . . μὲν εὑρεθέντων ἀναλυτικῶν βιβλίων ἐν ταῖς παλαιαῖς βιβλιοθήκαις, τὰ δὲ ταῦτα μόνα ἐκρίθησαν εἰναι τοῦ ἀριστοτέλους . . . τῶν συλλογισμῶν τοῦ συνισταμένου κατὰ τὴν συμπλοκὴν τῶν προτάσεων. ἐν δὲ . . . ὅλῃς, καὶ εἰδος μὲν λέγομεν συλλογισμοῦ . . . ἡ ὅλη τῶν ἔνεκά του ἐστὶ . . . ἔνεκα. καὶ ταῦτα μὲν εἰς τοσοῦτον. ἔφεξῆς δ' ἡμῖν τῆς κατὰ τὸ ῥητὸν ἐξηγήσεως ῥητέον ἀν εἴη: —

Sequitur eadem manu scripta σύνοψις περὶ συλλογισμῶν; deinde f. 83^r — 86^r vers. 8 alia manu exarata περὶ συλλογισμοῦ; tum usque ad f. 86^v vers. 2 περὶ τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν. deinde prima iterum manus scripsit haec:

(p. 9,21) α' Ἐν τῷ πρῶτῳ εἰπεῖν κατὰ ἔθος ἀττικὸν παρέλειψε τὸ χρή . . . ἀναγινώσκειν ἔθος τοῖς ἀττικοῖς κατέλειψιν . . . προσέρειν: — (p. 9,28) β' Πρὸς ἐκάτερον οἰκείως ἀπέδωκε φυλάξας τὴν σύνταξιν. πρὸς μὲν . . . πρὸς δὲ τὸ τίνος . . . τὸ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς. οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν εἰ τὴν περὶ πρόθεσιν μετὰ αἰτιατικῆς συνέταξεν. ἐν πᾶσι γάρ ἀριστοτέχνης ὡν δὲ ἀριστοτέλης οὐδὲ τῶν κανόνων ὑπερορᾶ τῆς γραμματικῆς. ἀλλ' εἰδὼς τὴν περὶ πρόθεσιν κοινῶς μὲν γενικῇ συνταττομένην, ἰωνικῶς δὲ αἰτιατικῇ, τῇ τῶν Ἱώνων ἐχρήσατο συνηθεῖα. ἦ καὶ τὸ καταγινόμενα λαμβάνων ἔξωθεν ἐλλειπτικῶς διὰ τὸ φιλοσύντομον οὐδὲ οὕτω τὴν ἀριθμὴν ἀναγνωρίζειν. διερέθει δὲ ἀπόδειξις τῆς ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης τῷ . . . προσῆνταν. ὕσπερ γάρ αἰσθησις καὶ αἰσθάνεσθαι διάφορά εἰσι καὶ αἰσθησις μὲν ἐστὶν ἡ αἰσθητικὴ δύναμις τῆς ψυχῆς, τὸ δὲ αἰσθάνεσθαι ἐνέργεια ὃν ἐκ τῆς αἰσθήσεως πρόεισι, καὶ τὴν μὲν αἰσθησιν ἔχομεν διὰ παντὸς ἐν τε τῷ ἐγρηγορέναι καὶ ἐν τῷ καθεύδειν, τὸ δὲ αἰσθάνεσθαι ἐν μόνῳ τῷ ἐγρηγορέναι, οὕτω καὶ ἡ ἀπόδειξις ἔχει πρὸς τὴν ἀποδεικτικὴν ἐπιστήμην, εἰ καὶ ὁ ἀριστοτέλης ἐν τῷ τέλει τῆς παρούσης πραγματείας οὐδὲν διαφέρειν τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης φησίν, ὡς ἔκεισε εἰσόμεθα: —

(p. 10,28) γ' Περιπατητικὸς ὡν ὁ φιλόσοφος πολλοῖς γρῆται διοριζόμενος ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς τὰ χρησίμως αὐτῷ συντείνοντα πρὸς διδασκαλίαν. καθάπερ ἐν τοῖς προλαβοῦσιν ἐποίησεν. ἐν μὲν ταῖς κατηγορίαις προδιδάξας περὶ ὄμωνύμων καὶ τῶν λοιπῶν. ἐν δὲ τῷ περὶ ἑρμηνείας, τί ποτέ ἐστιν ὄνομα καὶ τί ῥῆμα καὶ τὰ ἔξης. καὶ ἐπὶ ταύτης δὲ τῆς διδασκαλίας ἀτε φιλογεωμέτρης ὡν ὄμοιως κάκείνοις τὴν παράδοσιν ποιεῖται. κάκείνοι γάρ εἰώθασι προδιδάσκειν τὰ πρὸς τὰς ἀπόδειξις συντείνοντα, διὰ τὸ μὴ ἀπορεῖν ἐν τῷ ἀποδεικνῦνται. ἀνακηρύττει δὲ τὸν σκοπὸν εὐθὺς τοῦ βιβλίου κατ' αὐτὸν τὸ προσίμιον λέγων ἀπόδειξιν εἰναι αὐτὸν τὸ προκείμενον. εἰ δέ τις ἀπορῶν δηθεν εἴποι· πῶς ὁ ἀριστοτέλης περὶ ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης ἔφη τὴν σκέψιν εἰναι αὐτῷ, ὅπερ οὕτε ἐν τῷ πρῶτῳ βιβλίῳ οὕτε ἐν τῷ δευτέρῳ φαίνεται εἰναι, ἔροῦμεν πρὸς αὐτὸν ὅτι ὁ μὲν κυρίως σκοπὸς τοῦ ἀριστοτέλους (ρ. 10,9) . . . ἀδύνατον διαλα-βεῖν . . . τούτου γάριν τὴν τούτου πρῶτον ποιεῖται διδασκαλίαν: — ἀποροῦσι τινὲς ἐνταῦθα διὰ

τί ἀπὸ τῆς προτάσεως ἥρξατο καὶ οὐκ ἀπὸ τοῦ ὄρου ἀπλουστέρου ὅντος τῆς προτάσεως· δεὶ γάρ τὰ ἀπλούστερα τῶν συνθέτων προηγοῦνται. λέγομεν οὖν καὶ ἄλλας μὲν λύσεις εἶναι πρὸς τοῦτο. ἡ μάλιστα δὲ ἀληθείαν ἔχομένη αὕτη ἂν εἴη· ὅτι δεῖ τὰ πρὸς διδασκαλίαν τινῶν λαρβανόμενα γνωριμώτερα εἶναι ἔκεινων ὡν ἔνεκα παρελήφθησαν εἰς διδασκαλίαν. ἐπεὶ οὖν ἐν τῷ δρισμῷ τοῦ ὄρου μέλλει ἔρειν, ὄρον δὲ καλῶ, εἰς ὃν ἀναλύεται ἡ πρότασις, διὰ τοῦτο πρότερον περὶ προτάσεως διδάσκει: — (cf. p. 10,31—11,11)

εἰς Ἰστέον ὅτι ἀπλὴ φωνὴ καὶ ὄνομα καὶ ῥῆμα καὶ φάσις καὶ ὄρος τῷ μὲν ὑποκειμένῳ τὰ αὐτὰ εἰσὶ, τῇ δὲ σχέσει διαφέρουσιν. ὅταν μὲν γάρ ὡς σημαντικὴ ἀπλῶς φωνὴ παραλαμβάνηται, ἀπλὴ φωνὴ λέγεται. ὅταν δὲ ὡς ὑποκείμενος ἐν τῇ προτάσει, ὄνομα. ὅταν δὲ ὡς κατηγορούμενος, ῥῆμα. ὅταν δὲ ὡς μέρος προτάσεως, φάσις. ὅταν δὲ ὡς μέρος συλλογισμοῦ, ὄρος: — (cf. p. 11,19—24)

f. 87^r in mrg. dextro haec leguntur: (p. 12,15—22) Καθὼς ἐπηγγείλατο νῦν ὁρίζεται καὶ ἔκαστον ὧν προανεψώνησεν ὄρισασθαι. καὶ πρωτηγ τὴν πρότασιν ὁρίζεται ὡς γένος μὲν τὸν λόγον παραλαμβάνων. ὁ γάρ λόγος οὐ μόνον τοῦ ἀποφαντικοῦ λόγου κατηγορεῖται ἀλλὰ . . . τῶν ἄλλων. διαφορὰν . . . καὶ τοῦ μὲν ποσοῦ τὸ καθόλου καὶ μερικὸν ἀπροσδιόριστον. τοῦ δὲ ποιοῦ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν . . . διπλασιαζομένης.

f. 86^v post δὲ scholion: (p. 12,23) τινὲς βούλονται λέγειν ὅτι κυρίως οὐκ ἀπέδωκεν δρισμὸν τῆς προτάσεως λέγοντες ὅτι δεῖ . . . πάντας τοῦ δριστοῦ. οἷον ὄρος τοῦ ἀνθρώπου ζῶον . . . δεκτικόν. τούτου τὰ μέρη ἔκαστον περιττεύει τοῦ δριστοῦ. τὸ ζῶον περιττεύει τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι τὸ μὲν γένος τὸ δὲ εἶδος ἔστιν. ἀλλὰ καὶ τὸ λογικὸν καὶ τὰ λοιπὰ, ὡς ἐμάθομεν ἐν ταῖς πέντε φωναῖς. ἐπὶ δὲ τοῦ νῦν ἀποδεδομένου δρισμοῦ οὐχ ὄρῳ μεν οὔτας ἔχοντα . . . καὶ ἀπόφασις . . . οὐ περιττεύουσι . . . p. 13,1 ἔκαστον λαρβανόμενον. εἴτα ὅτι καὶ οὐδὲ . . . λόγος γάρ ἀποφατικὸς ἔδει λέγεσθαι. καὶ ὅτι τὰ εἶδη . . . τὸ μὲν πρῶτον . . . τοῦτο οὐκ ἔστι . . . 6 ὡς τινὲς ὑπέλαβον οι. . . 7 ἔστιν οι. . . ἐροῦμεν δὴ πρὸς ταῦτα καὶ πρῶτον γε πρὸς τὴν ὑστέραν ἀπορίαν ἀπαντητέον . . . τοῦτο μὲν γάρ ἀληθὲς ἔστι κατὰ . . . ἀλλήλοις ἀντιδιηρημένα εἰδὴ. οὐ μὴν καὶ τῆς αὐτῆς ἀξίας. τοῦτο . . . εἶναι δεῖ . . . εἰ οὖν εἰσὶ τῶν οὐσιῶν . . . 17 οὐ — 21 ἔτυχεν οι. . . ὥσπερ ἀνθρωπὸς φέρει εἰπεῖν καὶ ἵππος τῆς μὲν τοῦ ζῶου φύσεως ἴστιμις τετυγίκασι καὶ ἀμφότεροι. διαφορᾶς δὲ πάντως ὁ ἀνθρωπὸς κρείττονος γέτοι τοῦ λογικοῦ. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὅμοίως. τί οὖν εἰ καὶ ἡ . . . τοῦ ἀποφαντικοῦ λόγου . . . 25 τιμιωτέρας — καταφατικῆς οι. . . 27 ἥδη ετ καὶ οι. . . εἰδῶν καὶ εἰσὶν ἔτερα ἔτερων . . . 30 τοῦ οι. . . γῆγον (corr. u. v. εχ γέτοι) τῆς λογικότητος καὶ ἀλογίας . . . τῆς ἀλόγου μόνης . . . θυμῷ τε καὶ . . . τῶν δυνάμεων μετέχει καὶ ἔτι πρὸς ταῦταις καὶ τῶν τῆς λογικότητος διαφορῶν . . . ὡς οὖν καὶ τῶν λοιπῶν . . . p. 14,1 ταύτῃ ετ τοῦ οι. . . καὶ τῇ φύσει . . . εἰς ζῶον καὶ ζωόφυτον . . . τὸ γεννητικὸν λέγω, τὸ θρεπτικὸν καὶ αὐξητικόν . . . αὐτὰ τὲ καὶ τὰς τῆς αἰσθητικῆς πάσας δυνάμεις . . . καὶ ἔστι τούτων πάντων μὲν συνθετώτερον ὁ ἀνθρωπὸς . . . τὸ φυτόν, δεύτερον δὲ τὰ ἀλογα ζῶα καὶ τὰ ζωόφυτα, τρίτον δὲ τὸν ἀνθρωπὸν . . . 11. 12 διὰ τὸ — εἰναι οι. . . προυπάρχειν ἀνάγκη τῶν συνθέτων τὰ ἀπλᾶ καὶ φύσει καὶ χρόνῳ, εἴπερ τὰ σύνθετα ἐκ τῶν ἀπλῶν ἔχει τὸ εἶναι. . . τὰ μὲν γάρ ἀπλᾶ . . . ἐνδέχεται δὲ τῶν ἐξ ἀπλῶν κτλ. (pon ita dissimilia p. 14,16—17,14).

OTTOBONIANUS graec. 169 (catal. p. 95) bombycinus saec. XV, madore confessus, ut multa vix legi possint, f. 1 inser. Ψελλοῦ παράφρασις εἰς τὸ περὶ ἐρμηνείας. f. 41 Ἰωάννου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν σχόλια καὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμωνίου τοῦ ἐρμείου. τῶν εἰς τὰ γ' τὸ α'. desinit f. 89^v in verba ἐπ' ἔκεινης δὲ τὰ (p. 82,35). foliorum ordinem bibliopagae culpa turbatum Guil. Cröner, qui codicem examinavit, ita restituendum esse vidit, ut f. 1—32 et 57—58 (f. 58^r et 59 vacant) Psello tribuantur, Philopono f. 41—42, 53—56, 43—52, 33—40, 60—89.

p. 1,5—5,10. 5 ἡμῖν οι. || 6 ἔξεστι || post προλέγεσθαι add. κεφάλαια || 7 αὐτόθιεν οι. || 11 μὲν οι. || τοῦ οι. || 15 post μέση add. τις || 17 γινωσκομένου || ποιήσασθαι τὴν διαι-

ράσιν | 18 καὶ primum om. || 19 δέξα nigr. || 2,2 καὶ γάρ 8 αἰδεν. ἔστις γάρ μάλιστον στάσε^η καὶ πάρεται ὁ φαντασίας, ut videtur τουτέσσει τῶν οι. || 11 αὐτὴν || 14 εἰ οι. || συλλογισμὸς τοῦ σώματος | γάρ alt. οι. 15 ἡριπός. 19 post ἀνάγκη add. οὖν 20 ἵνα δέξῃς οι. || 21 δεῖ μᾶλλον || καὶ superser. || 22 ἥγουν ἐκ δέξῃς habet || ὡς οι. || 23 τὰ τρία μόνα || 24 πλείω || 25 συλλογισταῖς || 26 οὐδέποτε || 29 ante καλ. add. δὲ || 30 διαλέξεσι || τοῖς οι. || 31 δεῖ οι. || ἀληθεύει || ψεύδεται || 34 λαμβάνουσα || 3,1 ψευδομένης ἀεὶ || 2 αὐτὴ συμπλακεῖσαν || συλλογίζεσθαι ψευδῆ || 4 τοῦ] οὐ || 5 συλλογίζεσθαι || ὅτι οι. || 8 αὐτὴ || καὶ ὁ οι. || 12 ὑποθάλλουσαν || γάρ οι. || post μετὰ add. τῆς || 14 τοῦτο ποιεῖ οι. | οὐ τὴν φαντασίαν οὖν τῶν φαντασιῶν ἀεὶ οι. || 15 post συμπλ. add. εἴναι || 16 μὲν superser. || ante προτ. add. καὶ, ut videtur || 18 πρὸς φαντασίας || 19 συμπλεκόμενος τῇ δέξῃ πρὸς φαντασίαν || 21 εἰδη ἔστι συλλογισμῶν || 27 τῶν μερικῶν || 28 ὕσπερ || 29 συμπλέξασα || 4,1 ταῦτα συλλογιζομένη || 3 ὠμολογημένων || 4 εἰρηται || 7 ἀποδεικτικὸς συλλογισμός || ὁ οι. || 10 δεῖ οι. || 13 τὰ οι. || πλείω || 15 τοῦ alt. οι. || post διαλ. add. συλλογισμοῦ || 19 ποίων || ὁ λόγος οι. || 21 ὄντων τούτων || 24 τοὺς οι. || 28, 29 συντελεῖ τῶν περὶ (περὶ superser.) ἀπλῶν δι’ ὧν αἱ ἀποδείξεις διαλαμβάνονται, δῆλον || 32 ἔδει || 34 post δεύτερον add. δὲ || ἐν τῶνδες || 5,2 post αὕτη add. μὲν || 5 πρῶτον || ποτέ οι. || 7 ante συλλ. add. τὸν || 9 ἔστιν ὅλως || γράψειν εἰδέναι.

p. 9,21—12,6. 23 οἶνοι οι. || 25 καὶ οι. || 26 post τίνος add. ἔστιν || 28 περὶ τι οι. || 29 καὶ τὸ || 30 ante ἀπόδειξις add. ἵνα || 32 post προϊοῦσαν add. ἄλλο γάρ αἰσθησίς. ἄλλο τὸ αἰσθάνεσθαι. καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι πρόσεισιν ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως: καὶ τὴν μὲν αἰσθήσιν ἔχομεν διὰ παντὸς ἐν τῷ καθεύδειν καὶ ἐν τῷ ἐγρηγορέναι, τὸ δὲ αἰσθάνεσθαι μόνον ἐν τῷ ἐγρηγορέναι καὶ τὰς ἐνεργείας προβάλλεσθαι. καὶ ἀπόδειξις τοίνυν τῆς ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης ἔστιν ἐνέργεια (cf. Reg. 116 p. XVI, Vindob. 41 p. XXXIV). || ἐν τῷ τέλει οι. || 33 τοῦ προκειμένου πράγματος || 10,1 καὶ οι., u. v. || 2 ἔστιν οι. || 3 ταυτόν ἔστιν || 4 αὐτὸν || post λέγων add. περιπατητικὸς δὲ ὡν πολλοῖς γρῆται διοριζόμενος ἐξ ἀρχῆς τὰ γρίσιμα αὐτῷ ἔσόμενα (?) πρὸς διδασκαλίαν. καθάπερ καὶ (καὶ superser.) ἐν τοῖς προλαβοῦσιν ἐποίησεν. ἐν μὲν γάρ ταῖς κατηγορίαις (inc. f. 43v) προυδίδαξε (?) τὶ ποτέ ἔστι τὰ διμώνυμα. ἐν δὲ τῷ περὶ ἐρμηνείας, τὶ ποτέ ἔστιν ὄνομα, καὶ τί ἡμία, καὶ τί πρότασις· καὶ τὰ λοιπά. ταύτην δὲ τὴν διδασκαλίαν, τοῖς φιλογεωμέτρης ὧν ἐπιτηδεύει. ἐκεῖνοι γάρ εἰώθασι διδάσκειν τὰ γρίσιμα αὐτοῖς ἐσόμενα πρᾶγμας τὰς ἀπόδειξεις διὰ τὸ μὴ ἀπορεῖν ἐν τῷ ἀποδεικνῦναι (cf. Reg. 116 p. XVI) || 5 εἰπη || ἐκίνησε | 6 οὕτε || τοῦ οι. || 10 περὶ—11 διαλαβεῖν οι. || 12 καὶ superser. || 14 προηγουμένην || 15 λέγοι οι. || 16 δρυτόμος || 19 ἀποδιδοὺς || 20 τοῦ οι. || 23 μὲν superser. || 24 καὶ τὰ ἔξης οι. || 28 κάνταυθα || 11,1 ἔληξεν || 2 διελέχθη || 3 προτάσεως || ἐν τῶν || 5 ἀλλὰ οι. || 6 καὶ οι. || αὐτὸν οι. || 9 μέλει post 10 δρου colloc. || 12 εἴναι ἐκείνων || 15 γάρ et τῆς οι. || 18, 19 ποιεῖται διδασκαλίαν τῶν συλλογισμῶν || 19 ὅτι οι. || 21 συλλογισμῶν || 23 φωνὴ οι. || 24 et 25 ante ὅταν add. ὡς || 27 τῇ δὲ σχέσει || διαφέρει || γάρ οι. || 29 συλλογισμῶν || δὲ οι. || 32 ἡμεῖς οι. || post ὅτι add. ἵνα ψυχὴ || 33 post δὲ add. τὸ περιστάνη || 34 δὲ prius superser. || 12,1 ἐν τῷ οι. || 2 εἰτι] γίνονται || 6 εἰς τὸ ὑποκείμενον, εἰ.

BARBERINUS I 120 saec. XVI male scriptus. inc. Προλεγόμενα τῶν τριῶν σγημάτων ἀριστοτέλους ἐκ τῶν τοῦ φιλοπόνου: "Ἡδη μὲν ἡμῖν ἐν τοῖς προλαβοῦσιν εἰρηται συγγράμμασι κτλ.¹⁾

¹⁾ Barber. I 87 saec. X f. 52r—168v Analytica Priora et Posteriora continet cum glossis interlinearibus (saec. X) et scholiis marginalibus (saec. XIV), inter quae etiam frustula Philoponea esse videntur, velut f. 52r τὸ χρή παρέλειψε κατὰ ἀττικὸν ἔθος; sed haec colligere vix operae pretium sit. — Barber. I 164 saec. XIV f. 39r—121v Analytica Priora scholiis (initium libri I etiam paraphrasi) ornata habet plerumque anonymis, interdum Magenteni et Pselli nomen ferentibus; f. 64v Philoponi nomen huic scholio appositum est: δοκεῖ ὁ ἀριστοτέλης τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἐπαγγεῖν ἐπὶ τῶν τριῶν εἰρημένων σγημάτων —εἰ δὲ ἀναγκαῖον, ἀναγκαῖαν i. e. p. 145,16 sq. — Etiam in cod. Urb. 35 saec. XIV scholia Philoponea extare videntur. inc. f. 75r διαφέρει ἀπόδειξις τῆς ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς

LAURENTIANUS LXXII 1 [Bandini III 26. 27] bombycinus saec. XIII G foliorum 280, quorum f. 183—232 ὑποθέμενος τὸ ἀντικείμενον τῷ συμπεράσματι — ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τοσοῦτον. ἐπισκεψώμεθα περὶ τούτου καὶ αὗθις (p. 173,20—331,15) saeculo XV suppleta sunt. ipse compluribus locis codicem contulit et p. 433,8—452,31 varietatem subnotavi.

p. 1,1—2,36 (f. 149v). 2 σχόλια καὶ || 12 τίς om. || 14 ἔστι om. || εἴπομεν || 15 τίς om. || 16 ὄντων] ὅ corr. || 18 ἐκ τε et καὶ primum om. || 19 ἡ alt. foramine deletum || 20 συλλογίζεται || 22 καὶ for. del. || 2,2 εἰ] καὶ || 4 τὰ κατὰ τῶν αἰσθήσεων φανέντων || 6 ὁ] καὶ ὁ || 11 αὐτὴ || 18 γνωστικῶν om. || 19 εἰ] ἡ || post ἀνάγκη add. οὖν || 20 ἡ ἐκ δόξης om. || 22 ἡγουν ἐκ δόξης habet || ώς om. || 25 συλλογίζεται || 31 post πάντως add. οὖς || (ἀ)ληθεύεται for. del. || ψεύδεται || 32 καὶ prius om.

f. 173r inser. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμφωνίου τοῦ ἑρμείου. τῶν εἰς τὰ τρία τὸ δεύτερον: — f. 231r τέλος τοῦ δεύτερου: — Πιστῶν σχολαστικοῦ ἀλεξανδρέως εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους σχολαστικαὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμφωνίου τοῦ ἑρμείου. τῶν εἰς ᾧ τὸ δεύτερον: — f. 253v subscr. τέλος τοῦ β τυχήματος: —

p. 315,1—316,7 (f. 254r). 3 ἀνάξωμεν || 5 ἐπισκέψεως || 9 ὅσας || 12 ἀναγαγεῖν δυνάμεθα || 14 δι' οὖν || 16 συνεστίκασι || 18 παραλιμπάνῃ sic || 20 πᾶν om. || 21 παραλέγηται || 316,1 εὔρομεν || 2 ἔχομεν || 3 τίνος om. || 6 ἡ utroque loco.

p. 387,1—388,6 (f. 270r). 3 ἀριστοτέλους om. || 7 ἐρεῖν || φησί om. || 11 ὅλαι || 12 ἀπεδείξαμεν || 13 γάρ] τοῖς || 16 post κατὰ add. τὴν || 20 post λαμβάνειν add. τὰ || 21 post ὑποκείμενα add. καὶ || 388,6 καὶ τοῦτο] κάκεινο.

p. 452,31—454,22. 453,5 τῷ om. || 6 καὶ om. || ἔστω—7 λαμβάνομεν om. || 10 περὶ || 16 τὸ (ante α) || 21. 22 προκεχειρίσθω] i alt. corr. || 24 περὶ || 25 ἀντίστρεψον || 26 καὶ om. || 454,3 τῷ α—τῷ β—τῷ γ || 5 γάρ om. || 7 πίπτον παρὰ || ἐκλαμβάνουσι || 12 γ corr. e β || 14 δὲ om. || 15 ὅτι om. || τῷ γ evan. || 16 περὶ τὸν || 22 τὸν] τῷ.

p. 481,5—485,14. 11 τοῦ πράγματος || 12 post ὕστερον add. γῆρη || τὸ alt. om. || 15 δὲ habet || 16 νοήσομεν] o alt. parum liquet || 17 δηλον alt. l. || 19 μὲν οὖν] δὲ (C n) 29 ἔτι || 482,1 post σοφοί add. ἐφ' ὁ γάρ (e β corr.) πιτταχός || 6 post λέγουσι add. διὰ τὸ εἰδέναι || 7 ὄμολογούμενον] δρό bis || 8 post ωχρά add. διὰ τοῦ μέσου βούλεται σχήματος εἶναι || 10 γῆρε] εἰ δὲ || 13 οὖν om. || ληφθῆ || 14 μόνον om. || 15 λάβῃ || 16 δὲ om. || post ὅτι add. ὁ || 18 post συλλογισμοὶ add. πλὴν—ἄλυτος || 19 οὐ κατασκευάζεται || 22 τὸ δὲ || 483,4 αὐτὴν κύσιν || 6 τοῖς σημείοις om. || 7 εἰ διὰ σημείου δείκνυσι || 8 δεῖ, εἰ om. || η] ἡ || δεῖξις om. in lac. || 9. 10 ποτὲ τὰ μερικά || 11 ληπτέον — 12 τεκμήριον om. || 13 τὸ γάρ εἰδέναι || 14 σημαίνει || 16 post μέσον prius add. δὲ || τὸ om. || ἐνταῦθα om. in lac. || 17 τοῦ μὲν || 19 τῶν μὲν—τῶν δὲ || 21 τὰ || 22 περὶ τοῦ φυτιογνωμονεῖn inser. || 24 δεῖξαι] δείκνυσι || 484,1 εἰ τὶς διδωσιν om. || post ἀμα add. μὲν || 2 post ὅσα add. γε || 2. 3 παθήματα—διών evan. || 3 συμβάλλεται || 4 αὐτοῦ || 6 συμβάλλεται || 7 δυνόμεθα alt. l. || 8 δὲ] οὖν || 10 ὃς δὲ || 18 ἔχη] η parum liquet || 19 ποιῶ—πάθει || σκοπήσομεν u. v. || 22 ἀνδρεῖον—μεταδοτικόν || 24 αὐτῷ μόνῳ || 25 δύ om. || 485,1 η εἴτε om. || 7 ἔσται || τῷ ἐλάττονι || 10 δὴ om. || 11 τῷ tert. om.

LAURENTIANUS LXXII 5 [Bandini III 30] membraneus saec. XI Analytica Priora continet cum scholiis e Philoponi commentario excerptis. contulit et exscripsit quae hic propono H. Vitelli:

—προσῖουσαν (p. 9,30—32). sequitur δύο σχέσεων—διαφέρουσιν (p. 12,5—12: 6 post μὲν add. ἐκ || 8 post δὲ add. ἐκ || 9 post κατηγορουμένου add. σχέσις || 11 εἰναι et μὲν om. || 11. 12 ἔστι, τῇ δὲ σχέσει μόνον διαφέρουσιν).

- f. 67v. p. 12,5—11. 8 post δὲ add. ἐκ || 11 εἶναι om.
- 16—23. 16 δὲ om. || 18 καὶ—ὅμοίως om. || λαμβάνει om. || 19 καὶ τοῦ om. || 20 μερικὴν.
- p. 20,5—11. 5. 6 εἰ—εὐρίσκεται] τινές φασιν ὅτι μόνης εὐρίσκεται τῆς καταφάσεως ὁρισμένης || 7 ἔροῦμεν] ὅλλα φυσικά | 9 τούτου | δῆλον ὅτι || 10 ἀν. om.
- f. 68r. p. 21,27—29. ὁ γάρ ἀποδεικνύεις τὸ δοκοῦν αὐτῷ ἀληθίες μόνον λαμβάνει, ὁ δὲ διαλεκτικὸς τὰ δοκοῦντα—ψευδῆ, om. εἴη.
- 29—22,2. 29 ἐκ δὲ τῆς γρήσεως] καὶ ὅλο || 30 ἐὰν || 31 τούτων || περιάγει || εἰς γάρ —22,1 προσδιαλεγόμενον om. || 22,2 ὄρῶν οὕτε ἔρωτᾶ.
- p. 22,3 οὐ γάρ λαμβάνει τὴν ὅλην ἀντίφασιν κτλ.'
- 17—21. 18 μηδὲ—ἀκροατής om. || 19 ὅτι] ως || ἔστι om. || 21 post ὅμολ. add. λαμβάνει || ἔάν—ἔάν || εἴη om.
- p. 23,22—27. 23 τοῦτο || 24 τοῦτο om. || 25 εἴτε μή || 26 οὐδὲ] καὶ.
- 31—24,2. 31 κοινῶς λαβεῖν | 24,2 τὶ om. || τὸ ἦ om.
- p. 24,5—16. 6 ὅλλα habet || 8 ὑποθέσεις δὲ τὰς κοινὰς ἐννοίας καλεῖ || 13 πρόεισι] πρόεισιν ὕσπερ || καὶ ἡ γ.—μονάδα om. || 15 πρότασιν om.
- 21—26. 23 ἔρωτήσαι || 24 ὅλλα τὸ || 25 τοῖς om. || 26 καὶ—πολλαχῶς om.
- f. 68v. p. 25,3. 4 καὶ ὅσα ὅλλα—προτάσει δεσμοῦ μόνον γρείαν ἐν τῇ προτάσει πληροῦσιν.
- 12—23. 12 ὁ δὲ evan. || 14 ἦ τῶ || 15 ἔτεροι om. || 20 καὶ ἐάν, om. δὲ || 22 ἦ—φιλοσοφεῖ om. || οὐσία.
- p. 26,7—10. 8 δὲ om. || ἡμῖν om. || 8. 9 τὰς ἐν τῷ περὶ ἐρυμήνειας παραδεδομένας || 9 πᾶσα γάρ πρότασις om. || 9. 10 post ἀφαιρόμενον add. δυνάμει ἦ ἐνεργείᾳ || post διαιρόμενον sic pergit: ως αἱ ἐκ μεταθέσεως μετὰ τρόπου συντιθέμεναι αἱ καταρρακτικαὶ καὶ διαιρόμεναι αἱ ἀποφατικαὶ.
- p. 37,9—11. 9 προσθεῖς δὲ om. || 11 διὰ δὲ, om. εἰπὼν || post ὄρων sic pergit: διὰ τῶν ὑποκειμένων προτάσεων λέγει τὸ ἀναγκαῖον ὃν τῷ συλλογισμῷ καὶ οὐκ ἔξωθεν γίνεσθαι.
- 14 ἀντὶ—16. 14 περιληφθεῖς.
- p. 38,32—39,7. 32 ὅτι τὸ ἐν διάφορῳ om. || ταυτόν || 39,2 τὸ κατὰ inc. f. 69r || 4 εἶναι ἐν ὅλῳ || 6. 7 τῷ ὑποκειμένῳ.
- p. 42,4—19. Ὅτι αἱ ἀντιστρέφουσαι προτάσεις εἰ τάξιν μὲν τῶν ὄρων τὴν αὐτὴν ἔχοιεν ποιότη .. μὴ τὴν αὐτὴν λέγεται ἐνδεχομένη ἀντιστροφή, ὅτι ἐπὶ μόνης τῆς ἐνδεχομένης ὥλης τὶς ἀνθρωπὸς ἀνθρωπὸς (sic) οὐ λούεται ἀμφότερα ἀληθίεύει. εἰ δὲ ἦ τε τάξις τῶν ὄρων καὶ ἡ ποιότης διάφορος, λέγεται σὺν ἀντιθέσει ἀντιστροφή. εἰ ἀνθρωπὸς ζῶον, τὸ μὴ ζῶον οὐδὲ ἀνθρωπὸς. εἰ δὲ ἡ ποιότης τῶν προτάσεων ἡ αὐτὴ τάξις διάφορος, λέγεται ἀπλῆ ἀντιστροφή. πᾶς ἀνθρωπὸς ζῶον. τὶ ζῶον ἀνθρωπὸς. ἀπλῆ οὖν ἀντιστροφὴ κοινῶν .. δύο προτάσεων κατ’ ἀμφοτέρους τοὺς ὄρους τοῦ μὲν ποιοῦ τοῦ ... μένοντος τῆς προτάσεως ἐνολλαττομένης μετὰ τοῦ συναληθίεύειν.
- f. 107r. p. 270,8—271,19. 8 ἐν τούτω || ἔστι om. || 9 προβλόιτο || 10 δῆλον om. || 11 ἐπιστήμοτος—20 προτάσεις om. || 23 καὶ om. || μηδὲ ὅλως || 24 δὲ || 25 μηδέποτε om. || κυρίως om. || 271,1 ante ἀτ. add. τὰ || 2 τινῶν om. || 4 ζητεῖν βούλεται || 7 εἰσὶ om. || τὸ om. || 8. 9 ὥστε—ἔστιν om. || 10. 11 ἐπεὶ—καθολικώτερον om. || 11 οὐκ ἀν εἴη πρόβλημα || 12 περὶ τούτων om. || προβλήματα om. || post δὲ add. γίνεται || αὐτὸ || 14 ὅμοίως om. || πειρα (inc. f. 107v) θείη περὶ σωκράτους.
- p. 271,26—33. 28 ἦ πλάτων, δῆλον ὅτι om. || 32 ἦ || 33 φιλόσοφον.
- p. 272,5—15. 5 ιστέον δὲ ὅτι om. || εἰπον || 6 post συμβεβηκός sic pergit: φησὶ γάρ ἐκεῖ ὅτι τῶν κατηγοριῶν αἱ μέν εἰσι κατὰ φύσιν, ὅταν ἦ τὰ καθολικώτερα τῶν μερικωτέρων κατηγορούμενα ως τὸν ἀνθρωπὸν καλλίσου. καὶ τὸ γρῶμα τοῦ λευκοῦ. αἱ δέ εἰσι παρὰ φύσιν. ως ὅταν τὰς οὐσίας κτλ. (11) || 12 ἦν—ώς om. || εἰπω || 14 συμβεβηκότως || ως—ὅτι] οὕτως || 15 φιλόσοφος—φιλόσοφον || post εἶναι add. καὶ συμβεβηκός δὲ κατηγορεῖται οὐσίας. ως ὅταν εἰπωμεν· σωκράτης φιλόσοφος ἔστιν. καὶ ἔστιν τοῦτο κατὰ φύσιν.

18 ἐπειδὴν—273,4. 20 μόνα ὡς ὑποκείμενα | post ωσαύτως add. δὲ | 25 post ἄλλα τινά sic pergit: καὶ ἀληθῶς οὐκ ἔστιν ἀποδεῖξαι τῶν δέκα κατηγοριῶν κατηγορούμενον ἔτερον. πλὴν κτλ. (31) || 32 κατηγορῆσαι || 273,3 καὶ om. || 4 ὄμώνυμος φωνή om.

p. 273,9—12. 9 εἰκότως om. || οἱ συλλογισμοὶ γάρ || 10 κατηγορεῖται om. || 11 ἄτε om.

f. 108r. p. 273,19 sq. 20 ἄλλοις, ut conieci. 21. 22 τοῦ πρ. πρ. om. || 22 δεῖ οὖν, ut conieci || 25 τὸ om. || 26 οὖν om. || 28 ἡ om. || post φύσιν sic pergit: ἀνεμπόδιστος ζωὴ τὸ κατὰ φύσιν ὄρετόν. ἄλλότρια δὲ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ ἀτελὲς. τὸ φευκτόν. τὸ βλαζερόν. τὸ ἀτύμφορον. αἰσχρὸν. κακὸν. ζημιῶνες. ἄλλότριον. ἀλυσιτελές. τῆς δὲ ἡδονῆς ἄλλότρια γένος. πόνος. φόβοι. ἀπορία. παρὰ φύσιν κίνησις: ~ ἔπειται τὸ ἀγαθὸν εὐδαιμονία. εὐεξία κατὰ φύσιν. εὐγενεία. ἡ δὲ ἡδονὴ ἔπειται ὑγεία. εὐπορία. εὐδοξία. εὐτεκνία. κατ' ἀρετὴν βίος. ἀπονία. δηλον δὲ ὅτι κτλ. (30) || 32 τὸ ζῶον εἶναι ὁ ἐπὶ πλέον ἔστι καὶ τὸ γελαστικὸν ἐπ' ἵσης | 33 ἐπ' ἵσης e corr. || 274,1 καὶ om. || 2 post τετάξεται sic pergit: καὶ τῷ ἀνθρώπῳ δὲ ἕπεται τὸ ζῶον. τὸ λογικὸν. δὲ ἐπ' ἀνθρωπος τῷ φιλοσόφῳ. τῷ γραμματικῷ.

p. 275,30. 31. 31 καὶ τὰ ὄμοια om.

p. 276,3—7. 3 φησί om. || 6 ἀποφατική om. || 6. 7 ἡ—ἀνάγκης] οὐδὲ τούτῳ ὁ ἀνθρωπος.

10—16. 11 ποιεῖται τῶν ἐπομένων. ἐπειδὴ οὖν τῶν παρεπομένων || 12 φησί ||

13 καὶ σημειωτέον om. || 14 γάρ om. || 15 καὶ οὐσιωδῶς om.

20—25. 20 οὖν om. || 21 ἥγουν || 22 μέντοι om. || 24 ἡ] οἶν || 24. 25 οὐδὲ—ἡδονή om. || 25 post δυσγέρειαν add. ὡς ἡ αἰσχρά.

31. 32. 31 τοιούτων om. || καὶ τῶν ἄλλων ὡν fort. recte.

p. 277,28—31. 28 δὲ om. || ἔτερον || τῷ π. ἐ. inc. f. 108v || διορισμὸν.

p. 278,3—15. 3 post ἀντὶ add. fort. recte τοῦ || 9 καὶ prius om. || ἄχριστον ὅτι καὶ cf. Add. et Corr. || 11 τὸ] τῷ μὴ || 13 ἄλλως ἔπεισθαι || τῷ παντὶ ||

20—279,23. 22 post οὖν add. ὅ || 23 post βουλώμεθα add. φησι || 27 καὶ τὰ ὄμοια om. || 28 φ—30 αὐτῶν] οὐ δεῖ λαβεῖν || 279,1. 2 ὠσπερ—ἐπομένου] οἶν τὰ || 3 post εἰδους sic pergit: καὶ δεῖ ταῦτα λαβεῖν. ἐν γάρ τῷ κτλ. (10) || 11 ἔχομεν ὡς ὄμολογούμενον ὅτι τὰ || 13 οἶν om. || post ὄμοια sic pergit: ἀπερ ἴδια εἰσιν τοῦ εἰδους ἄλλότρια, οὐ μέντοι καὶ τοῦ γένους. καὶ γάρ εἰ ἀντιδιαιροῦνται κτλ. (18) || 19 πᾶσα—21 ἔμπαλιν] οἶν ἀνθρωπος ἀνάγκη τοῖς ἔτεροις εἰδεσιν ἴδια ἄττα ὑπάρχειν || 21 ἀντιδιαιρούμενα om. || 22 ἄλλήλων om. || 23 τοῦ γένους ἔστι.

p. 279,28—280,1. 28 δὲ om. || 29 ζητήσωμεν || 30 ὑποκείμενον || 31 ἔπειται prius om.

32 ἔπειται om. || 32. 33 συμπέρασμα εἴλη πεποιηται | 33 τῷ ἀνθρώπῳ om. || 280,1 καὶ τὸ φησι om.

p. 280,6—9. 7 ὁ γάρ ἀνθρωπος προσεγῶς περιέχει || 8 μὲν om.

11. 12. 12 ἔχειν καὶ τὰς προτάσεις.

20—24. 20 δηλονότι om. || 21 ὄρισμῶν καὶ τῶν om. || 22 λαμβάνομεν || 23 τὰ om. || 24 κατηγορούμενα om.

30—281,2. 31 καὶ—γάρ om. || 281,2 ἐκ—συμπλοκῆς om.

f. 115r. p. 319,16—19. 16 post ποία alt. add. ἐστὶ || post μερική add. οὐ γάρ ἀν περὶ παντὸς διελάμβανε συμπεράσματος || post ἄλλὰ add. τοῦτο φησι || post ποία tert. add. ἐστι || 16. 17 ποία δὲ || 17 post ἐλάττων sic pergit: καν τε καθόλου εἴη καν τε μερική. ἐν μέρει δὲ τὴν ἐλάττονα καλὴν (sic) γέζιωσε, τὴν μείζονα δὲ καθόλου, ὅτι ἀεὶ ἐπὶ πλέον κτλ. || 18 περιέχεται γάρ, om. καὶ.

f. 116r. p. 324,13—16. 13 anto ὅταν habet βουλόμενοι ἀναγαγεῖν ἐπὶ τὰ σχήματα τοὺς συλλογισμοὺς εἰς ὀρισμένα (ὧ ex ὁ corr.) βλέπωμεν || post ὅταν add. γάρ || 14 εἰς τὰ σχήματα συλλογιστικῶς.

LAURENTIANUS LXXXV 1, qui Oceanus dicitur [Bandini III 237—247] | bombycinus saec. XIV, forma maxima, perspicue et nitide scriptus, f. 175^r—202^v Philoponi in Analyt. Priora commentarium continet. a Torstrikio nonnullis locis inspectus a me f. 199^v—201^r τὰ μὲν οὖν ἄλλα — ἀντιστρέψαι μόνον (p. 432,25—454,24) collatus est, quorum varietas p. 433,8—452,31 subnotata est.

p. 1,2 σχόλια καὶ ut G.

p. 119,1—120,4 (f. 184v). 1 τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἔρμείου. τῶν εἰς τρία τὸ δεύτερον inscr. || 8 ἀλλὰ δύναται in mrg.: δυνάμενα δὲ in textu || οὕτε ὑπάρχει || 9 ὑπάρχει || 10 δεύτερον et τρίτον om. || 12 post ἄπλ. add. καὶ καθολικώτερον | 13 τὸ alt. om. || τῶν om. || 17 ὑπάρχουσαι || 120,1 καὶ αἱ ἐνδεχόμεναι.

p. 386,1—389,13 (f. 198v). 1 post ἀγαθοῦ add. φησὶ || 387,1 ante ἰωάννου add. ἀρχὴ τοῦ δευτέρου βιβλίου || 5 post γίνεται add. πᾶς || 7 ἐρεῖν, om. φησὶ || 11 οἱ λαὶ || 12 ἀπεδεξαμεν || 13 καὶ om. || 16 post κατὰ add. τὴν || 388,8 ἐπὶ μέρους || 10 καὶ primum om. || 12 οὐκ ἔστι || 16 lemma om. || 20 ἔστιν ἵνα μὴ τις εἴποι || 22 γάρ om. || 24 τὸ primum] ἔστιν || 25 et 26 τὸ—τῶ || 389,1 ὥστε ἔτερος οὗτος τοῦ ἔμπροσθεν. πῶς || 2 ὅλον || 4—6 ὄμοιώς —τῶ ἢ post 6 συλλογισμοί colloc. || 6 ἄρα om.

p. 432,25—433,7 (f. 199r). 25 πράγματα || πάντα om. || 433,1 ἡ ἐλάττων || 2 ἄλλη] ἵνα τί | ἵνα.

p. 452,31—454,24 (f. 200v). 31 οὐ ante alt. παντὶ colloc. || 32 ἡ τὰ—453,1 τῷ ἢ om. || 2 ἀπὸ τῶν || 5 τῷ om. || 6 καὶ om. || 7 τοῦ αὐτοῦ] τοῦ || 10 περὶ || 16 οὐδενὶ τὸ (corr.) ἢ || 19 περὶ || 21 στραφῆναι || 23 κατὰ] καὶ || 24 περὶ || 25 ἀντίστρεψον || 26 καὶ om. || 454,3 τῷ ἢ—τῷ β || 4 ποιῶσι || 5 γάρ om. || 7 πίπτον || 11 ἐπειδὴ τὸ inc. f. 201r || 12 τῷ β || 13 ἀδόλως || 14 δὲ om. || 15 τὸ (ante β) e. τῷ corr. || τῷ] ω in ras. || 16 φαίνεται ὅτι bis || περὶ τὸν || 20 ἢ] πρὸς || 22 τὸ.

p. 483,23 (f. 202r) post ὅτι add. οὐ || 24 τούτου καλητικῶν δεῖξεων sic || 484,1 εἰ τις διδωσιν om. | post ἀμα add. μὲν || μεταλαβεῖν || 2 post ὅσα add. γε || 3 συμβάλεται.

p. 485,6 ἵσως || 7 μεῖζον || τῷ ἐλάττονι || 8 ἵσως || 11 τὸ tert. om.

U MARCIANUS 225 [Zanetti p. 118] olim Bessarionis, chartaceus foliorum 467, saeculo XIV (non XII, ut catalogus vult) exaratus, post Ammonii in V voc. Porphyrii (cf. vol. IV 3 p. XIII) et Simplicii in Categ. commentaria a f. 214r, ubi rubr. titulum fert ἰωάννου φιλοπόνου ἀλεξανδρέως σχόλια εἰς τὰς μίζεις τοῦ ἀριστοτέλους ἀπὸ φωνῆς ἀμμωνίου τοῦ ἔρμείου, usque ad f. 340v Philoponi commentarium inde a p. 29b 29 (p. 119,1) continet, quare in catalogo initio mutilus dicitur. f. 240r—286r (p. 186,26—314,24) et f. 311r—340v (p. 387,1—485,14) a me Venetiis collata sunt.

f. 312v post λάβω τὸ ἐ (p. 391,22) add. ἄλλως: ὄμοιώς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων συγμάτων: ἕως τοῦ ἢ καὶ ἐπὶ τούτων. ὥστατος φησὸν ὡς ἐπὶ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου σχήματος τῶν μερικῶν συλλογισμῶν συμβάνει. καὶ ἐπὶ τούτων γάρ οὐκ ἔστι συλλογίσασθαι τὸν μείζονα ἄκρον τοῖς οὖσιν ὑπὸ τῷ ἐλάττονι (in ras. m. 2). μερικὴ γάρ ἡ μείζων γίνεται ἐν πρώτῳ σχήματι. τοῦ μέντοι μείζονός ἔστι συλλογισμὸς καὶ τοῖς ὑπὸ (πο in ras. plur. litt. m. 2) τῷ μέσον οὖσιν. ὅταν γάρ ἡ ἡ μείζων πρόστασις καθόλου μὲν ἀποφατικὴ, ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ. καὶ ἐν μὲν δευτέρῳ ἀντιστρεφομένῃ. ἐν δὲ τρίτῳ οὐ. ὅταν δὲ ἡ καθόλου καταφατικὴ, ἐν τρίτῳ καὶ μόνον ποιεῖ συλλογισμὸν καὶ (πρὸς corr. m. 2) τοῖς ὑπὸ τῷ μέσον οὖσι. πλήν φησὶν οὐ διὰ τὸ (τὸν m. 2) συλλογισμὸν (in ras. m. 2) τὸν συνάγοντα τὸν μείζονα ἄκρον ὑπάρχον ἢ μὴ ὑπάρχον τοῖς οὖσιν ὑπὸ τῷ ἐλάττονι (in ras. m. 2) ἡ καὶ ἐν τοῖς καθόλου ἐν δευτέρῳ (ρω e β corr. m. 2) κατέτρωτα (ω ex οὐ corr. m. 2) σχήματι (i in ras. m. 2) συλλογισμοῖς ἀναποδείκνυται: ἡ μείζων ὕρος ὑπάρχειν ἢ οὐ, ὑπάρχειν τοῖς ὑπὸ τῷ μέσον ἐλαύζάνετο. καὶ οὐ διὰ συλλογισμοῦ. τοῖς μέντοι ὑπὸ τοῦ ἐλάττονος διὰ (e δὴ corr. m. 2) συλλογισμοῦ. ὥστε δῆλον ἐκ τούτου ὅτι ἡ οὐδὲ ἐπὶ τοῦ καθόλου συλλογισμοῦ ἔστι συλλογίσασθαι τὸν μείζονα ἄκρον τοῖς ὑπὸ τῷ μέσον. ὡς ἐδεῖξαμεν καὶ ἐπὶ τοῦ μερικοῦ (μερικῶν corr. m. 2). ἡ εἰ ἐπ’ ἐκείνων ἔστιν, ἀνάγκη καὶ ἐπὶ τούτων ὄμοιώς ἔχειν: —

f. 313v infra textum (post 394,18 οἷον τὸ a παντὶ) ἄλλως εἰς τὸ αὐτό. ὅλη ψευδῆς ἡς ἡ ἐναντία ἀληθῆς. οἷον πᾶς ἀνθρωπος πτερωτὸς ὅλη ψευδῆς, ὅτι ἡ ἐναντία αὐτῇ ἀληθῆς

ἡ λέγουσα ὅτι οὐδεὶς ἄνθρωπος πτερωτός. ἐπὶ τι ψευδῆς ἡς ἡ ἀντιφατικῆς ἀντικειμένη ἀληθῆς. οἶν πᾶς ἄνθρωπος λευκός ἐπὶ τι ψευδῆς, ὅτι τὸ οὐ πᾶς ἄνθρωπος λευκός ἀληθής, ὅπερ ἔστιν ἀντίφασις τοῦ πᾶς ἄνθρωπος λευκός. ὅμοιας οὐδεὶς ἄνθρωπος λευκός ἐπὶ τι ψευδῆς, ὅτι τὸ τις ἄνθρωπος λευκός ἀληθής τὸ ἀντιφατικῆς ἀντικειμένον: —

f. 316v post οὗτως (p. 402,27) addit: τῶν ἐκ ψευδῶν τάληθῆ καὶ καθόλου συμπεράσματα συναγόντων ἐν δευτέρῳ σχήματι ἡ ἐξ ἀμφώ ψευδῶν ἡ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς ἡ τῆς μείζονος καταφατικῆς (ζονος καταφα in ras.) τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς. καὶ εἰ ἐκ τῆς μὲν ψευδοῦς τῆς δὲ ἀληθοῦς, ἐπὶ τι ψευδοῦς ἡ ὄλης ψευδοῦς. καὶ ἦτοι ἡ μείζων ὄλη ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς (καὶ—ἀληθῆς iterat). καὶ ἦτοι ἡ μείζων ὄλη ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς (καὶ—ἀληθῆς iterat) ἡ ἡ μείζων ἀληθῆς ἡ δὲ ἐλάττων ὄλη ψευδῆς ἡ ἡ μείζων ἀληθῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἐπὶ τι ψευδῆς. καὶ εἰ ἡ μὲν μείζων ὄλη ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς, ἦτοι ἡ μείζων ἀποφατικῆ ἡ δὲ ἐλάττων (ἐλάττ in ras. m. 2) καταφατική. εἰ δὲ εἴη ἡ μείζων ἐπὶ τι ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς, ἦτοι ἡ μείζων ἀποφατική (ἀποφ in ras. m. 2) ἡ δὲ ἐλάττων (ν superscr. m. 2) καταφατικὴ ἡ ἡ μείζων καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατική. εἰ δὲ εἴη ἡ μείζων ἀληθῆς ἡ δὲ ἐλάττων ὄλη ψευδῆς, ἦτοι ἡ μείζων καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατική. καὶ ἦτοι ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καταφατική. εἰ δὲ εἴη ἡ μείζων ἀληθῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἐπὶ τι ψευδῆς, ἡ ἡ μείζων καταφατικὴ ἔστιν ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατικὴ ἦτοι ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καταφατική. εἰ δὲ εἰσὶν ἀμφότεραι αἱ προτάσεις ἐπὶ τι ψευδεῖς, ἦτοι ἡ μείζων καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατική.

f. 321v in mrg. inf. (post 419,5 νῦν δευτέραν)[—] νῦν φησι τοῦτο κωλύει τὴν ἐξ ἀργῆς αἴτησιν μὴ καταφανῆ εἶναι τὸ μὴ ταῦτὸν εἰληφθεὶ τὸ β τῷ γ. ἔτι τε τὸ ἀντιστρέψειν. ἔτι τοῦ ἐν οἷς θάτερον ἐν θατέρῳ. καὶ οὐγ̄ ὁ τρόπος. τουτέστι τὸ συμπέρασμα τὸ λέγον ὅτι τὸ α παντὶ τῷ γ. καὶ γάρ τὸ μὲν α παντὶ τῷ γ ὑπάρχει. εἰπερ δὲ μὴ ἀντιστρέψει τὸ β τῷ β. ἡ συμπεραγοῦμεν τὸ α τῷ β παντὶ ὑπάρχειν. καὶ τὸ ἐξ ἀργῆς εἶναι. εἰ δὲ τοῦτο ποιεῖ, τουτέστι ἔστι ταῦτὸν καὶ ἀντιστρέψει τὸ γ τῷ β, τὸ εἰρημένον ἀν ποιεῖ. τουτέστι τὸ αὐτὸ ἔαυτοῦ εἶναι δεικτικὸν διὰ τοῦ διὰ τριῶν λεγομένου συλλογισμοῦ. οἶν τοῦ ἔστι τὸ αγ̄ διὰ τοῦ αβ̄. τὸ δὲ αβ̄ διὰ τοῦ αγ̄. τὸ ἄρα αγ̄ διὰ τοῦ αγ̄. ὅπερ ἡν ἐξ ἀργῆς: —

MARCIANUS 231 [Zanetti p. 119] olim Bessarionis, chartaceus, secundum catalogum saeculo XI, Alfredi Gercke iudicio, qui scribam litteras multo antiquiores imitatum esse perspexit, saeculo XV exaratus, folia nunc continent 234, ea quoque turpiter lacerata. titulo caret; nam f. 1^r incipit a verbis (δι)ά(ν)οια καὶ τὰς ἀρχὰς (p. 2,33), ante quae quattuor folia excidisse

λλ'

inde appareat, quod in fine commentarii f. 216^v numerantur φυ σκ'. f. 57^r subscr. τῶν εἰς τρία τὸ πρῶτον. tit. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ α τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἐκ τ(ῶν) συνουσιῶν ἀμμινίου τοῦ ἐρμείου τῶν εἰς (γ̄) τὸ β. f. 125^r ἵδι σγολαστικοῦ ἀλεξανδρέως εἰς τὸ . . . τῶν εἰς τρία τὸ δεύτερον. f. 147^r ἀργὴ τοῦ τρίτου. subscr. f. 216^v πεπλήρωται σὺν θ(ε)ῷ τὰ σχόλ(ια) τῶν ἀναλυτικῶν προτέρων τὸ δεύτερον. τέλος. sequitur f. 217^r—234^v, cuius in catalogo non sit mentio, συνοπτικὸν σύνταγμα φιλοσοφίας: τοῦ θεολόγου Γρηγορίου. ὕσπερ οἱ ἀναγινώσκοντες κτλ. A. Gercke, qui f. 89^r—113^r (p. 192,1—243,24) et f. 125^r—130^r (p. 270,1—279,23) contulit, atramenti colore tres manus distinxit. qui antea codicem inspexit, A. Torstrik cum libro altero et ineunte (velut p. 388,6 τρόπους exhibit) et exeunte ita cum t concinere testatur, ut Trincavellum hoc codice usum esse suspicari liceat. varietatem subnotare recte nos supersedisse ut cognoscatur, hoc specimen propono, unde quantum codex hie quoque cum t consentiat appareat.

p. 192,1—194,32. 3 ante εἰ add. ἐπίγαγε τὸ ἐναλλάξ ταῦτα (sed plurima legi nequeunt) || 6 περαίνοι || 11 τὸ || 11,12 ὅταν—συλλογισμός om. || 16,17 ἀποφατικό . . . ἡ καταφατικό . . . (lac. III litt.) || 17 post ἐάν add. οὖν || οὕσης om. || 18 συνέχουσι, ut videtur || 20 ὑπαρχέτω—ὑπαρχέτω || 22 ἐνδεχέσθω || 25 τί add. in lac. m. 3 || 26 ὑπὸ ex ὑπὲρ corr. m. 3 || 29 ἐστὶ μέσος || 31 πλεῖστον || 193,4 ὁ || ὑπὲρ || 5 τοῦ ἐλάττονος || καὶ om. || 9,10 ἀποφατική . . . ὑπάρχουσαν τὴν ἐλάττονα || 11 εἴπωμεν || 12 μὴ ὑπάρχῃ || 13 σημαίνει || 15 τεθείη || 19 post φησί add. καὶ || 21 δὴ || 22,23 ἀμφότερα || 24 καταφατικό . . . || 194,7 πάσης || 16 ἐλάμβανον || 20,21 τὸ μὴ ὑπάρχειν ἐξ ἀνά(γκης) καὶ τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν || 23 ἀπλῶς om.

p. 230,4,5 ὑπαρχουσῶν—ἀμφοτέρων habet itemque 9 εἰ δὲ—καταφατικήν.

p. 270,1—272,27. 1,2 ίῶ σχολαστικοῦ ἀλεξανδρίαν εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους σχολαστικὰ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἔρμείου. τῶν εἰς τρία τὸ δεύτερον inser. || 12 μόνων || αὐτῶν || 13 καδοχὴν || 17 ποῖον bis, semel del. m. 1 || 23 καὶ om. || 24 γενικώτατα m. 1, γενικώτερα m. 2 || δὲ || 271,3 τίνας || 7 εἰσὶ om. || 12 πρόβλημα || αὐτὸν || 17 μὴ || 18 αἰτήσεις || 25 ante αἰτήσ. add. τὸ || 27 οὐ superscr. m. 2 || 32 ἵ. || 272,5 δὲ om. || 12 εἴπω || προτιμῶν (ἢ m. 2) || 15 φιλοσόφῳ εἰς τὸ φιλόσοφος corr. || 16 καὶ add. m. 2 || πορευόμενος m. 1 || 24 μὴ ἔχοντα bis || 25 ἐν prius om. m. 1.

p. 276,12 ἐπεισοδιῶδη—ἐπεισοδιῶδῶν.

MARCIANUS 235 [Zanetti p. 119] chartaceus foliorum 267 saec. XV post Davidis (sive Eliae) in Categor. et Ammonii in libr. De interpret. commentaria [cf. vol. IV 5 p. XII] f. 148^r—263^r totum hoc Philoponi commentarium continet. f. 148^r rubr. tit. ἐξήγησις τῆς δλῆς ἀναλύσεως ἀπὸ φωνῆς ἰωάννου τοῦ φιλοπόνου: — ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν προτέρων τὸ πρῶτον. f. 244^r ἀρχὴ τοῦ δευτέρου βιβλίου: ίῶ ἀλεξανδρέως σχόλια εἰς τὸ δεύτερον τῶν προτέρων
λ'

ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους. f. 263^r subscr. πεπλήρωται σὺν θεῷ τὰ σχό τῶν ἀναλυτικῶν προτέρων τὸ δεύτερον. f. 263^v vacuum relictum est. sequitur, quod in catalogo non commemoratur, commentarium Categoriarum et initio et fine mutilum. ipse Venetiis codicem inspexi.

p. 1,5—2,27 omnia fere cum t consentiunt: 13 post εἰδῇ del. εἴπομεν οὕτως ὁ συλλογισμός || 14 μάθωμεν || 2,1 κατ' ἄκρω mrg.

p. 387,4—388,6. 5 post γίνεται add. πᾶς || 7 ἐρεῖν, om. φησί || 10 τοῦτο || 11 ὥλαι || 16 post κατὰ add. τὴν.

AMBROSIANUS Q 87 chartaceus saec. XV ἀριστοτέλους λογικῆς παιδείας ὄργανον continet cum variis excerptis, inter quae etiam Philoponea ex Analyt. Prior. commentario esse A. Torstrik testatur, sed nihil exscripsit.

ESCURIALENSIS Φ—III—10 [Miller p. 171] bombycinus, Milleri iudicio saec. XIII, Torstrikii potius XIV, nitide scriptus, sed in priore parte madore misere corruptus [cf. vol. IV 3 p. XIII] Analytica Priora inde a p. 37^b4 τὸ δὴ ἀ τὸ λευκόν cum Philoponi commentario circumscripto continet, quae post Aristotelis verba p. 41^b22 φανερὸν οὖν δτὶ ἐν ἀπαντὶ δεῖ folio 87 inserto interrumpuntur, quod est περὶ ὕρματος. f. 88^r post Philoponi verba ὅστε ἐπὶ τῶν καθόλου τοῦτο ἀν ἀρμόζοι μόνον (p. 269,15) subscrifitut τέλος τοῦ ἀ^ρ τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν τμῆματος. f. 88^v tit. Ἰωάννου σχολαστικοῦ ἀλεξανδρέως εἰς τὸ δεύτερον τμῆμα τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους σχολαστικὰ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἔρμείου. τῶν εἰς τὰ τρία τὸ δεύτερον: — f. 93^v med. tit. Τμῆμα τρίτον περὶ ἀναλύσεως συλλο-

γισμῶν. f. 102^v—116^r liber II. inspexit codicem A. Torstrik. foliorum 88^v—102^r photogrammata mihi praesto erant, in quibus tamen verba interioribus marginibus proxima non semper satis dilucide erant expressa.

p. 270,3—288,20 (f. 88^v). 9 προβάλοιτο || 14 ἀπόδειξιν || 15 οὐκοδομήν || 23 καὶ om. || 24 δὲ || 271,7 εἰσὶ om. || 9 ἀγέννητος || 12 πρόβλημα || 13 ἡ οὐκ ὑπάρχει mrg. || 17 μὴ || 18 αἰσθησιν || 19 περὶ τὰ || 23 τὰ μέν κτλ. om. || 272,12 θταν εἴπω || 16 ὅτι inc. f. 89^r 28. 29 κατηγορούμενον κτλ. om. || 273,2 ἐδέξασάν τινες || 4 ὁμώνυμος φωνή om. || 5 ἡ τὸ θδωρ om. || post τοῦτο add. γάρ || 7 εἰσὶ κτλ. om. || 16 δεῖ δῆ || οὔτω κτλ.. om. || 20 ἀλλήλαις || 27 καὶ alt. om. || 32 δν utrumque om. || 274,2 τὰ τῶν τοιούτων || 8 sq. figura eadem atque in t, in tabellis paucis discrepantibus || 275,1 ἡ τὸ || 2 τὸ—ῶ || τὸ om. || 3 ἐψῶ δ itemque in seq. || 6 τὸ alt. om. || 8 αὐτὸς || 10 ὅτι om. || 12 οὐδὲν || 15 post ληψόμεθα dimidia fere versus pars vacua relictā est || 16 ὑποτιθέμενος || 22 ὅσαις || 24 τοῦτο || ante ὅσαις add. καὶ || καὶ κτλ. om. || 26 τὸ ζῶν om. || 276,1 οὐκ κτλ. om. || 8 ὅσαις κτλ. om. || 12 ἐπεισοδιώδη—ἐπεισοδιώδην || 17 τοῖς καθ' inc. f. 89^v || 19 καὶ ποῖα κτλ. om. || 20 ὀρεκτικὸν || 21 οὖν || 29 θᾶττον κτλ. om. || 31 τῶν || post εἴπομεν add. δὲ || 32 post ὅσαις add. δ' || τοσούτῳ—277,2 ἔπειται om. || 6 post δὲ add. τὰ || 9 ἄσηλον κτλ. om. || 10 ἀνθρώπῳ om. || οὐδὲν || 11 τὸν] τοιοῦτον || 14 καὶ οἵς κτλ. om. || 16 καθολικά om. || 25 οὐ κτλ. om. || 278,1 καθάπερ κτλ. om. || 9 ὅτι om. || 16 τὸ ὑποκείμενον κτλ. om. || 23 τὰ τούτοις ἐπόμενα || 28 τὰ μὲν τῷ] ταῦτα μέν τὰ τῶ || 279,2 οὐδὲ om. || 5 ἔστι κτλ. om. || 8 τὰ—ἴδια om. || 16 ἀνάγκῃ τοῦτο || 18 εἰ οὖν || 19 καὶ om. || post πᾶσαι add. δὲ || 24 οἵς κτλ. om. || 30 λαμβάνειν ταῦτα || 31 ἀλλὰ] οὐ γάρ || 32. 33 συμπέρασμα εἰληπται || 280,6 εἰ—φησί] φησὶν εἰ εἴη τὸ μὲν || 9 τοῦτον || 10 ὅμοιον inc. f. 89bis r || 22 ἐκλεγώμεθα u. v. || 24 μάλιστα om. || 26 ἵνα μὴ τὸ μὴ (μὴ superser.) δν || 28 οὐ κτλ. om. || 281,3 τέως τὸ om. || 4. 5 οὐκ αὐτὴ || 5 ἡ ἐκλογὴ ἔστιν || 6 τοῦ κατηγορουμένου || 8 μὲν om. || 19. 20 πάλιν—φύσιν om. || 27 τῷ prius om. || 35 ἄρα om. || 282,2 συνάξομεν, ut conieci || 6. 7 ποιῆσαι καὶ ἐν πρώτῳ σχήματι || 8 ἡ om. || 14 δὲ om. || 19 τοῦ—21 ὅρου om. || 30 τὸ σ u. v. || τὸ ε || 32 κειμένων || 283,1 ἐκ om. || 3 δὲ || 4 ἀλλήλων post πᾶσα colloc. || 8 ἡ τα inc. f. 89bis v || 12 post εἰσιν habet similem conspectum atque p. 282,25 BUT || 13 τοῦ βζ || τὰ alt. et tert. om. || 22 ὁ alt. om. || 28 συνάγωμεν || 284,2 λέγειν inc. f. 90r || 5. 6 τὸ ἄρα —τῶ ἡ om. || 11 τὸ δὲ || 12 τῷ σ—τῷ ξ || 14 τοῦ, ut conieci || 15 δ] ε itemque vs. 16 || 16 ἐνταῦθα || 17. 18 ἀντιστρέψαντες || 21. 22 τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγει || 24 ἡ—σ || 27 τῶ ἡ om. || 29 τὸ σ—τῷ ξ || 285,4 ποιεῖ || 8 καθ'—διά] καταφατικῶν || τῆς alt. om. || 9 διὰ (ante τῆς ξ) om. || 24 σ alt., quod addidi, habet || 29 οὐδενὶ κτλ. om. || 286,2 τῷ σ—τῷ δ] 3 τῷ utrobique || 4 οὐδενὶ τῷ || 15 ταῦτὸ, ut conieci || 16 ἀδύνατον || 17 ταύτον κτλ. om. || 19 τὸ om. || 21 post μὲν add. γάρ || 24 τῷ σ κτλ. om. || 28 τῷ η τῷ β || ἀντιστραμμένος κτλ. om. || 287,13 τοῦ δὲ κτλ. om. || 19 ἄρα om. || 21 ἔτι, ut conieci || 23 τὸ ἔμψυχον inc. f. 90v || 24. 25 μανθάνωμεν || 32 μόνον—ἔπειται parum liquet in phot. || 288,3 ὑπάρχοντα || 6 καὶ om. || καθολικωτάτων itemque vs. 8. 9 || 12 post μὲν add. γάρ || 13 τὸ alt. om. || συναγαγεῖν parum liquet || 14 τοῦ tert. om. || 20 εἴγε καὶ ὄνον parum liquet.

p. 315,3—324,17 (f. 93^v). 3 supra πῶς δ' ἀνάξομεν scr. ἀρχὴ τοῦ τρίτου || 12 πῶς ἀναγαγεῖν εἰς τὰ προειρημένα σχήματα δυνάμεθα || 14 ἀνάγκην || 316,6 ή ἐλάττων || 11 μὲν om. || λέγουσι δὲ] καὶ λέγουσι || 16 ὁ δεῖνα—ἔστιν mrg. || 19 ὅτι || 21 καταντήσωμεν || 22 post προτάσεων add. ως || 28 ητοι om. || 29 ητοι || 317,17. 18 τῶν—ἡ οὐσία om. || 26 παραλαμβάνεσθαι inc. f. 94r || 28 αὐτοῦ τοῦ om. || 32 τῷ δλω superser. || 34 τῆς οὐσίας ἄρα || 35 συντόμως || 318,9 θεωρήσωμεν || 10 ἐπιβεβαιοῦσθαι κτλ. om. || 14 πάντως || 26 η εἰς κτλ. om. || 29 μόρια] μόνα || τοῦ συλλογισμοῦ om. || 319,5 λέγει || 6 ante τοῦτο add. τοῦ || 14 οἱ om. || 15 καὶ κτλ. om. || 20 λεγούσης—22 τῆς om. || 23 ὑποκειμένου || 25 τὰ ἀποφατικά || 32 τὴν ἐν κτλ. om. || 320,1 καὶ prius om. || 10 post αὗται add. περαίνονται παραλείπουσι || 12. 13 ὁμοίως —ἀποφατικῶν] καὶ || 14 καὶ κτλ. om. || 26 ἐρμηνεῦσαι τί αὗτῷ σημαίνει τῷ || 27 τῷ διὰ || τὸ δὲ—συμβαλεῖν om. || 28 τῷ (ante μηδενὸς) || 29 ἔδει || 29. 30 φησὶν ὅλως συμβαίνει ἐν τούτοις || 321,3. 4 τὴν ὄληγη—διὰ τὸ om. || 5 οὐ τίνος οὖν || ἀν ante πάντα colloc. || 14 καὶ om. || 16 τῆς inc. f. 94v || 17 ισα ἔστιν || τῷ, ut conieci || 19 ἔστιν prius] εἰσὶν || τῷ σ καὶ τῷ γ ἄρα

322,3 τὸ ἀρα καὶ || 5 συνάγεται—συλλογιστικῶς om. in lac. || συμπεπλεγμένων || 19 καὶ κτλ. om. || 21 δὲ om. || 26 ἀναγκαῖον κτλ. om. || 28 λέγομεν || 32 ἀνάγκη κτλ. om. || 323,4 ἐγκεψένται || οὖσι || 6 post λέγουσα add. ὅτι || 7. 8 φ τὸ—έστι om. in lac. || 8 ταῖς om. || 10 ἀλλ ἐπὶ οὐν || 11 καὶ] αἰτίᾳ || 15 διὰ τὸ κτλ. om. || 19 συλλογίσασθαι || 21 post έστιν add. τοῦτο || 324,2 τοῦ om. || 3 περινέται κτλ. om. || 11 καταφατικὸν—μερικὸν om. || 16 έστιν ἀ] τινα || 17 σχῆμα des. f. 94v.

p. 373,1—386,6 (f. 101r). 1 δὲ καὶ τὸ || οὐδενὶ κτλ. om. || 8 δ² ἐπὶ || 9 οὐ prius superscr. || 10 ἀπλῶς om. || τῶν ὅλως μὴ ὄντων ἔύλων || 21 post δὴ add. ἡ πᾶς έστιν ἀνθρώπος δίκαιος τῇ πᾶς έστιν ἀνθρώπος οὐ δίκαιος || έστιν ἀνθρώπος δίκαιος || 21. 22 έστιν ἀνθρώπος οὐ δίκαιος || 22 συνοίσειν || 23 δ prius om. || 25 ἀποφάσεων || 26 ἀποφάσεων || post ίσοδ. add. ἀλλ οὐκ ἐπὶ τῶν προσδιωρισμένων καταφάσεων || 374,1 εἱρηται || 2 γράμματος || 5 βαδίζειν θύναται || έστιν om. || 6 ὑπάρξειν || 7 κατάφασιν alt. om. || 15 καὶ alt. om. || 17 ὅτι om. || 23 ἐπὶ—ἢ om. || 28 ἡ alt. om. || 29 οὐ superscr. || 31 (προς)κατηγορήται—λέγονται evan. in photogr. || 375,10—13 in mrg. inf. || 16 εἶναι prius om. || 21 δὲ || 25 οὐκ ἀνάγκη ἀναπνεῖν mrg. || 28 ἡ alt. om. || 32 δ² om. || 34. 35 καὶ δ—ἀδύνατον ίπτασθαι om. || 376,3 ἀλλὰ —ἀναπνεῖν om. || post τοῦτο add. γάρ || 4 μὴ post οὐκ ἀνάγκη colloc. || 5 καὶ et μὴ om. || 6 ως] οὐδὲ || 12 ψιφιμίθιον itemque vs. 19 || οὐ] οὕτω || 13. 14 τὸ ὑποκείμενον έστιν || 14 ὑπάρξει || θύναται || 18 post μὴ ὄντα add. eadem atque t || 18. 19 ἀληθεύειν τὰς ἀποφάσεις || 19 post οὗτον add. εἰ || 30 μὴ prius om. || post οὐ θύναται add. μὴ || 377,1. 2 ἀληθεύειν δὲ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀδύνατον τὴν ἀντίφασιν || 4 post μὲν add. οὖν || 5 δ² om. || 6 ταύτῃ κτλ. om. || 12. 13 in mrg. inf. || 14 γάρ om. || ἀν έστιν || 15 τοῦ alt. om. || 18 οὐδὲ (ante ίσον) || οὐκ habet || 22 ἡ ὅλως || 24 μέσον inc. f. 101v || 25 fig. in mrg. inf. f. 101r, sed oblique scripta om. || 378,1 τοῖς δὲ κτλ. om. || 9 οὖν om. || 14 οὐ superscr. || 15 κατάφασις οὔσα || 32 ἐπὶ superscr. || 35 ἡ alt. om. || 37 ἀληθεύουσιν || 379,8 τὴν ἀντίφασιν om. || 10 τὸ έστιν κτλ. om. || 13 ἐπανῆλθεν om. in lac. || 13. 14 δι² δ—ἀναλύσεως om. in lac. || 21 post καὶ prius add. τὸ || 26 δ om. || οὐκ κτλ. om. || 30 τοῦτο κτλ. om. || 33 ὅτι ἀν || 380,9 συντεθείη || καὶ τὸ || 13 τὸ μὲν || δ ἀν ἡ λευκόν om. || 14 εἴτε κτλ. om. || 16 οὐτι] έστι || 18 εἰς om. || 21 ἡ ρή κτλ. om. || 24 ὅτι] οὕτω || 27 οὐ] ἀρα || 29 δ κτλ. om. || 31 ἀπόφασιν οὐ parum liquet in photogr. || 381,5 ὥστε κτλ. om. || 10 ἐγύμναζε || 14 μὲν om. || 16 ἢ καὶ τὸ β || 17 δ—α | 18 sim. figura in mrg. || 382,7 δ² habet || ὑπάρχει (post ἀν) u. v. || 9 δ² om. || 11 θευδέσ] τὸ τῷ] καὶ τῷ || 14 έδείκνυτο | 15 τὸ σὸ] | 16 τὸ ε τῷ corr. || 17 ξὺ] δ ἀν || 18 τι om. || 26 γάρ om. || 27 ἐφ' ὅν τὸ δ̄ parum liquet in photogr. || ἐπὶ τούτων inc. f. 102r || post ει add. γάρ || 31 ὥστε κτλ. om. || 383,3 καὶ οὐκ κτλ. om. || 10 τῶν ὅρων κτλ. om. || 16 οὐ om. || 20. 21 ἀληθῆ λόγον ένδείκνυσθαι | 24 καὶ ταύτῃ || 384,2 tabella. quam post ἀγαθὸν habet t, in mrg. || 5 δὴ || 16 post τούτῳ add. καὶ || 17 ἀλλ] ει γάρ || 19 ει οὖν—21 στοῖχον ἡ om. in lac. || 31 συμπέρασμα εἰληπται || 385,4 ἡ om. || 5 δῶν κτλ. om. || 9 ἀμά om. || 12 ξε ης || 14 παντὶ om. || 17 εἰπωμεν u. v. || μὲν om. in lac. || 18 ἐνδέγεσθαι || δὲ om. || 19 καὶ κτλ. om. || 25 τι δὲ || 26 post ίσως add. φησὶν || 28 κακῶς om. || 386,1 post ἀγαθὸν add. φησι.

ESCURIALENSIS Ω—I—4 [Miller p. 456] chartaceus anno MDXVII in Creta exaratus, qui Philoponi in Analyt. Prior. libr. I commentarium continet, Torstrikio nullius pretii esse visus est.

PARISINUS 1846 [H. Omont II 152] chartaceus saec. XIV secundum catalogum Analytica cum Ioannis Philoponi commentario continet. sed Philopono aliorum scholia admista sunt (cf. V. Rose Herm. II p. 208), eadem quae in cod. Y inveniuntur (cf. vol. IV 6 p. XII). cui codicem simillimum esse et A. Torstrik e prooemio collato collegit et comprobatur iis quae H. Lebègue notavit, qui maiorem partem codicis examinavit. etiam numeri scholiorum iidem sunt atque in Y¹).

¹⁾ Parisinus 1843 [H. Omont II 151] bombycinus saec. XIII f. 120—205 Analytica

PARISINUS 1911 [H. Omont II 162] chartaceus saec. XVI Philoponi in Analyt. Prior. commentarium continens et

PARISINUS 1912 [H. Omont II 162] chartaceus saec. XV—XVI, cuius f. 1—48^v eiusdem in Anal. Prior. libr. II commentarium continent, Torskrikio nullius pretii esse visi sunt.

PARISINUS 1917 [H. Omont II 162], olim Mediceus, bombycinus forma B minore saec. XIII—XIV (cf. vol. II 2 p. XVI). f. 73^v tit. ιωάννου γραμματικοῦ ἀλεξανδρείας εἰς τὰ πρῶτα τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν σχόλια καὶ ἀποσγηματώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἑρμείου. τῶν εἰς τρία τὸ πρῶτον: — des. f. 182^r. initium contulit H. Diels, inde a f. 98^v (p. 119) omnia H. Lebègue.

p. 1,5—6,24. 6 ὑπομνῆσαι] οὐδὲ μοῦ || 7 τι om. || 8 post αἵτια add. τῆς || 9 τὸ ζεφᾶλαιον pr., corr. m. 2 || προθήσω || 12 πρῶτως || 13 ἀπλῶς om. || 15 τίς om. || 18 ἐκ τε et καὶ primum om. || 21 κρεῖττον ὃν || 22 post ἀπτεται alt. iterat καὶ πάντη ἔστιν ἀναμάρτητος || 23 γινώσκων] καταλαμβάνων || 2,4 τὰ ἀπὸ τῶν αἰσθήσει φανέντων || 6 ἀποδεδομένον || 8 τὸ ὄνομα || 11 αὐτὴ || 14 ἀδύνατον || συλλογή ε συλλογισμός corr. m. 2 || 16 συλλογὴν ε συλλογισμὸν corr. m. 2 || 18 γνωστικῶν om. || 19 εἰ pr., ή corr. m. 1 || post ἀνάγκη add. οὖν || 20 ή ἐκ δόξης om. || 22 ἥγουν ἐκ δόξης habet || 25 συλλογιεῖται || 28 τὰς ἀρχὰς bis, semel del. m. 2 || 30 διαλέξει || 31 δεῖ om. || 32 ἐν om. || 35 πάντα] τὰ ὄντα || 3,5 συλλογίζεσθαι || 8 αὐτὴ || 10 τύχη || 12 ὑποβαλοῦσα || γάρ om. || post μετὰ add. τῆς || 14 τοῦτο ποιεῖ om. || δεῖ post φαντασίαν colloc. || 15 post συμπλ. add. εἶναι || 25 αὐτοῦ || 26 τρεῖς om. || 27 τὸ φάντασμα τὸ μερικὸν || 28 ἅπαν || 29 εὑρεῖν || 4,1 ταῦτα || 10 δεῖ om. || 15 περὶ ἀποδείξεως || post διαλ. add. συλλογισμοῦ || 19 ποίων || 21 τούτων ὄντων || 27 χρήσιμον || ή ἀποδεικτική || 28 διαλαμβάνων || 30 αὕτη ἔστι || 32 ἔστιν εἰπεῖν || 5,7 καὶ τὸ || 9 ὅλως ex ὅτε corr. || 11 τῶν—συλλογισμῶν || 12 περὶ ἀποδεικτικῶν || ἐν—13 διαλεκτικοῦ om. || 13 τοῖς om. || περὶ τῶν σοφιστικῶν || 14 ἔμεται || τόδε τὸ σύνταγμα om. || προηγήσεται || 22 καὶ alt. om. || post ἀνάλυσις add. δὲ || post περὶ add. τῶν || 25 εἰς] εἰ || 28 τούτου om. || οὖν post τρίτου colloc. || 33 εἰς τὸν || 34 διαλύσαι || αὕτὸν om. || 6,1 πρότεραν pr. || 6 περὶ alt. om. || 7.8 τετταράκοντα || 10 ἀμφέβαλλεν || 12 post ὅλη add. τῶν || 14 δ ἀριστοτέλους, οὐ ex η corr. || 15 φησὶ γεννήσατα || 17 τε om. || 18 τὸ παρὸν.

f. 160^r post prioris libri interpretationem (p. 386,6) habet haec: σκοπὸς εἰς τὸ δεύτερον προτέρων ἀναλυτικῶν. Διδάξας ἡμᾶς ἐν τῷ προτέρῳ βιβλίῳ τί τέ ἔστιν συλλογισμός. καὶ ὅτι ἐν τρισὶν σγήμασιν οἱ συλλογισμοὶ μόνοις γίνονται. καὶ ὅτι διὰ δύο μόνων προτάσεων οἱ ἀπλοὶ . . . καὶ οἱ μὲν καθόλου πάντες δεῖ πλείω συνάγουσι καὶ τὰ ἐφέξης i. e. Anonymous Brandisii Schol. p. 187a 16—34.

f. 170^r post ἀνασκευάζονται (p. 431,7) haec exhibet: „καὶ πότε ἐναντίως τῇ προτάσει: ἦτοι καὶ πότε γί(νε)ται δ κατὰ ἀντιστρ(οφ)ήν συλλογισμὸς ἐναντίος τῇ ἐκκειμένῃ προτάσει ἐν οἰωδήποτε σγήματι καὶ πότε γί(νε)ται ἀντικείμενος. τοῦτο δὲ νοητέον ὠρισμένως περὶ τῆς

et Priora et Posteriora continet cum variis scholiis [cf. II 1 p. XI], inter quae etiam Philoponea sunt. velut f. 156^v habet δ λέγων—οὔτε ἄγισον = p. 369,15—21 [cf. l. c. n. 1]. f. 205 σχόλιον. σκοπὸς τῆς προκειμένης πραγματείας—ῶρισται = p. 387,6—389,13 (7 ταῦτα] τὰ εἰρημένα || 11 ὅλαι || 12 τὰς εἰρημένας || ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ || 20 ὀφειλομενην ὅτι || 21 post περὶ add. τῆς || 388,2 οὖν om. || 5 τὸ alt. om. || 8 ἐπὶ μέρους || 11 μόνοι om. || τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν || 12 προβλήματα om. || 13 ἀντιστρέψουσι || post δη τὰ add. μερικὰ || 15 οὐδεμίαν ἀντιστρέψει οὔτε || 16 lemma om. || 19 ὅτι—συλλογισμοὶ om. 20 καὶ] ἵνα || 21 λόγοι || 22 γάρ om. || ἔστιν ὠρισμένον || 24 post ἔτερον add. ἔστι 25 et 26 τὸ—τῷ || 27 οὐ γάρ ἔμπροσθεν εἰχε || 389,1 ὥστε ἔτερος οὗτος τοῦ ἔμπροσθεν 2 δικον || 3.4 καὶ τὸ α—τῷ β om. || 4 ὁμοίως—6 τῷ α om. || 13 ὠρισται).

έλάττονος προτάσεως τοῦ πρώτου σχήματος· ἡ γάρ μεῖζων δεὶ τοῦ αὐτοῦ πρώτου σχήματος ἀντιφατικῶς ἀντικειμένως ἀναιρεῖται. καὶ διὰ τοῦ τρίτου σχήματος ὡς ἂν εἰ ληφθῇ τὸ συμπέρασμα). ὅμοίως δὲ νοητέον καὶ περὶ τῆς ἐλάττονος προτάσεως τοῦ δευτέρου σχήματος. καὶ γάρ καὶ αὐτὸ διὰ τοῦ πρώτου ἀναιρεῖται σχήματος. ποτὲ μὲν ἐναντίως ποτὲ δὲ ἀντικειμένως. κατὰ τὴν ποιὰν μετάληψιν τοῦ συμπεράσματος.

f. 171r post ψευδὲς (p. 433,7) habet haec: „οὐδὲ τοῦτο ποιεῖ: γάρ εἰ δὲ λαμβάνει αὐτὰ ἀντιστρέψοντα, τὸ εἰρημένον ποιεῖ γάρ τὸ ἐν ἀρχῇ αἴτεῖται. „εἰ οὖν ἔστι τὸ ἐν ἀρχῇ αἴτεισμα: δεῖξας ἀνωτέρω λεληθότως πῶς ἐπὶ τοῦ πρώτου σχήματος ὅτι δυνατόν ἔστι λαμβάνειν τὸ ἐν ἀρχῇ κατ’ ἀμφοτέρας τὰς προτ(άσεις). ἀνακεφαλαιοῦται οὖν τὰ εἰρημένα καὶ φησὶν ὅτι ὡς εἴρηται τοῦτό ἔστι τὸ ἐν ἀρχῇ αἴτεισμα τὸ ἐν ἀρχῇ τὸ δεικνύαι δι’ αὐτ.. τὸ μὴ δι’ αὐτ.. δῆλον καὶ τὰ λοιπά.

videntur haec e scholiis invasisse, quae multa, saepius ἄλλως addito, adscripta sunt, velut f. 160v διὰ τί ἐπέγραψεν ἀναλυτικῶν προτέρων; — πρὸς τὴν διαλεκτικὴν καὶ σοφιστικὴν (Schol. p. 188a 44 sq.). τὸ γάρ πρῶτον ὡς ἀληθῆ καὶ ἀναγκαῖα ἀνάγον σύμφωνόν ἔστιν ἀποδεῖσει. τὸ δὲ οὖν προκειμένον διαλεκτικῆ ἀρμόζει θεωρίᾳ. f. 165r „οἱ γάρ αὐτοὶ ὅροι ἔσονται πρὸς τὴν ἀπόδειξιν: καλῶς ἐπέστησεν . . . (Schol. p. 189a 5 sq.). „φανερὸν οὖν ὅτι ἀν μὲν ἡ τὸ συμπέρασμα ψεῦδος: εἰπὼν ὅπως ἐκ προτάσεων . . . (ibid. 12sq.). f. 172r ὁ ζήνων λόγος ἔστι τοιοῦτος . . . (Schol. p. 192b 43 sq.). f. 179v ἵστεον ὡς ἔνστασις λέγεται . . . (Schol. p. 195a 9 cf. b 18 sq.).

PARISINUS 1918 [H. Omont II 163] bombycinus saec. XIV foliorum 197. f. 112 secundum catalogum inc. Ioann. Philop. scholia in Aristotelis Prior. Analyt. librum II. f. 195v eiusdem scholia in hypotheticos syllogismos.

F PARISINUS 1972 [H. Omont II 173 cf. etiam vol. II 1 p. XIII, II 2 p. XL], olim Mediceus, bombycinus saec. XIII—XIV et qui ita cum eo E congruit, ut inde descriptus esse videatur, COISLINIANUS 157 [H. Omont III 145] membraneus saec. XIV, ille f. 210r—470r, hic f. 180r—362r Analyt. et Priora et Posteriora cum variis scholiis continent, quorum primum f. 210r (180r) Ληπτέον ἔξωθεν τὸ δεῖ κατ’ ἔθος ἀττικόν. πρῶτον γοῦν ἐνδέχεται εἰπεῖν περὶ τί καὶ τίνος ἔστιν ἡ σκέψις καὶ ὁ σκοπὸς ἡμῖν διδάξαι κτλ. Leonis Magenteni est (ed. a. MDXXXVI f. IV 12 sq.). eiusdem est f. 218r (186v) Δεῖξας ἐπὶ τῶν ὑπαρχουσῶν προτάσεων πῶς κτλ. (Vr 14 sq.). sequitur (f. 187r) ἄλλου (om. aut evan. F) adscripto: Διὰ πλείονα συφίνειαν τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ κειμένων ἀποριῶν προσετέθη καὶ ταῦτα· τίνος γάριν ἐν μὲν τῷ περὶ ἔρμηνειας — ὅπερ ἔδει δεῖξαι i. e. Philop. p. 52,4—57,12. deinde lemma εἰ μὲν γάρ ἀνάγκη τὸ τλ'

ἄ τῷ βῆ μηδενὶ ὑπάρχειν cum scholio μι (τοῦ μιτυλήνης E) εἰ τὸ ἄ οὐδενὶ τῶν βῆ ὑπάρχει. tum f. 220r (188v) ἄλλου. εἰ δὲ ἔξ ἀνάγκης τὸ ἄ παντὶ ἡ τινὶ τῷ (τῷ E) βῆ ὑπάρχει, καὶ τὸ βῆ τινὶ τῷ ἄ ἀνάγκη ὑπάρχειν. τῇ αὐτῇ πάλιν τάξει κέχρηται — οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ i. e. p. 57,14—59,3. itemque in sequentibus usque ad f. 223r (191v) Magenteni et Philoponi scholia (p. 59,4—64,7) alternant. reliquam Analyticorum Priorum partem Philoponi scholiis carere neque usquam notam ἄλλου deprehendi testatur II. Diels, qui Philoponea contulit.¹⁾

¹⁾ de Parisino 1974 saec. XV [H. Omont II 173], qui f. 138r—145r initium commentarii Philoponei exhibit (II)δη μὲν ἡμῖν—ἐνδέχεται δὲ τοὺς ἐκ τούτων συγκειμένους λόγους τοὺς μὲν (p. 14,21), cf. vol. IV 6 p. V.

PARISINUS 2054 [H. Omont II 185] bombycinus saec. XIV—XV folio- S
rum 183. f. 1^r tit. ιωάννου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου εἰς τὸ πρῶτον τῶν
προτέρων ἀναλυτικῶν σγόλαια καὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ
έρμιου. τῶν εἰς τὸ γ̄ τὸ ᾱ: f. 63^r subser. τέλος σὺν θεῷ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων
ὑπαρχουσῶν προτάσεων συζητῶν γραμμάτων ἐν τοῖς τρισὶ σγόλαιαι. συμβιτ
nullo spatio intermisso τοῦ αὐτοῦ φιλοπόνου ἀποσημείωσις ἐκ τῶν συνουσιῶν
ἀμμωνίου. τῶν εἰς γ̄ τὸ β̄: καὶ θεμιστίου παράφρασις: ἐπεὶ δὲ ἔτερόν ἐστι τὸ
ὑπάρχειν τε καὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν καὶ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν: περὶ τῶν τοῦ
ἀναγκαίου προτάσεων: πληρώσαντες τὸν περὶ τῶν τριῶν σγημάτων f. 64^v
med. τὸ οἰκεῖον πάλιν ἐποίησε σγήμα (p. 119,4—122,21 cf. vol. XXIII 3
p. VIII—X): ιωάννου σγολαστικοῦ ἀλεξανδρέως εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων
ἀναλυτικῶν σγόλαια καὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ έρμιου.
καὶ θεμιστίου παράφρασις: περὶ τῶν μίξεων: εἰπόντες καὶ παραδόντες i. e.
[Themistii] paraphrasis ex Alexandri et Philoponi in Analyt. Prior. I commentariis conflata, quam ex hoc codice (P) ab Ernesto Maass descriptam
edidi vol. XXIII 3. cf. Valentini Rose commentationem *Über eine angebliche Paraphrase des Themistius* (Herm. II 191—213).

PARISINUS 2062 [H. Omont II 186] chartaceus saec. XIV f. 58^r—81^r,
quorum f. 58^r—62^v καὶ ἄλλως οὐκ ἔνι (p. 418,32) alia manu minus eleganter
scripta esse Torstrikius notavit, Philoponi in Analyt. Priorum II commen-
tarium continet. inferiores omnium foliorum partes hūmore confectae sunt.
anonymi vero „scholia in varia Analyticorum Priorum loca“ (f. 143), inter
quae, si quidem ex initio colligere licet ab H. Omont notato, Philoponea
quoque sunt, omnino vix legi possunt. specimen praebuit H. Lebègue:

p. 387,1—391,8. 1 post ιωάνν(ου) add. σγολαστικ(οῦ) || 5 καὶ πότε κτλ. om. ||
7 ἔρειν, om. φησί || ἔσται || 11 ὅλαι || 18 προείρηνται || 21 post περὶ add. τῆς || 388,1 ἀν-
δραδεῖν sic || 3 καὶ διὰ ποίων om. || 8 ἐπὶ μέρους || 9 ἐνταῦθα] ’tantum restat || τούτοις δὲ
βούλεται evan. || σημᾶνται inc. f. 58^v || 10 καὶ primum om. | 17 ἔστι] δεῖ εἰναι | 18 post
τινος add. τὸ δὲ οὐ πᾶν ἀδριστον. διὰ τοῦ οὐδὲ ἀντιστρέψει οὐδὲ πλείω συλλογίζεται || 20 ἔστι,
καὶ μή] ἔστιν ἐν ἀμφοτεν ἄκροιν. καὶ εἴ || εἴποι || 21 τῶν α || ἔστι (ante καὶ) || λόγοι ||
22 δὲ || 24 τὸ primum om. || 26 οὐδὲ τὸ β̄ οὐδὲν τῶ α || 389,1 ἔτερον || ἀλλήλων om. ||
2 ὅλον || 3 εἰ et ἄρα om. || 4 post ὁμοίως add. δὲ || 6 τινὶ om. in lac. || συλλογισμοὶ evan.
post ὁμοίως add. δὲ || 7 ἀποφατικοῦ om. in lac. || ἐπὶ δὲ inc. f. 59^r || 9 οἱ om. post
συλλ. add. ἀδριστῶς γάρ ἀντιστρέψει || 13 ὥρισται || 14 post δὲ add. καὶ || δσα γάρ κτλ. om.
17 οὖν om. || γιγνομένις || 18. 19 post συλλ. add. καὶ || 21 ἐπεὶ || 22 ante πλάτωνας add.
κατὰ || ἀλκιβιάδους || 24 post ὁμοίως add. δὲ || 26 καὶ alt. om. || 27 ἐκ τοῦ alt. om. ||
30 καὶ prius habet || post ἔσται add. δὲ || 31 ἀλλ’ ἄλλος οὐ || 32 ἔλαττον || 390,1 post
συμπέρασμα add. ἔστιν || 3 δὲ om. (fort. recte) || 8 ὑπὸ τὸ] αὐτὸ || 9 ἔστιν || 11 οὐκ ἔστιν ||
14 ὅτι] εἰ || 16 καὶ alt. om. (in lac.?) || δῆλον inc. f. 59^v || 19. 20 μὴ ὑπάρχειν om. || 23 ἐπὶ[—]24 συλλογισμός om. || 25 ἔσται om. | 27 τὸ συνάγον | καταφατικόν | 391,1. 2 δὲ πρώτων
σγόλαιαι ἀσυλλόγιστος || 6 ὥστε—τῷ δὲ om.

PARISINUS 2064 [H. Omont II 186] membranaceus forma minore saec. P
X—XI post Ammonii in Anal. Prior. I commentarium (cf. vol. IV 6 Praef.)
f. 113^r—156^r, ubi subser. τῶν εἰς τὰ τρία τὸ πρῶτον ιωάννου γραμματικοῦ
ἀλεξανδρέως ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ έρμιου, huius commentarii con-
tinet τὸ δὲ διὰ ταῦτα συμβαίνειν — τουτέστιν δσα αὐτοῖς κοινὰ ὑπάρχει τῇ οὐκ

ὑπάρχει (p. 35,7—118,5) et inter scholia miscellanea f. 214^r—215^r δεῖ εἰδέναι — ποιήσωμεν (p. 355,31—357,9), f. 221^r—223^v ἀληθὲς — οὐ λευκόν (p. 373,8—11), ἐπειδὴ — ἴσοδυναμοῦσιν (p. 373,13—26), ἀπορήσεις — ἐξ ἀρχῆς (p. 374,3—377,4). transscripserunt codicem anno 1884 E. Richter et P. Hirt, quorum exemplaria denuo contulit de Boor. cf. quae de hoc codice notata sunt vol. IV 5 p. XXIII n. 2, IV 6 p. XII, XVIII 3 p. VII.

A COISLINIANUS 160 [H. Omont III 146] bombycinus forma media saec. XIII—XIV foliorum 655. f. 97^r tit. Ἰωάννου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως εἰς τὸ πρῶτον τῶν πρωτέρων (sic) ἀναλυτικῶν σχολαίων (sic) καὶ ἀποσημειώσεων ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἔρμείου τῶν εἰς τὰ Ἅ τὸ ἄ: — f. 193^v τέλος τῶν εἰς Ἅ τὸ πρῶτον: — τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ πρῶτον τῶν πρωτέρων ἀναλυτικῶν ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἔρμείου τῶν εἰς τρία τὸ δεύτερον: — f. 290^r τέλος τοῦ δευτέρου. ἵῶ σχολαστικοῦ ἀλεξανδρέως εἰς τὸ πρῶτον τῶν πρωτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους σχολαστικαὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἔρμείου. τῶν εἰς Ἅ τὸ δεύτερον: — f. 313^v τέλος τοῦ δευτέρου τμῆματος. ἀρχὴ τοῦ γέ τμῆματος περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν: — f. 351^r τέλος τοῦ πρώτου βιβλίου: — ἀρχὴ τοῦ δευτέρου βιβλίου: ἵῶ ἀλεξανδρέως σχόλια εἰς τὸ δεύτερον τῶν πρωτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους: — desinit f. 396^v in verba ἀλλ' ἵσα καὶ ἀντιστρέψει (p. 485,13. 14). f. 397^r incipit Philoponi in Posteriora Analytica commentarium. initium contulit H. Diels, reliqua ipse contuli:

p. 1,5—6,24 (quae iuxta margines legi non possunt, uncis inclusimus). 7 (εἰ) || 13 τοῦ ε τῶν corr. m. 1 || 12 τίς om. || 14 (εἴπω)μεν || 16 οὖν om. || 18 ἐκ τε et καὶ primum om. || 20 συλλογίζεται || 21 (διὸ) || 22—2,1 ἡ γάρ—ἀναμάρτητος in mrg. m. rec. || 2,1 (ἡ) || 4 τὰ κατὰ τῶν αἰσθήσεων φανέντων || 6 ante δ add. καὶ || 9 φασ(στασία γάρ) || (στάσις. οὐκ) || 10 (εἰ ἔμάθ)ομεν || 11 αὐτὴ || 12 λεί(πεται ἄρ)α || μορί(ων μόνην) | 13 ἐπει(δὴ δὲ) || 14 (γάρ συλλογισμός) || 18 γνωστικῶν om. || 19 ἡ γάρ || post ἀνάγκη add. οὖν | 20 ἡ ἐκ δέξης om. || 21 supra μύων ser. εἰνον m. 1 || 22 ἥγουν ἐκ δέξης habet || ὡς om. || 25 συλλογίζεται | 28 συμπλακεῖ(σα ἐξ αὐτ)τῆς || 28. 29 δέ(χεται καὶ π)οιεῖ || 31 δεῖ om. || ἀληθεύει ἀλλὰ ποτὲ καὶ ψεύδεται || 35 σοφ(ισταῖς) || 3,2 συμπλεκομένη || 5 συλλογίζεσθαι || 8 βουλόμεθα || αὐτὴ || 10 περιάπτουσιν || 12 ὑποβαλοῦσα || γάρ om. || post ρετὰ add. τῆς || 13 ἐθεό(σατο καὶ ἐπὶ) || 14 τοῦτο ποιεῖ om. || δεῖ om. || 15 post συμπλ. add. εἰναι || 20 ψευδεῖς || 22 περὶ(άψοι) || 25 μεῖ(ζον τοῦ) || (οἶνον) || 26 (ό οὖν) || 27 τὸ φάντασμα τὸ μερικὸν || 29 (εὗρε, καὶ) || 34 (ἐπει) || προσ(εχῶς) || 4,1 λάβοι || ταῦτα || 3 δμολογού(μένων) || 5 (τρία) || 7 ἔχ(ει, καὶ) || 9 (γνῶσις ἡ) || 10 δεῖ om. || (ό περ) || (ἢ δεῖ ψεύδης) || 11 (ποτὲ μὲν) || 12 (ό διαλεκτικός) || 13 (μόνα) || καὶ (οὕτε) || 15 περὶ ἀποδεῖξεως || διαλεκτικοῦ συλλογισμοῦ || 19 ποιῶν corr. m. 2 || 21 τοιῶν τούτων ὅντων || 22 (τῷ) || 27 ἀποδεικτική || 28 διαλεκτικῶν || 31 post συλλ. add. μαθεῖν || 32 ἔστιν εἰπεῖν. ἐπει || ἀποδ(εῖξεως) || 33 (πρότερον) || (φωνῶν) || 5,2 (καὶ) || πρώτη om. || 9 δ(ένρυγ)χον || 12 περὶ ἀποδεικτικῶν || ἐν—13 διαλεκτικοῦ om. || 13 περὶ τῶν σοφιστικῶν || 14 ἔψεται || τὸ || τόδε τὸ σύνταγμα om. || προ(γήγησεται δὲ) || 16 (λέγεται) || 17 (ἀπλῆ, ἡ) || 18 (τῶν φυσικῶν) || 22 καὶ alt. om. || post περὶ add. τῶν || 28 (τοὺς) || τούτου om. || οὖν post τρίτου coll. || 29 τελειωτέρας || (πᾶς γάρ) || 30 (ἔχων τὸ) || 31 (τὴν) prius || (ἀνέλυσε) || συνθῆναι ut t || 32 οὐκ(έτι δὲ) || καὶ prius om. || 33 ὥημά(των εἰς τὸν) || 33. 34 (οἶνον τῷ κράτεις) || 34 διαλέξαι || αὐτὸν om. || οὐ(κέτι οὐδεὶς) || 6,1 ἐπιγέ(γραπται, ἐπει)δὴ || 2 (ὅτι καὶ γωρίς) || 5 (τοῦ) || 7. 8 τετταράκοντα || 10 ἀμφέβαλλεν || 12 post ὥλη add. τοῦ || 14 (λέγων ἄρά) || 15 γένημα τὰ || γεννήματα (μὲν αὐτοῦ) || 17 αὐτοῦ (σχεδὸν) || 18 (καὶ τεχνῶσαι) || (σύγγραμμα) || 20 (φιλοσο)φίας || δοκ(εῖ) || 21. 22 ἀπεφήναντο ex ἀπεφήνοντο corr. ||

p. 387,4—396,10. 7 ἐρεῖν || φησί om. || 10 ἐν τοῦτο || 11 ὅλαι || 15 τοῖς δὲ
^{α'} || 16 post κατὰ add. τὴν || 20 κατηγορούμεναι || 388,4 τὴν om. || 8 ἐπὶ μέρους ||
10 καὶ primum om. || 16 lemma om. || 20 ὠρισμένων || καὶ] ἵνα || εἴποι γάρ om. ||
ἐστιν ὠρισμένον || 24 τὸ (ante ὑποκ.)] ἐστιν || 25 εἰπεν || τὸ—τῷ itemque vs. 26 || 28 τὸ
prius om. || 389,1 ὥσθ' ἔτερος τοῦ ἔμπροσθεν || 2 ὅλον || 4 post α add. ὡς πλείους εἰσὶν
οἱ συλλογισμοὶ || 5 ἄρα om. || 6 ὥστε—συλλογισμοὶ om. || post ὄμοιῶς add. δὲ || 7 κατα-
φατικοῦ || 11 γινομένην || 13 ὥρισται || 17 γιγνομένης || 20 ante ζώω add. τῷ || 22 ἀλι-
βᾶ || 25 οὐ ζῶον || 26 κατὰ prius om. || καὶ alt. om. || 27. 28 οὗτῳ—συλλογισμοὶ om. ||
29 οἶνον om. || 30 ὁ prius om. cf. Add. et Corr. || 34 λέγομεν om. || 390,1 post συμπ.
add. ἐστι τοῦ || 3 περίδειγμα pr. || 10 ἐπεδείξαμεν || 14 ὅτι om. || 22 ἐπειδὴ μέρος || 23 ἐπὶ
—24 συλλογισμός om. || 24 post ὅταν add. δὲ || 27 ὅπο τὸ || 28 ὅρον om. || 391,1. 2 ἐν
α' σχήματι ἀσυλλόγιστος || 3 καὶ utrumque om. || 5 μέρος—9 τῷ β̄ om. || 9 καὶ τὸ β̄
τινὶ || 11 τοῦ ὅπο || 15 καὶ—σχήματων om. || 16 ώς—προτάσσων om. || 17 ώς—18 συμ-
περασμάτων om. || 18 ἡ (post ἀλλὰ) || περίγγελμα pr. || λέγει] ἐ || ἐι sic || 19 τῶν—20 ἐσται
om. || 22 τοντέσται τὸ μέρος τοῦ ἐ || 27 ἡ ἐπὶ τι ἀληθεῖς ἡ ἐπὶ τι ψευδεῖς || 392,1 δὲ ἐπὶ τι
ψευδεῖς, ἡ μὲν || 2 ἀληθὲς pr. l. || 3 post ὅτι add. εἰ || 4 δὲ habet || ὁ om. || 7 τὸ ἦκρον
τῷ || καὶ ἐστιν om. || τοῦ om. || 12 τῷ ἀληθεῖ συμπεράσματι || 19 ἐνταῦθα || 21 ἀναλογίαν
om. || 23 post μηδὲ add. τὸ || α alt. ε πρώτου corr. || 24 ἐσται (ante τὸ) || 26 εἰ οὖν] εἰ
πᾶσι sic (' m. 2) || 28 λέγεται || 29 ώς, ω m. 2 || ὑποληφθῆ τῷ β̄ || 31 καὶ alt. om. ||
393,6 τοῦτο ψευδές om. || ἐστι om. || 7 καὶ μὴ ὃν mrg. m. 2 || ἀποφατικῶν || 11 τῶν
prius superser. || 14 ἐξ alt. om. || 16 καταφατικοὶ—ἀποφατικοὶ || 20 γίνεται pr. || 22 ἔχο-
μεν τέως || 23 τέσσαρες || 30 ὅλη ἀληθῆς || 31 ἀληθῆς || 394,3 συμπεράσματα] compend. ||
4 ἡ om. || ante ἀλ. add. τὸ || 7 ἀρχὴ τοῦ α' σχήματος inscr. || 9 ἀμφοτέρων || 10 μὲν om. ||
11 ὅλον—12 ἐστιν om. || 14 αὐτῷ om. || 15 ἀμφοτέρων || 16 ὅτι ἐστω ὅτι τὸ συμπέρασμα ||
post γέγονεν add. ὅτι || 17 δὲ] καὶ || 18 εἰσὶν ἡ || ἡ—19 ψεῦδος om. || 20 ἡν οὐ παντί ||
21 σκοπήσομεν || 23 γενέμενοι || ἀν om. || 25 post ψευδεῖς superscr. δὲ || 27. 28 συνῆγε κατα-
φατικόν om. || 30 συνῆγεν ἀληθῆς ἀποφατικὸν || 31 ψευδές om. || 32 ἐπεὶ || 395,4 τὸ ἡ || 6 τῆς
primum superser. || 7 ἀληθῆς συναγούσης om. || τῆς prius superser. || 8 ψευδῶν ἀληθοῦς
οὖσης || ώς om. || 11 ante ἄνθρωπος add. ὁ || ὅμως] ὁ μὲν || 12 καὶ om. || 15 τῶν alt. om. ||
19 τῶν prius superser. || τῶν alt. om. || 20 post ψευδοῦς add. τῶν ἐξ ἀμφω ψευδῶν καὶ
ἐπὶ τι ψευδῶν || 21 γινομένας || εἰρημένων om. || καὶ om. || 22 δὲ om. || 23 συμπεράσματα]
compend. || 396,4 καὶ γάρ || 6 ἐστε || 7 ἡ alt. habet || 8 εἰ (superscr.) καὶ || ἡ ὅλη || 10 ἡ.

p. 402,25—403,23. 25 πληρῶσαι || 27. 28 συμπεράσματα || 403,1 ἀμφοτέρων || 5 κατα-
φατικῆς alt.—ἀποφατικῆς ut t || 13 ὅλη prius om. || εἰ ἡ μὲν || 16 ἡ primum om. || 18 ἡ
primum om. || 21 ἡτοι om. || 23 ἐπιδεῖξωμεν.

p. 433,10 τῆς προτάσσως λαμβανομένης habet || 11 ante μεῖζων add. ἡ || γάρ om.

p. 473,7—485,14. 13 post ἔχον add. ἐφ' ω δὲ—ἄχολον μακρόβιον || 14 τούτων
ώς ἐπὶ om. || περιδείγματος ut saepius || 15 δὲ om. || 18 τὸν μέσον—τῷ ἄκρῳ || 20 οὐκοῦν
—εἰσιν om. || 21 ἄττα || 24 ἀγενήτου || ὅτι habet || τι om. || 25 ἄττα || 25. 26 ὑπάρχει καὶ ἀντι-
στρέφει || 26 ὅτι om. || 27. 28 κατηγορεῖται δὲ—κόρακι om. || 28 τὸ alt. om. || 474,2 συγκει-
μένων || 3 πάντα om. || 12 ἐσχάτου om. || 16 δὲ om. || 17 περὶ παραδείγματος inscr. || 20 παρα-
δείγματος || περιδείγματικόν || 22 πρὸς habet || 23 τοῖς || 24. 25 τοῦτο—Θηβαῖοι om. || 26 τὸ
κακὸν || 475,6 δὲ om. || post δ add. περίδειγμά ἐστι || 19 πρὸς τὸ om. || 22. 23 τῇ ἐπαγωγῇ ||
25 οὐκ ἐστιν || ὅρῳ || 26. 27 ἀλλὰ—συνάπτει om. || 476,1 περὶ ἀπαγωγῆς inscr. || 10 τοῦ om. ||
τὸν || 11 om. || 14 γίνεται || 18 διδακτή || 20 ἀδηλον || 21 οὕτως ἐγινόμεθα || 23 τοῦ β̄ || 27 κατὰ
ἔμφανές || 477,2 τετραγωνίζεσθαι || 2. 3 εὐθυγραμμίζεσθαι || post 3 πρότασις sic pergit: ἡ ἀφα-
νῆς μὴ ἡ δὲ τῷ συμπεράσματι. ὅπερ ἐστὶν ἡ ἐλάττων πρότασις. καὶ τοῦτο πειρῶνται . . . μονοει-
δῶν . . . ὅταν δὲ (inc. f. 396r, sequentia alio atramento angustius scripta sunt) μήτε πιστήτερον
τοῦ β̄ τοῦ ᾱ μήτε ὀλίγα τὰ μέσα. δι' οὖ δεικνυσι (8) κτλ. || 10 ὅτι om. || 12. 13 φησὶν—τοιοῦτο
om. || 14 περὶ ἐνστάσεως inscr. || δὲ om. || 19 ὅταν—ὅταν || post μερικόν add. ἡ ἐνστασίς ἀντίφαστις
ἐστὶ πρὸς μέτρα τῶν προτάσσων τινὰ συλλαγῆς. ἡ γάρ πρὸς τὸ συμπέρασμα ἀνατκενὴ λέγεται. ἡ

δὲ πρὸς τὴν πρότασιν ἔνστασις ἴστωσα καὶ μὴ ἐῶσα προβαίνειν τὸν συλλογισμόν. καὶ διαφέρει ἡ ἔνστασις τῆς προτάσεως πρὸς ἣν ἔνστασις, ὅτι ἡ μὲν ἔνστασις δύναται καὶ καθόλου εἶναι καὶ μερική. ἡ δὲ πρότασις πρὸς ἣν ἡ ἔνστασις, ως ἐπὶ τὸ πολλὺ (sic) καθόλου ἔστιν. αἱ δὲ μερικαὶ προτάσεις οὐκ ἔχουσιν ἔνστάσεις. καὶ διὰ τῆς αἰσθήσεως γνωσκόμεναι. καὶ ὅτι ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου πρότασις μὲν μερικὴ οὐκ ἔστι. ἔνστασις δὲ μερικὴ ἔστιν. || 22 post διγῶς add. καὶ διὰ δύο σχημάτων || 23 ἢ prius om. || 478,2. 3 ἐπὶ—ἐπιστήμην om. || 4 οὖν om. || 7 γνωστῶν καὶ ἀγνωστῶν || 8 οὐ om. || 10 οὐχ ἀντὶ || 11 τοῦ om. || 12 ante τὰ δὲ add. ἡ ὅτι ὅλως οὐχ ἡ αὐτὴ τῶν ἀντικειμένων ἔνισταται || γίνεται || 19 ἀντιστῆναι || post λαμβάνεις add. εἰς || 21 οὐ πάντων om. || 23 ταῦτα || 24 ψεῦδος—ἐπιστήμην om. || 25 post προτάσεως add. ὠσαντώς. ἀξιοῦντος γάρ τῶν ἔναντίων μίαν ἐπιστήμην || 27 οὕτως om. || 479,5 post ἀπλῶς add. μὲν || 8 καὶ alt. om. || 9 μερικῶς] μερικὸν || τιθεῖναι || 16. 17 καθολικώτερον—ἀντικείμενα om. || 20 γάρ om. || 26 τοῦ εἰκότως || 29 λαμβάνη || 480,2 ποιεῖ] εἰ in fine versus || 3 ἐν γάρ—τρίτῳ om. || 4 βλήκεσθαι || 5—18 eodem ordine ac Bt || 6 ἔναντίον || 7 λαμβάνω ψεῦδος || ἔναντίον || 11 τὸ om. || 12 οἷον om. || 18 πρώτω || 19 περὶ εἰκότος inser. || εἰκότως || post ἔστιν add. ἀλλὰ τὸ—ἴσασιν γινόμενον || 21 εἰκότως utrobique || 23 post πρότασις add. φᾶ || 24 εἰκότως || ὃ || 25. 26 μισοῦσιν—πολὺ om. || 27 δέ || 481,2 τοῦ εἰκότως || 4 οἷον—ἔρωμένους habet || 5 περὶ σημείου inser. || 8 εἰκότως || διήρηται || 11 τοῦ πράγματος || 14 ἔστιν om. || οὐ itemque vs. 16 || 15 δὲ habet || 17 δῆλον alt. l. || 19 περὶ ἐνθυμήματος inser. || μὲν οὖν] δὲ || 20 ἢ] καὶ || 26 ὅτι] τι || 29 ἔτι || 482,1 post συφοῖ add. ἐφ' ὁ γ ὁ πιττακός || 6 post λέγουσι add. διὰ τὸ εἰδέναι || 8 post ωγρά add. διὰ τὸ μέσου βλέπεται σχήματος || 13 ληφθῆ || 15 λάβω || 16 δὲ om. || post ὅτι add. ὁ || 18 οὐ || post συλλογισμού add. πλὴν—ἄλιτος || 20 γάρ om. || ἢν || 21 μὴ om. || 22 συλλογίζεται || τὸ || 483,4 οὐδὲν || αὐτὸν || 6 τοῖς σημείοις om. || 7 δεῖξις] δείκνυσιν || 8 ἐν πρώτω ἡ ἀληθῆς ἢ || 9. 10 ὅτι ἀεὶ] τὰ || 11. 12 ληπτέον—τεκμήριον om. || 13. 14 τὸ γάρ εἰδέναι ποιὰν σημαίνει || 16 ἐνταῦθα] ταῦθα om. in fine pag. || 17 τοῦ μὲν || 18 ἡ τὰ μὲν] τὸ δὲ || 21 τὰ || 22 περὶ τοῦ φυσιογνωμονεῖν inser. || 23 post ὅτι add. οὐ || 24 τοῦτο βούλεται δεῖξαι] τούτου καλεῖται δεικνύων || 484,1 εἰ τις διδωσιν om. || post ἄμα add. μὲν || μεταβαλεῖν || 2 post ὅσα add. γε || μαθήματα || 3 συμβάλεται itemque vs. 6 || 4 παθήματα || αὐτοῦ || 5 ὄργανον || 7 δυνόμεθα || 8 post οἷον add. ὅτι || ἔχουσιν οὖν || 10 ὅςνε || ὁ λέγων || 18 ἔχει || 21 λέγοντος || 22 ἀνδρεῖον—μεταδοτικόν || 25 ὃν om. || 26 λέγων || 27 σιτεῖα || 485,1 ἡ εἰ τε om. || 7 τῶν ἐλάττονι || 9 λέγων || 11 τὸ tert. om. || 13 τῷ] τὸ.

L PARISINUS Suppl. gr. 687 [H. Omont III 299]. saec. XII f. 3—6, 8—9 membranea, quae secundum catalogum fragmentum commentarii in logicam Aristotelis continent, ad Philoponum pertinere vidit K. Kalbfleisch [Herm. XXX 632]. foliorum ordo turbatus est. nam f. 3 inc. . . . ων προβλημ(άτων) i. e. p. 324,15, des. καὶ τὸ συμπέρασμα i. e. p. 328,9. f. 4 inc. . . . τινα καὶ ταύτην i. e. p. 352,9, des. ζῶον ἄρα οὐ παντὶ ἐμψύχω i. e. p. 355,12. f. 5, cuius tertia tantum pars interior servata est, inc. κατὰ τὴν αὐτὴν μέθοδον i. e. p. 293,17, des. καὶ τὸ ἄ ἄρα παντὶ τῷ ἢ i. e. p. 297,13. f. 6, cuius e f. r. initia, e f. v. extrema tantum versuum verba servata sunt, inc. ἐν ὁ i. e. p. 320,19, des. ἔκαστον τῶν προβλημάτων i. e. p. 324,13. f. 7 papyraceum a bibliopega insertum vacuum est. f. 8, cuius summus versus resectus est, inc. ὄρα πῶς i. e. p. 328,12, des. αὐτὸν δεῖ καὶ τοῦ ἐ i. e. p. 331,13. 14. f. 9 inc. βουλόμεθα συμπερᾶναι i. e. p. 348,11, des. ὄπου γε οὐδὲ τῶν παρὰ τὴν τῶν i. e. p. 352,7. contulerunt codicem K. Kalbfleisch et C. E. Ruelle, qui etiam scholiorum specimen dedit:

f. 8r prima manu adscripta sunt haec scholia: ad ταῦταν γάρ ἔστι τὸ εἰπεῖν (p. 329,3): τὸ γάρ ῥημα διαλέται εἰς μετοχὴν καὶ τὸ ἔστι ῥημα. ad εἰ δὲ μὴ μόνον ὁ μέσος (p. 329,11): συμβίσται γάρ εἰ καὶ αὐτὸς ὡς σύνθετος . . ληφθείη τι τῶν καθ' ἔκαστα ὃν (l. ὡς) τοῦ ἀνθερόπου κατηγορεῖσθαι, ὑπερ ἀτοπον.

f. 9r ad ἄλλον αἴ συλλογιστικάι συζυγίαι (p. 349,26): τουτέστι τῆς ἀδιορίστου ἀποφατικῆς τῆς ἔλάττονος: ἄλλα τὰ παραγγέλματα καθολικά ὅντα ἐπὶ πάντων διεῖλουσιν ἀληθεύεται. αἱ σύγχρόναι τούτηι συλλογιστικάι εἰσιν:

f. 9v ad ἐν δὴ τοῖς τρισὶν ὄροις (p. 351,18): ὁ λέγει τοιοῦτόν ἐστι—κατ’ ἐκείνου παντὸς τὸ αἱ. e. Alex. p. 378,12—379,11 (378,20 ὁ om. || 21 τὸ αἱ παντὸς || τὸ tert. om. 24. 25 κατηγορεῖται τὸ β, κατηγορηθήσεται καὶ τὸ αἱ || 25 τὸ β || 27 ὁ om. in lac. || 379,5 τὴν πρότασιν || παντὸς).

f. 4r.v textui eadem manu insertas figurae habet similes atque t. f. LXXXVIV et LXXXVII.

PARisinus Suppl. gr. 1156 [H. Omont III Add. 400] membr. saec. XII M f. 15—18 continent πάντες μὲν οὖν οἱ ὑποθετικοὶ — ὃν ἐν ταῖς προτάσεσιν οὐ παρειλήφασιν i. e. p. 301,10—316,32, f. 19 φανερὸν οὖν — εἰ μὴ διὰ προσλήψεως i. e. p. 416,12—422,6, f. 20 ὥστε εἶναι τὸ αἱ — ὅτι οὐ παρὰ τοῦτο λέγεται i. e. p. 452,31—457,10. contulit codicem C. E. Ruelle; idem scholiorum specimen praebuit:

f. 15r ad ἀπορεῖ δὲ ἐν τούτοις ὁ Ἀλέξανδρος (p. 302,6): Θεόφραστος μέντοι—ἔξεθέμεθα i. e. Alex. p. 328,2—5 (3 δι? ὅλων εἶναι ὑποθετικοῖς).

f. 19r iuxta διαφέρουσι δὲ καθὸ κοινωνοῦσιν (p. 417,19) hoc scholion exstat (cf. Anonym. Brandisii Schol. p. 189b48—190a13): ἀλλὰ ληπτέον ὡς τὸ αἱ (Arist. p. 58a29): κατὰ πρόσληψιν τὰς τοιαύτας προτάσεις ὀνομάζει ὁ Θεόφραστος· εἰσὶ δὲ οὐχ ἀπλαῖ ἀλλὰ δυνάμει περιληπτικαὶ συλλογισμοῦ. εἰσὶ δὲ καὶ αἱ αὐταὶ δυνάμει ταῖς κατηγορικαῖς· οὐδὲν γάρ διαφέρει τὸ λέγειν (p. 190a2—4) — τὸ αἱ καὶ τὸ αἱ κατὰ παντὸς τοῦ β τοῦ (λέγειν) καθ? οὗ τὸ β παντὸς, καὶ τὸ αἱ παντὸς κατ’ ἐκείνου καὶ τὸ αἱ παντὸς. πλὴν ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν κατηγοριῶν ώρισμένοι οἱ ὄροι ἀμφότεροι· ἐπὶ δὲ τοῦ κατὰ πρόσληψιν ἀρίστος ὁ προσλαμβανόμενος. λέγει ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης ὡς ἐπειδὴ . . . κατ’ οὐδενὸς τοῦ β, τὸ β κατὰ παντὸς τοῦ . . . τὸ δὲ δυνάμει ἔστι ὡς τὸ β παντὸς τοῦ (l. παντὶ τὸ) αἱ οὐδενί. ἀντιστρεπτέον δὲ ταύτην τὴν πρότασιν, καὶ ἡγέτεον ὡς (l. ὡ) τὸ αἱ οὐδενὶ τούτῳ τὸ β παντὸς (l. παντὶ). περιληπτέον (l. προσληπτέον) δὲ καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς συμπέρασμα . . . οὐδενὶ τῷ γ καὶ συναγεῖται . . . ἄρα παντὶ τῷ γ. εἴτα δέδεικται καὶ ἡ ἔλαττων. αὕτη δὲ οὐκ ἔστι κύκλω ἡ δεῖξις ἦν ὑπέγραψε· (οὐ γάρ) τὴν ἔτεραν ἀντιστρέφομεν ἀλλὰ δυνάμει (ἀγ.) φοτέρας.

f. 20r in marg. inf. ad νῦν δὲ τοῦτο κωλύει (p. 454,25): νῦν δὲ τοῦτο κωλύει πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι τὸ μὴ ἀντιστρέφειν οὐγὶ τὸ λαβεῖν πρότασιν ὄμοιώς τῷ συμπεράσματι ἄδηλον. τοῦτο γάρ κοινὸν τοῦ τε ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι καὶ τοῦ δεικνύναι ἐξ ἀδίλου τὸ ἄδηλον.

Ibidem incipit scholion, quod inserbitur: τοῦ ἀγιωτάτου μοναχοῦ . . . (?) καὶ μαΐστρου κυροῦ θεοδώρου τοῦ προσδόρμου: Εἰ γάρ μὴ ἀποδεῖξῃ πρῶτον ὁ τὰς παραλλήλους γράφων ὅτι αἱ ἐναλλάξ γωνίαι ίσαι εἰσὶ καθὼς τοῦτο Εὑκλείδης ἐν τῷ λα τοῦ πρώτου τῶν στοιχείων ἀπέδειξεν, ἀλλὰ λάβῃ ταύτας ίσας γωρὶς ἀποδεῖξεως καὶ εἴπη τὰς εὐθείας παραλλήλους εἶναι, ὅτι αἱ ἐναλλάξ γωνίαι ίσαι εἰσὶν, ὅπερ οὐκ ἐδείχθη, εἴτα ἐπιχειρεῖ ίσας τὰς γωνίας δεῖξαι διὰ τὸ εἶναι τὰς εὐθείας παραλλήλους. παραλλήλους τὰς εὐθείας εὐτοὺς δεῖξει διὰ τὸ εἶναι αὐτὰς παραλλήλους, ὅπερ ἔστι τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι.

f. 20v omnes margines occupat scholion (saec. XIII—XIV) partim evanidum, cuius linea summa recisa est: κατὰ τῶν αὐτῶν . . . καταφατικὰ μόνα ἐν κατηγορικῷ συλλογισμῷ ἐν τῷ γῳ καὶ τῷ αῳ des. τοῦτο γάρ ἔστι τὸ λέγειν διὰ τὸ λευκόν (?) ἀντιστρέφειν τοὺς ὄρους κατὰ τοὺς ἀποφατικοὺς συλλογισμούς.

f. 15r (man. 2?), 18v (man. 2?), 20r (man. 1) in mrg. figurae syllogisticæ appictae sunt.

BAROCCIANUS 155 [Coxe I 265] chartaceus saec. XV foliorum 416, qui Philoponi in Analytica Priora (des. f. 214v in verba ἐνδέχεται γάρ ἀληθίες εἶναι τὸ συμπέρασμα i. e. p. 414,5) et Posteriorum libr. I commentarios con-

tinet, a Torstrikio nullius pretii iudicatus est; nam commentarium in Anal. Pr. I mendoza scriptum et lacunosum esse, in libr. II (inc. f. 202^r) cod. U similiorem esse. f. 215^r inc. σχόλεια (sic) σὺν θεῷ τοῦ δευτέρου τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν: ἐν πόσοις οὖν σχήμασι κτλ. διδάξας ἡμᾶς ἐν τῷ προτέρῳ βιβλίῳ i. e. Anonymus Brandisii Schol. p. 187^a16sq.

OXONIENSIS Collegii Novi 236 [Coxe I 86] chartaceus saec. XVI foliorum 394 Philoponi in Analytica Priora et librum I Posteriorum commentaria continet. in extremo libro I Analyt. Prior. nonnulla ex alio exemplo, quod ἐν ἄλλῳ sive τὸ ἔτερον ἀντίγραφον dicitur, rubro colore in margine correcta sunt, velut p. 384,16 δ: mrg. β, 17 ε prius: mrg. δ, ὑπάρχει: mrg. ὑπάρχει, δ ὑπάρχον: mrg. β ὑπάρχειν, 18 δ: mrg. δ, δ: mrg. δ, 31 συμπαρεῖληπται: mrg. συμπεριείληπται, 385,10 προτάσεις: mrg. ὑποθέσεις, 25 οὐ γάρ . . . τὸ β: mrg. ἐν ἄλλῳ οὐ γάρ εἰπε τῷ δ τὸ β. inspexit codicem A. Torstrik.

VINDOBONENSIS phil. gr. 41 [Nessel p. 28. 29] chartaceus saec. XV. f. 23^r tit. Περὶ γενέσεως συλλογισμῶν. ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν προτέρων τμῆμα πρῶτον. πρῶτον εἰπεῖν — μηδενὸς κατηγορεῖσθαι (p. 24^a10—15), post quae incipit Philoponi interpretatio (π)ρῶτον εἰπεῖν κατὰ τὸ ἀττικὸν ἔθος κτλ. f. 111^v desinit in verba κοινὰ ὑπάρχει ἢ οὐχ ὑπάρχει i. e. p. 118,5. f. 112^r σχόλια περὶ μέζεως ἀριστοτέλους. Πληρώσας i. e. p. 119,4sq. sed f. 120^r legitur περὶ τῶν ἐν ἀω σχήματι γινομένων ἀντιστροφῶν. ἐντεῦθεν ὁ φιλόσοφος βούλεται εἰπεῖν i. e. p. 467,28sq. et paulo infra αἱ ὑποθετικαὶ ὑποθέσεις αἱ αὐταὶ εἰσι i. e. p. 468,31sq. f. 124^r περὶ τοῦ φυσιογνωμονεῖν i. e. p. 483,22sq. f. 126^r iterum incipit Aristotelis textus ἐπεὶ δὲ τὸ ἔτερόν ἐστιν ὑπάρχειν καὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν i. e. c. 8 p. 29^b 29sq. cum notis interlinearibus [et marginalibus f. 154^v med. τμῆμα δεύτερον περὶ εὑπορίας προτάσεων. πῶς δὲ εὑπορήσομεν κτλ. i. e. c. 27 p. 43^a 20. f. 164^r ἀρχὴ τοῦ τρίτου τμῆματος περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν. πῶς δὲ ἀνάξομεν κτλ. i. e. c. 32 p. 46^b 40sq. f. 175^v τέλ: τοῦ ἀτῶν προτέρ: ἀναλ. alterum librum, qui desinit f. 294^v, item notis interlinearibus et marginalibus ornatum esse A. Torstrik testatur. ex iis quae excerpti hoc specimen propono:

p. 9,22—10,25 (f. 23r). 22 ante κατὰ add. πρῶτον εἰπεῖν || γρὶ || τὸ γάρ || 23 συντα[σσομένου inc. f. 23v] || οἶον om. || 24 ante πρῶτον add. οἶον || 25 πρόφερεται || 26 post σκέψις add. ἐστὶν || 28 πρὸς ἐκάτερον ἀπέδωκε || περὶ om. || 29 καὶ utrumque om. || 30. 31 ante ἀπὸ. add. ἡ || 32 post προσίουσαν add. ἄλλο γάρ αἰσθησις καὶ ἄλλο τὸ αἰσθάνεσθαι. τὸ μὲν αἰσθάνεσθαι πρέσειν ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως. καὶ τὴν μὲν αἰσθησιν ἔχομεν διὰ παντός, ἐν τῷ καθεύδειν καὶ τῷ γρηγορέναι· τὸ αἰσθάνεσθαι μόνον ἐν τῷ γρηγορέναι καὶ τὰς ἐνεργείας προβάλλεσθαι. καὶ ἀπόδειξις τοίνυν τῆς ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης ἐστὶν ἐνέργεια (cf. Reg. 116 p. XVI, Ottob. 169 p. XVIII) || 10,2 ἐστὶν om. || 3 ταυτὸν || 4 αὐτῷ παραδοῦναι] αὐτὸν || 5 ante ἀριστ. add. δὲ || post οὐ add. καλῶς οὐ || ἀνεκήρυξε inc. f. 24r || 6 post διαλ. add. οὔτε || οὔτε || 7 δὲ οὐς om. || διαλεγόμενος || 11 ἦν om. || 12 ποιεῖ || 15 post καὶ add. δὲ || 16 post καὶ add. δὲ || 18 διδάσκει || 21 τῷ om. || ἀποδεικτικῆς ex ἀποδείξεως corr. || 24 post συλλογισμοῦ add. φησὶ || τὰ ἔξης] τὴν ἔξιν ἴκανῶς εἴρηται || συμπεραινόμενος inc. f. 24v || 25 προβλήματα.

p. 117,23—118,5 (f. 111v). 23 ὑπάρχειν ἡ κτλ. om. || 28 μέλλων ἐπὶ, ut conieci || 29 μεταβαῖν || 30 ἀντιστροφῆς inc. f. 112r || 118,1 δι? ἀδύνατον || 2. 3 καὶ ποῖα—συμπεράσματα ante 1 οἱ δὲ colloc. || 2 ἔκαστος.

VINDOBONENSIS phil. gr. 139 [Nessel p. 79, 80] chartaceus saec. XIV post Alexandri in Anal. Prior. commentarii prooemium f. 150^v—151^v sub titulo Ἰωάννου τοῦ γραμματικοῦ εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν σχόλια καὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συγουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἑρμείου. τῶν εἰς τὰ γὰρ πρῶτον Philoponi prooemium (p. 1—9,20) exhibit. alternant deinde τοῦ ἀφροδιτιέως et τοῦ φιλοπόνου scholia Aristotelis verbis circumscripta usque ad f. 183^r, quod desinit in Alexandri verba ἡ ἐπὶ μέρους ἀποφατική (p. 88,10). reliqua Analyticorum pars f. 183^v—196^v paucis notis marginalibus exceptis scholiis caret (cf. vol. II 1 p. XIII). initium prooemii ipse contuli, initium interpretationis contulit H. Diels:

p. 1,5—3,1 (f. 150^v). 5 ἡμῖν ομ. || 12 τίς ομ. || 13 ἀπλοῦ || 15 τίς ομ. || 16 οὖν ομ. || γνώσεως εvan. || 18 ἐκ τε ετ καὶ primum ομ. || καὶ tert. ομ. || 20 συλλογίζεται || 2,2 εἰ] καὶ || 4 τὰ κατὰ τῶν αἰτιήσεων φανέντων || 6 ante ὁ add. καὶ || 11 αὐτὴ || 16 ὅη || 17 οὖς || 18 γνωστικῶν ομ. || 19 εἰ] ἡ || post ἀνάγκη add. οὖν | 20 ἡ ἐκ δέξης ομ. || 22 ἥγουν ἐκ δέξης habet || 23 post ἀνάγκη add. οὖν || 25 συλλογίζεται || 31 δεὶ ομ. | ἀληθεύει καὶ ποτὲ || 36 ἀληθεῖ.

p. 9,22—10,25 (f. 152^r). 22 ante κατὰ repetit πρῶτον εἰπεῖν || 23 οἶν ομ. || 25 κατάλειψιν || 26. 27 ἐπιστήμην ἀποδεικτικήν || 29 δὲ καὶ τὸ || καὶ alt. ομ. || 31 τὸ τὴν || 32 post προϊόνταν insertum est ἄλλως· ἐπιστήμη ἀποδεικτική ἐστιν ἡ ἔξις τῆς ἀποδείξεως ἡ ἐν τῇ φυγῇ ἡμῶν ἐνοῦσα || 10,3 γάρ ομ. || 5 εἰπη || ante ἀριστ. add. ὁ || 11 ἡγ ομ. || 12 πεποίηκε || 15 λέγοι ομ. || 22 προανεψώνησε, ομ. ἐν || 23 εἰπεν ομ.

MONACENSIS AUGUST. 406 [Hardt IV 253] chartaceus saec. XVI foliorum 92 titulis, lemmatis, initialibus miniatis. f. 1 tit. Ἰωάννου τοῦ φιλοπόνου γραμματικοῦ εἰς τὰ πρότερα ἀναλυτικὰ τοῦ ἀριστοτέλους, ὑπόμνημα. inc. (Π)ρῶτον εἰπεῖν περὶ τί καὶ τίνος ἡ σκέψις. κατὰ τὸ ἀττικὸν ἔθος κτλ. (p. 9,21sq.). initium contulit H. Diels, reliqua ipse notavi.

f. 42^r Ἰωάννου ἀλεξανδρέως φιλοπόνου ἐκ τῶν τοῦ ἀμμωνίου συγουσιῶν εἰς τὸ ἄλλο τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους. Ἐπεὶ δὲ ἔτερόν ἐστιν ὑπάρχειν κτλ.

f. 72^r ὁ γάρ ἄνος οὐδενὶ ἱππω ὑπάρχει ἐξ ἀνάγκης. ἀλλ’ οὐδὲ τὸ ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν συναχθῆσται ἥγουν τὸ οὐδενὶ ἐνδεχόμενον ἀλλὰ τὸ ἀνάγκη μηδενὶ ἀνάγκη γάρ μηδένα ἵππον ἄνον εἶναι: (ad quae in margine adscriptum est ἐνταῦθα πολλὰ λείπει).

Ἡπεὶ τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν. Ἰστέον δὲ οἱ ὑποθετικοὶ καλούμενοι συλλογισμοὶ σύγκεινται ἐκ τετράρων τούτων, ἥγουμένου ἐποιένου μεταλήψεως καὶ συμπεράσματος. οἷον εἰ ἄνθρωπος ἐστί, καὶ ζῶν ἐστίν. ἀλλὰ μὴν ἄνθρωπος ἐστί. καὶ ζῶν ἄρα ἐστί. καλεῖται τοῖνυν τὸ εἰ ἄνος ἥγομενον, τὸ δὲ ζῶν ἐπόμενον κτλ. (i. e. Ληνούμου σύνοψις περὶ συλλογισμῶν in mantissa Magenteni editionis Zanettianaæ f. XXXXIV 20sq.). des. f. 73^r ἡ δὲ τινὸς μὴ δῆτος τί ἐστιν. οἷον εἰ οὐκ ἀδικος ὁ θεός, εἰσὶ τὰ ἐκεῖθεν δικαιωτήρια (cf. Y p. XI), ad quae in margine notatum est ἐνταῦθα πολλὰ λείπει. sequitur Τὸ εἶναι τὰς πρὸς τὴν βάσει τοῦ ισοτελοῦς (τοῦ del.) τριγώνου γωνίας ἵσας ἄλλως μὲν παρὰ τῷ εὐκλείδει δείκνυται ἐν τοῖς στοιχεοῖς, ἄλλως δὲ παρὰ τῷ ἀριστοτέλῃ ἐνταῦθα. δύνατόν γάρ τὸ αὐτὸν θεώρημα διαφέρως ἀποδειγμῆναι κτλ. des. f. 74^r ὥστε δεῖ τῆς καθοῦ προτάσσεως. ἡ πόθεν ἀν εἴη δῆλον δὲτε εἰ ἀπὸ τῶν ὅλων τῶν ἡμικυκλίων γωνιῶν ἵσων οὖσῶν αἱ ἀξιωρεῖσσαι γωνίαι τοῦ τυγχατος ἵσαι τὰς. λοιπαὶ αἱ πρὸς τὴν βάσει τοῦ ισοτελοῦς ἵσαι εἰσίν. εἰ μὴ ὁ τοῦ ἀξιωμάτος λόγος καθόλου γνώριμος γένηται. ἡ διὰ ἐναργείας ἡ διὰ τῆς ἀνυποθέτου καὶ πρώτης φιλοσοφίας ἡ ὡς ἀν ἄλλως τὰ ἀξιωματα δείκνυνται δὲτε ἐὰν ἀπὸ τῶν ἵσων ἵσα τινὰ ἀξιωρεῖσσι, τὰ καταλειπόμενα πάντας ἵσα ἔσται (cf. Y p. XI): post quae dimidia pagina vacea relieta est.

f. 74^v Ἔξηγησις Ἰωάννου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου εἰς τὸ περὶ ἀναλυτικῶν συλλογισμῶν τρίτον τμῆμα. Πῶς δὲ ἀνάξορεν . . . explicit f. 92^v καὶ ἡ μείων καὶ i τρύπος ἐντεῦθεν ἀσυλλόγιστος (p. 362,13).

p. 9,21—10,25, 315,3—316,17, 361,14—362,13 paene omnia cum Y concinunt, a quo haec tantum discrepant: 9,30 ante ἀπόδειξις add. ἡ || 10,3 ἔστε om. || 19 καὶ—ἀποδεῖξεως (homoeoteleut.) om. || 315,11 προειρημένη | 21 παραλείπεται || 316,1 εὔρομεν || 7 ἡ alt. om. || 361,17 β^ω bis, semel del. || 362,2 δὲ habet || 4 τὸ στερητικὸν || 6 ante συνηγμένον del. συνηγμ. || 9. 10 ἡ ἄβ. ἐπεὶ καὶ μετῶν ante πρὸς colloc.

PHILLIPSIANUS 1512. [= 199 Meerman. = 256 Clarom. = 101 Pelic.] chartaceus saec. XVI foliorum 52, olim Claudi Nauloti, nunc in bibl. reg. Berolinensi [Verz. der von d. kgl. Bibl. z. Berl. erworb. Meerman-Hss. des Sir Thom. Phillips p. 45 n. 108], f. 1—46 Philoponi in Analyticorum Priorum librum II commentarium continet. ipse codicem inspexi.

p. 387,1—388,15 (f. 1). 1—3 rubr. τοῦ φιλοπόνου σχόλαια εἰς τὸ δεύτερον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν || 4 οὖν om. || 5 post γίνεται add. πᾶς || 7 ἔρειν, om. φησί || δὲ ταῦτα || 8 ἐξ ἀληθοῦς ἀλήθεια || 9 ἀκριβῶς || σκοπὸς om. || ἐπεὶ || 11 ὅλαι || 11. 12 ἐν προσφίω συνεπαναλημβάνει || 13 γίνεται || 14 σχήματι om. || 15 et 17 οὖσαν || 16 οὖσης om. || post κατὰ add. τὴν || 21 ὅτι om. | 388,1 χρώμενος || 3 καὶ διὰ ποίων om. || παρὰ || 4 ἡμῖν—6 τόπους] τὴν ἀποδεικτικήν. 7 οἱ δὲ κτλ. om. || 9 βούλεται δὲ σημᾶναι ἐν τούτοις || 10 καὶ primum om. || 12 διὰ τοῦ δύναται || ἐπεὶ || 13 τὰ δὲ inc. f. 1v.

p. 483,22—485,14 (f. 46r). 22 rubr. περὶ τοῦ φυσιογνωμονεῖν || 23 ἐπεὶ || τὸ ὅτι om. || 24 τοῦτο—δεῖξαί] δείκνυστιν || 484,1 εἴ τις διδωστιν om. || μεταβάλλει || 2 δια κτλ. om. || 3 συμβάλλεται || 4 ante μουσ. add. τὴν || αὐτοῦ || 5. 6 ἔργα καὶ ἐπιθυμία. εἰ || 6 συμβάλλεται || 7 δυνάμεθα || 8 οἷον τοῖς ἔχουσιν || 9 ποῖον inc. f. 46v || εἰ || 10 ἴδομεν || ἐπεὶ || 11 φυσιογνωμονεῖν || 16 μόνον || 17 ὅλον κτλ. om. || 18 εἰ || ἔχει || 19. 20 καὶ—σημεῖον iterat | 21 ὑπάρχει] ἔστιν || 22 ἀνδρεῖον—μεταδοτικὸν || τοῦτο || 23 ἔνθα || τῶ—τινι om. || δὲ || 24 ἐν αὐτῷ μόνῳ || 25 δὲ om. || 485,1 ἡ εἴ τε om. || 2 ἔχωμεν || ἡ (ante ἄλλῳ) || τὰ εἰδῆ || 5 φυσιογνώμονος sic || 7 ἔστι || τῶ ἔλασσονι || 8 ἀντιστρέψει || 9 ὅρου om. || 12 ἀκροτήρια || 13 τῶ (post α) || 14 post ἀντιστρέψει nullo spatio relieto sic pergit: ὅτι δὲ λέγων (inc. f. 47r) δὲ πίθος ἐν οἷνω ἔστι δύο σημαίνει, ἡ ὅτι δὲ πίθος ὡς ἐν ἀγγείῳ ἔστι τῶ οἶνω, ὅπερ ἔστι πευδός, ἡ ὅτι δὲ πίθος οἶνον ἔχει, ὅπερ ἔστιν ἀληθές κτλ. des. f. 52v τὴν δὲ γε λοιπὴν εἰκοτολογίας αἵς χρήσαιτο καὶ μαθητικὸς ἀνήρ. εἰ δὲ βούλει καὶ λατρός.

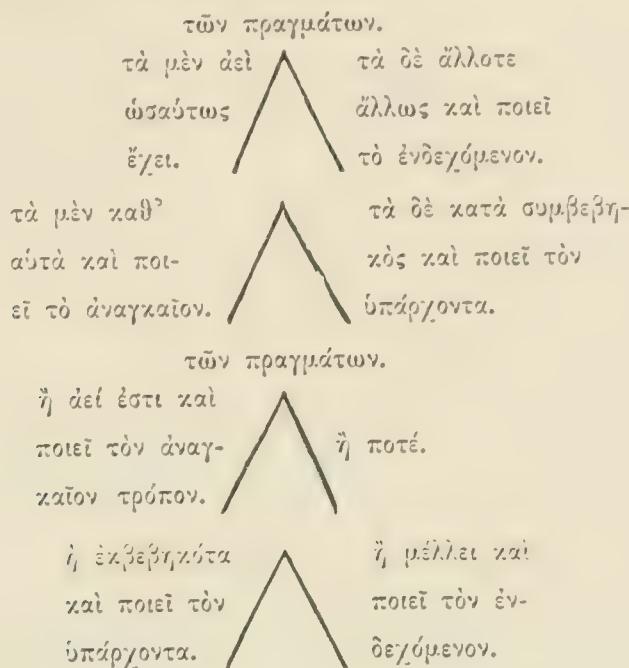
t EDITIO PRINCEPS, quae prodiit *Venetiis in aedibus Bartholomaei Zanetti Casterzagensis, aere vero, et diligentia Ioannis Francisci Trincaveli. Anno a partu virginis. MDXXXVI. Mense Aprili, inscribitur ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟΗΟΝΟΥ ΕΙΣ ΤΑ ΠΡΟΤΕΡΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ, ΥΠΟΜΝΗΜΑ. MAGENTINOΥ ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΑ ΑΥΤΑ. ΣΥΝΟΨΙΣ ΗΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΩΝ.* Ioan. Gram. Philoponi comentaria in Priora Analytica Aristotelis. Magentini comentaria in eadem. Libellus De syllogismis. f. II^r epistula est: Herculii Gonzagae Cardinali maximo Victor Trincavellus. F. ex qua haec notentur:

Itaque cum his diebus Philoponi et Magentini comentaria in priores analyticos Arist. libros a situ et squalore blactisque eruta, quibus iandiu obvoluta erant, opera nostra vindicata in lucem proditura essent, statui quicquid studii diligentiae et operae illis poliendis impendissem, tibi quam libentissime offerre Habes igitur Cardinalis amplissime horum praestantissimorum authorum uno veluti manipulo comprachensa comentaria, quibus illi, diversa tamen comentationis formula, aureum id et perelegans Aristotelis opus explicant. alter enim fusus est et in questionibus digressionibusque frequens, alter vero praessus et brevis, et veluti παραιφαστής. quibus etiam tertio loco ut unusquisque, qui hac disciplina delectatur, semper pro temporis et otii oportunitate habeat quo frui possit, libellum quendam incerti sed docti authoris de syllogismis, quo ille universum syllogismorum materium in breve quoddam compen-

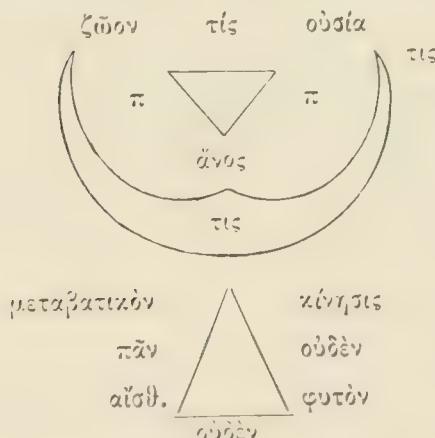
dium et quandam ceteri summam redigit, addidimus. quae omnia si in eam integritatem et perfectionem, quam desiderabam, reducere non potui, culpa exemplarium id evenit, quae lacera et vetustate, corrosa, vicioque temporum depravata habui, et quandoque unica. nam nulli (deum testor) industrie ac labori pepercit, ut quoad eius fieri posset meliora redernerentur.

Tabellarum et schematum syllogisticorum, quae multa editioni principi inserta esse supra (p. VII n. 2) dixi, haec exempla proponantur:

f. XIIv

f. XIII

Hinc Chr. Brandis a. 1836 in volumine Scholiorum p. 141—195 multa b excerpta “ad cod. Coislin. 160 et Reg. Paris. 1917 passim collata”, sed plerumque immutata edidit. quae correxit littera b signavi.

VERSIONES LATINAЕ mihi innotuerunt hae:

Guil. Dorothei (Ven. a. MDXLII), quam ipse non inspexi.

In libros priorum resolutivorum Aristotelis commentarie annotationes . . . iterum greco . . . in latinum versae. Lucillo Philalthaeo interprete. Ven. a. MDXLIV.

Commentaria in priora analytica . . . lat. Lucillo Philalthaio interprete. Ven. a. MDLX.

In duos priores Analyticos Aristotelis libros commentarii . . . ab Alexander Iustiniano Chio medico in linguam lat. . . . conversi . . . Ven. a. MDLX.

IOANNIS PHILOPONI

IN ARISTOTELIS ANALYTICA PRIORA

COMMENTARIA

ed. Trin.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ f. III^r

ΕΙΣ ΤΟ ΗΡΩΤΟΝ ΤΩΝ ΗΡΟΤΕΡΩΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΚΑΙ ΛΗΘΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ
ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΝΟΥΣΙΩΝ ΑΜΜΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΕΡΜΕΙΟΥ.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΤΡΙΑ ΤΟ ΗΡΩΤΟΝ.

5 ”Ηδη μὲν ἡμῖν ἐν τοῖς προλαβοῦσιν εἴρηται συγγράμματιν, αὐτὸπον
δὲ ὑπομνῆσαι καὶ νῦν, ὡς ἔξ ἐστι τὰ ὄφελοντα προλέγεσθαι ἐκάστου Ἀριστο-
τελικοῦ συγγράμματος, εἰ μή τι τῶν κεφαλαίων αὐτόθεν εἴη φανερόν, σκοπός,
χρήσιμον, τάξις ἀναγνώσεως, αἵτια ἐπιγραφῆς, εἰ γνήσιον τοῦ φιλοσόφου τὸ
βιβλίον, ἢ εἰς τὰ κεφάλαια διαιρεσίς. προσθήσω δὲ καὶ ἔβδομον, ὅποιον 5
10 τῆς φιλοσοφίας μέρος ἀνάγεται, καὶ εἰ δῶς ὅπό τι τῶν μερῶν ἦ οὗ. πρῶτον
μὲν οὖν περὶ τοῦ σκοποῦ ἥρτέον. σκοπὸς τῷ φιλοτέχνῳ εἰπεῖν περὶ ἀπο-
δείξεως. ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις συλλογισμός τίς ἐστι, δῆλον ὅτι δεῖ πρῶτον
περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ διαλαρζεῖν· ποικίλᾳ γάρ συλλογισμῷ εἰδῆ. ἐν
δὲ ἐκ διαιρέσεως ράθμωρεν πότα ἐστὶ συλλογισμῶν εἰδῆ, εἴπωμεν οὕτως. ὁ
15 συλλογισμὸς γρῦπτις τίς ἐστιν· ἡ δὲ γρῦπτις μέτι, ἐστὶ τὸ τε γινόσκοντος
καὶ τοῦ γινωσκομένου. τριῶν οὖν τούτων ὄντων, γινώσκοντος, γινώσεως καὶ 10
γινωστοῦ, καθ' ἔκαστον αὐτῶν ἐστι τὴν διαιρέσιν ποιήσασθαι τῶν συλλογισμῶν,
ἔκ τε τοῦ γινώσκοντος καὶ τῆς γινώσεως καὶ τοῦ γινωσκομένου. καὶ ἐκ μὲν τοῦ
γινώσκοντος οὕτως. τὸ γινόσκον ἦ νοῦς ἐστιν ἢ διάνοια ἢ δόξα ἢ φαντασία
20 ἢ αἴσθησις. ἀλλ' ὁ μὲν νοῦς καὶ ἡ αἴσθησις οὐ συλλογίζονται, ὁ μὲν νοῦς
ώς κρείττων ὃν τοῦ συλλογίζεσθαι (διὸ καὶ ὁ θεῖος Πλωτῖνος φησι περὶ
αὐτοῦ ὅτι ἡ ἀπτεται ἦ οὗ, καὶ πάντῃ ἐστὶν ἀναμάρτητος· ἡ γάρ ἀπτεται
ἀπλαῖς ἐπιβολαῖς γινώσκων τὰ πράγματα, ἡ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἀπτεται, καὶ 15

1 γραμματικοῦ V et in subser. P cf. ad f. XXXIV 53: σχολαστικοῦ Q: om. t 2 post ἀλε-
ξανδρέως add. τοῦ φιλοπόνου t σχόλια καὶ V 4 τῶν—πρῶτον Q et om. τὰ V: μετά τινων
ιδίων ἐπιστάσεων. [Ηροόμιου t 5 ἡμῖν om. t ἐν τοῖς προλ. εἰρ. συγγρ.] Categ.
p. 8,23 sq. 8 αἵτια τῆς ἐπιγραφῆς post 9 βιβλίον colloc. Q 9 ante ἡ add. καὶ Q
κεφάλαι sic Q 10 μέρος τῆς φιλοσοφίας Q 12 τίς om. Vt πρότερον V
13 post γάρ add. εἰσι Q 14 μάθομεν—εἴπομεν t 15 τίς om. Vt ἐστι
om. Q 16 οὖν om. Vt ὄντων τούτων V γινώσκοντος om. V 17 ἐστι
om. V ποιήσασθαι τὴν διαιρέσιν V 18 ἐκ τε et καὶ primum om. Vt 20 συλλο-
γίζεται Vt 21 Πλωτῖνος] Enn. A I, 9 p. 9,23 ed. Muell. 22 ἡ γάρ ἀπτεται om. Q

διμοίως ἐστὶν ἀναμάρτητος), η̄ δέ γε αἰσθησις ὡς χειρόνως ἔχουσα τοῦ συλλογίζεσθαι οὐδὲ συλλογίζεται. ἀλλ' οὐδὲ η̄ φαντασία συλλογίζεται· εἰ γάρ τῶν ὑπὸ τῆς αἰσθήσεως φανέντων στάσις ἐστὶ καὶ τήρησις, τῆς αἰσθήσεως μὴ συλλογίζομένης οὐδὲ η̄ φυλάττουσα ἄρα τὰ ὑπὸ τῆς αἰσθήσεως φανέντα συλλογίσαιτ' ἂν. οἱ γάρ συλλογισμὸς κίνησίς ἐστιν ἡ̄ ἐπέρου εἰς ἐπέρου· ἐκ γάρ ἄλλου ἄλλο συλλογίζεται οὐκ ἦν δεδομένον· η̄ δὲ φαντασία μονὴ τε καὶ τήρησίς 20 ἐστι τῶν τύπων τῶν αἰσθητῶν καὶ πλέον οὐδὲν ὥν ἐκ τῆς αἰσθήσεως ἐδέξατο οὐδὲ. στάσει γάρ, ὡς εἶπον. ἔσικε μᾶλλον η̄ κινήσει, ὡς καὶ τούνημα ὅγλοι· φαντασία γάρ τίς ἐστι, τουτέστι τῶν φανέντων στάσις. οὐκ ἄρα οὐδὲ η̄ 10 φαντασία συλλογίζεται. λείπεται οὖν η̄ δόξα καὶ η̄ διάνοια. ἀλλ' εἰ ἐμάθομεν ὡς η̄ δόξα συμπέρασμά ἐστι διανοίας, δῆλον ὡς οὐδὲ αὕτη συλλογίζεται. λείπεται ἄρα τῶν γνωστικῶν τῆς ψυχῆς μορίων μόνην τὴν διάνοιαν συλλογίζεται. ἐπειδὴ δὲ συλλογίσασθαι τι μηδενὸς ὄμολογουμένου ληφθέντος 25 ἀμήγανον· εἰ γάρ συλλογισμὸς ἐστιν οἷονεὶ συλλογὴ τινῶν λόγων (τὸν γάρ 15 ἀκριβῆ τοῦ συλλογισμοῦ ὅρον προϊόντες εἰσόμεθα), δεῖ πάντως ἐν τῷ συλλογισμῷ διθῆναι τινας λόγους, ὃν δεῖ τὴν συλλογὴν καὶ οἷον ἔνωσιν τὸν συλλογίζομένον ποιεῖσθαι. τούτους οὖν τοὺς λόγους, οἵς χρήσεται ὁ συλλογισόμενος, καὶ αὐτοὺς γνώσεις τινὰς ὅντας ἀνάγκη ἐκ τῶν λοιπῶν γνωστικῶν τῆς ψυχῆς μορίων εἰληφθαι. εἰ γάρ συλλογιζομένη ἐστὶν η̄ διάνοια, ἀνάγκη πᾶσα 20 η̄ ἐκ τοῦ νοῦ (η̄ ἐκ δόξης) η̄ ἐξ αἰσθήσεως καὶ φαντασίας· μονὴ γάρ αἰσθήσεως 30 η̄ φαντασία· διὸ μᾶλλον δεῖ λέγειν ἐκ φαντασίας, ἐπεὶ καὶ μύων τις συλλογεῖται τὰς ἀρχὰς ἐκ φαντασίας δεξάμενος [η̄γουν ἐκ δόξης]. σκόπει οὖν ὡς ἐκ τῶν εἰρημένων ἀνάγκη πᾶσα μόνα τὰ τρία εἰδη τῶν συλλογισμῶν ἀναφαίνεσθαι καὶ μήτε πλείονα μήτε ἐλάττονα. η̄ γάρ ἐκ τοῦ νοῦ τὰς ἀρχὰς 25 δεξαμένη η̄ διάνοια συλλογίζεται, ἀς καὶ καλοῦμεν κοινὰς ἔννοιάς, καὶ ποιεῖ τὸν ἀποδεικτικὸν συλλογισμὸν δεῖ ἀληθῆ ὅντα καὶ μηδέποτε φευδόμενον, 30 ἐπεὶ καὶ αἱ κοιναὶ ἔννοιαι ἐξ ὧν ὁ συλλογισμὸς δεῖ ἀληθεῖς καὶ αὐτόπιστοι. η̄ τῇ δόξῃ συμπλακεῖσα ἐξ αὐτῆς τὰς ἀρχὰς τοῦ συλλογισμοῦ δέχεται, καὶ ποιεῖ τὸν διαλεκτικὸν συλλογισμόν, διαλεκτικὸν καλούμενον, διότι ἐν ταῖς 35 κοιναῖς συνουσίαις καὶ ταῖς πρὸς ἄλλους διαλέκτοις τοῖς τοιούτοις χρώμεθα συλλογισμοῖς· δει πάντως δεῖ ἀληθεύσει, ἀλλὰ ποτὲ καὶ φεύσεται, 40 ἐπεὶ καὶ η̄ δόξα τοιαύτη, οὐκ δεῖ ἀληθῆς· πολλαὶ γάρ καὶ φεύδεις ἐν ἀνθρώποις δόξαι. η̄ τρίτον τῇ φαντασίᾳ συμπλακεῖσα η̄ διάνοια καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν συλλογισμῶν ἐξ αὐτῆς λαβοῦσα συλλογίζεται, καὶ ποιεῖ τὸν σοφιστικὸν 45 συλλογισμὸν δεῖ φευδῆ ὅντα· τοῦτο γάρ σκοπὸς τοῖς σοφισταῖς πάντα ἀνασκευάζειν καὶ μάλιστα τὰ δόξαντα ἀληθῆ εἶναι καὶ ἀποδεδεῖχθαι τοῖς ἐπι-

1 post ὄμοιως add. κατ' ἄμφω τ γε ομ. Q 2 εἰ Q: καὶ Vt 4 τὰ κατὰ τῶν αἰσθήσεων φανέντων Vt 6 λογίζεται Q 8 Q: καὶ δ Vt 9 post ἄρα add. δὲ λοιπὸν Q 10 εἰ ομ. Q [ἐμάθομεν] o in ras. Q 11 αὐτὴ libri 12 ἄρα ομ. V μορίων τῆς ψυχῆς ante ras. II litt. Q 13 τι ομ. Q 15 ὄρισμὸν Q προϊόντες] p. 24b 18 sq. 16 post λόγους del. οἵς χρήσεται ὁ συλλογίζομένος ε vs. 17 illata Q 18 καὶ αὐτοὺς Vt: ὡς αὐτὸν Q γνωστικῶν ομ. Vt 19 εἰ Q: η̄ Vt post ἀνάγκη add. οὖν Vt 20 η̄ ἐκ δόξης addidi cf. vs. 22 21 μύων Qt: μεῖον V 22 η̄γουν ἐκ δόξης delevi 24 πλείω Q 25 συλλογιεῖται Vt 30 ante καὶ III litt. eras. Q 31 δεῖ ομ. Vt 32 καὶ alt. ομ. Q

στήμοσιν. ἄρα οὖν ὡς | τῆς φαντασίας ἀεὶ ψευδομένης, οὗτῳ φαρμὲν καὶ ΗΙ
 τὴν διάνοιαν ταύτῃ συμπλεκομένην ἀεὶ ψευδῇ συλλογίζεσθαι; ἀλλὰ οὐκ ἔστι
 τοῦτο ἀληθές· οὐ γάρ μόνον τὰ μὴ ὄντα φανταζόμενα ἀλλὰ καὶ τὰ ὄντα.
 πῶς οὖν φαρμὲν αἰτίαν τὴν φαντασίαν γενέσθαι συμπλακεῖσαν τῇ διανοίᾳ τοῦ
 5 σοφιστικῶς συλλογίζεσθαι; λέγω οὖν ὡς διτὶ πᾶσα ψευδῆς δόξα ἐκ φαντα-
 σίας τὴν ἀρχὴν ἔχει. ἐπειδὴ γάρ τοὺς τύπους τῶν αἰσθητῶν ἐν αὐτῇ ἡ
 φυλάττομεν, ὁπηγίκα ἀν περὶ τῶν νοητῶν καὶ λόγῳ θεωρητῶν διατκέψασθαι
 τι βουλώμενα περὶ ὧν αἱ ἀποδείξεις, παρεμπίπτουσα αὕτη, ὡς καὶ ὁ Πλάτων
 φησί, ταράττει τοὺς μὴ παιδευθέντας αὐτὴν τῶν λογικῶν ἐνεργειῶν διακρίνειν
 10 τὰ τοῖς αἰσθητοῖς ὑπάρχοντα καὶ τοῖς νοητοῖς περιάπτουσα, οἷον, εἰ τόχοι,
 τοῖς ἀσωμάτοις μορφὴν καὶ σγῆμα καὶ ὅγκον, τοῖς ἐξ ἀφαιρέσεως εἰδεσιν
 ὅλην πάντως ὑποβάλλοντα· ἐπεὶ γάρ μετὰ ὅλης αὕτη τοὺς τύπους καὶ τὰ
 εἰδῆ τῶν αἰσθητῶν διὰ τῆς αἰσθήσεως ἐθεάσατο, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὥστα-
 15 τως τοῦτο ποιεῖ. οὐ τὴν τῶν αἰσθητῶν οὖν φαντασίαν φαρμὲν ἀεὶ εἶναι ψευδῆ
 15 ἀλλὰ τὴν ταῖς λογικαῖς νοήσεσι συμπλεκομένην, ἐπεὶ καὶ ὁ σοφιστικὸς ἐκ
 δόξης μὲν καὶ αὐτὸς τὰς ἀρχὰς λαμβάνει (οὐ γάρ δὴ τὸ φάντασμα πρότασις
 ἢν γένοιτο), ἀλλὰ δόξης ψευδοῦς, ἃ τις τὴν ψευδῆς ἔχει οὐκ ἀλλαγήσει τῇ ἐκ
 τῆς πρὸς τὴν φαντασίαν συμπλοκῆς. ταύτη οὖν λέγεται ὁ σοφιστικὸς συλλο-
 γισμὸς συμπλεκομένης τε τῆς δόξης πρὸς τὴν φαντασίαν γίνεσθαι καὶ ἀεὶ
 20 ψευδῆς εἶναι. οὗτῳ μὲν οὖν ἐκ τῶν γινωσκόντων τῆς ψυχῆς μορίων ἀπο-
 δέδεικται ὡς τρία εἰδῆ συλλογισμῶν εἰσι. καὶ τοὺς ἐξ ὅμιλων μείζας δὲ σοφιστι-
 κοὺς συλλογισμοὺς εὐλόγως ἀν τις τὴν φαντασίᾳ περιάψοι, οἷον ὡς ἐπὶ τοῦ
 τοιούτου· τὰ λάγανα τῆς γῆς ὑπερέχει· τὸ ὑπερέχον τοῦ ὑπερεχομένου
 μεῖζον· τὰ λάγανα ἄρα τῆς γῆς μεῖζονα. διτὶ μὲν γάρ ἔστι τι ὑπερέχον
 25 μεῖζον τοῦ ὑπερεχομένου, οἰδεν δὴ φαντασία, οἶνον τὸ πᾶν ἐντὸς ἑαυτοῦ κατὰ
 τὰς τρεῖς διαστάσεις περιέχον τι, διακρίναι δὲ οὐκ οἰδεν. ὁ οὖν σοφιστῆς
 τῷ φαντάσματι τῷ μερικῷ ὡς καθόλου χρῆται. εἰδέναι μέντοι χρὴ διτὶ
 30 ἐνδέχεται τὴν διάνοιαν τὰ οἰκεῖα συμπεράσματα λαβοῦσαν, ἀπερ διὰ συλλο-
 γισμῶν εὑρε, καὶ ταῦτα συμπλέξασαν ποιῆσαι πάλιν συλλογισμόν. ἀλλ' εἰ μὲν
 35 ἀληθῆ εἴη τὰ συμπεράσματα, ἀπερ ἐν τῷ ὑστέρῳ συλλογισμῷ ὡς προτι-
 σεις παρέλαβε, δῆλον διτὶ τῇ ἐκ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν ἀποδέδεικται τῇ ἐξ ἀλη-
 θίου δόξης· εἰ δὲ ψευδῆ, ἐκ ψευδῶν δῆλον διτὶ προτάσσοντα συνήκειται. καὶ
 πάλιν δὴ φαντασία τοῦ ψεύδους αἰτία, τοῦ συλλογιστικοῦ δηλονότι σχήματος
 40 ἐργωμένου· ἐπεὶ οὐδὲ συλλογισμὸς ἢν εἴη. ῥιτε καὶ προτεχνῶς τῇ διανοίᾳ

2 ἀεὶ om. V	5 συλλογίζεσθαι t	7 λόγων t	8 βουλόμενα Vt
περὶ ὧν ἀπόδειξις περιπίπτουσα Q	αὕτη scripsi: αὕτη Vt: εἰς τὸ μέσον αὕτη αἰτία		
τοῦ τοιωσδε συλλογίζεσθαι γίνηται Q	καὶ πλάττων V	ό Πλάτων] Phaed. c. 11 p. 66 D	
9 συλλογιστικῶν Q	10 περιάπτουσιν V	τόχη V	12 ὑποβαλοῦσα Vt
γάρ om. Vt	post μετὰ add. τῆς Vt	13 ἐθεάσατο διὰ τῆς αἰσθήσεως Q	
14 τοῦτο ποιεῖ om. Vt	ἀεὶ om. Vt	15 post ταῖς ras. Q	post συμπλ. add.
εἶναι Vt	17 δόξα ψευδῆς Q	ἄλλοθεν Q	19 τε τῆς Yt: inv. ord. QV
20 ψευδεῖς t	21 συλλογισμοῦ Q	εἰσι om. Q	25 κατὰ QI: καὶ V
26 περιέχεται, om. τι V	27 τὸ φάντασμα τὸ μερικὸν Vt	ώς κ. χρῆται αὐτε τῷ φ.	
collocat Q	30 εἴη post τὰ σ. collocat Q	32 δηλονότι ἐκ ψευδῶν V	

ἐξ ἑαυτῆς λάβη τὰς προτάσεις αὐτὴ ταύτας συλλογισμένη, ἀλλ’ οὖν πάλιν III°
αἱ τούτων ἀρχαὶ ἡ ἀπὸ νοῦ εἰσιν ἡ ἀπὸ δόξης ἡ ἀπὸ φαντασίας. ἀδύνατον
γάρ συλλογισμὸν γενέσθαι μὴ διθέντων τινῶν ὄμοιογουμένων ἀσυλλογίστων,
ἄπειροι οὐκ ἐκ διανοίας εἴληπται· ἔργον γάρ διανοίας τὸ συλλογίζεσθαι. ὑμοίως
5 δὲ καὶ ἐκ τοῦ γνωσκομένου τὰ αὐτὰ τρία εἴδη εὑρήσεις διελῶν οὕτως· τὰ
πράγματα, περὶ ὧν ὁ συλλογισμός, ἡ ἀεὶ ωσαύτως ἔχει, καὶ γίνεται ὁ περὶ
αὐτῶν συλλογισμὸς ἀποδεικτικός, ἡ οὐδέποτε ωσαύτως ἔχει, καὶ γίνεται ὁ το
σοφιστικός, ἡ ποτὲ μὲν οὕτως ἔχει ποτὲ δὲ οὐχ οὕτως, καὶ γίνεται ὁ δια-
λεκτικός. ἐκ δὲ τῆς γνώσεως οὕτως· ἡ γνῶσις ἡ ἀπταιστός ἐστι καὶ ἀλη-
10 θῆς ἀεί, καὶ γίνεται ὁ περὶ αὐτῆς συλλογισμὸς ἀποδεικτικός, ἡ ἀεὶ φευδής,
καὶ γίνεται ὁ σοφιστικός, ἡ ποτὲ μὲν ἀληθῆς ποτὲ δὲ φευδής, καὶ γίνεται
ὁ διαλεκτικός. ἔκαστος δὲ τούτων συλλογισμὸς ἐστι. δῆλον ἄρα ἐκ τούτων
δτι τρία μόνα ἐστὶ τὰ τῶν συλλογισμῶν εἴδη καὶ οὕτε πλείονα οὔτε ἐλάτ-
τονα. καὶ ἐν μὲν τοῖς μετὰ ταῦτα δύο βιβλίοις τῶν Δευτέρων ἀναλυτικῶν
15 διδάξει περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ, ἐν δὲ τοῖς Τόποις περὶ τοῦ διαλεκτικοῦ, ἐν
δὲ τοῖς Σοφιστικοῖς ἐλέγχοις περὶ τοῦ σοφιστικοῦ, οὐχ ἵνα αὐτῷ γρησώμεθα,
ἀλλ’ ἵνα μήποτε ἀπατώμεθα ὑπὸ τῶν χρωμένων αὐτῷ· διὸ καὶ Σοφιστι-
κοὺς ἐλέγχους ἐπέγραψε. καὶ ταῦτα μὲν περὶ συλλογισμῶν. ζητήσωμεν δὲ
περὶ ποίου αὐτῷ ἐνταῦθα ὁ λόγος. φαμὲν δτι περὶ οὐδενὸς τούτων, ἀλλὰ
20 περὶ τοῦ ἀπλῶς καὶ καθόλου συλλογισμοῦ. καὶ ὁ μὲν σκοπὸς οὗτος. δεῖ
δὲ εἰλέναι ὅτι τριῶν ὄντων τῶν συλλογισμῶν, ἀποδεικτικοῦ, διαλεκτικοῦ
καὶ σοφιστικοῦ, ἐν ταῖς συνουσίαις τῷ διαλεκτικῷ γρώμεθα μόνιμον· οὔτε
γάρ τοσαύτην σχολὴν ἄγομεν ἐν ταῖς συνουσίαις ὥστε ἀποδεικτικοὺς πλέκειν
συλλογισμούς, οὔτε μὴν τοὺς προσδιαλεγομένους ἀνεκτὸν ἡγούμεθα διὰ παν-
25 τὸς σοφίζεσθαι· καταγέλαστον γάρ τοῦτο.

"Οτι δὲ τοῦ γρήσιμον τὸ βιβλίον, δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων ἐν ταῖς προλα-
βούσαις πραγματείαις· εἰ γάρ γρήσιμος πρὸς φιλοσοφίαν ἡ ἀπόδειξις, τοῦτο
δὲ εἰς τὴν ἀπόδειξιν συντελεῖ περὶ τῶν ἀπλῶς συλλογισμῶν διαλαμβάνον
δι’ ὧν αἱ ἀπόδειξις, δῆλον ὅτι καὶ τοῦτο γρήσιμον πρὸς φιλοσοφίαν. . . 45
30 'Η δὲ τάξις ἐστὶν αὐτῇ· δεῖ πρότερον ἡμᾶς τὸν ἀπλῶς συλλογισμὸν
μαθεῖν, εἶθ' οὕτως καὶ τὸν τοιόνδε συλλογισμόν. ἵνα δὲ σαφὲς ἡ τὸ λεγό-
μενον. εἴπωμεν οὕτως· ἔδει περὶ ἀπόδειξεως μέλλοντα διηδάσκειν τὸν φιλότιμον
πρότερον διαλεγμῆναι περὶ ἀπλῶν φωνῶν· τοῦτο πεποίηκεν ἐν ταῖς Κατη-
γορίαις· δεύτερον περὶ τε τῆς ἐν αὐταῖς διαφορᾶς καὶ πρώτης συνθέσεως·

η λαβοὶ V ταῦτα Vt 2 ἀπόδειξις V 3 οὖν V ὄμοιογημένων Q 4 post γάρ
add. τῆς Q 5 εὕρη τις Q 6 διελθὼν V 7 ὁ om. Q 10 αεὶ om. Vt
παρ' V 14 μὲν om. V 15 περὶ ἀπόδειξεως Vt post διαλ. add. συλλογισμοῦ Vt
16 γρησόμεθα t 18 post περὶ add. τῶν Q 19 ποίων Vt
20 τοῦ om. V 21 ὄντων τῶν Q: τούτων ὄντων Vt ante ἀποδ. add. τοῦ τε Q
ante διαλ. et ante 22 σοφ. add. τοῦ Q 26. 27 ἐν ταῖς προλ. πρ.] Categ. p. 10,19 sq.
27 γρήσιμον V φιλοσοφίαν] σο superscr. Q² ἀπόδειξις (ξις post spatium II fere
litt.) Q: ἀποδεικτική Vt 28 συντελεῖ om. Q τῶν om. V διαλαμβάνων Qt
31 τὸν om. V 32 εἴπωμεν οὕτως Q cf. p. 1,14 5,25: ἐστιν εἰπεῖν Vt 33 εδει B: ἐπεὶ QVt
33 ante περὶ add. εδει V post περὶ add. τῶν Q ἀπλῶς V post φωνῶν add. εδει Q

τοῦτο πεποίηκεν ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας περὶ ὄνομάτων καὶ ὑγμάτων καὶ III^ν
 προτάσεων διαλαβών. καὶ αὕτη ἡ πρώτη σύνθεσις τῶν ἀπλῶν φωνῶν, του-
 τέστιν οἱ ἀπλοὶ λόγοι· ὃν δὴ λοιπὸν συντιθεμένων γίνεται συλλογισμός. 50
 ἐπειδὴ δέ, ὡς ἔφαμεν, τρεῖς εἰσὶ τῶν συλλογισμῶν αἱ διαφοραί, δεῖ τὸν
 αἱ μέλλοντα τούτων τινὰ μαθεῖν εἰδέναι πρότερον τί ποτέ ἐστιν ὁ ἀπλῶς
 συλλογισμὸς καὶ τίνα τρόπον συντιθέμενοι οἱ ἀπλοὶ λόγοι, τουτέστιν αἱ προ-
 τάσεις, ποιοῦσι συλλογισμόν, καθάπερ καὶ τὸν μέλλοντα μαθεῖν τὴν Δώριον
 ἢ τὴν Λύδιον ἀρμονίαν δεῖ πρότερον μαθεῖν τὸ ἀπλῶς κιθαρίζειν καὶ τί
 δῆποτε ὅλως ἐστὶν ἀρμονία, καὶ τὸν βιουλόμενον εἰδέναι γράψειν ὕξερηγγον
 10 ἢ στρογγύλον χαρακτῆρα | πρότερον εἰδέναι τὸ ἀπλῶς γράψειν. εἰ δὲ IV^τ
 καὶ αὐτὸς διδάσκει ἐνταῦθια μὲν περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ, ἐν δὲ τοῖς
 'Γετέροις ἀναλυτικοῖς περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ, ἐν δὲ τοῖς Τόποις περὶ τοῦ
 διαλεκτικοῦ καὶ ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς ἐλέγχοις περὶ τοῦ σοφιστικοῦ, εἰκότως
 ἔπειται μὲν τῷ Περὶ ἔρμηνείας τόθε τὸ σύνταγμα, προηγεῖται δὲ τῶν λοιπῶν.
 15 Τὴν δὲ αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς ζητητέον, διὰ τί Ἀναλυτικὰ ἐπιγέρασπται
 καὶ οὐ Περὶ συλλογισμῶν. λέγεται γάρ ἀνάλυσις πολλαχῶς· καὶ γάρ ἡ τοῦ
 ὅλου εἰς μέρη καὶ ἡ τῶν συνθέτων εἰς τὰ ἀπλᾶ, ἢ χρῶνται οἱ γεωμέτραι,
 καὶ ἡ τῶν φυσικῶν σωμάτων εἰς τὰ τέσσαρα στοιχεῖα καὶ ἡ εἰς τὰ οἰκεῖα
 εἰδῆ τῶν συλλογισμῶν ἀναγωγή. καὶ ἄλλως δὲ πολλαχῶς λεγομένης ἀνα-
 20 λύσεως ἔστι περιλαβόντα εἰπεῖν· ἀνάλυσίς ἔστιν ἀνάκαμψις ἐπὶ τὸ πρότερον
 καὶ τῆς συνθέσεως τὸ αἴτιον. θύεν ἀξιον ζητησαι, εἰ ὁ συλλογισμὸς σύν-
 θεσίς ἔστι καὶ συναγωγὴ πλειόνων λόγων καὶ οὐκ ἀνάλυσις, διὰ τί τὴν περὶ
 συλλογισμῶν πραγματείαν Ἀναλυτικὰ ἐπέγραψεν· 10 ἔδει γάρ μᾶλλον Συν-
 θετικὰ ἐπιγράψαι. ἵνα οὖν αὐτόθεν ἡμῖν ἀναφανῇ ἡ τῆς ἐπιγραφῆς αἰτία
 25 καὶ ἡ τοῦ βιβλίου διαιρεσις, εἴπωμεν οὗτως· διαιρεῖται τοῦτο τὸ βιβλίον εἰς
 κεφάλαια τρία, καὶ διδάσκει ἡμᾶς τὸ μὲν πρῶτον μέρος τὴν γένεσιν τοῦ
 συλλογισμοῦ, τὸ δὲ δεύτερον τὴν εὐπορίαν τῶν προτάσεων, τὸ δὲ τρίτον τὴν
 εἰς τοὺς συλλογισμοὺς ἀνάλυσιν. ἐκ τούτου οὖν τοῦ τρίτου τὴν ἐπιγραφὴν
 ἐποιήσατο ἀτε κυριωτέρας καὶ τελειωτέρας οὕσης τῆς ἀναλύσεως· πᾶς γάρ
 30 συλλογισμὸς ἐξ ἀναλύσεως εὑρίσκεται ἔχων τὸ οἰκεῖον σχῆμα. ἄλλως τε ὁ
 εἰδὼς τὴν ἀνάλυσιν οἶδε καὶ τὴν σύνθεσιν· ἀ γάρ ἀνέλυσε, ταῦτα συνθεῖναι
 οὐ δυσχερές· οὐκέτι δὲ καὶ τούναντίον· καὶ γάρ ὁ ἴδιωτης ἐπίσταται μὲν
 συνθέσεις ὄνομάτων καὶ ὥγμάτων εἰς τὸν λόγον ἀποτελέσαι καὶ εἰπεῖν, οἷον
 'Σωκράτης περιπατεῖ', ἀναλῦσαι δὲ αὐτὸν οὐκέτι οἶδε καὶ εἰπεῖν ποιὸν μέν

2 διαλαμβάνων Q πρώτη om. Vt 4 post δὲ add. καὶ Q αἱ διαφοραὶ¹
 τῶν συλλογισμῶν V 10 χαρακτῆρα ἢ στρογγύλον Q 12 περὶ ἀποδεικτικῶν Vt
 ἐν—13 διαλεκτικοῦ om. Vt 13 περὶ τῶν σοφιστικῶν Vt 14 ἔμεται Vt
 τὸ Vt τόδε τὸ σύνταγμα om. Vt προηγεῖται corr. Q¹: προηγίζεται Vt, pr. Q
 16 περὶ om. V 19 ante ἀναλ. add. τῆς Q 20 περιλαβόντας Q 21 post ἀξιον
 add. ἔστι Q 22 καὶ alt. om. Vt post περὶ add. τῶν Vt 24 ἀγαρανῆ (sic) post
 αἰτία collocat Q 25 εἴπομεν t τοῦτο om. Q 26 πρότερον Q 27 τὴν εὐπορίαν
 τῶν Vt: πῶς ἀν εὐπορήσεις Q τὴν alt. om. V 28 τούτου om. Vt οὖν om. Vt:
 post τρίτου collocat t 31 εἶδε Q 32 δυσχεραίνει Q καὶ prius om. Vt
 33 τὸν scripsi: τὸ libri 34 σωκράτους t διαλῦσαι Vt αὐτὸν om. Vt

ἔστι τὸ ὄνομα, ποῖον δὲ τὸ ῥῆμα. Πρότερα δὲ ἐπιγέγραπται, ἐπειδὴ περὶ IV^r τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ ἐνταῦθα φησι τοῦ ἀναλογοῦντος ὅλη καὶ γωρίς εἶδους ὅντος, καὶ ἐπειδὴ πρότερον τὸ γένος τῶν οἰκείων εἰδῶν, γένος δὲ ὁ καθόλου συλλογισμὸς τῶν ἀποδεικτικῶν καὶ τῶν λοιπῶν δύο εἰδῶν· ὥστε 20 ἡ εἰκότως ἐν οἷς μὲν περὶ τοῦ γένους αὐτῶν διαλέγεται, Πρότερα ἐπέγραψεν, ἐν οἷς δὲ περὶ τῶν εἰδῶν, τουτέστι περὶ τῶν ἀποδεικτικῶν, "Ὕστερα ἀναλυτικά.

"Οτι δὲ γνήσιον τοῦ φιλοσόφου τὸ βιβλίον, δῆλον· φασὶ γὰρ ὡς τεσσαράκοντα εύρεθη τῶν Ἀναλυτικῶν βιβλία ἐν ταῖς παλαιᾶς βιβλιοθήκαις, καὶ τὰ τέσσαρα μόνα ταῦτα ἐκρίθησαν εἶναι Ἀριστοτέλους, καὶ πρὸς τοῦτο οὐδεὶς 10 ἀμφέβαλε. καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ διδάσκει ἡμᾶς περὶ τοῦ εἶδους τῶν συλλογισμῶν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περὶ τῆς ὅλης. εἶδος δὲ λέγομεν τῶν 25 συλλογισμῶν τὸ συμπέρασμα, ὅλην δὲ τὰς προτάσεις· ὡς γὰρ ή ὅλη ἔνεκά τού ἔστι, λέγω δὲ τοῦ εἶδους, οὕτω καὶ αἱ προτάσεις τοῦ συμπεράσματος ἔνεκα. ἐνταῦθα γενόμενος ὁ Θεμίστιος ἀπορεῖ λέγων "ἀρά γε Ἀριστοτέλους 15 ἔστι γένημα τὰ Ἀναλυτικὰ ἢ οὐ"; καί φησι δτι γένημα μὲν αὐτοῦ οὐκ ἔστι· φαίνεται γὰρ ὁ θεῖος Πλάτων συλλογιστικῶς καὶ ἀποδεικτικῶς φερόμενος ἐν τε τῷ Φαιδωνὶ καὶ ἐν πᾶσι σχεδὸν αὐτοῦ τοῖς διαλόγοις· συντάξαι δὲ αὐτὸν καὶ τεγγράσαι κανόσι τισὶ τὸ προκείμενον σύγγραμμα οὐδὲν ἄτοπον. 30

"Εἶται ζητητέον πότερον μέρος ἔστιν ἢ ὅργανον ἢ λογική τε καὶ δια-20 λεκτική πραγματεία τῆς φιλοσοφίας, ἐπείπερ ἔναντίως καὶ διαφόρως δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς περὶ αὐτῆς. οἱ μὲν γὰρ Στωικοὶ ἀντικρὺς μέρος αὐτὴν ἀποφαίνονται, τοῖς ἄλλοις δύο μέρεσι τῆς φιλοσοφίας αὐτὴν ἀντιδιαιροῦντες· οἱ δὲ Περιπατητικοί, τουτέστιν οἱ ἀπὸ Ἀριστοτέλους, ὅργανον· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας, ὧν ἔστι καὶ Πλάτων, καὶ μέρος καὶ ὅργανον φαίνονται λέγοντες. 25 καὶ οἱ μὲν Στωικοὶ τοιούτῳ τινὶ λόγῳ τὸ εἶναι αὐτῆς μέρος κατασκευάζουσι. περὶ δὲ καταγίνεται, φασί, τέχνη τις ἢ ἐπιστήμη, εἰ μὴ ἀναφέροιτο εἰς ἑτέραν τέχνην ἢ ἐπιστήμην ὡς μέρος ἢ μόριον αὐτῆς, ἐκείνης μέρος ἔστιν ἢ μόριον. εἰ τοίνυν ἡ φιλοσοφία καταγίνεται περὶ τὴν λογικὴν μέθοδον, ητις οὐκ ἀνάγεται εἰς ἑτέραν τέχνην ἢ ἐπιστήμην ὡς μέρος ἢ μόριον, ἡ λογικὴ ἀρά τῆς φιλοσοφίας ἔστι μέρος ἢ μόριον. μόριον μὲν οὖν οὐκ ἔστιν· οὔτε γὰρ τοῦ θεωρητικοῦ οὔτε τοῦ πρακτικοῦ μέρος ἔστι· τὸ γὰρ μόριόν τινος καὶ τῆς ὅλης κοινωνεῖ καὶ τοῦ σκοποῦ ἐκείνῳ οὖν ἔστι μόριον. τῷ μὲν οὖν πρακτικῷ οὐ κοινωνεῖ· τούτου γὰρ ὅλη τὰ ἀνθρώπινα πράγματα καὶ 40 ἡ μετριοπάθεια, σκοπὸς δὲ τὸ περὶ ταῦτα αἱρετόν πως ἢ φευκτόν· ἡ δὲ

1 ῥῆμα—ὄνομα Q	ἐπειδήπερ Q	5 πρότερον V	6 περὶ alt. om. Q
7. δι τετταρακοντα ψ	ο ante Νειστ. add. τοῦ ψ	10 ἀμφέβαλκς Q: ἀμφέβαλκν τ
βιβλίω—δευτέρω (11) inter duo folia om. V	
		11 δὲ alt. QV: γὰρ t	12 post ὅλη
add. τῶν Q, τοῦ V
15 γενήματα (post ὅτι) t: γενήματα αὐτὰ V			
16 εἰσι Q	πλάττων V	17 αὐτοῦ σχεδὸν Vt	18 κανόνι V
σύνταγμα Q	21 περὶ αὐτοῖς V	21. 22 ἀπεφαίνοντο Vt	23 οἱ ἔξ Q
ἀπὸ τῆς Vt: ἔξ Q	24 πλάττων V	25 ἴμμο αὐτὴν	26 ἀναφεροῖτο V
27 ante ἐπιστ. add. εἰς Vt			
28 καταγίνεται om. V		30 ἡ μόριον μὲν (έτερας)
prave Prantl Gesch. der Logik im Abendl. I 409,29	
τοῦ σκοποῦ t: τῶ σκοπῶ QV		οὖν om. Vt	32 τῆς ὅλης b:
τῇ ὅλῃ libri
om. t	πως om. V	ἐκείνῳ] ω om. V	34 ἡ prius

λογική ὅλην μὲν ἔχει τὰς προτάσεις, σκοπὸν δὲ τὸ διὰ τῆς τοιᾶσδε συνθέ- IV^ν σεως τῶν προτάσεων τῶν ἐπομένων τι ἐξ ἀνάγκης δεικνύαι συναγόμενον· ὁ οὐκ ἔστι τοῦ πρακτικοῦ τέλος, ἀλλ' ὡς εἰπον, ἡ μετριοπάθεια ἢ ἀπλῆς τὸ ἀγαθόν. καὶ οὕτως μὲν ἡ λογικὴ οὐκ ἔστι μόριον τοῦ πρακτικοῦ. ἀλλ' 5 οὗτε μὴν τοῦ θεωρητικοῦ· τούτου γάρ ὅλη μὲν τὰ θεῖα, τέλος δὲ ἡ περὶ ταῦτα θεωρία. εἰ δὲ μήτε τοῦ θεωρητικοῦ μήτε τοῦ πρακτικοῦ ἔστι μέρος, οὐκ ἔσται ἄρα τῆς φιλοσοφίας μόριον. λείπεται οὖν ἀντιδιαιρεῖσθαι τῷ ίι θεωρητικῷ καὶ πρακτικῷ τὴν λογικὴν καὶ μέρος εἶναι τῆς φιλοσοφίας. καὶ οὕτω μὲν οἱ Στωικοί. ἐμμεμόδως δὲ αὐτοὺς ἐλέγχομεν, εἰ τὸν κανόνα 10 ὅλον αὐτῶν σκοπήσομεν. δυνατὸν μὲν γάρ καὶ πρὸς τοῦτον αὐτὸν ἀντιστῆναι τε καὶ ἐλέγχαι τὴν πρότασιν ως κακῶς προβεβλημένην· ὅμως καὶ εἰ συγχωροῦμεν αὐτοὺς ἀληθῆ λέγειν, πλὴν ἐλλιπῶς αὐτοῖς ἔχει τὰ τῆς διαιρέσεως. τί γάρ φασι; ‘περὶ δὲ καταγίνεται τέχνη τις ἡ ἐπιστήμη, εἰ μὴ ἑτέρας εἴη μέρος ἡ μόριον’. ἔδει δὲ αὐτοὺς προσθεῖναι ‘ἡ ὄργανον’· καταγίνονται 15 γάρ καὶ περὶ τὰ ὄργανα αἱ τέχναι, καὶ ἡ ἑαυταῖς ταῦτα ἡ ἑτέραις κατασκευάζουσιν. οἱ δὲ ἀποσιωπήσαντες τὸ ως ὄργανον τὸ μέρος μόνον καὶ μόριον προφέρονται. ἐχρῆν δὲ αὐτοὺς τοῖς τελείοις ποιεῖσθαι τῆς προτάσεως τὴν ἀπόδοσιν λέγοντας οὕτως ‘περὶ δὲ καταγίνεται τέχνη τις ἡ ἐπιστήμη, τοῦτο, εἰ μὴ ἑτέρας τινὸς ἐπιστήμης ἡ τέχνης εἴη μέρος ἡ μόριον ἡ ὄργανον, 20 αὐτῆς ἐκείνης ἔστι μέρος ἡ μόριον ἡ ὄργανον’, ἵνα ἀνελκύντες τὰ δύο, εἴπερ τὸ ἀληθὲς κατασκευάζειν ἐβούλοντο, ἀποδεῖξωσι τὸ ὄργανον εἶναι φιλοσοφίας | τὴν λογικήν. οἱ δὲ τὸ ὄργανον ἀποσιωπήσαντες καὶ ἀνελκύντες τὸ μόριον IV^ν τὸ μέρος εἰσάγουσιν. ἀλλ' εἰ μὴ μέρος ἐστί, φασί, φιλοσοφίας ἡ λογικὴ ὄργανον δέ, πῶς καὶ αἱ λοιπαὶ ταύτῃ χρῶνται; οὐχ ως μέρει δηλαδὴ φιλο- 25 σοφίας αὐτῇ χρῶνται· ἐπεὶ καὶ δὲ κανὼν γέγονε μὲν ὑπὸ τεκτονικῆς, ἀλλ' οὐχ ως μέρος τεκτονικῆς· οὐ γάρ ἀπλῶς τῷ τέκτονι σκοπὸς κανόνα ποιῆσαι ως θύραν ἡ ἀβάκιον, ἀλλ' ἵνα ἡ ὄργανον αὐτῷ, εἴτα, ἵνα οὕτως εἴπωμεν, 30 μέρη, κυριώτερον δὲ ἀποτελέσματα. καὶ οὐ δῆπον τεκτονικὴ γείρων οἰκοδομικῆς· οὐδὲ ἄρα φιλοσοφία τῶν λοιπῶν, καὶ τῷ ὑπὸ αὐτῆς γενομένῳ ὄργανῳ, τῇ συλλογιστικῇ λέγω μεθόδῳ, χρῶνται. οὐδὲ γάρ πάντως ἀνάγκη τὸ ὑπὸ τέχνης τινὸς γενόμενον ἐκείνης καὶ μέρος εἶναι· δὲ γοῦν γαλκεὺς ἄκμονα καὶ σφύραν ἑαυτῷ κατασκευάζει ως ὄργανα τῆς ἴδιας τέχνης, καὶ δὲ τέκτων ὅμοίως σφύραν καὶ πῆγυν, ἀ οὐκ ἔστι μέρη γαλκευτικῆς καὶ τεκτονικῆς. οὕτως οὖν καὶ φιλοσοφία τὴν λογικὴν εὑροῦσα ως ὄργανῳ αὐτῇ χρῆται, 35 ως καὶ δὲ τέκτων τῇ σφύρᾳ· οὐ γάρ ἀν ἥλθεν εἰς ἀνθρώπους φιλοσοφία ἄνευ 10

2 συνεισαγόμενον Q 3 τὸ ἀπλῆς Vt 4 ἐμμεμόδως Q: ἐν μεθόδῳ 5 τεκτονικῆς Vt
pr. Q: ἐ corr. Q^t 10 αὐτῶν Y: αὐτὸν QVt πρὸ V 11. 12 καὶ συγχωρήσωμεν
αὐτοῖς Q 12 τάληθη Vt πλὴν om. Q ἐλλειπῶς Qt 13 γάρ om. V
14 an ἡ ὁ? 17 προσφέρονται Q τὰ τέλεια Vt 18 τέχνην V τις τέχνη Q
21 ἐβούλοντο Q 23 ἀλλ'—αὐτῇ (2δ) Q: εἰ μέρος αὐτῆς εἴη τὸ λογικόν. εἰ δὲ ὄργανος
οὐκέτι, καὶ αἱ λοιπαὶ αὐτῷ χρῶνται. οὐδὲ γάρ ως μέρει ὅντει φιλοσοφίας αὐται Vt
25 post κανὼν add. μὲν Q τέκτονος Q 26 οὐχ] χ bis, alt. del. Q
σκοπὸς τῶν τέκτονι Q 27 ὄργανον ἡ Q εἴτα om. Q εἴπω Vt 28 διπώ V
29 λόγω Vt 30 λέγω om. Vt 31 γεγονός Q 33 καὶ prius iterat V
μέρος V τεκτονικῆς τε καὶ γαλκευτικῆς Q 34 χρῆται αὐτῇ Q

ἀποδείξεως. εἰ δὲ γρῶνται ταύτη καὶ ἔτεραι τέχναι, οὐκ ἄτοπον· τῷ γοῦν IVν
ὅπλῳ ὁ στρατιώτης γρῆται τῇς ὅπλοποιητικῆς ἀποτελέσματι, καὶ ὁ ἡρόιγος
χαλινῷ δοντὶ χαλινοποιητικῆς ἀποτελέσματι. καὶ πολλαὶ δὲ ἄλλαι τῶν τεχνῶν
καὶ ἑαυταῖς καὶ ἔτεραις τὰ αὐτὰ κατασκευάζουσιν ὅργανα· ὁ γοῦν τέκτων
ἢ καὶ ἑαυτῷ καὶ λαξόῳ καὶ ἔτεροις κανόνα κατασκευάζει καὶ ἄλλα τοιαῦτα
μηρία. ἄλλως τε εἰ μέρος τῆς φιλοσοφίας ἡ λογική, ταύτη δὲ οἱ ῥήτορες
καὶ οἱ ἱατροὶ φαινονται ὡς ἰδίῳ ὅργανῳ προσχρώμενοι, *(οἵ)* καὶ αὐτοὶ 15
συλλογίζονται, συμβήσεται· τὴν φιλοσοφίαν ἀτιμωτέραν ἱατρικῆς τε καὶ
ῥητορικῆς εἶναι. ἐὰν γάρ δύο τινὲς ὥστι τέχναι καὶ τὸ τῆς ἔτερας μέρος
10 ἡ ἀποτέλεσμα ὅργανον ἡ τῆς ἔτερας, τιμιωτέρα ἔσται καὶ βελτίων καὶ
τὸν οὐ ἔνεκα λόγον ἔχουσά ἡ ὡς ὅργανῳ χρωμένη τῷ τῆς ἔτερας μέρει,
ἥς ἔχει ἡ χαλινοποιητικὴ ἡ ἀπλῶς χαλκευτικὴ καὶ ἴππική· ὅργανον γάρ
ἴππικῆς ὁ χαλινός, μέρος δὲ καὶ ἀποτέλεσμα χαλκευτικῆς· διὰ τοῦτο καὶ χει-
ρουργικὴ πάλιν χαλκευτικῆς κρείττων. ἀτιμωτέρα ἄρα ἔσται φιλοσοφία ἱατρο-
15 κῆς τε καὶ ρητορικῆς· αἱ μὲν γάρ ὡς ὅργανῳ χρῶνται τῇ λογικῇ· φιλοσο-
φίας δὲ ἔστι μέρος. οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ πλεῖσται τῶν βαναύσων τεχνῶν
ἡ πᾶσαι κρείττους ἔσονται φιλοσοφίας· κάκεῖναι· γάρ κατὰ τὴν κοινὴν ἔννοιαν
συλλογίζονται λαμπάνουσαί τινα προηγούμενα καὶ ἐπόμενα· λέγει γάρ ὁ οἰκο-
δόμος διτι, ἐπειδὴ τὴν οἰκίαν ἀσφαλῶς στῆσαι βουλόμεθα, τοῦτο δὲ οὐκ ἀν
20 γένοιτο μὴ καταβληθέντων θεμελίων, καταβλητέον ἄρα· καὶ αἱ λοιπαὶ ὅμοιώς.
ῶστε καὶ τῶν βαναύσων τεχνῶν ἔσται χείρων ἡ φιλοσοφία. ἔτι καθόλου 25
τοῦτο ἔστι μέρος δὲ καὶ παρὸν συντελεῖ τῷ ὅλῳ καὶ ἀπὸν λυμαίνεται τὸ ὅλον·
εἰ οὖν συνίσταται καὶ χωρὶς τῆς λογικῆς ἡ φιλοσοφία κατὰ φύσιν θεωρητική
τε οὖσα καὶ πρακτική, οἱ δὲ ἀνθρωποι τῆς ἀποδείξεως εἰς κατάληψιν αὐτῆς
25 ἐδεήθημεν, οὐκ ἔσται μέρος αὐτῆς ἡ λογική. ἔτι τὸ μέρος μὲν ἑαυτοῦ χάριν
παραλαμβάνεται, τὸ δὲ ὅργανον ἔτέρου· ἡ δὲ λογικὴ ἑαυτῆς μὲν χάριν οὐ
παραλαμβάνεται, ἀποδείξεως δὲ ἔνεκα. ἔτι τὰ μέρη μὲν ἀναιρούμενα συναντι-
ρεῖ τὸ ὅλον, τὰ δὲ ὅργανα οὐδαμῶς· ἀναιρεθέντος γάρ τοῦ σκεπάρνου ἔστι 30
τὸ ἀβάκιον· καὶ λογικῆς ἀναιρεθείσης φιλοσοφία οὐδὲν ἥττον ἔστι. καὶ πάλιν
30 συντιθέμενα τὰ μέρη ποιεῖ τὸ ὅλον, τὰ δὲ ὅργανα οὐδαμῶς· τὰ ἄρα μέρη
οὐκ ὅργανα. εἰ δέ τις εἴποι ‘καὶ μὴν ἡ χείρ μέρος οὖσά ἔστι καὶ
ὅργανον, ωστε οὐκ ἄτοπον τὴν λογικὴν καὶ ὅργανον οὖσαν εἶναι καὶ
μέρος’, φαμὲν διτι ἀλλ’ οὐ τοῦ αὐτοῦ· οὐ γάρ οὐ ἔστι μέρος ἡ χείρ,
τούτου ἔστι καὶ ὅργανον, ἀλλὰ πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο· μέρος μὲν γάρ τοῦ
35 σώματος ὡς σώματος, ὅργανον δὲ τῆς ψυχῆς. οὕτως οὖν καὶ ἡ λογικὴ
ὅργανον “ἴπεν τῆς ἀληθίους καταλήψιν, μέρος δὲ οὗ, ἣς οὐδὲ ἡ χείρ τῆς” 35

2 ὁ prius superser. Q¹ καὶ ὁ—ἀποτελέσματι (3) om. Q 4 ἑαυταῖς Q: αἱ αὐταῖς Vt
5 ἔτέρῳ Q: ἔτεραις t 6 τῆς om. Q, superser. V 7 οἱ addidi 8. 9 καὶ ρητορικῆς
iterat V 10 ante ὅργανον add. ἡ V 11 ὡς om. Vt 12 ὡς ἔχει ἐπὶ²
τῆς χαλκοποιητικῆς τε καὶ ἴππικῆς Q post γάρ add. ~Q 13 χαλκοποιητικῆς Q
17 κρείτους V 20 post λοιπαὶ add. δὲ Q 22 παρὼν—ἀπὼν t καὶ ἀπὸν
bis, semel del. Q 23 ἡ οὖν t τῆς λογικῆς χωρὶς, om. καὶ Vt 24 οὖσα
om. V αὐτῆς superser. Q 25 ἔστι Q μὲν om. Qt 27 μὲν om. Q
29 τὸ βάθρον Q φιλοσοφίας Q 30 τὰ μέρη συντιθέμενα ἀποτελεῖ τὸ Q
31 εἴπη Q 35 οὕτως—δὲ οὗ (36) om. V

ψυχῆς· καὶ ἄνευ γὰρ αὐτῆς ἔστιν, ὡς εἰρηται, φιλοσοφία. ἀλλ' ἐπεὶ τῶν IV°
Στωικῶν ἵκανῶς τὴν δόξαν ἡλέγεισαμεν καὶ τὴν λογικὴν ἀντικρυς φιλοσοφίας
ἀπεδείξαμεν ὅργανον, εἴπωμεν καὶ περὶ τῆς τοῦ Πλάτωνος δόξης. οὗτος
γὰρ καὶ ὅργανον καὶ μέρος φησὶ τὴν διαλεκτικὴν οὐκ ἐναντία ἔσυντῷ δοξήζων
οὐδὲ ἀντιφάσει περιπίπτων· ἀλλ' ὅταν μὲν τὴν διαλεκτικὴν αὐτὴν καθ' αὐτὴν
γωρίς ὅλης καὶ πραγμάτων λαμβάνῃ, τουτέστι τῷ λόγῳ καὶ τῇ διανοίᾳ
γυμνὴν θεωρουμένην τῆς γρήσεως, τότε ὡς ὅργανον αὐτὴν λαμβάνει, ὅταν
δὲ ἐν γρήσει καὶ γυμνασίᾳ πραγμάτων, τότε αὐτῷ τὴν τοῦ μέρους ἀναπλη- 40
ροῖ γρείαν. οἷον τὸ μὲν ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν συνάγεσθαι κατα-
10 φατικὸν κατόλικον συμπέρασμα, τοῦτο ἔσται αὐτῷ ὡς ὅργανον οὐκτι ποτέ ποτέ
πότε μενον· ὅταν δὲ προσάπτοντες ὅλην λέγωμεν, οἷον πᾶς ἀνθρωπος ζῶον.
πᾶν ζῆον ἔμψυχον. πᾶς ἀνθρωπος ἄρα ἔμψυχον. τότε ἔσται ὡς γέρος.
καθάπερ ὁ πῆχυς καὶ μέρος ἔστιν, ὅταν τὸ μετρούμενον μέρος τοῦ σώματος
λέγωμεν, καὶ ὅργανον, ὅταν αὐτὸν καθ' αὐτὸν τὸν μετροῦντα θεωρῶμεν.
15 καὶ ἡ αὐτὴ ὀνομασία τοῦ μετροῦντος καὶ τοῦ μετρουμένου· εἰ μὲν μεῖν¹
ὅλης λαμβάνοιτο, ἔσται μέρος τοῦ μετρουμένου, εἰ δὲ ἄνευ ὅλης, τουτέστιν 25
αὐτὸν τὸ μέτρον, ἔσται ὅργανον. οὕτω καὶ ἡ διαλεκτικὴ παρὰ τῷ Πλάτωνι·
ἐν μὲν γὰρ τῷ Φαιδρῷ καὶ Φαιδωνι μεθ' ὅλης αὐτὴν ὡς μέρος λαμβάνει,
ἐν δὲ τῷ Παρμενίδῃ ὡς ὅργανον ἄγει ὅλης. καὶ ἀπλῶς ἄνευ μὲν ὅλης
20 ἔσται ὡς κανὼν καὶ ὅργανον, ἐν πράγμασι δὲ καὶ μεθ' ὅλης μέρος.

p. 24 a 10 Πρῶτον εἰπεῖν.

Κατὰ τὸ Ἀττικὸν ἔθος τὸ 'χρῆ' παρέλειψε· τοῦ γὰρ 'χρῆ' καὶ δεῖ² νι
πρὸς τὰ ἀπαρέμφατα συνταττομένου, οἷον χρή γράφειν, δεῖ ἀναγινώσκειν, καὶ
τῆς προκειμένης συντάξεως τοῦτο ἀπαιτούσης, πρῶτον εἰπεῖν γρῆ, ἔθος
25 Ἀττικοῦς κατ' ἔλλειψιν τοῦ 'χρῆ' καὶ δεῖ² τὰ τοιαῦτα προφέρεσθαι.

p. 24 a 10 Περὶ τί καὶ τίνος ἡ σκέψις, διτι περὶ ἀπόδειξιν καὶ ἐπι-
στήμης ἀποδεικτικῆς.

Πρὸς ἑκατέραν τῶν προτάσεων ἀποδέδωκε, πρὸς μὲν | τὸ περὶ τί V^o
εἰπὼν περὶ ἀπόδειξιν, πρὸς δὲ τὸ καὶ τίνος ἔστιν ἡ σκέψις τὸ καὶ
30 ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς. διαφέρει δὲ τῆς ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης ἀπό-
δειξις τῷ τὴν μὲν ἐπιστήμην ἔξιν εἶναι τῆς ψυχῆς, τὴν δὲ ἀπόδειξιν ἐνέρ-
γειαν ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης προϊοῦσαν. ὁ μέντοι Ἀριστοτέλης ἐν τῷ τέλει
τῆς Ἀποδεικτικῆς πραγματείας φησὶν διτι οὐδὲν διαφέρει ἀπόδειξις ἐπιστήμης

1 ὡς εἰρηται ἔστιν Q	4 μέρος—ὅργανον Vt	φασὶ Q	5 μὲν οι. V
έαυτὴν Q	6 λαμβάνει t	9. 10 καθόλου συνάγεσθαι κ. V: συνάγεσθαι καθόλου κ. t	
10 τοῦτο Vt: τότε Q	ώς οι. Q	10. 11 προ... μενον V: πραττόμενον i	
12 ἔμψυχος (post ἄρα) t	13 ante ὅταν del. καὶ Q	14 έαυτὸν Q	15 τοῦ alt.
οι. Vt	17 τῷ οι. Vt	19 μὲν ἄνευ t	21 ante lemma add. ἀργὴ τοῦ
κειμένου Q	22 ante κατὰ repetit πρῶτον εἰπεῖν t	παράλειψε Q	23 μετά ἀπαρέμ-
φάτου Q	οιον R: οι. QVt	25 ἀττικῆς V	φάτις εἰψιν t
add. δὲ V	29 τὸ καὶ prius scripsi: inv. ord. Vt: τὸ Q	31 τῷ Q	
τῆς οι. Q	32. 33 ἐν τῷ τέλει τῆς Ἀποδ.] II 19 p. 99 b 15 sq.	33 τῆς οι. V	

ἀποδεικτικῆς, λέγων οὕτως “περὶ μὲν οὖν συλλογισμοῦ καὶ ἀποδείξεως, Τοῦτο ἔχατερόν ἐστι καὶ πῶς γίνεται, φανερόν ἐστιν, ἀμα δὲ καὶ περὶ ἐπιστήμης ἡ ἀποδεικτικῆς τὸ αὐτὸν γάρ ἐστιν”. τὸν δὲ σκοπὸν ἐκ προσιμών ἀνακηρύττει τοῦ βιβλίου, ἀπόδειξιν αὐτῷ παραδοῦναι τὸ προκείμενον εἶναι λέγων. εἰ δέ τις εἴποι διτὶ Ἀριστοτέλης οὐδὲ δεσμῶτος οὐδὲ ἀκολούθως ἀνεκήρυξε τὸν σκοπόν (οὐ γάρ διαλέγεται ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ οὐδὲ ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ· αὐτὸς δὲ ως εὐθὺς περὶ αὐτοῦ διαλεξόμενος, οὗτος ἐποιήσατο τὴν ἀρχὴν εἰρηκὼς διτὶ περὶ ἀπόδειξιν καὶ ἐπιστήμης 10 ἀποδεικτικῆς), ἐροῦμεν πρὸς αὐτὸν διτὶ ὁ κυρίως σκοπὸς τοῦ Ἀριστοτέλους οὐτός ἐστι, τὸ διαλαβεῖν περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ· ἀλλ’ ἐπειδὴ ἀδύνατον ἦν διαλαβεῖν περὶ αὐτοῦ πρὸτιν ἦν παραδοῦναι τὸν ἀπλῶς συλλογισμόν, τούτου γάριν πρῶτον περὶ τούτου ποιεῖται τὴν διδασκαλίαν. ἐπεὶ οὖν καὶ ἦν περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ διδασκαλία σκοπὸν ἔχει τὴν ἀπόδειξιν, εἰκότως καὶ τὴν προκείμενην πραγματείαν ως πρὸς τὸν σκοπὸν ἀναφέρων εἶπεν 15 εἶναι αὐτὴν περὶ ἀποδείξεως, ὅσπερ ἂν εἰ καὶ γεωργὸς λέγοι σκοπὸν εἶναι αὐτῷ τῆς γεωργίας τὴν ἀρτοποιίαν καὶ δρυιτόμοις τὴν ναυπηγίαν. ἄλλως 20 τε μιᾶς οὔσης τῆς ἀναλυτικῆς πραγματείας ἐν μὲν τοῖς πρώτοις περὶ τῶν πρὸς τὴν ἀπόδειξιν συμβαλλομένων διδάξει οἵονεὶ τὴν ὕλην τῆς ἀποδείξεως καὶ τὸ γένος παραδιδούς, ἐν δὲ τοῖς τελευταίοις περὶ αὐτῆς τῆς ἀποδείξεως· 25 τὸ πάντα δὲ τὰ πρὸ τοῦ τέλους πρὸς τὸ τέλος ἀναφέρεται. ἀμέλει καὶ αὐτὸς ἐν τῷ τέλει τῆς Ἀποδεικτικῆς, λέγω δὴ τῶν ‘Τετέρων ἀναλυτικῶν, ως δὴ τέλος λαβούσης τῆς ἐξ ἀρχῆς προτεθείσης πραγματείας, ἦν προανεφώνησεν ἐν τῷ παρόντι προσιμώῳ, εἰπεν, οὕτως ἦδη ἀρτίως ἐμνήσθημεν, “περὶ μὲν οὖν συλλογισμοῦ καὶ ἀποδείξεως” καὶ τὰ ἑξῆς, συμπεραινόμενος ἐκεῖ τὰ 30 ἐνταῦθα προβληθέντα.

p. 24a11 Εἶτα διορίσαι τί ἐστι πρότασις καὶ τί δρος καὶ τί συλλογισμός, καὶ ποῖος τέλειος καὶ ποῖος ἀτελῆς.

Μιμεῖται καν τοῖς ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης τὴν γεωμετρικὴν διδασκαλίαν. Ὅσπερ γάρ ἐκεῖνοι προλαμβάνειν εἰώθασι θεωρήματά τινα συμβαλλόμενα 25 αὐτοῖς πρὸς τὰ δειγμάτων διδασκαλίαν, οὕτω καὶ αὐτὸς ἐνταῦθα τὰ ἐσόμενα αὐτῇ χρήσιμα πρὸς τὴν τῶν συλλογισμῶν διδασκαλίαν προλαμβάνει. ἀξιον δὲ ζητῆσαι τί δήποτε μὴ ἀπὸ τοῦ δρου ἥρεται ως ἀπλουστέρου, εἶτα ἐπὶ τὰ συνθετώτερα ἔληξεν, ἦν εἰ ἀπὸ τῶν συνθέτων ἥρεται τὴν ἀρχὴν ποιήσα-

1 οὖν οι. V	2 περὶ οι. Q	3 γάρ οι. Vt	προσιμίου Q
6 post διαλέγεται add. οὔτε Q	οὔτε Q	τοῦ οι. Q	7 περὶ αὐτὴν V
10 τὸ Q: τοῦ Vt	11 ἦν οι. Vt	12 περὶ τούτου πρῶτον Q	ποιεῖ Vt
16 ἀριθμοποίαν Q	δρυτόμος Q	18 post ὕλην ras. VII fere litt. Q	
22 προανεφώνησε, οι. ἐν Vt	23 εἰπεν οι. Vt	post ἐμνήσθημεν add. οὕτω φησὶ Q	
24 οὖν superser. V	τὰ Qι: ἐν τοῖς V	post ἑξῆς add. ἐρεῖ V	28 καν οι. Vt
30 αὐτῶν Qι: αὐτοῖς V	31 τῶν συλλογισμὸν V	συλλαμβάνει V	
post προλαμβάνει add. καὶ λέγει περὶ αὐτῶν Q	33 ἐβούλετο Q		

σθαι, διὰ τί μὴ ἀπὸ τοῦ συλλογισμοῦ τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο καὶ κατέληξεν οὐκ εἰς τὸν ὄρον. καὶ τινές φασιν ὅτι, ἐπειδὴ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνεις διελέγειται περὶ προτάσεων, διὰ τοῦτο ἀπὸ τῶν γνωριμωτέρων ἡμῖν ἀρχασθαι βουλό-³⁰ μενός ἀπὸ τῆς προτάσεως ἥρξατο. καὶ ἄλλως τὴν μὲν πρότασιν ἤδει ὑπο-⁵ μασμένην οὐδὲ μόνον φιλοσόφοις ἀλλὰ καὶ ῥήτορσι, τὸν δὲ ὄρον αὐτὸς ὑπόμασεν, ὡς καὶ ὑποκατιών δείκνυσι. τούτου οὖν ἔνεκεν δεύτερον αὐτὸν ἔταξεν ὡς δυσχερέστερον διὰ τὴν καινοφωνίαν. ἡ δὲ ἀληθεστέρα ἐπίλυσίς ἐστιν αὗτη· δεῖ τὰ πρὸς διδασκαλίαν τινῶν παραλαμβανόμενα γνωριμώτερα εἶναι ἐκείνων τὸν παρελθόμεναν εἰς διδασκαλίαν· ἐπειδὴ τοίνυν μέλλει ἐν τῷ ὄρο-¹⁰ σμῷ τοῦ ὄρου παραλαμβάνειν τὴν πρότασιν λέγων “ὄρον δὲ καλῶ εἰς δια-³⁵ διαλέγεται ἡ πρότασις”, διὰ τοῦτο πρότερον περὶ αὐτῆς διδάσκει· δεῖ τὸ πρὸς ὄρισμόν τινων παραλαμβανόμενα γνωριμώτερα ἐκείνων εἶναι, εἴπερ μέλλοιμεν συνήσειν τὸν ὄρισμόν. προέταξε δὲ ἀν τὸν συλλογισμὸν τῆς προ-¹⁵ τάσεως, εἰ ἐδέετο αὐτοῦ ἐν τῷ τῆς προτάσεως ὄρισμῷ. νῦν δὲ τούναντίον· προσχρήται γάρ πως τῇ προτάσει ἐν τῷ τοῦ συλλογισμοῦ ὄρῳ λέγων “ἐν φῂ τεθέντων τινῶν”, ὅπερ ἐστὶ ‘τῶν προτάσεων’. διά τε τοίνυν τὸ ἀπλου-²⁰ στέρας εἶναι τὰς προτάσεις καὶ διὰ τὸ μεμνῆσθαι πως αὐτῶν ἐν τῷ περὶ συλλογισμοῦ λόγῳ, εἰκότως προτέραν τὴν περὶ αὐτῶν διδασκαλίαν ποιεῖται τοῦ συλλογισμοῦ. Ιστέον μέντοι ὅτι ὄρος καὶ φάσις καὶ ἀπλῆ φωνὴ καὶ²⁵ ὄνομα καὶ ῥῆμα τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταῦτα εἰσι, τῇ σχέσει δὲ διαφέρουσιν. ὅταν μὲν γάρ ὡς συλλογισμοῦ μέρος λαμβάνηται, ὄρος λέγεται, ὅταν δὲ ὡς μέρος προτάσεως, φάσις, ὅταν δὲ ὡς ὑποκείμενον ἐν τῇ προτάσει, ὄνομα, ὅταν δὲ ὡς κατηγορούμενον, ῥῆμα, ὅταν δὲ ὡς φωνὴ ἀπλῶς σημαντική,³⁰ ἀπλῆ φωνὴ. καὶ ἄλλως· ὄνομα μέν, ὅταν μετὰ ἄρθρου λέγηται, ῥῆμα δέ,³⁵ ὅταν προσηγμαίη γρόνον. ὕσπερ καὶ πρότασις καὶ πρόβλημα καὶ ἔνστασις καὶ συμπέρασμα καὶ ἀπόφανσις πάλιν ἐν καὶ ταῦτὸν τῷ ὑποκειμένῳ εἰσίν, ὡς ἤδη καὶ ἐν ἄλλοις εἴρηται, τῇ σχέσει δὲ διαφέρουσιν. ὅταν μὲν γάρ συλλογισμὸν κατασκευάσαι βουλόμενοι ὡς μέρος αὐτὴν παραλαμβάνωμεν συλλογισμοῦ. πρότασις λέγεται· ὅταν δὲ εἰς τὴν δεῖξαι ἐτέρῳ προβάλλωμεν,⁴⁰ ὡς ὅταν λέγωμεν ‘δεῖξον εἰ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος’, πρόβλημα· ὅταν δέ τινος ποιοτήσαντος τι ἡ ἀποφέρεταις ἡμεῖς τὰ ἐναντία ἀποφεύγειται. ἔνστασις.⁴⁵ οἷον εἴ τινος εἰπόντος ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος ἡμεῖς εἴπωμεν διὰ οὐκ ἀθάνατος· συμπέρασμα δὲ αὐτὸ τοῦτο, ὅπερ ἀν ὁ συλλογισμὸς συμπεραίνηται, οἷον διὰ ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ δὲ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, τὸ δὲ ἀεικίνητον ἀθάνατον,⁵⁰ ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος· ἀπόφανσις δέ, ὅταν ἀπλῶς ἀποφαινώμεθα τι κατά τινος ἡ τι ἀπό τινος. τελείους δὲ καλεῖ συλλογισμὸν πάντας τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ

1 κατέλυσε	V	2 διηλέγειθη	Q	6 ἔνεκεν	sic Q	αὐτὸν	superser.	Q ¹	7 καίνοφονίων
pr. Q, corr. Q ²		9 post ὃν add. ἀν	V	10 λέγων]	p. 24 b 16			12 τινος	Q
εἶναι ἐκείνων Q		13 συνοίσειν	Q	15 λέγων]	p. 24 b 19	16 τοι	(ante τούνυν)	Q	
17 αὐτοῦ t		18 συλλογισμῶν	Q	ὄρῳ	V	προτέραν	post ποιεῖται	collocat	V
ποιεῖται διδασκαλίαν	Q	19 τῶν συλλογισμῶν	Vt	20 ἔστι	Vt			21 ὡς alt. Q:	
καὶ Vt		25 προσηγμαίην	Q	καὶ alt.	superser.	Q ¹		26 καὶ tert. QV:	tὸ t
27 δὲ σχέσει	Q	29 ἔτερον	V	32 εἴπωμεν	t: εἴπομεν	QV		33 ὅταν πο-	
conicio		συμπεράνη	Q	34 δὲ utrumque	om.	Q		35 ἀπίσταται	V

σχήματι, ἀτελεῖς δὲ τοὺς ἐν τῷ | δευτέρῳ καὶ τρίτῳ. ὅπως δὲ οἱ μέν V^o
εἰσι τέλειοι οἱ δὲ ἀτελεῖς, ἐν τοῖς ἔξης λεγόμενοι.

p. 24^a13 Μετὰ δὲ ταῦτα τί τὸ ἐν ὅλῳ εἶναι ἢ μὴ εἶναι τόδε τῷδε,
καὶ τί λέγομεν τὸ κατὰ παντὸς ἢ μηδενὸς κατηγορεῖσθαι.

5 Δύο σχέσεων οὐσῶν ἐν ταῖς προτάσεσι, τοῦ τε ὑποκειμένου πρὸς τὸν
κατηγορούμενον καὶ τοῦ κατηγορουμένου πρὸς τὸν ὑποκείμενον, ἢ μὲν τοῦ 5
ὑποκειμένου πρὸς τὸν κατηγορούμενον λέγεται ἐν ὅλῳ, ώς ὅταν εἴπωμεν
τὸν ἀνθρώπου ἐν ὅλῳ τῷ ζῷῳ περιέχεσθαι ἢ ἐν οὐδενὶ λίθῳ εἶναι· ἢ δὲ
10 τοῦ κατηγορουμένου πρὸς τὸν ὑποκείμενον καλεῖται κατὰ παντός, ώς ὅταν
εἴπωμεν τὸ ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου κατηγορεῖσθαι ἢ κατ' οὐδενὸς
λίθου εἶναι. ταῦτα δὲ πάντα τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταῦτα εἰσι, τῇ σχέσει δὲ
διαφέρουσιν.

p. 24^a16 Πρότασις μὲν οὖν ἐστι λόγος καταφατικὸς ἢ ἀποφατικὸς
τινὸς κατά τινος.

15 Καθὼς ἐπηγγεῖλατο, βούλεται ὄρισασθαι ἀπερ προέτεινε, καὶ πρώτην
τὴν πρότασιν κατὰ τὴν προτεθεῖσαν τάξιν. λαμβάνει δὲ γένος μὲν τὸν λόγον·
κατηγορεῖται γάρ οὐ μόνον τοῦ ἀποφατικοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐρωτηματικοῦ
καὶ τῶν ἄλλων ὄμοίως. διαφορὰς δὲ λαμβάνει ἐκ τε τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ
ποιοῦ, καὶ τοῦ ποιοῦ μὲν κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν, τοῦ δὲ ποσοῦ καθόλου
20 καὶ μερικὸν καὶ ἀπροσδιόριστον. ὅστε ἐκ τούτων εὑρεθῆσονται εἰδὴ προ- 15
τάσεων ἐξ, ἐκάστης τῶν τριῶν τῶν ἐκ τοῦ ποσοῦ κατὰ τὸ ποιὸν διπλασια-
ζομένης. τῶν δὲ καθ' ἐκαστα νῦν οὐκ ἐμνημόνευσεν ώς μὴ περὶ ταύτας
καταγινόμενος, διότι οὐδεμίᾳ ἐπιστήμῃ περὶ τὰ καθ' ἐκαστα ἐστι. καὶ τινὲς
βούλονται λέγειν, ὡν εἰς ἐστι καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Ἀφροδισιεύς, ὅτι κυρίως
25 ὄρισμὸν οὐ παραδέδωκεν ὁ Ἀριστοτέλης τῆς προτάσεως· καὶ κατακευάζει
τοῦτο πάνυ δεινῶς. φησὶ γάρ δι τοῦ δεῖ ἐπὶ τοῦ κυρίως ὄρισμοῦ τὰ μέρη
αὐτοῦ περιττεύειν τοῦ ὄριστοῦ πάντως· οἷον ὄριζόμενα τὸν ἀνθρώπου οὗτως
‘ζῷον λογικὸν θυητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν’, καὶ εύρισκομεν πάντως
ἐξ ἀνάγκης πάντα τὰ μέρη τοῦ ὄρισμοῦ τούτου περιττεύοντα τοῦ ὄριστοῦ.
30 καὶ γάρ καὶ τὸ ζῷον περιττεύει τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ λογικόν· τὸ μὲν
γάρ διαφορά ἐστι, τὸ λογικόν, τὸ δὲ γένος· ὄμοίως δὲ περιττεύει καὶ τὸ
θυητὸν τοῦ ἀνθρώπου. ἐπὶ δὲ τοῦ νῦν παραδεδομένου ὄρισμοῦ τῆς προτά-
σεως οὐχ ὄρισμεν ταῦτα οὗτως ἔχοντα· ἢ γάρ κατάφασις καὶ ἡ ἀπόφασις,
δι παρέλαβεν ώς διαφοράς, οὐδὲν περιττεύουσι τοῦ ὄριστοῦ, τοιτέστι τῆς 25

2 ἐν τοῖς ἔξης] p. 24^b22 sq. ῥήμήσεται Q 6 καὶ τοῦ—7 κατηγορούμενον om. V
post μὲν add. ἐκ Qt: om. Y 7 λέγεται iteratum del. Q¹ 8 post δὲ add. ἐκ Qt
9 τὸ V 10 παντὸς Vt: οὐδενὸς Q 11 ἐστι Vt 16 σύνταξιν Q 17 ἀποφατικοῦ V
19 an καὶ τοῦ? ποιοῦμεν libri 23 ἐστι V: ἔχει t: τοῖς φιλοσόφοις Q 24 Ἀλέξ.
6 Λ.] p. 10,28 sq. 25 ὁ om. t 26 δεῖ om. V 28 καὶ alt. om. Vt 29 πάντα
om. Q τοῦ ὄρισμοῦ τούτου Vt: αἴτοι οἱ 30 καὶ alt. om. Q περιττεύειν τ
τὸ μὲν—31 λογικόν om. V 31 τὸ λογικόν ἐστι t γένος Q: εἰδός ἐστι V: εἰδός t
δὲ alt. QV: καὶ t καὶ bis Q 32 ἀποδεδομένου Q, at cf. vs. 25 34 περιττεύει Q
τοιτέστι Vt: γάτοι Q

προτάσεως, τούναντίον δὲ καὶ ἐλλείπει ἔκαστον ἵδιᾳ λαμβανόμενον. κατα-^V
 σκευάζει δὲ πάλιν ὅτι οὐδὲ ὁ λόγος εἴληπται ως γένος καταφάσεως καὶ
 ἀποφάσεως, λόγος δὲ δηλονότι ὁ ἀποφαντικός. λέγει γάρ ὅτι τὰ εἰδη ἀντι-
 διαιρεῖται ἀλλήλοις καὶ οὐ τὸ μὲν ἔστι πρῶτον τὸ δὲ δεύτερον, ἐπὶ δὲ τῆς
 5 καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως οὐκ ἔστι τοῦτο· προτέρα γάρ ἡ κατάφασις τῆς
 ἀποφάσεως οὐ μόνον ἀξιώματι, ως τινὲς ὑπέλαθον, ἀλλὰ καὶ χρόνῳ· ἀπλου-
 στέρα γάρ ἔστιν ἡ κατάφασις καὶ προσλαβοῦσα τὸ ἀργητικὸν μόριον ποιεῖ ³⁰
 τὴν ἀπόφασιν. ἔστι δὲ πρὸς ταῦτα εἰπεῖν, καὶ τέως γε πρὸς τὴν ὑστέραν
 ἀπορίαν ἀπαντητέον, καὶ διαρθρωτέον πᾶς λέγεται ἐν τοῖς ἀντιδιηρημένοις
 10 εἰδεσι μὴ εἶναι ἄλλο ἄλλου τιμιώτερον ἢ ἀτιμότερον. τοῦτο γάρ ἔστιν
 ἀληθὲς κατὰ τὴν τοῦ γένους μετουσίαν, οὐκέτι μέντοι κατὰ τὰς ἔκαστους εἰδῶν
 συστατικὰς διαφοράς· τοῦ μὲν γάρ γένους ἴστιμας μετέχειν ἀνάγκη τὰ
 ἀντιδιηρημένα ἀλλήλοις εἰδη, καὶ ταύτῃ κριτέον εἰ γένος τὸ κοινῶς αὐτῶν ³⁵
 κατηγορούμενον, οὐ μὴν τῷ τῆς αὐτῆς εἶναι ἀξίας τὰ εἰδη. τοῦτο γάρ
 15 ἀδύνατον, εἴγε καὶ οὐσιῶν διαφορᾶς δεῖ εἶναι· ὁ γάρ τοῦτο λέγων ἀναιρεῖ
 τῶν οὐσιῶν τὰς διαφοράς· εἰ δέ εἰσιν οὐσιῶν διαφοραί, ἀνάγκη ἡ ἐπὶ τὸ
 κρείττον ἡ ἐπὶ τὸ χειρὸν διαφέρειν. οὐ ταύτῃ οὖν διαγνωστέον τὰ ἀντι-
 διηρημένα ἀλλήλοις εἰδη καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸν γένος ἀναγόμενα, ἐπεὶ οὗτοις
 οὐδὲν οὐδενὸς ως γένος κατηγορηθῆσεται (ἐν πᾶσι γάρ ἔστι τὸ τιμιώτερον
 20 καὶ ἀτιμότερον), ἀλλ’ ως εἶπον, εἰ διοτίμας πάντα τὰ εἰδη τοῦ γένους μετέ- ⁴⁰
 χει, καὶ διαφορᾶς τὸ μὲν κρείττονος τὸ δὲ χειρονος ἔτυχεν, ὥσπερ, εἰ τύχοι,
 ἀνθρωπος καὶ ἵππος· ταῦτα γάρ τῆς μὲν τοῦ ζῷου φύσεως ἴστιμας κοινωνεῖ.
 διαφορᾶς δὲ κρείττονος ὁ ἀνθρωπος τῆς τοῦ λογικοῦ τετύχηκε. τί οὖν θαυ-
 μαστὸν εἰ καὶ ἡ κατάφασις, εἰδος οὐσία τῆς ἀποφάντεως ἀντιδιηρημένον τῇ
 25 ἀποφάσει, τιμιωτέρας τιγροῦσα διαφορᾶς τῆς καταφατικῆς τιμιωτέρα ἔστιν:
 ἀλλ’ οὐδὲ διὰ τὸ ἀπλουστέραν εἶναι τὴν κατάφασιν συνθετωτέραν δὲ τὴν
 ἀπόφασιν, ἥδη διὰ τοῦτο καὶ προϋπάρχειν δεῖ χρόνῳ ἡ φύσει τὴν κατά- ³⁵
 φασιν τῆς ἀποφάσεως· πολλὰ γάρ καὶ ἄλλα ἔστι τῶν ἀντιδιηρημένων ἀλλή-
 λοις εἰδῶν ἄλλα ἄλλων συνθετώτερα. τοῦ γάρ ζῷου διαφορῶν οὐσῶν τοῦ
 30 τε λογικοῦ καὶ τοῦ ἀλόγου, ἥτοι τῆς ἀλογίας καὶ τῆς λογικότητος, τὰ μὲν
 ἄλλα ζῷα τῆς ἀλογίας μόνης μετείληφεν, οἷον ἵπποι, κύνες καὶ τὰ παρα-
 πλήσια· ἵσμεν δὲ ως ἡ ἀλογος οὐσία θυμῷ καὶ ἐπιθυμίᾳ καὶ αἰσθήσει καὶ
 φαντασίᾳ χαρακτηρίζεται· ὁ δὲ ἀνθρωπος καὶ αὐτῶν τούτων τῶν ἀλόγων δυνά-
 μεων μετείληφὼς καὶ τῆς ἑτέρας τῶν διαφορῶν, τῆς λογικότητος, μετέσχε· χαρα- ⁵⁰
 35 κτηρίζεται δὲ κατὰ τὸ κρείττον, ως καὶ τῶν λοιπῶν ἔκαστον. ως οὖν ἐνταῦθα
 οὐκ ἄν τις εἴποι τὸν ἵππον ἡ τὸν κύνα ἡ τι τῶν παραπλησίων διὰ τὸ ἐλα-

2 ὁ om. t	ώς om. V	3 ὁ om. Vt	γάρ V: δὲ Qt	8 γε om. Q
πρὸς alt. om. V	10. 11 ἀληθές ἔστι Q	11 ante κατὰ prius add. κατασκευάζει		
ὅτι V, superser. Q ¹ : κατασκευάσαι t	οὐ Q	12 συστατικὰς superser. Q ¹		
13 διηρημένα V	14 τὸ Vt	17 post διαγνωστέον add. ἴστιμα V	18 οὗτος	
om. Vt	19 οὐδὲν Qt: οὐδενὸς V	21 χειρονος—κρείττονος V	22 τῆς Qt: τὰ V	
μὲν Q: μεταξὺ Vt	κοινωνοῖ V	26 δὲ Qt: οὖν V	27 καὶ om. Vt	
ἢ Q: καὶ Vt	30 τοῦ om. Vt	λογιστήτος V	31. 35 χαρακτηρίζεσθαι t	
35 ως prius om. Q	36 ἡ prius Q: καὶ Vt		ἢ alt. Qt: καὶ V	

τόνων δυνάμεων μετασχεῖν καὶ ταύτη ἀπλούστερον εἶναι τοῦ ἀνθρώπου θῆδη. Υπὸ καὶ τῷ χρόνῳ η̄ τῇ φύσει πρῶτον, οὐδὲ ἄρα τὴν κατάφασιν πρώτην ἀνείποι τις τῆς ἀποφάσεως. ἔτι δὲ καὶ τοῦ ἐμψύχου διαιρουμένου εἰς τε τὸ ζῷον καὶ τὸ ζωόφυτον καὶ φυτὸν τὰς μὲν τοῦ φυτοῦ διαφοράς, | λέγω δὴ τὸ VI^ο 5 θρεπτικόν, γεννητικόν, αὐξητικόν, ἔχει καὶ τὸ ζωόφυτον, πλεονάζει δὲ τῇ ἀπτικῇ αἰσθήσει καὶ τῇ περὶ τὸν αὐτὸν τόπον κινήσει· ὁ δὲ ἵππος ἔχει ταῦτα τε καὶ τὰς αἰσθητικὰς ἀπάριεις μετὰ τῆς ἐκ τόπου εἰς τόπον κινήσεως, ὅρεξεώς τε καὶ φαντασίας· πρὸς τούτοις δὲ ὁ ἀνθρωπός καὶ τὰς λογικάς. Ὅτε συνθετώτερος πάντων ὁ ἀνθρωπός ἐστιν, ἀπλούστερον δὲ τὸ φυτόν, 10 μέσα δὲ τά τε ἄλογα ζῷα καὶ τὰ ζωόφυτα· καὶ οὐ δῆποι εἴποι τις ἀν πρῶτον εἶναι τῇ φύσει τὰ φυτὰ διὰ τὸ ὡς πρὸς τὴν τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ψυχικῶν δυνάμεων σύνθετιν ἀπλούστερα εἶναι. τί οὖν, εἴποι τις ἀν ἵσως, οὐ προϋπάρχειν ἀνάγκη καὶ φύσει καὶ χρόνῳ τῶν συνθέτων τὰ ἀπλᾶ ἐξ ὧν τὰ σύνθετα τὸ εἶναι ἔχουσι; ναί, φημί, ἀλλ᾽ οὐ ταῦτόν ἐστιν εἰπεῖν ἀπλᾶ καὶ ἀπλούστερα· τὰ μὲν 15 γὰρ ἀπλᾶ στοιχείων ἐπέχοντα λόγον η̄ στοιχεῖα ὃντα προϋπάρχει τῶν ἐξ αὐτῶν συγκειμένων· ἐνδέχεται μέντοι τῶν ἐκ τῶν ἀπλῶν συγκειμένων τὰ μὲν σύνθετώτερα εἶναι τὰ δὲ ἡττον σύνθετα, καὶ ἐν τούτοις οὐκέτι τὰ ἡττον σύνθετα 20 οὐκ ἔστι πρῶτα τῇ φύσει τῶν μᾶλλον συνθετωτέρων. οἷον τί λέγω; ὅκτω εἶναι τὰ μέρη τοῦ λόγου λέγεται, ἐξ ὧν πᾶς λόγος σύγκειται. παντὸς δὲ 25 λόγου ταῦτα προϋπάρχει· ἀναιρούμενον δὲ ταύτων καὶ πᾶς λόγος ἀναιρεῖται. ἐνδέχεται δὲ τοὺς ἐκ τούτων συγκειμένους λόγους τοὺς μὲν ἐκ δύο μόνων μερῶν συγκεισθαι, οἷον ἀνθρωπός τρέχει, τοὺς δὲ ἐκ τριῶν, οἷον ὁ ἀνθρωπός τρέχει, τοὺς δὲ ἐκ τεσσάρων, οἷον οὗτος ὁ ἀνθρωπός τρέχει, τοὺς δὲ ἐκ 30 πέντε, οἷον οὗτος ὁ ἀνθρωπός καλῶς τρέχει· ὅμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. 25 καὶ δῆλον δῆτι ὁ ἐκ δύο μόνων μερῶν συγκειμενος ἀπλούστερός ἐστι τοῦ ἐκ τριῶν καὶ οὗτος τοῦ ἐκ τεσσάρων καὶ οὗτος τοῦ ἐκ πέντε, συνθετώτερος δὲ ὁ ἐκ τῶν ὅκτω, οἷον “πρὸς δ’ ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ’ ἐλέγησον”. καὶ οὐ δῆποι πρῶτος ἐστι τῇ φύσει ὁ λόγων ‘ἀνθρωπός τρέχει’ τοῦ λέγοντος “πρὸς δ’ ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ’ ἐλέγησον”. πρῶτον γάρ ἐστι τῇ 30 φύσει τὸ συναναιροῦν μὲν μὴ συναναιρούμενον δὲ καὶ τὸ συνεισφερόμενον μὲν μὴ συνεισφέρον δέ, ὡς τὸ ζῷον τοῦ ἀνθρώπου τῇ φύσει πρῶτον· οὐχ οὕτως δὲ ἔχει ἐπὶ τῶν εἰρημένων λόγων· οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν τὸν ἔτερον οὔτε συναναιρεῖ οὔτε συνεισφέρει. τὰ αὐτὰ ἄρα καὶ ἐπὶ τῶν φυσικῶν· καὶ ἐπὶ τούτων γάρ αἱ μὲν διαφοραὶ καὶ τὰ γένη, ἐξ ὧν τὰ εἰδῆ συνίσταται,

- 1 μετασχεῖν Q . τοῦ om. Vt 3 εἴπη Q τις om. Vt 5 εστι δὲ V
 4 post καὶ prius add. εἰς Q 5 γενητικόν t καὶ ante αὐξητικόν habet Q: om. t
 9 συντεθώτερον Vt πάντως t 11 τῶν post ἀνθρώπων
 collocant Vt 12 ἀπλούστερον t ἀν om. Q προϋπάρχει t
 14 ἀλλὰ, om. οὐ V 15 γάρ om. Vt 18 οὐκ ἐστι deleverim 19 δὲ Q:
 μὲν Vt 20 an γάρ? καὶ om. Q 21 τοὺς prius iterat Q 22 δ superser. V
 23 οἷον om. Vt ὁ ἀνθρωπός οὗτος Q 24 δὲ om. Vt 25 οὐτι om. Vt
 26 συντεθώτας Q 27 πρὸς δ’ κτλ.] Hom. X 59 28 δέ με itemque vs. 29 Q
 28 καὶ superser. Q 30 συναιροῦν—συναιρούμενον pr., αν superser. V 32 τὸν λοιπὸν V: τῶν λοιπῶν t
 31 τῷ ἀνθρώπῳ pr. Q πρότερον Q 33 συναναιρεῖ] αν superser. V

ἀπλᾶ ἔστι, καὶ ἀναιρουμένων αὐτῶν συναναιρεῖται καὶ τὰ εἰδη· τῶν μέντοι VI¹ εἰδῶν οὐδέν ἔστι τῇ φύσει πρῶτον οὐδὲ ὅστερον, καλὸν τὸ μὲν πλειόνων διαφορῶν μετέχῃ τὸ δὲ ἐλαττόνων, ὡς ἐπὶ τοῦ ἵππου τυχὸν καὶ τοῦ ἀνθρώπου· 5 οὐδὲν γάρ τούτων οὔτε συναναιρεῖ τὸ λοιπὸν οὔτε συνεισφέρει. τὸ αὐτὸν δὲ 5 καὶ ἐπὶ καταφάσεων καὶ ἀποφάσεων· οὐδετέρα γάρ οὔτε συναναιρεῖ τὴν λοιπὴν οὔτε συνεισφέρει. εἰ γάρ καὶ δοκεῖ ἡ μερικὴ καταφατικὴ εἰσφέρειν τὴν μερικὴν ἀποφατικήν, ἀλλὰ καὶ ἔμπολιν ἡ ἀποφατικὴ τὴν καταφατικὴν συνεισφέρει, ὅταν δὲ ἑαυτὰς ἀληθεύωσιν. αἱ δὲ καθόλου συναναιροῦσι μὲν ἑαυταῖς τὰς μερικάς, ἀλλὰ καὶ συνεισφέρουσιν, ὅπερ τοῖς ὑστέροις τῇ φύσει 10 ὑπῆρχε, καὶ οὐ συνεισφέρονται· ὑπὸ τῶν μερικῶν, ὅπερ εἶχον τὰ τῇ φύσει πρῶτα. 10 ἀλλ’ οὐδὲ αἱ ἀντιφατικῶς ἀντικείμεναι οὔτε συναναιροῦσιν οὔτε συνεισφέρουσιν ἀλλήλας· τούναντίον δὲ τῆς ἑτέρας οὔσης ἀληθοῦς τὴν ἑτέραν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ εἰναι ἀληθῆ ἀδύνατον. ὅπερ ὥριμεν ὑπάρχον καὶ τοῖς ἀντιδιγρηγρημένοις εἴηται· οἵον τῆς οὐσίας τὸ μέν ἔστι σῶμα τὸ δὲ ἀσώματον, καὶ ἀνάγκη ἐφ’ οὐδὲ ἀν 15 τὸ σῶμα κατηγορῆται, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τὸ ἀσώματον μὴ κατηγορεῖσθαι· πάλιν τοῦ σώματος τὸ μέν ἔστιν ἔμψυχον τὸ δὲ ἄψυχον, καὶ ταῦτα ἀσυνύπαρκτα κατὰ τοῦ αὐτοῦ· ὅμοίως τοῦ ποσοῦ τὸ μέν ἔστι συνεχὲς τὸ δὲ διωρισμένον, καὶ ταῦτα 20 ἀσυνύπαρκτα ἐν τῷ αὐτῷ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. ὥστε εἰ καὶ ἡ ἀντίφασις οὗτως ἔχει, καλῶς ἄρα εἰδὴ φαμὲν τῆς ἀποφάνσεως τὴν κατάφασιν καὶ τὴν 25 ἀπόφασιν. ἀλλὰ γάρ ἐλάθομεν ἑαυτοὺς παραχρῆμα τάναντία περὶ τῶν αὐτῶν ἀποφηνάμενοι· ἐλέγομεν γάρ ὡς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ αἱ ἀντιδιγρηγρημέναι τῶν διαφορῶν ὄρωνται· πάλιν δὲ εὐθὺς εἴπομεν μὴ δύνασθαι ἐν τῷ αὐτῷ ὑποστῆναι τὰ ἀντιδιαιρούμενα. φημὶ οὖν, ὡς εἴ τις ἀκριβῶς προσέχει τῷ λόγῳ, 30 οὐκ εἰς ἀντίφασιν περιπεπτώκαμεν. ἐν τῷ αὐτῷ μὲν γάρ ἐνδέχεται τὰ 35 ἐναντία εἶναι, ἀλλ’ οὐ κατὰ τὸ αὐτό· ἐν γοῦν τῷ δρθαλαμῷ καὶ τὸ λευκόν ἔστι καὶ τὸ μέλαν, ἀλλ’ οὐ κατὰ τὸ αὐτὸν μόριον, καὶ ἐν τῇ χειρὶ τὸ συνεχὲς καὶ τὸ διωρισμένον, ἀλλ’ ἐν μὲν δακτύλοις τὸ διωρισμένον, ἐν δὲ τῷ λοιπῷ ἡ συνέχεια. οὗτως οὖν καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν ἄλλῳ μὲν θεωρεῖται ἡ λογικότης, ἐν ἄλλῳ δὲ ἡ ἀλογία. καὶ δῆλον τὸ λεγόμενον· διὸ τὴν ἐπὶ 40 πλέον ἔξετασιν τούτου παρίημι. οὗτως οὖν καὶ ἡ ἀντίφασις ἐν τῷ αὐτῷ 45 ὑπάρχειεν, ἀλλ’ οὐ κατὰ τὸ αὐτό, ὡς εἰ τὸν αὐτὸν λέγοις οὐδεὶς λέγειν καὶ λευκὸν καὶ μὴ λευκόν. καὶ ἄλλως πρότερον μὲν ἐλέγομεν δτὶ ἐνδέχεται τὰς ἀντιδιγρηγρημένας τῶν διαφορῶν ἐν τῷ αὐτῷ θεωρεῖσθαι, εἰ καὶ μὴ κατὰ τὸ αὐτό, καὶ τὸ αἰσθητικὸν καὶ τὸ ἀναίσθητον ἐν τοῖς ζώοις ἔστιν ίδειν, 50 οἷον ἐν μὲν σαρκὶ τὸ αἰσθητικόν, ἐν δὲ ὅστεοις τὸ ἀναίσθητον, καὶ τὸ

1 συναναιροῦται Q 2 πρότερον V καὶ Q 3 μετέχῃ Vt: μετέχει QV
τοῦ utrumque om. Q 5 οὐδετέρον Vt ἡ μερικὴ καταφατικὴ δοκεῖ Q
7 καταφατικὴν pr. Q, ἀπὸ superser. Q¹ 8 συναροῦσι V 9 εἰσφέρουσιν V
10 ὅπερ scripsi: ἀπέρ libri 13 ἀληθῆ εἶναι Q 15 κατηγορεῖται (post σῶμα) V
16 ἔστιν om. Vt 17 ἔστι om. Vt διωρισμένον (διορισμένον V) — συνεχές Vt
18 post ἀσυνύπαρκτα del. κατὰ τοῦ αὐτοῦ Q¹ 22 ἐν τῷ ἀνθρώπῳ (compend.) Q
23 τι V 24 περιπεπτώκεν Vt 25 post αὐτὸν del. μόριον Q 27 τὸ prius om. V
28 ἐν alt. supra καὶ deletum scr. V 30 τοῦδε ἀφίημι Q ἡ ἀπόφασις καὶ ἡ
κατάφασις ἐν Q 31 λέγεις Q 34 fort. ⟨ώς⟩ καὶ αἰσθητὸν Vt τὸ tert.
om. Vt 35 δὲ post ὅστ. collocant Vt ὅστοις t

σῶμα καὶ τὸ ἀσώματον, εἴγε αἱ ποιότητες ἀσώματοι. Οὗτορον δὲ ἔφαμεν VI¹ τὰ ἀντιδιηρημένα τῶν εἰδῶν μὴ ἐνδέχεσθαι τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν· τῶν γάρ εἰδῶν τοῦ ἐμψύχου ὅντων τοῦ τε ζῷου καὶ ζωοφύτου καὶ φυτοῦ οὐχ 50 οἶν τε τὸ αὐτὸν καὶ ζῆν εἶναι καὶ ζωόφυτον, ἢ τὸ ζωόφυτον ἀμα καὶ 5 φυτὸν εἶναι, εἰ καὶ τῶν ὑποκάτω διαφοραὶ ἀμα καὶ τῶν ἐπάνω ὑπάρχουσιν· δημοίως καὶ τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον εἶναι καὶ ἵππον ἀδύνατον. εἰ τοίνυν οὕτως ἔχει καὶ ἡ κατάφασις πρὸς τὴν ἀπόφασιν καὶ μάλιστα αἱ ἀντιφατικῶς ἀντικείμεναι, ὡς ἥδη εἴπομεν, καὶ κατὰ τοῦτο εἴδη ἂν εἶν τῆς ἀποφάνσεως. μήποτε δὲ οὐδὲ καλῶς συγκεχωρήκαμεν τὴν κατάφασιν ἀπλουστέραν εἶναι 10 τῆς ἀποφάσεως, συνθετώτεραν δὲ τὴν ἀπόφασιν· τὰ γάρ σύνθετα ἔχει ἐν ἔαντοῖς τὴν τῶν ἀπλῶν | σημασίαν· ἡ δὲ ἀπόφασις τὸ σημανόμενον τῆς VI² καταφάσεως οὐκ ἔχει. ἡ μὲν γάρ φωνὴ συνθετώρα ἐστί, τὸ δὲ σημανόμενον οὐκέτι· ἐν γάρ τῷ 'Σωκράτης οὐ περιπατεῖ' οὐκ ἔστιν ἡ τοῦ 'Σωκράτης περιπατεῖ' κατάφασις, ὅλλα' ωσπερ ἡ τοῦ 'Σωκράτης περιπατεῖ' κατάφασις 15 ὑπάρχειν λέγει τῷ Σωκράτῃ τὸ περιπατεῖν, οὕτω τὸ 'Σωκράτης οὐ περιπατεῖ' μὴ ὑπάρχειν. οὐ δεῖ δὲ μόνη τῇ τῶν φωνῶν προσέχειν συνθέσει, ὅλλα πολλῷ πρότερον εἰ τὸ σημανόμενον σύνθετόν ἐστιν· ἐνδέχεται 5 γάρ καὶ ἀπλῆν φωνὴν σύνθετον ἔχειν τὸ σημανόμενον καὶ σύνθετον ἀπλοῦν, ὡς ἐν τῷ Περὶ ἔργηνεας ἐμάθημεν. τάχα δέ, εἴ τις ἀκριβῶς κατανοήσειε, 20 μᾶλλον ἀπλουστέρα ἐστὶ κατὰ τὸ σημανόμενον ἡ ἀπόφασις τῆς καταφάσεως· ἡ μὲν γάρ ἄλλο ἄλλῳ συμπλέκει. ἡ δὲ ἀπόφασις οὐγ ὑπάρχειν φησὶ τῷ ὑποκειμένῳ τὸ κατηγορούμενον· οἷον, ὡς εἴπον, οὐ συναναρεῖ οὐδετέρα τὴν ἑτέραν οὐδὲ συνεισφέρει. ἐνδέχεται γάρ τὴν μὲν κατάφασιν δεὶ φεύδεσθαι, ὡς ἐπὶ τῆς ἀδυνάτου ὅλης, τὴν δὲ ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀληθεύειν· 10 25 καὶ ἔμπαλιν τῆς καταφάσεως ἐπὶ τῆς ἀναγκαίας ὅλης δεὶ ἀληθευούσης ἡ ἀπόφασις ἐπὶ τῆς αὐτῆς δεὶ φεύδεται. ἀδύνατον δέ ἐστιν ἡ τοῦ συνθέτου ὄντος μὴ καὶ τὰ ἀπλᾶ εἶναι ἡ τῶν ἀπλῶν μὴ ὅντων τὰ σύνθετα εἶναι· οὐκ ἄρα ἀπλουστέρα ἡ ἀπόφασις τῆς καταφάσεως.

Περὶ μὲν οὖν τῆς ἑτέρας τῶν ἀποριῶν τοσαῦτα. περὶ δὲ τῆς ἑτέρας, 30 φημὶ δὴ τῆς λεγούσης διτὶ τὰ μέρη τῶν ὄρισμάν ἐπὶ πλέον ἐστὶ τῶν ὄριστῶν, ἐνταῦθα δὲ τούναντίον καὶ ἐπ' ἔλαττον (ἡ γάρ κατάφασις ἐπ' ἔλαττον τῆς προτάσεως, δημοίως δὲ καὶ ἡ ἀπόφασις). ἔστιν εἰπεῖν πρῶτον μὲν ὡς οὐ 15 πάντως ἀληθὲς τὸ μὴ ἐπὶ πλέον εἶναι τοῦ ὄριστοῦ καὶ ταῦθα ἐστὶ τὰ τοῦ ὄρισμοῦ μέρη· ἡ γάρ κατάφασις καὶ ἡ ἀπόφασις καὶ ὅλως τὸ κατά τινος οὐ μόνον 25 ἐπὶ προτάσεως φέρεται ἀλλὰ καὶ προβλήματος καὶ ἐντάσεως καὶ συμπερά-

1 τὸ om. Q 2 τῶν εἰδῶν τὰ ἀντιδιηρημένα Q τὸ αὐτὸν t 4 καὶ primum om. Q
ἡ supra καὶ delet. scr. V 5 ante φυτὸν add. τὸ Vt 6 καὶ prius om. Vt

7 πρὸς bis V ἀντιφαντικῶς Q 7. 8 ἀντικείμεναι] ἀντι supra περὶ scr. V 8 εἰδὴ
om. V ἀντιφάσεως Q 9 δὲ om. Q 12 τὸ in ras. Q δὲ om. V 13 τὸ (post
γάρ) V 13. 14 Σωκράτης περιπατεῖ serpsi: σωκράτους περιπάτησις libri 14 σωκράτους
pr. Q, corr. Q¹ 15 τὸ prius om. Q 16 περιπατεῖν V μόνον Q 17 ἐστιν om. Vt

18 ἡπλῆγ (post σύντ. t 19 ἐν τῷ Περὶ ἔργ.] e. 11 p. 20b 15 sq. κατανοήσει Vt
20 ἀπλούστερόν Vt 21 ἄλλω ἄλλο Q¹, corr. Q² 22 συναρεῖ V ἡ ἑτέρα Q, at
cf. p. 15.5 24 αὐτὸν ἐπὶ alt. add. ὡς Q 26 post ἡ add. καὶ Q 30 φημὶ δὲ om. Q
32 γὰν (οὖν t πρῶτον εἰπεῖν ἦτε Vt 34 καὶ prius serpsi: ἡ libri 35 an ἄλλα καὶ;

σματος. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἵσως οὐκ ἀναγκαῖον· ἐν γάρ εἰσιν ἄπαντα κατὰ VI° τὸ ὑποκείμενον. ῥητέον οὖν ὅτι τῶν ὄρισμῶν ἐκ γένους ὅντων καὶ διαφορῶν ἀνάγκη ἐν τῇ τῶν διαφορῶν λήψει καὶ τὰς εἰδικωτάτας διαφορὰς παραλαμβάνεσθαι, αἵτινες ἴδιας τῷ ὑποκειμένῳ καὶ οὐδενὶ ἄλλῳ ὑπάρχουσιν· τὸ 20 5 γάρ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν μόνῳ τῷ ἀνθρωπείῳ εἶδει ὑπάρχει, καὶ τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περιττὸν μόνῳ τῷ ἀριθμῷ. καὶ γάρ εἰσὶ τινα ἂ μόνοις τισὶν ὑπάρχουσι, ἔτερῳ δὲ οὐδενὶ, ως εἴπον τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον τῷ ἀριθμῷ μόνῳ, καὶ ως τῷ κύκλῳ τὸ ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιέχεσθαι καὶ τὸ τὰς ἀπὸ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν ἵσας εἰναι. ἡπηγίκα οὖν ὁρίζομεν τὸν 10 10 κύκλον λέγωμεν ὅτι κύκλος ἐστὶ σχῆμα ἐπίπεδον ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιεγόμενον, πρὸς ἣν ἀφ' ἑνὸς σημείου τοῦ ἐντὸς τοῦ κύκλου πᾶσαι αἱ [πρὸς τὴν 25 περιφέρειαν] προσπίπτουσαι εὐθεῖαι ἵσαι ἀλλήλαις εἰσίν, ἀνάγκη τὰς τελευταίας διαφορὰς μὴ ἐπὶ πλέον εἶναι τοῦ κύκλου ἀλλὰ μόνῳ αὐτῷ ὑπάρχειν. καὶ 15 ἐστιν εἰς τοῦτο μυρία παραθέσθαι. ταύτῃ γοῦν, ἐπειδὴ δεόμεθα ἐν τοῖς 15 ὁρίζομεῖς μᾶλιστα τῶν εἰδικωτάτων διαφορῶν. ἡπηγίκα δὲν τούτων ἀπορήσωμεν, τοῖς ἰδίοις κεχρήμεθα· ὁρίζομενοι γάρ τὸν ἵππον φαμὲν ζῷον ἀλογον 20 χρεμετιστικόν, τῷ χρεμετιστικῷ ως εἰδικωτάτῃ διαφορᾷ χρησάμενοι διὰ τὸ ἀπορεῖν οὐσιώδους τοιαύτης διαφορᾶς. τί οὖν θαυμαστόν, εἰ καὶ ἐπὶ τοῦ 25 τῆς προτάσεως ὄρισμοῦ παρελήφθησαν εἰδικώταται διαφοραὶ μηδενὶ ἄλλῳ ὑπάρχουσαι; τοῦτο γάρ καὶ ἐξ ἀνάγκης ὠφειλεν ὑπάρχειν τῷ ὅντως ὄρισμῷ. ταύτῃ οὖν τὸ κατά τινος μόνῳ τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ ὑπάρχον παρείληπται εἰς τὸν τῆς προτάσεως ὄρισμόν· τὸ γάρ καταφατικὸς ἢ ἀποφατικός, εἰ μὲν ως ἐν ἀμφῷ λάβωμεν, οὐκ ἔσται ἐπ' ἔλαττον τῆς προτάσεως ἀλλ' ἔξισται. τὸν γάρ ἢ σύνδεσμον οὐ διαζευκτικὸν ἀλλὰ παραδιαζευκτικὸν ληψόμεθα ἀντὶ 25 τοῦ 'καὶ', ἵνα ἀμφῷ κατὰ τοῦ γένους κατηγορῆται τῆς ἀποφάνσεως ἢ προ- 30 τάσεως· ἡ γάρ ἀπόφανσις, ἥτοι ἡ πρότασις, καταφατική ἐστι καὶ ἀποφατική· δέδεικται γάρ ἐν Εἰσαγωγαῖς ως αἱ ἀντικείμεναι διαφοραὶ ἐν τῷ γένει εἰσίν, ἀλλὰ μόνον δυνάμει, οὐ καὶ ἐνεργείᾳ. εἰ γάρ μὴ ως ἐν ἀμφῷ λάβωμεν καὶ μίαν διαφορὰν ἀλλὰ διαζευκτικῶς, οὐ συστατικαὶ ἔσονται τοῦ γένους 35 30 διαφοραὶ ἀλλὰ διαιρετικαί· ἐν δὲ τοῖς ὁρίζομεσι οὐ τὰς διαιρετικὰς τῶν ἡριστῶν διαφορὰς παραλαμβάνομεν ἀλλὰ τὰς συστατικάς. οἷον τοῦ ζῷου συστατικαὶ μὲν διαφοραὶ τὸ ἔμφυγον καὶ τὸ αἰτιητικόν· διὰ μὲν γάρ τοῦ ἐμβύγου τὸ

- 2 γενῶν Q 3 εἰδικωτέρας Q 3. 4 περιλαμβάνεσθαι Vt 4 τοῖς ὑποκειμένοις Q
 ἔτερῳ Q 6 μόνοις scripsi: μόνως libri 7 ὑπάρχει Vt 8 καὶ prius
 om. Vt τῷ Q: τὸ Vt τὸ prius e τῷ corr., ut videtur Q¹ τὸ alt. om. t
 10 λέγομεν Vt cf. p. 21,4 κύκλος om. Vt 11 τοῦ prius Q: τῶν Vt 11. 12 πρὸς
 τὴν περιφέρειαν delevi 12 ἀλλήλοις V εἰσίν Vt: εἰσί. καὶ τοίνυν Q τελευταίας
 in ras. Q 13 καὶ om. t 14 οὖν V 16 γάρ Q: οὖν: V γοῦν t
 17 χρεμετίων V τὸ χρεμετιστικὸν Vt 20 ὑπάρχειν ὠφειλε Q 21 ἀποδει-
 κτικῷ Q 22 καταφατικὸς ἢ ἀποφατικὸς ex Arist. Waitz Org. I 29: καταφατικὸς ἢ
 ἀποφατικὸν QV: καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς t 23 λάβομεν V εἰστιν V
 24 ἢ] εἰ V διαζευκτικὸν V παραδιαζευκτικὸν t: παραδιαζευκτικὸν V: παραδιαζευκτικὸν Q
 25 post ἢ add. τῆς V 26 ἢ alt. om. Q 27 ἐν Εἰσαγωγαῖς] p. 11,3sq. ἐν τῷ γένει εἰσί
 post 28 μόνον colloc. Q 28 ἀλλὰ—οὐ scripsi: οὐ—ἀλλὰ libri 29 καὶ μίαν διαφορά-
 om. Q διαζευκτικῶς V 30. 31 διαφορὰς τῶν ὄριστων Vt 31. 32 μὲν συστατικαὶ Vt

διακρίνεται τῶν ἀψύχων, διὰ δὲ τοῦ αἰσθητικοῦ τῶν φυτῶν· διαιρετικαὶ δὲ VII^ο
τὸ λογικὸν καὶ ἀλογὸν καὶ θνητὸν καὶ ἀθάνατον· καὶ δῆλον ὅτι αἱ πρῶται εἰς
τὸν ὄρισμὸν παραλαμβάνονται, οὐχ αἱ ὕστεραι. ὥστε καὶ ἐπὶ τῶν προκει-
μένων; λέγω δὴ τῆς προτάσεως, ἡτοι τοῦ ἀποφαντικοῦ λόγου, εἰ ὡς συστα-
τικὴν διαφορὰν παραληφόμεθα τὸ καταφατικὸν ἢ ἀποφατικόν, ὡς ἐν τι τὸ
συγαμφότερον δεκτέον· εἰ γάρ διαζευκτικῶς ἀκούσομεν, διαιρετικαὶ ἔσονται τῆς
προτάσεως διαφοραί, οὐ συστατικαὶ· ὡς ἐν δὲ ἀκούσοντων ἔξισάζει. εἰ δέ 45
τις καὶ μὴ παραδέξαιτο ταύτην τὸν ἔξήγησιν, ἀλλὰ διαζευκτικῶς εἰρῆσθαι
φαίη τὸ καταφατικὸς ἢ ἀποφατικός, οὐδὲ οὗτως ἐλεγχθήσεται ὁ ὄρισμός·
10 οὐ γάρ εἰς τὸν ὄρισμὸν συντελεῖν ταῦτα φήσομεν ἀλλ’ εἰς διάκρισιν τῶν
διαφόρων τῆς προτάσεως εἰδῶν. ἥρκει γάρ καὶ οὗτως ὄρισασθαι, ὅτι πρότασίς
ἐστι λόγος τινὸς κατά τινος· ἀλλ’ ἐπεὶ μὴ μονοειδεῖς εἰσιν αἱ προ-
τάσεις (διαιροῦνται γάρ εἰς τε τὰς καταφατικὰς καὶ ἀποφατικὰς), εἰς διά-
κρισιν τῶν διαφόρων εἰδῶν προσέθηκε τὸ καταφατικὸς ἢ ἀποφατικός, ὡς
15 εἴ τις καὶ τὸν ἀριθμὸν ὄριζόμενος διορίσοιτο μὲν ὡς ἔστι τὸ ἐκ μονάδων 50
συγκείμενον πλῆθος, εἴτα τὰ εἰδη τούτου σημᾶναι βαυλόμενος προσθῆ τὸ
ἄρτιον ἢ περιττόν, οὐ πρὸς σύστασιν τοῦ γένους, φημὶ τοῦ ἀριθμοῦ, ἀλλὰ
πρὸς διαιρέσιν. ὥστε κατὰ ταύτην τὴν ἔξήγησιν τὸ ἔξῆς εἶναι οὗτως· ‘λόγος
τινὸς κατά τινος καταφατικὸς ἢ ἀποφατικός’. καὶ ὅτι γε προσφύγεις καὶ ἡ
20 τοιαύτη ἔξήγησις καὶ τῆς προτέρας προσφυεστέρα, δῆλον ἐκ τῶν ἐπιφερο-
μένων. τί γάρ φησιν;

p. 24a 17 Οὗτος δὲ ἢ καθόλου ἢ ἐν μέρει ἢ ἀδιόριστος.

55

Οὐδέποτε γάρ ἐν ὄρισμῷ διαζευκτικὸς παραλαμβάνεται σύνδεσμος· τὰ VII^ο
γάρ ἐν τῷ ὄρισμῷ παραλαμβανόμενα παντὶ τῷ ὄριστῳ πάντα ὑπάρχει· παντὶ²
25 γάρ ἀνθρώπῳ καὶ τὸ ζῷον καὶ τὸ λογικὸν καὶ τὸ θνητὸν καὶ τὸ νῦν καὶ
ἐπιστήμης δεκτικόν· οὐ πάσῃ δὲ προτάσει τὸ καταφατικὸν καὶ ἀποφατικὸν
ἢ τὸ καθόλου καὶ ἐν μέρει καὶ ἀδιόριστον. διαιρέσις ἄρα τοῦτο ἔστι προ-
τάσεως καὶ οὐ συστατικαὶ διαφοραί, εἰ μὴ ὡς ἐν, δπερ εἰπον, ληφθείη. 5
ἄλλοι οὖτε ἀμφι παραλαμβάνεται δύναται. διίτι, ὡς ἥδη εἰπον, ἔκαστον τῶν
30 ἐν τῷ ὄρισμῷ παραλαμβανομένων ἔκάστιψ τῶν ὑπὸ τὸ ὄριστὸν εἴτε εἰδῶν,
εἰ γένος εἴη τὸ ὄριστόν, εἴτε ἀτόμων, εἴπερ εἰδος εἴη εἰδικώτατον, ὑπάρχειν
διφείλει. οἷον ζῷόν ἔστιν οὐσίᾳ ἔμψυχος αἰσθητική, καὶ παντὶ ζῷῳ ὑπάρχει
τὸ εἶναι οὐσίαν καὶ ἔμψυχον καὶ αἰσθητικόν· διμοίως καὶ ὁ τοῦ ἀνθρώπου
ὄρισμὸς παντὶ τῶν ὑπὸ τὸν ἀνθρωπὸν ἀτόμων καὶ τῶν ἐν τῷ ὄρισμῷ ἔκα-

2 τὸ om. Vt καὶ (ante ἀλ. et ante θν.) om. Vt 3 οὐγὶ V 4 εἰ QV: ἢ t
6 δεικτέον Vt δὲ Q ἀκούσωμεν t 7 ἔξιζάζει V 8 τις om. Vt παραδέξοιτο]
εξ corr. nescio unde Q¹: παραδέξαιτο b 9 καταφατικός (κατα supra ἀπὸ deletum scr.)
ἢ ἀποφατικός V: καταφατικὸν ἢ ἀποφατικόν Q: καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς t ἐλεγχθήσεται
pr. Q, ex ἐλελεγχθήσεται corr. V 10 post ὄρισμὸν del. οὗτως φ Q¹ 11 εἰδῶν τῆς
προτάσεως Q 11, 12 οὗται πρότασις Vt 12 ἐπειδή, Q 14 καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς
(quod correxit Waitz l. c.) Qt 15 post ἔστι add. ποσὸν Q 17 post ἢ add. τὸ t
19 καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς t 26 καὶ Q: ἢ Vt 29 ὡς om. Vt 30 τῶν V: τὸ Q¹
30, 31 εἰδος εἴτε Q 31 εἴπερ Vt: εἴτε Q εἴη alt. om. Q 34 τῶν (ante ἄνθρ.) V

στον, ώς ἔφεμην εἰπών. ἐπὶ δὲ τῆς καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως τῶν ὑπὸ VII ἡ
τὴν πρότασιν οὐκέτι τοῦτο συμβαίνει· εἰ γάρ ὁ φόρος ἐν λάθισμεν τὸ κατα- 10
φατικὸν καὶ ἀποφατικόν, ἐπ’ οὐδενὸς ἀρμόσει, οὕτε ἐπὶ τῆς καταφάσεω-
φημι οὕτε ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως· ὅμοίως δὲ οὐδὲ τὸ καθίσται καὶ οὐδὲ
5 καὶ διδόριστον. ὥστε διαιρετικῶς τοῦτο ἀκουστέον, ἵνα δὲ μὲν ὅρος τῆς
προτάσεως εἴη λόγος τινὸς κατά τίνος, διαιρεσις δὲ αὐτῆς ταύτης κατὰ μὲν
τὸ ποιὸν κατάφασις ἢ ἀπόφασις, κατὰ δὲ τὸ ποιὸν καθίσται ἢ ἐν γένει τοῦ
ἀδιόριστος. τούτου δὲ οὗτως ἔχοντος οὐκέτι χώραν ἡ ἀπορία ἔχει ἡ λέγουσα
τὰς διαφορὰς τὰς ἐν τῷ ὄρισμῷ παραληφθείσας, τὸ καταφατικόν φημι καὶ 15
10 τὸ ἀποφατικὸν καὶ τῶν ἔξης ἔκαστον, ἐπ’ ἔλαττον εἶναι τοῦ ὄριστοῦ· οὐδὲ
γάρ εἰς τὸν ὄρισμὸν αὐτῆς τῆς προτάσεως παρελήφθησαν, ἀλλ’ εἰσὶν αὐτῆς
διαιρετικαί. μόνη δὲ παρείληπται ἡ τὶ κατά τίνος, ηὗταις ἔξισάζει τῇ ποιότη-
σει· πάση γάρ προτάσει καὶ μόνῃ τοῦτο ὑπάρχει. εἰ δὲ λέγοι τις οὐτι
ἔδει, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὄρισμῶν, εἰ καὶ εἰδικώταται διαφοραῖς παραληφ-
15 βάνονται, ἀλλ’ οὖν καὶ κοιναὶ εἰσιν, ώς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου τὸ λογικὸν καὶ τὸ
μνητόν, οὗτως καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρισμοῦ τῆς προτάσεως καὶ κοινοτέρας τινὰς εἶναι 20
διαφοράς, ἵστω δτι ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων εἰδῶν τῶν ὑπὸ τὰ γένη ησάν
τινες κοιναὶ πλειόνων εἰδῶν διαφοραί, ώς τὸ λογικὸν ἀνθρώπου καὶ ἀγγέλου,
ἐνταῦθα δὲ οὐκ ἔχορήγησεν ἡμῖν τὸ τοιοῦτον ἡ φύσις· εὐθὺς γάρ μετὰ τὸ
20 γένος, τὸν λόγον, τὰ εἰδῆ εἰσὶ μηδενὶ μέσῳ κοινοτέρῳ διειργόμενα εἰ μὴ
μόναις ταῖς εἰδικωτάταις διαφοραῖς, αἵς ἔκαστον τῶν ὑπὸ τὸν λόγον εἰδῶν
χαρακτηρίζεται. ἀλλὰ πάλιν ἡμῖν ὁ περὶ τῆς διαφορᾶς προσίσταται ὄρισμός,
εἴπερ ἔστι “τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ ὄποιν τί ἔστι 25
κατηγορούμενον”. οὐδὲ γάρ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει κατη-
25 γορεῖται τὸ τὶ κατά τίνος, εἴπερ ἔξισάζει τῷ ὄριστῷ. φημὶ οὖν καὶ πρὸς
τοῦτο δτι πρῶτον μὲν ἡ αὐτή ἔστιν ἀπορία καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἰδικωτάτων
διαφορῶν, οἷον τοῦ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικοῦ ἐπὶ ἀνθρώπου, τοῦ ὑπὸ μιᾶς
γραμμῆς περιέχεσθαι ἐπὶ τοῦ κύκλου. ἄλλως τε ἐνταῦθα οὐδὲ τοῦτο ἔπειται·
ἡ γάρ πρότασις ὑπάλληλον ἔστι γένος διαιρούμενον εἰς εἰδῆ τὴν κατάφασιν 30
30 καὶ τὴν ἀπόφασιν· ἔκαστη δὲ τούτων προσαρμόζει τὸ τὶ κατά τίνος. ὥστε
ἐνταῦθα μὲν κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει κατηγορεῖται τὸ τὶ
κατά τίνος· τὸ μέντοι νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, εἰ μόνου ἔστιν ἀνθρώπου
εἰδικωτάτη διαφορά, οὐ κατὰ διαφερόντων τῷ εἶδει ἀλλὰ κατὰ διαφερόντων
τῷ ἀριθμῷ κατηγορεῖται· ὅμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ κύκλου τὸ ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς
35 περιέχεσθαι· μήποτε οὖν κάλλιόν ἔστιν οὗτος ἡρίζεται τῇ διεύρυν· εἰ
τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων ἡ τῷ εἶδει ἡ τῷ ἀριθμῷ ἐν τῷ ὄποιον τί 35

2 post γάρ add. καὶ t	λάθομεν t	4 οὐδὲ Qt: ἐπὶ V	7 an καταφατικὸς ἡ
ἀποφατικός?	8 ἀδιόριστος ex Arist. scripti: ἀδιόριστον libri	10 τὸ om. Vt	
ὄρισμοῦ V	12 ἔξισάζει V	13 λέγει Vt	14 ἔδει om. Vt
om. οὖν, Q	16 καὶ prius om. Vt	17 post ἵστω add. ως Q	15 ἀλλά
del. εὶ Q ¹	21 μόνον Vt	22 προσίσταται Vt	post γένη
Isag. p. 11,7	post εἶδει add. καὶ Vt	ποιόν Vt	23 τὸ κατὰ κτλ.] Porph.
ante φημὶ del. λεγ. Q ¹	26 ὅτι om. t	post μὲν add. ἔστιν V	25 ἔξισάζει V
36 τὸ om. Q	ἡ prius om. Q	ποιόν Vt	27 τὸ—τὸ Q

ἐστι κατηγορούμενον. εἰ δὲ καὶ οὗτος ὁ ὅρος μὴ ἐφαρμόσει ταῖς εἰδικωτά· VII^r ταῖς διαφοραῖς, ἀλλ’ οὖν οἱ ἄλλοι ὅροι ἐφαρμόσουσι, “διαφορά ἐστιν ἡ περιτεύει τὸ εἰδός τοῦ γένους”.

Τινὸς κατά τινος. τινὰ τῶν ἀντιγράφων καὶ τινὸς ἀπό τινος ἔχει. 5 ἀλλ’ ἄλιμον τὸ πρῶτον μόνον. εἰ δέ τις εἴποι ‘ἄλλὰ μόνης τῆς καταφάσεως ὁ ὄρισμὸς εὐρίσκεται· δοκεῖ γάρ τὸ κατά τινος μὴ ἀρμόζειν τῇ ἀποφάσει· αὕτη γάρ διὰ τὸ διαιρεῖν μᾶλλον ἀν καλοῦτο τινὸς ἀπό τινος’, ἐροῦμεν διτὶ τὴν τινὸς αὐτὸν μόνον· τὴν κατηγορούμενον δρου δηλοῦ. τὸ δὲ κατά τινος 10 τὴν ὑποκείμενον. εἰ οὖν καὶ ἡ ἀπόφασις ἐκ τούτων συνέστηκε, δηλον ὡς 15 καὶ περὶ ταύτης ἀν εἴη διειληφώς· λέγομεν γάρ τι κατά τινος ὑπάρχειν ἡ μὴ ὑπάρχειν.

p. 24a18 Ἐν μέρει δὲ τὸ τινὶ ἡ μὴ τινὶ ἡ μὴ παντὶ ὑπάρχειν.

Τί δήποτε τὴν μὲν μερικὴν καταφατικὴν μιᾷ φωνῇ ἐσήμανε, τὴν δὲ μερικὴν ἀποφατικὴν δύο φωναῖς, τῷ τε μὴ τινὶ καὶ τῷ μὴ παντὶ; λέγομεν 45 15 οὖν πρὸς τοῦτο ὅτι ἡ μερικὴ ἀποφατική. ως καὶ ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας εἴρηται, δύο προτάξει μάχεται. τῇ τε τίς καὶ τῇ πᾶς, ἀλλὰ τῇ μὲν τίς ως αὐτὸς τοῦτο τὸ μερικὸν ἀναιροῦσα ὅπερ κατέφησεν ἡ ίδια αὐτῆς κατάφασις. τῇ δὲ πᾶς μάχεται ως ἀντιφατικῶς αὐτῇ ἀντικειμένη, καὶ ὑπόπτα μὲν δύο, πρᾶγμα δὲ ἔν.

20 p. 24a19 Ἀδιόριστον δὲ τὸ ὑπάρχειν ἡ μὴ ὑπάρχειν ἀνευ τοῦ καθόλου ἡ κατὰ μέρος, οἷον τὸ τῶν ἐναντίων εἶναι τὴν αὐτὴν 50 ἐπιστήμην ἡ τὸ τὴν ἡδονὴν μὴ εἶναι ἀγαθόν.

Παραδοὺς ἡμῖν περὶ τῆς καθόλου προσδιωρισμένης καὶ τῆς μερικῆς προσδιωρισμένης νῦν παραδείγματα λέγει τῆς ἀπροσδιωρίστου προτάξεως τὸ 25 τῶν ἐναντίων εἶναι τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην· αὕτη γάρ ἀπροσδιώριστής ἐστι πρότασις· οὐ γάρ πρόσκειται εἴτε πάντων τῶν ἐναντίων ἡ τινῶν, καὶ εἴτε οὐδεμίᾳ ἡδονὴ ἀγαθὸν ἡ οὐ πᾶσα, ἀλλ’ ἀπροσδιώριστον ἔχει τὴν προφοράν. ἡπόρησαν δέ τινες | πῶς ἀπροσδιωρίστων προτάσεων ὑποδείγματα VII^v θεῖναι βουληθεῖσι εἴπε τῶν ἐναντίων μίαν εἶναι τὴν ἐπιστήμην ἡ τὴν 30 ἡδονὴν μὴ εἶναι ἀγαθὸν μετὰ τῶν ἄρθρων τοὺς δρους θείς· δοκοῦσι

1 οὖτως pr. Q, corr. Q¹ ἐφαρμόσει V: ἐφαρμόσῃ corr. ex ἐφαρμόσειν Q¹: ἐφαρμόσοι t
2 ὅροι om. Q ante διαφορά addiderim οἶον; an aliae definitiones exciderunt?
διαφορά κτλ.] Porph. Isag. p. 10,22 7 διαιροῦν t καλῆται Q 8 δρον
superser. Q¹ 9 τούτων scripsi: τούτου libri 10. 11 λέγομεν—μὴ ὑπάρχειν QV:
λέγω δὲ καθόλου μὲν τὸ παντὶ ἡ μηδενὶ ὑπάρχειν sequenti lemmati continuata t
12 lemma om. Q ἡ μὴ τινὶ t Arist.: om. V 13 καταφατικὴν corr. Q¹:
κατάφασιν Vt, pr. Q 14 φωναῖ V τῇ—τῇ e τῶ—τῶ corr. V παντὶ—
τινὶ V 15 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ. c. 7 p. 17b 16 sq. 16 μάχεται] τ supra σῳ ser. V
17 ἀναιροῦντα V 19 post δὲ add ἐστιν Q 26 πρόκειται V εἴτε prius
om. Vt ἡ Vt: εἴτε Q τινος Vt 27 ἔχουσα Vt 28 παραδεί-
γματα Q 29 βουλόμενος Q post εἴπε add. τὸ t 30 τιθεὶς Vt

γάρ τὰ ἄρθρα ἴσοδυναμεῖν τοῖς καθόλου προσδιορισμοῖς, καὶ οὕτως ἐν τῷ VII^ν
Περὶ ἔρμηνείας ἐδόκει λέγεσθαι. φῆμι οὖν ὅτι οὐ παντάπαι τὰ ἄρθρα
τοῖς προσδιορισμοῖς τὴν αὐτὴν ἔχουσι δύναμιν· τοῦτο γάρ οὐκ ἔστιν ἀληθής,
ἐπεὶ τοί γε, εἰ τούτῳ ἦγ. ὑπηρίκα τις εἶπε, ὅτι ὁ Σωκράτης φιλόσοφός ἐστι. 5
τοῦτο λέγει, ὅτι πᾶς Σωκράτης φιλόσοφός ἐστιν. εἰ τούτου τοῖς καθ' ἔκαστα
ὅροις δύνατὸν τὰ ἄρθρα προσάπτειν, τοὺς δὲ προσδιορισμοὺς ἀδύνατον. οὐκ ὅρη
ἀληθής δύναται ταῦτα τοῖς προσδιορισμοῖς τὰ ἄρθρα. οὐκὶ ἐπὶ γὰρ τῶν καὶ
ἔκαστα ὅρων οὐδὲν ἄλλο σημαίνουσιν ἢ ἀναφορὰν καὶ τὸν προεγνωσμένον
ἡμῖν φέρε Σωκράτην ἢ ὄντιναοῦν. ἐπὶ δὲ τῶν καθόλου ὅρων ἔστικεν, ώς
10 καὶ ἐν τοῖς εἰς τὸ Περὶ ἔρμηνείας ὁ ἡμέτερος εἶπε διδάσκαλος, αὐτὴν τὴν
φύσιν καὶ τὴν ἴδεαν τοῦ ἀνθρώπου δηλοῦν ἢ οὐτινοσοῦν. ὅταν γάρ λέγω- 15
μεν 'ὁ ἀνθρωπὸς ζῶον', τί ἄλλο φαμὲν ἢ ὅτι αὐτῇ τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει
ὑπάρχει τὸ εἶναι ζώφ; ὅταν μέντοι 'πᾶς ἀνθρωπὸς ζῶον', τὰ ύπὸ τὸ εἶδος
δηλοῦμεν ἀτομα. ὕστε ἀπροσδιορίστοις μὲν ἡ λέγουσα 'ὁ ἀνθρωπὸς ζῶον'
15 καὶ 'ἄνθρωπος ζῶον' ἔκτὸς τοῦ ἄρθρου, ἀλλ' ἡ μὲν αὐτὸν τὸ καθόλου εἶδος
ζῶον εἶναι φῆσιν ἢ μετὰ τοῦ ἄρθρου, ἢ δὲ μέρος τι τῶν ύπὸ τὸ εἶδος.
ἀμέλει ὅτι μὲν ὁ ἀνθρωπὸς λευκός ἐστιν ἢ γραμματικός, οὐκ ἀληθής· ἔκτὸς
δὲ τοῦ ἄρθρου 'ἔστιν ἀνθρωπὸς λευκός, ἔστιν ἀνθρωπὸς γραμματικός' ἀληθής. 20
ὕστε καν μετὰ τοῦ ἄρθρου εἶπε τὸ τῶν ἐναντίων καὶ τὸ τὴν ἥδονήν,
ἀπροσδιορίστοις ἔχρησατο ταῖς προτάσεσιν.

p. 24 a 22 Διαφέρει δὲ ἡ ἀποδεικτικὴ πρότασις τῆς διαλεκτικῆς.

Τὸν ὄρισμὸν πάσης προτάσεως κοινὸν ἔμπροσθεν ἀποδεῖσθωκώς νῦν τὰς
διαφορὰς αὐτῶν παραδίδωσι λέγων εἶναι τῶν προτάσεων τὴν μὲν ἀποδει- 20
κτικὴν τὴν δὲ διαλεκτικήν· παρέλειπε δὲ τὴν σοφιστικὴν ώς διὰ παντὸς
25 ἄγρηστον οὖσαν. λαμβάνει δὲ διαφορὰς δύο, μίαν μὲν ἐκ τῆς χρήσεως τῆς
ἡμετέρας, ἔτεραν δὲ ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων· ἐκ μὲν τῆς φύσεως
τῶν πραγμάτων, ὅτι ὁ μὲν διαλεκτικὸς οὐ πάντως τάληθη λαμβάνει ἀλλὰ
τὰ δοκοῦντα τοῖς προσδιαλεγομένοις, εἴτε ἀληθῆ εἴτε ψευδῆ, ὁ δὲ ἀπο-
δεικτικὸς μόγα τάληθη, καν μηδὲν δοκῆ· ἐκ δὲ τῆς χρήσεως, ὅτι ὁ μὲν
30 διαλεκτικὸς τὴν δληγην ἀντίφασιν ἐρωτᾷ καὶ δὲν δόξῃ τῷ προσδιαλεγομένῳ 25
λαβὼν ἐκ τούτου εἰς ἀντίφασιν αὐτὸν ἀπάγει (εἰς γάρ δόξαν ὄρῶν κατα-

1. 2 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 14 p. 24 a 3 sq.	2 οὐ om. V	3 ἀληθής] η ε λ corr. Q ¹	
4 τοι γε om. Q	εἶπη t cf. p. 17, 10: εἶποι QV	5 Σωκράτης Q	5 φιλόσοφός
ἐστιν om. Vt	5—S (κα)θέκαστα—(ἀδύ)νατον—ἀληθ(θεῖς)—(τοῖς) προσδιορισμοῖς—τῶ(γ)
κα)θέκαστα] usc. incl. in lac. expl. Q ² (post τοῖς lac. VIII fere litt. usque ad lineae
finem)	προσδιαλεγομένοις, εἴτε ἀληθῆ εἴτε ψευδῆ, ὁ δὲ ἀπο-	τοις
7 τὸν αὐτὸν τρόπον δύνασθαι Q	10 καὶ om. Q	δεικτικὸς τὴν δληγην ἀντίφασιν ἐρωτᾷ καὶ δὲν δόξῃ τῷ προσδιαλεγομένῳ 25
λαβὼν ἐκ τούτου εἰς ἀντίφασιν αὐτὸν ἀπάγει (εἰς γάρ δόξαν ὄρῶν κατα-	ληθῆς Y:
Περὶ ἔρμ.] p. 269, 14	11 ὄτινοσοῦν V	12 αὐτῇ om. Vt	13 εἶναι ζῶον Q
14 μὲν om. Q	15 καὶ ἀνθρωπὸς ζῶον om. Q	16 φῆμι V	16 φῆμις Y:
ἡ prius corr. ex ως Q ²	17 δ om. V	18 τοῦ om. V	18 τοῦ om. V
om. QVt	19 τὸ alt. om. Q	23 post μὲν add. αὐτῶν Vt	25 φύσεως 1
26. 27 ἐκ μὲν—πραγμάτων om. Vt	27 τὰ ἀληθῆ Q itemque vs. 29	29 ἀληθῆ supra	29 ἀληθῆ supra
τὰ ψευδῆ ser. V	30 δοκεῖ t	31 τούτων Vt	αὐτῶν superser. V
ἐπάγει t: ἐρωτᾶ ἐπάγει V	30 ἐὰν Vt		

βούλειν δὲι βούλεται τὸν προσδιαλεγόμενον), ὁ δὲ ἀποδεικτικὸς πρὸς τὴν VII° ἀληθείαν βλέπων δὲι οὐκ ἐρωτᾷ, ἀλλὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ καὶ ἀληθὲς λαμβάνει, καὶ οὕτε τὴν δικῆν ἀντίφασιν λαμβάνει ἀλλὰ τὸ ἔτερον μόριον τὸ ἀληθές.
 ἄξιον δὲ ζητῆσαι διὰ τί ἐν τῷ προλαβόντι βιβλίῳ τῷ Περὶ ἑρμηνείας περὶ 5 προτάσεων διαλεχθεὶς πᾶσιν ἐνταῦθα τί ἐστι πρότασις ἡμᾶς διδάσκει. φαμὲν 30 οὖν, ὡς ἦδη εἰρηται, ὅτι ἀπόφανσις, πρότασις, πρόβλημα, συμπέρασμα. ἐνστασις τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταῦτα εἰσι, τῇ δὲ σχέσει μόνον διαφέρουσιν. φέρε τὸ 'ἢ ψυχὴ ἀθάνατος'. πάντα ταῦτα ἐστιν· γάντα γένικα γένεντα ὡς 10 ἀποφαινόμενος λέγω, καλεῖται ἀπόφανσις, ὅταν δὲ ὡς μέρος συλλογισμοῦ, πρότασις· καὶ γάρ τοὺς συλλογισμούς φαμεν ἐκ δύο προτάσεων συγκεῖσθαι τούλαχιστον· ὅταν δὲ ὡς ἀπορῶν τις οὗτως εἴπῃ 'ἄρα η ψυχὴ ἀθάνατος;', τότε πρόβλημα λέγεται· ὅταν δὲ ἐκ συλλογισμοῦ συναγεῖται, τότε συμπέρασμα· 35 ὅταν δέ τινος ἀποδείξαντος, ὅτι η ψυχὴ ἀθάνατος ἐστιν, ἐνστῇ ἄλλος καὶ εἴπῃ ὅτι οὐκ ἀθάνατος, τότε ἐνστασις. ἐν μὲν οὖν τῷ Περὶ ἑρμηνείας ὡς 15 περὶ ἀποφάνσεως διελέγετο, ἐνταῦθα δὲ ὡς περὶ μέρους συλλογισμοῦ.

p. 24a24 Οὐ γάρ ἐρωτᾷ ἀλλὰ λαμβάνει ὁ ἀποδεικνύων.

Λαμβάνει, ἀφ' ἑαυτοῦ δηλούντει, ὥσπερ εἰρηται, τῆς ἀληθείας ἀντιποιού- 40 μενος, καὶ δικῇ τῷ ἀκροατῇ ἢ μηδ' ὅλως ἢ ἀκροατής· λήψεται γάρ, εἰ τύχοι, ὁ ἀποδεικτικὸς ὅτι ὁ ἥλιος μείζων τῆς γῆς ἐστι, καὶ εἰ πολλοῖς 20 δοκεῖ ποδιαῖς εἶναι, οὐχ ὡς ὁ διαλεκτικὸς βουλόμενος δεῖ κρατεῖν τοῦ προσδιαλεγομένου ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ ὄμοιογουμένων, ἃν τε ἀληθῆ εἴη ἃν τε ψευδῆ.

p. 24a25 Ή δὲ διαλεκτικὴ ἐρώτησις ἀντιφάσεως ἐστι.

Τῇ δέκιτῃ ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας λέγων τὴν διαλεκτικὴν πρότασιν ἐρώτησιν εἶναι τοῦ ἑτέρου μορίου τῆς ἀντιφάσεως, ἐν οἷς φησιν "ἢ διαλεκτικὴ 45 25 ἐρώτησις ἀποκρίσεώς ἐστιν αἰτησις, ἢ τῆς προτάσεως ἢ θατέρου μορίου τῆς ἀντιφάσεως", ἐνταῦθα τούταντίον λέγει; τὴν γάρ δικῆν ἀντίφασίν φησιν ἐρωτᾶν τὸν διαλεκτικόν. λέγομεν οὖν ὅτι οὐκ ἐστι ταῦτα ἐναντία· καὶ γάρ καὶ δικῇ δεῖ ἐρωτᾶν τὴν ἀντίφασιν τὸν διαλεκτικὸν καὶ οὐχ δικῇ ἀλλὰ τὸ 30 ἔτερον μόριον· ἐνεργείᾳ μὲν γάρ τὸ ἔτερον μόριον ἐρωτᾷ, δυνάμει δὲ τὴν δικῆν ἀντίφασιν. ὅτι δὲ τοῦτο βούλεται ὁ φιλόσοφος, δῆλον ἐντεῦθεν· αὐτός φησιν ὅτι δεῖ τὴν διαλεκτικὴν ἐρώτησιν οὗτω προφέρεσθαι ὡς διδόναι τῷ 50

1 post προσδιαλεγόμενον add. καὶ εἰς ἀντίφασιν αὐτὸν περιάγειν Vt 2 δὲι om. Vt
 3 an οὐδὲ? at cf. Ind. 4 τῷ alt. Y: τοῦ Q: ἐν τῷ Vt 5 ἐνταῦθα om. V
 6 εἰρηται] p. 11,25 7 ἐνστασις] ν postea add. Q¹ σχέσει δὲ Q 9 ἀποφαινό-
 μενοι λέγωμεν Q cf. p. 25,18. 19 11 post τις add. ἐρωτῶν Vt εἴποι V
 12 τότε prius Q: τοῦτο Vt 13 ἀντιτῇ Q 14 εἴποι V
 ὅτι om. Q 15 ὡς om. Qt 16 ἀποδεικτικός Q 19 ὅτι om. Vt 20 post τοῦ del.
 ἀποδεικτικός Q¹ 21 post ὄμοιο. add. λαμβάνει Vt 23 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ.] c. 11 p. 20b22
 24 post ἡ add. δὲ Qt 27 ὅτι om. V 28 καὶ prius om. Q 29 τὸν διαλεκτικὸν
 om. Vt 31 διδόναι Vt

προσδιαλεγομένῳ διὰ μόνης τῆς κατανεύσεως ἡ ἀνανεύσεως τὸ βούλημα VII·
ἔαυτοῦ ἡμῖν ἐμφαίνειν. τούτῳ γάρ καὶ διαφέρει ἡ διαλεκτικὴ ἐρώτησις
τῆς πυσματικῆς, ὅτι πρὸς μὲν τὴν διαλεκτικὴν ἐρώτησιν ἀρχεῖ ἡ τὸ ναι
ἢ τὸ οὐ ἀποκρίνεσθαι, οἷον ‘πότερον ἡ ψυχὴ ἀθάνατος;’ πρὸς τοῦτο ἵκανὸν
ἢ τὸ ναι ἡ τὸ οὐ· πρὸς δὲ τὰς πυσματικὰς πλειόνοις δεῖ λόγου, οἷον
“τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆες;” αὗτη πυσματικὴ ἔστιν |
ἐρώτησις, πρὸς ἣν πλειόνων δεῖ λόγων τῷ ἀποκρινομένῳ· ἐπάγει γοῦν VIII·
“Ιλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικήνεσσι πέλασσεν”. ἐάν τοίνυν τὴν πᾶσαν
ἀντίφασιν ἐρωτώμεθα ἐνεργείᾳ, οἷον ‘ἡ ψυχὴ ἀθάνατος ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν
10 ἀθάνατος;’, οὐκέτι ὁ προσδιαλεγόμενος δύναται ποιεῖν τὰς ἀποκρίσεις τὰς δια-
λεκτικάς, αἴ εἰσι τὸ ναι ἡ τὸ οὐ· εἴτε γάρ ναι εἴποι εἴτε οὐ, οὐκ οἶδεν ἡ
ἐρώτησας ποίῳ μορίῳ τῆς ἀντιφάσεως συγκατέθετο ἢ ἀπεῖπεν. ὅτι δὲ 5
δύναμει ἐν τῷ ἑτέρῳ μορίῳ τῆς ἀντιφάσεως καὶ τὸ ἑτερον ἐρωτᾷ· ὁ δια-
λεκτικός, δῆλον ἐξ ὧν πολλάκις πρὸς τὸ μὴ ἐνεργείᾳ ἐρωτηθεὶς μόριον
15 ἀπαντᾷ ὁ ἀποκρινόμενος· ὅπερ οὐκ ἀν ἐγένετο, εἰ μὴ ἐνηγῇ ἐν τῇ ἐρώτησει
δύναμει ἡ πᾶσα ἀντίφασις· ἐρωτωμένου γάρ ὅτι ‘πότερον ἡ ψυχὴ ἀθάνατος;’
ἀποκρίνεται πολλάκις ὁ προσδιαλεγόμενος ὅτι οὐ.

p. 24a25 Οὐδὲν δὲ διοίσει πρὸς τὸ γενέσθαι τὸν ἕκατέρου συλλο-
γισμόν· καὶ γάρ ὁ ἀποδεικνύων καὶ ὁ ἐρωτῶν συλλογίζεται. 10

20 Σκοπὸν ἔχων ὁ φιλόσοφος διαλαβεῖν περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ,
ὅπὸ φιλοτιμίας ἡμῖν νῦν παρεδίδου τὴν διαφορὰν τῆς ἀποδεικτικῆς προτά-
σεως καὶ τῆς διαλεκτικῆς. γνοὺς οὖν ὅτι τὰ νῦν ὑπὸ αὐτοῦ ζητούμενα
οὐδὲν συμβάλλεται εἰς τὸν ἀπλῶς συλλογισμόν, τούτου χάριν προσέληκε
τοῦτο νῦν, ὅτι οὐδὲν διαφέρει πρὸς τὸ κατασκευάσαι ἡμᾶς τὸν ἀπλῶς
25 συλλογισμὸν τὸ εἰδέναι εἴτε ἐρωτῶν ὁ διαλεκτικὸς συλλογίζεται ἢ μὴ, ὅμοίως 15
οὐδὲ εἰ ὁ ἀποδεικτικὸς λαμβάνει καὶ οὐκ ἐρωτᾷ· οὐδὲν γάρ ἡτον ἔκάτερος
αὐτῶν συλλογίζεται, ἡμῖν δὲ περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ πρόκειται νῦν
διαλαβεῖν. καὶ διὰ μὲν τοῦ εἰπεῖν ὁ ἀποδεικνύων σημαίνει τὴν ἀποδει-
κτικὴν πρότασιν, διὰ δὲ τοῦ ἐρωτᾶν τὴν διαλεκτικὴν.

30 p. 24a27 Λαβών τι κατά τινος ὑπάρχειν ἡ μὴ ὑπάρχειν.

Ἐντεῦθεν δῆλον ὅτι τὸ κατά τινος ἐνδέχεται λαβεῖν κοινῶς ἐπί τε τῆς 22

2 τοῦτο Vt	διαφέρειν τὴν διαλεκτικὴν ἐρώτησιν Vt	3 ἀποκρίνασθαι Vt		
οἶον om. Vt	5 οἶον mrg. Q ¹	6 τίς πόθεν κτλ.] Hom. velut α 170 (sed Aleineus Ulixem sic non interrogat)	7 ἡς Q: ἡς t	post ἀνδρῶν add. ἀριστε Q
ἐστιν Q: ἡ t: om. V		8 Ιλιόθεν κτλ.] Hom. i 39	πέλασεν Q	πᾶσαν
τὴν Q	9 εἴστιν om. Vt	10 post οὐκέτι add. ὅτι t	11 ναι alt. om. V	
εἴτε alt. Q: ἡ Vt			12. 13 συγκατέθετο—ἀντιφάσεως om. V	13 καὶ τὸ ἑτερον
om. Vt	15 τῷ ἀποκρινομένῳ Q	16 πᾶσα ἡ Vt	ἐρωτωμένῳ Q	ἀθάνατος Vt:
ἀγαθὸν Q	18 δὲ om. Q	19 post γάρ add. καὶ Vt (Mare. 231)	20 διαλαβεῖ-	
post συλλ. collocat Q	21. 22 προτάσεως post διαλ. collocat Q: πρότερον t		22 τῆς	
om. Q	23 συμβάλλονται Vt	24 πρὸς om. Q	25 ἡ Vt: εἴτε Q	
26 οὐκ om. Q	27 νῦν Qt: ἡμῖν V	29 an <ό> ἐρωτῶν?	30 λαμβάνων Q	

καταφάσεως καὶ τῆς ἀποφάσεως, ὅπερ ἄνω ἐλέγομεν· αὐτὸς γὰρ κοινῶς VIII¹
εἰπὼν τὸ τὶ κατά τινος ὑποδιεῖλε προσθεῖται τὸ η̄ ὑπάρχειν η̄ μὴ ὑπάρχειν.

p. 24a30 Ἀποδεικτικὴ δέ, ἐὰν ἀληθής η̄ καὶ διὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς
ὑποθέσεων εἰλημμένη.

5 Οὐ γὰρ ἀρκεῖ μόνον, ἐὰν ἀληθής η̄, εἰς τὸ ποιῆσαι πρότασιν ἀπο- 25
δεικτικὴν (ὑπάρχει γάρ ποτε τοῦτο καὶ τῇ διαλεκτικῇ), [ἀλλ'] εἰ μὴ καὶ ἐκ
τῶν κοινῶν ἐννοιῶν η̄ ἐκ τῶν ἐξ ἐκείνων κατασκευαζομένων ὑπάρχει. ἐξ
ἀρχῆς δὲ ὑποθέσεις καλεῖ τὰς κοινάς ἐννοίας, διότι κρείτους εἰσὶ τῶν
ἀποδείξεων καὶ τιμώτεραι, εἴπερ αὗται μέν εἰσιν αὐτόπιστοι δι' ἔαυτάς, αἱ
10 δὲ ἀποδείξεις διὰ ταύτας τὸ πιστὸν ἔγγονι. η̄ διὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς φῆσιν
ὑποθέσεων, ἐπειδὴ ὁ ἀποδεικτικὸς συλλογισμὸς ἐπιστημονικός ἐστιν, ἐκάστη
δὲ ἐπιστήμη ιδίας ἀρχᾶς ἔχει καὶ ὑποθέσεις καὶ περαιτέρω οὐ πρόεισιν· 30
οἷς η̄ γραμματικὴ ἀρχὴν ἔχει τὰ στοιχεῖα καὶ περαιτέρω οὐ πρόεισι
καὶ η̄ γεωμετρία τὸ σημεῖον καὶ η̄ ἀριθμητικὴ τὴν μονάδα. ταύτην
15 οὖν λέγει ἀποδεικτικὴν πρότασιν τὴν ἐκ τῶν οἰκείων ἀρχῶν καὶ ὑποθέσεων
εἰλημμένην καὶ μὴ ὑπερβᾶσαν τὴν τοῦ ἐπαγγέλματος ὑπόθεσιν, ὥσπερ τῷ
γραμματικῷ οἰκεῖαι προτάσεις αἱ περὶ στοιχείων καὶ συλλαβῶν καὶ τῶν
ἐπομένων· ὅμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν.

p. 24b11 Συλλογιζομένῳ δὲ λῆψις τοῦ φαινομένου καὶ ἐνδόξου, 35
20 καθάπερ ἐν τοῖς Τοπικοῖς εἴρηται.

Τοῦτο φῆσιν, οὐχ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐρωτήσαντα τὸ ἐνδόξον πάντως λαβεῖν
(ἢ γὰρ βούλεται ὁ πονηρὸς λέγεινος ἀποκρίνεται καὶ ἔσθι)· ὅτε τὸ ἐναντίον
τοῦ ἐνδόξου· οἷον εἰ ἐρωτήσει ‘ἄρα Σωκράτης δίκαιος ἐστιν;’, λέγει φῆσει οὕτω 40
ἀλλὰ τῷ διὰ τῶν φαινομένων μάλιστα τῷ προσδιαλεγομένῳ ἐνδόξῳ συλλο-
25 γίζεσθαι δ τι ἀν βούλοιτο. τὸ δὲ ἐνδόξον πολλαχῶς λέγεται· η̄ γὰρ τὸ τοῖς
πᾶσι δοκοῦν η̄ τὸ τοῖς πλείστιν η̄ τὸ τοῖς ἐνδόξοις, καὶ ἄλλως δὲ πολλαχῶς.
καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς Τοπικοῖς σαφῶς διορίζεται περὶ αὐτοῦ.

p. 24b16 Ὅρον δὲ καλῶ εἰς δν διαλύεται η̄ πρότασις.

Τῶν προτάσεων οὐ μόνον ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου οὐσῶν
30 ἀλλὰ καὶ ἐκ τοίτου προσκατηγορουμένου καὶ τρόπου, τί δήποτε τὴν πρότασιν 45

1 ἄνω] p. 20,7 sq. 2 τὶ om. Vt 3 ἡ τὸ Vt 3 ante lemma ex Arist.
add. καὶ γὰρ—ώστε ἔστι—τὸν εἰρημένον τρόπον, om. alt. ὁ et κατὰ V 4 ἐάν] ἀν
om. Q 5 ἐξ ἀρχῆς om. Q 5 ἀληθής] ληφθῆς sic Q 6 τῆς διαλεκτικῆς Vt
ἀλλ' delevi 8 πρείτους Q 13 πρόεισι Q: πρόεισιν ὥσπερ Vt 14 η̄ alt.
om. Vt 17 στοιχείου Vt 22 τὸ om. V 23 ἐρωτήσοι t: fort. ἐρωτήσεις
τριτοὶ V 24 τῷ prius seriosi: τῷ libri 26 τὸ alt. om. t 27 τόποις Vt
ἐν τοῖς Τοπ.] I 1 p. 100b21 διορίζεται σαφῶς Q 28 ante lemma add. ex Arist.
τί μὲν οὖν—καὶ τίνι—ἀποδεικτικὴ διαλεκτική, ἀκριβείας—διορίσθω τὰ νῦν V 29 οὐ μόνον
om. V 30 προσκατηγορίαν V

εἰς τε τὸν ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον διαλύεσθαι φῆσι μόνους; καὶ VIII°
λέγομεν ὅτι κυρίως ταῦτα τὰ δύο εἰσὶ μόνα τῆς προτάσεως μέρη, τό τε περὶ
οὐ ὁ λόγος καὶ τὸ περὶ ἐκείνου λεγόμενον, δσα δὲ ἄλλα παραλαμβάνεται
ἐν τῇ προτάσει, συνδέσμου χρείαν πληροῦ. ἐπισημάνασθαι δὲ δεῖ τὸ καλῶ.
5 οὕτε γάρ ἐπὶ τῆς προτάσεως ἔμπροσθεν εἶπε τοῦτο, ὅτι πρότασιν δὲ καλῶ,
οὕτε μὴν λέγει τὸν συλλογισμὸν ὄριζόμενος. ἔσικεν οὖν αὐτὸς τὸ τοῦ ὄρου
ὄνομα τεθεικέναι, τὸ δὲ τῆς προτάσεως καὶ τοῦ συλλογισμοῦ εὑρεθῆναι 50
καὶ παρὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ. ὄρος δὲ καλεῖται διὰ τὸ ἐν αὐτῷ περιορίζεσθαι
τὴν τοῦ συλλογισμοῦ ἀνάλυσιν· ἄγρι γάρ αὐτοῦ ἐλθῶν ὁ ἀναλύων πέπαυται.
10 ὡς πρὸς φιλοσόφους δὲ λέγω ἀλλ’ οὐχ ὡς πρὸς γραμματικούς, οἵτινες
περὶ μόνων τῶν σημαντικῶν φανῶν ποιοῦνται τὴν σκέψιν, οὐχὶ δὲ καὶ περὶ
τῶν ἀσήμων πολλῷ γε μᾶλλον ἢ περὶ συλλαβῶν. ὁ δὲ ὄρισμὸς τοῦ μὲν
κατηγορούμενου ὄρου τὸ καθ’ ἑτέρου λέγεσθαι ἢ τὸ τινὶ ὑπάρχειν ἢ μὴ |
ὑπάρχειν, τοῦ δὲ ὑποκείμενου τὸ καθ’ οὖν ἑτερόν τι λέγεται ἢ ὃ ἑτερόν VIII°
15 τι ὑπάρχειν λέγεται ἢ μὴ ὑπάρχειν, ἀλλ’ οὐχ ὡς ὠρίσαντο ἑτεροί, τὸ
οὐσίαν ἢ συμβεβηκὸς σημαίνειν, οὐσίαν μὲν τὸν ὑποκείμενον, συμβεβηκὸς
δὲ τὸν κατηγορούμενον· ἐπεὶ καὶ ὁ ὑποκείμενος καὶ συμβεβηκὸς ἀν εἴη
καὶ οὐσία, ὅμοίως δὲ καὶ ὁ κατηγορούμενος. ὅταν γάρ εἶπω ‘ὅ ἀνθρωπος
ζῶν ἐστιν’, ἀμφω οὐσίαι. ὅταν δὲ εἶπω ‘τὸ λευκὸν χρῶμα ἐστιν’, 20
20 ἀμφω συμβεβηκότα· ἐὰν δὲ εἶπω ‘τὸ λευκὸν τοῦτο ἀνθρωπός ἐστι’, συμ-
βεβηκὸς μὲν δηλοῦ ὁ ὑποκείμενος, οὐσίαν δὲ ὁ κατηγορούμενος· ἐὰν δὲ
εἶπω ‘ὅ ἀνθρωπος λευκός ἐστιν’ ἢ ‘Σωκράτης φιλοσοφεῖ’. ἀνάπταιν οὐσίαν
μὲν ὁ ὑποκείμενος, συμβεβηκὸς δὲ ὁ κατηγορούμενος. οὕτε μήν, ὡς ἑτεροί,
τὸ τὸν μὲν ὑποκείμενον εἶναι δεκτικὸν προσδιορισμοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν κατη-
25 γορούμενον· οὗτῳ γάρ ἐπὶ τῶν καθ’ ἕκαστα προτάσεων, ἐπειδὴ ὁ ὑποκεί-
μενος οὐκ ἐπιδέχεται προσδιορισμόν (οὐ γάρ φαμεν πᾶς Σωκράτης ἢ τίς),
οὐδὲ ὄρος ἀν εἴη δεὸν ἐκ τοῦ ὄρισμοῦ τούτου· δεῖ δὲ τὸν ὄρισμὸν πᾶσι 10
τοῖς ὄριστοῖς ἐφαρμόττειν.

p. 24b 17 Προστιθεμένου ἢ διαιρουμένου τοῦ εἶναι ἢ μὴ εἶναι.

30 Τοῦτο τὸ ῥησεῖδιον ὁ μὲν Ἀλέξανδρος καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν ἐξηγητῶν
ἀπλούστερον ἐξηγήσαντο· σημαίνει γάρ, φησί, διὰ τούτων τὰς καταφατικὰς
καὶ ἀποφατικὰς προτάσεις, διὰ μὲν τοῦ εἰπεῖν προστιθεμένου τὰς κατα-
φατικάς, διὰ δὲ τοῦ διαιρουμένου τὰς ἀποφατικάς. αὕτη δὲ ἀπλούστερα
μᾶλλον ἐστιν ἢ ἀληθεστέρα ἢ ἐξήγησις· ἡ γάρ κατάφασις καὶ ἡ ἀπόφασις 15

1 μόνως Q	2 ante κυρίως add. καὶ Vt	τό τε om. V	4 τῷ καλῷ t
5 ἔμπροσθε τοῦτο εἶπεν Q	εἰπε] πε om. V	δὲ πρότασιν V	7 εὐρέσθη VI
9 γάρ mrg. Q ¹	12 τῶν om. Vt	13 τινὶ] τι om. Q	15 οὐχ] ως γ Q
ἕτεροι scripsi: ἔτερος V: om. Qt	16 σημαίνειν t: σημᾶναι Q: συμβαίνειν V		
17 ὁ om. V	18 et 19 εἴπωμεν Q	22 post ἢ add. ὁ Q	οὐσίαν] v
superser. Q ¹	29 ante πρ. add. ἢ V Arist. (om. i), at cf. p. 27,12		προστιθε-
μένον Vt	30 post τοῦτο add. γάρ V	ο μὲν Ἀλέξ.] p. 15,26	31 immo φασι
31.32 τούτων—διὰ om. Q	32.33 καὶ—καταφατικάς om. V		32 post τοῦ add.
εἰπεῖν Q	34 ἡ primum om. Q, at cf. p. 33,8		

ἀντικείμεναί εἰσι, καὶ εἰ ἡβούλετο αὐτὰς εἰπεῖν, δι’ ἀντικειμένων τοῦτο εἶγε VIII^a
 ποιῆσαι φωνῶν· ή δὲ πρόσθεσις καὶ διαιρέσις οὐκ ἀντικείμεναι· τῇ μὲν γὰρ
 προσθέσει ἀντίκειται η ἀφαίρεσις, τῇ δὲ διαιρέσει η σύνθεσις. ὅστε οὐχ
 ἔξει χώραν η ἐξήγησις αὕτη. οἱ δέ γε ἀκριβέστεροι τῶν ἐξηγητῶν φασιν.
 οὐδὲ ὁ Θεός Ιάμβλιχος, διὰ βραχυλογίαν ἐξ ἑκατέρας ἀντιθέσεως ἐν εἰπών
 καὶ τὸ ἀντικείμενον ἑκατέρας ἐδήλωσε· τοῦτο δὲ σύνθημες αὐτῷ ποιεῖν.
 ὅστε ἔσονται ἀντιθέσεις δύο, πρόσθεσις, ἀφαίρεσις, σύνθεσις, διαιρέσις. διὰ 20
 τούτων δὲ ἐδήλωτεν ήμιν πάσας τὰς προτάσεις τὰς παραθεθεῖσας ἐν τῷ
 Περὶ ἐρμηνείας· πᾶσα γὰρ πρότασις η προτιθέμενον ἔχει τὸ ἔστιν η ἀφαί-
 10 ρούμενον η συντιθέμενον η διαιρούμενον. ἐπεὶ δὲ τοῦτο οὗτως ἔχει, λέβω-
 μεν ἐκ διαιρέσεως τὰς προτάσεις οὗτως. αἱ προτάσεις αἱ μὲν ἄνευ τρόπου
 εἰσὶν αἱ δὲ μετὰ τρόπου· καὶ τῶν ἄνευ τρόπου αἱ μὲν δυνάμει ἔχουσι τὸ ἔστιν,
 ως η ‘Σωκράτης περιπατεῖ’, αἱ δὲ ἐνεργείᾳ, ως η ‘Σωκράτης φιλόσοφός ἐστιν’·
 ἀφοτέρων δὲ αἱ μὲν καταφατικαὶ αἱ δὲ ἀποφατικαὶ· τῶν δὲ μετὰ τρόπου,
 15 αἵτινες καὶ ἐνεργείᾳ τὸ ἔστιν ἔχουσιν, αἱ μέν εἰσιν ἀπλαῖ αἱ δὲ ἐκ μετα- 25
 θέσεως, καθ’ ἑκάτερον δὲ αἱ μὲν καταφατικαὶ αἱ δὲ ἀποφατικαὶ. αἱ τούνου
 ἄνευ τρόπου δυνάμει ἔχουσαι τὸ ἔστι καταφατικαὶ ἀφαίρεσιν λέγονται ὑπο-
 μεῖναι τοῦ εἶναι, ως η ‘Σωκράτης περιπατεῖ’, διότι τῆς τελείας οὖσης προ-
 τάσεως ‘Σωκράτης περιπατῶν ἐστι’ (τὸ γὰρ ἥημα ἀναλύεται εἰς μετογήν) 30
 ἀφηρέθη αὐτῆς κατὰ τὴν συναίρεσιν τὸ ἔστιν· αἱ δὲ τούτων ἀποφάσεις
 ἀφαίρεσιν ἔχειν λέγονται τοῦ μὴ εἶναι, ως η ‘Σωκράτης οὐ περιπατεῖ’, διὰ
 τὴν αὐτὴν αἵτιαν. αἱ δὲ ἄνευ τρόπου ἐνεργείᾳ ἔχουσαι τὸ εἶναι κατα- 35
 φατικαὶ λέγονται πρόσθεσιν ὑπομεῖναι τοῦ εἶναι, ως η ‘Σωκράτης φιλόσοφός
 ἐστι’, διότι οὐ μὲν κυρίως κατηγορούμενός ἐστι φιλόσοφος, διότι δὲ δύο
 ματα δίγα ῥήματος οὐκ ἀπαρτίζει λόγον, προσετέθη τὸ εἶναι οὐχ ως μέρος
 προτάσεως ἀλλὰ τοῦ συνδῆσαι ἔνεκα τοὺς δρους· αἱ δὲ ἀποφάσεις τούτων,
 ως η ‘Σωκράτης φιλόσοφος οὐκ ἐστι’, πρόσθεσιν ἔχειν τοῦ μὴ εἶναι διὰ
 τὴν αὐτὴν αἵτιαν. πᾶλιν αἱ μετὰ τρόπου καταφατικαὶ ἀπλαῖ, ως η ‘Σωκράτη
 δυνατόν ἐστι περιπατεῖν’ λέγουσα, σύνθεσιν λέγεται ὑπομεῖναι τοῦ εἶναι. 45
 Η δὲ ἐκ μεταθέσεως σύνθησιν τοῦ μὴ εἶναι, ως η ‘Σωκράτη δυνατόν ἐστι
 μὴ περιπατεῖν η μὴ περιπατοῦντα εἶναι’. η δὲ ἀπόφασις τῆς μὲν ἀπλῆς,
 ως η ‘οὐ δυνατὸν Σωκράτη φιλόσοφον εἶναι’ διαιρέσιν τοῦ εἶναι· η δὲ ἀπό-
 φασις τῆς ἐκ μεταθέσεως διαιρέσιν τοῦ μὴ εἶναι, ως η ‘οὐ δυνατὸν Σωκράτη
 μὴ περιπατεῖν’. σύνθετιν δὲ λέγονται ἔχειν αἱ μετὰ τρόπου καταφάτεις
 αἱ ἀπλαῖ τε καὶ ἐκ μεταθέσεως τοῦ εἶναι η μὴ εἶναι, διότι τοῦ ἐστι προϋπάρ-

1. βούλετο Q 2. ἀντικείμενα Vt 4. γε om. Q 7. πρόθεσις V post σύνθησις add.
 καὶ Q 8. 9. ἐν τῷ Περὶ ἐρμ.] c. 10 p. 19^b 5 sq., c. 12 p. 21^b 34 sq. 9. προτι-
 θέμενον V 10. η συντιθέμενον η διαιρούμενον om. Vt ἐπεὶ Vt: οὐτι Q τοῦτο om. V
 11. 12. μετὰ—ἄνευ Vt 12. καὶ om. Q τῶν ἄνευ τρόπου om. Vt 15. τὸ εἶναι Vt
 εἰσιν om. Vt. 16. καθέτερον Q δὲ prius om. V 19. post μετογήν add. καὶ t: αἱ
 (καὶ ἥημα)? cf. p. 30, 19 21. post περιπατεῖ add. διότι τῆς τελείας οὖσης προτάσεως σωκράτης
 περιπατῶν οὐκ ἐστιν, ἀφηρέθη αὐτῆς ἐν τῇ συναίρεσι τὸ ἔστι. καὶ τίς δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν Q
 23. πρόθετιν V itemque vs. 27 ὁ t 24. οὐ φιλόσοφός ἐστι Q 26. ἔνεκεν Q
 τοῦ (ante ὥρ.) V ἀποφατικαὶ Q 27. ἔχει Vt post εἶναι del. πᾶλιν Q¹
 οὐ σωκράτους t 33. διαιρέσις V 34. ἔχειν λέγονται Q καταφατικαὶ Q

γιοντος ἐν ταῖς ἄνευ τρόπου προτάσεσι καὶ τοῦ τρόπου ἐπιγενομένου VIII°
συντίθεται ἡ δλη πρότασις· αἱ δὲ ἀποφάσεις διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν διαιρέσιν 40
τοῦ εἶναι ἡ μὴ εἶναι ἔχουσιν· οὐχ οὗτω δὲ ἐπὶ τῶν ἄνευ τρόπου· οὐ γάρ
προϋποκειμένης τῆς προτάσεως ἡ σύνθεσις τοῦ ἔστιν ἐγένετο· οὐδὲ γάρ τῷ
5 Σωκράτης περιπατεῖ ἡ φιλοσοφεῖ συντίθεται τὸ ἔστιν ὡς ἐν τῷ φιλόσοφος
ἔστιν ἡ φιλοσοφῶν ἔστιν', ἀλλ' ὅπου μὲν δυνάμει ἔστιν, ὅπου δὲ ἐνεργείᾳ,
ἀναλυομένου τοῦ 'περιπατεῖ' εἰς τὸ 'περιπατῶν ἔστιν'. ἐπὶ μέντοι τῶν μετὰ
τρόπου προϋποκειμένων τῶν τὸ ἔστι τρίτον προσκατηγορούμενον ἔχουσῶν 15
προτάσεων ἐπισυντίθεται αὐταῖς ὁ τρόπος, οἷον Σωκράτης φιλόσοφος ἔστιν.
10 ἐνδεγάγειν ἔτει Σωκράτην φιλόσοφον εἶναι. ὥστε τῷ ἔστιν ἐπισυντίθεται
ὁ τρόπος, οὐκοῦν καὶ τὸ ἔστι τῷ τρόπῳ· τὸ γάρ τυντιθέμενον συντίθεμενο
συντίθεται. συντόμως ἄρα ἀπαγγεῖλαι βουλόμενος εἶπε τὸ προστιθεμένον
ἡ διαιρουμένου τοῦ εἶναι ἡ μὴ εἶναι. τὸ μὲν γάρ ἔστι καὶ προτί-
θεται καὶ ἀφαιρεῖται ταῖς προτάσεσιν, ως ἐπὶ τῶν ἄνευ τρόπου τῶν ἀπλῶν·
15 καὶ συντίθεται δὲ καὶ διαιρεῖται, ως ἐπὶ τῶν λοιπῶν· ὁ δὲ τρόπος μόνος
καὶ συντίθεται καὶ διαιρεῖται. σκόπει οὖν πᾶς ἀκριβῶς ταῖς μὲν ἄνευ τοῦ
τρόπου ἀπλαῖς δυνάμει ἡ ἐνεργείᾳ ἔχουσαις τὸ ἔστι προστιθεσθαι ἡ ἀφαι-
ρεῖσθαι εἰργηται τὸ ἔστι· προστιθεσθαι γάρ λέγεται ἀλλο ἀλλω τῷ καὶ
χωρὶς τῆς προσθήκης εἶναι δυναμένω, ως εἰ λέγοις τῷ ἔστη τοῦ οὗνου
20 προστεύηναι κύαθον ἡ ἀφαιρεῖσθαι αὐτοῦ κύαθον, συντίθεσθαι δὲ οὐκέτι.
οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τῶν ἄνευ τρόπου προτάσεων, ἐπειδὴ καὶ χωρὶς τοῦ ἔστιν
αὐτοτελῆς ἔστιν ἡ πρότασις ἡ λέγουσα 'Σωκράτης περιπατεῖ', εἰκότως |
προστιθεσθαι λέγεται τὸ ἔστιν ἐν τῇ 'Σωκράτης περιπατῶν ἔστι'· δι' αὐτὸν IX°
δὲ τοῦτο πάλιν καὶ ἀφαιρεῖσθαι τὸ ἔστιν ἐν τῇ 'Σωκράτης περιπατεῖ'· φυλάττει
25 γάρ τὸ τῆς προτάσεως εἶδος, ως ἡ 'Σωκράτης περιπατῶν ἔστι', καὶ μετὰ
τὴν τοῦ ἔστιν ἀφαιρέσιν ἐν τῷ 'Σωκράτης περιπατεῖ'. ἐπὶ δὲ τῇς συντίθ-
σεως οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὅσα κατὰ σύνθεσιν τινῶν τὸ εἶναι ἔχουσιν, ἄνευ τῶν
συνθέτων εἶναι οὐ δύνανται· οὐδὲ γάρ λέγεται τῷ ἡμετέρῳ σώματι προσ-
τιθεσθαι τὸ θερμὸν ἡ τὸ ψυχρόν (χωρὶς γάρ αὐτῶν δλως εἶναι οὐ δύναται),
30 ἀλλὰ συντίθεσθαι ταῦτα ἀλλήλοις, ἵνα γένηται τὸ σῶμα. τοιαῦται δέ εἰσι
καὶ αἱ μετὰ τρόπου προτάσεις, οἷον ἡ 'Σωκράτη δυνατόν ἔστι περιπατεῖν'.
ἄνευ γάρ τοῦ ἔστιν οὐ συνίσταται, ἐπειδὴ πᾶς λόγος δεῖται δριστικοῦ ῥῆματος
πρὸς αὐτοτέλειαν. ὥστε καν οὕτως εἴπω 'δυνατὸν Σωκράτη περιπατεῖν', ἀτε-
λῆς ἔστιν ἡ πρότασις· τὸ γάρ ἀπαρέμφατον ῥῆμα οὐκ ἀπαρτίζει λόγον.
35 μόνως οὖν ἐνεργείᾳ τὸ ἔστι παραληφθήσεται, δυνατόν ἔστι Σωκράτη περι-

3 ἡ μὴ εἶναι οἰm. V	4 οὐ Q	τῶ V: τὸ Qt	5 τὸ VI: τῶ Q
ώς οἰm. Qt	5. 6 φιλοσοφῶν—φιλόσοφος Q	7 τοῦ περιπατεῖν Q	8 προϋ- ποκειμένου V: προϋποκειμενον t
10 τὸ t	11. 12 τὸ γάρ—συντίθεται οἰm. Vt	12 προστιθεμένου Arist: συντι- θεμένου libri	13 ἡ μὴ εἶναι οἰm. Q
19 ώσει λέγοις οἰm. V	22 ἔξεστη τοῦ εἶναι V	15. 16 ως—διαιρεῖται οἰm. V	20 ἀφαιρῆσθαι Q itemque vs. 24
οὐκ ἔστι V	28. 29 προστιθεσθαι post θερμὸν habet Q: προ- τιθεσθαι V	28. 29 προστιθεσθαι post θερμὸν habet Q: προ- τιθεσθαι εἶναι Q	33 εἰς Vt
οὐ δύνανται εἶναι Q	33 εἰς	35 σωκράτη Q	

πατεῖν. καὶ ἐκ μεταθέσεως δὲ πᾶσαι προτάσεις πρύσθεσιν ἡ ἀφαίρεσιν IX^r ἔχειν τοῦ εἶναι οὐκ ἀν λεγθεῖν· οὐδὲ αὐτὰς γάρ ἐνδέχεται μὴ ἔχειν τὸ ἔστιν ἐνεργείᾳ. ὅστε ἡ συντίθεσθαι ἡ διαιρεῖσθαι λεγθεῖν ἀν, συντίθεσθαι μὲν αἱ καταφάσεις, διαιρεῖσθαι δὲ αἱ ἀποφάσεις μετὰ τοῦ εἶναι ἡ μὴ εἶναι.

5 Διὰ τί μὲν οὖν ἐπὶ τινῶν μὲν προτάσεων προστίθεσθαι λέγεται ἡ ἀφαίρεσθαι, ἐπὶ τινῶν δὲ συντίθεσθαι ἡ διαιρεῖσθαι τὸ εἶναι ἡ μὴ εἶναι, εἴρηται. ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ προεκτεθειμένη διαιρέσις ἐλλειπῶς ἔχει (οὔτε γάρ τὸν ἄνευ τρόπου ἐκ 10 μεταθέσεως μνήμην πεποίηται οὕτε τῶν μετὰ τρόπου δυνάμει τὸ εἶναι ἔχουσῶν), περὶ μὲν οὖν τῶν μετὰ τρόπου δυνάμει τὸ εἶναι ἔχουσῶν ἥδη εἴπομεν διτε 15 οὐγί τοῦτο τέ ἐστι μετὰ τρόπου προτάσεις δυνάμει τὸ εἶναι ἔχειν, διότι τὸ δυνατὸν καὶ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ ἐνδεχόμενον ἀπαρεμφάτοις συντάττονται ὑγιαστιν. οὐδένατον δέ ἐστι γωρίς ὁριστικοῦ ῥήματος ἀπαρτισθῆναι λόγον. καὶ διὰ τοῦτο δεῖ τοῦ ἔστιν ὁριστικοῦ ῥήματος, δυνατόν ἐστι Σωκράτη περιπατεῖν, χωρὶς εἰ μὴ οὗτως τις σχηματίσοι τοὺς τρόπους ἐνδεχομένως 20 Σωκράτης περιπατεῖ, ἀναγκαῖος ὁ ἀνθρωπὸς ἀναπνεῖ¹ ἡ καὶ οὗτως ἐξ ἀνάγκης ὁ ἀνθρωπὸς ἀναπνεῖ². πρὸς τὴν προτέραν οὖν τῶν τρόπων χρῆσιν, καθ'³ ἦν καὶ ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμηνείας παρεδόθησαν οἱ τρόποι, εἰκότως καὶ ἐνταῦθα γέγονεν ἡ διαιρεσις τῶν δυνάμει τὸ ἔστιν ἔχουσῶν εἰς τὰς μετὰ τρόπου καὶ εἰς τὰς ἄνευ τρόπου· κἀκεῖ γάρ πρῶται μὲν παρεδόθησαν 25 αἱ ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου, ἐν αἷς δυνάμει τὸ ἔστι θεωρεῖται, δεύτερον δὲ αἱ ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου, αἵτινες διηροῦντο εἰς τε 30 τὰς ἀπλᾶς καὶ τὰς ἐκ μεταθέσεως, καὶ τρίτον αἱ μετὰ τρόπου, μᾶς πάλιν καὶ αὐτὰς διήρει εἰς τε τὰς ἀπλᾶς καὶ τὰς ἐκ μεταθέσεως. διὰ τί μὲν οὖν μὴ παρειλημμέναι εἰσὶν αἱ μετὰ τρόπου δυνάμει τὸ ἔστιν ἔχουσαι ἐν 35 τῇ διαιρέσει, ἀπεκτηγράμεθα, καίτοι δυνατοῦ ὄντος τοιαύτας προτάσεις συνίστα- σθαι. διὰ τί δὲ καὶ τῶν ἄνευ τρόπου τὰς ἐκ μεταθέσεως παρῆκε, καίτοι μνήμην αὐτῶν τοῦ Ἀριστοτέλους ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας πεποιηκότος; εἰ οὖν διὰ τοῦ προστιθεμένου καὶ ἀφαιρουμένου καὶ συντιθεμένου καὶ διαιρουμένου 40 τοῦ εἶναι ἡ μὴ εἶναι πάσας τὰς ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμηνείας παραδεδουμένας προ- 45 τάσεις σημᾶναι βούλεται, ἐλλιπής ἄρα ἐστὶν ἡ διαιρεσις· δεῖ γάρ δῆλον ὅτι καὶ τὰς ἄνευ τρόπου ἐκ μεταθέσεως ὑφ' ἐν τῷ τεττάρων ἀνάγεσθαι μορίων. καὶ δῆλον ὅτι ἐκ τῶν ἥδη εἰρημένων ἥμιν καὶ περὶ αὐτῶν συλλο- 50 γιζόμενοι ἐροῦμεν αὐτῶν τὰς μὲν καταφατικὰς σύνθεσιν ἔχειν τοῦ μὴ εἶναι,

1 αν καὶ <i>(ai)</i> ?	πᾶσαι προτάσεις Q: πᾶσα Vt	πρύσθεσις ἡ ἀφαίρεσις V		
2 et 3 λεγθοῖεν V	2. 3 ἐνεργείᾳ τὸ ἔστιν Q	5 τί superser. V μὲν alt. om. V		
5. 6 λέγεσθαι—ἀφαιρεῖται pr. V	7 ἐλλειπῶς Vt	9 post οὖν add. ἐστι V		
εἴπομεν ἥδη Q	10 πρότασιν Q	11 συντάττεται Vt	12 post χωρὶς add.	
τοῦ Vt	13 ἐστι bis V	σωκράτην Q	14 σχηματίσει Vt	15. 16 ἐξ ἀνάγκης
om. Q				om. Vt
17 ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμ.] cf. ad p. 26,8. 9			18 post ἐνταῦθα add. οὐ Vt	
18. 19 τοὺς—τοὺς V	19 post κἀκεῖ del. μὲν Q ¹		πρῶτον t	21 δεύτεραι Q
δὲ om. Qt	τε om. Vt	22 post καὶ prius add. εἰς Vt	22. 23 πάλιν καὶ	
αὐτὰς om. Vt	23 post καὶ alt. add. εἰς V	24 οὖν om. V	τὸ εἶναι Vt	
27 αὐτῶν superser. Q ¹	τοῦ ἀριστοτέλους Vt: αὐτοῦ Q	ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμ.] c. 10		
p. 19 ^b 16 sq.	ἡ t	28 διὰ τοῦτο t	29 τοῦ om. Vt	παραδιδο-
μένας t	30 σημᾶναι βούλεται om. Vt	ἐλλειπῶς Q: ἐλλειπῶς Vt		μένας

〈τὰς δὲ ἀποφατικὰς διαιρέσιν τοῦ μὴ εἶναι,〉 ὥσπερ καὶ τὰς μετὰ τρό- IX^r
 που· ὅσα γάρ εἴρηται ἐπὶ τῶν μετὰ τρόπου προτάσεων, ταῦτα καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀριθμοῖς εἰλέγεται. ἵνα οὖν ἀνελλιπής ἡ διαιρέσις γένηται πότες
 τὰς ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας παραδεδομένας προτάσεις περιλαμβάνουσα.
 5 εἴπωμεν οὕτως· τῶν προτάσεων αἱ μὲν δυνάμει ἔχουσι τὸ ἔστιν αἱ δὲ
 ἐνεργείᾳ· καὶ τῶν δυνάμει αἱ μὲν εἰσὶ καταφατικαί, αἵτινες ἀφαίρεσιν
 ἔχουσι τοῦ εἶναι, αἱ δὲ ἀποφατικαί, αἵτινες ἀφαίρεσιν ἔχουσι τοῦ μὴ
 εἶναι· τῶν δὲ ἐνεργείᾳ τὸ ἔστιν ἔχουσῶν αἱ μὲν ἀπλαῖ αἱ δὲ ἐκ
 μεταθέσεως· καὶ τῶν ἀπλῶν αἱ μὲν ἄνευ τρόπου αἱ δὲ μετὰ τρόπου· καὶ τῶν
 10 ἄνευ τρόπου αἱ μὲν καταφατικαὶ πρόσθεσιν ἔχουσι τοῦ εἶναι, αἱ δὲ ἀπο- 40
 φατικαὶ πρόσθεσιν τοῦ μὴ εἶναι· καὶ τῶν μετὰ τρόπου αἱ μὲν καταφατικαὶ
 σύνθεσιν τοῦ εἶναι, αἱ δὲ ἀποφατικαὶ διαιρέσιν τοῦ εἶναι· εἰ δὲ ἐκ μετα-
 θέσεως εἰσιν αἱ προτάσεις εἴτε μετὰ τρόπου εἴτε ἄνευ τρόπου, εἰ μὲν κατα-
 φατικαὶ εἰσιν, σύνθεσιν ἔχουσι τοῦ μὴ εἶναι, εἰ δὲ ἀποφατικαὶ, διαιρέσιν τοῦ
 15 μὴ εἶναι.

"Ἐν ἔτι λείπει ζητῆσαι, τί δῆποτε μή. ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄνευ τρόπου
 ἀπλῶν τῶν τε δυνάμει τὸ εἶναι ἔχουσῶν καὶ τῶν ἐνεργείᾳ ὄμοίως τὰς
 καταφάσεσιν αἱ ἀποφάσεις ἡ πρόσθεσιν ἡ ἀφαίρεσιν ἔχειν ἐλέγοντο (διέ- 15
 φερε δὲ τὸ εἶναι ἡ μὴ εἶναι, δτι ἐν ταῖς καταφάσεσι τὸ εἶναι. ἐν δὲ
 20 ταῖς ἀποφάσεσι τὸ μὴ εἶναι), οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ μεταθέσεως
 καὶ ἔτι ἐπὶ τῶν μετὰ τρόπου ἀπλῶν, ἀλλὰ ταῖς μὲν καταφάσεσι πάσαις
 τὴν σύνθεσιν δεδώκαμεν, ταῖς δὲ ἀποφάσεσιν ἀπάσαις τὴν διαιρέσιν.
 λέγομεν οὖν δτι ἐν τούτοις αἱ καταφάσεις ἀπαστι οπαρέιν δηλοῦσιν. αἱ
 μὲν οὖν ἀπλαῖ συντιθέασι τὸ εἶναι τῇ προτάσει, ως ἡ 'Σωκράτη δυνατόν
 25 ἔστι περιπατεῖν', αἱ δὲ ἐκ μεταθέσεως τὸ μὴ εἶναι, ως ἡ 'Σωκράτη 50
 δυνατόν ἔστι μὴ περιπατεῖν' καὶ ἡ 'Σωκράτης οὐ περιπατῶν ἔτειν'.
 Οπαρέιν οὖν δηλοῦται πᾶσαι οὐκ ἀν λέγοντο διαιρέσιν ἐργάτασιται. οὐδὲ εἰ
 ἐκ μεταθέσεως εἰσιν· καὶ αὗται γάρ τὸ μὴ εἶναι συντιθέασιν. εἰ δὲ τοῦτο, οὐ
 ἄρα ἀποφάσεις αὐτῶν διαιρέσιν ἔχειν λέγοντο ἀν. οὐχ οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ
 30 τῶν λοιπῶν· τῆς γάρ 'Σωκράτης περιπατεῖ' ἀφαίρεσιν ἔχειν λεγομένης τοῦ
 εἶναι, εἰκότως ἡ ταύτης ἀπόφασις ἡ 'Σωκράτης οὐ περιπατεῖ' ἡ ἀφαίρεσιν
 ἔχει τοῦ μὴ εἶναι ἡ πρόσθεσιν τοῦ εἶναι ἡ πρόσθεσιν τοῦ μὴ εἶναι· δτι μὲν
 οὖν πρόσθεσιν οὔτε τοῦ εἶναι οὔτε τοῦ μὴ εἶναι ἔχει, δηλον· δλως γάρ τοῦ
 35 ἔτει λέγοντος μή, προς κειμένου αὐτῆς, μήτε καταφατικὸς μήτε ἀποφατικὸς. IX
 πῶς ἀν λέγοιτο ἔχειν αὐτοῦ πρόσθεσιν; οὐκοῦν λείπεται ἀφαίρεσιν αὐτὴν 15

1 τὰς—εἶναι addidi cf. vs. 14 4 περιλαμβάνουσα scripsi: περιλαμβάνουσιν Q: παραλαμ-
 βάνουσα Vt 7 post εἶναι del. τῶν δὲ ἐνεργείᾳ τὸ ἔστιν ἔχουσῶν e vs. sq. illata Q
 8 ἔστιν Q: εἶναι Vt 9 καὶ τῶν alt. Q: τῶν δὲ Vt 10 ἔχουσι om. Vt 10. 11 post ἀπο-
 φατικαὶ add. καὶ V 12 ante σύνθεσιν del. πρ Q¹ 16 ἐπὶ om. Q 18. 19 διέφερον Q
 19 ἡ μὴ εἶναι om. V 20 οὕτω δὴ t: οὐ δὴ Q: οὐ δεῖ V 21 post ἔτι add. καὶ V
 22 ἀπάσαις om. Q 23 δτι om. V an ταύταις? καταφατικαὶ πᾶσαι Q
 24 οὖν om. Vt τιθέασιν Q τὸ om. Vt σωκράτην ο σωκράτης corr. Q²
 25 post μεταθέσεως add. αἱ V τοῦ t 27 οὖν om. Vt ἐργάτασιται Q
 29 ἀν Vt: εἰκότως Q 31 ἡ om. Vt 32 ἡ—πρόσθεσιν τοῦ μὴ εἶναι om. Vt
 33 οὔτε τοῦ μὴ εἶναι om. V post δηλον add. τι V 34 καταφατικὸν—ἀποφατικὸν Q

έχειν τοῦ μὴ εἶναι. πάλιν τῆς 'Σωκράτης περιπατῶν ἐστιν' ὁμολογουμένως IXν πρόσθεσιν ἔχούσης τοῦ εἶναι, ή ταύτης ἀπόφασις ή 'Σωκράτης περιπατῶν οὐκ ἐστιν' η πρόσθεσιν ἔξει τοῦ μὴ εἶναι η ἀφαίρεσιν τοῦ εἶναι η ἀφαίρεσιν τοῦ μὴ εἶναι· ἀλλ' ὅτι μὲν ἀφαίρεσιν τοῦ εἶναι οὐκ ἔχει, πρόδηλον· πρόσθεσιν γὰρ αὐτῇ τὸ ἔστι ῥῆμα· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῦ μὴ εἶναι ἀφαίρεσιν ἔχει· αὐτὸν γὰρ δὴ τοῦτο φησιν, ὅτι οὐκ ἐστι· λείπεται ἄρα πρόσθεσιν ἔχειν τοῦ μὴ εἶναι. καὶ ἄλλως· ἐν οἷς η 'Σωκράτης οὐ περιπατεῖ' δέδεικται ἀφαίρεσιν ἔχοντα τοῦ μὴ εἶναι, αἱ δὲ δύο καταφάσεις, η μὲν 'Σωκράτης περιπατεῖ' ἀφαίρεσιν τοῦ εἶναι, η δὲ 'Σωκράτης περιπατῶν ἐστι' πρόσθεσιν τοῦ εἶναι, ἐν τούτοις ἄρα συναποδέεικται η 'Σωκράτης οὐ περιπατῶν ἐστι' πρόσθεσιν ἔχειν τοῦ μὴ εἶναι· τοῦτο γὰρ τὸ μόριον λέγεται. Τινας δὲ καὶ τοῦτο ζητήσειν ἀν τις, ὅτι εἰ διλως ἐνδέχεται εὑρεῖν προτάσεις τινὰς μετὰ τρόπου δυνάμει τὸ ἔστιν ἐγούσας, εἰ καὶ μὴ εἴρηται περὶ τοιούτων προτάσεων ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας, διμως ὑπὸ ποιῶν τῶν τεσσάρων τμημάτων ἀνοίσημεν 15 τὰς τοιαύτας προτάσεις, οἷον τὴν 'Σωκράτης ἐνδεχομένως φιλοσοφεῖ, ο ἄνθρω- 25 πος ἀναγκαίως ἀναπνεῖ' καὶ τὰς δύοις; λέγομεν οὖν ὅτι καὶ τούτων αἱ μὲν καταφάσεις λεχθεῖεν ἀν ἀφαίρεσιν ἔχειν τοῦ εἶναι, αἱ δὲ ἀποφάσεις ἀφαίρεσιν τοῦ μὴ εἶναι. εἰ μέντοι τὸ ὄριστικὸν αὐτῶν ῥῆμα διαλέσωμεν εἰς μετοχὴν καὶ ῥῆμα, οἷον Σωκράτης ἐνδεχομένως φιλόσοφός ἐστιν, ο ἄνθρωπος ἀναγκαίως ἀναπνέων ἐστί, λεχθείησαν (Δν) καὶ τούτων κατὰ τὸ ἀκόλουθον αἱ μὲν καταφάσεις πρόσθεσιν ἔχειν τοῦ εἶναι, αἱ δὲ ἀποφάσεις πρόσθεσιν τοῦ μὴ εἶναι.

p. 24b18 Συλλογισμὸς δέ ἐστι λόγος ἐν φ τεθέντων τινῶν ἔτερόν τι τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει τῷ ταῦτα εἶναι. 30

Κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀπαρίθμησιν διαλεχθεὶς περὶ προτάσεως καὶ ὅρου 25 νῦν περὶ συλλογισμοῦ ποιεῖται τὸν λόγον. πρὸ δὲ τῆς τοῦ ῥητοῦ ἐξετάσεως ἄξιόν ἐστι ζητῆσαι πρῶτον μὲν πόθεν η ψυχὴ εἰς ἔννοιαν ἡλθε τοῦ συλλογίζεσθαι, ἐπειτα ποιόν ἐστι τῆς ψυχῆς μόριον τὸ συλλογιζόμενον, τρίτον εἰ 30 ἐστιν διλως συλλογισμός· καὶ γὰρ πειρῶνται τινες κατασκευάζειν ὅτι οὐδὲ ἔστιν διλως συλλογισμός. οἱ γὰρ ἐφεκτικοὶ κατασκευάζοντες ὅτι οὐκ ἔστι 35 συλλογισμός, ἔλεγον οὕτως· φατὲ ὅτι ἔστι συλλογισμὸς η οὐ· καὶ εἰ μὲν οὐκ ἀποδείκνυτε, οὐ πιστεύσομεν ὑμῖν χωρὶς ἀποδείξεως ὅτι ἔστι συλλογισμός· εἰ δὲ ἀποδείκνυτε, συλλογισμῷ δῆλον ὅτι ἄλλῳ γρηγορεῖον ὑμῖν· πάλιν δ' αὐ

4 εἶναι prius om. V	7 post η add. οὐ V	10 η σωκράτης om. Q	
12 προτάσεις εύρειν Q	13 post εἴρηται add. πρότερον Q	13. 14 ἐν τῷ πέρι τοιούτων προτάσεων Q	
λεχθεῖεν (λεχθοῖεν V) ἀν λέγω, καὶ τούτων αἱ καταφάσεις Vt	16 καὶ τὰς δύοις om. Q	16. 17 λέγομεν—ἄν Q:	
λέγομεν Q	20 ἀν addidi	23 τὸ V	25 post νῦν add. καὶ Q
τῶν ῥητῶν Vt	26. 27 συλλογισμοῦ Vt, at cf. p. 31,31	27 ante τρίτον add. καὶ Q	
28 ἔστιν om. Q	καὶ γὰρ—29 συλλογισμὸς om. V	30 post οὕτως add. ἀποδεικνύντες Vt	
ἔσται V: om. t	καὶ om. Vt	31 ἀποδεικνύντες Vt	πιστεύσωμεν V
χρηστέον ὑμῖν corr. Q ² : post ἀποδείξεως colloc. Vt	32 ἀποδεικνύντες Vt	ὑμῖν ex Q ² : post ἀποδείξεως colloc. Vt	
χρηστέον ὑμῖν (ex ἡμῖν corr. Q ²) Q: γρῆσθε δὲ Vt	33 ἀποδεικνύντες Vt	δ' αὐ om. Vt	

δι' ἑτέρου συλλογισμοῦ δέον ύμᾶς ἀποδεικνύειν δτι ἔστι συλλογισμὸς ἀπο- IX^ν
 δεικτικός, κάκεῖνον πάλιν δι' ἑτέρου, καὶ τοῦτο ἐπ' ἀπειρον. πρὸς οὓς
 φαμεν δτι καὶ ύμεις τοῖς ὑμετέροις ἀλίσκεσθε λόγοις· τὸ αὐτὸ γάρ καὶ ύμεις
 φήσομεν πρὸς ύμᾶς. ἡ γάρ ἀπεδείξατε δτι οὐκ ἔστι συλλογισμός, ἡ οὐκ
 5 ἀπεδείξατε· καὶ εἰ μὲν οὐκ ἀπεδείξατε, διὰ τοῦτο οὐ πιστεύομεν ύμῖν· εἰ 40
 δὲ ἀπεδείξατε, *(ἀπεδείξατε)* ἀποδείξει δῆλον δτι τινὶ γρώμενοι· ὥστε ἔστι
 συλλογισμὸς δι' οὐ ἀπεδείξατε. ἀλλ' ἐπειδὴ οὐ μόνον εἰς ἀπορίας αὐτοὺς
 ἐνγκεῖν δεῖ ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπορίαν ἐπιλύσασθαι, φαμὲν οὕτως, δτι ἄλλο
 10 ἔστι συλλογισμὸς καὶ ἄλλο συλλογιστόν· δταν οὖν τὸν συλλογισμὸν θεωρή-
 σαμεν ως δι' αὐτοῦ ποιούμενοι τὰς ἀποδείξεις, τηνικαῦτα αὐτὸ τοῦτο
 συλλογισμὸν αὐτὸν καλοῦμεν· δταν δὲ ως πρᾶγμα ὀφεῖλον ἀποδειγμῆναι,
 συλλογιστόν. καὶ οὕτως ἀποδείκνυται ὁ συλλογισμὸς ὧν ως συλλογιστὸν 45
 παραλαμβανόμενος. ἀλλ' ίσως εἴποι τις, δτι εἰ καὶ συλλογιστόν ἔστιν, οὐδὲν
 μᾶλλον διὰ τοῦτο λέλυται ἡ ἀπορία· διὰ γάρ συλλογισμοῦ δείκνυται, δς καὶ
 15 πάλιν συλλογισμὸς γίνεται· συλλογιστὸν διὰ τὸ καὶ αὐτὸν τῆς ἑτέρου συλλο-
 γισμοῦ γρήγειν ἀποδείξεις. πρὸς οὓς φαμεν δτι οὐ πάτας τὰς ἀποδείξεις
 καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν ἀποδείξεων διὰ συλλογισμῶν λαμβάνομεν, ἀλλ' ἐκ τῶν
 δημολογουμένων κοινῶν ἐννοιῶν τὰς ἀρχὰς λαμβάνοντες τοὺς συλλογισμοὺς
 κατασκευάζομεν· καὶ γάρ καὶ ἐν τοῖς Ἀποδεικτικοῖς εἴρηται δτι οὐ πάντα
 20 ἔστιν ἀποδεικτά. εἰ γάρ πάντα ἦν ἀποδεικτά, οὐδενὸς ἦν ἀπόδειξις· πᾶσα 50
 γάρ ἀπόδειξις ἀπό τινων ἀρχῶν περαίνεται· ἀδύνατον γάρ τι ἀποδεῖται μὴ
 προειλημμένων τινῶν. εἰ οὖν ἀεὶ τὰ εἰς | ἀπόδειξιν παραλαμβανόμενα X^ρ
 ἀποδεικτά εἴη, πᾶν δὲ τὸ ἀποδεικνύμενον δι' ἑτέρων ἀποδείκνυται, κάκεῖνα
 πάλιν δι' ἑτέρων ἀποδειγμῆσται, καὶ οὕτως ἐπὶ τὸ ἀπειρον χωρεῖν ἀνάγκη·
 25 δπερ ἀδύνατον. οὐκ ἄρα ἔστι πάντα ἀποδεικτά, ἀλλ' ἀνάγκη πᾶσα προϊόντας,
 δταν εἰς τὰς κοινὰς ἐννοίας καταντήσωμεν, στῆναι λοιπόν. ὥστε οὐκ εἰς
 ἀπειρον ἀνάγκη ἰέναι τοὺς συλλογισμούς· καταντῶμεν γάρ πάντως εἰς τὰς
 κοινάς, ως εἴπον, ἐννοίας, αἵτινες ἀπάσης εἰσὶ κρείττονες ἀποδείξεως. ὥστε 5
 οἱ μὲν πρῶτοι συλλογισμοὶ ἐκ τούτων, αὗται δὲ ἐξ οὐδενός.
 30 'Επεὶ οὖν ἐδείξαμεν δτι ἔστι συλλογισμός, ἀκόλουθον ζητῆσαι πόθεν
 ἥλθεν εἰς ἐννοιαν ἡ ψυχὴ τοῦ συλλογίζεσθαι; διὰ τὸ τὰ πράγματα ὅραν

1 ύμᾶς t 3 καὶ ύμεις om. Vt 5 ύμετέροις Vt 7 ἀλίσκεσθε scripsi: ἀλί-
 σκεσθαι libri 4 εἰ γάρ V 4—7 ἀπεδείξετε ubique Q 5 ύμῖν οὐ πιστεύομεν Q
 6 ἀπεδείξατε alt. addidi 7 αὐτοὺς εἰς ἀπορίας Q 8 ἐπιλύεσθαι Vt 9 συλλο-
 γιστικὸν V 10 ποιοῦμεν Vt 11 συλλογισμὸν] συλλο mrg. Q¹ 12 αὐτὸν
 superser. V ante καλοῦμεν add. ποιοῦμεν V 13 εἴπη Q 14 τούτων Vt
 itemque vs. sq. καὶ om. V ὧν om. Vt 15 συλλογιστὸν t: συλλογιστῶν Q: συλλο-
 γιστικὸν V 17 συλλογισμοῦ Vt 19 καὶ alt. om. Vt ἐν τοῖς Ἀποδεικτ.]
 Anal. Post. I 3 p. 72b5 sq. δτι om. Q 20 ἀποδεικτικά utroque loco Q
 22 post εἰς add. τὴν Vt 23 ἀποδεικτά Yt: ἀποδεικτικά QV 25 post ἄρα add.
 ταῦτα Q πάντα Y: πάντα τὰ Vt: om. Q 26 καταντήσομεν t 27 εἰναι τὸν συλλογισμὸν Vt
 28 πάσης Vt κρείττονος Q post κρείττονες add. ως εἰπον Vt 31 τὰ om. V

μήτε πάντη ἀλλήλοις κοινωνοῦντα μήτε πάντη διαφέροντα. εἰ γάρ τούτων Χ⁵ ήγειρον, οὐδὲ συλλογισμῶν ἡμῖν ἐδέησεν ἂν πρὸς τὸ δεῖξαι τὰ πᾶσιν δικοιούμενα εἴτε κατὰ τὴν κοινωνίαν εἴτε κατὰ τὴν ἑτερότητα, ὥσπερ οὐδὲ συλλογισμοῦ δεῖ πρὸς τὸ δεῖξαι δτὶ ὁ λίθος ἑτερός ἐστι παρὰ τὸν 10 5 ἄνθρωπον ἢ δτὶ οὐχ ἑτερος Σωκράτης Πλάτωνος κατὰ τὴν οὐσίαν. ἀλλ’ ἐπεὶ κατὰ τὶ μὲν κοινωνοῦσιν ἀλλήλοις τὰ πράγματα, κατὰ τὶ δὲ διαφέρουσιν, ἐδεήθη τῶν συλλογισμῶν ἡ ψυχή, ἵνα τοῦτο αὐτὸν διακρίνῃ καὶ γνῷ ποῖα μὲν τὰ κοινωνοῦντα, ποῖα δὲ τὰ διαφέροντα ἀλλήλων. διακρίνει δὲ τοῦτο λαμβάνουσα μεταξὺ τῶν ζητουμένων κοινὸν δρον ἢ κοινωνίαν ἔχοντα πρὸς τὰ δύο ἄκρα ἢ 10 πρὸς μὲν θάτερον κοινωνοῦντα διεστῶτα δὲ τοῦ λοιποῦ, καὶ διὰ τοῦ μέσου ἢ συνδεῖ τὰ ἄκρα ἢ διέστησιν. εἰ δὲ ἡσαν πάντα ἑτερα τὰ πράγματα, οὐκ ἀν τοῦτο 15 ποιῆσαι ἐδύνατο κοινοῦ τινος δρον μὴ ὑπάρχοντος εἰς τὸ τὴν τῶν ἄκρων κοινωνίαν διεγένηται· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ διειδεῖσθαι διαφέρουσιν ἀποδείξεως ἔδει προφανοῦς τῆς διαφορᾶς ὑπαρχούσης. ἀλλ’ οὐδὲ εἰ ταῦτα ἡσαν κατὰ πάντα, 20 15 ἔδει δεῖξεως πάλιν τῆς κοινωνίας ὑμοιογούμενής.

Τὸ δὲ συλλογιζόμενον τῆς ψυχῆς μάριον τὸ διανοητικόν ἐστιν, ὡς καὶ ἐν προομίοις εἴπομεν. τῶν γάρ ἐν ἡμῖν γνωτατικῶν δυνάμεων αἱ μέν εἰς ἀντικαὶ αἱ δὲ ἄλογοι, λογικαὶ μὲν νοῦς, διάνοια, δόξα, ἄλογοι δὲ φαντασία καὶ αἴσθησις. 20 καὶ τῆς μὲν νοερᾶς οὐκ ἔστι δυνάμεως τὸ συλλογίζεσθαι, ἐπεὶ κρείττων αὗτη ἢ κατὰ συλλογισμόν, ἀθρόως καὶ ἀμερῶς γνώσκουσα. οὐδὲ μὴν τῆς δοξαστικῆς· αὕτη γάρ τὸ δτὶ μόνον οἶδεν, οὐ μὴν καὶ τὸ διότι· διθεν πολὺ μᾶλλον γνωτα τῶν ἀλόγων εἴτε δυνάμεων τὸ συλλογίζεσθαι. λείπεται οὖν τῆς διανοητικῆς αὐτὸν λέγειν εἶναι δυνάμεως, εἴπερ αὕτη μετὰ τοῦ δτὶ καὶ τὰς αἰτίας ἐπίσταται.

25 Λοιπὸν δὴ τί ἔστι συλλογισμὸς λεκτέον τὸν Ἀριστοτέλους ὄρισμὸν ἐξηγούμενοις. συλλογισμὸς δέ ἔστι, φησίν. ὄριζεται τὸν συλλογισμὸν ὁ 25 Ἀριστοτέλης κατὰ τὸ εἰκὸς ἐκ γένους καὶ τῶν συστατικῶν διαφορῶν. ἐπειδὴ γάρ τὰ πράγματα ἢ ἑτερογενῆ ἐστιν ἢ ἑτεροειδῆ, πρὸς μὲν διάκρισιν τῶν ἑτερογενῶν λαμβάνεται τὸ γένος ἐν τοῖς ὄρισμοῖς, πρὸς δὲ τῶν ἑτεροειδῶν διάκρισιν λαμβάνονται αἱ διαφοραί. γένος οὖν τοῦ συλλογισμοῦ ὁ λόγος, διαφοραὶ δὲ τὰ ἐν τῷ συλλογισμῷ λοιπά. θεωροῦνται δὲ αὗται ἐν τῇ ὅλῃ καὶ τῷ εἶδει, ὅλῃ μὲν ταῖς προτάσεσιν, εἶδει δὲ τῷ συνηπεράσματι, ἐπειδὴ αἱ προτάσεις τοῦ συμπεράσματος ἔνεκεν παραλαμβάνονται, 30 35 τὸ δισπερό τοῦ εἶδους· τὸ μὲν γάρ τε θέντων καὶ τὸ τινῶν ἐκ τῆς ὅλης τῶν συλλογισμῶν, τουτέστι τῶν προτάσεων, εἴληπται, τὸ δὲ ἑτερόν

1 τοῦτο Vt 2 οὐδὲν Vt 4 πρὸς om. Vt 5 ἑτερον Q 6 τὰ πράγματα
ἀλλήλοις V 7 τοῦτο αὐτὸν διακρίνῃ (η ex ei corr.) καὶ Q: om. Vt 12 ἐδύνατο Q
post κοινοῦ add. μὲν Qt 15 δεῖξαι. ως Vt post πάλιν add. ἀπαξ Q
16. 17 ἐν προομίοις] p. 1,18 sq. 17 εἴρηται Q 19 λογίζεσθαι V
22 δυνάμεων εἴη Vt 23 δτὶ Qt: εἰναι V 25. 26 ἐξηγούμενοις scripsi: ἐξη-
γούμενοι libri 26 δὲ om. Q 28 εἰσιν Q 29 post δὲ add. τὴν V
31 διαφορὰ Vt 32 prius om. V λοιπὰ ε λοιπῶ corr. Q¹ 32 τῆ om. Vt
post καὶ add. εν Vt 32. 33 συμπεράσματι Y: συμπέρασμα QVt 33 λαμβάνονται Vt

τι τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνειν ἐκ τοῦ εἶδους, τουτέστι τοῦ Χ^τ συμπεράσματος. πρόσκειται οὖν τῷ ὄρισμῷ τὸ μὲν τεθέντων ἢ διὰ τοὺς λοιποὺς λόγους, εὐκτικούς φημι καὶ τοὺς λοιπούς, ἵνα εἴη τὸ τεθέντων ἀντὶ τοῦ ‘όμολογηθέντων’ (ό γάρ εὐχόμενος οὔτε πρὸς ἑαυτὸν οὔτε πρὸς 5 ἄλλον ὄμολογεῖ τι καὶ τίθεται, οὔτε μὴν ὁ προστάττων οὔτε ὁ ἔρωτῶν οὔτε ὁ καλῶν, ἀλλὰ μόνος ὁ συλλογιζόμενος), ἢ διὰ τοὺς ὑποθετικοὺς συλλογιζόμενος· τούτοις γάρ ὑποτίθεσθαι μὲν λέγομεν τὰς προτάσεις, τίθεσθαι δὲ οὐδαμῶς. καὶ αὕτη μᾶλλον ἀληθής ἡ ἔξηγγησις· ἡ γάρ θέσις, ως ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ἐμάθομεν, καὶ κατὰ τῆς ὑποθέσεως λέγεται. ὅστε ἐνταῦθα 10 τοὺς αὐτοτελεῖς ὄργανα συλλογισμούς. τὸ δὲ τινῶν διὰ τοὺς παρὰ τοῖς ἥγτορει μονολημάτους λεγομένους συλλογισμούς, οἵτινες τὴν ἐκάτοντα τῶν προτάσεων λαβόντες τὴν δὲ μείζονα καταληπόντες ἐπάγουσι τὴν συμπέρασμα· οἷον ὁ δεῖνα καλλωπιστής, οὐκοῦν καὶ μοιχός· καὶ πάλιν ὁ δεῖνα νύκτωρ πίλαι· 15 ταῖ, οὐκοῦν καὶ ληστής ἐστιν· ὁ δεῖνα ἀναπνεῖ, οὐκοῦν καὶ ζῆ. τούτοις δὲ 20 κέχρηνται οἱ ἥγτορει τοῖς συλλογισμοῖς ἡ συντομίας γάριν, ἢ διὰ τὸ πρὸς ὅδωρ ῥέον ποιεῖσθαι τοὺς λόγους καὶ μὴ ἔξαρκεῖν τὸν χρόνον πρὸς τὰ λεγόμενα, ἢ διὰ τὸ δοκεῖν τιμᾶν τοὺς δικαστὰς καὶ διὰ τούτου εἰς εὔνοιαν αὐτοὺς προσκαλεῖσθαι ως εἰδότας τὰς διαλεκτικὰς μεθόδους καὶ δυναμένους τὴν μείζονα προστιθέναι πρότασιν, ἡ συμψήφισμος ἡ συγκατηγόρους βουλόμενοι· 25 25 αὐτοὺς ἔχειν τῷ ἐκ τῆς ἀκολουθίας αὐτοὺς προστιθέναι τὴν μείζονα τῶν προτάσεων. ὁ δεῖνα γάρ, φησί, καλλωπιστής, οὐκοῦν καὶ μοιχός· τούτων γάρ ὁ δικαστὴς ἀκούσας καθ’ ἑαυτὸν τὴν λοιπὴν προστίθησιν, δτι εἰκότως· πᾶς γάρ καλλωπιστὴς μοιχός. τὸ δὲ ἔτερον πρόσκειται διὰ τοὺς διφορουμένους συλλογισμούς, οἵτινες τὸ αὐτὸν ἔγουσι συμπέρασμα ταῖς προτάσειν· 30 30 οὗτος ἐστιν ὁ λέγων ‘εἰ ἡμέρα ἐστίν, ἡμέρα ἐστίν· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστίν· ἡμέρα ἄρα ἐστίν’· ἐνταῦθα γάρ οὐδὲν ἔτερον τῶν κειμένων συνέβη. ὅτι δὲ δεῖ ἔτερον εἶναι τὸ συμπέρασμα παρὰ τὰς προτάσεις, ἐντεῦθεν δῆλον. ἀλλοὶ δὲ 35 ἐστὶν ἔνεκά του καὶ τὸ οὖν ἔνεκα· οἵτον πηδάλιον ἔνεκά τού ἐστιν· ἔνεκα γάρ τοῦ πλοίου· τὸ δὲ πλοῖον οὖν ἔνεκα· δι’ αὐτὸν γάρ γέγονε τὸ πηδάλιον· καὶ 40 ὁμολογουμένως ἔτερά ἐστι ταῦτα ἀλλήλων. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν προτάσεων· εἰσὶ γάρ αἱ μὲν προτάσεις ἔνεκά του· τοῦ συμπεράσματος γάρ ἔνεκα· τὸ δὲ συμπέρασμα οὖν ἔνεκα· ἔνεκα γάρ αὐτοῦ αἱ προτάσεις. Ὅστε ταύτη ἔτερον δὲν εἴη τὸ συμπέρασμα παρὰ τὰς προτάσεις. καὶ ἄλλως· πᾶς ὁ κατασκευάζων τι ἡ τὸ σαφὲς ἐκ τοῦ σαφοῦς κατασκευάζει ἡ τὸ |

1 συμβάνει conicio cf. p. 34,30. 31	2 μὲν om. Vt	4 ὄμολογημάτων V
5 τι om. Vt	προστάσσων ἡ Q	8. 9 καὶ λέγεται ut notam ad 2 ἡ διὰ τοῦς κτλ. referendam deleverim
		ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] immo Ammon. p. 9,7 sq.
10 τὸ Qt: τῶν V	11 μονολειμάτους V	13 post μοιχός add. παραλιμπάνοντες
τὴν μείζονα τὴν λέγουσαν πᾶς δὲ καλλωπιστὴς μοιχός τι	καὶ alt. om. V	14 ἐστιν
om. Q	19 κατηγόρους V	βουλόμενοι Vt: βουλομένους καὶ Q
corr. Q!: τὸ t, pr. Q	αὐτοὺς alt. Q: αὐτῆς Vt	20 τῷ V.
27 τῶν προτάσεων, om. παρὰ V	30 ταῦτα om. V: ante ἔτερα colloc. t	22 ἑαυτῶν t
ἄλληλοις t	31 μὲν om. Vt	31. 32 προτάσεις τοῦ συμπεράσματος δηλαδὴ ἔνεκα
τοῦ Q	34 ἀσαφοῦς t	κατασκευάζει V: om. Qt
ἀ. ἐκ τ. ἀσαφοῦς mrg. V		34. p. 34,1 ἡ τὸ

ἀσαφὲς ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς ἢ τὸ σαφὲς ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς ἢ τὸ ἀσαφὲς ἐκ τοῦ Χ^ν σαφοῦς. αἱ μὲν οὖν τρεῖς πρῶται συζυγίαι ἀσυλλόγιστοί εἰσι. κατὰ δὲ τὴν ὑστέραν γίνονται αἱ ἀποδεῖξεις· τὸ γάρ ἀσαφὲς ἐκ τοῦ σαφοῦς σχοίη ἀν τὰς πίστεις. εἰ τοίνυν ἀσαφὲς μὲν τὸ συμπέρασμα (τοῦτο γάρ δεῖται βουλόμεθα), σαφεῖς δὲ αἱ προτάσεις, ἐξ ὧν καὶ τὸ συμπέρασμα τὸ πιστὸν ἔχει, ἔτερον δὲ τὸ ἀσαφὲς τοῦ σαφοῦς, ἔτερον δῆπου καὶ τῶν προτάσεων τὸ συμπέρασμα. τὸ δὲ τὶ ἔγκειται τῷ ὄρισμῷ διὰ τὰς ἀσυλλογίστους συζυγίας· τὸ μὲν γάρ τὶ ὡρισμένον δηλοῖ, αὗται δὲ οὐδὲν ὡρισμένον συνάγουσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ καθόλου καὶ τὸ μερικὸν καὶ τὸ καταφάτικὸν καὶ τὸ ἀποφατικὸν 10 αὗται συνάγουσιν, ὡς ἐφεξῆς μαθησόμεθα. τὸ δὲ ἐξ ἀνάγκης οὐ τοῦτο φησιν, διὰ ἀναγκαίας οὔσης ὅλης συνάγεται τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον (συνάγεται γάρ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὅλων ἀναγκαῖα συμπεράσματα), ἀλλὰ τὸ ἐξ ἀνάγκης προσέμηκε διὰ τε τοὺς παραδειγματικοὺς καὶ ἐπαγωγικοὺς 15 καλουμένους συλλογισμούς, οἵτινες τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐκ ἔχουσι. καθόλου 15 γάρ πᾶσα πίστις ἢ ἐκ τοῦ ἵσου τὸ ἵσον πιστοῦται ἢ ἐκ τοῦ μείζονος τὸ ἔλαττον ἢ ἐκ τοῦ ἔλαττονος τὸ μεῖζον. ἢ μὲν οὖν παραδειγματικὴ πίστις τὸ ἵσον ἐκ τοῦ ἵσου πιστοῦται· οἷον ὁ δεῖνα πλεύσας ἐναυάγησε· καὶ σὺ εἰ πλεύσειας, τὸ αὐτὸ πείσῃ· ὁ δεῖνα νύκτωρ ὁδεύσας περιέπεσε λησταῖς· καὶ σὺ εἰ νύκτωρ ὁδεύσειας, περιπεσῇ λησταῖς· ήτις τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐκ ἔχει· 20 κέχρηνται δὲ αὐτῇ μάλιστα οἱ ῥήτορες. ἢ δὲ ἐπαγωγικὴ πίστις τὸ μεῖζον ἐκ τοῦ ἔλαττονος πιστοῦται· οἷον ἐπειδὴ καὶ τόδε καὶ τόδε τὸ ζῷον τὴν 25 κάτω γένυν κινεῖ, καὶ πᾶν ἄρα ζῷον τὴν κάτω γένυν κινεῖ. οὐδὲ αὐτῇ δὲ ἢ δεῖξις ἔχει τὸ βέβαιον, πρῶτον μέν, διὰ γαλεπὸν πάντα τὰ κατὰ μέρος διεξελθεῖν. ἐπειτα εἰ δέοι κατασκευάσαι διὰ ὁ κροκόδειλος τὴν ἄνω γένυν 30 κινεῖ, δεήσεται τὰ κατὰ μέρος διεξιῶν ἢ καὶ αὐτὸν διεξελθεῖν ἢ μή· καὶ εἰ μὲν διεξέλθοι, τὸ ζητούμενον ὡς ὁμολογούμενον λήψεται· εἰ δὲ μή, οὐ κατασκευάσει τὸ καθόλου· πρὸς γάρ τὴν τοῦ καθόλου ἀνασκευὴν ἀρκεῖ καὶ ἐν παράδειγμα μόνον, πρὸς δὲ τὴν τοῦ καθόλου κατασκευὴν οὐδὲ μυρία 35 ἀρκεῖ παραδείγματα. ἢ δέ γε ἀποδεικτικὴ δεῖξις αὐτῇ ἐστὶν ἢ ἐκ τοῦ καθόλου τὸ μέρος πιστουμένη ἐπειτα πάντως τὸ ἐξ ἀνάγκης. τὸ δὲ συμβαίνει διὰ τὴν ἀναγκαίαν ὅλην παρείληπται, ἵνα μή τις νομίσῃ τῷ ἀναγκαίῳ τῆς ὅλης ἐπεισθαι τὸ συμπέρασμα μόνῳ, δηλοῦν ὡς εἴτε ἀδύνατοι

1 ἀσαφὲς prius Vt: σαφὲς Q σαφὲς t, e σαφοῦς corr. V: ἀσαφὲς Q ἀσαφοῦς alt. e σαφοῦς corr. Q (ἀ superscr. Q¹), e σαφὲς corr. V ἀσαφὲς alt. Vt: σαφὲς Q 2 ἀσαφοῦς pr. V 3 σαφὲς t ἀσαφοῦς t, pr. V 5 καὶ om. V τὸ prius e τῶν corr. V 9 τὸ quart. om. Vt 11 post ὅτι add. ἐξ Q: οὐκ ἐξ superscr. V οὔσης mrg. Q¹: om. Vt ἀναγκαῖον om. Vt 15 τὸ ἵσον ἐκ τοῦ ἵσου Vt
 18 πλεύσεις Q πείσεις t 19 περιπεσῇ Y: περιπέσεις QVt δὲ Vt
 20 αὐτῇ μάλιστα Q: τούτῳ Vt ἐπαγωγὴ V 21 τὸ ζῷον superscr. Q¹: ζῶον, sed post 22 κινεῖ prius t: om. V 22 καὶ—κινεῖ om. V δὲ om. Vt
 24 δὲ om. Vt κροκόδειλος V. κάτω Vt 26 διεξέλθη Q 28 κατασκευὴν τοῦ καθόλου Vt 29 post δεῖξις add. καὶ Q ἢ scripsi: ἢ libri
 30 μερικὸν Q post πιστ. add. ἢ Vt πάντως τὸ Vt: γοῦν αὐτῇ πάντως Q 31 post ἵνα add. δὲ Q νομίσοι Q 32 μόνον Qt δηλοῦν scripsi: δηλον libri 32. p. 35,1 ἀδύνατον εἶναι pr. Q, corr. Q¹

εἰν αἱ προτάσεις εἴτε ἐνδεχόμεναι, συμβαίνει πάντως ἀκολουθεῖν τὸ συρ- Χ
πέρασμα. τὸ δὲ τῷ ταῦτα εἶναι φῆσι διὰ τὰ ἀκολουθούντα συμπερά-
σματα μὴ τῷ λόγῳ τῶν τεθεισῶν προτάσεων, ὡς εἴ τις εἴποι ‘ἡ ψυχὴ 25
αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος’· οὐ γάρ διὰ
5 τὰς εἰρημένας προτάσεις τοῦτο ἔπειται τὸ συμπέρασμα, ἀλλ’ ‘ἡ ψυχὴ ἄρα
ἀεικίνητος’. δτι γάρ τοῦτο βούλεται διὰ τοῦ εἰπεῖν τῷ ταῦτα εἶναι,
έαυτὸν ἐρμηνεύων ἐπήγαγε· λέγω γάρ, φῆσι, τῷ ταῦτα εἶναι τὸ
διὰ ταῦτα συμβαίνειν· τοῦτο δέ ἐστι τὸ μηδενὸς ἔξωθεν ὅρου προσ-
θεῖν πρὸς τὸ γενέσθαι τὸ ἀναγκαῖον. ἐν γάρ τῷ συλλογισμῷ τῷ
10 λέγοντι ‘ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνα-
τος’ οὐκ ἐστιν ἐν τῷ συμπεράσματι τὸ ἀναγκαῖον, εἰ μὴ προστεθείη ἔξωθεν 20
καὶ ὅρος καὶ πρότασις· εἰ γάρ τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, οὐπω δῆλον δτι
ἡ ψυχὴ ἀθάνατος· ἀλλ’ ἐὰν προστεθῇ τοῖς ἐξ ἀρχῆς ὅροις τὸ ἀθάνατον
καὶ πρότασις ἡ λέγουσα ‘τὸ ἀεικίνητον ἀθάνατον’, τότε ἐκ τῶν κειμένων
15 ἔχει τὸ συμπέρασμα τὸ ἀναγκαῖον. εἰπὼν δὲ τῷ ταῦτα εἶναι, ἐπειδὴ
συνεῖδεν ὡς οὐκ ἐστι σαφὲς τὸ λεγόμενον, ἐξηγούμενος έαυτὸν ἐπήγαγε τὸ
διὰ ταῦτα συμβαίνειν. πάλιν δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτο ἔτι ἀσαφὲς εἶναι δοκεῖ·
ἡ γάρ ‘διά’ πρόθεσις πολλάκις αἰτίαν δηλοῖ· ὁ δὲ συλλογισμὸς οὐ πάντως 25
ἔξ αἰτιῶν περαίνεται· τοῦτο γάρ τοῦ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ ἐστιν ἕδιον.
20 αἴτιαι μὲν γάρ εἰσιν αἱ προτάσεις τοῦ συμπεράσματος, οὐ μὴν οἱ ἐν τῇ
προτάσει παραλαμβανόμενοι ὅροι αἴτιοι πάντως εἰσὶ τοῦ δηλουμένοο πράγ-
ματος ἐν τῷ συμπεράσματι. δυνατὸν γάρ καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα
συλλογίσασθαι, ὥσπερ ἐκ τοῦ γάλα ἔχειν τὴν γυναικα τὸ τετοκέναι καὶ ἐκ
τοῦ καπνοῦ τὸ πῦρ εἶναι καὶ ἐκ τῶν τῆς σελήνης φωτισμῶν τὸ εἶναι αὐτὴν
25 σφαιροειδῆ· καίτοι αἴτιον τοῦ γάλα ἔχειν τὸ τετοκέναι, καὶ τοῦ καπνοῦ τὸ 40
πῦρ, καὶ τῶν φωτισμῶν τῆς σελήνης τὸ σφαιροειδὲς αὐτῆς σχῆμα· ἀλλ’
όπηνίκα σαφέστερα ἡ τὰ αἴτιατὰ τῶν αἰτίων, ἐκ τῶν αἴτιατῶν τὰ αἴτια
συλλογίζομενα. ἐπειδὴ τοίνυν ἡ μὲν ‘διά’ πρόθεσις καὶ αἰτίαν ἔσθ’ δτε
σημαίνει, ὡς δταν εἴπω διὰ τὸν τέκτονα ἡ θύρα, οὐ πάντως δὲ τὰ ἐν ταῖς
30 προτάσεσι σημαινόμενα αἴτια ἐστι τῶν τοῦ συμπεράσματος σημαινομένων,
ἥνα μὴ τοῦτο ὑπονοήσωμεν (τὸν γάρ καθόλου συλλογισμὸν καὶ οὐ τὸν ἀπο-
δεικτικὸν σκοποῦμεν), ἐξηγούμενος τὸ διὰ ταῦτα συμβαίνειν φῆσι τὸ 45
μηδενὸς ἔξωθεν ὅρου προσδεῖσθαι πρὸς τὸ γενέσθαι τὸ ἀναγκαῖον,
τουτέστι τὸ αὐτάρκεις εἶναι τοὺς κειμένους ὅρους καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν συγκει-
35 μένας προτάσεις εἰς τὸ γενέσθαι τὸ συμπέρασμα. διὰ τῆς προσθήκης οὐν
ταύτης ἐκβάλλει τοὺς ὄπωσοῦν τῶν συλλογισμῶν λείποντας ὅροις τισὶ καὶ

5. 6 ἀλλ—ἀεικίνητος οι. V 7 έαυτὸν t: έαυτῶν Q: αὐθίς V ἐρμηνεύων οι. Vt
an δὲ [φῆσι] ? τὸ διά] hinc P τῷ (post εἰναι) V (C i f n m) 11 μὴ οι. P
12 ὅρου—προτάσεως P 13 ὅροις οι. Vt 15 an δὴ ? δὲ τὸ P 16 σύνοιδεν Q
τῷ (post ἐπ.) V 17 καὶ οι. Vt ἔτι οι. Q δοκεῖ οι. P 18 post δὲ add. C
γάρ P 20 μὲν in ras. P¹: οι. QVt 22 καὶ οι. Qt πρῶτα P 23 τὴν
γυναικα οι. Vt τεκεῖν Q 24 ante πῦρ add. καὶ Q post αὐτὴν add. ὡς P
26 τὸν φωτισμὸν P 27 τὰ αἴτια (ante τῶν) PQ ἐκ τῶν αἴτιῶν (αἰτίων t) P¹
τὰ αἴτιατὰ t 28 αἴτιας Q 29 εἴπω οι. V 32 ἐξηγούμενα t συμβαίνει Vt:
συμπεράγειν P 34 αἴτιας P 36 ὄποσοῦν Vt τῶν οι. P

προτάσεσιν. οὐδὲν οὖν ἡττον καὶ οἱ μονολήμματοι πάλιν ἐκβληθήσονται Χ· καὶ διὰ ταύτης τῆς προσθήκης· δέονται γάρ καὶ αὐτοὶ τῆς μείζονος προτάσεως, ώς ἐδεῖξαμεν. καὶ ἔτι οἱ σύνθετοι μὲν λείποντες δὲ δρψ καὶ προτάσει, ὥσπερ ὃν ἡδη εἴπομεν ‘ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀει- 5 κίνητον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος’· λείπει γάρ ‘τὸ ἀεικίνητον ἀθάνατον’. πρὸς τούτοις καὶ οἱ ἀμεθόδως παρὰ τοῖς Στωικοῖς περαίνοντες, οἷον εἰ οὕτω τις λέγοι ‘τὸ πρῶτον τοῦ δευτέρου μεῖζον, τὸ δευτέρου τοῦ τρίτου μεῖζον, τὸ ἄρα πρῶτον τοῦ τρίτου μεῖζον’· τοῦτο γάρ ἐξ ἀνάγκης μὲν ἐπεται, οὐ μὴν διὰ τῶν κειμένων, εἰ μὴ ἔχωμεν ἄλλη προσληφθείη πρότασις, διτ τὸ τινὸς μεῖζον 10 ὃν καὶ τοῦ ἐλάττονος ἐκείνου μεῖζόν ἐστι. καὶ πάλιν τὸ Α τῷ Β ἵσον, τὸ Γ τῷ Β ἵσον, | τὸ Α ἄρα τῷ Γ ἵσον· πάλιν γάρ κανταῦθα ἐξ ἀνάγκης μὲν XI· συνάγεται τὸ συμπέρασμα, οὐ μὴν διὰ τῶν κειμένων· λείπει γάρ πάλιν πρότασις ‘τὰ τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις εἰσὶν ἵσα’.

p. 24b22 Τέλειον μὲν οὖν καλῶ συλλογισμὸν τὸν μηδενὸς ἄλλου 15 προσδεόμενον παρὰ τὰ εἰλημμένα πρὸς τὸ φανῆναι τὸ ἀναγκαῖον.

Δόξει μὲν οὖν ἵσως τὸν τέλειον καὶ ἀτελῆ συλλογισμὸν ἡδη παραδει- 5 δωκέναι, διτ ἔλεγε “τῷ ταῦτα εἶναι”. οὐκ ἔστι δὲ τοῦτο ἀληθές· τὸν γάρ ἔχωμεν δρου τινὸς προσδεόμενον, οἷος ἦν ὃν πρὸ μικροῦ παρεθέμεθα, οὐδὲ συλλογισμὸν ἀξιοῦ καλεῖν· τὸν δὲ ἀτελῆ συλλογισμὸν καλεῖ. τέλειος μὲν 20 οὖν συλλογισμὸς οὐ τὸ συμπέρασμα παντός ἐστιν ἐπενεγκεῖν, ώς ἀν εἴπη τις ‘τὸ δίκαιον καλόν, τὸ καλὸν ἀγαθόν’· ἐνταῦθα γάρ παντός ἐστιν ἐπα- κοῦσαι ‘τὸ ἄρα δίκαιον ἀγαθόν’. ἀτελῆς δὲ οὐ τὸ συμπέρασμα μόνου ἐστὶ 10 τοῦ ἐπιστήμονος ἐπαγαγεῖν, οἷον πᾶς ἄνθρωπος οὐσία, πᾶς ἄνθρωπος ζῷον· τούτου τὸ συμπέρασμα τὸ ‘τὶς ἄρα οὐσία ζῷον’. καὶ διτ τοῦτο, ἔστι ράδιον 25 φανῆναι διὰ τῆς ἀντιστροφῆς· εἰ γάρ ἀντιστρέψομεν καὶ οὕτως εἴπωμεν ‘τὶς οὐσία ἄνθρωπος ἐστι, πᾶς ἄνθρωπος ζῷόν ἐστι’, δῆλον διτ συνάγεται ‘τὶς ἄρα οὐσία ζῷόν ἐστι’. διὸ καλῶς οὐκ εἴπε ‘πρὸς τὸ γενέσθαι’ ἄλλὰ πρὸς τὸ φανῆναι. οἱ μὲν γάρ τέλειοι συλλογισμοὶ καὶ τὸ ἀναγκαῖον ἔχουσι 15 καὶ τοῦτο φαινόμενον· οἱ δὲ ἀτελεῖς, ὅποιοι εἰσὶ πάντες οἱ ἐν τῷ δευτέρῳ 30 καὶ τρίτῳ σχῆματι, ἔχουσι μὲν τὸ ἀναγκαῖον, οὐ μὴν προφανές, ἀλλ’ ἐπι-

2 καὶ διὰ ταύτης τῆς προσθήκης ομ. Q 3 ἐδεῖξαμεν] p. 33,10 sq. 6 παρὰ] πάλιν τ
μὲν ομ. P λείπονται Vt: λείπον sic P 4 ὃν ομ. P 6 παρὰ] πάλιν τ
περαίνονται Vt 7. 8 τὸ πρῶτον ἄρα Q 8 μὲν ομ. Vt 9 προσληφθῆ
(φ ε θ corr. Q¹) Q 9. 10 μεῖζον ὃν Q: μεῖζον V: μείζονος Pt 10 ἐκεῖνο PVt
α τὸ Vt 11 τῷ β̄ eras. Q 12 λείπεται PVt 13 ante τὰ add. τὸ Q
ἔστι, sed post ἵσα alt., ex εἰσὶ corr. Q¹ 16 τὸν ομ. P ἡδη ομ. Q 17 ὅτι PV
τὸ ταῦτα P. 18 οἷον PVt πρὸ μικροῦ] p. 35,11 sq. προεθέμεθα Vt
19 ἀξιοῦ συλλογισμὸν Q 20 οὖν Vt: γάρ P: ἔστι Q οὐ scripsi:
οὐ libri πάντως PQ 21 παντός scripsi: πάντως libri 22 post
ἄρα add. τὸ P ἀτελῆ Y: ἀτελῆ PQVt μόνον Vt 24 τοῦτο τὸ P
25 ἀντιστρέψομεν V: fort. ἀντιστρέψωμεν εἴπομεν PQ 27 ante ζῶον add. τὸ P
27. 28 καλῶς εἴπε πρὸς τὸ φανῆναι καὶ οὐ πρὸς τὸ γενέσθαι Vt 28 γάρ ομ. V
καὶ ομ. PVt

στήμανος δέονται, ἵνα τὸ ἐκ τῶν προτάσεων εἰλημμένον ἀναγκαῖον μὴ φαινό- XI°
μενον δὲ εἰς τὸ ἐμφανὲς ἀγάγῃ διὰ τῶν ἀντιστροφῶν.

p. 24b 24 Ἀτελῆ δὲ τὸν προσδεόμενον η̄ ἔνδες η̄ πλειόνων, οὐδὲ στι
μὲν ἀναγκαῖα διὰ τῶν ὑποκειμένων δρῶν, οὐδὲ μὴν εἴληπται διὰ 20
5 προτάσεων.

"Η ἔνδες η̄ πλειόνων οὐχ δρῶν λέγει (οὐδὲ γάρ ἀξιοῦ, ὡσπερ εἴρηται,
τοὺς δεομένους ἔξωθεν τίνος δρου καλεῖν συλλογισμούς), ἀλλ' ἀρσενικαῖς
φωναῖς ἀντὶ θηλυκῶν ἐχρήσατο, διείλων εἰπεῖν 'η̄ μιᾶς η̄ πλειόνων', του-
τέστιν ἀντιστροφῶν. προσθεῖς δὲ ἂν ἔστι μὲν ἀναγκαῖα ἐσήμανε τὸ
10 γινόμενον χρήσιμον ἐκ τῶν ἀντιστροφῶν, διτε τὸ ἐν τῷ συλλογισμῷ κρυπτό-
μενον ἀναγκαῖον ἐκφαίνουσιν. εἰπὼν δὲ διὰ τῶν ὑποκειμένων δρῶν 25
ἐσήμανε διτε οὐκ ἐπίκτητον γίνεται οὐδὲ ἔξωθεν τῶν τοιούτων συλλογισμῶν
τὸ ἀναγκαῖον ἀλλὰ διὰ τῶν ὑποκειμένων προτάσεων. τὸ δὲ οὐδὲ μὴν
εἴληπται διὰ προτάσεων ἀντὶ τοῦ 'οὐκ η̄ παραληφθεῖς ὁ λόγος τῆς
15 ἀντιστροφῆς διὰ τῶν προτάσεων, ἀλλὰ δέονται αἱ προτάσεις τὴν τάξιν ἀμε-
ψαι, ἵνα τὸ ἐν αὐταῖς δείξωσιν ἀναγκαῖον'. ἀποροῦσι δέ τινες. πῶς δ
'Αριστοτέλης μὴ προσδεχόμενος τοὺς συλλογισμοὺς τοὺς ἔξωθεν τι προσ-
λαμβάνοντας, οἷον δρον η̄ πρότασιν, ἀποδέχεται τοὺς δι' ἀδυνάτου δείξεις
καὶ συλλογισμοὺς αὐτοὺς καλεῖ καίτοι προσδεχόμενος ἔξωθεν τινα. διτε 30
20 δὲ προσδέχονται, νῦν εἰσόμεθα. βιόλομαι συλλογίσασθαι διτε οὐδὲν φυτὸν
αἰσθησιν ἔχει. ἐπ' εὐθείας μὲν οὖν συλλογιζόμενος οὕτω φήσαιμι ἀν· οὐδὲ
ἐν φυτὸν μεταβατικὴν κινεῖται κίνησιν· πᾶν τὸ αἰσθησιν ἔχον μεταβατικὴν
κίνησιν κινεῖται· οὐδὲν ἄρα φυτὸν αἰσθησιν ἔχει. οὗτος μὲν οὖν ὁ συλλο-
γισμὸς οὐδὲν ἔξωθεν προσλαμβάνει εἰς τὸ δειχθῆναι τὸ ἀναγκαῖον. ὁ μέντοι
25 δι' ἀδυνάτου προσλαμβάνει. δείκνυμι δὲ δι' ἀδυνάτου τοῦτο αὐτὸ τὸν τρόπον 35
τοῦτον· εἰ γάρ μή ἔστιν ἀληθὲς τὸ μηδὲν φυτὸν ἔχειν αἰσθησιν, ἀληθὲς
ἄρα τὸ ἔχειν· ἐπεὶ οὖν πᾶν φυτὸν αἰσθησιν ἔχει, ὡς η̄ ὑπόθεσις, πᾶν δὲ
τὸ αἰσθησιν ἔχον μεταβατικὴν κινεῖται κίνησιν, πᾶν ἄρα φυτὸν μεταβατικὴν
ἔχει κίνησιν, διπερ ἔστιν ἀδύνατον· τὸ δὲ ἀδύνατον ἡκολούθησε διὰ τὸ ὑπο-
30 θέσθαι τὸ φυτὸν αἰσθησιν ἔχειν· φεῦδος ἄρα τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ μή 40
ἔχειν. ὅρα οὖν ὡς εἰς τὸ δειχθῆναι, διτε οὐδὲν φυτὸν αἰσθησιν ἔχει, εἴληπται

1 δεῖ PVt	2 ἀγάγοι PVt	3 δεόμενον PQ (Marc. 23)	6 μιᾶς Q
δρον Qt	εἴρηται] p. 36,17 sq.	8 ἐγρήσατο ἀντὶ θηλυκῶν Vt	9 μὲν ἀναγκαῖα PQ:
διὰ τῶν ὑποκειμένων δρῶν Vt		11 χρήσιμον Q	12 τῶι τοιούτωι
συλλογισμῷ P	13 τὸ δὲ om. PQ	14. 15 ἀντὶ—προτάσεων PVt: η̄τοι οὐκ ἔγκειται	
δεῖ ἐνεργείᾳ η̄ ἀντιστροφῇ ταῖς προτάσεις· δύναμει μέντοι Q		14 παραλειψθεῖς V: περι- ληφθεῖς t προτάσεως P	16 ὁ om. V
17. 18 παραλαμβάνοντας Q	18 ante δρον add. η̄ Q	19 αὐτοῦ t	20 παραδέχονται t:
δεῖ προσδέχεσθαι αὐτοὺς Q	21 φημὶ, om. ἀν Q	21. 22 οὐδὲν malum	22 ἔχον
αἰσθησιν Q	23 κίνησιν κινεῖται Q, ε κίνηται corr. P: inv. ord. Vt	23 κίνησιν	αἰσθησιν Qt
24 ἔξωθεν post 23 οὖν colloc. Vt	οὐδὲν μέντοι P	26 γάρ om. Q	αἰσθησι-
25 έχειν Vt	27 ὡς om. V	28 κινεῖται QVt: έχει P	29 ἔστιν om. Q
30 ψεῦδες Q	31 έχει αἰσθησιν V	έχει — p. 38,1 αἰσθησιν om. P	30 om. P

ἔξωθεν τινα, λέγω δὴ τό τε τούτῳ ἀντικείμενον τὸ αἴσθησιν ἔχειν καὶ τὸ XI°
συμπέρασμα τὸ τούτῳ ἀκολουθῆσαν τὸ μεταβατικὴν κινεῖσθαι κίνησιν.
ἡ καὶ οὕτως· δεῖξαι βουλόμενοι δτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, ἐπ' εὐθείας μὲν
δείξομεν οὕτως, δτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τοῦτο δὲ δεικνύητον, τοῦτο δὲ
5 ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος. τῇ δὲ δι' ἀδυνάτου οὕτως· εἰ μὴ ἀθάνατος
ἡ ψυχὴ ἡ ἡμετέρα, θνητὴ ἄρα· εἰ οὖν θνητή, οὐδαμοῦ τεύξεται τοῦ κατ'
ἀξίαν· ἐνταῦθα γάρ οὐ τυγχάνει· εἰ δὲ οὐ τυγχάνει τοῦ κατ' ἀξίαν, ἀνή- 45
ρηται πρόνοια, δπερ ἀτοπον. δρα οὖν πόσα ἔξωθεν εἴληπται, τό τε θνητὴν
εἶναι τό τε μὴ τυγχάνειν τοῦ κατ' ἀξίαν καὶ τὸ ἀνηρῆσθαι πρόνοιαν, ἵνα τὸ
10 αἵτιον τῆς εἰς ἀτοπον ἀπαγωγῆς ἀνέλωμεν, λέγω δὴ τὸ θνητὴν εἶναι τὴν
ψυχὴν· τούτου δὲ ἀναιρεθέντος λείπεται εἶναι ἀθάνατον. φημὶ οὖν πρὸς
ταύτην τὴν ἀπορίαν δτι τὰ ἐν τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς παραλαμβανόμενα
ἔξωθεν οὐ συνακτικά εἰσι τοῦ συλλογισμοῦ τοῦ κατασκευάζοντος τὸ προκεί-
μενον, ὥσπερ γῦν τὸ εἶναι τὴν ψυχὴν ἀθάνατον, ἀλλὰ τῆς ἀτόπου ὑπο- 50
15 θέσεως ἐλεγκτικά, λέγω δὴ τῆς δτι θνητή· ἡς ἀναιρεθεῖσης, ἐπειδὴ μηδὲν
μέσον θνητοῦ καὶ ἀθανάτου, ἀκολούθως τὸ ἀθάνατον εἰσάγεται, οὐ συναχθὲν
ἐκ τῶν ληφθέντων ἀλλὰ τῇ ἀναιρέσει τοῦ ἀντικειμένου συνεπινοούμενον διὰ
τὸ μηδὲν εἶναι μεταξύ. ἐπεὶ τοι ἐφ' ὧν ἔστι τι μεταξύ, οἷον ως ἐπὶ θερμοῦ
καὶ ψυχροῦ ἡ λευκοῦ καὶ μέλανος, καὶ τὸ ἔτερον ἀνέλη ἡ εἰς ἀδύνατον
20 ἀπαγωγῆς, οὐ πάντως καὶ τὸ ἀντικείμενον εἰσάγεται· εἰ γάρ τινος ὑποθε-
μένου, δτι ὁ ἀήρ λευκός ἔστι, τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆ ἐλέγχει τις δτι οὐ XI°
λευκός ἔστιν. οὐκέτι εἰσάγει δτι μέλανος· οὐδὲ εἰ τις ὑπόθυμοιο δτι φύσει
θερμός ἡ γλώσσα, εἰτά τις τῇ δι' ἀδυνάτου δεῖξει ἐλέγχει δτι οὐ θερμός, οὐ
πάντως εἰσάγεται δτι καὶ ψυχρός. οὕτως δὲ ἀδυνάτου δεῖξις ἐλέγχει
25 μόνον τὴν ψευδομένην ὑπόθεσιν, οὐ μὴν καὶ τὴν ἀλήθειαν εἰσάγει, γωρίς
εἰ μὴ οὕτως ἔχει ἡ ἀντίθεσις ὥστε πάντως ἀνάγκην εἶναι τοῦ ἔτερου ἀναιρε-
θέντος τὸ λοιπὸν ἀντεισάγεσθαι, ως ἐπὶ περιττοῦ καὶ ὀρτίου καὶ ως ἐπὶ
τῆς ἀντιφάσεως καὶ τῶν ὄμοιων· ως ἔχει καὶ τὸ θνητὸν καὶ τὸ ἀθάνατον
ἡ ἀπλῶς τὸ ἀεὶ εἶναι ἡ μὴ εἶναι.

30 p. 24b26 Τὸ δὲ ἐν ὅλῳ εἶναι ἔτερον ἔτέρῳ καὶ τὸ κατὰ παντὸς
κατηγορεῖσθαι οὐτέροις οὐτέροις ταῦτάν ἔστιν.

"Οτι τὸ ἐν ὅλῳ καὶ τὸ κατὰ παντὸς τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταῦτά εἰσι, 10

1 τε om. PVt τούτου Q: τούτων t 2 τούτων t ἀκολουθεῖσαν P: ἀκολουθοῦσαν V
3 ἡ om. P βουλόμενος Vt 4 δεῖξωμεν P 5 ἀθάνατον (post μὴ) PVt 6 θνητὸν
άρχα V οὐδαμοῦς Q: οὐ Vt τὴν V 7 γάρ P: δὲ V 8 ante πρόνοια add. ἡ P,
del. ἄρα Q¹ οὖν om. Q θνητὸν V itemque vs. 10 9 ἀναιρεῖσθαι P 10 post
εἰς add. τὸ PVt εἶναι om. P: post 11 ψυχὴν colloc. Q 11 οὖν om. t 13 συνεκ-
τικά PQt 14 νῦν Q: οὖν Pt: om. V 15 ἐλεκτικά V 18 ως om. Q 19 ἡ P:
καὶ QVt ἀνέλη] ἔλει sic P 21 ἀπαγωγῆ QVt 22 ἔστιν om. P οὐδὲ] εἰ δὲ V
23 ἐλέγχει V 24 post πάντως del. ἐλέγχει Q¹ an καὶ δτι? δεῖξεις ἐλέγχει P
25 ψευδῆ—ἀληθῆ P 26 ἔχῃ P ἀνάγκην scripsi: ἀνάγκη libri εἶναι] εἰ V 27 ἐπὶ
prius om. P ante περιττοῦ add. τοῦ Q περὶ τοῦ pr. P 28 ante τῶν add. ἐπὶ P
ὄμοιως pr. P ως om. P τὸ alt. om. Q 29 post ἡ prius add. τὸ V 30 post
ἔτερον add. ἐν t (BCfm) 31 ἔστιν] σημαίνει V (fm) 32 δτι om. V ταυτόν P

μόνη δὲ τῇ σχέσει διαφέρουσι. τοῦ γάρ ἀνθρώπου ὑποκειμένου ὄντος. XI· κατηγορούμενου δὲ τοῦ ζῷου. ἐν τούτοις θεωρεῖται καὶ τὸ ἐν ὅλῳ καὶ τὸ κατὰ παντός· εἰ μὲν γάρ ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου ἄνιμεν ἐπὶ τὸν κατηγορούμενον. λέγομεν ἐν ὅλῳ εἶναι τὸν ἀνθρωπὸν τῷ ζῷῳ ὡντὶ τοῦ ὅπῃ ὅλῳ ὃ αὐτὸν περιέχεσθαι τοῦ ζῷου· εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ κατηγορούμενου κάτιμεν ἐπὶ τὸν ὑποκειμένον, ἔροῦμεν ὅτι κατὰ παντὸς λέγεται τὸ κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου.

p. 24^b 30 Καὶ τὸ κατὰ μηδενὸς ώσαύτως.

15

Tί δέ ἐστι τὸ κατὰ παντὸς καὶ τὸ κατὰ μηδενός, αὐτὸς ἔξηγεῖται.
10 καὶ φησὶ κατὰ παντὸς μὲν εἶναι, ὅταν μηδὲν ἦ λαβεῖν τοῦ ὑποκειμένου καθ' οὐ οὐ κατηγορεῖται τὸ κατηγορούμενον· οἷον λέγομεν τὸ ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου κατηγορεῖσθαι· καὶ οὐκ ἔστι τις ἀνθρωπὸς καθ' οὐ τὸ ζῷον οὐ λεγθῆσται. καὶ τὸ κατὰ μηδενὸς ὄμοιώς· λέγομεν γάρ τὸν ἀνθρωπὸν κατὰ μηδενὸς λίθου ὑπάρχειν· καὶ οὐκ ἔστι τις 15 λίθος καθ' οὐ ὁ ἀνθρωπὸς λεγθῆσται. οὐ μόνον δὲ κατὰ σχέσιν διαφέρει· 20 τὸ ἐν ὅλῳ τοῦ κατὰ παντὸς, ἀλλὰ καὶ ἔτεραι διαφοραί, καθὸ τὸ μὲν ἐν ὅλῳ ἔλαττον ἔκεινου φῶν ἔστιν ἐν ὅλῳ, οἷον ὁ ἀνθρωπὸς ἐν ὅλῳ τῷ ζῷῳ ἔστι, καὶ ἔλαττόν ἔστιν ὁ ἀνθρωπὸς τοῦ ζῷου, τὸ δὲ κατὰ παντὸς ἦ ἐπὶ 25 πλέον ἔκεινου καθ' οὐ λέγεται ἦ ἐπ' ἵσης, καὶ ἐπὶ πλέον μὲν, ὡς ὅταν γένος ἦ τὸ κατηγορούμενον, ἐπ' ἵσης δὲ ὡς ἴδιον· οἷον τὸ ζῷον κατηγορεῖται τοῦ ἀνθρώπου ὡς γένος, καὶ ἐπὶ πλέον τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῷον· πάλιν τὸ ἴδιον κατηγορεῖται τοῦ ἀνθρώπου, ὡς τὸ γελαστικόν, καὶ ἐξισάζει αὐτῷ. ὥστε καλῶς εἴρηται ὅτι τὸ μὲν ἐν ὅλῳ ἐπ' ἔλαττόν ἔστι, τὸ δὲ 30 κατὰ παντὸς ἦ ἐπὶ πλέον ἦ ἐπ' ἵσης.

25 p. 25^a 1 Ἐπεὶ δὲ πᾶσα πρότασίς ἔστιν ἦ τοῦ ὑπάρχειν ἦ τοῦ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ἦ τοῦ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν.

Τέλος ἔχει τὰ ἐξ ἀρχῆς αὐτῷ προτεθέντα· τρέπεται δὴ λοιπὸν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς τῶν συλλογισμῶν γενέσεως. ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ 30 καὶ τρίτῳ σχήματι συλλογισμῶν διὰ τῆς τῶν προτάσεων ἀντιστροφῆς τὸ 35 ἀναγκαῖον ἀποδείκνυται, ὡς ἀρτίως ἐλέγομεν, διὰ τοῦτο πρῶτον ἡβιουλῆμη τὰ περὶ ἀντιστροφῆς διδάσκαι, ἵνα μὴ ἔκεισε γενόμενος ἀναγκασθῆ τὸν λόγον διακόψαι, διδάσκων ἡμᾶς τί ποτέ ἔστιν ἀντιστροφή. ἀναγκαῖον δέ ἔστι 40 ἔγειραι πρῶτον μὲν τί ἔστιν ὅλως ἀντιστροφή καὶ ποιαχῶς λέγεται, καὶ

1 τούτων (ante γάρ) V 3 τὸ (post ἐπὶ) P 6. 7 τῷ ὑποκειμένῳ PQ 9 τὸ alt. om. Vt 12 post παντὸς add. τοῦ P 13 οὐ κατηγορεῖται P post ὄμοιώς add. ώσαύτως P 15 ὁ om. P post κατὰ add. τὴν P 16 τοῦ—τὸ P ἔτεραις διαφοραῖς Vt 17 post ἔλαττον add. ἔστιν P φ scripsi: οὐ libri τὸ ζῷον P 18 ἔλαττων P 19 καὶ om. P 20 ὅτι P post ὡς add. ὅτι P 21 ὡς—ἀνθρώπου om. P 22 ἐξισάζει ut solet V 25 ἐπειδὴ P 27 προστεθέντα P δὲ PVt λοιπὸν om. V 28 post ἐπειδὴ add. καὶ t 30 ἀρτίως] p. 36,29 sq. 31 τὰ περὶ—ἀναγκασθῆ om. P 32 ἀναγκαῖον—33 ἀντιστροφὴ om. Vt ἔστι om. Q 33 καὶ prius om. t

περὶ ποίας ἀντιστροφῆς ἐνταῦθα διαλέγεται, καὶ ἔτι ἐν πόσοις θεωρεῖται ἡ XI^v ἀντιστροφή, καὶ τούτοις πῶς ἔχουσι πρὸς ἄλληλα. λέγομεν οὖν πρὸς τὸ 35 πρῶτον ὅτι ἀντιστροφή ἐστιν ἴσοστροφή τις· τὸ γάρ ἀντί, ως ἐν ἑτέροις πολλάκις εἴρηται, τὸ ἵσον σημαίνει παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ως ἐν τῷ ἀντιάνειρα 5 καὶ ἀντίθεος καὶ ἐν τῷ ἔθει τὸ ἀντίγειρ. τὸ δὲ ἵσον τινί ἐστιν ἵσον· τῶν πρὸς τι γάρ ἐστι. τὰ δὲ πρὸς τι τούλαχιστον ἐν δυσὶ πράγμασι θεωρεῖται. ἂστε τὰ ἀντιστρέψοντα τούλαχιστον δύο τινά εἰσιν· ἐν γάρ οὐκ ἀν λέγοιτο ἀντιστρέψειν. ἔχεις οὖν καὶ ἐν πόσοις ἡ ἀντιστροφὴ καὶ τί ἐστι. λείπεται δὲ διδάξαι ἐν τίσιν ἐστὶ καὶ ποσαχῶς λέγεται. πᾶσα οὖν ἀντιστροφὴ ἡ 10 δρων ἐστὶν ἡ προτάσεων ἡ συλλογισμῶν. τριχῶς ἄρα λέγεται, καὶ ἐν τίσιν 40 ἔγνωμεν, ὅτι ἡ ἐν δροῖς ἡ ἐν προτάσεσιν ἡ ἐν συλλογισμοῖς. περὶ μὲν οὖν τῆς ἐν τοῖς δροῖς ἀντιστροφῆς διεἰλεκται ἐν Κατηγορίαις, ἔνθα περὶ τῶν πρὸς τι διελέγετο; ὅτι ὁ φίλος φίλως φίλος ἐστὶ καὶ ὁ ἔχθρος ἔχθρῳ ἐστιν ἔχθρός. περὶ δὲ τῆς ἐν συλλογισμοῖς ἀντιστροφῆς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν 15 Ἀναλυτικῶν βιβλίῳ διδάσκει, λέγω δὴ τῷ μετὰ τοῦτο· δεῖ γάρ εἰδέναι πρῶτον τί ἐστι συλλογισμός, ἵνα οὕτω μάθωμεν πῶς ἀντιστρέψει. ἀντιστρέψει δὲ λέγονται συλλογισμοί, οἵταν τὸ συμπέρασμα λαβόντες καὶ προσθέντες 45 τὴν μείζονα τῶν προτάσεων κατασκευάσωμεν τὴν ἐλάττονα· οἷόν ἐστι συλλογισμὸς ὁ λέγων ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, τὸ ἀει- 20 κίνητον ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος· ἔχομεν οὖν τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος· τοῦτο λαβόντες καὶ ποιήσαντες ἐλάττονα πρότασιν, εἴτα προσθέντες τὰς λοιπὰς συμπέρασμα τὴν ἐλάττονα πρότασιν ποιοῦμεν οὕτως· ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, τὸ ἀθάνατον ἀεικίνητον, τὸ ἀεικίνητον αὐτοκίνητον, ἡ ψυχὴ ἄρα αὐτοκίνητος. ἐνδέχεται δὲ καὶ τὴν ἐλάττονα πρότασιν τῷ συμ- 50 25 περάσματι συμπλέξαντα συμπέρασμα ποιῆσαι τὴν ἐν τῷ προτέρῳ συλλογισμῷ μείζονα· οἷον ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, τὸ ἀθάνατον αὐτοκίνητον, τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, ἡ ψυχὴ ἄρα αὐτοκίνητος. περὶ δὲ τῆς ἐν προτάσεσιν ἀντιστροφῆς ἐνταῦθα διαλέξεται, οὐ μὴν περὶ πάσης. τῆς γάρ ἀντιστροφῆς περὶ δύο προτάσεις θεωρουμένης τούλαχιστον, ως προείρηται, ἔκαστης δὲ 30 προτάσεως δύο δρους ἔχοντας, τὸν τε κατηγορούμενον καὶ τὸν ὑποκείμενον, ἀνάγκη πᾶσα τὰς δύο προτάσεις, ἐν αἷς ἡ ἀντιστροφὴ θεωρεῖται, ἡ κατ' XII^v ἀμφοτέρους τοὺς δρους κοινωνεῖν ἡ κατ' ἀμφοτέρους διαφέρειν ἡ κατὰ μὲν τὸν ἔτερον κοινωνεῖν κατὰ δὲ τὸν ἔτερον διαφέρειν, καὶ τοῦτο διγῶς, ἡ κατὰ μὲν τὸν ὑποκείμενον κοινωνεῖν κατὰ δὲ τὸν κατηγορούμενον διαφέρειν ἡ 35 ἔμπαλιν· καὶ οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτα. τεσσάρων οὖν γινομένων συζυγιῶν αἱ μὲν τρεῖς ἀσύστατοί εἰσιν, ἡ δὲ μία μόνη συνέστηκεν. οὔτε γάρ εἰ κατ' 5

1 ἐστιν V 2 ἀποστροφὴ V 3 ἐν ἑτέροις] velut Categ. p. 111,20 sq. 4 περὶ τ
5 fort. τῶν ἐν ἔθει τῷ ἐστιν om. Q 7 τινά om. Q 8 ἐν om. P 9 δὲ om. P:
fort. δὴ 11 ἡ primum om. P 12 ἐν Κατηγορίαις] c. 7 p. 6^b-28 sq. 13 διελάμ-
βανεν ὅτι φίλος φίλωι εἴστιν φίλος P 14 συλλογισμῶν V 14. 15 ἐν τῷ δευτ. τῶν
Ἀναλ. β.] c. 8—10 p. 59^b-1 sq. 15 βιβλίων V τὸ P 17 λαμβάνοντες Q
18 κατασκευάσομεν τ 21 πρότασιν om. Q 23. 24 ἡ ψυχὴ ἄρα αὐτοκίνητος om. V
24 καὶ om. P 28 μὴν] μὴ Q 29 ὥσπερ εἴρηται P 30 προτάσεως om. P
ὑποκείμενον—κατηγορούμενον Q 31 πάσας P θεωρῆται τ 33. 34 καὶ τοῦτο—
διαφέρειν iterat V 33 fort. ἡ <γάρ> cf. p. 41,13 35 ante συζυγιῶν del. συ Q¹

ἀμφοτέρους τοὺς ὅρους διαφέρουσιν αἱ προτάσεις, γίνεται ἀντιστροφὴ ἑτέρων XII^g οὐσῶν παντελῶς καὶ ἀκοινωνῆτων· οἷον ὁ ἄνθρωπος ζῶον, ὁ ἵππος τετράποδος· κοινωνίαν γὰρ οὐδεμίαν ἔχουσι· δεῖ δὲ τὰ ἀντιστρέφοντα κοινωνεῖν ἀλλήλοις. ἀλλ' οὐδὲ εἰ κατὰ τὸν ἕτερον τῶν ὅρων κοινωνοῦεν, κατὰ δὲ τὸν 5 ἕτερον διαφέροιεν, οὐδὲ οὗτοις γίνεται ἀντιστροφὴ· οἷον ὁ ἄνθρωπος ζῶον, ὁ ἄνθρωπος λευκός, καὶ πάλιν ὁ ἄνθρωπος ζῶον, ὁ ἵππος ζῶον· ἀλλὰ δεῖ τὰς ἀντιστρέφοντας κοινωνεῖν κατ' ἀμφοτέρους τοὺς ὅρους. ἀλλ' ἐπειδὴ 10 πάλιν ἐν ταῖς προτάσεσι θεωρεῖται τις τάξις τῶν ὅρων (ὅ μὲν γάρ ἐστιν κατηγορούμενος ὁ δὲ ὑποκείμενος), θεωρεῖται δὲ καὶ ποιότης, ἀνάγκη πᾶσα 15 ἔστι τὰς ἀντιστρέφοντας προτάσεις, αἵτινες ἔδειγμησαν κοινωνοῦσαι ἀλλήλαις κατ' ἀμφοτέρους τοὺς ὅρους, κοινωνεῖν καὶ κατὰ τὴν τάξιν καὶ κατὰ τὴν ποιότητα, ἢ κατ' ἀμφότερα διαφέρειν, ἢ κατὰ μὲν τὸ ἕτερον κοινωνεῖν κατὰ δὲ τὸ ἕτερον διαφέρειν, καὶ τοῦτο διγῶς· ἢ γὰρ κατὰ μὲν τὴν τάξιν κοινωνεῖν κατὰ δὲ τὴν ποιότητα διαφέρειν, ἢ κατὰ μὲν τὴν τάξιν διαφέρειν 20 15 κατὰ δὲ τὴν ποιότητα κοινωνεῖν. τούτων οὖν τῶν τεσσάρων συζυγιῶν ἡ μία ἐστὶν ἀσύστατος, λέγω δὴ ἡ κατ' ἀμφότερα κοινωνούσας ἔχουσα τὰς προτάσεις, καὶ κατὰ τὴν τάξιν καὶ κατὰ τὴν ποιότητα· μία γάρ ἔστι πρότασις δὶς ἡ αὐτὴ παραλαμβανομένη καὶ οὐ δύο. εἰ γάρ οἱ μὲν ὅροι οἱ αὐτοὶ διφείλουσιν εἶναι ἐν ταῖς ἀντιστρέφοντας προτάσεσιν, ὡς ἔδειξαμεν, ἔχοιεν 25 20 δὲ αὐταις καὶ τὴν τάξιν τῶν ὅρων καὶ τὴν ποιότητα τὴν αὐτήν, ἔσονται ἀμφω μία καὶ ἡ αὐτή, οἷον ὁ ἄνθρωπος ζῶον ἔστιν, ὁ ἄνθρωπος ζῶον 25 ἔστι, καὶ ματαιολογία τὸ δλον. συνίστανται δὲ αἱ ἀλλαι τρεῖς συζυγίαι, λέγω δὴ ἡ τε κατ' ἀμφότερα διαφέρουσα, καὶ κατὰ τὴν τάξιν καὶ κατὰ τὴν ποιότητα, καὶ ἡ καθ' ἔκστερον, καὶ τοῦτο διγῶς, εἴτε ἡ μὲν τάξις ἡ 30 25 αὐτὴ εἴη ἡ δὲ ποιότης διάφορος, εἴτε καὶ ἔμπαλιν ἡ μὲν ποιότης ἡ αὐτὴ ἡ δὲ τάξις διάφορος. ἔχει δὲ ἐναντίως ἡ διαιρέσις αὐτῇ τῇ προτέρᾳ· ἡ μὲν γὰρ κατὰ τὴν κοινωνίαν ἡ διαφορὰν τῶν ὅρων διαιρουμένη καὶ τέσσαρας ποιούσα συζυγίας, τῇ τε ἐξ ἀμφοτέρων τῶν αὐτῶν ὅρων καὶ τῇ ἐξ ἀμφοτέρων διαφόρων καὶ τὴν κατὰ μὲν τὸν ἕτερον κοινωνοῦσαν κατὰ δὲ τὸν ἕτερον 35 30 διαφέρουσαν, καὶ τοῦτο διγῶς, ἡ κατὰ τὸν ὑποκείμενον ἡ κατὰ τὸν κατηγορούμενον, τὰς μὲν τρεῖς ἀσυστάτους εἶχε συζυγίας, μόνη δὲ συνίστατο ἡ ἔχουσα τὰς προτάσεις κατ' ἀμφοτέρους τοὺς ὅρους κοινωνούσας· ἐνταῦθα δὲ τῆς διαιρέσεως γενομένης κατά τε τὴν τάξιν τῶν ὅρων καὶ τὴν ποιότητα καὶ πάλιν τεσσάρων γενομένων συζυγιῶν, ἡ μὲν μία ἡ κατ' ἀμφότερα 35 κοινωνούσας ἔχουσα τὰς προτάσεις, ἥτις ἦν ἐκεῖ μόνη σύστασιν ἔχουσα,

1 διαφέρωσιν τ	2 καὶ om. V	ἀκοινωνούντων V	4 τῶν om. P
6 λευκόν Q	δὴ V	8 post τις add. καὶ P	10. 11 ἀλλήλαις om. P
11 κοινωνεῖν om. P	καὶ prius P, pr. Q: ἡ Vt, corr. Q ¹		καὶ alt. PQ: ἡ Vt
12 post ποιότητα add. κοινωνεῖν ἀλλήλαις P		14. 15 ποιότητα κοινωνεῖν—τάξιν	
διαφέρειν Q	15 τούτων οὖν τῶν scripsi: τούτων τῶν Q: τῶν οὖν P: τῶν Vt		
17 ἔσται P	18 παραλαμβανόμενα P	εἰ μὲν γὰρ οἱ Q	οἱ alt. om. Pt
20 καὶ prius] κατὰ P	τὴν ἑαυτήν V	23 κατὰ utrumque om. Q	25 εἴτε P:
ἡ QVt	26 αὐτὴ ἡ διαιρέσις PV	τῇ προτάσει Q	27 τὴν om. P
28 ποιόσας V	29 διαφόρων scripsi: διαφορῶν PV: διαφορὰν Qt	· μὲν κατὰ PV	
35 ἡγ superscr. V			

μόνη ἀσύστατός ἐστιν ἐνταῦθα, αἱ δὲ ἄλλαι τρεῖς, αἵτινες ἐκεῖ οἵσαν ἀσύ- XII^r
 στατοί, ἐνταῦθα συνίστανται, λέγω δὴ ή κατὰ τὸ ἔτερον μὲν κοινωνοῦσα 31
 κατὰ δὲ τὸ ἔτερον διαφέρουσα, καὶ τοῦτο διχῶς, καὶ ή κατ' ἀμφότερα δια-
 φέρουσα. εἰ τοίνυν αἱ ἀντιστρέψουσαι προτάσεις τάξιν μὲν τῶν ὅρων τὴν
 5 αὐτὴν ἔχοιεν, ποιότητα δὲ μὴ τὴν αὐτήν, λέγεται η̄ τοιαύτη ἐνδεχομένη
 ἀντιστροφή, διότι ἐπὶ μόνης τῆς ἐνδεχομένης ὅλης συνίσταται· οἷον τὶς
 ἄνθρωπος λούεται, τὶς ἄνθρωπος οὐ λούεται· τὶς ἄνθρωπος περιπατεῖ, τὶς
 ἄνθρωπος οὐ περιπατεῖ· ἀμφότερα γάρ ἀληθεύει ἐπὶ μόνης τῆς ἐνδεχο- 35
 μένης ὅλης. εἰ δὲ μήτε η̄ τάξις τῶν ὅρων μήτε η̄ ποιότης η̄ αὐτὴ εἴη
 10 ἄλλὰ διάφορος, λέγεται η̄ τοιαύτη σὺν ἀντιμέσει ἀντιστροφή, διότι σὺν τῇ
 ποιότητι καὶ τὴν τάξιν τῶν ὅρων μετατίθησιν· οἷον εἰ ὁ ἄνθρωπος ζῷον,
 τὸ μὴ ζῷον οὐδὲ ἄνθρωπος· εἰ τὸ πῦρ ἔηρόν, τὸ μὴ ἔηρὸν οὐδὲ πῦρ.
 εἰ δὲ η̄ μὲν ποιότης τῶν προτάσεων η̄ αὐτὴ εἴη η̄ δὲ τάξις διάφορος, λέγε-
 ται η̄ τοιαύτη ἀπλῆ ἀντιστροφή, διότι περὶ τὸ ἀπλούστατον τῶν ἐν τῇ
 15 προτάσει, τουτέστι τοὺς ὅρους, ποιεῖται τὴν ἀντιστροφήν· οἷον πᾶς ἄνθρωπος 40
 ζῷον, τὶ ζῷον ἄνθρωπος. περὶ η̄ς ἐνταῦθα ποιεῖται τὸν λόγον, η̄ν καὶ ὄρι-
 ζόμενοι λέγομεν οὕτως· ἀπλῆ ἀντιστροφή ἐστι κοινωνία δύο προτάσεων κατ'
 ἀμφοτέρους τοὺς ὅρους τοῦ μὲν ποιοῦ τοῦ αὐτοῦ μένοντος τῆς δὲ τάξεως
 τῶν ὅρων ἐναλλαττομένης μετὰ τοῦ συναληθεύειν. πρόσκειται δὲ μετὰ τοῦ
 20 συναληθεύειν¹ διὰ τὴν λεγομένην ἀναστροφὴν τὰ αὐτὰ ἔχουσαν τῇ ἀπλῇ
 πλὴν τοῦ ψεύδεσθαι· οἷον πᾶς ἄνθρωπος ζῷον, καὶ πᾶν ζῷον ἄνθρωπος.
 ἔχει δὲ οἱ ὄρισμὸς γένος μὲν τὸ 'κοινωνία δύο προτάσεων κατ' ἀμφοτέρους 45
 τοὺς ὅρους²· τοῦτο γάρ πάσῃ ὑπάρχει ἀντιστροφὴ· διαφορὰς δὲ τὰ λοιπά,
 ὡν η̄ μὲν 'τοῦ ποιοῦ τοῦ αὐτοῦ μένοντος' ἀποχωρίζει τῆς σὺν ἀντιμέσει,
 25 τὸ δὲ τῆς τάξεως τῶν ὅρων ἐναλλαττομένης³ διακρίνει τὴν ἐνδεχομένην ἀντι-
 στροφήν· οὐκ ἀμείβει γάρ ἐκείνη τὴν τάξιν. καὶ ἐκ τῆς προτέρας δὲ διαφορᾶς
 οὐδὲν ηττον διακρίνεται· οὐ φυλάττει γάρ ποιὸν τὸ αὐτὸν η̄ ἐνδεχομένη ἀντι-
 στροφὴ· τὶς ἄνθρωπος λούεται, τὶς ἄνθρωπος οὐ λούεται. τὸ δὲ μετὰ τοῦ συνα-
 ληθεύειν⁴ εἴρηται, πρὸς διάκρισιν τίνος παρείληπται. ἀξιον δὲ ζητῆσαι διὰ τί τῆς
 30 τῶν καθ' ἔκαστα καὶ τῆς τῶν ἀπροσδιορίστων ἀντιστροφῆς οὐκ ἐμνημόνευσε. 50
 καὶ φαμὲν διτὶ τῶν μὲν ἀπροσδιορίστων οὐκ ἐμνήσθη, ἐπειδὴ περιέχονται ἐν ταῖς
 προσδιωρισμέναις· ἀναλογοῦσι γάρ, ως ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας εἴρηται, η̄ ταῖς
 καθόλου η̄ ταῖς μερικαῖς. τῶν δὲ καθ' ἔκαστα οὐκ ἐμνήσθη, διτὶ τῶν καθόλου
 τὴν διδασκαλίαν μετέρχονται οἱ φιλότοφοι, οὐ τῶν καθ' ἔκαστα διὰ τὸ ἀπειρον.

35 Τούτων ήμιν πρὸ τῆς τοῦ ῥήτορος ἐξετάσεως προδιηπορημένων ἀξιόν
 ἐστι καὶ τὰς κατὰ τὸ ῥήτορον φερομένας ἀπορίας ἐπιλύσασθαι. ζητοῦσι γάρ XII^r

1 ἐνταῦθα μόνη ἐστιν ἀσύστατος P 5 ἔχουσι QVt, at cf. vs. 9. 13 10 post τοιαύτη
 add. ἀντιστροφὴ P 11 οὐ om. t 12 ἔηρὸν (post μὴ) Q οὐ πῦρ P 13 η̄ PV
 14 ἀντιστροφὴ ἀπλῆ P 15 τοὺς ὅρους QVt: τὸν κατηγορούμενον P 19 ἐναλλαττομένης V
 δὲ. quod ante μετὰ prius add. P, transposui: om. QVt μετὰ alt. superscr. Q¹
 22 κοινωνίαν V 23 διαφορὰ δὲ τοὺς λοιποὺς V 24 τῇ Vt: τὴν conicio
 συναντιμέσεως Q 25 τῆς δὲ, om. τὸ P ἐναλλαττομένης PV 26 δὲ om. P
 27 οὐ om. V ποιὸν superscr. V 29 post εἴρηται add. διτὶ P 31 καὶ om. P
 μὲν om. QVt ἐμνήσθη t 32 ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμ.] c. 7 p. 17b29sq. cf. b7sq.
 33 τῶν καθολίκων sic P

τινες τί δήποτε τεσσάρων ὄντων τῶν τρόπων, ώς ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας XII° παρειλήφαμεν, δυνατοῦ, ἐνδεχομένου, ἀναγκαίου, ἀδυνάτου, τὸν μὲν ἀδύνατον καὶ δυνατὸν παρέλειψεν ἐνταῦθα ὁ φιλόσοφος, τὸν δὲ ὑπάρχοντα ἀπεξενωμένον ὄντα προσέθηκε, καὶ εἴγε ὅλως τρόπος ἐστὶν ὁ ὑπάρχων, τί δήποτε 5 οὐκ ἐμνήσθη αὐτοῦ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείᾳ. εἰσὶ μὲν οὖν τινες οἱ τὸν ὑπάρχοντα τρόπον ὑπολαμβάνουσιν, οἵτινες καὶ ἐπιχειροῦσιν αὐτὸ τοῦτο 10 κατασκευάζειν ἐκ διαιρέσεως τοιαύτης, πρὸς τὴν ἀποβλέψαντά φασι τὸν φιλόσοφον ποιεῖσθαι τὴν νῦν διδασκαλίαν. τῶν γάρ πραγμάτων, φασί, τὰ μὲν 15 ἀεὶ ὡσαύτως ἔχει, τὰ δὲ ἄλλοτε ἄλλως· καὶ τῶν ἀεὶ ὡσαύτως ἔχόντων τὰ 20 μὲν καθ' αὐτὰ ὑφέστηκεν, ώς τὰ οὐράνια, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκότες ἐν ἑτέροις, 25 ώς τὸ ἐν τῷ κόρακι μέλαν. διὰ μὲν οὖν τοῦ ἀναγκαίου τρόπου, φασίν, ἐδήλωσε τὰ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντα καθ' αὐτά, διὰ δὲ τοῦ ὑπάρχοντος τὰ ἀεὶ ὡσαύτως 30 ἔχοντα κατὰ συμβεβηκότες, διὰ δὲ τοῦ ἐνδεχομένου τὰ ἄλλοτε ἄλλως ἔχοντα. καὶ δι' ἑτέρας δὲ διαιρέσεως τὸ αὐτὸ δεικνύειν ἐπιχειροῦσιν 35 πιθανωτέρας μὲν οὐ μὴν οὐδὲ αὐτῆς ἔγούσσης τὸ ἀναγκαῖον· τὰ γάρ πράγματα, φασίν, ἡ ἀεὶ ἐστὶν ἡ ποτέ· καὶ εἰ ποτέ, ἡ ἐκβεβηκεν ἡ μέλλει· τὰ μὲν 40 οὖν ἀεὶ ὄντα δηλοῦ ἀναγκαῖος τρόπος, τὰ δὲ ποτὲ ἐκβεβηκότα ὁ ὑπάρχων, τὰ δὲ μέλλοντα ἐκβῆναι ὁ ἐνδεχόμενος. πρὸς οὓς καλῶς ἀντιλέγουσιν δτι 45 οὗτοις εἰς ταῦτα ἀξομεν τὰς ὅλας τοῖς τρόποις· ὑμεῖς γάρ τὴν διαιρέσιν 50 τῶν τρόπων ἀπὸ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ἐποιήσασθε, δπερ ἐστὶν ἕδιον τῶν ὄλων· οἱ δὲ τρόποι οὐκ ἀπὸ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων λαμβάνονται 55 ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμετέρας προφορᾶς, δπερ καὶ αὐτὸς δηλοῖ εἰπὼν καθ' ἐκάστην πρόσρησιν. ἐλέγετο δὲ καὶ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας δτι ὁ τρόπος τῆς ὅλης διαφέρει, καθὸ δη μὲν ὅλη συναναφαίνεται τοῖς πράγμασιν· ἐὰν 60 γάρ εἴπω δτι ὁ ἀνθρωπὸς πέταται, παραχρῆμα ἀνεφάνη ἀδύνατος, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὄλων ὅμοιώς· δὲ τρόπος ἐκ τῆς ἡμετέρας προφορᾶς ἔχει τὸ 65 εἶναι· δταν γάρ εἴπω 'ἐνδέχεται ἀνθρωπὸν μέλανα εἶναι', ἐνδεχομένου τρόπου εἰπον πρότασιν. διύπερ καὶ τὴν αὐτὴν πρότασιν ὅλης μὲν δυνατὸν εἶναι 70 ἀναγκαίας τρόπου δὲ ἐνδεχομένου, ώς δταν εἴπω δτι ὁ ἥλιος ἐνδεχομένως 75 κινεῖται· τὸ μὲν γάρ κινεῖσθαι αὐτὸν ἐξ ἀνάγκης ἐστίν, δὲ τρόπος ἐνδεχόμενος· καὶ ἔμπαλιν δυνατὸν τρόπου μὲν ἀναγκαίου πρότασιν εἶναι ὅλης δὲ 80 ἐνδεχομένης, ώς δταν εἴπω 'ἀναγκαίως Σωκράτης λούεται'· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ τρόπων καὶ ὄλων τὸ αὐτὸ συμβαίνειν ἐνδέχεται. ὥστε οἱ ταῦτα

1 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 12 p. 21^a-35 sq. 2 τὸ PvT 3. 4 ἀποξενομενον P: ἐπεξενωμένον V 5 ἐμνήσθη Q τινες om. V οἵ] οίν pr. P 6 ὑπολαμβάνοντες Qt: 7 ὑπολαβόντες V 8 φησιν P 10 post οὐράνια del. σώματα P ἐν ἑτέροις om. Vt 11 οὖν superscr. P¹: om. QV τοῦ] οὐ eras. Q 12 καθ' αὐτὰ-13 ἔχοντα om. V δὲ om. P 14 δὲ om. P 15 οὐδὲ] δὲ P 16 φασίν scripsi: φησιν libri καὶ εἰ ποτέ om. QVt 17 δηλον Vt ὁ ὑπάρχων ἦγουν ἐκβεβηκότα QVt 19 τὸν αὐτὸν P 20 ἐστὶν om. P 22 αὐτὸ P 23 ἐν superscr., τῷ e τὸ corr. V 24 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] immo Ammon. p. 215,7sq. 25 δτι om. t πέπαυται V post παραχρῆμα add. ἡ ὅλη P ἐφάνη Q ἀδυνάτων P 26 προσφορᾶς Qt 27 δτι P 29 δτι om. V 31 πρότασιν τρόπου ἀναγκαίου QVt 33 post ὄλων add. ως P ἐνδέχεται] 34 supra σθ ser. V οἱ om. Q

λέγοντες εἰς ταῦτὸν ἀνάγουσι τὰς ὅλας τοῖς τρόποις, ὅπερ ἄτοπον. καὶ τινὲς XII^ν
μὲν ἀπολογούμενοι πρὸς τοῦτό φασιν ὅτι τὰ ὑπάρχοντά τινι ἡ ἀπλῶς ὑπάρ- 36
χειν λέγεται δέχα προσδιορισμοῦ τυνος, καὶ λέγεται ὑπάρχοντος τρόπου,
ἡ ἀναγκαίως, καὶ ἔστιν ἀναγκαίου τρόπου, ἡ ἐνδεχομένως, καὶ ἔστιν ἐνδε-
5 γομένου, καὶ οὗτως οὐκ εἰς ταῦτὸν ἀξομεν τὰς ὅλας τοῖς τρόποις. λέγομεν
οὖν πρὸς τοῦτο ὅτι μάλιστα μὲν ἀνόητον τὸ λέγειν ὑπαρχόντως ὑπάρ-
χειν. ἔπειτα, εἰ ὁ ὑπάρχων τρόπος ἔστιν, ἀτελεῖς δεῖξομεν τὰς ὅλοι πραγ-
ματείας, τὴν τε Περὶ ἔρμηνείας καὶ ταύτην, διότι οὐδὲ ἔκει ἐμνήσθη τοῦ 40
ὑπάρχοντος τρόπου οὐδὲ ἐνταῦθα τοῦ δυνατοῦ καὶ ἀδυνάτου. τί οὖν ἡμεῖς
10 φαμεν πρὸς τὰ διηπορημένα; ὅτι τοῦ μὲν ἀδυνάτου τρόπου οὐκ ἐμνήσθη
ώς ἐμπεριλαβὼν αὐτὸν διὰ τοῦ ἀναγκαίου· ὁ αὐτὸς γάρ ἔστιν αὐτῷ, ἀντί-
στροφος μέντοι. καὶ αὐτὸς δὲ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας τοῦτο ἐδήλωσε τὸ
ἀναγκαῖον ταῦτὸν εἶναι τῷ ἀδυνάτῳ λέγων ἐναντίως ἀποδιδόμενον, ὅτι ὅπου
πρὸς τῷ ἀναγκαίῳ τὸ εἶναι, τῷ ἀδυνάτῳ τὸ μὴ εἶναι· εἰ γάρ ἀναγκαῖον
15 τὸν ἄγθρωπον ζῆσθαι εἶναι, ἀδύνατον μὴ εἶναι· καὶ τὸ ἀδύνατον εἶναι, τοῦτο 45
ἀναγκαῖον μὴ εἶναι. ἔτι διὰ τοῦ ἐνδεχομένου τὸν δυνατὸν ἐμπεριέλαβε· τὸ
γάρ κυρίως δυνατὸν εἰς ταῦτὸν ἔρχεται τῷ ἐνδεχομένῳ· διὸ γάρ ἐνδέχεται
εἶναι, τοῦτο δυνατὸν εἶναι, καὶ διὸ δυνατὸν μὴ εἶναι, τοῦτο ἐνδέχεται μὴ
εἶναι. ὅστε οὐ μόνον ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ἐμνήσθη τῶν τεσσάρων τρόπων
20 ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα. ἀλλὰ ζητοῦσί τινες διὰ τί διλαστήρας τοῦ ἀναγκαίου ἐμνη-
μόνευσε καὶ μὴ τοῦ ἀδυνάτου, εἴγε ισοδυναμοῦσιν ἐναντίως ἀποδιδόμενοι.
φαμὲν ώς τιμιωτέρους ἐμνήσθη τοῦ ἀναγκαίου· ὁ μὲν γάρ ἀναγκαῖος ὑπαρξεὶν 50
σημαίνει, ὁ δὲ ἀδύνατος στέρησιν· ἡ δὲ ὑπαρξεὶς τῆς στερήσεως τιμιωτέρα.
ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ὑπάρχων δίκην ὅλης τοῖς τρόποις ὑπέστρωται· εἰ γάρ ὁ
25 ὑπάρχων δῆλος τὸ εἶναι, λέγεται δὲ καὶ ὁ ἀναγκαῖος καὶ ὁ ἐνδεχόμενος
εἶναι, δῆλος δὲν εἴη οὗτος τοῖς λοιποῖς ὑπέστρωμένος. καὶ οὗτως οὐδὲν
περιττὸν οὐδὲ ἐλλεῖπον εἰρῆσθαι τῷ φιλοσόφῳ ἀποδέδεικται. ἔτι πρὸς τού-
τοις ἐργάζονται τρόποιν εἰσθεῖσθαι, ἐν δὲ τῷ προκειμένῳ
30 Βιβλίῳ περὶ τῆς ἀντιστροφῆς τῶν | προτάσεων διαλαμβάνει ώς συμβαλλο- XIII^τ
μένης αὐτῷ εἰς τὸν περὶ συλλογισμῶν λόγον, τῶν δὲ ἄνευ τρόπου προ-
τάσεων οὐδαμοῦ μνήμην ἐνταῦθα ἐποιήσατο, οἱ δὲ συλλογισμοὶ οὐ μόνον
εἰσὶ μετὰ τρόπου ἀλλὰ καὶ ἄνευ τρόπου, δῆλον ὅτι ἀτελῆς ἔσται ἡ περὶ
συλλογισμῶν πραγματεία. οὐ μόνον δὲ αὕτη ἀλλὰ καὶ ἡ Περὶ ἔρμηνείας
ἀτελῆς ἔσται· οὐ γάρ ἐμνήσθη ἐκεῖτε τοῦ ὑπάρχοντος τρόπου. φαμὲν οὖν

1 οὐνάγουσι P καὶ om. P 2 μὲν om. P 3 λέγεται alt. scripsi: λέγονται libri
4 ἡ ἀναγκαίως—τρόπου om. V εἶναι utrobique P 4. 5 ἐνδεχόμενον Q 6 ὅτι
bīs Q 7 ἀτελῆς καὶ δεῖξομεν P 11. 12 ἀντιστρόφως P 12 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.]
c. 13 p. 22v4 sq. ante τοῦτο add. εἰ P 13 ὅπου om. V 14 τὸ prius PQ: τοῦ Vt
an <πρὸς> τῷ? 16 ἔτι δὴ τῷ ἐνδεχομένῳ V 19 ἔρμηνείς Q 22 an <ὅτι> ώς?
post γάρ add. ὅτι ὁ P 25 τὸ] τί Q καὶ ὁ prius om. P 26 δῆλον P
ἄλλοις P ὑπέστρωμένος Q 28 προσδεξόμεθα Q ante ἐν add. ἄτοπον QVt δὲ P:
γάρ Q: om. Vt 29 διαλαμβάνει V 29. 30 συμβαλομένης Q 30 συλλογισμοῦ P:
συλλογισμὸν 1 31 οὐδὲ P 32 post δῆλον add. οὐν οὐ ἀτελῆς V ἔστιν Q
οὐ πραγματία V δὲ om. P 34 ἐμνήσθη Q οὖν om. Vt

ὅτι τὸν ὑπάρχοντα προσέθηκε δηλῶν τὰς ἄνευ τρόπου προτάσεις· οὗτω γάρ XIII^r τὸ εἶναι εἴωθε καλεῖν. ἀμέλει γρῦν ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας, πρὶν ἡ ὅλως 6 περὶ τρόπου διαλεχθῆναι ἡ περὶ προτάσεως ὅλως, μέλλων παραδιδόναι τὰς ἀντιφατικῶς ἀντικειμένας καταφάσεις καὶ ἀποφάσεις οὗτω φησὶν “ἐπεὶ δὲ 5 ἔστι καὶ τὸ ὑπάρχον ἀποφαίνεσθαι ὡς μὴ ὑπάρχον καὶ τὸ μὴ ὑπάρχον ὡς ὑπάρχον”, τουτέστιν ‘ἐπειδὴ καὶ τὸ ὃν ἔστιν ἀποφαίνεσθαι μὴ ὃν καὶ τὸ μὴ ὃν ὃν’. ὅστε τὸ ὑπάρχον ἀντὶ τοῦ ὄντος παρέλαβε. δέδεικται ἄρα ὅτι τὰς ἄνευ τρόπου προτάσεις διὰ τοῦ ὑπάρχοντος δηλοῦ τὰς τὸ ἔστιν ἐχούσας 10 εἴτε δυνάμει εἴτε ἐνεργείᾳ. εἰ δέ τις εἴποι ὅτι ἐκεῖ περὶ πασῶν τῶν προ- 15 τάσεων ὑιελέγετο, ψευδῶς ἔρει· προελθὼν γάρ καὶ γενόμενος ἐν ταῖς γετά τρόπου προτάσεις τὸ αὐτὸ ζητεῖ λέγων οὕτως “τούτων δὲ διωρισμένων σκεπτέον ἐφεξῆς ὅπως ἔχουσιν αἱ καταφάσεις (καὶ ἀποφάσεις) πρὸς ἀλλήλας αἱ τοῦ δυνα- 20 τὸν εἶναι καὶ μὴ δυνατὸν εἶναι”· ὡς εἴγε περὶ πασῶν εἰρήκει, οὐκ ἀν ἐδεήθη τοῦ νῦν λόγου. ἄλλως τε εἰ μὴ οὕτω νοήσομεν, συμβήσεται τὸν φιλόσοφον, 25 ὡς ἡδη ἡμῖν εἴρηται, ἡ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ἐλλιπῶς εἰρηκέναι ἡ ἐνταῦθα περιττολογεῖν. καὶ ὅτι ἐπόμενα τῷ αὐτοῦ σκοπῷ λέγομεν, μαρτυρεῖ καὶ ἐνταῦθα τὰ παρ’ αὐτοῦ εἰρημένα· λέγει γάρ οὕτως ἐπεὶ δὲ πᾶσα πρό- 30 τασίς ἔστιν ἡ τοῦ ὑπάρχειν καὶ τὰ ἔξῆς. ὅστε εἰ πᾶσα, δηλον ὅτι καὶ αἱ ἄνευ τρόπου προτάσεις· εἰ γάρ τῶν μετὰ τρόπου προτάσεων μόνων 20 ἐβούλετο παραδοῦναι παραδείγματα, οὐκ ἀν ἔλεγε πᾶσα.

Πρὸς τούτοις ζητῆσαι ἀξιον διὰ ποίαν αἰτίαν τοιαύτη τάξει προτάσεων ἐχρήσατο ὁ Ἀριστοτέλης καὶ προτάττει μὲν τὴν καθόλου ἀποφατικήν, δευτέραν δὲ τίθησι τὴν καθόλου καταφατικήν, τρίτην δὲ τὴν μερικὴν καταφατικήν, τετάρτην δὲ τὴν μερικὴν ἀποφατικήν. καὶ πρότερον ζητήσωμεν τίνος χάριν 25 ἡ καθόλου ἀποφατικὴ προτέτακται τῆς καθόλου καταφατικῆς καίτοι τιμιω- τέρας οὖσης. ἐροῦμεν οὖν ὅτι οὐ καθὸ ἀπόφασις προτετίμηται τῆς κατα- 30 φάσεως, ἀλλὰ καθὸ αὐτὴ μὲν πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέφει, ἡ δὲ καθόλου κατα- φασις οὐκέτι πρὸς ἑαυτὴν ἀλλὰ πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικήν. καὶ τίνος χάριν μὴ προτέτακται τῆς καθόλου καταφατικῆς μὴ ἀντιστρεφούσης πρὸς 35 ἑαυτὴν ἡ μερικὴ καταφατικὴ πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέφουσα; ἐροῦμεν δτι, εἰ καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέφει ἡ μερικὴ καταφατική, ἀλλ’ οὖν διὰ τὸ καθόλου

- 1 post ὑπάρχοντα add. τρόπον P 2 τὸ ἔστιν P ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 6 p. 17^a26
 ἡ om. Q 3 διαλεχθῆ Qt παραδοῦναι QVt 5 ἀποφαίνεσθαι post ἔστιν collocant Vt:
 mrg. Q¹ 7 post μὴ ὃν add. ὡς P τοῦ om. Qt 8 εἰναι P: ἔχειν V 9 εἴτε
 τις V 10 ψευδος P 11 ζητεῖν V λέγων] c. 12 p. 21^a34 12 ὅπως P Arist.:
 πῶς QVt καὶ ἀποφάσεις ex Arist. (f) addidi τὸ P 13 περὶ om. Q
 14 νοήσομεν corr. P¹Q¹: νοήσωμεν Vt, pr. PQ 15 ἡ prius om. P ἐλλειπῶς PVt,
 ut videtur pr. Q 16 καὶ ὃ ἔτι ἐπόμενα τὸ P αὐτῶ QVt 17 παρ’ bis, om. τὰ V
 λέγει γάρ οὕτως om. Q δὴ Q 18 καὶ τὰ ἔξῆς] ἡ τοῦ ἔξ ἀνάγκης—ἀδιόριστοι (^α1—5) t
 ει] ἡ V 19 αἱ om. Vt προτάσεις Q: πρότερον Vt: om. P εἰ om. V
 γάρ—μόνων om. Vt 20 ἡβούλετο V παραδείγματα om. Vt πᾶς P
 22 ἀποφατική Qt 22—24 δευτέραν—ἀποφατικήν om. V 24 ἀποφατικήν om. Q
 ζητήσομεν Vt 25 καταφατικῆς] κατα supra ἀπο ser. V 26 post οὖσης add.
 τῆς καταφάσεως ἥπερ τῆς ἀποφάσεως P 28 οὐκέτι QVt: οὐκ ἀντιστρέφει P
 29. 30 πρὸς ἑαυτὴν om. V 31 οὖν γε τῷ V

ἡ ἔτέρα προτετίμηται. τελευταία δὲ πασῶν ὑπόκειται ἡ μερικὴ ἀπόφασις XIII^ο
εἰκότως διὰ τὸ πρὸς μηδεμίαν ὀρισμένως αὐτὴν ἀντιστρέψειν. πρότερον δὲ 30
ἡ φιλόσοφος διὰ παραδειγμάτων δείχνυσι τὰς ἀντιστροφὰς τῶν προτάσεων
καὶ τότε διὰ καθολικῶν ἀποδεῖξεν.

5 Ἐπεὶ δὲ πᾶσα πρότασίς ἐστιν. ἐνταῦθα πάσης προτάσεως τὸ
εἶδος παράδιδωσι, καὶ σκεπτέον οὕτως· εἰσὶν οἱ τρόποι τρεῖς, ὑπάρχων,
ἀναγκαῖος, ἐνδεχόμενος (λεγέσθω δὲ πρὸς σαφήνειαν καὶ ὁ ὑπάρχων τρόπος).
ὁ γάρ ἀδύνατος ἐμπειρέχεται τῷ ἀναγκαίῳ καὶ ὁ δυνατὸς τῷ ἐνδεχομένῳ.
ὅντων οὖν τῶν τρόπων τριῶν καὶ πολλαπλασιαζομένων κατὰ τὸ καταφατικὸν 35
καὶ ἀποφατικὸν γίνονται αἱ πᾶσαι ἔξ, αἵτινες πολλαπλασιαζόμεναι κατὰ τὸ
ποσόν, τὸ καθόλου, τὸ μερικόν, τὸ ἀδιόριστον, ποιοῦσι τὰ πάντα προτάσεων
εἰδη δεκαοκτώ. τοσαῦτα οὖν εἰσιν εἰδη προτάσεων καὶ οὕτε πλείονα οὔτε
ἔλαττονα.

Καθ' ἕκαστην πρόσρησιν ἀντὶ τοῦ 'καθ' ἕκαστην τρόπου προσθήκην'.

15 p. 25a5 Τὴν μὲν ἐν τῷ ὑπάρχειν καθόλου στερητικὴν ἀνάγκη
τοῖς ὅροις ἀντιστρέψειν.

Τὴν καθόλου ἀποφατικὴν σημαίνει ὑπάρχουσαν. ἀνάγκη δὲ τοῖς 41
ὅροις ἀντιστρέψειν σημαίνει τὴν ἀπλῆν ἀντιστροφήν· ἐν μόνοις γάρ αὕτῃ
τοῖς ὅροις ἀντιστρέψει.

20 p. 25a7 Τὴν δὲ κατηγορικὴν ἀντιστρέψειν μὲν ἀναγκαῖον.

Κατὰ τὸ σύνηθες αὐτῷ σύντομον ἥθος τὴν καθόλου καταφατικὴν ὑπάρ-
χουσαν σημᾶναι βουλόμενος τὰ κοινὰ παρεῖς, ἀπερ εἰχε τῇ ἀποφατικῇ, τὸ
ἴδιον μόνον προσέθηκε, λέγω δὴ τὸ καταφατικόν.

p. 25a14 Πρῶτον μὲν οὖν ἔστω στερητικὴ καθόλου ἡ Α Β πρότασις.

25 Δείξας δπως ἔκαστη τῶν προτάσεων ἀντιστρέψει διὰ παραδειγμάτων, ἵνα 50
μή τις οἰηθῇ διὰ τὴν ὅλην τῶν παραληφθεισῶν προτάσεων ἡ δι' ἔτερον τι
εὑοδῆσαι αὐτῷ τὸν περὶ τῶν ἀντιστροφῶν λόγον, ἀδηλὸν δὲ εἶναι μή πώς
ἐστί τινα παραδείγματα ἐν οἷς αἱ εἰρημέναι ἀντιστροφαὶ χώραν οὐκ ἔχουσι,
διὰ τοῦτο ἐνταῦθα καθολικοὺς κανόνας παραδίδωσι τὰ στοιχεῖα παραλαμ-
βάνων ἀντὶ τῶν ὅρων, ἵνα ἔκαστος οἶν | βούλοιτο ὅλην ἀντὶ τῶν στοιχείων XIII^ο
παραλαμβάνοι δειγμέντος καθολικῶς τε καὶ ἀύλως ἐπὶ τῶν στοιχείων τοῦ

3 τὰς ὄμ. V	4 καθολικῆς ἀποδείξεως (εἰ ν corr.)	V	5 ἔστιν ομ. Q
ἐντεῦθεν V	6 οὕτως superscr. V	εἰσὶν P: ὑπάρχουσιν QVt	ὑπάρχων
om. Vt	10 ἀπασαι, ομ. αἱ QVt	πολλαπλασιζόμεναι Q	12 δέκα καὶ ὀκτώ Q
οὖν ομ. P	12. 13 πλέον—ἔλαττον P	15 post μὲν add. οὖν P	στερητικὴν
καθόλου pr. P	17. 18 ὑπάρχουσαν—σημαίνει ομ. Q	18. 19 σημαίνει—ἀντιστρέψει	
mrg. P	24 post ἡ add. τὸν Qt	26 οἰηθείη Q	παραλειφθεισῶν P
27 τῶν περὶ—λόγων P	τῶν ομ. Q	28 εἰρηκέναι V	31 παραλαμβάνει PQ
τε ομ. P			

λόγου. τὸν μὲν γὰρ καθόλου λόγον ἐλέγχει μὲν καὶ ἐν παράδειγμα, ως ἡδη XIII^v εἴρηται, κατασκευάζει δὲ τὴν διὰ πάντων τῶν κατὰ μέρος διέξοδος, ὥπερ ἔστιν ἀπειρον καὶ ἀδύνατον, τὴν διὰ καθολικοῦ κανόνος πίστις· ὥπερ ποιεῖ νῦν διὰ τῶν στοιχείων διδοὺς ἑκάστῳ, ὥσπερ εἴρηται, ἐπ' ἐξουσίας γρῆσθαι καὶ ὑποβάλλειν ἀντὶ τῶν στοιχείων οἷς ἂν βιούληται ὅλης ὅρους. εἰ δὲ μηδενὶ τῶν Β τὸ Α ὑπάρχει, οὐδὲ τῶν Α οὐδενὶ ὑπάρχει τὸ Β· εἰ δὲ γὰρ ἀντὶ μὲν τοῦ Α λάβωμεν πτηνόν, ἀντὶ δὲ τοῦ Β ἄνθρωπον, εὑρήσομεν ὅτι ὕσπερ τὸ πτηνὸν οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, οὕτως ἐμπαλιν οὐδεὶς ἀνθρώπος πτηνῷ ὑπάρχει. πότε δὲ γίνεται ἔκαστον τῶν στοιχείων ὑποκείμενον, ἐκ 10 τοῦ προσδιορισμοῦ ἐπιγνωσόμενα· φῶ γὰρ ἂν ὁ προσδιορισμὸς προσκένται, τοῦτο ἔστιν ὑποκείμενον, τὸ δὲ ἔτερον δῆλον ὅτι κατηγορούμενον.

p. 25^a16 Εἰ γὰρ τινί, οἷον τῷ Γ, οὐκ ἀληθὲς ἔσται τὸ μηδενὶ τῶν 10
Β τὸ Α ὑπάρχειν.

Κατ' εὐθεῖαν γυμνάσας τὸν λόγον ἐντεῦθεν λοιπὸν καθ' ὑπόθεσιν λαμβάνει 15 καὶ τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ κέχρηται προσγράμμενος τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως· ἵσμεν γὰρ διὰ ἐπὶ τῶν ἀντιφατικῶς ἀντικειμένων, δέ [δέ] ἂν διαφύγῃ τὴν ἀπόφασιν, τοῦτο ἐν τῇ καταφάσει εὑρεθήσεται. εἰ δὲ, φησί, μὴ συγχωρήσει τις πρὸς τὴν καθόλου ἀπόφασιν γενέσθαι τὴν ἀντιστροφήν, τουτέστι πρὸς ἑαυτήν, ἀνάγκη πάντῃ τε καὶ πάντως πρὸς τὴν μερικὴν 20 καταφασιν γενέσθαι τὴν ἀντιστροφήν οὕτως· τὸ Α οὐδενὶ τῶν Β ὑπάρχει· 25 λέγω, φησίν, διὰ καὶ τὸ ἀνάπαλιν οὐδὲ τὸ Β οὐδενὶ τῶν Α ὑπάρχει· εἰ γὰρ τοῦτο, φησί, ψεῦδος, ἀληθὲς δῆλον διὰ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον αὐτῷ τὸ τινί. ἔστω οὖν, φησί, τὸ Β τινὶ τῶν Α ὑπάρχειν. ὑποκείσθω οὖν, φησί, τὸ μέρος τοῦ Α φῶ ὑπάρχει τὸ Β, οἷον τὸ Γ. εἰ δὲ τοῦτο, τὸ 30 Γ ἄρα κοινὸν μέρος ἔστι τοῦ τε Α καὶ τοῦ Β, τοῦ μὲν Β, καθὸ κατηγορεῖται κατ' αὐτοῦ· τὸ γὰρ κατηγορούμενον περιεκτικόν ἔστιν ἔκείνου οὗ κατηγορεῖται, τὸ δὲ περιεχόμενον μέρος ἔστι τοῦ περιέχοντος, ως ὁ ἄνθρωπος τοῦ ζῷου μέρος· τὸ γὰρ ζῷον τοῦ ἀνθρώπου κατηγορεῖται καὶ περιέχει αὐτόν· ἦν δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ τοῦ Α μέρος, ἐπειδὴ ἡ ὑπόθεσις τοῦτο παρέσχεν, διὰ τὸ Γ ὑπάρχει μέρος τοῦ Α. εἰ τοίνυν τὸ Γ καὶ τοῦ Α ἔστι μέρος [καὶ

1 τὸ Qt	γὰρ οἱ. Q	λόγος τ	2 εἴρηται] p. 34,27	ἢ P: οἱ. QVt
τῶν οἱ. V	3 ἡ superscr. V	καθόλου Q	post καθολ. add. τινος P	
4 διὰ om. P	ώςπερι V itemque vs. 8	5 βούλοιτο Q	6 τῷ β̄ P Vt (i m n, pr. C)	
ὑπάρχει pr. l. Arist.	τῷ α Vt (m n)	8 post οὕτως add. καὶ P	10 πρόσκεπ-	
ται: V πρόσκειται t	11 ὑποκείμενος V	κατηγορεῖται Vt	12 post γὰρ add.	
τὸ V (Marc. 231)	τῷ ε τῷ corr. Q ¹	12. 13 τῷ β̄ Q (m, corr. B)		
14 γυμνάσας P	ἐντεῦθεν λοιπὸν om. Vt	15 προσγραμένωι P	16 ἔμεν P	
δὲ deleui	16. 17 διαφύγη P: φύγοι QVt	17 φημὶ V	18 οὐ V: om. t	
συγχωρεῖ PV: συγχωρῆ t	19 παντὶ τε Vt	20 καταφατικὴν P	τῷ β̄ V.	
pr. Q	22 post ψεῦδος add. τι P	22. 23 αὐτῷ ἀντικείμενον P	23 fort.	
ὑπάρχον	24 post τῷ β̄ add. καὶ τοῦ β̄ t	τοῦ γ' t	25 καθ' οὐ t	
27 ἔστι μέρος V	29 ἡ superscr. V	30 ἢ prius V: β̄ P Qt	ὑπάρχειν t	
τὸ α μέρος ἔστιν P	30. p. 48,1 καὶ τοῦ B deleui			

τοῦ Β], περιέχεται τὸ Γ ὡς ὑπὸ ὅλου μέρος καὶ ὑπὸ τοῦ Α δι' αὐτὸν τοῦτο· XIII^v κατηγορηθήσεται ἄρα τὸ Α κατὰ τὸ Γ ὃντος μέρους τοῦ Β. ὑπέκειτο δὲ ἐξ ἀρχῆς καὶ μηδενὶ ὑπάρχειν τὸ Α τῷ Β· τὸ αὐτὸν ἄρα τῷ αὐτῷ καὶ οὐδενὶ ὑπάρχει καὶ τινί, ὅπερ ἀτοπον. ἵνα δὲ καὶ ἐπὶ ὅλης ὁ λόγος σαφέ- 25 5 στερος γένηται, εἰπωμεν οὗτως· ζῷον οὐδενὶ λίθῳ ὑπάρχει· λέγω δτι καὶ λίθος οὐδενὶ ζῷῳ ὑπάρχει. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδός ἐστιν, ἀληθὲς πάντως τὸ τινὶ ζῷῳ λίθον ὑπάρχειν. ἔστω αὖν μέρος τοῦ ζῷου, οἷον ὁ ἵππος, φῶντας ὑπάρχει ὁ λίθος, ὥστε εἶναι τὸν ἵππον λίθον. εἰ τοίνυν τι ζῷον λίθος, οἷον ὁ ἵππος, [καὶ λίθος τι ζῷόν ἐστιν ὁ αὐτός] ἐλέγετο δὲ καὶ μηδὲν ζῷον 10 εἶναι λίθον, καὶ οὐδὲν ἄρα ζῷον λίθος καὶ τι ζῷον λίθος. ὅπερ ἀτοπον. οὗτω μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης δείκνυσι τὴν καθόλου ἀποφατικὴν πρὸς ἑαυτὴν 30 ἀντιστρέψουσαν. οἱ δὲ τοῦ Ἀριστοτέλους ἔταιροι οἱ περὶ τὸν Ηεράρατον καὶ Εὔδημον σαφέστερον καὶ ἀπλούστερον τὸ αὐτὸν τοῦτο κατασκευάζουσι. φασὶ γάρ δτι, εἰ τὸ Α κατὰ μηδενός ἐστι τοῦ Β, πάντων τῶν μερῶν αὐτοῦ κεχώρισται· τὸ δὲ κεχωρισμένον κεχωρισμένου κεχωρισται· ὥστε καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α ὑπάρχει. τὸ γάρ κεχωρισμένον τῶν πρὸς τί ἐστι· τινὸς γάρ ἐστι κεχωρισμένον· τὰ δὲ πρὸς τι πρὸς ἀντιστρέψοντα λέγεται· εἰκότως ἄρα καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α ὑπάρχει. λαμβάνονται δέ τινες τῆς ἀντιστροφῆς ως μὴ ἀληθευούσης, καὶ διὰ παραδειγμάτων ἐλέγχειν πειρῶνται τὸν λόγον 35 20 λέγοντες οὗτως· οὐδεὶς τοῖχος ἐν παττάλῳ ἐστί· τοῦτο ἀληθές ἐστιν· ἄρα οὖν. φασί, καὶ ἀντιστρέψαντες ὑγιῶς ἀποφανόμεθα 'οὐδεὶς πάτταλος ἐν τούτῳ'; ἀλλὰ τοῦτο ψεῦδος. καὶ πάλιν οὐδεμία κολόκυνθι μάχαιρα τέμνει· τοῦτο πάλιν ἀληθές· ἡ δὲ ἀντιστροφὴ οὐκ ἀληθῆς 'οὐδεμία μάχαιρα κολόκυνθαν τέμνει'. καὶ πάλιν οὐδεὶς κέραμος ἐν οἴνῳ· ἀλλ' ἡ ἀντιστροφὴ οὐκ ἀληθῆς 'οὐδεὶς οἶνος ἐν κεράμῳ ἐστί'. φαμὲν οὖν πρὸς ταῦτα δτι, εἰ ὑγιῶς ποιησόμεθα κάπι τούτων τὴν ἀντιστροφὴν δλον τὸν κατηγορούμενον ἀντιστρέ- 40 φοντες, εὑρήσομεν καὶ ἐν τούτοις ἀληθεύοντα τὸν λόγον. συνέβη γάρ ὁ παραλογισμὸς τῷ μὴ δλον τὸν κατηγορούμενον ἐν τῇ ἀντιστροφῇ ποιῆσαι ὑποκείμενον· εἰ γάρ δλον αὐτὸν ἀντιστρέψομεν, εὑρεθήσεται ὑγιῆς ἡ ἀντιστροφὴ. 30 τίς οὖν ὁ ὑποκείμενος καὶ τίς ὁ κατηγορούμενος ἐν τῷ λόγῳ τῷ λέγοντι 'οὐδεὶς τοῖχος ἐν παττάλῳ ἐστίν'; ὑποκείμενος μὲν ὁ τοῖχος, κατηγορούμενος δὲ τὸ ἐν παττάλῳ ὅν. τοῦτο οὖν δλον ἐν τῇ ἀντιστροφῇ ποιήσομεν

1 post περιέχεται add. δὲ V τὸ γ καὶ ὑπὸ τοῦ α καὶ ὑπὸ τοῦ β ὡς ὑπὸ ὅλου μέρος καὶ ὑπὸ τοῦ α P καὶ om. V 2 μέρος PVt 4 ὅλης V 5 εἰπομεν t 6 ἐστιν] τι P 7 ζώω (ἢ ζώω superser. Q¹ QV: ζῶων P: ζώων t λίθος ὑπάρχει Vt ὁ om. Vt 8 λίθον ἵππον V 9 ὁ prius om. P καὶ—ὅ αὐτός delevi ante λίθος add. ὁ t τις V post αὐτός add. οὗτος P 10 λίθον ante εἶναι collocat Q: λίθος Vt 13 post καὶ prius add. τὸν Q ἀδημον V τὸ αὐτὸν om. QVt 14 δτι superser. V 15 τὸ δὲ—16 πρὸς τί ἐστι in ras., partim in mrg. V post κεχωρισμένον delevit τῶν πρὸς τι—κεχωρισμένον e vs. 16. 17 illata V κεχωρισται e κεχωρισμένον corr. Q¹ 16 τοῦ α V 17 λέγονται V 18 δὲ om. P 20 πασσάλω Q: πατάλω V ἄρα libri 21 φασί scripsi: φησι PQt: ἐστι V πάσσαλος Q: πάταλος V 23 οὐκ ἀληθές t 24 ἡ δὲ, om. ἀλλ' Q 25 ἀληθῆς t 26 ποιήσομεν Q καὶ ἐπὶ τούτων ποιησόμεθα P 27 ἀληθῆς QVt 28 τῷ Q: τὸ PVt 29 ἀντιστρέψωμεν Vt 31 τεῖχος utrobique V: τοῖχος P 31. 32 κατηγορούμενον P 32 ante παττ. add τῷ P εἶναι V ποιήσωμεν P

ὑποκείμενον, οὐδὲν ἐν παττάλῳ ὃν τοῦχός ἔστι, καὶ ἔστιν ἀλθῆς ὁ λόγος. XIII^ν ώσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· οὐδεμία κολόκυνθα μάχαιραν τέμνει· κατη- 46 γορεῖται τὸ μάχαιραν τέμνει· ἀντιστρέφοντες οὖν οὗτοι φέρουσεν ὑδήν μάχαι- ραν τέμνον κολόκυνθά ἔστι· καὶ ἐπὶ τῶν ἡριπῶν ωταύτων οὐδεὶς κόραμος 5 ἐν οἴνῳ ἔστιν, καὶ οὐδὲν ἐν οἴνῳ ὃν κέραμος ἔστιν.

Αποροῦσι δέ τινες πρὸς τὴν Ἀριστοτελικὴν δεῖξιν τῆς ἀντιστροφῆς τῆς καθόλου ἀποφατικῆς, πρῶτον μὲν ὅτι ἐν τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ ἐχρήσατο τῇ μερικῇ καταφατικῇ ὡς ἀντιστρεψούσῃ πρὸς ἔσυτὴν τούτῳ μήπω δεῖται· 10 μένου· εἰπε γάρ εἰ γάρ [ἐν] τινὶ τὸ Β τῶν Α, οἷον τῷ Γ, οὐκ ἀληθὲς ἔσται· τὸ μηδενὶ τῶν Β τὸ Α ὑπάρχειν· τὸ γάρ Γ τῶν Β τί ἔστιν ὡς ὑπάρ- χει τὸ Α'. δεύτερον δὲ ὅτι τῇ διαλλήλῳ δεῖται ἐχρήσατο· εἰ γάρ ἐν τῇ δεῖξει τῆς καθόλου ἀποφατικῆς κέχρηται τῇ μερικῇ καταφατικῇ καὶ ἐν τῇ δεῖξει τῆς μερικῆς καταφατικῆς τῇ καθόλου ἀποφατικῇ, δῆλον ὅτι διάλληλος ἡ δεῖξις. καὶ τρίτον ὅτι τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ κέχρηται μηδὲν ἡμᾶς προ- 15 διδάξας περὶ αὐτῆς. λέγομεν οὖν πρὸς τὸ τελευταῖον | πρῶτον, ὅτι οὐδὲν XIV^τ θαυμαστὸν εἰ μὴ προδιδάξας περὶ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς κέχρηται αὐτῇ, ἐπεὶ καὶ οἱ γεωμέτραι κέχρημένοι ποιλάκις αὐτῇ ἐν τοῖς θεωρή- μασιν οὐδὲν περὶ αὐτῆς διδάσκουσιν· ἀρκοῦνται γάρ ταῖς ἐννοίαις ἡμῶν αἰς ἔχομεν φυσικῶς περὶ αὐτῆς, ἐπεὶ καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ ποιλάκις αὐτοφυῶς 20 αὐτῇ κεχρήμεθα. πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας, ὅτι ἐν τῇ δεῖξει τῆς καθόλου ἀποφατικῆς ἐχρήσατο τῇ μερικῇ καταφατικῇ ὡς ἀντιστρεψούσῃ μήπω τοῦτο διδάξας, ἐκεῖνό φαμεν, ὅτι οὐ κατεχρήσατο αὐτῇ ὡς ὁμοιογουμένη, ἀλλὰ τῇ δι' ἐκθέσεως δεῖξει ἐχρήσατο, τουτέστι τῇ διὰ τῶν καθ' ἔκαστα· οὐ γάρ εἰπεν οὗτος 'εἰ γάρ τινὶ τῷ Α τὸ Β, καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Β', ἀλλὰ πᾶς: 25 'εἰ γάρ τινὶ τῶν Α τὸ Β, καὶ τὸ Β τῷ Γ', ὥστε τῇ ἐπαγωγικῇ ἐχρήσατο δεῖξει. τούτου λυθέντος λέλυται καὶ τὸ λοιπόν· οὐ γάρ τῇ διαλλήλῳ δεῖξει ἐχρήσατο. τὴν μὲν γάρ μερικὴν καταφατικὴν διὰ τῆς καθόλου ἀποφατικῆς δείκνυσιν ὡς ὁμοιογουμένης διὰ τὸ προδιδάξαι περὶ αὐτῆς· τὴν δὲ καθόλου 30 ἀποφατικὴν οὐκέτι διὰ τῆς μερικῆς καταφατικῆς ἔδειξε (πῶς γάρ ἔμελλεν ἀγνοούντων ἡμῶν εἶτε δλῶς ἀντιστρέψει πρὸς ἔσυτὴν ἡ μερικὴ καταφατική;), ἀλλ' ὡς εἰρηται, τῇ δι' ἐκθέσεως δεῖξει ἐχρήσατο.

p. 25a 17 Εἰ δὲ παντὶ τὸ Α τῷ Β, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Α.

Αποδείξας τὴν ἀντιστροφὴν τῆς καθόλου ἀποφατικῆς νῦν ἀκολούθως 15 μετέργεται ἐπὶ τὴν καθόλου καταφατικήν, καὶ ἀποδείκνυσιν αὐτὴν μὴ ἀντι-

1 post οὐδὲν add. τὸ Β	2 κατὶ Vt: ἐπὶ P	2. 3 ante κατηγορ. add. καὶ Q
κατηγορεῖται—τέμνει οι. V	3 φήσωμεν Pt	οὐδὲν ἐν QVt
5 καὶ οι. QVt	6 δεῖξιν οι. P	8 ἀντιστρέφουσι t
vs. 11 illatum delevi	10 τί οι. Q	11 τὸ β P
δι' ἀλλήλων V	14 τῇ iterat P	15 ὅτι οι. V
22 δεῖξας V	οὐκ ἀπεγρήσατο PVt	23 καθέκαστον V
25 τῶν α τὸ Β:	καὶ τὸ β οι. P	24 τὸ—τῶ—τῶ—τὸ Q
τῇ post ἐχρήσατο collocat Q	26 δεῖξιν (ante τούτου) V	δι' ἀλλήλων V
28 δὲ οι. t	31 δεῖξει] χρήσει V	32 τινὶ τῶν t (n)
		34 ἀποφατικὴ Q

στρέφειν πρὸς ἔαυτὴν ἀλλὰ πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικήν. καὶ φησὶν οὕτως· XIV^r
 εἰ παντὶ τὸ Α τῷ Β, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Α. εἴται πάλιν ἐκ τοῦ ἀξιώ-
 ματος τῆς ἀντιφάσεως τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ δείκνυσιν οὕτως ἔχουσαν
 τὴν ἀντιστροφήν. εἰ γάρ μὴ τινί, δῆλον ὅτι οὐδενὶ τὸ Β τῷ Α. εἰ δὲ
 5 οὐδενὶ τὸ Β τῷ Α, οὐδὲ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β· ἐδείχθη γάρ ή καθόλου ἀπο-
 φατικὴ πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέφουσα. ὑπέκειτο δὲ καὶ παντὶ τὸ Α τῷ Β· 20
 τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ παντὶ καὶ οὐδενὶ ὑπάρχει, ὅπερ ἄτοπον. ἔστωσαν ἐπὶ ὑπο-
 δείγματος ὅροι ζῷον καὶ ἀνθρωπός· εἰ τὸ ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου,
 καὶ οὐ ἀνθρωπός τινὶ ζῷῳ ὑπάρχει. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ ἀντι-
 10 φατικῶς ἀντικείμενον, λέγω δὲ τὸ οὐδενὶ· οὐκοῦν οὐ ἀνθρωπός οὐδενὶ ζῷῳ
 ὑπάρχει. ἐδείχθη δὲ αὗτη ἀντιστρέφουσα πρὸς ἔαυτὴν· οὐκοῦν καὶ τὸ
 ζῷον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ. ἦν δὲ καὶ παντί· τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ παντὶ καὶ οὐδενί.
 ἐπιχειροῦσι δὲ πάλιν καὶ ταύτην διὰ παραδείγμάτων τινὲς ἐλέγχειν τὴν 25
 ἀντιστροφὴν λέγοντες οὕτως· πᾶς γέρων νέος ἦν πρότερον· τοῦτο ἀληθές·
 15 ἄρα οὖν ἀληθές ἐστι καὶ ἀντιστρέψαντας εἰπεῖν ‘τίς νέος πρεσβύτης ἦν’;
 οὐδαμῶς. καὶ πάλιν πᾶσα γυνὴ παρθένος ἦν πρότερον· ἀλλ’ ή ἀντιστροφὴ
 οὐκ ἀληθής ‘τίς παρθένος γυνὴ ἦν’. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ πρὸς τούτους ἥρητέον
 δ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους· ἀντιστρέφοντες γάρ ὅλον τὸν κατηγορούμενον δρυῶς
 τὴν ἀντιστροφὴν ποιησόμεθα. ἐν τῇ τοίνυν προτάσει τῇ λεγούσῃ ‘πᾶς γέρων
 20 νέος ἦν’ ἐστὶν ὑποκείμενος μὲν οὐ γέρων ἔχων συσημαινόμενον αὐτῷ τὸν 30
 ἔνεστῶτα χρόνον· τί γάρ φαμεν; δτι πᾶς γέρων ὁν ἐπὶ τοῦ παρόντος· οὐ
 δὲ κατηγορούμενος οὐ νέος μετὰ χρόνου παρφημένου· νέος γάρ ἦν. οὕτως
 οὖν ποιησόμεθα τὴν ἀντιστροφὴν φυλάττοντες ἀκεραίους τοὺς ὅρους· τίς
 νέος ὁν πρότερον πρεσβύτης ἐστίν, καὶ τίς παρθένος οὖσα πρότερον
 25 γυνή ἐστιν.

p. 25 a 20 'Εἰ γάρ τὸ Α τινὶ τῷν Β ὑπάρχει.

Περὶ τῆς μερικῆς καταφατικῆς νῦν βουλόμενος κατασκευάσαι, δτι ἀντι- 35
 στρέφει πρὸς ἔαυτὴν, κέχρηται πάλιν τῇ καθόλου ἀποφατικῇ εἰς ἄτοπον
 ἀπάγων τὸν λόγον ὡς ἡδὴ δείξας ἀντιστρέφουσαν αὐτὴν πρὸς ἔαυτὴν.
 30 ἔστωσαν δὲ ὅροι ὡς ἐπὶ παραδείγματος ἀνθρωπός καὶ λευκόν· εἰ τοίνυν
 ἀνθρωπός τινὶ λευκῷ ὑπάρχει, καὶ λευκὸν τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. εἰ γάρ
 τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐδενὶ ἀνθρώπῳ λευκὸν ὑπάρχειν· οὐκοῦν καὶ
 ἀνθρωπός οὐδενὶ λευκῷ ὑπάρχει· ἀντιστρέφει γάρ, ὡς δέδεικται. ἦν δὲ καὶ 40

2 τῶι α τὸ P	3 τὴν—ἀπαγωγήν P: τῆς—ἀπαγωγῆς V	5 τῷν β (ante ἐδ.) P
6 ἀντιστρέφουσαν τ	τὸ σ. τῷ Q: τῷ α τὸ Pt: τῷ α τῷ V	7 ὑπάρχει Qt
9 ἀληθῶς V	11 αὐτῇ QVt	12 καὶ alt. om. P
15 οὖν PVt: εἰ Q	ἀντιστρέψαντες Q	17 τούτοι sic P
ἄλλους] cf. p. 48,25 sq.	19 πρώτη Q	18 ὁ om. Q πρὸς τοὺς
21 ὁν om. P	23 ἀκατέρους P	23. 24 τίς—τίς Q: πᾶς—πᾶσα PVt
26 γάρ t Arist.: δὲ PQV	τῷ Qt (m f)	24 νέον P
7γ P	28 καθόλου superscr. V	29 διδάξας QVt
corr. P ¹	31 λευκὸν superscr. V	30 παραδειμάτων (sic) pr. P,
		32 τῷ V
		ὑπάρχει QVt

τινί· τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐδενί, δπερ ἀτοπον. οὗτω μὲν οὖν ἡ μερικὴ XIV^η καταφατικὴ ἀεὶ πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέψει. εἰ δὲ ποτὲ καὶ πρὸς τὴν καθόλου ἀντιστρέψει, οὐ δι' ἔαυτὴν τοῦτο πάσχει ἀλλὰ διὰ τὴν παραληφθεῖσαν ὅλην· οἷον ἄνθρωπος τινὶ ζῷῳ, καὶ ζῶον παντὶ ἄνθρωπῳ.

5 p. 25 a 22 Εἰ δέ γε τὸ Α τινὶ τῶν Β μὴ ὑπάρχει, οὐκ ἀνάγκη καὶ τὸ Β τινὶ τῶν Α μὴ ὑπάρχειν.

'Εντεῦθεν τὴν μερικὴν στερητικὴν ἐξετάζει, καὶ φησὶ πρὸς μηδεμίαν 45 αὐτὴν ἀντιστρέψειν· τοῦτο δέ, διότι οὔτε πρὸς οὐδεμίαν ὠρισμένως, οὐδὲ δτε ἀντιστρέψει ἡ πρὸς ἔαυτὴν ἡ πρὸς ἄλλην, ἐπὶ πάσης ὅλης τοῦτο ποιεῖ. 10 ἐπὶ μὲν γάρ τῆς ἐνδεχομένης ὅλης πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέψει καὶ πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικὴν· οἷον οὐ πᾶς ἄνθρωπος λευκός, καὶ οὐ πᾶν λευκὸν ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ τὸ λευκὸν ἄνθρωπος. ἐπὶ δὲ τῆς ἀναγκαίας ὅλης πρὸς τὴν καθόλου καταφατικὴν ποιεῖται τὴν ἀντιστροφήν· οὐ πᾶν ζῶον ἄνθρωπος, 50 καὶ πᾶς ἄνθρωπος ζῶον. ἐπὶ δὲ τῆς ἀδύνατου πρὸς τὴν καθόλου ἀποφατικήν· οὐ πᾶς λίθος πτερωτός, καὶ οὐδὲν πτερωτὸν λίθος. τὸ δὲ οὐ πᾶς εἴρηται ἐπὶ τῶν τοιούτων ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας, πῶς λέγεται. τὸ γάρ 'οὐ πᾶς λίθος πτερωτός' πρὸς ἀναίρεσιν τῆς πᾶς· εἰπούσης γάρ ἐκείνης 'πᾶς λίθος πτερωτός' αὕτη φησὶν δτι ψεῦδος ἐστι τὸ πᾶς καὶ ἀναιρεῖ αὐτὸ διὰ τοῦ ἀρνητικοῦ μηρίου, οὐκέτι μέντοι καὶ τὸ τὸ εἰσάγει. διὰ τοι τοῦτο, 20 λέγω δὲ τὴν ἀοριστίαν αὐτῆς, φησὶν αὐτὴν πρὸς μηδεμίαν ἀντιστρέψειν· εἰ | μὴ γάρ καὶ πρὸς ὠρισμένην πυοιοῦτο τὴν ἀντιστροφήν καὶ ἐπὶ πάσης XIV^η ὅλης, οὐ λέγεται ἀντιστρέψειν, διότι ἐπιστημονικὴ ἐστιν ἡ τῶν φιλοσόφων διδασκαλία, ἡ δὲ ἐπιστήμη τῶν καθόλου ἐστὶ καὶ οὐχὶ τῶν μερικῶν.

p. 25 a 27 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἔξει καὶ ἐπὶ τῶν ἀναγκαίων προτάσεων.

Τοῦτο φησιν, δτι αἱ ἀναγκαῖαι προτάσεις ταῖς ὑπαρχούσαις ὅμοίως 6 ἀντιστρέψουσι. τίνι οὖν διαφέρουσι; τῷ τὴν μὲν τοῦ ὑπάρχειν πρότασιν ἔαυτῇ ἀρκεῖσθαι πρὸς τὴν προφοράν, οἷον Σωκράτης ὑπάρχει, τὴν δὲ ἀναγκαίαν ἐκείνης προσδεῖσθαι, οἷον Σωκράτης ἔξ ἀνάγκης ὑπάρχει. τὸ αὐτὸ 30 δὲ αἵτιον καὶ τοῦ τὴν τοῦ ὑπάρχειν προτετάχθαι τῆς ἀναγκαίας ώς ἀπλουστέραν. τρίτη δὲ ἡ ἐνδεχομένη διὰ τὸ περὶ τὸν μέλλοντα εἶναι χρόνον. 10

2 καὶ ποτὲ V	3 παρέχει V	5 τῷ β̄ Qt (m)	ὑπάρχη (η ex ei corr. P ¹) P
6 τῷ α t Arist.	8. 9 οὐδὲ δτε scripsi: οὐδὲ δτι PVt: οὐδέποτε Q		9 ἀντιστρέ-
φειν PV	τοῦτο om. Q	12 ἀλλὰ—ἄνθρωπος om. Q	14 πᾶν ζῶον
ἄνθρωπος P	15 καὶ P: om. QVt	πτερωτὸν] ν e s corr. Q ¹	λίθω (post
πτερ.) V	16 περὶ τῶν Q	ἐν] οὐ V	π. 17 b 16 sq.
19 τοῦτο sic V	20 δὴ Q	21 γάρ μὴ P	ποιεῖ V
23 γάρ V	24 τῶν αὐτῶν δὲ τρόπων V	27 τὸ (ante τὴν) P	29. 30 ἀνα-
καῖον Qt	30 τοῦ τὴν Vt: ταύτην P: τὴν Q		γκαῖον om. P
		31 εἰναι om. P	

p. 25a29 Εἰ μὲν γὰρ ἀνάγκη τὸ Α τῷ Β μηδενὶ ὑπάρχειν. ἀνάγκη XIV^v
καὶ τὸ Β τῷ Α μηδενὶ ὑπάρχειν· εἰ γὰρ τινὶ ἐνδέχεται, καὶ τὸ
Α τινὶ τῷ Β ἐνδέχοιτο ἄν.

Ἐνταῦθα γενομένους ἡμᾶς δεῖ ζητῆσαι τίνος χάριν ἐν μὲν τῷ Περὶ
5 ἔρμηνείας οὐκ ἐμνημόνευσε τούτων τῶν προτάσεων ὁ Ἀριστοτέλης, λέγω
δὲ τῆς ἀναγκαῖον μηδενὶ εἶναι καὶ τῆς ἀναγκαῖον παντὶ εἶναι καὶ τῆς ἐνδέ-
χεται μηδενὶ εἶναι καὶ τῆς ἐνδέχεται παντὶ εἶναι, διοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν 15
μερικῶν, ἀλλ’ ἔκει μὲν ὡς περὶ ἀπροσδιορίστων καὶ μόνων ποιεῖται τὸν
λόγον, εἰρηκὼς δυνατὸν εἶναι, ἐνδεχόμενον εἶναι, οὐκ ἀδύνατον εἶναι, οὐκ
10 ἀναγκαῖον εἶναι, δυνατὸν μὴ εἶναι, καὶ παρακατιών, ὅπου δὴ καὶ τὰς ἀκο-
λουθούσας ἀλλήλαις ἔξηται, ὡς περὶ ἀπροσδιορίστων διαλέγεται εἰρηκὼς
“τὸ μὲν οὖν ἀδύνατον καὶ οὐκ ἀδύνατον τῷ ἐνδεχομένῳ καὶ δυνατῷ καὶ
μὴ ἐνδεχομένῳ ἀκολουθεῖ”, ἐν δὲ τῇ προκειμένῃ πραγματείᾳ ὡς περὶ
προσδιωρισμένων προτάσεων τῶν μετὰ τρόπου διαλέγεται. δεῖ δὲ πάλιν 20
15 καὶ τοῦτο ζητῆσαι, πῶς τὰς προτάσεις, ἃς ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας κατα-
φάσεις εἴπεν, ἐνταῦθα ἀντὶ ἀποφάσεων παραλαμβάνει· τὴν γὰρ ἀνάγκη μὴ
εἶναι καὶ ἐνδέχεται μὴ εἶναι καταφάσεις λέγων εἶναι ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας
(οἷς γὰρ ἄν, φησί, τὸ εἶναι καὶ τὸ μὴ εἶναι προσκατηγορῆται, κατάφασιν
εὐθὺς ποιεῖ) ταύτας νῦν ἀποφάσεις φησί· βουλόμενος γὰρ δεῖξαι τὴν καθόλου
25 ἀποφατικὴν τοῦ ἀναγκαίου τρόπου καὶ τοῦ ἐνδεχομένου ἀντιστρεφούσας
ταύταις ἔχρησατο, ἃς ὡς εἴπον καταφάσεις ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας φησίν. 25
ἔτι καὶ τοῦτο ζητοῦμεν, τί δήποτε τῇ ἀναγκαίᾳ καθόλου ἀποφατικῇ προ-
τάσει μὴ ἀντέθηκε τὴν μερικὴν τοῦ ἀναγκαίου καταφατικὴν ἀλλὰ τὴν
ἐνδεχομένην· εἰπὼν γὰρ εἰ μὲν γὰρ ἀνάγκη τὸ Α τῷ Β μηδενὶ ὑπάρ-
χειν, ἀνάγκη καὶ τὸ Β τῷ Α μηδενὶ ὑπάρχειν, εἴτα τῇ εἰς ἄτοπον
ἀπαγωγῇ χρήσασθαι βουλόμενος ἐπήγαγεν εἰ γὰρ τινὶ ἐνδέχεται, καὶ
οὐκ εἴπεν ‘εἰ γὰρ τινὶ ἀνάγκη’. καὶ ἔτι πρὸς τούτοις ζητητέον πῶς ἔχρη-
σατο τῇ τοῦ ἐνδεχομένου μερικῇ καταφατικῇ ὡς ἀντιστρεφούσῃ μήπω 30
δεῖξας περὶ αὐτῆς. λέγομεν οὖν πρὸς ταῦτα, καὶ πρότερον γε πρὸς τὴν
35 προτέραν ἀπορίαν τὴν λέγουσαν διὰ τί ἐν μὲν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ὡς περὶ
ἀπροσδιορίστων διαλέγεται, ἐνταῦθα δὲ ὡς περὶ προσδιωρισμένων. φαμὲν
οὖν δτι ἐν μὲν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ὡς πολλὴν ἀσάφειαν ἀμα καὶ βραχυ-

3 τῷ β' τινὶ t Arist. ἐνδέχοιτο ἄν εх ἐνδέχεται corr. V 4 τίνος χάριν—p. 64,7
habent. EF 4. 5 ἐν μὲν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 13 p. 22a24 sq. 6. 7 καὶ τῆς ἐνδέχεται—
παντὶ εἶναι om. V 7 μηδενὶ—ἐνδέχεται om. Qt ἐπὶ om. QVt 8 ἀπροσδιορίστων Q
μόνον EFPVt cf. p. 53,8. 9 9 εἶναι alt.] οὖν V ἀδύνατον εἶναι, οὐκ om. QVt
10 δεῖ Pt 11 εἰρηκὼς] p. 22a32 12 οὖν om. V ante οὐκ add. τὸ EFP
ante δυν. add. τῷ QVt 13 ante μὴ add. τῷ Q οὐκ ἐνδεχομένῳ καὶ μὴ δυνατῷ
Arist. 14 προσδιωρισμένων V 15 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 12 p. 21b10 sq. 16 ἀπο-
φάσεως EFP παραλαμβάνεται Qt 18 ἔστι—ἔστι QVt τὸ alt. om. EF
εἶναι alt. compend. in ras. P¹ προσκατηγορεῖται P: προσκατηγοροῖτο Q 19 an ποιεῖ
εὐθὺς? φησί EFP: ποιεῖ QVt 20 ante ἐνδεχ. add. μὴ V 22 an ζητῶμεν?
24 γὰρ alt. om. V a. om. P 25 Α e B corr. P² 27 καὶ om. V 29 λέγωμεν
fort. recte t immo διδάξας cf. ad p. 49,22 50,29 ταύτας EF 31 φημὶ PQVt

λογίαν ἐπιτηδεύσας καὶ βουληθεὶς πολλὰ ἐν δλίγοις καὶ ἀσαφέσι περικλεῖσαι XIV° τοῦτο πεποίηκεν, ήμιν ἐπιτρέψας τὰ λοιπὰ προσυπακούειν. προδιδάξας γάρ περὶ τῶν προσδιορισμῶν, εἴτα προελθὼν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν μετὰ 35 τρόπου προτάσεων ώς μὲν περὶ προσδιωρισμένων αὐτῶν διαλέγεσθαι περιττὸν ὁ ἡγήσατο πλέον μηδὲν περὶ τῶν προσδιορισμῶν λέγειν ἔχων, ἀπλῶς δὲ ὡς μετὰ τρόπου περὶ αὐτῶν διαλέγεται. ἐνταῦθα δὲ γενόμενος καὶ περὶ γενέσεως συλλογισμῶν μέλλων διαλαμβάνειν οὐκ ἀνεκτὸν ἡγήσατο τοῦτο ποιῆσαι, 10 οὐα μή τις αὐτὸν ὑπολάβῃ τῷ ὄντι περὶ ἀπροσδιορίστων διαλέγεσθαι καὶ μόνων, καὶ διτὶ τοῖς προσδιορισμοῖς ἀκολούθως συνάγεται καὶ τὰ συμπεράσματα. ἄνευ μὲν γάρ καθολικῆς προτάσεως συλλογιστικὸν οὐ γίνεται σχῆμα, 15 μερικοῦ δὲ προσδιορισμοῦ ἐν ταῖς προτάσεσι παραληφθέντος καὶ τὸ συμπέρασμα μερικὸν συνάγεται, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὅμοιώς. ἀναγκαίως ἄρα οὐ περὶ ἀπροσδιορίστων μόνων ἀλλὰ καὶ ως προσδιωρισμένων διαλέγεται τῶν μετὰ τρόπου προτάσεων. οὗτω μὲν οὖν τὴν πρώτην ἀπορίαν ἀποκρουόμεθα.

15 Καιρὸς δὲ λοιπὸν ἐπὶ τὴν ἑτέραν μετελθεῖν ζητησιν τὴν λέγουσαν διὰ τί καταφάσεις ἐνταῦθα παραλαμβάνει ἀντὶ ἀποφάσεων. τινὲς 20 μὲν οὖν πρὸς τοῦτο ἀπολογούμενοί φασιν ὅτι ἄλλο ἐστὶν ἀναγκαία ἀπόφασις καὶ ἄλλο ἀναγκαίας ἀπόφασις· ἀναγκαίας μὲν γάρ ἐστιν ἀπόφασις ἡ τὸν τρόπον μόνον ἀναιροῦσα, οἷον οὐκ ἀναγκαῖον τὸν ἄνθρωπον λευκὸν εἶναι· ἀναγκαία δὲ ἀπόφασις ἡ μή μόνον τὸν τρόπον ἀλλὰ καὶ τὴν ὅλην ἀναιροῦσα πρότασιν, οἷον ἀνάγκη τὸν ἄνθρωπον μὴ εἶναι λευκόν. ἐν μὲν οὖν τῷ Περὶ ἔρμηνείας, φασί, παραδέδωκεν ήμιν τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀναγκαίας, ἐνταῦθα δὲ τὴν ἀναγκαίαν ἀπόφασιν. τοῦτο δὲ γλαφυρὸν μέν 25 50 ἐστι τὸ θεώρημα οὐχ ἴκανὸν δὲ ἀποπληρῶσαι τὴν ἀπορίαν ήμῶν. Ζητήσομεν γάρ πάλιν οὐδὲν ἡττον διὰ τί ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας οὐ παραδέδωκε τὴν ἀπόφασιν τὴν ἀναγκαίαν ἡ ἐνταῦθα τὰ περὶ τῆς τοῦ ἀναγκαίου ἀπόφασεως· ἔκατέρα γάρ οὗτως ἀτελῆς ἡ πραγματεία. τί οὖν ήμεῖς λέγομεν; διτὶ τὰς ἀντίθεσις τῶν ἀναγκαίων προτάσεων διχόθεν ἔστι λαβεῖν· λαμβάνονται γάρ αἱ ἀντίκειμεναι προτάσεις ἡ ως τὸν τρόπον μόνον ἀναιροῦσαι 30 ἡ ως ὅλην τὴν πρότασιν. οἷον τί λέγω; τῇ λεγούσῃ ‘ἀνάγκη | παντί’ XV° ἀντίκειται ως μὲν κατὰ τὰ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ήμιν παραδεδομένα ἡ ‘οὐκ ἀνάγκη παντί’, ητις οὐ τὴν ὅλην πρότασιν ἀνείλειν ἀλλὰ μόνον τὸν

1 περικλεῖσαι ε περικλεῖται corr. V: περικλύσαι Q 3 προσδιωρισμένων EF: προσδιορισμῶν itemque in seq. προ pro προς V 4 αὐτῶι P 5 προσδιωρισμένων EF λέγων P 7 συλλογισμοῦ PVt λαμβάνειν V ἀν ἐκ τῶν t 8 ὑπολάβῃ] η evan. Q 9 μόνον EFPVt, cf. p. 52,8 an ἔτι ? cf. p. 52,27 59,17 10 συλλογιστικῆς Vt 11 μετρικοῦ V 13 μόνον PVt διωριζέσθων E: προς οὐσι...¹
 14 ἀποκρουόμεθα EF: u e σ, ut videtur, corr. P 16 ἀποφάσεως E: σεων evan. E
 17 οὖν om. EFPt ἀπολογούμενοί om. EF 19 οὐκ ἀναγκαῖον] ἀγκαῖον Q
 20 post δὲ add. ἐστιν QVt εἰ μὴ V 21 ἀναιροῦσαν V post οἷον add. οὐκ Q
 22 φασί EF: φησὶ PQVt ήμῖν κατάφασιν EFP 24 εἶναι P ἀποπλήσαι QV
 24. 25 ζητήσωμεν Vt 25 δὲ E πάλιν om. EFP 26 τὰ om. t 28 τῶν προτάσεων τῶν ἀναγκαίων EF ἐπιλαβεῖν, οὐ. ἐστι V 31 ἀντίκειται om. EFP κατὰ τὰ QVt: καταφάσει EF, compend. P ἐν τῷ om. V παραδεδομένη EF: παραδιδόμενα QVt

ἀναγκαῖον τρόπον. τί γάρ φησιν; δτὶ κακῶς εἶπεν ἡ κατάφασις δτὶ ἐξ XV ἀνάγκης παντί· ἐγὼ γάρ λέγω δτὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης παντί. καὶ ἀναιροῦσα τοσοῦτον μόνον, δτὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης, ἀόριστον ἡμῖν τὸ λοιπὸν καταλιμάνει· πῶς γὰρ ὑπάρχει παντί, λέγω δὴ κατὰ ποιὸν τρόπον, ἢ εἰ οὐδὲ δλως ὑπάρχει 5 παντί, οὐκέτι προστίθησιν. αὗτη μὲν οὖν μία ἀντίθεσις τῆς ἀναγκαίας καθόλου καταφατικῆς κατὰ τὰ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ἡμῖν παραδεδομένα. ἔτερα δὲ ἀντίθεσις, καθὼς ἐνταῦθα ἡμῖν παραδίδωσιν, αὗτη ἐπειδὴ ἐν τῇ καθόλου ἀναγκαίᾳ καταφατικῇ προτάσσει ἐστὶ καὶ ποσὸν τὸ καθόλου καὶ ποιὸν τὸ καταφατικὸν καὶ τρόπος ὁ ἀναγκαῖος, ἡ κυρίως ἀντικειμένη ταύτη 10 εἴη ἀν δὴ κατὰ πάντα ἀντῆ ἐναντιούμενη, καὶ κατὰ τὸ ποιὸν καὶ κατὰ τὸ ποσὸν καὶ κατὰ τὸν τρόπον· ὥστε οὕσης ταύτης καθόλου ἔκείνη ἔσται μερική, ταύτης καταφατικῆς ἔκείνη ἀποφατική, ταύτης ἀναγκαίας ἔκείνη ἐνδεχομένη. καθόλου οὖν λέγομεν δτὶ, ἀν τὴν κατὰ πάντα ἀντικειμένην τινὶ προτάσσει βουλώμεθα λαβεῖν, δεῖ ἀντιθεῖναι ποσὸν ποσῷ, ποιὸν 15 ποιῷ, τρόπον τρόπῳ. ὥστε συνελόντι εἰπεῖν ἀντίκειται τῇ ‘ἀνάγκη παντί’ ώς μὲν κατὰ τὰ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ‘ἡ οὐκ ἀνάγκη παντί’, ώς δὲ κατὰ τὰ · ἐνταῦθα ‘ἡ ἐνδέχεται μὴ παντί’, καὶ πάλιν τῇ ‘ἀνάγκη τινί’, ώς μὲν ἔκει, 20 ‘ἡ οὐκ ἀνάγκη τινί’, ώς δὲ ἐνταῦθα ‘ἡ ἐνδέχεται μηδενί’. τί οὖν φαμεν; δύο μιᾶς ἀντίκεινται. οὕτως ἀδικος ἡ φύσις ώς ἀντιτάξαι ἐνὶ δύο; λέγομεν 25 δτὶ ἀντίκεινται μιᾶς δύο οὐχ ώς μαχόμεναι ἀλλ’ ώς ισοδυναμοῦσαι· τῇ γὰρ ‘οὐκ ἀνάγκη παντί’ ἡ ‘ἐνδέχεται μὴ παντί’ ισοδυναμεῖ· δ γὰρ οὐκ ἀνάγκη παντί, τοῦτο ἐνδέχεται μὴ παντί· οἷον εἰ οὐκ ἀνάγκη παντὶ ἀνθρώπῳ τὸ λευκὸν ὑπάρχειν, ἐνδέχεται μὴ παντὶ ὑπάρχειν. πάλιν τῇ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’ ἡ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ ισοδυναμεῖ· εἰ γὰρ οὐκ ἐξ ἀνάγκης τινὶ ἀνθρώπῳ 30 25 δύο ὑπάρχει τὸ λούεσθαι, ἐνδέχεται μηδενὶ ὑπάρχειν. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ ὅμοίως δείξομεν τὰς τῇ μιᾷ ἀντικειμένας ισοδυναμούσας ἀλλήλαις. σκόπει οὖν ώς πᾶσαι ἡμῖν διὰ τούτων παραδίδονται αἱ προτάσεις, αἱ τε ἐν τῷ

1 φασιν EF	2 παντί prius om. EF	ἐγὼ—παντί om. Q	δὲ E
3 τοσοῦτο P	4 εἰ ἡ EFP	οὐδὲ] ο ε δ corr. Q ¹	6 ἀποφατικῆς V
τὰ om. P	7 ἡμῖν ἐνταῦθα V	post ἐπειδὴ add. δὲ Qt	8 ἀποφατικῆ V
9 αὐτῇ EF: om. Q	10 ἐναντιούμενη supra ἀντικειμένη deletum scr. Q ¹		
11 τὸν om. QVt	αὐτῆς EF: om. V	12 post καταφατικῆς add. οὕσης V	
post ἔκείνη prius add. ἔσται EFPVt	13 δτὶ om. EF: γῆτις Q	ἀν Q	
14 βουλήμεθα FQVt	ἀντιτιθέναι EF: ἀντιθέναι sic P	16 κατὰ τὰ utrobique QVt:	
κατὰ P: καταφάσει EF	ἐν superser. P	17 μὴ παντὶ—18 ἐνδέχεται iterant EF	
καὶ πᾶλιν 18 μηδενί om. Q	17 ως μὲν—18 τινὶ om. V	ώς μὲν iterat P	
ἔκει EFP: ἐν τῷ περὶ ἔρμηνείας t	18 post δὲ add. κατὰ τὰ Vt	ἡ alt. EF:	
om. PVt	post μηδενί add. ἐνδέχεται μὴ παντί.	οὐκ ἐνδέχεται μηδενί.	
παντί. οὐκ ἐνδέχεται τινί.	ἐνδέχεται παντί.	ἐνδέχεται τινί. ἀνάγκη μὴ παντί. ἀνάγκη μηδενί	
EF eademque tabellae instar P	19 ἀντίκειται EFPV	ώς om. V	
19. 20 λέγομεν—δύο om. Vt	20 δτὶ PQ: τοίνυν EF	ἀντίκειται FP	
μάχομαι V	21 οὐκ prius PQVt: τοῦ EF	ῶ EFP	οὐκ alt.
ώς alt. om. V	22 τοῦτο—ἀνάγκη παντί om. V	ἀνθρώπῳ παντὶ E	23 μηδὲ EF
om. Q	post παντὶ add. ἀνῶ EF	25 ὑπάρχει ante 24 τινὶ collocat F: ὑπάρχειν V	
post ἐνδέχεται add. καὶ EF	26 σκεπτέον QVt	27 πῶς Qt: om. V	

Περὶ ἐρμηνείας καὶ αἱ ἐνταῦθα, ὅστε μὴ εἰναι ἐλλειπὲς μηδέτερον τῶν XV°
βιβλίων ἰσοδυναμουσῶν τούτων ἀλλήλαις. εἰ γὰρ τῇ ‘ἐνδέχεται τινί’ περικῆ
οὕσῃ καταφατικῇ ἐνδεχομένῃ ἀντίκειται μέν, ὡς ἐν τῷ Περὶ ἐρμηνείας 25
φησίν, ἡ ‘οὐκ ἐνδέχεται τινί’ μερικὴ οὕσα ἐνδεχομένη ἀποφατική. ἰσοδυναμεῖ
5 δὲ ταύτη ἡ ἀνάγκη μηδενί’, ητις καὶ κατὰ τὸ ποσὸν καὶ κατὰ τὸ ποιὸν καὶ κατὰ
τὸν τρόπον ἀντίκειται τῇ ‘ἐνδέχεται τινί’, δῆλον ὅτι ὡς καθόλου ἀναγκαίᾳ ἀπο-
φατικῇ οὗτως ἀντίκειται. καλῶς ἄρα ἐνταῦθα ὡς ἀπόφασιν αὐτὴν παραλαμ-
βάνει, ητις εἰ καὶ τῷ σχήματι ἔστι καταφατική, ἀλλ’ οὖν δύναμιν ἔχει
ἀποφάσεως, ὡς καὶ αὐτοῦ ἐφεξῆς λέγοντος ἀκούσομεθα. εἰ γὰρ δύναμιν
10 εἶχε καταφάσεως, οὐκ ἀν ἐμάγετο κατὰ πάντα τῇ ‘ἐνδέχεται τινί’ καταφάσει 20
καὶ αὐτῇ οὕσῃ. ὥσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐροῦμεν. εἰ τοίνυν ἰσο-
δυναμοῦσιν αἱ τε ἐκεῖσε παραδεδομέναι ἡμῖν καὶ αἱ ἐνταῦθα ἀποφάσεις, τί
δήποτε ἡ ἐκεῖσε τῶν ἐνταῦθα παραδιδομένων ὡς ἀποφάσεων οὐκ ἐμνήσθη
ἡ ἐνταῦθα τῶν ἐκεῖσε; λέγομεν ὅτι ἐν μὲν τῷ Περὶ ἐρμηνείας ἐνὶ λόγῳ
15 παραδοῦναι βουλόμενος τὰς μαχομένας ταῖς καταφάσεσιν ἀποφάσεις εἶπεν,
ὅτι δεῖ τῷ τρόπῳ προστιθέναι τὴν ἄρνησιν καὶ ποιεῖν ἐκ τῶν καταφάσεων
τὰς μαχομένας αὐταῖς ἀποφάσεις. τοῦτο δὲ ἐποίησε, διότι ἐπὶ τῇς ἐνδεχο- 25
μένης ὅλης ἰσοδυναμοῦσιν αἱ ἀποφάσεις ταῖς καταφάσεσι, ὅταν μὴ πρὸς τῷ
τρόπῳ τὸ ἀρνητικὸν μόριον ἦ· ἐνδέχεται γὰρ πάντα ἀνθρωπὸν λούεσθαι,
20 καὶ ἐνδέχεται μηδένα ἀνθρωπὸν λούεσθαι, καὶ ἀμφότερα ἀληθεύει καὶ οὐκ
ἀντιφάσκουσιν ἀλλήλαις. ἐκεῖ μὲν οὖν διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν οὕτω ποιεῖ
ἐκ τῶν καταφάσεων τὰς ἀποφάσεις, ἵνα τὰς ἀντιφατικῶς ἀντικειμένας καθ'
ἔκαστον τρόπον παραδῷ. ἐνταῦθα δέ, ἐπειδὴ περὶ ἀντιστροφῆς διαλέχεται 40
ώς συμβαλλομένης αὐτῷ εἰς τὸν περὶ συλλογισμῶν λόγον, ἐν δὲ τοῖς συλλο-
25 γισμοῖς ὡρισμένα δεῖ τὰ συμπεράσματα συνάγεσθαι, αἱ δὲ ἀποφάσεις αἱ ἐν
τῷ Περὶ ἐρμηνείας ἀόριστοι ἦσαν (ἔνα μὲν γὰρ τρόπον ἀνεῖλον, τῶν δὲ
ἄλλων οὐδένα ὡρισμένως εἰσῆγον· οἷον ἡ λέγουσα ‘οὐκ ἀνάγκη παντὶ’ ἔνα
μὲν τρόπον ἀνεῖλε, τὸν ἀναγκαῖον· φησὶ γὰρ ὅτι οὐκ ἀληθὲς τὸ ἐξ ἀνάγκης
παντὶ ὑπάρχειν· οὐδὲν δὲ ὡρισμένον εἰσήγαγεν· οὔτε γὰρ εἰ ἐνδεχομένως
30 ὑπάρχει δηλοῖ, οὔτε εἰ ὑπαρχόντως, οὔτε εἰ δλῶς μὴ ὑπάρχει, ἀλλὰ τοσοῦτον 45
μόνον τὸ ἀναγκαῖον ἀνεῖλεν· ἡ δέ γε ἐνταῦθα παραδιδομένη ἀπόφασις ἡ

1 αἱ om. EFP μηδὲ Q ἐλλειπὲς P 4 ἡ evan. F: ἡ V: om. t
 5 καὶ (post ητις) om. EFP τὸ prius om. EF: utrumque om. Vt κατὰ alt. EFPV:
 om. PQt κατὰ tert. EF: om. PQVt 6 τὸν om. PVt 7 ἄρα] ὥρα V 8 ητις (εἴ-
 τις t, pr. P) εἰ καὶ PQVt: καν γὰρ καὶ τισιν ἔδοξε (ἔδοξε evan. F) EF τὸ σχήματι P:
 evan. F εἶναι EFP καταφατικὴν EF 9 ἐφεξῆς] p. 25b 19 sq. ἀκούσωμεθα Vt
 12 παραδιδόμεναι QVt αἱ om. EPV: evan. F 13 παραδεδομένων EF ἀποφάσεως
 pr. P, corr. P¹ 14 τῶν ἐκεῖσε PQVt: ως ἐκεῖσε καταφάσεων EF post λέγομεν
 add. οὖν E: evan. F μὲν om. EFPV τῷ om. Q 17 καταφάσεις
 pr. Q, ἀπὸ superscr. Q¹ 19 ἡ post τρόπῳ collocant QVt 19. 20 ἀνθρωποι
 μηδένα om. P: καὶ μὴ πάντα EF 21 ταύτην ε ταῦτα corr. P 22 ἀντιφατικῶν
 pr. P, corr. P¹ 24 τῶν—λόγων pr. P 27 post λέγουσα add. καὶ V
 28 φασὶ EF 29 ὡρισμένως QVt 30 ὑπάρχειν (ante δηλοῖ) Q δῆλον EFP
 εἰ prius om. EF μὴ ὑπάρχῃ, η ex ει corr. P¹ 31 τὸν QVt παραδεδομένη EFP

‘ἀνάγκη μηδενί’ ώρισμένη ἐστὶ τὴν δλην ἀναιροῦσα πρότασιν τὴν ‘ἀνάγκη’ XV^r παντί’), ἐπειδὴ τοίνυν ώρισμένων οὐσῶν τῶν προτάσεων ώρισμένον συνάγεται καὶ τὸ συμπέρασμα, ἀδρίστων δὲ ἀδριστον, δεῖ δὲ τοὺς συλλογισμούς, ὡς εἴρηται, ώρισμένα συνάγειν τὰ συμπεράσματα, διὰ τοῦτο ταύταις ἔχρήσατο 5 ἐνταῦθα ταῖς προτάσεσι.

Τούτου λυθέντος λέλυται καὶ ἡ τρίτη ἀπορία ἡ λέγουσα τί δῆποτε τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ γρώμενος ἀντιτίθησι τῇ ἀναγκαίᾳ καθόλου ἀποφατικῇ τὴν 50 μερικὴν καταφατικὴν ἐνδεχομένην καὶ οὐχὶ τὴν ἀναγκαίαν μερικὴν καταφατικήν, καὶ τίς ἡ ἀνάγκη τὴν ἀναγκαίαν διὰ τῆς ἐνδεχομένης δείκνυσθαι. ἐκ τῶν εἰρη- 10 μένων πρόδηλον τούτου τὸ αἵτιον· ἐπειδὴ γάρ εἶπεν δτὶ ἀντιστρέψει πρὸς ἔαυτὴν ἡ καθόλου ἀποφατικὴ ἀναγκαία, εἴτα τοῦτο τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ δεῖξαι βού- λεται, εἰκότως ὑποτίθεται τὴν κατὰ πάντα αὐτῇ ἀντικειμένην, καὶ κατὰ τὸν τρόπον καὶ | κατὰ τὸ ποσὸν καὶ κατὰ τὸ ποιόν, καὶ δείκνυσι ταύτη ἄτοπόν XV^v τι ἀκολουθοῦν, ἵνα οὕτως ἐκείνην πιστώσηται.

15 Πρὸς δὲ τὸ λοιπὸν τῶν ἡπορημένων, λέγω δὴ πῶς ἔχρήσατο τῇ ἐνδεχομένῃ μερικῇ καταφατικῇ ὡς ἀντιστρεψούσῃ μήπω δείξας τοῦτο (εἶπε γάρ εἰ γάρ τινὶ ἐνδέχεται, καὶ τὸ Α τῷ Β τινὶ ἐνδέχοιτο ἄν), ἐροῦμεν ἦτι τὸ ἐνδεχόμενον αὐτὸς ὅρίζεται λέγων οὗτος “ἐνδεχό- 20 μενόν ἐστιν οὖ μὴ ὅντος ἀναγκαίου τεθέντος δὲ οὐδὲν ἀδύνατον ἀκο- 5 λουίτε”³. εἰ τούνυν οὗτος ὁ ὄρος ἐστὶ τοῦ ἐνδεχομένου, ἐὰν τὸ ἐνδεχό- μενον ὡς ἐκβὰν λάβωμεν, οὐκέτι ἐστὶν ἐνδεχόμενον ἀλλὰ ὑπάρχον. ἐὰν 25 οὖν ὑποιθώμειται τῇ ἐνδεχομένῃ μερικὴν καταφατικὴν ἐκβάσαν, γίνεται ὑπάρχουσα καὶ οὐκ ἐνδεχομένη. ἡ δὲ μερικὴ καταφατικὴ ὑπάρχουσα ἐδείχθη ἀντιστρέψομεν πρὸς ἔαυτήν· καὶ ἡ μερικὴ ἀριστερή ἐνδεχομένη καταφατικὴ μετα- 30 ληφθεῖσα εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ἀντιστρέψοι ἀν πρὸς ἔαυτήν. ἡ δὲ ὑπόθεσις αὗτη, εἰ καὶ μὴ ἀληθής, λέγω δὴ τοῦ τὴν ἐνδεχομένην δεδόσθαι ὡς ἐκβε- 10 βηκυῖαν, ἀλλ’ οὖν οὐκ ἀδύνατος. ἡ μὲν γάρ ἀδύνατος πάντως καὶ ψευδής, οὐχ ἡ ψευδής δὲ πάντως καὶ ἀδύνατος· οἷον ἀδύνατον τὸν ἄνθρωπον πτερά- 35 ἔχειν· τοῦτο καὶ ψεῦδος· τὸ δὲ τὸν Σωκράτην μοιχεύειν ψεῦδος μέν, οὐκ ἀδύνατον δέ. ὥστε εἰ καὶ ψευδής ἡ ὑπόθεσις ἡ λέγουσα ‘δεδόσθω τὸ ἐνδε- 40 χόμενον ἐκβῆναι’, ἀλλ’ οὐκ ἀδύνατος. ἐστιν οὖν ὁ πᾶς λόγος, ἵνα ὡς ἀνα- λαβὼν εἴπω, τοιοῦτος· τὸ Α ἐξ ἀνάγκης τῷ Β μηδενὶ ὑπαρχέτω· λέγω δτὶ οὐδὲ τὸ Β τῷ Α ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ ὑπάρχει· εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθῆς 15 τὸ ἀντικείμενον, λέγω δὴ τὸ ‘ἐνδέχεται τινὶ τῷ Α τὸ Β ὑπάρχειν’. ἀλλ’

3 τὸ superscr. Q¹ 7 ἀπαγωγῇ] post ἀ del. γ Q¹ γρωμένη V 9 διὰ τῆς
ἐνδεχομένης τὴν ἀναγκαίαν QVt fort. ἐκ <γάρ> 10 τοῦτο PQVt τὸ om. Vt
εἴπε τὸ PQVt ἀντιστρέψειν P 11 ἀναγκαία] ἐναῖ⁷ Q 12 τῇ F, pr. E: τὴν
corr. E² 13 καὶ (ante δείκν.) om. V 14 ἐκείνην om. V 17 τῶν β P:
om. EF 18 λέγων] p. 32a18 19 εἰναι οὖ P 25 εἰ (ex ἡ corr.) δὲ P
26 εἰ ex ἡ corr. P ως scripsi: εἰς PQVt: om. EF 27 ἀδύνατον P
ἡ μὲν γάρ ἀδύνατος om. V 28 καὶ om. Q ἀδύνατον (post καὶ) P 29 τὸν
δὲ V 31 ἀδύνατον EFP ὁ om. P post ἵνα add. καὶ V ως om. EFP
33 ὑπάρχειν QV 34 τινὶ ἐνδέχεται pr. Q τὸ α τῷ Q

ἐπειδὴ ἐνδεχόμενόν ἐστιν “οὗ μὴ ὅντος ἀναγκαίου τεθέντος δὲ οὐδὲν ἀδύνατον ΧV^o ἀκολουθεῖ”, δεδόσιτο ἐκβῆναι τὸ ἐνδεχόμενον καὶ μηδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖτο. εἴπερ ἀληθής ἡ ὑπόθεσις. ἐπειδὴ δὲ τὸ ἐνδεχόμενον, ἐπειδὴν ἐκβῆ, οὐκέτι ἐστὶν ἐνδεχόμενον ἀλλὰ ὑπάρχον, ὑπαρχέτω τὸ Β τινὶ τῷ Α. ἀλλ’ 5 ἐδείχθη ἡ ὑπάρχουσα μερικὴ καταφατικὴ πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέψουσα· καὶ τὸ Α ἄρα τινὶ τῷ Β ὑπάρχει. ὑπέκειτο δὲ καὶ μηδενὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν· τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ τινὶ ὑπάρχει καὶ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, διπερ ἐστὶν ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον δὲ ἡκολούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι τὸ ‘ἐνδέχεται τινί’. οὐκοῦν τοῦτο ψεῦδος, ἐπειδὴ τῷ ἀληθεῖ οὐδέποτε ἀδύνατον ἀκολουθεῖ. εἰ 10 τοίνυν ψεῦδος τὸ ‘ἐνδέχεται τινί’, ἀληθὲς ἄρα τὸ ἀντικείμενον, λέγω δὴ τὸ ‘ἀνάγκη μηδενί’. ἐδείχθη ἄρα ἡ καθόλου ἀναγκαία ἀποφατικὴ πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέψουσα, διπερ ἔδει δεῖξαι. οὕτω μὲν οὖν ἐπιλελύσθωσαν αἱ κατὰ 15 τὸν τόπον ἀπορίαι. τὰ δὲ ἔξῆς λοιπὸν ἐπισκεπτέον.

p. 25 a 32 Εἰ δὲ ἐξ ἀνάγκης τὸ Α παντὶ ἡ τινὶ τῷ Β ὑπάρχει, καὶ 15 τὸ Β τινὶ τῷ Α ἀνάγκη ὑπάρχειν.

Τῇ αὐτῇ πάλιν τάξει κέχρηται ὁ Ἀριστοτέλης ἥπερ καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαρχουσῶν προτάσεων· δεῖξας γοῦν τὴν καθόλου ἀποφατικὴν πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέψουσαν ἐφεξῆς τὴν καθόλου καταφατικὴν δείκνυσι καὶ τὴν μερικήν. 20 βραχυλογίας δὲ πανταχοῦ ἀντιποιούμενος κάνταῦθα ἀμφοτέρας τὰς καταφατικάς, τὴν τε καθόλου καὶ τὴν μερικήν, δείκνυσι πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικὴν ἀντιστρεφούσας.

p. 25 a 33 Εἰ γὰρ μὴ ἀνάγκη, οὐδὲν δὲν τὸ Α τινὶ τῶν Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχοι.

Ἐν τούτῳ διάφορος ἡ γραφὴ φέρεται. τινὰ μὲν γὰρ τῶν ἀντιγράφων 25 οὕτως ἔχει· εἰ γὰρ ἐνδέχεται μηδενί· τὰ μέντοι ἀκριβέστερα τῶν ἀντι- 35 γράφων ἔχει εἰ γὰρ μὴ ἀνάγκη. εἰ μὲν οὖν ἡ προτέρα εἰη γραφή, ἔροῦμεν διτε ὄμοιώς ὁ Ἀριστοτέλης ἀντέθηκε τρόπον τρόπω, ποσὸν ποσῷ, ποιὸν ποιῷ. ἀλλ’ οὐκ ἀκριβής ἡ τοιαύτη γραφή· οὐ γὰρ δὴ ἐκ τῆς ὑποθέσεως ταύτης συνάγεται τι ἀδύνατον, διπερ βούλεται δεῖξαι. πῶς καὶ τίνα

1 ἐπεὶ E	ἐνδεχόμενός EFP	δοθέντος QVt	4 οὐκ ἐπι V	7 ante τινὶ
add. οὐ Q	ὑπάρχει alt. om. Q	post ὅπερ del. ἀτοπὸν Q ¹	8 ἡκολούθησαν V	
ἐνδέχεσθαι EFP	11 ἀναγκαία ante καθόλου collocant EP: ἀνάγκη compend. Q			
12 ἐπιλελύθησαν P	12. 13 οὕτω—ἐπισκεπτέον om. EF	13 τὸν V: om. PQt		
14 τῶν β̄ Q (C i, corr. A): τὸ β̄ E	15 τῶν α (α, ut videtur, e β corr. P) EFPQ			
(C i, corr. A)	16 ὅπερ P	17 οὖν EF	18 ἀντιστρέψουσα Q	19 πανταχοῦ
om. Q	άρα om. EFP	23 ὑπάρχει V	24 γὰρ om. QVt	26 ante ἔχει
add. οὕτως EF	27 ἀντέθηκεν ὁ ἀριστοτέλης E		29 ταύτης om. E	

τρόπον; λέγω δὲ αἱ καθόλου τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις, λέγω δὴ τοῦ XV^v χυρίως ἐνδεχομένου, ίσοδυναμοῦσιν ἀλλήλαις· δὸς γὰρ ἐνδέχεται παντί, τοῦτο ἐνδέχεται μηδενί· οἷον ἐνδέχεται πάντα ἄνθρωπον λούσασθαι, ἐνδέχεται καὶ 40 μηδένα λούσασθαι, καὶ ἔμπαλιν. αὗται δὲ αἱ καθόλου τοῦ ἐνδεχομένου 5 προτάσεις ἑκάστη τῶν μερικῶν τοῦ ἀναγκαίου μάχονται. οἷον τί λέγω; τῇ ‘ἀνάγκη τινί’ μάχεται ἡ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ κατὰ πάντα αὐτῇ ἀντικειμένῃ· μάχεται δὲ καὶ ἡ ‘ἐνδέχεται παντί’. ἀλλ’ ἡ μὲν ‘ἐνδέχεται μηδενί’ δι’ ἑαυτὴν μάχεται ἔχουσα ἀντικείμενον τρόπον τρόπῳ, ποσὸν ποσῷ, ποιὸν ποιῷ· δὸς δὲ ‘ἐνδέχεται παντί’ ως ίσοδυναμοῦσα τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’. πάλιν 10 τῇ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ μάχεται μὲν δι’ ἑαυτὴν ἡ ‘ἐνδέχεται παντί’, διὰ ταύ- 45 την δὲ καὶ ἡ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ ως ίσοδυναμοῦσα. εἰ τοίνυν αἱ δύο καθόλου τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις ἑκατέρᾳ τῶν μερικῶν τοῦ ἀναγκαίου ἀντίκεινται ως ίσοδυναμοῦσαι, ἐὰν ἀντὶ τῆς ἐνδεχομένης καθόλου ἀποφατικῆς μεταλάβωμεν τὴν ‘ἐνδέχεται παντί’ ως ίσοδυναμοῦσαν, οὐκ ἀπάξιον εἰς 15 ἄτοπον τὸν λόγον μεταληφθείσης τῆς ‘ἐνδέχεται μηδενί’ εἰς τὴν ‘ἐνδέχεται παντί’, εἴπερ ίσοδυναμοῦσι. γίνεται γὰρ συλλογιστικὸν τὸ σχῆμα· οἷον τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπαρχέτω· λέγομεν δὲ τὸ Β τινὶ τῷ Α ὑπάρχει· εἰ γὰρ 50 τοῦτο ψεῦδος, εἴτα ὑποθώμεθα τὸ ‘ἐνδέχεται μηδενί’, μεταληφθείη δὲ τοῦτο εἰς τὸ ‘ἐνδέχεται παντί’, οἷον δὲ τὸ Β ἐνδέχεται παντὶ τῷ Α, καὶ ἀντι- 20 στρέψαντες εἴπωμεν ‘καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Β ἐνδέχεται’, εἴτα συναγάγωμεν τὸ αὐτὸν καὶ παντὶ καὶ τινί, οὐδὲν ἄτοπον συνάγομεν· τὸ γὰρ παντὶ ὑπάρχον, τοῦτο καὶ τινὶ ὑπάρχειν πᾶσα ἀνάγκη. διὰ ταῦτα φαμεν ἀκριβεστέραν εἶναι τὴν ἑτέραν γραφὴν τὴν λέγουσαν | εἰ γὰρ μὴ ἀνάγκη, τουτέστιν XVI^r εἰ μὴ ἀνάγκη τὸ Β τινὶ τῷ Α ὑπάρχειν, δηλονότι ἀνάγκη μηδενί· οὐκοῦν 25 καὶ τὸ Α ἀνάγκη οὐδενὶ τῷ Β· τοῦτο γὰρ δέδεικται, δὲ δὴ καθόλου ἀναγκαία ἀποφατικὴ πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέψει· ἦν δὲ καὶ τινί· τὸ αὐτὸν καὶ τινὶ καὶ οὐδενί, ὅπερ ἄτοπον.

p. 25a34 Τὸ δὲ ἐν μέρει στερητικὸν οὐκ ἀντιστρέψει διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν δι’ ἥν καὶ πρότερον εἴπομεν.

30 Τὸ ρησεῖδιον τοῦτο δοκεῖ ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου εἰρῆσθαι ως αἰτίαν δι’ αὐτοῦ ἀποδεδωκότος δι’ ἥν οὐκ ἀντιστρέψει ἡ μερικὴ στερητικὴ. τοῦτο δὲ οὐκ ἔστιν ἀληθές· οὐδαμοῦ γὰρ φαίνεται ἀποδεδωκὼς αἰτίαν δι’ ἥν

1 τοῦ om. Q λέγω—5 προτάσεις mrg. Q¹ 3 an ⟨καὶ⟩ μηδενί? 3. 4 ἐνδέχεται καὶ μηδένα om. QVt 4 λούσασθαι om. EFQVt δὲ om. EF 8 ἔχουσαν V
9 ως om. EFP μηδενί in ras. V 10 post τῇ del. ἐνδέχεται Q¹ μὴ om. Q
post ἐνδέχεται add. μὴ Q 11 μηδενί] παντὶ Q 12 τοῦ alt. om. P
13 ἀντίκειται EFP 14 μεταλάβω EFP: μεταλαβών Vt 15. 16 aut μεταληφθείσης—
ίσοδυναμοῦσι delendum aut γὰρ e vs. 16 post μεταλ. transponendum videtur 19 δὲ
om. E: evan. F 20 εἴπομεν P τῶν (ante β) EP: evan. F 20. 21 συναγαγών
ἐν τῷ αὐτῷ EFP 23 post εἶναι add. καὶ V τὴν ἑτέραν om. E 24 τῶν
α EFP ὑπάρχει P 26 post αὐτὸν add. δὲ EF 27 καὶ οὐδενὶ superscr. V
28. 29 lemma om. EF 30 δὲ F ρησεῖδιον P 31 δὲν V 32 αἰτίαν ἀποδεδωκὼς QVt

οὐκ ἀντιστρέφει ἡ μερικὴ ἀποφατική· ἀλλὰ μᾶλλον αἰτίαν ἐκάλεσε τὸ XVI^ο
παράδειγμα τὸ ἀνωτέρῳ παρ' αὐτοῦ εἰρημένον, ἔνθα ἔλεγεν “οὐ γάρ εἰ
ἄνθρωπος μὴ παντὶ ζῷῳ, καὶ τὸ ζῷον οὐ παντὶ ἄνθρωπῳ”.

p. 25a37 Ἐπὶ δὲ τῶν ἐνδεχομένων, ἐπειδὴ πολλαχῶς λέγεται τὸ
5 ἐνδεχόμενον.

Τὸν περὶ τῆς ἀντιστροφῆς τῶν ὑπαρχουσῶν καὶ ἀναγκαίων προτάσεων 11
πληρώσας λόγον μέτεισιν ἐπὶ τὰς τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις. ἐπειδὴ δὲ
τὸ ἐνδεχόμενον πολλαχῶς λέγεται, ώς καὶ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνειας
φησί (λέγεται γάρ καὶ ἐπὶ πάσης ὅλης τὸ ἀναγκαῖον ἐνδεχόμενον, ώς εἴ
10 τις εἴποι ‘ἐνδέχεται τὸν ἥλιον ἐν κριῷ γενέσθαι’, καίτοι οὐκ ἐνδεχομένως
ἀλλ’ ἀναγκαίως ὁ ἥλιος ἐν κριῷ γίνεται. λέγεται ἐνδεχόμενον καὶ τὸ ὑπάρ- 15
χον μὲν ἐν γενέσει δὲ καὶ φθορᾷ ὅν, λέγω δὲ ὅπερ τοῦ ὑποκειμένου ἀπο-
γίνεσθαι δύναται, οἷα τὰ συμβεβηκότα· καὶ γάρ ταῦτα ὑπάρχει μέν, οὐ μὴν
ἔξι ἀνάγκης, οἷον ὡς διαν ἐπὶ τοῦ Σκύθου λέγωμεν ‘ἐνδέχεται τὸν Σκύθην
15 λευκὸν εἶναι’. ἐνταῦθα γάρ οὐ κυρίως ἐστὶν ἐνδεχόμενον ἀλλ’ ίσοδυναμοῦν
τῷ ὑπάρχοντι· ὑπάρχει γάρ τῷ Σκύθῃ τὸ λευκόν. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
τρόπων ὁμοίως. καὶ ἔτι τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον, λέγω δὲ τὸ ἐπὶ τοῦ μέλλον-
τος χρόνου· τοῦτο γάρ ίσην δύναμιν ἔχει πρὸς τὸ γενέσθαι καὶ μή), τὸ 20
τοίνυν ἐνδεχόμενον τὸ ίσοδυναμοῦν τῷ ἀναγκαίῳ καὶ ὑπάρχοντι, ὅπως ἀν ἀντι-
20 στρέφωσιν αἱ τοῦ ἀναγκαίου καὶ ὑπάρχοντος προτάσεις, οὗτω καὶ αὐτὸ²⁵
ἀντιστρέφει· κατὰ γάρ μόνην τὴν δνομασίαν ἐστὶν ἡ διαφορὰ τῶν πραγμάτων
τῶν αὐτῶν διντων. τὸ δὲ κυρίως ἐνδεχόμενον οὐκέτι ὁμοίως ἔξει κατὰ
τὰς ἀντιστροφάς, ώς ἐν τοῖς ἔξης δείκνυσι.

p. 25a38 Καὶ γάρ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ μὴ ἀναγκαῖον καὶ τὸ δυνα-
25 τὸν ἐνδέχεσθαι λέγομεν.

Τὸ μὴ ἀναγκαῖόν φησι τὸ ὑπάρχον, τὸ δὲ δυνατὸν τὸ ἐνδεχόμενον· 25
καὶ γάρ τὸ κυρίως δυνατὸν εἰς ταῦτον ἔρχεται τῷ κυρίως ἐνδεχομένῳ.

p. 25a39 Ἐν μὲν τοῖς καταφατικοῖς ὁμοίως ἔξει κατὰ τὴν ἀντι-
στροφὴν ἐν ἀπασιν.

30 Τοῦτο, φησί, τὸ ἐνδεχόμενον, ὅπερ κατὰ πάντων τῶν τρόπων κατηγορεῖ- 30
ται, ὁμοίως ἔξει ἐν τοῖς καταφατικοῖς· πᾶσα γάρ κατάφασις ἐπὶ παντὸς

1 καταφατική Vt 2 ἔλεγεν] memoriter citat p. 25a13 cf. a25 οὐ—εἰ ex Arist. scripsi:
εἰ—δ libri 3 μὴ] καὶ t 5 ἐνδεχόμενον PQVt (Marc. 231): ἐνδέχεσθαι EF Arist.
lemmati seq. Arist. verba usque ad b³ πρότερον add. EF 6 καὶ om. EFP
7 δὲ EF, superscr. P: τοίνυν Q: om. Vt 8 καὶ om. V ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 13
p. 22b29 sq. 10 post ἐνδέχεται add. δὲ V ἐν κριῷ] lac. VI fero litt. Q
12 ὃν om. EFPt 14 λέγομεν P σκύθον t 15 δὲ EF ἐστι τὸ EFP
17 ἔτι] ἐστὶ t 19 ἀν t: om. EFPQV ἀντιστρέφουσιν libri 20 αὐτὸν ρt. Q:
αὐτὰ Vt 23 post ως add. καὶ Qt ἐν τοῖς om. QV ἐν τοῖς ἔξ.] p. 25b14 sq.
27 κυρίως alt. om. QVt 29 εἰ V 30 τῶν om. P 30. 31 κατηγορεῖται
τῶν τρόπων EF

τρόπου πρὸς τὸ μερικὸν καταφατικὸν ἀντιστρέψει· καὶ αἱ δείξεις διὰ τῶν XVI^v αὐτῶν δὶ’ ὧνπερ καὶ πρότερον. αἱ δὲ ἀποφάσεις οὐχ ὄμοίως ταῖς ἄλλαις ἀντιστρέψουσι διὰ τόνδε τὸν λόγον· ἵσμεν δτὶ τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον, δπερ καλεῖ δύνατόν, ἐπὶ τε τοῦ ἔσεσθαι καὶ μὴ ἔσεσθαι ὄμοίως παραλαμβάνεται 5 καὶ ἔξισάζει· ὄμοίως γὰρ ἔστι καὶ καταφῆσαι καὶ ἀποφῆσαι τὸ αὐτό. δθεν 35 οὐδὲν διοίσει πρὸς ἀλήθειαν ἡ κατάφασις τῆς ἀποφάσεως· ἐνδέχεται γὰρ καὶ πάντα ἄνθρωπον λούεσθαι καὶ μηδένα ἄνθρωπον λούεσθαι, καὶ ὄμοίως ἑκάτερον δύναται ἀληθεύειν. δέδεικται δὲ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος τρόπου καὶ 10 τοῦ ἀναγκαίου, δτὶ ἡ μὲν καθόλου ἀπόφασις ἐξ ἀνάγκης πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέψει, ἡ δὲ μερικὴ οὐκ ἐξ ἀνάγκης. δῆλον οὖν δτὶ καὶ ἐπὶ τῆς ἀντιστροφῆς αἱ ἀποφατικαὶ τοῦ ἐνδεχομένου πῆ μὲν ἔξουσιν ώς ἐπὶ τῶν ἄλλων τρόπων αἱ ἀποφάσεις, πῆ δὲ οὐ· τὸ μὲν ἐνδεχόμενον τὸ ἰσοδυναμοῦν τῷ 40 ὑπάρχοντι καὶ τῷ ἀναγκαίῳ ὄμοίως αὐτοῖς καὶ κατὰ τὰς ἀντιστροφὰς τῶν ἀποφάσεων ἔξει· τὸ μέντοι κυρίως ἐνδεχόμενον, δπερ ἐκβαίνειν καὶ μὴ 15 ἐκβαίνειν δύναται, οὐχ ὄμοίως ἔξει. διδάξει δέ, ως εἶπον, περὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα. νῦν δὲ τὰ ὑποδείγματα σαφῆ ποιεῖ ἐπὶ τῆς στοιχείων ἐκθέσεως.

p. 25b4 'Αλλ' ὅσα μὲν ἐνδέχεσθαι λέγεται τῷ ἐξ ἀνάγκης μὴ ὑπάρχειν.

20 Τουτέστιν αἱ ἐνδεχόμεναι ἀποφατικαὶ αἱ ἰσοδυναμοῦσαι τῷ ἀναγκαίῳ 46 ἢ τῷ μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, τουτέστιν αἱ ταῖς ὑπαρχούσαις ἰσοδυναμοῦσαι τοῦ ἐνδεχομένου ἀποφάσεις, αὗται, φησίν, ὄμοίως ταῖς τε ὑπαρχούσαις καὶ 50 ταῖς ἀναγκαίαις ἀντιστρέψουσιν, αἱ μὲν καθόλου ἀποφατικαὶ πρὸς ἑαυτάς, αἱ δὲ μερικαὶ ἀδορίστως, ὥσπερ καὶ ἐκεῖναι· ως γὰρ εἴπομεν, ὀνομάτων μόνον γίνεται διαφορὰ τῶν πραγμάτων τῶν αὐτῶν ὅντων. εῖτα καὶ ἐπὶ 55 ὄλῶν τὸ παράδειγμα.

p. 25b5 Εἰ τις φαίη τὸν ἄνθρωπον ἐνδέχεσθαι μὴ είναι ἵππον. |

Τοῦτο τοῦ ἀναγκαίου παράδειγμα· δῆλον γὰρ δτὶ οὐκ ἐνδεχομένως XVI^v κατὰ τὸ κυρίως τοῦ ἐνδεχομένου σημαίνομενον ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν ἵππος

1 ἀντιστρέψει Q	καὶ αἱ QVt: αἱ δὲ EFP	3 τόνδε EFPQ: δὲ Vt
4. 5 παραλαμβάνεσθαι—έξισάζειν P	5 καταφῆσαι ex ἀποφῆσαι corr. V ²	τὸ αὐτό
om. EF	post δὲ add. καὶ P	10 δὲ post μερικὴ collocat E:
om. F	οὖν EF: om. PQVt	12 αἱ post 11 ώς collocat F, superscr. E: om. PVt
μὲν] δὲ E: fort. μὲν <γὰρ>	τὸ alt. corr. e τῶ Q ¹	13 καὶ alt. om. V
15 εἰπε QV: εἰπεν t	ώς εἶπον] p. 59,23	16 δὲ Q: δέ φησι EF: φησι PVt
ειφῆ τὰ ὑποδείγματα QVt	ἐκ τῆς EFP	στοιχείων scripsi: τυχούσης EF: τοιχού-
σης P: τῶν ὄλων QV: ὄλων t	17 θέσεως Qt: ὑποθέσεως V	18 βούλεται Q
post λέγεται add. ἡ t	20 αἱ alt. om. Vt	21 αἱ] καὶ t
23 ἀντιστρέψουσιν QVt	24 εἴπομεν] p. 59,21	25 μόνον E: evan. F: om. PQVt
27 ante εἰ add. ex Arist. οἶον V	post φαίη add. φησι EFPQ	post ἐνδέχεσθαι
del. καὶ V	28 τοῦ om. EFP	

ἀλλ' ἀναγκαίως· διὸ καὶ ἀντιστρέψει· ἐνδέχεται γάρ μηδένα ἵππον ἄνθρωπον XVI^ν εἶναι. ἡ τὸ λευκὸν μηδενὶ ἴματίῳ ὑπάρχειν. τοῦτο τοῦ ὑπάρχοντος τούτου που παράδειγμα, καθ' οὐ καθ' ἐν σημανόμενον λέγεται τὸ ἐνδεχόμενον. τὸ μὲν γάρ τὸν ἄνθρωπον μὴ εἶναι ἵππον ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει· τὸ δὲ λευκὸν 6 μηδενὶ ἴματίῳ οὐκ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει· διὸ καὶ ἡ αὐτὴ πάλιν καὶ ἐπὶ τούτου σώζεται ἀντιστροφὴ ητις καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος ἐγίνετο.

p. 25b13 'Ομοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἐν μέρει ἀποφατικῆς.

"Ωσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων τρόπων ἀόριστος ἦν ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ διὰ τὸ πρὸς μηδεμίαν ὠρισμένως ἀντιστρέψειν, οὗτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνδεχομένου 10 10 τοῦ ἰσοδυναμοῦντος τοῖς εἰρημένοις τρόποις ἡ αὐτὴ αὐτῇ οὐδὲν ἥπτον τὸ ἀόριστον ἔχει.

p. 25b14 "Οσα δὲ τῷ ως ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τῷ πεφυκέναι λέγεται
ἐνδέχεσθαι.

Τριχῆ ὅντος τοῦ κυρίως ἐνδεχομένου, ως καὶ ἐν τοῖς Φυσικοῖς εἴρηται,
15 τοῦ ἐπὶ πλεῖον, τοῦ ἐπ' ἶσης, τοῦ ἐπ' ἔλαττον (ἐπὶ πλεῖον μὲν ως τὰ τε φυσικὰ καὶ τὰ τεχνητά· ἐπὶ πλεῖον γάρ ἡ τε φύσις πενταδάκτυλον ποιεῖ ἢ 15 ἔξαδάκτυλον, καὶ ὁ ἱατρὸς ἐπὶ πλεῖον ὑγιάζει ἢ οὐχ ὑγιάζει· ἐπ' ἶσης δὲ τὸ λούεσθαι ἢ μὴ λούεσθαι, καθῆσθαι ἢ μὴ καθῆσθαι· ἐπ' ἶσης γάρ τὰ ἀντικείμενα ἐν τοῖς τοιούτοις εἰσὶν ἐνδεχόμενα· ἐπ' ἔλαττον δὲ τὸ ἔξαδάκτυλον
20 γίνεσθαι καὶ τὸ ἀποτυγχάνειν τοῦ σκοποῦ τὰς τέχνας), τὰ μὲν ἐπ' ἶσης ἄχρηστα εἰς ἀπόδειξιν· τί γάρ ἂν τις τὴν κατάφασιν θεέειν ἢ τὴν ἀπόφασιν; παλλῆ
δὲ πλέον καὶ τὸ ἐπ' ἔλαττον, οἷον τὸ τεχθῆναι ἔξαδάκτυλον παιδίον· οὐδεὶς γάρ τὰ σπάνια καὶ οὕτως παράδοξα συλλογίζεται. περὶ δὲ τὸ ἐπὶ πλεῖον 25 τοῦ ἐνδεχομένου καταγίνεται ἡ συλλογιστικὴ μέθοδος τὸ ἐπὶ τῶν φυσικῶν καὶ τεχνητῶν, ως ἡδη εἴπομεν, φημὶ δὴ τὸ ἐν χειμῶνι ὄσαι καὶ τὸν ρήτορα πεῖσαι καὶ τὸν ἱατρὸν ὑγιάσαι καὶ τὸν κυβερνήτην σῶσαι τὴν γαῦν· διὰ τοῦτο γοῦν προσέθηκε καὶ τῷ πεφυκέναι, δηλῶν ὅτι περὶ τῶν φυσικῶν

1. 2 εἶναι ἄνθρωπον EF 2 τῶι λευκῶι P 3 ὑπάρχειν ἴματίῳ EF 3 καθ' οὐ scripsi:
καθὸ libri 4 τὸν om. t 5 ὑπάρχειν E 4. 5 τὸ δὲ—ὑπάρχει om. EF 5 οὐχ
om. V διὸ om. Q: διότι V 5. 6 διὸ καὶ ἐπὶ τούτου πάλιν ἡ αὐτὴ σώζεται EF
6 ἐγένετο QVt 8 μερικὴ om. EF 10 αὐτῇ om. QVt 12. 13 lemma om. EF
12 τὸ ως t τῷ alt. corr. Q¹: τὸ pr. Q, t 14 ταῖς φυσικαῖς EFPVt ἐν τοῖς Φυσ.]
II 5 p. 196b10 sq. cf. Philop. p. 267,1 sq. 15 πλέον itemque semper in sequenti-
bus EF τε om. QVt 16 φύσει EF τὰ om. t τε om. EF
post πενταδάκτυλον add. τὸν ἄνον EF 17 πλέον Q οὐχ ὄντει (α ε γι corr. Q¹) Q
18 λούεσθαι καὶ μὴ λούεσθαι EFP 19 ἐπὶ τοῖς V 20 καὶ QVt: ἡ EFP
ἐπιτυγχάνειν P post τέχνας add. καὶ V post ἐπίσης add. καὶ EFP
ἄχρι τὰ V 21 δειξη ὃν E: δειξ... F: δειξει ὃν P 22 καὶ τὸ QVt: κατὰ
τὸ EFP 23 συλλογίζεσθαι V τὸ Q: τοῦ EFPVt ἐπὶ om. V
24 τὸ om. Q: τοῦ EF: τῷ P καὶ Q: ἡ EF: om. PVt 25 δὴ τὸ] οὖν τῷ V
27 τοῦτο] το superser. Q¹ τῷ corr. Q¹, t Arist.: τὸ EFPV, pr. Q δῆλον QVt

αὐτῷ ὁ λόγος. τὸ δὲ καθ' ὃν τρόπον διορίζομεν τὸ ἐνδεχόμενον, XVI^v
 τοῦτ' ἔστι καθ' ὃν τρόπον λέγομεν τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον τὸ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος 27
 χρόνου η̄ ἐπὶ πλεῖον εἶναι η̄ ἐπ' ἵσης η̄ ἐπ' ἔλαττον· οὗτω γάρ αὐτὸ διω-
 ρίσατο ἐν τοῖς Φυσικοῖς. τοῦ δὲ μὴ ἀντιστρέψειν τὰς στερητικὰς τοῦ ἐνδε-
 5 χομένου προτάσεις ὁμοίως ταῖς τοῦ ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου η̄ μὲν ἀλη-
 θῆς ἔστιν αἰτία, η̄ν εἴπομεν, διότι διπερ μηδενὶ ἐνδέχεται, τοῦτο καὶ παντὶ 30
 ἐνδέχεται, η̄ δὲ καθόλου καταφατικὴ οὐ πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέψει· καὶ
 αὐτὸς δὲ μετὰ πολλὰ τοῦτο δείκνυσι. νῦν δὲ τέως τοσοῦτον μόνον εἴπεν,
 δτι η̄ μὲν καθόλου ἀποφατικὴ οὐκ ἀντιστρέψει, φῶς προσυπακουστέον
 10 τὸ 'πρὸς ἔαυτὴν'. η̄ δὲ ἐν μέρει, φησίν, ἀντιστρέψει, δηλονότι πρὸς
 ἔαυτὴν· εἰ γάρ τὸ ζῷον μὴ παντὶ λευκῷ ὑπάρχει, καὶ τὸ λευκὸν οὐ παντὶ
 ζῷῳ ὑπάρχει. δηλον δὲ δτι καὶ πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικὴν ἀντιστρέ-
 15 φειν δύναται· καὶ γάρ τὸ λευκὸν τινὶ ζῷῳ ὑπάρχει. ταύτη δὲ ἀν καὶ η̄ 25
 μερικὴ καταφατικὴ οὐ μόνον πρὸς ἔαυτὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν μερικὴν ἀπο-
 φατικὴν ἀντιστρέψει· εἰ γάρ τι ζῷον λευκόν, οὐ πᾶν λευκὸν ζῷον. δτι δὲ
 η̄ καθόλου ἀποφατικὴ οὐκ ἀντιστρέψει πρὸς ἔαυτὴν, ἐντελῆς μὲν εἰσόμεθα,
 δταν αὐτὸς ἐν τῷ περὶ τῶν μῆτεων διδάσκῃ· ἀρκεῖ δὲ νῦν πρὸς τοῖς εἰρη-
 μένοις δι' ὑποδείγματος πιστώσασθαι. εἰ γάρ ἐνδέχεται μηδένα ἄνθρωπον
 λούσασθαι, οὐκ ἀληθὲς ἀντιστρέψαι καὶ εἰπεῖν 'ἐνδέχεται μηδὲν λουόμενον
 20 ἄνθρωπον εἶναι'. λούεται γάρ φέρε εἰπεῖν καὶ ἵππος καὶ βοῦς, καὶ οὐκ 40
 ἔστιν ἀληθὲς τὸ λέγειν 'τὸν ἵππον η̄ τὸν βοῦν ἐνδέχεται μὴ εἶναι ἄνθρω-
 πον', ἀνάγκη δὲ μᾶλλον μὴ εἶναι ταῦτα ἄνθρωπον· δ γάρ ἐνδέχεται τι
 μὴ εἶναι, τοῦτο (καὶ ταῦτα) εἶναι ἐνδέχεται, καὶ ἔμπαλιν· εἰ οὖν τὸ ἐνδέχεσθαι
 εἶναι ἄνθρωπον ψεῦδος, καὶ τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι ἄρα ψεῦδος.

25 p. 25b 19 Νῦν δὲ τοσοῦτον ἡμῖν ἔστω πρὸς τοῖς εἰρημένοις δηλον,
 δτι τὸ ἐνδέχεσθαι μηδενὶ η̄ τινὶ μὴ ὑπάρχειν καταφατικὸν ἔχει 45
 τὸ σχῆμα.

"Οπερ ἐξ ἀρχῆς ἐζητοῦμεν, τί δήποτε εἰρηκώς ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας
 τὰς μὴ τῷ τρόπῳ συνταττούσας τὸ ἀρνητικὸν μόριον καταφάσεις εἶναι

1 post λόγος; add. lemma καθ' ὃν τρόπον—λέγωμεν (b 15—19) Vt	τὸ δὲ om. t
3 πλέον P	οὕτε V
7 ἀποφατικὴ, post quod add. δτι QVt	4 ταῖς φυσικαῖς EFPVt
μετὰ πολλὰ (sc. c. 17 p. 36b 35 sq.) FP: μετου (sic) πολλὰ E: μετ' οὐ πολὺ QVt	5 η̄ μὲν iterat Q
9 ἀντιστρέψει Qt	10 τὸ om. PQVt
εἰ δὲ V	φησίν] τισὶν V
13 an δὲ αὐ? η̄ om. Vt	14 post καταφατικὴ add. zai EF
26 μὴ om. V	15 ἀντι-
29 τῷ om. Q	στρέψει V
	τι e τῷ corr. P
	17 δτι ἀν P
	19 μηδὲ EFP
	21 τὸ om. QVt, at cf. p. 63,24
	22 ἄνθρωπον om. V
	23 τούτοις PVt
	εἶναι alt. om. QVt
	γοῦν Q
	τὸ ἐνδέχεται E
	28 ζητοῦμεν Q
	ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] cf. p. 52,15 sq.
	τόπω V
	συναπτούσας QVt

ἐκ μεταθέσεως καὶ οὐκ ἀποφάσεις ἐνταῦθα ως ἀποφάσεις παραλαμβάνει, νῦν XVI°
αὐτὸς ἐπισημειοῦται ὅτι, εἰ καὶ τῷ σχήματί εἰσι καταφατικά, ἀλλ' οὖν
δύναμιν ἔχουσιν ἀποφάσεων.

p. 25b21 Τὸ γὰρ ἐνδέχεται τῷ ἔστιν ὁμοίως τάττεται, τὸ δὲ ἔστιν, 50
5 οἷς ἀν προσκατηγορῆται, κατάφασιν δεὶ ποιεῖ καὶ πάντως.

"Ωσπερ ἐν ταῖς ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου προτάσεσιν αἱ ἀποφάσεις ἐγίνονται μόνῳ τῷ ἔστι συνταττομένου τοῦ ἀρνητικοῦ μορίου, εἰ δὲ ἄλλῳ τινὶ συνετάχθη, οἷον τῷ ὑποκειμένῳ, κατάφασις πάλιν ἐγίνετο |
10 ἀδόριστος, οὕτως καὶ ἐν ταῖς μετὰ τρόπου προτάσεσι τῷ τρόπῳ συν- XVII°
ταττομένου τοῦ ἀρνητικοῦ μορίου αἱ ἀποφάσεις ἐγίνοντο, εἰ δὲ τῷ κατηγορουμένῳ συνετάχθη, ἐκ μεταθέσεως ἐποίει κατάφασιν, ως ἐν τῷ Περὶ ἔριμηνείας ὑδεικται. τοῦτο οὖν ἔστιν ὁ φῆσιν, ὅτι ιζοδυναμεῖ τῷ ἔστιν ὁ τρόπος· ὥσπερ γὰρ τὸ ἔστιν, οἷς ἀν προσκατηγορῆται, κατάφασιν ποιεῖ,
15 οἷον ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἔστιν, οὕτως καὶ ὁ τρόπος· ἐνδέχεται τὸν ἄνθρωπον φιλό- 5
σιφον εἶναι καὶ ἐνδέχεται μὴ εἶναι· κατηγορεῖται γὰρ αὐτοῦ τὸ ἐνδέχεται. διὸ
δὲ τοῦ δεὶ σημαίνει αὐτῷ τὸ ἐπὶ παντὸς χρόνου τὸν λόγον ἀληθεύειν. τὸ
δὲ πάντως τὸ ἐπὶ πάσης ὅλης.

p. 25b25 Κατὰ δὲ τὰς ἀντιστροφὰς ὁμοίως ἔξουσι ταῖς ἄλλαις.

Ποίαις ἄλλαις; ταῖς καταφατικαῖς τῶν ἀπλῶν δηλονότι· πρὸς γὰρ
20 τὴν μερικὴν καταφατικὴν βούλεται καὶ ταύτας ἀντιστρέψειν, ως ἐν τοῖς
ἔξης δεῖξει. εἰ γὰρ ἐνδέχεται μηδένα ἄνθρωπον περιπατεῖν, ἐνδέχεται
τι περιπατοῦν ἄνθρωπον εἶναι· οὐ γὰρ δὴ ἐνδέχεται μηδὲν περιπατοῦν
ἄνθρωπον εἶναι. περιπατεῖ γὰρ καὶ ἵππος καὶ βοῦς καὶ κύων καὶ
ἄλλα μυρία, καὶ οὐκ ἔστιν ἀληθὲς τὸ λέγειν ἐνδέχεσθαι ταῦτα μὴ εἶναι 10
25 ἄνθρωπον· ἀνάγκη γὰρ μὴ εἶναι αὐτὰ ἄνθρωπον καὶ οὐκ ἐνδέχεται, ως
ἡδη εἴπομεν· δὲ γὰρ ἐνδέχεται μὴ εἶναι τι, τοῦτο καὶ εἶναι ἐνδέχεται τὸ
αὐτό. οὕτω μὲν οὖν αὗται. ἐάν δὲ τὰς ὄντως ἀποφάσεις τοῦ ἐνδεχομένου λάβωμεν τὰς αὐτὸν τὸν τρόπον ἀναιρούσας, τὰς καθόλου φημί,
εύρήσομεν αὐτὰς τὴν ἀντιστροφὴν πρὸς ἑαυτὰς ποιουμένας· εἰ γὰρ οὐκ

1 post ἐνταῦθα add. δὲ EFP	2 ὅτι iterat V	post ὅτι del. ἡ P
4 ἐνδέχεσθαι τὸ t	5 προσκατηγορεῖται Qt	κατάφασεις EFP
7 ἐγένοντο Vt	μόνου τοῦ EFP	6 αἱ om. QVt
συντετάχθαι V	ἐγένετο QVt	post δὲ add. καὶ V
12 ἔστιν ὁ superscr. V	οὐ γὰρ—εἶναι P	8 ἄλλο E t
om. EFP	14 ὁ prius om. Vt	11. 12 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] cf. p. 62,28
om. EFP	15 καὶ—εἶναι om. V	13 προσκατηγορεῖται Pt
conicio	16 δὲ om. V	κατάφασιν ποιεῖ
άπληγ V: om. EFP	τὸν λόγον om. Q	post τὸν add. δὲ V
τοῦντα EF	21 δεῖξει] c. 17 p. 36b35 sq.	19 τὴν
om. QVt	22. 23 οὐ γὰρ—εἶναι P: om. EFQVt	21. 22 ἐνδέχεται καὶ περιπε-
25 ἀνάγκη—ἄνθρωπον om. Vt	24 ταῦτα EFPQ: ἐν ταύταις Vt	23 γὰρ om. V
27. 28 λάβωμεν τοῦ ἐνδεχομένου E	post εἶναι add. καὶ QVt	βοῦς καὶ
αὐτὸν EFP	τὰς alt. EFQ: τὰ PVt	τὰς τὸν
		26 εἴπομεν] p. 62,20 sq.
		28 post λάβωμεν add. λέγω δὲ QVt

ἐνδέχεται τινα ἀνθρωπον ἵππασθαι, οὐκ ἐνδέχεται οὐδὲ ἴππαμενόν τι XVII¹⁵
ἀνθρωπον εἶναι. Ισοδυναμεῖ γάρ ή 'οὐκ ἐνδέχεται τινα ἀνθρωπον ἵππασθαι'¹⁶
τῇ 'ἀνάγκη μηδένα ἀνθρωπον ἵππασθαι'. τῆς οὖν δευτέρας ἀντιστρεψούστης
πρὸς ἔσυτὴν καὶ ή πρώτη ἀντιστρέψει. πάλιν δὲ καὶ ή, υερική, ἀπογραπτική,¹⁷
η 'οὐκ ἐνδέχεται πᾶν ζῷον γελαστικὸν εἶναι' ἐπειδὴ η αὐτή ἐστι τῇ 'ἀνάγκη
μὴ πᾶν ζῷον γελαστικὸν εἶναι'. ἀφορίστου δειγμείσης τῆς δευτέρας καὶ η
πρώτη ἐσται ἀφορίστος κατὰ τὴν ἀντιστροφήν.

p. 25b26 Διωρισμένων δὲ τούτων λέγομεν ἥδη διὰ τίνων καὶ
πότε καὶ πῶς γίνεται πᾶς συλλογιμός.

20

10 Λοιπὸν εἰς τὸν περὶ συλλογισμῶν εἰσβάλλει λόγον. δεῖ δὲ ἡμᾶς, πρὶν
εἰς τὴν ἔξετασιν τοῦ ῥητοῦ ἐμβαλεῖν, τινὰ προλαβεῖν. ἐπειδὴ τοίνυν περὶ
συλλογισμοῦ αὐτῷ ἐστι λόγος, οὐ δὲ συλλογιμὸς συλλογή ἐστι πλειόνων λόγων,
δῆλον δτι ἐκ μιᾶς εἶναι προτάσεως ἀδύνατον τὸν συλλογισμόν. δτι γάρ συλλογή²⁵
ἐστι πλειόνων λόγων, αὐτό τε τὸ ὄνομα αὐτοῦ δηλοῖ καὶ οὐ παρὰ τοῦ Ἀριστοτέ-
λους ἀποδεδημένος αὐτοῦ ὄρισμός. εἰ δὲ τοῦτο ἐστιν ἀληθές, ἀνάγκη τὸν
συλλογισμὸν τούλαχιστον ἐκ δύο προτάσεων εἶναι. ταύτας δὲ τὰς δύο προ-
τάσεις ἀνάγκη η κατ' ἀμφοτέρους τοὺς ὅρους κοινωνεῖν η κατ' ἀμφοτέρους
διαφέρειν η καθ' ἔτερον μὲν κοινωνεῖν καθ' ἔτερον δὲ διαφέρειν, καὶ οὐκ
ἔστι παρὰ ταῦτα. εἰ μὲν οὖν κατ' ἀμφοτέρους τοὺς ὅρους κοινωνοῖεν,
20 μονολήματος ὑπάρχει οὐ συλλογισμός, καὶ οὐ γίνεται ἔτερον τῶν προτάσεων
τὸ συμπέρασμα, ὅπερ ο τοῦ συλλογισμοῦ ὅρος βιούλεται. συλλογισμὸς γάρ
ἐστι "λόγος ἐν φ τεμέντων τινῶν ἔτερόν τι τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης³⁰
συμβαίνει". ἀλλ' οὐδὲ εἰ κατ' ἀμφοτέρους τοὺς ὅρους διαφέροιεν αἱ προ-
τάσεις, ἔσται συλλογισμός, ἐπεὶ οὐδὲ συμπεραίνουσί τι αἱ προτάσεις μηδενὸς
25 ὄντος κοινοῦ ὅρου τοῦ τὰ ἄκρα συνδέοντος. λείπεται οὖν καθ' ἔτερον τῶν ὅρων
διαφέρειν καθ' ἔτερον δὲ κοινωνεῖν τὰς ἐν συλλογισμῷ παραλαμβανομένας προ-
τάσεις. οὐκοῦν πᾶς συλλογισμὸς ἐκ τριῶν ὅρων σύγκειται, τῶν τε δύο ἄκρων καὶ
τοῦ μέσου, οὓς ἔστι κοινὸς τῶν δύο προτάσεων καὶ διὰ τοῦτο μέσος καλούμενος, καὶ
τοὺς λοιποὺς ὅρους κεχωρισμένους ἀπ' ἀλλήλων διὰ τοῦ μέσου συνάπτει. τοῦτον³⁵
30 οὖν τὸν μέσον ὅρον ἀνάγκη ητοι ἐν μὲν τῇ ἔτέρᾳ τῶν προτάσεων ὑποκεῖσθαι ἐν
δὲ τῇ ἔτέρᾳ κατηγορεῖσθαι η ἐν ἀμφοτέραις κατηγορεῖσθαι η ἐν ἀμφοτέραις
ὑποκεῖσθαι. καὶ τεῦθεν ημῖν η διαφορὰ τῶν τριῶν ἀναφαίνεται συγγιμάτων.

4 ἀντιστρέφει EF 5 παντὶ V ἔστι om. EF 6 μὴ om. EFPV
post ἀφορίστου add. δὲ EF 7 ἀντιστροφήν] huc usque EF post ἀντιστροφήν
dimidiam paginam vacuam reliquit P (incipit hinc alia manus) 8 λέγωμεν t, corr. Q
(corr. d) τίνος, ut videtur, Q 9 πᾶς om. QV 10 συμβάλλει V
11 ἐμβάλλειν Vt τινα] ὧν α' V 12 ante λόγος add. ο P 13. 14 δῆλον—
λόγων om. V 16. 17 τὰς προτάσεις τὰς δύο Q 19 οὖν om. Qt 21 ο om. P
22 λόγος P: om. QVt cf. p. 24b18 24 μηδενὸς] δενὸς superscr. Q¹
26 διαφέρειν iterat V 28 κοινωνὸς QVt καὶ prius om. QVt καὶ alt. P:
διὰ τὸ QVt 29 συνάπτει scripsi: συνάπτειν libri 30. 31 ὑποκεῖσθαι --κατη-
γορεῖσθαι QVt 32 φαίνεται τῶν τριῶν Q

ὅταν μὲν γάρ ὁ μέσος ὅρος τῷ μὲν ὑπόκειται τῶν ἄκρων, τοῦ δὲ κατηγορῆται, γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα· τὸ δὲ δεύτερον, ὅταν ὁ μέσος ὅρος ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων κατηγορῆται· τὸ δὲ τρίτον. ὅταν ὁ γένος ὕρος ἀμφοτέρους τοῖς ἄκροις ὑπόκειται. αἰτία δὲ τῆς εἰρημένης τάξεως τῶν σχημάτων αὕτη·
 5 ἐπεὶ γάρ κατὰ τὴν διαφορὸν τοῦ γένους πρὸς τοὺς ἄκρους σχέσιν τὴν τῶν σχημάτων θέσιν ἀναγκαῖον ἐπινοεῖν, ιστέον δι τὸ μέσος τότε ἐστὶ κυρίως μέσος καὶ τὴν ἑαυτοῦ σώζει προσηγορίαν τε καὶ τάξιν, ὅταν τῷ μὲν ἑτέρῳ τῶν ἄκρων ὑπόκειται καὶ ὥσπερ ὑφειμένος αὐτοῦ λαμβάνηται, τοῦ δὲ 10 ἑτέρου κατηγορῆται καὶ ὥσπερ ἐν κρίτοις τάξιν αὐτοῦ θεωρῆται (κρίτοις
 10 γάρ ἀεὶ τὸ κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου, δι τε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ πλέον ἐστὶν ὁ κατηγορούμενος τοῦ ὑποκειμένου, καὶ δι τὸ μὲν ὑποκειμένος διληγόγον ἐπέχει, ὁ δὲ κατηγορούμενος εἰδους· καὶ γάρ ή διληγόνηται τοῖς εἰδεσιν), ὅπηνίκα δὲ ὁ μέσος ὅρος ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων κατηγορεῖται η ἀμφοτέρους ὑπόκειται, οὐκέτι κυρίως ἐστὶ μέσος. ἐπειδὴ τοίνυν ἐκβεβήκότι
 15 αὐτῷ τὴν τοῦ γένους τάξιν κρίτοις ἐστὶ τὸ κατηγορεῖσθαι η τὸ διποκεῖσθαι. διὰ τοῦτο πρῶτον μὲν λέγεται σχῆμα, ὅταν ὁ μέσος ὅρος τὴν ἑαυτοῦ φυλάττων τάξιν τῷ μὲν ὑπόκειται, τοῦ δὲ κατηγορῆται· δεύτερον δὲ σχῆμα ἐν φ ἀμφοτέρων κατηγορεῖται, ἐν φ καὶ δευτέραν μὲν ἀμείνονα δὲ τῆς λοιπῆς ἀπειληφει τάξιν· τρίτον δὲ σχῆμα ἐν φ ο γένος ὕρος ἀμφοτέρους τοῖς
 20 ἄκροις ὑπόκειται, ἔνθα καὶ τὴν ἐσχάτην τάξιν ἀπειληφει. διὸ κατὰ μὲν τὸ πρῶτον σχῆμα ἐπ' εὐθείας γράφεται τοῖς ἄκροις | ο μέσος ὅρος, κατὰ XVII^v δὲ τὸ δεύτερον ὑπεράνω, κατὰ δὲ τὸ τρίτον διποκάτω. ἐστι δὲ καὶ ἑτέρωθεν τὴν τάξιν αὐτῶν θεωρῆσαι. διότι γάρ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ σχήματι πάντα συνάγεται τὰ συμπεράσματα, καὶ τὰ καθόλου καὶ τὰ μερικά, καὶ τὰ καταφατικὰ καὶ τὰ ἀποφατικά, διὰ τοῦτο τὸ τοιοῦτον σχῆμα τὴν πρώτην ἀπειληφει τάξιν. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι ἐπειδὴ καταφατικὸν μὲν οὐδὲν συνάγεται συμπέρασμα ἀλλὰ πάντα ἀποφατικά, καθόλου τε καὶ μερικά,
 25 διὰ ταῦτα τοῦτο τὴν δευτέραν ἐπέχει τάξιν. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ μόνα μερικά συνάγεται συμπεράσματα, καθόλου δὲ οὐδέν. διότι καὶ τὴν ἐσχάτην ἔλαχε 30 τάξιν. ἐστι δὲ κάλλιστον τε καὶ ἀποδείξει πρεπωδέστατον σχῆμα ἐν φ πάντα συνάγεται τὰ συμπεράσματα, τά τε ἐν τοῖς ἀλλοις συναγόμενα σχήμασι καὶ ἔτι πρὸς τούτοις τὸ καθόλου καταφατικόν, διαφερόντως μὲν σπουδάζεται ταῖς ἀποδεικτικαῖς ἐπιστήμαις, οὐδέτερον δὲ τῶν λοιπῶν σχημάτων συνάγειν δύναται. δευτέραν δ' ἔχει τάξιν τὸ το καθίλου ἀποφατικὸν
 35 συνάγον· τοῦτο γάρ οἰκειότερον ἀποδείξει τοῦ μηδὲν καθόλου συνάγοντος.

1 τῶι (ante δὲ) P	1. 2 κατηγορεῖται PQt	3 τῶν ἄκρων om. P	κατη-
γορεῖται Pt, pr. Q	4 τοῖς εἰρημένοις V	5 διαφορὰν P	σύνθεσιν QVt
7 τε om. V	8 ὑφειμένον Qt	λαμβάνεται Pt	9 κατηγορεῖται Pt, pr. Q
θεωρεῖται Pt	12 η γάρ, omisso καὶ Q	15 τὸ alt. om. QVt	16 μὲν
πρῶτον PQ	ὅτι P	αὐτοῦ QVt	κατηγορεῖται Pt
17. 18 δεύτερον—κατηγορεῖται om. V	17 δὲ alt. om. t	22 ἑτέρωθεν Q	
23 αὐτοῦ V	24 τὰ (ante καταφ.) P: om. QVt	24. 25 καταφατικὰ] καὶ superser. Q	
25 καὶ om. V	τὰ om. Q	ante διὰ add. καὶ P	25. 26 ἀνειληφει PQt
26. 27 συνάγεται οὐδὲν Q	28 μόνα scripsi cf. p. 66,5: μόνω libri	31 τὸ alt.	
om. P	35 συνάγειν (ante τοῦτο) V: συνάγων t	om. P	

αἱ γὰρ ἀποδεικτικαὶ ἐπιστῆμαι μερικὸν μὲν οὐδὲν προτίθενται οὐδέποτε XVII^ν
κατασκευάζειν ἀλλὰ τὸ καθόλου· τοῦτο δὲ οὐ πάντας καταφατικὸν ἀλλ᾽
ἔστιν ὅτε καὶ ἀποφατικόν, εἰ καὶ σπανίως, δίοτι προηγούμενως βουλόμεθα
διὰ τῶν ἀποδεῖξεων τὰ καθ' αὐτὰ παραχολουθοῦντα ἔκάστῳ τῶν ὅντων
5 θεωρεῖν. ἔσχατον δὲ δῆλον ὅτι διὰ τῶν εἰρημένων ληφθήσεται τὸ μόνα 15
τὰ μερικὰ συνάγον ώς ἄγρηστον πρὸς ἀπόδειξιν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλην πραγ-
ματειωδεστέραν αἰτίαν ἀποδοῦνται περὶ τῆς τῶν σχημάτων τάξεως. Ιστέον
ὅτι ἡ ψυχὴ ἡ ἡμετέρα μέσην εἴληφε τάξιν τῶν τε ἀιδίως ὅντων καὶ τῶν
ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ, τῶν μὲν γείρων οὖσα τῶν δὲ κρείττων. ταύτῃ τὸ
10 πρῶτον σχῆμα ἀναλογεῖ· ὁ γὰρ ἐν αὐτῷ μέσος δρος τοῦ μὲν ἑτέρου τῶν
ἄκρων κατηγορεῖται, οὗ καὶ κρείττων ἔστι, τῷ δὲ ἑτέρῳ ὑπόκειται, οὗ καὶ
γείρων ἔστιν. ὅμοίως δὲ καὶ ἡ φύσις μέσου τι πρᾶγμα λέγεται τῶν 20
εἰδῶν· οὐ γάρ μᾶλλον θάτερον τοῦ ἑτέρου προσίεται· οἷον οὐ πλέον τοῦ
μέλανος τὸ λευκὸν προσίεται ἢ τὸ μέλαν τοῦ λευκοῦ καίτοι κρείττων αὐτῶν
15 οὖσα. ἡ ἀναλογεῖ τὸ δεύτερον σχῆμα· τὸν γὰρ μέσον δρον ἔχει ἐν ἀμφο-
τέραις ταῖς προτάσεσι κατηγορούμενον καὶ διὰ τοῦτο ἑκατέρου τῶν δρων
κρείττονα. ἐπὶ τούτοις λέγεται καὶ ἡ ὅλη μέσου τι χρῆμα εἶναι ώς πρὸς τὰ
εἰδῆ· πᾶσι γάρ ὅμοίως ἐξήπλωται γείρων αὐτῶν ὑπάρχουσα. καὶ ταύτῃ
τὸ τρίτον σχῆμα ὅμοιόν ἔστιν· ἐν ἑκατέρᾳ γάρ τῶν προτάσεων ὁ μέσος 25
δρος ὑπόκειται γείρων αὐτῶν διὰ τοῦτο ὑπάρχων. ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον
σχῆμα τῇ ψυχῇ ἀναλογεῖ, αὐτῇ δὲ τῶν ἀλλων δύο τιμιωτέρα, τῆς τε
φύσεως φημι καὶ τῆς ὅλης, τοῦτο τῶν ἀλλων εἰκότως ἀν εἴη τιμιώτερον,
καὶ διὰ τοῦτο πρῶτον λεγθήσεται. δεύτερον δὲ τὸ τῇ φύσει ἀναλογοῦν·
αὕτη γάρ τῆς μὲν ψυχῆς γείρων ἔστι τῆς δὲ ὅλης κρείττων. καὶ τρίτον
25 τὸ τῇ ὅλῃ παραπλήσιον· ὥσπερ γάρ αὕτη παντός ἔστιν ἔσχατη, οὕτω καὶ
ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι ὁ μέσος δρος τῶν λοιπῶν ἔστιν ἀτιμότερος.

Περὶ μὲν οὖν τῶν σχημάτων καὶ τῆς τάξεως αὐτῶν ἵκανῶς ἡμῖν 30
εἴρηται. ἀξιον δὲ ζητῆσαι καὶ περὶ τῆς ὀνομασίας αὐτῶν, διὰ τί σχή-
ματα αὐτὰ ὁ Ἀριστοτέλης ἐκάλεσεν. φαμὲν οὖν ὅτι πανταχοῦ φιλογεωμέτρης
30 ὁν ὁ φιλόσοφος ἔξομοιῶσαι βούλεται τὰ περὶ τοῦ συλλογισμοῦ τοῖς κατὰ
γεωμετρίαν, καὶ διὰ τοῦτο τοῖς ἐκεῖσε δινόμασι κατὰ ἀναλογίαν κάνταῦθα
κέχρηται. τρία γάρ ἔστι ταῦτα ἐφεξῆς ἀλλήλοις ἐν γεωμετρίᾳ, τὰ σημεῖα,
αἱ γραμμαί, τὰ σχήματα. καὶ τὰ μὲν σημεῖα μόνως πέρατά φασιν οὐ-
δαμῶς περατούμενα, τὰς δὲ γραμμὰς εὐθὺς μετὰ τὰ σημεῖα πρώτην διά- 35
25 στασιν ἔσχηκέναι, τὴν κατὰ μῆκος μόνην, τῶν σημείων ἀδιαστάτων ὅντων
παντελῶς καὶ προσεχῶς τὰς γραμμὰς περατούντων, ἃς καλοῦσι καὶ δια-

1 ἐπιστῆμαι αἱ ἀποδεικτικαὶ P 6 συνάγων t 6.7 πραγματιω-
δεστέραν PVt 8 ἡ ἡμετέρα ψυχὴ V 11 κατηγορῆται V τοῦ δὲ ἑτέρου P
καὶ alt. om. V 13 et 14 προίεται P 14 μέλλανος V post λευκὸν add. οὐ V
αὐτῶν scripsi: αὐτοῦ libri 20 τούτων pr. Q, corr. Q¹ 22 τιμιώτερον] ο εχ α
corr. Q¹ 29 ὁ ἀριστοτέλης αὐτὰ Q δ om. V 30 τοῦ om. Q τοὺς συλλο-
γισμοὺς P 33 μὲν om. Q φασιν pr. P: φησιν QVt, corr. P¹ 34 post περα-
τούμενα add. καὶ μόνως δροις οὐδαμῶς δριζόμενα P 36 καὶ alt. om. QVt

στήματα· πρώτην μὲν οὖν ἔχειν ἐν τοῖς μεγέθεσι τάξιν τὰς γραμμὰς ὡς πρώτη XVII^v
τὰς ἐσχηκυίας τὸ πόθεν ποῦ. μετὰ δὲ τὰς γραμμὰς τρίτην ἔχουσι τάξιν ἀπὸ
τῶν σημείων τὰ σχήματα, συμπληρούμενά τε ὑπὸ τῶν γραμμῶν καὶ περα-
τούμενα, οἷον τὸ τρίπλευρον ἢ τὸ τετράπλευρον ἢ τι τοιοῦτον· ῥυϊσκόμενον
5 γάρ τὸ σημεῖον γεννᾷ τὴν γραμμήν, αἱ δὲ γραμμαὶ συντιθέμεναι ποιοῦσι 40
τὰ σχήματα. ἐκ τούτων τοίνυν καὶ αὐτὸς τὰς μὲν ἀπλᾶς φωνάς, ὃν οὐδὲν
ἀπλούστερον ἐν τῇ λογικῇ πραγματείᾳ καὶ ὡς πρὸς φιλόσοφον σκέψιν, καὶ
κατὰ τοῦτο τοῖς σημείοις ἀναλογούσας ὅρους ὠνόμασεν· τὰς δέ γε ἐκ τῶν
ἀπλῶν φωνῶν προτεγμένες συμπληρουμένας προτάζεις. Ἀπειροῦνται τὸ γραμμῆς
10 ἔσοικέναι διαστήματα καλεῖ, ὡς ἀκούσομενα αὐτοῦ προϊόντος· περιγράφουσι
γάρ καὶ ὄριζουσι τὰς μὲν προτάσεις αἱ ἀπλαῖ φωναί· ἐκ δὲ τῆς διαφόρου 45
συνθέσεως τῶν προτάσεων οἱ συλλογισμοὶ γεννῶνται, οὕσπερ καλεῖ σχήματα
καθάπερ οἱ γεωμέτραι τὰ ὑπὸ τῶν γραμμῶν περιεχόμενα.

Μετὰ ταῦτα ἄξιον προλαβεῖν ποσαχῶς δυνατὸν συμπλέξαι τὰς ἐν τῷ
15 συλλογισμῷ παραλαμβανομένας προτάσεις καθ' ἕκαστον σχῆμα, καὶ ποῖαι
μὲν τῶν συμπλοκῶν τῶν προτάσεων εἰσὶ συλλογιστικαὶ ἐν ἑκάστῳ σχήματι,
ποῖαι δὲ ἀσυλλόγιστοι. ἵνα δὲ τοῦτο γνῶμεν, δεῖ προλαβεῖν τίς ἐστιν ἐν
τῷ συλλογισμῷ μείζων πρότασις καὶ τίς ἐλάττων. καὶ πάλιν ἵνα τοῦτο δι-
γνῶμεν, ἴδωμεν πρότερον καὶ τίς ἐστι μείζων ὅρος καὶ τίς ἐλάττων.
20 τοῦτο δὲ δυνατὸν μὲν καὶ κοινῶς ἐπὶ τῶν τριῶν σχημάτων διορίσασθαι
καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ πρώτου. καὶ ἰδίᾳ μὲν ἐπὶ τοῦ πρώτου σχήματος μείζων
ὅρος ἐστὶν ὁ τοῦ μέσου κατηγορούμενος, ἐλάττων δὲ ὁ τῷ μέσῳ ὑποκεί-
μενος. καὶ τοῦτο μὲν ἰδιαίτητος ἐπὶ τοῦ πρώτου λέγομεν, ἐπειδὴ ὁ
μέσος ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ μὲν κατηγορεῖται τῷ δὲ ὑπόκειται. ἀλλ' ἐπειδὴ
25 κατ' οὐδέτερον τῶν ἄλλων σχημάτων διάφορον ἔχουσι σχέσιν οἱ ἄκροι |
πρὸς τὸν μέσον, δῆλον δτι οὐκέτι ἀρμόσει ἡμῖν οὗτος ὁ προσδιορισμὸς XVIII^v
ἐπ' ἔκείνων. χρηστέον οὖν κοινῷ κανόνι ἐπὶ τῶν τριῶν σχημάτων τούτῳ,
ὅτι μείζων ἐστὶν ὅρος ὁ ἐν τῷ συμπεράσματι κατηγορούμενος, ἐλάττων δὲ
ὁ ἐν τῷ συμπεράσματι ὑποκείμενος. καὶ μείζων μὲν ἔσται πρότασις ἡ τὸν
30 μείζονα ὅρον ἔχουσα, ἐλάττων δὲ ἡ τὸν ἐλάττονα. παραδειγμα τοῦ μὲν τοῦ πρώτου σχήματος ὁ ἄνθρωπος ζῷον, τὸ ζῷον οὐσία, ὁ ἄνθρωπος ἄρα
οὐσία· ἔστι συμπέρασμα ἡ λέγουσα ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία· ὑπόκειται ὁ
ἄνθρωπος, κατηγορεῖται δὲ ἡ οὐσία· οὐκοῦν μείζων μὲν ὅρος ἡ οὐσία,
ἐλάττων δὲ ὁ ἄνθρωπος, καὶ διὰ τοῦτο μείζων μὲν πρότασις ἡ λέγουσα τὸ
35 ζῷον οὐσία, ἐλάττων δὲ ἡ λέγουσα ὁ ἄνθρωπος ζῷον. τοῦ δὲ δευτέρου
‘τὸ ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, τὸ ζῷον κατ' οὐδενὸς λίθου’· ‘ὁ ἄνθρωπος

1 μὲν om. PQt 2 τρίτην ἔχουσι om. Q 4 τὸ alt. om. QVt 6 καὶ αὐτὸς
mrg. V 9 πληρουμένας Q 10 ἀκούσομενα] velut p. 26v 21 13 τῶν om. V
15 ὄποῖται P 19 εἰδωμεν P καὶ prius om. P 20 post δὲ add. καὶ V
21 ἐπὶ alt. om. V 26 τὸ P 27 κοινῷ om. Q 29 ἔστι Q: ἔστιν P
30 παραδειγματα Vt 32 ἄρα om. P 32, 33 ὑπόκειται—δὲ ἡ οὐσία in ras. V
34 μὲν μείζων ἔστιν πρότασις V 35 post λέγουσα del. τὸ ζ Q 36 οὐδενὸς supra
παντὸς scr. V² ὁ ἄνθρωπος—p. 68, 1 λίθου om. P

άρα κατ' οὐδενὸς λίθου' τὸ συμπέρασμα· ὑπόκειται ὁ λίθος, κατηγορεῖται ὁ XVIII^{ος}
 ἀνθρωπος· μείζων δρος ὁ ἄνθρωπος, ἐλάττων ὁ λίθος, καὶ διὰ τοῦτο
 μείζων μὲν πρότασις ἡ λέγουσα 'τὸ ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου', ἐλάττων
 δὲ ἡ λέγουσα 'τὸ ζῷον κατ' οὐδενὸς λίθου'. τοῦ τρίτου δὲ 'τὶς λίθος λευκός, 15
 5 πᾶς λίθος ἄψυχος', καὶ τὸ συμπέρασμα 'τὶ λευκὸν ἄψυχον'· ὑπόκειται τὸ
 λευκόν, κατηγορεῖται τὸ ἄψυχον· οὐκοῦν μείζων δρος τὸ ἄψυχον, ἐλάττων
 δὲ τὸ λευκόν, καὶ διὰ τοῦτο μείζων μὲν πρότασις ἡ λέγουσα 'πᾶς λίθος
 ἄψυχος', ἐλάττων δὲ ἡ λέγουσα 'τὶς λίθος λευκός ἔστι'. τούτων οὖν προ-
 ληφθέντων ἐδωμεν λοιπὸν πόσαι γίνονται συζυγίαι καθ' ἔκαστον σχῆμα ἐκ
 10 τῶν συμπλοκῶν τῶν προτάσεων. λέγομεν οὖν διὰ θέσης οὐσῶν πασῶν τῶν
 προτάσεων, δύο μὲν τῶν προσδιωρισμένων, τῷ καθόλου λέγω προσδιορισμῷ 20
 καὶ τῷ μερικῷ, καὶ εἴτι μιᾶς τῆς ἀπροσδιορίστου, καὶ τούτων ἡ κατα-
 φατικῶν ἡ ἀποφατικῶν, θέσης εἰδοῦ γίνονται μόνα προτάσεων, καὶ οὔτε πλείονά
 ἔστιν οὔτε ἐλάττονα· τὰς γάρ καθ' ἔκαστα ὡς ἀπείρους καὶ περὶ γεννητῶν
 15 καὶ φθαρτῶν διαλεγομένας οὐ παραλαμβάνει ὁ φιλόσοφος ὡς ἀχρήστους
 οὔσας εἰς ἀπόδειξιν. θέση τοίνυν εἰδῶν ὅντων τῶν προτάσεων συμβαίνει
 καθ' ἔκαστον σχῆμα ἐκ τῆς τούτων συμπλοκῆς τριάκοντα καὶ θέσης γίνεσθαι
 συζυγίας. ἐπειδὴ γάρ, ως εἴπομεν, ἔκαστος συλλογισμὸς δύο έχει προ- 25
 τάσεις, ἀνάγκη δὲ ἔκάστη τὸν προτάσεων καθ' ἓν τι τῶν θέσης εἰδῶν τούτων
 20 γραμματεῖς εἰστοῦνται (ἡ γάρ καθόλου ἔστι προσδιωρισμένη ἡ μερικὴ ἡ ἀπροσδιώ-
 ριστος, καὶ καθ' ἔκαστον τούτων ἡ καταφατικὴ ἡ ἀποφατική), ἐὰν φέρει εἰπεῖν
 λάθωμεν τὴν μείζονα πρότασιν καθόλου οὖσαν καταφατικήν, ἀνάγκη πάσα
 καὶ τὴν ἐλάττονα ἔξαχῶς ποικιλλεσθαι· ἡ γάρ καὶ αὕτη καθόλου ἔσται κα-
 ταφατικὴ ἡ καθόλου ἀποφατική, ἡ μερικὴ καταφατικὴ ἡ μερικὴ ἀποφατική,
 25 ἡ ἀπροσδιόριστος καταφατικὴ ἡ ἀπροσδιόριστος ἀποφατική. πάλιν τῆς 30
 μείζονος οὔσης καθόλου ἀποφατικῆς ἀνάγκη πάλιν τὴν ἐλάττονα ἔξαχῶς
 ποικιλλεσθαι· ἡ γάρ καὶ αὕτη καθόλου ἔστιν ἀποφατικὴ ἡ καθόλου κατα-
 φατικὴ, ἡ μερικὴ καταφατικὴ ἡ μερικὴ ἀποφατική, ἡ ἀπροσδιόριστος κατα-
 φατικὴ ἡ ἀπροσδιόριστος ἀποφατική. καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν προσδιορισμῶν
 30 δύοιν. ὥστε θέσης εἰδῶν ὅντων τῶν προτάσεων καὶ τῆς μὲν μείζονος ἀεὶ
 λαμβανομένης κατὰ μίαν τῶν θέσης, ποικιλλομένης δὲ τῆς ἐλάττονος κατὰ τὰ
 αὐτὰ θέσης εἰδοῦς τὰ θέσης γίνονται λέγω· ὥστε καθ' ἔκαστον σχῆμα λέγω· 35
 συζυγίαι προτάσεων γίνονται, τῷ εἴδει λέγω· αἱ γάρ καθ' ἔκαστα ἀπειροι
 τὸν ἀριθμόν. οὗτω μὲν οὖν συντόμως ἡμῖν εὑρηται τῶν κατὰ τὰς συμ-

1 τῶν συμπεράσματι V	2 post ἐλάττων add. δὲ P	3 μὲν μείζων V
τὸ ζῷον suprad. ἡ λέγουσα delet. scr. V ²	4 τὸ om. Qt	δὲ alt. om. P
τὶς] πᾶς V	7 post μὲν add. ἔστι V	8 ἄψυχον P
8. 9 προβληθέντων P: προσληφθέντων V	9 εἰδωμεν P	10 τῶν alt. del., ut videtur V
12 τῶν ἀπροσδιόριστῶν pr. Q, corr. Q ¹	14 ἔστιν om. P	15 οὔτε λαμβάνει V
17 post τῆς add. περὶ P	18 εἴπομεν] p. 64,15 sq.	19 ἔκάστη V
21 καταφατικὸν ἡ ἀποφατικόν V	25 πάλιν—29 ἀποφατικὴ om. V	27 αὐτὴ Qt immo ἔσται ut vs. 23 καταφατικὴ t
pr. Q	27. 28 καταφατικὴ P, corr. Q ¹ : ἀποφατικὴ t,	
29. 30 δύοιν προσδιορισμῶν t	31. 32 κατὰ τὰ αὐτὰ Vt: καταυτὰ P: κατὰ	
τὰ Q	33 προτάσεις V	34 οὖν om. V
		post ἡμῖν III fere litt. eras. P

πλοκάς τῶν προτάσεων γινομένων εἰδῶν ὁ ἀριθμός. Εστί δὲ καὶ γλαφύρ. XVIII^r
ρώτερον τὸ αὐτὸ τοῦτο δεῖξαι διά τινος ποικιλωτέρας διαιρέσεως τοιαύτης.
αἱ προτάσεις αἱ παραλαμβανόμεναι ἐν τῷ συλλογικῷ τῇ συμφύτεραι εἰσὶ
προσδιωρισμέναι τῇ ἀμφότεραι ἀπροσδιόριστοι τῇ δὲ μὲν προσδιωρισμένῃ τῇ
δὲ ἀπροσδιόριστος. καὶ οὐκ ἔστι παρὰ τάντας. καὶ εἰ ἅμφω τῷ προσδιωρισμένῳ
διωρισμέναι, τῇ ἀμφότεραι τῷ καθόλου τῇ ἀμφότεραι τῷ μερικῷ, τῇ δὲ μὲν
μείζων τῷ καθόλου δὲ ἐλάττων τῷ μερικῷ τῇ ἀνάπταλιν. οὗτοι μέν, εἰ
ἀμφότεραι εἰσὶν προσδιωρισμέναι. εἰ δὲ τῇ μὲν εἴη προσδιωρισμένῃ δὲ
ἀπροσδιόριστος, τῇ τῷ καθόλου προσδιορισμῷ τῇ τῷ μερικῷ καὶ εἰ τῷ
καθόλου, τῇ δὲ μὲν μείζων προσδιωρισμένῃ δὲ ἐλάττων ἀπροσδιόριστος
ἡ ἔμπαλιν. καὶ εἰ τῷ μερικῷ, τῇ δὲ μείζων πάλιν προσδιωρισμένῃ δὲ
ἐλάττων ἀπροσδιόριστος ἡ ἔμπαλιν. οὗτοι καὶ εἰ τῇ μὲν εἴη προσδιωρισμένῃ
δὲ ἀπροσδιόριστος. τὸ δὲ ἔτερον τῆς διαιρέσεως σκέλος, λέγω δὴ τὸ λέγον τὰς δύο εἰναι ἀπροσδιορίστους, τὴν ἀπὸ τοῦ ποσοῦ ὑποδιαιρεσιν οὐκ ἐπιδέχεται.
εἰνέα οὖν τῶν πάντων τημάτων γινομένων ἀπὸ τῆς τοῦ ποσοῦ διαιρέσεως,
τῇ ἐξ ἀμφοτέρων καθολικῶν τῇ ἐξ ἀμφοτέρων μερικῶν, καὶ τρίτον τῆς μὲν
μείζονος καθόλου τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς, τέταρτον τῆς μὲν ἐλάττονος
καθόλου τῆς δὲ μείζονος μερικῆς, πέμπτον τῆς μὲν μείζονος καθόλου τῆς
δὲ ἐλάττονος ἀπροσδιορίστου, ἔκτον τῆς ἐλάττονος καθόλου τῆς δὲ μείζονος
ἀπροσδιορίστου, ἔβδομον τῆς μείζονος μερικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπροσδιο-
ρίστου, ὅγδοον τῆς ἐλάττονος μερικῆς τῆς δὲ μείζονος ἀπροσδιορίστου,
ἔνατον ἀμφοτέρων ἀπροσδιορίστων, ταῦτης οὖν τῆς διαιρέσεως τὰς ἐννέα δια-
φορὰς ἐκ τοῦ ποσοῦ ἀναδειξάσης ἡμῖν ποιησόμεθα τὴν ἐπιδιαιρεσιν τούτων
πάντων κατὰ τὸ ποιόν. ἐν γὰρ ἔκάστῳ τημάτι ἀνάγκη τῇ ἀμφοτέρας εἰναι
καταφατικάς τῇ ἀμφοτέρας ἀποφατικάς, τῇ τὴν μὲν καταφατικὴν τὴν δὲ ἀπο-
φατικήν, καὶ τοῦτο διχῶς τῇ γὰρ | τῇ μὲν μείζων καταφατικὴ δὲ XVIII^r
ἐλάττων ἀποφατική, τῇ ἔμπαλιν. ἔκάστου οὖν τημάτος κατὰ τὸ ποιόν
τετραγῶς ποικιλομένου τετράκις τὰ ἐννέα αἱ πᾶσαι γίνονται λέγεται. ἐκθησό-
μεθα δὲ καὶ ἐπὶ τῆς καταγραφῆς πρὸς τὸ εὐσύνοπτον τὴν εἰρημένην διαιρεσιν. |
εἰπεὶ οὖν δέδεικται λέγεται μόνας γίνεσθαι καθ' ἔκαστον σγῆμα ἐκ τῆς XIX^r
τῶν προτάσεων συμπλοκῆς τὰς συζυγίας, ἀξιον ἐπὶ τούτοις ζητῆσαι ποῖαι
μέν εἰσιν ἐξ αὐτῶν αἱ συλλογιστικαὶ καὶ ἔκαστον σγῆμα συζυγίαι. ταῦτα
δὲ εἰπεῖν αἱ ἐν τι μόνον καὶ ὠρισμένοι ἔγους ταῖς προτάσεσιν ἐπόμενα
συμπέρασμα (τοῦτο γὰρ ἐλέγουμεν εἰναι συλλογικόν). Εἴτε δὲ καὶ ποῖαι
ἀσυλλογικά. Εἴτε δὲ τοῦτο γνῶμεν, δεῖ πρότερον εἰπεῖν, πότεν δεῖ ποιῆσαι
φυλάττεσθαι καὶ ποῖα ἐπὶ τῶν τημάτων σγῆματων, συνάγοντας (εἰς) εἰδη τὰ κατ)

1. 2 γλαφυρώτατον Vt	2 τοῦτο om. Q	ταῦτης PVt	6. 7 δὲ μὲν τῷ
μείζονι καθόλου P	9 τὸ P	11 ἡ prius PQ: καὶ Vt	12 post ἐλάττων
del. πάλιν V	εἰ δὲ PQ: εἰ V: δὲ t	13 τὸ λέγον om. P	15 πάντων] προτών (sic) P
16 καθόλου Vt	μὲν om. PQ	18 καθολικῆς (post ἐλάττ.)	19
τῆς alt. om. V	19 ἀπροσδιορίστου in ras. V	23. 24 πάντων τούτων P	
24 τὸ om. P	27 τὸ om. P	28 τὰ om. Vt	28. 29 ἐκθη- σόμεθα—διαιρέσιν om. Q
30 ἐπειδὴ P	32 εἰς om. Q	αἱ om. V	συζυγίαι
34 ἐλέγομεν] p. 34,7. 8	36 εἰς addidi	τὰ om. Q	

μέρος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἀποδεικνύμενα. κοινῶς μὲν οὖν ἐπὶ τῶν τριῶν ΧΙΧ^τ σχημάτων δεῖ παραφυλάττεσθαι τὸ μήτε τὰς δύο προτάσεις εἶναι ἀποφα-
τικὰς μήτε τὰς δύο μερικάς· εἰ γάρ μέλλοι ἡ συζυγία τῶν συμπλεκομένων
ἀλλήλαις προτάσεων γίνεσθαι συλλογιστική, δεῖ τὴν ἔτεραν τῶν προτάσεων
5 κεκοσμῆσθαι κατά τε τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιόν· ἔστι δὲ κατὰ μὲν τὸ ποσὸν 10
κρείττον τὸ καθόλου τοῦ μερικοῦ, κατὰ δὲ τὸ ποιὸν τὸ καταφατικὸν τοῦ
ἀποφατικοῦ. ίδια δὲ ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου σχῆματος τὸ τὴν μὲν μείζονα
εἶναι καθόλου τὴν δὲ ἐλάττονα καταφατικήν· ἀδιαφορεῖ γάρ ἡ μὲν μείζων
κατὰ τὸ ποιόν, ἡ δὲ ἐλάττων κατὰ τὸ ποσόν· αἱ δὲ μὴ οὗτως ἔχουσαι
10 συζυγίαι ἀσυλλόγιστοί εἰσιν. ταῦτα δὲ τὰ ίδια τοῦ πρώτου σχῆματος 15
ἐμερίσατο τὰ ἄλλα δύο. ἐν μὲν γὰρ τῷ δευτέρῳ δεῖ φυλάττειν τὴν μὲν
μείζονα καθόλου ὅσπερ ἐν τῷ πρώτῳ, τὴν δὲ ἐλάττονα ἀνομοιοσχῆμονα
τῇ μείζονι κατὰ τὸ ποιόν, τουτέστιν ἵνα, εἰ ἡ μείζων εἴη καταφατική, ἡ
ἐλάττων ἔστιν ἀποφατική, καὶ ἔμπαλιν, εἰ ἡ μείζων ἀποφατική, ἡ ἐλάττων
15 καταφατική, δῆλον ὡς τῆς μείζονος ἀδιαφόρως ἔχουσης περὶ τὴν ποιότητα 20
τῆς δὲ ἐλάττονος περὶ τὴν ποσότητα· αἱ γάρ μὴ οὗτως ἔχουσαι συζυγίαι
καὶ ἐν τούτῳ τῷ σχήματι ἀπασιούσι ἀσυλλόγιστοί εἰσιν. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ
σχήματι τί δεῖ παρατηρεῖν; πρὸς τῷ φυλάττειν τὰ κοινῶς ἐπὶ τῶν τριῶν σχη-
μάτων παρατετηρημένα, λέγω δὴ τὸ μήτε τὰς δύο εἶναι μερικάς μήτε τὰς
20 δύο ἀποφατικάς. ἔτι παρατηρεῖν ίδιον διαμένει τοῦτον τὸν μόνον. τὸ τὴν ἐλάττων εἶναι καταφατι- 25
κήν, ἀμφοτέρων ἀδιαφορουσῶν κατὰ τὸ ποσὸν καὶ ἔτι τῆς μείζονος κατὰ τὸ
ποιόν, καὶ διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ηὔτονά ἔστι τὰ διφεύλοντα ίδια παραφυλάττεσθαι
ἐπὶ τοῦ τρίτου σχῆματος, πλείους γίνεσθαι συλλογιστικάς συζυγίας. ἐν μὲν γάρ
τῷ πρώτῳ τέσσαρες μὲν γίνονται αἱ συλλογιστικαὶ συζυγίαι, αἱ δὲ λοιπαὶ λβ'
25 ἀσυλλόγιστοι· καὶ συλλογιστικαὶ μὲν αἱ τε ἐκ δύο καθόλου, *(ἡ ἐκ δύο καθόλου)* 30
καταφατικῶν καὶ ἡ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς, καὶ τρίτη ἡ ἐκ τῆς
μείζονος καθόλου καταφατικῆς *(τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς)*, καὶ
τετάρτη ἡ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς κατα-
φατικῆς· αἱ δὲ λοιπαὶ παρὰ ταῦτα αἱ ἐν τούτῳ τῷ σχήματι ἀσυλλόγιστοι
30 διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας, λέγω δὴ τά τε κοινῶς καὶ ίδίως ἐπὶ τῶν σχημά- 35
των παραφυλαττόμενα. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι συλλογιστικαὶ συζυγίαι
πάλιν εἰσὶ τέσσαρες, αἱ τε ἐκ τῶν δύο καθόλου, τῆς μείζονος ἀποφατικῆς
καὶ τῆς ἐλάττονος καταφατικῆς καὶ ἡ ἐκ τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς
δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς, καὶ τρίτη ἡ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀπο-

1 ἀπὸ P δεικνύμενα P οὖν om. V post οὖν del. αἱ Q¹ 3 τὰς om. P
 4 post γίνεσθαι del. συλλογίνεσθαι Q¹ τὴν προτέραν V 5 τε τὸ om. P
 τὸ alt. om. QV 6 κρείττων t, pr. P τὶ (ante καθ.) V τὸ μερικὸν pr. Q,
 corr. Q¹ 7 ίδια libri, at cf. vs. 1 μὲν alt. om. P 8. 9 δ—δ V 9 ποσόν
 ε ποιόν, ut videtur, corr. Q¹ 11 ἐμερίσαντο Pt μὲν alt. om. QVt 13. 14 fort.
 ἵνα *(ἥ)* (sive *(εἴη)*)—[ἔστιν] 15 καταφατική ex ἀποφατική corr. V περὶ PVt: κατὰ Q
 16 δὲ] τε V 17 πᾶσαι P: om. V 18 τί om. QVt τῷ scripsi: τὸ libri
 20 μόνον P: α' καὶ γ' QVt 24 μὲν om. V ἀσυλλογιστικαὶ, om. αἱ t 25 ἡ ἐκ
 δύο καθόλου addidi 26 ἀποφατικῆς—28 μερικῆς om. Q 26—28 ἀποφατική (κατὰ
 superser. V, καταφατική ἀποφατική, V 26 post ἀποφατικῆς addiderim τῆς δὲ ἐλάτ-
 τονος καθόλου καταφατικῆς 27 τῆς δὲ—καταφατικῆς addidi 32 τοῦ—ἀποφατικοῦ V

φατικῆς καὶ τῆς ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς, καὶ τετάρτη ἡ ἐκ τῆς XIX°
μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς· αἱ ο
δὲ λοιπαὶ καὶ ἐν τούτῳ τῷ σχήματι ἀσυλλόγιστοι διὰ τὰς αὐτὰς πᾶλιν
αἰτίας. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ συλλογιστικαὶ συζυγίαι εἰσὶν ἔξι, ἐκ δύο καθόλου
5 καταφατικῶν, ἐκ καθόλου ἀποφατικῆς τῆς μείζονος τῆς δὲ ἐλάττονος
καθόλου καταφατικῆς, καὶ τρίτη *{ή}* ἐκ μερικῆς καταφατικῆς | τῆς XIX°
μείζονος καὶ καθόλου καταφατικῆς τῆς ἐλάττονος, τετάρτη ἡ ἐκ καθόλου
καταφατικῆς τῆς μείζονος καὶ μερικῆς καταφατικῆς τῆς ἐλάττονος, πέμπτη
ἡ ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς,
10 ἕκτη *{ή}* ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς
καταφατικῆς· αἱ δὲ λοιπαὶ πᾶσαι συζυγίαι καὶ ἐν τούτῳ τῷ σχήματι
ἀσυλλόγιστοι διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας. δεῖ δὲ πάλιν καθόλου ἐπὶ τῶν 5
τριῶν σχημάτων εἰδέναι καὶ τοῦτο, διε ἐπὶ πάντων τῶν σχημάτων τῇ
χείρονι τῶν προτάσεων ἐπεται τὸ συμπέρασμα· οἶν ἐὰν αἱ δύο ὥσι καθόλου
15 ἡ δὲ ἑτέρα ἀποφατική, ἀποφατικὸν συνάγεται τὸ συμπέρασμα· πάλιν ἐὰν
μερικὴ εἴη ἡ ἑτέρα τῶν προτάσεων, μερικόν· ἐὰν δὲ ἡ μὲν εἴη μερικὴ ἡ
δὲ ἑτέρα ἀποφατική, μερικὸν ἀποφατικόν, ἐπειδὴ κάνταῦθα τὰ χείρονα νικᾷ.

Διὰ μὲν τοῦ εἰπεῖν διὰ τίνων ἐσήμανεν διτι τούλαχιστον ἐκ δύο προ-
τάσεών εἰσιν οἱ συλλογισμοί, καθὼς καὶ πρότερον εἴρηται. διὰ δὲ τοῦ 10
20 εἰπεῖν καὶ πότε ἐδήλωσεν διτι οὐχ ὡς ἔτυχεν οὐδὲ πᾶσαι αἱ προτάσεις
συμπλεκόμεναι ποιοῦσι συλλογισμόν. διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν πῶς ἐσήμανεν
διτι τοῦ μέσου ὄρου ποτὲ μὲν ἐνὶ τῶν ἄκρων ὑποκειμένου τοῦ δὲ ἑτέρου
κατηγορουμένου, ποτὲ δὲ ἀμφοτέρων κατηγορουμένου, ποτὲ δὲ ἀμφοτέροις
ὑποκειμένου.

25 p. 25b28 Πρότερον γὰρ περὶ συλλογισμοῦ λεκτέον ἡ περὶ ἀπο-
δείξεως.

15

Ἐπειδὴ ἐν ἀρχαῖς τοῦ βιβλίου ἐπηγγείλατο περὶ ἀποδείξεως διαλέγε-
σθαι, οὐδαμοῦ δὲ ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ περὶ ἀποδείξεως διαλέγεται, διὰ
τοῦτο μέλλοντας ἀργεῖσθαι τῶν συλλογισμῶν ἀπολογούμενος ὑπὲρ τούτου φράσιν
30 διτι δεῖ πρῶτον περὶ τῶν καθολικωτέρων ποιεῖσθαι τὸν λόγον· καθολικώ-
τερος δὲ ὁ περὶ συλλογισμοῦ λόγος τοῦ περὶ ἀποδείξεως.

1. 2 καὶ τετάρτη—ἀποφατικῆς om. V	4 συλλογιστικῶν καὶ συζυγίαι V	5 καταφατικῆς	
(ante ἐκ) V	τῆς prius om. t	ἐλάττω V	6 καὶ τρίτη] δευτέρᾳ Q
ἡ addidi	μερικῆς V: καθόλου PQt	ἀποφατικῆς (ante τῆς) Q	7 καθόλου
prius V: μερικῆς PQt	ἡ om. PQ	8 καταφατικῆς prius V: ἀποφατικῆς PQt	
9 τῆς prius om. V	καταφατικῆς (ante τῆς) P	τῆς δὲ Q: καὶ τῆς Pt, καὶ del. V	
10 ἕκτη—11 καταφατικῆς om. Q	ἡ addidi	μερικῆς—καθόλου P	12 εἰρη-
μένας Q δὲ] καὶ V καθόλου om. V
πέμπτη add. καθόλου V	τὰ om. P	13 τῶν om. P	14 οἷον—15 συμ-
πέρασμα om. V
15 τὸ om. P	16 μὲν εἴη om. V	17 post	πότε
έπερα add. καθόλου V	post νικᾶ add. lemma διωρισμένων—πᾶς συλλο-
γισμός P	18 τῶν ἄκρων ἐνὶ V	23 κατη-
γορουμένου alt. ε κατηγορουμένων corr. P ²
19 καὶ om. Q εἰρηται] p. 64,15. 16	22 τῶν ἄκρων ἐνὶ V	24 τὸν ε τῶ corr. V	27 ἐν ἀρχαῖς]
p. 24 a 10. 11
29 ὑπὲρ τούτων Q	25 γὰρ PQVt (m): δὲ Arist.	30 τὸν ε τῶ corr. V	31 ὄρος V

p. 25b32 Ὅταν οὖν ὅροι τρεῖς οὕτως ἔχωσι πρὸς ἀλλήλους. XIX^v

Περὶ αὐτῶν λοιπὸν διαλέγεται τῶν συλλογισμῶν. ἄρχεται δὲ ἀπὸ 21 τοῦ πρώτου σχῆματος εἰκότως, καὶ παραδίδωσιν ἡμῖν πρώτους τοὺς ἐκ δύο καθόλου προτάσεων συλλογισμούς. τῶν δὲ δύο προτάσεων καθολικῶν 5 οὓσων γίνονται τέσσαρες συζυγίαι τῇ πρὸς τὸ ποιὸν ἐπιπλοκῇ, ἢ τε ἐκ τῶν δύο καταφατικῶν καὶ ἡ ἐκ τῶν δύο ἀποφατικῶν καὶ *(αἱ)* τῆς μὲν ἑτέρας ἀπὸ- 25 φατικῆς τῆς δὲ ἑτέρας καταφατικῆς, καὶ τοῦτο διγῶς, ἵτοι τῆς μείζονος ἀποφατικῆς ἢ τῆς ἐλάττονος, τῆς δὲ ἑτέρας καταφατικῆς. τούτων οὖν τῶν τεσσάρων συζυγιῶν δύο μὲν εἰσιν αἱ συλλογιστικαί, ἢ τε ἐκ τῶν δύο κατα- 10 φατικῶν καὶ ἡ ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς· αἱ δὲ λοιπαὶ δύο ἀσυλλογιστοί εἰσιν, ἐπειδὴ ἡ ἐλάττων τὸ ἔαυτῆς ἕδιον ἀπώλεσεν ἀποφατικὴ οὖσα. παραδίδωσι δὲ ἀμα τὰς δύο συλλογιστικὰς ὡς 20 ἀεὶ βραχυλογίας ἀντιποιούμενος, καὶ ἴδωμεν δπως. Ὅταν οὖν, φησίν, 30 ὅροι τρεῖς οὕτως ἔχωσι πρὸς ἀλλήλους ὥστε τὸν ἔσχατον ἐν δλῳ εἶναι τῷ μέσῳ. τὴν ἐλάττονα πρότασίν φησιν, ἐὰν ἢ καταφατικὴ καθόλου. τὸν δὲ μέσον ἐν τῷ πρώτῳ ἢ εἶναι ἢ μὴ εἶναι, τουτέστιν 35 Ὅταν ἡ μείζων πρότασις ἢ καταφατικὴ ὑπάρχῃ ἢ ἀποφατικῇ. Ὅρα δὲ πῶς ἡμῖν τὴν ἴδιότητα τοῦ πρώτου σχῆματος ἐσήμανεν εἰπὼν τὸν ἔσχατον ἐν δλῳ εἶναι τῷ μέσῳ ἀντὶ τοῦ τὸν μέσον τοῦ ἔσχατου παντὸς κατηγο- 20 ρεῖσθαι· εἴρηται γάρ ὅτι τὸ ἐν δλῳ καὶ τὸ κατὰ παντὸς τῷ ὑποκειμένῳ 35 ταῦτα εἰσιν. τὸν δὲ μέσον ἐν τῷ πρώτῳ ἢ εἶναι ἢ μὴ εἶναι ἀντὶ τοῦ τὸν μέσον τῷ πρώτῳ ὑποκεῖσθαι ἢ εἰς κατάφασιν ἢ εἰς ἀπόφασιν^v.

Ἄναγκη τῶν ἄκρων εἶναι συλλογισμὸν τέλειον. ἄξιον ζητῆ-
σαι πῶς ὁ φιλόσοφος εἶπεν ὅτι, ἐὰν ὁ μέσος ὅρος τῷ μὲν ἐνὶ τῶν
25 ἄκρων ὑπόκειται τοῦ δὲ ἑτέρου κατηγορῆται, τέλειον ποιεῖ συλλογισμόν,
καίτοι ἐν τῷ τρίτῳ τρόπῳ καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ τοῦ πρώτου σχῆματος οὕτως
ἔχοντος τοῦ μέσου ὅρου, καθὼς αὐτὸς παρακελεύεται, εὑρίσκονται τινες
ἀτελεῖς συλλογισμοὶ, οἵτινες τελειοῦνται διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τῆς πρὸς τὸν 40
πρῶτον τρόπον. ὥστε οὐ τούτους καλεῖ τελείους ἐνταῦθα ὁ φιλόσοφος
30 ἀλλὰ τοὺς σώζοντας τὸ τέλειον εἶδος τοῦ πρώτου σχῆματος.

1 πρὸς ἀλλήλους om. P	3 πρώτως (post ἡμῖν) P	5 post ἢ τε add. καὶ P
6 αἱ addidi	post ἑτέρας del. καὶ Q ¹	7. 8 τῆς δὲ—ἀποφατικῆς om. V
7 post μείζονος del. καὶ Q ¹	8 οὖν om. P	9 αἱ om. P, at cf. p. 93,3.5
post δύο alt. add. καθόλου V	10 ἡ καὶ P	12 post τὰς add. ἐκ t 13 βραχυ- λογίαν Qt ποιούμενος V εἰδωμεν P φησιν post 14 τρεῖς collocat P
14 ἔχουσιν t πρὸς ἀλλήλους V Arist.: om. PQt	15 τῷ πρώτῳ P πρότασίν]	πρῶτον V 16 post ἐν add. δλῳ V Arist., at cf. vs. 21 τρόπῳ t ἢ prius
om. P 17 ἡ] ὁ Q ὑπάρχει P ἀποφατικῇ] ἀπὸ ε κατα corr. V πῶς]	20 εἴρηται] p. 12,11 τὸ prius om. t:	τρόπῳ t 18 ἡμῖν om. V 19 πάντως Pt 21 ἢ prius om. Pt 22 τοῦ om. Q τὸν om. V
23 post ἄξιον add. δὲ QVt	24 ὅτι superscr. Q ¹ τῷ PQV: ἐπὶ t 25 κατη- γορεῖται PQ: κατηγορεῖσθαι t τέλιον Q 26 κατοι] καὶ P 28 τῆς alt. corr. non liquet unde Q ¹	γορεῖται t 27 τέλιον Q 28 τῆς alt. corr.

p. 25b35 Καλῶ δὲ μέσον μὲν δὲ καὶ αὐτὸν ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ XIX°
ἐν τούτῳ ἔστιν.

Οὗτος ὁ ὄρισμὸς τοῦ μέσου δρου οὐκ ἔστι κοινὸς ἐπὶ τῶν τριῶν συγ-
μάτων ἀλλὰ μόνον τοῦ μέσου τοῦ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι· οὗτος γάρ μόνος 15
τοῦ μὲν τῶν ἄκρων κατηγορεῖται τῷ δὲ ὑπόκειται· ὁ δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ
σχήματι ἀμφοτέρων κατηγορεῖται· ὁ δὲ ἐν τῷ τρίτῳ ἀμφοτέροις ὑπόκειται,
ὡς ἡδη ἡμῖν εἴρηται. ἀλλ' εἰ καὶ διάφορα τὰ εἴδη τῶν μέσων δρων ἐπὶ
τῶν τριῶν συγμάτων, ἀλλ' οὖν ἔχουσί τι κοινόν, τὸ ἀναδιπλασιάζεσθαι
καὶ ἐν ἀμφοτέραις εὑρίσκεσθαι ταῖς προτάσεσι τὸν μέσον ἐν τοῖς τρισὶ¹⁰
σχήμασιν.

"Ο καὶ τῇ θέσει γίνεται μέσον. βούλεται ἡμᾶς ὁ Ἀριστοτέλης
καὶ ἐν αὐτῇ τῇ καταγραφῇ σώζειν τὴν τοῦ μέσου τάξιν, οὐδὲν 50
τάξαντες τοὺς τρεῖς δρους τῷ μέσῳ τὴν μέσην ἀποδῶμεν χώραν.

p. 25b36 "Ακρα δὲ τὸ αὐτό τε ἐν ἄλλῳ δὲ καὶ ἐν ᾧ ἄλλο ἔστιν. |

15 Δόξειν ἀν τοσος ὁ αὐτὸς ὄρισμὸς εἶναι τῶν τε ἄκρων καὶ τοῦ μέσου· XX°
οὐκ ἔστι δέ· δεῖ γάρ ἐπὶ τούτων προσυπακούειν τὸ μόνως, καὶ οὕτως
δρυῶς ἀποδιδόμενος ἀν εἴη, ὡς ἀν εἰ ἔλεγεν ἄκρα δὲ τὸ αὐτό τε ἐν
ἄλλῳ δὲ μόνως καὶ ἐν ᾧ ἄλλο ἔστι μόνως.

p. 25b37 Εἰ γάρ τὸ Α κατὰ παντὸς τοῦ Β καὶ τὸ Β κατὰ παντὸς
20 τοῦ Γ, ἀνάγκη τὸ Α κατὰ παντὸς τοῦ Γ κατηγορεῖσθαι.

Οὗτος πρῶτος τρόπος συλλογιστικός, ἐκ ὅδιο καταφατικῶν καθίστησθαι (κατί- 5
λου) καταφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. εἰ γάρ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, μέρος
ἄρα τοῦ Β τὸ Γ ὑπάρχει· εἰ τοίνυν τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, πᾶς τοῖς μέρεσιν
αὐτοῦ ὑπάρχει· καὶ τὸ Α ἄρα παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει μέρει ὅντι τοῦ Β. ἐπὶ τῶν
25 ὑλῶν δὲ σαφέστερος ὁ λόγος· οἷον οὐσία κατὰ παντὸς ζῷου, ζῷον κατὰ παντὸς
ἀνθρώπου, καὶ συνάγεται οὐσία κατὰ παντὸς ἀνθρώπου· καὶ ἀνάπαλιν πᾶς
ἄνθρωπος ζῷον, πᾶν ζῷον οὐσία, πᾶς ἀνθρώπος ἄρα οὐσία. δῆλον δὲ ἐπὶ 10
τούτου τοῦ σχήματος ὡς δεῖ ἐπὶ τοῦ πρώτου τρόπου λαμβάνειν δρους,
πρῶτην μὲν γενικώτατον, δεύτερον ὑπάλληλον γένος καὶ τρίτον εἰδικώτερον
30 τοῦ μέσου εἶδος. δεῖ δὲ δεῖ τὸ συμπέρασμα ποιεῖν, οἷον ἀν τὸ ἀρχό-
μενον τῆς συνθέσεως· οἷον εἰ ἐκ τοῦ μείζονος δρου ἀρχόμεθα, ή οὐσία
ἀρχεται· οὐκοῦν αὕτη καὶ τοῦ συμπεράσματος προηγεῖται· οὐσία κατὰ παντὸς

1 μὲν οι. PV Mare. 231, ἀπὸ V 3 ἐ. οι. t 7 εἰρ. την. p. 652 sq.
8 τὸ V 9 ἀμφοτέροις V 12 σώζων V 13 τάξαντας Q
15 δόξεις δὲ ἀν Q: δόξεις ἀν t 17 ἀποδιδόμενον V τε mrg. Q¹
18 ἦ ἄλλω Vt 19 καὶ τὸ β κτλ. οι. Q 20 κατηγορῆται V 21. 22 καθίστησθαι
addidi 22 συνάγεται V 23. 24 εἰ τοίνυν—αὐτοῦ ὑπάρχει Q: ἔστι δὲ μέρος τοῦ α (β P)
τὸ β (γ P) PVt 24 μέρος P 25 ante οὐσία add. ή P ante ζῶν add. τοῦ P
27 πᾶς ἄρα ἀνθρώπος P 29 post γενικώτατον add. καὶ Vt εἰδικώτατον P:
ἰδικώτερον V 30 εἰδος scripsi: εἰδους libri τὸ συμπέρασμα δεῖ Vt εἴη PQ

ζώου· ἄρχεται δὲ οὐσία· ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου· καὶ τὸ συμπέρασμα XX^r πάλιν ἀπὸ τῆς οὐσίας ἄρκεται· οὐσία κατὰ παντὸς ἀνθρώπου. εἰ δὲ ἐκ 16 τοῦ ἐλάττονος δρου δὲ ἀρχὴ γένοιτο, οἷον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, ἐκ τούτου καὶ τὸ συμπέρασμα ἔσται· πᾶς ἀνθρωπὸς ζῷον. πᾶν ζῷον οὐσία. πᾶς ἀνθρωπὸς 5 οὐσία. λαμβάνει δὲ στοιχεῖα ὁ Ἀριστοτέλης Α, Β, Γ, καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῶν στοιχείων τὴν τάξιν τοῦ πρώτου σχήματος ἡμῖν δηλῶν τὸν μείζονα 10 οὗτον λέγει τὸ Α διὰ τὸ πρώτην ἔχειν τὸ Α τάξιν, τὸν δὲ ἐλάττονα τὸ Γ, τὸν δὲ μέσον τὸ Β ὡς τοῦ μὲν ὑφειμένον τῇ τάξει, τοῦ Α, τοῦ δὲ προηγούμενον, τοῦ Γ. ἐνδέχεται δὲ δῆλον δτὶ καὶ ἐξισάζοντας εἶναι τοὺς δρους, 15 οἷον ἐπιστήμης δεκτικόν, γελαστικόν, ἀνθρωπὸς· πᾶς γάρ ἀνθρωπὸς γελαστικός, πᾶν γελαστικὸν ἐπιστήμης δεκτικόν. πᾶς ἄρα ἀνθρωπὸς ἐπιστήμης δεκτικός.

p. 25b40 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ τὸ μὲν Α κατὰ μηδενὸς τοῦ Β, τὸ δὲ Β κατὰ παντὸς τοῦ Γ, δτὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ ὑπάρξει.

15 Δεύτερος οὗτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος ἔστιν, ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς καθόλου ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. εἰ γάρ τὸ Α κατὰ μηδενὸς τοῦ Β, πάντων ἄρα τῶν μερῶν αὐτοῦ κεχώρισται· μέρος δὲ τοῦ Β τὸ Γ· ὑπόκειται γάρ παντὶ τῷ Γ τὸ Β ὑπάρχειν· παντὸς ἄρα κεχώρισται τοῦ Γ τὸ Α μέρους 20 δοντος τοῦ Β. εὐπορήσομεν δὲ πάλιν ὑλῶν ἐπὶ τοῦ δευτέρου τρόπου λαμβάνοντες εἶδος καὶ γένος καὶ τοῦ γένους ἀλλότριον, τὸ μὲν εἶδος ἐλάττονα 25 οὗτον τιτέγνεται. τὸ δὲ γένος μέρον, τὸ δὲ ἀλλότριον μείζονα· οἷον λίθος κατ' οὐδενὸς ζῷου, ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, καὶ συμπέρασμα λίθος κατ' οὐδενὸς ἀνθρώπου· κεχώρισται μὲν γάρ πάντων τῶν μερῶν τοῦ ζῷου ὁ 25 λίθος· μέρος δὲ τοῦ ζῷου ὁ ἀνθρωπὸς· κεχώρισται ἄρα παντὸς ἀνθρώπου ὁ λίθος.

p. 26a2 Εἰ δὲ τὸ μὲν πρῶτον παντὶ τῷ μέσῳ ἀκολουθεῖ, τὸ δὲ μέσον μηδενὶ τῷ ἐσγάτῳ ὑπάρχει, οὐκ ἔσται συλλογισμὸς τῶν 35 ἄκρων.

30 Τῶν δύο προτάσεων καθόλου παραλαμβανομένων τέσσαρες ἐγίνοντο συζυγίαι τῇ πρὸς τὸ ποιὸν ἐπιπλοκῇ, ὧν τὰς μὲν δύο ἐλέγομεν συλλογιστικὰς εἶναι, τὰς δὲ δύο ἀσυλλογίστους. ἐκθέμενος οὖν τὰς δύο συλλογιστικὰς προτάσεις νῦν βούλεται τὰς λοιπὰς δύο δεῖξαι ἀσυλλογίστους, τὴν τε ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς

1 ή om. P	2 ante οὐσία add. ή V	4 τοῦ συμπεράσματος V	7 λέγει
τὸ Vt: λέγων PQ	ἔχει V	τὸ a alt. om. P	8 ὑφειμένου QVt
8. 9 προηγουμένου Qt	9 δὲ om. PQ	10. 11 γελαστικός t: γελαστικόν PQV	
19 ὑπάρχει V	πάντος (sic) P: πάντως QVt	τοῦ γε κεχώρισται P	19. 20 μέρος
δν PVt	20 ἀπορήσωμεν V	δὲ om. V	21 τοῦ γένους PVt: γένος Q
24 μὲν om. V	27 ἀκολουθεῖ PQVt (Marc. 231): ὑπάρχει Arist.		τὸ δὲ κτλ.
om. Q	28 τοῦ ἐσγάτου ὑπάρχειν t	31 ἐλέγομεν] p. 72,4 sq.	

καὶ τὴν ἔξ ἀμφοτέρων καθόλου ἀποφασικῶν. εἰ δὲ ἐλέγομεν ἕδιον εἶναι ΞΧ^τ
τοῦ πρώτου συγματος καὶ τοῦτο, *(τὸ)* τὴν ἐλάττονα καταφατικὴν ἔχειν ¹⁰
ἀεί, εἰκότως ἀσυλλόγιστοί εἰσιν αἱ τοιαῦται συζυγίαι. δείκνυσι δὲ ἀσυλλο-
γίστοις αὐτὰς ἐκ τοῦ συνάγειν καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενί· δῆλον γάρ
ὅτι τούτων ὅτι καὶ τὸ τινὶ καὶ τὸ οὐ παντὶ συνάγουσιν· τοῖς γάρ καθόλου
τὰ κατὰ μέρος ἀκολουθεῖ· ὥστε οὐδὲν ὡρισμένον ἔστιν ἔξ αὐτῶν συνάγειν
συμπέρασμα. διὰ οὖν τὴν ἀοριστίαν αὐτῶν ἀσυλλογίστοις ταύτας φησί. δια-
λαμβάνει δὲ περὶ πρώτης τῆς ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς
δὲ ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς, καὶ δείκνυσιν αὐτὴν ἀσυλλογίστον διά ¹⁵
τινων δρων συναγόντων καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενί. ἐπὶ μὲν γάρ τῶν
συλλογιστικῶν συζυγιῶν οὐ κέχρηται δροις ἀλλὰ τοῖς στοιχείοις ἀπλῶς,
διδοὺς ἐκάστῳ κατ' ἔξινσίαν ἐπὶ πάσῃς ὅλης γυμνάζειν τὰ λεγόμενα· ἐπὶ
δὲ τῶν ἀσυλλογιστων παραδείγμασι μόνον κέχρηται, δο' ὡν ἐλέγγει τὴν
ἀοριστίαν αὐτῶν· τὸν μὲν γάρ καθόλου λόγον οὐδὲ μυρία παραδείγματα
ίκανα κατασκευάσαι, ἀνασκευάσαι δὲ καὶ ἐν ἔξαρκει παράδειγμα.

p. 26a4 Οὐδὲν γάρ ἀναγκαῖον συμβαίνει τῷ ταῦτα εἶναι. |

50

'Αντὶ τοῦ 'οὐ διὰ τὸ οὗτως ἔχειν τὰς προτάσεις συνάγεται τι ἀναγ- ΞΧ^τ
καῖον ἀλλὰ διὰ τὴν παραλαμβανομένην ὅλην'. δεῖ δὲ τὰ συμπεράσματα
διὰ τὸ τῶν προτάσεων ἀναγκαῖον συμβαίνειν, οὐ διὰ τὴν ὅλην, ὡς καὶ ὁ
20 ὄρισμὸς τοῦ συλλογισμοῦ δῆλος.

p. 26a5 Καὶ γάρ παντὶ καὶ μηδενὶ ἐνδέχεται τὸ πρῶτον τῷ ἐταχάτῳ
ὑπάρχειν.

"Οτι, φησίν, οὐδὲν ἔξ ἀνάγκης συνάγεται τῷ τὰς προτάσεις οὗτῳ
τετάχθαι, δῆλον ἔξ ὧν καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενὶ συνάγουσι δέον, ⁵
εἰπερ διὰ τὰς προτάσεις καὶ μὴ διὰ τοὺς δρους συνήγετο τὸ συμπέ-
ρασμα, μόνως ἢ ἀποφατικὸν συνάγεθαι ἢ καταφατικόν. νῦν δὲ ἀμφότερα
συνάγεται διαφόρων ὑλῶν παραλαμβανομένων· δῆλον ἄρα ὅτι τοῦ συμπε-
ράσματος αἵτιοι οἱ δροι παραλαμβανόμενοι καὶ οὐχ ἡ συμπλοκὴ τῶν προ-
τάσεων. δεῖ δὲ τοὺς συλλογισμοὺς διὰ τὰς προτάσεις συνάγειν τὰ συμπε-
30 ράσματα.

1 τῆς P post ἀμφ. add. τῶν V ἐλέγομεν] p. 70,8 4 ante αὐτὰς add.
συζυγίας Vt τῶι—τῶι P 5 τὸ utrumque om. Vt ante τινὶ add. οὐ V
6 post ἔστιν del. ἐκ Q¹ 8. 9 τῆς δὲ PQ: καὶ τῆς Vt 9 καταφατικῆς pr. Q,
corr. Q¹ 10 τῶι—τῶι P μὲν superscr. V 12 ἐπὶ πάσῃς ὅλης iterat P
15 ίκανά om. in lac. V 16 post lemma add. (b5. 6) καὶ γάρ—ὑπάρχειν interpretationis
loco et deinde ut alterum lemma (b6—9) ὤστε οὕτε—ἄνθρωπος, λίθος t 17 οὐδὲ 1:
οὐδαμῶς V διὰ τὸ] τῶ V 19 τῆς ὅλης P 21 τὸ ε τῶ corr. Q¹
24 post δῆλον add. γάρ QVt τῶ (ante μηδ.) P 26 οὐδὲ 2:
25 ὄρισμοὺς V 29. 30 τὸ συμπέρασμα Vt

p. 26a6 Ὅστε οὕτε τὸ κατὰ μέρος οὕτε τὸ καθόλου γίνεται XX^v
ἀναγκαῖον.

Εἰ γάρ καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενὶ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, συναναι- 10
ρεῖται δὲ τὰ μέρη τοῖς δλοις, οὕτε τὸ καθόλου οὕτε τὸ κατὰ μέρος ἔσται
5 ἀναγκαῖον· παντελῶς ἄρα ἀδριστοί καὶ διὰ τοῦτο ἀσυλλόγιστοι αἱ τοιαῦται
συζυγίαι. τὸ μὲν οὖν παντὶ συνάγεται οὕτως· ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου,
ἄνθρωπος κατ' οὐδενὸς ἵππου, καὶ συμπέρασμα ζῷον κατὰ παντὸς ἵππου.
τὸ δὲ οὐδενὶ συνάγεται, ἐὰν ἀντὶ τοῦ ἵππου λίθον παραλαμβάνωμεν, οὕτως·
ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, ἀνθρωπος κατ' οὐδενὸς λίθου, καὶ συμπέ- 15
10 ρασμα ζῷον κατ' οὐδενὸς λίθου.

p. 26a9 Οὐδὲ ὅταν μήτε τὸ πρῶτον τῷ μέσῳ μήτε τὸ μέσον τῷ
ἐσγάτῳ μηδενὶ ὑπάρχῃ.

Νῦν τὴν ἐκ τῶν δύο καθόλου ἀποφατικῶν βιούλεται δεῖξαι ἀσυλλόγιστον 20
ὅμοιῶς διὰ τοῦ συνάγειν τό τε παντὶ καὶ τὸ μηδενί. ἴνα δὲ σαφέστερον
15 ἡ τὸ λεγόμενον, ἑτέρους δρους ἡμεῖς ἐκθέμεθα· ζῷον κατ' οὐδενὸς λίθου,
λίθος κατ' οὐδενὸς ἀνθρώπου, καὶ τὸ συμπέρασμα ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώ-
που. οὕτω μὲν οὖν τὸ παντὶ συνάγουσι. τὸ δὲ μηδενί, ἐὰν ἀντὶ τοῦ
ἀνθρώπου παραλαμβάνωμεν φυτὸν ἢ τι τοιοῦτον, καὶ διὰ τὸ ζῷον
οὔτε ὁ λίθος κατηγορεῖται· ζῷον κατ' οὐδενὸς λίθου, λίθος κατ' οὐδενὸς 25
20 φυτοῦ, καὶ τὸ συμπέρασμα ζῷον κατ' οὐδενὸς φυτοῦ. διὰ ταῦτα ἄρα καὶ
αὗτῇ ἀσυλλόγιστος ἡ συζυγία διὰ τὴν ἀδριστίαν. εἴρηται δὲ τοῦτο κοινὸν
εἶναι ἐπὶ παντὸς σχήματος, τὸ ἐκ δύο ἀποφατικῶν ἀσυλλόγιστον ἀεὶ γίνε-
σθαι συζυγίαν.

p. 26a13 Καθόλου μὲν οὖν ὅντων τῶν ὅρων δῆλον ἐν τούτῳ τῷ 30
25 σχήματι πότε ἔσται καὶ πότε οὐκ ἔσται συλλογισμός.

(1) περὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων καθίστου λόγος ἔδη πεπλή-
ρωται, ἐν φῷ ἀπέδειξε δύο μὲν συλλογιστικὰς συζυγίας, δύο δὲ ἀσυλλογίστους.
ἰοιπὸν γέ τι γίγνεται τὴν τε καθόλου καὶ τὴν μερικὴν, καὶ δείκνυσι ποῖαι μὲν
αἱ συλλογιστικαὶ καὶ τούτοις, ποῖαι δὲ ἀσυλλογίστοι. 35

1 οὐδὲ—οὐδὲ Q	1. 2 γίνεται ἀναγκαῖον om. t	3 καὶ prius om. V
τῶ (ante παντὶ) Q	ὑπάρχει V	3. 4 συναίρεται V
κατὰ μέρος—καθόλου V	8 οὐδεὶς V	4 δὲ om. Vt παραλάβωμεν P: παραλαμβάνομεν t
12 ὑπάρχει P	13. 14 ὅμοιῶς δεῖξαι ἀσυλλόγιστον Vt	15 post λεγόμενον add. ὁ P
ἐκθέμεθα Q	17 τὸ prius e τῷ corr. V	18 παραλαμ- βάνομεν t
βάνομεν t	τι om. Q	21 εἴρηται] p. 70,2
καὶ Vt	24 οὖν om. t	post δὲ add. 29 καὶ P

p. 26a 14 Καὶ ὅτι ὅντος τε συλλογισμοῦ τοὺς ὄρους ἀναγκαῖον XXV
ἔχειν ως εἴπομεν, ἐάν τε οὕτως ἔχωσιν, ὅτι ἔσται συλλογισμός.

Εἰ τε, φησί, καθόλου καταφατικὸν ἢ τὸ συμπέρασμα, πάντῃ τε καὶ
πάντως ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν συνήκται, καὶ εἰ δύο καθόλου κατα-
5 φατικὰὶ ὑπάρχουσι προτάσεις, πάντη τε καὶ πάντως καθόλου καταφατικὸν 40
συνάγεται τὸ συμπέρασμα. καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου τρόπου ὅμοίως, οὕτως
ἔχουσῶν τῶν προτάσεων ὥσπερ εἴρηται, τοιοῦτον συνάγεται τὸ συμπέ-
ρασμα, καὶ τοῦ συμπεράσματος οὕτως ἔχοντος ἀνάγκη πᾶσα τοιαύτας εἶναι
τὰς προτάσεις.

10 p. 26a 17 Εἰ δὲ ὁ μὲν καθόλου τῶν ὄρων ὁ δὲ ἐν μέρει πρὸς τὸν 45
ἔτερον.

Πληρώσας τὰς ἐκ δύο καθόλου νῦν τὰς ἐκ τῆς ἑτέρας μὲν καθόλου
τῆς δὲ ἑτέρας μερικῆς συζυγίας ἐκτίθεται. εἰσὶ δὲ αἱ πᾶσαι ὀκτώ· ὡν αἱ
δύο μὲν συλλογιστικαί, ἡ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου, εἴτε καταφατικῆς εἴτε
15 ἀποφατικῆς, τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐξ ἀτυλίας-50
γιστοι διὰ τὸ ἢ τὴν μείζονα μερικὴν εἶναι ἢ τὴν ἐλάττονα ἀποφατικήν. ὄρα
δὲ πῶς οὐκ εἶπεν ὅτι ὁ μὲν μείζων καθόλου ὁ δὲ ἐλάττων ἐν μέρει ἢ τὸ
ἀνάπαλιν, ἀλλ' ἀδιορίστως, οὕτως ἀνευ προσθήκης ἐν ταύτῃ βουλόμενος τὰς
ὄκτὼ συζυγίας δηλῶσαι. |

20 p. 26a 20 "Οταν δὲ πρὸς τὸ ἐλαττον ἢ καὶ ἄλλως πως ἔχωσιν XXI
οἱ ὄροι, ἀδύνατον.

Προσυπακουστέον τῷ πρὸς τὸ ἐλαττον 'τὸ καθόλου τεθῆ'. ἀδύ-
νατον δὲ οὕτω γενέθαι συλλογισμὸν διὰ τὸ τὴν μείζονα ἀπολιλεκέναι τὸ
ἴδιον, τουτέστι τὸ καθόλου· εἰρηκώς γάρ 'ὅταν τὸ καθόλου τεθῆ πρὸς τὸ
25 ἐλαττον ἄκρον' ἐσήμανε τὴν μείζονα μερικὴν οὖσαν, ἐπείπερ ὁ λόγος αὐτῷ
νῦν περὶ τῆς ἑτέρας καθόλου τῆς δὲ ἑτέρας μερικῆς. τὸ δὲ ἢ καὶ ἄλλως 5
πως ἔχωσιν οἱ ὄροι ἀντὶ τοῦ 'εἰ ἀμφότεραι ἀποφατικαὶ ἢ ἡ μείζων
καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατικὴ, καὶ τοῦτο διχῶς, ἢ τῆς μείζονος
ἔχούσης τὸ καθόλου ἢ τῆς ἐλάττονος'.

1 ὅτι om. QV	δὲ V: om. t	τούς ὄρους κτλ. om. Q	post ἀναγκαῖον
add. οὕτως t	2 ἀν τε t	post ἔχωσι add. δῆλον t	3 φυσὶ Q
4 ἐκ δύο del. Q ¹	καθόλου prius om. V	καταφατικῶν—5 καθόλου om. Q	
καταφατικὸν P	4. 5 καταφατιταὶ P: καταφατικὴ V: καταφατικὸν t		8 ἀνάγκηι
πάσηι ante IV litt. eras. P	10. 11 πρὸς θάτερον V	12 τοὺς (post πληρ.) P	
μὲν om. P	13 ἑτέρας om. V	αἱ prius om. Vt	16 τὸ del. V
τὸ om. P	18 ἐν ταύτῃ om. Vt	20 ἔχουσιν V	17 ὅτι om. V
22 τῷ scripsi: τοῦ Q: τὸ Pt: om. V	πρὸς om. V	21 ἀδύνατον om. Q	
27 ἔχουσιν PV	29 τὸ καθόλου om. V	23 ἀπολελωκέναι V	

p. 26 a 21 Λέγω δὲ μεῖζον μὲν ἄκρον ἐν ὧ τὸ μέσον ἔστιν, ἔλατ- XXI^τ
τον δὲ τὸ ὑπὸ τὸ μέσον.

Αντὶ τοῦ ‘μεῖζον ἄκρον τὸ τοῦ μέσου κατηγορούμενόν, ἔλαττον δὲ οὐ
τὸ μέσον κατηγορεῖται’· ταῦτὸν γάρ τὸ κατὰ παντὸς καὶ τὸ ἐν ὅλῳ μόνῃ 10
5 τῇ σχέσει διαφέροντα, ως εἶναι, δταν μὲν ἐκ τοῦ κατὰ παντὸς ποιώμεθα
τοὺς συλλογισμούς, μείζονα δρον τὸν πρῶτον, δμοίως καὶ πρότασιν μείζονα
τὴν πρώτην, δταν δὲ ἐκ τοῦ ἐν ὅλῳ, τὸν τελευταῖον καὶ τὴν δευτέραν
πρώτασιν.

p. 26 a 23 ‘Τπαρχέτω γὰρ τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ. 14

10 Οὗτός ἔστι τρίτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν πρώτῳ σχήματι, ἐκ καθόλου
καταφατικῆς τῆς μείζονος καὶ μερικῆς καταφατικῆς τῆς ἔλαττονος μερικὸν
καταφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. εὐπόρησεις δὲ ὑλῶν ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ 20
λαμβάνων γένος τι καὶ εἶδος καὶ κοινότερον ἀμφοτέρων καὶ τὸ μὲν γένος
τιθεὶς μείζονα δρον, τὸ δὲ εἶδος μέσον, τὸ δὲ κοινὸν ἀμφοτέρων ἔλαττονα.
15 Ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, ἀνθρωπὸς κατὰ τινὸς ἐμψύχου, καὶ συμπέ-
ρασμα ζῷον κατὰ τινὸς ἐμψύχου· καὶ ἀνάπαλιν τὶ ἐμψύχον ἀνθρωπὸς, πᾶς
ἀνθρωπὸς ζῷον, καὶ συμπέρασμα τὶ ἐμψύχον ζῷον.

p. 26 a 25 Καὶ εἰ τὸ μὲν Α μηδὲνὶ τῷ Β ὑπάρχει, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ 25
Γ ὑπάρχει, ἀνάγκη τὸ Α τινὶ τῷ Γ μὴ ὑπάρχειν.

20 Τέταρτος οὗτος τρόπος συλλογιστικός, ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀπο-
φατικῆς τῆς δὲ ἔλαττονος μερικῆς καταφατικῆς. συνάγει δὲ μερικὸν ἀπο-
φατικὸν συμπέρασμα εἰκότως· ἐπεὶ γάρ, ως ἐλέγομεν, τῇ γείροις τῶν προ- 30
τάσεων ἔπειται τὸ συμπέρασμα, ἐν δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ ἔκατέρα τῶν προ-
τάσεων ἔχει τι ἔλαττωμα, ή μὲν κατὰ τὸ ποσὸν ή δὲ κατὰ τὸ ποιόν,
25 ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων τὰ ἔλαττώματα ἐν αὐτῷ συλλαβόν ἔσχε τὸ συμ-
πέρασμα καὶ γέγονε μερικόν τε ἄμα καὶ ἀποφατικόν. εὐπορήσεις δὲ ὑλῶν
ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀντιδιηρημένα λαμβάνων ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους εἶδη 35
καὶ τὸ γένος αὐτὸ καὶ τιθεὶς μείζονα μὲν δρον καὶ μέσον τὰ εἶδη ἔλατ-
τονα δὲ τὸ γένος· οἷον λογικὸν κατ’ οὐδενὸς ἀλόγου, ἄλογον κατὰ τινὸς
ζῷου, καὶ συμπέρασμα λογικὸν οὐ παντὶ ζῷῳ.

2 post μέσον add. δν Arist. (om. C)	4 κατηγορῆται V	γὰρ scripsi: ἄρα libri		
τῷ (post καὶ) Vt	5 διαφέροντας t	πρότασιν] πρῶτα V		
7 τὸν Q: τὸ PV: τῷ t	8 πρότασιν] πρώτην V	9 τῷ μὲν Qt	τὸ δὲ—Γ	
om. Q	12 ante ὑλῶν add. καὶ Vt (καὶ ὑλῶν iterat V)	14 post κοινὸν add.		
ξ Vt	17 post ἐμψύχον add. ἄρα Q, post ζῶον alt. Vt	18 τὸ α τῷ μὲν β		
μηδὲνὶ V	τὸ δὲ κτλ. om. Q	τὸ δὲ α' V	19 ὑπάρχει om. Arist.	20 τρόπος
οὗτος P	22 ἐλέγομεν] p. 71,12 sq.	23 παρέπεται V	24 ἔλαττονα Pt	
25 συλλαβόν scripsi: συλλαβών libri	26 εὐπορήσεις Q: ἀπορήσεις V: εὐπορήσει t			
28. 29 ἔλαττον V	30 πᾶν ζῶον pr. Q, corr. Q ¹			

p. 26a28 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ ἀδιόριστον εἴη τὸ Β Γ κατηγορικὸν XXI°
οὐ· ὁ γὰρ αὐτὸς ἔσται συλλογισμὸς ἀδιόριστου τοῦ καὶ ἐν γέρει
ληφθέντος.

Εἴρηται ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας τῷ Ἀριστοτέλει διὰ τοῦτον αἱ 41
5 ἀδιόριστοι προτάσεις ταῖς μερικαῖς. ἐὰν τούτῳ ἐν τῇ ἐλάττῳ προτάσει
ἀντὶ τῆς μερικῆς παραλέβωμεν ἀπροσδιόριστον καταφατικήν, ἄλλαι δύο
γίνονται συλλογιστικαὶ συζυγίαι τῆς μείζονος καθόλου οὕσης ἢ καταφατικῆς
ἢ ἀποφατικῆς. ὅστε πᾶσαι συλλογιστικαὶ συζυγίαι αἱ ἐν τῷ πρώτῳ σχή-
ματι ἔξι εἰσιν. |

10 Ἐτι δὲ παρὰ τούτους εἰσὶν οἱ καλούμενοι ἀντανακλώμενοι, οἱ καὶ ἐκ XXIV°
τούτων γίνονται μόνου τοῦ συμπεράσματος ἀντιστρέφοντος κατὰ τὴν οἰκείαν
ἀντιστροφήν. οἷον εἰ τὸ συμπέρασμά ἔστι καθόλου ἀποφατικόν, ἔσται ὁ
ἀντανακλώμενος ὡδε· λίθος κατ' οὐδενὸς ζψίου, ζψον κατὰ παντὸς ἀνθρώ-
που, λίθος κατ' οὐδενὸς ἀνθρώπου, καὶ ἀνθρωπός κατ' οὐδενὸς λίθου.
15 ἴσμεν γὰρ διὰ τὴν καθόλου στερητικὴν πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέψει. εἰ δὲ καθό-
λου καταφατικὸν ἢ μερικὸν καταφατικὸν εἴη τὸ συμπέρασμα, ἢ ἀντιστροφὴ
τοῦ ἀντανακλωμένου ἔσται πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικήν· καὶ γὰρ ἡ καθό-
λου καὶ ἡ μερικὴ πρὸς τὴν αὐτὴν ἀντιστρέψουσι, λέγω δὴ τὴν μερικὴν
καταφατικήν. ἐκ δὲ τῆς μερικῆς ἀποφατικῆς οὐκ ἔσται τοισῦτον συμπέ-
20 ρασμα· διολογεῖται γὰρ αὕτη μὴ σώζειν τὴν ἀντιστροφὴν ἀλλὰ διαπίπτειν.

p. 26a30 Ἐὰν δὲ πρὸς τὸ ἐλάττον ἄκρον τὸ καθόλου τεθῆ ἢ
κατηγορικὸν ἢ στερητικόν, οὐκ ἔσται συλλογισμός.

Τῆς μείζονος προτάσεως καθόλου οὕσης τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς 10
γίνονται τέσσαρες συζυγίαι κατὰ τὴν τοῦ ποιῶν διαφοράν· ὃν αἱ μὲν δύο
25 συλλογιστικαὶ εἰσιν αἱ ἔχουσαι τὴν ἐλάττονα καταφατικήν τῆς μείζονος ἀδια-
φορούσης κατὰ τὸ ποιόν, αἱ δὲ λοιπαὶ δύο ἀσυλλόγιστοι αἱ ἔχουσαι τὴν ἐλάτ-
τονα ἀποφατικήν. πρώτας μὲν οὖν τὰς συλλογιστικὰς ἔξειντο. καὶ ἔδει
30 έσον ἐπὶ τῇ ἀκολουθίᾳ ἐφεξῆς ἐλέγχαι πῶς αἱ λοιπαὶ δύο ἀσυλλόγιστοί εἰσιν
αἱ ἔχουσαι πρὸς μὲν τῷ μείζονι ἄκρῳ τὸ καθόλου εἴτε καταφατικὸν εἴτε 35
ἀποφατικόν, πρὸς δὲ τῷ ἐλάττονι τὸ μερικὸν ἀποφατικόν. ἀλλ’ ἐπειδὴ πλει-
όνων ἔδειτο λόγων ὁ περὶ τούτων ἐλεγχός διὰ τὸ ὑποδύειν αὐτὰς συλλο-
γιστικὰς συζυγίας, ώς μαθησόμεθα, τρέπεται ἐπὶ τὸ ἐλέγχαι πρῶτον τὰς ἐκ

1 τὸ βῆ κτλ. om. Q	4 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ.] c. 7 p. 17b29 sq.	6 ἀποφατικήν P
6. 7 δύο γίνονται ἄλλαι pr. P, corr. P ¹	8 αἱ πᾶσαι (αἱ)?	αἱ εἰ τῷ om. Q
10 περὶ superser. αρὰ V	10. 11 οἷον καὶ ἐκ τούτου γίνεται V	11 post οὐδειὸς
alt. del. ζώου Q ¹	16 ἀναστροφὴ V	18 ἢ om. VI
δὲ P	22 κατηγορικὸν—συλλογισμός om. Q	25. 26 διαφορούσης P
31 δεῖτο V: ἔδει τῶν pr. P	post ἐλεγχός add. ὁ PVt	32 μαθησόμεθα]
p. 26b14 sq.	ἐπὶ τῷ mrg. Q ¹ : ἐπὶ τοῦ P	

τῆς μείζονος μερικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου τέσσαρας ἀσυλλογίστους XXIV συζυγίας ως ῥῶν τούτων μᾶλλον ἐλεγχομένων. εἰσὶ δὲ αὗται ἡ τε ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς, καὶ δευτέρα ἡ ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου 20 5 ἀποφατικῆς, καὶ τρίτη ἡ ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς, καὶ τετάρτη ἡ ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς. ἐὰν δὲ ἀντὶ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς παραλάβωμεν ώς ισοδυναμοῦσαν τῇ μερικῇ τῆς ἐλάττονος μενούσης καθόλου, ἔσονται αἱ ἐλεγχόμεναι συζυγίαι δικτώ.

10 p. 26a33 Οἶον εἰ τὸ μὲν Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει.

Πρότερον ἐκτίθεται τὰς δύο συζυγίας ἀμα, τὴν τε ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς καὶ τὴν ἐκ 30 τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς, 15 καὶ δεικνυσιν αὐτὰς διὰ τῶν αὐτῶν δρων καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενὶ συναγούσας. ἐν δὲ τῷ εἰπεῖν ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει τὴν μερικὴν καταφατικήν τε ἀμα καὶ ἀποφατικὴν ἐσήμανεν. καὶ ταύτας ποτὲ μὲν τῇ καθόλου καταφατικῇ συμπλέξας ποτὲ δὲ τῇ ἀποφατικῇ ποιεῖ τέσσαρας συζυγίας ἀσυλλογίστους. οὐχ ὕσπερ δὲ ἐπὶ τῆς μερικῆς καταφατικῆς προσέμηκεν 20 ἀμα καὶ τὴν ἀποφατικὴν εἰπὼν εἰ τὸ μὲν Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει ἢ μὴ 35 ὑπάρχει, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς καθόλου καταφατικῆς ἀμα ἐπήγαγε καὶ τὴν ἀποφατικὴν, ἀλλ’ εἰπὼν τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει οὐκέτι ἐπήγαγεν ‘ἢ μὴ ὑπάρχει’, διῆτι αἱ μὲν μερικαὶ ισοδυναμοῦσιν ὅληλαις καὶ δύνανται ἀμα συναληθεύειν καὶ διὰ τοῦτο κοιναὶ καὶ αἱ περὶ αὐτῶν ἀποδείξεις, αἱ 25 δὲ καθόλου συναληθεύειν οὐ δύνανται, ώς δέδεικται ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνειας. παραδείγματα δὲ τῆς μὲν ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος 40 καθόλου καταφατικῶν οὖσῶν· ἀγαθὸν τινὶ ἔξει, ἔξις πάσῃ φρονήσει, καὶ συμπέρασμα ἀγαθὸν πάσῃ φρονήσει. καὶ οὕτω μὲν τὸ παντὶ συνάγεται. τὸ δὲ μηδενὶ οὕτως· ἀγαθὸν τινὶ ἔξει, ἔξις πάσῃ ἀμαθίᾳ, καὶ συμπέρασμα 30 ἀγαθὸν οὐδεμιᾳ ἀμαθίᾳ. δυνατὸν δὲ τὰ μερικὰ συνάγειν οὕτως· ἀγαθὸν τινὶ διαμέσει, διάθεσις πάσῃ ἔξει, καὶ ἀγαθὸν τινὶ ἔξει καὶ οὐ πάσῃ. ἢ 45 οὕτως· λευκὸν τινὶ σώματι, σῶμα παντὶ ζώφῳ, λευκὸν ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐ

2 μᾶλλον om. V	ταῦτα P	τε om. V	4 δεύτερον Qt	5 τρίτον V
6 τῆς om. P	8 ως om. P	9 τῆς ἐλάττονος post καθόλου collocat V: om. t		
αἱ om. PVt	10 ἡ μὴ κτλ. om. Q	ὑπάρχη (post μὴ) P itemque vs. 11		
14 καταφατικῆς PQ, pr. V: ἀποφατικῆς corr. V, t		15 παῦ—μηδὲν V	15. 16 συνάγουσιν V	
16 ὑπάρχειν (post μὴ) V		19 δὲ om. V	21 ὑπάρχη PV	
post οὕτω add. δὲ P	22 δὲ om. V	23 ὑπάρχη PV	25 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.]	
c. 7 p. 17 ^b 20 sq. cf. c. 10 p. 20 ^a 16 sq.		26 τῶν μὲν—τῶν δὲ V	27 καταφατικῆς Q ex ἀποφατικῆς corr. V ²	
conicio	32 καὶ prius om. V	28 μὲν τῶι PV	30 δὲ <καὶ>	
		ante τινὶ alt. del. παν V		

παντὶ ζῷῳ. τῆς δὲ ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττουνος XXIV καθόλου καταφατικῆς τοῦ μὲν παντὶ οὕτως· ἀγαθὸν οὐ πάσῃ ξέει. ξέει πάσῃ φρονήσει, καὶ συμπέρασμα ἀγαθὸν πάσῃ φρονήσει· τοῦ δὲ μηδενί· ἀγαθὸν οὐ πάσῃ ξέει, ξέεις πάσῃ ἀμαθίᾳ, καὶ συμπέρασμα ἀγαθὸν οὐδεμιῇ τῷ 5 ἀμαθίᾳ. πάλιν δὲ καὶ τὰ μερικὰ συνάξεις οὕτως· ἀγαθὸν οὐ πάσῃ διαθέσει, διαθέσεις πάσῃ ξέει, ἀγαθὸν ἄρα καὶ τινὶ ξέει καὶ οὐ πάσῃ· καὶ πάλιν λευκὸν οὐ παντὶ σώματι, σῶμα παντὶ ζῷῳ. καὶ λευκὸν οὐ παντὶ καὶ τινὶ ζῷῳ. τῆς δὲ ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττουνος καθόλου ἀποφατικῆς τοῦ μὲν παντὶ λευκὸν τινὶ ἵππῳ, ἵππος οὐδενὶ XXII^c 10 κύκνῳ, καὶ συμπέρασμα λευκὸν παντὶ κύκνῳ· τοῦ δὲ μηδενί· λευκὸν τινὶ ἵππῳ, ἵππος οὐδενὶ κόρακι, καὶ λευκὸν οὐδενὶ κόρακι. κάνταῦθα δὲ πάλιν καὶ τὰ μερικὰ συνάξεις, εἰ πρὸς τῷ ἐλάττουνι δρῳ θείης τὸν ἄνθρωπον ἡ τι 5 τοιοῦτον, φέτιν τὸ μὲν μέσον οὐδενί, τὸ δὲ μείζον τινὶ ὑπάρχει· λευκὸν τινὶ ἵππῳ, ἵππος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ, λευκὸν ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐ παντὶ 15 ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. οἱ αὐτοὶ δὲ ὅροι καὶ ἐπὶ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττουνος καθόλου ἀποφατικῆς. καὶ τὸ μὲν παντὶ οἷον λευκὸν οὐ παντὶ ἵππῳ, ἵππος οὐδενὶ κύκνῳ, καὶ λευκὸν παντὶ κύκνῳ· καὶ τὸ μηδενὶ ὄμοίως· λευκὸν οὐ παντὶ ἵππῳ, ἵππος οὐδενὶ κόρακι, καὶ λευκὸν 20 οὐδενὶ κόρακι. πάλιν δέ, εἰ κάνταῦθα πρὸς τῷ ἐλάττουνι δρῳ θείης ἄνθρωπον, συνάξεις τὰ μερικά· λευκὸν οὐ παντὶ ἵππῳ, ἵππος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ, λευκὸν ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ. οὗτοι μὲν τέσσαρες ἔδειχθησαν ἀσυλλόγιστοι τρόποι, ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καὶ τῆς ἐλάττουνος καθόλου. ἐπειδὴ δὲ ίσοδυναμοῦσιν αἱ ἀπροσδιόριστοι ταῖς μερικαῖς, εὑρήσεις ἑτέρας 25 τέσσαρας συζυγίας, καὶ ταύτας ἀσυλλογίστους, τὴν μείζονα τιθεὶς ἀπροσδιόριστον ποικίλλων δὲ ἀμφοτέρας κατὰ τὸ καταφατικὸν καὶ ἀποφατικόν· συνάγουσι γάρ ἐπὶ τῶν αὐτῶν δρῶν καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενί.

p. 26a39 Οὐδέ δταν τὸ μὲν πρὸς τῷ μείζονι ἄκρῳ καθόλου γένηται ἡ κατηγορικὸν ἡ στερητικόν, τὸ δὲ πρὸς τῷ ἐλάττουνι στερητικόν κὸν κατὰ μέρος, οὐκ ἔσται συλλογισμὸς ἀδιορίστου τε καὶ ἐν 30 μέρει ληφθέντος.

Τὰς παραλειψιμένας αὐτῷ ἀσυλλογίστους δύο συζυγίας νῦν λοιπὸν ἐλέγχαι βούλεται, πρότερον ἀναβαλλόμενος ὡς ἐργωδεστέρας οὕσης τῆς δεί-

1 καὶ om. V	3 καὶ] τὸ V	μηδενὸς Vt: compend. Q	4 post καὶ
add. τὸ V	6 πάσῃ alt. P: παντὶ QVt	8 καὶ τῆς PQt: τῆς δὲ V	
9 λευκῷ pr. V	οὐδὲ t	10 post καὶ add. τὸ Q	παντὶ] τινὶ Q
μηδενὸς V	12 εἰ] εἰς Q	13 et 15 ὑπάρχειν t	16 καὶ τὸ μὲν παντὶ
om. P	17 καὶ prius om. V	19 οὐδὲν t	post κάνταῦθα add. εἰ V
ante ἄνθρωπον del. τὸν V	23 ἐπεὶ Q	25 ποικίλων Vt	τὸ P: τὸν Qt:
τὴν V	καταφατικὴν V	καὶ (καὶ superser.) ἀποφατικὴν V: om. Q	
26 ἐπὶ (ἐκ t)—δρῶν post μηδενὶ collocant Vt	27. 28 καθόλου γένηται PV Arist.: inv. ord. Q: καθόλου τεθῆ t (i)	28 ἡ κατηγορικὸν κτλ. om. Q	κατηγορικῶς ἡ στερητικῶς V
32 πρότερον] cf. p. 79,27 sq.	οὕσης] ης corr. P ¹	31 παραλειψιμένας Vt	

ξεως αὐτῶν διὰ τὴν αἰτίαν· ἵσμεν δτι ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ ποτὲ μὲν ΞΧΙ^η
 δι' ἔαυτὴν ἀληθεύει, ὡς δταν λέγωμεν 'οὐ πᾶς ἄνθρωπος λευκός², ποτὲ δὲ
 διὰ τὴν καθόλου ἀποφατικήν, ὡς δταν εἴπωμεν 'οὐ πᾶς ἄνθρωπος πτερωτός³, 35
 καὶ δταν δι' ἔαυτὴν ἀληθεύη, ἰσοδυναμεῖ τῇ μερικῇ καταφατικῇ. διὰ τοῦτο
 5 καὶ βουληθεῖς τὰς συζυγίας ταύτας ἀσυλλογίστους ἀποδεῖξαι οὐκ ἡδύνατο
 τοῦτο ποιῆσαι λαμβάνων τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν ὡς δι' ἔαυτὴν ἀληθεύ-
 ουσαν· ὑποδύεται γάρ αὕτη συλλογιστικὸν τρόπον, τὸν τρίτον τὸν ἐκ τῆς
 μείζονος καθόλου καταφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς,⁴ 40
 μεταληφθεῖσα εἰς τὴν μερικὴν καταφατικὴν ὡς ἰσοδυναμοῦσαν. οἶνον τί⁵
 10 λέγω; ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, ἄνθρωπος οὐ παντὶ λευκῷ· ἐὰν τὸ
 λευκὸν τοῦτο λάβωμεν τὸ ἐπὶ τοῦ Σκύθου, δύνατὸν ἔσται μεταλαβεῖν τὴν
 μερικὴν ἀποφατικὴν εἰς τὴν μερικὴν καταφατικήν, δτι ὁ ἄνθρωπος τινὶ⁶
 λευκῷ ὑπάρχει, οἶνον τῷ Σκύθῃ, διότι ἡ μερικὴ δι' ἔαυτὴν ἀληθεύει· τὸ
 γάρ αὐτὸ τοῦτο καὶ τινὶ ὑπάρχει καὶ οὐ παντὶ ὑπάρχει, οἶνον τῷ Αἰθίοπι.⁷
 15 μεταληφθεῖσα δὲ εἰς τὴν μερικὴν καταφατικὴν ποιεῖ τὸν τρίτον τρόπον
 τοῦ πρώτου σχήματος. διά τοι τοῦτο λαμβάνει τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν οὐ
 δι' ἔαυτὴν ἀληθεύουσαν ἀλλὰ διὰ τὴν καθόλου. δμοίως καὶ ἡ ἐτέρα συζυγία⁸
 20 ἡ ἐξ ἀριφοτέρων ἀποφατικῶν ὑποδύεται τὸν τέταρτον συλλογιστικὸν τρόπον
 τὸν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς κατα-
 φατικῆς, μεταληφθεῖσης δμοίως τῆς μερικῆς ἀποφατικῆς εἰς μερικὴν κατα-
 φατικήν. λαμβάνει οὖν αὕτην πάλιν ὡς ἰσοδυναμοῦσαν τῇ καθόλου ἀπο-
 φατικῇ εἰσφέρων ὑποκείμενά τινα τῷ λευκῷ δρψ, ςν τοῦ μὲν τὸ ΞΧΙ^η
 ζῷον κατηγορεῖται παντὸς τοῦ δὲ οὐδενός, καὶ οὗτως ἀποδείκνυσι τὰς ἐξ
 αὐτῆς συζυγίας τὸ ἐναντίον συναγούσας, τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενί. καὶ πάλιν
 25 τῷ λευκῷ τινα ὑποκείμενα εἰσφέρει, ςν τοῦ μὲν παντὸς κατηγορεῖται τὸ
 ἄψυχον τοῦ δὲ οὐδενός, καὶ οὗτω δείκνυσι καὶ τὴν δευτέραν συζυγίαν ἀσυλ-⁹
 λόγιστον καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενὶ συνάγουσαν. παράδειγμα τῆς μὲν προ-
 τέρας οὗτως· ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, ἄνθρωπος οὐ παντὶ λευκῷ, καὶ
 συμπέρασμα ζῷον παντὶ λευκῷ. τουτέστι τῷ κύκνῳ. καὶ οὗτω μὲν τὸ
 30 παντί. τὸ δὲ μηδενὶ οὗτως· ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἄνθρωπος οὐ παντὶ¹⁰
 λευκῷ, καὶ συμπέρασμα ζῷον οὐδενὶ λευκῷ, τουτέστι τῇ χίονι. τῆς δὲ
 δευτέρας· ἄψυχον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ, ἄνθρωπος οὐ παντὶ λευκῷ, καὶ συμ-
 πέρασμα ἄψυχον παντὶ λευκῷ, ἵνα πάλιν λάβωμεν ἐπὶ χιόνος. δμοίως
 35 καὶ οὐδενί, ἵνα λάβωμεν ἐπὶ τοῦ κύκνου. πάλιν δὲ εἰ καὶ ἡ προκειμένη
 ἰσοδυναμεῖ τῇ ἐκ δύο καθόλου ἀποφατικῶν, ἐπ' ἐκείνης δὲ τὰ μερικά

2 λέγομεν τ	4 ἀληθεύει pr. P	ἰσοδυναμῇ (η in ras. ex ei corr.) P
5 καὶ om. P	ἐδύνατο P	6 ως om. V
om. V	8 ἀποφατικῆς (post μερ.) Vt	9 ἰσοδυναμοῦσαι V
14 ὑπάρχει alt. om. P	18 ἀποφατικὴ Q	19. 20 ἀποφατικῆς pr. V, κατα- superscr. V ²
23 τὸ δὲ Vt	24 αὐτὸς P	22 post ὑποκείμενα add. λευκά PQt, at ef. vs. 25
27. 28 προτάσεως t	29 τοῦ ἐστιν P	25 παντὶ Vt
32 λευκὸν Q	35 τῆς P	26 τὸ δὲ t post καθόλου del. κατα Q ¹

συνήγετο, οὐκοῦν καὶ ἐπὶ ταύτης. ὅροι δὲ οἱ αὐτοὶ οὗσπερ κάκι παρειλή- XXII^ν
φαμεν· ζῷον οὐδενὶ ἀψύχῳ, ἄψυχον οὐ παντὶ ἐμήγειρον. ἐπεὶ καὶ οὐδενί· 15
λαμβάνεται γάρ νῦν διὰ τὴν καθόλου ἀποφατικὴν ἡ μερικὴ σλημείωσις.
συμπέρασμα ζῷον τινὶ καὶ οὐ τινὶ ἀψύχῳ.

5 p. 26b14 "Ετι ἐπεὶ ἀδιόριστον τὸ τινὶ τῷ Γ τὸ Β μὴ ὑπάρχειν.

"Ετερον ἐπιχείρημα λαμβάνει, δι' οὖ δείκνυσιν ἀσυλλογίστους τὰς εἰρη-
μένας προτάσεις, λέγω δὴ τὰς ἐκ τῆς ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς 20
δὲ μείζονος καθόλου εἴτε καταφατικῆς εἴτε ἀποφατικῆς. δὲ λέγει τοι-
οῦτόν ἐστιν. ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ ποτὲ μὲν δι' ἑαυτὴν ἀληθεύει ποτὲ δὲ
10 διὰ τὴν καθόλου, ως ἐμάθομεν ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμηνείας. καὶ ὅτε γένεται
ἐαυτὴν ἀληθεύει, ισοδυναμεῖ τῇ μερικῇ καταφατικῇ, οἷον ἡ 'οὐ πᾶς ἄν-
θρωπος λευκός' συναληθεύει καὶ ισοδυναμεῖ τῇ 'τις ἄνθρωπος λευκός'. καὶ 25
τοῦτο συμβαίνει ἐπὶ τῆς ἐνδεχομένης ὅλης. δταν δὲ διὰ τὴν καθόλου,
οὐκέτι αὐτῇ ισοδυναμεῖ, οἷον οὐ πᾶς ἄνθρωπος πτερωτός. ἐπειδὴ γάρ οὐ-
15 δεῖς. διὰ τοῦτο καὶ οὐ πᾶς· καὶ τοῦτο συμβαίνει ἐπὶ τῇς ἀληθύσου ὅλης.
ἐπειδὴ οὖν, φησίν, ἀδιόριστος ἡ οὐ πᾶς πρότασις, *(ἐπεὶ)* ἐπὶ μὲν τῆς ἐνδεχο-
μένης ὅλης ισοδυναμεῖ τῇ τίς. ἐπὶ δὲ τῇς ἀληθύσου οὐκέτι (*ἐπειταὶ* γάρ την-
20 καῦτα τῇ οὐδεῖς, ητινὶ ἀντιφατικῶς ἀντίκειται ἡ τίς), ἐὰν ληφθῆται δῆμοι
τῆς ἀληθύσου ὅλης, δῆλον δτι οὐ μεταληφθῆσεται εἰς τὴν τίς, ἀλλ' ἔσται
25 ισοδυναμοῦσα τῇ καθόλου ἀποφατικῇ, καὶ οὕτως ἔσται ἀσυλλογίστος ἡ συ-
ζυγία· ἐδείχθη γάρ δι πᾶσα [πρότασις] ἔχουσα τὴν ἐλάττονα καθόλου ἀπο-
φατικὴν ἀσυλλογίστος ἐστιν. εἰ δὲ καὶ ποτὲ ὑποδύεται συλλογίστικὴν συ-
ζυγίαν, οὐ διὰ τοῦτο αὐτὴν παραδεξόμεθα, πρῶτον μέν, δτι οὐ δι' ἑαυτὴν
30 ἔστι συλλογίστικὴ ἀλλὰ διὰ τὴν παραληφθεῖσαν ὅλην, λέγω δὴ τὴν ἐνδεχο-
μένην, ἐπειτα, δτι περὶ τῶν καθόλου ζητοῦμεν κανόνων καὶ οὐ ποτὲ μὲν
ἐπταισμένων ποτὲ δὲ ὑγιῶν. δι αὐτὸς δὲ λόγος, εἴτε καταφατικὴ ἡ μείζων εἴη
εἴτε ἀποφατική· ἀμφότεραι γάρ ἀσυλλογίστοι. παραδείγματα δὲ πάλιν *(τῇς μὲν)* 40
ἐκ τῆς μείζονος καταφατικῆς καθόλου τῇς δὲ ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς
τοῦ γένεται παντὶ· ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ. ἄνθρωπος οὐ παντὶ οὐποτ. καὶ συ-
45 ἀγεται ζῷον παντὶ οὐποτ. τοῦ δὲ οὐδενί· ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἄνθρωπος
οὐ παντὶ λίθῳ, καὶ συνάγεται ζῷον οὐδενὶ λίθῳ. τῇς δὲ ἐκ τῆς μείζονος
καθόλου ἀποφατικῆς καὶ τῇς ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς οὕτως τοῦ μὲν 50
παντὶ· ζῷον οὐδενὶ λίθῳ, λίθος οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συμπέρασμα ζῷον
παντὶ ἀνθρώπῳ· τοῦ δὲ μηδενὶ· ζῷον οὐδενὶ λίθῳ, λίθος οὐ παντὶ φυτῷ,

1 ὥσπερ Vt κακεῖ] p. 76,15 sq. 2 ἐπειδὴ P 5 τὸ α Vt 6 ante ἀσυλλ
add. καὶ t 9 δὲ μὲν Q ποτὲ δὲ—11 ἀληθεύει om. Q 10 ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμ.]
c. 6 p. 17b23 cf. c. 10 p. 20a19 11. 12 ισοδυναμεῖ—συναληθεύει om. P
16 φασὶν P ἐπεὶ addidi 17 ἀδιόριστου V 18 post ἐάν add. οὐν QVt
ante ὅροι add. οὶ V 21 ἐδείχθη] p. 26a2 sq. πρότασις delevi 22. 23 συλλο-
γίστικὴ συζυγία Q 23 post μὲν add. οὖν V 24 παραλειψθεῖσαν Vt 26 ἐπει-
σμένων P ἡ om. Vt 27 ἀμφότεροι QV τῇς μὲν addidi 30 δὲ om. Q
ζώου (post οὐδ.) V παντὸς (ante ἀνθρ.) t 33 παντὸς ζώου V 34 δὲ οὐδενὶ V
G.

καὶ συμπέρασμα ζῶον οὐδενὶ φυτῷ. ὅτι δὲ ἔξὸν οὕτω λέγειν τὴν οὐ πᾶς XXII^v
ώς μὴ συγεισφέρουσαν τὸ τίς, ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας ἐμάθουμεν. Εἰδὼμεν
δὲ καὶ τὰ τῆς λέξεως.

"Ετι ἐπεὶ ἀδιόριστον τὸ τινὶ τῷ Γ τὸ Β μὴ ὑπάρχειν. ἀδιό- 50
5 ριστόν φησιν οὐ διὰ τὸ μὴ ἔχειν προσδιορισμόν (ἔχει γάρ τὸ τὸ μερικόν)
ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ δρίζειν ἐν ἑαυτῷ τὴν ποσότητα τῶν ὑποκειμένων πραγμά-
των, ἀλλὰ ποτὲ μὲν ποιεῖν καθόλου ἀποφατικὴν ποτὲ δὲ μερικήν. διόπερ
τοῦτο δηλῶν ἐπήγαγεν ἀληθεύεται δέ, καὶ εἰ μηδενὶ ὑπάρχει καὶ εἰ
μὴ παντί, ὅτι τινὶ οὐχ ὑπάρχει. | τοῦτο φησιν δπερ ἐλέγομεν, ὅτι XXIII^v
10 ἡ 'τινὶ μὴ ὑπάρχει', τουτέστιν ἡ μερικὴ ἀποφατική, ποτὲ μὲν διὰ τὴν 6
καθόλου ἀληθεύει, τὴν οὐδείς, ποτὲ δὲ δι' ἑαυτήν.

p. 26b17 Ληφθέντων δὲ τοιούτων ὅρων ὥστε μηδενὶ ὑπάρχειν
οὐ γίνεται συλλογισμός.

"Ο λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· εἰ ληφθῇ ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ ἐπὶ τῆς
15 καθόλου ἀποφατικῆς, αὐτόθεν δῆλον ὅτι ἀσυλλόγιστος γίνεται ἡ συζυγία· 10
εἰ γάρ ποιεῖ συλλογιστικήν, καὶ ἐπὶ τῶν κυρίων ἀποφατικῶν ἔδει γενέσθαι·
τοῦτο γάρ δηλοῖ τὸ ἦν γάρ ἀν καὶ ἐπὶ τούτων. φανερὸν οὖν, φησίν,
ὅτι εἰ ποτε γίνεται συλλογιστικὴ συζυγία, οὐ διὰ τὴν τοιαύτην τῶν ὅρων
τάξιν γίνεται, λέγω δὴ διὰ τὸ τὴν ἐλάττονα μερικὴν ἀποφατικὴν εἶναι,
20 ἀλλὰ διὰ τὸ ἴσοδυναμεῖν αὐτὴν ἐπὶ ἐνδεχομένης ὅλης τῇ μερικῇ καταφατικῇ 15
καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὅρων δύνασθαι συναληθεύειν τὴν κατάφασιν
τῇ ἀποφάσει· καταφατικῆς δὲ οὔσης τῆς ἐλάττονος γίνεται συλλογισμός.

p. 26b21 Οὐδέ γε ἐὰν ἄμφω τὰ διαστήματα κατὰ μέρος ἡ κατη-
γορικῶς ἡ στερητικῶς. 20

25 Διαστήματα τὰς προτάσεις καλεῖ δι' ἣν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴπομεν
αἰτίαν, κατὰ ζῆλον λέγω γεωμετρικόν. ὥσπερ γάρ ἐκεῖνοι τὰ μὲν σημεῖα 25
πάντων ἀπλούστερα ὄντα καὶ οἷον ἀρχειδέστερα ὅρους καλοῦσι, τὰ δὲ ἀπὸ
τούτων, τουτέστι τὰς γραμμάς, διαστήματα, ἔτι δὲ τὰ ἐκ τούτων συγκείμενα
σχήματα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ αὐτὸς τὸ μὲν ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα, ἐστιν

1 καὶ συμπέρασμα οι. V	post καὶ add. τὸ Q	2 εἰδὼμεν P
6 αὐτῷ PVt	7 ἀπόφασιν P: ἀποφατικὸν Vt	μερικόν Vt διόπερ PQ:
διὸ καὶ Vt	8 εἰ καὶ (post δέ) Q: καὶ ἡ P	καὶ εἰ μὴ κτλ. om. Q
εἰ alt. in ras. P	9 post τοῦτο add. δέ QVt	10 ἡ prius om. P τινὶ om. t
μὴ ε μὲν corr. V ²	ὑπάρχει pr. V: ὑπάρχη corr. V ²	11 post ἀληθεύει del. διὰ Q ¹
12 οὖν V	ώστε κτλ. om. Q	14 post δ add. δὲ P λέγω V
15 γίνεται PVt: ἐστιν Q	16 immo ἐποίει	17 γάρ ἦν V
18. 19 συλλογιστικὴ—γίνεται iterant QVt	20 post ἐπὶ add. τῆς Vt	21. 22 κατα-
(sed habent C m, rec. A)	22 post ἀποφάσει add. ἀδύνατον Vt	23 γε om. Arist.
μὲν om. P	25 εἴπομεν] p. 66,29 sq.	26 post κατὰ add. τὸν Vt
corr. Q ¹	27 πάντα P	28 συγκείμενα] σ ε χ
29 ἄ] πρωτον V	ὄντα om. V	

ἀπλούστερα καὶ εἰς ἄναλύεται ὁ συλλογισμός, δρους ὀνόμασεν, τὰς δὲ XXIII^η
ἐκ τούτων συγκειμένας προτάσεις διαστήματα, τὰ δὲ ἐκ τούτων αὐτῶν
σχήματα, πρῶτον καὶ δεύτερον καὶ τρίτον καλῶν. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ
ὄνοματος τοῦ διαστήματος. βούλεται δὲ ἐνταῦθα τὰς ἐπιλοίπους ι^τ συζη- 30
5 γίας ἐλέγξαι καὶ δεῖξαι ἀσυλλογίστους τὰς ἐξ ἀμφοτέρων μερικῶν η̄ ἀπροσ-
διορίστων καὶ τὰς ἐκ τῆς μιᾶς μερικῆς τῆς δὲ ἑτέρας ἀπροσδιορίστου.
γίνονται γάρ ἐκ μὲν τῶν ἐξ ἀμφοτέρων μερικῶν συζυγίαι τέσσαρες, η̄ κατα-
φατικῶν οὖσῶν η̄ ἀποφατικῶν, η̄ τῆς μὲν καταφατικῆς τῆς δὲ ἀποφατι-
κῆς, καὶ τοῦτο διχῶς. ὅμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων ἀπροσδιορίστων
10 γίνονται τέσσαρες, ὥσαύτως ποικιλλόμεναι κατὰ τὸ καταφατικόν τε καὶ ἀπο- 35
φατικόν. καὶ αἱ λοιπαὶ ὄκτω ἐκ τῆς μιᾶς μερικῆς τῆς δὲ ἑτέρας ἀπροσ-
διορίστου· η̄ γάρ η̄ μὲν μείζων ἐστὶ μερικὴ η̄ δὲ ἑτέρα ἀπροσδιόριστος, καὶ
κατὰ τὴν ἐναλλαγὴν τοῦ ποιοῦ γίνονται τέσσαρες συζυγίαι, η̄ τούναντίον,
καὶ ὅμοίως πάλιν γίνονται τέσσαρες. λαμβάνει δὲ δρους κοινοὺς ἀρκοῦντας
15 αὐτῷ ἐπὶ πασῶν τῶν συζυγῶν πρὸς τὸ δεῖξαι δτι καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ
οὐδενὶ συνάγουσι, τοῦ μὲν παντὶ ζῷον, λευκόν, ἀνθρωπος, τοῦ δὲ μηδενὶ 40
ζῷον, λευκόν, λίθος. οἷον ζῷον τινὶ λευκῷ, τὸ λευκὸν τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ
συμπέρασμα τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ· καὶ πάλιν τὸ ζῷον τινὶ λευκῷ, τὸ
λευκὸν τινὶ λίθῳ, καὶ ζῷον οὐδενὶ λίθῳ. ὅμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν
20 συζυγῶν μεταφέρων εὑρήσεις. καὶ συνάξεις κανταῦθα καὶ τὸ τινὶ καὶ τὸ
οὐ παντὶ οὗτως· ζῷον τινὶ λευκῷ, λευκὸν τινὶ ἐμψύχῳ, καὶ ζῷον τινὶ καὶ 45
οὐ παντὶ ἐμψύχῳ.

p. 26b26 Φανερὸν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων ώς ἐὰν η̄ συλλογισμὸς
ἐν τούτῳ τῷ σχήματι κατὰ μέρος, δτι ἀνάγκη τοὺς δρους οὗτως
25 εጀειν ώς εጀπομεν. |

Καλῶς προσέθηκεν ἐν τούτῳ τῷ σχήματι· ἐν γάρ τῷ δευτέρῳ XXIII^η
δυνατὸν τὴν ἐλάττονα μερικὴν ἀποφατικὴν εἰναι τῆς μείζονος καταφατικῆς
καθόλου οὖσης.

5

p. 26b33 Καλῶ δὲ τὸ τοιοῦτον σχῆμα πρῶτον.

30 Εἴρηται πολλάκις, καὶ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ, δτι ὀπηνίκα αὐτὸς τίθησι
τὰ ὄντα πρῶτος τῶν πρὸ αὐτοῦ μὴ οὕτω χρησαμένων, οὕτω φησίν,
δτι καλῶ καὶ δτι λεγέσθω καὶ τὰ τοιαῦτα. Ὅστε δῆλον δτι αὐτοῦ ἐστι
θέσις η̄ τῶν σχημάτων ὄνομασία.

6 τῆς prius om. Q 7 μὲν γάρ ἐκ Q τῆς (post μὲν) P post η̄ add. ἐξ
ἀμφοτέρων QVt 9 καὶ alt. om. V ἐπὶ] ἐκ V 10. 11 ἀποφατικόν—κατα-
φατικόν V 16. 17 ἀνθρωπον—λίθον conicio 16 μηδὲν V 17 ἀνθρώπῳ—19 λευ-
κὸν τινὶ om. Q 18 τὸ ζῷον alt. om. V 20 εὑρήσεις μεταφέρων V συνάξας,
om. καὶ P 23 ως om. V 24 τῷ om. P 25 ὕσπερ P (Mare. 231)
26 τῷ prius om. P 27 καταφατικῆς om. V 28 καθόλου om. P 30 εጀηται]
cf. p. 25,4 sq. 31 πρῶτον QVt τοῦτο φησιν QVt 32 post ἐστιν add. η̄ V
33 ὄνομασία] huc usque Q: τέλος τοῦ πρῶτου σχῆματος subscr. P

p. 26b34 "Οταν δὲ τὸ αὐτὸ τῷ μὲν παντὶ τῷ δὲ μηδενὶ ὑπάρχῃ XXIII^v
ἢ ἑκατέρῳ παντὶ ἢ μηδενί, τὸ μὲν σχῆμα τὸ τοιοῦτον καλῶ 11
δεύτερον.

'Ιστέον δτι οὐγιῶς μετὰ τὸ πρῶτον σχῆμα τὸ δεύτερον παραδίδωσι,
5 μετὰ δὲ ταῦτα τὸ τρίτον· ἐπειδὴ γάρ μετὰ τὴν ἀποδεικτικὴν ἡ διαλεκτικὴ
καὶ οὕτως ἡ σοφιστικὴ, ἔσικε δὲ τῇ μὲν ἀποδεικτικῇ τὸ πρῶτον σχῆμα, δτι 15
συμπεραίνει τὸ καθόλου καταφατικόν, ὅπερ φύλον τῷ ἀποδεικτικῷ, τὸ δὲ
δεύτερον τῇ διαλεκτικῇ, δτι πάντα ἀποφατικὰ συνάγει (ό γάρ διαλεκτικὸς
ἀνασκευάζειν ἐπιχειρεῖ τὰ ὑπὸ τοῦ προσδιαλεγομένου *(λεγόμενα)*, δμοιον δὲ τὸ
10 ἀνασκευάζειν τῷ ἀποφάσκειν), τὸ δὲ τρίτον τῷ σοφιστικῷ ἔσικεν (ἐκεῖνος
γάρ διὰ ἔκπτωσιν τῶν ὄντων σοφῶν περὶ τὰ μερικὰ διατρίβει· ὄμοιώς δὲ
καὶ τὸ τρίτον σχῆμα ὅλα μερικὰ συνάγει), εἰκότως καὶ τὰ σχήματα
τοιαύτην τάξιν εἰλήφασιν.

"Οταν δὲ τὸ αὐτὸ τῷ μὲν παντὶ τῷ δὲ μηδενὶ ὑπάρχῃ ἢ 20
15 ἑκατέρῳ παντὶ ἢ μηδενί, τὸ μὲν σχῆμα τὸ τοιοῦτον καλῶ δεύ-
τερον. ο περὶ τοῦ πρώτου σχήματος λόγος πέρας ἀπειληφε, καὶ πασῶν
τῶν ἐν ἐκείνῳ συζυγιῶν ἀνελλιπῶς [καὶ] αἱ μὲν συλλογιστικὸν ἔχουσαι τὸ
εἶδος ἀπεδείχθησαν, αἱ δὲ τῶν ἀσυλλογίστων ἡλέγγθησαν οὖσαι. νῦν οὖν
25 ἐπὶ τὸ δεύτερον μεταβέβηκε, καὶ πρώταις κανταῦθα ταῖς καθόλου συζυγίαις
ἐπεξέργεται. ἔστι δὲ ἕδιον τούτου τοῦ σχήματος τὸ τὴν μείζονα εἶναι
καθόλου τὴν δὲ ἐλάττονα ἀνομοιοσχήμονα τῇ μείζονι κατὰ τὸ ποιόν. 25

'Ιταν δὲ τὸ αὐτὸ τῷ μὲν παντὶ τῷ δὲ μηδενὶ ὑπάρχῃ ἢ
30 ἑκατέρῳ παντὶ ἢ μηδενί. τοῦτο δῆλον, δτι ἐν τούτῳ τῷ σχήματι ὁ μέσος
ὅρος ἀμφοτέρων κατηγορεῖται τῶν ἄκρων, καὶ ἢ τοῦ μὲν καταφατικῶς τοῦ δὲ
ἀποφατικῶς ἢ ἀμφοτέρων καταφατικῶς ἢ ἀμφοτέρων ἀποφατικῶς. ἄρχεται
35 οὐδὲ, ἀπειληφεῖται τῶν ἄκρων, καὶ πρώταις κανταῦθα ταῖς καθόλου συζυγίαις
ἐπεξέργεται. ἔστι δὲ τοῦ εἰπεῖν ἢ ἑκατέρῳ παντὶ ἢ μηδενὶ^v
40 τὰς ὄμοιοσχήμους καὶ λοιπὰς δύο συζυγίας ἐσήμανε συζυγίας, αἴτινες καὶ 30
συλλογιστικαὶ εἰσιν. διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν ἢ ἑκατέρῳ παντὶ ἢ μηδενὶ^v
45 τὰς ὄμοιοσχήμους καὶ λοιπὰς δύο συζυγίας ἐσήμανεν, αἴτινες καὶ ἀσυλλο-
γιστοὶ εἰσι διὰ τὸ ὡς ἐλέγομεν δεῖν ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τὴν μίαν πρό-
τασιν ἀνομοιοσχήμονα εἶναι τῇ ἑτέρᾳ, εἰ μέλλοι συλλογιστικὴ ἔσεσθαι
ἢ συζυγία.

1 ἀργὴ τοῦ δευτέρου σχήματος inser.	PV	ὑπάρχει P	2 καλῶ corr. V
7 post καθόλου add. τὸ V	τοῦ ἀποδεικτικοῦ Pt	8 γάρ scripsi: δὲ libri	9 διαλε-
γομένου V	λεγόμενα addidi	όμοιώς P	10 τοῦ (ante ἀποφ.) P
11 ὄντως conicio	12 post ὅλα add. τὰ V	12. 13 τοιαύτην καὶ τὰ σχήματα t	
13 ἀπειληφεῖν V	14 ὑπάρχει Vt	16 πέρας superscr. V	17 ἀνελλει-
πῶς P	καὶ delevi	πᾶς P	22 ὑπάρχει V
ἐπὶ collocat V	τὸ om. Vt	19 τοῦ δευτέρου P	μεταβέβηκεν ante
23 post ἑκατέρῳ add. μὲν t	δηλῶν V	24 καὶ om. V	εἰ P
τῷ om. V	τὸ δὲ V	28 ἀνομοιοσχήμους t	27 αὐτὸ
δύο om. V	31 δεῖ P	30 καὶ λοιπὰς] καθολικὰς conicio	

p. 26b37 Μεῖζον δὲ ἄκρον τὸ πρὸς τῷ μέσῳ κείμενον.

XXIII^v

Αὐτὶ τοῦ συγγενέστερον καὶ ἐγγύτερον τοῦ μέσου, οὐ τῇ θέσει ἀλλὰ 35
τῷ ἀξιώματι. ἐπειδὴ γάρ ὁ μέσος ὅρος δεύτερον κατηγορεῖται, ὃ δὲ οὐ τῷ
5 ἀπαξὲ ἐν τῷ συμπεράσματι, ὃ δὲ ἐλάττων οὐδὲ ἀπαξ, ἐγγύτερω μὲν εἴη τοῦ
δεύτερον κατηγορούμενου, τουτέστι τοῦ μέσου, ὃ ἀπαξ κατηγορούμενος ἦν ὁ
μηδὲ ἀπαξ· διόπερ ἀκουσόμεθα αὐτοῦ ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι ἐγγύτερω μὲν
10 τοῦ μέσου καλοῦντος τὸν ἐλάττονα διὰ τὴν συγγένειαν (ύπόκεινται γάρ
ἀμφότεροι), πορρωτέρω δὲ τὸν μεῖζον. οἶως δὲ καὶ τῇ καταγραφῇ 40
ἐγγύτερω μᾶλλον τοῦ μέσου βούλεται τίθεσθαι τὸν μεῖζον ὅρον, πορρωτέρω
15 δὲ τὸν ἐλάττονα. τὸ δὲ μεῖζον ἄκρον ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τῶν δύο προ-
τάσεων καθόλου οὐσῶν οὐκ ἔστι φύσει ἀλλὰ θέσει· διὰ τὸν ἄκρων
πρῶτον ὑποκείμενον ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι λάβης συλλογιζόμενος, τοῦτο
20 ἀν εἴη τὸ ἐλάττον ἄκρον, τὸ δὲ λοιπὸν μεῖζον· οἷον πᾶς ἀνθρωπος ζῷον,
οὐδὲν φυτὸν ζῷον, οὐδὲν ἄρα ἀνθρωπος φυτόν. διοιώσ, ἐάν ἐκ τοῦ φυτοῦ
25 τὴν ἀρχὴν ποιησώμεθα, τοῦτο γίνεται ἐλάττων ὅρος, ὃ δὲ ἀνθρωπος μεῖζων· 45
οἷον οὐδὲν φυτὸν ζῷον, πᾶς ἀνθρωπος ζῷον, οὐδὲν ἄρα φυτὸν ἀνθρωπος.
Θέσει ἄρα τὸ μεῖζον καὶ ἐλάττον ἐν τούτοις καὶ οὐ φύσει. εἰ μέντοι ἡ
έτερα τῶν προτάσεων εἴη μερική, διρισται τὸ μεῖζον καὶ ἐλάττον· εἰπομεν
γάρ δι τοῦ δεῖ ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τὴν καθόλου μεῖζονα εἶναι.

20 p. 26b39 Τίθεται δὲ τὸ μέσον ἔξω μὲν τῶν ἄκρων πρῶτον δὲ
τῇ θέσει.

Τὴν κυρίως μὲν μέσην τάξιν ὁ μέσος ὅρος ἐκβεβήκως λοιπὸν ἔξω τῶν 50
ἄκρων τίθεται, ἀλλ᾽ ὑπεράνω τούτων ἦν ὑποκάτω. ἀλλὰ εἰ μὲν ἐπάνω τῷ
ώς ἀμφοτέρων κατηγορεῖσθαι, καλεῖται τῇ θέσει πρῶτος· εἰ δὲ κάτω ώς
25 ὑποκείσθαι, καλεῖται δεύτερος. διὸ ἐνταῦθα ώς ἀμφοτέρων κατηγορούμενον
τὸν μέσον | ὅρον πρῶτον ὠγόμασεν· εἰ μὲν γάρ ὑπέρκειται, πρῶτος τῇ XXIV^v
θέσει. τῷ δὲ καὶ χωρὶς εἶναι τῶν ἄκρων ἔξω αὐτῶν τίθεται.

p. 27a2 Δυνατὸς δὲ ἔσται καὶ καθόλου καὶ μὴ καθόλου τῶν
ὅρων ὅντων.

30 "Ο βούλεται εἰπεῖν, τοῦτο ἔστιν, δι τοῦ δένδέχεται γενέσθαι συλλογισμὸν
ἐν τούτῳ τῷ σχήματι, καν τε ἀμφότεραι καθόλου εἰεν αἱ προτάσεις, καν δ

3 δεύτερος t	5 δευτέρου t	6 μήτε Pt	ἀκουσόμεθα] c. 6 p. 28a13. 14
αὐτοῦ superser. V	μὲν om. P	7 post τὸν add. δὲ V	7. 8 ὑπόκειται
γάρ ἀμφοτέροις P	8—10 οἶως—ἐλάττονα mrg. P	8 καὶ om. P	9 ὅροι
om. V: καὶ t	12 συλλογιζόμενον t	14 φυτῷ (post ἀνθρ.) t	15 ποιησό-
μεθα V	17 μὲν P	18 καὶ om. P	εῖπομεν] p. 70,11
del. μὲν V	26 εἰ] η P	27 τὸ δὲ P	22 post ἔξω
31 καθότι pr. V., corr. V ²		28 δυνατὸν t	29 ἄκρων t

τε ή μὲν μία μερική ή δὲ ἔτερα καθόλου. τὸ γάρ μὴ καθόλου τοῦτο XXIV^τ
βούλεται· οὐ γάρ ἐνδέχεται συλλογισμὸν γενέσθαι ἐξ ἀμφοτέρων μερικῶν.

p. 27a3. Καθόλου μὲν οὖν ὄντων τῶν ὅρων ἔσται συλλογισμός,
ὅταν τὸ μέσον τῷ μὲν παντὶ τῷ δὲ μηδενὶ ὑπάρχῃ, ἂν πρὸς ὅπο-
5 τερφοῦν ἥ τὸ στερητικόν· ἄλλως δὲ οὐδαμῶς.

Δεῖ γάρ, ώς εἴρηται πολλάκις, ἀνομοιοσχήμονας εἶναι τὰς προτάσεις,
καὶ τὴν μὲν καταφατικὴν τὴν δὲ ἀποφατικὴν ἀορίστως, ὡρισμένως δὲ τὴν 10
μείζονα καθόλου.

p. 27a5 Κατηγορείσθω γάρ τὸ Μ τοῦ μὲν Ν μηδενὸς τοῦ δὲ Ξ
10 παντός.

Πρῶτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν δευτέρῳ σχῆματι, ἐκ καθόλου ἀπο-
φατικῆς τῆς μείζονος καὶ καθόλου καταφατικῆς τῆς ἐτάττονος καθόλου 15
ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα· οἷον ζῆτον κατ' οὐδενὸς λίθου, ζῆτον
κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, καὶ συμπέρασμα λίθος κατ' οὐδενὸς ἀνθρώπου.
15 ἡ δὲ τῶν ὄλῶν εὐπορία γίνεται τὸν αὐτὸν τρόπον τῷ δευτέρῳ τρόπῳ τοῦ
πρώτου σχῆματος. ἐπεὶ καὶ διὰ τῶν αὐτῶν προτάσεων γίνεται ἀντιστρα-
φείσης τῆς Μ Ν προτάσεως. λαμβάνει δὲ εἰδός τι καὶ γένος καὶ τοῦ γένους 20
τι ἀλλότριον καὶ τὸ μὲν εἰδός τιμεῖς ἐτάττονα δρον, τὸ δὲ γένος μέσον, τὸ
δὲ ἀλλότριον μείζονα. οὕτα δὲ πῶς διὰ τῆς φύσεως τῶν στοιχείων τὴν
20 ὕφεσιν τοῦ δευτέρου ἥμιν ἐνδείκνυται σχῆματος, οὐκέτι τὸ Α καὶ τὸ Β καὶ
τὸ Γ τιθεὶς ἀλλὰ τὸ Μ. Ν. Ξ. οὐκ ἔταξε δὲ τὸ Ν μέσον ὅρου, δισπερ ἐν τῷ
πρώτῳ σχήματι τὸ Β στοιχεῖον ἐποίησε μέσον, ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἐνταῦθα 25
μέσος οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων κατηγορεῖται· διὸ ἐν τῷ
τρίτῳ σχήματι λαμβάνων τὸ Π, Ρ, Σ στοιχεῖα μέσον δρον τίθησι τὸ Σ ως
25 ἀμφοτέροις τοῖς ἄκροις ὑποκείμενον, καὶ χείρονι διὰ τοῦτο ὄντι τὸ ἔσχατον
αὐτῷ ἀρμόζει στοιχεῖον. ζητήσεις δὲ ἀν τις τί δήποτε μὴ προτέραν τίθησι
τὴν ἐκ τῆς μείζονος καταφατικῆς συζυγίαν ώς μετὰ τοῦ ποσοῦ καὶ τῷ
ποιῷ κεκοσμημένην. οὐκ ἔστιν οὖν πρὸς τοῦτο ἄλλην αἰτίαν ἀποδοῦναι
ἥ ταύτην, διτὶ πρὸς τὸ σαφὲς τῆς δεῖξεως ἀπέβλεψεν ὁ φιλόσοφος· ή μὲν
30 γάρ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς δύο ἀντιστροφῶν δεῖται, ώς
μαθησόμεθα, ή δὲ ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς μιᾶς. διὰ τοῦτο οὖν
ταύτην προέταξεν ώς εὐγερεστέραν ἔχουσαν τὴν δεῖξιν καὶ διὰ τοῦτο τῷ
πρώτῳ σχήματι συγγενεστέραν οὖσαν. λέγω γάρ οὗτως· τὸ Μ μηδενὶ τῷ Ν

1 τὸ γάρ μὴ καθόλου om. V	3 οὖν om. Vt	τῶν ὅρων PVt (C f i Marc. 23):
om. Arist.	4 τὸ μέσον om. V	οὐδενὶ t (C) ὑπάρχειν V: ὑπάρχει t
καὶ Vt (f i)	4. 5 ὄποτερωσοῦν, om. πρὸς V	6 εἴρηται] velut p. 70,11 sq.
7 ἀόριστον. ωρισμέν ⁹ P	10 παντὶ V	11. 12 ἀποφατικῆς pr. V, κατὰ superscr. V ²
18 καὶ deleverim	19 μείζον Vt	δὲ alt. om. V 20 τοῦ η' t 22 ἐνταῦθα
om. V	23 ἀλλ' om. V: ἀλλὰ <τὸ β> conicio	24 στοιχεῖον Pt 25 χείρονι—
δητι scripsi: χείρονα—όντα Pt: χεῖρον—όν V		26 αὐτῷ om. P ἀρμόττει V
27 τὴν Vt: τῆς P	καὶ om. P	31 μαθησόμεθα] p. 27a10 sq. οὖν om. P
32 ἀπόδειξιν Vt		

ὑπαρχέτω, τὸ Μ παντὶ τῷ Ξ ὑπαρχέτω· λέγω δτι καὶ τὸ Ν οὐδενὶ τῷ Ξ XXIV⁴ ὑπάρχει. δτι γὰρ τοῦτο ἀληθές, εἰσόμεθα ἀντιστρέψαντες τὴν μείζονα πρότασιν· ἐπεὶ γὰρ τὸ Μ οὐδενὶ τῷ Ν ὑπάρχει, ἀντιστρέψει δὲ ἡ καθόλου ἀποφατική, ὡς δέδεικται, καὶ τὸ Ν οὐδενὶ ὑπάρχει τῷ Μ. τὸ Ν οὖν οὐδενὶ 5 τῷ Μ, τὸ Μ παντὶ τῷ Ξ, καὶ γίνεται ὁ δεύτερος τρόπος τοῦ πρώτου σχῆματος ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς καθόλου ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα· τὸ ἄρα Ν οὐδενὶ τῷ Ξ ὑπάρχει. ὥστε μιᾶς ἐδεήθη ἀντιστροφῆς, τῆς μείζονος προτάσεως.

p. 27 a 9 Πάλιν εἰ τὸ Μ τῷ μὲν Ν παντὶ τῷ δὲ Ξ μηδενί, οὐδὲ 10 τὸ Ν οὐδενὶ τῷ Ξ ὑπάρξει.

Δεύτερος οὗτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν δευτέρῳ σχήματι, ἐκ καθόλου 43 καταφατικῆς τῆς μείζονος τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς καθόλου ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. ὁ αὐτὸς δέ ἐστιν οὗτος σχεδὸν τῷ προ- 45 τέρῳ, πλὴν ὅσον ἔκεινος μὲν μιᾶς ἀντιστροφῆς ἐδεήθη, οὗτος δὲ δύο. 15 αἵτιον δὲ τούτου τὸ τὴν μείζονα εἶναι καταφατικὴν καὶ διὰ τοῦτο μὴ δύνασθαι ἡμᾶς αὐτὴν ἀντιστρέψαι· ἀντιστρέψουσα γὰρ πρὸς τὴν μερικὴν ἀντέστρεψε καὶ ἀσυλλόγιστον ἐποίει τὴν συζυγίαν τῆς μείζονος οὐκ ἔχουσης τὸ καθόλου. διὰ τοῦτο ἀνάγκη τὴν ἐλάττονα ἀντιστρέψαι οὕτως. βουλό- 50 μεθα δεῖξαι, δτι τὸ Ν οὐδενὶ τῷ Ξ ὑπάρχει, διὰ τοῦ δευτέρου τρόπου τοῦ 20 δευτέρου σχῆματος, καὶ λέγομεν οὕτως· τὸ Μ παντὶ τῷ Ν ὑπαρχέτω, τὸ Μ μηδενὶ τῷ Ξ ὑπαρχέτω· εἴτα ἐπεὶ ἡ καθόλου στερητικὴ πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέψει, καὶ τὸ Ξ οὐδενὶ τῷ Μ ὑπάρχει· οὐκοῦν τὸ Ξ οὐδενὶ τῷ Μ ὑπάρχει, τὸ Μ παντὶ τῷ Ν· γίνεται πάλιν ὁ δεύτερος τρόπος τοῦ πρώτου σχή- 55 ματος | ἀπὸ τοῦ Ξ ἀρξαμένων πλέκειν· τὸ ἄρα Ξ οὐδενὶ τῷ Ν ὑπάρχει. XXIV⁵ 25 ἀλλ' οὐ τοῦτο ἡβουλόμεθα δεῖξαι, δτι τὸ Ξ οὐδενὶ τῷ Ν, ἀλλὰ τούναντίον δτι τὸ Ν οὐδενὶ τῷ Ξ. ἐπειδὴ οὖν ἀντιστρέψει ἡ καθόλου στερητική, ἀντι- 60 στρέψαντες τὸ συμπέρασμα ἔχομεν τὸ ζητούμενον· εἰ γὰρ τὸ Ξ οὐδενὶ τῷ Ν, καὶ τὸ Ν οὐδενὶ τῷ Ξ. δύο ἄρα ἀντιστροφῶν ἐπὶ τοῦ δευτέρου τρόπου ἐδεήθημεν, τῆς τε ἐλάττονος προτάσεως καὶ τοῦ συμπεράσματος. ὅμοίως 5 65 δὲ εὐπορήσεις ὑλῶν καὶ ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ τῷ πρὸ αὐτοῦ, μόνον ἐνταῦθα τὸ μὲν εἶδος μείζονα ὅρον τιθεὶς τὸ δὲ ἀλλότριον ἐλάττονα. ἔστωσαν γὰρ ὅροι ζῷον, ἄνθρωπος, λίθος· μείζων ὁ ἄνθρωπος, μέσον τὸ ζῷον· ζῷον κατὰ παντὸς ἄνθρωπου, ζῷον κατ' οὐδενὸς λίθου, καὶ συνάγει μὲν οὐκέτι τὸν μείζονα ὅρον συνάπτων τῷ ἐλάττονι, ἀλλὰ τὸ ἀνάπταιν. τὴν ἐλάττονα

4 ἀποφατικῶς, ομ. ὡς P τῶι ὦ—τὸ ὑ P 5 καὶ ομ. P 6 καταφατικῆς pr. P, corr. P¹ 7 καταφατικὸν pr. V, ἀπὸ superser. V² 8. 9 τῶι ὕ οὐδενὶ pr., ord. inv. B, A supra ὦ, ὕ ser. P 8 ὑπάρχει Pt, pr. V: ὑπάρξει corr. V ἐδεήθη ἀντιστροφῆς V: τῆς μιᾶς P: ομ. t 9 μὲν ε ὑ corr. P²: ομ. V 10 τὸ ὕ οὐδενὶ τῶι ὦ P (Marc. 231): τὸ ὖ τῷ ὕ οὐδενὶ t (m i u): τῷ ὕ τὸ ὖ οὐδενὶ Arist. ὑπάρξει t Arist.: ὑπάρχει PV 11 οὕτως P 18 οὕτως ἀντιστρέψαι Vt 19. 20 τρόπου τοῦ δευτέρου ομ. V 20 λέγω P τῶι ὖ παντὶ P 21 post ἐπεὶ add. καὶ Pt 22 καὶ ομ. P 23 ὑπαρχέτω V post τὸ ὑ add. δὲ V παντὶ Vt: οὐδενὶ P 26 ἐπεὶ V 32 μείζον P αἱ μέσοι; ? 34 ἐλάττω V

γάρ ἀντιστρέψαντες οὗτως ἐπάγομεν τὸ συμπέρασμα λέγοντες 'εἰ τὸ ζῷον XXIV^v
καὶ τὸ οὐδενὸς λίθον. καὶ ὁ λίθος καὶ τὸ οὐδενὸς ζῷον· εἰ δὲ τοῦτο, ζῷον δὲ 10
κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, καὶ ὁ λίθος ἄρα καὶ τὸ οὐδενὸς ἀνθρώπου'· γεγένηται
γάρ πάλιν ὁ δεύτερος τρόπος ἐν πρώτῳ σχήματι. ἀλλ' ἐπεὶ οὐ τοῦτο ἦν
5 ἡμῖν ἀποδεῖξαι ἀλλ' ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς καὶ τὸ οὐδενὸς λίθον, δεησόμεθα ἔτερας
ἀντιστροφῆς ἐν τῷ συμπεράσματι λέγοντες 'εἰ τούναν λίθος καὶ τὸ οὐδενὸς
ἀνθρώπου, καὶ ἀνθρωπὸς καὶ τὸ οὐδενὸς λίθον'.

p. 27a14 "Εστι δὲ δεικνύναι ταῦτα καὶ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπάγοντας.

Τῶν συλλογισμῶν οἱ μὲν ἐπ' εὐθείας ἀποδείκνυνται, οἱ δὲ δι' ἀντι- 15
10 στροφῆς, οἱ δὲ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς, ἥντινα καὶ καλοῦσι
κύκλῳ δεῖξιν. καὶ ἐπ' εὐθείας μὲν πάντες οἱ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι ἀπε-
δείγμησαν. δι' ἀντιστροφῆς δὲ καὶ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς οἵ τε ἐν
τούτῳ καὶ τῷ τρίτῳ σχήματι. ἀποδεῖξας οὖν τοὺς πρώτους συλλογιστικοὺς
δύο τρόπους διὰ τῆς ἀντιστροφῆς νῦν διὰ τοῦ ἀδυνάτου δείκνυσιν. δεῖ δὲ
15 πρότερον ἡμᾶς εἰπεῖν τίνα τρόπον γίνεται ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγή. ἐπειδὴν
ἀποτελεσθῆ ὁ συλλογισμὸς ἐν τούτοις τοῖς τρόποις, τὸ δὲ συμπέρασμα 20
θέλωμεν ἐπιβεβαιῶσαι, οὐκέτι τῇ καὶ εὐθεῖαν δεῖξει χρώμεθα, ἀλλ' ὥσπερ
τινὸς ἀντιλέγοντος συγχωροῦμεν καθ' ὑπόθεσιν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον
τῷ συμπεράσματι, καὶ προσάγοντες αὐτῷ τι τῶν ὄμολογουμένων καὶ κειμένων
25 ἀναιροῦμεν ἐν τι τῶν ἐναργῶς ὄμολογημένων τε καὶ κειμένων· δι' ὃ γάρ
ὑποτεθήν ἀναιρεῖται τὸ ἐναργὲς καὶ ὄμολογούμενον, τοῦτο ἐλέγχεται ψεῦδος
διὰ τῆς τοιαύτης ἀπαγωγῆς· τούτου δὲ δειγμένης ψεύδους τὸ ἀντικείμενον 30
αὐτῷ ἀληθὲς εὑρίσκεται. οἷον ὡς ἐπὶ τοῦ πρώτου τρόπου τὸ Μ οὐδενὶ
τῷ N, τὸ M παντὶ τῷ Ξ· λέγω, φησίν, ὅτι τὸ N οὐδενὶ τῷ Ξ ὑπάρχει.
35 αὕτη μὲν οὖν δι' εὐθείας δεῖξις, ἐν ᾧ συμπεραίνεται καθόλου ἀποφατικὸν
συμπέρασμα, ὅτι τὸ N οὐδενὶ τῷ Ξ ὑπάρχει. εἴ τις οὖν ταύτῃ τῇ δεῖξει
ἀντιλέγοι ψευδὲς εἶναι λέγων τὸ συμπέρασμα, ἀνάγκη τὸ ἀντιφατικῶς αὐτῷ
ἀντικείμενον ὑποθέσθαι, λέγω δὲ διὰ τὸ N τινὶ τῷ Ξ ὑπάρχει· ἀνάγκη
γάρ πᾶσα ἐπὶ τῶν ἀντιφατικῶς ἀντικείμενων, εἰ τὸ ἔτερον ψεῦδος ἐστι, τὸ 40
40 ἀντικείμενον εἶναι ἀληθές. τοῦτο οὖν τὸ λῆμα προχειρισάμενοι δείκνυμεν
αὐτῷ ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν, καὶ οὗτως ὡς ψεῦδος ἐκβαλόντες, ἐπεὶ
μηδεμιᾳ ἀληθεῖς ὑποθέσει ἀδύνατόν τι ἀκολουθεῖ, εἰσάγομεν τὸ ἀντιφατικῶς

1 ἐπάγωμεν pr. P	2 post λίθος add. ἄρα P	5 δὲ om. P	6 λέγοντα τ
8 ἔτι δὲ δείκνυται P	ἀπάγοντας Pt (C i d f u): ἄγοντας V Arist.	9 τὸν συλλο-	
γισμὸν pr. P, corr. P ²	οἶον μὲν ε corr. P ²	10 ἐπαγωγῆς V	καὶ om. P
12 διὰ τῆς ἀ. V	14 διὰ τοῦ ἀδυνάτου νῦν V	16 ἀποτελθῆ Vt	17 θέλωμεν t:
θέλομεν PV	ἐπιβεβαιῶσαι pr. V, corr. V ²	20 τε om. V	22 ἐπαγωγῆς V
τοῦτο pr. P, corr. P ²	23 τὸ μὲν ε τῶν μὲν, ut videtur, corr. P	post μ add.	
γάρ P	24 ὑπάρχει pr. P, corr. P ¹	25 ἦ scripsi: ὡ libri	ante καθ. add.
τὸ P	27 ἀντιλέγει Vt	28 κείμενον V	30 post τοῦτο add. δὲ P
προχειρισάμενοι PV	31 τι ἀδύνατον V	ἐκβάλλοντες Vt	ἐπὶ pr. V, corr. V ²
32 μηδεμιῇ pr. P, corr. P ²	ἀληθεῖς ὑποθέσεως t		ἀκολουθεῖν t

ἀντικείμενον τὸ μηδενὶ τῷ Ξ τὸ Ν ὑπάρχειν, ὅπερ ἦν ἐξ ἀρχῆς. εἰ γάρ, XXIV^r
καθὼς ὁ ἀντιλέγων βούλεται, τὸ Ν τινὶ τῷ Ξ ὑπάρχει, ὑπῆργε δὲ ἐξ
ἀρχῆς τὸ Μ οὐδενὶ τῷ Ν, γίνεται ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος
ὁ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς κατα- 25
5 φατικῆς μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα, ὅτι τὸ Μ οὐ παντὶ τῷ
Ξ, οὗτως· τὸ Μ οὐδενὶ τῷ Ν· τοῦτο γάρ ὑπέκειτο ἐξ ἀρχῆς· τὸ Ν τινὶ¹
τῷ Ξ· τοῦτο γάρ ὁ ἀντιλέγων βούλεται· τὸ ἄρα Μ οὐ παντὶ τῷ Ξ· ὁ γάρ
τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος. ὑπέκειτο δὲ καὶ παντὶ τὸ Μ
τῷ Ξ· τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ παντὶ καὶ οὐ παντί, ὅπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον
10 [ἄρα] ἡκολούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς τὸ Ν τινὶ τῷ Ξ ὑπάρχειν.
ψεῦδος ἄρα τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον, ὅτι τὸ Ν οὐδενὶ 40
τῷ Ξ, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. οὗτως ἐπὶ τοῦ πρώτου τρόπου. δροίως δὲ καὶ
ἐπὶ τοῦ δευτέρου. τὸ Μ τῷ μὲν Ν παντί, τῷ δὲ Ξ μηδενὶ ὑπαρχέτω·
λέγω ὅτι τὸ Ν οὐδενὶ τῷ Ξ. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ ἀντιφατικῶς
15 ὑποθέσθαι. ὅτι τὸ Ν τινὶ τῷ Ξ· εἰ οὖν τὸ Μ παντὶ τῷ Ν ὑπέκειτο,
λέγει δὲ ὁ ἀντιλέγων ὅτι τὸ Ν τινὶ τῷ Ξ, γίνεται ὁ τρίτος τρόπος τοῦ
πρώτου σχήματος ἐκ τῆς μείζονος καθόλου τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς κατα-
φατικῆς μερικὸν καταφατικὸν συνάγων συμπέρασμα· τὸ ἄρα Μ τινὶ τῷ Ξ.
ὑπέκειτο δὲ καὶ οὐδενί· τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐδενί, ὅπερ ἀτοπον. τὸ 45
20 ἀτοπον πάλιν ἡκολούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς ὅτι τὸ Ν τινὶ τῷ Ξ·
ψεῦδος ἄρα τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ οὐδενὶ τῷ Ξ
τὸ Ν, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 27a15 "Οτι μὲν οὖν γίνεται συλλογισμὸς οὗτως ἐχόντων τῶν
δρων, φανερόν, ἀλλ' οὐ τέλειος· οὐ γάρ μόνον ἐκ τῶν ἐξ ἀρχῆς
25 αλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων ἐπιτελεῖται τὸ ἀναγκαῖον.

Φησὶ γίνεσθαι συλλογισμὸν οὗτως ἐχόντων τῶν δρων, ἀλλ' οὐ 50
τέλειον, καὶ ἀποδίδωσι δύο αἰτίας, μίαν μὲν διότι δι' ἀντιστροφῆς δείκνυται
(τοῦτο δὲ ἐσήμανε διὰ τοῦ εἰπεῖν οὐ γάρ μόνον ἐκ τῶν ἐξ ἀρχῆς· τὰ
γάρ ἐξ ἀρχῆς εἰλημμένα οὐδὲν ἔτερόν εἰσιν ἢ αἱ προτάσεις), ἔτεραν δὲ ὅτι καὶ
30 διὰ τῆς ἀδυνάτου ἀπαγγῆς δείκνυται. ἐσήμανε δὲ τοῦτο διὰ τοῦ εἰπεῖν
ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων ἐπιτελεῖται· ἐπὶ γάρ τῆς εἰς ἀδύνατον δεῖξεως
ἄλλου τινὸς ἔξωθεν δεόμεθα παρὰ τὰ ἐξ ἀρχῆς εἰλημμένα· τοῦ γάρ συνα-
γορένου τὸ ἀντικείμενον | ἔξωθεν παρεισάγομεν. XXV^r

1 τὸ ν' τῷ ξ' V ὅπερ—2 ὑπάρχει om. V 2 ὑπάρχειν (post ξ) t 5 μ' V².
ν' PV¹t 6 τὸ ν' οὐδενὶ τῷ ξ' V τούτῳ γάρ ὑπόκειτο (sic) P post ἀρχῆς
add. εἰ δὲ μὴ V 8. 9 τὸ μ̄ τῷ ξ om. P 9 καὶ prius om. P 10 ἄρα
deleui cf. p. 106,25 107,5 12 δὲ om. P 16 τινὶ τῷ ξ' τὸ ν' V 17. 18 κατα-
φατικῆς om. Vt 19 καὶ primum om. t οὐδεῖς (ante τὸ) V καὶ alt. om. V
post ὅπερ lac. IV litt. V 19. 20 τὸ ἀτοπον om. V 25 τὸ ἀναγκαῖον om. P
26 post φησὶ add. μὴ Vt ἀλλ' οὐ om. Vt 27 μέτα P 28 ἐκ V Arist. cf. vs. 24;
διὰ Pt 29 ἔτερον εχ ἔτερου corr. V² ἔτεραι δὲ t 32 περὶ V

p. 27^a18 Ἐὰν δὲ τὸ Μ παντὸς τοῦ Ν καὶ τοῦ Ξ κατηγορῆται, XXV^r
οὐκ ἔσται συλλογισμός.

Εἰκότως· οὐδὲ γάρ ἔστιν ἐν ταύτῃ τῇ συζυγίᾳ τὸ ἕδιον τοῦ δευτέρου
σχήματος, λέγω δὴ τὸ ἀνομοιοσχήμανας εἶναι τὰς προτάσεις· συνάγουσι 5
5 γάρ αἱ συζυγίαι αὗται καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενί. ὅροι τοῦ παντὸς οὐσία,
ζῷον, ἄνθρωπος, μέσον οὐσία· οὐσία παντὶ ζῷῳ ὑπάρχει, οὐσία παντὶ
ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, καὶ συμπέρασμα ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. τοῦ
δὲ μηδενὶ οὐσία, ζῷον, ἀριθμός· οὐσία παντὶ ζῷῳ, οὐσία παντὶ ἀριθμῷ,
καὶ ζῷον οὐδενὶ ἀριθμῷ. τὸν δὲ ἀριθμὸν οὐσίαν ἐκάλεσε κατὰ τὴν δόξαν
10 τῶν Πυθαγορείων· ἐκεῖνοι γάρ πρώτας οὐσίας ἐκάλουν τοὺς ἀριθμούς. 10
διὸ πρὸς τὸ σαφέστερον παραληφόμενα ἡμεῖς ἀντὶ τοῦ ἀριθμοῦ λίθου ᾧ τι
τῶν ἀψύχων λαμβάνοντες. εἰκότως δὲ ἡ ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν
προτάσεων ἐν τούτῳ τῷ σχήματι ἀσυλλόγιστός ἔστιν· εἰ γάρ δι' ἀντιστροφῆς
ἔχουσι τὸ ἀναγκαῖον καὶ τῆς ἀναγωγῆς τῆς ἐπὶ τὸ πρῶτον σχῆμα, ἀντι-
15 σρέφοντες δὲ αὐτὰς ἀσυλλογίστους ποιοῦμεν συμπλοκάς, εἰκότως ἄρα οὐδὲ 15
ἐν δευτέρῳ σχήματι συλλογιστικάι εἰσιν. εἰ μὲν γάρ τὴν ἑτέραν μόνον πρό-
τασιν ἀντιστρέψωμεν ὅποιανοῦν, ποιοῦμεν τὴν μὲν ἐλάττονα καθόλου καταφα-
τικὴν τὴν δὲ μείζονα μερικὴν καταφατικήν· εἰ δὲ τὰς δύο, ἀμφοτέρας
ποιοῦμεν μερικάς.

20 p. 27^a21 Οὐδὲ ὅταν μήτε τοῦ Ν μήτε τοῦ Ξ μηδενὸς κατηγο- 20
ρῆται τὸ Μ.

Τὴν ἑτέραν ἐκ δύο καθόλου ἀποφατικῶν συζυγίαν ἐκτίθεται ἀσυλλό-
γιστον οὖσαν· συνάγει γάρ καὶ αὕτη τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενί.

25 p. 27^a22 Ὅροι τοῦ παντὸς γραμμή, ζῷον, ἄνθρωπος, τοῦ μηδενὸς
γραμμή, ζῷον, λίθος.

Μέσον γραμμή· γραμμὴ κατ' οὐδενὸς ζῷου, γραμμὴ κατ' οὐδενὸς 25
ἀνθρώπου, καὶ συμπέρασμα ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου· καὶ πάλιν
γραμμὴ κατ' οὐδενὸς ζῷου, γραμμὴ κατ' οὐδενὸς λίθου, καὶ ζῷον κατ'
οὐδενὸς λίθου.

1 παντὶ V	κατηγορεῖται Pt	2 ἔστι P	3 εἰκότως om. t	αὐτῇ Vt
1 ἀνομοιοσχήμους Vt	5 τοῦ παντὸς t	6 οὖσία alt. om. V	7 τὸ P	
9 καὶ Pt: τὸ V	ἀριθμὸν δὲ P	11 λίθος t	12 λαμβάνοντες deleverim	
καθόλου ἐκ δύο V	καταφατικὴ t	13 προτάσεων scripsi: πρότασις P: τρόπων V:		
πρότερον t	15 ταύτας Vt	πλοκάς V: τὰς πλοκάς t	16 μόνην V	
17 ἀντιστρέψωμεν Vt	μὲν om. Vt	ἐλάττω V	18 ἀμφοτέρας om. V	
20 μηδὲ—μηδὲ P	20. 21 κατηγορεῖται Vt	24 παντὸς V: ὑπάρχειν t Arist.		
μηδενὶ PV: μὴ ὑπάρχειν t Arist.		26 γραμμὴ (post γρ.) om. P	οὐδὲν	
utrobiique t				

p. 27a23 Φανερὸν οὖν ὅτι, ἐὰν ἡ συλλογισμὸς καθόλου τῶν XXV^τ δρων ὄντων, ἀνάγκη τοὺς δρους ἔχειν ώς ἐν ἀρχῇ εἴπομεν.

?Ἐν ἀρχῇ γάρ εἰπεν ὅτι συλλογιστικός ἐστι τρόπος, ἐὰν τῷ μὲν παντὶ 31 τῇ δὲ μηδενὶ ὑπάρχῃ τὸ μέσον, δηλῶν τὸ ἀνομοιόσχημον τῶν προτάσεων.

5 p. 27a26 "Οταν δὲ πρὸς τὸν ἔτερον ἡ καθόλου τὸ μέσον.

Εἰπὼν περὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου προτάσεων καὶ δείξας δύο μὲν τὰς συλλογιστικάς, δύο δὲ τὰς ἀσυλλογίστους, νῦν βούλεται εἰπεῖν 35 περὶ τῶν ἐκ τῆς ἑτέρας μερικῆς τῆς δὲ ἑτέρας καθόλου. δικτὸν δὲ συζυγιῶν ἐκ τούτων γινομένων δύο μόνας δείκνυσι τὰς συλλογιστικάς, τὰς δὲ λοιπὰς 10 ἀσυλλογίστους.

p. 27a26 "Οταν μὲν πρὸς τὸν μείζω γένηται τὸ καθόλου ἡ κατηγορικῶς ἡ στερητικῶς, πρὸς δὲ τὸν ἐλάττονα κατὰ μέρος καὶ ἀντικειμένως τῷ καθόλου.

Τὰς δύο συλλογιστικὰς διὰ τούτων σημαίνει συζυγίας ἀνομοιοσχήμονας 42 15 οὓσας, τὴν τε ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς καὶ τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς, αἵτινες μερικὰ ἀποφατικὰ συνάγουσι συμπεράσματα. 45

p. 27a32 Εἰ γὰρ τὸ Μ τῷ μὲν Ν μηδενὶ τῷ δὲ Ξ τινὶ ὑπάρχει, 20 ἀνάγκη τὸ Ν τινὶ τῷ Ξ μὴ ὑπάρχειν.

Οὗτος τρίτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν δευτέρῳ σχήματι ὁ ἐκ καθόλου 50 ἀποφατικῆς τῆς μείζονος καὶ μερικῆς καταφατικῆς τῆς ἐλάττονος μερικὸν ἀποφατικὸν συμπέρασμα· οἷον λογικὸν οὐδενὶ ἀλόγῳ, λογικὸν τινὶ ζῷῳ, καὶ συμπέρασμα ἀλογον οὐ παντὶ ζῷῳ. ἐπεὶ γὰρ ἀντιστρέψει ἡ 55 καθόλου ἀποφατική, ὥσπερ τὸ λογικὸν | οὐδενὶ ἀλόγῳ, καὶ τὸ ἀλογον XXV^τ οὐδενὶ λογικῷ· εἰ τοίνυν τὸ ἀλογον οὐδενὶ λογικῷ, τὸ δὲ λογικὸν τινὶ ζῷῳ, γίνεται ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα· τὸ ἄρα ἀλογον οὐ παντὶ ζῷῳ. εὐπορήσεις δὲ διλῶν

1 ἀν t Arist.

2 ως εἴπομεν ἐν ἀρχῇ P

3 ἐν ἀρχῇ] p. 26b34

4 δῆλον P

5 ὅτι P: ἐὰν Arist.

πρὸς ἑτέραν V

6 post καθόλου add. τῶν t

7 βούλεται

γῦν Vt

11 ὅταν δὲ V

τὸν μείζω t Arist.: τὸ μείζον PV

ἢ prius t Arist.:

ομ. PV

11. 12 κατηγορικὸν ἡ στερητικὸν V

12 δὲ post ἐλάττονα collocat t

τὸν ἐλάττονα t Arist.: τὸ ἐλάττον PV

καὶ P Arist.: τε καὶ t: τὸ V

13 ἀντικεί-

μενον V

14 σημῆναι V

post συζυγίας add. βούλεται Vt

16. 17 καὶ

τὴν—ἀποφατικῆς ομ. P

19 τὸ ε τῶ corr. V²

ὑπάρχῃ P

20 ὑπάρχει V

22 ἐλάττω V

27 δ ἐν α' σχήματι τέταρτος συλλογιστικὸς τρόπος μερικὸν V

28 τὸ ἄρα—ζῷῳ ομ. V

ἐνταῦθα ὥσπερ καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ τρόπῳ τοῦ πρώτου σχῆματος τὰ ἀντι-XXV°
ἀγγεῖλημένα τοῦ αὐτοῦ γένους λαμβάνων καὶ τὸ μὲν μείζονα δρον τιθεὶς τὸ
δὲ μέσον, τὸ δὲ τούτων γένος ἐλάττονα δρον. προέταξε δὲ τὴν ἐκ τῆς 5
μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, δι’ ἥνπερ καὶ ἐπὶ τοῦ
5 πρώτου τρόπου εἴπομεν, διότι περ αὗτη διὰ μιᾶς μόνης ἀντιστροφῆς δείκνυται·
ἡ γὰρ ἑτέρα οὐδὲ δι’ ἀντιστροφῆς δλως ἀλλὰ διὰ μόνης τῆς εἰς ἀδύνατον
ἀπαγγέλλει.

p. 27a36 Πάλιν εἰ τῷ μὲν N παντὶ τὸ M τῷ δὲ Ξ τινὶ μὴ ὑπάρχει,
ἀνάγκη τὸ N τινὶ τῷ Ξ μὴ ὑπάρχειν.

10 Τέταρτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν δευτέρῳ σχήματι ὁ ἐκ καθόλου 13
καταφατικῆς τῆς μείζονος καὶ μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς ἐλάττονος μερικὸν
ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. Ιστέον δὲ ὅτι δι’ ἀντιστροφῆς οὐ 15
δυνατὸν δεῖξαι ταύτην τὴν συζυγίαν· εἴτε γὰρ ἡ μείζων ἀντιστραφῇ καθόλου
καταφατικὴ οὖσα, πρὸς τὴν μερικὴν ἀντιστρέψει, καὶ ἀσυλλογιστος γίνεται
15 ἡ συζυγία, εἴτε γὰρ ἡ ἐλάττων ἀντιστραφῇ μερικὴ οὖσα ἀποφατική, πρὸς οὐδε-
μίαν ἀντιστρέψει, ως δέδεικται. διὸ μόνως διὰ τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγγέλλει
δεικτέον τὴν συζυγίαν οὕτως. τὸ M τῷ μὲν N παντὶ ὑπάρχετω, τῷ δὲ
Ξ γὴ παντὶ λέγω ὅτι ἐξ ἀνάγκης τὸ N τῷ Ξ οὐ παντὶ ὑπάρχει. εἰ γὰρ 20
τοῦτο φεῦδος, ἀληθὲς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον, λέγω δὴ τὸ παντὶ τῷ
Ξ τὸ N ὑπάρχειν. εἰ τοίνυν ὑπέκειτο μὲν ἐξ ἀρχῆς τὸ M παντὶ τῷ N, νῦν
δὲ κατὰ τὴν τῶν ἀντιλεγόντων ὑπόθεσιν τὸ N παντὶ τῷ Ξ. ἀνάγκη τὸ M
παντὶ τῷ Ξ ὑπάρχειν· ὁ γὰρ πρῶτος τρόπος γίνεται τοῦ πρώτου σχῆματος.
ἷγ δὲ καὶ οὐ παντὶ τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ παντὶ καὶ οὐ παντί, διότι ἄτοπον.
Φεῦδος ἄρα τὸ παντὶ τὸ N τῷ Ξ ὑπάρχειν, ἀληθὲς δὲ τὸ οὐ παντί. εὑπο-
25 ρήσεις δὲ κάνταῦθα ὄλων ὁμοίως τῷ τρίτῳ τρόπῳ τοῦ πρώτου σχῆματος 25
λαμβάνων εἶδος καὶ γένος καὶ κοινὸν ἀμφοτέρων καθολικώτερον καὶ τιθεὶς
τὸ μὲν γένος μέσον δρον, τὸ δὲ εἶδος μείζονα, τὸ δὲ ἐπὶ πλέον ἀμφοτέρων
ἐλάττονα, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. ἐν μὲν γὰρ τῷ πρώτῳ
κατὰ μερικὴν καταφατικὴν τίθεται, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ κατὰ μερικὴν ἀπο-
30 φατικήν· οἷον ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, ζῷον οὐ παντὶ ἐμψύχῳ, καὶ συμ-
πέρασμα ἀνθρωπος οὐ παντὶ ἐμψύχῳ.

Τοσοῦτοι καὶ ἐν δευτέρῳ σχήματι οἱ συλλογιστικοὶ τρόποι προσδιω-
ρισμένων οὖσῶν τῶν προτάσεων. ἐὰν δὲ ἐπὶ τῆς ἐλάττονος μερικῆς οὖσης 30

1 ὥσπερ scripsi: ὥνπερ libri ἐν om. V 3 ἐλάττων V τῆς (ante ἐκ) P
4 ἀποφατικὴ P ἦν Vt 5 εἴπομεν] p. 88,26 sq. 8 εἰ] ἐν V τὸ μὲν
μὲν παντὶ τῷ ν' t τὸ δὲ V ὑπάρχη P (corr. A B): ὑπάρχει τ 9 τινὶ om. V
11 ἐλάττω V 13 ταύτην δεῖξαι Vt ἀντε P, ἄν in ras. P² 13 et 15 ἀντι-
στραφῇ PV²: ἀντιστροφῇ Vt 15 post ἀντιστραφῇ II litt. eras. P 16 δέδεικται]
c. 2 p. 25a12 18 ὅτι καὶ τὸ (τῷ t) γ' ἐξ ἀνάγκης Vt 19 τῶ (ante παντὶ) P
22 τρόπος post σχῆματος collocant Vt 23 πᾶς (ante τὸ) V 24. 25 πᾶς. ἀπορή-
σεις V 25 ὄλων κάνταῦθα Vt 29 post κατὰ prius add. τὴν V μερικὴν
prius P: καθόλου Vt 29. 30 ἀπόφασιν P

προτάσεως ἀπροσδιόριστον λάβωμεν καταφατικὴν ἡ ἀποφατικὴν ως ΙΣΟ- XXV¹
δυναμοῦσαν τῇ μερικῇ, τῆς μείζονος καθόλου οὕσης ἡ καταφατικῆς ἡ ἀπο-
φατικῆς γενήσονται ἄλλαι δύο συλλογιστικαὶ συζυγίαι, ἡ τε ἐκ τῆς μείζονος
καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπροσδιορίστου καταφατικῆς καὶ ἡ
ἡ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπροσδιορίστου
ἀποφατικῆς, ως εἶναι τὰς πάσας συλλογιστικὰς συζυγίας ἐν δευτέρῳ σχή-
ματι ἔξ. αἱ δὲ παρὰ ταύτας πᾶσαι ἀσυλλόγιστοι δείχνυνται διὰ τὸ μὴ φυλάτ- 25
τειν τὰ τοῦ σχήματος ἴδια.

Αἱ συλλογιστικαὶ συζυγίαι ἐν δευτέρῳ σχήματί εἰσιν

- 10 α' ἐκ δύο καθόλου, τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς.
- β' ἐκ δύο καθόλου, τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς.
- γ' τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς.
- δ' τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς.
- ε' τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπροσδιορίστου κατα- 15 φατικῆς.
- ζ' τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπροσδιορίστου ἀπο- φατικῆς.

p. 27b4 Ἐὰν δὲ τοῦ μὲν Ξ παντὸς τοῦ δὲ Ν μὴ παντὸς κατηγο-
ρῆται, οὐκ ἔσται συλλογισμός.

- 20 Ἐντεῦθεν βούλεται τὰς ἀσυλλογίστους ἐλέγχαι συζυγίας τὰς μὴ ἐκ τῶν 45
δύο καθόλου· τὰς γάρ ἐκ τῶν δύο καθόλου ζήτη ἀπήλεγχε. πρῶτον δὲ περὶ τῶν ἀνομοιοσχήμων διαλαμβάνει καὶ δείχνυσιν ως ἀσυλλόγιστοί εἰσιν· ἐπειδὴ γάρ ἀνάγκη, εἰ συλλογιστικὸς εἴη ὁ τρόπος, καὶ ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τὴν μείζονα εἶναι καθόλου, νῦν δὲ μερικὴ γέγονεν, εἰκότως ἀσυλλόγιστος ὁ τρόπος. 25 διαλαμβάνει οὖν πρῶτον περὶ τῆς ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς. ἔοικε δὲ αὐτῷ ἡ τάξις τῶν συζυγῶν 30 εἰληφθαι ἐκ τοιαύτης διαιρέσεως. |

Διαλαβὼν οὖν ἐκ τῆς τοιαύτης διαιρέσεως πρότερον περὶ τῶν δύο XXVI^r πρώτων τημάτων τῶν συλλογιστικῶν μέτεισιν ἐπὶ τὰς ἀσυλλογίστους. καὶ 30 πρῶτον ἐλέγχει τὸν πρῶτον μὲν τῶν ἀσυλλογίστων τρίτον δὲ τῆς διαιρέσεως 15 τὸν ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς. ἐλέγχει δὲ πάλιν καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδὲνὶ συνάγουσαν τὴν συζυγίαν, 18—19 ὅπερ ἀνοίκειον συλλογιστικῆς μεθόδου, μὴ ὠρισμένα καὶ ἀσὶ ταῦτα ἐκ τῶν

1 καταφατικὸν ἡ ἀποφατικὸν t 1. 2 ισοδυναμούσης Vt 3 post γενήσονται add.
ἔτι V 5 ἀποφατικῆς V 7 περὶ t ἀπασαι, sed post δείχνυνται Vt
9 συλλογιστικαὶ in ἀσυλλόγιστοι corr. V² εἰσιν om. Vt 10—17 om. V
α', β' κτλ. om. t 10 δύο P: ā t 18 post δὲ add. καὶ t παντὶ utrobique V
18. 19 κατηγορεῖται Pt 19 post κατηγ. add. τὸ μ' t (u, re. d) ἔστι V
21 ἀπήλεξε P 22 ἀνομοιοσχήμων t 25 τῆς alt. om. Pt 27 ἐκ om. t
29 πρῶτων scripsi: πρῶτον P: om. Vt 30 τὴν διαιρεσίς t 32 τὸ alt. om. Vt

Εἰ ἡ μὲν καθόλου τῶν προτάσεων ἡ ἡ δὲ μερική,

ἢ ἀνομοταχήμονες εἰσιν

ἢ ἡ μείζων καθόλου
ἢ δὲ ἔλαττων μερική

ἢ ἡ ἔλαττων καθόλου
ἢ δὲ μείζων μερική¹⁾

ἢ ἡ μείζων ἀπο-
φατική ἡ δὲ ἔλαττων
καταφατική²⁾

ἢ ἡ μείζων ἀπο-
φατική ἡ δὲ μείζων
καταφατική

συλλογιστική³⁾

ἢ δημοτικήμονες

ἢ ἡ μείζων καθόλου ἡ
δὲ ἔλαττων μερική

ἢ ἡ μείζων μερική
δὲ ἔλαττων καταφατική⁴⁾

ἢ ἀμφότεραι
ἀποφατικέ

ἢ ἀμφότεραι
ἀποφατικέ

πᾶσαι ἀσυλλόγιστοι³⁾

conspicuum e P dedi, quocum tere concinuit t: om. V
¹⁾ ἡ ἡ μείζων μερική ἡ δὲ ἔλαττη, καθόλου t
 ἢ ἡ μὲν μείζων ἀποφατική ἡ δὲ ἔλαττων καταφατική | ἡ ἡ ἔλαττων καταφατική ἡ δὲ μείζων ἀποφατική t
 γιστοι om. t
⁴⁾ ἡ ἡ ἔλαττων καθόλου ἡ δὲ μείζων μερική t

²⁾ ante ἡ ἡ μείζων bis exhibet

³⁾ συλλογιστικά et πᾶσαι ἀσυλλό-

αὐτῶν προτάσεων συνάγειν τὰ συμπεράσματα. ὅροι δὲ τοῦ μὲν παντὶ XXVI^v οὗτως· ζῷον οὐ πάσῃ οὐσίᾳ, ζῷον παντὶ κόρακι, καὶ συμπέρασμα ἡ οὐσία 20 παντὶ κόρακι· τοῦ δὲ μηδενὶ οὗτως· ζῷον οὐ παντὶ λευκῷ, ζῷον παντὶ κόρακι, καὶ συμπέρασμα λευκὸν οὐδενὶ κόρακι. οὗτος τρίτος τρόπος ἀσυλ-5 λόγιστος ἐν δευτέρῳ σχήματι.

p. 27b6 Οὐδὲ δταν τοῦ μὲν Ξ μηδενὸς τοῦ δὲ Ν τινός.

Τέταρτος τρόπος ἀσυλλόγιστος ἐν δευτέρῳ σχήματι ἐκ τῆς μείζονος 25 μερικῆς καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς. αἵτια δὲ κάν-10 τιῦθα τοῦ ἀσυλλογίστου ἡ αὐτή, τὸ τὴν μείζονα μερικὴν εἶναι. παρά- δειγμα τοῦ μὲν παντὶ οὗτως· ζῷον τινὶ οὐσίᾳ, ζῷον οὐδενὶ λίθῳ, καὶ 20 συμπέρασμα οὐσίᾳ παντὶ λίθῳ. ἀντὶ δὲ τοῦ λίθου αὐτὸς ἐν τῷ ἐλάττονι δρῷ μονάδα ἔλαβε κατὰ τοὺς Πυθαγορικούς, ως εἴρηται, τὴν μονάδα οὐσίαν καλῶν. τοῦ δὲ μηδενὶ· ζῷον τινὶ οὐσίᾳ, ζῷον οὐδεμιᾷ ἐπιστήμη, 30 καὶ συμπέρασμα οὐσίᾳ οὐδεμιᾷ ἐπιστήμη.

15 p. 27b9 "Οταν μὲν οὖν ἀντικείμενον ἢ τὸ καθόλου τῷ κατὰ μέρος,
εἴρηται πότε ἔσται καὶ πότε οὐκ ἔσται συλλογισμός." 35

Δεῖται προσθήκης τιὸς ἔξωθεν ὁ λόγος οὗτως· πότε ἔσται καὶ
πότε οὐκ ἔσται· συλλογισμὸς ἀνομοιοσχημόνων αὐτῶν οὐσῶν. εἰ γάρ
μὴ προσυπακούσωμεν τοῦτο, εὑρεθήσεται φευδὴς ὁ λόγος· οὐ γάρ εἰπε περὶ 20 τῶν ὄμοιοσχημόνων προτάσεων τῆς ἑτέρας καθόλου τῆς δὲ ἑτέρας μερικῆς.
ἢ πάλιν τὰ ἐπιφερόμενα περιττά· μέλλει γάρ εὐθέως διαλαβεῖν περὶ τῶν
ἀντικείμενον ἔχουσῶν τὸ καθόλου τῷ μερικῷ. |

25 p. 27b10 "Οταν δὲ ὄμοιοσχήμονες ὕστιν αἱ προτάσεις, οἷον XXVI^v
ἀμφότεραι στεργητικαὶ ἢ καταφατικαί, οὐδαμῶς ἔσται· συλλο-
γισμός.

"Ιδιον τούτου τοῦ σχήματος, ως πολλάκις εἰρήκαμεν, [εἰναι] τὸ δεῖν 5
τὴν μὲν μείζονα εἶναι καθόλου τὴν δὲ ἐλάττονα ἀνομοιοσχήμονα τῇ μεί-
ζονι. οἱ μὲν οὖν εἰρημένοι ἀσυλλόγιστοι δύο τρόποι κατὰ τὸ ποσὸν ἐσφάλ-
λοντο· τὴν γάρ μείζονα μερικὴν ἐλάμβανον, ἣν ἔχρην εἶναι καθόλου, εἴπερ 30
ἔμελλον συλλογιστικαὶ γένεσθαι συζυγίαι. οἱ δὲ νῦν λεγόμενοι κατὰ τὸ
ποιὸν ἥμαρτηνται· λαμβάνουσι γάρ ὄμοιοσχήμονας ἀμφοτέρας τὰς προτά-
σεις. δείκνυσιν οὖν αὐτὰς ὁ φιλόσοφος ἀσυλλογίστους. λαμβάνει δὲ πρώ-
την τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς 10

1 συνάγων t: compend. V	post συναγ. del. προτάσεων, ut videtur V ²	3 οὐ om. t
6 μηδενὶ V	9. 10 παραδείγματα Vt	12 Πυθαγορίους P εἴρηται] p. 92,9
13 μηδὲν t	15 τὸ (ante κατὰ) PV	17 οὗτος Vt 18 ὄμοιοσχημόνων t
19 προσυπακούσομεν Vt	20 ἀνομοιοσχημόνων V	καθόλου <οὐσῆς> conicio
22 ἀντικειμένως P: ἀντικειμένων t	τῶι (ante καθ.) P: τῶν t	τὸ μερικόν V
26 τοῦ σχήματος post εἰρήκαμεν collocat V	εἰναι delevi εἰρήκαμεν] velut p. 70,11 sq.	
32. 33 πρῶτον pr. P, corr. P ¹	33 καταφατικῆς pr. V, corr. V ² itemque p. 98,1	

ἀποφατικῆς. παράδειγμα τοῦ μὲν μηδενὶ ὑπάρχειν οὕτως· ζῷον οὐδέμιᾳ XXVI^v γιόνι, ζῷον οὐ παντὶ μέλανι, καὶ συμπέρασμα χιῶν οὐδενὶ μέλανι.

p. 27b 16 Τοῦ δὲ παντὶ ὑπάρχειν οὐκ ἔστι λαβεῖν δρους.

Εἴρηται καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὅτι ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ ποτὲ μὲν 17 5 ἵσοδυναμεῖ τῇ καθόλου ἀποφατικῇ ποτὲ δὲ τῇ μερικῇ καταφατικῇ· ἐπὶ μὲν γάρ τῆς ἐνδεχομένης ὅλης τῇ μερικῇ καταφατικῇ ἵσοδυναμεῖ· εἰ γάρ ἀληθὲς 20 10 ὅτι μὴ πᾶς ἄνθρωπος λευκός, ἀληθὲς καὶ ὅτι τίς ἄνθρωπος λευκός· ἐπὶ δὲ τῆς ἀδύνατου ὅλης τῇ καθόλου ἀποφατικῇ· εἰ γάρ μηδεὶς πτερωτός, καὶ οὐ πᾶς πτερωτός. Ὅστε τὴν ἀλήθειαν ἔχει ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ ποτὲ 25 15 μὲν δι' ἑαυτὴν ποτὲ δὲ διὰ τὴν καθόλου· ἐπὶ μὲν γάρ τῆς ἐνδεχομένης ὅλης δι' ἑαυτήν· διὸ καὶ ἵσοδυναμεῖ τῇ μερικῇ καταφατικῇ· ἐπὶ δὲ τῆς ἀδύνατου διὰ τὴν καθόλου ἀποφατικήν· διὸ καὶ ἵσοδυναμεῖ αὐτῇ. ἐπειδὴ οὖν νῦν ἡ ἐλάττων πρότασις μερική ἔστιν ἀποφατική, ἐὰν ληφθῇ δι' ἑαυτὴν οὖσα ἀληθής, οὐκ ἔστιν εὑρεῖν δρους τὸ παντὶ ὑπάρχειν συνάγοντας. 20 20 τῇ δὲ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ δείκνυσιν ὅτι οὐ δυνατὸν τὸ παντὶ συνάγειν ἐκ τῶν τοιούτων δρων. εἰ γάρ δυνατόν, φησίν, ὑπαρχέτω τὸ Ν παντὶ τῷ Ξ· ἐπειδὴ οὖν ὑπέκειτο τὸ Μ μηδενὶ τῷ Ν ὑπάρχειν, ἔστι δὲ καὶ τὸ Ν παντὶ τῷ Ξ, τὸ ἄρα Μ οὐδενὶ τῷ Ξ ὑπάρχει. ὑπέκειτο δὲ καὶ τινί· οὕτω γάρ ἐλήφθη ἡ μερικὴ ἀποφατική, ἵσοδυναμοῦσα τῇ μερικῇ καταφατικῇ. 25 τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐδενὶ, διπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον [ἄρα] ἡκολούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς δυνατὸν εἶναι λαβεῖν δρους συνάγοντας τὸ παντὶ τῷ Ξ τὸ Ν τῆς Μ Ξ προτάσεως, τουτέστι τῆς ἐλάττους, τινὶ μὲν 30 ὑπαρχούσης τινὶ δὲ μή. οὐκ ἄρα δυνατὸν τὸ παντὶ συναγαγεῖν οὕτω λαμβανομένης τῆς μερικῆς, τουτέστιν ἐπαμφοτεριζούσης.

25 p. 27b 20 Ἐκ δὲ τοῦ ἀδιορίστου δεικτέον.

Ἄδιόριστον καλεῖ τὸ τινὶ μὴ ὑπάρχειν διὰ τὸ μὴ ἔχειν, ως εἴπομεν, 35 ὥρισμένην τὴν σημασίαν ἀλλὰ δύνασθαι καὶ ἀντὶ τῆς μερικῆς καταφατικῆς λαμβάνεσθαι καὶ ἀντὶ τῆς καθόλου ἀποφατικῆς. ἐπεὶ οὖν, φησίν, ἀδιόριστος ἡ σημασία, ἐὰν ληφθῇ ἡ ἵσοδυναμοῦσα τῇ καθόλου ἀποφατικῇ, δῆλον ὅτι 40 ἀσυλλόγιστος ἔσται· τηνικαῦτα γάρ συνάγει καὶ παντί· οἷον ζῷον οὐδενὶ ἀψύχω, ζῷον οὐ παντὶ λίθῳ, καὶ συμπέρασμα ἀψυχον παντὶ λίθῳ.

2 καὶ συμπέρασμα om. V	3 post παντὶ add. φησὶν PV	4 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν]	
c. 4 p. 26b 14 sq.	5. 6 ἐπὶ—καταφατικῇ om. V	5 μὲν t: om. P	8 ἀποφάσει P
post ἀποφατ. add. ἵσοδυναμεῖ Vt	9 εἰσάγει V	12 ἀπόφασιν P	
ἐπεὶ V	13 νῦν superscr. V: om. P	14 οὖσα Pt: ἔστιν V	
ἔρους εὑρεῖν V	ὑπάρχει συναγέτω V	15 οὐ δυνατὸν Pt: οὐδενὶ ε παντὶ corr. V ²	
συνάγει ε συνάγειν corr. V ²	18 ὑπάρχει V	19 ἐλήφθη om. V	
20 ἄρα prius bis V	ἄρα alt. delevi cf. p. 91, 10	22 ξ alt. e ν corr. V ²	
23 συνάγειν t	25 post ἀδιορίστου add. φησὶ PV	26 καλεῖ om. V	
29 η om. V	30 γάρ P: τὸ Vt	31 παντὶ alt. ex οὐδενὶ corr. V ²	

p. 27b 23 Πάλιν ἔστωσαν κατηγορικαί, καὶ τὸ καθόλου κείσθω XXVI^v
ὅμοιώς.

41

"Εκτος τρόπος ἀσυλλόγιστος ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς
δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς διὰ τὸ ὅμοιόσχημον πάλιν τῶν προτά- 45
τον σεων. παράδειγμα τοῦ μὲν μηδενί· λευκὸν παντὶ κύκνῳ, λευκὸν τινὶ λίθῳ,
καὶ συμπέρασμα κύκνος οὐδενὶ λίθῳ. τοῦ δὲ παντὶ οὐκ ἔστιν ἀπλῶς οὐδὲ
ἐνταῦθα | λαβεῖν δρους διὰ τὴν εἰρημένην ἔμπροσθεν αἰτίαν, διτὶ γάρ Ισο- XXVII^v
δυναμεῖ ἡ μερικὴ καταφατικὴ τῇ μερικῇ ἀποφατικῇ ὑποδυομένη τὴν συλλο-
γιστικὴν συζυγίαν. διὸ πάλιν ἐκ τοῦ ἀδιορίστου κατασκευαστέον ισοδυνα- 10
μοῦσαν λαμβάνοντας τὴν μερικὴν καταφατικὴν τῇ καθόλου καὶ οὐ δι' ἔαυτὴν
ἀλληλεύοντας. καὶ οὕτω δεικτέον ἀτυλλόγιστον τὴν συζυγίαν καὶ συνάγουσαν
καὶ τὸ παντὶ οὗτως· οὐσία παντὶ ζῷῳ, οὐσία τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συμπέ- 5
ρασμα ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ.

p. 27b 28 Εἰ δὲ τὸ καθόλου πρὸς τὸ ἔλαττον ἄκρον ἔστιν.

15 15 "Εβδομος οὗτος τρόπος ἀσυλλόγιστος, ἐκ μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς μεί- 10
ζονος καὶ καθόλου ἀποφατικῆς τῆς ἐλάττονος. οἷον τοῦ μὲν παντὶ δροὶ^v
οὗτως· λευκὸν οὐ παντὶ ζῷῳ, λευκὸν οὐδενὶ κόρακι, καὶ συμπέρασμα ζῷον
παντὶ κόρακι· τοῦ δὲ μηδενί· λευκὸν οὐ παντὶ λίθῳ, λευκὸν οὐδενὶ κόρακι,
καὶ συνάγεται λίθος οὐδενὶ κόρακι. οὐδὲν δὲ ἡμῖν δυσχερὲς διὰ τὴν μερι- 15
κὴν ἀποφατικὴν ἐν ταύτῃ τῇ συζυγίᾳ, ἐπειδή, καν ληφθῆ ισοδυναμοῦσα τῇ
μερικῇ καταφατικῇ, οὐδὲν ἡττόν ἔστιν ἀτυλλόγιστος· ἡ γάρ μείζων ὑποίᾳ
ποτ' ἀν τῇ (μερικὴ γάρ), ἀσυλλόγιστον ποιεῖ τὴν συζυγίαν.

p. 27b 32 Εἰ δὲ κατηγορικαὶ αἱ προτάσεις.

"Ογδοος οὗτος τρόπος ἀσυλλόγιστος, ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφα- 22
τικῆς καὶ τῆς ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς. αἴτιον δὲ κάνταῦθα τὸ
ὅμοιόσχημον τῶν προτάσεων. οἷον λευκὸν τινὶ ζῷῳ, λευκὸν πάσῃ χιόνι,
καὶ συμπέρασμα ζῷον οὐδεμιᾷ χιόνι· τοῦ δὲ παντὶ λευκὸν τινὶ ζῷῳ 25
λευκὸν παντὶ κύκνῳ, καὶ συμπέρασμα ζῷον παντὶ κύκνῳ. τοιαῦται αἱ ἀσυλλό-
γιστοι συζυγίαι (αἱ) ἐκ τῆς μιᾶς καθόλου τῆς δὲ ἑτέρας μερικῆς, δταν
30 ὅσιν ὅμοιογήμονες.

3 κατηγορικῆς Pt 4 πάλιν Pt: περὶ V 6. 7 ἀπλῶς οὐδὲ ἐνταῦθα om. P
7 ἔμπροσθεν] p. 98, 5. 6 γάρ om. Vt 8 ὑποδυομένην V 10 λαμβάνοντας V¹:
λαμβάνοντες V² καταφατικὴν V¹: ἀποφατικὴν V² καθόλου in ras. V², post quod
superser. καταφατικὴ V² οὐ del., ut videtur, V 11 supra καὶ οὕτω δεικτέον ser.
ἄλλα διὰ τῆς τῶν V² συνάγεται V 12 τινὶ ἀνθρώπῳ] οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ ε παντὶ^v
ζῷῳ (hoc iam in ras. V²) corr. V² 13 παντὶ corr. V² 17. 18 καὶ—παντὶ κόρακι
om. V 18 δὲ om. P 19 ἡμῖν Pt: ἔστι V 22 γάρ scripsi: δὲ libri
27 τὸ V 28 αἱ om. P 29 αἱ addidi

p. 27b36 Ἀλλ' οὐδὲ εἰ τινὶ ἔκατέρῳ ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει. XXVII^r

Ἐνταῦθα ἐφεξῆς ιτ' πλέκει ἀσυλλογίστους συζυγίας· τεσσάρων <γάρ>³⁵ οὐδῶν ἐν τούτοις προτάσεων, τῆς μερικῆς ἀποφατικῆς καὶ καταφατικῆς καὶ ἀπροσδιορίστου καταφατικῆς καὶ ἀποφατικῆς, καὶ τῆς μείζονος κατὰ μίαν 5 τούτων λαμβανομένης ἡ ἐλάττων ποικίλλεται κατὰ τὰς τέσσαρας· τετράκις οὖν τὰ τέσσαρα τὰ ις'. εὔπορεῖ δὲ ἐπὶ πάντων κοινῶν ὅρων, δι' ὧν πάσας ἀσυλλογίστους δείκνυσιν ὡς καὶ τὸ παντὶ καὶ οὐδενὶ συναγούσας· τοῦ μὲν 10 παντί· λευκὸν τινὶ ζῷφ, λευκὸν τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συνάγεται ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ· τοῦ δὲ μηδενὶ· λευκὸν τινὶ ζῷφ, λευκὸν τινὶ ἀψύχῳ, καὶ ζῷον 10 οὐδενὶ ἀψύχῳ.

p. 28a6 Ἁ ἡ ἐνυπάρχει τοῖς ὅροις ἐξ ἀνάγκης ἢ τίθενται ὡς ὑποθέσεις.

Ἐνυπάρχει μὲν τὰ κατὰ ἀντιστροφὴν περαινόμενα, τίθενται δὲ 45 ὡς ὑποθέσεις τὰ λήπιμα τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγῆς.

15 p. 28a10 Ἐὰν δὲ τῷ αὐτῷ τὸ μὲν παντὶ τὸ δὲ μηδενὶ ὑπάρχῃ, ἡ ἄμφω παντὶ ἡ μηδενί, τὸ μὲν σχῆμα τὸ τοιοῦτον καλῶ τρίτον.

Πέρας ἀπείληψε καὶ τὸ δεύτερον σχῆμα· ἐντεῦθεν λοιπὸν τὸ τρίτον, ἐν φ' ὁ μέσος ὅρος ἀμφοτέροις τοῖς ἄκροις ὑπόκειται. διὸ ἐν τῷ δευτέρῳ σχῆματι εἶπεν “ὅταν δὲ τὸ αὐτὸ τῷ μὲν παντὶ τῷ δὲ μηδενὶ”, 50 20 ἐπειδὴ ἀμφοτέρων ἐκεῖ κατηγορεῖτο ὁ μέσος· ἐνταῦθα δέ φησιν ἐὰν δὲ τῷ αὐτῷ. ἵδιον δὲ τούτου τοῦ σχῆματος τὴν ἐλάττονα μόνον ἔχειν καταφατικήν· διὸν καὶ τῶν ἄλλων σχημάτων ἀνὰ τέσσαρας ἔχόντων συλλογιστικὰς συζυγίας τοῦτο ἐξ συζυγιῶν συλλογιστικῶν εὔπόρησεν. ἐπ' ἐκείνων γὰρ πλείους ἤσαν αἱ διαφοραὶ αἱς τὰς συλλογιστικὰς προτάσεις ἐπεγινώσκομεν, οἷον ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου καὶ τὸ τὴν | μείζονα εἶναι καθόλου XXVII^v 25 καὶ τὸ τὴν ἐλάττονα καταφατικήν, ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου τὸ τὴν μὲν μείζονα εἶναι καθόλου τὴν δὲ ἐλάττονα ἀνομοιοσχῆμον· ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου ἐξαρκεῖ εἰς τὸ ποιῆσαι τὰς συλλογιστικὰς προτάσεις τὸ τὴν ἐλάττονα μόνην εἶναι καταφατικήν. διτὶ δὲ ἔνθα πλείους αἱ διαφοραί, ὁ ἀριθμὸς τοῦ ὑπο- 30 κειμένου συστέλλεται, δῆλον· καὶ γοῦν τὸ ζῷον, ἐν ὅσῳ μὲν τὰς δύο μόνας ἔχει διαφοράς, τό τε ἔμψυχον καὶ τὸ αἰσθητικόν, ἐπὶ πλέον ἐστὶ τοῦ ἀνθρώπου· γενομένης δὲ τῆς τοῦ λογικοῦ καὶ θνητοῦ διαφορᾶς εἰς μόνον

2 γάρ addidi	4 fort. <τῆς> ἀπροσδ.	post καὶ alt. add. γάρ Vt	κατὰ μίαν scripsi:
καθ' ἔνα libri	7 fort. <τὸ> οὐδενὶ	συνάγουσιν P	9 λευκῶ (post μηδενὶ) P
11 ἡ om. P	τίθεται P itemque vs. 13	12 ὑπόθεσεις P	13 post μὲν add. γάρ P
παραινόμενα pr. V, corr. V ²	14 ὑπόθεσεις pr. P, corr. P ¹	τέλος τοῦ β σχῆματος	
subscr. P	15 ἀργὴ τοῦ τρίτου σγῆματος inser. PV	ὅταν t(d)	17 ἔνθεν P
19 εἰπεν] c. 5 p. 26b34	τῷ αὐτῷ τὸ 20 ἐπεὶ V	post μέσος add. ὅρος P	
δὲ om. P	21 μόνην, ut videtur, V	22 ἀνὰ V: πρὸς Pt	24 post γάρ add. ἐπειδὴ P
αἱς om. P	24. 25 ἐπιγινώσκομεν V	28 ἐξαρκῆς V	εἰς τὸ ποιῆσαι scripsi: εἰδο-
ποιῆσαι libri	29 ἐνταῦθα pr. P, corr. P ²	30 γάρ V	32 immo προσγενομένης

περιέστη τὸν ἄνθρωπον· ἀεὶ γὰρ ἡ προσμήκη τῶν προσδιορισμῶν ἐλλεί· XXVII^v πειν τὰ πράγματα ποιεῖ. πάντα δὲ τὰ συμπεράσματα μερικὰ συνάγεται ἐν τούτῳ τῷ σχῆματι.

p. 28^a 12 Μέσον δ' ἐν αὐτῷ λέγω καθ' οὗ ἀμφω κατηγορεῖται.

5 Εἴρηται δτι ἡ τάξις τῶν σχημάτων ἐκ τῆς τοῦ μέσου πρὸς τὰ ἄκρα σχέσεως εἰληπται· διὰ τοῦτο νῦν ως τὴν ἐσχάτην ἔχοντος ἐν τούτῳ τῷ 10 σχήματι τοῦ μέσου ὅρου τάξιν (ἀμφοτέροις γὰρ ὑπόκειται τοῖς ἄκροις) καὶ τὸ σχῆμα τὴν ἐσχάτην τῶν λοιπῶν ἀπειληφε τάξιν.

10 p. 28^a 13 Μείζον δ' ἄκρον τὸ πορρώτερον τοῦ μέσου, ἔλαττον δὲ τὸ ἐγγύτερον.

'Ο μείζων ὅρος ἐν τούτῳ τῷ σχήματι δις κατηγορεῖται, τοῦ τε γὰρ μέσου καὶ τοῦ συμπεράσματος· ὁ δὲ ἔλαττων ἀπαὲς κατηγορεῖται, τοῦ γὰρ μέσου μόνον, ὑπόκειται δὲ τῷ μείζονι ἐν τῷ συμπεράσματι· ὁ δὲ μέσος μόνως ὑπόκειται, οὐδέποτε δὲ κατηγορεῖται. διὸ μείζονα ὅρου τὸν πορρωτέρω 15 τοῦ μέσου φησί· πορρωτέρω γὰρ ἀν εἴη κατὰ συγγένειαν τοῦ μηδὲ ὅλως κατηγορουμένου ἀεὶ δὲ ὑποκειμένου ὁ ἀεὶ κατηγορούμενος καὶ οὐδέποτε ὑποκείμενος, ὅπερ ἐστὶν ὁ μείζων. ἔγιον δὲ μᾶλλον ὁ ποτὲ μὲν ὑποκείμενος ποτὲ δὲ κατηγορούμενος· οὗτος δέ ἐστιν ὁ ἔλαττων.

20 p. 28^a 14 Τίθεται δὲ τὸ μέσον ἔξω μὲν τῶν ἄκρων, ἔσχατον δὲ τῇ θέσει.

"Εξω μὲν, διότι οὐ κατ' εὐθείαν τῶν ἄκρων, ἔσχατον δέ, διότι 20 ὑποκάτω.

p. 28^a 18 Καθόλου μὲν οὖν ὄντων τῶν ὅρων, ὅταν καὶ τὸ Π καὶ τὸ Ρ παντὶ τῷ Σ ὑπάρχῃ.

25 Πρῶτος οὗτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν τούτῳ τῷ σχήματι, ἐξ ἀμφο- 27 τέρων καθόλου καταφατικῶν μερικὸν καταφατικὸν συνάγων συμπέρασμα· οἶνος ζῷον κατὰ παντὸς ἄνθρωπου, οὐσίᾳ κατὰ παντὸς ἄνθρωπου, καὶ συμ- πέρασμα ζῷον κατὰ τινὸς οὐσίας. ἐπεὶ γὰρ ἡ καθόλου καταφατικὴ πρὸς 30 τὴν μερικὴν ἀντιστρέψει καταφατικήν, εἰ ἡ οὐσίᾳ παντὶ ἄνθρωπῳ, καὶ ὁ 35 ἄνθρωπος τινὶ οὐσίᾳ· γίνεται γὰρ ὁ τρίτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος

1 περίεστιν Ρ post τῶν add. δις Vt 1. 2 ἐκλείπειν t 2 τὸ πρᾶγμα Ρ
4 κατηγορεῖται PV (Marc. 231): κατηγορούμεν t: τὰ κατηγορούμενα Arist. 5 εἰρηται]
p. 65,4 sq. 7 γὰρ om. V 8 τῶν λοιπῶν τὴν ἐσχάτην V post λοιπῶν add.
σχημάτων P ἀπειληφε scripsi: ἀνείληφε libri 9 πορροτέρω P(n) 12 αν τοῦ
(ἔλαττονος ἐν τῷ) συμπεράσματι ? 12. 13 ὁ δὲ ἔλαττων—συμπεράσματι om. V
13 δὲ ὁ t 15 τοῦ μέσου om. V 17 ἔγιον PV²: ἀγγείων V¹: ἔγγίων t
18 ἐλάχιστος Vt 19 δὲ prius e μὲν corr. V 21 οὐ om. V 23 οὖν om. V
ὄντων om. P τῶν ὅρων PVt(n): om. Arist. 24 ὑπάρχει Vt

ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς κατα- XXVII^v
φατικῆς μερικὸν καταφατικὸν συνάγων συμπέρασμα· τὸ ζῷον κατὰ παντὸς
ἀνθρώπου, ἀνθρωπὸς κατὰ τινὸς οὐσίας, ζῷον ἄρα τινὶ οὐσίᾳ. δεῖ δὲ λαμβάνειν 35
ἐπὶ τούτου τοῦ τρόπου, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ τρίτου τρόπου τοῦ πρώτου σχήματος,
5 γένος καὶ εἶδος καὶ κοινὸν ἀμφοῖν καὶ τὸ μὲν γένος μείζονα δρον τιθέναι,
τὸ δὲ εἰδὸς γέρειν. τὸ δὲ κοινὸν ἀμφοῖν ἐλάττονα. καὶ ἡ μὲν ἐπ' εὐθείας
δεῖξις ἐστὶν αὕτη. λαμβάνει δὲ στοιχεῖα τὸ Π καὶ τὸ Ρ καὶ τὸ Σ τὴν
ὑφεσιν δεικνὺς τοῦ τρίτου σχήματος καὶ διὰ τῆς ὑφέσεως τῆς κατὰ τὴν τάξιν
τῶν στοιχείων· τίθησι δὲ τὸ Σ μέσον δρον δεικνὺς τὴν ὑφεσιν αὐτοῦ τὴν πρὸς 10
10 τοὺς ἄκρους διὰ τῆς κατὰ τὴν τάξιν ὑφέσεως τοῦ Σ τῆς πρὸς τὸ Π καὶ τὸ Ρ.
ἔστι δὲ καὶ διὰ τοῦ ἀδύνατου καὶ τῷ ἐκθέσθαι ποιεῖν τὴν ἀπόδειξιν.
εἰ γάρ ἐπὶ παντὸς ἀνάγκη ἡ τὴν κατάφασιν ἡ τὴν ἀπόφασιν ἀληθεύειν τὰς
ἀντιφατικῶς ἀντικειμένας, εἴ τις ὑπόθιοιτο ψεῦδος εἶναι τὸ τινὶ τῷ Ρ τὸ Π
ὑπάρχειν, ἀνάγκη τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον εἶναι ἀληθὲς τὸ οὐδενί·
15 ὑποκείσθω οὖν τὸ Π, τουτέστι τὸ ζῷον, καθὼς ὁ ἀντιλέγων βούλεται,
μηδενὶ τῷ Ρ ὑπάρχειν, τουτέστι τῇ οὐσίᾳ. ὑπέκειτο δὲ τὸ Ρ, τουτέστιν ἡ 45
οὐσία, παντὶ τῷ Σ ὑπάρχειν, τουτέστι τῷ ἀνθρώπῳ· γίνεται οὖν ὁ δεύ-
τερος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς
δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς καθόλου ἀποφατικὸν συνάγων συμπέ-
20 ρασμα· τὸ ἄρα Π οὐδενὶ τῷ Σ ὑπάρχει, τουτέστι τὸ ζῷον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ.
ὑπέκειτο δὲ καὶ παντὶ· τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ παντὶ καὶ οὐδενί, ὥσπερ ἀδύνατον.
τὸ ἀδύνατον ἡκολούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι ὅτι τὸ Π οὐδενὶ τῷ Ρ·
ψεῦδος ἄρα τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ τινὶ τῷ Ρ τὸ 50
Π, ὥσπερ ἔδει δεῖξαι.

25 p. 28a23 Καὶ τῷ ἐκθέσθαι ποιεῖν τὴν ἀπόδειξιν.

"Ορα πῶς καὶ αὐτὸς οἶδε διαφέρουσαν τὴν ἔκθεσιν τῆς ἀντιστροφῆς
τῆς μερικῆς καταφατικῆς, ὡς ἐλέγομεν ἐν τῷ περὶ ἀντιστροφῶν λόγῳ· νῦν
γάρ μετὰ τὸ ἀποδεῖξαι διὰ τῆς ἀντιστροφῆς φησὶ δυνατὸν καὶ | διὰ XXVIII^r
τῆς ἐκθέσεως πιστώσασθαι τὸ λεγόμενον. πῶς οὖν δείκνυται διὰ τῆς
30 ἐκθέσεως; εἰ τὸ Π καὶ τὸ Ρ τῷ Σ ὑπάρχει παντί, δῆλον καὶ μέρει τινὶ⁶
αὐτοῦ· ἐὰν οὖν τι μέρος λάβωμεν τοῦ Σ, οἷον τὸ Ν, τοῦτο, φησί, κοινὸν
μέρος ἔσται τοῦ τε Π καὶ τοῦ Ρ, ὥστε τινὶ μέρει τοῦ Ρ, τουτέστι τῷ Ν,
ὑπάρχει τὸ Π ἐξ ἀνάγκης. καὶ ἐπὶ τῶν δρων δὲ πάλιν, εἰ τὸ ζῷον καὶ
ἡ οὐσία παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, καὶ τινὶ δῆλον ὅτι· ἐὰν οὖν ληφθῇ τι 5
35 τοῦ ἀνθρώπου, οἷον Σωκράτης, οὗτος καὶ τῆς οὐσίας τι ἔσται καὶ τοῦ ζῷου,

3 ἀνθρωπὸς τινὶ οὐσίᾳ Ρ	post οὐσίᾳ add. οὐσία ἄρα τινὶ ζῷῳ t	6 εἰ μὲν Ρ
7 ἔστιν om. V	8 δεικνύων Vt	10 τὴν om. V
τὸ alt. om. Vt	11 καὶ prius om. V	17 τουτέστι om. P
13 ἀντιφαντικῶς P	14 ὑπάρχει V	21 καὶ primum
om. V	22 ante ἀδ. add. δὲ Vt, at cf. p. 98,20	25 τὸ Pt(i)
p. 49,20 sq.	ἀντιστροφῆς V	27 ἐλέγομεν]
ἐπεὶ Vt	30 εἰ] εἰς V	32 ὥστε P:
33 τί π' ε τινὶ corr. V	fort. δῆλον ⟨ώς⟩	τῷ ζῷῳ pr. V, corr. V ²

ῶστε τινὶ οὐσίᾳ, τουτέστι Σωκράτει, ὑπάρχει τὸ ζῷον. δυνατὸν δὲ XXVIII^τ
καὶ οὗτῳ δεῖξαι· εἰ γὰρ τὸ Ρ παντὶ τῷ Σ ὑπάρχει, τὸ ἄρα Σ μέρος ἐστὶ τοῦ
Ρ· εἰ οὖν τὸ Π παντὶ τῷ Σ ὑπάρχει, τὸ δὲ Σ μέρος τοῦ Ρ, τὸ ἄρα Π
μέρος τοῦ Ρ ὑπάρχει, δπερ ἦν τὸ Σ. τὸ μὲν οὖν τινὶ ἐξ ἀνάγκης ἀεὶ⁵
συνάγεται. τὸ δὲ παντὶ ἐστιν δτε, ἐὰν ληφθῇ ὁ μείζων ὅρος καθολικώτερος
τοῦ ἐλάττονος· οἷον ἔμψυχον παντὶ ἀνθρώπῳ, ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ 10
συμπέρασμα ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ. ἀλλὰ τὸ μὲν τινὶ ἐξ ἀνάγκης συνάγεται
καὶ ἀεὶ, τὸ δὲ παντὶ οὐκ ἀεὶ.

p. 28a26 Καὶ ἀν τὸ μὲν Ρ παντὶ τῷ Σ τὸ δὲ Π μηδενὶ ὑπάρχῃ.

10 Δεύτερος οὗτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν τούτῳ τῷ σχήματι, ἐκ τῆς
μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθαφατικῆς μερικὸν 15
ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα· οἷον ἄλογον οὐδενὶ λογικῷ, ζῷον παντὶ¹⁵
λογικῷ, καὶ συνάγεται ἄλογον οὐ παντὶ ζῷῳ. ἐπεὶ γὰρ ἡ καθόλου κατα-
φατικὴ πρὸς τὴν μερικὴν ἀντιστρέφει, εἰ τὸ ζῷον παντὶ λογικῷ, τὸ λογικὸν
15 τινὶ ζῷῳ· εἰ τοίνυν τὸ μὲν ἄλογον οὐδενὶ λογικῷ, τὸ δὲ λογικὸν τινὶ ζῷῳ,
γίνεται ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος ἐκ τῆς μείζονος καθόλου 20
ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καθαφατικῆς μερικὸν ἀποφατικὸν
συνάγων συμπέρασμα· τὸ ἄρα ἄλογον οὐ παντὶ ζῷῳ. δεῖ δὲ λαμβάνειν
ὅρους, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ τετάρτου τρόπου τοῦ πρώτου σχήματος, ἀντι-
20 διηρημένα ἀλλήλοις εἴδη καὶ κοινόν τι ἀμφοῖν καὶ τὸ μὲν κοινὸν ποιεῖν
ἐλάττονα ὅρον, τῶν δὲ ἀντιδιηρημένων τὸν μὲν μείζονα τὸν δὲ μέσον ὅρον.

p. 28a28 Ὁ γὰρ αὐτὸς ἐσται τρόπος τῆς δείξεως ἀντιστραφείσης 25
τῆς ΡΣ προτάσεως.

‘Ο αὐτὸς τῷ προτέρῳ τρόπῳ· ὕσπερ γὰρ ἐν ἐκείνῳ ἀντιστρέφοντες
25 τὴν ἐλάττονα πρότασιν καθόλου καταφατικὴν οὖσαν ἐποιοῦμεν μερικὴν κατα-
φατικὴν καὶ ἐγίνετο ὁ τρίτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος ἐκ τῆς μείζονος
καθόλου τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς, οὗτῳ καν τούτῳ τῷ τρόπῳ
τῆς αὐτῆς ἀντιστραφείσης γίνεται ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος
μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. δειχθείη δ' ἀν καὶ διὰ τοῦ
30 ἀδυνάτου καθάπερ ἐπὶ τοῦ πρότερον. εἰ γὰρ ψεῦδος τὸ μὴ παντὶ τὸ Π 30
τῷ Ρ ὑπάρχειν, τουτέστι τὸ ἄλογον τῷ ζῷῳ, ἀληθὲς τὸ παντί· τοῦτο γὰρ
ἀντιφατικῶς ἀντίκειται. εἰ τοίνυν τὸ μὲν ἄλογον, τουτέστι τὸ Π, τεθείη

2 post ρ' add. ἐν τῷ μέρει scripsi: μέρος ΡVt τὸ στὸ Pt: τῷ στὸ παντὶ Β
ἀεὶ Pt: τινὶ Β 8 ἀεὶ prius ε τινὶ corr. V παντὶ δὲ Vt 9 εἰ P
ὑπάρχει Vt 11 καὶ τῆς ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς mrg. V² 12. 13 ζῶον παντὶ¹
λογικῷ superser. V² 13 οὐ om. P 17 καταφατικὸν pr. V, corr. V² 18 οὐ παντὶ V:
τινὶ Pt 20 καὶ κοινονοῦν P τι om. V καὶ alt. om. V 21 immo τὸ—
τὸ cf. p. 110,2 22 ἐσται ΡVt (i, post τρ. C): om. Arist. 23 τῆς Pt: τῷ V
24 ἀντιστρέφοντες τι: ἀντιστρέφοντα Ρ: ἀντιστραφέντες V 30 post καθάπερ add. καὶ V
30. 31 τῷ (ε τῷ corr.) ρ' τὸ (ε τῷ corr.) π' V 32 ἀντιφατικῆς pr. V, corr. V²

κατὰ τὸν ἀντιλέγοντα παντὶ τῷ Ρ, τουτέστι τῷ ζῷῳ, ὑπάρχειν, ἦν δὲ XXVIII^v
καὶ τὸ Ρ παντὶ τῷ Σ, τουτέστι τὸ ζῷον παντὶ τῷ λογικῷ, δῆλον ὅτι γίνεται
ὅ πρῶτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος ἐκ δύο καθαφατικῶν
καθόλου καταφατικὸν συνάγων συμπέρασμα, ὅτι τὸ Π, τουτέστι τὸ ἄλογον,
5 παντὶ τῷ Σ, τουτέστι τῷ λογικῷ, ὑπάρχει. ὑπέκειτο δὲ ἐξ ἀρχῆς οὐδενί· 25
τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ παντὶ καὶ οὐδενί, διπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον διὰ τί
ἡκολούθησεν; διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς τὸ Π παντὶ τῷ Ρ ὑπάρχειν· ψευδῆς
ἄρα ἡ ὑπόθεσις αὕτη, ἐπειδὴ μηδεμιᾶ ἀληθεῖ ὑποθέσει φεῦδος ἀκολουθεῖ,
ἀληθὲς δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ μὴ παντὶ τῷ Ρ τὸ Π, διπερ
10 ἔδει δεῖξαι. δυνατὸν δὲ καὶ τῇ δι’ ἐκθέσεως δεῖξει καὶ παντὶ ταύτης τῆς συζυ-
γίας χρήσασθαι. εἰ γὰρ τὸ ζῷον παντὶ λογικῷ ὑπάρχει, μέρος ἄρα τοῦ
ζῷου ἐστὶ τὸ λογικόν· εἰ τοίνυν μηδενὶ λογικῷ τὸ ἄλογον ὑπάρχει, μέρει 40
ἄρα τοῦ ζῷου, τῷ λογικῷ, τὸ ἄλογον οὐχ ὑπάρχει. ἢ καὶ οὕτως· εἰ
ληφθείη τι τοῦ λογικοῦ, οἷον ὁ ἄνθρωπος, *(δε)* δῆλον ὅτι καὶ μέρος ἐστὶ²
15 τοῦ ζῷου, ἐπεὶ καὶ τὸ ἄλογον οὐδενὶ λογικῷ, ὥστε οὐδὲ τῷ ἀνθρώπῳ, ὃς
μέρος ἐστὶ τοῦ ζῷου, οὐ παντὶ ἄρα ζῷῳ ὑπάρχει [*οἱ ἄνθρωποι*].

p. 28^a 30 Ἐὰν δὲ τὸ μὲν Ρ μηδενὶ τὸ δὲ Π παντὶ ὑπάρχῃ τῷ Σ,
οὐκ ἔσται συλλογισμός.

Πρῶτος τρόπος ἀσυλλόγιστος ἐν τούτῳ τῷ σχήματι, ἐκ τῆς μείζονος 45
20 καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττους καθόλου ἀποφατικῆς. διὰ τὸ μὴ
ἔχειν τὴν συζυγίαν τὸ ἕδιον τοῦ τρίτου σχήματος, διπερ ἦν τὸ εἶναι τὴν ἐλάτ-
τονα καταφατικήν. συνάγεται γὰρ ἐν τούτῳ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενί· οἷον
τὸ μὲν παντὶ οὕτως· ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, ἵππος κατ’ οὐδενὸς
ἀνθρώπου, καὶ συνάγεται ζῷον κατὰ παντὸς ἵππου· τὸ δὲ οὐδενὶ οὕτως· 50
25 ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἀψυχον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συμπέρασμα ζῷον
οὐδενὶ ἀψύχῳ. ἀξιον δὲ ἐπιστῆσαι ὅτι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ σχήματι παρα-
δείγματα παρατιθέμενος τὸν μείζονα δρον | πρῶτον ἔταττε, δεύτερον XXVIII^v
δὲ τὸν μέσον καὶ τρίτον τὸν ἐλάττονα, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι πρῶτον
30 ἔταττε τὸν μέσον ὡς ἀμφοτέρων κατηγορούμενον, ἐν δὲ τούτῳ τῷ τρίτῳ
τὸν μέσον ἔσχατον ὡς ἀμφοτέροις ὑποκείμενον.

p. 28^a 33 Οὐδὲ δταν ἀμφῳ κατὰ μηδενὸς τοῦ Σ λέγηται, οὐκ ἔσται
συλλογισμός.

Δεύτερος οὗτος τρόπος ἀσυλλόγιστος ἐν τούτῳ τῷ σχήματι, ἐξ ἀμφο- 11
τέρων καθόλου ἀποφατικῶν. διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τῷ πρὸ αὐτοῦ. Ἡδεν
35 ἡδη δῆλον ὅτι ἐπὶ παντὸς σχήματος αὕτη ἡ συζυγία ἀσυλλόγιστος ἡ ἐξ

2 παντὶ alt. om. P 7 ὑπάρχει V 8 ἀκολουθῇ, η ex ei corr. P¹ 9 τὸ (ante
μὴ) Pt: καὶ V 12 ὑπάρχῃ P μέρει] ει ex η corr. P¹ 13 ἄρα PV: ὅντι τ
14 ὁ om. P δε addidi ὅτι καὶ P: ὡς Vt 15 καὶ P: οὖν Vt post τὸ
add. λογικὸν καὶ τὸ P λόγῳ P 16 ὁ ἄνθρωπος delevi 17 post μηδενὶ³
add. τῷ γ' t 22 τὸ alt. om. V 28 τὸν alt. om. t 30 post ως add. ἐν P
34 αὐτὴν om. Pt τῷ scripsi: τοῦ Pt: τοῖς V

ἀμφοτέρων ἀποφασικῶν. συνάγει δὲ τὸ μὲν παντὶ οὕτως· ζῆτον οὐδενὶ XXVIII^ο
ἀψύχῳ, ἵππος οὐδενὶ ἀψύχῳ, καὶ τὸ συμπέρασμα ζῆτον παντὶ ἵππῳ. τὸ
δὲ οὐδενὶ οὕτως· ἄνθρωπος οὐδενὶ ἀψύχῳ, ἵππος οὐδενὶ ἀψύχῳ, καὶ συμ-
πέρασμα ἄνθρωπος οὐδενὶ ἵππῳ.

15

5 p. 28b5 Ἐὰν δ' ὁ μὲν ἡ καθόλου πρὸς τὸ μέσον ὁ δ' ἐν μέρει.

Διεξελθὼν πάσας τὰς ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου τῶν προτάσεων γινο-
μένας συζυγίας καὶ δεῖξας, ποῖαι μὲν συλλογιστικαί, ποῖαι δὲ ἀσυλλογιστοί,
γῦν διδάσκει περὶ τῶν ἐκ μὲν τῆς μιᾶς καθόλου τῆς δὲ ἑτέρας μερικῆς
συζυγίων δικτώ. καὶ πρῶτον ἔκτιθεται τὴν ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς κατα- 25
φατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς, καὶ δείκνυσιν αὐτὴν συλλο-
γιστικὴν διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τῆς μερικῆς. ὑπαρχέτω γάρ, φησί, τὸ μὲν
II τινὶ τῷ Σ, τὸ δὲ P παντὶ τῷ Σ· λέγω, φησίν, διτὶ τὸ II τινὶ τῷ P
ὑπάρχει. πῶς καὶ τίνα τρόπον; εἰ γάρ τὸ II τινὶ τῷ Σ, καὶ τὸ Σ τινὶ
τῷ II· πρὸς ἑαυτὴν γάρ ἡ μερικὴ καταφατικὴ ἀντιστρέψει. εἰ τοίνυν
15 ὑπέκειτο τὸ μὲν P παντὶ τῷ Σ ὑπάρχειν, τὸ δὲ Σ κατὰ τὴν ἀντιστροφὴν 30
τινὶ τῷ II, γίνεται ὁ τρίτος τρόπος τοῦ πρώτου σχῆματος ἐκ τῆς μείζονος
καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς μερικὸν κατα-
φατικὸν συνάγων συμπέρασμα· τὸ ἄρα P τινὶ τῷ II ὑπάρχει. ἀλλ' οὐ
τοῦτο ἐβούλομεθα δεῖξαι, εἰ τὸ P τινὶ τῷ II ὑπάρχει, ἀλλ' εἰ τὸ II τινὶ
20 τῷ P. εἰ τοίνυν ἀντιστρέψει ἡ μερικὴ καταφατική, καὶ τὸ II τινὶ τῷ P
ὑπάρχει, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. ἔστι δὲ οὗτος τρίτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν
τρίτῳ σχήματι. εὐπορήσεις δὲ κανταῦθα ὑλῶν εἰδός τι καὶ γένος λαμ- 35
βάνων καὶ κοινὸν ἀμφοῖν καὶ τὸ μὲν εἰδός μείζονα δρον τιθείς, τὸ δὲ
γένος μέσον, τὸ δὲ κοινὸν ἀμφοῖν ἐλάττονα· οἷον ἄνθρωπος τινὶ ζῷῳ,
25 ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ, καὶ ἄνθρωπος τινὶ ἔμψυχῳ. εἰ γάρ ὁ ἄνθρωπος τινὶ
ζῷῳ, καὶ τὸ ζῆτον τινὶ ἀνθρώπῳ· οὐκοῦν εἰ τὸ μὲν ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ,
τὸ δὲ ζῆτον τινὶ ἀνθρώπῳ, συνάγεται τὸ ἔμψυχον τινὶ ἀνθρώπῳ· εἰ δὲ 40
τοῦτο, καὶ ὁ ἄνθρωπος τινὶ ἔμψυχῳ, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. τοῦτον δὲ τὸν
συλλογισμὸν οἱ περὶ Θεόφραστον τέταρτον ἔταξαν, διτὶ ἐδεήθη, οὐτι-
30 στροφῶν, Ἀριστοτέλης δὲ τρίτον καὶ ἵσως, διότι ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι ἡ ἐλάτ-
των ἡν πρότασις ἡ τὸ κῦρος ἔχουσα μάλιστα· ἀδιαφόρως γάρ ἐν αὐτῷ ἔχει 45
ἡ μείζων καὶ κατὰ τὸ ποσὸν καὶ κατὰ τὸ ποιόν· ἡ δὲ ἐλάττων πάντας τῷ
ποιῷ κεκομησθαι βούλεται, καὶ παρ' αὐτὴν ἡ συλλογιστικὴ ἡ ἀσυλλο-
γιστοί γίνονται αἱ συμπλοκαὶ τῶν προτάσεων. ἐπεὶ οὖν αὕτη τὸ κῦρος ἔχει,
35 προτετίμηκεν ἐν τῇ καταριθμήσει τὴν ἔχουσαν τὴν ἐλάττονα καθόλου, ἵνα

3 δὲ μηδενὶ Vt 7 post μὲν add. αἱ V 10 καθόλου καταφατικῆς εἰ μερικῆς ἀποφατι-
κῆς corr. V² 12 τὸ alt. ε τῷ corr. V 13 post τρόπον add. καὶ P 16 post
γίνεται add. γάρ P 17. 18 καταφατικὸν εκ ἀποφατικὸν corr. V 19 βουλόμεθα P
20 καταφατική om. V τῶι—τὸ P 21 τρόπος τρίτος οὗτος V 24 κοινὸν Vt
post οἷον add. ὁ Vt 25. 26 εἰ γάρ—ἄνθρωπῳ om. P 25 τὸ prius om. V
27 τῷ δὲ ζῶιν τινὶ in ras. P¹ 30 ἀριστοτέλει t ἐν τῷ in ras. P¹: ἐν Vt
31 πρῶ^{τη} V: προτάσεως t τὸ om. t 32 τὸ utrumque om. P 33 ποιῷ scripsi:
ποιῶ libri

ἡ τὸ κῦρος ἔχουσα πρότασις μὴ μόνῳ κοσμῆται τῷ ποιῷ ἀλλὰ καὶ XXVIII^v τῷ ποσῷ.

p. 28b12 Πάλιν εἰ τὸ μὲν Ρ τινὶ τῷ Σ τὸ δὲ Π παντὶ ὑπάρχει,
ἀνάγκη τὸ Π τινὶ τῷ Ρ ὑπάρχειν.

5 Τέταρτος οὗτος τρόπος συλλογιστικός, ἐκ τῆς μείζονος καθόλου κατα- 51
φατικῆς τῆς δὲ ἐλάττους μερικῆς καταφατικῆς μερικὸν καταφατιτὸν συνά-
γων συμπέρασμα· οἷον ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, λευκὸν τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ
συνάγεται ζῷον τινὶ λευκῷ. εἰ γάρ λευκὸν τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ ἀνθρωπὸς
τινὶ λευκῷ· οὐκοῦν εἰ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἀνθρωπὸς δὲ τινὶ λευκῷ, δῆλον
10 δτὶ συνάγεται ζῷον τινὶ λευκῷ, δπερ ἔδει δεῖξαι· γίνεται γάρ πάλιν ὁ XXIX^r
τρίτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος. εὑπορήσεις δὲ κανταῦθα ὑλῶν λαμ-
βάνων γένος καὶ εἶδος καὶ τι ὑπάρχον μὲν αὐτοῖς ἐπὶ μέρους ὑπάρχον δὲ
καὶ ἑτέροις τισὶ παρ' αὐτὰ καὶ τὸ μὲν γένος τιθεὶς μείζονα δρον, τὸ δὲ
εἶδος μέσον, τὸ δὲ ὑπάρχον αὐτοῖς ἐπὶ μέρους ἐλάττονα. 5

15 p. 28b14 "Εστι δὲ ἀποδεῖξαι καὶ διὰ τοῦ ἀδυνάτου καὶ τῇ ἐκθέσει,
καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν προτέρων.

'Αμφοτέρους δυνατὸν δεῖξαι τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ, καὶ πρῶτόν
γε τὸν πρῶτον δεῖξομεν. εἰ γάρ τις εἴποι ψεῦδος εἶναι τὸ τινὶ τῷ Ρ τὸ
Π ὑπάρχειν, τουτέστι τὸν ἀνθρωπὸν τινὶ ἐμψύχῳ, δῆλον δτὶ ἀληθὲς ἔσται 10
20 τὸ οὐδενί. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Π, τουτέστιν ὁ ἀνθρωπός, οὐδενὶ τῷ Ρ, του-
τέστι τῷ ἐμψύχῳ, ὡς ὁ ἀντιλέγων βούλεται, τὸ δὲ Ρ, τὸ ἐμψυχον, παντὶ^r
τῷ Σ, τουτέστι τῷ ζῷῳ (τοῦτο γάρ ὑπέκειτο), τὸ ἄρα Π, ὁ ἀνθρωπός,
οὐδενὶ τῷ Σ, τῷ ζῷῳ, ὑπάρχει· γίνεται γάρ δεύτερος τρόπος τοῦ πρώτου
σχήματος. ὑπέκειτο δὲ καὶ τινὶ ζῷῳ ὑπάρχειν τὸν ἀνθρωπὸν· τὸ αὐτὸ ἄρα
25 καὶ τινὶ καὶ οὐδενὶ ὑπάρχει, δπερ ἄτοπον. τὸ ἄτοπον ἡκολούθησε δῆλον
δτὶ διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς τὸ Π μηδενὶ τῷ Ρ ὑπάρχειν, τουτέστιν ὁ 15
ἄνθρωπος μηδενὶ ἐμψύχῳ· ψεῦδος ἄρα τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ τινὶ, δπερ
ἔδει δεῖξαι. δείκνυται δὲ καὶ τῇ ἐκθέσει οὕτως· εἰ γάρ ὁ ἀνθρωπός τινὶ^r
ζῷῳ ὑπάρχει τὸ δὲ ἐμψυχον παντί, ἐὰν ληφθῇ τι τοῦ ζῷου φῶν ὑπάρχει
30 ὁ ἀνθρωπός, τοῦτο κοινὸν ἔσται μέρος τοῦ τε ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἐμψύχου.
ἔστιν ἄρα τι τοῦτο τοῦ ἐμψύχου φῶν ὑπάρχει ὁ ἀνθρωπός. ὅμοιως δὲ καὶ τὸν
δεύτερον τρόπον δεῖξομεν διὰ μὲν τοῦ ἀδυνάτου οὕτως· εἰ τις εἴποι ψεῦδες
εἶναι τὸ τινὶ λευκῷ ὑπάρχειν τὸ ζῷον, δῆλον δτὶ ἀληθὲς ἔρει τὸ μηδενὶ^r
λευκῷ ὑπάρχειν τὸ ζῷον· οὐκοῦν καὶ τὸ ἀνάπταλιν οὐδενὶ ζῷῳ ὑπάρχει τὸ 20

1 πρώτη V	κεκόσμηται P: κοσμεῖται t	8 post λευκῷ add. πῶς P	9 post
εἰ add. τὸ Vt	14 ὑπάρχειν V	15 θέσει P	16 καὶ PV(C): om. t Arist.
17 post ἀμφ. add. γάρ Vt	18 τὸ superscr. V	19 ὑπάρχει Vt	22 τῷ (ante ζῷῳ) om. P
24 καὶ om. t	23 τὸ σ' t	τῷ alt. Vt: τουτέστιν P	ὑπάρχει V
corr. V	26 διὰ τὸ εἰ δι' αὐτὸ corr. V	30 τοῦτο ε τῷ τὸ	
31 τοῦτο τοῦ ἐμψύχου scripsi: τούτου ἐμψυχον libri		34 καὶ om. P	

λευκόν. εἰ τοίνυν οὐδενὶ ζῷῳ τὸ λευκόν, ὡς ὁ ἀντιλέγων βούλεται, ὑπ- XXIX^c
 ἔκειτο δὲ καὶ τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν, δῆλον ὅτι συνάγεται τὸ
 λευκὸν μηδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν· γίνεται γὰρ πάλιν ὁ δεύτερος τρόπος τοῦ
 πρώτου σχήματος. ὑπέκειτο δὲ καὶ τινὶ ἀνθρώπῳ τὸ λευκὸν ὑπάρχειν· τὸ
 5 αὐτὸ ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐδενὶ ὑπάρχει, διπερ ἄτοπον. τὸ ἄτοπον ἡκολούθησε
 διὰ τὸ ὑποτέταλαι ἥμᾶς τὸ μηδενὶ λευκῷ τὸ ζῷον ὑπάρχειν· Κεῦδος ἄρα 25
 τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ ἀντικείμενον τὸ τινί, διπερ ἔδει δεῖξαι. ὅμοίως δὲ καὶ
 τῇ ἐκθέσει τὸ αὐτὸ δείξομεν· εἰ γὰρ τὸ μὲν ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου
 τὸ δὲ λευκὸν κατὰ τινός, ἐὰν ληφθῇ τι τοῦ ἀνθρώπου ὃ ὑπάρχει τὸ λευκόν,
 10 οἷον Σκύθης, τούτῳ ὑπάρχει τὸ ζῷον· τινὶ ἄρα λευκῷ τὸ ζῷον ὑπάρχει,
 διπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 28b 15 'Εὰν δ' ὁ μὲν ἦ κατηγορικὸς ὁ δὲ στερητικός, καθόλου
 δὲ ὁ κατηγορικός.

Τὰς συζυγίας ἐκτιμέμενος τὰς ἐκ τῆς μιᾶς καθόλου τῆς δὲ ἔτερας
 15 μερικῆς ἐξέμετο προτέρας τὰς ἐκ τῶν δύο καταφατικῶν, τήν τε ἔχουσαν
 τὸν μείζονα καθόλου τὸν δὲ ἐλάττονα μερικὸν καὶ τὸ ἀνάπαλιν, καὶ ἀμφο- 35
 τέρας ἔδειξε συλλογιστικὰς οὖσας· ἐν ἑκατέρᾳ γὰρ ἐσώζετο τὸ ἕδιον τοῦ
 τρίτου σχήματος τὸ τὴν ἐλάττονα εἶναι καταφατικήν. λοιπὸν ἐκτίθεται
 τὰς ἐκ τῆς ἔτερας μὲν καταφατικῆς τῆς δὲ ἔτερας ἀποφατικῆς, τῆς κατα-
 20 φατικῆς καθόλου οὖσης μερικῆς δὲ τῆς ἀποφατικῆς, καὶ πρώτην τὴν ἐν
 τῷ ἐλάττονι ὅρῳ ἔχουσαν τὸ κατηγορικόν, καὶ δείκνυσιν αὐτὴν συλ-
 λογιστικὴν οὖσαν· δταν γάρ, φησίν, ὁ ἐλάττων ἦ κατηγορικός, ἔσται
 συλλογισμός. πέμπτος οὗτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι, ἐν 40
 μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς μείζονος καὶ καθόλου καταφατικῆς τῆς ἐλάττονος
 25 μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. ἐύπορήσεις δὲ κἀνταῦθα ὑλῶν
 λαμβάνων γένος καὶ εἶδος καὶ τι ἐπὶ μέρους αὐτοῖς συμβεβηκός καὶ τοῦτο μὲν
 μείζονα ὅρον τιμεῖς, τὸ δὲ εἶδος μέσον, τὸ δὲ γένος ἐλάττονα· οἷον λευκὸν
 οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ, ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συνάγεται λευκὸν οὐ παντὶ
 ζῷῳ. δείκνυσι δὲ τοῦτον τὸν τρόπον διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς· οὐ
 30 γάρ οἶόν τε ἦν αὐτὸν δι' ἀντιστροφῆς ἀποδεῖξαι, διότι ἡ μὲν μείζων οὐδὲ 45
 θλῶς ἀντιστρέψει μερικὴ οὖσα ἀποφατική, ἡ δὲ ἐλάττων εἰ ἀντιστραφῇ,
 πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικὴν ἀντιστρέψει, καὶ γίνονται ἀμφω μερικαί· ἐκ
 δὲ ἀμφοῖν μερικῶν οὐγ̄ οἶόν τε γενέσθαι συλλογιστικὴν συζυγίαν. ὡς ἔδη
 εἴπομεν. διόπερ τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ δείκνυσι τὴν συζυγίαν οὗτως· εἰ
 35 γάρ τις εἴποι φεῦδος εἶναι τὸ συμπέρασμα τὸ λέγον μὴ παντὶ ζῷῳ τὸ 50
 λευκὸν ὑπάρχειν, δῆλον ὅτι τὸ παντὶ ἔσται· ἔστω οὖν λευκὸν παντὶ ζῷῳ.

2 τὸ alt. om. P 3 ὑπάρχει V 5 τὸ ἄτοπον om. V 6 post ἥμᾶς add. διὰ 1
 τὸ alt. om. V 7 ὑπάρχει (χεξ corr.) V 10 τοῦτο ὑπάρχει V 15 τὴν τε ἔχουσαν
 scripsi: τῆς τε ἔχουσης libri 19 μὲν om. P 21 post κατηγορ. add. καθόλου V:
 post καὶ t 23 συλλογιστικός V τῷ om. Vt 26 τι V: ἔτι P: cf. p. 106,12
 αὐτῆς pr. V 28 post ζῷον eras. οὐ P 30 διὰ τῆς P 31 ἀντιστραφῆ P: ἀντι-
 στρέψει Vt 34 εἴπομεν] p. 70,3 δείκνυται V 35 εἴποι om. V

ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ζῆτον παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπῆρχεν· οὗτοι γάρ ὑπέκειτο· τὸ
ἄρα λευκὸν συναχθῆσεται παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν· ὑπέκειτο δὲ καὶ οὐ
παντί· τὸ αὐτὸ τὸ άρα καὶ παντὶ καὶ οὐ παντὶ ἔσται, διπερ ἀδύνατον. |

p. 28b 20 Δείκνυται δὲ καὶ ἄνευ τῆς ἀπαγωγῆς, ἐὰν ληφθῇ τι XXIX^v
5 τῶν Σ ᾧ τὸ Π μὴ ὑπάρχει.

Τὴν δι' ἐκθέσεώς φησι δεῖξιν. εἰ γάρ λευκὸν οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ, τὸ
δὲ ζῆτον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἐὰν ληφθῇ τι τοῦ ἀνθρώπου ὃ μὴ ὑπάρχει τὸ
λευκόν, οἷον ὁ Αἰθίοψ, ἔστι δὲ τοῦτο τοῦ ζήτου μέρος (παντὶ γάρ ἀνθρώπῳ
τὸ ζῆτον ὑπάρχει δῆλον δτι), τὸ συμπέρασμα προφανές, δτι τὸ λευκὸν οὐ
10 παντὶ ζῷῳ ὑπάρχει, οἷον τῷ Αἰθίοπι.

p. 28b 22 Ὅταν δὲ ὁ μείζων ἦ κατηγορικός, οὐκ ἔσται συλλογισμός. 5

‘Ὑποθέμενος τὴν μὲν καθόλου πρότασιν κατηγορικὴν τὴν δὲ μερικὴν
στερητικὴν καὶ δεῖξας δτι οὗτως ἔχουσῶν τῶν προτάσεων, ἐὰν ἐν τῷ
ἐλάττονι δρῳ τεθῇ τὸ καθόλου κατηγορικὸν ἐν δὲ τῷ μείζονι τὸ μερικὸν
15 ἀποφατικόν, γίνεται συλλογισμός, νῦν τὸ ἀνάπαλιν ὑποτίθεται ἐν μὲν τῷ
μείζονι τὸ καθόλου κατηγορικόν, ἐν δὲ τῷ ἐλάττονι τὸ μερικὸν ἀποφατικόν,
20 καὶ δείκνυσιν ἀσυλλόγιστον οὖσαν ταύτην τὴν συζυγίαν διὰ τὸ τὴν ἐλάττονα
τὸ ἕδιον ἀπολωλεκέναι, λέγω δὴ τὸ καταφατικόν· συνάγει γάρ καὶ παντὶ^v
καὶ οὐδενί. καὶ τὸ μὲν παντὶ οὗτως· ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ, ἀνθρωπὸς οὐ
παντὶ ζῷῳ, καὶ συμπέρασμα ἔμψυχον παντὶ ἀνθρώπῳ.

p. 28b 24 Τοῦ δὲ μηδενὶ οὐκ ἔστι λαβεῖν δρους, εἰ τινὶ μὲν ὑπάρχει
τῷ Σ τὸ Π τινὶ δὲ μή.

Ἐάν, φησί, τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν δι' ἔαυτὴν ἀληθεύουσαν λάβωμεν,
ἰσοδυναμήσει τῇ μερικῇ καταφατικῇ, καὶ τὸ καθόλου ἀποφατικὸν ἀδύνατον 20
25 διὰ τῶν τοιούτων δρῶν συναγαγεῖν. εἰ γάρ, φησί, τὸ μὲν Π παντὶ τῷ Σ
ὑπάρχει τὸ δὲ Π μὴ παντί, εἴτα τοῦτο δι' ἔαυτὸ λαβωμεν ἀληθές, ισο-
δυναμήσει τῷ τινὶ καὶ ποιήσει συλλογιστικὴν συζυγίαν ὕστε συνάγεσθαι
τὸ Π τινὶ τῷ Π ὑπάρχειν. εἰ τοίνυν καὶ τὸ ιγρῆνι συνάγει διὰ τὴν ὑπό-
θεσιν, τὸ αὐτὸ άρα καὶ τινὶ καὶ οὐδενί, διπερ ἄτοπον. δυνατὸν δὲ καὶ
30 ἄλλως δεῖξαι. εἰ γάρ δυνατόν, μηδενὶ τῷ Π ὑπαρχέτω τὸ Π· οὐκοῦν οὐδὲ 25

1 ὑπάρχειν pr. P 2 post παντὶ add. τῷ Vt 5 ὑπάρχῃ P: ὑπάρχειν V

7 ὑπάρχει scripsi: ὑπάρχῃ P: ὑπάρχειν Vt 8 δ. om. V 10 post παντὶ add.
τῷ Vt 11 post κατηγορικός add. δ. δ. ἐλάττων μερικὸς στερητικός t (m, rec. AB)
12 προτάσεων t μερικῶν P 13 δτι om. V 15 μὲν om. P 18 δὴ Vt:
δὲ P post καὶ add. τῷ Vt 19 post ζῷῳ add. καὶ P 21 τινὶ corr. V
τὸ σ τῶι P 24 ισοδυναμοῦσαν V τὸ Pt: μὴ σῇ V ἀποφατικὸν t:
καταφατικὸν P: ἀποφατικῇ V post ἀδύνατον add. τὸ οὐδενὶ V 26 λάβωμεν δι'
ἔαυτὸ Vt 26. 27 ισοδυναμεῖ V 27 τῷ scripsi: τὸ libri ποιεῖται P
28 συνάγειν P 29 μηδενὶ t 30 ἀδύνατον pr. P μηδὲν Vt τῶι σ P
τὸ superscr. P¹ τὸ π' ὑπάρχει V: τὸ π' ὑπάρχειν t

τὸ Ρ οὐδενὶ τῷ Π· τὸ δὲ Π παντὶ τῷ Σ· τὸ ἄρα Ρ οὐδενὶ τῷ Σ. XXIX^v
 ἦν δὲ καὶ οὐ παντί, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν τινί· τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐδενί.
 οὐκ ἄρα δυνατὸν τὸ μηδενὶ συναγαγεῖν, ἵνα διὰ τούτου δειχθῇ ἀσυλλόγιστος
 ἡ συζυγία καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενὶ συγάγουσα, ἐὰν ἡ μερικὴ ἀποφα-
 5 τικὴ δι’ ἔαυτὴν ληφθῇ ἀληθεύουσα. εἰ τοίνυν ἀσυλλόγιστος ὁ τρόπος ἔσται,
 δεῖ τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν ἐν τῷ ἐλάττονι δρῳ κειμένην οὕτω λαμβάνε-
 σθαι ὡς διὰ τὴν καθόλου ἀληθεύουσαν, ἵνα καθόλου ἀποφατικὴ ληφθεῖσα 30
 ἡ ἐλάττων πρότασις ἀσυλλόγιστον ἐργάσηται τὴν συζυγίαν.

p. 28b28 'Αλλ' ὁσπερ ἐν τοῖς πρότερον ληπτέον· ἀδιορίστου γάρ
 10 ὅντος τοῦ τινὶ μὴ ὑπάρχειν καὶ τὸ μηδενὶ ὑπάρχον ἀληθὲς
 εἰπεῖν τινὶ μὴ ὑπάρχειν· μηδενὶ δὲ ὑπάρχοντος οὐκ ἔσται
 συλλογισμός.

"Ωσπερ πρότερον, φησίν, ἀδιόριστον τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν λαμ-
 βάνοντες, τουτέστιν ἀμφω σημαίνουσαν, καὶ τὸ καθόλου ἀποφατικὸν καὶ τὸ 35
 15 μερικόν, ἐδείκνυμέν τινας ἀσυλλογίστους συζυγίας λαμβάνοντες τὴν μερικὴν
 ἀποφατικὴν σημαίνουσαν τὸ καθόλου ἀποφατικόν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα, ἐὰν
 ὡσαύτως αὐτὴν ἐκδεῖώμεθα ἐπὶ τῆς καθύλου ἀποφατικῆς, εὑρήσουμεν αὐτὴν
 ἀσυλλόγιστον· οὐδεμίᾳ γάρ πρότασις ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τὴν ἐλάττονα
 ἀποφατικὴν ἔχουσα συλλογιστική ἔστι· συνάγει γάρ καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ
 20 μηδενί. καὶ τοῦ μὲν παντὶ παρεμήκαμεν δρους. τοῦ δὲ μηδενὶ νῦν παρα- 40
 θησόμεθα, ὡς εἴρηται, εἰς τὴν καθόλου ἀποφατικὴν μεταλαμβάνοντες τὴν
 μερικὴν ἀποφατικὴν οὕτως· ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ, λίθος οὐ παντὶ ζῷῳ, καὶ
 συμπέρασμα ἔμψυχον οὐδενὶ λίθῳ.

p. 28b31 Ἐὰν δὲ ὁ στερητικὸς ἡ καθόλου, δταν μὲν ὁ μείζων ἡ
 25 στερητικὸς ὁ δὲ ἐλάττων κατηγορικός, ἔσται συλλογισμός.

"Εκτος οὗτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν τούτῳ τῷ σχήματι, ἐκ καθόλου 46
 ἀποφατικῆς τῆς μείζονος τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς μερικὸν
 ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. θείκνυται δὲ διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τῆς
 ἐλάττονος προτάσεως· οἶνον τὸ Π οὐδενὶ τῷ Σ, τὸ Ρ τινὶ τῷ Σ ὑπαρχέτω·
 30 οὐκοῦν καὶ τὸ Σ τινὶ τῷ Ρ. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Η οὐδενὶ τῷ Σ τὸ δὲ Σ
 τινὶ τῷ Ρ ὑπάρχει, τὸ Η οὐ παντὶ τῷ Ρ ὑπάρξει· γίνεται γάρ ὁ τέταρτος 50
 τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος ἐκ καθόλου ἀποφατικῆς τῆς μείζονος τῆς δὲ
 ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα.
 εὐπορήσεις δὲ κανταῦθα ὑλῶν λαμβάνων δύο τινὰ παντάπασιν ἀλλήλοις

1 τῷ tert. Vt: τῶν Ρ 3 τὸ μηδενὶ Vt: τῶι παντὶ Ρ 5 διὰ τὴν Ρ 8 ἀσυλλό-
 γιστος pr. V 9 ληπτέον t Arist.: λεκτέον PV, at cf. vs. 13. 14 10 ὑπάρχειν (post
 μηδ.) V 11 γάρ V 12 εἴσται PV (Marc. 231): ἦν t Arist. 15 θείκνυμεν Ρ
 16 post καθόλου add. τὸ t 18 πρότερον V 20 νυνὶ t: κυνὶ 1
 21 καταφατικὴν Ρ 26—28 ἐκ—ἀποφατικὸν] ἔκτον V 28 ἀποφατικὸν t: κατα-
 φατικὸν Ρ 30 τῷ σ' τινὶ τὸ pr. V

ἀλλότρια καὶ ἔτερον ἀμφοτέροις ὑπάρχον ἐν μέρει καὶ τοῦτο μὲν ἐλάττονα δρον τιθείς, τῶν δὲ λοιπῶν τὸν μὲν μείζονα τὸν δὲ μέσον· οἶνον ἄνθρωπος οὐδενὶ ἵππῳ, λευκὸν τινὶ ἵππῳ, καὶ συνάγεται ἄνθρωπος ἄρα οὐ παντὶ λευκῷ'. Ιστέον δὲ διὰ τοῦτον τὸν τρόπον οἱ περὶ Θεόφραστον XXX^r 5 πέμπτον τάττουσι προτάττοντες αὐτὸν τοῦ προειρημένου, διότι οὗτος μὲν δι' ἀντιστροφῆς κατασκευάζεται, ἐκεῖνος δὲ διὰ μόνης τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τὸν πέμπτον προέταξε διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν.

Οὗτοι μὲν οὖν οἱ ἔξι τρόποι ἐν τῷ τρίῳ σχήματι συλλογιστικοὶ προσ- 5 διωρισμένων οὐσῶν τῶν προτάσεων. ἐὰν (δ' ἡ) μὲν ἡ προσδιωρισμένη ἡ δὲ ἀπροσδιόριστος, γίνονται ἄλλαι τέσσαρες συζυγίαι συλλογιστικαί, τῆς ἀπροσδιωρίστου δηλονότι τῇ μερικῇ ἰσοδυναμούσῃς. συντίθενται δὲ οὕτως· εἰς μὲν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπροσδιωρίστου καταφατικῆς· εἰ τὸ II κατὰ παντὸς τοῦ Σ, τὸ δὲ P κατὰ τοῦ Σ, τὸ Π τῷ P 10 ὑπάρχει· ἐπεὶ γάρ ἀντιστρέψει τὸ κατηγορικόν, τὸ Σ τῷ P ὑπάρχει, ὥστε 15 ἐπεὶ τὸ μὲν Π κατὰ παντὸς τοῦ Σ, τὸ δὲ Σ τῷ P ὑπάρχει, τὸ Π τῷ P ὑπάρχει. ἔτερος ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττονος ἀπροσδιωρίστου καταφατικῆς οὕτως· εἰ τὸ Π τῷ Σ ὑπάρχει, τὸ δὲ P παντὶ τῷ Σ, καὶ τὸ Σ τῷ Π κατὰ τὴν ἀντιστροφήν· ὥστε ἐπεὶ τὸ μὲν P παντὶ τῷ Σ, τὸ δὲ Σ τῷ II, τὸ P τῷ II ὑπάρχει, καὶ ἐπειδὴ ἀντιστρέψει τὸ κατηγορικόν, καὶ τὸ Π τῷ P ὑπάρχει, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. ὁ τέταρτος ἐκ τῆς μείζονος ἀδιο- 20 ρίστου ἀποφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς· οὗτος δὲ δι' ἀντιστροφῆς οὐ περαίνεται, εἴγε ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ οὐκ ἀντιστρέψει (ταύτη γάρ ἰσοδυναμεῖ ἡ ἀδιόριστος), ἡ δὲ καταφατικὴ πρὸς τὴν μερικὴν 25 ἀντιστρέψει, καὶ ἔσονται ἀμφω μερικαί, ἔξι τῶν οὐδέποτε συλλογισμὸς γίνεται. δειγμήσεται οὖν τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ οὕτως· εἰ τὸ Π τῷ Σ οὐχ 30 ὑπάρχει, τὸ δὲ P παντὶ ὑπάρχει, τὸ Π τῷ P οὐχ ὑπάρχει· εἰ γάρ τοῦτο φεῦδος, ἀληθὲς τὸ παντί· εἰ τοίνυν τὸ μὲν Π παντὶ τῷ P, τὸ δὲ P παντὶ τῷ Σ ὑπέκειτο, τὸ ἄρα Π παντὶ τῷ Σ ὑπάρχει· ὑπέκειτο δὲ καὶ μὴ ὑπάρχειν· τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ παντὶ ὑπάρχει καὶ οὐχ ὑπάρχει, δπερ ἄτοπον. τὸ ἄτοπον διὰ τί ἡχολούμησε; διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς τὸ Π παντὶ τῷ P 35

2 τῶν δὲ λοιπῶν ε τὸν μὲν λοιπὸν corr. V τὸ—τὸ conicio cf. p. 103,21 μέσον Vt:
 ἐλάττονα P 3 οὐ superscr. V 6 τῆς ἀδυνάτου Vt 7 εἰρημένην] p. 105,30 sq.
 8 ἐν τούτῳ τῷ Vt 9 δ' ἡ addidi προσδιωρισμένη ἡ scripsi: προσδιωρισμός. εἰ libri
 10 συλλογιστικαὶ συζυγίαι Vt 11 ἰσοδυναμούσῃ P δὲ om. P ἐκ τοῦ P
 12 καταφατικὸς P τῆς t: τοῦ PV 12. 13 ἀδιορίστου καταφατικοῦ P 15 τοῦ
 16. 17 τῆς—ἀποφατικῆς—τῆς—καταφατικῆς t: τοῦ—ἀποφατικοῦ—τοῦ—
 (ἀδιορίστου P) καταφατικοῦ PV 17 ὑπάρχοι P itemque vs. 18 18 ἀντιστρέψει Vt
 μὲν om. P 20. 21 τῆς—καταφατικῆς τῆς—καταφατικῆς t: τοῦ—καταφατικοῦ τοῦ—
 καταφατικοῦ PV 22 τὸ alt. ε τῷ corr. V 24 τῆς Pt: τοῦ V
 25 ἀποφατικῆς—τῆς—καταφατικῆς t: ἀποφατικοῦ—τοῦ—καταφατικοῦ PV ante οὗτος
 add. οὕτως Vt 33 καὶ prius om. P 34 τῷ ρ' παντὶ V

ὑπάρχειν· ψεῦδος ἄρα τοῦτο. οὐκέτις δὲ τὸ ἐξ ἀρχῆς τὸ μὴ ὑπάρχειν, ΧΧΧ^υ
ὅπερ ἔδει δεῖξαι. εἰσὶν οὖν ἀπασαι συλλογιστικαὶ συζυγίαι ἐν τῷ τρίτῳ
σχήματι δέκα κατὰ τὴν τάξιν τὴν ὑποκειμένην.

Αἱ ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι συλλογιστικαὶ συζυγίαι εἰσὶ δέκα.

- 5 α' ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου καταφατικῶν.
- β' ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου, τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος
καταφατικῆς.
- γ' ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου κατα-
φατικῆς.
- 10 δ' ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς κατα-
φατικῆς.
- ε' ἐκ μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς μείζονος τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου κατα-
φατικῆς.
- 15 ζ' ἐκ καθόλου ἀποφατικῆς τῆς μείζονος τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς κατα-
φατικῆς.
- η' ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπροσδιορίστου
καταφατικῆς.
- 20 θ' ἐκ τῆς μείζονος ἀπροσδιορίστου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου
καταφατικῆς.
- ι' ἐκ τῆς μείζονος ἀπροσδιορίστου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου
καταφατικῆς.

Τὰ δὲ περὶ τῶν ἀσυλλογίστων συζυγιῶν εἰρημένα, τῶν τε μερικῶν καὶ
25 τῶν ἀπροσδιορίστων, δῆλα ἔστιν ἐκ τῶν εἰρημένων ἐν τοῖς ἄλλοις σχήμασι
περὶ αὐτῶν· διὸ παραιτητέον τὰς ὑπολοιπούς συζυγίας ἀσυλλογίστους πάσας
οὕσας, ἵνα μὴ πολλάκις τὰ αὐτὰ λέγειν ἀναγκαζώμεθα. πλὴν ἐπειδή τινες
τῶν ἐν αὐτοῖς παρειλημμένων ὅρων ἔχουσι βραχεῖαν ἐπίστασιν, ἐκείνων 45
ἐπιμνησθῆναι εὔλογον.

30 p. 28b36 "Οταν δὲ ὁ ἐλάττων ἦ στερητικός, οὐκ ἔσται συλλογισμός.
ὅροι τοῦ ὑπάρχειν ζῷον, ἀνθρωπός, ἄγριον, τοῦ δὲ μὴ ὑπάρχειν
ζῷον, ἐπιστήμη, ἄγριον. |

Λῦτη ἀσυλλογιστος, ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφατικῆς τῆς δὲ ΧΧΧ^υ
ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς. τὸ δὲ ἄγριον ἐν τούτοις οὐκ ἐπὶ τῶν ἀλόγων

2 ὡσπερ V an αἱ πᾶσαι ? 5—23 om. V α' β', γ' κτλ. om., α' β' inser.
συζυγία α', γ' δ' inser. συζυγία β', ε' ζ' inser. συζυγία γ', ζ' η' inser. συζυγία δ', θ' ι' inser.
συζυγία ε' t 12 τῆς δὲ P: καὶ τῆς t 14. 15 τῆς δὲ—καταφατικῆς P: καὶ μερικῆς κατα-
φατικῆς τῆς ἐλάττονος t 16 ἀπροσδιορίστου t: ἀδιορίστου P itemque vs. 22 27 ἀναγκα-
ζόμεθα (ζο in ras. e σω, ut videtur, corr. P²) Pt 28 ἐπίτασιν V 31 δὲ om. t Arist.

μόνων ζώντων τέτακται ἀλλὰ καὶ ἐπὶ φυτῶν· λέγονται γάρ καὶ φυτὰ εἶναι XXXV ἄγρια· “φηγοί δὲ ἀγριόδες κείνης ἔτι σήματα μολπῆς” Ἀπολλύμονες. Ζῷον οὖν τινὶ ἀγρίῳ, οἷον λέοντι (φυτῷ γάρ οὐχ ὑπάρχει), ἄνθρωπος οὐδενὶ ἀγρίῳ, καὶ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ.

5 p. 29a2 Ὁταν δὲ ὁ μείζων ἦ καθόλου, τοῦ μὲν μὴ ὑπάρχειν κόραξ, 5
χιών, λευκόν.

Μέσος ἐν τούτοις τὸ λευκόν, μείζων ὁ κόραξ, ἐλάττων χιών· κόραξ 15 οὐδενὶ λευκῷ, χιὼν οὐ παντὶ λευκῷ, καὶ συνάγεται κόραξ οὐδεμιᾷ γιόνι. τοῦ δὲ παντὶ ὑπάρχειν ὅρους μὲν λαβεῖν οὐκ ἔστιν· ἡ δὲ δεῖξις πάλιν διὰ 10 τοῦ ἀδιορίζετο, ῥισπερ καὶ πρότερον. τὰ δὲ περὶ τῶν λοιπῶν ἀσυλλογίστων συζυγιῶν λεγόμενα δῆλα ἔστιν.

p. 29a19 Δῆλον δὲ καὶ δτὶ ἐν ἀπασι τοῖς σχήμασιν, ὅταν μὴ γίνηται συλλογισμός, κατηγορικῶν μὲν ἡ στερητικῶν ἀμφοτέρων καὶ ἐπὶ μέρους τῶν ὅρων διντων, οὐδὲν δλως γίνεται 15
ἀναγκαῖον.

‘Ο περὶ τῶν τριῶν σχημάτων αὐτῷ λόγος πέρας ἀπείληφεν. ἐνταῦθα δὲ παραγόμενοι θεόρηγματι τι τοῖς τοισὶν ἐπόμενον σχήματι· τρέπεται γάρ 25 ἐπὶ τὴν τῶν ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασιν ἀσυλλογίστων συζυγιῶν ἔξετασιν, καὶ διορίζει τὰς τε παντελῶς ἀγρήστους συζυγίας καὶ τὰς ἐν μὲν τῇ παρούσῃ 20 συνθέσει ἀσυλλογίστους δυναμένας δὲ θεραπεύεις τινὸς ἀξιωμῆναι καὶ δὲ ἀντιστροφῆς τινων ἀλλων γενέσθαι συλλογιστικάς. λέγει οὖν δτὶ ἐν πᾶσι κοινῶς τοῖς σχήμασι, δσαι ἀσυλλόγιστοι γίνονται συζυγίαι ἡ ἐξ ὅμοιοι σχημάτων προτάσεων ἡ ἐκ μερικῶν, οὔτε πρὸς τὴν παρούσαν σύνθεσιν χρησιμεύοντιν οὔτε ἀντιστραφεῖσαι ποιοῦσι συλλογισμόν, ἀλλὰ παντελῶς 30 εἰσιν ἄγρηστοι. δσαι δὲ ἀνομοιοι σχήματιν τέ εἰσι καὶ τὴν ἀποφατικὴν ἔχουσι καθόλου, αὗται διὰ τῆς ἀντιστροφῆς οὐκέτι μὲν τὸ αὐτὸ δεικνύοντιν, ἀνάπταιν δὲ τὸν ἐλάττονα ὅρον πρὸς τὸν μείζονα συνάγουσιν, οἷον ἡ πρώτη ἀσυλλόγιστος ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι ἐκ καθόλου καταφατικῆς τῆς μείζονος καὶ 35 καθόλου ἀποφατικῆς τῆς ἐλάττονος· εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β οὐδενὶ τῷ Γ. οὕτω μὲν οὖν ἀσυλλόγιστος. εἰ δὲ ἀντιστρέψωμεν τὰς δύο προ-

1 μόνον τ ζῶν V φυτὰ Pt: ἐπὶ φυτῶν V 2 ἄγρια om. V fort. (φησὶ γάρ) φηγοί κείνης ἔτι σήματα (ex Argon. I 28) b: καινῆσαι (κινῆσαι t: σινῆσαι, σ prius supra t ser. V) τις ἡματα PVt ἀπόλλων, ο in ras. ex. ω corr. P 5 η καθόλου PVt(Cu): om. Arist. post καθόλου add. δ δὲ ἐλάττων ἐν μέρει τ 7 μέσον Vt τὸ om. P μείζον V ἐλαττον Vt 8 συνάξεις P 10 πρότερον] p. 28b 28 sq. 12 καὶ δτὶ t Arist.: δτὶ καὶ PV(C) 13 γένηται PV(dm) 14 ἐπὶ μέρη t: om. Arist. (sed ἐπὶ μέρους habent C f m Marc. 231) διντων τῶν ὅρων t Arist. post γίνεται add. τὸ V 18 τὴν om. V 19 μὲν ἐν Vt 21 λέγει οὖν δτὶ om. V δτὶ superscr. P 22 δσαι V 23 πρὸς τὴν ε πρώτην corr. P² 24 συλλογιστικῶν V post ἀλλὰ add. πάντῃ Vt 25 δσαι V 26 διὰν sic V μέντοι τὸ V δεικνύοντιν] οὐ superscr. P² 28 τῷ om. Vt 29 οὐδενὶ Pt: οὐ παντὶ V 30 οὖν δ συλλογισμός V ἀντιστρέψωμεν V

τάσεις κατὰ τὰς οἰκείας ἀντιστροφάς, συνάγεται τὸ Γ μὴ παντὶ τῷ Α XXX^v ὑπάρχειν. εἰ γάρ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β, καὶ εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Α· ἀρέσμενος οὖν ἀπὸ τῆς ἐλάττους προτάσεως καὶ συνθείς λέγω οὕτως· τὸ Ι' οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Β τινὶ τῷ Α· 5 γίνεται γάρ ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. οὕτως οὖν τὸ μὲν αὐτὸν οὐκέτι ἔδειξε, συλλογιστικὴ δὲ δυναμένη [μὴ] εἶναι ἐφάνη. οὕτω μὲν οὖν ἐν μὲν τῷ πρώτῳ σχήματι τὰς δύο προτάσεις δεῖ ἀντιστρέψειν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὴν ἐλάττου, ἐν δὲ 10 τῷ τρίτῳ τὴν μείζονα. εἰσὶ μὲν οὖν ἐν μὲν τῷ πρώτῳ σχήματι οἱ τοῦτον 10 τὸν τρόπον δυνάμενοι εἶναι συλλογιστικοὶ δύο, ὅτε προειρημένος καὶ ἔτερος ὁ ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττους καθόλου ἀποφατικῆς· δμοίως γάρ καὶ τούτων ἀντιστραφεισῶν τὸ ἐλάττον τῷ μείζονι συνάπτεται. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι δμοίως ὁ ἐκ μερικῆς καταφατικῆς τῆς μείζονος καὶ καθόλου ἀποφατικῆς τῆς ἐλάττους. καὶ ἐν τῷ τρίτῳ 15 σχήματι δμοίως αἱ δύο συμπλοκαὶ, ὡν ἡ μὲν ἐκ δύο καθόλου τῶν δρων 15 σύγκειται, ὡν ὁ ἐλάττων ἀποφατικός, ἡ δὲ ἐκ μερικοῦ καὶ καθόλου, ὡν μὲν μείζων μερικὸς καταφατικὸς ὁ δὲ ἐλάττων καθόλου ἀποφατικός. ἀπασαι οὖν αὗται αἱ συμπλοκαὶ κατὰ τοὺς δύο δρους ἀντιστραφεῖσαι δεικνύουσι τινὶ μὴ ὑπάρχειν τὸ ἐλάττον τῷ μείζονι, ὅτι μερικὸν ἀποφα- 20 τικὸν συμπέρασμα. αὐτὸς δὲ μόνην τὴν πρώτην ἔταξεν ὡς ἐν παραδείγματι.

p. 29a27 Δῆλον δὲ καὶ δτι τὸ ἀδιόριστον ἀντὶ τοῦ κατηγορικοῦ τοῦ ἐν μέρει τιθέμενον τὸν αὐτὸν ποιήσει συλλογισμὸν ἐν ἀπασι τοῖς σχήμασιν.

Εἰκότως· ίσοδυναμεῖ γάρ τῇ μερικῇ καταφατικῇ, ὥστε καὶ ἀσυλλό- 25 γιστοι αἱ ἐκ τῆς ἑτέρας ἀπροσδιορίστου, ἐὰν οὕτως ὡσι κείμεναι ὥσπερ εἴρηται. εἰ δὲ ἀντὶ τοῦ ἐν μέρει τὸ ἀδιόριστον, καὶ αὗται διὰ τῶν ἀντιστροφῶν συνάξουσιν ἀπροσδιορίστουν ἀποφατικὸν συμπέρασμα. οἷον δὲ ἀπορίας, εἰ αἱ ἀπροσδιορίστοι προτάσεις ίσοδυναμοῦσι ταῖς μερικαῖς, αἱ μὲν καταφατικαὶ ταῖς καταφατικαῖς, αἱ δὲ ἀποφατικαὶ ταῖς ἀποφατικαῖς, γίνονται XXXI^r 30 δὲ συλλογιστικαὶ συζυγίαι ἔχουσαι τὴν ἑτέραν τῶν προτάσεων μερικὴν ἀποφατικήν, ὥσπερ ἐν τῷ τετάρτῳ τρόπῳ τοῦ δευτέρου σχήματος καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ τοῦ τρίτου, διὰ τούτων δτι 'τὸ ἀδιόριστον ἐὰν ἀντὶ τοῦ μερικοῦ ληφθῆ' τοῦ κατηγορικοῦ μόνου φησίν, οὐκέτι δὲ καὶ τοῦ ἀποφατικοῦ. φημὶ οὖν δτι ἡτοι διὰ τοῦ κατηγορικοῦ καὶ τὸ ἀποφατικὸν ἐδήλωσεν, η δτι ἐν

2 ὑπάρχει V 3 καὶ—α Pt: τὸ δὲ β' τῷ γ' οὐδενὶ V 4 τὸ μὲν γ' τῷ β' οὐδενὶ, τὸ δὲ β' τῷ α' τινὶ V τῷ α<, καὶ τὸ γ' οὐ παντὶ τῷ α> conicio 7 μὴ delevi
alt. V 10 ὅ τε Vt: ὅτε δὲ P post καὶ eras. ὁ P 11 ὁ om. P 11. 12 καὶ φατικῆς V 13 post ἐκ add. καθόλου η Pt 14 post καὶ alt. add. αἱ P 16 καθόλικον (ante ὧν) P 18 κατὰ τὰς V 19 δείκνυσι P 19. 20 post ἀποφατικὸν add. συνάγων t 20 ἔδειξεν V 21 τὸ om. V 22 πᾶσι V 25 post ἐὰν add. οὖν P 26. 27 τῆς ἀντιστροφῆς V 29 οἱ δὲ ἀποφατικοὶ V 30 post συζυγίαι superser. i. postea del. V 31 ἑτέραν πρότασιν V 32 τὸ om. Vt 33 οὐκ ἔται V

τῷ πρώτῳ σχήματι δλως οὐκ ἐνδέχεται μερικὴν ἀποφατικὴν παρα- XXXI
ληφθῆναι πρότασιν· δθεν οὐδὲ ἐν τοῖς λοιποῖς σχήμασιν αἱ ἔχουσαι τὸ 5
μερικὸν ἀποφατικὸν δι' ἀντιστροφῆς δειχθῆναι ἡδύναντο ἀλλὰ τῇ εἰς ἀδύνατον
ἀπαγωγῇ.

5 p. 29a30 Φανερὸν δὲ καὶ δτι πάντες οἱ ἀτελεῖς συλλογισμοὶ¹
τελειοῦνται διὰ τοῦ πρώτου σχήματος· ἢ γὰρ δεικτικῶς ἢ διὰ
τοῦ ἀδυνάτου περαίγονται πάντες.

'Εξυμνῆσαι τὸ πρῶτον σχῆμα βούλεται, διότι δι' αὐτοῦ τὰ λοιπὰ σχή-
ματα τὸ τέλειον ἴσχει· οἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι τελειοῦνται 15
10 ἀντιστραφείσης τῆς μείζονος τῆς καθόλου ἀποφατικῆς καὶ ποιούσης τὸ πρῶτον
σχῆμα, οἱ δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς ἐλάττονος ἀντιστρεφομένης τῆς καταφατικῆς.
δτι δὲ καὶ ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγὴ διὰ τοῦ πρώτου σχήματος τελειοῖ τὸν
συλλογισμόν, δείκνυσιν αὐτὸς ἐπάγων παραδείγματα τοῦ τρίτου σχήματος.

p. 29b1 "Εστι δὲ καὶ ἀναγαγεῖν πάντας τοὺς συλλογισμοὺς εἰς
15 τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι καθόλου συλλογισμούς.

Πρὸ μὲν οὖν τούτων ἐδείκνυε τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι συλλογισμοὺς 20
πάντας πάντων τῶν ἄλλων τελειοτέρους. νῦν δὲ δείκνυσι τοὺς δύο τοὺς
πρώτους καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἐν τῷ αὐτῷ σχήματι τελειοτέρους ἐξυμνῶν
αὐτοὺς ὡς εἰς ἀπόδειξιν χρησίμους διὰ τὸ καθόλου· τούτοις γὰρ ὁ ἀπο-
20 δεικτικὸς κέχρηται, μᾶλλον δὲ τῷ καταφατικῷ, σπανίως δὲ καὶ τῷ ἀποφα-
τικῷ, διότι κατασκευάζει μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁ ἀποδεικτικός, σπανίως δὲ
καὶ ἀνασκευαῖς κέχρηται.

p. 29b2 Οἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ δευτέρῳ φανερὸν δτι δι' ἔκείνων τελει- 25
οῦνται, πλὴν οὐχ ὁμοίως πάντες, ἀλλ' οἱ μὲν καθόλου τοῦ στε-
25 ρητικοῦ ἀντιστραφέντος, τῶν δὲ ἐν μέρει ἑκάτερος διὰ τῆς εἰς
τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγῆς.

Ἐκάτερος γὰρ τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι πρώτων καθόλου δύο
τρόπων ἀντιστραφείσης τῆς ἀποφατικῆς προτάσεως συνετίθετο τῇ τάξει τοῦ
δευτέρου τρόπου τοῦ πρώτου σχήματος. ἐλέγομεν γὰρ οὕτως· τὸ M μηδενὶ²
30 τῷ N ὑπαρχέτω, τῷ δὲ Ξ παντί· εἰ δὲ τὸ M τῷ N οὐδενὶ ὑπάρχει, καὶ
τὸ N οὐδενὶ τῷ M· καὶ ἐντεῦθεν ἐγίνετο σύνθεσις κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον 30

1 μερικῶν ἀποφατικῶν P 1. 2 παραληφθῆναι scripsi: περιληφθῆναι libri 2 δθεν Pt:
ἄσπερ V σχήμασιν PV: σχολίοις t αἱ om. Pt 5 πάντες om. P 7 ἀπαντεῖς t
10 μείζονος τῆς om. V καταφατικῆς t ποιούσιν P 11 ἐν τῷ Pt: τὸ V
post τρίτῳ add. σχήματι P 12 ἡ superscr. V ἐπαγωγὴ P 13 δείκνυσιν
om. Vt ἐπάγει Vt ante παραδ. add. τὰ V 16 τῷ om. t 18 πρώτου P
post τῶν alt. add. μὲν P τῷ αὐτῷ scripsi: inv. ord. libri 19 χρησιμοτέρους V
20 καὶ om. V 22 καὶ om. V 23. 24 τελειοῦντα P 25 ἀντιστραφέντος V Arist.:
ἀντιστρέφοντος Pt

τοῦ πρώτου σχήματος· τὸ Ν οὐδενὶ τῷ Μ, τὸ Μ παντὶ τῷ Ξ, τὸ Ν XXXI^v
οὐδενὶ τῷ Ξ. ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος τρόπος ἀνήγετο εἰς τὸν δεύτερον τοῦ
πρώτου σχήματος διὰ δύο ἀντιστροφῶν. οὗτω μὲν οὖν οἱ καθόλου διὰ τῆς
ἀντιστροφῆς. οἱ δὲ δύο οἱ μερικοὶ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς ἀνήγοντο
5 καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα λαμβανομένων τῶν ἀντιφατικῶν ἀντικειμένων
καὶ διὰ τοῦ πρώτου σχήματος ἀδυνάτων δεικνυμένων· οὔτε γάρ η καθόλου
καταφατικὴ ἀντιστρέψετο, ἐπεὶ ἀσυλλόγιστον ἐποίει τὴν συζυγίαν πρὸς τὴν 25
μερικὴν ἀντιστρέφουσα, οὔτε η μερικὴ ἀποφατικὴ ὅλως ἀντιστρέψεται. διὸ
τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆ ἀνάγονται καὶ οὗτοι ἐπὶ τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ
10 σχήματι καθόλου· εἰ γάρ τὸ Μ τῷ μὲν Ν παντὶ τῷ δὲ Ξ μὴ παντί,
ἀνάγκη τὸ Ν μὴ παντὶ τῷ Ξ· εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ παντί· εἰ
τοίνυν τὸ Μ τῷ Ν παντί, ὑπέκειτο δὲ καὶ τὸ Ν τῷ Ξ παντί, τὸ ἄρα Μ
τῷ Ξ παντί· γίνεται γάρ ὁ πρῶτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος· ὑπέ-
κειτο δὲ καὶ μὴ παντί· τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ παντί καὶ μὴ παντί, ὅπερ ἄτοπον.
15 οὕτω μὲν οὖν ὁ τέταρτος τοῦ δευτέρου εἰς τὸν πρῶτον τοῦ πρώτου ἀνήγετο 40
σχήματος. ὁ δὲ τρίτος ἐν δευτέρῳ ἔδεικνυτο μὲν καὶ δι’ ἀντιστροφῆς καὶ
διὰ τοῦτο ἀνήγετο εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα, ἀλλ’ οὐκ εἰς τοὺς καθόλου ἀλλ’
εἰς τοὺς μερικούς. διὰ δὲ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς καὶ οὗτος εἰς τὸν
δεύτερον καθόλου τοῦ πρώτου ἀνάγεται σχήματος οὕτως· τὸ Μ μηδενὶ τῷ
20 Ν, τῷ δὲ Ξ τινὶ ὑπαρχέτω· λέγω δτι τὸ Ν οὐ παντὶ τῷ Ξ ὑπάρχει· εἰ
γάρ παντὶ εἴποις, τὸ μὲν Μ οὐδενὶ τῷ Ν, τὸ δὲ Ν παντὶ τῷ Ξ· τὸ ἄρα Μ
οὐδενὶ τῷ Ξ· ὑπέκειτο δὲ καὶ τινί, ὅπερ ἄτοπον· γέγονε γάρ πάλιν ὁ δεύ- 45
τερος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος.

p. 29b6 Οἱ δ’ ἐν τῷ πρώτῳ οἱ κατὰ μέρος ἐπιτελοῦνται μὲν καὶ
25 δι’ ἔαυτῶν, ἔστι δὲ καὶ διὰ τοῦ δευτέρου σχήματος δεικνύναι
εἰς ἀδύνατον ἀπάγοντας. |

Δεῖξας τοὺς ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι ἀναγομένους εἰς τοὺς ἐν τῷ XXXI^v
πρώτῳ καθόλου νῦν βούλεται δεῖξαι δτι καὶ οἱ ἐν τῷ πρώτῳ σχή-
ματι μερικοὶ συλλογισμοὶ καὶ αὐτοὶ δπὸ τοὺς καθόλου ἀνάγονται, οὐκ
30 αὐτόθεν οὐδὲ δι’ ἔαυτῶν ἀλλὰ τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆ ἀναφερόμενοι ἐπὶ
τοὺς καθόλου τοῦ δευτέρου σχήματος καὶ δι’ ἐκείνου ἐπὶ τοὺς καθόλου
τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. τοῦτο δὲ οὐχ ὡς ἀτελεῖς· δείκνυνται γάρ
καὶ δι’ ἔαυτῶν δεικτικῶς συλλογιστικοὶ ὄντες· δείκνυνται δὲ καὶ τῇ εἰς 5

2 τὸν P: τὸ Vt τοῦ P: τὸ Vt 4 εἰ alt. om. V ἀνοίγοντο pr. V 5 ἀντιφατι-
κῶς om. V 6 ἀδυνάτων scripsi: δυνατῶν libri 8 διὸ—10 καθόλου om. V 10 τὸ ε
τοῦ corr. V 12 παντὶ τῷ ν’ V 15 ἀνοίγετο pr. V 16 σχήματι pr. V, corr., ut videtur, V² ἐνδείκνυτο V 17 τούτου Vt cf. p. 117,12
συνήγετο t οὐχ pr. V 20 τῷ prius e τὸ corr. V 21 εἴπει P: εἴποι t π alt.
corr. V: ν Pt, pr. V 22 τῷ ξ om. P 24 post πρότῳ add. εἴποι t V (Mare. 23)
ἐπιτελειοῦνται t 25 δι’ ἔαυτῶν t: διὰ τούτων PV: δι’ αὐτῶν Arist. 26 post εἰς add.
τὸ V ἀπάγοντας t Arist.: ἀπάγοντος P: ἀγοντας V 28 post πρότῳ prius add.
σχήματι Vt 29 μερικὸς συλλογισμὸς pr. V, corr. V² 31 καὶ om. V

ἄτοπον ἀπαγωγῆ ἐπὶ τὸ δεύτερον ἀναγόμενοι σχῆμα καὶ δι' ἐκείνου ἐπὶ XXXI°
 τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι καθόλου. ὁ μὲν οὖν πρότερος αὐτῶν ἐκ
 καθόλου καταφατικῆς τῆς μείζονος τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς
 συνάγει μὲν τῇ κατ' εὐθεῖαν δεῖξει μερικὸν καταφατικὸν οὕτως· τὸ Α
 5 παντὶ τῷ Β, τὸ Β τινὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Γ. συνάγεται δὲ καὶ
 τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆ οὕτως· εἰ γάρ ψεῦδος τὸ τινί, ἀληθὲς τὸ μηδενὶ
 τῇ Γ τὸ Α· τῷ δὲ Β παντὶ ὑπῆρχεν· γίνεται οὖν τοῦ δευτέρου σχήματος 10
 ὁ πρῶτος τρόπος, ὥστε καὶ τὸ Β οὐδὲν τῷ Γ ὑπάρξει· ὑπέκειτο δὲ καὶ
 τινί, διπερ ἀδύνατον. ὥστε ἐδείχθη καὶ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆ διὰ τοῦ
 10 δευτέρου σχήματος· τὸ δὲ δεύτερον σχῆμα ἀνήγετο ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ
 καθόλου· καὶ οἱ ἐν τῷ πρώτῳ ἄρα μερικοὶ ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ αὐτῷ σχήματι
 καθόλου ἀνάγονται διὰ τοῦ δευτέρου. ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ἔτερος τοῦ πρώτου
 σχήματος μερικὸς εἰς τοὺς καθόλου ἀναγμήσεται. εἰ γάρ τὸ Α οὐδὲν τῷ
 Β, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ, τὸ Α ἄρα οὐ παντὶ τῷ Γ· εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος,
 15 ἀληθὲς τὸ παντὶ τῷ Γ τὸ Α· εἰ τοίνυν τὸ Α τῷ μὲν Β μηδενὶ τῷ δὲ Γ 15
 παντί, γίνεται πάλιν τὸ δεύτερον σχῆμα· τὸ Β ἄρα οὐδὲν τῷ Γ· ἀλλ' ὑπέκειτο τινί. καὶ οὗτος ἄρα διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς εἰς τὸ δεύτερον
 ἀνήγμη σχῆμα, τοῦτο δὲ εἰς τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ καθόλου. οὕτως ἄρα καὶ
 οἱ ἐν πρώτῳ μερικοὶ ὑπὸ τοὺς καθόλου ἀνάγονται.

20 p. 29b19 Οἱ δὲ ἐν τῷ τρίτῳ καθόλου μὲν δύτων τῶν δρων εὐθὺς
 ἐπιτελοῦνται δι' ἐκείνων τῶν συλλογισμῶν.

Δεῖξεις ἀμφότερα τὰ σχήματα ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ καθόλου ἀναγό- 20
 μενα ἔξῆς πειρᾶται καὶ τοὺς ἔξι τοὺς ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι συλλογισμῶν
 ὅπ' ἐκείνους δεῖξαι. καὶ λέγει οἵτινες οἱ μὲν δύο οἱ ἐκ καθόλου τῶν δρων
 δύτες εὐθὺς ἀνάγονται. τὸ δὲ εὐθὺς οὐχ ὅτι καὶ αὐτοὶ τέλειοι ὡς
 ἐκεῖνοι, ἀλλ' οἵτινες οἱ μὲν δύο τοὺς ἐν πρώτῳ καθόλου ἀνάγονται, ὥσπερ οἱ μερικοὶ
 τοῦ πρώτου σχήματος τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆ ἐπὶ τὸ δεύτερον σχῆμα
 καὶ δι' ἐκείνου εἰς τοὺς καθόλου ἀνήγοντο, ἀλλὰ ἀμέσως δι' αὐτῶν περαι- 25
 νονται. ἐπειδὴ γάρ οἱ μὲν καταφατικὸν ὁ δὲ ἀποφατικὸν ἐπὶ μέρους συνά-
 γουσι, δῆλον ὅτι, ἦνίκα ἀν τὰ ἀντικείμενα τούτοις λαμβάνοιτο, τῷ μὲν
 ἐπὶ μέρους καταφατικῷ τὸ καθόλου ἀποφατικὸν ἀντίκειται, τῷ δὲ ἐπὶ
 μέρους ἀποφατικῷ τὸ καθόλου καταφατικόν· ὥστε ἐπεὶ ἐν ἀμφοῖν οἱ δύο
 δροὶ καθόλου εύρεσκονται. παρακολουθήσει συμπέρασμα τῷ μὲν πρώτῳ
 30 καθόλου ἀποφατικόν, τῷ δὲ δευτέρῳ καθόλου καταφατικόν, ἀπερ ποιεῖ

1 τοῦ δευτέρου P	5 καὶ prius om. V	6 τὸ (ante τινί) om. P	7 τὸ
γ' τῷ V	ὑπάρχει V	8 ὁ δεύτερος supra ὁ πρῶτος del. scr. V	8. 9 καὶ
τινὶ superser. V	10 δὲ superser. V	14 ἄρα α' t	16 γ' V: a Pt
17 ἄτοπον Vt	19 post ἐν add. τῷ V	22 πρώτῳ om. V	25 δύτων t,
mrg. P ¹	26 οὐδὲ ἄλλων V	πρώτων P	26. 27 πειρασθέντες P:
περανθέντα t	27 post ἐν add. τῷ V	28 ἐπὶ corr. ex ἐπι οὖν P: ἐποίουν Vt	
29. 30 περαίγονται scripsi: περαίσθηται libri	34 τὸ μὲν πρῶτον P	31 τούτοις P: τοῦ γ' Vt	32 ἀπο-
φατικὸν] ἀπο in ras. P			φατικὸν]

τοὺς δύο καθόλου ἐν πρώτῳ σχήματι. ὥστε δῆλον ὅτι οὗτοι ἀμέσως XXXIV
ἀπ' ἑκείνων γεγόνασιν.

30

p. 29b 21 "Οταν δὲ ἐν μέρει ληφθῶσι, διὰ τῶν ἐν μέρει συλλογι-
σμῶν τῶν ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι· οὗτοι δὲ ἀνήγθησαν εἰς
5 ἑκείνους, ὥστε καὶ οἱ ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι οἱ κατὰ μέρος.

Οἱ μὲν οὖν καθόλου, φησίν, ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι αὐτόθεν εἰς τὸ
πρῶτον ἀνάγονται σχῆμα διὰ τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. οἱ δὲ ἐν μέρει 25
οὐχ οὗτοι, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ ἀντιστροφὴ τούτων καὶ ἡ εἰς ἀδύνατον
ἀπαγωγὴ διὰ τῶν μερικῶν τῶν ἐν τῷ πρώτῳ ἐπιτελεῖται, οὗτοι δὲ ἀνήγοντο
10 εἰς τοὺς καθόλου τοῦ ἰδίου σχήματος διὰ τοῦ δευτέρου, δῆλον ὅτι καὶ οἱ
ἐν τῷ τρίτῳ μερικοὶ ἀναγθήσονται ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ καθόλου διὰ τῶν
ἐν πρώτῳ μερικῶν καὶ δι' ἑκείνους διὰ τοῦ δευτέρου σχήματος. παρα-
δείγματος δὲ γάριν ὑποκείσθω ἡμῖν ὁ ἐκ δύο καταφατικῶν μερικός· τὸ γάρ
Α παντὶ τῷ Β, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β, καὶ τὸ συμπέρασμα τὸ Α τινὶ τῷ 40
15 Γ. εἰ γάρ τὸ Γ τινὶ τῷ Β, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Γ· εἰ τοίνυν τὸ Α παντὶ⁴⁵
τῷ Β, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ, δῆλον ὅτι γέγονεν ὁ μερικὸς τοῦ πρώτου σχή-
ματος. ώσαύτως εἰς τὸν μερικὸν ἀνάγεται καὶ διὰ τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον
ἀπαγωγῆς· εἰ γάρ ψεῦδος τὸ τινὶ τῷ Γ τὸ Α, ἀληθὲς τὸ οὐδενί· εἰ τοίνυν
τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β, γέγονε πάλιν ὁ μερικὸς τοῦ πρώτου
20 σχήματος. οὗτοι δὲ εἰς τοὺς καθόλου ἀνήγοντο διὰ τοῦ δευτέρου σχήμα-
τος· οὐκοῦν καὶ οἱ τοῦ τρίτου μερικοὶ διὰ τούτων εἰς τοὺς καθόλου τοῦ
πρώτου ἀναγθήσονται.

p. 29b 26 Οἱ μὲν οὖν τῶν συλλογισμῶν ὑπάρχειν ἦ μὴ ὑπάρχειν 45
δεικνύντες εἴρηνται πῶς ἔχουσι, καὶ καθ' ἑαυτοὺς οἱ ἐκ τοῦ
25 αὐτοῦ σχήματος καὶ πρὸς ἄλληλους οἱ ἐκ τῶν ἑτέρων.

Τριῶν ὄντων τῶν τρόπων, ἀναγκαίου τε καὶ ὑπάρχοντος καὶ ἐνδεχο-
μένου, συμπεραίνων τὰ εἰρημένα ὥσπερ ὑπομιμήσκει ἡμᾶς, ὅτι περὶ τοῦ
ὑπάρχοντος τρεῖς πάντες οἱ ἐκτεθέντες συλλογισμοί, μέλλων [ἄλλ'] ἐπὶ τοὺς
ἀναγκαίους μεταβαίνειν. εἴρηται οὖν, φησί, καὶ ἴδιᾳ ἔκαστον τῶν σχημά-
30 τῶν πῶς ἔχει, οἷον ὅτι οὐ δι' ἀντιστροφῆς οἱ ἐν τῷ πρώτῳ δείκνυνται, 50

2 ἐπ' Pt	ἐκείνου P	3 τῶν ἐν μέσῳ V	5 οἱ prius P Arist.:
τῶν Vt	6 αὐτόθι V	7 δεύτερον V	9 ἀνοίγοντο pr. V
12 ἐν πρώτοις P	ἐκείνων Vt cf. p. 115, 17	13 μερικῶν t	post μερικός
add. ἐν τρίτῳ σχήματι mrg. V	14 δὲ om. P	15 καὶ om. P	παντὶ τὸ a P
19 γ' alt. corr. V: β' Pt, pr. V	β' corr. V: α' Pt, pr. V	πάλιν] λε	
σ corr. V	20 τὸ β' σχῆμα, om. διὰ V	21 εἴρηνται] v superser. V	
καὶ om. P	25 αὐτοῦ t Arist.: πρώτου P: α' V	post ἑτέρων add. σχημάτων t	
Arist. (om. d)	26 τῶν superser. P ¹	28 οἱ συλλογισμοὶ οἱ ἐκτεθέντες V	
μέλλων — 29 μεταβαίνειν scripsi: μᾶλλον ἄλλ — μεταβαίνει (μετα in ras., ut videtur, P ²)			
ilbri	29 φησί om. V	ἐκάστου P	

οἱ δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ διὰ τοῦ ἀδυνάτου καὶ δι' ἀντιστροφῆς, οἱ δὲ ἐν τῷ XXXI^v τρίτῳ διά τε τούτων καὶ δι' ἔκθεσεως, καὶ ποῖα ἔκαστον συμπεράσματα, καὶ εἴ τι ἄλλο ὕδιον ἔχουσιν. εἴρηται δὲ καὶ ὅπως ἔχουσι πρὸς ἄλλήλους οἱ ἐκ τῶν τριῶν σχημάτων, τουτέστιν ὅσα αὐτοῖς κοινὰ ὑπάρχει
5 η̄ οὐχ ὑπάρχει. |

1 τοῦ om. V 2 δι? Pt: τῆς V 2. 3 καὶ ποῖα—συμπεράσματα *huc transposui:*
ante 1 οἱ δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ collocant libri ἔκαστον corr. P¹: ἔκαστος Vt, pr. P
5 τῶν εἰς τὰ τρία τὸ πρῶτον ἰωάννου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως ἐκ τῶν συγουσιῶν ἀμμωνίου
τοῦ ἑρμίου maiusc. subser. P: τέλος τῶν εἰς τρία τὸ πρῶτον subser. V

p. 29b29 Ἐπεὶ δὲ ἔτερόν ἐστιν ὑπάρχειν τε καὶ ἐξ ἀνάγκης
ὑπάρχειν καὶ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν.

Πληρώσας τὸν περὶ τῶν τριῶν σχημάτων τῶν ὑπαρχουσῶν προτάσεων 7
5 λόγον μέτεισιν ἐπὶ τὰς τοῦ ἀναγκαίου προτάσεις, καὶ εἰκότως δευτέραν
αὐταῖς ἐπιτίθησι τάξιν. ἐπειδὴ γάρ τὰ μὲν τῶν ὄντων δεῖ ωσαύτως
ἔχουσι καὶ πᾶσιν ὑπάρχουσι, τὰ δὲ ὑπάρχουσι μὲν οὐκ ἐξ ἀνάγκης δέ, 10
ἄλλὰ δύνανται καὶ μὴ ὑπάρχειν, τὰ δὲ οὗτε ὑπάρχουσιν οὗτε ἐξ ἀνάγκης
ὑπάρχουσι, δύνανται δὲ δημοσιεῖαι καὶ μὴ ὑπάρξαι, ὥν τὸ μὲν πρῶτον
10 ἐστι τοῦ ἀναγκαίου, τὸ δὲ δεύτερον τοῦ ὑπάρχοντος, τὸ δὲ τρίτον τοῦ
ἐνδεχομένου, διὰ τοῦτο τὸν μὲν περὶ τῶν ὑπαρχουσῶν προτάσεων πρῶτον
ἐποιήσατο λόγον ὡς ἀπλούστερον· τῷ γάρ ὑπάρχοντι προσιόντα τινά, οἷον
τὸ δεῖ καὶ τὸ παντί, ποιεῖ τὸ ἀναγκαῖον. μέσον δὲ τάττει τὸν περὶ τῶν
ἀναγκαίων συζυγιῶν λόγον ὡς μέσην ἔχουσῶν τάξιν τῶν τε ἀπλῶς ὑπαρ-
15 χουσῶν καὶ τῶν ἐνδεχομένως· ὑπάρχουσι μὲν γάρ καὶ αὗται, ἄλλ' δεῖ καὶ 15
ἀναγκαίως· αἱ δὲ τοῦ ἐνδεχομένου οὐχ ὑπάρχουσι μέν, δύνανται δὲ ὑπάρξαι
καὶ μὴ ὑπάρξαι. διὰ τοῦτο μὲν οὖν δεύτερον τὸν περὶ τῶν ἀναγκαίων
συζυγιῶν ποιεῖται λόγον. εἰ δὲ ἔτεραι μὲν αἱ ὑπάρχουσαι προτάσεις,

1 ἀρχὴ τῶν μίξεων, post quae add. Ἰωάννου γραμματικοῦ Ἀλεξανδρέως εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἐκ τῶν συνουσιῶν Ἀμμωνίου. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ α' τῶν προτέρων ἀνα-
λυτικῶν ἐκ τῶν συνουσιῶν Ἀμμωνίου τοῦ Ἐρμείου τῶν εἰς τρία τὸ πρῶτον (corr. ε β') V:
ιῶ^ου φιλοπόνου εἰς τὰς μίξεις τοῦ ἀριστοτλ B: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ α' τῶν προτέρων ἀνα-
λυτικῶν. | βιβλίον β' t 4 τὸν ante 5 λόγον collocat t post τῶν alt. add. ἐξ S
6 αὗταῖς S: αὐτοῖς BVt ἐπεὶ B 7 ὑπάρχουσι prius BST: ὑπάρχει V ὑπάρχουσι
alt. BV: ὑπάρχει St post δὲ alt. add. ὑπάρχει SVt 8 ἄλλὰ δύνανται (δύνανται S) BST:
δύνανται δὲ V μὴ ὑπάρχει V ὑπάρχουσιν B: ὑπάρχειν V: ὑπάρχει St 9 ὑπάρ-
χουσι B: ὑπάρχει SVt δύνανται SVt an δμοίως? ὑπάρξαι alt. om. B
10 δεύτερον, τρίτον S: om. BVt 11 ante διὰ add. καὶ BS 11.12 ἐποιήσατο πρῶτον B
12 ἀπλουστέρων BS post ἀπλ. add. καὶ καθολικώτερον V τινὶ B 13 τὸ alt.
om. SVt post ἀναγκαῖον add. τὸ δὲ ποτὲ τὸ ἐνδεχόμενον BS τάττειν V περὶ
om. V τῶν superser. V 14 μέσων V: μέσον t 15 ἐνδεχομένων V μὲν
om. B καὶ tert. om. BS 17 ὑπάρξαι St: ὑπάρχουσαι V: om. B 18 εἰ Vt:
αὶ B μὲν om. V ὑπάρχουσαι SVt: ὑπάρχοντος B

ἔτεραι δὲ αἱ τοῦ ἀναγκαίου καὶ ἐνδεχομένου, δῆλον ὅτι ἔτέρων οὐσῶν XXXII^r τῶν προτάσεων ἔτερον ἔσται καὶ τὸ συμπέρασμα· ἐκ μὲν γὰρ ὑπαρχουσῶν προτάσεων ὑπάρχον γίνεται τὸ συμπέρασμα, ὅμοίως δὲ καὶ ἐξ ἀναγκαίων ἀναγκαῖον καὶ ἐξ ἐνδεχομένων ἐνδεχόμενον.

20

5 p. 29b 36 Ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἀναγκαίων σχεδὸν ὅμοίως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων· ώσαύτως γὰρ τιθεμένων τῶν ὅρων ἐν τε τῷ ὑπάρχειν καὶ τῷ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν ἔσται τε καὶ οὐκ ἔσται συλλογισμός.

"Ωσπέρ, φησίν, ἔχουσιν αἱ τοῦ ὑπάρχοντος προτάσεις, οὗτως ἔχουσι 25 10 σχεδὸν καὶ αἱ τοῦ ἀναγκαίου· αἱ αὐταὶ γάρ εἰσιν ἐν τούτοις συλλογιστικαί τε καὶ ἀσυλλόγιστοι ἐν ἑκάστῳ σχήματι, καὶ ώσαύτως ἀλλήλαις τὰς δὲ/ἔχουσι· διοίσουσι δὲ μόνον τῷ τὰς μὲν μετὰ τρόπου εἶναι τὰς δὲ ἄλλην τρόπου. προσέμηκε δὲ τὸ σχεδὸν διὰ τὸν τέταρτον συλλογιστικὸν τοῦ 15 δευτέρου σχήματος τρόπου καὶ τὸν πέμπτον τοῦ τρίτου· ἔστι γὰρ ἐν τούτοις διαφορὰ τῶν ἀναγκαίων πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας, ως ἐξῆς ἡμῖν ἐπιδείξει.

p. 30a2 Τό τε γὰρ στερητικὸν ώσαύτως ἀντιστρέφει.

30

Καίτοι οὐ μόνον τὸ στερητικὸν ἀλλὰ καὶ τὸ κατηγορικόν. τί οὖν μὴ, καὶ τούτου ἐμνήσθη; ἐροῦμεν οὖν ὅτι τὸ μὲν κατηγορικὸν ἐπὶ πάντων τῶν τρόπων ὅμοίως ἀντιστρέφει, καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν εἴ καὶ ἐπὶ τούτων· τὸ δὲ 20 στερητικὸν οὐχ ὅμοίως ἐπὶ τοῦ ἐνδεχομένου, ως αὐτός φησι. διὸ ταύτης μόνης τῆς ἀντιστροφῆς ἐμνήσθη ως τοῖς δύο μόνοις τρόποις ὑπαρχούσης· τὴν δὲ ἄλλην ως κοινὴν ἀπάντων παρῆκεν.

p. 30a3 Ἐν μὲν οὖν τοῖς ἄλλοις τὸν αὐτὸν τρόπον δειγμήσεται διὰ τῆς ἀντιστροφῆς ὅτι τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον.

35

25 Ὁμοίως γὰρ ἣ κατ' εὐθεῖαν δειγμήσονται ἢ δι' ἀντιστροφῆς οἱ τε ἀναγκαῖοι καὶ οἱ ὑπάρχοντες.

p. 30a6 Ἐν δὲ τῷ μέσῳ σχήματι, δταν ἢ τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν τὸ δ' ἐν μέρει στερητικόν, καὶ πάλιν ἐν τῷ τρίτῳ, δταν ἢ τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν τὸ δ' ἐν μέρει στερητικόν, οὐχ 30 ὅμοίως ἔσται ἢ ἀπόδειξις.

Τῶν ἀλλων, φησίν, ὅμοίως ἔχόντων κατὰ πάντα ἐπὶ τοῦ ἀναγκαίου 42

1 ante τοῦ add. διὰ τοῦ καὶ αἱ ἐνδεχόμεναι Vt: καὶ ἔτεραι τοῦ ἐνδεχομένου S 2 post συμπέρασμα add. διατί; δτι οὐκ ἐξ ὅμοίων προτάσεων τὲ καὶ ὅρων BS 7 τῷ alt. om. V ἢ μὴ ὑπάρχειν om. V 10 σχεδὸν om. Vt 11 σχήματι BS: τῶν σχημάτων Vt 12 τρόπων Vt 13 δὲ om. V τὸ om. Vt 15 τοὺς ὑπάρχοντας S: τὰς ὑπαρχούσας B: τὸν ὑπάρχοντα Vt ἐξῆς] p. 30a6 sq. 16 ἀντιστρέψει τοῦ 17 ante τί add. διὰ B 18 οὖν SVt: om. B 19 τρόπων Bt: ὄντων V οὐδὲν θαυμαστὸν BS: inv. ord. Vt δὲ BS: δέ γε Vt 20 [τοῦ ἐνδεχομένου οὐγέροις B] post ως add. καὶ τοῦ φησι] e. 3 p. 25b3 sq. post διὸ add. καὶ B 21 ἐμνήσθην V 24 ὅτι BVt(C): om. Arist. post ἀναγκαῖον add. δν B 25 γὰρ om. V 27 μὲν BVt(Ci): om. Arist. 29 ἢ BVt(C): om. Arist. 30 ἀπόδοσις B 31 φησὶν post πάντα collocat B παντός t post ἐπὶ add. τε t

καὶ τοῦ ὑπάρχοντος μόνος ὁ τέταρτος ἐν δευτέρῳ σχήματι καὶ ἐν τρίτῳ ΞΙΧ^η ὁ πέμπτος διαφέρουσιν ἐν τῷ ὑπάρχοντι τρόπῳ καὶ τῷ ἀναγκαῖῳ· ἐν μὲν γὰρ τῷ ὑπάρχοντι δι’ ἀντιστροφῶν μὲν οὐκ ἐδείκνυντο ἀλλὰ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς· ἐπὶ μέντοι τοῦ ἀναγκαίου οὐ δυνατὸν διὰ τῆς τοῦ 45 ἀδύνατου δείξεως τούτους ἀποδεῖξαι. οἶνον ὡς ἐπὶ τοῦ τετάρτου συλλογισμοῦ τοῦ δευτέρου σχήματος προΐτω ὁ λόγος· ἔστω γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τῷ δὲ Γ ἐξ ἀνάγκης μὴ παντί· λέγω δὲ τὸ Β ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει. τοῦτο δέ, ὥσπερ εἴπον, οὐ δυνατὸν τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγὴ δεῖξαι λέγοντας δὲ, εἰ ψεῦδός ἐστι τὸ ἐξ ἀνάγκης 10 μὴ παντὶ ὑπάρχειν, ἔσται ἀληθὲς τὸ δὲ τῷ Γ ἐνδέχεται παντὶ τὸ Β ὑπάρχειν· ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ Α τῷ Β παντὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπῆρχεν. εἰτα 50 ποιὸν ἀκολουθεῖ τὸ συμπέρασμα, ἀγνοοῦμεν· γίνεται γὰρ ἡ συζυγία ἐν πρώτῳ σχήματι ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς ἀναγκαίας τῆς δὲ ἐλάττωνος καθάφατικῆς ἐνδεχομένης, ἣτις ποιὸν συνάγει συμπέρασμα.

15 οὕτω ἵσμεν πρὸ τοῦ διδάξαι τὸν φιλόσοφον περὶ τῆς μέζεως τοῦ ἐνδε- ΞΙΧ^η γομένου πρὸς τὸ ἀναγκαῖον. ὥστε καλῶς ἐλέγετο μὴ δύνασθαι δείκνυσθαι τὸν τέταρτον συλλογισμὸν τοῦ δευτέρου σχήματος διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πέμπτου τρόπου τοῦ τρίτου σχήματος συμβαίνει. δείκνυνται οὖν δι’ ἐκμέσεως. ἡ δὲ ἐκμέσεις ἐνταῦθα τοιαύτη.

20 ἐπὶ μὲν τοῦ τετάρτου ἐν δευτέρῳ σχήματι, εἰ τὸ Α τῷ Β παντὶ ἐξ ἀνάγκης τῷ δὲ Γ τινὶ οὐχ ὑπάρχει ἐξ ἀνάγκης, ληπτέον μέρος τοῦ Γ φ τὸ Α οὐχ ὑπάρχει, οἶνον τὸ Δ, καὶ ταχτέον οὗτως· εἰ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Δ, οὐδὲ τὸ Δ 5 οὐδενὶ τῷ Α· τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Β· τὸ ἄρα Δ οὐδενὶ τῷ Β· οὐκοῦν οὐδὲ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Δ· τὸ δὲ Δ τι τοῦ Γ ἐστί· τὸ ἄρα Β τινὶ τῷ Γ οὐχ ὑπάρχει. 25 ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου σχήματος, εἰ τὸ Α τινὶ τῷ Γ οὐχ ὑπάρχει, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α τινὶ τῷ Β οὐχ ὑπάρχει. προσκείσθω οὖν μέρος τοῦ Γ φ τὸ Α οὐχ ὑπάρχει, οἶνον τὸ Δ, καὶ ἔσται οὗτως· εἰ τὸ Α τῷ Δ οὐδενί, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Δ, εἴγε καὶ τῷ Γ παντί, οὖ μέρος τὸ Δ, ἀντιστρέψει δὲ ἡ Β Δ, καὶ ἔσται τὸ Δ τινὶ τῷ Β· εἰ τοίνυν τὸ μὲν Α οὐδενὶ τῷ Δ, 30 τὸ δὲ Δ τινὶ τῷ Β, τὸ Α τινὶ τῷ Β οὐχ ὑπάρχει. εἰκότως δὲ οἱ συλλογισμοὶ τοῦ ἀναγκαίου ὠσαύτως ἔχουσι τοῖς τοῦ ὑπάρχοντος καὶ ὄμοιώς αὐτοῖς δείκνυνται, διότι καὶ αἱ ἀντιστροφαὶ τῶν προτάτεων τοῦ ἀναγκαίου ὠσαύτως ἔλεγοντο ἔχειν ταῖς τοῦ ὑπάρχοντος.

1 post ἐν alt. add. τῷ Β 2 διαφέρει B post καὶ add. ἐν Vt: om. BS 3 οὐκ om. V ἐδείκνυτο Bt διὰ om. V 4 post εἰς add. τὸ Vt τῆς om. B 7 τῷ ε τὸ corr. V post λέγω add. δὴ V, δὲ t 8 τῷ γ' om. Bt ὑπάρχει S et ante οὐ παντὶ B: ὑπάρχει Vt ὡς B οὐ δυνατὸν Bt: ἀδύνατον V 10 ὑπάρχει V ἐνδέχεται Bt 14 ἡ B post συμπέρασμα add. καὶ V 15 πρὸ τοῦ S: om. BVt περὶ] πρὸ t μείζεως Vt 16 τὸν V ἐλέγομεν BS δείκνυσθαι om. V 18 τὴν αὐτὴν V: αὐτὰ t 19 δείκνυνται scripsi: δείκνυται BVt: δείκτεον S 20 supra α', γ' s. i. 16 a, ἄνος V 22 ὑπάρχει t τὸ δ̄ prius] supra τέταρτον del. scr. ἔστι γιῶν δ̄ V 24 τι om. Vt ἔστι om. B 25 supra α', γ' scr. λευκὸν, ἄνος V 26 τῷ β' τοῖς B 27 supra τὸ δ̄ scr. καὶ ἔστω ἄνος V 28 τῷ δ̄ om. B τὸ alt. e τοῦ corr. V ἀντιστρέψει t et om. δὲ S 29 β̄ δ̄ S: β̄ γ̄ BVt: β̄ t καὶ om. V 30 post δ̄ del. οὐδενὶ V 32 αὐτοῖς om. V καὶ δι’ ἀντιστροφῆς B 33 ταῖς S: τοῖς; BVt

p. 30^a13 Γίνεται δὲ τῶν συλλογισμῶν ἐκάτερος ἐν τῷ οἰκείῳ Σαζηματί.

Ἐκάτερος, φησί, τῶν εἰρημένων δύο συλλογισμῶν διὰ τοῦ οἰκείου σηματος δείκνυται τὸ ίδιον συμπέρασμα συνάγων. ἀλλ' ὁ μὲν τέταρτος 15
5 τοῦ δευτέρου σηματος συλλογισμὸς διὰ τοῦ δευτέρου συλλογισμοῦ τοῦ αὐτοῦ δευτέρου σηματος οὗτος· εἰ γάρ τὸ Α παντὶ μὲν τῷ Β ὑπάρχει τῷ δὲ Γ
οὐ παντί, ὑπέκειτο δὲ μέρος τοῦ Γ τὸ Δ, φ' οὐχ ὑπάρχει τὸ Α, τὸ ἄρα Α παντὶ μὲν τῷ Β ὑπάρχει τῷ δὲ Δ οὐδενί, διπερ ἐστὶ δεύτερος τρόπος τοῦ δευτέρου σηματος ἐκ τῆς μείζονος καὶ πάλιν καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος 10 καθολού ἀποφατικῆς· τὸ ἄρα Β οὐδενὶ τῷ Δ ὑπάρχει, διπερ ἐστὶ μέρος τοῦ Γ· τὸ ἄρα Β οὐ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει. ὅμοιώς δὲ καὶ ὁ πέμπτος τοῦ 20 τρίτου σηματος διὰ τοῦ δευτέρου τρόπου τοῦ αὐτοῦ τρίτου σηματος δείκνυται οὗτος· εἰ γάρ τὸ μὲν Α ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ τῷ Γ τὸ δὲ Β ἐξ ἀνάγκης παντί, λέγω διτι τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ ὑπάρχει· ἐπεὶ 15 γάρ τὸ Α ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, εἰλήφθω μέρος τι τοῦ Γ φ' ἐξ ἀνάγκης οὐγ ὑπάρχει τὸ Α, οἷον τὸ Δ· τὸ ἄρα Α οὐδενὶ τῷ Δ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει· καὶ ἐπεὶ τὸ Β ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, ἐν δὲ τῶν μερῶν τοῦ Γ τὸ Δ, τὸ ἄρα Β παντὶ τῷ Δ ὑπάρχει. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Α οὐδενὶ τῷ Δ τὸ δὲ Β παντὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, δῆλον διτι γέγονε 25 πάλιν τοῦ τρίτου σηματος ὁ δεύτερος τρόπος. ὥστε ή ἔκθεσις ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν συλλογισμῶν τὸ οἰκεῖον πάλιν ἐποίησε σηματα. ἐπισημειώσασθαι δὲ ἀξιον ἐν πᾶσι τούτοις, πῶς λοιπὸν μετὰ τὴν ἀπόδειξιν τῶν τριῶν σημάτων ἀδεέστερον ἐγρήσατο τοῖς στοιχείοις, ὡς πρότερον κατὰ τὴν τάξιν τῶν σημάτων καὶ τῶν δρων καὶ τοῖς στοιχείοις χρώμενος.

25 p. 30^a15 Συμβαίνει δέ ποτε καὶ τῆς ἑτέρας προτάσεως ἀναγκαίας οὕσης ἀναγκαῖον γίνεσθαι τὸν συλλογισμόν.

30

Παραδοὺς τὰς προτάσεις τὰς τε τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τὰς τοῦ ἀναγ- 35 καίου ἐντεῦθεν βούλεται μῆται ταύτας. καὶ βούλεται αὐτὸς δεὶ τῇ μείζονι προτάσει ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα, οἷον εἰ ή μὲν μείζων ἐστὶν ἀναγκαία 30 ή δὲ ἐλάττων ὑπάρχουσα, ἀναγκαῖον γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα, εἰ δὲ ἔμπαλιν ή μὲν μείζων ὑπάρχουσα ή δὲ ἐλάττων ἀναγκαία, ὑπάρχον. παραδίδωσι

1 οἰκείῳ corr. V, t Arist.: ίδίῳ B, pr. V	3 οἰκείου St: ίδίου BV	4 δείκνυν-
ται V συναγαγών Vt	6 γάρ om. B	7 ὑπέκειτο St: ὑπόκειται BV
ῶ μὴ B ὑπάρχει St: ὑπάρχει BV	8 διπερ S: διπερ BVt	ἐστὶν οἱ B
11 δὲ om. B	12 τρίτου alt. om. B	14 λέγω διτι om. B
16 τῶ α' V	16—19 δι ubique BS: ε' Vt	17 ὑπάρχει τῶ γ' B
(post γ') V	19 μηδενὶ S	18 τοῦ
post ὥστε add. καὶ V	22 μετὰ τὴν ἀπόδοσιν λοιπὸν B	23 τὴν om. V
25 Μῆτις ἀναγκαίου καὶ ὑπάρχοντος inser. B: μῆτις τοῦ α' σηματος V		27 προτάσεις
post ἀναγκαίου collocat B	τὰς τε et τὰς om. B	28 ἐνταῦθα B
αὐτὸς scripsi: ἀδ̄ B: αὐτὰς Vt	29 ἀκολουθήσει V	μὲν t: om. BV
30 γίνεσθαι t: γίνεται BV	31 η μὲν—ἀναγκαία om. B	μὲν Y: om. Vt

δέ, ώς εἴωθε, πρῶτον τὰς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων καθόλου. πρό- XXXII^ν
 δηλον δὲ οὗτι καθόλου οὐσῶν τῶν προτάσεων ὡκτὼ γίνονται συζυγίαι, τέσσαρες ¹⁰
 μὲν συλλογιστικαί, τέσσαρες δὲ ἀσυλλόγιστοι· εἰ γάρ τῶν δύο ὑπαρχουσῶν
 οὐσῶν καθόλου τέσσαρες ἐγίνοντο συζυγίαι, ὁμοίως δὲ καὶ ἀναγκαίων,
 5 δῆλον οὗτι μιγνυμένων τούτων ὡκτὼ γενήσονται. εἰ γάρ η μείζων ὑπάρχει
 ἀναγκαία η δὲ ἐλάττων ὑπάρχουσα, τέσσαρες γίνονται συζυγίαι κατὰ τὸ
 ποιὸν ποικιλλόμεναι· η γάρ ἀμφότεραι εἰσιν καταφατικαὶ η ἀμφότεραι ἀπο-
 φατικαί, η η μὲν καταφατικὴ η δὲ ἀποφατικὴ, καὶ τοῦτο διγῶς· δροίως
 δὲ καὶ εἰ ἀνάπταντις ὥσιν η μὲν μείζων ὑπάρχουσα η δὲ ἐλάττων ἀναγκαία, ⁴⁵
 10 πάλιν γίνονται ἄλλαι τέσσαρες κατὰ ποιὸν ποικιλλόμεναι. αἱ πᾶσαι ἄρα
 εἰσιν ὡκτώ. πρότερον οὖν ἔκτιθεται τὰς ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν, τῆς
 μὲν μείζονος ἀναγκαίας τῆς δὲ ἐλάττονος ὑπαρχούσης. καὶ οἱ μὲν φιλόσοφος,
 ὥσπερ εἴπομεν, βούλεται ἀεὶ τῇ μείζονι ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα· διὸ
 καὶ ἐνταῦθα οὕτως ἔχουσῶν τῶν προτάσεων ἀναγκαῖον φῆσι συνάγεσθαι τὸ
 15 συμπέρασμα. οἱ δὲ ἑταῖροι αὐτοῦ οἱ περὶ Θεόφραστον καὶ Εὔδημον καὶ
 ἔτι οἱ ἀπὸ Πλάτωνος οὓς φασιν οὕτως ἔχειν οὐδὲ πάντως τῇ μείζονι ἀκολου- ⁵⁰
 θεῖν τὸ συμπέρασμα, ἀλλ' ὑπάρχον ἀεὶ γίνεσθαι. ἄξιον οὖν ἐκθέσθαι πρότερον
 τὴν τε Ἀριστοτελικὴν δεῖξιν καὶ δσα οἱ τῷ φιλοσόφῳ συνηγοροῦντες εἰς
 ἀπόδειξιν τοῦ τοιούτου προστιθέασιν, εἴτα καὶ ἀπερ οἱ τῇ ἐναντίᾳ παριστά-
 20 μενοι δόξῃ φασί, καὶ οὕτως τὰ ἴκανὰ διαστῆσαι τῷ λόγῳ.

Τῷ | τοίνυν Ἀριστοτέλει πρόεισιν η δεῖξις οὕτως. τὸ Α, φησίν, ἐξ XXXIII^ν
 ἀνάγκης παντὶ τῷ Β ὑπάρχετω, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχετω· λέγω, φησίν,
 δτι τὸ Α ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Γ ὑπάρκει. ἐπεὶ γάρ τὸ Α ἐξ ἀνάγκης παντὶ
 τῷ Β, πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ ὑπάρκει· ἐν δὲ τῶν μερῶν τοῦ Β τὸ Γ·
 25 τὸ ἄρα Α ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Γ ὑπάρκει, δπερ ἔδει δεῖξαι. οὕτω μὲν
 οὖν οἱ Ἀριστοτέλης. ἔτεροι δὲ συνηγοροῦντες ταύτη τῇ δόξῃ προστιθέασι ⁵
 καὶ ἄλλας δύο δεῖξις, μίαν μὲν τὴν δι' ἀδυνάτου οὕτως· λέγομεν, φασίν,
 δτι οὕτως ἔχουσῶν τῶν προτάσεων ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Γ τὸ Α ὑπάρκει·
 εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ ἀντικείμενον τὸ ἐνδέχεται μὴ παντὶ τῷ Γ
 30 τὸ Α ὑπάρχειν', ἵνα πάλιν ἀντιμῶμεν τρόπον τρόπω, ποσὸν ποσῷ, ποιὸν
 ποιῷ. ἐπεὶ τοίνυν τὸ μὲν Α ἐνδέχεται μὴ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν. ὑπέκειτο
 δὲ καὶ τὸ Β τῷ αὐτῷ Γ ὑπάρχειν παντί, τὸ ἄρα Α ἐνδέχεται μὴ παντὶ
 τῷ Β ὑπάρχειν· ὑπέκειτο δὲ καὶ ἐξ ἀνάγκης παντί· τὸ αὐτὸν ἄρα τῷ αὐτῷ ¹⁰

1 ὡς εἴωθε ομ. B: post πρῶτον collocat t 3 μὲν ομ. B καὶ τέσσαρες, ομ. δὲ B
 4 καθόλου οὐσῶν B 5 ὑπάρχοι t 6. 7 τὸ ποιὸν B: ποιὸν t: ομ. V 7 καὶ η ἀμφότεραι B: η ἀμφότεραι γάρ t ἀποφατικαί—καταφατικαί t 10 κατὰ ποιὸν ποικιλλό-
 μεναι ομ. B fort. κατὰ (τὸ) cf. vs. 6 11 εἰσιν ομ. B καταφατικῶν καθόλου B:
 καθόλου καταφατικῆς t 12 μὲν prius ομ. Vt ante καὶ add. διὸ B μὲν alt.
 ομ. B 14 ἐνταῦθα Vt: ωδὴ B 15 ἔτεροι t 16 ἔτι ομ. V πλάττωνος V
 17 τὸ συμπέρασμα ομ. V 18 οἱ συνηγοροῦντες τῷ φιλοσόφῳ B 19 ἡ B
 19. 20 προιστάμενοι Vt 22 ὑπάρχει (post β) B α' superser. V 23 ὑπάρ-
 χει B post β' add. ὑπάρχει B 24 ἄρα post αὐτοῦ colloc. B 25 ὑπάρχει B
 27 ἔτέρας B δι' B: τοῦ V: διὰ τοῦ t οὕτως post φασίν colloc. B φασίν scripsi
 cf. p. 124,5: φησίν libri 28 post α' add. οὐχ V ὑπάρκει V 29 εἰ—ψεῦδος;
 superser. V δὲ B 31 ὑπάρχειν ομ. V 32 τὸ β παντὶ τῷ γ ὑπάρχειν B

καὶ ἐνδέχεται μὴ παντὶ καὶ ἐξ ἀνάγκης παντί, διπερ ἀδύνατον. ἵστεον XXXIII^τ
γὰρ δι τι καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ πάντες οἱ ἄλλοι διμολογοῦσι τῆς μείζονος ἐνδε-
γκυρέντης οὕστης μερικῆς ἀποφασικῆς τῆς δὲ ἐλάττου καταφατικῆς
ὑπαρχόντης μερικὸν ἐνδεχόμενον ἀποφασικὸν συνάγεται τὸ συμπέρασμα.
5 προστιθέασι δὲ καὶ ἑτέραν δεῖξιν τοιαύτην· εἰ τῶν δύο, φασί, προτάσεων
κειμένων ὑπαρχουσῶν ὑπάρχον ἐγίνετο τὸ συμπέρασμα, δῆλον δι τῆς ἑτέρας
ἀναγκαίας οὕστης οὐκέτι τὸ αὐτὸν ὥφειλε συνάγεται συμπέρασμα ἀλλὰ ἀναγ- 15
καῖον. ταῦτα οἱ τῇ Ἀριστοτελικῇ συνηγοροῦντες δόξῃ.

Οἱ δὲ ἑταῖροι αὐτοῦ ἐνίστανται πρὸς τὰ εἰρημένα, καὶ πρῶτον πρὸς τὴν
10 Ἀριστοτελικὴν δεῖξιν οὗτως ἐξ αὐτῆς (τῆς) τοῦ ἀναγκαίου καὶ τῆς τοῦ ὑπάρ-
γοντος σημασίας. ἀναγκαῖον, φασίν, ἐτὰν δ παντὶ καὶ δὲ ὑπάρχει, ὑπάρχον δὲ
διπερ ἐστὶ μὲν ἐν τῷ πράγματι, δύναται δὲ καὶ ἀπογενέσθαι αὐτοῦ. εἰ τοίνυν
τὸ Β τῷ Γ οὐκ ἀναγκαίως ὑπάρχει, δύναται ἄρα χωρισθῆναι αὐτοῦ· εἰ δὲ
χωρίζεται τὸ Β τοῦ Γ, οὐκ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει τῷ Γ τὸ Α. εἰ γὰρ χωρισθείη 20
15 τὸ μέσον τοῦ ἐσχάτου, οὐχ ἔξει τὸ ἄκρον δι' ὅτου συναφθῇ τῷ ἐσχάτῳ·
ὅτε εἰ ὑπάρχει τῷ Γ τὸ Α, οὐκ ἀναγκαίως αὐτῷ ὑπάρχει. καὶ γὰρ κακῶς
ὑπέθεται, φασίν. δι τοῦ εἰ τὸ Α ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, μέρος δὲ
τοῦ Β τὸ Γ, τὸ ἄρα Α ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει· τοῖς μὲν γὰρ
κυρίως αὐτοῦ μέρεσιν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει πᾶσιν, οὐ μέντοι γε τοῖς ποτὲ
25 μὲν οὖσιν αὐτοῦ μέρεσι ποτὲ δὲ μή. τὸ δὲ Β τῷ Γ παντὶ μὲν ὑπῆρχεν,
οὐκ ἐξ ἀνάγκης δέ, ὥστε δύναται καὶ μὴ ὑπάρχειν· αὕτη γὰρ ἡ τοῦ ὑπάρ- 25
γοντος φύσις, τὸ ὑπάρχον μὲν δυνάμενον δὲ καὶ μὴ ὑπάρχειν. εἰ τοίνυν
δύνατὸν τὸ Γ τοῦ Β μὴ εἶναι μέρος (οὗτω γὰρ ἐδείχθη), πρόδηλον δι τοῦ
οὐκ ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει. δι τοῦ γὰρ τοῦτο οὗτος ἔχει, πρόδηλον καὶ
30 ἐκ τῆς τῶν δρων παραθέσεως· ἔτωσάν γὰρ δροὶ κίνησις, βάσισις, ἄνθρωπος·
κίνησις μὲν γὰρ ἐξ ἀνάγκης πάση βασίσει ὑπάρχει, βάσισις δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ
ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται κίνησις παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως. καὶ πάλιν 35
ἀρετή, φρόνησις, ἄνθρωπος. καὶ καθόλου δεῖ λαμβάνειν καὶ καθολικώτερόν
τι καὶ μερικώτερον καὶ τι τούτων ὑπαρχόντως μετέχον καὶ τὸ μὲν καθο-
40 λικώτερον τιθέναι μείζονα δρον, τὸ δὲ μετέχον ἐλάττονα. πρὸς δὲ τὴν τοῦ
ἀδυνάτου δεῖξιν οὗτως ἐνίστανται, δι τούτῳ τῷ τρόπῳ δεῖξομεν οὐ μόνον
ἀναγκαῖον καταφατικὸν συναγόμενον ἀλλὰ καὶ τὸ καθόλου καταφατικὸν 45
ὑπάρχον καὶ ἔτι τὸ καθόλου καταφατικὸν ἐνδεχόμενον. λέγομεν γάρ, φασίν,
δι τοῦ συνάγεται συμπέρασμα τὸ Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν· εἰ γὰρ τοῦτο ψεῦ-

2 καὶ ὁ Β: δὲ Β: καὶ τοῦ post διμολογοῦσι add. καὶ Βτ 4 ἀποφατικῶς V
τὸ om. t 5 φασὶ Y: φησὶ BVT 6 ὑπάρχει (ante ἐγ.) V τῆς ἑτέρας Β: καὶ
ἑτέρας V: τῆς t 9 ἔτεροι t 10 ἀνίστανται V 10 τῆς prius addidi 11 φασὶν Y:
φησὶν BVT 11 ὑπάρχον (post ἀεὶ) V 12 ὑπάρχει (ante δὲ) B 12 ἀπάγεσθαι
(σθ corr. V) Vt 14 τοῦ β' τὸ Vt 15 supra μέσον ser. τὸ β' B
supra ἐσχάτου ser. τοῦ γ' B 16 εἰ om. Vt 19 μέν B γε om. V
20 post μὴ add. οὖσι B 21 ὑπάρχει V 23 μὴ om. B 24 τῷ γ' (τὸ α)
conicio 22 καὶ om. V 25 ὑποθέσεως V 26 βασίση V 27 καὶ—ὑπαρχόντως
om. B 28 πάλιν Bt: πάντως V 29 καὶ τι Bt: καίτοι V 30 τὸ δὲ <μερικώτερον
μέσον, τὸ δὲ> conicio 31 ἀνίστανται t 32 post ἀναγκαῖον add. καὶ Vt, superser. B
33 post ἐνδεχόμενον add. συναγόμενον B 34 λέγω Vt φασὶν Y: φησὶν BVT

δος, ἀληθὲς τὸ μὴ παντὶ ὑπάρχειν τὸ Α τῷ Γ. ἐπεὶ τοίνυν τὸ Α τῷ Γ ΞΞΗ^ν
οὐ παντὶ ὑπάρχει, ὑπέκειτο δὲ καὶ τὸ Β τῷ Γ παντὶ ὑπάρχειν, τὸ ἄρα Α 40
οὐ παντὶ τῷ Β ὑπάρχει· γίνεται γάρ τὸ τρίτον σγῆμα ἐκ τῶν δύο
ὑπαρχουσῶν προτάσεων. ἦν δὲ καὶ ἐξ ἀνάγκης παντί· τὸ ἄρα Α τῷ Β
5 καὶ ἐξ ἀνάγκης παντὶ ὑπάρχει καὶ ὑπάρχει οὐ παντί, δπερ ἀδύνατον.
ἀλλὰ δή, φασί, καὶ τὸ καθόλου ἐνδεχόμενον δυνατὸν συναγαγεῖν. λέγω
γάρ ὅτι οὕτως ἔχουσῶν τῶν προτάσεων συνάγεται τὸ Α τῷ Γ ἐνδε-
χεσθαι παντὶ ὑπάρχειν· εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ ἀνάγκη μὴ
παντί. ἐπεὶ τοίνυν τὸ μὲν Α τῷ Γ ἀνάγκη μὴ παντὶ ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β 45
10 τῷ Γ παντὶ ὑπῆρχε, τὸ ἄρα Α τῷ Β ἦν ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ ἦν ὑπάρχει
οὐ παντί· τοῦτο γάρ ποτέρως ἔχει, ἔτι ἀμφισβητήσιμον. ἦν δὲ καὶ ἐξ ἀνάγ-
κης παντὶ τῷ Β τὸ Α· τὸ αὐτὸν ἄρα τῷ αὐτῷ καὶ ἐξ ἀνάγκης παντὶ καὶ
ὑπάρχει οὐ παντὶ ἦν ἀνάγκη οὐ παντί, δπερ ἀδύνατον. ὕστε, φασίν, ἡ εἰς
ἄτοπον ἀπαγγεῖλη οὐδὲν ἤτοι δεῖξει κακίλου καταφατικὸν ἀναγκαῖον συνάγε-
15 σθαι τὸ συμπέρασμα ἦν ἐνδεχόμενον καθόλου καταφατικὸν ἦν ὑπάρχον
καθόλου καταφατικόν. οὕτω μὲν οὖν ἐκεῖνοι τὴν εἰς ἄτοπον δεῖξειν ψεῦδη 50
δεικνύουσι διὰ τοῦ δεικνύναι τῇ αὐτῇ εἰς ἄτοπον δεῖξει ἐπὶ τῶν αὐτῶν
προτάσεων πλείονα συνάγεσθαι συμπεράσματα. ἀλλὰ ζητῆσαι ἄξιον πόθεν
πλείονα συνήχθη τὰ συμπεράσματα τῇ αὐτῇ εἰς ἄτοπον δεῖξει. λέγομεν
20 οὖν ὅτι ἔκαστον τῶν συμπερασμάτων καθόλου καταφατικὸν ἐλήφθη, εἴτα
τὸ ἐναντίον ἐξ ὑποθέσεως μερικὸν ἀποφατικόν, καὶ εἰκότως τοῦ αὐτοῦ
ποσοῦ ληφθέντος ἐπί τε τῶν συμπερασμάτων καὶ τῶν ὑποθέσεων τὸ αὐτὸν
ἄτοπον ἡκολούθησεν· | μόνοι γάρ οἱ τρόποι ἡμείφθησαν τοῦ ποσοῦ ΞΞΗ^ν
τοῦ αὐτοῦ μείναντος· διόπερ καὶ ἐπὶ πάντων τὸ αὐτὸν συνήχθη ἄτοπον.
25 πρὸς δὲ τὴν τρίτην τῶν δεῖξεων ἐπιπόλαιον οὗσαν πρόχειρος ἡ ἀπάντησις.
εἰ γάρ, ἐπειδὴ τῶν δύο προτάσεων ὑπαρχουσῶν οὓσῶν ὑπάρχον συνήγετο
τὸ συμπέρασμα, διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ἡ ἑτέρα ἀναγκαίᾳ γίνεται, ὥφειλεν ἀναγ-
καῖον γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα, ἐργάζειν αὐτοῖς ήτι, ἐπειδὴ τῶν δύο ἀναγ-
καίων οὓσῶν ἀναγκαῖον ἐγίνετο τὸ συμπέρασμα, ἔδει τῇς ἑτέρας ὑπαρχού-
30 σης οὔσης ὑπάρχον γενέσθαι, ἦν δὲ καὶ πιθανώτερον, μικτὸν ἔδει αὐτὸν
γενέσθαι. καὶ τοῦτο πῶς ἐνδέχεται, ἐξ ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου μικτόν
τι γενέσθαι; ὕστε καταγέλαστον τὸ τοιοῦτον. καὶ ἄλλως· ἔδει τὸ αὐτὸν
εἰπεῖν καὶ ἐφ' ὧν προτάσεων ἡ μείζων ὑπάρχουσά ἐστιν, ἦν δὲ ἐλάττων

2 καὶ om. Vt	3 σγῆμα ἐκ τῶν om. B	5 δ B	6 δεῖ t
post καθόλου add. τὸ Vt	8 ὑπάρχει V	ἀνάγκη μὴ eras. V	9. 10 τὸ
δὲ β' τῷ γ' παντὶ in ras. V	10 ἡ prius om. B	10. 11 ἡ ὑπάρχει οὐ παντί	
om. B	11 δόποτέρως V	12. 13 τῷ αὐτῷ—ἀδύνατον Vt: καὶ παντὶ καὶ οὐ παντὶ	
δ ἄτοπον B	13 φασὶν Y: φησὶν BVt	14 ἀναγκαῖον om. in lac. V	
15 τὸ om. B	16 οὖν om. B	17 δείκνυσιν t	19 συνήχθη Bt: γίνεσθαι V
αὐτῇ om. B	20 ἐλείφθη, ut videtur, pr. V	21. 22 μερικὸν—ὑποθέσεων om. V	
24 διὸ B	25 ἐπιπόλαιος V: ἐπιπόλεος t	27 τούτων Bt	ἀναγκαῖος utro-
τερον add. ἡ Bt	post γίνεται add. διὰ τοῦτο Bt	30 ἥγουν ὅπερ Vt	bique V post πιθανώ-
om. B	31 ἐνδέχεται scripsi: ἐνδέχεσθαι libri	post πιθανώ-	τερον add. ἡ Bt
	32 τι om. B	33 καὶ	
	ἐστὶν ὑπάρχουσα B		

ἀναγκαία· ἔδει γάρ καὶ περ τούτων ἀναγκαίων εἶναι τὸ συμπέρασμα διὰ ΣΣΣΠ· τὴν αὐτὴν αἰτίαν· νῦν δὲ ὑπάρχον γίνεται. εὐήθυς ἄρα ὁ τοιοῦτος λόγος. ἔτι 10 ὅσπερ κατὰ τὸ ποιὸν καὶ τὸ ποσὸν ἀεὶ τῇ χείροι τῶν προτάσεων εἴπετο τὸ συμπέρασμα, δῆλον ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν τρόπων ὅμοίως τῇ χείροι ἀκο- 5 λουμήσει· ὅστε εἰ τὸ ὑπάρχον χεῖρόν ἐστι τοῦ ἀναγκαίου, δῆλον ὅτι ὑπάρχον γενήσεται τὸ συμπέρασμα. πανταχόθεν ἡμῖν ἄρα τὸ τοιοῦτον δέδεικται.

Τί οὖν; οὐκ ἔστιν οὐδὲμιν βοήθειαν ἐπινοῆσαι τῷ Ἀριστοτελικῷ λόγῳ; λέγουμεν ὅτι ἐνδέχεται. οὐτὸς γάρ φησιν ἐν τῷ Περὶ ἐργητικάς ὅτι τὸ ἀναγκαῖον διχῶς λέγεται, τὸ μὲν κυρίως τὸ δὲ ἐξ ὑποθέσεως, καὶ τὸ 15 10 ἐξ ὑποθέσεως διχῶς· τὸ μὲν γάρ λέγεται ἀναγκαῖον ἔστ’ ἀν ὑπάρχῃ τὸ ὑποκείμενον, τὸ δὲ ἔστ’ ἀν ὑπάρχῃ τὸ κατηγορούμενον. οἷον κυρίως λέγεται ἀναγκαῖον τὸ κινεῖσθαι τὸν ἥλιον· τὸ δὲ ἔστ’ ἀν ὑπάρχῃ τὸ ὑποκείμενον ἐξ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον τὸ Σωκράτην εἶναι ζῷον· ἔστ’ ἀν γάρ ὑπάρχῃ Σωκράτης, ἀνάγκη αὐτὸν ζῷον εἶναι, δ καὶ μᾶλλον τῷ κυρίως ἀναγκαίῳ 15 συνεγγίζει· τὸ δὲ τρίτον ως λέγομεν ἀνάγκη τὸν καθημενὸν καθημῆσθαι· ἔστ’ ἀν γάρ ὑπάρχῃ τὸ κατηγορούμενον, λέγω δὴ τὸ καθημῆσθαι, ἀναγκαίως 20 ὑπάρχει τῷ καθημένῳ κατὰ τὸ ἐξ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον. λέγομεν οὖν ὅτι γί μὲν μείζων πρότασις κατὰ τὸ κυρίως εἰληπται ἀναγκαῖον, τὸ δὲ συμπέ- 25 ρασμα κατὰ τὸ ἐξ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον τὸ ἔστ’ ἀν γί τὸ κατηγορούμενον· 20 ἔως γάρ ἀν ὑπάρχῃ τὸ Α τῷ Γ, ἐξ ἀνάγκης αὐτῷ ὑπάρχει. καὶ ὁ Ἀλέ- 30 ἔανδρος δὲ ὁ τοῦ φιλοσόφου ἐξηγητής φησιν ἐν τινι μονοβιβλῷ καὶ τὸν αὐτοῦ διδάσκαλον Σωσιγένην ταύτης εἶναι τῇς δόξῃς, ως ὅτι τὸ ἐξ ὑπο- 25 θέσεως ἀναγκαῖον συνάγει ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης. ὅτι γάρ, φησί, τοῦτο βούλεται, δῆλον ἐξ ὧν, ὅτε μὲν ὑπάρχον συνάγεται τὸ συμπέρασμα τῇς 35 μείζονος ὑπαρχούσης οὕσης τῇς δὲ ἑτέρας ἀναγκαίας, ἐκτίθεται δρους ὁ φιλόσοφος, ὅτε δὲ ἀναγκαῖον συνάγεται τῇς μείζονος ἀναγκαίας οὕσης τῇς δὲ ἐλάττονος ὑπαρχούσης, οὐκ εὐπόρησεν ἐκθέσθαι δρους τὸ κυρίως ἀνα- 40 γκαῖον συνάγοντας· διθεν δῆλον, φησίν, ὅτι καὶ αὐτὸς τὸ ἐξ ὑποθέσεως ἔλαβεν ἀναγκαῖον.

30 p. 30a 23 Εἰ δὲ τὸ μὲν Α Β μή ἔστιν ἀναγκαῖον, τὸ δὲ Β Γ ἀναγ-
καῖον, οὐκ ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον.

30

Παραδοὺς τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀναγκαίας νῦν τὴν ἀντικειμένως ἔχουσαν 35

3 καὶ τὸ Β: τε καὶ Vt τῶν—4 χείροι Ct: om. BV 8 λέγω B ὅτι τὸ ἐνδέ-
χεσθαι V ἐν τῷ Περὶ ἐρμ.] c. 9 p. 19a 23 sq. 9 λέγεται om. B 10 διχῶς om. B
γάρ om. B λέγει B ἔως B itemque vs. 11—19 ὑπάρχει V 11 ἀν om. B
ὑπάρχει V τὸ κατηγορούμενον—12 ὑπάρχῃ om. V οἷον εκ οἱ corr. B
12 ὑπάρχει t 13 post ὑποθ. add. δ' V fort. ἀναγκαῖον ⟨οἷον⟩ σωκρά-
της B γάρ ἀν B . ὑπάρχει V 14 ante σωκρ. add. ὁ B σωκράτην t
ἀναγκαῖον (ante αὐτὸν) B 16 ἔστ—καθημῆσθαι om. V γάρ ἀν B ἀναγκαῖον (o
in ras.) V 17 λέγω B 18 μὲν om. Vt ἀναγκαῖον εἰληπται B 19 τὸ alt.
om. B 20 ὑπάρχῃ (post αὐτῷ) V ὁ om. B 20. 21 ὁ Ἀλέξανδρος]
cf. p. 125,30 21 φησιν om. Vt 22 αὐτοῦ Bt: αὐτῆς V 27 ἐλάσσονος B
28 συνάγεται V ὅτι post δῆλον colloc. V: om. B 29 ἀναγκαῖον ἔλαβεν B
31 ἔσται t Arist.: ἔστι BV(d) 32 τῇς om. B

παραδίδωσι τὴν ἔχουσαν πρὸς τῷ ἐλάττονι τὸ ἀναγκαῖον πρὸς δὲ τῷ ΣΣΣΙV
μείζονι τὸ ὑπάρχον, καὶ φησὶν οὐκ ἀναγκαῖον ἀλλ’ ὑπάρχον γίνεται τὸ συμ-
πέρασμα· εἰρηται γὰρ ἡδη δτὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐνταῦθα τῇ μείζονι βιώλεται
ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα. δείκνυσι δὲ τοῦτο διχόθεν, καὶ τῇ εἰς ἄτοπον
5 ἀπαγωγῇ καὶ τῇ διὰ τῶν ὅρων δείξει· καὶ γὰρ τῶν μεθόδων ἡ χρεία ἡρῆν
καθέστηκεν οὐ δι’ ἑαυτάς, ἀλλ’ ἵνα τοῖς πράγμασιν αὐτὰς ἀρμόζωμεν· διὸ 10
καὶ ἐν τοῖς ἀσυλλογίστοις ὅρους παρατιθέμενος ἡρκεῖτο τούτοις εἰς ἔλεγγον ὡς
μὴ δυναμένων αὐτῶν ἐφαρμοσθῆναι τοῖς πράγμασι. δείκνυσιν οὖν τοῦτο
διά τε τοῦ πρώτου σχήματος καὶ τοῦ τρίτου, ὑποτιθέμενος συνάγεσθαι ἀναγ-
10 καῖον τὸ συμπέρασμα καὶ δεικνὺς ταύτη τῇ ὑποθέσει ψεῦδος ἀκολουθοῦν
καὶ οὗτως αὐτὴν ἐλέγχων· δῆλον γὰρ δτὶ ἡ ἀν ὑποθέσει ψεῦδος ἀκολουθη, ψεῦδης
ψεῦδης ἔσται· οὐδεμιᾶς γὰρ ἀληθεῖ ὑποθέσει ψεῦδος ἀκολουθεῖ. δείκνυσιν
οὖν τὸ ψεῦδος ἀκολουθοῦν καὶ διὰ τοῦ πρώτου καὶ διὰ τοῦ τρίτου σχή-
ματος. καὶ διὰ μὲν τοῦ πρώτου οὗτως. εἰ τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Β ὑπάρ-
15 χει μόνον, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἔξ ἀνάγκης, ἐγὼ μέν, φησί, λέγω δτὶ τὸ
Α παντὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως ὑπάρκει. εἰ δὲ τις λέγει ἔξ ἀνάγκης, συγκεχωρή-
σθω τοῦτο· καὶ εἰ μὲν μηδὲν ψεῦδος ἀκολουθήσει, ἔστω ἀληθὲς τὸ συμ-
πέρασμα· εἰ δὲ εὑρωμέν τι ψεῦδος ἐπόμενον, δῆλον δτὶ ψεῦδης ἡ ὑπόθεσις
ἡ λέγουσα τὸ ἀναγκαῖον συνάγεσθαι, ὥστε τὸ ὑπάρχον μόνως συναχθῆσεται.
20 ἐπεὶ οὖν τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἔξ ἀνάγκης ὑπεθέμεθα, ἦν δὲ καὶ τὸ Β παντὶ
τῷ Γ ἔξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Γ ἄρα τινὶ τῷ Β ἔξ ἀνάγκης ὑπάρκει· ἀντιστρέψει 50
γάρ. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Γ ἔξ ἀνάγκης ὑπάρκει, τὸ δὲ Γ τινὶ
τῷ Β ἔξ ἀνάγκης ὑπάρκει, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β ἔξ ἀνάγκης ὑπάρκει· γίνεται
γὰρ ὁ τρίτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος. ἀλλὰ τοῦτο ψεῦδος· ὑπέκειτο
25 γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν μόνον· τὸ δὲ παντὶ ὑπάρχον ἐνδέχεται
καὶ μηδενὶ ὑπάρχειν καὶ τινὶ ἔξ ἀνάγκης ὑπάρχειν. οἷον ἀληθὲς τὸ λέγειν
τὸ σώματι παντὶ τὸ κινεῖσθαι ὑπάρκει· ἀλλὰ τοῦτο δύναται καὶ τινὶ ἀναγ-
καίως ὑπάρχειν, | οἷον τῷ οὐρανῷ. πάλιν λέγομεν ὑπάρχειν πάσῃ ΣΣΣΙV
νηὶ τὸ κινεῖσθαι ἡ ἀνθρώπῳ τὸ καθῆσθαι, ἐὰν ἡ κινῶνται ἡ κάθηνται·
30 ἀλλὰ καὶ μηδενὶ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. εἰ τοίνυν τοιαύτη ἔστιν ἡ τοῦ ἀπλῶς
ὑπάρχοντος φύσις, ἐὰν ἄρα τεθῆ τὸ ἔξ ἀνάγκης τινὶ τῷ Β τὸ Α ὑπάρχειν,
οὐ δυνήσεται τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ καὶ μηδενὶ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν· αὗτη
δὲ ἦν ἡ τοῦ κυρίως ὑπάρχοντος φύσις· ψεῦδος ἄρα τὸ ἔξ ἀνάγκης τὸ Α 5

1 τῷ ἐλάσσονι Β: τὸ ἐλαττον V 3 εἰρηται] p. 122,28 123,13 δὲ om. V 4 διγῶς τῇ Β
5 η μὲν t 7 ἐν τοῖς S: om. BVt ἀσυλλογίστους Vt παρατιθέμενος scripsi: θέμενος Β:
παρατιθέμενοι SVt ἥρκει t 9 ὑποθέμενος Β anto συνάγ. add. τὸ Vt 11 post η add.
δὲ SVt ἀκολουθεῖ Β 13 ἀκολουθεῖν Vt τρίτου BV: β' (quod corr. Waitz Org. I 29) t
14 μὲν alt. om. BS 14. 15 ὑπάρχον V 16 λέγοι t 16. 17 συγκεχωρεῖσθω Β, pr. V
17 τούτω pr. V μηδενὶ V ἀκολουθεῖ Β 18 εὑρωμέν S: εὕρομέν BVt 19 μόνον S
20 καὶ om. B 21 γ' ἄρα Β: ἄρα α' V: ἄρα γ' t 22 ὑπάρχει om. B
τὸ δὲ γ' Vt: καὶ τὸ γ' ἄρα B 23 ὑπάρχει—24 γὰρ SVt: καὶ τὸ α' ἄρα τινὶ τῶν β' ἔξ ἀνά-
γκης ὑπάρχει. καὶ γίνεται B 25 ὑπάρχειν (post παντὶ) Vt 26 καὶ prius om. t
27 τῷ—τῷ t 27 ὑπάρχειν t 28 λέγει B 28. 29 πάσῃ νηὶ ὑπάρχειν Β 29 ἀνθρώ-
ποις Β κινοῦνται Vt 31 ὑπάρχοντος ex ὑπαρχέτω, ut videtur, corr. B²: ὑπάρχειν Vt
ὑπάρχει t 33 γὰρ V η om. B 33 η om. B 33 η om. B: ὑπάρχειν Β: ὑπάρχειν V

τινὶ τῷ Β ὑπάρχειν. τὸ δὲ ψεῦδος ἡκολούθησε διὰ τὴν ἐξ ἀργῆς ὑπό-XXXIV^τ
 θεσιν τὴν λέγουσαν ἀναγκαῖον συνάγεσθαι τὸ συμπέρασμα· ὑπάρχον ἄρα συ-
 αχθήσεται. καὶ σκόπει πῶς οὐ φησὶν ἀδύνατον εἶναι τὸ Α τινὶ τῷ Β ἐξ
 ἀνάγκης ὑπάρχειν ἀλλὰ ψεῦδος· οὐδὲ γὰρ εἴ τι ψεῦδος, τοῦτο καὶ ἀδύνατον.
 5 ἀλλ' εἴ τι ἀδύνατον, τοῦτο καὶ ψεῦδος, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἰπομένῳ.
 οὐδὲ γὰρ προέθετο τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ δεῖται (διίπερ οὐδὲ τὸ ἀντι-
 κείμενον τῷ ὑπάρχειν παντὶ ὑπέθετο) ἀλλὰ μόνον δεῖται ψεῦδος τὸ λέγον 10
 ὅτι ἀναγκαῖον συνάγεται τὸ συμπέρασμα. οὐδὲ γὰρ ἀδύνατον ἐπί τινος τὸ
 αὐτὸ τῷ αὐτῷ καὶ ὑπαρχόντως παντὶ ὑπάρχειν καὶ τινὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν.
 10 ὡς γὰρ εἶπον, τοιοῦτον ἔστι τὸ κοινότερον ὑπάρχον, ὡς διὰ τῶν ὅρων ἐδεί-
 ξαμένῳ. ψεῦδος ἄρα τὸ ἐξ ἀνάγκης τινὶ ὑπάρχον τοῦτο καὶ παντὶ ὑπάρχειν
 κατὰ τὸ ἀπλῶς, τουτέστι τὸ καθόλου τοῦ ὑπάρχοντος σημαινόμενον, διπερ
 δύναται καὶ τινὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν καὶ μηδενὶ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν.
 οὗτῳ μὲν οὖν διὰ τοῦ πρώτου σχήματος. διὰ δὲ τοῦ τρίτου οὕτως. εἰ
 15 γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, ὡς ἂν τις ὑπολάβῃ, ὑπῆρχε δὲ καὶ τῷ
 τῷ Β ἐξ ἀνάγκης τῷ αὐτῷ παντί, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρκει.
 γίνεται γὰρ ὁ πρῶτος τρόπος τοῦ τρίτου σχήματος τῶν δύο ἀναγκαίων οὔσων
 μερικὸν καταφατικὸν ἀναγκαῖον συνάγων συμπέρασμα. ὑπέκειτο δὲ καὶ παντὶ
 τῷ Β τὸ Α ὑπάρχειν· ψεῦδος ἄρα τὸ τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν τὸ Α·
 20 ἐνδέχεται γὰρ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος τρόπου τὸ ληφθὲν ὡς παντὶ ὑπάρχον
 καὶ μηδενὶ αὐτῷ ὑπάρχειν· ψεῦδος ἄρα τὸ τινὶ ἐξ ἀνάγκης. τὸ δὲ ψεῦδος 25
 ἡκολούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι τῷ Γ παντὶ τὸ Α ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν.
 οὕτω μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης.

"Ετι δὲ καὶ ἐκ τῶν ὅρων φανερὸν δτι οὐκ ἔσται τὸ συμ-
 25 πέρασμα ἀναγκαῖον· οἷον εἰ τὸ μὲν Α εἴη κίνησις, τὸ δὲ Β ζῷον,
 ἢ φ' ϕ δὲ τὸ Γ ἄνθρωπος. κίνησις μὲν γὰρ παντὶ ζῷῳ ὑπαρχόντως
 ὑπάρχει, ζῷον δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης, καὶ συμπέρασμα συνάγεται
 οὐκ ἀναγκαῖον ἀλλ' ὑπάρχον· κίνησις γὰρ ἀνθρώπῳ παντὶ ὑπάρχει οὐκ
 ἀναγκαίως ἀλλ' ὑπαρχόντως. ἐπιστῆσαι δὲ χρὴ ἐπὶ τούτων τῶν ὅρων δτι 30
 30 οὐ κατενόησε τὸ αὐτὸ δυνάμενον γενέσθαι καὶ ἡφ' οὐ εἰπεν ἀναγκαίου συμ-
 πέρασματος τοῦ συναγομένου ἐκ τοῦ μείζονος ἀναγκαίου· ὥσπερ γὰρ ἐνταῦθα
 λαβὼν τὴν κίνησιν μείζονα ὅρον ἔδειξε τὸ συμπέρασμα μὴ ἀναγκαῖον, οὕτω
 κακεῖ, εἰ ληφθείη ὁ αὐτὸς ἐλάττων, οὐκ ἔσται ἀναγκαῖον. οἷον τὸ μὲν Α
 ζῷον, τὸ δὲ Β ἀνθρώπος, τὸ δὲ Γ κίνησις· οὐκοῦν εἰ τὸ ζῷον τῷ ἀνθρώπῳ 35
 35 ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, ὁ δὲ ἀνθρώπος κινεῖται ὑπαρχόντως, τὸ ζῷον ἐξ ἀνά-

4 οὐδὲ γὰρ Vt: καὶ γὰρ οὐκ Β 5 καὶ alt. om. V ἐν τοῖς ἔμπροσθεν] p. 56,27
 6 ἀποκον B διὸ B οὐδὲ alt. S: οὐ BVt 7 τὸ (ante ὑπ.) V λέγειν conicio
 8 συνάγεσθαι, om. δτι B 10 ὑπάρχει t 11 ἄρα om. B ὑπάρχειν (post τινὶ) t
 ὑπάρχειν om. t: ὑπάρχον V: compend. B 12 ὑπάρχειν V δ B 13 ἐνδέχε-
 ται B 15 ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ γ' t ὑπολάβῃ B 16 ὑπάρχει B 17 γὰρ
 om. B τοῦ α' pr. V post δύο add. καταφατικῶν S 20 ὑπάρχον scripsi:
 ὑπάρχειν Vt: compend. B 23 δ om. Vt 24 οὐκ ἔστι B 26 post γὰρ add. ἐν t
 παντὶ om. V 27 ὑπάρχει om. B ἐξ ἀνάγκης BS: ἀναγκαίως Vt post καὶ add.
 τὸ B συνάγεται om. B 28 κίνησις—29 ὑπαρχόντως om. B post κίνησις del.
 μὲν V παντὶ ἀνθρώπῳ St 30 γενέσει t ἀφ' V 33 ληφθῆ V ἔστιν V

καὶ κινεῖται· ἀλλὰ τοῦτο ψεῦδος. ἔστιν οὖν τὸ γωρίον παρόραμα. XXXIV^v
καὶ δῆλον εἰς δὲ ἀποβλέψας ἀπήγθη· ἐπειδὴ γάρ, εἰ λάβοιμεν ως ἐν κατη-
γορίᾳ τὸ Γ' ὑπὸ τὸ Β, εὑρίσκεται ως εἶδος αὐτοῦ ὅν, τοῦτο καὶ ἐπὶ πάντων
ὑπέλαβε. τὸ δὲ οὐκ ἔστιν· οὐδὲ γάρ ἐνταῦθα ὑπὸ τὸν ἄνθρωπον εἶδος ἡ 35
κίνησις καίτοι τῇ τάξει τῶν ὅρων ὑπ' αὐτὸν εἰλημμένη ἀλλ' ως ὑποκείμενη.
ἡ τούνυν παρεῖδεν, ἡ τὸ ἔξι ὑποθέσεως ἀναγκαῖον ἔλαβεν, ως ἥδη εἴπομεν.

p. 30a 32 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ στερητικὸν εἴη τὸ ΑΒ· ἡ γὰρ αὐτὴ
ἀπόδειξις.

Εἴπομεν δτι ὁκτὼ γινομένων ἐνταῦθα τῶν καθόλου συζυγιῶν, τεσσάρων 40
μὲν συλλογιστικῶν τεσσάρων δὲ ἀσυλλογίστων, τὰς μὲν δύο συλλογιστικὰς
ἔξι ἀμφοτέρων καταφατικῶν παρέδωκεν. οὗν δὲ τὰς ἀποφατικὰς παραδίδωσι,
καὶ φησὶ τὴν αὐτὴν καὶ ἐπὶ τούτων εἶναι δεῖξιν. ἔστω οὖν ἡ μείζων ἀναγ-
καία. εἰ τούνυν τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ἔξι ἀνάγκης ὑπάρχει, τὸ δὲ Β παντὶ
τῷ Γ ὑπάρχει, μέρος ἄρα τοῦ Β τὸ Γ· τὸ δὲ Α πάντων τῶν μερῶν τοῦ
15 Β ἔξι ἀνάγκης κεχώρισται * * * * μέρους οὗτος τοῦ Β. οὗτω μὲν οὖν κατὰ
Ἀριστοτέλην. τὰ αὐτὰ δὲ πάλιν φασὶ καὶ ἐπὶ τούτων οἱ περὶ Θεόφραστον καὶ 45
Εὔδημον· ὅπότερος γάρ ἀνὴρ τῶν ὅρων ἀναγκαῖος. θατέρου οὗτος ὑπάρχοντος
τὸ συμπέρασμα ὑπάρχοντος ἔσται. καὶ ἐπὶ μὲν τῆς πρὸς τῷ ἐλάττονι ἔχούσης
τὸ ἀναγκαῖον καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης συνομολογεῖ. ἐπὶ δὲ τῆς ἔχούσης
20 τὴν μείζονα ἀναγκαίαν, δηλονότι καὶ στερητικὴν δέ, δείκνυται καὶ διὰ τῶν
ὅρων, δείκνυται δὲ καὶ διὰ κοινοτέρων λόγων οὗτως. ἐπεὶ γάρ τὸ Α οὐδενὶ
τῷ Β ἔξι ἀνάγκης, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, πρόδηλον· εἰ γάρ μηδενὶ
τῷ Β τὸ Α, δῆλον δτι οὐδὲ τῷ Γ· τὸ γάρ Γ' ὑπὸ τὸ Β. ἀλλ' οὐκέτι καὶ 50
ἔξι ἀνάγκης οὐδενὶ τῷ Γ τὸ Α ὕσπερ τῷ Β, ἐπειδὴ ὑπαρχόντως τοῦ Β τὸ
25 Γ' ὑπόκειται εἶναι μέρος καὶ οὐκ ἀναγκαίως. οἷσιν οὖν ἀπὸ τῶν ὅρων
οὐδαμῶς τὸ ἀναγκαῖον συνάγεται· εἰ γάρ λάβοιμεν ἀντιδιηρημένα ἀλλήλοις
εἴδη, οἷον τὸ μέλαν καὶ τὸ λευκόν, καὶ τούτων τὸ μὲν ἔτερον ποιήσομεν
μείζονα ὅρου τὸ δὲ ἔτερον μέσον, εῖτα λάβοιμέν τι τρίτον ϕέκατερον ἀνὰ
μέρος δύναται ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν καὶ τοῦτο ποιήσομεν ἐλάττονα
30 ὅρου, οἷον ἵππον, δῆλον δτι τὸ μὲν ἔτερον | τῶν ἀντιδιηρημένων εἰδῶν XXXIV^v
τοῦ ἔτερου ἔξι ἀνάγκης ἀποφάσκεται, οἷον τὸ λευκὸν τοῦ μέλανος· κατηγορη-
θέντος δὲ τοῦ μέσου τοῦ ἐσχάτου ὑπαρχόντως οὐκ ἔξι ἀνάγκης τοῦ ἐσχάτου
τὸ πρῶτον ἀποφαθήσεται ἀλλ' ὑπαρχόντως, διότι εἰ ὑπαρχόντως αὐτοῦ τὸ

1 τοῦτο om. Vt 2 τὸ B ἐλάβομεν, om. εἰ B . ως om. V 3 εὑρίσκεσθαι B
αὐτοῦ scripsi: αὐτῶν libri ὃν om. Vt τούτων V 4 ἐπέλαβε B post εἶδος add.
οὗτα B: fort. οὗτα ως εἶδος addendum 5 αὐτῶν B εἰλημμένης Vt 6 εἴπομεν]
p. 126,17 7 δὲ t Arist.: om. BV 9 τῶν συζυγιῶν τῶν καθόλου V 10 τὸ (ante
μὲν δύο) V 13 post β̄ alt. add. ἔξι ἀνάγκης t 15 lac. indicavi; supple καὶ τοῦ γ̄
ἄρα ἔξι ἀνάγκης κεχώρισται 16. 17 καὶ εὐδῆμον om. Vt 17 διέτερον t ἀν om. V
19 ὄμοιογεῖ B 20 δέ om. Vt post δείκνυται add. οὐ B 21 λέγων Vt 23 οὐκ
ἔστι B 24 ἐπεὶ B 25 νῦν V 26 ἀναγκαῖως V λάβομεν V 27 ἥδη V
τοῦτο V 28 λάβομεν V: λάβωμεν t ϕ scripsi: ὁ libri ἐκάτερον scripsi: ἐκατέ-
ρου B: ἐκατέροις Vt 29 ὑπάρχειν alt. om. B ἐλάττον V 32 τοῦ ἐσχάτου prius
scripsi: τῷ ἐσχάτῳ libri 33 ἀποφαθήσεται scripsi cf. p. 130,4: ἀποφανθήσεται libri

μέσον κατηγορεῖται, δῆλον ὅτι δύναται καὶ μὴ ὑπάρξαι αὐτῷ. τοῦ δὲ XXXIV^ν μέσου μὴ ὑπάρχοντος ἐξ ἀνάγκης τὸ ἀντιδιγγόμενον ὑπάρξει· εἰ δὲ δύναται καὶ ὑπάρξαι καὶ μὴ ὑπάρξαι, δῆλον ὅτι ὅπηνίκα ἀποφάσκηται, οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἡ ἀποφαθήσεται. εἰ γὰρ τὸ λευκὸν μηδὲν μέλαν ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ μέλαν 5 παντὶ ἵππῳ ὑπαρχόντως (< τὸ λευκὸν οὐδὲν ἵππῳ ὑπαρχόντως>)· εἰ γὰρ τὸ μέλαν παντὶ (<ἵππῳ>) ὑπαρχόντως, δύναται καὶ μὴ ὑπάρχειν· μὴ ὑπάρχοντος δὲ τὸ λευκὸν πάντως ὑπάρξει ἡ τι τῶν μεταξύ· πάντως γὰρ δεῖ τοῦ ἔτερου τῶν ἐναντίων μεταλαβεῖν ἡ τινος τῶν μεταξύ. εἰ δὲ δύναται ὑπάρξαι παντὶ 10 ἵππῳ τὸ λευκόν, δῆλον ὅτι, ὅτε τὸ μέλαν ὑπάρχει, τὸ λευκὸν ὑπαρχόντως, οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀποφαθήσεται. σημειώσον δὲ μὴ λαβεῖν τὸν ἐλάττονα 10
ὅρον φῶ ἔτερόν τι τῶν ἐναντίων ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, οἷον τῷ κόρακι τὸ μέλαν, ἐπεὶ οὐκέτι φυλάξημεν τὴν ἐλάττονα ὑπάρχουσαν.

p. 30a33 Ἐπὶ δὲ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῷ. εἰ μὲν τὸ καθόλου ἐστὶν ἀναγκαῖον, καὶ τὸ συμπέρασμα ἔσται ἀναγκαῖον. εἰ δὲ τὸ 15 κατὰ μέρος, οὐκ ἀναγκαῖον, οὕτε στερητικῆς οὕτε κατηγορικῆς οὔσης τῆς καθόλου προτάσεως.

Παραδοὺς τὰς ἐκ δύο καθόλου τέσσαρας συλλογιστικὰς προτάσεις περὶ 15 τῶν ἀσυλλογίστων οὐδέν φησι· διὰ τῶν αὐτῶν γὰρ δείκνυνται δι' ὧν καὶ αἱ τοῦ ὑπάρχοντος ἀσυλλόγιστοι προτάσεις. μέτεισιν οὖν ἐπὶ τὰς συζυγίας 20 τὰς ἐκ τῆς μιᾶς καθόλου τῆς δὲ ἔτερας μερικῆς, καὶ φησὶν ὅτι, δῆπος ἀν ἔχῃ ἡ μείζων πρότασις, τοιοῦτον ἔσται καὶ τὸ συμπέρασμα. εἴπομεν γὰρ ὅτι ἐν πρώτῳ σχήματι τῇ μείζονι βιόλεται ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς μιᾶς ἀναγκαίας τῆς δὲ ἔτερας ὑπαρχούσης· ἐφ' ὧν δὲ ἡ μὲν ἔτερα ἔστιν καθόλου ἡ δὲ ἔτερα μερική, πάντως ἡ μείζων καθόλου ἐστὶν ἐν 25 πρώτῳ σχήματι, εἴγε μέλλοι συλλογιστικὴ εἶναι ἡ συζυγία. διὰ τοῦτο φησὶν ὅτι τῇ καθόλου προτάσει τὸ συμπέρασμα ἀκολουθεῖ· ταῦτὸν γάρ ἔστι πᾶλιν εἰπεῖν ‘τῇ μείζονι’.

p. 30a37 Ἔστω δὴ πρῶτον τὸ καθόλου ἀναγκαῖον, καὶ τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Β ὑπαρχέτω ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ ὑπαρχέτω 30 μόνον· ἀνάγκη δὴ τὸ Α τινὶ τῷ Γ ὑπάρχειν ἐξ ἀνάγκης· τὸ γὰρ Γ διὰ τὸ Β ἐστί, τῷ δὲ Β παντὶ τὸ Α διπλάσιον ἐξ ἀνάγκης. 25

Πρώτην πᾶλιν τίθησι τὴν (<τὸ>) καθόλου ἀναγκαῖον ἔχουσαν ἐν τῇ μείζονι

3 καὶ prius om. B 4 ἀποφαθήσεται scripsi:
ὑπάρξαι alt. om. B ἀποφάσκεται B ἀποφαθήσεται libri itemque vs. 10 μέλαν (ante ἐξ) V 5 τὸ λευκόν—ὑπαρχόντως
addidi 6 ἵππῳ addidi ὑπάρχει (ante μὴ) V 7 ὑπάρχει B γὰρ om. V
8 τινος τῶν scripsi: τοῦ BV: τι τοῦ τ 9 ὅτε τὸ Bt: ὅτι V ὑπάρξει pr. V
9. 10 ἐξ ἀνάγκης καὶ ὑπαρχόντως B 10 δὲ om. B μὴ om. V 11 ὑπάρχον V
15 οὕτε alt.] ἡ V 18 οὐδὲν V 19 ὑπάρχειν V 21 ἔγοι Vt ἐστὶ B εἴπομεν]
p. 122,28 22 ὅτι om. V post ἐν add. τῷ B 22. 23 ἐπὶ τῶν om. Vt 23 ἐκ
scripsi: ἐπὶ libri φ t 25 συλλογιστικὴ pr. V 26 ἀκολουθεῖ τὸ συμπέρασμα B
27 πᾶσιν V 28 καὶ τὸ μὲν κτλ. om. V 30 δὲ t (d) 31 τῷ Arist.: τὸ Bt
τὸ a B (B): τῷ a' t: om. Arist. 32 πᾶλιν Bt: πρότασιν V τὸ addidi

προτάσει ἐν δὲ τῇ ἐλάττονι τὸ μερικὸν ὑπάρχον, ἀμφοτέρας δὲ καταφατι- XXXIV⁵
κάς, καὶ τῇ αὐτῇ πάλιν δεῖξει τὸ ἀναγκαῖον δείκνυσι συναγόμενον. εἰ γὰρ τὸ
Α, φησί, παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως,
συνάγεται δτι τὸ Α τινὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει· εἰ γὰρ παντὶ τῷ Β τὸ
5 Α ἐξ ἀνάγκης, τὶ δὲ τῶν Γ μέρος ἐστὶ τοῦ Β, καὶ τὸ Α ἄρα τινὶ τῶν Γ 30
ὑπάρχει ἐξ ἀνάγκης μέρει ὅντι τοῦ Β. ἔροῦμεν δὲ καὶ πρὸς τοῦτο τὸ
αὐτὰ πάλιν ἀπερ καὶ ἐπὶ τῆς ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν, δτι ὑπαρχόντως
ὑπὸ τὸ Β τι τῶν Γ ἐστὶ καὶ διὰ τοῦτο δύναται καὶ μὴ εἶναι ὑπ' αὐτῷ,
τὸ δὲ Α τῷ Β ὑπῆρχεν ἐξ ἀνάγκης, τουτέστιν ἀεὶ τοῖς ἀεὶ αὐτοῦ μέρεσιν
10 οὖσιν, ὥστε οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀλλ ὑπαρχόντως τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει. ἔστωσαν
δὲ δροι ἐπιστήμη, γραμματική, ἀνθρωπος· ἐπιστήμη πάσῃ γραμματικῇ ἐξ
ἀνάγκης ὑπάρχει, γραμματικὴ δὲ ὑπαρχόντως τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συνάγεται 35
ἐπιστήμη ὑπαρχόντως τινὶ ἀνθρώπῳ.

p. 30b1 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ στερητικὸς εἴη ὁ συλλογισμός· ή γὰρ
15 αὐτὴ ἔσται ἀπόδειξις.

Πάλιν, φησίν, εἰ στερητικὸν ἀναγκαῖον τεθείη τὸ καθόλου, ἀναγκαῖον
ώσαυτως τὸ συμπέρασμα συναχθήσεται. εἰ γὰρ τὸ Α μηδενὶ τῷ Β ἐξ
ἀνάγκης, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως, καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης
οὐχ ὑπάρχει· ἐπειδὴ γὰρ οὐδενὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης τὸ Α, τὶ δὲ τῶν Γ τοῦ
20 Β ἐστί, καὶ τὸ Α ἄρα τινὶ τῶν Γ οὐχ ὑπάρχει ἐξ ἀνάγκης. τὰ αὐτὰ δὲ 40
πάλιν λεχθήσεται καὶ πρὸς τοῦτο, δτι τὸ ὑπάρχον καὶ οὐ τὸ ἀναγκαῖον συν-
άγεται, ἀπερ καὶ ἐπὶ τῆς ἐκ δύο καθόλου {οὖσης} τῆς μείζονος ἀποφατικῆς
ἐλέχθη. δροι δὲ τοῦ τὸ ὑπάρχον συνάγεσθαι ἐγρήγορσις, ὑπνοῦν, ἀνθρωπος·
ἐγρήγορσις οὐδενὶ ὑπνοῦντι ἐξ ἀνάγκης, ὑπνοῦν τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως,
25 καὶ συνάγεται ἐγρήγορσις τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως. καὶ ἀπλῶς τὰ ἀντι-
διηρημένα δεῖ λαμβάνειν καὶ τὸ μὲν μείζονα δρον τιθέναι τὸ δὲ μέσον, ἐλάτ-
τονα δὲ ἄλλο τι φῶν ὁ μείζων ὑπάρχει οὐκ ἐξ ἀνάγκης.

p. 30b2 Εἰ δὲ τὸ κατὰ μέρος ἐστὶν ἀναγκαῖον, οὐκ ἔσται τὸ συμ- 45
πέρασμα ἀναγκαῖον· οὐδὲν γὰρ ἀδύνατον συμπίπτει, καθάπερ
30 οὐδὲν ἐν τοῖς καθόλου συλλογισμοῖς.

Ἐκθέμενος τὰς δύο προτάσεις τὰς ἔχούσας τὴν μείζονα, τουτέστι τὴν

1 τῇ om. B	2 δεῖξει πάλιν B	4 post συνάγεται add. φησὶν V	παντὶ
τῷ β' BS: inv. ord. Vt	5 post ἀνάγκης add. ὑπάρχει B: om. SVt	6. 7 τὰ αὐτὰ] p. 124,12 sq.	8 τῶν β' V
αὐτὴν B	7 ἀ B	τῆς scripsi: τῶν libri	ἐκ om. V
9 α' δὲ B	post τουτέστιν add. ὅτι B	μέρεσιν αὐτοῦ B	10 γ̄ B:
β' Vt	11 ante πάσῃ add. μὲν γὰρ Vt: om. BS cf. vs. 24		11. 12 ὑπάρχει ἐξ
ἀνάγκης B	16 τεθῆ V	17 ἀναχθήσεται V	18 ὑπάρχει B
ἐπει V	20 ἄρα superscr. V	εξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει B	19 ὑπάρχει SV
addidi	23 ἐλέχθη] p. 129,19 sq.	γρήγορσις B itemque vs. 24. 25	24 ὑπάρ-
χει B			χει B
28 ἐστὶν om. B	29 οὐδὲ V	καθὰ t	26 τὸ prius S: τὸν BVt
			τὸ alt. BS: τὸν Vt
			27 ὁ om. t
			ὑπάρχει οὐκ Vt, om. οὐκ S: οὐχ ὑπάρχει B
			30 οὐδὲ t Arist. cf. p. 132,10: om. BV

καθόλου, ἀναγκαίαν καὶ δεῖξας ἀναγκαῖον αὐταῖς ἐπεσθαι τὸ συμπέρασμα, XXXIV^v
 νῦν τὰς λοιπὰς δύο τίθησι τὰς τὴν ἐλάττονα, τουτέστι τὴν μερικήν, ἀναγ- 50
 καίαν ἔγραψας. καὶ φρέσῃ θε. ὑπερ ἐπὶ τῶν κατόλου συλλογισμῶν οἱ
 τὴν ἐλάττονα ἔχοντες ἀναγκαίαν οὐ συνῆρον ἀναγκαῖον συμπέρασμα ἀλλ’
 5 ὑπάρχον, οὗτω καὶ ἐπὶ τῶν μερικῶν συζυγιῶν ὑπάρχον ἐστὶ τὸ συμπέρασμα.
 δῆλον δὲ θε τοῦτο συνάγεται ἐξ ὧν τούτῳ μὲν τῷ συμπεράσματι οὐδὲν
 ἀδύνατον ἐπεται οὔτε ἐνταῦθα οὔτε ἐπὶ τῶν καθόλου προτάσεων, τῷ δὲ
 ἀναγκαίῳ ἀκολουθεῖ. εἰ γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ
 Γ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει. καὶ τὴν | αἵτιαν XXXV^r
 10 προστιθείσις φησιν οὐδὲν γάρ ἀδύνατον συμπίπτει καθάπερ οὐδός ἐν
 τοῖς καθόλου συλλογισμοῖς· ἡγίκα γάρ ἐπ’ ἐκείνων ἐλαυβάνομεν τὴν
 ἐλάττονα ἐξ ἀνάγκης καὶ ὑπετιθέμεθα ὑπάρχουν συνάγεται· τὸ συμπέρασμα.
 οὐδὲν ψεῦδος ἐπεται· εἰ δὲ ἀναγκαῖον ὑπεθέμεται συνάγεται συμπέρασμα,
 ψεῦδος τι εἴπετο, ὡς ἐν ἐκείνοις δεῖξείγαμεν. ὡς οὖν ἐπ’ ἐκείνων ἀναγκαίου
 15 μὲν ὑποτεθέντος τοῦ συμπεράσματος ψεῦδος τι συνάγετο, ὑπάρχοντος δὲ ὁ
 οὐκέτι, οὗτω, φησί, καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει, εἰ ὑποθώμεθα ἀναγκαῖον ἐπεσθαι
 τὸ συμπέρασμα, ψεῦδος ἐπεται, εἰ δὲ ὑπάρχον, οὐ. ὅμοίως δὲ καὶ εἰ στερη-
 τικὴ εἴη ἡ καθόλου ὑπάρχουσα, ἀναγκαία δὲ ἡ ἐλάττων, ὑπάρχον συν-
 ἀγεται συμπέρασμα. καὶ τοῦτο πάλιν ἐπὶ δρων δείκνυσι· κίνησις παντὶ ζῷῳ
 20 ὑπαρχόντως, ζῶον δὲ τινὶ λευκῷ ἐξ ἀνάγκης, τῷ κύκνῳ, καὶ συνάγεται κίνη-
 σις κύκνῳ ὑπαρχόντως, οὐ μὴν ἀναγκαίως. ὅμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ στερητικοῦ·
 κίνησις οὐδὲν λευκῷ, ἢ λευκὸν ἐστι, λευκὸν τινὶ ζῷῳ ἐξ ἀνάγκης, καὶ συνά- 10
 γεται κίνησις οὐ παντὶ ζῷῳ ὑπαρχόντως· ἢ κίνησις οὐδὲν ζῷῳ ὑπαρχόντως,
 ζῶον τινὶ λευκῷ ἐξ ἀνάγκης, καὶ κίνησις τινὶ λευκῷ οὐχ ὑπάρχει.

25 p. 30b7 Ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου σχῆματος, εἰ μὲν ἡ στερητικὴ πρό-
 τασίς ἐστιν ἀναγκαία, καὶ τὸ συμπέρασμα ἐσται ἀναγκαῖον, εἰ
 δὲ ἡ κατηγορική, οὐκ ἀναγκαῖον.

Τὸν περὶ τοῦ πρώτου σχῆματος πληρώσας λόγον ἐντεῦθεν ἐπισκέπτεται
 ὑπως ἔγουσι καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι αἱ μίξεις τοῦ ὑπάρχοντος καὶ 15

2 τουτέστι Vt: ἥτοι B 2. 3 ἀναγκαῖον t 4 ἐλάττονα B 5 συμπέρασμα BS: συναγό-
 μενον Vt 6 τοῦτο superscr. V 10 προσθεῖς V οὐ γάρ Vt καθά B οὐδό
 om. V 11 γάρ om. V ἐλαυβάνομεν S: ἐλάβομεν B: ἐλάμβανε Vt 12 ἐπετιθέμεθα V
 13 ὑποθέμεθα V: fort. ὑπετιθέμεθα συνάγειν B 14 ἐκείνω B δεῖξείγαμεν]
 p. 127,14 sq. οὖν om. V 15 ὑποτεθέντος St: ὑποθέντος V: ὑπετέθη B τοῦ συμ-
 περάσματος S: συμπέρασμα BVt ante ψεῦδο. add. καὶ B 16 φησί post μέρει
 colloc. B εἰ om. t ἀναγκαῖον Vt: ἐξ ἀνάγκης BS 17 τὸ BS: om. Vt
 εἰ καὶ V 18 ἡ prius om. B ὑπάρχουσα om. Vt ἐλάττων B ὑπάρχον B:
 ὑπάρχει Vt 18. 19 συνάγεται om. V 19 post ἐπὶ add. τῶν B post δείκνυσι
 add. οἷον κίνησις. ζῶον. λευκὸν B, eademque οἷον om. Vt: om. S 20 δὲ om. S
 τῷ κύκνῳ om. S 20. 21 κίνησις τινὶ λευκῷ ὑπαρχόντως οἷον κύκνῳ S 21 ὅμοίως
 δὲ καὶ τὸ στερητικόν B 23 ὑπαρχόντως prius S: ἐξ ἀνάγκης BVt 24 post ζῶον
 add. δὲ B καὶ S: om. BVt ὑπαρχόντως B 25 μίξις ἀναγκαῖον καὶ
 ὑπεργοντος ἐν δευτέρῳ σχήματι inscr. B: σχῆμα δεύτερον. μίξις ἀναγκαῖον καὶ ὑπάρχοντος
 ἐν τῷ σχήματι V 28 ἐντεῦθεν om. B ἐπισκέπτεται V

τοῦ ἀναγκαίου. τῶν δὲ ἐν δευτέρῳ σχῆματι ἀνομοιοσχημάνων οὐσῶν XXXV^r προτάσεων βούλεται ὁ Ἀριστοτέλης τῇ ἀποφατικῇ προτάσει ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα, καὶ εἰ μὲν ἀναγκαίου τρόπου ὑπάρχει ἡ ἀποφατική, ἀναγκαῖον ὑπάρχειν καὶ τὸ συμπέρασμα, εἰ δὲ ὑπάρχοντος, ὑπάρχειν. ἐποδή⁵ γὰρ οἱ ἐν δευτέρῳ σχῆματι συλλογισμοὶ τελειοῦνται τῇ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀναγκαῖη, ἐν δὲ τῷ πρώτῳ σχῆματι δεῖ πάντως τὴν ἀποφατικὴν μείζονα εἶναι, ἐδείκνυτο δὲ ὅτι, δπως ἀν ἔχῃ ἡ μείζων ἐν πρώτῳ σχῆματι, οὗτως 20 ἀνάγκη ἔχειν καὶ τὸ συμπέρασμα, εἰκότως ἄρα, δπως ἀν ἔχῃ ἐν δευτέρῳ σχῆματι ἡ ἀποφατικὴ πρότασις, οὗτως ἀνάγκη ἔχειν καὶ τὸ συμπέρασμα.
10 ἀναγομένου γὰρ τοῦ δευτέρου σχῆματος εἰς τὸ πρῶτον πάντως ἡ ἀποφατικὴ μείζων εὑρίσκεται.

p. 30v9 Ἐστω γὰρ πρῶτον ἡ στερητικὴ ἀναγκαία.

Πρώτην ἐκτίθεται τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀναγκαίας ἀποφατικῆς τῆς δὲ 25 ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς ὑπαρχούσης, καὶ συνάγεσθαι φησι τὸ συμ-
15 πέρασμα ἀναγκαίον· ἀντιστραφείσης γὰρ τῆς ἀποφατικῆς γίνεται ὁ δεύτερος τρόπος τοῦ πρώτου σχῆματος. εἰ γὰρ τὸ Α ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ τῷ Β, τῷ δὲ Γ παντὶ ὑπάρχει, λέγω, φησίν, ὅτι καὶ τὸ Β ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ τῷ Γ ὑπάρχει· ἐπεὶ γὰρ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης· τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει· γίνεται τὸ πρῶτον 20 σχῆμα· τὸ ἄρα Β οὐδενὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης. οὗτοι μὲν οὖν ὁ φιλόσοφος. 30 ὅτι δὲ οὐ συνάγεται τὸ ἀναγκαῖον, δῆλον ἐκ τῶν ὑποκειμένων δρων· ἀρετὴ οὐδεμιᾶς κακίᾳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, ἀνθρώπῳ δὲ παντὶ ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται κακία οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν· οὐ γὰρ ἐξ ἀνάγκης. πάλιν 25 ὑγίεια, νόσος, ἀνθρωπος· ὑγίεια γὰρ νόσῳ μὲν οὐδεμιᾶς ἐξ ἀνάγκης, ἀνθρώπῳ δὲ παντὶ ὑπάρχει μόνον, καὶ συνάγεται νόσοις ὑπαρχόντως οὐδενὶ ἀνθρώπῳ. εἰ γὰρ ὑγίεια μηδεμιᾶς νόσῳ ἐξ ἀνάγκης, καὶ νόσος οὐδεμιᾶς ὑγιείᾳ ἐξ ἀνάγκης· 35 ὑγίεια δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως· καὶ νόσος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως. καὶ καθόλου εὐπορήσομεν προτάσεων λαμβάνοντες ἀντιδιηρημένα ἀλλήλοις εἰδη καὶ τὸ ἔτερον ποιοῦντες μείζονα δρον τὸ δὲ ἔτερον μέσον, εἴτα ἔτερόν 30 τι ἐλάττονα δυνάμενον μετέχειν ἔκατέρου ἀνὰ μέρος μὴ ἐξ ἀνάγκης.

p. 30v14 Ὡσαύτως δὲ καὶ εἰ πρὸς τῷ Γ τεθείη τὸ στερητικόν.

Τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ὑπαρχούσης καταφατικῆς παραδίδωσι 45

1 τοῦ om. B 4 ὑπάρχειν B: ὑπάρχει Vt 5 ἐν SVt: ἐν τῷ B τὸ om. S 6 σχῆματι SVt: om. B 7 ἐδείκνυτο] c. 9 p. 30a17 sq. ὅτι om. V πρῶτῳ σχῆματι B: τῷ α' Vt: α' S 8. 9 εἰκότως—τὸ συμπέρασμα εἰ S (post ἄρα add. φημί) addidi 10 γὰρ om. V 12 ἔστω] ω supra i sc. V post γὰρ add. δὴ t 13 πρῶτον V ἀναγκαῖων ἀποφατικῶς t 14 ἐλάσσονος B καὶ om. B συνάγεσθαι BS: συνάγεται Vt 16 μηδενὶ τῷ β ἐξ ἀνάγκης B 17 ὑπάρχειν t φημί, om. λέγω B ἐξ ἀνάγκης om. B 19 post γίν. add. οὖν Vt: om. BS 20 ὅτῳ V οὖν om. B 22 ὑπάρχειν B δὲ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως παντὶ Vt 23 ὑπαρχόντως Vt 24 γὰρ om. V 27 οὐδενὶ Vt: παντὶ B ὑπαρχόντως alt. B: ἐξ ἀνάγκης Vt 29 τὸ prius om. V τὸ δὲ ἔτερον μέσον S: om. BVt 30 ἀνὰ μέρος ἔκατέρου μὴ ἀναγκαῖως S 31 τεθῆ^t Arist. τὸ add. B² 32 ἐκ] εἰς V

τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς ἀναγκαίας, καὶ δείκνυσι καὶ ταύτην ΣΣΣV^r
 τὸ ἀναγκαῖον συνάγουσαν διά τε τῆς ἀντιστροφῆς τῆς ἐλάττονος, τουτέστι
 τῆς ἀποφατικῆς, καὶ ἔτι τοῦ συμπεράσματος ἀντιστροφῆς. εἰ γὰρ τὸ
 Α παντὶ τῷ Β ὑπαρχόντως τῷ δὲ Γ οὐδενὶ ἔξ ανάγκης, καὶ τὸ Γ ἄρα
 οὐδενὶ τῷ Α ἔξ ανάγκης· τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α ἔξ ανάγκης, τὸ Α παντὶ τῷ
 Β ὑπαρχόντως, τὸ ἄρα Γ οὐδενὶ τῷ Β ἔξ ανάγκης. ἀλλ' οὐ τοῦτο προ-
 ἔκειτο δεῖξαι, ἀλλ' εἰ τὸ Β μηδενὶ τῷ Γ ἔξ ανάγκης. ἐπεὶ τοίνυν ἀντι- 50
 στρέψει ἡ καθόλου ἀποφατική καὶ ἐπὶ τοῦ ἀναγκαίου, εἰ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ
 Β ἔξ ανάγκης, καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ ἔξ ανάγκης. δείξομεν οὖν καὶ
 10 ταύτην τοῖς αὐτοῖς λόγοις οὐ τὸ ἀναγκαῖον ἀλλὰ τὸ ὑπάρχον συνάγουσαν
 διὰ τῶν αὐτῶν δρων δι' ὧν καὶ τὴν πρὸ ταύτης ἐδείξαμεν συζυγίαν, πλὴν
 δτι δηπερ ἔκει παρελαμβάνομεν ἐλάττονα δρον, ἐνταῦθα μείζονα ποιοῦμεν·
 οἶνον ὑγίεια ἀνθρώπῳ μὲν παντὶ ὑπαρχόντως, νόσῳ δὲ οὐδεμιᾷ ἔξ ανάγκης,
 καὶ συνάγεται δτι καὶ ἀνθρωπος οὐδεμιᾳ νόσῳ ὑπαρχόντως | ἀντι- XXXV^r
 15 στρεφομένης ὁμοίως τῆς ἐλάττονος προτάσεως καὶ τοῦ συμπεράσματος· εἰ
 γὰρ νόσος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως, καὶ ἀνθρωπος οὐδεμιᾳ νόσῳ
 ὑπαρχόντως.

p. 30b 18 Εἰ δὲ ἡ κατηγορικὴ πρότασίς ἐστιν ἀναγκαία, οὐκ
 ἐσται τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον.

20 Εἴπομεν τὴν αἰτίαν τί δῆποτε τῇ στερητικῇ ἐν τούτῳ τῷ σχήματι
 ἀκολουθεῖ τὸ συμπέρασμα. ἐκθέμενος τοίνυν τὰς δύο προτάσεις τὰς πρὸς
 τῷ στερητικῷ ἔχουσας τὸ ἀναγκαῖον νῦν τὸ ἀνάπαλιν τίθησι τὰς πρὸς μὲν 5
 τῷ κατηγορικῷ τὸ ἀναγκαῖον ἔχουσας πρὸς δὲ τῷ ἀποφατικῷ τὸ ὑπάρχον.
 τίθησι δὲ ἐν τούτοις τὴν ἔχουσαν πρὸς τῷ μείζονι τὸ καθόλου καταφατικὸν
 25 ἀναγκαῖον πρὸς δὲ τῷ ἐλάττονι τὸ καθόλου ἀποφατικὸν ὑπάρχον. τὴν δὲ
 ἑτέραν παραλιμπάνει τὴν πρὸς μὲν τῷ μείζονι τὸ ἀποφατικὸν ὑπάρχον
 ἔχουσαν πρὸς δὲ τῷ ἐλάττονι τὸ καταφατικὸν ἀναγκαῖον· ἡ γὰρ αὐτὴ δεῖξις
 ἐπ' ἀμφοτέρων, πλὴν δτι ἡ μὲν δύο δεῖται ἀντιστροφῶν, ἡν παρατίθεται, 10
 ἡ δὲ μιᾶς, ἡν παρέλιπε. συνάγουσιν οὖν καθόλου ἀποφατικὸν ὑπάρχον
 30 συμπέρασμα· εἰ γὰρ τὸ Α παντὶ μὲν τῷ Β ἔξ ανάγκης οὐδενὶ δὲ τῷ Γ
 ὑπαρχόντως, καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως. εἰ γὰρ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ
 ὑπαρχόντως, καὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α ὑπαρχόντως, ἐπειδὴ ἀντιστρέψει· τὸ δὲ Α

1 ἐλάσσονος Β itemque vs. 2	2 τε om. V	τουτέστι SVt: ἦτοι Β	3 καὶ—
ἀντιστροφῆς BS: om. Vt	5 τὸ α alt. loc. B	7 ἐπεὶ οὖν BS	8 καὶ om. S
9 οὐδὲ τὸ S	10 ταῦτα τοῖς τοιούτοις B	οὐ τὸ Bt: οὐκ V	συναγούσας B
12 ὅπερ B	13 post ὑγίεια del. οἶνον V	μὲν om. Vt	14 post καὶ alt. add.
6 Vt	15 καὶ om. B	18 πρώτη t	18. 19 ἐσται—ἐστι Β
p. 133,4 sq.	ταῖς στερητικαῖς BS	21 τοίνυν om. B	22 στερητικὴν B
μὲν πρὸς B	23 κατηγορουμένω Vt	24 τούτῳ B	26 μὲν πρὸς τῇ Vt
27 τῇ Vt	ἐλάσσονι Β	29 συνάγουσι δὲ B	29. 30 ὑπάρχοντα συμπεράσ-
ματα B	30 δὲ] τε V	32 ὑπαρχόντως prius om. BS	

παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης· τὸ ἄρα I' οὐδενὶ τῷ Β ὑπαρχόντως. γέγονε XXXV^v γάρ τὸ πρῶτον σχῆμα ἐκ τῆς μείζονος ἀποφασικῆς ὑπαρχούσης· ἐδείχθη δὲ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι ὅτι, ὅποιος ἂν ἦ ὁ μείζων ὅρος, τοιοῦτον συνάγεται καὶ τὸ συμπέρασμα. ἀντιστρεφομένης οὖν τῆς στερητικῆς καὶ τὸ Β 15 5 οὐδενὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 30v 24 "Ετι δ' εἰ τὸ συμπέρασμά ἐστιν ἀναγκαῖον, συμβαίνει τὸ Γ τινὶ τῷ Α μὴ ὑπάρχειν ἐξ ἀνάγκης.

Δεῖξας τὴν προκειμένην συζυγίαν δι' ἀντιστροφῆς τὸ ὑπάρχον καὶ οὐ 21 τὸ ἀναγκαῖον συνάγουσαν νῦν αὐτὸ τοῦτο δείκνυσι καὶ τῇ εἰς ἄτοπον ἀπα- 10 γωγῇ. εἰ γάρ ὑποθάμεθα, φησίν, ἀναγκαῖον συνάγεσθαι τὸ συμπέρασμα, ἔψεται τι ἄτοπον τῇ ὑποθέσει ταύτῃ· ἦ δὲ ὑποθέσει ἄτοπον ἀκολουθεῖ, ψεῦδος ἐστι· ψεῦδος ἄρα τὸ ὑποτίθεσθαι ἀναγκαῖον συνάγεσθαι τὸ συμπέ- 20 ρασμα. εἰ γάρ τις εἴποι συνάγεσθαι τὸ Β μηδενὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, ἀντι- 25 στρέψει δῆλον ὅτι καὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β ὑπάρχει ἐξ ἀνάγκης· πάλιν ἐπειδὴ 15 τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπῆρχε, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει· εἰ τοίνυν τὸ μὲν Γ οὐδενὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης, ἐκ δύο δὲ ἀναγκαίων ἀναγκαῖον γίνεται τὸ συμπέρασμα, καὶ τὸ Γ ἄρα ἐξ ἀνάγκης τινὶ τῷ Α οὐχ ὑπάρχει. ἀλλ' ἐπεὶ ὑπέκειτο 20 τὸ Α μηδενὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως, καὶ τὸ Γ ἄρα οὐδενὶ τῷ Α ὑπαρχόντως· 25 ἐδείχθη δὲ τὸ ὑπάρχον τοιοῦτον ὃν ὡς δύνασθαι δὲ μηδενὶ ὑπάρχει, τὸ 30 αὐτὸ τῷ αὐτῷ καὶ παντὶ ὑπάρχειν· δύναται ἄρα τὸ Γ παντὶ τῷ Α ὑπάρχειν. συνάγεται δὲ νῦν ἐκ τῆς ὑποθέσεως καὶ τινὶ ἐξ ἀνάγκης μὴ ὑπάρχειν· τὸ αὐτὸ ἄρα τῷ αὐτῷ καὶ παντὶ ὑπάρχει καὶ τινὶ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει, 35 διπερ ἄτοπον. δῆλον [ἄρα] ὅτι τὸ ἄτοπον ἡκολούθησεν ἐκ τοῦ ὑποθέσθαι ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ τῷ Γ τὸ Β· ἀληθεῖς ἄρα τὸ ὑπαρχόντως μηδενί, διπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 30v 31 "Ετι κἄν δρους ἐκθέμενον εἴη δεῖξαι ὅτι τὸ συμπέρασμα οὐκ ἐστιν ἀναγκαῖον ἀπλῶς ἀλλὰ τούτων ὄντων ἀναγκαῖον. 35

Οὐ μόνον, φησί· τοῖς καθόλου λόγοις τὸ προκειμένον πιστωσόμεθα 30 ἀλλὰ καὶ τῇ διὰ τῶν παραδειγμάτων δεῖξει, ὅτι τὸ συμπέρασμα ὑπάρχον 10 συνάγεται καὶ οὐχὶ κυρίως ἀναγκαῖον, ἀλλ' εἴγε ἄρα, ἐξ ὑποθέσεως· τοῦτο

1 τῷ ἄρα—τὸ Β post ὑπαρχόντως add. ἐπειδὴ ἀντιστρέψει Β 2 post μείζονος add.
καθόλου Β: om. SVt 3 δὲ om. V post δὲ add. καὶ Bt: om. SV 6 τὸ ε τῷ
corr. V 7 τὸ (ante a) B 11 ἔπεται B εἰ δὲ τῇ ὑ. BS (ταύτῃ) ἄτοπόν
(τι) S 13 εἴπη S β'] ζῶον t 13. 14 ἀντιστρέψει t: ἀντιστρέψει BVS
14 ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει B 15 ὑπῆρχεν ἐξ ἀνάγκης B 17 δὲ om. V
19 μηδενὶ SVt: οὐδενὶ B τῶν a B 20 ἐδείχθη (scil. c. 9 p. 30v 27) bis B
φ Vt 21 τῷ αὐτῷ S: τούτῳ V: τοῦτο t: om. B τῷ—τὸ Β 22 post νῦν
add. καὶ B μὴ ὑπάρχειν—23 ἀνάγκης om. V 24 ἄρα delevi cf. p. 106, 25
post ὑποθ. add. τὸ V: εἰ t: ἡμᾶς S 25 ἀλήθεια t post διπερ add. ἄρα B
27. 28 οὐκ ἐστι τὸ συμπέρασμα Bt 28 ἀναγκαίων alt. I. V (pr. Bi) 31 ἦ γε V
post ἄρα add. τὸ BSt

γάρ αὐτῷ βούλεται τὸ οὐχ ἀπλῶς ἀλλὰ τούτων ὅντων ἀναγκαῖον. XXXV^r
τίθησιν οὖν ὄρους ζῆτον, ἀνθρωπος, λευκόν· τὸ ζῆτον παντὶ ἀνθρώπῳ ἐξ
ἀνάγκης, τὸ ζῆτον οὐδὲν λευκῷ ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται ἀντιστραφείσης
τῆς ἀποφατικῆς καὶ τοῦ συμπεράσματος δτι ὁ ἀνθρωπος οὐδὲν λευκῷ
ὑπαρχόντως· οὐ γάρ ἔστιν ἐξ ἀνάγκης τὸ μηδένα λευκὸν εἶναι ἀνθρωπον,
ἀλλ’ εἰ ἄρα, ἐξ ὑποθέσεως, ἦως ἂν ὑποκέηται τὸ ζῆτον μηδὲν λευκῷ ὑπάρ- 45
γειν. σαφεστέρα δὲ ἔσται ἡ δεῖξις, ἐὰν κίνησιν καὶ βάδισιν καὶ ἀνθρωπον
λάβωμεν ἡ ἀπλῶς καθολικώτερόν τι καὶ μερικώτερον καὶ ἔτερόν τι φῶ
ὑπάρχουσι ταῦτα οὐκ ἐξ ἀνάγκης· κίνησις γάρ πάσῃ μὲν βαδίσει ἐξ ἀνάγκης,
10 ἀνθρώπῳ δὲ οὐδὲν λευκῷ ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται βάδισις οὐδὲν ἀνθρώπῳ
ὑπαρχόντως.

p. 30v38 "Ωστε τούτων μὲν ὅντων ἀναγκαῖον ἔσται τὸ συμπέρασμα,
ἀπλῶς δ' οὐκ ἀναγκαῖον.

"Εως, φησίν, ἡ μὲν τῶν προτάσεων ἀναγκαία ὅντως ὑπάρχει ἡ δὲ ἐξ 50
15 ὑποθέσεως, καὶ τὸ συμπέρασμα ἐξ ὑποθέσεως ἔσται ἀναγκαῖον καὶ οὐχ
ἀπλῶς ἀναγκαῖον, τουτέστι κυρίως. δῆλον ἄρα δτι καὶ ἐν οἷς τὸ ἀναγκαῖον
συνάγεσθαι ἐβούλετο, τὸ ἐξ ὑποθέσεως καὶ οὐ τὸ κυρίως ἔλεγεν.

p. 31a1 "Ομοίως δ' ἔξει καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν. |

Τουτέστι τῇ ἀποφατικῇ ἀκολουθεῖ τὸ συμπέρασμα καθόλου οὕσῃ, XXXVI^r
20 καὶ μείζων ἡ καὶ ἐλάττων· μερικῆς δὲ οὔσης τῆς ἀποφατικῆς οὐκέτι.
γίνονται δὲ συζυγίαι τέσσαρες τῆς μὲν μιᾶς οὔσης μερικῆς τῆς δὲ ἑτέρας
καθόλου. τῆς γάρ μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς οὔσης ἀναγκαίας ἡ ἐλάτ-
των μερική ἔσται καταφατικὴ ὑπάρχουσα· ὑπάρχουσῆς δὲ οὔσης τῆς μεί- 5
ζονος ἡ ἐλάττων ἔσται ἀναγκαία. πάλιν τῆς μείζονος οὔσης καθόλου κατα-
25 φατικῆς ἀναγκαίας ἡ ἐλάττων ἔσται μερικὴ ἀποφατικὴ ὑπάρχουσα· εἰ δὲ
ἡ μείζων ἡ ὑπάρχουσα, ἡ ἐλάττων ἔσται ἀναγκαία.

p. 31a5 "Εστω δὴ πρῶτον ἡ στερητικὴ καθόλου τε καὶ ἀναγκαία.

Πρώτην τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς ἀναγκαίας τῆς δὲ 11
ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς ὑπάρχουσῆς φησί· καὶ συνάγει κατ' αὐτὸν

1 ἀναγκαίων Vt	2 et 3 τὸ om. S	3 καὶ συνάγεται—5 ὑπαρχόντως om. V
4 ὁ ἀνθρωπος t et om. ὁ S: om. B	μηδὲν t	6 ἡ V
καὶ τούται BV	7 ἔσται St: ἔστιν BV	8 ὑπάρχουσι BSt: ὑπάρχει V
μὲν SV: μὲν γάρ πάσῃ Bt	10. 11 καὶ—ὑπαρχόντως mrg. B ²	γάρ πάσῃ
μὲν SV: μὲν γάρ πάσῃ Bt	10. 11 καὶ—ὑπαρχόντως mrg. B ²	12 ἀναγκαῖον ἔσται τὸ
συμπέρασμα Arist. et om. ἔσται B: ἀναγκαίων ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον Vt et om.	13 ἐξ—ἀναγκαῖον St: ἔσται ante ἐξ colloc. V, post ἀναγκαῖον B	ἀναγκαίων Vt et om.
ἀναγκαίων S	14 ἀναγκαῖον prius om. B: post κυρ. colloc. S	τουτέστι SVt:
καὶ om. V	15 ἀναγκαῖον prius om. B: post κυρ. colloc. S	τουτέστι SVt:
γέτοι B	16 ἀναγκαῖον prius om. B: post κυρ. colloc. S	τουτέστι SVt:
27 ἀναγκαῖον prius om. B	17 ἐλέγομεν V	18 τουτέστι Vt: γέτοι: B
28 ἀναγκαῖον prius om. B	19 τουτέστι Vt: γέτοι: B	20 ἀναγκαῖον prius om. B
29 ἀναγκαῖον prius om. B	21 μὲν	22 μὲν
30 ἀναγκαῖον prius om. B	23 μὲν	24 μὲν
31 ἀναγκαῖον prius om. B	25 μὲν	26 μὲν
32 ἀναγκαῖον prius om. B	27 μὲν	28 μὲν
33 ἀναγκαῖον prius om. B	29 μὲν	30 μὲν
34 ἀναγκαῖον prius om. B	31 μὲν	32 μὲν
35 ἀναγκαῖον prius om. B	33 μὲν	34 μὲν
36 ἀναγκαῖον prius om. B	35 μὲν	36 μὲν
37 ἀναγκαῖον prius om. B	37 μὲν	38 μὲν
38 ἀναγκαῖον prius om. B	39 μὲν	40 μὲν
39 ἀναγκαῖον prius om. B	41 μὲν	42 μὲν
40 ἀναγκαῖον prius om. B	43 μὲν	44 μὲν
41 ἀναγκαῖον prius om. B	45 μὲν	46 μὲν
42 ἀναγκαῖον prius om. B	47 μὲν	48 μὲν
43 ἀναγκαῖον prius om. B	49 μὲν	50 μὲν
44 ἀναγκαῖον prius om. B	51 μὲν	52 μὲν
45 ἀναγκαῖον prius om. B	53 μὲν	54 μὲν
46 ἀναγκαῖον prius om. B	55 μὲν	56 μὲν
47 ἀναγκαῖον prius om. B	57 μὲν	58 μὲν
48 ἀναγκαῖον prius om. B	59 μὲν	60 μὲν
49 ἀναγκαῖον prius om. B	61 μὲν	62 μὲν
50 ἀναγκαῖον prius om. B	63 μὲν	64 μὲν
51 ἀναγκαῖον prius om. B	65 μὲν	66 μὲν
52 ἀναγκαῖον prius om. B	67 μὲν	68 μὲν
53 ἀναγκαῖον prius om. B	69 μὲν	70 μὲν
54 ἀναγκαῖον prius om. B	71 μὲν	72 μὲν
55 ἀναγκαῖον prius om. B	73 μὲν	74 μὲν
56 ἀναγκαῖον prius om. B	75 μὲν	76 μὲν
57 ἀναγκαῖον prius om. B	77 μὲν	78 μὲν
58 ἀναγκαῖον prius om. B	79 μὲν	80 μὲν
59 ἀναγκαῖον prius om. B	81 μὲν	82 μὲν
60 ἀναγκαῖον prius om. B	83 μὲν	84 μὲν
61 ἀναγκαῖον prius om. B	85 μὲν	86 μὲν
62 ἀναγκαῖον prius om. B	87 μὲν	88 μὲν
63 ἀναγκαῖον prius om. B	89 μὲν	90 μὲν
64 ἀναγκαῖον prius om. B	91 μὲν	92 μὲν
65 ἀναγκαῖον prius om. B	93 μὲν	94 μὲν
66 ἀναγκαῖον prius om. B	95 μὲν	96 μὲν
67 ἀναγκαῖον prius om. B	97 μὲν	98 μὲν
68 ἀναγκαῖον prius om. B	99 μὲν	100 μὲν
69 ἀναγκαῖον prius om. B	101 μὲν	102 μὲν
70 ἀναγκαῖον prius om. B	103 μὲν	104 μὲν
71 ἀναγκαῖον prius om. B	105 μὲν	106 μὲν
72 ἀναγκαῖον prius om. B	107 μὲν	108 μὲν
73 ἀναγκαῖον prius om. B	109 μὲν	110 μὲν
74 ἀναγκαῖον prius om. B	111 μὲν	112 μὲν
75 ἀναγκαῖον prius om. B	113 μὲν	114 μὲν
76 ἀναγκαῖον prius om. B	115 μὲν	116 μὲν
77 ἀναγκαῖον prius om. B	117 μὲν	118 μὲν
78 ἀναγκαῖον prius om. B	119 μὲν	120 μὲν
79 ἀναγκαῖον prius om. B	121 μὲν	122 μὲν
80 ἀναγκαῖον prius om. B	123 μὲν	124 μὲν
81 ἀναγκαῖον prius om. B	125 μὲν	126 μὲν
82 ἀναγκαῖον prius om. B	127 μὲν	128 μὲν
83 ἀναγκαῖον prius om. B	129 μὲν	130 μὲν
84 ἀναγκαῖον prius om. B	131 μὲν	132 μὲν
85 ἀναγκαῖον prius om. B	133 μὲν	134 μὲν
86 ἀναγκαῖον prius om. B	135 μὲν	136 μὲν
87 ἀναγκαῖον prius om. B	137 μὲν	138 μὲν
88 ἀναγκαῖον prius om. B	139 μὲν	140 μὲν
89 ἀναγκαῖον prius om. B	141 μὲν	142 μὲν
90 ἀναγκαῖον prius om. B	143 μὲν	144 μὲν
91 ἀναγκαῖον prius om. B	145 μὲν	146 μὲν
92 ἀναγκαῖον prius om. B	147 μὲν	148 μὲν
93 ἀναγκαῖον prius om. B	149 μὲν	150 μὲν
94 ἀναγκαῖον prius om. B	151 μὲν	152 μὲν
95 ἀναγκαῖον prius om. B	153 μὲν	154 μὲν
96 ἀναγκαῖον prius om. B	155 μὲν	156 μὲν
97 ἀναγκαῖον prius om. B	157 μὲν	158 μὲν
98 ἀναγκαῖον prius om. B	159 μὲν	160 μὲν
99 ἀναγκαῖον prius om. B	161 μὲν	162 μὲν
100 ἀναγκαῖον prius om. B	163 μὲν	164 μὲν
101 ἀναγκαῖον prius om. B	165 μὲν	166 μὲν
102 ἀναγκαῖον prius om. B	167 μὲν	168 μὲν
103 ἀναγκαῖον prius om. B	169 μὲν	170 μὲν
104 ἀναγκαῖον prius om. B	171 μὲν	172 μὲν
105 ἀναγκαῖον prius om. B	173 μὲν	174 μὲν
106 ἀναγκαῖον prius om. B	175 μὲν	176 μὲν
107 ἀναγκαῖον prius om. B	177 μὲν	178 μὲν
108 ἀναγκαῖον prius om. B	179 μὲν	180 μὲν
109 ἀναγκαῖον prius om. B	181 μὲν	182 μὲν
110 ἀναγκαῖον prius om. B	183 μὲν	184 μὲν
111 ἀναγκαῖον prius om. B	185 μὲν	186 μὲν
112 ἀναγκαῖον prius om. B	187 μὲν	188 μὲν
113 ἀναγκαῖον prius om. B	189 μὲν	190 μὲν
114 ἀναγκαῖον prius om. B	191 μὲν	192 μὲν
115 ἀναγκαῖον prius om. B	193 μὲν	194 μὲν
116 ἀναγκαῖον prius om. B	195 μὲν	196 μὲν
117 ἀναγκαῖον prius om. B	197 μὲν	198 μὲν
118 ἀναγκαῖον prius om. B	199 μὲν	200 μὲν
119 ἀναγκαῖον prius om. B	201 μὲν	202 μὲν
120 ἀναγκαῖον prius om. B	203 μὲν	204 μὲν
121 ἀναγκαῖον prius om. B	205 μὲν	206 μὲν
122 ἀναγκαῖον prius om. B	207 μὲν	208 μὲν
123 ἀναγκαῖον prius om. B	209 μὲν	210 μὲν
124 ἀναγκαῖον prius om. B	211 μὲν	212 μὲν
125 ἀναγκαῖον prius om. B	213 μὲν	214 μὲν
126 ἀναγκαῖον prius om. B	215 μὲν	216 μὲν
127 ἀναγκαῖον prius om. B	217 μὲν	218 μὲν
128 ἀναγκαῖον prius om. B	219 μὲν	220 μὲν
129 ἀναγκαῖον prius om. B	221 μὲν	222 μὲν
130 ἀναγκαῖον prius om. B	223 μὲν	224 μὲν
131 ἀναγκαῖον prius om. B	225 μὲν	226 μὲν
132 ἀναγκαῖον prius om. B	227 μὲν	228 μὲν
133 ἀναγκαῖον prius om. B	229 μὲν	230 μὲν
134 ἀναγκαῖον prius om. B	231 μὲν	232 μὲν
135 ἀναγκαῖον prius om. B	233 μὲν	234 μὲν
136 ἀναγκαῖον prius om. B	235 μὲν	236 μὲν
137 ἀναγκαῖον prius om. B	237 μὲν	238 μὲν
138 ἀναγκαῖον prius om. B	239 μὲν	240 μὲν
139 ἀναγκαῖον prius om. B	241 μὲν	242 μὲν
140 ἀναγκαῖον prius om. B	243 μὲν	244 μὲν
141 ἀναγκαῖον prius om. B	245 μὲν	246 μὲν
142 ἀναγκαῖον prius om. B	247 μὲν	248 μὲν
143 ἀναγκαῖον prius om. B	249 μὲν	250 μὲν
144 ἀναγκαῖον prius om. B	251 μὲν	252 μὲν
145 ἀναγκαῖον prius om. B	253 μὲν	254 μὲν
146 ἀναγκαῖον prius om. B	255 μὲν	256 μὲν
147 ἀναγκαῖον prius om. B	257 μὲν	258 μὲν
148 ἀναγκαῖον prius om. B	259 μὲν	260 μὲν
149 ἀναγκαῖον prius om. B	261 μὲν	262 μὲν
150 ἀναγκαῖον prius om. B	263 μὲν	264 μὲν
151 ἀναγκαῖον prius om. B	265 μὲν	266 μὲν
152 ἀναγκαῖον prius om. B	267 μὲν	268 μὲν
153 ἀναγκαῖον prius om. B	269 μὲν	270 μὲν
154 ἀναγκαῖον prius om. B	271 μὲν	272 μὲν
155 ἀναγκαῖον prius om. B	273 μὲν	274 μὲν
156 ἀναγκαῖον prius om. B	275 μὲν	276 μὲν
157 ἀναγκαῖον prius om. B	277 μὲν	278 μὲν
158 ἀναγκαῖον prius om. B	279 μὲν	280 μὲν
159 ἀναγκαῖον prius om. B	281 μὲν	282 μὲν
160 ἀναγκαῖον prius om. B	283 μὲν	284 μὲν
161 ἀναγκαῖον prius om. B	285 μὲν	286 μὲν
162 ἀναγκαῖον prius om. B	287 μὲν	288 μὲν
163 ἀναγκαῖον prius om. B	289 μὲν	290 μὲν
164 ἀναγκαῖον prius om. B	291 μὲν	292 μὲν
165 ἀναγκαῖον prius om. B	293 μὲν	294 μὲν
166 ἀναγκαῖον prius om. B	295 μὲν	296 μὲν
167 ἀναγκαῖον prius om. B	297 μὲν	298 μὲν
168 ἀναγκαῖον prius om. B	299 μὲν	300 μὲν
169 ἀναγκαῖον prius om. B	301 μὲν	302 μὲν
170 ἀναγκαῖον prius om. B	303 μὲν	304 μὲν
171 ἀναγκαῖον prius om. B	305 μὲν	306 μὲν
172 ἀναγκαῖον prius om. B	307 μὲν	308 μὲν
173 ἀναγκαῖον prius om. B	309 μὲν	310 μὲν
174 ἀναγκαῖον prius om. B	311 μὲν	312 μὲν
175 ἀναγκαῖον prius om. B	313 μὲν	314 μὲν
176 ἀναγκαῖον prius om. B	315 μὲν	316 μὲν
177 ἀναγκαῖον prius om. B	317 μὲν	318 μὲν
178 ἀναγκαῖον prius om. B	319 μὲν	320 μὲν
179 ἀναγκαῖον prius om. B	321 μὲν	322 μὲν
180 ἀναγκαῖον prius om. B	323 μὲν	324 μὲν
181 ἀναγκαῖον prius om. B	325 μὲν	326 μὲν
182 ἀναγκαῖον prius om. B	327 μὲν	328 μὲν
183 ἀναγκαῖον prius om. B	329 μὲν	330 μὲν
184 ἀναγκαῖον prius om. B	331 μὲν	332 μὲν
185 ἀναγκαῖον prius om. B	333 μὲν	334 μὲν
186 ἀναγκαῖον prius om. B	335 μὲν	336 μὲν
187 ἀναγκαῖον prius om. B	337 μὲν	338 μὲν
188 ἀναγκαῖον prius om. B	339 μὲν	340 μὲν
189 ἀναγκαῖον prius om. B	341 μὲν	342 μὲν
190 ἀναγκαῖον prius om. B	343 μὲν	344 μὲν
191 ἀναγκαῖον prius om. B	345 μὲν	346 μὲν
192 ἀναγκαῖον prius om. B	347 μὲν	348 μὲν
193 ἀναγκαῖον prius om. B	349 μὲν	350 μὲν
194 ἀναγκαῖον prius om. B	351 μὲν	352 μὲν
195 ἀναγκαῖον prius om. B	353 μὲν	354 μὲν
196 ἀναγκαῖον		

μερικὸν ἀποφατικὸν ἀναγκαῖον συμπέρασμα. ἔστω γὰρ τὸ Α, φησύ, XXXVI¹⁵ οὐδενὶ μὲν τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τῷ δὲ Γ τινὶ ὑπαρχόντως λέγω, φησύ, οὗτοι τὸ Β τινὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει. εἰ γὰρ τὸ Α ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ τῷ Β, καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης· τὸ δὲ Α τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει· τὸ ἄρα τῷ Β τινὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει· δέδεικται γὰρ τοῦτο ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. οἱ δὲ αὐτοὶ δροι ἀρμόσουσι κάνταῦθα πρὸς τὸ δεῖξαι ὑπάρχον συναγόμενον τὸ συμπέρασμα οἴπερ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ.

p. 31a10 Πάλιν ἔστω ἡ κατηγορικὴ καθόλου τε καὶ ἀναγκαία.

10 Δευτέραν τίθησι τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς ἀναγκαίας ²² τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης, καὶ φησὶ συνάγειν ὑπάρχον τὸ συμπέρασμα. δείκνυται δὲ αὕτη ἡ συζυγία διὰ τῶν αὐτῶν δρων, δι’ ὧν καὶ τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς ἀναγκαίας ἔδειξε τῆς δὲ ἐλάττονος ὑπαρχούσης καθόλου ἀποφατικῆς κίνησις γὰρ πάσῃ μὲν βαδί- ²⁵ 15 σει ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, ἀνθρώπῳ δὲ οὐ παντὶ ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται διὰ βάσισις τινὶ ἀνθρώπῳ οὐχ ὑπάρχει μόνον· αἱ γὰρ αὐταὶ ἀρμόσουσι κάνταῦθα δεῖξεις αἴπερ καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου.

p. 31a15 'Αλλ' οὐδό' εἰ τὸ στερητικὸν ἀναγκαῖον ἔστιν ἐν μέρει ληφθέν, οὐκ ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον· διὰ γὰρ τῶν αὐτῶν ²⁰
δρων ἡ ἀπόδειξις.

Τρίτην ἐφεξῆς ἔθηκε τὴν τὸ καθόλου καταφατικὸν ὑπάρχον τάττουσαν ²⁵ πρὸς τῷ μείζονι πρὸς δὲ τῷ ἐλάττονι (τὸ) μερικὸν ἀποφατικὸν ἀναγκαῖον. καὶ τοὺς αὐτοὺς δρους ἀρμόζειν φησὶ καὶ περὶ τούτων, πλὴν μετατιθεμένης τῆς τάξεως· τὸν γὰρ ἐλάττονα μείζονα δεῖ ποιῆσαι, τὸν δὲ μείζονα μέσον οὗτως· βάσισις παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως, κινήσει δὲ οὐ πάσῃ ἐξ ἀνάγκης, καὶ συνάγεται ἀνθρωπὸς οὐ πάσῃ κινήσει ὑπαρχόντως. καὶ οὐκ ἀντίκειται τὸ τινὶ ἐξ ἀνάγκης μὴ ὑπάρχειν ἐνίστεται ἐπὶ τινῶν δρων· τὸ γὰρ δεῖ συναγό- ³⁵ μενον τὸ ὑπάρχον ἔστι, διότι καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχον ἡ μὴ τοῦτο καὶ ἀπλῶς ἡ ὑπάρχειν ἡ μὴ ὑπάρχειν λέγεται. οὐδὲ αὕτη δὲ δείκνυται δι’ ἀντιστροφῆς διὰ τὸ μηδὲμιάν μερικὴν στερητικὴν ἀντιστρέψειν πρὸς ἔσωτρον. ⁴⁰
τὴν δὲ λοιπὴν συζυγίαν παραλέλοιπε τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀπο-

2 τὸ δὲ V	ὑπαρχέτω B	3 α' (ante τινὶ) t	ὑπάρξει ἐξ ἀνάγκης οὐδαμῶς B
μηδενὶ S	4 ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ τῷ α' B	5 ὑπάρχει B	7 οἴπερ S: οἱ B:
ὅπερ Vt	7. 8 τῷ τρόπῳ τούτω, ομ. ἐν B	9 η̄ ομ. V	11 ἐλάττονος B
οὖσης B	post δὲ add. φησιν B	13 τῆς (post καὶ) B	post καταφατικῆς add.
ὑπαρχούσης B	έδειξαμεν S cf. p. 136,7 sq.	14 καθόλου BS: μερικῆς Vt	
μὲν γὰρ πάσῃ BS	16 ὑπαρχόντως B	17 αἴπερ S: αἱ B: αἵτινες Vt	
21 τέθηκε t: ομ. V	συνάγουσαν B	22 τὸ addidi cf. p. 141,17	23 post
πλὴν add. οὖσην S	24 τὴν—τὴν B	25 κινήσις B	27 μὲν V
post ἐνίστεται add. ἄρα Vt	28 post καὶ alt. II litt. eras. V	29 η̄ prius ομ. B	
30 μερικὴν στερητικὴν S: ομ. BVt	31 παρέλοιπε V		

φατικῆς ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττους μερικῆς καταφατικῆς ὀναγκαίας, XXXVI^τ
ώς δῆλου γεγονότος ὅτι μερικὸν ἀποφατικὸν ὑπάρχον συνάγει συμπέρασμα
ἢ ἡ τῆς ὀντικότητῆς διεκνύμενον.

p. 31^a 18 Ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ σχήματι καθόλου μὲν ὅντων τῶν 40
5 ὅρων πρὸς τὸ μέσον καὶ κατηγορικῶν ἀμφοτέρων τῶν προτά-
σεων, ἐὰν ὁποτερονοῦν ἢ ἀναγκαῖον, καὶ τὸ συμπέρασμα ἔσται
ἀναγκαῖον.

Πληρώσας τὸν περὶ τοῦ δευτέρου σχῆματος λόγον ἐντεῦθεν τὸν περὶ τοῦ τρίτου ποιεῖται, καὶ παραδίωσι τὰς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων 45 ταῦθισταν, οἵτινας ὅποια ἀντίτιτον τὸν πρότασις ἄνταξιν ἔχουσα, εἴτε ἡ ἐλάττων εἴτε ἡ μείζων, πάντως ἐπεται ταύτῃ τὸ συμπέρασμα, καὶ καθόλου εἰπεῖν ἐν ταῖς ἐξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν προτάσεων συζυγίαις πάντως ἀναγκαῖον 10 ἔσται τὸ συμπέρασμα. ἐφ' ὧν δὲ ἡ γένεντας ταῦτα καταφατική, ἡ δὲ ἀποφατική, τῇ 15 ἀποφατικῇ πάντως ἐπεται τὸ συμπέρασμα, εἰκότως πάλιν γὰρ ἀντιστρεφομένης τῆς καταφατικῆς καὶ ποιούσης τὸ πρῶτον σχῆμα μείζων εὑρεθήσεται ἡ 50 ἀποφατική· ἐν δὲ τῷ πρώτῳ σχήματι τῇ μείζονι δεὶ εἰπετο τὸ συμπέρασμα.

p. 31 a 24 "Εστωσαν γὰρ ἀμφότεραι κατηγορικαὶ πρῶτον αἱ προτάσεις, καὶ τὸ Α καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὑπαρχέτω, ἀναγκαῖον δὲ στεῖλον τὸ Α Γ. |

Πρώτην παραδίδωσι τὴν ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν τῆς μεί- XXXVI^υ
ζονος οὕσης ἀναγκαίας, καὶ φησὶ συνάγειν ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα, μερι-
κὸν δηλονότι, ἐπεὶ καὶ πάντα ἐν τρίτῳ σχήματι μερικὰ συνάγεται τὰ συμ- 5
περάσματα. εἰ γάρ τὸ Α, φησί, παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β τῷ
25 αὐτῷ παντὶ ὑπαρχόντως, ἀντιστραφείσης τῆς ἐλάττονος γίνεται τὸ πρῶτον
σχῆμα· τὸ γάρ Γ τινὶ τῷ Β. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης,
τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β ὑπαρχόντως, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει,
ὅπερ μέρος ἐστὶ τοῦ Γ· δεῖνειται γάρ τούτῳ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. οἱ αὐτοὶ
δὲ δροι ἀριστόσουσι δεῖξαι αὐτὴν ὑπάρχουσαν οἶπερ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι.

3 δι' ἀντίστροφῆς S δεικνύμενον SV: δεικνυμένης B: δεικνύμεθα t 4 μίξις ἀναγκαίου
 καὶ ὑπάρχοντος ἐν τρίτῳ σχήματι inser. B: σχῆμα τρίτον. πρῶτος τρόπος τοῦ γ' σχήματος
 ἐκ β' καθόλου ἀναγκαῖος V post μὲν add. οὖν B 6 ἂν t Arist.
 ὑποτεροῦν B: ὅπότερος οὖν t (n) ἀναγκαῖος t (n) 6. 7 ἀναγκαῖον ἔσται B
 8 ἐντεῦθεν om. B 11 καταφατικᾶς Vt post ἡ add. ἡ B 12 ταύτη ἔπειται B
 13 ἀμφοτέρων τῶν προτάσσεων καταφατικᾶς συζυγίαις B 14 ἔσται BS: ἔστι Vt
 δὴ V 15 ante εἰκότως add. καὶ S 16 καταφατικῆς S: ἀποφατικῆς BVt
 18 πρῶτον κατηγορικὰ B 19 καὶ τὸ alt. t Arist.: om. BV 22 φησίν ἀναγκαῖον
 συνάγειν B 23 post ἐν add. τῷ B 24 εἰ δὲ B 25 ὑπαρχόντως S: ὑπάρχει BVt
 26 τῷ β' BS: τῶν β' Vt 27 τῷ prius St: τῶν BV ὑπαρχόντως BS:
 ὑπάρχει Vt τῷ alt. SVt: τῶν B 28 ὅπερ St: οὗπερ V: ὁ B τὸ γ' V
 29 ἀριστούσι SVt: ἀριστούσι B

p. 31a31 Ὁμοίως δὲ δειχθήσεται καὶ εἰ τὸ Β Γ ἔστιν ἀναγ- XXXVI^v
καῖον· ἀντιστρέψει γάρ τὸ Γ τῷ Α τινὶ, ὥστ' εἰ παντὶ τῷ Γ οὐ
τὸ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, καὶ τῷ Α τινὶ ὑπάρχει ἐξ ἀνάγκης.

Τὴν ἑτέραν ἐκ δύο καταφατικῶν τίθησιν ἔχουσαν δὲ πρὸς τῷ ἐλάττονι
5 τὸ ἀναγκαῖον, καὶ φησὶ καὶ αὐτὴν τὸ ἀναγκαῖον συνάγειν. δείκνυσι δὲ
τοῦτο διὰ δύο ἀντιστροφῶν, τῆς τε μείζονος προτάσεως καὶ τοῦ συμπερά-
σματος. ὑπαρχέτω γάρ τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Α
παντὶ ὑπαρχόντως· οὐκοῦν καὶ τῷ Α τινὶ τὸ Γ ὑπάρχει· εἰ τοίνυν τὸ 15
μὲν Β παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Α ὑπάρχει μόνον, δῆλον
10 δτὶ συνάγεται τὸ Β τινὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης· δέδεικται γάρ τοῦτο ἐν τῷ
πρώτῳ σχήματι. ἀλλ' ἔζητοῦμεν ἡμεῖς εἰ τὸ Α τινὶ τῷ Β. τοῦτο οὖν
δείκνυται διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τοῦ συμπεράσματος· εἰ γάρ τὸ Β τινὶ τῷ
Α ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης. ἐπιστάσεως δὲ ἄξιον τί
δήποτε δυνάμενος ὁ φιλόσοφος τὴν ἐλάττονα ἀντιστρέψαι πρότασιν καὶ ποιῆ-
15 σαι ὑπάρχον τὸ συμπέρασμα, μιᾶς δεηθεὶς ἀντιστροφῆς, τὴν μείζονα ἀντι- 20
στρέψει, καὶ δεῖται δύο ἀντιστροφῶν, ἵνα ποιήσῃ ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα.
δτὶ γάρ ἡδύνατο ἀντιστρέψαι τὴν ἐλάττονα πρότασιν καὶ ποιῆσαι ὑπάρχον
τὸ συμπέρασμα, πρόδηλον· εἰ γάρ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Γ
τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης· ὥστε εἰ τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, τὸ δὲ Γ
20 τινὶ τῷ Β ὑπάρχει ἐξ ἀνάγκης, συνάγεται τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχειν, ὡς
δέδεικται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν. τί οὖν λέγομεν; δτὶ εἰ καὶ ἡδύνατο τοῦτο
ποιῆσαι, ἀλλ' οὖν τὸ ἀεὶ ἀκολουθοῦν συνήγαγεν· ἀμφοτέρων γάρ οὐσῶν 25
καθόλου καταφατικῶν, πρὸς ὅποτέρω ἀν ἦ ἄκρω τὸ ἀναγκαῖον, ἡδύνατο
τὸ ἀναγκαῖον συνάγεσθαι· οὐκέτι δὲ καὶ τὸ ὑπάρχον ἀεὶ. ὥστε τὸ ἀεὶ
25 ὑπάρχον εἶπεν.

p. 31a34 Πάλιν ἔστω τὸ μὲν Α Γ στερητικόν, τὸ δὲ Β Γ κατα-
φατικόν, ἀναγκαῖον δὲ τὸ στερητικόν.

Εἴπομεν δτὶ ἐπὶ τῶν συζυγιῶν τῶν ἐκ τῆς μιᾶς ἀποφατικῆς τῆς δὲ
ἑτέρας καταφατικῆς τοῦ ἀποφατικοῦ καθόλου ὅντος αὐτῷ ἀεὶ ἀκολουθεῖ 40
30 τὸ συμπέρασμα ἐν πᾶσι τοῖς σχήμασιν, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ, διότι ἀποφατικὴ
οὖσα μείζων πάντως ἔστιν, ὡς ἀν δὲ εἶχεν ἡ μείζων, οὗτως εἶχε καὶ τὸ

2 γ' τῷ ex α' τῷ corr. V 3 β'] α' V ἐξ ἀνάγκης prius om. V καὶ τῷ τινὶ Β
Arist.: καὶ τῷ α' τινὶ τῷ γ' V: τὸ δὲ γ' τῷ α' τινὶ, καὶ τῷ α' τινὶ τῷ β' t 4 τῷ Bt,
pr. V: τῇ S, corr. V 6 διὰ ex ἀντὶ corr., ut videtur V² 7 ὑπαρχέτω S:
ὑπάρχει Bt 8 post παντὶ add. τῷ γ' Vt τῷ (pr. τὸ) α' τινὶ τῷ γ' V: τὸ α' τινὶ
τῷ β' Bt ὑπάρχειν t τῷ alt. Bt: αὐτὸ V 9 post α' quaedam deleta V
10 τοῦτο superser. V 11 οὖν BS: δὲ Vt 14 βουλόμενος Β ἀντι-
στρέψας pr. V, corr. V² 15 δεηθὲν t, pr. V (corr. V²) 16 ποιήσης pr. V,
corr. V² 19 μὲν τῷ Β 20 τῷ β' (ante ὑπάρχει) Β 21 τι οὖν λέγο-
μεν SVt: λέγομεν οὖν Β 23 ἦν t 24 τῷ tert. BS: om. Vt 25 ὑπάρχειν V:
ἐπόμενον conicio εἶπε Β: εἶπεν Vt: συνηγάγομεν S 28 εἴπομεν] p. 133,1 sq.
138,14 sq. τῇς prius om. B 31 καὶ om. B

συμπέρασμα. ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς, διότι ἡ ἀντιστροφὴ εἰς τὸ πρῶτον ΣΣΣVI^ν σγῆμα ὄντης καὶ τὴν ἀποφατικὴν πάντως μείζονα ἐποίει. πρώτην οὖν ἐκτίθεται συζυγίαν τὴν ἔχουσαν τὴν μείζονα ἀποφατικὴν ἀναγκαίαν τὴν δὲ ἐλάττονα καθόλου καταφατικὴν ὑπάρχουσαν. ἐπειδὴ τοίνυν τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ ἢ οὐπάρχει, καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β οὐπάρχει· ἐπεὶ οὖν τὸ μὲν Α οὐδενὶ τῷ Γ 45 ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β οὐπάρχει, γίνεται τὸ πρῶτον σγῆμα, καὶ συνάγεται τὸ Α τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης μὴ οὐπάρχειν· μέρος γάρ τοῦ Γ τὸ τὸ Β, φ' τὸ Α οὐδενὶ οὐπάρχει ἐξ ἀνάγκης. οἱ δὲ αὐτοὶ δροὶ τοῦ δεῖξαι δτι οὐπάρχον συνάγεται καὶ οὐκ ἀναγκαῖον, οἶπερ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ήμιν 10 παρελήφθησαν σγῆματι.

p. 31a37 Εἰ δὲ τὸ κατηγορικὸν ἀναγκαῖον, οὐκ ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον.

'Εκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττουνος καθόλου καταφατικῆς ἀναγκαίας ὑπάρχον φησὶ συνάγεσθαι τὸ συμπέρασμα. 50 ιδεὶ γάρ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης· εἰ τοίνυν τὸ μὲν Α οὐδενὶ τῷ Γ οὐπαρχόντως, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β οὐχ οὐπάρχει· δέδεικται γάρ ἐν τῷ πρώτῳ. ἔτι καὶ διὰ τῶν δρων πάνυ ἀν εἴη φανερόν. ἔστω γάρ τὸ μὲν Α ἀγαθόν. τὸ δὲ Β ζῷον, τὸ δὲ Γ ἵππος· ἀγαθὸν μὲν οὐδενὶ ἵππῳ οὐπαρχόντως, ζῷον δὲ παντὶ 20 ἵππῳ ἐξ ἀνάγκης, καὶ συνάγεται ἀγαθὸν τινὶ ζῷῳ μὴ οὐπάρχειν μόνον· δύναται γάρ καὶ πᾶν ζῷον εἶναι ἀγαθόν, δηλονότι κατὰ τὸ φυσικὸν ΣΣΣVII^ν ἀγαθόν. εἰ δέ τις, φησί, πρὸς τοῦτο ἐνίσταται μὴ συγχωρῶν τῇ μείζονι προτάσσει (εἶναι γάρ τι ζῷον ἐξ ἀνάγκης οὐκ ἀγαθόν, οἷον τὰ ιοβόλα), ληπτέον ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ ἐγρηγορέναι ἢ τὸ καθεύδειν· ἐγρήγορσις 25 μὲν γάρ οὐδενὶ ἵππῳ οὐπαρχόντως, ζῷον δὲ παντὶ ἀναγκαίως, καὶ συνάγεται 'ἐγρήγορσις τινὶ ζῷῳ οὐχ οὐπάρχει μόνον'. Ὅστε δῆλον δτι τὸ οὐπάρχον καὶ οὐ τὸ ἀναγκαῖον συνάγεται.

p. 31b12 Εἰ δ' ὁ μὲν καθόλου ὁ δ' ἐν μέρει, κατηγορικῶν μὲν ἡ 30 ὅντων ἀμφοτέρων, δταν τὸ καθόλου γένηται ἀναγκαῖον, καὶ τὸ συμπέρασμα ἔσται ἀναγκαῖον.

'Ἐπὶ τῶν τὴν ἑτέραν ἔχουσῶν καθόλου τὴν δὲ ἑτέραν μερικὴν καταφατικῶν οὐδεῶν ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων τῇ καθόλου ἔπειται τὸ συμ-

2. 3 ἐκτίθησι V 3 immo μείζονα <καθόλου> 4 ἐπεὶ B 6 δὲ γ' BS: inv. ord. Vt
τῶν β' B 7 τὸ γ' τοῦ pr. V, corr. V² 7. 8 an τὸ τὸ β' τοῦ γ? 8 τὶ St: om. BV
post φ' add. δὴ γ' V οὐπάρξει B post τοῦ add. δεῖ V 9 καὶ alt. om. B
9. 10 σγῆματι ήμιν παρελήφθησαν B ἔστι B (d) 13 οὐπαρχούσης ἀποφατικῆς B
14 καθόλου om. B ἀναγκαῖας καὶ συνάγεται οὐπάρχον συμπέρασμα B 16 εἰ—εἴ
ἀνάγκης om. B εἰ τοῖνυν τὸ μὲν S: τὸ τοῖνυν Vt οὐπαρχόντως S: om. Vt
δὲ S: om. Vt τινὶ St: τοῖνυν V 17 ἄρα α' BS: inv. ord. Vt καὶ B
18 πάνυ ἀν om. B μὲν om. V 19 οὐπαρχέτω BS 20 ζῶον V
21 εἶναι ἀγαθόν BS: inv. ord. Vt κατὰ S: om. B Vt 24 post ληπτέον add. φησὶν B
25 ἀναγκαίως om. Bt: ἐξ ἀνάγκης S 27 οὐ superscr. V: om. t

πέρασμα· τῆς γάρ μερικῆς ἀντιστρεφομένης τῇ ἀναγωγῇ τῇ εἰς τὸ πρῶ- XXXVII°
 τον σχῆμα ἡ καθόλου μείζων γίνεται· ἐκεῖ δὲ τῇ μείζονι ἡκολούθει τὸ συμ-
 πέρασμα. καλῶς ἄρα εἴρηται ἐπὶ τούτων τῇ καθόλου ἀκολουθεῖν τὸ συμ-
 πέρασμα. τίθησι δὲ ἐν τούτοις πρώτην τὴν ἔχουσαν τὴν μὲν μείζονα
 5 μερικὴν καταφατικὴν ὑπάρχουσαν τὴν δὲ ἐλάττονα καθόλου καταφατικὴν
 ἀναγκαίαν συνάγουσαν δι' ἀντιστροφῆς τῆς μείζονος καὶ τοῦ συμπεράσματος
 ἀναγκαῖον συμπέρασμα. ἔστω γάρ τὸ μὲν Α, φησί, τινὶ τῷ Γ ὑπάρχον, τὸ 15
 δὲ Β παντὶ ἐξ ἀνάγκης· συνάγει οὖν τὸ Α τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης. πῶς;
 εἰ γάρ τὸ Α τινὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Α· ὑπάρχει· οὐκοῦν εἰ τὸ μὲν
 10 Β παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Α ὑπάρχει, συνάγεται τὸ Β
 τινὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης. ἀντιστρέψας δὲ τὸ συμπέρασμα ἔχεις τὸ ζητού-
 μενον· εἰ γάρ τὸ Β τινὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης.
 ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 31b 19 'Ομοίως δὲ καὶ εἰ τὸ ΑΓ εἴη ἀναγκαῖον καθόλου ὅν· τὸ
 15 γάρ Β ὑπὸ τὸ Ι' ἐστίν.

'Υποθέμενος πρότερον τὴν πρὸς τῷ ἐλάττονι ἔχουσαν τὸ καθόλου κατα- 20
 φατικὸν ἀναγκαῖον πρὸς δὲ τῷ μείζονι τὸ μερικὸν καταφατικὸν ὑπάρχον
 νῦν τὸ ἀνάπαλιν ὑποτίθεται, καὶ πάλιν ἀναγκαῖον φησὶ συνάγεσθαι συμ-
 πέρασμα. εἰ γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, τὸ δὲ Β
 20 ὑπάρχει μόνον τινὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β ὑπάρχει· οὐκοῦν εἰ τὸ
 μὲν Α τῷ Γ παντὶ ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Γ τῷ Β τινὶ ὑπάρχει, τὸ ἄρα Α
 τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει· δέδεικται γάρ ἡδη πρότερον.

p. 31b 20 Εἰ δὲ ἐν μέρει ἐστὶν ἀναγκαῖον, οὐκ ἔσται τὸ συμ- 25
 πέρασμα ἀναγκαῖον.

25 Θεὶς πρότερον ἐν τῷ καθόλου τὸ ἀναγκαῖον, εἴτε μείζων ἢν ἡ καθόλου
 εἴτε ἐλάττων, καὶ δεῖξας τὸ ἀναγκαῖον συναγόμενον νῦν τὸ ἀνάπαλιν ποιεῖ·
 ὑποτίθεται γάρ ἑτέρας δύο προτάσεις ἐξ ἀμφοτέρων πάλιν καταφατικῶν,
 τῆς μὲν καθόλου ὑπαρχούσης τῆς δὲ μερικῆς ἀναγκαίας, καὶ φησὶ τῇ
 καθόλου πάλιν ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα, κανὶ μείζων γένηται κανὶ ἐλάττων. 35
 δείκνυσι δὲ πάλιν τὴν μὲν πρὸς τῷ μείζονι ἔχουσαν τὸ ὑπάρχον διὰ μιᾶς
 τῆς ἐλάττονος ἀντιστροφῆς οὕτως· εἰ τὸ Β τινὶ τῷ Ι' ἐξ ἀνάγκης, καὶ
 τὸ Γ τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης· εἰ τοίνυν ὑπόκειται τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Γ

2 ἡκολούθει supra ἡ καθόλου scr. V²: ἡκολούθησε t 4 τὴν μὲν scripsi: inv. ord. B:
 τὴν Vt 6 συνάγουσαν S: καὶ συνάγεται B\1 5 διὰ τῆς S 7 τῷ τὸ γένος S:
 τὸ BVt 8 οὖν et πῶς om. S 9 τῷ γ' BS: τῶν γ' Vt
 post οὖν add. συμπέρασμα B 10 τῷ α' BS: τῶν α' Vt 11 post ἀνάγκης add. ὅπερ ἔδει δεῖξαι B
 post συμπέρασμα add. ιδού B 12 τῷ prius Vt: τῶν B 13 δ B 14 post
 δέ add. φησὶ V 14 εἰ καὶ t(d n u) 15 γάρ] γ' V 16 ἐλάσσονι B
 τὸ om. B 17 ἀναγκαῖον—καταφατικὸν om. V 21 τινὶ τῷ β' St 22 ἥδη
 om. B 23 τῷ ἐν V 24 ἐστὶν om. B 25 οὐκ ἔστι t 27 καταφατικῶν
 πάλιν V 29 πάλιν Bt: πάσῃ V 31 καὶ om. V

ὑπάρχειν, τὸ δὲ Γ' διὰ τῆς ἀντιστροφῆς ἐξ ἀνάγκης τινὶ τῷ Β, καὶ τὸ XXXVII^ν
Α ἄρα τινὶ τῷ Β ὑπάρχει μόνον· τοῦτο γάρ δέδειται ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι.
δείκνυσι δὲ καὶ διὰ τῶν ὅρων τοῦτο· λαμβάνει γάρ μεῖζονα μὲν ὅρον ἐγρήγορσιν,
μέσον δὲ ζῆτον, ἐλάττονα δὲ δίπουν· ἐγρήγορσις γάρ παντὶ ζῷῳ ὑπαρχόντως,
5 δίπουν δὲ τινὶ ἐξ ἀνάγκης, καὶ συνάγεται ἐγρήγορσις τινὶ δίποδι ὑπαρχόντως. 40

p. 31b31 Ὁμοίως δὲ καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων δειχθήσεται, καὶ
εἰ τὸ ΑΓ' εἴη ἐν μέρει τε καὶ ἀναγκαῖον.

Δείκνυται αὗτη, λέγω δὴ ἡ τὸ μεῖζον μερικὸν ἀναγκαῖον ἔχουσα, καὶ
διὰ δύο ἀντιστροφῶν, ώς ἡδη εἴπομεν, τῆς τε μείζονος προτάσεως καὶ τοῦ 45
10 συμπεράσματος. εἰ γάρ τὸ Α τινὶ τῷ Γ' ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Γ' τινὶ τῷ
Α ἐξ ἀνάγκης· εἰ τοίνυν ὑπόκειται τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ' ὑπάρχειν, τὸ
δὲ Γ' διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τινὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης, συνάγεται δήπου τὸ Β
τινὶ τῷ Α ὑπάρχειν μόνον· τοῦτο γάρ δέδειται ἀντιστραφέντος δὲ τοῦ
συμπεράσματος καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει μόνον. δείκνυται δὲ καὶ διὰ
15 τῶν αὐτῶν ὅρων μόνον τῆς τάξεως αὐτῶν ἐναλλαττομένης· δν γάρ ἐκεῖ
ἐλάττονα ἐλαμβάνομεν, ἐνταῦθα μεῖζονα ποιοῦμεν, οἷον τὸ δίπουν· τὸ γάρ 50
δίπουν τινὶ ζῷῳ ἐξ ἀνάγκης, ἐγρήγορσις δὲ παντὶ ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται
διὰ τῶν εἰρημένων δύο ἀντιστροφῶν δίπουν τινὶ ἐγρηγόρσει ὑπαρχόντως.

p. 31b33 Εἰ δ' ὁ μὲν εἴη κατηγορικὸς ὁ δὲ στερητικὸς τῶν ὅρων,
20 δταν μὲν | ἦ τὸ καθόλου στερητικόν τε καὶ ἀναγκαῖον, καὶ XXXVII^ν
τὸ συμπέρασμα ἔσται ἀναγκαῖον.

Τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς οὖσης ἀναγκαῖας τῆς δὲ ἐλάττονος 5
μερικῆς καταφατικῆς ὑπαρχόντης συνάγεται μερικὸν ἀποφατικὸν ἀναγκαῖον
συμπέρασμα. εἰ γάρ τὸ Β τινὶ τῷ Γ' ὑπάρχει, καὶ τὸ Γ' τινὶ τῷ Β
25 ὑπάρχει ἐπεὶ οὖν τὸ μὲν Α οὐδενὶ τῷ Γ' ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Γ' τινὶ τῷ
Β ὑπαρχόντως, συνάγεται τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης· δέδειται γάρ
τοῦτο ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. τοὺς αὐτοὺς δὲ κάνταῦθα παραληφόμεθα
ὅρους πρὸς τὸ δεῖξαι τὸ ὑπάρχον συναγόμενον, οὕσπερ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ 10
παρελαυθάνομεν σχήματι· ἐγρήγορσις. ὑπονοῦν, ἀνθρωπος· ἐγρήγορσις οὐδενὶ
30 ὑπονοῦντι ἐξ ἀνάγκης, ὑπονοῦν τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται
ἐγρήγορσις οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως.

1 ὑπαρχόντως Β τῶ β' τινὶ Β 2 ὑπάρχει scripsi: ὑπάρχειν Bt: ὑπάρχον V τῷ alt.
om. B 3 μὲν γάρ μεῖζονα V ἐγρήγορσις V 4 ἐλάττων t ὑπάρ-
γει B 5 τινὶ prius Vt: οὐ παντὶ B ὑπαρχόντως Vt: οὐκ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει B 6 καὶ
prius B Arist.: om. Vt 7 καὶ om. V 8 αὗτη δείκνυται Vt post μερικὸν add.
καὶ V ἔχουσα ἀναγκαῖον B 9 εἴπομεν] p. 141,6 sq. 10 τῶ alt. Vt: τῶν B
11 τὸ μὲν scripsi: μὲν τὸ Vt: μὲν τῶ B γ' παντὶ τὸ β' B ὑπάρχει V
12 διὰν sic V 13 ὑπάρχον V δὲ t: γάρ BV 16 ἐλαμβάνομεν ἐλάττονα B
17 δὲ et καὶ om. V 19 εἴη om. t Arist. 24. 25 καὶ—ὑπάρχει om. B
26 ὑπάρχει Vt 27 τοῦτο et τῷ om. B ληψόμεθα B 28 ὑπάρχον B: ἀναγκαῖον Vt
οὕσπερ t: οὓς B: ὥσπερ V 28. 29 ἐν πρώτῳ σχήματι ἐλάβομεν (scil. p. 131,23) B
29 an ἐγρήγορσιν—ἀνθρωπον? 30 ὑπονοῦν—31 ὑπαρχόντως om. V συνάγεται t:
συνάγομεν B 31 ὑπαρχόντως B: ἐξ ἀνάγκης t

p. 31b37 "Οταν δὲ τὸ καταφατικὸν ἀναγκαῖον τεθῇ ἢ κα- XXXVII^v
θόλου ὃν ἡ ἐν μέρει ἢ τὸ στερητικὸν κατὰ μέρος, οὐκ ἔσται:
τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον.

Τεσσάρων γινομένων συλλογιστικῶν συζυγιῶν τῆς μὲν τῶν προτάσεων 15
οἱ ἀποφατικῆς οὖσης τῆς δὲ καταφατικῆς καὶ τῆς μὲν καθόλου τῆς δὲ μερικῆς
(τῆς γὰρ μείζονος καθόλου οὖσης καὶ ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς
καταφατικῆς γίνονται δύο συζυγίαι, μία μὲν τῆς μείζονος ἀναγκαίας οὖσης
τῆς δὲ ἐλάττονος ὑπαρχούσης, δευτέρα δὲ τῆς μείζονος ὑπαρχούσης (οὖσης)
τῆς δὲ ἐλάττονος ἀναγκαίας· πάλιν τῆς μείζονος μερικῆς οὖσης ἀποφατικῆς
10 τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς γίνονται ἄλλαι δύο ἢ τῆς μείζονος 20
πάλιν οὖσης ἀναγκαίας τῆς δὲ ἐλάττονος ὑπαρχούσης ἢ ἀνάπαλιν τῆς μεί-
ζονος ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττονος ἀναγκαίας· αἱ δ' ἄλλαι τέσσαρες αἱ ἔχου-
σαι τὴν μείζονα καταφατικὴν ἢ μερικὴν ἢ καθόλου ἀσυλλόγιστοί εἰσι), τούτων
οὖν τῶν τεσσάρων συλλογιστικῶν παραδούς τὴν μίαν τὴν ἐκ τῆς μείζονος
15 καθόλου ἀποφατικῆς ἀναγκαίας τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς
ὑπαρχούσης καὶ δείξας ταύτην ἀναγκαῖον συνάγουσαν συμπέρασμα διὰ τῆς
ἀντιστροφῆς τῆς ἐλάττονος προτάσεως, νῦν τὰς λοιπὰς τρεῖς διὰ τούτων 25
παραδίδωσι, καὶ δείκνυσιν αὐτὰς ὑπάρχον συναγούσας συμπέρασμα. διὰ
μὲν γὰρ τοῦ εἰπεῖν δταν δὲ τὸ καταφατικὸν ἀναγκαῖον τεθῇ ἢ
20 καθόλου ἢ ἐν μέρει τὰς δύο σημαίνει συζυγίας, τὴν τε ἐκ τῆς μείζονος
μερικῆς ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς
ἀναγκαίας καὶ τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης τῆς
δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς ἀναγκαίας· διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν ἢ τὸ
στερητικὸν κατὰ μέρος, προσυπακουομένου τοῦ ἀναγκαίου, σημαίνει τὴν 30
25 λοιπὴν συζυγίαν τὴν ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς ἀναγκαίας τῆς δὲ
ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς ὑπαρχούσης. ταύτας οὖν τὰς τρεῖς φησι
τὸ ὑπάρχον συνάγειν.

p. 31b39 Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τὰ αὐτὰ ἀ καὶ ἐπὶ τῶν πρότερον
ἐργοῦμεν.

30 Τὰ ἄλλα φησὶ δι' ὧν ἐδείκνυμεν καὶ τὰς ἄλλας συζυγίας, λέγω
δὲ τῆς ἀντιστροφῆς. δεῖ μέντοι γε ἐπιστῆσαι δτι οὐ περὶ τῶν τριῶν
τοῦτο φησιν (οὐδὲ γὰρ αἱ τρεῖς δι' ἀντιστροφῆς δείκνυνται) ἄλλα περὶ τῆς 35

1 ἢ B Arist.: om. Vt 2 εἰ (ante τὸ) V 7 συζυγίαι δύο B 8 οὖσης
addidi 9 πάλιν] πάσης V itemque vs. 11 11 ἀνάπαλιν om. B 14 τῶν δύο V
post τεσσάρων add. τῶν B συλλογιστῶν B 16. 17 δι' ἀντιστροφῶν B 17 διὰ
om. V 19 ἢ om. Bt cf. vs. 1 20 ante ἢ add. δτι Arist. cf. vs. 2 23 εἰ V
24 ὑπακουομένου Vt an ἀναγκαῖον ? 26 φησι om. B: anto τὰς collocat t
27 ὑπάρχειν t συνάγειν e S scripsi: σημαίνειν V: σημαίνει t: σημαίνούσας εύρήσεις B
30 post ὧν add. δείξεων B, δείξας t: om. VS λέγει B 31 δὲ BS: δὴ διὰ Vt
γε om. B παρὰ V 32 τοῦτο S: τούτων BVt ἀντιστροφῶν 1

μιᾶς μόνης τῆς ἔχούσης τὴν μείζονα καθόλου ἀποφατικὴν ὑπάρχουσαν XXXVII^ν τὴν δὲ ἐλάττονα μερικὴν καταφατικὴν ἀναγκαίαν· αὕτη γὰρ τῆς μερικῆς καταφατικῆς ἀντιστραφεῖσης, τῆς ἐλάττονος λέγω καὶ ἀναγκαίας, ἀνάγεται εἰς τὸν τέταρτον τρόπον τοῦ πρώτου σχήματος. ἔστω γὰρ τὸ μὲν Α τῷ Γ⁵ μηδὲν ὑπαρχόντως, τὸ δὲ Β τῷ Γ τινὶ ἐξ ἀνάγκης⁶ συνάγεται διτ. τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β ὑπαρχόντως. ἐπεὶ γὰρ ἀντιστρέψει τὸ μερικὸν καταφατικὸν ἀναγκαῖον, ἔσται ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β· ἐπεὶ τοίνυν τὸ μὲν Α οὐδὲν τῷ Γ ὑπαρχόντως, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ ἄρα¹⁰ Α οὐ παντὶ τῷ Β ὑπαρχόντως· γίνεται γὰρ ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος. οὗτω μὲν οὖν αὕτη δι’ ἀντιστροφῆς δείκνυται. αἱ δὲ ἄλλαι δύο οὐ δύνανται δι’ ἀντιστροφῆς δειχθῆναι διὰ τὸ τὴν ἐλάττονα εἶναι ἐν ἀμφοτέραις καθόλου καταφατικήν· ἐὰν γὰρ αὐτὴν ἀντιστρέψωμεν, πρὸς τὴν μερικὴν ἀντιστρέψει καὶ ἀσυλλόγιστον ποιήσει τὴν συζυγίαν· ἀλλ’ οὐδὲ ἡ μείζων δύναται ἀντιστραφῆναι μερικὴ οὐσία ἀποφατική.

15 p. 31b 40 "Οροι δέ, δταν μὲν ἦ τὸ καθόλου κατηγορικὸν ἀναγ-⁴⁵
καῖον, ἐγρήγορσις, ζῷον, ἄνθρωπος, μέσον ἄνθρωπος.

Τὴν ἐκ τῆς ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς ἀναγκαίας τῆς δὲ μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης διὰ τῶν δρων πιστοῦται· ἐγρήγορσις μὴ παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχέτω, ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης, καὶ συν-²⁰ ἀγεται ἐγρήγορσις οὐ παντὶ ζῷῳ ὑπαρχόντως.

p. 32a 1 "Οταν δὲ ἐν μέρει τὸ κατηγορικὸν ἀναγκαῖον, ἐγρήγορσις,⁵⁰
ζῷον, λευκόν.

Οὗτοι τῆς ἑτέρας συζυγίας οἱ δροι τῆς ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς ἀναγκαίας.
25 αὕτη δὲ ἐδείχθη διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν | ὑπάρχοντι¹ XXXVIII^γ συνάγοντα. δείκνυται δὲ καὶ διὰ τῶν δρων οὕτως· ἐγρήγορσις οὐδὲν τὸ λευκῷ ὑπαρχόντως, ζῷον τινὶ λευκῷ ἐξ ἀνάγκης, καὶ συνάγεται ἐγρήγορσις οὐ παντὶ ζῷῳ ὑπαρχόντως καὶ οὐκ ἀναγκαίως.

p. 32a 4 "Οταν δὲ τὸ στερητικὸν ἐν μέρει δν ἀναγκαῖον ἦ, δίπουν,
30 κινούμενον, ζῷον, ζῷον μέσον.

Διὰ τούτων τὴν λοιπὴν τῶν τριῶν παραδίδωσι συζυγιῶν τῶν τὸ

1 μόνης ομ. V	2 ἀποφατικὴν pr. V, corr. V ²	3 ἐλάσσονος B	καὶ ομ. S
5 τὸ (ante γ') Vt	post ἀνάγκης add. καὶ B	6 γὰρ—7 ἐπεὶ ομ. V	7 post
ἀναγκαῖον add. ὅν t	9 ὑπαρχόντως S: ὑπάρχει B: ὑπάρχοντι V: ὑπάρχον t		
10 δι' BS: διὰ τῆς Vt	12 καθόλου BS: ταῖς t: ομ. V	καταφατικαῖς t	13 ἀντι-
στρέψει BS: ἀντιστρέψομεν V: ἀντιστρέψει t		ποιήσει B ² S: ποιεῖ B ¹ : δεῖξει Vt	
15. 16 ἀναγκαῖον κατηγορικόν B	18 post ἐγρ. add. γὰρ B, at cf. p. 145,3		
19 ὑπαρχόντως BS	ante ζῶον add. τὸ B	19. 20 γίνεται B	20 ἀνθρώπῳ B
23 οἱ deleverim	25. 26 ὑπάρχον supra ἀναγκαῖον del. scr. V ²		26 δὲ ομ. V
27 ἐξ ἀνάγκης supra ὑπαρχόντως del. scr. V ²		30 ζῶον μέσον B Arist.: inv.	
ord. Vt (AC)	31 συζυγίαν B		

ὑπάρχον συναγούσῶν τὴν ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς ἀναγ. XXXVIII¹ καὶ τὰς τῆς δὲ ἐλάττονος καθαφατικῆς ὑπαρχούσης. δείκνυσι δὲ 6 διὸ τῆς τῶν ὅρων παραθέσεως τὸ συμπέρασμα· δίπουν οὐ παντὶ ζῷῳ ἐξ ἀνάγκης, κινούμενον παντὶ ζῷῳ ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται δίπουν οὐ 5 παντὶ κινούμενῳ ὑπαρχόντως. εἰδέναι δὲ δεῖ δτι τινὰ τῶν παλαιοτέρων βιβλίων ἔχει μέσον δίπουν. λέγουσι δὲ τοῦτο γραφικὸν εἶναι σφήμα· οὐ γάρ συνάγεται διὰ τούτων τῶν ὅρων μέσου λαμβανομένου τοῦ δίποδος 10 ὑπάρχον συμπέρασμα ἄλλ’ ἀναγκαῖον, ώς ἐκ τῶν προειρημένων δῆλον 10 ἐστιν. δτι δὲ οὐ τὸ δίπουν τίθησι μέσον ἄλλὰ τὸ ζῷον, δῆλον ἐξ ὧν πρώτου 10 τοῦ δίποδος ἐμνημόνευσεν, ὅστερον δὲ τοῦ ζῷου· ἐπὶ γάρ τοῦ τρίτου σχήματος ἔθος ἔχει ὅστερον τιθέναι τὸ μέσον· καὶ νῦν δὲ τὸ ζῷον ὅστερον 25 ἔθηκε.

p. 32a5 Φανερὸν οὖν δτι τοῦ μὲν ὑπάρχειν οὐκ ἔστι συλλογισμός, 15 ἐὰν μὴ ἀμφότεραι ὥσιν αἱ προτάσεις ἐν τῷ ὑπάρχειν, τοῦ δ’ ἀναγκαίου ἔστι καὶ τῆς ἑτέρας μόνον ἀναγκαίας οὕσης.

Δοκεῖ δὲ Ἀριστοτέλης τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἐπαγαγεῖν ἐπὶ τῶν τριῶν 15 εἰρημένων σχημάτων. οὐ δεῖ δὲ τοῦτο νομίζειν, ἐπεὶ ἀτοπίᾳ τινὶ περιπτεῖται ὁ φιλόσοφος φάσκων δτι φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων, ώς ἐὰν μὴ ἀμφότεραι αἱ προτάσεις ὥσιν ὑπάρχουσαι, οὐ συνάγεται ὑπάρχον συμπέρασμα· ἀπέδειξε γάρ ἐν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ σχήματι δτι καὶ τῆς μείζονος μόνης καθόλου ἀποφατικῆς οὕσης ὑπαρχούσης ὑπάρχον γίνεται τὸ συμπέρασμα. δεῖ οὖν λέγειν δτι οὐ τῶν τριῶν σχημάτων ἔστι τὸ εἰρημένον συμπέρασμα ἄλλὰ τοῦ τρίτου μόνου. δόξει δὲ μηδὲ ἐπὶ τοῦ τρίτου ἀληθῆ 20 τὸν λόγον τοῦτον εἶναι· δέδεικται γάρ καὶ ἐπὶ τούτου δτι καὶ τῆς μιᾶς μόνης προτάσεως ὑπαρχούσης οὕσης ὑπάρχον γίνεται τὸ συμπέρασμα. ῥητέον οὖν δτι οὐδὲ τοῦ τρίτου σχήματος ὅλου τὸ εἰρημένον ἔστι συμπέρασμα ἄλλὰ τῶν τεσσάρων συζυγιῶν τῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου προτάσεων· ἐπειδὴ γάρ ἐπὶ τούτων ἀπέδειξεν δτι αἱ τρεῖς ἐξ αὐτῶν συζυγίαι τὸ ἀναγκαῖον συνάγουσι συμπέρασμα οἰασδήποτε ἀναγκαίας λαμβανομένης 30 προτάσεως, καὶ τῆς μείζονος καὶ τῆς ἐλάττονος, ώς πρὸς τὴν ἑαυτοῦ νῦν 25 δεῖξιν τὰ ἀκόλουθα συμπεραινόμενος ταῦτα φησιν, δτι οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τού-

2 post δὲ alt. add. καὶ Vt γραφικὸν B 7 οὔτε t post ὑπάρχον add. τὸ V πρώτου Vt: πρὸ τοῦ δὲ B διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων B 8 ὑπάρχειν t: compend. B 9 ἔστιν om. B 11 τιθέναι τὸ μέσον ὅστερον B 13 ἔστι B Arist.: ἔσται Vt post συλλογισμός add. διὰ τῶν τριῶν ὅρων B 14 ἐὰν B Arist.: καὶ Vt ἀμφοτέρωθεν V 16 ἐπάγειν B post τριῶν add. τῶν B 17 σχημάτων superscr. B 18 φάσκων Vt: τοῦτο διδάσκων B 19 ὡς Vt: δτι B 20 ὡς post 18 μὴ collocat B 21 ὑπαρχούσης οὕσης B 22 μόνον Vt 23 δὲ om. V 24 τοῦτον superscr. V 25 οὕσης ὑπαρχούσης B τὸ om. B

Comment. Arist. XIII 2 Philop. in Anal. Prior.

τῶν τῶν συζυγιῶν ἀληθὲς ἦν ἀπλῶς φάναι ὅτι οἵασδήποτε τῶν προτά- XXXVIII^τ
σεων ἀναγκαίας οὕσης ἀναγκαῖον πάντως συνάγεται τὸ συμπέρασμα, οὗτῳ δὴ
καὶ ἐπὶ τῶν τὸ ὑπάρχον συναγούσων ἀληθές ἔστιν ἀπλῶς εἰπεῖν ὅτι ὑπάρχον
πάντως συνάγεται τὸ συμπέρασμα, ἀλλ' ἀμφοτέρων μὲν οὕσων ὑπαρχουσῶν
5 πάντως ὑπάρχον γίνεται τὸ συμπέρασμα, τῆς δὲ μιᾶς ὑπαρχούσης οὐ πάν-
τως ὑπάρχον.

β. 32a8 ⁹Ἐν ἀμφοτέροις δὲ καὶ καταφατικῶν καὶ στερητικῶν 30
ὅντων τῶν συλλογισμῶν ἀνάγκη τὴν ἐτέραν πρότασιν ὄμοιάν
εἶναι τῷ συμπεράσματι· λέγω δὲ τὸ ὄμοιάν, εἰ μὲν ὑπάρχον,
10 ὑπάρχουσαν, εἰ δὲ ἀναγκαῖον, ἀναγκαίαν.

'Ἐν ἀμφοτέροις, φησί, τοῖς εἰρημένοις τρόποις, τῷ τε ὑπάρχοντι καὶ
τῷ ἀναγκαίῳ, καὶ ἀποφατικῶν καὶ καταφατικῶν ὕντων τῶν συμ- 25
περασμάτων ἡ ἀναγκαίων ἡ ὑπαρχόντων ἀνάγκη μίαν τῶν προτάσεων
ὄμοιάν εἶναι τῷ συμπεράσματι, καὶ εἰ μὲν ὑπάρχον εἴη τὸ συμπέ-
15 ρασμα, τὴν μίαν τῶν προτάσεων πάντως εἶναι ὑπάρχουσαν, εἰ δὲ ἀναγ-
καῖον, ἀναγκαίαν.

β. 32a15 Περὶ μὲν οὖν τοῦ ἀναγκαίου, πῶς γίνεται καὶ τίνα δια-
φορὰν ἔχει πρὸς τὸ ὑπάρχον, εἴρηται σχεδὸν ἴχανῶς.

"Οτι ἐκ δύο, φησίν, ἀναγκαίων τὸ συμπέρασμα γίνεται ἀναγκαῖον, καὶ 40
20 ὅτι, καὶ μόνη ἡ μείζων ἀναγκαία ἡ, πάλιν ἀναγκαῖον γίνεται τὸ συμπέ-
ρασμα, καὶ ὅτι ταῖς ὑπαρχούσαις ὄμοιώς αἱ ἀναγκαῖαι συμπλεκόμεναι γίνονται
συλλογιστικαί, καὶ ὅτι τὸ ἀναγκαῖον τῷ ἀεὶ εἶναι διαφέρει τοῦ ὑπάρχοντος.

β. 32a16 Περὶ δὲ τοῦ ἐνδεχομένου μετὰ ταῦτα λέγωμεν, πότε
καὶ πῶς καὶ διὰ τίνων ἔσται συλλογισμός.

25 Διαλεχθεὶς περὶ τε τῶν ὑπαρχουσῶν καὶ ἀναγκαίων προτάσεων, διποτες
τε ἔχουσιν αὐταὶ καὶ ὅπως ἀλλήλαις συμπλεκόμεναι, νῦν λοιπὸν 45
περὶ τῶν τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεων ποιεῖται τὸν λόγον. πρὶν δὲ ἡμῖν
τὸν περὶ τῶν προτάσεων τοῦ ἐνδεχομένου παραδοῦναι λόγον θεωρήματά

2 συνάγεσθαι B	3 τῶν τὸ superscr. V ²	τὸ om. t	7 δὲ om. V
στερητικῶν—καταφατικῶν V	8 πρώτην pr. V, corr. V ²	9 τὸ συμπέρασμα	
pr. V, corr. V ²	12 ἀναγκαῖοις pr. V, corr. V ²	13 ἡ ἀναγκαίων—15 ὑπάρχουσαν	
om. B; λείπει supra εἰ δὲ scr. B ²	17 post πῶς add. τε t	19 φησίν post	
ὅτι collocat t: om. B	ἀναγκαῖον γίνεται B	20 ἡ S: εἴη BVt	
21 ὄμοιαις ex ὄμοιώς, ut videtur, corr. B	22 τὸ ἀεὶ B	23 περὶ τοῦ ἐνδεχο- μένου inser. B: περὶ τοῦ ἐνδεχομένου. περὶ (τοῦ del.) μίξεως (superscr.) ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος V λέγωμεν corr. B, t (B C i f n): λέγομεν pr. B, V Arist.	
25 τε VS: τῆς t: om. B	26 συμπλέκονται B	λοιπὸν om. B	27 post
περὶ add. δὲ V τῶν—28 περὶ om. V πρὶν δὲ St: πρὸ δὲ τοῦ B			
27. 28 παραδοῦναι ἡμῖν τὸν περὶ τῶν τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεων λόγον B		28 τοῦ e	
τῶν corr. V			

τινα περὶ τούτου παραδίδωσι, πρῶτον μὲν τί ποτέ ἐστιν ὅλως τὸ ἐνδε- XXXVIII^η
χόμενον, ἔπειτα τὸν περὶ τῶν ἀντιστροφῶν τοῦ ἐνδεχομένου λόγον. ἐλέγο-
μεν δὲ διὰ τοῦτον ἀντιστροφῶν η̄ μέν ἐστιν ἀπλῆ, η̄ δὲ ἐκ μεταθέσεως. η̄ δὲ
ἐνδεχομένη· διδάσκει οὖν ἡμῖν ἐνταῦθι περὶ τῆς ἐνδεχομένης ἀντιστροφῆς.
ἢ ἐπειδὴ καὶ ὅλως περὶ τοῦ ἐνδεχομένου ἐστὶν ἡ λόγος, ποικίλιον αἱ ἀντισ-
τρέψουσαι πρὸς ἄλληλας προτάσεις. καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις παραδίδωσι
τὴν διαιρεσιν τοῦ ἐνδεχομένου, ποσαχῶς λέγεται, διπερ καὶ ἐν τῷ Περὶ
έρμηνείας ἐποίησε. καὶ οὗτῳ λοιπὸν διδάσκει ὅπως τε ἔχουσιν αἱ τοῦ
ἐνδεχομένου προτάσεις, καὶ τίνες τίσι συμπλεκόμεναι ποιοῦσι τινας συλλο-
10 γιστικὰς συζυγίας, ἔπειτα μίγνυσιν αὐτὰς τῷ τε ὑπάρχοντι καὶ τῷ ἀναγ-
καίῳ, καὶ μετὰ ταῦτα διδάσκει περὶ τῆς ἀπλῆς τοῦ ἐνδεχομένου ἀντιστροφῆς.
σημαίνει δὲ αὐτῷ τὸ μὲν διὰ τίνων, ὡς καὶ ἄλλοτε εἰρηται, XXXVIII^η
τὸ διὰ δύο τούλαχιστον προτάσεων, τὸ δὲ πῶς τὴν τῶν ὅρων
τάξιν, διειδεῖ τὸν μέσον η̄ τοῦ μὲν κατηγορεῖσθαι τῷ δὲ ὑποκεῖσθαι η̄
15 ἀμφοτέρων κατηγορεῖσθαι η̄ ἀμφοτέροις ὑποκεῖσθαι· διὰ δὲ τοῦ πότε
ἐδήλωσεν διειδεῖ τὸν μέσον η̄ τοῦ μὲν κατηγορεῖσθαι τῷ δὲ ὑποκεῖσθαι αἱ προτάσεις ποιοῦσι συλλο-
γισμόν.

p. 32a18 Λέγω δ' ἐνδέχεσθαι καὶ τὸ ἐνδεχόμενον οὐ μὴ ὅντος
ἀναγκαίου τεθέντος δ' ὑπάρχειν οὐδὲν ἐσται διὰ τοῦτον ἀδύνατον. ἢ

20 ‘Ορίζεται διὰ τούτων τὸ ἐνδεχόμενον, καὶ φησὶ μὴ εἶναι μὲν ἐξ ἀνάγκης
αὐτοῦ τὴν ὑπαρξίην, ἐὰν δέ τις καθ' ὑπόθεσιν τὸ μήπω ἐκβεβηκὸς ως
ἐκβεβηκὸς θῆ, μηδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖν τῇ ὑποθέσει αὐτοῦ. οἷον ἐστιν
ἐνδεχόμενον τὸ νύκτωρ ἐσθίειν Σωκράτην· ἐὰν ⟨γάρ⟩ ὑποθώμεθα νύκτωρ
αὐτὸν ἐσθίοντα, οὐδὲν ἀδύνατον ἀκολουθήσει τῇ ὑποθέσει ταύτῃ, καὶν φευδής
25 η̄· εἴρηται γάρ διειδεῖ τὸ μὲν ἀδύνατον πάντως καὶ φεῦδος, οἷον τὸ τὸν 10
ἄνθρωπον εἶναι πτερωτόν, τὸ δὲ φεῦδος οὐ πάντως καὶ ἀδύνατον.

p. 32a20 Τὸ γάρ ἀναγκαῖον ὄμωνύμως ἐνδέχεσθαι λέγομεν.

Ἐπειδήπερ ἐν τῷ Περὶ έρμηνείας τὸ ἐνδεχόμενον καὶ ἐπὶ τοῦ ἀναγ-
καίου ἔταττεν, ἐνταῦθα δέ φησιν διειδεῖσθαι “οὐ μὴ ὅντος

1 τούτου B: αὐτοῦ S: τοῦ ἐνδεχομένου Vt	ποτέ om. B	ὅλως SVt: η̄
λέξις B	2 εἰτα B	2. 3 ἐλέγομεν] p. 42,4 sq.
ἐκ μεταθέσεως: ἔτερα ἐξ ἀντιθέσεως B	5 ὅλως SVt: ὅλος B	αἱ om. V
6 τρίτον BSt: τρίτην V	7. 8 ἐν τῷ Περὶ έρμ.] c. 9 p. 19a18 sq.	
8 οὗτῳ BS: φ δὲ Vt	9 τινας om. S	10 τῷ τε] ὥστε V
10. 11 καὶ τῷ ἀναγκαίῳ om. B	11 τοῦτο BS	διδάσκειν, ut videtur, pr. V
ἀπλῶς pr. V	post ἐνδεχομένου del. ἀπλῆς V	12 σημαίνει bis, semel del. V
ἄλλοτε] p. 71,18	13 τὸ prius om. t	13. 14 τὸ δὲ—τάξιν S: διὰ δὲ τοῦ καὶ πῶς
περὶ τῆς τῶν ὅρων τάξεως BVt	14. 15 η̄ ἀμφοτέρων κατηγορεῖσθαι η̄ ἀμφοτέροις	(ἀμφοτέρων B) ὑποκεῖσθαι BS: inv. ord. Vt
22 θείη, οὐδὲν—ἀκολουθεῖ B	23 γάρ addidi	19 supra διὰ τοῦτο ser. διὰ τὸ ὑποτε-
p. 56,27 sq. γάρ B: γοῦν S: τοίνυν Vt	24 ἐσθίειν S	25 εἴρηται]
ἐν τῷ Περὶ έρμ.] c. 13 p. 22b11	27 γοῦν V	28 ἐπεὶ B

ἀναγκαίου”, διὸ τοῦτό φησιν ὅτι τὸ ἐνδεχόμενον ὅμωνύμως ἔστι φερό- XXXVIII^v μενον καὶ κατὰ ἀναγκαίου καὶ κατὰ τοῦ κυρίως ἐνδεχομένου καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τρόπων.

p. 32a21 “Οτι δὲ τοῦτο ἔστι τὸ ἐνδεχόμενον, φανερὸν ἔκ τε τῶν 15
5 ἀποφάσεων καὶ τῶν καταφάσεων τῶν ἀντικειμένων.

Τὸν ἀποδεδομένον περὶ τοῦ ἐνδεχομένου λόγον πιστώσασθαι βούλεται,
ὅτι καλῶς ἀποδέδωκεν εἰπόντι τε “οὐ μὴ ὅντος ἀναγκαίου” καὶ ὅτι “τεθέντος
ὑπάρχειν” οὐδὲν ἀδύνατον συμβαίνει. πιστοῦται δὲ τοῦτο διὸ τῶν ἀντι-
κειμένων, τῇ μὲν [οὖν] τοῦ ἐνδεχομένου καταφάσει δεικνὺς ἀκολουθοῦσαν
10 τὴν τε τοῦ ἀδυνάτου ἀπόφασιν καὶ τὴν τοῦ ἀναγκαίου, ὁμοίως καὶ τῇ ἀπο- 20
φάσει τὰς ἀντικειμένας ταύταις, ώς ἔξῆς ἐν τῷ διαγράμματι κεῖνται.

(ἐνδέχεται ὑπάρχειν
οὐκ ἀδύνατον ὑπάρχειν
οὐκ ἀναγκαῖον μὴ ὑπάρχειν)

(οὐκ ἐνδέχεται ὑπάρχειν
ἀδύνατον ὑπάρχειν
ἀναγκαῖον μὴ ὑπάρχειν.)

15 Εἰ τοίνυν τῷ ‘ἐνδέχεται ὑπάρχειν’ ἀκολουθεῖ τὸ ‘οὐκ ἀνάγκη μὴ 28
ὑπάρχειν’, καλῶς ἄρα εἴρηται τὸ “οὐ μὴ ὅντος ἀναγκαίου”. καὶ πάλιν
εἰ ‘τῷ ἐνδέχεται ὑπάρχειν’ ἀκολουθεῖ τὸ ‘οὐκ ἀδύνατον ὑπάρχειν’, καλῶς
ἄρα εἴρηται τὸ ‘τεθέντος τοῦ ἐνδεχομένου οὐδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖ’. διὸ
ἡδὴ ἐνδέχεται εἶναι. τοῦτο ἐδείχθη οὐκ ἀδύνατον εἶναι. αὗται δέ, φησίν.
20 αἱ προτάσεις ἡ αἱ αὐταὶ εἰσιν ἡ ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλαις· αἱ αὐταὶ μὲν γάρ
εἰσι τῷ σημανομένῳ· συναληθεύουσι γάρ· ἀκολουθοῦσι δὲ ἀλλήλαις μὴ
πάντῃ οὖσαι αἱ αὐταὶ· διαφέρουσι γάρ κατὰ τὴν τῆς φωνῆς προφοράν.

p. 32a27 Κατὰ παντὸς γὰρ ἡ φάσις ἡ ἡ ἀπόφασις. ἔσται ἄρα τὸ
ἐνδεχόμενον οὐκ ἀναγκαῖον καὶ τὸ μὴ ἀναγκαῖον ἐνδεχόμενον. 35

25 Πιστούμενος τὰ περὶ τῆς ἀκολουθήσεως τῶν ἐκτεθεισῶν προτάσεων
προσκέχογεται τῷ ἀξιόψατι τῆς ἀντιφάσεως· ὅτι γάρ, οὕτω, καλῶς εἰρή-

1 post ἀναγκαίου add. τεθέντος δὲ ὑπάρχειν οὐδὲν ἀδύνατον συμβαίνει B: τεθέντος δὲ ὑπάρχειν V ante διὰ add. καὶ V post τοῦτο add. οὖν τὸ ὅτι om. B ἐνδεχόμενον S: ἀναγκαῖον Bt ὅμωνύμως BS: ὅμώνυμον Vt ἔστι om. V 2 ἀναγκαίου—ἐνδεχομένου εἰ S scripsi: inv. ord. Bt 2. 3 καὶ ἐπὶ—τρόπων om. S (post κατὰ prius add. τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ) cf. p. 169,6.7 5 καταφάσεων—ἀποφάσεων B supra ἀντικειμένων scr. ἀντιφατικῶν B 6 ἀποδεδομένον] δ alt. εἰ corr. V supra λόγον scr. δρισμὸν B 7 ἀπέδωκεν Vt: ἀποδεδώκαμεν S τε om. B 9 οὖν delevi 10 τε BS: om. Vt 11 ταύτας V κείνται] δείκνυται. ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλαις αἱ ὑποκείμεναι προτάσεις B 12—14 om. V post 14 add. lemma a22—27 τὸ γάρ οὐκ ἐνδέχεται—ἀκολουθοῦντα ἀλλήλαις t 15 τῷ εἰ τῷ corr. V 16 post ὑπάρχειν add. καὶ τῷ οὐκ ἐνδέχεται ὑπάρχειν τῷ ἀναγκαῖον μὴ ὑπάρχειν B εἴρηται ἄρα V οὐ superscr. V 17 εἰ om. V ἐνδέχεται—ἀδύνατον VSt: οὐκ ἐνδεχομένω ὑπάρχειν τῷ ἀναγκαῖον μὴ B 18 τῷ BS: οὐ Vt συμβαίνει, sed ἀκολουθεῖ post τῷ superscr. B 20 αἱ alt. S: om. Bt 21 δὲ BSt: γάρ V 22 διαφέρει B τὴν προφορὰν τῆς φωνῆς B 23 φάσις Vt Arist.: κατάφασις B (C d n u i f) ἡ alt. om. B (u) post ἀπόφασις add. ἔσται B, ἔστιν Arist. (om. C d n u) 26 γοῦν B

καὶ μὲν ἀκολουθεῖν οἵτινι οἰσθιναμεῖν ταύτας ἀλλήλαις τὰς προτάσεις, XXXVIII.
δῆλον ἐξ ὧν· ἐπὶ παντὸς πράγματος ἀνάγκη ἡ τὴν κατάφασιν ἀληθεύειν ἢ τὴν
ἀπόφασιν τὰς ἀντιφατικῶς ἀντικειμένας. τῷ γὰρ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν πᾶσα
ἀνάγκη ἢ τὸ ἀναγκαῖον μὴ ὑπάρχειν συναληθεύειν ἢ τὸ οὐκ ἀναγκαῖον μὴ 10
ὑπάρχειν· εἰ τοίνυν, φησί, τὸ αὐτὸν ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν καὶ ἀναγκαῖον
μὴ ὑπάρχειν φεῦδός ἐστι λέγειν, ἀληθὲς ἄρα τὸ ἀντικείμενον τῷ ἔτερῳ
ὑπάρχειν τῷ ἄλλῳ. λέγω δὴ τῷ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν τὸ οὐκ ἀνάγκη μὴ
ὑπάρχειν. ὅμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ ἀδυνάτου· εἰ γὰρ τῷ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν
μὴ δύναται συναληθεύειν τὸ ἀδύνατον ὑπάρχειν, δῆλον δτι τὸ ἀντιφατικῶς
10 ἀντικείμενον συναληθεύει τὸ οὐκ ἀδύνατον ὑπάρχειν· ὁ γὰρ ἐνδέχεται
ὑπάρχειν, τοῦτο οὐκ ἀδύνατον ὑπάρχειν. εἰ τοίνυν τῷ ἐνδεχομένῳ ἀνάγκη 15
ἡ τὸ ἀναγκαῖον ἢ τὸ μὴ ἀναγκαῖον ὑπάρχειν, οὐ δύναται δὲ τὸ ἀναγκαῖον
ὑπάρχειν (πῶς γὰρ τὸ αὐτὸν ἐνδεχόμενόν τε ἀμα εἴη καὶ ἀναγκαῖον;), τὸ
ἄρα μὴ ἀναγκαῖον ὑπάρχει· καλῶς ἄρα εἴρηται δτι ἐνδεχόμενον τοῦτό
15 ἐστιν “οὐ μὴ ὅντος ἀναγκαίου”. καὶ πάλιν εἰ ἀνάγκη τὸ ἐνδεχόμενον ἡ
ἀδύνατον εἶναι ἢ οὐκ ἀδύνατον, ἀδύνατον δὲ οὐκ ἐστι (πῶς γὰρ τὸ
αὐτὸν ἐνδεχόμενόν τε ἀμα εἴη καὶ ἀδύνατον;), οὐκ ἀδύνατον ἄρα ἐσται·
καλῶς οὖν εἴρηται δτι τεθέντος ὑπάρχειν τοῦ ἐνδεχομένου οὐδὲν ἀδύνατον
συμβαίνει.

20 p. 32a 29 Συμβαίνει δὲ πάσας τὰς κατὰ τὸ ἐνδέχεσθαι προτάσεις 50
ἀντιστρέψειν ἀλλήλαις.

Περὶ τῆς ἀντιστροφῆς τοῦ ἐνδεχομένου ἐντεῦθεν ποιεῖται τὸν λόγον,
ἀντιστροφῆς δέ, ως εἴρηται, τῆς ἐνδεχομένης, ητις τὴν μὲν τάξιν τῶν ὅρων
φυλάττει τὴν αὐτήν, τὴν δὲ ποιότητα μόνην ἀμείβει. φησὶν οὖν δτι
25 ἀντιστρέψουσιν ἀλλήλαις αἱ προτάσεις τοῦ ἐνδεχομένου, αἱ μὲν καθόλου XXXIX^τ
καταφατικαὶ πρὸς τὰς καθόλου ἀποφατικάς, αἱ δὲ μερικαὶ καταφατικαὶ πρὸς
τὰς μερικὰς ἀποφατικάς, οὐκέτι δὲ ἀντιστρέψουσιν αἱ καθόλου πρὸς τὰς
μερικάς. καὶ τοῦτο εἰκότως· εἰ γὰρ ἐνδεχόμενόν ἐστιν δὲ δύναται ὥσαύτως
εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι, δῆλον δτι, ἐφ' ὧν τὴν κατάφασιν ἐστιν εἰπεῖν, ἐπὶ
30 τούτων καὶ τὴν ἀπόφασιν· εἰ γὰρ ἐνδέχεται πάντα ἄνθρωπον κινεῖσθαι, ὃ

1 ἀλλήλαις τὰς προτάσεις SVt: inv. ord. B	2 ἐξ ὧν om. B	post πράγματος add.	
γὰρ B ἀνάγκη post ἀληθεύειν colloc. B	3 τὸ V	4 ἀναγκαῖον alt. Vt: ἀνάγκη BS	
5 ὑπάρχειν ἐνδέχεσθαι V	5. 6 καὶ οὐκ ἀνάγκη B	6 ἄρα SVt: om. B	7 ὑπάρχειν
τῷ ἄλλῳ om. B	τῷ ἄλλῳ t: τὸ ἄλλος V	τῷ alt. S: τὸ Bvt	τὸ S:
om. Bvt	οὐκ om. B	8 ἐνδέχεται B	9 post τὸ prius add. οὐκ B
10 συναληθεύει V	οὐκ om. B	10 δὲ BS: οὐ Vt	12 ἢ prius S: om. Bvt
13 ὥσπερ t εἴη ἀμα V	ἀμα εἴη post ἀναγκαῖον colloc. B	14 ἄρα alt. om. V	
ὅτι BS: ὅτι τὸ Vt	15 οὗ om. t	post ἀναγκαίου add. τεθέντος δὲ οὐδὲν ἀδύνατον	
συμβαίνει B	16 ὥσπερ t	post γὰρ add. ἀν S	17 ἀμα superser., εἴη om. V
οὐκ ἀδύνατον om. t	18 οὗ ἄρα S	εἴρηται S: om. Bvt	ὑπάρχειν τοῦ ἐνδε-
χομένου St: inv. ord. BV	20 δὴ V	ἐνδεχόμενον V	22 ἐνταῦθα B
23 εἴρηται] p. 147,4	τῆς ἐνδεχομένης SV: om. B: τῆς om. t	23. 24 τῶν ὅρων	
φυλάττει BS: inv. ord. Vt	25 ἀντιστρέψουσιν corr. V	27 καταφατικά pr. V,	
corr. V ²	post ἀποφατικά add. ἀντιστρέψουσιν V	29 τε om. B	

ἐνδέχεται καὶ μηδένα κινεῖσθαι, καὶ εἰ τινὰ ἐνδέχεται μὴ κινεῖσθαι, XXXIX^r
καὶ τινὰ ἐνδέχεται κινεῖσθαι. ἀλλ’ οὐκέτι ταῖς μερικαῖς αἱ καθόλου δύνανται
ἀκολουθεῖν, ἀντικειμένως δηλονότι κατὰ τὸ ποιὸν ἔχουσαι· οὐδὲ γάρ εἰ
τινὰ ἐνδέχεται μὴ εἶναι λευκόν, δύνατὸν λέγειν δτὶ καὶ πάντα ἐνδέχεται
ἢ εἶναι λευκόν· τινὰ μὲν γάρ ἐνδέχεται, οὐκέτι δὲ καὶ πάντα, οἷον τὸν Αἴθιοπα.
ἀλλ’ εἰ καὶ μὴ πρὸς τὰς μερικὰς αἱ καθόλου ἀντιστρέψειν δύνανται, ἀλλ’
αἱ μερικαὶ δύνανται πρὸς τὰς καθόλου ἀντιστρέψειν· εἰ γάρ ἐνδέχεται πάντα 10
ἄνθρωπον κινεῖσθαι, ἐνδέχεται τινὰ μὴ κινεῖσθαι. τοῦτο δὲ διὰ τὸ καθόλου
συμβαίνει· διότι γάρ τὸ μηδένα κινεῖσθαι ἐνδέχεται (αὗτη δὲ ἀντέστρεψε
10 πρὸς τὴν καθόλου καταφατικήν), διὰ τοῦτο καὶ τινὰ μὴ κινεῖσθαι ἐνδέχεται·
τὸ γάρ μερικὸν ἀκολουθεῖ τῷ καθόλου.

p. 32a31 Λέγω δὲ οὐ τὰς ἀποφατικὰς ταῖς καταφατικαῖς, ἀλλ'
δσαι καταφατικὸν ἔχουσι τὸ σχῆμα κατὰ τὴν ἀντίθεσιν. 15

'Επειδὴ εἶπε πάσας τὰς τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις ἀντιστρέψειν, ἐπι-
15 σημειοῦται ἐνταῦθα δτὶ τὰς ἀποφάσεις λέγει ἀντιστρέψειν ταῖς καταφάσεσιν
οὐ τὰς κατὰ τὸ σχῆμα ἀποφατικάς, οἷον τὴν 'ἐνδέχεται παντί' τῇ 'οὐκ
ἐνδέχεται παντί' (αὗται γάρ μάγιονται ἀλλήλαις), ἀλλ' δσαι, φησί, σγῆμα
μὲν ἔχουσι καταφατικόν, ἀποφάσεως δὲ δύναμιν ἔχουσιν, οἷον ἡ 'ἐνδέχε- 20
ται παντί' τῇ 'ἐνδέχεται μηδενί' καὶ ἡ 'ἐνδέχεται τινί' τῇ 'ἐνδέχεται μὴ
20 παντί', αἵτινες, φησί, κατὰ τὴν ἀντίθεσιν τοῦ εἶναι καὶ τοῦ μὴ εἶναι τεταγ-
μέναι εἰσίν· τὸ μὲν γάρ 'ἐνδέχεται εἶναι' κατὰ τὸ εἶναι τέτακται, τὸ δὲ
'ἐνδέχεται μὴ εἶναι' κατὰ τὸ μὴ εἶναι. ἀντιτίθησι δὲ πρῶτον τὰς ἀπροσ-
διορίστους ἀλλήλαις, ἐπειτα τὰς κατὰ τὸ καθόλου διωρισμένας. ἀντιτίθησι
δὲ τῷ παντὶ τὸ μηδενὶ καὶ τὸ μὴ παντί, διότι, ως ἥδη εἰπομεν, αἱ μὲν
25 μερικαὶ καὶ πρὸς τὰς καθόλου δύνανται ἀντιστρέψειν. αἱ δὲ καθόλου οὐκέτι
καὶ πρὸς τὰς μερικάς· διὰ τοῦτο τὸ τινὶ τῷ μὴ τινὶ μόνον ἀντιτίθησι.

p. 32a35 Τὸν αὔτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· ἐπεὶ γάρ τὸ
ἐνδεχόμενον οὐκ ἔστιν ἀναγκαῖον, τὸ δὲ μὴ ἀναγκαῖον ἐγχωρεῖ

1 καὶ B: om. Vt κινεῖσθαι prius om. B 2 ἐνδέχεται καὶ τινὰ V 3 ἀντικει-
μένου pr. V, corr. V² ἔχουσαι] ai corr. V² 5 ante εἶναι add. μὴ B μὲν
om. B 7 δύναται V 8. 9 διὰ τὸ καθόλου συμβαίνει (συμβαίνειν t) Vt: διὰ τὴν
ἀκολούθησιν B 9 τὸ deleverim ἐνδέχεσθαι V 10 διὰ—ἐνδέχεται post 11
καθόλου collocat B 11 τὸ ex δτὶ corr. V² 12 post καταφατικαῖς superscr.
ἥτοι τὰς ἀντικειμένας ἀντιφατικῶς B 13 ἔχουσαι V 14 ἐπεὶ B
τοῦ ἀντικειμένου V 15 ἀντιστρέψει Bt 16 οὐ—ἀποφατικάς om. B
16. 17 τῇ—παντί om. V 18 ἀποφάσεων B 20 αἱ B φησί om. B
22 πρῶτον om. B post τὰς add. τε B 22. 23 supra ἀπροσδιορ. ser. ἐνδέχεται
ὑπάρχειν, ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν B 23 εἰτα B κατὰ om. B προσ-
διωρισμένας, superscr. ἐνδέχεται παντί, ἐνδέχεται μηδενί B 24 ἥδη om. B
25 καὶ om. V δύναται V 26 διὰ τοῦτο B: διότι Vt

μὴ ὑπάρχειν, φανερὸν ὅτι, εἰ ἐνδέχεται τὸ Α τῷ Β ὑπάρχειν, ἐνδέχεται καὶ μὴ ὑπάρχειν.

Εἰπὼν ἀντιστρέψειν ἀλλήλαις τὰς τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις, τὴν πᾶς 30 πρὸς τὴν οὐδεὶς καὶ τὴν τὶς πρὸς τὴν οὐ πᾶς, αὐτὸ τοῦτο διὰ τούτων 5 κατασκευάζει δι' αὐτῆς τῆς τοῦ ἐνδεχομένου φύσεως. εἰ γὰρ τοῦτο ἔστι, φησίν, ἐνδεχόμενον ὅπερ, οἷς ἂν ὑπάρχῃ, μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, ἀλλὰ δύναται αὐτοῖς τούτοις καὶ μὴ ὑπάρχειν, εἰκότως εἴπομεν ὅτι ἐφ' ὧν λέγομεν τὴν κατάφασιν, ἐπὶ τούτων ἀληθὲς εἰπεῖν καὶ τὴν ἀπόφασιν· εἰ γὰρ ἐνδεχομένως πάντες ἀνθρωποι κινοῦνται, οἱ αὐτοὶ οὖτοι καὶ οὐ κινηθήσονται 10 ἐνδεχομένως. καλῶς ἄρα εἴρηται πρὸς ἀλλήλας ἀντιστρέψειν τὰς τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις.

p. 32b1 Εἰσὶ δ' αἱ τοιαῦται προτάσεις κατηγορικαὶ καὶ οὐ στερητικαί· τὸ γὰρ ἐνδέχεσθαι τῷ εἶναι ὁμοίως τάττεται, καθάπερ ἐλέχθη πρότερον.

15 "Οπερ εἴπεν ἀνωτέρω, ὅτι ἀντιστρέφουσιν ἀλλήλαις "οὐχ αἱ ἀποφατικαὶ ταῖς καταφατικαῖς, ἀλλ' ὅσαι καταφατικὸν ἔχουσι τὸ σχῆμα", τοῦτο καὶ νῦν φησιν. ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορούμενου τὸ τηγνι- 40 καῦτα μόνως ἐγίνοντο ἀποφατικαὶ αἱ προτάσεις, ὅταν τῷ 'ἔστιν' ἡ ἄρνησις συνετάττετο, οὕτω, φησί, καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τρόπου μόνως τῷ τρόπῳ συν- 20 ταττομένης τῆς ἀρνήσεως γίνεται ἀπόφασις, ἄλλως δὲ οὐδαμῶς. εἰ τοίνυν ἐπὶ τῆς 'ἐνδέχεται μὴ εἶναι' καὶ τῶν τοιούτων ἀκέραιος μένει, δῆλον ὅτι καταφατικαὶ εἰσὶ τῷ σχήματι, ώς πολλάκις εἴρηται.

p. 32b4 Διωρισμένων δὲ τούτων πάλιν λέγομεν ὅτι τὸ ἐνδέχεσθαι κατὰ δύο λέγεται τρόπους.

25 Εἰπὼν τίς ἡ φύσις τοῦ ἐνδεχομένου καὶ πῶς ἀντιστρέφουσιν αὐτοῦ αἱ 45 προτάσεις, νῦν φησι ποσαχῶς λέγεται καὶ ἐπὶ τίνων τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον. διχῶς οὖν, φησί, λέγεται· ἡ γὰρ ὠρισμένον ἔστιν ἡ ἀόριστον. καὶ φησὶν ὠρισμένον μὲν τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, περὶ δὲ ἡ τε φύσις καὶ ἡ τέχνη κατα-

1 supra μὴ ὑπάρχειν ser. μηδὲ εἶναι μηδὲ γίνεσθαι B ²	supra τὸ α τῷ β ser. τὸ
λούεσθαι ἀνθρώπῳ B	λέγομεν Vt: εἴπομεν B
6 ἂν ὑπάρχει Vt	7 δύνασθαι B
8 post ἀληθὲς add. ἡν B	10 ἐνδεχομένως corr. V
9 post πάντες add. οἱ Vt	13. 14 καθὰ εἴρηται B
ἄρα B: οὖν ἡδη Vt	13. 14 καθὰ εἴρηται B
13 ἐνδέχεται V	post γὰρ add. φησὶν Vt
τέταται V	μόνω BS
15 ἀνωτέρω] p. 32a 31	20 γίνεται
17 ὥσπερ SVt: ὡς B	post γὰρ add. φησὶν Vt
18 μόνον S	μόνω BS
19 συνετάττετο BS: προσετάττετο Vt	22 εἰπεῖται
ἀπόφασις SVt: inv. ord. B	24 λέγεται τρόπους B Arist.: τρόπους εἴρηται V:
velut c. 3 p. 25b 20 (p. 62, 28 sq.)	λέγεται τρόπους t
λέγομεν τρόπους t	25 πῶς BS: ὅτι Vt
26 post φησὶ add. τοῦτο B	αὐτοῦ om. B: κατ' αὐτὸ post al. S
	28 τε om. B

γίνεται, λέγω δὴ τὸ μᾶλλον πενταδάκτυλον γίνεσθαι ἢ μὴ καὶ ὑγιάζειν XXXIX^r
 τὸν ἰατρὸν ἢ μή. ἀόριστον δέ φησι τό τε ἐπ’ ἵσης καὶ τὸ ἐπ’ ἔλαττον, τὸ μὲν
 ἐπ’ ἵσης περὶ ὃ ἡ προαιρεσίς ἔχει, βαδίζειν ἢ μὴ βαδίζειν καὶ τὰ ὄμοια,
 ἐπ’ ἔλαττον δὲ περὶ ὃ ἡ τύχη, ὡς τὸ δρύπτοντα θησαυρὸν εύρεν. ἀόριστον 50
 5 δὲ εἰπεῖ διὰ τὸ ἐπ’ ἵσης δύνασθαι τὰ τοιαῦτα εἶναι καὶ μὴ εἶναι· καίτοι
 τὸ ἐπ’ ἔλαττον δοκεῖ ὠρίσθαι τῷ μᾶλλον μὴ εἶναι ἢ εἶναι. πῶς οὖν
 ἀόριστον καὶ αὐτό φῆσι; λέγομεν οὖν ὅτι ἀόριστον αὐτὸν εἰπεῖ κατὰ τὸ εἶναι·
 οὐχ ὥρισται γάρ αὐτοῦ ἡ ὑπαρξίς, ὥσπερ τοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἀλλ’ ἡ
 ἀνυπαρξία μᾶλλον. καὶ παρατίθεται ἔκαστου παράδειγμα. |

10 p. 32b5 "Ενα μὲν τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνεσθαι καὶ δια- XXXIX^v
 λείπειν τὸ ἀναγκαῖον.

Διαλείπει γάρ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ τε τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης·
 οὐ γάρ δεὶ ἡ φύσις τοῦ οἰκείου ἐφικνεῖται τέλους οὔτε ἡ τέχνη, ἀλλὰ καὶ
 ἡ φύσις διαμαρτοῦσα τέρας ἐποίησε καὶ ὁ τεχνίτης διήμαρτε τοῦ σκοποῦ. 5
 15 ἐπειδὴ τοίνυν διαλείμματα ἐν τούτοις γίνεται, διὰ τοῦτο τὸ ἀναγκαῖον αὐτῶν
 ἀφήρηται· οὔτε γάρ πάντως ἐν γήρᾳ πολιοῦται ἀνθρώπος οὔτε ὁ ἰατρὸς
 ὑγίασεν, οὐδὲ ὅλως τῶν φυσικῶν τι, λέγω δὲ τῶν ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ,
 οὔτε τῶν τεχνητῶν τὸ ἀναγκαῖον ἔχει, ἀλλὰ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

p. 32b8 Τοῦτο γάρ οὐ συνεχὲς μὲν ἔχει τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὸ μὴ
 20 δεῖ εἶναι ἀνθρώπον, ὅντος μέντοι ἀνθρώπου ἡ ἐξ ἀνάγκης ἡ
 ως ἐπὶ τὸ πολύ ἐστι.

Τὴν αἰτίαν διὰ τούτων ἀποδίδωσι δι’ ἣν τὸ πολὺ ἐνδεχό- 10
 μενον οὐκ ἔχει τὸ ἀναγκαῖον. δύο δέ φησι τούτου αἰτίας, μίαν μὲν ἐκ
 τοῦ ὑποκειμένου, ἔτεραν δὲ ἐκ τοῦ κατηγορουμένου. καὶ ἡ μὲν ἐκ τοῦ
 25 ὑποκειμένου αἴτη ἔχει ἡ φύσις ἐν γήρᾳ πολιοῦσθαι τὸν ἀνθρώπον, συμ-
 βαίνει δὲ τοῦτο πολλάκις μὴ γενέσθαι τοῦ ἀνθρώπου πρὶν εἰς γῆρας ἀφι-
 κέσθαι τελευτήσαντος· πάλιν πέψυκεν ὁ ἀνθρώπος περὶ εἰκοστὸν ἔτος

1 δὲ S	1. 2 τὸν ὑγιάζειν sic t	2 φῆσι om. B	τε om. B
τὸ alt. om. V	3 ἡ SVt: καὶ B	καὶ τὰ ὄμοια SVt: om. B	4 τὸ Vt:
τὸν BS	post εύρειν add. καὶ τὰ ὄμοια Vt: om. BS	5 γάρ V	δύναται V
κάντοι V	6 post οὖν add. καὶ V	7 λέγομεν οὖν B: καὶ λέγομεν Vt:	
λέγω S	αὐτὸν om. B: ante κατὰ colloc. S	8. 9 ἀλλὰ κατὰ τὴν ὑπαρξίην t	
9 μᾶλλον SVt: om. B	τίθησιν B	10 ἐν V	τοῦ (ante ὡς) B
ώς superser. V	λέγεσθαι B	10. 11 διαλίπειν V	13 τέλους om. t
post οὔτε add. τῇ ὅλῃ τῇ οὕτῃ t	14 διαμαρτάνουσα S	15 ἐπειδὴ SVt: ἐπὶ B	
γίνονται t	αὐτῷ B	16 ὁ SVt: om. B	17 ὑγίασε post ὅλως collocat V:
ὑγιάζει S	οὐδὲ SVt: οὐδὲ B	δὲ SV: δὴ Bt	18 τεχνητῶν B
πολύ add. ἔστι (e vs. 21 illatum) B	19 μὲν] μὴ t	20 post εἶναι add.	
τὸν V (C)	μέντω V	23 αἰτίαν V	25 τὸν ἀνθρώπον ante ἐν collocat B
26 πρὶν SVt: πρὸ τοῦ B	27 ante πάλιν add. ἡ Vt: om. BS		

έκφυσαι γένειον, καὶ συμβαίνει πρὸν εἰς τοῦτο ἵκεσθαι τελευτῆσαι ΞΙΧ^ν
τὸν ἄνθρωπον. καὶ αὕτη μὲν ἐκ τοῦ ὑποκειμένου μία αἰτία τοῦ διαλιμπάνειν
τὸν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνδεχόμενον. ἔτέρα δὲ ἐκ τοῦ κατηγορουμένου· πολλά-
κις μὲν γὰρ εἰς τὸ γῆρας ἀφίκετο ἄνθρωπος, πολιάς δὲ οὐκ ἐποίησεν, ἢ
ὅτι εἰκοστὸν ἔτος ἐλύθων οὐκ ἐβλάστησε γένειον καὶ οὐδαῦτα.

p. 32b11 Οἷον τὸ βαδίζειν ζῷον ἢ τὸ βαδίζοντος γενέσθαι σεισμὸν
ἢ δλως τὸ ἀπὸ τύχης γινόμενον.

Εἰπὼν δτι ἄλλος τρόπος ἐνδεχομένου ἐστὶ τὸ ἀόριστον, ἐπειδή, ὡς 20
εἴπομεν, ἐνὶ ὀνόματι τῷ τοῦ ἀορίστου καλεῖ τό τε ἐπ' ἵσης καὶ τὸ ἐπ'
10 ἔλαττον ἐνδεχόμενον, παραδείγματα ἐκάστου παρατίθεται, τοῦ μὲν ἐπ' ἵσης
τὸ βαδίζειν τὸ ζῷον (τοῦτο γὰρ ἐπ' ἵσης δύναται εἶναι καὶ μὴ εἶναι), τοῦ
δὲ ἐπ' ἔλαττον τὸ βαδίζοντος γενέσθαι σεισμόν· τοῦτο γὰρ σπανιάκις καὶ
ἐπ' ἔλαττον γίνεται. δπερ κοινῷ λόγῳ σημαίνων ἐπήγαγεν ἢ δλως τὸ ἀπὸ
τύχης· καὶ γὰρ σπάνια καὶ ἐπ' ἔλαττον τὰ ἀπὸ τύχης γινόμενα, ὡς τὸ
15 προελθόντα ἐπ' ἄλλῳ περιτυχεῖν φέρεται τὸ πολλοῦ ἐντυχεῖν τις ἐβούλετο, ἢ 25
τὸ ἀδικηθέντα καὶ τῆς οὐσίας ἀφαιρεθέντα φιλοσοφῆσαι, ἢ σκάπτοντα
θησαυρῷ περιτυχεῖν καὶ τὰ τοιαῦτα. εἰ δὲ ἐπάγει τὸ οὐδὲν γὰρ μᾶλλον
οὗτως ἢ ἐναντίως πέφυκεν, οὐ πρὸς τὸ ἐπ' ἔλαττον ἀλλὰ πρὸς τὸ ἐπ' ἵσης
αὐτὸν ἐξακούειν δεῖ.

20 p. 32b13 Ἀντιστρέφει μὲν οὖν καὶ κατὰ τὰς ἀντικειμένας προ-
τάσεις ἐκάτερον τῶν ἐνδεχομένων, οὐ μὴν τὸν αὐτὸν τρόπον,
ἀλλὰ τὸ μὲν πεφυκὸς εἶναι τῷ μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν.

Εἰ καὶ κατὰ διαφόρων, φησί, σημαινομένων φέρεται τὸ ἐνδεχόμενον 21
τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τὸ ἐπ' ἵσης καὶ τὸ ἐπ' ἔλαττον, ἀλλ' οὖν ἐκαστον τούτων
25 διμοίως ἔξει κατὰ τὰς ἀντιστροφάς. διαφέρουσι δὲ τοῦ μὲν πεφυκότος
εἶναι, φησί, τουτέστι τοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τῷ τὴν κατάφασιν μᾶλλον ἢ

1 ἔκφύναι BS συμβαίνειν t: τ, ut videtur, post συμβαίνει del. V ἵκεσθαι SVt:
ἀφικέσθαι B 2 τὸν ἄνθρωπον. καὶ om. B 2 πρώτη B 2. 3 post μὲν et post
δὲ add. ἢ S 4 μὲν post γῆρας colloc. fort. recte t: om. S γὰρ et τὸ om. B
ante ἄνθρ. add. ὁ t, superscr. V: om. BS 5 post εἰς add. τὸ S εἰκοστὸν om. B
ἔφυσε B 7 γενόμενον t 8 ἄλλον τρόπον ἐνδεχόμενον B ἐπεὶ B 9 εἴπομεν]
p. 152,2 sq. καλεῖν V 10 παρατίθεται] τ prius e γ corr. V: παρατίθηται B
11 τὸ alt. om. V Arist. cf. vs. 6 τὸ δὲ V 12. 13 καὶ ἐπ' ἔλαττον om. B
12 καὶ t: τὸ V 13 ὁ B 14 καὶ γὰρ σπάνια S: σπάνια γὰρ BV: om. t καὶ
alt. BSt: ἢ V post τὰ add. ως B τὸν (post ως) B 15 προελθεῖν S
ἄλλο BS: ἄλλῳ Vt παρατυχεῖν t: παρὰ τύχην S post περιτ. add. ἢ S ω V:
ώς Bt: ἐφ' ὁ S ἐντυχεῖν B: τυχεῖν V: περιτυχεῖν t: om. S γίβούλετο B
16 ἀφαιρέσεως pr. V 16. 17 ἢ—τοιαῦτα om. B 17 καὶ superscr. V 18 ἐπ'
prius B: οὐκ V: om. t 19 δεῖ om. B 20 καὶ om. V 21 ἐκάτερα V
post αὐτὸν add. γε t Arist. 22 μὲν] μὴ t τῷ B Arist.: τὸ Vt 21 ως
om. B καὶ B: om. Vt 25 κατὰ B: om. Vt τὸ μὲν πεφυκὸς B
26 τὸ (ante ως) B τὸ (ante τὴν) V

τὴν ἀπόφασιν ὑπάρχειν, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπ' ἵσης τῷ μηδὲν μᾶλλον τὴν XXXIXν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν, τοῦ δὲ ἐπ' ἔλαττον τῷ μᾶλλον τὴν ἀπόφασιν 25 ἢ τὴν κατάφασιν.

ρ. 32b 18 Ἐπιστήμη δὲ καὶ συλλογισμὸς ἀποδεικτικὸς τῶν μὲν 5 ἀορίστων οὐκ ἔστι διὰ τὸ ἄτακτον εἶναι τὸ μέσον, τῶν δὲ πεφυ- κότων ἔστι.

Διορισάμενος τὰ διάφορα τοῦ ἐνδεχομένου σημανόμενα ἀφορίζεται λοιπὸν περὶ ποίου ἔστιν αὐτῷ νῦν ἡ σκέψις, καὶ φησὶν ὅτι περὶ τοῦ ὡς 40 ἐπὶ τὸ πολὺ· αἱ γὰρ ἐπιστῆμαι περὶ τὰ ἀεὶ ὥσαύτως ἔχοντα ἀναστρέφονται, 10 διόπερ καὶ περὶ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνδεχόμενον ὡς συνεγγίζον μᾶλλον τῷ ἀναγκαίῳ. διὰ δὲ τὴν ἀοριστίαν τοῦ ἑτέρου οὐ καταγίνεται περὶ αὐτὸῦ ἐπι- στήμη. ἀόριστον δέ ἔστι διὰ τὴν ἀταξίαν τοῦ μέσου· ὁ γὰρ μέσος ἔστιν 15 ὁ γαρακτηρίζων τὰ σχήματα. ἐπειδὴ τοίνυν οὗτος ἐπὶ μὲν τοῦ ἐπ' ἵσης οὐδὲν μᾶλλον τῷ πρώτῳ ὑπόκειται ἢ οὐχ ὑπόκειται καὶ τοῦ ἐσχάτου οὐδὲν 20 μᾶλλον κατηγορεῖται ἢ οὐ, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπ' ἔλαττον μᾶλλον οὐχ ὑπόκειται 25 τῷ πρώτῳ ἢ ὑπόκειται καὶ τοῦ ἑλάττονος μᾶλλον οὐ κατηγορεῖται ἢ κατη- γορεῖται καὶ διὰ τοῦτο τῇ τοῦ ὑπάρχειν ἀοριστίᾳ περιπέπτωσε, διὰ τοῦτο ἐξοριζέσθω τῶν ἐπιστημονικῶν μεθόδων· ὡς γὰρ εἴρηται, περὶ τῶν ὡς ἐπί- παν ἡ σκέψις τοῖς ἐπιστήμοσι γίνεται.

20 p. 32b 21 Ἐκείνων δὲ ἐγχωρεῖ μὲν γενέσθαι συλλογισμόν, οὐ μὴν εἴωθέ γε ζητεῖσθαι.

Εἰ καὶ δυνατόν, φησί, περὶ τοῦ ἀορίστου ἐνδεχομένου ἔστιν ὅτε συλλο- γίζεσθαι, ἀλλ' οὖν διὰ τὸ μὴ ἐν πολλῇ εἶναι χρήσει ἀφείσθω ὁ περὶ τούτου 50 λόγος.

25 p. 32b 23 Ταῦτα μὲν οὖν διορισθήσεται μᾶλλον ἐν τοῖς ἐπομένοις· νῦν δὲ λέγωμεν πότε καὶ πῶς καὶ τίς ἔσται συλλογισμὸς ἐκ τῶν ἐνδεχομένων προτάσεων.

Διδάξας οὕτως ἐγράψην καὶ προλαβὼν περὶ τοῦ ἐνδεχομένου ἐντεῦθεν ὄρμα 5 ἐπὶ τὴν τῶν ἐνδεχομένων συλλογισμῶν διδασκαλίαν. φησὶ δὲ τὸ II°

1 τῷ scripsi: τὸ libri	2 τοῦ—3 κατάφασιν om. B	τῷ t: τὸ V
8 αὐτῷ ἔστιν ἡ B	ὅτι περὶ τοῦ mrg. V	ὅτι om. B
γομένου Vt: om. BS	10 διόπερ SVt: διὸ B	συνεγγίζων VI
γίνεται B	13 ἐπειδὴ SVt: ἐπεὶ B	15 post οὐ add. κατηγορεῖται S
17 ὑπάρχειν Vt: ὑπάρχοντος BS	18 ἐξωριζέσθω BV	ώς alt. om. SV
19 τοῖς ἐπιστήμοσι SVt: τοῦ ἐπιστήμονος B	20 γίνεσθαι V	21 γε om. B
ζητησθαι V	22 δύναται t	ἀορίστου ἐνδεχομένου SVt: inv. ord. B
26 λέγωμεν Bt (B f d n): λέγομεν V Arist.	28 ὅσον B	post προλαβὼν add.
καὶ B	post ἐγτ. add. λοιπὸν S	29 post ὄρμα add.
καὶ B	περὶ V	κατασκευὴν. φησὶν οὖν B

ἐνδεχόμενον λέγεσθαι ἡ τὸ ξῆδη ἐν ὑπάρξει ὅν, ὅπερ καὶ ἐλέγομεν ὃν αὐτὸν τοῦτο ὑπάρχειν, ἡ τὸ μήπω ὑπάρξαν δυνάμενον δὲ ὑπάρξαι. ἐπειδὴ οὖν περὶ τοῦ ὑπάρχοντος ξῆδη διειλήφαμεν, δεῖ, φησίν, ἐνταῦθα πρῶτον περὶ τοῦ ἐνδεχομένου διαλαβεῖν τοῦ μήπω μὲν ὑπάρχαντος δυναμένου δὲ ὑπάρξαι, 5 ἔπειτα μεῖναι τοῦτο τῷ ὑπάρχοντι καὶ γνῶναι τίνες γίνονται ἐκ τούτων 5 συλλογισμοί· δεῖ γάρ, ὡς πολλάκις εἴρηται, τὸ ἀπλᾶ τῶν συνθέτων προγειεῖσθαι. αὕτη μὲν οὖν ἡ τῶν ἔξης ῥητῶν διάνοια. ἴδωμεν δὲ αὐτὰ καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς λέξεως· ἔχει γάρ τινα ἀσάφειαν.

p. 32b25 Ἐπεὶ δὲ τὸ ἐνδέχεσθαι τόδε τῷδε ὑπάρχειν διχῶς ἔστιν
· 10 ἐκλαβεῖν.

"Ἡ γὰρ φῶν ὑπάρχει τόδε, τουτέστι τὸ ξῆδη ἐκβεβηκὸς εἰς ἐνέργειαν καὶ διὰ τοῦτο ὑπάρχον καλούμενον, ἡ φῶν ἐνδέχεται τὸ αὐτὸν ὑπάρχειν, τουτέστι τὸ μήπω μὲν ἐκβεβηκὸς εἰς ἐνέργειαν δυνάμενον δὲ ἐκβῆναι.

p. 32b27 Τὸ γὰρ καθ' οὖν τὸ Β τὸ Α ἐνδέχεσθαι τούτων σημαίνει
15 θάτερον, ἡ καθ' οὖν λέγεται τὸ Β ἡ καθ' οὖν ἐνδέχεται λέγεσθαι.

"Οἱ βιούλεται εἰπεῖν διὰ τούτων, τοῦτό ἔστιν· ὅταν, φησίν, εἴπωμεν δτι τὸ Α κατὰ παντὸς τοῦ Β ἐνδέχεται, ἡ τοῦτό φαμεν, δτι δσοις ξῆδη ὑπάρχει τὸ Β, ἐνδέχεται τὸ Α ὑπάρχειν, ἡ δτι δσοις δύναται τὸ Β ὑπάρξαι 15 νῦν μὴ ὑπάρχον, τούτοις καὶ τὸ Α ἐνδέχεται ὑπάρξαι, ώς δταν εἴπωμεν δτι ἐνδέχεται κίνησιν παντὶ λευκῷ ὑπάρχειν· ἡ γὰρ δτι πᾶσιν οἵξ ξῆδη τὸ λευκὸν ὑπάρχει, ἡ οἵξ ὑπάρξει νῦν μὴ ὑπάρχον.

p. 32b29 Τὸ δὲ καθ' οὖν τὸ Β τὸ Α ἐνδέχεσθαι ἡ παντὶ τῷ Β τὸ
Α ἐγχωρεῖν οὐδὲν διαφέρει.

'Ἐπειδὴ εἰπε τὸ καθ' οὖν τὸ Β τὸ Α καὶ καθ' οὖν λέγεται τὸ Β,
25 ἔρμηνεύων τοῦτό φησιν δτι οὐδὲν ἄλλο σημαίνει τὸ καθ' οὖν ἡ τὸ παντί.

p. 32b32 Πρῶτον οὖν εἴπωμεν, εἰ καθ' οὖν τὸ Ι' τὸ Β ἐνδέχεται. 20
καὶ καθ' οὖν τὸ Β τὸ Α, τίς ἔσται καὶ ποῖος συλλογισμός.

Δῆλα ταῦτα ἐκ τῶν εἰρημένων· οὐδὲν γάρ ἄλλο φησὶν ἡ τοῦτο, δτι

1 ὃν alt. deleverim	2 ὑπάρξαν B: ἐνυπάρξαν V: ἐν ὑπάρξει t	3 post
περὶ prius add. μὲν Bt	ξῆδη post 2 οὖν collocat V	post διειλήφαμεν add. ἀ V
4 μὲν om. V	ἐνυπάρξαντος Vt	supra δυναμένου del. οὐ V
τούτων add. οἱ Vt	6 ως πολλάκις εἴρηται (velut p. 4,30 sq.) om. B	5 μεῖξαι t post
11 τουτέστι—12 καλούμενον om. t	post εἰς del. tv V ²	7 αὐτὸν V
13 τουτέστι Vt: ξτοι B	μὲν V: om. Bt	12 τὸ om. Arist.
16 ὅτε—εἴπομεν B	18 post ἐνδέχεται add. καὶ V	14 β' corr. V
19 ὅτε εἴπομεν B	20 δτι prius om. B	σημαίνειν Vt
24 β' alt. Vt: α' B	25 σημαίνειν Vt	26 εἴπομεν pr. V, t
		27 τὸ α' om. V

δεῖ πρῶτον περὶ τῶν ἐξ ἐνδεχομένων προτάσεων διαλαβεῖν συζυγιῶν καὶ Ἡλ^τ
ίδειν ποιῶν συνάγουσι συμπέρασμα.

p. 32b35 Ὄταν δὲ καθ' οὗ τὸ Β ὑπάρχει τὸ Α ἐνδέχηται, ή μὲν
ὑπάρχουσα ή δ' ἐνδεχομένη.

5 Ἐάν, φησίν, οὕτως * * * δτι τὸ Α ἐνδέχεται ὑπάρχειν πᾶσιν οἷς 26
ὑπάρχει τὸ Β, μικτὰς τὰς προτάσεις ποιοῦμεν ἐξ ὑπαρχουσῶν καὶ ἐνδε-
χομένων. δεῖ δέ, ως εἴρηται, πρῶτον περὶ τῶν ἀπλῶν διαλαβεῖν, ἃς
αὐτές φησιν ὄμοιοτύμων, τουτέστιν ἀμφιστέρας ἐγνέ/ομένας.

p. 32b38 Ὄταν οὖν τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐνδέχηται καὶ τὸ Β παντὶ³⁰
10 τῷ Γ, συλλογισμὸς ἔσται τέλειος δτι τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται
ὑπάρχειν.

"Ἀρχεται λοιπὸν περὶ αὐτῶν τῶν συλλογισμῶν ποιεῖσθαι τὸν λόγον
τῶν ἐν τῷ πρώτῳ σγήματι, καὶ παραδίδωσι τὰς ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου
συζυγίας. τεσσάρων οὖν πάλιν γινομένων ἐκ τῆς συμπλοκῆς τῶν καθόλου
15 προτάσεων (ἢ γάρ ἀμφότεραι καταφατικαὶ ἢ ἀμφότεραι ἀποφατικαὶ ἢ ἡ μὲν
καταφατικὴ ἡ δὲ ἀποφατική, καὶ τοῦτο διχῶς) αἱ μὲν δύο πάλιν συλλογι-²⁵
στικαὶ εἰσιν, ἡ τε ἐκ δύο καταφατικῶν καὶ ἡ ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς,
αἱ δὲ λοιπαὶ δύο ἀσυλλόγιστοι. πρώτην οὖν παραδίδωσι τὴν ἐκ δύο κατα-
φατικῶν συνάγουσαν καθόλου καταφατικὸν συμπέρασμα. εἰ γάρ τὸ Α παντὶ³⁰
20 τῷ Β ἐνδέχεται ὑπάρχειν, πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ ἐνδέχεται ὑπάρ-
χειν· μέρος δὲ τοῦ Β τὸ Γ· ὑπόκειται γάρ παντὶ τῷ Γ τὸ Β ἐνδέχεσθαι
ὑπάρχειν· τὸ ἄρα Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. τοῦτο γάρ, φησί,
φανερὸν ἐκ τοῦ ὄρισμασθαι. ποίου ὄρισμασθαι: δῆλον δὲ τοῦ κατὰ παντός·⁴⁰
κατὰ παντὸς γάρ την, δταν μηδενὶ ὑπῆρχε τὸ ὑποκείμενον καθ' οὗ οὐκ
25 την τὸ κατηγορούμενον. οὐκοῦν εἰ κατὰ παντὸς τοῦ Β τὸ Α ἐνδέχεται
ὑπάρχειν, μέρος δὲ τοῦ Β τὸ Γ, καὶ κατὰ παντὸς ἄρα τοῦ Γ τὸ Α ἐνδέ-
χεται ὑπάρχειν. δροι δὲ τούτου κίνησις, ἐγρήγορσις, ἀνθρωπος·⁵⁰ κίνησις
παντὶ ἐγρηγορότι ἐνδέχεται ὑπάρχειν, ἐγρήγορσις δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται
ὑπάρχειν, καὶ τὸ συμπέρασμα 'κίνησις παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν'.

3 ὑπάρχειν pr. V	5 οὗτος V	lac. indicavi; supple <δτι τὸ α ἐνδέχεται ὑπάρχειν τῷ β εἴπωμεν,>
7 εἴρηται] p. 155,6	10 εστι V	πᾶσιν ὑπάρχειν B: ὑπάρξαι πᾶσιν S
		6 μικτὰς ε μιᾶς corr. V
		7 alt. Bt Arist.: β' V
		12 ἔρχεται pr. V corr. V ²
τὸν λόγον VI: τιγ διαιρέσιν αὐτῶν. λέγω B	14 οὖν om. t	τὸν λόγον Bt: πατῶν V
14. 15 ἐκ—προτάσεων scripsi: προτάσεων ἐκ (τε add. B) τῆς συμπλοκῆς τοῦ καθόλου BVt		
16 post φὲν add. γάρ VI	17 τε -ἀποφατικῆς om. B	18 post
ἀσυλλόγιστοι add. συλλογιστικαὶ δὲ εἰσὶν αἱ ἐκ δύο καταφατικῶν καὶ ἡ ἐκ τῆς μείζονος ἀπο- φατικῆς B	καταφατικὸν om. B	20. 21 ὑπάρχειν ἐνδέ- χεται B: ἐνδεχομένως ὑπάρξει S (itemque vs. 22)
p. 24b29 τὸ ὑποκείμενον scripsi: τοῦ ὑποκείμενου BVt		24 κατὰ παντὸς κτλ.] cf. c. 1
τὸν λόγον αὐτοῦ add. γάρ VI: alt. add. γάρ VI: om. BS cf. p. 142,30		27 ante κίν. alt. add. η B
		28 πάσῃ ἐγρηγόρσει B

p. 33a1 Όμοίως δὲ καὶ εἰ τὸ μὲν Α ἐνδέχεται μηδενὶ τῷ Β, τὸ Η
δὲ Β ἐνδέχεται παντὶ τῷ Γ, διὰ τὸ Α ἐνδέχεται μηδενὶ τῷ Γ. 15

Δεύτερος τρόπος ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττου ος κατα-
φατικῆς συνάγων καθόλου ἀποφατικὸν ἐνδεχόμενον συμπέρασμα. ὅπερ καὶ
οὐτόν, φησίν, ἐκ τοῦ ὄρισμοῦ τοῦ κατὰ μηδενὸς δῆλον· τοῦτο γάρ τὸ 50
κατὰ μηδενός, δταν μηδὲν ἦ τοῦ ὑποκειμένου μέρος καθ' οὖ τὸ κατηγορού-
μενον οὐκ ἀποφάσκεται. δροι δὲ οἱ αὐτοὶ πάλιν κἀπὶ τούτου· κίνησις μὲν
γάρ ἐνδέχεται μηδενὶ ἐγρηγορότι ὑπάρχειν, ἐγρήγορσις δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ
ἐνδέχεται ὑπάρχειν, καὶ συνάγεται κίνησις μηδενὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεσθαι
10 ὑπάρχειν. |

p. 33a5 Όταν δὲ τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Β ἐνδέχηται, τὸ δὲ Β ἐνδέ- Η
χηται μηδενὶ τῷ Γ, διὰ μὲν τῶν εἰλημμένων προτάσεων οὐδεὶς
γίνεται συλλογισμός.

Αἱ λοιπαὶ δύο συζυγίαι, ἡ τε τὴν μείζονα ἔχουσα καταφατικὴν τὴν δὲ
15 ἐλάττονα ἀποφατικήν * * *, ἀσυλλόγιστοι μέν εἰσιν δσον ἐξ αὐτῶν τῶν προτά- 15
σεων, λέγω δὲ τοῦ τὴν ἐλάττονα ἐν ἀμφοτέραις ἀποφατικὴν εἶναι· ἐπειδὴ δέ,
φησίν, ἐλέγομεν τὰς τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις πρὸς ἀλλήλας ἀντιστρέψειν,
τὴν πᾶς πρὸς τὴν οὐδεὶς καὶ τὴν τὶς πρὸς τὴν οὐ πᾶς, ἐὰν λάβωμεν τὴν
ἀποφατικὴν εἰς καταφατικὴν, γενήσονται καὶ αὗται συλλογιστικαί. ἀντι- 20
20 στρεφομένης γάρ τῆς ἐλάττονος προτάσεως ἀναχθήσεται ὁ μὲν πρῶτος
τῶν ἀσυλλογίστων τρόπος ὑπὸ τὸν πρῶτον τῶν συλλογιστικῶν, ὁ δὲ δεύτερος
ὑπὸ τὸν δεύτερον· εἰ δὲ καὶ τὴν μείζονα τοῦ δευτέρου ἀντιστρέψομεν, καὶ
αὐτὸς ὑπὸ τὸν πρῶτον ἀναχθήσεται. οὗτω μὲν οὖν δείκνυσι καὶ τὰς
ἀσυλλογίστους δυναμένας γενέσθαι συλλογιστικάς, οὐκ αὐτόθεν ἐκ τῶν ἐξ
25 ἀρχῆς εἰλημμένων ἀλλὰ διὰ τῆς ἀντιστροφῆς, ὥσπερ ἐδείκνυ καὶ ἐπὶ τοῦ 25
ὑπάρχοντας τὰς ἀσυλλογίστους συλλογιστικὰς δυναμένας γενέσθαι ἀντιστρεφο-
μένων τῶν προτάσεων. ώστε διὰ τοῦτο οὐδὲ τελείους φησὶν εἶναι τούτους,
εἴγε δέονται ἀντιστροφῆς. πλὴν εἰδέναι γρὴ διὰ ή ἀντιστροφὴ τῶν προ-

1 μὲν τὸ α' Β 2 ἐνδέχεται prius post τῷ γ̄ collocat Β, ante τῷ γ̄ t: om. Arist.

3 ἐλάσσονος Β 4 καθόλου συνάγων συμπέρασμα ἀποφατικὸν ἐνδεχόμενον, δ Β

5 τοῦτο γάρ κτλ.] cf. c. 1 p. 24b30 6 μηδενὶ (post ὅταν) t τὴν Β

7 πάλιν κἀπὶ τούτου om. Β 8 μηδεμιᾶ ἐγρηγόρειται Β εἰρη-
γορσις BS: ἐγρηγορὸς Vt δὲ om. Β 9 ante κτν. add. ή Β κίνησιν Vt

11 μὲν SVt: om. Β Arist. β̄ prius e γ̄ corr. B² ἐνδέχηται t Arist.: ἐνδέχε-
ται BSV 11. 12 ἐνδέχηται Arist.: ἐνδέχεται t, post γ̄ S: om. BV 14 λοιπὸν V

15 ἐλάσσονα Β lae. indicavi; supple καὶ ή ἀμφοτέρας ἔχουσα ἀποφατικάς
ὅσων V 16 λέγω δη V an τῷ τὴν? ἀμφοτέραις pr. B 18 post ἐὰν add.

μὲν Β 19 αὗται Β: αὐταὶ Vt 19. 20 ἀντιστρεφομένης Β: ἀντιστρεφούσης Vt

20 ἀναδειχθήσεται pr. V, corr. V² 21 ἀσυλλογίστων Vt: συλλογισμῶν Β τρόπων t

22 τὸν δεύτερος V ἀντιστρέψεις Β 25 ἐδείκνυται (scil. c. 7 p. 29a19 sq.) B

26 συλλογιστικάς post γενέσθαι collocat Β 27 post προτάσεων add. α γ̄ B

28 αἱ ἀντιστροφαὶ S

τάσεων τοῦ ἐνδεχομένου οὐ πρὸς τὸ αὐτὸ τοῦ ἐνδεχομένου σημαινόμενον IL^v
γίνεται, ἀλλὰ δῆλον ὅτι τὸ ἐπὶ πλέον ἐνδεχόμενον πρὸς τὸ ἐπ' ἔλαττον ἀντι-
στρέψει καὶ ἔμπαλιν τὸ ἐπ' ἔλαττον πρὸς τὸ ἐπὶ πλέον· ὃ γάρ ἐνδέχεται
παντὶ ὑπάρχειν ώς ἐπὶ τὸ πολύ, τοῦτο οὐδὲν ὑπάρχειν ἐνδέχεται ώς ἐπ'³⁰
ἔλαττον· τὸ δὲ ἐπ' ἵσης πρὸς ἕαυτὸ ἔχει ἀντιστρεφούσας τὰς καταφατικὰς
καὶ τὰς ἀποφατικὰς ἐξ ἴσοτιμίας. ἐνταῦθα δὲ ἀπλῶς ώς πρὸς τὸ πλάτος
τοῦ ἐνδεχομένου ἀποβλέψεις ταῦτα φησιν.

p. 33a21 Τὰν δὲ ἡ μὲν καθόλου τῶν προτάσεων ἡ δ' ἐν μέρει
ληγεῖται, πρὸς ψὲν τὸ μεῖζον ἄκρον κειμένης τῆς καθόλου συλ-
λογισμὸς ἔσται τέλειος.¹⁰

Βούλεται ἐπὶ πασῶν τῶν συζυγῶν τῶν ἐκ τῆς ἑτέρας μερικῆς τῆς
δὲ ἑτέρας καθόλου πάσας μὲν τὰς συζυγίας τὰς ἐχούσας ἐν τῇ μείζονι τὸ
καθόλου ἐν δὲ τῇ ἐλάττονι τὸ μερικὸν συλλογιστικὰς εἶναι, διοῖται ἀν ὅσι κατὰ
τὸ πολύ. εἰσὶ δὲ αἱ πᾶσαι τέσσαρες, ἡ τε ἐξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν καὶ
ἡ ἐξ ἀμφοτέρων ἀποφατικῶν καὶ ἡ ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ⁴⁵
ἐλάττονος καταφατικῆς καὶ ἡ ἐκ τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος
ἀποφατικῆς. καὶ αἱ μὲν τὴν ἐλάττονα ἔχουσαι καταφατικὴν πρόδηλον ὅτι
δι' ἕαυτῶν δείκνυνται συλλογιστικαὶ οὖσαι ἀντιστροφῆς μὴ δεηθεῖσαι. εἰ γάρ
τὸ Α παντὶ ἡ μηδὲν τῷ Β ἐνδέχεται, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ ἐνδέχεται.
δῆλον ὅτι καὶ τὸ Α ἡ τινὶ ἡ οὐ παντὶ ἐνδέχεται τῷ Γ ὑπάρχειν. δροι
δὲ κύνησις, λευκόν, ζῷον· κύνησις γάρ παντὶ λευκῷ ἐνδέχεται ὑπάρχειν,
λευκὸν τινὶ ζῷῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, καὶ συνάγεται κύνησις τινὶ ζῷῳ ἐνδέ- ⁵⁰
γετθεὶς ὑπάρχειν· πάλιν κύνησις ἐνδέχεται μηδὲν λευκῷ ὑπάρχειν, λευκὸν
τινὶ ζῷῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, καὶ συνάγεται κύνησις ἐνδέχεσθαι μὴ παντὶ⁵
ζῷῳ ὑπάρχειν. οὕτω μὲν αἱ ἔχουσαι τὴν ἐλάττονα καταφατικὴν δι' ἕαυ-
τῶν καὶ οὐ δι' ἑτέρων τινῶν δείκνυνται. ἀντιστραφείσης δὲ πάλιν τῇς ἐν
ἐκατέρᾳ ἐλάττονος καὶ μεταληφθείσης εἰς μερικὴν ἀποφατικὴν καὶ ποι- ^{XLI}
ούσης τοὺς εἰρημένους δύο μερικοὺς τρόπους οἱ αὐτοὶ δροι ήμεν καπὶ τού-
των ἀριγάσσοντιν.

1 post ἐνδεχομένου prius add. ἐπεὶ γάρ ἐνταῦθα ἐνδέχεται τὸ β τῷ γ ὑπάρχειν μηδὲν. ἐνδέχεται
καὶ παντὶ ὑπάρχειν· ὥστε ἐπεὶ τὸ μὲν β παντὶ τῷ γ, τὸ δὲ α παντὶ τῷ β, πάλιν δὲ αὐτὸς
ἔσται τολλογισμὸς Β ² γίνεται Vt: ἀντιστρέψει Β: ἀντιστρέψουσαι S ³ πλεῖστον Svt
5 post ἐπίσης add. τοῦτο BVt: om. S ⁴ 6 τὰς om. V ⁵ post ἀπλῶς add. καὶ V
8 μὲν om. V ⁶ ακρα pr. V, corr. V⁷ ⁷ 13 post μερικὸν add. πᾶσας B ⁸ post
ὅποιται add. δ' Vt ⁹ 14. 15 καὶ ἡ V: ἡ τε B: ἡ τ ¹⁰ 17 τῇ ἐλάττονι V ¹¹ κατα-
φατικὴν B²t: καταφατικαὶ pr. B, V ¹² 18 δείκνυνται¹² ν alt. superscr. V ¹³ post δείκν.
del. ὅτι V ¹⁴ 19. 20 ἐνδέχεται, δῆλον—τῷ γ om. V ¹⁵ 20 ἡ prius B: om. t
τῷ γ ἐνδέχεται t ¹⁶ 21 post ὑπάρχειν add. καὶ B ¹⁷ 22 κύνησιν Vt
22. 23 ἐνδέχεται Bt ¹⁸ 23 κύνησιν Vt ¹⁹ 24 κύνησιν Vt ²⁰ ἐνδέχεσθαι scripsi:
ἐνδέχεται Vt, post 25 ζῷῳ B ²¹ 25 post ὑπάρχειν add. ἡ πάλιν λευκόν. σκύθης.
ἄνθρωπος καὶ λευκός. ἵππος. ζῶον B ²² post μὲν add. οὖν V ²³ 27 ἐλάττονι Vt
καταφατικὴν t ²⁴ 28 τοὺς μερικοὺς δύο τρόπους τοὺς εἰρημένους B ²⁵ 28. 29 καπὶ²⁶
τούτων ήμεν B

p. 33a34 Ἐὰν δὲ ἡ μὲν πρὸς τὸ μεῖζον ἄκρον ἐν μέρει ληφθῇ, XLII¹ ἦ δὲ πρὸς τὸ ἔλαττον κατόλου, ἐάν τε ἀμφότεραι καταρραγίαι τεθῶσιν ἐάν τε στερητικαὶ ἐάν τε μὴ δμοιοσγήμονες ἐάν τε ἀμφότεραι ἀδιόριστοι ἦ κατὰ μέρος, οὐδαμῶς ἔσται συλλογίσμος. 5

5 Αἱ μὲν οὖν ἔχουσαι πρὸς τὴν μείζονι προτάσει τὸ καθόλου πρὸς δὲ τὴν ἔλαττονι τὸ μερικὸν εἴρηται πῶς εἰσὶ πᾶσαι συλλογιστικαί, ὅπως ἂν ἔχωσι κατὰ τὸ ποιόν. αἱ δὲ τὸ ποσὸν ἀνάπαλιν ἔχουσαι, λέγω δὲ πρὸς μὲν τῷ μείζονι τὸ μερικὸν πρὸς δὲ τῷ ἔλαττονι τὸ καθόλου, πᾶσαι ἀσυλλόγιστοι 10 εἰσιν, ὅπως ἂν ἔχωσι κατὰ τὸ ποιόν. δείκνυσι δὲ αὐτὰς ἀσυλλογίστους 10 τοῦτον τὸν τρόπον· ἐπειδὴ τὸ B, φησίν, ἐπὶ πλέον ἔστι τοῦ A, * * * δείκνυται δὲ τούτῳ τὸ A καὶ ἐξ ἀνάγκης παντὶ ὑπάρχον καὶ ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ τούτῳ. εἰ δὲ τοῦτο, οὐδὲν συναχθῆσται συμπέρασμα· εἰ γάρ συνάγεται τὸ ἀνάγκη παντί, ἀναιρήσει τό τε ἀνάγκη μηδενὶ καὶ ἀνάγκη μὴ 15 παντὶ καὶ τὸ ἐνδέχεται μηδενὶ καὶ τὸ ἐνδέχεται μὴ παντί· πᾶλιν εἰ συν- 15 ἀγεται τὸ ἀνάγκη μηδενί, ἀναιρήσει τό τε ἀνάγκη παντὶ καὶ τὸ τινὶ (καὶ τὸ ἐνδέ- γεται παντὶ καὶ τὸ τινί). εἰ τοίνυν πάντα ἀναιροῦνται, ἔστικε μηδὲν συνάγεται· 20 ἐκ τούτων τῶν ὅρων. ἀσυλλόγιστοι ἄρα πᾶσαι αἱ τοιαῦται συζυγίαι ἐοίκασιν εἶναι. δειχθῆσται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὅρων τὸ τοιοῦτον οὕτως ἔχον. οἱ μὲν οὖν ὅροι, οὓς αὐτὸς λαμβάνει, οὐ πάνυ σαφὲς ἥμεν τὸ θεώρημα ποιοῦσιν. ἔστωσαν 25 20 οὖν ὅροι τοῦ μὲν παντὶ ἐξ ἀνάγκης λευκόν, περιπατητικόν, κύκνος· λευκὸν γάρ τινὶ περιπατητικῷ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, περιπατητικὸν παντὶ κύκνῳ. καὶ λευκὸν παντὶ κύκνῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει. τοῦ δὲ μηδενί, ἐὰν λάβωμεν ἀντὶ τοῦ κύκνου κόρακα· λευκὸν τινὶ περιπατητικῷ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, περιπατητικῷ παντὶ κόρακι, καὶ λευκὸν οὐδενὶ κόρακι ἐξ ἀνάγκης. εἰ δὲ καὶ τὸ ἐξ 25 25 ἀνάγκης παντὶ καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ συνάγεται, πάντα ἄρα ἀναιρεῖται τὰ συμπεράσματα, ώς ἐδείξαμεν. εἰ δὲ πάντα ἀναιρεῖται, ἀσυλλόγιστοι ἔσονται πᾶσαι αἱ συζυγίαι αἱ τοιαῦται. τὰ δὲ αὐτὰ ἐροῦμεν καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἀνομοιοσχημόνων καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων μερικῶν ἢ ἀπροσδιορίστων ἢ ὁπωσοῦν ἄλλως.

30 Ἀπορεῖ δὲ ἐν τούτοις ὁ ἐξηγητὴς τί δήποτε ὁ Ἀριστοτέλης μὴ ὁσπερ τὰς ἀποφατικὰς μεταλαμβάνει εἰς καταφατικὰς καὶ οὕτως ποιεῖ συλλογιστικὰς 30

1 μὲν om. B Arist. ληφθῇ ἐν μέρει B 3 ληφθῶσιν t ἀν ubiqo B
4 ἀμφότεροι V 6 εἰρηνται conicio ἔχουσαι B 7 κατὰ om. t 9 ἔχουσι t
10 τοῦτον τὸν τρόπον Vt: οὕτως B ἐπεὶ B lac. indicavi; supple velut
εἰλήφθω τὸ γ φ τὸ β ἐπὶ πλέον ἔστι τοῦ α 11 δὲ Vt: om. B καὶ prius B:
om. Vt 12 τούτου (ante εἰ) V οὐδενὶ (ante συν.) t 12. 13 συναγέτω V
13 an καὶ (τὸ) ? 14 μὴ om. B 15 καὶ τὸ—16 τινί addidi 16 μηδενὶ Vt
17 post ὅρων add. καὶ B πᾶσαι post ἀσυλ. collocat V: om. t 18 εἶναι om. B
οὕτως ἔχον τὸ τοιοῦτον V 19 αὐτοὺς t post θεώρημα add. τοῦτο B 20 μὲν
om. B κύκνος—21 περιπατητικὸν om. V 21 περιπατητικῷ seripsi: περιπατη-
κῶς Bt 22 κύκνῳ παντὶ V ὑπάρχειν V τοῦ prius e τὸ corr. V² τοῦ alt.
om. B 23 ἐνδέχεται περιπατητικῷ B 24 post παντὶ κόρακι add. ὑπάρχει B
27 πᾶσαι B: om. Vt αἱ τοιαῦται συζυγίαι B δὲ om. B καὶ om. V 28 δμοιοσγη-
μόνων Bt 29 ὅπως ἀν t 30 δὲ Vt: καὶ B 31 οὕτως—p. 160,1. 2 ἀποφατικὰς
καὶ om. B 31 et p. 160,1 post εἰς add. τὰς S ποιεῖ supra ἔχειν del. ser. V

τὰς συζυγίας, οὗτως καὶ τὰς καταφατικὰς μεταλαμβάνει εἰς ἀποφατικὰς XLII⁵ καὶ δείχνυσιν ἀσυλλογίστους τὰς συλλογιστικὰς συζυγίας· εἰ γάρ αἱ τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις πρὸς ἔαυτὰς ἴσοτίμως ἀντιστρέψουσι. τίς ή ἀποκλήρωσις τοῦ τὰς μὲν ἀποφατικὰς μεταλαμβάνειν εἰς καταφατικὰς μηκέτι 5 δὲ καὶ τὰς καταφατικὰς εἰς ἀποφατικάς; καὶ ἐπιλύεται τοῦτο οὕτως. τῶν ἀποφάσεων, φησίν, αἱ μὲν τὸν τρόπον ἀναιροῦσιν, αἱ δὲ τὸ πρᾶγμα· 10 ή μὲν γάρ λέγουσα ‘οὐκ ἀνάγκη περιπατεῖν’ τὸ μὲν πρᾶγμα οὐκ ἀνεῖλε, λέγω δὴ τὸ περιπατεῖν, τὸν δὲ τρόπον ἀνεῖλε, λέγω τὸ ἀνάγκη· ή δὲ λέγουσα ‘ἀνάγκη μὴ περιπατεῖν’, ητίς τῷ μὲν σχῆματί ἐστι κατάφασις 15 τῇ δὲ δυνάμει ἀπόφασις, τὸ μὲν πρᾶγμα ἀνεῖλε, τὸ περιπατεῖν, τὸν δὲ τρόπον ἐφύλαξε· καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν ἄλλων ὅμοίως. αἱ δὲ τοῦ ἐνδεχομένου ἀποφάσεις αἱ ἐνταῦθα παραλαμβανόμεναι, αἵτινες τῷ σχῆματί εἰσι καταφάσεις, οὕτε τὸ πρᾶγμα οὕτε τὸν τρόπον ἀναιροῦσιν· ή γάρ λέγουσα 20 ‘ἐνδέχεται μηδένα ἄνθρωπον περιπατεῖν’ οὕτε τὸν τρόπον ἀναιρεῖ (ἀκέραιος γάρ ἐστιν) οὕτε τὸ πρᾶγμα. εἰ τοίνυν μήτε τὸν τρόπον ἀναιροῦσι μήτε τὸ πρᾶγμα, δῆλον ὅτι ταῖς καταφάσεσιν ἴσοδυναμοῦσι. διὰ τοῦτο οὖν τὰς ἀποφατικὰς εἰς καταφατικὰς μεταλαμβάνει ὥσπερ ἀπὸ ἀσαφεστέρων καταφάσεων εἰς σαφεστέρας ποιούμενος τὴν μετάληψιν. Ἱσως δ' ἂν τις κάκεινο ἀπορήσειε, διὰ τί μὴ καὶ τὰς μερικὰς μεταλαμβάνει εἰς τὰς καθόλου 25 καὶ ποιεῖ καὶ τὰς ἐν ταῖς μερικαῖς ἀσυλλογίστους συλλογιστικάς, εἴπερ πᾶσαι πρὸς ἔαυτὰς αἱ τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις ἀντιστρέψουσιν. τούτου δὲ τὴν λύσιν ἔφθημεν εἰπόντες, ὅτι τὰς μὲν καθόλου δυνατὸν εἰς τὰς μερικὰς μεταλαβεῖν, διότι τῷ καθόλου τὸ μέρος ἀκολουθεῖ (ὅτι γάρ ἐνδέχεται παντί, τοῦτο καὶ τινὶ ἐνδέχεται· καὶ δὲ μηδὲν. τοῦτο καὶ μὴ, παντί), 30 οὐκέτι δὲ πάντως καὶ ἀνάπολιν· οὐ γάρ δὲ τινὶ ἐνδέχεται, τοῦτο ἀνάγκη καὶ παντὶ ἐνδέχεσθαι· δυνατὸν γάρ τινὶ μὲν ἐνδέχεται, παντὶ δὲ μηκέτι· οἶον τινὶ μὲν ζώῳ ἐνδεχομένως τὸ λευκὸν ὑπάρχει, παντὶ δὲ οὐκέτι 35 ἐνδεχομένως· τῷ γάρ κύκνῳ ἐξ ἀνάγκης. διὰ τοῦτο οὖν οὐ μεταλαμβάνει τὰς μερικὰς εἰς τὰς καθόλου.

30 "Ιδωμεν δὲ καὶ ἐπὶ τῆς λέξεως αὐτῆς τὰ εἰρημένα. οὐδὲν γάρ κωλύει, φησί, τὸ Β ὑπερτείνειν τὸ Α, τουτέστι δυνατὸν τὸν μέσον δρον λαβεῖν ἐφ'

1 τὰς alt. St: om. V μεταλαμβάνει scripsi: μεταλαμβάνειν Vt 3 ίσοτίμως πρὸς
ἔαυτὰς B 4 τοῦ S: om. BVt λαμβάνειν V 5 καὶ ἐπιλύεται τοῦτο B: ἐπιλύεται
οὖν τὸ τοιοῦτον ως οἷόν τε ἦν πιθανῶς Vt 6 φησίν om. B 7 μὲν prius om. B
8 ἀνεῖλε om. B λέγω Vt: ητοι B: om. S 9. 10 καταφατικὴ—ἀποφατικὴ B
10 τὸ περιπατεῖν SVt: om. B 12 ἐνταῦθα SVt: ὡδὶ B 13 καταφατικαὶ BS
14 ἐνδέχεται St: om. B: post ἄνθρωπον collocat V 15 ἐστιν BS: om. Vt μηδὲ—
μηδὲ SVt 16 καταφάσεσιν SVt: καταφατικαῖς B 16 17 τὰς τοιωτας ἀποφατικὰς εἰς
τὰς S 17 μεταλαμβάνομεν B: εν supra ei scr. V σαφεστέραν B 18 δὲ SVt:
om. B 19 διὰ τί SVt: ὅτι B post τί add. οὖν Vt: om. BS τὰς alt. SVt:
om. B 20 καὶ alt. BS: om. Vt 22 ἔφθημεν εἰπόντες] p. 149,27 sq. τὰς alt.
om. V 23 τὸ μερικὸν S ἀκολουθήσει B δὲ γάρ S: καὶ δὲ Bt: καὶ τὸ V¹:
δὲ V² 25 καὶ SVt: καὶ τὸ B ἀνάγκη St: om. BV 26 παντὶ prius ε τινὶ
corr. V post ἐνδέχεσθαι prius add. ὑπάρχειν B 31 τὸ alt. BVt (Α B d n m u,
pr. C): τοῦ Arist. cf. p. 161,7. 12

οὐ μὴ παντὸς ὁ πρῶτος κατηγορεῖται καὶ οὐκ ἔξιστεί ὁ πρῶτος πρὸς τὸν μέσον· δυνατὸν γάρ ποτε καὶ ἔξιστειν, ώς δταν τὸ ἐνύπνιον δρᾶν καὶ τὸ καθεύδειν λάβωμεν (τὸ γάρ δρᾶν | ἐνύπνιον καὶ τινὶ καθεύδοντι ἐνδέχεται ΧΙΙ^ν ὑπάρχειν καὶ παντί, καὶ ἀνάπται πάντα καθεύδοντα ἐνδέχεται ἐνύπνιον 5 δρᾶν) ἡ τὸ ἐσθίειν καὶ περιπατεῖν καὶ δσα τοιαῦτα. ἐφ' δσων οὖν, φῆσι. μὴ ἔξιστεί ὁ πρῶτος δρος πρὸς τὸν μέσον, ἀλλ' ὑπερτείνει καὶ πλεονάζει ὁ μέσος τὴν κατηγορίαν τοῦ πρώτου, ἐπὶ τούτων δυνατὸν καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδὲνι συναγαγεῖν. εἴτε ἀμφότεραι καταφατικὰ τὸιν αἱ προτάσεις εἴτε ἀμφότεραι ἀποφατικά, εἴτε ἀμφότεραι ἀδιόριστοι ἡ κατὰ μέρος. οἱ 10 δὲ αὐτοὶ δροι οὓς παρεθέμεθα ἀρμόσουσιν ἐπὶ πάντων καὶ οἱ τούτοις παραπλήσιοι.

p. 33a39 Ὡι δὲ ὑπερτείνει τὸ Β τοῦ Α, εἰλήφθω τὸ Γ· τούτῳ γὰρ οὔτε παντὶ οὔτε μηδενὶ οὔτε τινὶ οὔτε μὴ τινὶ ἐνδέχεται τὸ Α ὑπάρχειν.

15 Ἐάν, φῆσι, τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ μέσου δρου λάβωμεν, τουτέστι τοῦ Β, καθ' ὁ πλεονάζει τῆς κατηγορίας τοῦ Α, λέγω δὴ τοῦ πρώτου δρου, ἐπὶ τούτου, φῆσιν, οὐδὲν συμπέρασμα εὑρήσουμεν συναγόμενον. οὔτε τὸ κατόπιν οὔτε τὸ μερικὸν οὔτε τὸ καταφατικὸν οὔτε τὸ ἀποφατικόν. εἴτα κατασκευάζων τοῦτό φησιν εἴπερ ἀντιστρέφουσιν αἱ κατὰ τὸ ἐνδέχεσθαι 20 προτάσεις καὶ τὸ Β πλείοσιν ἐνδέχεται ἡ τὸ Α ὑπάρχειν.

p. 33b8 Φανερὸν οὖν δτι τοῦτον τὸν τρόπον ἔχόντων τῶν δρων οὐδεὶς γίνεται συλλογισμός.

Τοῦτον τὸν τρόπον, δηλονότι τὸν προσεχῶς εἰρημένον, ἐὰν ἡ μείζων μερικὴ τυγχάνῃ. εἰ γάρ, φησίν, ἀνάγκη πάντα συλλογισμὸν ἡ ἀναγκαῖον 25 ἡ ὑπάρχοντα ἡ ἐνδεχόμενον εἶναι, δείκνυται δὲ μηδέτερος τούτων συναγόμενος διὰ τούτων τῶν προτάσεων, ἐοίκασιν ἄρα παντελῶς εἶναι ἀσυλλογιστοι· τῷ μὲν γάρ συνάγειν τὸ καταφατικὸν ἀναγκαῖον τό τε ὑπάρχον ἀποφατικὸν 35 καὶ τὸ ἐνδεχόμενον καὶ τὸ ἀναγκαῖον ἀναιρεῖται, τῷ δὲ συνάγεσθαι τὸ ἀποφατικὸν ἀναγκαῖον τό τε καταφατικὸν ἀναγκαῖον ἀναιρεῖται καὶ τὸ ὑπάρχον 40 καὶ τὸ ἐνδεχόμενον, καθάπερ ἐδείξαμεν.

1 ἔξιζάζει pr. V, corr. V² 2 καὶ prius om. V 3 ἔξιζάζειν ut solet V 4 καὶ alt., quod post δταν colloc. libri, transposui 5 τὸ alt. Bt: τῶ V 6 καὶ alt. superser., ut videtur, B² 7 4 παντὶ καθεύδοντι Vt 8 6 ἔξιζάζον B¹, corr. B² 9 post εἴτε addiderim ἡ μὲν καταφατικὴ ἡ δ' ἀποφατική, εἴτε cf. Arist. 10 δὲ superser. V: post αὐτοὶ om. B 11 ἀδριστοι V 12 ἡ Vt Arist.: εἴτε B 13 10 δὲ superser. V: post αὐτοὶ colloc. t 14 τοῦτον B 15 12 τοῦτο pr. V 16 13. 14 ὑπάρχειν τὸ α' V 16 καθ' οὖ B 17 εύρήσεις B 18 17. 18 οὔτε—μερικὸν iterat V 18 τὸ (ante ἀποφ.) om. B 19 21 post οὖν add. ἔστιν B 20 τοῦτον τὸν τρόπον Vt Arist.: οὗτος B 21 τὸν prius om. V 22 25 δὲ om. V 23 ἄρα om. B 24 ἀλλόγιστοι V 25 μὲν om. B 26 καταφατικὸν εἰς τὸ V 27 27. 28 καταφατικὸν εἰς τὸ V 28 τῷ δὲ Vt: πάλιν τῶ B 29 καθάπερ Vt: ως ἥδη B 30 καθάπερ εἰς τὸ V 31 ἐδείξαμεν] p. 159, 12 sq.

p. 33b18 Φανερὸν δὲ καὶ ὅτι καθόλου τῶν ὄρων ὅντων ἐν XLI^v
ταῖς ἐνδεχομέναις προτάσεσιν ἀεὶ γίνεται συλλογισμὸς ἐν τῷ
πρώτῳ σγήματι.

Ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων τρόπων οὐ πᾶσαι αἱ ἔξ αἱμφοτέρων τῶν 30
5 προτάσεων καθόλου προτάσεις συλλογιστικαὶ ἔσαν· ἐπὶ δὲ τοῦ ἐνδεχομένου
ἐν τῷ πρώτῳ σγήματι πάται. φησύν, ἐνείκημεν συλλογιστικάς, ὅπως ἀν
εἶχον κατὰ τὸ ποιόν, ἄλλὰ τὰς μὲν τελείας καὶ δι’ ἑαυτῶν δεικνυμένας,
τὰς δὲ ἀτελεῖς καὶ δεօμένας τῆς δι’ ἀντιστρόφου βοηθείας, λέγω δὴ τῆς
μεταλήψεως τῶν ἀποφασικῶν εἰς τὰς καταφατικάς.

10 p. 33b21 Δεῖ δὲ τὸ ἐνδέχεσθαι λαμβάνειν μὴ ἐν τοῖς ἀναγκαίοις
ἄλλὰ κατὰ τὸν εἰρημένον διορισμόν. ἐνίστε δὲ λανθάνει τὸ 35
τοιοῦτον.

Πολλάκις. φησί. λανθάνομεν ἡμᾶς αὐτοὺς λέγοντες μὲν ἐνδέχεσθαι
τόδε τιθὲς ὑπάρχειν μὴ ἐνδεχομένως ἔκείνου ὑπάρχοντος ἄλλ’ ἀναγκαίως,
15 διερ καὶ αὐτὸς πέπονθεν, ώς δταν εἴπωμεν ἐνδέχεσθαι παντὶ ἀνθρώπῳ τὸ
λευκὸν ὑπάρχειν· τινὶ γὰρ ἔξ ἀνάγκης ὑπάρχει, οἷον τῷ Σκύθῃ, καὶ τινὶ⁴⁰
ἔξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει, οἷον τῷ Αἰθίοπι. διὰ τοῦτο φησιν ὅτι δεῖ τὸ
ἐνδέχεσθαι μὴ ἐπὶ τοῦ ἀναγκαίου λαμβάνειν ἄλλ’ ἐπὶ τοῦ κυρίως ἐνδεχο-
μένου κατὰ τὸν εἰρημένον ἡμῖν περὶ τούτου διορισμόν.

20 p. 33b25 Ἐὰν δὲ ἡ μὲν ὑπάρχειν ἡ δὲ ἐνδέχεσθαι λαμβάνηται
τῶν προτάσεων, δταν μὲν ἡ πρὸς τὸ μεῖζον ἄκρον ἐνδέχεσθαι
σημαίνη, τέλειοί τε πάντες ἔσονται οἱ συλλογισμοὶ καὶ τοῦ
ἐνδέχεσθαι κατὰ τὸν εἰρημένον διορισμόν.

Περὶ τῆς τοῦ ἐνδεχομένου φύσεως διαλεχθεὶς καὶ διορισάμενος αὐτό,
25 ἔτι καὶ περὶ τῆς ἀντιστροφῆς αὐτοῦ, εἶτα περὶ τῶν συλλογισμῶν εἰρηκώς 45
τῶν ἔξ αἱμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων, νῦν ἀκολούθως περὶ τῆς
μίζεως αὐτοῦ διαλέχεται. μίγνυσιν οὖν αὐτὸ πρότερον τῷ ὑπάρχοντι. ἐπὶ τού-
των οὖν, δταν ἡ μὲν μίζεων ἡ ἐνδεχομένη ἡ δὲ ἐλάττων ὑπάρχουσα, τὸ τηνι-

1 καὶ om. V post ὄρων add. τῶν V 2 τῷ om. V 4 post αἱ add. τῶν V
5 conicias συζυγίαι sive συμπλοκαί, at cf. p. 164,19 171,15 6 ἐν om. B
6. 7 συλλογιστικάς—ἄλλα om. B 7 τελείας καὶ om. B 10 post μὴ add. τὸ t (d)
11 δὲ superser. V 12 λανθάνει Bt 13 post πολλάκις add. δὲ B 14 λέγοντας Vt
14 ἐνδεχόμενος pr. V, corr. V² 15 δὲ B 16 ως om. V 16 σκύθει t
post καὶ τινὶ superser. οὐκ V² 17 οὐχ ὑπάρχει om. V 19 αὐτοῦ B 20 μίζεις
ὑπάρχοντος καὶ ἐνδεχομένου (δεχομένου B) inser. BS: μίζεις τοῦ ἐνδεχομένου μετὰ τοῦ ὑπάρ-
χοντος del., deinde μίζεις ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος inser. V 21 ὑπάρχει V
ἐνδέχεται pr. V 22 λαμβάνῃ t 23 τε om. B 24 ἔσονται t et ante πάντες Arist.:
εἰσὶν BV 25 περὶ τὸν συλλογισμὸν V 26 ἀκολούθως om. B 27 αὐτοῦ] τοῦ V 28 πρότερον B: om. Vt

καῦτα ἔσονται συλλογιστικαὶ αἱ συζυγίαι, ὅταν καὶ ἡ μείζων τὸ ἕδιον ποιὸν XLIV⁵ φυλάττῃ, λέγω δὴ τὸ καθόλου, καὶ ἡ ἐλάττων τὸ ποιόν, λέγω δὴ τὸ καταφατικόν. καὶ πάντες οἱ τοιοῦτοι συλλογισμοὶ τέλειοί εἰσιν· οὐδὲν δέσονται γάρ οὔτε ἀντιστροφῆς οὔτε τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. ὅταν δὲ ἡ μὲν μείζων 50 5 ὑπάρχουσα ἡ ἡ δὲ ἐλάττων ἐνδεχομένη, τότε ἔσονται συλλογιστικαὶ αἱ συζυγίαι, ὅταν μόνη ἡ μείζων καθόλου ἡ. οὐκέτι μέντοι ἀνάγκη καὶ τὸ ποιὸν τῆς ἐλάττονος ὥρισμένον εἶναι· κανὸν γάρ ἀποφατικὴ ἡ ἡ ἐλάττων, γενήσεται συλλογιστικὴ ἡ συζυγία μεταληφθείσης πάλιν τῆς τοῦ ἐνδεχομένου ἀποφάσεως εἰς κατάφασιν. αἱ μὲν οὖν συλλογιστικαὶ ἐν τούτοις συζυγίαι 10 αὗται. συνάγουσι δὲ συμπεράσματα αἱ μὲν τὴν μείζονα ἔχουσαι ἐνδεχομένην ἐνδεχόμενα· αἱ δὲ τὴν μείζονα ὑπάρχουσαν ἔχουσαι οὐ συνάγουσι, XLIII⁶ φησί, τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον ἀλλὰ τὸ μηδενὶ ἡ μὴ παντὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, αἴτινές εἰσιν ἀποφατικαὶ μέν, οὐ τὸ πρᾶγμα δὲ ἀναιροῦσιν ἀλλὰ μόνον τὸν ἀναγκαῖον τρόπον· ἀναιρουμένου δὲ τοῦ ἀναγκαίου 15 τρόπου ἐνδεχόμενα ἔσονται ἐξ ἀνάγκης τὰ συμπεράσματα, ἀλλ’ οὐχί, φησί, τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου ἀλλὰ τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἐνδεχομένου. τί δὲ τοῦτο ἐστιν, εἰσόμεθα, ὅταν περὶ αὐτῶν τῶν προτάσεων διαληψόμεθα. 5 νῦν δὲ τέως τὰς τὴν μείζονα ἔχουσας ἐνδεχομένην ἐκτίθεται, καὶ δείκνυσιν ἐνδεχόμενα τὰ συμπεράσματα συναγόμενα. ἕδωμεν δὲ καὶ τὰ ἔτη.

20 p. 33b28 "Οταν δ' ἡ πρὸς τὸ ἐλάττον, ἀτελεῖς τε πάντες, καὶ οἱ στερητικοὶ τῶν συλλογισμῶν οὐ τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου ἀλλὰ τοῦ μηδενὶ ἡ μὴ παντὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν.

Εἰκότως πάντες οἱ συλλογισμοὶ οἱ τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην ἔχοντες 10 ἀτελεῖς εἰσι· τελειοῦνται γάρ ἡ δὲ ἀντιστροφῆς ἡ διὰ τῆς ἀδυνάτου δείξεως. 25 τοὺς δὲ στερητικοὺς τὸ ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ ἡ μὴ παντὶ συνάγειν, ὑπερ καὶ αὐτὸν ἐνδεχόμενόν ἐστιν, οὐ μὴν ὅπερ ὥρισατο. ὅτι δὲ ἐνδεχόμενόν ἐστι. διὰ τῶν ἔτης δῆλον· εἰ γάρ μηδενὶ ἡ μὴ παντὶ ἐξ ἀνάγκης, ἐνδέχεσθαι φαμεν καὶ μηδενὶ καὶ μὴ παντὶ ὑπάρχειν εἰκότως· εἰ γάρ μηδενὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης τὸ βαδίζειν, ἐνδεχομένως που πάντως ὑπάρχει.

1 αἱ om. BS 2 φυλάξηται B 4 ἀδύνατον SVt: ἄτοπον B 5 αἱ V, superser., ut videtur, B¹: om. St 6 ἀνάγκη SVt: ἀναγκαῖον B 7 ἀποφατικὸν t
ἡ S: post ἐλάττων collocat B: om. Vt 8 ἡ om. B 9 ἐν τούτῳ Vt: ἐν αὐτοῖς, sed post συζυγίαι S 11 ἐνδεχόμενον B αἱ] ἐν t 12 ὑπάρχουσαν superser. V
12 φησί om. B 13. 14 ἀναιροῦσιν BS: ἀναιροῦσαν V: ἀναιροῦσαι t 15 ἐξ ἀνάγκης
ἔσονται B φησίν post 16 ἐνδεχομένου prius collocat B 16 τὸν om. V
ἀλλὰ τοῦ ἡμίσεος B: ἀλλ’ ἡμισου V: ἀλλ’ ἡμίση t 17 εἰσόμεθα] p. 34b27 sq.
ὅτε (ε ex i, ut videtur, corr.) V διαληψόμεθα scripsi: διαληψώμεθα BVt
18 τῆς μείζονος pr. V 19 post συμπεράσματα del. ἐνδεχόμενα V 20 δ' ἡ B
Arist.: δὲ οἱ V: δὲ t τε om. V (C) 21 διορισμὸν t post διορισμὸν add.
τοῦ V 22 post τοῦ add. ἡ t 23 οἱ alt. om. V 24 post διὰ del. v V
post τῆς add. τοῦ t 25 post ἀνάγκης sive post παντὶ videtur φησὶ excidisse
δ B 26 ὥρισαντο pr. V ὅτι Bt: τὸ V ἐστι Bt: ἐστιν ὁ V
27 δῆλον B: συνάγειν V: συνάγει t: fort. δηλοῖ sive ἐπάγει

p. 33b 33 Ἐνδεχέσθω γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β παντὶ XLII^r τῷ Γ κείσθω ὑπάρχον.

Ἐκτίθεται τὰς ἐκ μείζονος ἐνδεχομένης συζυγίας καὶ συνάγειν αὐτάς φησιν ἐνδεχόμενον συμπέρασμα. εἰ γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐνδέχεται 5 ὑπάρχειν, πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ ἐνδεχομένως ὑπάρχει· μέρος δὲ τοῦ Β τὸ Γ· ὑπόκειται γάρ παντὶ τῷ Γ τὸ Β ὑπάρχειν· τὸ ἄρα Α τῷ Γ ἐνδεχομένως ὑπάρχει μέρει ὅντι τοῦ Β. δροὶ δὲ διαλέγεσθαι, περιπατοῦν, ἀνθρώποις· διαλέγεται γάρ παντὶ περιπατοῦντι ἐνδέχεται ὑπάρχειν, περιπατοῦν παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει· ὑποκείσθωσαν γάρ πάντες περιπατοῦντες· 10 καὶ συνάγεται συμπέρασμα ‘διαλέγεσθαι παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν’.¹ τὰ αὐτὰ δὲ ἔροῦμεν καὶ τῆς μείζονος στερητικῆς λαμβανομένης τῆς δὲ ἐλάττους καταστικῆς· εἰ γάρ τὸ Α ἐνδέχεται μηδὲν τῷ Β. πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ ἐνδεχομένως οὐχ ὑπάρχει· μέρος δὲ τοῦ Β τὸ Γ· ὑπόκειται γάρ παντὶ τῷ Γ τὸ Β ὑπάρχειν· οὐδὲν ἄρα τῷ Γ τὸ Α ἐνδέχεται ὑπάρχειν. οἱ αὐτοὶ δὲ δροὶ κάνταῦθα ἀρμόσουσιν.

p. 34a 1 Ὅτι μὲν οὖν τοῦ ὑπάρχειν τιθεμένου πρὸς τὸ ἐλαττον ἄκρον τέλειοι γίνονται συλλογισμοί, φανερόν· δτι δὲ ἐναντίως 30 ἔχοντος ἔσονται συλλογισμοί, διὰ τοῦ ἀδύνατου δεικτέον.

Πᾶσαι, φησίν, αἱ προτάσεις αἱ τὴν μὲν μείζονα ἔχουσαι ἐνδεχομένην 20 τὴν δὲ ἐλάττονα ὑπάρχουσαν συλλογιστικαὶ οὖσαι τέλειαι εἰσιν· οὐκ ἐδεήθησαν γάρ οὔτε τῆς δι’ ἀντιστροφῆς οὔτε τῆς δι’ ἀδυνάτου δεικνύεται. αἱ δὲ ἀντικειμένως ἔχουσαι ταύταις, λέγω δὴ αἱ τὴν μείζονα ὑπάρχουσαν τὴν δὲ ἐλάττονα ἐνδεχομένην, οὐ τῇ κατ’ εὐθεῖαν δείξει δεικνύμεναι ἀλλ’ ἡ τῇ δι’ 35 ἀντιστροφῆς ἡ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ ἀτελεῖς εἰσι· πᾶσαι γάρ αἱ μὴ τῇ κατ’ εὐθεῖαν δείξει δεικνύμεναι ἀτελεῖς εἰσιν.

p. 34a 5 Πρῶτον δὲ δεικτέον δτι, εἰ τοῦ Α ὄντος ἀνάγκη τὸ Β εἶναι, καὶ δυνατοῦ ὄντος τοῦ Α δυνατὸν ἔσται καὶ τὸ Β ἐξ ἀνάγκης.

Μέλλων παραδιδόναι τὰς ἐκ τῆς μείζονος ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάτ-

1 post α' del. μὴ V ²	3 αὐτάς om. B	5 ὑπάρχει B, at cf. vs. 13
6 γάρ S: δὲ καὶ BV: δὲ τῇ t cf. vs. 14	τὸ β'—τῷ γ' om. V	7 ὑπάρχει BS:
ὑπάρχει Vt	περιπατεῖν SVt	8. 9 περιπατεῖν S: περιπατοῦντι V
post περιπ. add. δὲ Vt: om. BS	9 ὑποκείσθω t	10 post συμπ. add. τὸ S
13 οὐκ ἐνδεχομένως t	17 post γίνονται add. οἱ t	18 ἔχοντες V (u, pr. A)
19 αἱ prius om. B	αἱ συμπλοκαὶ S at cf. p. 162,5	μὲν om. B
ἔχουσιν t	21 τῆς δι’ prius SV: τῆς διὰ τῆς t: om. B	ἀντιστροφῆς] i ex τῆς
corr. V ²	δι’ alt. om. B	23 δι’ superser. V
τῆς ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς B	24. 25 πᾶσαι—εἰσιν om. B: γάρ—εἰσιν om. S	24 ἀντιστροφῆ V
24 αἱ μὴ iterat V, iterata del. V ²	26 λεκτέον B Arist.	27 καὶ alt. BVt(dn):
om. Arist.	29 παραδιδόναι SVt: παραδοῦναι B	

τονος ἐνδεχομένης συζυγίας θεώρημά τι προλαμβάνει συμβαλλόμενον αὐτῷ XLII^r
πρὸς τὴν τούτων δεῖξιν. ἐπειδὴ γάρ πᾶσαι διὰ τοῦ ἀδυνάτου δείκνυνται
καὶ τῆς μεταλήψεως τῶν προτάσεων εἰς ἄλληλας, τῆς τε ἐνδεχομένης εἰς
τὴν ὑπάρχουσαν καὶ ἀνάπαλιν τῆς ὑπαρχούσης εἰς τὴν ἐνδεχομένην (τοῦτο 45
ὅ δέ, εἰ καὶ ψεῦδος ἔστιν, οὐ μὴν ἀδύνατον ἀλλὰ δυνατόν· τό τε γάρ ἐνδεχό-
μενον δυνατὸν ἐκβῆγαι καὶ γενέσθαι ὑπάρχον, καὶ τὸ ὑπάρχον διακοπέν,
ἐπειδὴ καὶ τοιαύτην ἔχει τὴν φύσιν, δύναται πάλιν γενέσθαι ἐνδεχόμενον),
ἐπειδὴ τοίνυν μεταλαμβάνων τὰς προτάσεις διὰ τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγω-
γῆς δείκνυσι ταύτας τὰς συζυγίας, ἵνα μὴ τις εἴπῃ ὅτι διὰ τὴν μετάληψιν
10 τῶν προτάσεων ἡκολούθησε τὸ ἀδύνατον, διὰ τοῦτο πρότερον προέθετο 50
δεῖξαι ὅτι οὐδέποτε δυνατῇ τινι ὑποθέσει ἐγχωρεῖ τι ἀδύνατον ἀκολουθεῖν.
ἀλλὰ πάντως τῷ δυνατῷ δυνατὸν ἔσται τὸ ἐπόμενον. εἴπερ οὖν τὴν μετά-
ληψιν τῶν προτάσεων δυνατὸν γενέσθαι καὶ οὐκ ἀδύνατον, δυνατῷ δὲ οὐδὲν
ἀδύνατον ἀκολουθεῖ, οὐδὲν ἄρα ἀκολουθήσει τῇ μεταλήψει αὐτῶν ἀδύνατον.
15 δείκνυσι δὲ αὐτὸν οὕτως. ἔστω, φησί, τοῦ Α ὄντος ἐξ ἀνάγκης ἐπεσθαι
αὐτῷ τὸ Β· ἐπειδὴ τοίνυν τὸ μὲν Α ἔστι προηγούμενον τὸ δὲ Β ἐπόμενον,
ἀνάγκη, φησίν, εἰ τὸ Α δυνατὸν εἶη, καὶ τὸ Β δυνατὸν εἶναι. εἰ γάρ τοῦτο
ψεῦδος καὶ ἐγχωρεῖ τοῦ Α | δυνατοῦ ὄντος τὸ Β ἀδύνατον εἶναι, ὑπο- 55
κείσθω οὕτως. ἐπειδὴ τοίνυν τὸ Α δυνατόν ἔστι, τὸ δὲ δυνατὸν οἷόν τε
20 ἔστι γενέσθαι, ἐκβαινέτω εἰς ἐνέργειαν τὸ Α· ἐκβάν δὲ ἔστι δῆλον διε-
εὶ τοίνυν τὸ μὲν Α ἔστι, τὸ δὲ Β ἀκολουθεῖν τῷ Α ἐξ ἀνάγκης ὑπόκειται,
ἔσται ἄρα καὶ τὸ Β. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ Β ἀκολουθεῖ μὲν τῷ Α, φασίν οἱ
ἀντιλέγοντες, ἀδύνατον δὲ εἶναι, τὸ δὲ ἀδύνατον εἶναι οὐκ ἔστι, τὸ Β ἄρα
οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ μὴν ὑπέκειτο καὶ εἶναι· ἐξ ἀνάγκης γάρ ἡκολούθησε τῷ 5
25 Λ. τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ ἔστι καὶ οὐκ ἔστιν, διπερ ἀδύνατον. δέδεικται ἄρα διὰ
τούτων ὅτι πᾶσα ἀνάγκη τῷ δυνατῷ ἐπόμενον δυνατὸν εἶναι.

Οὗτω μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης ἀποδείκνυσι τὸ τοιοῦτον. οἱ δὲ Στωικοὶ
τῇ δεῖξει ταύτη ἀντειπεῖν μὴ δυνάμενοι διὰ παραδειγμάτων τινῶν ἐλέγχειν
πειρῶνται τὸν τοῦ φιλοσόφου λόγον. δυνατὸν γάρ τὸ τῷ δυνατῷ ἐπόμενον
30 ἀδύνατον εἶναι· λέγω γάρ οὕτω· τῷ εἰ τέθηκε Δίων¹ ἀκολουθεῖ τὸ τέθηκεν
οὗτος²· τὸ μὲν οὖν τεθνάναι Δίωνα δυνατόν, τὸ δὲ τοῦτον τεθνάναι ἀδύ-

1 προσλαμβάνει Β	2 τὴν τούτων δεῖξιν BS: τὴν δεῖξιν τὴν τούτων Vt
δύνανται pr. V	3 πρὸς utroque loco V
superset. B ²	5 εἰ καὶ SV: inv. ord. t: καὶ B ¹ , εἰ
8 ἐπεὶ B	6 καὶ prius Bt: τὸ V
9 εἴπη BS: εἴποι Vt	7 καὶ om. B
add. τὸ V	τὴν om. B
13 δὲ ο μὲν corr. B ²	8. 9 post ἀπαγωγῆς add. καὶ B
δύνανται alt. B	11 δυνατῇ τινι ὑπο- θέσει B: δυνατῇ ὑποθέσει δύναται ἢ V: τινι ὑποθέσει δύναται t
15 τὸ α' ὄντως V	12 post δυνατῷ
ἡγούμενον Vt	14 ἀκολουθήσει SVt: ἀκολουθεῖ, sed post
22 καὶ om. t	δύναται alt. B
om. t	15 ἐπεὶ B
24 ἡκολούθησε B ¹ Vt: ἡκολούθει B ² S	16 ἐπεὶ B
28 δύξῃ B	22. 23 φησίν οἱ ἀντιλέγων B
30 οὕτω τῷ B: οὕτω S: ὅτι τῷ Vt	23 δὲ alt.
	τῷ BS: τῷ Vt

νατον. ἔπειται δὲ πάντως τῷ Δίωνα τεθνάναι τὸ τεθνάναι τοῦτον· εἰ μὲν XLII^v
γάρ ἀποθάνοι! Δίων, πάντως καὶ οὗτος, ὁ δεικνύμενος δηλονότι, τέθνηκεν. αὐτὸν 11
δὲ τὸ τοῦτο τεθνάναι ἀδύνατον· τὸ γάρ τοῦτο δεικτικὸν ὑπάρχον ὅν τι πρᾶγμα
σημαίνει, τὸ δὲ τεθνάναι μὴ ὅν· τὸ δὲ ὅν ἀδύνατον μὴ εἶναι. τὸ ἄρα
5 τεθνάναι τοῦτον ἀδύνατον. τοῦτο δὲ ἀκολουθεῖ τῷ Δίωνα τεθνάναι δυνατῷ
ὄντι· ἀδύνατον ἄρα δυνατῷ τινι ἀκολουθεῖ. πάλιν εἰ ἔσται νῦν, αὕτη
ἡμέρα οὐκ ἔστι· τὸ δὲ ταύτην ἡμέραν μὴ εἶναι ἀδύνατον· ἔπειται ἄρα τῷ
εἶναι νύκτα δυνατῷ ὄντι τὸ μὴ εἶναι ταύτην ἡμέραν ἀδύνατον ὅν. ταῦτα 15
μὲν οἱ Στωικοί. ἡμεῖς δὲ πρὸς ταῦτα φαμεν διτὶ δεῖ τὸ κυρίως ἐπόμενον
10 ἐπὶ πλέον εἶναι τοῦ ἡγουμένου· ἐὰν δὲ ἦ ἐπ’ ἔλαττον, οὐχ ὑγιῶς ἔψειται
τῷ ἡγουμένῳ. οἷον τῷ ἀνθρωπὸν εἶναι ἔπειται ἐξ ἀνάγκης τὸ ζῆν εἶναι·
κυρίως ἄρα ἐπόμενον τὸ ζῆν, διότι καὶ ἐπὶ πλεῖστον· πάντως γάρ ἔπειται
τῷ ἀνθρωπὸν εἶναι· δμοίως καὶ τῷ ἵππον ἦ κύνα εἶναι. οὐκέτι μέντοι, εἰ
λάβθοιμεν προηγούμενον μὲν τὸ ζῆν ἐπόμενον δὲ τὸν ἀνθρωπὸν ἦ τὸν
15 ἵππον ἦ τὸν κύνα, οὐκέτι ὑγιῶς οὐδὲ κυρίως ἔσται τὸ ἐπόμενον· οὐ γάρ 20
πάντως τῷ ζῷῳ ἔπειται ἀνθρωπὸς ἦ ἵππος ἦ τι τοιοῦτον, διότι μερικῶτερόν
ἔστι καὶ ἐπ’ ἔλαττον τὸ ἐπόμενον. εἰ τοίνυν τοῦτο οὕτως ἔχει καὶ δεῖ πάν-
τως τὸ ἐπόμενον ἐπὶ πλεῖστον εἶναι τοῦ ἡγουμένου, οὐκ ἄρα καλῶς ἐλάβετε
τῷ Δίωνα τεθνάναι ἡγουμένῳ ἐπόμενον τὸ τοῦτον τεθνάναι· ἐπὶ πλεῖστον
20 γάρ τὸ ‘Δίων τέθνηκε’ τοῦ ‘οὗτος τέθνηκε’. τὸ μὲν γάρ ‘Δίων τέθνηκε’
ἐπὶ πλείστονος χρόνου λαμβάνεται, ἐπί τε τοῦ κατὰ τὸ ζῆν καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ
τὸ τεθνάναι· τὸ δὲ ‘οὗτος’ ἐπὶ μόνου τοῦ τῆς ζωῆς χρόνου· ἐπὶ πλεῖστον ἄρα 25
τοῦ ‘οὗτος’ τὸ ‘Δίων’. διὰ τοῦτο ἄρα δυνατῷ τι ἔδοξεν ἀδύνατον ἐπεσθαι,
διὰ τὸ τὴν ἀκολουθησιν μὴ κυρίως ληφθῆναι, ὡς ἀν εἰ ἐλέγομεν ἐπὶ ἀνθρώ-
που ‘εἰ ζῶν ἔστιν οὗτος, καὶ ἵππος ἔστιν’. ὥσπερ οὖν εἰ τοῦ Δίωνος
διωνύμου ὄντος ἐλέγομεν ἀπλῶς οὕτως ‘εἰ Δίων τέθνηκεν’, ὁ δὲ τεθνηκὼς
τύχοι ὥν φέρει εἰπεῖν δὲ ἐκ Θετταλίας, εἴτα ἐπιφέρωμεν ‘οὗτος ὁ Δίων τέθνη-
κεν’, οἷον δὲ ἐξ Ἀθηνῶν, ἐδείκνυμεν ἀδύνατόν τι τῷ ἡγουμένῳ ἀκολουθεῖν, τὸν
μὴ τεθνηκότα Δίωνα ἀποθανεῖν, τοῦ παραλογισμοῦ δι’ οὐδὲν ἔτερον γενο- 30
μένου ἦ διὰ τὸ τὸν ἡγουμένον διωνύμον λαβεῖν καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ πλεῖστον
τὸν δὲ ἐπόμενον μερικόν, οἷον ἐπὶ τοῦ Ἀθηναίου, οὗτοι καλυταῦθια λέγομεν

1 τὸ—τῷ t γάρ BSV: οὖν t 3 τὸ γάρ—5 ἀδύνατον om. B an γάρ οὗτος ?
ὑπάρχον Sb: ὑπάρχει Vt 4 σημαίνει St: σημαῖνον V 5 τούτω—τὸ t 5. 6 δυνατῷ
ὄντι BS: ὄντι ἀδύνατον V: δυνατὸν δηλονότι t 6 δυνατὸν τινὶ ἀκολουθεῖν V
7 ἔσται ἄρα t 8 ἀδύνατον ὅν om. B 10 ἐπεὶ pr. V 12 κυρίως—13 κύνα εἶναι
iterat V, iterata del. V² 13 καὶ τὸ B 14 λάβωμεν B 15 post
οὐκέτι add. δὲ t 16 τὸ ζῶν V post ἔπειται add. ἦ V ἀνθρωπος—
τοιοῦτον Vt: τὸ ἀνθρωπὸν εἶναι ἦ ἵππον B 17 τὸ ἡγουμένον t 18 ἐπεὶ B
τοῦ κατηγορουμένου t οὐκέτι ἄρα B 18. 19 ἐλαβε τὸ V 19 τούτω V
20 τὸ prius om. t τὸ (ante οὗτος) B 22 θνᾶναι V 23 τὸ (ante οὗτος) V
post ἄρα add. τῷ Vt: om. BS ἔδοξεν ἀδύνατον ἐπεσθαι VS: inv. ord. B: ἔδοξεν ἐπε-
σθαι t 24 εἰ S: om. BVt 25 οὗτος ἔστι B 17 ἵππος ἔσται B οὖν εἰ]
ἦ ἦ V 27 τύχη B ἐπιφέροιμεν V οὕτως t ὁ BS: om. Vt
28 οἷον om. t ἀκολουθοῦν τῷ ἡγουμένῳ S . an (τὸ) τὸν ? 30 τὸ e τοῦ
corr. V² τὸν BS: om. Vt 31 τὸν BS: τὸ Vt λέγει B

ὅτι δι' οὐδὲν ἔτερον γέγονεν ὁ παραλογισμὸς ἢ διὰ τὸ τὸν ἐπόμενον μερὶς XLIII^η κώτερον λαβεῖν. καὶ ἄλλως δὲ οὐδέποτε ὁ ἡγούμενος ἀναιρεθεὶς συναναίρεται τὸν ἐπόμενον, ἀλλὰ τούτων τὸν ἐπόμενος τὸν ἡγούμενον ἀναιρεῖ· οἶνος προηγεῖται ὁ ἀνθρωπός, ἔπειται τὸ ζῷον· ἀναιρεθεὶς ὁ ἀνθρωπός οὐ συναίρεται τὸ ζῷον, τὸ δὲ ζῷον ἀναιρεθὲν συναναίρεται τὸν ἀνθρωπόν. εἰ τοίνυν τοῦ αὗτης ἡ φύσις τοῦ ἐπομένου ὥστε μὴ συναναίρεται τῷ ἡγούμενῳ, κακῶς ἄρα ἐλάβετε τὸν ἐπόμενον ὅρον ἀναιρούμενον ὑπὸ τοῦ ἡγούμενου· ὅταν γάρ εἴπωμεν διὰ Δίων τέμνηκεν, ἀναιροῦμεν τὸ λέγειν ἐπὶ αὐτοῦ τὸ 'οὖτος'. εἴη τὸ 'οὖτος' δεικτικὸν ὃν ἐπὶ ὑφεστώτων πραγμάτων λέγεται, ὁ δὲ τεμνητός 10 κώς οὐχ ὑφέστηκεν. κακῶς ἄρα λαμβάνομεν τὸν ἐπόμενον ἀναιρούμενον ὑπὸ τοῦ ἡγούμενου μὴ πεψυχότα συναναίρεται τῷ ἡγούμενῳ ἀλλὰ τούτων τὸν ἡγούμενον ἔαυτῷ συναναίροντα. τοῦτο δὲ συμβαίνει διὰ τὴν αὐτὴν πάλιν αἰτίαν, διότι βούλεται ὁ ἐπόμενος ἐπὶ πλέον εἶναι τοῦ ἡγούμενου. εἰ δὲ δύναται καὶ ἐπ' ἵσης εἶναι, δτε καὶ ισοτίμως ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους οἱ ὅροι, ώς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ γελαστικοῦ, οὐδὲν ἡμῖν τοῦτο πρὸς τὸ προκείμενον, πλὴν διὰ ἀδύνατον τὸν ἡγούμενον ἐπὶ πλέον εἶναι τοῦ ἐπομένου. πρὸς δὲ τούτοις κάκεῖνο λέγομεν, διὰ εἰς κατ' αὐτοὺς τοὺς Στωικοὺς τὰ δόνοματα τὸ ιδίως ποιὸν σημαίνουσιν, ιδίως δὲ ποιόν φασι τὰ συμβεβηκότα τὰ χαρακτηρίζοντα ἑκάστην οὐδίαν, τὸ ἄρα Δίων ἀδύνατον φέρειν 15 ἐπὶ τοῦ τεμνηκότος ιδίως ποιοῦ μὴ ὄντος ἀλλ' ἢ φθαρέντος ἢ ἐπὶ φθορὰν διεύνοντος· ἀδυνάτωρ δὲ ὄντι τούτῳ, λέγω δὴ τῷ λέγεται ἐπὶ τοῦ τεμνηκότος διὰ Δίων, εἰ ἀδύνατόν τι ἀκολουθεῖ, οὐδέν θαυμαστόν. εἰ δὲ λέγουσιν διὰ κατὰ ἀναφορὰν λέγομεν τὸ Δίων, οἶνον διὰ τοῦτο Δίων, φήσομεν καὶ ἡμεῖς διὰ καὶ τὸ 'οὖτος' κατὰ ἀναφορὰν ληψόμεθα 'ὁ ποτὲ οὖτος', καὶ οὕτως οὐκ 20 ἔσται ἀδύνατον ἀλλὰ δυνατὸν τὸ ἐπόμενον. καὶ γάρ πολλὰ λέγομεν κατὰ ἀναφορὰν καὶ ἐπὶ τοῦ παρελθόντος καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου, οἶνον διὰ 25 εἴπωμεν διὰ ὁ τάφος οὖτος Ἀχιλλέως ἔστι, πολλάκις μηδὲ τοῦ τυχόντος λειψάνου τῶν ὀστῶν Ἀχιλλέως ἐν τῷ τάφῳ ὄντος, ἀλλὰ δῆλον διὰ τοῦ ποτὲ Ἀχιλλέως ὄντος· πάλιν οἰκίας οἰκοδομουμένης λέγομεν διὰ διὰ οἶκος 30 οὗτος Πλάτωνός ἔστιν οἶκος, ἀλλὰ δῆλον διὰ διὰ οὖτος οἶκος.

"Οτι μὲν οὖν οὐκ ἐγγωρεῖ δυνατοῦ ὄντος τοῦ προηγουμένου τὸ ἐπόμενον εἶναι ἀδύνατον, δῆλον. ἐγγωρεῖ δὲ δυνατοῦ ὄντος τοῦ ἐπομένου τὸ προηγούμενον εἶναι ἀδύνατον, ώς εἰ τις λέγων ἔαυτὸν ὄνον εἶναι ἐπιφέροι διὰ καὶ ζῷον εἴη· ἐν τούτοις | γάρ τὸ μὲν ἐπόμενον XLIII^η

2 καὶ om. B	3 ἄλλ' ὁ B	7 ἐλάβετε V: ἐλάμβανε B: ἐλαβε t	8 εἰπομεν t
διὰ om. V: ὁ S	10 ἄρα om. V	τὸν pr. V: τὸ BSt, corr. V	11 πεψυχότα
scripsi: πεψυχότος BVt: πεψυκός S		12 συναναίρεται B	13 πάλιν om. B
διότι BS: διὰ Vt	15 ως] καὶ V	post ἡμῖν add. ἔστι B	16 τὸν S: τὸ BVt
ἐπέλαττον B	17 εἰ] οἱ B	18 ποιὸν σημαίνουσιν SVt: ποιὸν σημαίνει B	
immo ποιά	φασὶ B: φησὶ Vt	20 μὴ ὄντος ποιοῦ B	supra φθορὰν ser.
δια B ²	22 ἀκολουθεῖν Bt	21 καὶ οὗτος t: καὶ οὗτος καὶ οὕτως B	
25 ἔστιν B	τὸ ἐπόμενον S: om. BVt	πολλάκις B	27 διὰ om. SV
28 ὀστῶν BS: ὀστέων Vt	28. 29 ἄλλα—ὄντος om. V		29 λέγω B
31 οὖν om. V	32 εἰς τὸ ἀδύνατον SVt: inv. ord. B	31 [εἰς τὸ ἀδύνατον] SVt	
ταύτοις sic V	post γάρ del. τὸν ἀνθρωπὸν εἶναι ὄνον (e p. 168, 1. 2 illata) V		

δυνατόν, τὸ δὲ προηγούμενον ἀδύνατον· ἀδύνατον γάρ τὸν ἄνθρωπον ὅνος XLIII^r εἶναι· ἔπειται δὲ τῷ ὅνοι εἶναι τὸ ζῆν εἶναι, καὶ δυνατὸν τὸν ἄνθρωπον ζῆν εἶναι· ὥστε ἀδυνάτῳ δυνατὸν ἔπειται. οὗτοι καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ δείκνυσι φύεταις προτάσεις ὑλητίες συμπέρασμα ἀκο-⁵λουμοῦν, ὡς εἴ τις λέγοι ‘ὁ ἄνθρωπος κύων, ὁ κύων ζῶν, ὁ ἄνθρωπος ἄρα ζῶν’. ἐν τούτοις δὲ οὐκ ἔχει τὸ κύρος τοῦ συμπεράσματος ὁ μέσος 5 ὅρος, ὥσπερ χρή τὰς συλλογιστικὰς ἔχειν προτάσεις, ἀλλὰ διὰ τὴν φύσιν τῶν ἄκρων τὸ συμπέρασμα συνηκταῖ.

’Οκτὼ δὲ συζυγιῶν ἐκ τοῦ δυνατοῦ καὶ ἀδυνάτου γινομένων καὶ ἐπο-¹⁰μένου καὶ προηγουμένου ἀνάγκη τοῦ προηγουμένου δυνατοῦ ὅντος [τὸ ἐπόμενον] ἔπεισθαι ἢ τὸ δυνατὸν ἢ τὸ ἀδύνατον· πάλιν τοῦ δυνατοῦ ἐπομένου τὸ προηγού-¹⁵μενον ἢ δυνατὸν ἔσται ἢ ἀδύνατον. καὶ οὕτω μὲν τέσσαρες τοῦ δυνατοῦ ἢ προηγουμένου ἢ ἐπομένου. ἐὰν δὲ πάλιν λάβωμεν τὸ ἀδύνατον ἡγούμενον, 10 ἀνάγκη τὸ ἐπόμενον ἢ καὶ αὐτὸς ἀδύνατον εἶναι ἢ δυνατόν· πάλιν ἐὰν λάβωμεν τὸ ἐπόμενον ἀδύνατον εἶναι, τὸ ἡγούμενον ἢ ἀδύνατον ἔσται ἢ δυνατόν. ὀκτὼ 20 οὖν συζυγιῶν γινομένων ὅτι μὲν τοῦ δυνατοῦ ἡγούμενου πάντως τὸ ἐπόμενον δυνατὸν ἔσται καὶ οὐκ ἀδύνατον. ὅτιον ἐξ ὧν ὁ Ἀριστοτέλης ἔδειξε· ὅτιον δὲ ἐκ τούτων καὶ ὅτι τοῦ δυνατοῦ ἐπομένου ἐγχωρεῖ δυνατὸν εἶναι τὸ προηγούμενον, ἀδυνάτου δὲ τοῦ ἐπομένου ὅντος οὐκ ἐγχωρεῖ δυνατὸν εἶναι τὸ προηγούμενον. ὥστ’ ἔχομεν τέσσαρας συζυγίας ἀποδεδειγμένας. 25 Ὅτι δὲ ἀδυνάτου ἡγούμενου δυνατὸν ἔπεισθαι ἐγχωρεῖ, ἡμεῖς ἔδειξαμεν· καὶ ἐκ τούτου δῆλον ὅτι δυνατοῦ ἐπομένου ἀδύνατον ἐγχωρεῖ προηγούμενον εἶναι. ὥστ’ ἔχομεν ἦκας συζυγίας. πάλιν ἀδυνάτου προηγουμένου οὐδὲν θαυμαστὸν ἀδύνατον ἔπεισθαι καὶ ἐπομένου προηγεῖσθαι. ὥστ’ ἔγκυεν τὰς δικτὸν συζυγίας.

p. 34^a12 Δεῖ δὲ λαμβάνειν μὴ μόνον ἐν τῇ γενέσει τὸ δυνατὸν καὶ ἀδυνάτον ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἀληθεύεσθαι καὶ ἐν τῷ ὑπάρχειν ²⁰ καὶ ὀσαγῶς ἀλλως λέγεται τὸ δυνατόν· ἐν ἀπασι γάρ ὄμοιώς ἔξει.

Δεῖξας ὅτι τοῦ ἡγούμενου δυνατοῦ ὅντος ἀνάγκη καὶ τὸ ἐπόμενον ³⁰ εἶναι δυνατόν, διὰ τούτων φῆσθαι ὅτι ἡ ἀκολούθησις αὗτη οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ κυρίως δυνατοῦ ὑπάρχει, διπερ φῆσθαι κατὰ τὴν γένεσιν, τουτέστι τὸ μήπω

1. 2 ὅνος εἶναι BS: inv. ord. Vt	2 δὲ om. V	3. 4 ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ]
εἰ 2 p. 53 ^b 26 sq.	4. 5 ἀκολουθεῖν B	5 λέγοι St: λέγει BV post λέγ. add.
ὅτι Vt: om. BS	6 ἄρα om. B	9 ἀδυνάτου—δυνατοῦ V γενομένων t
10 τοῦ om. t	τὸ ἐπόμενον delevi	12 μὲν om. B 13 προηγουμένου—
	ἐὰν δὲ Vt: εἰ B	τὸ B ¹ : τὸν B ²
post ἡγούμενον del. ἀδύνατον B	14. 15 πάλιν – εἶναι] ὀκτὼ οὖν συζυγίας γινομένων	
ὅτι μὲν τοῦ δυνατοῦ (ε vs. 15. 16 illata) del. V	17 δῆλον—ἔδειξε iterat B	
18 τοῦ ἀδυνάτου B	post ἐπομένου add. οὐκ B	23 συζυγίας ἦκας B 24 ἐπο-
μένοις V	26 ἐν τῇ γενέσει μὴ μόνον B	28 post ὀσαγῶς add. ἀπλῶς t
ἀδύνατον V	post δυνατόν add. καὶ t	31 ὁ B post γένεσιν del.
αὐτοῦ V		

μὲν δὲ δυνάμενον δὲ ὑπάρχειν, δπερ εἰς ταῦτὸν ἔργεται τῷ κυρίως ἐνδεχο- XLIII
μένῳ. ἀδύνατον δὲ ἐν τῇ γενέσει οἷον τὸ ἐν τῷ βυθῷ ὅστρακον ἀδύνατον
γενέσθαι ὁρατόν. ἀδύνατον δὲ οὐ τῇ φύσει σὺλλὰ τῇ γενέσει. οὐ γένησι 25
οὖν, φησίν, ἐπὶ τούτου φυλάττεται ἡ ἀκολούθησις αὕτη ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ
5 δυνατῷ τῷ κατὰ τὸ ἀληθεύειν, τουτέστι τῷ κατὰ τὸ ἀναγκαῖον· εἴπομεν
γάρ πολλάκις ὅτι τὸ δυνατὸν καὶ τὸ ἐνδεχόμενον φέρεται καὶ ἐπὶ τοῦ
ἀναγκαίου καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος, ώς φαμὲν δυνατὸν τὸν ἥλιον ἐν κριῶ
γενέσθαι καίτοι ἀναγκαῖον (ἢν), καὶ τὸν Σκύθην δυνατὸν λευκὸν εἶναι καί-
τοι ὑπάρχον. η γάρ δυνατὸν πάντως η οὐ δυνατόν· ἀλλὰ μή τὸ οὐ δυνατὸν
10 ψεῦδος· δυνατὸν ἄρα. ἀδύνατον δὲ ἐν τῷ ἀληθεύεσθαι τὸ κυρίως ἀδύνα- 30
τον. ἐν δὲ τῷ ὑπάρχειν * * ὀμοίως, φησίν, ἡ ἀκολούθησις τοῦ δυνατοῦ καὶ
ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ ἀναγκαῖον καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ ὑπάρχον ἔσται. ἐπειδὴ δὲ
τὸ ἀναγκαῖον ἀεὶ ωσαύτως ἔχει καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ τι λέγων πάντως ἀλη-
θεύει, διὰ τοῦτο βουλόμενος τὸ κατὰ τὸ ἀναγκαῖον δυνατὸν σημάναι τὸ ἐν τῷ
15 ἀληθεύεσθαι φῆσι. τὸ δὲ καὶ ὀσαγῶς ἀλλως λέγεται τὸ δυνατὸν
προσέθηκεν, ἵνα σημάνῃ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τὸ ἐπ' ἵσης, τὸ ἐπ' ἔλαττον.
Διόδωρος δὲ ἄλλα τινὰ τοῦ δυνατοῦ σημαινόμενα εἶναι φησι· φησὶ γάρ 25
δυνατὸν εἶναι η τὸ ἐκβεβηκὸς ἥδη, δπερ φαμὲν ἡμεῖς ὑπάρχον, η τὸ δυνά-
μενον ἐκβῆναι μήπω δὲ ἐκβεβηκός. ὁ δὲ Φίλων φησὶ δυνατὸν εἶναι η τὸ
20 ἐκβεβηκὸς η τὸ δυνάμενον ἐκβῆναι μηδέποτε δὲ ἐκβαῖνον, ὥσπερ λέγομεν
αἰσθητὸν εἶναι τὸ ἐν τῷ βυθῷ ὅστρακον. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης μέσον τούτων
γωρήσας τὸ κυρίως τοῦ δυνατοῦ σημαινόμενον ἡμῖν παραδέδωκεν, δ μήπω
μὲν ἐξέβη δύναται δὲ ἐκβῆναι.

p. 34 a 16 "Ετι τὸ ὄντος τοῦ Α τὸ Β εἶναι οὐχ ὡς ἐνός τινος ὄντος 10
25 τοῦ Α τὸ Β ἔσται δεῖ ὑπολαβεῖν· οὐ γάρ ἔστιν οὐδὲν ἐξ ἀνάγκης
ἐνός τινος ὄντος, ἀλλὰ δυοῖν ἐλαχίστοιν.

Ἐπειδὴ οὐχ ώς ἐπὶ προτάσεων πλειόνιν ἐγύμνασε τὸν λόγον ἀλλ’ ώς ἐπὶ δύο ὅρων ἀντιστρεφόντων πρὸς ἄλλήλους, διὰ τοῦτο ταῦτα ἐπήγαγε λέγων ὅτι οὐχ ώς ἐπὶ μιᾶς προτάσεως λαμβάνομεν τὴν δεῖξιν ταύτην ἀλλ’ 30 ώς ἐπὶ συλλογισμοῦ· λαμβάνομεν γὰρ τὸ μὲν Α ἀνάλογον ταῖς προτάσεσι, τὸ δὲ Β τῷ συμπεράσματι. ἀνάγκη οὖν, οὐσί, δυνατῶν οὓσῶν τῶν προ- 45

1 μὲν B: om. Vt ὁ B τὸν αὐτὸν t 1. 2 post ἐνδεχομένῳ add. καὶ τὸ δυνατὸν
φύσει t 2 ἀδύνατον alt. deleverim 3 ἀδύνατον—γενέσει Vt: ἀλλὰ τῇ γενέσει ἀδύ-
νατον οὐ τῇ φύσει B 4 οὖν Vt: δὲ B ἡ ἀκολούθησις αὕτη ἐπὶ τούτου φυλάκτεται 5
5 τὸ (post τοутέστι) V εἴπομεν] cf. p. 148,1 sq. 7 post ἀναγκαῖον del. καὶ τοῦ
ἀναγκαῖον B ἐπὶ om. B φασὶ B 8 ἥτοι B ὅν addidi: fort. etiam
post 9 ὑπάρχον addendum 11 ὑπάρχοντι B lae. indicavi: supple ὄμοιώς.
διὸ καὶ 13. 14 ἀληθεύεται B 16 post ἐπίσης add. καὶ B 17 ἀδυνάτου t
φησι prius om. B 18 ἥδη ἐκβεβηκός B ὑπερ—ὑπάρχον om. B ἔφαμεν t
19 μήπω—20 ἐκβῆναι om. B εἰναι t: οὖν V 20 μήποτε V λέγεται B
21 μέσος Vt 21. 22 χωρήσας τούτων B 22 χωρίσας t 23 δυνατὸν V
ἐκβῆναι om. B 24 τὸ V Arist.: τε Bt 25 ὑπολαμβάνειν t οὐ γάρ κτλ.
om. B 30 ἀγάλογον BS: ἀγαλογοῦν Vt

τάσεων δυνατὸν εἶναι καὶ τὸ συμπέρασμα· ἀδύνατον γάρ συμπέρασμα δυνα- XLIII^r
ταῖς προτάσεσιν οὐδέποτε ἀκολουθεῖ.

Οὐ γάρ ἐστιν οὐδὲν ἐξ ἀνάγκης ἐνός τινος ὅντος φῆσί, του-
τέστιν ἐνός τινος ἡγουμένου οὐδὲν συμπέρασμα ἀκολουθήσει. τί οὖν; οὐκ
5 ἀνθρώπου ὅντος ἀνάγκη εἶναι ζῷον; ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τούτων φῆσὶ τῶν ἀκολου-
θήσεων ἀλλ' ἐπὶ τῶν συλλογιστικῶν, ώς εἶπον, δτι μιᾶς προτάσεως οὕσης
οὐκ ἔσται τι συμπέρασμα, ἀλλὰ δεῖ τούλαχιστον δύο εἶναι τὰς προτάσεις,
ώς πολλάκις εἴρηται.

50

p. 34^a 18 Οἷον δταν αἱ προτάσεις οὗτως ἔχωσιν ώς ἐλέχθη κατὰ
10 τὸν συλλογισμόν· εἰ γάρ τὸ Γ κατὰ τοῦ Δ, τὸ δὲ Δ κατὰ τοῦ Ζ,
καὶ τὸ Γ κατὰ τοῦ Ζ ἐξ ἀνάγκης· καὶ εἰ δυνατὸν δ' ἐκάτερον,
καὶ τὸ συμπέρασμα δυνατόν. |

Λαμβάνει προτάσεις τὸ ΓΔ καὶ ΔΖ, συμπέρασμα δὲ τὸ ΓΖ. δταν XLIII^v
οὖν [ώς], φῆσίν, οὗτως συμπλακῶσιν ὥσπερ εἴπομεν κατὰ συλλογιστικὴν
15 μέθοδον, ἀνάγκη καὶ τὸ συμπέρασμα ἐπεσθαι. οὗτοι δὲ ἐπεται ώς ἀν
ἔχωσιν αἱ προτάσεις· δυνατῶν γάρ οὐσῶν πᾶσα ἀνάγκη δυνατὸν εἶναι καὶ
τὸ συμπέρασμα, καὶ εἰ ἀναγκαῖαι, πάντως ἀναγκαῖον.

p. 34^a 25 Τούτου δὲ δειχθέντος φανερὸν δτι ψεύδοις ὑποτεθέντος
καὶ μὴ ἀδυνάτου καὶ τὸ συμβαῖνον διὰ τὴν ὑπόθεσιν ψεύδος
20 ἔσται καὶ οὐκ ἀδυνάτον.

Δειγμέντος, φῆσίν, δτι πάντως τοῦ ἡγουμένου δυνατοῦ ὅντος πᾶσα 10
ἀνάγκη καὶ τὸ ἐπόμενον δυνατὸν εἶναι, ἐσάν. φῆσίν, ώς ἐν ὑποθέσει προ-
ηγούμενόν τι λάβωμεν, δπερ ψεύδος μέν ἐστι διὰ τὸ αὐτὸ τοῦτο κατὰ τὴν
ὑπόθεσιν εἰλῆφθαι καὶ μήπω εἰς ἐνέργειαν ἐκβεβηκέναι, ἀδύνατον δὲ οὐκ
25 ἐστι διὰ τὸ δύνασθαι εἰς ἐνέργειαν ἐκβῆναι, δῆλον δτι καὶ τὸ ἐπόμενον
τούτῳ ψεύδος μὲν ἔσται, ἀδύνατον δὲ οὐκ ἔσται. οἷον εἰ καθημένου Σωκρά-
τους εἴποιμι δτι, εἰ βαδίζει Σωκράτης, ἐξ ἀνάγκης καὶ κινεῖται, λαμβάνω
προηγούμενον μὲν τὸ Σωκράτην βαδίζειν, δπερ ψεύδος μέν ἐστιν (ὑπόκειται 15

1 ἀδύνατον γάρ B: καὶ ἀδύνατον SVt 1. 2 post δυναταῖς add. ταῖς Bvt: om. S
2 ἀκολουθεῖ BS: ἀκολουθεῖν Vt 3 ἐστιν οὐδὲν B Arist.: ἔσται τι Vt 4 τινος om. B
5 ἀναγκαῖον B 8 πολλάκις] velut p. 22,10 64,16 εἰρήκαμεν B 9 ἔχουσιν V
εἴρηται B 11 δ' om. B(C) ἐκάτερα pr. V 12 post δυνατὸν add. ἔσται V:
ante δυνατὸν add. t: om. B Arist. 13 λαμβάνειν V post λαμβ. add. δὲ Vt
14 ως Bt: ὥσπερ V: delevi ὥσπερ SVt: ως B 16 δὲ B 17 καὶ εἰ BS:
εἰ δὲ Vt ἀναγκαῖαι BV: ἀναγκαῖα t post πάντως add. καὶ t 18 ὑπο-
τιθέντος V 21 τοῦ ἡγουμένου πάντως B πᾶσα om. B 22. 23 προη-
γούμενόν τι λάβωμεν SVt: inv. ord. B 23 δ B τὴν om. S 24 post καὶ
add. τὸ Vt: om. BS 25 post δύνασθαι add. καὶ B ἐκβῆναι BS: ἐκβεβη-
κέναι Vt δῆλον δτι S: διὸ B: δι' δτι Vt 26 μὲν om. V οὐκ ἔσται SVt:
οῦ B 26. 27 σωκράτης pr. V, corr. V² 27 εἴποιμεν B σωκράτης om. B
ἐξ ἀνάγκης S: ἀνάγκη Bvt καὶ om. V 28 σωκράτην βαδίζειν BS: inv.
ord. Vt δ B

γάρ καθήμενος), οὐ μέντοι ἀδύνατον· οὐκοῦν καὶ τὸ ἐπόμενον τούτῳ, τὸ XLIII^ν κινεῖσθαι αὐτόν, ψεῦδος μέν, οὐ μὴν καὶ ἀδύνατον. καὶ πάλιν τὸ λέγειν μὴ οὕσης ἡμέρας ‘εἰ ἡμέρα ἔστιν, ὁ ἥλιος ὑπὲρ γῆν ἔστιν’, διμοίως, καὶ τὸ ἐπόμενον καὶ τὸ ἡγούμενον ψεῦδος μέν, οὐκ ἀδύνατον δέ. εἰ γάρ πάντως μὲν ἔπειται, φησί, τῷ Α τὸ Β, τὸ δὲ Α ἔστι δυνατόν, ἀνάγκη πᾶσα καὶ τὸ Β εἶναι δυνατόν· εἰ γάρ ἀδύνατον εἴη τὸ Β, ἔπειται δὲ τῷ Α, τὸ αὐτὸν καὶ δυνατὸν καὶ ἀδύνατον ἔσται. εἰ μὲν γάρ ἔπειται τῷ Α, ἐξ ἀνάγκης δυνατὸν ἔσται· ἔστι δὲ καὶ ἀδύνατον, ώς ήτοι ὑπόθεσις τῶν οὗτων βιουλομένων· τὸ αὐτὸν ἄρα δυνατὸν καὶ ἀδύνατον ἔσται καὶ δὲν καὶ μὴ δὲν, ὅπερ 10 ἄτοπον. ψεῦδος ἄρα τὸ ὑποτίθεσθαι τῷ δυνατῷ ἀδύνατον ἀκολουθεῖν· οὐκοῦν ἀληθὲς τὸ τῷ δυνατῷ πάντως δυνατὸν ἀκολουθεῖν, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 34a 34 Διωρισμένων δὲ τούτων ὑπαρχέτω τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδεχέσθω· ἀνάγκη οὖν τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἐνδεχεῖσθαι ὑπάρχειν.

15 Λοιπὸν ἐντεῦθεν τὰς προτάσεις ἡμῖν παραδίδωσι τὰς ἐκ τῆς μείζονος ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττονος ἐνδεχομένης, καὶ φησὶν ἐνδεχόμενον συνάγεσθαι τὸ συμπέρασμα. παραδίδωσι δὲ πρῶτον τὴν ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν. δείκνυσι δὲ αὐτὴν οὕτως. τὸ Α, φησίν, ὑπαρχέτω παντὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β ἐνδεχέσθω παντὶ τῷ Γ· λέγω, φησίν, διτὶ συνάγεται τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἐνδεχεῖσθαι ὑπάρχειν. εἰ γάρ τις φαίνεται ψεῦδος εἶναι τοῦτο τὸ συμπέρασμα, δῆλον διτὶ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀληθὲς εἶναι δώσει ‘τὸ οὐκ ἐνδέχεται παντί’· ὑποκείσθω οὖν τὸ Α τῷ Γ μὴ ἐνδέχεσθαι παντί. ἐπειδὴ τοίνυν τὸ ‘οὐκ ἐνδέχεται παντί’ ἴσοδυναμεῖ τῷ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ (διὸ γάρ 25 οὐκ ἐνδέχεται παντί, τοῦτο ἀνάγκη μὴ παντί· εἰ γάρ οὐκ ἐνδέχεται παντὶ ζῷω δίποδι εἶναι, ἀνάγκη μὴ πᾶν ζῷον δίποιν εἶναι), εἰ τοίνυν ἴσοδυναμεῖ, ὑποκείσθω τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης μὴ παντὶ ὑπάρχειν. πάλιν ἐπειδὴ τὸ Β ὑπόκειται παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν, ὑποκείσθω τὸ ἐνδεγήριεν ἐκβεβηκὸς καὶ γινόμενον ὑπάρχον· τοῦτο γάρ εἰ καὶ ψεῦδος, ἀλλ’ οὖν οὐκ ἀδύνατον. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Α ἀνάγκη μὴ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β 30 παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, γίνεται τὸ τρίτον σχῆμα ἐξ ἀναγκαίας τε καὶ ὑπαρχούσης προτάσεως· ἐδείχθη δὲ διτὶ ἐν τρίτῳ σχήματι, διταν ή μὲν μείζων

1 post ἀδύνατον superser. βαδίζειν V² τοῦτο pr. V τὸ alt. BS: om. Vt . 2 post μὲν add. ἔστι Vt: om. BS καὶ prius BSV: δὲ t 3 ἔστι utrumque habet S: prius om. B: alt. om. Vt γῆς V fort. ὅμοιον <ώς> 4 ἡγούμενον—ἐπόμενον V 5 ἔπειται μὲν S φησί om. B πᾶσα om. B 6 εἶναι δυνατόν SVt: inv. ord. B εἴη SVt: ἔστι B 10 ἀκολουθεῖν S: ἀκολουθοῦν Bvt 11 τὸ SVt: om. B τῷ δυνατῷ πάντως δυνατὸν B: τῷ ἀδυνάτῳ πάντως ἀδύνατον S: δυνατὸν τῷ δυνατῷ V: δυνατὸν 12 μίεις ὑπάρχοντος τοῦ ἐνδεχομένου ἐν πρῶτῳ σχήματι inscr. V 13 παντὶ τῷ γ' τὸ α' t 16 ἡσσονος B 18 αὐτὴν V 20 εἴπη B 21 ἀντιφατικὸν V 22. 23 ἐπειδὴ—ἐνδέχεται παντί om. V ἐπειδὴ τοίνυν St: ἐπεὶ δὲ B 26 ὑπάρχον t: compend. B ἐπεὶ B 28 immo γενόμενον 30 ὑπάρχει seriphi: ὑπάρχειν Vt: compend. B 30. 31 ἀναγκαίας (compend. B)—ὑπαρχούσης προτάσεως BS: ἀναγκαίων ὑπαρχουσῶν προτάσεων Vt 31 ἐδείχθη] c. 11 p. 31 b 38 sq. ἐν τρίτῳ σχήματι διτι B ὁ μὲν t

ἀναγκαία ἡ μερική ἀποφατική ἡ δὲ ἐλάττων καθόλου ὑπάρχουσα κατὰ-XLIII^v
φατική, μερικὸν ἀποφατικὸν ὑπάρχον συνάγεται συμπέρασμα· τὸ ἄρα Α οὐ
παντὶ τῷ Β ὑπάρχει. ὑπέκειτο δὲ καὶ παντὶ ὑπάρχειν· τὸ αὐτὸ ἄρα τῷ
αὐτῷ καὶ παντὶ καὶ οὐ παντὶ ὑπάρχει, ὅπερ ἀδύνατον. πόθεν οὖν τὸ ἀδύ-
5 νατον ἡκολούθησεν; λέγω δτι παρὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς τὸ Α τῷ Γ μὴ
ἐνδέχεσθαι παντὶ ὑπάρχειν. εἰ τοίνυν τῇ ὑποθέσει ταύτη ἀδύνατόν τι ἡκο- 45
λούθησε, ψεῦδος ἄρα τὸ λέγειν δτι τὸ ‘οὐκ ἐνδέχεται παντὶ’ συνάγεται· εἰ δὲ
τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ ἀντικείμενον τὸ ἐνδέχεσθαι παντί, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

Ἄποροῦσι δέ τινες πρὸς ταύτην τὴν δεῖξιν τοῦ Ἀριστοτέλους, ὃν τὴν
10 ἀπορίαν ἀξιόν ἔστιν ἐπισκεψάσθαι οὐκ ἀφυῶς ἔχουσαν. φασὶ γὰρ δτι οὐδὲν
ἀδύνατον συμβαίνει, ἐὰν ὑποθώμεθα συνάγεσθαι τὸ Α τῷ Γ μὴ ἐνδέχεσθαι
παντί. τί γὰρ συνήγετο; δτι τὸ Α τῷ Β οὐ παντὶ ὑπάρχει. ὑπῆρχε δὲ
καὶ παντί. τοῦτο δὲ ψεῦδος μέν ἔστι τὸ τὸ αὐτὸ καὶ παντὶ καὶ μὴ παντὶ 50
ὑπάρχειν, οὐ μέντοι καὶ ἀδύνατον· εἰ γὰρ τὸ ὑπάρχον τοιοῦτόν ἔστιν ὡς
15 καὶ ποτὲ δύνασθαι μὴ ὑπάρχειν, δυνατὸν ἄρα τὸ παντὶ ὑπάρχον ποτὲ καὶ
μὴ παντὶ ὑπάρχειν. εἴπερ οὖν καὶ ὑμεῖς, φασί, μετελάβετε τὴν ἐνδεχομένην
εἰς ὑπάρχουσαν, ὅπερ ψεῦδος μέν ἔστιν οὐ μέντοι ἀδύνατον, τί ἄτοπον, εἰ
ἐκ προτάσεως ψεῦδος μὲν οὐκ ἀδυνάτου δὲ ψεῦδες συναγθείη συμπέρασμα
καὶ οὐκ ἀδύνατον; τί οὖν πρὸς ταῦτα ἡμεῖς λέγομεν; δτι ἡ μὲν μετά-
20 ληψις τῆς ἐνδεχομένης εἰς τὴν ὑπάρχουσαν οὐκ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ χρόνου XLIV^v
οὐδὲ μενούσης τῆς ἐνδεχομένης [ἐνδεχομένη] γέγονε [καὶ ὑπάρχουσα] (τοῦτο
γὰρ οὐ μόνον ἔστι ψεῦδος ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον τὴν αὐτὴν ἐνδεχομένην τε
ἄμα καὶ ὑπάρχουσαν εἶναι), ἀλλὰ μετελήφθη ἡ πρότασις ἀπὸ μέλλοντος
χρόνου εἰς ἐνεστῶτα, εἴπερ ἡ μὲν ἐνδεχομένη τὸν μέλλοντα δηλοῖ, ἡ δὲ
25 ὑπάρχουσα τὸν ἐνεστῶτα. τὸ τοίνυν μεταλαβεῖν τὴν ἐνδεχομένην εἰς ὑπάρ- 5
χουσαν, εἰ καὶ ψεῦδος ἔστι, διότι ἀντὶ μέλλοντος χρόνου ἐνεστῶτα λαμβά-
νομεν, οὐ μέντοι τοῦτο ἀδύνατον ἔσται τὸ τὴν ἐνδεχομένην ποτὲ ὑπάρ-
χουσαν γενέσθαι. ἐπὶ δὲ τῆς ΑΒ προτάσεως μενούσης αὐτῆς καθόλου
καταφυτικῆς ὑπαργούσις καὶ μὴ μεταληφθείσης εἰς ἑτέραν συνήγειτη ἐκ
30 τοῦ ὑποθέσθαι ἡμᾶς μὴ ἐνδέχεσθαι παντὶ τῷ Γ τὸ Α ὑπάρχειν δτι τὸ Α
οὐ παντὶ τῷ Β ὑπάρχει. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν ἀδύνατον τὸ αὐτὸ τῷ

2 ὑπάρχον om. B post συνάγεται add. τὸ Vt: om. BS ἄρα] δ’ ut videtur,
deletum V 3 ὑπάρχειν t: ὑπάρχει V: om. B 3. 4 ἄρα τῷ αὐτῷ om. B 4 ὑπάρχει
om. B ἄτοπον B οὖν SVt: δὲ B 5 λέγω δτι παρὰ τὸ SVt: ἐξ τοῦ B
6 τι om. B 7 τὸ λέγειν δτι mrg. B² post λέγειν add. πάντως S 8 τὸ alt.
om. V ὅπερ ἔδει δεῖξαι om. BS 9 ἀποροῦντες V 9. 10 τοῦ—ἐπισκέψασθαι om. B
10 ἔχουσαν. φασὶ γὰρ Vt: λέγοντες B δτι om. V post οὐδὲν add. ἵσως S
11 γ’ BS, superser. V²: β’ Vt 12 ὑπῆρχε SVt: ἦν B 13 δὲ om. B
τὸ alt. V: om. Bt 14 μὴν B ἀδυνάτοις pr. V, corr. V² 15 καὶ alt. B: μὲν V:
om. St 16 εἴπερ scripsi: ὥσπερ BSVt καὶ (superser. V) ὑμεῖς (υ ex η corr. V)
φασιν >V: φασὶ καὶ ὑμεῖς Bt μεταλαβόντες ο μεταλαβέτε corr. V: 18 ψεῦδες συναγ-
θείη συμπέρασμα BS: inv. ord. Vt 19 τι om., λέγομεν ante οὖν colloc. B 21 ἐνδε-
χομένη et καὶ ὑπάρχουσα delevi 23 καὶ superser. V² 24 ἡ prius ex εἰ corr. V²
26 ἔστι om. t 27 ἔσται V²: γενέσθαι BSVt ποτὲ] πρότασιν B 28 α’ β’] αὐτῆς t
αὐτῆς SVt: om. B 30 post ἡμᾶς add. τὸ B 31 οὐ om. V ὑπάρχει S

αὐτῷ καὶ παντὶ καὶ μὴ παντὶ ὑπάρχειν· ὥστε οὐ μόνον ψευδὲς τὸ τοι- XLIV^τ
οῦτον ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον.

"Ιδωμεν οὖν πόθεν τὸ ἀδύνατον ἡκολούθησε. δύο ὑποθέσεων κει- 10
μένων, μιᾶς μὲν τῆς λεγούσης τὸ Α τῷ Γ οὐκ ἐνδέχεσθαι παντί,
5 ἕτερας δὲ τῆς μεταλαμβανούσης τὴν ἐλάττονα πρότασιν ἐνδεχομένην οὖσαν
εἰς ὑπάρχουσαν, πᾶσα ἀνάγκη διὰ τὴν ἔτεραν τούτων ἀκολουθῆσαι
τὸ ἄτοπον. ὅτι μὲν οὖν διὰ τὴν μετάληψιν τῆς ἐνδεχομένης εἰς τὴν
ὑπάρχουσαν οὐκ ἡκολούθησε τὸ ἀδύνατον, δῆλον· εἰ γάρ δυνατόν ἐστι τὸ
μεταλαβεῖν τὴν ἐνδεχομένην εἰς ὑπάρχουσαν καὶ οὐκ ἀδύνατον, ἐδείχθη δὲ 15
10 μικρῷ πρότερον ὅτι οὐδέποτε δυνατῷ ὑποτεθέντι ἀδύνατόν τι ἀκολουθεῖ
(διὰ τοῦτο γάρ καὶ προείληπται τὸ περὶ τούτου θεώρημα), δῆλον ἄρα ὅτι
οὐ διὰ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν τὸ ἀδύνατον ἡκολούθησεν. οὐκοῦν λείπεται
διὰ τὴν ἔτεραν τὴν τὸ Α τῷ Γ οὐκ ἐνδέχεσθαι παντί λέγουσαν ὑπάρχειν.
εἰ τοίγιν ψευδῆς ἡλέγχθη αὕτη ἡ ὑπόθεσις, δῆλον ὅτι τὸ ἀντικείμενον
15 τούτῳ συνάγεται τὸ 'ἐνδέχεται παντί', δπερ ἔδει δεῖξαι. ἴδωμεν δὲ καὶ τὴς
'Αριστοτελικῆς δείξεως τὴν ἀκολουθίαν· ἔχει γάρ τι καὶ ἀσφέστερον.

Μὴ γάρ ἐνδέχεσθω. ἐκθέμενος τὰς προτάσεις καὶ εἰπὼν ὅτι τὸ 20
ἐνδέχεσθαι παντὶ συνάγεται, κατασκευάζει τοῦτο τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ
ὑποτιθέμενος τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί'.

20 Τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ κείσθω ὑπάρχον. ὑποθέμενος τὸ ἀντι-
φατικῶς ἀντικείμενον τῷ συμπεράσματι μεταλαμβάνει καὶ τὴν ἐλάττονα
πρότασιν τὴν ΒΓ εἰς ὑπάρχουσαν, ὥσπερ ἡδη εἴπομεν· τοῦτο γάρ εἰ καὶ
ψεῦδος ἐστιν, ἀλλ' οὐκ ἀδύνατον. εἴπομεν δὲ ὅτι καὶ τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται
παντὶ τῷ Γ τὸ Α', δπερ ἔξ ὑποθέσεως ἔλαβεν ὡς συναγόμενον, μεταλαμ- 25
25 βάνει εἰς τὴν 'ἀνάγκη τινί' ὡς ἰσοδυναμοῦσαν. καὶ τοῦτο μὲν αὐτόθεν οὐ
φαίνεται δο 'Αριστοτέλης μεταλαμβάνων, ἐκ μέντοι τοῦ συμπεράσματος δῆλός
ἐστι τοῦτο βουλόμενος· φησὶ γάρ συμπεραίνων τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β
ἐνδέχεται ἀντὶ τοῦ 'οὐ παντὶ ὑπάρχει'. τὸ γάρ ἐνδέχεται ἀντὶ τοῦ
'ὑπάρχει' εἴπε. καὶ ὅτι τοῦτο ἐστι συνάγων τὸ ἄτοπον, φησὶν ἀλλ' ὑπέ-
30 κειτο παντὶ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν (καὶ μὴν οὐχ ὑπέκειτο τὸ Α τῷ
Β παντὶ ἐνδέχεσθαι) τὸ ἐνδέχεσθαι ἀντὶ τοῦ ὑπάρχειν εἰπὼν. δπερ οὖν 30
ἔλεγον, δῆλός ἐστι μεταλαμβάνων τὴν 'οὐκ ἐνδέχεται παντί' εἰς τὴν 'ἀνάγκη
τινί'. ἐπεὶ εἰ μὴ μετελάμβανε, πόθεν δῆλον ἐν τρίτῳ σχήματι ἐκ τῆς με-

3 εἶδωμεν t	4 ἐνδέχεσθαι Β: ἐνδέχεται Vt cf. vs. 13	7. 8 ὅτι—ἀδύνατον om. B
8 ἐστι om. B	10 μικρῷ S: ἐκ μικρᾶς V: ἐν μικρῷ t: om. B	μικρῷ πρότερον]
ρ. 34a5 sq.	δυνατοῦ ὑποτεθέντος B	14 ἡλέγχθη St: ἐλέγχθη V: ἐδείχθη B
15 δ B	εἰδὼμεν pr. V: εἰδομεν t	17 μὴ γάρ ἐνδέχεσθαι om. t
om. V	18 συνάγεσθαι pr. V	20 δὲ om. V
παντὶ B Arist.: om. Vt	20. 21 ἀντιφατικῶς V: om. Bt	22 εἰς B: εἰς τὴν t:
om. V	22 ἐστιν om. B	23 ἐστιν om. B
παντὶ B Arist.: om. Vt	23 ἐστιν om. B	post δὲ add. οὗτος B
24 ὡς BV: δ t	26 δῆλος B: δῆλον Vt	27 ἐστι BV: ὅτι t
τὸ δὴ SVt	28 ἐνδέχεται alt. B: ἐνδέχεσθαι S: ἐνδεχόμενον Vt	29 ὑπάρχει B:
ὑπάρχειν SVt	ειρήκαμεν B	συνάγον B
corr. V	31 εἰπὼν S: φησέν BVt	30. 31 α' τῷ β' ex ἄτοπον, ut videtur,
δηλον t: om. B	μεταλαμβάνει B	32 δῆλος S: δῆλον Vt: om. B
		ἐστι V:
		33 post δῆλον add. ὅτι S

Ζονος μερικης ηνδεγομένης της δὲ ἐλάττονος ὑπαρχούσης καταφατικῆς τί XLIV^τ
γηγέλλει συνάρτεσίαι: οὐδὲ γάρ εἶπε περὶ αὐτῶν· περὶ δὲ της μέζως της
ἀναγκαίας καὶ ὑπαρχούσης εἴρηται· διόπερ εἰς τὸ δμολογούμενον ἐκφεύγει.

Ανάγκη ἄρα τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεσθαι. εἰ γάρ τῇ ὑποθέσει
5 τῇ λεγούσῃ τὸ ‘οὐκ ἐνδέχεται παντί’ συνάγεσθαι ἡκολούθησε τι ἀδύνατον, τὸ 35
τὸ Α τῷ Β καὶ παντὶ καὶ μὴ παντὶ ὑπάρχειν, ἢ δὲ ὑποθέσει ἀδύνατόν
τι ἀκολουθεῖ φευδής ἔστι, δῆλον ὅτι τὸ ἀντικείμενον ἀληθὲς ἔσται τὸ ‘ἐνδέχε-
ται παντί’. Ὁπερ ἔδει δεῖξαι. οὐ γάρ δήπου, φησί, διὰ τὴν μετάληψιν
τῆς ἐνδεχομένης εἰς τὴν ὑπάρχουσαν τὸ ἀδύνατον συνηκται· φευδοῦς γάρ
10 οὖσης τῆς ὑποθέσεως καὶ οὐκ ἀδυνάτου οὐκ ἀν ποτε ἀδύνατον ἡκολού-
θησεν, ώς δέδεικται· οὐκ ἄρα διὰ τοῦτο συνέβη τὸ ἀδύνατον.

p. 34b2 Ἐγχωρεῖ δὲ καὶ διὰ τοῦ πρώτου σχήματος ποιῆσαι τὸ 40
ἀδύνατον θέντας τῷ Γ τὸ Β ὑπάρχειν.

Ἐπέρως δείκνυσι τὸ ἀδύνατον ἀκολουθοῦν τῇ λεγούσῃ ὑποθέσει τὸ μὴ
15 ἐνδέχεσθαι παντὶ συνάγειν τὴν προκειμένην πρότασιν. δείκνυσι δὲ τοῦτο
μεταλαμβάνων ἑκατέραν τῶν προτάσεων εἰς τὴν ἑτέραν, λέγω δὲ τὴν μὲν 15
μείζονα ὑπάρχουσαν οὖσαν εἰς ἐνδεχομένην τὴν δὲ ἐλάττονα ἐνδεχομένην
οὖσαν εἰς ὑπάρχουσαν. εἰ γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐνδέχεται ὑπάρχειν, τὸ
δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, συνάγεται συμπέρασμα ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Γ
20 ἐνδέχεται ὑπάρχειν· πρὸ μικροῦ γάρ τοῦτο δέδεικται. ἀλλὰ μὴν ὑπέκειτο
μὴ ἐνδέχεσθαι παντὶ ὑπάρχειν τῷ Γ τὸ Α, ώς ἡ ὑπόθεσις· τὸ αὐτὸ οὐδὲν
τῷ αὐτῷ καὶ ἐνδέχεται παντὶ καὶ οὐκ ἐνδέχεται παντί, ὥπερ ἀδύνατον, τοῦ
ἀδυνάτου πάλιν ἀκολουθήσαντος οὐ διὰ τὴν τῶν προτάσεων μετάληψιν 50
25 (αὗται γάρ φευδεῖς μὲν ἡσαν, οὐ μέντοι ἀδύνατοι, καὶ οὐδὲν ἀδύνατον
δυνατῷ ἀκολουθεῖ, ώς δέδεικται) ἀλλὰ δῆλον ὅτι διὰ τὸ ὑποθέσθαι μὴ
ἐνδέχεσθαι τῷ Γ παντὶ τὸ Α ὑπάρχειν. καὶ ἡδύνατο μὲν ὁ φιλόσοφος
μεταλαβὼν τὰς πρώτας προτάσεις αὐτόθεν τὸ ἐνδέχεσθαι παντὶ δεῖξαι συν-
αγούσας (τοῦτο γάρ καὶ συνηγον) καὶ μὴ δεηθῆναι τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγω-
γῆς· ὅμως ἐκ περιουσίας ποιῶν ὑπέθετο καὶ τὸ ἀντικείμενον καὶ ἔδειξε
30 τοῦτο ἀδύνατον. ἵστεον δὲ ὅτι οὐκ ἔστιν αὕτη κυρίως εἰς ἀδύνατον XLIV^τ

1 ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς ὑπαρχούσης ὑπάρχον τι S (unde fort. καθόλου addendum)
καταφατικὸν V 2 ἔμελλε V οὐδὲ B: οὐδὲν SVt post γάρ add. οὐδέπω S
μείζεως Vt 3 καὶ om. V διὸ B καταφεύγει B 4 post ἐνδέχεσθαι add.
ὑπάρχειν B 6 τὸ om. t τῶ β τὸ α B ἢ Vt: εἰ B ὑποθέσει V:
ἡ ὑπόθεσις B, om. ἡ t 7 τι om. Vt ἔστιν (ἔσται t) ἀληθὲς Vt 7. 8 ἐνδέχε-
ται B²: ἐνδέχεσθαι B¹Vt 8 ὁ B γάρ διὰ τὴν μετάληψιν φησι B 9 τὴν
om. B 11 ως δέδεικται om. B 16 λαμβάνων t 17 post εἰς add. τὴν S
τὴν δὲ t: καὶ τὴν BS: τὴν V post ἐλάττονα del. εἰς B² 18 εἰς om. V: εἰς τὴν S
20 πρὸ μικροῦ] p. 33b33 sq. τοῦτο γάρ t ἀλλὰ om. pr. B 22 τῷ—οὐκ
(μὴ V) SVt: καὶ παντὶ καὶ οὐ παντὶ B παντί alt. SV: om. Bt 24 post οὐδὲν
add. δην t 25 ante δυνατῷ add. τῷ Vt: om. BS ως δέδεικται om. B
27 αὐτόθεν St: αὐτόθι V: compend. B 28 γάρ συνηγον καὶ μὴ δεηθεῖσαι S
29 καὶ prius om. t 30 δὲ superscr. V post κυρίως add. ἡ SV

ἀπαγωγή· ἡ γὰρ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγὴ ὑποθεμένη τὸ ἀντικείμενον τῷ XLIV^v
 ἐξ ἀρχῆς καὶ τοῦτο πρότασιν ποιησαμένη καὶ προτίθεται αὐτῇ τῶν ἀληθῶν
 τινα ἐξ ἀρχῆς κειμένων προτάσεων οὗτω δείκνυσι ἐπόμενον τὸ ἀδύνατον,
 ὃς πολλάκις διὰ τῶν προλαβόντων ἐδείξαμεν. ἐνταῦθα δὲ τὴν ‘οὐκ ἐνδέ-
 5 χεται παντὶ’ οὐκ ἐποίησε μέρος τοῦ συλλογισμοῦ, ἀλλὰ τὰς κειμένας προ-
 τάσεις ἀντιστρέψας καὶ μεταλαβὼν εἰς ἀλλήλας καὶ δεῖξας συναγόμενον τὸ
 ἐνδέχεσθαι παντὶ τῷ Γ τὸ Α ὑπάρχειν ἐπήγαγεν δτι, εἰ κατὰ τὴν ὑπό-
 5 θεσιν ὅωμεν τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι παντὶ τῷ Γ τὸ Α ὑπάρχειν συνάγεσθαι,
 εἰς ἀντίφασιν περιπεσούμεθα, δπερ ἀδύνατον. Ιστέον δὲ δτι, καν μίαν τῶν
 10 προτάσεων μόνην ἀντιστρέψωμεν πρὸς τὴν ἔτεραν, ωσαύτως τὸ αὐτὸ δεῖξαμεν
 ἀδύνατον γινόμενον· εἴτε γὰρ τὴν μείζονα ἐνδέχομένην ποιήσομεν, γίνεται
 ὁ συλλογισμὸς ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδέχομένων καταφατικὸν ἐνδέχόμενον καθόλου
 συνάγων συμπέρασμα, καὶ πάλιν ἡ ἀντίφασις ἀκολουθήσει, εἴτε τὴν ἐλάτ-
 τονα εἰς ὑπάρχουσαν μεταλάβωμεν, γίνεται ὁ συλλογισμὸς ἐκ δύο ὑπαρχου-
 15 10 σῶν καθόλου καταφατικὸν ὑπάρχον συνάγων, καὶ ὅμοιας πάλιν τὸ ἄτοπον
 ἀκολουθήσει· τὸ αὐτὸ γὰρ τῷ αὐτῷ καὶ παντὶ ἡ ὑπάρχει ἡ ἐνδέχεται ὑπάρ-
 χειν καὶ οὐκ ἐνδέχεται παντί, δπερ ἀδύνατον.

p. 34b7 Δεῖ δὲ λαμβάνειν τὸ παντὶ ὑπάρχειν μὴ κατὰ χρόνον
 δρίσαντας, οἷον νῦν ἡ ἐν τῷ δε τῷ χρόνῳ, ἀλλ’ ἀπλῶς· διὰ τοι-
 20 ούτων γὰρ προτάσεων καὶ τοὺς συλλογισμοὺς ποιοῦμεν.

“Ο βούλεται εἰπεῖν, τοιοῦτον ἐστιν· δταν λάβωμεν, φησί, καθόλου
 καταφατικὴν ὑπάρχουσαν πρότασιν, ωσπερ νῦν λαμβάνομεν τὸ Α κατὰ
 παντὸς τοῦ Β κατηγορούμενον, οὐ δεῖ τὸ κατὰ παντὸς ἐν χρόνῳ λαμβάνε-
 20 σθαι ἀληθεῦν ἀλλ’ αεί, ἐπεὶ ἀσυλλόγιστος ἐσται ἡ συζυγία· συνάξει γὰρ
 25 καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί. οἷον τί λέγω; ἐὰν λάβω ἄνθρωπον καὶ κινούμενον
 καὶ ἵππον (τούτοις γὰρ καὶ αὐτὸς κέχρηται τοῖς δροῖς) καὶ εἴπω οὕτως ‘ὅ
 ἄνθρωπος παντὶ κινουμένῳ ὑπάρχει’ (ὑποκείσθω γὰρ μόνα τὰ κινούμενα
 ἀνθρώπους εἶναι), ‘κινούμενον παντὶ ἵππῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν’, συναγθήσεται
 ἄνθρωπος ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ ἵππῳ ὑπάρχειν, ἐξ ὑπαρχούσης καὶ ἐνδέχο-

1 ἡ γὰρ—ἀπαγωγὴ Vt et om. εἰς ἀδύν. S: αὗτη B τῷ Bt: τὸ V: τῶν συμπερά-
 σματι τῷ S 2 post αὐτῇ add. τί B: μίαν superscr. V² ἀληθὲς, ut videtur,
 pr. V, corr. V² 3 τινα S: καὶ Bt 4 ὥς—ἐδείξαμεν om. B διὰ τῶν προλ.] velut
 p. 37,25 sq. 47,14 sq. 5 ἐποίησε B: ἐποίήσατο V: ἐποίησας τὸ ἀντικείμενας B
 7. 8 ἐπήγαγεν—ὑπάρχειν om. Vt 8. 9 συνάγεσθαι—ἀδύνατον iterat, iterata del. V
 9 post ἀντίφασιν add. φησι τὸ priore loco superscr. V² δὲ B καὶ BS: εἰ καὶ Vt
 9. 10 μόνην τῶν προτάσεων B 10 ἀντιστρέψομεν SV post ωσαύτως add.
 ἀπόγρη Vt: om. BS δεῖξομεν BS: δεῖξαι Vt 11 γενόμενον τὸ αὐ ποιήσωμεν ?
 cf. vs. 14 12 καταφατικὸν SV: καταφατικῶν Bt cf. vs. 15 13 συμπέρασμα
 om. B 14 μεταλάβομεν V 15 καθόλου καταφατικῶν ὑπάρχον καθόλου συνάγων S
 post συνάγων add. συμπέρασμα Vt: om. BS 16 ἀκολουθεῖ B ἡ ὑπαρχόντως
 ἡ ἐνδέχομένως B 17 καὶ serripsi: ἡ BSVt οὐκ SV: om. Bt 18 οὐ V
 19 ἡ om. V post διὰ add. τῶν Vt: om. B Arist. 26 χρῆται B
 29 ante ἄνθρ. add. δὲ B οὐδενὶ B

μένης προτάσεων καταφατικῶν ἀναγκαῖον ἀποφατικὸν συμπέρασμα. τοῦτο XLIV^ν δέ, φησί, συμβαίνει διὰ τὸ τὴν μείζονα πρότασιν ἐν γρόνῳ λαμβάνειν ἀλη-²⁵ θεύουσαν, ὅτε ἄνθρωποι μόνον ἔκινοῦντο. ὕστε, φησί, παραφυλακτέον τὸ τοιοῦτον ως μὴ κατὰ γρόνον ἀληθευούσας λαμβάνειν τὰς προτάσεις ἀλλ᾽⁵ ἀπλῶς, τουτέστι καθόλου.

p. 33b14 "Ετι ἔστω τὸ μὲν πρῶτον ζῷον, τὸ δὲ μέσον κινούμενον,
τὸ δὲ ἔσχατον ἄνθρωπος.

' Υπαλλάξας τὸν ἐλάττονα δρον, φυλάξας δὲ τὰς προτάσεις ώς ἐξ ἀρχῆς ³¹
κατά τε τὸ ποιὸν καὶ τὸν τρόπους, δείκνυσι συναγόμενον καὶ τὸ παντὶ ἐξ
10 ἀνάγκης· εἰ γάρ τὸ μὲν ζῷον παντὶ κινουμένῳ ὑπάρχει, εἰ πάλιν τὰ κινού-
μενα μόνον ζῷα εἴη, κινούμενον δὲ παντὶ ἀνιθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. συν-
άγεται δὲ τοῦτο ὅτι ζῷον παντὶ ἀνιθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν. καὶ τὸ μὲν
ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τῷ ἐνδέχεσθαι παντὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί ἔστιν, ³⁵
ὅπερ ἔδειξεν ἐν τοῖς πρὸ τούτου δροις. ἐπειδὴ δὲ δλως εὐπόρησεν δρων συν-
15 αγόντων καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης παντί, τούτου χάριν καὶ τοῦτο ἐπήγαγεν. πόθεν
δὲ δλως εὐπόρησε τὸ ἐξ ἀνάγκης παντὶ συναγαγεῖν; διότι ἐλαβε τὸν ἐλάτ-
τονα δρον εἶδος ὅντα τοῦ μείζονος. ὕστε δει μήτε τὸν μείζονα δρον λαμ-
βάνειν δριζόμενον γρόνῳ μήτε τὸν ἐλάττονα εἶδος ὅντα τοῦ πρώτου, ἐπεὶ
οὐ συνάξομεν τὸ ἐνδεχόμενον.

20 p. 34b19 Πάλιν ἔστω στεργεικὴ πρότασις καθόλου ἡ ΑΒ, καὶ ⁴⁰
εἰλήφθω τὸ μὲν Α μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β παντὶ ἐνδε-
χέσθω ὑπάρχειν τῷ Γ. τούτων οὖν τεθέντων ἀνάγκη τὸ Α ἐνδέ-
χεσθαι μηδενὶ τῷ Γ ὑπάρχειν.

Εἰπὼν τὴν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου καταφατικῶν νῦν τίθησι τὴν ἐκ
25 τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου
καταφατικῆς ἐνδεχομένης, καὶ συνάγει ἐνδέχεσθαι μηδενὶ τῷ Γ τὸ Α. δει-⁴⁵
κνυσι δὲ καὶ ταύτην τῇ αὐτῇ δεῖξει, λέγω δὴ τῇ μεταλήψει καὶ τῇ εἰς
ἀδύνατον ἀπαγωγῇ. εἰ τὸ Α, φησί, μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχει, τὸ δὲ Β παντὶ⁵⁰
τῷ Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, λέγω, φησίν, ὅτι καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ ἐνδέ-
χεται ὑπάρχειν. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον

1 προτάσεων t: προτάσεως BV	καταφατικῶν t: καταφατικῆς V: om. B
3 δταν V	4 μὴ om. t
6 et 7 τὸν δὲ V	λαβεν B
10 μὲν γάρ τὸ V	εἰ alt. om. V
14 δ B	έπει B
15 καὶ τούτου V	16 ηύπόρησε ex ηύπόρησεν corr. B ² : εὐπορήσομεν pr. V
22 ἀνάγκη] νάγκη add. B ²	24 τὴν prius V ² : τὰ B: τὰς V ^{1t}
27 δὴ BS: δὲ Vt	νῦν τίθησι ε
29. 30 ἐνδέχεται S, pr. V: ἐνδέχεσθαι Bt, corr. V	25 τῆς prius om. t
	post γ̄ alt. add. φησίν B
	30 δὲ V

τὸ ὅνκ ἐνδέχεται μηδενὶ ὑπάρχειν τὸ Α τῷ Γ· τοῦτο δὲ πάλιν ταῦτὸν XLIV°
ἐστι τῷ ἀνάγκη τινί· διὸ καὶ μηδενὶ ὑπάρξαι, τοῦτο ἀνάγκη
τινὶ ὑπάρχειν. εἰ δὲ καὶ μὴ μεταλαμβάνει τοῦτο πάλιν αὐτὸς διὰ τῶν
προτάσεων, δῆλός ἐστιν ἐξ ὧν συμπεραίνει τοῦτο βουλόμενος. εἰ τοίνυν τὸ 50
5 μὲν Α ἀνάγκη τινὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β ὑπάρχει παντὶ τῷ Γ (μεταλαμβα-
νέσθω γάρ πάλιν ἡ ἐνδεχομένη εἰς τὴν ὑπάρχουσαν διὰ τὸ εὔσημον),
τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β ὑπάρξει· ὑπέκειτο δὲ καὶ οὐδενί· τὸ αὐτὸς ἄρα
καὶ τινὶ καὶ οὐδενί, ὅπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον πάλιν ἡκολούθησεν οὐ
διὰ τὴν μετάληψιν τῆς ἐνδεχομένης εἰς τὴν ὑπάρχουσαν· εἰ γάρ καὶ ψευδής
10 ἦν, ἀλλ’ οὐκ ἀδύνατος. δῆλον ἄρα διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς τὸ ‘ἀνάγκη
τινὶ τῷ Γ | τὸ Α ὑπάρχειν’, ἢτοι ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’· ταῦτὸν γάρ XLV^r
ἐστι. ψεύδος ἄρα τοῦτο. οὐκοῦτος δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ ‘ἐνδέ-
χεται μηδενί’, διπερ ἔδει δεῖξαι. καὶ δεῖξας διὰ τοῦ ἀδύνατου διὰ τὸ ‘ἐνδέ-
χεται μηδενί’ συνάγει, ἐπάγει τούτοις καὶ φησὶν διὰ τοῦτο τὸ συμπέρασμα
15 οὐκ ἔστι τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου, τουτέστιν οὐκ ἔστι
τοῦτο τὸ ἐνδεχόμενον διὰρχης, διπερ ἐλέγομεν καὶ ἀντιστρέ-
φειν κατὰ τὰς καταφατικὰς καὶ ἀποφατικάς, ἀλλ’ ἔστι τοῦ μηδενὶ ἐξ
ἀνάγκης, διπερ ἡμισύ φησιν εἶναι τοῦ ἐνδεχομένου. διπερ δὲ ἔχει τὸ⁵
τοῦτο, δεῖξομεν ὡδε ἐκθέμενοι ἐν διαγράμματι πάσας τὰς προτάσεις.

20 οὐκ ἀνάγκη παντί

ἀνάγκη παντί

ζ

οὐκ ἀνάγκη τινί

ἀνάγκη τινί

ζ

οὐκ ἀνάγκη μὴ παντί

ἀνάγκη μὴ παντί

ζ

ἐνδέχεται μηδενί

οὐκ ἐνδέχεται μηδενί

ζ

ἐνδέχεται παντί

οὐκ ἐνδέχεται παντί

ζ

διὰ τὴν ‘ἐνδέχεται παντί’ γάγεται

διὰ τὴν ‘ἐνδέχεται παντί’ γάγεται

ζ ζ ζ ζ 10

25 Τὴν ‘ἐνδέχεται μηδενί’ βουλόμενος δεῖξαι συναγομένην ἔλαβε τὴν ἀντι-
φατικῶς ἀντικείμενην ταῦτη τὴν ‘οὐκ ἐνδέχεται μηδενί’, ἵνα δεῖξας ταῦτη
ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν συνάζῃ τὴν ἀντιφατικῶς αὐτῇ ἀντικείμενην τὴν
‘ἐνδέχεται μηδενί’. ἐπειδὴ δέ, ὡς εἴρηται, δείκνυται διὰ τοῦ τρίτου σχή-
ματος ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγὴ λαμβανόντων ἡμῶν ὡς μίαν πρότασιν τοῦ συλ-
30 λογιζμοῦ τὸ ἐξ ὑποθέσεως λαμβανόμενον συμπέρασμα καὶ τὴν ἐλάτεσσα
πρότασιν εἰς ὑπάρχουσαν μεταλαμβανόντων, ἀδηλον δέ ἐστιν ἐν τρίτῳ σχή-
ματι ἐκ τῆς μίζεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἐνδεχομένου ποιον γίνεται

2 τὸ V	3 λαμβάνει V: μεταλαμβάνη t	5 τῶν (post τινὶ) t	ὑπάρχειν
ομ. B	ὑπάρχει δὲ καὶ τὸ β B	7 ἄρα alt. om. B	post ἄρα alt. add.
τῷ αὐτῷ V, at cf. p. 179,11	8 τινὶ—οὐδενὶ SV: inv. ord. Bt	13 δ B	
καὶ δεῖξας V: om. Bt	τὸ B: om. Vt	14 συνάγειν V	post ἐπάγει
add. δὲ Bt	15 τουτέστιν Vt: ἢτοι B	16 ὠρισάμεθα SVt: διωρισάμεθα B	
ἐξ ἀρχῆς (scil. c. 13 p. 32 ^a 18 sq.) om. B		ἐλέγομεν] p. 32 ^a 29 sq.	18 δ B
ὅπως] ὅπερ V	19 διαγράμμασι B	20—24 St: om. BV	25 post τὴν
prius add. δὲ t	βαλλόμενος pr. V	26 ταῦτην (post ἀντικ.) V	
μηδενί V: οὐδενί BSt	27 συνάξει t	ἀντικείμενην αὐτῇ B	28 ἐπει V
29 ὡς om. B	31 ἐστιν] διὰ B	32 post ποιον add. τι t	

συμπέρασμα (οὐπω γάρ οὐδὲν εἴρηται πέρι αὐτῶν), διὰ τοῦτο μεταλαμβάνει XLV¹ τὴν ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’ πρότασιν εἰς τὴν ισοδύναμουσαν αὐτῇ τὴν ‘ἀνάγκη τινί’. Φ γάρ οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί, τοῦτο ἀνάγκη τινί. μεταλαμβάνων τοί- 20 νυν τὴν ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’ εἰς τὴν ‘ἀνάγκη τινί’ καὶ δεικνὺς ταύτη τῇ 5 ὑποθέσει ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν, ώς ἔδειξαμεν τὸ τὸ Α τῷ Β καὶ τινὶ καὶ οὐδενὶ ὑπάρχειν, καὶ διὰ τοῦτο ἐλέγχων ώς φευδῆ τὴν ὑπόθεσιν τὴν λέγουσαν ‘ἀνάγκη τινὶ τῷ Γ τὸ Α ὑπάρχειν’ δείκνυσιν εἰκότως ἀληθῆ προσεγῶς τὴν ἀντικειμένην αὐτῇ τὴν ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’ καὶ διὰ τοῦτο τὴν ‘ἐνδέχεται μηδενί’, διπερ ἐξ ἀρχῆς προύκειτο δεῖξαι. τοῦτο δέ, φησί, τὸ 10 ‘ἐνδέχεται μηδενί’ οὐκ ἔστι τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον ἀλλὰ τὸ 25 ἥμισυ τούτου, διπερ ἔστι τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης. πῶς καὶ τίνα τρόπου; διτὶ τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ ἀντίκειται δι’ ἔαυτὴν μὲν ἡ ‘ἀνάγκη τινί’, διὰ δὲ τῇ ‘ἐνδέχεται παντί’ ισοδύναμοῦσαν αὐτῇ ἡ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’. ὅστε αἱ δύο μερικαὶ τοῦ ἀναγκαίου προτάσεις μάχονται τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’, 15 ἀλλ’ ἡ μὲν καταφατικὴ ἡ ‘ἀνάγκη τινί’ ώς ἀντικειμένη αὐτῇ κατὰ πάντα, κατὰ ποσόν, κατὰ ποιόν, κατὰ τρόπον· ἡ δὲ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ ἀντίκειται μὲν τῇ ‘ἐνδέχεται παντί’, ἐπεὶ δὲ ισοδύναμεῖ ἡ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ τῇ 20 ‘ἐνδέχεται παντί’, διὰ τοῦτο καὶ ἡ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ μαχήσεται τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’, ὃσπερ καὶ ἐν τῷ διαγράμματι προύκειται. εἰ τοίνυν τῇ μὲν 25 ‘ἐνδέχεται οὐδενί’ ώς μὲν καταφάσει ἀπόφασις μάχεται ἡ ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’, μάχονται δὲ κατὰ τε ποσὸν καὶ ποιόν καὶ τρόπον ἀμφότεραι αἱ μερικαὶ τοῦ ἀναγκαίου προτάσεις κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον, δῆλον ἄρα διτὶ ἡ ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’ περιέχει τὰς δύο μερικὰς τοῦ ἀναγκαίου προτάσεις. εἰ τοίνυν τοῦτο οὕτως ἔχει, εύρισκομεν δὲ τῇ μὲν ‘ἀνάγκη τινί’ ὑπο- 30 35 τιμεμένη ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν, τῇ δὲ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ οὐκέτι, δῆλον ἄρα διτὶ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τῷ ‘ἀνάγκη τινί’ μόνως συνάγεται, διπερ ἔστι τὸ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’. εἰ τοίνυν αἱ δύο μὲν μερικαὶ τοῦ ἀναγκαίου, ὃσπερ εἴπομεν, περιέχονται ὑπὸ τῆς ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’, τὸ δὲ ἀντικείμενον τῇ ἑτέρᾳ τούτων μόνον συνάγεται, δῆλον ἄρα διτὶ τὸ ἥμισυ 30 τοῦ ἀντικειμένου τῷ ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’ τοῦτ’ ἔστι τὸ συναγόμενον,

1 οὐδὲ pr. B	2 εἰς om. V	τὴν alt. BS: om. Vt	τῇ (post αὐτῇ) pr. V
11 δ B	5 τῷ α' τὸ pr. V	8 τὴν προσεγῶς S	9 δ B
12 αὐτὴν t	15 κατάφασις S	16 ante ποσόν et ante ποιόν add. τὸ, ante τρόπον add. τὸν Bt: om. SV	ποιόν—ποσόν, post quae add. καὶ B.
17 ἐπεὶ BS: ἐπειδὴ Vt	19 ως B	20 οὐδενὶ SVt: μηδενὶ B	καταφάσεις, ut videtur, pr. V, corr. V ²
ante ποσὸν et ante ποιόν add. τὸ B	ποσὸν—ποιόν V: inv. ord. BSt cf. vs. 16	21 οὐδενὶ BSt: μηδενὶ V itemque vs. 23. 28	ἀμφότεραι καὶ κατὰ τὸν τρόπον B
22 post τρόπον add. τῇ ἐνδέχεται μηδενὶ B	24 τοῦτο SVt: ταῦθ' B	24. 25 ὑποτεθειμένη B	ὅτι om. V
25 οὐκ ἔστι t	26 διτὶ St: om. BV	τῷ BS, corr. V: τὸ pr. V: τῇ t	27 post τινί add. ὃ ταυτόν ἔστι τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης. διτὶ καὶ φησὶν διάριστοτέλης συνάγεται B
27. 28 post ἀναγκαίου add. προτάσεις Vt: om. BS	28 ἐκ V	τῆς BSV ² : τοῦ V ¹ t	τοῦ οὐδεχομένου τὸ V
τοῦτ' om. S, at cf. p. 179,18	ἐνδέχονται pr. V, corr. V ²	30 τοῦ ἐνδεχομένου τὸ V	

ὅπερ ἔστι τὸ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’. τοῦτο γὰρ ἡν ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον XLV° τῷ ‘ἀνάγκη τινί’, φῆπερ μόνῳ ὑποτεθέντι ἀδύνατόν τι ἡκολούθησεν. ὅτι 40 γὰρ τῷ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ ὑποτεθέντι ἀδύνατον οὐκ ἀκολουθεῖ, δῆλον ἐξ αὐτῶν τῶν προτάσεων· εἰ γὰρ τὸ Α ἀνάγκη μὴ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, 5 τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, τὸ ἄρα Α οὐ παντὶ τῷ Β ὑπάρχει· ἡν δὲ καὶ οὐδενί· καὶ οὐδὲν ἀδύνατον τὸ αὐτὸν καὶ οὐδενὶ καὶ οὐ παντί.

Ζητήσεις δ’ ἂν τις τί δήποτε ⟨εἰ⟩ οὐ μόνον τοῦ ‘ἀνάγκη τινί’ τιθε-
μένου ἀδύνατόν τι ἀκολουθεῖ ἀλλὰ καὶ τοῦ ‘ἀνάγκη παντί’, μὴ λέγομεν τὴ
ἀντιφατικῶς αὐτῷ ἀντικείμενον συνάγεται τὸ ‘οὐκ ἀνάγκη παντί’. εἰ γὰρ
10 τὸ Α ἀνάγκη παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Β ὑπάρχει παντὶ τῷ Γ, τὸ ἄρα Α τινὶ 15
τῷ Β ὑπάρχει· ἡν δὲ καὶ οὐδενί· τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐδενί. ὅπερ
ἀδύνατον. ὥστε οὐ μόνον τὰ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα συνάγονται διὰ τού-
των ἀλλὰ καὶ τὰ ἐναντία. ὥστε εἰ τῷ ‘παντὶ ἐξ ἀνάγκης’ ὑποτεθέντι
15 ἀδύνατόν τι ἡκολούθησε, διὰ τί μὴ λέγομεν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον
αὐτῷ συνάγεσθαι, λέγω δὲ τὸ ‘οὐκ ἀνάγκη παντί’; φαμὲν οὖν πρὸς τοῦτο
ὅτι, εἰ περιέχετο ἡ ‘ἀνάγκη παντί’ ὑπὸ τῆς ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’, ἐλέγομεν
ἄν καὶ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τῷ ‘ἀνάγκη παντί’ συνάγεσθαι, ἐπειδὴ 50
καὶ τὸ ἀντικείμενον τῷ ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’ τοῦτό ἔστι τὸ συναγό- XLV°
μενον. νῦν δὲ οὐ περιέχεται ὑπὸ αὐτῆς. ἡ δὲ αὐτία, δι’ ἣν οὐ περιέχεται,
20 αὕτη· εἰ γὰρ τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ ἀντίκειται ἡ ‘οὐκ ἐνδέχεται μηδενί’,
ἡ δὲ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ ἵσοδυναμεῖ τῇ ‘ἐνδέχεται παντί’, ἡ δὲ ‘ἐνδέχεται
παντί’ οὐκ ἀντίκειται τῇ ‘ἀνάγκη παντί’, οὐκ ἄρα περιέκει ἡ ‘οὐκ ἐνδέχε-
ται οὐδενί’ τὴν ‘ἀνάγκη παντί’ ἀντικείμενως ἔχουσα τῇ ‘ἐνδέχεται παντί’
διὰ τὸ ἵσοδυναμεῖν αὐτὴν τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’. ἡκολούθησε δὲ ὅλως 5
25 τῇ ‘ἀνάγκη παντί’ ἀδύνατον, διότι τῇ καθόλου ἀποφάσει δύο μάχονται
καταφάσεις, ἡ τε καθόλου καὶ ἡ μερική, ἡ μὲν ὡς ἀντιφατικῶς ἀντικείμενη,
ἡ δὲ ὡς ἐναντίως. διὰ ταῦτα οὖν καὶ τῇ ‘παντί’ τεθείσῃ ἡκολούθησε τὸ
ἀδύνατον οὐγῇ ὡς ἀντιφατικῇ ἀλλ’ ὡς ἐναντίᾳ. μόνως ἄρα ἔστι τὴ συνα-
γόμενον τὸ ἀντικείμενον τῷ ‘ἀνάγκη τινί’, δῆπερ ἔστι τὸ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’,
30 δῆπερ ταῦτόν ἔστι τῷ ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης’. διαφέρει δὲ τὸ ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνά-
γκης’ τοῦ ‘ἐνδέχεται μηδενί’· καὶ διὰ τοῦτο φησιν αὐτὸς ὅτι τὸ ‘ἐνδέχεται
μηδενί’ συναγόμενον ἐν τούτῳ τῷ συλλογισμῷ οὐκ ἔστι τοῦ κατὰ τὸν 10

1 post ἡν add. τὸ Β	2 ὅπερ τ	μόνον V	3 ὑποτιθέντι V
οὐκ Bt: οὐδὲν, sed ante ἀδύν. S: τι V	ἡκολούθ B	4 εἰ ex ἡ corr. V ^o	
ἀνάγκη τὸ α' B	ὑπάρχει V	7 τί δήποτε SVt: διὰ τι B	εἰ addidi
cf. [Themist.] p. 37,23	7. 8 θεμένου V	8 ἀκολουθεῖν pr. V	8. 9 μὴ—ἀνάγκη
παντὶ S: om. BVt	10 τινὶ SV: παντὶ Bt	11 ἄρα om. B	τινὶ S:
παντὶ BVt	11. 12 δ ἀτοπὸν B	14 λέγωμεν t	14. 15 αὐτῷ ἀντικείμενον B
15 δὴ V	16 μηδενὶ V	17 τῷ BSt: τὸ οὐκ V	18 ante
καὶ om. S	τὸ οὐκ V	ἐπει λ	ἐνέχεσθαι B
οὐδενὶ Bt: μηδενὶ SV	ante τοῦτο add. εἰναι Vt: om. BS	20 αὕτη—23 οὐκ	
ἐνδέχεται om. V	21 δὲ—μηδενὶ BS: om. t	24 τῇ] τὸ t	δὲ ὅλως BSt:
V	25 ἀποφατικῇ t	27 ἐναντίως BS: ἐναντία Vt	28 τὸ om. S
29 δ B	30 μηδενὶ (post τὸ) V	32 ἐν om. B	τῷ συλλογισμῷ τούτῳ B

διορισμὸν ἐνδεχομένου ἀλλὰ τοῦ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης. ἐπὶ πλέον XLVν
δέ ἔστι τὸ ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης’ τοῦ ‘ἐνδέχεται μηδενί’. καὶ ὅτι τοῦτό ἔστι, δεῖξο-
μεν αὖ καὶ λογικώτερον καὶ διὰ παραδειγμάτων. λογικώτερον μὲν δι’ αὐτῶν
τῶν προτάσεων οὕτως· τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ ἀντίκειται ἡ τε ‘ἀνάγκη τινί’ καὶ
5 ἡ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’, ως εἴρηται πολλάκις. ἐφ’ ὧν γὰρ ἐκείνη φεύδε-
ται, αὗται ἀληθεύουσι, καὶ ἀνάπαλιν. τῷ δὲ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’, διπερ ταῦ-
τὸν ἔστι τῷ ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης’, ἀντίκειται μόνη ἡ ‘ἀνάγκη τινί’. ὥστε
καὶ ἐνταῦθα, ἐφ’ ὧν ἡ ἑτέρα φεύδεται, ἡ ἑτέρα ἀληθεύει, καὶ ἔμπαλιν.
εἰ τοίνυν τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ δύο μάχονται τοῦ ἀναγκαίου προτάσεις,
10 ἡ τε ‘ἀνάγκη τινί’ καὶ ἡ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’, τῇ δὲ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’, ἥτις
ἰσοδυναμεῖ τῇ ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης’, ἡ ἑτέρα τούτων μόνον ἡ ‘ἀνάγκη τινί’,
ἐφ’ ὧν ἄρα αἱ δύο προτάσεις, ἡ τε ‘ἀνάγκη τινί’ καὶ ἡ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’
ἀληθεύουσιν, ἐπὶ τούτων ἡ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ φεύδεται, ἐφ’ ὧν δὲ ἡ
‘ἀνάγκη τινί’ ἀληθεύει, ἐπὶ τούτων μόνον ἡ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’ φεύδεται,
15 20 ἥτις ίσοδυναμεῖ τῇ ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης’. ἐπ’ ἐλαττόνων ἄρα φεύδεται ἡ
‘οὐκ ἀνάγκη τινί’ τῇς ‘ἐνδέχεται μηδενί’. εἰ δὲ ἐπ’ ἐλαττόνων φεύδεται
ἡ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’, ἐπὶ πλειόνων ἀληθεύει. διτὶ δὲ μόνη ἡ ‘ἀνάγκη τινί’
μάχεται τῇ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’, οὐκέτι δὲ καὶ ἡ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’, δῆλον
ἐξ ὧν καὶ συναληθεύουσιν ἐπὶ τινῶν ὅρων, οἷον ὡς ἐπὶ τοῦ περιπατεῖν καὶ
20 τοῦ ζόρου· καὶ γὰρ τὸ λέγειν διτὶ οὐκ ἀνάγκη τινὶ ζόρῳ τὸ περιπατεῖν
ὑπάρχειν ἀληθές (οὐδὲν γὰρ ζόρον ἐξ ἀνάγκης περιπατεῖ), καὶ πάλιν τὸ 25
λέγειν διτὶ ἀνάγκη μὴ παντὶ ζόρῳ τὸ περιπατεῖν ὑπάρχειν ἀληθές διὰ τὰ
έρπετά· οὐδὲν γὰρ τῶν ἔρπετῶν περιπατεῖ. οὕτω μὲν οὖν κοινῷ λόγῳ
δεδείχθη ἐπὶ πλεῖστον οὖσα τῇς ‘ἐνδέχεται μηδενί’ ἡ ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης’.
25 30 δειγμήσεται δὲ καὶ διὰ παραδειγμάτων. λέγω δὴ διὰ τῶν ὅρων αὐτῶν. πάλιν
γὰρ ἐπὶ τοῦ ζόρου καὶ τοῦ περιπατεῖν τὸ μὲν εἰπεῖν ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης ζόρῳ
τὸ περιπατεῖν ὑπάρχει’ ἀληθεύει καὶ ἐπὶ τῶν περιπατούντων ζόρων καὶ ἐπὶ
τῶν ἔρπετῶν· οὐκ ἔστι γὰρ ἀναγκαῖον τούτοις περιπατεῖν. τὸ δὲ ‘ἐνδέχεται
μηδενί’ ζόρῳ τὸ περιπατεῖν’ οὐκέτι ἀληθές ἔστιν ἐπὶ πάντων ἀλλ’ ἐπὶ τῶν
30 περιπατούντων· ἐπὶ δὲ τῶν ἔρπετῶν οὐκ ἔστιν ἀληθές, διότι ἐφ’ ὧν τὸ ‘ἐνδέ-
χεται μηδενί’, ἐπὶ τούτων καὶ τὸ ‘ἐνδέχεται παντί’ ἀληθεύει. εἰ τοίνυν
τὸ ‘ἐνδέχεται παντί’ ἐπὶ τῶν ἔρπετῶν φεῦδος, δῆλον ὅτι καὶ τὸ ‘ἐνδέχεται

1 τὸ V	3 αὖ scripsi cf. p. 208,20: αὐτὸν BVt: om. S	post παραδειγμάτων
add. καὶ S	δι’ SVt: ἐξ ex εἰ, ut videtur, corr. B ²	5 ως—πολλάκις om. B:
πολλάκις om. S	6 δ B	ἀνάπαλιν B
9 τοῦ ἀναγκαίου προτάσεις BS: inv. ord. Vt	8 ἐνταῦθα SVt: ὥδε B	10 post παντί add. καὶ ἀληθεύουσιν
ἐπὶ τούτων B	11 τούτων μόνον St: inv. ord. B: μόνον V	12 ἡ om. t
14 μόνων B	21 ὑπάρχειν t: ὑπάρχει SV: compend. B	21. 22 τὸ λέγειν ὅτι
om. B	22 ἀνάγκη om. V	25 διὰ παραδειγμάτων B: τοῖς
παραδείγμασι SVt cf. vs. 3	τὸ om. B ¹	26 ζόρῳ ἐξ ἀνάγκης B
27. 28 τῶν ἔρπετῶν—τῶν περιπατούντων ζόρων B	δὴ BV: δὲ St	27. 28 ἐπὶ τῶν om. t
28 ἐξ ἀνάγκης B	post τούτοις add. τὸ B	29 τὸ BS: om. Vt
ἐστιν t: οὐκ ἔστιν ἀληθές S	30 οὐκέτι t	οὐκ ἀληθές
32 ἐνδέχεσθαι (ante παντί) B	φεύδεται B	διατί, ὅτι B
		31 τούτων V

μηδενί'. ἐπὶ πλειόνων ἄρα τὸ 'οὐδενὶ ἔξ ἀνάγκης' ἀληθεύει τοῦ 'ἐνδέ- XLV^v
χεται μηδενί'.

Δυνατὸν δὲ καὶ τὴν ἐκ δύο καταφατικῶν συζυγίαν δεῖξαι τῷ αὐτῷ
τρόπῳ μὴ τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον συνάγουσαν, ἀλλὰ καὶ ταύ- 35
την τὸ ἡμισυ τοῦ ἐνδεχομένου συνάγουσαν. ὑποκείσθω δὲ πρῶτον ἡμῖν
τὸ διάγραμμα.

οὐκ ἀνάγκη μὴ παντί		ἀνάγκη μὴ παντί
οὐκ ἀνάγκη τινί	δι' ἔμυτήν μάχεται	οὐκ ἀνάγκη τινί
ἐνδέχεται παντί	εἰπέτειτο γῆρεν μάχεται ἀνάγκη τινί	οὐκ ἐνδέχεται παντί
10 ἐνδέχεται μηδενί	τινί εἰπέτειτο γῆρεν μηδενί	οὐκ ἐνδέχεται μηδενί

εἰ γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται
ὑπάρχειν, τὸ ἄρα Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος,
ἀληθὲς τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί', δπερ ίσοδυναμεῖ τῷ 'ἀνάγκη μὴ παντί'.
εἰ τοίνυν τὸ μὲν Α τῷ Γ ἀνάγκη μὴ παντί, τὸ δὲ Β τῷ Γ ὑπάρχει παντὶ⁴⁵
15 μεταληφθείσης τῆς ἐνδεχομένης, τὸ ἄρα Α τῷ Β ὑπάρχει οὐ παντί· ἦν
δὲ καὶ παντί· τὸ αὐτὸν καὶ παντὶ καὶ οὐ παντί, δπερ ἀδύνατον· ψεῦδος
ἄρα τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί', ἀληθὲς δὲ τὸ 'ἐνδέχεται παντί', δπερ ἔστι
δεῖξαι. ἔστιν οὖν καὶ ἐνταῦθα ὅμοιώς δεῖξαι ὅτι τὸ 'ἐνδέχεται παντί' οὐκ
ἔστι τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου ἀλλ' ἡμισυ τούτου. εἰ γάρ μάχε-
20 ται τῇ 'ἐνδέχεται παντί' ὡς καταφάσει ἀπόφασις ἡ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί',
μάχονται δὲ αὐτῇ καὶ αἱ δύο τοῦ ἀναγκαίου μερικαὶ προτάσεις, ἡ μὲν
'ἀνάγκη μὴ παντί' δι' ἔμυτὴν ως κατὰ πάντα ἀντικειμένη, μάχεται δὲ
αὐτῇ καὶ ἡ 'ἀνάγκη τινί' διὰ τὴν 'ἐνδέχεται μηδενί' | ώς ίσοδυνα-^{XLVI^r}

μοῦσαν αὐτῇ, περιέξει ἄρα ἡ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί' τὰς δύο τοῦ ἀναγκαίου
25 μερικάς. εἰ γάρ αἱ δύο μερικαὶ τοῦ ἀναγκαίου μάχονται τῇ 'ἐνδέχεται
παντί', μάχεται δὲ αὐτῇ καὶ ἡ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί', περιέξει ἄρα αὕτη
τὰς δύο. πάλιν τῶν δύο τούτων λαμβανομένων ἐν τῷ συλλογισμῷ, τῇ
μὲν 'ἀνάγκη μὴ παντί' ὑποτεθείσῃ εύρήκαμεν ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν,
ῶστε τὸ ἀντικείμενον αὐτῇ εἶναι τὸ συναγόμενον· τῇ δὲ 'ἀνάγκη τινί'⁵
30 ὑποτεθείσῃ οὐδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖ, ὕστε οὖν συνάγεται τὸ ἀντικείμενον
αὐτῇ. ὅτι γάρ οὐδὲν ἀδύνατον αὐτῇ ὑποτεθείσῃ ἀκολουθεῖ, δῆλον· εἰ
γάρ τὸ Α ἀνάγκη τινὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, τὸ ἄρα Α
τινὶ τῷ Β ὑπάρχει· ἦν δὲ καὶ παντί, καὶ οὐδὲν ἀδύνατον τὸ αὐτὸν καὶ παντὶ¹⁴
καὶ τινί. μόνως ἄρα συνάγεται τὸ ἀντικείμενον τῷ 'ἀνάγκη μὴ παντί'.
35 τὸ δὲ 'ἀνάγκη μὴ παντί' ἡμισυ ἦν τοῦ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί'· τὸ ἄρα ἀντι-

3 δὲ om. V 4. 5 ταύτην BS: αὐτὴν Vt 7—10 t: aliam figuram praebet B:
om. SV 11 γάρ om. B 12 γάρ conicio cf. p. 189,18 14 εἰ—μὴ παντί¹⁴
om. B 17 δὲ B 22 πάντα S: παντὶ t: compend. BV ἀντικειμένην S
23. 24 ίσοδυναμοῦσαν (v add. ut videtur B²) BS: ίσοδυναμοῦσα Vt 26. 27 τὰς δύο
αὕτη V 28 post εύρήκαμεν add. τι V 29 ως V 30 οὖ] οὖν V
31 ὅτι BS: εἰ Vt 32 τινὶ om. t 34 ὅμοιως pr. V τῷ S: τοῦ BV¹

κείμενον τῷ ἡμίσει τοῦ ‘οὐκ ἐνδέχεται παντί’ ἔστι τὸ συναγόμενον. Ὡστε XLVI°
καὶ ἐν ταύτῃ τῇ συζυγίᾳ τὸ ἡμισυ τοῦ ἐνδεχομένου συνάγεται. πῶς οὖν 11
οὐκ εἰπε τοῦτο ὁ Ἀριστοτέλης ἐπὶ ταύτης τῆς συζυγίας ἀλλ᾽ ἐπὶ τῆς
στεργτικῆς μόνης; τί οὖν πρὸς τοῦτο ἐροῦμεν; δτι ἀκόλουθα πεποίηκεν
ἡ ἑαυτῷ. ἐπειδὴ γάρ. ως εἴπομεν. τὴν μὲν ἀποφασικήν ἐνδεχομένην μετα-
λαμβάνει εἰς τὴν καταφατικήν, τὴν δὲ καταφατικὴν οὐκέτι εἰς τὴν ἀπο-
φατικήν, διὰ τοῦτο ἐπὶ μόνης τῆς στεργτικῆς. ἐπειδὴ τὸ συμπέρασμα ἀπο-
φατικὸν ἦν ἐνδεχόμενον κατὰ τὰς ἐνταῦθα παραλαμβανομένας προτάσεις, 15
λέγω δὲ ‘τὸ ἐνδέχεται μηδενί’. [καὶ διὰ τοῦτο] εὑρίσκομεν αὐτῷ μαχομένας
10 τὰς δύο τοῦ ἀναγκαίου μερικὰς προτάσεις, τὴν μὲν δι’ ἑαυτὴν τὴν δὲ διὰ
τὴν ‘ἐνδέχεται παντί’, ἐπειδὴ λαμβάνομεν ίσοδυναμοῦσαν τὴν ‘ἐνδέχεται
μηδενί’ τῇ ‘ἐνδέχεται παντί’. ἐπειδὴ οὖν ἐνταῦθα εὑρίσκομεν τὰς δύο
τοῦ ἀναγκαίου μερικὰς ἀντικειμένας τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ καὶ διὰ τοῦτο
περιεχομένας ὑπὸ τῆς ἀποφατικῆς τῆς ‘οὐκ ἐνδέχεται μηδενί’ καὶ 20
15 εὑρίσκομεν τὸ ἀντικείμενον μόνη τῇ ἔτερᾳ τῶν μερικῶν προτάσεων
συναγόμενον, διὰ τοῦτο ἐλέγομεν τὸ ἡμισυ τοῦ ἐνδεχομένου μόνον συνάγε-
σιται. ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ κατηγορικῇ συζυγίᾳ καταφατικὸν ἐνδεχόμενόν ἔστι
τὸ συμπέρασμα, οὐ μεταλαμβάνεται δὲ ἡ κατάφασις εἰς τὴν ἀπόφασιν,
δῆλον ἄρα δτι ἡ μία μόνη τοῦ ἀναγκαίου μερικὴ πρότασις ἀντίκειται τῷ
20 συμπεράσματι ἡ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’, Ὡστε ἡ ‘οὐκ ἐνδέχεται παντί’ αὐτὴν
μόνην περιέχει. τιθεμένη δὲ ταύτῃ ἀδύνατόν τι ἡκολούθει· δῆλον ἄρα δτι 25
τὸ ἀντικείμενον αὐτῇ ἔσται ἀληθές. ἔστι δὲ αὕτη οὐχ ἡμισυ τοῦ ἐνδεχο-
μένου ἀλλ’ ὅλου· καὶ ἡ ἀντικειμένη ἄρα αὐτῇ οὐχ ἡμισυ ἔσται τοῦ ἐνδε-
χομένου. εἰκότως ἄρα ἐπὶ τῆς καταφατικῆς συζυγίας οὐκ εἰπε τὸ ἡμισυ
25 συνάγεσθαι τοῦ ἐνδεχομένου. τὸ μὲν οὖν βούλημα τοῦ φιλοσόφου, ως ἐνīη,
διὰ τούτων ἐδηλώσαμεν. ἴδωμεν δὲ καὶ ἐπ’ αὐτῆς τῆς λέξεως τὰ εἰρημένα.

p. 34b 22 Μὴ γάρ ἐνδέχεσθω.

30

Πᾶπλον τὸ ἐνδέχεται μηδενί συνάγεται πιστοῦται τῇ εἰς ἀδύνατον
ἀπαγορεῖ τὸ εἰρημένον, καὶ τίθησι τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ μὴ ἐνδέ-
30 γεται μηδενί. ἐπειδὴ ἐπὶ παντὸς πράγματος ἡ τὴν κατάφασιν ἀνάγκη 35
διῆγιτείνειν ἡ τὴν ἀπόφασιν. μεταλαμβάνει δὲ καὶ τὴν ἐλάττονα πρότασιν
εἰς ὑπάρχουσαν. ἀνάγκη δὴ τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχειν· ἀλλ’ ὑπέκειτο καὶ

- 4 ἐροῦμεν Β: ἡμεῖς Vt cf. p. 192,25 post ἀκόλουθα add. τε, post πεποίηκεν add.
πρὸς τ 5 γάρ om. S ως ἐπόμενον t εἴπομεν] p. 159,30 sq.
7 μόνης S: μὲν BVt 8 προτάσεις S: ἀποφάσεις BVt 9 δὴ V καὶ διὰ
τοῦτο ut e vs. 13 illata delevi 10 ἑαυτὴν BS: αὐτὴν Vt 12 τὴν V
14 ante ἀποφ. add. αὐτῆς Bt: ταύτης S 15 post τὸ add. μὲν BVt: om. S
μόνη Β: μόνω SV: μόνον t τῇ ἔτερᾳ B: τῶ ἔτερῳ SVt 16. 17 μόνον
συναγόμενον τοῦ ἐνδεχομένου συνάγεσθαι B 18 ἡ καταφατικὴ εἰς τὸ ἀποφατικὸν Β
21 περιέξει BS: περιέχει Vt ταύτη BS: αὐτῇ Vt ἡκολούθει S: ἡκολούθησε Β:
ἀκόλουθει V: ἡκολούθη t ἄρα BS: om. Vt 22 ἔσται Bt: ἔστιν SV 23 ἔστι Β
24. 25 εἰκότως—ἐνδεχομένου iterant Vt 26 ἐδήλωσεν t εἰδωμεν V 28 τῇ
om. t 30 ἐπεὶ B ἀνάγκη post πράγματος collocat B 31 δὲ t: om. BV

οὐδενί. οὐπερ ἀτοπον. ὡραὶ δὲ τὸν ὑπόλιθον οὐδένεσται οὐδενί· XLVI¹
οὐκοῦν ἀληθῆς ηὔντικειμένη ηὔνδεχεται μηδενί', οὐπερ ἔδει δεῖται.

p. 34b 27 Οὗτος οὖν ὁ συλλογισμὸς οὐκ ἔστι τοῦ κατὰ τὸν διορι-
σμὸν ἐνδεχομένου.

5 Τὸ συμπέρασμα, φησί, τὸ συναγθὲν οὐκ ἔστι τοιούτου ἐνδεχομένου
οἶουπερ ήμεῖς ἐξ ἀρχῆς διωρισάμεθα· τοῦτο δὲ ἦν δὲ ἀντιστρέφουσαν εἰγε 10
τὴν 'μηδενί' πρὸς τὴν παντί· τοῦτο δὲ τὸ συμπέρασμα οὐκ ἔστι τοιοῦτον.
ὅτι γάρ οὐ δύναται ἀντιστρέψειν πρὸς τὴν 'παντί', ἐδείξαμεν ηδη θέντες
τὸ ἀντικείμενον τῷ 'ἐνδέχεται παντί', λέγω δὴ τὸ 'ἀνάγκη μὴ παντί',
ιο καὶ μηδὲν εὑρηκότες αὐτῷ ἀτοπον ἀκολουθοῦν, ἵνα οὕτω κατασκευάσωμεν
τὸ ἀντικείμενον· ὥστε οὐ δύναται συμπεραίνεσθαι τὸ ἀντικείμενον τῷ
'ἀνάγκη μὴ παντί'. εἰ δὲ μὴ συμπεραίνεται, οὐκ ἄρα ίσοδυναμεῖ ἐνταῦθι
τὸ συναγθὲν συμπέρασμα, λέγω δὴ τὸ 'ἐνδέχεται μηδενί', τῷ ἐνδέχεσθαι 15
παντί· τὸ δὲ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον ίσοδυναμούσας ταύτας εἰγε
15 τὰς προτάσεις· οὐκ ἄρα τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου ἔστι
τοῦτο τὸ συμπέρασμα.

p. 34b 28 Ἀλλὰ τοῦ μηδενὶ ἐξ ἀνάγκης· αὕτη γάρ ἔστιν ηὔντι-
φασις τῆς γενομένης ὑποθέσεως· ὑπετέθη γάρ τὸ Α τινὶ τῷ Γ'
ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν· οὐ δὲ διὰ τοῦ ἀδυνάτου συλλογισμὸς τῆς
20 ἀντικειμένης ἔστιν ἀντιφάσεως.

Εἰπὼν δὲ οὐκ ἔστι τὸ συμπέρασμα τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδε- 50
γομένου, προστίθησι διὰ τούτων ποίου ἔστιν. δὲ τοῦ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης.
τίς δὲ ηὔντισθαι τούτου πρὸς τὸ ἐνδέχεσθαι μηδενί, εἴπομεν. καὶ δὲ τοῦτο
ἔστι, φησί, τὸ συναγόμενον, δῆλον. τῇ γάρ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ βουλό-
25 μενοι κατασκευάσαι τὸ 'ἐνδέχεται μηδενί' καὶ λαβόντες τὸ ἀντικείμενον
αὐτῷ τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται μηδενί', οὐπερ ταύτον ἔστι τῷ 'ἀνάγκη τινί', εἰς
οὐ μετελάβησεν διὰ τὴν σαφέσι, ὑποθέμενοι οὖν τὸ 'ἀνάγκη τινί' εῖρημεν
ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν. | οὐκοῦν πᾶσα ἀνάγκη τὸ ἀντικείμενον τούτῳ XLVI²

1 οὐδενί alt. Bt: μηδενί V 2 η ἀληθὲς t 3 δ B 5 τὸ alt. om. V

6 οἶου B 7 ἐξ ἀρχῆς] c. 13 p. 32^a 18 sq. 8 τοῦτο—παντί om. B

8 ἐδείξαμεν] p. 179,3 sq. 9 τῷ] τὸ t λέγω δὴ—παντί iterat t

post τὸ alt. add. σ. B 10 εὐρηκότες BS: εὐρίσκοντες V: εὐρίσκονται t

11 δύνασθαι V 12 μὴ SVt: τῷ B: τὸ SVt 13 ἐνδέχεσθαι ex ἐνδέχεται corr. B² 16 τὸ συμ-

οὐ B 14 συμπεραίηται t 15 ἐνδέχεσθαι Arist. 18 ὑπετέθη BVt(n): ἐτέθη Arist.

πέρασμα τοῦτο B 17 post ἀλλὰ add. καὶ B 19 φάσεως (i n u, corr. AC) Phil.

18. 19 ἐξ ἀνάγκης τὸ α' τινι τῷ γ' t Arist. 20 φάσεως (i n u, corr. AC) Phil.

legisse apparat e p. 184,3 21 τούτων B: τούτου Vt 22 τούτου] τοῦ i

ἐνδέχεται St 23 τούτου] τοῦ i 24. 25 βουλό-

μενος t 26 δ B 27 μετεβάλορεν B 28 τούτου B

εἴπομεν] p. 180,1 sq. 25 λαβόντα t 28 τούτου B

27 μετεβάλορεν B 28 τούτου B

ἀληθὲς εἶναι τὸ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’, δπερ ταῦτόν ἐστι τῷ ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης’· ἀνάγκη γάρ, φησί, πᾶσα, δταν συλλογισμὸν διὰ τοῦ ἀδυνάτου δείκνυμεν, τὴν ἀντικειμένην φάσιν, τούτεστι πρότασιν, τῇ ὑποθέσει η̄ ἀδύνατον ἡκολούθησε τι, ταύτην εἶναι ἀληθῆ.

5 p. 34b 31 Ἐτι δὲ καὶ ἐκ τῶν ὅρων φανερὸν δτι οὐκ ἔσται τὸ συμ-
πέρασμα ἐνδεχόμενον.

“Ορους ἔκτιθεται, δι’ ὃν δείκνυσι τέως μὲν δτι οὐ συνάγεται τὸ ἐνδέ-
χεται μηδενί”, κόρακα, διανούμενον, ἀνθρωπὸν· μεῖζων κόραξ, ἐλάττων
ἀνθρωπὸς. κόραξ μὲν γάρ, φησίν, οὐδενὶ διανοουμένῳ ὑπάρχει, διανοού- 10
10 μενον δὲ ἐνδέχεται παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συνάγεται κόραξ οὐδενὶ ἀνθρώπῳ
ἐξ ἀνάγκης· ὥστε τέως ἔχομεν διὰ τούτων δτι οὐ συνάγεται τὸ ἐνδεχό-
μενον. διὰ δὲ τῶν ἑέτης ὅρων δείκνυσιν δτι οὐδὲ ἀναγκαῖόν ἐστιν ἀεὶ τὸ
συμπέρασμα, πλὴν δτι οὔτε *(ἐκεῖ οὔτε)* ἐνταῦθα καλῶς ἔλαβε τοὺς ὅρους·
ἀναγκαίαν γάρ ἔλαβε τὴν μείζονα πρότασιν, οὐχ ὑπάρχουσαν κυρίως· κόραξ
15 γάρ οὐδενὶ διανοουμένῳ οὐχ ὑπάρχει μόνον ἀλλ’ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει.

p. 34b 37 Ἀλλ’ οὐδὲ ἀναγκαῖον ἀεί· ἔστω γάρ τὸ μὲν Α κινού-
μενον, τὸ δὲ Β ἐπιστήμη, τὸ δὲ ἐσ’ ϕ Γ ἀνθρωπὸς.

Δείξας διὰ τῶν προλαβόντων ὅρων δτι οὐκ ἔστιν ἐνδεχόμενον τὸ συμ-
πέρασμα, διὰ τούτων δείκνυσιν δτι οὐδὲ ἀναγκαῖον ἀεὶ συνάγεται. ἔστω 20
20 γάρ κινούμενον μὲν μηδεμιᾶ ἐπιστήμῃ ὑπάρχειν, ἐπιστήμη δὲ ἐνδέχεται
παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν, καὶ συνάγεται κινούμενον μηδενὶ ἀνθρώπῳ ἐξ
ἀνάγκης ὑπάρχειν. δῆλον δὲ δτι τὴν ἐπιστήμην ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ἐπι-
στήμονος λαμβάνει, ἐπεὶ ἀναγκαία καὶ οὐχ ὑπάρχουσα ἔσται η̄ ἀπόφασις.
ώστε, φησίν, εἰ μήτε ἐνδεχόμενον ἀεὶ ἔστι τὸ συμπέρασμα μήτε ἀναγ-
25 καῖον, εἰκότως εἴρηται δτι τοῦ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης ἔστιν, ὡς δέδεικται πρό-
τερον. συναπισθίμενος δὲ καὶ αὐτὸς δτι οὐκ ἔλαβε καλῶς τοὺς ὅρους, 25
φησίν δτι ληπτέον δὲ βέλτιον τοὺς ὅρους. λάβοιμεν δὲ ἀν αὐτοὺς
βέλτιον οὕτως· βαδίζον, ἀλλοιούμενον, ζῷον. λέγω οὖν οὕτως· βαδίζον
μηδενὶ ἀλλοιούμενῳ ὑποργέτω. ἀλλοιούμενον ἐνδέχεται παντὶ ζῷῳ ὑπάρ-
30 χειν, καὶ συνάγεται βαδίζον οὐδενὶ ζῷῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν. οὐ γάρ

1 εἶναι] ἔσται t δ B τῷ] τὸ V 2 συλλογισμὸς V 4 τι post 3 ἀδύνατον
collocat S: om. Vt 5 ἔστι δὲ t καὶ V Arist.: om. Bt ἔσται V Arist.:
ἔστι Bt 8 διανόμενον pr. B., corr. B² 9 γάρ om. B 11 post τέως
add. μὲν V 12. 13 τὸ συμπέρασμα ἀεὶ B 13 ἐκεῖ οὔτε addidi cf. p. 186,18
et [Themist.] p. 41,15 14 τὴν μίαν B 19 δείκνυσι διὰ τούτων V
ἀεὶ om. t 20 μὲν—ὑπάρχειν Vt: ἐπιστήμη, ἀνθρωπὸς B 25 οὐδενὸς V
δέδεικται] p. 178,11 sq. 25. 26 πρότασις V 26 δὲ om. B 27 δὲ prius Vt
Arist.: δὴ B βέλτιον V Arist.: κάλλιον Bt λάβοιμεν V 28 ζῶον—
29 ἀλλοιούμενον om. V βαδίζων utroque t 29 παντὶ ζῷῳ ἐνδέχεται B
29. 30 post ὑπάρχειν add. τι V 30 ὑπάρχει V

ἀληθὲς τὸ μηδενὶ ζῷῳ λέγειν τὸ βαδίζον ἐνδέχεσθαι, ἐπειδὴ ἐφ' ὧν τὸ XLVI^a ‘μηδενί’ ἀληθεύει, ἐπὶ τούτων καὶ τὸ ‘παντὶ ἐνδέχεται’· οὐ πάντα δὲ τὰ ζῷα βαδίζει· οὐδὲ γάρ τὰ ἔρπετά· ὅστε διὰ τοῦτο οὐκ ἀληθὲς ἐπὶ τούτων τὸ εἰπεῖν μηδενὶ ἐνδέχεσθαι. μόνως ἄρα ἀληθὲς τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης ζῷῳ τὸ βαδίζειν λέγειν ὑπάρχειν· ἀληθὲς γάρ καὶ ἐπὶ τῶν ἔρποντων εἰπεῖν δτι οὐδενὶ αὐτῶν ἐξ ἀνάγκης τὸ βαδίζειν ὑπάρχει, ὥσπερ ἦδη καὶ πρὸ τούτου εἴπομεν.

p. 35a3 Ἐὰν δὲ τὸ στερητικὸν τειχῆ πρὸς τὸ ἔλαττον ἄκρου ἐνδέχεσθαι σημαῖνον, ἐξ αὐτῶν γὲ τῶν εἰλημμένων προτάσεων 10 οὐδεὶς ἔσται συλλογισμός, ἀντιστραφείσης δὲ τῆς κατὰ τὸ ἐνδέχεσθαι προτάσεως ἔσται, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον. 35

Ἐκθέμενος πάσας τὰς συζυγίας τῶν καθόλου συλλογισμῶν τὰς τὴν ἔλαττονα πρότασιν ἔχούσας καταφατικὴν τὴν δὲ μείζονα ἢ καταφατικὴν ἢ ἀποφατικὴν ἐπὶ τε τῶν ἔχουσῶν συζυγιῶν τὴν μείζονα ἐνδεχομένην ἐπὶ 15 τε τῶν τὴν ἔλαττονα, νῦν τὰς ἔχούσας τὴν ἔλαττονα ἀποφατικὴν τίθησιν. ἐάν οὖν, φησίν, ἢ ἔλαττων γὲ ἐνδεχομένη ἀποφατική, γίνεται μὲν συλλογι- 45 σμός, πλὴν ἀτελῆς· οὐ γάρ διὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν εἰλημμένων, λέγω δὴ ἀποφατικῆς μενούσης τῆς ἔλαττονος, ἀλλὰ μεταλαμβανομένης αὐτῆς εἰς ἐνδεχομένην καταφατικήν. εἰ μὲν οὖν ἡ μείζων καταφατικὴ γὲ ὑπάρχουσα, 20 δῆλον δτι ἀντιστραφείσης τῆς ἔλαττονος γενήσεται συμπέρασμα τοιοῦτον οἶνον ἐγίνετο καὶ ἐκ τῶν δύο καταφατικῶν. εἰ δὲ ἀποφατικὴ καὶ ἡ μείζων 25 γ., πάλιν ἀντιστραφείσης τῆς ἔλαττονος εἰς τὴν καταφατικὴν τὸ συμπέρασμα οὗτον οἶνον καὶ ἡ ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἔλαττονος καταφατικῆς ἐνδεχομένης, λέγω δὴ τοῦ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης, καὶ ἀπλῶς δσα εἴρηται ἐπὶ ἐκείνων, ταῦτα καὶ ἐπὶ τούτων λεγθήσεται..

p. 35a18 Ἐὰν δὲ ληφθῇ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεσθαι, δπερ ἔστιν ἀληθές.

Τὸ δπερ ἔστιν ἀληθές οὐ τοῦτο φησιν, δτι ἀληθές ἔστι τὸ XLVII^c τὴν ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην ποιῆσαι καταφατικήν (τοῦτο γάρ ψεῦδες ἔστιν),

1 βαδιστικὸν Β: βαδίζειν S	2 οὐ πάντως V	3 τούτων V	ἀληθεύει τ
4. 5 οὐδενὶ—ζῷῳ St: ἐξ ἀ. οὐδ. ζ. B: οὐδ. ζώων ἐξ ἀ. V		5 λέγειν τὸ βαδίζειν V	
6 ὑπάρχειν V	6. 7 ὥσπερ—εἴπομεν om. B	7 πρὸ τούτου] p. 180,28	
9 post προτάσεων add. δτι B	11 ἔσται t Arist.: om. BV		πρότερον V Arist.:
προτέροις Bt	13 τὴ—16 ἀποφατική om. V	15 ἔλασσονα B	17 οὐδὲ γάρ V
18 μὲν οὖσης B	19 ἡ BS: om. Vt	20 τῆς ἔλαττονος ἀντιστραφείσης B	
21 καὶ prius om. V	εἰ ex ἡ corr. V ²	21 οὐδενὸς V	24. 25 ἀπλῶς δσα
scripsi: inv. ord. BSVt	25 ἐξ ἐκείνων t	ταῦτα om. B	post τούτων add.
τάῦς B	26 δὲ om. B	28 τὸ τὴ—p. 186,1 ἀληθές ἔστι om. B	
29 ἀποφατικὴν t: μείζονα V	ὅ B	post ποιῆσαι add. ἐνδεχομένην 1	

ἀλλὰ τοῦτό φησιν, διὶ μὴ ἀληθές ἐστι τὸ δύνασθαι τὴν ἀποφατικὴν εἰς XLVII^r
καταφατικὴν μεταληφθῆναι.

p. 35^a 20 Ἐὰν δὲ μὴ ὑπάρχειν τεθῇ τὸ Β τῷ Γ καὶ μὴ ἐνδέχε-
σθαι μὴ ὑπάρχειν, οὐκ ἔσται συλλογισμὸς οὐδαμῶς, οὔτε στερη-
5 τικῆς οὕσης οὔτε καταφατικῆς τῆς ΑΒ προτάσεως.

Τὰς ἔχουσας τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν θεὶς τὴν δὲ μεί-
ζονα ὑπάρχουσαν ἢ καταφατικὴν ἢ ἀποφατικὴν, νῦν τίθησι τὰς ἔχουσας
τὴν ἐλάττονα ἀποφατικὴν ὑπάρχουσαν τὴν δὲ μείζονα ἐνδεχομένην ἢ κατα-
φατικὴν ἢ ἀποφατικήν, καὶ φῆσιν ἀσυλλογίστους εἴναι ταύτας. εἴπομεν
10 γάρ καὶ κατ' ἀρχὰς διὶ μὲν τῶν ἔχουσῶν ἐν τῇ μείζονι τὴν ἐνδέχο-
μένην δεῖ καὶ τὸ ποσὸν τῆς μείζονος φυλάξαι καὶ τὸ ποιὸν τῆς ἐλάττονος,
ἐπὶ δὲ τῶν ἔχουσῶν τὴν μείζονα ὑπάρχουσαν μόνον ἀρκεῖ φυλάξαι τὸ
ποσὸν τῆς μείζονος, διότι ἡ μὲν ἐνδεχομένη ἀποφατικὴ μεταλαμβάνεται
15 εἰς τὴν καταφατικὴν καὶ ποιεῖ συλλογιστικὴν τὴν συζυγίαν, ἡ δὲ ὑπάρ-
χουσα ἀποφατικὴ οὐ μεταλαμβάνεται εἰς τὴν καταφατικὴν. καὶ δείκνυσι
ταύτας ἀσυλλογίστους τῷ καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενὶ συνάγειν· ταύτῃ γάρ 15
ἐχαρακτηρίζοντο αἱ ἀσυλλογιστοι. ληφόμεθα δὲ ἡμεῖς δρους μᾶλλον ἀρμό-
ζοντας τοῖς προκειμένοις· ώς γάρ εἴπομεν, ἔστιν δε ἀδεέστερον αὐτὸς
κέγρηται τοῖς δροις. ἔστωσαν οὖν τοῦ μὲν τὸ παντὶ συνάγειν δροι λευκόν,
20 περιπατητικόν, κύκνος· λευκὸν παντὶ ἡ μηδενὶ περιπατητικῷ ἐνδεχέσθω,
περιπατητικὸν μηδενὶ κύκνῳ ὑπαρχέστω. καὶ συνάγεται λευκὸν παντὶ κύκνῳ
ἔξ ἀνάγκης. τοῦ δὲ τὸ μηδενὶ συνάγεσθαι τὰ μὲν ἄλλα ὠσαύτως, ἀντὶ δὲ
τοῦ κύκνου ἔστω κόραξ· λευκὸν παντὶ ἡ μηδενὶ περιπατητικῷ ἐνδεχέσθω, 20
περιπατητικὸν μηδενὶ κόρακῳ ὑπαρχέστω, καὶ συνάγεται λευκὸν οὐδενὶ κόρακῳ
25 ἔξ ἀνάγκης.

p. 35^a 25 Φανερὸν οὖν διὶ καθόλου τῶν δρων ὅντων καὶ τῇ μὲν
ὑπάρχειν τῆς δὲ ἐνδέχεσθαι λαμβανομένης τῶν προτάσεων.
ὅταν ἡ πρὸς τὸ ἐλάττον ἄκρον ἐνδέχεσθαι λαμβάνηται πρότασις.
ἀεὶ γίνεται συλλογισμός.

30 Εἰκότως· εἴτε *(γάρ)* καταφατικὴ ἢ ἐλάττων ἦν, δπως ἀν εἶχεν ἡ μείζων,

1 τὸ Β: om. Vt 1. 2 εἰς καταφατικὴν om. V 3 μηδενὶ t ante τῷ
add. παντὶ Arist. (om. n) 4 μὴ om. B (del. C) 5 κατηγορικῆς V
6 ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν B: inv. ord. Vt 7 καταφατικὴν—ἀποφατικὴν B: inv.
ord. V: ἀποφατικὸν—καταφατικόν t 10 δὲ V κατ' ἀρχὰς] p. 162,27 sq.
ὅτι om. V 11 post δεῖ add. δὲ t 14 τὴν alt. om. B 15 καὶ V: om. Bt
post δείκνυσι add. δὲ t 16 τὸ alt. om. V ταύτην V 18 εἴπομεν]
p. 184,13 post εἴπομεν add. ὅτι B 19 ἐχρήσατο B τὸ om. V
συνάγοντος B 20 λευκὸν—22 ἔξ ἀνάγκης om. B μηδενὶ περιπατητικὸν t item-
que vs. 23 22 συνάγοντος B 23 λευκὸν—25 ἔξ ἀνάγκης om. B 26 ὅντων]
ὅν superscr. V² 27 ἐνδέχεσθαι] sequentia exaravit V²: hinc notatus est U
28 ἄκρον om. U 28 ἐνδεχομένη B 30 γάρ addidi cf. p. 190,23 ἦν BU:
om. Vt οὕτως B ἀν superscr. V: om. t

αὐτόθεν καὶ δι' αὐτῶν τῶν προτάσεων ἐγίνετο ὁ συλλογισμός, εἴτε ἀπο- XLVII°
φατικὴ ἦν, πάλιν τῆς μείζονος ἀδιαφορούσης κατὰ τὸ ποιόν, μεταλαμβανο- 25
μένης τῆς ἐλάττους πάλιν ἐγίνετο ὁ συλλογισμός.

p. 35 a 28 Πλὴν ὅτε μὲν ἔξ αὐτῶν ὅτε δὲ ἀντιστραφείσης τῆς
5 προτάσεως.

Τὸ ἔξ αὐτῶν οὐ τοῦτο φησιν, ὅτι τῇ δι' εὐθείας δεῖξει (πάντες γὰρ
ἔδειχθησαν τῇ μεταλήψει τοῦ ἐνδεχομένου εἰς τὸ ὑπάρχον καὶ τῇ εἰς
ἀδύνατον ἀπαγωγῇ), ἀλλ' ὅτι φυλάξαντες τὸ τίον ποιόν οἱοι ἡσαν οἱ
ἔχοντες τὴν ἐλάττονα καταφατικήν. οἱ δὲ ἄλλοι οὐ δι' ἑαυτῶν ἔδειχθησαν, 20
10 ἀλλὰ μετελήφθησαν ἔξ ἀποφατικῆς εἰς καταφατικήν: τί οὖν; φήσειν ἂν τις,
οὐχὶ καὶ ἐπ' ἔκεινων πάντων μετελαμβάνομεν τὸν ἐνδεχόμενον τρόπον εἰς τὸν
ὑπάρχοντα, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τούτων τὴν ἀπόφασιν εἰς τὴν κατάφασιν, ὥστε
οὐδὲ ἔκεινοι δι' ἑαυτῶν ἔδειχθησαν; τί οὖν φαμεν; ὅτι ὥσπερ οἱ ἐν δευ-
τέρῳ καὶ τρίτῳ σχῆματι συλλογισμοὶ ἀνήγοντο εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα, οὐγ
15 ὡς οὐκ ἔχοντες ἀφ' ἑαυτῶν τὸ ἀναγκαῖον (οὐδὲν γὰρ ἡττον, καὶ εἰ μὴ ἡ
ἀνήγονται εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα, εἶχον ἔξ ἀνάγκης τὸ συμπέρασμα ἐπό-
μενον), ἀλλὰ διὰ τοῦτο καὶ μόνον ἀνήγοντο ὥστε σαφεστέραν ἡμῖν τὴν
δεῖξιν διὰ τῶν γνωριμωτέρων γενέσθαι, οὕτω φημὶ καὶ ἐπὶ τῆς μεταλήψεως
τοῦ ἐνδεχομένου εἰς τὸ ὑπάρχον ὅτι, καὶ μὴ μετελήφθησαν αἱ προτάσεις,
20 οὐδὲν ἡττον τὸ συμπέρασμα εἰγον ἐπόμενον. ἀλλ' ἐπειδὴ ἄδηλος τέως
ἡμῖν ἡ μᾶτις τοῦ ἀναγκαίου καὶ ἐνδεχομένου, διὰ τοῦτο γνωριμωτέραν ποιῶν
τὴν διδασκαλίαν μετέλαβε τὴν ἐνδεχομένην εἰς τὴν ὑπάρχουσαν. ἐν μέν- 40
τοι ταῖς ἔγούσαις τὴν ἐλάττονα ἀποφατικὴν οὐχ ἀπλῶς διὰ τὴν σαφήνειαν
τῆς διδασκαλίας ἡ μετάληψις γίνεται, ἀλλ' ὅτι φυλαττομένης τῆς ἀποφατι-
25 κῆς καὶ ὅσον ἐπ' αὐτῇ ἀσυλλόγιστος ἐστιν ἡ συζυγία. ἐπειδὴ δὲ οὐκ
ἀδύνατόν ἐστι μεταλαμβάνειν αὐτὴν εἰς τὴν καταφατικήν, μεταλαμβανομένη
ποιεῖ τὴν συζυγίαν συλλογιστικήν.

p. 35 a 29 Πότε δὲ τούτων ἔκάτερος καὶ διὰ τίνα αἰτίαν, εἰρήκαμεν.

"Οὐ δι' ἑαυτῶν μὲν δείκνυνται, ὅτε ἔχουσι τὴν ἐλάττονα καταφατικὴν 45

1. 2 εἴτε—ἀδιαφορούσης om. B	2 ἦν U: om. Vt	3 πάλιν—συλλογισμός om. B
δὲ V: om. Ut	6 post τὸ add. δὲ Vt	8 φυλάξαντες BU: οἱ φυλάξαντες S:
φυλάξαντα Vt	οἱοι BSU: οἰον Vt	ἡσαν SU: ἡ Vt: om. B
10 ὅτι U	φήσειν ἂν τις S: φησιν BVt	9 αὐτῶν U
12 ὡς B	ἀπόφασιν—κατάφασιν SU: ἀποφατικὴν—καταφατικὴν BVt	13 αὐτῶν V
τί οὖν BSU: ἀλλὰ Vt	14 οὐχ om. pr. B	16 ἀνήγονται B: ἀνηγέχθησαν SUVt
20 τὸ om. pr. B	εἰγον om. B	18 ἡμῖν SUVt: ἐστιν B
ἡ BSU: om. Vt	μᾶτις SVt: δεῖξις BU	22 μετελάμβανε B
24 τῆς διδασκαλίας om. B	ὅσον Vt	25 καὶ] τὸ S
29 δείκνυται pr. B	28 ἔκαστον αὐτῶν SU	26 μετα-
λαβεῖν Vt
	ὅτε ἔχουσι BSU: ὅταν ἔχωσι Vt	27 ὅ? ἦν SU

είτε οπάρχουσαν είτε ένδεχομένην. δι' ἀντιστροφῆς δέ, θτε ἡ ἐλάττων ἔστιν XLVII^v ἀποφατικὴ ἔνδεχομένη. δι' ἦν δὲ αἰτίαν, θτι τῶν μὲν συλλογιστικῶν συζυγιῶν χαρακτηριστικὸν ἐν πρώτῳ σχήματι τὸ τὴν ἐλάττονα εἶναι καταφατικήν, καὶ θτι ἡ ἀποφατικὴ ἔνδεχομένη κατὰ τὸν τοῦ ἔνδεχομένου προσδιορισμὸν δύναται μεταληφθῆναι εἰς καταφατικήν.

p. 35a30 Ἐὰν δὲ τὸ μὲν καθόλου τὸ δ' ἐν μέρει ληφθῆ τῶν διαστημάτων, θταν μὲν τὸ πρὸς τὸ μεῖζον ἄκρον καθόλου τεθῆ καὶ 50 ἔνδεχόμενον, είτε ἀποφατικὸν είτε καταφατικόν, τὸ δ' ἐν μέρει καταφατικὸν ὑπάρχον, ἔσται συλλογισμὸς τέλειος, καθάπερ καὶ 10 καθόλου τῶν δρων ὅντων. ἀπόδειξις δὲ ἡ αὐτὴ ἥπερ καὶ πρότερον.

Ηληρώσας πάσας τὰς ἔξ ἀμφοτέρων καθόλου συζυγίας τὰς XLVII^v ἔχούσας τὴν μὲν μείζονα ἔνδεχομένην τὴν δὲ ἐλάττονα ὑπάρχουσαν καὶ τὰς ἀνάπαλιν ἔχούσας καὶ δείξας, τίνες μὲν εἰσιν ἐν αὐταῖς ἀσυλλόγιστοι. 15 τίνες δὲ συλλογιστικαί, νῦν τὰς ἔχούσας τὴν ἑτέραν μερικὴν ἐκτίθεται. πρώτας δὲ πάλιν ἐκτίθεται τὰς ἔχούσας τὴν μείζονα ἔνδεχομένην τὴν δὲ ἐλάττονα ὑπάρχουσαν. καὶ λέγει θτι, Ἐὰν ἡ ἐλάττων καταφατικὴ ἦ, ἡ δὲ 5 μεῖζων ἀποφατικὴ ἦ καταφατική, συλλογισμὸς γίνεται, ὥσπερ ἐγίνετο καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων καθόλου προτάσσειν. τουτέστιν ἔνδεχόμενον ἔσται τὸ συμ- 20 πέρασμα. δείκνυνται δὲ καὶ οὗτοι οἱ συλλογισμοὶ τῇ αὐτῇ δείξει διὰ τοῦ κατὰ παντὸς καὶ κατὰ μηδενός. εἰ γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν ἔνδεχεται, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει μόνον, καὶ τὸ Α ἄρα τινὶ τῷ Γ ἔνδεχεται ὑπάρχειν· ἐπεὶ γὰρ τὸ Α ἔνδεχεται παντὶ τῷ Β, πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ ἔνδεχομένως ὑπάρχει· τὸ δὲ τῶν Γ μέρος αὐτοῦ ἔστι· τὸ ἄρα Α 25 τινὶ τῶν Γ ἔνδεχομένως ὑπάρχει. ὅμοιως δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς ἀποφατικῆς. δροὶ δὲ ὑποῦν, περιπατητικόν, ζῷον· τὸ ὑποῦν παντὶ περιπατητικῷ ἔνδεχεται ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν, περιπατητικὸν τινὶ ζῷῳ ὑπάρχει, καὶ συνάγεται 'τὸ ὑποῦν τινὶ ζῷῳ ἔνδεχεται ὑπάρχειν <ἢ μὴ ὑπάρχειν>'.

p. 35a35 Ὅταν δὲ καθόλου μὲν ἦ τὸ πρὸς τὸ μεῖζον ἄκρον. 30 ὑπάρχον δὲ καὶ μὴ ἔνδεχόμενον, θάτερον δ' ἐν μέρει καὶ ἔνδε- 15 γόρενον καὶ τὸ ἔξης.

Τὰς ἐνηλλαγμένως τοῖς τρόποις ἔχούσας συζυγίας διὰ τούτων ἐκτίθεται,

1 θτι B ἐλάττον pr. U, corr. U² 2 τῶν BSU: τὸ Vt 4 καὶ superser. V
τὸν BSU: om. Vt 5 καταφατικόν U 7 τὸ prius U Arist.: om. BVt 10 ὅντων
superser. V ἢ U Arist. 12 τὰς ἔξ ἀμφοτέρων πάσας συζυγίας καθόλου B
13 μὲν B: om. UVt 14 ἀνάπαλιν UVt: ἄλλως πάλιν B αὐτοῖς UVt
17 ἐλάττονα B: ἑτέραν UVt λέγη V ἢ om. U 20 καὶ BSU: om. Vt
21 post καὶ add. τοῦ S κατὰ alt. BS: om. UVt α' om. V τῷ βί παντὶ B
ὑπάρχει V 22 α ἄρα BS: inv. ord. UVt 23 post β add. ὑπάρχειν B 24 post
τῶν add. τοῦ S 25 τῷ S 26 περιπατητικὸν B: περιπατοῦν SUVt
τὸ ὑποῦν—28 ὑπάρχειν om. B 28 ἢ μὴ ὑπ. addidi 29 ἐὰν U 31 καὶ τὰ
(τὸ B) ἔξης BU: ἐάν τε—ἀτελῆς Vt 32 ἐνηλεγμένως Vt

λέγω δὴ τὰς ἐγρύσας τὴν μείζονα ὑπάρχουσαν τὴν δὲ ἐλάττονα ἐνδεγῷ- XLVII^v
μένην, καὶ δισπερ ἐπὶ τῶν καθόλου συζυγιῶν τὰς οὗτως ἐγρύσας ἔλεγε
πάσας συλλογιστικὰς εἶναι, ὅπως ἀν εἰχον κατὰ τὸ ποιόν, οὗτως καὶ ἐπὶ²⁰
τούτων φησί, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, οἷα εἰχον συμπεράσματα αἱ καθόλου συζυ-
γίαι. τὰ αὐτὰ ταῦτα ἔξουσι καὶ αἱ ὄμοιώς ἐκείναις κατὰ τὸ ποιόν ἐγρύσαν
μερικαί. ἀτελεῖς δέ εἰσι καὶ αὐται πᾶσαι αἱ συζυγίαι, δισπερ καὶ αἱ καθό-
λου αἱ ὄμοιώς αὐταῖς ἐγρύσαν, διότι οὐκ ἐκ τοῦ κατὰ παντὸς καὶ τοῦ κατὰ
μηδενὸς δείκνυνται, ἀλλὰ δέονται τῆς τοῦ ἀδυνάτου δείξεως πᾶσαι.

p. 35a 40 Πλὴν οἱ μὲν διὰ τοῦ ἀδυνάτου δειχθήσονται, οἱ δὲ διὰ
10 τῆς ἀντιστροφῆς τῆς τοῦ ἐνδέχεσθαι, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον.²⁵

Δεῖ προσθεῖναι τὸν 'καὶ' σύνδεσμον καὶ εἰπεῖν οὗτως· οἱ δὲ καὶ διὰ
τῆς ἀντιστροφῆς· καὶ γάρ οἱ δι' ἀντιστροφῆς δεικνύμενοι δέονται καὶ
τῆς τοῦ ἀδυνάτου δείξεως. δείκνυνται δὲ διὰ μὲν τοῦ ἀδυνάτου μόνον οἱ
ἔχοντες τὴν ἐλάττονα καταφατικήν, δισπερ καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου. εἰ γάρ
15 τὸ Α παντὶ ἦ μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχει, τὸ δὲ Β τῷ Γ τινὶ ἐνδέχεται,
λέγω, φησίν, διτὶ συνάγεται τὸ Α τινὶ ἦ μὴ παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεσθαι ὑπάρ-
χειν, ἐπὶ μὲν τῆς ἐγρύσης τὴν μείζονα ἀποφατικὴν τὸ μὴ παντί. ἐπὶ δὲ
τῆς ἐγρύσης αὐτὴν καταφατικὴν τὸ τινί. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθῆ τὰ
ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα, ἐπὶ μὲν τῆς καταφατικῆς τὸ ἐξ ἀνάγκης μηδενί,
20 ἐπὶ δὲ τῆς ἀποφατικῆς τὸ παντί· ἀλλ' ἀμφοτέροις ἀδύνατον τι ἀκολουθεῖ.
ἐπὶ μὲν τῆς καταφατικῆς· εἰ γάρ τὸ Α ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ τῷ Γ κατὰ τὴν
ὑπόθεσιν, τὸ δὲ Β τῷ Γ ὑπάρχει τινί (μεταληψόμενα γάρ πάλιν διὰ τὸ
σαφὲς τὴν ἐνδεχομένην εἰς τὴν ὑπάρχουσαν), τὸ Α ἄρα οὐ παντὶ τῷ Β
25 ὑπάρχει· ἦν δὲ καὶ παντί, διπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον ἡκολούθησε διὰ τὸ
ὑποθέσθαι τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης μηδενί· ψεῦδος ἄρα τοῦτο, ἀληθὲς δὲ
τὸ κατὰ πάντα ἀντικείμενον τὸ 'ἐνδέχεται τινί', διπερ ἔδει δεῖξαι. ὄμοιώς
δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἀποφατικῆς ἔχει· λέγω γάρ διτὶ συνάγει τὸ Α τῷ Γ ἐνδέ-
χεσθαι μὴ παντὶ ὑπάρχειν. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ κατὰ πάντα³⁰
ἀντικείμενον τὸ 'ἀνάγκη παντί'. ἐπεὶ οὖν τὸ Α τῷ Γ ἀνάγκη παντί, τὸ
δὲ Β τῷ Γ ὑπάρχει τινί, τὸ ἄρα Α τῷ Β ὑπάρχει τινί· ἦν δὲ καὶ 40
μηδενί, διπερ ἀδύνατον· ψεῦδος ἄρα τὸ 'ἀνάγκη παντὶ τῷ Γ τὸ Α', ἀληθὲς

2. 3 πάσας ἔλεγε Vt	4 εἰπεῖν S: εἰπὼν BUVt	5 αἱ SU: om. BVt
6 ὡς B	7 post αὐταῖς add. μερικαὶ B	ἴχουσαι SVt: ἔχουσι BU
τοῦ alt. om. B	8 δείκνυται pr. U, corr. U ²	τοῦ SU: δι' B: διὰ τοῦ Vt
9 οἱ δὲ—11 οὗτως om. B	11 προσθεῖσθαι Vt	11. 12 διὰ τῆς SUVt: δι' B
12 δι' BSU: διὰ τῆς Vt	13 τοῦ prius BUVt: δι' S	δὲ om. U: οὖν S
μὲν διὰ U	15 τινὶ BSU: om. Vt	16 μὴ superser. U
deleverim	18 γάρ scripsi cf. vs. 28: δὲ BSUVt	17 et 18 τὸ
om. S: post μὲν transposuerim	22 μεταληψώμενα Vt	21 γάρ
ἀσαφὲς Vt	23 σαφὲς BSU:	
post τὸ prius add. δὲ B at cf. p. 91,10 n.	25 μηδενὶ ἐξ ἀνάγκης B	
27. 28 ἐνδέχεται B	30 β̄ alt. BSU: γ' Vt	ὑπάρχει alt. om. S: ὑπάρχειν ἀνάγκη B
at cf. vs. 24	τινὶ alt. BVt et ante τῷ β̄ S: παντί U	31 δὲ B

δὲ τὸ ἐνδέχεσθαι μὴ παντί, δπερ ἔδει δεῖξαι. καὶ οὗτοι μὲν οἱ διὰ τοῦ XLVII^v ἀδυνάτου μόνου δεικνύμενοι. διὰ δὲ τοῦ ἀδυνάτου καὶ τῆς ἀντιστροφῆς οἱ ἔχοντες τὴν ἐλάττονα ἀποφατικήν· ἀντιστραφείσης γάρ της ἐλάττονος οὕτως
ἡ διὰ τοῦ ἀδυνάτου γίνεται δεῖξις ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν πρότερον. σημει-
5 ωτέον δὲ πάλιν κἀν τούτοις δτι διαστήματα τὰς προτάσεις καλεῖ, ἐπειδή, 45
ώς ἐλέγομεν, ἐξημοιώσαι βούλεται τὰ ἐν συλλογισμοῖς τοῖς κατὰ γεωμετρίαν.
εἰκότως οὖν ὥσπερ αἱ προτάσεις ἀνάλογον ἔγουσαι ταῖς γραμμαῖς διαστή-
ματα ἐκλήθησαν ὥσπερ καὶ αἱ γραμμαί, οὕτω καὶ οἱ συλλογισμοὶ ἀνάλογον
ἔχοντες τοῖς σχήμασιν, διότι ὥσπερ ἔκεινα ἐκ γραμμῶν οὕτως καὶ οὗτοι
10 ἐκ προτάσεων σύγκεινται, σχήματα ἐκλήθησαν.

p. 35b2 "Εσται δὲ συλλογισμὸς διὰ τῆς ἀντιστροφῆς, καὶ δταν ἡ
μὲν καθόλου πρὸς τὸ μεῖζον ἄκρον τεθεῖσα σημαίνη τὸ ὑπάρ- 50
γειν ἡ μὴ ὑπάρχειν, ἡ δ' ἐν μέρει στερητικὴ οὔσα τὸ ἐνδέχε-
σθαι λαμβάνη. |

15 Tὸ 'δὲ' ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ 'καὶ' ληπτέον· ἔστι γάρ συμπέρασμα XLVIII^r
τῶν εἰρημένων. εἰπὼν γάρ δτι τῆς ἐλάττονος οὔσης ἐνδεχομένης ἀπο-
φατικῆς γίνεται καὶ οὕτω συλλογισμός, αὐτὸ τοῦτο δτι δυνατόν ἔστι διὰ
τούτων κατασκευάζει, διὰ τὸ ἀντιστρέψειν τὰς ἀποφατικὰς τοῦ ἐνδεχομένου
πρὸς τὰς καταφατικάς. τῆς μὲν οὖν μερικῆς ἀποφατικῆς εἰς τὴν μερικὴν 5
20 καταφατικὴν μεταληφθείσης εἰκότως γίνεται ὁ συλλογισμός.

p. 35b8 "Οταν δὲ τὸ μὴ ὑπάρχειν λαμβάνῃ ἡ κατὰ μέρος τεθεῖσα,
οὐκ ἔσται συλλογισμός.

Εἰκότως· οὐκέτι γάρ ἡ μερικὴ ὑπάρχουσα ἀποφατικὴ μεταλαμβάνεται 10
εἰς τὴν καταφατικήν. δεικτέον δὲ αὐτὴν, φησίν, δτι ἔστιν ἀσυλλόγιστος
25 διὰ τοῦ ἀδιορίστου, ὥσπερ ἐν τοῖς ἀπλοῖς συλλογισμοῖς ἔλεγε τοῖς ἔχουσι
τὴν ἐλάττονα μερικὴν ἀποφατικήν, δτι δείκνυνται αἱ τοιαῦται ἀσυλλό-
γιστοι ἐκ τοῦ ἀδρίστου ἔχειν τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν τὴν ἀλήθειαν. ἐπειδὴ
γάρ ἀληθεύει ἡ διὰ τὴν καθόλου ἀπόφασιν, δταν μὲν δι' ἔαυ-

4 καὶ BS: om. UVt	προτέρων BU	5 διάστημα pr. U, corr. U ²	post
ἐπειδὴ add. οὖν B	6 ἐλέγομεν] p. 66,29 sq.	συλλογισμῶ B	7 ἔχουσι B
7. 8 διάστημα pr. U, corr. U ¹	8 καὶ ὥσπερ B: ὥσπερ S	9 ἔκειναι SU	
καὶ om. Vt	οὗτοι S: αὗται BUVt	10 post ἐκ add. τῶν Vt	προτάσεως
συγκείμεναι B	11 post συλλογισμὸς add. καὶ B	12 τεθεῖσα πρὸς τὸ ἄκρον	
μεῖζον UVt	14 λαμβάνει UVt	15 τὸ B: τὸν UVt	18 διὰ τοῦ U
19 μὲν om. U	19. 20 εἰς μερικὰ καταφατικὰ B	21 ante τεθεῖσα add.	
πρότασις B, post τεθεῖσα Vt: om. U Arist.	23 οὐκ ἔστι pr. B	24 δεικτέον BSU:	
δείκνυσι Vt	αὐτὴν BSU: ταύτην Vt	ἔστιν ἀσυλλόγιστος BU: inv. ord. S: ἔσται	
συλλογισμὸς Vt	25 ἀδρίστου S, pr. U	ἔλεγε] c. 4 p. 26a39 sq.	τὴν
ἔχουσαν Vt	26 αἱ αὐταὶ U	27 ἀδρίστως U: διορίστου B	τὴν ἀλήθειαν
om. S	28 ἀποφατικὴν S	μὲν BSU: δὲ Vt	

τὴν ἀληθινήν. ὑποδύεται συλλογιστικὴν συζυγίαν τῷ δύνασθαι μεταλαμβάνει- XLVIII·
νεσθαι εἰς τὴν καταφατικήν, διότι δὲ μὴ παντὶ ὑπάρχει, τοῦτο τινὶ ὑπάρχει· 15
διὸ τοῦτο ἐκβάλλει αὐτὴν ὡς ἀόριστον. οὕτω δὲ λάβωμεν αὐτὴν διὸ
τὴν καθόλου ὀληθεύουσαν, τότε προδήλως ἀσυλλόγιστης οὖσα ἐλέγεται·
5 συνάγει γὰρ καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενί. οἱ δὲ ὅροι, οὓς μὲν αὐτὸς παρα-
λαμβάνει, οὐ πάνυ εἰσὶ προσφυεῖς τοῖς προκειμένοις, διότι τὸ τε λευκὸν
τισὶ ζῷοις ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει ἢ οὐχ ὑπάρχει καὶ τὸ ζῷον πάσῃ τῇ
χίνῃ ἢ τῇ πίττῃ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει. ἔστωσαν οὖν ὅροι τοῦ μὲν
παντὶ κινούμενον, λευκόν, βαδίζον· κινούμενον παντὶ λευκῷ ἐνδέγεται ὑπάρ- 20
10 χειν, λευκὸν ὑπαρχέτω μὴ παντὶ βαδίζοντι, καὶ συνάγεται κινούμενον παντὶ
βαδίζοντι ἐξ ἀνάγκης. τοῦ δὲ μηδενὶ κινούμενον, λευκόν, ἔστως· κινού-
μενον ἐνδέγεται παντὶ λευκῷ, λευκὸν μὴ παντὶ ἐστῶτι ὑπαρχέτω, καὶ συν-
άγεται κινούμενον οὐδενὶ ἔσται ἐξ ἀνάγκης.

p. 35b11 Ἐὰν δὲ τὸ καθόλου τεθῇ πρὸς τὸ ἔλαττον ἄκρον, τὸ δὲ
15 ἐν μέρει πρὸς τὸ μεῖζον, ἐάν τε στερητικὸν ἐάν τε καταφατικόν. 25

Λειπόμεναι ησαν αἱ συζυγίαι αἱ ἔχουσαι τὴν μείζονα μερικὴν τὴν δὲ
ἔλαττονα καθόλου, αἴτινες πᾶσαι ἀσυλλόγιστοί εἰσιν, δπως ἀν ἔχωσι τοῦ
τε τρόπου καὶ τοῦ ποιοῦ. δμοίως δέ, καν μερικαὶ ἀμφότεραι ληφθῶσι
καν ἀμφότεραι ἀδιόριστοι ἢ ἢ μὲν μερικὴ ἢ δὲ ἀδιόριστος· καὶ αὗται
20 γὰρ πάλιν, δπως ἀν ἔχωσι κατά τε τοὺς τρόπους καὶ τὸ ποιόν, πᾶσαι 30
ἀσυλλόγιστοί εἰσιν. ἀπόδειξις δὲ τοῦ ἀσυλλογίστους αὐτὰς εἶναι ἡ αὐτὴ
ηπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀσυλλογίστων· αὕτη δέ ἐστιν ἡ παραδειγματική·
εὑρίσκονται γὰρ ὅροι συνάγοντες καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενί· ἐφ' ὧν δὲ καὶ
τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενὶ συνήγετο, αὗται ἀσυλλόγιστοι ησαν αἱ συζυγίαι διὸ
25 τὴν ἀόρισταν. ἔστωσαν οὖν ὅροι πάντων κοινοὶ τοῦ μὲν παντὶ ἐπιστήμη,
κινούμενον, γραμματικόν· ἐπιστήμη τινὶ κινουμένῳ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν ἢ
μὴ ὑπάρχειν, κινούμενον παντὶ ἢ μηδενὶ γραμματικῷ ὑπαρχέτω, καὶ συ- 35
άγεται ἐπιστήμη παντὶ γραμματικῷ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν. τοῦ δὲ μηδενὶ
ἐπιστήμη, κινούμενον, ἵππος ἢ ἀπλῶς ἄλογον ζῷον· ἐπιστήμη ἐνδέχεσθαι
30 τινὶ κινουμένῳ ἢ μὴ παντί, κινούμενον ὑπαρχέτω παντὶ ἢ μηδενὶ ἵππῳ,
καὶ συνάγεται ἐπιστήμη ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ ἵππῳ. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δμοίως.

1. 2 μεταλαμβάνεσθαι S: διαλαμβάνεσθαι BUVt	2 post τοῦτο add. εἰς τὸ ἔτερον B τὶ B
3 ἐκλαμβάνει Y	5 μηδενὶ—παντὶ B
9 κινούμενον παντὶ—11 ἐξ ἀνάγκης om. B	7 πάσῃ B: πάλιν UVt
12 ante λευκὸν add. τὸ B	μὴ παντὶ ἐστῶτι Vt: μηδενὶ (μὴ τινὶ S) βαδίζοντι BSU
15 post καταφατικόν add. καὶ τὰ ἔξης B	16 εἰσι συζυγίαι S
17 πᾶσαι post εἰσι collocat U, ante εἰσι SVt	αἱ alt. om. Vt
19 ἀόριστος U	18 δέ om. U
20 γὰρ S: om. BUVt	19 παντὶ λευκῷ ἔχουσι B
κατὰ B	post καὶ add.
post πᾶσαι add. αὗται BUVt: om. S	23 γὰρ ε δὲ corr. B ²
μηδενὶ—παντὶ B	25 οὖν SVt: γὰρ B: om. U
μὲν B	κοινοὶ πάντων B
26 γραμματική SVt	παντὶ
29 post ἄλογον add. ἢ U	31 δμοίως] huc usque V

p. 35b 14 Οὗδ' ὅταν ἐν μέρει ἡ ἀδιόριστοι τεθῶσιν αἱ προτά- XLVIII^r
σεις. εἴτ' ἐνδέχεσθαι λαμβάνουσαι εἴτε ὑπάρχειν εἴτε ἐναλλάξ. 40

Εἰ μὲν συμπεραίνων πάντα τὰ περὶ τοῦ ἐνδεχομένου λέγει, λέγοι ἀν
τὴ ἐναλλάξ ὥστε τὴν μὲν εἶναι ὑπάρχουσαν τὴν δὲ ἐνδεχομένην· εἰπὼν
5 γάρ εἴτε ἐνδέχεσθαι λαμβάνουσαι εἴτε ὑπάρχειν ἐπήγαγε τὸ ἐναλλάξ.
λέγω δὲ τὴν μᾶξιν τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἐνδεχομένου. οὕτως ἀκούστεον τὸ ἐναλλάξ, εἴτε ἐν μέρει
εἴτε ἀδιόριστοι εἴτε ἐναλλάξ. ἀντὶ τοῦ 'ἡ μὲν μερικὴ ἡ δὲ ἀδιόριστος'.

p. 35b 20 Φανερὸν οὖν ὅτι τοῦ μὲν πρὸς τὸ μεῖζον ἄκρον καθό-
10 λού τεθέντος ἀεὶ γίνεται συλλογισμός.

Προσυπακούστεον τῷ ἀεὶ γίνεται συλλογισμὸς 'ὅταν ἡ ἐλάττων 50
καταφατικὴ ἡ· τότε γάρ ἀεὶ γίνεται συλλογισμός· ἐπεὶ τοί γε, ἐὰν ἡ μὲν
μεῖζων ἡ καθόλου ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατικὴ ὑπάρχουσα, οὐ γενήσεται συλ-
λογισμός, ὡς δέδεικται. ἐξήγηται δὲ ἡμῖν, μήποτε οἱ ὅροι οἱ ληφθέντες
15 εἰς τὸ δεῖξαι τὴν συζυγίαν τὴν ἔχουσαν τὴν ἐλάττονα μερικὴν ἀποφατικὴν
ὑπάρχουσαν τῆς | μείζονος καθόλου οὕσης ἐνδεχομένης ἡ ἀποφατικῆς XLVIII^r
ἡ καταφατικῆς, ἐὰν οἱ αὐτοὶ ὅροι ληφθῶσι καὶ τῆς ἐλάττονος μερικῆς οὕσης
καταφατικῆς ὑπαρχούσης, δεῖξουσιν αὐτὴν ἀσυλλόγιστον· συνάξουσι γάρ καὶ τὸ
παντὶ καὶ τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης. λέγω γάρ οὕτως· κινούμενον παντὶ λευκῷ
20 ἐνδεχέσθω, λευκὸν τινὶ βαδίζοντι ὑπαρχέτω, καὶ συνάγεται 'κινούμενον ἐξ
ἀνάγκης παντὶ βαδίζοντι ὑπάρχει'. συνάγεται δὲ πάλιν καὶ τὸ οὐδενὶ οὕτως· 5
κινούμενον παντὶ λευκῷ ἐνδεχέσθω, λευκὸν ὑπαρχέτω τινὶ ἐστῶτι, καὶ
συνάγεται 'κινούμενον οὐδενὶ ἐστῶτι ἐξ ἀνάγκης'. ὅμοίως δέ, καὶ ἐνδεχο-
μένη ὑπάρχῃ ἡ μερικὴ, τὰ αὐτὰ πάλιν συμβαίνει. ὥστε δσον ἐκ τῶν ὅρων
25 τούτων δειγμήσονται καὶ σύνται ἀσυλλόγιστοι. τί οὖν ἐροῦμεν; δτι αὐτὸς
εἰπεν ὁ φιλόσοφος δτι δεῖ τὴν μεῖζονα πρότασιν μὴ ὅρίζεσθαι γρόνῳ ὑπὸ⁶
τῆς ἐλάττονος· ὠρίζετο δὲ γρόνῳ. ὅπηγίκα ὑπερέτεινεν ὁ μέσος ὅρος τὸν
μείζονα. κανταῦθι τοίνυν ὑπερέτεινεν ὁ μέσος ὅρος τὸν μείζονα· εἰ γάρ 10
τὸ λευκόν, δπερ ἐστὶν ὁ μέσος ὅρος, κατηγορεῖται ἐπὶ τοῦ βαδίζοντος καὶ
30 ἐπὶ τοῦ ἐστῶτος, τὸ δὲ κινούμενον, ὁ μεῖζων, ἐπὶ μόνου τοῦ βαδίζοντος
κατηγορεῖται, οὐκέτι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐστῶτος, δῆλον δτι ἐπὶ πλέον ἐστὶν ὁ

2 λαμβάνουσαι U Arist.: λαμβάνουσιν Bt

ταῦτα Ut λέγει BU: λέγοι t

τὸ Bt ante ὅταν addiderim τὸ

12 ἡ U: om. B 13 γίνεται B

δὲ om. B 17 post ἐὰν add. οὖν t

om. t 20 ἐνδεχέσθαι BU: ὑπαρχέτω t

20. 21 παντὶ βαδίζοντι ἐξ ἀνάγκης t

24 ἡ μερικὴ ὑπάρχει t τὴν αὐτὴν B

29 ὁ B 31 οὐκέτι δὲ SUt: οὐ μὴν B

πλέον BS: πλεῖον Ut

3 ante εἰ add. ἐπήγαγε τὸ ἐναλλάξ

6 περαίνοι Ut δὲ U 11 τῷ scripsi:

11. 12 ὅταν—συλλογισμός om. t

14 δέδεικται] p. 35b 8 ἐξήγηται U

οὕσης post 18 ὑπαρχούσης collocat S:

ὑπαρχέτω Ut: ὑπαρχόντως BS

22 ἐνδεχέσθω Ct: ἐνδέχεται BU

26 εἰπεν] p. 34b 7 27 τῆς τοῦ

ἐλάσσονος B 29 οὐ B 31 οὐκέτι δὲ SUt: οὐ μὴν B

ἐνεστῶτος pr. U

μέσος ὅρος τοῦ μείζονος. εἰ δὲ τοῦτο, μερικὴ γίνεται ἡ μείζων πρότα- XLVIII^η
σις· μερικῆς δὲ αὐτῆς γινομένης ἀσυλλόγιστος γίνεται ἡ συζυγία, ὥστε εἰκότως
συνήγαγε καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενί. οὗτῳ μὲν οὖν καταφατικῆς οὕσης
τῆς ἐλάττονος. εἰ μέντοι ἀποφατικὴ εἴη, οὐκέτι ὄριζεται ἡ μείζων ὑπὸ 15
5 τῆς ἐλάττονος ὑπερτείνοντος τοῦ μέσου τὸν μείζονα· εἰ γὰρ καὶ λέγομεν
τὸ λευκὸν μηδενὶ ὑπάρχειν βαδίζοντι μηδὲ ἔστωτι, ἐπειδὴ ἀκοφάσκεται
αὐτῶν καὶ οὐ κατηγορεῖται, διὰ τοῦτο οὐκ ἔσται ἐπὶ πλεῖστον τοῦ μείζονος.
δῆλον οὖν διεῖ ἡ ἔχουσα τὴν ἐλάττονα μερικὴν ἀποφατικὴν τὴν δὲ μεί-
ζονα καθόλου δι? αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔχειν τὴν ἐλάττονα ἀποφατικὴν ὑπάρ-
10 χουσαν καὶ μόνον ἀσυλλόγιστός ἐστι καὶ οὐ διὰ τὸ ὄριζεσθαι χρόνῳ τὴν
μείζονα· οὐδὲ γὰρ ὄριζεται, ὡς εἶπομεν.

p. 35b 22 "Οταν δὲ ἡ μὲν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ἡ μὴ ὑπάρχειν ἡ 20
δὲ ἐνδέχεσθαι σημαίνῃ τῶν προτάσεων, ὁ μὲν συλλογισμὸς
ἔσται τὸν αὐτὸν τρόπον ἔχοντων τῶν ὅρων, καὶ τέλειος, διαν
15 πρὸς τῷ ἐλάττονι ἀκρῷ τεθῆ τὸ ἀναγκαῖον.

Διαλεχθεὶς περὶ τῆς μίξεως τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος τῆς
ἐν πρώτῳ σχήματι καὶ δείξας ποῖαι μέν εἰσιν αὐτῶν συλλογιστικαί,
ποῖαι δὲ ἀσυλλόγιστοι, νῦν τρέπεται ἐπὶ τὴν μῖξιν τοῦ ἀναγκαίου καὶ τοῦ 25
ἐνδεχομένου. καὶ φησὶν ἐπὶ τούτων γίνεσθαι συλλογιστικὰς συζυγίας ὡσαύ-
20 τως ἔχουσης τῆς τάξεως τῶν ὅρων, ὕσπερ εἰχε καὶ ἐπὶ τῆς μίξεως τοῦ
ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος, λέγω δὲ τῆς μὲν μείζονος ἀναγκαίας
οὕσης τῆς δὲ ἐλάττονος ἐνδεχομένης, ὅπως ἀν ἔχωσι κατὰ τὸ ποιὸν ἀμφό-
τεραι· καν γὰρ ἡ ἐλάττων ἡ ἀποφατική, οὐδὲν διτον συλλογιστικὴ ἔσται
ἡ συζυγία μεταλαμβανομένης αὐτῆς εἰς καταφατικὴν διὰ τὸ ἐνδεχομένην
25 εἶναι. ἐὰν δὲ ἡ μὲν μείζων ἐνδεχομένη ἡ ἡ δὲ ἐλάττων ἀναγκαία, τῆς
μὲν μείζονος δημοίως τὸ ποιόν ἔστιν ἀδιάφορον, τῆς δὲ ἐλάττονος οὐκέτι, 30
ἀλλὰ μόνον δεῖ αὐτὴν καταφατικὴν εἶναι, ἵνα γένηται συλλογιστική.

p. 35b 26 Τὸ δὲ συμπέρασμα κατηγορικῶν μὲν δοντων τῶν ὅρων
τοῦ ἐνδέχεσθαι καὶ οὐ τοῦ ὑπάρχειν ἔσται, ἀμφοτέρων καὶ
30 καθόλου καὶ μὴ καθόλου τιθεμένων.

"Ωσπερ ἐπὶ τῆς μίξεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἐνδεχομένου διάφορα

4 ἡ B: ὁ SUT	5 τῆς scripsi: τοῦ BSUT	καὶ S: om. B Ut	λέγει B
6 ἐπεὶ B	9 δι? αὐτὸ τοῦτο SUt: διὰ B	τὴν ἐλάττονα post ὑπάρχουσαν	
collocant BU	post ἐλ. add. μερικὴν t: om. BSU	10 καὶ prius om. S, at	
cf. p. 187,17	ἀσυλλόγιστόν B	12 μῖξις ἀναγκαίου καὶ ἐνδεχομένου σχήματος πρώτου	
inser. B	ἡ μὴ ὑπάρχειν Bt (d n, rec. u): om. U Arist.	ἡ alt. ex ὁ corr. U ²	
15 ἐλάττονι B	τεθεῖται BU	16 μείζων t itemque vs. 20	τῆς alt. Bt: τοῦ U
17 μέν om. B	αὐτῶν om. B: ante εἰσι collocat S	post συλλ. add. καὶ B	
19 post φησὶν add. καὶ Ut	συλλογιστικὴν συζυγίαν B	20 ἡπερ B	
21 δὲ BSU: δὴ t	22 ὅπερ pr. B, corr. B ²	23 συλλογιστικὴ ἔσται οὐδὲν ἡτσον B	
29 ἀμφοτέρων om. Arist.	καὶ prius om. Ut(d)	31 ἐνδεχομένου—ὑπάρχοντος B	
τοῦ alt. BS: om. Ut			

έγίνοντο τὰ συμπεράσματα καὶ ποτὲ μὲν τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχο- XLVIII^η
μένου ποτὲ δὲ ἄλλου τινός, οὗτω καὶ ἐπὶ τούτων φησὶν ὅτι, ἐὰν μὲν ὥσιν
ἀμφότεραι καταφατικαὶ ἢ ἡ μεῖζων ἐνδεχομένη ἀποφατική, τοῦ κατὰ τὸν
διορισμὸν ἐνδεχομένου ἔστι τὸ συμπέρασμα, ὅταν δὲ ἡ μεῖζων ἀποφατικὴ 40
5 ἀναγκαία, οὐκέτι τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου ἔστι τὸ συμπέρασμα
ἄλλα τοῦ συντρέχοντος τῷ ὑπάρχοντι. τέλειοι δὲ γίνονται συλλογισμοὶ
ἐπὶ ταύτης τῆς μίξεως οἱ ἔχοντες τὴν ἀναγκαίαν καταφατικὴν οὖσαν ἐν τῇ
ἔλαττον τὴν δὲ μεῖζονα ἀποφατικὴν ἢ καταφατικὴν ἐνδεχομένην. ὁμοίως
δὲ ἔχουσι καὶ αἱ μερικαὶ ἐπὶ τῶν συμπερασμάτων καὶ ἐπὶ τῶν τελείων,
10 ὡς εἶχον καὶ αἱ καθόλου συζυγίαι.

p. 35b 33 Τὸ δὲ ἐνδέχεσθαι ἐν τῷ συμπεράσματι τὸν αὐτὸν τρό- 45
πον ληπτέον ὅνπερ καὶ ἐν τοῖς πρότερον.

Ἐπειδὴ εἰπεγεὶς τι, ὅταν τὸ στεργητικὸν ἀναγκαῖον ἦ, τὸ συμπέρασμα
ἔσται καὶ τοῦ ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν καὶ τοῦ μὴ ὑπάρχειν,
15 διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν ὅτι ἐνδεχόμενον ἐνταῦθα λαμβάνειν δεῖ οὐ τὸ κατὰ τὸν
διορισμὸν ἀλλ', ὕσπερ καὶ τὸ πρὸν ἐλάμβανε, τὸ συντρέχον ἄλλῳ τινί, 50
τουτέστι τῷ ὑπάρχοντι· κατηγορεῖται γὰρ τὸ ἀπλῶς ἐνδεχόμενον καὶ κατὰ
τοῦ ὑπάρχοντος.

p. 35b 34 Τοῦ δὲ ἐξ ἀνάγκης μὴ ὑπάρχειν οὐκ ἔσται συλλογισμός.
20 ἔτερον γὰρ τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης μὴ
ὑπάρχειν.

Εἰπὼν ἡτι τὰ συναγόμενα συμπεράσματα ἢ τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν XLIX^η
ἐνδεχομένου ἔστιν ἢ τοῦ {ἀπλῶς} ἐνδεχομένου, τουτέστι τοῦ τῷ ὑπάρχοντι
συντρέχοντος, ἐν τούτοις ἐπάγει ἡτι κατ' οὐδένα τρόπον τοῦ ἐξ ἀνάγκης
25 μὴ ὑπάρχειν γίνεται ὁ συλλογισμός, οὐδαμῶς ἀρα τοῦ ἀναγκαίου ἔσται
συλλογισμός. εἴτα εἰπὼν ὅτι τοῦ ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ οὐ γίνεται συλλογισμός.
ἐπειδὴ ἀνωτέρῳ ἔλεγεν ὅτι τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ταῦτον ἔστι τῷ
ἐνδεχομένῳ, διὰ τοῦτο ἐν τούτοις ἐπήγαγεν ὅτι ἔτερόν ἔστι τὸ ἐξ ἀνά- 5
κης μὴ ὑπάρχειν καὶ τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν. τὸ μὲν γὰρ ἐξ
30 ἀνάγκης μὴ ὑπάρχειν τὸ μηδαμῆ μηδαμῶς ὑπάρχον σημαίνει, ὅπερ καὶ
φαμὲν ἐνταῦθα μὴ συνάγεσθαι· τὸ δὲ μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν τὸ ὑπάρχον
μὲν οὐκ ἀναγκαίως δέ, ἀλλ' ἐνδεχομένως ἀποφασκόμενον.

1 ἐγίνετο S	τὰ om. U	3 post ἀμφότεραι add. ὡς U	7 ταύτης BSU:
πάσης t	8 ἐλάσσονι B	12 καὶ BUt(Cn): om. Arist.	τῷ B
13 ἐπεὶ B	post ἢ add. καὶ B	16 τὸ πρὸν] c. 15 p. 34b 27 sq.	ἐλάμβανε B:
ἐλάμβανον Ut: ἐλαμβάνομεν S	ἄλλω τινὶ SUt: inv. ord. B		17 καὶ om. B
20 post μὴ prius del. ὑπάρχειν U	ὑπάρχειν superscr. U	23 εἰναι B: εἰσὶν t	
ἀπλῶς addidi cf. vs. 17 et p. 197,31	25 ὁ om. S	post συλλ. add. εἰ δὲ τοῦτο S	
27 ἐπεὶ B	ἀνωτέρῳ] c. 15 p. 33b 31	30 ὁ B	καὶ om. S
ὑπάρχον add. μὴ B			31 ante

p. 35b37 "Οτι μὲν οὖν καταφατικῶν ὅντων τῶν δρων οὐ γίνεται XLIX^g
τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον. φανερόν· ὑπαρχέτω γάρ τὸ Α παντὶ τῷ
τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β ἐνδεχέσθω παντὶ τῷ Γ· ἔσται δὴ
συλλογισμὸς ἀτελῆς ὅτι ἐνδέχεται τὸ Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν.
ὅτι δὲ ἀτελῆς, ἐκ τῆς ἀποδείξεως δῆλον· τὸν αὐτὸν γάρ τρόπον
δειγμήσεται ὅνπερ καὶ ἐπὶ τῶν προτέρων.

'Εντεῦθεν λοιπὸν ἐκτίθεται τὰς συζυγίας τῆς μίζεως τοῦ ἀναγκαίου καὶ
τοῦ ἐνδεχομένου, καὶ δείκνυσιν ὅτι ἐπ' οὐδεμιᾶς τούτων ἀναγκαῖον συνάγε-
ται συμπέρασμα, ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ προλαβὼν εἴρηκε. πρότερον δὲ ἐκτίθε-
10 ται τὴν ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν συζυγίαν τῆς μὲν μείζονος ἀναγ- 15 καίας τῆς δὲ ἐλάττονος ἐνδεχομένης, καὶ φησὶν ὅτι ἐνδεχόμενον καθόλου
καταφατικὸν συνάγεται συμπέρασμα. ἔστω γάρ, φησί, τὸ Α παντὶ τῷ Β
ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδεχομένως λέγω ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ
Γ ἐνδέχεται. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἔσται τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀλη-
15 θίς τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί', ὅπερ ταύτην ἔστι τῷ 'ἀνάγκη μὴ παντί'.
ἔπει οὖν τὸ Α τῷ μὲν Β παντὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει τῷ δὲ Γ οὐ παντί. 20
γίνεται τὸ δευτέρον σχῆμα ἐξ ἀμφοτέρων ἀναγκαίων καὶ συνάγει τὸ Β τῷ
Γ ἐξ ἀνάγκης μὴ παντί· ὑπέκειτο δὲ καὶ παντὶ ἐνδέχεσθαι, δπερ ἀδύνατον.
τὸ ἀδύνατον ἡκολούθησε διὸ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς τὸ Α τῷ Γ μὴ ἐνδέχε-
25 σθαι παντί· οὐκοῦν ψεῦδος τοῦτο, ἀληθίς δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον
τὸ 'ἐνδέχεται παντί', δπερ ἔδει δεῖξαι. φανερὸν δὲ καὶ ὅτι ἀτελῆς ἐστιν
οὗτος ὁ συλλογισμός, εἴρει διὰ τοῦ ἀδύνατου δέδεικται, καὶ ὅτι τὸ ἥμισυ
τοῦ ἐνδεχομένου συνάγει, εἴγε τῷ 'ἀνάγκη μὴ παντί' μόνῳ ὑποτεθέντι τὸ
ἀδύνατον ἡκολούθησε.

25

25 p. 36a2 Πάλιν τὸ μὲν Α ἐνδεχέσθω παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν, τὸ δὲ
Β παντὶ τῷ Γ ὑπαρχέτω ἐξ ἀνάγκης· ἔσται δὴ συλλογισμὸς ὅτι
τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, ἀλλ' οὐχ ὅτι ὑπάρχει.
καὶ τέλειος ἀλλ' οὐκ ἀτελῆς· εὐθὺς γάρ ἐπιτελεῖται· διὰ τὸν ἐξ
ἀργῆς προτάτερων.

30 Παραδίδωσιν ἐντεῦθεν τὴν δευτέραν συζυγίαν τὴν ἐκ δύο καθόλου
καταφατικῶν τὴν πρὸς τῇ ἐλάττονι τὸ ἀναγκαῖον ἔχουσαν, καὶ φησὶ καὶ 30
ταύτην τὸ ἐνδέχεσθαι παντὶ συνάγειν διὰ τῆς ἐπ' εὐθείας δεῖξεως· διὸ καὶ
τέλειον φησὶ τὸν συλλογισμόν. ἐπεὶ γάρ τὸ Α παντὶ ἐνδέχεται τῷ Β,

2 ante α' add. μὲν t(C n m)

3 ἐνδέχεσθαι U 5 γάρ αὐτὸν B

6 οὐ U 10 καταφατικὴν t 13. 14 τῷ γ ἐνδέχεται St: iuv. ord. Bl

14 δὲ t 19 post τὸ primum add. δὲ B cf. p. 189,24 20. 21 οὐκοῦν— δεῖξαι
om. B 21 καὶ ὅτι S: iuv. ord. BUT 22 καὶ SU: om. Bt 23 τῷ] τὸ Ut

26 ἐξ ἀνάγκης ὑπαρχέτω U 30 ἐνταῦθα B 31 πρὸς τῷ U 32 ταύτῃ B

18*

πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ ἐνδεχομένως ὑπάρχει· ἐν δὲ τῶν μερῶν τοῦ XLIX^r Β τὸ Γ ἔστι· τὸ ἄρα Α παντὶ τῷ Γ ἐνδεχομένως ὑπάρχει. ἐν τούτῳ δὲ τῷ συμπεράσματι τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν συνάγεται ἐνδεχόμενον.

p. 36^a7 Εἰ δὲ μὴ ὁμοιοσχῆμονες εἶεν αἱ προτάτεις, ἔστω πρῶτον 35 5 ἡ στερητικὴ ἀναγκαία, καὶ τὸ μὲν Α μηδενὶ ἐνδεχέσθω τῷ Β ἔξ 10 ἀνάγκης, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδεχέσθω· ἀνάγκη δὴ τὸ Α μηδενὶ τῷ Γ ὑπάρχειν. κείσθω γάρ ὑπάρχειν ἢ παντὶ ἢ τινί· τῷ δὲ Β ὑπέκειτο μηδενὶ ἐνδέχεσθαι. ἐπεὶ οὖν ἀντιστρέψει τὸ στερητικόν, οὐδὲ τὸ Β τῷ Α οὐδενὶ ἐνδέχεται· τὸ δὲ Α τῷ Γ ἢ 15 παντὶ ἢ τινὶ κεῖται ὑπάρχειν· ὥστε οὐδενὶ ἢ οὐ παντὶ τῷ Γ τὸ Β ἐνδέχοιτ^τ ἀν ὑπάρχειν· ὑπέκειτο δὲ παντὶ ἔξ ἀρχῆς.

Διαλεχθεὶς περὶ τῶν ἔξ ἀμφοτέρων καθόλου καταφατικῶν νῦν περὶ τῶν 40 ἀνομοιοσχημόνων διαλέγεται συζυγιῶν, καὶ ὥσπερ ἐπὶ τῶν ὁμοιοσχημόνων πρότερον ὑπετίθετο τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀναγκαίας, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν 15 ἀνομοιοσχημόνων ποιεῖ. φησὶν οὖν δτι, ἐὰν ἡ μείζων ἀναγκαία ἢ ἀποφατικὴ καθόλου, ἡ δὲ ἐλάττων καθόλου καταφατικὴ ἐνδεχομένη, τὸ συμπέρασμα γίνεται καθόλου ἀποφατικὸν ὑπάρχον. ἔστω γάρ τὸ Α οὐδενὶ ἔξ ἀνάγκης τῷ Β, τὸ δὲ Β παντὶ ἐνδεχέσθω τῷ Γ· λέγω, φησίν, δτι τὸ Α οὐδενὶ ὑπάρχει τῷ Γ. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἔσται τὸ ἀντιφατικῶς ἀντι- 45 20 κείμενον ἀληθὲς τὸ ‘ὑπάρχει τινί’ ἢ τὸ ἐναντίον τῷ οὐδενὶ τὸ ‘ὑπάρχει παντί’. ἐπεὶ οὖν τὸ μὲν Α ἔξ ἀνάγκης οὐδενὶ τῷ Β, οὐδὲ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Λ ἔξ ἀνάγκης ὑπάρχει· ἀλλὰ μήν καὶ τὸ Α παντὶ ἢ τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει μόνον· καὶ συνάγεται τὸ Β τῷ Γ ἢ οὐδενὶ ἢ οὐ παντὶ ἔξ ἀνάγκης· ὑπέκειτο δὲ καὶ παντὶ ἐνδέχεσθαι, δπερ ἀδύνατον. δεῖ δὲ εἰδέναι δτι τὸ ἀδύ- 25 25 νατον ἡκολούθησεν ἐνταῦθα διὰ τὸ βούλεσθαι τὸν Ἀριστοτέλην ἐπὶ τῆς μίζεως τοῦ ἀναγκαίου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος τῇ μείζονι προτάσει ἀκολουθεῖν τὸ 30 συμπέρασμα· ἐπεὶ ἐὰν τῇ χείρονι ἀκολουθεῖν ὑποθώμεθα, ὡς δέδεικται ἀνωτέρω, οὐχ ἔφεται τι ἀδύνατον. ἔσται γάρ τὸ Β τῷ Γ ἢ οὐδενὶ ὑπάρχον ἢ οὐ παντί· ὑπέκειτο δὲ καὶ παντὶ ἐνδέχεσθαι· καὶ οὐδὲν ἀδύνατον· κἄν 35 γάρ οὐδενὶ ὑπάρχῃ τῶν Γ τὸ Β, | δυνάμεθα λέγειν δτι ἐνδεχομένως XLIX^r πᾶσιν ὑπάρχει· δμοίως κἄν τισὶν ὑπάρχῃ τισὶ δὲ μή, δύναται ἐνδεχομένως πᾶσιν ὑπάρχειν. οὕτω μὲν οὖν οὐκ ἀκολουθεῖ ἀδύνατον. ὁ δὲ Ἀριστοτέ-

1. 2 έν—ὑπάρχει om. B 4 εἶεν BUt(i): om. Arist. 5 τῷ t Arist.: τῶν BU (corr. A) 7 τῶν ἢ U γάρ ὑπάρχον U(n) 9 ἢ U Arist.: om. Bt
11 ἐνδέχεται, om. ἀν B ἔξ ἀνάγκης U post ἀρχῆς add. ἐνδέχεσθαι Bt: om. U Arist. 12 ἀμφοῖν B 14 πρότερον B: προτάσεων Ut 14. 15 τῶν ἀνομοιοσχημόνων U et om. τῶν B: τούτων t 15 φησὶν οὖν BU: καὶ φησὶν t
ἡ ἀναγκαία t 19 ἔσται scripsi cf. p. 195,14: ἔστω BSUt 20 ὑπάρχει prius scripsi:
ὑπάρχειν SU: ὑπάρχον t: compend. B ὑπάρχει alt. t: ὑπάρχειn SU: compend. B
23 καὶ St: om. BU 24 δὲ alt. om. U 28 ἀνωτέρω] p. 124,9 sq. ὑπάρχει B
30 ὑπάρχει t itemque vs. 31 32 ἀκολουθοῦν t

λης ἀκολουθῶν ταῖς ἰδίαις ὑποθέσεσι, λέγω δὴ τῷ τῷ μείζονι τῶν προ- XLIX^v
τάσεων ἐπεσθαι τὸ συμπέρασμα, εἰκότως συνάγει τὸ ἀδύνατον. Ιστέον δὲ
ὅτι οὐ μόνον, ἔὰν τὸ Α τῷ Γ ὑπάρχειν παντὶ {ἢ τινὶ} ὑποθώμεθα, ἀδύνατον 5
ἀκολουθεῖ, ἀλλὰ καὶ ἔὰν τὸ αὐτὸν τῷ αὐτῷ ἐξ ἀνάγκης παντὶ {ἢ τινὶ} ὑποτεθῇ,
5 οὐδὲν ἡττον ἔφεται τὸ ἀδύνατον. ἔστω γάρ τῶν αὐτῶν ὅντων δρων τὸ Α
τῷ Γ ἀνάγκη παντὶ {ἢ τινὶ} ὑπάρχειν· ἐπεὶ οὖν τὸ Α τῷ Β ἀνάγκη μηδενὶ¹
ὑπόκειται, καὶ τὸ Β τῷ Α ἐξ ἀνάγκης οὐδὲνὶ ὑπάρχει· τὸ δὲ Α τῷ Γ
ἀνάγκη παντὶ {ἢ τινὶ} ὑπετέθῃ· γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα, καὶ συνάγεται {τὸ}
10 Β τῷ Γ ἀνάγκη μηδενὶ {ἢ μὴ παντί}· ὑπέκειτο δὲ καὶ {ἐνδέχεται παντί}, ὅπερ
10 ἀδύνατον. ἔτι δὲ καὶ οὖν ὑποτεθῇ τὸ {ἐνδέχεται παντὶ τῷ Γ τὸ Α ὑπάρχειν},¹⁰
καὶ οὕτως τὸ ἀδύνατον ἀκολουθήσει. ὑποκείσθω γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Γ
ἐνδέχεσθαι· ἐπεὶ οὖν ὑπέκειτο καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεσθαι, καὶ τὸ
Γ ἄρα τινὶ τῷ Β ἐνδέχεται ὑπάρχειν· ἀντιστρέψει γάρ οὕτως. εἰ τοίνυν
τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β ἐνδέχεται, καὶ τὸ
15 Α ἄρα τινὶ τῷ Β ἐνδέχοιτ' ἀν ὑπάρχειν· γίνεται γάρ τὸ πρῶτον σχῆμα.
ὑπέκειτο δὲ καὶ ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ τῷ Β τὸ Α, ὅπερ ἀδύνατον. εἰ τοίνυν
καὶ τούτοις ὑποτεθεῖται τὸ ἀδύνατον ἡκολούθησεν, ἔσται τὰ ἀντικείμενα 15
αὐτοῖς ἀληθῆ, καὶ συμβίζεται μὴ μόνον τὸ ὑπάρχειν μηδενὶ συνάγεσθαι
ἀλλὰ καὶ τὸ {οὐκ ἀνάγκη παντί} {ἢ οὐκ ἀνάγκη τινί} καὶ τὸ {οὐκ ἐνδέχεται
20 παντί}. τέ οὖν φαμεν πρὸς ταῦτα; ὅπερ καὶ ἄλλοτε ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
εἴπομεν, ὅτι τὸ ἀδύνατον τούτοις πᾶσιν ἡκολούθησεν οὐ διὰ τοὺς τρόπους
ἀλλὰ διὰ τὸ ποιόν, ἐπειδὴ τῷ {ὑπάρχει οὐδενὶ} ὑποτεθέντι τὸ ἀντικείμενόν
ἔστι τὸ καταφατικὸν {ἢ ἀντιφατικῶς} τὸ μερικὸν {ἢ ἐναντίως} τὸ καθόλου.
ἐν πάσαις οὖν ταῖς ὑποθέσεσι τὸ αὐτὸν καταφατικὸν ληφθὲν εἰκότως τὸ 20
25 αὐτὸν συνήγαγεν ἀδύνατον.

p. 36a15 Φανερὸν δὲ δτι καὶ τοῦ ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν γίνεται συλλογισμός, εἶπερ καὶ τοῦ μὴ ὑπάρχειν.

Δείξας ἐπὶ τῆς εἰρημένης συζυγίας ὁ φιλόσοφος, δτι τοῦ ὑπάρχειν μηδενὶ συνάγεται τὸ συμπέρασμα, ἐπισημαίνεται νῦν δτι, εἰ καὶ τὸ ὑπάρχειν 30 μηδενὶ συνάγεται, πρόδηλον δτι καὶ τὸ ἐνδέχεσθαι μηδενί, ἀλλ' ἐνδεχόμενον οὐ τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἀλλὰ τὸ ἀπλῶς ἐνδεχόμενον τὸ κατηγορούμενον καὶ κατὰ τοῦ ὑπάρχοντος.

p. 36a17 Πάλιν ἔστω ἡ καταφατικὴ πρότασις ἀναγκαία, καὶ τὸ μὲν Α ἐνδέχεσθαι μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ

1 τῷ Β: τὸ Ut τῇ supra del. ταῖς ser. U 3 ἢ τινὶ addidi 7 ὑπάρχειν t
8 post τινὶ add. εἰ B ὑποτεθῇ SU post γίνεται add. οὖν t 11 τὸ prius
om. SU 12 καὶ alt. om. t 13 ἢ S: a B et post ἄρξ Ut 14 καὶ
om. S itemque vs. 16 20 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν] p. 125,19 sq. 22 τῷ SUt:
τῷ Β ὑπάρχοντι Bt: ὑπάρχειν S 23 post ἢ utrumque add. τὸ S 26 καὶ
ὅτι U 28 ὑπάρχει U 31 τὸ (post οὐ) om. U 34 τῷ prius BUt(C):
τῶν Arist.

ὑπαρχέτω ἔξι ἀνάγκης. ὁ μὲν οὖν συλλογισμὸς ἔσται τέλειος, XLIX^v
ἀλλ’ οὐ τοῦ μὴ ὑπάρχειν ἀλλὰ τοῦ ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν.

‘Γ’ ποιθέμενος τὴν μείζονα πρότασιν ἀναγκαίαν ἀποφατικὴν καὶ δεῖξας 30
ὑπάρχον ἀποφατικὸν συναγόμενον τὸ συμπέρασμα τρέπει νῦν τὴν τάξιν τῶν
5 προτάσεων, καὶ ὑποτίθεται τὴν μείζονα πρότασιν ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν
τὴν δὲ ἐλάττονα ἀναγκαίαν καταφατικήν, καὶ φησὶν ἐνδεχόμενον ἀποφατικὸν
καθόλου συνάγεσθαι τὸ συμπέρασμα τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου
καὶ οὐ τοῦ κατὰ τοῦ ὑπάρχοντος κατηγορούμενου. τοῦτο δὲ δείχνυται οὐ
τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ ἀλλὰ τῇ ἐπ’ εὐθείας δεῖξει διὰ μόνου τοῦ κατὰ 35
10 μηδενός· διὸ καὶ τέλειός ἔστιν ὁ συλλογισμός. ἐπεὶ γάρ τὸ Α οὐδενὶ τῶν
Β ἐνδέχεται, πάντων ἄρα τῶν μερῶν αὐτοῦ κεχώρισται ἐνδεχομένως· ἐν
δὲ τῶν μερῶν τοῦ Β τὸ Γ ἐστί· παντὶ γάρ τῷ Γ τὸ Β ἔξι ἀνάγκης ὑπάρ-
χει· τὸ ἄρα Α οὐδενὶ τῶν Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν.

p. 36a21 “Η τε γάρ πρότασις οὗτως ἐλήφθη ἡ ἀπὸ τοῦ μείζονος
15 ἄκρου, καὶ εἰς τὸ ἀδύνατον οὐκ ἔστιν ἀπαγαγεῖν. εἰ γάρ ὑπο-
τεθείη τὸ Α τῷ Γ μηδενὶ ὑπάρχειν, κεῖται δὲ καὶ τὸ Α τῷ Β ἐνδέ-
χεσθαι μηδενὶ ὑπάρχειν, οὐδὲν συμβαίνει διὰ τούτων ἀδύνατον. 40

Τὴν αἰτίαν ἐπάγει δι’ ἣν ἡ προειρημένη συζυγία ἐνδεχόμενον συνάγει
συμπέρασμα καὶ οὐχ ὑπάρχον, καὶ φησὶν δτι πρῶτον μὲν τοῦτο δῆλον ἐκ
20 τοῦ κατὰ παντὸς καὶ κατὰ μηδενός· τοῦτο γάρ ἔστι τὸ ἡ τε γάρ πρό-
τασις οὗτως ἐλήφθη ἡ ἀπὸ τοῦ μείζονος ἄκρου· δεύτερον δὲ δτι
οὐκ ἐνδέχεται ἡμᾶς ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἀνάπαλιν ταύτη ἐχούσης συζυγίας τῇ
εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ χρωμένους δεῖξαι τὸ μηδενὶ ὑπάρχειν συναγόμενον. 45
ὑποκείσθω γάρ τὸ μὲν Α μηδενὶ τῶν Β ἐνδεχομένως, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ
25 ἀναγκαίως· λέγω δτι οὐ δυνατὸν δεῖξαι τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ τὸ Α
μηδενὶ ὑπάρχον τῶν Γ. ὑποκείσθω γάρ τὸ ἀντικείμενον ἀντιφατικῶς τῷ
ὑπάρχειν μηδενί, ἵνα, ἐὰν τούτῳ ἀκολουθήσῃ τὸ ἀδύνατον, εἴπωμεν τὸ
μηδενὶ ὑπάρχειν εἶναι τὸ συναγόμενον. ἐπεὶ οὖν τὸ Β τῷ Γ ἀνάγκη παντὶ
ὑπάρχειν, καὶ τὸ Γ τῷ Β τινὶ ἔξι ἀνάγκης ὑπάρχει· εἰ τοίνυν τὸ Α παντὶ
30 ὑπάρχει τῷ Γ, ὡς ἡ ὑπόθεσις, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β ἔξι ἀνάγκης, γίνεται 50

1 ἔστω U 6 ἀποφατικὸν, sed post 7 καθόλου S: ἀποφατικὴν Ut: om. B
8 καὶ μὴ t post τοῦ alt. add. μὴ U δὲ St: om. BU δέδεικται B
10 ἐπεὶ BS: ἐπειδὴ Ut 10. 11 τῷ β̄ S 14 ἡ om. t 15 ἀπαγαγεῖν Bt(C f):
ἐπαγαγεῖν U: ἀγαγεῖν Arist. έάντε γάρ 1(f) 16 μηδενὶ Bt(A B C d f n u): τινὶ¹
Arist. ὑπάρχον t τὸ a alt. superser. B (corr. B): om. Arist. 20 εἴτε U
γάρ alt. om. t 21 ἐλήφθη οὗτως U ἡ t: om. BU cf. vs. 14 ὑπὸ U
22 δπερ pr. B ταύτη B: πάντα Ut τῇ ε τῆς corr. U 23 χρομένους pr. B
ὑπάρχειν C: ὑπάρχον Ut: compend. B 24 τῷ β̄ S τῶν ἡ B 26 τῶν BU:
τῷ St ἀντιφατικὸν t: ἐναντίως exspectamus cf. p. 197,23 τῶ alt. BS: τὸ Ut
27 ante ὑπάρχ. add. οὐχ Bt: om. S ὑπάρχει U post μηδενὶ add. τὸ ὑπάρχειν
παντὶ S τοῦτο t εἴπομεν Ut 29 ὑπάρχει BSU: ὑπάρχει t παντὶ S:
οὐδενὶ Bt 30 τῷ alt. BS: τῶν Ut post ἀνάγκης add. καὶ t

τὸ πρῶτον σχῆμα τῆς μίζεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἀναγκαίου· τὸ ἄρα XLIIX.
Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει. ὑπέκειτο δὲ καὶ οὐδενὶ ἐνδέχεσθαι, ὅπερ οὐκ ἀδύνατον.
οὐκ ἄρα οὐδὲ διὰ τοῦ ἀδυνάτου δείκνυται τὸ ὑπάρχειν μηδενὶ συναγόμενον.

p. 36a25 Ἐὰν δὲ πρὸς τῷ ἐλάττονι ἄκρῳ τεθῇ τὸ στερητικόν, Ιτ
5 ὅταν μὲν ἐνδέχεσθαι σημαίη, συλλογισμὸς ἔσται διὰ τῆς ἀντι-
στροφῆς καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον.

Ὑποθέμενος ἐν ταῖς προλαβούσαις συζυγίαις τὴν μείζονα ἀποφατικὴν
τὴν δὲ ἐλάττονα καταφατικὴν νῦν τὸ ἀνάπαλιν ὑποτίθεται, καὶ φησὶν ὅτι,
ἐὰν ἡ ἐλάττων ἀποφατικὴ ἦ. Ὅταν γὲν ἐνδεχομένη ἦ, τῆς μείζονος ὑγρανότερη
10 ἀναγκαίας οὕσης καὶ ἀδιαφορούσης κατὰ τὸ ποιόν, γίνεται συλλογισμὸς μετα-
λαμβανομένης τῆς ἐνδεχομένης ἀποφατικῆς εἰς τὴν καταφατικήν, τὰ δὲ
συμπεράσματα τοιαῦτα ἔσται, οἷα καὶ πρότερον ἤσαν ἐν ταῖς ὁμοίαις συζυ-
γίαις. τῆς γὰρ ἐλάττονος ἐνδεχομένης οὕσης ἀποφατικῆς τῆς δὲ μείζονος
15 ἀναγκαίας ἡ ἀποφατικῆς ἡ καταφατικῆς, μεταληφθείσης τῆς ἐνδεχομένης
ἀποφατικῆς εἰς τὴν καταφατικὴν αἱ αὐταὶ δῆλον ὅτι συζυγίαι πάλιν γίνονται,
ῶστε καὶ τὰ αὐτὰ συμπεράσματα καὶ οἱ αὐτοὶ τρόποι τῶν δείξεων ταῖς 10
προτέραις, λέγω δὴ ταῖς ἐχούσαις τὴν μείζονα ἀναγκαίαν ἡ καταφατικὴν ἡ
ἀποφατικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα ἐνδεχομένην καταφατικήν.

p. 36a27 Ὁταν δὲ μὴ ἐνδέχεσθαι, οὐκ ἔσται..

20 Εἰκότως· εἰ γὰρ ἀναγκαία ἀποφατικὴ γένηται ἡ ἐλάττων, ἀπόλλυσι τὸ
ἴδιον τοῦ πρώτου σχήματος μὴ ἔχουσα τὴν ἐλάττονα καταφατικήν· οὐκέτι
γάρ μεταλαβεῖν τὴν ἀποφατικὴν ἀναγκαίαν δυνατὸν εἰς τὴν καταφατικήν. Ια

p. 36a28 Οὐδέν δέταν ἄντι φω ρὲν τεῖτη στερητικά, μὴ ἡ δὲ ἐνδεχό-
μενον τὸ πρὸς τὸ ἐλάττον. Ὁροι δὲ οἱ αὐτοί, τοῦ μὲν ὑπάρχειν
25 λευκόν, ζῷον, χιών, τοῦ δὲ μὴ ὑπάρχειν λευκόν, ζῷον, πίττα.

Ἄγριοτέρων, φησί, τῶν προτάσσων ἀποφατικῶν λαμβανομένων. ἐὰν
μὲν ἡ ἐλάττων ἐνδεχομένη ἦ, διὰ τὴν αὐτὴν πάλιν αἰτίαν συλλογιστική
γίνεται ἡ συζυγία· μεταλαμβάνεται γὰρ πάλιν ἡ ἀποφατικὴ εἰς τὴν κατα- 20
φατικήν· ἐὰν δὲ ἀναγκαία ἡ ἡ ἐλάττων, οὐκέτι. ἐκτίθεται δὲ ὥρους
30 συνάγοντας καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενί, οὗσπερ παρέθετο καὶ ἐπὶ τῆς μίζεως
τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἐνδεχομένου· λευκὸν γάρ χιόνι μὲν ἐξ ἀνάγκης

2 τινὶ S: οὐ παντὶ B Ut	3 οὐδὲ om. U	ὑπάρχειν om. U	S τὸ om. t
9 ἐλάσσων B itemque vs. 27. 29	ἡ prius t: εἴη BSU	13 γὰρ BSU: οὖν t	
οὕσης BU: om. St	16 τόποι B	17 πρότερον U	18 καταφατική S:
ἀποφατικὴν B Ut	19 δὲ om. B	22 μεταλαμβάνειν U	23 μὲν om. t
24 τὸ alt. om. B	25 χιών—ζῷον om. B	27 μὲν BU: μὴ t	
28. 29 κατάφασιν B	29 η Ct: om. BU	30 μηδενὶ U	παρέθετο
c. 15 p. 35a24	καὶ tert. Ct: om. BU	31 ἐξ ἀνάγκης Ct: om. BU	

πάσῃ, πίττῃ δὲ οὐδεμιᾷ. ληψόμεθα δὲ ἡμεῖς ὅρους καὶ τούτων κρείττονας, λέγοντες καὶ ἐκείνοις εἰλήφαμεν, τοῦ μὲν παντί· λευκὸν ἐνδέχεται μηδενὶ ἔπειρ. Ὁππος οὐδενὶ κύκνῳ ἔξ ανάγκης, καὶ λευκὸν ἔξ ανάγκης παντὶ κύκνῳ· τοῦ δὲ μηδενί, εἰ δὲ τῷ κύκνῳ κόρακα λάβωμεν· λευκὸν γάρ ἐνδέχεται 5 μηδενὶ ἔπειρ, Ὁππος οὐδενὶ κόρακι ἔξ ανάγκης, καὶ λευκὸν ἔξ ανάγκης 25 οὐδενὶ κόρακι.

p. 36a32 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἔξει καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν· δταν μὲν γάρ ἦ τὸ στερητικὸν ἀναγκαῖον, καὶ τὸ συμπέρασμα 30 ἔσται τοῦ μὴ ὑπάρχειν.

10 Πληρώσας τὸν τῶν ἔξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων καθόλου λόγον ἀκο- 31 λούμως μέτεισιν ἐπὶ τὰς ἔχούσας τὴν ἑτέραν μερικήν. καὶ συντόμως εἰπεῖν, δπως ἂν εἴχον αἱ καθόλου, οὗτως ἔχουσι καὶ αὐται κατὰ τε τὰ συμπεράσματα καὶ τοὺς τρόπους τῶν δεῖξειν, καὶ μόνιμον τῷ καθόλου καὶ τῷ μερικῷ διαλλάττουσιν. ἐκτίθεται δὲ τὰς ἀνομοιοσχῆμαν συζυγίας πρώτας, ἐφ' 15 τὸν καὶ ἡ διαφορὰ τῶν συμπερασμάτων ἐγίνετο (αἱ μὲν γάρ τὸ ἐνδεχόμενον 35 συνηγον, αἱ δὲ τὸ ὑπάρχον), ἵνα κατὰ συνέχειαν πληρώσῃ τὸν περὶ τῶν ἀνομοιοσχημάτων λόγον. πρώτας δὲ ἐκτίθεται τὰς τὸ ὑπάρχον συναγούσας, καὶ φησὶν δτι, δταν μὲν ἦ τὸ στερητικὸν ἀναγκαῖον, τουτέστιν δταν ἡ μείζων ἀναγκαία ἦ ἀποφατικὴ καθόλου· ἀνομοιοσχημάτων γάρ οὐσῶν τῶν προτάσεων ἐν πρώτῳ σχήματι ἀνάγκη τὴν ἀποφατικὴν μείζονα εἶναι· πάλιν τῆς ἑτέρας οὕσης μερικῆς τῆς δὲ ἑτέρας καθόλου τὴν καθόλου ἀνάγκη μείζονα εἶναι· ὥστε τοῦτο φησιν, δτι ἐπὶ τῶν ἀνομοιοσχημάτων συζυγίῶν καὶ ἔχον- 40 σῶν τὴν ἑτέραν μερικήν, δταν ἡ μείζων ἀναγκαία ἦ, δηλονότι ἀποφατικὴ οὖσα καὶ καθόλου, ἡ δὲ ἐλάττων ἐνδεχομένη μερικὴ οὖσα καταφατική, τὸ 45 συμπέρασμα ὑπάρχον ἔσται καὶ οὐ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον, ὡς δέδεικται καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου συζυγίῶν. ἔστω γάρ τὸ μὲν Α ἔξ ανάγκης μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχον, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ ἐνδεχέσθιτο ὑπάρχειν· λέπιο, φησὶν, δτι τὸ Α τινὶ τῷ Γ οὐχ ὑπάρχει. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ ‘ὑπάρχει παντί’· ἐπεὶ οὖν τὸ Α τῷ Β ἔξ 50 ἀνάγκης οὐδενὶ, καὶ τὸ Β τῷ Α ἔξ ἀνάγκης οὐδενὶ· ἀντιστρέψει γάρ· εἰ τοίνυν τὸ Β τῷ Α ἔξ ἀνάγκης οὐδενὶ, τὸ δὲ Α τῷ Γ ὑπάρχει παντί, ὡς ἡ ὑπόθεσις, γίνεται ἄρα τὸ πρῶτον σχῆμα τῆς μίζεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου· ἐπὶ δὲ τῆς τοιαύτης μίζεως κατὰ Ἀριστοτέλην τῇ μείζονι τῶν προτάσεων ἡκολούθησε τὸ συμπέρασμα· τὸ ἄρα Β οὐδενὶ τῷ Γ ἔξ ἀνάγκης

1 καὶ ἐπὶ τούτων ὅρους U 2 ἐκείναις, ut videtur B ἐν ἐκείνοις] p. 186,19 sq.
post λευκὸν addiderim ἔπειρον, κύκνον· λευκὸν 4 ληψόμεθα S 8 μὲν B Ut(Cn):
om. Arist. 10 τὸν τῶν scripsi: τὸν BU: τῶν t 12 ὅπερ pr. B, corr. B²
αὐταὶ U 18 post φησὶν add. οὖν B 20 πάλιν – 22 εἶναι iterat B 23 post
δταν add. μὲν U ἡ om. t 25 post οὖ add. τὸ B Ut: om. S 26 δέδεικται]
p. 35b31 27 ὑπάρχειν St: compend. B τῶν alt. BS, pr. U: τῶν corr. U, t
ἐνδέχεσθαι Bt 28 τῶν St, pr. U: τῶν B, corr. U 29 ὑπάρχειν St: compend. B
30 ἔξ ἀνάγκης τῶν a B 34 ἡκολούθει U

ὑπάρχει· ὑπέκειτο δὲ καὶ τινὶ ἐνδέγεσιται ὑπάρχειν, ὅπερ ἀδύνατον. τὸ Λ
ἀδύνατον ἡκαλούμηται διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς τὸ Α τῷ Γ παντὶ ὑπάρχειν· 50
ἔχοντος ἄρα τοῦτο· οὐκοῦν ἀληθὲς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ γῆ παντὶ¹
ὑπάρχειν, ὅπερ δεῖξαι προῦκειτο. ὁμοίως δέ, καν τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην
ἢ μερικὴν ἀποφατικὴν ὑποθώρευτα, ἵνα ὑποιοσχῆμαν γένηται ἡ συζυγία ἐξ
ἀμφοτέρων ἀποφατικῶν, τὸ αὐτὸν πάλιν γίνεται συμπέρασμα, ἐπειδὴ καὶ
ἡ αὐτὴ πάλιν συζυγία μεταλαμβανομένης τῆς ἀποφατικῆς εἰς τὴν κατα-
φατικήν. |

p. 36a39 "Οταν δὲ τὸ ἐν μέρει καταφατικὸν ἀναγκαῖον γῇ τὸ ἐν Λ
10 τῷ στερητικῷ συλλογισμῷ, οἷον τὸ Β Γ, γῇ τὸ καθόλου τὸ ἐν τῷ
κατηγορικῷ, οἷον τὸ Α Β, οὐκ ἔσται τοῦ ὑπάρχειν συλλογισμός.
ἀπόδειξις δ' γῇ αὐτῇ γῇ καὶ ἐπὶ τῶν προτέρων.

Εἰρηκὼς τῶν μερικῶν τὰς τὸ ὑπάρχειν συναγούσας συζυγίας νῦν περὶ²
τῶν τὸ ἐνδεχόμενον συναγουσῶν διαλέγεται. τί οὖν φησιν; διτὶ ὁπηνίκα 5
15 ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν συλλογισμῶν γῇ ἐλάττων πρότασις καταφατικὴ οὖσα
ἀναγκαία γῇ. τῆς μείζονος δηλονότι ἐνδεχομένης οὕτης καθόλου ἀποφατικῆς,
οὐχ ὑπάρχον ἀλλ' ἐνδεχόμενον συνάγεται τὸ συμπέρασμα. δείκνυται δὲ
καθάπερ καὶ ἡ καθόλου συζυγία [καὶ] γῇ ὁμοίως αὐτῇ ἔχουσα τῇ ἐπ'
εὐθείας δεῖξει διὰ μόνου τοῦ κατὰ παντὸς καὶ τοῦ κατὰ μηδενός. ἐπεὶ
20 γὰρ τὸ Α τῷ Β ἐνδέχεται μηδενί, πάντων ἄρα τῶν μερῶν αὐτοῦ ἐνδεχο-
μένως κεχώρισται· ἐν δὲ τῶν μερῶν τοῦ Β τι τῶν Γ ἔστι· τὸ ἄρα Α τινὶ 10
τῶν Γ ἐνδεχομένως οὐχ ὑπάρχει. ὁμοίως, φησί, καὶ ἐπὶ τοῦ κατηγορικοῦ
συλλογισμοῦ, τουτέστι τοῦ ἐξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν τῶν προτάσεων, ἐὰν
ἡ καθολικὴ πρότασις ἀναγκαία γῇ, τουτέστιν γῇ μείζων, οὐχ ὑπάρχον πάλιν
25 ἀλλ' ἐνδεχόμενόν ἔστι τὸ συμπέρασμα. τοῦτο δὲ διὰ τοῦ ἀδυνάτου δείκνυ-
ται ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς καθόλου συζυγίας τῆς ὁμοίως αὐτῇ ἔχοντος. ἔστι
γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β τινὶ τῶν Γ ἐνδεχομένως.
συνάγεται, φησίν, διτὶ τὸ Α τινὶ τῶν Γ ἐνδέχεται. εἰ γὰρ τοῦτο ψεῦδος, 15
ἔσται τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀληθὲς τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται τινί', ὅπερ
30 ταῦτόν ἔστι τῷ 'ἀνάγκη μηδενί'. ἐπεὶ οὖν τὸ Α τῷ μὲν Γ ἐξ ἀνάγκης
οὐδενὶ τῷ δὲ Β παντὶ ὑπάρχει, γίνεται τὸ δεύτερον σχῆμα ἐξ ἀμφοτέρων
ἀναγκαίων, τῆς μείζονος ἀποφατικῆς, καὶ συνάγεται τὸ Β ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ

1 post τὸ add. δ' Β cf. p. 195,19

προῦκειτο BS: ἔδει δεῖξαι Ut

6 καὶ om. t

10 τὸ ἐν BUt(d n): ἐν Arist.

15 ἀντιφατικῶν t

τῶν alt. corr. U, t: τὸ B, pr. U

23 post ἐὰν add. φησὶν BU: om. t

τοῦτο Bt: τὸ U

2 post ἀδύνατον add. διατί BU

5 μερικὴν ἀποφατικὴν St: inv. ord. BU

7 post ἀποφατικῆς add. μερικῆς t

11 ἔστι B

12 γῇ om. B

16 εἴη t

18 καὶ alt. delevi

27 τῶν Ut: τῷ B

29 ἔστω U

30 τῶν μὲν U

4 δεῖξαι

U

t

Bt

14 διτὶ om. pr. B

21 τὶ U: ἔστι Bt

22 post ὁμοίως add. δε t

28 ἐνδεχομένως 1

31 μηδενὶ B

τῷ Γ· ἦν δὲ καὶ ἐνδεχομένως τινί, ὅπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον ἡκο- Lv
λούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι δτὶ τὸ Α τῷ Γ οὐκ ἐνδέχεται τινί· οὐκοῦν
ψεῦδος τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ 'ἐνδέχεται τινί', ὅπερ ἔδει δεῖξαι. φανερὸν δὲ
δτὶ καὶ ἐνταῦθα δυνατὸν λέγειν δτὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐνδεχομένου συνάγεται. 20

5 p. 36b3 'Εὰν δὲ τὸ μὲν καθόλου τεθῆ πρὸς τὸ ἔλαττον ἄκρον ἦ
καταφατικὸν ἢ στερητικὸν ἢ ἐνδεχόμενον, τὸ δ' ἐν μέρει ἀναγ-
καῖον πρὸς τῷ μείζονι ἄκρῳ, οὐκ ἔσται συλλογισμός. δροὶ δὲ
τοῦ μὲν ὑπάρχειν ἐξ ἀνάγκης ζῷον, λευκόν, ἄνθρωπος, τοῦ δὲ
μὴ ἐνδέχεσθαι ζῷον, λευκόν, ἵματιον.

10 'Εκθέμενος τὰς συζυγίας τὰς ἐκ τῆς ἑτέρας καθόλου τῆς δὲ ἑτέρας
μερικῆς τὰς ἔχούσας τὴν μείζονα καθόλου καὶ δεῖξας, ποῖαι μὲν ἐν ταύταις 25
συλλογιστικαί, ποῖαι δὲ ἀσυλλογίστοι, νῦν τὰς ἐναντίως ἔχούσας κατὰ τὸ
ποσὸν ἔκτιθεται, λέγω δὴ τὴν μὲν μείζονα μερικὴν τὴν δὲ ἔλαττονα καθόλου.
καὶ πάσας φησὶ ταύτας ἀσυλλογίστους εἰναι· ἀπώλεσε γὰρ ἡ μείζων τὸ
15 ὕδιον τοῦ πρώτου σχήματος, λέγω δὴ τὸ καθόλου. τὸ δὲ ἢ ἐνδεχόμενον
ἀντὶ τοῦ 'καὶ ἐνδεχόμενον'· πρώτας γὰρ ἔξεθετο ἀσυλλογίστους τὰς ἔχούσας
τὴν ἔλαττονα ἐνδεχομένην. συνάγουσιν οὖν αὗται καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ
μηδενὶ· τὸ γὰρ ζῷον ἀνθρώπῳ μὲν παντὶ ἐξ ἀνάγκης, ἵματίῳ δὲ οὐδενί. 30
εἰλήφθωσαν δὲ πάλιν κάλλιον οἱ δροὶ· ζῷον τινὶ λευκῷ ἐξ ἀνάγκης, λευκὸν
20 ἐνδέχεται μηδενὶ ἵππῳ ἢ παντί, καὶ ζῷον ἐξ ἀνάγκης παντὶ ἵππῳ. τοῦ
δὲ μηδενί, εἰ αὐτὶ τοῦ ἵππου λάβωμεν ἵματιον· ζῷον τινὶ λευκῷ ἐξ ἀνάγκης,
λευκὸν ἐνδέχεται μηδενὶ ἢ παντὶ ἵματίῳ, καὶ ζῷον ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ ἵματίῳ.

p. 36b7 "Οταν δὲ ἀναγκαῖον ἢ τὸ καθόλου, τὸ δ' ἐν μέρει ἐνδεχό-
μενον, στερητικοῦ μὲν ὅντος τοῦ καθόλου τοῦ μὲν ὑπάρχειν 25
ζῷον, λευκόν, κόραξ καὶ τὰ ἑτῆς.

'Αμείβει διὰ τούτων τὴν τάξιν τῶν τρόπων τῇ μὲν ἔλαττονι διδοὺς τὸ
ἀναγκαῖον τῇ δὲ μείζονι τὸ ἐνδεχόμενον. αὗται οὖν πᾶσαι, ὅπως ἀν ἔχωσι
κατὰ τὸ ποιόν, πᾶσαι εἰσιν ἀσυλλογίστοι· συνάγουσι γὰρ πᾶσαι καὶ τὸ παντὶ¹
καὶ τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης, ως διὰ τῶν δρῶν αὐτὸς ἔκτιθεται.

1 τῶν γ̄ τ ἐνδεχομένως, sed post τινὶ B: ἐνδέχεται Ut post τὸ add. δ' B
cf. p. 201,1 2 τὸ α post τινὶ collocat B 3 δὲ prius om. U
τινὶ ἐνδέχεται B 5 τὸ ἔλαττον (ἔλασσον B) ἄκρον BU: τὸ (sic) ἔλαττονι ἄκρῳ t
6 ἢ alt. BU(d): om. Arist. cf. vs. 15 7 πρὸς τῷ μείζονι ἄκρῳ BU(B C n u): om.
Arist. post συλλογισμὸς add. τέλειος U 8 μὲν om. t 9 post ἐνδέχεσθαι
add. ὑπάρχον B, ὑπάρχειν U: om. t Arist. 10 ἐκατέρας B 13 ποσὸν scripsi:
ποιόν B 17 οὖν om. t 18 μηδενὶ BU: οὐδενὶ t 20 ἐνδέχεται ex
οὐδενὶ corr. B² 21 λάβοιμεν t 22 post ἵματίῳ prius add. ἔστιν U, εἰναι t
καὶ—ἵματίῳ om. U 23—ίματίῳ t: οὐδενὶ ἵματίῳ ἐξ ἀνάγκης B 24 post ὑπάρχειν
add. δροὶ t Arist.: om. BU(C) 26 διὰ e δὲ corr. B² 27 οὖν scripsi: γὰρ
οὖν BU: γὰρ t 28 supscr. B 29 ως om. Ut post δρῶν add. οὐς t

p. 36b12 Οὐδέταν ἀδιόριστοι ληφθῶσιν αἱ προτάσεις ἢ ἀμφότε-
ραι κατὰ μέρος, οὐδὲ οὕτως ἔσται συλλογισμός. ὅροι δὲ κοινοὶ 41
τοῦ μὲν ὑπάρχειν ζῷον, λευκόν, ἄνθρωπος, τοῦ δὲ μὴ ὑπάρχειν
ζῷον, λευκόν, ἄψυχον.

5 Αὗται περιλείπονται ἐν πρώτῳ σχήματι συζυγίαι, αἵτινες πᾶσαι ἀσυλ-
λόγιστοί εἰσιν· αἴ τε γάρ ἐξ ἀμφοτέρων μερικῶν ἀσυλλόγιστοι τῆς μείζονος
οὐκ ἔχούσης τὸ καθόλου καὶ αἱ ἐξ ἀπροσδιορίστων ἀμφοτέρων, διότι κατὰ 45
τὸν Ἀριστοτέλην ταῖς μερικαῖς ισοδυναμοῦσιν αἱ ἀπροσδιορίστοι. εὑπορεῖ
δὲ κοινῶν ὅρων ἐπὶ πάντων συναγόντων καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενὶ· ζῷον
10 λευκῷ ὑπαρχέτω ἢ τινὶ ἐξ ἀνάγκης ἢ ἐνδεχομένως, λευκὸν ἄνθρωπῳ ὑπαρ-
χέτω ἢ τινὶ ἐξ ἀνάγκης ἢ ἐνδεχομένως, καὶ συνάγεται ζῷον παντὶ ἄνθρωπῳ
ἐξ ἀνάγκης. καὶ πάλιν ὁμοίως ἔχοντων τῶν προτάσεων ζῷον οὐδενὶ ἄψυχῳ
ἐξ ἀνάγκης.

p. 36b15 Καὶ γάρ τὸ ζῷον τινὶ λευκῷ καὶ τὸ λευκὸν τινὶ ἄψυχῳ
15 καὶ ἀναγκαῖον ὑπάρχειν καὶ οὐκ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. καὶ ἐπὶ 50
τοῦ ἐνδέχεσθαι ὁμοίως, ὥστε πρὸς πάντα χρήσιμοι οἱ ὅροι.

Βούλεται διὰ τούτων δεῖξαι διπλαῖς οἱ εἰρημένοι ὅροι εὐδοῦσιν ἐπὶ
πασῶν ὁμοῦ ὡν ἐξέθετο συζυγίων, τῶν τε μερικῶν καὶ τῶν ἀπροσδιορίστων.
καὶ τοῦτο τὸ δείκνυσι διότι φησὶ δυνατὸν εἰπεῖν *(τὸ ζῷον)* τινὶ λευκῷ ἐξ
20 ἀνάγκης ὑπάρχειν, οἷον τῷ ἐν κύκνῳ ἢ τῷ ἐν Σκύλῃ· ὥστε δῆλον διὰ
τούτων δτι δυνατὸν λαβεῖν τὴν μείζονα πρότασιν ἀναγκαίαν καταφατικήν.
δῆτι δὲ καὶ ἀποφατικήν, δῆλον· λέγομεν γάρ τὸ ζῷον μὴ παντὶ λευκῷ LII
ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, οἷον τῷ ἐν χιόνι. οὗτως μὲν οὖν δέδεικται δτι δυνα-
τὸν τὴν μείζονα πρότασιν μερικὴν οὖσαν λαβεῖν ἀναγκαίαν καταφατικήν τε
25 καὶ ἀποφατικήν. ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν ἐλάττονα δεῖξομεν· λέγομεν γάρ τὸ
λευκὸν τινὶ ἄνθρωπῳ, οἷον τῷ Σκύλῃ, ἢ ἄψυχῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, οἷον
χιόνι, καὶ ἐξ ἀνάγκης μὴ παντὶ * * * ἄψυχῳ ὑπάρχειν· οὐδὲ γάρ τῇ ἐβένῳ.
οὗτως μὲν οὖν ἀμφοτέρας ἀναγκαίας ἔστι λαβεῖν καταφατικάς τε καὶ ἀπο-
φατικάς. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐνδεχομένας δυνατὸν λαβεῖν· ζῷον γάρ τινὶ
30 λευκῷ ἐνδέχεται, οἷον τῷ ἐν Σωκράτει, καὶ οὐ παντὶ ἐνδέχεται· οὐδὲ γάρ
τῷ ἐν ψιμυθίῳ. καὶ πάλιν τὸ λευκὸν τινὶ ἄψυχῳ ἐνδέχεται, οἷον λίθῳ,

1 ἢ om. U 3 ὑπάρχοντος sive ὑπαρχόντως (post μὲν) compend. B 5 παρα-
λείπονται B 8 μερισταῖς t 10 λευκὸν (ante ὑπ.) U 10. 11 λευκὸν—ἐνδεχο-
μένως om. B 14 τινὶ ἄψυχῳ BU: inv. ord. t Arist. 16 ἄπαντα t Arist.
17 εὐδοκουσιν U, x corr. U² 18 τε om. B 19 fort. δεικνὺς [διότι] τὸ ζῶον
addidi: οἷον τὸ ζῶον mrg. U² 20 ἐν prius t: om. U: ἐν utrumque om. B
23 τὸ U 26 ἢ superser. U: om. Bt lac. indicavi; supple ἄνθρωπῳ (οὐδὲ γάρ
τῷ Λιθίοπι) καὶ μὴ παντὶ ὑπάρχει B 31 τῷ U: τὸ Bt post ἐν
add. τῷ B ψιμυθίῳ B, pr. U: ψιμυθίῳ corr. U²: ψιμυθίῳ t τὸ superser. U:
om. Bt λευκῷ U

καὶ τινὶ οὐκ ἐνδέχεται (οὐδὲ γὰρ ἐβένφ) ἢ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται τινὶ καὶ ΛΙ^τ
οὐκ ἐνδέχεται, Σωκράτει τε καὶ Αἰθίοπι. Τοστε ὅπως ἀν ληφθῶσιν αἱ προ-
τάσεις αῦται, ἀσυλλόγιστοί εἰσι.

Καὶ οὐκ ἐνδέχεται ὑπάρχειν ἀντὶ τοῦ 'οὐκ ἀνάγκη ὑπάρχειν'.

5 p. 36b 19 Φανερὸν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων δτι ὄμοίως ἔχόντων 10
τῶν ὅρων ἐν τε τῷ ὑπάρχειν καὶ ἐν τοῖς ἀναγκαῖοις γίνεται τε
καὶ οὐ γίνεται συλλογισμός.

Τοῦτο συμπέρασμά ἐστι κοινὸν τῶν προειρημένων μίζεων τοῦ ἐνδέχο-
μένου, λέγω πρὸς τὸ ὑπάρχον καὶ τὸ ἀναγκαῖον. παραδίδωσι δὲ ἐκ τῶν
10 εἰρημένων συμπεράνας τί τὸ κοινὸν ἀμφοτέραις ταύταις ταῖς μίζεσι πρὸς
ἀλλήλας καὶ τί τὸ διαφορον. κοινὸν οὖν φησιν αὐταῖς δτι ὄμοίως ἐπ'
ἀμφοτέρων ἔχουσῶν τῶν προτάσεων κατά τε τὸ ποιὸν καὶ τὸ ποσὸν καὶ 15
τὸν τρόπον ἢ συλλογιστικά εἰσιν ἢ ἀσυλλόγιστοι. καὶ τὰ αὐτὰ συνήγετο
συμπεράσματα ὄμοίως ἔχουσῶν τῶν συζυγιῶν· ἢ γὰρ τοῦ κατὰ τὸν διορι-
15 σμὸν ἐνδεχομένου ἢ ἄλλου τινός. εἰπὼν οὖν τὴν κοινωνίαν ἐπάγει καὶ
τὴν διαφοράν.

p. 36b 21 Πλὴν κατὰ μὲν τὸ ὑπάρχειν τιθεμένης τῆς στερητικῆς
προτάσεως τοῦ ἐνδέχεσθαι ἥν ὁ συλλογισμός, κατὰ δὲ τὸ ἀναγ-
καῖον τῆς στερητικῆς καὶ τοῦ ἐνδέχεσθαι καὶ τοῦ μὴ ὑπάρχειν.

20 Αὕτη, φησὶν, ἡ διαφορὰ τῶν δύο τούτων μίζεων, δτι ἐπὶ μὲν τῆς 20
μίζεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἐνδεχομένου ἐπὶ τῶν ἀνομοιοσχημάτων προ-
τάσεων, ἐὰν ἡ μείζων ἢ ὑπάρχουσα, δηλονότι ἀποφατικὴ οὖσα, ἡ δὲ ἐλάττων
καταφατικὴ ἐνδεχομένη, τὸ συμπέρασμα ἐνδεχόμενον συνήγετο, ἐπὶ δὲ τῆς
μίζεως τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ἀναγκαίου ὄμοίως πάλιν ἔχουσῶν τῶν προτά-
25 σεων, τῆς μείζονος ἀναγκαίας ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς ἐνδε-
γορέντης. τοῦ μὴ ὑπάρχειν τιθεμένη (τὸ) συμπέρασμα καὶ τοῦ μὴ ἐνδέχεσθαι 25
ὑπάρχειν, τοῦ κατὰ τοῦ ὑπάρχοντος δηλονότι κατηγορουμένου. ταῦτα μὲν οὖτω
λέγεται παρ' αὐτοῦ. ἐπιστῆσαι δὲ γρή, πῶς φησιν 'ἐνδεχόμενον ἦν τὸ συμ-
πέρασμα' ἐπὶ τῆς μίζεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἐνδεχομένου, ἥντικα ἡ
τοῦ μείζων ἀποφατικὴ ἢν ὑπάρχουσα, ἢ δὲ ἐλάττων καταφατικὴ ἐνδεχομένη,
καίτοι ἀνωτέρω ἔλεγεν δτι ἐπὶ τῆς τοιαύτης μίζεως κατὰ ταύτην τὴν συζυ-
γίαν οὐ συνάγεται τὸ ἐνδεχόμενον ἀλλὰ τὸ μηδενὶ ἐξ ἀνάγκης. λέγομεν

1 καὶ ἀ. conicio, at cf. p. 203,26

6 τε alt. U Arist.: om. Bt(n)

τί BU: συμπερασμάτων.

26 τοῦ—τοῦ t: τὸ—τὸ BSU

c. 15 p. 34b 27

32 συνάγεται C1: συνάγεσθαι BSU

τινὶ alt. Ct: τι BU

8 κοινῶν t

ἀμφοτέρων t

tὸ addidi

post μὲν add. οὖν t

τὸ εἰπὼν t

κατὰ ταύτην BS: κατ'

2 ante αἰθίοπι add. τῶ B

9 λόγου U

10 συμπεράνας

11 τὸ om. B

17 τοῦ B(C)

27 τοῦ—κατηγορουμένου scripsi:

τὸ—κατηγορούμενον BSU

28 ως U

31 ἀνωτέρω]

κατὰ ταύτην Ut

ούν, ὅπερ κάκει εἰρήκαμεν, δτι τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης περιεκτικὸν ἔστι καὶ ΛΙ¹
 τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ἀναγκαίου. ἐπειδὴ οὖν τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης κατά τί²
 ἔστιν ἐνδεχόμενον, εἰ καὶ μὴ τὸ κατὰ τὸν διορισμόν, διὰ τοῦτο φησιν δτι τοῦ 31
 ἐνδεχομένου ἔστι τὸ συμπέρασμα. συνήγετο δὲ τὸ ὑπάρχον ἐπὶ τῆς εἰρημένης
 5 συζυγίας τῆς μῆτεως τοῦ ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου, ἐπειδὴ κεχρημένος
 ἐπὶ ταύτης τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ, δι’ τῆς ἐβιόλετο δεῖξαι ὑπάρχον τον-
 αγόμενον τὸ συμπέρασμα, μετέπειτε εἰς τὴν μῆτιν τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ
 ἀναγκαίου, ἐν ᾧ ἐβιόλετο τῇ μείζονι τῶν προτάσεων ἀκολουθεῖν τὸ συμ- 35
 πέρασμα καὶ ἐκ ταύτης δεῖξαι τι ἀδύνατον συναγόμενον τὸ ‘τὸ Β τῷ Γ
 10 καὶ ἀνάγκη μηδενὶ καὶ ἐνδέχεται παντί’, ὅπερ ἀδύνατον. ἐπεὶ εἰ μὴ τῇ
 μείζονι ἀκολουθήσοι τὸ συμπέρασμα ἀλλὰ τῇ χείρονι, οὐδὲν ἀδύνατον γκο-
 λούθει· συνήγετο γάρ τὸ Β τῷ Γ καὶ ὑπάρχειν μὴ παντὶ καὶ ἐνδέχεσθαι
 παντί, καὶ οὐδὲν ἀδύνατον. οἱ μέντοι περὶ Θεόφραστον καὶ ἐπὶ ταύτης
 τῆς συζυγίας ἐνδεχόμενον λέγουσιν εἶναι τὸ συμπέρασμα, ἵνα καὶ ἐνταῦθα
 15 τῇ χείρονι τῶν προτάσεων ἐπηται τὸ συμπέρασμα. καὶ τοῦτο δεικνύουσι 40
 τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ οὗτως. ἔστωσαν γάρ αἱ προτάσεις οὗτως ὡς
 εἴπομεν· λέγω δτι συνάγουσι ‘τὸ Α τῷ Γ ἐνδέχεται μηδενί’. εἰ γάρ τοῦτο
 ψεῦδος, ἔσται ἀληθὲς τὸ ‘οὐκ ἐνδέχεται μηδενί’, ὅπερ ταῦτόν ἔστι τῷ
 ‘ἀνάγκη τινί’. ἐπεὶ οὖν ἀντιστρέψει ἡ μερικὴ καταφατική, καὶ τὸ Γ ἄρα
 20 τινὶ τῶν Α ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Β κεῖται ἐνδέχεσθαι
 παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Γ τινὶ τῶν Α ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ὑπόκειται, τὸ ἄρα
 Β τινὶ ἐνδέχεται τῶν Α. ἐπεὶ τοίνυν ὑπέκειτο ἐξ ἀρχῆς τὸ Α τῷ Β ἐξ
 ἀνάγκης μηδενί, καὶ τὸ Β ἄρα τῷ Α ἐξ ἀνάγκης οὐδενί· ὑπέκειτο δὲ καὶ 45
 ἐνδέχεσθαι τινί, ὅπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον γκολούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι
 25 ἡμᾶς τὸ Α τῷ Γ οὐκ ἐνδέχεσθαι μηδενί, ὅπερ ἔστι ταῦτὸν τῷ ‘ἀνάγκη
 τινί’. ψεῦδος ἄρα τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ ‘ἐνδέχε-
 ται μηδενί’. τοῦτο ἄρα ἔστι τὸ συναγόμενον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως δεῖξαι
 τὸ ἀδύνατον· εἰ γάρ τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης μηδενί, καὶ τὸ Β τῷ Α ἐξ
 ἀνάγκης οὐδενί· τὸ δὲ Α τῷ Γ ἀνάγκη τινί· τὸ ἄρα Β τῷ Γ ἀνάγκη μὴ
 30 παντί· ἦν δὲ καὶ ‘ἐνδέχεται παντί’, ὅπερ ἀδύνατον.

50

p. 36b24 Δῆλον δὲ καὶ δτι πάντες ἀτελεῖς οἱ συλλογισμοὶ καὶ δτι
 τελειοῦνται διὰ τῶν προειρημένων σγημάτων.

Οὐ πάντες ἀπλῶς ἀτελεῖς, ἀλλ’ οὓς εἶχουσι τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην.

1 κάκει] p. 184,25	καὶ om. t	2 ἐπεὶ B	6 ταύτη B	7 βιόλετο t
10 καὶ alt. om. t	11 ἀκολουθήσει B	11. 12 ἀκολουθήσει sic t	12 ἐνδέχε-
ται B	
	14 εἶναι λέγουσι B	καὶ om. U	15 δεῖκνυσιν Ut	
17 a superser. U	21 ὑπόκειται ὑπάρχειν B	22 τῶν a	23 ἐνδέχεται B	
τῶν β' t	23 οὐδενί Ut: μηδενί B	ὑπόκειται U	24 post τὸ add. δ' B	
cf. p. 201,1	25 ἐνδέχεσθαι t: ἐνδέχεται BU	26 δὲ om. B	27 post μηδενί	
deleyit ὅπερ ἔστι ταῦτὸν τῷ ἀνάγκη τινὶ e vs. 25 illata B			29 a scripsit: β' BUt	
30 immo ἐνδεχομένως cf. p. 215,26 216,4	31 πάντες om. B	33 post οὐ add. γάρ t		

τελειοῦνται δὲ πάντες τῇ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀναγωγῇ η̄ τῶν ἀπλῶν L¹τ²
συλλογισμῶν η̄ τῶν μικτῶν· διὰ τοῦτο γάρ εἶπε σχῆματων καὶ οὐ
'σχῆματος'. |

p. 36b26 Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι, δταν μὲν ἐνδέχεσθαι λαμ- L¹v
5 βάνωνται ἀμφότεραι αἱ προτάσεις, οὐδεὶς ἔσται συλλογισμός,
οὔτε κατηγορικῶν οὔτε στερητικῶν τιθεμένων, οὔτε καθόλου
οὔτε κατὰ μέρος.

Παραδοὺς ὁ φιλόσοφος τοῦ τε ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἀναγκαίου ἰδίᾳ
ἐκάστου ἐπὶ τῶν τριῶν σχημάτων τοὺς ἀπλούς συλλογισμούς. ἐφεξῆς τού-
10 των ἐξέθετο τὴν μῖξιν ἐπὶ τε πρώτου καὶ δευτέρου καὶ τρίτου σχήματος·
εἴτα μετὰ τοῦτο παραδέδωκε τοῦ ἐνδεχομένου αὐτοῦ καθ' αὐτοῦ ἐν πρώτῳ 5
σχήματι τοὺς ἀπλούς συλλογισμούς. καὶ δέον εὐθέως τὰ λοιπὰ δύο σχή-
ματα τῶν ἀπλῶν συζυγιῶν τοῦ ἐνδεχομένου παραδοῦναι, ὥσπερ ἐποίησε καὶ
ἐπὶ τῶν ἄλλων, εἰθ' οὗτως ἐπὶ τὴν μῖξιν τραπῆναι τοῦ ἐνδεχομένου πρὸς
15 τοὺς ἄλλους δύο τρόπους, οὐχ οὗτως ὁ φιλόσοφος ποιεῖ, ἀλλὰ μετὰ τὸ
παραδοῦναι τοῦ ἐνδεχομένου ἐν πρώτῳ σχήματι τὰς ἀπλᾶς συζυγίας εὐθέως
ἐτράπη ἐπὶ τὴν μῖξιν αὐτοῦ τὴν πρὸς τὸ ὑπάρχον καὶ ἀναγκαῖον ἐν πρώτῳ 10
σχήματι· εἴτα λοιπὸν νῦν ἐπὶ τὸ δεύτερον σχῆμα μεταβέβηκεν. τοῦτο δὲ
πεποίηκεν, ἐπειδὴ πᾶσαι αἱ ἐν δευτέρῳ σχήματι τοῦ ἐνδεχομένου συζυγίαι
20 ἀσυλλόγιστοί εἰσι. καὶ διὰ τοῦτο ὥσπερ εἴωθεν, οὗτοι καὶ νῦν ποιεῖ προ-
τέρας τὰς συλλογιστικὰς παραδούς, λέγω δὴ τὰς ἐν πρώτῳ σχήματι ἀπλᾶς
τε καὶ μικτάς, εἴτα οὗτως μεταβάται ἐπὶ τὸ δεύτερον σχῆμα καὶ δεικνὺς ὡς
πᾶσαι ἀσυλλόγιστοί εἰσιν αἱ ἀπλαῖ τοῦ ἐνδεχομένου ἐν τούτῳ προτάσεις.
πρὶν δὲ ταύτας ἐκθέσθαι προλαμβάνει τι λημμάτιον, δεικνὺς δτι οὐκ ἀντι- 15
25 στρέψει πρὸς ἑαυτὴν τοῦ ἐνδεχομένου η̄ ἀπόφασις ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων
τρόπων, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ἄλλην τινά. μεμνήμεθα γάρ, ἡγίκα παρεδίδου τὰς
ὑπατεροφάς τῶν ὑπαρχουσῶν καὶ ἀναγκαίων προτάσεων, δτι ὅμοιως ἔσυ-
τοῖς οἱ δύο τρόποι οὗτοι ἀντιστρέφουσιν, δτε ἔλεγεν δτι αἱ τοῦ ἐνδεχομένου
προτάσεις κατὰ μὲν τὰς καταφατικὰς ὥμοιως καὶ αὗται ἀντιστρέφουσι,
30 κατὰ δὲ τὴν καθόλου ἀποφασικὴν οὐκέτι· οὐ γάρ πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέψει
η̄ τοῦ ἐνδεχομένου καθόλου ἀπόφασις· "τοῦτο δὲ ἔσται φανερόν, ἡγίκα 20
περὶ τοῦ ἐνδεχομένου λέγωμεν". δ οὖν ἔκει ἐπηγγεῖλατο, νῦν ἀποδίδωσι.
τί οὖν φησιν ἀρχόμενος ὁ φιλόσοφος; ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι ἀμφοτέρων

1 ἀπλῶς Ut 2 οὐχὶ t 4 περὶ τοῦ δευτέρου σχήματος ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχο-
μένων inser. B: περὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων προτάσεων ἐν δευτέρῳ σχήματι συλλο-
γισμῶν U ἐνδεχόμεναι t 4. 5 λαμβάνωνται Ut (m n, corr. C): λαμβάνον-
ται B: λαμβάνωσιν Arist. 8 ἀναγκαῖον BU: ἐνδεχομένου t 9 ἐκάστω U
12 ἀπλῶς; B 18 νῦν om. t ἐπὶ δευτέρου σχήματος t 20 καὶ prius
om. B 23 εἰσιν αἱ Ct: εἰσὶ πᾶσαι BU 24 post δεικνὺς add. γάρ BU: om. Ct
25 post ὥσπερ add. καὶ B 26 μεμνῆσθαι, supra quod ser. nescio quid, U
γάρ Ct: om. BU 28 δτε Bt: δτι U ἔλεγεν] c. 3 p. 25a39 sq.
31 δταν Arist. p. 25b18 32 λέγομεν t 33 οὖν BU: τοίνυν t

τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων οὐσῶν, εἴτε καθόλου ὥσι εἴτε μερικαὶ εἴτε ΛΙ^η ἀπροσδιόριστοι, καὶ αὗται εἴτε καταφατικαὶ εἴτε ἀποφατικαὶ εἴτε ἀνομοιο-
σχήματες. οὐδαμῆς γίνεται συλλογισμός. καὶ ἡ αἰτία δῆλη· ἐπειδὴ τὸ ἐν
δευτέρῳ σχήματι ἀνομοιοσχήματες θέλουσιν εἶναι αἱ συλλογιστικαὶ προ-
τάσεις, ἔάν τε ὁμοιοσχήματας αὐτὰς λάβωμεν, δι’ αὐτὸ τοῦτο ἀσυλλόγιστοι 25
ἔσονται, ἔάν τε ἀνομοιοσχήματας, ἐπειδὴ δυνατὸν τὴν ἀποφατικὴν εἰς κατα-
φατικὴν μεταλαβεῖν καὶ πάλιν διὰ τοῦτο γίνονται ὁμοιοσχήματες. διὰ τοῦτο
ὅλως οὐ γίνονται ἐν δευτέρῳ σχήματι ἔξι ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων τῶν
προτάσεων συλλογισμοί.

10 p. 36b29 "Οταν δὲ ἡ μὲν ὑπάρχειν ἡ δὲ ἐνδέχεσθαι σημαίνῃ, τῆς
μὲν καταφατικῆς ὑπάρχειν σημαινούσης οὐδέποτε ἔσται, τῆς δὲ 30
στερητικῆς τῆς καθόλου ἀεί.

Προσιμιασάμενος καὶ πρὸ τῆς δείξεως προαναφωνήσας, διὶ αἱ ἔξι ἀμφο-
τέρων ἐνδεχομένων ἐν δευτέρῳ σχήματι πᾶσαι ἀσυλλόγιστοι εἰσι. νῦν φῆται
15 περὶ τῶν ἔχουσῶν τὴν μίαν ἐνδεχομένην τὴν δὲ ἑτέραν ὑπάρχουσαν. καὶ
συντόμως διαιρεῖ τὰς συλλογιστικάς τε καὶ τὰς ἀσυλλογίστους ταῦτη. δσαι,
φησί, τὴν καταφατικὴν πρότασιν ὑπάρχουσαν ἔχουσιν, αὗται πᾶσαι ἀσυλ-
λόγιστοι εἰσι· κανὸν γάρ ἀποφατικὴ ἡ ἡ ἐνδεχομένη, διὰ τὸ πάλιν μετα-
λαμβάνεσθαι τὴν ἀποφατικὴν τοῦ ἐνδεχομένου εἰς τὴν καταφατικὴν καὶ
20 πάλιν ὁμοιοσχήματας γίνεσθαι τὰς προτάσεις ἀσυλλόγιστοι αἱ τοιαῦται συζυ-
γίαι. δισαι δὲ ἀποφατικὴν τὴν ὑπάρχουσαν ἔχουσι, τῆς ἐνδεχομένης ὡς
ἔτυχεν ἔχουσης, εἴτε ἀποφατικῶς εἴτε καταφατικῶς, πάντως γίνεται συλ-
λογιστικὴ ἡ συζυγία· μένει γάρ ἡ συζυγία τηνικαῦτα ἀνομοιοσχήματας
ἔχουσα τὰς προτάσεις διὰ τὸ μήτε τὴν ἀποφατικὴν ὑπάρχουσαν μεταλη-
25 φθῆγαι δύνασθαι εἰς τὴν καταφατικὴν μήτε τὴν ἐνδεχομένην καταφατικὴν 40
εἰς τὴν ἀποφατικὴν κατὰ τὰ Ἀριστοτέλει δοκοῦντα, κανὸν ἀποφατικὴ ἡ ἡ
ἐνδεχομένη, δύνασθαι ταῦτην εἰς καταφατικὴν μεταληφθῆναι καὶ ποιεῖν
ἀνομοιοσχήματα τὴν συζυγίαν. δεῖ δὲ τὴν ἀποφατικὴν ὑπάρχουσαν καθόλου
εἶναι διὰ τὸ ἀντιστρέψειν πρὸς ἔαυτήν· εἰ γάρ μερικὴ εἴη, οὐ πάντως ποιεῖ
30 συλλογισμόν, ως μαθησόμεθα ἐν τῷ τόπῳ.

p. 36b31 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ δταν ἡ μὲν ἔξι ἀνάγκης ἡ δὲ
ἐνδέχεσθαι λαμβάνηται τῶν προτάσεων. δσαι γάρ ἐπὶ τοῦ ὑπάρ-
χοντος καὶ ἐνδεχομένου εἴρηται. ταῦτα καὶ ἐπὶ τούτων ῥηθῆσεται.

1 κάντε καθόλου ὥσι κάντε τ	post μερικαὶ add. εἴτε προσδιορισμέναι τ	4 συλλο-
γιστικαὶ om. U	5. 6 ὁμοιοσχήματες—ἀνομοιοσχήματες t	5 διὰ τοῦτο U
7 ἀνομοιοσχήματες B	8 τῶν ἐνδεχομένων B	9 συλλογισμός B
10 σημανεῖν U	13 αἱ om. U	16 τὰς alt. om. U
21 ἀποφατικαὶ BSt	τὴν om. t	22 ἀποφατικῆς—καταφατικῆς SU
διά add. τε B	25 τὴν prius om. Ut	25. 26 ἀποφατικὴν εἰς τὴν καταφατικὴν t
26 post δοκοῦντα add. ἄλλα t	30 τῷ Ut: om. B	31 καὶ om. U
32 ἐνδέχεται B	δσα κτλ. om. U	32. 33 δσα—ῥηθῆσεται Bt(d): om. Arist.

δεῖ δὲ καὶ ἐν τούτοις λαμβάνειν τὸ ἐν τοῖς συμπεράσμασιν ΛΙ^ν
ἐνδεχόμενον ὅσπερ καὶ ἐν τοῖς πρότερον.

Τὰ συμπεράσματα, φησί, τὰ συναγόμενα ἐν δευτέρῳ σχήματι ἐπὶ τῆς
μίζεως τοῦ ἐνδεχομένου πρὸς τὸ ὑπάρχον καὶ τὸ ἀναγκαῖον ἐνδεχόμενα
ἢ ὅντα τοιούτου ἐνδεχομένου δεῖ λαμβάνειν ὅντα, οἷον ἦν καὶ τὸ ἐν πρώτῳ
σχήματι ἐπὶ τῆς μίζεως τοῦ ἐνδεχομένου πρὸς τοὺς αὐτοὺς δύο τρόπους,
δηλονότι τῶν συζυγιῶν ὄμοίως ἔχουσῶν ἔκείναις τῶν ἐνταῦθα. οἷον ἐπὶ 5
τῆς μίζεως τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος, τῆς μείζονος οὕσης ἀπο-
φασικῆς ὑπαρχούσῃς τῆς δὲ ἐλάττονος ἐνδεχομένης καταφατικῆς, ὅσπερ
10 καὶ ἐπὶ τοῦ πρώτου σχήματος τοῦ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης δεῖ λαμβάνειν τὸ συν-
αγόμενον, ὅπερ ἐστὶ τὸ ημισυ τοῦ ἐνδεχομένου· ἐπὶ δὲ τῆς μίζεως τοῦ
ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ἀναγκαίου, ὄμοίως ἔχούσης πάλιν τῆς συζυγίας, τὸ
‘ἐνδέχεται μηδενί’ τὸ τοῦ μὴ ὑπάρχοντος κατηγορούμενον. καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων συζυγιῶν, ὅσπερ | εἰχον αἱ τοῦ πρώτου σχήματος κατὰ τὰ συμ- 15
περάσματα, οὗτως ἔχουσι καὶ αἱ ἐν δευτέρῳ.

p. 36 b 35 Πρῶτον οὖν δεικτέον ὅτι οὐκ ἀντιστρέψει τὸ ἐν τῷ
ἐνδέχεσθαι στερητικόν, οἷον εἰ τὸ Α ἐνδέχεται μηδενὶ τῷ Β,
οὐκ ἀνάγκη καὶ τὸ Β ἐνδέχεσθαι μηδενὶ τῷ Α.

Ἐνταῦθα δείκνυσι τὴν καθόλου ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην μὴ ἀντιστρέ- 5
20 φουσαν πρὸς ἔαυτήν. δείκνυσι δὲ αὖ διὰ τριῶν ἐπιγειρημάτων, πρῶτον
μὲν ἐπ’ αὐτῶν τῶν προτάσεων διὰ τῶν καθόλου λόγων γυμνάζων τὸν
λόγον, ὅτι τοῦτο ἀδύνατον εἶναι, ἔπειτα διὰ τῆς τῶν δρων παραθέσεως
(παραδειγματικὴ δὲ ἡ τοιαύτη πίστις) καὶ τρίτον, ὅτι οὐδὲ ως ἀν τις ὑπο-
λάβοι, οὐδὲ διὰ τῆς τοῦ ἀδυνάτου δείξεως δυνατὸν πιστώσασθαι ὅτι πρὸς
25 ἔαυτὴν ἀντιστρέψει ἡ τοῦ ἐνδεχομένου καθόλου ἀποφατική. πρῶτον οὖν
δι’ αὐτῶν τῶν προτάσεων δείκνυσιν οὗτως. οὐκ ἐπειδὴ τὸ Α, φησίν, ἐνδέ- 10
χεται μηδενὶ τῶν Β, δυνατὸν ἀντιστρέψαντα εἰπεῖν ὅτι καὶ τὸ Β ἐνδέχεται
μηδενὶ τῶν Α. εἰ γάρ δυνατόν, ὑποκείσθω ἀντιστρέψειν καὶ τὸ Α μηδενὶ
τῶν Β ἐνδέχεσθαι καὶ τὸ Β μηδενὶ ἐνδέχεσθαι τῶν Α. εἰ τοίνυν
30 μηδενὶ τῶν Α τὸ Β ἐνδέχεται, καὶ παντὶ ἄρα ἐνδέχεται· δέδεικται γάρ
πρὸ τούτου ὅτι πᾶσαι αἱ τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις πρὸς ἔαυτὰς ἀντιστρέ-
φουσι, λέγω δὴ αἱ ἀποφάσεις πρὸς τὰς καταφάσεις καὶ ἔμπαλιν· ἐνταῦθα 15

2 καὶ B(C): om. Arist.

5 οἷον U

ἢ B

6 πρὸς BS: καὶ Ut

7 ἔκείναις scripsi: ἔκείνοις BS Ut

10 τοῦ alt. S: τὸ B Ut

οὐθενὶ B

12 τοῦ t cf. vs. 8: om. BSU

13 κατηγορούμενον S: κατηγορουμένου B Ut

15 αἱ om. BSt

16. 17 τὸ στερητικὸν τὸ ἐν τῷ ἐνδέχεσθαι B

18 ἐνδέχεσθαι

post α' collocat t

τῷ α' Ut Arist.: τῶν α B(C)

19 ἐντεῦθεν B

20 ἔαυτὸν B

αὖ scripsi cf. p. 180,3 et Arist. c. 10 p. 30 b 18 sq.: αὐτὴν B Ut

21 διὰ B Ut: καὶ S

τὸν—λόγον U λόγων om. t γυμνάζων B: γυμνάσομεν S:

ἔγγυμνάζων Ut

22 post ἔπειτα add. δὲ t 23 παραδειγματικῶς t 27 ἀντι-

στρέψαντας S

29 τῶν β SUt: τῶν β B ἐνδέχεσθαι—ἐνδέχεσθαι S: ἐνδεχομένως—

ἐνδέχεσθω B Ut

30 δέδεικται] c. 13 p. 32 a 29 sq. 32 ἀποφατικαὶ—καταφατικὰς t

δὲ περὶ τῆς ἐν δροις, τουτέστι τῆς ἀπλῆς ἀντιστροφῆς, ἡμῖν ὁ λόγος. εἰ LIII^r
τοίνυν μηδενὶ τῶν Λ ἐνδέχεται τὸ Β ὑπάρχειν, καὶ παντὶ ἄρα ἐνδέχεται·
πάλιν εἰ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Β ἐνδέχεται (τοῦτο γάρ ὑπόκειται ἐξ ἀργῆς),
διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἣν εἴπομεν καὶ παντὶ τῷ Β τὸ Α ἐνδέχεται· ὥστε
5 συνάγεται ἐκ τούτου, ἐπεὶ τῷ Β παντὶ τὸ Α ἐνδέχεται, καὶ τῷ Α παντὶ²⁰
τὸ Β ἐνδέχεσθαι. ἡ ἄρα καθόλου καταφατικὴ ἐνδεχομένη ἀντιστρέψει
πρὸς ἑαυτήν, ὅπερ ἀδύνατον· ἐν οὐδενὶ γάρ τρόπῳ ἡ καθόλου καταφατικὴ²⁵
ἀντιστρέψει πρὸς ἑαυτήν. ὥστε ἐνταῦθα μὲν τῇ δι’ ἀδυνάτου δεῖξει μὴ
δυναμένην ἀντιστρέψειν πρὸς ἑαυτὴν τὴν καθόλου ἀποφατικὴν δείκνυσιν.
10 ἐν δὲ τῇ τρίτῃ δεῖξει οὐχ ἀπλῶς διὰ τοῦ ἀδυνάτου τοῦτο δείκνυσιν,
ἀλλὰ τὴν δι’ ἀδυνάτου δεῖξιν, δι’ ἣς ἂν τις ὑπέλαβε δεικνύαι τὴν καθόλου
ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην τοῖς δροις ἀντιστρέψειν πρὸς ἑαυτήν, ψευδῆ,
οὖσαν ἐλέγχει.

p. 36v 38 Οὐκοῦν ἐπεὶ ἀντιστρέψουσιν αἱ ἐν τῷ ἐνδέχεσθαι κατα-
15 φάσεις ταῖς ἀποφάσεσι, καὶ αἱ ἐναντίαι καὶ αἱ ἀντικείμεναι. 25

Ἐναντίας μέν φησι τὴν τε πᾶς καὶ τὴν οὐδεὶς καὶ τὴν τὶς καὶ τὴν
οὐ πᾶς, ἀντικειμένας δὲ τὴν τε οὐδεὶς καὶ τὴν τὶς καὶ τὴν πᾶς καὶ τὴν
οὐ πᾶς. ἀντιστρέψουσιν οὖν αὗται πρὸς ἀλλήλας, ἡ τε οὐδεὶς πρὸς τὴν
πᾶς καὶ ἀνάπαλιν, καὶ ἡ τὶς πρὸς τὴν οὐ πᾶς. οὕτω μὲν αἱ ἐναντίαι. 30
20 ἀλλὰ δὴ καὶ αἱ ἀντικείμεναι ἀντιστρέψουσι τοῦτον τὸν τρόπον, ἡ μὲν
πᾶς πρὸς τὴν οὐ πᾶς, ἡ δὲ οὐδεὶς πρὸς τὴν τὶς. οὐκέτι δὲ καὶ τὸ
ἀνάπαλιν ἡ τὶς πρὸς τὴν οὐδεὶς οὐδὲ ἡ οὐ πᾶς πρὸς τὴν πᾶς· εἴρηται
γάρ ἡμῖν ἡδη ἐν τῷ περὶ τούτων λόγῳ δτι τὰ μὲν καθόλου εἰσάγει τὰ
μερικά, οὐκέτι δὲ καὶ τὰ μερικὰ τὰ καθόλου.

25 p. 37a4 "Ετι δὲ οὐδὲν κωλύει τὸ μὲν Α τῷ Β ἐνδέχεσθαι μηδενί,
τὸ δὲ Β τινὶ τῶν Α ἐξ ἀνάγκης μὴ ὑπάρχειν· οἷον τὸ μὲν λευκὸν 35
παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν· καὶ γάρ ὑπάρχειν
ἀνθρωπον δὲ οὐχ ἀληθὲς εἰπεῖν ως ἐνδέχεται μηδενὶ λευκῷ·
πολλοῖς γάρ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει, τὸ δὲ ἀναγκαῖον οὐχ ἦν
30 εἰδεχόμενον.

Οὗτος ὁ δεύτερος τῆς δεῖξεως τρόπος ὁ ἐπ’ αὐτῶν τῶν δρων δεικνὺς
ἀδύνατον εἶναι ἀντιστρέψειν πρὸς ἑαυτὴν τὴν ἐνδεχομένην καθόλου ἀπο-

1 δὲ scripsi: γάρ B Ut 5 τῶ—τὸ U, corr. S¹: τὸ—τῶ Bt, pr. S 5. 6 τῶ—τὸ
corr. S¹: τὸ—τῶ B Ut, pr. S 6 ἀντιστρέψει fort. recte S 8 post ἑαυτὴν add. ἡ,
πρὸς τὴν καθόλου ἀποφατικὴν BSU cf. [Them.] p. 51,33: om. Ct δι’ Bt: διὰ τοῦ U
9 τὴν iterat U 10 δευτέρᾳ t 11 δι’ Bt: διὰ τοῦ U 18 post τὴν
add. οὐ t 19 post μὲν add. οὖν t: om. BSU 21 ὁ δὲ U 22 post οὐδὲ
add. γάρ t εἴρηται] p. 149,27 sq. 25 δὲ om. B 26 τῷ α' t 27 post
παντὶ delevit τῶ B ὑπάρχει U(C): ὑπάρχειν t Arist.: compend. B cf. p. 210,5

φατικήν· ἔστι δέ, ώς εἶπον, παραδειγματικὴ ἡ δεῖξις. οὐδὲ γάρ, φησίν, LII^r
 εἰ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Β ἐνδέχεται, καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῶν Α * * * * ἐνδέ- 40
 γοιτο ἄν· τοῦτο δὲ ἀδύνατον· τισὶ γάρ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει. οἷον τοῦ Α
 ὅντος λευκοῦ τοῦ δὲ Β ἀνθρώπου τὸ μὲν λευκὸν οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται,
 5 διότι καὶ παντὶ ἐνδέχεται (τοῦτο γάρ σημαίνει τὸ καὶ γάρ ὑπάρχει),
 ἀνθρωπος δὲ οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν ώς οὐδενὶ λευκῷ ἐνδέχεται· εἰ
 γάρ οὐδενὶ ἐνδέχεται, καὶ παντὶ ἐνδέχεται, δπερ ἀδύνατον· τισὶ γάρ λευκοῖς
 ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει, οἷον τῷ κύκνῳ καὶ τῇ χιρόνῃ. ληπτέον δὲ κάλλιον
 τοὺς δρους λαμβάνοντας κίνησιν καὶ ἀνθρωπον· κίνησιν μὲν γάρ ἐνδέχεται 45
 10 μηδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν. ἐπειδὴ καὶ παντί, ἀνθρωπον δὲ ἀδύνατον μηδε-
 μιᾳ κινήσει ὑπάρχειν· εἰ γάρ ἐνδέχεται μηδεμιᾳ κινήσει ἀνθρωπον, καὶ
 πάσῃ ἐνδέχεται ὑπάρχειν· τοῦτο δὲ ἀδύνατον· τινὶ γάρ ἐξ ἀνάγκης οὐχ
 ὑπάρχει, οἷον τῇ κυκλοφορικῇ.

p. 37a9 'Αλλὰ μὴν οὐδὲ' ἐκ τοῦ ἀδυνάτου δειχθῆσεται ἀντι-
 15 στρέψον, οἷον εἴ τις ἀξιώσειεν, ἐπεὶ ψεῦδος τὸ ἐνδέχεσθαι τὸ
 Β τῷ Α μηδενὶ ὑπάρχειν, ἀληθὲς τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι μηδενί· 50
 φάσις γάρ καὶ ἀπόφασις. εἰ δὲ τοῦτο ἀληθές, ἐξ ἀνάγκης τινὶ
 τῶν Α τὸ Β ὑπάρξει, ὥστε καὶ τὸ Α τινὶ τῶν Β.

Δι' ἣς ἄν τις ὑπενόησε δεῖξεως, λέγω δὲ τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον, τὴν
 20 καθόλου ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην πρότασιν δεῖξαι πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέ-
 φουσαν, ταύτην αὐτὸς ἐκτίθεται τε καὶ ἔξελέγχει. ἐκτίθεται οὖν τέως
 αὐτὴν τὴν εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγὴν δοκοῦσαν δεικνύναι τὴν ἀποφατικὴν
 καθόλου ἐνδεχομένην πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέφουσαν οὕτως. εἰ τὸ Α οὐδενὶ
 τῶν Β ἐνδέχεται, λέγω, φησίν, δτι καὶ τὸ Β οὐδενὶ | τῶν Α ἐνδέχεται. LII^r
 25 εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἔσται τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀληθές, δτι οὐκ
 ἐνδέχεται μηδενὶ τῶν Α τὸ Β, δπερ ταύτον ἔστι τῷ 'ἀνάγκη τινί'. δ γάρ
 οὐκ ἐνδέχεται μηδενί, τοῦτο ἀνάγκη τινί. ἐπεὶ οὖν τὸ Β ἐξ ἀνάγκης τινὶ τῶν
 Α ὑπάρχει, ώς ἡ ὑπόθεσις, καὶ τὸ Α ἄρα τινὶ τῶν Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρξει.
 ἀντιστρέψει γάρ ἐν παντὶ τρόπῳ τὰ μερικὰ καταφατικὰ πρὸς ἔαυτά· 50
 30 κειτο δὲ καὶ ἐνδέχεσθαι μηδενὶ τὸ Α τῶν Β· τὸ αὐτὸς ἄρα τῷ αὐτῷ καὶ
 ἐνδέχεται μηδενὶ καὶ ἀνάγκη τινί, δπερ ἀδύνατον. οὐκ ἄρα τὸ 'ἀνάγκη
 τινί' ἀληθές, τουτέστι τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται μηδενί'. εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος,

1 εἰπον] p. 208,23 2 lac. indicavi; supple ἐνδέχεται· εἰ γάρ τοῦτο, καὶ τὸ Β παντὶ
 τῷ Α 5 ὑπάρχει Ut: compend. B cf. p. 209,27 8 ἐξ ἀνάγκης om. t οἷον τῷ
 κύκνῳ καὶ τῇ Β: ώς κύκνῳ χιρόνῃ μυρίοις ἄλλοις S: τὸ ἐν κύκνῳ τὸ ἐν Ut 12 ὑπάρχειν
 post 11 ἀνθρωπον colloc. S τισὶ t post γάρ add. κινήσει S 14. 15 ἀντι-
 στρέψειν B 15. 16 τῷ β̄ τὸ α μηδενὶ U: μηδενὶ τῷ α' τῷ β t 17 post ἀληθὲς
 add. καὶ τὸ t (f i) 18 τῷ α' t, pr. B ὑπάρχειν τῷ β' t (u m) τῶν alt. U
 Arist.: τῷ Bt(m) 19 ὑπονοῆσαι U: ὑπονοήσει S cf. p. 209,11 211,10 δὴ B
 20. 21 πρὸς ἔαυτὴν δεῖξαι ἀντιστρέφουσαν πρότασιν t 20 ἔαυτὸς B 21 τε om. t
 22 τῆς—ἀπαγωγῆς U 25 ἔσται om. U ἀντιφατικῶς om. BSt δτι BUt:
 τὸ S οὐκ BSt: οὐ μὲν U 28 ὑπάρχειν utrobiique U

ἀληθὲς τὸ ἐνδέχεται μηδενὶ τῶν Α τὸ Β'. οὗτω μὲν οὖν ἡ δοκοῦσα διὰ LII^v τοῦ ἀδυνάτου δεῖξις. πῶς οὖν καὶ ταύτην ἐλέγχει, ἴδωμεν.

p. 37a14 Τοῦτο δ' ἀδύνατον οὐ γάρ, εἰ μὴ ἐνδέχεται μηδενὶ τὸ Β τῶν Α, ἀνάγκη τινὶ ὑπάρχειν. τὸ γάρ μὴ ἐνδέχεσθαι μηδενὶ 5 διγῶς λέγεται, τὸ μὲν εἰ ἔξι ἀνάγκης τινὶ ὑπάρχει, τὸ δὲ εἰ ἔξι 10 ἀνάγκης τινὶ μὴ ὑπάρχει· τὸ γάρ ἔξι ἀνάγκης τινὶ τῶν Α μὴ ὑπάρχον οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν ως παντὶ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, ὅσπερ οὐδὲ τὸ τινὶ ὑπάρχον ἔξι ἀνάγκης ὅτι παντὶ ἐνδέχεται ὑπάρχειν.

10 'Εκθέμενος ἀνωτέρω τὴν εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγήν, ἢ ἂν τις ἐχρήσατο πρὸς τὸ δεῖξαι τὴν καθόλου ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέφουσαν, διὰ τούτων αὐτὴν τὴν δεῖξιν ἐλέγχει ως οὐκ οὖσαν ἀληθῆ 15 ἀλλὰ ἀδύνατον. τί οὖν λέγει; οὐ δεῖ, φησίν, εἰ τῇ 'ἀνάγκη τινὶ' ὑποθεθείσῃ ἀδύνατόν τι ἀκολούθησε, τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ 'ἐνδέχεται 15 μηδενί' λέγειν ἀληθὲς εἶναι καὶ διὰ τοῦτο ἀντιστρέψειν οἷςθατο πρὸς ἑαυτὴν τὴν τοῦ ἐνδεχομένου ἀπόφασιν· ἡ γάρ 'οὐκ ἐνδέχεται μηδενί', ἣν ὑπεθέμεθα, ἵνα δεῖσθαι τὸ ἀδύνατον, οὐ μόνον τὴν 'ἀνάγκη τινὶ' περιέχει ἀλλὰ καὶ τὴν 'ἀνάγκη μὴ παντί', ως ἀνωτέρω δέδειται. εἰ τοίνυν τῆς 'οὐκ ἐνδέχεται μηδενί' ἀμφότεραι αἱ μερικαὶ τοῦ ἀναγκαίου μέρη εἰσί (περιέχον- 20 ταὶ γάρ ὑπ' αὐτῆς), οὐ δεῖ τῷ ἐνὶ μόνῳ μέρει αὐτῆς δεῖξαι τὸ ἀδύνατον ἀκολουθοῦσαν τῷ 'ἀνάγκη τινὶ', ἀλλὰ καὶ τῷ 'ἀνάγκη μὴ παντί'. δεῖ οὖν καὶ ταύτην ὑποθεθείσῃ καὶ δεῖξαι ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦσαν, ἵνα τῇ δλῃ προτάσσει τῇ 'οὐκ ἐνδέχεται μηδενί', τουτέστι τοῖς μέρεσιν αὐτῆς πᾶσι, δεῖσαντες ἀκολουθοῦσαν τὸ ἀδύνατον τότε τὴν ἀντιφατικῶς αὐτῇ ἀντικειμένην εἰσαγάγωμεν τὴν 25 'ἐνδέχεται μηδενί'. δλον γάρ δεῖ δεῖξαι πρὸς ἑαυτὸν τὸ ἐνδεχόμενον ἀντιστρέφον, τουτέστι τὴν δλην πρότασιν πρὸς δλην ἑαυτὴν καὶ οὐ πρὸς τὸ ἥμισυ. 25 δλλὰ μὴν τῇ 'ἀνάγκη μὴ παντί' ὑποθεθείσῃ οὐδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖ· τὴν γάρ ἀρχὴν οὐδὲ ἀντιστρέψει· δληλον ἄρα δτι οὐκ ἔστι χρησαμένους τῇ εἰς ἀδύ- 30 νατον ἀπαγωγῇ δεῖξαι τὴν καθόλου ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέφουσαν. καὶ ἡ μὲν ἔννοια αὐτῇ. δεῖ δὲ σαφηνίσαι τὴν λέξιν. φησίν οὖν δτι κακῶς ὑποθέμενοι τὸ 'ἔξι ἀνάγκης τινὶ' μόνον ἀντὶ τοῦ 'οὐκ ἐνδέ- 35 χεται μηδενί' τούτῳ μόνῳ τὸ ἀδύνατον ἐδείξατε ἀκολουθοῦσαν· τὸ γάρ 'οὐκ

2 post δεῖσις add. δεικνύαι ἀντιστρέψειν τὴν καθόλου ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην S οὖν
ελέγχει αὐτὴν B εἴδομεν t 3 οὐ δὲ B 3. 4 τῷ α' τῷ β' t 4 ἀνάγκη t
Arist.: ἔξι ἀνάγκης U(C): ἀνάγκης B τινὶ ὑπάρχειν B Arist.: inv. ord. Ut ante
τὸ add. μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔξι ἀνάγκης οὐ παντί Ut (similia i f) 5 post τινὶ add. τῷ α' t
6 ὑπάρχειν U (u, pr. C) τῷ α' t 7 ὑπάρχον t Arist.: ὑπάρχειν BU 8 ὅτι
om. U 12 ως om. U 17 τῇ U 18 ἀνωτέρω] p. 178,11 sq. τῇ οὐκ t
23 αὐτοῖς B πᾶσι δεῖσαντες BSU: ἀποδείξαντα t 24 post τότε add. γάρ Ut
τὴν prius om. t ἀντικειμενον t εἰσαγάγωμεν S: εἰσάγομεν B Ut 25 δεῖ
om. U 28 χρησάμενον corr. ο χρησάμενος B² 31 μόνον—32 ἀκολουθοῦσαν om. B

ἐνδέχεται μηδενί' δύο περιέχει, τὸ 'ἀνάγκη τινί' καὶ τὸ 'ἀνάγκη μὴ παντί'. ΛΗ^ν
ἔδει οὖν ὑποθεμένους τὸ 'ἀνάγκη τινί' ὑποθέσθαι καὶ τὸ 'ἀνάγκη μὴ παντί'.²⁰

Τὸ γὰρ ἐξ ἀνάγκης, φησί, τινὶ τῶν Α μὴ ὑπάρχον οὐκ ἀληθὲς
εἰπεῖν. ως παντὶ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, ὥσπερ οὐδὲ τὸ τινὶ⁵
ὑπάρχον ἐξ ἀνάγκης ὅτι παντὶ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. ἐξ ἀναλογίας
τινὸς θείκνυσιν ὅτι ἐν τῇ 'οὐκ ἐνδέχεται μηδενί' οὐ μόνον ἡ 'ἀνάγκη τινί'
περιέχεται ἀλλὰ καὶ ἡ 'ἀνάγκη μὴ παντί'. ὥσπερ γάρ, φησίν, ἡ 'ἀνάγκη
τινί' οὐ περιέχεται ἐν 'τῇ ἐνδέχεται παντί', ἐπειδὴ δὲ ἐνδέχεται παντί,²⁵
τοῦτο ἐνδέχεται μηδενί, καὶ ἐπειδὴ ἐν ταύτῃ οὐ περιέχεται, πᾶσα ἀνάγκη
ἐν τῇ ἀντιφατικῶς αὐτῇ ἀντικειμένῃ περιέχεσθαι τῇ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί',
οὗτω δὴ καὶ ἡ 'ἀνάγκη μὴ παντί', ἐπειδὴ μὴ περιέχεται ἐν τῇ 'ἐνδέχεται
μηδενί' (ὅ γὰρ ἐνδέχεται μηδενί, ἐνδέχεται παντί· δὲ δὲ ἐνδέχεται παντί,³⁰
οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν ως ἀνάγκη μὴ παντί), εἰ τοίνυν μὴ περιέχεται ἐν τῇ
'ἐνδέχεται μηδενί' τὸ 'ἀνάγκη μὴ παντί', πᾶσα ἀνάγκη ἐν τῷ 'οὐκ ἐνδέ-³⁵
χεται μηδενί' αὐτὸ περιέχεσθαι. δῆλον ἄρα ὅτι ἡ 'οὐκ ἐνδέχεται μηδενί'⁴⁰
τὸ 'ἀνάγκη τινί' καὶ τὸ 'ἀνάγκη μὴ παντί' περιέχει. ίστέον δὲ ὅτι ἀντὶ⁴⁵
τοῦ εἰπεῖν, ὅτι οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν ως ἐνδέχεται μηδενὶ ὑπάρχειν, εἰπεν
ώς παντὶ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν. ἔστι δὲ ἐν καὶ ταύτον· εἰ γὰρ
παντὶ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, ἐνδέχεται μηδενὶ ὑπάρχειν.

20 p. 37a20 Εἰ οὖν τις ἀξιοίη, ἐπεὶ οὐκ ἐνδέχεται τὸ Γ' τῷ Δ παντὶ⁵
ὑπάρχειν, ἐξ ἀνάγκης τινὶ μὴ ὑπάρχειν αὐτό, ψεῦδος ἀν λαμ-
βάνοι· παντὶ γὰρ ὑπάρχει, ἀλλ' ὅτι ἐνίοις ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει,
διὰ τοῦτο φαμεν οὐ παντὶ ἐνδέχεσθαι. ὥστε τῷ ἐνδέχεσθαι⁴⁵
παντὶ ὑπάρχειν τό τε ἐξ ἀνάγκης τινὶ ὑπάρχειν ἀντίκειται καὶ
25 τὸ ἐξ ἀνάγκης τινὶ μὴ ὑπάρχειν. διοίως δὲ καὶ τῷ ἐνδέχεσθαι
μηδενί.

"Ο λέγει τοιοῦτόν ἔστιν. ὥσπερ, φησίν, εἴ τις ἀξιώσειεν ἀντιστρέψειν
πρὸς ἑαυτὴν τὴν καθόλου καταφατικὴν καὶ λέγοι οὗτως 'ἐπεὶ τὸ Δ παντὶ⁵
τῷ Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Δ ἐνδέχεται ὑπάρχειν', εἴτα
30 τοῦτο ἐπιχειροίη κατασκευάζειν οὕτως 'εἰ γάρ ψεῦδος τὸ παντὶ τῷ Δ τὸ Γ
ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν, ἀληθὲς ἄρα τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται παντὶ τῷ Δ τὸ Γ',⁵⁰

2 ἔδει—παντὶ om. B	3 ὑπάρχειν U	6 τῷ B	7 ὥσπερ γάρ, φησίν
scripsi: ὥσπερ φησίν BUT: φησὶ γάρ ὥσπερ YZ		8 τῷ B	10 ἀντιφατικῇ t
αὐτῇ om. B	ἐνδέχεσθαι Bt	14 an ἐν τῇ? compend., ut etiam antea B	
15 αὐτῷ U	18 μὴ post ως collocat t	ταυτὸ t	20 ἀξιώη BUT cf.
p. 213,22	21. 22 λαμβάνοιτο t	22 post ὑπάρχει prius add. εἰ τύχοι Bt (n u)	
23. 24 τῷ τε—τὸ U	23 post ἐνδέχεσθαι alt. add. μὴ B: ras. U	25 τῷ—τὸ U	
ἐνδέχεται B	27 τοιοῦτον B: τοῦτο Ut	ἀξιώσειν Ct: ἀξιώσει BSU	
28 λέγοι S: λέγει BUT	29 τὸ γ̄ (ante ἐνδ.) B	30 κατασκευάζων B	
τὸ γ̄ post παντὶ collocat t: om. S			

είτα ἀντὶ τούτου παραλάβοι τὸ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ μόνον, κακῶς ποιεῖ, ΛΙΙ· διότι ἐνδέχεται ἐπὶ τινων ὅρων τὸ Γ τῷ Δ παντὶ ὑπάρχειν, οὗτως δὲ παντὶ ὑπάρχειν ως τισὶ μὲν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, τισὶ δὲ ὑπαρχόντως, καὶ διὰ τοῦτο συμβαίνει, διὰ τὸ μὴ πᾶσιν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, ὅληθεύειν τὸ 5 ‘ἀνάγκη μὴ παντὶ τῷ Δ τὸ Γ’, διότι δὲ πάλιν καὶ τισὶν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, ἀληθεύειν τὸ ‘ἀνάγκη τινί’. οἷον ἔστω κινούμενον καὶ σῶμα· λέγω οὗτως· κινούμενον παντὶ σώματι ὑπάρχει, καὶ ἔστιν ἀληθῆς ὁ λόγος· ΛΙΙΙ· δύναμαι ἐπὶ τούτων τῶν ὅρων ἀντιστρέψας εἰπεῖν καὶ ὅτι σῶμα παντὶ κινου- 10 μέντη ὑπάρχει, ἀλλὰ τινὶ μὲν ἐξ ἀνάγκης, οἷον τῇ κυκλοφορίᾳ τοῦ οὐρανοῦ, τινὶ δὲ οὐκ ἐξ ἀνάγκης, οἷον τῇ βαλίτῃ· οὐδὲ γάρ ἀεὶ συνυπάρχουσιν ἀλλαγῆσις σῶμα καὶ βάσισις· διόπερ οὐκ ἀναγκάσια ἔστιν ἡ συνύπαρξις αὐτῶν. ὕστε οὖν κακῶς τις λαμβάνει ὅτι, εἰ μὴ τὸ Γ τῷ Δ ἐνδέχεται παντί, ἀνάγκη μὴ παντὶ 15 μόνως (δέδεικται γάρ ὅτι δύνατὸν εὑρεῖν ὅρους τὸ ὑπάρχειν παντὶ τῷ Δ τὸ Γ συνάγοντας· εἰ δὲ παντὶ ὑπάρχει, ψεῦδος τὸ λέγον ὅτι ἀνάγκη μὴ παντὶ μόνως), ἀλλ’ ὅτι καὶ ἀνάγκη τινί. ὕστε τῷ ἐνδέχεσθαι παντὶ δύο ἀντίκεινται προτάσεις, ἡ τε ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ καὶ ἡ ‘ἀνάγκη τινί’, καὶ οὐ δεῖ τὴν ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ μόνην παραλαμβάνειν ως ἀντικειμένην. ὠσαύτως δὲ καὶ τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ αἱ αὐταὶ δύο ἀντίκεινται, καὶ οὐ δεῖ τὴν ‘ἀνάγκη τινί’ μόνην παραλαμβάνειν τοὺς εἰς ἀδύνατόν τι βουλημένους ἀπαγαγεῖν καὶ 20 τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τῷ ‘οὐκ ἐνδέχεται μηδενί’ εἰτάγειν τὸ ‘ἐνδέ- χεται μηδενί’. ἐπισημειώσωμενα δὲ καὶ κατὰ τὴν λέξιν τὰ εἰρημένα.

Εἰ οὖν τις ἀξιοίη, ἐπειὶ οὐκ ἐνδέχεται τὸ Γ τῷ Δ παντὶ ὑπάρ- χειν, ἐξ ἀνάγκης τινὶ μὴ ὑπάρχειν αὐτό, ψεῦδος ἀν λαμβάνοι. εἰ 25 ὑποθεμένων ἡμῶν, φησί, τὸ Δ τῷ Γ ἐνδέχεσθαι παντὶ ἀντιστρέψας τις εἴποι καὶ τὸ Γ τῷ Δ ἐνδέχεσθαι παντί (εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, τὸ ‘οὐκ ἐνδέχεται παντί’ ἀληθές, δπερ ἔστι ταῦτὸν τῷ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ μόνῳ), ψεῦδος ἀν 15 λέγοι ὁ τοιοῦτος. ὅτι δὲ ψεῦδεται, τὴν αἰτίαν ἐπάγει· παντὶ γάρ ὑπάρ- χει, φησί, τουτέστι δύνατὸν εὑρεῖν ὅρους τὸ παντὶ ὑπάρχειν τῷ Δ τὸ Γ συνάγοντας. οὐκοῦν οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν ως ἀνάγκη μὴ παντὶ μόνως. πόθεν 30 δὲ ὅλως ἀληθεύει κατά τι τὸ ἀνάγκη μὴ παντί, εἴπερ δύνατὸν εὑρεῖν ὅρους τὸ ὑπάρχειν παντὶ συνάγοντας, τούτου τὴν αἰτίαν ἐπήγαγεν. ἀλλ’ ὅτι, φησίν, ἐνίοις ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, διὰ τοῦτο φαμεν οὐ παντὶ ἐνδέ- χεσθαι. ἐφ’ ὅν, φησίν, ὅρων εύρισκομεν κατηγορούμενον παντὸς τοῦ Δ 20 τὸ Γ, τισὶ μὲν τῶν ὑπὸ τὸ Δ ἀναγκαίως ὑπάρχει, τισὶ δὲ οὐκ ἀναγκαίως.

2 ἐνδέχεται post ὅρων colloc. U: om. S	4 συμβαίνειν BS	ὑπάρχει τ	5 τὸ γ
τῷ δ B	6 ὑπάρχειν τ	ἀληθεύειν St: ἀληθεύει BU	7 ὑπάρχειν B
8 post δύναμαι add. δὲ Ut: om. BS	13 τὸ prius S: τοῦ B Ut	15 τῷ S: τὸ B Ut	
ἐνδέχεσθαι BS: ἐνδέχεται Ut	16 post ἡ τε add. ἡ Ut	20 τὸ (ante οὐκ) t	
21 ἐπισημειώσωμενα Ut	δὲ Ct: om. BU	22 ἀξιώῃ B Ut cf. p. 212, 20	
τὸ γ om. B	23 ἀν om. U	24 φησὶν ἡμῶν U	τὸ α B
24. 25 ἀντιστρέψας—παντί om. B	25 τὸ alt. om. U	27 δὲ scripsi: γάρ B Ut	
30 ἀληθεύει scripsi: ἀληθεύειn B Ut	post παντὶ add. τῷ δ τὸ γ συνάγοντας (e vs. 28, 29 illata) B	post παντὶ add. τῷ δ τὸ γ συνάγοντα t	post τούτου add. οὖν U
34 τὸ δ (δ corr. B) Bt: τῶδες U			

ἐπειδὴ τοίνυν μὴ πᾶσιν ἀναγκαίως ὑπάρχει, διὰ τοῦτο ἀληθὲς τὸ λέγειν ΛΙΠῚ
ὅτι ἀνάγκη μὴ παντί· [ῶστε] ἐπειδὴ {δὲ} καὶ τισὶν ἀναγκαίως ὑπάρχει, ἀλη-
θεύει καὶ τὸ ἀνάγκη τινί. ὥστε, φησί, τῷ ἐνδέχεσθαι παντὶ τὰ ἀντικεί-
μενα, ἐπειδὴ τοῦτο ὑποθέσθαι ἐβούλοντο, δύο εἰσὶ τὸ ‘ἀνάγκη τινί’ καὶ
τὸ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’. ὁμοίως δὲ καὶ τῷ ἐνδέχεσθαι μηδενί.

p. 37a 26 Δῆλον οὖν δτι πρὸς τὸ οὗτος ἐνδεχόμενον καὶ μὴ ἐνδε- 25
χόμενον, ώς ἐν ἀρχῇ διωρίσαμεν. οὐ μόνον τὸ ἐξ ἀνάγκης τινὶ¹
ὑπάρχειν ἀλλὰ καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης τινὶ μὴ ὑπάρχειν ληπτέον.
τούτου δὲ ληφθέντος οὐδὲν συμβαίνει ἀδύνατον, ὥστε οὐ γίνεται
10 συλλογισμός. φανερὸν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων δτι οὐκ ἀντιστρέψει
τὸ στερητικόν.

Συμπέρασμα ἐπιφέρει τῶν εἰρημένων. ἐκ τῶν εἰρημένων, φησί,
δῆλόν ἐστιν ὅτι τοῦ διοριζθέντος ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς ἐνδεχομένου (“οὐ μὴ 30
ὅτις ἀναγκαίου τεθέντος δὲ οὐδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖ”). ἔστι γάρ καὶ τὸ
15 κοινοτέρως λεγόμενον ἐνδεχόμενον, ώς πολλάκις εἰρήκαμεν) καὶ τῇ ἀποφάσει
τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ καὶ τῇ καταφάσει τῇ ‘ἐνδέχεται παντί’ δύο εἰσὶ καὶ
τὰ αὐτὰ ἑκάστῳ τὰ ἀντικείμενα, τὸ ‘ἀνάγκη τινί’ καὶ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’.
ῶστε τοὺς κεχρημένους τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ ἐφ’ ἐκατέρᾳ τῶν προ-
τάσεων τούτων ἀμφότερα δεῖ λαμβάνειν τὰ ἀντικείμενα. ὑποτεθέντος δὲ
20 τοῦ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ οὐδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖ. ὥστε, φησίν, οὐ γίνε- 35
ται συλλογισμός, τουτέστιν οὐδὲν ἀδύνατον συμπέρασμα ἡμῖν ἀκολουθήσει.
συλλογισμὸν γάρ ἐνταῦθα ἐκάλεσε τὸ συμπέρασμα. εἰ δὲ μὴ ἀκολουθεῖ τι
ἀδύνατον, οὐδὲ διὰ τούτου ἄρα δειχθήσεται ἀντιστρέψουσα πρὸς ἔκυθὴν ἡ
τοῦ ἐνδεχομένου καθόλου ἀπόφασις.

25 p. 37a 32 Τούτου δὲ δειχθέντος κείσθω τὸ Α τῷ μὲν Β ἐνδέχε-
σθαι μηδενὶ τῷ δὲ Γ παντί. διὰ μὲν οὖν τῇς ἀντιστροφῆς οὐ
γίνεται συλλογισμός· εἴρηται γάρ δτι οὐκ ἀντιστρέψει ἡ τοιαύτη
πρότασις.

Τὰ χρήσιμα αὐτῷ ἐσόμενα πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν ἐν δευτέρῳ 40
30 σχῆματι συλλογισμῶν εἰπὼν νῦν ἐπὶ τὰς συζυγίας αὐτὰς μετέργεται, καὶ
δείκνυσιν δτι οὐκ ἐνδέχεται ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων ἐν

2 ὥστε delevi, δὲ addidi post ἀναγκαίως add. οὐχ BU: om. t ἀληθεύει, ut
videtur, pr. B 3 τῷ BU: τοῦ t ἐνδέχεσθαι t Arist.: ἀνάγκη BU 4 ὑπο-
τίθεσθαι B γέβοιλετο t post καὶ addiderim τὸ, at cf. vs. 17 5 τῷ Arist.:
τὸ BUt ἐνδέχεται U 10 ὅτι ante ἐξ collocat B 12 fort. ἐπιφέρων
ἐκ τῶν εἰρημένων BU: καὶ t 13 ἐξ ἀρχῆς] c. 13 p. 32a 19 15 εἰρήκαμεν] velut
p. 60,20 sq. 17 τὰ alt. om. S 23 τούτου BSU: τούτων t 26 τὸ Bt
26. 27 οὐκ ἔσται Arist. 30 εἰπὼν B (εἴπομεν S): προδιδάξας, sed ante συλλ. t:
om. U αὐτῶν t

δευτέρῳ σχῆματι συλλογισμὸν γενέσθαι. δεῖ γάρ ἐν τούτῳ τῷ σχῆματι ΙΙΙ^η ἀνομοιοτεγχήμονας εἶναι τὰς συλλογιστικὰς προτάσεις· ἐνδεχομένων δὲ ἀποφατικῶν οὐτῶν ἀδύνατον αὐτάς, δπως ἀν ληφθῶσιν, ἀνομοιοτεγχήμονας εἶναι, 45 δεὶ τῆς ἀποφατικῆς μεταλαμβανομένης εἰς καταφατικήν. ὑποκείσθω γάρ, 5 φησί, συζυγία ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς· οἷον τὸ Α τῷ μὲν Β μηδενὶ ἐνδεχέσθω, τῷ δὲ Γ παντί. ταύτην φησὶν οὔτε δι' ἀντιστροφῆς δεῖξαι δυνατὸν ἀνάγοντας εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα οὔτε τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ οὔτε τῇ τῶν δρῶν παραθέσει. καὶ δτι μὲν δι' ἀντιστροφῆς οὐ δυνατόν, δῆλον· δέδεικται γάρ δτι ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐνδε- 10 χομένου οὐκ ἀντιστρέψει πρὸς ἔαυτήν.

p. 37a 35 'Αλλ' οὐδὲ διὰ τοῦ ἀδυνάτου· τεθέντος γάρ τοῦ Β παντὶ 50 τῷ Γ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν οὐδὲν συμβαίνει φεῦδος· ἐνδέχοιτο γάρ ἀν τὸ Α τῷ Γ καὶ παντὶ καὶ μηδενὶ ὑπάρχειν.

Δεῖξας μὴ δυνάμενον δι' ἀντιστροφῆς ἐν δευτέρῳ σχῆματι γενέσθαι 15 συλλογισμὸν νῦν δείκνυσιν δτι οὐδὲ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ δυνατόν ἐστι συμπέρασμά τι συναγαγεῖν ἐν δευτέρῳ σχῆματι. ἔστω γάρ τὸ Α τῷ Β ἐνδέχεσθαι μηδενί, τῷ δὲ Γ ἐνδέχεσθαι παντί. ἴδωμεν οὖν εἰ δυνατὸν τῇ εἰς ἀδύνατον δεῖξει γρήσασθαι. ὑποκείσθω γάρ συνάγειν δτι τὸ Β ἐνδε- 20 ξεται μηδενὶ τῷ Γ ὑπάρχειν· τοῦτο γάρ ἀν συνήγαγεν, εἴη συνῆγεν. δεικνύωμεν οὖν τοῦτο, εἰ δυνατόν, τῇ δεῖξει τῇ διὰ τοῦ ἀδυνάτου. εἰ γάρ φεῦδος τὸ 'ἐνδέχεται μηδενὶ τῶν Γ τὸ Β', ἔσται τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται μηδενί' ἀληθές, δπερ ταύτον ἐστι τῷ 'ἀνάγκη τινί'. εἰ τοίνυν τὸ Α ἐνδέχεται μηδενὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β ἀνάγκη τινὶ τῶν Γ, γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα ἐκ τῆς μείζονος ἐνδεχομένης ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀναγκαίας μερικῆς 25 καταφατικῆς· συνάγει δὲ τὸ δτι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται· ἦν δὲ καὶ παντὶ ἐνδεχομένως, καὶ οὐδὲν ἀδύνατον τὸ παντὶ ἐνδεχόμενον ἐνδέχεσθαι μὴ παντί. οὗτω μὲν οὖν οὐ δυνατὸν τῇ διὰ τοῦ ἀδυνάτου δεῖξει γρήσασθαι. Ιστέον δὲ δτι ὁ 'Αριστοτέλης τῇ 'οὐκ ἐνδέχεται μηδενί' Ισοδυναμοῦσαν ἔλαβε τὴν 'ἀνάγκη παντί', δπερ ἐπί τινων μὲν δρῶν ἀληθεύει, 30 οὐκ ἐπί πάντων δέ· ἀλλ' αεὶ τὸ 'ἀνάγκη τινί'. ἀλλὰ ὁ 'Αριστοτέλης ἐκ περιουσίας ἔλέγει βουλόμενος τὸν λόγον τὸ 'ἀνάγκη παντί' ὑπέθετο δεικνὺς 35 δτι, εἰ ταύτη ὑποτεθείσῃ οὐδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖ, πολλῷ γε μᾶλλον τῇ 'ἀνάγκη τινί'· ἀκολουθεῖ γάρ τῷ καθόλου τὸ μερικόν. τεθέντος ; ἄρ.

3 post ληφθῶι lac. X fere litt. t ante ἀνομ. add. καὶ BU: om. S 4 μεταλαμ
βανομένης B²St: λαμβανομένης B¹U post εἰς add. τὴν S 7 ἀνάγοντας BS:
ἀνάγοντα Ut 9 γάρ St: om. BU δτι om. U ἀπόφασις S cf. p. 214,24:
ἀποφατικὴ BU 11 οὐ t post ἀδυνάτου add. φησὶν BU β] τὸ 1
15 ἀπαγωγῇ δυνατόν om. pr. B 16 συναγαγεῖν St: συνάγειν BU 16. 17 ἐνδέχεσθαι
τῶν β U 17 ἐνδέχεται utroque loco B 19 συνῆγεν ἀν S εἴπερ SU 20 δεικνύ-
ωμεν scripsi: δεικνύομεν BSUt εἰ BUt: μὴ S διὰ om. SU 21 ἔστω U
25 ἐνδέχεσθαι, om. τὸ δτι S 26 ἐνδεχομένως S cf. p. 216,4: ἐνδέχεσθαι Ut: compend. B
27 διὰ τοῦ BU: δι' St cf. vs. 20 32 ὑποτεθείσῃ BU: τῇ ὑποθέσει t 33 τὸ—τὸ U

φησί, τοῦ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν, τουτέστιν ἀνάγκη LIII^v
παντὶ ὑπάρχειν, οὐδὲν ἀδύνατον συμβαίνει· εἰ γάρ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ἐνδέ-
χεται, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἀνάγκη ὑπάρχειν, γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα
καὶ συνάγεται ‘τὸ Α ἐνδέχεται μηδενὶ τῶν Γ’· ἦν δὲ καὶ παντὶ ἐνδεχομένως,
5 καὶ οὐδὲν ἀδύνατον.

p. 37a38 "Ολως δέ, εἰ ἔστι συλλογισμός, δῆλον ὅτι τοῦ ἐνδέχε- 15
σθαι ἀν εἴη διὰ τὸ μηδετέραν τῶν προτάσεων εἰληφθαι ἐν τῷ
ὑπάρχειν, καὶ οὗτος ἡ καταφατικὸς ἡ στερητικός.

Νοῦν διὰ τῶν δρων βούλεται δεῖξαι ἀσυλλογίστους τὰς τοῦ ἐνδεχομένου
10 συζυγίας ἐν δευτέρῳ σχήματι. εἰ γάρ δλως, φησί, συνάγουσί τι συμπέ-
ρασμα αἱ τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις ἐν δευτέρῳ σχήματι, ἐνδεχόμενον συν-
άγουσιν, ἐπεὶ ἀμφότεραι εἰςιν ἐνδεχόμεναι, καὶ τοῦτο πᾶσα ἀνάγκη ἡ κατα-
φατικὸν ἔιναι ἡ ἀποφατικόν. εἰ μὲν οὖν καταφατικόν τις ὑπόθοιτο εἶναι
15 τὸ συμπέρασμα, πρῶτον μὲν ἄλογον τῆς μιᾶς ἀποφατικῆς οὕτης μὴ ἀπο- 25
φατικὸν εἶναι τὸ συμπέρασμα, εἴγε ἀληθῆς ὁ λόγος ὁ λέγων τῇ χείροι
τῶν προτάσεων ἐπεσθαι τὸ συμπέρασμα. ἐπειτα ἐλέγχεται τὸ τοιοῦτον τῇ
τῶν δρων παραθέτει. ἐκτίθεται γάρ δρους συνάγοντας τὸ ‘ἀνάγκη μηδενί’.
λευκὸν γάρ ἐνδέχεται ἵππῳ μὲν μηδενὶ ὑπάρχειν ἀνθρώπῳ δὲ παντί, καὶ
ὅμοιώς ἵππος ἔει ἀνάγκης οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. ὅτι μὲν οὖν οὐ γίνεται
20 καταφατικὸν συμπέρασμα, δῆλον ἔει ὕν διὰ τῶν δρων εύρηκαμεν τὸ ἔει
ἀνάγκης μηδενὶ συναγόμενον· τοῦτο γάρ ἀναιρετικόν ἔστι πάντων τῶν κατα- 30
φατικῶν. ὅτι δὲ οὐδὲ ἀποφατικὸν ἐνδεχόμενον συνάγεται, δῆλον ἔει ὕν τὸ
ἀναγκαῖον ἀποφατικὸν διὰ τῶν δρων συνηγάγομεν· τοῦτο γάρ ἀναιρετικόν
ἔστι πασῶν τῶν τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεων. ὥστε οὔτε καταφατικὸν οὔτε
25 ἀποφατικὸν ἐνδεχόμενον συνάγεται. οὕτω μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τῶν
δρων δεῖξας ἀποφατικὸν καθιέλου ἀναγκαῖον συναγόμενον συμπέρασμα ἀσυλ-
λογίστους δείκνυσι τὰς ἐν δευτέρῳ σχήματι τοῦ ἐνδεχομένου συζυγίας, οὐ 35
καθίλως εἶγεν ἔθιος ποιήσας· ἀεὶ γάρ ἐδείκνυεν ἀσυλλογίστους τὰς ἀσυλλογί-
στους συζυγίας δείκνυς αὐτὰς συναγούσας καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενὶ ἔει
40 ἀνάγκης· ἐνταῦθα δὲ δρους παρέθηκε μόνον τὸ ἔει ἀνάγκης μηδενὶ συν-
άγοντας. φησὶ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος δτι δυνατὸν καὶ ἐνταῦθα εύπορησαι δρων
καὶ τὸ παντὶ ἔει ἀνάγκης συναγόντων. ἔστωσαν γάρ δροι λευκόν, ζῷον καὶ
εῖδός τι τῶν ὑπὸ τὸ ζῷον, οἷον ἀνθρωπος· λευκὸν μηδενὶ ζῷῳ ἐνδεχέσθω,

1 φησί om. U 4 ᾧ scripsi: β̄ B Ut 7 μῆδος ἐτέρων U 11 αἱ τοῦ ἐνδεχομένου
SU: inv. ord. Bt 12 εἰσιν ἐνδεχόμεναι SUt: inv. ord. B πάντως S ἡ SU:
om. Bt 13 εἰναι prius om. U 14 post μὲν add. οὖν U 15 εἰ γάρ pr. B
16 τὸ τοιοῦτον BSU: τοῦτο t 18 μὲν om. B 18. 19 ἀνθρώπῳ — ὑπάρχει om. B
19 δρως fort. recte S cf. p. 224,32 225,20 23 ἀποφατικὸν ἀναγκαῖον B συνηγάγομεν
SU: συνηγάγομεν Bt 25. 26 διὰ τῶν δρων δεῖξας Ut: inv. ord. B 27 post ἐν
add. τῷ t 30 δὲ t: om. BU 31 ὁ Ἀλέξανδρος] p. 230,9 sq. ἀπορῆσαι
pr. B 32 ante δροι add. οἱ U 32. 33 καὶ εἰδός] καὶ εἰ corr. B

λευκὸν παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδεχέσθω, καὶ συνάγεται ζῷον ἐξ ἀνάγκης παντὶ LIII^v ἀνθρώπῳ. ταῦτα μὲν οὖν ὁ Ἀλέξανδρος βουλύμενος δεῖται ὡς δυνατὸν καὶ ταύτας τὰς συζυγίας διὰ τοῦ συνάγειν τὸ παντὶ καὶ μηδενὶ ἐξ ἀνάγκης ἀσυλλο- 40 γίστους δεικνύναι. οὐκ ἀποδεκτέον δὲ αὐτὸν ἐν τούτῳ. δεῖ γάρ, ὡς πολλάκις 5 εἴρηται, ἀμφοτέρας τὰς προτάσεις κατὰ τὸν αὐτὸν γρόνον ἀληθεῖς εἶναι· αἱ δὲ εἰλημμέναι ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προτάσεις ως συνάγουσαι τὸ ἐξ ἀνάγκης παντὶ οὐ δύνανται κατὰ τὸν αὐτὸν γρόνον ἀμφότεραι ἀληθεῖς εἶναι. εἰ γάρ τὸ ἐνδέ- 45 γεσθαι μηδὲν ζῷῳ τὸ λευκὸν ὑποκέοιτο ἀληθὲς εἶναι, ψεῦδος ἀν εἴη τὸ λέγειν 50 ἐνδέχεσθαι παντὶ ἀνθρώπῳ τὸ λευκὸν ὑπάρχειν· ὁ γάρ ἀνθρωπος ὑπὸ τὸ ζῆρόν 55 ἐστιν, εἴρηται δὲ μηδὲν ζῷῳ ἐνδέχεσθαι τὸ λευκόν. πλὴν αὐτῷ τούτῳ μετὰ πολλὰ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐπέστησεν, διτὶ οὐ δυνατὸν λαβεῖν δρους τοῦ ἐξ ἀνάγκης καὶ παντὶ ὑπάρχειν, καὶ μάλιστα εἰκότως. πᾶς γάρ 60 ἐγχωρεῖ τὸ ‘ἀνάγκη παντὶ’ συνάγεσθαι; εἰ γάρ συνάγοιτο τὸ ‘ἀνάγκη παντὶ’, ἀνάγκη τὸν ἐλάττονα δρου εἶναι τοῦ μείζονος ἢ ἄλλως πως ἀεὶ ὅπ’ 65 αὐτὸν εἶναι· εἰ δὲ τοῦτο, πᾶσα ἡν ἀνάγκη τὸν μέσον, ως ἀν κατηγοροῦτο τοῦ μείζονος, οὗτω κατηγορεῖσθαι καὶ τοῦ ἐλάττονος, ἐπειδὴ παντὸς τοῦ μείζονος κατηγορεῖται, παντὸς δὲ κατηγορούμενος περιέχει ἐν τῇ κατηγορίᾳ καὶ τὸν ἐλάττονα· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι ἀνομοιοσχήμανές εἰσιν αἱ προτάσεις. εἰ τοίνυν λάβωμεν εἶδος τοῦ μείζονος δρου ὅντα τὸν ἐλάττονα, 70 ψεῦδη πάντως ἀνάγκη λαμβάνειν τὴν ἔτεραν πρότασιν· ψεῦδης δὲ λαμβανο- μένη αὐτόθιν διὰ τὴν ὅλην καὶ οὐ διὰ τὸ σχῆμα ἔζει τὸ ἀσυλλόγιστον. |

p. 37v7 "Οτι μὲν οὖν ὑπάρχειν οὐκ ἐγχωρεῖ, φανερόν· οὐδεὶς LIV^r
γάρ ἵππος ἀνθρωπος. ἀλλ' οὐδὲ ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν· ἀνάγκη
γάρ μηδένα ἵππον ἀνθρωπον εἶναι· τὸ δ' ἀναγκαῖον οὐκ ἡν ἐνδε-
χόμενον. οὐκ ἄρα γίνεται συλλογισμός.

"Οτι μὲν οὖν, φησί, καταφατικὸν οὐ συνάγεται συμπέρασμα, δῆλον ἐκ τῶν δρων· συνῆκται γάρ διτὶ ἐξ ἀνάγκης οὐδὲν ἵππῳ ἀνθρωπος ὑπάρχει. 5 διτὶ δὲ οὐδὲ ἀποφατικόν, φησίν, ἐνδεχόμενον συμπέρασμα δυνατὸν συναγ-
γεῖν, δῆλον ἐξ ὧν ἀναγκαῖον ἐστιν ἀποφατικὸν τὸ συνηγμένον· ὅριζόμενοι
30 δὲ τὸ ἐνδεχόμενον ἐλέγομεν αὐτὸ μὴ εἶναι ἀναγκαῖον.

p. 37v10 'Ομοίως δὲ δειγμήζεται, καὶν ἀνάπαλιν τεθῆ τὸ στερη-
τικόν, καὶ ἐὰν ἀμφότεραι καταφατικαὶ ληφθῶσιν ἢ στερητικαῖ.
διὰ γάρ τὸν αὐτὸν δρων ἔσται ἢ ἀπόδειξις.

Ταῦτα μέν, φησίν, εἴρηται τῆς μείζονος ἀποφατικῆς οὕσης ἐνδεχο-

1 συνάζεται pr. B	4 ἀποδεικτέον Bt	αὐτὸ t	5 εἴρηται] velut p. 175,21 sq.
192,26	7 δύναται Ut	ἀμφοτέρας B	11 immo μετ' οὐ πολλὰ (scil.
p. 232,19 sq.) cf. p. 62,8	12 τὸ Bt	καὶ παντὶ t: μηδὲν ΒU	
13 ἐνεχώρει B	15 κατηγορεῖται t	16 κατηγορηθήσεται Β	καὶ τοῦ ἐλάττονος
om. B	17 κατηγορούμενος scripsi: κατηγορουμένου BUt		22 οὐθεὶς B
27 γάρ t: om. BU	ἐξ ἀνάγκης om. U	30 ἐλέγομεν] c. 13 p. 32 a 19	
31 καὶ ἀνάπαλιν ὅταν t	τεθῆ t Arist.: τεθεὶ ΒU	32 καὶ ἐὰν BU: καὶ t	
Arist.	ληφθῶσιν t Arist.: τεθῶσιν ΒU	34 εἰρήσθω S	

μένης τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς. ἀλλὰ δὴ κανὸν ἀμειψθῇ ἡ τάξις τῶν LIV^r προτάσεων καὶ ἡ μὲν μείζων ἡ καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατική, καὶ οὗτως ἀσυλλόγιστος ἔσται ἡ συζυγία. ὅμοιώς δὲ κανὸν ὅμοιοσχήμονες ὁσιν αἱ προτάσεις· ἐπὶ πασῶν γάρ τούτων τῶν συζυγιῶν οἱ προσεχῶς εἰρημένοι δὲροι πρὸς τὸ δεῖξαι αὐτὰς ἀσυλλογίστους ἀρκέσουσι τὸ ἀναγκαῖον ἀποφατικὸν συνάγοντες.

p. 37b 13 Καὶ δταν ἡ μὲν καθόλου ἡ δ' ἐν μέρει, ἡ ἀμφότεραι 15 κατὰ μέρος ἡ ἀδιόριστοι, ἡ ὁσαχῶς ἀλλως ἐνδέχεται μεταλα- βεῖν τὰς προτάσεις· δεὶ γὰρ ἔσται διὰ τῶν αὐτῶν δρων ἡ δεῖξις.

10 Δεῖξας πάσας τὰς συζυγίας τὰς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδεχο- μένων καθόλου ἐν δευτέρῳ σχήματι ἀσυλλογίστους νῦν τὰς λοιπὰς πάσας ἐκτίθεται, καὶ φησὶ καὶ αὐτὰς ἀσυλλογίστους εἶναι· συνάγειν γὰρ διὰ τῶν αὐτῶν δρων καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδεὶν ἐξ ἀνάγκης.

p. 37b 16 Φανερὸν οὖν δτι ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων κατὰ τὸ 20 15 ἐνδέχεσθαι τιθεμένων οὐδεὶς γίνεται συλλογισμός.

Τοῦτο συμπέρασμά ἔστι τῶν εἰρημένων.

p. 37b 19 Εἰ δὲ ἡ μὲν ὑπάρχειν ἡ δὲ ἐνδέχεσθαι σημαίνει, τῆς μὲν κατηγορικῆς ὑπάρχειν τεθείσης τῆς δὲ στερητικῆς ἐνδέχε- σθαι οὐδέποτε ἔσται συλλογισμός, οὕτε καθόλου τῶν δρων 20 οὕτ' ἐν μέρει λαμβανομένων. ἀπόδειξις δὲ ἡ αὐτὴ καὶ διὰ τῶν 25 αὐτῶν δρων.

Ἐκθέμενος τὰς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων συζυγίας νῦν βούλεται περὶ τῆς μίζεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ ἐνδεχομένου διαλαβεῖν. φησὶν οὖν ταύτας εἶναι ἀσυλλογίστους συζυγίας· ἐπὶ ταύτης τῆς μίζεως ἐν τούτῳ τῷ σχήματι, λέγω δὴ τῷ δευτέρῳ, δσαι καταφατικὴν μὲν ἔχουσι τὴν ὑπάρχουσαν ἀποφατικὴν δὲ τὴν ἐνδεχομένην, ἐπειδὴ γὰρ μεταλαμ- βάνεται ἡ ἀποφατικὴ ἐνδεχομένη εἰς τὴν καταφατικήν, μεταληφθείσης δὲ 30 γίνονται ὅμοιοσχήμονες αἱ προτάσεις, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι πᾶσαι

1 ἀλλὰ δὴ BS: ἀλλ' ἐπειδὴ Ut 2 προτέρων U: om. S 3 οὗτος t
 5 τὸ δεῖξαι] τόδε U αὐτὰς St: ταύτας BU 9 ἀπόδειξις t Arist.
 12 καὶ alt. om. t 16 post τοῦτο add. τὸ U 17 μίζεις ὑπάρχοντος καὶ ἐνδε-
 γομένου ἐν δευτέρῳ σχήματι inser. B 18 καταφατικῆς ὑπάρχειν σημαίνούσης B
 19 post δρων add. ὅντων Bt: om. U Arist. 20 post αὐτὴ add. ἡ Ut
 22 ἐνδεχομένας Ut 25 τὸ β' Ut μὲν καταφατικὴν B 26 γὰρ deleverim
 27 ἡ superscr. B

αἱ ἔξι διαιρέσιγμάνων προτάσεων συζυγίαι ἀσυλλόγιστοί εἰσιν. οὐδὲ, φησίν, LIV^v ἀσυλλόγιστοί εἰσιν αἱ τοιαῦται συζυγίαι, οἱ αὐτοὶ δροὶ οἱ προσεγῶς ἡμῖν εἰρημένοι ἀρκέσουσιν ἡμῖν πρὸς τὸ δεῖξαι αὐτὰς συναγούσας καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενὶ ἔξι ἀνάγκης· λευκὸν παντὶ ἵππῳ ὑπαρχέτω, ἀνθρώπῳ δὲ 35 μηδενὶ ἐνδέχεσθω, καὶ συνάγεται ἵππος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ἔξι ἀνάγκης. τοῦτο δὲ ἀναιρετικόν ἐστι πάντων τῶν ἐνδέχομένων καὶ τῶν ὑπαρχόντων· ὅτι περ γάρ δὲ ἐνδέχεται μηδενί, τοῦτο ἐνδέχεται παντί, οὗτο καὶ δὲ ὑπάρχει μηδενί, τοῦτο ὑπάρχει ποτὲ παντί· τὸ γάρ ὑπάρχον ἐνδέχομενόν ἐστιν ἐκβεβηκός· δὲ ἀνάγκη μηδενί, τοῦτο οὔτε ὑπάρχει ποτὲ παντὶ οὔτε ἐνδέχεται δυνήσε- 40 10 ται παντί.

p. 37b 23 "Οταν δὲ ἡ μὲν καταφατικὴ ἐνδέχεσθαι ἡ δὲ στερητικὴ
ὑπάρχειν, ἔσται συλλογισμός.

Δεῖξας οὐδὲ αἱ τὴν ὑπάρχουσαν καταφατικὴν ἔχουσαι συζυγίαι ἀσυλλό- 45 γιστοί εἰσι, γῆν δείκνυσιν οὐδὲ αἱ ἀνάπαλιν ἔχουσαι κατὰ τοὺς τρόπους ζυλ- 15 λογιστικαὶ εἰσι, τουτέστιν αἱ τὴν ὑπάρχουσαν πρότασιν ἀποφατικὴν ἔχουσαι τὴν δὲ ἐνδέχομένην καταφατικήν. συνάγουσι δὲ αἱ τοιαῦται συζυγίαι ἐνδέ- 20 χόμενον ἀποφατικὴν συμπέρασμα, οὐ τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἀλλὰ τὸ συν- τρέχον τῷ οὐδενὶ ἔξι ἀνάγκης, διπερ ἐστὶ τὸ ἡμισυ τοῦ ἐνδέχομένου. καὶ 25 τέως δείκνυσι τὴν ἐκ τῆς μείζονος ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττωνος ἐνδέχομένης· τὸ γάρ Α, φησί, τῷ μὲν Β μηδενὶ ὑπαρχέτω, τῷ δὲ Γ παντὶ ἐνδέ- 30 χέσθω. ἐὰν οὖν ἀντιστρέψωμεν τὴν μείζονα πρότασιν, γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα· εἰ γάρ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Β ὑπάρχει, οὐδὲ τὸ Β οὐδενὶ τῶν Α 35 ὑπάρχει· τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται. δέδεικται δὲ ἡ τοιαύτη συζυγία ἐν πρώτῳ σχήματι τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ τὸ οὐδενὶ ἔξι ἀνάγκης συν- 40 ἀγούσα, διπερ ἦν τὸ ἡμισυ τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδέχομένου, ἵνα μὴ πολλάκις τὰ αὐτὰ λέγωμεν. |

p. 37b 29 'Ομοίως δὲ καὶ εἰ πρὸς τῷ Γ τεθείη τὸ στερητικόν. LIV^v

'Εὰν η ἐλάττων, φησί, ληφθῆ καθόλου ἀποφατικὴ ὑπάρχουσα ἡ δὲ μείζων καθόλου καταφατικὴ ἐνδέχομένη, ὁ αὐτὸς γίνεται συλλογισμὸς ἀντι- 30 στρεφομένης τῆς ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης. οἷον τὸ Α τῷ Β μὲν παντὶ ἐνδέχεσθω ὑπάρχειν, μηδενὶ δὲ τῶν Γ ὑπαρχέτω. εἰ οὖν τὸ Α οὐδενὶ τῶν Γ ὑπάρχει, οὐδὲ τὸ Γ οὐδενὶ τῶν Α ὑπάρχει· τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Β ἐ- 35 ἐνδέχομένως ὑπῆρχε· τὸ ἄρα Γ ἐνδέχεται μηδενὶ τῶν Β ὑπάρχειν. ξηροῦμεν

2 ἡμῖν om. t

3. 4 δεῖξαι συνάγοντες τὸ οὐδενὶ exspectamus cf. p. 218, 5

10 παντί Bt: ποτε U

16 δὲ prius om. Bt 18 τῷ U: τὸ Bt 19 ἐκ

τῆς—ἐνδέχομένης S: μείζονα ὑπαρχουσαν τὴν δὲ ἐλάττωνα ἐνδέχομένην B Ut 20 ὑπαρχέτω scripsi: ὑπάρχειν libri

20. 21 ἐνδέχεται Ut 23 δέδεικται] c. 15 p. 34b 19 sq.

24 post τὸ add. ἡ Bt

24. 25 συνάγουσαν U 27 τὸ γ U 28 καὶ U

32 ὑπάρχει (post γ) B

δὲ δεῖσαι ὅτι τὸ Β οὐδενὶ τῶν Γ' ἐνδέχεται· δέδεικται δὲ τὸ ἐναντίον ὅτι τὸ LIV^v
 Γ' οὐδενὶ τῶν Β ἐνδέχεται. καὶ ἐπειδὴ περ τοῦ ἐνδέχεσθαι ὁ συλλογισμός,
 τὸ δὲ ἐνδεχόμενον ἀποφατικὸν οὐκ ἀντιστρέψει πρὸς ἑαυτό, πᾶς ἔτι συ-
 αξομεν τὸ ζητούμενον μὴ δυνάμενοι τὸ συμπέρασμα ἀντιστρέψαι; ‘μήποτε
 οὖν’, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, ‘τὸ ἐνδεχόμενον ἔλαβεν οὐ τὸ κατὰ τὸν
 διορισμὸν ἀλλὰ τὸ κατὰ τοῦ ὑπάρχοντος ἀληθεύμενον· ἐδείχθη γάρ ἐν τῷ 10
 πρώτῳ σχῆματι τὸ τοιοῦτον συναγόμενον τῆς μείζονος ἀποφατικῆς ληφθείσης·
 ἡ δὲ τοιαύτη ἀπόφασις πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέψει. ὥστε καὶ τὸ συμπέρασμα
 ἀντιστραφῆσεται καθόλου ἀποφατικὸν ὑπάρχον〈ον〉. ὅτι δὲ τοιοῦτον γίνεται
 10 τὸ συμπέρασμα καὶ οὐχὶ τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου, καὶ διὰ τῶν
 ἑέτης μὲν δῆλον ποιεῖ· προείρηκε δὲ καὶ ἀρχόμενος τοῦ δευτέρου σχῆματος,
 ἕνīτα ἔλεγε “δεῖ δὲ καὶ ἐν τούτοις λαμβάνειν τὸ ἐν τοῖς συμπεράσμασιν
 ἐνδεχόμενον ὕσπερ ἐν τοῖς πρότερον”. τὰς δὲ εἰς τοῦτο κεκινημένας 15
 ἀπορίας ἐν τοῖς Ἀλέξανδρου εὑρήσεις.

15 p. 37 b 29 Ἐὰν δὲ ἀμφότεραι μὲν ὅσι στερητικαί, σημαίνῃ δὲ ἡ
 μὲν μὴ ὑπάρχειν ἡ δὲ ἐνδέχεσθαι. δι' αὐτῶν οὖν τῶν εἰλημ-
 πένων οὐδὲν συμβαίνει ἀναγκαῖον· ἀντιστραφείσης δὲ τῆς κατὰ
 τὸ ἐνδέχεσθαι προτάσσως γίνεται συλλογισμός, διτι τὸ Β τῷ Γ
 ἐνδέχεται μηδενὶ ὑπάρχειν, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον· ἔσται γάρ
 20 πάλιν τὸ πρῶτον σχῆμα.

Τὸ ἀντιστραφείσης φησὶν ἀντὶ τοῦ ‘μεταληφθείσης τῆς ἐνδεχομένης 20
 ἀποφατικῆς εἰς τὴν καταφατικήν’· τούτου γάρ γινομένου γίνονται πάλιν αἱ
 πρότεραι δύο συλλογιστικαὶ συζυγίαι τὰ αὐτὰ συνάγουσαι συμπεράσματα.

p. 37 b 35 Ἐὰν δὲ ἀμφότεραι τεθῶσι κατηγορικαί, οὐκ ἔσται συλ-
 25 λογισμός. δροι τοῦ μὲν ὑπάρχειν ὄγκεια, ζῷον, ἄνθρωπος, τοῦ
 δὲ μὴ ὑπάρχειν ὄγκεια, ἵππος, ἄνθρωπος.

Παραδοὺς ἐν δευτέρῳ σχῆματι τὰς καθόλου συλλογιστικὰς συζυγίας τῆς 25
 μίξεως τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος νῦν φησιν ὅτι πᾶσαι αἱ ὄμοιοι γή-
 μονες καταφατικαὶ οὖσαι ἀσυλλόγιστοί εἰσιν, εἰκότως· οὐδὲ γάρ βιόλεται μετα-
 30 λαμβάνεισι· τὴν ἐνδεχομένην καταφατικὴν εἰς τὴν ἐνδεχομένην ἀποφατικήν,
 ἵνα, ὕσπερ ἔξι ἀμφοτέρων ἀποφατικῶν τῶν προτάσσων μεταληφθείσης τῆς
 ἐνδεχομένης ἀποφατικῆς εἰς τὴν καταφατικὴν γίνεται συλλογισμός, οὗτω

1 δὲ prius om. U 2 ἐνδέχεται pr. B 5 ὁ Ἀλέξανδρος] p. 231,35 sq.

9 ὅν ex Al. addidi 10 τοῦ -ἐνδεχομένου Al.: τὸ—ἐνδεχόμενον BUt: τὸ om. S

καὶ om. t 12 ἔλεγε (ἔλαβε U)] c. 17 p. 36 b 33 post καὶ add. τὸ t

14 ἐν τοῖς Ἀλεξ.] p. 232,10 sq. 15 ὥστε B Arist.: ὥστι αἱ Ut (fort. pr. B)

σημαίνει B 16 ἐνδέχεσθαι BU (A C d n u): ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν τ Arist.

22 τὴν om. t 23 συνάγουσι U 25 post ὥστι add. δὲ B ὄγκεια t
 itemque vs. 26 27 συλλογιστικὰς t: om. BU 32 post οὕτω add. δὲ t

καὶ ἐκ τῆς καταφατικῆς πάλιν εἰς τὴν ἀποφατικὴν ἡ μετάληψις ποιήθηται σει συλλογιστικὴν τὴν συζυγίαν. παρατίθεται οὖν πάλιν ὅρους δι’ ὃν 30 δεῖχνυσι συναγούσας αὐτὰς καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενί· ὑγίεια παντὶ τῷ ζῷῳ ἐνδεχομένως ὑπαρχέτω, ἀνθρώπῳ δὲ ὑπαρχέτω παντί· καὶ συνάγεται ταὶ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης· πάλιν ὑγίεια ἵππῳ μὲν παντὶ ἐνδεχέσθω, ἀνθρώπῳ δὲ ὑπαρχέτω παντί, καὶ ἵππος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης.

p. 37b39 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἔξει καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν· δταν μὲν γάρ ἡ τὸ καταφατικὸν ὑπάρχον, εἴτε καθόλου 35
10 εἴτ’ ἐν μέρει ληφθέν, οὐδεὶς ἔσται συλλογισμός.

Εἰκότως· τῆς γάρ ἀποφατικῆς ἐνδεχομένης οὖσης καὶ διὰ τοῦτο μεταλαμβανομένης εἰς τὴν καταφατικὴν γίνονται ὄμοιοσχήμονες αἱ συζυγίαι· αἱ δὲ τοιαῦται πᾶσαι ἐν δευτέρῳ σχήματι ἀσυλλόγιστοί εἰσιν.

p. 38a3 "Οταν δὲ τὸ στερητικόν, ἔσται διὰ τῆς ἀντιστροφῆς, 40
15 καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον.

Δηλονότι καθόλου οὖσης τῆς ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης· οὗτω γάρ ἔχούσης αὐτῆς καὶ πρὸς τῇ μείζονι προτάσει κειμένης δεὶ γίνεται συλλογισμὸς διὰ τῆς ἀντιστροφῆς ἀναγομένης αὐτῆς εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα. δπως δὲ ἔχουσιν αἱ συζυγίαι αἱ τὴν ὑπάρχουσαν ἔχουσαι μερικὴν ἀποφατικὴν, 20 προϊών διδάξει.

p. 38a4 Πάλιν ἐὰν ἀμφω μὲν τὰ διαστήματα στερητικὰ ληφθῆ, καθόλου δὲ τὸ μὴ ὑπάρχειν, ἐξ αὐτῶν | μὲν τῶν προτάσεων LVI^r οὐκ ἔσται τὸ ἀναγκαῖον, ἀντιστραφέντος δὲ τοῦ ἐνδέχεσθαι, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον, ἔσται συλλογισμός.

25 Πάλιν τὸ ἀντιστραφείσης ἀντὶ τοῦ 'μεταληφθείσης' φησὶ τῆς ἐνδεχομένης ἀποφατικῆς εἰς τὴν καταφατικήν. δεῖ δὲ τὴν ὑπάρχουσαν ἐν τούτοις δεὶ μείζονα εἶναι, ἵνα καὶ σώζηται τὸ ἴδιον τοῦ δευτέρου σχήματος. 5 πάλιν δὲ τὰ αὐτὰ συνάγεται συμπεράσματα οἷα καὶ αὐτόθιν ἀνομοιοσχήμοσιν οὖσαις μερικαῖς συζυγίαις.

3 δείχνυσι post αὐτὰς collocat B	αὐτὰς om. U	τὸ prius om. U
4. 5 συνάζεται pr. B	6 post καὶ add. συνάγεται B	12. 13 αἱ δὲ St: om. BU
13 post πᾶσαι add. αἱ B, γάρ U	14 ἔσται om. U	15 ὥσπερ t
18 ἀναγομένης St: ἀγομένης BU	20 προϊών] p. 38a8 sq.	21 ληφθῆ U Arist.:
τεθῆ Bt		22 μερικαῖς BSU:
23 τὸ om. 1(d)	27 τῶ δευτέρῳ σχήματι B	
ταῖς τοιαύταις t		

p. 38^a8 Ἐὰν δὲ ὑπάρχον μὲν ἡ τὸ στερητικόν, ἐν μέρει δὲ ληφθῆ, LV^r
οὐκ ἔσται συλλογισμός, οὕτε καταφατικῆς οὕτε στερητικῆς οὔσης
τῆς ἑτέρας προτάσεως.

Ἐάν, φησίν, ἡ ὑπάρχουσα στερητικὴ μὲν ληφθῆ μερικὴ δέ, τῆς
5 ἑτέρας προτάσεως καθόλου καταφατικῆς οὔσης ἐνδεχομένης ἡ ἀποφατικῆς 10
οὐδεὶς γίνεται συλλογισμός. καὶ τοῦτο εἰκότως· δεῖ μὲν γάρ ἀντιστρα-
φῆναι τὴν μερικήν, ἵνα εἰς τὸ πρῶτον ἀναγάγωμεν σχῆμα τὴν συζυγίαν·
οὐκ ἀντιστρέψει δὲ ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ ὑπάρχουσα ἐπὶ πάσῃς ὅλης,
ώς ἐδείχθη, καὶ ἀντιστρεφομένη μερικήν ἐποίει τὴν μείζονα καὶ ἀσυλλό-
15 γιστον διὰ τοῦτο τὴν συζυγίαν. εἰκότως ἄρα οὐδεὶς ἐν τούτῳ γίνεται
συλλογισμός.

Ἄλλ' οὐδ' εἰ ἀμφότεραι μερικαὶ ληφθῶσιν ἡ ἀμφότεραι ἀδιό- 15
ριστοι, ὅπως ἀν ἔχωσι κατὰ τὸ ποιόν, οὐδεὶς ἔσται συλλογισμός, ἐπεὶ καὶ
αἱ ἀπροσδιόριστοι ταῖς μερικαῖς ἴσοδυναμοῦσιν. δείκνυσθαι δὲ ταῦτα φησι
15 διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων· ὑγίεια, ζῷον, ἄνθρωπος.

p. 38^a13 Ἐὰν δὲ ἡ μὲν ἐξ ἀνάγκης ἡ δ' ἐνδέχεσθαι σημαίνῃ τῶν
προτάσεων, τῆς μὲν στερητικῆς οὔσης ἀναγκαίας ἔσται συλ- 20
λογισμός, οὐ μόνον δτι ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, ἀλλὰ καὶ δτι
οὐχ ὑπάρχει, τῆς δὲ καταφατικῆς οὐκ ἔσται.

20 Πληρώσας τὰς μίξεις τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος τὰς ἐν
δευτέρῳ σχήματι μέτεισιν ἀκολούθως ἐπὶ τὴν μίξιν τοῦ ἐνδεχομένου πρὸς
τὸ ἀναγκαῖον τοῦ αὐτοῦ δευτέρου σχήματος. καὶ φησὶν δτι, εἰ μὲν ἡ ἀνα-
γκαία ἀποφατικὴ εἴη εἴτε μείζων οὖσα εἴτε ἐλάττων, πάντως γίνεται συλ-
λογισμὸς τοῦ ἐνδεχομένου, οὐ τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἀλλὰ τοῦ κατηγοροῦ. 25
μένου κατὰ τοῦ μὴ ὑπάρχοντος· εἰ μέντοι ἡ ἀναγκαία καταφατικὴ εἴη,
δηλονότι ἀποφατικῆς οὔσης τῆς ἐνδεχομένης, ἀσυλλόγιστοι πᾶσαι αἱ τοιαῦται
εἰσι συζυγίαι. ἡ δὲ αὐτὴ αἵτια πάλιν, τὸ μεταλαμβάνεσθαι τὴν ἀποφατικὴν
ἐνδεχομένην εἰς τὴν καταφατικὴν καὶ διὰ τοῦτο γίνεσθαι ὁμοιοσχήμονας
τὰς συζυγίας.

5 post ἡ add. καὶ t 9 ἐδείχθη] c. 2. 3 p. 25^a12 sq. 10 διὰ τοῦτο om. U
οὐδὲκαὶ t 12. 13 ἀλλ—ἀδιόριστοι; post quae add. ex Arist. ἡ καταφατικαὶ—ὅρων t
lemmatis loco praebent B Ut 13 post ἀν add. φησιν t ποιόν] τὸν corr. B²
οὐδὲκαὶ t 14 αἱ om. Bt φησι om. U 15 post ἄνθρωπος add. τοῦ
ὑπάρχειν, ὑγεία, ἕππος, ἄνθρωπος τοῦ μὴ ὑπάρχειν S 16 ἀργὴ τῆς μίξεως τοῦ
ἀναγκαῖον καὶ ἐνδεχομένου ἐν δευτέρῳ σχήματι inser. B σημαίνει Bt
17 post μὲν add. γάρ U ἀναγκαίας οὔσης t Arist. 18 ἀλλ ὅτι U
22 εἰ] ἡ t ἡ om. U 27 αὐτὴ om. SU

p. 38^a 16 Κείσθω γάρ τὸ Α τῷ μὲν Β ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ ὑπάρχειν, τῷ δὲ Γ παντὶ ἐνδέχεσθαι· ἀντιστραφείσης οὖν τῇ²⁰ στερητικῆς οὐδὲ τὸ Β τῷ Α οὐδενὶ ὑπάρχει καὶ τὰ ἔξη.

Πρώτην τίθησι τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς ἀναγκαίας 5 τῆς δὲ ἐλάττονος ἐνδεχομένης καταφατικῆς, καὶ συνάγειν φησὶν αὐτὴν τὸ ἐνδέχεσθαι· μηδενί. δείκνυσι δὲ αὐτὴν ἀντιστρέψων τὴν μείζονα πρότασιν 25 καὶ ἀνάγων εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα. εἰ γάρ τὸ Α, φησίν, ἀνάγκη μηδενὶ τῶν Β, καὶ τὸ Β ἀνάγκη μηδενὶ τῶν Α· τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Γ ἐνεδέχετο· γίνεται ἄρα τὸ πρῶτον σχῆμα τῆς μείζονος ἀναγκαίας καθόλου ἀποφατικῆς 10 οὕσης τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς ἐνδεχομένης. συνῆγε δὲ αὗτη ἡ συζυγία τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆ τὸ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ τὸ ἴσο-δυναμοῦν τῷ ‘ὑπάρχει μηδενί’. μέμνηται δὲ ἐνταῦθα τῆς εἰς ἀδύνατον 20 ἀπαγωγῆς, ἡς ἐμνήσθη καὶ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι, δι’ ἣς δείκνυσιν ὑπάρχον εἶναι τὸ συμπέρασμα.

15 p. 38^a 21 Ἀμα δὲ δῆλον δτι οὐδ’ ὑπάρχει τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ.

Τουτέστιν οὐ μόνον τὸ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ συνάγεται ἀλλὰ καὶ τὸ ‘ὑπάρχει οὐδενί’. δείκνυσιν οὖν τοῦτο τῇ διὰ τοῦ ἀδυνάτου δεῖξει.

p. 38^a 22 Κείσθω γάρ ὑπάρχειν· οὐκοῦν εἰ τὸ Α τῷ Β μηδενὶ 20 ἐνδέχεται, τὸ δὲ Β ὑπάρχει τινὶ τῶν Γ, τὸ Α τινὶ τῶν Γ οὐκ⁵⁰ ἐνδέχεται· ἀλλὰ παντὶ ὑπέκειτο ἐνδέχεσθαι.

Εἴ τις, φησίν, ἀντιλέγοι δτι οὐ συνάγει τὸ ὑπάρχειν οὐδενί, δῆλον δτι τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον συναχθήσεται τὸ ὑπάρχειν τινὶ τῶν Γ τὸ Β. εἰ τούνυν τὸ μὲν Α οὐδενὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, τὸ δὲ Β τινὶ τῶν Γ ὑπάρχει, γίνεται δὴ ὁ τέταρτος | τρύπος τοῦ πρώτου σχήματος ἐξ LV^v ἀμφοτέρων ἀναγκαίων, τῆς μείζονος ἀποφατικῆς καθόλου τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς, καὶ συνάγει τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν· ὑπέκειτο δὲ καὶ ἐνδέχεσθαι παντί, ὅπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον διὰ τὸ ὑποθέσθαι ήμᾶς τὸ ὑπάρχειν τινὶ συνάγεσθαι ἡκολούθησεν· οὐκοῦν δ τοῦτο μὲν ψεῦδος, ἀληθὲς δὲ τὸ ὑπάρχειν οὐδενί, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

1 ὑποκείσθω τ	μηδενὶ ἐξ ἀνάγκης τ	2 ἐνδέχεται U	3 τῷ β τὸ U
μηδενὶ t	4 καθόλου οὕσης ἀναγκαίας ἀποφατικῆς t	5 τῆς δὲ—καταφατικῆς	
om. U	8 τῶν prius Ut: τῷ Β ἐνδέχοιτο t	12 τὸ t	ὑπάρχον U
post δὲ add. καὶ t	13 ἐμνήσθη] c. 16 p. 36 ^a 8 sq.	15 ὑπάρχει BU(Cn): ὑπάρχει t	
Arist.	τῷ BUt(u): τῶν Arist.	16 ἐνδέχεσθαι t	17 ὑπάρχον t
μηδενὶ B	διὰ om. U	18 ὑπάρχον Ut(f)	19 τῶν prius U Arist.: t
τῷ Bt	21 ὑπάρχον Bt	εὔδηλον B	23 τῷ β U
24—26 ἐξ τῆς μ. ἀναγκαίας—ἐλάττονος (ὑπαρχούσης) exspectamus			24 δὲ U: om. t
post τὸ add. δὲ B cf. p. 205,24		28 συνάγειν U	27 ὑπάρχει t
collocat U	29 post μὲν add. ἐστι U		ἡκολούθησε αὐτε διὰ

p. 38a25 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον δειχθήσεται, καὶ εἰ πρὸς τῷ Γ LV°
τεθείη τὸ στερητικόν.

Παραδίους τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀναγκαίας ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάτ-
τονος ἐνδεχομένης καταφατικῆς νῦν ἔτεραν συζυγίαν παραδίδωσιν ἐναντίως
5 ἔχουσαν τῇ τάξει τῶν προτάσεων, τουτέστι τὴν μὲν μείζονα καθόλου κατα- 10
φατικὴν ἐνδεχομένην τὴν δὲ ἐλάττονα καθόλου ἀποφατικὴν ἀναγκαίαν. ἦν
καὶ αὐτὴν φῆσι τὸ αὐτὸν συνάγειν συμπέρασμα, λέγω δὴ τὸ ὑπάρχειν
μηδενὶ καὶ τὸ ἐνδέχεσθαι μηδενί, διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου τῆς δείξεως· τὸ
10 Α παντὶ τῷ Β ἐνδέχεται, τῷ δὲ Γ ἀνάγκη μηδενί· οὐκοῦν καὶ τὸ Γ τῷ
Β ὑπάρχει οὐδενί. ἀλλ' οὐ τοῦτο ἡβούλομεθα δεῖξαι, ἀλλ' εἰ τὸ Β τῷ Γ
ὑπάρχει οὐδενί. ἐπεὶ τοίνυν ἀντιστρέψει ἡ καθόλου ἀπόφασις, καὶ τὸ Β 15
τῷ Γ ὑπάρχει οὐδενί. δεῖξομεν δὲ πάλιν τοῦτο διὰ τοῦ ἀδύνατου. εἰ γάρ
ψεῦδος δτι τὸ Β τῷ Γ ὑπάρχει οὐδενί, ἀληθὲς τὸ 'ὑπάρχει τινί'. ἐπειδὴ
15 τοίνυν τὸ Α ἐνδέχεται παντὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β ὑπάρχει τινὶ τῶν Γ. γίνεται
τὸ πρῶτον σχῆμα ἐξ ἀμφιτέρων καταφατικῶν, τῆς μείζονος καθόλου τῆς
δὲ ἐλάττονος μερικῆς· τὸ ἄρα Α τινὶ τῶν Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. ἦν δὲ
καὶ ἀνάγκη μηδενί, δπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον ἡχολούμησε διὰ τὸ
20 ὑποθέσθαι τὸ Β τῷ Γ ὑπάρχειν τινί· οὐκοῦν ψεῦδος τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ
τὸ 'ὑπάρχει οὐδενί'.

p. 38a26 Πάλιν ἔστω τὸ μὲν κατηγορικὸν ἀναγκαῖον, θάτερον δὲ
ἐνδεχόμενον.

Τὸ ποιθέμενος τὴν ἀποφατικὴν ἀναγκαίαν τὴν δὲ κατηγορικὴν ἐνδεχο-
μένην καὶ παραδίους τὰς γινομένας ἐκ τῶν τοιούτων προτάσεων δύο συζυ-
25 γίας νῦν τὸ ἀνάπαλιν ὑποτίθεται τὰς ἔχουσας τὴν μὲν ἀναγκαίαν κατα- 30
φατικὴν τὴν δὲ ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν. καὶ φῆσι ταύτας ἀσυλλογίστους
εἶναι τὰς συζυγίας διὰ τὸ τὴν ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην μεταλαμβάνειν
εἰς τὴν καταφατικὴν καὶ ποιεῖν δμοιοσχήμανας τὰς συζυγίας· αὗται δὲ ἐν
δευτέρῳ σχήματι ἀσυλλογίστοι εἰσι. δείκνυσιν οὖν ταύτας διὰ τῶν δρων
30 μηδὲν συμπέρασμα συναγούσας, μήτε ἐνδεχόμενον μήτε ὑπάρχον μήτε
ἀναγκαῖον· λευκὸν παντὶ κύκνῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, ἀνθρώπῳ δὲ ἐνδέ-
χεται μηδενί, οἷον τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ ὅμως κύκνος ἐξ ἀνάγκης 35

1 πρὸς τὸ t	9 οὐκοῦν—μηδενί om. U	τῶ γ̄ τὸ U	11 ἡβούλομεθα t
12, 13 ἐπεὶ—οὐδενί om. B	12, 13 τὸ—τῷ t: inv. ord. U	12 β̄ U: α' t	
13 fort. δεῖξωμεν cf. p. 215,20	τοῦτο πάλιν t	15 τῶν Ut: τῶ BS	
17 τῶ γ̄ S	18 post τὸ add. δὲ B cf. p. 223,27: om. SUt.	19 δὲ BS: om. Ut	
20 ὑπάρχον t	21 τὸ om. t	μὲν BUt(n): om. Arist.	post δὲ add.
ταξιδικὸν καὶ t(n)	24, 25 σογίας pr. B	31 post ἀναγκαῖον add. οὕτως Bt:	
om. SU	32 οἶον—ἀλεξανδρεῖ om. S	post οἶον add. ἐν Bt	τῆς, ut videtur, U
	ἀλεξανδρεῖa t: ἀλεξάνδρου U: compend. B	οὕτως U	

οὐδενὶ ἀνθρώπῳ. οὗτοι μὲν οὖν διὰ τῶν ὅρων ‘τὸ ἀνάγκη μηδενί’ δείκνυστι LV¹ συναγόμενον, καὶ ἐκ τούτου κατασκευάζει διὰ οὐδὲν συνάγουσιν αἱ τοιαῦται προτάσεις συμπέρασμα. διὰ μὲν γάρ, φησίν, ἐνδεχόμενον οὐδὲν συνάγεται, δῆλον· ἐξ ὧν ἀναγκαῖον ἀποφατικὸν συνῆκται συμπέρασμα, τὸ δὲ ἀναγκαῖον διὰ πάντων τῶν ἐνδεχομένων ἔστιν ἀναιρετικόν. διὰ δὲ οὐδὲ ἀναγκαῖον, φησίν, συνάγεται, δῆλον ἐντεῦθεν· τὸ γὰρ ἀναγκαῖον συμπέρασμα η̄ ἐξ ἀμφο- 40 τέρων ἀναγκαίων προτάσεων συνήγετο η̄ τῆς ἀποφατικῆς ἀναγκαίας οὕτως· νῦν δὲ οὐδέτερον τούτων ἔστιν.

p. 38a 38 "Ετι δὲ καὶ ἐγχωρεῖ τούτων κειμένων τὸ Β τῷ Γ
10 ύπάρχειν.

Δεῖξας διὰ ἀναγκαῖον οὐδὲν συνάγεται συμπέρασμα τῷ μήτε ἀμφοτέρᾳ 45 ἀναγκαίᾳς εἰναι μήτε τὴν ἀποφατικήν, ἵνα μή τις ὑπολάβοι, ἐπειδὴ δλῶς ἀνωτέρω τὸ ‘ἀνάγκη μηδενί’ διὰ τῶν ὅρων συνήγετο, τοῦτο δεὶ ὠρισμένως συνάγεσθαι, νῦν δείκνυσιν διὰ τῶν αὐτῶν οὐδῶν προτάσεων ἐγχωρεῖ εὐπο- 15 ρῆσαι δρῶν τὸ ἐξ ἀνάκκης παντὶ συναγόντων, ὥστε καὶ ταύτῃ πάντα ἀναιρεῖσθαι τὰ ἀναγκαῖα συμπεράσματα· διὰ μὲν γὰρ τοῦ ἀποφατικοῦ καθόλου ἀναιρεῖται πάντα τὰ καταφατικά, διὰ δὲ τοῦ καθόλου καταφατικοῦ πάντα τὰ ἀποφατικά. τίθησιν οὖν δρους τὸ ἐξ ἀνάγκης παντὶ συνάγοντας τούτους, 20 κίνησιν, ἐγρήγορσιν, ζῷον· κίνησιν γὰρ παντὶ ζῷῳ ἐνδέχεται ύπάρχειν, ἐγρηγορότι δὲ ἐξ ἀνάγκης παντί, καὶ ὄμοιῶς ζῷον παντὶ ἐγρηγορότι ἐξ ἀνάγκης. ἐπιστῆσαι δὲ γρὴ τοῖς δροῖς· οὐ γάρ εἰσι καλῶς εἰλημμένοι. εἴρηται γὰρ ἡμῖν ἀνωτέρω διὰ δεῖ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀληθευούσας λαμβάνεσθαι τὰς προτάσεις· ἐν δὲ τοῖς εἰλημμένοις δροῖς οὐ δυνατὸν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀμφοτέρας λαβεῖν ἀληθευούσας τὰς προτάσεις. εἰ γὰρ LV² 25 παντὶ ζῷῳ ἐνδέχεται ύπάρχειν κίνησιν, οὐκ ἔσται τι ζῷον ἐξ ἀνάγκης κινούμενον· καὶ τὴν ἐγρήγορσιν γὰρ κίνησιν ἔλαβεν ἐξ ἀνάγκης ύπάρχουσαν τῷ ἐγρηγορότι. εἰ δὲ ἔσται τι ἐγρηγορὸς ὡς ἐξ ἀνάγκης ύπάρχειν αὐτῷ τὴν κατὰ τὸ ἐγρηγορέναι κίνησιν (ἐν φῷ γὰρ ἐγρήγορεν, ἐξ ἀνάγκης τὸ ἐγρήγορε), ψευδής η̄ μείζων πρότασις η̄ λέγουσα ἐνδέχεσθαι παντὶ ζῷῳ κίνησιν ύπάρ- 30 χειν· τινὶ γάρ ζῷῳ ἐξ ἀνάγκης ύπάρχει, τῷ ἐγρηγορότι· τὸ γάρ ἐγρηγορὸς ζῷόν ἔστιν. ὥστε οὐ καλῶς διὰ τούτων τῶν ὅρων τὸ ἐξ ἀνάγκης παντὶ συνήγαγεν.

p. 38b 2 Φανερὸν οὖν διὰ οὐδὲ τοῦ μὴ ύπάρχειν, εἴπερ οὗτως
ἐχόντων ἀνάγκη ύπάρχειν.

35 Δείκνυσι διὰ τούτων διὰ οὐδὲ ύπάρχον οὐδὲν συνάγεται συμπέρασμα.

1 μηδενὶ (ante ἀνθρ.) t 6 post δῆλον add. διὰ BUt: om. S 8 ἔστιν om. t
12 τὴν ἀποφατικήν BU: ἀποφατικάς t 13 post τοῦτο add. δὲ Ut
14 συνάγεται U 15. 16 τὰ ἀναγκαῖα ἀναιρεῖσθαι U: ἀναγκαῖα om. S 18 τὰ om. Ut
τὸ om. U 22 ἀνωτέρω] p. 217,5 24 χρόνον om. Bt ἀμφοτέρας om. U
ἀληθευούσας λαμβάνειν U 28 ἐγρήγορεν S: ἐγρηγόρειν BU: ἐγρηγορεῖ t 30 ἐγρήγορε
BSU: ἐγρήγορας t: ἐνεργεῖ sive κινεῖται conicio alt. om. Bt

τὰ μὲν γάρ καταφατικὰ πάντα ἀναιρεῖται ὑπὸ τῆς ἀναγκαίας ἀποφατικῆς, LVI^r
τὰ δὲ ἀποφατικὰ διὰ τῆς καταφατικῆς ἀναγκαίας, ὥστε οὐδὲ ὑπάρχον 10
οὐδὲν συνάγεται.

p. 38v3 Οὐδὲ δὴ τῶν ἀντικειμένων καταφάσεων.

5 Διττὴ φέρεται ἡ γραφή· ἡ φάσεων ἡ καταφάσεων. εἰ μὲν οὖν φάσεων, πρὸς τὸ ἀνωτέρω εἰρημένον ἡ ἀπάντησις, τό τε ‘ἀνάγκη παντί’ καὶ τὸ ‘ἀνάγκη οὐδενί’· ἀντίκεινται γάρ ταύταις, τῇ μὲν ‘ἀνάγκη παντί’ ἡ ‘ἐνδέχεται μὴ παντί’, τῇ δὲ ‘ἀνάγκη οὐδενί’ ἡ ‘ἐνδέχεται τινί’. εἰ μὲν οὖν φάσεων, οὕτως. εἰ δὲ καταφάσεων, πρὸς τὸ ‘ὑπάρχει οὐδενί’ καὶ ‘ἀνάγκη 15 οὐδενί’ ἡ ἀπάντησις. ἐπειδὴ γάρ εὗρεν ὅρους συνάγοντας τὸ ‘ἀνάγκη παντί’ καὶ διὰ τούτων ἀνεῦλε τό τε ἀναγκαῖον ἀποφατικὸν καθόλου καὶ τὸ ὑπάρχον, ἐπίγραψεν ἦτι οὐδὲ αἱ ἀντικείμεναι ταύταις καταφάσεις συνάγονται· ἀντί-
κειται δὲ τῇ μὲν ‘ἀνάγκη μηδενί’, ὡς εἴρηται, ἡ ‘ἐνδέχεται τινί’, τῇ δὲ ‘ὑπάρχει οὐδενί’ ἡ ‘ὑπάρχει τινί’.

15 p. 38v4 ‘Ομοίως δὲ δειγμήσεται καὶ ἀνάπαλιν τεθείσης τῆς καταφατικῆς.

’Ανωτέρω μὲν ὑποτίθεται τὴν μείζονα ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν τὴν δὲ 25 ἐλάττονα καταφατικὴν ἀναγκαίαν καθόλου· νῦν δὲ τὸ ἀνάπαλιν ὑποτίθεται τὴν μὲν ἐλάττονα ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν τὴν δὲ μείζονα ἀναγκαίαν κατα-
φατικήν, καὶ αὐτὴν ἀτυπικότερόν φησιν εἶναι διὰ τῶν αὐτῶν δείξεων δι’ 20 ὅν καὶ τὴν πρὸ ταύτης ἔδειξεν.

p. 38v6 ’Εὰν δὲ ὁμοιοσχήμονες ὥσιν αἱ προτάσεις, στεργητικῶν μὲν οὐσῶν δεὶ γίνεται συλλογισμὸς ἀντιστραφείσης τῆς κατὰ τὸ 30 ἐνδέχεσθαι προτάσεως.

25 Παραδοὺς τὰς ἐξ ἀνομοιοσχημόνων τῶν προτάσεων νῦν παραδίδωσι 30 τὰς ὁμοιοσχήμονας. πάλιν οὖν φησιν δτι ἀμφοτέρων μὲν οὐσῶν ἀπο-
φατικῶν συλλογιστικαὶ γίνονται αἱ συζυγίαι, οὐ διὰ τῶν εἰληφμένων προ-
τάσεων ἀλλὰ διὰ τῆς μεταλήψεως τῆς ἐνδεχομένης ἀποφατικῆς εἰς τὴν 35 καταφατικήν. καὶ τὰ συμπεράσματα τὰ αὐτὰ συνάγονται ταῖς ἥδη παρ-
δεδομέναις προτάσεσι καὶ διὰ τῶν αὐτῶν δείξεων, ἐπειδὴ καὶ μεταληφθείσης
τῆς ἐνδεχομένης ἀποφατικῆς εἰς τὴν καταφατικὴν αἱ αὐταὶ γίνονται συζυγίαι. 40 35 εἰ μέντοι ἀμφότεραι ληφθῶσι καταφατικαί, ἀσυλλόγιστοί εἰσι πᾶσαι διὰ τὸ

1 ἀποφάσεως Ut 2. 3 ὑπάρχειν, οὐδὲ t 4 δεῖ U 5 διττὸν, ut videtur, pr. B
5 φάσεων Arist. codd. excepto n 7 μηδενί U 8 μὴ om. Bt
9 ὑπάρχει scripsi: ὑπάρχον Bt: ὑπάρχειν U 11 τοῦτο t
12 post ταύταις add. ταῖς t 13 τῆς δὲ B 17 immo ὑπετίθετο 18 δὲ t: om. BU
20 post αὐτὴν add. οὖν t 27 γίνονται συλλογιστικαὶ B 29 αἱ S: om. Bt
29 τὰ αὐτὰ SU: αὐτὰ B: ταυτὰ t 30 καὶ prius om. t

μὴ μεταλαμβάνεσθαι τὴν ἐνδεχομένην καταφατικὴν εἰς τὴν ἀποφατικήν, LVI°
ώς πολλάκις εἰρήκαμεν.

p. 386 14 Τοῦ μὲν γὰρ μὴ ὑπάρχειν ἡ τοῦ ἐξ ἀνάγκης μὴ ὑπάρ-
χειν φανερὸν ὅτι οὐκ ἔσται διὰ τὸ μὴ εἰληφθαι στερητικὴν πρό-
τασιν μῆτε ἐν τῷ ὑπάρχειν μῆτε ἐν τῷ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν.

"Οτι, φησίν, ἀμφοτέρων οὐσῶν καταφατικῶν οὐδὲν συνάγεται συμ-
πέρασμα, δῆλον· οὐ συνάγεται γὰρ ἀποφατικὸν οὐδὲν οὔτε ἀναγκαῖον οὔτε
ὑπάρχον διὰ τὸ μηδετέραν πρότασιν ἀποφατικὴν εἰληφθαι, μῆτε τὴν ἀναγκαίαν
μῆτε τὴν ἐνδεχομένην. ὅτι δέ, φησίν, οὐδὲ ἐνδεχόμενον ἀποφατικὸν συγ-
10 αίγεται, δῆλον· εὐπορήσομεν γὰρ ὅρων τὸ 'ἀνάγκη μηδενί' συναγόντων· τού-
του δὲ συναχθέντος ἀναιρεῖται πάντα τὰ ἐνδεχόμενα. οἱ δὲ ὅροι λευκόν, 15
κύκνος, ἄνθρωπος· λευκὸν γὰρ κύκνῳ μὲν ἐξ ἀνάγκης παντί, ἄνθρωπῳ δὲ
ἐνδέχεται παντί, καὶ κύκνος ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ ἄνθρωπῳ ὑπάρχει.

p. 386 21 Οὐδέ γε τῶν ἀντικειμένων ἀποφάσεων. ἐπειδὴ οὐδὲν
15 κται τὸ Β τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχειν. οὐκ ἄρα γίνεται
συλλογισμὸς ὥλως.

Τοῦ γὰρ 'ἀνάγκη μηδενί' διὰ τῶν ὅρων συναχθέντος πάντα τὰ κατα-
φατικὰ ἀνήργηται συμπεράσματα, καὶ ἀναγκαῖα καὶ ὑπάρχοντα καὶ ἐνδεχόμενα. 50
ἀποφάσεις γὰρ ἀντικειμένας λέγει τὰς καταφάσεις τῶν προσεγῶς εἰρημένων
20 ἀποφάσεων.

p. 386 24 'Ομοίως δὲ ἔξει καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν.
ὅταν μὲν γὰρ ἡ τὸ στερητικὸν καθόλου τε καὶ ἀναγκαῖον, ἀεὶ
συλλογισμὸς ἔσται καὶ τοῦ ἐνδέχεσθαι καὶ τοῦ μὴ ὑπάρχειν.
ἀπόδειξις δὲ διὰ τῆς ἀντιστοφῆς. |

25 Ἀπήρτισε τὸν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου λόγον, καὶ νῦν τὰς ἔχούσας LVI°
τὴν ἑτέραν μερικὴν παραδίδωσιν. ὥσπερ δέ, φησίν, εἰχον αἱ κατηγορίαι,
οὗτως ἔχουσι καὶ αὗται· αἵτινες γὰρ ἐκεῖ ἦσαν συλλογιστικαί, αἱ αὗται καὶ
ἐνταῦθα γίνονται· ὅμοίως καὶ ἀσυλλόγιστοι. εἰ μὲν γὰρ τὸ ἀποφατικὸν
ἀναγκαῖον εἴη καθόλου ἐν τῇ μείζονι κείμενον προτάσει, ἀεὶ ποιεῖ συλλο- 5
30 γιστικὴν συζυγίαν, καὶ τὸ αὐτὸν συμπέρασμα συνάγει ταῖς καθόλου, λέγω
δὴ τὸ ἐνδεχόμενον τὸ ἴσοδυναμοῦν τῷ ὑπάρχοντι· εἰ δὲ καταφατικὸν ἡ
τὸ ἀναγκαῖον, οὐδέποτε γίνεται συλλογιστικὴ συζυγία διὰ τὸ μεταλαμβάνε-
σθαι τὴν ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην εἰς τὴν καταφατικήν.

1 τὴν prius t: om. BU 2 εἰρήκαμεν] velut p. 220,29.30 6 Τοῦτο φησιν ὅτι 1
7 γὰρ t: μὲν οὖν BU 13 παντὶ scripsi cf. Alex. p. 239,31· οὖσην BU 14 prius
ἀντικειμένων add. φάσεων ἡ t 17 ἐπειδὴ BU (C): ἐπεὶ t Arist. 15 ὑπάρχει U:
ὑπάρχον Arist. 26 ἑτέραν BU: στερητικὴν t 18 καὶ alt. t: om. BU 25 ἀπήρτησε U
27 αἱ αὗται B: αὗται U: αὗται t 31 εἴη t
15*

p. 38b29 Οὐδέ' δταν ἀμφότεραι ληφθῶσι καταφατικαί.

LVI^v

"Ωσπερ καὶ ἐν ταῖς καθόλου, οὗτως καὶ ἐὰν ὄμοιοσχῆμονες εἰεν αἱ προτάσεις, καταφατικαὶ μὲν οὖσαι ἀσυλλόγιστοί εἰσιν, ἀποφατικαὶ δὲ γίνονται συλλογιστικαὶ διὰ τῆς μεταλήψεως τῆς ἐνδεχομένης ἀποφατικῆς, δηλονότι 15 τοῦ καθόλου ἐν τῇ μείζονι προτάσει τιθεμένου, ἐπειδὴ τοῦτο ἕστι τοῦ δευτέρου σχῆματος.

p. 38b35 Ἐὰν δὲ ἀμφότεραι ἀδιόριστοι ἢ ἐν μέρει τεθῶσιν, οὐκ ἔσται συλλογισμός.

Οὕτε γάρ ἔξ ἀμφοτέρων μερικῶν γίνεται τι συμπέρασμα οὕτε 10 ἔξ ἀμφοτέρων ἀπροσδιορίστων διὰ τὸ ἴσοδυναμεῖν αὐτὰς ταῖς μερικαῖς.

p. 39a1 Δῆλον δὲ καὶ δτι πάντες ἀτελεῖς οἱ συλλογισμοί, καὶ δτι τελειοῦνται διὰ τῶν προειρημένων σχημάτων. 25

'Ατελεῖς εἰκότως· οὐδεὶς γάρ αὐτῶν διὰ τοῦ κατὰ παντὸς καὶ τοῦ κατὰ μηδενὸς δείκνυται, ἀλλὰ δέονται πάντες τῆς εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα 15 ἀναγωγῆς. σχημάτων δὲ εἶπε πληθυντικῶς, οὐχ δτι εἰς πλείονα σχῆματα ἀνάγονται (πάντες γάρ εἰς τὸ πρῶτον ἀνάγονται), ἀλλ' δτι ἔκαστος τῶν ἐν δευτέρῳ σχήματι εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα τῆς οἰκείας μίζεως ἀνάγεται.

p. 39a4 Ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ σχήματι καὶ ἀμφοτέρων ἐνδεχο- 30 μένων καὶ τῆς ἑτέρας ἔσται συλλογισμός.

20 Ἐπλήρωσε τὸ δεύτερον σχῆμα· ἐντεῦθεν δὲ ἄρχεται τοῦ τρίτου. 35 εἶναι οὖν φησιν ἐν τούτῳ τῷ σχήματι συλλογιστικᾶς συζυγίας καὶ τὰς ἔξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων, διότι καὶ ὄμοιοισχημόνων οὐσῶν τῶν προτάσεων καὶ ὄμοιοσχημόνων ἐν τούτῳ τῷ σχήματι συλλογισμὸς 25 γίνεται· μόνην γάρ δεῖ τὴν ἐλάττονα καταφατικὴν φυλάττειν, τὰ δὲ ἄλλα πάντα ὅπως ἀν ἔχωσιν αἱ προτάσεις, οὐδὲν διαφέρει. συνάγεσθαι δέ φησιν ἐν τούτῳ τῷ σχήματι ἀμφοτέρων μὲν οὐσῶν ἐνδεχομένων ἢ τῆς μὲν ἐνδε- 40 χομένης τῆς δὲ ὑπαρχούσης ἐνδεχόμενον συμπέρασμα. ἐὰν δὲ ἡ μὲν ἀναγκαίᾳ ἢ ἡ δὲ ἐνδεχομένη, εἰ μὲν καταφατικὴ εἴη ἡ ἀναγκαίᾳ, ἐνδε- 45 χόμενον πάλιν φησὶ γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα, εἰ δὲ ἡ ἀναγκαίᾳ ἀποφατικὴ 50 εἴη, τοῦ μὴ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἐνδεχομένου τοῦ ἴσοδυναμοῦντος αὐτῷ.

2 post ὥσπερ add. φησὶ t κἄν t 4 συλλογισταὶ B 5 τὸ x. U
 τιθεμένῃ t 9 οὔτε γάρ BU: Διότι φησὶν οὔτε t τι U: τὸ Bt 10 διὰ—
 αὐτὰς BU: ἐπειδὴ ἴσοδυναμοῦσιν καὶ αὗται t 11 καὶ ὅτι (post δὲ) B Arist.: inv. ord. Ut
 12 εἰρημένων t (d) 15. 16 ἀνάγονται σχήματα t 17 ἀνάγεται μίζεως t
 18 περὶ τοῦ τρίτου σχήματος ἔξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων inser. B 19 συλλογισμὸς ἔσται t
 21 λογιστικὰς pr. B, corr. B¹ 22 ἐνδεχομένας t 28 ἢ S: εἴη B Ut
 ἡ μὲν καταφατικὴν—ἀναγκαῖαν t ἡ alt. S.: om. B Ut 29 φησὶ om. U

p. 39^a 11 Ληπτέον δὲ καὶ ἐν τούτοις ὁμοίως τὸ ἐν τοῖς συμ- LVI^v
περάσμασιν ἐνδεχόμενον.

Τοιοῦτον καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσιν ἐπεσημήματο, δτι οὐ τὸ κατὰ τὸν 45
διηρισμὸν ἐνδεχόμενον ἐν τοῖς συμπεράσμασιν εἴληπται ἀλλὰ τὸ ἐπόμενον
5 τῷ ὑπάρχοντι καὶ κατ' αὐτοῦ λεγόμενον ἀληθῶς.

p. 39^a 14 "Εστωσαν δὴ πρῶτον ἐνδεχόμεναι, καὶ τὸ Α καὶ τὸ Β
παντὶ τῷ Γ ἐνδεχέσθω ὑπάρχειν.

Πρώτας τίθησι τὰς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων συζυγίας· 5
δεῖ γάρ προηγεῖσθαι τὰς ἀπλᾶς προτάσεις τῶν μικτῶν. ἐν ταύταις οὖν
10 πρώτας τὰς καθόλου καταφατικὰς παραδίδωσι. συνάγειν δέ φησιν αὐτὰς
ἐνδεχόμενον καταφατικὸν μερικὸν συμπέρασμα. δείκνυσι δὲ τὴν συζυγίαν
ἀντιστρέψων τὴν ἐλάττονα πρότασιν καὶ ἀνάγων εἰς τὸν τρίτον τρόπον τοῦ
πρώτου σχῆματος. |

p. 39^a 19 Καὶ εἰ τὸ μὲν Α ἐνδέχεται μηδενὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, LVIIf
15 τὸ δὲ Β ἐνδέχεται παντὶ τῷ Γ, ἀνάγκη τὸ Α τινὶ τῶν Β ἐνδέχε-
σθαι μὴ ὑπάρχειν.

Δευτέραν τίθησι τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς καθόλου τῆς δὲ
ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς. συνάγει οὖν καὶ αὗτη μερικὸν ἀποφατικὸν
συμπέρασμα ἀντιστρεφομένης πάλιν τῆς ἐλάττονος προτάσεως καὶ ἀναγο- 5
20 μένη εἰς τὸν τέταρτον τρόπον τοῦ πρώτου σχῆματος.

p. 39^a 23 Εἰ δὲ ἀμφότεραι στερητικαὶ τεθείησαν, ἐξ αὐτῶν μὲν
τῶν εἰλημμένων οὐκ ἔσται τὸ ἀναγκαῖον. ἀντιστραφεισῶν δὲ
τῶν προτάσεων ἔσται συλλογισμός, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον.

'Εξ αὐτῶν μέν φησι μηδὲν συνάγεσθαι συμπέρασμα, διότι ἀμφοτέρων 10
25 οὐσῶν ἀποφατικῶν ἡ ἐλάττων οὐ σώζει τὸ ἕδιον τοῦ σχῆματος τοῦ τρίτου.
μεταλαμβανομένης δὲ τῆς ἐλάττονος εἰς καταφατικὴν καὶ ἀντιστρεφομένης
πρὸς τὴν μερικὴν ἀνάγεται πάλιν ἡ συζυγία εἰς τὸν τέταρτον τρόπον
τοῦ πρώτου σχῆματος καὶ συνάγει μερικὸν ἀποφατικὸν ἐνδεχόμενον συμ-
πέρασμα.

1 τὸ] καὶ U 3 ἐν τοῖς προλαβ.] c. 16 p. 35b 30 c. 19 p. 38a 14 8 ἐνδεχομένας Bt
9 οὖν t: om. BU ταύταις scripsi cf. p. 230,29. 30 233,23: τούτος BUt
14 τῶν γ̄ U 15 ἐνδέχεται post γ̄ collocat t: om. Arist. (ἐνδέχοιτο post β̄ Cn)
post ἀνάγκη add. καὶ t τῶν BU (Cn): τῷ t Arist. 18 αὐτὴ Ut 19. 20 ἀν-
ομένη scripsi (καὶ deleverim): ἀναγομένης BUt 20 τὸν δεύτερον U 21 ἐὰν t (C)
τεθείησαν Arist.: τεθῶσιν BUt 24 μέν Bt: δέ U 25 τοῦ τρίτου σχῆματος t
27 τὸν δεύτερον U

p. 39^a 28 Εἰ δὲ ὁ μέν ἔστι καθόλου τῶν δρων ὁ δὲ ἐν μέρει, τὸν LVII^r
αὐτὸν τρόπον ἔχόντων τῶν δρων δηπερ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχειν, ἔσται 15
τε καὶ οὐκ ἔσται συλλογισμός.

Ως εἶχον, φησίν, αἱ ἔξ ἀμφοτέρων ὑπαρχουσῶν προτάσεων συζυγίαι,
5 οὗτως ἔχουσι καὶ αἱ ἔξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων τῆς ἑτέρας μερικῆς 25
οὕτης τῆς δὲ ἑτέρας καθόλου. πλὴν διαφέρουσιν αὐται πρὸς ἐκείνας, διτι
ἐν ταῖς ἐνδεχομέναις καὶ ἀμφοτέρων οὐσῶν ἀποφατικῶν γίνεται συλλογι-
σμὸς μεταλαμβανομένης τῆς ἐλάττονος ἀποφατικῆς εἰς τὴν καταφατικήν.
εἰ δὲ μεταλαμβάνεται ἡ ἐλάττων ἀποφατικὴ εἰς τὴν καταφατικήν ἐπὶ
10 τῶν ἐνδεχομένων, ἵνα γένηται συλλογιστικὴ ἡ συζυγία, οὐδὲν ἄρα δια-
φέρουσι πρὸς ἀλλήλας.

p. 39^b 7 Ἐὰν δὲ ἡ μὲν ὑπάρχειν ἡ δὲ ἐνδέχεσθαι σημαίνῃ τῶν 30
προτάσεων, τὸ μὲν συμπέρασμα ἔσται διτι ἐνδέχεται καὶ οὐχ διτι
ὑπάρχει συλλογισμὸς δὲ ἔσται τὸν αὐτὸν τρόπον ἔχόντων τῶν
15 δρων δηπερ καὶ ἐν τοῖς πρότερον.

Παραδοὺς τὰς τοῦ ἐνδεχομένου αὐτοῦ καὶ αὐτοῦ συζυγίας ἐν τρίτῳ
σχήματι νῦν μίγνυσιν αὐτὸν πρὸς τὸ ὑπάρχον, καὶ φησὶ τὸ μὲν συμπέρασμα
ἐν τούτοις οὐδαμῶς εἶναι ὑπάρχον· οὐδὲ γάρ ἐν πρώτῳ σχήματι ἐπὶ τῆς 35
τοιαύτης μίξεως ὑπάρχον ἐγίνεται τὸ συμπέρασμα ἀλλὰ μόνως ἐνδεχόμενον·
20 οὗτως οὖν καὶ ἐνταῦθα. ἐνδεχόμενον δὲ δῆλον διτι οὐκ ἐν πάσαις συζυγίαις
τὸ αὐτό, ἀλλ’ δσαι μὲν ἔχουσι τὴν ὑπάρχουσαν, φησί, καταφατικήν, τὸ
κατὰ τὸν διορισμὸν συνάγουσιν ἐνδεχόμενον· δσαι δὲ ἀποφατικὴν ἔχουσι
τὴν ὑπάρχουσαν, αὐται οὐ τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν συνάγουσιν, ὡς εἴρηται
ἡμῖν πλατύτερον ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. συλλογιστικαὶ δὲ γίνονται συζυ-
25 γίαι (αἱ) αὐταὶ αἵτινες καὶ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι ἥσαν, τουτέστι πᾶσαι αἱ 40
ἄλλαι χωρὶς τῶν ἔχουσῶν τὴν ἐλάττονα ἀποφατικήν ὑπάρχουσαν.

p. 39^b 10 Ἔστωσαν γάρ πρῶτον κατηγορικοί, καὶ τὸ μὲν Α παντὶⁱ
τῷ Γ ὑπαρχέτω, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδεγέεσθω.

Πάλιν τὰς ἔξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν πρώτας παραδίδωσιν, ἐν ταύ-
30 ταις δὲ πρώτην τὴν ἐκ τῆς μείζονος ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττονος ἐνδεχο-
μένης, καὶ συνάγειν φησὶν ἐνδεχόμενον συμπέρασμα· τῇ γάρ χείρονι τῶν
προτάσεων ἔπειται τὸ συμπέρασμα. δείκνυται δὲ διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τῆς 50
ἐλάττονος προτάσεως ἀντιστρεφομένης πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικὴν τῆς
ἐλάττονος προτάσεως καὶ ποιούσης τὸν τρίτον τρόπον τοῦ πρώτου σχήματος.

4. 5 ὑπαρχουσῶν—ἀμφοτέρων t: om. BU	9 εἰ δὲ—καταφατικὴν t: om. BU	12 μίξεις
ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σχήματος inser. B	13 post μὲν add. οὖν B	
15 δηπερ καὶ ἐν om. Arist. (sed δν καὶ ἐν Α B d u m)	18 οὐδαμῶς ἐν τούτοις t	
19 ἀλλ’ ὅμοιώς B: ἀλλ’ S	22 δὲ BSU: καὶ t	23 τὸ om. U εἴρηται]
p. 176,24 sq.	25 αἱ αὐταὶ scripsi: αὐταὶ libri	28 τῶ γ alt.
BUt (C): om. Arist.	29. 30 ταύταις scripsi cf. p. 229,9 233,23: τούτοις B Ut	

p. 39b 16 Ομοίως δὲ καὶ εἰ τὸ μὲν ΒΓ ὑπάρχειν τὸ δὲ ΑΓ LVII^r
ἐνδέχεται.

Γνωθέμενος τὴν μείζονα ὑπάρχουσαν τὴν δὲ ἐλάττονα ἐνδέχομένην
νῦν τὸ ἀνάπαλιν ὑποτίθεται τὴν μὲν μείζονα ἐνδέχομένην τὴν δὲ ἐλάττονα
5 ὑπάρχουσαν. συνάγει δὲ καὶ αὕτη τὸ αὐτὸ συμπέρασμα καὶ διὰ τῆς
αὐτῆς δεῖξεως. |

p. 39b 17 Καὶ εἰ τὸ μὲν ΑΓ στερητικὸν τὸ δὲ ΒΓ κατηγορικόν, LVII^v
ὑπάρχοι δ' ὄποτερονοῦν, ἀμφοτέρως ἐνδεχόμενον ἔσται τὸ συμ-
πέρασμα.

10 Εἰρηκὼς τὰς ἐξ ἀμφοτέρων κατηγορικῶν δύο συλλογιστικὰς συζυγίας
νῦν τὰς ἀνομοιοσχήμανας δύο παραδίδωσιν ἀμα. τῆς γάρ μείζονος, φησίν, 5
ἀποφατικῆς οὕσης τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς, τῆς ὑπαρχούσης ἡ πρὸς
τῇ μείζονι τιμεμένης ἡ πρὸς τῇ ἐλάττονι δύο γίνονται συζυγίαι. συν-
άγουσι δὲ ἀμφότεραι ἐνδεχόμενον συμπέρασμα, ἀλλ' ἡ μὲν ἔχουσα τὴν
15 μείζονα ἐνδέχομένην τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον, ἡ δὲ ὑπάρχουσαν
τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης, ὡς δέδεικται ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. ἡ δὲ δεῖξεις
ἡ αὐτὴ ἐπ' ἀμφοτέρων ἀντιστηφομένης τῆς ἐλάττονος προτάττεως πρὸς
τὴν μερικὴν καταφατικὴν καὶ ποιούσης τὸν τέταρτον τρόπον τοῦ πρώτου 10
σχήματος.

20 p. 39b 22 Εἰ δὲ τὸ στερητικὸν τεθείη πρὸς τὸ ἔλαττον ἄκρον ἡ
καὶ ἀμφῷ τεθείη στερητικά, δι' αὐτῶν μὲν τῶν κειμένων οὐκ
ἔσται συλλογισμός, ἀντιστραφέντων δ' ἔσται, καθάπερ ἐν τοῖς
πρότερον.

Δεῖ προσθεῖναι τῷ στερητικὸν 'ἐνδεχόμενον': εἰ γάρ ἡ ὑπάρχουσα
25 στερητικὴ εἴη ἡ ἐλάττων, ἀσυλλόγιστος γίνεται ἡ συζυγία μὴ δύναμένη 15
μεταληφθῆναι εἰς καταφατικήν.

p. 39b 26 Εἰ δὲ ἡ μὲν καθόλου τῶν προτάσεων ἡ δὲ ἐν μέρει καὶ
τὰ ἔξης.

Παραδίδους τὰς ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου νῦν τὰς ἐκ τῆς ἑτέρας καθόλου 20
30 τῆς δὲ ἑτέρας μερικῆς παραδίδωσιν. αἱ μὲν οὖν ἐξ ἀμφοτέρων κατα-

1 δὲ alt. om. U 2 ἐνδέγεται ὑπάρχειν t 3 δὲ om. U 4 μὲν om. t
5 αὐτὴ Ut 8 ὄποτεροῦν U 12 τῆς alt. S: τῆς δὲ Bt: om. U 13 τῶ (ante
μείζ.) U: utrobique S 14 ἀμφότερον t 15 ἐνδεχόμενον om. t 16 οὐδενὶ ἐξ
ἀνάγκης SUt: οὐ παντὶ ὑπάρχειν (compend.) B δέδεικται] c. 15 p. 34b 27 sq. τῷ
om. t 17 ἡ αὐτὴ St: αὐτὴ B: αὕτη U 20 τὸ prius U Arist.: τὸ ἐνδεχόμενον B
(Arist. codd. exc. n): inv. ord. t ἡ—23 πρότερον Bt: καὶ τὰ ἔξης U 21 προστε-
θεῖναι t: προστιθέναι b τῷ scripsi: τὸ Bt 25 ἐλάττων B 29 παρέδωκε B
30 αἱ μὲν οὖν scripsi: αἱ μὲν BU: αὗται οὐγί αἱ t

φατικῶν, φησίν, ἡ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς καθόλου πᾶσαι διὰ τῆς ἀντι- LVII^v
στροφῆς τῆς ἐλάττονος ἀνάγονται εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα, αἱ μὲν ἐξ ἀμφο-
τέρων κατηγορικῶν εἰς τὸν τρίτον τρόπον, αἱ δὲ ἐκ τῆς μείζονος ἀπο-
φατικῆς καθόλου εἰς τὸν τέταρτον.

5 p. 39b 31 Εἰ δὲ ἡ μὲν καταφατικὴ καθόλου ἡ δὲ στερητικὴ ἐν
μέρει, διὰ τοῦ ἀδύνατου ἔσται ἡ ἀπόδειξις.

Ἐάν, φησίν, ἡ μὲν ἐλάττων καθόλου εἴη καταφατικὴ ἡ δὲ μείζων
μερικὴ ἀποφατική, συλλογιστικὴ μὲν γίνεται ἡ συζυγία, οὐ μὴν δι' ἀντι- 30
στροφῆς δείκνυται ἀλλὰ διὰ τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. κείσθω
10 γὰρ τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, τὸ δὲ Α ἐνδέχεσθαι μὴ παντὶ τῷ
Γ ὑπάρχειν· συνάγεται διὰ τὸ Α ἐνδέχεται μὴ παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν. εἰ
γὰρ τοῦτο ψεῦδος, τὸ ἀντικείμενον ἀληθῆς ἔσται, διὰ ἐξ ἀνάγκης τὸ Α
παντὶ τῷ Β ὑπάρχει· ὑπέκειτο δὲ καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν· τὸ
ἄρα Α ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει· γίνεται γάρ τὸ πρῶτον σχῆμα
15 ἐξ ἀναγκαίας καθόλου καταφατικῆς τῆς μείζονος καὶ ὑπαρχούσης καθόλου 35
καταφατικῆς τῆς ἐλάττονος, ἐφ' ἣς συνήγετο καθόλου καταφατικὸν ἀνα-
καῖον συμπέρασμα. ἀλλ' ἀδύνατον παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν ἐξ ἀνάγκης·
ὑπέκειτο γὰρ ἐνδέχεσθαι μὴ παντὶ ὑπάρχειν αὐτῷ. τὸ δὲ ἀδύνατον ἡκο-
λούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν τὸ Α τῷ Β. μήποτε δὲ
20 δυνατὸν καὶ δι' ἀντιστροφῆς δεῖξαι συλλογιστικὴν τὴν συζυγίαν, εἴγε κατ'
αὐτὸν ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ ἐνδεχομένη ἀντιστρέψει εἰς τὴν μερικὴν κατα-
φατικὴν ἐνδεχομένην. εἰ οὖν τὸ Α ἐνδέχεται μὴ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, 40
καὶ τὸ Γ τινὶ τῶν Α ἐνδέχεται ὑπάρχειν· ἀλλὰ μὴν τὸ Β παντὶ τῷ Γ
ὑπῆρχε· τὸ Γ δὲ τινὶ τῶν Α ἐνδέχεται ὑπάρχειν· <τὸ Β ἄρα τινὶ τῶν Α
25 ἐνδέχεται ὑπάρχειν> οὐκοῦν καὶ τὸ Α ἐνδέχεται <μὴ> παντὶ τῷ Β ὑπάρ-
χειν, ὥπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 40a 1 "Οταν δὲ ἀδιόριστοι ἡ ἐν μέρει ληφθῶσιν ἀμφότεραι,
οὐκ ἔσται συλλογισμός. ἀπόδειξις δὲ ἡ αὐτὴ ἡ καὶ ἐν τοῖς
καθόλου καὶ διὰ τῶν αὐτῶν δρών.

30 Καθόλου νῦν λέγει τὰς ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων, ὡς ἂν εἰ ἔλεγε 45
‘δι’ ὅν δρῶν ἐδείχθησαν καὶ αἱ δι’ ὅν δρου ἐνδεχόμεναι δύο ἐπὶ μέρους συζυ-
γίαι οὖσαι ἀσυλλόγιστοι’. ἦσαν δὲ δροὶ τοῦ μὲν παντὶ ὑπάρχειν ζῷον,
ἄνθρωπος, λευκόν· ζῷον ἐνδέχεται μὴ παντὶ λευκῷ, ἄνθρωπος ἐνδέχεται
τινὶ λευκῷ, καὶ ζῷον ἀνάγκη παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν. τοῦ δὲ μηδενὶ

2 συνάγονται t 3 κατηγορικαὶ Ut 7 μὲν t: om. BU 8 γίνεται μὲν συλλογιστικὴ t
διὰ τῆς U 13 τῷ β Ut: τῷ γ B 14 ὑπάρχει Ut 17 παντὶ om. B 18 δὲ
om. fort. recte U cf. p. 224, 18 20 καὶ t: om. BU 23 post ἐνδέχεται add. μὴ U
24 γ—α scripsi: α—γ BUt ὑπάρχον (post ἐνδ.) U τῷ β—25 ὑπάρχειν addidi cf.
p. 238, 2sq. 25 μὴ addidi 26 scripsi: γ libri ante ὥπερ quaedam deesse censem Waitz
Organ. I 29 31 post ἐνδεχόμεναι add. αἱ Bt μέρει t 33 ἄνθρωπον (ante ἐνδ.) B
33. 34 τινὶ λευκῷ ἐνδέχεται t 34 post καὶ add. συνάγεται t 35 ὑπάρχειν om. U

ἴππος, ἄνθρωπος, λευκόν· ἴππος οὐ παντὶ λευκῷ ἐνδεχομένως, ἄνθρωπος LVII^a
τινὶ λευκῷ ἐνδέχεται, καὶ ἴππος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης. μήποτε δὲ 50
καὶ ἡ λέξις ἥμαρτηται, φησίν. ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ δέον εἶναι ‘ἀπόδειξις
δὲ ἡ αὐτὴ ἡ καὶ ἐν ταῖς ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων’ τὸ ἡ καὶ ἐν τοῖς
5 καθόλου μεταγέγραπται.

p. 40a4 Εἰ δέ ἐστιν ἡ μὲν ἀναγκαία τῶν προτάσεων ἡ δὲ ἐνδε-
χομένη, κατηγορικῶν μὲν ὅντων τῶν ὅρων ἀεὶ τοῦ ἐνδέχεσθαι
ἔσται συλλογισμός καὶ τὰ ἔξῆς. |

Πληρώσας τὴν μῖειν τοῦ ἐνδεχομένου πρὸς τὸ ὑπάρχον νῦν λοιπὸν LVIII^a
10 τρέπεται ἐπὶ τὴν μῖειν τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ἀναγκαίου. ταύτᾳ δὲ συν-
άγονται ἐν ταύταις ταῖς συζυγίαις τὰ συμπεράσματα, ἢ συνήγοντο καὶ ἐν 5
πρώτῳ σχήματι ἐπὶ τῆς αὐτῆς μίεινος ὥμοίως ἔχουσιν τῶν προτάσεων.
εἰ μὲν γὰρ ἀμφότεραι κατηγορικαὶ ὦσι, τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον
15 συνάγεται συμπέρασμα· εἰ δὲ ἡ μὲν εἴη καταφατικὴ ἡ δὲ ἀποφατική, εἰ
πάλιν ἔσται τὸ συμπέρασμα, εἰ δὲ τὸ ἀναγκαῖον εἴη ἀποφατικόν, ἐνδεχό-
μενον γίνεται τὸ συμπέρασμα, οὐ τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἀλλὰ τὸ συντρέχον
τῷ μὴ ὑπάρχοντι.

p. 40a11 Ἔστωσαν δὴ κατηγορικοὶ πρῶτον οἱ ὅροι, καὶ τὸ μὲν 10
20 Α παντὶ τῷ Γ ὑπαρχέτω ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β παντὶ ἐνδεχέσθω
ὑπάρχειν.

Πάλιν πρώτας ὑποτίθεται τὰς ἐξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν, καὶ ἐν 15
ταύταις πρώτην ὑποτίθεται τὴν ἔχουσαν τὴν μείζονα ἀναγκαίαν τὴν δὲ
ἐλάττονα ἐνδεχομένην. καὶ συνάγει μερικὸν ἐνδεχόμενον συμπέρασμα ἀντι-
25 στραφείσης τῆς ἐλάττονος πρὸς τὴν μερικὴν καὶ ποιούσης τὸν τρίτον
τρόπον τοῦ πρώτου σχήματος. εἰ δὲ καὶ ἐν τούτῳ τῷ σχήματι καὶ ἐν
τοῖς ἄλλοις ἐπὶ τῆς μίεινος τοῦ ἀναγκαίου καὶ τοῦ ἐνδεχομένου οὐ βούλεται
τῇ μείζονι τῶν προτάσεων ἐπεσθαι τὸ συμπέρασμα ἀλλὰ τῇ χείρονι,
δῆλον ἄρα δὴ ἐπὶ τῆς μίεινος τοῦ ἀναγκαίου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος, δῆτε 20
30 ἔλεγε τῇ μείζονι προτάσει ἐπεσθαι τὸ συμπέρασμα καὶ τὰς ἔχουσας τὴν
μείζονα ἀναγκαίαν ἀναγκαῖον συμπέρασμα συνάγειν, οὐ τὸ κυρίως ἀναγ-
καῖον ἐβούλετο συνάγεσθαι ἀλλὰ τὸ ἐξ ὑποθέσεως. Ὡσπερ δὲ ἔχει ἡ τὴν

2 λευκῷ om. Ut 3 λέξις U: δεῖξις Bt δ Ἀλέξανδρος] p. 248,38 sq. 6 μῖεις
ἀναγκαίου καὶ ἐνδεχομένου ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σχήματος inscr. B Ἐὰν t 10 post
ἐνδεχομένου del. πρὸς τὸ ὑπάρχον U τοῦ alt. om. B ταύτᾳ S: ταῦτα BUt
12 τῆς αὐτοῦ B: ταύτης τῆς t 13 post ἐνδεχόμενον add. οὐ t 14 ἡ prius om. t
19 δὴ Bt Arist.: γὰρ U (u) πρότερον U οἱ St Arist.: om. BU 20 post
παντὶ alt. add. τῷ γ' t (n m, ante παντὶ add. A) 27 τοῦ alt. om. BSt οὐ om. U
28 μείζονι BSU: κρείτονι t 30 ἔλεγε] c. 9 p. 30a15 sq. cf. p. 126,17 sq. 31 ante
συμπ. add. τὸ S συνάγειν συμπέρασμα U 32 ἡβούλετο sic t

μείζονα ἔχουσα ἀναγκαίαν συζυγία κατὰ τὸ συμπέρασμα, οὗτοι καὶ ἡ LVIII^r
 ἀνάπταλιν ἔχουσα, λέγω δὴ ἡ τὴν μείζονα ἐνδεχομένην. ἐν δὲ τῇ δεῖξει
 διαφέρουσιν, ὅτι ἡ μὲν ἔχουσα τὴν μείζονα ἐνδεχομένην μετὰ τὴν ἀντι- 25
 στροφὴν τῆς ἐλάττονος τῇ ἐπ’ εὐθείας δεῖξει δείκνυται διὰ τοῦ κατὰ
 παντὸς καὶ τοῦ κατὰ μηδενός, ἡ δὲ τὴν μείζονα ἔχουσα ἀναγκαίαν μετὰ
 τὴν ἀντιστροφὴν τῆς ἐλάττονος τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ δείκνυται. τὸ
 γάρ Λ τῷ Γ παντὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπαρχέτω, τὸ δὲ Β τῷ Γ παντὶ ἐνδεχέσθω·
 οὐκοῦν καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β. γίνεται οὖν τὸ πρῶτον σχῆμα τοῦ μὲν Α
 τῷ Γ παντὶ ὑπάρχοντος ἐξ ἀνάγκης, τοῦ δὲ Γ τῷ Β τινὶ ἐνδεχομένου·
 10 συνάγει οὖν, φημί. τὸ ‘ἐνδέχεται τινί’. καὶ τοῦτο δείκνυμι τῇ εἰς ἀδύνατον
 ἀπαγωγῇ· εἰ γάρ ψεῦδος τὸ ‘ἐνδέχεται τινί’, ἀληθὲς τὸ ‘ἀνάγκη μηδενί’· 30
 εἰ τοίνου τὸ Α τῷ Β ἀνάγκη μηδενί. τὸ δὲ Β τῷ Γ ἐνδέχεται παντί, τὸ
 Α ἄρα τῷ Γ ἐνδέχεται μηδενί· τοῦτο γάρ δέεικται ἐν τῷ πρώτῳ σχή-
 ματι· ἦν δὲ καὶ ἐξ ἀνάγκης παντί, ὅπερ ἀδύνατον, ὅτι δὲ ἐνδέχεται μηδενί,
 15 τοῦτο ἐνδέχεται παντί. ὅμοιως δὲ ἔχουσιν αἱ τοιαῦται προτάσεις ἐπὶ ταύ-
 της τῆς μίζεως *(ώς ἐπὶ τῆς μίζεως)* τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος·
 πᾶσαι γάρ αἱ τὴν μείζονα ἔχουσαι ἡ ὑπάρχουσαν ἡ ἀναγκαίαν τὴν δὲ ἐλάτ- 35
 τονα ἐνδεχομένην διὰ τοῦ ἀδυνάτου δείκνυται.

p. 40a18 Πάλιν ἔστω τὸ μὲν κατηγορικὸν τὸ δὲ στερητικόν,
 20 ἀναγκαῖον δὲ τὸ κατηγορικόν.

Νῦν τὰς ἀνομοιοσχήμονας παραδίδωσι, καὶ πρώτην ὑποτίθεται τὴν
 ἔχουσαν τὴν μείζονα ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα καταφατικὴν
 ἀναγκαίαν. καὶ συνάγει αὕτη ἀντιστραφείσης τῆς ἐλάττονος πρὸς τὴν μερι-
 κὴν καταφατικὴν μερικὸν ἀποφατικὸν ἐνδεχόμενον συμπέρασμα. ἡ δὲ
 25 δεῖξεις διὰ τοῦ κατὰ παντὸς καὶ τοῦ κατὰ μηδενός· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ κατ’
 εὐθεῖαν. εἰ γάρ τὸ Α ἐνδέχεται μηδενὶ τῶν Γ, πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν 45
 αὐτοῦ οὐχ ὑπάρχει ἐνδεχομένως· ἐν δὲ τῶν μερῶν τοῦ Γ τι τῶν Β· τὸ
 γάρ Γ τινὶ τῶν Β ὑπῆρχε διὰ τὴν ἀντιστροφὴν· τὸ Α ἄρα τινὶ τῶν Β
 ἐνδεχομένως οὐχ ὑπάρχει.

30 p. 40a25 Εἰ δὲ ἡ στερητικὴ πρότασις ἀναγκαία, τὸ συμπέρασμα
 ἔσται καὶ ὅτι ἐνδέχεται τινὶ μὴ ὑπάρχειν καὶ ὅτι οὐχ ὑπάρχει.

Τῆς μείζονος οὕσης ἀναγκαίας ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος κατα-

1 ἔχουσα S: ἔχουσαν B Ut κατὰ om. B 2 δὲ U δεῖξει] γρ. μίζει mrg. U
 3 διαφέρει B 4 δεῖξει om. t 9 ὑπάρχοντος om. t 13 post μηδενὶ add. ὑπάρχειν t
 10 σύμφημι om. οὖν U καὶ τοῦτο — 11 τινὶ om. U 14 ὁ t: τὸ BSU 16 ὡς—μίζεως addidi 19 περὶ^r
 δεῖξεικται] c. 16 p. 36a7 sq. 23 αὐτὴ^r U 25 τοῦ alt. om. BSt 27 οὐχ St:
 τῶν ἀνομοιοσχημόνων inser. B 27. 28 τὸ γάρ $\bar{\gamma}$ τινὶ τῶν $\bar{\beta}$ om. pr. B
 om. BU οὐχ om. BS 30 post ἀν. add. καὶ B Ut (C): om. Arist. τὸ om. t
 31 καὶ prius om. B

φατικῆς ἐνδεχομένης τοῦ μὴ ὑπάρχειν γίνεται τὸ συμπέρασμα. ἡ δὲ LVIII:
δεῖξις διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τῆς ἐλάττωνος καὶ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ.
δέδεικται δὲ ταῦτα πλατύτερον ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. |

p. 40a30 "Οτε δ' οὗτως ἔχοιεν αἱ προτάσεις, συνέβαινε τὸ A LVIII:
5 τῷ Γ ἐνδέχεσθαι τινὶ μὴ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν, ὥστε τὸ
A τῷ B ἀνάγκη τινὶ μὴ ὑπάρχειν.

'Αναμιμήσκων ἡμᾶς τοῦ πρώτου σχήματος καὶ τῶν ἔκει δεδειγμένων,
ὅτε, φησίν, ἐν πρώτῳ σχήματι οὗτως εἶχον αἱ προτάσεις, τουτέστιν
ἡ μείζων ἀναγκαία τῇ ἀποφατικῇ ἡ δὲ ἐλάττων ἐνδεχομένη καταφατική
10 μερική, συνέβαινε τὸ A τῷ Γ (οὗτοι γάρ ησαν ἔκει οἱ ἄκροι δροι) τινὶ 5
μὴ ὑπάρχειν καὶ ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν. οὗτως οὖν, φησί, καὶ
ἐνταῦθα, ἐπειδὴ ἀντιστρέψαντες τὴν ἐλάττονα πρότασιν τοῦτον πάλιν τὸν
τρόπον ἐποιήσαμεν τοῦ πρώτου σχήματος, τὸ αὐτὸ πάλιν ἀνάγκη συνάγε-
σθαι συμπέρασμα. ὥστε τὸ A τῷ B (οὗτοι γάρ εἰσιν ἐνταῦθα οἱ ἄκροι),
15 εἰ τινὶ οὐχ ὑπάρχει, καὶ τινὶ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, δηλονότι τοῦ ἐνδεχο-
μένου οὐκ ὅντος τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἀλλὰ τοῦ κατὰ τοῦ ὑπάρχοντος
κατηγορούμενου. 10

p. 40a33 "Οταν δὲ τὸ στερητικὸν τεθῆ πρὸς τὸ ἐλαττον ἄκρον,
ἐὰν μὲν ἐνδεχόμενον, ἔσται συλλογισμὸς μεταληφθείσης τῆς
20 προτάσεως, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον, ἐὰν δὲ ἀναγκαῖον, οὐκ
ἔσται· καὶ γὰρ παντὶ ἀνάγκη καὶ οὐδενὶ ἐνδέχεται ὑπάρχειν.
δροι τοῦ παντὶ ὑπάρχειν ὅπνος, ἵππος, καθεύδων ἄνθρωπος,
τοῦ δὲ μηδενὶ ὅπνος, ἵππος, ἐγρηγορῶς ἄνθρωπος.

"Ἄνω μὲν καταφατικὴν ὑποθέμενος τὴν ἐλάττονα τὴν μείζονα ἡ καὶ 15
25 αὐτὴν καταφατικὴν ἐλάμβανεν, ως εἶναι ἐξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν τὰς
συζυγίας, ἡ ἀποφατικὴν ἐνταῦθα δὲ τὴν ἐλάττονα ἀποφατικὴν ὑποθέμενος
τὴν μείζονα ἡ ἀποφατικὴν λαμβάνει καὶ αὐτὴν ἡ καταφατικὴν. εἰ μὲν
οὖν, φησίν, ἀποφατικὴ οὖσα ἡ ἐλάττων ἐνδεχομένη εἴη, συλλογιστικὴ
γίνεται ἡ συζυγία μεταληφθείσης τῆς ἐλάττονος ἀποφατικῆς εἰς τὴν κατα-
30 φατικὴν καὶ ἀντιστραφείσης πρὸς τὴν μερικὴν καὶ ποιούσης ἡ τὸν τρίτον 20
τρόπον τοῦ πρώτου σχήματος, ἐὰν ἡ μείζων καταφατικὴ ὑπάρχῃ, ἡ τὸν
τέταρτον, ἐὰν ἀποφατική· συνάγουσι δὲ οὗτοι μερικὸν ἐνδεχόμενον. εἰ δὲ

2 τῆς—ἀπαγωγῆς t	3 δέδεικται] cf. ad p. 234,13	5 post γ' add. καὶ t Arist.
μὴ alt. om. U	post ὥστε add. καὶ t Arist. (om. C)	7 ἀναμιμήσκων seripsi:
ἀναμιμήσκει BU: ἀναμιμήσκη t	15 ὑπάρχει S	19 ἐνδεχόμενον B Arist.:
ἐνδεχομένης U: ἐνδεχόμενον ἡ t	20 ὥσπερ t	21 ἀνάγκη] συνάγειν U
22 δροι—ὑπάρχειν om. U	23 ἐγρήγορος sic U	24 post τὴν alt. add. δὲ Ut εἰ U
25. 26 immo τὴν συζυγίαν	26 ἡ ἀποφατικῶν t	29. 30 post
καταφατικὴν add. τὴν πᾶς B	30 ἀντιστραφήσης sic t: ἀντιστρεφούσης B: ἀντιστρέψει U	
post μερικὴν add. τὴν τις B	31 ὑπάρχει t	32 οὗτοι seripsi: ταῦτα B: αὗται UI

ἡ ἐλάττων ἀποφατικὴ οὖσα ἀναγκαία εἴη, ἀσυλλόγιστός ἐστιν ἡ συζυγία· LVIII^v
τὸ γάρ ἵδιον τοῦ τρίτου σχήματος ἀπώλεσε τὸ τὴν ἐλάττονα ἔχειν κατα-
φατικήν. συνάγει τοιγαροῦν καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης. τὸ
μὲν παντὶ οὗτως· ὅπνος ἐνδέχεται παντὶ ἵππῳ ἢ μηδενὶ ὅπάρχειν, ὅπνος
5 οὐδενὶ καθεύδοντι ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης ὅπάρχει, καὶ συνάγεται ‘ὅπνος 25
παντὶ καθεύδοντι ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης ὅπάρχει’. τοῦ δὲ μηδενί· ὅπνος
παντὶ μὲν ἵππῳ ἐνδέχεται ὅπάρχειν, ἵππος οὐδενὶ ἐγρηγορότι ἀνθρώπῳ ἐξ
ἀνάγκης ὅπάρχει, καὶ συνάγεται ‘ὅπνος οὐδενὶ ἐγρηγορότι ἀνθρώπῳ ἐξ
ἀνάγκης ὅπάρχει’.

10 p. 40a39 ‘Ομοίως δὲ καὶ εἰ ὁ μὲν καθόλου τῶν ὅρων ὁ δ’ ἐν μέρει
πρὸς τὸ μέσον.

Τὰ αὐτὰ πάλιν λεγθήσεται καὶ ἐπὶ τούτων, ἀπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ 30
ἀμφοτέρων καθόλου συλλογισμῶν, περὶ τε τῶν συμπερασμάτων περὶ τε τῶν
δεῖξεν. καὶ ἐπὶ μὲν τῶν ἔχουσῶν τὴν μείζονα καθόλου πρότασιν τὴν δὲ
15 ἐλάττονα μερικὴν συλλογιστικῶν συζυγιῶν, λέγω δὴ ἔχουσῶν τὴν μείζονα
ἀποφατικὴν ἢ καταφατικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα καταφατικὴν (αὗται γάρ εἰσι
συλλογιστικαὶ ἐν τρίτῳ σχήματι) τοσοῦτον μόνη διαφορὰ τούτων πρὸς τὰς
καθόλου συζυγίας, διτὶ ἐκεῖναι μὲν τὴν ἐλάττονα καθόλου ἔχουσαι πρὸς
τὴν μερικὴν εἶχον αὐτὴν ἀντιστρεφομένην, ἐν ταύταις δὲ μερικῆς οὔσης 25
τῆς ἐλάττονος ἢ ἀντιστροφὴ πάλιν πρὸς αὐτὴν τὴν μερικὴν γίνεται. ἐπὶ
δὲ τῶν ἔχουσῶν τὴν ἐλάττονα καθόλου τὴν δὲ μείζονα μερικὴν, δηλονότι
πάλιν συλλογιστικῶν συζυγιῶν, ἀμφοτέρων μὲν οὖσῶν καταφατικῶν ἢ δια-
φορὰ αὕτη πρὸς τὰς καθόλου, διτὶ ἐκεῖ μὲν τὴν ἐλάττονα ἀντιστρέφομεν,
ἐνταῦθα δὲ τὴν μείζονα, καὶ ἐκεῖ μὲν δεῖξαντες τὸ συμπέρασμα δι’ εὐθείας
25 ἢ διὰ τοῦ ἀδυνάτου οὐδενὸς ἀλλού ἐδεόμεθα, ἐνταῦθα δὲ μετὰ τὸ δεῖξαι 40
καὶ τὸ συμπέρασμα ἀντιστρέψωμεν. οἷον ἔστω ἢ μείζων ὅπάρχουσα μερικὴ,
ἢ δὲ ἐλάττων καθόλου ἐνδεχομένη, καταφατικαὶ ἀμφότεραι. λέγω οὖν
οὗτως· τὸ Α τινὶ τῶν Γ ὅπαρχέτω, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδεχέσθω
30 ὅπάρχειν. εἶτα ἀντιστρέψω τὴν μείζονα πρότασιν· ἐὰν γάρ ἀντιστρέψω τὴν
ἐλάττονα, ἀσυλλόγιστος γίνεται ἡ συζυγία· ἀμφότεραι γάρ γίνονται μερικαί.
ἐπεὶ οὖν τὸ Α τινὶ τῶν Γ ὅπάρχει, καὶ τὸ Γ τινὶ τῶν Α ὅπάρχει, 45
γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα· τὸ ἄρα Β τινὶ τῶν Α ἐνδέχεται ὅπάρ-
χειν. ἀλλ’ οὐ τοῦτο προέκειτο δεῖξαι, ἀλλ’ εἰ τὸ Α τινὶ τῶν Β ἐνδέχεται ὅπάρ-
35 χειν. ἐπεὶ τοίνυν ἀντιστρέψει τὸ μερικὸν καταφατικόν, ἀντιστρέψας τὸ
συμπέρασμα ἔχω τὸ ζητούμενον· εἰ γάρ τὸ Β τινὶ τῶν Α ἐνδέχεται
ὑπάρχειν, καὶ τὸ Α τινὶ τῶν Β ἐνδέχεται ὅπάρχειν, δπερ ἔδει δεῖξαι. καὶ

1 ἔσται U 4 ἵππος Ut: ὅπνος B 5 ὅπνος B: ὅπνον Ut 6 an τὸ ? 7 μὲν
deleverim 8 ἀνθρώπῳ om. B¹ 10 post δὲ add. εἵσει t Arist. cf. p. 237,13.25
12 λεγθήσεται δ καὶ ἐπὶ τῶν t 14 μὲν om. t 17 ante συλλ. add. αἱ B: om. SUt
post συλλ. add. καὶ Ut 20 πάλιν πρὸς αὐτὴν BS: inv. ord. Ut 26 ἀναγκαίᾳ exspectamus,
τούτοις BSUt 28 τῶν SU: τῶ Bt 31 τῶν—τῶν U: τῶ—τῶ BSt 37 τὸ om. Ut
at cf. sq.

ταῦτα μέν, ἐπειδὴ ὑπεθέμεθα τὴν μείζονα ἐνδεχομένην τὴν δὲ ἐλάττονα LVIII^a ἀναγκαίαν. εἰ δὲ ἀνάπταιν ὑποθώμεθα τὴν μὲν μείζονα ἀναγκαίαν τὴν 50 δὲ ἐλάττονα ἐνδεχομένην, μετὰ τὴν ἀντιστροφὴν τῆς ψείζοντος προτάσσεως οὐκέτι τῇ κατ' εὐθεῖαν δεῖξει ἀλλ' ὡς ἐπὶ τῶν καθόλου συζυγῶν τῇ εἰς 55 ἀδύνατον ἀπαγωγῇ δείκνυται τὸ Β τῷ Α ἐνδεχομένως τινὶ ὑπάρχον, τουτέστιν ὁ ἐλάττων τῷ μείζονι· καὶ οὕτω τὸ συμπέρασμα ἀντιστρέψαντες εὑρήσομεν καὶ τὸ Α τινὶ τῶν Β ἐνδεχομένως ὑπάρχον, τουτέστι τὸν μείζονα τῷ ἐλάττονι. οὕτω μὲν οὖν, εἰ ἀμφότεραι καταφατικαὶ εἰν αἱ προτάσσεις. εἰ δὲ 10 ἡ μὲν ἀποφατικὴ | ἡ δὲ καταφατικῆς οὔσης LIX^b δηλονότι (εἰ γάρ ἡ ἐλάττων ἦ, ἀσυλλόγιστος γίνεται ἡ συζυγία), ἐὰν μὲν ἡ μείζων καθόλου ἦ, ὥσπερ εἶχον αἱ ἔξ ἀμφοτέρων καθόλου, κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ αὗται ἔξουσιν ἐν πᾶσιν. εἰ δὲ ἡ μείζων μερικὴ εἴη, ἵδωμεν τὴν λέξιν ὡς ἔχει. ὅμοιώς δὲ καὶ εἰ ὁ μὲν καθόλου τῶν δρων ὁ δὲ ἐν μέρει πρὸς τὸ μέσον, τουτέστιν εἰ ἡ μὲν τῶν προτάσσεων εἴη καθό- 15 λου ἡ δὲ μερική· διὰ γάρ τῶν δρων τὰς προτάσσεις ἐδήλωσεν· τῷ γάρ πρὸς τὸ μέσον τοὺς ἄκρους συμπλέξαι τοῦτο δεδήλωκεν. ἀμα δὲ καὶ τὸ τρίτου ὑπέγραψε σχῆμα, ἐν ᾧ οἱ δύο ἄκροι τοῦ μέσου κατηγοροῦνται· δεύτερον γάρ ἐν ᾧ ὁ εἰς τῶν δύο κατηγορεῖται, ὡς καὶ πρῶτον ἐν ᾧ ὁ μέσος θατέρῳ μὲν ὑπέκειτο, θατέρου δὲ κατηγορεῖτο.

20 p. 40^a 2 Καὶ δταν τὸ μὲν στερητικὸν ληφθῆ ἐνδεχόμενον τὸ δὲ καταφατικόν, ἀναγκαῖον δὲ τὸ καταφατικόν, τοῦ ἐνδέχεσθαι. 10

Εἰ ἡ μείζων ἐνδεχομένη εἴη μερικὴ ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καθόλου καταφατικὴ ἀναγκαία, τὸ συμπέρασμα γίνεται μερικὸν ἐνδεχόμενον, δηποτὸν ἐγίνετο καὶ δτε ἡσαν ἀμφότεραι καθόλου. γίνεται δὲ διὰ τῆς εἰς ἀδύ- 25 νατον ἀπαγωγῆς· τὸ γάρ ὅμοιώς δὲ ἔξει οὐκ ἐπὶ τῶν δεῖξεων εἶπεν ἀλλ' ἐπὶ τοῦ συμπεράσματος. τὸ γάρ Α ἐνδεχέσθω μὴ παντὶ τῷ Γ' ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ' ἔξ ἀνάγκης· συνάγεται τὸ Α ἐνδέχεσθαι μὴ παντὶ τῷ 30 τῷ Β. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, παντὶ ἔξ ἀνάγκης· ἀλλὰ μὴν τὸ Β παντὶ τῷ Γ' ἔξ ἀνάγκης· καὶ τὸ Α ἄρα παντὶ τῷ Γ' ἔξ ἀνάγκης· ἀλλ' ὑπέκειτο μὴ παντὶ 35 ἐνδέχεσθαι. δροι λευκόν, ἀνθρωπος, ζῷον· λευκὸν ἐνδέχεται μὴ παντὶ ἀνθρώπῳ, ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ἔξ ἀνάγκης, καὶ λευκὸν ἐνδέχεται μὴ, παντὶ ζῷῳ. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, τὸ παντὶ ἔξ ἀνάγκης ἀληθές· οὐλλὰ καὶ τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ἔξ ἀνάγκης· καὶ τὸ λευκὸν ἄρα παντὶ ἀνθρώπῳ ἔξ ἀνάγκης, δπερ ἐστὶ ψεῦδος· ὑπέκειτο γάρ ἐνδέχεσθαι μὴ παντί. δυνατὸν 40 δὲ καὶ διὰ τῆς ἐπὶ μέρους ἀντιστροφῆς δεῖξαι τὴν συζυγίαν συλλογιστικήν· ἡ γάρ μερικὴ ἐνδεχομένη ἀποφατικὴ ἀντιστρέψει εἰς τὴν μερικὴν κατα- φατικήν. γίνεται τοίνυν ἡ ἀντιστροφὴ τὸν τρόπον τοῦτον· εἰ τὸ Α ἐνδέ-

1 μὲν scripsi: δὲ BSUτ 2 μὲν om. SU 4 τὴν κατ' U 6 τῶ SU: τῇ Bl
7 τὴν t 12 καὶ αὗται U εἰδωμεν t 15 τὸ γάρ U 19 θατέρου Ut: θάτερον
compend. B 20 τὸ δὲ om. B 21 δὲ τὸ κτλ. om. U τοῦ ἐνδέχεσθαι om. Arist.
22 ἐνδεχομένη ex ἐνδεχομαλή corr. B 24 ἐγίνετο ex ἐγένετο corr. B 27 post ἀνάγκης
add. καὶ t 29 καὶ om. U 31 ἔξ ἀνάγκης ante ζῶον colloc. t 36 πρὸς S

χεται μὴ παντὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Γ τινὶ τῶν Α ἐνδέχεται· ἀλλὰ καὶ τὸ Β LIX^r
παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης· καὶ τὸ Β ἄρα τινὶ τῶν Α ἐνδέχεται. ἀντιστρα-
φέντος οὖν καὶ τοῦ συμπεράσματος εἰς τὴν μερικὴν ἀποφασικὴν ἐνδέχο-
μένην καὶ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β ἐνδέχεται, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

5 p. 40b3 "Οταν δὲ τὸ στερητικὸν ἀναγκαῖον, καὶ τὸ συμπέρασμα 25
ἔσται τοῦ μὴ ὑπάρχειν· ὁ γάρ αὐτὸς τρόπος ἔσται τῆς δείξεως
καὶ καθόλου τῶν δρων ὅντων· ἀνάγκη γάρ διὰ τοῦ πρώτου
σχήματος τελειοῦσθαι τοὺς συλλογισμούς, ὥστε καθάπερ ἐν
ἐκείνοις, καὶ ἐπὶ τούτων ἀναγκαῖον συμπίπτειν.

10 'Εάν, φησί, τὴν στερητικὴν πρότασιν ἀναγκαίαν λάβωμεν τὴν δὲ κατα-
φατικὴν ἐνδεχομένην, δῆλον δτι ἐναντίως τῇ πρὸ ταύτης συζυγίᾳ τὸ συμ-
πέρασμα γίνεται μερικὸν ἀποφασικὸν ὑπάρχον. ἔστωσαν δὲ δροι ἄνθρωποι 30
μὲν ἐπὶ τοῦ Α, περιπατητικὸν δὲ ἐπὶ τοῦ Β, ζῷον δ' ἐπὶ τοῦ Γ· ἄνθρωποι
μὲν γάρ οὐ παντὶ ζῷῳ ἐξ ἀνάγκης, περιπατητικὸν δὲ ἐνδέχεται παντὶ ζῷῳ,
15 καὶ ἄνθρωποι οὐ παντὶ ὑπάρχει περιπατητικῷ. συνάγεται δὲ καὶ ἐνδεχό-
μενον, οὐ τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἀλλὰ τὸ συντρέχον τῷ ὑπάρχοντι. δτι
γάρ οὐ συνάγεται τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον, δῆλον ἐντεῦθεν.
εἰ γάρ τὸ Α ἐνδέχεται μὴ παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν, καὶ τὸ Β ἐνδέχεται τινὶ
τῶν Α ὑπάρχειν· ἀντιστρέψει γάρ τὰ μερικὰ τοῦ κυρίως ἐνδεχομένου.
20 ὑπῆρχε δὲ καὶ τῷ Γ παντὶ τὸ Α· τὸ ἄρα Γ τινὶ τῶν Α ἐνδέχεται ὑπάρ- 35
χειν. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὸ Α τινὶ τῶν Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. δ δὲ ἐνδέ-
χεται τινί, ἐνδέχεται καὶ μηδενί· ἐνδέχεται ἄρα τὸ Α μηδενὶ τῶν Γ
ὑπάρχειν. δ δὲ ἐνδέχεται μηδενί, ἐνδέχεται καὶ παντί· ἐνδέχεται γάρ
πάντα ἄνθρωπον καὶ λούεσθαι καὶ μὴ λούεσθαι· ἐνδέχεται ἄρα τὸ Α παντὶ
25 τῷ Γ ὑπάρχειν. ἀλλ' ὑπέκειτο καὶ μὴ παντὶ ἐξ ἀνάγκης· οὐκ ἄρα ἀληθὲς
τὸ ἐνδεχομένως τὸ Α μὴ παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐνταῦθα
τὴν μὲν ἀποφασικὴν ἀναγκαίαν καθίλου λαμβάνει, τὴν δὲ ἐνδεχομένην 10
καταφατικὴν ἐπὶ μέρους· τὸ Α μηδενὶ τῶν Γ ὑπαρχέτω ἐξ ἀνάγκης,
οἷον ἵππῳ μηδενὶ ἄνθρωποις, τὸ Β τινὶ τῶν Γ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν, οἷον
30 λευκὸν τινὶ ἵππῳ· συνάξεις τὸ Α, τουτέστι τὸν ἄνθρωπον, μὴ παντὶ λευκῷ
ὑπάρχειν, οἷον τῷ ϕιλαυλίῳ, τῇ χιόνι. καὶ δῆλον ὡς οὐχὶ ἐνδεχομένως
ἀλλ' ἀπλῶς οὐχ ὑπάρχει. τὸ δὲ αἵτιον τοῦ τοιαῦτα γίνεσθαι τὰ συμπε-
ράσματα προσέθηκε τὸ 'καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου, οὗτω
καὶ ἐπὶ τούτων διὰ τοῦ πρώτου σχήματος τελειοῦνται οἱ συλλογισμοί'. 45

6 ἔσται τρόπος U 7 post καθόλου add. καὶ μὴ καθόλου t Arist.: om. BU (A d f u et
pr. BCd) 13 περιπατητικὸς U δ' t: om. BSU 14 δὲ St: om. BU
15 καὶ alt. om. S 18 μὴ παντὶ τῷ scripsi cf. vs. 15. 26: τινὶ τῶν (τῷ S) BSU
19 post α add. μὴ SUt 20 τὸ β παντὶ τῷ γ B: τὸ γ' παντὶ τῷ β' St ἐνδέχεται
ὑπάρχειν St: inv. ord. BU 22 α' St: γ B: β' U γ SUt: α B 24 καὶ prius
om. BSt 25 ἀληθῶς U 26 post ἐνδεχομένως add. ως B¹, ὥστε corr. B²
'Αλέξανδρος] p. 253,6 sq. 28 τῶν BU: τῷ t 29 ἄνθρωπος t: ἄνθρωπον BU
post τὸ add. δὲ t τῷ γ U 30 συνάξει t 31 ϕιλαυλίῳ] με corr. U
ante τῇ add. recte ἡ t 32 ὑπάρχει B 34 καὶ t B τούτου U

τὸ δὲ ὅστε καθάπερ ἐν ἔκεινοις, καὶ ἐπὶ τούτων ἀναγκαῖον συμ- LIX^r
πίπτειν, τοῦτ' ἔστιν 'όποια ἐπ' ἔκεινων ὑπῆρχε τὰ συμπεράσματα, τοι-
αῦτα καὶ ἐπὶ τούτων συμπίπτει'. 'ἐπιζητήσεις δ' ἄν τις', φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος,
'εὐκαίρως ἐνταῦθα, τί δήποτε μὴ καὶ ἐν ταῖς ἐξ ὑπαρχούσης καὶ ἐνδεχο-
ῦ μένης μίζεσιν οὕτως εἰπε γίνεσθαι ἐν τούτῳ τῷ σχῆματι τὰ συμπεράσματα,
ώς καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἐδείκνυτο σχῆματι'. φησὶν οὖν ὅτι τὰ νῦν λεγόμενα
κοινῶς ἐξακούειν δεῖ ἐπὶ πάντων ἀπλῶς· "ώς γάρ ἐν τῷ πρώτῳ σχῆματι τῷ
σχοίη τὸ συμπέρασμα, οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἔξει σχῆμασι τοῖς τὴν
ὅμοιαν συμπλοκὴν ἔχειν δεικνυμένοις διὰ τῆς ἀντιστροφῆς".

10 p. 40v8 "Οταν δὲ τὸ στερητικὸν καθόλου ληφθὲν τεθῇ πρὸς τὸ
ἔλαττον ἄκρον, ἐὰν μὲν ἐνδεχόμενον, ἔσται συλλογισμὸς διὰ
τῆς ἀντιστροφῆς, ἐὰν δὲ ἀναγκαῖον, οὐκ ἔσται. δειχθήσεται δὲ
τὸν αὐτὸν τρόπον δν καὶ ἐν τοῖς καθόλου καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων."

Τῆς μείζονος οὕσης μερικῆς καταφατικῆς ἀναγκαίας τῆς δὲ ἐλάττουνος LIX^v
15 καθόλου ἀποφατικῆς ἐνδεχομένης γίνεται συλλογισμὸς τοῦ ἐνδέχεσθαι μὴ
παντὶ· ἀντιστρεψομένης γάρ τῆς μερικῆς καταφατικῆς πρὸς ἑαυτὴν γίνεται
τὸ πρῶτον σχῆμα. εἰ γάρ τὸ Α τῶν Γ τινὶ ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Γ τινὶ
τῶν Α ἐξ ἀνάγκης· εἰ οὖν τὸ μὲν Β οὐδενὶ τῶν Γ ἐνδέχεται, τὸ δὲ Γ 5
τινὶ τῶν Α ἐξ ἀνάγκης, τὸ ἄρα Β ἐνδέχεται μὴ παντὶ τῷ Α. τούτου δὲ
20 τοῦ συμπεράσματος ἀντιστραφέντος καὶ τὸ Α ἐνδέχεται μὴ παντὶ τῷ Β·
ἀντιστρέψει γάρ ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου.
ἐὰν δὲ ἡ ἐλάττων καθόλου ἀποφατικὴ ἀναγκαία εἴη, δηλονότι τῆς μείζονος
μερικῆς οὕσης καταφατικῆς ἐνδεχομένης, οὐκ ἔσται συλλογισμός. ἀνάγεται
μὲν γάρ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα τῆς μείζονος πάλιν ἀντιστρεψομένης πρὸς
25 ἑαυτὴν· εἰ γάρ τὸ Α ἐνδέχεται τινὶ τῶν Γ, καὶ τὸ Γ τινὶ τῶν Α ἐνδέ- 10
γεται. ἐπεὶ οὖν τὸ μὲν Β οὐδενὶ τῶν Γ ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Γ τινὶ τῶν
Α ἐνδέχεται, συνάγεται μὲν τὸ Β μὴ παντὶ τῷ Α ὑπάρχειν· οὐκ ἀντι-
στρεφούσης δὲ τῆς μερικῆς ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης οὐ δυνατὸν ἀντιστρέψαι
τὸ συμπέρασμα· ἀντιστρεψομένου γάρ συνάγεται καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενί.
30 οἱ δὲ ὅροι τοῦ μὲν παντὶ ὑπάρχειν ὅπνος, ἵππος καὶ κοιμώμενος ἀνθρωπος·
ὅπνον γάρ τινὶ ἵππῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, ἀνθρωπος δὲ κοιμώμενος οὐδενὶ
ἵππῳ ἐξ ἀνάγκης· ἀντιστραφείσης οὖν τῆς μείζονος (ἐνδέχεται γάρ ὅπνον 15
τινὶ ὅπνῳ ὑπάρχειν, τουτέστιν ὅπνοῦντι) συνάγεται ὅπνος παντὶ κοιμωμένῳ
ἀνθρώπῳ. τοῦ δὲ μηδενί, εἰ ἀντὶ τοῦ κοιμωμένου ἀνθρώπου ἐγρηγορότα
35 ἀνθρωπον λάβωμεν· ὅπνος γάρ οὐδενὶ ἐγρηγορότι ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. ἀλλὰ

1 γάρ conicio 2 ἐν ἔκεινοις t 3 ἐπιζητήσει Bt 4 δ Ἀλέξανδρος] p. 253,17 sq.
4 εὐκαίρως om. U 5 γενέσθαι U 7. 8 γάρ ἀν ἐν—ἔχῃ Alex.
8 ἐξῆς t 9 δεικνυομένοις B 12 post ἀναγκαῖον add. ἡ Ut 13 δη τ Arist.:
om. BU 16 ἑαυτὸν B 17. 18 τινὶ τῶν α' St: inv. ord. BU 29 μηδενὶ t
30 καὶ om. S 31 ὅπνος μὲν γάρ S 34 post ἀνθρώπῳ add. ὑπάρχειν t 32 οὖν BSt: γάρ U 32 οὖν BSt: γάρ U

κανή ἡ ἐλάττων εἴη μερικὴ ἀποφατικὴ ἀναγκαία ἡ δὲ μείζων καθόλου LIX^v καταφατικὴ ἐνδεχομένη, οὐ γίνεται συλλογισμός· πάλιν γάρ συνάγεται καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενί. ὅροι δὲ πάλιν ἀρκέσοντι οἱ αὐτοί· ὅπνον παντὶ ἵππῳ ὑπάρχειν ἐνδεχέσθω, καθεύδων ἀνθρωπος οὐ παντὶ ἵππῳ ἐξ 20 ἁνάγκης, τῆς μερικῆς νῦν ἀποφατικῆς διὰ τὴν καθόλου ἀποφατικὴν ἀληθευόσης συνάξεις οὖν ‘ὅπνος παντὶ καθεύδοντι ἀνθρώπῳ’. εἰ δὲ τὸν ἐγρηγορότα λάβωμεν ἀνθρωπὸν, καὶ τὸ οὐδενὶ συναχθῆσεται. Ιστέον δὲ ὅτι τῶν λοιπῶν ἀσυλλογίστων συζυγιῶν οὐκ ἐμνημόνευσε, λέγω δὲ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων μερικῶν ἡ ἀπροσδιορίστων καταφατικῶν τε καὶ ἀποφατικῶν καὶ 10 ἀνομοιοσχημόνων, ώς ἥδη δήλων ὅντων τούτων.

p. 40b15 Δῆλον δὲ καὶ ὅτι πάντες ἀτελεῖς, καὶ ὅτι τελειοῦνται 25 διὰ τοῦ πρώτου σχήματος.

Οἱ μὲν γάρ δι’ ἀντιστροφῆς τῶν προτάσεων ἐπὶ τοὺς συλλογιστικοὺς τρόπους τοῦ πρώτου σχήματος ἀνήγοντο, οἱ δὲ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. τοῦτο δὲ ἦν δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου σχήματος ἔλεγεν, ὅτι “τελειοῦνται διὰ τῶν προειρημένων σχημάτων” ἀντὶ τοῦ ‘διὰ τοῦ προειρημένου σχήματος’, ταυτέστι τοῦ πρώτου, τῷ πληθυντικῷ χρησάμενος ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ, ώς ἔθιος. καὶ σχημάτων λέγοι ἀν τοὺς συλλογιστικοὺς τρόπους τοῦ πρώτου σχήματος, εἰς οὓς ἀνάγονται πᾶσαι αἱ συλλογιστικαὶ συζυγίαι καὶ 30 τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου σχήματος.

p. 40b17 "Οτι μὲν οὖν οἱ ἐν τούτοις τοῖς σχήμασι συλλογισμοὶ τελειοῦνται διὰ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι καθόλου συλλογισμῶν καὶ εἰς τούτους ἀνάγονται, δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων. ὅτι δὲ ἀπλῶς πᾶς συλλογισμὸς οὗτως ἔξει, νῦν ἔσται φανερόν, ὅταν 25 δειχθῇ πᾶς γινόμενος διὰ τούτων τινὸς τῶν σχημάτων.

Εἰπὼν περὶ τοῦ ὑπάρχοντος τρόπου καὶ τοῦ ἀναγκαίου καὶ τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τούτους μέσας, ἔτι τε ἀναγαγὼν τοὺς ἐκ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου σχήματος συλλογισμοὺς εἰς τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ καὶ τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ εἰς τοὺς δύο τοὺς καθόλου, νῦν βούλεται δεῖξαι ὅτι ἀδύνατον γενέσθαι συλλογισμόν, δύοις ὑποθετικόν τε καὶ κατηγορικόν, εἰ μὴ δι’ ἐνὸς τῶν τριῶν 40 τούτων σχημάτων. ἵνα δὲ τοῦτο δείξῃ, μεταβαίνει ἐκ τῶν συλλογισμῶν ἐπὶ τὰ συλλογιστὰ ως σαφέστερα, καὶ προάγει τὸν λόγον ἐκ διαιρέσεως

1 post καν add. εἰ U εἴη ἐλάττων ἡ B 2 οὐ St: om. BU 4 ὑπάρχειν
ἐνδεχέσθω Ut: inv. ord. B supra οὐ παντὶ scr. οὐδενὶ B¹ 5 post τῆς add. δὲ τ
νῦν om. B 6 παντὶ om. t 7 δὲ om. U 8 δὲ BSU: δὴ t 11 καὶ
ὅτι prius B Arist.: inv. ord. Ut 13 διὰ τῆς U 15 ἔλεγεν] c. 19 p. 39 a2
16 προειρημένων Arist.: εἰρημένων B Ut (d) cf. p. 228,12 18 τοῦ συλλογιστικοῦ τρόπου B
19 post οὖς add. καὶ t 21 ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν inser. B
οὖν om. B (d) 22 post τελ. add. τε Arist. (om. A d f u) τῷ om. U 24 ἔχει
Arist., at cf. p. 247,33 25 πᾶς γινόμενος ε παραγινόμενος corr. B² τινὸς om. U
27 ἀναγαγὼν scripsi: ἀνάγων B Ut 31 δὲ superscr. U 32 ἀσυλλόγιστα U

οὗτως· πᾶν συλλογιστὸν ἡ καθόλου ἐστὶν ἡ κατὰ μέρος, καὶ τοῦτο ἡ κατα-LIX°
φατικὸν ἡ ἀποφατικόν. είτα καὶ τὸν τρύπον τῆς δεῖξεως ἐκ διαιρέσεώς φησι·
πᾶν γάρ τὸ δεικνύμενον, φησίν, ἡ δεικτικῶς δείκνυται, τουτέστι διὰ κατηγορι-
κῶν προτάσεων, ἡ ἐξ ὑποθέσεως. τούτων οὖν οὕτως ἐγόντων εἰπωμεν πρῶ-
5 τον περὶ τῶν δεικτικῶς δεικνυμένων. λαμβάνει δὲ πάλιν τὸ Α καὶ τὸ Β στοι-
χεῖα ἀντὶ τῶν συλλογιστικῶν δρων. ἐὰν οὖν, φησί, βουλήθωμεν δεῖξαι διὰ τὸ
Λ τῷ Β ὑπάρχει ἡ οὐχ ὑπάρχει, εἰ μὲν αὐτόθεν τοῦτο λάβοιμεν, διὰ {ὑπάρχει
ἡ διὰ!} οὐχ ὑπάρχει, τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτησόμεθα καὶ τὸ ζητούμενον ὡς ὄμολογού-
μενον ληφόμεθα. ἐπεὶ οὖν ἀνάγκη δι' ἔτερων τὸ ζητούμενον [ὡς ὄμολο-
10 γούμενον] κατασκευάσαι, ἐὰν λάβωμεν διὰ τὸ Α τῷ Γ ὑπάρχει ἡ τὸ Γ
ἔτερῳ ἡ τῷ Λ ἔτερον ἡ τὸ Β τινὶ ἄλλῳ, οὐδὲν ὄμοίως ἐσόμεθα δεδειχότες·
μίαν γάρ πρότασιν εἰλήφαμεν· ὁ δὲ συλλογισμὸς ἐκ δύο τούλαγχιστόν ἐστι 50
προτάσεων· “τεθέντων γάρ τινων ἔτερον τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμ-
βαίνει”. πάλιν εἰ δύο λάβωμεν προτάσεις, οἷον τὸ Α κατὰ τοῦ Γ καὶ
15 τὸ Γ κατ' ἄλλου τινός, ἡ καὶ κατὰ τοῦ Α ἄλλο, ἡ διασας ἀν ἄλλας λάβισμεν
συμπλεκομένας προτάσεις μὴ συναπτούσας δὲ πρὸς τὸ Β, συλλογισμὸν
μὲν ποιήσομεν, οὐ μὴν τοῦ προκειμένου. ἀνάγκη οὖν πᾶσα, εἰ δεῖ δει-
χθῆναι διὰ τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει ἡ οὐχ ὑπάρχει, λαβεῖν τινα κοινὸν δρου,
ὅς συνάψει πρὸς τὸ Β καὶ διαβιβάσει δι' ἔαυτοῦ ἀπὸ τοῦ Α | ἐπὶ τὸ Β LIX^r
20 ἡ τὴν κατηγορίαν ἡ τὴν ἀπόφασιν. ἀνάγκη οὖν τοῦτον τὸν κοινὸν δρου
ἡ τοῦ μὲν κατηγορεῖσθαι τῷ δὲ ὑποκεῖσθαι ἡ ἀμφοτέρων κατηγορεῖσθαι ἡ
ἀμφοτέροις ὑποκεῖσθαι. καὶ οὕτως τὰ τρία ἀναφαίνεται σχῆματα. οὕτω
μὲν οὖν δῆλον διὰ πᾶς κατηγορικὸς συλλογισμὸς εἰς ἐν πάντως τῶν τριῶν
ἀνάγεται σχημάτων. οὐ μόνον δὲ οὗτοι, φησίν, ἄλλα καὶ οἱ ὑποθετικοὶ
25 πάντες εἰς ταῦτα ἀνάγονται τὰ σχῆματα. λέγει δὲ τοῦτο, οὐχ διὰ οἱ ὑπο-
θετικοὶ τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν ἔχουσι τῶν δρων, ἀλλ' διὰ λαμβανόντων ἡμῶν
τινα ὑπόθεσιν καὶ ἐκ ταύτης τὰ ἔξῆς κατασκευαζόντων (οἷον εἰ πρόνοια
ἐστιν, ἡ ψυχὴ ἀθάνατός ἐστιν· ἀλλὰ μὴν ἔστι πρόνοια· ἀθάνατος ἄρα ἡ
ψυχὴ) ἀνάγκη τὴν εἰληφαμένην ὑπόθεσιν διὰ ἀληθῆς ἀποδεῖσαι, ἐπεὶ οὐ
30 συγχωρήσει τὰ ἔξῆς συμπεραίνειν ὁ προσδιαλεγόμενος. πόθεν γάρ δῆλον
διὰ πρόνοια ἔστιν; εἰ τούνυν βουλόμενοι δεῖξαι ταύτην τὴν ὑπόθεσιν δι'
ἔτερας ὑποθέσεως αὐτὴν δείκνυμεν, ἀνάγκη κακείνην ἀποδεῖσαι, καὶ τοῦτο 10
ἐπὶ τοσοῦτον, ἔως ἀν εἰς ὄμολογημένον τι καταντήσωμεν, δῆμερ κατηγορι-
κῶς τὴν πρώτην ὑπόθεσιν δείκνυσιν. οἷον ὅσπερ καὶ ὁ Πλάτων ἐποίησεν
35 ἐν τῷ Φαιδρῷ· βουλόμενος γάρ δεῖξαι τὴν ψυχὴν ἀθάνατον λαμβάνει

3 post διὰ add. τῶν τ 6 συλλογιστῶν Bt δρων om. t 7. 8 ὑπάρχει ἡ διὰ
addidi 8. 9 ὄμολογημένον t 9. 10 ὡς ὄμολογούμενον ut e vs. 8. 9 illata delevit:
ώς ὄμολογουμένων, sed ante τὸ ζ. U: ως ὄμολογημένον ibidem t 10. 11 ἡ τῷ γ'—τὸ
α'—τῷ β' t 13 τεθέντων κτλ.] c. 1 p. 24b 19 κειμένων B Arist.: προκειμένων Ut
15 καὶ om. t ἄλλας post λάβ. collocat t λάβωμεν ο λάβοιμεν sive hoc ex illo
corr. U: λάβοιμεν Bt 18 τῶ γ B λαμβάνειν U (ν alt. superser. U²) 19 τὸ
utrobique B 21 τῶ μὲν U 26 τὴν αὐτὴν Bt: τοιαύτην U 30 περαίνειν U
32 an αῦ? cf. p. 208, 20 33 δρμολογούμενον pr. B 31 καὶ om. U 35 ἐν
om. B ἐν τῷ Φαιδρῷ] c. 15 p. 70 C sq.

δυνάμει ταύτην τὴν ὑπόθεσιν· εἰ αἱ ψυχαὶ ἡμῶν μετὰ θάνατον ἐν "Αἰδου, LX^r
οὐκ ἄρα φθείρονται· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· καὶ τὸ δεύτερον ἄρα. πόθεν
δ' ὅτι ἐν "Αἰδου αἱ ψυχαί; δι' ἔτέρας πάλιν ὑποθέσεως δείκνυσιν· εἰ τὸ
ζῶν καὶ τὸ τεθνηκός ἐξ ἀλλήλων εἰσίν, ἡμῶν αἱ ψυχαὶ ἐν "Αἰδου· ἀλλὰ
5 μὴν τὸ πρῶτον, καὶ τὸ δεύτερον ἄρα. πόθεν δὲ τὸ ζῶν καὶ τὸ τεθνηκός 15
ἐξ ἀλλήλων; λοιπὸν εἰς ὠμολογημένον καταντῷ καὶ οὕτω κατηγορικῶς τὴν
ὑπόθεσιν εἰσάγει. τὸ γάρ ζῶν καὶ τὸ τεθνηκός ἐναντία, τὰ ἐναντία ἐξ
ἀλλήλων· καὶ τὸ ζῶν καὶ τὸ τεθνηκός ἐξ ἀλλήλων. ὅτι γάρ τὰ ἐναντία
ἐξ ἀλλήλων, πρόσδηλον· ἐκ γάρ λευκοῦ μέλαν γίνεται καὶ ἐκ θερινοῦ ψυχροῦ,
10 καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλών ὄμοίως. ἐπειδὴ οὖν ἀνάγκη τὴν λαμβανομένην ὑπόθεσιν
ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς συλλογισμοῖς διὰ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ δείκνυσθαι,
πᾶς δὲ κατηγορικὸς συλλογισμὸς ὑφ' ἓν πίπτει τῶν τριῶν σχημάτων, εἰκότες 20
ἄρα, φησί, καὶ τοὺς ὑποθετικοὺς συλλογισμοὺς ὑπὸ τὰ αὐτὰ ἀνάγεσθαι σχῆματα.

'Επειδὴ δὲ ὁ μὲν Ἀριστοτέλης τοσοῦτον εἰπὼν περὶ τῶν ὑποθετικῶν
15 ἐπαύσατο καὶ οὐδὲν ἡμᾶς περὶ αὐτῶν ἐδίδαξεν, ἀλλὰ τὴν πᾶσαν σπουδὴν
περὶ τοῦ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ ἐποιήσατο, ἀτε δὴ τούτων μὲν τελείων 25
ὄντων καὶ μηδενὸς ἐξωθενεν δειρένων, τῶν δὲ ὑποθετικῶν δειρένων τῶν
κατηγορικῶν, εἴπωμεν ἡμεῖς βραχέα περὶ αὐτῶν. Ιστέον γάρ δὲ πολυ-
τεύοντος προγραμματίας περὶ τούτων κατεβάλλοντο οἵ τε μαθηταὶ τοῦ Ἀριστο-
20 τέλους, οἵ περ Θεόφραστον καὶ Εὔδημον καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ ἔτι οἱ Στωι-
κοί. εἴπωμεν οὖν τίσιν ὅντας ἐχρήσαντο ἐν τε τοῖς μέρεσιν αὐτῶν καὶ
τοῖς δλοῖς οἱ Περιπατητικοί καὶ οἱ Στωικοί, καὶ ἔτι τὴν διαιρεσιν αὐτῶν,
καὶ πόσοι τρόποι ἐκ ταύτης ἡμεῖν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν ἀναφαίνονται.

'Ιστέον οὖν δὲ τὴν ἐφεξῆς τούτων ὄντων ἀλλήλοις, πραγμάτων, νοημάτων, 30
25 φωνῶν, πάλιν δ' αὐτὸν καὶ τούτων ἐφεξῆς ὄντων ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς συλλο-
γισμοῖς, ὡς γνωσόμεθα, τοῦ ἥγημένου, τοῦ ἐπομένου, τοῦ συνημμένου,
τῆς προσλήψεως, τοῦ συμπεράσματος, οἱ μὲν Ηεριπατητικοὶ τῇ κοινῇ συνη-
θείᾳ κεχρημένοι τὰ μὲν πράγματα αὐτὸν τοῦτο πράγματα ὠνόμασαν, καὶ
τὰ νοήματα ὡσαύτως, ὄμοίως δὲ καὶ τὰς φωνάς, ἔτι τὸ τὸ ἥγούμενον ἐν
30 τοῖς ὑποθετικοῖς συλλογισμοῖς αὐτὸν τοῦτο ἥγούμενον, καὶ τὸ ἐπόμενον
ώσαύτως. οἷον τὸ 'εἰ ἡμέρα ἐστί', τοῦτο ἥγούμενον· τὸ δὲ 'ἥλιος ὑπὲρ 35
γῆν', τοῦτο ἐπόμενον· ἐπειταὶ γάρ τῷ πρώτῳ τὸ δεύτερον. τὸ δὲ δλον
τοῦτο τὸ 'εἰ ἡμέρα ἐστίν, ἥλιος ὑπὲρ γῆν ἐστί', τοῦτο συνημμένον διὰ
τὸ συνηφθαι ταῦτα ἀλλήλοις. τὸ δὲ 'ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστί', τοῦτο οἱ
35 Ηεριπατητικοὶ μετάληψιν καλοῦσσι διὰ τὸ μεταλαμβάνεσθαι ἐκ δευτέρου.
ἥδη γάρ ἐλήφθη ἐν τῷ ἥγουμένῳ. τὸ δὲ 'ἥλιος ἄρα ὑπὲρ γῆν', τοῦτο

3 δ' om. Ut δείκνυται U 4 τὸ om. t 5 post μὴν add. καὶ t ζῶν B
itemque vs. 7.8 τὸ quart. om. t 6 ὠμολογημένον t: δμολογόμενον BU cf. p. 241,33
7 post τὰ add. δ' t 8 καὶ prius om. U ὅτι—9 πρόσδηλον, quae post ἀλλήλων prius
colloc. BUt, hoc transposui 13 συνάγεσθαι t 14 περὶ (τῶν add. t) ὑποθετικῶν
συλλογισμῶν inser. SUT δὲ om. U 16 ἐποιήσατο συλλογισμοῦ U 18 εἰπομεν
t itemque vs. 21 19 κατεβάλλοντο SUT: κατεβάλοντο B 20 post οἱ prius add. τε U
22 οἱ alt. om. t 26 ἐπομένου—συνημμένου BS: inv. ord. Ut 28 αὐτῶν τούτων U
29 τε om. B 31 τοῦτο BSt: τὸ U 33 τὸ om. SU 36 ἐν om. pr. B

συμπέρασμα. οὗτω μὲν οἱ Περιπατητικοί. οἱ δὲ Στωικοὶ καὶ νοτέρων βαδί· LX^v ζούτες τὰ μὲν πράγματα τυγχάνοντα ώνόμασαν, διότι τῶν πραγμάτων τυχεῖν 40 βούλομεθα, τὰ δὲ νοήματα ἐκφορικά, διότι ἀπερ ἐν αὐτοῖς γνοῦμεν, ταῦτα εἰς τὸ ἔξω προφέρομεν, τὰς δὲ φωνὰς λεκτά. τὸ δὲ ἡγούμενον καὶ αὐτοὶ 5 διηγούμενον ἐκάλεσαν (κατὰ γάρ τοῦτο γένον συμφωνοῦσι τοῖς Περιπατητικοῖς), τὸ δὲ ἐπόμενον λῆγον, τὸ δὲ συνημμένον τροπικόν, διότι τρεπόμεθα ἐκ τοῦ ἡγούμενου εἰς τὸ ἐπόμενον, *⟨οἶνον⟩* εἰ ἡμέρα ἐστίν, ηλιος ὑπὲρ γῆν 10 ἐστι, τὴν μετάληψιν πρόσληψιν (καὶ ἔμεινε τοῦτο ἐν τῇ συνηθείᾳ), τὸ δὲ συμπέρασμα ἐπιφοράν, διότι τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ἐπιφέρεται. ταῦτα μὲν οὖν 15 τὰ δύναματα οἵς κέχρηται οἱ Περιπατητικοί καὶ οἱ Στωικοί.

Λάβωμεν δὲ λοιπὸν ἐκ διαιρέσεως τὰ εἰδη τῶν ὑποθετικῶν συλλογι-
σμῶν. καθόλου πᾶς συλλογισμὸς ἢ τὸ ἔστιν ἢ τὸ οὐκ ἔστι δείκνυσιν, ἢ τίνος
ὅντος τί ἔστιν ἢ τί οὐκ ἔστιν, ἢ τίνος μὴ ὅντος τί ἔστιν ἢ τί οὐκ ἔστιν. οἱ
μὲν οὖν τίνος ὅντος ἢ μὴ ὅντος τί ἔστιν ἢ τί οὐκ ἔστι δεικνύντες, οὗτοι
15 καλοῦνται διὰ τριῶν καὶ δι' ὅλων ὑποθετικοί, δι' ὅλων μέν, διὰ πᾶσαι αἱ
παραλαμβανόμεναι προτάσεις ὑποθετικαί, διὰ τριῶν δέ, διὰ τούλαχιστον
οὗτοι οἱ συλλογισμοὶ διὰ τριῶν ὑποθέσεων περαίνονται. οἷον βούλομαι 20
δεῖξαι διὰ τῆς ὑποθέσεως τῆς λεγούσης ἀγαθὸν εἶναι τὸν θεὸν ἀκολουθεῖ τὸ
ἀδίον εἶναι τὸ πᾶν. ἐπειδὴ οὖν δύο ταύτας ὑποθέσεις βούλομαι δεῖξαι
25 ἐπομένας ἀλλήλαις, πᾶσα ἀνάγκη δι' ἐπέρου τοῦτο κατασκευάσαι· ἐπεὶ εἰ
αὐτόθιν τοῦτο λάβωμεν, τὸ ἐν ἀρχῇ πάλιν αἰτησόμεθα. οὐκοῦν γρεία
ἡμῖν πλειόνων ἢ τούλαχιστον ἀλλης μιᾶς ὑποθέσεως, δι' ἧς μέσης ταύτας
ἀλλήλαις συνάψομεν. οἷον ἵνα εἴπωμεν οὕτως, εἰ ὁ θεὸς ἀγαθός, ἀγαθὰ ποιεῖ·
εἰ ἀγαθὰ ποιεῖ, ἀδίοια ποιεῖ· εἰ ὁ θεὸς ἄρα | ἀγαθός, ἀδίοια ποιεῖ. δομοίως LX^v
30 ἔχουσι καὶ οἱ τίνος ὅντος τί οὐκ ἔστι κατασκευάζοντες· οἷον εἰ ὁ θεὸς ἀγαθός,
καὶ δίκαιος· εἰ δίκαιος, εἰσὶ τὰ ἐν "Αἰδου δικαιωτήρια· εἰ τοῦτο. οὐκ εἰσὶ θνηταὶ
αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχαί· εἰ ὁ θεὸς ἄρα ἀγαθός, οὐκ εἰσὶ θνηταὶ αἱ τῶν
ἀνθρώπων ψυχαί. ἔτι τίνος μὴ ὅντος τί ἔστιν ἢ τί οὐκ ἔστιν, οἷον ὡς
ἐπὶ τῶν αὐτῶν· εἰ μὴ ἔστιν ἀδικον τὸ θεῖον, εἰσὶ τὰ ἐν "Αἰδου δικαιωτήρια·
35 εἰ τοῦτο, ἀθανατοι αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχαὶ καὶ οὐκ εἰσὶ θνηταὶ· εἰ μὴ
ἔστιν ἄρα ἀδικον τὸ θεῖον, ἀθανατοι εἰσὶν αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχαὶ καὶ
οὐκ εἰσὶ θνηταὶ. σκόπει δὲ διὰ πάντων τούτων οὐ τὸ εἶναι τι ἀπλῶς
ἢ μὴ εἶναι κατεσκευάσαμεν, ἀλλ' διὰ τῷδε ὑποτεθέντι τῷδε ἀκολουθεῖ.
καὶ ἐπειδὴ οὐδαμοῦ τὸ εἶναι τῷδε τι ἢ μὴ εἶναι ἀπεδείχαμεν, εἰκότως δι' ὅλου
40 ὑποθετικοὶ καλοῦνται· ἐφ' ὃν γάρ εἶναι τι ἢ μὴ εἶναι κατεσκευάζομεν,
δεῖξομενα πάντως καὶ κατηγορικοὺς συλλογισμούς.

1 οὗτο St: τούτω B: τοῦτο U post μὲν add. οὖν t: om. BSU 2 μὲν om. U
3 αὐτοῖς BSU: ἔαυτοῖς t 5 τοῦτο γάρ t 7 οἶνον addidi ante ἥλιος add. ὁ Bt: om. SU
8 post τὴν add. fort. recte δὲ t: om. BSU 10 οὖτε π. S 12 ἢ τὸ οὐκ ἔστι bis.
semel del. B 14 ἔστιν ἢ τὸ οὐκ S: οὐκ ἔστιν ἢ τὸ Bt 21 λάβομεν t: λάβομεν b
23 εἴπομεν pr. B 23 et 24 ἀγαθοποιεῖ SUt, at cf. p. 244,19 sq. 25 οἱ BSt: εἰ U
25. 26 ἀγαθός—δίκαιος scripsi: inv. ord. BSU 26 καὶ SU: om. Bt εἰ δίκαιος scripsi:
εἰ ἀγαθός Bt: om. SU 27 αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων t 31 ἄρα om. pr. B
32 post τούτων add. διὰ Bt: om. S 34 τῷδε SUt: om. B 36 καὶ SUt: om. B

Τῶν οὖν εἶναι τι ἡ μὴ εἶναι δεικνύντων οἱ μὲν κατηγορικῶς δει- LX^v
κνύσουσιν οἱ δὲ ὑποθετικῶς. περὶ μὲν οὖν τῶν κατηγορικῶν συλλογή- 10
σμῶν ἵκανῶς εἴρηται· περὶ δὲ τῶν ὑποθετικῶν οὗτως εἴπωμεν. τῶν
τὸ εἶναι ἡ μὴ εἶναι κατασκευαζόντων ὑποθετικῶν οἱ μὲν ἀκολουθίαν
α. κατασκευαζούσιν οἱ δὲ διάζευξιν. καὶ τῶν ἀκολουθίαν κατασκευαζόντων
οἱ μὲν τῇ θέσει τοῦ ἥγουμένου κατασκευάζουσι τὸ ἐπόμενον, οἱ δὲ
τῇ ἀναιρέσει τοῦ ἐπομένου ἀναιροῦσι καὶ τὸ ἥγούμενον. οἷον εἰ τὸ
προτιὸν ἄνθρωπός ἔστι, καὶ ζῷόν ἔστιν· ἀλλὰ μὴν ἄνθρωπός ἔστι· καὶ
ζῷον ἄρα ἔστι. καὶ ἔστιν οὗτος πρῶτος τρόπος τῶν ὑποθετικῶν ὃ ἔξ
10 ἀκολουθίας τῇ θέσει τοῦ ἥγουμένου κατασκευάζων τὸ ἐπόμενον. πάλιν 15
εἰ τὸ προτιὸν ἄνθρωπός ἔστι, καὶ ζῷόν ἔστιν· ἀλλὰ μὴν οὐκ ἔστι ζῷον·
οὐδὲ ἄνθρωπος ἄρα ἔστιν. οὗτος δεύτερος τρόπος ὑποθετικὸς ὃ ἔξ ἀκο-
λουθίας τῇ ἀναιρέσει τοῦ ἐπομένου ἀναιρῶν καὶ τὸ ἥγούμενον. τί οὖν
οὗτοι διαφέρουσι τῶν δι' οὗτούς ὑποθετικῶν, εἰ κάκενοι ἀκολουθίαν τινὰ
15 κατασκευάζουσι (δεικνύσουσι γάρ τίνος ὅντος τί ἔστιν ἡ τί οὐκ ἔστι) καὶ
οὗτοι ἀκολουθίαν λέγονται κατασκευάζειν; λέγω οὖν δτι ἐκεῖνοι μὲν τοσοῦτον
μόνον τῷδε ὑποτεθέντι ἀκολουθεῖν τόδε λέγουσιν, οὐ μέντοι γε καὶ αὐτὴν 20
τὴν ὑπόθεσιν κατασκευάζοντες ἀποφαίνονται 'οὐκοῦν καὶ τάδε ἔστιν'. οἷον
εἰ ὁ θεὸς ἀγαθός, ἀγαθὰ ποιεῖ· εἰ ἀγαθὰ ποιεῖ, ἀδίαι ποιεῖ· εἰ ὁ θεὸς
20 ἄρα ἀγαθός, ἀδίαι ποιεῖ· σκόπει γάρ δτι οὐχ ἀπλῶς ἀποφαίνεται δτι ἀδίαι
ποιεῖ, ἀλλ 'εἰ ἀγαθός ἔστιν, ἀδίαι ποιεῖ'. ἐπὶ δὲ τῶν τὸ εἶναι ἡ μὴ εἶναι
κατασκευαζόντων αὐτὴ ἡ τοῦ πράγματος ὑπαρξίας κατασκευάζεται· λέγομεν
γάρ 'εἰ ἀγαθός, ἀδίαι ποιεῖ'. εἰτα τὴν πρόσληψιν λαβόντες τὸ 'ἀλλὰ μὴν
ἢ γαθός' ἐπάγρυψεν τὸ 'ἢ δίαι ἄρα ποιεῖ'. ἀποφαίνεται οὖν ἐν τούτοις δτι 25
25 οὐδιότεροι εἰστι τὰ ὑπὸ θεοῦ γινόμενα. δομοίως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, καὶν
διὰ πλειόνων ὑποθέσεων κατασκευάζωμεν. πάλιν οὖν λέγω δτι τῶν τὸ
εἶναι ἡ μὴ εἶναι κατασκευαζόντων συλλογισμῶν οἱ μὲν ἀκολουθίαν κατα-
σκευάζουσιν οἱ δὲ διάζευξιν, καὶ τῶν ἀκολουθίαν κατασκευαζόντων οἱ μὲν
τῇ θέσει τοῦ ἥγουμένου κατασκευάζουσι τὸ ἐπόμενον, οἱ δὲ τῇ ἀναιρέσει
30 τοῦ ἐπομένου ἀναιροῦσι καὶ τὸ ἥγούμενον. γίνονται οὖν οὗτοι δύο τρόποι
ὑποθετικῶν συλλογισμῶν, πρῶτος τε καὶ δεύτερος. τῶν δὲ διάζευξιν κατα-
σκευαζόντων οἱ μὲν λαμβάνονται ἐπὶ τῶν μὴ ἀντικειμένων, οἱ δὲ ἐπὶ τῶν 35
ἀντικειμένων, καὶ ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων ἡ τῶν ἐμμέσων ἡ τῶν ἀμέσων, καὶ
τῶν ἐμμέσων ἡ τῶν ώρισμένα ἐχόντων τὰ ἔμμεσα ἡ τῶν ἀόριστα, καὶ
35 ἐπὶ τῶν ἀμέσων ἡ τῶν κατὰ τὰ ἐναντία ἡ τῶν καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν ἡ
τῶν κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν. διάζευξιν δὲ λέγομεν τὴν ἐν διαιρέσει

1 post εἶναι alt. add. τι U

4 ἀκολουθίαν S: ἀκολούθως Ut: ἀκολούθη B

8 ἀλλὰ—9 ἄρα ἔστι mrg. U

12 ὑποθετικὸς BS: ὑποθετικῶν U:

τῶν ὑποθετικῶν t

14 post κάκενοι add. γάρ U

15 δεικνυσι Ut

16 οὗτοι BU: οὐκέτι St

17 οὐ SU: οἱ Bt

18 οἷον om. B

bis, semel del. B

post ἀγαθός add. ἔστιν U

19 ἀγαθός
utroque loco U

22 αὕτη t

25 post ὑπὸ add. τοῦ t

έχει post ἄλλων collocat B

29 θέσει B: ὑποθέσει Ut

31 ὑποθετικοὶ U

35 ἀμέσων ex ἐμμέσων corr. B²

izia B: ἡ Ut

36 διαιρέσειν B

ύπόθεσιν, οἷον εἰ πᾶς ἀριθμὸς ἢ ἄρτιος ἐστιν ἢ περιττός, εἰ ἡ ψυχὴ ἢ LX°
 θητή ἐστιν ἢ ἀθάνατος, εἰ ἡ διάμετρος τῇ πλευρᾷ ἢ σύμμετρος ἢ ἀσύμ-
 μετρος· ἔχουσι γάρ πάντα ταῦτα τὸν 'ἢ' διαζευκτικὸν σύνδεσμον. τῶν οὖν οὓς
 κατὰ διάζευξιν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν τῶν ἢ ἐπὶ τῶν μὴ ἀντικειμένων
 ἢ λαμβανομένων ἢ ἐπὶ τῶν ἐμμέσων ἀντικειμένων καὶ ἀρισταὶ ἐχόντων τὰ
 ἔμμεσα οὐ δεῖ τὴν ὑπόθεσιν κατὰ διαιρεσιν προάγειν, οἷον δτὶ τὸ προστὸν ἢ
 ἄνθρωπος ἢ κύων ἢ ἵππος ἢ τι τοιοῦτον ἐστι (ταῦτα δὲ οὐκ ἀντικείμενα), ἢ
 πάλιν δτὶ προσιὸν ἢ λευκόν ἐστιν ἢ μέλαν ἢ φαιὸν ἢ ἐρυθρὸν ἢ τι τοιοῦτον·
 ταῦτα δὲ ἔμμεσα ἀντικείμενα καὶ ἀριστα. εἰ γάρ κατὰ διαιρεσιν ποιητέ-
 10 μεθα τὴν ὑπόθεσιν, οὔτε τὴν διαιρεσιν ὑγιῆ ποιήσοιεν (οὐ γάρ δυνατὸν 10
 πᾶσιν ἐπεξελθεῖν ἢ τοῖς μὴ ἀντικειμένοις ἢ τοῖς ἐμμέσοις καὶ ἀριστοῖς
 ἀντικειμένοις), οὔτε δυνάμεθα ἐν τῷ συμπεράσματι τῇ τοῦ ἐνὸς ἀναιρέσει
 τὸ λοιπὸν εἰσαγαγεῖν, ἀλλὰ δεῖ τῇ τῶν λοιπῶν πάντων ἀναιρέσει τὸ κατα-
 λειπόμενον εἰσαγαγεῖν· τοῦτο δὲ ἀδύνατον· οὐ γάρ δυνατὸν ἐξαριθμήσασθαι
 15 πάντα. *(οἶνον)* ἐὰν εἴπω δτὶ τὸ προσιὸν ἢ ἄνθρωπός ἐστιν ἢ ἵππος ἢ τι
 τοιοῦτον, ψεύδομαι· δυνατὸν γάρ ἄλλο τι εἶναι· ὅμοίως δὲ κἀν δτὶ τὸ προσιὸν
 ἢ λευκόν ἐστιν ἢ μέλαν· δυνατὸν γάρ ἢ φαιὸν ἢ ὥχρὸν εἶναι. ἀλλὰ καὶ τὸ 45
 πᾶσιν ἐπεξελθεῖν ἢ χαλεπὸν ἢ ἀδύνατον. ἀλλ' οὐδὲ ἐν τῷ συμπεράσματι
 δυνάμεθα εἰπεῖν οὗτως 'ἄλλὰ μὴν οὐχ' ἵππος· ἄνθρωπος ἄρα'. πῶς οὖν
 20 δεῖ ποιεῖν; δεῖ μετὰ ἀποφάσεως ποιεῖσθαι τὴν διαιρεσιν 'τὸ προσιὸν οὐχὶ¹
 καὶ ἄνθρωπός ἐστι καὶ ἵππος ἐστίν' (ἀληθεύομεν γάρ οὗτω λέγοντες), εἶτα
 τῇ θέσει τοῦ ἐνὸς ἀναιρεῖν τὰ λοιπά· 'ἄλλὰ μὴν ἄνθρωπός ἐστιν· οὐκ
 25 ἐστιν ἄρα ἵππος'. καὶ ἐστιν οὗτος τρίτος τρόπος τῶν ὑποθετικῶν ὁ ἐξ
 ἀποφατικῆς συμπλοκῆς τῇ θέσει τοῦ ἐνὸς ἀναιρῶν τὰ λοιπά. ἐὰν δὲ 50
 30 ἢ ἐπὶ τῶν ἀμέσων ἀντικειμένων ποιώμεθα τὴν διαιρεσιν ἢ ἐπὶ τῶν ἐμμέσων
 ὥρισμένα δὲ ἐχόντων τὰ ἔμμεσα, γίνονται δύο τρόποι ὑποθετικῶν συλλο-
 γισμῶν· ἀμέσων μὲν οἶνον ὁ ἀριθμὸς ἢ περιττός ἐστιν ἢ ἄρτιος, ἢ διάμετρος
 τῇ πλευρᾷ ἢ σύμμετρος ἢ ἀσύμμετρος· ἐμμέσων δὲ ὥρισμένων, ὡς δταν
 λαβόντες δύο μεγέθη λέγωμεν δτὶ τόδε τῷδε ἢ ίσον ἐστὶν ἢ μείζον ἢ
 35 ἔλαττον, ἢ ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ οὐδέτερον, τοῦ [δὲ] οὐδετέρου δυναμένου πάλιν
 τέμνεσθαι ἢ εἰς τὸ δεκτικὸν ἀνὰ μέρος ἔχατέρου τῶν ἀντικειμένων ἢ LXI°
 εἰς τὸ μηδέτερον τούτων δεχόμενον. γίνονται οὖν, ὡς εἴπον, ἐκ τούτων
 40 ἔτεροι δύο τρόποι ὑποθετικοί, τέταρτος μὲν ὁ ἐκ διαζευκτικοῦ τῇ θέσει
 τοῦ ἐνὸς ἀναιρῶν τὸ λοιπὸν ἢ τὰ λοιπά, πέμπτος δὲ ὁ ἐκ διαζευκτικοῦ τῇ
 45 ἀναιρέσει τοῦ ἐνὸς ἢ τῶν λοιπῶν τὸ καταλειπόμενον εἰσάγων. παράδειγμα
 τοῦ μὲν πρώτου· ἢ πλευρὰ τῇ πλευρᾷ ἢ ίση ἐστὶν ἢ μείζων ἢ ἔλαττων·
 ἀλλὰ μὴν ίση ἐστίν· οὐκ ἄρα μείζων οὐδὲ ἔλαττων. ὁ πέντε ἀριθμὸς ἢ ὁ

3 πάντα ταῦτα BU: inv. ord. S: ταῦτα t	τὸν ε τὸ corr. B	5 ἐν μέσῳ U
9 εἰ evan. U	10 ὑγιῆ S	11 ὑπεξελθεῖν t
15 οἶνον addidi	τι om. pr. B	16 κἀν scripsi: καὶ BUT
γάρ S: δὲ BUT	22 θέσει S: ὑποθέσει BUT, itemque vs. 24. 33	21 καὶ prius om. B
τρίτος B	24 ἀποφατικοῦ SU	25 ποιώμεθα B
p. 246,3. 7: τοῦδε BSU	30 ἢ ἀγαθὸν bis, semel del. B	29 τῷδε scripsi cf. vs. 36
om. U	31 ἐκάτερον t: compend. B	δὲ delevi πάλιν
	32 ἐνδεχόμενον U	ἐκ τούτων ὡς εἴπον St

περιττός ἐστιν ἡ ἄρτιος· ἀλλὰ μὴν περιττός· οὐκ ἄρα ἄρτιος. τοῦ δὲ LXI^c
δευτέρου· ἡ διάμετρος τῇ πλευρᾷ ἡ σύμμετρός ἐστιν ἡ ἀσύμμετρος· ἀλλὰ
μὴν σύμμετρος οὐκ ἐστιν· ἀσύμμετρος ἄρα. ἡ πλευρὰ τῇ πλευρᾷ ἡ ἵση
ἐστὶν ἡ μείζων ἡ ἐλάττων· ἀλλὰ μὴν οὕτε μείζων οὕτε ἐλάττων· ἵση ἄρα.
ἢ ἴστενον δὲ διτὶ δυνάμεθα καὶ τὸν τέταρτον καὶ τὸν πέμπτον τρόπον ἔξι ἀπο-
φατικῆς συμπλοκῆς ποιῆσαι· λέγω γάρ οὗτως, διτὶ διάμετρος τῇ πλευρᾷ
οὐγὶ καὶ σύμμετρος καὶ ἀσύμμετρος, καὶ διτὶ ἡ γραμμὴ τῇ γραμμῇ οὐκ 10
ἵση καὶ μείζων καὶ ἐλάττων. λέγω οὖν διτι, διταν οὕτω προφερώμεθα, τὸν
τερίτον τρόπον ποιοῦμεν· πλὴν περιττὸν τὸ οὕτω προφέρεσθαι, διταν ἔξιν
10 ἡ διαιρετικῶς προφέρεσθαι. ὥστε διαικέκρινται μὲν οἱ ὑποθετικοὶ τρόποι
μάλιστα μὲν τοῖς πράγμασιν, ὡς ἡδὴ διείλημεν, ἔπειτα καὶ τῷ σχήματι
τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς καὶ τῆς προφορᾶς. εἰ δὲ τοῦτο, οὐδὲν θαυμαστὸν καὶ
τὸν τέταρτον καὶ πέμπτον διηρημένους οὐ πραγματωδῶς, ἐπειδὴν προ-
φερώμεθα μετὰ συμπλοκῆς ἀποφάσεως, τρίτον λέγειν εἶναι τρόπον. 15

15. Ἐπεὶ δέ φησι καὶ τοὺς διὰ τοῦ ἀδυνάτου συλλογισμοὺς μέρος εἶναι
τῶν ἔξι ὑποθετικῶς, ἕδωμεν πῶς καὶ τοῦτο φησι. λέγομεν διτὶ καθόλου πᾶς
δι’ ἀδυνάτου συλλογισμὸς διὰ δύο ὑποθετικῶν περαίνεται καὶ ἐνὸς κατηγορι-
κοῦ. καὶ ὁ μὲν πρῶτος τοῦ ἀδυνάτου τῶν ὑποθετικῶν ἐστιν ὁ πέμπτος, ὁ
δεύτερος δὲ τοῦ ἀδυνάτου ὁ δεύτερος τῶν ὑποθετικῶν. ἐπειδὴ οὖν πᾶς μὲν
20 δι’ ἀδυνάτου ὑποθετικοῖς χρῆται συλλογισμοῖς, οὐ πᾶς δὲ ὑποθετικὸς δι’
ἀδυνάτου, διὰ τοῦτο φησι μέρος εἶναι τῶν ὑποθετικῶν τοὺς δι’ ἀδυνάτου,
οἷον ὡς ἐπὶ παραδείγματος. βουλόμενος δὲ γεωμέτρης δεῖξαι. διτὶ δὲ
μετρος τῇ πλευρᾷ ἀσύμμετρός ἐστι, κέγρηται τῷ δι’ ἀδυνάτου συλλογισμῷ
οὗτως· ἡ διάμετρος, φησί, τῇ πλευρᾷ ἡ σύμμετρός ἐστιν ἡ ἀσύμμετρος·
25 ἀλλὰ μὴν οὐ σύμμετρος, ὡς δεῖξω· ἀσύμμετρος ἄρα. ἐστι δὲ οὗτος ὁ
πέμπτος τρόπος τῶν ὑποθετικῶν. πότεν οὖν διτὶ οὐκ ἔστι σύμμετρος;
κατασκευάζει τοῦτο διὰ τοῦ δεύτερου τῶν ὑποθετικῶν· ἡ διάμετρος τῇ
πλευρᾷ εἰ δεῖται σύμμετρος, ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς ἄρτιος ἐσται καὶ περιττός· 30
ἀλλὰ μὴν ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς ἄρτιος καὶ περιττός οὐκ ἐστιν· οὐδὲ ἄρα ἡ διά-
35 μετρος τῇ πλευρᾷ σύμμετρος ἐσται. ταύτην οὖν λοιπὸν τὴν ὑπόθεσιν τὴν
διτι. εἰ δεῖται διάμετρος τῇ πλευρᾷ σύμμετρος, ἀνάγκη τὸν αὐτὸν *(ἀριθμὸν)*
σηματίου εἶναι καὶ περιττὸν διὰ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ κατασκευάζει. δημίως
εἶχον καὶ οἱ ἐν τοῖς κατηγορικοῖς συλλογισμοῖς δι’ ἀδυνάτου δεικνύμενοι,

ἢ τέταρτον BSt: δεύτερον U τρόπον post τέταρτον colloc. Bt 5. 6 ἀποφατικοῦ SU
7 οὐκ Bt: οὐδὲ καὶ S 8. 9 διτι. om. Bt, post. S 10 ἢ SU: fort. d. l.
μὲν om. t post τρόποι add. συλλογισμοί U 12 ἀγωγῆς SU: ἀναγωγῆς Bt
13 τὸν δεύτερον U διηρημένους B: διηρημένου St: διειρημένου U πραγματωδῶς S:
πραγματειωδῶς Bt 14 τρίτου λέγει U 15 διὰ τοῦ BU Arist.: δι’ St
15 εἶδωμεν t λέγωμεν t 18 post πέμπτος add. δὲ U 18. 19 ὁ δεύτερος
δὲ S: καὶ δεύτερος Bt 19 post δ add. δὲ U 20 κέγρηται U 21 διὰ
τοῦ δ. B 22 δεῖξαι S, mrg. U: post βουλόμενος colloc. B: om. t 23 ἔστι BSt:
ἔστιν οὐ U post κέγρηται add. δὲ U 26 τῶν ὑποθετικῶν τρόπος B
29 ἔστιν corr. U: ἔσται BSt, pr. U 30 σύμμετρος ante τῇ colloc. B: ἀσύμμετρος
pr. U 31 ἀσύμμετρος B, pr. U ἀριθμὸν addidi cf. p. 251,18

οῖσιν ὡς οἱ ἐν δευτέρῳ συγήματι ἐκ τῆς μείζονος καθάρατικῆς τῆς LXI^c δὲ ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς· οὗτος γάρ ἐπειδὴ δι’ ἀντιστροφῆς οὐκ 30 ἔδύνατο δείχνυσθαι, ἔδεικνυτο διὰ τοῦ ἀδυνάτου. οἶσιν ἔστω τὸ Α παντὶ μὲν τῷ Β ὑπάρχον, οὐ παντὶ δὲ τῷ Γ· ἐλέγομεν εἰναι τὸ συμπέρασμα ὅτι 5 τὸ Β οὐ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει. καὶ ἔδειχνυμεν τοῦτο διὰ τοῦ ἀδυνάτου οὕτως· τὸ Β τῷ Γ ἢ παντὶ ὑπάρχει ἢ οὐ παντὶ ἀλλὰ μὴν ψεῦδος τὸ παντί, 10 ὡς δεῖξω· ἀνάγκη ἄρα οὐ παντί ταῦτα γάρ δυνάμει ἐλέγομεν. οὗτος οὖν πᾶλιν ἔστιν ὁ πέμπτος τρόπος τῶν ὑποθετικῶν. πόθεν θεὶ ψεῦδος τὸ παντὶ τῷ Γ τὸ Β ὑπάρχειν; ἔδειχνυμεν τοῦτο διὰ τοῦ δευτέρου τῶν ὑπο- 15 θετικῶν· εἰ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, τὸ αὐτὸν τῷ αὐτῷ καὶ παντὶ καὶ οὐ παντὶ ὑπάρχει· ἀλλὰ μὴν τὸ αὐτὸν τῷ αὐτῷ καὶ παντὶ καὶ μὴ παντὶ ὑπάρχειν ἀδύνατον· οὐδὲ ἄρα τὸ Β τῷ Γ παντὶ ὑπάρχει. πόθεν οὖν ὅτι, 20 εἰ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, ἔσται τινὶ τὸ αὐτὸν καὶ παντὶ καὶ οὐ παντὶ· τοῦτο οὖν διὰ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ ἔδειχνυμεν· εἰ τὸ Β τῷ Γ παντὶ ὑπάρχει, ἢν δὲ καὶ τὸ Α τῷ Β παντί, τὸ ἄρα Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει· 25 ὑπέκειτο δὲ καὶ οὐ παντί· τὸ αὐτὸν ἄρα τῷ αὐτῷ καὶ παντὶ καὶ οὐ παντί. δηλον οὖν ἐκ τῶν εἰργμένων ὡς πᾶς ὁ διὰ τοῦ ἀδυνάτου συλλογισμὸς ἐκ δύο ἔστιν ὑποθετικῶν καὶ ἐνδος κατηγορικοῦ. καὶ διὰ τοῦτο, ὅτι ἐκ δύο ὑποθετικῶν ἔστι, μέρος εἰναι αὐτῶν φῆσι τοὺς διὰ τοῦ ἀδυνάτου.

20 "Ισως τις ἀπορήσει πρὸς ταῦτα· εἰ οἱ διὰ τοῦ ἀδυνάτου μέροις εἰσὶ τῶν ὑποθετικῶν, τινὲς δὲ τῶν κατηγορικῶν διὰ τοῦ ἀδυνάτου ἔδειχνυντο, ἔσονται καὶ τινὲς τῶν κατηγορικῶν μέροις τῶν ὑποθετικῶν. λέγομεν οὖν πρὸς τοῦτο ὅτι, δσοι τῶν κατηγορικῶν διὰ τοῦ ἀδυνάτου ἔδειχνυτο, τὴν μὲν ἀγωγὴν κατη- 25 γορικοὶ ήσαν, καὶ τὸ συμπέρασμα αὐτῶν οἴκοθεν ἔχει τὸ ἀναγκαῖον, καὶ μὴ διὰ τοῦ ἀδυνάτου δείχνυται. καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀναγκήσονται εἰς τοὺς ὑποθετικούς. ἐπειδὴ δὲ ἡμῖν φανερὸν οὐκ εἴχουσι τὸ ἀναγκαῖον, τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ τὸ φύσει αὐτῶν ἀναγκαῖον καὶ ἡμῖν φανεροῦται. οὕτη οὖν ἡ διὰ τοῦ ἀδυνάτου ἀπαγωγὴ ἡ διὰ τὸ ἡμῖν ποιῆσαι προφανὲς τοῦ συλλογισμοῦ τὸ ἀναγκαῖον παραληφθεῖσα, αὕτη ἔστι μέρος τῶν ὑποθετικῶν 30 συλλογισμῶν, οὐκ αὐτὸς ὁ κατηγορικὸς συλλογισμός, δις τὸ ἀναγκαῖον οὐκ ἐκ τοῦ ἀδυνάτου ἀλλ’ οἴκοθεν κέκτηται. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῶν ὑπο- θετικῶν συλλογισμῶν. ἴδωμεν δὲ ἀνωθεν καὶ τοῦ φιλοσόφου τὴν λέξιν.

p. 40b20 "Οτι δὲ ἀπλῶς πᾶς συλλογισμὸς οὕτως ἔδει, οὐκ ἔτει φανερόν.

35 Πᾶς, εἴτε κατηγορικὸς ὕγιοντες εἴτε ὑποθετικός.

1 ὡς οἱ BU: δσοι t 3 ἡδύνατο Β ἔδειχνυτο] c. 5 p. 27a38 sq.
 5 τῷ—τῷ U 6 ὑπῆρχεν Β 8 post πόθεν add. οὖν t 13 post αὐτῷ add.
 τῷ αὐτῷ (e vs. 11 illata) Ut 14 ἔδειχνυθεν t post ἔδειχν. add. οὖν BU: om. t
 16 ἄρα om. U 17 διὰ τοῦ Ut: δι' I 19 αὐτοὺς—τῶν U 20 post ἵσως
 add. δὲ t ἀπορήσει Β 28 διὰ prius om. U 30 συλλογισμῶν om. Ut
 32 εἰδωμεν t 35 ὑποθετικῶς t

p. 40b25 Δεικτικῶς η̄ ἐξ ὑποθέσεως.

Δεικτικῶς, τουτέστι κατηγορικῶς· αὐτόθεν γάρ αὐτοὶ δεικνύουσι τὸ προκείμενον. διὸ καὶ η̄ μὲν κατηγορικὴ δεῖξις ἐπ’ εὑθείας εἰρηται, η̄ δὲ διὰ τοῦ ἀδυνάτου, η̄τις μέρος ἐστὶ τῶν ἐξ ὑποθέσεως, κύκλῳ | δεῖξις LXIV 5 ως ἐκ περιόδου τινὸς καὶ οὐκ αὐτόθεν δεικνύουσα τὸ προκείμενον.

p. 40b27 Τούτων γάρ δειχθέντων φανερὸν ἔσται καὶ ἐπὶ τῶν εἰς τὸ ἀδύνατον καὶ δλως τῶν ἐξ ὑποθέσεως.

Ἐπειδὴ εἴπομεν δτι πᾶς ὑποθετικὸς συλλογισμὸς δεῖται πρὸς τὸ 5 τελειωθῆναι κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ, εἰκότως, δταν δειγμῆ πᾶς κατη- 10 γορικὸς συλλογισμὸς ὑπὸ τὰ τρία σχῆματα ἀναγόμενος, δῆλον ἔσται καὶ περὶ τῶν ὑποθετικῶν οὖτως, δτι καὶ αὐτοὶ εἰς ταῦτα ἀναγμήσονται, εἴγε δέονται τῶν κατηγορικῶν, οἵτινες εἰς ταῦτα ἀνήγοντο.

p. 40b33 Εἰ δὲ κατὰ τοῦ Γ, τὸ δὲ Γ κατὰ μηδενός.

"Ινα γένηται τὸ πρῶτον σχῆμα, εἴηε ἐλήφθη κατά τινος τὸ Γ". 10

15 p. 40b33 Μηδὲ ἄλλο κατ' ἐκείνου.

Δηλονότι τοῦ Γ, ίνα γένηται τὸ τρίτον σχῆμα· εἰ γάρ ληφθέντος τοῦ Α κατὰ τοῦ Γ ἐλήφθη καὶ ἄλλο τι κατὰ τοῦ Γ, ἐγίνετο τὸ τρίτον σχῆμα.

p. 40b34 Μηδὲ κατὰ τοῦ Α ἔτερον.

"Ινα γένηται πάλιν τὸ πρῶτον· εἰλήφαμεν γάρ τὸ Α κατὰ τοῦ Γ· 15 20 ἐὰν οὖν ληφθῇ καὶ ἄλλο τι κατὰ τοῦ Α, πάλιν γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα. πλὴν ἀνωτέρω μὲν ως μέσον δρον ἐλάμβανε τὸ Γ, ἐνταῦθα δὲ τὸ Α. τὸ δὲ Β παρῆκεν ως δῆλον ὃν καὶ ως διὰ τῶν ἄκρων καὶ τὸ μέσον περιλαβών.

p. 40b35 Τῷ γάρ ἐν καθ' ἐνὸς ληφθῆναι οὐδὲν συμβαίνει ἐξ ἀνάγκης.

Μίαν πρότασιν, φησί, διὰ τούτων πάντων εἰλήφαμεν· ὁ δὲ συλλο- 20 25 γισμὸς τούλαχιστον ἐξ δύο προτάσεων ἐστι. διὰ μιᾶς γάρ προτάσεως οὐδὲν συμπεραίνεται· συλλογισμὸς γάρ ἐστι "λόγος ἐν φ τεθέντων τινῶν ἔτερον τι τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει τῷ ταῦτα εἶναι".

4 τοῦ ἐξ U	κυκλόθειται, quod in mrg. corr. U	6 περὶ U	8 εἴπομεν]	
p. 241,25 sq.	δτι om. U	δείκνυται U	12 ταύτην U	14 ληφθῆ B
13. 17 εἰ γέρ - σχῆμα p. st. 21 τὸ οὐ colloc. B		17 καὶ om. U	22 παραλαβών U	
23 τῷ t Arist.: τὸ BU (C, pr. A)	post ἐνὸς add. φησι BU		24 εἰλήφαμεν post	
πρότασιν colloc. B	25 δὲ Bt	26 λόγος κτλ.] c. 1 p. 24b18	27 ἐξ ἀνάγκης	
om. B	τῷ ταῦτα] ταυτὸν U			

p. 40^b 37 Ἐὰν μὲν οὖν ληφθῇ τὸ Α κατ’ ἄλλου.

LXF

Ἴδοι ἐνταῦθα τὸ δεύτερον ἐσήμανε σχῆμα· εἰπὼν γὰρ τὴν μίαν πρότασιν ἄνω ἐν τῷ λαβεῖν τὸ Α κατὰ τοῦ Γ νῦν πάλιν τὸ Α κατ’ ἄλλου 25 τινὸς ὑποτίθεται, δπερ ἔστι τὸ δεύτερον σχῆμα.

5 p. 40^b 37 Ἡ ἄλλο κατὰ τοῦ Α.

Ἴνα ἦ τὸ πρῶτον· ἔχομεν γὰρ τὸ Α κατὰ τοῦ Γ, καὶ νῦν κατὰ τοῦ Α ἔτερον.

p. 40^b 38 Ἡ κατὰ τοῦ Γ ἔτερον.

Ἴνα ἦ τὸ τρίτον· κατὰ γὰρ τοῦ Γ καὶ τὸ Α καὶ ἄλλο τι· πανταχοῦ 30 10 γὰρ τὸν μέσον δρον τὸ Ι' ἔλαβε τοῦ τρίτου. ἔσται οὖν, φησί, διὰ τούτων συλλογισμός τις, οὐ μέντοι τοῦ προκειμένου· βούλομεθα γὰρ δεῖξαι δτι τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει, οὐκ ἄλλω τινὶ ἦ τούτῳ ἄλλο ἦ ἔτερῳ ἔτερον.

15 p. 40^b 40 Οὐδ' ὅταν τὸ Γ ἔτερῳ κάκεῖνο ἄλλῳ καὶ τοῦτο ἔτερῳ, μὴ συνάπτῃ δὲ πρὸς τὸ Β, οὐδ' οὕτως ἔσται πρὸς τὸ Β συλλογισμὸς τοῦ Α.

Καν πλείους, φησί, προτάσεις ἀλλήλαις ἐπισυνάπτωμεν, μηδεμίᾳ δὲ 36 πρότασις ἔχῃ σχέσιν τινὰ πρὸς τὸ Β, οὐδέποτε δτι τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει κατασκευάσωμεν.

20 p. 41^a 4 “Ο μὲν γὰρ συλλογισμὸς ἀπλῶς ἐκ προτάσεών ἔστιν, ὁ δὲ πρὸς τόδε συλλογισμὸς ἐκ τῶν πρὸς τόδε προτάσεων, ὁ δὲ 25 τοῦδε πρὸς τόδε διὰ τῶν τοῦδε πρὸς τόδε προτάσεων.

“Ο μὲν βούλεται λέγειν, τοῦτο ἔστιν, δτι ἀπλῶς μὲν πᾶς συλλογισμὸς διὰ προτάσεων περαίνεται, ἐὰν δὲ πρὸς τι ποιώμεθα τὸν συλλογισμὸν . * * *. οἷν εἰ περὶ ψυχῆς βούλομεθα δεῖξαι ἦ συλλογίσασθαι, οὐχ ὡρι- 25 σμένως δτι ἀθάνατος ἦ ἀκίνητος ἦ ἀσώματος ἦ τι τοιοῦτον, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ ἀδιορίστως ζητοῦμεν τίνα ποτέ ἔστι τὰ τῇ ψυχῇ ὑπάρχοντα, δεῖ τὰς προτάσεις τὰς παραλαμβανομένας συνάπτειν πρὸς τὴν ψυχήν, ἐπεὶ *(ἄλλως)* 30 οὐκ ἔσται πρὸς αὐτὴν συλλογισμός· ἐὰν δὲ ζητῶμεν εἰ ἦ ψυχὴ ἀθάνατος, δεῖ τὰς προτάσεις συνάπτειν καὶ πρὸς τὴν ψυχήν καὶ πρὸς τὸ ἀθάνατον· 35 οὐκ ἄλλως γὰρ οὐκ ἔσται συλλογισμὸς τοῦ ἀθανάτου πρὸς τὴν ψυχήν, εἰ μὴ

1 μὲν om. U 5 lemma om. U 9 τοῦ a U 10 ἦ seripsi: ἄ B Ut
fort. τοῦ τρίτου—τὸ ἦ 11 γὰρ om. U 13 οὐδ' ὅταν] εἰ δὲ εἰ U κακείνω
ἄλλο U 14 συνάπτει U 15 τοῦ ἄ B Ut (B f u): om. Arist. 16 πλείω Bt
17 ἔχῃ seripsi: ἔχει libri 18 κατασκευάσωμεν Bt 19 προτάσεως B 20 τόδε
prius Bt Arist.: τοῦτο U(f) 22 post μὲν add. οὖν t 24 lac. indicavi: supple ἐκ
τῶν πρὸς τόδε προτάσεων ποιώμεθα τὸν συλλογισμὸν 25 δεῖξαι ἦ om. U 26 ἀπροσ-
διορίστως U 27 ἄλλως addidi

αἱ προτάσεις τοῦ συλλογισμοῦ καὶ πρὸς τὴν ψυχὴν καὶ πρὸς τὸ ἀθάνατον συνάπτουσι. καὶ ταῦτα μὲν ἔστιν ἡ δοκεῖ λέγειν. δτι δὲ ἀπλῶς μὲν ὁ συλλογισμὸς ἐκ προτάσεων καὶ ὁ τοῦδε πρὸς τόδε συλλογισμός, φέρε εἰπεῖν τοῦ ἀθανάτου πρὸς τὴν ψυχὴν, ἐκ τῶν συναπτουσῶν προτάσεων πρός τε | τὸ ἀθάνατον καὶ τὴν ψυχὴν γίνεται, δῆλον· ἐν γὰρ τῷ συλλογισμῷ LXII· τῷ λέγοντι δτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, τὸ ἀει- κίνητον ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος, συνημμέναι εἰσὶν αἱ προτάσεις πρός τε τὸ ἀθάνατον καὶ τὴν ψυχὴν. τὸ δὲ λέγειν, δτι ὁ πρὸς τοῦτο συλ- λογισμὸς ἐκ τῶν πρὸς τοῦτο προτάσεων, δοκεῖ περιττὸν καὶ ἀδιανόητον 10 εἶναι· πᾶς γὰρ συλλογισμὸς τοῦδε πρὸς τόδε ἔστιν· οὐδεὶς γὰρ ἀπλῶς προτίθεται συλλογίσασθαι ψυχὴν ἢ λίθον ἢ τι τοιοῦτον, ἀλλά τι κατά τίνος ἢ τι ἀπό τίνος προτίθεται συλλογίσασθαι, δπερ αὐτὸς τοῦδε πρὸς τόδε φησίν. εἰ δὲ λέγοιεν δτι ἀπλῶς, δταν προτιμώμεθα τὰ ὑπάρχοντά τινι συλλογίσασθαι, οὐχ ὥρισάμεθα δὲ τοῦδε πρὸς τόδε, ίστέον δτι ἡ μὲν 15 πρόθεσις συλλογισμὸς οὐκ ἔστιν, αὐτὸς δὲ περὶ συλλογισμῶν φησιν. δταν δὲ συλλογισμὸς γένηται, πάντῃ τε καὶ πάντως τοῦδε πρὸς τόδε γίνεται, εἰ μή τις εἴποι δτι δταν εἰ ἔστι τι ἢ μὴ ἔστι ζητῶμεν· ἐνταῦθα γὰρ οὐ τί ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει τῷ πράγματι ζητοῦμεν, ἀλλ’ αὐτὸς οὐλως εἰ ἔστιν, 20 εἰ μὴ πάλιν τις λέγοι δτι κακναῦθα τὸ ‘ἔστιν’ αὐτοῦ κατηγορεῖται, ὥστε ἔστι τοῦδε πρὸς τόδε. τοῦ ‘ἔστιν’ γὰρ πρὸς τὴν ψυχὴν. ὥστε οὐδαμῶς δύναται τοῦτο καθίστασθαι τὸ ῥητόν, εἰ μὴ ἐπὶ προτάσεως τις αὐτὸς λάβοι. τοῦτο δὲ πάλιν οὐκ ἔσται ἀληθές· περὶ συλλογισμῶν γὰρ αὐτός φησιν.

p. 41a18 Ὁ γὰρ αὐτὸς λόγος καὶ εἰ διὰ πλειόνων συνάπτοι πρὸς τὸ Β· ταῦτὸν γὰρ ἔσται σχῆμα καὶ ἐπὶ τῶν πολλῶν.

Τουτέστι καν μὴ διὰ δύο μόνων προτάσεων περαίνηται ὁ συλλογισμὸς
ἀλλὰ διὰ πλειόνων· πάλιν γάρ, φησίν, εἰ καὶ μὴ ἀμέσως, ἀλλὰ διά τινων
ἄλλων πρὸς τὸν μέσον δρον τὰ ἄκρα συνάπτουσι. τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν
αἱ παραλαμβανόμεναι προσάρτεις κατασταθεῖσαι δέωνται. ὡς δέκαν βουλῆθεις
δεῖξαι. δεῖ η ἡδονὴ οὐκ ἀγαθόν, δεῖξω διὰ μέσου τοῦ ἀτελοῦς· η ἡδονὴ
30 ἀτελές. τὸ δὲ ἀτελές οὐκ ἀγαθόν, η ἡδονὴ ἄρα οὐκ ἀγαθόν. πόθεν δτι
ἀτελές η ἡδονή; πᾶσα ἡδονὴ κίνησις, η δὲ κίνησις ἀτελής, η ἡδονὴ ἄρα
ἀτελής. πόθεν δτι τὸ ἀτελές οὐκ ἀγαθόν; τὸ ἀτελές η τῷ ἐνδεῖν η τῷ
ἐκπεπτωκέναι τῆς ἑαυτοῦ τελειότητος ἀτελές ἔστιν, ἑκάτερον δὲ τούτων
οὐκ ἀγαθόν, τὸ ἀτελές ἄρα οὐκ ἀγαθόν.

2 συνάπτωσι t 3 προτάσεων scripsi: προτάσεως libri 9 τούτων U
 11 προστίθεται Bt τι alt. om. t 12 τίθεται B: προστίθεται t 13 προσ-
 τιθέμεθα Bt 14 an ὅρισώμεθα? δὲ post ιστέον colloc. B 15 περὶ συλλο-
 γισμοῦ U 16 immo γίνηται (post συλλ.) 17 εἰπη B ὅτι om. U ἢ Bt:
 εἰ U ζητοῦμεν U οὐ τί Bt: ὅτι U 18 ἀλλὰ τὸ B 19. 20 an ὥστε
 ἔσται? 20 τὸ b 22 ἔστιν U περὶ om. U 23 συλλογισμὸς B 24 τὸ
 αὐτὸ t(f) 25 μόνον U περαίνεται Ut 28 δέονται t 30 ἀτελῆς (ante τὸ) B
 31 δὲ om. U 32 post ἀγαθὸν add. καὶ t ἀτελὲς alt. Bt: ἀγαθὸν U 33 αὐτοῦ t

p. 41a 21 "Οτι μὲν οὖν οἱ δεικτικοὶ περαίνονται διὰ τῶν προειρη- LXII⁵
μένων σχημάτων, φανερόν. οτι δὲ καὶ οἱ εἰς τὸ ἀδύνατον,
δῆλον ἔσται διὰ τούτων· πάντες γάρ οἱ διὰ τοῦ ἀδύνατον πε-
ραίνοντες τὸ μὲν ψεῦδος συλλογίζονται, τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς ἐξ ὑπο- 25
5 θέσεως δεικνύουσιν, οταν ἀδύνατόν τι συμβαίνῃ τῆς ἀντιφάσεως
τεθείσης.

'Ἐν τοῖς δι' ἀδυνάτου συλλογισμοῖς, ἐπεὶ μὴ ἔστιν αὐτόθεν τὸ προκεί-
μενον δεῖξαι, τίθεμεν αὐτὸν ὡς ἐν ὑποθέσει, εἴτα τὴν ἀντίφασιν τούτου ἦ-
τὸ ἐναντίον λαβόντες, ἐὰν ἄμεσον ἦ, τοῦτο κατηγορικῶς κατασκευάζομεν,
10 ἐπειδὴ πᾶσα ἀνάγκη ἐν τοῖς τοιούτοις τὸ ἔτερον ἀληθεύεσθαι ἦ ψεύδεσθαι, 25
καὶ εὑρηκότες τούτῳ ψεῦδος ἀκολουθοῦν ἀτε δὴ ψεῦδῶς εἰλημμένῳ τοῦτο
μὲν ἀπαγορεύομεν, τὴν δὲ ἐξ ἀρχῆς ὑπόθεσιν λοιπὸν ἐξ ἀνάγκης τίθεμεν.
τοῦτο οὖν ἔστιν ὁ φησιν, οτι δεῖ ἐν τοῖς δι' ἀδυνάτου συλλογισμοῖς τὸ
παραληφθὲν ψεῦδος εἰς κατασκευὴν τοῦ ἀδυνάτου τοῦτο ἔστι τὸ κατηγορι-
15 κῶς συλλογίζόμενον. οἶν, φησί, καὶ ὁ γεωμέτρης ἐποίησε· βουλόμενος
γάρ δεῖξαι, οτι ἡ διάμετρος τῇ πλευρᾷ ἀσύμμετρός ἔστι, καὶ τοῦτο μὴ
ἔχων ἐξ εὐθείας δεῖξαι φησὶν οτι, εἰ μὴ τοῦτο, πάντας σύμμετρος ἔσται· 40
ἄλλὰ μὴν εἰ σύμμετρος εἴη, συμβαίνει τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἀρτιον εἶναι καὶ
περιττόν· ⟨δ⟩ οτι ἀνάγκη συμβαίνειν τῆς διαμέτρου συμμετρου τεθείσης,
20 ἐκβάλλει μὲν τοῦτο, εἰσάγει δὲ ἐξ ἀνάγκης τὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπόθεσιν, λέγω
δὲ τὴν οτι ἀσύμμετρος εἰ γάρ ψεῦδος τὸ 'σύμμετρος', ἀνάγκη τὸ 'ἀσύ-
μμετρος' ἀληθὲς εἶναι. οὐκοῦν εἰ πᾶς δι' ἀδυνάτου τὸ ψεῦδος κατηγορικῶς
συλλογίζεται, οἱ δὲ κατηγορικοὶ πάντες ὑπὸ τὰ τρία ἀνήγοντο σχήματα,
εἰκότως καὶ οἱ δι' ἀδυνάτου ὑπὸ ταῦτα ἀναγνθήσονται. εἴπομεν δὲ ἥδη 45
25 καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ὑποθετικῶν, πῶς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ ταῦτα ἀνάγονται.

"Οταν ἀδύνατόν τι συμβαίνῃ τῆς ἀντιφάσεως τεθείσης. ἀντί-
φασιν λέγει τὸ ἔτερον γύριν τὸ ἀντιφατικὸν ἀντικείμενον τῷ ἐξ ἀρχῆς
ὑποτεθέντι, οἶν τῷ ἀσύμμετρῳ τὸ σύμμετρον.

p. 41a 37 'Ωσαύτως δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες οἱ ἐξ ὑποθετικῶν· ἐν
30 ἀπασι γάρ οἱ μὲν συλλογισμὸς γίνεται πρὸς τὸ μεταλαμβανό-
μενον, τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς περαίνεται δι' ὅμοιογίας ἢ τινος ἄλλης
ὑποθέσεως·

Καὶ οἱ ἄλλοι, φησί, συλλογισμοὶ οἱ ὑποθετικοὶ ἀνάγονται ὑπὸ τὰ
τρία σχήματα, διότι πᾶσι τούτοις ἡ μετάληψις κατηγορικῶς συλλογίζεται,

I post περαίνονται add. πάντες t(f) 7 ἐν τοῖς—συλλογισμοῖς lemmati continuant BU:
om. t 19 δ addidi 20 ἐκβάλλει—εἰσάγει scripsi: ἐκβάλλειν (ἐκβάλλειν Bt)—
εἰσάγειν libri 21 δὴ t post γάρ add. τοῦτο U σύμμετρον U
21. 22 ἀσύμμετρον Ut 22 τὸ ψεῦδος U: ψεῦδης B: ψεῦδος t 24 διὰ τοῦ Ut
ἀναγνθήσεται t εἴπομεν (εἴπωμεν t)] p. 241, 24 sq. 26 post οταν add. δὲ B
συμβαίνει t 29 ἄλλοι om. B 33 συλλογισμοὶ οἱ scripsi: inv. ord. U: οἱ
om. Bt ἐπὶ Ut

οἱ δὲ κατηγορικοὶ ὑπὸ τὰ τρία σχήματα. τινὲς ἐξέλαβον τὸ μετατα- LXII^v
 λαμβανόμενον οὐ τὴν μετάληψιν· οὐ γάρ δεῖ, φασίν, ἡ μετάληψις μόνη
 δεῖται κατασκευῆς, ἀλλ’ ἔστιν δὲ καὶ τὸ συνημμένον, καὶ δεῖ καὶ τοῦτο
 κατηγορικῶς συλλογίζασθαι. μεταλαμβανόμενον οὖν ἀκουστέον ἀπλῆς τὸ
 5 κατασκευῆς δεῖμενον, εἴτε τὸ συνημμένον εἴη εἴτε ἡ μετάληψις. πρὸς
 τοῦτο δὲ καλῶς καὶ ὁ Ἀλέξανδρος, δτὶ κακῶς; νενομίκασι· πρὸς γάρ μόνην
 τὴν μετάληψιν τοῦτο ἀκουστέον. ἐὰν γάρ τὸ συνημμένον ἀδηλον ἦ, οὐδὲ
 10 ὅλως γενῆσεται συλλογισμός· οὐ γάρ συγχωρήσει ὁ προσδιαλεγόμενος. οἷον 5
 εἰ κινεῖται τι, τοῦτο καὶ ἵπταται· αὐτόθεν ἐνίσταται τῷ συνημμένῳ καὶ
 15 οὐ συγχωρήσει προβῆναι τὸν συλλογισμόν. ἡ μέντοι μετάληψις ἔστιν ἐν
 τοῖς συλλογισμοῖς ἡ δεῖ κατασκευῆς δεῖμενη. οἷον εἰ ἄνθρωπος, καὶ ζῷον·
 ἀλλὰ μὴν ἄνθρωπος· τοῦτο λοιπὸν κατασκευάσαι δεῖ· πόθεν γάρ δτὶ
 20 ἄνθρωπος; καὶ δτὶ τοῦτο ἀληθές ἔστι, δηλοῦ καὶ αὐτός, δτὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς
 περαίνεται δι’ ὄμοιογίας, δτὶ εἰ ἄνθρωπος, καὶ ζῷον. ὅστε τὸ μὲν
 25 συνημμένον ὡς ὄμοιογημένον λαμβάνει, τὴν δὲ μετάληψιν ὡς δεῖμενην
 κατασκευῆς. τὸ δὲ ἡ τινος ἄλλης ὑποθέσεως, οἷον δτὶ τὸ ἐνὶ ὑπάρχον
 τῶν ὄμοιοδῶν, τοῦτο καὶ πᾶσιν. ὅπερ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Ηερὶ
 οὐρανοῦ ἐποίησε· λαβὼν γάρ δτὶ ὄμοιοδῆ τὰ οὐράνια, ὅπερ, φησίν, ἐφ’ ἐνὸς
 30 οὐρήσομεν, τοῦτο καὶ ἐπὶ πάντων ὄμοιογειν ἀνάγκη, καὶ οὗτως συλλογί-
 ζεται σφαιρικὰ εἶναι πάντα ἐξ ἕνος, τῆς σελήνης, ἐκ τῶν φωτισμάτων
 αὐτῆς τοῦτο συλλογισάμενος. διαφέρει δὲ τοῦτο τῶν ἀλλων· ἐκεῖ μὲν γάρ
 35 ἐν ἐνὶ λαμβάνομεν ἀκολουθοῦν· εἰ ἄνθρωπος, καὶ ζῷον· εἰ μὴ ζῷον, οὐδὲ
 ἄνθρωπος· ἐνταῦθα δὲ ἐνὶ πολλά.

p. 41^b 6 "Ετι δὲ ἐν ἀπαντι δεῖ κατηγορικόν τινα τῶν δρων εἶναι
 25 καὶ τὸ καθόλου ὑπάρχειν.

Πάντα τὰ νῦν παραδιδόμενα θεωρήματα ἐκ τῶν προαποδεδειγμένων
 ἀνακεφαλαιοῦται· ἐκ γάρ τῶν προειρημένων, φησί, δηλον ἔσται δτὶ
 δύο ἀποφατικαὶ ἡ δύο μερικαὶ οὐδέποτε ποιοῦσι συλλογισμόν.

p. 41^b 7 "Ανευ γάρ τοῦ καθόλου ἡ οὐκ ἔσται συλλογισμὸς ἡ οὐ
 30 πρὸς τὸ προκείμενον, ἡ τὸ ἐξ ἀρχῆς αἵτησεται.

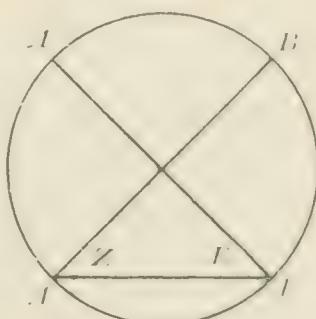
Εἰ μὴ ἔχοιεν, φησίν, αἱ ἐν τῷ συλλογισμῷ παραλαμβανόμεναι προτά-
 σεις καθολικὴν πρότασιν, ἀσυλλογιστοι γίνονται· ἐὰν γάρ βιουληθεῖς δεῖξαι.
 δτὶ ἡ μουσικὴ ἥδονὴ σπουδαία ἔστιν, εἶπω ‘ἡ μουσικὴ ἥδονὴ ἥδονὴ ἔστιν, 30
 δηλαδὴ σπουδαία ἔστιν’, εἴτα συμπεράνω, ἀσυλλογίστως περαίνω, ἐπειδὴ
 35 αἱ ἀδιήριστοι ἰσοδυναμοῦσι ταῖς μερικαῖς.

1 post τινὲς addiderim δ' 1. 2 μεταλαμβανόμενον b: μεταλαμβάνον B Ut 2 φασίν
 scripsi: φησιν libri 5 τὸ Ut: γάρ B 6 καὶ οι. U ὁ Ἀλέξ.] p. 262,5 sq.
 7 εἴη B 9 τὸ συνημμένον B 16 εἰ U 17 ἐν τῇ t 17. 18 Ηερὶ οὐρ.]
 II 11 p. 291^b 17 sq. 24 δὲ B Ut (m): τε Arist. ἀπασι t(m) 27 ἀνακε-
 φαλαιοῦνται U 28 μερικὰ B 30 προκείμενον B Ut (C f): κείμενον Arist.
 cf. p. 253,1 34 συμπεραίνω (post εἴτα) Ut συμπεραίνω (post ἀσ.) U 35 ἀόριστοι U

"Η οὐ πρὸς τὸ προκείμενον. τοῦτο οὖτας ἐξηγοῦνται· ἔάν, φησίν, LXII^ν
 εἰπὼν 'ἢ μουσικὴ ἡδονὴ ἡδονὴ ἐστιν' ἐπαγάγω 'πᾶσα ἡ ἀπὸ τοῦ γεω-
 μετρικοῦ ἡδονῆ σπουδαία ἐστιν'. εἴτα συμπεράνω, οὐ τὸ προκείμενον ἄλλον
 ἄλλου ἐποίησα τὸν συλλογισμόν. μερικὴ δέ, φασί, λέγομεν εἶναι καὶ ταύ-
 την τὴν πρότασιν, ἐπειδὴ οὐ τὴν καθόλου ἡδονὴν παρελάβομεν ἀλλὰ τὴν
 γεωμετρικήν, εἰ καὶ πᾶσαν. λέγω οὖν πρὸς τοῦτο ὅτι μάλιστα μὲν εἰπόντες 23
 'ἢ μουσικὴ ἡδονὴ ἡδονὴ σπουδαία ἐστιν', εἴτα ἐπαγαγόντες 'πᾶσα ἡ γεω-
 μετρικὴ ἡδονὴ σπουδαία ἐστιν' ἄλλον ἐποιήσαμεν τὸν μέσον δρον· δεῖ δὲ
 τὸν αὐτὸν εἶναι ἐν ταῖς δύο προτάσεσιν. ἔπειτα εἰπόντες 'πᾶσα' καθόλου
 10 ἐποιήσαμεν τὴν πρότασιν· ω̄ γάρ ἂν τὸ 'πᾶς' πρόσκειται, καθόλου γίνεται·
 πρὸς γάρ τὸν προσδιορισμόν, οὐ τὸν δρον τὸ καθόλου, ώς ὅταν εἴπω 'πᾶς
 ἄνθρωπος'. διὰ γάρ τὸ ζῷον οὐ καθόλου ὁ ἄνθρωπος. αὐτὸς δὲ ὑποθέ-
 μενος τὰς δύο μερικὰς οὖτω τὰ ἔξῆς προσέθηκε καὶ οὐδὲ τῷ 'πᾶς' ἐχρήσατο.
 Ὅποτε ψευδῆς ἡ τούτων ἐξήγησις. σκόπει οὖν μὴ οὖτας μᾶλλον ἀληθεύει 40
 15 τὰς τὸ βῆτὸν ἐξηγούμενος. ἔάν, φησίν, εἴπω ὅτι ἡ μουσικὴ ἡδονὴ ἡδονὴ
 ἐστιν, εἴτα προσθῶ τὴν ἑτέραν πρότασιν λέγων 'τὶς ἡδονὴ σπουδαία ἐστί'
 (ταῦτὸν δέ ἐστι κανὸν ἀπροσδιόριστον εἴπω, ἐπειδὴ τὸ μερικὸν ἀληθεύει ἐπὶ
 τῆς ἡδονῆς), ταύτην τὴν τινὰ ἡδονὴν ἣν εἴπον σπουδαίαν εἶναι εἰ μὲν
 ἄλλην τινὰ ἔλαβον, φέρε εἰπεῖν τὴν γεωμετρικήν, οὐδὲν ἐσται πρὸς τὸ προ-
 20 κείμενον· οὐ γάρ, εἰ ἡ γεωμετρικὴ σπουδαία, παρὰ τοῦτο καὶ ἡ μουσικὴ·
 εἰ δὲ εἰπὼν τινὰ ἡδονὴν εἶναι σπουδαίαν ταύτην τὴν τινὰ ἐπὶ τῆς μουσι- 45
 κῆς φέρω, ὥσπερ εἰ λέγων 'ἢ μουσικὴ ἡδονὴ ἡδονὴ ἐστιν, ἢ μουσικὴ,
 ἡδονὴ σπουδαία ἐστί', τὸ ἐξ ἀρχῆς αἴτοις ματι, τουτέστι τὸ ζητούμενον
 ὑμολογούμενον ἔλαβον. δῆλος δὲ καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς ἐπαγγούμενοις τοῦτο
 25 βιολόμενος.

p. 41b13 Μᾶλλον δὲ γίνεται φανερὸν ἐν τοῖς διαγράμμασιν, οἷον
 ὅτι τοῦ ισοσκελοῦς ἵσαι αἱ πρὸς τῇ βάσει.

"Οτι, φησίν, ἀνάγκη πᾶσα ἐν τοῖς συλλο-
 γισμοῖς εἶναι τινὰ καθόλου πρότασιν, φανερὸν ἐστι
 30 μᾶλλον ἐν ταῖς γεωμετρικαῖς μεθόδοις. ὅταν γάρ
 ὁ γεωμέτρης βούληται δεῖξαι ὅτι τοῦ ισοσκελοῦς
 τριγώνου ἵσαι εἰσὶν αἱ πρὸς τῇ βάσει γωνίαι,
 ἐπειδὴ τὸ ισοσκελὲς τρίγωνον γίνεται διὰ τῶν ἀγο-
 μένων διὰ τοῦ κέντρου εὐθείῶν γινομένης τῆς
 35 βάσεως δι' ἑτέρας εὐθείας ἀποτελούσης τιμῆμά
 τι τοῦ κύκλου, συλλογίζεται οὖτας· ἐπειδὴ παντὸς

1 κείμενον Ut Arist. 2 εἴπω Ut 3 συμπεραίνω Ut 6 post εἰπόντες add. ὅτι :
 7 ἡδονὴ alt. t: om. BU 8 σπουδαία ἐστίν om. U 11 ἄλλον U: ἀλλὰ Bt post δρον
 add. ἄλλον Bt 10 πρόσκειται B 13 τὸ πᾶς t 14 ἀληθεύη Ut 17 ἀπροσδιο-
 ρίστως S 18 τῆς scripsi: τινὸς BSU t εἰπὼν, omisso ἣν Bt: εἴπω S εἰ—ἔλαβον
 (19) scripsi: τινα ἔλαβον. εἰ μὲν ἄλλην τινὰ libri 20 οὐ SUt: οὐδὲ B 21 ἐπὶ
 μουσικὴν S 24 post καὶ add. δ Bt 31 βούλεται B τοῦ om. U 34 διὰ
 om. B figuram e B dedi, ε, ζ addidi: litteras om. U: intra circulum ser., ε pro ζ t

ἡμικυκλίου αἱ | γωνίαι ἵσαι ἀλλήλαις εἰσὶν, ἡμικυκλίου δὲ γωνίαι ἡ LXIII^r
 ΑΓ καὶ ἡ ΒΔ, ἵσαι ἄρα ἀλλήλαις ἔσονται· λαμβάνομεν γάρ ἐνταῦθα οὐ
 τοῦ ἰσοσκελοῦς τὰς γωνίας ἀλλὰ τῶν ἡμικυκλίων τῶν τεμνομένων διὰ τῶν
 ΑΒ εὑθειῶν τῶν ἡγμένων διὰ τοῦ κέντρου. ἔχει οὖν τέως δτὶ τοῦ ἡμι-
 κυκλίου ἵσαι εἰσὶν αἱ γωνίαι. ἐπειδὴ δὲ ἡ βάσις τοῦ τριγώνου τμῆμά τι
 τοῦ κύκλου ἀποτέμνει, παντὸς δὲ τμήματος κύκλου ἵσαι εἰσὶν αἱ γωνίαι, 5
 ἵσαι ἄρα εἰσὶ καὶ αἱ ΓΔ τοῦ τμήματος γωνίαι. οὐκοῦν ἵση μὲν ἡ ΑΓ τῇ
 ΒΔ γωνίᾳ, τουτέστι τοῦ ἡμικυκλίου. ἵσαι δὲ καὶ αἱ τοῦ τμήματος, ἡ Γ
 καὶ ἡ Δ. ἐὰν δὲ ἀπὸ ἵσων ἵσα ἀφέλης, τὰ καταλειπόμενα ἵσα γίνεται·
 10 ἀφαιρεθεῖσαι ἄρα ἐκ τῶν ΑΓ καὶ ΒΔ γωνιῶν ἵσων οὐσῶν αἱ Γ καὶ Δ
 ἵσαι οὖσαι τὰ καταλειφθέντα ἵσα ἐποίησαν, λέγω δὲ τὴν Ε καὶ τὴν Ζ
 γωνίαν, αἴπερ εἰσὶ τοῦ ἰσοπλεύρου γωνίαι. οὗτως οὖν ὁ γεωμέτρης
 πανταχοῦ τὴν καθόλου παραλαμβάνει πρότασιν· ἀνεύ δὲ ταύτης οὐκ ἀν
 συλλογίσοιτο. εἰ γάρ εἶπεν δτὶ ἵση ἐστὶν ἡ ΑΓ γωνία τῇ ΒΔ, μὴ εἰπὼν
 15 δτὶ παντὸς ἡμικυκλίου ἵσαι εἰσὶν αἱ γωνίαι, οὐ συνελογίζετο, ἀλλὰ τὸ ἀμφί-
 βολὸν ώς ὅμολογούμενον ἐλάμβανεν. διοίως δὲ καὶ εἰ τὴν Γ καὶ Δ ἔλεγεν
 ἵσας εἶναι μὴ προστιθεῖς δτὶ καὶ παντὸς τμήματος ἵσαι εἰσὶν αἱ γωνίαι,
 αἴτημα ἦν καὶ οὐ συλλογισμὸς τὸ λεγόμενον. καὶ πάλιν εἰ ἔλεγεν ἐπειδὴ
 ἀφείλομεν ἀπὸ τῶν ΑΓ καὶ ΒΔ γωνιῶν τὴν Γ καὶ τὴν Δ, ἀνάγκη τὰς
 20 καταλειπομένας Ε καὶ Ζ ἵσας εἶναι^r μὴ προστιθεῖς δτὶ ἀπὸ δὲ τῶν ἵσων 15
 ἐὰν ἵσα ἀφέλης, τὰ καταλειπόμενα ἵσα γίνεται, οὐκ ἀν συνελογίζετο.
 δῆλον οὖν ἐκ τούτου δτὶ οὐκ ἀν γένοιτο συλλογισμὸς δίχα καθολικῆς
 προτάσεως.

p. 41b23 Καὶ δτὶ τὸ μὲν καθόλου ἐξ ἀπάντων τῶν ὅρων καθόλου
 25 δείκνυται.

Οὐδέποτε γάρ γίνεται συμπέρασμα καθόλου μὴ πατῶν τῶν προτάσεων
 καθόλου οὐσῶν.

p. 41b24 Τὸ δ' ἐν μέρει καὶ οὗτως κἀκείνως.

Δύναται γάρ μερικὸν συνάγεσθαι συμπέρασμα καὶ μὴ οὐσῶν ἀμφο- 21
 30 τέρων τῶν προτάσεων καθόλου, οἵα ἐστι τὰ ἐν πρώτῳ σχήματι μερικὰ
 συμπεράσματα· ἐνδέχεται δὲ καὶ τὰς μὲν προτάσεις καθόλου εἶναι τὰ δὲ
 συμπέρασμα μερικόν, ὥσπερ τὰ ἐν τρίτῳ σχήματι.

1 ἀλλήλαις εἰσὶν ομ. t 2 καὶ ἡ B: καὶ U: ομ. t ἄρα ομ. t ἀλλήλοις B
 3. 4 τοῦ α καὶ β U 4 διὰ Bt: ὑπὸ U 5 δὲ ομ. Ut τι ομ. U
 7 αἱ ομ. pr. B: ἡ U 8 ἵση δὲ καὶ ἡ U 10 ἐκ τῆς U βῆ BU: α' δ' t
 11 οὖσαι ἵσαι B δη̄ t 13 πανταχοῦ ομ. B λαμβάνει Ut δὲ ομ. U
 14 συλλογισμένος U 15 παντὶ t itemque vs. 17 ἵσα t συνελογίσατο U
 16 post ὅμολογούμενον add. καὶ t 19 ἀπὸ τοῦ U 19. 20 τὰς καταλειπομένας—
 ἵσας t: τὴν καταλειπομένην—ἵσην BU 21 ἐὰν ἀφέλης U: ἀφαιρεθέντα Bt
 ἵσα γίνεται U: ἐστιν ἵσα Bt cf. vs. 9 οὐκ ἀν—22 τούτου ομ. Bt 24 καὶ B Arist.:
 ομ. Ut τὸ ομ. U 30 post ἐν add. τῷ Ut 32 post ἐν add. δευτέρῳ καὶ U, τῷ t

p. 41b27 Δῆλον δὲ καὶ ὅτι ἐν ἀπαντει συλλογισμῷ ἡ ἀμφοτέρας LXIII^η τὴν ἑτέραν πρότασιν ἀνάγκη ὄμοίαν γίνεσθαι τῷ συμπε- 25
ράσματι.

Ἐδώ γάρ ἡ καταφατικὸν τὸ συμπέρασμα, ἀνάγκη ἀμφοτέρας εἶναι 5 καταφατικάς, ἐὰν ἀποφατικόν, τὴν ἑτέραν, ἐὰν ἀναγκαῖον ἡ ἐνδεχόμενον ἡ
ὑπάρχον, ἡ ἀμφοτέρας ἡ τὴν ἑτέραν.

p. 41b31 Ἐπισκέψασθαι δὲ δεῖ καὶ τὰς ἄλλας κατηγορίας.

Οἶνον ἐὰν ἔνδοξον ἡ τὸ συμπέρασμα ἡ ἀληθές, ἀνάγκη ἡ ἀμφοτέρας 30
ἡ τὴν μίαν εἶναι ὄμοίαν, ἐὰν δυνατόν, ἡ τὴν μίαν ἡ τὰς ἀμφοτέρας·
10 ὄμοίως καὶ ἐὰν ψευδές, καὶ ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων. πλὴν διαλλάττει
μόνον ἐπὶ τε τοῦ ἀληθοῦς καὶ ἐπὶ τοῦ δήλου, δυνατὸν ⟨ἢν⟩ ἀληθές συμπέ-
ρασμα ἐπὶ ψευδῶν προτάσεων συμπερανθῆναι· οἷον ἐὰν εἴπω ὅτι ὁ ἄνθρω-
πος ποιότης, ἡ ποιότης οὐσία, συνάγεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὐσία, καὶ ἔστιν
ἀληθές· αἱ μέντοι προτάσεις ἀμφότεραι εἰσὶ ψευδεῖς. καὶ ἐπὶ τοῦ
15 δήλου δὲ οὐ πάντως ἀνάγκη καὶ τὰς προτάσεις δήλας εἶναι. οἷόν ἐστι δῆλον 25
ὅτι ἔστιν ἔκλεψις· ἐὰν οὖν δέοι τοῦτο συλλογίσασθαι, λέγω οὗτος· ἡ
σελήνη μὴ ἔχουσα οἰκεῖον τὸ φῶς ἐμπίπτει εἰς τὸ σκίασμα τῆς γῆς· πᾶν
τὸ ἐμπίπτον εἰς τὸ σκίασμα τῆς γῆς, εἰ μὴ ἔχοι οἰκεῖον φῶς, ἔκλιμπάνει· ἡ
σελήνη ἄρα ἔκλιμπάνει. εἰσὶ δὲ ἐν τούτῳ τῷ συλλογισμῷ αἱ μὲν προ-
20 τάσεις ἀδήλοι τοῖς μὴ δι' ἀστρονομίας ἡγμένοις, τὸ μέντοι συμπέρασμα
δῆλον· τῇ αἰσθήσει γάρ ἔχει τὸ πιστόν. φασὶ δὲ ὅτι οὐ πάντως οὐδὲ τὸ
ἀδήλον συμπέρασμα ἀδήλους ἔχει τὰς προτάσεις· εἰ γάρ δέοι τὸ ἀδήλον 40
δι' ἀδήλων δείκνυσθαι, πῶς δὲ εἴη δεδειγμένον; ζητητέον δὲ τούτου
παράδειγμα.

25 p. 41b32 Φανερὸν δὲ καὶ ἀπλῶς πότε ἔσται καὶ πότε οὐκ ἔσται
συλλογισμός, καὶ πότε δυνατὸς καὶ πότε τέλειος.

Δῆλον ὅτι τέλειοι μὲν οἱ ἐν πρώτῳ σχήματι, ἀτελεῖς δὲ οἱ ἐν δευ- 45
τέρῳ καὶ τρίτῳ, διότι δέονται ἀντιστροφῆς· οὓς διὰ τοῦ δυνατοῦ σημαίνει·
δυνάμει γάρ ἔχουσι τὴν τελεότητα καὶ οὐκ ἐνεργείᾳ. ἐὰν δὲ προσκένηται
30 ἐν τισιν ἀντιγράφοις τὸ ἀτελές, τὸ μὲν ἀτελὲς νοήσωμεν ὄμοίως καὶ ἐπὶ
τῶν ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἀτελεῖς αὐτοὺς
ἐκάλεσε, δυνατοὺς δὲ λέξομεν συλλογισμοὺς τοὺς δεομένους ἔξωθεν προ-

1 ὅτι καὶ U(f) 2 ἀνάγκη ὄμοίαν BU: inv. ord. t Arist. 6 ἡ prius om. Bt
8 ἡ prius om. Ut 10 δροίως scripsi: δροίας B Ut καὶ prius om. B
11 τε τῆς B δν addidi 15 ἀδήλου U οὐ πάντως U: ἀπάντως B:
ἀπάντως t δῆλον Bt: ἐπὶ τοῦ δήλου U 17 ἐμπίπτεις U σκίαμα B
πᾶν—18 γῆς om. U 18 ἔχει B ἔκλιμπάνοι t 23 ἀδήλον B
25 ἀπλῶς om. U 26 συλλογισμός om. U 27 μὲν om. U post ἐν alt. add.
τῶ U 30 νοήσωμεν t καὶ om. U 31 ἀτελεῖς Ut: δυνατοὺς B
32 ἐκάλεσε] c. 5 p. 28a4 c. 6 p. 29a15

τάσεως εἰς τελείωσιν τοῦ δηλουμένου. οἷον τί λέγω; βουλόμενος δεῖξαι δο
ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος λέγω οὕτως, δοτὶ ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον
ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος. λέγω τοῦτον τὸν συλλογισμὸν δυνατὸν
εἶναι. | διότι ἐλλείπει ἔξωθεν πρότασις εἰς τελείαν δεῖξιν τοῦ δηλου· LXIII^v
μένου, δυνάμει μέντοι ἔνεστιν ἡ ἐλλείπουσα πρότασις ἐν τῷ συλλογισμῷ.
ἐλλείπει μὲν γάρ δοτὶ τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, τὸ ἀεικίνητον ἐξ ἀνάγκης
ἀθάνατον· δυνάμει μέντοι ἐν τῷ αὐτοκινήτῳ ἐστὶ καὶ τὸ ἀεικίνητον· πᾶν
γάρ αὐτοκίνητον ἀεικίνητόν ἐστι.

p. 41 b 36 Δῆλον δὲ καὶ δοτὶ πᾶσα ἀπόδειξις ἐσται διὰ τριῶν δρων 5
10 καὶ οὐ πλειόνων, ἐὰν μὴ δι' ἄλλων καὶ ἄλλων τὸ αὐτὸ δυνατόν
ρασμα γίνηται.

Τὸ προκείμενον δῆλον· βούλεται γάρ δεῖξαι δοτὶ πᾶς συλλογισμὸς διὰ
τριῶν δρων μόνων καὶ οὐ πλειόνων γίνεται. βούλομεθα γάρ ἐν τῷ
συλλογίζεσθαι τὸ ὑπάρχον τινὶ ἡ μὴ ὑπάρχον δεικνύναι· ἔχομεν οὖν τούτους
15 δύο δρους. δείκνυμεν δὲ τὴν τούτων σχέσιν πρὸς ἄλληλα διὰ τινος ἀλλο-
τρίου δρου σχέσιν ἔχοντος πρὸς ἄμφω τούτους καὶ δι' ἑαυτοῦ ἡ συνάγοντος 10
ἡ διεστῶντος τοὺς ἄκρους. ὅστε τριῶν δρων μόνων χρεία ἡμῖν ἐν τῷ
συλλογισμῷ, εἰ μὴ, φησί, δι' ἄλλων καὶ ἄλλων τὸ αὐτὸ δυνατόν
γίνεται, τουτέστιν εἰ μὴ διαφόροις ἐπιχειρήσεσι τὸ αὐτὸ βούλομεθα
20 κατασκευάσαι· τότε γάρ κεχρήμεθα ἄλλῳ τινὶ μέσῳ δρῳ. οἷον βούλομενος
ὁ Πλάτων κατασκευάσαι δοτὶ ἀθάνατος ἡ ψυχὴ, ποτὲ μὲν κατασκευάζει
διὰ μέσου τοῦ ἀεικινήτου, ὥσπερ ἐν τῷ Φαιδρῷ, ποτὲ δὲ διὰ τοῦ αὐτὸ τὸ
Σῆγη ἐπιφέρειν τοῖς σώμασιν, ὡς ἐν τῷ Φαιδωνι, ποτὲ δὲ διὰ τοῦ ὑπὸ τῆς 15
ἰδίας κακίας μὴ φθείρεσθαι, ὡς ἐν τῷ Κρίτωνι. εἰ γάρ πᾶν τὸ φθειρόμενον
25 ὑπὸ τῆς ιδίας φθείρεται κακίας, ἡ δὲ ψυχὴ ὑπὸ τῆς ιδίας κακίας οὐ φθεί-
ρεται, ἡ ψυχὴ ἄρα οὐ φθείρεται· τὸ σχῆμα δεύτερον. πάλιν δοτὶ ὁ ἄνθρω-
πος οὐσία κατασκευάζομεν ποτὲ μὲν διὰ μέσου τοῦ ζῴου, ποτὲ δὲ διὰ
μέσου τοῦ ἐμψύχου· πᾶς ἄνθρωπος ζῷον. πᾶν ζῷον οὐσία, πᾶς ἄνθρωπος
οὐσία· καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου δμοίως. δοταν δὲ τοῦτο κατασκευάζωμεν, ἐν μὲν
30 συνάγομεν συμπέρασμα, οὐχ ἔνα μέντοι συλλογισμόν· διαφόρους γάρ τοὺς
μέσους παρειλήφαμεν καὶ διαφόρους διὰ τοῦτο προτάσεις· οὐδὲ γάρ ταῦτα
ἐστι τὸ εἰπεῖν δοτὶ ὁ ἄνθρωπος ἔμψυχος τῷ εἰπεῖν δοτὶ ὁ ἄνθρωπος ζῷον·
καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δμοίως. ὅστε πλειόνες οἱ συλλογισμοί. δμοίως δέ,
φησί, καὶ ἐὰν τῷ αὐτῷ μὲν μέσῳ δρῳ χρησώμεθα μὴ τὴν αὐτὴν μέντοι

7 καὶ om. U 8 post γάρ add. τὸ BU: om. t 9 δοτὶ καὶ U 10 καὶ ἄλλων B
Arist.: om. Ut 11 γίνηται Arist.: γίνεται B: γένηται Ut cf. vs. 19 12 γάρ om. U
14 post τι ἀδ. καὶ U τινὶ scripsi: τι BU: om. t 17 δρων om. U post ἡμῖν
add. δρων B 19 γίνηται t ἐπιχειρήμασι B 21 κατασκευάζομεν U 22 ante
μέσου add. τοῦ t ἐν τῷ Φαιδρῷ] c. 24 p. 245 C sq. 22. 23 αὐτῶ τοῦ (τῷ t) εἰναι
ζώω ἐπιφέρει Ut 23 ὥσπερ B ἐν τῷ Φαιδωνι] c. 54 p. 105 D sq. 24 ἐν τῷ
Κρίτωνι (κρείττονι t)] immo Respubl. X 9 p. 608 D sq. 26 ὁ om. t 28 post πᾶς
alt. add. ἄρα t 29 κατασκευάζομεν t 32 δοτὶ prius Bt: τι U τὸ (post ἔμψ.) U

σχέσιν ἔχοντι πρὸς τὰ ἄκρα, τὸ αὐτὸ μὲν πάλιν συμπεραίνομεν, δι’ ἄλλων LXIII^v
 μέντοι καὶ ἄλλων, καὶ πάλιν διὰ τοῦτο οὐχ εἰς ὁ συλλογισμὸς ἀλλὰ
 πλείους διὰ τὴν διάφορον τοῦ μέσου σχέσιν· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ τὸ κῦρος 25
 ἔχων ἐν τοῖς συλλογισμοῖς. οἷον δταν τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν δεικνύωμεν
 καὶ διὰ τοῦ πρώτου καὶ διὰ τοῦ δευτέρου καὶ διὰ τοῦ τρίτου σγήματος·
 καὶ ἐνταῦθα γάρ ἐν μὲν τὸ συμπέρασμα, πλείους δὲ οἱ συλλογισμοί. καν
 διὰ προσυλλογισμῶν δὲ κατασκευάζηται ὁ συλλογισμός, οὐδὲν ἡττον πλείους
 οἱ συλλογισμοί, ἐπεὶ καὶ τὰ συμπεράσματα ἐνταῦθα πλείονα· δεὶ γάρ τὸ
 συμπερανθὲν ἐν τῷ πρώτῳ συλλογισμῷ τοῦ ἐφεῆς ποιούμεθα πρότασιν.
 10 οἶον ως δταν βουλώμεθα δεῖξαι δτι τὸ δίκαιον ἀγαθόν ἐστι διὰ μέσου τοῦ 30
 καλοῦ οὗτως· τὸ δίκαιον καλόν, τὸ καλὸν ἀγαθόν, τὸ δίκαιον ἄρα ἀγαθόν.
 τοῦτον οὖν τὸν συλλογισμὸν κατασκευάζομεν διὰ προσυλλογισμῶν. πότεν
 γάρ δτι τὸ δίκαιον καλόν; τὸ δίκαιον ἐπαινετόν· οὐδεὶς γάρ ἐπαινεῖ τοὺς
 ἀδίκους ἀλλὰ τοὺς δικαίους, καὶ αὐτοὶ οἱ τὰ ἀδίκα πράττοντες· τὸ ἐπαινετὸν
 15 καλόν· τὸ δίκαιον ἄρα καλόν. πόθεν δὲ δτι τὸ καλὸν ἀγαθόν; λέγομεν
 πάλιν οὗτως· [τὸ δίκαιον καλόν] τὸ καλὸν ἐφετόν· ἐπιστρέψει γάρ εἰς ἑαυτὸν
 τὸ καλὸν καὶ ἐρᾶν ἑαυτοῦ ποιεῖ, δθεν ἔχει καὶ τοῦνομα ως καλοῦν πάντα
 πρὸς ἑαυτὸν καὶ καλεῖται καλὸν ἀγαθόν (<· τὸ ἐφετόν ἀγαθόν· τὸ καλὸν ἄρα
 20 ἀγαθόν>). πόθεν δτι τὸ ἐφετόν ἀγαθόν; τὸ ἐφετόν συμφέρον· οὐδεὶς γάρ
 τῶν βλαπτόντων ἐφίεται· <τὸ συμφέρον ἀγαθόν> τὸ ἐφετόν ἄρα ἀγαθόν.
 πόθεν τὸ δίκαιον δτι ἀγαθόν; <τὸ δίκαιον καλόν· τὸ καλὸν ἐφετόν> τὸ ἄρα
 δίκαιον ἐφετόν. τὸ δίκαιον ἐφετόν· τὸ ἐφετόν συμφέρον· [οὐδεὶς γάρ τῶν
 βλαπτόντων ἐφίεται] τὸ δίκαιον ἄρα συμφέρον. τὸ δίκαιον συμφέρον· τὸ
 συμφέρον ἀγαθόν· τὸ δίκαιον ἄρα ἀγαθόν. ὥστε καν διὰ προσυλλογισμῶν 40
 25 περαίνωμεν, πλείους εἰσιν οἱ συλλογισμοί. εἰ μέντοι μὴ διὰ προσυλλο-
 γισμῶν περαίνομεν, ἀλλ’ αὐτὰ τὰ συμπεράσματα ἐπισυνάπτοντες ἐνα ποι-
 οῦμεν συλλογισμόν, οἶον τὸ δίκαιον ἐπαινετόν, τὸ ἐπαινετὸν καλόν, τὸ καλόν
 ἐφετόν, τὸ ἐφετόν συμφέρον, τὸ συμφέρον ἀγαθόν, τὸ δίκαιον ἄρα ἀγαθόν,
 οὗτος, φησίν, ὁ συλλογισμὸς διὰ πλειόνων μὲν δρων περαίνεται, σύνθετος
 30 μέντοι ἐστὶ καὶ οὐχ ἀπλοῦς. περὶ δὲ τῶν ἀπλῶν ὁ λόγος, δτι ἀνάγκη
 διὰ τριῶν καὶ μόνων δρων περαίνεσθαι, δπότε κανταῦθα οἱ προσεχεῖς
 δροι καὶ τὸ κῦρος ἔχοντες τρεῖς εἰσιν οἱ καὶ τὸ προκείμενον κατασκευά-
 σαντες, τὸ δίκαιον, τὸ συμφέρον, τὸ ἀγαθόν.

p. 41b 38 Οἶον τὸ Ε διά τε τῶν ΑΒ καὶ τῶν ΓΔ.

35 Τοῦτο παράδειγμά ἐστι τοῦ δι’ ἄλλου καὶ ἄλλου μέσου περαίνομένου συμ-

ο	α			
1 τὰ ἄκρον sic U: ἄκρον Bt	2 δ om. U	3 οὗτος scripsi: αὐτὸς B Ut	7 δὲ	
Bt: μὲν U	ἐ superscr. U	14 αὐτοὶ τε οἱ ταῦτα, om. καὶ U	16 τὸ	
δίκαιον καλόν delevi	18 καλεῖται Bt: καλῶν U	καλὸν ἀγαθόν—21 δτι ἀγαθόν		
om. U	18. 19 τὸ ἐφετόν—ἄρα ἀγαθόν addidi	20 τὸ συμφέρον ἀγαθόν addidi		
21 τὸ δίκαιον—ἐφετόν addidi	21. 22 τὸ ἄρα δίκαιον ἐφετόν om. t	22. 23 οὐδεὶς		
—ἐφεταὶ ut e vs. 19. 20 illata delevi	26 περαίνωμεν U			

περάσματος, ώς τὸν ἀνθρωπὸν εἶναι οὐσίαν διὰ τὸ τοῦ ζόφου καὶ διὰ τοῦ 50 ἐμψύχου καὶ τὴν ψυχὴν * * διὰ τὸ τοῦ ἀεικινήτου καὶ τοῦ αὐτοκινήτου. λαμβάνει δὲ τὸ μὲν Ε συμπέρασμα, τὸ δὲ Α καὶ Β δύο προτάσεις, καὶ πάλιν ἔτερας δύο | τὸ Γ καὶ τὸ Δ.

LXIV^r

5 p. 41b39 Ἡ διὰ τῶν ΑΒ καὶ ΑΓ καὶ ΒΓ.

Τοῦτο παραδειγμα τοῦ ἐν διαφόροις τοῖς σχῆμασι τὸ αὐτὸ συμπέρασμα δείκνυσθαι, ἐπειδή, ώς εἴπομεν, τὸ αὐτὸ μερικὸν ἀποφατικὸν δείκνυται ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασιν. οἷογ δτι τὸ λευκὸν οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ ἐν τῷ πρώτῳ οὗτως· λευκὸν οὐδενὶ Αἰθίοπι, Αἰθίοψ τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συνάγεται λευκὸν οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ. καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ· Αἰθίοψ οὐδενὶ λευκῷ, Αἰθίοψ τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ λευκὸν οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ. καὶ ἐν τῷ τρίτῳ· λευκὸν οὐδενὶ Αἰθίοπι, ἀνθρωπὸς τινὶ Αἰθίοπι, καὶ λευκὸν οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ. ή γάρ μείζων ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι ἀντιστρεφομένη ποιεῖ τὸ δεύτερον, λέγω δὴ ή ἀποφατική· ἐπειδὴ γάρ λευκὸν οὐδενὶ Αἰθίοπι, καὶ Αἰθίοψ οὐδενὶ λευκῷ· γίνεται οὖν τὸ δεύτερον. ἐάν δὲ τὴν ἐλάττω τοῦ πρώτου 10 ἀντιστρέψωμεν, λέγω δὴ τὴν καταφατικήν, γίνεται τὸ τρίτον σχῆμα· εἰ γάρ Αἰθίοψ τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ ἀνθρωπὸς τινὶ Αἰθίοπι. δρα οὖν πᾶς διὰ τῆς τῶν στοιχείων ἐναλλαγῆς τοῦτο ἐσήμανε. τὸ μὲν γάρ ΑΒ τὸ πρῶτον σχῆμα δηλοῦ· ἔστι δὲ τὸ μὲν Α ή ἐλάττων καταφατική πρότασις, τὸ δὲ Β 20 ή μείζων ἀποφατική. ἐπειδὴ οὖν ἐν τῷ δευτέρῳ φυλάττομεν τὴν ἐλάττονα, ἀντιστρέφομεν δὲ τὴν μείζονα, διὰ τοῦτο τὸ δεύτερον διὰ τοῦ ΑΓ ἐδήλωσε φυλάξας μὲν τὸ Α ἀμείψας δὲ τὸ Β. πάλιν ἐπειδὴ ἐν τῷ τρίτῳ φυλάτ- 15 τομεν τὴν μείζονα, ἀντιστρέφομεν δὲ τὴν ἐλάττονα. διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐφύλαξε μὲν τὸ Β, ἤμειψε δὲ τὸ Α εἰς τὸ Γ· τὸ γάρ ΒΓ τὸ τρίτον 25 σημαίνει σχῆμα.

p. 42a1 Ἡ πάλιν δταν ἐκάτερον τῶν ΑΒ διὰ συλλογισμοῦ ληφθῆ.

Τουτέστιν δταν αἱ παραλαμβανόμεναι δύο προτάσεις προσυλλογισμῶν 20 δέωνται· ἐδείκνυμεν γάρ δτι τὸ δίκαιον καλὸν διὰ τοῦ δτι τὸ δίκαιον ἐπαινετὸν καὶ τὸ ἐπαινετὸν καλόν, καὶ δτι τὸ καλὸν ἀγαθὸν δι' ὃν 30 ἐδείξαμεν. τὰς τῶν προσυλλογισμῶν οὖν προτάσεις αὐτῷ σημαίνει τὸ ΔΕ καὶ τὸ ΖΘ.

p. 42a3 Ἡ τὸ μὲν ἐπαγωγῆ τὸ δὲ συλλογισμῷ.

Πολλάκις, φησίν, ή μὲν τῶν προτάσεων συλλογισμοῦ δεῖται πρὸς κατα-

2 lac. indicavī; supple εἶναι ἀθάνατον	5 post καὶ alt. add. διὰ τῶν Β (corr. A Vat. 199), διὰ U: om. t Arist.
7 εἴπομεν]	p. 257,4
ἀνθρώπῳ om. U	13 ἐν om. U
φυλάξω pr. B	22 φυλάξω U
28 δέονται t	24 γ alt. om. U
32 τῶ—τῶ U	27 προλαμβανόμεναι U ἐδείκνυμεν (ἐδείκνυε μὲν U)] p. 257,13 sq.
	30 αὐτὸς B
	ἐπαγωγῆ U Arist.: ἀπαγωγῆ Bt

σκευήν, ἡ δὲ ἔτέρα ἐπαγωγῆς. οἶον βουλόμεθα δεῖξαι δτι ἡ ἱατρικὴ γρή. LXIV^r
σιμὸς τῷ βίῳ, καὶ λέγομεν οὕτως· ἡ ἱατρικὴ τέχνη, πᾶσα τέχνη γρήσιμος 25
τῷ βίῳ, ἡ ἱατρικὴ ἄρα χρήσιμος τῷ βίῳ. τούτων τῶν προτάσεων τὴν
μὲν διὰ συλλογισμοῦ κατασκευάζομεν, δτι ἡ ἱατρικὴ τέχνη· ἡ ἱατρικὴ
δ μέθιδος ἐστιν ὀδοποιητική, πᾶσα μέθιδος ὀδοποιητικὴ τέχνη ἐστί, ἡ
ἱατρικὴ ἄρα τέχνη ἐστί. τὴν δὲ λέγουσαν δτι πᾶσα τέχνη γρήσιμος τῷ
βίῳ μόνως δι' ἐπαγωγῆς κατασκευάζομεν δεῖξαντες δτι πᾶσαι αἱ κατὰ
μέρος τέχναι γρήσιμοι τῷ βίῳ.

30

p. 42a4 Πλείω γάρ τὰ συμπέρασματά ἐστιν, οἶον τό τε Α καὶ τὸ Β
10 καὶ τὸ Γ.

"Οταν γάρ δηλονότι διὰ προσυλλογισμῶν τὴν Α πρότασιν κατασκευά-
ζωμεν, συμπέρασμα ποιοῦμεν τὸ Α· ὅμοίως καὶ ἐπὶ τῆς Β προτάσεως.
ἐκ δὲ τούτων τῶν συμπέρασμάτων, τοῦ Α καὶ τοῦ Β, προτάσεων γινο-
μένων συμπεραίνομεν τὸ Γ. Ιστέον δὲ δτι ἀντὶ τοῦ Ε τὸ Γ ἐνταῦθα
15 παρέλαβεν· ἄνω γάρ εἶπε τὸ Ε εἶναι συμπέρασμα τοῦ ΑΒ.

35

p. 42a6 Εἰ δ' οὖν μὴ πλείους ἀλλ' εἰς, οὕτω μὲν ἐνδέχεται γίνε-
σθαι διὰ πλειόνων τὸ αὐτὸ συμπέρασμα, ως δὲ τὸ Γ διὰ τῶν
ΑΒ, ἀδύνατον.

"Ο βούλεται εἰπεῖν, τοῦτο ἐστιν, δτι εἰ ὁ διὰ πλειόνων δρων δεικνύ-
20 μενος συλλογισμὸς εἰς λέγοιτο, οὐ προσυλλογισμῶν φημι, οὕτως ἀν λέγοιτο
εἰς ως σύνθετος, ως μέντοι ἀπλοῦς, οὐδαμῶς. πάλιν δὲ τὸ Γ ἀντὶ τοῦ Ε 40
παρέλαβεν.

p. 42a8 "Εστω γάρ τὸ Ε συμπερασμένον ἐκ τῶν ΑΒΓΔ.

Τὸ προκείμενον ἦν δεῖξαι δτι διὰ δύο μόνων προτάσεων τῶν προσ-
25 εγεστάτων καὶ κυρίων τοῦ συμπεράσματος γίνεται ὁ συλλογισμὸς καὶ οὐ
πλειόνων. δείκνυσιν οὖν τοῦτο διὰ τούτων. εἰ γάρ ἐγγωρεῖ, φησίν, ὑπο-
κείσθω διὰ τῶν ΑΒΓΔ γινόμενος συλλογισμός, τουτέστι διὰ τεσσάρων προ-
τάσεων· ἔκαστον γάρ στοιχεῖον ως πρότασιν λαμβάνει· καὶ περαινέτωσαν 45
αἱ προτάσεις αὗται τὸ Ε. ἐπειδὴ οὖν, φησί, δέδεικται δτι αἱ ποιοῦσαι

2. 3 καὶ—ἄ. γρ. τ. βίῳ ομ. Β 4 ἡ alt. ομ. τ 6 post γρήσιμος add. ἐστὶ Β
9 ἐστιν, οἶον τ Arist.: οἶον Β: ομ. Ο 11 προσυλλογισμοῦ τ 11. 12 κατα-
σκευάζομεν, ut videtur, pr. Β 13 β̄ ομ. pr. Β 15 ἄνω] p. 41b38
συμπέρασμα post β̄ colloc. t α ομ. Bt 16 δ' ομ. Ο οὕτω Ut Arist.:
τοῦτο Β 16. 17 γίνεσθαι Bt (C d n): γενέσθαι Arist. 17 post δὲ add. καὶ Β
διὰ τοῦ Ο 20 οὐ προσυλλογισμῶν φημι ομ. Ο 21 ἀπλῶς Ο 23 συμ-
πέρασμα Β 20 lemmati add. οὐκοῦν—μέρος (cf. p. 261,1.2) Bt 24 τῶν Bt:
καὶ Ο 24. 25 προσεσγάτων Ut 26. 27 ὑποκείσθω εκ ὑποκείσθαι corr. Ο^η
29 ἐπεὶ Β

τὸν συλλογισμὸν προτάσεις ἔχουσί τινας πρὸς ἀλλήλας σχέσεις, διελὼν LXIV^r
 εἰς δύο τμῆματα ταῦτα τὰς προτάσεις περὶ ἑκατέρου τμῆματος ἐρωτήσαμι.
 αἱ γὰρ ΑΒ προτάσεις ἡ ἔχουσι σχέσιν πρὸς ἑαυτὰς ἢ οὐκ ἔχουσι. καὶ
 εἰ μὲν οὐκ ἔχουσι, μάτην ἔσονται παρειλημμέναι· δεῖ γὰρ τὰς τοῦ συλλο-
 γισμοῦ προτάσεις σχέσιν ἔχειν πρὸς ἀλλήλας· ὥστε αὗται σχέσιν μὴ
 ἔχουσαι οὐ ποιοῦσι συλλογισμόν. εἰ δὲ ἔχουσι σχέσιν πρὸς ἀλλήλας, ἦτοι 50
 τὸ Ε τὸ προκείμενον ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς συμπεραίνουσιν ἢ τῶν ΓΔ προτάσεων
 θάτερον ἢ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα. πάλιν αἱ ΓΔ προτάσεις ἡ ἔχουσι πρὸς
 ἀλλήλας σχέσιν ἢ οὐκ ἔχουσι. καὶ εἰ μὲν μὴ ἔχουσιν, ἀτε μηδὲν συμπε-
 10 ραίνουσαι μάτην ἔσονται εἰλημμέναι. εἰ δὲ ἔχουσιν, ἦτοι αὐτὸ τὸ Ε συν-
 ἀγουσιν ἢ τῶν ΑΒ θάτερον ἢ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα. τούτων οὕτως ἐξ
 ἀνάγκης ἔχόντων, εἰ μὲν αἱ | ΑΒ προτάσεις τὸ Ε συνάγουσιν, ἔχομεν LXIV^v
 τὸ ζητούμενον, διτὶ ἐκ δύο προτάσεων μόνων γίνεται ὁ συλλογισμός. αἱ
 δὲ ΓΔ εἰ μὲν καὶ αὗται τὸ Ε συνάγουσιν, ἐν ἔσται καὶ τὸ αὐτὸ συμπέ-
 15 ρασμα διὰ πλειόνων συλλογισμῶν συμπεπερασμένον, ὥστε πάλιν πλείονες
 οἱ συλλογισμοί. εἰ δὲ αἱ ΓΔ τῶν ΑΒ θάτερον συνάγουσι, διὰ προσυλλο-
 γισμῶν ἔσται δεδειγμένον τὸ Ε· προσυλλογισμοῦ γὰρ αἱ ΓΔ προτάσεις
 συνάγουσαι μίαν τῶν ΑΒ προτάσεων, ἐξ ὧν τὸ Ε συνήγθη. εἰ δὲ ἄλλο τι 5
 συνάγουσιν αἱ ΓΔ προτάσεις, οὐ μόνον πλείους οἱ συλλογισμοὶ ἄλλα καὶ
 20 ἀκοινώνητοι ἄλληλοι· ἄλλος γὰρ συλλογισμὸς ὁ διὰ τῶν ΑΒ συνάγων τὸ
 Ε, καὶ ἄλλος ὁ διὰ τῶν ΓΔ ἔτερόν τι συνάγων, φέρει εἰπεῖν τὸ Ζ. οὕτω
 μὲν οὖν, εἰ ὑποθώμεθα τὰ μὲν ΑΒ συνάγοντα τὸ Ε, τὰ δὲ ΓΔ ἢ αὐτὸ τὸ
 Ε ἢ τῶν ΑΒ θάτερον ἢ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα. ὅμοίως δὲ καὶ ὑποθώμεθα
 τὰ ΑΒ συνάγοντα ἢ τῶν ΓΔ θάτερον ἢ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα, ἀδύνατος
 25 δείκνυται ὁ λόγος. εἰ μὲν γὰρ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα συνάγοιεν αἱ ΑΒ, αἱ 10
 δὲ ΓΔ καὶ αὗται ἄλλο παρὰ τὰ κείμενα, καὶ πλείους οἱ συλλογισμοὶ καὶ
 οὐ τοῦ προκειμένου· πρόκειται δὲ τὸ Ε συμπέρασμα. εἰ δὲ τῶν ΑΒ
 θάτερον, διὰ προσυλλογισμῶν ἄλλο τι πάλιν καὶ οὐ τὸ προκείμενον δείξομεν·
 προσυλλογισμὸς γὰρ τὸ ΓΔ τοῦ ΑΒ συνάγοντος ἄλλο τι τῶν προκειμένων.
 30 * * * * εἰ δὲ τὸ ΑΒ τῶν ΓΔ τι συνάγοι, τὰ δὲ ΓΔ * * * εἰ τὸ μὲν Ε,
 πάλιν διὰ προσυλλογισμῶν περαίνομεν, καὶ ἔχομεν τὸ ζητούμενον, διτὶ αἱ
 κύριαι προτάσεις αἱ συνάγουσαι τὸ Ε δύο εἰσίν, αἱ ΓΔ· εἰ δὲ [ἢ τῶν ΑΒ
 θάτερον ἢ] ἄλλο τι παρὰ ταῦτα, ὅμοίως καὶ πλείους οἱ συλλογισμοὶ καὶ 15
 οὐ τοῦ προκειμένου. ὥστε πανταχόθεν δεδεικται διτὶ ἀνάγκη διὰ δύο μόνων
 35 προτάσεων τῶν κυριωτάτων πάντα συλλογισμὸν γίνεσθαι.

1 σχέσεις post τινας add. in mrg. U

om. Ut

3 αβ Ut: ἄλλαι B

scripsi cf. vs. 22: ἡ τοιαῦται B

17 ε Ut: ζ ε γ, ut videtur, corr. B²

τὰ alt. scripsi: τὸ B

U: τὸ—συνάγον Bt

30 lacunas indicavi; priore loco supple εἰ δὲ τὸ ε et similia atque vs. 19—21, altero ἢ

τὸ ε ἢ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα

32.33 ἡ (ει τ) — ἡ delevi

2 τμῆματα B: τὰς τέσσαρας Ut τὰς

4 ἔσονται Ut: ἀν εἰεν B 10 ἦτοι αὐτὸ

15 συμπεπερασμένον U: περαίνομενον Bt

πρὸς συλλογισμοῦ Ut 22 τὸ μὲν U

23 δὲ om. B 24 τὰ—συνάγοντα ε τὸ συνάγων corr.

25 παρ' αὐτὰ U αβ om. U 25. 26 αἱ δὲ om. Ut

31 καὶ om. Bt 32 κυρίως B αἱ συνάγουσι U

p. 42a9 Οὐκοῦν ἀνάγκη τι αὐτῶν ἄλλο πρὸς ἄλλο εἰληφθαι, LXIV^v
τὸ μὲν ὡς ὅλου τὸ δὲ ὡς μέρος.

Ἄντὶ τοῦ τὴν μὲν περιέχειν τῶν προτάσεων τὴν δὲ περιέχεσθαι.
περιέχει δὲ ή μείζων, ή δὲ ἐλάττων περιέχεται· ἐὰν γάρ εἴπω ὅτι οὐσία 25
5 παντὶ ζῷῳ, ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, δῆλον ὅτι περιεκτικωτέρα τε καὶ καθο-
λικωτέρα ή μείζων ή λέγουσα ‘οὐσία παντὶ ζῷῳ’· ἔχει γάρ τὸν μείζονα
ὅρον, τὴν οὐσίαν, διὰ περιέχει καὶ τὸ ζῷον καὶ τὸν ἀνθρωπόν.

p. 42a18 Καὶ εἰ μὲν τὸ Ε ἡ τῶν ΑΒ θάτερον, ἡ πλείους ἔσον-
ται οἱ συλλογισμοί, ἡ ώς ἐνεδέχετο τὸ αὐτὸ διὰ πλειόνων ὅρων
10 περαίνεσθαι συμβαίνει.

Πλείους μὲν οὖν γίνονται, ἐὰν τῶν ΑΒ θάτερον, διότι καὶ τὰ συμπε-
ράσματα ἔτερα· τὸ δὲ ή ώς ἐνεδέχετο τὸ αὐτὸ διὰ πλειόνων ὅρων
περαίνεσθαι, ἐὰν τὸ Ε συνάγωσι. σημαίνει δὲ αὐτὸ τοῦτο τὰς τε διὰ δια-
φόρων μέσων τὸ αὐτὸ συναγούσας προτάσεις καὶ τὰς διὰ διαφόρων μὲν
15 μέσων διὰ πλειόνων δὲ σχημάτων ὅμοιως τὸ αὐτὸ συναγούσας συμπέρασμα.
ὅτι δὲ καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις πλείους οἱ συλλογισμοί, εἴπομεν ἥδη. 35

p. 42a22 Εἰ δὲ μὴ οὗτως ἔχοι τὸ Γ πρὸς τὸ Δ ὥστε ποιεῖν συλ-
λογισμόν, μάτην ἔσται εἰλημμένα.

Ἐπισημειωτέον τῇ λέξει· ὑποθέμενος γάρ ἐπὶ τῶν ΓΔ προτάσεων
20 πάσας τὰς ἄλλας ὑποθέσεις, ἡ γάρ ἔχουσι. φησί, σχέσιν πρὸς ἄλλήλας ἡ
οὐκ ἔχουσι· καὶ εἰ μὲν ἔχουσιν, ἡ τὸ Ε συνάγουσιν ἡ τῶν ΑΒ θάτερον ἡ
ἄλλο τι παρὰ ταῦτα. ταῦτα οὖν πάντα ὑπέθετο. οὖν δὲ ὑποτίθεται ὅτι,
εἰ μὴ ἔχουσι σχέσιν, οὐδὲ συμπεραίνουσί τι. ἐπεισημειωσάμην δὲ τοῦτο, 40
ὅτι ὑποκατιών καὶ τὰς λοιπὰς ὑποθέσεις ἐπὶ τοῦ ΑΒ γυμνάζων (μόνον γάρ
25 γυμνάζων τὸ ΑΒ τὸ Ε τέως ὑπέθετο) ἐπάγει μὴ γίνεσθαι ἐκ τῶν ΓΔ
μηδὲν συμπέρασμα, δέον εἰπεῖν ‘ἐκ τῶν ΑΒ’· ἥδη γάρ ἐνταῦθα ὑπέθετο
τὸ ΓΔ μηδὲν συμπεραίνον. δῆλον ἀρα ὅτι γραφικὸν ἄγωθέν ἔστι τὸ σφάλμα·
πάντα γάρ τὰ βιβλία οὗτως ἔχουσιν.

p. 42a23 Εἰ μὴ ἐπαγωγῆς ἡ κρύψεως ἡ τινος ἄλλου τῶν τοιού-
30 των χάριν.

Ἐάν, φησί, τῶν ΑΒ σχέσιν ἔχουσῶν πρὸς ἄλλήλας καὶ διὰ τοῦτο
συναγούσῶν τι συμπέρασμα αἱ ΓΔ προτάσεις ἀσχετοι ωσι, μάτην εἰλημ-

4 post δὲ prius add. καὶ t 5 τε om. U 8 μὲν τὸ U Arist.: inv. ord. Bt
9 ταῦτα t Arist. 11 τῶν Ut: τὸ B 13 συνάγουσι t an αὐτῷ? cf. p. 258,30
14 μέσον Bt 16 εἴπομεν] p. 256,17 sq. 17 ἔχοι t Arist.: ἔχει B(m): non liquet U
21 μὲν om. U 25 ἐπάγει] p. 42a28 post ἐπάγει add. δὲ BU: om. t
ἐκ τοῦ B 27 γράφεται Ut

μέναι ἔσονται, εἰ μή, φησίν, ἐπαγωγῆς ἡ κρύψεως ἔνεκα παρελήφθη· LXIV^v
 σαν. ἐπαγωγῆς μὲν ἀντὶ τῆς καθ' ἔκαστα ἐπαγωγῆς, ὥσπερ καὶ ἀνωτέρῳ
 λαβόντες ὅτι πᾶσα τέχνη ὠφέλιμος τῷ βίῳ * * * * καὶ γαλευτικὴ καὶ ἐπὶ 50
 τῶν ἄλλων ὁμοίως. τὸ δὲ κρύψεως τοιοῦτον ἔστιν· ὅταν βουλώμεθα τοὺς
 σοφιστὰς συλλογίσασθαι τι, φέρε εἰπεῖν ὅτι ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν ἔστι, προτεί-
 νομεν αὐτοῖς ὅτι οὐ δοκεῖ σοι ἡ ἡδονὴ ἐφετὸν εἶναι; εἴτα ταύτην λαβόντες
 τὴν πρότασιν ἐὰν εὐθὺς τὴν ἑτέραν ἐπαγάγωμεν λέγοντες ‘τί δέ, οὐχὶ τὸ ἐφε-
 τὸν ἀγαθόν;’, συναισθύμενος τοῦ συμπεράσματος οὐ συγχωρεῖ τῇ προτάσει |
 ἡ καὶ τὰ ὄμοιογηθέντα ἀνατίθεται. διόπερ ἵνα λάθωμεν αὐτὸν λαβόντες LXV^r

10 τὴν προτέραν πρότασιν, ὅτι ἡ ἡδονὴ ἐφετόν, μακρὸν κατατείνομεν περὶ τοῦ
 ἐφετοῦ λόγον, τί δήποτέ ἔστι τὸ ἐφετόν, καὶ ποσαχῶς λέγεται, καὶ μυρία
 ἄλλα τοιαῦτα. βουλόμενοι κρύψαι τὴν ἀκολουθίαν τοῦ συλλογισμοῦ. εἴτα
 ἐκκρούσαντες τῆς πρώτης προτάσεως μετὰ πολλὰ καὶ τὴν ἑτέραν ἐρωτῶμεν,
 εἰ πᾶσα ἔφεσις ἀγαθοῦ ἔφεσις, καὶ λαβόντες τοῦτο συνάπτομεν τὰς προ- 5
 15 τάσεις καὶ ἀποφαινόμεθα τὸ συμπέρασμα. τοῦτο οὖν ἔστιν ὃ φησιν ἡ
 κρύψεως, τουτέστιν ἀποκρύψασθαι βουλόμενοι τὴν ἀκολουθίαν τοῦ συλλο-
 γισμοῦ ἔξωθεν τισι πολλάκις κεχρήμεθα. τὸ δὲ ἡ ἄλλου τινὸς τῶν
 τοιούτων χάριν, τοῦτ' ἔστι μήκους λόγων καὶ ἀναπληρώσεως ἡ χαριτός
 τινος, ἵνα μὴ ἔηρὸς ἡ ὁ λόγος, καὶ μάλιστα ὅταν πρὸς ἐπίθετον ὄρῃ, ὡς
 20 ὅταν εἰπόντες ‘τὸ δίκαιον καλόν, τὸ καλὸν ἀγαθόν’ ἀποτείνωμεν περὶ τοῦ
 καλοῦ μακρὸν λόγον.

10

p. 42^a28 Εἰ δὲ μὴ γίνεται ἐκ τῶν ΓΔ μηδὲν συμπέρασμα.

Ταύτης ἔνεκεν τῆς λέξεως ἐπεσημηγάμην ἀνωτέρῳ δῆλον γὰρ ὅτι 15
 περὶ τῶν AB ὁ λόγος. ὑποθέμενος γὰρ ἀνωτέρῳ τὰ AB συνάγοντα τὸ E
 25 τὰ πρὸ μικροῦ εἰπὼν “εἰ δὲ ἐκ τῶν AB μὴ τὸ E ἀλλ’ ἄλλο τι γίνεται συμ-
 πέρασμα” ἀκόλουθον ἡ τὴν ἐπαγγεῖν εἰ δὲ μὴ γίνεται ἐκ τῶν AB μηδὲν
 συμπέρασμα. ἔχει δὲ ἡ λέξις ΓΔ, ώτε δῆλον ὅτι ἡμάρτηται.

p. 42^a33 Εἰ μὴ προσλαμβάνοιτό τι, καθάπερ ἐν τοῖς ἐξ ἀρχῆς
 ἐλέχθη, πρὸς τὴν τελείωσιν τῶν συλλογισμῶν. 20

30 Τουτέστιν εἰ μὴ δι’ ἐπαγωγῆς ἡ διὰ προσυλλογισμοῦ τὰς προτάσεις
 κατασκευάζομεν.

p. 42^a35 Φανερὸν οὖν ὡς ἐν φῶ λόγῳ συλλογιστικῷ μὴ ἄρτιαί
 εἰσιν αἱ προτάσεις δι’ ων γίνεται τὸ συμπέρασμα τὸ κύριον (ἔνια

1. 2 παρέλειψθησαν t 2 μέντοι t post ἀντὶ add. τοῦ U ἀνωτέρῳ]
 p. 259,2 sq. 3 lac. indicavi; supple velut κατεσκευάσαμεν τοῦτο δεῖξαντες ὅτι οἰκοδομικὴ
 ὠφέλιμος τῷ βίῳ 4 ἄλλων ὁμοίως Bt: λοιπῶν U 5. 6 προτείνωμεν U
 6 ταύτην scripsi: αὐτὴν BUT 7 τὴν alt. om. t 10 ἑτέραν B 13 ἐκρού-
 σαντες pr. U 14 συγάπτωμεν t 18 τουτέστι Bt: οἷον U λόγου U
 21 καλοῦ ε μακροῦ corr. B² 23 ἀνωτέρῳ] p. 261,23 sq. 25 πρὸ μικροῦ]
 p. 42^a24 τι U Arist.: om. Bt

γάρ τῶν ἄνωθεν συμπερασμάτων ἀναγκαῖον εἶναι προτάσεις), LXV^r
οὗτος ὁ λόγος ἡ οὐ συλλελόγισται ἡ πλείω τῶν ἀναγκαίων
ἡρώτηκε πρὸς τὴν θέσιν.

Εἰ δέδεικται ὅτι αἱ συνεκτικώταται τοῦ συλλογισμοῦ προτάσεις δύο
ἢ εἰσί (τῶν γάρ προσυλλογισμῶν δῆλον ὅτι τὰ συμπεράσματα προτάσεις τοῦ 25
προκειμένου συλλογισμοῦ γίνονται), ἀνάγκη ἄρα, ἐν τῷ συλλογισμῷ πλείους
εἰσὶ τῶν δύο προτάσεις, τοῦτον ἡ μηδὲ διλας εἶναι συλλογισμόν, οἷον εἰ
λέγοιμι 'ό ίππος ζῆτον, ὁ κύων τετράπους, ὁ ἄνθρωπος δίπουν', ἡ πλείω
τῶν ἀναγκαίων καὶ συνεκτικωτάτων τοῦ προκειμένου συλλογιζόμενος ἥτησε
10 παρὰ τοῦ προσδιαλεγομένου. οἷον εἰ βιολόμενος δεῖξαι ὅτι ὁ ἄνθρωπος
οὐσία εἴπω ὅτι ὁ ἄνθρωπος γελαστικόν, τὸ γελαστικὸν ζῆτον, τὸ ζῆτον 20
οὐσία, ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία· δῆλον γάρ ὅτι περιττὴ ἡ τοῦ γελαστικοῦ
πρόσθεσις· ἡρχει γάρ ζῆτον εἰπόντα δεῖξαι αὐτόθεν ὅτι οὐσία.

p. 42b1 Κατὰ μὲν οὖν τὰς κυρίας προτάσεις λαμβανομένων τῶν
15 συλλογισμῶν ἀπας ἔσται συλλογισμὸς ἐκ προτάσεων μὲν ἀρτίων
ἐξ ὅρων δὲ περισσῶν.

Τὸ προκείμενον διὰ τούτων δεῖξαι ὅπως ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας κατὰ
τὸν ἀριθμὸν οἵ τε ὅροι καὶ αἱ προτάσεις καὶ τὰ συμπεράσματα. φησὶν 25
οὖν ὅτι, ἐὰν τὰς κυριωτάτας λάθιωμεν τοῦ συλλογισμοῦ προτάσεις, αἱ μὲν
20 προτάσεις ἄρτιαι ἔσονται, οἱ δὲ ὅροι περιττοί, τουτέστι δύο μὲν αἱ προ-
τάσεις, τρεῖς δὲ οἱ ὅροι. τὰ δὲ συμπεράσματα ἡμίση τῶν προτά-
σεων, τουτέστιν ἐν ἔστι τούτων τὸ συμπέρασμα· τῶν γάρ προτάσεων δύο
οὐσῶν τὸ ἡμίσυ τούτων ἐν δηλονότι. ἐὰν δὲ διὰ προσυλλογισμῶν κατα-
σκευάζωμεν <ἢ> σύνθετος ἢ δ συλλογισμός, τουτέστιν ἐὰν τῶν προσυλλο-
25 γισμῶν τὰ συμπεράσματα ἐπισυνάψαντες οὕτω προάγωμεν τὸν λόγον, οἷον 40
τὸ δίκαιον τάξεως αἵτιν, τὸ τάξεως αἵτιον καλόν, τὸ καλὸν ἐφετόν, τὸ
ἐφετὸν ἀγαθόν, τὸ δίκαιον ἄρα ἀγαθόν, ὅμοίως, φησίν, οἱ μὲν ὅροι ἐνὶ
πλείους εἰσὶ τῶν προτάσεων, οὐκέτι δὲ πάντας οἱ μὲν ὅροι περιττοί,
ἄρτιαι δὲ αἱ προτάσεις. καθόλου δὲ ἀντικειμένως ἔχουσι· τῶν γάρ ὅρων
30 περιττῶν ὄντων αἱ προτάσεις ἄρτιαι εἰσὶ καὶ ἐναλλάξ. τὰ δὲ τοιχοπορ-
σματα, φησίν, ἐν τούτοις οὐκέτι τὴν αὐτὴν ἔχει τάξιν· οὐ γάρ ἡμίση
35 ἔστι τῶν προτάσεων, ἀλλὰ πολλῷ πλείουν καὶ τῶν ὅρων καὶ τῶν προτάσεων. τοῖς 45
τοῖς γάρ ἐξ ἀρχῆς, φησί, συμπεράσμασιν ὑποκειμένοις ἐνὶ ἐλάττῳ τῶν
ὑπαρχόντων ὅρων προστίθεται συμπεράσματα. δὲ λέγει τοῦτο ἔστιν.
τοῖς 50 ἐὰν ὦσι τρεῖς ὅροι, τὸ Α, τὸ Β, τὸ Γ, ἐν ποιοῦσι συμπέρασμα τὸ Α πρὸς
τὸ Γ· ἐὰν <οὖν> προστεθῇ ἔτερος ὅρος, οἷον τὸ Δ, τῶν προϋπαρχόντων
ὅρων (<ἢ> τρεῖς, τὸ Α, τὸ Β, τὸ Γ) ἐνὶ ἐλάττῳ ἔτερα προστίθεται

6 γίνεται U	7 προτάσεων B	10 περὶ Ut	13 πρόθεσις B	εἰπόντι Ut
14 κυρίως Ut	16 περιττῶν t Arist.	20 ἄρτιαι t: ἄρτιοι Ut	21 τὰ—προτά-	
σεων lemma in libris		22 τουτέστιν om. pr. B	24 ἡ addidi	25 προσγά-
γωμεν B: προσάγωμεν t		29 ἄρτια t	30.31 συμπεράσματα Arist.: συμπέρασμα Bt	
34 συμπέρασμα Bt	35 τοῦ Bt: τὸ Ut	36 τῷ γ' t	οὖν addidi	οὖν om. Ut

συμπεράσματα, τουτέστι δύο, ὡστε εἶναι τὰ πάντα τρία συμπεράσματα· LXV^v
ἥν γὰρ ἐξ ἀρχῆς τοῦ Α πρὸς τὸ Γ· γίνεται νῦν καὶ τοῦ Β πρὸς τὸ Δ καὶ 50
τοῦ Α πρὸς τὸ Δ. ἡ αὐτὴ ἀκολουθία ἐπὶ πάντων ἀεὶ τῶν προστιθεμένων δρῶν.

p. 42b5 Ὁταν δὲ διὰ προσυλλογισμῶν περιαίνηται ἡ διὰ πλειόνων
5 μέσων μὴ συνεχῶν. |

Δῆλον δτι τότε ἐστὶ τὸ διὰ προσυλλογισμῶν, δταν τὰς προτά- LXV^v
σεις κατασκευάζοντες αὐτόθιν ἀγωγῇ συλλογιστικῇ χρησώμεθα. οἷον πόθεν
δτι τὸ δίκαιον καλόν; λέγομεν οὕτως· τὸ δίκαιον τάξις αἴτιον, τὸ τάξις
αἴτιον καλόν, τὸ δίκαιον ἄρα καλόν. τὸ δὲ διὰ πλειόνων μέσων, δταν
10 σύνθετον ποιῶμεν τὸν συλλογισμόν, τάσσοντες μεταξὺ τοῦ δίκαιου καὶ τοῦ
καλοῦ τὸ τάξις αἴτιον καὶ πάλιν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ ἐφετόν, 5
εἰτα ἐφεξῆς πάσας τὰς προτάσεις ἐπισυνάπτωμεν, ώς ἥδη εἴπομεν. τὸ δὲ
μὴ συνεχῶν τοῦτ' ἐστιν, δταν οἱ παραλαμβανόμενοι δροὶ ἔξωθεν μὴ συν-
εχεῖς ὅσιν ἀλλήλοις. οἷον παρελήφθησαν εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ δτι τὸ
15 δίκαιον ἀγαθὸν δύο δροί, τὸ τάξις αἴτιον καὶ τὸ ἐφετόν· ἀλλ' οὖτοι οὐκ
ἐφεξῆς ἀλλήλοις ἐτέθησαν ἀλλὰ παρ' ἑκατέρᾳ τοῦ μέσου δρου, λέγω δὴ
τοῦ καλοῦ. πλὴν δσα ἐπὶ τῶν ἔξωθεν παρεμπιπτόντων δρῶν μὴ κατὰ
συνέχειαν τιθεμένων ἐπεται, ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ συνέχειαν τιθεμένων 10
ἀπαραλλάκτως ἀκολουθεῖ. ἀλλ' ως τοῦτο μᾶλλον ἀμφίβολον (ὅν) τέμεικεν ὁ
20 Ἀριστοτέλης. τίθενται δὲ τῶν παρεμπιπτόντων ἔξωθεν δρῶν ἐφεξῆς οἱ
τοιοῦτοι, ως δταν δτι τὸ καλὸν ἀγαθὸν διὰ μέσου τοῦ ἐφετοῦ καὶ τοῦ
συμφέροντος κατασκευάζωμεν· τούτους γὰρ ἐφεξῆς τάττομεν· τὸ καλὸν
ἐφετόν, τὸ ἐφετόν συμφέρον, τὸ συμφέρον ἀγαθόν.

p. 42b7 Ἡ γὰρ ἔξωθεν ἡ εἰς τὸ μέσον τεθῆσεται ὁ παρεμπί-
25 πτων δρος.

Ἐὰν ἔχωμεν τρεῖς δρους ἐκκειμένους τοὺς ΑΒΓ' καὶ δεόμετα ἔξωθεν
ἄλλου τινὸς δρου, πᾶσα ἀνάγκη τοῦτον ἡ ἔξωθεν τούτων τίθεσθαι, ἡ πρὸ^o
τοῦ Α λέγω ἡ μετὰ τὸ Γ, ἡ μεταξὺ ἡ τοῦ ΑΒ ἡ τοῦ ΒΓ.

p. 42b10 Λί δὲ προτάσεις ἵσαι τοῖς διαστήμασιν.

30 Ἰσμεν δτι κατὰ ἄλλην μὲν διάνοιαν πρότασις τὸ αὐτό, κατὰ ἄλλην
δὲ διάστημα καλεῖται, ως πόθεν ποι. ἐπειδὴ οὖν ταῦτὸν τῷ ὑποκειμένῳ,
εἰκότως καὶ ἴσαριθμα.

2 δὲ τ	τοῦ prius scripsi: τὸ B Ut	3 τῶν προσυλλογισμῶν Bt	6 τότε scripsi:
πότε B Ut	προσυλλογισμοῦ τ	7 κατασκευάζων U	9 δὲ om. B
λόγον t	12 ἐπισυνάπτομεν Bt	εἴπομεν] p. 263,26. 7	10 τὸν
τὴν om. B	post ὅτι del. τὸ ὅτι B	16 μέσον, ut videtur, pr. B	14 παρελείφθησαν Ut
libri	19 ὅν addidi	22 τούτου B	18 ταῦτα
Arist.: inv. ord. BU	26 τὸν U	τάττομαι τ	24 ἔξωθεν ἡ εἰς τὸ μέσον t
ἔξωθεν om. t	27 ἡ prius om. Bt	καὶ om. Bt	δεόμεθα Bt
o m. B	31 τῷ scripsi: ταυτῷ B Ut	πρὸς τὸ B	28 ἡ (ante τοῦ αβ)
		32 ἴσαριθμῷ U: ἴσαριθμος t	

p. 42b13 Ἀμα γὰρ τῷ ὅρῳ μία προστίθεται πρότασις, ἀν ὁπο· LXV°
Θεοῦ προστεθῆ ὁ ὅρος. Θστε ἐπεὶ αἱ μὲν ἄρτιαι οἱ δὲ περισ-
σοὶ ἦσαν, ἀνάγκη παραλλάσσειν τῆς αὐτῆς προσθέσεως γινο-
μένης.

5 Κατασκευὴ τοῦ ὅτι ἀνάγκη τοὺς ὅρους ταῖς προτάσεσιν ἐνηλλαγμένως
ἔχειν κατὰ τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν. εἰ γὰρ τοῖς προκειμένοις ὅροις,
φησίν, ἔτερος ὅρος προστεθῆ, ἐξ ἀνάγκης εὑθὺς καὶ ἑτέρα προστίθεται
πρότασις· ἀνάγκη δὲ πᾶσα τῆς αὐτῆς προσθέσεως γενομένης τοῖς τε
ὅροις καὶ ταῖς προτάσεσιν ἐναλλάττειν τούτους κατὰ τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περιτ-
10 τόν. εἰ γάρ εἰσι τρεῖς ὅροι δύο δὲ προτάσεις, ὥστε αἱ μὲν προτάσεις ἄρτιαι 30
οἱ δὲ ὅροι περιττοί, προστεθῆ ἔτερος ὅρος καὶ διὰ τοῦτο καὶ πρότασις
ἑτέρα, θστε γεγόνασιν ἐναλλάξ αἱ μὲν προτάσεις περιτταί, τρεῖς γάρ, οἱ
δὲ ὅροι ἄρτιοι, τέσσαρες γάρ.

p. 42b19 Ηρὸς μόνον γὰρ τὸν ἔσχατον οὐ ποιεῖ συμπέρασμα.

15 'Τποτιμέμενος ἔξωθεν προστιμέμενον τὸν ὅρον τοῦτο λέγει. ὅτι, φησίν, 35
ἐνὸς ὅρου προστεθέντος ἀνάγκη ἐνὶ ἐλάττῳ τῶν προϋπαρχόντων ὅρων
προστίθεται συμπεράσματα, δῆλον ἐντεῦθεν· δίχα γὰρ μόνου τοῦ ἔσχατου,
μεθ' ὃν κεῖται ὁ προστεθείς, εἴτε ἐν ἀρχῇ εἴτε ἐν τῷ τέλει, [ἐπεὶ] πρὸς
τοὺς ἄλλους πάντας ποιεῖ συμπεράσματα. ὑποκείσθωσαν γάρ ὅροι τέσσα-
20 ρες, ΛΒΓΔ, εἰτα προτιμέσθω ὁ Ε· δῆλον ἄρα ὅτι δυνατὸν συμπεράσματα πρὸς
αὐτὸν πάντας τοὺς ἄλλους δίχα τοῦ ἔσχατου, λέγω δὴ τοῦ Δ.

p. 42b23 Κἀν εἰς τὸ μέσον δὲ παρεμπίπτῃ, τὸν αὐτὸν τρόπον· 40
πρὸς ἓνα γὰρ μόνον οὐ ποιεῖ συλλογισμόν.

'Τποθέμενος ἔξωθεν προστιμέμενον τὸν ὅρον νῦν φησιν ὅτι, κἀν εἰς
25 τὸ μέσον προστεθῆ, τὸ αὐτὸν πάλιν συμβήσεται, τουτέστιν ἐνὶ ἐλάττῳ τῶν
προκειμένων ὅρων συμβήσεται συμπεράσματα. εἰ γὰρ τὸ Ε μεταξὺ τῶν
ἄλλων προστεθῆ, οἷον τῶν ΒΓ, πάλιν ἔσται τρία τὰ προστιμέμενα συμπε-
ράσματα, τοῦ Α πρὸς τὸ Ε καὶ τοῦ Β πρὸς τὸ Γ καὶ τοῦ Ε πρὸς τὸ Δ· 45

1 προτίθεται Β	2 ὁ τ Arist.: om. BU	3 προθετικός	4 προτίθεται Β	5 προτεθείσης	6 post γὰρ add. ἐὰν U	7 προτεθείσης	8 δὲ om. Ut: δὴ εονιο
t Arist.	9 προθετείσης t	10 εἰ γάρ εἰσι Βτ: ἔτεντο	11 προτεθείσης t	12 προτεθείσης t	13 προτεθείσης t	14 προτεθείσης t	15 προτεθείσης t
γενομένοις t	10 εἰ γάρ εἰσι Βτ: ἔτεντο	11 προτεθείσης t	12 προτεθείσης t	13 προτεθείσης t	14 προτεθείσης t	15 προτεθείσης t	16 ὑπαρχόντων Βτ
ὅρος om. Ut	καὶ alt. om. Bt	17 συμπεράσματα scripsi: συμπέρασμα BUt	18 ἡν ut videtur U	19 συμπέρασμα B	20 ὁροί U: οἱ B, post	21 δὲ U	22 post καν add. γὰρ t
add. ὅρον t	15 post τοῦτο add. δὲ U	φησίν om. Bt	21 δὲ U	22 post καν add. γὰρ t	23 ποιεῖ BU(d): ποιήσει t Arist.	24 post ὑποθέμενος add. δὲ U	25 προστεθῆ U
23 ποιεῖ BU(d): ποιήσει t Arist.	20 ὁ Bt: τὸ U	24 post ὑποθέμενος add. δὲ U	26 συμπέρασμα U	27 προστεθῆ U	delevit ὄρισμὸν B	25 προτεθῆ U	26 συμπέρασμα U
τῶν U: τοῦ Bt							

τούτων δὲ οὐδὲν ἦν ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ τοῦ Α πρὸς τὸ Γ καὶ τοῦ Β πρὸς τὸ Δ καὶ τοῦ Α πρὸς τὸ Δ. ἐπειδὴ δέ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι πρὸς ἓνα γάρ μόνον οὐ ποιεῖ | συλλογισμόν, ἀνάγκη ἡμᾶς ἐκλαβεῖν τοῦτο LXVI^τ ὡς ἐπὶ δύο προτάσεων γυμναζομένου τοῦ λόγου. δύο γάρ οὖσῶν προτάσεων ἔχει τὸ μέσον παρεμπέση δρος, τῷ ἑτέρῳ μόνον διαστήματι αἴτιος *(οὐ)* γίνεται τοῦ ποιῆσαι συμπέρασμα, οἷον τῷ ΒΓ· μέσον γάρ τοῦ ΑΒ τεθὲν τὸ Ε ἐποίησε τοῦ Α πρὸς τὸ Β συμπέρασμα· εἰ δὲ πρὸς τὸ ἓν μόνον διαστήμα οὐ ποιεῖ συμπέρασμα, πρὸς τὸ ἔτερον ποιήσει δηλονότι. ἐπεὶ ἔχει μὴ, ὡς ἐπὶ δύο προτάσεων λάβωμεν ἀλλ' ὡς ἐπὶ πλειόνων, ψευδῆς ἔσται 5 10 ὁ λόγος. ἐκκείσθωσαν γάρ πάλιν τεσσάρων δρων ὄντων τῶν ΑΒΓΔ τρεῖς προτάσεις, παρεμπιπτέτω δὲ τὸ Ε μεταξὺ τοῦ ΒΓ· δῆλον ἄρα ὅτι ἐνὶ μὲν διαστήματι αἴτιος γίνεται ὁ παρεμπέσων τοῦ ποιῆσαι συμπέρασμα, τῷ ΒΓ· πρὸς δὲ τὰ λοιπὰ διαστήματα οὐ ποιήσει, λέγω δὴ τὸ ΑΒ καὶ ΓΔ. δόμοιώς δὲ ἔτι πλειόσιν οὐ ποιήσει, ἐὰν ὅσι πλειόνα τὰ διαστήματα.

15 p. 42b 25 "Ωστε πολὺ πλείω τὰ συμπεράσματα καὶ τῶν δρων
ἔσται καὶ τῶν προτάσεων.

'Εὰν ὑπόκεινται ἐξ ἀρχῆς τέσσαρες δροι, δῆλον ὅτι προτάσεις μὲν 10 τρεῖς εἰσι, συμπεράσματα δὲ τρία, τοῦ Α πρὸς τὸ Γ καὶ τοῦ Β πρὸς τὸ Δ καὶ τοῦ Α πάλιν πρὸς τὸ Δ. ἔχει δὲ προστεθῆ ἔτερος δρος, οἷον τὸ Ε, 20 προστίθενται ἀλλα τρία συμπεράσματα, τοῦ Α πρὸς *(τὸ)* Ε καὶ τοῦ Β πρὸς τὸ Ε καὶ τοῦ Γ πρὸς τὸ Ε, ὥστε γίνεσθαι τὰ πάντα συμπεράσματα ἔξ. εἰσὶ δὲ οἱ πάντες δροι πέντε, προτάσεις δὲ τέσσαρες. πλείω ἄρα τὰ συμπεράσματα καὶ τῶν δρων καὶ τῶν προτάσεων. καὶ δσφ προστίθεμεν δρον, τοσούτῳ αὔξομεν τὰ συμπεράσματα· ἔκτου γοῦν δρου προστεθέντος 15 25 γίνονται συμπεράσματα δέκα, ἐβδόμου δεκαπέντε, ὥστε ἀμα τῶν προτάσεών τε καὶ τῶν δρων πλείω εἶναι· δροι μὲν γάρ ἑπτά, προτάσεις δὲ ἔξ, ὡς γίνεσθαι τὰ πάντα δεκατρία, συμπεράσματα δὲ δεκαπέντε. καὶ οὗτως ἀεὶ προστιθεμένου δρου αὔξεται τῶν συμπερασμάτων ὁ ἀριθμός. πλειόνα δὲ δῆλον ὅτι τὰ συμπεράσματα λέγομεν τῶν μόνων προτάσεων τῶν μὴ ποτὲ 30 μὲν συμπερασμάτων ποτὲ δὲ ὡς προτάσεων λαμβανομένων· πρὸς γάρ τὴν κατασκευὴν τοῦ δευτέρου συμπεράσματος τὸ προλαβὸν συμπέρασμα πρότασις 20 γίνεται. οἷον συμπεράναντες τὸ Α πρὸς τὸ Γ, εἰ βουλόμεθα πάλιν τὸ Α πρὸς τὸ Δ συμπερᾶναι, λαμβάνομεν πρότασιν τὴν ΑΓ, ητις ἦν πρὸ τούτου συμ-

2 α—δ U: inv. ord. B: γ'—ε' t 3 ἐκλαμβάνειν U 4 post οὐσῶν add. τῶν U
5 μόνον om. Ut 6 οὐ addidi 7 τῶ B: τὸ Ut 7 τοῦ (ante ε) B: an γάρ?
8 εἰς U 9 ψεῦδος t 10 δρων om. U 11 ὄντων om. Bt 12 τῶ B: τὸ Ut
13 δὴ Bt: δὲ U 16 ἔσται om. B 17 post ἔχει add. γάρ Ut 19 πάλιν om. B
δὲ om. Bt 20 ἀλλα corr. ex ἄρα B² 21 ε̄ prius scripsi:
γ̄ Bt 22 γ̄ scripsi: ε̄ Bt: nou liquet U 23 ε̄ alt. corr. U: δ̄ Bt, pr. U
ώσιε B, τε superscr. U²: ω̄s pr. U, t 24 γίνεται U 25 τὰ om. Bt
(προτάσει) conicio 24 δρω U 26 αὔξωμεν Ut 28 πλειόνα t: πλειόν B:
πλέον a U 29, 30 τῶν—ώς προτάσεων λαμβανομένων t: τῶν—ώς προλαμβανομένων
mrg. U: om. B 31 προσλαβὸν t 32 συμπεραίνοντες B

πέρασμα, καὶ τὴν ΓΔ· πάλιν ἐὰν πρὸς τὸ Ε τὸ Α βουλώμεθα συμπερᾶναι, LXVII· λαμβάνομεν τὴν ΑΔ πρότασιν, ἡτις ἦν συμπέρασμα, καὶ τὴν ΔΕ· καὶ οὕτως ἐπὶ πάντων. ὅστε ταύτη οὐ πλείω τὰ συμπεράσματα τῶν προτάσεων, ἀεὶ τῶν προηγουμένων συμπερασμάτων προτάσεων γινομένων, ἀλλ' ἀεὶ ἡ ήμίση· δεῖ γάρ καθ' ἔκαστον συμπέρασμα προτάσεις δύο λαμβάνειν. ἀλλ' ὁ Ἀριστοτέλης, ὃς εἶπον, τῶν μόνων προτάσεων πλείω λέγει εἶναι τὰ συμπεράσματα.

p. 42b27 Ἐπεὶ δὲ ἔχομεν περὶ ὧν οἱ συλλογισμοί.

25

Δηλονότι περὶ τῶν προβλημάτων. καὶ ποῖον ἐν ἑκάστῳ σχῆματι, 10 τουτέστι συμπέρασμα, διτὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ πάντα, καὶ τὸ καθόλου καὶ τὸ μερικὸν καὶ τὸ καταφατικὸν καὶ τὸ ἀποφατικόν.

p. 42b28 Καὶ ποσαχῶς δείκνυται.

"Οτι τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν ἐν τῷ πρώτῳ μόνῳ καὶ ἐν τῷ τρόπῳ· τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν καὶ ἐν τῷ πρώτῳ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ, καὶ 15 ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἀπαξί, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ δίς· τὸ δὲ μερικὸν καταφατικὸν καὶ ἐν τῷ πρώτῳ καὶ ἐν τῷ τρίτῳ, καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἀπαξί, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τρίς· τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασι, καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἀπαξί, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ δίς, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τρίς.

p. 42b28 Φανερὸν ἡμῖν ἐστι καὶ ποῖον πρόβλημα χαλεπὸν καὶ 20 ποῖον εὐεπιχείρητον.

Σκοπὸς διὰ τούτων τὸ δεῖξαι ποῖον τῶν προβλημάτων δυνατὸν θάττον κατασκευάσαι, καὶ ποῖον οὐ, καὶ ποῖον εἰς τὸ ἀνασκευάσαι ῥάδιον, καὶ ποῖον οὐ. φησὶν οὖν διτὶ τὰ ἐν πλείσι σχήμασι δείκνυμεν καὶ διὰ πλειόνων τρόπων, ταῦτα κατασκευάσαι μὲν εὐχερὲς ἀνασκευάσαι δὲ δυσχερές. 25 ταῦτα δέ ἐστι τὰ μερικά, διότι, φησί, τὰ μερικὰ κατασκευάσαι βουλόμενοι καὶ δι' αὐτῶν καὶ διὰ τῶν καθόλου κατασκευάζομεν, ἀνασκευάζομεν δὲ διὰ μόνων τῶν καθόλου· ἐάν τε γάρ δεῖξω διτὶ τινὶ καὶ διτὶ παντί, τὸ μερικὸν κατεσκεύασα καταφατικόν· ἀνασκευάζω δὲ αὐτὸν [μόνον] διὰ μόνου τοῦ

1 εἴ Bt: β U	3. 4 ὥστε—συμπερασμάτων om. t	5 ἡμισυ t	8 ἐπειδὴ δὲ B
9 καὶ om. U	ἐν ἑκάστῳ σχήματι t Arist.: om. BU	10 τοῦτό ἐστι t: om. U	
11 καὶ τὸ καταφατικὸν mrg. U ²	tὸ tert. addidi	13 post καταφατικὸν add.	
καὶ Ut	15 ἐν δὲ τῷ τρίτῳ t καταφατικὸν—17 μερικὸν om. t	16 καὶ	
primum om. U	17 τρίς scripsi: τρίτον BU	18 δίς—τρίς t: δεύτερον—τρίτον BU	
21 ante σκοπὸς add. δ U	σκοπεῖ ε σκόπει corr. B ²	22 οὐ, καὶ ποῖον om. B	
ιμμο ῥῶν	23 τὰ om. U	καὶ superser. U	24 ταῦτα om. U
ἀνασκευάσαι δὲ δυσχερές om. Bt	27 post καὶ add. πάλιν Bt	28 κατεσκεύασα t:	
κατασκευάσαι BU	ἀποφατικόν U	ἀνασκευάσαι B	μόνον delevi
μόνου om. U			

καθόλου ἀποφατικοῦ. τὸ δὲ καθόλου καταφατικὸν κατασκευάζεται μὲν μόνως δι' ἑαυτοῦ, ἀνασκευάζεται δὲ καὶ διὰ τοῦ καθόλου ἀποφατικοῦ καὶ διὰ | τοῦ μερικοῦ· ἐάν τε γάρ δεῖξω δτὶ οὐδενὶ ἡ οὐ παντί, ἀνεῖλον δτὶ παντί. LXVI^v πάλιν τὸ καθόλου ἀποφατικὸν κατασκευάζεται μὲν μόνως δι' ἑαυτοῦ, ἀνασκευά-
ζεται δὲ καὶ διὰ τοῦ καθόλου καταφατικοῦ καὶ διὰ τοῦ μερικοῦ· ἐάν γάρ δεῖξω
δτὶ ἡ παντὶ ἡ τινί, ἀνεῖλον τὴν οὐδενί. τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν ἀνασκευά-
ζεται διὰ μόνου τοῦ καθόλου καταφατικοῦ, κατασκευάζεται δὲ ἐν πᾶσι τοῖς
σχήμασι καὶ διὰ πλειόνων τρόπων. ὅστε τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν πρὸς 5
μὲν κατασκευὴν δυσχερές· δι' ἐνὸς γάρ τρόπου καὶ σχήματος κατασκευά-
ζεται· πρὸς ἀνασκευὴν δὲ εὐχερές, διότι καὶ τῷ καθόλου ἀποφατικῷ καὶ
τῷ μερικῷ ἀναιρεῖται, ὃν τὸ μὲν καθόλου ἐν δύο σχήμασι δείκνυται,
ἄπαξ μὲν ἐν τῷ πρώτῳ, δις δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ, τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν
ἐν πᾶσι τοῖς σχήμασι, καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἄπαξ, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ δις,
ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τρίς. δημοίως τὸ καθόλου ἀποφατικὸν μᾶλλον μὲν δυσχερὲς
15 κατασκευάσαι, ἡττον δὲ ἀνασκευάσαι διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας. τρίτην 10
τάξιν τὸ μερικὸν καταφατικόν, καὶ τετάρτην τὸ μερικὸν ἀποφατικόν.

p. 43a3 Καὶ γάρ ἦν μηδενὶ καὶ ἦν τινὶ μὴ ὑπάρχη, ἀνήρηται.

Δηλονότι τὸ καθόλου καταφατικόν· τοῦτο γάρ ἔστι τὸ δι' ἀμφοτέρων
τῶν ἀποφατικῶν ἀναιρούμενον, καὶ τοῦ καθόλου καὶ τοῦ μερικοῦ.

20 p. 43a6 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν στερητικῶν. 15

Τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ μὲν καθόλου πρὸς κατασκευὴν μὲν δυσχερέ-
στερον τοῦ μερικοῦ πρὸς ἀνασκευὴν δὲ εὐχερέστερον.

p. 43a6 Καὶ γάρ εἰ παντὶ καὶ εἰ τινί, ἀναιρεῖται τὸ ἐξ ἀρχῆς.

Τουτέστι τὸ καθόλου ἀποφατικόν· τοῦτο γάρ δι' ἀμφοτέρων τῶν κατα-
φατικῶν ἀναιρεῖται, καὶ τοῦ καθόλου καὶ τοῦ μερικοῦ. καὶ τοῦτο βουλό-
μενος σημᾶναι, λέγω δὴ τὸ καθόλου ἀποφατικόν, ἐπήγαγε τοῦτο δὲ ἦν
ἐν δυσὶ σχήμασιν.

p. 43a10 "Ολως τε οὐ δεῖ λανθάνειν δτὶ ἀνασκευάσαι μὲν δι'
ἀλλήλων ἔστι καὶ τὰ ἔξης.

30 "Οτι, φησί, μᾶλλον τῶν καθόλου τὰ μερικὰ δυνατὸν κατασκευάσαι ἀνα-
σκευάσαι δὲ δυσχερέστερον, κοινῷ λόγῳ πρόδηλόν ἔστιν, δτὶ τὰ μὲν μερικὰ

2 καὶ prius om. Bt	3 τε deleverim	4 καταφατικὸν B	5 καὶ prius om. Bt
ān U	7 μόνου om. U	9 post ἐνὸς add. μὲν Bt	13. 14 δις—τρίς t:
δεύτερον—τρίτον BU		14 μᾶλλο pr. B	δυσχερὲς scripsi: εὐχερὲς BUt
17 ἥν—ἥν BUt	ὑπάρχειν U	23 ἀνήρηται t Arist.	25 τὸ—τὸ μερικόν U

κατασκευάζεται καὶ δι' ἔαυτῶν καὶ διὰ τῶν καθόλου· δι' ἔαυτῶν μέν, ὡς LXVI¹ δταν δεῖξω δτι τὶ ζῷον ἀνθρωπος (<· εἰ γὰρ τὶ ζῷον ἀνθρωπος>), καὶ οὐ πᾶν ζῷον ἀνθρωπος· διὰ τῶν καθόλου δέ, ὡς δταν δεῖξω δτι πᾶς ἀνθρωπος ²⁰ ζῷον· εἰ γὰρ πᾶς, δῆλον δτι καὶ τὶς· καὶ πάλιν δταν δεῖξω δτι οὐδεὶς λίθος ⁵ ἀνθρωπος, δῆλον δτι καὶ οὐ πᾶς· εἴρηται γὰρ πολλάκις πᾶς λαμβάνεται ἡ μερικὴ ἀποφασική· κατασκευάζεται μὲν (³δὴ) διγῆς τὰ μερικά, ἀνασκευάζεται δὲ μόνως διὰ τῶν καθόλου, τὸ μὲν τὶς διὰ τοῦ οὐδείς, καὶ τὸ οὐ πᾶς διὰ τοῦ πᾶς. τὰ μέντοι καθόλου κατασκευάζεται μὲν μόνις δι' ἔαυτῶν, ἀνα- ¹⁰ σκευάζεται δὲ καὶ δι' ἔαυτῶν καὶ διὰ τῶν μερικῶν, τὸ μὲν πᾶς διὰ τοῦ οὐδείς καὶ οὐ πᾶς, τὸ δὲ οὐδείς διὰ τοῦ πᾶς καὶ τὶς.

35

p. 43a 14 "Αμα δὲ δῆλον δτι καὶ τὸ ἀνασκευάζειν ἐστὶ τοῦ κατα-
σκευάζειν ἥρον.

Οὐ καθόλου δεῖ ἐκλαβεῖν τοῦτο, ἐπεὶ ψευδὴς ἐσται ὁ λόγος· τὰ γὰρ μερικὰ μᾶλλον κατασκευάζεται ἢ ἀνασκευάζεται, ὡς δέδεικται. Ἃπει ¹⁵ τῶν καθόλου τοῦτο ἀν ἀρμόζοι μόνον. |

1 καὶ δι' αὐτῶν B 2 δτι—4 δεῖξω iterat, iterata del. B t̄i scripsi: τὸ BUt
ante ἀνθρωπος add. ὁ U εἰ—ἀνθρωπος addidi 5 εἴρηται] velut p. 82,1 sq.
6 δὴ addidi τὰ μερικὰ διγῆς U 7 τὸ (ante οὐδείς) U 10 ante τὶς add.
τοῦ U 13 δεῖ BU: δὲ τ 15 τοῦτο ἀν Bt: τὸ ἀνασκευάζειν U μόνων
conicio τέλος τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν subser. B

ΠΕΡΙ ΕΥΠΟΡΙΑΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΜΗΜΑ LXVII^ο
ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

p. 43a 20 Πῶς δὲ εὐπορήσομεν αὐτοὶ πρὸς τὸ τιθέμενον ἀεὶ συλλογισμῶν, καὶ διὰ ποίας ὁδοῦ ληψόμεθα τὰς περὶ ἔκαστον ἀργάς,
5 νυνὶ λεκτέον.

Πέρας ἔσχε τὸ πρῶτον τοῦ βιβλίου τμῆμα, ἐνῷ περὶ τῆς γενέσεως
τῶν συλλογισμῶν ἡμῖν διελέγειθη. οὐν ἡσίπολην τοῦ δευτέρου μέρους ἄρχεται, 5
ἐνῷ διδάσκει πῶς οἶν τέ ἐστι προβλήματος ἡμῖν τιθέμένου εὐπορῆσαι
προτάσεων τῶν κατασκευαζούσῶν τοῦτο, οἷον εἴ τις ἡμῖν προβάλλοιτο πόθεν
10 δῆλον εἰ τί ψυχὴ ἀλάνατος, τίνι χρησάμενοι μεθόδῳ προτάσεις εὑρεῖν δυνη-
σόμεθα, ἃς συμπλέξαντες ἀλλήλαις τὸ προκείμενον κατασκευάσομεν. ἐπι-
στήμονος γάρ ἐστι μὴ μόνον τὰ εἰδή τῶν ὑποβεβλημένων αὐτῷ πραγμάτων
ἐπισκέπτεσθαι ἀλλὰ καὶ τὴν ὅλην τὴν ἐπιτηδείαν εἰς καταδυχὴν τῶν τοι-
15 ούτων εἰδῶν ἐκλέγεσθαι, οἷον ὁ ναυπηγὸς τὰ ἐπιτηδεία εἰς κατασκευὴν τοῦ
πλοίου ἔύλα, καὶ ὁ οἰκοδόμος τοὺς ἐπιτηδείους εἰς οἰκοδομίαν λίθους, καὶ
ἐπὶ πάντων ὥσαύτως. οὗτως καὶ ὁ Ἀριστοτέλης τὰ εἰδή τῶν συλλογισμῶν
ἡμῖν παραδίδοις (εἰδῆ δὲ τῶν συλλογισμῶν τὰ συμπεράσματα) καὶ εἰπὼν ποῖον
20 ἐν ἔκαστῳ συλλογισμῷ γίνεται τὸ συμπέρασμα, ἐν τοῖς ἀπλοῖς καὶ ἐν τοῖς
μικτοῖς, νῦν λοιπὸν διδάσκει πῶς τὰς εἰς ἔκαστον συμπέρασμα προτάσεις εὑρεῖν
ἡνησόμεθα. Ὅλη δὲ τῶν συλλογισμῶν αἱ προτάσεις. πρὶν δὲ τὴν μέθοδον
25 ἡμῖν ταύτην παραδοῦναι ζητεῖ πρότερον περὶ ὧν ὅλως πεφύκαμεν συλλογί-
σματι. τριχῇ γάρ, φησί, τῶν πραγμάτων διηρημένων, καὶ τῶν μὲν καθολικωτά-
των ὅντων καὶ ἀεὶ κατὰ ἄλλων κατηγορούμενων μηδέποτε δὲ ὑποκειμένων
ἄλλοις εἰς κατηγορίαν. οἶν ἐστι τὰ γενικῶτατα, λέγω δὴ αἱ δέκα κατηγορίαι,
30 τῶν δὲ μηδέποτε κατ' ἄλλου κατηγορούμενων κυρίως ἀεὶ δὲ ὑποκειμένων, οἵα

Inscripsi ex U cf. p. 280,13, 290,4,5, 315,6: Τοῦ αὐτοῦ φιλοπόνου εἰς τὸ περὶ εὐπορίας προτά-
σεων B: Ἰωάννου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἔρμείου τῶν εἰς τὰ
τρία τὸ δεύτερον: — περὶ εὐπορίας προτάσεων τμῆμα δεύτερον U: Εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων
ἀναλυτικῶν. | Βιβλίον δεύτερον t 3 αὐτὸν om. B 10 χρησόμεθα U post
μεθόδῳ add. καὶ U 12 μόνων t αὐτῶν t 14 τοῦ om. U 15 ὁ om. U
23 καὶ SU: om. Bt 24 ἄλλήλοις B ὅη SU: δὲ Bt

ἐτοι τὰ μερικὰ καὶ ἄτομα πάντα, τῶν δὲ μέσως ἐχόντων καὶ ποτὲ μὲν ΙΧVII·
κατηγορουμένων τινῶν ποτὲ δὲ ὑποκειμένων ἄλλοις εἰς κατηγορίαν, ζητητέον 20
περὶ τίνων οἱ συλλογισμοὶ καὶ αἱ σκέψεις ἡμῖν εἰσι. δῆλον δὲ ὡς σχεδὸν περὶ
μόνα τὰ μέσα. εἰ γάρ ὁ συλλογισμὸς βούλεται ζητεῖν τι κατά τινος ἢ ἀπό
5 τινος ὑπάρχον, τὰ δὲ γενικώτατα οὐκ ἔχουσιν ἕαυτῶν ἔτερα κατηγορούμενα,
δῆλον ὅτι οὐχ ἔξει τις περὶ τούτων συλλογίσασθαι. αἱ γὰρ περὶ τινῶν
σκέψεις (εἰσὶ) πότερον τόδε τῷδε ὑπάρχει ἢ οὐχ ὑπάρχει, οἷον τῇ ψυχῇ τὸ
ἀθάνατον ἢ οὔ. ὅστε καὶ τὰ περὶ τῶν γενικωτάτων προβλήματα, εἴπερ 25
ἔστι, περὶ τούτων ἀν εἴη, οἷον εἰ ἡ οὐσία τυχὸν γέγονεν ἢ ἀγένητός ἐστιν.
10 Ὅστε εἰ μηδέν ἐστι τῶν καθολικωτάτων γενῶν κατηγορούμενον, ἐπεὶ μηδὲν
καθολικώτερον, οὐδὲ πρόβλημα ἀν εἴη περὶ ἔκεινων οὐδὲ συλλογισμός.
πλὴν σπανίως περὶ τούτων γίνεται προβλήματα· ποῖα δὲ καὶ πῶς, αὐτὸς
διδάξει. αὐτὰ μέντοι ὅτι ἔτεροις ὑπάρχει ἢ οὐχ ὑπάρχει, δυνατὸν συλλο-
γίσασθαι. περὶ δὲ τῶν καθ' ἔκαστα ὅμοίως οὐδεὶς συλλογίζεται, οἷον τί²⁰
15 ὑπάρχει ἢ οὐχ ὑπάρχει Σωκράτει ἢ Πλάτωνι· αἰσθητὰ γάρ ταῦτα, τὰ δὲ 25
αἰσθητὰ αἰσθήσει ληπτά, οὐ λόγῳ. εἰ γάρ τις περὶ Σωκράτους πειραθείῃ,
ἀποδεικνύαι ὅτι λευκὸς ἢ σιμός, πρὸς τῷ μηδὲ ἔχειν ὥλην ἐπιτρέπειν εἰς
συλλογισμοῦ γένεσιν καὶ ἀσαφέστερον ποιήσει τὸ πρᾶγμα τῆς δι' αἰσθήσεως
ἀντιλήψεως. ὅστε τὰ προβλήματα καὶ οἱ συλλογισμοὶ ὡς ἐπίπαν περὶ τῶν
20 μεταξὺ γίνονται.

Τὰς περὶ ἔκαστον ἀρχάς, τουτέστι τὰς προτάσεις τὰς περὶ ἔκαστον
πρόβλημα.

p. 43a25 Ἄπαντων δὴ τῶν ὄντων τὰ μέν ἐστι τοιαῦτα Ὅστε κατὰ 25
μηδενὸς ἄλλου κατηγορεῖσθαι ἀληθῶς καθόλου, οἷον Κλέων
25 καὶ Καλλίας καὶ τὸ καθ' ἔκαστον καὶ αἰσθητόν.

Οὐδὲν γάρ τῶν μερικῶν πέφυκε κατ' ἄλλου κατηγορεῖσθαι πλὴν κατὰ
συμβεβηκός, ὡς ἐφεξῆς λέξομεν, καὶ τοῦτο οὐ καθόλου ἀλλὰ μερικῶς· ἐὰν
γάρ εἴπω ὅτι πᾶς ἄνθρωπος Σωκράτης ἐστίν ἢ Πλάτων, δῆλον ὅτι φευδῆς
ἡ τοιαύτη κατηγορία. προσέμηκε δὲ καὶ τὸ αἰσθητόν, διότι πάντα τὰ
30 αἰσθητὰ μερικά ἐστι. καὶ αὐτὰ μὲν ὑπόκειται ἄλλοις εἰς κατηγορίαν, καὶ
τοῖς καθόλου καὶ τοῖς συμβεβηκόσιν· αὐτὰ δὲ ἄλλων οὐ κατηγορεῖται, εἰ 45
μὴ ἡ παρὰ φύσιν, ὡς ὅταν εἴπω 'τὸ φαλακρὸν τοῦτο Σωκράτης ἐστίν',
ἢ κατὰ συμβεβηκός, ὡς ὅταν εἴπω 'τὸ φαλακρὸν τοῦτο φιλόσοφος ἐστίν'.

4 post ἡ add. τί U 7 εἰσὶ addidi πρότερον pr. U, corr. U² τὸ οἰη. t
9 τούτου U εἰ om. pr. B ἀγένητος U 12 γίνονται S προβλήματα SU:
πρόβλημα Bt ποτὲ U αὐτὸς Ut 13 διδάξει] p. 43a39 15 σωκράτους
(ε σωκράτος, ut videtur, corr.) ἢ πλάτωνος B 17 τὸ U μηδὲ SU: μὴ Bt
18 αἰσθήσεως SU: αἰσθησιν Bt 25 ante αἰσθητόν add. τὸ BL: om. t Arist.
30 εἰσὶ B ἀλλήλοις B 32 ἢ libri 33 φιλόσοφον U

p. 43a34 "Ωστε μὴ κατηγορεῖσθαι κατὰ μηδενός, πλὴν ὡς LXVII°
κατὰ συμβεβηκός.

Οὐδέν, φησί, τῶν μερικῶν κατ' ἄλλου κατηγορεῖται, εἰ μὴ κατὰ συμ-
βεβηκός, ὡς ὅταν λέγωμεν δτι τὸ φαλακρὸν ἐκεῖνο Σωκράτης ἔστιν. 5
5 ιστέον δὲ δτι ἐν τῇ Φυσικῇ ταύτην τὴν κατηγορίαν παρὰ φύσιν εἶπεν εἶναι, |
οὐ κατὰ συμβεβηκός, ὀλγήμέστερον λέγων. τῶν γάρ κατηγοριῶν, φησὶν LXVII^v
ἐν ἐκείνοις, αἱ μέν εἰσι κατὰ φύσιν αἱ δὲ παρὰ φύσιν αἱ δὲ κατὰ συμβε-
βηκός. καὶ κατὰ φύσιν μέν, ὡς ὅταν ἡ τὰ καθολικώτερα τῶν μερικωτέρων
κατηγορῶμεν, ὡς τὸν ἄνθρωπον Καλλίου καὶ τὸ χρῶμα λευκοῦ, ἡ τὰ συμ-
10 βεβηκότα τῶν οὐσιῶν, ὡς ὅταν λέγωμεν δτι Σωκράτης φιλόσοφος ἔστιν ἡ
σιμός. παρὰ φύσιν δέ, ὡς ὅταν τὰς οὐσίας τῶν συμβεβηκότων κατηγο- 5
ρῶμεν, ἡν ἐνταῦθα εἶπε κατὰ συμβεβηκός, ὡς ὅταν εἴπωμεν δτι τὸ προσιὸν
φαλακρὸν Σωκράτης ἔστι. κατὰ συμβεβηκός δέ, ὡς ὅταν συμβεβηκός
συμβεβηκότος κατηγορῶμεν, ὡς ὅταν εἴπωμεν δτι τὸ φαλακρὸν ἐκεῖνο
15 φιλόσοφος ἔστι. συμβέβηκε γάρ τῷ φαλακρῷ φιλοσόφῳ εἶναι.

p. 43a36 "Οτι δὲ καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω πορευομένοις ἵσταται ποτε,
πάλιν ἐροῦμεν· νῦν δ' ἔστω τοῦτο κείμενον.

"Ωσπερ, φησίν, ἐπὶ τὸ κάτω πορευόμενοι, ἐπειδὴν ἔλθωμεν εἰς τὰ
μερικώτατα, οὐκέτι ἔχομεν κατὰ τίνος αὐτὰ κατηγορήσομεν, ἀλλὰ μένουσι 10
μόνως ὑποκείμενα, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω ἀνιόντες, τουτέστιν ἐπὶ τὰ
καθολικώτερα, ἐμπίπτομεν εἰς τινα ὥν οὐκέτι καθολικώτερα εύρειν δυνά-
μεθα ὥστε κατηγορεῖν αὐτὰ κατὰ τούτων, ἀλλὰ μένουσι ταῦτα μόνως
κατηγορούμενα· ταῦτα δέ ἔστιν αἱ δέκα κατηγορίαι. τοῦτο οὖν, φησίν,
δτι οὗτως ἔγει, λέγω δὴ δτι ἔστι τινὰ καθολικώτατα μὴ ἔχοντα ἐπέκεινα
25 ἑαυτῶν ἄλλα τινά, δείξομεν ἐν ἑτέροις· ἔδεικε γάρ ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ δτι
οὐκ ἐπ' ἄπειρον προΐασιν αἱ κατηγορίαι, ἀλλ' ἀνάγκη ἵστασθαι καὶ ἐπὶ τὸ 15
ἄνω καὶ ἐπὶ τὸ κάτω. νῦν δὲ τοῦτο ὡς ὠμολογημένον εἰλήφθω, φησί.

p. 43a37 Κατὰ μὲν οὖν τούτων οὐκ ἔστιν ἀποδεῖξαι κατηγορού-
μενον ἐτερούν, πλὴν εἰ μὴ κατὰ δόξαν.

30 'Αληθῶς μέν, φησίν, οὐδέν ἐστι τῶν δέκα κατηγοριῶν κατηγορούμενον,
πλὴν εἰ μὴ δόξα τις κεκράτηκεν οὐκ ἀληθῆς παρά τισιν. ἐνόμισαν γάρ 20
τινες τὸ δὲ ὡς γένος κατηγορεῖσθαι τῶν δέκα κατηγοριῶν· ἐδείχθη δὲ

5 δὲ om. Ut ἐν τῇ Φυσικῇ] nescio ubi 6 γάρ om. U κατηγορικῶν pr. U
9 καὶ χρώματος U 10 δτι U: δ Bt 12 εἴπωμεν U: εἴπω Bt 14 ante συμ-
βεβηκότος add. κατὰ U 15 φιλόσοφον U γάρ om. U 16 καὶ om. B
τῶν U πορευόμενος U τότε U 18 ὥστε U 20 δὲ om. t cf.
p. 289,9 τὰ (ante ἄνω) U 25 αὐτῶν B ἐν τῇ Ἀποδεικτ.] I 22
27 κάτω—ἄνω U δμολογούμενον pr. B φησὶν εἰλήφθω U

τοῦτο ἐν Κατηγορίαις οὐκ ἀληθὲς ὅν, ἀλλ' ὅτι ὄμωνυμός ἐστι φωνὴ τὸ LXVII^v
ὅν εἰς διάφορα σημαίνεται διαιρουμένη. πάλιν καὶ τὸ ἐν τινες ἐδόξασαν
αὐτῶν κατηγορεῖσθαι, ὅπερ οὐδὲ αὐτὸ γένος ἐστίν, ἀλλ' ὥσπερ καὶ τὸ ὅν
ὄμωνυμος φωνὴ. ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν τι τῶν στοιχείων ἀρχὴν ὑποτιθέμενοι,
5 ἡ τὸ ὕδωρ ἡ τὸ πῦρ ἡ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα, τοῦτο δῆλον ὅτι ὡς γένος
τῶν δέκα κατηγοριῶν κατηγορήσουσιν.

p. 43a 42 Καὶ σχεδὸν οἱ λόγοι καὶ αἱ σκέψεις εἰσὶ μάλιστα περὶ 25
τούτων.

Εἰκότως· οἱ γάρ συλλογισμοὶ καὶ αἱ ἀποδείξεις ζητοῦσι τί τινος κατη-
10 γορεῖται ἡ οὐ κατηγορεῖται, οἷον τῆς ψυχῆς τὸ ἀθάνατον κατηγορεῖται ἡ
οὐ. τὰ τοίνυν γενικώτατα ἀτε ἄλλα μὴ ἔχοντα ἑαυτῶν κατηγορούμενα
οὐδεμίαν τοιαύτην ζήτησιν ἔχει. τὰ δὲ μερικώτατα πάλιν, ὅπερ ἐστὶ τὰ
αἰσθητά, ἐπειδὴ μόνως ὑπόκειται, ὅμοίως οὐδὲν ἔχει τοιοῦτον ζήτημα. τὰ
δὲ μέσα, ἐπειδὴ ὑποκεῖσθαι καὶ κατηγορεῖσθαι πέφυκε, ταῦτα ἔχει τὴν 30
15 ζήτησιν, τί τινος ἡ κατηγορεῖται ἡ οὐ κατηγορεῖται.

p. 43b 1 Δεῖ δὲ τὰς προτάσεις τὰς περὶ ἔκαστον οὕτω λαμβάνειν,
ὑποτιθέμενον αὐτὸ πρῶτον καὶ τοὺς ὄρισμοὺς καὶ ὅσα ἔδια τοῦ
πράγματός ἐστιν.

Εἰπὼν περὶ τίνων αἱ ἀποδείξεις καὶ τὰ προβλήματα, ὅτι περὶ τῶν μεταξύ,
20 ἀ πέφυκε κατηγορεῖσθαι τέ τινων καὶ ὑποκεῖσθαι ἄλλοις, ἐντεῦθεν λοιπὸν
τὰς μεθόδους ἡμῖν παραδίδωσι τῆς εὑρέσεως τῶν προτάσεων τοῦ προτε- 25
θέντος προβλήματος. διό φησιν, ὅταν βουλώμεθά τι ὑπάρχον ἡ μὴ ὑπάρ-
χον κατασκευάσαι, ἐκτίθεσθαι πρῶτον αὐτὸν τὸν κατηγορούμενον δρον καὶ
τὸν ὑποκείμενον. οἷον ζητοῦμεν δεῖξαι ὅτι ἡ ἡδονὴ ἀγαθὸν ἐστι· σημειω-
25 τέον τὸ τε ἀγαθὸν καὶ τὴν ἡδονὴν. εἶτα ζητητέον καὶ σημειωτέον τὸ τί¹
ἔκατέρῳ αὐτῶν ἔπειται, οἷον ὅτι τῷ μὲν ἀγαθῷ τὸ ὠφέλιμον καὶ τὸ αἴρε-
τὸν καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐν τῷ διαγράμματι, τῇ δὲ ἡδονῇ ἡ κίνησις καὶ ἡ
ἐνέργεια ἡ κατὰ φύσιν καὶ τὰ λοιπά. πάλιν, φησίν, ἐκλεκτέον καὶ οἵς 40
ἔπειται ἔκατερον τούτων· οἷον τὸ μὲν ἀγαθὸν ἔπειται τῇ εὐδαιμονίᾳ καὶ
30 τοῖς λοιποῖς, ἡ δὲ ἡδονὴ τῇ ὑγιείᾳ καὶ τοῖς λοιποῖς. δῆλον δὲ ὅτι
τὰ μὲν ἐπόμενά τινι ἡ ἐπὶ πλέον ἐστὶν ἡ ἐξισάζει· ἔπειται γάρ τῷ
ἀνθρώπῳ καὶ τῷ ζῷον ⟨ὅν⟩ ἐπὶ πλέον καὶ τῷ γελαστικὸν ⟨ὅν⟩ ἐπ’ ἵσης,
ῶστε ἐν κατηγορούμενοις τετάξεται. τὰ δὲ οἵς ἔπειται ἡ ἐπ’ ἵσης ἡ
ἐπ’ ἔλαττον· καὶ γάρ καὶ τῷ γελαστικῷ ἐπ’ ἵσης ὅντι ἔπειται καὶ τῷ

1 ἐν Κατηγ.] cf. Phil. p. 15,13 Porph. p. 61,10 sq.

2 διαιρούμενον B 3 διδοξαν BS

4 ὄμωνυμος φωνή S: om. BUT 5 ἡ τὸ ὕδωρ SU: om. Bt post ἡ t. i. t. add. τὸ t

post τοῦτο add. γάρ BUT: om. S δῆλοι B 11 εἴτε t 13 τοιοῦτο t

16 δὲ BUT (m): ἡ Arist. post ζητεῖν add. τούτων t. m. n ζητεῖν (Arist.)

17 ὑποτιθέμενον BUT (corr. B u): ὑποθέμενον Arist. αὐτῷ U post τοὺς add. τε Arist.

cf. p. 275,18 20 τέ om. U ἄλλοις scripsi: ἄλληλοις BUT 22 δεῖ οὖν, φησίν conicio

βουλόμεθά t 24 ἡ Ut: εἰ B 26 τὸ prius om. U 27 καὶ alt. om. Ut 30 ἄλλοις U

γελεῖ B 31 ἐστὶν om. U 32 δν utrumque addidi ante ἐπὶ add. ως U

φιλοσόφῳ η γραμματικῷ ἐπ' ἔλαττον ὅντι· τίστε καὶ τὰ οἷς ἔπειται τι LXVII^r
ἐν ὑποκειμένου μοίρᾳ αὐτῷ τετάξεται. ἔτι, φησίν, ἐκλεκτέον καὶ τὰ τούτων 45
ἀλλότρια, οἷον τοῦ μὲν ἀγαθοῦ τὸ ἀτελές, τὸ φευκτόν, τῆς δὲ ἡδονῆς η
νόσος, ὁ πόνος. ταῦτα γάρ οὕτως ἐκλεξαμένοις ράδια ἔσται η τῶν προτά-
τισεων εὗρεσις, ως ἐν τοῖς ἔξης θειγνήτεται. ἐκθέμενοι οὖν ἡμεῖς ως ἐπὶ
τούτων τῶν ὅρων, λέγω δὴ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, χαρακτῆρα τοῦ
διαγράμματος τὴν λέξιν αὐτὴν ἐπισκεψώμεθα. | LXVIII^r

LXVIII^r

અધ્યાત્મ.

1

૧૦૨

E

τὰ ἐπόμενα τῷ Β
ἀγαθῷ· ὥστε-
λιμον, αἱρέτον,
διωκτόν, οἱ-
κεῖον, ἐφετόν,
λυσιτελές, συμ-
βούλη.

καταφατικῶν συνάγειν

Χ τὰ τῇ ἡδονῇ
ἐπήμενα· κίνη-
σις, ἐνέργεια
κατὰ φύσιν,
ἀνευπόδιστος
ζωὴ, τὸ κατὰ
φύσιν ὄρεκτόν,
τὸ ἀνενόγλη-
τον, τὸ αἱρετόν.

τὰ δίλοτρια τοῦ ἀγαθοῦ· ἀτελές, φευ-
κτόν, βλαζερόν,
πακόν. Σημιω-
θεῖσ. δίλοτριν,
ἀλυσιτελές.

ἀσυλλόγιστον ἐξ οὗ οὐκανθόλου ἀποφατικῶν

④ τὰ ἀἰλούρια
τῆς ἡδονῆς·
νέρους, πόνους,
φύσεως, ἀπορία,
παρὰ φύσιν
κίνησις.

οῖς ἔπειται τὸ
ἀγαθόν· εὐδαί-
μονία, εὐεξία,
κατὰ φύσιν, οὗ
ἔνεκα, τέλειον;
κατ' ἀρετὴν

οὐκέπροστος
αὐτοστροφῆς τῆς
εἰδίττουνος
α' διὰ τὸ ἔζεν τὴν
διὰ λλογίστων διὰ τὸ μ.
μερικὸν καταφατικὸν ἐν γ' καὶ α' σχήματι δι'

οῖς ἔπειται ἡ
ἰδονή· ὑγεία,
εὐδοξία, νατ²
ἀρετὴν βίος,
εὐπορία, εύτε-
II κνία, ἀπονία,
ἀσθετικόν.

1 τι t: τῆ U: om.
μενοι] or supra lac.

2 post τὰ add. τῶν t

4 ἐκλεξάμενος pr. U

5 *Exodus-*

S conspectum dedi e B, cui similia praebent Ut
nevoi] et supra lac. add. B²

"Εστιν οὖν τὸ μὲν ἐφ' ὃ τὸ Α ἀγαθόν, τουτέστιν ὁ κατηγορού- LXVIII·
μενος δρος, τὰ δὲ ἐφ' ὃν τὸ Β τὰ ἐπόμενα αὐτῷ, ἅπερ ἔστιν αὐτοῦ
καθολικώτερα καὶ κατηγορεῖται αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐφ' ὃν τὸ Γ οἷς τὸ ἀγαθὸν
ἔπειται· ἔστιν οὖν αὐτῶν καθολικώτερον τὸ ἀγαθὸν καὶ κατηγορεῖται αὐτῶν·
5 τὰ δὲ ἐφ' ὃν τὸ Δ τὰ ἀλλότρια τοῦ ἀγαθοῦ, ὃν καὶ αὐτὸ διποσάσκεται
καὶ αὐτὰ αὐτοῦ. πάλιν τὸ μὲν ἐφ' ὃ τὸ Ε ἡ ἡδονή, τουτέστιν ὁ ὑποκεί-
μενος δρος ἐν τῷ προβλήματι, τὰ δὲ ἐφ' ὃν τὸ Ζ τὰ ἐπόμενα αὐτῷ, τὰ 30
δὲ ἐφ' ὃν τὸ Η οἷς αὐτὸ ἔπειται, τὰ δὲ ἐφ' ὃν τὸ Θ τὰ ἀλλότρια αὐτοῦ.
ἐκεῖνο δὲ ἐπισημήνασθαι ἀναγκαῖον, θτι ἐπειδὴ πολλά ἔστιν ἐξισάζοντα,
10 ὥσπερ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἐφετόν, δῆλον δῆπου (ὅτι) ἐν τούτοις θάτερον θατέρῳ
ἔπεισθαι ἀν λέγοιτο· καὶ γάρ τὸ ἀγαθὸν ἐφετόν, καὶ τὸ ἐφετὸν ἀγαθόν.
ἐν οὖν τοῖς τοιούτοις οὐ διαφέρει πρὸς τὸ προκείμενον λαμβάνειν τὸ ἐπό-
μενον. εἰ μὲν γάρ τὸ προκείμενον ἐν τῇ σκέψει εἴη τὸ ἀγαθόν, ληφόμεθα
ώς ἐπόμενον αὐτῷ τὸ ἐφετόν· εἰ δὲ τὸ ἐφετὸν εἴη τὸ προκείμενον, ώς 35
15 ἐπόμενον αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ληφόμεθα. καὶ οὕτως ἐπὶ τῶν ἄλλων πάντων.

'Γποτιθέμενον αὐτὸ πρῶτον, τουτέστι τὸν προκείμενον ήμιν ἐν
τῷ προβλήματι δρον, τὸν τε ὑποκείμενον καὶ τὸν κατηγορούμενον.

Καὶ τοὺς ὄρισμούς τε καὶ δσα ἵδια τοῦ πράγματός ἔστιν.
ἔστι γάρ δτε καὶ τῶν ὄρισμῶν εἰς τὰς ἀποδείξεις δεήμεθα. τὰ δὲ ἵδια
20 οἶον τὸ γελαστικὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὸ πλατυώνυχον, τὸ δρυπεριπατητικόν,
τὸ μόνον τῶν ζώων χερσὶ κεχρῆσθαι. ταῦτα δὲ δτε ἵδια δύνται καὶ ἀντι- 40
στρέφοντα καὶ ώς ἐπόμενα δύναται εἶναι τοῦ ἀνθρώπου καὶ ώς οἷς αὐτὸς
ἔπειται.

p. 43b3 Εἰτα μετὰ ταῦτα δσα ἔπειται τῷ πράγματι, καὶ οἷς τὸ
25 πρᾶγμα αὐτὸ ἀκολουθεῖ. |

Τῷ ἀνθρώπῳ ἔπειται τὸ ζῷον, τὸ λογικόν. ἔπειται δὲ ὁ ἀνθρω- LXVIII·
πος τῷ φιλοσόφῳ, τῷ γραμματικῷ ἢ τῷ σιμῷ ἢ τῷ Σωκράτει ἢ τῷ
Πλάτωνι.

p. 43b4 Καὶ δσα μὴ ἐνδέχεται αὐτῷ ὑπάρχειν.

30 "Οτι οὐχ ὑπάρχει ἀνθρώπῳ τὸ ἀθάνατον, τὸ ἀλογον, τὸ πτερωτὸν
καὶ τὰ δμοια.

1 οὖν Bt: μὲν U τὸ α U: inv. ord. Bt 2 τὰ—ῶν scripsi: τὸ—ῷ libri
τὸ om. Bt 3 ὃν scripsi itemque in seq.: ὃ ubique libri 6 τὸ μὲν om. U
τὸ alt. om. Bt 7 αὐτῶν U 8 αὐτὸς Ut τὰ ex ἄρξ, ut videtur,
corr. B 10 ὅτι addidi cf. p. 297,22 12 οὐδὲν t 14 αὐτοῦ B 15 αὐτὸ U
16 ὑποτιθέμενον U (corr. Bu): ὑποτιθέμενος Bt: ὑποθέμενον Arist. cf. p. 273,17 20 πλα-
τυόνυχον B 22 ως οἷς scripsi: ὅτοις Ut: οἷς B cf. p. 247,1 24 ante δσα add. καὶ
Bt: om. U Arist. post καὶ add. πάλιν t Arist. 26 ἀκολουθεῖ (post ἀνθρώπῳ) B
27 τῷ quint. om. U 30 ὅτι] οἶον conicio ante ἀνθρ. add. τῷ t

p. 43b5 Οἵς δ' αὐτὸς μὴ ἐνδέχεται, οὐκ ἐκλεκτέον διὰ τὸ LXVIII^v
ἀντιστρέψειν τὸ στερητικόν. 5

Οὐκ ἐκλεκτέον, φησί, τίσιν ὁ ἄνθρωπος οὐχ ἔπειται, εἰ ἄνθρωπος εἴη
τὸ προκείμενον εἰς σκέψιν· ἐν γάρ τῷ λαβεῖν τίνα αὐτῷ οὐχ ἔπειται ἔχομεν
5 καὶ τίσιν αὐτὸς οὐχ ἔπειται· ἀντιστρέψει γάρ πρὸς ἑαυτὴν ἡ καθόλου
ἀποφατική· εἰ γάρ οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ἔπειται τὸ ἀλογον ἢ τὸ ἀθάνατον, οὐδὲ
ἄρα οὐδενὶ τούτων ἔπειται ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἀνάγκης.

p. 43b6 Διαιρετέον δὲ καὶ τῶν ἐπομένων ὅσα τε ἐν τῷ τί ἐστι 10
καὶ ὅσα ἴδια καὶ ὅσα ὡς συμβεβηκότα κατηγορεῖται.

10 Εἰπὼν δεῖν ἐκλέγεσθαι τοὺς ὄρισμοὺς καὶ τὰ ἴδια τοῦ πράγματος καὶ
τὰ ἐπόμενα αὐτῷ διαιρεσιν νῦν τῶν ἐπομένων ποιεῖται· τῶν γάρ ἐπομένων,
φησί, τὰ μέν ἐστιν οὐσιώδη τὰ δὲ ἐπουσιώδη, καὶ τῶν ἐπουσιωδῶν τὰ
μὲν ἴδια τὰ δὲ συμβεβηκότα. καὶ ταῦτα οὖν ἐκλεκτέον καὶ σημειωτέον·
ἔπειται γάρ τῷ Αἰθίοπι τὸ ζῷον, τὸ γελαστικόν, τὸ μέλαν, ἀλλὰ τὸ 15
μὲν ζῷον καθ' αὐτὸς καὶ οὐσιωδῶς, τὸ δὲ μέλαν κατὰ συμβεβηκός, τὸ δὲ
γελαστικὸν ὡς ἴδιον. καὶ ἄνω δὲ τῶν ἴδιων ἐμνήσθη, ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ὡς
ἀντιδιαστέλλων αὐτὰ τοῖς καθ' αὐτὸς ὑπάρχουσι, λέγω δὴ τοῖς οὐσιωδεσιν,
ἐνταῦθα δὲ ὡς τοῖς συμβεβηκόσιν ἀντιδιαστέλλων.

p. 43b8 Καὶ τούτων ποῖα δοξαστικῶς καὶ ποῖα κατ' ἀλήθειαν.

20 Κατὰ ἀλήθειαν μὲν οὖν ἔπειται τῇ ἥδονῇ ἡ κίνησις καὶ τὸ δρεκτόν,
κατὰ δόξαν δὲ τὸ κατὰ φύσιν· οὐ γάρ πᾶσα ἥδονὴ κατὰ φύσιν· ἡ γοῦν
τῶν ψωριώντων ἐκ τοῦ κνήμεσθαι ἥδονὴ οὐ κατὰ φύσιν. οὐδὲ μέντοι ἡ
ράστωνη κατ' ἀλήθειαν ἔπειται τῇ ἥδονῇ ἀλλὰ κατὰ δόξαν· οὐ γάρ πᾶσα
ἥδονὴ ράστωνη ποιεῖ ἢ τὸ ἀγενόχλητον· οὐδὲ γάρ ἡ τῶν ψωριώντων·
25 ἀλλὰ οὐδὲ ἡ αἰσχρὰ ἥδονή· ἐπιτείνει γάρ μᾶλλον τὴν δυσχέρειαν καὶ τὰς
ἐκ τῶν παθῶν δύλησεις. πάλιν ταῖς δέκα κατηγορίαις, ὡς εἴπομεν, κατὰ
δόξαν μὲν ἔπειται τὸ ἐν καὶ τὸ ὃν ἢ τὸ πάντα ἐξ ὅδατος εἶναι ἢ πυρὸς ἢ
ἀέρος, οὐ μέντοι κατ' ἀλήθειαν.

p. 43b9 "Οσφ μὲν γάρ ἀν πλειόνων τοιούτων εὔπορῃ τις, θᾶττον
30 ἐντεύξεται συμπεράσματι.

Τοιούτων, τουτέστιν ἡγουμένων καὶ ἐπομένων καὶ ὡν ἄλλων εἴπομεν.
καὶ ταῦτα δσφ ἀν ἢ ἀληθέστερα, τοσούτῳ μᾶλλον καὶ ἀποδείκυμεν.

1 ἐκληπτέον t Arist.	3 ὁ om. U	4 ἔχομεν—5 ἔπειται om. U	
8 post καὶ add. ἐπὶ B	9 ante ἴδια add. ὡς Arist. (om. A B C d u n)	ὡς	
om. t	12 ἐπουσιώδη—ἐπουσιωδῶν, quae iam voluerat Waitz Org. I 29, BU:		
ἐπισοδιώδη—ἐπισοδιωδῶν t	16 post ἴδιον add. ἐπειδὴ οὖν U	ἄνω] p. 43b2	
21 post γάρ add. δὴ S	γοῦν S: οὖν Bt: γάρ U	26 εἴπομεν] p. 272,32 sq.	
29 εὕρη U	30 συμπεράσματος t	31 ὡν U: τῶν Bt	post εἴπομεν add. δὲ Bt
32 post ὅσω add. δ' Bt	τοσούτον U		

p. 43b11 Δεῖ δὲ ἐκλέγειν μὴ τὰ ἐπόμενα τινί, ἀλλ' ὅσα ὅλῳ LXVIII^v
τῷ πράγματι ἔπειται.

30

"Επειται γάρ τινὶ ἀνθρώπῳ, ως τῷ Αἰθίοπι, τὸ μέλαν, οὐ μέντοι παντί,
καὶ τινὶ ἀνθρώπῳ τὸ ἔξαδάκτυλον, καὶ τινὶ ἡδονῇ τὸ κατὰ φύσιν, οὐ μέντοι
5 πάσῃ· οὐ γάρ δὴ καὶ τῇ τῶν κυηστιώντων. τὸ παντὶ οὖν ἐπόμενον, φησίν,
ἐκλεκτέον, ἐπειδὴ τὰ ἐπόμενα κατηγορεῖται τούτων οἵτις ἔπειται· δεῖ δὲ
καθόλου κατηγορεῖσθαι, ἐπειδὴ καὶ καθολικῶν προτάσεων εἰς τοὺς συλλο- 35
γισμοὺς δεῖσθαι.

p. 43b14 Ἀδιορίστου μὲν γάρ ὅντος ἄδηλον εἰς καθόλου ἡ πρότασις.

10 "Οτι οὐ μόνον οὐ δεῖ τὰ τινὶ ἀνθρώπῳ ἐπόμενα ἐκτίθεσθαι, ἀλλ' οὐδὲ
ἀπροσδιόριστον ἐκτίθεσθαι τὸν ὑποκείμενον καὶ οὗτῳ τὰ ἐπόμενα αὐτῷ
ζητεῖν, οἷον ἀνθρωπος, ἀλλὰ πᾶς ἀνθρωπος· αἱ γάρ ἀπροσδιόριστοι, ως ἐν
τῷ Περὶ ἔρμηνείας εἴργηται, ταῖς μερικαῖς ισοδύναμοῦσιν.

15 p. 43b16 Ὁμοίως δὲ ἐκλεκτέον καὶ οἵτις αὐτὸς ἔπειται ὅλοις διὰ τὴν 40
εἰρημένην αἰτίαν.

"Ωςπερ, φησί, τὰ ἐπόμενα τοῖς ὅροις καθολίκᾳ δεῖ λαμβάνειν, τουτέστι
τὰ ὅλοις τοῖς ὑπὸ τὸν ὄρον κατηγορούμενα, οἷον πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὸ ἀγαθὸν
ἢ τὴν ἡδονήν, οὗτῳ καὶ ὅταν λαμβάνωμεν τὰ οἵτις ἔπειται οὗτῳ δεῖ λαμ-
βάνειν ως πᾶσιν αὐτοῖς ἐπόμενα, οἷον πάσῃ εὐδαιμονίᾳ τὸ ἀγαθὸν καὶ
20 πάσῃ ὑγιείᾳ τὴν ἡδονήν. ἐὰν δὲ λάβωμεν ως ἐπόμενον τὸ ἀγαθὸν τὴν
ἡδονήν, οὐ καθόλου ἐλάβομεν· οὐ γάρ πάσης ἡδονῆς τὸ ἀγαθὸν κατηγορεῖ- 45
ται· οὐ γάρ δὴ καὶ τῇ τῶν κιναίδων καὶ τῶν ψωριώντων. καὶ τοῦτο
οὖν καθόλου δεῖ λαμβάνειν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ἵνα καθολικὰς ποιῶμεν
τὰς προτάσεις.

25 p. 43b17 Αὐτὸς δὲ τὸ ἐπόμενον οὐ ληπτέον ὅλον ἔπεισθαι, λέγω
δὲ οἷον ἀνθρώπῳ πᾶν ζῷον.

Οὐ γάρ δεῖ λέγειν δτι τῇ ἡδονῇ πᾶσα κίνησις ἔπειται ἢ τῇ ὑγιείᾳ
πᾶσα ἡδονὴ ἢ τῇ εὐεξίᾳ πᾶν ἀγαθόν. τούτο δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ τὸ 50
ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας εἰρημένον, δτι τὸν προσδιορισμὸν οὐ δεῖ τῷ κατη-
30 γορουμένῳ συντάττειν ἄλλὰ τῷ ὑποκειμένῳ· οὐ γάρ δεῖ λέγειν δτι ἡ εὐεξία
πᾶν ἀγαθόν ἐστιν, ἀλλὰ ἀνάπτων πᾶσα εὐεξία ἀγαθόν. καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων ὄμοίως.

1 τινὶ ἐπόμενα τ	3 ως οι. U	5 φησιν ἐπόμενον U	6 post δὲ add.
τὰ τ	10 οὐδὲ SU: οὐδὲν Bt	11 ἀπροσδιόριστως S	τὸν SU: τοιοῦτον Bt
12 ως superset. B	12. 13 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 7 p. 17b29 sq.		17. 18 τὴν
ἡδονὴν ἢ τὸ ἀγαθὸν U	18. 19 post λαμβάνειν add. τὸ οἵτις ἔπειται U		19 ἐπό-
μενον U	20 τὸ οι. t	27 ὥστα B	29 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 7 p. 17b12 sq.
30 γάρ οι. B	ἡ οι. U		

p. 43 b 19 Ἐλλὰ μόνον ἀπλῶς ἀκολουθεῖν, καθάπερ καὶ προτεινόμενα.

Παθητικῷ ἀντὶ ἐνεργητικῷ ἐχρήσατο· βούλεται γὰρ εἰπεῖν δτι προτείνομεν. τί οὖν φησιν; δτι ἀπλῶς καὶ | ἀδιορίστως ἔκθμωμεθα LXIX^τ 5 ἀκολουθεῖν πάσῃ ὑγείᾳ ἡδονῇ, μὴ μέντοι πᾶσαν, καὶ πάσῃ ἡδονῇ κίνησιν, μὴ μέντοι πᾶσαν κίνησιν· οὗτω γὰρ καὶ εἰώθαμεν τὰς προτάσεις ποιεῖσθαι πρὸς τοὺς συνδιαλεγομένους.

p. 43 b 20 Καὶ γὰρ ἄχρηστον θάτερον καὶ ἀδύνατον.

Καὶ διὰ τοῦτο δηλονότι (<, δτι>) ἄχρηστον, καὶ ἀδύνατον· οὐδὲτε 5 10 γὰρ προτείνει εἰ ἡ ψυχὴ πᾶν ἀθάνατόν ἐστιν, ἀλλ’ ἀπλῶς ἀθάνατον. ποτὸν δὲ θάτερον; τὸ τῷ κατηγορουμένῳ τὸν προσδιορισμὸν τὸν καθόλου συντάττειν.

p. 43 b 22 Ἐλλ’ φῶς ἔπειται, ἐπ’ ἐκείνου τὸ παντὶ λέγεται.

Τουτέστι τῷ ὑποκειμένῳ· τοῦτο γάρ ἐστιν φῶς ἔπειται τὸ ἐπόμενον· 15 τὸ γὰρ ἐπόμενον, τουτέστι τὸ κατηγορούμενον, ὡς καθολικώτερον. 10

p. 43 b 22 Οἶσιν δὲ ὑπό τινος περιέχηται τὸ ὑποκείμενον φῶς τὰ ἐπόμενα δεῖ λαβεῖν, τὰ μὲν τῷ καθόλου ἐπόμενα ἢ μὴ ἐπόμενα οὐκ ἐκλεκτέον ἐν τούτοις· εἰληπται γὰρ ἐν ἐκείνοις· δσα γὰρ ζῷφ, καὶ ἀνθρώπῳ ἔπειται, καὶ δσα μὴ ὑπάρχει, ώσαύτως.

20 ‘Ὑποκείμενον ἐνταῦθα λέγει οὐ πάντως τὸν ὑποκείμενον· δρον ἀλλ’ ἀπλῶς τὸν προκείμενον φῶς δεῖ ζητῆσαι τὰ ἐπόμενα, δποτὸς ἀν ἢ, εἴτε δια 15 κατηγορούμενος εἴτε ὁ ὑποκείμενος. τί οὖν φησιν; δταν τινὶ δρῳ λαμβάνειν βουλώμεθα τὰ ἐπόμενα, μὴ λάβωμεν καὶ τὰ τοῖς ἐπομένοις ἐπόμενα· ἐν γάρ τοῖς πρώτοις ἔχομεν καὶ τὰ δεύτερα. οἷον εἰ ζητοῦμεν τί ἔπειται τῷ δινήρῳ πῳ, εἴτα εῦρωμεν δτι τὸ ζῆτον, μὴ ζητήσωμεν καὶ τὰ τῷ ζῷῳ ἐπόμενα· ἐν γὰρ τῷ λαβεῖν τὸ ζῆτον ἔχομεν δυνάμει καὶ τὰ τούτῳ ἐπόμενα, οἷον τὸ ἔμψυχον, τὸ αἰσθητικόν, τὸ σῶμα, τὴν οὐσίαν καὶ τὰ δμοια.

Τὰ μὲν τῷ καθόλου ἐπόμενα, τουτέστι τῷ ἐπομένῳ φῶς ἐξεμένει· 20 μεθα· τὰ γὰρ ἐπόμενα καθολικώτερά ἐστι τῶν οἵς ἔπειται· διὸ κατηγοροῦται αὐτῶν.

1 ἀλλ’ ἀπλῶς μόνον τὸ 5 ὑγείᾳ B κίνησις B 6 πᾶσα B 8 θάτερον
ἄχρηστον U 9 δτι addidi 12 τάττειν B 13 δὲ B ἐπ’ om. U
τῷ t 23 post βουλώμεθα add. φησὶ U τοῖς ἐπομένοις U: τῷ ἐπομένῳ S:
τούτοις Bt 24 an ζητῶμεν? 25 τὰ om. t 28 τὰ μὲν τῷ Arist.: ταῦτα
μὲν τὰ τῷ Bt cf. vs. 17 ὁ Bt: δὲ καὶ U 29 post διὸ addiderim καὶ

Καὶ δσα μὴ ὑπάρχει, ώσαύτως. ὥσπερ, φησίν, οὐ δεῖ λαμβάνειν LXIX^r
τὰ τῷ ἐπομένῳ ἐπόμενα, οὗτως οὐ δεῖ λαμβάνειν οὐδὲ τὰ τοῦ ἐπομένου
ἀλλότρια· δσα γάρ ἐστιν ἀλλότρια τοῦ γένους, ταῦτα καὶ τοῦ εἰδούς ἐξ
ἀνάγκης, ὥστε ως ὁμολογούμενον τοῦτο οὐ δεῖ λαβεῖν.

5 p. 43b26 Τὰ δὲ περὶ ἔκαστον ἕδια ληπτέον· ἐστι γάρ ἄττα τῷ
εἶδει ἕδια παρὰ τὸ γένος· ἀνάγκη γάρ τοῖς ἑτέροις εἶδεσιν ἕδια 25
ἄττα ὑπάρχειν.

Τὰ περὶ ἔκαστον ἕδια, τουτέστι τὰ περὶ ἔκαστον τῶν ὅρων τῶν
προκειμένων ἡμῖν ἕδίας ἀλλότρια, ταῦτα δεῖ λαβεῖν. πρόκειται ἡμῖν ὅρος
10 ὁ ἀνθρωπος· μὴ λάβωμεν τὰ ως ζώου τούτου ἀλλότρια· ἐν γάρ τῷ λαβεῖν
τὸ ζῷον ως ἐπόμενον ἔχομεν ωμολογημένον δτι καὶ τὰ ἀλλότρια τοῦ ζώου
καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν ἀλλότρια. λάβωμεν οὖν τὰ ἕδίας τοῦ ἀνθρώπου
ἀλλότρια, οἷον τὸ ἄλογον, τὸ τετράπουν καὶ τὰ δμοια. ἔχουσι γάρ, φησί, 20
τὰ εἶδη ἴδιαζοντα ἀλλότρια, ἀπερ οὐκ ἐστι τοῦ γένους ἀλλότρια· τοῦ γάρ
15 ἀνθρώπου ἀλλότριον τὸ ἄλογον, τὸ τετράπουν, οὐ μέντοι τοῦ γένους. δτι
δὲ τοῦτο ἀνάγκη οὗτως ἔχειν, λέγω δὲ τὸ εἶναι ἀλλότρια τίνα τῶν εἰδῶν
ἀπερ τῶν γενῶν οὐκ εἰσὶν ἀλλότρια, ἐναργῆς κατεσκεύασεν εἰπὼν ἀνάγκη
γάρ τοῖς ἑτέροις εἶδεσιν ἕδια ἄττα ὑπάρχειν. εἰ γάρ ἀντιδιαιροῦν-
ται, φησίν, ἀλλήλοις τὰ εἶδη καὶ ἔτερά εἰσιν ἀλλήλων, πᾶσα ἀνάγκη ἔχειν
20 τι ἔκαστον ὅπερ ἐστὶν ἀλλότριον τοῦ ἑτέρου, οἷον ὁ ἀνθρωπος τοῦ ἵππου
καὶ ἔμπαλιν. ταῦτα μέντοι, ἀπερ ἔχουσι τὰ ἀντιδιαιρούμενα εἶδη ἀλλότρια 25
ἀλλήλων, τοῦ γένους οὐκ εἰσὶν ἀλλότρια· οὐδὲν γάρ τῶν ὑπαρχόντων τοῖς
εἶδεσιν ἀλλότριον ἐστι τοῦ γένους.

p. 43b29 Οὐδὲ δὴ τῷ καθόλου ἐκλεκτέον οἵς ἔπειται τὸ περι-
εγόμενον, οἷον ζῷφ οἵς ἔπειται ὁ ἀνθρωπος.

"Ινα σαφέστεραν ποιήσωμεν τὴν δεῖξιν, δεῖ προσθέντας τι μικρὸν οὗτως
ἀναγνῶνται· οὐδὲ δὴ τῷ καθόλου ἐκλεκτέον ως ὑποκείμενα οἵς ἔπειται 40
τὸ περιεχόμενον. δὲ δὲ λέγει τοῦτο ἐστιν· ἐάν, φησί, τοῦ ζώου προ-
κειμένου ἡμῖν ζητῶμεν τίνι ἔπειται τὸ ζῷον, οὐ δεῖ λέγειν δτι τῷ φιλο-
30 σόφῳ ἦ τῷ σιμῷ· οὐ γάρ δεῖ ταῦτα λαμβάνειν ως ὑποκείμενα τοῦ ζώου.
ἀλλὰ δεῖ λέγειν δτι τῷ ἀνθρώπῳ ἔπειται· τούτῳ γάρ προσεχῶς ἔπειται
τὸ ζῷον. λαβόντων δὲ ἡμῶν δτι τῷ ἀνθρώπῳ ἔπειται, ἐξ ἀνάγκης συμ-
πεισθῆσθαι τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ περιεχόμενα, λέγω δὴ τὸ

4 λαμβάνειν S 10 ζώω U τούτου scripsi: τούτω U: om. Bt ἐν γάρ—12
ἀλλότρια add. B² 11 post ἔχουμεν add. ὡς U 13 ἄλογον B 14. 15 τοῦ
ἀνθρώπου καὶ γάρ B 16 δὴ (posi λέγω) U 18 αὐτὰ U γάρ alt. S: οὖν Bt: om. U
19 καὶ SU: om. Bt 21 ἀλλήλων BS: ἀλλήλοις U post πᾶσα add. δὲ Bt: om. SU
20 ἀντιδιηρημένα U 24 δεῖ B (corr. d) τῷ B¹ Arist.: τῷ B² Ut 25 ζῶον U (d)
ὅ om. t Arist. 26 τῷ U 27 οὐδὲν U δὴ t Arist.: δεῖ BU 30 post
ὑποκείμενα add. ὄντα B 28 λαμβανόντων B 32. 33 συμπέρασμα εἰληπται t

σιμὸν καὶ τὸ φιλόσοφον καὶ τὰ δύοια. ὥσπερ οὖν, δτε ἐζήτει τὰ LXIX° ἐπόμενα τῷ πράγματι, ἔλεγεν δτι οὐ δεῖ λαμβάνειν καὶ τὰ τοῖς ἐπομένοις 45 ἐπόμενα, οὗτω, φησίν, οὐδὲ τὰ οἷς ἔπειται ζητοῦντα δεῖ λαβεῖν καὶ οἱς ταῦτα ἔπειται· ἔχομεν γάρ αὐτὰ δυνάμει ἐν αὐτοῖς.

5 p. 43b32 Οἰκειότερα δὲ ταῦτα τῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐκλογῆς.

Εἰ ἐζητοῦμεν, φησί, τίτιν ὁ ἀνθρωπὸς ἔπειται, καὶ οὐ τίσι τὸ ζῷον, τίτις ταῦτα οἰκειότερον ἔδει λαμβάνειν· προσεγῶς γάρ περιέχει ὁ ἀνθρωπὸς τὸ φιλόσοφον καὶ τὸ σιμὸν καὶ τὰ δύοια, ὥσπερ τὸ ζῷον προσεγῶς μὲν τὸν ἀνθρωπὸν, διὰ τούτου δὲ καὶ ἔκεινα.

10 p. 43b35 "Ομοιον γάρ ἐκάστου τὸ συμπέρασμα ταῖς ἀρχαῖς. |

Ἐδείχθη γάρ διὰ πολλῶν δτι ἀνάγκη πᾶσα, ώς ἀν ἔχῃ τὸ συμ- LXIX^v πέρασμα, οὗτω καὶ τὰς προτάσεις ἔχειν, ἢ ἀμφοτέρας ἢ τὴν ἑτέραν. ἔχεις δὲ ἐντεῦθεν τὴν αἰτίαν, δι' ἣν τὸ περὶ εὐπορίας συλλογισμῶν κεφά- λαιον οὔτε ἐν τοῖς Τοπικοῖς ἐξέθετο, πῶς ἀν διαλεκτικῶν προτάσεων εὐπο- 15 ρήσωμεν, οὔτε ἐν τοῖς Ἀποδεικτικοῖς, πῶς ἀν εὐπορήσωμεν ἀποδεικτικῶν προτάσεων. οὔτε ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς, δτε δὴ ἐν τούτοις ἐκθέμενοις πῶς ἀν ὅ πρὸς πᾶν εἶδος συλλογισμοῦ προτάσεων εὐπορήσωμεν. διὰ τοῦτο γοῦν οὐ μόνον τὰ καθ' αὐτὸν ὑπάρχοντα ἐκτίθεσθαι ἡμᾶς προσέταξεν ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχοντα καὶ τὰ ως ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τὰ ἀλλότρια, ἵνα 20 ἔχωμεν ὅλην πρὸς πάντα συλλογισμὸν ἐκκείμενον· δηλονότι, εἰ μὲν ἀπο- δεικτικῶς συλλογίσασθαι βουληθῆμεν, ἐκ τῶν δρισμῶν καὶ τῶν καθ' αὐτὸν ὑπαρχόντων τὰς προτάσεις ἐκλεγόμεθα, εἰ δὲ διαλεκτικῶς, λαμβάνομεν τὰ ώς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπάρχοντα καὶ τὰ κατὰ δόξαν, εἰ δὲ σοφιστικῶς, τὰ κατὰ 10 συμβεβηκὸς κατηγορούμενα· καὶ γάρ τὰ δύονυμα, ἐξ ὧν μάλιστα οἱ σοφι- 25 στικοὶ συλλογισμοί. συμβέβηκε τοιαῦτα εἶναι· καὶ τὰ ἀλλότρια δὲ συνοίσει εἰς τοῦτο, ἵνα τὸ μὴ δὲ ως δὲ κατηγορηται. μάλιστα δὲ τὰ ἀλλότρια ἐξέθετο ως συνοίσοντα εἰς τοὺς ἀποφατικοὺς συλλογισμούς.

p. 43b36 "Ετι τὰ πᾶσιν ἐπόμενα οὐκ ἐκλεκτέον· οὐ γάρ συλλογι-
τηκὸς ἐξ αὐτῶν. δι' ἣν δὲ αἰτίαν, ἐν τοῖς ἐπομένοις ἔσται δῆλον. 15

30 Οὐ τοῦτο φησιν, δτι οὐ δεῖ ἐκλέγειν τὰ ἀμφοτέροις τοῖς ὅροις ἐπόμενα καὶ ἀπογράψεσθαι (δεῖ γάρ), ἀλλ' δτι εἰς τὸ χρήσασθαι μέσῳ ὅρῳ οὐκ ἐκλεκτέον τὰ ἀμφοτέροις ἀμα ἐπόμενα, εἰ τὰ αὐτὰ εἴη· δείχνυσι γάρ

1 φιλόσοφον—σιμόν U 2 ἔλεγεν] p. 43b24 5 οἰκειότερον B 6 εἰ ἐζητοῦμεν
(ζητοῦμεν U) φησι BU: φησὶν εἰ εἴη τὸ μὲν t 7 λαβεῖν U 8 τὸν—καὶ τὸν B
9 τοῦτον Bt 11 ἐδείχθη] c. 24 p. 41b27 sq. 10 τὸ om. t 14. 15 εὐπο-
ρήσωμεν Bt 18 προσέταξεν ἡμᾶς ἐκτίθεσθαι B 22. 23 τὰ ως Bt: τὰς U
25 δὲ superser. U 26 post ἵνα add. μὴ B² 27 μὴ τὸ t κατηγορεῖται Bt
27 συνοίσονται Bt 28 post γὰρ add. ἔσται t Arist. 30 ἀμφοτέρως ex ἀμφοτέροις,
ut videtur, corr. B 31 καὶ om. U 32 δείκνυσι] c. 28 p. 44b26 sq.

ἐφεξῆς ὅτι ἐκ τούτων οὐ δυνατὸν συλλογίσασθαι, ἐν δευτέρῳ σχήματι LXIX° ἐκ δύο καταφατικῶν γινομένης τῆς συμπλοκῆς. δοκεῖ δὲ τοῦτο παρέλκειν ἐνταῦθα, ἐπειδὴ τέως τὸ πῶς ἐκλεκτέου τὰ ὑπάρχοντα τοῖς ὄροις παρα- 20 δίδωσι καὶ οἵς αὐτοὶ ἔπονται, οὐ μέντοι πῶς αὐτοῖς χρηστέον, καὶ ὅτι οὐχ 5 αὕτη μόνη ἔστιν ἡ ἐκλογὴ ἄχρηστος, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι δύο, ἡ τε λαμβάνουσα τὰ ἀμφοτέρων ἀλλότρια καὶ ἡ τὰ ὑποκείμενα μὲν τῷ κατηγορούμενῳ ἀλλότρια δὲ τοῦ ὑποκειμένου. αὐτὸς δὲ ταύτης μόνης ἔμνήσθη ἐνταῦθα.

p. 43b39 Κατασκευάζειν μὲν οὖν βουλομένοις κατά τινος δλου καὶ τὰ ἔξῆς.

10 Εἰπὼν διεῖ τὴν ἐκλογὴν ποιεῖσθαι τῶν ἐπομένων τοῖς ὄροις 25 καὶ οἵς αὐτοὶ ἔπονται, ἔτι τε καὶ τῶν ἀλλοτρίων, ἐντεῦθεν φησιν διπώς δυνατὸν ἐκ τῶν ἀπογεγραμμένων ἔκαστον τῶν προβλημάτων κατασκευάζειν, τό τε καθόλου καὶ τὸ μερικόν, καὶ τὸ καταφατικὸν καὶ τὸ ἀποφατικόν. εἰ μὲν γάρ τὸ καθόλου καταφατικὸν βουλόμεθα, φησί, κατασκευάσαι, 15 ζητητέον εἴ τι τῶν ὑποκειμένων τῷ κατηγορούμενῳ δριψ, τουτέστιν οἵς ἔπεται, καὶ τῶν ἐπομένων τῷ ὑποκειμένῳ, τουτέστι τῶν κατηγορούμενων 20 αὐτοῦ, ταῦτόν ἔστιν· καὶ ἐὰν ἐν τούτοις εὑρωμέν τι ταῦτόν, κατασκευάσωμεν τὸ καθόλου καταφατικόν. οἷον ἐν τοῖς ὑποκειμένοις τῷ κατηγορούμενῳ, λέγω δὴ τῷ ἀγαθῷ, ἔστι τὸ κατὰ φύσιν· πάλιν ἐν τοῖς ἐπομένοις, τουτέστι 25 κατηγορούμενοις, τῇ ἥδονῇ ἔστι τὸ κατὰ φύσιν. συλλογιζόμεθα οὖν οὗτως· εἰ τὸ ἀγαθὸν παντὶ τῷ κατὰ φύσιν (ὑπόκειται γάρ αὐτῷ), τοῦτο δὲ τὸ κατὰ φύσιν ταῦτόν ἔστι τῷ ἐπομένῳ τῇ ἥδονῇ, λέγω δὴ τῷ κατὰ φύσιν δρεκτῷ, τὸ ἀγαθὸν ἄρα παντὶ τῷ κατὰ φύσιν δρεκτῷ ὑπάρχει, διπέρ τῇ 30 ἥδονῇς κατηγορεῖται· τοῦτο δὲ πάσῃ ἥδονῇ ὑπάρχει· καὶ τὸ ἀγαθὸν ἄρα πάσῃ ἥδονῇ. οὗτω μὲν οὖν τὸ καθόλου. ἐὰν δὲ τὸ μερικὸν καταφατικὸν 35 ζητῶμεν κατασκευάσαι, ἵδωμεν εἴ τι τῶν ὑποκειμένων τῷ τε ὑποκειμένῳ καὶ τῷ κατηγορούμενῳ, τῷ ἀγαθῷ λέγω καὶ τῇ ἥδονῇ, ταῦτόν ἔστι. καὶ ἐὰν εὑρωμεν, ὥσπερ ἔχομεν ἐν τούτοις τὸν κατ' ἀρετὴν βίον, τῇ αὐτῇ μεθόδῳ συνάζομεν τὸ μερικὸν καταφατικὸν διὰ τοῦ τρίτου σχήματος, ἀντι- 40 στρέψαντες δὲ τὴν ἐλάττονα πρότασιν διὰ τοῦ πρώτου. ἐὰν δὲ τὸ καθόλου ἀποφατικὸν ζητῶμεν κατασκευάσαι, ἵδωμεν εἴ τι τῶν ἀλλοτρίων τοῦ κατηγορούμενου καὶ τῶν ἐπομένων τῷ ὑποκειμένῳ ταῦτόν ἔστιν, ὥσπερ ἐν τούτοις ἔχομεν τὸ ἀτελὲς καὶ τὴν κίνησιν· καὶ γάρ πᾶσα κίνησις ἀτελῆς· πάλιν γάρ ἐνταῦθα, ἐπειδὴ τὸ ἀγαθὸν οὐδενὶ ἀτελεῖ, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν 45 κίνησει, καὶ κίνησις δὲ πάσῃ ἥδονῇ, τὸ ἀγαθὸν ἄρα οὐδεμιᾷ ἥδονῇ. καὶ ἀνάπαλιν δὲ ποιήσαντες, φησί, τὸ αὐτὸ κατασκευάσαι δυνάμεθα. ἐὰν εὔρω-

4. 5 οὐκ αὐτὴ Bt

τῷ ἀρχότερᾳ U

ρουμένου Bt: τῷ ἀ U

ζητητέον add. φησὶν U

τῷ U: τῷ Bt

κατασκευάσωμεν t

τῷ U: τῷ Bt

μέν τι τῶν μὲν τοῦ ὑποκειμένου ἀλλοτρίων τῶν δὲ τοῦ κατηγορούμένου LXIX^v ἐπομένων ταῦτόν· συνάξομεν γὰρ οὕτως ἐν δευτέρῳ σχήματι τὸ καθόλου 45 ἀποφασικόν. ἔστω γὰρ ἀλλότριον τῆς ἡδονῆς τὸ Ξ, ἐπόμενον δὲ τῷ ἀγαθῷ τὸ Ν· ἐπειδὴ οὖν τὸ Ξ οὐδεμιᾷ ἡδονῇ, ταῦτὸν δὲ τὸ Ξ τῷ Ν, τὸ Ν 5 ἄρα οὐδεμιᾳὶ ἡδονῇ· ἔστι δὲ καὶ παντὶ ἀγαθῷ ἔπειται γὰρ αὐτῷ· τὸ ἀγαθὸν ἄρα οὐδεμιᾳὶ ἡδονῇ. δυνάμεθα δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν πρώτῳ σχήματι ποιῆσαι ἀντιστρέψαντες τὴν τε ἀποφασικήν πρότασιν καὶ τὸ συμπέρασμα· ἐπεὶ γὰρ τὸ Ξ οὐδεμιᾳὶ ἡδονῇ, καὶ ἡ ἡδονὴ οὐδενὶ τῷ Ξ, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν 50 τῷ Ν· τὸ δὲ Ν παντὶ ἀγαθῷ· ἡ ἡδονὴ ἄρα οὐδενὶ ἀγαθῷ, ὥστε καὶ 10 ἀντιστρέψει ἀγαθὸν οὐδεμιᾳὶ ἡδονῇ. ἐὰν δὲ τὸ μερικὸν ἀποφασικὸν ζητῶμεν, ἕδωμεν εἴ τί ἔστι ταῦτὸν τῶν ἀλλοτρίων τοῦ κατηγορούμένου καὶ τῶν ὑποκειμένων τοῦ ὑποκειμένου, τουτέστιν οἵς ἔπειται, ὥσπερ ἐνταῦθα τὸ ἀλυσι- 15 τελές καὶ ἡ ἀφερεπονία (ἀπονία γάρ ἔστιν ἡ ἀφερεπονία) ἦ, καὶ ἀπλῶς εἴ τι εὑρεθείη ἐν τούτοις ταῦτόν. γίνεται δὲ ἐν τρίτῳ σχήματι ὁ συλ- | 20 λογισμός· τὸ γὰρ ἀγαθὸν οὐδενὶ ἀλυσιτελεῖ, ταῦτὸν δὲ ἔστω εἰπεῖν οὐδε- LXX^r μιᾳὶ ἀπονίᾳ, ἡδονὴ πάσῃ ἀπονίᾳ, τὸ ἀγαθὸν ἄρα οὐ πάσῃ ἡδονῇ. τὸ σχῆμα τρίτον. ἀντιστρέψας δὲ τὴν ἐλάττονα, λέγω δὲ τὴν καταφασικήν, ποιήσεις τὸ πρῶτον σχῆμα.

p. 43b40 Τοῦ μὲν κατασκευαζομένου βλεπτέον εἰς τὰ ὑποκεί-
20 μενα, καθ' ᾧν αὐτὸ τυγχάνει λεγόμενον. 5

Τοῦ μὲν κατασκευαζομένου λέγει τοῦ κατηγορούμένου δροῦ, οὐ δὲ δεῖ κατηγορεῖσθαι τοῦ ὑποκειμένου. ἵνα δὲ συφέστερόν τε τὸν λόγον ποιήσωμεν καὶ τελείως ἐκθύμωμεθα τὸ διάγραμμα, ἐπ' αὐτῶν ψιλῶν τῶν στοιχείων αὐτὸ ἐκμησόμεθα, ἵνα μάθωμεν πόσαι γίνονται συμπλοκαί, 15 καὶ ποῖαι μὲν δύνανται σύστασιν ἔχειν, ποῖαι δὲ οὐ. ἔστω οὖν τὸ μὲν Α ὁ κατηγορούμενος δρος, τὸ δὲ Ε ὁ ὑποκειμένος, τὸ δὲ Β τὰ τῷ κατηγορούμενῳ ἐπόμενα. τὸ δὲ Γ τὰ οἵς ἔπειται, τὸ δὲ Δ τὰ ἀλλότρια αὐτοῦ. ὅμοιως τὸ μὲν Ζ τὰ | ἐπόμενα τῷ ὑποκειμένῳ. λέγω τῷ Ε, τὸ δὲ Η τὰ οἵς LXX^v 25 ἔπειται, τὸ δὲ Θ τὰ ἀλλότρια οὐτοῦ. δεῖ οὖν ἐπιβλέπειν εἴ τι ταῦτόν ἔστιν ἐν τινι τῶν πρὸς τῷ Α καὶ ἐν τινι τῶν πρὸς τῷ Ε. συμπλεκόμενα οὖν τὰ πρὸς τῷ Α τοῖς πρὸς τῷ Ε ποιεῖ συζυγίας ἐννέα· τριῶν γὰρ ὅντων τῶν ἐκκειμένων πρὸς τῷ Α, ἐπομένων, οἵς ἔπειται, ἀλλοτρίων, ὅμοιως δὲ καὶ τῶν πρὸς τῷ Ε, τὰ τρία τοῖς τρισὶ συμπλεκόμενα ποιεῖ συζυγίας ἐννέα. Ἡ γὰρ τὸ Β τῷ Ζ ταῦτὸν εὑρίσκεται. Ἡ τὸ Β τῷ Θ. Ἡ τὸ Β τῷ Η. 30 35 πάλιν τὸ Δ ἐνὶ τῶν Ζ, Η, Θ ταῦτὸν εύρισκενον ποιεῖ ἐτέρας τρεῖς, καὶ

1 an τῷ κατηγορούμένῳ? at cf. p. 286,20 287,15 2 συνάξωμεν libri 6 δὲ Bt: γὰρ U
8 ἡ om. Ut 9 ἡ om. U 11. 12 ὑποκειμένων ex ἐπομένων corr. U 13 ἀπονοία t:
ἀπό B itemque vs 16 ἔστιν ἡ Bt: ἔστι καὶ U 17 δεύτερον Ut 19. 20 lemma
om. BU 24 ἐκθύμωμεν B 25 conspectum similem hic atque p. 274 praebeant libri
30 τὸ ἄ U τὸ ἂ Ut 32 κειμένων t τὸ ἄ U 33 τὸ ἂ U
34 an ἡ—ἢ? τῷ (post ἡ teri.) Ut τὸ ἡ U

πάλιν τὸ Γ' τοῖς αὐτοῖς τὰς λοιπὰς τρεῖς. καὶ ἄλλως· ἐπειδὴ δεῖ ἐκ LXX¹ τῶν ἀπογεγραμμένων ἔν τε τῷ ὑποκειμένῳ ὅρῳ καὶ ἐν τῷ κατηγορουμένῳ λαβεῖν τι ταῦτον, ἵνα δι' αὐτοῦ μέσου συνάψωμεν τοὺς ἄκρους, λέγω δὴ τὸ Α, Ε, ἢ διαστήσωμεν ἀλλήλων, ἀνάγκη πᾶσα λαμβάνειν ἢ τὰ ἀμφοτέροις 5 ἐπόμενα τὰ αὐτὰ ἢ οἵς ἀμφότεροι ἐπονται ἢ τὰ ἀμφοτέρων ἀλλότρια, ἢ τὰ τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ἐπόμενα οἵς δὲ ἐπεται ὁ κατηγορούμενος ἢ ἔμπαλιν, 10 ἢ τὰ τοῦ μὲν κατηγορουμένου ἀλλότρια ἐπόμενα δὲ τῷ ὑποκειμένῳ ἢ ἀνάπαλιν, ἢ τὰ οἵς ἐπεται ὁ κατηγορούμενος τὰ δὲ τοῦ ὑποκειμένου ἀλλότρια ἢ ἀνάπαλιν, καὶ οὐκ ἔστι παρ' αὐτά. γίνονται οὖν συζυγίαι ὑποκείμεναι 15 ἡ τοῦ ΒΖ, ΓΗ, ΔΘ, ΓΖ, ΗΒ, ΔΖ, ΒΘ, ΔΗ, ΓΘ. ἐννέα οὖν γινομένων συζυγιῶν αἱ μὲν ἔξι συνίστανται καὶ ποιοῦσι συλλογισμόν, αἱ δὲ λοιπαὶ τρεῖς ἀσύστατοι καὶ ἀσυλλόγιστοι εἰσιν· ἀσύστατοι μὲν ἡ τε λαμβάνουσα τὰ αὐτὰ τὰ ΒΖ καὶ ἡ τὰ ΔΘ καὶ ἡ τὰ ΓΘ· αἱ δὲ λοιπαὶ ποιοῦσι συλλογισμόν. ἡ 20 μὲν οὖν ΒΖ ἀσύστατος· γίνεται γάρ τὸ δεύτερον σχῆμα ἐκ δύο καταφατικῶν. τὸ γάρ Β τῷ Α παντί, τὸ δὲ Β τῷ Ζ ταῦτόν· καὶ τὸ Ζ ἄρα τῷ Α παντί· ἀλλὰ μὴν καὶ τῷ Ε παντί· ἀσύστατος ἄρα ἡ συζυγία· δύο γάρ καταφατικαὶ ἐν δευτέρῳ σχήματι. ἀλλὰ κανὸν ΒΑ ἀντιστρέψης, μερικὴ γίνεται ἡ μείζων ἐν πρώτῳ καὶ οὗτως ἀσυλλόγιστης· τὸ γάρ Α τῷ Β τινί, τουτέστι τῷ Ζ, τὸ δὲ Ζ τῷ Ε παντί· μία μὲν οὖν αὕτη ἀσυλλόγιστος 25 συζυγία. δευτέρα δὲ ἡ ΔΘ, τουτέστιν ἡ τὰ ἀμφότερα τῶν ὅρων ἀλλότρια λαμβάνουσα· δύο γάρ γίνονται ἀποφατικαί. τρίτη ἐπὶ τούτοις ἀσυλλόγιστος ἡ ΓΘ, τουτέστιν ἡ τὰ οἵς ἐπεται ὁ Α ὁ κατηγορούμενος καὶ τὰ ἀλλότρια τοῦ Ε τοῦ ὑποκειμένου τὰ αὐτὰ λαμβάνουσα· τὸ γάρ Α παντὶ τῷ Γ, τουτέστι τῷ Θ· ταῦτὸν γάρ τὸ Γ τῷ Θ· τὸ δὲ Θ οὐδενὶ τῷ Ε, ὥστε ἡ 30 ἐλάττων ἐν πρώτῳ ἀποφατική. ἀλλὰ κανὸν τρίτον γένηται τὸ σχῆμα τῆς τάξεως τῶν ὅρων ἀντιστραφείσης, συνάγει μὲν μερικὸν ἀποφατικόν, ὅτι τὸ Ε οὐ παντὶ τῷ Α· οὐκέτι δὲ ἀντιστρέψαι δυνάμεθα τὸ συμπέρασμα, ἵνα 35 τὸ προκείμενον συναγάγωμεν, διὰ τὸ πρὸς μηδεμίαν πρότασιν ἀντιστρέψειν τὴν μερικὴν ἀποφατικήν. περὶ μὲν οὖν τῶν ἀσυλλογίστων ταῦτα. περὶ δὲ 40 τῶν συλλογιστικῶν λέγομεν. ἡ μὲν οὖν ΒΘ τὸ καθόλου ἀποφατικὸν συνάγει ἐν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ σχήματι. ἐν μὲν οὖν δευτέρῳ οὗτως· ἐπεὶ γάρ τὸ Β τῷ Θ ταῦτόν, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Α, καὶ τὸ Θ παντὶ τῷ Α· οὐδενὶ δὲ τῷ Ε· καὶ τὸ Ε ἄρα οὐδενὶ τῶν Α· εἴτα ἀντιστραφέντης τοῦ συμπεράσματος οὐδὲ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Ε. συνάγεται δὲ τὸ αὐτὸν καὶ ἐν πρώτῳ 45 σχήματι διὰ δύο ἀντιστροφῶν· ἐπεὶ γάρ τὸ Θ οὐδενὶ τῶν Ε, οὐδὲ τὸ Ε οὐδενὶ τῶν Θ· τὸ δὲ Θ τῷ Α παντί· καὶ τὸ Ε ἄρα οὐδενὶ τῶν Α, ὥστε οὐδὲ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Ε. μήποτε δὲ καὶ ἐνταῦθα μόνου δεῖ λέγειν τοῦ

1 post δεῖ add. καὶ U ἐκ om. t 2 ὅρων U 3 διὰ τοῦ U δὲ B

4 ἀλλήλων post ἀνάγκη collocat B: post πᾶσα t 6 τῶ μὲν Bt: τῶν ἐν U

8 οἵς ⟨μὲν⟩ — τοῦ δὲ [τοῦ] conicio 9 an συζυγίαι ⟨αἱ⟩? 10 supra βζ—γθ ser. α,
β, γ, δ, ε, ζ, η, θ B an βθ (post γζ)? cf. p. 284,3 13 ἡ βζ' t τὰ alt.
et tert. om. t 14 τὸ om. U 15 ζ alt. BU: β' t 19 οὖν om. B 20 ante
συζ. add. ἡ U 21 γάρ om. U 22 δ ἀ om. B δ alt. om. Ut 24 θ τῷ γ U
30 fort. λέγωμεν 34 συνάγεται—37 τῶν Ε om. B τὸ αὐτὸν καὶ t: καὶ αὐτὸν U

συμπεράσματος τὴν ἀντιστροφὴν γίνεσθαι· ἐπεὶ γὰρ ἀλλότριόν ἐστι τὸ Θ LXX^v
 τοῦ E, δύνατὸν αὐτόθιν λέγειν ὅτι τὸ E οὐδενὶ τῶν Η· οὐδὲ γὰρ ἀναγκαῖον
 ἀπὸ τοῦ Θ ἀρχεσθαι. ἡ δὲ BH συζυγία συνάγει τὸ μερικὸν καταφατικὸν
 διὰ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ τρίτου σχῆματος. ἐπεὶ γὰρ τὸ B τῷ Α παντί,
 5 καὶ τὸ A τῷ B τινί· ταῦτὸν δὲ τὸ B τῷ H· τὸ ἄρα A τινὶ τῶν H· τὸ 35
 δὲ E παντὶ τῷ H· τὸ ἄρα A τινὶ τῶν E. οὗτω μὲν οὖν ἐν τρίτῳ. ἐν δὲ τῷ
 πρώτῳ δι’ ἀντιστροφῆς τοῦ συμπεράσματος· ἐπεὶ γὰρ τὸ E τῷ H παντί, τὸ
 δὲ H τῷ Α παντί (ταῦτὸν γὰρ ἐστι τῷ B, ὥπερ παντὶ τῷ Α ὑπάρχει) * * *.
 πάλιν ἡ μὲν ΔΖ τὸ καθόλου συνάγει ἀποφατικὸν ἐν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ σχῆ-
 10 ματι. ἐπεὶ γὰρ τὸ Δ τῷ Z ταῦτον, οὐδενὶ δὲ τῶν Α τὸ Δ, καὶ τὸ Z ἄρα οὐδενὶ^w
 τῶν A· τῷ δὲ E παντί· τὸ ἄρα A οὐδενὶ τῶν E. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ δι’ ἀντι-
 στροφῆς τῆς μείζονος· ἐπεὶ γὰρ τὸ Z οὐδενὶ τῶν A, οὐδὲ τὸ A οὐδενὶ τῶν Z·
 τὸ δὲ Z παντὶ τῷ E· τὸ A ἄρα οὐδενὶ τῶν E. δύνατὸν δὲ πάλιν μηδὲ 40
 ἀντιστροφῆς δεῖσθαι· ἐπεὶ γὰρ ἀλλότριόν ἐστι τὸ Δ τοῦ A, καὶ τὸ A
 15 δῆλον ὅτι ἀλλότριόν ἐστι τοῦ Δ, ὥστε δύνατὸν εὐθὺς εἰπεῖν τὸ A οὐδενὶ^x
 τῶν Δ, τουτέστι τῶν Z. δύνατὸν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ συζυγίᾳ καὶ τὸ μερικὸν
 ἀποφατικὸν συναγαγεῖν ἐν τρίτῳ σχήματι τὴν ἐλάττονα πρότασιν ἀντιστρέ-
 φαντας. ἐπεὶ γὰρ τὸ Z παντὶ τῷ E, καὶ τὸ E τινὶ τῶν Z ὑπάρχει· τὸ
 δὲ A οὐδενὶ τῶν Z· ταῦτὸν γὰρ τὸ Δ τῷ Z, οὐδενὶ δὲ τῶν Δ τὸ A· ὥστε
 20 τὸ A οὐ παντὶ τῷ E· γίνεται γὰρ τὸ τρίτον ἐκ καθόλου ἀποφατικῆς τῆς 15
 μείζονος καὶ μερικῆς καταφατικῆς τῆς ἐλάττονος. ἡ δὲ ΗΔ συνάγει τὸ
 μερικὸν ἀποφατικὸν ἐν τρίτῳ σχήματι καὶ ἐν πρώτῳ τῆς ἐλάττονος ἀντι-
 στραφείσης. ἐν μὲν γὰρ τῷ τρίτῳ οὗτως· ἐπεὶ τὸ A οὐδενὶ τῶν Δ, τὸ δὲ
 Δ τῷ H ταῦτον, καὶ τὸ A οὐδενὶ τῶν H· τὸ δὲ E παντὶ τῷ H· τὸ ἄρα
 25 A οὐ παντὶ τῷ E. καὶ ἐν τῷ πρώτῳ οὗτως· ἐπεὶ τὸ E παντὶ τῷ
 Η, καὶ τὸ H τινὶ τῶν E· τὸ δὲ A οὐδενὶ τῶν H· ταῦτὸν γὰρ
 τὸ Δ τῷ Η· καὶ τὸ A ἄρα οὐ παντὶ τῷ E. πάλιν ἡ μὲν ΓΖ τὸ
 καθόλου καταφατικὸν συνάγει· ἐπεὶ γὰρ τὸ Γ τῷ Z ταῦτον, τὸ δὲ A 50
 παντὶ τῷ Γ, καὶ τῷ Z ἄρα παντὶ τὸ A ὑπάρχει· τὸ δὲ Z παντὶ τῷ E·
 30 καὶ τὸ A ἄρα παντὶ τῷ E. δῆλον δὲ ὅτι δύνατὸν ἐν τούτῳ καὶ τὸ μερικὸν
 καταφατικὸν συναγαγεῖν ἐν τρίτῳ σχήματι ἀντιστρεψιμένης τῆς ἐλάττονος·
 ἐπεὶ γὰρ τὸ Z παντὶ τῷ E, καὶ τὸ E τινὶ τῶν Z· τὸ δὲ A παντὶ τῷ Z·
 τὸ ἄρα A τινὶ τῶν E. ἔκτη ἐστὶν ἐπὶ πᾶσι συλλογιστικὴ ἡ ΓΗ συνάγουσα
 μερικὸν καταφατικὸν ἐν τε τῷ τρίτῳ σχήματι καὶ ἐν τῷ πρώτῳ δι’ ἀντι-

2 τῶν t: τῶ B U 4 τοῦ alt. om. U 4. 5 τῶ β—τὸ β B 5. 6 τὸ ἄρα—τῶ η om. Bt
 8 τὸ β B lac. indicavi; supple καὶ τὸ ε παντὶ τῷ α ὑπάρχει 9 δζ' t: ζδ̄ BU
 immo δευτέρῳ--πρώτῳ 10 τὸ (τῷ t) δ̄ τῶ ζ Bt: τὸ ζ τῶ δ̄ U δὲ om. B 11 τῶ
 prius U: τὸ Bt 12 τῶ α B: τῶ α Ut τῶ ζ BU: τῷ ζ' t 14 τῶ δ̄ B
 τοῦ scripsi: τὸ B: τῶ Ut καὶ om. B 15 τοῦ BU: τῷ t 15 et 16 δ̄ scripsi:
 ε B Ut 16 ἐνταῦθα t 17. 18 ἀντιστρέψαντας scripsi: ἀντιστρέψαντες B Ut 21 an
 δη? cf. p. 283, 10 285, 9 23 γὰρ om. U 24 α—η scripsi: inv. ord. B Ut
 τῶν Bt: τῶ U 24. 25 α ἄρα U 26 δὲ om. B τῶν η Bt: τῶ η U 27 τὸ δ̄
 τῶ η U: τῶ δ̄ B: τὸ δ̄ t καὶ om. U 29 τῶ (ante η) om. U καὶ—30 τῶ ε
 om. B τὸ α'—τῷ ζ' t 33 α ἄρα U 34 τε om. B διὰ τῆς U

στροφῆς τῆς ἐλάττονος. | ἐν μὲν τῷ τρίτῳ· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τουτέστι LXXI^c τῷ Η· ταῦτὸν γὰρ τὸ Γ τῷ Η· τὸ δὲ Ε παντὶ τῷ Η· τὸ Α ἄρα τινὶ τῶν Ε· τὸ γὰρ σχῆμα τρίτον. εἰ δέ γε τὸ ΕΗ ἀντιστρέψας εἴπῃς τὸ Η τινὶ τῶν Ε, ποιεῖς τὸ πρῶτον σχῆμα. τοσαῦται καὶ αἱ συλλογιστικαὶ 5 συζυγίαι καὶ οὗτως ἔχουσαι. συνελόντι δὲ τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν διὰ μιᾶς μόνης συζυγίας συνάγεται, τῆς ΓΖ· τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν διὰ δύο, τῆς τε ΔΖ καὶ τῆς ΒΘ· τὸ δὲ μερικὸν καταφατικὸν διὰ τριῶν, 5 καθ' αὐτὸ μὲν διὰ δύο, τῆς τε ΒΗ καὶ τῆς ΓΗ, διὰ τὸ καθόλου δὲ καὶ διὰ τῆς ΓΖ· τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν διὰ μιᾶς τῆς ΔΗ καὶ διὰ τῆς ΔΖ, 10 δι' ἣς καὶ τὸ καθόλου ἀποφατικὸν συνήγετο.

p. 44^a-11 Μᾶλλον δὲ ἵσως ὡδε ἔσται τῶν λεγομένων ἔκαστον φανερόν. ἔστω γὰρ τὰ μὲν ἐπόμενα τῷ Α ἐφ' ὧν τὸ Β καὶ τὰ ἔξης.

'Επειδὴ τὰ παραδείγματα σαφήνειαν ἔργαζεται τῇ διδασκαλίᾳ, βούλεται 15 διὰ παραδειγμάτων τὰ εἰρημένα πιστώσασθαι, παραδειγμάτων δὲ τῶν διὰ τῶν στοιχείων· δυνατὸν γὰρ λοιπὸν τὰς ὅλας πρὸς τὰ στοιχεῖα ἀρμόσαι, λέγω δὲ αὐτοὺς τοὺς ὅρους. σαφὲς δὲ καὶ τὸ τοῦ παραδείγματος. ηδη δὲ εἶπον καὶ ἐφ' ὧν λαμβάνει τὸ Α καὶ τὸ Β καὶ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα, δτε ἔξεθμην τὸ διάγραμμα.

20 p. 44^a-17 Εἰ μὲν οὖν ταῦτόν τι ἔσται τῶν Γ τινὶ τῶν Ζ.

15

Εἰ τὰ αὐτά, φησίν, εἴη τά τε οἷς ἔπειται ὁ κατηγορούμενος, λέγω δὴ τὸ Α, καὶ τὰ ἐπόμενα τῷ ὑποκειμένῳ, λέγω δὴ τῷ Ε, συνάγεται τὸ καθόλου καταφατικόν· ἐπειδὴ γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Γ ταῦτὸν τῷ Ζ, τὸ Α ἄρα παντὶ τῷ Ζ· τὸ δὲ Ζ παντὶ τῷ Ε· τὸ ⟨Α⟩ ἄρα παντὶ τῷ Ε.

25 p. 44^a-19 Εἰ δὲ τὸ Γ καὶ τὸ Η ταῦτόν.

20

Τουτέστι τὰ οἷς ἔπειται καὶ ὁ ὑποκείμενος καὶ ὁ κατηγορούμενος. συνάγεται ἐκ τούτων τὸ μερικὸν καταφατικὸν ἐν τρίτῳ σχήματι, καὶ εἴπομεν δπως.

p. 44^a-21 Εἰ δὲ τὸ Ζ καὶ τὸ Δ ταῦτόν, οὐδενὶ τῶν Ε τὸ Α ὑπάρξει 30 ἐκ προσυλλογισμοῦ.

Εἰ τὰ ἐπόμενα, φησί, τῷ ὑποκειμένῳ καὶ τὰ ἀλλότρια τοῦ κατηγορου-

1 post μὲν add. οὖν τῷ prius om. U 2 τῷ γῇ τὸ U τινὶ mrg. U 3 τῷ εἴ U
γε τὸ Bt: γὰρ U γῇ B 4 ποιεῖ Ut 6 post συνάγεται add. ἐκ U
7 ζὸ B 8 τῆς alt. om. Bt 9 διὰ (ante τῆς γῆς) om. Ut 10 τὸ om. U
12 τὸ βῆτα U 16 λοιπὸν om. U 18 εἶπον] p. 282,25 sq. 20 ταῦτόν Bt (C):
ταῦτό U Arist. τὸ γῇ U 21 τὸ τε U 24 ἀ̄ alt. addidi 28 εἴπομεν
(scil. p. 284,33 sq.) BU: εἴπωμεν τῷ 29 τῷ εἴ τῷ ὑπάρξει t Arist.: ὑπάρχει BU

μένου ταῦτα εἶη, συνάγεται τὸ καθόλου ἀποφατικὸν ἐκ προσυλλογισμοῦ. LXXI^r
 ἐί γὰρ τὸ Δ, φησίν, οὐδενὶ τῶν Α, καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Δ· τὸ δὲ Δ ταῦτὸν τῷ Ζ·
 καὶ τὸ Α ἄρα οὐδενὶ τῶν Ζ. οὗτος δὲ προσυλλογισμός. ἐπεὶ οὖν τὸ Α οὐδενὶ τῶν
 Ζ, τὸ δὲ Ζ παντὶ τῷ Ε, τὸ ἄρα Α οὐδενὶ τῶν Ε. καὶ δῆλον δτι οὐκ ἔστιν
 οὐδενὶς κυρίως συλλογισμός· τὸ γάρ Δ καὶ Ζ εἰς ἔστιν δρος καὶ οὐ δόσ. 30
 ἐπειτα εἰ διλως καὶ συλλογισμὸς οὐδενὶς, καὶ τὰ ἄλλα ἀπαντα διὰ προσυλλο-
 γισμοῦ δείκνυται· τὴν γάρ αὐτὴν ἔχουσιν ἀγωγήν. οἷον τὸ καθόλου κατα-
 φατικόν· εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Γ ταῦτὸν τῷ Ζ, καὶ τὸ Α ἄρα
 παντὶ τῷ Ζ. ωστε καὶ οὐδενὶς ὅμοίως προσυλλογισμός. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
 15 ὅμοίως καὶ οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ καθόλου ἀποφατικοῦ. μήποτε οὖν ὑποδείγ-
 ματος χάριν ἐπὶ τούτου εἰπε τὸ ἐκ προσυλλογισμοῦ διδοὺς ἡμῖν καὶ
 ἐπὶ τῶν λοιπῶν τὸ αὐτὸν προσυπακούειν. οὐ κυρίως δὲ οὐδὲ συλλογισμὸν δεῖ 35
 καλεῖν τὸ τοιοῦτον· εἰ γάρ τὸ Δ ταῦτὸν ἔστι τῷ Ζ, εἰς ἔστιν ὥρος, ωστε
 οὐδὲ πρότασιν ποιεῖ τὸ ΔΖ, εἰ μὴ οὕτως ληφθῆ ταῦτὸν ὡς ἐξισάζον, οἷον
 20 εἰ τὸ γελαστικόν τις ταῦτὸ λέγοι καὶ τὸν ἄνθρωπον· ἐπὶ γάρ τῶν τοιούτων
 δυνατὸν τοῦ ἑτέρου κατηγορεῖν τὸ ἔτερον.

p. 44^a 25 Πάλιν εἰ τὸ Β καὶ τὸ Θ ταῦτόν, οὐδενὶ τῶν Ε τὸ Α
 ὑπάρχει.

Εἴπομεν δτι τὸ καθόλου ἀποφατικὸν δείκνυται οὐ μόνον τὰ ἀλλότρια 40
 20 τοῦ κατηγορουμένου καὶ τὰ ἐπόμενα τοῦ ὑποκειμένου λαμβανόντων ἡμῶν,
 ἀλλὰ καὶ ἔμπαλιν τοῦ μὲν κατηγορουμένου τὰ ἐπόμενα τοῦ δὲ ὑποκει-
 μένου τὰ ἀλλότρια. τοῦτο οὖν ἔστιν δ δείκνυσι διὰ τούτων. εἴπομεν δὲ
 καὶ ἡμεῖς αὐτάρκως.

p. 44^a 28 Εἰ δὲ τὸ Δ καὶ τὸ Η ταῦτόν, τὸ Α τινὶ τῶν Ε οὐχ
 25 οὐδέ τοιούτων.

Τουτέστιν ἐὰν λάβωμεν τὰ τοῦ κατηγορουμένου ἀλλότρια καὶ οἵς ἐπεται 45
 τὸ ὑποκείμενον, συνάγομεν τὸ μερικὸν ἀποφατικόν. εἴπομεν δὲ πῶς.

p. 44^a 30 Εἰ δὲ τὸ Β τῷ Η ταῦτόν, ἀντεστραμμένος ἔσται δ συλ-
 λογισμός.

30 "Ηδη μὲν ἔδειξε πάντα τὰ προβλήματα διὰ ταύτης τῆς ἐκθέσεως τῶν
 δρων. πάλιν δὲ διὰ τούτων δείκνυσιν δτι τὸ μερικὸν καταφατικὸν καὶ

2 τῶ α—τῶ δ Bt

4 οὐδενὶ τῶ Bt

6 προσυλλογισμός U

19 εἴπομεν] p. 285, 6, 7

p. 284, 21 sq.

30 δι' αὐτῆς B

ταῦτὸν ε παντὶ corr. B

5 post κυρίως add. δ B

6 πάντα B

16 δυνατὸν scripsi: ἀδύνατον libri

22 εἴπωμεν t

28 τὸ η̄ τῶ β̄ U (m)

30 δι' αὐτῆς B

3 τῶ utrobique Ut

post συλλογισμὸς add. λέγω δὲ

9 οὕτως t

15 ταῦτὸ scripsi: αὐτὸ

17 τῶ B Arist: τῶ Ut

24 τὰ α B

τῷ ε' t

27 εἴπομεν]

τὸ η̄ καὶ τὸ β̄ t: τῶ η̄ τὸ β̄ Arist.

ἄλλως δυνατὸν συνάγαγεῖν, ἐάν, φησίν, εὑρωμέν τι ταῦτὸν τῶν τε ἑπομένων τῷ κατηγορουμένῳ καὶ οἷς ἔπειται τὸ ὑποκείμενον. δείχνυμεν γάρ, φησί, καὶ οὗτος τὸ μερικὸν καταφατικόν, ἀλλ' οὐκ αὐτόθεν ἀλλὰ διὰ LXXIV τοῦ ἀντιστρέψαι τὸ συναγόμενον ἐκ τούτων συμπέρασμα· τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ ἀντεστραμμένος ἔσται ὁ συλλογισμός. εἰ γάρ τὸ Β παντὶ τῷ Α. ταῦτὸν δὲ τὸ Β τῷ Η, καὶ τὸ Η παντὶ τῷ Α. πάλιν ἐπειδὴ τὸ Ε παντὶ τῷ Η, τὸ δὲ Η ταῦτὸν τῷ Β, καὶ τὸ Ε ἄρα παντὶ τῷ Β· τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Α· καὶ τὸ Ε ἄρα παντὶ τῷ Α. ἀλλ' οὐ τοῦτο ἦν τὸ προκείμενον εἰ τὸ Ε παντὶ τῷ Α ὑπάρχει διὰ τούτων, ἀλλ' εἰ τὸ Α τινὶ τῶν Ε ὑπάρχει. 5
10 * * * * ἡ γάρ καθόλου καταφατική πρὸς τὴν μερικὴν ἀντιστρέψει.

p. 44a38 Δεῖ δὲ καὶ τῶν ἑπομένων καὶ οἷς ἔπειται ἔκαστον εἰς τὰ πρῶτα καὶ τὰ καθόλου μάλιστα βλέπειν, οἷον τοῦ μὲν Ε μᾶλλον εἰς τὸ ΚΖ ἢ εἰς τὸ Ζ μόνον, τοῦ δὲ Α εἰς τὸ ΚΓ ἢ εἰς τὸ Γ μόνον.

Τὸ διὰ τούτων προκείμενον τοῦτο ἐστι. δεῖ, φησί, λαμβάνοντας ἡμᾶς 15 τὰ ἑπόμενα τῶν δρῶν καὶ οὓς αὐτὰ ἔπειται μὴ μόνον τὰ προτεχῆ λαμβάνειν ἀλλὰ καὶ τὰ πορρωτέρω· διὰ γάρ τούτου πλειόνων προτάσσων εὑπορῆσαι δυνησόμεθα πρὸς κατασκευὴν τοῦ προκειμένου. οἷον δτὶ ὁ ἄνθρωπος 10 οὓσια βιουλόμενοι δεῖξαι καὶ λαβόντες τὸ ἑπόμενον τῷ ἀνθρώπῳ, τὸ ζῷον, δείχνυμεν διὰ τούτου· ὁ ἄνθρωπος ζῷον, τὸ ζῷον οὓσια, ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὖσια. ἐὰν οὖν καὶ τὰ τῷ ἑπομένῳ ἑπόμενα λάβωμεν, λέγω δὴ τὰ τοῦ ζόιου καθολικώτερα, ἔτι εὑπορώτερος ὁ λόγος γενήσεται, οἷον τὸ ἔμψυχον, τὸ σῶμα· κατασκευάσομεν γάρ καὶ διὰ τούτων δτὶ ὁ ἄνθρωπος οὓσια λέγοντες οὗτως· ὁ ἄνθρωπος ἔμψυχον, τὸ ἔμψυχον οὖσια, ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὖσια· καὶ ἐπὶ τοῦ σώματος δόμοιώς. ὅστε δσι φάνταστα λαμβάνειν, 20 τοσούτῳ πλειόνων εὑπορήσομεν προτάσσων. δόμοις εἶξει καὶ ἐπὶ τῶν οἷς ἔπειται· ἔπειται γάρ ἡ οὖσια προσεχῶς μὲν τῷ σώματι, εἴτα τῷ ἔμψυχῳ, εἴτα τῷ ζῷῳ. καὶ ἐπὶ πάντων ἡμοίως. ἀλλὰ ζητητέον πῶς ἀνιτέρω εἰπὼν δτὶ οὐ δεῖ λαμβάνειν ἡμᾶς εἰ μὴ μόνα τὰ προσεχῶς ἑπόμενα καὶ οὓς ἔπειται, τὰ δὲ πορρωτέρω οὔ, διότι περιέχεται ἐν τούτοις, νῦν τὸ 25 ἐναντίον ἀντικρυς λέγει, δτὶ καὶ τὰ πορρωτέρω ληπτέον. λέγομεν οὖν πρὸς τοῦτο δτὶ ἐκεῖ μὲν λέγων, δπως δεῖ τὴν ἀπογραφὴν τούτων ποιεῖσθαι, 30 ἔλεγεν δτὶ τὰ προσεχῶς μόνον ἑπόμενα ἢ οὓς ἔπειται δεῖ ἀπογράψεσθαι, τὰ δὲ πορρωτέρω οὔ, ἵνα μὴ πολλὰ ἀπογράφεσθαι ἀναγκαζόμεθα. ἔχομεν γάρ,

3 post φησιν add. δτὶ U	5. 6 τῶ—τὸ ubique pr. U	8 τῷ γ' (ante καὶ) t	
τῶ—τὸ pr. U itemque vs. 9	9 τῶ ē U	10 lac. indicavi; supple ἐπει δὲ	
τὸ ē παντὶ τῷ α ὑπάρχει, καὶ τὸ α τινὶ τῶν ē ὑπάρχει.		12 τὸ μὲν U	
14 post ἡμᾶς add. εἰς U	16 τοῦτο B	19 ἄρα t: om. BU	20 δὲ U
21 εἴτι scripsi: δτὶ libri	εὑπορώτερον, ut videtur, pr. B	22 κατασκευάζομεν B	
24 post ἀν add. τὰ U	24. 25 μάνθωμεν sic t	25 τοσούτων U: τοσούτον t	
26. 27 τῇ οὖσια—τὸ σῶμα—τὸ ἔμψυχον—τὸ ζῷον Ut		27. 28 ἀνιτέρω] e. 27	
p. 43b22 sq.	29 ἐγ τούτοις περιέγεται B	30 λέγει ἀντικρυς t	λέγωμεν Ut
31 ποιεῖσθαι τούτων U	32 post μόνον add. τὰ t	33 ἀναγκαζόμεθα t	

φησί, διὰ τούτων καὶ τὰ λοιπά· διὰ γάρ τοῦ λαβεῖν ὡς ἐπόμενον τῷ LXXI^v ἀνθρώπῳ τὸ ζῷον ἔχομεν καὶ δσα τῷ ζῷῳ ἔπειται. ὅστε ἐκεῖ μὲν οὐκ ἔλεγε δεῖν ἀπογράφεσθαι ταῦτα ὡς ὁμολογουμένως δι' ἐκείνων ἐνυπάρχοντα· ἐνταῦθα μέντοι, ἐπειδὴ περὶ αὐτῶν τῶν κατασκευῶν ὁ λόγος, τοῦτο δέ ἐστι 5 τῆς λήψεως τοῦ μέτου ὅρου, διὰ τοῦτο φησι δεῖν παραλαμβάνειν καὶ ταῦτα. δεῖ γάρ ἐπιβλέπειν, εἰ ἐνδέχεται καὶ διὰ τῶν καθολικωτέρων συνάγειν τὸ 25 προκείμενον, καὶ τούτων τὴν ταυτότητα λαμβάνειν, ἵνα εὐπορίαν τῇ ἀποδεῖξει ποιήσωμεν διὰ πλειόνων τὸ αὐτὸ συλλογιζόμενοι· δσω γάρ διὰ τῶν καθολικωτέρων συνάγομεν τὸ συμπέρασμα, πλειόνων εὔποροῦμεν μέσων. τὸ 10 αὐτὸ γάρ καὶ διὰ τῶν μερικωτέρων συνάγειν δυνατόν· εἰ δέ τι διὰ τῶν μερικωτέρων συνάγοιτο, οὐ πάντας καὶ διὰ τῶν καθολικωτέρων συναχθῆσεται. οἶνον εἰ μὲν διὰ τοῦ σώματος μέσου συνάγω δτι ὁ ἄνθρωπος οὐσία, 20 πάντας καὶ διὰ τῶν ὑπὸ τὸ σῶμα τὸ αὐτὸ συναγαγεῖν δύναμαι, οἶνον τοῦ ἐμψύχου, τοῦ ζῷου, τοῦ λογικοῦ. εἴ τι μέντοι διὰ τοῦ μερικωτέρου συνάγοιτο, οὐ πάντας καὶ διὰ τοῦ καθολικωτέρου τὸ αὐτὸ συναχθῆσεται. οἶνον τὸ τὸν ἄνθρωπον λογικὸν εἶναι διὰ τοῦ φιλοσοφεῖν· ὁ ἄνθρωπος φιλοσοφεῖ, τὸ 25 φιλοσοφοῦν λόγῳ χρῆται, τοῦτο δὲ λογικόν, ὁ ἄνθρωπος ἄρα λογικός. οὐκέτι δὲ τὸ αὐτὸ συνάγειν δύναμαι διὰ τῶν τοῦ φιλοσοφεῖν καθολικωτέρων, οἶνον τῆς ἔξεως ἢ διαθέσεως ἢ ποιότητος· οὔτε γάρ τὸ ἔξεως τίνος 30 ἢ ποιότητος μετέχον ἥδη καὶ λόγῳ χρῆται, εἴγε καὶ ὅνος ἔστιν ἔξιν ἔχειν.

p. 44^a39 Οἶνον τοῦ μὲν Ε μᾶλλον εἰς τὸ KZ ἢ εἰς τὸ Z μόνον.

Τὰ ἐπόμενα τῷ Ε τὰ ἐφ' ὧν τὸ Z ἦν. λαμβάνει οὖν καὶ τῷ Z ἐπόμενον τὸ KZ, τουτέστι καθολικώτερον αὐτοῦ, ὡς τῷ ζῷῳ τὸ ἐμψύχον. δεῖ οὖν, φησίν, εἰς τὸ KZ μᾶλλον ἀποβλέπειν ἢ εἰς τὸ Z μόνον, 25 τουτέστιν εἰς τὸ τῷ ἐπομένῳ ἐπόμενον, οἶνον εἰς ἐμψύχον ἢ εἰς ζῷον. τοῦτο δὲ δῆλον δτι ποιεῖν δεῖ, εἰ δόμοίως ἐνδέχεται τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τοῦ 40 μερικωτέρου καὶ διὰ τοῦ καθολικωτέρου συναγαγεῖν· προκριτέον γάρ τὸ καθολικώτερον. καλῶς δὲ τὸ ἐπόμενον τῷ Z [καὶ] KZ λέγει διὰ τὸ περιέχεσθαι τὸ μερικώτερον ἐν τῷ καθολικωτέρῳ, ὡς ἐν τῷ ἐμψύχῳ τὸ ζῷον.

30 p. 44^a40 Τοῦ δὲ Α εἰς τὸ KI' ἢ εἰς τὸ Γ μόνον.

Πάλιν τὰ οἷς τὸ Α εἶπετο τὰ ἐφ' ὧν τὸ Γ ἦν. λαμβάνει οὖν πάλιν 45 τὸ KΓ ὡς καθολικώτερον τοῦ Γ· διὸ καὶ KΓ αὐτὸ καλεῖ ὡς περιέχον ἐν

1 post φησὶ add. καὶ U 2 τὸ ομ. pr. B 5 λήξεως B δεῖ B αὐτά U
 6 καὶ S: om. BUT καθολικωτέρων S: καθολικωτάτων BUT itemque vs. 8. 9 8 post
 πλειόνων add. συλλογισμῶν U 11 καθολικωτέρων BS: καθολικωτάτων Ut
 12 μὲν om. S post μὲν add. γάρ BUT: om. S 13 τὸ αὐτὸ ομ. S: τὸ ομ. Bt
 συναγαγεῖν SU: συνάγειν Bt 14 τοῦ tert. S: om. BUT 17 λόγῳ—δὲ om. S
 χρᾶται t 19 post ἢ utrumque add. τῆς S 20 ὅνος B: νόσου SU: ὅνομα t
 21 μὲν ἢ U ἢ καὶ. om. U 22 post τὸ add. ἐ B 22. 23 τὸ—τῶ U 25 εἰς
 alt. t: om. BU 26. 27 καθολικωτέρου—μερικωτέρου B 28 τὸ ζ U καὶ delevi
 30 δὲ om. B 32 καθολικώτερα t

έσυτῷ τὸ Γ'. περιέχεται γάρ τὰ μερικώτερα ὑπὸ τῶν καθολικωτέρων. LXXI^v ἐπιβλέπειν οὖν δεῖ εἰ ἐνδέχεται διὰ τοῦ ΚΓ συλλογίσασθαι μᾶλλον ἢ διὰ τοῦ Γ' μόνου. ἔλαβε δὲ ἐν τούτοις τοῦ μὲν Ε τὰ ἐπόμενα τοῦ δὲ Α οἵς ἐπεται, ἐπειδὴ διὰ τούτων ἐδείκνυτο τὸ καθόλου καταφατικόν, ἐπὶ ἐνὸς τῶν προβλημάτων ὡς ἐπὶ παραδείγματος γυμνάζων τὸν λόγον. ἐκεῖνο δὲ ἐπι-¹⁰ στῆσαι ἀξιον, δτι ἐν τῇ ἐκμέσει τῶν ὑπαρχόντων τοῖς ὅροις ἔλεγε δεῖν. ὃσπερ ἐπὶ τῶν ἐπομένων δτι οὐ δεῖ καὶ τὰ τοῖς ἐπομένοις ἐπόμενα λαμ-βάνειν ἀλλὰ τὰ τῷ Α ὡς Α ἐπόμενα, τουτέστι τὰ προτεγχῶς αὐτῶν καθο-¹⁵ λικώτερα, οὗτω δὲ καὶ ἐν τῇ λήψει τῶν οἵς εἶπετο τὸ Α καὶ τὸ Ε τὰ οἵς τὸ Α ὡς Α ἐπεται λαμβάνειν· εἰ δὲ εἰέν τινα οἵς κάκεινα εἶπετο, οὐκέτι· ἐκεῖνα γάρ ἐκλέγειν παρεκελεύετο τὰ ἴδια τῶν προκειμένων ὅρων ἄνωθέν τε καὶ κάτωθέν. ὅστε τὰ προτεγχῶς ὑποκείμενα | τοῖς ὅροις λαμβάνειν LXXII^v ἐκέλευσε· τὰ δὲ προσεχῶς ὑποκείμενά τινι τὰ καθολικώτατά ἐστι τῶν οἵς ἐπεται. οὐ γάρ ὄμοίως ἔχει τὰ οἵς ἐπεται τι καὶ τὰ ἐπόμενα αὐτῷ·⁵ τὰ μὲν γάρ προτεγχῶς ἐπόμενα τὰ μερικώτατά ἐστι τῶν ἐπομένων· τὰ δὲ προσεχῶς ὑποκείμενα, ταῦτα δέ ἐστι τὰ οἵς ἐπεται, τὰ καθολικώτατά ἐστι τῶν οἵς ἐπεται, τουτέστι τῶν ὑποκειμένων. οἷον ζῷῳ προτεγχῶς ἐπεται τὸ ἔμψυχον, καὶ ἐστι μερικώτερον σώματός τε καὶ οὐσίας ἐπόμενον τῷ ζῷῳ·¹⁰ 5 ἐπεται δὲ προτεγχῶς τὸ ζῷον τῷ λογικῷ, καὶ ἐστι τοῦτο καθολικώτερον τῶν λοιπῶν οἵς ἐπεται, οἷον ἀνθρώπου, Σωκράτους. τούτων οὖν οὕτω διατεταγμένων ἐν τῇ λήψει τῶν μέσων ὅρων λέγων δεῖν, εἰ ἐνδέχεται, τὰ καθολικώτατα λαμβάνειν, ἔχει μόνον ἐπὶ τῶν κατηγορουμένων. τουτέστι τῶν ἐπομένων τοῖς ὅροις, τοῦτο ποιεῖν. τὸ γάρ Ζ τοῦ Ε προσεχῶς κατη-¹⁵ γορεῖται καὶ ἦν μερικώτατον τῶν κατηγορουμένων· εἰκότις οὖν λαμβάνει¹⁰ καθολικώτερον αὐτοῦ τὸ ΚΖ. ἐπὶ δὲ τῶν ὑποκειμένων (ὑπόκειται δὲ 10 τῷ Α τὸ Γ'), εἰ τὰ προσεχῶς ὑποκείμενα ἐλαμβάνετο, τοῦτο δέ ἐστι τὰ καθολικώτατα τῶν ὑποκειμένων, τοῦ Γ' ἄρα οὐδέν ἐστι καθολικώτερον. πῶς οὖν λαμβάνει αὐτοῦ καθολικώτερον τὸ ΚΓ; λέγω οὖν δτι ἐν μὲν τῇ ἐκμέσει τὰ προσεχέστατα ἐλάμβανεν, ἵνα τὰ ἑκάστῳ, ἢ τοιοῦτόν ἐστι, λάβῃ¹⁵ 20 κατηγορούμενά τε καὶ ὑποκείμενα καὶ μὴ τὰ δι' ἄλλο· τοῦ γάρ λογικοῦ διὰ τὸ ζῷον κατηγορεῖται τὸ ἔμψυχον, καὶ τῷ ζῷῳ διὰ τὸ λογικὸν ὑπόκειται διὰ οὐδένα ποιούμενος. ἐν μέντοι τῇ ἐκμέσει τοῦ μέσου ἀξιῶν εἰς τὰ καθολικώτατα²⁰ 25 ἀποβλέπειν, εἰ οἶον τε, ὑποδείγματος μόνου ἔνεκεν καὶ σαφηνείας ὡς μερι- κωτέρῳ τῷ Γ' ἐχρήσατο, ἵνα διδάξῃ μὴ εἰς μόνα τὰ ἀπογεγραμμένα προ-³⁰ 30 ἔχειν ἐκλεγομένους τὸν μέσον, ἀλλ' ἐπιβλέπειν εἴ τι ἐστι τῶν ὑποκειμένων καθολικώτερον, καὶ εἰ ἐνδέχεται τούτῳ μέσῳ κατὰ τὴν παραδεδομένην μέθοδον γρήσασθαι, τοῦτο λαμβάνειν.

² δεῖ om. U 3 μόνον Bt τοῦ alt. corr. ε τὸ U 6 ἐλεγε] ε. 27 p. 43 b 22 sq.

9 δεῖ U 10 α alt. superser. B 12 τοῖς ὅροις om. B 18 ἐπομένων U

19 τῶν ζώων τὸ λογικόν U τὸ (ante λογικῶ) B 20 σωκράτης B 21 λήψει B

22 καθωλικώτερα U 24 μερικώτατον scripsi: μερικώτερον Bt¹ 25 καθολικώτερον

scripsi: compend. B: τὰ καθολικώτερα U, om. τὰ t δὲ alt. om. Bt 26 τὸ α τῷ Bt

τῶντα conicio 28 τὸ t: τὸν B: τῶν U 30 κατηγορούμενον—ὑποκείμενον B 32 δ

om. Ut 33 μόνον B 34 μόνον εἰς τὰ U 34. 35 ἐπιβλέπειν U 35 κειμένων U

p. 44^b 6 Δῆλον δὲ καὶ ὅτι διὰ τῶν τριῶν δρων καὶ τῶν δύο LXXII°
προτάσεων ἡ σκέψις καὶ διὰ τῶν προειρημένων σχημάτων οἱ 20
συλλογισμοί πάντες.

Βούλεται ὁ φιλόσοφος καὶ διὰ τῶν δεδειγμένων ἐν τῷ τυγχαντι τούτῳ,
5 λέγω δὴ τῷ περὶ τῆς εὐπορίας τῶν προτάσεων, δεῖξαι ὅτι πᾶσα ἀνάγκη
πάντα συλλογισμὸν διὰ μόνων τριῶν δρων γίνεσθαι καὶ διὰ τῶν προειρη-
μένων τριῶν σχημάτων καὶ ἄλλως ἀδύνατον. εἰ γάρ καλῶς εἴληπται ἡ τῶν
έπομένων τοῖς δροῖς καὶ οἷς ἔπονται ἐκλογή, ἔτι τε καὶ τῶν ἀλλοτρίων
αὐτῶν, καὶ ἐπὶ ἑκάστου τῶν προβλημάτων ἔθει τούτων τι ταῦτα εὑρεθῆναι. 25
10 οἶον ἐπὶ μὲν τοῦ καθόλου καταφατικοῦ τὰ οἷς ἔπειται ὁ κατηγορούμενος
καὶ τὸ τῷ ὑποκείμενῳ ἔπειται, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡς δέδεικται, ἐγένετον
ἡμῶν δύο μὲν δρους τοὺς περὶ ᾧν ὁ λόγος, τόν τε ὑποκείμενον καὶ τὸν
κατηγορούμενον. λαμβανόντων οὖτε καὶ ἔτερόν τινα. θεὶς γὰρ τῷ μὲν κατηγο-
ρουμένῳ ὑποκείμενος τοῦ δὲ ὑποκειμένου κατηγορούμενος, τρεῖς ἀνάγκη
15 γίνονται τοὺς δρους γίνεσθαι. τὸ αὐτὸν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων προβλημάτων
όμοιώς. οὗτοι μὲν οὖν τρεῖς μόνοι οἱ εἰς τὸν συλλογισμὸν παραλαμβανό- 30
μενοι δροι. δέ τι δὲ καὶ τρία μόνα τὰ σχῆματα, καὶ διὰ τῶν ἐνταῦθα πάλιν
δεικνυμένων φανερόν· ἐδείκνυτο γάρ τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν διὰ τοῦ
πρώτου σχῆματος, τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν διὰ τοῦ πρώτου καὶ διὰ τοῦ
20 δευτέρου, τὸ δὲ μερικὸν καταφατικὸν διὰ τοῦ τρίτου καὶ διὰ τοῦ πρώτου,
τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν διὰ τοῦ τρίτου σχῆματος καὶ διὰ τοῦ δευτέρου
καὶ διὰ τοῦ πρώτου. ταῦτα μέν ἔστι τὰ διὰ τούτων τῷ Ἀριστοτέλει δεικνύ-
μενα. σαφῆ δὲ καὶ τὰ τῆς λέξεως.

p. 44^b 8 Δείκνυται γάρ ὑπάρχειν μὲν παντὶ τῷ Ε τὸ Α, δταν τῶν
25 Γ καὶ Ζ ταῦτάν τι ληφθῆ. τοῦτο δὲ ἔσται τὸ μέσον. 35

Τοῦτο ποῖον; δῆλον ὅτι τὸ Γ καὶ τὸ Ζ· ταῦτὸν γάρ ταῦτα. μέσον
δέ φησι, τουτέστι μέσος δρος. διὸ ἐπάγει ἄκρα δὲ τὸ Α καὶ τὸ Ε,
τουτέστιν ἄκροι δροι, ὃ τε μείζων καὶ ὁ ἔσχατος.

p. 44^b 11 Τοῦτο δὲ ἔσται τὸ ἔσχατον σχῆμα· μέσον δὲ τὸ Η.

30 Ἐπειδὴ τὸ Γ καὶ τὸ Η ταῦτόν, τοῦτο δέ ἔστι μέσον, δῆλον ὅτι
οὐδὲν διαφέρει τὸ Γ εἰπεῖν ἢ τὸ Η μέσον· ταῦτὸν γάρ ἄμφω.

1 ὅτι καὶ διὰ Β δρων om. B 5 τὸ τ τῶν ἀλλοτρίων S: τὰ ἄλλο-
τρια B Ut 9 καὶ S: om. B Ut τούτων om. B 11 δέδεικται] p. 283,30 sq.
13 ὅτι t 13. 14 τῶν μὲν κατηγορουμένῳ S: τοῦ μὲν κατηγορουμένου B Ut 15 post
ἄλλων add. τῶν Bt: om. SU 16 οἱ om. U 17 καὶ prius om. t 18 δεικνύ-
μενα SU 19 σχῆματος—πρώτου om. t post ἀποφατ. add. καὶ U: om. BS
21 καὶ διὰ τοῦ δευτέρου ε S addidi: om. B Ut 24 τῶν U Arist.: τῶν B: τὸ t
25 καὶ U Arist.: καὶ τῶν B: τῷ t 27 τὸ alt. om. t Arist. 31 τὸ alt.] τόδι sic U

p. 44b19 Φανερὸν οὖν ὅτι διὰ τῶν προειρημένων σχῆμάτων LXXII⁵ οἱ συλλογισμοὶ πάντες, καὶ ὅτι οὐκ ἐκλεκτέον ὅσα πᾶσιν ἔπειται, 45 διὰ τὸ μηδένα γίνεσθαι συλλογισμὸν ἐξ αὐτῶν.

'Ἐκ τῆς γενομένης ἀπογραφῆς τῶν ἐπομένων τοῖς ὅροις καὶ οἷς αὐτοὶ ἔπονται καὶ τῶν ἀλλοτρίων αὐτῶν ἐννέα γενομένων συζυγίων, ώς ἐδεῖξαμεν, 50 αἱ μὲν ἐξ χρησιμεύουσιν ἡμῖν εἰς ἐπίσκεψιν τῶν προτάσεων, ἀς καὶ παραδέδωκεν ἡδη. αἱ δὲ τρεῖς ἄγρηστοί εἰσιν, ἀς νῦν ἐκτίθεται. καὶ τὰς αἰτίας ἀποδίδωσι δι' αἵς εἰσιν ἄγρηστοι. τὰ δὲ ἀμφοτέροις τοῖς ὅροις ἐπόμενα ἄγρηστά φησι, διότι οὕτε κατασκευάζειν οὕτε ἀνασκευάζειν ἔστι διὰ 10 τούτων. κατασκευάζειν γὰν οὖν οὐκ ἔστι, διότι ἐν δεύτερῳ σχήματι ποιοῦσιν ἐξ δύο καταφατικῶν συζυγίων, ἥτις ἦν ἀσυλλόγιστος· τὸ γάρ Β καὶ Ζ, ἀπερ ἔστι ταῦτον, τῷ Α καὶ τῷ Ε παντὶ ἀνάγκη ὑπάρχειν· | αὗτη LXXII⁶ δέ, ώς εἶπον, ἡ συζυγία ἀσυλλόγιστος ἦν. ἀνασκευάζειν δὲ οὐκ ἔστι διὰ τούτων, ὅτι δεῖ τὸν ἀνασκευάζοντα συλλογισμὸν τὴν ἐτέραν τῶν προτάσεων 15 ἀποφατικὴν ἔχειν, αὗται δὲ ἀμφω εἰσὶ καταφατικαί. καὶ πάλιν, ἐὰν λάβωμεν τὰ αὐτὰ ὄντα τὰ τε οἷς ἔπειται τὸ κατηγορούμενον καὶ τὰ ἀλλότρια τοῦ ὑποκειμένου, τουτέστι τὸ ΠΘ, γίνεται ἐν πρώτῳ σχήματι ὁ συλλογισμὸς τὴν ἐλάττονα πρότασιν ἔχων ἀποφατικήν· ἀσυλλόγιστος δὲ ἦν καὶ αὗτη ἡ συζυγία. 20 οἷον τὸ Α παντὶ τῷ Γ, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν τῷ Θ, τὸ Θ οὐδενὶ τῷ Ε, ὥστε ἡ ἐλάττων ἀποφατική· ἀσυλλόγιστος ἄρα. ἐὰν δὲ τὰ ἀμφοῖν ἀλλότρια λάβωμεν, εἴη ἀν προφανὲς κάνταῦθα τὸ ἄγρηστον· ἀμφω γάρ γίνεται ἀπόφασις, εἴτε κατὰ τὸ πρῶτον σχῆμα ποιήσει τις τὸν συλλογισμὸν εἴτε κατὰ τὸ δεύτερον· κατὰ μὲν τὸ πρῶτον, ἵνα εἶπωμεν, οὕτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Δ. ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν τῷ Η, καὶ τὸ Η οὐδενὶ τῷ Ε· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον· 25 τὸ Δ καὶ τὸ Θ (ταῦτὸν γάρ ἀμφω) τῷ Α καὶ τῷ Ε οὐδενί· ὥστε καὶ αὗτη ἀσυλλόγιστος ἡ συζυγία. κατὰ μόνας ἄρα τὰς ἐξ συζυγίας τὰς σκέψεις τῶν προτάσεων ποιητέον.

p. 44b25 Φανερὸν δὲ ὅτι καὶ αἱ ἄλλαι σκέψεις τῶν κατὰ τὰς ἐκλογὰς ἀγρεῖτοι πρὸς τὸ ποιεῖν συλλογισμόν.

30 'Ἐπειδὴ τὴν μίαν συζυγίαν ἐξέθετο τὴν λαμβάνουσαν τὰ ἀμφοτέροις τοῖς ὅροις ἐπόμενα, διὰ τοῦτο, φησί, καὶ αἱ ἄλλαι παρ' αἵς εἰπομεν ἄγρηστοι, 20 ἥ τε τὰ ἀμφοτέρων ἀλλότρια λαμβάνουσα καὶ *(ἥ)* τὰ οἷς ἔπειται ὁ κατηγορούμενος καὶ οἵς μὴ ὑπάρχει ὁ ὑποκείμενος. εἴτα βουλόμενος ταύτας ἐκθέσθαι λαμβάνει πάλιν τὸν λόγον καὶ ἄρχεται ἀπὸ τῆς λαμβανούσης τὰ

5 ἐδεῖξαμεν] p. 282,30 sq. 8 δὲ om. Ut 9 ἄγρηστόν U οὕτε alt. om. t
12 ἀπερ scripsi cf. p. 290,26: ὅπερ B Ut 15 ἀποφατικὸν Ut 17 ὁ om. U
20 ἀμφοῖν scripsi cf. vs. 32: ἀμφω B Ut 21 λάβω U εἴη ἀν scripsi: εἴεν B:
ἥ ἐν Ut προφανῶς B 25 - Bt: θ U 26 ἡ συζυγία om. U 32 τε
om. Bt ἀμφοτέρων scripsi cf. vs. 20: ἀμφότερα libri ἥ addidi 33 καὶ
ὑποκείμενος om. U post βουλόμενος add. καὶ U

ἀμφοτέροις ἐπόμενα· φησὶ γάρ εἰ τὰ ἐπόμενα ἔκατέρω. εῖτα ἐκθέ- LXXII^v
μενος τὰς τρεῖς συζυγίας θεώνυμοι μετὰ ταῦτα ἐκ τῶν θρων ἀπὸ τῆς
πρώτης ἀρξάμενος ὅτι ἄγρηστοί εἰσιν εἰς τὰς συλλογιστικὰς μεθόδους.

p. 44b38 Δῆλον δὲ καὶ ὁποῖα ταῦτα ληπτέον κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν, 25
5 καὶ ὁποῖα ἔτερα ἦ ἐναντία.

Τὸ διὰ τούτων προκείμενόν ἐστι δεῖξαι ὅτι ἀδύνατον ἄλλῃ μεθόδῳ
χρήσασθαι εἰς τὴν λῆψιν τῶν προτάσεων πλὴν τῆς παραδεδομένης, λέγω
δὲ τῆς διὰ τῶν ἐπομένων καὶ οἵς ἔπειται καὶ τῶν ἄλλοτρίων, ὃν ταῦτό τι
λαβεῖν ἦν ἀνάγκη καθ' ἔκατερον τῶν δρων· εἰ γάρ τις, φησίν, ἄλλην ἐπι-
10 νοεῖν δόξειε, πάντως εἰς μίαν τῶν ὑφ' ἡμῶν παραδεδομένων συναναγθή-
σεται ἀγνοῶν. εἴποι γάρ ἂν τις ὅτι δύναμαι μηδὲν τῶν ἀπογεγραμμένων 30
ταῦτό τι λαβεῖν, ὅπερ ἐν πᾶσι τοῖς προβλήμασιν ως ἀναγκαῖον ὁ Ἀριστο-
τέλης παρέδωκεν, ἀλλὰ λαβὼν τούτων τινὰ ἐναντία ἢ ἀπλῶς ἔτερα ἄλλήλων
καὶ μὴ ἐνδεχόμενα τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν τὰ ἀποφατικὰ προβλήματα κατα-
15 σκευάσαι. οἷον ἔστω τὸ B καὶ τὸ Z ἐναντία ἢ μὴ ἐνδεχόμενα τῷ αὐτῷ
ὑπάρχειν· κατασκευάζω ἐκ τούτων τὸ καθόλου ἀποφατικὸν οὗτως· ἐπειδὴ
τὸ B τῷ A παντί, τῷ δὲ Z οὐδενί (ἐναντίον γάρ), καὶ τὸ A ἄρα τῷ Z
οὐδενί· τὸ δὲ Z τῷ E παντί· καὶ τὸ A ἄρα τῷ E οὐδενί. ἔστω γάρ τὸ 25
μὲν B μέλαν, τὸ δὲ A Αἰθίοψ, τὸ δὲ Z λευκόν, τὸ δὲ E κύκνος· ἐπειδὴ
20 οὖν τὸ μέλαν παντὶ Αἰθίοπι ὑπάρχει, οὐδενὶ δὲ λευκῷ τὸ μέλαν (ἐναντίον
γάρ), καὶ ὁ Αἰθίοψ ἄρα οὐδενὶ λευκῷ· τὸ δὲ λευκὸν παντὶ κύκνῳ.
συνάγεται ἄρα ἐκ τούτων ὅτι ὁ Αἰθίοψ οὐδενὶ κύκνῳ. ὅμοίως δὲ δειχθή-
σεται, καὶ μὴ ἐναντία λάβωμεν τὸ B καὶ τὸ Z ἄλλ' ἀπλῶς ἀντιδιηρημένα
καὶ μὴ δυνάμενα τῷ αὐτῷ ὑπάρξαι, οἷον εἰ τὸ μὲν B εἶη ἔμψυχον, τὸ
25 δὲ A ἄνθρωπος, τὸ δὲ Z ἄψυχον, τὸ δὲ E λίθος· τῇ αὐτῇ γάρ μεθόδῳ
συνάγεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὐδενὶ λίθῳ. οἱ οὖν ταῦτα λέγοντες, φησίν,
ἡγροήκασιν ὅτι τὸ συμπέρασμα γέγονεν ἐν τούτοις διὰ τὰς παρ' ἡμῶν εἰρη-
μένας αἰτίας, οὐ διὰ τὸ ἐναντίον ληφθῆναι τὸ B τῷ Z. εἰ γάρ ἔχομεν
πάντα τὰ ἄλλότρια τοῦ τε A καὶ τοῦ E, τὸ δὲ B οὐδενὶ τῷ Z ὑπάρχει
30 καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ τῷ E τὸ B, ἔχομεν δὲ ἐκκείμενα πάντα τὰ τοῦ E
ἄλλότρια, ἔσται ἄρα τὸ B ταῦτὸν τινὶ τῶν ἄλλοτρίων τοῦ E. Θστε, φησίν,
οὐκ ἡδυνήθησαν συνιδεῖν οἱ ταῦτα λέγοντες τὴν ταῦτοτητα τοῦ B καὶ τοῦ 45
Θ, καὶ διὰ τοῦτο ἐνόμισαν ἔτερα τινὶ μεθόδῳ συνηγγέναι τὸ συμπέρασμα.
ἴσωμεν δὲ καὶ τὴν λέξιν αὐτὴν τοῦ φιλοσόφου.

2 post ταῦτα add. τὰ Bt 4 post ληπτέον add. τὰ t Arist. (om. corr. C)
5 post καὶ add. οὐχ t Arist. cf. p. 293,3sq. 8 ταῦτόν B 9 ἐκάτερον scripsi:
ἔτερον BtU 10 τῷ U 10.11 συνενεγκήσεται Ut 11 δύναται B
13 παραδέδωκεν t: παραδεδώκαμεν S 14 μηδὲν ἔχόμενα B 15 ἐναντίον U
16 κατασκευάζων B 17 ἐναντία BS 18 τὸ δὲ—οὐδενὶ om. B 19 ὃ^v
(ante κύκνος) U 20 ἐναντία B 21 ὁ om. t post κύκνῳ add. καὶ Bt
30 τῷ t: τῶν BU ἐκκείμενα S, corr. U: ἐκεῖνα Bt, pr. U 34 εἰδωρεν t

Δῆλον δὲ καὶ ποῖα ταῦτα ληπτέον κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν LXXIII
 καὶ ποῖα ἔτερα η̄ ἐναντία. διάφορόν φησι φέρεσθαι τὴν γραφὴν τοῦ ῥητοῦ
 ὁ Ἀλέξανδρος· εἶναι γάρ ἐν τισι τῶν βιβλίων καὶ οὐχ ὅποια ἔτερα η̄ 50
 ἐναντία. εἰ μὲν οὖν φέροιτο καὶ ποῖα ἔτερα η̄ ἐναντία, οὕτως ἔξι; γε
 τέον· ἐπεὶ δῆλον γέγονεν ἡμῖν ἐκ τῶν εἰρημένων ποῖα δεῖ λαμβάνειν τὰ
 αὐτά, ἔσται καὶ τοῦτο δῆλον, ποῖα ἔστιν ἐν τούτοις ἔτερα η̄ ἐναντία· ἵνα
 ὥσπερ πόρισμα τι ἐκ τῶν εἰρημένων τοῦτο συνάγηται, τὸ μανθάνειν
 ημᾶς ποῖα ἐν τούτοις τὰ ἔτερα η̄ τὰ ἐναντία. οὐδὲν γάρ συμβάλ- LXXIII
 λεται εἰς τὸ προκείμενον τὸ γνῶναι ταῦτα· ὥστε κατὰ ταῦτην τὴν γραφὴν
 10 ὡς πόρισμα ἔσται τοῦτο συνηγμένον. ποῖα οὖν τὰ ἔτερα η̄ τὰ ἐναντία
 φέρει εἰπεῖν, εἰ [δὲ] λάβωμεν τὸ Γ' καὶ τὸ Ζ' ταῦτάν; ἔσται τὸ Δ' τῷ Ζ'
 ἐναντίον η̄ ἔτερον, ἐπειδὴ καὶ τοῦ Γ' ἀλλότριον. πάλιν εἰ τὸ Γ' καὶ τὸ Θ
 ταῦτάν, τὸ Δ' καὶ τὸ Θ' ἔσονται η̄ ἐναντία· εἰ γάρ τὸ μὲν Α' παντὶ⁵
 τῷ Γ', τουτέστι τῷ Θ', τὸ δὲ Δ' οὐδὲν τῶν Α', οὐδὲ τῶν Θ' ἄρα οὐδὲν τὸ
 15 Δ'. τὰ ἄρα ΔΘ η̄ ἐναντία εἰσὶν η̄ ἀλλότρια ἀλλήλων. εἰ δὲ τὰ ΓΗ ταῦταν
 η̄, τὸ μὲν Γ' τοῦ Θ' η̄ ἔτερον ἔσται η̄ ἐναντίον, τὸ δὲ Η τῷ Δ'. καὶ ἐπὶ¹⁰
 τῶν λοιπῶν κατὰ τὴν αὐτὴν μέθοδον. δοκεῖ δὲ η̄ ἔτερα γραφὴ προσφυε-
 στέρα εἶναι [ἐν] τῷ προκειμένῳ θεωρήματι καὶ τῇ ἐπαγομένῃ λέξει, λέγω
 δὴ καὶ οὐχ ὅποια ἔτερα η̄ ἐναντία, ἵνα η̄ τὶ συνέγεια αὗτη· δῆλον ἡμῖν
 20 ἐκ τῶν εἰρημένων γέγονε τὸ ποῖα ἐν τοῖς ἀπογεγραμμένοις καθ' ἔκαστον
 πρόβλημα δεῖ λαμβάνειν τὰ αὐτά· οὐ γάρ δὴ ληπτέον ποῖα ἔτερα η̄ ἐναντία.
 καὶ δτὶ τοῦτο βούλεται σημᾶναι, δῆλον ἐκ τῶν ἐπαγομένων εὑθέως. τί 15
 γάρ φησι;

p. 44b39 Πρῶτον μὲν δτὶ τοῦ μέσου χάριν η̄ ἐπίβλεψις, τὸ δὲ
 25 μέσον οὐχ ἔτερον ἀλλὰ ταῦτὸν δεῖ λαβεῖν.

"Οτι, φησίν, οὐ δεῖ ζητεῖν ποῖα ἐν τοῖς ἀπογεγραμμένοις ἔτερά ἔστιν,
 ἀλλὰ ποῖα τὰ αὐτά, δῆλον· βουλόμεθα γάρ τὸν μέσον δρον εὑρεῖν, δι' οὐ
 μέσον σχέσιν τινὰ ἔχοντος πρὸς ἑκάτερον τῶν δρων η̄ καταφατικῶς η̄ ἀπο-
 φατικῶς δυνησόμεθα τὸν ἄκρον τοῦ ἄκρου η̄ κατηγορῆσαι η̄ ἀποφῆσαι. εἰ
 30 τοίνυν η̄ μὲν ζήτησις τοῦ μέσου ἔνεκεν γίνεται καὶ ἐπισκοποῦμεν τίνα δεῖ
 ἐκ τῶν ἀπογεγραμμένων λαβεῖν μέσον δρον, δεῖ δὲ τὸν μέσον ἕνα εἶναι 25
 καὶ τὸν αὐτόν, δῆλον ἄρα δτὶ ποῖα τὰ αὐτὰ ἐν τοῖς ἀπογεγραμμένοις ἐν
 ἑκατέρῳ τῶν ἄκρων δρων δεῖ ζητεῖν, καὶ οὐ ποῖα ἔτερα η̄ ἐναντία·

1 διαληπτέον Ut 3 ὁ Ἀλέξανδρος] p. 314,6; sed hanc lectionem in codd inveniri non
 dicit post γάρ add. φησιν U ἔτερα om. B δὲ λαβεῖν, ut videtur, pr. B
 10 οὖν τὰ U: ὅντα Bt 11 δὲ delevi ἐλάβομεν Bt 12 εἰς U 13 τῷ—
 τῷ U δὲ δὲ, ut videtur, corr. B 15 εἰσὶν om. t τὰ alt. scripsi: τὸ BU
 16 ἔτερα t ἔστιν Ut τῷ δὲ t an τοῦ δ? 17 κατὰ — p. 297,13 ἄρα
 παντὶ τῷ η̄] tertiam fere partem servavit L γάρ LU 18 ἐν delevi 19 δὲ t
 η̄ η̄ scripsi: η̄ B: η̄ Ut: η̄ post αὗτη add. b συνεγής B αὗτη b: αὗτη Ut
 ημῖν BU: η̄ t 21 λαβεῖν U δὲ B: δεῖ LUt 22 ταῦτὸ L 27 δῆλον ε δῆλων
 corr. U² 28 ὅ των (I litt. eras.) U 28. 29 καταφατικῶς — ἀποφατικῶς scripsi: inv.
 ord. Ut: ἀποφατικῶν — καταφατικῶν, ut videtur, B 29 τὸν t: τὸ BU κατηγορεῖν B

ἐπεὶ δύο ληφόμενα μέσους καὶ οὐχ ἔνα, καὶ οὗτοι δύο ποιήσομεν προ- LXXIII^r
τάσεις μηδὲν ἀλλήλαις κοινωνούσας, οἷον τὸ B παντὶ τῷ A, καὶ τὸ Z παντὶ¹
τῷ E. εἰ δέ, φησί, ποτὲ συμβαίη ἐκ τῆς τοιαύτης λήψεως συλλογισμὸν
γενέσθαι, τοῦτο γίνεται οὐχ ἀπλῶς. ἐπειδὴ ἐναντία ἐλάβομεν (ὅσον γὰρ
οἱ ἐκ τούτου δύο ἀπηρτημέναι προτάσεις ἐγένοντο), ἀλλ' ὅτι συμβαίνει εἰς 30
τὴν παρ' ἡμῖν παραδεδομένην μέθοδον λεκχήστως ἐμπίπτειν. εἴπομεν
ἢ πῶς.

p. 45a7 Τὸ γὰρ B τῷ μὲν A παντὶ τῷ δὲ E οὐδενὶ ὑπάρχει, ὥστε
ἀνάγκη ταῦτὸν εἶναι τὸ B τινὶ τῶν Θ.

10 Ἐπεὶ γὰρ τὸ B παντὶ τῷ A ὑπάρχει, ἐναντίον δὲ τὸ B τῷ Z ἦ
ζτερον καὶ διὰ τοῦτο οὐδενὶ τῷ Z τὸ B, ἔστι δὲ τοῦ Z φέρος τὸ E,
καὶ τῶν E ἄρα οὐδενὶ ὑπάρχει τὸ B· ἀλλὰ μὴν ἔχομεν ἀπογεγραμμένα
τὰ ἀλλότρια τοῦ E· ταῦτα δὲ τὸ Θ· τὸ ἄρα B ταῦτὴν τινὶ ἔσται τῶν Θ.
ῶστε πάλιν διὰ τὴν ἡμετέραν μέθοδον τὸ συμπέρασμα· λέγομεν γὰρ τὸ 35
15 καθόλου ἀποφατικὸν συνάγεσθαι λαμβανομένων ἢ τῶν Δ καὶ Z τῶν αὐτῶν
ἢ τῶν B καὶ Θ.

p. 45a9 Πάλιν εἰ τὸ B καὶ II μὴ ἐγχωρεῖ τῷ αὐτῷ παρεῖναι, ὅτι
τινὶ τῷ E οὐχ ὑπάρχει τὸ A· καὶ γὰρ οὕτως ἔσται τὸ μέσον σχῆμα.

Δεῖξας ὅτι ἐν οἷς [καὶ] συνάγεται τὸ καθόλου ἀποφατικὸν ἐναντίων τινῶν
20 ληφθέντων ἢ μὴ ἐνδεχομένων τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν, οὐ διὰ τὴν τῶν ἐναντίων
ληφθεῖν συνάγεται ἀλλὰ διὰ τὸ ἐμπίπτειν εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ παραδεδομένην 45
μέθοδον, τὸ αὐτὸ τοῦτο δείκνυσι καὶ ἐπὶ τοῦ μερικοῦ ἀποφατικοῦ. συνα-
γείη δ' ἀν ἐκ τῶν ἐναντίων οὕτως· ἐπεὶ τὸ B παντὶ μὲν τῷ A οὐδενὶ
δὲ τῷ H, καὶ τὸ A οὐδενὶ τῶν H· τὸ δὲ H τινὶ τῶν E· καὶ τὸ A ἄρα
25 οὐ παντὶ τῷ E. πάλιν οὖν, φησί, ἀγνοοῦσιν ἐν τούτοις ὅτι εἰς τὴν παρ'
ἡμῖν παραδεδομένην μέθοδον ἐμπίπτουσιν· οὐδὲν γὰρ ἀλλο, φησί, λέγουσι
λαμβάνοντες τὸ B καὶ τὸ H μὴ ἐνδεγόμενα τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν ἢ ὅτι 50
τὸ B τινὶ ταῦτὸν ἔσται τῶν Θ. εἰ γὰρ τὸ B οὐδενὶ τῶν H, τὸ δὲ H
μέρος τοῦ E, πάντα δὲ τὰ τοῦ E ἀλλότρια ἐλάβομεν ἐν τοῖς Θ, ἔσται ἄρα
55 ταῦτὸν τινὶ τῶν Θ τὸ B. ὕστε πάλιν διὰ τὴν ἡμετέραν μέθοδον γέγονε
τὸ συμπέρασμα. καὶ ταῦτα μὲν ὁ φιλόσοφος. εἴοικε δὲ ἢ πεπλανῆσθαι
ἐν τούτοις ἢ διὰ τὸ γένη παραδοῦναι τὴν μέθοδον ἀδιαφόρως ἐνταῦθα χρήσα-

1 ποιήσωμεν Ut 2 κοινωνούσαις U 3 φησί ποτε LU: inv. ord. Bt 4 γίνε-
σθαι B 5 ἀπηρτισμέναι B 6 ἐγίνοντο B 7 ἄλλο τι pr. U post ὅτι delevit
φησί B 8 εἴπομεν (scil. p. 292, 26 sq.) B: εἴπωμεν Ut 9 ταῦτὸν BLU(C): ταῦτὸ t
Arist. τῶ 8 Ut 11 μέρους t 13 ταῦτὸν δὲ ἢ U 16 καὶ om. U 17 ante ἢ
add. τὸ t (C) 18 τῶν Arist. τὸ μέσον ἔσται t Arist. 19 καὶ delevi 20 ἢ μὴ
ἐνδεγομένων iterat B 21 παραδεδομένην t 24 τὸ η' (post δὲ) t τῷ ε' t
27 λαβάνοντες sic, οὐτ in ras. U 29 πάντη U 30 β—θ B

σθαι. ἔδει γάρ αὐτὸν εἰπεῖν οὗτος· τὸ γάρ μὴ ἐνδέχεσθαι τὸ LXXIII^v
 Β καὶ τὸ Η τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν οὐδὲν διαφέρει ἢ τὸ Η τῶν Δ τινὶ
 εἶναι. νῦν δὲ εἰπεῖν ἢ τὸ Β τῶν Θ τινὶ εἶναι. ὅτι γάρ τοῦτο ψεῦδος
 ἔστιν, δῆλον· δυνατὸν γάρ μηδενὶ μὲν τῷ αὐτῷ δύνασθαι τὸ Β καὶ τὸ Η
 ὅπαρχειν, μηδὲν δὲ τῶν Θ εἶναι τὸ Β. εἰ γάρ λάβωμεν τὸ μὲν Ε γένος
 τὸ δὲ Β καὶ Η ἀντιδιηγμένα εῖδη, οἷον τὸ μὲν Ε ζῷον τὸ δὲ Β ἄνθρωπον
 τὸ δὲ Η ἵππον, ἄνθρωπον μὲν καὶ ἵππον οὐκ ἐγχωρεῖ τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν· ⁵
 οὐδὲν δὲν εἴτε τῶν Θ, ιέτο δὴ τῶν ἀλλότριων τοῦ ζῷου. Εἰ δηλώποις ὑπάρχειν
 ζῷον γάρ καὶ ὁ ἄνθρωπος. ὡσαύτως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἐναντίων, οἷον ἐὰν
 10 λάβωμεν τὸ μὲν Ε γρῦψα τὸ δὲ Β λευκὸν τὸ δὲ Η μέλαν· τῷ αὐτῷ
 μὲν οὖν τὸ Β καὶ τὸ Η οὐκ ἐγχωρεῖ ὑπάρξαι· οὐδὲν μέντοι τῶν Θ ταῦτὸν
 ἔσται τὸ Β, ἀπερὶ τῆς ἀλλότρια τοῦ Ε· γρῦψα γάρ καὶ αὐτό. ἐὰν μέντοι
 λάβωμεν τὸ Η καὶ τὸ Δ ταῦτόν, ἀληθεύσει ὁ λόγος· εἰ γάρ οὐδὲν τῷ Η
 τὸ Λ, ἐπειδὴ οὐδὲ τὸ Β οὐδὲν τῷ Η, οὐδὲ τὸ Η ἄρα οὐδὲν τῷ Λ, ὥστε το
 15 ἀλλότριον τὸ Α τὸ Η· τὰ δὲ ἀλλότρια τοῦ Α τὰ Δ ἦν· ὥστε ταῦτόν τι
 ἔσται τὸ Η τινὶ τῶν Δ.

p. 45a20 Συμβαίνει δὴ τοῖς οὕτως ἐπισκοποῦσι προσεπιβλέπειν
 ἄλλην ὁδὸν τῆς ἀναγκαίας διὰ τὸ λανθάνειν ποτὲ τὴν ταῦτα τητα
 τῶν Β καὶ τῶν Η.

20 'Ενόμισαν, φησίν, οἱ ταῦτα λέγοντες ἄλλην ὁδὸν τῆς εὑπορίας εύρηκέναι
 τῶν προτάσεων, τὴν διὰ τῶν ἐναντίων, ἀγνοήσαντες ὅτι ἐν αὐτοῖς τούτοις
 οἵ λέγουσιν ἡ ἡμετέρα πᾶλιν ἀναφαίνεται μέθοδος, ὥστε διὰ ταύτην καὶ ¹⁵
 μὴ διὰ τὴν παρὰ τούτων λεγομένην συμβαίνειν τὸ συμπέρασμα. ὥστε οἱ
 διὰ ταύτης τῆς μεθόδου συνάγεσθαι τι νομίσαντες πλείω τῆς ἀναγκαίας
 25 θαδίζουσι διά τινος κύκλου ἐπὶ τὴν ἡμετέραν περιαγόμενοι μέθοδον. δεῖ δὲ
 πᾶλιν ἀντὶ τοῦ ΒΘ τὸ ΔΗ λαμβάνειν.

30 p. 45a23 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἔχουσι καὶ οἱ εἰς τὸ ἀδύνατον
 ἀπάγοντες συλλογισμοὶ τοῖς δεικτικοῖς καὶ γάρ οὕτοι τίνονται
 διὰ τῶν ἐπομένων καὶ οἵ ἐπεται ἐκάτερον, καὶ ἡ αὐτὴ ἐπίσκεψις
 ἐπ' ἀμφοῖν.

Οὐ μόνον, φησί, κατηγορικῶς διὰ τῆς μεθόδου ταύτης εὑπορήσομεν
 συλλογίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν δι' ἀδυνάτου δεῖξιν αἱ αὐταὶ γρηγορεύσουσιν
 ἡμῖν ψέτοσθαι· τὸ γάρ αὐτὴ πρόβλημα διὰ τῶν αὐτῶν κατηγορικῶν
 τε ἀμα καὶ δι' ἀδυνάτου συλλογισθεθε, καὶ ἀνάπταν, διὰ τοῦ ἀδυνάτου

3 τινὶ Β: τί Ut 4 δῆλον addidi 5 μὴ δὲ Β: μηδὲ τ 7 δὲ om. t
 10 δὲ alt. addidi 11 τῶ (post οὐν) — τῶ pr. B 15 τοῦ α τὸ U τοῦ alt. t:
 τῶ B: τὸ U 19 ᾧ—ἥ supra β—δ ser. U 21 τούτοις om. L 23 τὰ S
 λεγόμενα LSU 26 τοῦ L: om. BUT 27 οἱ om. U 28 ἀπάγοντες t: ἀνάγοντες
 BLU: ἀγοντες Arist. συλλογισμὸν t 31 εὑπορίσομεν L 32 συλλογίζεσθαι t:
 34 δὲ SUt: διὰ τοῦ B

ἔδειξαμεν, τοῦτο διὰ τῶν αὐτῶν δρων καὶ κατηγορικῶς ἔξημεν συλ-. LXXIII^v
λογίσασθαι. ὅπως δὲ τοῦτο ἔσται, ἐπάγει.

25

p. 45a 28 Οἰον δτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Ε ὑπάρχει· κείσθω γὰρ τινὶ¹
καὶ τὰ ἔξης.

5 "Εστω. φησί, δι' ἀδυνάτου δεῖξαι τὴν καθόλων ἀποφασικήν. εἰλέγειν
οὖν πάλιν τι τῶν ἐπομένων τῷ Α, τουτέστι τὸ Β, καὶ τῶν ἀλλοτρίων τοῦ
Ε, τουτέστι τὸ Θ, ταύτῳ ὑπάρχον. προέρχεται οὖν ἡ δεῖξις οὗτως· ἐπεὶ 30
τὸ Β ταύτῳ τῷ Θ, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Α, καὶ τὸ Θ τῷ Α παντὶ τῷ δὲ
Ε οὐδενί. τούτων οὖν ὅντων λέγω δτι τὸ Α τῷ Ε οὐδενὶ ὑπάρχει. εἰ
10 γὰρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ τινί. οὐκοῦν ἐπεὶ τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Α,
τὸ δὲ Α τινὶ τῶν Ε, συνάγεται δτι τὸ Β τινὶ τῶν Ε· ὑπέκειτο δὲ καὶ
οὐδενί. ὅπερ ἀδύνατον· τὸ γὰρ Β ταύτῳ τινὶ ἦν τῶν Θ, ἀπερ ἦν ἀλλότρια
τοῦ Ε. εἰ τοίνυν τῇ ὑποθέσει τῇ λεγούσῃ ὑπάρχειν τὸ Α τινὶ τῶν Ε
ἀδύνατόν τι ἡκολούθησε, τὸ τὸ αὐτὸν τῷ αὐτῷ, τὸ Β τῷ Ε, καὶ οὐδενὶ καὶ
15 τινὶ ὑπάρχειν, ψεῦδος ἄρα τὸ τινὶ τῶν Ε τὸ Α ὑπάρχειν, ἀληθὲς δὲ τὸ 35
μηδενί.

p. 45a 31 Πάλιν δτι τινὶ ὑπάρχει.

Οὐσίως. φησίν. εἶει καὶ ἐπὶ τῇς μερικῆς καταφατικῆς· ταῖς γὰρ
κύταις μεθόδοις δεῖξουμεν διὰ τῇς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς καὶ τοῦτο τὸ
20 πρόβλημα διὰ τοῦ λαμβάνειν τινὰ τῶν οἷς ἀμφότεροι ἔπονται οἱ δροι, λέγω
δὲ τῶν Γ καὶ τῶν Η, ταύτᾳ ἀλλήλοις ὅντα. δείκνυμεν οὖν πάλιν διὰ τοῦ
ἀδυνάτου οὗτως· λέγω γὰρ δτι τὸ Α τινὶ τῶν Ε ὑπάρχει· εἰ γὰρ τοῦτο
ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐδενί. ἐπεὶ οὖν τὸ Α οὐδενὶ τῷ Ε, τὸ δὲ Ε παντὶ²
τῷ Η, καὶ τὸ Α ἄρα οὐδενὶ τῶν Η· ἀλλ ὑπέκειτο καὶ παντί. ὅπερ ἀδύ-
25 νατον· τὸ γὰρ Γ, καθ' οὖ παντὸς ἦν τὸ Α. ταύτων τῷ Η, ὥστε καὶ τῷ
Η παντὶ ὑπάρχει τὸ Α. ψεῦδης ἄρα ἡ ὑπόθεσις ἡ λεγούσα οὐδενὶ τῷ Ε
τὸ Α· οὐκοῦν ἀληθὴς ἡ τινί. ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 45a 33 'Ομοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων προβλητικῶν.

45

Τουτέστι τοῦ τε καθόλου καταφατικοῦ καὶ τοῦ μερικοῦ ἀποφατικοῦ.
30 δεῖξουμεν οὖν καὶ ἐπὶ τούτων. ἔδεικνυμεν τὸ καθόλου καταφατικὸν λαμ-
βάνοντες τὸ Γ καὶ τὸ Ζ ταύτον· ἔσται οὖν διὰ τῶν αὐτῶν δρων τὸ
αὐτὸν καὶ δι' ἀδυνάτου δεῖξαι. λέγω γὰρ δτι τὸ Α παντὶ τῷ Ε ὑπάρχει·

7 αὐτὸν Λ προσέρχεται t	8 τῶ δὲ BL cf. S: τὸ δὲ Ut	11 τῶ ε (ante ὑπ.) U	
12 ἀπερ scripsi cf. p. 291,12: ὅπερ BUT	ἀλλότριον B	13 τῇ λεγούσῃ om. B	
14 τὸ alt. om. LU	15 α scripsi cf. S: αὐτὸν BUT	19 δεῖξωμεν t	21 δὴ S
25 τὸ prius SU: τοῦ Bt	καθ' οὖ S: καθόλου BUT	post α add. ὅπερ B, οὖper Ut:	
om. S	26 τῶν ε U	post δεῖξωμεν add. οὖ Bt: om. SU	32 δτι om. B
[ἔδεικνυμεν] p. 284,27sq.	27 ἀληθὲς τὸ fort. recte S cf. p. 297,9: ἀληθεῖ U	30 δεῖξωμεν t	
	post ἔδεικνυμεν add. οὖ Bt: om. SU	32 δτι om. B	

εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐ παντί. ἐπεὶ οὖν τὸ Α οὐ παντὶ LXXIII^r
 τῷ Ε, τὸ δὲ Ζ παντὶ τῷ Ε, συνάγεται ἐν τρίτῳ σχήματι τὸ Α οὐ παντὶ 50
 τῷ Ζ· ὑπέκειτο δὲ καὶ παντί, ὥπερ ἀδύνατον· κατὰ παντὸς γὰρ τοῦ Γ τὸ Λ·
 τὸ δὲ Γ' ταῦτὸν ἦν τῷ Ζ· ὥστε καὶ τὸ Α κατὰ παντὸς τοῦ Ζ. ἔστι δὲ καὶ
 5 ἐν δευτέρῳ σχήματι τὸ αὐτὸς συναγαγεῖν. ἐπεὶ γὰρ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Ε,
 ως ἡ ὑπόθεσις, ἦν δὲ καὶ παντὶ τῷ Ζ τὸ Α (ταῦτὸν γὰρ τῷ Γ τὸ Ζ,
 τῷ δὲ Γ' παντὶ τὸ Α), ὥστε συνάγεται τὸ Ζ οὐ παντὶ τῷ Ε· ὑπέκειτο δὲ
 καὶ παντί, | ὥπερ ἔστιν ἀδύνατον· ψευδῆς ἄρα ἡ ὑπόθεσις ὅτι τὸ Α LXXIV^r
 οὐ παντὶ τῷ Ε, ἀληθὲς ἄρα τὸ παντί. ὅμοίως καὶ τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν
 10 ἐδείκνυτο ταῦτοῦ ὄντος τοῦ Δ καὶ τοῦ Η. πάλιν οὖν δείχνειν τοῖς αὐτοῖς
 ὅροις καὶ διὰ τοῦ ἀδυνάτου. λέγω γὰρ ὅτι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Ε ὑπάρχει·
 εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ παντί. ἐπεὶ οὖν παντὶ τῷ Ε τὸ Α, τὸ δὲ
 Ε παντὶ τῷ Η, καὶ τὸ Α ἄρα παντὶ τῷ Η· ὑπέκειτο δὲ καὶ οὐδενί, διπερ
 ἀδύνατον· τὸ γὰρ Α οὐδενὶ τῷ Δ· ταῦτὸν δὲ τὸ Δ τῷ Η· οὐκοῦν οὐδὲ 15
 τῷ Η οὐδενὶ τὸ Α. ψεῦδος οὖν τὸ παντὶ τῷ Ε τὸ Α· οὐκοῦν ἀληθὲς τὸ
 οὐ παντί. δυνατὸν δὲ καὶ ἐν δευτέρῳ σχήματι καὶ ἐν τρίτῳ εἰς τὸ ἀδύ-
 νατον ἀπαγαγεῖν· ἐν μὲν δευτέρῳ· ἐπεὶ τὸ Α παντὶ τῷ Ε τῷ δὲ Η οὐδενί,
 καὶ τὸ Ε ἄρα τῷ Η οὐδενί· ὑπέκειτο δὲ καὶ παντί· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ·
 20 ἐπεὶ τὸ Α τῷ Ε παντί, τὸ δὲ Η τινὶ τῶν Ε, καὶ τὸ Α ἄρα τινὶ τῶν Η·
 ὑπέκειτο δὲ καὶ οὐδενί.

p. 45^a35 Ἐκ τῶν ἐπομένων καὶ οἷς ἔπειται ἐκάτερον.

Δῆλον δήπου ὅτι καὶ ἐκ τῶν ἀλλοτρίων.

10

p. 45^a36 Καὶ καθ' ἔκαστον πρόβλημα ἡ αὐτὴ σκέψις δεικτικῶς
 τε βουλομένων συλλογίσασθαι καὶ εἰς ἀδύνατον ἀπαγαγεῖν· ἐκ
 25 γὰρ τῶν αὐτῶν ὅρων ἀμφότεραι αἱ ἀποδείξεις.

Βούλεται δεῖξαι ὅτι ἀντιστρέψουσιν ἀλλήλαις αἱ δεῖξεις αὗται· ὁ γὰρ
 δι' ἀδυνάτου δείκνυται, τοῦτο διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων καὶ δεικτικῶς, καὶ δὲ
 δεικτικῶς, τοῦτο διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων καὶ δι' ἀδυνάτου. ἐπειδὴ οὖν ἐξέθετο
 τὴν δι' ἀδυνάτου, βούλεται τὸ αὐτὸν καὶ διὰ τῶν αὐτῶν καὶ δεικτικῶς δεῖξαι. 15

30 p. 45^a38 Οἷον εἰ δέδεικται μηδενὶ ὑπάρχειν τῷ Ε τὸ Α, ὅτι συμ-
 βαίνει καὶ τὸ Β τινὶ τῶν Ε ὑπάρχειν.

Εἴ τὴν καθόλου, φησίν, ἀποφατικὴν ἐδείξαμεν δι' ἀδυνάτου ὑποθέ-

4 τὸ ζ—τοῦ α U 6 τῶ γ τὸ SU: inv. ord. Bt 8 ἔστιν om. S
 9 ἀληθὲς δὲ S 10 ἐδείκνυτο] p. 284,21 sq. δεῖξαμεν t 15 τὸ ζ—τῶ α U
 18 τῷ alt. om. St 19 ante παντὶ add. οὐ B 22 ἐκ scripsi: ἐπὶ B/U
 24 βουλομένῳ Arist. post εἰς add. τὸ Ut (ii) ἀναγαγεῖν t: ἀγαγεῖν Arist.
 27 δι' BS: διὰ τοῦ Ut καὶ δεικτικῶς—28 ὅρων om. U 28 δι' BS: διὰ τοῦ Ut
 29 διὰ τοῦ t 31 τῶν B Arist.: τῷ Ut

μενοι τὸ ἀντικείμενον καὶ τούτῳ εύρόντες ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν, λέγω LXXIV^r
 δὴ τὸ <τὸ> Β τινὶ τῶν Ε ὑπάρχειν οὐδεὶς ὑπάρχον, ἐὰν τὸ φευδὲς συμπέρασμα 20
 εἰς τὸ ἀληθὲς μεταλάβωμεν, λέγω δὲ ὅτι τὸ Β οὐδεὶς τῶν Ε, εἴτα προσθῶμεν
 τὴν ἔτεραν πρότασιν, ητις καὶ ἐν τῇ δι’ ἀδυνάτου ὑπῆρχε, τὴν δὲ τὸ Β
 5 παντὶ τῷ Α, συνάγεται δεικτικῶς ἐν δευτέρῳ σχήματι ὅτι τὸ Α οὐδεὶς τῷ
 Ε. ἀναλαμβάνει οὖν τὰ εἰρημένα, ἵνα δεῖται ἀντιστρεψούσας ἀλλήλαις τὴν τε
 ἐπ’ εὐθείας καὶ τὴν δι’ ἀδυνάτου δεῖται. ἀπορήσεις δ’ ἀν τις ἐν τούτοις
 εἰκότως, πῶς φησιν ἀντιστρέψειν ἀλλήλαις τὴν τε δι’ ἀδυνάτου καὶ τὴν ἐπ’ 25
 εὐθείας δεῖται. δέδειται γάρ ἐν τῷ περὶ τῶν τριῶν σχημάτων λόγῳ δὲ
 10 ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ δευτέρου σχήματος καὶ ὁ πέμπτος τοῦ τρίτου μόνως
 τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ ἐδείκνυντο, τῇ δὲ ἐπ’ εὐθείας οὐκέτι· ὄποτέραν
 γάρ ἀν τῶν προτάσεων ἀντιστρέψαι τις βουληθείη, ἵνα ἐπ’ εὐθείας ποιή-
 σηται τὴν δεῖται, ἀσυλλόγιστον ποιεῖ τὴν συμπλοκὴν τῶν προτάσεων. ἐπὶ
 δὲ τοῦ τετάρτου τρόπου τοῦ δευτέρου σχήματος οὐδὲ ἀντιστρέψαι ἦν τὴν
 15 ἐλάττονα· μερικὴ γάρ ἦν ἀποφατική, ητις πρὸς οὐδεμίαν ἀντέστρεψε. 30
 πῶς οὖν ἐνταῦθα φησιν δὲ πάντα τὰ διὰ τοῦ ἀδυνάτου δεικνύμενα καὶ ἐπ’
 εὐθείας δείκνυνται καὶ τὰ ἐπ’ εὐθείας καὶ δι’ ἀδυνάτου; φημὶ οὖν πρὸς
 ταῦτα δὲ πρῶτον μὲν οὐ περὶ τρόπων τῶν σχημάτων ἐνταῦθα ὁ λόγος
 20 ἀλλὰ περὶ τῶν προβλημάτων πάντων, τοῦ καθόλου, τοῦ μερικοῦ, τοῦ κατα-
 φατικοῦ, τοῦ ἀποφατικοῦ, δὲ τούτων ἔκαστον καὶ ἐπ’ εὐθείας δείκνυνται
 καὶ δι’ ἀδυνάτου, οὐ μὴν δὲ καὶ καθ’ ἔκαστον τρόπον τῶν σχημάτων.
 ἔπειτα δὲ οὐδὲ ἐπὶ τῶν τρόπων φευδῆς ἐστιν ὁ λόγος. ἀναμνησθῶμεν γάρ 35
 διὰ τί ἔλεγε μὴ δύνασθαι ἐπὶ τῶν εἰρημένων δύο τρόπων τὴν ἐπ’ εὐθείας
 δεῖται γίνεσθαι· δῆλον δήπου, διπερ καὶ φθάσας εἶπον, δὲ τὴν μὲν τῶν
 προτάσεων οὐκ ἦν ἀντιστρέψαι, αἱ δὲ ἀλλαι ἀντιστρεφόμεναι ἀσυλλόγιστον
 40 ἐποίουν τὸ σχῆμα. τί δὲ δὴ τῶν ἀντιστροφῶν ἐδέησεν, αὐτὸς ἐν τῷ
 περὶ αὐτῶν λόγῳ σαφῶς εἰπεν. ἐπεὶ γάρ ἀτεκεῖς εἰσιν οἱ ἐν τῷ δευτέρῳ
 καὶ τρίτῳ τυποὶ τριγωνοί. δεήμειται. φησί. τῶν ἀντιστροφῶν οὐ ποὺς τὸ ποιῆσαι
 τὸ ἀναγκαῖον ἐν τούτοις τοῖς σχήμασιν, ἀλλ’ ἵνα φαινόμενον γένηται τὸ 45
 50 ἀναγκαῖον. οὐ γάρ ἡ ἀντιστροφή ἐστιν ἡ τὴν ἀνάγκην τοῖς συλλογισμοῖς
 τούτοις ποιοῦσα· αὐτὰ γάρ καθ’ αὐτὰ τὰ σχήματα ἔχει τὸ ἀναγκαῖον·
 ἀλλὰ μὴ φαινόμενον τοῦτο φανερὸν ποιεῖ [καὶ] ἡ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα
 ἀναγκαῖον. ταῦτη γάρ καὶ ἀτεκτῆ λέγονται εἶναι τὰ σχήματα. τὸ δεύτερον
 καὶ τὸ τρίτον, διότι μὴ προφανῆ τὴν ἀνάγκην ἔχουσιν. ὅστε εἰ μὴ ποι-
 55 οῦσι τὸ ἀναγκαῖον αἱ ἀντιστροφαὶ ἀλλὰ μόνον δεικνύουσιν, ἐνδέχεται δήπου

2 δὲ τὸ alt. addidi ὑπάρχειν (post οὐδεὶς) τὸ post ἐὰν add. δὲ τὸ
 3 μεταβάλωμεν Ζ δὴ τὸ προθῶμεν pr. B 7 ἀπορήσει B 9 δέδειται]
 c. 5 p. 27a37sq. c. 6 p. 28b15sq. 10 ἡ alt. om. B μόνου B 11 ἐδείκνυτο B
 12 ἀν om. Ut 14. 15 τὴν ἐλάττονα ἦν U 15 post τὴν add. ἡ B 16 δι’
 ἀδυνάτου τὸ 17 δείκνυται τὸ καὶ alt. om. t 21 διὰ τοῦ τὸ τῶν om. U
 ζητημάτων B 23 εὐθείαν B 24 φθάσαν Ut 27 εἰπεν] c. 1 p. 24b24
 28 post γ’ add. σχήματι t 30 ἡ prius ex ὁ, ut videtur, corr. B 32 καὶ delevi
 34 εἰ om. B 34. 35 ποιῶσι Ut 35 αἱ ἀντιστροφαὶ U: διὰ τῆς ἀντιστροφῆς B: δι’
 ἀντιστροφῆς t δεικνύουσιν scripsi: δείκνυσιν B Ut

καὶ ἐπὶ τῶν εἰρημένων δύο τρόπων ἐπ' εὐθείας συλλογίσασθαι. ἀλλ' LXXIV^v ἐπειδὴ μὴ φαίνεται τὸ ἀναγκαῖον, μήτε δὲ δι' ἀντιστροφῆς τῶν προτάσεων 45 ἐνδέχεται τοῦτο δεῖξαι, διὰ τοῦτο μόνως διὸ τοῦ ἀδυνάτου δείκνυσθαι τοὺς τρόπους ἐκείνους φησί· διὰ τοῦτο γάρ φαίνεται αὐτῶν τὸ ἀναγκαῖον. ὥστε 5 καὶ ἐπὶ τῶν τρόπων πάντων ἀληθές ἐστι τὸ [κατὰ] τὸ αὐτὸν καὶ ἐπ' εὐθείας καὶ δι' ἀδυνάτου δείκνυσθαι, καὶ διὰ καθόλου ἀντιστρέψουσι πρὸς ἀλλήλας 10 οἵ τε δι' ἀδυνάτου καὶ ή ἐπ' εὐθείας δεῖξεις.

p. 45b1 Ηάλιν εἰ δεικτικῶς συλλελόγισται τὸ Α τῷ Ε μηδενὶ 50
ὑπάρχειν, ὑποθεμένοις ὑπάρχειν διὰ τοῦ ἀδυνάτου δείχθησται
οὐδενὶ ὑπάρχον.

10 'Αντιστρέψας πρὸς τὴν δι' ἀδυνάτου δεῖξιν τὴν δεικτικὴν νῦν πρὸς τὴν δεικτικὴν ἀντιστρέψει τὴν δι' ἀδυνάτου. εἰ γάρ δέδεικται δεικτικῶς διὰ τοῦ δευτέρου σχῆματος διὰ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Ε, ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τούτῳ λαβθωμεν τὸ τινί, δείκνυμεν πᾶλιν τὸ αὐτὸν καὶ δι' ἀδυνάτου. εἰ γάρ τινὶ 15 τῶν Ε τὸ Α, τὸ δὲ Β | παντὶ τῷ Α, συνάγεται πᾶλιν ἐν πρώτῳ LXXIV^v σχῆματι τὸ Β τινὶ τῶν Ε· ἀλλ' ὑπέκειτο οὐδενί· ψεῦδος ἄρα τὸ τινὶ τῶν Ε τὸ Α· οὐκοῦν οὐδενί. δέδεικται οὖν διὰ τούτων διὰ ἀντιστρέψουσιν ἀμφότεραι αἱ δεῖξεις, η̄ τε κατηγορικὴ καὶ ή δι' ἀδυνάτου, καὶ διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου, λέγω δὴ τῆς εὐπορίας τῶν προτάσεων, ἀμφότεραι προ- 20 ἔργωνται.

p. 45b3 'Ομοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

5

'Επειδὴ ως ἐπὶ μόνης τῆς καθόλου ἀποφατικῆς τὸν λόγον ἐγύμνασε τῶν ἀντιστροφῶν, τὰ αὐτά, φησί, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν προβλημάτων συμβαίνει.

p. 45b4 'Ἐν πᾶσι γάρ ἀνάγκη κοινόν τινα λαβεῖν δρον ἄλλον 25 τῶν ὑποκειμένων, πρὸς δὲ ἐσται τοῦ ψεύδους ὁ συλλογισμός.

'Ἐν πᾶσι, φησί, τοῖς δι' ἀδυνάτου συλλογισμοῖς δεῖ κοινόν τινα δρον ἔτερον ὅντα παρ' ἀμφοτέρους τοὺς ἄκρους δροὺς λαβεῖν· τούτους γάρ ἐσήμανε διὰ τοῦ εἰπεῖν τῶν ὑποκειμένων οὗτοι γάρ ἐξ ἀρχῆς ὑπό- 30 κεινται περὶ ὃν η̄ σκέψις, τὸ Α καὶ τὸ Ε. κοινὸν δὲ λέγει οὐχὶ ἀντὶ τοῦ 'μέσον κοινωνίαν ἔχοντα πρὸς ἑκάτερον καὶ δι' ἑαυτοῦ τοὺς ἄκρους 15

2 τὸ ἀναγκαῖον μὴ φαίνεται t	5 κατὰ delevi	6 διὰ τοῦ t	9 post
ὑπάρχειν alt. add. τινὶ t (B u)	post δεικτικῆσται add. καὶ U	12 post δεικτικῶς	
add. καὶ Bt; om. SU	13 τούτου U	14 λαμβάνωμεν B	15 τῶν t: τῶ BtU
16. 17 τῶ ᾖ U	19 αὐτῆς om. U	δὲ U	19. 20 περιέργονται pr. B,
corr. B ²	22 ὡς post μόνης colloc. B: om. S cf. p. 304,11		ante τῆς add. ἐπὶ
BtU: om. S	24 πᾶσι B	26 τινα κοινόν B	27 δροὺς om. t λαβεῖν om. SU
29 ὁ ὁ καὶ ὁ U	30 μέσου Si		

συνδέοντα', ἀλλὰ κοινόν φησιν 'ἐν τε τῇ ἐπ' εὐθείας δεῖξει παραλαμ- LXXIV^v βιανόμενον τὸν αὐτὸν καὶ ἐν τῇ δι' ἀδυνάτου'. ἐπειδὴ γάρ εἰπεν δτὶ ἐκ τῶν αὐτῶν ὅρων ἀμφότεραι αἱ ἀποδεῖξεις, τοῦτο θέλει αὐτὸν ἀποδεῖξαι. εἰ οὖν οἱ ἐξ ἀρχῆς ὑποκείμενοι ὅροι, λέγω δὴ οἱ τοῦ προβλήματος, δ τε Α καὶ δ ἡ Ε περὶ ὧν ἡ σκέψις, οἱ αὐτοὶ ἐν ἀμφοτέραις, δεῖ δὲ καὶ ἔτερόν τινα παρὰ τούτους ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ἀποδεῖξειν τὸν αὐτὸν εὑρίσκεσθαι, σαφὲς ώς ἐκ τῶν αὐτῶν ὅρων ἀμφότεραι αἱ ἀποδεῖξεις περαίνονται. δτὶ οὖν 20 κοινός τις παρὰ τοὺς κειμένους ὅρος ἐν ἀμφοτέραις λαμβάνεται, δείχνυσι. καὶ γάρ ἐν ταῖς προκειμέναις δεῖξει, τῇ τε ἐπ' εὐθείας καὶ τῇ δι' ἀδυ- 10 νάτου, ἔστι κοινὸς ὅρος τὸ Β· οὗτος γάρ ἐπὶ μὲν τῇς ἐπ' εὐθείας δεῖξεις ἀληθῶς ἀπεψάσκετο τοῦ Ε καὶ ἐποίει τὴν ἐλάττονα πρότασιν· ἐπὶ δὲ τῇς δι' ἀδυνάτου ψευδῶς κατεψάσκετο τὸ Β τοῦ Ε ἐν συμπεράσματι. πρὸς τοῦτον οὖν, φησί, τὸν κοινὸν ὅρον τὸ ψευδὲς γίνεται συμπέρασμα· συνήγετο γάρ ψευδῶς δτὶ τὸ Β τινὶ τῶν Ε. ταύτης οὖν, φησί, τῇς ψευδοῦς προ- 15 τάσεως, ητις ἦν τῇς δι' ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς συμπέρασμα, ἀντιληφθείσης, 25 τουτέστιν εἰς τὴν ἀληθῆ μεταληφθείσης, οἷον ἀντὶ τοῦ λέγειν δτὶ τὸ Β τινὶ τῶν Ε, ἵνα λάβωμεν, δτὶ οὐδενί, ἐπερ καὶ ἐξ ἀρχῆς ὑπέκειτο, τῇς δὲ ἔτερας προτάσεως φυλαττομένης, δηλονότι τῇς πρὸς τὸν μείζονα ὅρον τοῦ μέσου, τῇς δτὶ παντὶ τῷ Α τὸ Β ὑπάρχει, οὗτω, φησίν, ἔσται δεικτικὸς 20 δι' ἀδυνάτου συλλογισμός· τὸ γάρ Β παντὶ μὲν τῷ Α οὐδενὶ δὲ τῷ Ε· οὐκοῦν καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Ε ὑπάρχει.

p. 45b12 Ταῦτα μὲν οὖν ἔσται φανερὰ μᾶλλον διὰ τῶν ἔπομένων, 30 δταν περὶ τοῦ ἀδυνάτου λέγωμεν.

'Ἐπειδὴ εἰπε τίνι διαφέρει ὁ δεικτικὸς τοῦ ἀδυνάτου, ταῦτα, φησίν, 25 ἐν τοῖς ἐξῆς ἀκριβέστερον εἰσόμενα. λέγει δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ· ἐκεῖ γάρ ἀκριβέστερον διεξέργεται περὶ τῇς τούτων διακρίσεως· λέγει γάρ ἐκεῖ 30 δτὶ διαφέρει ὁ ἐπ' εὐθείας τοῦ δι' ἀδυνάτου τῷ [τε] εἰρημένῳ τρόπῳ. δτὶ ὁ μὲν ἀμφοτέρας τὰς προτάσεις ἀληθεῖς λαμβάνει. ὁ δὲ τὴν ἔτεραν ψευδῆ.

p. 45b15 'Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις συλλογισμοῖς τοῖς ἐξ ὑποθέσεως. 30 οἶον δσοι κατὰ μετάληψιν ἢ κατὰ ποιότητα, ἐν τοῖς ὑποκειμένοις, οὐκ ἐν τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀλλ' ἐν τοῖς μεταλαμβανομένοις
ἔσται ἡ σκέψις.

'Ἐν τοῖς ἄλλοις, δηλονότι τοῖς ἐξ ὑποθέσεως. ἐπειδὴ γάρ ἔδειξεν

3 αὐτὸν om. t 5 ὁ ἀμφοτέραις scripsi cf. vs. 8: ἀμφοτέροις BSt 6 περὶ Ut εὑρίσκεσθαι τὸν αὐτὸν t 8 post τις add. ὁ Bt: om. S περὶ SUt κειμένους SU: ὑποκειμένους Bt ἀμφοτέραις S: ἀμφοτέροις Bt 9 τε SU: om. Bt 11 ἀποφάσκεται B 12 τὸ ἄ U post ἐ del. ὡς B 13 τοῦτο S: τοῦτο Bt τὸν S: om. Bt τὸ ψευδὲς SU: τῷ ψεύδει Bt συμπεράσματι B 14 τὸ ^ῷ U 15 post ἀπαγωγῆς add. τὸ U 17 καὶ superscr., ut videtur, B¹ 19 δεικτικῶς t 22 μᾶλλον φανερὰ t Arist. 24 ὁ ἀποδεικτικὸς τῇς δι' U ταῦτα libri 25 ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ] c. 14 26 post ἐκεῖ addiderim καὶ 27 τε delevi 30 ἡ καὶ Bt, at cf. p. 301,8

ὅτι οἱ κατηγορικοὶ συλλογισμοὶ καὶ οἱ δι’ ἀδυνάτου διὰ τῆς αὐτῆς με- LXXIV°
θόδου περαίνονται, νῦν φησιν ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι ὑποθετικοὶ συλλογισμοί, ὡσοὶ 40
κέχρηνται τῇ μεταλήψει, διὰ τούτων δείκνυνται. ἐν τούτοις γάρ, φησίν,
ἡ μετάληψις δεῖται τῆς δείξεως· οὐ δείκνυται δὲ ἄλλως ἡ κατηγορικῶς· οἱ
5 δὲ κατηγορικοὶ διὰ τούτων ἔδειχθησαν. οὐκοῦν καὶ οὗτοι διὰ ταύτης δει-
χθῆσονται τῆς μεθόδου. οὐκ ἀντιδιαιρεῖ δὲ τὴν μετάληψιν τῇ ποιότητῃ·
καθολικώτερον γάρ ἡ μετάληψις· τὸ δὲ καθόλου οὐκ ἀντιδιαιρεῖται πρὸς
τὸ μέρος. ὥστε τὸ ἡ κατὰ ποιότητα ἀντὶ τοῦ ‘καὶ κατὰ ποιότητα’. 45
εἴπομεν δὲ ἡδη ὅτι δπερ οἱ Στωικοὶ πρόσληψιν ἔκάλουν, τοῦτο οἱ Ηερι-
10 πατητικοὶ μετάληψιν ἔλεγον. πάντες μὲν οὖν οἱ ὑποθετικοὶ κατὰ μετάληψιν
εἰσι. κατὰ ποιότητα δὲ ἐκεῖνοι λέγονται οἵσοι ἐκ τοῦ μᾶλλον ἐπιχειροῦσιν
ἡ ἐκ τοῦ ἡττοῦ ἡ ἐκ τοῦ ὄμοίου. εἰσὶ δὲ οἱ μὲν ἐκ τοῦ μᾶλλον ἀνασκευα-
στικοί, οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἡττοῦ κατασκευαστικοί, οἱ δὲ ἐκ τοῦ ὄμοίου πρὸς
ἔκάτερα ἐπ’ ἵσης ἔχουσιν. οἷον ἐκ τοῦ μᾶλλον· εἰ ἡ ὑγίεια μᾶλλον ἡ
15 ὁ πλοῦτος, οὐκ ἀγαθὸν δὲ πάντως ἡ ὑγίεια, οὐδὲ ὁ πλοῦτος ἄρα. ἐκ δὲ
τοῦ ἡττοῦ· εἰ ἡ ὑγίεια ἡττοῦ δοκοῦσα ἀγαθὸν εἶναι τῆς ἀρετῆς ὅμως 50
ἀγαθὸν ἐστι, καὶ ἡ ἀρετὴ ἄρα ἀγαθὸν. ἐκ δὲ τοῦ ὄμοίου κατασκευάζομεν
οὗτως· εἰ ὄμοίως ἡ ἴσχυς καὶ τὸ κάλλος σώματος εἰσιν ἀρεταί, ἀγαθὸν δὲ
ἡ ἴσχυς, καὶ τὸ κάλλος ἄρα. πάλιν ἀνασκευάζομεν· εἰ ὄμοίως ἄμφω
20 σώματος, οὐκ ἀγαθὸν δὲ ἡ ἴσχυς, οὐδὲ τὸ κάλλος ἄρα. ἐν τοῖς οὖν κατὰ
μετάληψιν, φησί, συλλογισμοῖς καὶ κατὰ ποιότητα (οὐ γάρ ἐπειδὴ πάντες
κατὰ μετάληψιν, ἡδη πάντες καὶ κατὰ ποιότητα) ἡ ζήτησις ἐν τοῖς
ὑποκειμένοις γίνεται, ὑποκειμένοις δὲ | οὐ τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀλλὰ LXXV^r
τοῖς ὅστερον. δὲ δὲ λέγει τοῦτο ἐστι· τὸ δεόμενον ἀποδείξεως ἐν τοῖς ὑπο-
25 θετικοῖς συλλογισμοῖς ἡ πρόσληψις ἐστιν, δπερ ἡδη καὶ ἀνωτέρω εἰπεν.
τὴν γάρ πρόσληψιν βουλόμενος σημᾶναι εἰπε τὸ ἐν τοῖς ὑποκειμένοις,
οὐκ ἐν τοῖς ἐξ ἀρχῆς, ἥγουν τῷ ἥγουμένῳ καὶ τῷ ἐπομένῳ, ἀπερ
ὑποκείμενα εἰπεν, ὑποκείμενα δὲ ἐξ ἀρχῆς· λέγομεν γάρ ‘εἰ ἄνθρωπος,
καὶ ζῷον’. τὸ δὲ ‘ἀλλὰ μὴν ἄνθρωπος’, δπερ ἐστὶν ἡ πρότιτης, καὶ
30 τοῦτο φησιν ὑποκείμενον, ὑποκείμενον δὲ τὸ κατὰ τὴν μετάληψιν. περὶ οὐ
φησι γίνεσθαι τὴν ζήτησιν· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ δεόμενον ἀποδείξεως.

p. 45b 18 ‘Ο δὲ τρόπος ὁ αὐτὸς τῆς ἐπιβλέψεως.

Καὶ ἐπὶ τούτων, φησί, τῶν συλλογισμῶν τῇ αὐτῇ μεθόδῳ χρηστέον

1 τῆς αὐτῆς B: ταύτης τῆς Ut	8 τὸ alt.] ὁ B	ἡ om. U	9 εἴπομεν (seil.
p. 242,35 sq.) BU: εἴπωμεν t
10 ἔκάλουν U	πάντες—p. 316,32 παρειλήφασιν M		
12 ἡττονος M	14 οἶον om. MU	ἡ om. Mt	14 et 15 ἀγαθὴ B
15 ὑγεία B	δὲ alt. t: om. BMU	16 ἡττονος M	ὑγεία pr. B
δοκοῦσα t	όμοίως B	17 δὲ t: om. BMU	18 τοῖς e τούτοις corr. B
21 φησι om. MU	22 πάντες Bt: πάντως MU	ἡ om. U	24 τοιοῦτον U
post δεόμενον add. ἐν τοῖς M	25 ἀνωτέρω (seil. c. 23 p. 41 a 39) MU: ἄνω Bt		
27 ἥγουν—ἀπερ B: τὸ ἥγούμενον καὶ τὸ ἐπόμενον.	τοῦτο τὸ ἥγούμενον MUt	28 ὑπο-
κείμενα—ὑποκείμενα scripsi: ὑποκείμενον—ὑποκείμενον libri	fort. <ἐξ ἀρχῆς> γάρ
λέγομεν
32 ὁ alt. om. MU	33 τούτουν sic U: πάντων B		

τῆς εὐπορίας τῶν προτάσεων. εἰ γάρ ἐδεῖξαμεν ἀνωτέρῳ ὅτι πάντες LXXV
οἱ ὑποθετικοὶ δέονται κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ πρὸς τελείωσιν, οἱ μὲν διὰ 10
τοῦ ἀδυνάτου κατηγορικῶς τὸ φεῦδος ἡμῶν συλλογιζόμενων, οἱ δὲ λοιποὶ
τῆς προσλήψεως κατηγορικῶς δεικνυμένης, οἱ δὲ κατηγορικοὶ πάντες εἰς
ταῦτην ἀνήγοντο τὴν μέθοδον. δῆλον ἄρα ὅτι καὶ οἱ ὑποθετικοὶ ὑπ’ αὐτὴν
ἀναγκήσονται. ἀπορεῖ δὲ ἐν τούτοις ὁ Ἀλέξανδρος περὶ τῶν λεγομένων
παρὰ τῷ Ηεροφράστῳ οἱ ὅλοι ὑποθετικοὶ· οὐ γάρ δέονται οὗτοι κατηγορι-
κοῦ συλλογισμοῦ, ὥστε οὐδὲν χρησιμεύσει πρὸς τούτους ἡ παραδεδομένη
μέθοδος. οἱ δὲ ὅλοι δὲ ὑποθετικοὺς ἐκάλει ὁ Θεόφραστος τοὺς καὶ τὰς προ- 15
τάσεις καὶ τὸ συμπέρασμα ἐξ ὑποθέσεως λαμβάνοντας· οἷον εἰ τὸ Α. καὶ
τὸ Β. εἰ δὲ τὸ Β, καὶ τὸ Γ· εἰ τὸ Α ἄρα, καὶ τὸ Γ· σκόπει γάρ ὅτι
ἐξ ὑποθέσεως καὶ τὸ συμπέρασμα εἴληπται. φησὶν οὖν πρὸς τοῦτο ὅτι
οὐδὲ ὅλως εἰσὶ συλλογισμοὶ οἱ δι’ ὅλου ὑποθετικοί· ἀκολουθίαν γάρ μόνην
σημαίνουσιν. ὥστε ἡ μέθοδος κοινὴ ἔστιν ἐπὶ πάντων τῶν συλλογισμῶν. ἔλεγε
15 δὲ ὁ Θεόφραστος ὅτι δύνανται καὶ οὗτοι ὑπὸ τὰ τρία σχῆματα ἀνάγεσθαι.
ὅταν γάρ εἴπωμεν ‘εἰ τὸ Α, καὶ τὸ Β, εἰ τὸ Γ’, εἶτα συμπερά- 20
νωμεν ‘εἰ τὸ Α ἄρα, καὶ τὸ Γ’, ἀναλογεῖ τὸ μὲν· Α ἐλάττονι δρῳ καὶ
ὑποκειμένῳ, τὸ δὲ Β μέσῳ κατηγορούμενῳ μὲν τοῦ Α ὑποκειμένῳ δὲ τῷ
Γ’. Ὡπέρ ἀναλογεῖ μείζονι δρῳ· ὥστε οὕτως ἔσται τὸ πρῶτον σχῆμα.
20 γίνεται πάλιν δεύτερον, ὥστε οὕτως εἴπω· εἰ τὸ Α, καὶ τὸ Β· εἰ μὴ τὸ Γ,
οὐδὲ τὸ Β· εἰ μὴ τὸ Α ἄρα, οὐδὲ τὸ Γ. ὅμοίως καὶ τὸ τρίτον οὕτως· εἰ
μὴ τὸ Β, οὐδὲ τὸ Α· εἰ τὸ Β, καὶ τὸ Γ· εἰ μὴ τὸ Α ἄρα, οὐδὲ τὶ τῶν
Γ. δυνατὸν δὲ καὶ κατηγορικὰς λαβεῖν ἀμφοτέρας. κάκεινο θὲ ἔστιν εἰπεῖν,
ὅτι εἰ ἐξ ὑποθέσεως τὸ συμπέρασμα εἴληπται καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης, ἐπειδὴ 25
καὶ τῶν προτάσεων ἐκάστη, δῆλον ἄρα ὅτι, εἰ ἐθελήσομεν ἀνάγκην ἐπι-
θεῖναι τῷ λόγῳ, ἵνα τῷ ὅντι καὶ συλλογισμὸς γένηται, δεῖ ἐκάστην τῶν
προτάσεων κατηγορικῶς ἀποδεῖξαι. εἰρηται γάρ ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ τῶν ὑπο-
θετικῶν ὅτι πολλάκις μόνον τὸ συνημμένον κατασκευῆς δεῖται ἡ ἡ πρόσ-
ληψις, πολλάκις δὲ καὶ ἀμφότερα. ὥστε εἰ δεῖ καὶ τούτους τῷ ὅντι συλ-
30 λογισμοὺς γενέσθαι, ὑπὸ τὴν αὐτὴν πεσοῦνται τῆς εὐπορίας τῶν προτάσεων
μέθοδον, τοῦ συνημμένου καθ’ ἐκάστην πρότασιν κατασκευασθέντος, εἰ 30
ἄδηλον ἡ. ἡ τῆς προσλήψεως ‘ἄλλα μὴν τὸ Α’ ἡ ἀμφοτέρων.

p. 45b19 Ἐπισκέψασθαι δὲ δεῖ καὶ διελεῖν ποσαγῶς οἱ ἐξ ὑπο-
θέσεως.

Τοῦτο λέγει. Ὅπερ φιλάσσοντες ἐποιήσαμεν. εἰπόντες ποσαγῶς λέγονται
ὑποθετικοί.

1 ἀνωτέρῳ] p. 241,25 sq. 246,15 sq. 2.3 δι’ Bt 3 ἡμῖν συλλογιζόμενοι B 6 ὁ Ἀλέξ.]
p. 326,8sq. 7 π. τ. Θεοφρ.] Wimm. fr. LX οὐδὲ γάρ B 8 τούτοις U 12 καὶ τὸ συμ-
πέρασμα ἐξ ὑποθέσεως Bt φασίν Bt 13 εἰσὶ om. M: εἰ U 16, 17 συμπεράσματεν B
17 post καὶ τὸ add. ε vs. 16 $\bar{\beta}$, εἰ τὸ $\bar{\beta}$, καὶ τὸ U $\bar{\gamma}$ ε $\bar{\beta}$ corr. ante del. εἰ τὸ $\bar{\beta}$ καὶ τὸ $\bar{\gamma}$ M
19 post ὥστε add. καὶ t 20 post πάλιν add. τὸ t εἴπω οὕτως U 21 οὔτε (ante τὸ
 $\bar{\beta}$) M $\bar{\beta}$ ε δεύτερον corr. M 25 ἐθελήσωμεν Ut 27 ἐν τοῖς περὶ τῶν ὑποθ.] p. 252,2 sq.
περὶ om. MU 28 ἡ Bt: πολλάκις MU 33 εἰ om. M 35 εἰπόντες] p. 243,11 sq.

p. 45b22 Ἐστι δὲ καὶ ἄλλον τρόπον ἔνια συλλογίσασθαι LXXV^r
τούτων, οἷον τὰ καθόλου διὰ τῆς κατὰ μέρος ἐπιβλέψεως ἐξ 35
ὑποθέσεως.

Δυνατόν, φησίν, ἔνια τῶν προβλημάτων, λέγω δὲ τὰ καθόλου, καὶ
οἱ ἄλλως συλλογίσασθαι, λέγω δὴ ἐξ ὧνπερ καὶ τὰ μερικὰ συνελογισάμεθα,
τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν διὰ τῶν ΓΠ (διὰ τούτων γάρ τὸ μερικὸν
καταφατικὸν ἐδείκνυτο), τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν διὰ τῶν ΔΠ· διὰ τού-
των γάρ τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν ἐδείκνυτο. πῶς οὖν διὰ τούτων τὰ καθόλου 40
συλλογίσαμε; οὐγέ ως ἀπλῆς. φησίν. ἀλλ' ως ἐξ ὑποθέσεως. ἐξ ὑπο-
10 θέσεως δὲ λέγεται οὐγέ οὗτοι ὑποθέτικοι, ἀλλ' οὗτοι καθ' ὑποθέσειν λογιζαντοι
ήμῶν τι. τί οὖν τοῦτο ἐστιν; ἔλεγεν ἐξ ἀρχῆς οὗτοι οὐ μόνον τὰ κατ' οὐσίαν
τοῖς πράγμασιν ὑπάρχοντα δεῖ ἐκλέγεσθαι καὶ ἀπογράφεσθαι ἄλλὰ καὶ τὰ
ἴδια. ἐὰν οὖν ὑποθώμεθα ἐν τοῖς ὑποκειμένοις τῷ Ε, λέγω δὴ τοῖς Η,
εἶναι τι ἴδιον, ἐπειδὴ τὸ ἴδιον ἀντιστρέφει πρὸς τὸ οὐ ἐστιν ἴδιον, εἰ τὸ Ε
15 τῷ Η παντί, καὶ τὸ Η τῷ Ε παντί. ἐπεὶ οὖν τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Γ, 45
ταὐτὸν δὲ εἰπεῖν τῷ Η, τὸ δὲ Η παντὶ τῷ Ε, καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Ε
ὑπάρχει. πάλιν εἰ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Δ, ταὐτὸν δὲ εἰπεῖν τῷ Η, τὸ δὲ Η
παντὶ τῷ Ε, καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Ε. τὸ αὐτὸ δῆλον οὗτοι ποιοῦσι καὶ οἱ
ὅρισμοὶ ἀντιστρέφοντες πρὸς τὸ ὄριστον.

20 p. 45b24 Εἰ γάρ τὰ Γ καὶ τὰ Η ταῦτα εἴη, μόνοις δὲ ληφθείη
τοῖς Η τῷ Ε ὑπάρχειν. παντὶ δὲν τῷ Ε τὸ Α ὑπάρχει.

Δεῖ τῇ ἔννοιᾳ προσσηεν τοῦ φιλοσόφου καὶ οὕτω τὸ ῥῆτὸν νοῆσαι·
οὐ γάρ ἀκριβῶς κατὰ τὴν λέξιν εἰρηται. βούλεται γάρ εἰπεῖν οὗτοι, εἰ τι
ἴδιον ὑπάρχοι ἐν τοῖς Η ὥστε μόνον τὸ Ε αὐτῷ ὑπάρχειν, ἔσται διὰ τὴν
25 ἀντιστροφήν, ως εἰπομεν, τὸ Α παντὶ τῷ Ε. εἰ γάρ εἴη τὸ μὲν Ε ἄνθρωπος,
τὸ δὲ τῶν Η γελαστικόν, μόνον μὲν ὁ ἄνθρωπος ὑπάρχει τῷ γελαστικῷ,
οὐ μέντοι μόνῳ τῷ γελαστικῷ· ὑπάρχει γάρ καὶ τῷ λογικῷ θνητῷ καὶ
τῷ ὅρθιοπεριπατητικῷ καὶ πλατυωνύχῳ καὶ φιλοσόφῳ καὶ μυρίοις LXXV^v
ἄλλοις. εἰ δέ τις εἴποι οὗτοι οὐδὲ τῷ γελαστικῷ μόνον δὲ ἄνθρωπος ὑπάρχει
30 (ὑπάρχει γάρ καὶ τὸ ζῷον καὶ τὸ λογικὸν καὶ τὰ ἐπάνω), λέγω οὗτοι οὐ
καλῶς φησιν οὗτος· ἐν γάρ τῷ ἀνθρώπῳ πάντα περιέχεται τὰ ἐπάνω.
οὗτοι δὲ οὐκ ἔρρωται κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ φιλοσόφου ἡ λέξις ἡ λέγουσα
μόνοις δὲ ληφθείη τοῖς Η τῷ Ε ὑπάρχειν, καὶ ἐντεῦθεν δῆλον.

2 τῆς BU Arist.: τῶν Μ: τῆς τῶν τ 5 δὲ S 7 τὸ δὲ—8 ἐδείκνυτο om. U
9 συλλογισώμεθα t ως prius om. S ως alt. om. MSU 11 ἔλεγεν] e. 27
p. 43b7 12 post δεῖ add. καὶ MU 13 τὸ ε U δὲ U 14 ante
εἰ add. οἷον S 18 post ᾱ del. παντὶ τῶν ε ὑπάρχει e vs. 16, 17 illata B
19 ἀντιστραφέντες Bt 20 τὸ—τὸ BM (n) ταῦτὸν B 22 προσσεν U:
προσέχειν Bt 23 οὗτοι mrg. U 24 αὐτὸ B 28 πλατυωνύχῳ B 29 εἴπη B
μόνῳ MU 30 τῷ ζῷῳ MU τῷ λογικῷ serripsi: τῷ λογιστικῷ Bt: τῷ λογικῷ MU
τοῖς ἐπάνω MU 32 δὲ serripsi: γάρ BMUτ 33 ἐντεῦθεν serripsi: ἐνταῦθα libri

βούλεται γάρ τι ίδιον εἶναι ἐν τοῖς Η· ωστε καὶ ἀντιστρέψειν πρὸς τὸ Ε· LXXV^v
 τὸ οὖν μόνοις τοῖς Η τὸ Ε ὑπάρχειν πότερον πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὸ Η λέγει ἡ 5
 τῷ ίδιῳ; εἰ μὲν οὖν πᾶσιν, δεὶ τοῦτο ὑπάρχει τοῖς Η τὸ μόνοις αὐτοῖς ὑπάρ-
 γειν τὸ Ε· πάντα γάρ ἐλήφθησαν οἵς ἔπειται τὸ Ε, ωστε ἄλλοις οὐ δύναται
 5 ὑπάρξαι. πῶς οὖν φησιν ἐξ ὑποθέσεως δεῖν λαβεῖν τὸ δεὶ ὑπάρχον; εἰ δὲ
 τῷ ίδιῳ, φευδής ὁ λόγος· οὐ γάρ μόνῳ τῷ ίδιῳ ὑπάρχει τὸ Ε ἀλλὰ καὶ
 ἄλλοις πολλοῖς καὶ μάλιστα οἷς κατ' οὐδίαν ἔπειται. ωστε κάλλιον ἦν εἰπεῖν
 μόνον δὲ ληφθείη τοῖς Η τὸ Ε ὑπάρχειν.

10

p. 45b 28 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν
 10 ἐνδεχομένων· ἡ γὰρ αὐτὴ σκέψις καὶ διὰ τῶν αὐτῶν δρων.

Ἐπειδὴ ως ἐπὶ ὑπαρχουσῶν προτάσεων ἐγύμνασε τὸν λόγον, ὅσα,
 φησίν, εἴρηται περὶ τῶν ὑπαρχουσῶν, ταῦτα καὶ περὶ τῶν ἀναγκαίων καὶ
 τῶν ἐνδεχομένων λέγειν ἔγομεν. οὗτοι γάρ δεῖ τὰς τε ἐκλογὰς αὐτῶν ποεῖ· 15
 σθαι καὶ τὰς ἐπιβλέψεις καθ' ἔκαστον πρόβλημα, ἐπισημειουμένους τί μὲν
 15 ἀναγκαίως ὑπάρχει, τί δὲ ἐνδεχομένως. τοσοῦτον γάρ μόνον διοίσει τοῦ
 ἐνδεχομένου τὸ ὑπάρχον πρότερον εἶναι κατὰ τὴν τάξιν τὸ ὑπάρχον,
 διὰ τὸ τὸ μὲν ἐκβεβηκέναι τὸ δὲ μέλλειν. οὗτω γὰρ τούτων ἐκλεγομένων
 συνάξημεν ἐκ μὲν τῶν ἀναγκαίων προτάσεων ἀναγκαῖον, ἐκ δὲ τῶν ἐνδεχο-
 μένων ἐγδεγήμενον.

20 p. 45b 31 Ληπτέον δὲ ἐπὶ τῶν ἐνδεχομένων καὶ τὰ μὴ ὑπάρχοντα
 δυνατὰ δὲ ὑπάρχειν.

Ἐπειδὴ λέγεται ἐνδεχόμενον καὶ δὲ ὑπάρχει μὲν ἥδη, ἐνδεχομένως δὲ
 ὑπάρχει καὶ οὐκ ἀναγκαίως, λέγεται δὲ ἐνδεχόμενον καὶ δὲ μήπω μὲν
 25 ὑπάρχει, δύναται δὲ ὑπάρξαι, δπερ καὶ κυρίως ἐστὶν ἐνδεχόμενον (έκεῖνο
 γάρ ὑπάρχον ἦν), εἰς τὰς ἐνδεχομένας, φησί, προτάσεις παραληπτέον καὶ
 τοῦτο τὸ ἐνδεχόμενον, δπερ, ώς εἰπον, καὶ κυρίως ἐστὶν ἐνδεχόμενον.

p. 45b 35 'Ομοίως δ' ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν.

25

Τουτέστι τῶν λοιπῶν τρόπων, τοῦ σαφῶς, τοῦ καλῶς, τοῦ ὠφελίμως,
 τοῦ ἐπαινετῶς καὶ τῶν τοιούτων· ἐλέγετο γὰρ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας
 30 ἀπείρους εἶναι τοὺς τρόπους, περιέχεσθαι μέντοι ἐν τοῖς τρισίν. ἡ αὐτὴ
 οὖν, φησί, μέθοδος τῆς εὑπορίας καὶ ἐπὶ τούτων.

1 γὰρ t: om. BMU 5 δεῖ ε δὴ corr. B λαμβάνειν MU 6 ε scripsi: ἡ
 BMU t 9 post καὶ alt. add. in ras. ἐπὶ U 12 post καὶ alt. add. περὶ t
 13 ἔχειν λέγομεν U δὴ Ut τὰς τε ἐκλογὰς αὐτῶν S: τὰς περὶ αὐτῶν ἐκλογὰς B:
 τὰς περιεκλογὰς αὐτῶν MUt 16 τῶ SU: τὸ BMt τὴν om. B 17 τούτων S:
 τῶν BMU t 20 μὴ ἐνδεχόμενα BM 21 ὑπάρχουσιν MU 24 καὶ post δὲ
 colloc. S 25 ἡ M περιληπτέον B 26 δπερ ώς Bt: ὄποτέρως MU
 27 ἔξει t (n f): om. Arist. ἄλλοτρίων M 29 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] cf. Ammon.
 p. 214,29 sq. 30 ἀπέρους U τοὺς om. Bt τοῖς om. B ἡ BMU:
 καὶ t αὐτῶν M

p. 45b36 Φανερὸν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων δτι οὐ μόνον ἐγγωρεῖ. LXXV^v

Ἐξυμνεῖ τὴν παρ’ αὐτοῦ εύρημένην τῆς εὐπορίας μέθοδον, δτι οὐδὲ οἶν τε δι’ ἄλλης ἡ διὰ ταύτης εἰς πάντα συλλογισμὸν εὔπορεῖν προτάσεων. 35 δεῖξει μὲν γὰρ μετ’ ὀλίγον, δτι καὶ εἴ τις ἐπινεόγται τοῖς παλαιοῖς ἄλλῃ μέθοδος, ἄχρηστός ἐστιν εἰς ἀπόδειξιν. καὶ νῦν δὲ συντόμως τοῦτο κατασκευάζει· εἰ γὰρ δέδεικται δτι πάντες οἱ συλλογισμοὶ ὑπὸ τὰ τρία ἀνάγονται συγήματα, δέδεικται δὲ δτι πάντα τὰ προβλήματα ἐν τοῖς τρισὶν συγήμασιν εἰς τὴν παραδεδομένην μέθοδον, ἔσικε μηδὲ εἶναι ἄλλη τις μέθοδος τῆς εὐπορίας τῶν προτάσεων παρὰ ταύτην.

10 p. 46a3 Ἡ μὲν οὖν ὁδὸς κατὰ πάντων ἡ αὐτὴ καὶ περὶ φιλο- 45 σοφίαν καὶ τέχνην ὁποιανοῦν καὶ μάθημα.

Ἐπειδὴ συλλογίζονται οὐ μόνον οἱ λογικὰς ἐπιτηδεύοντες τέχνας ἄλλῳ καὶ οἱ τὰς βαναύσους, ως εἴπομεν ἄλλοτε, καὶ ἀπλῶς πάντες ἐκ κοινῶν ἐννοιῶν συλλογίζεσθαι πεφύκασιν, εἰ καὶ τὴν μέθοδον ἀγνοοῦσιν, εἰπὼν 15 οὖν περὶ φιλοσοφίαν ἐσήμανε τοὺς ὄντας συλλογιζομένους καὶ ἐπιστημονικῶς φιλοσοφίας γὰρ ἵδιον ὅργανον ἡ λογική. διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν καὶ τέχνην ὁποιανοῦν τὰς λοιπὰς ἐδήλωσεν, εἴτε λογικὰς εἴτε καὶ βαναύσους. 20 τὸ δὲ καὶ μάθημα ἵσως καθολικώτερόν ἐστι τῶν ἄλλων· εἰπὼν γὰρ περὶ φιλοσοφίαν καὶ τέχνην ὁποιανοῦν ἐπὶ τὸ καθόλου ἀνήγαγε τὸν λόγον λέγων ἀπλῶς ‘καὶ περὶ πᾶν μάθημα χρησιμεύσει ἡμῖν συλλογιζομένοις ἡ παραδεδομένη μέθοδος’.

p. 46a12 Ὅπως μὴ ἐπιβλέπωμεν εἰς πάντα τὰ λεγόμενα. |

Ἔνα μὴ εἰς πάντα, φησίν, ἀπερ ἀπειραψάμεια ἀσρίστως 36- LXXVI^v πωμεν ἀλλ’ εἰδείημεν εἰς τίνα γρὴ βλέπειν, καταφατικὸν μὲν βουλόμενοι 25 συνάγειν, δτι εἰς τὰ κατηγορούμενα καὶ τὰ ὑποκείμενα, ἀποφατικὸν δὲ καὶ εἰς τὰ ἄλλοτρια, καὶ τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν βουλόμενοι κατασκευάσαι, εἴ τι τῶν Γ καὶ Ζ ταύτον, τὸ δὲ ἀποφατικόν, εἴ τι τῶν Δ καὶ Ζ, καὶ ἐπὶ 5 τῶν ἄλλων ως εἰρηται. ἀρχὰς δὲ τῶν συλλογισμῶν φησι τὰς προτάσεις ὃν περὶ τῆς εὐπορίας ἐδίδαξεν.

3 δι’ οι. U 4 μετ’ ὀλίγον] c. 31 p. 46a31 sq. 8 post μέθοδον add. εἰσιν Ut
9 ταῦτα MU 10 καὶ οι. MU παρὰ B 11 post καὶ prius add. περὶ t Arist.
12 οἰ] οἰον M ἐπιτηδεύονται U 13 οἱ οι. Bt ἄλλοτε] p. 8,16 sq.
17 τέχνης δοποιασοῦν MU ἀτελογικὰς sic B: ἡ τε λογικὰς t καὶ οι. M
20 γρησιμεύσειν B: γρησιμεύειν U 21 παραδιδομένη B Ut 22 ἐπιβλέπουμεν M:
βλέπωμεν t Arist. πάντα BMU(C): ἀπαντά t Arist. τὰ—23 πάντα οι. M
24 γρὴ βλέπειν Bt: βλέπεται M: βλεπτέον U μὲν post τίνα transponunt MU
25 συναγαγεῖν t ὅτι οι. U 26 τὸ ἄλλοτριον B καθόλου οι. B 27 εἰς τί
(ante τῶν γ) MU τῶν δὲ ἀποφατικῶν (ἀποφατικὸν M), sed τὸ δὲ ἀποφατικὸν mrg. MU
ἐστι (ἐπὶ U) τὸ δὲ καὶ τὸ ζ, sed εἰς τὸ δὲ καὶ τὸ ζ mrg. MU 28 ἄλλως, ut videtur, pr. B

p. 46a16 Καθ' ἔκαστον δὲ ἐκλέγειν τῶν δυντων, οἷον περὶ LXXVI^r ἀγαθοῦ ἢ ἐπιστήμης. ίδιαι δὲ καθ' ἔκάστην εἰσὶν αἱ πλεῖσται.

Δεῖ, φησί, τὰς ἐκλογὰς ποιεῖσθαι ἔκάστου πράγματος ίδιᾳ καὶ μὴ κοι-
νῆς, οἷον τοῦ ἀγαθοῦ ἀνὰ μέρος καὶ ίδιαζόντως περὶ ἡδονῆς δυοῖς. αἱ
οἱ γάρ πλεῖσται, φησί, τῶν προτιμεύμένων ἡμῖν εἰς ἐπίσκεψιν πραγμάτων
ἐκλογαὶ τῶν τε ὑπαρχόντων καὶ οἵς ὑπάρχει καὶ τῶν ἀλλοτρίων ίδιαζουσαί
εἰσι καθ' ἔκάστην ἐπιστήμην· οἷον δταν ἀστρονομούμενον ἢ τὸ θεώρημα
περὶ οὐδὲν ἀποδεῖξαι, ἀστρονομίας ίδιον τὸ ἐκλέξαι τὰ τοῖς προκειμένοις
ὑπάρχοντα καὶ οἵς ὑπάρχει, δταν γεωμετρικόν, γεωμετρίας, δταν φυσικόν,
10 φυσικῆς, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων *(ὅμοίως)*. διό, φησί, δεῖ τὸν ἀποδεικτικόν,
δταν αὐτῷ τι προτεθῆ εἰς ἀπόδειξιν, αὐτεῖν παρὰ τῶν κατὰ μέρος τεχγῶν
ἢ ἐπιστημῶν τὰ τοῖς προτεθεῖσιν ἐπόμενα καὶ οἵς ἔπειται. εἰ γάρ ἐκεῖνοι,
φησίν, ἐκ τῆς πείρας εἰδότες ταῦτα ἡμῖν παραδώσουσι μηδὲν παραλείποντες,
ἡμῶν λοιπὸν τὸ προκείμενον ἢ συλλογίζασθαι ἢ ἀσυλλόγιστον δεῖξαι. πολλὰ
15 γάρ ἐστιν ἀπερ ἀποδεῖξαι ἀδύνατον· οὔτε γάρ τῶν ὄρισμῶν ἐστιν ἀπόδειξις,
ὃς δένεισκει ἐν τοῖς Ἀποδεικτικοῖς, οὔτε τῶν καθολικωτάτων γενῶν· οὐδὲν
γάρ ἐστιν αὐτῶν κατηγορῆσαι· οὔτε δὲ τῶν καθ' ἔκαστα· κατ' οὐδενὸς γάρ 25
ταῦτα κατηγορεῖται. εἴπε δὲ αἱ πλεῖσται, δτι εἰσὶν ἐκλογαὶ πάσαις ἐπι-
στήμαις, λέγω δὴ τὰ ἀξιώματα καὶ *(αἱ)* κοιναὶ ἔννοιαι, οἷον δτι ἐπὶ παντὸς
20 ἢ ἡ κατάφασις ἢ ἡ ἀπόφασις, δτι τὰ τῷ αὐτῷ ίσα καὶ ἀλλήλοις ίσα, δτι
ἐὰν ἀπὸ ίσων ίσα ἀφαιρεθῇ, τὰ καταλειπόμενα ίσα γίνεται, καὶ δσα τοιαῦτα.

p. 46a28 Καθόλου μὲν οὖν, δν δεῖ τρόπον τὰς προτάσεις ἐκλέ-
γειν, εἴρηται σχεδόν· δι' ἀκριβείας δὲ διεληγλύθαμεν ἐν τῇ πράγ-
30 ματείᾳ τῇ περὶ τὴν διαλεκτικήν.

25 'Ενταῦθα μὲν ὀλοσχερέστερον, φησί, παραδεδώκαμεν τὴν μέθοδον τῆς
εὐπορίας τῶν προτάσεων· μερικώτερον δὲ καὶ ἀκριβέστερον ἐν τοῖς Τόποις
περὶ τούτων διειλήφαμεν. ταύτην γάρ φησι διαλεκτικὴν πραγματείαν·
ἔχει γάρ παραδέδωκε τόπους τοὺς εἰς ἔκαστον ἡμῖν χρησιμεύοντας πρόβλημα.

30 p. 46a31 "Οτι δὲ ή διὰ τῶν γενῶν διαιρεσις μικρόν τι μόριόν ἐστι
τῆς εἰρημένης μεθόδου, ράδιον ίδειν.

Βούλεται διὰ τούτων ἐξυμνῆσαι τὴν παρ' αὐτοῦ παραδεδομένην μέθοδον·

2 ίδια B γάρ supra δὲ ser. M² ἔκάστην t Arist.: ἔκαστόν MU: compend. B
3 ἔκάστου Bt: ἐκ τοῦ MU 4 *(καὶ)* περὶ conicio 5 σκέψιν MU 6 ἐκλογῆς MU
ὑπαρχουσῶν MU 8 δεῖ om. MU 10 ὅμοίως addidi 11 προτεθῆ scripsi: προστεθῆ
libri παρὰ corr. U: περὶ BMt, pr. U 12 προτιθεῖσιν U ἔκεινα Bt 13 παρ-
διδόνται MU 16 ἐν τοῖς Ἀποδεικτικοῖς] II 3 p. 90b28 sq. post γενῶν IV litt. eras. U
17 κατηγορεῖν B supra καθ' ἔκαστα ser. εἴτε διὰ τομέων (?) M γάρ alt. Bt: δὲ MU
18 post ἐκλογαὶ addiderim κοιναὶ 19 αἱ addidi οἶον om. MU 21 λειπό-
μενα M 25 post μὲν add. οὖν U 28 παραδεδώκαμεν Bt

οὐδεὶς γάρ, φησί, τῶν πρὸ ἡμῶν ταύτην ἡπίστατο, ἀλλ' ἐκέγρητο LXXVI^v πάντες τῇ διαιρετικῇ μεθόδῳ, καὶ διὰ ταύτης ἐνόμιζον δύνασθαι ἀποδεικνύναι. αἰνίττεσθαι δέ φασιν αὐτὸν εἰς Πλάτωνα. φαίνεται δὲ ὁ Πλάτων ἔξυμνῶν μὲν τὴν διαιρετικὴν μέθοδον καὶ μάλιστα τὴν κατὰ ἀντίφασιν γινομένην ὃ ὡς ἀφυκτησάτην οὖσαν, οὐ μέντοι γε ταύτην ἀποδεικτικὴν λέγει εἶναι. σαφῆς 10 γάρ οὐδὲ διαφορὰν διαιρετικῆς καὶ ἀποδεικτικῆς· τέτοιας γάρ φησι μετίθους εἶναι κατὰ φιλοσοφίαν ὅργανα τῆς διαιλεκτικῆς, διαιρετικήν, δριστικήν, ἀποδεικτικήν καὶ ἀναλυτικήν. ἵσως οὖν εἰς τινας ἄλλους αἰνίττεται τῇ διαιρετικῇ ἀποδεικτικῇ γνωμένοντας. τί οὖν φησιν; οὗτοι μάλιστα μὲν οὐδὲν ἔστιν ἀποδεικταὶ 15 διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου, ἔπειτα εἰ καὶ ἀποδείκνυσιν, αὐτὴ μὲν καθ' αὐτὴν οὐκ ἀποδείκνυσι, βιηθίουμένη ὃς ὑπὸ τῆς παρ' ἡμῖν παραδεδομένης μεθόδου. διὸ ἀσθενῆ συλλογισμὸν αὐτὴν ἐκάλεσεν, διτὶ τε δεῖται πάντως 20 τῆς μεθόδου ταύτης, καὶ οὗτοι, ὡς αὐτός φησιν, δι μὲν προτίθεται δεῖξαι οὐκ ἀποδείκνυσιν ἀλλὰ ἄλλο παρὰ τοῦτο, αὐτὸ δὲ ἐκεῖνο ἀσυλλογίστως 25 αἰτεῖται. οἷον βούλεται δεῖξαι οὗτοι ὁ ἀνθρωπος λογικός ἐστι· πρῶτον μὲν λαμβάνει τὸ γένος ὠμολογημένον· ἀναποδείκνυει· γάρ τὸ γένος λαμβάνει· εἶτα διαιρεῖ εἰς τὰς οὐκείας διαφοράς, εἰς τε τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἀλογίον, καὶ συλλογίζεται οὕτως· ἔπειδὴ ὁ ἀνθρωπος ζῆτον, πᾶν δὲ ζῆτον η λογικὸν η ἀλογίον, καὶ ὁ ἀνθρωπος ἄρα η λογικὸς η ἀλογος· ἀλλὰ μὴν οὐκ ἀλογος· 30 λογικὸς ἄρα. ἐνταῦθα τοίνυν τὸ μὲν η λογικὸν εἶναι η ἀλογον τὸν ἀνθρωπον, διπερ οὐ προέκειτο δεῖξαι, τοῦτο συνελογίσατο καὶ ταῦτα οὐ δι' ἑαυτὴν καθ' αὐτὴν η διαιρετική ἀλλὰ τὸ πρῶτον παραλαμβάνουσα σχῆμα· δι δὲ προϋθετο δεῖξαι, λέγω δὴ οὗτοι λογικός, τοῦτο οὐ συνελογίσατο ἀλλ' ὡς δξίωμα ἔλαβεν· ἔλαβε γάρ ὡς ὠμολογούμενον οὗτοι οὐκ ἀλογος, καὶ συλλογίζεται τοῦτο η διαιρετική οὐ δύναται. καὶ οὗτοι, φησίν, ὡς δξίωμα λαμβάνει τοῦτο, δῆλον ἐπὶ τῶν ἀμφιβόλων. ζητείσθω | γάρ περὶ τῆς δια- LXXVI^v μέτρου, πότερον σύμμετρος τῇ πλευρᾷ η ἀσύμμετρος· τὸ μὲν σύμμετρον η ἀσύμμετρον εἶναι, τοῦτο συλλογίζεται, καὶ τοῦτο οὐκ αὐτὴ καθ' αὐτὴν, τὸ μέντοι εἶναι ἀσύμμετρον αἰτήσει. ἐρεῖ γάρ οὕτως η διάμετρος καὶ η πλευρά· 35 μεγέθη· πᾶν μεγέθος η σύμμετρον μεγέθει τινὶ η ἀσύμμετρον. η διάμετρος ἄρα τῇ πλευρᾷ η σύμμετρος η ἀσύμμετρος· ἀλλὰ μὴν οὐ σύμμετρος· ἵνα συναγάγῃ τὸ ἀντικείμενον. μικρὸν δέ φησι μόριον εἶναι τῆς μετίθου τῆς α συλλογιστικῆς τὴν διαιρετικήν, οὗτοι κυρίως ἀπόδειξις γίνεται διὰ τῶν δρισμῶν, οἱ δὲ δρισμοὶ γίνονται οὐκ ἀνευ τῆς διαιρετικῆς. ὥστε μόριον βραχὺ τῆς 40 ἀποδεικτικῆς ἔστιν η διαιρετική. καὶ ἄλλως μικρὸν μόριόν φησιν αὐτὴν εἶναι τῆς παραδεδομένης μεθόδου, οὗτοι εἰ καὶ συγχωρήσομεν δι' αὐτῆς

2 δύνασθαι ΒΜΥ: δεῖν τ	3 φησιν Ο	3. 4 φαίνεται μὲν (μὲν ομ. Μ) γάρ ἔξυμνῶν
δ Πλάτων ΜΥ	5 εἶναι λέγει τ	6 διαιλεκτικῆς Ο
8 καὶ ομ. Β	9 ἔστιν οὐδὲν Μ	10 καὶ εἰ Βτ ἀποδεικνύουσιν Μτ
13 δεῖξαι ομ. Β	14 περὶ τ	15 λογικὸν Ο 16 <αν ως> ω. ? cf. p. 311,19 313,16
314,15 18 δὲ ομ. Βτ	20 τὸ μὲν ομ. ΜΥ	21 οὐ prius ομ. ΜΥ πρόσκειται Β
an καὶ τοῦτο ? cf. vs. 28	22 περιλαμβάνουσα ΜΥ	23 ante λογικός add. δ ΒΤ
26 δῆλον δὲ τοῦτο Ο, ομ. δὲ Μ	27 πότερον ε πρότερον corr. post 26 γάρ transponit Μ	
29 αἰρεῖ pr. Ο	32 συναγάγοι τ	36 post εἰ add. τι Μ συγχωρήσωμεν 1
		20*

ἀποδείκνυσθαι τι, ἐν τι μόνον τῶν προβλημάτων δι' αὐτῆς ἀποδείκνυ. ΛXXVI^v
ται, τὸ καθόλου καταφατικόν, οὐδὲν δὲ τῶν λοιπῶν δειχθήσεται, καὶ δι'
οὐδὲ τῶν συμβεβηκότων τι οὐδὲ τῶν ἴδιων, ὡς δεῖξει, ἀλλὰ μόνον τὰ κατ'
οὐσίαν ὑπάρχοντα.

5 p. 46a33 Ὁ μὲν γὰρ ἔδει δεῖξαι, αἰτεῖται.

10

"Εδει γὰρ δεῖξαι δι τοι λογικὸς ὁ ἄνθρωπος. τοῦτο οὖν αἰτεῖται λέγουσα
'ἀλλὰ μὴν οὐκ ἄλογος'. πόθεν γὰρ δῆλον ἐπὶ τῶν ἀμφιβόλων τὸ 'ἀλλὰ
μὴν τόδε τι':

p. 46a34 Συλλογίζεται δὲ δεῖ τι τῶν ἄνωθεν.

10 'Αεί, φησί, τὸ συμπέρασμα τὸ ἐν τούτοις καθολικώτερόν ἐστι τοῦ προ-
κειμένου· τὸ γὰρ ἄνωθεν ἀντὶ τοῦ 'καθολικώτερον'. οἷον πρόκειται δεῖξαι 15
δι τοι λογικός· καὶ τοῦτο μὲν αἰτεῖται, δείκνυσι δὲ τὸ τούτου καθολικώτερον,
δι τῇ λογικὸς τῇ ἄλογος.

p. 46a34 Πρῶτον δὲ αὐτὸ τοῦτο ἐλελήθει τοὺς χρωμένους αὐτῇ
15 πάντας, καὶ πείθειν ἐπεχείρουν ώς ὅντος δυνατοῦ περὶ οὐσίας
ἀπόδειξιν γενέσθαι καὶ τοῦ τί ἐστιν.

'Ἐν οἷς, φησί, μέγα ἐφρόνουν ώς δυνάμενοι διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου
τοὺς ὄρισμοὺς ἀποδεικνύνται, ἐν τούτοις μάλιστα ἐλέγχονται ἀγνοοῦντες αὐτὸ 20
τοῦτο, δι τοῦ ἀδύνατον ἐστιν ἀπόδειξιν γενέσθαι ὄρισμῶν καὶ γενῶν. δείκνυσι
25 γὰρ αὐτὸς ἐν τῇ 'Ἀποδεικτικῇ' δι τοῦ ἀδύνατον ἐστιν ὄρισμοῦ καὶ γένους ἀπό-
δειξιν γενέσθαι, δι περ αὐτὸν ώς δυνατὸν πείθειν τοὺς ἄλλους ἐπεχείρουν.
ἐπεὶ γὰρ τῇ τοῦ γένους διαιρεσὶς κατὰ τὰς οἰκείας γίνεται διαφοράς, πᾶς δὲ
ὄρισμὸς ἐκ γένους ἐστὶ καὶ διαφορῶν, ἐνόμιζον, ἐπειδὸν ἐκάστην τῶν δια-
φορῶν δεῖξωσιν ὑπάρχουσαν τῷ εἶδει, καὶ συμπλέξαντες ταῦτα μετὰ τοῦ
25 γένους δύνασθαι κατηγορεῖν αὐτοῦ. ἔλεγον γὰρ 'εἰ ὁ ἄνθρωπος ζῶν, τὸ 30
δὲ ζῶν τῇ λογικὸν τῇ ἄλογον, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἄρα τῇ λογικὸς τῇ ἄλογος'.
ἀλλὰ μὴν οὐκ ἄλογος λογικὸς ἄρα πάλιν ἐπειδὴ τὸ ζῶν τῇ θυητὸν τῇ
ἀθάνατον, (καὶ ὁ ἄνθρωπος ἄρα τῇ θυητὸς τῇ ἀθάνατος) οὐκ ἀθάνατος δὲ ὁ
ἄνθρωπος. θυητὸς ἄρα εἴτα δι κατὰ μέρος ἐδόκουν ἀποδεικνύναι, ταῦτα
30 καὶ συμπλέξαντες μετὰ τοῦ γένους ἐνόμιζον δύνασθαι κατηγορεῖν καὶ οὗτος

1 ἀποδείκνυσθαι—αὐτῆς οὐ. t τι—ἀποδείκνυται οὐ. B 1. 2 ἀποδείκνυσθαι U

2 γὰρ t 3 δεῖξει] p. 46b26 sq. 11 an καθολικωτέρων? οἷον οὐ. M

12 τὸ om. B: τὰ Ut καθολικώτερα Ut: compend. BM 15 ἐνεχείρουν M

ἀδύνατον MU 16 γενέσθαι BMU t (n): γίνεσθαι Arist. 19 ἐστιν οὐ. MU γενέσθαι

ἀπόδειξιν U ὄρισμῶν—21 γενέσθαι οὐ. M 20 ἐν τῇ 'Ἀποδεικτ.] cf. p. 306,16

καὶ Bt: τῇ U 21 an οὗτοι? ἀδύνατον MU ἐνεχείρουν MU 22 διαφορὰς

γίνεται t . 25. 26 τὸ δὲ ζῶν οὐ. U: τὸ ζῶν superscr. M² 27 οὐκ ἄλογος targ. M¹

θυητὸν τῇ οὐ. B 28 καὶ—τῇ ἀθάνατος addidi 30 καὶ prius οὐ. BMt post

μετὰ add. καὶ MU t

ἀποδεικνύαι τοὺς ὄρισμούς. δέδεικται δὲ ἐν τῷ περὶ Ἐρμηνείας LXXVI°
ὅτι οὐ τὰ κατηγορούμενα κατὰ μέρος πάντως δύναται καὶ ἀμα κατηγορεῖσθαι. 30

p. 46a37 "Ωστε οὕτε δ τι ἐνεδέχετο συλλογίσασθαι διαιρουμένους
ἕυνίσαν, οὕτε δτι οὕτως ἐνεδέχετο ὥσπερ εἰρήκαμεν.

5 Οὕτε, φησί, τὴν παρ' ἡμῶν παραδεδομένην μέθοδον ἡπίσταντο οὕτε
ὅπερ ἐνεχώρει συλλογίσασθαι διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου· τί γάρ ἦν συλ-
λογίσασθαι, τὸ δτι ὁ ἀνθρωπος ἢ λογικὸς ἢ ἄλογος, αὐτὸ μὲν τοῦτο ἡγο-
ουν, ἐνόμιζον δὲ δτι τὸ λογικὸν εἶναι συνελογίζοντο. 35

p. 46a39 'Ἐν μὲν οὖν ταῖς ἀποδείξεσιν, δταν δέη τι συλλογίσα-
10 σθαι ὑπάρχειν, δεῖ τὸν μέσον, δι' οὐ γίνεται ὁ συλλογισμός, καὶ
ἡττον δεὶ εἶναι καὶ μὴ καθόλου τοῦ πρώτου τῶν ἄκρων· ἢ δὲ
διαιρεσις τούναντίον βούλεται· τὸ γάρ καθόλου λαμβάνει μέσον.

Δείξας δτι ἡ διαιρετικὴ μέθοδος ἀχρηστὸς εἰς συλλογιστικὴν καὶ δτι,
εἰ δλως καὶ συλλογίζεται, ἀσθενής ἐστι συλλογισμός, διότι δ μὲν προτίθεται 10
15 οὐκ ἀποδείκνυσιν ἀλλ' αἰτεῖται, ἀλλο δέ τι κατασκευάζει, νῦν πάλιν βούλεται
δεῖξαι δτι καὶ ἀμέθοδος ἢ ἀγωγὴ τῶν διὰ τῆς διαιρετικῆς συλλογιζομένων
καὶ ἐναντίως ἔχουσα τῇ κατὰ ἀλήθειαν συλλογιστικὴ μεθόδῳ. ἐν μὲν γάρ
τοις κυρίοις συλλογισμοῖς ὁ μέσος ὅρος, δι' οὐ συνάπτονται οἱ ἄκροι, μερι-
χώτερός ἐστι τοῦ μείζονος ὅρου, καὶ τοῦτο εἰκότως· εἰ γάρ τὸν μείζονα
20 τοῦ ἐλάττονος δεῖξαι βιουλόριθμον καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς.
τοῦτο δὲ δείκνυμεν διὰ τοῦ μέσου δι' ἑαυτοῦ συνάπτοντος τοὺς ἄκρους, δεῖ 45
δῆλον δτι τὸν μὲν μέσον τοῦ ἐλάττονος ἐπὶ πλέον εἶναι, ἵνα κατηγορῆται
αὐτοῦ, τὸν δὲ μείζονα τοῦ μέσου. εἰ δὲ λέγοι τις δτι ἀλλ' ἐν δευτέρῳ
σχήματι ὁ μέσος ἀμφοτέρων ἐστὶ μείζων, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ ἐλάττων, ἵστω
25 δτι διὰ τοῦτο καὶ ἀτελεῖς φαμεν τοὺς ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ συλλογισμούς.
διότι οὗτως ἔχόντων τῶν μέσων οὐ φαίνεται ἐν αὐτοῖς τὸ ἀναγκαῖον τοῦ
συμπεράσματος· διὸ δεόμεθα τῆς ἀντιστροφῆς, ἵνα διὰ ταύτης ἀναγύωσιν
εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα καὶ πάλιν ὁ μέσος τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἀπολάβῃ. διὸ 50
ἐν μὲν δευτέρῳ σχήματι καταφατικὸν οὐδέποτε συνήγετο συμπέρασμα· ἵνα
30 μὲν (γάρ) γένηται καταφατικὸν συμπέρασμα, ἔνει ἀμφοτέρας λαθεῖν κατα-

1 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ.] c. 11 p. 20b31 sq. 2 πάντα pr. B δύνανται MU
κατηγορεῖται B 3 ἐνεδέχετο BM: ἐνδέχεται Ut Arist. διαιρουμένοις MU: διαιρού-
μενον t 4 ἐνδέχεται t 5 τὴν παραδεδομένην μέθοδον παρ' ἡμῶν t 7 τοῦτο
μὲν MU 9 δέη τι BMt Arist.: δέηται U (A B C d u, pr. m) 10 τὸ Arist.
ὅ t Arist.: om. BMU 10. 11 καὶ ἡττον (δὲ add. in ras. M) ἀεὶ εἶναι καὶ BMt: θᾶττον
δὲ ἀεὶ U, sed καὶ ἡττον εἶναι καὶ μὴ καθόλου mrg. U 11 an ἡττονα sive ἡττον'?
22 ἐπιπλεῖον t post ἵνα add. καὶ MUt κατηγορεῖται Bt 24 ἵστω scripsi
cf. p. 314,12: ἵστως BMUt 28 ἀπολάβοι M 29 μὲν om. U post μὲν add.
τῷ t 30 μὲν MU: δὲ Bt γάρ addidi

φατικάς· ἵνα δὲ ἀναγάγωμεν εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα, ἔδει τὴν μείζονα ἀντιστρέψαι· ἀντιστρεψομένη δὲ ἡ μείζων μερικὴ ἐγίνετο καὶ διὰ τοῦτο ἀσυλλόγιστον ἐποίει τὸ σχῆμα, ἐπειδὴ δεῖ, ως καὶ ἐνταῦθα φησι, τὴν μείζονα ἐπὶ πλεῖον εἶναι τῆς ἐλάττους. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ σχήματι οὐδέποτε καθόλου, ἀ ἐπειδή, ἵνα τὸ καθόλου συναγθῆ, δεῖ τὰς | δύο λαβεῖν καθόλου, LXXVII· ἕνα δὲ ἀναγθῆ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα, ἔδει τὴν ἐλάττουν ἀντιστρέψαι καταφατικὴν οὖσαν· ἀντιστρεψομένη δὲ μερικὴ ἐγίνετο. καὶ οὕτω πάλιν ὁ μὲν μέσος τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἀπελάμβανεν, ἡ δὲ ἐλάττων μερικὴ γινομένη μερικὸν ἐποίει καὶ τὸ συμπέρασμα. ἐν μὲν οὖν ταῖς συλλογιστικαῖς, φησί, 10 μεθόδοις, ως ἥδη εἴρηται, ἐπὶ πλέον ἐστὶν ὁ μείζων δρος τοῦ μέσου· ἐν δὲ τῇ διαιρετικῇ μεθόδῳ ἀνάπαλιν τὸν μέσον δρον ἐπὶ πλέον λαμβάνουσι 5 τοῦ μείζονος. βιουλόμενοι γάρ δεῖξαι δτι ὁ ἄνθρωπος λογικός ἐστι, λαμβάνουσι μέσον δρον τὸ ζῷον, δηλονότι τοῦ μὲν ἀνθρώπου ἐλάττουν ὅντος τοῦ δὲ λογικοῦ μείζονος· ἐπὶ πλέον δὲ τὸ ζῷον τοῦ λογικοῦ. ἀλλὰ τοῦτο 15 μὲν τὸ συμπέρασμα δ καὶ προτίθενται, ως αὐτὸς εἶπεν, οὐκ ἀποδεικνύουσιν ἀλλ' αἰτοῦσιν. δ δὲ κατασκευάζουσι, τὸ 'ό ἄνθρωπος ἄρα ἡ λογικὸς ἢ ἄλογος', οὐκ ἔστιν ἐπὶ πλέον τοῦ μέσου δρου, τοῦ ζῷου, ἀλλ' ἐπ' ἵσης· τὸ γάρ ζῷον ἡ λογικὸν ἢ ἄλογον, καὶ ἀνάπαλιν τὸ λογικὸν ἡ ἄλογον ζῷον. ἀλλ' ἐπειδὴ οὐ τοῦτο προτίθενται <ἀλλ'> ἄλλο τι, εἰ ὁ ἄνθρωπος λογικός, διὰ 20 τοῦτο εἶπεν ἐπὶ πλέον λαμβάνειν αὐτοὺς τὸν μέσον τοῦ μείζονος, ως πρὸς τὸν σκοπὸν δν προέθεντο, οὐ πρὸς τὴν συμπλοκὴν αὐτὴν τοῦ συλλογισμοῦ· ἐν γάρ τῷ συλλογισμῷ ἔξισάζοντα δεὶ λαμβάνουσι τὸν μείζονα τῷ μέσῳ, εἴτε διαιροῦσιν αὐτὸν εἰς τὰς οὐδιώδεις αὐτοῦ διαφορὰς καὶ ταύταις πάσαις ως ἐνὶ μείζονι δρῳ χρῶνται. ἀλλ' ἐπεὶ πρόκειται μίαν τῶν διαφορῶν 25 δεῖξαι τῷ ὑποκειμένῳ δρῳ ὑπάρχουσαν, μείζων δέ ἔστιν δρος ὁ ἐν τῷ συμπεράζματι κατηγορούμενος, διὰ τοῦτο φησιν ἐπὶ πλέον αὐτοὺς λαμβάνειν 15 τὸν μέσον τοῦ μείζονος.

p. 46 b 3 "Εστω γάρ τὸ ζῷον μὲν ἐφ' οὐ A.

Τὰ παραθείγματα τῶν εἰρημένων λαμβάνει, λέγω δτι τε οἱ διὰ τῆς 30 διαιρετικῆς συλλογιζόμενοι δ μὲν προτίθενται οὐ δεικνύουσιν ἀλλ' αἰτοῦσιν, ἄλλο δέ τι συμπεραίνουσι, καὶ δτι τὸν μέσον δρον ἐπὶ πλέον λαμβάνουσι τοῦ μείζονος. τὸ Δ, δπερ ἔστιν ἄνθρωπος, A ἔστιν, δπερ ἔστι ζῷον· τὸ Α ἡ B ἔστιν ἡ Γ, ταυτέστιν ἡ θνητὸν ἡ ἀθάνατον· τὸ Δ ἄρα ἡ B ἔστιν 20 ἡ Γ, ταυτέστιν ὁ ἄνθρωπος ἡ θνητὸν ἡ ἀθάνατον. ὥστε μέσον μὲν τὸ

1 ἀνάγωμεν MU	2 γίνεται Bt	3 ἐπειδὴ δεῖ εχ ἐπειδὴ corr. B	4 πλέον U
9 φῆσι om. U	11 τὸ B	13 μέσον corr. nescio unde U	15 εἶπεν] p. 46 a 33
15. 16 ἀποδεικνύοντες ἀλλ' αἰτοῦντες B		17 τοῦ ζώου om. B	18 καὶ—ζῷον
om. M Ut	19 <ἀλλ'> ἄλλο τι scripsi cf. p. 311,2: ἀλλ' δτι libri		21 προέθετο Bt
οὐ om. MU	τὴν om. t	23 πάσαις ταύταις M	28 μὲν M Ut (f n m):
om. B Arist.	ante a add. τὸ M	29 λέγων B Ut	30 ἀλλ' αἰτοῦσιν om. B
32 ante ἄνθρ. add. ὁ Bt	33 τὸ ὁ—34 ἀθάνατον om. B		33. 34 β—γ transposui:
γ—β MUt	34 ἡ (post ἄνθρ.) t: om. M, eras. II		θνητὸς ἡ ἀθάνατος conicio
cf. p. 311,15. 16			

ζῷον, μεῖζων δὲ ὅρος τὸ θυητόν, ὁ βούλονται ὑπάρχον δεῖξαι τῷ ἀν- LXXVII^τ
θρώπῳ. καὶ δῆλον ὅτι τοῦτο μὲν οὐκ ἔδειξαν ἀλλ' ἄλλο τι, ἢ γὰρ θυητὸν
εἶναι τὸν ἄνθρωπον ἢ ἀθάνατον.

p. 46b4 'Ο δὲ ἄνθρωπος, οὗ τὸν λόγον δεῖ λαβεῖν.

Τουτέστι τὸν ὄρισμόν· εἶπε γὰρ ἡδη ὅτι ἐνόμιζον οἱ τῇ διαιρετικῇ ψι
χρησάμενοι μᾶλιστα τοὺς ὄρισμοὺς δι' αὐτῆς δύνασθαι ἀποδεικνύναι. διαι-
ροῦντες γὰρ δεῖ τὸ γένος εἰς τὰς οἰκείας διαφορὰς καὶ ἀφοριζόμενοι καθ'
ἐκάστηγ διαιρέσιν τὴν συστατικὴν τοῦ ἀνθρώπου διαφορὰν οὕτω ταῦτας
μετὰ τοῦ γένους συμπλέξαντες ἀποδεικνύναι τὸν ὄρισμὸν φέντο.

10 p. 46b7 Πάλιν τὸν ἄνθρωπον ἀεὶ διαιρούμενος τίθεται εἶναι ζῷον.

'Αεί, φησίν, προϊὼν κατὰ τὴν διαιρέσιν τὸν ἄνθρωπον ζῷον εἶναι
λαμβάνει, καὶ συλλογίζεται τι τῶν ἀπὸ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἶναι. οἷον
ὁ ἄνθρωπος ζῷον, πᾶν ζῷον ἢ λογικὸν ἢ ἄλογον, ὁ ἄνθρωπος ἄρα ἢ λογι-
κὸς ἢ ἄλογος· ἀλλὰ μήν οὐκ ἄλογος· λογικὸς ἄρα. πάλιν ὁ ἄνθρωπος ¹⁰
ζῷον, πᾶν ζῷον ἢ θυητὸν ἢ ἀθάνατον, ὁ ἄνθρωπος ἄρα ἢ θυητὸς ἢ ἀθά-
νατος· ἀλλὰ μήν οὐκ ἀθάνατος· θυητὸς ἄρα. καὶ οὕτως ἐπὶ πασῶν τῶν τοῦ
ζῷου διαφορῶν ποιεῖται. οὕτως ὁ μὲν οὐ προτίθεται συλλογίζεται, τὸ 'ἢ
τόδε ἢ τόδε ἐστίν', ὁ δὲ προτίθεται αἰτεῖται, τὸ λογικὸν εἶναι ἢ θυητόν.
οὐ γάρ δείκνυσιν ἀλλ' ὡς ὑπολογούμενον λαμβάνει.

20 p. 46b21 Καθ' οὗ δὲ ἔδει δεῖξαι,

τουτέστι τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὰς διαφορὰς ἄκρα· λαμβάνει γὰρ τὸν ¹⁵
μὲν ἄνθρωπον ἐλάττονα ὅρον, τὸ δὲ θυητὸν καὶ ἀθάνατον ἢ ὑπόποιον καὶ
ἄπουν μείζονα.

p. 46b22 Τέλος δέ, ὅτι τοῦτό ἐστιν ἄνθρωπος ἢ ὃ τι ποτ' ἀν ²⁰
τὸ ζητούμενον, οὐδὲν λέγουσι ταφές, οἵστε ἀναγκαῖον εἶναι.

Οὕτω, φησίν, ἐκάστηγ τῶν διαφορῶν οὐ δείκνυτες ἀλλ' αἰτήσαντες
τέλος οὐδὲν ὅν προέθεντο δεῖξαι ἀποδεικνύουσιν· προτίθενται μὲν γὰρ ²⁵
τοὺς ὄρισμοὺς τῶν πραγμάτων ἀποδεῖξαι, καὶ οἴονται, ἐὰν ἐκάστηγ τῶν ἐν

1 τὸ ἀθάνατον MU	βούλεται B	4 λόγον U Arist.: ὅρον BMt (n)	5 εἶπε]
p. 46a36	6. 7 διαιροῦνται τ	7 ἀεὶ post διαφορὰς collocat B	8 ταῦτην U
10 ζῶον εἶναι t Arist.	11 τὴν superser. B	12 αὐτὸν MU	13 ὁ prius om. MU
13. 14 λογικὸς ἢ ἄλογος t: λογικὸν ἢ ἄλογον BMU		14 ἄλογον. λογικὸν B	15 ἢ tert. om. U
ζεσθαι MU	16. 17 τοῦ ζῶου τῶν διαφορῶν B	17 ποιεῖσθαι U	18 συλλογί-
τὸ θυητὸν δὲ B	19 δείκνυουσιν B	20 δέοι t (n, corr. m)	22 μὲν om. Bt
	24 ὅτι om. pr., ut videtur, B	27 προτίθεται pr. B	

τῷ ὄρισμῷ διαφορῶν δεῖξωσιν ὑπάρχουσαν, ὅτι καὶ οὐτός ἐστιν ὄρισμὸς LXXVII^c ἀνθρώπου δεδειχέναι. τοῦτο δὲ οὐκ ἀναγκαῖον· δέδεικται γάρ, ὡς εἴπομεν, ὅτι οὐ τὰ κατηγορούμενά τυνος ἰδίᾳ, ταῦτα καὶ ἄμα κατηγορεῖσθαι δύναται· 5 ὅστε εἰ καὶ τῶν διαφορῶν ἔκάστην ἦσαν δεδειχότες, οὐ δῆπον καὶ τὸν ὄρισμὸν ἀπέδειξαν. |

p. 46b24 Καὶ γάρ τὴν ἄλλην ὁδὸν ποιοῦνται πᾶσαν οὐδὲ LXXVII^c
τὰς ἐνδεχομένας εὑπορίας ὑπολαμβάνοντες ὑπάρχειν.

Τὴν ἄλλην ὁδόν, τουτέστι τὴν λοιπήν, λέγω δὴ τὴν μέχρι τῶν
ἀτόμων διαιρεσιν· διαιροῦσι γάρ τὸ ζῷον εἰς τὸ λογικὸν καὶ ἄλογον, τὸ
10 λογικὸν εἰς θνητὸν καὶ άθιάνατον, τὸ θνητὸν εἰς ὑπόπουν καὶ ἄπουν, τὸ
ὑπόπουν εἰς δίπουν καὶ πολύπουν, μέχρις οὖν καταντήσουσιν εἰς ἄτομον· 5
κείσθω γάρ τὸ δίπουν ἀδιαιρέστον. πᾶσαν οὖν ταύτην τὴν ὁδὸν ποιοῦνται
μὴ, συνοργῶντες μηδὲ ἐκ ποιών εὑπορῆσαι δυνατὸν εἰς ἀπόδειξιν τῶν δια-
φορῶν. ἕν τῇ συμπλοκῇ τὸν ὄρισμὸν ποιῆσαι βούλονται, οἷον ὅτι ὁ ἀνθρω-
15 πος λογικός, εἰ λάθοιεν μέσον ὅρον τὸ βούλευτικόν· ὁ ἀνθρωπος ἄρα λογικός. οὐδὲ τοσοῦτον
οὖν συνιδεῖν δύνανται, τίς ἀν εἴη μέσος ὅρος ὁ συνάψαι τοὺς ἄκρους
δυνάμενος.

p. 46b26 Φανερὸν δὲ ὅτι οὕτ' ἀνασκευάσαι ταύτη τῇ μεθόδῳ 10
ἐστιν οὕτε περὶ συμβεβηκότος ἢ ίδίου συλλογίσασθαι οὕτε περὶ
γένους.

"Οτι μὲν οὖν ἄγριστος εἰς τὸ συλλογίσασθαι ἡ διαιρετικὴ μέθοδος,
εἴρηται. εἰ δὲ ὅλως καὶ ἦν δυνατὸν συλλογίσασθαι δι' αὐτῆς, δῆλον ὅτι, 20
φησί, μόνα τὰ καταφατικὰ δυνατὸν ἦν διὰ ταύτης δεικνύναι, καὶ οὐδὲ
25 πάντα ἄλλὰ μόνον τὸ καθόλου, ἀποφατικὸν δὲ οὐδέν. εἰ γάρ ἡ διαιρεσίς
γίνεται τῶν γενῶν κατὰ τὰς ἴδιας αὐτῶν διαφοράς, αὐταὶ δὲ αἱ διαφοραὶ
τοιῶντες συμπλεκόμεναι ἀποτελοῦσι τὰ εἶδη. δῆλον ὅτι περὶ μόνων τῶν
ὑπαρχόντων τοῖς πράγμασιν. εἰ δέ τις εἴποι 'ἄλλὰ δύναμαι καὶ ἀποφατικὸν
ποιῆσαι συμπέρασμα λέγων οὕτως· ὁ ἀνθρωπος ζῷον. πᾶν ζῷον ἡ λογικὸν
30 ἢ ἄλογον, ὁ ἀνθρωπος ἄρα ἡ λογικός ἢ ἄλογος· ἄλλα μὴν λογικός ἐστιν· 25
οὐκ ἄλογος ἄρα', τὰ αὐτὰ πάλιν καὶ πρὸς τοῦτον ἐροῦμεν, ὅτι τοῦτο
οὐ κατασκευή ἐστιν ἀλλ' αἰτημα. τὸ γάρ ὅλως ἔμφασιν ἔχον ἀποδεῖξως
τὸ 'ἡ λογικὸς ἢ ἄλογος' ἐστί· τοῦτο δὲ καταφατικόν ἐστι τὸ συμπέρασμα.

2 εἴπομεν] p. 308,30 sq.

9 καὶ t: ἡ BMU

15. 16 βούλευτικὸν B

17 idion pr. U

22 ἀλογος om. M

λογικὸς ἡ ἄλογος t ef. vs. 33: λογικὸν ἡ ἄλογον BMU

ἔστιν οὐκ ἄρα ἄλογον B

3 post κατηγορεῖσθαι add. οὐ B

11 καταντήσωσιν BMt cf. p. 316,21

17 δύναται M

27 post συμβεβηκότος add. τι

30 ἡ (post

ἄρα) om. M

λογικὸς ἡ ἄλογος t ef. vs. 33: λογικὸν ἡ ἄλογον BMU

δύνανται Bt

15 λογικὸν B

20 post συμβεβηκότος add. τι Bt

30 ἡ (post

ἄρα) om. M

λογικόν 30. 31 λογικόν

ὅτι δὲ οὐδὲ τὸ μερικὸν καταφατικὸν δυνατὸν διὰ τῆς μεθόδου ταύτης LXXVII° συναχθῆναι, δῆλον ἐντεῦθεν· διαιροῦσι γάρ τὸν μέσον ὅρον εἰς πάσας τὰς διαιφοράς, ὡστε πάντα ἀνθρωπὸν ἀνάγκη ἡ λογικὸν εἶναι ἡ ἄλογον ἡ θυγῆτὸν ἡ ἀθάνατον. ἀεὶ οὖν τὸ καθόλου συνάγουσιν. καὶ ὅτι ὁ σκοπὸς τὰ ἐν τῷ 30 ὅρῳ παραλαμβανόμενα ἀποδεῖξαι, ταῦτα δὲ παντὶ τῷ ὥριστῷ ὑπάρχειν ἀνάγκη.

Οὕτε περὶ συμβεβηκότος, φησίν, ἡ ἴδιου. εἰκότως· ταῦτα μὲν γάρ ἐπουσιώδη εἰσὶ καὶ κατὰ συμβεβηκός ὑπάρχοντα· ἡ δὲ διαιρεσίς εἰς τὰ κατ' οὐσίαν ὑπάρχοντα γίνεται. ἵσως ἀπορήσειεν ἂν τις ὅτι καὶ συμβεβηκότων ἀπόδειξιν δυνατὸν διὰ τῆς διαιρετικῆς γενέσθαι· φῆσεις γὺρι ὁ ἄνθρωπος κέχρωσται· πᾶν δὲ χρῶμα ἡ λευκὸν ἡ μέλαν ἡ τι τῶν μεταξύ³⁵. φημὶ δὲ πρὸς τοῦτο ὅτι ἡ διαιρετικὴ ἔκαστην τῶν δέκα κατηγοριῶν ἀπὸ τῶν γενικωτάτων ἀρκαμένη διαιρεῖ μέχρι τῶν εἰδικωτάτων, οὐ μὴν ἔργον αὐτῆς δρᾶν τι τῶν συμβεβηκότων τινὶ οὐσίᾳ ὑπάρχει, ὡστε τὸ λαθεῖν ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς κέχρωσται οὐ διαιρετικῆς ἔργον· ὅτε γάρ ἐλάμβανεν ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς 15 ζῷον, τοῦτο ἐκ τῆς διαιρέσεως εἶχε τοῦ ζῴου εἰς τὰ εἰδικώτατα· εἴδη.

Οὕτε περὶ γένους φησίν· ἀεὶ γάρ τὸ γένος ἡ διαιρεσίς ὄμολογούμενον λαμβάνει. δείκνυσι δέ, ὡς καὶ ἦδη εἴπομεν, ἐν τοῖς Ἀποδεικτικοῖς ὁ Ἀριστοτέλης, ὅτι ἀδύνατον γένους ἀπόδειξιν γενέσθαι, λέγω δὲ ὅτι τόδε 40 τοῦδε γένος.

20 p. 46b28 Οὕτε ἐν οἷς ἀγνοεῖται πότερον ὥδε ἡ ὥδε ἔχει.

Ἐν τούτοις δοκεῖ δεικνύναι, φησίν, ἐν οἷς ὄμολογεῖται τὸ συμπέρασμα· ἐπειδὴ γάρ ὄμολογεῖται ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς λογικός, διὰ τοῦτο προβαίνει αὐτοῖς ὁ λόγος λέγουσιν ἀλλὰ μὴν οὐκ ἄλογος· λογικὸς ἄρα· ἐπεὶ ἐν οἷς ἀμφίβολον ποιῶν ποτε δεῖ τῶν ἀντιδιηγμάτων κατηγορῆσαι τοῦ προκειμένου, ἐλεγγέται 25 ἡ διαιρετικὴ ἀποδεῖξαι μὴ δυναμένη. ὡς ἐπὶ τῆς διαιρέτρου καὶ τῆς πλευρᾶς ἔχει· ὅτι μὲν γάρ ἀνάγκη ἡ σύμμετρον ἡ ἀσύμμετρον εἶναι δείκνυσιν· εἰ γάρ 30 ἡ διάμετρος καὶ ἡ πλευρὰ μεγέθη, πᾶν δὲ μέγεθος ἡ σύμμετρόν τινι μεγέθει ἐστὶν ἡ ἀσύμμετρον, καὶ ἡ διάμετρος ἀρα τῇ πλευρᾳ ἡ σύμμετρος ἔσται· ἡ ἀσύμμετρος· πότερον δὲ σύμμετρός ἐστιν ἡ ἀσύμμετρος, οὐκέτι ἔξει δει- 35 κνύναι· ἀμφίβολον γάρ τοῦτο. ὡστε ὅσον ἐπὶ τῇ διαιρετικῇ μεθόδῳ οὐ δυνατὸν δεῖξαι εἴτε σύμμετρος ἡ διάμετρος εἴτε ἀσύμμετρος.

p. 46b33 Ἡ μὲν γάρ ὁδὸς αὗτη· διὰ ταύτης δὲ οὐκ ἔστιν.

Ἡ μέθοδος, φησίν, ἡ διαιρετικὴ αὕτη ἔστι, τὸ λαμβάνειν τὸ προκεί-

1 post δυνατῶν add. ἔστι B 3 ἄλογον ἡ οι. M 5 post παραλαμβανόμενα
add. ἀνθρώπῳ τ δὲ οι. MU 7 γάρ οι. BMt ἐπεισοδιώδη M^t
ἡ διαιρεσίς δὲ B 9 φῆσεις B 11 ἔκαστη M 14 ἐλαμβάνομεν τ 15 εἰς
τὸ M εἰδηκώτατα pr. U 17 εἴπομεν] p. 308,20 21 ὄμολόγηται MU^t
22 ὄμολόγηται U 24 ὑποκειμένου MU^t 26 ἡ prius οι. BU^t δεικνύουσιν B
εἰ γάρ scripsi: εἴ γε BMU^t 28 ἡ alt. οι. MU ἔσται Bt: ἔστιν MU^t
29 οὐκέτι — 31 ἀσύμμετρος iterat M

μενον ἡ τόδε εῖναι ἡ τόδε· διὰ ταύτης δὲ τῆς ὁδοῦ ἀδύνατον δεῖξαι LXXVII^v
ὅτι τόδε τί ἔστιν.

50

p. 46b35 Φανερὸν οὖν δτι οὔτε πρὸς πᾶσαν σκέψιν ἀρμόζει τῆς
ζητήσεως ὁ τρόπος, οὔτε ἐν οἷς μάλιστα δοκεῖ πρέπειν, ἐν τού-
τοις ἔστι γρῆσιμος.

Δέδεικται γὰρ δτι οὔτε πρὸς τὸ δεῖξαι τὰ κατὰ συμβεβηκὸς ὑπ-
άρχοντα ἡ τὰ ἴδια γρῆσιμεύσει, καὶ δτι τῶν προβλημάτων μόνον τὸ
καθόλου καταφατικὸν δοκεῖ δεικνύναι, καὶ δτι τοὺς ὄρισμοὺς ἐπαγγελλομένη
δεικνύναι τούτους μὲν οὐ δείκνυσιν ἀλλ' αἰτεῖται, ἄλλο δέ τι δείκνυσιν
10 ὃ μὴ βούλεται, καὶ δτι οὐδὲ περὶ γενῶν δτι τόδε τοῦδε γένος | ἐνδέ- LXXVIII^r
χεται διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου ἀποδεῖξαι. εἰ δέ τις λέγοι δτι οὐδὲ διὰ
τῆς τοῦ Ἀριστοτέλους μεθόδου ἔστι τὰ γένη ἀποδεῖξαι, ἵστω δτι, καὶ εἰ μὴ
ἀποδεικτικῶς ἔστιν αὐτὰ ἀποδεῖξαι, ἀλλ' οὖν γε παρέδωκεν ἐν τοῖς Τοπικοῖς
τόπους τινὰς δι' ὧν δυνατὸν διαλεκτικῶς τὴν περὶ τῶν γενῶν πίστιν ποιή-
15 σασθαι. οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν οὐδὲ εἰ ἡ διαιρετικὴ λαμβάνει ως ὅμοιο-
γούμενα τὰ γένη, δταν ὑπὸ τῆς ἐναργείας μαρτυρούμενα ἥ· οὐδὲ γὰρ αἱ 5
ἀποδεικτικαὶ μεθόδοι ἀποδεῖξαι τι δύνανται μὴ λαβοῦσαι τινα ἐκ τῶν φαι-
νομένων ἀναποδείκτως· ἀρχὴ γὰρ πάσης ἀποδείξεως αἱ κοιναὶ ἔννοιαι καὶ
τὰ ὑπὸ τῆς ἐναργείας μαρτυρούμενα. εἰ γὰρ μὴ ληφθείη τι ὠμολογημένον
20 ἀλλ' ἀεὶ τὸ ληφθὲν δέοι ἀποδεικνύναι. ἀναιρεθήσεται ἀπόδειξις τῆς προ-
όδου ἐπ' ἄπειρον γινομένης· δεῖσαι γὰρ ἀεὶ τὸ ληφθὲν εἰς ἄλλου ἀπόδειξιν
ἀποδεικνύναι. δέδεικται δὲ ἐν τοῖς Ἀποδεικτικοῖς αὐτὸ τοῦτο, δτι οὐ
προΐασιν ἐπ' ἄπειρον αἱ ἀποδείξεις ἀλλ' ἀρχὰς ἔχουσιν ἀναποδείκτους τὰς 10
κοινὰς ἔννοιας καὶ τὰ ὑπὸ τῆς ἐναργείας μαρτυρούμενα.

3 ἀρμόσει B: ἀρμόττει M	11 λέγει B	12 τὸ γένος M: τῷ γένει U		
δτι om. MU	εἰ καὶ M	13 γε om. U	ἐν τοῖς Τοπικοῖς] IV	15 οὐδὲ BM:
οὐδὲν Ut	16 ἀπὸ M Ut	19 τὰ BMt: ταῦτα U	ἐνεργείας BU	20 δέοιτο Bt
21 δὲ B	22 ἐν τοῖς [Ἀποδεικτ.] 13 p. 72v 18 sq.			24 ἐνεργείας BU
τέλος τοῦ περὶ εὐπορίας προτάσεων subser. B: πεπλήρωται τὸ δεύτερον τμῆμα M				

ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΗΕΡΙ ΑΝΑΛΥΣΕΩΣ
ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΩΝ.

p. 46v 40 Πῶς δ' ἀνάξομεν τοὺς συλλογισμοὺς εἰς τὰ προει- LXXVIII^r
ρημένα σχήματα, λεκτέον ἀν εἴη μετὰ ταῦτα· λοιπὸν γάρ εἴτε
5 τοῦτο τῆς σκέψεως.

Πέρας ἀπείληφε τὸ δεύτερον τοῦ βιβλίου τυμῆμα· τοῦτο δέ ἐστι τὸ
περὶ τῆς εὐπορίας τῶν προτάσεων. ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐπὶ τὸ τρίτον μετα-
βέβηκε· τοῦτο δέ ἐστι πῶς ἀν δυνηθείμεν τοὺς ἡ παρὰ τοῖς παλαιοτέροις 20
συλλογισμοὺς ἡ θεοῦς ἡμῖν οἱ προσδιαλεγόμενοι πλέκουσιν ἀνάγειν εἰς τὰ
10 προειρημένα τρία σχήματα. τούτου γάρ δειχθέντος, φησί, τέλος ἀν ἡμῖν
ἔχοι ἡ προκειμένη πραγματεία· εἰ γάρ τὴν τε γένεσιν τῶν συλλογισμῶν
μεμαθήκαμεν, ἔτι τε πῶς ἀναγαγεῖν δυνάμεθα εἰς τὰ προειρημένα
σχήματα τοὺς προτιμεμένους συλλογισμούς, τελειοτάτην ἀν ἔχοιμεν τὴν συλ-
λογιστικὴν ἔξιν. δεῖ οὖν, φησίν, εἰς τὰς προσεχεῖς δύο προτάσεις ἀναγαγεῖν
15 τὸν συλλογισμόν (αὗται γάρ εἰσιν αἱ προσεχῶς τοῦ συμπεράσματος συνακτι- 25
καὶ), ἔπειτα τοὺς ὅρους ἐπισκοπεῖν ἐξ ᾧ αὗται συνεστήκασι. πολλάκις δέ,
φησίν, οὔτε οἱ γράφοντες οὔτε οἱ προσδιαλεγόμενοι τὰς δύο προτείνουσι
προτάσεις, ἀλλ' ἔστιν ὅτε τὴν μίαν παραλιμπάνουσι, καὶ ἡτοι τὴν μείζονα
ἡ τὴν ἐλάττονα. καὶ τὴν ἐλάττονα μέν, ὡς ὅταν εἴπω οὕτως· πᾶν οἰκεῖον
20 ἀγαθόν, ἡ ὑγίεια ἄρα ἀγαθόν· ἡ πᾶν κατὰ φύσιν ἀγαθόν, ἡ ἡδονὴ ἄρα
ἀγαθόν· ἐνταῦθα γάρ δῆλον ὅτι ἡ ἐλάττων πρότασις παραλέειπται· ἡ λέγουσα
ἐν μὲν τῷ πρώτῳ συλλογισμῷ ὅτι ἡ ὑγίεια οἰκεῖον, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ὅτι 30
ἡ ἡδονὴ κατὰ φύσιν. δῆλον δὲ γίνεται ἐν τούτοις τὸ παραλειμμένον ἐκ

1. 2 Inscripsi ex B (qui σχήματος praebet, quod correxi): ἀρχὴ τοῦ τρίτου M: ἐξήγησις
ἰωάννου γραμματικοῦ καὶ ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου, εἰς τὸ περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν,
τρίτον τυμῆμα Y: tit. om. t 4 μετὰ κτλ. om. Y 5 post τοῦτο delevit μετὰ B
ἐπισκέψεως M 7 τῆς om. Y 12 ἀγαγεῖν M: ἀν ἀγαγεῖν t δυνάμεθα, sed
post 13 σχήματα Escor. Φ. III. 10: δυνόμεθα BMY: δυνώμεθα t 13 τελειότητα B
16 αὗται Bt: αὐτοὶ MY 18 ἔσται M 20 ὑγεία BY 21 ἐντεῦθεν B
δῆλον ὅτι] ἡδη B 22 ὑγεία BY δευτέρω B Mt: ἑτέρω Y 23 ὅτι alt. om. Y
23 τὸ παραλειμμένην Y

τοῦ συμπεράσματος· ἐὰν γάρ εὑρωμεν ὅρον ἐν τῷ συμπεράσματι δην ἐν LXXVIII^τ
 ταῖς προτάσεσιν οὐκ εἴχομεν, ὥσπερ ἐν τούτοις τὴν ὑγίειαν ἢ τὴν ἡδονήν,
 δῆλον ὅτι ἀπό τινος παραλειψιμένης προτάσεώς ἐστιν οὗτος ὁ ὅρος ἐν τῷ
 συμπεράσματι.. γινώσκομεν δὲ ποίᾳ ἐστὶν ἡ παραλειψιμένη, πότερον μείζων
 5 ἢ ἐλάττων, ἐκ τῆς τάξεως τοῦ ἐν τῷ συμπεράσματι καινοτέρου ὅρου· ἐὰν
 μὲν γάρ ὁ ὑποκείμενος ἦ, ἐλάττων, ἐὰν δὲ ὁ κατηγορούμενος ἦ, μείζων, 25
 ὥσπερ ἐν τούτοις ἐστὶν ἡ ἡδονὴ καὶ ἡ ὑγίεια. ἔχει οὖν οὗτος τὴν τοῦ ὑπο-
 κείμενου τάξιν ἐν τῷ συμπεράσματι· ὁ δὲ ὑποκείμενος ἐν τῷ συμπεράσματι
 τῆς ἐλάττονός ἐστι προτάξεως, ὥσπερ ὁ κατηγορούμενος τῆς μείζονος· δῆλον
 10 οὖν ἄρα ὅτι ἡ ἐλάττων ἐστὶν ἡ παραλειψιμένη. ἐνίστε δέ, ὡς εἶπον, τὴν
 μὲν μείζονα παραλιμπάνουσι, λέγουσι δὲ τὴν ἐλάττονα, οἷοί εἰσι πάντες οἱ
 ῥητορικοί· ὁ δεῖνα νύκτωρ πλανᾶται, κλέπτης ἄρα ἐστίν· ὁ δεῖνα καλλωπιστής,
 οὐκοῦν καὶ μοιχός. ἔχει γάρ τὸ συμπέρασμα πῇ μὲν τὸν κλέπτην πῇ δὲ 10
 τὸν μοιχόν· κατηγοροῦνται δὲ οὗτοι ἐν τῷ συμπεράσματι. οὐκοῦν ἡ μεί-
 15 ζων ἐστὶν ἡ παραλειψιμένη· ὁ δεῖνα νύκτωρ πλανᾶται, πᾶς νύκτωρ πλανώ-
 μενος κλέπτης ἐστίν, ὁ δεῖνα ἄρα κλέπτης ἐστίν· ὁ δεῖνα καλλωπιστής, πᾶς
 καλλωπιστής μοιχός, ὁ δεῖνα ἄρα μοιχός. ἐνίστε δέ, φησίν, οὐ παραλιμ-
 πάνουσι πρότασιν, περιττά δὲ τιθέασιν, ἢ καὶ παραλιμπάνουσι μέν τινα,
 καὶ ἄλλα δὲ τιθέασι περιττά· καὶ δεῖ συναρᾶν τί μὲν παραλέειπται, καὶ
 20 τοῦτο προστιθέναι, τί δὲ περιττὸν εἴρηται, καὶ τοῦτο ἀφαιρεῖσθαι, ἔως οὐ 45
 καταντήσομεν εἰς τὰς δύο προτάσεις. καὶ δύος μὲν παραλιμπάνουσιν ἐνίστε
 μίαν τῶν προτάσεων, εἴπομεν ἡδη. προστιθέασι δὲ περιττά, ὡς ἐὰν εἴπω·
 ἡ ἡδονὴ κατὰ φύσιν, ἡ ἡδονὴ λεία ἐνέργεια, ἡ ἡδονὴ ἀνενόχλητος ζωή,
 πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθόν· ἐν τούτοις γάρ μόνον χρειῶδες πρὸς τὸ συμ-
 25 πέρασμα τὸ ‘ἡ ἡδονὴ κατὰ φύσιν’, τὰ δὲ ἄλλα περιττά καὶ μάτην παρεί-
 ληπται, εἰ μὴ δι’ ἄλλην τινὰ αἰτίαν τῶν προειρημένων τι παραληφθείη, ἢ
 δι’ ἐπίκρυψιν ἢ δι’ ἄλλο τι. συμβαίνει οὖν ὅτε καὶ προστιθέασι περιττά 50
 καὶ τῶν ἀναγκαίων τι παραλιμπάνουσιν, οἷον, ὡς εἴπομεν ἡδη, ἡτοι τὴν
 μείζονα πρότασιν ἢ τὴν ἐλάττονα. τινὲς μὲν οὖν, φησί, τῶν προτεινομένων
 30 συλλογισμῶν ἐλλειπτικῶς εἰρημένοι ὥστε τινὰς ἔχουσι τὴν εἰς τὰ σχήματα ἀνά-
 λυσιν, τινὲς δὲ δισχερεστέραν. δοι μὲν γάρ, φησίν, ὅρον τινὰ ἔχουσιν ἐν
 τῷ συμπεράσματι δην ἐν ταῖς προτάσεσιν οὐ παρειλήφασιν, εὐχερέστερον
 ἀνάγονται ὑπὸ τὰ σχήματα· δυνατὸν γάρ ἐκ τοῦ ὅρου τούτου ῥᾶστα ἴδειν

1 δη—4 συμπεράσματι ομ. M	2 ἔχομεν Y	3 ὑγείαν Y	4 ὄποια Y
post μείζων add. ἐστιν Y	6 μὲν ομ. MY	7 prius M: ἢ BYt	8 ἡν (ante δὲ) Y
9 alt. MY: ἢ Bt	7 ὑγεία Y	11 μὲν ομ. Bt	λέγουσι
δὲ MY: καὶ λέγουσι Bt	πάντες ομ. Y	12 καλωπιστής B itemque vs. 17	
13 καὶ ομ. Y	ποι utroque loco Y	14 post οὗτοι add. οἱ ὅροι Y	
19 ὅτι M	ὅτι Bt	20 προτιθέναι pr. B, corr. B ²	
21 καταντήσωμεν Mt cf. p. 312,11	22 post προτάσεων add. ὡς Bt	23 ἡδη εἴπομεν B	
24 χρειῶδες μόνον B	26 προσρημένων t	28 τινὰ Y	29 ἡτοι scripsi:
δὲ Μ: ὅτι ἢ Y: ομ. Bt	29 ἢ Y: ἡτοι B Mt	φασὶν Y	30 εἰρηκέναι Y
31 δοι] ὅτε Y	32 παρειλήφαμεν MY; huc usque M	33 ὑπὲρ t	

τὸ παραλειπειμμένον, ὥσπερ ἐν | οἵς παρεθήκαμεν παραδείγμασιν. LXXVIII^v
 θσοι δὲ τῶν συλλογισμῶν ἐλλειπτικῶς εἴρηνται, τοὺς δὲ αὐτοὺς δρους ἔχουσιν
 ἐν τῷ συμπεράσματι οὓς καὶ ἐν ταῖς προτάσεσι παρειλήφασι, τούτους,
 φησί, δυσχερὲς ἀναλῦσαι εἰς τὰ σχῆματα· οὐ γάρ εὔσύνοπτον τὸ παραλειπει-
 μένον. οἶνον αὐτὸς παρατίθεται συλλογισμόν· ἔχει δὲ οὕτως· ἀναιρουμένης
 τῆς μὴ οὐσίας οὐκ ἀνήρηται ή οὐσία· τῶν μερῶν δὲ ἀναιρουμένων ἀνήρηται
 τὸ δλον· τὰ μέρη ἄρα τῆς οὐσίας οὐκ εἰσὶν οὐκ οὐσίαι· ἐν γάρ τῷ συμ-
 περάσματι τοῦ συλλογισμοῦ τούτου οὐδεὶς ἐστιν ὅρος μὴ ὧν ἐν ταῖς προ-
 τάσεσιν, ἀλλ' ἐστιν ή μὲν μὴ οὐσία ἐν τῇ μιᾷ, τὰ δὲ μέρη ἐν τῇ ἑτέρᾳ.
 10 θυτζερῆς οὖν ἐν τοῖς τοιωτοῖς ἡ ἀνάλυσις, ἐπεισὴκ οὐδὲ τὸ παραλειψθὲν
 ῥάδιον συνιδεῖν· δύο γάρ οὐσῶν ἐν τούτῳ προτάσεων ἀσυγάπτων ἀλλήλαις
 οἱ ἐν τῷ συμπεράσματι δύο ὅροι ἑκάτερος ἐν ἑκατέρᾳ ἐστὶ τῶν προτάσεων.
 ἐστιν οὖν τὸ παραλειπειμμένον ἐν τούτῳ οὐχ ὅρος ἀλλὰ πρότασις. σκοπὸς
 δὲ δεῖξαι διὰ τούτων δτι τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν οὐσίαι εἰσί. καὶ δείκνυσι 15
 15 τοῦτο οὐτας ὁ συλλογισμὸς ἐν δευτέρῳ σχῆματι λαμβάνων μέσον δρον τὴν
 οὐσίαν, μείζονα τὴν μὴ οὐσίαν καὶ ἐλάττονα τὰ μέρη τῆς οὐσίας, καὶ λέγει
 τρόπον τινὰ οὕτως· τῆς μὴ οὐσίας ἀναιρουμένης οὐκ ἀνήρηται ή οὐσία, τῶν
 μερῶν δὲ ἀναιρουμένων ἀνήρηται <ή οὐσία>, τὰ μέρη ἄρα τῆς οὐσίας οὐκ
 εἰσὶν οὐκ οὐσίαι ἀλλ' οὐσίαι δῆλον δτι· δ γάρ μὴ ἐστιν οὐκ οὐσία, οὐσία.
 20 ἐστὶν ἐξ ἀνάγκης. ἀλλ' ἐν τῷ προκειμένῳ οὐκ ἐχρήσατο τῷ αὐτῷ μέσῳ 15
 δρῳ ἐν τῇ ἐλάττονι προτάσει, ἀλλ' ἐλαβεν ἀντὶ τῆς οὐσίας τὸ δλον· εἰπὼν
 γάρ τῆς μὴ οὐσίας ἀναιρουμένης οὐκ ἀνήρηται ή οὐσία' καὶ δέον εἰπεῖν
 τῶν μερῶν δὲ ἀναιρουμένων ἀνήρηται ή οὐσία' οὕτω μὲν οὐκ εἰπεν, ἀλλ'
 δτι τῶν μερῶν δὲ ἀναιρουμένων ἀνήρηται τὸ δλον. καὶ ἐχρήσατο ἀντὶ
 25 μέσου δρου τῆς οὐσίας τῷ δλῳ ὥστε ἐν τῷ αὐτῷ συλλογισμῷ δύο μέσους
 παραλαμβάνεσθαι, τὴν οὐσίαν καὶ τὸ δλον· δπερ τὴν πλάνην ἐποίησε. διὰ 20
 τί δὲ οὕτως ἐχρήσατο; λέγομεν δτι δύο συλλογισμῶν ὅντων, προσυλλογισμοῦ
 τε καὶ αὐτοῦ τοῦ συλλογισμοῦ, ἐξ ἑκατέρου μία πρότασις εἰληπται, παρα-
 λειπειμέναι δέ εἰσιν αἱ λοιπαὶ δύο. τοῦ γάρ συλλογισμοῦ τὴν ἐλάττονα
 30 πρότασιν βουλόμενος κατασκευάσαι, πόλεν δτι τῶν μερῶν ἀναιρουμένων ἀνή-
 ρηται ή οὐσία, δείκνυσιν αὐτὴν διὰ προσυλλογισμοῦ κεχρημένος μέσῳ δρῳ
 τῷ δλῳ, ὥστε εἶναι τὸν προσυλλογισμὸν οὕτως· τῶν μερῶν τῆς οὐσίας
 ἀναιρουμένων ἀνήρηται τὸ δλον, τοῦ δλου ἀναιρουμένου ἀνήρηται ή οὐσία, 25
 τὰ μέρη ἄρα τῆς οὐσίας οὐσίαι εἰσίν· τὸ σχῆμα πρῶτον. ἐπικρύψεως οὖν
 35 ἔνεκεν ή συντομίας λαβὼν τοῦ προσυλλογισμοῦ τὴν ἐλάττονα πρότασιν τὴν
 λέγουσαν τῶν μερῶν ἀναιρουμένων ἀνήρηται τὸ δλον' καὶ τοῦ συλλογισμοῦ
 τὴν μείζονα τὴν λέγουσαν τῆς μὴ οὐσίας ἀναιρουμένης οὐκ ἀνήρηται ή

1 προσέθηκε Y 3 καὶ ομ. Y post τούτους add. δὲ Y 4 φῆσι Y
 4. 5 παραλειπειμένον Yt 9 τῷ ἑτέρῳ B 10 παραληφθὲν Yt 14 an γάρ?
 15 οὕτως Y λαμβάνω B 16 λέγω B 17 ἀνηρημένης B τῶν—18 ἀνήρηται
 ομ. Bt 18 ή οὐσία addidi cf. vs. 23 τῆς οὐσίας ομ. Y 22 ἀνηρημένης B
 23 ή—24 ἀνήρηται ομ. Y 24 post ἀντὶ add. τοῦ Y 27 δὲ ομ. Y προσυλλο-
 γισμοῦ] post πρὸ delevit ei Y 30 ἀνηρημένων B 34 immo τῶν μερῶν ἄρχ τῆς
 οὐσίας ἀναιρουμένων ἀνήρηται ή οὐσία 35 συντόμως t 37 ἀνηρημένης B

οὐσία' οὕτως ἐπήγαγε τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὰ μέρη οὐκ εἰσὶν οὐκ LXXVIII^c οὐσίαι. ἐχρῆσατο οὖν ἐν τῷ συλλογισμῷ ὅρῳ μέσῳ οὐ τῷ αὐτῷ, ἀλλ' ἐν τῇ μείζονι μὲν τῷ ὄντως μέσῳ, λέγω δὴ τῇ οὐσίᾳ, ἐν δὲ τῇ ἐλάττονι ὥντὶ τῆς 30 οὐσίας τῷ δλῳ. ὅστε δυσχερής τοῦ τοιωτοῦ τῶν συλλογισμῶν εἰδους ἡ ἀνάλυσις μὴ δυναμένων ήμῶν ἐκ τοῦ συμπεράσματος στοχάσασθαι τὸ παραλειπόμενον τῶν αὐτῶν δρων ὑπαρχόντων ἐν τῷ συμπεράσματι οἵπερ ἡσαν καὶ ἐν ταῖς προτάσεσιν. τίθησι μὲν οὖν καὶ ἔτερα εἰδη τῆς τῶν συλλογισμῶν ἀσαφείας, ἀλλ' ἵνα μὴ πάντα ἀμα λέγωμεν, ἔκαστον ἐν τῷ ἰδίῳ τόπῳ θεωρήσομεν.

10 p. 47a5 Συμβήσεται δὲ ἀμα καὶ τὰ πρότερον εἰρημένα ἐπιβεβαιοῦσθαι καὶ φανερώτερα εἰναι. ὅτι οὕτως ἔχει, διὰ τῶν νῦν 35 λεγομένων δεῖ γάρ πᾶν τὸ ἀληθὲς αὐτὸν ἔσαυτῷ ὁμολογούμενον εἰναι πάντῃ.

'Εάν, φησί, δείξωμεν ὅτι οἱ ὄπωσοῦν προφερόμενοι συλλογισμοὶ πάντες 15 εἰς τὰ τρία ἀναλύονται σχήματα μόνον, πιστωσόμεθα μᾶλλον τὰ προειρημένα, ὅτι ἀνάγκη τρία μόνα εἰναι σχήματα. εἰ γάρ τήν τε γένεσιν αὐτῶν παραδιδόντες δείκνυμεν μόνα εἰναι ταῦτα καὶ τὴν μέθοδον τῆς τῶν συλλογισμῶν εὑπορίας, ἔτι δὲ καὶ τοὺς γεγενημένους συλλογισμοὺς ἀναλύοντες εὗροιμεν εἰς ταῦτα μόνα ἀναλυομένους, αὐτὴν ἔσαυτῇ σύμφωνον εύρησομεν 40 20 τὴν ἀλήθειαν. οὐ μόνον δὲ τὸν περὶ τῶν τριῶν σχημάτων λόγον εύρήσομεν διὰ τούτων βεβαιούμενον ἀλλὰ καὶ τὸν περὶ τῶν συλλογιστικῶν συζυγιῶν καὶ τῶν ἀσυλλογίστων· δεῖξει γάρ ἐν τούτοις ὅτι δοι δέ τοισταν προτάσεων κατασκευάζουσί τι, κατὰ τὴν ἴδιαν φύσιν ἀσυλλόγιστοί εἰσιν, ἐτέρωθεν δὲ ἔχουσι τὸ ἀναγκαῖον. καὶ περὶ τῶν λοιπῶν δὲ καὶ ἐντεῦθεν σχήμομεν 25 τὴν πίστιν.

p. 47a11 'Ράσον γάρ εἰς τὰ μείζω διελεῖν ἢ εἰς τὰ ἐλάττω· μείζω δὲ τὰ συγκείμενα ἢ τὰ ἔξι τῶν.

Ἔνγερέστερον γάρ τὸ διελεῖν εἰς μεγάλα μόρια ἢ τὸ εἰς μικρότερα· 45 διό, ἕτησι, δεῖ ήμᾶς εἰς τὰ δύο μεγάλα μόρια τοῦ συλλογισμοῦ, λέγω δὴ τὰς συνεκτικὰς αὐτοῦ δύο προτάσεις, τὴν διαιρέσιν ποιεῖσθαι. ἀντικειμένως δὲ ἔχει τῷ πλήθει τὸ μέγεθος· δταν γάρ ἡ διαιρέσις εἰς μεγάλα τῷ μεγέθει γένηται, εἰς ἐλάττονα γίνεται τῷ πλήθει, δταν δὲ εἰς πλείονα τῷ πλήθει, εἰς ἐλάττονα τῷ μεγέθει. ἐάν γάρ εἰς δύο διέλω τὸ πηχυαῖον ἔύλον καὶ

2 μέσω ὅρω Υ	3 μὲν τῷ ὄντως μέσῳ Bt: τῶν συμπεράσματι Υ	5. 6 απ τοῦ παραλειπόμενου?
	Δ ἄμα οικ. Υ	λέγομεν τὸ
10. 11 βεβαιοῦσθαι Bt	11 ἔχοι Υ	διὰ τῶν κτλ. οικ. Υ
πάντως Bt	16 τε οικ. Υ	17 ίμμο δείκνυμεν
μὲν pr. Υ	20 λόγον bis Υ	18 δὲ Bt: τε Υ
ὅτι οικ. Υ	23 οἰκείαν Υ	19 εὗρη
Arist.	24 σχῶμεν Υ	22 δείξει] c. 33 p. 47b 18 sq.
εἰς alt. Bt (m): om. Υ Arist.	26 ἥσον BYt (n m, corr. C): ῥάω	
μείζονα τ	27 τὰ alt. Bt (n m): om. Arist.	ἐλάττω B μείζω κτλ. οικ. Υ
cf. p. 319,10	33 διέλωμεν τ	post τὸ add. σύγκειται τ (corr. A)

πάλιν ἄλλο πηγυσμαῖον εἰς τέσσαρα διέλκω, δῆλον ὅτι ἐκείνου τὰ μόρια ΛΧVIII· μεγέθει μὲν μείζονά εἰσιν ἡ τὰ τούτου, πλήθει δὲ ὀλιγώτερα· ῥάβων δὲ ἐκείνη 50 ἡ διαιρέσις ταύτης· διὰ τοῦτο φησιν εἰς τὰς δύο προτάσεις τὰς συνεκτικω- τάτας διελεῖν χρῆναι πρότερον, ἀτινά ἐστι τὰ μεγάλα μόρια τοῦ συλλογισμοῦ, 5 καὶ μὴ ἐξ ὧν αὐταὶ σύγκεινται, λέγω δὲ εἰς τὰς τῶν προσυλλογισμῶν προ- τάσεις. καὶ γάρ ὑσχερέστερον τοῦτο καὶ οὐδὲν ἡμᾶς διγίγγινει εἰς τὸ προ- κείμενον. τουτέστιν εἰς τὸ ἀναγαγεῖν ὑπὸ τὰ συγκέιματα τοὺς συλλογισμούς· οὐδὲν γάρ εἰς τοῦτο δεησόμεθα τῶν προσυλλογισμῶν. συγκείμενα οὖν φησιν αὐτὰς τὰς δύο προτάσεις· | σύγκεινται γάρ ἐκ τῶν προσυλλο- LXXIX^r 10 γυμῶν· ἐξ ὧν δὲ αὐτοὺς τοὺς προσυλλογισμούς. μήποτε δὲ τὰ ἐξ ὧν ἀκουστέον τοὺς τρεῖς δρους ἐξ ὧν αἱ δύο προτάσεις, δτι πρότερον τὰς προ- τάσεις ζητητέον τοῦ συλλογισμοῦ καὶ μὴ τοὺς δρους· εὐχερέστερον τε γάρ τὰς προτάσεις εὑρήσομεν ἡ τοὺς δρους, καὶ τῇ εὑρέσει τῶν προτάσεων συναναφαίνονται καὶ οἱ τρεῖς δροι ἐξ ὧν αἱ προτάσεις σύγκεινται.

15 p. 47a13 Εἶτα σκοπεῖν ποτέρα ἐν ὅλῳ καὶ ποτέρα ἐν μέρει. 5

Οὐ λέγει ‘ποία ἐστὶ καθόλου καὶ ποία μερική’, ἀλλὰ ‘ποία μείζων καὶ ποία ἐλάττων’. εἶπεν δὲ καθόλου μὲν τὴν μείζονα, ἐν μέρει δὲ τὴν ἐλάτ- τονα, διότι δεὶ ἐπὶ πλέον ἐστὶν ἡ μείζων τῆς ἐλάττονος καὶ περιέχεται ἐν τῇ μείζονι ἡ ἐλάττων. δταν γάρ εἰπω ‘πᾶς ἀνθρωπος ζῶον, πᾶν ζῶον 20 οὐσία’, δῆλον δτι ἡ λέγουσα ‘πᾶν ζῶον οὐσία’ ἐπὶ πλέον ἐστὶ τῆς λεγούσης ‘πᾶς ἀνθρωπος ζῶον’. δ τε γάρ ὑποκείμενος τῆς μείζονος ἐπὶ πλέον ἐστὶ *〈τοῦ〉* τῆς ἐλάττονος, λέγω δὴ τὸ ζῶον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ κατηγορούμενος τοῦ κατηγορουμένου· ἐπὶ πλέον γάρ ἡ οὐσία τοῦ ζώου· ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ 10 εἰπεῖν ‘πᾶν ζῶον οὐσία’ ἔμπειτειληπται τῷ ζῷῳ καὶ ὁ ἀνθρωπος. καὶ ἐπὶ 25 τῶν ἀποφατικῶν ὅμοίως ἔχει· οἷον πᾶς ἀνθρωπος ζῶον. οὐδὲν ζῶον ἄψυχον· ἐπὶ πλέον γάρ τὸ μὲν ἄψυχον τοῦ ζώου· τοῦ γάρ ἄψυχου καὶ τοῦ ἐμψύχου προσεχῶς διαιρουμένου ἐκ τοῦ σώματος, ἐκ τοῦ ἐμψύχου ἔχει τὴν ὑπο- διαιρέσιν τὸ ζῶον, ὥστε οὐ τῆς αὐτῆς συστοιχίας τὸ ζῶον καὶ τὸ ἄψυχον, ἀλλὰ ἀνωτέρω τὸ ἄψυχον. ἐπὶ πλέον οὖν τὸ μὲν ἄψυχον τοῦ ζώου, τὸ 30 δὲ ζῶον τοῦ ἀνθρώπου. ὅμοίως δὲ καὶ ἐν τῷ ‘οὐδὲν ζῶον ἄψυχον’ περιέ- χεται καὶ ὁ ἀνθρωπος.

p. 47a14 Ἐνίστε γάρ τὴν καθόλου προτείναντες τὴν ἐν αὐτῇ οὐ λαμβάνουσιν.

Ἐν αὐτῇ λέγει τὴν ἐλάττονα, διότι, ὡς εἶπον, περιέχεται ἡ ἐλάττων

1 ἄλλο πάλιν Y	διέλωμεν t	2 μεγέθη B	ἡ τὰ BY: εἶτα t	πλήθη Yt
βῶν Yt	γάρ Y	2. 3 ἐκείνη ἡ B: η ἡ ἐκείνη Y: η ἐν ἐκείνῃ t	3 τὰς alt.	
om. Y	4 χρὴ Y	5 λέγει t	6 post τοῦτο add. τούτου t	8 συγκείμενα
9. 10 προσυλλογισμῶν om. B	συγκείμενα t: συγκειμένας Y	10 δὲ prius Bt: γάρ 1		
14 καὶ om. Y	οἱ om. t	16 post λέγει add. δτι Bt	20 λεγούσης—22 τῆς	
om. Yt	22 τοῦ addidi	23 κατηγορουμένου scripsi: ὑποκειμένου BYt		
24 ὁ om. Yt	25 τῶν ἀποφατικῶν scripsi: τὰ ἀποφατικὰ BYt	26 ἐμψύχου—		
ἄψυχου Y	30 ἄψυχος Bt	32 αὐτῇ BY (corr. B): ταύτη t Arist.		

ὑπὸ τῆς μείζονος ὄμοιώς καὶ ἐπὶ τῶν καταφατικῶν καὶ τῶν ἀποφατικῶν περιέχει γὰρ ή λέγουσα ‘πᾶν ζῷον οὐσία’ τὴν λέγουσαν ‘πᾶς ἄνθρωπος ζῷον’· καὶ γὰρ η οὐσία τοῦ ζῷου περιεκτική καὶ τὸ ζῷον τοῦ ἀνθρώπου. ὄμοιώς καὶ ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως περιέχει γὰρ η λέγουσα ‘οὐδὲν ζῷον 20 5 ἄψυχον’ τὴν λέγουσαν ‘πᾶς ἄνθρωπος ζῷον’· εἰ γὰρ οὐδὲν ζῷον ἄψυχον, οὐδὲ ἄνθρωπος δῆλον ὅτι.

p. 47a 16 "II ταύτας μὲν προτείνουσι.

Τὰς μερικὰς δηλονότι, ταύτον δὲ εἰπεῖν τὰς ἐλάττους· περὶ τούτων 25 γὰρ προσεχῶς εἴπε.

10 Δι' ὃν δὲ αὗται, τουτέστι τὰς καθόλου, ταύτον δὲ εἰπεῖν τὰς μείζους· περαίνονται γὰρ αἱ ἐλάττους διὰ τῶν μείζονων· ἐπεὶ γὰρ πᾶν ζῷον οὐσία, διὰ τοῦτο καὶ πᾶς ἄνθρωπος οὐσία· ὄμοιώς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν, ἐπεὶ οὐδὲν ζῷον ἄψυχον, οὐδὲ ἄνθρωπος δῆλον ὅτι.

15 p. 47a 22 "Ενιοι δὲ λανθάνουσι καὶ δοκοῦσι συλλογίζεσθαι διὰ τὸ ἀναγκαῖόν τι συμβαίνειν ἐκ τῶν κειμένων.

Ζητήσεις δ' ἀν τις καί, εἰ ἐκ τῶν κειμένων ἀναγκαῖόν τι συμβαίνει, πῶς φησιν ὅτι δοκοῦσι συλλογίζεσθαι καὶ λανθάνουσιν ὡς συλλογίζόμενοι, οὐ συλλογίζονται δέ· καὶ μὴν αὐτὸς ὄριζόμενος τὸν συλλογισμὸν ἔλεγεν ὅτι “συλλογισμός ἐστι λόγος ἐν φιλοσοφίᾳ τεμέντων τινῶν ἔτερόν τι 20 τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει τῷ ταῦτα εἶναι”. εἰ οὖν ὁ συλλογισμὸς διὰ τὸ τὰ κείμενα εἶναι ἀναγκαῖόν τι συνάγει, πῶς ἐνταῦθα φησιν ὅτι ἀναγκαῖον μέν τι συμβαίνει ἐκ τῶν κειμένων, οὐ μὴν συλλογιστικῶς; λανθάνουσι γάρ, φησί, καὶ δοκοῦσι συλλογίζεσθαι, δηλονότι 25 μὴ συλλογίζόμενοι. λέγω οὖν ὅτι διὰ τοῦτο οὐκ ἡρκέσθη ἐν τῷ ὄρισμῷ τῷ εἰπεῖν “ἔτερόν τι τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει τῷ ταῦτα εἶναι”, ἀλλ' ἔρμηνεύεται αὐτῷ τί σημαίνει τὸ “τῷ ταῦτα εἶναι”. ἐπήγαγε γὰρ “λέγω δὲ τῷ ταῦτα εἶναι τὸ διὰ ταῦτα συμβαίνειν, τὸ δὲ διὰ ταῦτα συμβαίνειν τὸ μηδενὸς ἔξωμεν ὄρου προσδεῖν πρὸς τὸ γενέσθαι τὸ ἀναγκαῖον”. ἐνταῦθα οὖν ἐνδεῖ ὅπου μὲν ὅρος ὅπου δὲ πρότασις. διὰ τοῦτο δὲ δῆλος, 30 φησίν, ἐν τούτοις συμβαίνει τὸ ἀναγκαῖον, ὅτι ἐπὶ πλέον ἐστὶ τὸ ἀναγκαῖον 40 τοῦ συλλογισμοῦ· εἴ τι μὲν γὰρ συλλογισμός, τοῦτο καὶ ἀναγκαῖον, οὐκ

1 καὶ prius Y: δὲ καὶ B: om. t τῶν alt. om. t 3 καὶ γὰρ—5 ἄνθρωπος ζῶον
om. Y 7 ἡ ταύτας—13 δῆλον ὅτι om. B 9 εἰπει τ: εἰπεῖν supra ποιεῖν scriptum Y
10 δι' ὃν—μείζους τ: om. Y 11 περαίνονται—13 δῆλον ὅτι mrg. Y 12 ὄμοιώς
—ἀποφατικῶν Y: καὶ t 14 post δοκοῦσι add. τὶ Y (n) συλλογίσασθαι Y
15 τι] ὅντι t 16. 17 σημαίνει t 18 οὐ om. B 19 ἔλεγεν] c. 1 p. 24v 18—20
22 σημαίνει t 24 ὅτι om. Y 25 τῷ prius om. B 26 ἔρμηνεύεται Y: ἔρμη-
νεύσαί τι Bt συμβαίνει, omisso τὶ t τὸ Bt: λέγω δὴ Y ἐπήγαγε]
p. 24v 20—22 γὰρ—27 εἶναι om. Y 27 τὸ δὲ—συμβαίνει t Arist.: ἤγουν Y:
om. B 29 ἐνδεῖ Y: ἔδει Bt

εἰ τι δὲ ἀναγκαῖον, τοῦτο καὶ συλλογισμός. ἀμέλει ἐν ταῖς ἀσυλλογίστοις LXXIX^v
 συζυγίαις ἐδείκνυμεν πολλάκις ἀναγκαῖον τι συμβαῖνον, ὅπερ συνέβαινεν οὐ
 διὰ τὸ συλλογιστικῶς συμπλακῆναι τὰς προτάσεις ἀλλὰ διὰ τὸ τὴν ὅλην
 τὴν παραληφθεῖσαν τὸ ἀναγκαῖον ἔχειν, λέγω δὴ διὰ τὸ τὴν καθόλου πρό-
 5 τασιν ἀληθῆ εἶναι τὴν λέγουσαν δτι παντὸς οὐτινοσοῦν πάντα τὰ μόρια ἀν
 ἀναιρεθῆ, συναναιρεῖται τούτοις καὶ ἡ οὐσία. καὶ ὅπως τοῦτο συμβαίνει, το
 ἔφθημεν εἰπόντες. δτι γάρ διά τινα καθόλου πρότασιν παραλειπειμένην
 ἔπειται τὸ ἀναγκαῖον ἐν τοῖς τοιούτοις, ως καὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ δοκεῖ, καὶ
 οὐ διὰ τὸ συλλογιστικὴν εἶναι τὴν ἀγωγήν, δῆλον ἐκ τῶν ὑποδειγμάτων.
 10 τίθησι γοῦν πλείονας τοὺς τοιούτους λόγους. οἷον εἰ τῷ Α τὸ Β ἵσον, καὶ
 τῷ Γ τὸ Β ἵσον, καὶ τὸ Α ἄρα τῷ Γ ἵσον· ἐνταῦθα γάρ ἀληθὲς μὲν τὸ
 συμπέρασμα καὶ τοῖς κειμένοις ἡκολούθησεν, ἀλλ’ οὐ συλλογιστικῶς. δτι
 γάρ οὐ συλλογιστικῶς, δῆλον ἐξ ὧν ἀμφότεραι τε αἱ προτάσεις εἰσὶ μερικαὶ πο
 (καὶ) ἐν δευτέρῳ συγκέματι καταφατικαί· οὗτοι δὲ ἐγουσῶν τῶν προτάσεων
 15 συλλογισμὸς οὐκ ἐγίνετο. πόθεν οὖν τὸ ἀναγκαῖον συνῆκται; φημὶ δτι ἀπό
 τινος καθόλου προτάσεως παραλειπειμένης τῆς λεγούσης ‘πάντα τὰ τῷ
 αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις ἐστὶν ἵσα’, ὥστε γίνεσθαι ἐκ συλλογισμοῦ τὸ
 ἀναγκαῖον τοῦτον τὸν τρόπον· τὸ Α καὶ τὸ Γ τῷ Β ἐστὶν ἵσα· πάντα τὰ
 τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις ἐστὶν ἵσα· τὸ Α ἄρα καὶ τὸ Γ ἀλλήλοις ἐστὶν
 20 ἵσα. δτι δὲ ἡ καθόλου πρότασις ἡ παραλειπειμένη αἰτίᾳ ἐστὶν ἐν |
 τοῖς οὕτω προσφερομένοις λόγοις τοῦ συνάγειν τι ἀναγκαῖον, δῆλον ἐφ’ LXXIX^v
 ὧν μὴ οὕτως ἔχει. φημὶ γάρ οὕτω· τὸ Α τοῦ Β ἐστὶν ἀδελφός· ἀλλὰ
 καὶ τὸ Γ τοῦ αὐτοῦ Β ἐστὶν ἀδελφός· καὶ οὐκέτι ἐξ ἀνάγκης ἔπειται ‘καὶ
 τὸ Α ἄρα τοῦ Γ ἐστὶν ἀδελφός’. τοῦτο δὲ διὰ τὸ τὴν καθόλου πρότασιν
 25 ψευδῆ εἶναι τὴν λέγουσαν ‘πάντες οἱ τοῦ αὐτοῦ ἀδελφοὶ καὶ ἀλλήλων εἰσὶν
 ἀδελφοί’. ἐπεὶ οὖν ψευδῆς ἡ καθόλου πρότασις, διὰ τοῦτο οὐδὲ τὸ ἀναγ-
 καῖον συνῆκται. δτι δὲ ψευδῆς, δῆλον ἐξ ὑποδειγμάτος. ὑποκείσθω γάρ
 γυναικά τινα ἐξ ἀνδρὸς παῖδα ἔχειν καὶ ἄνδρα τινὰ ἐκ γυναικός τινος παῖδα
 ἔχειν, καὶ στερείσθω ἡ μὲν γυνὴ τὸν ἄνδρα ὁ δὲ ἀνήρ τὴν γυναικα, καὶ
 30 συνερχέσθωσαν οἱ καταλειψθεῖσες εἰς γάμον καὶ τικτέτωσαν οὐίον. δῆλον
 οὖν δτι τῷ ἐξ ἀμφοῦ τεχθέντι ἑκάτερος τῶν προγεγενημένων ἀδελφός
 ἐστιν, ὁ μὲν ἐκ μητρός, ὁ δὲ ἐκ πατρός, καὶ δμως ἀλλήλων οὐκ εἰσὶν
 ἀδελφοί· οὔτε γάρ κατὰ μητέρα κοινωνοῦσιν (ἄλλη γάρ ἑκατέρου μήτηρ,
 τοῦ μὲν ἡ ζῶσα γυνή, τοῦ δὲ ἡ τελευτήσασα) οὔτε κατὰ πατέρα· καὶ γάρ 10
 35 οἱ πατέρες διάφοροι· τοῦ μὲν γάρ ὁ ζῶν δεύτερος τῆς γυναικὸς ἀνήρ, τοῦ
 δὲ ὁ τελευτήσας πρότερος τῆς αὐτῆς ἀνήρ. γίνεται οὖν ὁ πᾶς συλλογισμὸς

1 μέλει Y 4 ἔχειν] ειν corr. nescio unde B 8 δὲ B: δεῖ t 5 ὅτινοσοῦν B: οὕ
 τινος οὖν Yt ἀν ante πάντα collocat t: εἰ Y 6 ἀναιρεθεῖ Y 7 ἔφθημεν
 εἰπόντες] p. 316,10 sq. τινων t 8 τῷ Ἀλεξάνδρῳ] p. 344,34 sq. 10 τίθησι
 (scil. Alex.)] p. 344,14 sq. οἶον om. B 13 τε om. Y εἰσὶ om. Y
 14 καὶ addidi 15 ἐγένετο t 16 τῷ om. Y 17 ισχ εἰσὶν B τὸ scripsi:
 τὸν BYt 19 ἐστὶν prius Y: εἰσὶν Bt ἐστὶν alt. Yt: εἰσὶν B 20 οὔτε Y
 21 προσφερομένοις B 29 στερήσθω B 31 τὸ B τεθέντι pr. B
 προγεγενημένων pr. B, alt. ν superscr. B¹ 36 πρότερον B

ψευδῆ ἔχων τὴν μείζονα πρότασιν τοῦτον τὸν τρόπον· τὸ Α καὶ τὸ Γ LXXIX^v
 τοῦ αὐτοῦ Β ἀδελφοί εἰσι· πάντες οἱ τοῦ αὐτοῦ ἀδελφοὶ καὶ ἀλλήλων εἰσὶν
 ἀδελφοί· τὸ ἄρα Α καὶ Γ ἀλλήλων εἰσὶν ἀδελφοί. ψευδοῦς οὖν οὕσης τῆς
 καθόλου ψευδὲς καὶ τὸ συμπέρασμα καίτοι τοῦ σχήματος συλλογιστικοῦ
 5 ὅντος. ἐν οἷς ἄρα συνάγεται τι ἀναγκαῖον μὴ συλλογιστικῶς πεπλεγμένων
 τῶν προτάσεων, δι' αὐτὴν τὴν τῶν κειμένων φύσιν συνάγεται, οὐ μὴν ἐκ
 συλλογισμοῦ, διότι, ὡς εἶπεν, ἐπὶ πλέον ἐστὶν τοῦ συλλογισμοῦ τὸ ἀναγκαῖον,
 καὶ εἴ τι μὲν συλλογισμός, τοῦτο καὶ ἀναγκαῖον, οὐκ εἴ τι δὲ ἀναγκαῖον, εὐθὺς
 γὰρ τοῦτο καὶ συλλογισμός. πλείσι· δὲ καὶ ἄλλοις ὑποδείγμασι κέχρηται.
 10 οἵον Δίων λέγει ἡμέραν εἶναι· ἀλλὰ καὶ ἡμέρα ἐστί· Δίων ἄρα ἀληθεύει·
 κἀνταῦθα γὰρ ἀληθὲς μέν τι συνῆκται ἐξ ἀνάγκης διὰ τὰ κείμενα, οὐ μὴν 20
 ἐκ συλλογισμοῦ. τὸ γὰρ ‘ἀληθεύει’ μείζων ὑπάρχων δρος οὐκ εἰληπται ἐν
 οὐδενὶ τῶν προκειμένων· ἔδει δὲ πάντως, ὡς μεμαθήκαμεν, τὸν μείζονα
 δρον ἐν τῇ μείζονι εἶναι τῶν προτάσεων. κἀνταῦθα οὖν ἀναγκαῖον μὲν τὸ
 15 συναγθέν, οὐ μὴν συλλογισμός. ἡ δὲ ἀνάγκη διὰ τὴν καθόλου πρότασιν
 τὴν παραλελειμμένην· ἔστι δὲ αὗτη ‘πᾶς ὁ τὸ δύν εἶναι λέγων ἀληθεύει’·
 ὡς εἶναι τὸν πάντα συλλογισμὸν τοιοῦτον· Δίων λέγει ἡμέραν εἶναι ἡμέρας
 οὕσης· πᾶς ὁ τὸ δύν εἶναι λέγων ἀληθεύει· Δίων ἄρα ἀληθεύει.

p. 47a25 Ἐξ ᾧ δέ ἐστιν ἡ οὐσία ἀναιρουμένων καὶ τὸ ἐκ τούτων 25
 20 φθείρεσθαι.

Ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ‘τῶν μερῶν δὲ ἀναιρουμένων’, ὡς ἡμεῖς εἴπομεν,
 εἰπεν ἐξ ᾧ δέ ἐστιν ἡ οὐσία ἀναιρουμένων· ἐκ γὰρ τῶν μερῶν τὸ
 δῆλον· ἡ δὲ ὄλοτης ἑκάστου οὐσία ἐστὶν ἑκάστου. πάλιν ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν
 ‘ἀναιρεῖται τὸ δῆλον’ εἶπε τὸ ἐκ τούτων· ἐκ γὰρ τῶν μερῶν τὸ δῆλον, ὡς
 25 εἴπομεν.

p. 47a26 Τούτων γὰρ τεθέντων ἀναγκαῖον μὲν τὸ οὐσίας μέρος
 εἶναι οὐσίαν.

Τὸ συμπέρασμα, διπέρη ἡμεῖς ἐλέγομεν ‘τὰ ἄρα μέρη τῆς οὐσίας οὐκ
 εἰσὶν οὐκ οὐσίαι’, αὐτός φησιν ἀνάγκη ἄρα τὸ μέρος τῆς οὐσίας
 30 οὐσίαν εἶναι· τὸ γὰρ μὴ δύν οὐκ οὐσία οὐσία δήπου ἐστίν· ἐπὶ παντὸς γὰρ
 ἡ κατάφασις ἡ ἡ ἀπόφασις.

p. 47a28 Πάλιν εἰ ἀνθρώπου ὅντος ἀνάγκη ζῆσιν εἶναι.

Καὶ ἔτερον ὑπόδειγμα τίθησι δι' οὐ δείκνυσιν ὅτι οὐ πάντως, εἰ 25

1 τὸν τρόπον τοῦτον. καὶ τὸ α' Y 3 τὸ ἄρα—ἀδελφοί om. Y 6 διὰ τὴν τῶν προκειμένων, πρὸ superscr. Y 13 γὰρ Y μεμαθήκαμεν] p. 316,4 sq.
 14 κἀντεῦθεν Y οὖν Bt: μὲν Y ἀναγκαῖον B μὲν t: εἶναι Y: om. B
 16 δύν Y: om. Bt itemque vs. 18 20 φθείρεσθαι om. B 21 δὲ om. Bt
 εἴπομεν] p. 317,17 sq. 22 ἐκ] εἶπε, ut videtur, Y 28 λέγομεν Bt

"τεθέντων τινῶν" ἔπειται τι ἐξ ἀνάγκης, ηδη τοῦτο συλλογισμός· δέδεικτον LXXXV⁵
ται γάρ ἐν τοῖς περὶ τῶν τριῶν συγχράτων ὅτι ἀδύνατον ἐκ ὅδου μερικῶν συλλο-
γισμὸν γενέσθαι· δέδεικται δὲ ὅτι αἱ ἀπροσδιόριστοι ἵσοδυναμοῦσι ταῖς μερι-
καῖς· ἐν οὖν ταῖς ἐκκειμέναις προτάσεσιν ἀπροσδιόριστοις οὕσαις τὸ ἀναγκαῖον
5 οὐ συλλογιστικῶς συνῆκται ἀλλὰ διὰ τὴν ὅλην αὐτήν· ἀληθῆς γάρ ἐστιν
ἡ καθόλου πρότασις ἐκείνη ἡ λέγουσα ἐάν τινι ἔπειται τι ἐξ ἀνάγκης, καὶ
ὅσα τῷ ἐπομένῳ ἔπειται, ταῦτα κἀκείνῳ ἐξ ἀνάγκης ἔπειται ω̄ τὸ ἐπόμενον 40
εἴπετο· τοῦτο γάρ ἐκεῖνό ἐστι τὸ ἐν ταῖς Κατηγορίαις εἰρημένον, ὅτι "ὅσα
κατὰ τοῦ κατηγορουμένου λέγεται ω̄ς καθ' ὑποκειμένου, ταῦτα καὶ κατὰ
10 τοῦ ὑποκειμένου τούτῳ ῥήθησεται". ἐλλείπει οὖν καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ
ἡ καθόλου πρότασις, καὶ ἐστιν ὁ ὑγιῆς συλλογισμὸς τοιοῦτος· εἰ τῷ ἀν-
θρώπῳ ἔπειται τὸ ζῷον καὶ τῷ ζῷῳ ἡ οὐσία, πᾶν δὲ τὸ ἐξ ἀνάγκης ἐπό-
μενόν τινι κἀκείνῳ πάντως ἔπειται ω̄ τὸ μέσον εἴπετο, ἀνθρώπου ἄρα ὅντος
ἀνάγκη οὐσίαν εἶναι.

15 p. 47a31 Ἀπατώμεθα δὲ ἐν τοῖς τοιούτοις διὰ τὸ ἀναγκαῖον τι 45
συμβαίνειν ἐκ τῶν κειμένων, ὅτι καὶ ὁ συλλογισμὸς ἀναγκαῖος
ἐστιν. ἐπὶ πλέον δὲ τὸ ἀναγκαῖον ἡ ὁ συλλογισμός.

Τὴν αἰτίαν λέγει δι' ἣν ἐν τοῖς οὗτοι προφερομένοις λόγοις ἀπατώ-
μεθα καὶ οἰόμεθα συλλογίζεσθαι μὴ | συλλογιζόμενοι, ὅτι, ω̄ς εἴπομεν, LXXXV²⁰
ἀναγκαῖον μέν τι συμβαίνει ἐκ τῶν τεθέντων ὅρων, καὶ ὁ συλλογισμὸς
δὲ ἀναγκαῖος. οἰόμεθα οὖν ὅτι, εἴ τι ἀναγκαῖον ἐστιν, ηδη καὶ συλλογισμὸς
ἐστι. τὸ δὲ οὐχ οὗτος ἔχει· ἐπὶ πλέον γάρ τὸ ἀναγκαῖον, ω̄ς δέδεικται,
καὶ εἴ τι μὲν συλλογισμός, πάντως καὶ ἀναγκαῖον, οὐκ εἴ τι δὲ ἀναγκαῖον.
τοῦτο ηδη καὶ συλλογισμός. εἰ δὲ τοῦτο οὗτος ἔχει, φησίν, οὐκ ἐὰν
25 τεθέντων τινῶν ἐξ ἀνάγκης ἔπειται τι, εὐθὺς πειρατέον καὶ ὑπὸ
συλλογιστικὸν σχῆμα τὸ τοιοῦτον ἀνάγειν· οὐ γάρ πάντως συλλελόγισται·
ἀλλὰ ποιητέον ταῦτα πρότερον ἀπέρ αὐτὸς σαφῶς ἐκτίθεται.

p. 47b6 Ὁμοίως δὲ καὶ ἐὰν μὴ καθόλου ὕστιν αἱ προτάσεις.

'Επειδὴ ω̄ς ἐξ ἀμφοτέρων καθολικῶν προτάσεων ὅντων τῶν συλλο-
30 γισμῶν ἐποιεῖτο τὸν λόγον, ὁ αὐτός, φησί, λόγος καὶ εἰ μερικαὶ εἰσιν αἱ 10
προτάσεις, δῆλον δήπου ὅτι οὐκ ἀμφότεραι ἀλλὰ καθ' ἐκάτερα, εἴτε ἡ κατα-

1 δέδεικται] c. 4 p. 26b21 sq., c. 5 p. 27b36 sq., c. 6 p. 29a6 sq. 2 γάρ om. Y
μερῶν pr. Y 3 δέδεικται] c. 7 p. 29a27 sq. post ὅτι add. καὶ Y 4 ταῖς
οὖν Y ἐγκειμέναις libri οὕσαις scripsi: οὕσαι BYt 6 ἔπειται B 8 ταῖς
om. B ἐν ταῖς Κατηγ.] c. 3 p. 1b11 memoriter citat 10 τούτῳ prius om. Yt
ἐλλείπει BY: ἀλλ' ἐπεὶ t 11 καὶ BY: αἰτίᾳ t 13 κακεῖνο Y 16 ante ὅτι
add. καὶ B ὅτι κτλ. om. Y ἀναγκαῖος B (C d): ἀναγκαῖον t Arist. cf. vs. 21
19 συλλελόγισθαι t συλλογιζόμενοι Bt: συλλελόγισμένον ὦν Y 20 ante ἀν. add. εἰ
BYt: om. Φ. III. 10 ἀνάγκη Y μέν om. B 23 τι prius om. Yt
24 οὐχὶ Y 26 ἀναγαγεῖν B 27 σαφῶς από αὐτὸς collocat Y: ἀσαφῶς B
29 post καθολικῶν add. τῶν B 30 ἐποίει t αἱ om. Y

φατική είτε ή ἀποφατική, είτε ή μείζων είτε ή ἐλάττων, ώς ἐπὶ τοῦ LXXX^r δευτέρου σχῆματος καὶ τοῦ τρίτου· τῇ γὰρ αὐτῇ μεθόδῳ τὸν μέσον εὑρήσομεν.

p. 47b9. Ἐπεὶ δ' ἔχομεν ὅποιον ἐν ἑκάστῳ σχήματι περαιώνεται τῶν προβλημάτων, καὶ ἐν τίνι τὸ καθόλου καὶ ἐν ποίῳ τὸ ἐν 5 μέρει, φανερὸν ως οὐκ εἰς ἄπαντα τὰ σχήματα βλεπτέον.

'Ραδίαν τὴν εἰς τὰ σχήματα ἀνάλυσιν ποιήσασθαι βουλόμενος ταῦτα προστίθησιν, ἵνα ἀναγαγεῖν ἐπὶ τὰ σχήματα τοὺς συλλογισμοὺς βουλόμενοι εἰς ὥρισμένα βλέπωμεν. ἐπεὶ οὖν δέδεικται, φησίν, ἔκαστον πρόβλημα ἐν ποίοις σχήμασι περαιώνεται, ὅτι τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν μόνως ἐν τῷ 10 πρώτῳ, τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν καὶ ἐν πρώτῳ καὶ ἐν δευτέρῳ, τὸ δὲ μερικὸν *(καταφατικὸν καὶ ἐν πρώτῳ καὶ ἐν τρίτῳ, τὸ δὲ μερικὸν)* ἀποφατικὸν ἐν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ, ἐπεὶ οὖν δῆλον ἐν ποίῳ σχήματι ἔκαστον τῶν προβλημάτων περαιώνεται, ὅταν βουλώμεθα τὸν προτε- 20 θέντα λόγον εἰς σχῆμα συλλογιστικὸν ἀναγαγεῖν, σκοπητέον ποιόν ἔστι τῶν 15 προβλημάτων τὸ δι' αὐτοῦ δεικνύμενον, καὶ οὕτως εἰς τὸ οἰκεῖον ἀνακτέον σχῆμα. ἐπεὶ δὲ ἔστιν διὰ πλειόνων δείκνυται σχημάτων, τῇ τοῦ μέσου θέσει κριτέον τὸ σχῆμα.

p. 47b13 Πολλάκις μὲν οὖν ἀπατᾶσθαι συμβαίνει περὶ τοὺς συλλογισμοὺς διὰ τὸ ἀναγκαῖον, ὥσπερ εἴρηται πρότερον, ἐνίστε δὲ 20 παρὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς τῶν δρων θέσεως.

Εἶπολι πῶς δεῖ τοὺς συλλογισμοὺς ἀναγαγεῖν εἰς τὰ σχήματα, ὅτι πρότερον εἰς τὰς προτάσεις ἐπιβλέποντα, εἴτα εἰς τοὺς δρους καὶ ἐκ τῆς τοῦ μέσου σχέσεως τὸ σχῆμα εὑρίσκοντα, οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ προβλήματος ἐνίστε (εἰ γὰρ ἡ καθόλου καταφατικόν, καὶ πρὸ τῆς εὑρέσεως 25 τοῦ μέσου πρόδηλον ως ἐπὶ τὸ πρῶτον ἀνάγεται σχῆμα, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν 30 ως εἴπομεν), νῦν διδάξαι ήμᾶς βούλεται καὶ εἰς ποιὰ ἀλλα ἀποβλέπειν *(δεῖ)* μέλλοντας ἀναλύειν τοὺς συλλογισμούς. πολλὰ γάρ ἔστι δι' ὧν συμβαίνει ἀπατᾶσθαι ήμᾶς καὶ νομίζειν συλλογίζεσθαι ἀληθοῦς ὅντος τοῦ συναχθέντος, οὐ μὴν κατὰ συλλογισμὸν συναγθέντος. λέγει οὖν τοὺς τρόπους τῆς ἀπάτης, 35 ἵνα, ὅταν ἐν λόγῳ τινὶ εὑρωμένη τινα τούτων τῶν τρόπων, ἐπιστήσαντες ως οὐ συλλογιστικὸς ὁ λόγος μὴ ἐπιγειρῶμεν ἀνάγειν αὐτὸν ἐπὶ τὰ σχήματα

1 εἴτε tertium om. B 1. 2 ή ἐλάττων—τρίτου post p. 323,31 εἴτε transposuit B
 3 ποιὸν t Arist. 4 καὶ ἐν τίνι κτλ. om. Y 5 ὅτι t 7 ἀναγαγεῖν Bt: οἱ
 ἀγαγεῖν Y 8 βλέπομεν Yt φησι δέδεικται Y 9 post μὲν del. ἀγαθὸν Y¹
 10 καὶ prius om. t 10 post ἐν utrumque add. τῶ Y ἐν alt. om. t δευτέρῳ Bt:
 τρίτῳ Y 11 καταφατικὸν—μερικὸν addidi 12 ante ἐν prius add. καὶ Y ante
 πρ., δευτ., τρι. add. τῶ Y 14 ἀγαγεῖν t 15 προβλημάτων—p. 331,14 τοῦ ἐ(λάττονος)
 exhibit L 16 ἔστιν δὲ B: τινα LY et post πλειόνων t 19 ἐνίστε κτλ. om. Y
 20 παρὰ t Arist.: περὶ compend. BL τῆς om. L θέσεως om. BL 23 εὑρίσκοντα
 scripsi: εὑρίσκειν BLYt 24 ἡ L: ἡ BYt 25 σχῆμα ἀνάγεται t 26 δεῖ addidi
 28 συλλογίζεσθαι Bt 30 τούτων τῶν τρόπων scripsi: τοῦτον τὸν τρόπον BLYt
 31 ὁ λόγος iterat L

ἀλλ' ἐλέγχωμεν ώς ἀσυλλόγιστον. ὅτι μὲν οὖν συμβαίνει ἀπατᾶσθαι καὶ LXXX
δοκεῖν συλλογισμὸν εἶναι μὴ ὄντα παρὰ τὸ ἀναγκαῖον, ἔφθημεν εἰπόντες καὶ 40
τὴν αἰτίαν προσθέντες, διὰ τὸ ἐπὶ πλέον εἶναι τὸ ἀναγκαῖον ἢ τὸν συλλογι-
σμόν. νῦν δὲ καὶ ἄλλο τι διδάσκει, ὅτι γίνεται ἀπάτη παρὰ τὴν ὁμοιότητα
5 τῆς τῶν ὅρων θέσεως· πολλάκις γάρ τῶν ὅρων συλλογιστικῶς κειμένων
ἀρκεῖν οἰόμεθα τοῦτο εἰς συλλογισμοῦ γένεσιν. πρότερον γάρ ἐπὶ τοῦ ἀναγ-
καίου καὶ τῶν ὅρων μὴ συλλογιστικῶς κειμένων ἐδόκει συλλογισμὸς γίνεσθαι
διὰ τὸ ἀναγκαῖον, ώς ἐφ' ὃν παρέθετο ὑποδειγμάτων. πολλάκις δὲ οἱ ὅροι 45
συλλογιστικῶς κεῖνται, παραλέσειπται δέ τι τῶν παραπεφυλαγμένων εἰς τὴν
10 τῶν συλλογισμῶν γένεσιν· εἴτα ἀληθοῦς ὄντος τοῦ συμπεράσματος, εἰ οὕτω
τύχοι, οἰόμεθα καὶ συλλογιστικῶς αὐτὸ συνηγθῆται διὰ τὸ ως εἰπον συλ-
λογιστικῶς κεῖσθαι τοὺς ὅρους. οἶον οἰόμεθα, εἰ τὸ Α ἔπειται τῷ Β, καὶ
τὸ Β τῷ Γ, ἥδη καὶ τὸ Α τῷ Γ ἔπειται διὰ τὴν τῶν ὅρων θέσιν. τὸ
δὲ οὐχ οὕτως ἔχει· ἐπὶ πλείστων γάρ ἐλέγχεται ψευδῆς ὁ λόγος. λέγω δὲ
15 οὕτως, φησίν· ὁ Ἀριστομένης διανοητός ἐστιν Ἀριστομένης· ἐστι γάρ
τοῦ Ἀριστομένους διάνοια· ὁ διανοητὸς Ἀριστομένης ἀεί ἐστιν· ἀεί γάρ 50
ἐστιν ἡ τοῦ Ἀριστομένους διάνοια, εἰ καὶ ἄλλοτε ἐν ἄλλῳ· καὶ συνάγεται
ψεῦδος ‘ὁ ἄρα Ἀριστομένης ἀεί ἐστι’· καίτοι οἱ ὅροι συλλογιστικῶς κεῖνται
καὶ αἱ προτάσεις ἀληθεῖς εἰσιν. ἡ μὲν οὖν δόκησις τοῦ εἶναι συλλογισμὸν
20 παρὰ τὴν θέσιν τῶν ὅρων. ἀλλ' οὐκ ἤρκει τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ δεῖν
πάντως καθολικὴν εἶναι πρότασιν· ἐνταῦθα δὲ ἀμφω μερικαί εἰσιν· ἀπροσ-
διύριστοι γάρ. ἐπεὶ οὖν ψευδῆς ἡ καθόλου πρότασις, διὰ τοῦτο ψεῦδες καὶ
τὸ συμπέρασμα. ἐὰν γάρ οὕτως εἴπω ‘ὁ | Ἀριστομένης διανοητός LXXXV
ἐστιν Ἀριστομένης, πᾶς διανοητὸς Ἀριστομένης ἀεί ἐστι’, ψευδῆς ἔλαβον
25 τὴν καθόλου πρότασιν καίτοι τῆς λεγούστης ‘ὁ διανοητὸς Ἀριστομένης ἀεί
ἐστιν’ ἀληθοῦς οὐσης· οὐ γάρ ταῦτὸν δύναται ἐν ταῖς προτάσεσι τό τε
ἄρθρον καὶ ὁ καθόλου προσδιορισμός. ὅταν μὲν γάρ εἴπω ‘Σωκράτης ἄνθρω-
πος, ὁ ἄνθρωπος ζῶον’, τὸ ‘ὁ ἄνθρωπος’ τὸ ἐνοειδὲς τοῦ ἀνθρώπου εἶδος
σημαίνει, καθ' ὃ πάντες οἱ κατὰ μέρος ἄνθρωποι λέγονται· ὅταν δὲ εἴπω 5
30 ‘πᾶς ἄνθρωπος ζῶον’, οὐκέτι τὸ εἶδος λαμβάνω τὸ ἐνοειδὲς ἀλλὰ τοὺς
καθ' ἔκαστα πάντας οὓς ὑπάρχει τὸ εἶδος. καὶ ὅτι τοῦτο ἀληθές ἐστι,
δῆλον ἐξ ὃν δυνατὸν εἰπεῖν ‘ὁ ἄνθρωπος εἶδος ἐστιν’, οὐ μέντοι ‘πᾶς
ἄνθρωπος’. ἔνθεν καὶ οἱ παραλογισμοὶ ἐκεῖνοι· ὁ κύκνος λευκός, τὸ λευκὸν
χρῶμα, ὁ κύκνος ἄρα χρῶμα. οὐκέτι γάρ ἀληθὲς εἰπεῖν πᾶν λευκὸν χρῶμα.

- 4 ἄλλο τι LYt: ἄλλον τρόπον B παρὰ t: περὶ BLy cf. p. 324,20 6 συλλο-
γισμῶν t 7 post ἐδόκει add. γάρ Y συλλογισμὸν t 8 δὲ BYt: γάρ L.
9 παραλείπεται Bt 10 ἀληθοῦς ὄντος L: ἀληθεύοντος B: ἀληθῶς ὄντος Yt
11 post εἰπον add. οἰεῖθαι Y 12 οἶον om. L οἴμεθα Y et ante ras. L:
om. Bt 14 ἐπὶ πλέον Y 15 ἡ (post λέγω) L 15 ἀριστοτέλης διανοητός pr. B
17 ἐν ἄλλῳ ἄλλοτε Y καὶ alt. om. Y 22 ψεῦδες BLt: δὲ Y 24 post
ἐστιν add. ὁ L. ἀριστομένης prius om. B διανοητός L 29 σημαίνω LYt
31 καθέκαστον B 32 οὐ—33 ἄνθρωπος om. LY 33 post ἄνθρωπος addi-
derim εἰδός ἐστιν

τὸ γάρ 'πᾶν' τὰ καθ' ἔκαστα σημαίνει τὰ τοῦ λευκοῦ μετέχοντα· οὐκ ἔστι LXXX^v
δὲ ἀληθὲς εἰπεῖν περὶ τούτων ὅτι χρῶμα εἰσιν. ὅταν δὲ τὸ λευκὸν εἴπω, 10
ἔπειδὴ τὸ εἶδος τοῦ λευκοῦ λαμβάνω, ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι χρῶμα ἔστιν.
ῶστε ἔπειδὴ ἡ καθόλου πρότασις ψευδής, καὶ τὸ συμπέρασμα ψευδές.
5 ὕσπερ οὖν ἐπὶ τούτων ἔχει, οὗτως καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ὅταν μὲν γάρ
εἴπω 'ό διανοητὸς Ἀριστομένης', αὐτὸ τὸ διανοητὸν εἶδος τοῦ Ἀριστο-
μένους δηλῶ· ἐάν δὲ εἴπω 'πᾶς διανοητὸς Ἀριστομένης', οὐδὲν ἔτερον λέγω
ἢ 'πάντες οἱ καθ' ἔκαστα Ἀριστομένεις οἵσι συμβέβηκε τὸ διανοητοῖς εἶναι'.
διὸ οὐκ ἀληθὲς ἐπὶ τούτων εἰπεῖν ὅτι ἀεὶ εἰσιν· ἔνθεν οὖν καὶ ψευδὲς τὸ
10 συμπέρασμα. ὥστε ὄσακις ἀν οὕτω κειμένους εὑρωμεν λόγους, οὐδὲ ἀνα- 15
γαγεῖν πειρασόμεθα, ἀλλ' ἐλέγξομεν αὐτῶν τὸ ἀσυλλόγιστον ὡς μὴ ἔχόντων
καθολικὴν πρότασιν, ἃς ἀνευ συλλογισμὸς οὐκ ἐγίνετο. τὰ δὲ τῆς λέξεως δῆλα.

p. 47b29 Πάλιν ἔστω τὸ μὲν ἐφ' φ Γ Μίκκαλος, τὸ δ' ἐφ' φ Β
μουσικὸς Μίκκαλος, ἐφ' φ δὲ τὸ Α τὸ φθείρεσθαι αὔριον.

15 Ἀλλο ὑπόδειγμα τοῦ αὐτοῦ τίθησιν. ἐν ὑποθέσει δὲ ὁ λόγος· ὑπό-
κειται γάρ ὁ μὲν Μίκκαλος μουσικὸς ὁν αὔριον μὲν ἀποβάλλειν τὴν μουσι-
κὴν μὴ φθείρεσθαι δὲ αὐτός. τούτων ὑποκειμένων γίνεται συλλογισμὸς 25
τοιοῦτος· ὁ Μίκκαλος μουσικὸς ἔστι Μίκκαλος, ὁ μουσικὸς Μίκκαλος φθείρεται
αὔριον, καὶ δόξει συνάγεσθαι 'ό ἄρα Μίκκαλος φθείρεται αὔριον', δπερ ἔστι
20 ψεῦδος· ὑπόκειται γάρ μὴ φθείρεσθαι. τὸ αὐτὸ οὖν πάλιν αἴτιον <τοῦ> καίτοι
τῶν προτάσεων ἀληθῶν οὐσῶν ψευδὲς συναχθῆναι συμπέρασμα, τὸ τὴν
καθόλου μήτε ληφθῆναι μήτε ἀληθεύειν, λέγω δὴ τὴν λέγουσαν 'πᾶς
μουσικὸς Μίκκαλος φθείρεται αὔριον'. ψεῦδος γάρ τοῦτο ὑποκειμένου τοῦ
μὴ φθείρεσθαι τὸν Μίκκαλον αὔριον· τὸ γάρ 'ό μουσικὸς Μίκκαλος φθείρεται 30
35 αὔριον' ἐπ' αὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ μουσικοῦ Μίκκαλου φερόμενον ὡς μουσικοῦ
ἀληθεύει· τὸ δὲ 'πᾶς μουσικὸς Μίκκαλος' πάντα φησὶ τὸν καθ' ἔκαστα φ
συμβέβηκε μουσικῷ εἶναι. ψεῦδος οὖν τὸ τοῦτο φθείρεσθαι αὔριον.
ὅμοιον γάρ ἔστι τῷ 'ή ἔβενος μέλαινα, τὸ μέλαν χρῶμα ἔστιν, ή ἔβενος
ἄρα χρῶμα ἔστι'. ψευδὴς γάρ ἡ καθόλου 'πᾶν μέλαν χρῶμα ἔστιν'. οὐδὲ
30 γάρ ἀληθὲς τὸ πάντα οἵσι συμβέβηκε μέλασιν εἶναι, ταῦτα χρώματα εἶναι.

1 καθέκαστον Β 2 ἔστιν LY 6 αὐτὸ — 7 ἀριστομένης in mrg. B¹: om. L, sed
ad προκειμένου notavit ὅταν γάρ εἴπω ὁ διανοητὸς ἀριστομένης αὐ(τὸ) τὸ δια . . . εἶδος τοῦ
ἀριστομένους δηλῶ in mrg. L¹ διανοητὸν scripsi: διανοητικὸν BYt 8 ἔκαστον Β
διανοητοῖς scripsi: διανοητὸν pr. B: διανοητικὸν corr. B, Yt: διανοητικοῖς L 10 εὑρωμεν
οὕτω κειμένους Y οὐδὲ L: οὐδένα BYt 11 πειρασόμεθα — 12 ἃς resecta
in L ἐλέγχομεν Y: ἐλέγξωμεν t 13 μίκαλος semper t 14 τὸ alt.
om. L φθείρεται B 16 ἀποβαλεῖν Bt 19. 20 ψεῦδος ἔστιν B
20 τοῦ addidi 21 συναχθῆναι scripsi: συναναχθῆναι B: ἀναχθῆναι LYt φθείρεσθαι
22 post μήτε alt. add. δὲ L 24 ὁ addidi cf. vs. 18 p. 325, 26. 27 (post μίκ.) Y 25 μικάλου L 26. 27 οἵσι (?) — μουσικοῖς Y 28 τῷ
om. Y 30 πᾶν τὰ (sic) LY: πᾶσιν Bt ante οἵσι add. ἐν Y μέλασιν]

p. 47b38 Αὕτη μὲν οὖν ἡ ἀπάτη γίνεται ἐν τῷ παρὰ μικρόν. LXXXV

'Η ἐν τοῖς εἰρημένοις λόγοις ἀπάτη, δι' ἣς οἰόμεθα συλλογισμὸν εἶναι μὴ ὄντα, γέγονε διὰ τὸ δοκεῖν, εἰ δὲ λίγον τι παροραθῆ, μηδὲν τοῦτο παραβλάψειν· δόξει γάρ μηδὲν διαφέρειν ἀπροσδιορίστω προτάσεις ἀντὶ καθολικῆς 5 χρήσασθαι, λέγω δὴ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν 'πᾶς ἄνθρωπος ζῶον' ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῶον. τοῦτο δὲ οὐκ ἔστι τὸ τυχὸν οὐδὲ μικρόν τι τὸ παρεωραμένον· πολλὴ 40 γάρ ἡ διαφορὰ τούτων, ὡς ἐδείξαμεν.

p. 47b40 Πολλάκις δὲ διαψεύδεσθαι συμπεσεῖται παρὰ τὸ μὴ καλῶς ἐκτίθεσθαι τοὺς κατὰ τὴν πρότασιν δρους.

10 'Επ' ἄλλο μεταβαίνει ἀμάρτημα· πολλάκις γάρ καὶ συλλογιστικῶς ἔκκεινται οἱ δροι κατὰ τὴν θέσιν καὶ ἀληθεῖς εἰσιν αἱ προτάσεις καὶ μείζων πρότασις πρώτη ἡ δευτέρα παρείληπται, παρὰ δὲ τὴν λέξιν ἡ ἀμαρτία γίνεται. πολλάκις γάρ, φησί, τὰς ἔξεις ἀντὶ τῶν μετειληφότων παραλαμ- 50 βάνοιν, καὶ ἐντεῦθεν ψεῦδος γίνεται. οἷον ὑγίεια νόσῳ οὐδεμιᾷ ὑπάρχει 15 ἐξ ἀνάγκης, νόσος παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδεχομένως, καὶ συνάγεται κατὰ τὸν 'Αριστοτέλην ὑγίεια οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης, δπερ ἔστι ψεῦδος· ἐνδέχεται γάρ παντὶ ὑπάρχειν, καὶ ἐνδεχομένως οὐχ ὑπάρχει. τοῦτο δὲ γέγονε παρὰ τὴν λέξιν· ἐπεί, φησίν, ἐὰν ἀντὶ τῶν ἔξεων τὰ μετέχοντα τῶν ἔξεων λάβθωμεν, ψεῦδης ἡ μείζων γίνεται πρότασις, *(οἷον)* ἐὰν οὗτως εἴπω· τὸ 20 ὑγιαῖνον οὐδενὶ νοσοῦντι ἐνδέχεται ὑπάρχειν, τουτέστιν ἐξ ἀνάγκης LXXXI· οὐχ ὑπάρχει (τοῦτο δέ ἔστι ψεῦδος), τὸ νοσοῦν παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει· 25 ὥστε ψεῦδοις οὔσης τῆς μείζονος ψευδὲς εἰκότως καὶ τὸ συμπέρασμα· συνάγεται γάρ τὸ ὑγιαῖνον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης. τὸ αὐτό, φησί, καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου σχήματος. λέγω γάρ οὗτως· ὑγίεια οὐδεμιᾱͅ νόσῳ ἐξ 30 ἀνάγκης, παντὶ δὲ ἀνθρώπῳ ἐνδεχομένως, καὶ συνάγεται νόσος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης, δπερ ἔστι ψεῦδος· ἐνδέχεται γάρ ὑπάρχειν παντί. 5 πάλιν δὲ εἰ ἀντὶ τῶν ἔξεων μεταλάβοις τὰ μετειληφότα, ψεῦδοις οὔσης τῆς ἀποφατικῆς ψευδὲς εἰκότως καὶ τὸ συμπέρασμα· τὸ γάρ ὑγιαῖνον οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν [*η*] οὐδενὶ νοσοῦντι ἐξ ἀνάγκης· ἐνδέχεται *(γάρ)* ὑπάρχειν [*η*] παντί. 35 ὥστε τὸ ψεῦδες συμπέρασμα διὰ ταύτης συνέβη. ἡ δὲ ἀπάτη γίνεται τοῦ εἶναι συλλογισμὸν διὰ τὸ τὰς ἔξεις ἐν τοῖς δροῖς θεῖναι ἀντὶ τῶν μετειληφότων.

1 ἐν τῷ] τὸ I.	2. 3 συλλογισμοὺς—ὄντας Bt	3 πάρωράθη I.: παροραθῆναι Y
3. 4 παραβλάψει B: παραβλάπτειν t	4 ὁδῆν t	5 ὅτι om. Y
7 post γάρ add. ἔστιν Y	ἔδειξαμεν] p. 325,26 sq.	9 ἐκτίθεσθαι κτλ. om. Y
κατὰ] παρὰ I.	12 πρώτῃ, ἡ δευτέρᾳ scripsi: μία ἡ δύο libri	14 οἷον ἡ ὑγίεια Y
οὐδεμιᾱͅ (οὐδεμιᾱͅ t) νόσῳ Bt	15 ante νόσος add. ἡ Y	16 ὑγεία BY
17 post παντὶ add. ἀνθρώπῳ B	οὐχ ὑπάρχειν BY	18 περὶ t
19 οἷον addidi	20 ὑπάρχειν ἐνδέχεται Y	21 νοσεῖν Y
ἀνθρ.) t	27 δὲ om. LY	ὑπάρχειν (post
que delevi	24 ὑγεία Y	28 καταφατικῆς LY
	γάρ addidi	29 ἡ utrum-

ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ καὶ τῷ δευτέρῳ σχῆματι τῶν ἔξεων ἐν τοῖς ὅροις LXXXI^g κειμένων κατὰ Ἀριστοτέλην συνήγετο τὸ ψεῦδος· αὐτῷ γάρ δοκεῖ τῇ 10 μείζονι ἀναγκαίᾳ οὕσῃ ἐπειδὴ τὸ συμπέρασμα, τῶν περὶ Θεόφραστον οὐχ οὗτως οἰομένων ἀλλὰ τῇ ἐνδεχομένῃ, ως εἴρηται. ἐν μέντοι τῷ τρίτῳ 5 σχῆματι κατὰ τὰ πᾶσι οὐκοῦντα παρὰ τὴν εἰρημένην αἵτιαν τὸ ψεῦδος συνάγεται, λέγω δὴ τὸ τὰς ἔξεις εἶναι ἐν τοῖς ὅροις. πᾶσι γάρ δοκεῖ καὶ ἔστιν ἀναγκαῖον τῶν δύο προτάσεων ἐνδεχομένων οὓσῶν ἐνδεχόμενον εἶναι 15 καὶ τὸ συμπέρασμα καὶ ἀναγκαίων ἀναγκαῖον καὶ ὑπαρχουσῶν ὑπάρχον 10 εἶναι καὶ τὸ συμπέρασμα· ἀνάγκη γάρ πάντη τε καὶ πάντως μιᾷ τῶν προ- 15 τάσεων ἀκολουθεῖν· οὐ γάρ ἔξωθεν δεῖ αὐτὸν εἶναι καὶ ἔτερον παντελῶς τῶν προτάσεων μηδεμίαν πρὸς αὐτὰς κοινωνίαν ἔχον. τούτου οὖν ὄντος ἀληθοῦς ὅρα, πῶς ἐν τῷ τρίτῳ σχῆματι τῶν μὲν ἔξεων ἐν τοῖς ὅροις κειμένων καὶ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων οὓσῶν συμπέρασμα οὐκ ἐνδεχόμενον ἀλλ᾽ ἀναγκαῖον συνάγεται, εἰ μέντοι ἀντὶ τῶν ἔξεων μετα- 20 15 ληφθῆ τὰ μετέχοντα, καὶ τὸ συμπέρασμα γίνεται ἐνδεχόμενον, ως δῆλον 25 εἶναι τῆς ἀπάτης τὸ αἴτιον ὅτι παρὰ τὴν λέξιν γέγονε, λέγω δὴ τὸ τὰς ἔξεις ἀντὶ τῶν μετέχοντων ἐν τοῖς ὅροις κεῖσθαι. λέγω γάρ οὗτως· ὑγίειαν παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, νόσον παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, καὶ ὅσον ἐπὶ ταῖς προτάσεσι συνάγεται ὅτι ὑγίειαν οὐδεμιὰ νόσῳ 20 ἐνδέχεται ὑπάρχειν. τοῦτο δέ ἐστι ψεῦδος· ἐξ ἀνάγκης γάρ οὐχ ὑπάρχει. τὰ μὲν οὖν ἐν τούτοις λεγόμενα ταῦτα ἐστιν.

Απορήσεις δ' ἂν τις μῆποτε καὶ τῶν κατὰ τὰς ἔξεις μετειλημμένων καὶ οὗτω γίνεται τις ἀπάτη· ὅταν γάρ εἴπω ‘τὸ ὑγιαῖνον οὐδενὶ νοσοῦντι ὑπάρχει 25 ἐνδεχομένως’, πῶς λαμβάνω τὸ νοσοῦν; εἰ γάρ τὸ συγκείμενον ἐκ τοῦ νοσοῦν- 25 τος καὶ τῆς νόσου, οὐκ ἀληθῆς ὁ λόγος· οὐδέποτε γάρ τῷ νοσοῦντι ως νοσοῦντι ὑπάρχει τὸ ὑγιαῖνον· ἀσυνύπαρκτα γάρ τὰ ἐναντία. οὐκ ἄρα ως νοσοῦντι ἀλλ' ᾧς ζῷψ φήσι διὰ τὸ δεκτικὸν νόσου καὶ ὑγιείας. πάλιν ὅταν εἴπω ‘τὸ νοσοῦν παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν’, πότερον ἢ σύνθετόν ἐστι τὸ νοσοῦν λέγω αὐτὸν ὑπάρχειν τῷ ἀνθρώπῳ ἢ καθὸ ἀπλοῦν, λέγω δὴ ἢ νοσεῖ; πρό- 30 30 δηλον ὅτι ἢ νοσεῖ· τὸ γάρ νοσοῦν τῶν καθ' ἔκαστα ἐστιν, οὐδὲν δὲ τῶν καθ' ἔκαστα ὑπάρχειν τινὶ δύναται. δῆλον δὲ ἐσται, εἰ καθ' ἔκαστα ληφθῶσιν. οἷον ὁ Μίκκαλος διανοητός ἐστι Μίκκαλος· δῆλον γάρ ὅτι τὸν διανοητὸν Μίκκαλον, ἢ διανοητός ἐστι, κατηγορῶ τοῦ ὑποκειμένου, οὐχ ἢ διανοητός ἐστι Μίκκαλος· αὐτὸς γάρ ἑαυτοῦ κατηγοροῦτο ἂν. ὅμοίως ἐὰν

1 τῷ alt. om. Y	2 αὐτὸν t	3 post τῶν add. δὲ Y	4 εἴρηται] p. 123,12 sq.
5 διὰ τὴν Y	6 τὸ LY: τῷ Bt	9 καὶ τὸ συμπέρασμα om. Y	ἀνάγκη—
12 ἀληθοῦς resecta in L	10 ἀκολουθεῖν Y: ἀκολουθῆσαι B: ἀκολουθῆσει t		
11 ταῦτας B .	12 τῷ om. LY	16 περὶ LYt	ἔξιν B τῷ (ante τὰς) Bt
17 ὑγείαν Y	18 μὴ om. B	19 καὶ ἀσον—20 ὑπάρχειν om. L	
ὑγίειαν t: ὑγείαν B: ὑγεία Y	22 ἀπορήσαι L	26 ἀσυνάπαρκτα Yt	
post νοσοῦντι add. ὑπάρχει Bt	27 ὅταν Y	ὑγείας Y	29 ὑπάρχει Y
καθὸ ε καθόλου corr. B	30 τῶν prius] τὸν L	ante ἐστιν add. τί Bt	
δὲ BLt: γάρ Y			

εἶπω 'ό Σωκράτης νοσῶν ἔστι Σωκράτης', οὐχ ἡ νοσῶν ἔστι Σωκράτης LXXXI^r
 ὁ κατηγορούμενος δρος δῆλος ὡς δῆλος κατηγορεῖται Σωκράτους, ἀλλ' ἡ νοσεῖ·
 ταῦτὸν γάρ ἔστι τῷ εἰπεῖν 'ό Σωκράτης νοσεῖ' ἡ 'νοσῶν ἔστιν'. εἰ τοίνυν 35
 τοῦτο οὕτως ἔχει, δῆλον ὅτι ὁ μέσος κατ' ἄλλο μὲν ἑαυτοῦ μόριον ὑπό-
 δε κείται τῷ μείζονι, κατ' ἄλλο δὲ κατηγορεῖται τοῦ ἐλάττονος. διταν γάρ
 εἶπω 'τὸ ὑγιαῖνον οὐδενὶ νοσοῦντι ἐνδέχεται ὑπάρχειν', οὐχ ἡ νοσεῖ τοῦτό¹
 φῆμι (οὗτο γάρ ἂν ἔξ ανάγκης οὐχ ὑπῆρχεν· οὐδέποτε γάρ τὸ νοσοῦν ἡ
 νοσεῖ ὑγιαίνει), ἀλλ' ἡ ἀνίηρωπός ἔστι τὸ νοσοῦν ἡ ἄλλο τὸ ἔργον. διταν δὲ
 λέγω πάλιν 'τὸ νοσοῦν παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν', δῆλον ὅτι ἡ
 10 νοσεῖ, οὐχ ἡ ἔτερόν τι ἔστι τῇ νόσῳ ὑποκείμενον. ὥστε ὁ μέσος οὐχ ὁ 40
 αὐτὸς εἰληπται. εἰ δὲ μὴ μόνον ὁ μέσος εἰς τὸ σύνθετον λαμβάνοιτο ἀλλὰ
 καὶ ὁ μείζων, ἔτι πλείου ἐπιτείνεται ἡ ἀπορία. ἔσικεν οὖν, καὶ ἐκ τῶν
 35 ἔξεων τὰ μετέχοντα μεταληφθῆ, καὶ τοῦτο ἀπάτης αἴτιον γίνεσθαι, εἴγε
 ἄλλους ἔξ αλλων δρους μεταλαμβάνειν ἀνάγκη καὶ μὴ ὁ αὐτὸς φυλάττεται
 15 μέσος, ὥστε οὐδὲ συμπλοκὴ γίνεται.

Πρὸς ταῦτα ἀπολογούμενος ὁ φιλόσοφος ἔλεγεν, ώς δεδειγμένον εἴη
 ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας, ώς ὅτι αἱ μετοχαὶ ίσοδυναμοῦσι τοῖς ὥρημασι· τὸ 45
 γάρ εἰπεῖν 'Σωκράτης περιπατεῖ' ἵστον ἔστι τῷ εἰπεῖν 'Σωκράτης περιπατῶν
 ἔστι', καὶ ἐπὶ πάντων τὸ αὐτό. εἰ οὖν τοῦτο οὕτως ἔχει, δῆλον ὅτι, καὶ
 20 λαμβάνω ἐν τῷ μέσῳ τὸ νοσοῦν μετοχήν ὅν, ίσοδυναμήσει τοῦτο τῷ νοσεῖν
 ὥρηματι. ὥστε ἐάν ἀντιμεταληφθῆ ἀντὶ μετοχῆς τὸ ὥρημα, οὐδὲν ἀδύνατον
 συμβαίνει διὰ τὸ ίσοδυναμεῖν ταῦτα ἀλλήλοις, ώς εἴρηται. διταν οὖν εἴπω
 'τὸ ὑγιαῖνον οὐδενὶ νοσοῦντι', ἐάν ἀντιμεταλάβω τὸ νοσοῦν εἰς τὸ νοσεῖν
 καὶ εἴπω 'τὸ νοσεῖν παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν', οὐχ ἔτερον ἀνθ'
 25 ἔτέρου ἔλαβον, εἴγε ίσοδυναμεῖ ἡ μετοχὴ τῷ ὥρηματι. πρὸς δὲ τοῦτο ἐκεῖνο 50
 ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι οὐ παντὶ ὥρηματι ίσοδυναμεῖ ἡ μετοχὴ, ἀλλὰ μόνοις τοῖς
 ὅριστικοῖς, ἔξ ὧν καὶ τὴν γένεσιν ἔχει, ἥκιστα δὲ τοῖς ἀπαρεμφάτοις, εἴγε
 τὰ μὲν ἄλλα ὥρηματα σημαντικά ἔστιν ἐνεργείας ἡ πάθους μετὰ τοῦ ἐνερ-
 γοῦντος ἡ πάσχοντος, ώς τὸ γράφω, τὸ περιπατῶ, τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ
 30 αἱ μετοχαὶ σημαίνουσι, τὰ μέντοι ἀπαρέμφατα μόνης ἔστι τῆς ἐνεργείας ἡ
 τοῦ πάθους σημαντικά, οὐ μὴν τοῦ μετειληφθότος τούτων. | ὥστε οὐδὲ LXXXI^r
 ίσοδυναμοῦσι ταῖς μετοχαῖς· οὐ γάρ ταῦτὸν δύναται τὸ τύπτειν τῷ 'τύπτων
 ἔστιν'. ὥστε οὐ δυνατὸν ἀντὶ τῶν μετοχῶν παραλαμβάνειν τὰ ἀπαρέμφατα,
 εἰ μὴ ἄρα δὲ δυνατὸν αὐτοῖς τὸ 'δεῖ' ὥρημα συνάπτειν, οἷον Σωκράτην περι-

1 οὐχ—σωκράτης om. B	νοσῶν ἔστι σωκράτης (post ἡ) bis L	2 δῆλος ὡς
δῆλος L		
3 τὸ LY	4 αὐτοῦ Lt	5 τῇ μείζονι L
9 πάλιν λέγω Y	10 post νόσῳ add. τὸ Y	12 πλεισταν ἀποτείνεται Yt
καὶ ἐκ L	13 εἴτε B	14 δρους om. B
έρημ.] c. 12 p. 21b9	18 περιπατεῖ—σωκράτης om. L	20 λάβω Y
μετοχὴ L	τούτων ε τοῦτο corr. L ¹	21 ἐάν ἀντιμεταληφθῆ scripsi cf. vs. 23: ἐάν
μεταληφθῆ Y: εἰ ἀντιμεταληφθῆ BLt	23 ὑγιαίνον τ: ὑγιαίνον B: ὑγιαίνει LY	εἰ Y
24 ἐνδέχεται ὑπάρχειν B: ὑπάρχει LYt	27 γένεσιν τ: γένησιν B: γενικὴν LY	
ἥνικα Y	31 τοῦ prius om. Y	33 οὐδὲ Y
in mrg. Y ² : ἀμφότερα del. Y ¹	34 αὐτοὺς Y	ἀπαρέμφατα
	σωκράτην Y: σωκράτης Lt: compend. B	

πατεῖν δεῖ, Σωκράτην περιπατοῦντα δεῖ εἶναι· οὐδὲν γάρ ἔτερόν ἐστι τὸ LXXXI^γ λεγόμενον ἡ 'Σωκράτει λείπει τὸ περιπατεῖν' καὶ 'Σωκράτει λείπει τὸ εἶναι αὐτὸν περιπατοῦντα'. ἐπὶ οὐδεμιᾶς δὲ ἄλλης συντάξεως διὰ τὴν εἰρημένην 5 αἰτίαν. ἔλεγε δὲ εἰς τὸ προκείμενον κάκεινο, διὰ τοῦτον εἴπω διὰ τὸ ὑγιαίνειν τῷ νοσοῦντι ὑπάρχει ἐνδέχεται ἡ ἐνδεχομένως οὐχ ὑπάρχει, οὐχ ἡ ἀνθρωπός 10 ἐστι τὸ νοσοῦν ἡ διοινός ἄλλο, ταύτη φημὶ αὐτῷ ἐνδέχεσθαι τὴν ὑγίειαν ὑπάρχει ἡ μὴ ὑπάρχει, ἀλλ' ἡ νοσεῖ· καθὸ γάρ νοσεῖ, ταύτη ἐνδέχεται αὐτῷ ὑγιαίνειν καὶ ταύτη ἐνδεχομένως οὐχ ὑπάρχει αὐτῷ ἡ ὑγίεια. εἰ 15 γάρ μὴ ἡ νοσεῖ ἀλλ' ἡ ἀνθρωπός τυχόν ἐστιν ἡ ἄλλο διοινόν τῶν τῆς νόσου δεκτικῶν, οὐκέτι ἀν ἀληθίες ἦν τὸ λέγειν ἐνδέχεσθαι αὐτὸν ὑγιασθῆναι 20 ἡ μὴ ὑγιασθῆναι, ἀλλ' ὑπαρχόντως ὑγιαῖνον ἦν, καὶ τότε ἀν τὸ ἐναντίον, τὴν νόσον, ἐνδέχεσθαι αὐτῷ ὑπάρχειν ἡ μὴ ὑπάρχειν ἐλέγομεν. φὶ γάρ ἐκάτερον τῶν ἀντικειμένων ἐνδέχεται ὑπάρχειν ἡ μὴ ὑπάρχειν, εἰ θάτερον κατ' ἐνέργειαν ὑπάρχοι, ἡ τοῦτο ὑπάρχει, ταύτη καὶ τὸ λοιπὸν ἐνδέχεται 25 ὑπάρχειν ἡ μὴ ὑπάρχειν, ἐφ' ᾧ ἀμεσος ἡ ἐναντιότης. ἐν δὲ τοῖς ἁμέσοις τῶν ἐναντίων, εἰ ἐν τῷ μεταξὺ εἴη πρὸς ἐκάτερον τῶν ἄκρων, ὅμοίως ἔχει καὶ τοῦτο πάλιν, ἡ τοῦ μεταξὺ μετέχει· οἷον τῷ φαιωφ ἐνδέχεται τὸ λευκὸν ὑπάρχειν, ἐνδέχεται δὲ καὶ τὸ μέλαν, καὶ δῆλον διὰ οὐχ ἡ ἴματιόν ἐστι τὸ φαιών· εἰ γάρ ἡ ἴματιόν ἐται. ταύτῃ καὶ ὑπάρχειν ἥδη τὸ λευκὸν ἡ τὸ 30 μέλαν ἐδύνατο. οὐ μὴν ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν. ἡ μέντοι τοῦ φαιοῦ μετέχει, ἐπεὶ τῶν ἄκρων οὐ μετέχει μὲν δύναται δὲ μετέχειν. ταύτῃ λέγεται ἐνδέχεσθαι αὐτῷ ὑπάρχει τὸ λευκὸν ἡ τὸ μέλαν ἡ μὴ ἐνδέχεσθαι. εἰ γάρ μὴ καθὸ τοῦ φαιοῦ μετέχει, ὑποκείσθω μὴ δὲ φαιόν, καὶ οὐκέτι ἀληθίες εἰπεῖν ἐνδέχεσθαι αὐτὸν λευκὸν εἶναι ἡ μέλαν· ἀνάγκη γάρ πάντως τὸ πεφυκὸς 35 τῶν ἐναντίων μετέχειν (μετέχειν) θατέρου κατ' ἐνέργειαν ἡ τῶν μεταξύ τυγος, εἰ ἔμμετα εἴη. ὥστε ὑπαρχόντως ἡ μέλαν ἦν ἡ λευκόν. ὥστε καὶ διαν λέγη ὁ Ἀριστοτέλης τὸ ὑγιαίνειν τῷ νοσοῦντι ὑπάρχειν, οὐχ ἡ ἀνθρωπός ἐστι τὸ νοσοῦν. ἀλλ' ἡ νοσοῦν ἦν. ἐνδέχεσθαι αὐτῷ φαμὲν ὑπάρχει τὸ ὑγιαίνειν ἡ ἐνδεχομένως μὴ ὑπάρχειν. ὥστε ἐπεὶ τὸ νοσοῦν ἡ νοσεῖ εἰληπται, ἐὰν 40 ἀντὶ τοῦ νοσοῦντος μεταλάβω τὸ νοσεῖν, οὐχ ἔτερόν τι λαμβάνω· κατὰ γάρ τὸ νοσεῖν ὑπέκειτο τῷ μείζονι. κατ' αὐτὸν οὖν τοῦτο καὶ τοῦ ἐλάττονος κατηγορηθῆσται. ὥστε εἰ καὶ σύνθετον τὸν ὑποκείμενον ἐν τῇ μείζονι 45 ἔλαβον, ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἀπλοῦν τὸ νοσοῦν ἔχαρακτηρίζετο καὶ ταύτῃ αὐτοῦ

1 σωκράτην Y: σωκράτη Lt: compend. B οὐδὲ Y 4 δεῖ δεῖ L διὰ BLt: ως Y
 6 αὐτὸν Y ὑγείαν LY 8 ὑγεία Y 9. 10 τὸ—δεκτικὸν BLt 12 αὐτῷ
 ἐνδέχεσθαι B φὶ γάρ seriphi: ὡς γε BLt: ὥστε Y 13 εἰ θάτερον—15 μὴ ὑπάρχειν
 bis L 14 ὑπάρχοι, ἡ τοῦτο om. Y ἡ BLt post ὑπάρχει add. τούτῳ Y
 17 ἡ L: εἰ Bt 18 δὲ om. Y 20 ἥδύνατο Y ἐνδέχεται Y 21 μὲν om. Y
 24 αὐτῷ L πάντα t 25 μετέχειν alt. addidi 26 λέγει t 27 ὑγιαῖνον
 pr. Y ὑπάρχει Y 28 νοσοῦν ἡν Bt: νοσεῖν LY 29 ἐνδεχομένως seriphi cf.
 vs. 5: ἐνδεχόμενον BLYt ὑπάρχει LY, post quod delevit ὥστε ἐπεὶ τὸ νοσοῦν ἀλλ'
 ἡ νοσοῦν (νοσεῖν corr. L¹) ἐνδέχεσθαι αὐτῷ φαμὲν ὑπάρχει τὸ ὑγιαίνειν ἡ ἐνδεχόμενον μὴ
 ὑπάρχει L ἐπὶ B 31 νοσοῦν Y τῇ LY 32 καὶ εἰ Y τὸ Y
 32. 33 ὑποκείμενον ἔλαβον ἐν τῷ μείζονι Y 33 νοσοῦν pr. Y: νοσεῖν BLt, corr. Y

ό μείζων κατηγορεῖτο, εὖλογον κατὰ τοῦτο αὐτὸν τοῦ ἐλάττονος κατηγορεῖτο. ΛXXXIV
ρεῖσθαι. ὅτε καντεὶ οὗτος εἶπε τὸ τὸ νοσοῦν παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει.
οὐ κατὰ τὸ σύνθετον κατηγορῶ αὐτὸν τοῦ ἐλάττονος ἀλλὰ κατὰ τὸ νοσεῖν.
καθ' ἀ καὶ ὑπέκειτο τῷ μείζονι, καντεὶ αὐτὸν τὸ ἀπλοῦν μεταλλάξιον, οὐχ ἔτερόν
5 τινα λαμβάνω ὅρον ἀλλὰ τὸν αὐτόν. μήποτε δὲ οὐκ ἀληθές ἐστι τὸ λέγειν 30
ὅτι, ὅταν εἶπε τὸ ὑγιαίνειν ἐνδέχεσθαι τῷ νοσοῦντι ὑπάρξαι ἢ μὴ ὑπάρξαι,
καθὸ νοσεῖ κατηγορῶ αὐτοῦ τὸ ὑγιαίνειν. ὥσπερ γάρ δέδεικται, οὐχ ἢ ἀνθρω-
πος ἀπλῶς ἐστι κατηγορεῖτο, ἀλλ' οὐδὲ ἢ νοσεῖ ἀπλῶς, οὐδὲ τοῦ συνθέτου
κατὰ τὸ νοσεῖν, ἀλλὰ τοῦ συνθέτου ως συνθέτου. τὸ γάρ νοσοῦν ἢ νοσοῦν
10 ἐστι τὸ δῆλον τοῦτο πέφυκέ ποτε ὑγιαίνειν. οὐδὲν γάρ ἄλλο ἐστὶ τοῦτο ἢ
ὅτι ἐνδέχεται μετὰ τὸ τὴν νόσον ἀποβαλεῖν ὑγίειαν δέξασθαι. εἰ γάρ μὴ
κατὰ ἄμφω, δῆλον ὅτι κατὰ τὸ ἀπλοῦν ἀλλὰ ἀδύνατον τὸ νοσεῖν ὑγίειαν 35
δέξασθαι. ὥστε εἰ τοῦ συνθέτου ως συνθέτου κατηγορεῖται, αὐτὸν δεῖ κατὰ
τοῦτο καὶ τοῦ ἐλάττονος ὅρου κατηγορεῖσθαι· τοῦτο δὲ ἀδύνατον. ταῦτα μὲν
15 οὖν ἐπὶ τοσοῦτον. ἐπισκεψόμεθα δὲ περὶ τούτου καὶ αὐθις.

p. 48a 13 Τούτου δὲ μὴ ληφθέντος οὐ γίνεται συλλογισμός, εἰ μὴ
τοῦ ἐνδέχεσθαι.

'Αμφοτέρων γάρ τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων οὐσῶν ἐνδεχόμενον 10
γίνεται τὸ συμπέρασμα καὶ ἀληθὲς καὶ οὐκ ἀναγκαῖον καὶ ψευδὲς ὥσπερ
20 πρότερον.

p. 48a 18 'Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ σχῆματι κατὰ τὸ ἐνδέχεσθαι συμβαίνει
τὸ ψεῦδος.

'Εὰν τὰς ἔξεις λαβὼν συμπλέξω ἐν τρίτῳ σχῆματι τὸν συλλογισμόν, 45
συνάγεται ψευδὲς συμπέρασμα, οὐ τὸ καθόλου κύτῳ ἀλλὰ κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον.
25 οἷον ὑγίειαν ἐνδέχεται μηδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν, νόσος παντὶ ἀνθρώπῳ
ἐνδέχεται ὑπάρχειν, καὶ ὅσον ἐπὶ ταῖς προτάσεσιν ὑγίειαν ἐνδέχεται μηδε-
μιᾶς νόσῳ ὑπάρχειν· ἀλλ' οὐκ ἐνδέχεται, ἀλλ' ἀνάγκη μὴ ὑπάρχειν. κατὰ
τὸ ἐνδεχόμενον οὖν τὸ ψεῦδος.

1 κατὰ om. Y	3 νοσοῦν pr. Y	4 καὶ om. Y	6 ὑγιαῖνον corr. Y ²
8 ἀλλ' scripsi: ἀλλ' ὅτι Y: δηλονότι BLt		9 κατὰ τὸ νοσεῖν] κατηγορήσειν Y	
ώς σύνθετον, post quod delevit ἀλλὰ τοῦ συνθέτου ως σύνθετον L			10 οὐδὲ B-L:
οὐδὲ BLYt	11 ὑγείαν LY	ante δέξασθαι del. δὲ L	μὴ om. Y
12 ante ἄμφω add. τὰ Y	post ὅτι add. καὶ Y	δυνατὸν LY	νοσοῦν
pr. Y	ὑγείαν Y	13 εἰ] ἢ L	13. 14 κατὰ τοῦτο καὶ scripsi: κατὰ B: καὶ LYt
14 τοῦ ἐ(λάττονος)] huc usque L		15 post τοσοῦτον add. καὶ Y	ἐπισκεψώμεθα Y
δὲ B: om. Yt		19 post γέν. add. καὶ Y	ώς t
24 <καθόλον> καθόλου [αὐτὸν] conicio	25 ὑγείαν μὲν ἐνδέχεσθαι Y	νόσος Bt: νόσω	
δὲ Y: νόσον scripserim		Bt: νόσω	
27 ἀλλ' prius Y: ἀλλ' ἢ B: ἀλλὰ ἢ t	28 τὸ alt. om. Bt	26. 27 μηδε-	
μιᾶς om. B		μηδε-	

p. 48a21 Τοῦτο δὲ ἀνομολογούμενον τοῖς προειρημένοις.

Τὸ τὴν ύγειαν ἀδύνατον ὑπάρχει τῇ νόσῳ ἀληθὲς μὲν ἐναντίον δὲ τοῖς ἥδη διατεταγμένοις εἴρηται | γὰρ δτι, εἰ ἄμφω ἐνδεχόμεναι ὅσι, LXXXII^r πάντως ἐνδεχόμενον τὸ συμπέρασμα, ὡσπερ καὶ εἰ ἀναγκαῖαι, ἀναγκαῖον. 5 οὗν οὖν ἐνδεχομένων οὐσῶν ἀμφοτέρων ἀναγκαῖον συνῆκται ἡ ἀδύνατον· τοῦτο δὲ συνέβη διὰ τὸ τὰς ἔξεις ἀντὶ τῶν μετειληφότων παραληφθῆναι.

p. 48a29 Οὐ δεῖ δὲ τοὺς δρους ἀεὶ ζητεῖν ὀνόματι ἐκτίθεσθαι· πολλάκις γὰρ ἔσονται λόγοι οἵς οὐ κεῖται ὄνομα.

Ἐπ' ἄλλο τι μεταβαίνει, δὲ καὶ αὐτὸ δεῖ παρατηρεῖν ἐν τῷ ἀνάγειν 10 τοὺς συλλογισμοὺς ἐπὶ τὰ σχήματα. τῶν γὰρ πραγμάτων τὰ μὲν ὀνόματι δηλοῦται, ὡς ἀνθρωπος, ἵππος, περιπατῶ, γράψω καὶ τὰ ἄλλα πάντα δσα διὰ μιᾶς λέξεως σημαίνεται, τὰ δὲ οὐ δι' ὀνόματος σημαίνεται ἀλλὰ διὰ λόγου· τινὰς γὰρ τῶν φυσικῶν ἴδιοτήτων ἡ οὐκ ἐδυνήθησαν ἡ οὐκ ἐσπούδασαν οἱ ὀνοματοθετήσαντες δι' ὀνόματος σημᾶναι, ἀλλὰ λόγω τὴν τούτων 15 ἔρμηνεύομεν φύσιν. οὐ δεῖ οὖν, φησί, νομίζειν δτι πάντῃ τε καὶ πάντως ὀνόματι δεῖ τοὺς τρεῖς δρους τοῦ συλλογισμοῦ σημαίνεσθαι· ἔστι γὰρ δτε 20 ὀνόματος μὴ εὑποροῦντες λόγω σημαίνομεν τινὰ ἡ τινὰς τῶν δρων, οἷον εἰ βιουληθείημεν δεῖξαι δτι τοῦ ἴσοσκελοῦς τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν δρμαῖς ἵσαι εἰσί. πρῶτον μὲν οὖν αὐτὸ τοῦτο τὸ κατηγορούμενον δρα, πῶς 25 οὐχ ἐν ὄνομα ἔστιν ἀλλὰ λόγος. Ζητοῦντες δὲ τὸν μέσον, δι' οὐ δεῖ συμπερᾶναι τὸ πρόβλημα, ἐνταῦθα μὲν εὑποροῦμεν ὀνόματι αὐτὸν ἐκθέσθαι λέγοντες οὕτως· τὸ ἴσοσκελὲς τρίγωνον τρίγωνόν ἔστι, παντὸς τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν δρμαῖς ἵσαι εἰσί, τοῦ ἴσοσκελοῦς ἄρα τριγώνου αἱ τρεῖς 30 γωνίαι δυσὶν δρμαῖς ἵσαι εἰσίν. ἐὰν δὲ τὴν μείζονα θελήσωμεν κατασκευάσαι πρότασιν, πόθεν δτι παντὸς τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν δρμαῖς ἵσαι εἰσίν, οὐκέτι δυνάμεθα ὀνόματι τὸν μέσον ἐκθέσθαι δι' οὐ συνάγεται τὸ συμπέρασμα, ἀλλὰ δεῖ λόγω αὐτὸν ἔρμηνεύειν, οἷον δτι παντὸς τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δύο ταῖς ἐφεξῆς ἵσαι εἰσίν, δύο δὲ αἱ ἐφεξῆς δυσὶν δρμαῖς ἵσαι εἰσίν, παντὸς ἄρα τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν δρμαῖς ἵσαι εἰσίν. 35 ἐὰν οὖν, φησί, πειρῶμαι πάντῃ τε καὶ πάντως ὀνόματι ἐκτίθεσθαι τοὺς 40

2 ὑγείαν BY 3 εἴρηται] c. 20 p. 39a5 sq. 4 εἰ om. Yt
 ἀναγκαῖαι Bt: ἀναγκαίων Y 6 ἀντὶ] ἀπαντας t 7 δὲ om. Yt 5 ζητεῖν ἀεὶ τοὺς
 δρους Y 8 δροι Y 9 ὄνομα B Arist.: ὀνόματα Yt 13 ἐδυνήθησαν Y 14 οἱ] ἡ t
 ὀνοματοθετήθέντες B 15 παντὶ τε Y 19 εἰσί om. S 21 post μὲν
 αὐτὸ t 20 οὐκ ἐνὸς t: οὐκ Y 22 λέγοντες Bst: λέγομεν δὲ Y 23 εἰσί om. S 25 παντὸς Y: παντὶ Bt
 τριγώνω B 26 δύναμαι S 27 τὸν μέσον ὀνόματι Y 28 δυσὶ ταῖς B
 δύο δὲ αἱ Y et om. αἱ S: πᾶσαι αἱ δυσὶ (δύο t) ταῖς Bt 29 post ἐφεξῆς alt. add. ἵσαι
 οὖσαι Bt 30 δυσὶ BS: δύο Yt 30 πειρῶμεν παντὶ Y

δρους, ἀπάτης ἡμῖν τὸ τοιοῦτον αἴτιον γίνεται· οὐκέτι μείτια γάρ ὅτι ἐνδέ- LXXXII
γεται τῶν ἀμέσων εἰναι τὴν συλλογισμόν, ὅπερ δέδεικται ἐν τοῖς Ἀπο-
δεικτικοῖς ἀδύνατον· πᾶσα γάρ ἀπόδειξις διά τινος μέσου δρου γίνεται. ὅτι γάρ
τοῦ τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δύο δριθαῖς ἔσαι εἰσίν, ἀποδεικτὸν μέν ἔστιν, ὡς
5 αὐτὴ ἡ περὶ αὐτοῦ δείκνυσιν ἀπόδειξις· ἐὰν οὖν τις οἴστο ὅτι δεῖ πάντως
δύναται ἐκκεῖσθαι τοὺς δρους, οὐκέτι μέσων δύναται σημάναι τὴν μέσην
δρου, δι' οὐ δὲ ἀπόδειξις αὐτοῦ γίνεται, οὐκέτι μέσως ὑπάρχειν τῷ ὑπο- 30
κειμένῳ τὸν κατηγορούμενον καὶ ἀμέσου ὄντος τοῦ προβλήματος ἀπόδειξιν
αὐτοῦ εἶναι, ὅπερ ἔστιν ἀδύνατον. ὥστε, φησίν, οὐ πάντως οὐκέτεν ὡς δεῖ
10 δύναται ἐκκεῖσθαι τοὺς δρους, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ διὰ λόγου αἴτιος τημαίνειν.
διό, φησί, τοὺς τοιούτους συλλογισμοὺς χαλεπὸν ἀνάγειν ὑπὸ τὰ σχήματα·
ἐπειδὴ γάρ οὐ κεῖται ἐν τῇ συνηθείᾳ τῷ μέσῳ ὄνομα, οὐ παντὸς δέ ἔστιν
εὑρίσκειν λόγον ἐρμηνευτικὸν τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων. διαγερῆς δὲ ἀνά-
λυσις γίνεται. τὰ μὲν οὖν λεγόμενα ἐν τούτοις ταῦτα ἔστι. τὰ δὲ τῆς 35
λέξεως λοιπὸν δῆλα. τὸ δὲ ὡς τόδε τι ἀντὶ τοῦ 'ὧς ὄνομα', οἷον ἄνθρωπος,
ἴππος, βαδίζει, φιλοσοφεῖ.

p. 48a 40 Τὸ δὲ ὑπάρχειν τὸ πρῶτον τῷ μέσῳ καὶ τοῦτο τῷ
ἄκρῳ οὐ δεῖ λαμβάνειν ὡς ἀεὶ κατηγορηθησομένων ἀλλήλων.

"Ετερον πάλιν θεώρημα παραδίδωσιν. οὐ δεῖ, φησί, νομίζειν ὅτι
20 πάντως δεῖ κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν τοὺς δρους ἐκτίθεσθαι· οἷον δὲ ἀνθρωπος 40
ἔρων, τὸ ζῆρον οὐσίᾳ, δὲ ἀνθρωπος ἄρα οὐσίᾳ· πάντες γάρ ἐν τούτῳ οἱ
δροὶ κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν κεῖνται. ἐπειδὴ γάρ οὐ τῆς φύσεως γένης τῶν
πραγμάτων φροντίζομεν ἀλλὰ καὶ τῆς περὶ τὴν λέξιν εὐκοσμίας ὥστε
Τίλληγικῶς τὰς συντάξεις τοῦ λόγου ἀποδιδόναι καὶ μὴ σολοκεισμοῖς ὑπο-
25 φέρεσθαι. δεῖ καὶ τῆς κατὰ τὰς προτάσεις τῶν ὀνομάτων ὥριτης χρήσεως
φροντίδα ποιεῖσθαι καὶ μὴ ἀρκεῖσθαι μόνον τῷ δηλοῦν ὅτι τόδε τι νοοῦντες
τῆδε τῇ λέξει ἐγρηγόρευθα. ἐπεὶ οὖν σημαίνονται τὰ πράγματα οὐ μόνον τι
ταῖς εὐθείαις ἀλλὰ καὶ ταῖς πλαγίαις πτώσεσιν (ἄλλης γάρ σχέσεως τοῦ
ὑποκειμένου ἄλλη πτῶσίς ἔστι σημαντική), διὰ τοῦτο πᾶσα ἀνάγκη, μὴ
30 μόνον κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς πλαγίας τοὺς δρους ἐκτίθε-
σθαι. πολλάκις μὲν οὖν πάντες οἱ δροὶ κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν ἐκκείνται·
οἷον δὲ Σωκράτης φιλόσοφος ἐστι, πᾶς φιλόσοφος ἀγαθός ἐστιν, δὲ Σωκράτης

1 γίνεται αἴτιον B	2 ἐν τοῖς Ἀποδεικτ.] I 3 p. 72b 19 sq.	3 ἀδύνατον οι. Y
γάρ alt. om. Y	4 ἀπόδεικτὸν scripsi: ἀποδεικτικὸν BYt	6 ὄνόματος t
δύναται alt. scripsi: ὄνόματα BSYt	7 δι' — γίνεται om. S	8 τὸν SYt: τὸ B
καὶ om. S	8 ἀπόδειξις Y	10 (ἔστιν) ἔστιν ὅτε sive ἔστιν ἐγίτε eonicio
12 πάντως Bt	11 δέ ἔστιν] τι t	13 post πραγμάτων add. διὸ Y
σοφεῖ· βαδίζει t	14 post ἀεὶ add. ἦ Y	16 φιλο-
ἐν τούτῳ S	15 τῆς περὶ Yt: inv. ord. B	21. 22 οἱ δροὶ
25 τῆς om. pr. B	16 μόνω Y	27 τῇ δὲ t: τῇ B
χρησόμεθα B	17 οὐ Y	28 τὸ prius om. B
	18 καὶ om. B	

ἄρα ἀγαθός ἔστι· πάντες γὰρ οἱ ὅροι κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν ἔκκεινται. LXXXII^g ἐνίστε δέ, φησί, καὶ ἀμφότεραι αἱ προτάσεις κατὰ πλαγίαν ἔκκεινται πτῶσιν, 50 ἦ η μὲν κατὰ πλαγίαν η δὲ κατ' εὐθεῖαν. καὶ τὸ συμπέρασμα δὲ ὄμοιώς πολλάκις μὲν κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν συνάγεται, πολλάκις δὲ κατὰ πλαγίαν. 5 Ιστέον δὲ διτι, ὅταν λέγῃ η κατ' εὐθεῖαν η κατά τινα τῶν πλαγίων τοὺς ὅρους ἐκτίθεσθαι, περὶ τῶν ἐν ταῖς προτάσεσιν ὑποκειμένων λέγει· οἱ γὰρ κατηγορούμενοι ἀεὶ κατ' εὐθεῖαν τίθενται πτῶσιν, καν̄ ποτε πλαγία πτῶσις εὑρεθῆ ἐν κατηγορουμένῳ, πάντως καὶ εὐθεῖα νοεῖται ἔξωθεν η πάντως διὰ τοῦ ῥήματος, εἴτε πᾶν ῥῆμα εὐθείας ἔστι πτώσεως πλὴν τοῦ μέλει καὶ 10 μεταμέλει. οἶνον Σωκράτους | φιλοσοφοῦντος ἡμᾶς ἀκροᾶσθαι δεῖ· ἐν- LXXXII^v εστι γὰρ ἐν τῷ ‘δεῖ’ η εὐθεῖα· οὐδὲν γὰρ ἔτερον η ‘ἡμᾶς δέον ἔστιν’, δπερ ἔστιν εὐθείας πτώσεως καὶ ῥήματος. ἐν ϕ δ' εὐθεῖα μὴ ἐνθεωρεῖται, οὐκ ἀπαρτίζεται λόγος. αἱ μὲν οὖν ἔξ υποκειμένου καὶ κατηγορουμένου πάντως κατ' εὐθεῖαν προφέρονται πτῶσιν· αἱ δὲ ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου καὶ αἱ μετὰ τρόπου ποτὲ μὲν κατ' εὐθεῖαν ποτὲ δὲ κατὰ πλαγίαν, 15 κατ' εὐθεῖαν μὲν Σωκράτης ἀγαθός ἔστι, κατὰ δὲ τὰς πλαγίας Σωκράτους ἡροάσσατο Πλάτων η μαθητής ἔστι Πλάτων, Σωκράτει ἐπεβούλευσεν Ἀνυτος η ἐπίβουλός ἔστι, Σωκράτην ἀπέκτειναν Ἀθηναῖοι, Σωκράτης δύναται βαδίζειν, Σωκράτους ἐνδέχεται ἀκροᾶσθαι, Σωκράτει ἐνδέχεται διαλέγεσθαι, 20 Σωκράτην τύπτειν ἐνδέχεται. η μὲν οὖν διάνοια τῶν ἐνταῦθα παραδιδομένων ἔστι τοιαύτη. δπως δὲ τοῖς ὑποδείγμασι καθ' ἔκαστον γρῆται, τὴν λέξιν ἐξετάζοντες εἰπόμεθα.

Πρῶτον μέν φησι τὸν μείζονα ὅρον, ἄκρον δὲ τὸν ἐλάττονα. κατηγορηθησομένων δέ φησιν ἀντὶ τοῦ ‘κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν’· ἐν ταύταις γάρ 25 εἰσιν αἱ κυρίως κατηγορίαι, λέγω δὴ τὸ ὑπάρχειν τόδε τῷδε, οἶνον ὁ ἀνθρωπος ζῷόν ἔστι. καὶ οὕτω μὲν ὁ διδάσκαλος. οἷμαι δὲ ἀπλούστερον πᾶσαν κατηγορίαν λέγειν αὐτόν· εἰπὼν γὰρ ως ἀεὶ κατηγορηθησομένων 15 ἀλλήλων ἐπήγαγεν ὄμοιώς το *(τε)* πρῶτον τοῦ μέσου καὶ τοῦτο τοῦ ἐσχάτου. εἰ δὲ τὸ κατηγορηθησομένων τὸ κατ' εὐθεῖαν ἔκκεισθαι αὐτῷ ἐσήμαινε, παρέλκον ην τὸ ἐπάγειν ὄμοιώς το *(τε)* πρῶτον τοῦ μέσου καὶ τοῦτο τοῦ ἐσχάτου.

p. 48b2 Καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ὑπάρχειν δὲ ώσαύτως.

Τουτέστιν ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν προτάσεων· καὶ γὰρ ταύτας ποτὲ μὲν

1 κεῖνται Bt	2 post κατὰ add. τὴν Y itemque vs. sq.	5 λέγει t
7 πτῶσιν τίθενται B	8 post νοεῖται add. η Y	η πάντως iterat Y
11 η om. Y	12 δ' om. Y	μὴ om. Y
11 ἀνυτος BY: αὐτὸς t	12. 19 σωκράτης—βαδίζειν ante 16 σωκράτης transposuerim	16 τὰς om. Y
19 ἀκροᾶσασθαι Y	σωκράτει Y: σωκράτη t: compend. B	20 σωκράτη t
20. 21 παραδεδομένων Y	22 post εἰσόμεθα repetunt lemma (p. 333,17. 18) Bt	
25 ὑπάρχει t	26 οἶμαι Bt: ἄμα Y	27 καταλέγειν B
28 τε addidi cf. vs. 30	29 κατηγορηθησόμενον t	τὸ alt. om. Y
33 post τῶν add. αὐτῶν t	ταῦτα t	

κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν προφερόμεθα, ποτὲ δὲ κατά τινα τῶν πλαγίων· LXXXIII^v οἷον ὁ ἀνθρωπὸς οὐκ ἔστιν ἄψυχον, τῶν ἀτόμων οὐκ ἔστι γένος τὸ εἶδος, 20 τῇ οὐσίᾳ οὐδέν ἔστιν ἐναντίον, τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα οὐδὲν βλάψαι δύναται.

p. 48b2 Ἄλλ' ὁσαχῶς τὸ εἶναι λέγεται καὶ τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν αὐτὸν τοῦτο, τοσαυταχῶς οἵεσθαι χρὴ σημαίνειν καὶ τὸ ὑπάρχειν.

'Οσαχῶς, φησίν, ἔκαστον τῶν ὅντων εἶναι λέγεται, τοσαυταχῶς κατηγορεῖν ἄλλο ἄλλου ἐνδέχεται. λέγει δὲ ἔκαστον εἶναι κατὰ τὰς τῶν 25 ὄντος πτῶσεις· λέγεται γάρ Σωκράτης ἔστι, Σωκράτους ὄντος, Σωκράτει εἶναι, Σωκράτην εἶναι. ὁσάκις οὖν ἔκαστον εἶναι λέγεσθαι δύναται καὶ 10 ἀληθῶς εἶναι, τοσαυταχῶς καὶ τὰς προτάσεις συμπλέξαι δυνατόν, ἢ ἀμφοτέρας ώσαύτως ἢ τὴν μὲν οὕτως τὴν δὲ οὕτως.

p. 48b4 Οἷον δτι τῶν ἐναγτίων ἔστι μία ἐπιστήμη.

Λοιπὸν ἐπὶ ὑποδειγμάτων τὰ εἰρημένα παραδίδωσι, καὶ τέως δτι ἐνδέ- 30 χεται κατὰ γενικὴν πτῶσιν συμπλέκεσθαι τὰς προτάσεις, ὡς δταν εἴπω 15 τῶν ἐναντίων μία ἔστιν ἐπιστήμη.

p. 48b6 Τὸ δὴ Α τῷ Β ὑπάρχει οὐχ ὡς τὰ ἐναντία τὸ μίαν εἶναι αὐτῶν ἐπιστήμην.

Τουτέστιν οὐ κατ' εὐθεῖαν ὑπάρχει τῷ Β τὸ Α (τοῦτο γάρ σημαίνει αὐτῷ τὸ οὐχ ὡς τὰ ἐναντία, ὡς εἴ τις ἔλεγε τὰ ἐναντία πολέμια ἔστιν), 25 ἀλλὰ κατὰ γενικήν, τῶν ἐναντίων μία ἔστιν ἐπιστήμη. εἰπὼν δὲ οὐχ ὡς τὰ ἐναντία προσέθηκε τὸ μίαν εἶναι αὐτῶν ἐπιστήμην. τί οὖν βούλεται; ἡτοι οὖν τοῦτό φησιν, δτι τὸ λέγειν μίαν εἶναι αὐτῶν ἐπιστήμην οὐκ ἔστιν ὡς τὰ ἐναντία, τουτέστι κατ' εὐθεῖαν, ἀλλ' δτι ἀληθὲς εἰπεῖν κατ' αὐτῶν τὸ μίαν εἶναι αὐτῶν ἐπιστήμην, τουτέστι κατὰ γενικήν, 25 ἢ δτι οὐκ ἔστι τοῖς ἐναντίοις ἐν τούτῳ τὸ εἶναι, ἐν τῷ μίαν εἶναι αὐτῶν ἐπιστήμην· διὸ οὐδὲ κατ' εὐθεῖαν δυνατὸν κεῖσθαι, ὥσπερ Σωκράτει τὸ 30 εἶναι ἔστιν ἐν τῷ ἀνθρώπου εἶναι. διό φαγεν 'Σωκράτης ἀνθρώπος ἔστιν'. οὐχ οὕτω δὲ καὶ τὸ μίαν εἶναι τῶν ἐναντίων ἐπιστήμην· διὸ οὐ φαμεν 'τὰ ἐναντία ἔστιν ἐπιστήμη' ἀλλὰ 'τῶν ἐναντίων'.

2 δ om. Bt ἄψυχον] ἄ e corr. Y τὸ εἶδος om. Bt 4 αὐτὸν κτλ. om. Y
αὐτὸν t Arist.: om. B 5 συμβαίνειν t 9 σωκράτην εἶναι om. t λέγεται B
10 δυνατόν corr. Y: δύναται Bt, pr. Y 11 ὥσαύτω Yt 12 οἷον—15 ἐπι-
στήμη om. Y ἔστι μία t Arist.: inv. ord. B 13 ἐπὶ Φ. III. 10 t: ἐπὶ τῶν B
16 post δὴ add. τὸ B ὑπάρχει Y Arist.: ὑπάρχειν Bt τὸ alt. Y Arist.:
τῷ Bt cf. vs. 21 18 ὑπάρχειν t τῷ α. τὸ β. pr. B 21 εἶναι μίαν Y
τί—22 ἐπιστήμην om. Y 27 τῷ ἀνθρώπῳ Y σωκράτης scripsi: σωκράτους Yt:
compend. B 29 εἶναι ἐπιστήμην Y

p. 48b 10 Συμβαίνει δ' ὅτε μὲν ἐπὶ τοῦ μέσου τὸ πρῶτον LXXXII^v
λέγεσθαι, τὸ δὲ μέσον ἐπὶ τοῦ τρίτου μὴ λέγεσθαι.

⁵Ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ μιᾶς προτάσεως ἔξειθετο ὑπόδειγμα οὐ κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν ἀλλὰ κατὰ γενικὴν συμπεπλεγμένης, διὰ τοῦτο νῦν ἐπ' ἀμφοτέρων 15 τὰ ὑποδείγματα τίθησι. τὸ δὲ λέγεσθαι φῆσιν ἀντὶ τοῦ κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ὀνομαστικὴ πτῶσις καὶⁱⁱ ἦν ἔκαστον εἶναι λέγεται. συμβαίνει οὖν, φῆσι, ποτὲ μὲν τὴν μείζονα πρότασιν κατ' εὐθεῖαν τίθεσθαι τὴν δὲ ἐλάττονα κατά τινα τῶν πλαγίων. ἔστι δὲ τὸ ὑπόδειγμα τοιοῦτον· τοῦ ἀγαθοῦ σοφία ἐστίν, ἡ σοφία ἐπιστήμη ἐστί, τοῦ ἀγαθοῦ ἄρα ἐπιστήμη 10 ἐστίν· ἐν τούτῳ γάρ ἡ μὲν ἐλάττων κατὰ γενικὴν προενήνεται πτῶσιν, ἡ δὲ μείζων κατ' εὐθεῖαν, καὶ τὸ συμπέρασμα ὅμοιον τῇ ἐλάττονι.

p. 48b 12 Τοῦ δὲ ἀγαθοῦ ἐστιν ἡ σοφία ἐπιστήμη, συμπέρασμα δὲ τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη ἐστί.

Τὴν ἐλάττονα πρότασιν θέσθαι βούλομενος (γάρ ἐξέθετο τὴν μεί- 15 ζονα εἰπὼν ἡ σοφία ἐστὶν ἐπιστήμη) συνέπλεξε τοὺς τρεῖς ὄρους εἰπὼν τοῦ ἀγαθοῦ ἡ σοφία ἐπιστήμη ἐστίν. ἐπειδὴ γάρ τὸ λέγειν 'τοῦ ἀγαθοῦ σοφία ἐστίν' ἀσαφές πως ἐδόκει εἶναι, τί σημαίνει τὸ σοφίαν εἶναι τοῦ ἀγαθοῦ βούλομενος δεῖξαι εἰπεν δτι | ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη LXXXIII^r ἡ σοφία ἐστίν, ὥστε ἐπὶ πλέον εἶναι τὴν ἐπιστήμην τῆς σοφίας, ὡς εἴ τις 20 ἔλεγε 'τῶν ἐπιπέδων ἐπιστήμη ἡ γεωμετρία ἐστίν', ἵνα οὕτω τις εἴπῃ· τῶν ἐπιπέδων γεωμετρία ἐστίν ἢ τὰ ἐπίπεδα γεωμετρεῖν ἔστι, γεωμετρία ἐπιστήμη ἐστί, τῶν ἐπιπέδων ἄρα ἐπιστήμη ἐστί.

p. 48b 13 Τὸ μὲν δὴ ἀγαθὸν οὐκ ἐστιν ἐπιστήμη, ἡ δὲ σοφία ἐστὶν ἐπιστήμη.

25 "Ο βούλεται λέγειν τοῦτό ἐστιν, δτι τὸ μὲν συμπέρασμα κατὰ γενικὴν 5 προενήνεται, οὐ κατ' εὐθεῖαν, ὥσπερ καὶ ἡ ἐλάττων πρότασις· οὐ γάρ συν- 10 ἀγκται δτι τὸ ἀγαθὸν ἄρα ἐπιστήμη ἐστίν, ἀλλὰ τοῦ ἀγαθοῦ ἐστιν ἐπι- 15 στήμη· ἡ μέντοι μείζων πρότασις κατ' εὐθεῖαν προενήνεται· ἡ σοφία γάρ, 20 ἔφαμεν, ἐπιστήμη ἐστίν.

2 τὸ δὲ κτλ. om. Y 4 συμπεπλεγμένης t: συμπεπλεγμένην BY 6 ὀνοματικὴ t
7 κατ' εὐθεῖαν τὴν μείζωνα πρότασιν t 10 ἔξενήνεται Y: προενήνεται t
12 σοφὴ B 14 ἐπιστήμη κτλ. om. Y 16 ἐστὶν ἐπιστήμη, post quae del. συνέπλεξε
τοὺς τρεῖς ὄρους εἰπὼν B 18 ἡ deleverim 20 ἡ post ἔλεγεν collocat Y
ἡ γεωμετρία ἐστὶν ἐπιστήμη t 23 ἡ δὲ κτλ. om. Y 23. 24 ἐστὶν
ἐπιστήμη t Arist.: inv. ord. B

p. 48b14 Ὅτε δὲ τὸ μὲν μέσον ἐπὶ τοῦ τρίτου λέγεται, τὸ δὲ LXXXIII^r πρῶτον ἐπὶ τοῦ μέσου οὐ λέγεται· οἶον εἰ τοῦ ποιοῦ παντός ἔστιν ἐπιστήμη ἡ ἐναντίου, τὸ δὲ ἀγαθὸν καὶ ἐναντίον καὶ ποιόν, συμπέρασμα μὲν δτι τοῦ ἀγαθοῦ ἔστιν ἐπιστήμη. 10

5 Ἀντιστρέφει τὰς προτάσεις, καὶ τὴν μὲν ἐλάττονα κατ’ εὐθεῖαν συμπλέκει, τὴν δὲ μείζονα κατὰ γενικήν, καὶ τὸ συμπέρασμα πᾶν κατὰ γενικήν συνάγει· οἷον τὸ ἀγαθὸν ποιόν ἔστι, τοῦ ποιοῦ ἐπιστήμη ἔστι, τοῦ ἀγαθοῦ ἄρα ἐπιστήμη ἔστιν· ἡ οὗτως τὸ ἀγαθὸν ἐναντίον ἔστι (τῷ κακῷ γάρ ἐναντίον δῆλον δτι), τοῦ ἐναντίου ἐπιστήμη ἔστι, τοῦ ἀγαθοῦ 10 ἄρα ἐπιστήμη ἔστιν.

p. 48b18 Οὐκ ἔστι δὲ τὸ ἀγαθὸν ἐπιστήμη οὐδὲ τὸ ποιόν οὐδὲ 15 τὸ ἐναντίον, ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν ταῦτα.

Τουτέστιν οὐδὲ τὸ συμπέρασμα κατ’ εὐθεῖαν προενήνεται· οὐ γάρ εἴπομεν δτι τὸ ἀγαθὸν ἄρα ἐπιστήμη ἔστιν, ἀλλὰ τοῦ ἀγαθοῦ. ἀλλ’ οὐδὲ 15 ἡ μείζων· οὐ γάρ εἴπομεν δτι τὸ ποιόν ἐπιστήμη ἔστιν ἡ τὰ ἐναντία ἐπιστήμη ἔστιν, ἀλλὰ τοῦ ποιοῦ καὶ τῶν ἐναντίων ἐπιστήμη ἔστιν. ἡ μέντοι ἐλάττων κατ’ εὐθεῖαν προενήνεται· τοῦτο γάρ ἐσήμανεν εἰπὼν ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν ταῦτα· οὗτω γάρ ἐλέγομεν ‘τὸ ἀγαθὸν ποιόν ἔστιν ἡ ἐναντίον’.

p. 48b20 "Ἐστι δὲ δτε μήτε τὸ πρῶτον κατὰ τοῦ μέσου μήτε 20 τοῦτο κατὰ τοῦ τρίτου, τοῦ πρώτου κατὰ τοῦ τρίτου ὅτε μὲν λεγομένου ὅτε δὲ μὴ λεγομένου· οἶον εἰ οὖ ἐπιστήμη ἔστιν. 25 ἔστι τούτου γένος, τοῦ δὲ ἀγαθοῦ ἔστιν ἐπιστήμη, συμπέρασμα δτι τοῦ ἀγαθοῦ ἔστι γένος.

Ἐπειδὴ ἐν τοῖς προλαβοῦσι μίαν μὲν πρότασιν ἐλάμβανε κατὰ γενικήν 25 πτῶσιν μίαν δὲ κατ’ εὐθεῖαν καὶ συνῆγε κατὰ γενικήν τὸ συμπέρασμα, νῦν ἀμφοτέρας κατὰ γενικήν συμπλέκει, καὶ συνάγει συμπέρασμα ποτὲ μὲν 30 κατ’ εὐθεῖαν ποτὲ δὲ κατὰ γενικήν. τὸ γάρ τοῦ πρώτου κατὰ τοῦ τρίτου ὅτε μὲν λεγομένου ὅτε δὲ μὴ λεγομένου τοῦτο σημαίνει, τηυτέστιν τοῦ μείζονος κατὰ τοῦ ἐλάττονος· εἴπομεν γάρ δτι τὸ λεγομένου 35 σημαίνει αὐτῷ τὸ κατ’ εὐθεῖαν πτῶσιν ὑπάρχοντος τοῦ ἐλάττονος κατηγορεῖσθαι αὐτοῦ τὸν μείζονα. τότε γάρ λέγεται δτι τόδε ἔστιν δπερ τόδε, οἶον δτι ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἔστιν· λέγεται γάρ ζῷον εἶναι. οὐ μὴν δταν εἴπω τῶν ἐναντίων ἐπιστήμη ἔστιν· οὐ γάρ λέγεται κατὰ τοῦ ὑποκειμένου ὁ κατηγορούμενος· οὐ γάρ λέγεται δτι ἐπιστήμη ἔστι τὰ ἐναντία, 40

1 τὸ δὲ κτλ. om. Y 3 δ' t Arist.: om. B καὶ prius t Arist.: om. B 4 μὲν t Arist.: om. B 9 τὸ ἐναντίον Y 17 τὸ om. t 20 τοῦ πρώτου κτλ. om. Y
22 ἔστι τούτου t Arist.: inv. ord. B 24 post κατὰ add. τὴν Y 25 συνήγετο Y
τὸ om. Y 29 κατὰ Bt: καὶ Y εἴπομεν] p. 336,5 γάρ seripsi: τὸ BYt
τὸ Bt: ὅτε μὲν Y immo λέγεσθαι

ἀλλ᾽ ὅτι ὑπάρχει περὶ αὐτῶν ἐπιστήμη. τὸ δὲ ὑπόδειγμα τοιοῦτόν LXXXIII^r ἔστι· τοῦ ἀγαθοῦ ἔστιν ἐπιστήμη, οὐ ἐπιστήμη ἔστι, τούτου ἔστι γένος· συμ-
πέρασμα τοῦ ἀγαθοῦ ἄρα ἔστι γένος. καὶ ἄλλως· Σωκράτους πατήρ ἔστιν,
οὐ πατήρ ἔστι, τούτου αἴτιόν ἔστι, Σωκράτους ἄρα αἴτιόν ἔστιν. καὶ αἱ
5 προτάσεις οὖν καὶ τὸ συμπέρασμα κατὰ γενικὴν συμπεπλεγμέναι εἰσίν.

p. 48b24 Κατηγορεῖται δὲ οὐδὲν κατ' οὐδενός.

Τουτέστιν οὐδὲν κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν προενήνεται. καὶ ὅρα πῶς τὸ 25
κατηγορεῖσθαι τὸ κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν κατηγορεῖσθαι φησι· διὸ καὶ ἀνω-
τέρω ἔλεγε τὸ “ώς ἀεὶ κατηγορηθησομένων” ἀντὶ τοῦ ‘κατ’ εὐθεῖαν πτῶσιν
10 προενεγμησομένων’.

p. 48b24 Εἰ δὲ οὐ ἔστιν ἐπιστήμη, γένος ἔστι τοῦτο, τοῦ δ'
ἀγαθοῦ ἔστιν ἐπιστήμη, συμπέρασμα δτι τὸ ἀγαθόν ἔστι γένος.

Εἰπὼν δτι ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων κατὰ γενικὴν συμπλεκομένων 40
τὸ συμπέρασμα ποτὲ μὲν κατὰ γενικὴν ποτὲ δὲ κατ' εὐθεῖαν συνάγεται,
15 δεῖξας πῶς κατὰ γενικήν, δείκνυσι νῦν δτι καὶ κατ' εὐθεῖαν οὕτως· τοῦ
ἀγαθοῦ ἐπιστήμη ἔστιν, οὐ ἐπιστήμη ἔστι, τοῦτό ἔστι γένος, τὸ
ἄρα ἀγαθὸν γένος ἔστιν. γένος δὲ εἰλήφθι ώπλῶς τὸ καθηλικώτερον καὶ
πλειόνων περιεκτικόν· τῶν γὰρ καθόλου ἡ ἐπιστήμη, κἄντε γένη εἴη κάντε εἴδη
καὶ ἄλλως συμβεβηκότα. οἶλον ἔστι καὶ τὸ ἀγαθόν· ἐν πᾶσι γάρ εὐθεωρεῖται
20 τοῖς οὖσιν, οὐχ ως γένος αὐτῶν ἀλλ᾽ ὥσπερ καὶ τὸ δὲ διαμανύμως αὐτοῖς 45
ἐνυπάρχον κατὰ τὸ ἀφ' ἔνδος καὶ πρὸς ἓν. ἐπιστῆσαι δὲ ἀξιον τοῖς ὑπο-
δείγμασι, μήποτε, ὥσπερ κάπι τῶν προτέρων ἐλέγομεν, οὐ τοὺς αὐτοὺς
φυλάσσουσι μέσους. ἔχει δὲ οὕτως· τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη ἔστιν, οὐ
25 ἐπιστήμη ἔστι, τούτου ἔστι γένος. ἐν μὲν γάρ τῇ ἐλάττονι προ-
τάσει τὴν ἐπιστήμην ἐλάβομεν τὸν κατηγορούμενον δρον· ἐν δὲ τῇ μείζονι
οὐκέτι τὸν αὐτὸν ἐφυλάξαμεν, λέγω τὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ φαμεν οὐ ἐπι-
στήμη ἔστιν. εἰ δὲ ἄλλο μέν τι ἔστι τὸ ἐπιστητόν, ἄλλο δὲ ἡ περὶ αὐτοῦ 50
ἐπιστήμη, οὐκ ἄρα τὸν αὐτὸν ἐφυλάξαμεν μέσον· τοῦ μὲν γάρ ἐλάττονος
δροῦ τὴν ἐπιστήμην κατηγορήσαμεν, τῷ δὲ μείζονι οὐ τὴν ἐπιστήμην ἀλλὰ
30 τὸ οὐ ἔστιν ἐπιστήμη ὑπετάξαμεν, τοῦτο δέ ἔστι τὸ ἐπιστητόν. ὁμοίως
καὶ ἐπὶ πάντων τῶν παραπλησίων. καὶ εἰ τὸ ἐπιστητόν ἔστι τὸ ἀγαθόν, του-
τέστιν ὁ ἐλάττων δρος, τὸ ἐπιστητὸν δὲ παρεῖηπται ὑποκείμενον τῷ μεί-
ζονι δρῳ, ὁ ἄρα ἐλάττων δρος ἐν τῇ μείζονι προτάσει ὑπόκειται τῷ μεί-
ζονι, δπερ ἔστιν ἀδύνατον. φαμὲν οὖν πρὸς τὴν | ἀπορίαν ἔκεινο, LXXXIII^v
35 δτι εἰ οἱ κατηγορούμενοι δροι ἐπὶ πλέον εῖναι θέλουσι τῶν ὑποκειμένων

2 ἔστι om. t 4 αἱ om. B 8. 9 ἀνωτέρω] p. 48a41 9 ἐλέγετο τὸ Y

10 προφερομένων B: προοισθησομένων t 12 τὸ corr. ε τοῦ, ut videtur, B

15 δείκνυσι νῦν Y: δείκνυσιν Bt 16 ἔστι corr. Y 21 τὸ ἀφ' scripsi cf. Categ.

p. 17,12: τὰ ἀφ' BYt 23 μέσους Yt: νόμους B 26 post λέγω add. δῃ Y

30 ἐπετάξαμεν t 33 ἐλάττων B 35 εἰ om. Yt

γωρὶς τῶν ἀντιστρεφόντων, οἱ δὲ καθολικώτεροι περιέχουσιν ἐν LXXXIII^ν ἔαυτοῖς τοὺς μερικωτέρους, ἀνάγκη δήπου πᾶσα ἐν τῷ πρώτῳ σγῆματι ἐν τῷ μέσῳ μὲν διφτ περιέχεσθαι τὸν ἐλάττονα, ἐν τῷ μείζονι δὲ ἀμφοτέρους· οἷον ὅταν εἴπω ‘ὅ ἄνθρωπος ζῷον’, ἐν τῷ ζῷῳ δῆλον δτι καὶ ὁ ἄνθρωπος 5 ἐμπεριέχεται· καὶ ὅταν εἴπω ‘πᾶν ζῷον ἔμψυχον’, ἐν τῷ εἰπεῖν πᾶν ζῷον καὶ τὸν ἄνθρωπον δῆλον δτι ἐμπειρεύῃσθαι καὶ ἐν τῷ ἔμψυχῳ πᾶν ζῷον, 10 ὥστε καὶ πάντα ἄνθρωπον. καὶ τοῦτο ἐστιν αἵτιον τοῦ συνάγεσθαι τὰ ἄκρα· εἰ γάρ μὴ τοῦτο ἦν, οὐδέποτε ἀν συνάγειν ἐδυνάμεθα τὰ ἄκρα. ἐπεὶ οὖν τοῦτο οὗτως ἔχει, ὅταν εἴπω τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη ἐστίν, 15 εἶτα λάβω ‘πάντων ὡν ἐπιστήμη ἐστί’, δῆλον δτι ἐμπεριλαμβάνω καὶ τὸ ἀγαθόν· οὐ γάρ αὐτὸ μόνον ἀπλῶς τὸ ἀγαθὸν δπερ τὸ ἐπιστητὸν ἦν, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἄλλων πάντων ἀπερ ἐστὶν ἐπιστητά, ταῦτὸν δέ ἐστιν ὡν ἐπιστήμη. ὥστε εἰ μὲν αὐτὸν καθ’ αὐτὸν τὸν ἐλάττονα δρον ὑπετίθεμεν 20 τῇ μείζονι ἐν τῷ λέγειν οὐ ἐπιστήμη ἐστί, τῷ δὲ αἴτοις ἦν ὁ λόγος. 25 εἰ δὲ καθολικὸν λαβόντες τὸν ὑποκείμενον δρον τῇ μείζονι προτάσσει συμ περιλαμβάνομεν καὶ τὸν ἐλάττονα ὡς περιεχόμενον ἐν αὐτῷ, οὐ μόνον οὐκ ἀτοπον ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον τὸ γινόμενον. τὸ γάρ ὑποκείμενον ἐμπεριέχεσθαι δεῖ τῷ κατηγορούμενῳ ἐν καταφάσει ἦν ἀποφάσει· ὅταν γάρ εἴπω ‘οὐδεὶς ἄνθρωπος ἀθανάτος’, ἐν τοῖς μὴ ἀθανάτοις ἐμπεριέχεται καὶ ὁ 30 ἄνθρωπος. δτι μὲν οὖν οὐ τὸν ἐλάττονα μέσον ποιοῦμεν, δῆλον γέγονεν. 35 δτι δὲ οὐδὲ ἄλλον ἔξ ἄλλου λαμβάνομεν μέσον, φανερὸν ἐντεῦθεν· οὐδὲ γάρ ἀπλῶς ἡ ἐπιστήμη μόνον μέσος ἐστὶν δρος, ὡς ἀν εἰλέγομεν ‘ἡ γεω μετρία ἐπιστήμη ἐστίν’, ἀλλὰ τὸ εἶναι τινος ἐπιστήμην· τοῦ ἀγαθοῦ γάρ, ἔφαμεν, ἐπιστήμη ἐστίν, τουτέστιν ἐστι περὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη. τὸ 40 οὖν εἶναι τινος ἐπιστήμην τοῦτο ἐστιν ὁ κατηγορούμενος· τοῦτο δὲ οὐδὲν ἔτερον ἐστιν εἰπεῖν ἦν ‘τὸ ἀγαθὸν ἐπιστητόν ἐστι’. τί γάρ διαφέρει εἰπεῖν ‘τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη ἐστίν’ ἦν δτι τὸ ἀγαθὸν ἐπιστητόν ἐστι; διδάξει γοῦν 45 μετ’ ὀλίγον δτι, ὅταν ίσοδυναμῶσιν οἱ δροι, δεῖ τῶν ίσοδυναμούντων τὸν σαφέστερον λεγόμενον ἀντιμεταλαμβάνειν. ὥστε εἰ τῷ ‘τοῦ ἀγαθοῦ ἐπι στήμη ἐστίν’ ἵσον ἐστὶ τὸ λέγειν ‘τὸ ἀγαθὸν ἐπιστητόν ἐστιν’, ἐπὰν λέγωμεν ‘οὐ ἐπιστήμη ἐστίν’, οὐγ ἔτερον ἔξ ἔτερου μέσον μεταλαμβάνομεν ἀλλὰ τὸν αὐτὸν· τὸ γάρ οὐ ἐπιστήμη ἐστί τὸ ἐπιστητόν ἐστιν· εἰς ἄρα καὶ ὁ αὐτὸς μέσος ἐν ἀμφοτέραις παρείληπται ταῖς προτάσεσιν.

p. 48b26 Κατὰ μὲν δὴ τοῦ ἄκρου κατηγορεῖται τὸ πρῶτον, κατ’ 35 ἄλληλων δὲ οὐ λέγεται.

Τουτέστι τὸ μὲν συμπέρασμα κατ’ εὐθεῖαν προάγεται, αἱ δὲ προτάσεις 25

4 ὅτι om. Bt	6 an ἔμψυχον?	8 ηδυνάμεθα Y: δυνάμεθα t	9 post ὅταν
add. ἀν t	11 τὸ alt. om. Bt	15 λαμβάνοντες Y	15. 16 συμπέρασμα
λαμβάνομεν B	16 τὴν pr. Y	ἐλάσσονα B	ἔμπειρεχόμενον Y
om. Y	καὶ γάρ ὅταν Y	20 ἄνθρωπος Bt: σωκράτης Y	18 ἐν alt.
μόνον om. Y	ἐστὶ μέσος Y	26 ἢ εἰπεῖν Y	28 μετ’ ὀλίγον] e. 39 p. 49b3.4
ὅτι Bt: ως Y	29 λόγον ἀντιλαμβάνειν Y	τῷ addidi	30 ἐστιν ἐπιστητόν B
31 μέσον om. Y	λαμβάνομεν Y	33 ἀμφοτέροις B	

οὐ κατ' εὐθεῖαν. ὁ μὲν οὖν Ἀριστοτέλης εὐθείας μόνης καὶ γενικῆς LXXXIII^ν
 παραδείγματα παρέθετο. δυνατὸν δὲ τῇ αὐτῇ μεθόδῳ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν
 πτώσεων γυμνάσαι τὸν λόγον. οἷον τὸν ἀγαθὸν ἀνάγκη εἶναι δίκαιον,
 πᾶς δίκαιος ἐπιστήμων ἔστι τῶν δικαίων, ὁ ἄρα ἀγαθὸς ἐπιστήμων ἔστι
 5 τῶν δικαίων. ἡ οὕτως ὁ ἀγαθὸς δίκαιος, πάντα δίκαιον ἀνάγκη ἐπιστή-
 μονα εἶναι τῶν δικαίων, τὸν ἄρα ἀγαθὸν ἀνάγκη ἐπιστήμονα εἶναι τῶν
 δικαίων. τῶν γὰρ προτάσεων ἡ μὲν κατ' εὐθεῖαν ἔκκειται, ἡ δὲ κατ' 30
 αἰτιατικήν· καὶ τὰ συμπεράσματα δὲ οὕτως ἔχει, τὸ μὲν οὕτως, τὸ δὲ
 οὕτως. ἀλλὰ καὶ ἀμφότεραι κατ' αἰτιατικήν· τὸν ἀγαθὸν ἀνάγκη εἶναι
 10 δίκαιον, τὸν δίκαιον ἐπιστήμονα δεῖ εἶναι τῶν δικαίων, τὸν ἄρα
 ἀγαθὸν ἐπιστήμονα δεῖ εἶναι τῶν δικαίων, ἡ ὁ ἀγαθὸς ἐπιστήμων ἔστι
 τῶν δικαίων. ὅμοίως καὶ ἐπὶ δοτικῆς· ταῖς ποιότησιν ὑπάρχει ἐναντιότης,
 ταῖς ἐναντιότησιν ὑπάρχει τὸ φθείρειν ἀλλήλας, ταῖς ποιότησιν ἄρα ὑπάρχει
 τὸ φθείρειν ἀλλήλας, ἡ αἱ ποιότητες ἄρα φθαρτικαὶ ἀλλήλων. δῆλον δὲ 35
 15 ὅτι μερικὴ ἡ ἐλάττων· οὐ γὰρ ἐν πάσαις ταῖς ποιότησιν ἡ ἐναντιότης. πάλιν
 ἡ δίκαιοσύνη συμβεβηκός ἔστιν ἀγαθόν, τῷ συμβεβηκότι ἀγαθῷ ἐναντίον
 τί ἔστιν, τῇ ἄρα δίκαιοσύνῃ ἔστι τι ἐναντίον. οὐ μόνον δὲ τῇ εὐθείᾳ συμ-
 πλέκειν τινὰ τῶν πλαγίων δυνατὸν ἀλλὰ καὶ πλαγίαν ἀλληγορίαν· οἷον
 τῷ σπουδαίῳ τὸ εὑδαιμονεῖν ἔπειται, τὸν εὑδαίμονα οὐδεὶς βλάψαι δύναται,
 20 τὸν σπουδαῖον ἄρα οὐδεὶς βλάψαι δύναται. ἀλλὰ καὶ τὴν γενικὴν ἔκατέρᾳ 40
 τούτων δυνατὴν συμπλέκειν.

p. 48b27 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ὑπάρχειν ληπτέον.

Τουτέστιν ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν συλλογισμῶν· καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων
 ἀνάγκη τὸν εἰρημένον τρόπον ποικίλλεσθαι τὰς προτάσεις.

25 p. 48b28 Οὐ γὰρ ἀεὶ σημαίνει τὸ μὴ ὑπάρχειν τόδε τῷδε μὴ
 εἶναι τόδε τόδε, ἀλλ' ἐνίστε τὸ μὴ εἶναι τόδε τοῦδε ἡ τόδε τῷδε. 45

Τουτέστιν οὐκ ἀεὶ ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν προτάσεων, ὥσπερ οὐδὲ ἐπὶ
 τῶν καταφατικῶν, κατ' εὐθεῖαν συμπλέκονται οἱ δροὶ (τοῦτο γὰρ δῆλοι
 εἰπὼν μὴ εἶναι τόδε τόδε, τουτέστιν μὴ εἶναι τὸν ἄνθρωπον ἀθάνατον),
 30 ἀλλ' ἐνίστε καὶ κατὰ ἄλλην πτῶσιν, ἡ γενικὴν ἡ δοτικὴν ἡ αἰτιατικήν·

2 τέθεικε, εἰ supra τη̄ ser. Y 3 ante λόγον add. αὐτὸν Bt 4 et 5 τοῦ δικαίου Y
 4 ὁ superser. Y ἀγαθὸς Bt: δίκαιος Y 5 post δίκαιος add. ἔστι Y
 6. 7 τὸν ἄρα—δικαίων om. B 6. 7 τοῦ δικαίου pr. Y 8. 9 τὸ μὲν—οὕτως
 om. Y 9 τὸ B 10 τὸ (ante δίκ.) B δὴ t τοῦ δικαίου Y
 10. 11 τὸν ἄρα—δικαίων om. B 11 τοῦ δικαίου pr. Y 17 τί om. Bt
 ἔστι τὶ Y: ἔστιν t et post ἐναντίον B γὰρ Y 18 πλαγίων ἀλληγορία Bt,
 pr. Y: πλαγίουν (sic) ἄλλω πλαγίω corr. Y² 19 τὸ εὑδαιμονεῖν B 20 ἔκατέραν Yt
 22—24 om. Y 25 συμβαίνει Y τόδε τόδε B ante μὴ alt. add. τὸ Y
 26 τόδε τόδε Y itemque vs. 29 ἀλλ' κτλ. om. Y τὸ om. t 28 γὰρ
 om. Bt 30 ἡ primum om. Bt ἡ tertium Y: καὶ Bt

οίον τῶν ὄρισμῶν οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις, τῆς ἀντιφάσεως οὐδέν ἔστι LXXXIII μεταξύ, τῇ οὐδέᾳ οὐδέν ἔστιν ἐναντίον, τὸν ἀγαθὸν οὐδεὶς ἀδικήσαι δύναται, 50 καὶ ἐπὶ πάντων ὅμοίως.

p. 48b30 Οἷον δτι οὐκ ἔστι κινήσεως κίνησις ἢ γενέσεως γένεσις,
5 ήδονῆς δὲ ἔστιν· οὐκ ἄρα η̄ ήδονὴ γένεσις.

Πάλιν τοῖς ὑποδείγμασι σαφῆ ποιεῖ τὸν λόγον. ἔστιν οὖν ὁ συλλογισμὸς ἐν δευτέρῳ σχήματι τοιοῦτος· κινήσεως οὐκ ἔστι κίνησις. ήδονῆς δὲ ἔστι κίνησις, η̄ ἄρα ήδονὴ οὐκ ἔστι κίνησις· ὅμοίως γενέσεως οὐκ ἔστι γένεσις, ήδονῆς δὲ | ἔστι γένεσις, η̄ ἄρα ήδονὴ οὐκ ἔστι γένεσις. LXXXIVr 10 ἐν τούτοις γάρ αἱ μὲν προτάσεις κατὰ γενικὴν πτῶσιν προηλθον, τὸ δὲ συμπέρασμα κατ’ εὐθεῖαν.

p. 48b32 "Η πάλιν δτι γέλωτος μὲν ἔστι σημεῖον, σημείου δὲ οὐκ ἔστι σημεῖον, ὥστε οὐ σημεῖον ὡς γέλωτος.

‘Γ’ ποδείγματος ἔνεκεν ἐκτίθεται τοὺς ὄρους, οὐ μὴν τὰ πράγματα 15 ἐξετάζων· διὸ οὐκ ἀκριβολογητέον περὶ τὰ πράγματα. ἔστι γάρ ὁ γέλωτος σημεῖον ποιᾶς διαμέσεως τῆς ψυχῆς, οἷον ήδονῆς καὶ διαγύσεως. ἔστιν δὲ καὶ σημείου σημεῖον, ὡς τοῦ πυρσοῦ ὁ καπνός· ὁ μὲν γάρ πυρσὸς σημεῖον τοῦ πολέμου, δὲ καπνὸς τοῦ πυρσοῦ· καὶ η̄ ἐν τῷ τούχῳ δὲ η̄ τῷ τέγει γινομένη αἰθαλῆ προσεγῶς τοῦ καπνοῦ ἔστι σημεῖον. ἀλλ’ 20 οὐδὲ σημεῖον εἴη ἂν τι γέλωτος· εἰ γάρ λέγοι τις δτι τὸ σεσηρέναι τὰ χεῖλη η̄ ποιὸν ἀποτελεῖν φόφον, οὐ σημεῖα ἔστι γέλωτος ταῦτα ἀλλ’ οὐκ γέλωτος· ἐκ τούτων γάρ συνέστηκεν. ὥστε οὐκ ἐξεταστέον ἐν τούτοις τὰ πράγματα.

1 τοῦ ὄρισμοῦ Y	2 τὸ B	4 κίνησις κινήσεως Y	5 οὐκ αὐτ.
om. Y	6 σαφὲς t	ποιεῖται B	7 ἐν δευτέρῳ σχήματι om. Bt
9 δὲ om. B	12 δτι Bt Arist.: ως Y		14 μὲν Yt
15 παραδείγματα B	16 τῆς om. Y	18 τῷ om. Y	19 η̄ libri
τῷ τέγει B: τότε Yt	post γινομένη add. μελανία καὶ η̄ ἐν τῶν καυθέντων ξύλων Y		
ροτ καπνοῦ add. η̄ μελανία τῷ τοίχῳ Y		σημεῖον ἔστιν B	post ἀλλ’ add.
οὐ τοῦ πυρὸς η̄ τῆς τέφρας ἀλλ’ Y	20 ἀν τι t: ἀντὶ B: τοῦ Y		21 post οὐ
add. γάρ δὴ Y	σημεῖον, ον superscr. Y	ταῦτα γέλωτος t	22 ἐκ τούτων
Bt: ἐκ γάρ τῆς ἐναντίας διαμέσεως πλέον τοῦ συνήθους εὑρουμένων τῶν πόρων, εἰσέλκει καὶ τι πινεῦμα δι’ αὐτῶν ἐπὶ τὸ βάθιον. κάκειθεν ἐξωθεῖται πάλιν παρὰ τῆς φύσεως διὰ τοῦ κατὰ τὸ στόμα πόρου. πάντων τῶν σπλαγχγῶν. μάλιστα δὲ τοῦ ἡπατος ως φασὶ διά τινος αλόνου			
βραζματώδους κινήσεως, τὸ τοιοῦτον πνεῦμα συνεξωθούντων. οὐθὲν εὔκολαν τινὰ τῇ θεῖον τοῦ πνεύματος μηγανωμένη, φύσις, ἀνευρέντες τὸν παρὰ τὸ στόμα πόρον. κατ.ρητ. παρ., τὸ ἄσθμα, τὰς παρειὰς διαστέλλουσα. οὐνομα δὲ τὸ γενόμενον γέλωτος παρὰ τὸ τὰ γυῖα λύειν. τουτέστι τὰ μὲν γαῦνα καὶ ἐξίτηλα ποιεῖν. (περὶ γέλωτος φυσιολογίαν rubr. in marg.) οὕτως Y			
22 post ὥστε add. καὶ Y	post τούτοις add. τοῖς παραδείγμασι Y	τὰ] τ ε κ	
corr. Y	23 παραδείγματα B		

p. 48b33 Ὁμοίως δὲ καν τοῖς ἄλλοις, ἐν δσοις ἀναιρεῖται τὸ LXXXIV^r
πρόβλημα τῷ λέγεσθαι πως πρὸς αὐτὸ τὸ γένος. 10

Τουτέστι καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις σχήμασιν ἐν οἷς ἀποφατικὰ συνάγεται
συμπεράσματα. γένος δὲ τὸν ἐν δευτέρῳ σχήματι μέσον ὅρον ἔχαλεσε, 15
ἢ διότι καθηλικώτερός ἐστιν ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων· οἶον γένεσις οὐδεμιᾶ
γενέσει, γένεσις πάσῃ ἡδονῇ, οὐδεμίᾳ ἀρά ἡδονὴ γένεσίς ἐστιν.

p. 48b35 Πάλιν δτι ὁ καιρὸς οὐκ ἔστι χρόνος δέων.

Τινὲς γὰρ οὗτως ὑρίζονται τὸν καιρόν, δτι ἔστι χρόνος δέων. ἀναιρεῖται
δὲ τὸν τρόπον τοῦτον ἐν τρίτῳ σχήματι· θεῷ καιρός ἐστι· πάντα γὰρ
10 κατὰ καιρὸν ποιεῖ· θεῷ χρόνος δέων οὐκ ἔστιν· ὁ μὲν γὰρ δέων χρόνος
ἐστὶ καθ' ὃν ὠφελεῖται ὁ τούτου μετέχων, οὐδὲν δὲ θεῷ ὠφέλιμον· ὁ ἄρα
καιρὸς οὐκ ἔστι χρόνος δέων. τὸ σχῆμα τρίτον, καὶ αἱ μὲν προτάσεις 20
κατὰ δοτικήν, τὸ δὲ συμπέρασμα κατ' εὐθεῖαν. δῆλον δὲ καὶ ἐντεῦθεν δτι
οὐ τῆς ἀκριβείας τῶν πραγμάτων καταγίνεται ἀλλὰ τοῦ ὑπόδειγμά τι θεῖναι.
15 δῆλον γὰρ ⟨ώς⟩ ὕσπερ ἐστὶ θεῷ καιρὸς οὐ πρὸς αὐτὸν ἀλλὰ πρὸς τὰ ὑπ'
αὐτοῦ γινόμενα, οὗτοι καὶ δέων χρόνος ἐστὶ πρὸς ἐκεῖνα.

p. 48b39 Ἀπλῶς γὰρ τοῦτο λέγομεν κατὰ πάντων, δτι τοὺς μὲν
ὅρους ἀεὶ θετέον κατὰ τὰς κλήσεις τῶν ὀνομάτων, οἶον ἄνθρω- 25
πος ἢ ἀγαθὸς ἢ τάναντία.

20 "Ο βούλεται ἐν τούτοις εἰπεῖν, τοῦτό ἔστιν, δτι ἐν μὲν τῇ ἐκθέσει
τῶν ὅρων, ἐν οἷς ζητοῦμεν τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὰ ἐπόμενα, κατ' εὐθεῖαν
δεῖ πτῶτιν ἐκτίθεσθαι τοὺς ὅρους, ἐπειδὸν μέντοι συμπλέκωμεν αὐτοὺς
ἄλληλοις, ἵνα τὰς τοῦ συλλογισμοῦ προτάσεις ποιήσωμεν, κατά τινα τῶν
τοῦ ὀνόματος πτῶτεων καὶ οὐ μόνον κατὰ τὴν εὐθεῖαν. τὸ γὰρ κατὰ 30
25 τὰς κλήσεις τῶν ὀνομάτων ἀντὶ τοῦ 'κατὰ τὰς εὐθείας'· αὗται γάρ εἰσι
καθ' ἀς ἔκαστος κέκληται.

p. 49a2 Ἡ γὰρ δτι τούτῳ, οἶον τὸ ἵσον.

'Ὑπόδειγμα τῶν πτῶτεων, γενικῆς μὲν τὸ διπλάσιον ἥμίτερός ἔστι

1 καὶ ἐν B	2 τῷ Y Arist.: τὸ Bt	τὸ om. B	3 καὶ om. Y
ἀποφατικὸν τ	4 τὸν ἐν Bt: ἐν τῷ Y	ante μέσον add. τὸν Y	7 ὁ καιρὸς
οὐκ ἔστι Y Arist.: οὐκ ἔστιν ὁ καιρὸς Bt		post δέων add. θεῷ γὰρ καιρὸς μέν ἔστι Y	
8 δὲ Y	post δτι add. οὐκ Y	9 δὲ scripsi: γὰρ BYt	τῷ τρόπῳ τούτῳ Y
10 post κατὰ add. τὸν t	καιρὸν Yt: χρόνον B	11 δὲ om. B	ο post ἄρα
colloc. B: om. t	14 γίνονται Y: fort. γίνεται cf. Cat. p. 6,19		ὑπόδειγμά τι
scripsi: ὑποδείγματος BYt	θείναι Bt: χάριν είναι Y	15 ὡς addidi	17 δτι
κτλ. om. Y	19 ἀγαθὸν Arist.	τάναντία Bt (n): ἐναντία Arist.	22 συμ-
πλέκομεν Y	αὐτοὺς om. t	25 κλίσεις Y (A B u)	γάρ om. Y
ἔκαστον? compend. B	κλίνεται Y	27 τῷ ἵσω Y	26 an
		28 προτάσεων t	ἥμίσεως t

διπλάσιον', δοτικῆς δὲ 'τὸ ἵσον ἵσον', αἰτιατικῆς δὲ 'τὸ τύπτον LXXXIV^r τυπτόμενον τύπτει, τὸ ὄρῶν ὄρώμενον ὄρᾶ'. ἀλλὰ καὶ κατ' εὐθεῖαν, φησίν, 35
οὐ ἄνθρωπος ζῷον.

p. 49a4 "Ἡ εἴ πως ἄλλως πίπτει τοῦνομα.

5 Καίτοι τὰς πέντε ἐξέθετο πτώσεις χωρὶς τῆς αἰτιατικῆς· οὐ γάρ πρόσφορος τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ. πῶς οὖν φησιν ἡ εἴ πως ἄλλως πίπτει τοῦνομα; μήποτε οὖν, ἐπειδὴ πολλάκις καὶ ῥήμασι χρώμεθα ἐν τοῖς ὑποκειμένοις δροῖς, οἷον τὸ φιλοσοφεῖν ἀγαθόν ἔστιν, διὰ τοῦτο εἶπε τὸ ἡ εἴ 10 πως ἄλλως πίπτει τοῦνομα· καὶ γάρ ταῦτα ὀνόματά εἰσι τῶν ῥημάτων, 10 διὸ καὶ μετὰ ἄρθρων λέγεται.

p. 49a6 Τὸ δὲ ὑπάρχειν τόδε τῷδε καὶ τὸ ἀληθεύεσθαι τόδε κατὰ τοῦδε τοσαυταχῶς ληπτέον ὁσαχῶς αἱ κατηγορίαι διηγή-
ρηνται.

Εἰπὼν περὶ τῆς κατὰ τὰς πτώσεις τῶν δρων συμπλοκῆς λέγει νῦν 15 περὶ τῆς ἴδεας αὐτῶν, διτι οὐκ ἀεὶ ἐκ τῆς οὐσίας λαμβάνονται ἀλλὰ καὶ 20 ἐκ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν, ἐκ μὲν τῆς οὐσίας 'οὐ ἄνθρωπος ζῷον', ἐκ δὲ τοῦ ποιοῦ 'οὐ Λιθίοψ μέλας ἔστιν' ἢ 'τὸ λευκὸν χρῶμα ἔστι' (δυνατὸν γάρ καὶ θάτερον τῶν δρων καὶ ἀμφοτέρους ἐκ τῆς αὐτῆς λαμβάνειν κατηγορίας), 25 ἐκ δὲ τοῦ ποσοῦ 'οὐ ἀριθμὸς διωρισμένον ποσόν ἔστιν' ἢ 'οὐ ἄνθρωπος τρίπη-
χος ἔστι', καὶ ἐκ τοῦ πρός τι 'Σωκράτης πατήρ ἔστιν' ἢ 'οὐ πατήρ αἴτιον
ἔστιν', καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὄμοιών.

p. 49a8 Καὶ ταύτας ἡ πῆ ἡ ἀπλῶς, ἔτι ἡ ἀπλᾶς ἡ συμπεπλεγμένας. 30

Τουτέστιν ἡ κατά τι τῶν εἰδῶν, οἷον Σωκράτης λευκός, ἡ κατὰ γένη,
οἷον Σωκράτης κέχρωσται ἡ πεποίωται, πᾶσα οὐσία μετὰ ποιότητος, καὶ 25 ἀποφατικῶς οὐδεμίᾳ οὐσία ποιότητός ἔστι. καὶ αὗται μὲν ἀπλαῖ ἐκ τῶν συμβεβηκότων κατηγορίαι ἡ πῆ ἡ ἀπλῶς. συμπεπλεγμέναι δέ, ώς δταν εἴπω 'Σωκράτης βαδίζων μανθάνει'. συνέπλεξα γάρ τῷ ποσῷ τὸ ποιόν. ἡ οὖν τοῦτο φησι τὸ συμπεπλεγμένας, διτι ἐν | ἐνὶ δρῷ τῷ κατη- LXXXIV^r
γορουμένῳ δύο κατηγορίας συμπλέκειν, ἡ καὶ ἐν τῇ δλῃ προτάσει συμ- 30 πλέκειν, ἵνα τὸν μὲν τῶν δρων ἐξ ἄλλης κατηγορίας λάβωμεν τὸν δὲ ἐξ ἄλλης, οἷον ὁ βαδίζων ὑγιαίνει. οὐκ ἀεὶ δὲ δύνανται συμπλέκεσθαι· αἱ

1 δὲ utrumque om. Bt 2 ὄρᾶ BY: ὄρᾶν t 6 ἀποφαντικῷ seripsi: ἀποφατικῷ BYt
7 τὸ ὄνομα B 8 τὸ alt. om. Y 9 τὸ ὄνομα Y 14 τῆς περὶ Y
19 ἐκ δὲ Y: καὶ ἐπὶ Bt 21 ὠσαύτως t 22 ἀπλῶς—πῆ B post ἔτι add. δὲ t
ἢ tert. BYt (n): om. Arist. 27 τῷ ποιῷ τὸ ποιεῖν coniclo 28 συμπεπλεγμένα Bt
ante δτι add. ἡ t an (ἐνεστιν) sive (ἐνι) ἐν? 31 δύνασθαι Bt

γάρ κατηγορίαι πολλάκις ἐκάστη μὲν ἵδιᾳ κατηγορεῖσθαι τινος LXXXIV^v δύναται, συμπεπλεγμέναι δὲ οὐχέτι. φησὶ γάρ οὗτω· Σωκράτης ἀγαθός ἔστι, Σωκράτης ἱατρός ἔστιν· οὐ πάντως δὲ καὶ συμπλέξαντι ἀληθής εἰπεῖν 5 ‘ἱατρὸς ἀγαθός ἔστιν’· ἐνδέχεται γάρ ως μὲν ἄνθρωπον ἀγαθόν, ως δὲ διὰ ἱατρὸν κακὸν εἶναι. ἀλλ’ οὐδὲ τὰ συμπεπλεγμένως κατηγορούμενα πάντως καὶ ἵδιᾳ· ἐνδέχεται γάρ εἰπεῖν τινα δτι ἀγαθὸς ἱατρός, οὐ μὴν δτι καὶ ἀπλῶς ἀγαθός.

p. 49a9 ‘Ομοίως δὲ καὶ τὸ μὴ ὑπάρχειν.

Τουτέστιν ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν προτάσεων.

10 p. 49a9 ’Επισκεπτέον δὲ ταῦτα καὶ διοριστέον βέλτιον.

10

‘Η ως μέλλων περὶ τούτων διορίζεσθαι ταῦτα φησι, ποῖαι μὲν τῶν κατηγοριῶν ἵδιᾳ κατηγορεῖσθαι δύνανται, οὐ μὴν συμπεπλεγμένως, ποῖαι δὲ καὶ συμπλέκεσθαι δύνανται, ἡ ἡμῖν τοῦτο ποιεῖν παρακελεύεται, ἵν’ ὅμεν προπορευεσκευαστέον καὶ τούτῳ.

15 p. 49a11 Τὸ δὲ ἐπαναδιπλούμενον ἐν ταῖς προτάσεσι πρὸς τῷ πρώτῳ ἄκρῳ θετέον, οὐ πρὸς τῷ μέσῳ.

‘Αλλο τι πάλιν παραδίδωσι θεώρημα· ἐπειδὴ γάρ εὑρίσκομεν πολλάκις ἐν τοῖς παρὰ τοῖς ἀρχαιότεροις κειμένοις λόγοις δρους τινὰς δὲς παραλαμβανομένους ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει καὶ ἐν τῷ συμπεράσματι τὸν μέσον δρον 20 κείμενον, διδάσκει ἡμᾶς ἐν τούτοις πῶς δεῖ καὶ τοὺς τοιούτους ἀναλύειν συλλογισμούς, καὶ ποίᾳ τῶν προτάσεων συντακτέον τὸν ἐπαναδιπλούμενον δρόν. ἐπαναδίπλωσις δέ ἐστιν, ὅπερ εἰπον, ἡ τοῦ αὐτοῦ δρου δὲς ἐν τῇ 25 αὐτῇ προτάσει παράληψις, δις καὶ ἐν τῷ συμπεράσματι πάντως εὑρίσκεται. οἷον τι λέγω; ἔστω δεδειγμένον δτι τῆς δικαιοσύνης ἐπιστήμη ἔστιν δτι ἀγαθόν· 30 ἔστι μὲν γάρ ἀπλῶς δικαιοσύνης ἐπιστήμην εἶναι δτι ἔστι τοῦ κατ’ ἀξίαν ἐκάστῳ ἀπονεμητική· ἔστι δὲ καὶ ἐπιστήμην περὶ αὐτῆς ἔχειν δτι ὠφέλιμος ἡ αἵρετή ἡ τι τοιοῦτον ἄλλο, ως ἔχει καὶ ὁ νῦν λόγος. τὸ οὖν ‘δτι ἀγαθόν’ οὐ τῇ ἐλάττονι, φησί, προτάσει συντακτέον ἀλλὰ τῇ μείζονι κατὰ τὸν κατηγορούμενον δρον, τουτέστι τὸν μείζονα. καὶ τοῦτο 35 εἰκότως, δτι καὶ ἐν τῷ συμπεράσματι πρὸς τῷ κατηγορουμένῳ δρῳ κεῖται· οἷον ἡ δικαιοσύνη ἀγαθόν ἔστι, τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη ἔστιν δτι ἀγαθόν,

1 γάρ om. Y 2 συμπεπλεγμένη Y 3 ἀγαθόν t 3 συμπλέξαντες Y
 4 ἄνθρωπος, ut videtur, pr. B 5 συμπεπλεγμένα ως Bt 6 ἱατρὸς ἀγαθός ἔστιν,
 οὐ B 10—14 om. Y 16 post ἄκρῳ add. δὲ t τὸ μέσον t 17 πάλιν
 mrg., ut videtur, Y² 18 περὶ pr. B 18. 19 παραλαμβανομένους BSt: λαμβα-
 νομένους Y 19 μέσον om. t 21 ποιὸν, om. καὶ Y 22 ὅπερ εἰπον BSt:
 ὥσπερ εἰπομένη Y 24. 25 ἔστι τὸ Y 25 ἐπιστήμων Y 26 ἀπονεμητική BSt:
 διανεμητική Y 27 ἡ αἵρετή S: ἡ ἀρετή BYt τι om. Bt ἄλλο τοιοῦτον B
 καὶ om. B 28 φησιν post ἀγαθὸν colloc. Y συνακτέον B 30 καὶ om. Y

τῆς δικαιοσύνης ἄρα ἐπιστήμη ἐστί, τουτέστι καθὸ ἀγαθόν. εἰ γὰρ LXXXIV^v
μὴ οὗτω τεθείη, φησίν, ὁ ἐπαναδιπλούμενος δρος ἀλλὰ πρὸς τῇ ἐλάττονι,
οἷον ἡ δικαιοσύνη ἀγαθὸν *(ὅτι ἀγαθόν)*, καὶ ἀσύνετον ἐσται τὸ λεγόμενον
καὶ ψεῦδος. δταν γάρ εἴπωμεν ‘ἡ δικαιοσύνη ἀγαθὸν ὅτι ἀγαθόν’, εἰ μὲν
5 οὖν τοῦτο λέγομεν, ὅτι ἀγαθόν ἐστι διότι ἀγαθόν ἐστι, γελοῖον καὶ ἀσύ-
νετον τὸ λεγόμενον, ὡς ἀν εἰ ἐλέγομεν ‘Σωκράτης ἄνθρωπός ἐστιν ὅτι 35
ἄνθρωπός ἐστιν’. εἰ δὲ μὴ οὗτω φαμὲν τὸ ‘ὅτι ἀγαθόν’ ἀλλ’ ἀντὶ τοῦ ‘ὅπερ
τὸ ἀγαθόν’, δτι ἀγαθόν ἐστιν ἡ δικαιοσύνη οὐ τὸ τυχὸν ἀλλὰ ὅπερ τὸ
ἀγαθόν, φευδῆς ὁ λόγος· οὐ γάρ ἐστι τὸ γενικὸν ἀγαθὸν ἡ δικαιοσύνη· ἐστι
10 γάρ καὶ ἄλλα ἀγαθά, σωφροσύνη, ὑγίεια, φρόνησις. μόνως οὖν ἐν τῷ
μείζονι δρῳ θετέον τὸν ἐπαναδιπλούμενον δρον.

p. 49a 22 ‘Ομοίως δὲ καὶ εἰ τὸ ὑγιεινὸν δειχθείη ὅτι ἐπιστητόν
ἐστιν ἡ ἀγαθόν.

Ἐτερον ὑπόδειγμα· τὸ ὑγιαίνειν ἀγαθόν, τὸ ἀγαθὸν ἐπιστητόν ἐστιν 40
15 ὅτι ἀγαθόν, τὸ ὑγιαίνειν ἄρα ἐπιστητόν ἐστιν ὅτι ἀγαθόν.

p. 49a 23 Ἡ τραγέλαφος ἡ μὴ ὅν.

Τρίτον ὑπόδειγμα· ὁ τραγέλαφος μὴ ὅν, τὸ μὴ ὅν δοξαστὸν ἡ μὴ ὅν,
ὁ τραγέλαφος ἄρα δοξαστόν ἐστιν ἡ μὴ ὅν. παραλέλειπται τὸ δοξαστόν.

p. 49a 24 Ἡ ὁ ἄνθρωπος φθαρτὸν ἡ αἰσθητόν.

45

20 Ὁ ἄνθρωπος αἰσθητόν, τὸ αἰσθητὸν φθαρτὸν ἡ αἰσθητόν, ὁ ἄνθρωπος
ἄρα φθαρτὸς ἡ αἰσθητός. καὶ ἐπὶ πάντων ὁ αὐτὸς τρόπος.

p. 49a 27 Οὐχ ἡ αὐτὴ δὲ θέσις τῶν δρων, δταν ἀπλῶς τι συλλο-
γισθῆ καὶ δταν τόδε τι ἡ πῃ ἡ πῶς.

Πάλιν ἐπὶ ἔτερον μεταβαίνει θεώρημα. πολλάκις, φησί, βουλόμεθα
25 δεῖξαι ὅτι τόδε τῷδε ὑπάρχει, οἷον ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπιστητός ἐστιν· πολ-
λάκις δὲ οὐχ ἀπλῶς ὅτι τὸ ἐπιστητὸν αὐτῷ ὑπάρχει δεῖξαι βουλόμεθα.
ἄλλα καθὸ λευκός ἐστιν ἡ καθὸ φιλόσοφος. οὐ τὸν αὐτὸν *(οὖν)*, φησί, δεῖ

3 post ἀγαθὸν add. ἐστι Y ὅτι ἀγαθόν ex Arist. addidi καὶ om. t
ἀσύνετον scripsi cf. vs. 5. 6: ἀσύνετον BYt ante ἐσται add. φησὶν V ἐσται ante
καὶ collocat B 4 εἴπομεν t 5 οὖν deleverim 5. 6 σύνετον B 7 οὗτο
Bt: τοῦτο Y 8 ὅπερ τὸ S: inv. ord. BYt 9 ἡ om. St post δικαιοσύνη
add. ἀλλ’ ἡ ἀρετή Y 10 ὑγίεια om. Y post φρόνησις add. ἀνδρεία, ὑγεία Y
11 τὸν om. Y 12—21 om. Y 18 δοξαστόν prius B: δοξαστός t 19 ὁ t Arist.:
om. B (n f) 24 θεώρημα om. Bt 27 καθὸ alt. om. B post φιλόσοφος
add. ἐστιν B οὖν addidi

τιμέναι μέσον δρον, δταν ἀπλῶς τε ὑπάρχειν [ἢ] τινί τι δεῖξαι βου- LXXXV^r
λώμεθα, καὶ δταν πῆ υπάρχειν, ἀλλ' εἰ μὲν ἀπλῶς υπάρχει τὸ κατηγορού-
μενον, καθολικὸν δεῖ τιμέναι καὶ τὸν μέσον δρον, εἰ δὲ πῆ, καὶ ὁ μέσος δρος
μερικώτερος ἔσται. οἰον, φησύν, εἰ τὸ ἀγαθὸν ἐπιστητὸν ἀπλῶς δεῖξαι
ἢ θελήσομεν, καὶ πάλιν εἰ μὴ ἀπλῶς δτι ἐπιστητόν, ἀλλ' δτι ἀγαθὸν ἐπιστη-
τόν· ἔστω γάρ μέσος δρος δι' οὐ δείκνυται τὸ πρόβλημα τὸ ὅν· δῆλον οὖν
δτι ἐπὶ μὲν τοῦ προτέρου συλλογισμοῦ τὸ ἀπλῶς ὃν μέσον τεθήσεται, ἐπὶ δὲ
τοῦ δευτέρου τὸ τὶ ὅν. οἰον τὸ ἀγαθὸν ὃν ἔστι, τὸ ὅν ἐπιστητόν ἔστιν
δτι ὅν, τὸ ἀγαθὸν ἄρα ἐπιστητόν ἔστιν δτι ὅν. ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου ἔστω
μέσον τὸ τὶ ὅν, οἰον τὸ ὠφέλιμον ἢ αἴρετὸν ἢ ἐφετὸν ἢ τι τοιοῦτον ἔτερον.
τὸ ἀγαθὸν ὠφέλιμον, τὸ ὠφέλιμον ἐπιστητὸν δτι ἀγαθόν, τὸ ἀγαθὸν ἄρα
ἐπιστητὸν δτι ἀγαθόν· τὸ γάρ αἴρετὸν καὶ ὠφέλιμον οὐχ ἀπλῶς ὄντα ἀλλὰ
τινὰ ὄντα. θέωμεν δὲ καὶ τὴν λέξιν.

p. 49a31 "Εστω γάρ τὸ μὲν Α ἐπιστήμη δτι τὶ ὅν, ἐφ' ὧ δὲ Β ὅν 10
15 τι, τὸ δὲ ἐφ' ὧ Τ' ἀγαθόν.

Πρῶτον τοῦ πῆ, οὐ τοῦ ἀπλῶς υπόδειγμα τίμησιν· οἰον τὸ ἀγαθὸν
τὶ ὅν, τοῦ τιγδὸς ὄντος ἐπιστήμη ἔστιν δτι τὶ ὅν, τοῦ ἀγαθοῦ ἄρα ἐπιστήμη
ἔστιν δτι τὶ ὅν. θέηκαμεν δὲ ηδη ἐπὶ δρων τὰς προτάσεις.

p. 49a36 Ἡν γάρ τὸ τὶ ὅν τῆς ἰδίας σημείου οὐσίας.

1b

20 Οἰον τὸ ὠφέλιμον ἢ τὸ αἴρετὸν τῆς ἰδιαζούσης τοῦ ἀγαθοῦ οὐσίας
δῆλωτικά ἔστι· τὸ δὲ ὅν ἀπλῶς οὐ τῆς ἰδίας οὐσίας κατηγορεῖται ἀλλὰ
τῆς κοινῆς.

p. 49a36 Εἰ δὲ τὸ ὅν μέσον ἐτέθη καὶ πρὸς τῷ ἄκρῳ τὸ ὅν ἀπλῶς
καὶ μὴ τὸ τὶ ὅν ἐλέγθη, οὐκ ἀν ἦν συλλογισμὸς δτι ἔστιν ἐπι-
25 στήμη τοῦ ἀγαθοῦ δτι ἀγαθὸν ἀλλ' δτι ὅν.

Εἰ ἐν τῷ μέσῳ δρῷ, φησί, μὴ τὸ τὶ ὅν τεθῆ ἀλλ' ἀπλῶς τὸ ὅν καὶ
πρὸς τῷ μείζονι δρῷ μὴ τὸ κατά τι ἐπιστητὸν ἀλλὰ τὸ ἀπλῶς ἐπιστητὸν
ἢ ὅν ἔστι, καὶ τὸ συμπέρασμα τοιοῦτον ἔσται, ἀπλῶς καὶ οὐ πῆ, οἰον δτι
τὸ ἀγαθὸν ἐπιστητὸν οὐχ ἢ ἀγαθὸν ἀλλ' ἀπλῶς ἢ ὅν.

1 υπάρχη Y ἢ delevi: εἰ Y 1. 2 βουλώμεθα BY¹: βουλόμεθα Y²t 2 πῆ
scripsi: μὴ BYt υπάρχειν Bt: υπάρχη Y υπάρχοι t 3 post καὶ prius del.
τιμέναι Y¹ ὅρος om. Y 4 post οἶόν add. τι Y 5 θελήσωμεν t 7 συλ-
λογισμοῦ om. Bt 8 ἔστι om. Y 8. 9 ἔστιν δτι ὅν utrobiique om. Y
13 καὶ om. t 14 γάρ om. Y 19 ιδίας Bt (d u): ιδιαζούσης Y: ιδίου Arist.
οὐσίας: σημείου t 21 εἰσι B κατηγορεῖ Yt 23 τίμησι Y 24 οὐκ
ἄν κπλ. om. Y 26 ἀλλὰ τὸ ἀπλῶς ὅν Y

p. 49 b 3 Δεῖ δὲ καὶ μεταλαμβάνειν ἂ τὸ αὐτὸ δύναται, ὅνος- LXXXV^r
ματα ἀντ' ὄνομάτων καὶ λόγους ἀντὶ λόγων καὶ ὄνομα καὶ λόγον. 25

'Επὶ ἄλλο τι παράγγελμα μεταβαίνει. ἐπειδὴ γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις
καὶ τῆς τῶν λεγομένων σαφηνείας ἀντιποιούμεται, ἐν ὅσοις εὑρίσκονται
οἱ πλείωνες ὅροι τὸ αὐτὸ δηλοῦντες, δεῖ ἀντιμεταλαμβάνειν ἐκ τῶν ἀσαφεστέρουν
τοὺς σαφεστέρους. καὶ ἀντὶ ὄνοματος δέ, ἔνθα ἂν δέῃ, ἀντιμεταληπτέον
λόγον καὶ ἀντὶ λόγου λόγον καὶ ἀντὶ λόγου ὄνομα· πολλάκις γὰρ ή μετά-
ληψις σαφέστερον ὁ βιουλόμεθα δεῖξαι παρίστησιν. οἷον εἰ τὴν ἀρετὴν αὐτο- 30
πραγίαν τις εἶποι εἶναι τῶν μορίων τῆς ψυχῆς, δυνατὸν σαφέστερόν τινα
λόγον μεταλαβόντας εἰπεῖν προσήκουσαν ἐνέργειαν ἐκάστου τῶν τῆς ψυχῆς
μορίων· λόγος γὰρ ἀντὶ λόγου μετείληπται. πάλιν ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὅτι ὁ
ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν ὅπερ ζῶον ἀντὶ τοῦ 'ὅπερ ζῶον' λόγου ὄντος μετα-
ληπτέον [εἰς] ὄνομα σαφέστερον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι γένος· τὸ γὰρ
'ὅπερ ζῶον' τὸ γενικὸν ζῶον σημαίνει. η ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν 'Σωκράτης ζῶον
15 πεζὸν δίπουν ὥριμοπεριπατητικὸν πλατυώνυμον' λεκτέον ὄνομα. 'Σωκράτης 35
ἄνθρωπός ἔστιν'. η ἔμπαλιν ἀντὶ τοῦ δύναμας τὸν λόγον, εἰ σαφέστερόν
ἔστι πρὸς τὸ προκείμενον πρόβλημα. ἀλλὰ καὶ ἀντὶ δύναμας ὄνομα, οἷον
ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν 'ἡ δικαιοσύνη λυσιτελές' λέγειν ὅτι η δικαιοσύνη συμφέρον
η ἀγαθὸν η ὀφέλιμον.

20 p. 49 b 5 Καὶ ἀεὶ ἀντὶ τοῦ λόγου τοῦνομα λαμβάνειν· ράψων γὰρ η
τῶν ὅρων ἔκθεσις. οἷον εἰ μηδὲν διαφέρει εἰπεῖν τὸ ὑποληπτὸν
τοῦ δοξαστοῦ μὴ εἶναι γένος η μὴ εἶναι ὅπερ ὑποληπτόν τι τὸ
δοξαστόν (ταῦτὸν γὰρ τὸ σημαινόμενον), ἀντὶ τοῦ λόγου τοῦ 40
λεχθέντος τὸ ὑποληπτὸν καὶ τὸ δοξαστὸν ὅρους θετέον.

25 Πειρᾶσθαι, φησί, γρὴ μάλιστα δύναματα ἀντὶ λόγων λαμβάνειν· ράδια
γὰρ ημῖν ἔσται, φησίν, η τῶν ὅρων ἔκθεσις μάλιστα εἰς τὸ περὶ τῆς
εὐπορίας τῶν προτάσεων πρόβλημα, ῥῶν <ἢ> εύρίσκειν τὰ τοῖς ὅροις παρα-
κολουθοῦντα η τὰ διλοις λόγοις. καὶ διλοις, εἰ ταῦτὸν δύναται τὸ ὄνομα τῷ
λόγῳ, ἐν μὲν τῇ ἔκθεσει τοῖς ὅροις γρησόμεθα, ἐν δὲ τῇ συμπλοκῇ τῶν
30 προτάσεων τοῖς λόγοις· εἰς τοῦτο γὰρ ημῖν συνοίτει. ῥιτερὸς ἐρ' οὐ ἔξεστο 15
παραδείγματος, οἷον ὅτι τὸ δοξαστὸν ὅπερ ὑποληπτόν οὐκ ἔστι η τοῦ
δοξαστοῦ τὸ ὑποληπτὸν οὐκ ἔστι γένος· ἀμφότεροι μὲν γὰρ οἱ λόγοι
τὸ αὐτὸ δύνανται· ἐν δὲ τῇ ἔκθεσει οὐ δεῖ τοὺς λόγους ἔκτιθεσθαι ἀλλὰ
τοὺς ὅρους μόνους, τὸ δοξαστόν φημι καὶ τὸ ὑποληπτόν.

5 ἀντιλαμβάνειν Bt	6 δὲ Υτ: δέον B	δέοι B	13 εἰς delevi
14 τὸ om. Bt	15 δίπουν om. Y	πλατυώνυμον t cf. Ind.: πλατυόνυμον BY	post λεκτέον add. ὅτι Y
post λεκτέον add. ὅτι Y	20 τοῦ om. Y	τοῦνομα i Arist.: ὄνομα BY	τοῦνομα i Arist.: ὄνομα BY
ράψων κτλ. om. Y	21 τῶν ὅρων ἔκθεσις t Arist.: μετάληψις B	25 post ἀντὶ	add. τῶν Bt
34 μόνον B	27 ὃν addidi	εὑρίσκονται B	31 οὐκ om. Y

p. 49b10 Ἐπεὶ δὲ οὐ ταῦτόν ἐστι τὸ εἶναι τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν καὶ τὸ εἶναι τὴν ἡδονὴν τὸ ἀγαθόν, οὐχ ὅμοίως θετέον τοὺς δρους.

"Ἄλλο πάλιν θεώρημα παραδίδωσιν, δτι οὐ δεῖ μηδὲν οἰεσθαι τὸ παρὰ 5 μικρὸν ἔκκεισθαι τοὺς δρους, ὅπερ καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔλεγεν, οἷον μετὰ ἄρθρου καὶ ἔκτὸς ἄρθρου· ὅλῳ γάρ καὶ παντὶ διαλλάττειν ποιεῖ τοὺς δρους προσκείμενον τὸ ἄρθρον ἢ μὴ προσκείμενον. οἷον εἴ τις εἴποι δτι ἡ ἡδονὴ τὸ ἀγαθόν ἐστι· τὸ μὲν γάρ λέγειν δτι ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν ἐστι τοῦτο σημαίνει, δτι *{τι}* ἀγαθόν ἐστιν ἡ ἡδονή· τὸ δὲ λέγειν δτι ἡ ἡδονὴ τάχα- LXXXV
10 θὸν τοῦτο ἔστιν. δτι πᾶν ἀγαθὸν ἐστιν ἡ ἡδονὴ ἢ δτι γένος τῶν ἀγαθῶν.
δτε, φησίν, ἐπισκοπεῖν δεῖ τί βουλόμεθα συμπεράναι. εἰ μὲν γάρ δτι ἡ ἡδονή τι ἀγαθὸν ἐστιν, ἐν τῷ μείζονι ἀκριψῇ τὸν ἀγαθὸν θετέον· οἷον ἡ ἡδονὴ φυσικὴ ἐστιν ἐνέργεια, πᾶσα φυσικὴ ἐνέργεια ἀγαθόν. ἡ ἡδονὴ ἀριστο-

τόν τι παράδειγμα δεικνύει τὸ δικαίωμα καὶ παντὶ ἔξαλλαγὴν ποιεῖ ἡ παρὰ μικρὸν τῶν δρων θέσις. λέγει γάρ οὗτως· "εἰ οὐδὲν ἐστιν, οὐδὲ νῦν ἐστιν· εἰ μὴ νῦν ἐστιν, ημέρα ἐστίν· εἰ ἄρα οὐδὲν ἐστιν, ημέρα ἐστί". καὶ δρα πῶς βραχεῖα ἐναλλαγὴ τοσαύτην ἐναλλαγὴν ἐποίησε· τὸ γάρ οὐδὲ νῦν 20 ἐστιν' δέον οὗτω λαβεῖν καὶ ἐν τῇ μείζονι προτάσει. οὗτω γάρ ἀν ψευδῆς ἐγίνετο ἡ μείζων πρότασις 'εἰ οὐδὲ νῦν ἐστιν, ημέρα ἐστίν'. τοῦτο γάρ ψευδός· ἀληθὲς δὲ τὸ 'εἰ οὐδὲ νῦν ἐστιν, οὐδὲ ημέρα ἐστίν'. καὶ συνήγετο 'εἰ οὐδέν ἐστιν, οὐδὲ ημέρα ἐστίν'. ἀντὶ οὖν τοῦ εἰπεῖν 'εἰ οὐδὲ νῦν 10 ἐστιν' εἶπεν 'εἰ μὴ νῦν ἐστιν', καὶ οὗτω λοιπὸν ἔσχε γάρ τὸ ἐπάγειν 25 'ημέρα ἐστίν'.

p. 49b14 Οὐκ ἔστι δὲ ταῦτὸν οὕτ' εἶναι οὕτ' εἰπεῖν, δτι φ τὸ B
ὑπάρχει, τούτῳ παντὶ τὸ A ὑπάρχει, καὶ τὸ εἰπεῖν φ παντὶ τὸ B
ὑπάρχει. καὶ τὸ A παντὶ ὑπάρχει.

"Ἐπειδὴ πολλάκις τῶν ἀργαιοτέρων τινὲς ἢ καὶ οἱ προσδιαλεγόμενοι 30 οὐ τὰς δύο προτάσεις τοῦ συλλογισμοῦ λέγουσιν, ώς καὶ ἔμπροσθεν εἴρηται, ἀλλ' ἔστιν δτε τὴν ἐλάττονα μόνην εἰπόντες εὐθὺς ἐπάγουσι τὸ συμπέρασμα, διδάσκει ημᾶς πῶς καὶ τούτους ἀναλόσομεν τοὺς συλλογισμούς, καὶ πῶς μὲν ἔχοντες δρθῶς ἔχουσι, πῶς δὲ οὐκ δρθῶς. ἔστωσαν δὲ οἱ τρεῖς δροι

2 οὐχ κτλ. om. Y 5 ἐν τοῖς ἔμπρ.] c. 33 p. 47b38 6 καὶ alt. om., ut videtur, pr. B
7 post ἡ ἡδονὴ addiderim *{ἀγαθὸν ἢ δτι ἡ ἡδονὴ}* 9 τι addidi cf. vs. 12 τὸ δὲ—
10 ἡδονὴ om. Y δὲ t: om. B ἢ alt.. om. t 10 ἢ Y: om. Bt
11 βουλόμεθα—p. 355,12 οὐ παντὶ ἐμψύχῳ exhibet L ἢ om. L 12 τὸ delevi
15 ὁ Ἀλέξανδρος] p. 374,24.25 16 ante ὅλῳ add. τῶ L 17 μηδέν Al.
18 μηδὲν σχα Al. 19 διαλλαγὴν L. 20 post λαβεῖν add. ὡς B 21 ἐγένετο LY
ημέρα—23 οὐδέν ἐστιν om. L 24 ἐπαγαγεῖν Bt 27 καὶ κτλ. om. Y 28 ὑπάρχει
παντὶ t 30 ἔμπροσθεν] p. 315,16 sq. 32 πῶς prius Bt: δπως LY ἀναλόσωμεν L

τοῦ συλλογισμοῦ οἱ Α Β Γ, μείζων μὲν ὁ Α, ἐλάττων δὲ ὁ Γ, μέσος LXXXV
δὲ ὁ Β. ἐὰν οὖν, φησίν, οὗτοι τις εἴπη, ὅτι φὶ τὸ Β ὑπάρχει παντί, τούτῳ 20
καὶ τὸ Α ὑπάρχει παντί, οἷον τῷ Γ, συλλογιστικὸς οὗτος ὁ λόγος.
ἔστι δὲ ἐλάττων μὲν πρότασις ἡ Β Γ, συμπέρασμα δὲ ἡ Α Γ, ἡ δὲ μείζων,
ἡ οἵτις καὶ παραλέσειπται, ἡ Α Β, ἐὰν δὲ οὕτω τις εἴπῃ, φησίν, ὅτι φὶ τὸ
Β ὑπάρχει, τούτῳ παντὶ τὸ Α ὑπάρχει, παραλογίζεται· καὶ τὸ Β
γάρ εἰ ὑπάρχει τῷ Γ, ἐνδέχεται τὸ Α οὐ μόνον παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν
ἀλλ’ ἔστιν ὅτε καὶ οὐδενί. τοῦτο δὲ συμβαίνει διὰ τὸ ἀπροσδιόριστον εἰλῆ-
φθαι τὴν Β Γ πρότασιν, λέγω δὴ τὴν ἐλάττονα, τὰς δὲ ἀπροσδιορίστους 25
ταῖς μερικαῖς ἰσοδυναμεῖν. ἔστω γάρ τὸ μὲν Α λευκόν, τὸ δὲ Β πτηγόν,
τὸ δὲ Γ ζῷον. ἀλληλούς δὴ εἰπεῖν δτι τὸ πτηγὸν ὑπάρχει τῷ ζῷῳ· τινὶ
γάρ ζῷῳ ὑπάρχει· αἱ γάρ ἀπροσδιόριστοι ἰσοδυναμοῦσι ταῖς μερικαῖς. οὐκέτι
δὲ ἀληθὲς εἰπεῖν δτι τὸ λευκὸν παντὶ ζῷῳ ὑπάρχει· τινὶ γάρ ὑπάρχει,
οἷον τῷ κύκνῳ. εἰ δὲ ληφθείη μέρος τοῦ ζῷου φὶ μὴ ὑπάρχει τὸ λευκόν,
15 οἷον τῷ κόρακι, τούτῳ τὸ πτηγὸν μὲν ὑπάρχει, τὸ λευκὸν δὲ οὐχ ὑπάρχει.
τὰ μὲν οὖν λεγόμενα ταῦτα ἔστιν. οὐ μόνον δὲ δτε οὕτω φαμέν, δτι φὶ 30
τὸ Β ὑπάρχει, τούτῳ παντὶ τὸ Α ὑπάρχει, ἐνδέχεται τὸ Α ποτὲ
μὲν παντὶ τῷ Γ ποτὲ δὲ μηδενί, ἀλλὰ κανὸν οὕτως εἰπωμεν, δτι φὶ τὸ
Β παντί, τούτῳ καὶ τὸ Α παντί. οὐδὲ γάρ οὕτως ἀεὶ ἀληθὲς τὸ φὶ τὸ Β
20 παντί, τούτῳ καὶ τὸ Α παντί· ἐνδέχεται γάρ καὶ μηδενί. εἰ γάρ ἡ Α Β
ἀποφατικὴ ληφθείη, τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, τὸ δὲ Α οὐδενί.
ἔστω γάρ τὸ μὲν Α ἄψυχον, τὸ δὲ Β ζῷον, τὸ δὲ Γ πτηγόν· τὸ μὲν οὖν
Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, τὸ δὲ Α οὐδενί. εἰ δὲ ποτὲ ἐνδέχεται, οἷον εἰ ἀντὶ
τοῦ ἀψύχου τὸ ἔμψυχον λάβω, καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας συμπλοκῆς τὸ αὐτὸν 35
ἐνδέχεται, εἰ λάβω λευκόν, ἄλογον, κύκνον· φὶ γάρ ὑπάρχει τὸ ἄλογον,
οἷον κύκνῳ, τούτῳ παντὶ ὑπάρχει τὸ λευκόν. ἀλλ’ αἱ συλλογιστικαὶ συζυγίαι
οὐκ ἐπὶ τινὸς μὲν ὅλης ἀληθεῖς ἥσαν ἐπὶ τινὸς δὲ οὐ, ἀλλ’ ἐπὶ πάσης
(τοῦτο γάρ ταῖς ἀσυλλογίστοις ὑπῆρχε τὸ ἐπὶ τινὸς μὲν ὅλης ἀληθεύειν
ἐπὶ τινὸς δὲ ψεύδεσθαι), ὡς εἶναι δῆλον δτι, καὶ δτε γῆγενον, οὐ διὰ τὴν
30 συμπλοκὴν τῶν προτάσεων ἀλλὰ διὰ τὴν ὅλην γῆγενον, ἐπεὶ καὶ ἐκ ψευ-
δῶν προτάσεων δυνατὸν ἦν ἀληθεῖς τι συναγαγεῖν διὰ τὴν παραλαμβανομένην 10
ὅλην. ἐπὶ τούτοις ἔλεγεν ὁ φιλόσοφος δτι μήποτε ὁ Ἀριστοτέλης οὐδὲν ἔτερον

1 ὁ prius om. L 2 ὁ om. Yt φησί τις οὕτως LY εἴποι Y 3 ὑπάρχει Y
 4 ἡ ἄρι (post πρ.) B post μείζων add. ἔστιν Y 5 εἴποι LYt 6 παντὶ τὸ (τῶ BS)
 α ὑπάρχει BST Arist.: τὸ α παντὶ ὑπάρχει L: τὸ α ὑπάρχει παντὶ Y 7 γὰρ εἰ S: ἐτε BL:
 om. Yt ὑπάρχει BST: ὑπάρχειν L: ὑπάρχειν Y τὸ LS: γὰρ τὸ Bt: τὸ δὲ Y
 8 οὗτε τ μηδενὶ B γὰρ Y 11 δὴ corr. L¹, SY: δὲ Bt, pr. L ὑπαρχέτω
 ζώφ τ 12 γὰρ alt. SY: δὲ BLt ταῖς om. t 13 τινὶ γὰρ ὑπάρχει mrg. L
 15 τοῦτο Lt τὸ utrumque SY: om. BLt μὲν ὑπάρχει St 16 ὅτι ὅτε Y 17 τῶ a
 (post παντὶ) pr. L, corr. L¹ post ἐνδό. add. γὰρ Bt, δὲ LY: om. S 18 post μὲν add.
 μὴ BLY, τινὶ ποτὲ δὲ μὴ t: om. S εἴπομεν t 19, 20 οὐδὲ—παντὶ om. Y 20 i. om. t
 21 post οὐδενὶ add. τῶ γ Y 22, 23 ἔστω—οὐδενὶ om. B 23 post οὐδενὶ add. τῶ γ Y
 οὐδέποτε t 24 post ἐτέρας add. δὲ Y 25 post εἰ add. γὰρ t 27 ἀληθεῖς εἰσὶν B:
 ἀληθεύουσιν S 28 ὑπάρχει S post τὸ add. δὲ Yt 29 ὅτε] ὅτι B οὐ διὰ—
 30 i. λήθευσον om. t τὴν om. L 31 συγάγειν Bt 32 ὁ ἀλεξανδρὸς Y

διὰ τῶν νῦν παραδιδομένων θέλει διδάξαι ἡ δπερ φθάσας ἐδίδαξεν, LXXXV^v
 δτι ἀδύνατόν ἔστιν ἐν πρώτῳ σχήματι καθολικόν τι συναχθῆναι συμπέρασμα
 καταφατικόν, εἰ μὴ πάντως καθολικὴ εἴη ἡ ἐλάττων· τὴν γὰρ μείζονα πρό-
 δηλον ως ἀνάγκη ἀεὶ καθολικὴν εἶναι. τούτου οὖν ὑποκείμενου, λέγω δὴ
 5 τοῦ καθολικὴν εἶναι τὴν μείζονα, εἰ μὲν καὶ ἡ ἐλάττων καθολικὴ ληφθῇ,
 πάντως καθολικὸν ἔσται καὶ τὸ συμπέρασμα, εἰ δὲ ἀπροσδιόριστος, οὐ πάν- 45
 τως. ἀλλ’ εἰ τοῦτο ἔλεγε, πρῶτον μὲν περιττὸν περὶ τούτου νῦν λέγειν,
 περὶ οὗ ἱκανῶς ἐν τῷ περὶ γενέσεως τῶν συλλογισμῶν ἐδίδαξε· νῦν γὰρ
 περὶ ἀναλύσεως, οὐ περὶ γενέσεως συλλογισμῶν διδάξαι βούλεται. ἔπειτα
 10 εἰ δεῖ τὴν μείζονα ως ὄμοιογουμένην καθόλου καταφατικὴν λαμβάνειν,
 οὐκέτι ἀληθεύει ἐπὶ τῆς ἀπροσδιορίστου λέγων δτι ἐνδέχεται φ τὸ B
 ὑπάρχει, τούτῳ μηδενὶ ὑπάρχειν τὸ A. εἰ γὰρ τὸ μὲν A παντὶ τῷ B, τὸ
 δὲ B ὑπάρχει τῷ Γ, τουτέστι τινί, πάντως καὶ τὸ A τινὶ τῷ Γ ὑπάρκει, 50
 οὐδέποτε δὲ οὐδενὶ ἀδύνατον γὰρ ἐκ δύο καταφατικῶν ἀποφατικὸν συνα-
 15 χθῆναι συμπέρασμα. δσον οὖν ἐμὲ εἰδέναι οὐ φαίνεται ὅγιως ἔχειν τὸ
 προκείμενον χωρίον. τὴν λέξιν δὲ δμως ἐπισκεψώμεθα.

Οὐκ ἔστι δὲ ταῦτὸν οὕτε εἶναι οὕτε εἰπεῖν, δτι φ τὸ B
 ὑπάρχει, τούτῳ παντὶ τὸ A ὑπάρχει, τουτέστιν οὕτε κατὰ τὴν τῶν
 πραγμάτων ὑπόστασιν οὕτε κατὰ τὴν τῶν λόγων προφορὰν ταῦτὸν ἔστι
 20 τὸ ὑπάρχειν τε ἀπλῶς καὶ ἀπροσδιορίστως καὶ παντὶ ὑπάρχειν· καν γὰρ μὴ
 παντὶ ὑπάρχῃ, λέγοιτο ἀν ἀπλῶς ὑπάρχειν, ως φαμεν τὸ φιλοσοφεῖν LXXXVI^r
 ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν, καίτοι οὐ πᾶς ἀνθρωπος φιλοσοφεῖ, ἀλλ’ δτι τινὶ ὑπάρχει.

p. 49b 20 Εἰ μὲν οὖν τὸ A τῷ B ὑπάρχει, μὴ παντὶ δὲ καθ' οὐ τὸ B.

Τουτέστιν ἐὰν ἡ μείζων πρότασις ἡ A B μερικὴ εἴη, καν τε καθόλου 5
 25 εἴη ἡ ἐλάττων ἡ B Γ καν τε μερική, ἐνδέχεται τὸ A μηδενὶ ὑπάρχειν τῷ
 Γ, ως ἐφ' ὧν ἐμήκαμεν παραδειγμάτων. δσον οὖν ἀπὸ τούτων δόξει, δπερ
 ἥδη εἰρήκαμεν, τὴν μείζονα πρότασιν ὄμοιογουμένως καθόλου καταφατικὴν
 λαμβάνειν. ἀλλὰ προϊών ἐπὶ τῆς ἀσυλλογίστου συζυγίας οὐκέτι τοῦτο λαμ-
 βάνει, ως ἥδη εἰρήκαμεν.

30 p. 49b 22 Εἰ δὲ καθ' οὐ ἀν τὸ B λέγηται ἀληθῶς, τούτῳ παντὶ τὸ
 A ὑπάρχει, συμβήσεται τὸ A, καθ' οὐ παντὸς τὸ B λέγεται, 10
 κατὰ τούτου παντὸς λέγεσθαι.

Τὴν συλλογιστικὴν ἐκτίθεται συζυγίαν, δτι εἰ τὸ B παντὶ τῷ Γ ὑπάρκει,

1 παραδεδομένων LY φθάσας] c. 4 p. 25b 37 sq. cf. c. 24 p. 41b 23 5 ληφθείη B
 6 οὐ om. Y 7 μὲν Bt: οὖν LY 8 τῶν om. Y γὰρ scripsi: δὲ BYt
 15 εἰδέναι ἐμὲ Y 16 δὲ οὖν ὄμοιῶς ἐπισκεψόμεθα LY 17 δτι κτλ. om. Y
 18 τῶν α B 20 τῶν L τε BLSY: καὶ t 21 ὑπάρχει (post παντὶ) t ante λέγοιτο
 add. οὐ B 21. 22 ὑπάρχοι—ἔφαμεν—ὑπάρχει Y 22 ὑπάρχειν (post τινὶ) t 26 post
 δόξει add. αῦτη, ή, λέξις ως οἷμαι τῷ κάτω ἡτο ἀριθμοῖς ει. ἐπὶ γὰρ τῷ ἀνθρώπῳ τὴν μείζονα
 ἀδιόριστον λαμβάνει Y 27 ὄμοιογημένως L cf. p. 351,12 καταφατικὸν Yt
 28 λαμβάνει Y προϊών] p. 49b 25 30 ὅτου Y λέγοιτο Y 30. 31 τὸ α
 BLt (u, pr. B): om. Y Arist. 31 συμβήσεται κτλ. om. Y πάντως L

προϋποκειμένου τοῦ καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Β ύπάρχειν, συνάγεται ὅτι τὸ LXXXVI^r
Α παντὶ τῷ Γ ύπάρχει. τὸ οὖν καθ' οὗ ἂν τὸ Β λέγηται ἀληθῶς
ἀντὶ τοῦ κατὰ παντὸς ἀκουστέον· ἔξῆς γοῦν φησι συμβήσεται τὸ Α, καθ' οὗ
παντὸς τὸ Β λέγεται.

5 p. 49b25 Εἰ μέντοι τὸ Α λέγεται καθ' οὗ ἂν τὸ Β λέγηται κατὰ
παντός, οὐδὲν κωλύει τῷ Γ ύπάρχειν τὸ Β, μὴ παντὶ δὲ τὸ Α ἡ 15
ὅλως μὴ ύπάρχειν.

Τὴν ἀσυλλόγιστον ἀναλαμβάνει συζυγίαν. ύπερβατῶς δέ ἐστιν ἡ λέξις
εἰ μέντοι τὸ Α λέγεται κατὰ παντὸς καθ' οὗ τὸ Β λέγεται.
10 εἰ οὖν οὕτως ἔχοιεν, φησίν, ὅστε τὴν ἐλάττονα ἀπροσδιόριστον εἶναι, ἐνδέ-
χεται, φησί, τὸ Α ποτὲ μὲν οὐ παντὶ τῷ Γ, ποτὲ δὲ οὐδενὶ ὅλως ύπάρχειν.
καὶ σκόπει ἐκ τούτων ὅτι, εἰ ὁμολογουμένως τὴν μείζονα καθολικὴν κατα-
φατικὴν ἐλάμβανεν, οὐκ εἶχε χώραν λέγειν ὅτι ἐνδέχεται τὸ Α μηδενὶ τῷ 20
Γ ύπάρχειν· τῆς γάρ μείζονος καθόλου καταφατικῆς οὔσης τῆς δὲ ἐλάτ-
15 τονος ἀπροσδιορίστου καταφατικῆς ἀνάγκη πᾶσα καὶ τὸ συμπέρασμα μερικὸν
καταφατικὸν εἶναι. πῶς οὖν φησιν ὅτι ἐνδέχεται τὸ Α τῷ Γ ὅλως μὴ
ὑπάρχειν;

p. 49b27 Ἐν δὴ τοῖς τρισὶν δροῖς δῆλον ὅτι τὸ καθ' οὗ τὸ Β
παντὸς τὸ Α λέγεσθαι τοῦτ' ἔστι, καθ' δσων τὸ Β λέγεται, κατὰ
20 πάντων λέγεσθαι καὶ τὸ Α.

Τὸ λέγειν, φησί, καθ' οὗ <τὸ Β> παντὸς τὸ Α λέγεται τοῦτο 25
σημαίνει, ὅτι καθ' δσων τὸ Β λέγεται, κατὰ πάντων τούτων καὶ
τὸ Α λέγεται. τοῦτο δὲ οὐκ ἄλλως συμβαίνει, εἰ μὴ καὶ τὸ Α παντὶ²
τῷ Β ύπάρχει.

25 p. 49b30 Καὶ εἰ μὲν κατὰ παντὸς τὸ Β, καὶ τὸ Α οὗτως.

Τουτέστιν εἰ ἡ ἐλάττων καθόλου καταφατικὴ εἴη, καὶ τὸ συμπέρασμα
τοιοῦτον· οἷον εἰ τὸ Β παντὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Γ· εἰ δὲ τὸ Β 30
μὴ κατὰ παντὸς ύπάρχει τοῦ Γ, οὐκ ἀνάγκη τὸ Α παντὶ τῷ Γ
ὑπάρχειν, ἀλλ' ἐνδέχεται καὶ μὴ ύπάρχειν.

1 προκειμένου BYt	ύπάρχει L	2 καθὸ L	λέγεται libri	4 παντὶ τῷ β' t
λέγεσθαι Yt	post λέγεται eras. quae ex antecedentibus iterasse videtur L			
5 ἂν om. B, superser. L ¹	λέγεται alt. l. B, pr. L	κατὰ om. BY:	κατὰ παντὸς	
superser. L ²	6 οὐδὲν κτλ. om. Y	8 ύπερβατος L	10 φησίν om. B:	
post ἐλάττονα add. πρότασιν Bt	12 ώμολογουμένως sic B: ώμολογημένος L: ώμολογη- μένως Yt cf. p. 350,10.27	13 χώρα Y	15 τὸ μερικὸν συμπέρασμα	
pr. Y	18 δὲ Y(C)	τὸ prius om. BL(Α)	19 παντὶ B	τὸ α om. L
καθ' κτλ. om. Y	20 οἷον L itemque vs. 22	21 τὸ β παντὸς τὸ α Arist.: παντὸς		
(παντὶ t) τὸ β BLYt	τοῦτο—22 λέγεται om. L	22 τούτων πάντων Y		
23 τοῦτο—24 ύπάρχει om. t	καὶ BY: ως L	25 τοῦ β Y	26 εἰ B: ἐκν Y:	
om. Lt	εἴη om. Y	27 οἷον Bt: τουτέστιν LY	29 ύπάρχει (ante ἀλλ' L)	

p. 49b33 Οὐ δεῖ δὲ οἰεσθαι παρὰ τὸ ἐκτίθεσθαι τι συμβαίνειν LXXXVI
ἄτοπον· οὐδὲν γάρ προσχρώμεθα τῷ τόδε τι εἶναι.

Ἐπειδὴ διὰ παντὸς τοῦ βιβλίου διὰ τῆς τῶν στοιχείων ἐκθέσεως τὴν
διδασκαλίαν ἐποιήσατο, ἵνα μή τις ὑπονοήσῃ δτὶ ἡ τῶν στοιχείων ἐκθεσις 25
5 αἰτία ἔστι τοῦ ἡ συλλογιστικὰς εἶναι τινας τῶν συμπλοκῶν ἡ ἀσυλλογίστους,
αὐτὸ τοῦτο διδάσκει, δτὶ οὐ παρὰ τὴν ἐκθεσιν τῶν στοιχείων τὰ συμβάντα
συμβέβηκε. καὶ τί λέγω τῶν στοιχείων, δπου γε οὐδὲ παρὰ τὴν τῶν
παραληφθέντων ὄρων φύσιν οὐδὲν τῶν συμβάντων συμβέβηκεν; ἀλλ’ ὡσπερ
6 ὁ γεωμέτρης σαφηνείας ἔνεκεν τοῦ μανθάνοντος ἐκτίθεται εὐθεῖαν τινα καὶ
10 ταύτην ἀξιοῦ ἀπλατῆ εἶναι οὐκ οὖσαν ἀπλατῆ ἡ ἀπειρον εἶναι οὐκ οὖσαν
ἀπειρον, ὁμοίως καὶ κύκλον γράψει οὐκ ὅντα κύκλον καὶ διάμετρον ὁμοίως 40
καὶ κέντρον καὶ τὰ λοιπὰ ἀλαμβάνει, καὶ οὐ παρὰ τὰ ἐκτεθέντα συμβαίνει τὰ
ἀποδεικνύμενα ἀλλὰ παρὰ τὰ νοούμενα, οἷον τὸ ἀπλατῆ εἶναι τὴν εὐθεῖαν,
καὶ ἡ ἐκκειμένη μήτιν ἀπλατῆς, καὶ παρὰ τὸ τοῦ κύκλου κέντρον ἡ
15 τὴν διάμετρον, καὶ τὰ ἐκκειμένα μή οὔτως ἔχη, τῆς δὲ διδασκαλίας ἔνεκεν
μόνης ἐκτίθεται τὰ τοιαῦτα, διότι οἱ εἰσαγόμενοι δέονται τῆς δι’ αἰσθήσεως
δόηγίας μήπω τοῖς νοητοῖς αὐτοῖς καθ’ αὐτὰ ἐπιβάλλειν δυνάμενοι, οὔτω,
φησί, καὶ ἡμεῖς τοῖς στοιχείοις ἐχρησάμεθα καὶ τοῖς ὄροις εἰς σαφήνειαν 45
τῆς διδασκαλίας, οὐ παρὰ ταῦτα ἀποδείξαντες τὰ ἀποδεδειγμένα ἀλλὰ παρὰ
20 τὴν συμπλοκὴν τοῦ καθολικοῦ τε καὶ μερικοῦ καταφατικοῦ τε καὶ ἀπο-
φατικοῦ· ἀνευ γάρ τῆς τούτων τοίας ἡ τοίας συνθέσεως οὐδὲν ἐδείκνυτο.
οὔτω γοῦν ἐλέγομεν δτὶ, εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, πᾶσι τοῖς μέρεσιν
αὐτοῦ ὑπάρχει, καὶ εἰ τὸ Β τῷ Γ ὑπάρχει ἡ παντὶ ἡ τινί, μέρος ἀν εἴη
τὸ Γ τοῦ Β, ὥστε καὶ τὸ Α παντὶ ἡ τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει. καὶ οὔτως ἐπὶ
25 πάντων ἐκ τούτων ἐγίνετο ἡ ἀπόδειξις, οὐκ ἐκ τῶν ἐκκειμένων. 50

p. 49b36 Ἐλλ’ οὐχ οὔτως χρῆται ώς ἐκ τούτων συλλογιζόμενος.

Οὐχ οὔτως χρῆται, φησί, τοῖς ἐκκειμένοις ώς ἔχει φύσεως· οὐδὲ
γάρ ἀπλατῆς ἡ ἐκτεθεῖσα οὐδὲ ποδιαία. οὔτως οὖν οὐδὲ ἡμεῖς ἐκ τῆς

1 συμβαίνειν τὶ τ	2 οὐδὲν κτλ. om. Y	γάρ ομ. t	4 ἐκθεσις S:
9έσις BLyt	5 ἡ prius LSY: om. Bt	6 et 7 περὶ t	6 τὰ συμβαίνοντα S:
ταῦτα L	7 post οὐδὲ add. τῶν L: διὰ τῶν Y	8 ὄρων παραληφθέντων SY	
παραληφθέντων—9 εὐθεῖάν perierunt in L	οὐδὲν BS: οὐ διὰ t: om. Y	τὰ συμ- βάντα Y	
εἶναι alt. om. S	11. 12 ὁμοίως καὶ κέντρον S: καὶ κέντρον t: κέντρον B: ὁμοίως οὐκ οὖσαν (όντα L) LY	10 ἀπλατῆ εἶναι οὐκ οὖσαν iterat Y	
12 ἀ deleverim	μεταλαμβάνει t	περὶ St itemque vs. 13. 14	
ἐκτιθέντα Lt	13 ὑποδεικνύμενα Lt	14 ἡ BLS: ἦν t: om. Y	15 post διάμετρον
add. μῆ εἶναι Y	17 καθ’ B ²	15 post διάμετρον	
sic B	αὐτὰ ex αὐτὸ corr. B: αὐτοῖς Y	πιβάλειν	
18 φησι post ἡμεῖς colloc. B: om. Y	19 supra παρὰ prius scr. διὰ Y:		
περὶ utrobiique St	20 καθόλου καὶ St	ante μερικοῦ add. τοῦ Lt	τε alt. om. LSt
22 γάρ S	πᾶσι LSY: παντάπασι Bt	23 μέρος—24 ἡ τινὶ om. L	τὸ ἡ τοῦ β̄ S:
τοῦ ἡ τὸ β̄ BY: τοῦ β̄ τὸ γ’ t	25 ἐγίνετο ἐκ τούτων B	post τῶν add. εἰρημένων	
τῶν Y	κειμένων BSt	26 ως κτλ. om. Y	28 οὖν om. B

φύσεως τῶν ἐκτεθέντων στοιχείων ἡ τῶν ὅρων ἀπεδείξαμεν. ἀλλὰ πόθεν
ἐπήγαγεν. | δλως γάρ, φησίν, δι μή ἐστιν ως δλον πρὸς LXXXVI^v
μέρος καὶ ἄλλο πρὸς τοῦτο ως μέρος πρὸς δλον, ἐξ οὐδενὸς τῶν
τοιούτων δείχνυσιν ὁ δεικνύων, τουτέστιν εἰ μὴ οὗτως ἔχοιεν οἱ ὅροι
5 ὅστε τὸν μὲν μείζονα περιέχειν τὸν μέσον τὸν δὲ μέσον τὸν ἐλάττονα, ἐξ
οὐδενὸς τῶν ἐκκειμένων εἴτε ὅρων εἴτε στοιχείων ἡ ἀπόδειξις ἐγίνετο.

p. 50a1 Τῷ δ' ἐκτίθεσθαι προσχρώμεθα ὥσπερ καὶ τῷ αἰσθάνε- 5
σθαι, τὸν μανθάνοντα λέγοντες.

Τουτέστιν ὥσπερ ἐπὶ τῶν μαθημάτων τῇ αἰσθήσει τοῦ μανθάνοντος
10 χρώμεθα, καταγράψοντες ποδιαίαν τὴν μὴ οὖσαν ποδιαίαν καὶ ἀπλατῆ
όμοιῶς, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι μόνη τῇ φαντασίᾳ τοῖς ἐξ ὧν ἡ ἀπόδειξις
ἐπιβάλλειν, οὗτω καὶ ἡμεῖς τοῦ σαφοῦς ἔνεκεν τῆς διδασκαλίας τοῖς ὅροις
καὶ τοῖς στοιχείοις ἐχρησάμεθα. οὐ γάρ οὗτω, φησίν, αὐτοῖς ἐγρησάμεθα 10
ώς χωρὶς αὐτῶν μὴ δυνάμενοι ἀποδεῖξαι, ὥσπερ ἀδύνατον ἀποδεῖξαι χωρὶς
15 τῶν ἐξ ὧν ὁ συλλογισμός, λέγω δὴ τοῦ καθόλου, τοῦ μερικοῦ, τοῦ
καταφατικοῦ, τοῦ ἀποφατικοῦ· ἀνεῦ γάρ τούτων ἀδύνατον ἀποδεῖξαι.

p. 50a5 Μὴ λανθανέτω δὲ ἡμᾶς ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ συλλογισμῷ οὐχ
ἄπαντα τὰ συμπεράσματα δι' ἔνδρις σχήματός εἰσιν.

"Ο βούλεται διὰ τούτων δεῖξαι, ἐκεῖνό ἐστιν, δι τὸ ἐπειδὴ τῶν συλλογι- 20
20 σμῶν οἱ μὲν ἀπλοὶ εἰσιν, οἱ δὲ σύνθετοι, καὶ καθόλου οἱ μὲν ἐκ προσυλ-
λογισμῶν δείχνυνται, ὃν αἱ προτάσεις οὐκ ἄμεσοι οὐδὲ αὐτόπιστοι, οἱ δὲ
οὐδὲν δέονται προσυλλογισμῶν διὰ τὸ ἀμέσους τε εἶναι καὶ αὐτοπίστους
τὰς προτάσεις, οὐ δεῖ, φησίν, ἀγνοεῖν ὅτι, ὅταν ἐκ προσυλλογισμῶν περαί-
νηταί τις συλλογισμός, οὐ πάντως καθ' ἓν καὶ τὸ αὐτὸ σχῆμα πάντα
25 συνάγεται τὰ συμπεράσματα, ἀλλ' ἔστιν ὅτε ἐν [τοῖς] δύο ἡ καὶ τοῖς τρισίν.
ἔὰν μὲν γάρ θελήσας δεῖξαι, δι τοῦ Σωκράτης οὐσία ἐστί, χρήσωμαι μεταξὺ 25
τοῦ ζῷου, δι τοῦ Σωκράτης ζῷου, ἐπεὶ μὴ ἄμεσοι αἱ προτάσεις καὶ δεῖ τῆς
ἐκατέρας κατασκευῆς, τίθημι μεταξὺ μὲν Σωκράτους καὶ τοῦ ζῷου τὸν
ἄνθρωπον, μεταξὺ δὲ τοῦ ζῷου καὶ τῆς οὐσίας τὸ ἔμβολον, καὶ πάλιν

2 φησίν om. Yt ὡς om. L 3 καὶ ἄλλο—4 δεικνύων om. Y 3.4 τῶν
τοιούτων Bt Arist.: τούτων L 4 post δεικνύων add. ex Arist. οὐδὲ γάρ γίνεται συλ-
λογισμός t 5 μὲν om. B 7 τὸ δὲ BLt post ἐκτίθεσθαι add. οὗτω t Arist.
12 εἴνεκεν L 13 οὐ—ἐγρησάμεθα om. B 14 ὥσπερ—15 τῶν om. L
ἀποδεῖξαι alt. t: ante 15 ἐξ collocant BY 15 τῶν seripsi: τοῦ BYt 16 τοῦ
ἀποφατικοῦ om. L 17 ante συλλογισμῷ add. τῷ t 18 τὰ κτλ. om. Y
τὰ om. L post ἐνὸς add. τοῦ αὐτοῦ t ἔστιν t (n) 19 διδάξαι Y
τοῦτο ἐστὶν B 20.21 προσυλλογισμῷ St itemque vs. 23 22 οὐδὲ S₁
τε om. SY 24 συλλογισμὸν t σχῆμα mrg. L^t 25 τοῖς prius delevi
δυσὶν Y καὶ om. Y 26 εἰ γάρ Y χρήσωμαι BS: γρίζομαι LYt
27 ἐπειδὴ, om. μὴ L 27.28 αἱ δεῖται ἐκατέρα? 28 ἐκατέρων Y: compend. B
Comment. Arist. XIII 2 Philop. in Anal. Prior. 23

μεταξὺ τοῦ ἐμψύχου καὶ τῆς οὐσίας τὸ σῶμα. καὶ δῆλον ὅτι πάντα LXXXVI^v
 τὰ συμπεράσματα ἐν τούτῳ κατὰ πρῶτον γίνεται σχῆμα οὗτως· Σωκράτης
 ἀνθρωπος, ὁ ἀνθρωπος ζῷον, Σωκράτης ἄρα ζῷον· καὶ πάλιν Σωκράτης
 ζῷον, τὸ ζῷον ἐμψύχον, Σωκράτης ἄρα ἐμψύχον· καὶ οὗτως μέχρι τῆς 30
 οὐσίας. καὶ συντιθέμεναι πᾶσαι αἱ προτάσεις ἔνα σύνθετον ἐν πρώτῳ
 σχήματι ποιοῦσι συλλογισμόν. Σωκράτης ἀνθρωπος, ὁ ἀνθρωπος ζῷον,
 τὸ ζῷον ἐμψύχον, τὸ σῶμα, τὸ σῶμα οὐσία, Σωκράτης ἄρα
 οὐσία ἐτέν. ὅμοίως καὶ ἐν δευτέρῳ υόνῳ δυνατὸν πάντα τὰ συμπεράσματα
 συναγαγεῖν. οἷον εἰ θελήσω δεῖξαι ὅτι τὰ φυτὰ οὐκ ἔστι ζῷα, δείκνυμι
 10 τοῦτο ἐν δευτέρῳ σχήματι μέσον ὅρον θεὶς τὴν αἰσθησιν· πᾶν ζῷον
 αἴσθησιν ἔχει. οὐδὲν φυτὸν αἴσθησιν ἔχει. οὐδὲν ἄρα φυτὸν ζῷον. εἰ μὲν
 οὖν ἡ κατηγορικὴ πρότασις δέοιτο κατασκευῆς, λέγω δὴ ἡ ὅτι πᾶν ζῷον 25
 αἴσθησιν ἔχει, πάντως διὸ τοῦ πρώτου δείκνυται σχῆματος καθολικὴ οὕτα.
 εἰ δὲ μερικὴ εἶη, καὶ διὰ τοῦ πρώτου καὶ διὰ τοῦ τρίτου. εἰ δὲ ἡ ἀπο-
 15 φατικὴ δέοιτο κατασκευῆς καθολικὴ οὕτα, ἔστι μὲν ὅτε καὶ αὐτὴ διὰ τοῦ
 πρώτου δειχθήσεται, ἔστι δὲ ὅτε καὶ διὰ τοῦ δευτέρου· οἷον οὐδὲν φυτὸν
 δύναμιν ἔχει γνωστικήν τε καὶ διακριτικήν τῶν προσπιπτόντων ἡ θιγγα-
 νόντων· πᾶσα δὲ αἰσθησις δύναμίς ἔστι γνωστική τε καὶ διακριτική τῶν
 θιγγανόντων ἡ προσπιπτόντων· οὐδὲν ἄρα φυτὸν αἴσθησιν ἔχει. καὶ ἔστι 40
 20 συνθεῖναι τὸν συλλογισμὸν οὗτο· πᾶν ζῷον αἴσθησιν ἔχει, πᾶσα αἰσθησις
 δύναμίς ἔστι γνωστική τε καὶ διακριτική τινων, οὐδὲν φυτὸν δύναμιν γνω-
 στικήν ἡ διακριτικὴ ἔχει, οὐδὲν ἄρα φυτὸν ζῷον. τὴν γὰρ ἀποφατικὴν
 πρότασιν τὴν ἐν τῷ πρώτῳ συλλογισμῷ συμπέρασμα οὗσαν τοῦ προσυλλο-
 γισμοῦ οὐ παραληφθόμεθα ἐν τῷ συνθέτῳ συλλογισμῷ· συντιθέντες γὰρ
 25 τοὺς συλλογισμοὺς τῶν προσυλλογισμῶν τὰ συμπεράσματα παραλιμπάνομεν,
 ὡς ἐπὶ τοῦ Σωκράτης ζῷον, τὸ ζῷον ἐμψύχον, τὸ ἐμψύχον σῶμα, τὸ σῶμα 45
 οὐσία. Σωκράτης ἄρα οὐσία^v. δυνατὸν δὲ καὶ διὰ τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου,
 εἰ μερικὸν εἴη τὸ διεῖλον διὰ τοῦ προσυλλογισμοῦ ἀποδείκνυται. ἔτσι
 γὰρ πάλιν προκείμενον δεῖξαι ὅτι | οὐ πᾶν ἐμψύχον αἰσθητικόν ἔστι, LXXXVII^r
 30 καὶ εἰλήφθω μέσον τὸ ζῷον· τὸ οὖν ζῷον αἰσθητικῷ μὲν παντὶ ἐμψύχῳ
 δὲ οὐ παντί· οὐ πᾶν ἄρα ἐμψύχον αἰσθητικόν, ἡ τὸ αἰσθητικὸν οὐ παντὶ^v
 ἐμψύχῳ. εἰ οὖν τις ζητοίη πόθεν ὅτι τὸ ζῷον οὐ παντὶ ἐμψύχῳ, δεῖξομεν
 τοῦτο ἐν τρίτῳ σχήματι μέσον λαβόντες τὸ φυτὸν οὗτως· ζῷον οὐδὲν
 φυτῷ, τὸ ἐμψύχον παντὶ φυτῷ. τὸ ἄρα ζῷον οὐ παντὶ ἐμψύχῳ. καὶ πάλιν
 35 συνθεῖς τὸν συλλογισμὸν φημι· ζῷον παντὶ αἰσθητικῷ, ζῷον οὐδὲν φυτῷ, ἡ
 ἐμψύχον παντὶ φυτῷ, καὶ τυγχάνεται αἰσθητικὸν οὐ παντὶ ἐργάζῃ.

2 post κατὰ add. τὸ Bt: om. LSY 3. 4 καὶ π. σ. ζῷον om. t 4 ἐμψύχος (post
 ἄρα) B 8 post ὁμοίως add. δὲ B ύόνον B 9 θελήσας Y 10 θεὶς
 BSY: τιθεὶς Lt 15 καὶ om. Y 16 καὶ om. BSt οἷον BSt: om. LY
 17 τε om. Y τῶν—18 διακριτικὴ om. B 18 τε om. Y 21 post οὐδὲν add.
 δὲ Bt 21. 22 post γνωστική add. τε B 23 πρότασιν om. t 26 σωκράτης S:
 σωκράτους LYt: compend. B 27 σωκράτης ἄρα οὐσία om. L διὰ—τρίτου S:
 ἐν τρίτῳ καὶ δευτέρῳ B: ἐκ τρίτου καὶ δευτέρου LYt 28 τοῦ om. SY 32 δεῖ-
 ξινειν Lt 33 τούτῳ L 36 ante ἐμψύχῳ add. τὸ Y ἐμψύχον—φυτῷ om. t

αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου σχήματος ἐνδέχεται ποτὲ μὲν LXXXVII^r
πάντα τὰ συμπεράσματα δι’ αὐτοῦ περαίνεσθαι, ἐνδέχεται δὲ καὶ διὰ τοῦ
δευτέρου καὶ διὰ τοῦ (πρώτου, καὶ διὰ τοῦ) τρίτου ὅτι τὸ ζῷον οὐ παντὶ¹
ἔμψυχῳ δέδεικται διὰ μέσου τοῦ φυτοῦ· τὸ ζῷον οὐδενὶ φυτῷ, τὸ ἔμψυχον
παντὶ φυτῷ, τὸ ζῷον ἄρα οὐ παντὶ ἔμψυχῳ. πόθεν ὅτι τὸ ζῷον οὐδενὶ φυτῷ;
δεῖξομεν διὰ τοῦ μέσου σχήματος μέσον λαβόντες τὸ αἰσθητικόν· τὸ γάρ αἰσθη- 10
τικὸν ζῷον μὲν παντὶ φυτῷ δὲ οὐδενὶ· τὸ ἄρα ζῷον οὐδενὶ φυτῷ. συνθεῖς
οὖν τὸν σύλλογισμόν φημι· τὸ αἰσθητικὸν παντὶ ζῷῳ φυτῷ δὲ οὐδενὶ, τὸ
ἔμψυχον παντὶ φυτῷ, τὸ ἄρα ζῷον οὐ παντὶ ἔμψυχῳ. ἐπεὶ γάρ τὸ αἰσθη-
τικὸν οὐδενὶ φυτῷ, οὐδὲ τὸ φυτὸν οὐδενὶ αἰσθητικῷ· αἰσθητικὸν δὲ παντὶ²
ζῷῳ· φυτὸν ἄρα οὐδενὶ ζῷῳ· ὥστε καὶ ζῷον οὐδενὶ φυτῷ, ἔμψυχον δὲ
παντὶ φυτῷ· ζῷον ἄρα οὐ παντὶ ἔμψυχῳ. εἰ δὲ τὴν καταφατικὴν θελή-
ται μὲν διὰ προσυλλογισμοῦ κατασκευάσαι, κατασκευάσομεν ἐν πρώτῳ μέσων 15
λαβόντες τὸ τρεφόμενον· πᾶν φυτὸν τρέφεται, πᾶν τρεφόμενον ἔμψυχον,
πᾶν ἄρα φυτὸν ἔμψυχον. καὶ συνθεῖς· τὸ ζῷον οὐδενὶ φυτῷ, πᾶν φυτὸν
τρέφεται, πᾶν τρεφόμενον ἔμψυχον. καὶ συνάγεται ζῷον οὐ παντὶ ἔμψυχῳ.
ἐπειδὴ γάρ πᾶν φυτὸν τρέφεται, πᾶν δὲ τρεφόμενον ἔμψυχον, πᾶν ἄρα
φυτὸν ἔμψυχον· οὐδὲν δὲ φυτὸν ζῷόν ἐστιν· οὐ πᾶν ἄρα ἔμψυχον
ζῷόν ἐστιν. οὕτω μὲν οὖν ἐν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ οἱ προσυλλογισμοί.
20 δυνατὸν δὲ καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ, λέγω δὴ τοῦ τρίτου, πάντα τὰ συμπερά-
σματα συνάγεται. κείσθω γάρ ὥστε δεῖξαι ὅτι τὸ τρεφόμενον αἰσθητὸν
ἔχει, καὶ δεικνύσθω ἐν τρίτῳ σχήματι μέσον λαμβανόντων τὸ ἔμψυχον·
τὸ μὲν γάρ τρεφόμενον παντὶ ἔμψυχῳ, αἰσθησίς δὲ τινὶ ἔμψυχῳ, αἰσθησίς
ἄρα τινὶ τρεφομένῳ. εἰ οὖν δέοις δεῖξαι πόθεν ὅτι αἰσθησίς τινὶ ἔμψυχῳ,
25 δεῖξομεν πάλιν ἐν τρίτῳ διὰ μέσου τοῦ ζῷου· αἰσθησίς παντὶ ζῷῳ· ἀλλὰ
καὶ ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ· καὶ συνάξεις ‘αἰσθησίς τινὶ ἔμψυχῳ’. καὶ συν-
θεῖς· τὸ τρεφόμενον παντὶ ἔμψυχῳ, τὸ ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ· καὶ τὸ αἰσθη-
τικὸν δὲ παντὶ ζῷῳ· τὸ ἄρα αἰσθητικὸν τινὶ τρεφομένῳ. ἐπεὶ γάρ τὸ
τρεφόμενον παντὶ ἔμψυχῳ, τὸ δὲ ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ, καὶ τὸ τρεφόμενον
30 παντὶ ζῷῳ· πᾶν γάρ ζῷον τρέφεται· ἀλλὰ καὶ τὸ αἰσθητικὸν παντὶ ζῷῳ·
τὸ ἄρα τρεφόμενον αἰσθητικόν ἐστιν. ἐν τούτοις δὲ πᾶσιν ἐκεῖνο δεῖ εἰδέναι,
ὅτι δταν μὲν ἐν διαφόροις σχήμασι τὰ συμπεράσματα συνάγηται, συντιθέ-
μεναι αἱ προτάσεις φυλάττουσι τῶν σχημάτων τὴν ἴδιοτητα· δταν δὲ ἐν

1 post αὐτὸν add. δὲ S post ἐνδέχεται add. γάρ S 2 δι’ αὐτοῦ LSY: δι’ ἑαυτοῦ Bt:
fort. διὰ τοῦ αὐτοῦ cf. vs. 20 3 διὰ om. BLSt τοῦ om. L πρώτου. καὶ
διὰ τοῦ addidi 4 post δέδεικται add. δὲ BYt: om. LS τὸ alt. om. BLt
5 οὐ παντὶ ἔμψυχῳ BLt: οὐδενὶ φυτῷ L^rY 6 δεῖξωμεν Y 7 ζῶον μὲν L
8 τοὺς (sed συλλογισμόν) Y 9 ἔμψυχῳ BYt: φυτῷ L idemque, sed οὐδενὶ S
10 τὸ om. t 11 post καὶ add. τὸ B 12 ἔμψυχῳ] hue usque L 12. 13 θελή-
σωμεν t 13 κατασκευάσωμεν t 15 πᾶν ἄρα—16 ἔμψυχον om. B πᾶν alt. St:
πᾶν δὲ Y 17 ἐπειδὴ SY: ἐπεὶ Bt γάρ S: δὲ Bt: om. Y φυτὸν t: φυτὸν
ἔμψυχον B: ἔμψυχον SY 18 δὲ om. t 19 συλλογισμός Yt 20 δι’ αὐτοῦ Y
21 τι BSt: τὸ Y 24 ὅτι πόθεν Y 25 δεῖξωμεν Y 28 δὲ om. Y
31 δεῖ εἰδέναι—p. 357,9 ποιήσωμεν exhibit P 32 ἐν PS: om. BYt συνάγονται P

τῷ αὐτῷ πάντα περαίνηται, ἐν τῇ συνθέσει τῶν προτάσεων οὐ διὰ LXXXVII^r πασῶν τὸ αὐτὸ ἐμφαίνεται σχῆμα, ἀλλὰ δύο μὲν συμπλοκαὶ φυλάττουσι τὴν 39 τὸ σχῆματος ἴδιότητα, αἱ δὲ ἄλλαι οὐκέτι. παραλημπάνεται γάρ, ὡς εἴπομεν, ἡ κατασκευαζομένη πρότασις διὰ τὸ συμπέρασμα γίνεσθαι τοῦ προσυλλογι- 5 γισμοῦ, τὰ δὲ τῶν προσυλλογισμῶν συμπεράσματα μὴ παραλαμβάνεσθαι ἐν τῇ συνθέσει τῶν προτάσεων· τούτου δὲ γινομένου λύεται τὸ σχῆμα καὶ εἰς τὸ πρῶτον ἀνάγεται. ἔστω γάρ δεῖξαι ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι ὅτι οὐδενὶ τῷ Γ τὸ Β διὰ μέσου τοῦ Α. τὸ οὖν Α οὐδενὶ μὲν τῶν Β παντὶ δὲ τῷ 25 Γ. δεικνυμένης οὖν πάλιν τῆς ΑΒ προτάσεως τῆς ἀποφατικῆς διὰ μέσου 10 τοῦ Δ (τὸ γάρ Δ οὐδενὶ μὲν τῶν Α παντὶ δὲ τῷ Β) οὐκέτι ἡ ΑΒ LXXXVII^v παραλημβάνεται πρότασις ἀλλὰ οὐ ΔΒ, ΔΔ, ΑΓ, ὃν αἱ μὲν ΔΔ, ΑΓ τὸ πρῶτον ποιοῦσι σχῆμα, αἱ δὲ ΔΒ, ΔΑ τὸ δευτέρον· τὸ γάρ Δ παντὶ μὲν τῷ Β, οὐδενὶ δὲ τῶν Α, τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Γ, ὥστε αἱ μὲν ΔΒ, ΔΑ τὸ δευτέρον ἐποίησαν σχῆμα, αἱ δὲ ΔΑ, ΑΓ τὸ πρῶτον. τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ πάντων. 15 ἐπειδὴ δὲ τῶν προσυλλογισμῶν τὸ συμπέρασμα λαμβάνοντες καὶ ἐπισυνά- 5 πτοντες ἑτέραν πρότασιν οὕτω τὸν συλλογισμὸν πλέκομεν, ἐκεῖνο ἐπιστῆσαι χρή, ὡς καὶ ὁ Ἀλέξανδρος φησιν, δτι εἰ μὲν ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι εἴη ὁ προ- συλλογισμός, ἐξ αὐτοῦ δὲ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἡ τὸ δευτέρον μεταβαίνομεν, ἀνωθεν 20 δεῖ τὴν πρότασιν προστιθέναι· μερικῶν γάρ ὅντων τῶν συμπερασμάτων ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι, εἰ μὴ ἀνωθεν προστεθείη ἡ πρότασις, ἀσυλλόγιστον γίνεται τὸ σχῆμα, ἐν πρώτῳ ἡ δευτέρῳ τῆς μείζονος μερικῆς οὔσης. καὶ δῆλον δτι, εἰ ἀποφατικὸν εἴη τὸ ἐν τῷ τρίτῳ συνηγμένον, οὐδὲ ἐνδέχεται ἐπὶ τὸ πρῶτον μεταβῆναι σχῆμα· δθεν γάρ ἂν ἡ προσθήκη γένηται, ἀσυλλόγιστος ἡ συμ- 10 πλοκή γίνεται. ἡμοίως κἄν ἐκ δευτέρου εἰς πρῶτον ἡ μετάβασις γίνηται, 25 κάτωθεν δεῖ τὴν προσθήκην ποιεῖσθαι, ἐπειδὴ ἡ ἐλάττων ἀποφατική γίνεται, ὅπερ ἀσυλλόγιστον ἀποφατικά γάρ τοῦ δευτέρου τὰ συμπεράσματα. ὅμοίως κἄν ἐκ πρώτου εἰς πρῶτον ἡ μετάβασις γίνηται, καταφατικοῦ μὲν ὅντος καθόλου τοῦ συμπεράσματος ἀδιάφορον δθεν δῆποτε τὴν προσθήκην ποιήσασθαι, εἰ ἡ προσ- 30 τιθεμένη πρότασις καθόλου εἴη καταφατική· εἰ δὲ μερική, πάντως κάτωθεν. 15

1 πάντα post περαίνηται collocat Y	περαίνονται P	2 φαίνεται Y
3 ὡς εἴπομεν om. P	6 προσυνθέσει P	8 τὸ γ τῶι β P γοῦν Y
τῶ (post μὲν) B	10 τῶν—τῶ P: τῶ—τῶ Y: om. Bt	11. 12 αἱ ubique P: ἡ BYt
itemque vs. 13. 14	12 ποιοῦσι P: ποιεῖ Yt, post σχῆμα BS	δῆ δᾶ PS: δᾶ δῆ BYt
13 τῶν BPSt: τῶ Y	14 ἐποίησαν P: ἐποίη Bt: ἐποίησε S: ἐποίει Y	16 ἐκείνω P
17 ὁ Ἀλέξανδρος p. 383. 13 seq.	τῶ om. Yt	18 ἡ τὸ β PS: om. BYt μετα-
βαίνωμεν τ	ἄνωθεν P: δεὶ κάτωθεν BYt, om. δεὶ S	19. 20 ἐν τῶ (τῶ om. S) Γ
σχῆματι PS: om. BYt	20 μὴ SYt: μὲν BP	ἄνωθεν scripsi: κάτωθεν BPSYt
ἡ om. P	21 ἡ β PS: om. BYt	22 τῶ PY: om. BSt συναγόμενον BS
οὐδὲ PS: οὐδέν BYt	23 μεταβῆναι PSY: μεταβαίνειν Bt	ἐνθεν Y ἀν om. B
γίνεται P	24 κἄν om. P	post πρῶτον add. ἡ εἰς γ P
γένηται Y	ἐν δευτέρῳ B	25 κάτωθεν P: εὶ καθόλου. ἄνωθεν BYt, om. εὶ κ. S
έπειδὴ PS:	post πρῶτον add. σχῆματος Y	έπειδὴ PS: εἴς τον τὸ κανόνιον
post δευτέρου add. σχῆματος Y	27 εἰς πρῶτον t: ante καταφ. colloc. PS: om. BY	26 ὅπερ ἀσυλλόγιστον PS: om. BYt
γένηται PSY	28 ἀν ἡ Y	29 πρότασις om. P καταφατική P, ante εἴη S: om. BYt

εἰ δὲ ἀποφατικὸν εἴη τὸ συμπέρασμα καθόλου, κάτωθεν. εἰ δὲ μερικόν, ΙΧΧΧVII^ν
οὐκέτι ἐνδέχεται πρότασιν προσθέντας πάλιν τὸ πρῶτον ποιῆσαι· εἴτε γὰρ
ἄνωθεν προστεθείη, ἀποφατικὴν ποιήσει τὴν ἐλάττονα, εἴτε κάτωθεν, μερικὴν
τὴν μείζονα. τὸ αὐτὸν καὶ ἐπὶ τῶν ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ μερικῶν ἀπο-
φατικῶν, ὡς ἥδη εἶπον· ἀδύνατον γὰρ ἐκ τούτων εἰς τὸ πρῶτον μεταβῆναι.
εἰ δὲ ἀπὸ δευτέρου εἰς δεύτερον ἡ μετάβασις γίνεται, καθόλου μὲν ὅντος
τοῦ συμπεράσματος, εἰ μὲν ἡ προστιθεμένη καὶ αὐτὴ καθόλου εἴη, ἀδιά- 20
φορον· εἰ δὲ μερική, πάντως κάτωθεν, τουτέστι πρὸς τὴν ἐλάττονι, ἵνα μὴ
τὴν μείζονα μερικὴν ποιήσωμεν. καὶ καθόλου εἰπεῖν ἐπιβλέπειν δεῖ, μή τι
10 παραφύσείται διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐν ἑκάστῳ σχήματι παραπεφυλαγ-
μένων, καὶ εἰ μὲν διὰ τῆς προσθήκης σώζεται τὰ τοῦ σχήματος ἴδια,
προσθετέον, εἰ δὲ μή, δι’ ἄλλου δεικτέον σχήματος.

p. 50a11 Τούς τε πρὸς ὄρισμὸν τῶν λόγων, ὅσοι πρὸς ἐν τι τυγ-
χάνουσι διειλεγμένοι τῶν ἐν τῷ ὄρῳ, πρὸς δὲ διείλεχται,
15 θετέον ὄρον.

"Άλλο πάλιν ἡμᾶς διὰ τούτων διδάσκει. πολλάκις, φησί, συλλογιζό- 25
μενοι δεῖξαι βουλήμεθα δτι δδε τοῦδε οὐκ ἔστιν ὄρισμός, οὐ πάντως δλον
τὸν ὄρισμὸν ἀνασκευάσαι βουλόμενοι ἀλλὰ μόριον τι τῶν ἐν τῷ ὄρισμῷ.
ἐν οὖν τῷ ἀνασκευάζειν, δτι δδε τοῦδε οὐκ ἔστιν ὄρισμός, οὐ θετέον,
20 φησίν, δλον τὸν ὄρισμὸν ὄρον (δυσχερῶς γὰρ οὗτως εὑρίσκομεν μέσον δι’
οὐ δείξομεν τὸν ὄρισμὸν δλον τῷ ὄριστῷ μὴ ὑπάρχοντα). ἀλλὰ θετέορ διν
εἴη τῷ ὄρισμῷ κακῶς εἰλημένον, τοῦτο θετέον ὄρον· δειχθέντος γὰρ
δτι τοῦτο οὐχ ὑπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ. διὰ τούτου καὶ οἱ ὄρισμοὶ συνελη-
λεγκται, εἴης παρείληφέ τι τῶν μὴ ὑπαρχόντων. οἷον τέ φησιν; εἴ τις ὄρε- 30
25 ςαιτο τὸ διδωρὸν ὑγρὸν ποτὸν εἶναι. οὐ θετέον τὸ διγρὸν ποτὸν δρον
(ὑπάρχει γὰρ ὁμοιογουρένως τῷ διδατὶ τὸ διγρόν), ἀλλὰ τὸ ποτὸν θετέον,
μέσον δὲ τὴν θάλασσαν. ἐπεὶ οὖν πᾶσα θάλασσα διδωρό, οὐδεμίᾳ δὲ
θάλασσα ποτόν, οὐ πᾶν ἄρα διδωρό ποτόν. κακῶς ἄρα ἐν τῷ ὄρισμῷ
παρείληπται τὸ [ὑγρὸν] ποτόν, δ μὴ παντὶ διδατὶ ὑπάρχει.

30 p. 50a16 "Ἐτι δὲ καὶ τοὺς ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμοὺς οὐ πειρα-
τέον ἀνάγειν· οὐ γὰρ ἔστιν ἐκ τῶν κειμένων ἀνάγειν.

Οὐ δεῖ, φησίν, ἀπαντας τοὺς ὑποθετικοὺς συλλογισμοὺς πειράσθαι

1 κάτωθεν PY: ἄνωθεν BSt 2 οὐκέτι P: οὔτε τι S: οὐκ BSt προστιθέντας PS
3 προστεθείη PS: προσθήσεις Bt: γίνεται πρόσθεσις Y ποιήσεις PSY: ποιήσεις Bt
4 post δευτ. add. σχήματι S, post τρίτῳ P 5 ὡς PSY: ὃν Bt εἴπομεν PS
7. 8 post ἀδιάφορον add. τὴν προσθήκην ποιήσασθαι Y 13 ἐρισμός Y (n, pr. C f)
14 τῶν κτλ. om. Y 16 φησί Y: om. Bt 19 γοῦν Y 22 τοῦτο θετέον ὄρον
om. B 23 ὄρος Bt 23. 24 συνελήκεχται B cf. p. 378, 13 24 τί om. Bt
25 τὸ prius om. t 27 δὲ alt. om. B 29 τὸ ὑγρὸν Y: τοῦ ὑγροῦ τὸ Bt: ὑγρὸν
delevi 30 καὶ om. t Arist. 31 οὐ γὰρ κτλ. om. Y ἀναγαγεῖν t

ἀναλύειν εἰς τὰ συγήματα ἀλλὰ μόνην αὐτῶν τὴν πρόσληψιν, τὸ δὲ LXXXVII^ο συνημμένον οὐκέτι διὰ τὸ μὴ διὰ συλλογισμοῦ δείκνυσθαι ἀλλ᾽ ἐξ ὄμοιογίας λαμβάνεσθαι. ὑποθετικοὺς δέ φησιν ἐν τούτοις οὐ πάντας ἀλλὰ τοὺς ἐξ ὄμοιογίας καλούμενους, λέγω δὴ τοὺς λαμβάνοντας κατὰ συνθήκην τὸ συν- 45 οῦ ημμένον, ὥσπερ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ηερὶ οὐρανοῦ πραγματείᾳ περὶ τῶν συγημάτων τῶν ἀστρων κατεσκεύασεν. αἰτήσας γὰρ δτι ὅπερ ἐπὶ ἐνὸς τῶν ἀστρων, τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν, καὶ τοῦτο λαβὼν ἐξ ὄμοιογίας, δτι εἰ ἐν ὑποιονοῦ σφαιρικόν, καὶ τὰ λοιπὰ τοιαῦτ' ἀν εἶη, εἴτα τὴν πρόσληψιν κατασκευάζας, τὸ ἀλλὰ μὴν ἐν τῶν ἀστρων, ἡ σελήνη, 10 σφαιρική', συνήγαγε τὸ καὶ τὰ λοιπὰ σφαιρικὰ εἶναι. τοὺς τοιωτούς οὖν, φησί, τῶν συλλογισμῶν οὐ πάντας ἀνακτέον ἀλλὰ μόνην τὴν πρόσληψιν· 50 αὕτη γὰρ ἡ συλλελογισμένη· τὸ δὲ συνημμένον ἐξ ὄμοιογίας εἰληπται. δτι δὲ ἐπὶ τῶν ἐξ ὄμοιογίας εἰλημμένων πολλάκις καὶ τὸ συνημμένον διὰ συλλογισμοῦ δείκνυται, δῆλον. ὁ γοῦν Πλάτων λαβὼν δτι, εἰ τὸ ζῶν καὶ τὸ 15 τεθυγάδες ἐξ ἀλλήλων εἰσίν, ήμων αἱ ψυχαὶ ἐν Ἀιδου, ἀλλὰ μὴν τὸ πρότερον, καὶ τὸ δεύτερον ἄρα, οὐ | μόνον τὴν πρόσληψιν ἀλλὰ καὶ τὸ LXXXVIII^ο συνημμένον κατεσκεύασε. καὶ ἐν τοῖς δι' ἀδυνάτου δέ, ως ἔειης φησι, τὸ συνημμένον δεῖται κατασκευῆς, ως μαθησόμεθα. οὖν οὖν περὶ τῶν ἐξ ὄμοιογίας ὑποθετικῶν ὁ λόγος. κέχρηται δὲ παραδείγματι τοισύτῳ. ἐάν 20 τις, φησίν, αἰτήσῃ ἐξ ὄμοιογίας δτι, εἰ μὴ εἶη τῶν ἐναντίων μία δύναμις, οὐδὲ ἐπιστήμη μία ἔσται, τοῦτο μὲν οὐλον τὸ 'εἰ τόδε, καὶ τόδε' οὐκ ἀναλυτέον· οὐ γὰρ συλλελόγισται ἀλλ᾽ ἐξ ὄμοιογίας εἰληπται. τὸ μέντοι 5 'ἀλλὰ μὴν οὐκ ἔστι τῶν ἐναντίων μία δύναμις' ἀναλυτέον· τοῦτο γάρ δέδειται διὰ συλλογισμοῦ. δτι μὲν οὖν οὐκ ἔστι τῶν ἐναντίων μία 25 δύναμις, δειχθῆσεται διὰ μέσου τοῦ ὑγιεινοῦ καὶ τοῦ νοσώδους· τὸ γάρ ὑγιεινὸν καὶ τὸ νοσῶδες ἐναντία ἔστιν, τοῦ ὑγιεινοῦ καὶ τοῦ νοσώδους οὐκ ἔστι μία δύναμις, τῶν ἄρα ἐναντίων οὐκ ἔστι μία δύναμις. δτι δὲ τοῦ ὑγιεινοῦ καὶ νοσώδους οὐκ ἔστι μία δύναμις, δειξεῖς διὰ μέσου τοῦ μὴ τῶν αὐτῶν εἶναι αὐτὰ ποιητικά· τὸ γάρ ὑγιεινὸν καὶ νοσῶδες οὐκ εἰσὶ 30 τῶν αὐτῶν ποιητικά, πάντα δσων ἔστι μία δύναμις, ταῦτα τῶν αὐτῶν ἔστι ποιητικά, τοῦ ἄρα ὑγιεινοῦ καὶ νοσώδους οὐκ ἔστι μία δύναμις.

p. 50a29 'Ομοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν διὰ τοῦ ἀδυνάτου περαινο-
μένων· οὐδὲ γὰρ τούτους ἔστιν ἀναλύειν.

"Οτι οὐ περὶ πάντων τῶν ὑποθετικῶν ὁ λόγος, δῆλον ἐξ ὧν τὸ μὲν

1 ἀνάγειν B 2 τὸ μὴ διὰ bis, semel del. B 5 ἐν τῷ B πραγματείᾳ om. BSt
 Ηερὶ οὐρ.] II 11 p. 291b17sq. 6 κατασκευάζει Y ὥσπερ Y 8 εἰ Bt: ἐὰν Y
 ὑποιονοῦ] o tert. corr. Y post σφ. add. ἦ Y σφαιρικὰ ἀν Y 9 κατασκευάζεις Y
 τὸ om. B: τὴν S: δτι t 10 οὖν S: om. BYt 13 γάρ Y post τῶν add. μὴ SYt
 14 Πλάτων] Phaedo c. 16 p. 71D ζῶν scripsi: ζῶν BSYt 17 ἐν οἷς Y δέ S:
 om. BYt εἴης] p.55a29sq. 21 μία bis B καὶ BSt: οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Y 22.23 οὐ—
 ἀναλυτέον om. B 24 μὲν om. Bt 25 τοῦ alt. del. B 25.26 τὸ γάρ—νοσώδους om. B
 26 τὸ om. St τοῦ alt. om. St 29 τῶν—ποιητικά SY: ταῦτα εἶναι τῶν αὐτῶν Bt
 30 πάντα scripsi: πάντων BSYt ἔστι μία BSY: οὐδεμία t 31 post καὶ add. τοῦ Y
 32 δι' ἀ. B 33 οὐδὲ κτλ. om. Y οὗτε t post τούτους add. οὐκ Arist. (om. n)

πρότερον σαφῶς ἐξ ὄμολογίας ἐκάλεσεν, ἐκεῖθεν δὲ μετέβη ἐπὶ τὸν LXXXVIII^ο
ἢ' ἀδινάτου. ὅμοιως /ἢ/ καὶ ἐπὶ τῷ οὐ' ἀδινάτου οὐ πάντα τὸν ὄποιον
θετικὸν ἀναλυτέον. ὑπεγαντίως δὲ οὗτοι ἔχουσι τοῖς ἐξ ὄμολογίας· τὸ μὲν γάρ
συνημμένον αὐτῶν ὡς ἀμφίβολον ὃν κατασκευάζεται διὰ συλλογισμοῦ, η
δὲ πρόσληψις ὡς ὀμολογημένη κατασκευής οὐ δεῖται· οἱ γάρ εἰς ἄτοπαν
ἀγοντες οὐκ εἰς ἀμφίβολον ἀλλ' εἰς ὄμολογουμένως ἄτοπον τὴν ἀπαγωγὴν
ποιοῦνται. ὅσπερ καὶ ὁ γεωμέτρης βουλόμενος δεῖται, θτι η διάμετρος τῇ
πλευρῇ ἀσύμμετρός ἐστι, κέχρηται τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆ διὰ ὑποθετι-
κοῦ συλλογισμοῦ τὸν τρόπον τούτον· εἰ γάρ μὴ εἴη, φησίν, ἀσύμμετρος, 25
10 σύμμετρος ἔσται· ἀλλ' εἰ σύμμετρος εἴη, τὰ περισσὰ τοῖς ἀρτίοις ίσα ἔσται·
ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον τὰ περισσὰ τοῖς ἀρτίοις ίσα εἶναι· οὐκ ἄρα σύμμετρος.
τὸ μὲν οὖν συνημμένον ἐν τούτοις διὰ συλλογισμοῦ δείκνυται, η δὲ πρόσ-
ληψις οὐκέτι. διαφέρουσι δέ, φησίν, οἱ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπάγοντες τῶν ἐξ
ὄμολογίας, θτι οἱ μὲν εἰς ἀδύνατον ἀπάγοντες ὅπερ οὐκ ἀποδεικνύουσιν οὐκ
15 ἐξ συνθήκης λαμβάνουσιν ὄμολογούμενον ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς ἐναργείας μαρ-
τυρούμενον, ἐκεῖνοι δὲ ἐξ συνθήκης· ὡς εἰ μὴ συγχωρήσοι ὁ προσδιαλε- 20
γόμενος, οὐ μόνον τὴν πρόσληψιν ἀλλὰ καὶ τὸ συνημμένον κατασκευάσαι
ἀνάγκη. διτὴ οὖν η διάκρισις τῶν εἰς ἀδύνατον ἀπάγόντων πρὸς τὸν ἐξ
ὄμολογίας, θτι οὔτοι μέν, λέγω δὴ οἱ εἰς ἀδύνατον, τὸ συνημμένον κατα-
25 σκευάζουσιν, ὄμολογούσι δὲ τὴν πρόσληψιν, ἐκεῖνοι δὲ τούταντίον, καὶ θτι
οὔτοι μὲν ὁ λαμβάνουσιν οὐ κατὰ συγχώρησιν καὶ ὄμολογίαν λαμβάνουσιν
ἀλλ' ὡς ἐξ τῆς ἐναργείας μαρτυρούμενον, ἐκεῖνοι δὲ ἐξ συνθήκης.

p. 50a30 Ἀλλὰ τὴν μὲν εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγὴν ἔστι. 35

Τουτέστι τὸ συνημμένον 'εὶς η διάμετρος σύμμετρος, τὰ ἄρτια τοῖς περιτ-
25 τοῖς ίσα ἔσται'· τοῦτο γάρ διὰ συλλογισμοῦ δείκνυται. Θάτερον δέ, φησίν,
οὐκ ἔστι, τουτέστι τὴν πρόσληψιν, λέγω δὴ τὸ ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον τὰ ἄρτια
τοῖς περιττοῖς ίσα εἶναι'· τοῦτο γάρ ὄμολογεῖται καὶ συλλογισμοῦ οὐ δεῖται.

p. 50a39 Πολλοὶ δὲ καὶ ἕτεροι περαίνονται ἐξ ὑποθέσεως, οὓς
ἐπισκέψασθαι δεῖ καὶ ἐπισημήνασθαι καθαρῶς.

30 Ἐπαγγέλλεται μὲν ἐν τούτοις περὶ τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν δια-
λαβεῖν, τίνες τέ εἰσι καὶ πόσα τούτων τὰ εἰδή· οὐ φαίνεται δὲ οὐδὲποτε
περὶ αὐτῶν πραγματευσάμενος, ὡς οἱ ἐξηγηταί φασιν.

2 δι' prius Bt: διὰ τοῦ Y δὲ ex Arist. addidi 3 ἀναλύσομεν τοῦ μὲν γάρ οὐ. Y
4 ως οὐ. SY ὃν οὐ. BST 5 ὄμολογουμένη sic Y 6 ὄμολογουμένως S:
ώμολογημένως B: ὄμολογούμενον Y: ὄμολογημένως sic t 8 post διὰ add. τοῦ Y
10 post ἔσται alt. add. φησίν Y 11 post ίσα iterat ἔσται φησίν. ἀλλὰ—ίσα Y εἶναι
ίσα B post σύμμετρος add. η διάμετρος Y 14 τὸ BST: οὐ. Y post ἀπάγοντες
add. τὴν πρόσληψιν Bt: οὐ. SY 15 ἐναργείας t: ἐνεργείας BSTY 16 συγχωρίσει B
18 διατρεσίς t 19 post ὄμολ. add. καὶ Y δὲ t: οὐ. B δι' ἀδυνάτου Y
22 ἐνεργείας BST 24 τὸν B η διάμετρος οὐ. t 24. 25 περισσοῖς Y itemque vs. 27
27 ὄμολογεῖται t, ex ὄμολογῆται, ut videtur, corr. B: ὄμολογῆται Y 28 οὐς κτλ. οὐ. Y
29 καὶ διατημῆται Arist. 30 post μὲν add. οὖν Bt 32 τούτων B

p. 50b5 "Οσα δὲ ἐν πλείοσι σχήμασι δείκνυται τῶν προβλη- LXXXVIII^r
μάτων, ἐὰν ἐν θατέρῳ συλλογισθῇ, ἔστιν ἀναγαγεῖν τὸν συλλο- 45
γισμὸν εἰς θάτερον.

Διηδάσκει διὰ τούτων ὅτι οὐ πάντως ἀνάγκη τὴν ἀνάλυσιν τῶν συλλο- 5
γισμῶν εἰς τοῦτο ποιεῖσθαι τὸ σχῆμα ἐν ᾧ καὶ ὁ συλλογισάμενος τὸν συλ-
λογισμὸν ἐπλεξεῖν, ἀλλ᾽ ὅσα τῶν προβλημάτων ἐν πλείοσι περαίνεται σχή-
μασιν, ἀδιάφορον ταῦτα εἰς ὄποιονοῦν ἀναγαγεῖν. οἷον τὸ μὲν καθόλου
καταφατικὸν μόνιμος ἐν πρώτῳ δείκνυται· οὐκοῦν ὅταν τις καθόλου κατα- 50
φατικὸν συλλογίσῃται πρόβλημα, ἀνάγκη εἰς τὸ πρῶτον μόνον τὴν ἀνάλυσιν
10 ποιεῖσθαι. τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν καὶ διὰ τοῦ πρώτου περαίνεται καὶ
διὰ τοῦ δευτέρου· εἴτε οὖν διὰ τοῦ πρώτου συλλελόγισται, δυνατὸν καὶ εἰς τὸ
δεύτερον ἀνάγειν διὰ τοῦ ἀντιστρέψειν τὴν ἀποφατικὴν πρότασιν, εἴτε ἐν τῷ
δευτέρῳ, τὸν αὐτὸν τρόπον *(εἰς τὸ πρῶτον)*, εἰ καὶ ἔστιν ὅτε καὶ τῆς τοῦ συμ-
περάσματος ἀντιστροφῆς δεόμεθα, ώς ὅταν ἐν δευτέρῳ σχῆματι ἡ ἐλάττων
15 ἀποφατικὴ ὑπάρχῃ. εἰς τὸ τρίτον δὲ | οὐδαμῶς ἔστιν ἀνάγειν οὐδὲν LXXXVIII^v
τῶν καθόλου. διότι πάντα μερικὰ ἐν τρίτῳ συνάγεται. τὸ δὲ μερικὸν κατα-
φατικὸν ἐν τῷ πρώτῳ καὶ τῷ τρίτῳ ἐνδέχεται ἀναλύειν. εἴτε γάρ ἐν τῷ
πρώτῳ συλλελόγισται, τῆς ἐλάττονος ἀντιστροφείσης γίνεται τὸ τρίτον σχῆμα·
οἷον εἰ τὸ Α πάντι τῷ Β, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ· τῆς γάρ ΒΓ' ἀντιστρα- 20
το φείτη, λέπο οὕτι τὸ Γ' τινὶ τῷ Β, τὸ τρίτον γίνεται σχῆμα. ὅμοίως δὲ
καὶ εἰ ἐν τῷ τρίτῳ συλλελόγισται, πάλιν διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τὸ πρῶτον ὃ
γενήσεται. τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν ἐν πᾶσι δείκνυται τοῖς σχήμασιν,
μιστε καὶ εἰς πάντα τὰ σχήματα αὐτὸν ἀναλύειν ἐνδέχεται γωρίς τοῦ τετάρτου
τρόπου τοῦ δευτέρου σχήματος καὶ τοῦ πέμπτου τοῦ τρίτου δι' ἣν εἰρήκαμεν
25 πολλάκις αἰτίων· τὸν γάρ οὗτον συλλελογισμένοντος οὐκ ἐνδέχεται εἰς τὸ
πρῶτον ἀναγαγεῖν σχῆμα. καὶ καθόλου φημὶ ὅτι τὸν μὲν ἐν τῷ πρώτῳ
ἀποφατικὸν καὶ εἰς τὸ δευτέρον ἔστιν ἀναλύειν σχῆμα καὶ τὸν μερικὸν
καὶ εἰς τὸ τρίτον, τὸν δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀποφατικὸν ὅντας πάντας εἰς 10
τὸ πρῶτον γωρίς τοῦ τετάρτου τρόπου. εἰς δὲ τὸ τρίτον ὅτι τὸν μὲν
30 καθόλου οὐκ ἐνδέχεται, πρόδηλον· οὐδὲν γάρ καθόλου ἐν τῷ τρίτῳ δείκνυται.
τῶν δὲ μερικῶν τὸν ἔτερον μόνον τὸν τρίτον τὸν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου
ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς· ἀμφοτέρων γάρ ἀντι-
στροφεισῶν τῶν προτάσεων ἥγίνεται τὸ τρίτον σχῆμα. οἷον εἰ τὸ Α τῷ
μὲν Β οὐδὲν τῷ δὲ Γ τινί· δῆλον γάρ ὅτι ἔκατέρας ἀντιστρεφομένης τό τε
35 Β οὐδὲν τῷ Α καὶ τὸ Γ τινί. ὁ δὲ λοιπὸς οὐκέτι ὁ ἐκ τῆς μείζονος 15

2 ἐὰν κτλ. om. Y ἀν t: ἦν Arist. ἀναγαγεῖν t Arist.: ἀνάγειν B 5 ὁ συλλογισμὸς BS
7 ἀδύνατον t 10 καὶ prius om. Bt 12 ἀναγαγεῖν SY διὰ τὸ Y 13 εἰς τὸ πρῶτον
addidi καὶ prius om. Bt 13. 14 τῆς—ἀντιστροφῆς St: ταῖς—ἀντιστροφαῖς B: τὴν—
ἀντιστροφὴν Y 14 ἐδεήμεθα B 15 εἰς δὲ τὸ τρίτον Y ἀναγαγεῖν SY 16 διὰ τὸ—
ἐν αὐτῷ συνάγεσθαι S post πάντα add. τὰ BYt: om. S 17 ἀναλύειν ἐνδέχεται B
20 τῷ Y: τῶν Bt post σχῆμα add. e vs. 19 οἷον εἰ—τῷ γ B 25 πολλάκις] velut
p. 94, 12 sq. 107, 29 sq. 27. 28 τὸν μερικὸν καταφατικὸν εἰς Y 29 τὸν μὲν S: inv. ord.
Bt: μὲν τὸ Y 31 post τρίτον add. τοῦ δευτέρου Y 34 τό τε BSY: τὸ δὲ t
35 post τὸ γ add. τῷ a Y

καθόλου καταφατικής τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς· οὕτε ΙΧΧΧVIII.
γάρ η μερικὴ ἀποφατικὴ ἀντιστρέψει, η τε καθόλου καταφατική, εἰ ἀντι-
στραφείη, μερικὴ γίνεται. πάλιν τοὺς ἐν τῷ τρίτῳ τοὺς μὲν καταφατικοὺς
πάντας εἰς τὸ πρῶτον ἀναλύσεις· τοὺς δὲ ἀποφατικοὺς χωρὶς τοῦ πέμπτου
5 τρόπου τοὺς λοιποὺς δύο εἰς ἀμφότερα ἀνάξεις τὰ σχῆματα, τὸ πρῶτον
φημι καὶ τὸ δεύτερον, ἀλλ' εἰς μὲν τὸ πρῶτον θατέραν τῶν προτάσεων
ἀντιστρέψων, εἰς δὲ τὸ δεύτερον ἀμφοτέρας. οἷον ἔστω η μὲν μείζων 20
ἀποφατική, η δὲ ἐλάττων καταφατική, ἀμφω καθόλου· τῷ γάρ Β οὐδενὶ
τὸ Α, τὸ δὲ Γ παντί, ὥστε καὶ τὸ Β τινὶ τῶν Γ, καὶ γίνεται τὸ πρῶτον
10 σχῆμα· ἐὰν δὲ καὶ τὴν ΒΑ ἀντιστρέψω λέγων ὅτι τῷ Α οὐδενὶ τὸ Β,
ἔσται τὸ δεύτερον. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ ἕτερου τρόπου τοῦ τὴν ἐλάττονα
μερικὴν ἔχοντος καταφατικὴν πάλιν τῆς μὲν καταφατικῆς ἀντιστραφείσης
γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα, ἀμφοτέρων δὲ τὸ δεύτερον.

p. 50b9· "Εἶσται δὲ φανερὸν ἐν τοῖς ἐπομένοις.

25

15 "Οτι οὐ πάντας ἐνδέχεται ἀνάγειν εἰς πάντα τὰ σχῆματα, φανερὸν
ἔσται, φησί, διεξιόντων ἡμῶν πάντας τοὺς ἐν τοῖς σχήμασι τρόπους·
ἐπεξέργεται γάρ ἐκάστῳ, καὶ δείξει ὅτι τὸν ἐν τῷ δευτέρῳ τέταρτον τρόπον
καὶ ἐν τῷ τρίτῳ πέμπτον ἀδύνατον εἰς ἔτερον ἀναλῦσαι σχῆμα. ταχὺς
οὖν πᾶσιν ἐπεξέργεται. καὶ δῆλα ἔστι τὰ τῆς λέξεως.

20 p. 50b18 Τῶν δ' ἐν μέρει θάτερος μόνος.

35

Εἰπομεν ποῖος, διτι δὲ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς καὶ τῆς
ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς· οἱ μέντοι τέταρτος οὐ ἐκ τῆς μείζονος
καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς οὔ.

40

25 p. 50b21· "Ἐὰν δὲ τὸ μὲν κατηγορικὸν ἦ πρὸς τῷ Β, τὸ δὲ στερη-
τικὸν πρὸς τῷ Γ, πρῶτον δρον θετέον τὸ Γ.

Τουτέστιν ἐὰν η μείζων η καταφατική, η δὲ ἐλάττων ἀποφατική,
ἀμφω δὲ καθόλου δηλονότι (περὶ τούτων γάρ οἱ λόγοι), οὐκ ἄλλως ἀνα-
γγίζεται εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα η τὴν δύναμιν τῶν ἄκρων τῶν δρων ἀμει-

2 η τε S: οὕτε η BYt καταφατική SY: om. Bt post εἰ add. γάρ Bt: δὲ Y: om. S
3 post γίνεται add. καὶ ἀσυλλόγιστος οὐ τρόπος Y 4 post χωρὶς add. τενος B 5 post
δύο add. ητοι τ(όν) β'ον καὶ τὸν σ'ον Y 7 δὲ om. t μὲν om. Y 8 post ἀμφω
add. δὲ Y 9 τῶ δὲ SY παντὶ τὸ β' ὥστε καὶ τὸ οὐ παντὶ τῶ γ' Y 10 δὲ τὸ β' Y
λέγω SY τῶ B: τὸ t: τὸ β' τῶ μὲν Y post οὐδενὶ add. τῶ δὲ γ' τενι Y 11 εἰ
δεύτερον om. B 12 καταφατικὴν ἔχοντος Y ἀποφατικῆς Y 13 post σχῆμα
add. ητοι οὐ δος τοῦ αὐτοῦ Y post δεύτερον add. οὐ γος τοῦ βού Y 15 οὐ—σχῆ-
μα om. Y 19 ante καὶ add. τὸν t 20 μόνος BYt (BCufm): μόνον Arist.
21 οὐ—22 μέντοι om. Y τῆς prius t: om. B 22 μέντοι t: post 21 οὐ trans-
posuit B 23 οὐ om. Y 21 μὲν post κατηγ. collocat t: om. Arist. 27 post
γάρ add. καὶ Y 28 τὸ β' t τῶν ἄκρων deleverim cf. p. 362,17 τὸν δρον B

φάντων ἡμῖν, τουτέστι τὸν μὲν μείζονα ἐλάττονα ποιησάντων, οἷον LXXXVIII τὸ Β, τὸν δὲ ἐλάττονα, λέγω δὴ τὸ Γ, μείζονα. ἀντιστραφείσης γὰρ τῆς ἀπο- 50 φατικῆς καὶ τοῦ πρώτου γενομένου σχήματος συνάγεται μὲν δτι τὸ Γ οὐδενὶ τῶν Β· διὰ δὲ τὸ ἀντιστρέψειν τὸ στερητικὸν καθόλου ἀντιστραφέντος τοῦ 5 συμπεράσματος γίνεται τὸ ἔξι ἀρχῆς, δτι οὐδὲ τὸ Β οὐδενὶ τῶν Γ· τοῦτο γὰρ ἐν τῷ δευτέρῳ συνηγμένον ἦν.

p. 50b 31 Οὔτε γὰρ ἐπιδέχεται ἀντιστροφὴν τὸ ΑΒ, οὔτε γενο-
μένης ἔσται συλλογισμός. |

¶ Η καταφατική (αὕτη γάρ ἔστιν ἡ ΑΒ, ητις LXXXIX^r
10 μείζων ἦν) πρῶτον μὲν πρὸς οὐδεμίαν ἀντιστρέψει. εἰ δὲ διλως, καθὸ
δύναται ἀντιστρέψειται. ἀντιστρέψει, λέγω δὴ πρὸς τὴν μερικὴν κατα- 10
φατικήν, ὥστε τὸ Β τινὶ τῷ Α ὑπάρχειν, μερικὴ γενήσεται ἡ μείζων
καὶ ἀσυλλόγιστος ὁ τρόπος.

p. 51a 8 Ἐὰν δὲ τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Α τινὶ τῷ Γ, πρῶτον
15 ὅρον θετέον τὸ Β.

Τουτέστιν ἐὰν ἀμφοτέρων οὐσῶν καταφατικῶν ἡ ἐλάττων εἴη καθόλου,
δεῖ πάλιν ὥσπερ καὶ πρότερον τὴν δύναμιν τῶν ὅρων ἀντιμεταλαβόντα [καὶ] 20
τὸν μὲν ἐλάττονα μείζονα θεῖναι τὸν δὲ μείζονα ἐλάττονα καὶ συμπερᾶναι
μὲν δτι τὸ Β τινὶ τῶν Α, ἀντιστρέψαντα δὲ τὸ συμπέρασμα, δτι καὶ τὸ Α
20 τινὶ τῶν Β, τὸ προκείμενον ἔξι ἀρχῆς συναγαγεῖν.

p. 51a 22 Φανερὸν δὲ δτι καὶ πρὸς τὸ ἀναλύειν εἰς ἄλληλα τὰ
σχήματα ἡ πρὸς τῷ ἐλάττονι ἄκρῳ πρότασις ἀντιστρεπτέα ἐν
ἀμφοτέροις τοῖς σχήμασι.

Τουτέστιν τὸ πρῶτον καὶ τρίτον σχῆμα· περὶ τούτων γὰρ νῦν τὸν
25 λόγον ποιεῖται. εἴτε οὖν, φησίν, ἐκ τοῦ πρώτου εἰς τὸ τρίτον μεταλαβεῖν

1 μὲν ομ. Bt	2 τὸ prius Y: τὸν Bt	γ—β Y	δὲ ομ. Yt
δὴ ομ. Bt	τὸν γ' t	4 τῷ Y	τὸ alt. B: τὸν Yt
γεται Y: δέχεται Arist.		5 τῷ γ Yt	7 ἐνδέ-
9. 10 ἡ καθόλου, φησί, καταφατική (καταφατική φησιν t)—ἀντι-			γεται (πρῶτον—ἀντιστρέψει ομ. t) Bt: ἡ μερικὴ φησιν ἀποφατική, αὕτη γάρ ἔστιν ἡ ἐλάττων πρότασις ἡ γ. ἡ δὲ μείζων ἔστι καθόλου καταφατική, ἡ γ. πρῶτον μὲν αὕτη ἡ καθόλου καταφατική, πρὸς οὐδεμίαν ἀντιστρέψει ἡ γ. ἐπεὶ καὶ μείζων Y 10 δὲ Y: ομ. Bt
12 ὥστε Bt: (ώς) καὶ Y	τῶν α B	post γενήσεται add. καὶ Y	
13 καὶ ὁ τρόπος ἐντεῦθεν ἀσυλλόγιστος Y	14 τινὶ τῶν B	14. 15 πρῶτον ὅρον Bt	
(C, corr. A): πρῶτος ὅρος Y Arist.	15 θετέον BYt (C, corr. A): θετέος Arist.		
16 ἡ—εἴη Bt: καὶ ἡ μὲν μείζων εἴη μερικὴ ἡ δὲ ἐλάττων Y	17 ἀντιμεταλαβόντας Y		
καὶ alt. delevi	19 μὲν ομ. Y	ὅτι καὶ—20 συναγα-	
γεται Bt: τὸ δὲ τὸ γ τινὶ τῷ α, ἐπειδὴ ἡ μερικὴ καταφατική ἀντιστρέψει πρὸς έαυτήν, συνάξαι			
τὸ ἔξι ἀρχῆς προκείμενον συμπέρασμα τὸ δτι καὶ τὸ α τινὶ τῷ β, καὶ ὁ συλλογισμός ἀνάγεται			
διὰ δύο ἀντιστροφῶν ἐν τρίτω σχήματι· ἔστι δὲ ὁ τρίτος τοῦ τρίτου Y		21 καὶ δτι Arist.	
22 ἄκρῳ κτλ. ομ. Y			

βουλήμεθα τὰς προτάσεις εἴτε ἀνάπαλιν, πάντως τὴν ἐλάττονα ἀνάγκη LXXXIX^v ἀντιστρέψειν. ἐπὶ μὲν γάρ τοῦ πρώτου ἀδύνατον ἦν τὴν μείζονα ἀντιστραφῆναι· οὕτω γάρ τὸ δεύτερον γίνεται σχῆμα. ὁ γάρ μέσος τοῦ ἐλάττονος κατηγορεῖτο· ἀντιστραφείσης οὖν τῆς μείζονος προτάσεως συμβῆσεται· 5 καὶ τοῦ μείζονος αὐτὸν κατηγορεῖσθαι· τοῦτο δὲ ἦν τὸ δεύτερον σχῆμα. εἰ δὲ ἀμφότεραι ἦσαν κατηγορικαί, δεύτερον τε σχῆμα πάλιν ἔγίνετο καὶ κατὰ ἀμφότερα ἀτυλλόγριστον· ἡ τε γάρ μείζων μερική, καὶ ἔτι ἀμφότεραι κατηγορικαί, μόνως οὖν ἡ ἐλάττων ἀντιστρεπτέα. ὄμοιώς καὶ εἰ ἐκ τοῦ τρίτου εἰς τὸ πρῶτον μεταλαβεῖν θελήσομεν. εἰ γάρ ἡ μείζων ἀντιστραφείη, ἀποφατική μὲν οὖσα ἀσυλλόγιστον ποιήσει τὸ πρῶτον σχῆμα· εἰς 40 ἐλάττονα γάρ μετατεθήσεται ἐκ μείζονος, καὶ ἔσται ἐν πρώτῳ σχήματι ἡ ἐλάττων ἀποφατική. οἷον εἰ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ', τὸ δὲ Β παντί· εἰ οὖν ἀντιστραφείη ἡ ΑΓ', ἔσται τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ', τὸ δὲ Γ' οὐδενὶ τῷ Α· ἀποφατική οὖν ἡ ἐλάττων. εἰ δὲ εἴη ἡ ΒΓ' μερική καταφατική, ἔσται 45 καὶ πρὸς τῷ πρώτῳ ἔτερόν τι ἀτοπον, τὸ καὶ τὴν μείζονα μερικὴν εἶναι. εἰ δὲ καταφατική εἴη καθόλου ἡ ΑΓ', δυνατὸν μὲν συναγαγεῖν διὰ τὸ Β τινὶ τῷ Α καὶ ἀντιστρέψαι ὥστε καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Β, ἀλλὰ περιττὸν δύο 50 δερμῆναι ἀντιστροφῶν ἔξιν τὴν ἐλάττονα ἀντιστρέψαντα ἀρκεσθῆναι. εἰ δὲ μερική εἴη ἡ ΒΓ' καὶ ἀντιστραφείη ἡ ΑΓ', ἀμφότεραι ἔσονται μερικαί, 55 διπερ ἔστιν ἀδύνατον. μόνως ἄρα ἐν τῇ μεταβάσει τοῦ πρώτου εἰς τὸ τρίτον καὶ τοῦ τρίτου εἰς τὸ πρῶτον τὴν ἐλάττονα ἀντιστρεπτέον. εἰ δὲ ἐκ τοῦ πρώτου εἰς τὸ δεύτερον γίνεται ἡ μετάβασις, πάντως ἡ μείζων ἀντιστρέψεται· αὗτη γάρ ἔστιν ἡ ἀποφατική. τὴν δὲ ἐλάττονα ἀδύνατον, ἐπεὶ τὸ τρίτον γίνεται σχῆμα. ὄμοιώς καὶ εἰ ἐκ τοῦ δευτέρου εἰς τὸ 60 5 πρῶτον γίνοιτο ἡ μετάβασις, ἡ μείζων ἀντιστραφήσεται πλὴν ἐνὸς τρόπου, τοῦ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς· ἀντιστραφείσης γάρ τῆς μείζονος μερική γίνεται ἐν πρώτῳ σχήματι, διπερ ἔστιν ἀδύνατον. ἀντιστρέψεται οὖν ἡ ἐλάττων μετὰ τῆς τῶν δρῶν δυνάμεως· εἰτα τοῦ συμπεράσματος ἀντιστραφέντος γίνεται τὸ ἐξ 65 60 ἀρχῆς. εἰ δὲ ἐκ τοῦ δευτέρου εἰς τὸ τρίτον ἡ ἐκ τοῦ τρίτου εἰς τὸ δεύτερον μετάβασις γίνοιτο, ἀμφοτέρας δεῖ ἀντιστρέψαι τὰς | προτάσεις. LXXXIX^v καὶ ἡ αἰτία δήλη· ἀντιπεπονθότως γάρ ἔχει ἐν τούτοις ὁ μέσος· ἐν μὲν γάρ τῷ δευτέρῳ ἀμφοτέρων τῶν ἀκρων κατηγορεῖται, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ ἀμφοτέροις ὑπόκειται· τὸν οὖν ἀμφοτέροις ὑποκείμενον ἀδύνατον ἀποτελέσμαν

1 βουλώμεθα τ	4 κατηγοροῦτο Υ	5 αὐτὸν Υ	6 δεύτερον πάλιν τὸ σχῆμα Υ
σχῆμα Υ	7 ἀσυλλόγιστος Υ	τε γάρ ομ. Υ	8 εἰς ομ. Βτ
θελήσωμεν Υτ	10 μένουσα Βτ	ποιήσεις τ	11 post ἐκ add.
τῆς Υ	12 τῶν γ' τ	τῶ δὲ Υ	13 τῶ alt. pr. Β: τῶν corr. Β, Υτ
πρῶτον Υ	καὶ alt. t: ante ἔτερόν collocat Υ: κατὰ Β	15 τὸ	16 εἴη ἡ αἱ μερική Υ
27 μερική γίνεται Βτ: εἰς μερικὴν Υ	17 ἀντιστρέψαι] ψ ε φ corr. Υ	18 post ἔξιν del. καὶ Β	ἀντιστρέψαντα Βτ:
στρέφοντος Υ	31 ἀντιστρέψειν Υ	20 ἔσται Υ	22 τὸ ομ. Βτ
ἡ prius ομ. Β	23 ἀναστρέψεται Υτ	24 post ἐπεὶ del. ἐν πρώτῳ Υ ¹	
27 μερική γίνεται Βτ: εἰς μερικὴν Υ	28 post οὖν add. καὶ Υ	29 ἀντι-	
στρέφοντος Υ	31 ἀντιστρέψειν Υ	34 τὸν scripsi: τὸ ΒΥτ	

κατηγορηθῆναι μὴ ἀμφοτέρων ἀντιστραφεῖσῶν τῶν προτάσεων· ὅμοίως LXXXIX^v
καὶ εἰ τὸν ἀμφοτέρων κατηγορούμενον δεήσει ἀμφοτέροις ὑποκεῖσθαι.

p. 51a 40 Φανερὸν οὖν ὅτι οἱ αὐτοὶ συλλογισμοὶ οὐκ ἀναλύονται 5
ἐν τούτοις τοῖς σχήμασιν οἴπερ οὐδὲ εἰς τὸ πρῶτον ἀνελύοντο.

5 'Ἐν τούτοις, τῷ τε τρίτῳ καὶ τῷ δευτέρῳ. συλλογισμοὶ δὲ ὁ
τέταρτος τρόπος τοῦ δευτέρου καὶ ὁ πέμπτος τοῦ τρίτου· οὐδέτερος γάρ 10
τούτων εἰς οὐδὲν τῶν λοιπῶν σχημάτων ἀναλυθῆναι ἔδύνατο. διόπερ καὶ
μόνοι δι' ἀδικούντων ἐδέκαντον τούτους ταῖς τοιοῦτοις διατάξεις. τῷ μὴ δύναται 15
ἀναλύεσθαι εἰς τὸ πρῶτον, τῶν ἄλλων πάντων τρόπων τῇ εἰς τὸ πρῶτον ἀναγωγῇ
περαινόντων τὸ ἀναγκαῖον.

p. 51b 5 Διαφέρει δέ τι ἐν τῷ κατασκευάζειν ἢ ἀνασκευάζειν τὸ
ὑπολαμβάνειν ἢ ταῦτὸν ἢ ἔτερον σημαίνειν τὸ μὴ εἶναι τόδε
καὶ εἶναι μὴ τοῦτο.

Διὰ τῶν νῦν παραδιδομένων τέχνῶν τὴν ἡμετέραν διάνοιαν ὁ φιλό-
15 σοφος βούλεται, ἵνα μὴ ἀπατώμεθα οἱόμενοι τὰς ἐκ μεταθέσεως κατα-
φάσεις ἀποφάσεις εἶναι. πολλάκις γάρ τινος κατασκευάζοντος, ὅτι τόδε οὐ
λευκόν ἐστιν, οἷηθείη ἄν τις ἀποφατικὸν εἶναι τὸ τοιοῦτον πρόβλημα· εἴτα
ἀναλύειν πειρώμενος αὐτὸς ἔαυτῷ ἀπάτης ἐσται αἴτιος καὶ πλάνης ζητῶν
τὴν ἀποφατικὴν πρότασιν δι' ἡς τὸ τοιοῦτον συνηκται πρόβλημα. οὐ δεῖ 20
οὖν, φησίν, οἵεσθαι ὅτι ταῦτόν ἐστι τὸ εἰπεῖν οὐκ ἔστι λευκόν καὶ ὅτι
ἔστιν οὐ λευκόν· τῇς γάρ καταφάσεως τῆς λεγούσης ὅτι λευκόν ἐστιν οὐκ
ἔστιν ἀπόφασις ἢ λέγουσα ὅτι οὐ λευκόν ἐστι· καὶ γάρ αὕτη κατάφασίς
ἔστιν ἐκ μεταθέσεως. καὶ ὅτι τοῦτο ἀληθές, δείκνυσιν ἐξ ἀναλογίας τῆς
πρὸς τὰς προτάσεις τὰς μετὰ τρόπου. ως γάρ ἔχει, φησί, τὸ ἔστι λευ-
25 κόν πρὸς τὸ ἔστιν οὐ λευκόν, οὗτως ἔχει τὸ δύναται βαδίζειν πρὸς
τὸ δύναται οὐ βαδίζειν· ὁ γάρ τρόπος τῷ ἔστι τρίτῳ προσκατηγορου-
μένῳ ἴσοδυναμεῖ καὶ δομοίως τάττεται. πάλιν ως ἔχει τὸ ἔστι λευκόν 30
πρὸς τὸ ἔστιν οὐ λευκόν, οὗτως ἔχει τὸ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν πρὸς
τὸ ἐπίσταται τὸ οὐκ ἀγαθόν. ἔστω οὖν τὸ μὲν ἔστι λευκὸν Α, τὸ
35 δὲ ἔστιν οὐ λευκὸν Β, τὸ δύναται βαδίζειν Γ, τὸ δύναται οὐ
βαδίζειν Δ, τὸ ἐπίσταται τὸ ἀγαθὸν Ε, τὸ ἐπίσταται τὸ οὐκ ἀγα-
θὸν Ζ. εἰ οὖν οὗτως ἔχει τὸ Α πρὸς τὸ Β, ως ἔχει τὸ Γ πρὸς τὸ Δ

2 τὸ Bt 4 ἐν τούτοις κτλ. om. Y 5 post τούτοις add. ἥτοι ἐν Y τε om. Y
7 τούτων Bt: τοῦ τρίτου Y ἤδυνατο Y 10 περαινόντων scripsi: περαινονται BYt
11 τι om. B 12 ἢ ταῦτὸν κτλ. om. Y 13 τοῦτο B Arist.: τόδε t
14 post ἡμετέραν del. δύναμιν Y¹ 15 οἰόμεθα Bt 17 ἀποφατικὴν t
18 ἔαυτοῦ B αἴτιος ἔσται Y 20 καὶ Bt: τὸ Y 22 ὅτι om. Bt
25 πρὸς—λευκόν om. B 26 οὐ Y Arist.: μὴ Bt cf. vs. 30 30 post τὸ alt.
add. οὐ t 32 ως—οὗτως Y πρὸς τῷ utrobique Yt

καὶ τὸ Ε πρὸς τὸ Ζ, εἰ μὴ εἴη τὸ Δ τοῦ Γ ἀπόφασις μηδὲ τὸ Ζ LXXXIX^v
τοῦ Ε, οὐδὲ ἄρα τοῦ Α τὸ Β ἀπόφασις ἔσται. [Α ἔστι λευκάν. Β ἔστιν
οὐ λευκόν· τοῦ Α τὸ Β ἀπόφασις οὐκ ἔστι. Γ δύναται βαδίζειν, Δ 30
δύναται οὐ βαδίζειν· τοῦ δύναται βαδίζειν τὸ δύναται οὐ βαδίζειν
οὐκ ἔστιν ἀπόφασις. Ε ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν, Ζ ἐπίσταται τὸ οὐκ
ἀγαθόν.] τοῦ οὖν δύναται βαδίζειν οὐκ ἀπόφασις τὸ δύναται οὐ
βαδίζειν· ἀμφότερα γάρ συναληθεύει ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν
χρόνον· ὁ γάρ αὐτὸς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον δύναμιν ἔχει τοῦ βαδίζειν
καὶ μὴ βαδίζειν. βαδίζειν μὲν γάρ καὶ μὴ βαδίζειν τὸν αὐτὸν κατὰ τὸν
10 αὐτὸν χρόνον ἀδύνατον· ὑπάρχειν γάρ καὶ μὴ ὑπάρχειν τὸ αὐτὸν κατὰ τὸν
αὐτὸν χρόνον τῷ αὐτῷ ἀδύνατον. δύνασθαι μέντοι τὰ ἀντικείμενα τὸν αὐτὸν
κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐνδέχεται ἐπὶ τῆς ἐνδεχομένης ὥλης· τοιούτους γάρ ἔσται
τὸ ἐνδεχόμενον, “οὐ μὴ ὄντος ἀναγκαίου τεθέντος δὲ οὐδὲν ἀδύνατον ἀκο-
λουθεῖ”. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Γ καὶ Δ ἀμα τῷ αὐτῷ ἐνδέχεται παρεῖναι,
15 κατάφασιν δὲ καὶ ἀπόφασιν ἄμα τῷ αὐτῷ κατὰ τὸ αὐτὸν παρεῖναι τῶν
ἀδυνάτων ἔστιν, οὐκ ἄρα ἔστι τοῦ Γ τὸ Δ ἀπόφασις. οὗτως δὲ εἴγε τὸ Α
πρὸς τὸ Β, ὡς ἔχει καὶ τὸ Γ πρὸς τὸ Δ· οὐδὲ τὸ Β ἄρα τοῦ Α ἀπό- 40
φασις ἔστι, λέγω δὴ τοῦ ἔστι λευκόν τὸ ἔστι οὐ λευκόν. ὡσαύτως
καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν, ἐπίσταται τὸ οὐκ ἀγαθόν· οὐ γάρ
20 ἔστι τοῦ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν ἀπόφασις τὸ ἐπίσταται τὸ οὐκ ἀγαθόν·
ἄμα γάρ τῷ αὐτῷ παρεῖναι ἀμφότερα ἐνδέχεται· ὁ αὐτὸς γάρ καὶ τὸ ἀγα-
θὸν ἐπίστασθαι δύναται καὶ τὸ οὐκ ἀγαθόν, ἐπειδὴ καὶ τῶν ἐναντίων μία
ἔστιν ἐπιστήμη. ὅστε εἰ μὴ ἔστι τοῦ Ε τὸ Ζ ἀπόφασις, οὐδὲ τοῦ Α τὸ
Β ἀν εἴη ἀπόφασις· οὐκ ἄρα τοῦ ἔστι λευκόν ἀπόφασις ἔστι τὸ ἔστιν
25 οὐ λευκόν, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. δέδεικται γάρ ἐν τῷ Περὶ ἐρμηνείας δὲ τι 45
οὐκ ἄλλως ἀπόφασις γίνεται ἐπὶ τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου προ-
τάσεων, εἰ μὴ τῷ ἔστι τὸ ἀρνητικὸν συνταχθῆ μόριον. τοῦτο γάρ ἔστι τὸ
τὴν κατάφασιν ἐργαζόμενον· ὅπερ εἰ μὴ ἡ ἀρνητικὸς ἀνέλη, οὐ γενήσεται
ἀπόφασις, ὃσπερ καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τρόπου προτάσεων τὸν τρόπον· ἴσο-
30 δύναμεῖ γάρ τῷ ἔστιν ὁ τρόπος. εἰ οὖν τοῦ ἔστι λευκόν μὴ ἔστιν ἀπό-
φασις τὸ ἔστιν οὐ λευκόν, κατάφασις ὃν εἴη καὶ αὐτὴ ἐκ γενηθέτως.

1 πρὸς τῷ Yt 2 τὸ σ. τοῦ Y σ. ἔστι—6 ἀγαθόν delevi ἔστι ex ἔσται corr. Y
3 τοῦ Y: τὸ Bt ἀπόφασις scripsi: ἀποφαίνεσθαι libri 4 post τοῦ add. δὲ Bt
6 τοῦ—7 βαδίζειν om. Y τοῦ t: τὸ B 8 ἔχει δύναμιν Y 9 τὸν αὐτὸν om. Bt
10 ἀδύνατον—12 ὥλης Bt: ἐν τῷ αὐτῷ ἀδύνατον. ἀλλὰ τὸ μὲν δυγάμει· τὸ δὲ ἐνεργείᾳ ἐν
τῷ αὐτῷ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπάρχειν. ἢ, ἐν διαφόροις ὑποκειμένοις εἴτουν(?) προσώποις
τὰ ἀντικείμενα. τουτέστι τὸ βαδίζειν καὶ μὴ βαδίζειν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐνδέχεται Y
ὑπάρχειν alt. t: ὑπάρχει B 11 τὸν αὐτὸν τὰ ἀντικείμενα t 13 οὐ κτλ.] e. 18
p. 32a 19 16 τοῦ Yt: τὸ B 16.17 ως—οὗτως Yt cf. p. 361,32 17 πρὸς τῷ
utrobiique Yt τοῦ—τὸ Bt 17.18 ἀπόφασις ἔστι post ἄρα collocat B 19 post
τὸ ἀγαθόν add. τὸ Y 20 τὸ ἐπίσταται τὸ οὐκ ἀγαθόν—τοῦ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν Y
21 ἐνδέχεται τὰ ἀμφότερα Y 23 ἐπιστήμη ἔστιν B τὸ ε τοῦ Bt τοῦ alt. corr. Y
post σ. del. οὐδενὶ Y^t 25 ὃσπερ t ἐν τῷ Περὶ ἐρμ. e. 10 p. 19b 19sq. 27 μόριον
συνταχθῆ B 30 τοῦ Y: τῆς Bt 31 τὸ om. Bt αὕτη, superser. τοῦτο Y: αὕτη t

ἔστιν οὖν τῆς μὲν 'ἔστι λευκόν' ἀπόφασις ἡ 'οὐκ ἔστι λευκόν', τῆς δὲ 50
'ἔστιν οὐ λευκόν' ἡ 'οὐκ ἔστιν οὐ λευκόν'.

p. 51b10 Λόγος δὲ τούτου ὅδε.

Τουτέστιν ἀπόδειξις καὶ αἰτία. εἶτα ἐπάγει τὴν εἰρημένην ἡμῖν ἀνα-
δ λογίαν· ἐπειδὴ γὰρ ἐπὶ τῆς 'ἔστι λευκόν' καὶ 'ἔστιν οὐ λευκόν' ἀσαφῆς ἦν
ὅ λόγος, λαμβάνει μετὰ τρόπου ὄμοίως ἐχούσας καταφάσεις ἀπλᾶς τε ΧΩ^τ
καὶ ἐκ μεταθέσεως, ἃς ἥδη ἔφθημεν προεκθέμενοι, καὶ δεῖξας ὅτι ἐπ'
ἔκεινων οὐκ ἔστι τῆς ἀπλῆς καταφάσεως ἀπόφασις ἡ ἐκ μεταθέσεως κατά-
φασις, οὗτως τὸ ἀνάλογον καὶ ἐπὶ τῶν προκειμένων δείκνυσιν.

10 p. 51b13 Τὸ γὰρ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν τῇ ἔστιν ἐπιστάμενος τὸ
ἀγαθόν οὐδὲν διαφέρει.

'Ἐπειδὴ τὸ μὲν 'ἔστι λευκόν' καὶ 'ἔστιν οὐ λευκόν', περὶ ὧν ἡ
σκέψις, τὸ ἔστιν εἶχε ρῆμα, τὸ δὲ 'δύναται βαδίζειν' καὶ 'δύναται μὴ βαδί-
ζειν' καὶ 'ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν' καὶ 'ἐπίσταται τὸ μὴ ἀγαθόν' οὐκ εἶχον
15 τὸ ἔστιν. ἐκ δὲ τῆς πρὸς ταῦτα ἀναλογίας δεῖξαι βούλεται ὅτι οὐκ ἔστι
τῆς ἀπλῆς καταφάσεως τῆς 'ἔστι λευκόν' ἀπόφασις ἡ ἐκ μεταθέσεως κατά-
φασις ἡ 'ἔστιν οὐ λευκόν', ἵνα μή τις νομίσῃ ὅτι διὰ τὸ μὴ προσκείσθαι
τὸ 'ἔστι', τούτου ἔνεκεν παραλογίζεται, τούτου γάριν βούλεται δεῖξαι ὅτι
ἴσοδυναμεῖ τῷ τρόπῳ τὸ 'ἔστι'. τὸ γὰρ λέγειν, φησίν, ἐπίσταται τὸ
20 ἀγαθόν ταῦτόν ἔστι τῷ λέγειν ἔστιν ἐπιστάμενος τὸ ἀγαθόν.
ὄμοίως καὶ τὸ δύναται βαδίζειν τῷ ἔστι δυνάμενος βαδίζειν.
τὸ γὰρ ρῆμα εἰς μετοχὴν καὶ τὸ 'ἔστιν' ἀναλύεται, ὥσπερ καὶ τὸ
'Σωκράτης περιπατεῖ' ταῦτόν ἔστι τῷ 'Σωκράτης περιπατῶν ἔστιν'. ὥστε,
φησί, καὶ τὰ ἀντικείμενα τὰ αὐτὰ ἔσται, τουτέστιν αἱ ἀποφάσεις 15
25 αὐτῶν, λέγω δὴ τὸ οὐ δύναται βαδίζειν τῷ οὐκ ἔστι δυνάμενος
βαδίζειν· τὸ γὰρ 'δύναται' ρῆμα ἀνελύθη εἰς τὸ 'ἔστι' καὶ τὴν μετοχὴν
τὴν 'δυνάμενος'. ὡσαύτως καὶ τὸ 'οὐκ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν' ταῦτὸν ἔσται
τῷ 'οὐκ ἔστιν ἐπιστάμενος τὸ ἀγαθόν'.

p. 51b16 Εἰ οὖν τὸ οὐκ ἔστι δυνάμενος βαδίζειν ταῦτὸ σημαίνει
30 καὶ ἔστι δυνάμενος μὴ βαδίζειν, ταῦτά γε ἀμφιόπαρξει τῷ αὐτῷ.
οὐ γὰρ αὐτος δύναται καὶ βαδίζειν καὶ μὴ βαδίζειν, καὶ ἐπε-

1 ἔστιν Bt: ἔστι μὲν Y	2 οὐ alt. om. Bt	6 post μετὰ add. τοῦ Y		
7 post ὅτι add. καὶ Y	10 ἐπίσταται Y Arist.: ἐπίσταται Bt	τάγαθὸν t Arist.		
ἔστιν om. B	13 ἔχει S	14 ἔχουσι S	15 ἐπὶ δὲ B	17 post
ἵνα add. οὖν Y	νομίσῃ ε νοήσῃ corr. Y ¹	18 post ἔστι add. ρῆμα Y		
24 τὰ αὐτὰ om. Y	ἔστω, supra ω ser. αι Y	25 τὸ οὐκ Y	26 post καὶ	
add. εἰς SY	27 ἔστι, ut videtur, Y	28 τῷ S: τὸ BYt	30 post δυνάμενος	
add. οὐ βαδίζειν ἡ t Arist.	μὴ βαδίζειν κτλ. om. Y			

στήμων τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ μὴ ἀγαθοῦ ἐστί· φάσις δὲ καὶ ΧΩ
ἀπόφασις οὐχ ὑπάρχουσιν αἱ ἀντικείμεναι ἅμα τῷ αὐτῷ. 20

Δεῖξας δὲ οὐδὲν διαφέρει τὸ λέγειν 'δύναται βαδίζειν' καὶ 'ἐστι δυνά-
μενος βαδίζειν', καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων ὁμοίως, τουτέστιν ἦ μετὰ τρύπου
ἢ μόνου προφέρεσθαι τὰς προτάσεις ἢ ἀναλύειν τοὺς τρόπους εἰς μετογὴν
καὶ τὸ 'ἐστι' ῥῆμα, δείκνυσι πάλιν δὲ οὐκ ἐστι τῆς ἀπλῆς καταφάσεως ἀπό-
φασις ἢ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις. δείκνυσι δὲ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ·
τίθησι γάρ εἶναι ταῦτὸν τὴν ἐκ μεταθέσεως κατάφασιν τῇ ἀπλῇ ἀποφάσει, 25
καὶ συλλογίζεται τὸ ἐπόμενον ἄτοπον. εἰ γάρ τῆς λεγούσης ἐστι δυνάμενος
10 βαδίζειν ἀπόφασίς ἐστιν ἡ λέγουσα ἐστι δυνάμενος μὴ βαδίζειν, ἐπειδὴ
όμοιογουμένως τῆς 'ἐστι δυνάμενος βαδίζειν' ἀπόφασίς ἐστιν ἡ λέγουσα
'οὐκ ἐστι δυνάμενος βαδίζειν' ἀπλῆ οὖσα καὶ αὐτῇ, ἐστι δὲ κατὰ τὴν ὑπό-
θεσιν καὶ ἡ 'ἐστι δυνάμενος μὴ βαδίζειν' τῆς αὐτῆς ἀποφάσις, ταῦτὸν ἄρα
σημαίνουσιν ἄμφω, ἢ τε λέγουσα 'οὐκ ἐστι δυνάμενος βαδίζειν' καὶ ἡ 'ἐστι
15 δυνάμενος μὴ βαδίζειν'. ἄμφω γάρ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς καταφάσεώς εἰσιν 20
ἀποφάσεις, τῆς 'ἐστι δυνάμενος βαδίζειν'. εἰ οὖν τὸ αὐτὸν σημαίνουσιν, ἐφ'
ῶν δήπου ἡ μία ἀληθής, ἐπὶ τούτων καὶ τὴν λοιπὴν ἀληθεύειν ἀνάγκη.
ἄλλ' ἐπειδὴ ἐνδέχεται ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν δύνασθαι βαδίζειν καὶ δύνασθαι
μὴ βαδίζειν, μᾶλλον δὲ καὶ ἀναγκαῖον (ὅς γάρ ἀν μὴ βαδίζων δύνηται
20 βαδίζειν, δῆλον δήπου δὲ καὶ μὴ βαδίζειν δύναται· οὐδὲ γάρ βαδίζει τότε,
ὅτε λέγεται δύνασθαι βαδίζειν), εἰ οὖν ἀμφότεραι αἱ προτάσεις ἐπὶ τοῦ
αὐτοῦ συναληθεύουσιν, ἢ τε ἀπλῆ ἡ 'δύναται βαδίζειν' καὶ ἡ ἐκ μεταθέσεως 25
ἡ 'δύναται μὴ βαδίζειν', ἀλλὰ δὴ ἡ 'δύναται μὴ βαδίζειν' ταῦτὸν ἐσήμαινε
κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τῇ 'οὐ δύναται βαδίζειν' (ἄμφω γάρ ἀποφάσεις τῆς 'δύνα-
ται βαδίζειν', ἡ μὲν κατὰ ἀληθείαν ἡ δὲ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν), καὶ ἡ ἄρα 'δύνα-
ται βαδίζειν' ταῦτὸν σημαίνει τῇ 'οὐ δύναται βαδίζειν'· ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρα ἡ
ἀντίφασις συναληθεύει, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον ἡκολούθησεν,
δὲ διαθέμενα τὴν 'ἐστι δυνάμενος μὴ βαδίζειν' ἀπόφασιν εἶναι τῇ 'ἐστι
δυνάμενος βαδίζειν'. ἀναγκαίως μὲν γάρ εἰς ταῦτὸν συνήγετο τῇ 'οὐκ ἐστι 40
30 δυνάμενος βαδίζειν' ἡ 'ἐστι δυνάμενος μὴ βαδίζειν'· ἀλλὰ ἡ 'ἐστι δυνάμενος
βαδίζειν' συνηλήθευε τῇ 'ἐστι δυνάμενος μὴ βαδίζειν'· καὶ ἡ ἄρα 'οὐκ ἐστι

1 ἐστι t Arist.: om. B	2 φάσις κτλ. om. t	3 καὶ — αὐτῷ Arist.: ἅμα τῷ αὐτῷ
αἱ ἀντικείμεναι B cf. p. 368,13.14	4 ante βαδίζειν add. μὴ t	
8 τὴν—ἀποφάσεις om. Y	10 οὐ Bt	11 post δυνάμενος ras. Y βαδίζειν
om. B	12 αὕτη B	post δὲ add. καὶ S
16 ἀπόφασις t	17 ἡ SY: om. Bt	18 ἀληθές, ut videtur, Y: ἀληθεύει S καὶ
SY: om. Bt	19 ἀν om. St	20 ὅτι om. S 21 λέγεται
scripsi: λέγει BSYt	21 δύνασθαι BS: δύναται Yt	22 ἀληθεύουσιν Y 23 δὴ
om. S	23 ἐσήμαινε S: ἐσήμανε BYt	24 ante βαδίζειν prius add. μὴ B
σημανοῖ t: σημανοῖ ἀν S	25 post αὐτοῦ add. ὕδε Y	26 συναληθεύει S
ἐστὶν om. S	27 post τὸ add. δὲ S	28 post βαδίζειν
post τὸ add. κατάφασιν ἐκ μεταθέσεως Y	29 post βαδίζειν add. ἀπλῆς καταφάσεως Y	
30 post βαδίζειν add. ἀπλῆ ἀποφάσει Y	30 et 31 post μὴ βαδίζειν add. κατάφασις	
ἐκ μεταθέσεως Y	31 post βαδίζειν prius add. ἀπλῆ κατάφασις Y	καὶ om. S

δυνάμειος βαδίζειν' συναληθεύει τῇ ἔστι δυνάμειος βαδίζειν' ή ἀντίφασις, Χερ
ὅπερ ἔστιν ἀδύνατον.

Εἰ οὖν τὸ οὐκ ἔστι δυνάμειος βαδίζειν ταῦτὸ σημαίνει
καὶ ἔστι δυνάμειος μὴ βαδίζειν. οὐχ ώς αὐτῷ δοκοῦν ἀλλὰ κατὰ
5 τὴν ὑπόθεσιν. εἰ γάρ τὸ 'ἔστι δυνάμειος μὴ βαδίζειν' ἀπόφασίς ἔστι τοῦ 45
'ἔστι δυνάμειος βαδίζειν', τοῦ δὲ 'ἔστι δυνάμειος βαδίζειν' ἀπόφασίς ἔστιν η
'οὐκ ἔστι δυνάμειος βαδίζειν', ταῦτὸν ἄρα σημαίνει η 'ἔστι δυνάμειος μὴ
βαδίζειν' τῇ 'οὐκ ἔστι δυνάμειος βαδίζειν'. τοῦ γὰρ αὐτοῦ ἄμφω ἀποφάσεις.
ὅστε, φησί, καὶ τῷ αὐτῷ ἀμα ὑπάρχει· εἰ γὰρ τὰ αὐτά ἔστι, καὶ ἀμα
10 ὑπάρχει τῷ αὐτῷ. δύναται δὲ τὸ ταῦτα γε ὑπάρχειν ἀμα τῷ αὐτῷ
πρὸς τὰ ἐφεξῆς λέγεσιται· ἐπάγει· οὖν οὐ γὰρ αὐτὸς δύναται βαδίζειν
καὶ μὴ βαδίζειν· οὐ γὰρ αἰτιολογικὸς σύνδεσμος οὐ 'γὰρ' τοῦτο βούλεται.

Φάσις δὲ καὶ ἀπόφασις οὐχ ὑπάρχουσιν αἱ ἀντικείμεναι 50
ἄμα τῷ αὐτῷ, τουτέστιν ἀδύνατον τὴν ἀντίφασιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ συναλη-
15 θεύειν. ἐλλιπῆς δὲ εἴρηται οὐ σύλλογισμός· ἔνει γὰρ πρὸς εἰπεῖν φάσις
δὲ καὶ ἀπόφασις αἱ ἀντικείμεναι οὐχ ὑπάρχουσιν ἀμα τῷ αὐτῷ
συναγαγεῖν τὸ ἄτοπον, διτούρος ἄρα δύναται βαδίζειν καὶ οὐ δύναται
βαδίζειν, εἶτα ἐπαγαγεῖν φάσις δὲ καὶ ἀπόφασις αἱ ἀντικείμεναι
οὐχ ὑπάρχουσιν ἀμα τῷ αὐτῷ. πῶς δὲ συνάγεται τὸ ἄτοπον, εἴπομεν. |

20 p. 55b 22 "Ωσπερ οὖν οὐ ταῦτόν ἔστι τὸ μὴ ἐπίστασθαι τὸ Χερ
ἀγαθὸν καὶ ἐπίστασθαι τὸ μὴ ἀγαθόν, οὐδὲ εἶναι μὴ ἀγαθὸν
καὶ μὴ εἶναι ἀγαθὸν ταῦτόν.

Διὰ μὲν γὰρ τὴν ὑπόθεσιν τὴν λέγουσαν τῆς ἀπλῆς καταφάσεως ἀπό-
φασιν εἶναι τὴν ἐκ μεταθέσεως καταφασιν ἡκολούθησε συναληθεύειν τὴν
25 ἀπλῆν ἀπόφασιν τῇ ἐκ μεταθέσεως καταφάσει· τοῦτο δὲ εἰς ἄτοπον ἐξέπεσε 5
τὸ τὴν ἀντίφασιν συναληθεύειν ἀμα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. η δὲ ὑποθέσει ἀδύνατον
ἀκολουθεῖ, φευδῆς ἔστιν αὕτη· φευδῆς ἄρα η λέγουσα ὑπόθεσις ταῦτὸν
εἶναι τὴν ἀπλῆν ἀπόφασιν τῇ ἐκ μεταθέσεως καταφάσει. αὕτη δὲ η
ὑπόθεσις ἡκολούθησε τῇ λεγούσῃ ἀπόφασιν εἶναι τῆς ἀπλῆς καταφάσεως
30 τὴν ἐκ μεταθέσεως καταφασιν· φευδῆς ἄρα αὕτη η ὑπόθεσις, δπερ καὶ
δεῖξαι προέκειτο. η μὲν οὖν τελεία ἀγωγὴ τοῦ συλλογισμοῦ ἔστιν αὕτη.
ἐπειδὴ δέ, δπερ ἔλεγον, ἐκ τῶν μετὰ τρόπου προτάσεων ἤλεγγεν οὐ 'Αρι- 10

1 post βαδίζειν prius add. ἀπλῆ ἀπόφασις Y post βαδίζειν alt. ἀπλῆ καταφάσει Y:
συναληθεύει ἄρα S post ἀντίφασις add. δήπου Y 2 ὅπερ ἄτοπον S
3.4 lemma om. Y 3 τὸ αὐτὸ t 6 τούτου δὲ, om. ἔστι δυνάμειος βαδίζειν Y
7 post δυνάμειος add. μὴ Y τοῦ αὐτοῦ γὰρ Y post ἀποφάσεις add. ἔσονται Y
10 τὸ Bt: τῶ Y ὑπάρχειν Y 11 πρὸς τὸ Y an γοῦν? οὐ γὰρ om. Y
13 αἱ ἀντικείμεναι οὐχ ὑπάρχουσιν (ut vs. 16 et 18, 19) B cf. ad p. 367, 1. 2 15 ἐλλει-
πῶς t 15. 16 φάσεις—ἀποφάσεις t 17 συνάγειν Y 17. 18 καὶ—βαδίζειν om. B
20 ταῦτόν BYt (C): ταῦτό Arist. 21 τὸ μὴ κτλ. om. Y 23 ἀποφάσεως t
24 ἡκολούθει Y: ἡκολούθη t cf. vs. 29 26 post ἀδύνατον add. τι Y 27 ἔστιν om. B
28. 29 η ἀπόφασις B ἡκολούθει Yt 31 η] εἰ t 32 ἔλεγον Yt: ἔλεγεν B

στοτέλης ὅτι οὐδὲ ἐπὶ τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου τῶν ἀπλῶν κατα- XCv
φάσεων ἀποφάσεις εἰσὶν αἱ ἐκ μεταθέσεως καταφάσεις, εἴτα εἰκὸς ἡγ̄ τινα
νομίσαι μὴ ὁμοίως ἔχειν ἐπὶ ταῖς τὸ 'ἔστιν' ἔχουσῶν προτάσεων καὶ ἐπὶ⁵
τῶν μὴ ἔχουσῶν καὶ διὰ τοῦτο τὸν τρόπον ἀνέλυσεν εἴς τε τὴν μετοχὴν
καὶ τὸ 'ἔστιν', διὰ τοῦτο αὐτὸν καὶ νῦν συμπεραίνεται, ὅτι εἰ ὡς ἔχει
ἡ 'οὐκ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν' πρὸς τὴν 'ἐπίσταται τὸ μὴ ἀγαθόν', οὗτως
ἔχει ἡ λέγουσα 'οὐκ ἔστιν ἀγαθόν' καὶ ἡ 'ἔστιν οὐκ ἀγαθόν', δέδεικται δὲ 15
ὅτι οὐκ ἔστι ταῦτὸν τὸ πρῶτον τῷ δευτέρῳ, οὐδὲ ἄρα τὸ τρίτον τῷ τετάρτῳ
ταῦτὸν ἔσται. ἐν γὰρ τοῖς ἀνάλογον ως ἔχει τὸ πρῶτον πρὸς τὸ δεύτερον,¹⁰
οὗτως καὶ τὸ τρίτον ἔχει πρὸς τὸ τέταρτον· ἔκεινων οὖν τῶν αὐτῶν
οὐκ ὄντων οὐδὲ ταῦτα ἀν εἶη τὰ αὐτά.

p. 51b25 Οὐδὲ τὸ εἶναι μὴ ἵσον καὶ μὴ εἶναι ἵσον.

'Ἐπὶ σαφέστερον ὑπόδειγμα μετάγει τὸν λόγον δεικνὺς ὅτι οὐκ ἔστι 20
ταῦτὸν ἡ ἀπλῆ ἀπόφασις τῇ ἐκ μεταθέσεως καταφάσει. τὸ γὰρ 'οὐκ ἔστιν
15 ἵσον' οὐκ ἀν εἶη ταῦτὸν 'τῷ ἔστιν οὐκ ἵσον'. ὁ μὲν γὰρ λέγων 'ἔστιν οὐκ
ἵσον' καταφάσκει τινὶ ὑπάρχειν τὸ μὴ ἵσον, τουτέστι τὸ ἄνισον. ὁ δὲ λέγων
'οὐκ ἔστιν ἵσον' ἀποφάσκει μόνον τὸ ἵσον, καταφάσκει δὲ οὐδέν. διόπερ
τὸ μὲν 'ἔστιν ἵσον' καὶ 'οὐκ ἔστιν ἵσον' ἐπὶ πάντων, τῶν τε ὄντων καὶ μὴ
ὄντων, διαιρεῖ τὸ ἀληθῆς καὶ τὸ ψεῦδος, τὸ δὲ ἵσον καὶ ἄνισον οὐκέτι· οὐ
20 γὰρ πᾶν ἡ ἵσον ἔστιν ἡ ἄνισον. ὁ γὰρ μὴ ἔστι ποσόν, οὔτε ἵσον ἔστιν
οὔτε ἄνισον· ταῦτὸν δέ ἔστι τὸ 'ἔστιν οὐκ ἵσον' τῷ 'ἔστιν ἄνισον'.²⁵

οὐκ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν.

ἐπίσταται τὸ μὴ ἀγαθόν.

οὐκ ἔστιν ἀγαθόν.

ἔστιν οὐκ ἀγαθόν.

οὐκ ἔστιν ἵσον.

ἔστιν οὐκ ἵσον.

οὐκ ἔστι ἔύλον λευκόν.

ἔστι ἔύλον οὐ λευκόν.

25

p. 51b28 "Ετι τὸ ἔστιν οὐ λευκὸν ἔύλον καὶ οὐκ ἔστι λευκὸν 30
ἔύλον οὐχ ἄμα ὑπάρχει.

Πάλιν ἐπὶ σαφέστερον μετῆλθεν ὑπόδειγμα. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἐπάνω
ἄνευ τινὸς ὑποκειμένου λέγων τὸ μὴ εἶναι ἀγαθὸν ἡ 'ἔστιν οὐκ ἀγαθόν'
30 καὶ 'ἔστιν οὐκ ἵσον' καὶ 'οὐκ ἔστιν ἵσον', μὴ προστιθεὶς δὲ τί ποτέ ἔστιν ἡ
ταῦτα λέγεται ἡ εἶναι ἡ μὴ εἶναι, ἀσαφέστερον ἐποίει τὸν λόγον· νῦν δὲ

1 προσκατηγορουμένων Bt	5 post ἔστι add. βῆμα Y	7 ἔχοι t post ἔχει add.
καὶ S ἡ alt. om. BSt	9 ἀνάλογον] νά superser. B πρὸς τῷ Yt	10 ἔχει St: post οὗτως colloc. B: om. Y πρὸς τῷ t
Arist. (om. n) μὴ alt. om., ut videtur, Bt	11 ταυτά B 12 post καὶ add. τὸ t	15 μὲν om. Bt 16 τινὶ ὑπάρχειν τὸ Bt: εἶναι τι ὑπάρχον Y 18 τε om. Bt
26 post καὶ add. τὸ t	19 οὐκ ἔστιν Y 23 οὐκ alt. om. Y	19 οὐκ ἔστιν Y 23 οὐκ alt. om. Y
28 ὑπόδειγμα om. BSt	26. 27 ἔύλον λευκόν B 27 οὐχ ἄμα ὑπάρχει om. B	29 μὴ om. SY 30 μὴ BSY: οὐ t ὡ Y
31 λέγεται SY: λέγει Bt	31 prius S: om. BYt	31 alt. BSY: καὶ t

λέγων 'οὐκ ἔστι ξύλον λευκόν' καὶ 'ἔστι ξύλον οὐ λευκόν' τῷ προσθεῖναι ΧCv
καὶ τὸ ὑποκείμενον σαφὲς ἐποίησε τὸ ἀσυνύπταρκτον τῆς τε ἀποφάσεως 35
τῆς ἀπλῆς καὶ τῆς ἐκ μεταθέσεως καταφάσεως. ὁ μὲν γὰρ λέγων 'ἔστι
ξύλον οὐ λευκόν' λέγει εἶναι τι ξύλον, τούτου δὲ κατηγορεῖ τὸ οὐ λευκόν.
ἢ δὲ λέγων 'οὐκ ἔστι ξύλον λευκόν' δύναται μὴ μόνον τὸ λευκὸν ἀλλὰ καὶ
τὸ ξύλον ἀποφάσκειν· ἀληθὲς γὰρ εἰπεῖν δτι ἡ ψυχὴ καὶ τὸ μὴ δν οὐκ
ἔστι ξύλον λευκόν. οὐκ ἄρα ταῦτα ἔστι τὰ αὐτά.

p. 51 b 31 "Ωστε φανερὸν δτι οὐκ ἔστι τοῦ ἔστιν ἀγαθόν τὸ ἔστιν 40
οὐκ ἀγαθόν ἀπόφασις.

10 Τὸ συμπέρασμα ἐπήγαγε δι' ὃ ταῦτα πάντα εἶπεν, δτι οὐκ ἔστι τῆς
ἀπλῆς καταφάσεως ἀπόφασις ἢ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις. πῶς δὲ τοῦτο
συνῆκται, πολλάκις εἶπον.

p. 51 b 32 Εἰ οὖν κατὰ παντὸς ἑνὸς ἢ ἡ φάσις ἢ ἡ ἀπόφασις ἀλη-
θῆς, εἰ μὴ ἔστιν ἀπόφασις, δῆλον ὡς κατάφασις ἀν πως εἴη.

15 Δεῖξας δτι ἡ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις οὐκ ἔστιν ἀπόφασις, ἀναγκαίως 45
συνάγει δτι κατάφασίς ἔστιν· πάντα γὰρ ἀποφαντικὸν λόγον ἀνάγκη ἡ κατά-
φασιν εἶναι ἡ ἀπόφασιν· εἰ οὖν μὴ ἔστιν ἀπόφασις, κατάφασις ἀν εἴη.
καὶ καλῶς προσέθηκε τὸ 'πως'. δτι οὐχ ἀπλῆ ἔστι κατάφασις ἀλλ ἐκ μετα-
θέσεως. πάσης δὲ καταφάσεως ἔστι τις ἀπόφασις· καὶ τῆς ἄρα λεγούσης
20 'ἔστιν οὐκ ἀγαθόν', ητις δέδεικται κατάφασις οὗσα, ἀπόφασις ἔσται ἡ 'οὐκ
ἔστιν οὐκ ἀγαθόν'.

p. 51 b 36 "Εχει δὲ τάξιν τήνδε πρὸς ἄλληλα καὶ τὰ ἔξης. |

XCIr

Προύκειτο μὲν διδάξαι δτι τῆς ἀπλῆς καταφάσεως οὐκ ἔστιν ἀπόφασις
ἡ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις, ὡς χρησιμεύοντος ἡμῖν τούτου εἰς τὰς τῶν 5
25 συλλογισμῶν ἀναλύσεις, ἵνα μὴ καταφατικὸν ἐκ μεταθέσεως πρόβλημα οἰη-
θέντες ἀποφατικὸν εἶναι εἰς ἀποφατικὸν ἀναλύειν συλλογισμὸν πειραθῶμεν.
τοῦτο μὲν οὖν τὸ προκείμενον ἦν τῷ Ἀριστοτέλει. εἶτα πρὸς τὴν τούτου
δεῖξιν ἔλεγε τὸν αὐτὸν δύνασθαι βαδίζειν καὶ μὴ βαδίζειν καὶ ἐπιστήμονα
τοῦ ἀγαθοῦ εἶναι καὶ τοῦ μὴ ἀγαθοῦ, ὡν αἱ μὲν ἡσαν ἀπλαῖ καταφάσεις
30 αἱ δὲ ἐκ μεταθέσεως, καὶ δτι οὐ ταῦτον ἔστι τὸ μὴ ἐπίστασθαι τὸ ἀγαθὸν

2 καὶ om. Y	post ἐποίησε add. καὶ t	συνύπταρκτον t	2. 3 τῆς τε ἀπλῆς
ἀποφάσεως Y	4 τούτῳ SY: τούτῳ Bt	post λευκόν alt. add. οὐ γὰρ πάντα τὰ	
ξύλα λευκά εἰσιν. ἀλλ ἔστι καὶ ἄλλου τινὸς γράμματος μετέχοντα Y		5 λέγων δὲ B	
10 πάντα ταῦτα Y	11 post δὲ add. καὶ B: εἶπε del. Y ¹	13 ἢ ἡ pr. loco t:	
ἢ BY: ἡ Arist. ἢ ἡ alt. loco BY (n): ἡ t Arist.		14 εἰ μὴ κτλ. om. Y	
16 ἀποφατικὸν t, pr. S	17 post εἴη add. πάντως S	18 ante δτι add. ὑπὲρ τοῦ	
ἐνδείξασθαι S	20 post οὗσα add. ἐκ μεταθέσεως Y	21 οὐκ om. B: superscr. Y	
22 δὲ om. Y	καὶ τὰ ἔξης om. Y	30 ἐπίσταται Y	

καὶ ἐπίστασθαι τὸ μὴ ἀγαθόν, ὃν ἡ μὲν ἀπλῆ ἔστιν ἀπόφασις ἡ δὲ κατά· ΧΘ
φασις ἐκ μεταθέσεως. ἐπεὶ οὖν ὅλως ἐμνήσθη τίνες τε ταῦτα δύνανται 10
τῶν ἀπλῶν καὶ τῶν ἐκ μεταθέσεως καὶ τίνες οὐ ταῦτον, διὰ τοῦτο βούλεται
μεταξὺ περὶ τῆς ἀκολουθίας τῶν τε ἀπλῶν προτάσεων καὶ τῶν ἐκ μετα-
θέσεως ήμᾶς διδάξαι. καὶ ἀπερ ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας γίνεται περὶ τῆς
ἀκολουθίας αὐτῶν, ταῦτα ταχὺς ἐνταῦθα διδάσκει, καὶ λέγει, ἵνα συντίμως
εἴπω, διτὶ ἀντεστραμμένως ἔχουσι κατὰ τὴν ἀκολούθησιν αἱ ἀπλαῖ καὶ αἱ
ἐκ μεταθέσεως· τῇ μὲν γάρ ἀπλῆ καταφάσει ἐπεται ἡ ἐκ μεταθέσεως 15
ἀπόφασις, καὶ ἀνάπαλιν τῇ ἐκ μεταθέσεως καταφάσει ἡ ἀπλῆ ἀπόφασις.
10 καὶ ἀπλῶς ταῖς μὲν καταφάσεσιν αἱ ἀποφάσεις ἐπονται, οὐ μὴν καὶ ἀνά-
παλιν ταῖς ἀποφάσεσιν αἱ καταφάσεις· ἐπὶ πλέον γάρ εἰσιν αἱ ἀποφάσεις
τῶν καταφάσεων. ἵνα οὖν τοῦτο δεῖται, ἐκτίθεται αὐτὰς ἐν διαγράμματι·
τὴν μὲν ἀπλῆν κατάφασιν, ἐφ' ἡς τὸ Α, οἷον τὴν λέγουσαν ‘ἔστι ξύλον
λευκόν’· ταύτης ἀπόφασις τὸ Β, τὸ ‘οὐκ ἔστι ξύλον λευκόν’· είτα ὑπὸ
15 μὲν τὸ Β τὴν ἐκ μεταθέσεως κατάφασιν, ἐφ' ἡς τὸ Γ, τὸ ‘ἔστι ξύλον οὐ
λευκόν’, ὑπὸ δὲ τὸ Α τὴν ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασιν, ἐφ' ἡς τὸ Δ, τὸ ‘οὐκ
ἔστι ξύλον οὐ λευκόν’. τούτων οὕτως ἐγόντων, ἐπειδὴ ἐπὶ παντός, καὶ
ὅντος καὶ μὴ ὅντος, ἡ ἡ κατάφασις ἀληθεύει ἡ ἡ ἀπόφασις αἱ ἀντιφατικῶς 25
ἀντικείμεναι, ἀντιφατικῶς δὲ ἀντίκεινται τὸ Α καὶ τὸ Β καὶ ἔτι τὸ Γ καὶ
20 τὸ Δ, καὶ ἐπὶ παντὸς ἄρα ἡ τὸ Α ἡ τὸ Β καὶ ἡ τὸ Γ ἡ τὸ Δ. ἐπεὶ οὖν
τῷ Α ἀδύνατον ὑπάρξαι τὸ Γ (ἀδύνατον γάρ τὸ αὐτὸ εἶναι λευκόν καὶ
εἶναι μὴ λευκόν), τὸ Δ ἄρα ὑπάρξει τῷ Α· δὲ γάρ ἔστι ξύλον λευκόν,
τοῦτο οὐκ ἔστι ξύλον οὐ λευκόν. οὗτος δὲ ἀν ἡ ξύλον λευκόν, πάντως καὶ
ξύλον ἔστιν. οὐκ ἄρα τῇ ἐκ μεταθέσεως ἀποφάσει, ητις ἣν ἐφ' ἡς τὸ Δ,
25 ἐπεται ἡ ἀπλῆ κατάφασις, ἐφ' ἡς τὸ Α, διὰ τὸ ἐπὶ πλέον εἶναι τὴν ἀπό-
φασιν τὴν ἐκ μεταθέσεως τῆς ἀπλῆς καταφάσεως. οὗτορ δὲ τῇ ἀπλῇ
καταφάσει ἡ κοιλούθησεν ἡ ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασις, οὕτω κατὰ τὸ ἐναντίον
τῇ ἐκ μεταθέσεως καταφάσει ἐπεται ἡ ἀπλῆ ἀπόφασις καὶ οὐκ ἀντι- 35

1 ἐπίσταται Υ ὁν om. Υ ἔστιν ἀπλῆ B 2 δύναται t 4 τε om. t 5 ἐν τῷ
Περὶ ἑρμ. [c. 10 p. 19b 15sq.] 7 ἀκολουθίαν B αἱ alt. om. t 10 καὶ alt. om. B
11 αἱ καταφάσεις ταῖς ἀποφάσεσιν t 14 immo ἀπόφασιν t alt. om. Bt 15 :
BY: α' t τὸ (post ἦ) om. Bt 16 τὸ (post δ) om. Bt 17 post λευκόν add. εἰ γάρ
ἀληθές εἰπεῖν ὅτι ἔστιν οὐ λευκόν, καὶ ὅτι οὐκ ἔστι λευκόν ἀληθές Y: ἀπλῆ καταφάσις. ὅτι
ξύλον λευκόν. α' οὐκ ἔστι ξύλον λευκόν. β' ἀπλῆ ἀπόφασις. | ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασις. οὐκ
ἔστι ξύλον οὐ λευκόν. δ' ἔστι ξύλον λευκόν. γ' ἐκ μεταθέσεως κατάφ. t post τούτων
add. οὖν Y 20 ἡ (post ἄρα) om. Y καὶ alt. om. Y 21 τῶ αὐτῶ pr. Y
22 ὑπάρχει B 23 ὥστε ως ἀν ἡ τὸ α Y 24 post καὶ add. τὸ Y 25 ἐψεται
alt. l. t 26 οὐδὲ (αντο λευκόν) Y ἀληθεύει—27 οὐ λευκόν om. Y 28 post πάντως
add. τοῦτο Y 29 τῶ δ Y 30. 31 τὴν ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασιν Y 32 τὸ om. t

στρέφει, τουτέστιν ἐφ' οὗ τὸ Γ, πάντως ἐπὶ τούτου καὶ τὸ Β, οὐ μὴν ΧCΙ^v
ἐφ' οὗ τὸ Β, πάντως καὶ τὸ Γ διὰ τὸ ἐπὶ πλέον εἶναι τὸ Β τοῦ
Γ. ὅτι οὖν ἐφ' οὗ τὸ Γ, πάντως ἐπὶ τούτου καὶ τὸ Β, τῷ αὐτῷ
τρόπῳ δείκνυσιν. εἰ γάρ μὴ τὸ Β, ἀνάγκη πάντως τὸ Α· ἐπὶ παντὸς
5 γάρ η̄ ή̄ κατάφασις η̄ ή̄ ἀπόφασις· ἀλλ' ἀδύνατον· εἰ γάρ ἐστί τι ξύλον οὐ
λευκόν, ἀδύνατον τοῦτο ξύλον εἶναι λευκόν. ὥστε τὸ ἀντικείμενον ἀνάγκη
τὸ 'οὐκ ἔστι ξύλον λευκόν', διπερ καὶ ἔστιν ἀληθές· ὃ γάρ ἀν εἴη ξύλον οὐ
λευκόν, τοῦτο οὐκ ἔσται ξύλον λευκόν. οὐκέτι μέντοι εἴ τι οὐκ ἔστι ξύλον 40
λευκόν, τοῦτο ἔσται ξύλον οὐ λευκόν· καὶ γάρ τὰ μὴ ὄντα ξύλα, οἷον
10 ψυχή, ἄγγελος, καὶ ἔτι τὸ μὴ ὄν ἀληθές εἰπεῖν διτι οὐκ ἔστι ξύλον λευκόν·
οὐκέτι μέντοι ἀληθές τὸ εἰπεῖν 'ἔστι ξύλον οὐ λευκόν'.

p. 52a4 Τῷ δὲ Β τὸ Γ οὐκ ἀεί· δ γάρ δλως μὴ ξύλον, οὐδὲ
ξύλον ἔσται οὐ λευκόν.

Εἴπομεν γάρ διτι η̄ ἀπόφασις καὶ ἐπὶ τὰ μὴ ὄντα χωρεῖ· τὸ γάρ
15 'οὐκ ἔστι ξύλον λευκόν' φέρεται καὶ ἐπὶ ψυχῆς καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος· εἰ 45
οὖν οὐκ ἔστι ξύλον η̄ ψυχή η̄ τὸ μὴ ὄν, οὐδὲ ξύλον οὐ λευκόν ἔσται.
καλῶς δὲ τὸ οὐκ ἀεὶ πρόσκειται· ἐνδέχεται γάρ ἐπὶ τινῶν· ἐφ' ὃν ὑπῆρχε
τὸ Γ, λέγω δὴ τῶν οὐ λευκῶν ξύλων· ἐπὶ γάρ τῆς ἐβένου ἀληθές εἰπεῖν
διτι οὐκ ἔστι ξύλον λευκόν, ὥστε ἀληθές εἰπεῖν <καὶ> διτι οὐκ ἔστι ξύλον
20 λευκόν καὶ διτι οὐκ ἔστι ξύλον οὐ λευκόν.

p. 52a6 'Ανάπαλιν τοίνυν, φ τὸ Α, τὸ Δ παντί. |

Τὸ ἀνάπαλιν, διότι οὐ καθ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν στοῦχον η̄ ταῖς ΧCΙ^v
ἀπλαῖς αἱ ἐκ μεταθέσεως ἐπονται η̄ ταῖς ἐκ μεταθέσεως αἱ ἀπλαῖ, ἀλλ'
ἀντιστρόφως τῇ μὲν ἀπλῇ καταφάσει η̄ ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασις, τῇ δὲ
25 ἐκ μεταθέσεως καταφάσει η̄ ἀπλῇ ἀπόφασις. καθὸ μέντοι ἐπ' ἀμφοτέρων
ταῖς καταφάσεσιν αἱ ἀποφάσεις ἐπονται, τὴν αὐτὴν σώζοιεν ἀν συστοιχίαν.

p. 52a11 "Ωστε τὸ Δ ἀληθές, τὸ δὲ Α οὐκ ἀληθές.

5

Τουτέστι κατὰ τοῦ δλως μὴ ὄντος ξύλου τὸ μὲν Δ ἀληθές, διτι
οὐκ ἔστι ξύλον οὐ λευκόν, τὸ δὲ Α οὐκ ἀληθές, διτι οὐκ ἔστι ξύλον
30 λευκόν. ὥστε οὐχ ἐπεται τῇ ἐκ μεταθέσεως ἀποφάσει η̄ ἀπλῇ κατάφασις.

5 ἀλλ' ἀδύνατον Bt: ἀληθές:—ἀδύνατον γάρ ἄμα εἶναι λευκόν καὶ εἶναι μὴ λευκόν: του-
τέστιν Y τι om. Bt 6 post λευκὸν prius add. δὲ Y 7 καὶ om. t
8 post τοῦτο add. καὶ ξύλον Y ἔσται B: ἔστι Yt ξύλον prius om. Y 9 ἔστι Y
10 ἔτι Y: διτι Bt ξύλα λευκά Bt 12 δ γάρ κτλ. om. Y post ξύλον add.
ἔστιν t 13 οὐ t Arist.: οὐδὲ B 15 post ψυχῆς add. καὶ ἐπὶ ἀγγέλου Y
τοῦ om. t 16 an γοῦν? post ψυχὴ add. η̄ δ ἄγγελος Y οὐ Yt: οὐδὲ B
ἔσται Bt: ἔστι Y 17 πρόσκειται om. Bt 19 post ξύλον prius add. οὐ B
εἰπεῖν om. B καὶ addidi 19.20 διτι οὐκ ἔστι ξύλον λευκόν t: om. BY
20 post λευκὸν prius add. ὥστε ἀληθές t 21 post α' add. καὶ t 26 ἀν
σώζοιεν Y 27 post ὥστε add. εἰ Y(f) δὲ B Arist.: om. Y t(nf)
28 post ἀληθές add. τὸ Y itemque vs. 29 29 ἔστι prius ex ἔσται corr. Y

p. 52a 12 Δῆλον δ' ὅτι καὶ τὸ ΑΓ' οὐδενὶ τῷ αὐτῷ ὑπάρχει καὶ ΧΘΥ
τὸ Β καὶ τὸ Δ ἐνδέγεται τινὶ τῷ αὐτῷ ὑπάρχει.

Εἰπὼν δπως ἔχουσιν αἱ ὑπάλληλοι προτάσεις ἐν τῷ διαγράμματι, 10
ζητεῖ νῦν δπως ἔχουσι καὶ αἱ διαγώνιοι. καὶ φῆσιν δτι τὸ μὲν Λ καὶ Π'
5 οὐδέποτε τῷ αὐτῷ ὑπάρξει, τουτέστιν ἀμφότεραι αἱ καταφάσεις, η̄ τε ἀπλῆ
καὶ η̄ ἐκ μεταμέσεως· δ γάρ ἐστι ξύλον λευκόν, τοῦτο ἀδύνατον εἶναι
ξύλον οὐ λευκόν. τὰς μέντοι ἀποφάσεις, φησίν, ἐνδέχεται ποτε συναληθεύειν,
λέγω δὲ ἐπὶ τοῦ μὴ ὅντος ἀληθὸς γάρ τὸ λέγειν δτι τὸ μὴ οὐκ ἐστι
ξύλον λευκόν, καὶ πάλιν οὐκ ἐστι ξύλον οὐ λευκόν. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ τοῦ
10 ἀπλῶς μὴ ὅντος ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ὅντος ξύλου· οἷον η̄ ψυγή οὐκ
ἐστι ξύλον λευκόν, ἀλλὰ καὶ οὐκ ἐστι ξύλον οὐ λευκόν. ὕστε αἱ μὲν κατα-
καταφάσεις οὐδέποτε συναληθεύουσι, τὰς δὲ ἀποφάσεις ἐνδέχεται συναλη-
θεύειν. ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας δύο διαγράμματα ἔκπλευενος
ἡ Ἀριστοτέλης, ἐν μὲν τῶν ἀπροσδιορίστων προτάσεων ἔτερον δὲ τῶν
15 προσδιωρισμένων, ἐπὶ μὲν τῶν ἀπροσδιορίστων εἰπε τὰς μὲν καταφά-
σεις μηδέποτε συναληθεύειν, τὰς δὲ ἀποφάσεις συναληθεύειν, καὶ ταῖς
καταφάσεσιν δεὶ τὰς ἀποφάσεις ἐπεσθαι, ως ἔφθημεν εἰπόντες, ἐπὶ 20
δὲ τῶν προσδιωρισμένων οὐχ οὕτως, ἀλλὰ μόνον τὰς μερικὰς ἀπο-
φάσεις ἐπεσθαι, οἷον τῇ ‘οὐ πᾶς ἐστι δίκαιος ἄνθρωπος’ τῇν ‘οὐ πᾶς
20 ἐστιν οὐ δίκαιος ἄνθρωπος’· αἱ γάρ καθόλου οὐδέποτε συναληθεύουσιν,
λέγω δὴ η̄ ‘οὐδείς ἐστι δίκαιος ἄνθρωπος’ τῇ ‘οὐδείς ἐστιν οὐ δίκαιος
ἄνθρωπος’. εἰ οὖν μέλλοι συνάδειν τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα τοῖς ἐν τῷ Περὶ
ἔρμηνείας, ως δ Ἀλέξανδρός φησιν, δταν λέγη ὡς Ἀριστοτέλης δτι τὸ ΑΓ' 25
οὐδενὶ τῷ αὐτῷ ὑπάρξει, τουτέστιν αἱ καταφάσεις, η̄ ως ἐπὶ τῶν
25 ἀπροσδιορίστων καταφάσεων ἔξακουσόμενα η̄ ως ἐπὶ τῶν μερικῶν
καταφάσεων· καὶ γάρ αἱ ἀπροσδιόριστοι ταῖς μερικαῖς ίσοδυναμοῦσιν.
δτι δὲ ως ἐπὶ τῶν ἀπροσδιορίστων ἐνταῦθα τὸν λόγον ποιεῖται, ἐδῆ-
λωσε καὶ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας· ἐκθεὶς γάρ τῶν ἀπροσδιορίστων προ-
τάσεων τὸ διάγραμμα καὶ εἰπὼν ποῖαι ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλαις καὶ ποῖαι

1 post οὐδενὶ add. καὶ Y	ὑπάρχει, post quod add. εἰ t: om. Arist.	2 καὶ
superser., ut videtur, B ¹	τὸ alt. om. Y	ὑπάρχειν B 3 ἔχωσιν Y
4 οὖν Y	έχωσι Y	άληθες—11 οὐ λευκόν habet P
γάρ εἰπεῖν ὅτι P	8 δὴ t: non liquet Y	τοῦ—
ζῷου P: τῶν ὀλως μὴ ὄντων ξύλων BYt	9 οὐ prius om. t	10 ἀπλῶς P: om. BYt
ἐν τῷ Ηερὶ ἐρμ.] c. 10 p. 19b 15sq.	13 ἐπειδὴ—26 ισοδυναμοῦσιν habet P	14 τὸ μὲν P
16 καὶ ταῖς BYt: ταῖς δὲ P	17 τὰς ἀποφάσεις ἀεὶ B	ώς ἡδη εἰρηται P
19 τὴν BPt: ἡ Y	21 δὴ om. Y	post δὴ add. ἡ πᾶς ἔστιν ἄνος δίκαιος τῇ πᾶς
ἔστιν ἄνος οὐ δίκαιος καὶ t	22 μέλλοι P: μέλλει BYt	συνάσσειν P: συνοίσειν BYt:
fort. συνάσσειν	23 ώς—φησιν om. P	ό Ἀλέξανδρος] p. 409,9sq. 24 ἡ PYt:
οὐχ' ἡ B	25 καταφάσεων P: ἀποφάσεων BYt	ἀκούομεν P 26 κατα-
φάσεων scripsi: ἀποφάσεων BYt: om. P	Ισοδυναμοῦσι γάρ αἱ ἀπροσδιύριστοι ταῖς	μερικαῖς P
28 ἐν τῷ Ηερὶ ἐρμ.] c. 10 p. 19b 31	post ισοδυναμοῦσι add. ἀλλ ὡς ἐπὶ τῶν προσδιαριζμένων καταφάσεων Bt	

οῦ, “ταῦτα μὲν οὖν, φησίν, ὥσπερ ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς λέγεται, οὗτω τέτα-^{ΧΣΙV}
χται”, ως δὴ τούτου τοῦ συγγράμματος προτέρου γεγραμμένου.

30

’Απορήσεις δ’ ἂν τις πῶς ἀνωτέρω μὲν ἀμφοτέρας τὰς καταφάσεις συν-
αληθεύειν ἔλεγε, τὴν τε ἀπλῆν καὶ τὴν ἐκ μεταθέσεως (“οὐ γάρ αὐτός, φησί,
δύναται βαδίζειν καὶ μὴ βαδίζειν καὶ ἔστιν ἐπιστήμων τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ μὴ
ἀγαθοῦ”), ἐνταῦθα δέ φησι τὸ ΑΓ μηδέποτε τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν, λέγω δὴ τὴν
ἀπλῆν κατάφασιν καὶ τὴν ἐκ μεταθέσεως κατάφασιν, τὴν ‘ἔστι ξύλον λευκόν’
καὶ τὴν ‘ἔστι ξύλον οὐ λευκόν’ (ἀδύνατον γάρ τὸ αὐτὸν λευκὸν εἶναι καὶ οὐ
λευκόν), καὶ πάλιν ἄνω μὲν ἔλεγε μὴ ταῦτὸν εἶναι τὸ μὴ ἐπίστασθαι τὸ
ἀγαθὸν καὶ ἐπίστασθαι τὸ μὴ ἀγαθόν, τουτέστι τὴν ἀπλῆν ἀπόφασιν καὶ
τὴν ἐκ μεταθέσεως κατάφασιν, καὶ ἐμπαλιν, ἐνταῦθα δὲ ἔδειξεν ὅτι ταῖς
καταφάσεσιν ἐπονται αἱ ἀποφάσεις. Ιστέον οὖν ὅτι πρῶτον μὲν οὐ ταῦτὸν
ἔστι τὸ λέγειν [μὴ] εἶναι ταῦτὸν τόδε τῷδε καὶ τὸ λέγειν ἐπεσθαι τόδε τῷδε,
ἐπεὶ τῷ μὲν ἀνθρώπῳ ἔπειται τὸ ζῆν, οὐ ταῦτὸν δέ ἔστι ζῆν καὶ
ἄνθρωπος, καὶ ἐπ’ ἄλλων μυρίων ὡςαύτως. ἄλλως τε καὶ ή ἀκολούθησις
τῶν προτάσεων ή καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνέας παραδιδομένη, 40
λέγω δὴ ὅτι ἐπὶ τῶν δύο ἀντιφάσεων, τῆς τε ἀπλῆς καὶ τῆς ἐκ μετα-
θέσεως, ταῖς μὲν καταφάσεσιν αἱ ἀποφάσεις ἐπονται, οὐκέτι δὲ ταῖς ἀπο-
φάσεσιν αἱ καταφάσεις, καὶ τὸ τὰς μὲν καταφάσεις μηδέποτε ἐπὶ τοῦ
20 αὐτοῦ συναληθεύειν, τὰς δὲ ἀποφάσεις ἐνδέχεσθαι συναληθεύειν ἐπὶ τοῦ
αὐτοῦ, οὐκ ἐπὶ πασῶν τῶν προτάσεων λέγεται· οὐ γάρ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν
μετὰ τρόπου· ἐπὶ τούτων γάρ οὐκέτι ἀληθῆς ή τοιαύτη ἀκολούθησις. ἐπὶ
γάρ τῶν μετὰ τρόπου ἐπὶ μὲν τοῦ δυνατοῦ ή ἐνδεχομένου ἀνάγκη συναλη-
θεύειν τὰς καταφάσεις, ως ηδη εἴπομεν, τὸ δύνασθαι βαδίζειν τῷ δύνασθαι 45
μὴ βαδίζειν· οὐδέποτε δὲ ταῖς καταφάσεσιν ἀκολούθουσιν αἱ ἀποφάσεις,
οἷον τῇ ‘δύναται βαδίζειν’ ή ‘οὐ δύναται μὴ βαδίζειν’ ή τῇ ‘δύναται μὴ
βαδίζειν’ ή ‘οὐ δύναται βαδίζειν’· ἀσυνύπαρκτα γάρ ταῦτα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ.
ἄλλ’ οὐδὲ αἱ ἀποφάσεις συναληθεύουσί ποτε, ή οὐ δύναται βαδίζειν καὶ ή
‘οὐ δύναται μὴ βαδίζειν’, ἀλλὰ κάνταῦθα κάκεῖσε ἐπὶ τῶν ἐκ τρίτου προσ-
30 κατηγορουμένου ή τοιαύτη λέγεται ἀκολούθησις. οὗτω γοῦν καὶ ἐν ἐκείνοις 50
ἔλεγεν “δταν δὲ τὸ ἔστι τρίτον προσκατηγορῆται, ηδη διχῶς λέγονται αἱ

1 εἰρηται t cf. p. 375,4 et Waitz Organ. I 347
p. 377,4 ἐξ ἀρχῆς habet P
add. καὶ Y
τὸ ἀγαθοῦ P

2 γράμματος t
4 οὐ γάρ] ὅτι P
5 ante μὴ prius add. δύναται Y
post καὶ tert. add. ἔστιν ἐπιστήμων Y

3 ἀπορήσεις—
φησί] p. 51 b 19
post φησι
ἔστιν Y: om. BPt
6 τὰ αἍ P

om. P
9 ἄνω] p. 51 b 22
τὸ om. t
τὸ om. Y
παραδεδομένη Y
παρακολούθησις B
24 post εἴπομεν add. οἷον Y
28 η alt. om. Pt
31 προσκατηγορεῖται Pt

7 κατάφασιν alt. om. Bt
10 post καὶ prius add. τὸ Y
12 οὖν om. P
13 τόδε τόδε (ante καὶ) Y
15 καὶ alt. om. PYt
19 οὐδόλως Y
23 ἐπὶ—η om. Bt
τῷ] τὸ Y
26. 27 η τῇ δύναται μὴ βαδίζειν om. P
30 η alt. om. Pt
30. 30 προσκατηγορουμένων P
c. 10 p. 19 b 19

20 ἐνδέχεται Y
22 ἐπὶ τῶν τοιούτων B
η ἐνδεχομένη P
23. 24 ἀληθεύειν t
26. 27 η τῇ δύναται μὴ βαδίζειν om. P
30 η alt. om. Pt
30 η οὐκέτις c. 10 p. 19 b 19

ἀντιθέσεις". ὅστε εἰ ἔκει μὲν σαφῶς περὶ τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου εἶπε ταύτην τὴν ἀκολούθησιν, ἀναπέμπει δὲ ἡμᾶς ἐν ἔκείνοις εἰς τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα ἐν οἷς φησι "ταῦτα μὲν οὖν ὥσπερ ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς λέγεται, οὗτω τέτακται", δῆλον δτι κάνταῦθα περὶ τῶν αὐτῶν διδάσκει, 5 ὡς δηλοῖ καὶ τὰ παραδείγματα προτάσσεις γάρ ἔθηκεν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου.

'Ιστέον δὲ δτι καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τρόπου προτάσσεων χωρὶς | τῆς ΧΟΠτ ἐνδεχομένης ὅλης, λέγω δὲ ἐπὶ τῆς ἀναγκαίας καὶ τῆς ἀδύνατου, η αὐτή σώζεται ἀκολουθία. ἐπισκεπτέον δὲ ἐκ τοῦ διαγράμματος.

10	ἀνάγκη ζῷον εἶναι.	οὐκ ἀνάγκη ζῷον εἶναι.
	οὐκ ἀνάγκη μὴ ζῷον εἶναι.	ἀνάγκη μὴ ζῷον εἶναι.
	ἀδύνατον λίθον εἶναι.	οὐκ ἀδύνατον λίθον εἶναι.
	οὐκ ἀδύνατον οὐ λίθον εἶναι.	ἀδύνατον οὐ λίθον εἶναι.

σκόπει οὖν καὶ ἐπὶ τούτων δτι ταῖς μὲν καταφάσεσιν αἱ ἀποφάσεις ἐπον-
15 ται· δὲ γάρ ἀνάγκη ζῷον εἶναι, τοῦτο οὐκ ἀνάγκη μὴ ζῷον εἶναι, καὶ πάλιν δὲ ἀνάγκη μὴ ζῷον εἶναι, τοῦτο οὐκ ἀνάγκη ζῷον εἶναι. καὶ αἱ μὲν καταφάσεις οὐδέποτε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ συναληθεύουσι, λέγω δὴ η 'ἀνάγκη ζῷον εἶναι' καὶ η 'ἀνάγκη μὴ ζῷον εἶναι'. τὰς δὲ ἀποφάσεις ἐνδέχεται 10 συναληθεύειν· τὸ γάρ μὴ δὲν ἀληθὲς εἰπεῖν δτι τε οὐκ ἀνάγκη ζῷον εἶναι
20 καὶ δτι οὐκ ἀνάγκη μὴ ζῷον εἶναι· δὲ γάρ οὐκ ἔστιν δλως, ἀληθὲς εἰπεῖν δτι οὐκ ἀνάγκη μὴ ζῷον εἶναι· δὲ γάρ ἀνάγκη μὴ ζῷον εἶναι, τοῦτο καὶ εἶναι ἀνάγκη· εἰ οὖν η κατάφασις ψευδῆς ἐπὶ τοῦ μὴ δντος, ἀληθῆς δῆπου η ἀπόφασις. ἀλλὰ δὴ καν ἄνευ τοῦ ἔστιν η εἶναι βόμβας ἐκθύμωμεθα τὴν ἀναγκαίαν ὅλην, τὸ αὐτὸ ἀπαραλλάκτως ἀκολουθεῖ. οἷον ἀνάγκη ἀνα-
25 πνεῖν· οὐκ ἀνάγκη ἀναπνεῖν· ἀνάγκη μὴ ἀναπνεῖν· οὐκ ἀνάγκη μὴ ἀνα- 15 πνεῖν· δὲ γάρ ἀνάγκη ἀναπνεῖν, τοῦτο οὐκ ἀνάγκη μὴ ἀναπνεῖν, καὶ δὲ ἀνάγκη μὴ ἀναπνεῖν, τοῦτο οὐκ ἀνάγκη ἀναπνεῖν. καὶ αἱ μὲν καταφάσεις οὐδέποτε συναληθεύουσιν, η 'ἀνάγκη ἀναπνεῖν' καὶ η 'ἀνάγκη μὴ ἀναπνεῖν'· τὰς δὲ ἀποφάσεις ἐνδέχεται· τὸ γάρ μὴ δὲν δλως ἀληθὲς εἰπεῖν
30 καὶ δτι οὐκ ἀνάγκη ἀναπνεῖν καὶ δτι οὐκ ἀνάγκη μὴ ἀναπνεῖν, τουτέστιν οὐκ ἀνάγκη τῶν μὴ ἀναπνεόντων εἶναι. ἐπισκεπτέον δὲ μή ποτε οὐκ ἐνδέ-
γεται ἐπὶ τούτων οὐδὲ τὰς ἀποφάσεις συναληθεύειν. δσα δ' εἴρηται ἐπὶ 20 τῆς ἀναγκαίας ὅλης, ταῦτα καὶ ἐπὶ τῆς ἀδύνατου λεγούσεται· δὲ γάρ ἀδύ-
νατον ἵπτασθαι, τοῦτο οὐκ ἀδύνατον μὴ ἵπτασθαι, καὶ δὲ ἀδύνατον μὴ
35 ἵπτασθαι, τοῦτο οὐκ ἀδύνατον ἵπτασθαι. καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὠσαύτως.
δόξουσι δὲ αἱ προκείμεναι προτάσσεις διαφέρειν τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγο-
ρουμένου καὶ ταύτη, δτι ἐπὶ μὲν ἔκείνων ταῖς ἀποφάσεσιν οὐχ εἰποντο αἱ

1. 2 προσκατηγορου μεν sic B: προσκατηγορουμένων P 3 λέγομεν P οὖν om. B cf. p. 374, 1
7 ισον δὲ ἔστιν καὶ P 8 δὴ Yt τῆς alt. om. Y 9 ἀκολούθησις Y ἐκ] καὶ Y
13 οὐ prius Yt: μὴ B 15 οὐ γάρ P καὶ—16 ἀνάγκη εἶναι om. P 16 εἶναι prius
om. Bt 19 τε om. P 20 δλως οὐκ ἔστιν Y 21 δτι om. Y ζῶον
utrumque om. Y καὶ om. Y 22 δῆπου om. P 25 ἀναπνεῖν (post ἀν.) B
26 post γάρ ἀνάγκη add. μὴ Pt 28 η alt. om. B Pt 32 δὲ P; om. BYt
34. 35 τοῦτο—μὴ ἵπτασθαι om. Y 36. 37 προσκατηγορουμένων Y

καταφάσεις· οὐ γάρ ἀντιστρέψειν ἡ ἀκολούθησις· ἐπὶ δὲ τῶν μετὰ τρόπου ΧΣΙΙ^τ ἀντιστρέψει· οὐ μόνον γάρ δὲ ἀνάγκη ἀναπνεῖν, τοῦτο οὐκ ἀνάγκη μὴ ἀνα-
πνεῖν, ἀλλὰ καὶ δὲ οὐκ ἀνάγκη μὴ ἀναπνεῖν, οἷον τὸν κύνα, τοῦτο ἀνάγκη²⁵ ἀναπνεῖν· καὶ πάλιν δὲ οὐκ ἀνάγκη ἀναπνεῖν, τοῦτο ἀνάγκη μὴ ἀναπνεῖν.
 5 φῆμι δὲ διὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου, εἰ μὴ ὄρισθείη τί
ἐστιν δὲ λέγεται λευκὸν εἶναι ἢ βαδίζειν ἢ τοιοῦτόν τι, καὶ ἐπὶ ἔκεινων ἡ ἀντι-
στροφὴ σωθήσεται. ἐπὶ μὲν γάρ τοῦ ἐστι ἔύλον λευκόν³⁰ καὶ ‘οὐκ ἐστι
ἔύλον λευκόν’ καὶ τῶν λοιπῶν, ἐπειδὴ ὥρισται τί ἐστιν δὲ λέγεται εἶναι
λευκὸν ἢ μὴ λευκόν, διὰ τοῦτο οὐκ ἐστι τῇ ἀντιστροφῇ χρήσασθαι. ἐπεὶ
 10 ἐὰν ἀφέλης τὸ ἔύλον, εύρησεις κάνταῦθα ἀντιστρέψοντα· οὐ μόνον γάρ διπερ
ἐστὶ λευκόν, τοῦτο οὐκ ἐστιν οὐ λευκόν, ἀλλὰ καὶ δὲ οὐκ ἐστιν οὐ λευκόν,
οἷον τὸ ψιμύθιον, τοῦτο ἀνάγκη λευκὸν εἶναι. οὐ γάρ ἔτι αἱ οὗτοι λεγό-
μεναι ἀποφάσεις αἱ ἐκ μεταθέσεως, λέγω δὴ αἱ μὴ ὄριζουσαι τί ἐστι τὸ
ὑποκείμενον ὡς ὑπάρχει τὸ κατηγορούμενον, δύνανται ἢ ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος
 15 λέγεσθαι ἢ διλοις ἐπὶ τῶν μὴ δεκτικῶν τοῦ κατηγορουμένου· οὐ γάρ ἐστιν
ἀληθὲς εἰπεῖν διὰ τὸ μὴ δὲ οὐκ ἐστιν οὐ λευκόν· τὸ γάρ οὐ
λευκὸν ἐν μὲν ἀναιρεῖ, τὸ λευκόν, πάντα δὲ εἰσάγει τὰ παρὰ τὰ λευκά, καὶ³⁵
ὄντα καὶ μὴ ὄντα. ὡς ἐπὶ μόνων ἄρα τῶν δεκτικῶν χρωμάτων ἀληθεύει
ἡ ἀπόφασις, οἷον τὸ ψιμύθιον οὐκ ἐστιν οὐ λευκόν· ἐπὶ τούτων δὲ ἀλη-
 20 θεύει καὶ ἡ ἀπλῆ κατάφασις ἡ λέγουσα ‘ἔστι λευκόν’. ὅμοίως ἐφ’ ὃν
ἀληθεύει ἡ λέγουσα διὰ οὐκ ἐστιν λευκόν, ἐπὶ τούτων ἀληθεύει καὶ ἡ⁴⁰
λέγουσα ‘ἔστιν οὐ λευκόν’, οἷον ἡ ψυχή· ἀληθὲς γάρ εἰπεῖν καὶ διὰ οὐκ
ἐστι λευκὸν καὶ διὰ ἐστιν οὐ λευκόν. πλὴν ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος οὐκ
ἀντιστρέψει· ἀληθὲς μὲν γάρ εἰπεῖν διὰ οὐκ ἐστι λευκόν, οὐ μὴν διὰ ἐστιν
 25 οὐ λευκόν· δὲ γάρ μὴ ἐστιν διλοις, πῶς ἀν εἴη οὐ λευκόν;

Ἐπὶ δὲ τῆς ἐνδεχομένης ὅλης μόναι αἱ καταφάσεις ἔπονται ἀλλήλαις,
δύναται βαδίζειν, δύναται μὴ βαδίζειν, οὐδεμίᾳ δὲ ἐτέρᾳ συμπλοκῇ· οὔτε γάρ
αἱ ἀποφάσεις, ἡ ‘οὐ δύναται βαδίζειν’ τῇ ‘οὐ δύναται μὴ βαδίζειν’, οὔτε αἱ⁴⁵
ἀποφάσεις μετὰ τῶν καταφάσεων, λέγω δὴ ἡ ‘δύναται βαδίζειν’ τῇ ‘οὐ δύναται
μὴ βαδίζειν’ ἢ πάλιν ἡ ‘δύναται μὴ βαδίζειν’ τῇ ‘οὐ δύναται βαδίζειν’. ἐπεὶ

2 ἀντιστρέψειν P	3 οὐκ om. Y	οἶον τὸν κύνα om. P	κοῖνα t	τοῦτον Y
4 καὶ πάλιν—μὴ ἀναπνεῖν om. P	5 δὴ P	καὶ P: om. BYt	μὴ P: om. BYt	
προστεθείη τὸ P	6 τι τοιοῦτον Y	καὶ P: οὐδὲ BYt: fort. ως	7 συμβήσεται Y	
10 ἐνταῦθα t	οὐ μόνον BPt: ταῦτὸν Y	δὲ B	post διπερ add. οὐκ P	
tert. BPt: ταῦτὸν Y	12 οἶον BYt: τουτέστιν P	11 λευκόν		
οὐ P: οὕτω Bt: οὕτε Y	13 αἱ prius om. Y	14 ὑποκειμένωι P		
ὑπάρχει P: ὑπάρξει BYt	δύνανται scripsi: δύναται BPyt	17 περὶ Y		
18 post μὴ ὄντα add. ἀλλ’ ἀναιρεῖται ταῦτα ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως πλὴν ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος ως οἷμαι, ἀληθεύει. ἡ γάρ οἰκεῖα αὐτῆς κατάφασις ἡ ἐκ μεταθέσεως ϕεύδεται. ἐπὶ μὴ λευκῶν				
γάρ λέγεται ἀλλ’ ὄντων t	ώς om. P	post δεκτικῶν add. τῶν B	18.19 ἀλη-	
19 post οἶον add. εἰ BYt	post δεκτικῶν add. τῶν B		θεύει ἡ ἀπόφασις P: ἀληθεύειν τὰς ἀποφάσεις BYt	
20 καὶ om. B	21 ἀληθής utrobique P		19 post οἶον add. εἰ BYt	
ἀπόφασις P			20 μὴ prius P:	
τούτῳ t	23 οὐκ superscr. Y	24 ante ἀληθής add. εἰ P	μὲν om. Y	
26 μόνον P	post ἀλλήλαις add. οἶον Y, at cf. p. 377,21		30 μὴ prius P:	
om. BYt	post οὐ δύναται add. μὴ BYt: om. P			

γάρ συναληθεύουσιν αἱ καταφάσεις, ἀδύνατον δὲ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τὴν ἀντί- XCH^r
φασιν ἀληθεύειν, δῆλον ὡς οὐκ ἐνδέχεται οὕτε τῇ ἀπλῇ καταφάσει τὴν ἐκ
μεταθέσεως ἀπόφασιν συναληθεύειν οὕτε τῇ ἐκ μεταθέσεως καταφάσει τὴν
ἀπλῆν ἀπόφασιν. ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτον. ἐπανιτέον δὲ ἐπὶ τὸ ἐξ ὅργης.

5 p. 52a 15 'Ομοίως δ' ἔχουσι καὶ αἱ στερήσεις πρὸς τὰς κατη- 50
γορίας ταύτη τῇ θέσει. ἵσον ἐφ' οὐ τὸ Α, οὐκ ἵσον ἐφ' οὐ τὸ Β,
10 ἄνισον ἐφ' οὐ τὸ Γ, οὐκ ἄνισον ἐφ' οὐ τὸ Δ.

'Ως ἔχουσι, φησίν, ἀκολουθίας ἐπὶ τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορου-
μένου αἱ ἐκ μεταθέσεως πρὸς τὰς ἀπλᾶς. οὕτως ἔχουσι καὶ αἱ στερή- 10
γορίας. δῆλον δὲ ἐκ τοῦ διαγράμματος.

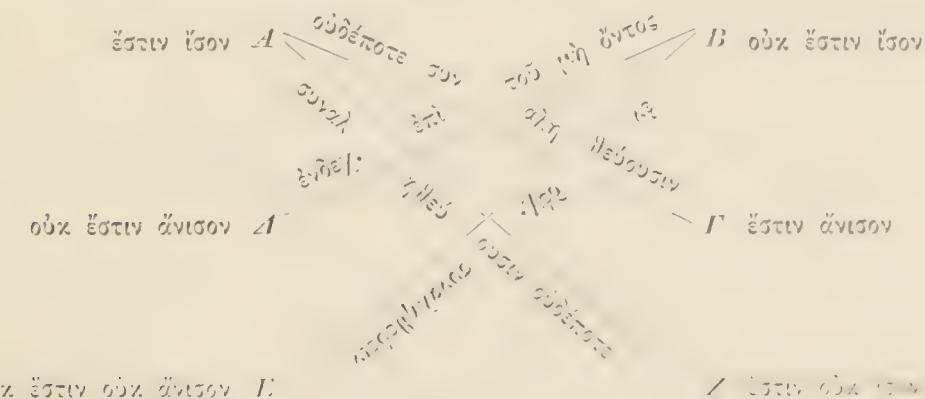
Α ἔστιν ἵσον.

Β οὐκ ἔστιν ἵσον.

Δ οὐκ ἔστιν ἄνισον.

Γ ἔστιν ἄνισον.

ὅπερ γάρ ἂν ἦ τὸ ἵσον, τοῦτο οὐκ ἔστιν ἄνισον· οὐ μὴν ὅπερ οὐκ ἔστιν 5
15 ἄνισον, ἢδη τοῦτο ἵσον ἔστιν· ἀληθὲς γάρ ἐπὶ τοῦ μὴ ποσοῦ ἦ τοῦ μὴ
ὄντος ὅλως τὸ εἰπεῖν 'οὐκ ἔστιν ἄνισον', οἷον δτι ἡ ψυχὴ οὐκ ἔστιν ἄνισον
ἦ τὸ χρῶμα, οὐ μὴν δτι καὶ ἵσον ἔστιν· ὁ γάρ μηδὲ ποσόν ἔστι, τοῦτο
οὕτε ἵσον ἔσται οὕτε [οὐκ] ἄνισον. πάλιν εἴ τι μέν ἔστιν ἄνισον, τοῦτο
οὐκ ἔστιν ἵσον· εἴ τι δὲ οὐκ ἵσον, οὐ πάντως καὶ ἄνισον, διότι ἵσον μὲν ἦ
20 οὐκ ἵσον πᾶν, ἵσον δὲ ἡ ἄνισον οὐ πᾶν· ὁ γάρ μη ἔστι ποσόν, οὕτε ἵσον
ἔστιν οὕτε ἄνισον. καὶ αἱ μὲν καταφάσεις οὐδέποτε συναληθεύουσιν, ἔστιν
ἵσον, ἔστιν ἄνισον· τὰς δὲ ἀποφάσεις ἐνδέχεται ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος ὅλως ἦ 10
τοῦ μὴ ποσοῦ· τὸ γάρ μὴ ὃν ἦ τὸ χρῶμα ἀληθὲς εἰπεῖν καὶ δτι οὐκ ἔστιν
ἵσον καὶ δτι οὐκ ἔστιν ἄνισον. μέσον δὲ τέταχε τῶν τε ἀπλῶν καὶ τῶν
25 ἐκ μεταθέσεως τὰς στερητικάς, ὡς ὑποτέτακται.

1 γάρ BPt: δὲ Y	δὲ alt. om. Y	2 ἀληθεύουσι Y	4 post μὲν add. οὐν BYt:
om. P	6 ἵσον ἐφ' οὐ τὸ α κτλ. om. Y	φ (ante τὸ α) t	8 ἀκολουθίαν B
8. 9 προσκατηγορουμένων B		9 αἱ ἐκ μεταθέσεως om. Y	10 διὰ τῶ Y
12. 13 mrg. B	13 δ ε β corr. B	γ' ἔστιν ἄνισον—δ' οὐκ ἔστιν ἄνισον Y	
7 ἄνισον ἔστιν B	14 γάρ om. Bt	15 τοῦ alt. om. om. Bt	16 δτι om. Bt
18 οὕτε prius Y: οὐδὲ Bt	ἔσται Bt: ἔστιν Y	οὐκ delevi	22 ὅλως
scripsi: inv. ord. BYt	23 ante τοῦ add. ἐπὶ t	τοῦ om. Y	μὴ alt. Bt:
οὐκ Y	25 fig. om. Y: oblique scripta om. t		

p. 52a 18 Καὶ ἐπὶ πολλῶν δέ, ὅν τοῖς μὲν ὑπάρχει τοῖς δὲ οὐχ ΧCII^v
ὑπάρχει τὸ αὐτό, ἡ μὲν ἀπόφασις ὄμοιώς ἀληθεύει, δτὶ οὐκ
ἔστι λευκὰ πάντα ἡ δτὶ οὐκ ἔστι λευκὸν ἔκαστον· δτὶ δέ ἔστιν
οὐ λευκὸν ἔκαστον ἡ δτὶ πάντα ἔστιν οὐ λευκά, ψεῦδος.

5 Πρὸς τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀνέδραμε, λέγω δὴ δτὶ τῆς ἀπλῆς καταφάσεως 20
οὐκ ἔστιν ἀπόφασις ἡ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις ἀλλ’ ἡ ἀπλῆ ἀπόφασις.
τοῦτο δέ, φησί, μάλιστα δῆλον ἔσται ἐπὶ τῶν τοιούτων ὑλῶν αἵτινες τισὶ⁶
μὲν τοῖς αὐτοῖς ὑπάρχουσι, τισὶ δὲ οὐχ ὑπάρχουσιν· οἶον τὸ λευκὸν τισὶ⁷
μὲν ἀνθρωποῖς ὑπάρχει, τισὶ δὲ οὐχ ὑπάρχει. ἐπὶ τῶν τοιούτων οὖν τῆς
10 καταφάσεως ψευδοῦς οὕσης, οἶον δτὶ πᾶς ἀνθρωπος λευκός, ἀνάγκη δήπου
τὴν ἀπόφασιν ἀληθῆ εἰναι· τῆς γὰρ ἀντιφάσεως θάτερον μὲν μόριον
ἀνάγκη ἀληθὲς εἰναι θάτερον δὲ ψευδές. δτὶ οὖν τῆς πᾶς ἀνθρωπος 25
λευκός’ ἀπόφασις ἔστιν ἡ ‘οὐ πᾶς ἀνθρωπος λευκός’, δῆλον ἐξ ὧν ἐκείνης
ψευδομένης αὕτη ἀληθεύει, ἡ μέντοι ‘πᾶς ἀνθρωπος οὐ λευκός ἔστιν’ ἐκ
15 μεταθέσεως οὗσα κατάφασις ψευδῆς ἔστιν. οὐκ ἄρα ἀπόφασις ἔστι τῆς
‘ἔστι πᾶς ἀνθρωπος λευκός’ ἡ ‘ἔστι πᾶς ἀνθρωπος οὐ λευκός’ (ἄμφω
γὰρ ψευδεῖς) ἀλλ’ ἡ ‘οὐκ ἔστι πᾶς ἀνθρωπος λευκός’. καὶ ἐπὶ πάντων
τῶν τοιούτων ὥσταύτως. σαφῶς ἄρα διὰ τῆς τοιαύτης ὥλης ἐλήλεκται δτὶ⁸
τῆς ἀπλῆς καταφάσεως οὐκ ἔστιν ἀπόφασις ἡ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις 30
20 (ἄμφω γὰρ ἐξ ἀνάγκης ψευδεῖς εἰσιν) ἀλλ’ ἡ ἀπλῆ ἀπόφασις. τὸ δὲ ἡ
μὲν ἀπόφασις ὄμοιώς ἀληθεύει τοῦτο⁹ ἔστιν ‘ἐπὶ πάσης τῆς τοιαύτης
ὥλης ὄμοιώς ἡ ἀπόφασις ἀληθῆς ἔστι τῆς καταφάσεως ψευδοῦς οὕσης’.
ταῦτὸν δὲ σημαίνει τὸ οὐκ ἔστι λευκὰ πάντα καὶ τὸ οὐκ ἔστι λευκὸν
ἔκαστον· ώς ἐξηγητικὸν γὰρ τοῦ προτέρου τὸ δεύτερον ἐπήγαγεν.

25 p. 52a 22 ‘Ομοίως δὲ καὶ τοῦ ἔστι πᾶν ζῷον λευκόν οὐ τὸ ἔστιν
οὐ λευκὸν πᾶν ζῷον ἀπόφασις (ἄμφω γὰρ ψευδεῖς) ἀλλὰ τὸ
οὐκ ἔστι πᾶν ζῷον λευκόν.

Διὰ ταῦτα καὶ τῆς ἀκολουθίας τῶν προτάσεων ἐμνήσθη· προθέμενος 35
γάρ δεῖται, δτὶ οὐκ εἰσὶ τῶν ἀπλῶν καταφάσεων ἀποφάσεις αἱ ἐκ μετα-
30 θέσεως καταφάσεις. ἐξηγήσθη εἰς τὸν περὶ τῆς ἀκολουθίας τῶν προτάσεων
λόγον· δν πληρώσας ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὸ προκείμενον. ὕσπερ οὖν, φησύ,
ἐπὶ τῶν ἀπροσδιορίστων τῶν ἀπλῶν καταφάσεων οὐκ εἰσὶν ἀποφάσεις αἱ
35 μεταθέσεως καταφάσεις, οὗτως οὐδὲ ἐπὶ τῶν προσδιωρισμένων. δτὶ¹⁰
οὖν οὐκ ἔστι τῆς ‘πᾶν ζῷον λευκόν’ ἀπόφασις ἡ ‘ἔστι πᾶν ζῷον οὐ
λευκόν’, συντόμως δείκνυσιν. ἡ μὲν γὰρ κατάφασις, φησί, καὶ ἡ ἀπόφασις
αἱ ἀντιφατικῶς ἀντικείμεναι ἐπὶ πάντων, τῶν δοκιμῶν καὶ μὴ δοκι-
μῶσι τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος καὶ ἐπ’ οὐδενὸς οὔτε συναληθεύουσιν οὔτε

2 ταῦτὸν Y (Bn) ὄμοιώς κτλ. om. Y ἀληθεύοιτ’ ἀν t Arist., at cf. vs. 21
6 ἡ ἀπόφασις ἡ ἀπλῆ Y 10 post δτὶ add. τῆς Y 11 ἀληθῆ εἰναι Bt: ἀληθεύειν Y
12 δοκιμν. τῆς γὰρ πᾶς Y 13 ἀντιφασις Y ante δῆλον add. καὶ Y 20 γὰρ
ἀνάγ(κη)—εἶναι Y 24 ἐξηγηματικὸν Y 26 post οὐ add. τὸ t 29 γὰρ om. Y
ἐστι Y 31 post δν add. καὶ Y 35 ἡ alt. om. Bt 37 ἀληθεύουσιν t

συμφεύδονται· ἡ μέντοι λέγουσα ‘πᾶν ζῶν λευκόν’ καὶ ἡ ‘πᾶν ζῶν οὐ λευκόν’ συμφεύδονται· οὐκ ἄρα ἀπόφασις τῆς ‘πᾶν ζῶν λευκόν’ ἡ ‘πᾶν ζῶν οὐ λευκόν λευκόν’. εἰ δὲ αὗται οὐκ ἀντιφατικῶς ἀντίκεινται οὐδέ ἔστι τῆς ἀπλῆς καταφάσεως τῆς ‘πᾶν ζῶν λευκόν’ ἀπόφασις ἡ ‘πᾶν ζῶν οὐ λευκόν’ ἐκ μεταθέσεως οὖσα κατάφασις, οὐδὲ ἐπὶ τῶν ἀλλων πασῶν τοῦτο ἔσται, καὶ ἐπὶ τινῶν ἡ μὲν ἀληθεύσῃ ἡ δὲ ψεύσηται, ὡς ἐπὶ τῆς ἀναγής 15 καίας ὅλης πᾶν ζῶν οὐσία, πᾶν ζῶν οὐσία οὐ γάρ ἐπὶ τινῶν μὲν δεῖ οὕτως ἔχειν τὴν ἀντίφασιν, λέγω δὴ διαιρεῖν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεύδος, ἐπὶ τινῶν δὲ οὐ, ἀλλ’ αἱ τοῦ πάντων.

10 p. 52a24 Ἐπεὶ δὲ δῆλον ὅτι ἔτερον σημαίνει τὸ ἔστιν οὐ λευκόν καὶ τὸ οὐκ ἔστι λευκόν, καὶ τὸ μὲν κατάφασις τὸ δὲ ἀπόφασις, φανερὸν ως οὐχ ὁ αὐτὸς τρόπος τοῦ δεικνύναι ἔκατερον.

Ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς προκείμενον, δι’ ὃ πάντα ταῦτα εἶπε· 50 προύκειτο γάρ περὶ ἀναλύσεως τῶν συλλογισμῶν | διδάξαι, καὶ διὰ ΧΣΠΤ 15 τοῦτο ἔμνήσθη τῶν ἐκ μεταθέσεως καταφάσεων, ὅτι, εἴ ποτε τοιοῦτο πρόβλημα εὑρωμένη, οὐ δεῖ οἰεῖσθαι ἀποφατικὸν αὐτὸν εἶναι καὶ διὰ τοῦτο εἰς ἀποφατικὸν συλλογισμὸν ἀναγαγεῖν. τοῦτο μὲν οὖν ἦν τὸ προκείμενον, καὶ διὰ τοῦτο ἔδειξεν ὅτι οὐκ εἰσὶν ἀποφάσεις αἱ ἐκ μεταθέσεως καταφάσεις· μεταξὺ δὲ καὶ περὶ τῆς ἀπολογίας αὐτῶν διέλαβε. ταῦτα οὖν πληρώσας 20 ἐπανῆλθεν εἰς τὸ προκείμενον. ἐπεὶ οὖν ἔδειξαμεν, φησίν, ὅτι οὐ ταῦτα 55 σημαίνει τὸ ‘οὐκ ἔστι λευκόν’ καὶ ‘ἔστιν οὐ λευκόν’, καὶ ὅτι τὸ μὲν ἀπόφασις τὸ δὲ κατάφασις ἐκ μεταθέσεως, δῆλον ἂν εἴη, ὅτι οὐγί ἐν τούτῳ ἔκατερον τῶν προβλημάτων δειγμήσεται, ἀλλὰ τὸ γὲν ‘οὐκ ἔστι λευκόν’ ἀπόφασις ὃν δι’ ἀποφατικοῦ συλλογισμοῦ συμπερανθήσεται, τὸ δὲ ‘ἔστιν οὐ λευκόν’ κατάφασις ὃν διὰ καταφατικοῦ. ὕστε καὶ αἱ ἀναλύσεις τοιαῦται.

p. 52a27 Οἷον ὅτι δὲ ἀν τῇ ζῶν, οὐκ ἔστι λευκὸν ἡ ἐνδέχεται μὴ εἶναι λευκόν.

Τουτέστι καθόλου ἀπόφασις ἀπλῆ ὅτι οὐδὲν ζῶν λευκὸν ἡ ὅτι ἐνδέχεται μηδὲν ζῶν λευκὸν εἶναι.

30 p. 52a28 Καὶ ὅτι ἀληθὲς εἶπεν μὴ λευκόν· τοῦτο γάρ ἔτειν εἶναι μὴ λευκόν.

Τουτέστιν ἡ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις καθόλου οὖσα καὶ αὐτῆς κατίκοινοῦ γάρ ἀκουστέον τὸ δὲ ἀν τῇ ζῶν, τουτέστι πᾶν ζῶν) ἀληθὲς

1 συνφεύδονται Υ itemque vs. 2 3 εἰ δὲ — οὐ λευκόν om. B ἀντίκεινται t:
ἀντικείμεναι Υ 6 ἀληθεύσῃ Β²: ἀληθεύσει B¹: ἀληθεύῃ Υ ψεύδεται Υ
8 δεῖ om. Υ: δὴ t 11 τὸ δὲ κτλ. om. Υ 15 τοιοῦτον B 16 δεῖν Υ
αὐτὸν ε τοῦτο, ut videtur, corr. B 17 ἀγαγεῖν t οὖν om. Υ 20 ἐπειδὴ B
21 post καὶ prius add. τὸ Υ 21. 22 post ἀπόφασις add. ἀπλῆ Υ itemque vs. 24
24 δι’ ἀποφατικῶν συλλογισμῶν περανθήσεται t 25 post κατάφασις add. ἐκ μεταθέσεως Υ καταφατικῶν t τοιαῦται B¹: αἱ αὐταὶ Υ 26 εἴη t
μὴ — 31 λευκόν om. Υ 30 τοῦτο Arist.: ταυτὸν B¹ cf. p. 380,1 33 ὁ scripsi: ὅτι ΒΥt

εἰπεῖν μὴ λευκόν. εἶτα ἐπὶ τὸ σαφέστερον μετάγων ἐπήγαγε τοῦτο ΧCIII^r
γάρ ἔστιν εἶναι μὴ λευκόν. τὸ γὰρ λέγειν, φησίν, δτὶ πᾶν ζῷον
ἀληθὲς εἰπεῖν μὴ λευκὸν ταῦτον ἔστι τῷ λέγειν δτὶ πᾶν ζῷον οὐ λευκόν 15
ἔστι· τὸ γὰρ ἀληθές, φησί, τῷ ἔστιν ὅμοιώς τάττεται, τουτέστιν ίσο-
5 δύναμοῦσι ταῦτα ἀλλήλοις ὥστε ἀντιλαμβάνεσθαι εἰς ἄλληλα καὶ τίθεσθαι
ἀντὶ τοῦ ‘ἔστι’ τὸ ‘ἀληθές’. πᾶς ἄνθρωπος ζῷόν ἔστι, πᾶς ἄνθρωπος ἀληθὲς
εἰπεῖν δτὶ ζῷον. καὶ δτὶ ίσοδύναμεῖ τῷ ‘ἔστι’ τὸ ‘ἀληθές’, δείκνυσιν ἐκ τοῦ
καὶ τὴν ἄρνησιν αὐτῷ προσάπτεσθαι καὶ μὴ ἄλλως γίνεσθαι ἀπόφασιν, εἰ
μὴ αὐτῷ συνταχθείη ἡ ἄρνησις, ὥσπερ καὶ τῷ ‘ἔστι’. τοῦ γοῦν ‘ἀληθὲς
10 εἰπεῖν λευκόν’ ἀπόφασίς ἔστιν ἡ ‘οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν λευκόν’, οὐ μὴν ‘ἀλη-
θὲς εἰπεῖν μὴ λευκόν’, ὥσπερ καὶ τῆς ‘ἔστι λευκόν’ ἡ ‘οὐκ ἔστι λευκόν’ 20
ἀπόφασις, οὐχ ἡ ‘ἔστιν οὐ λευκόν’.

p. 52a29 'Αλλὰ τοῦ μὲν δ ἀν ἦ λευκὸν ἀληθὲς εἰπεῖν ἔστι λευκὸν
εἴτε μὴ λευκόν δ αὐτὸς τρόπος· κατασκευαστικῶς γὰρ ἄμφω διὰ
15 τοῦ πρώτου σγήματος δείκνυται.

Εἰ γὰρ δέδεικται δτὶ καταφασίς ἔστιν, ἔτι δὲ καὶ καθόλου, τὸ δὲ 25
καθόλου καταφατικὸν ἐν τῷ πρώτῳ μόνῳ δείκνυται σγήματι ἀμφοτέρων
τῶν προτάσσων καταφατικῶν οὖσῶν, δῆλον δτὶ εἰς τοῦτο ἀναλυτέον τὸ τοι-
οῦτον πρόβλημα.

20 p. 52a34 Εἰ δὴ ἔστιν ἀληθὲς εἰπεῖν δ ἀν ἦ ἄνθρωπος μουσικὸν
εἶναι ἡ μὴ μουσικὸν εἶναι, δ ἀν ἦ ζῷον ληπτέον ἡ εἶναι μουσι-
κὸν ἡ εἶναι μὴ μουσικόν, καὶ δέδεικται.

‘Γύρδειγμα τίθησι πῶς ἀν συναγθείη τὸ τοιοῦτον πρόβλημα, λέγω 30
δὴ τὸ καταφατικὸν καθόλου ἀπλοῦν τε καὶ ἐκ μεταθέσεως, δτὶ καὶ τοῦ
25 μέσου οὗτῳ κατηγορητέον τὸν μείζονα ὥσπερ καὶ τοῦ ἐλάττονος. οἷον δτὶ
πᾶς ἄνθρωπος μουσικός· πᾶς ἄνθρωπος ζῷον, πᾶν ζῷον μουσικόν, πᾶς
ἄνθρωπος ἄρα μουσικός. πᾶλιν δτὶ πᾶς ἄνθρωπος οὐ μουσικός· πᾶς
ἄνθρωπος ζῷον, πᾶν ζῷον οὐ μουσικόν, πᾶς ἄρα ἄνθρωπος οὐ μουσικός.

p. 52a37 Τὸ δὲ ρὴ εἶναι μουσικὸν δ ἀν ἦ ἄνθρωπος ἀνασκευα- 35
30 στικῶς δείκνυται κατὰ τοὺς εἰρημένους τρεῖς τρόπους.

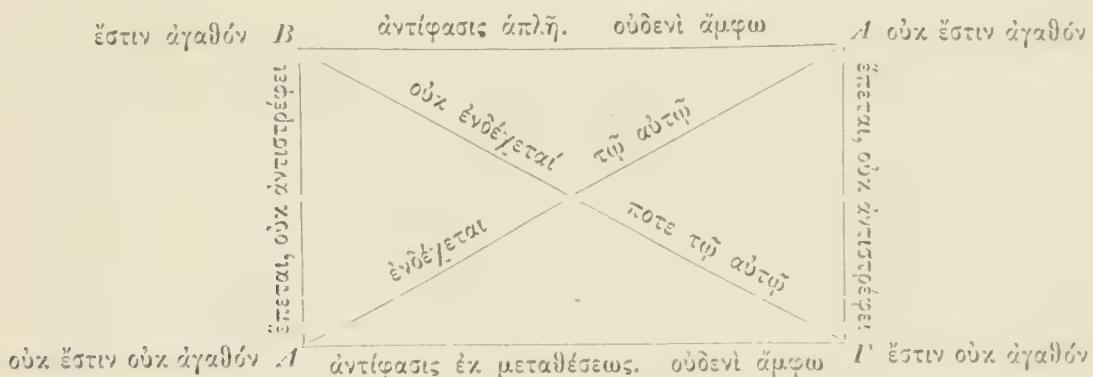
Τὴν ἀπόφασιν οὐ τέθεικε τὴν ἐκ μεταθέσεως, λέγω δὴ τὴν ‘οὐδεὶς

1 post λευκόν add. εἶναι Y μεταγαγών B 7 δτὶ prius om. Y ίσοδύναμοῦσι,
supra οὕτι ser. εῖ Y τὸ ἔστιν t 9 post ὥσπερ add. δὴ Y τὸ ἔστι t an τῆς?
οὖν Y 11:12 τῆς ἔστιν οὐ λευκόν ἡ οὐκ ἔστιν οὐ λευκόν ἀπόφασις ἀλλ’ οὐχ² ἡ οὐκ ἔστι
λευκόν B 13 τοῦ Bt(n): τῶ Υ: τὸ Arist. (om. δ — λευκόν) 14 κατασκευα-
στικῶς κτλ. om. Y 15 δείκνυται σγήματος t Arist. 16 post δτὶ add. δὴ Y
ἔτι B: ἔστι Yt 18 εἰς τοῦτο Bt: καταφατικὸν Y 20 δὲ Y: δ’ t εἴην B
(A Bu) 21 έξιν B ληπτέον κτλ. om. Y 27 ἄρα ἄνθρωπος t
30 εἰρηται Y κατὰ κτλ. om. Y προειρημένους B² 31 οὐ om. Bt

άνθρωπος οὐ μουσικός'. ταῦτα οὖν, φησί, δεικτέον διὸ τῶν εἰρημένων ΧΣΠΗ^γ τριῶν τρόπων. οὗτοι δέ εἰσιν δὲ τε δεύτερος τοῦ πρώτου σχήματος καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ δευτέρου δύο· διὰ τούτων γάρ μόνων τὸ καθόλου ἀποφασίζοντες.

5 p. 52a39 'Απλῶς δὲ ὅταν οὕτως ἔχῃ τὸ Α καὶ τὸ Β ὥστε ἀμαρτιῶν τῷ αὐτῷ μὴ ἐνδέχεσθαι, παντὶ δὲ ἐξ ἀνάγκης θάτερον καὶ τὰ ἔξης.

'Αναλαμβάνει πάλιν τὰ περὶ τῆς ἀκολουθήσεως τῶν προτάσεων τῶν τε ἀπλῶν καὶ τῶν ἐκ μεταθέσεως· ἐπειδὴ γάρ ἀνωτέρω ἐπὶ ὅλης τινὸς 10 ἐγύμνασε τὸν λόγον ἔύλου λευκὸν λαβὼν καὶ ἔύλον οὐ λευκόν, ἐνταῦθα τοῦ καθολικωτέρου ποιῶν τὴν δεῖξιν ἐπὶ τῶν στοιχείων προάγει τὴν ἀκολούθησιν. λαμβάνει οὖν πάλιν τὰς δύο ἀντιφάσεις, τὴν τε ἀπλῆν καὶ τὴν ἐκ μεταθέσεως, μίαν μὲν ἀντίφασιν τὴν ΑΒ, ἔτεραν δὲ τὴν ΓΔ. διὰ οὓς 15 ταῖς μὲν καταφάσεσιν αἱ ἀποφάσεις ἔπονται καὶ οὐκ ἀντιστρέφουσι, καὶ διὰ τὰς μὲν καταφάσεις ἀδύνατον συναληθεύειν, τὰς δὲ ἀποφάσεις ἐνδέχεται, βούλεται δεῖξαι. ὑποτίθεται οὖν τὸ μὲν Β καὶ τὸ Γ τὰς καταφάσεις, τὴν μὲν ἀπλῆν τὴν δὲ ἐκ μεταθέσεως, τὰ δὲ λοιπά, τὸ Α φημὶ καὶ τὸ Δ, τὰς 20 τούτων ἀποφάσεις. | ΧΣΠΗ^γ

Τρισὶ δὲ ὑποθέσεσι χρησάμενος τὰ λοιπὰ ἀποδείκνυσι, μιᾶς μὲν 20 διὰ ἀντιφατικῶς ἀντίκειται τὸ Α καὶ τὸ Β καὶ ἔτι τὸ Γ καὶ τὸ Δ, δευτέρᾳ δὲ διὰ ἀνάγκης παντὶ τὸ Α ὑπάρχειν ἢ τὸ Β, καὶ πάλιν παντὶ ἐξ ἀνάγκης ἢ τὸ Γ ἢ τὸ Δ· τοιαύτη γάρ ἡ ἀντίφασις· τρίτη ὑπόθεσις διὰ τῷ Γ ἔπειται τὸ Α καὶ οὐκ ἀντιστρέψει, λέγω δὴ διὰ οὐχ ἔπειται τῷ Α τὸ Γ. τούτων ὑποτεθέντων δείκνυσιν ἔτερα τρία, ἐν μὲν διὰ τῷ Β τὸ Δ ἔπειται 25 καὶ οὐκ ἀντιστρέψει, καὶ διὰ τὸ Γ καὶ τὸ Β, ἀπέρ ὑπόκεινται καταφάσεις.

2 post δεύτερος add. τρόπος Υ

10 ἐγύμναστο Υ: ἐγύμναξε τ

15 inv. ord. BYt

18 figuram dedi ε Bt (Α ἀπόφασις ἀπλῆ, Β κατάφασις ἀπλῆ, Γ κατά-

φασις ἐκ μεταθέσεως, Δ ἀπόφασις ἐκ μεταθέσεως); οὐκ ἔνδέχεται ποτε

τῷ αὐτῷ om. B)

6 ἀνάγκης κτλ. om. Υ

βαλὼν Υ

11. 12 ἀκολουθίαν Β

16 ̄—̄ Yt

καὶ τὸ om. t

19 μία Β

8 ἀκολουθίας Β

11. 12 ἀκολουθίαν Β

15 post

17 α—ο scripsi:

21 τῶ—τῶ Υ itemque vs. 22

οὐδέποτε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ συναληθεύουσιν, καὶ δτὶ τὸ ΑΔ, τουτέστι τὰς ΧΣΗν
ἀποφάσεις, ἐνδέχεται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ συναληθεύειν. τὰ μὲν οὖν προκείμενα
ταῦτα. πρῶτον δὲ δείχνυσιν, δτὶ τῷ Β ἔπειται τὸ Δ, τὸν τρόπον τοῦτον.
ἐπειδὴ γὰρ ὑπόκειται δτὶ τῶν ΓΔ θάτερον παντὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρξει διὰ
5 τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικεῖσθαι, εἰ μὴ ὑπάρξει τῷ Β τὸ Δ, ἀνάγκη δήπου τὸ
Γ ὑπάρχειν. ἀλλ' εὶ τὸ Γ ὑπάρξει τῷ Β, ὑπόκειται δὲ ἔπεισθαι τῷ Γ 10
τὸ Α, τουτέστιν φ [δ'] ἀν ὑπάρχη τὸ Γ, τούτῳ καὶ τὸ Α ὑπάρχειν, ὑπάρχει
δὲ τῷ Β τὸ Γ, καὶ τὸ Α ἄρα τῷ Β ὑπάρξει. φ ἄρα τὸ Β, τούτῳ καὶ
τὸ Α, δπερ ἐστὶν ἀδύνατον διὰ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικεῖσθαι. τὸ δ' ἀδύ-
10 νατον ἡκολούθησε διὰ τὸ ὑποκεῖσθαι τῷ Β ὑπάρχειν τὸ Γ. εἰ οὖν τοῦτο
ψεῦδος, ἀληθὲς δήπου τὸ τῷ Β ὑπάρχειν τὸ Δ· ὑπόκειται γὰρ ἐξ ἀνάγκης
παντὶ ἥ τὸ Γ ἥ τὸ Δ. οὗτο μὲν οὖν δείχνυσιν δτὶ τῷ Β ἔπειται τὸ Δ.
ἀκόλουθον δὲ ἥν εὐθὺς δεῖξαι δτὶ οὐκ ἀντιστρέψει, τουτέστιν οὐχ φ τὸ Δ
ὑπάρχει, τούτῳ καὶ τὸ Β. ἀλλ' ἐπεὶ πρὸς τὴν δεῖξιν τούτου ἐδεῖτο τοῦ 15
δτὶ τὰ ΑΔ ἐνδέχεται τῷ αὐτῷ, πρότερον τοῦτο δείχνυσιν, δτὶ τὸ Α καὶ
τὸ Δ ἐνδέχεται τῷ αὐτῷ παρεῖναι. ἐπεὶ γὰρ ὑπόκειται δτὶ οὐκ ἀντιστρέψει
πρὸς τὸ Α τὸ Γ, τουτέστιν οὐκ ἐφ' ὃν τὸ Α, πάντως καὶ τὸ Γ, ἐὰν
ληφθῇ τι τούτων ἐφ' ὃν τὸ μὲν Α ὑπάρχει τὸ δὲ Γ οὐχ ὑπάρχει, ἐπειδὴ
παντὶ ἥ τὸ Γ ἥ τὸ Δ, οὐχ ὑπάρχει δὲ τὸ Γ φ τὸ Α ὑπάρχει, τὸ Δ ἄρα
20 ὑπάρξει φ τὸ Α. τὸ ἄρα ΑΔ ἐνδέχεται τῷ αὐτῷ παρεῖναι. εἴτα εὐθὺς
ἐπισυγάπτει δτὶ τὸ Γ καὶ τὸ Β οὐκ ἐνδέχεται τῷ αὐτῷ. εἰ γὰρ φ τὸ Β,
τούτῳ καὶ τὸ Γ, ἐπειδὴ φ τὸ Γ, τούτῳ καὶ τὸ Α (ὑπόκειται γὰρ ἔπεισθαι 25
τῷ Γ τὸ Α), φ ἄρα τὸ Β, τούτῳ καὶ τὸ Α ἥ ἀντίφασις, δπερ ἐστὶν
ἀδύνατον. οὐδενὶ ἄρα τῷ αὐτῷ τὸ Γ καὶ τὸ Β ὑπάρξει. τούτων δὲ δεδειγ-
25 μένων δείχνυσιν δτὶ οὐκ ἀντιστρέψει τὸ Β τῷ Δ (τοῦτο γὰρ λείπεται),
λέγω δὴ δτὶ οὐκ ἐφ' ὃν τὸ Δ, πάντως ἐπὶ τούτων καὶ τὸ Β. ἐπειδὴ γὰρ
δεδεικται δτὶ ἐφ' ὃν τὸ Δ, ἐπὶ τούτων ἐνδέχεται καὶ τὸ Α, εἰ ἐφ' ὃν μὲν
τὸ Α, ἐπὶ τούτων ἐνδέχεται καὶ τὸ Δ, ἐφ' ὃν δὲ τὸ Δ, ἐπὶ τούτων πάντως
καὶ τὸ Β, ἐφ' ὃν ἄρα τὸ Α, ἐπὶ τούτων καὶ τὸ Β, δπερ ἐστὶν ἀδύνατον. 30
ἀντιφατικῶς γὰρ ἀντίκεινται. οὐκ ἄρα ἔψεται τῷ Δ τὸ Β.

Ἀπλῶς δὲ ὅταν οὕτως ἔχῃ τὸ Α καὶ τὸ Β ὥστε ἀμα μὲν τῷ
αὐτῷ μὴ ἐνδέχεσθαι παντὶ δὲ ἐξ ἀνάγκης θάτερον, καὶ πάλιν
τὸ Γ καὶ τὸ Δ ώσαύτως. αἱ πρῶται δύο ὑποθέσεις, δτὶ τε ἀντιφατικῶς
ἀντίκεινται τὸ Α καὶ τὸ Β καὶ ἔτι τὸ Γ καὶ τὸ Δ, καὶ δτὶ παντὶ ἐξ
35 ἀνάγκης θάτερον ἔκατέρας ἀντιφάσεως.

3 δὲ Bt: οὖν Y 4 ἐπεὶ B 7 δ' delevi cf. p. 47,16 ὑπάρχη Y: ὑπάρχει t: com-
pend. B ὑπάρχειν Bt: ὑπάρχει Y 8 ὑπάρχει τῷ β' B 9 δ' om. t cf. p. 232,18
12 τῷ—τῷ Y 14 ἐδεῖτο τοῦ scripsi: ἐδεῖτο τοῦτο Y: ἐδείκνυτο Bt 15.16 πρότερον—
τῷ αὐτῷ om. t 18 τι om. t 19 παντὸς Bt τῷ γ' ἥ τῷ Y 20 α alt. om. B
ante εἴτα add. καὶ Y 21 post ἐπισυγάπτει add. καὶ t δτὶ Bt: ὁ Y 23 post α alt.
add. ὑπάρχει Y 23.24 ἀδύνατόν ἐστιν Y 24 post ἄρα add. καὶ Y δὲ Bt: οὖν Y
26 γὰρ, quod post 27 εἰ colloc. BYt, hue transposui 27 ὁ τῷ Yt post δ add. πάντως B
καὶ τὸ α ἐνδέχεται B post τὸ α add. ἐφ' ὃν ἄρα τὸ β, ἐπὶ τούτων ἐνδέχεται καὶ τὸ α
(superscr. γ) Y 31 ὥστε κτλ. om. Y 33 ώσαύτως t Arist.: om. B θέσεις Y

"Επηγται δὲ τῷ Γ' τὸ Α καὶ μὴ ἀντιστρέψῃ. ή τρίτη ΧΣΗν
ὑπόθεσις.

Καὶ τῷ Β τὸ Δ ἀκολουθήσει καὶ οὐκ ἀντιστρέψει· καὶ τὸ
μὲν Α καὶ Δ ἐνδέχεται τῷ αὐτῷ, τὸ δὲ Β καὶ Γ οὐκ ἐνδέχεται.
5 τὰ λοιπὰ τρία προανεφώνησεν ἀπερ βούλεται ἀποδεῖξαι. εἰ δέ τις ἐνστάιη
πρὸς τὴν τρίτην τῶν ὑποθέσεων, λέγω δὴ πόθεν ὅτι ἔπειται τῷ Γ' τὸ Α
καὶ οὐκ ἀντιστρέψει, ἵστω ὅτι, εἰ ληφθείη τις ὥλη, ἐξ αὐτῆς τῆς ἐναργείας
6 ἔλεγχος, ὁσπερ ἐφ' ὃν ἐθήκαμεν προτέρων ὑποδειγμάτων. σαφῆ δὲ τὰ
ἔτῆς τῆς λέξεως.

10 p. 52b14 Συμβαίνει δὲ ἐνίστε καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ τάξει τῶν ὅρων
ἀπατᾶσθαι διὰ τὸ μὴ τὰ ἀντικείμενα λαμβάνειν ὄρθως, ὃν
ἀνάγκη παντὶ θάτερον ὑπάρχειν. |

'Ἐπειδὴ ἔδειξεν ὅτι ή ἀκολούθησις τῶν προτάσεων, τῶν τε ἀπλῶν ΧΣΙV
καὶ τῶν ἐκ μεταθέσεως, ἀντιστρέψως ἔχει, λέγω δὴ ὅτι τῇ μὲν ἀπλῇ κατα-
15 φάσει η ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασις ἔπειται καὶ τὸ ἔμπαλιν τῇ ἐκ μεταθέσεως
καταφάσει η ἀπλῇ ἀπόφασις, καὶ δὲ οὐ καθ' ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν στοιχὸν
η ταῖς ἀπλαῖς αἱ ἐκ μεταθέσεως ἔπονται η ταῖς ἐκ μεταθέσεως αἱ ἀπλαῖ.
ἀπάτην τινὰ ἴσως γενησομένην τισί, δι' ης δόξει ἐνδέχεσθαι κατὰ τὸν 5
αὐτὸν στοιχὸν μὴ μόνον τῷ Γ τὸ Α ἔπειται ἀλλὰ καὶ τῷ Δ τὸ Β, τίτης
20 καὶ ἀπελέγχει, ως διὰ πάντων τὸν περὶ τῆς ἀκολουθήσεως λόγον ἀληθῆ
δείκνυσθαι, καὶ δι' ὃν αὐτόθεν δέδεικται καὶ δι' ὃν οἱ τὸ ἐναντίον κατα-
σκευάζοντες λόγοι ἐλέγχονται. συμβαίνει δέ, φησίν, η τοιαύτη ἀπάτη, εἰ
μὴ καλῶς ληφθείη τὰ ἀντικείμενα, οἷον εἴ τις νομίσοι ὅτι ἐνδέχεται τοῦ Α
καὶ τοῦ Β μίαν ἀπόφασιν καὶ τὴν αὐτὴν εἶναι τὸ Ζ, καὶ κοινῶς ἀμφοτέρων
25 καὶ ίδι αἴκατέρου. οἷον ἔστω τὸ μὲν Β 'ἔστιν ἀγαθόν', τὸ δὲ Α 'οὐκ ἔστιν
ἀγαθόν'. τούτων ἀμφοτέρων μία ὑποκείσθω ἀπόφασις τὸ Ζ τὸ 'οὔτε ἔστιν
ἀγαθὸν οὔτε οὐκ ἔστιν ἀγαθόν'. πάλιν τοῦ Γ καὶ Δ, λέγω δὴ τοῦ 'ἔστιν

1 ἔπειται Υ post lemma add. Λνωτέρω μὲν ἐν τῷ διαγράμματι προέταττε τὴν ἀπλὴν
κατάφασιν τ(ης) οἰκείας ἀποφάσεως. καὶ οὕτως ἐπεσκόπει πότερον ποτέρῳ τῶν μορίων τῆς
ἀντιφάσεως ταύτης καὶ τ(ης) ὑπὸ ταύτ(ην) ἐκ μεταθέσεως ἔπειται, ὡδε δὲ αὐτὸς τοῦτο
ἐπισκοπῶν καὶ ἀποδεικτικωτέρα μεθόδῳ διασαφ(ῶν), καὶ οὐχ ώς ἔκει μᾶλλον ἐκ τῆς ἐναρ-
γείας τὴν ἀπλὴν ἀπόφασιν προτάττει τῆς ίδιας καταφάσεως, ἔννοιαν ἐντεῦθεν διδούς. ὅτι ὅπως
ἄν καὶ γένηται η τῶν ἀπλῶν προτάσεων θέσις ἀνάπαλιν καὶ ἐναλλάξ η ἀκολούθησις ἀσφαλής
γίνεται. ἄν δὲ ἵση καὶ ωσαύτως γένηται. ώς τὸ κατωτέρῳ λεγθησόμενον διάγραμμα ἀπαντᾷ,
ἐσφαλμ(ένον) ἔσται, ώς αὐτὸς ὁ ἀριστοτέλης ἀποδεῖξε: Υ η om. Υ 3 ἀντι-
στρέψει τ: ἀντί Υ καὶ τὸ μὲν κτλ. om. Υ 4 ante δ et ante 7 add. τὸ t
(ante 7 C) 6 πόθεν ὅτι t: inv. ord. BY 7 ἐνεργείας Bt 8 an πρότερον?

11 διὰ τὸ κτλ. om. Υ 13 ἀκολούθησις Β 14 μεταθέσεων t 15 post η del.
ἀπλῇ Β ἀπόφασις ἐκ μεταθέσεως Β τὸ ἔμπαλιν om. Υ 18 δέξειν 1
20 τῶν t ἀκολουθίας Β 24 καὶ primum Yt: κατὰ Β τὴν αὐτὴν Υ: ταύ-
την Bt 25 ἐκάστου Υ

οὐκ ἀγαθόν' καὶ 'οὐκ ἔστιν οὐκ ἀγαθόν', ἀπόφασις τὸ Θ τὸ 'οὔτε ΧCIV^r ἔστιν οὐκ ἀγαθὸν οὔτε οὐκ ἔστιν οὐκ ἀγαθόν'. τούτων οὕτως ἔχόν-
των δειγμήσεται ὅτι ὡσπερ τῷ Γ τὸ Α ἔπειται, οὕτω καὶ τῷ Δ τὸ Β.
ἔπειδὴ γὰρ τὸ Ζ ἀπόφασίς ἔστι τοῦ Α, ἐπὶ παντὸς δὲ ἦ τὸ Α ἦ
5 τὸ Ζ, διὰ τὰ αὐτὰ δὲ ἐπὶ παντὸς ἦ τὸ Γ ἦ τὸ Θ (ἀπόφασις γὰρ τοῦ Γ
τὸ Θ), ὑπόκειται δὲ ὅτι φ τὸ Γ ὑπάρχει, τούτῳ παντὶ ἔπειται τὸ Α,
ἀνάγκη πᾶσα καὶ φ τὸ Ζ, τούτῳ παντὶ τὸ Θ ὑπάρχειν. ἔπειδὴ γὰρ
ἐπὶ παντὸς ἦ τὸ Θ ἦ τὸ Γ, εἰ μὴ τὸ Θ ὑπάρχει τούτῳ φ ὑπάρχει²⁰
τὸ Ζ, τὸ Γ ὑπάρξει· ἀλλ' εἰ φ τὸ Ζ, τούτῳ καὶ τὸ Γ, φ δὲ τὸ Γ,
10 τούτῳ ὑπόκειται τὸ Α, φ ἄρα τὸ Ζ, τούτῳ καὶ τὸ Α ὑπάρξει, δπερ
ἔστιν ἀδύνατον· ἀντίφασις γὰρ τὸ ΑΖ. εἰ οὖν φ τὸ Ζ, τούτῳ τὸ Γ οὐκ
ἔνδέχεται, ἀνάγκη δήπου τὸ Θ. ἔπειδὴ ἐπὶ παντὸς ἦ τὸ Γ ἦ τὸ Θ. πάλιν
ἔπειδὴ τὸ Ζ ἀπόφασίς ἔστι τοῦ Β, παντὶ ἄρα ἦ τὸ Β ἦ τὸ Ζ· διὰ τὰ
αὐτὰ δὲ ἐπὶ παντὸς ἦ τὸ Δ ἦ τὸ Θ· δέδεικται δὲ ὅτι φ τὸ Ζ, τούτῳ
15 καὶ τὸ Θ· φ ἄρα τὸ Δ, τούτῳ καὶ τὸ Β. εἰ γὰρ φ τὸ Δ, τούτῳ μὴ
ὑπάρξει τὸ Β, ἔπειδὴ ἐπὶ παντὸς ἦ τὸ Β ἦ τὸ Ζ, φ ἄρα τὸ Δ, τούτῳ²⁵
τὸ Ζ ὑπάρξει· ἀλλ' φ τὸ Ζ ὑπάρχει, τούτῳ δέδεικται καὶ τὸ Θ ὑπάρχον·
φ ἄρα τὸ Δ, τούτῳ καὶ τὸ Θ ὑπάρξει ἡ ἀντίφασις, δπερ ἔστιν ἀδύνατον.
οὐκ ἄρα φ τὸ Δ, τούτῳ τὸ Ζ· λείπεται ἄρα τὸ Β. εἰ οὖν φ τὸ Δ,
20 τούτῳ τὸ Β, ὑπόκειται δὲ καὶ φ τὸ Γ, τούτῳ καὶ τὸ Α, καθ' ἐνα ἄρα
καὶ τὸν αὐτὸν στοιχὸν ἦ ταῖς ἀπλαῖς αἱ ἐκ μεταθέσεως ἔψονται ἦ ταῖς
ἐκ μεταθέσεως αἱ ἀπλαῖ. τούναντίον δὲ ἐδείχνυτο πρότερον. ὁ μὲν οὖν
τρόπος τῆς ἀπάτης τοιοῦτος. συνέβη δὲ διὰ τὸ κακῶς εἰλῆρθμαι τὸ Ζ³⁰
ἀπόφασιν εἶναι τοῦ τε Α καὶ τοῦ Β, ὁμοίως καὶ τὸ Θ τοῦ τε Γ καὶ τοῦ Δ·
25 ψεῦδος γὰρ ὅτι ἐπὶ παντὸς ἦ τὸ Α ἦ τὸ Ζ καὶ πάλιν ἦ τὸ Β ἦ τὸ Ζ·
ὅμοιώς καὶ ἐπὶ τῶν ΓΔΘ. τοῦ γὰρ 'οὐκ ἔστιν ἀγαθόν', δπερ ἦν τὸ Β, ἀπό-
φασίς ἔστι τὸ 'οὐκ ἔστιν ἀγαθόν', οὐδὲ μὴν τὸ 'οὔτε ἀγαθόν ἔστιν οὐκ
30 ἔστιν ἀγαθόν'· ἀδύνατον γάρ ἐστί τι δὲ οὔτε ἀγαθόν ἔστιν οὔτε οὐκ
ἀγαθόν, ἀλλὰ πάντως θάτερον ἀνάγκη. ὁμοίως δὲ οὐδὲ τοῦ Α, δπερ ἦν
τὸ 'οὐκ ἔστιν ἀγαθόν', ἀπόφασίς ἔστι τὸ Ζ τὸ 'οὔτε ἀγαθόν ἔστιν οὔτε οὐκ
ἔστιν ἀγαθόν'. συμπεριείληπται γὰρ ἐν τῷ Ζ τὸ Α· τὸ γὰρ 'οὐκ ἔστιν ἀγα-³⁵

1 οὔτε om. B 2 οὐκ alt. ante ἔστιν collocant Bt post ἀγαθόν add. a' οὐκ
ἔστιν ἀγαθόν. β' ἔστιν ἀγαθόν. ζ' οὔτε ἔστιν ἀγαθόν, οὔτε οὐκ ἔστιν ἀγαθόν. | γ' ἔστιν
οὐκ ἀγαθόν. δ' οὐκ ἔστιν οὐκ ἀγαθόν. θ' οὔτε οὐκ ἔστιν οὐκ ἀγαθόν, οὔτε ἔστιν οὐκ
ἀγαθόν. | ἔπειται ἡ ἀπλὴ τῇ ἐκ μεταθέσεως. τῇ ἐκ μεταθέσεως ἡ ἀπλὴ. ἀμφοτέρων ἀποφάσεων. t
post τούτων add. οὖν Y 4 ἐπεὶ t 5 δὲ Y: δὴ B: δεῖ t 6 τοῦτο t
8 εἰ B: ἦ Yt 13 post ἔπειδὴ del. ἐπὶ παντὸς B 13. 14 ταῦτα Y 16 ὑπάρχει Y
ē supra β̄ ser. Y 17 ṽ supra β̄ ser. Y ὑπάρχον Bt: ὑπάρχει Y
18 ἄρα Bt: δὲ Y supra δ̄ ser. ṽ Y ṽ supra δ̄ ser. Y 19 post τούτω
add. καὶ Y ἔπειται Y 20 post τούτω add. καὶ Y 21 post ἦ alt. add.
ἀντικαίν Y 22 οὖν Bt: γὰρ Y 24 τε alt. om. Y 27 post ἀγαθόν prius add.
δὲ ἦν τὸ σ̄ Y οὔτε ἔστιν ἀγαθόν Y 28 post ἀγαθόν prius add. δὲ ἦν τὸ ζ̄ Y
29 post τοῦ add. β̄ Y 30 ante οὐκ ἔστιν add. ἔστιν ἀγαθόν καὶ Y 30. 31 τὸ
οὔτε οὐκ ἔστιν ἀγαθόν οὔτε ἔστιν ἀγαθόν. συμπαρείληπται Y 31 τὸ β̄ Y

Θόν' ταῦτον ἔστι τῷ 'οὗτε ἀγαθὸν ἔστιν'. ὅμοίως δὲ οὐδὲ τὸ Θ ἀπόφασις **XClV^r** δειγμήσεται ἢ τοῦ Γ' ἢ τοῦ Δ. τούτου δὲ συγκεχωρημένου ἡ ἀπάτη προήσει· ὥστε διὰ τὸ μὴ καλῶς εἰληφθαι τὰ ἀντικείμενα, λέγω δὴ τὴν κατάφασιν καὶ τὴν ἀπόφασιν τὰς ἀντιφατικῶς ἀντικείμενας. ἡ πλάνη γέγονεν.

5 Διὰ τὸ μὴ τὰ ἀντικείμενα λαμβάνειν δρῦμος, ὃν ἀνάγκη παντὶ θάτερον ὑπάρχειν, τουτέστι τὰ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα· ἐπὶ τούτων γάρ μόνων τῶν ἀντικειμένων ἀνάγκη ἐπὶ πάντων, καὶ ὄντων καὶ μὴ ὄντων, θάτερον μὲν ψευδὲς εἶναι θάτερον δὲ ἀληθές.

40

p. 52b 16 Οἷον εἰ τὸ Α καὶ τὸ Β μὴ ἐνδέχεται ἄμα τῷ αὐτῷ.

10 Ἀναλαμβάνει τὰς ἐξ ἀρχῆς ὑποθέσεις, τὰς τρεῖς φημι, ὃν ὑποκειμένων ἐδείκνυτο ἡ εἰρημένη ὑγιὴς τῶν προτάσεων ἀκολούθησις. εἴτα ταῖς ὑποθέσεσι ταύταις ἐπισυνάπτει ἐξῆς τὴν ψευδῆ ὑπόθεσιν ἐξ ἣς ἡ ἀπάτη ἐγίνετο.

p. 52b 24 Καὶ φῶ τὸ Γ', παντὶ τὸ Α ὑπόκειται.

15 Μία γάρ την αὗτη τῶν εἰλημμένων ἐξ ἀρχῆς τριῶν ὑποθέσεων. 45

p. 52b 25 "Ωστε φῶ τὸ Ζ, παντὶ τὸ Θ.

Καὶ εἴπομεν πῶς, ἐπειδὴ ἀνάγκη μὲν παντὶ ἡ τὸ Θ ἡ τὸ Γ', μὴ ἐνδέχεται δὲ τὸ Γ' τῷ Ζ διὰ τὸ συνεπιφέρειν ἑαυτῷ τὸ Λ.

20 p. 52b 26 Ἀκολουθεῖ δὲ τῷ Ζ τὸ Θ, καὶ τῷ Δ ἀκολουθήσει τὸ Β· τοῦτο γάρ ἵσμεν.

Εἰ γάρ ἐπὶ παντὸς ἡ τὸ Β ἡ τὸ Ζ, οὐχ ἐπεται δὲ τῷ Δ τὸ Β, τὸ Ζ ἐψεται· ἀλλ' ἀδύνατον· συνεπιφέρει γάρ ἑαυτῷ τὸ Θ διὰ τὸ δεείγθαι διτι ἐπεται τῷ Ζ τὸ Θ. ὥστε εἰ μὴ ἐνδέχεται τῷ Δ τὸ Ζ ἐπεσθαι, τὸ Β | ἐψεται ἐξ ἀνάγκης· ἀλλ' ἐδείκνυτο πρότερον ψευδος εἶναι τὸ **XClV^r** τοιοῦτο· οὐ γάρ εἴπετο τῷ Δ τὸ Β. τί οὖν τοῦ ψεύδους αἴτιον, ἐπήγαγεν.

p. 52b 29 Οὐ γάρ ἵσως ἀνάγκη παντὶ ἡ τὸ Α ἡ τὸ Ζ, οὐδὲ τὸ Ζ ἡ τὸ Β.

Τουτέστι κακῶς εἴληπται διτι τὸ Ζ ἀπόφασίς ἔστιν ἑκατέρου, τοῦ τε Α φημὶ καὶ τοῦ Β. εἴτα ἐπὶ τῶν ὑλῶν τοῦτο δείκνυσιν.

5

1 οὗτε ἔστιν ἀγαθὸν Υ	3 προείη Βτ	συγκείμενα Υ	4 ἡ om. Βτ	5 ὁρμῶς κτλ.
om. Υ	7 ἐπὶ πάντων om. Υ	ὄντων καὶ om. t	8 ψευδος Β	9 ἐνδέχηται t
ἀμα τῷ αὐτῷ ante μὴ colloc. Β: om. Υ			11 ἡ om. t	ἀκολούθηται Β
17 εἴπωμεν Βτ	ἀνάγκη Βτ: ἐξ ἀνάγκης Υ		18 ἐνδέχεσθαι Βτ	τῷ ἡ τὸ Υ
21 παντὶ, om. ἐπὶ Υ	β prius Βτ: ὅ Υ		23 ἐνδέχηται t	ἀκολουθεῖν Υ
24 ψευδὲς Υ	25 εἴπεται τῷ ὅ om. Υ		26 post ἵσως add. φησὶν Β	

p. 52b31 Τοῦ γὰρ ἀγαθοῦ τὸ οὐκ ἀγαθὸν ἀπόφασις.

XCV^v

Τουτέστι τοῦ ‘ἔστιν ἀγαθόν’ τὸ ‘οὐκ ἔστιν ἀγαθόν’. τὸ δὲ Z ἣν
 ‘οὗτε ἀγαθόν ἐστιν οὗτε οὐκ ἔστιν ἀγαθόν’. εἰ οὖν ἀπόφασις μέν ἐστι τοῦ
 ‘ἔστιν ἀγαθόν’ τὸ ‘οὐκ ἔστιν ἀγαθόν’, οὐ ταύτην δὲ τὸ ‘οὐκ ἔστιν ἀγαθόν’
 5 τῷ ‘οὗτε ἀγαθόν ἐστιν οὗτε οὐκ ἔστιν ἀγαθόν’, οὐκ ἄρα ἀπόφασις τοῦ A 10
 τὸ Z. ωσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἔφθημεν προειπόντες.

1 post ἀγαθοῦ add. φησὶ BY: om. t 2 τοῦ ἔστιν om. Y post ἀγαθόν alt. add.
 τὸ ἢ Y 3 οὗτε ἔστιν ἀγαθόν Y 4 τὸ prius e τῷ corr. B τὸ alt. om. t

ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ ΣΧΟΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ.

p. 52b38 Ἐν πόσοις μὲν οὖν σχήμασι καὶ διὰ ποίων καὶ πόσων
5 προτάσεων καὶ πότε καὶ πῶς γίνεται συλλογισμός.

Σκοπὸς τῆς προκειμένης πραγματείας κατὰ μὲν Ἀλέξανδρον οὗτος·
ἔρει, φησί, τὰ ὑπόλοιπα τοῦ πρώτου λόγου. ποῖα δ' εἰσὶ ταῦτα; διὶ ἐκ
ψευδῶν ἀληθές συνάγεται, καὶ διὶ ἐξ ἀληθῶν ἀληθές. κατὰ δὲ τοὺς 20
ἀκριβέστερον λέγοντας σκοπὸς οὗτος· ἐπειδὴ ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τὸ
10 εἶδος τῶν συλλογισμῶν εἴπεν, ἐν τούτῳ ἔρει τὴν ὥλην· εἶδος δὲ ἦν τὸ
συμπέρασμα, ὥλη δὲ αἱ προτάσεις. καὶ οὗτος μὲν ὁ σκοπός. ἐν προοι-
μίοις δὲ ἐπαναλαμβάνει τὰ εἰρημένα ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ, διὶ ἐπεδείξαμεν
ἐν πόσοις σχήμασι γίνονται οἱ συλλογισμοί, ἐν γὰρ τρισί, καὶ διὰ
ποίων προτάσεων, δηλονότι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ σχήματι τῆς μείζονος 25
15 καθόλου οὕσης τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς μεί-
ζονος καθόλου τῆς δὲ ἐλάττονος ἀνομοιοσχήμονος οὕσης κατὰ ποιότητα, ἐν
δὲ τῷ τρίτῳ τῆς ἐλάττονος οὕσης καταφατικῆς, καὶ πόσων προτάσεων,
διὶ δύο χρεία τούλαχιστον, καὶ πότε καὶ πῶς. ταῦτα μὲν προείρηται
ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι τοῦ πρώτου βιβλίου. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τμήματι
20 εἴρηται πῶς δεῖ κατασκευάζειν, διὶ διφειλομεν λαμβάνειν κατηγορούμενα,
ὑποκείμενα, ἀλλότρια. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τμήματι περὶ ἀναλύσεως εἴπεν, διὶ

1 Inscripti ex AGT (ἀριστοτέλους ομ. G): τοῦ φιλοπόνου ἐξήγγεις εἰς τὸ δεύτερον τῶν προ-
τέρων ἀναλυτικῶν B: ἰωάννου ἀλεξανδρέως ἀναλυτικῶν προτέρων τὸ δεύτερον σύχο U: Eἰς τὸ
τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν. | Βιβλίον δεύτερον t 4 καὶ πόσων ομ. B 5 post
γίνεται add. πᾶς t 7 ἔρειν t φησί ομ. Ut 9 post λόγου add. εἶδος U
ποῖα δὲ add. U² ταῦτα Bt: τὰ εἰρημένα U 9 τῶ om., ut videtur, U
10 προείπεν U 11 ὥλαι Bt 13 ἐν γὰρ Bt: διὶ ἐν U 14 μὲν εἰ πρώτῳ
σχήματι superser. U² 18 διὶ ομ. U προείρηται t 19 post πρώτῳ add.
τούτου U τῶ πρώτῳ βιβλίῳ U post τμήματι alt. add. τοῦ πρώτου βιβλίου.
ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τμήματι U 21 post περὶ add. τῆς Ut

ποίᾳ μεθόδῳ γράμενοι ἀναδραμεῖν διφεύλομεν εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν συλλο- XCIV^v
γισμῶν. ταῦτα οὖν εἴρηται ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ.

30

Ἐν πόσοις μὲν οὖν σχήμασι καὶ διὰ ποίων. ἐπειδὴ περὶ τῆς
οὐλῆς τῶν συλλογισμῶν μέλλει λέγειν, χρησιμέστερον εἶναι τὴν Τοπικὴν
ἢ πραγματείαν τοῦτο τὸ βιβλίον ὥσπερ καὶ τὸ πρότερον εἰς τὴν Ἀποδεικτικήν,
καὶ ὥσπερ ἔκεινο εἰς τὴν Ἀποδεικτικήν, οὗτω καὶ τοῦτο εἰς τοὺς Τόπους.

p. 53a3 Ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν καθόλου τῶν συλλογισμῶν εἰσιν οἱ δὲ
κατὰ μέρος.

Ἐνταῦθα τὸ προσίμιον ἐπληρώθη. ἐν τούτοις δὲ βούλεται σημᾶναι
10 δτι οἱ καθόλου συλλογισμοὶ καὶ καταφατικοὶ καὶ ἀποφατικοὶ καὶ οἱ κατὰ
μέρος καταφατικοὶ μόνοι πλείω συλλογίζονται, οἱ δὲ μερικοὶ ἀποφατικοὶ
οὐκέτι. διὰ τί; ἐπειδὴ τὰ καθόλου καταφατικὰ προβλήματα πρὸς τὰ μερικὰ
ἀντιστρέφει, τὰ δὲ μερικὰ πρὸς ἑαυτά, λέγω δὴ τὰ καταφατικά, ὅμοίως δὲ 40
καὶ τὰ καθόλου ἀποφατικά πρὸς ἑαυτά, τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν πρὸς
15 οὐδὲν τῶν ἄλλων οὕτε πρὸς ἑαυτό.

p. 53a8 Τὸ δὲ συμπέρασμα τὶ κατά τινός ἐστιν.

Τὸ δὲ συμπέρασμα, φησίν, ώρισμένον ἐστί· τοῦτο γάρ δηλοῖ διὰ
τοῦ εἰπεῖν τὶ κατά τινος. ἵνα γάρ μή τις οἰηθῇ μάτην ταῦτα λέγεσθαι,
δτι πλείους ἐπὶ τῶν τριῶν προβλημάτων εἰσὶν οἱ συλλογισμοί, φησίν δτι
20 τὸ συμπέρασμα ἐφ' ἑκάστου ώρισμένον ἐστί, καὶ μή τις εἰπῃ 'τὸ Α τινὶ^v
τῷ Γ καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Α τὸ αὐτό εἰσι καὶ οὐκ εἰσὶ πολλοὶ συλλογισμοί'.
λέγομεν γάρ δτι ἑκαστον ώρισμένον ἐστὶ καὶ ἑκαστόν ἐστι τὶ κατά τινος.
ἔτερον γάρ ἐστι τὸ ποιῆσαι ὑποκείμενον τὸ Γ κατηγορούμενον δὲ τὸ Α, XCIV^r
καὶ ἔτερον τὸ ὑποκείμενον τὸ Α κατηγορούμενον δὲ τὸ Γ. διὸ καὶ αὐτὸς
25 συφῶς εἰπὼν ἐπὶ τοῦ καθόλου ἀποφατικοῦ δτι, εἰ μηδενὶ τῷ Β τὸ Α,
καὶ τῷ Α οὐδενὶ τὸ Β, τοῦτο φησιν ἔτερον εἶναι τοῦ ἔμπροσθεν.
ἔτι ἀνάγκης γάρ ἔτερόν ἐστιν· ὁ γάρ πρότερος εἶχε κατηγορούμενον τὸ Α
ὑποκείμενον δὲ τὸ Β. ὁ δὲ θεύτερος εἶχε κατηγορούμενον τὸ Β ὑποκεί-

2 οὖν om. U 4 τὴν τῶν τόπων τ 5 τοῦτο Ut: αὐτοῦ B 6 καὶ ὥσπερ—
ἀποδεικτικὴν AGTt: om. BU τρόπους t 8 κατὰ μέρος B Arist.: ἐπὶ μέρους Ut
9 ἐπληρώθην B 10 καὶ primum om. Bt 11 μόνοι Bt: προβλήματα U²
τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν (ἀπὸ corr.) U 12 προβλήματα om. U ἐπὶ U
13 ἀντιστρέψῃ, ut videtur, pr. B: ἀντιστρέψουσι U post μερικὰ add. καταφατικὰ U
λέγω—καταφατικά om. U 14 ἀποφατικὰ Bt: καταφατικὰ καὶ U τὰ δὲ μερικὰ
ἀποφατικὰ pr. U 15 οὐδεμίαν οὕτε U πρὸς ε καὶ corr. U 16 lemma
om. Ut 18 οἰηθείη B 19 ὅτι—συλλογισμοί om. U 20 καὶ B: ἵνα Ut
εἴποι Ut 21 τῶν ἡ—τῶν ἡ B συλλογισμοί U: λόγοι Bt 22 γάρ scripsi:
δὲ Bt: om. U ἐστιν ώρισμένον U 23 τὸ prius om. B 24 καὶ ἔτερον—τὸ ἡ
mrg. U τὸ (ante ὑποκ.) om. U 25 εἰπεν U τὸ—τῶ Ut itemque vs. 26
26 ἡ supra ἡ ser. U 28 τὸ prius om. U δεύτερος] σ in ras. U

μενον δὲ τὸ Α, ὥστε ἔτεροι ἀλλήλων. πῶς δὲ ποιλὰ συμπεράσματα συν- XCV
ἀγέται, ἀναγκαῖον ἐπισκέψασθαι, οἷον ως ἐπὶ τοῦ καθόλου καταφατικοῦ, εἰ δὲ
τὸ Α, εἰ τύχοι, παντὶ τῷ Γ καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Β, καὶ τὸ Λ ἄρα παντὶ⁵
τῷ Β, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Α. ὅμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ μερικοῦ καταφατικοῦ· εἰ
γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Γ καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β, καὶ τὸ Λ ἄρα τινὶ τῷ Β, καὶ
τὸ Β ἄρα τινὶ τῷ Α, ὥστε πλείους εἰσὶν οἱ συλλογισμοί. ὅμοίως καὶ ἐπὶ¹⁰
τοῦ καθόλου ἀποφατικοῦ, διὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α. ἐπὶ⁵
δὲ τοῦ μερικοῦ ἀποφατικοῦ, ἐπειδὴ ἀντιστρέψαι οὐκ ἐνδέγεται, τούτου γάριν
οὐδὲ πλείους γίνονται οἱ συλλογισμοί.

10 Τὸ δὲ συμπέρασμα τὸ κατά τινός ἐστιν. διὶ ἔκαστον ὕρισται συμ-
πέρασμα ἐκ τῆς ἀντιστροφῆς γινόμενον. εἰ δὲ ἔκαστον ὕρισται, δηλον διὶ⁵
ἔτερός ἐστι συλλογισμός· τὸ γάρ τὸ κατά τινος τὸ αὐτὸ τοῦτο δηλοῖ, τὸ
ἔκαστον ώρίσθαι.

ρ. 53a16 Ἐστι δὲ περὶ τῶν καθόλου καὶ ἄλλως εἰπεῖν· δσα γὰρ
15 ἡ ὑπὸ τὸ μέσον ἡ ὑπὸ τὸ συμπέρασμά ἐστιν, ἀπάντων ἐσται ὁ
αὐτὸς συλλογισμός.

Οὗτως μὲν οὖν ἐκ τῆς γινομένης ἀντιστροφῆς ἐδείχθησαν πλείους 15
γινόμενοι συλλογισμοί. ἐνī δὲ καὶ ἄλλως εἰπεῖν διὶ πλείους γίνονται συλ-
λογισμοί, ἐκ τοῦ κατὰ παντὸς ἡ μηδενός, οἷον ως ἐπὶ παραδείγματος
20 σαφηνείας γάριν· ἡ οὐσία παντὶ ζῷῳ, τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἡ
οὐσία παντὶ ἀνθρώπῳ· ἐπειδὴ κατὰ παντὸς ἀνθρώπου κατηγορεῖται τὸ
ζῷον, οὐκοῦν καὶ κατὰ Σωκράτους καὶ Πλάτωνος καὶ Ἀλκιβιάδου· οὐκοῦν
καὶ κατὰ τούτων δλων ἡ οὐσία. ὥστε πλείους οἱ συλλογισμοὶ ἐκ τοῦ
κατὰ παντός. ὅμοίως καὶ ἐκ τοῦ κατὰ μηδενὸς πλείους εἰσὶν οἱ συλλογι- 25
σμοί· οἷον τὸ ἄψυχον οὐδενὶ ζῷῳ, τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, οὐκοῦν καὶ
κατὰ Σωκράτους καὶ Πλάτωνος· οὐκοῦν τὸ ἄψυχον (καὶ) κατὰ τούτων οὐκ
ἐστιν. οὗτο καὶ ἐκ τοῦ κατὰ παντὸς καὶ ἐκ τοῦ κατὰ μηδενὸς πλείους γίνονται
οἱ συλλογισμοί. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ τούτων ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ μέσου δρου·
οἷον διὶ τὸ ζῷον κατὰ ἵππου καὶ κατὰ ἀνθρώπου καὶ κατὰ κυνός, οὐκοῦν
30 καὶ ἡ οὐσία. ὥστε ὅμοίως ἐσται συλλογισμός, οὐ μέντοι ὁ αὐτός· καὶ γάρ
οὗτος καταφατικός, ἀλλὰ ἄλλου καταφατικός.

25

"Η ὑπὸ τὸ συμπέρασμα. μνημονεύειν διὶ τὸν ἔσχατον
δρου συμπέρασμα ἐκάλεσεν, ως δηλονότι ἐκείνῳ τὸ ἄκρον ἡ ὑπάρχειν
λέγομεν ἡ μὴ ὑπάρχειν. ὁ αὐτὸς συλλογισμὸς ἀντὶ τοῦ 'ὅμοίως'.

1 ὥστε—ἄλλήλων Bt: ἔτερος οὗτος τοῦ ἔμπροσθεν U 2 οἷον scripsi cf. ad p. 394,11:
ὅλον libri τοῦ καταφατικοῦ τοῦ καθόλου B 3 εἰ om. B ἄρα om. B
4 τῷ alt. e τῷ corr. U post a transposuit e vs. 6 ὥστε πλείους εἰσὶν οἱ συλλογισμοὶ U
post ὅμοίως add. δὲ B 5 ἄρα om. U 13 ὕρισται t 17 οὖν om. B
γιγνομένης Ut 18 συλλογισμὸι γινόμενοι . ἔστι B 18. 19 ἔνι—συλλογισμὸι iterat U
22 post κατὰ add. τοῦ B ἀλκιβιάδους t 24 post ὅμοίως add. δὲ B
εἰσὶν Ut: γίνονται B 26 κατὰ prius Paris. 2062: ἐπὶ superser. U: om. Bt
καὶ alt. addidi cf. vs. 23 27 ἐκ τοῦ alt. om. U 29 οἷον om. U τὸ om. B
κοινὸς t 30 καὶ prius A: om. Bt post ἔσται add. ὁ t

p. 53^a19 Οὗτον εἰ τὸ ΑΒ συμπέρασμα διὰ τοῦ Γ, δσα ὑπὸ τὸ Β ἡ XCIV τὸ Γ ἐστίν, ἀνάγκη κατὰ πάντων λέγεσθαι τὸ Α.

Αὐτὸ τὸ παράδειγμα. ὡς ἐπὶ στοιχείων δὲ ποιεῖται τὸν λόγον· οἷον, 30 φησίν, εἰ τὸ Α συνήθη παντὶ τῷ Β διὰ τοῦ Γ, ἔστι δὲ καὶ τὸ Δ μέρος 5 τοῦ Β, οὐκοῦν καὶ τῷ μέρει κατηγορεῖται· πάλιν εἰ παντὶ τῷ Γ τὸ Α, μέρος δὲ τοῦ Γ τὸ Ε, καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Ε. ὅστε πλείους οἱ συλλογισμοί.

p. 53a25 Ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου σχήματος τὸ ὑπὸ τὸ συμπέρασμα
υόνον ἔσται συλλογίσασθαι.

10 'Εν μὲν τῷ πρώτῳ σχήματι, ώς ἀπεδείξαμεν, καὶ ἐκ τοῦ κατὰ παντὸς
δείκνυνται πλείους οἱ συλλογισμοί. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι οὐκέτι
δυνατόν. εἰ γὰρ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β τῷ δὲ Γ παντί, συμπέρασμα δτι τὸ
Β οὐδενὶ τῷ Γ· ἔστι δὲ μέρος τοῦ Γ τὸ Δ· φανερὸν δτι καὶ τῷ Δ οὐχ⁴⁰
ὑπάρχει τὸ Β. εἰ δὲ τὸ Ε μέρος τοῦ Α, οὐ φανερὸν δτι τὸ Β οὐχ
15 ὑπάρχει τῷ Ε, εἰ μὴ ἄρα ἀντιστροφή γένηται· εἰ γὰρ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β,
καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α, καὶ οὕτω δῆλον γίνεται δτι οὐδὲ τοῖς μέρεσι τοῦ
Α ὑπάρχει. εἰ δὲ μὴ ἐγίνετο ἡ ἀντιστροφή, οὐκ ἐγίνετο φανερὸν δτι οὐχ
ὑπάρχει τὸ Β τῷ Ε.

p. 53^a33 "Ωστε οὐ διὰ τὸν συλλογισμὸν συμβαίνει τὸ Β τῷ Ε μὴ
20 νπάργειν.

Οὐ διὰ τὸν συλλογισμὸν τὸν πρῶτον, ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀντιστροφῆς δείκνυται δτὶ τὸ B τῷ E οὐχ ὑπάρχει· μέρος γάρ ἔστι τὸ E τοῦ A.

p. 53a34 Ἐπὶ δὲ τῶν ἐν μέρει τῶν μὲν ὑπὸ τὸ συμπέρασμα οὐκ
ἔσται τὸ ἀναγκαῖον· οὐ γὰρ γίνεται συλλογισμός, ὅταν αὗτη
25 ληφθῇ ἐν μέρει· τῶν δὲ ὑπὸ τὸ μέσον ἔσται πάντων, πλὴν οὐ
διὰ τὸν συλλογισμόν.

Ἐπειδὴ τὰ συνάγοντα τὸ μερικὸν καταφατικά, τὰ μὲν ὅντα ὑπὸ τὸν 50
μέσουν δρον ὀνυματὸν δεῖξαι διὰ τοῦ κατὰ παντός, τὰ δὲ ὅντα ὑπὸ τὸν

1 post συμπέρασμα add. ἔστι U post ὅσα add. ἦ B post ἦ add. ὑπὸ B
 3 αὐτὸς U 5 τὸ (ante μέρει) t 9 ἔστι U(C) ἀποδεῖξομεν, ut videtur,
 pr. B: ἐπειδείξαμεν Ut 11 δείκνυται pr. U τῶ πρῶτω pr. U οὐκ ἔστι U
 13 β̄ corr. ex ᾱ U 14 post β̄ prius ras. U 14 ὅτι B, supra εἰσ ser. U:
 εὶ t 15 τῷ ε̄ om. B 18 β̄ supra ᾱ ser. U 19 post συλλογισμὸν add.
 τὸν πρῶτον B 21 διὰ τῆς Ut: δῑ B 22 β̄ Bt: ᾱ U οὐχ ὑπάρχει
 τῷ ε̄ B μέρος γάρ B: ἐπειδὴ μέρος Ut 23 ἐπὶ—24 συλλογισμός om. Ut
 24 post ὅταν add. δὲ t 26 τῶν pr. B 27 τὸ συνάγον Bt καταφατικά
 serripsi: καταφατικόν B Ut 28 ὄρου superser. U, om. t

ἄκρον δρον οὐ δυνατόν, ἐπεὶ εύρισκεται ἡ μείζων μερικὴ καὶ ἀσυλλόγιστος ἐν πρώτῳ σχήματι· οἷον εἰ τὸ Α τινὶ τῷ Γ., μέρος δὲ τοῦ Γ. τὸ Ε., ὥστε τὸ Γ. τινὶ τῷ Ε., τὸ Α δὲ τινὶ τῷ Γ., καὶ εύρισκεται ἡ μείζων μερικὴ καὶ ἀσυλλόγιστος ἐν πρώτῳ σχήματι. Δυνατὸν δὲ δεῖξαι τὰ ὄντα ὑπὸ τὸν γένον
5 δρον διὰ τοῦ κατὰ παντός· οἷον εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β., μέρος δὲ τοῦ Β. τὸ Δ., ὥστε καὶ τὸ | Α παντὶ τῷ Δ., ὥστε τοῖς πράγμασι τοῖς ὑπὸ τὸν ΧΟΥ^ν μέσον δρον ὑπάρχει τὸ ἄκρον. τοῖς δὲ ὑπὸ τὸν ἔσχατον οὐ δυνατὸν δεῖξαι διτι ὑπάρχει.

p. 53a37 Οἷον εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β., τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ· τοῦ μὲν
10 γάρ ὑπὸ τὸ Γ. τεθέντος οὐκ ἔσται συλλογισμός.

Τῶν ὑπὸ τὸ Γ. ἔσχατου δρον ὄντος οὐ γίνεται συλλογισμός ὅτι :
ὑπάρχει τὸ ἄκρον· τῶν δ' ὑπὸ τὸ Β. ὄντων γίνεται, ὅτι ἡ μείζων φυλάττεται καθόλου.

p. 53a40 Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων σχημάτων.

15 Καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων σχημάτων, φησί, τοῦτο ἔστι δεῖξαι, ὅτι τὸ 10
ἄκρον τῷ μέσῳ καὶ τοῖς μέρεσιν ὑπάρχει, ώς ἐπὶ τῶν καθόλου προτάσεων,
ἢ ὅτι οὐ δυνατὸν δεῖξαι καὶ ἐπὶ τοῦ ἔσχατου δρον, ώς ἐπὶ τῶν μερικῶν
συμπερασμάτων. ὃ ἀλλὰ ἡ καθόλου τὸ παράγγελμα λέγει, ἵνα πανταχοῦ ἦ·
εἰ γάρ μὴ ἔσται καὶ ἐπὶ τούτων, τῶν μερικῶν συλλογισμῶν τοῦ δευτέρου
20 καὶ τρίτου σχήματος, οὐδ' ἐπὶ τῶν τοῦ πρώτου μερικῶν συλλογισμῶν ἔσται,
οὐδ' ἐπὶ τοῦ μερικοῦ καταφυτικοῦ ἔσται· ἀδύνατον γάρ δεῖξαι τὸ μέρος τοῦ
Γ., τουτέστι τὸ Ε., ὅτι ὑπάρχει ἐν τῷ ἄκρῳ, ἵνα ἀντὶ τοῦ Γ. λάβω τὸ Ε. 15

p. 53b4 "Εστι μὲν οὖν οὕτως ἔχειν ὥστ' ἀληθεῖς εἶναι τὰς προ-
τάσεις δι' ὧν ὁ συλλογισμός.

25 Βούλεται δεῖξαι ἐντεῦθεν ὁ Ἀριστοτέλης πῶς ἐκ τῶν προτάσεων συνά- 20
γονται τὰ συμπεράσματα. καὶ γάρ αἱ προτάσεις ἡ ἄμφω ἀληθεῖς ἡ ἄμφω
ψευδεῖς, ἡ ἡ μὲν ἀληθῆς ἡ δὲ ψευδῆς. καὶ εἰ ἄμφω ἀληθεῖς, ἀληθὲς
καὶ τὸ συμπέρασμα. εἰ δ' ἄμφω ψευδεῖς, ποτὲ ἀληθές, ποτὲ ψευδές. εἰ

1. 2 ἐν πρώτῳ σχήματι ἀσυλλόγιστος τ 2 οἷον—4 σχήματι om. B 5 post β
add. τὸ δὲ β τινὶ τῷ γ B 10 ἔστι U 15 τοῦτο ἔστι φησὶ B 16 ώς ἐπὶ^ν
τῶν καθόλου προτάσεων t, mrg. U: ώς ἐπὶ τῆς καθόλου προτάσεως in textu U: om. B
17 οὐ om. t ώς—18 συμπερασμάτων t: ἡ ώς ἐπὶ τοῦ μερικοῦ συμπεράσματος (sed
τῶν μερικῶν συμπερασμάτων mrg.) ante ἡ ὅτι collocata U: om. B 18 ἡ (ἡ U) dele-
verim, sed totus locus gravius depravatus videtur 19 τῶν—20 ἔσται om. B
19. 20 δευτέρου καὶ t: om. U 21 δυνατὸν Bt 22 τοῦ ε (ante ὅτι) B ἐν om. B
23 Περὶ τοῦ ἐκ ψευδῶν συλλογίζεσθαι inser. U 25 post βούλεται add. δὲ U
26 γάρ add. U² 27 ἡ μὲν—ψευδῆς Bt: ἐπὶ τι ἀληθεῖς ἡ ἐπὶ τι ψευδεῖς U

δ' ή μὲν ἀληθής ή δὲ ψευδής, εἰ μὲν ή μείζων ψευδής ή δὲ ἐλάττων ΧCVν
ἀληθής, ψευδὲς τὸ συμπέρασμα. εἰ δὲ ή μείζων ἀληθής ή δὲ ἐλάττων
ψευδής, ἀληθὲς τὸ συμπέρασμα. λέγει οὖν ὅτι ἐκ ψευδῶν ἀμφοτέρων ἔστι
συλλογίσασθαι καὶ ἀληθῆ συμπεράσματα, τοῦ δὲ ὅτι <ό> συλλογισμός, οὐ τοῦ 25
διότι. εἰδέναι γὰρ δεῖ ὅτι, εἰ ἀληθεῖς εἰσιν αἱ προτάσεις, ὁ μέσος ὅρος
ἔχει τὴν αἰτίαν δι' ἣς συνάπτει ὁ ἄκρος τῷ ἄκρῳ. διὰ γὰρ τοῦ μέσου
ὅρου ὁ ἄκρος τῷ ἄκρῳ δείκνυται· καὶ ἔστιν ὁ συλλογισμὸς τοῦ διότι. εἰ
δὲ ψευδεῖς εἰσιν αἱ προτάσεις, ἀληθὲς δὲ τὸ συμπέρασμα, αὐτὸ τοῦτο μόνον
συνήχθη, ὅτι τὸ ἄκρον τῷ ἄκρῳ ὑπάρχει, καὶ μόνον τὸ ὅτι· οὔτε γὰρ τὴν
10 αἰτίαν ἔχει ὁ μέσος ὅρος ἐπὶ τῶν ψευδῶν προτάσεων διότι ὁ ἄκρος τῷ
ἄκρῳ συνάπτεται. ὥστε διαφέρει τὸ ἀληθὲς συμπέρασμα τὸ ἐξ ἀληθῶν 30
προτάσεων τοῦ ἀληθοῦς συμπεράσματος τοῦ ἐκ ψευδῶν τούτῳ, ὅτι τὸ μὲν
ἀληθὲς τὸ ἐξ ἀληθῶν τοῦ διότι ἔχει τὸν συλλογισμόν, τὸ δὲ ἀληθὲς τὸ
ἐκ ψευδῶν τοῦ ὅτι μόνον. λέγει οὖν πρῶτον περὶ τοῦ ἐξ ἀληθῶν προτά-
15 σεων, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται ψεῦδος συναχθῆναι ἀλλὰ πάντως ἀληθές. εἰδέναι
δὲ δεῖ ὅτι τὸ μὲν ἀληθὲς ἐκάλεσεν ὅν, τὸ δὲ ψεῦδος μὴ ὅν, καὶ τὸ ὅν
ἀληθές, τὸ δὲ μὴ ὅν ψεῦδος.

p. 53b11 Πρῶτον μὲν οὖν ὅτι ἐξ ἀληθῶν οὐχ οἶόν τε ψεῦδος 35
συλλογίσασθαι, ἐντεῦθεν δῆλον.

20 Βουλόμενος δεῖξαι ὅτι ἐξ ἀληθῶν προτάσεων ἀληθὲς γίνεται συμ-
πέρασμα, λαμβάνει ἀναλογίαν τινὰ τοιαύτην. λαμβάνει τὸ Α ὡς δύο προ-
τάσεις ἀληθεῖς, τὸ δὲ Β συμπέρασμα, καὶ λέγει οὗτως· εἰ ἀνάγκη τοῦ Β 40
μὴ ὅντος μηδὲ Α εἶναι, οὐκοῦν ἀνάγκη καὶ τοῦ Α ὅντος τὸ Β εἶναι.
εἰ δὲ ἐρεῖς ὅτι τοῦ Α ὅντος τὸ Β οὐκ ἔστι, τὸ αὐτὸ καὶ ἔστι καὶ οὐκ ἔστιν,
25 ὅπερ ἄτοπον· ἐλέγομεν γὰρ ὅτι τὸ ἀληθὲς ὅν καλεῖται, τὸ δὲ ψεῦδος μὴ
ὅν. εἰ οὖν ἐξ ἀνάγκης τοῦ Α ὅντος τὸ Β ἀκολουθεῖ, ὅν ἔσται τὸ Β ὡς
ἀληθές· εἰ δὲ ἐρεῖς ὅτι οὐκ ἀληθὲς ἀλλὰ ψευδές, ἔσται μὴ ὅν, ὅπερ
ἄτοπον, τὸ αὐτὸ καὶ ὅν καὶ μὴ ὅν λέγειν.

p. 53b16 Μὴ δὲ κεῖται τὸ Α εἰς ὅρος, ὑποληφθήτω.

30 Ἐπειδὴ ἔλαβε τὸ Α ὡς ἔνα ὅρον, τὸ δὲ Β ὡς συμπέρασμα ἀληθές,
φησὶ· μὴ νομίσῃς ὅτι τὸ Α εἰς ἔστιν ὅρος καὶ ὅτι καὶ ἐξ ἔνδος ὅρου συνήχθη
τὸ Β· ψεῦδος τε γάρ ἔστιν· οὐ γάρ ἐξ ἔνδος ὅρου τι συνάγεται· ἀλλ' ἐκ
τριῶν ὅρων καὶ δύο προτάσεων παρείληπται'.

I ἡ μὲν—ψευδής Β: ἐπὶ τι ψευδεῖς Ut 3 post ὅτι add. εἰ Ut 4 δὲ t: om. BU
6 addidi cf. vs. 7. 13 συλλογισμοῦ U 5 εἰ om. B 6 τὸ ἄκρον τῷ U
7 ἔστιν Bt: ὅτι U 10 ὅρος om. B τὸ ἄκρον t 12 τοῦ ἀληθοῦς συμπερά-
σματος scripsi: τῷ ἀληθεῖ συμπεράσματι libri 16 ψεῦδες B
22 τὸ συμπέρασμα τὸ β' t 24 ante τὸ αὐτὸ add. ὅτι U καὶ prius
om. B 26 εἰ οὖν U: οὐκοῦν Bt 28 λέγει Ut 29 ὑποληφθή τῷ β' U, om.
β' t (pr. A, B f u) 31 ἔστιν om. U καὶ alt. om. B 32 οὕτε U

p. 53b20 Εἰ οὖν ἀληθὲς φῶ τὸ Β ὑπάρχει, τὸ Α παντί, φῶ δὲ τὸ Γ, 50
τὸ Β, φῶ τὸ Γ, ἀνάγκη τὸ Α ὑπάρχειν.

Δείκνυσι δι' ἐκθέσεως ὅτι τὸ Α ἀντὶ δύο προτάσεων ἐλήφθη καὶ τριῶν
ὅρων· ἂμα δὲ καὶ ὅτι ἔξι ἀληθῶν ἀληθὲς συνάγεται. εἰ γὰρ οὐσία καὶ Λ
5 ὑπάρχειν τῷ Β καὶ τῷ Β τῷ Γ, οὐκοῦν καὶ τὸ Α τῷ Γ, ὥστε | ἀληθὲς ΧCVI^r
καὶ ὃν τὸ συμπέρασμα. εἰ δέ τις ἔρει τοῦτο ψευδές, τὸ αὐτὸν καὶ ὃν ἔστι
καὶ μὴ ὄν, δπερ ἀτοπον. δύοις καὶ ἐπὶ ἀποφατικῶν ἔστιν ἀληθὲς ἔξι
ἀληθῶν δείκνυσθαι.

p. 53b26 Ἐκ ψευδῶν δὲ ἀληθὲς ἔστι συλλογίσασθαι καὶ ἀμφο-
10 τέρων τῶν προτάσεων ψευδῶν οὐσῶν.

Εἰρηκὼς περὶ τῶν ἔξι ἀληθῶν προτάσεων νῦν περὶ τῶν ἐκ ψευδῶν
συναγομένων λέγει, πότε μὲν ψευδῆ συνάγεται πότε δὲ ἀληθῆ συμπεράσματα.
τῶν οὖν ἐκ ψευδῶν προτάσεων συλλογιστὸν συναγόντων ἐν πρώτῳ συγγίματι
ἢ ἔξι ἀμφοτέρων ψευδῶν ἢ τῆς ἑτέρας μόνης. καὶ εἰ <ἔξι> ἀμφοτέρων ψευ-
15 δῶν, ἢ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων δύον ψευδῶν οὐσῶν, καὶ συνάγονται
δύο συζυγίαι, καταφατικὴ καὶ ἀποφατική, ἢ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων 10
ἐπί τι ψευδῶν οὐσῶν, καὶ ἄλλαι δύο συζυγίαι γίνονται, μία καταφατικὴ καὶ
ἄλλη ἀποφατική, ἢ τῆς μὲν δύος ψευδῶν τῆς δὲ ἐπί τι ψευδοῦς, καὶ τοῦτο
διγῶς· ἢ γὰρ ἡ μείζων ἐπί τι ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων δλη ψευδῆς, καὶ
20 γίνονται ἄλλαι δύο συζυγίαι, καταφατικὴ καὶ ἀποφατική, ἢ ἡ μείζων δλη
ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἐπί τι ψευδῆς, καὶ γίνονται ἄλλαι δύο, καταφατικὴ
καὶ ἀποφατική. ὥστε τέως ἔχομεν δκτὸ συζυγίας, δύο μὲν ἐκ τῶν δύον
ψευδῶν, δύο δὲ ἐκ τῶν ἐπί τι προτάσεων ψευδοῦς. οὗτω μέν, εἰ ἔξι ἀμφοτέρων
25 ψευδῶν. ἐκ δὲ τῆς θατέρας ψευδοῦς τῆς δὲ θατέρας ἀληθοῦς. καὶ τοῦτο
διγῶς· ἢ γὰρ ἡ μείζων ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς, ἢ ἡ μὲν ἐλάττων
ψευδῆς ἡ δὲ μείζων ἀληθῆς. καὶ εἰ ἡ μείζων ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων
ἀληθῆς, ἢ δλη ψευδῆς, καὶ ποιεῖ δύο συζυγίας, καταφατικὴν καὶ ἀποφατικήν, ἢ
ἐπί τι ψευδῆς, καὶ ποιεῖ ἄλλας δύο, μίαν καταφατικὴν καὶ μίαν ἀποφατικήν.
30 εἰ δὲ ἡ ἡ μείζων ἀληθῆς ἡ δὲ ἐλάττων ψευδῆς, πάλιν ἡ δλη ψευδῆς, καὶ 20
ποιεῖ ἄλλας δύο συζυγίας, ἢ ἐπί τι ψευδῆς, καὶ ποιεῖ ἄλλας δύο, καταφατι-
κὴν καὶ ἀποφατικήν, ὥστε γίνεσθαι τὰς πάσας δεκαέξι. ταύτας διέξεισιν ὁ

6 ἔστι post αὐτὸν collocat U: om. t 7 ἀποφατικῶν t: ἀποφατικοῦ BU 9 ἔστιν
ἀληθὲς t 12 post συναγομένων add. καὶ t μὲν om. B πότε δὲ l':
καὶ πότε B 14 ἢ τῆς—ψευδῶν iterat U ἔξι alt. addidi 15 αἱ γίνονται ut
vs. 17. 20. 21? at cf. p. 397,24 16 καταφατικὴ—ἀποφατικὴ seripsi: καταφατικαὶ (com-
pend. B)—ἀποφατικαὶ BUt 22 τέως om. B 23 τέσσαρες seripsi: τέσσαρες BUt
τοῦ deleverim 26 ἢ ἡ—28 ἀληθῆς om. B 27 καὶ εἰ—28 ἀληθῆς mrg. U
29 μίαν utrumque om. B 30 εἰ δὲ—32 ἀποφατικήν om. B ἢ A: ἢ Ut
ἢ δὲ At: καὶ ἡ U ψευδῆς alt. superser. U: ἀληθῆς pr. U, t 31 ψευδῆς seripsi:
ἀληθῆς Ut 32 post πάσας add. συζυγίας B

Αριστοτέλης, οὐ πάσας δέ· τὰς γάρ τῆς μὲν ὅλης ψευδοῦς τῆς δὲ ἐπί τι XCVI^r
ψευδοῦς γινομένας τέσσαρας συζυγίας οὐ διέξειτιν ὡς δῆλας ἐκ τῶν ἀλλων.
καὶ λέγει ὅτι συνάγουσιν ἀληθή συμπεράσματα, ἐὰν ὕστιν ἄμφω ψευδεῖς, 25
εἰ δὲ η̄ ή μείζων ψευδής, οὐ συνάγεται ἀληθές· ὅπερ θαυμαστὸν ὅτι
5 ἀμφοτέρων μὲν τῶν προτάσεων ψευδῶν οὐσῶν συνήγετο, τῆς δὲ μείζονος
ψευδοῦς οὔσης οὐ συνάγεται.

p. 53b 30 Ἐστω γάρ τὸ Α ὀλφ τῷ Γ ὑπάρχον, τῷ δὲ Β μηδενί,
μηδὲ τὸ Β τῷ Γ. ἐνδέχεται δὲ τοῦτο.

Πρῶτον εἶπε περὶ τῆς συζυγίας τῆς ἐξ ἄμφω ὅλων ψευδῶν. ἀλλ'
10 ὅλου μὲν ψεῦδος καλεῖ οὐ τὸ ἐναντίον ἀληθές ἐστιν· οἷον ‘πᾶς ἄνθρωπος
πτερωτός’ ὅλου ψεῦδος, ἐπειδὴ τὸ ἐναντίον ἀληθές τὸ ‘οὐδεὶς ἄνθρωπος
πτερωτός ἐστιν’. ἐπί τι δὲ ψεῦδος καλεῖ φ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενόν 25
ἐστιν ἀληθές· οἷον ‘πᾶς ἄνθρωπος λευκός’, τοῦτο ἐπί τι ψεῦδος, ὅτι τὸ
ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον αὐτῷ ἀληθεύει τὸ ‘οὐ πᾶς ἄνθρωπος λευκός’.
15 λέγει οὖν πρῶτον περὶ τῶν συζυγῶν τῶν ἐξ ἄμφω ψευδῶν. λέγει γάρ·
ἔστω ὅτι συμπέρασμα γέγονε τὸ Α παντὶ τῷ Γ· ἔστωσαν δὲ αἱ προτάσεις
ἀληθεῖς γένενται, τὸ τε ΑΒ καὶ τὸ ΒΓ. ψευδεῖς δὲ ὡς κατα-
φατικαί, ἵνα ὕστιν ὅλαι ψευδεῖς. οἷον τὸ Α παντὶ τῷ Β, ὅπερ ψεῦδος· τὸ γάρ ἀληθές 40
20 ἦν οὐδενὶ τῷ Γ· οὐκοῦν συνάγεται ὅτι τὸ Α τῷ Γ παντί, ὅπερ ἀληθές.
καὶ σκοπήσωμεν ἐνταῦθα. ἐπειδὴ γάρ ἀληθεῖς οὖσαι αἱ προτάσεις ἀσυλ-
λόγιστοι ἦσαν (ἀμφότεραι γάρ ἀποφατικαί) καὶ συνῆγον τὸ πᾶς καὶ τὸ
οὐδεῖς (διὸ καὶ ἀσυλλόγιστοι), ψευδεῖς γενόμεναι ὑπονοηθεῖεν ἀν ἀληθῆ
συνάγειν· εἰ γάρ ἀληθεῖς αἱ προτάσεις οὖσαι ἀσυλλόγιστος ἦν ή συζυγία,
25 ψευδεῖς οὖσαι συλλογιστικὴ ἔσται. ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἰδέναι δεῖ, ὅτι ἄμφω
ψευδῶν οὐσῶν οὐκ ἀεὶ τὸ συμπέρασμα ἀληθές, ἀλλ’ ὅτε ἀσυλλόγιστος οὖσα 45
συνῆγε τὸ τοιοῦτον συμπέρασμα, οἷον εἰ ἀσυλλόγιστος οὖσα ή συζυγία συνῆγε
καταφατικόν· ψευδῶν γάρ μεταληφθεῖσῶν εἰς καταφατικὰς συνάξει καὶ τὸ
καταφατικὸν ἀληθές ἐκ ψευδῶν. ὅτε δὲ ἐξ ἀληθῶν προτάσεων ἀσυλλό-
50 γιστοῖς οὖσα ή συζυγία συνῆγεται ἀποφατικόν, μεταληφθεῖσῆν τῶν προτάσεων
εἰς ψευδεῖς συνάξουσι ψευδεῖς συμπέρασμα. διὸ οὐκ ἀεὶ ἐκ ψευδῶν ἀληθές.
ἐπειδὴ οὖν οὐκ ἀεί, ὡς ἐπὶ δρῶν ἔλαβε τὸ λεγόμενον.

1 an ψευδοῦς (οὔσης) τῆς?	2 γινομένην τ	3 συμπέρασμα Ut	4 η̄ om. Ut
ante ἀληθές add. τὸ t	7 ἀργὴ τοῦ α' σχήματος inser. U		8 post γ' add.
ὑπάρχον t	post τοῦτο add. ἀληθές εἴναι B	9 ἀμφοτέρων t	10 μὲν om. Ut
ἔστιν om. B	11 ὅλον U: οἷον Bt: ὅπερ h	12 δὲ om. B	14 αὐτῶ mrg. U
λευκόν U	16 ὅτι ἔστω U	post γέγονεν add. ὅτι U	18 ὕστιν B: εἰσὶν η̄ Ut
ψευδεῖς] εἰς supra η̄ ser. U	19 post οὐδενὶ add. τῶν β' t		20 οὐδενὶ τῶ γ̄ BU:
25 ψευδεῖς] εἰς supra η̄ ser. U	post ψευδεῖς add. δὲ Ut		27 συνήγετο, om. τὸ B
τοιοῦτο t	28 γάρ scripsi: γινόμεναι B: γενόμενοι Ut		συνάγει B
31 ψευδεῖς supra ἀληθές ser. U		εἰς καταφατικὴν U	

"Εστω γὰρ τὸ Α δλφ τῷ Γ ὑπάρχον, τῷ δὲ Β μηδενί. ἀληθεῖς μὲν οὖτοι λαμβανόμεναι, ψευδεῖς δὲ ἐναντίως λαμβανόμεναι πατηγορικαὶ καὶ ἀποφασικαί.

p. 53b35 Ὁσαύτως δὲ καὶ τὸ στερητικόν· ἔστω γὰρ τῷ Γ μήτε
5 τὸ Α ὑπάρχειν μηδενὶ μήτε τὸ Β. |

Εἶπε περὶ τῆς μιᾶς συζυγίας τῆς καταφατικῆς τῆς ἐξ δλων ψευ- XCIV⁵⁰
δῶν ἀληθεῖς συναγούσης· νῦν περὶ τῆς ἄλλης λέγει τῆς ἀποφατικῆς καὶ
ἐξ δλων ψευδῶν ἀληθεῖς συναγούσης. ἐὰν οὖν ἀληθῶν οὐσῶν, ὡς τὸ
ζῆν παντὶ ἀνθρώπῳ, ἀνθρωπὸς οὐδενὶ λίθῳ. λέγει ψευδεῖς, 5
10 ποιοῦμεν ἀληθεῖς συμπέρασμα οὖτως· τὸ ζῆν οὐδενὶ ἀνθρώπῳ· οὐδὲν δλη
ψευδής· ἀνθρωπὸς παντὶ λίθῳ· οὐδὲν δλη ψευδής· καὶ οὐμως ζῆν οὐδενὶ⁵¹
λίθῳ, ὅπερ ἀληθές. οὐδὲν καὶ ἐνταῦθα ἀληθῶν οὐσῶν τῶν προτάσεων
ψευδής καὶ ἀσυλλόγιστος, ψευδῶν δὲ γέγονε τοῦ δτι ὁ συλλογισμός.

p. 53b37 Τῶν αὐτῶν δρων ληφθέντων.

15 Τῶν αὐτῶν δρων τῶν ζῆν εἰρημένων ἐν τοῖς μικρὸν ἀνωτέρω.

p. 54a1 Ὁμοίως δὲ δειχθήσεται, καὶ ἐπί τι ψευδής ἐκατέρα
ληφθῆ.

Εἶπε περὶ τῶν δύο συζυγῶν τῶν ἐξ ἄμφω ψευδῶν, καὶ ὥφειλεν 15
εἰπεῖν εὐθέως περὶ τῶν τεσσάρων συζυγῶν τῶν ἐκ τῆς μὲν δλης ψευδοῦς
20 τῆς δὲ ἐπί τι ψευδοῦς. αὐτὸς δὲ ταύτας ἀποσιωπᾷ τὰς συζυγίας ὡς
δῆλας γενομένας ἐκ τῶν ἄλλων εἰρημένων συζυγῶν, δτι καὶ αὗται ἀληθεῖς
συνάγουσι συμπέρασμα. λέγει δὲ περὶ τῶν ἄμφω ἐπί τι ψευδῶν, δτι συνά-
γεται ἀληθῆ συμπεράσματα. οἷον εἰ λάβοις ζῆν παντὶ λευκῷ. οὐδὲν ἐπί
τι ψευδές· ἐπὶ γὰρ τοῦ κόρακος ψευδές, ἐπὶ δὲ κύκνου ἀληθές· λευκὸν
25 παντὶ ἀνθρώπῳ· καὶ αὕτη ἐπί τι ψευδής· καὶ οὐμως ζῆν παντὶ ἀνθρώπῳ. 20
οὐμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ ἀποφατικοῦ λίθος οὐδενὶ λευκῷ, λευκὸν παντὶ⁵²
ἀνθρώπῳ· οὐδὲν ἀμφότεραι ἐπί τι ψευδεῖς, καὶ οὐμως λίθος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ.
ὅπερ ἀληθές.

1. 2 ἀληθεῖς U	2 post μὲν add. οὖν B	4 ἔστι Arist. (sed ἔστω C)
5 τῶν σ U	6 τῆς tert. Ut: καὶ B	7 ἀληθεῖς συναγούσης om. Ut
8 ἀληθεῖς συναγούσης mrg. U, post συναγ. add. οὖσης t: ἀληθοῦς οὐσῆς B, in textu U		
οὐκοῦν B	ώς om. U, post 9 ἀνθρώπῳ colloc. t	11 ante ἀνθρωπὸς add. δ Ut
iōdē om. B	καὶ om. B	16 δὲ om. B
		18 ἀμφοτέρων B
19 τῶν alt. Ut: δν B	ἐκ — 20 ψευδοῦς mrg. U	20 post ψευδοῦς add. τῶν
ἐξ ἄμφω ψευδῶν καὶ ἐπί τι ψευδῶν t, om. τῶν U		αὐτὸς Ut: δ B
ώς δὲ U		post δὲ add.
21 γενομένας Ut	εἰρημένων om. t	καὶ om. Ut
λάβης B	24 γὰρ om. B	23 συμπέρασμα Bt
	25 ψευδές B	καὶ alt. om. U
		ἀροίως pr. B

p. 54a2 Ἐὰν δ' ἡ ἐπέρα τεθῆ ψευδής.

XCVI^v

Πληρώσας περὶ τῶν ἄμφω ἐπί τι ψευδῶν νῦν ἥλθεν ἐπὶ τὴν ἄλλην 25 διαιρέσιν τὴν λέγουσαν τὴν μὲν ψευδῆ τὴν δὲ ἀληθῆ. τοῦτο δὲ ἦν διχῶς· ἢ γάρ ή μείζων ψευδῆς ἢ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς, ἢ ή μείζων ἀληθῆς ἢ δὲ 5 ἐλάττων ψευδῆς· καὶ εἰ ἔστιν ἡ μείζων ψευδῆς, ἢ ὅλη ψευδῆς ἢ ἐπί τι ψευδῆς· * * * καὶ φησὶν δτι, εἰ ἔσται ἡ μείζων ὅλη ψευδῆς, ἀληθὲς οὐ συνάγεται συμπέρασμα, εἰ δὲ εἴη ἡ ΒΓ ἡ ἐλάττων πρότασις ψευδῆς, συνά- 10 γεται. πάλιν καὶ εἰ ἡ μείζων μὴ ὅλη ψευδῆς ἀλλ' ἐπί τι, πάλιν συνάγεται ἀληθές. καὶ ὄμοιώς, εἰ ἡ μείζων πρότασις ὅλη ἀληθῆς, ἢ δὲ ἐλάττων ὅλη 20 ψευδῆς ἢ ἐπί τι ψευδῆς, συνάγεται, ὡς δείξομεν.

p. 54a4 Λέγω δὲ ὅλην ψευδῆ τὴν ἐναντίαν.

Ποίαν λέγει ὅλην ψευδῆ; τὴν ἔχουσαν τὴν ἐναντίαν ἀληθῆ. ἐπί τι δὲ ψευδῆ τὴν ἔχουσαν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον.

p. 54a7 Ἐὰν δὴ τὴν μὲν ΒΓ πρότασιν λάβω ἀληθῆ, τὴν δὲ ΑΒ 35
15 ψευδῆ ὅλην.

Λέγει πρῶτον περὶ τῆς συζυγίας τῆς ἐχούσης τὴν μείζονα ὅλην ψευδῆ τὴν δὲ ἐλάττων ἀληθῆ, καὶ τέως περὶ τοῦ καταφατικοῦ, δτι ἐὰν τὸ 40 Α κατὰ ἀληθείαν οὐδεὶς ὑπάρχῃ τῷ Β, εἰτα ἡγεθῆ δτι ὑπάρχει παντί, *(δ)* ὅλη ψευδῆς ἔστιν, εἰτα καὶ τὸ Β ἐξ ἀληθείας παντὶ τῷ Γ, οὐκ ἔστιν 20 ἀληθῆς εἰπεῖν δτι τὸ συμπέρασμά ἔστιν ἀληθές. οἷον ἀλυγχον οὐδεὶς ζῷον ἀληθῆς μεταλλαγῇ εἰς ψευδῆ ὅλην καὶ εἰπὲ ἀλυγχον παντὶ ζῷῳ· ζῷον παντὶ 45 ἀνθρώπῳ ἀληθές· καὶ συνάγεται ψεῦδος δτι ἀψυχον παντὶ ἀνθρώπῳ. οὗτως η μία συζυγία η καταφατική. η δ' ἀποφατική η ψευδῆς οὗτως· 50 ἔμψυχον οὐδεὶς ζῷον, δπερ δλον ψεῦδος, ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἔμψυχον οὐδεὶς ἀνθρώπῳ, δπερ ψεῦδος. οὗτως αἱ δύο συζυγίαι αὗται αἱ ἔχουσαι τὴν μείζων ὅλην ψευδῆ ἀληθές συμπέρασμα οὐ συνάγουσιν. |

p. 54a11 Ὁμοίως δὲ οὐδ' εἰ τὸ Α τῷ Β παντὶ ὑπάρχει.

XCVII^r

Πάλιν ἵνα ποιήσῃ τὴν ἀποφατικὴν συζυγίαν ψευδῆ, λαμβάνει ψευδῆ ἀποφατικὴν πρότασιν τὴν μείζων, ἵνα η τὸ Α τῷ Β μηδενί, δπερ ψεῦδος· 30 παντὶ γάρ ην τῷ ζῷῳ τὸ ἔμψυχον.

2 ἀμφοτέρων Β 4 η prius scripsi: καὶ B Ut 6 lac. indicavi; supple ὠσαύτως καὶ εἰ ἔστιν ἡ ἐλάττων ψευδῆς, η ὅλη ψευδῆς η ἐπί τι ψευδῆς. 7 εἴη post πρότασις colloc. B η alt. t: om. BU post πρότασις add. η U 8 εἰ καὶ Ut μὴ Β: η Ut: μὴ η b 10 η, quod voluerat Waitz Organ. I 29, B: η Yt 14 ἐὰν B Ut (n): ἀν Arist. λάζη U: λάζωμεν t δὲ B Ut (B C m u, pr. f): δὲ τὸ Arist. 17 ἐλάττονα t 18 ὑπάρχῃ corr. U: ὑπάρχει Bt, pr. U 19 ὁ addidi εἰτα ex ἔτι corr. B 20 ἔστιν om. B 21 ψευδῆ t: ψεῦδος BU δλον U post εἰπὲ add. παντὶ U 26 μείζονα B ἀληθῆς—συνάγουσιν om. B 27 οὐ δεῖ—ὑπάρχειν U 29 μείζονα B

p. 54a18 Μή δλης δὲ λαμβανομένης ψευδοῦς ἔσται.

XCVII^r

'Εὰν μὲν ἡ ἡ μείζων δλη ψευδῆς, οὐ συνάγεται ἀληθές συμπέρασμα· ἐὰν δὲ ἐπὶ τι ψευδῆς, συνάγεται ἀληθές. οἷον εἰ μὲν καταφατική, οὕτως· ζῷον παντὶ λευκῷ ἐπὶ τι ψευδῆς· ἐπὶ γάρ τοῦ κόρακος ψευδῆς, ἐπὶ δὲ 5 τοῦ κύκνου ἀληθῆς· λευκὸν παντὶ κύκνῳ· καὶ δικαίως ζῷον παντὶ κύκνῳ. οὕτως ἡ καταφατικὴ συζυγία.

p. 54a23 'Ομοίως δὲ καὶ εἰ στερητικὸν εἴη τὸ ΑΒ.

15

"Ωσπερ ἀληθές τὸ καταφατικὸν γέγονε συμπέρασμα, οὕτως καὶ τὸ ἀποφατικὸν ἀληθής τῆς μείζονος ἐπὶ τι ψευδοῦς οὕσης· οἷον ζῷον οὐδενὶ 10 λευκῷ ἐπὶ τι ψευδῆς· ἐπὶ γάρ κύκνου μόνου ψευδῆς· λευκὸν πάσῃ γίνοντι· 20 καὶ δικαίως ζῷον οὐδεμιᾷ χιόνι, ὅπερ ἀληθής τὸ συμπέρασμα.

p. 54a28 'Εὰν δὲ ἡ μὲν ΑΒ πρότασις δλη ληφθῇ ἀληθῆς, ἡ δὲ ΒΓ δλη ψευδῆς, ἔσται συλλογισμὸς ἀληθῆς.

'Ελήφθη ἡ μείζων πρότασις δλη ψευδῆς, καὶ οὐ συνῆσεν ἀληθές, καὶ 15 ἐπὶ τι ψευδῆς, καὶ συνῆσε τὰ δύο συμπεράσματα ἀληθῆ. νῦν δὲ λαμβάνει τὴν μείζονα ἀληθῆ τὴν δὲ ἐλάττονα ψευδῆ δλητην, καὶ λέγει ἀληθῆ γίνεσθαι τὰ συμπεράσματα· οἷον ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ἀληθές· ἀνθρωπος παντὶ ἵππῳ ψευδῆς δλη· καὶ δικαίως ζῷον παντὶ ἵππῳ, ὅπερ ἀληθής. οὕτως τὸ καταφατικόν.

20 Τὸ μέντοι Β οὐδενὶ τῷ Γ'. ἡ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ' ἀληθῆς, ἀλλ' οὐτα γένηται ψευδῆς, λαμβάνεται παντί.

p. 54a35 'Ομοίως δὲ καὶ στερητικῆς οὕσης τῆς ΑΒ προτάσεως· ἐνδέχεται γάρ τὸ Α μήτε τῷ Β μήτε τῷ Γ' μηδενὶ ὑπάρχειν.

Τὴν ἀποφατικὴν συζυγίαν ἀληθῆ συνάγομεν τῆς μείζονος ἀληθοῦς 25 οὕσης τῆς δὲ ἐλάττονος δλης ψευδοῦς οὕτως· τὸ ζῷον οὐδεμιᾷ μουσικῇ, ὅπερ ἀληθές, μουσικὴ πάσῃ ιατρικῇ, ὅπερ ψευδές, καὶ ζῷον οὐδεμιᾳ ἱατρικῇ, ὅπερ ἀληθές. οὕτω καὶ αὗται αἱ συζυγίαι ἀληθεῖς.

4 τοῦ κόρακος γάρ τι 6 post συζυγία add. συνάγεται τι 8 post ὥσπερ add. τὸ τι ἀληθῶς ἔστι, om. τὸ Οὐ 9 post καταφατικὸν add. συνάγεται τι 9 ψευδοῦς οὕσης ἐπὶ τι Β 10 ψευδῆς prius Οὐ: ψευδοῦς Βι ψευδῆς alt. Β: ψευδοῦς Οὐ 15 post καὶ add. οὐ Οὐ 17 τὰ om. Οὐ immo ἀληθῆς cf. vs. 4. 10 18 ψευδός Οὐ 20 μηδενὶ Arist. ἡ—ἀληθῆς scripsi: εἰ—ἀληθές Οὐτ 21 ψευδές τι 24—p. 398,11 om. (propter homoeoteleuton scilicet) Β 24 συνάγομεν ἀληθῆ τι

p. 54b2 Καὶ εἰ μὴ ὅλη ψευδής ἡ ΒΓ ἀλλ' ἐπί τι, καὶ οὕτως XCVII^r
ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀληθές.

Εἰρηκὼς δὲ τῆς ἑλάττονος ὅλης ψευδοῦς οὕσης γίνονται ἀληθῆ τὰ
5 συμπεράσματα, φῆσι καὶ μὴ ὅλης οὕσης ψευδοῦς τῆς δὲ μείζονος ἀληθοῦς
ἀληθῆ γίνεσθαι τὰ συμπεράσματα. οἷον ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἀνθρωπος
παντὶ πεζῷ, ὅπερ ἐπί τι ψευδές ἔστι, καὶ ὅμως ζῷον παντὶ πεζῷ, ὅπερ
ἀληθές. οὕτω τὸ καθόλου καταφατικὸν συνάγομεν δρους λαμβάνοντες 45
γένος καὶ εἶδος καὶ διαφοράν, ἄκρα μὲν τιμέντες γένος καὶ διαφοράν, μέσον
δὲ τὸ εἶδος.

10 p. 54b9 Ὁμοίως δὲ καὶ στεργητικῆς οὕσης τῆς ΑΒ προτάσσεως·
ἐνδέχεται γὰρ τὸ Α μήτε τῷ Β μήτε τῷ Γ μηδενὶ ὑπάρχειν.

Νῦν τὴν ἑτέραν συζυγίαν λέγει τὴν ἀποφατικὴν πᾶς συνάγεται, δὲ
λαβόντες τὸν μέσον δρον ἀλλοτρίου γένους εἶδος· οἷον ζῷον οὐδεμιᾷ φρο-
νήσει, φρόνησις πάσῃ θεωρητικῇ, καὶ ὅμως ζῷον οὐδεμιᾳθεωρητικῇ. 50
15 οὕτως καὶ τὸ ἀποφατικὸν ἀληθής τῆς ἑλάττονος ἐπί τι ψευδοῦς οὕσης.
καὶ ἐπλήρωσε πάσας τὰς συζυγίας εἰρηκώς, πότε ἐκ ψευδῶν ἀληθῆ συνά-
γεται συμπεράσματα, πότε δὲ οὔ, ἀπαραλείπτως.

p. 54b17 Ἐπὶ δὲ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν. |

Εἰρηκὼς περὶ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι τὰ καθόλου συμπεράσματα XCVII^v
20 συναγόντων νῦν λέγει περὶ τῶν τὰ μερικά, πάλιν ἐκ διαιρέσεως λαμβάνων
τὰς συζυγίας, δὲ τῶν τὰ μερικὰ συμπεράσματα συναγόντων ἐν πρώτῳ
σχήματι ἡ ἡ μὲν ἐστιν ἀληθῆς ἡ δὲ ψευδῆς, ἡ ἀμφω ψευδεῖς. καὶ εἰ ἡ
μὲν ἀληθῆς ἡ δὲ ψευδῆς, ἡ ἡ μείζων ψευδῆς ἡ δὲ ἑλάττων ἀληθῆς, ἡ ἡ
μείζων ἀληθῆς ἡ δὲ ἑλάττων ψευδῆς. καὶ εἰ ἡ μείζων ψευδῆς ἡ δὲ
25 ἑλάττων ἀληθῆς, ἡ ὅλη ψευδῆς ἡ μείζων ἡ δὲ ἑλάττων ἀληθῆς, καὶ 5
συνάγει ἡ καταφατικὸν ἡ ἀποφατικόν, ἡ ἡ μείζων ἐπί τι ψευδῆς ἡ δὲ
ἑλάττων ἀληθῆς, καὶ συνάγει ἡ καταφατικὸν ἡ ἀποφατικόν. εἰ δὲ ἡ μείζων
ἀληθῆς ἡ δὲ ἑλάττων ψευδῆς, οὐ δύναται ἡ ἑλάττων ὅλη ψευδῆς ληφθῆναι.
εἰ γὰρ ληφθῆ ὅλη, ἡ καταφατικὴ λαμβάνεται ἡ ἀποφατική· καὶ εἰ ἀπο-
30 φατικὴ ληφθῆ ἡ ἑλάττων, ἀσυλλόγιστος ἐν πρώτῳ σχήματι· εἰ δὲ κατα-

5 γίνεσθαι τ: γίνεται U 14 ante φρόνησις add. ἡ t 17 ἀπαραλήπτως t
18 ante lemma add. οὗτε φρονήσει οὐδεμιᾳθεωρητικῇ U: τὸ γὰρ ζῶον οὕτε
φρονήσει—ἡν ἀληθῆς (i. e. b12—16) lemma t 19 τῶ om. U 21 συμπερά-
σματα scripsi: συμπέρασμα B Ut 22 ἡ prius om. U 23—25 ἡ μείζων
ἀμφω—23 ψευδῆς, ἡ om. t 24 ἡ ψευδεῖς ε ψευδῆς corr. U 23—25 ἡ μείζων
ἀληθῆς—ψευδῆς ἡ δὲ ἑλάττων ἀληθῆς om. B 24 ἀληθῆς—μείζων t: om. U
δὲ alt. t: om. U 25 ἡ ὅλη—ἀληθῆς om. U 26 ἡ tert. ex εἰ corr. U
δὲ om. U 27 συνάγει ε συνάγεται corr. B² post δὲ add. εἴη U 30 ἀσυλ-
λόγιστοι t post ἐν add. τῶ U εἰ ex ἡ corr. U

φατική, ἀνάγκη καὶ τὴν μείζονα καθόλου εἶναι, καὶ ἐκ δύο καθόλου προ- ΧCVII^v
τάσεων καθόλου τὸ συμπέρασμα· ἀλλὰ νῦν περὶ τῶν μερικῶν. Ὅστε ἡ 10
ἐλάττων ψευδῆς οὕτως οὐκ ἂν ληφθείη δλητὸς τὸς εἰρημένας αἰτίας. ἀλλ'
ἐπὶ τι μόνως, καὶ γίνεται καταφατική ἡ συζυγία ἡ ἀποφατική. εἰ δέ
δ εἰσιν ἄμφω ψευδεῖς, ἡ ἄμφω ἐπὶ τι καὶ συγάρεται καταφατικὸν ἡ ἀπο-
φατικόν, ἡ ἡ μείζων δλητὴ ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἐπὶ τι, καὶ συγάρεται κατα-
φατικὸν ἡ ἀποφατικόν. ταύτας τὰς δέκα συζυγίας ἔχει διεξελθεῖν ὁ Ἀρι-
στοτέλης δεικνὺς ὅτι ἐκ ψευδῶν ἀληθεῖς συνάγεται.

p. 54b 17 Ἐπὶ δὲ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν ἐνδέχεται καὶ τῆς
10 πρώτης προτάσεως δλητὸς οὕσης ψευδοῦς.

Φησὶν διε *(ἐπὶ)* τῶν ἐπὶ μέρους συλλογισμῶν ἐνδέχεται τῆς
μείζονος δλητὸς οὕσης τῆς δὲ ἐλάττονος ἀληθοῦς, ἡ καὶ ἐπὶ τι
ψευδοῦς οὕσης τῆς μείζονος ὅμοίας μενούσῃς τῆς ἐλάττονος, ἡ πάλιν τῆς
μείζονος ἀληθοῦς τῆς δὲ ἐλάττονος ψευδοῦς ἐπὶ τι, ἡ καὶ τῆς μείζονος ψευδοῦς
15 καὶ τῆς ἐλάττονος ἐπὶ τι * * * ψευδοῦς ἀληθεῖς συναγένηται συμπέρασμα. 20

p. 54b 21 Οὐδὲν γάρ κωλύει τὸ Α τῷ μὲν Β μηδενὶ ὑπάρχειν τῷ
δὲ Γ τινί, καὶ τὸ Β τῷ Γ τινὶ ὑπάρχειν.

Λέγει πρῶτον περὶ τῆς μερικῆς καταφατικῆς τῆς γινομένης ἐκ τῆς μεί- 25
ζονος δλητὸς ψευδοῦς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀληθοῦς, διε οὐδὲν κωλύει κατ'
20 ἀληθειαν τὸ Α μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχειν τῷ δὲ Γ τινί, ὅμοίως καὶ τὸ
Β τῷ Γ τινὶ ὑπάρχειν· μεταληφθείσης *(γάρ)* τῆς μείζονος εἰς δλητὸν ψευδῆ
ἀληθεῖς ἔσται συμπέρασμα. οἷον ζῷον οὐδειποτὲ χιόνι κατ' ἀλήθειαν·
ληφθείη δὲ ὡς δλητὴ ψευδῆς, καὶ γίνεται διε ζῷον πάσῃ χιόνι χιὼν τινὶ
λευκῷ· καὶ ὅμως ζῷον τινὶ λευκῷ ὑπάρχει. εἰδέναι δὲ νῦν τοῦτο δεῖ, διε
25 δητὸς διε λαμβάνεται ἐπὶ τι, διὰ τὴν κατηγορίαν λαμβάνεται, οὐ διὰ τὴν 30
ὑπαρξίαν· πολλάκις ἐλέγομεν γάρ διε ἐπὶ τι ψευδῆ ἐκείνην λέγει τὴν ἔχουσαν
τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀληθές· οἷον *'τις ἄνθρωπος πτερωτός'* ἐπὶ τι
ψευδῆς, διε τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀληθές. ἐπὶ τι δὲ λέγομεν ψευδές.
οὐχ διε ἐπὶ τινῶν μὲν ἀληθεύει, ἐπὶ τινῶν δὲ ψεύδεται (οὔτε γάρ δλως
30 εἰς τις πτερωτός), ἀλλὰ ἐπὶ τι ψευδῆς λέγεται διὰ τὸ ἀληθεύειν τὴν ἀντί-
φασιν. Ὅστε νῦν λαμβάνομεν ἐπὶ τι ψευδῆ, τὴν ἐλάττω πρότασιν διὰ τὴν
κατηγορίαν, οὐ διὰ τὴν ὑπαρξίαν.

2 τῶν om. U 3 ληφθῆ Bt 4 ἐπὶ τι μόνως Bt: ἐπὶ μέρους U ἡ συζυγία om. U
5 ἡ prius om. U 6 ἡ δὲ t: ἡ ἡ B: ἡ U 9 ἐνδέχεται κτλ. om. B 10 ψευδοῦς
οὕσης t 11 ἐπὶ prius addidi 12 ἡ om. U 13 post οὕσης del. τῆς δὲ ἐλάτ-
τονος ἀληθοῦς U μὲν οὕσης Bt 15 lac. indicavi; supple ἡ τῆς μείζονος δλητὸς
ψευδοῦς τῆς δὲ ἐλάττονος ἐπὶ τι cf. p. 402,11 16 μηδενὶ τῷ β U 17 τινὶ τῷ γ'
21 γάρ addidi 22 post ἔσται add. τὸ Β 24 δὲ om. Bt 26 πολλάκις] p. 394,12
396,12 27 οἷον—28 ἀληθές om. B 29 post διε ἐπὶ add. τι λέγομεν ψευδές διε
ἐπὶ U ἀληθές pr. U 30 ἀπτέρωτος U an ψευδές? 31 λαμβάνομεν
U: λαμβάνει μὲν Bt ἐλάττονα t

p. 54^b 27 Ὁμοίως δὲ καὶ στερητικῆς οὕσης τῆς ΑΒ προτά- ΧCVII^v
σεως· ἐγχωρεῖ γάρ τὸ Α τῷ μὲν Β δλω ὑπάρχειν τῷ δὲ Γ 35
τινὶ μὴ ὑπάρχειν.

Εἰρηκὼς περὶ τῆς καταφατικῆς νῦν λέγει περὶ τῆς ἀποφατικῆς, διτὶ 40
ὅ ἐνδέχεται μὲν κατὰ ἀλήθειαν τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν καὶ τὸ Β τινὶ
τῷ Γ. ἀλλὰ μεταληφθήτω ἡ ΑΒ εἰς δληγν ψευδῆ ὥστ' εἶναι τὸ Α οὐδενὶ
τῷ ΙΒ· οἷον τὸ ζῷον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ· ἵδού δλη ψευδῆς· ἀνθρωπὸς τινὶ
λευκῷ· καὶ δμως ζῷον τινὶ λευκῷ. οὕτως καὶ τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν
ἀληθὲς συνάγεται ἐκ τῆς μείζονος δληγν ψευδοῦς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀληθοῦς.

10 p. 54^b 35 Καὶ εἰ ἐπί τι ψευδῆς ἡ ΑΒ πρότασις, ἔσται τὸ συμπέ-
ρασμα ἀληθές.

Ἐπλήρωσε περὶ τῶν δύο συζυγῶν τῶν ἔχουσῶν τὴν μείζονα δληγν
ψευδῆ τὴν δὲ ἐλάττονα ἀληθῆ· νῦν λέγει περὶ τῶν ἔχουσῶν τὴν μείζω ἐπί⁵
τι ψευδῆ τὴν δὲ ἐλάττονα ἀληθῆ. καὶ πρῶτον τὸ καταφατικὸν συνάγει 15
οὕτως· οἷον τὸ ζῷον παντὶ καλῷ· ἵδού ἐπί τι ψευδῆς, ἐπειδὴ τινὶ καλῷ
ὑπάρχει, νῦν δὲ παντὶ ἐλάβομεν· καλὸν τινὶ μεγάλῳ· καὶ δμως ζῷον τινὶ¹⁰
μεγάλῳ. οὕτως τὸ καταφατικὸν συνάγεται ἐκ τῆς μείζονος ἐπί τι ψευδοῦς
τῆς δὲ ἐλάττονος ἀληθοῦς.

p. 55^a 2 Ὁμοίως δὲ καὶ στερητικῆς οὕσης τῆς ΑΒ προτάσεως. |

20 Δι' ὧνπερ καὶ ἡ καταφατικὴ συνήγομη, διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων ΧCVIII^r
δείκνυται καὶ ἡ ἀποφατική· τὸ ζῷον οὐδενὶ καλῷ ἐπί τι ψευδῆς· καλὸν
τινὶ μεγάλῳ· καὶ ζῷον οὐ παντὶ μεγάλῳ.

p. 55^a 4 Πάλιν εἰ ἡ μὲν ΑΒ ἀληθῆς ἡ δὲ ΒΓ ψευδῆς, ἀληθὲς
ἔσται τὸ συμπέρασμα.

25 Εἰρηκὼς περὶ τῶν συζυγῶν τῶν ἔχουσῶν τὴν μείζονα ἦτοι δληγν
ψευδῆ ἡ ἐπί τι νῦν λέγει περὶ τῶν ἔχουσῶν τὴν μείζονα ἀληθῆ τὴν δὲ⁵
ἐλάττονα ψευδῆ ἐπί τι. ὡς γάρ εἰρήκαμεν, δληγν ψευδῆ τὴν ἐλάττω λαβεῖν
οὐκ ἐνδέχεται ἐπὶ τῶν τὰ μερικὰ συναγουσῶν συζυγῶν, ἐπεὶ γίνεται ἡ¹⁰
ἐλάττων καθόλου, ἦτοι [δὲ] καταφατικὴ ἡ ἀποφατική, καὶ οὐ ποιεῖ μερικὸν

1 post οὕσης add. δληγν Β (Β u) 1. 2 τῆς προτάσεως τῆς αβ U 2 τὸ δὲ Bt
5 ὑπάρχειν om. Ut 8. 9 καταφατικὸν συνάγεται ἀληθὲς B 10 εἰ om. U

post πρότασις add. τῆς βγ' ἀληθοῦς οὕσης t 12 ἐχόντων Ut itemque vs. sq.
13 ἐλάττω B itemque vs. sq. post νῦν add. δὲ U 13. 14 ἐπί τι in ras. U
14 πρώτως B 17 τὸ om. U 20 δι' ὧν καὶ πρότερον(?) καὶ ἡ U 20. 21 δεί-
κνυται διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων U 21 καλῶ Ut: λευκῶ B 27 εἰρήκαμεν] p. 398,27sq.
ἐλάττονα (ante λαβεῖν) t 28 συναγόντων Ut 29 δὲ, quod non liquet in U, delevi

συλλογισμόν. ὅστε τὴν ἐλάττονα ἐπί τι φευδῆ λαμβάνει κατὰ τὴν ΧCVIII¹ κατηγορίαν, οὐ κατὰ τὴν ὅπαρξιν, ἐπειδὴ [γάρ] ἐκείνην ἐλέγομεν ἐπί τι φευδῆ τὴν ἔχουσαν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀληθές. εἰ τύχοι, οὖν καὶ ἐπί τινων δὲ ληγητικῶν φευδῆ λαμβάνει, εἰ καὶ διως μὴ ὑπάρχει. ἀλλ’ ὅμως ἐπειδὴ 5 τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀληθεύει, κατὰ τὴν κατηγορίαν ἐπί τι φευδῆς ἀκούει. καὶ πρῶτον συνάγει τὸ καταφατικὸν οὕτως· τὸ ζῷον παντὶ κύκνῳ· κύκνος τινὶ μέλανι ἐπί τι φευδῆς οὐ διὰ τὴν ὅπαρξιν ἀλλὰ διὰ τὴν κατηγορίαν, διὰ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀληθεύει· καὶ ὅμως ζῷον τινὶ μέλανι. οὕτως τὸ καταφατικὸν συνάγεται.

10 p. 55a 10 Ὁμοίως δὲ καὶ στερήτικῆς λαμβανομένης τῆς ΑΒ προτάσσεται.

Συνάγεται δὲ τὸ ἀποφατικὸν τῆς μείζονος ἀληθοῦς οὕσης τῆς δὲ 20 ἐλάττονος ἐπί τι φευδοῦς οὕτως· ζῷον οὐδενὶ ἀριθμῷ· ἀριθμὸς τινὶ λευκῷ ἐπί τι φευδῆς κατὰ τὴν κατηγορίαν, διὰ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον 15 ἀληθεύει τὸ λέγον ‘ἀριθμὸς οὐδενὶ λευκῷ’. [εἰ] οὐκοῦν ζῷον οὐδενὶ ἀριθμῷ, ἀριθμὸς δὲ τινὶ λευκῷ, καὶ ὅμως ζῷον οὐ παντὶ λευκῷ.

p. 55a 15 Ο δὲ ἀριθμὸς οὐδενὶ λευκῷ.

Ἀριθμὸς οὐδενὶ λευκῷ κατὰ ἀληθεύειν. εἴτα λαμβάνεται διὰ τινί, καὶ γίνεται ἐπί τι φευδῆς.

20 p. 55a 19 Καὶ εἰ ἐπί τι φευδῆς ἡ ΑΒ, φευδῆς δὲ καὶ ἡ ΒΓ.

Εἰρηκὼς περὶ τῶν συζυγῶν τῶν ἐκ τῆς μὲν φευδοῦς τῆς δὲ ἑτέρας ἀληθοῦς νῦν λέγει περὶ τῶν ἄμφω φευδῶν, καὶ πρῶτον περὶ τῶν ἄμφω 30 καὶ ἐπί τι τὸ μερικὸν καταφατικὸν συναγούσῶν.

p. 55a 20 Οὐδὲν γάρ κωλύει τὸ Α τινὶ τῷ Β καὶ τῷ Γ τινὶ ὑπάρχειν
25 έκατέρω.

Λέγει πρῶτον περὶ τῶν ἄμφω ἐπί τι φευδῶν συναγούσῶν μερικὸν καταφατικόν. ἀλλὰ ἡ μείζων ἐπί τι φευδῆς κατὰ τὴν ὅπαρξιν, ἡ δὲ ἐλάττων ἐπί τι φευδῆς κατὰ τὴν κατηγορίαν οὕτως· ζῷον παντὶ λευκῷ ἐπί τι φευδῆς κατὰ τὴν ὅπαρξιν, λευκὸν τινὶ μέλανι ἐπί τι φευδῆς κατὰ τὴν 35 κατηγορίαν, καὶ ὅμως ζῷον τινὶ μέλανι.

1 ἐλάτω Β 2 γάρ delevi 14 ἐπί τι—16 τινὶ λευκῷ om. B 15 ἀληθεύει τὸ λέγον τι· ἀληθῆς ἡ λέγουσα U εἰ delevi 16 δὲ τι· om. U ὥμοίως Β
17 ὁ δὲ ἀριθμὸς U Arist.: καὶ δὲ ἀριθμὸς Βτ 18 λαμβάνει Β 20 ante καὶ εἰ add.
καὶ ἡ μὲν αὕτη πρότασις ἀληθής, ἡ δὲ βῆτη φευδῆς Ut 21 post συζυγῶν add. περὶ U
23 συναγόντων U 24 τῷ βῃ τινὶ τ. Arist. 26 συναγόντων pr. U 29. 30 τι
τι—μέλανι om. B

p. 55a23 Τὸ γὰρ ζῷον τινὶ λευκῷ καὶ τινὶ μέλανι ὑπάρχει. ΧCVIII^r

Τὸ ζῷον τινὶ λευκῷ καὶ τινὶ μέλανι, καὶ τὸ λευκὸν οὐδενὶ ⁴⁰ μέλανι κατὰ ἀλήθειαν. ἐὰν οὖν ποιήσωμεν ἀμφοτέρας τὰς προτάσεις ἐπὶ τι ψευδεῖς, ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀληθές· οἶον ζῷον παντὶ λευκῷ ἀντὶ τοῦ 5 τινί, λευκὸν τινὶ μέλανι ἀντὶ τοῦ οὐδενός. οὗτος ἔσται συμπέρασμα. οὗτος καὶ εἰ ἐπὶ τῆς ἀποφατικῆς λάβωμεν τὸ συμπέρασμα· ζῷον οὐδενὶ λευκῷ, λευκὸν τινὶ μέλανι, καὶ ζῷον οὐ παντὶ μέλανι.

p. 55a28 Καὶ ἀμφοτέρων δὲ ψευδῶν οὐσῶν ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀληθές.

10 Εἰρηκὼς περὶ τῶν συζυγιῶν τῶν ἄμφω ἐπὶ τι ψευδῶν νῦν λέγει περὶ τῶν ἐκ τῆς μείζονος ὥλης ψευδοῦς τῆς δὲ ἐλάττονος ἐπὶ τι ψευδοῦς συναγουσῶν πρώτως τὸ καταφατικὸν οὗτος· ζῷον παντὶ ἀριθμῷ, ἀριθμὸς τινὶ λευκῷ, καὶ ζῷον τινὶ λευκῷ.

p. 55a32 Ζῷον γὰρ ἀριθμῷ μὲν οὐδενὶ λευκῷ δὲ τινὶ ὑπάρχει. ⁵⁰

15 Τὸ ζῷον οὐδενὶ ἀριθμῷ κατὰ ἀλήθειαν· δλη δὲ ψευδῆς γίνεται μεταληφθεῖσα, δτι τὸ ζῷον παντὶ ἀριθμῷ· ἀριθμὸς οὐδενὶ λευκῷ κατὰ ἀλήθειαν· ἐπὶ τι δὲ ψευδῆς γίνεται, εἰ ληφθείη δτι ἀριθμὸς τινὶ λευκῷ.

p. 55a36 Ὁμοίως δὲ καὶ στερητικῆς οὔσης τῆς ΑΒ· οὐδὲν γὰρ κωλύει τὸ Α τῷ μὲν Β δλω φύειν τῷ δὲ | Γ τινὶ μὴ ὑπάρχειν. ΧCVIII^v

20 Εἰρηκὼς τὴν καταφατικήν, δπως συνάγει, λέγει νῦν τὴν ἀποφατικήν. συνάγεται δὲ οὗτος· ζῷον οὐδενὶ κύκνῳ δλη ψευδῆς· κύκνος τινὶ μέλανι 5 ἐπὶ τι ψευδῆς· καὶ ζῷον οὐ παντὶ μέλανι.

p. 55b3 Ἐν δὲ τῷ μέσῳ σχῆματι πάντως ἐγχώρει διὰ ψευδῶν ἀληθὲς συλλογίσασθαι.

25 Πληρώσας τὸ πρῶτον σχῆμα νῦν ἡλθεν ἐπὶ τὸ δεύτερον δεικνὺς δτι καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ σχῆματι ἐνδέχεται ἐκ ψευδῶν ἀληθίες συνάξαι. λαμβάνει δὲ ἐκ διαιρέσεως οὗτος· τῶν ἐκ ψευδῶν τὰληθῆ καὶ καθόλου συμπεράσματα συναγουσῶν συζυγιῶν ἐν δευτέρῳ σχῆματι ἡ ἐξ ἄμφω ψευδῶν

4 ζῷον om. Ut 5 post ἔσται add. τὸ t 6 εἰ om. Bt τῆς om. U
8 κάν U ψευδῶν οὐσῶν corr. εψευδοῦς U 10 post συζυγῶν add. περὶ U
11 τῶν scripsi: τῆς libri 11. 12 συναγόντων U 12 post οὗτως add. τοῦ U
14 λευκὸν pr. U, corr. U² 20 συνάγειν δεῖ λέγει U 23 σχῆμα δεύτερον inser. B:
περὶ τοῦ β σχῆματος U 25 πληρώσας περὶ τοῦ πρώτου σχῆματος U 27 post
οὗτως add. similia iis, quae sequuntur usque ad p. 403,22 ἡ δὲ ἐλάττων καταφατική, U
(cf. Praef.) 27. 28 συμπεράσματα t: συμπέρασμα BU

εἰσιν, ἢ ἐκ τῆς μὲν ψευδοῦς τῆς δὲ ἀληθοῦς. καὶ εἰ ἔξι ἀμφω ψευδῶν, ΧCVIII
 ἢ ἀμφοτέρων δλων ψευδῶν οὐσῶν, καὶ τὴς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ τὸ⁵
 ἐλάττονος καταφατικῆς. ἢ τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπο-
 φατικῆς· ἢ ἀμφοτέρων ἐπί τι, καὶ τὴς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάτ-
 τονος καταφατικῆς, ἢ τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς·
 ἢ τῆς μὲν δλης τῆς δὲ ἐπί τι· καὶ τοῦτο διχῶς· ἢ ἡ μείζων δλη ἢ δὲ
 ἐλάττων ἐπί τι, ἢ ἔμπαλιν· καὶ κατὰ ἀμφω τούτων ἥτοι ἡ μείζων κατα-
 φατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων ἀποφατική, ἢ ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων
 καταφατική. καὶ εἰ ἐκ τῆς μὲν ψευδοῦς τῆς δὲ ἀληθοῦς, ἢ ἐπί τι ψευδοῦς 20
 ἢ δλης ψευδοῦς. καὶ εἰ ἐπί τι ψευδοῦς, ἥτοι ἡ μείζων ἐπί τι ψευδὴς ἢ
 δὲ ἐλάττων ἀληθής, ἢ ἡ μείζων ἀληθής ἢ δὲ ἐλάττων ἐπί τι ψευδής.
 καὶ εἰ δλης ψευδοῦς, ἢ ἡ μείζων δλη ψευδὴς ἢ δὲ ἐλάττων ἀληθής, ἢ ἡ
 μείζων ἀληθής ἢ δὲ ἐλάττων δλη ψευδής. καὶ εἰ μὲν ἡ μείζων δλη
 ψευδὴς ἢ δὲ ἐλάττων ἀληθής, ἥτοι ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων
 15 καταφατική, ἢ ἡ μείζων καταφατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων ἀποφατική. εἰ δὲ εἴη
 ἡ μείζων ἐπί τι ψευδὴς ἢ δὲ ἐλάττων ἀληθής, ἥτοι ἡ μείζων ἀποφατικὴ 25
 ἢ δὲ ἐλάττων καταφατική, ἢ ἡ μείζων καταφατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων ἀπο-
 φατική. εἰ δὲ εἴη ἡ μείζων ἀληθής ἢ δὲ ἐλάττων δλη ψευδής, ἥτοι ἡ
 μείζων καταφατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων ἀποφατική, ἢ ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἢ δὲ
 20 ἐλάττων καταφατική. εἰ δὲ εἴη ἡ μείζων ἀληθής ἢ δὲ ἐλάττων ἐπί τι
 ψευδής, ἥτοι ἡ μείζων καταφατικὴ ἐστιν ἢ δὲ ἐλάττων ἀποφατική, ἢ ἡ
 μείζων ἀποφατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων καταφατική. ταύτας τὰς δώδεκα συζυγίας
 τὰς μὲν διέκεισι τὰς δὲ οὕ, ως ἐν τῇ λέξει σαφῶς ἐπιδείξομεν.

p. 55b10 Εἰ γὰρ τὸ Α τῷ μὲν Β μηδενὶ ὑπάρχει τῷ δὲ Γ παντί. 30

25 Πρῶτον δείκνυσι τὴν ἔξι ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων δλων ψευδῶν ἀληθὲς
 συνάγουσαν. οἷον ἐὰν ἡ, φησί, τὸ Α τῷ μὲν Β μηδενὶ τῷ δὲ Γ παντὶ²⁵
 κατ’ ἀλήθειαν, εἰτα ἐὰν ἐναντίως λάβῃς, ποιεῖς ἀληθὲς συμπέρασμα ἔξι δλων
 ψευδῶν, τῆς μὲν μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς· οἷον
 ζῷον παντὶ λίθῳ· ίδού δλη ψευδής· ζῷον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ· ίδού δλη
 30 ψευδής· καὶ συμπέρασμα ἀληθὲς δτι λίθος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ.

p. 55b14 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ τῷ μὲν Β παντὶ τῷ δὲ Γ μηδενὶ³⁰
 ὑπάρχει τὸ Α.

"Εδεικε πρῶτον τῆς μείζονος καταφατικῆς δλης ψευδοῦς οὕσης καὶ τῆς

1 ἐστιν U ἀμφοτέρων t 2 δλων om. U ἢ alt Bt: ἐπὶ U 3 post κατα-
 φατικῆς prius add. καὶ U 4. 5 ἢ ἀμφοτέρων—ἀποφατικῆς om. B 5 καταφατικῆς
 alt.—ἀποφατικῆς t: ἀποφατικῆς (ἀπὸ in ras. U²)—καταφατικῆς (κατὰ in ras. U²) U
 7 ἐλάττονος t ἢ ἔμπαλιν om. U ἢ ἡ U 9 ἀποφατικὴ B pr. 10 ante ἥτοι
 add. ἡ U 13 δλη prius om. B εἰ ἡ μὲν Ut 16 ἡ μείζων alt.] ἡ γ. in
 ras. U² 17. 18 ἀποφατικῆς] ἀπὸ in ras. U² 19 post καταφατικὴ add. ἐστιν B
 21 ἥτοι—ἡ scripsi: ἡ—ἥτοι Bt: ἡ—ἡ U 23 ἐπιδείξωμεν t 24 post α add. μὲν U
 26 ἐὰν ἡ φησι om. Bt cf. p. 414, 19. 20 27 λάβοις U 29. 30 ζῶσι οὐδενὶ—ψευδῆς
 mrg. U 33 post πρῶτον add. δτι U

έλάττονος ἀποφασικῆς ὅλης ψευδοῦς πῶς συνάγεται ἀληθίες συμπέρασμα. XCVIII^v
νῦν δὲ δείκνυσι, τῆς μείζονος ἀποφασικῆς οὕσης ὅλης ψευδοῦς καὶ τῆς ⁴⁰
έλάττονος καταφατικῆς ὅλης ψευδοῦς πῶς συνάγεται ἀληθίες, οὗτως· εἰ
κατὰ ἀληθειαν τὸ Α παντὶ τῷ Β τῷ δὲ Γ οὐδενί, ἐὰν ἀντιστραφῶσι καὶ
5 γένωνται ψευδεῖς, ἀληθίες γίνεται τὸ συμπέρασμα· οἷον τὸ ζῷον οὐδενὶ
ἀνθρώπῳ ὅλη ψευδής· τὸ ζῷον παντὶ λίθῳ ὅλη ψευδής· καὶ ὅμως
ἄνθρωπος οὐδενὶ λίθῳ· ίδού τὸ συμπέρασμα ἀληθίες.

p. 55^b 16 Πάλιν εἰ εἴη ἡ μὲν ἔτέρα ὅλη ψευδής ἡ δὲ ἔτέρα ὅλη ⁴⁵
ἀληθής.

10 Εἰρηκὼς περὶ τῶν ἄμφω ψευδῶν νῦν λέγει περὶ τῶν τὴν μὲν ψευδῆ ⁵⁰
τὴν δὲ ἀληθῆ ἔχουσῶν, καὶ λαμβάνει ψευδῆ τὴν μείζονα ἀληθῆ δὲ τὴν
έλαττονα. καὶ πρῶτον λαμβάνει τὴν μείζονα ψευδῆ καὶ ἀποφατικὴν τὴν
δὲ ἔλαττονα ἀληθῆ καὶ καταφατικὴν οὗτως· τὸ ζῷον κατὰ μὲν ἀληθειαν καὶ
15 ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ παντὶ· εἰ ληφθῆ οὖν ἡ μείζων ψευδής καὶ γένηται
οὐδενὶ, γίνεται ἀληθίες συμπέρασμα· οἷον τὸ ζῷον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ, τὸ
ζῷον παντὶ ἵππῳ, καὶ ἄνθρωπος οὐδενὶ ἵππῳ. ὄμοίως δὲ καὶ τῆς ἔλαττονος
ψευδοῦς οὔσης οἱ αὐτοὶ ἀρμόζουσιν ὅροι. Ιστέον δὲ διτὶ ἀπεισιώπησε XCIX^r
τὴν ἐκ τῆς μείζονος ψευδοῦς καταφατικῆς τῆς δὲ ἔλαττονος ἀληθοῦς ἀπο-
φατικῆς καὶ τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀληθοῦς καταφατικῆς τῆς δὲ ἔλαττονος
20 ψευδοῦς ἀποφατικῆς.

p. 55^b 23 Καὶ εἰ ἡ ἔτέρα ἐπί τι ψευδής, ἡ δὲ ἔτέρα ὅλη ἀληθής.
ἐγχωρεῖ γάρ τὸ Α τῷ μὲν Β τινὶ ὑπάρχειν τῷ δὲ Γ παντί.

'Επλήρωσε περὶ τοῦ εἶναι τὴν μὲν ὅλην ψευδῆ τὴν δὲ ὅλην ἀληθῆ. 10
νῦν λαμβάνει τὴν μὲν ὅλην ἀληθῆ τὴν δὲ ἐπί τι ψευδῆ, καὶ πρῶτον τὴν
25 μείζονα ἐπί τι ψευδῆ καὶ ἀποφατικὴν τὴν δὲ ἔλαττονα ἀληθῆ καὶ κατα-
φατικὴν οὗτως· τὸ ζῷον οὐδενὶ λευκῷ ἐπί τι ψευδής· τὸ ζῷον παντὶ
κόρακι ὅλη ἀληθής· καὶ ὅμως λευκὸν οὐδενὶ κόρακι. καὶ μετατιθεμένων
τῶν προτάσεων καὶ γινομένων τῆς μὲν μείζονος ἐπί τι ψευδοῦς καταφατικῆς
τῆς δὲ ἔλαττονος ὅλης ἀληθοῦς ἀποφατικῆς ἀληθίες γίνεται συμπέρασμα·
30 οἷον τὸ ζῷον παντὶ λευκῷ, τὸ ζῷον οὐδεμιᾷ ἐπιστήμῃ, καὶ λευκὸν οὐδε- 15
μιᾳ ἐπιστήμῃ. ἡ οὗτως μετατιθεμένου τοῦ στεργητικοῦ, ἵνα γένηται ἡ
μείζων καταφατικὴ ἀληθής, ἡ δὲ ἔλαττων ἐπί τι ψευδής ἀποφατική,
καὶ συνάγεται διτὶ τὸ ζῷον παντὶ μὲν κόρακι οὐδενὶ δὲ λευκῷ, καὶ κόραξ
οὐδενὶ λευκῷ.

8 εἴη om. t Arist. ὅλη ψευδής B Arist.: inv. ord. Ut

10 ἀμφοτέρων pr. U

11 ἔχουσῶν scripsi: ἔγρατων B Ut

13 ἀποφατικὴ B

14 ἀνθρώπων t

ληφθείη U

16 post ἔλαττονος add. ὅλης Ut

17 ὅροι om. Bt

19. 20 καὶ—ἀποφατικῆς om. U

ἀποφατικῆς—καταφατικῆς falso coniecit Waitz Organ.

I 29 23 εἰναι] εἰν in ras. U

ὅλη (post μὲν) U

29 ἀληθής (ante γίν.) Ut

33 συνάγει U

διτὶ om. U

καὶ alt. add. U²

ante κόραξ add. δ U

p. 55b32 Οὐδὲν γὰρ κωλύει τὸ Λ τῷ μὲν Β τινὶ ὑπάρχειν τῷ ΧΣΙΧτ
δὲ Γ δλῳ μὴ ὑπάρχειν.

"Ελαβε πρῶτον τὴν μὲν ἀποφασικὴν δληγη ἀληθῆ τὴν δὲ καταφατικὴν
ἐπί τι ψευδῆ καὶ τὴν μείζονα καταφατικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα ἀποφασικὴν
5 οὗτως· τὸ ζῷον παντὶ λευκῷ ἐπί τι ψευδῆς· τὸ ζῷον οὐδεμιᾶ πίττη δλη
ἀληθῆς· καὶ λευκὸν οὐδεμιᾶ πέττη. οὗτως. εἰ εἴη ἡ μὲν δλη ἀληθῆς ἡ
δὲ ἐπί τι ψευδῆς. ἀπεσιώπησε δὲ πάλιν τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀληθοῦς 25
ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς ἐπί τι ψευδοῦς.

p. 55b38 Καὶ εἰ ἀμφότεραι αἱ προτάσεις ἐπί τι ψευδεῖς, ἔσται
10 τὸ συμπέρασμα ἀληθές.

Πληρώσας περὶ τῶν συζυγῶν τῶν ἐκ τῆς μὲν ἀληθοῦς τῆς δὲ ψευ-
δοῦς, καὶ ταύτης ἥτοι δλης ἡ ἐπί τι, νῦν λέγει περὶ τῶν ἄμφω ἐπί τι
ψευδῶν, καὶ πρῶτον τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς
οὗτως· τὸ ζῷον παντὶ λευκῷ, τὸ ζῷον οὐδενὶ μέλανι, καὶ δμως λευκὸν
15 οὐδενὶ μέλανι. καὶ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς
οὔσης ὅροι οἱ αὐτοὶ ἀρμόσουσι· ζῷον οὐδενὶ λευκῷ, τὸ ζῷον παντὶ μέλανι, 35
καὶ λευκὸν οὐδενὶ μέλανι. οὗτοι καὶ περὶ τῶν ἄμφω ἐπί τι ψευδῶν οὐσῶν
καὶ συναγούσων τὸ ἀληθές.

p. 56a5 Φανερὸν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν· οὐδὲν
20 γὰρ κωλύει τὸ Λ τῷ μὲν Β παντί.

Πληρώσας περὶ τῶν τὸ καθόλου συναγόντων ἐν δευτέρῳ σχήματι
νῦν λέγει καὶ περὶ τῶν τὰ μερικά. καὶ φησὶν δτι τῶν τὰ μερικὰ συνα-
γόντων συμπεράσματα ἐν δευτέρῳ σχήματι ἡ ἄμφω ψευδεῖς ἡ ἡ μὲν ψευδῆς
ἡ δὲ ἀληθῆς· καὶ εἰ ἄμφω ψευδεῖς, ἡ ἡ μείζων ψευδῆς δλη ἡ δὲ ἐλάτ-
25 των ἐπί τι, ἡ καὶ ἡ μείζων καὶ ἡ ἐλάττων ἐπί τι ψευδεῖς· δλην γὰρ
ψευδῆ τὴν ἐλάττονα οὐ δυνάμεθα εἰπεῖν διὰ τὸ μερικόν. καὶ εἰ ἄμφω
ἐπί τι, ἡ ἡ μείζων καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατική, ἡ ἡ μείζων ἀπο-
φατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καταφατική. εἰ δὲ ἡ μείζων δλη εἴη ψευδῆς ἡ δὲ
30 ἐλάττων ἐπί τι, ἡ ἡ μείζων καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατική, ἡ ἡ
μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καταφατική. εἰ δὲ ἡ μὲν ἀληθῆς ἡ δὲ
ψευδῆς, ἡ ἡ μείζων ἀληθῆς ἡ δὲ ἐλάττων ψευδῆς καὶ ἐξ ἀνάγκης ἐπί τι,

2 post ὑπάρχειν add. καὶ τὸ β μηδενὶ τῶ γ. οἷον ζῶον λευκὸν μὲν τινί, πίττῃ δὲ μηδεμιᾶ U
6 ἀληθῆς ε corr. B εἰ om. Bt 8 δὲ om. U 12 ἡ Bt: ἥτοι U
τι prius Bt: τινα, om. νῦν U 13 πρῶτως B τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ
ἐλάττονος ἀποφατικῆς scripsi cf. p. 407,7: τὴν μείζονα καταφατικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα ἀπο-
φατικὴν Bt 14. 15 μέλανι οὐδενὶ λευκόν U 16 post ζῶον alt. add. οὐ t 17 post
ἄμφω add. καὶ Ut 18 συναγόντων pr. U 19 δὲ t Arist.: οὐν BU 22 τῶν alt.] v
superser. B τὰ alt. om. B 23 συμπερασμάτων U 24 εἰ om. t ἡ alt. om. t
post ψευδῆς add. ἡ U 25 καὶ prius om. U ψευδῆς B 26 εἰπεῖν οὐ δυνάμεθα U

καὶ ταύτης ἡ ἡ μείζων καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατική, ἡ ἡ μείζων ΧCIX^r ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καταφατική. εἰ δὲ εἴη ἡ μείζων ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς, ἡ ψευδῆς ἔστιν ἡ μείζων δλη ἡ ἐπί τι. καὶ εἰ ἡ μείζων 50 δλη ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς, ἡ ἡ μείζων καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων 5 ἀποφατική, ἡ ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καταφατική. εἰ δὲ ἡ μείζων ἐπί τι ψευδῆς, ἡ ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καταφατική, ἡ ἡ μείζων καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατική. καὶ πρῶτον λέγει περὶ τῆς μείζονος δλης ψευδοῦς καὶ ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀληθοῦς καὶ καταφατικῆς οὕτης οὕτως· τὸ ζῷον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ, ζῷον τινὶ λευκῷ, καὶ δμως 10 ἀνθρωπίος οὐ | παντὶ λευκῷ. οὕτως ἐκ τῆς μείζονος οὕτης ἀποφατικῆς XCIX^v δλης ψευδοῦς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς ἀληθοῦς ἀληθῆς τὸ συμπέρασμα.

Οὐδὲν γὰρ κωλύει τὸ Α τῷ μὲν Β παντί. πρῶτον λέγει τὰ κατὰ ἀλήθειαν ὑπάρχοντα, εἴτα μεταλαμβάνει τὴν μίαν εἰς ψευδῆ, τὴν μείζων.

p. 56a11 'Ωσαύτως δὲ καὶ καταφατικῆς λαμβανομένης τῆς ΑΒ.

15 "Ελαβε τὴν μείζονα ἀποφατικὴν δλην ψευδῆ τὴν δὲ ἐλάττονα ἀληθῆ· νῦν λαμβάνει τὴν μείζονα καταφατικὴν δλην ψευδῆ. ἐγχωρεῖ μὲν γὰρ τὸ Α μηδενὶ τῷ Β κατὰ ἀλήθειαν· ἐὰν δὲ ληφθῇ παντί, εὑρίσκεται δλη 10 ψευδῆς οὕτως· τὸ ζῷον παντὶ ἀψύχῳ· ίδοι δλη ψευδῆς· τὸ ζῷον οὐ παντὶ λευκῷ· καὶ δμως ἀψύχον οὐ παντὶ λευκῷ.

20 p. 56a18 Καὶ τῆς μὲν καθόλου ἀληθοῦς τεθείσης τῆς δὲ ἐν μέρει ψευδοῦς.

"Ελαβε πρῶτον τὴν μείζονα ψευδῆ δλην· νῦν λαμβάνει τὴν μὲν μεί- 20 ζονα ἀληθῆ τὴν δὲ ἐλάττονα ψευδῆ ἐπί τι· μερικὴ γάρ ἔστι. καὶ πρῶτον λαμβάνει τὴν μείζονα ἀποφατικὴν ἀληθῆ τὴν δὲ ἐλάττων καταφατικὴν καὶ 25 ἐπί τι ψευδῆ οὕτως· τὸ ζῷον οὐδενὶ ἀριθμῷ· ζῷον τινὶ ἀψύχῳ ψευδῆς ἐπί τι κατὰ τὴν κατηγορίαν, οὐ κατὰ τὴν ὅπαρξιν, διὰ τὸ τὴν ἀντίφασιν ἀληθῆ εἶναι· καὶ δμως ἀριθμὸς οὐ παντὶ ἀψύχῳ.

p. 56a25 Καὶ καταφατικῆς δὲ τῆς καθόλου τιθεμένης ώσαύτως.

"Εδειξεν ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς 25 οὕτης ἀληθῆς συναγόμενον· νῦν δείκνυσιν ἐκ τῆς μείζονος καταφατικῆς ἀληθοῦς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς ἐπί τι ψευδοῦς, τουτέστι μερικῆς ἀποφατικῆς, δτι ἀληθῆς συνάγεται. οἷον τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ· τὸ ζῷον οὐ παντὶ πεζῷ ψευδὲς ἐπί τι κατὰ τὴν κατηγορίαν, οὐ κατὰ τὴν

3 ἡ ψευδῆς—4 ἀληθῆς iterat B ante δλη add. ἡ U 11 ἀληθοῦς κατα-
φατικῆς U 11 τὸ om. t 12 γάρ om. Bt τῷ μὲν ᾗ παντί om. B
12. 13 τὰ κατὰ ἀλήθειαν πρῶτον λέγει U 16 ἀποφατικὴν pr. B 20 post δὲ
add. ἐλάττονος B 26 post τὴν alt. del. οὐ παντὶ ἀψύχῳ U 31 ἀληθῆς t
33 ψευδὲς—p. 407,2 πεζῷ post p. 407,3 πεζῷ colloc. U an ψευδῆς? cf. vs. 25

ὕπαρξιν, διὰ τὸ ἀληθὲς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ παντί· τὸ γάρ ΧCIX^v
ζῷον παντὶ πεζῷ, ὅστε τὸ οὐ παντὶ ἐπὶ τι ψευδὲς διὰ τὴν κατηγορίαν·
καὶ δῆμως ἄνθρωπος οὐ παντὶ πεζῷ.

p. 56a 32 Φανερὸν δὲ καὶ δτι ἐξ ἀμφοτέρων ψευδῶν ἀληθὲς ἔσται 30
5 τὸ συμπέρασμα.

Εἰρηκὼς περὶ τῶν ἐκ τῆς μὲν ψευδοῦς τῆς δὲ ἀληθοῦς νῦν λέγει
περὶ τῶν ἐξ ἀμφω ψευδῶν, καὶ πρῶτόν γε τῆς μείζονος ὅλης ψευδοῦς τῆς
δὲ ἐλάττουνος ἐπὶ τι, καὶ ταύτης τῆς μείζονος ἀποφατικῆς, οὗτος· τὸ Α
κατὰ ἀληθείαν μὲν παντὶ τῷ τε Β καὶ τῷ Γ· ἀλλὰ ληφθήτω τῷ μὲν Β
10 μηδενί, ἵνα ἡ ὅλη ψευδῆς, τῷ δὲ Γ οὐ παντί, ἵνα ληφθῇ ἐπὶ τι, καὶ
συνάγεται ἀληθὲς συμπέρασμα. οἷον τὸ ζῷον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ· τὸ ζῷον
τινὶ ἀψύχῳ ἐπὶ τι ψευδῆς διὰ τὴν κατηγορίαν, οὐ διὰ τὴν ὕπαρξιν· καὶ
δῆμως ἄνθρωπος οὐ παντὶ ἀψύχῳ· διὰ γάρ τὴν οὐδεὶς ἀληθεύει καὶ τὸ
οὐ πᾶς.

15 p. 56a 37 Ὁμοίως δὲ καὶ κατηγορικῆς οὕσης τῆς καθόλου προ-
τάσεως.

"Ωσπερ ἔλαβε τὴν μείζονα ἀποφατικὴν ὅλην ψευδῆ, νῦν λαμβάνει
αὐτὴν ὅλην ψευδῆ καταφατικὴν. ἐγγωρεῖ γάρ κατὰ ἀληθείαν τὸ Α μηδενὶ 15
μὲν τῷ Β παντὶ δὲ τῷ Γ· μεταλαμβανόμεναι αὗται εἰς ψευδεῖς ἀληθῆ
20 ποιοῦσι συμπεράσματα. οἷον ζῷον πάσῃ ἐπιστήμῃ· τὸ ζῷον οὐ παντὶ
ἀνθρώπῳ πάλιν ἐπὶ τι ψευδῆς διὰ τὴν κατηγορίαν, διὰ ἀληθεύει τὸ ἀντι-
φατικῶς ἀντικείμενον· τὸ γάρ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ· οὐκοῦν εἰ οὐ παντί,
ἐπὶ τι ψευδῆς κατὰ τὴν κατηγορίαν· καὶ δῆμως ἐπιστήμη οὐ παντὶ
25 ἀνθρώπῳ. ἀπεσιώπησε δὲ ἐνταῦθα τὰς συζυγίας τὰς ἐξ ἀμφω ἐπὶ τι
συναγούσας ἀληθὲς συμπέρασμα ὡς δυναμένων ἥμαν ἀφ' ἔαυτῶν καὶ περὶ
αὐτῶν συλλογίσασθαι.

50

p. 56b 4 "Ἐσται δὲ καὶ ἐν τῷ ἐσχάτῳ σχήματι διὰ ψευδῶν ἀληθές.

Εἰρηκὼς πῶς ἐν δευτέρῳ σχήματι δυνατόν ἔστιν ἐκ ψευδῶν ἀληθῆ
συλλογισμὸν πλέξαι, νῦν λέγει πῶς | καὶ ἐν τρίτῳ δυνατὸν ἐκ ψευδῶν 1:
30 ἀληθὲς συνάξαι οὗτος. τῶν ἐν τρίτῳ σχήματι συναγόντων ἐκ ψευδῶν
ἀληθῆ ἡ ἀμφω αἱ προτάσεις καθόλου, ἡ ἡ μὲν καθόλου ἡ δὲ ἐν μέρει.
καὶ εἰ ἀμφω καθόλου, ἡ ἀμφω καταφατικαί, ἡ ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ

1 ἀληθὲς *(εἰναι)* sive ἀληθεύειν conicio τῷ (ante παντὶ) Β 2 ψευδῆς U
4 ὅτι καὶ τ 9 τε om. B καὶ iterat B 9. 10 μηδενὶ τῷ β B
11 συνάγεται scripsi: συνάγοιτο BU: συνάγοι τὸ τ 20 οἶν] οἶ B 22 οὐκοῦν εἰ
in ras. U 25 συναγούσας scripsi: συναγουσῶν BUT ante ἀλ. add. τὸ U
27 σχῆμα τρίτον inser. B: ἀρχὴ τοῦ ἡ σχήματος U 29 post τρίτῳ add. σχήματι B
post δυνατὸν add. καὶ U

έλάττων καταφατική. εἰ δὲ ή μὲν καθόλου ἡ δὲ μερική, η̄ ή μείζων οὐ καθόλου η̄ δὲ έλάττων μερική, η̄ ή μείζων μερική η̄ δὲ έλάττων καθόλου. καὶ εἰ ὥσιν ἅμφω αἱ προτάσεις καθόλου, η̄ ἅμφω ψευδεῖς, η̄ ή μὲν ἀληθῆς η̄ δὲ ψευδῆς. καὶ εἰ ἅμφω ψευδεῖς, η̄ ἅμφοτεραι δλαι ψευδεῖς, 5 καὶ αὗται η̄ καθόλου καταφατικαὶ ἅμφω, η̄ ή μείζων ἀποφατική η̄ δὲ έλάττων καταφατική, η̄ ή μὲν δλη η̄ δὲ ἐπί τι ψευδῆς· καὶ τοῦτο διχῶς· η̄ ή μείζων δλη η̄ δὲ έλάττων ἐπί τι, η̄ ἔμπαλιν· καὶ κατ' ἅμφω τούτων η̄ ἅμφοτερα καταφατικαί, η̄ ή μὲν μείζων ἀποφατική η̄ δὲ έλάττων καταφατική. η̄ ἅμφω ἐπί τι, καὶ αὗται η̄ ἅμφω καταφατικαί. η̄ ή μείζων 10 ἀποφατική η̄ δὲ έλάττων καταφατική. πάλιν εἰ ή μὲν ἀληθῆς η̄ δὲ ψευδῆς, η̄ ἅμφω καταφατικαί, η̄ ή μείζων ἀποφατική η̄ δ' έλάττων καταφατική· καὶ πάλιν η̄ ή μείζων ἀληθῆς καταφατική η̄ δ' έλάττων ψευδῆς καταφατική, η̄ ή μείζων ψευδῆς καταφατική η̄ δὲ έλάττων ἀληθῆς καταφατική· καὶ πάλιν η̄ ή μείζων ἀληθῆς ἀποφατική η̄ δὲ έλάττων ψευδῆς 15 καταφατική, η̄ ή μείζων ψευδῆς ἀποφατική η̄ δὲ έλάττων ἀληθῆς καταφατική. οὕτως μέν, εἰ ὥσιν αἱ προτάσεις ἅμφω καθόλου. εἰ δὲ ή μὲν η̄ καθόλου η̄ δὲ μερική, η̄ ἅμφω ψευδεῖς, η̄ ή μὲν ἀληθῆς η̄ δὲ 20 ψευδῆς, η̄ ἅμφω ἐπί τι ψευδεῖς. καὶ εἰ ἅμφω ψευδεῖς, η̄ ή μείζων μερική <καταφατική η̄ δὲ έλάττων καθόλου καταφατική, η̄ ή μείζων 25 καθόλου καταφατική η̄ δὲ έλάττων μερική καταφατική, η̄ ή μείζων μερική> ἀποφατική η̄ δὲ έλάττων καθόλου καταφατική, η̄ ή μείζων καθόλου ἀποφατική η̄ δὲ έλάττων μερική καταφατική. εἰ δὲ ή μὲν ψευδῆς η̄ δὲ ἀληθῆς, η̄ ή μείζων ψευδῆς καὶ μερική καταφατική η̄ δὲ έλάττων ἀληθῆς καὶ καθόλου καταφατική, η̄ ή μείζων ψευδῆς καὶ καθόλου καταφατική η̄ δὲ 30 έλάττων ἀληθῆς καὶ μερική καταφατική, η̄ ή μείζων ἀληθῆς καὶ μερική καταφατική η̄ δὲ έλάττων ψευδῆς καὶ καθόλου καταφατική, η̄ ή μείζων ἀληθῆς καὶ μερική καταφατική. εἰ δὲ ή μερική η̄ δὲ έλάττων ψευδῆς καὶ καθόλου καταφατική, η̄ ή μείζων καθόλου μερική, η̄ ή μείζων μερική η̄ δὲ έλάττων καθόλου, καὶ η̄ ἅμφω καταφατικαί, η̄ ή μείζων ἀποφατική η̄ δὲ έλάττων καταφατική.

p. 56b9 Οὐδὲν γὰρ κωλύει μήτε τὸ Α μήτε τὸ Β μηδενὶ τῷ
Γ ὑπάρχειν.

Μὴ ὑπάρχειν μὲν κατὰ ἀληθειαν, ψευδῆ δὲ γίνεσθαι, εἰ λαμβάνεται εἰς τὸ ὑπάρχειν.

4 post δλαι add. η̄ εἰ(?) ἅμφω ἐπί τι U 6—9 η̄ μὲν—καταφατική mrg. super. U
7 η̄ prius om. Bt 8 μὲν om. U 9. 10 η̄ ἅμφω ἐπί τι—καταφατική om. U 10 post
εἰ add. εἴη U 12 η̄ scripsi: εἰ U: om. Bt 15. 16 post καταφατική add. εἰ δ' ἅμφω
ἐπί τι. η̄ ἅμφω καταφατικαὶ—καταφατική (ut vs. 9. 10) U 16 post μὲν add. οὖν t
17. 18 η̄ η̄—ψευδεῖς om. B 19 καταφατική—21 μερικὴ addidi 26 μερικὴ Bt:
καθόλου U έλάττων mrg. U 26. 27 καὶ καθόλου—ψευδῆς om. B 28 post καταφατική desunt reliquae quattuor συζυγίαι cf. p. 411, 27 sq.; sed fort. neglegentia interpretis
omissae sunt 29 η̄ alt. scripsi: εἰ Bt ante ἅμφω add. ἐπὶ ἅμφοτερα U
29. 31 καταφατικαί, η̄] αἱ, η̄ in ras. U 33 μὲν Bt: τὴν t δὲ om. t

p. 56b 11 Ἀνθρωπος μέντοι τινὶ πεζῷ ὑπάρχει.

C

Πρῶτον λέγει περὶ τῶν προτάσεων τῶν ὅλων ψευδῶν καὶ καθόλου καταφατικῶν. οἷον ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ πεζὸν παντὶ ἀψύχῳ· ἴδοις ὅλαι ψευδεῖς· καὶ δῆμος ἀληθὲς συμπέρασμα συνάγεται, ὅτι ὁ ἄνθρωπος τινὶ πεζῷ.

5 p. 56b 14 Ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς μὲν στερητικῆς τῆς δὲ καταφατικῆς οὔσης.

"Γίλαζεν ὅλας ψευδεῖς καὶ καθόλου καταφατικάς· νῦν λαμβάνει πάλιν ἀμφοτέρας ψευδεῖς καὶ καθόλου, ἀλλὰ τὴν μὲν μείζονα ἀποφατικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα καταφατικήν. οἷον τὸ ζῷον οὐδενὶ κύκνῳ, τὸ μέλαν παντὶ κύκνῳ, 10 καὶ δῆμος τὸ ζῷον οὐ παντὶ μέλανι, ὅπερ ἀληθές. οὕτως ἄμφω ψευδῶν οὐσῶν τῶν προτάσεων καὶ καθόλου, γίτοι ἀμφοτέρων καταφατικῶν τῇ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς.

40

p. 56b 20 Καὶ εἰ ἐπί τι ἔκατέρα ψευδής, ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀληθές.

15 15 Ἐπλήρωσε τὰς ἄμφω ψευδεῖς καὶ καθόλου [ἀπειώπησε δὲ τὰς προτάσεις τὰς ἔχούσας τὴν μὲν ψευδὴ τὴν δὲ ἀληθῆ]. νῦν λέγει τὰς ἄμφω ἐπί τι ψευδεῖς καὶ ἀμφοτέρας καθόλου καταφατικάς καὶ συναγούσας ἀληθές συμπέρασμα. οἷον τὸ λευκὸν καὶ τὸ καλὸν κατὰ ἀλήθειαν τινὶ ζῷῳ ὑπάρχει· ἀλλ' ἵνα ποιήσωμεν αὐτὰς ἐπί τι ψευδεῖς, λάβωμεν αὐτὰς παντὶ 20 τὸ λευκὸν παντὶ ζῷῳ, τὸ καλὸν παντὶ ζῷῳ, καὶ δῆμος τὸ λευκὸν τινὶ καλῷ, ὅπερ ἀληθές.

p. 56b 26 Καὶ στερητικῆς δὲ τῆς ΑἼ τιθεμένης ὄμοιώς.

50

Εἶπε τὰς ἐπί τι ψευδεῖς καὶ καθόλου καταφατικάς ἔχούσας τὰς προτάσεις· νῦν λέγει τὰς ἔχούσας τὴν μείζονα ἀποφατικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα καταφατικὴν καὶ ποιούσας ἀληθῆ συμπεράσματα. οἷον λευκὸν οὐδενὶ ζῷῳ ἐπί τι ψευδής· καλὸν παντὶ ζῷῳ ἐπί τι ψευδής· καὶ δῆμος λευκὸν οὐ παντὶ καλῷ· ἴδοις ἀληθές συμπέρασμα. |

p. 56b 27 Οὐδὲν γάρ κωλύει τὸ μὲν Α τινὶ τῷ Γ μὴ ὑπάρχειν. C

'Αληθῶς μὲν τοιαύτας τὰς ὑπάρξεις φησίν. ἵνα δὲ γένωνται ἐπί τι 30 ψευδεῖς, μεταλαμβάνονται εἰς τὴν οὐδεὶς καὶ πᾶς.

4 ὁ om. Ut 9 ζῷον—μέλαν scripsi: inv. ord. BUT 10 ζῷον—μέλαν scripsi:
μέλαν—ζῷω BUT 15 πληρώσας τ 15. 16 ἀπειώπησε—ἀληθῆ delevi cf. p. 410, 1 sq.
16 post νῦν add. δὲ U 19 λαμβάνομεν αὐτὰ U 21 καλῷ τ Arist.: ζῷω BUT
29 μὲν τοιαύτας scripsi: μέντοι ταῦτας BUT δὲ Ut: ἀν B λέγονται pr. U
30 εἰς τὸ B ante πᾶς add. οὐ τ

p. 56b33 'Ωσαύτως δὲ καὶ τῆς μὲν ὅλης ψευδοῦς τῆς δὲ ἀληθοῦς οὐ λαμβανομένης.

Εἰληφὼς πρῶτον ἄμφω τὰς προτάσεις ἐπί τι ψευδεῖς νῦν λαμβάνει τὴν μὲν ἀληθῆ τὴν δὲ ψευδῆ. καὶ πρῶτον γε τὴν μείζονα ὅλην ψευδῆ 5 λαμβάνει τὴν δὲ ἐλάττονα ἀληθῆ· οἷον ζῷον οὐδενὶ κύκνῳ, λευκὸν παντὶ κύκνῳ, καὶ ὅμως ζῷον οὐ παντὶ λευκῷ. οὕτως ἐκ τῆς μείζονος ψευδοῦς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀληθοῦς καταφατικῆς ἀληθῆς τὸ συμπέρασμα. 15 ἔγχωρεῖ γάρ τὸ Α καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ἐπεσθαι κατὰ ἀλήθειαν· γίνεται δὲ ἡ μείζων ψευδῆς ὅλη, εἰ μεταληφθείη εἰς τὸ οὐδενί.

10 p. 56b40 'Ομοίως δὲ καὶ εἰ τὸ μὲν ΒΓ ψεῦδος, τὸ δὲ ΑΓ ἀληθές.

"Ελαβε πρῶτον τὴν μείζονα πρότασιν ὅλην ψευδῆ ἀποφατικήν· νῦν λαμβάνει τὴν ἐλάττονα ψευδῆ τὴν δὲ μείζονα ἀληθῆ. οἷον τὸ μέλαν οὐδενὶ 20 κύκνῳ· ἄψυχον παντὶ κύκνῳ· ἵδοι δλη ψευδῆς· καὶ ὅμως μέλαν οὐ παντὶ ἄψυχῳ.

15 p. 57a1 'Αλλὰ καὶ εἰ ἀμφότεραι λαμβάνοιντο καταφατικαί· οὐδὲν γάρ κωλύει τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ ἐπεσθαι, τὸ δὲ Α δλως μὴ ὑπάρχειν.

Εἰρηκὼς τὰς συζυγίας τὰς ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς νῦν λαμβάνει ἄμφω καταφατικὰς καθόλου, καὶ πρῶτον 20 τὴν μείζονα ψευδῆ τὴν δὲ ἐλάττονα ἀληθῆ. οἷον τὸ ζῷον παντὶ κύκνῳ ἐλάττων, τὸ μέλαν παντὶ κύκνῳ μείζων πρότασις· ἵδοι δλη ψευδῆς· καὶ ὅμως ζῷῳ τινὶ μέλαν ὑπάρχει.

p. 57a8 'Ομοίως δὲ καὶ τῆς ΑΓ ληφθείσης ἀληθοῦς· διὰ γάρ τῶν 30 αὐτῶν δρων ἡ ἀπόδειξις.

25 Εἰληφε πρότερον τὴν μείζονα ὅλην ψευδῆ καὶ τὴν ἐλάττονα ἀληθῆ καὶ καθόλου καταφατικάς. νῦν λαμβάνει τὴν μείζονα ἀληθῆ τὴν δὲ ἐλάττονα ψευδῆ, καὶ δείκνυσι διὰ τῶν δρων τῶν προειρημένων ἐναλλάξας αὐτῶν τὴν τάξιν οὕτως· τὸ ζῷον παντὶ κύκνῳ· ἵδοι δλη ἀληθῆς καὶ μείζων· τὸ μέλαν παντὶ κύκνῳ· ἵδοι δλη ψευδῆς καὶ ἐλάττων· καὶ ὅμως ζῷον τινὶ 30 μέλανι, δπερ ἀληθές.

p. 57a9 Πάλιν τῆς μὲν ὅλης ἀληθοῦς οὔσης τῆς δὲ ἐπί τι ψευδοῦς. 35

"Ελαβε τὴν μὲν ὅλην ψευδῆ τὴν δὲ ὅλην ἀληθῆ· νῦν λαμβάνει τὴν μὲν ὅλην ἀληθῆ τὴν δὲ ἐπί τι ψευδῆ [καὶ πάλιν ἐπειδὴ ἐπλήρωσε τὰς 40

1 post τῆς δὲ add. δλης t Arist.

8 ἐπεταί pr. B

10 μὲν t Arist.: om. BU

13 οὐ παντὶ B: οὐδενὶ Ut

16 ὅλως U Arist.: δλω Bt (A C fn)

22 ζῶν

τινὶ μέλανι U

27 ἐναλλάξ Bt

33—p. 411,3 καὶ—εἰπωμεν delevi

ἔξ ἄμφω καθόλου, νῦν λέγει τὰς ἐκ τῆς μὲν καθόλου τῆς δὲ μερικῆς, οὐ καὶ πρῶτον περὶ τῶν ἐκ τῆς ⟨μὲν⟩ ὅλης ἀληθοῦς τῆς δὲ ἐπὶ τι ψευδοῦς οὗτως εἴπωμεν]. τὸ καλὸν παντὶ ἀνθρώπῳ· ἵδοι ἐπὶ τι ψευδής· τὸ δίπουν παντὶ ἀνθρώπῳ ὅλη ἀληθῆς· καὶ δύμας τὸ καλὸν τινὶ δίποδι, 5 δπερ ἀληθές.

p. 57a15 Ὁμοίως δὲ καὶ τῆς μὲν ΑΓ ἀληθοῦς τῆς δὲ ΒΓ ἐπὶ τι ψευδοῦς λαμβανομένης.

Τὸ πρῶτον ἔλαβε τὴν συζυγίαν τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἐπὶ τι ψευδοῦς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀληθοῦς. νῦν λαμβάνει τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀληθοῦς 10 τῆς δὲ ἐλάττονος ἐπὶ τι ψευδοῦς, καὶ οἱ αὐτοὶ ὅροι μετατιθέμενοι εἰλήφθωσαν πρὸς ἀπόδειξιν· τὸ δίπουν παντὶ ἀνθρώπῳ ὅλη ἀληθῆς· τὸ καλὸν παντὶ ἀνθρώπῳ ἐπὶ τι ψευδῆς· καὶ τὸ δίπουν τινὶ καλῷ.

p. 57a18 Καὶ τῆς μὲν στερητικῆς τῆς δὲ καταφατικῆς οὕσης. 50

"Ελαζεν ἀμφοτέρας καταφατικάς· νῦν λαμβάνει τὴν μὲν ἀποφατικὴν 15 ἐπὶ τι ψευδῆ τὴν δὲ καταφατικὴν ἀληθῆ. οἷον τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ ἐπὶ τι ΟΓ ψευδῆς· τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὅλη ἀληθῆς· καὶ δύμας τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β· οἷον λευκὸν οὐδενὶ ἀνθρώπῳ, τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ δύμας τὸ λευκὸν οὐ παντὶ ζῷῳ.

p. 57a25 Φανερὸν δτι καὶ τῆς μὲν ΑΓ δληθοῦς οὕσης.

20 Τὸ μὲν πρῶτον ἔλαβεν ἐπὶ τι ψευδῆ τὴν μείζω τὴν δὲ ἐλάττω ἀληθῆ· νῦν λαμβάνει τὴν μὲν μείζω ἀληθῆ τὴν δὲ ἐλάττω ἐπὶ τι ψευδῆ· οἷον τὸ μέλαν οὐδενὶ λευκῷ, τὸ ζῷον παντὶ λευκῷ, καὶ μέλαν οὐ παντὶ ζῷῳ, δπερ ἀληθές.

p. 57a29 Φανερὸν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν δτι
25 πάντως ἔσται διὰ ψευδῶν ἀληθές.

Πληρώσας περὶ τῶν προτάσεων τῶν ἄμφω καθόλου νῦν λέγει περὶ [τῶν ἄμφω] τῶν μὲν καθόλου τῶν δὲ ἐν μέρει. καὶ τοῦτο διχῶς· ἢ γάρ η μείζων καθόλου η δὲ ἐλάττων μερική, ἢ η μείζων μερική η δὲ ἐλάττων καθόλου· καὶ η ἄμφω καταφατικά, η η μείζων ἀποφατική η δὲ ἐλάττων καταφατική· καὶ η ἄμφω ψευδεῖς, η η καθόλου ὅλη ψευδῆς η δὲ μερική 30 ἐπὶ τι, η ἔμπαλιν· καὶ η η μὲν ψευδῆς η δὲ ἀληθῆς, καὶ τούτων η η

2 μὲν addidi 3 εἴπομεν Ut 6 μὲν t Arist: om. BU post ἀληθοῦς
add. οὕσης Bt 6.7 ἐπὶ τι ψευδοῦς BU (n): inv. ord. t Arist. 8 ἐλάβομεν Bt
10.11 εἰ ληφθῶσι U 13 ἐπεὶ γάρ ἐγγιωρεῖ τὸ μὲν β ὅλω τῷ η ὑπάρχειν, τὸ δὲ ξ τινὶ μὴ
ὑπάρχειν lemma Ut 19 post φανερὸν add. οὖν Ut 20 ἐλαβον U 27 τῶν ἄμφω
delevi 28 δ' om. U 29 η prius om. U 30 η η Bt: η τε U 31 η alt. om. U

μείζων ἀληθής ή δὲ ἐλάττων ψευδής, η̄ ή μείζων ψευδής ή δὲ ἐλάττων. Οἱ
ἀληθής· η̄ ἄμφω ἐπὶ τι ψευδεῖς. τούτων οὖν οὗτως ἔχουσῶν ἀληθέες τὸ
συμπέρασμα. καὶ φησὶν δτι ὥσπερ ἐπὶ τῶν καθόλου προτάσεων οὓσῶν
ἔδειξαμεν ἐκ ψευδῶν ἀληθέες, οὗτως καὶ ἐπὶ τῶν προτάσεων τῶν ἔχουσῶν 20
5 τὴν μίαν καθόλου τὴν δὲ ἄλλην μερικὴν καὶ διὰ τῶν αὐτῶν δρων δεῖξομεν
δι’ ὅν καὶ τὰς καθόλου προτάσεις, καὶ εἰ καταφατικαὶ ἄμφω, καταφατικῶς
λαμβάνομεν, εἰ δὲ ἀποφατικαὶ, ἀποφατικῶς.

p. 57a 36 Φανερὸν οὖν δτι, ἀν μὲν η̄ τὸ συμπέρασμα ψεῦδος,
ἀνάγκη ἔξ ὅν ὁ λόγος ψευδῆ εἶναι.

10 Συμπέρασμα ὥσπερ ἐπάγει τῷ λόγῳ· φανερὸν ἐκ τῶν δειχθέντων
πάντων δτι ἐὰν η̄ συμπέρασμα ψευδές, πάντως η̄ δλαι αἱ προτάσεις
ψευδεῖς η̄σαν, η̄ ή μὲν ψευδής ή δὲ ἀληθής, εἰ δὲ η̄ συμπέρασμα ἀληθές,
οὐκ ἀνάγκη τὰς προτάσεις ἀληθεῖς εἶναι· ἐνδέχεται γάρ αὐτὰς καὶ ἀμφο-
τέρας ψευδεῖς εἶναι καὶ τῆς ἑτέρας ψευδοῦς οὕσης τῆς δὲ ἑτέρας ἀληθοῦς
15 καὶ ἄμφω ἐπὶ τι ψευδῶν οὓσῶν ἀληθέες συναγθῆναι συμπέρασμα. 30

p. 57a 40 Αἴτιον δὲ δτι, δταν δύο ἔχη οὗτω πρὸς ἄλληλα ὥστε
θατέρου ὄντος ἔξ ἀνάγκης θατέρον εἶναι.

‘Η αἰτία, φησί, τοῦ εἶναι συμπέρασμα ἀληθέες τῶν προτάσεων οὓσῶν
ψευδῶν· αὗτη, δτι, εἰ δύο τινὰ ὄντα ἔχουσι τοιαύτην φύσιν πρὸς ἔαυτά, 25
20 ὥστε τοῦ ἑτέρου ὄντος ἀνάγκη τὸ ἑτέρον εἶναι, καὶ τούτου μὴ ὄντος
ἀνάγκη τὸ ἑτέρον μὴ εἶναι * * *. αὗτη τοῦ γίνεσθαι καὶ ἐκ ψευδῶν ἀληθῆ
συμπεράσματα αἰτία. οἷον ἀληθῶν τῶν προτάσεων οὓσῶν ἀνάγκη ἀληθέες
συμπέρασμα εἶναι, ἀληθοῦς δὲ συμπεράσματος ὄντος οὐκ ἀνάγκη τὰς προτά-
σεις ἀληθεῖς εἶναι· οὐ γάρ αντιστρέψει, ἀλλ’ ἐνδέχεται καὶ ψευδεῖς εἶναι
25 τὰς προτάσεις. τοῦ δὲ συμπεράσματος ἀληθοῦς μὴ ὄντος ἀνάγκη καὶ τὰς
προτάσεις μὴ εἶναι ἀληθεῖς. ὥστε η̄ αἰτία τοῦ μὴ δύνασθαι αντιστρέψειν 40
ποιεῖ τὸ αἴτιον τοῦ εἶναι ἀληθέες τὸ συμπέρασμα μὴ πάντως ἔξ ἀληθῶν
προτάσεων ἀλλὰ καὶ ἐκ ψευδῶν.

p. 57a 43 Τοῦ δ’ αὐτοῦ ὄντος καὶ μὴ ὄντος ἀδύνατον ἔξ ἀνάγκης εἶναι.

30 Συνεχῆ εἰσι τοῖς προειρημένοις τὰ νῦν λεγόμενα· βούλεται γάρ ἐν

1 δὲ prius om. U; ante η̄ add. η̄ mrg. U² 2 η̄ ἄμφω ἐπὶ τι ψευδεῖς om. B
2 ψευδεῖς t: ψευδῶν U: οὐσῶν ἀληθέες τὸ συμπέρασμα mrg. U οὗτως Bt: τῶν U:
3 καὶ φησὶν U: φησὶν οὖν Bt 4 ἔχόντων Ut 5 καὶ om. Bt οὕρων U:
ὄντων οὕρων B: ὄντων t 8 δτι ἀν B Arist.: δταν Ut η̄ post ψεῦδος colloc. U
9 ψευδεῖς e corr. U 12 post η̄ δὲ add. ἄλλη B 15 οὓσῶν om. U
16 οὗτως ἔχη U 19 ὄντων pr. U ἔχουσι Bt: ἀν ἔχωσι U τὴν αὐτὴν B
21 lac. indicavi; supple ex Arist. ὄντος δ’ οὐκ ἀνάγκη τὸ ἑτέρον εἶναι καὶ om. Bt
22 συμπεράσματα scripsi: συμπέρασμα B Ut 24 καὶ superser. B¹ 27 εἶναι Bt:
εὶ U: fort. εἶναι, εὶ

τούτοις δεῖξαι ὅτι τὸ ἀληθὲς συμπέρασμα οὐκ ἔξ ἀνάγκης ἐπεται ἀμφοτέροις, Οἳ τοῖς τε ἔξ ἀληθῶν προτάσεων καὶ τοῖς ἐκ ψευδῶν, οὐ λέγω ἑκάστῳ παρὰ μέρος ἀλλ' ἀμφοτέροις. κατασκευάζει δὲ τοῦτο διὰ τοῦ ὑποθετικοῦ συλλογισμοῦ. τὸ οὖν τοῦ αὐτοῦ καὶ ὄντος καὶ μὴ ὄντος φησίν ἀντὶ τοῦ τοῦ αὐτοῦ εἰδούς τῆς προτάσεως, τὸ δὲ ὄντος ἀντὶ τοῦ ἀληθοῦ ὄντος· τοῦ γάρ αὐτοῦ εἰδούς τῆς προτάσεως ἦτοι ἀληθοῦς ἢ ψευδοῦς ὄντος οὐχ ἐπεται ἔξ ἀνάγκης τὸ εἶναι τὸ αὐτό, ἀντὶ τοῦ εἶναι ἀληθὲς τὸ συμπέρασμα. καὶ τοῦτο δείκνυσιν, ὅτι οὐκ ἔξ ἀνάγκης ἐστὶν ἀληθὲς συμπέρασμα, πρῶτον διὰ τοῦ διὰ τριῶν, εἰτα 10 καὶ διὰ τοῦ δευτέρου τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμοῦ. οἷον εἰ τοῦ Α λευκοῦ ὄντος ἀνάγκη τὸ Β μέγα εἶναι, τοῦ δὲ Β μεγάλου ἀνάγκη τὸ Γ' μὴ εἶναι λευκόν, ὥστε τοῦ Α ὄντος λευκοῦ τὸ Γ' μὴ εἶναι λευκόν. οὗτος μὲν ὁ διὰ τριῶν συλλογισμός. ὁ δὲ ὑποθετικὸς οὗτος, ὅτι εἰ τὸ Α ἐστίν, ἀνάγκη τὸ Β εἶναι καὶ τοῦ Β μὴ ὄντος ἀνάγκη τὸ Α μὴ εἶναι, οὐκοῦν τοῦ Β μὴ ὄντος μεγάλου τὸ Α λευκὸν οὐκ ἔσται. εἰ δέ τις ἔρει ὅτι τοῦ Α μὴ ὄντος λευκοῦ ἔστι τὸ Β μέγα ἔξ ἀνάγκης, συμβαίνει τὸ Β μέγα εἶναι ἔξ ἀνάγκης· ἔξ ἀνάγκης γάρ ἐπεται ἀμφοτέροις· εἰ γάρ τοῦ Α μὴ ὄντος τὸ Β μέγα οὐκ ἔστιν. εἰ δὲ ἔρεις ‘καὶ ἐὰν τὸ Α μὴ ἔστι, πάλιν τὸ Β ἔστιν ἔξ ἀνάγκης’, τὸ αὐτὸν καὶ μέγα καὶ οὐ μέγα, | ὥπερ ἄτοπον. ὥστε τὸ ἄτοπον ἡκολούθησε διὰ τοῦ εἰπεῖν ὅτι τὸ Β Οἳ 20 ἔξ ἀνάγκης ἐπεται ἀμφοτέροις, καὶ τῷ εἶναι τὸ Α λευκὸν καὶ τῷ μὴ εἶναι, ὥπερ ἔδειχμη (διὰ) τοῦ διὰ τριῶν συλλογισμοῦ. διὰ τριῶν δὲ ἐκλήθη, ὅτι λαμβάνει τρεῖς δρους καὶ τὸν ἐλάττονα ἄκρον ὑποθετικὸν καὶ τὸν μείζονα. οὕτε οὖν ὑποθετικὸς ὁ συλλογισμός, ὅτι ἔχει τρεῖς δρους, οὕτε κατηγορικός, ὅτι ὑποθετικά εἰσιν αἱ προτάσεις· διὰ τοῦτο διὰ τριῶν ἐκλήθη.

25 p. 57b4 Ἀδύνατον ἔξ ἀνάγκης εἶναι τὸ αὐτό.

‘Ἀδύνατον, φησίν, ἔξ ἀνάγκης εἶναι τὸ αὐτὸν συμπέρασμα τοῦ αὐτοῦ εἰδούς τῆς προτάσεως καὶ ὄντος καὶ μὴ ὄντος.

p. 57b4 Λέγω δὲ οἷον τοῦ Α ὄντος λευκοῦ τὸ Β εἶναι ἔξ ἀνάγκης.

‘Ως ἐπὶ παραδείγματος τοῦτο λέγει, ὅτι εἰ τοῦτο ὄμολογεῖται, ὅτι τοῦ 30 Α, εἰ τύχοι, λευκοῦ ὄντος τὸ Β μέγα εἶναι ἔξ ἀνάγκης, καὶ τοῦ λευκοῦ μὴ ὄντος τὸ Β μὴ εἶναι.

2 τε om. B	post ἔξ del. ἀμφοτέραις U	4 τὸ οὖν Bt: τοῦτο οὖν φησιν ὅτι U
φησὶν om. U	5 τοῦ δὲ — τοῦ δὲ B	6 γάρ t: om. BU
ἥτοι U	8 τοῦ superscr. U	7 ἢ Bt:
9. 10 εἰτα—ὑποθετικῶν om. Bt	τὸ ante εἶναι colloc. U	11 μέγα εἶναι ε μεγάλως corr. U
add. τοῦ διὰ t	13 τριῶν ε τοῦ corr. U	12 post διὰ
εὶ B: ὅτε Ut	14 τοῦ β alt. mrg. U ²	18 τριῶν ε τοῦ corr. U (in textu foramen)
17 ἀμφοτέρων Bt	fort. εὶ δὲ — εὶ [δὲ]	20 ἀμφοτέρων Bt
τοῦ — τοῦ libri	21 διὰ primum addidi	τῷ — τῷ seripsi:
28 post εἶναι add. μέγα Arist. (om. ΑΒm ^f , pr. u) itemque p. 414,1	22 τρεῖς seripsi: τοὺς libri	
ώμολόγηται U		29 ὥσπερ U

p. 57b5 Καὶ μὴ ὄντος λευκοῦ τοῦ Α τὸ Β εἶναι ἐξ ἀνάγκης. 61v

Καλῶς ἐλέγομεν καὶ ἐπὶ τῶν προτάσεων ὅτι τῶν προτάσεων ἀληθῶν οὐσῶν ἀνάγκη τὸ συμπέρασμα ἀληθές, οὐκέτι δὲ τῶν προτάσεων μὴ οὐσῶν 20 ἀληθῶν τὸ συμπέρασμα μὴ εἶναι ἀληθές· ἐνδέχεται γὰρ ἀληθές εἶναι τὸ 5 συμπέρασμα.

p. 57b18 Τὸ δὲ κύκλῳ καὶ ἐξ ἀλλήλων δείκνυσθαι ἐστι τὸ διὰ τοῦ συμπεράσματος καὶ τοῦ ἀνάπτατον τῇ κατηγορίᾳ τὴν ἔτεραν.

Εἰρηκὼς πῶς ἐξ ψευδῶν ἔνεστιν ἀληθὲς συλλογίσασθαι,¹ νῦν λέγει 25 περὶ τῶν κύκλων δείκνυμένων συλλογισμῶν καὶ τῶν δι' ἀλλήλων. εἰδέναι 10 δὲ δεῖ ὅτι αὕτη ἡ κύκλῳ ἡ καὶ διάλληλος δεῖξις οὐκ ἐστι χρησίμη πρὸς τὴν ἀποδεικτικὴν μέθοδον διὰ τὸ {τὸ} αὐτὸν καὶ αἴτιον εἶναι καὶ αἴτιατόν, ως δεῖξομεν. ἵνα δὲ γένηται διάλληλος δεῖξις, πάντως δεῖ ἀναστροφὴν ποιῆσαι τῆς μίας προτάσεως καὶ τὸ συμπέρασμα λαβεῖν ως πρότασιν. διαφέρει δὲ ἀναστροφὴ ἀντιστροφῆς, ὅτι ἡ μὲν ἀντιστροφὴ μετὰ τοῦ συναλη- 15 θεύειν γίνεται, ἡ δὲ ἀναστροφὴ οὐ πάντως. 30

p. 57b21 Οἷον εἰ ἔδει δεῖξαι ὅτι τὸ Α τῷ Γ παντὶ ὑπάρχει, 62
ἔδειξε δὲ διὰ τοῦ Β, πάλιν εἰ δείκνυοι διὰ τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει.

"Οτι διφεύλομεν λαβεῖν τὴν μίαν πρότασιν καὶ ἀναστρέψαι καὶ οὗτως 25 ποιῆσαι τὴν διάλληλον δεῖξιν, εἴργαται. οἷον εἰ ἔδειχθη ὅτι τὸ Α τῷ Γ ὑπάρχει διὰ τοῦ Β, εἶτα εἰ βουληθῆσθαι δεῖξαι εἰ καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, ποιήσεις οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Β, ἵνα ἀναστρέψῃς, οὐκοῦν καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Β. καὶ ἀχριθῶς διφεύλομεν σκοπῆσαι διὰ ἐπὶ τῆς διαλλήλου δεῖξεως ἡ μία πρότασις παραλαμβάνεται ὑγιῆς ἐξ ἀνάγκης, ἡ δὲ μία ἀναστρέψεται· εἰ γὰρ ἀμφοτέρας ἀναστρέψομεν καὶ μὴ 25 τὴν μίαν ὑγιῶς λάβωμεν, οὐ ποιοῦμεν συλλογισμόν. πάλιν εἰ ληφθείη 40 πρῶτον ὅτι τὸ Α τῷ Γ ὑπάρχει διὰ αἴτιον τοῦ Β, αἴτιατὸν γέγονε τὸ ΑΓ· νῦν δὲ ἐλήφθη τὸ ΑΓ ως αἴτιον, τὸ δὲ ΑΒ ως αἴτιατόν, ὅπερ ἀτοπον, τὸ αὐτὸν καὶ αἴτιον καὶ αἴτιατόν.

1 post β add. μὴ BU: om. t Arist. 2 ante καλῶς add. ἐξ ἀνάγκης Bt ἐλέγομεν]
p. 391,25sq. 4 ἀληθῶν superscr. U² 6 περὶ τῆς κύκλων δεῖξεως. ἥτις καὶ διάλ-
ληλος λέγεται inser. B et om. ἥτις κτλ. U κύκλων Β δείκνυσθαι t Arist.: δείκνυναι Β:
δείκνυεσθαι U 7 τῇ om. B 8 συλλογίσασθαι ἀληθὲς B 10 post αὕτη del.
ἐστὶ B ὅτι ἡ αὕτη U δι' ἀλλήλων U 11 τὸ alt. addidi 12 ἵνα δὲ Bt:
εἰδέναι δὲ δεῖ ἵνα U post γένηται add. ἡ U 13 post ως add. μίαν U
14 ἀναστρέψῃ corr. U, t: ἀντιστροφὴ B, pr. U μὲν om. U 15 ἀντιστροφὴ pr. U
16 δεῖξαι U 17 ἔδειξαμεν U δείκνυοι t Arist.: δείκνυει BU 19 ποιοῦμεν U
οἷον εἴργαται B 20 διὰ superscr., ut videtur, B¹ βουληθῆ B 21 ποιεῖς U
21.22 ἀναστρέψωμεν U 24 ἀντιστρέψεται B 25 ληφθῆ U 27 δὲ εἰλήφθη sic B

p. 57b28 Ἄλλως δ' οὐκ ἔστιν ἐξ ἀλλήλων δεῖξαι.

CIV

Βούλεται δεῖξαι ὅτι ἄλλως οὐκ ἐνδέχεται συναχθῆναι τὰς διαλλήλους δεῖξεις· οὕτε γάρ εἰ ἄλλον ὅρον ἐμβάλης ἀντὶ τοῦ Β, ποιεῖς τὴν διαλλήλου δεῖξιν· ἄλλας γάρ ποιεῖς προτάσεις καὶ ἄλλο συμπέρασμα· καὶ πάλιν τὰς 5 αὐτὰς προτάσεις λαβεῖν οὐ δυνατόν, ἐπεὶ τὸ αὐτὸν ἔσται συμπέρασμα. ἀνάγκη οὖν τὴν μίαν πρότασιν λαβεῖν μετὰ ἀναστροφῆς. Καὶ δὲ ἐδεῖξαμεν τί ἀλλήλων διαφέρουσιν.

p. 57b32 Ἐν μὲν οὖν τοῖς μὴ ἀντιστρέφουσιν ἐξ ἀναποδείκτου. 50

Ἐπειδὴ ἡ ἀντιστροφὴ ἡ ἀληθῆς ἡ ψευδῆς, ἀληθῆς μὲν ἐπὶ τῶν ἐξι-
10 σαζόντων, ψευδῆς δὲ ἐπὶ τῶν μὴ ἐξισαζόντων, οἷον ἐπὶ τοῦ προτέρου πᾶς ἄνθρωπος γελαστικός, καὶ πᾶς γελαστικὸς ἄνθρωπος, ἐπὶ δὲ τοῦ | δευτέρου ΟΗΓ ψευδῆς, οἷον πᾶς ἄνθρωπος ζῷον, καὶ πᾶν ζῷον ἄνθρωπος, ταύτην τὴν δευτέραν ἀναστροφὴν ἀναπόδεικτον καλεῖ ἀντὶ τοῦ ‘ψευδῆ καὶ μὴ δυναμένην ἀποδειγμῆναι’· τίς γάρ δύναται ἀποδεῖξαι διὰ πᾶν ζῷον ἄνθρωπός ἔστιν;
15 οὐκοῦν ἡ μία ἀναπόδεικτος εὑρίσκεται πρότασις, η δὲ ἄλλη ὑγιῆς, καὶ δεί-
κυνται τὸ συναγόμενον.

p. 57b35 Ἐν δὲ τοῖς ἀντιστρέφουσιν ἔστι πάντα δεικνύναι. 5

Φησὶν ὁ αὐτὸς ὅτι οὐ δυνατὸν δεῖξαι τὴν ἀντιστρεφομένην πρότασιν διὰ συλλογισμοῦ, εἰ μή τίς γε ἄρα λάβῃ τὴν ἐξισάζουσαν ἀναστροφὴν· τὴν 20 αὐτὴν γάρ δι’ ἀλλήλων δεῖξαι ἐνδέχεται.

p. 57b37 Δεδείχθω γάρ τὸ ΑΓ διὰ μέσου τοῦ Β, καὶ πάλιν τὸ
ΑΒ διά τε τοῦ συμπεράσματος.

Ἐδείχθη τὸ Α παντὶ τῷ Γ διὰ τοῦ Β οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ
Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α παντὶ τῷ Γ. εἰ δὲ δέον δεῖξαι τὸ ΑΒ, δείκνυμεν
25 διὰ τοῦ Γ οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ ἄρα Α παντὶ¹⁷
τῷ Β. εἰ δὲ δέον δεῖξαι τὸ ΒΓ, οὗτως· τὸ Β παντὶ τῷ Α, τὸ Α παντὶ 15
τῷ Γ, τὸ Β παντὶ τῷ Γ.

p. 58a2 Ταύταις γάρ ἀναποδείκτοις κεχρήμεθα μόναις.

Αναποδείκτοις ἀντὶ τοῦ ‘ψευδέσι καὶ μὴ ἀποδειγμῆσιν’.

2 δι’ ἀλλήλων Β 3 γάρ οι. U 4 ἐμβάλης t: ἐμβάλεις BU 5 ποιεῖ U item-
que vs. 4 6 ἀναστροφῆς scripsi: ἀντιστροφῆς B Ut 10 πᾶς Ut: τοῦ B
17 ἔστι U Arist.: ἔσται Bt 19 λάβῃ U²t: λάβοι B: λάθη pr. U 19. 20 immo
ταύτην 21 τοῦ ε τὸ, ut videtur, corr. B 22 τε οι. U 23 post συμπεράσματος
add. καὶ τῆς βῆ προτάσεως—τὴν βῆ—μόναις (p. 57b40—58a3) B 24 post τῷ γ alt.
add. τὸ γ' παντὶ τῷ β. τὸ ἄρα α' παντὶ τῷ β' t: eadem post 27 τῷ γ prius del. B
δὲ οι. B 28 ἀναποδείκταις pr. B 29 post ἀποδ. add. κεχρήμεθα U

p. 58a7 Η ΓΑ πρότασις εἴληπται ἀναπόδεικτος.

CHr

Τὴν ΓΑ, ητις ἡν συμπέρασμα, νῦν πρότασιν εἴληφεν· αἱ γὰρ ἄλλαι
ἡσαν ἀποδειχθεῖσαι προτάσεις. ἐὰν δὲ καὶ τὴν ΓΑ ἀποδείξωμεν, οὐκα
ἔσμεν ἀποδείξαντες.

5 p. 58a9 Ἐὰν οὖν ληφθῇ τὸ Γ παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν καὶ τὸ Β
παντὶ τῷ Α.

Λέγει πῶς δείκνυται ἡ ΑΓ. ὅσπερ γὰρ ἐδείξαμεν πῶς ἡ ΑΒ ὑπάρχει
καὶ ἡ ΒΑ, καὶ πῶς ἡ ΒΓ καὶ ἡ ΓΒ, ὄμοίως καὶ τὴν ΑΓ βούλεται ἀπο-
δεῖξαι οὕτως· τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ〈, τὸ Α παντὶ τῷ Γ〉.
10 εἰ δὲ τὸ Γ τῷ Α, οὕτως· τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Α, τὸ Γ
παντὶ τῷ Α.

p. 58a12 Φανερὸν οὖν δτι ἐν μόνοις τοῖς ἀντιστρέφουσι κύκλῳ
καὶ δι' ἄλληλων ἐνδέχεται.

Φανερόν, φησίν, ἐκ τῶν εἰρημένων δτι ἀναστροφῆς γινομένης γίνεται
15 διαλληλος δεῖξις, ητοι ἀληθεῖς αἱ ἀναστροφαὶ ητοι ψευδεῖς.

p. 58a14 Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ὡς πρότερον εἴπομεν, ἔστι.

Τοῖς ἄλλοις λέγει 'τοῖς τὰς ψευδεῖς ἀναστροφὰς ποιοῦσιν'. ἐν δὲ
τούτοις, τοῖς τὰς ἀληθεῖς ἀναστροφάς, ὄμοίως δείξομεν τόδε τῷδε ὑπάρ-
χειν ἡ οὕ.

20 p. 58a21 Ἐπὶ δὲ τῶν στεργτικῶν συλλογισμῶν ὁδε δείκνυται ἐξ
ἀλλήλων.

Εἰρηκὼς ὅπως ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι τὰ καταφατικὰ ἐδείκνυτο, νῦν
περὶ τῶν στεργτικῶν λέγει, δτι δείκνυται μὲν ἡ μείζων πρότασις, ἡ δὲ
ἐκάττων οὐ δείκνυται, εἰ μὴ διὰ τοῦ κατὰ πρόσληψιν συλλογισμοῦ. ἐδεί- 45
25 κνυτο γὰρ δτι τὸ Α διὰ μέσου τοῦ Β οὐδενὶ ὑπάρχει τῷ Γ. πόθεν δῆλον

1 αῖ t, pr. U itemque vs. 2	2 ἔλαβεν Ut	3 αῖ Ut	οἶως Ut
5 ὑπάρχειν post 6 ᾱ colloc. t Arist.	7 ᾧ B γὰρ om. B	8 ᾧ Bt: ᾧ U	
τὴν seripsi: τοῦ B Ut	9 τὸ α παντὶ τῷ ᾧ addidi	10 τὸ α (post τὸ ᾧ) U	
post ᾱ alt. add. καὶ B	12 φανερὸν—p. 422,6 διὰ προσλήψεως habet M		
13 δέχεται t	15 ante διάλ. add. ἡ U αἱ om. M	ἀναστροφαὶ seripsi:	
ἀντιστροφαὶ BM Ut	16 καὶ ἐν μὲν τοῖς U ὥσπερ t	ἔστι om. t Arist.	
17 λέγων U	18 ταύταις M post δείξομεν add. ἐν τῷ U	20 δι' t	
22 πῶς U	τρίτω B	23 post μὲν add. φησιν U	24 κατὰ om. t

δτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β; οὗτο πάλιν· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ ΣΗΓ
Β· ύπέκειτο γάρ τὸ Β παντὶ τῷ Γ· καὶ τὸ Α ἄρα οὐδενὶ τῷ Β. οὐκέτι
δὲ δύνη τὴν ἐλάττω πρότασιν δεῖξαι, εἰ μὴ διὰ προσλήψεως, ἐπεὶ διὰ
κατηγορίας οὐ δυνατόν· η τε γάρ μείζων ἀποφατικὴ καὶ τὸ συμπέρασμα
5 ἀποφατικόν· ἐκ δύο δὲ ἀποφατικῶν οὐδὲν συνάγεται. διὰ δὲ προσλήψεως
δείκνυται η ἐλάττων πρότασις οὗτως, ἵν' εἴπωμεν· φ τὸ Α οὐδ' ὅλως
ύπάρχει, τούτῳ τὸ Β παντὶ ύπάρχει· τῷ δὲ Γ τὸ Α οὐδ' ὅλως ύπάρχει· 50
τούτῳ οὖν τὸ Β παντί· καὶ εἰδέναι δεῖ δτι ἐπὶ τῶν κατὰ πρόσληψιν συλ-
λογισμῶν ὁ εἰς δρος ἀόριστος ὥν 55 στερον δρίζεται, ως εἰρήκαμεν· φ τὸ Α
10 οὐδενί, τούτῳ τὸ Β παντί· ἵδοὺ ἀόριστον ἐλάθομεν τὸν ἔσγατον δρον·
στερον δὲ δρίζεται, δταν εἴπωμεν 'τῷ δὲ Γ τὸ Α οὐδενί'. τούτῳ οὐκοῦν
τὸ Β παντί· κοινωνοῦσι δὲ οἱ κατὰ πρόσληψιν συλλογισμοὶ τοῖς τε κατη-
γορικοῖς καὶ τοῖς ύποθετικοῖς· όμοίως δὲ διαφέρουσιν. καὶ τοῖς κατηγορικοῖς
μὲν κοινωνοῦσιν, δτι καὶ ως τὰ τρία σχήματα ὁ κατὰ πρόσληψιν τρεῖς ΣΗΓ
15 ἔγει δρουσ· διαφέρει δέ, δτι εἰς δρος πάντως τὸ πρώτον ἀόριστός ἐστι καὶ
δφείλουσιν ἐξ όμοιογίας προσεῖναι αἱ προτάσεις. τῶν δὲ ύποθετικῶν κοινω-
νοῦσι, καθὸ οὐ συμπέρασμα συνάγουσιν ἀλλὰ πρότασιν, λέγοντες 'τούτῳ τὸ
20 Β παντί, ὥστε εἶναι παντὶ τῷ Γ τὸ Β', ὥσπερ καὶ οἱ ύποθετικοί· δια-
φέρουσι δέ, καθὸ κοινωνοῦσι τοῖς κατηγορικοῖς.

20 p. 58a26 Εἰ δ' δτι τὸ Β τῷ Γ δεῖ συμπεράνασθαι, οὐκέθ' όμοίως 5
ἀντιστρεπτέον τὴν ΑΒ· η γάρ αὐτὴ πρότασις.

'Εὰν χρεία, φησί, δεῖξαι τὴν ἐλάττω πρότασιν, οὐ δύναται δι' ἀντι-
στροφῆς δειχθῆναι τῆς μείζονος, ἐπειδὴ καὶ τὸ συμπέρασμα ἀποφατικὸν
καὶ η μείζων, ἐκ δύο δὲ ἀποφατικῶν οὐ γίνεται συλλογισμός, ητοι οὐ
25 συνάγεται συμπέρασμα συλλογιστικῶς. ἀλλὰ πῶς; διὰ προσλήψεως οὗτως,
δτι φ τὸ Α οὐδενὶ ύπάρχει, τούτῳ τὸ Β παντί· τῷ δὲ Γ τὸ Α οὐδενὶ ύπάρχει·
τούτῳ τὸ Β παντί· ἵδοὺ ἵνα δεῖξῃ τὴν ἐλάττω πρότασιν 15
τοῦ πρώτου σχήματος, διὰ προσλήψεως ἔδειξεν· η δὲ πρόσληψις ἔδειξε τὴν
ἐλάττω πρότασιν διὰ τοῦ τρίτου σχήματος.

30 p. 58a36 'Επὶ δὲ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν τὴν υὲν καθόλου
πρότασιν οὐκ ἔστιν ἀποδεῖξαι διὰ τῶν ἑτέρων, τὴν δὲ κατὰ
μέρος ἔστιν.

'Επλήρωσεν ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι περὶ τῶν ἀμφω καθόλου· νῦν

1. 2 οὗτο—οὐδενὶ τῶ β mrg. M ¹	2 γάρ scripsi: δὲ BMU cf. p. 418,15	3 ἐλάτ-	
τονα B	6 ὡ B Ut: οτι M	7 τούτῳ ὡ τῷ β παντὶ M	(ὑ)πάρχει tert. foram.
del. U	9 εἰς δρος & foram. del. U	10 (λ)δοὺ ἀσ foram. del. U	ἐλαβε BM
14 καὶ B: δ MUt	ώς scripsi: εἰς BMUt	δ om. MUt	15 ἀόριστόν MUt
16 εἶναι pr. B, προς superser., ut videtur, B ¹	16. 17 κοινωνούς t	22 δύνανται M	
διὰ τῆς U	24 δὲ om. U	25 συλλογιστικόν Bt: συλλογικόν M	26 οὐδενὶ alt. MU: οὐκοῦν Bt
27 τούτων U	31 προτέρων U	33 τῷ om. U	

† ήλθε περὶ τῶν μερικῶν συμπέρασμάτων. καὶ πρῶτον περὶ τοῦ κατα- 311
φατικοῦ φησιν, ὅτι τῆς ἐλάττουνος προτάσεως ἐνδέχεται δεῖξαι τὴν κύκλῳ,
τῆς δὲ μείζονος οὐκέτι ἐνδέχεται, εἰ μὴ ἄρα διὰ προσλήψεως πάλιν. ἡ γὰρ
μείζων καθόλου καταφατική· τὸ δὲ καθόλου καταφατικὸν ἔχ τῶν καθόλου
5 συνήγετο· καὶ ἐνταῦθα ἡ τε ἐλάττων μερικὴ καὶ τὸ συμπέρασμα μερικόν·
ἐκ δύο δὲ μερικῶν οὐδὲν συνάγεται.

25

p. 58a41 "Ετι δλως ούδε γίνεται συλλογισμὸς ἀντιστραφείσης
τῆς προτάσεως τῆς μείζονος· ἐν μέρει γὰρ ἀμφότεραι γίνονται
αἱ προτάσεις. τὴν δὲ ἐπὶ μέρους ἔστιν.

10 'Επειδὴ ὁ τρίτος τρόπος τοῦ πρώτου σχῆματός ἐστιν ἐκ τῆς μείζονος 30
καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττουνος μερικῆς καταφατικῆς μερικὸν
συνάγων συμπέρασμα, φησὶν ὅτι κύκλῳ δεῖξαι τὴν ἐλάττουνα, ὅτι τὸ Β τινὶ τῷ
Γ, δυνατὸν οὗτος· τὸ Β παντὶ τῷ Α· ἣν γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β· τὸ οὖν
15 Β παντὶ τῷ Α, τὸ Α τινὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Β ἄρα τινὶ τῷ Γ. τὴν δὲ μεί-
ζονα κύκλῳ οὐ δυνατὸν δεῖξαι διὰ τὸ καθόλου· τὸ γὰρ καθόλου ἐκ δύο
καθόλου ἐδείκνυτο. πῶς οὖν δείκνυται; διὰ προσλήψεως οὗτος· ὁ τῷ Γ
35 ὑπάρχει τινί, ως ἐν προτάσει εἰρήκαμεν καὶ διὰ τοῦ συμπέρασματος (καὶ τοῦτο γὰρ τινὶ συνάγεται), τούτῳ ὑπάρχει τὸ Α καθόλου παντί· τὸ δὲ Β
ὑπάρχει τῷ Γ τινί· τῷ ἄρα Β τὸ Α παντί. καὶ ἐδείχθη ἡ πρόσληψις
20 διὰ τοῦ τρίτου σχῆματος.

p. 58a6 Εἴ δὲ στεργητικὸς ἡ συλλογισμός· τὴν μὲν καθόλου πρό-
τασιν οὐκ ἔστι δεῖξαι δι' ὃ καὶ πρότερον ἐλέχθη.

'Ο τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχῆματός ἐστιν ὁ ἐκ τῆς μείζονος
καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττουνος μερικῆς καταφατικῆς μερικὸν ἀπο-
25 φατικὸν συνάγων συμπέρασμα. καὶ φησὶν ὅτι οὔτε τὴν μείζονα οὔτε τὴν
ἐλάττουνα δυνατὸν δεῖξαι διὰ τῆς κύκλῳ δείξεως, ἀλλὰ διὰ προσλήψεως
μόνη ἡ ἐλάττων δείκνυται. καὶ ἡ μὲν μείζων οὐ δύναται, διότι καθόλου·
ἡ δὲ ἐλάττων διὰ προσλήψεως. διότι καὶ ἡ μείζων καὶ τὸ συμπέρασμα 45
ἀποφατικόν, ἐκ δὲ ἀποφατικῶν οὐδὲν συνήγετο. πῶς δὲ ἡ ἐλάττων δεί-
30 κνυται; οὗτος· φῇ τὸ Α τινὶ μὴ ὑπάρχει, τούτῳ τὸ Β τινὶ ὑπάρχει· τῷ
δὲ Γ τὸ Α τινὶ οὐχ ὑπάρχει· τῷ ἄρα Γ τὸ Β τινὶ ὑπάρχει. καὶ ἄλλως
οὐκ ἔνι.

1 λέγει aut. ήλθε (λέγειν) aut. ἐπὶ τὰ μερικὰ συμπέρασματα conicio cf. p. 400,13. 419,3.
436,11 περὶ alt. t: om. BMU 6 καὶ ἐκ δύο, om. δὲ U 8 τῆς μείζονος om. t
Arist. 10.11 καθόλου μείζονος Β 12 συνάγον M 14 καὶ τὸ—τῷ γ' t:
om. BMU 15 γὰρ scripsi: δὲ BMU cf. p. 417,2 17 καὶ prius om. M
18 αὐτὸ γὰρ U τὸ α' β' παντὶ καθόλου t 19 τὸ ἄρα M 24.25 (μερικῆς κα
et μείζονα οὖ foram. del. U 23 συνάγον M 27 ἐλάττων] λάττ foram. del. U
28 διὰ om. B 29 fort. ἐκ (δύο) δὲ cf. vs. 6 ἀποφατικῶν scripsi: ἀποφατικοῦ BMU
οὐδὲ MUt 30 μὴ ὑπάρχῃ Ut 31 ὑπάρξει (post τινὶ) U, at cf. p. 420,13. 18

p. 58b 13 Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχῆματι τὸ μὲν καταφατικὸν οὐκ ΚΗγ
ἔστι δεῖξαι διὰ τούτου τοῦ τρόπου, τὸ δὲ στερητικὸν ἔστι.

Ἐπλήρωσε περὶ τοῦ πρώτου σχῆματος· νῦν ηλθεν ἐπὶ τὸ δεύτερον.
καὶ ἐνταῦθα δὲ δυνατὸν δεῖξαι κύκλῳ ἡ κατὰ πρόσληψιν τὰς προτάσεις.
5 καὶ ἣν μὲν ἔλαβε πρώτην συζυγίαν ἄνω, νῦν δευτέραν, ἣν δὲ δευτέραν,
νῦν πρώτην, καὶ ἣν ἔλαβε τρίτην, νῦν τετάρτην, ἣν δὲ τετάρτην, νῦν
τρίτην. |

p. 58b 18 Τὸ δὲ στερητικὸν ὅδε δείχνυται· ὑπαρχέτω τὸ Λ ΚΗγ
παντὶ τῷ Β, τῷ δὲ Γ μηδενί.

10 Λαμβάνει πρώτην τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικής τῆς δὲ
ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικής, καὶ φησὶν διε τὴν μείζονα οὐ δυνατὸν 5
δεῖξαι κύκλῳ· τὸ γάρ καθόλου καταφατικὸν ἐκ δύο καταφατικῶν καθόλου
ἡν· ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ συμπέρασμα καὶ ἡ ἐλάττων πρότασις ἀποφατική.
τὴν δὲ ἐλάττονα τὴν καθόλου ἀποφατικὴν οὗτως· τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β· ἣν γάρ
15 τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ· τὸ οὖν Γ οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Α, ὥστε τὸ
Γ οὐδενὶ τῷ Α, καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ· δυνατὸν δὲ καὶ τὴν μείζονα, εἰ
καὶ μὴ κύκλῳ, ἀλλ' οὖν κατὰ πρόσληψιν δεῖξαι οὗτως, διε τῷ Γ οὐδενὶ^[συμπεράσματι], τούτῳ παντὶ τὸ Α· τὸ δὲ Β οὐδενὶ τῷ Γ· τὸ ἄρα Α 10
παντὶ τῷ Β.

20 p. 58b 22 Εἰ δὲ τὸ ΑΒ στερητικὸν ληφθείη, θάτερον δὲ κατη-
γορικόν, τὸ ΑΓ, ἔσται τὸ πρῶτον σχῆμα.

Νῦν λαμβάνει τὴν μείζονα στερητικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα καταφατικήν.
τὴν μὲν οὖν μείζω δεῖξαι δυνατόν, οὐ μέντοι τὴν ἐλάττων, οὗτως· τὸ Β 15
οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Α, τὸ ἄρα Β οὐδενὶ τῷ Α, καὶ τὸ Α οὐδενὶ²⁵
τῷ Β. διὰ τοῦτο δεύτερος ἐλήφθη οὗτος ὁ τρόπος, ἐπειδὴ δύο ἔχει ἀντι-
στροφάς, μίαν τὴν λέγουσαν τὸ Γ παντὶ τῷ Α (ἢν γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Γ)

1 περὶ τοῦ β σχῆματος inser. U	5 ἢν μετέλαβε U	7] καὶ ἢν superser. M ¹
6 ἢν δὲ U: καὶ ἢν BMt	9 post μηδενί add. συμπέρασμα τὸ β τῷ 7 μηδενὶ M (n)	
10 τῆς prius om. B	11 δύναται Ut	12 κύκλῳ δεῖξαι M
ras. U	14 τῷ 7 B	13 καὶ ἡ in
14.15 τῷ β—τὸ β scripsi: τῷ α—τὸ α libri	14.15 τῷ β—τὸ β scripsi: inv. ord. Bt, supra 7—α (α loco erasi 7 M ¹) ser. MU	15 7—β
scripsi: α supra β (β loco erasi α) ser. M	scripsi: α supra β (β loco erasi α) ser. MU	15.16 ὥστε—
τῷ α om. M	α supra β (β loco erasi α) ser. M	τῷ α om. M
16 7 prius U pr.: α B: β superser. U, t	α prius t, supra β ser.	16 7 prius U pr.: α B: β superser. U, t
U: 7 B	α alt. t, supra β ser. (β loco erasi α M) MU: 7 B	U: 7 B
τὸ (post οὐδενὶ alt.) BM	7 alt. (loco erasi β M) pr. MU: β t, superser. MU: α B	τὸ (post οὐδενὶ alt.) BM
17 κατὰ MUt: καὶ τὴν B	post δεῖξαι add. δυνατὸν U	18 συμπεράσματι delevi
τοῦτο pr. U	20 post στερητικὸν add. τε M	τοῦτο pr. Arist.
τε (post θάτ.) U	ληφθῆ Ut: ἐλήφθη Arist.	21 7 om. M: τὸ αγ om. Arist.
23 μὲν om. M Ut	ἔσται πρῶτον B: τὸ α ἔσται t	25 οὗτος ἐλήφθη M
ἐπεὶ B	26 α prius e δ corr. U	

καὶ ἔτεραν τὴν τοῦ συμπεράζυματος. τὴν δὲ ἐλάττω πρότασιν δυνατὸν οἱ ΗΓ
δεῖξαι διὰ προσλήψεως οὗτως· φῶ τὸ Β οὐδενί, τούτῳ τὸ Α παντί· τὸ δὲ
Β τῷ Γ οὐδενί· οὐχοῦν τὸ Α τῷ Γ παντί.

p. 58^b 27 "Ην δὲ μὴ καθόλου ὁ συλλογισμὸς ἦ, ή μὲν ἐν ὅλῳ 20
5 πρότασις οὐ δείκνυται διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

Πληρώσας περὶ τῶν καθόλου ἐν δευτέρῳ σχήματι νῦν λέγει περὶ²⁵
τῶν μερικῶν, καὶ πρῶτον τὴν ἔχουσαν τὴν μείζονα καθόλου καταφατικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα μερικὴν ἀποφατικήν. καὶ φησὶν διὶ οὐ δυνατὸν τὴν μείζω²⁵
κύκλῳ δεῖξαι, διότι καθόλου, τὴν δὲ ἐλάττω δυνατὸν οὗτως· τὸ Β παντὶ¹⁰
τῷ Α, τὸ Β οὐ παντὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ, ἡτις ἦν ἐλάττων
πρότασις. τὴν δὲ μείζω δυνατὸν διὰ προσλήψεως οὗτως· δ τῷ Γ ὑπάρχει¹⁵
οὐ παντί, τούτῳ τὸ Α παντί· τὸ δὲ Β τῷ Γ ὑπῆρχεν οὐ παντί· τὸ ἄρα Α
τῷ Β ὑπάρχει παντί.

p. 58^b 33 Εἰ δέ ἐστιν ἡ καθόλου στερητική, οὐ δειχθήσεται. 30

15 'Εὰν δέ, φησίν, ἡ μείζων ἡ ἀποφατική, πάλιν ἡ μείζων οὐ δειχθή-
σεται. ἡ δὲ ἐλάττων κατὰ πρόσληψιν οὗτως· φῶ τὸ Β οὐ παντὶ ὑπάρχει,
τούτῳ τὸ Α τινί· τῷ δὲ Γ τὸ Β οὐ παντὶ ὑπάρχει· τῷ ἄρα Γ τὸ Α τινὶ²⁵
ὑπάρχει.

p. 58^b 39 'Επὶ δὲ τοῦ τρίτου σχήματος, δταν μὲν ἀμφότεραι αἱ 35
20 προτάσεις καθόλου ληφθῶσιν, οὐκ ἐνδέχεται δεῖξαι δι' ἀλλήλων.

Εἰρηκὼς ποῖαι προτάσεις δείκνυνται ἐν δευτέρῳ σχήματι κύκλῳ καὶ
ποῖαι οὐ δείκνυνται κύκλῳ ἀλλὰ διὰ προσλήψεως, νῦν λέγει περὶ τῶν ἐν
τρίτῳ σχήματι προτάσεων, καὶ πρῶτον ἐξ ἀμφω καθόλου. καὶ φησὶν διὶ 40
οὐ δυνατὸν ἐν τρίτῳ σχήματι τὰς προτάσεις τὰς ἐξ ἀμφω καθόλου κύκλῳ
δεῖξαι. διὰ τί; τὰς γάρ καθόλου διὰ τῶν καθόλου ἐδείκνυμεν· ἐν δὲ τῷ
τρίτῳ σχήματι τὰ συμπεράσματα πάντα μερικά· ὥστε οὐ δείκνυνται *(αἱ)* ἐν
τῷ τρίτῳ σχήματι ἐξ ἀμφω καθόλου προτάσεων.

p. 59^a 3 'Εὰν δ' ἡ μὲν ἡ καθόλου ἡ δ' ἐν μέρει, ποτὲ μὲν ἔσται,
ποτὲ δὲ οὐκ ἔσται συλλογισμός.

30 Εἰρηκὼς διὶ ἡ καθόλου πρότασις οὐ δείκνυται τοῦ τρίτου σχήματος, νῦν 45
λέγει περὶ τῶν τὴν μὲν μίαν ἔχουσῶν καθόλου τὴν δὲ ἄλλην μερικήν, καὶ

2.3 β̄ δὲ B	4 ἦν t Arist.: εἰ BMU (ABCnu)	9 ἐλάττονα B	11 δὲ τῷ
β̄ M: φ β̄ t.	12 τοῦτο τῷ β̄ B	τῷ—τὸ pr. M	β̄ MUt: α B
ὑπῆρχεν B Ut: ὑπάρχει M	14 ἡ om. B	15 ἀπόφασις M	19 σχῆμα τρίτον
inser. B	μὲν t Arist.: om. BMU	22 δείκνυνται κύκλῳ om. U	24 post
δυνατὸν add. καθόλου M	post ἐν add. τῷ U	τὰς prius om. M	25 ἐν
τῶν B	26 πάντα M: om. B Ut	δείκνυνται <i>(αἱ)</i> scripsi: δείκνυται BM Ut	
27 τῷ om. B	28 καθόλου ἡ M	31 μίαν om. BMt	

φησὶν ὅτι, ἐὰν ἀμφότεραι ληφθῶσι κατηγορικὰ καὶ η̄ μὲν μείζων μερικὴ CIII^r
 η̄ δὲ ἐλάττων καθόλου, ἔσται, εἰ δὲ τὸ ἀνάπολιν, οὐκ ἔσται. οἶν τὸ Α
 παντὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Γ· τὸ Α ἄρα τινὶ τῷ Β· τοῦτο γάρ δέδει-
 κται· ὁδῆστε καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Γ. οὗτως η̄ μερικὴ
 5 πρότασις δείκνυται. η̄ δὲ καθόλου οὐ δείκνυται, διότι καθόλου ἔστιν, εἰ μὴ
 ἄρα κατὰ πρόσληψιν.

50

p. 59a6 "Οταν δὲ πρὸς θατέρῳ, οὐκ ἔσται. |

Οὐκ ἔσται τὸ προκείμενον, ἐπεὶ συνάγει τὸ Γ τινὶ τῷ Β, ἀλλ' ὅστερον CIII^v
 ἀντιστρέψει, ὅτι καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Γ, καὶ οὗτως ἔσται.

10 p. 59a10 Καίτοι ἀνάγκη, εἰ τὸ Γ τινὶ τῷ Β, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Γ
 ὑπάρχειν. ἀλλ' οὖν οὐ ταῦτόν ἔστι τάδε.

Οὐ γάρ ταῦτόν ἔστι λέγειν τὸ Β τινὶ τῷ Γ καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β·
 δταν γάρ λέγω 'τὸ Β τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει', ὑποκείμενόν ἔστι τὸ Γ. κατη-
 γορούμενον δὲ τὸ Β· δταν δὲ λέγω ὅτι τὸ Γ τινὶ τῷ Β, τὸ μὲν Β λαμ-
 15 βάνω ὑποκείμενον, τὸ δὲ Γ κατηγορούμενον. ὅτερον δὲ τὸ ὑποκεῖσθαι καὶ
 κατηγορεῖσθαι.

p. 59a15 Εἰ δὲ τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Α τινὶ τῷ Γ, ἔσται
 δεῖξαι.

20 'Εάν, φησίν, η̄ μείζων μερικὴ η̄ δὲ ἐλάττων καθόλου, δυνατὸν δεῖξαι
 τὴν μείζων πρότασιν αὐτὴν προηγούμενως οὗτως· τὸ Α τινὶ τῷ Γ, τὸ Β
 παντὶ τῷ Γ· καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Β, καὶ τῷ Β τινὶ τὸ Α· τὸ ἄρα Α
 τινὶ τῷ Γ.

p. 59a18 Καὶ δταν ἡ̄ η̄ μὲν κατηγορικὴ η̄ δὲ στερητική, καθόλου 15
 δὲ η̄ κατηγορική.

25 'Εὰν δὲ η̄ η̄ μείζων στερητικὴ μερικὴ η̄ δ' ἐλάττων καθόλου κατα-
 φατική, δειχθήσεται η̄ μείζων κύκλῳ οὗτως· τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β, 20

1 μὲν superscr. M¹: om. B Ut 2 η̄ δὲ BMt: καὶ η̄ U ἐλάττω ut saepius t
 3 ἡ prius B, pr. U: β̄ Mt, superscr. U καὶ τὸ β̄—4 τῷ β̄ iterat B τινὶ^t
 prius BU: παντὶ Mt 7 alt. B, pr. U: ᾱ Mt: δ̄ superscr. U ἄρα ᾱ Mt
 4 β̄ prius BMt: ᾱ U καὶ alt. BU: οὐ μὴν Mt ante τὸ β̄ add. δὲ 1
 7 alt. BU: ᾱ Mt η̄ om. M 10 καίτοι ἀνάγκη om. MUt 11 ὑπάρχειν t
 Arist.: ὑπάρχει BU: compend. M δον om. t Arist. 12 λέγειν U: λέγει, εἰ BMt
 13 δταν corr., ut videtur, M¹: δτε B Ut, pr. M 17 μὲν om. Arist. (habet A)
 τινὶ corr. ε παντὶ U² 20 κατηγορούμενως U¹, πρὸ supra κατ ser. U² post οὗτως
 add. ἔστιν M 21 τῷ β̄ τινὶ τὸ scripsi: τὸ β̄ τινὶ τῷ BMUt 24 η̄ om. M

τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ Γ οὐ παντὶ τῷ Α, καὶ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ. τὴν ΚΗΠΥ
δὲ ἐλάττω κατηγορικὴν διὰ προσλήψεως δείχνυμεν.

p. 59a 24 "Οταν δὲ η στερητικὴ καθόλου γένηται, οὐ δείχνυται
η ἔτέρα.

5 'Εὰν δὲ η η μείζων στερητικὴ καθόλου η δὲ ἐλάττων μερικὴ κατα-
φατική, οὐ δείχνυται η μερικὴ καταφατική, εἰ μὴ διὰ προσλήψεως· κύκλῳ
γάρ οὐ δύναται. εἰ γάρ η μείζων ἀποφατική, καὶ τὸ συμπέρασμα ἀπο-
φατικόν· ἐκ δὲ δύο ἀποφατικῶν καταφατικὸν συναγμῆναι οὐ δύναται.
ἀλλὰ διὰ προσλήψεως δείχνυται οὕτως· φ τὸ Α οὐ παντὶ ύπάρχει, τοῦτο 30
10 τῷ Γ τινὶ ύπάρχει· τὸ δὲ Α τῷ Β ύπάρχει οὐ παντί· οὐκοῦν τὸ Β τῷ Γ
ύπάρχει τινί.

p. 59a 32 Φανερὸν οὖν δτι ἐν ψὲν τῷ πρώτῳ σγήματι η δι' ἀλλή-
λων δεῖξις διὰ τε τοῦ πρώτου καὶ τοῦ τρίτου γίνεται σγήματος.

'Επανάληψιν σύντομον ποιεῖται τῶν λεχθέντων, δτι ἐν τῷ πρώτῳ 35
15 σγήματι δσαι δείχνυνται προτάσεις κύκλῳ, αἱ μὲν ἐν τῷ πρώτῳ εὑθέως, αἱ
δὲ ἐν τῷ τρίτῳ. καὶ λέγει πότε διὰ τοῦ πρώτου καὶ πότε διὰ τοῦ τρίτου.

p. 59a 36 'Εν δὲ τῷ μέσῳ καθόλου μὲν ὄντος τοῦ συλλογισμοῦ
δι' αὐτοῦ τε καὶ διὰ τοῦ πρώτου σγήματος.

'Εν δὲ τῷ δευτέρῳ σγήματι αἱ δείκνυμεναι κύκλῳ, εἰ μὲν καθόλου,
20 εὑθέως δι' αὐτοῦ τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ πρώτου, εἰ δὲ μερικόν, δι' αὐτοῦ
τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου δείχνυνται. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ σγήματι δσοι
κύκλῳ ἐδείχνυντο, πάντες δι' αὐτοῦ εὑθέως τοῦ τρίτου ἐδείχνυντο. φανε-
ρὸν δὲ δτι ἐν τῷ τρίτῳ καὶ μέσῳ σγήματι δσοι μὴ δι' ἔαυτῶν δείκνυ- 45
ουσιν, η οὐ κατὰ κύκλου δείκνυουσιν η ἀτελεῖς εἰσιν.

25 p. 59b 1 Τὸ δ' ἀντιστρέψειν ἐστὶ τὸ μετατιθέντα τὸ συμπέρασμα
ποιεῖν τὸν συλλογισμόν.

Εἰρήκαμεν ηδη τοῦτο πλειστάκις, ως δτι τρεῖς ύπάρχουσιν ἀντιστροφαί.

1 τὸ ̄—τῶ β B: τῶ β—τὸ ̄ corr. M¹U²: τὸ β—τῶ ̄ pr. MU, t τὸ ̄ (̄ supra
α ser. U²)—τῶ α (α supra ̄ ser. U²) U: om. B Mt καὶ om. Bt post τὸ α
add. ἄρα U 2 post κατηγορικὴν add. οὐ M 3 γίνηται B 6 διὰ προσ-
λήψεως] huc usque M 9.10 τοῦτο τῶ U²: τούτω τὸ BU¹t 10 τῶ β τὸ ̄ Bt
12.13 διαλληλος pr. B 15 δείχνυται pr. U, t; corr. U² 16 post καὶ prius add.
αὐτὸς U καὶ alt. om. Ut 18 αὐτοῦ t διὰ om. B 20 αὐτοῦ prius,
quod post πρώτου colloc. BUt, transposui δευτέρου καὶ τοῦ om. U 20.21 διὰ
τοῦ αὐτοῦ τοῦ U 21 τοῦ alt. om. U δείχνυνται scripsi: δείχνυται BUt
δειτι pr. B 22 κύκλῳ—23 δσοι om. B 23 ἔαυτοῦ t 23.24 δείκνυουσιν, η
om. Bt 25 περὶ τῆς ἐν συλλογισμῷ (ἐν τοῖς συλλογισμοῖς U) ἀντιστροφῆς inser. BU
27 πλειστάκις] velut p. 40,9 sq.

μία μὲν ἡ ἐν ὅροις, δευτέρα δὲ ἡ ἐν προτάσει, τρίτη δὲ ἡ ἐν συλλογισμῷ. Οἳ
ἄλλὰ περὶ μὲν τῆς ἐν ὅροις ἀντιστροφῆς εἰρηκεν ἐν Κατηγορίαις, οἷσαν ἔτειρε τῷ
τὸ ἵσον ἵσω ἵσον· περὶ δὲ τῆς ἐν προτάσεσιν ἀντιστροφῆς εἰπεν ἐν τῷ
πρώτῳ λόγῳ τῶν Προτέρων ἀναλυτικῶν. νῦν δὲ βούλεται εἰπεῖν περὶ τῆς
5 ἀντιστροφῆς τῆς ἐν συλλογισμῷ. γίνεται δὲ αὕτη τοῦτον τὸν τρόπον· λαμ-
βάνομεν τὸ συμπέρασμα τὸ γενόμενον, καὶ τοῦτο μετατίθεμεν ἢ εἰς τὸ ἐναντίον
ἡ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον, καὶ τὴν ἄλλην πρότασιν ὑγιῆ καὶ ἀποδει-
κνύομεν τῆς λοιπῆς προτάσεως ώς δτὶ τὸ ἐναντίον συνάγεται ἢ τὸ ἀντιφατι-
κῶς ἀντικείμενον. οἶον εἰ συναχθῆ συμπέρασμα καθόλου καταφατικόν, μετα- CIV^r
10 τίθεμεν τοῦτο εἰς τὸ ἐναντίον τὸ καθόλου ἀποφατικὸν ἢ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς
αὐτῷ ἀντικείμενον, δ ἐστι τὸ μερικὸν ἀποφατικόν, καὶ οὕτως δείκνυμεν τῆς
έτερας προτάσεως συναγόμενα ἢ τὰ ἐναντία ἢ τὰ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα.
ποιεῖται δὲ ταύτην τὴν ἐν συλλογισμῷ ἀντιστροφὴν καὶ ἐπὶ ἐκάστου τρόπου
συλλογιστικοῦ καὶ ἐπὶ ἐκάστου σχήματος. τινὲς δὲ φήμησαν τὴν ἐν συλ- 5
15 λογισμῷ ἀντιστροφὴν καὶ τὴν εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγὴν ταῦτὸν εἶναι. ὁ δὲ
Ἀριστοτέλης μετὰ ταύτην τὴν θεωρίαν ἐκτίθεται περὶ τῆς εἰς ἀδύνατον
ἀπαγωγῆς καὶ δείκνυσι μὴ εἶναι τὸ αὐτὸ τὴν ἐν συλλογισμῷ ἀντιστροφὴν
τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ.

p. 59b3 Ἀνάγκη γὰρ τοῦ συμπεράσματος ἀντιστραφέντος καὶ τῆς
20 ἑτέρας μενούσης προτάσεως ἀναιρεῖσθαι τὴν λοιπήν.

Τοῦ συμπεράσματος ἀντιστραφέντος καὶ τῆς μιᾶς προ- 10
τάσεως μενούσης ἀνάγκη ἀναιρεῖσθαι τὴν ἄλλην πρότασιν καὶ
δείκνυσθαι αὐτὴν ἢ τὸ ἐναντίον συνάξασαν ἢ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον.
εἰ γὰρ μείη καὶ αὕτη ἡ αὐτή, δῆλον δτὶ καὶ τὸ συμπέρασμα τὸ αὐτὸ ἔμεινεν.

25 p. 59b6 Διαφέρει δὲ τὸ ἀντικειμένως ἢ τὸ ἐναντίως ἀντιστρέ-
φειν τὸ συμπέρασμα.

Ἐὰν τὸ συμπέρασμα εἰς τὸ ἐναντίον ἀντιστρέψωμεν, ἑτέρους ποιοῦμεν
συλλογισμούς, ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον, ἑτέρους. ὡς ταχὺς
ἐπιδείξομεν. ἐναντίως δὲ ὑπάρχει τὸ παντὶ καὶ οὐδενὶ καὶ τὸ τινὶ³⁰
καὶ οὐ τινέ.

p. 59b11 Ἐστω γὰρ δεδειγμένον τὸ Α κατὰ τοῦ Γ διὰ μέσου τοῦ Β.

Πρῶτον ποιεῖται τὴν ἀντιστροφὴν ώς ἐπὶ τοῦ πρώτου τρόπου τοῦ
πρώτου σχήματος τοῦ συνάγοντος καθόλου καταφατικὸν συμπέρασμα, ἐπειδὴ

2 ante ὅροις add. τοῖς Ut ἐν Κατηγ.] c. 7 p. 6b 28sq. 3. 4 ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ
τῶν Προτ. ἀναλ.] c. 2 p. 25a 5sq. 6 μετατιθέαμεν U 10 τὸ alt. e τοῦ corr. U²
13 συλλογισμοῖς B καὶ ἐπὶ—15 ἀντιστροφὴν καὶ om. B 15 τῇ—ἀπαγωγῇ B
16 ἐκτίθεται] c. 11 p. 61a 18sq. 20 προτάσεως μενούσης t 21. 22 μᾶς προτάσεως
Ut: ἑτέρας B 24 αὐτὴ (post καὶ) U 29 ἐπιδείξομεν scripsi cf. p. 424, 20: ἐπι-
δείξωμεν Ut: δείξομεν B ὑπάρχειν U 30 καὶ Bt: τῷ U

καὶ ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν σύγκειται. λάβωμεν οὖν τέως τὸ ἐναγ- CIV^r
 τίον τῷ συμπεράσματι, διτὶ τὸ Α τῷ Γ' οὐκ ἔστι παντὶ ἀλλ' διτὶ οὐδενί,
 καὶ δέον ἔστω δεῖξαι τὴν ἐλάττων πρότασιν. δείκνυται δὲ ἡ ἐλάττων διὰ
 τοῦ δευτέρου σχήματος, η δὲ μείζων διὰ τοῦ τρίτου. οὐκοῦν τὸ Α οὐδενὶ 25
 5 τῷ Γ', τὸ Α παντὶ τῷ Β, συμπέρασμα τῆς ἐλάττονος προτάσεως διτὶ
 τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ', διπερ ἦν ἐναντίον τῷ παντί. εἰ δὲ βουλόμεθα τὴν
 μείζονα πρότασιν ἀποδεῖξαι, ἀποδείκνυμεν διὰ τοῦ τρίτου σχήματος, καὶ
 συνάγομεν οὐ τὸ ἐναντίον τῇ μείζονι προτάσσει ἀλλὰ τὸ ἀντιφατικῶς
 ἀντικείμενον· ἐν γὰρ τῷ τρίτῳ σχήματι καθόλου συμπέρασμα οὐ συνήγετο.
 10 οἶν τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ', τὸ Β παντὶ τῷ Γ', καὶ συμπέρασμα διτὶ τὸ Α οὐ
 παντὶ τῷ Β· τοῦτο δὲ ἀντιφατικῶς ἀντίκειται τῇ <πρώτῃ> προτάσει. ὥστε 30
 ἐκ τούτων τῶν ῥηθέντων παραφυλάξασθαι δψείλομεν διτὶ ἡ μὲν πρότασις
 ἡ μείζων διὰ τοῦ τρίτου σχήματος δείκνυται, ἡ δὲ ἐλάττων διὰ τοῦ δευ-
 τέρου. καὶ τοῦτο δὲ πάλιν φυλάξασθαι δψείλομεν ἐπὶ τοῦ πρώτου σχή-
 ματος. διτὶ εἰ τὸ συμπέρασμα ἀντιστραφῆ εἰς τὸ ἐναντίον, εἰ μὲν τὴν μείζων
 πρότασιν δεικνύεις, δεῖξεις τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον, εἰ δὲ τὴν ἐλάττων,
 τὸ ἐναντίον δεῖξεις συναγόμενον, εἰς δ καὶ τὸ συμπέρασμα ἀντέστρεψας.
 εἰ δὲ τὸ συμπέρασμα ἀντιστραφήσεται εἰς τὸ οὐ παντί, λέγω δὴ τὸ ἀντι-
 φατικῶς ἀντικείμενον, καὶ ἡ μείζων πρότασις καὶ ἡ ἐλάττων δμοιον συμ- 35
 20 πέρασμα συνάζουσιν, ώς ἐπιδείξομεν σαφῶς.

p. 59b 12 Εἰ δὴ τὸ Α μηδενὶ ληφθείη τῷ Γ>.

Πρῶτον δείκνυσι τὴν ἐλάττων πρότασιν συνάγουσαν δμοιον τῷ συμ-
 περάσματι.

p. 59b 13 Καὶ εἰ τὸ μὲν Α μηδενὶ τῷ Γ.

25 Νῦν δείκνυσι τὴν μείζων πρότασιν συνάγουσαν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντι-
 κείμενον τῇ <πρώτῃ> προτάσεως· ἦν δὲ ἡ πρώτη τὸ Α παντὶ τῷ Β.
 νῦν οὖν τὸ οὐ παντὶ συνάγεται, τουτέστι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β.

p. 59b 20 Καὶ εἰ στερητικὸς ὁ συλλογισμός, ωταύτως· δεῖδείγητο
 γὰρ τὸ Α μηδενὶ τῷ Γ ὑπάρχον διὰ τοῦ Β.

30 Δεῖξας περὶ τοῦ καθόλου καταφατικοῦ νῦν βούλεται περὶ τοῦ καθόλου 45
 ἀποφατικοῦ. ἐὰν γὰρ ἡ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ διὰ μέσου τοῦ Β, ἵνα ληφθῇ

1 καταφατικῶν τ: καταφατικὸν BU σύγκεινται τ 3 ἔστω scripsi: εἰστὶ B Ut
 5 ἐλάττω libri 6 βουλώμεθα τ 8 post ἀντιφατικῶς add. αὐτῇ U 11 πρώτῃ
 addidi cf. vs. 26 12. 13 διτὶ ἡ μείζων μὲν πρότασις U 15 ἀντέστρεψη U
 16 δεικνύεις B: δείκνυσι U: δεικνύς t δεῖξει pr. U: δεῖξας t 17 ἀντέστρεψεν Bt
 18 post ἀντιστραφήσεται add. ἀντιστρέψεται U δη Bt: δὲ U 19 ὄμοιως pr. U,
 corr. U¹ 21 τὸ γ U 22 συνάγουσιν pr. U, corr. U² 26 πρώτης addidi
 cf. vs. 11 post ἡ add. οὐ t 29 τῷ B Ut (Cmnf): τῶν Arist.

παντί, καὶ δέον δεῖσαι τὴν ἐλάττω πρότασιν, συνάξομεν οὗτως πάλιν ἐν CIV^r δευτέρῳ σχήματι (ἡ γὰρ ἐλάττων ἐν δευτέρῳ συνήγετο). τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, καὶ συμπέρασμα διὰ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ. εἰ δὲ τὴν μείζονα δέον δεῖσαι, δεῖσομεν διὰ τοῦ τρίτου σχήματος· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, 5 τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β. καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου οὗν τρόπου τοῦ πρώτου σχήματος ἐδείχθη ἡ μὲν ἐλάττων διὰ τοῦ δευτέρου, ἡ δὲ 50 μείζων διὰ τοῦ τρίτου. ἐδείχθη δὲ καὶ τοῦτο πάλιν, ως εἰρήκαμεν. ἡ μὲν μείζων συνῆξε τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον· ἀντὶ γὰρ τοῦ οὐδενὶ τὸ τινὶ συνῆξεν. ἡ δὲ ἐλάττων τὸ ἐναντίως ἀντικείμενον· ἀντὶ γὰρ τοῦ παντὶ 10 τὸ οὐδενὶ συνῆξεν.

p. 59b21 Οὐκοῦν ἐὰν ληφθῇ τὸ Α τῷ Γ παντί.

Πρῶτον δείκνυσι τὴν ἐλάττω πρότασιν συνάγονταν τὸ ἐναντίον τῇ CIV^v πρώτῃ προτάσει, εἶτα δεύτερον δείκνυσι τὴν μείζω συνάγονταν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τῇ πρώτῃ προτάσει.

15 p. 59b25 Ἐὰν δὲ ἀντικειμένως ἀντιστραφῇ τὸ συμπέρασμα, καὶ οἱ συλλογισμοὶ ἀντικείμενοι.

"Ελαβε πρῶτον τὸ συμπέρασμα ἐπὶ τῶν δύο τρόπων καὶ ἀντέστρεψεν 10 εἰς τὸ ἐναντίον καὶ ἔδειξε τὰ συναγόμενα· νῦν ἀντιστρέψει εἰς τὰ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα. οὐκοῦν καὶ ἐπὶ τῆς μείζονος προτάσεως καὶ ἐπὶ τῆς 20 ἐλάττονος τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον συναχθήσεται ἐπὶ τοῦ πρώτου τρόπου. οἷον τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ, τὸ Α παντὶ τῷ Β, συμπέρασμα διὰ τὸ Β οὐ παντὶ τῷ Γ· ἦν δὲ παντὶ τὸ πρῶτον. ἐπὶ δὲ τῆς μείζονος πάλιν δύοιντος· τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, συμπέρασμα διὰ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β. ὅστε εἰ ἀντιστραφείη εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον 15 25 τὸ συμπέρασμα, συναχθήσεται τὰ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα τῶν προτάσεων. ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου τρόπου ἔστω τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Α τινὶ τῷ Γ· συμπέρασμα διὰ τὸ Β οὐ παντὶ τῷ Γ, διὰ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείται τῇ πρώτῃ προτάσει. ἐὰν δὲ τὴν μείζω δέον δεῖσαι, οὗτος· τὸ Α τινὶ τῷ Γ, τὸ Β παντὶ τῷ Γ· συμπέρασμα διὰ τὸ Α τινὶ τῷ Β, διπερ καὶ τοῦτο ἀντιφατικῶς ἀντικείται τῇ πρώτῃ προτάσει.

p. 59b37 Ἐπὶ δὲ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν δταν μὲν ἀντικει- 20 μένως ἀντιστρέφηται τὸ συμπέρασμα, ἀναιροῦνται ἀμφότεραι αἱ προτάσεις.

Πληρώσας περὶ τῶν καθόλου συλλογισμῶν τῶν τὸ καθόλου συναχθόντων

1 καὶ om. Bt 2 ἐλάττονα B 3 αἱ ἄρα B 4 ἐλάττω Bt item quo vs. 9
 7 εἰρήκαμεν] p. 424,14sq. 8 post εἰρ. add. καὶ t: fort. ως 8 μείζω Bt
 9 συνῆγεν t 10 ἐναντίον B: ἐναντίον ως t 11 οὐκοῦν Ut Arist.: οὖν post ἐὰν B
 ἀν Arist. (sed ἐὰν n) 16 post οἱ add. ἄλλοι Ut: om. B Arist. 24 ἀντιστραφῇ U
 26 ἔσται U 27 fort. διπερ cf. vs. 29 32 ἀντιστραφῇ καὶ τὸ U 34 ἀναιροῦνται
 post 33 προτάσεις colloc. B 34 ἀμφότεραι t Arist.: om. BU 34 τὸ om. U

νῦν λέγει περὶ τῶν τὸ μερικὸν συναγόντων. καὶ φησὶν δτι, ἐὰν τὸ συμ- CIV^r
πέρασμα εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀντιστραφῇ, ἀναιροῦνται αἱ πρ-
τάσεις αἱ ἐξ ἀρχῆς καὶ φέρουσι τὰ ἐναντία ἡ τὰ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα.²⁵
ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἐναντίον ἀντιστραφῇ τὸ συμπέρασμα, οὐκέτι ἀναιροῦνται αἱ
5 προτάσεις ἀλλὰ μένουσιν αἱ αὐταί, ώς ἐπιδεῖξουμεν. καὶ διὰ τί τοῦτο
γίνεται, φησίν. οὐκέτι γάρ γίνεται, ὥσπερ ἐπὶ τῶν καθόλου λαμβανομένου
τοῦ συμπεράσματος εἰς τὸ ἐναντίον ἐδείκνυτο ἀναιρεῖν τὴν πρώτην πρότασιν,
οὗτως καὶ ἐνταῦθα· ἐνταῦθα γάρ ὅλως ἀναιρεῖ τὸ καθόλου διὰ τὸ μερικὸν
εἶναι τὸ συμπέρασμα.

10 p. 60^a 1 Δεδείχθω γάρ τὸ Α κατὰ τινὸς τοῦ Γ. οὐκοῦν ἐὰν 30
ληφθῇ τὸ Α μηδενὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ.

Πρῶτον δείκνυσι τὸν τρίτον τρόπον τοῦ πρώτου σχήματος συνάγοντα
τὸ τινί. ἐὰν δὲ ἀντιστραφῇ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ οὐδενί,
συνάζει οὗτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Β τινὶ τῷ Γ· συμπέρασμα δτι τὸ
15 Α οὐ παντὶ τῷ Β. εἰ δὲ τὴν ἐλάττω, οὗτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Α
παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα δτι τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ. ὥστε καὶ ἡ μείζων καὶ
ἡ ἐλάττων εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀντέστρεψαν τοῦ συμπεράσματος 40
οὗτως ἀντιστραφέντος. ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἐναντίον ἀντιστραφῇ τὸ συμπέρασμα,
ἴνα ἀντὶ τοῦ τινὶ τὸ οὐ παντὶ λάβωμεν, οὔτε τὴν μείζω δυνάμεθα δεῖξαι
20 διὰ τὸ εἶναι καὶ τὴν ἐλάττω πρότασιν καὶ τὸ συμπέρασμα μερικόν· τὴν
δὲ ἐλάττω οὐ δυνάμεθα δεῖξαι διὰ τί; [εἰ γάρ δεῖξομεν] πρῶτον μὲν δτι ἡ
μείζων γίνεται μερικὴ ἐν δευτέρῳ σχήματι, ἐπειτα δὲ δτι συνάγομεν οὐ
παντί· τοῦτο δὲ τὸ οὐ παντὶ οὐκ ἀντίκειται ἐναντίως τῇ πρώτῃ προτάσει
τῇ τινί· ποτὲ γάρ συναληθεύουσιν αὐται αἱ προτάσεις. 45

25 p. 60^a 11 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ στερητικὸς ὁ συλλογισμός.

"Ωσπερ ἐπὶ τοῦ τρίτου τρόπου, οὗτως καὶ ἐπὶ τοῦ τετάρτου τοῦ ἀπο-
φατικοῦ ποιητέον· εἰ μὲν γάρ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ληφθῇ, ἀναι-
ροῦνται ἀμφότεραι· εἰ δὲ τὸ ἐναντίον, οὐκ ἀναιροῦνται. ἀπόδειξις δὲ ἡ 50
αὐτὴ καὶ ἐπὶ τοῦ τετάρτου τρόπου γίτις καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου τρόπου ἐγίνετο.

30 p. 60^a 15 Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι τὴν μὲν πρὸς τῷ μείζονι
ἄκρῳ πρότασιν οὐκ ἔστιν ἀναιρεῖν.

Πληρώσας τὸ πρῶτον σχήμα νῦν ἡλθεν ἐπὶ τὸ δεύτερον. καὶ φησὶν CIV^r
δτι ἡ μείζων πρότασις οὐκ ἀναιρεῖται, δτε λαμβάνεται τοῦ συμπεράσματος

3 post φέρουσι add. μὲν U 6 post γάρ add. φησι U 7 ἀναιρεῖν scripsi:
ἀφαιρεῖν BUT. 8 τοῖς (ante καθόλου) U 10 post γάρ add. δτι B
13 ἀν B δ' om. U 15 δὲ ἐλάττων U 16 post τῷ γ add. τὸ α παντὶ¹
τῷ β U 18 ἀντεστράφῃ (ντ corr.) U 21 εἰ γάρ δεῖξομεν delevi 22 ἐπει τ
post δτι add. οὐ U 25 post στερητικὸς add. εἴη Ut: om. B Arist. 26 τοῦ tert.
om. Bt 29 γίτις sic B 30 ἀγγί τοῦ δευτέρου σχήματος inser. U
τῇ μὲν B 31 ἀνελεῖν τ Arist. 32 πληρώσας περὶ τοῦ πρώτου σχήματος U

τὸ ἐναντίον, η̄ δὲ ἐλάττων ἀναιρεῖται. λέγω δὲ τὴν μείζων πρότασιν ω̄η (CV) ἀναιρεῖσθαι, οὐχ δτι οὐκ ἀναιρεῖται, ἀλλ' δτι εἰς τὸ ἐναντίον οὐκ ἀναιρεῖται, ἀλλ' εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀναιρεῖται. διὰ τί δέ; ὁ αὐτὸς λέγει δτι ἐν τρίτῳ σχῆματι δείκνυται η̄ μείζων πρότασις· οὐδὲν δὲ καθόλου 5 ἐν τρίτῳ δείκνυται· η̄ δὲ μείζων ἐν δευτέρῳ σχήματι κατέκλειστόν εστίν. ὥστε τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον δείκνυται. η̄ δὲ ἐλάττων πρότασις δείκνυται διὰ τοῦ πρώτου σχῆματος, ὡς ἐπιδείξομεν.

p. 60a 21 'Γ' παρχέτω γὰρ τὸ A παντὶ τῷ B τῷ δὲ Γ' μηδενί· συμ-
πέρασμα τὸ BΓ' οὐδενί.

10 'Αποδείκνυσι πρῶτον τὸν πρῶτον τρόπον τοῦ δευτέρου σχῆματος [οὗτως] τὸν ἐκ τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς συνάγοντα 15 συμπέρασμα ἀποφατικὸν τὸ B οὐδενὶ τῷ Γ. ἐὰν οὖν ληφθῇ τὸ B παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν καὶ δεῖξαι βουληθῶμεν τὴν ἐλάττω πρότασιν τὴν λέγουσαν τὸ A οὐδενὶ τῷ Γ, δείκνυμεν τὴν ἐλάττω διὰ τοῦ πρώτου σχῆματος οὗτως· 15 τὸ A παντὶ τῷ B, τὸ B παντὶ τῷ Γ, τὸ ἄρα A παντὶ τῷ Γ. εἰ δὲ τὸ B παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ A μηδενὶ τῷ Γ, [καὶ] συμπέρασμα τὸ A οὐ παντὶ τῷ B. ἀναιρεῖται οὖν η̄ μείζων πρότασις οὐκ ἐναντίως ἀλλ' ἀντιφατικῶς. ὥστε καλῶς ἐλέγομεν τὴν μείζω μὴ ἀναιρεῖσθαι ἐναντίως. ἀλλ' εἰ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τοῦ συμπεράσματος ληφθῇ, οἷον τὸ B τινὶ 20 τῷ Γ, η̄ μείζων πρότασις ὅμοιώς ἀναιρεθήσεται, η̄ δὲ ἐλάττων ἀντιφατικῶς. εἰ γὰρ τὸ B τινὶ τῷ Γ, τὸ A οὐδενὶ τῷ Γ, συμπέρασμα δτι τὸ A οὐ παντὶ τῷ B· ἐπὶ δὲ τῆς ἐλάττονος οὗτως· τὸ A παντὶ τῷ B, τὸ B τινὶ τῷ Γ, τὸ A τινὶ τῷ Γ, δπερ ἀντιφατικῶς ἀντίκειται τῇ πρώτῃ προτάσει.

25 p. 60a 31 'Ομοίως δὲ δειχθήσεται καὶ εἰ ἀνάπαλιν ἔχοιεν αἱ προτάσεις.

'Ομοίως δὲ δειχθήσεται καὶ οἱ δεύτερος τρόπος τοῦ δευτέρου σχῆματος· ἀνάπαλιν γὰρ ἔχουσιν αἱ προτάσεις.

p. 60a 32 Εἰ δ' ἔστιν ἐπὶ μέρους ὁ συλλογισμός.

30 Πληρώσας περὶ τῶν τὸ καθόλου συναγόντων ἐν δευτέρῳ σχήματι νῦν λέγει περὶ τῶν τὰ μερικά. καὶ φησὶν δτι, ἐπὶ τῶν τὸ μερικὸν συμ- 30

1 immo λέγει 9 τὸ BUT (n): om. Arist. οὐδενὶ Ut: μηδενὶ B: om. Arist.
 10 τὸν ε τὸ corr. B οὗτως delevi 11 τὸν Bt: τὴν U 12 οὖν om. Ut, at
 cf. p. 428,9. 429,8 13 ὑπάρχει U 14 ἐλάττονα B post οὗτως del. τὸν ἐκ
 τῆς—οὐδενὶ τῷ 7 ε vs. 11. 12 illata B 15—17 εἰ δὲ--παντὶ τῷ β om. Bt
 16 καὶ delevi 17 οὖν U: δὲ Bt 19 τὸ prius om. U τὸ συμπέρασμα U
 20 ἀναιρεθήσεται mrg. U: δειχθήσεται B, in textu U: ἀναιρεθήσεται δειχθήσεται 1
 ante η̄ δὲ add. τούτων Ut 30 τὸ om. Ut

πέρασμα συναγόντων τὸ συμπέρασμα εἰς τὸ ἐναντίον ἀντιστραφῆ, οὐδὲμίᾳ ΟΥτρ πρότασις ἀναιρεῖται, οὔτε ἡ μείζων οὔτε ἡ ἐλάττων, ἐὰν δὲ τὸ συμπέρασμα ἀντιστραφῆ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον αὐτῷ, τότε ἀμφότεραι ἀναιροῦνται, ώς δείξουμεν.

5 p. 60^a 35 Κείσθω γὰρ τὸ Α τῷ μὲν Β μηδενὶ ὑπάρχειν τῷ δὲ Γ τινὶ· συμπέρασμα ΒΓ.

Περὶ τοῦ τρίτου τρόπου λέγει νῦν τοῦ δευτέρου σχήματος τοῦ ἐκ τῆς 40 μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττου μερικῆς καταφατικῆς συμπέρασμα μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγοντος. ἐὰν οὖν τὸ συμπέρασμα μετα-10 ληφθῆ εἰς τὸ ἐναντίον, διὰ τὸ Β τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει, καὶ δέον δεῖξαι τὴν ἐλάττων πρότασιν, δείκνυμεν οὕτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Β τινὶ τῷ Γ, τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ. ἀλλ’ οὐκ ἀνήρηται τὸ πρότερον τὸ λέγον διὰ τὸ Α τινὶ τῷ Γ· ἐνδέχεται γὰρ ἀμφότερα συναληθεύειν. εἰ δὲ βουλόμεθα τὴν μείζω ἀνασκευάσσαι, ἀνασκευάσομεν διὰ τοῦ τρίτου σχήματος· ἀλλ’ οὐκ 45 15 ἀνασκευασθήσεται· καὶ γὰρ καὶ τὸ συμπέρασμα μερικὸν καταφατικὸν καὶ ἡ ἐλάττων πρότασις μερική· ἐκ δὲ δύο μερικῶν οὐ γίνεται συλλογισμός. ὅστε καλῶς ἐλέγομεν διὰ, ἐὰν ἐπὶ τῶν μερικῶν εἰς τὸ ἐναντίον ἀντιστραφῆ, οὔτε ἡ μείζων οὔτε ἡ ἐλάττων ἀναιρεῖται. ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀντιστραφῆ τὸ συμπέρασμα, ἀναιρεθήσονται αἱ προτάσεις ἀμφότεραι. οἶνον εἰ τὸ Β ληφθῆ ἀντὶ τοῦ οὐ παντὶ τῷ Γ διὰ παντὶ ὑπάρχει, καὶ εἰ δέον δεῖξαι τὴν ἐλάττων πρότασιν, δείκνυμεν οὕτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ 50 Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ. ἵδοὺ νῦν ἀνήρηται ἡ ἐλάττων ἀντίφασις· ἦν γὰρ τινὶ τῷ Γ τὸ Α. εἰ δὲ δέον τὴν μείζω ἀναιρεῖν, ἀναιροῦμεν οὕτως· τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α τινὶ τῷ Γ, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β. 55 ὅστε καὶ νῦν ἡ μείζων ἀντιφατικῶς ἀνήρηται· ἦν γὰρ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β.

p. 60^b 5 Ἡ αὐτὴ δ’ ἀπόδειξις καὶ εἰ τὸ καθόλου κατηγορι-
κὸν εἴη. |

‘Ωσπερ ἐπὶ τοῦ τρίτου τρόπου ἔδειξαμεν, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ τετάρτου τρόπου δείξομεν τοῦ ἔχοντος τὴν μείζω καθόλου καταφατικήν.

30 p. 60^b 6 Ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου σχήματος.

Εἰρηκὼς περὶ τοῦ δευτέρου σχήματος νῦν λέγει καὶ περὶ τοῦ τρίτου. 5 καὶ φησὶν ὅτι. ἐπειδὴ τὸ συμπέρασμα μερικὸν ἐστιν, ἐὰν τὸ ἐναντίον τοῦ συμπεράσματος ληφθῆ, οὐκ ἀντιστρέψει οὔτε ἀναιρεῖται οὐδὲμίᾳ πρότασις, 10 ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀντιστραφῆ, ἀμφότεραι αἱ προ-

2 οὗθ' (ante ἡ ἐλ.) ex οὗτ' corr. U² 5 ὑπάρχον U 6 ante β' γ' add. τὸ t
9 οὐν om. U 10 post ἐναντίον del. φη B 11. 12 οὐδενὶ—τὸ α om. t
13 ἀμφότεραι t 16 ἐκ δύο δὲ B 18 οὗθ' utrobiique ex οὗτ' corr. U 27 εἴη
BUt(n): om. Arist. 30 ἀργὴ τοῦ τρίτου σχήματος inscr. U 31 καὶ om. t

τάσεις ἀναιροῦνται, ως ἐπιδείξομεν. δείχνυται δὲ ή μὲν μείζων πρότασις οὐν
διὰ τοῦ πρώτου σχήματος, η δὲ ἐλάττων διὰ τοῦ δευτέρου.

p. 60b9 Δεδείχθω γὰρ τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχον, μέσον δὲ το
εἰληφθω τὸ Γ, ἔστωσαν δὲ καθόλου αἱ προτάσεις. ἐὰν οὖν
5 ληφθῇ τὸ Α τινὶ τῷ Β μὴ ὑπάργειν.

Δείχνυσι πρῶτον ἐπὶ τοῦ πρώτου τρόπου τοῦ τρίτου σχήματος τὴν ἀντι-
στροφὴν, δτε συνάγεται ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν μερικὸν καταφατικόν,
δτι τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει. ἐὰν οὖν ληφθῇ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β
ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ, οὐ δύναται γενέσθαι συλλογισμὸν ἐν
10 πρώτῳ σχήματι διὰ τοῦ Β. η δὲ ἐλάττων διὰ τοῦ δευτέρου οὗτως· τὸ 20
Α οὐ παντὶ τῷ Β, τὸ Α παντὶ τῷ Γ· ἐπειδὴ η μείζων μερικὴ ἐν δευ-
τέρῳ σχήματι η ΑΒ, ἀσυλλόγιστος η συζυγία. πάλιν ἐὰν η η μὲν καθόλου
τῶν προτάσεων η δὲ ἐν μέρει, οὐ γίνεται συλλογισμός. διὰ τί; ἐπειδὴ εἰ
15 βουληθῶμεν τὴν μείζων πρότασιν δεῖξαι, γίνεται η μείζων μερική, καὶ
εἰσὶν ἄμφω μερικαὶ καὶ ἀσυλλόγιστος η συζυγία. ὅμοίως δὲ καὶ εἰ τὴν
ἐλάττονα βουληθῶμεν ἀποδεῖξαι. ὅστε καλῶς εἰρήκαμεν 'ἐὰν εἰς τὸ ἐναν-
τίον ἀντιστραφῇ, οὐδεμίᾳ πρότασις ἀναιρεῖται ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι'.

p. 60b19 Ἐὰν δὲ ἀντικειμένως ἀντιστρέψωνται.

25

Εἰρηκὼς δτι, ἐὰν εἰς τὸ ἐναντίον ἀντιστραφῇ ὁ συλλογισμός, οὐ
20 γίνεται τῶν προτάσεων ἀναίρεσις, νῦν λέγει δτι, ἐὰν ἀντικειμένως ἀντι- 30
στραφῇ, γίνεται. οἰον ἀντὶ τοῦ τὸ Α τινὶ τῷ Β ἵνα λάβωμεν δτι οὐδενί,
καὶ ποιοῦμεν οὗτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α οὐδενὶ¹
τῷ Γ. εἰ δὲ τὴν ἐλάττω βουλόμεθα ἀνασκευάσαι, οὗτως· τὸ Α οὐδενὶ²
τῷ Β, τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ ἄρα Β οὐδενὶ τῷ Γ. ὅστε ἀμφότεραι αἱ
25 προτάσεις εἰς τὸ ἐναντίον ἀνεσκευάσθησαν ἐν τρίτῳ σχήματι τοῦ συμπε-
ράσματος ἀντιστραφέντος εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον. ὅμοίως δὲ
δεῖξομεν καὶ εἰ η μείζων ἀποφατικὴ η δὲ ἐλάττων καταφατικὴ ὑπάρχει. 35
συμπέρασμα γίνεται δτι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β· ἐὰν οὖν ληφθῇ παντί, εἰ
μὲν τὴν μείζων πρότασιν δέον δεῖξαι, δείχνυμεν οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Β,
40 τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α παντὶ τῷ Γ· εἰ δὲ τὴν ἐλάττω, οὗτως· τὸ Α
παντὶ τῷ Β, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ· συμπέρασμα δτι τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ.
οὗτως ἐπὶ τῶν ἄμφω καθόλου προτάσεων τῶν ἐν τρίτῳ σχήματι.

1 μείζω U 2 post δευτέρου add. ως ἐπιδείξομεν U 3 δὲ om. B 4 post δὲ
add. καὶ BU: om. t Arist. οὐκοῦν ἐὰν t Arist. 7 δτε scripsi: δτι B Ut
8 δτι U: olov Bt 9 fort. δυνατὸν (cf. ad p. 419,11 431,25) sive συλλογισμὸς
10 β̄ scripsi: a B Ut 13 τῶν om. U 15 εἰσὶν om. U εἰ καὶ Ut post
εἰ add. κατὰ B 16 καλῶς corr. ε καὶ ως U² 17 οὐδεμίᾳ—ἐν τῷ (τῷ om. t)
τρίτῳ σχήματι Ut: δ—ἀναίρεσις (ε vs. 19. 20 translata) B 19. 20 εἰρηκὼς—ἀναίρεσις
om. B 21 τὸ om. B 23 τὸν Ut ἐλάττονα t 25 εἰς τὸ ἐναντίον om. U
27 εἰ superscr. U² 28 ἐὰν Ut: εὶ B 30 τὸ a—γ om. U ἐλάττονα B
32 post οὗτως add. καὶ U

p. 60b37 Ὁμοίως δὲ δείκνυται καὶ εἰ μὴ καθόλου εἰσὶν αἱ οὐν προτάσεις.

45

Λέγει νῦν περὶ τοῦ τρίτου τρόπου τοῦ τρίτου σχήματος τοῦ ἐκ τῆς μεζονούς καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς μερι-
5 κὸν καταφατικὸν συνάγοντος συμπέρασμα. ἐὰν *{οὖν}* εἰς τὸ ἀντικείμενον ἀ-
ληφθῇ τὸ συμπέρασμα, τὸ οὐδενί, καὶ δέον τὴν μείζονα πρότασιν ἀνα-
σκευάσαι, ἀνασκευάζεται οὗτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Β τινὶ τῷ Γ, τὸ
Α οὐ παντὶ τῷ Γ. ὅστε εἰς τὸ ἀντιφατικὸν νῦν ἡ μείζων ἀνεσκευάσθη τοῦ
συμπεράσματος εἰς τὸ ἀντιφατικὸν ἀντιστραφέντος. εἰ δὲ τὴν ἐλάττων. ἀνα-
10 σκευάσομεν οὗτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ ἄρα Β οὐδενὶ τῷ Γ. ὅστε καὶ ἡ ἐλάττων εἰς τὸ ἀντιφατικὸν ἀνεσκευάσθη. καὶ τοῦτο φυλακτέον, δτι εἰ μὲν εἴη ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων
καταφατική, μερικὴν ἀποφατικὸν συνάγει συμπέρασμα, τὸ Α οὐ παντὶ οὐν
τῷ Β· ἐὰν οὖν μεταληφθῇ εἰς τὸ ἐναντίον τὸ τινί, οὔτε ἡ μείζων οὔτε
15 ἡ ἐλάττων πρότασις ἀνασκευασθῆσται· ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντι-
κείμενον, ἀνασκευασθῆσονται ἀμφότεραι. ἔστω γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ
Β τινὶ τῷ Γ· τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Γ. εἰ δὲ τὴν ἐλάττων, οὗτως· τὸ Α παντὶ⁵
τῷ Β, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ. ὅστε παραφυλακτέον δτι
ἡ ἐλάττων καὶ ἡ μείζων εἰς τὸ ἀντιφατικὸν ἀντιστρέψουσιν, δταν ἡ μὲν
20 καθόλου ἡ δὲ ἐν μέρει.

p. 60b41 Πάλιν εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β.

Ἐὰν ἡ μείζων μερικὴ ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καθόλου κατα-
10 φατική, δείκνυμεν οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α παντὶ⁵
τῷ Γ. εἰ δὲ τὴν ἐλάττων, οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ,
25 τὸ Β οὐ παντὶ τῷ Γ.

p. 61a5 Φανερὸν οὖν διὰ τῶν εἰρημένων πῶς ἀντιστρεφομένου
τοῦ συμπεράσματος ἐν ἑκάστῳ σχήματι γίνεται συλλογισμός.

Σύντομον ἐπανάληγμιν ποιεῖται τῶν εἰρημένων τριῶν σχημάτων, καὶ
15 φησὶν δτι φανερὸν πότε ἀνασκευάζονται αἱ προτάσεις, εἴτε εἰς τὸ ἀντι-
30 φατικῶς ἀντικείμενον μεταληφθῇ τὸ συμπέρασμα εἴτε εἰς τὸ ἐναντίον, καὶ
πότε οὐκ ἀνασκευάζονται.

1 lemma ex Arist. posui: Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ στερητικὸς ὁ συλλογισμός. δεδείχθω γάρ τὸ α
τινὶ τῷ β μὴ ὑπάρχον *BUt* 3 τοῦ πρώτου σχήματος *Ut* 4 μερικῆς ἀποφατικῆς t
post καταφατικῆς alt. add. καὶ *U* 5 ἀποφατικὸν pr. *U*, corr. *U²* συνάγων *U*
ante συμπ. add. τὸ *Ut* οὖν addidi cf. p. 427,12 428,9 429,8 6 post συμπ. add.
εἰς *Ut* οὐδεὶς *B* δὲ οὗτως *U* 8 ἀντιφατικῶς *Ut* itemque vs. 9. 19
9. 10 ἀνασκευάσωμεν, ut videtur, pr. *B*, t 11 καὶ prius om. *U* 16 ἀνασκευασθή-
σωνται *U*: om. *B* 19 ἡ μείζων ex εἴη μείζω corr. *B²* 22 post ἐὰν add. δὲ *Ut*
28 post εἰρημένων add. διὰ τῶν *Ut* 29. 30 εἴτε—εἴτε *B*: ἥτοι—ἥτοι *Ut* 31 ἀνα-
σκευάζεται t

p. 61a8 Καὶ ὅτι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ σχῆματι διὰ τοῦ μέσου CVI^r
τε καὶ τοῦ ἐσχάτου γίνονται οἱ συλλογισμοί.

Κατὰ κοινοῦ τὸ φανερόν, ὅτι αἱ προτάσεις ἐν πρώτῳ σχήματι ἡ 15
μὲν μείζων δείκνυται διὰ τοῦ ἐσχάτου, ἡ δὲ ἐλάττων διὰ τοῦ δευτέρου,
5 ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι ἡ μὲν μείζων πρότασις διὰ τοῦ τρίτου, ἡ δὲ
ἐλάττων διὰ τοῦ πρώτου, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ σχήματι ἡ μὲν μείζων διὰ
τοῦ πρώτου, ἡ δὲ ἐλάττων διὰ τοῦ δευτέρου σχήματος ἀνασκευάζεται.

p. 61a18 'Ο δὲ διὰ τοῦ ἀδυνάτου συλλογισμὸς δείκνυται μέν,
ὅταν ἡ ἀντίφασις τεθῇ τοῦ συμπεράσματος καὶ προσληφθῇ 30
10 ἄλλη πρότασις, γίνεται δ' ἐν ἀπασι τοῖς σχήμασιν.

Πληρώσας περὶ τῆς ἐν συλλογισμῷ ἀντιστροφῆς νῦν περὶ τῆς εἰς
ἀδύνατον ἀπαγωγῆς λέγει καὶ τί διαφέρει ἡ ἐν συλλογισμῷ ἀντιστροφὴ τῆς
εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. διαφέρει οὖν τούτῳ, ὅτι ἐπὶ τῆς ἀντιστροφῆς δεῖ
πρῶτον συλλογισμὸν γενέσθαι, εἰθ' οὗτως ἀντιστροφήν, ἐπὶ δὲ τῆς εἰς ἀδύ-
15 νατον ἀπαγωγῆς καὶ ἄνευ τοῦ γενέσθαι συλλογισμὸν δυνατὸν δεῖξαι τὸ ἄτοπον
ἐπόμενον. ἔτι διαφέρει, ὅτι ἐπὶ τῆς ἀντιστροφῆς δυνατὸν καὶ εἰς τὸ ἐναντίον 35
καὶ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀντιστρέψαι, ἐπὶ δὲ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπα-
γωγῆς οὐκέτι εἰ μὴ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον μόνον· ἐπεὶ εἰ εἰς τὸ ἐναν-
τίον ληφθείη, ἡ οὐ δείκνυσι συλλογιστικὴν συζυγίαν, ἡ εἰ γίνεται συλλο-
20 γιστική, οὐδὲν ἄτοπον ἔπειται. ἔτι διαφέρει, ὅτι ἐπὶ τῆς ἐν συλλογισμῷ
ἀντιστροφῆς δείκνυται τῆς μιᾶς προτάσεως ἡ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον
ἡ τὸ ἐναντίον, ἐπὶ δὲ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς ἐπὶ τῆς μιᾶς προ-
τάσεως μόνον ἀντιφατικῶς προηγουμένης ἄτοπον ἐπόμενον δείκνυται. ταῦτα 40
μὲν διαφέρει ἡ ἐν συλλογισμῷ ἀντιστροφὴ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς.
25 ὕσπερ δὲ ἡ ἀντιστροφὴ ἐπὶ τῶν τριῶν σχημάτων ἐδείκνυτο διὰ δυνατὸν
γενέσθαι. οὗτοι καὶ ἡ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγὴ ἐπὶ τῶν τριῶν σχημάτων
ἔσται. δεῖξει δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς τὸ καθόλου
καταφατικὸν ἐν πρώτῳ σχήματι δειγμῆσαι οὐ δυνατόν, ἀλλ' ἐν δευτέρῳ
καὶ τρίτῳ. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ σχήματι δείκνυσι τὰς ἄλλας τρεῖς συλλογιστικὰς
30 συζυγίας. λέγει δὲ πρῶτον πῶς γίνεται ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγή, ὅτι λαμ- 45
βάνομεν τὸ συμπέρασμα τὸ ἐξ ἀρχῆς καὶ τὸ τούτῳ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον
καὶ μίαν πρότασιν ἀληθῆ καὶ δείκνυμεν ἔπεισθαι τῇ ἑτέρᾳ προτάσει ἄτοπον
τι καὶ ἀδύνατον.

2 τε om. t Arist. 4—7 μείζω et ἐλάττω ubique t 5 post τρίτου add. σχή-
ματος U 6 σχήματι om. B 7 ἀνασκευάζονται Bt 8 περὶ τῆς εἰς
ἀδύνατον ἀπαγωγῆς inser. BU 11 post νῦν add. λέγει U 12 καὶ λέγει τι U
16 post δυνατὸν add. ὅτι U 17 ἀντιδιαστέψαι U 18 εἰς alt. om. Bt
22 ἐπὶ alt. superser., ut videtur, B¹ 23 προηγουμένης t: προηγούμενον B: προηγου-
μένως U 24 post μὲν add. τι U post ἀπαγωγῆς add. καὶ φησίν. ὅτι U
25 δὲ om. U an δύναται? cf. ad p. 429,9 27 δεῖξει] p. 61a35sq.
καὶ superser., ut videtur, B² 29 τῷ om. U auto δείκνυσι del. δεῖ U
31 τὸ ἐξ ἀρχῆς τὸ συμπέρασμα καὶ τούτῳ t

p. 61a21 "Ομοιον γάρ ἐστι τῇ ἀντιστροφῇ.

CVI^r

"Ομοιον τῇ ἀντιστροφῇ φησιν, δτι ὡςπερ ἡ ἀντιστροφὴ ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασι γέγονεν, οὗτως καὶ ἡ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγὴ ἐν τρισὶ σχήμασι γενήσεται. τούτῳ μὲν κοινωνεῖ. διαφέρει δὲ οἷς προειρήκαμεν 5 ἡ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγὴ τῆς ἀντιστροφῆς. |

p. 61a27 Οἶον εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, μέσον δὲ τὸ Γ, CVI^v ἐὰν ὑποτεθῇ τὸ Α μὴ παντὶ ἡ μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχειν τῷ δέ γε Γ παντί, δπερ ἦν ἀληθές, ἀνάγκη τὸ Γ τῷ Β ἡ μηδενὶ ἡ μὴ παντὶ ὑπάρχειν.

10 Βούλεται τὸ λεχθὲν διὰ παραδείγματος δεῖξαι. οἶον τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα δτι τὸ Α παντὶ τῷ Β. εἰ δέ τις τοῦτο ἔρει 5 φεῦδος, ἐξ ἀνάγκης συγχωρεῖ ἡ τὸ ἐναντίον ἀληθὲς εἶναι ἡ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον· οὐκοῦν εἰ οὐ συγχωρεῖ τῷ Β τὸ Α ὑπάρχειν, ἡ οὐδενὶ 15 ὑπάρχει ἡ οὐ παντί. οὐκοῦν ἐν δευτέρῳ δείκνυται σχήματι τὸ ἄτοπον οὗτως· τὸ Α τῷ μὲν Β ἡ μηδενὶ ἡ οὐ παντί, τὸ Α παντὶ τῷ Γ· συμπέρασμα δτι τὸ Γ ἡ οὐδενὶ τῷ Β ἡ οὐ παντί. εἰ δὲ τοῦτο ἄτοπον, τὸ συναχθῆναι τὸ Γ τῷ Β ἡ οὐδενὶ ἡ οὐ παντί, φεῦδος τοῦτο, ἀληθὲς ἄρα τὸ παντί, δπερ πρότερον εἰρήκαμεν. οὗτως ἐν δευτέρῳ σχήματι διὰ τοῦ 20 ἔπεισθαι ἀδύνατον τι ἐδείχθη τὸ καθόλου καταφατικόν. οὗτως οὖν οὐδὲν μόνον ἐπὶ τοῦ πρώτου σχήματος ποιεῖν δυνατὸν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

p. 61a31 'Ομοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων σχημάτων.

Τὸ ἀνάπαλιν ὥφειλεν εἰπεῖν, δτι δσα διὰ τοῦ ἀδυνάτου δείκνυται, καὶ τῇ ἀντιστροφῇ δείκνυται, δσα δὲ διὰ τῆς ἀντιστροφῆς, οὐκέτι διὰ τοῦ 15 ἀδυνάτου· ἐπὶ πλέον γάρ ἡ ἀντιστροφὴ τῆς δι' ἀδυνάτου.

25 p. 61a34 Τὰ μὲν οὖν ἄλλα προβλήματα πάντα δείκνυται διὰ τοῦ ἀδυνάτου.

Τὰ ἄλλα πάντα προβλήματα καὶ συμπεράσματα δείκνυται διὰ τοῦ πρώτου σχήματος, οἶον τὸ ἀποφατικὸν τό τε καθόλου καὶ τὸ μερικὸν καὶ τὸ μερικὸν καταφατικόν· τὸ δὲ καθόλου καταφατικὸν δείκνυται μὲν ἐν 30 δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι, οὐ μέντοι ἐν πρώτῳ. καὶ ἐπὶ παραδειγμάτων ποιεῖται τὸν λόγον. ὑποκείσθω δὲ οὗτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ἡ οὐ

7 post α add. ἡ Arist. (om. n) γε om. Arist 8 ἡ prius om. U 10 οἶον
scripsi cf. ad p. 429,8: ὅτι B Ut 11 ὅτι om. Ut 14 σχήματι δείκνυται B
15 ἡ prius om. B 16 τῷ—τὸ t itemque vs. 17 τὸ alt. superscr. B
19 οὖν Bt: ω; U 23 διὰ τῆς Bt: δι' U 25 ἀρχὴ τοῦ α σχήματος inscr. U
πάντα om. U 30.31 παραδείγματος ποιοῦμεν U

παντί· εῖτα προσληφθήτω ἡτοι μείζων πρότασις ἄλλη ἢ ἐλάττων. εἰ μὲν CVI^v προσληφθῇ οἰαδῆποτε μείζων ἄλλη, ἀσυλλόγιστος γίνεται ἢ συζυγία διὰ τὸ τὴν ἐλάττων εἶναι ἀποφατικὴν καθόλου ἢ μερικὴν ἀποφατικήν. εἰ δὲ ἐλάττων προσληφθῇ πρότασις ὥστε εἶναι τὸ B παντὶ τὸ Δ, εἰ μὲν ἡ 5 μείζων καθόλου ἀποφατικὴ εἴη, συνάγεται συλλογισμὸς ἀποφατικός· εἰ δὲ μερικὴ εἴη ἀποφατική, οὐ συνάγεται διὰ τὸ τὴν μείζω μερικὴν γενέσθαι. ἐὰν οὖν προσληφθῇ τὸ B παντὶ τῷ Δ τοῦ A ὅντος οὐδενὶ τῷ B, ψεῦδες μὲν ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀποφατικόν, ἀλλ' οὐ συνάγει τὸ ἀντικείμενον ἀληθές, ὅπερ ἦν· ὑπέκειτο γάρ παντί.

10 p. 61a 38 'Οποτερωθενοῦν τῆς προτάσεως λαμβανομένης.

"Ητοι ἄνωθεν καὶ μείζων ἢ κάτωθεν καὶ ἐλάττων· ἀναπόδεικτος γάρ γίνεται.

p. 61b 3 Εἰ γάρ τὸ A μηδενὶ τῷ B, τὸ δὲ B παντὶ τῷ Δ, τὸ A οὐδενὶ τῷ Δ.

15 "Ωσπερ οὖν εἰρήκαμεν, εἰ ληφθείη τὸ A οὐδενὶ τῷ B, τὸ B παντὶ τῷ Δ, συμπέρασμα δτὶ τὸ A οὐδενὶ τῷ Δ. καὶ ὑποκείσθω τοῦτο ψεῦδος. τὸ δὲ ψεῦδος διὰ τί ἡχολούμησεν; διὰ τὸ λαβεῖν ἡμᾶς τὴν μείζω ἀποφατικήν. ἀλλ' οὐ πάντως, εἰ μηδενὶ τὸ A τῷ B ὑπάρχειν ψεῦδος, ἤδη ἀληθές τὸ παντί, ἀλλὰ μᾶλλον ἀληθές τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἤπερ 40 τὸ ἐναντίον εἰπεῖν. ὥστε τοῦ ἀτόπου ἀκολουθήσαντος τῆς πρώτης καὶ μείζονος προτάσεως ψεῦδοῦς οὕσης διὰ τῆς ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς, εἰ ψεῦδος τὸ οὐδενί, ἀληθής ἄρα τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ τινί, οὐ μέντοι τὸ παντί. Ζητεῖ ἀκριβῶς διὰ τούτων ἐδείχθη δτὶ διὰ τῆς ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς ἐν πρώτῳ σχήματι οὐ δείκνυται τὸ καθόλου καταφατικόν. τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν 25 καὶ μερικὸν καταφατικόν τε καὶ ἀποφατικὸν δείκνυται ἐν πρώτῳ σχήματι.

p. 61b 11 'Ὑποκείσθω γάρ τὸ A μηδενὶ τῷ B ὑπάρχειν· τὸ δὲ B εἰλήφθω παντὶ ἢ τινὶ τῷ Γ.

Διὰ ταύτης τῆς ὑποθέσεως βούλεται δεῖξαι τὸ μερικὸν καταφατικὸν συναγόμενον διὰ τὸ ἀτοπὸν ἐπεσθαι τῇ ἄλλῃ πρώτῃ λήψει. ὑποκείσθω 30 γάρ ἢ πρώτη λῆψις αὗτη· τὸ A οὐδενὶ τῷ B, τὸ B παντὶ τῷ Γ ἢ τὸ B 50 τινὶ τῷ Γ· συμπέρασμα, εἰ μὲν τὸ B παντὶ τῷ Γ, τὸ A οὐδενὶ τῷ Γ· εἰ

1 ἢ ἐλάττων Bt αν μὲν <οὖν>? 2 ἄλλη BU: ἀν ἢ T 4 προσληφθείη U
 3 e ḍ, ut videtur, corr. B post μὲν add. καὶ B Ut: om. T 5 εἴη om. U: ἢ t
 8 μὲν ἔσται—p. 454,22 ὡς ἡδονὴ καὶ χαρά om. B, pro quo notati sunt usque ad p. 452,31
 λαμβάνομεν GT fort. ἔστω ἀλλ' οὖν t 9 post ὅπερ add. οὐκ U 10 τῆς
 πρωτ. λαμβανομένης om. U 11 ante ἵτοι repetit ὑποτέρωθεν οὐκ U 12 τοι
 γίνεται om. t γάρ γίνεται scripsi: γάρ (i: γίνεται TU 13 post ḍ del. τὸ 3 παντὶ^v
 τῷ ḍ G 15 οὖν Ut: ḍ GT 18 μηδὲ G ὑπάρχει GTt 19 κείμενον TUt
 ἤπερ scripsi: εἴπερ TUt: ὡς τοίνυν G 20 ὥστ' εἰ, om. τοῦ U τὸ ἀτοπὸν G
 21–23 εἰ ψεῦδος—ἀπαγωγῆς om. GTt 24 δὲ om. G 25 καὶ prius om. U τε om. GU
 29 τῇ ἄλλῃ προσλήψει G 30. 31 ἢ τὸ 3 τινὶ U: τὸ α οὐδενὶ GTt 31 τὸ ἃ (ante συμπ.) G

δὲ τινὶ τῷ Γ τὸ Β, συμπέρασμα δτὶ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ. ἀλλὰ τοῦτο ἔστω ἀδύνατον. οὐκοῦν εἰ ἀδύνατον γκολούθησε διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν τὸ Α τῷ Β παντὶ ἀλλ’ οὐδενί, ἀνάγκη τινὶ ὑπάρχειν.

p. 61b 17 Οὐδ’ ὅταν τὸ ἐναντίον τῷ συμπεράσματι ὑποτεθῆ, οἷον
5 τὸ τινὶ μὴ ὑπάρχειν.

Ἐάν οὖν, φησί, λάβωμεν τοῦ ΑΒ ἀλλην πρότασιν ἀντικειμένην, οἷον τὸ Γ τινὶ τῷ Α, τὸ Α παντὶ τῷ Β, οὐ γίνεται | συλλογισμός, δτὶ ἡ ΚVII^η μείζων μερικὴ ἐγίνετο.

p. 61b 18 Φανερὸν οὖν δτὶ τὸ ἀντικείμενον ὑποθετέον.

10 Εἰ γὰρ συμπέρασμα συνήχθη οὐδενὶ ἢ οὐ παντὶ διὰ τὸ ὑποκεῖσθαι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, ψεῦδος δέ ἐστι τὸ συμπέρασμα (διὰ τί; διὰ τὸ τὴν μείζω ψεῦδη εἶναι), ἀνάγκη ἄρα τὸ ἀντικείμενον ἀληθὲς τὸ τινί, δτὶ τὸ Α 5 τινὶ τῷ Γ. ἀλλ’ εἰ τοῦτο ἀληθές, ἀνάγκη τὴν μείζω πρότασιν τὴν ΑΒ παντὶ ὑπάρχειν, τὴν δὲ ΒΓ τινὶ ὑπάρχειν. οὗτω διὰ τοῦ ἀτόπου ἐδείχθη 15 ἐν πρώτῳ σχήματι τὸ μερικὸν καταφατικόν.

p. 61b 19 Πάλιν ὑποκείσθω τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχειν.

Νῦν διὰ ταύτης τῆς ὑποθέσεως βιούλεται δεῖξαι ἀτοπον ἐπόμενον· εἶτα διὰ τοῦ ἀτόπου ἐκείνου δείκνυσι τὸ οὐδενὶ συναγόμενον οὕτως· τὸ Γ παντὶ τῷ Α, τὸ Α τινὶ τῷ Β, τὸ Γ ἄρα τινὶ τῷ Β. ἀδύνατον καὶ ψεῦδος διὰ 20 τί συνήχθη; διὰ τὸ ληφθῆναι παντὶ τὴν μείζω. εἰ τοῦτο οὖν ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐδενί. ὅμοιώς καὶ εἰ ἡ ΑΙ' ληφθῆ δτὶ οὐδενὶ ὑπάρχει, δειχθή· 15 σεται τὸ ἀτοπον καὶ συναχθῆσεται, ως ἐδείξαμεν τὸ πρῶτον, δτὶ τινὶ ὑπάρχει. εἰ δὲ λάβῃς μὴ πρὸς τῷ Α τὴν ἀλλην πρότασιν ἀλλὰ πρὸς τῷ Β, οὐ γίνεται συλλογισμὸς διὰ τὸ γενέσθαι τὴν μείζω μερικήν.

25 p. 61b 26 Ὅποκείσθω γὰρ παντὶ τῷ Β τὸ Α ὑπάρχειν, καὶ τὸ Γ τῷ Α εἰλήφθω παντί.

Βούλεται δεῖξαι διὰ τούτων, δτὶ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον εἰ ληφθῆ, δείκνυται τὸ ἀτοπον, εἰ δὲ τὸ ἐναντίον, οὐ δείκνυται ἀτοπόν τι ὑπάρχον. οἷον εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Α, συμπέρασμα δτὶ τὸ Γ

3 ἀλλ’ οὐδενὶ om. U 4. 5 ἐὰν δὲ πρὸς τῷ α κτλ. lemma ponendum censeo
6 an τὸ? 7 τῷ ἢ GTt: τῷ β U 8 μείζων] ν superscr. U² ἐγένετο U
9 post ἀντικείμενον add. οὐ παντὶ U θετέον U 14 βῆ δὲ U γ om. T
17 διὰ ταύτης νῦν G 19 ἄρα om. U fort. ἀδύνατον ⟨δν καὶ ψεῦδος· τὸ ἀδύνατον⟩
19. 20 διὰ τί om. G: διὰ τοῦ T 20 πάντως G 21 εἰ superscr. T ἡ om. U
22 τὸ alt. om. aut evan. G 23 ὑπάρχειν U τὸ β Gt 25 τὸ α παντὶ³
τῷ β GT ὑπάρχειν om. Arist. (habet An) 27 δι’ αὐτῶν GT τὸ om. T
28 δείκνυσι U τι superscr. G 29 καὶ τὸ—α om. GT

παντὶ τῷ Β ὑπάρχει. εἰ δὲ τοῦτο ὑποτεθῆ ψεῦδος, οὐ πάντως ἀληθὲς CVII^r τὸ ἀντικείμενον τούτῳ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπάγοντες αἱρούμεθα. φανερὸν οὖν δτὶ (εἰς) τὸ ἀδύνατον ἀπάγοντας τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ληπτέον καὶ 25 οὐ τὸ ἐναντίον.

5 p. 61b30 Ὁμοίως δὲ καν εἰ πρὸς τῷ Β ἐλήφθη ἡ ἔτερα πρότασις.

Ἐὰν λοιπὸν βουληθῶμεν δεῖξαι τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν διὰ τοῦ ἀδυ-
νάτου, δψείλομεν ὑποθέσθαι τὸ ἀντικείμενον ἀντιφατικῶς τὸ παντί, καὶ
οὗτως ἔπειται ἄτοπον καὶ εἰσάγεται τὸ οὐ παντί. οἷον τὸ Γ παντὶ τῷ Λ,
καὶ τὸ Λ παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα δτὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Β. εἰ δὲ τοῦτο
10 ψεῦδος, ἀληθὲς ἄρα τὸ οὐ παντί. ὅμοίως καὶ εἰ τὸ ΑΓ ἡ στερητικόν·
καὶ γὰρ οὗτω γίνεται συλλογισμὸς τοῦ τινὶ μὴ ὑπάρχειν ὑγιῶς. 35

p. 61b38 Ἐὰν δὲ πρὸς τῷ Β ἡ τὸ στερητικόν, οὐδὲν δείκνυται.

Ἐάν, φησί, πρὸς τῷ μείζονι ἄκρῳ ἡ τὸ στερητικόν, ποιεῖ συλλογισμὸν
μερικὸν ἀποφατικόν. ἐὰν δὲ πρὸς τῷ ἐλάττονι, οὐ ποιεῖ διὰ τὸ ἀποφατικὴν
15 εἶναι τὴν ἐλάττω πρότασιν ἐν πρώτῳ σχήματι.

p. 61b41 Εἰ γὰρ τὸ Α τινὶ τῷ Β, τὸ δὲ Γ παντὶ τῷ Α. 40

"Ωσπερ ὑποτεθὲν δτὶ τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει, τοῦτο δὲ ψεῦδος δν
ἔπειται τὸ οὐδενί, οὗτω καὶ τὸ οὐδενὶ ὑποτεθὲν ψεῦδος ἔπειται τὸ τινί.

p. 62a4 "Ετι οὐ παρὰ τὴν ὑπόθεσιν συμβαίνει τὸ ἀδύνατον.

20 Βούλεται διὰ τούτου δεῖξαι δτὶ ἐπὶ τοῦ τετάρτου τρόπου τοῦ πρώτου
σχήματος, εἰ ὑποτεθῆ διὰ τῆς ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς τὸ ἐναντίον, οὐδὲν δν
ἄτοπον ἔπειται. οἷον τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β· εἰ γὰρ μὴ ἐνδέχεται, τὸ τιγί·
τὸ δὲ τινὶ τῷ οὐ παντὶ οὐ μάχεται. ὥστε δψείλομεν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντι-
κείμενον λαμβάνειν τὸ παντί, ἵνα τοῦτο δεῖξωμεν ἄτοπον, καὶ μὴ τὸ τινὶ
25 ὑπάρχειν.

2 τοῦτο U ἀπάγοντας ἐρούμεθα GTt post αἱρούμεθα add. πρὸς (e corr. U²)
δὲ τὸ μὴ παντὶ ὑπάρχῃ, ὑποθετέον παντὶ καὶ τὰ ἔτις U 3 (εἰς) τὸ ἀδύνατον scripsi: τοῦ
ἀδυνάτου GTUt 5 καν Ut (n): καὶ GT Arist. τὸ β Gt ἐλήφθην T: ληφθείη
Arist. (ληφθῇ C) 6 τὸ om. G 9 καὶ om. G post τῷ β alt. add. καὶ τὸ
α παντὶ τῷ β U 11 οὗτως γὰρ καὶ οὗτω U ante συλλ. add. ὁ U post
ὑγιῶς add. καὶ γὰρ οὗτω γίνεται συλλογισμὸς U 12 πρὸς τὸ GU τὸ om. GT
13 ἐάν—στερητικόν om. GT 14 τὸ ἐλαττον GT 16 τῷ β' τινὶ t τινὶ (ante
τῷ a) T 17 τῷ T a scripsi: γ̄ GTUt cf. vs. 22 18 οὐδενὶ—
ἔπειται τὸ om. GT 19 οὐδὲ U (n): δὲ οὐ t 20 δτὶ ὁ τέταρτος τρόπος U
21 ἀδυνάτου iterat T 22 οἷον—24 ἄτοπον om. GT a scripsi: γ̄ Ut cf. vs. 17
23 τῷ t: τὸ U 24 δεῖξομεν t

p. 62a11 Φανερὸν οὖν ὅτι οὐ τὸ ἐναντίον ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον
ὑποθετέον. |

Φανερὸν οὖν, φησίν, ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι δείκνυντες διὰ τῆς ΣVII^v
εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς τὸ συμπέρασμα τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ληπτέον
ἢ καὶ οὐ τὸ ἐναντίον. καὶ οὕτως ἔσται ἔνδοξον ἐκεῖνο τὸ ἀξίωμα τὸ λέγον
ἢ τὴν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν εἶναι τὴν διαιροῦσαν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ
ψεῦδος. ἔστι δὲ ἡ ἀντίφασις ἡ διαιροῦσα ἀεὶ καὶ οὐχὶ ἡ ἐναντίως ἀντι-
κείμενη τὸ γάρ ἐναντίον οὐκ ἀξιοῦται οὔτε ἀεὶ διαιρεῖν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ 10
ψεῦδος οὔτε ἄτοπόν τι συνάγειν πολλάκις. διὰ τοῦτο εἴπεν οὐδετέρως.

10 p. 62a22 Ἐν δὲ τῷ μέσῳ καὶ τῷ ἐσχάτῳ καὶ τοῦτο δείκνυται.

Πληρώσας τὴν ἀδυνάτου δεῖξιν ἐν πρώτῳ σχήματι νῦν ἥλθεν δεῖξαι 15
καὶ ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ. καὶ φησὶν ὅτι πάντα τὰ συμπεράσματα συνά-
γεται διὰ τῆς εἰς τὸ ἄτοπον ἀποδείξεως ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι.
ἀλλ’ εἰδέναι δεῖ ὅτι οὐ προσεγγίζει οὐδὲ πρώτως συνάγεται ἢ τὰ καταφατικὰ
15 ἐν δευτέρῳ σχήματι ἢ τὰ καθόλου ἐν τρίτῳ σχήματι, ἀλλὰ συνάγεται τῇ
τῶν ἄλλων ἀναιρέσει [ὑποκείσθω]. ὑποκείσθω οὖν ἐν δευτέρῳ σχήματι δεῖξαι
τὸ καθόλου καταφατικόν, οἷον ὅτι τὸ Α παντὶ ὑπάρχει τῷ Β. εἰ γάρ τοῦτο 20
ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐ παντί· καὶ προσληφθήτω ἄλλη πρότασις ἀληθής ἢ
λέγουσα τὸ Α παντὶ τῷ Γ· συμπέρασμα διὰ τὸ Γ οὐ παντὶ τῷ Β, ὅπερ ἔστω
20 ἐναργῶς ψεῦδος. τὸ ψεῦδος διὰ τί ἡκολούθησεν; οὐ διὰ τὴν ἀληθῆ πρό-
τασιν ἀλλὰ διὰ τὴν ψεῦδη τὴν λέγουσαν τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β ψεῦδος
τοῦτο· ἀληθής ἄρα τὸ παντί. οὕτω τὸ καθόλου καταφατικόν. φησὶ δὲ ὅτι,
εἰ λάβωμεν πάλιν τὴν ἀδύνατον δεῖξιν ως ἐπὶ τοῦ ἐναντίου, οὐ δείκνυται
τὸ ἐναντίον. εἰ γάρ λάβωμεν, τὸ Α τῷ Β παντί· εἰ δὲ μή, ὑποκείσθω 25
οὐδενί. εἶτα εἰ τοῦτο, δειχθῆ ἄτοπον. ἀτόπου δὲ ὅντος οὐδὲν μᾶλλον τὸ
παντὶ τοῦ τινὶ λαμβάνομεν, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ τινί. ὅστε οὐ τὸ ἐναντίον
ληπτέον ἀλλὰ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον.

p. 62a28 Ἐὰν δὲ τὸ ἐναντίον ὑποτεθῆ, συλλογισμὸς μὲν ἔσται.

"Οταν, φησί, τὸ ἐναντίον ληφθῆ ἐπὶ τῆς δι' ἀδυνάτου δεῖξεως καὶ μὴ
30 τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον, γίνεται συλλογισμός, ἀλλ' οὐκέτι συνάγεται τὸ
προκείμενον ἀληθής, τουτέστι τὸ παντί· εἰ γάρ λάβωμεν τὸ μηδενὶ ως
ψεῦδος, οὐκ ἔστι τοῦ μηδενὶ ψευδοῦς ὅντος ἀληθῆς τὸ παντὶ ἀλλὰ τὸ τινί.

3 post φησίν add. ἢν GT	3.4 τῆς ἀδυνάτου G	6 τὸν διαιροῦντα G
8 ἐναντίως T	10 ἀρχὴ τοῦ βῆ σχήματος inser. TU	καὶ alt. om. GT
14 οὐδὲ (post ὅτι) G	post τὰ add. καθόλου Tt, καθόλου τὰ U	16 ὑποκείσθω
alt. delevi	20 τῷ τοῦ G	22 οὕτω] οὐ πρὸς, ut videtur, G
ὅτι U	25 μηδενὶ G	28 μὲν t Arist.: om. GTU
τὸ add. εἰ Ut	οἱ' om. G	29 ὅτι Tt
	32 οὐκ ἔστι scripsi: οὐκέτι GTUt	ante

p. 62a32 "Οτι δε τινὶ τῷ Β ὑπάρχει τὸ Α· ὑποκείσθω γὰρ τὸ ΟVII^v
Α μηδὲνὶ τῷ Β ὑπάρχειν, τῷ δὲ Γ παντὶ ὑπαρχέτω. 35

"Εδειξε πῶς συνάγεται ἐν δευτέρῳ σχήματι τὸ καταφατικὸν καθόλου·
νῦν βούλεται δεῖξαι πῶς συνάγεται τὸ μερικὸν καταφατικόν. ὑποκείσθω
5 οὖν δτι τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει. εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐδενί·
καὶ προσληφθῆτω ἀλλῇ ἀληθῆς ή λέγουσα τὸ Α παντὶ τῷ Γ· συμπέρασμα
δτι τὸ Γ οὐδὲνὶ τῷ Β. ἔστω δὲ τοῦτο ἐναργῶς ψεῦδος. τὸ ψεῦδος ἡκολού- 40
θησεν οὐ διὰ τὴν ἀληθῆ πρότασιν ἀλλὰ διὰ τὴν ψεῦδη τὴν λέγουσαν τὸ Α
οὐδὲνὶ τῷ Β. εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς ἄρα δτι τὸ Α τινὶ τῷ Β. ἐάν
10 δὲ ὑποτεθῇ τὸ <οὐ> παντί, τουτέστιν ἐάν τὸ ἐναντίον ληφθῇ, οὐ δείκνυται τὸ
ζητούμενον.

p. 62a37 Πάλιν ὑποκείσθω τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχειν, τῷ δὲ Γ
μηδὲνὶ ὑπαρχέτω.

Εἰ βούλομεθα δεῖξαι δτι τὸ Α οὐδὲνὶ τῷ Β, ληφθῆτω δτι τινί, εἰτ'
15 ἀληθῆς πρότασις ή λέγουσα τὸ Α οὐδὲνὶ τῷ Γ· συμπέρασμα δτι τὸ Γ
οὐ παντὶ τῷ Β, ὅπερ ἔστι [τοῦτο] ἐναργῶς ψεῦδος. τὸ ψεῦδος ἡκολούθησε
διὰ τὸ λαβεῖν ἡμᾶς τὴν ψεῦδη τὴν λέγουσαν τὸ Α τινὶ τῷ Β· ἀληθὲς
ἄρα δτι τὸ Α οὐδὲνὶ τῷ Β.

p. 62a40 "Οτι δὲ οὐ παντὶ τῷ Β τὸ Α. 50

20 Περὶ τοῦ μερικοῦ ἀποφατικοῦ νῦν λέγει πῶς συνάγεται.

p. 62b2 Φανερὸν οὖν δτι πάντες οἱ συλλογισμοὶ γίνονται διὰ τοῦ
μέσου σχήματος.

Εἰ βούλομεθα δεῖξαι τὸ μερικὸν ἀποφατικόν, δτι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β,
ληφθῆτω δτι παντί, εἰτα καὶ ή μείζων πρότασις ως ἀληθῆς, δτι τὸ Α
25 οὐδὲνὶ τῷ Γ· συμπέρασμα δτι τὸ Γ οὐδὲνὶ τῷ Β, ὅπερ ἔστιν ἐναργῶς
ψεῦδος. τὸ ψεῦδος διὰ τί ἡκολούθησε; δῆλον δτι οὐ διὰ τὴν ἀληθῆ ἀλλὰ
ψεῦδος. διὰ τὴν ψεῦδη τὴν λέγουσαν τὸ Α παντὶ τῷ Β. εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ΟVIII^v
διηθὲς ἄρα τὸ οὐ παντί. Ὅστε φανερὸν δτι ἐν δευτέρῳ σχήματι πάντα
τὰ συμπέρασματα συνάγεται.

1 ὅτε Arist. (sed δτι ΑΒCuefn) post δὲ add. καὶ U τῶν β T γὰρ
om. t Arist. 2 ὑπάρχειν (post παντὶ) T 5 ὑπάρχει om. G 6 ἀληθῶς GTt
7 τὸ σ. G post τὸ alt. add. δὲ GT 10 οὐ prius addidi τουτέστιν scripsi:
οὖτε GTut ἐάν om. G 12 τὸ δὲ U 14 τῷ β—15 οὐδὲνὶ mrg. U²
εἰτ² U²: γτε GTt cf. vs. 24 16 an ἔστω? at cf. vs. 25 τοῦτο delevi cf. vs. 7
τὸ ψεῦδος U: τοῦτο δὲ G: om. Tt 23 post δεῖξαι add. δτι GTt 26 οὐ om. T
29 συνάγονται G

p. 62b5 Ὁμοίως δὲ καὶ διὰ τοῦ ἐσχάτου.

CVIII^r

Πληρώσας περὶ τοῦ δευτέρου σχήματος νῦν λέγει περὶ τοῦ τρίτου. καὶ φησὶν ὅτι ἐν τούτῳ δλα συνάγεται τὰ συμπεράσματα, ὥστε καὶ τὸ καθόλου καταφατικόν. ὑποκείσθω γάρ ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Β κατὰ ἀλή-
5 θειαν· εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐ παντί· εἶτα καὶ ἄλλη προσληφθήτω πρότασις ἡ λέγουσα τὸ Γ παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα ὅτι τὸ Α οὐ παντὶ 10 τῷ Γ. ἔστω δὲ τοῦτο ψεῦδος. τὸ ψεῦδος διὰ τί ἡκολούθησε; διὰ τὸ εἰπεῖν τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β. εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ παντί. οὕτω τὸ καθόλου καταφατικόν.

10 p. 62b11] Ἄλλὰ πρὸς τὸ τινὶ ὑπάρχειν αὗτη ληπτέα ἡ ὑπόθεσις.

Εἰ, φησί, βουλόμεθα τὸ μερικὸν καταφατικὸν δεῖξαι, ληπτέον ὅτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β· συμπέρασμα ὅτι τὸ Α οὐ παντὶ 15 τῷ Γ, ὅπερ ἔστω ἐναργῶς ψεῦδος. τὸ ψεῦδος διὰ τί ἡκολούθησεν; διὰ τὴν ψεῦδη πρότασιν τὴν λέγουσαν τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β. εἰ δὲ αὗτη ψεῦδης, 15 ἀληθῆς ἄρα ἡ τινί. οὕτως ἡ μερικὴ καταφατική.

p. 62b14 "Οτι δὲ οὐδενὶ τῷ Β ὑπάρχει τὸ Α, ὑποκείσθω τινὶ ὑπάρχειν.

"Οτε βουλόμεθα δεῖξαι τὸ καθόλου ἀποφατικόν, ληπτέον ψεῦδος τὸ μερικὸν καταφατικὸν οὕτως· τὸ Α τινὶ τῷ Β, τὸ Γ παντὶ τῷ Β· συμπέ-
20 ρασμα ὅτι τὸ Α τινὶ τῷ Γ, ὅπερ ἔστω ἐναργῶς ψεῦδος. τὸ ψεῦδος οὖν διὰ τί ἡκολούθησε; διὰ τὴν ψεῦδη πρότασιν τὴν λέγουσαν τὸ Α τινὶ τῷ Β. εἰ δὲ ψεῦδης αὗτη, ἀληθῆς ἄρα ἡ οὐδενί, ὥστε εἶναι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β. οὕτω καὶ τὸ καθόλου ἀποφατικόν.

p. 62b18 Ἐὰν δὲ ὑποτεθῇ παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν τὸ Α, οὐ δείκνυ-
25 ται τὸ προτεθέν.

Ἐὰν ὑποτεθῇ τὸ ἐναντίον, οὐ δείκνυται τὸ προκείμενον. εἰ γάρ ὑπο-
τεθῇ τὸ Α παντὶ τῷ Β καὶ δειχθῇ τοῦτο ψεῦδος, οὐδὲν μᾶλλον τὸ οὐδενὶ ἀλη-
θεύει τοῦ (οὐ) παντί, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ οὐ παντὶ ἀληθεύει· ἡμεῖς δὲ σκοποῦμεν
δεῖξαι ὅτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β. πότε οὖν δεῖξαι; δτε λάβωμεν ὅτι τὸ Α
30 τινὶ τῷ Β· ἐπὶ τούτου γάρ ἀτοπὸν ἔπειται ὑποτεθέντος.

30

1 ἀρχὴ τῶν γῆ σχήματος inser. TU δὲ om. T 3 ὅτι—4 καταφατικόν iterat,
iterata del. U δλω G τὰ συμπεράσματα om. G 4 γάρ ὅτι om. U
6 γ Ut: α GT 7 ἔστι GTt 10 τὸ superscr. G² ληπτέα om. G
11 φησὶν εἰ GTt 12 τινὶ supra παντὶ scr. U 13 ἔστιν G τὸ ψεῦδος
διὰ τὸ TUt: τοῦτο δὲ G 15 ἀληθὲς T: om. G 16 ὅτε Arist. (sed ὅτι ABCun)
δὲ superscr. G: om. T 21 διὰ τὸ ἡκολούθησε om. G πρότασιν om. G 22 ἡ
om. Tt 25 πρότερον U 28 οὐ prius addidi παντός (ante ἀλλὰ) Gt
29 δεῖξαι alt. supra del. λάβωμεν scr. G: fort. δεῖξομεν

p. 62b20 Εἰ γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ ΟVIII^r
Α ὑπάρχει τινὶ τῷ Γ.

'Εὰν βουλώμεθα τὸ μερικὸν ἀποφασικὸν δεῖξαι, ληπτέον τότε ὅτι τὸ
5 Α παντὶ τῷ Β καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα ὅτι τὸ Α τινὶ τῷ
Γ ὑπάρχει. ἔστω δὲ καὶ τοῦτο ἐναργῶς ψεῦδος. τὸ ψεῦδος διὰ τί ἡκαλού-
θησεν; διὰ τὴν ψεῦδη πρότασιν τὴν λέγουσαν τὸ Α παντὶ τῷ Β. εἰ δὲ οὗ
τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς ἄρα τὸ οὐ παντί. οὗτον καὶ τὸ μερικὸν ἀποφασικόν.

p. 62b23 'Εὰν δὲ ὑποτεθῇ τινὶ ὑπάρχειν.

'Εὰν ληφθῇ τὸ τινὶ ως ἐναντίον, οὐ δείκνυται τὸ προκείμενον, ως
10 εἴρηται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν.

p. 62b26 Δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἐν τῷ μέσῳ σχήματι.

40

Καλῶς εἶπεν ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι δείκνυται πως τὸ κατα-
φατικόν· τὸ γὰρ 'πως' προσέμηκεν, ἐπειδὴ οὐ προσεχῶς συνάγεται, ἀλλὰ
τῇ τῶν ἄλλων ἀναιρέσει συνάγεται.

15 p. 62b29 Διαφέρει δὲ ἡ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπόδειξις τῆς δεικτικῆς.

Βούλεται διὰ τούτων ὁ Ἀριστοτέλης παραδοῦναι τὴν διαφορὰν τῆς
δι' ἀδυνάτου δείξεως καὶ τῆς δεικτικῆς. καὶ φησὶν ὅτι διαφέρει κατὰ τὰς
προτάσεις, ὅτι ἡ ἀδύνατος ἀπαγωγὴ τίθεται τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον 5
καὶ τοῦτο δείκνυσι ψεῦδος, εἴτα τῇ τούτου ἀναιρέσει ἐπεταί καὶ εἰσάγει δὲ
20 βούλεται δεῖξαι, ἐπὶ δὲ τῆς δεικτικῆς προηγουμένως δείκνυσι τὸν συλλογι-
σμόν. πᾶλιν αἱ προτάσεις ἐπὶ τῆς δι' ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς ἡ μία ἀληθῆς
ἡ δὲ μία πάντως ψεῦδης, ἐπὶ δὲ τῆς δεικτικῆς ἀμφότεραι ἀληθεῖς. εἴτα
μετὰ ταῦτα ἐρεῖ καὶ ὅτι τὸ δεικνύμενον πρόβλημα ἐπ' εὐθείας καὶ δι' ἀδυ-
νάτου καὶ τὸ δι' ἀδυνάτου καὶ ἐπ' εὐθείας δείκνυται, καὶ ὅτι διὰ διοῦ
25 πρώτου σχήματος διὰ τοῦ ἀδυνάτου συνηγάγομεν, | δειγμήσεται διὰ ΟVIII^r
τῆς ἐπ' εὐθείας δείξεως τὰ μὲν ἀποφατικὰ ἐν δευτέρῳ, τὰ δὲ καταφατικὰ

1 παντὶ alt. GTU(Ac)n m, pr. BC): τινὶ t Arist. cf. vs. 4 2 τινὶ supra παντὶ ser. U
τῶν t ̄ e β sive hoc ex illo corr. G 3 post ἐὰν add. οὖν Tt βουλόμεθα GUt
ἀποφατικὸν iterat G 4 καὶ om. G 5—7 τὸ ψεῦδος—ψεῦδος om. G
7 post παντὶ add. τῶ β U 9 τὶ G 10 ἐν τοῖς ἔμπρ.] p. 436,29 sq. 438,26 sq.
11 καὶ ὅτι t Arist. 12 τῶ om. G 15 διαφορὰ τῆς δεικτικῆς καὶ τῆς δι' ἀδυνάτου
inser. U ἀπόδεικτικῆς Gt 18 τὸ om. G 23 καὶ prius scripsi: ως GTU
τὸ om. in lac. G 23. 24 ἐπ' εὐθείας—δείκνυται GTt: ἐπὶ τοῦ ἀδυνάτου καὶ διὰ δείξεως
καὶ ἐπ' εὐθείας διὰ τοῦ ἀδυνάτου U 24 ὅτι om. U 25 συνάγομεν G
25. 26 δι' ἐπ' U

ἐν τρίτῳ, καὶ δτι δσα ἐν δευτέρῳ διὰ τοῦ ἀδυνάτου, ἐπ' εὐθείας ΚVIII^v
ἔστι δεῖξαι ὅτε μὲν διὰ τοῦ πρώτου ὅτε δὲ διὰ τοῦ τρίτου, καὶ δσα ἐν
τρίτῳ, τὰ μὲν ἀποφατικὰ ἐν δευτέρῳ, τὰ δὲ καταφατικὰ ἐν πρώτῳ. καὶ
αὐτὸς οὗτω πάσας τὰς συζυγίας ἔξελθεν ἔχει σαφῶς.

5 p. 62b33 Ἐλλ' ἡ μὲν ἐξ ὧν ὁ συλλογισμός, ἡ δὲ μίαν μὲν τούτων.

"Οτι ἡ μὲν δεικτικὴ λαμβάνει τὰς προτάσεις ἐξ ὧν ὁ συλλογισμός, ἡ
δὲ διὰ τοῦ ἀδυνάτου μίαν τούτων λαμβάνει ἐξ ὧν ὁ συλλογισμός, τοιτέστι
μίαν ἀληθῆ, τὴν μίαν δὲ λαμβάνει τὴν ἀντίφασιν τῆς ἀληθοῦς καὶ δείκνυσι
10 τὸ ψεῦδος ἐπόμενον.

p. 62b34 Μίαν δὲ τὴν ἀντίφασιν τοῦ συμπεράσματος. καὶ ἔνθα
μὲν οὐκ ἀνάγκη γνώριμον εἶναι τὸ συμπέρασμα.

'Απὸ τοῦ συμπεράσματος νῦν ποιεῖται τὴν διαφοράν, δτι ἐπὶ τῶν δει-
κτικῶν οὐκ ἀνάγκη εἰδέναι τὸ συμπέρασμα, ἐπὶ δὲ τῶν διὰ ἀδυνάτου
15 ἀνάγκη ἥδη τοῦτο εἰδέναι. οὐ διαφέρει δὲ ἥτοι ἀποφατικόν ἔστιν ἥτοι κατα-
φατικὸν τὸ δεικνύμενον ἐπ' εὐθείας καὶ διὰ τῆς ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς.

p. 62b39 "Απαν δὲ τὸ δεικτικῶς συμπεραινόμενον καὶ διὰ τοῦ
ἀδυνάτου δειχθῆσται.

Ζητεῖ ἐνταῦθα ὁ Ἀλέξανδρος πῶς δυνατὸν τὸ δι' ἀδυνάτου δεικνύ- 20
20 μενον καὶ ἐπ' εὐθείας δεικνύαι· ὁ γάρ ἔχτος τρόπος τοῦ τρίτου σχήματος
καὶ ὁ τέταρτος τοῦ δευτέρου δι' ἀδυνάτου μὲν ἐδείκνυντο, οὐ μέντοι γε
δεικτικῶς. εἴτα ἐπελύσατο αὐτὸς λέγων δτι ἀπαν λέγει οὐ πάντα τρόπον
ἀλλὰ ἀπαν πρόβλημα δεικνυται διὰ ἀδυνάτου, καὶ ἐπ' εὐθείας * * *
καὶ διὰ ἀδυνάτου, ἥτοι καταφατικὸν τὸ πρόβλημα ἥτοι ἀποφατικόν, καὶ
25 ταῦτα ἥτοι καθόλου ἥτοι μερικά. λοιπὸν λέγει δτι δσα ἐν πρώτῳ σχήματι
ἐδείκνυτο διὰ ἀδυνάτου, δειχθῆσται καὶ δεικτικῶς ταῦτα ἐν δευτέρῳ καὶ 25
τρίτῳ, τὰ μὲν ἀποφατικὰ ἐν δευτέρῳ, τὰ δὲ καταφατικὰ ἐν τρίτῳ, δσα δὲ
ἐν τῷ μέσῳ ἐδείκνυτο διὰ τοῦ ἀδυνάτου, δεικτικῶς δειχθῆσται * * *
τὰ μὲν καταφατικὰ ἐν πρώτῳ, τὰ δὲ ἀποφατικὰ ἐν δευτέρῳ.

1 δτι om. U ἐν δευτέρῳ om. U 2 ἔστι—πρώτου om. U post τρίτου
add. δεῖξαι δτε καὶ διὰ τοῦ πρώτου U post ἐν add. τῷ U 5 ἡ δὲ] ἥδεν sic T
μία G 7.8 ἡ δὲ—συλλογισμός iterat, iterata del. G 9 μία (ante ἀλ.) G 15 ἥτοι
alt. G: ἡ TUT cf. vs. 24. 25 17 καὶ om. G 19 ὁ om. U 20 δειχθῆναι U
γάρ om. t πέμπτος G 21 ἐδείκνυτο corr. U¹: ἐδείκνυτο GTt, pr. U
22 δτι ἀπαν λέγει om. G 23 lac. indicavi; supple δείκνυσθαι, καὶ δ ἐπ' εὐθείας
27 τρίτῳ alt.] β pr. G 28 lac. indicavi; supple τὰ μὲν ἐν πρώτῳ τὰ δὲ ἐν τρίτῳ,
δσα δὲ ἐν τρίτῳ ἐδείκνυτο διὰ τοῦ ἀδυνάτου, δεικτικῶς δειχθῆσται cf. vs. 2. 3

p. 63a7 "Εστω γάρ δεδειγμένον τὸ Α μηδενὶ ἡ μὴ παντὶ τῷ Β. ΟVIII^v

'Ελέγομεν δτι δι' ἀδυνάτου τὸ καθόλου καταφατικὸν ἐν πρώτῳ σχήματι μὴ συνάγεται, ἀλλὰ τὸ καθόλου ἀποφατικόν. ἐδείκνυτο δὲ οὗτως, δτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β· εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ τινί· τὸ οὖν Γ' 5 παντὶ τῷ Α, τὸ Α τινὶ τῷ Β· τὸ ἄρα Γ τινὶ τῷ Β. τοῦτο δὲ ἐναργῶς ψεῦδος· ἀληθὲς ἄρα τὸ οὐδενί. τοῦτο οὖν δειχθῆσεται διὰ τοῦ δευτέρου 10 σχήματος δεικτικῶς οὗτως· τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Γ παντὶ τῷ Α· συμπέρασμα δτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β. αὕτη οὖν ἡ ὑπόθεσις ἡ λέγουσα τὸ Α τινὶ τῷ Β φευδής· ἀληθῆς ἄρα ἦν ἡ οὐδενί. τὸ δὲ Γ λαμβάνει νῦν αὐτὸς 15 ἀντὶ τοῦ μέσου ὅρου καὶ λέγει δτι τὸ Γ ἐλαμβάνετο τῷ μὲν Α παντὶ τῷ δὲ Β οὐδενί. ἐλαμβάνετο δὲ νῦν κατὰ ἀληθειαν, καὶ ἐν δευτέρῳ σχήματι ἐδείκνυτο τὸ ζητούμενον οὗτον τὸ καθόλου ἀποφατικόν· δ γάρ δι' ἀδυνάτου ἐν πρώτῳ σχήματι συνήχθη, δεικτικῶς συνάγεται ἐν δευτέρῳ. 40

p. 63a13 Φανερὸν ἐκ τούτων δτι οὐδενὶ τῷ Β ύπάρχει τὸ Α.
15 δμοίως δὲ καὶ εἰ μὴ παντί.

'Ομοίως καὶ τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν δείκνυται δεικτικῶς ἐν δευτέρῳ σχήματι οὗτως· τὸ Γ παντὶ τῷ Α, τὸ Γ οὐ παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα δτι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β. ἐδείκνυτο δὲ τοῦτο δι' ἀδυνάτου ἐν πρώτῳ σχήματι 15 οὗτως· τὸ Γ παντὶ τῷ Α, τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Γ ἄρα παντὶ τῷ Β· εἰ 20 δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐ παντί· τὸ δὲ παντὶ ἔστω ἐναργῶς ἄτοπον· οὐκοῦν τὸ οὐ παντὶ ἀληθές.

p. 63a18 Πάλιν δεδείχθω τινὶ ύπάρχον τῷ Β τὸ Α. ἡ μὲν οὖν
ὑπόθεσις μηδενὶ ύπαρχειν.

Νῦν βούλεται δεῖξαι τὸ μερικὸν καταφατικόν, δ συνήχθη ἐν πρώτῳ 25 δι' ἀδυνάτου, νῦν συνάγεται ἐν τρίτῳ δεικτικῶς. ἀλλ ἐπιστῆσαι δεῖ δτι, εἰ μὲν ἐπὶ τοῦ δευτέρου δείκνυσι, προσλαμβάνει μείζονα πρότασιν, εἰ δὲ ἐπὶ τοῦ τρίτου, προσλαμβάνει ἐλάττονα πρότασιν. ἐδείκνυτο δὲ δι' ἀδυνάτου

2 ἐλέγομεν] p. 432,27sq. 3 συνάγεται t: συνάγεσθαι GTU 7 δὲ GTt: δουν U
5 τὸ ἄρα—β om. G 8 τὸ β U post λέγουσα add. δτι G 9 ἀληθὲς GUT
12 γάρ U: δὲ GTt 14 τὸ] τῶ U 15 δὲ om. G καὶ ἡ T 16.17 ἐν
δευτέρῳ σχήματι δεικτικῶς G 17 post οὗτως add. δι' ἀδυνάτου U τὸ (γάρ
add.) γ̄ (superscr. U²) παντὶ—τῶ β post 21 ἀληθὲς collocat U 17 τὸ γ̄ οὐ—19 τῶ
ο om. GT 18 δι' ἀδυνάτου t: μερικὸν ἀποφατικὸν U 19 παντὶ primum t:
οὐδενὶ U παντὶ alt. GTt: τινὶ U ἄρα GTt: οὐ U 20 οὐ om. U
δὲ alt. serripsi: γάρ libri ἔστω om. GTt 22 δεδείχθω ο δὲ ἐδείχθη, ut videtur,
corr. G²: εἰ δειχθῆ T 24 post δεῖσαι add. δτι b: πῶς addere malim cf. p. 442,8.9
25—27 ἀλλ—τρίτου bis, semel del. G 26.27 μείζονα—προσλαμβάνει iterat B
27 post τρίτου del. δεικτικῶς (i) πρότασιν om. GT

ἐν πρώτῳ σχήματι, δτὶ τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει, οὗτως· εἰ γὰρ τοῦτο CIX^r ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐδενὶ τῷ Β τὸ Α· τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ· συμπέρασμα δτὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ· εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ τινί· δείχνυται δ' ἐν τρίτῳ δεικτικῶς οὗτως· τὸ Α παντὶ ἡ τινὶ τῷ Γ, τὸ Β παντὶ τῷ Γ· 5 συμπέρασμα δτὶ τὸ Α τινὶ τῷ Β.

p. 63^a 25 Πάλιν ἐν τῷ μέσῳ σχήματι δεῖξείγθω τὸ Α παντὶ τῷ Β
ὑπάρχον.

"Εδειξε πῶς τὰ τοῦ πρώτου σχήματος δι' ἀδυνάτου δεικνύμενα δείχνυται δεικτικῶς ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ· νῦν βούλεται δεῖξαι πῶς τὰ τοῦ δευτέρου ἐν πρώτῳ δεικτικῶς δείχνυται. συνῆγετο δὲ τὸ καθόλου καταφατικὸν δι' ἀδυνάτου ἐν δευτέρῳ οὗτως, δτὶ τὸ Α παντὶ τῷ Β· εἰ γὰρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐ παντὶ τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Α οὐ παντὶ 10 τῷ Β· συμπέρασμα δτὶ τὸ Γ οὐ παντὶ τῷ Β· ἀλλ' ἔστω τοῦτο ψεῦδος· ἀληθὲς ἄρα τὸ παντὶ * * * τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Β, 15 τὸ ἄρα Α παντὶ τῷ Β. καὶ οὗτως ἔσται τὸ πρῶτον σχῆμα.

p. 63^a 29 'Ομοίως δὲ καὶ εἰ τινὶ δέδεικται ὑπάρχον.

Πάλιν εἰ δέδειγμη δι' ἀδυνάτου ἐν δευτέρῳ σχήματι δτὶ τὸ Α τινὶ 15 τῷ Β (δηλονότι ἔχον ὑπόθεσιν ψεῦδη τὴν οὐδενὶ οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β· συμπέρασμα δτὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β· τοῦτο δὲ 20 ἐναργῆς ψεῦδος· ἀληθὲς ἄρα τὸ τινί), οὐκοῦν ποιοῦμεν οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ τινὶ τῷ Β, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β. καὶ πάλιν ἔσται τὸ πρῶτον σχῆμα.

p. 63^a 32 Εἰ δὲ στερητικὸς ὁ συλλογισμός, η μὲν ὑπόθεσις τὸ Α
τινὶ τῷ Β.

25 Πάλιν δείχνυται ὁ στερητικὸς ἐν δευτέρῳ οὗτως· λέγω δτὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β· εἰ γὰρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ τινί· τὸ δὲ Α οὐδενὶ τῷ Γ· συμπέρασμα δτὶ τὸ Γ οὐ παντὶ τῷ Β· εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος (ἢ γὰρ παντὶ), ἀληθὲς τὸ οὐδενὶ * * * τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β.

2 τὸ α· τὸ δὲ β̄ superscr. U 3 δ' om. U 6 post πάλιν add. καὶ τ
9 ante νῦν (ex οὖν, ut videtur, corr.) add. καὶ G 10 ἐν (ex ἐπὶ corr. U²) τῷ πρώτῳ
δείχνυται δεικτικῶς U 10. 11 καταφατικὸν] κατα om. initio versus U 12 παντὶ^t
prim. et tert. superscr. G post τὸ alt. add. δὲ t, superscr. G 13 οὐ om. G
ἔσται GTt 14 lac. indicavi; supple τὸ α τῷ β̄. δεικτικῶς δὲ οὗτως. 15 ἔσχε G
17 εἰ om. T δτὶ om. G 18 ἔχον t: ἔχων GT: ἔσχεν U ὑπόθεσιν om. t
ψεῦδη post οὗτως colloc. U ante τὸ α add. δτὶ U 21 τὸ ἄρα—τῷ β̄ supra
lineam iterat U² ἔστω U 25 ante πάλιν add. καὶ G δτὶ om. GT
26 δὲ om. G 27 γὰρ corr. G¹ 28 οὐδενὶ prius scripsi: παντὶ GTUt
lac. indicavi; supple τὸ α τῷ β̄. ἐν δὲ πρώτῳ οὗτως.

p. 63a35 Καὶ εἰ μὴ καθόλου ὁ συλλογισμός, ἀλλὰ τὸ Α τινὶ τῷ CIX^r
B δέδεικται μὴ ὑπάρχον, ὑσαύτως· ὑπόθεσις μὲν γάρ παντὶ 25
τῷ B τὸ Α.

'Εδείχθη δι' ἀδυνάτου τὸ μερικὸν ἐν δευτέρῳ σχήματι οὕτως· λέγω
5 δτὶ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ B· εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ παντί. εἴτα
ληφθήτω δτὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ· τὸ Α παντὶ τῷ B· συμπέρασμα δτὶ τὸ
Γ οὐδενὶ τῷ B. ἀλλὰ τοῦτο ἔστω ἐναργῶς ψεῦδος· ἦν γάρ τινί· οὐκοῦν
ἀληθὲς ἄρα τὸ {οὐ} παντί. εἴτα ἐν πρώτῳ σχήματι δείκνυται οὕτως, δτὶ τὸ Α 30
οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Γ τινὶ τῷ B· συμπέρασμα δτὶ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ B.
10 οὕτως τὰ τοῦ δευτέρου σχήματος ἐν πρώτῳ δείκνυται. δυνατὸν δὲ καὶ τὰ
μερικὰ ἀποφατικὰ ἐν τρίτῳ δεῖξαι.

p. 63a40 Πάλιν ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι δεδείχθω τὸ Α παντὶ τῷ
B ὑπάρχον. οὐκοῦν ἡ μὲν ὑπόθεσις ἦν μὴ παντὶ τῷ B τὸ Α.

Πληρώσας περὶ τοῦ δευτέρου σχήματος νῦν λέγει περὶ τοῦ τρίτου.
15 καὶ φησὶν δτὶ τὰ καταφατικὰ τοῦ τρίτου ἐν πρώτῳ σχήματι δεικτικῶς
δείκνυται, τὰ δὲ ἀποφατικὰ ἐν δευτέρῳ οὕτως. ἐδείχθη ἐν τρίτῳ διὰ τοῦ
ἀδυνάτου τὸ καθόλου καταφατικὸν οὕτως· ὑποκείσθω δτὶ τὸ Α παντὶ τῷ B
κατὰ ἀλήθειαν· εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐ παντί· εἴτα τὸ Γ παντὶ 40
τῷ B· συμπέρασμα δτὶ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ. ἀλλ' ἔστω τοῦτο ψεῦδος·
20 ἦν γάρ παντί· ἀληθὲς οὖν τὸ παντί. οὐκοῦν ἐν πρώτῳ σχήματι δείκνυται
οὕτως· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ B· συμπέρασμα δτὶ τὸ Α
παντὶ τῷ B. οὕτω τὸ καθόλου καταφατικόν. τὸ δὲ μερικὸν καταφατικὸν
ἐδείκνυτο ἐν τρίτῳ σχήματι διὰ τοῦ ἀδυνάτου οὕτως· τὸ Α λέγω δτὶ τινὶ
τῷ B· εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐδενὶ τῷ A οὐδενὶ τῷ B, τὸ Γ
25 τινὶ τῷ B· συμπέρασμα δτὶ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ· ἀλλ' ἔστω τοῦτο ἐναργῆς 15
ψεῦδος· ἦν γάρ παντί· ὥστε ἀληθὲς τὸ τινί. οὐκοῦν γίνεται ἐν πρώτῳ
σχήματι οὕτως· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ τινὶ τῷ B, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ B.
οὕτω τὰ δι' ἀδυνάτου καταφατικὰ ἐν τρίτῳ δειχθέντα δεικτικῶς ἐν πρώτῳ
ἐδείχθη ὑπάρχοντα.

30 p. 63b5 Εἰ δὲ στερητικὸς ὁ συλλογισμός, ὑπόθεσις μὲν τὸ Α τινὶ
τῷ B ὑπάρχειν.

Εἰρηκὼς πῶς τὰ καταφατικὰ ἐν πρώτῳ δείκνυται τὰ ἐν τρίτῳ σχήματι,

1 ὁ om. U 2 ὑπάρχειν Gt Arist. 5 τὸ alt. om. TUT 6 ante παντὶ add. οὐ U
τὸ tert. ε τῷ corr. G 7 ἦν γάρ τινὶ scripsi et transposui cf. vs. 20. 26: ἦν δὲ τινὶ post
β TUT: non liquet G 8 ἄρα ἀληθὲς U οὐ παντὶ scripsi cf. p. 442,28: τινὶ GTU
10 οὕτως τὰ ex οὕτω corr. G δεικνύναι GTt καὶ om. G 13 ὑπάρχον TU(n):
ὑπάρχειν Gt Arist. 15 ὅτι om. G 16. 17 δι' ἀδυνάτου G 17 καθόλου
om. G 18 γάρ conicio cf. vs. 24 20 post τὸ add. οὐ GT 22 δὲ om. GT
24 ἀληθὲς—26 ψεῦδος bis GT, semel del. G 25 ὅτι in iteratis om. G οὐ om. U
post γ̄ del. ἦν γάρ παντὶ U post τοῦτο add. τὸ (in iter. non add.) T 32 πῶς τὰ
ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι καταφατικὰ ἐν πρώτῳ δείκνυται G

νῦν λέγει πῶς τὰ ἐν τρίτῳ σχῆματι ἀποφατικὰ δεικτικῶς δείκνυται ἐν 50
δευτέρῳ. δύναται δὲ καὶ ἐν πρώτῳ δειχθῆναι. ἀλλ’ ἐπειδὴ τοῦτο τοῦ
τοῦ δευτέρου σχῆματος, διὰ τοῦτο ἐν δευτέρῳ ἀνάγεται τὸ ἀποφατικὸν τοῦ
τρίτου σχῆματος. διὰ τοῦ ἀδυνάτου <οὗν> οὗτως, διὰ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β· εἰ
5 γάρ τοῦτο φεῦδος, ἀληθὲς τὸ τινί· οὐκοῦν τὸ Α τινὶ τῷ Β, τὸ Γ παντὶ τῷ
Β· συμπέρασμα διὰ τὸ Α τινὶ τῷ Γ. ἀλλὰ τοῦτο ἐναργῶς ψεῦδος· ἦν γάρ
οὐδενί· ἀληθὲς ἄρα τὸ οὐδενί. καὶ ποιοῦμεν λοιπὸν ἐν δευτέρῳ σχῆματι
οὗτως· τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α, τὸ Γ | παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα διὰ τὸ Α οὕτω
οὐδενὶ τῷ Β. οὗτως τὸ καθόλου ἀποφατικὸν δείκνυται δεικτικῶς ἐν δευ-
10 τέρῳ σχῆματι.

p. 63b6 Εἴληπται δὲ τὸ Γ τῷ ηὲν Α μηδενὶ τῷ δὲ Β παντὶ·
τοῦτο δὲ τὸ σγῆμα τὸ μέσον. ὅμοιως δὲ καὶ εἰ μὴ καθόλου ἡ
ἀπόδειξις.

"Ωσπερ τὸ καθόλου ἀποφατικὸν ἐν δευτέρῳ σχῆματι ἔδειχθη, οὗτω 10
15 καὶ τὸ μερικόν. ἔδεικνυτο γάρ τὸ μερικὸν ἐν τρίτῳ οὗτως. διὰ τὸ Λ οὐ
παντὶ τῷ Β· εἰ γάρ τοῦτο φεῦδος, ἀληθὲς τὸ παντί· τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β·
οὐκοῦν τὸ Α τινὶ τῷ Γ· ἦν δὲ οὐδενί. τοῦτο οὗν ψεῦδος· ἀληθὲς ἄρα
τὸ οὐ παντί. εἶτα ἐν δευτέρῳ σχῆματι· διὰ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α, τὸ Γ τινὶ¹
τῷ Β· συμπέρασμα διὰ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β. οὗτω καὶ τὰ ἀποφατικὰ
20 τοῦ τρίτου σχῆματος ἐν δευτέρῳ δεικτικῶς.

p. 63b18 Δῆλον οὗν διε τὸ πᾶν πρόβλημα δείκνυται κατ' ἀμφο- 15
τέρους τοὺς τρόπους.

Οὐκ εἶπε πάντα τρόπου ἀλλὰ πᾶν πρόβλημα, ἡ καταφατικὸν ἡ ἀπο-
φατικόν, διε δείκνυται καὶ δι' ἀδυνάτου καὶ ἐπ' εὑθείας.

25 p. 63b22 Ἐν ποίῳ δὲ σγῆματι ἔστιν ἐξ ἀντικειμένων προτάσεων
συλλογίσασθαι.

Βούλεται διὰ τούτων ὁ Ἀριστοτέλης παραδοῦναι ἥμεν τὸν ἐξ ἀντι-
κειμένων προτάσεων συλλογισμόν. ἀντικείμεναι δὲ λέγονται προτάσεις

1 ante τρίτῳ add. τῷ G σχῆματι bis, semel del. G δείκνυται scripsi: δείκνυνται
GTUτ 2 δύναται corr. e διετί U² τοῦτο superscr. U² 3 immo συνάγεται
4 οὗν addidi διε om. G 5 τὸ primum om. Tt 6 supra τινὶ scr. οὐδενὶ U¹
ἐν (ante γάρ) T 7 οὐδενὶ prius scripsi: τινὶ GTUτ λοιπὸν om. U 9. 10 ἐν
δευτέρῳ σγῆματι δείκνυται δεικτικῶς G 11 τὸ γ om. GT τῷ prius om. G
12 τὸ μέσον σγῆμα t Arist. ἡ om. G 14 ὥσπερ τὸ καθόλου om. GT ἀποφατικὸν
om. G 15 καὶ om. G 17 οὗν U: δὲ Gt: om. T ἀλλα G 20 post ἐν
add. τῷ Tt 21 οὗν om. U post οὗν add. τοῦτο G 23 ante οὐκ add. τὸ
διε εἶπε δῆλον διε πᾶν πρόβλημα U παντὶ T ἀλλα GTt: ἀλλ’ διε καὶ superscr. U²
25 περὶ τοῦ (τῶν T) ἐξ ἀντικειμένων συλλογίζεσθαι inser. TU 28 ante προτάσεων
add. τῷν GTt δὲ om. T

ἡ πᾶς καὶ οὐ πᾶς, τὶς καὶ οὐδεῖς, πᾶς καὶ οὐδεῖς, τὶς καὶ οὐ πᾶς. αὗται ΟΙΧν
μὲν τέσσαρες ἀντιθέσεις κατὰ τὴν λέξιν· ἐν γάρ τοῖς πράγμασιν αὗτοῖς
οὐκ ἀντίκειται ἡ τὶς τῇ οὐ πᾶς, ὅπου γε καὶ συναληθεύει αὐτῇ. ὥστε
εἰσὶ τρεῖς ἀντιθέσεις. εἰδέναι δὲ δεῖ ὅτι ὁ συλλογισμὸς ὁ ἐξ ἀντικειμένων 30
5 τῶν προτάσεων συναγόμενος τὸ αὐτὸν δείκνυσι καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι.
καὶ ἐν πρώτῳ σχήματι δειχθῆναι τοῦτο οὐ δύναται, ἀλλ' ἐν δευτέρῳ καὶ
τρίτῳ. καὶ ἐν πρώτῳ καταφατικὸν μὲν οὐ δείκνυσι συμπέρασμα, διότι ἐξ
ἀντικειμένων γίνεται, τὰ δὲ ἀντικείμενα εἰσὶ τὰ καταφατικὰ τοῖς ἀποφατικοῖς.
εἰ δέ ἐστιν ἡ μὲν καταφατικὴ ἡ δὲ ἀποφατικὴ, ἀποφατικὸν τὸ συμπέρασμα.
10 διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν καταφατικὰ συναγθῆναι οὐ δύναται ἐν τῷ πρώτῳ 35
σχήματι. καὶ ἐν τῷ τρίτῳ ώσαύτως· γίθελε γάρ τὸ καταφατικὸν ἐξ ἀμφο-
τέρων καταφατικῶν εἶναι· νῦν δὲ ἀντιφατικῶς εἰσιν αἱ προτάσεις, ἡ μὲν
καταφατικὴ ἡ δὲ ἀποφατική. οὕτε δὲ ἀποφατικὸν δύναται συναγθῆναι ἐν
15 πρώτῳ σχήματι οὕτε καταφατικόν, διότι τοῦ αὐτοῦ καὶ κατηγοροῦνται καὶ
ἀπαρνοῦνται αἱ προτάσεις αἱ ἐξ ἀντικειμένων, ἐν δὲ τῷ πρώτῳ σχήματι
τοῦ αὐτοῦ οὐκέτι οἱ δροὶ κατηγοροῦνται καὶ ἀπαρνοῦνται, ἀλλ' οἱ μέσοις
δροῖς τῷ μὲν ὑπόκειται τοῦ δὲ κατηγορεῖται. εἰδέναι δὲ δεῖ ὅτι ταῦτα πρὸς 40
τὴν ἀποδεικτικὴν οὐδὲν συμβάλλεται· πάντως γάρ ἡ μία πρότασις φευδής
ἐστιν, εἰ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένας προτάσεις λαμβάνεις, αἱ δὲ ἀντικείμεναι
20 προτάσεις ἡ μὲν ἀληθής ἡ δὲ φευδής, ὥστε καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀντικειμένων
τὴν μίαν πάντως ἀληθῆ εἶναι τὴν δὲ μίαν φευδῆ. ἀλλὰ συμβάλλεται
ἡμῖν ταῦτα πρὸς τὰς σοφιστικὰς ἐνοχλήσεις, ἵνα μὴ παραλογιζόμεθα διὰ
δύναται τὸ αὐτὸν εἶναι καὶ μὴ εἶναι. ἀκριβέστερον δὲ ἐν τοῖς Τοπικοῖς
τούτου τὴν μέθοδον δείκνυσιν.

25 p. 63b33 Καταφατικὸς μέν, δεῖ ἀμφοτέρας δεῖ καταφατικὰς 45
εἶναι τὰς προτάσεις.

Αὐτὸς λέγει τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐν πρώτῳ σχήματι οὐ δύναται δει-
χθῆναι οὕτε καταφατικὸν συμπέρασμα οὕτε ἀποφατικόν. καταφατικὸν μὲν 50
οὐ δύναται, ἐπειδὴ ἐκ δύο γίνεται καταφατικὸν, ἐπὶ δὲ τῶν ἐξ ἀντικει-

1 ante οὐ πᾶς prius add. ἡ Tt τὶς καὶ οὐδεῖς—οὐ πᾶς om. U πᾶς καὶ οὐδεῖς t:
om. GT 3 τῇ om. T 4 οὖν U 7 post ἐν add. τῷ Gt μὲν om. U
post συμπέρασμα add. ἀλλ' ἀπόφασιν U διότι GTt: εἰ γάρ U 8 γίνονται G
δὲ om. G ἀντικείμενα iterat G τὰ ἀποφατικὰ τοῖς καταφατικοῖς G
10 τῷ om. U 11 ἡ (ante ἐν) U ἐν τρίτῳ U: ἀντὶ τῶν τρίτων T
12 εἰσιν ἐκ ἐστιν corr. U² 13 καταφατικῶς—ἀποφατικῶς G δὲ alt. om. U
14 διατί U 17 τοῦ μὲν U 18 τὴν om. G 20 post ἀληθής add. ἐστιν Gt
ψευδές Gt καὶ om. Tt 21 πάντως Ut: πρότασιν GT post ἀληθῆ add. δεῖ t
22 ὄχλήσεις pr. U, ἐν superscr. U² παραλογιζόμεθα T: λογιζόμεθα pr. U, παρα
superscr. U² post ὅτι add. πῶς U 23 καὶ ἀκριβέστερον, om. δὲ U
ἐν τοῖς Τοπ.] VIII 13 p. 163 a 14 sq. 25 καταφατικῶς T καταφατικὰς δεῖ t
27 post ἡγ add. αἰτίαν U post ἐν add. τῷ G 29 (οὖν) οὐ conicio

μένων συλλογισμῶν ἡ μὲν ἦν κατάφασις ἡ δὲ ἄλλη ἀπόφασις τῶν προτάσεων. ἀποφατικὸν δὲ συμπέρασμα ἐν πρώτῳ σχήματι οὐ συνάγεται διὰ τί; ὅτι ἐπειδὴ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀντικειμένων συλλογισμῶν πρὸς τῷ μέσῳ δρῳ ἐγένοντο αἱ ἀντιθέσεις καὶ προτάσεις ὥστε τὸν αὐτὸν ὥρον καὶ καταφατικὴν καὶ ἀποφατικὴν ποιεῖν πρότασιν, ἐν δὲ τῷ πρώτῳ σχήματι ὁ μέσος ὥρος ἐν τῇ μιᾷ | προτάσει ὑπάκειται καὶ ἐν τῇ μιᾷ κατηγορεῖται, CX ὥστε οὐ δυνατὸν τοῦ αὐτοῦ τὰς ἀντικειμένας προτάσεις λαβεῖν. εἰ οὖν μὴ ἐν πρώτῳ, οὐκ ἔστιν ἀναγκαίως ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ δειγμῆναι τοὺς συλλογισμοὺς τοὺς ἐξ ἀντικειμένων προτάσεων.

10 p. 63b 40 Ἐν δὲ τῷ μέσῳ σχήματι καὶ ἐκ τῶν ἀντικειμένων καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων ἐνδέγεται γίνεσθαι συλλογισμόν. 5

Δεῖξας ὅτι ἐν πρώτῳ σχήματι οὐ δυνατὸν συνάγειν τοὺς ἐξ ἀντικειμένων προτάσεων συλλογισμούς, νῦν βούλεται δεῖξαι ὅτι ἐν δευτέρῳ συνάγονται. συνάγεται δέ, ὅτι τὸ αὐτὸν καὶ ὃν ἔστι καὶ μὴ ὃν, οὕτως. ὁ μέσος 10 15 ὥρος τὸ σπουδαῖον, ἐπιστήμη δὲ καὶ ἐπιστήμη ὡς ἰατρικὴ ἄκροι· καὶ λέγομεν οὕτως ἐν δευτέρῳ σχήματι, ὅτι πᾶσα ἐπιστήμη σπουδαία ἔστιν, οὐδεμίᾳ ἐπιστήμη ὡς ἰατρικὴ σπουδαία, ὥστε συνάγεται ὅτι ἰατρικὴ ἐπιστήμη ἐπιστήμη οὐκ ἔστιν· εἰ γάρ πᾶσα ἐπιστήμη σπουδαία, οὐδεμίᾳ δὲ ἰατρικὴ 15 20 ἐπιστήμη σπουδαία, οὐδὲ ἰατρικὴ ἐπιστήμη ἐπιστήμη ἔστιν. λάβε δὲ τὸν μέσον ὥρον πάλιν πρὸς τὴν ἰατρικὴν καὶ μείζονα οὕτως· οὐδὲν σπουδαῖον ἰατρικὴ ἔστιν ἐπιστήμη, πᾶν σπουδαῖον ἐπιστήμη ἔστιν, ὥστε ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη ἐπιστήμη οὐκ ἔστιν. καλῶς οὖν ἐλέγομεν ἐπὶ τῶν ἐξ ἀντικειμένων προτάσεων συλλογισμὸν. ὅτι τὸ αὐτὸν καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι συνάγεται. δῆλον 25 30 δὲ *(ὅτι)* τοῦτο συνήγθη διὰ τὸ εἶναι τὴν μείζων ψευδῆ τὴν λέγουσαν ‘οὐδὲν σπουδαῖον ἰατρικὴ ἔστιν ἐπιστήμη’· ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐλάττω τὴν λέγουσαν ‘πᾶν σπουδαῖον ἐπιστήμη ἔστιν’. δυνατὸν δὲ διὰ τούτων τῶν τρόπων καὶ τὰ θεῖα δεῖξαι μὴ θεῖα καὶ τὴν ἡδονὴν μὴ εἶναι ἡδονὴν καὶ δσα ἄλλα τοιαῦτα. ἀλλ’ εἰδέναι δεῖ ὅτι κρύψις οὐ γέγονε τῶν δρων ἐνταῦθα, ἀλλ’ εὑθύνεις ὁ προσδιαλεγόμενος νοεῖ καὶ οὐ δίδωσι τοῦτο, ὅτι πᾶν σπουδαῖον 35 ἐπιστήμη καὶ οὐδὲν σπουδαῖον ἰατρικὴ ἐπιστήμη. ἐν δὲ τοῖς Τοπικοῖς 25

1. 2 τῶν προτάσεων GTt: πρότασις U 4 ἀντιθέσεις] εἰς in nescio quid corr. G²
 τῶν αὐτῶν ὥρων GTt 4. 5 κατάφασιν—ἀπόφασιν U 6 τῆς μιᾶς προτάσεως—τῆς
 δὲ μιᾶς, om. ἐν U 8 πρώτοις pr. U, corr. U² οὐκ ἔστιν om. GTt 10 post
 ἀντικειμένων add. προτάσεων T 11 γίνεσθαι om. T 12 δεῖξαι T ὅτι om. U
 ἀνάγειν T 13. 14 συνάγονται scripsi: συνάγεται GTUt 14 ὁ G: τὸ ὃν καὶ
 μὴ ὃν ἔστι U 15 post σπουδαῖον add. τοῦτο ἔστι μέσος τὸ σπουδαῖον ὥρος. κατηγο-
 ρεῖται γάρ τῇ καθόλου ἐπιστήμῃ. ὅτι πᾶσα ἐπιστήμη σπουδαία. καὶ ἀπαρνεῖται τῇ μερικῇ
 ἐπιστήμῃ. τουτέστι τῇ ἰατρικῇ U post καὶ prius add. μὴ U ὡς om. U
 καὶ alt. superser. U¹ 17 post ὅτι add. ἡ U 17. 18 ἐπιστήμη om. U
 18 δὲ om. T 21 ἰατρικὴ ἐπιστήμη ἔστι T 22 λέγομεν G 23 ὅτι om. G
 post εἶναι alt. del. nescio quid U 24 ὅτι add. b 25 ἔστιν post σπουδαῖον
 colloc. GT ante ἰατρ. add. ἡ G καὶ om. G 26 πᾶν om. G
 28 post εἰδέναι add. δὲ U 30 ἐν δὲ τοῖς Τοπ.] VIII 1 p. 155b 26sq.

παραδίδωσι μεθόδους τῶν κρύψεων δι' ἃς τοῦτο διηγήσεται. τόπους δὲ CX^r ἔκάλεσεν αὐτὰς τὰς μεθόδους.

p. 64a4 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ πᾶσαν λαβὼν σπουδαίαν.

‘Ομοίως, φησίν, ἐὰν ἡ μείζων πρότασις μὴ ἀποφατικὴ ἀλλὰ κατα-
5 φατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατικὴ, ἵνα μόνον μεταθῶμεν τὰς προτάσεις,
πάλιν δείκνυμεν τὸ αὐτό.

30

p. 64a6 "Ωστε ἡ τὶς ἐπιστήμη οὐκ ἔσται ἐπιστήμη.

Οἷον ἡ ἱατρική· τὶς γάρ ἐπιστήμη ἔστιν.

p. 64a7 Καὶ εἰ τῷ μὲν Γ παντὶ τὸ Α.

10 Ἐὰν ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καταφατικὴ, τὸ αὐτὸν καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι δειχθῆσεται· οἷον ἡ ὑπόληψις οὐδεμιᾷ ἐπιστήμη, ὑπό-
ληψίς πάσῃ ἱατρικῇ ἐπιστήμῃ· συμπέρασμα δτι οὐδεμία ἱατρικὴ ἐπιστήμη
ἐπιστήμη ἔστιν.

p. 64a10 Διαφέρει δὲ τοῦ πάλαι τῷ ἐπὶ τῶν δρων ἀντιστρέψεσθαι·
15 πρότερον μὲν γάρ πρὸς τῷ Β, νῦν δὲ πρὸς τῷ Γ.

Διαφέρει, φησίν, ὁ δεύτερος τρόπος τῶν ἐξ ἀντικειμένων προτάσεων τοῦ πρώτου, δτι ὁ πρῶτος ἔχει τὴν ἐλάττονα ἀποφατικὴν τὴν δὲ μείζονα καταφατικήν, ὁ δὲ δεύτερος τὸ ἀνάπαλιν.

p. 64a12 Καὶ ἐὰν δὲ μὴ καθόλου ἡ ἡ ἑτέρα πρότασις, ώσαύτως.

20 Εἴπε περὶ τῶν ἄμφω καθόλου καὶ ἀντικειμένων ἐναντίως προτάσεων· νῦν λέγει περὶ τῶν ἐκ τῆς ἑτέρας μερικῆς καὶ ἀντικειμένων ἀντιφατικῶς. ἐξ ἀνάγκης γάρ αἱ ἀντικείμεναι προτάσεις ἡ ἐναντίαι εἰσὶν ἡ ἀντιφατικαί· οὗτω γάρ γίνεται ἐξ ἀντικειμένων συλλογισμός· εἰ δὲ μὴ ὥσιν αἱ προτάσεις ἀντικείμεναι, οὐ γίνεται. ὥστε ἐὰν ὥσιν αἱ προτάσεις μερικαὶ καὶ καθόλου,
25 αἱ αὐταὶ ἀποδεῖξεις ἔσονται.

3 λαβὼν σπουδαίαν τ Arist.: ἐπιστήμην σπουδαίαν λάβω GU, om. λάβω T 4 ἀπο-
φατικὴ in καταφατικὴ mutavit G¹ 4.5 ἀλλὰ καταφατικὴ om. G 7 εἰ G
ἔσται τ Arist.: ἔστιν GTU 14 τῷ τ Arist.: τῷ GTU ἀντιστρέψαι GU τῷ β—
τῷ γ G 18 δὲ add. U² 19 ἢν Arist. (ἐὰν η) 22 εἰ om. GT (G) 23 ἡ post
ἐὰν colloc. Tt Arist. 20 καὶ om. G ἐναντίως scripsi: ἐναντίων GTU
23 λέγεται G συλλογισμῶν T 24 ἀντικείμεναι—προτάσεις om. GT
25 ἡ αὐτὴ ἀπόδειξις, om. ἔσονται (ι

p. 64a 16 Πλὴν οὐκ ἀεὶ οὐδὲ πάντως, ἀλλ’ ὅταν οὗτως ἔχῃ τὰ
ὑπὸ τὸ μέσον.

Περαινέται ἐξ ἀντικειμένων τότε, ὅτε ὁ μέσος ὅρος τῷ μὲν κατηγο-
ρεῖται τοῦ δὲ ἀπαρνεῖται ἀντικειμένως. ἄλλως δὲ οὐ γίνεται. |

5 p. 64a 20 Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ σχήματι καταφατικὸς μὲν συλ- CXV
λογισμός.

Πληρώσας περὶ τοῦ δευτέρου σχήματος νῦν λέγει καὶ περὶ τοῦ τρίτου,
ὅτι καὶ ἐν τῷ τρίτῳ δείχνυται ἐξ ἀντικειμένων προτάσεων συλλογισμὸς ἦτοι 5
καθόλου ὄντων τῶν ὅρων ἡ οὖ, ἀλλ’ ἐν τοίτῳ καταφατικὰ οὐ δείχνυται
10 ἄλλα ἀποφατικὰ διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν.

p. 64a 24 Εἰ οὖν λάβοις πᾶσαν ιατρικὴν ἐπιστήμην καὶ μηδεμίαν
ιατρικὴν ἐπιστήμην.

Ἐν τρίτῳ σχήματι δείχνυσι, πῶς τὸ αὐτὸν καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι
δείχνυται ἐξ ἀντικειμένων τῶν προτάσεων καὶ ἀμφοτέρων καθόλου, οὗτως. 10
15 ἡ ἐπιστήμη οὐδεμιᾶς ιατρικῆς, ἡ ἐπιστήμη πάσης ιατρικῆς, καὶ συμπέρασμα
ὅτι οὐ πᾶσα ἐπιστήμη ἐπιστήμη ἐστίν. ἀλλ’ ἐνταῦθα πάλιν αἱ προτάσεις
δῆλαι. αἱ δὲ μέθυδοι παραδίδονται ἐν τοῖς Τόποις ὅπως κρύβειν διφείλομεν
τὰς προτάσεις. κρύβομεν δὲ τὰς προτάσεις, διε διὰ πολλῶν ἄλλων τὸ αὐτὸν
συνάγεται ἡ δι’ ἄλλων ὄνομάτων οὗτως· πᾶσα ἡδονὴ κακόν ἐστιν, ἡ χαρὰ
20 κακὸν οὐκ ἐστιν· συμπέρασμα τὶς ἄρα ἡδονὴ ἡδονὴ οὐκ ἐστιν, [ῶστε] εἴπερ
ἡ χαρὰ ἡδονὴ οὐσα κακὸν οὐκ ἐστιν· ἐνταῦθα γάρ ἐπειδὴ ἄλλα δινόματά ἐστι, 15
κρύβει τὴν δύναμιν τῶν ἀντικειμένων προτάσεων.

p. 64a 27 Ὁμοίως δὲ καὶ ἐὰν μὴ καθόλου ληφθῇ ἡ ΑΒ πρότασις·
εἰ γάρ ἐστι τὶς ιατρικὴς ἐπιστήμη.

25 Καὶ ἐὰν ἡ μείζων μὴ καθόλου, καθόλου δὲ ἡ ἐλάττων, τὸ αὐτὸν 20
συνάγεται· οἷον ιατρικῆς τινὶ ἐπιστήμη, ιατρικῆς οὐδεμιᾶς ἐπιστήμη· συμ-
πέρασμα διε οὐ πᾶσα ἐπιστήμη ἐπιστήμη ἐστίν.

1 ἐὰν t Arist. 3 ὅτε om. T an τοῦ? at cf. Ind. 4 οὐδὲ T 5 ἀρχὴ τοῦ
τρίτου σχήματος inser. U post μὲν add. ὁ GU (n) 11 λάβης G: λάβοι t Arist.
13 post ἐν add. τῷ G καὶ prius om. T 14 τῶν om. G οὗτως U:
οὐτῶν GTt 16 οὐ om. G 17 ante ἐν add. καὶ U ἐν τοῖς Τόποις]
cf. p. 446,30 διφείλωρεν TUt 19 πᾶσαν T 19.20 ἡ χαρὰ—ἡδονὴ οὐκ
ἐστιν om. GT 20 οὐκ prius superser. U² ὕστε delevi 20.21 εἴπερ ἡ χαρὰ
scripsi: ἡ χαρὰ εἴπερ Ut 21 οὐκ om. G, superser. U² 23 δὲ om. (i)
βῆ Arist. (βῆ u f) 26 post οἷον add. ἡ U 27 ἐπιστήμη ter habet U

p. 64a30 Εἰσὶ δὲ καθόλου μὲν τῶν ὄρων λαμβανομένων. CXV

Εἰσὶ μὲν καθόλου προτάσεις, ὅτε αἱ ἐναντίαι λαμβάνωνται· μερικὴ δὲ γίνεται ἡ μία, ὅτε τὸ ἀντιφατικὸν ληφθῇ.

p. 64a33 Δεῖ δὲ κατανοεῖν ὅτι ἐνδέχεται μὲν οὕτως.

5 Δεῖ, φησίν, προσέχειν ὅτι ἐγγωρεῖ λαβεῖν τὰ ἀντικείμενα ἀνευ κρύψεως ὥστε μὴ λαθεῖν τοὺς διαλεγομένους. ἐνδέχεται δὲ ταῦτα τὰ ἀντικείμενα δι’ ἄλλων ἐπερωτήσεων λαβεῖν τὸν προσδιαλεγόμενον, ὥσπερ εἰρήκαμεν ἐν τοῖς Τόποις.

p. 64a37 10 Ἐπεὶ δὲ τῶν καταφάσεων αἱ ἀντιθέσεις τρεῖς, ἔξαγως συμβαίνει τὰ ἀντικείμενα.

Εἰρηκὼς ὁ Ἀριστοτέλης περὶ τῶν ἔξι ἀντικειμένων συλλογισμῶν πῶς γίνονται, νῦν λέγει πόσοι μὲν γίνονται τρόποι συζυγιῶν τῶν ἔξι ἀντικειμένων, 40 καὶ ποῖαι συζυγίαι μάλιστα λαμβάνονται. καὶ εἰ λαμβάνονται ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι, τὸ καθόλου ἀνάγκη εἶναι πρὸς τὴν μείζονι. εἰ οὖν ἔστιν 15 ἡ μείζων καθόλου καὶ καταφατική, ἔξι ἀνάγκης ἡ ἐλάττων τριγῶς ποικιλλεῖται, καὶ γίνονται τέως τρεῖς τρόποι· ἡ γάρ καθόλου ἀποφατική ἔστιν ἡ μερικὴ καταφατικὴ ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ. εἰ δὲ ἡ μείζων ἡ καθόλου ἀποφατική, πάλιν ἡ ἐλάττων ποικιλλεῖται τριγῶς· ἡ γάρ καθόλου καταφατική 20 ἔστιν ἡ μερικὴ καταφατικὴ ἡ μερικὴ ἀποφατική, ὥστε εἶναι ἔξι τὰς συζυ- 45 γίας. ἀλλ’ οὐ πᾶσαι συντελοῦστιν εἰς τὸν περὶ τῶν ἀντικειμένων συλλογισμόν, ἀλλ’ αἱ τέσσαρες μόνον· οὔτε γάρ ἐκ δύο καταφατικῶν ἡ ἐκ δύο ἀποφατικῶν συλλογισμὸν ποιοῦσιν· τῷ αὐτῷ τρόπῳ καὶ ἐν τρίτῳ σχήματι γίνονται ἀεὶ συλλογισμοί, ὅτε ἡ ἐλάττων καταφατική· εἰ δὲ ἀποφατική, οὐ γίνεται.

25 p. 64b7 Φανερὸν δ’ ὅτι καὶ ἐκ ψευδῶν μὲν ἔστιν ἀληθὲς συλλογίσασθαι.

Φανεροῦ ὅντος ὅτι ἐκ ψευδῶν ἀληθὲς ἐνδέχεται συλλογίσασθαι, μὴ νομίσῃς ὅτι ἔξι ἀντικειμένων ἀληθὲς ἐνδέχεται συλλογίσασθαι. πῶς γάρ δυνατὸν ὅλην τὴν ἀντίφασιν λαμβάνοντας ἀληθῆ συμπερᾶνται; γίνεται γάρ τῶν ἐνα-

CXI

1 μὲν post ὄρων colloc. t: iter. ibidem TU
δὲ t ὅτι G αἱ om. U λαμβάνονται GTt
λαβεῖν (ῶστε λαθεῖν)? ἐν τοῖς Τόποις] cf. p. 448, 17
11 ἐναντίων U 12 γίνεται (aute νῦν) T τρόποι συζυγιῶν γίνονται t
GTt: ἔστι U 15 τὴν μείζονα T καθολική, om. καὶ U 17 ἀποφατική—καταφατική t εἰ δὲ—19 ἀποφατική om. GT ἡ om. t 20 τῶν om. G 21 an
ἀλλὰ τέσσαρες? 23 ἡ δὲ G post δὲ add. μείζων G 25 δὲ καὶ ὅτι Arist.
μὲν om. t: μὲν—27 ψευδῶν om. GT ἔστιν t Arist.: post δὲ colloc. GTU

τίων ἀντικειμένων ὁ συλλογισμός· οἷον ἀγαθὸν ἔστιν ἡδονή, ἀγαθὸν οὐκ ΣΧΙΓ
ἔστιν ἡδονή, οὐκ ἔστιν ἄρα ἡ ἡδονὴ ἡδονή. ἐπειδὴ οὖν οἱ ἐξ ἀντικει-
μένων συλλογισμοὶ τὸ δὲ ὅτι μὴ δὲν συλλογίζονται, τούτου γάριν ἀληθῆ συλ-
λογισμὸν οὐ ποιοῦσιν.

5 p. 64^b13 Δῆλον δὲ καὶ δτι ἐν τοῖς παραλογισμοῖς.

Ἐπὶ τῶν παραλογισμῶν τῶν ἐξ ἀντιφάσεων (παραλογισμοὶ γὰρ οὗτοι) τοῦτο συνάγεται τὸ ἐναντίον τῇ ὑποθέσει· οἷον εἰ περιττόν ἔστιν, *(δτι)* οὐκ ἔστιν περιττόν, εἰ δὲ οὐκ ἔστιν δὲν. δεῖ οὖν κατανοεῖν δτι οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν ἐναντίων ἀντικειμένων συμπέρασμα συνάγειν δτι τὰ ἐναντία τῷ 10 αὐτῷ ὑπάρχει. ἀλλὰ πῶς συνάγεται; δτε ληφθῆ τοιαύτη πρότασις ἡ 10
ἐλάττων ὥστε τὸ ἐναντίον δλον ἐμφαίνειν, οἷον τὸ ζῆτον καὶ λευκὸν καὶ μέλαν. καὶ συνάξει ἐν πρώτῳ σχήματι τοῦτο.

p. 64^b17 Δεῖ δὲ κατανοεῖν δτι οὗτω μὲν οὐκ ἔστιν ἐναντία συμ-
περάνασθαι ἐξ ἐνδεσμοῦ.

15 Ζητεῖ διὰ τούτων ὁ Ἀριστοτέλης εἰ δυνατὸν ἐπὶ τῶν ἐπὶ ἀντικειμένων 15
συλλογισμῶν τὰ ἐναντία συλλογίσασθαι γινόμενα ώς ὑποκείμενα τῷ μείζονι
ὅρῳ, εἰ ἄρα δύναται συστῆγαι. καὶ πρώην μὲν ἔλεγεν δτι οὐ δυνατὸν ἐξ
ἀντικειμένων τοῦτο συλλογίσασθαι· οἱ γὰρ συλλογισμοὶ οἱ ἐξ ἀντικειμένων
τὸ δὲ μόνον ποιοῦσιν ώς μὴ δὲν. νῦν δὲ βούλεται δεῖξαι δτι δυνατὸν συλ-
λογίσασθαι τὰ ἐναντία τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν. ἀλλ’ εἰ δύναται, πῶς ἐδείχθη
δτι ἐν πρώτῳ σχήματι οὐ συνάγονται ἐξ ἀντικειμένων συλλογισμοί; καὶ εἰ 20
οὗτω πάλιν, πῶς φησι ‘δύναται συναχθῆναι ἐν πρώτῳ σχήματι δτι τὰ
ἐναντία τῷ αὐτῷ ὑπάρχει’; πῶς οὖν συνάγεται; δτε ἡ ἐλάττων πρότασις
ἔστιν ἡ τὸ ἐναντίον καταφάσκουσα δλον· οἷον ὁ ἄνθρωπος ζῶν ἔστι, τὸ
25 ζῆτον καὶ λευκὸν καὶ μέλαν· ίδού τὰ ἐναντία κατέφησε· καὶ συμπέρασμα
δτι ὁ ἄνθρωπος καὶ μέλας καὶ λευκός. ἀλλ’ εἰδέναι δεῖ δτι τὴν ἐλάττονα
πρότασιν ώς τὰ ἐναντία ἄμφω καταφάσκουσαν ἡ κατὰ ἄμφω ἀποδείκνυμεν
ἡ τὴν μὲν ὄμοιογυμένην λαμβάνομεν, τὴν δὲ ἀποδείκνυμεν, οἷον δτι τὸ 30
ζῆτον καὶ λευκὸν καὶ μέλαν ἔστιν· τούτων γὰρ ἀποδείκνυμεν ἐκάτερον
35 ἡ θάτερον μόνον ἡ οὐδέτερον, ἀλλὰ ως ὄμοιογύμενον λαμβάνεται.

1 post οἷον add. ἔστιν U	ante ἡδονὴ add. ἡ G	ἡδονὴ iterat t
1.2 ἀγαθὸν—ἡ ἡδονὴ ἡδονὴ om. GT	2 ἐπεὶ G	2.3 οἱ συλλογισμοὶ ἐξ ἀντι- κειμένων U
5 καὶ t Arist.: om. GTU	7 δτι addidi	8 δτι οὐκ ἔστιν alt. iterat G
9 ἀντικειμένον GTt	9.10 ἀνάγειν—ἀνάγεται T	10 δτι ἐλήφθη GTt
11 ἐμφαίνει U	post καὶ prius add. οὐ G	12 συνάξαι U τοιοῦτο t
13.14 συμπεραίνεσθαι, ut videtur, pr. U (C)		16.17 ὑποκει- μένου τοῦ μείζον ὄρου U
ἀλλ’ εἰ—23 ὑπάρχει om. G	17 στῆγαι G	20 ante τὰ add. δτι U
δτι GTUt cf. vs. 10	ἐδείχθη] p. 63 ^b 31 sq.	23 τῶ om. U
28 οἷον om. G		δτε scripsi:

p. 64b21 Ἐλλ' ἡ προσλαβεῖν δεῖ τὴν ἀντίφασιν, οἷον ὅτι πᾶσα CXI¹
ἐπιστήμη ὑπόληψις.

Φησὶ τὴν ἐλάττω πρότασιν τὴν τὸ ἐναντίον ὅλον εἰσάγουσαν, οἷον
ὅτι ἡ ἐπιστήμη καὶ ὑπόληψις καὶ οὐχ ὑπόληψις, ἡ ὅλην ἡ ἀνὰ
5 μέρος κατασκευάσομεν [ἢ] τῆς ὅλης θάτερον μέρος ἡ ὅλως οὐδέτερον μέρος,
ἀλλ' ὡς ὄμοιογούμενα τὰ μόρια ληψόμεθα. ἀλλὰ τὸ μέλλον κατασκευά-
σθῆναι ὅλον ἐκ δύο συλλογισμῶν κατασκευάζεται, ἔκαστον παρὰ μέρος, οἷον
ὅτι τὸ ζῷον λευκόν ἔστιν, καὶ πάλιν παρὰ μέρος ὅτι τὸ ζῷον μέλαν ἔστιν. 25
ὑπόπερ οὖν εἰ βούλημῆς ἐλέγχαι ὅτι τοῦτο οὗτος ἔχει, ἐλέγχεις διχῶς,
10 πρῶτον μὲν ὡς ἐπὶ τοῦ ‘ζῷον λευκόν ἔστιν’, δευτέρον δὲ ὡς ἐπὶ τοῦ ‘ζῷον
μέλαν ἔστιν’, οὗτος καὶ διχῶς συλλογίσῃ τὴν ἐλάττω πρότασιν διὰ προ-
συλλογισμοῦ, καὶ τότε ληφθήσεται ὡς πρότασις.

p. 64b28 Τὸ δὲ ἐν ἀρχῇ αἴτεῖσθαι καὶ λαμβάνειν ἔστι μὲν ὡς ἐν
γένει λαβεῖν ἐν τῷ μὴ ἀποδεικνύναι.

15 Νῦν βούλεται εἰπεῖν περὶ τοῦ ἐξ ἀρχῆς αἴτεῖσθαι. τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς
αἴτεῖσθαι τοῦτο ἔστι τὸ ζητούμενον ὡς ὄμοιογούμενον λαμβάνειν· γίνεται
δὲ τοῦτο τῷ λαμβάνειν τοὺς δύο ἥρους ἀντιτετρέφοντας, ὡς ἄνθρωπος καὶ
γελαστικόν, ἡ τὸν ἕνα ἐνυπάρχοντα τῷ ἑτέρῳ, ὡς τὸ ‘ἡ ἡδονὴ χαρᾶ’.
γίνεται δὲ ἡ ἐξ ἀρχῆς αἴτησις κατὰ τὰ τρία σχήματα. καὶ ἵνα τὴν 50
20 ἀτάξειαν τῆς λέξεως εἰς σαρὲς μετατρέψωμεν, ὑφεῖλομεν θεωρήσω πῶς
γίνεται κατὰ τὰ τρία σχήματα τὸ ἐξ ἀρχῆς ζητούμενον, καὶ πρῶτον ὡς ἐν
πρώτῳ σχήματι. δέοντος ἔστιν μὲν δεῖξαι ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει διὰ
τοῦ Β. ἐὰν οὖν λάβω τὸ Α παντὶ τῷ Β καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ, οὕπω
δῆλον εἰ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἔλαβον. εἰ δὲ λάβω τὸ Α τὸ αὐτὸν εἶναι τῷ Β,
25 τότε ἡ ἐξ ἀρχῆς αἴτησις πρὸς τὴν ἐλάττω πρότασιν γίνεται· εἰ γάρ τὸ Α
παντὶ τῷ Β, ἐπειδὴ τὸ αὐτό ἔστι, τὸ δὲ Β | παντὶ τῷ Γ, τὸ ἐξ ἀρχῆς CXI.
ζητούμενον ἔλαβον. ὁ γάρ μὴ συγχωρῶν ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Γ οὐδὲ τὸ
30 Β παντὶ τῷ Γ συγχωρήσει· τὸ αὐτὸν γάρ ἔστι τὸ Α καὶ τὸ Β. νῦν οὖν

1 ἀλλὰ (C) προσλαμβάνειν GT ὅτι om. G 4 ἡ om. t post καὶ prius
add. ἡ GT 5 κατασκευάσομεν—οὐδέτερον μέρος om. G ἡ prius delevi ὅλως
scripsi: ὅλης TUt post μέρος tert. add. κατασκευάζεται U 6 λαμβάνεται U
8 τὸ prius om., ζῶον superscr. G¹ λευκόν—10 ζῶον alt. om. G ὅτι alt. om. U
9 ὥσπερ—11 μέλαν ἔστιν om. T οὖν t: om. U ἔχειν t ἐλέγχεις ex
ἐλέγχαι corr. U²: ἐλέγχης t 10 πρῶτον scripsi: ἔνα Ut ζῶον prius corr. U¹:
ζῶου pr. U, t ζῶου (ante μέλαν) t 11 μέλας pr. G, αν superscr. G¹
συλλογισθήσεται ἡ ἐλάττων πρότασις U 13 Περὶ τοῦ τὰ ἐν ἀρχῇ αἴτεῖσθαι inser. U: περὶ³
τοῦ ἐν ἀρχῇ σχήματος sic T μὲν om. G: τὴν T 17 τὸ Tt: foramen G
18 ὑπάρχοντα GTt cf. p. 454,21sq. post ἡδονὴ add. καὶ ἡ U 20 πῶς om. G
21 τὰ om. G αἴτούμενον G 22 an ἔστω γῆμιν? 23 ἐὰν οὖν U: καὶ ἀν
GT: ἐὰν t τὸ α om. G 24 ἐπεὶ (post δῆλον) G: ἐπὶ T αὐτῷ T
26, 27 τὸ ἐξ—τῷ ἡ om. GT 27 ἔλαβον t: ἔλαβεν U

ἔλαβον τὰ αὐτὰ κατὰ τοῦ αὐτοῦ. ἀλλὰ δὴ ληφθήτω τὸ αὐτὸν κατὰ ΣΧΙ⁵ τῶν αὐτῶν ὥστε εἶναι τὸ ΒΓ' τὸ αὐτό. ἐὰν οὖν εἴπω τὸ Α παντὶ τῷ Β καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ, παρὰ τὴν μείζων δὲ ἀρχῆς αἰτησις γίνεται· ὁ γάρ μὴ συγχωρῶν διὰ τὸ Α παντὶ τῷ Γ οὐδὲ διὰ παντὶ τῷ 5 Β. οὗτον τὸ καθόλου καταφατικόν. ἀλλὰ δέοντα εἶστω δεῖξαι τὸ καθόλου ἀποφατικόν. οὐκοῦν λαμβάνομεν δὲ τὸ αὐτὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν δὴ τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ. καὶ τέως λάβωμεν τὸ αὐτὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν ὥστε εἶναι τὸ Α χωρίς, τὸ δὲ ΒΓ' τὸ αὐτὸν ὥστ' εἶναι τὸ Β παντὶ τῷ Γ. ὁ οὖν μὴ συγχωρῶν διὰ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ οὐδὲ τοῦτο συγχωρεῖ, διὰ τὸ Α οὐδενὶ 10 τῷ Β· τὸ γάρ Β καὶ τὸ Γ τὸ αὐτό εἶστιν. ὥστε δὲ ἀρχῆς αἰτησις παρὰ τὴν μείζων νῦν γέγονεν. ἀλλὰ δὴ εἶστω τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ 15 ὥστε εἶναι τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ. ἀλλὰ ἀσυλλόγιστος δὲ συζυγία. εἰ δὲ ἀντιστρέψωμεν, γίνεται συλλογιστική, καὶ φανεροῦται δὴ ἐν ἀρχῇ αἰτησις οὗτως· εἰ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β· τὸ 20 δὲ Β παντὶ τῷ Α· τὸ αὐτὸν γάρ εἶστι τὸ Α καὶ τὸ Β· καὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α, ὥστε καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ. δὴ οὖν ἀρχῆς αἰτησις παρὰ τὴν ΒΓ' γέγονεν· ὁ γάρ μὴ συγχωρῶν τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ οὐδὲ τοῦτο συγχωρεῖ, διὰ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β. ὥστε εἰδέναι δεῖ διὰ ἀντιστροφῆς ἐδείχθη νῦν δὲ ἀρχῆς αἰτησις. πάλιν δέοντα εἶστω δεῖξαι τὸ μερικὸν καταφατικόν. λαμ- 25 βάνομεν οὖν δὴ τὸ αὐτὸν κατὰ τῶν αὐτῶν δὴ τὰ αὐτὰ κατὰ τοῦ αὐτοῦ. εἰ οὖν λάβωμεν τὰ αὐτὰ κατὰ τοῦ αὐτοῦ ὥστε τὸ αὐτὸν εἶναι τὸ ΑΒ, λαμβάνομεν οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β τινὶ τῷ Γ, τὸ Α τινὶ τῷ Γ. δὴ ἐν ἀρχῇ αἰτησις παρὰ τὴν ἐλάττω γέγονεν· ὁ γάρ μὴ συγχωρῶν διὰ τὸ Α τινὶ τῷ Γ οὐδὲ διὰ τὸ Β τινὶ τῷ Γ συγχωρεῖ. ἐὰν δὲ λάβωμεν τὸ αὐτὸν κατὰ τῶν αὐτῶν, συμβαίνει γίνεσθαι τὴν μείζων μερικήν, εἰ λάβωμεν τὸ αὐτὸν τὸ ΒΓ'. ἀλλ' ἀντιστρέψαντες ποιοῦμεν οὕτως· τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ Β τινὶ τῷ Α, 30 τὸ Γ τινὶ τῷ Α, ὥστε καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Γ. δὴ ἀρχῆς αἰτησις παρὰ τὴν ΒΑ· ὁ γάρ μὴ συγχωρῶν τὸ Α τινὶ τῷ Γ οὐδὲ τὸ Β τινὶ τῷ Α συγχωρήσει. ὥστε καὶ νῦν τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτηθὲν διὰ ἀντιστροφῆς δείκνυται. 35 ἔτι δέοντα εἶστω δεῖξαι τὸ μερικὸν ἀποφατικόν. οὐκοῦν δὴ τὸ αὐτὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν λαμβάνομεν ὥστε εἶναι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, δὴ τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ὥστε εἶναι τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β οὐ παντὶ

1 Οὐαζε Τ	2 εἰ om. G	3 post γ add. τὸ οὐ παντὶ τῷ γ ΤΤτ	περὶ ΤΤτ
5 απὸ τοῦ (συγχωρήσει)?	τὸ καταφατικὸν τὸ καθόλου G	ἀλλὰ—6 ἀποφατικόν	mrg. U ²
τὸ τινὶ τῷ Β	7 λάβομεν Ττ	8 ὥστ' εἶναι οὐ: εἶσται οὖν Ττ: ὥστ'	
εἶναι—10 τὸ αὐτό om. G	11 περὶ libri itemque vs. 16. 23. 27	12 post τὸ	
alt. add. δὲ G	13 ἀντιστρέψομεν GU	14 τῷ β—τὸ γ U	γ alt. ε β
corr. G ¹	14. 15 τῷ β—οὐδενὶ om. GT	16 ὥστε GTt: εἶσται U	ἐν ἀρχῇ U
τὴν superser. G	17 βγ Ut: β T: ἀρχὴν G	18 εἰδέναι] εἰ οὐ t	δι' om. Ut
19 πάλιν GTt: ἀλλὰ δὴ U	εἶστω t: εἶσται GT: εἶσται U	19. 20 ὥστε λαμβάνομεν,	
om. οὖν U	20 ἡ prius t cf. p. 453,7: om. GTU	21 post ὥστε add. καὶ U	
β om. T	24 δὲ om. T	25 post μερικήν add. καὶ εἶστιν ἀσυλλόγιστος συζυγία G	
λαμβάνομεν G	τὰ αὐτὰ GTt	26 τὸ β om. T	28 τῷ β
τινὶ τὸ G	30 εἶτι GTt: ἀλλὰ δεῖ U	εἶστω t: εἶσται GTU	εἰ GT
31 ὥστε—p. 457,10 λέγεται habet M			

τῷ Γ. ἀλλ' εἰδέναι δεῖ οὐ γίνεται τὸ μερικὸν ἀποφασικὸν ἐν πρώτῳ ΟΧΙν
σχήματι δεικνύον τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτηθέν· εἰ γάρ λάβωμεν τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ 25
αὐτοῦ, ή ἐλάττων ἀποφασικὴ εὑρίσκεται, καὶ ἐν πρώτῳ σχήματι ἀσυλλό-
γιστος ή συζυγία· εἰ δὲ λάβω τὸ αὐτὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν, γίνεται ή μείζων
5 μερική, καὶ ἀσυλλόγιστος ή συζυγία. οὕτως ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι.
εἰλήφθω οὖν τὸ δεύτερον σχῆμα, καὶ δέοντος ἔστω δεῖξαι τὸ καθόλου ἀπο-
φασικόν. οὐκοῦν λαμβάνομεν η τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ η τὸ αὐτὸν ἀπὸ
τῶν αὐτῶν. καὶ πρότερον εἰλήφθω τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ· τὸ Α παντὶ 30
τῷ Γ ὅστε ταῦτα τὰ αὐτὰ εἶναι, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β.
10 η ἐν ἀρχῇ αἰτησις παρὰ τὴν ΑΒ ἐστὶ πρότασις· ο γάρ μὴ συγχωρῶν
τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β οὐδὲ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β συγχωρήσει· τὸ γάρ ΑΓ τὸ
αὐτὸν νῦν ἐστιν. εἰ δὲ εἴη τὸ αὐτὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ,
τὸ Λ παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα θεῖ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β. ἀλλ' οὕπω δῆλον
εἴληπται τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτούμενον, εἰ μὴ γένηται ἀντιστροφή· εἰ γάρ τὸ Α
15 οὐδενὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α, ὅστε ο μὴ συγχωρῶν τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β
οὐδὲ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α συγχωρήσει. ἀλλ' ἔστω δεῖξαι τὸ μερικὸν ἀποφασικόν, 25
καὶ ἔστω τὸ ΑΓ τὰ αὐτά· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β, τὸ Φ
οὐ παντὶ τῷ Β· ο γάρ μὴ συγχωρῶν τὸ Γ οὐ παντὶ τῷ Β οὐδὲ τὸ Α
οὐ παντὶ τῷ Β συγχωρήσει. Ὅστε τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτηθέν παρὰ τὴν ἐλάττω
20 εἴληπται. εἰ δὲ ληφθῇ τὸ ΑΒ τὸ αὐτό, γίνεται ή μείζων μερική καὶ οὐ
δύναται ἀντιστραφῆναι· οὐ γάρ ἀντιστρέψει τὸ μερικὸν ἀποφασικόν. προ-
κεχειρίσθω νῦν τὸ τρίτον σχῆμα καὶ δεικνύσθω τὸ μερικὸν καταφατικόν,
ὅστε τὰ αὐτὰ κατὰ τοῦ αὐτοῦ· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α 40
τινὶ τῷ Β. η ἐν ἀρχῇ αἰτησις παρὰ τὴν ἐλάττω πρότασιν· ο γάρ μὴ
25 συγχωρῶν τὸ Α τινὶ τῷ Β οὐδὲ τὸ Β παντὶ τῷ Γ συγχωρήσει ἀντιστρέψον
ὅστε καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β. όμοιως, εἰ εἴη τὸ αὐτὸν κατὰ τῶν αὐτῶν, δι'
ἀντιστροφῆς δείκνυται· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α τινὶ
τῷ Β, Ὅστε καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Α· νῦν γάρ εἰλήφθη τὸ αὐτὸν τὸ ΒΓ. ἀλλὰ
30 δέοντος ἔστω δεῖξαι τὸ μερικὸν ἀποφασικόν. εἰ μὲν δείχθῃ τὸ αὐτὸν ἀπὸ⁴⁵
τῶν αὐτῶν Ὅστε εἶναι τὴν μείζων καθόλου ἀποφασικὴν τὴν δὲ ἐλάττω
καθόλου καταφατικήν, δείκνυται. ἄλλως δὲ δῆλως οὐ δείκνυται· οὐ γάρ
ἀντιστρέψει τὸ μερικὸν ἀποφασικόν. οὕτω κατὰ τὰ τρία σχήματα δείκνυται
τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτηθέν.

p. 65a3 Συμβαίνει γάρ αὐτὸν δι' αὐτοῦ τὸ Α δεικνύναι τοὺς οὕτω
35 συλλογιζομένους.

"Οταν διὰ μέσου τινὸς τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτηται, συμβαίνει ποιεῖν αὐτὸν

5 τῷ Μ: om. Ut	6 ἔσται τ .	10 περὶ ΜUτ	11 τῷ γ Μ
15 post τῷ γ del. καὶ τὸ ο οὐδενὶ τῷ γ Μ		16 οὐδὲ τὸ ΜU: οὐδενὶ τῷ τ	
17 τὸ α τὸ γ Μ	18 β prius U: γ Μt	19 περὶ Μt	21.22 προκε- χειρίσθω U
mrg. U ²	oὔτε (ante γάρ) ex οὐ corr. U ²	25 ἀντιστρέψον ΜUτ	31 ἄλλως;—δείκνυται
αὐτοῦ Αn)	36 διὰ ε δῆ corr. U ²	34 ἔαυτοῦ t: αὐτοῦ Arist. (sed	

τὴν διὰ τριῶν δεῖξιν. οἷον εἰ τὸ Α δείκνυται διὰ τοῦ Β, τὸ δὲ Β δείκνυται CXI^o διὰ τοῦ Γ, εἴη δὲ καὶ τὸ Γ δείκνυσθαι διὰ τοῦ Α, ὥστε τὸ αὐτὸ τοῦ αὐτοῦ δεικτικόν ἔστιν· εἰ τὸ Β, τὸ Α· εἰ τὸ Γ, τὸ Β· εἰ τὸ Α, τὸ Γ· ὥστε εἰ τὸ Α, τὸ Α. τὸ αὐτὸ ποιοῦντες καὶ οἱ τὰς παραλλήλους γράφοντες 5 τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτοῦνται· βούλονται γάρ παραλλήλους εὐθείας ἀπὸ τοῦ | CXII^o μεσημβρινοῦ κύκλου καταγράψαι δυνατόν, καὶ λαμβάνονται σημεῖον ὡς εἰπεῖν προσπίπτον περὶ τὸ ἐπίπεδον ἐκείνου, καὶ οὕτως ἐκβάλλονται τὰς εὐθείας. καὶ δὲ εἰζητηται, τοῦτο εἰληπται· διὸ γάρ μὴ συγχωρῶν γίγνεσθαι τὴν παραλλήλην οὐδὲ τὸ σημεῖον συγχωρήσει ἐκεῖνο. ὥστε συμβαίνει, ὡς λέγει 10 αὐτός, ἔκαστον εἶναι λέγειν, διτι ἔστιν ἔκαστον, ἀντὶ τοῦ ‘διὰ τί τὸ Α ἔστιν?’ ‘ἐπειδὴ τὸ Α ἔστιν’, ὥστε τὸ αὐτὸ εἶναι, ἐπειδὴ ἔστι τὸ αὐτό. 5

p. 65 a 10 Εἰ οὖν τις ἀδήλου ὄντος διτι τὸ Α ὑπάρχει τῷ Γ.

Ἐάν τις οὕτως ἀδήλως λέγῃ διτι τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, οὕπω δῆλον ἐν ποίᾳ προτάσει τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτηθέν. ἐὰν δὲ λέγω οὕτως, 10 15 διτι τὸ Β τῷ Γ τὸ αὐτό ἔστιν, ὥστε εἶναι τὸ αὐτὸ κατὰ τῶν αὐτῶν, τότε φαίνεται διτι παρὰ τὴν μείζω ἢ ἐξ ἀρχῆς αἰτησις. νῦν δὲ τὸ παράδειγμα ποιεῖται ω, ἐπὶ τοῦ πρώτου σχήματος, ἐπεὶ οὔτε ἐπεξέρχεται πάσας τὰς συζυγίας.

p. 65 a 14 Ὡστε ταῦταν εἶναι.

20 Ἐπεξηγεῖται αὐτὸς διτι ἔστι τὸ αὐτὸ εἶναι τὸ τοὺς δύο ὅρους ἢ ἀντιστρέψειν πρὸς ἑαυτούς, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ γελαστικοῦ, ἢ ἐνυπάρχειν τὸν ἔτερον τῷ ἑτέρῳ, ὡς ἡδονὴ καὶ χαρά. ἀλλ’ εἰδέναι δεῖ διτι καθόλου γίνεται ἡ πρότασις καταφατική, ἦτοι ἐνυπάρχει τὸ ἔτερον τῷ ἑτέρῳ ἦτοι ἀντιστρέψει μόνον.

25 p. 65 a 17 Νῦν δὲ τοῦτο κωλύει, ἀλλ’ οὐχ ὁ τρόπος.

Ἡμῶν εἰρηκότων διτι τὸ Α παντὶ τῷ Β, εἴ τις ἐρεῖ ἡμῖν πόθεν δῆλον διτι τὸ Α παντὶ τῷ Β, ἐπειδὴ ἐλάζομεν τὸ αὐτὸ τὸ ΒΓ. φησίν. εἰ διτιστρέψοι, δειγμήσεται, διτι εἰ τὸ Β παντὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Β.

1 δείκνυτο ^{o1} α pr. l. U (corr. U ²)	δείκνυτο alt. l. U	2 α supra γ̄ ser. U	3 τῷ	
α pr. l. t	τῷ β̄ alt. l. pr. M, t	εἰ τὸ α, τὸ (τῷ pr. M, t) γ̄ om. U		
4 εἰ] ἡ U	ποιοῦντες AG: ποιοῦσι MUt	4.5 γράφοντες—παραλλήλους om. M		
6 αν δυνατόν <δύ>?	7 πίπτον Ut	παρὰ U	8 ἐξητεῖτο—έλαβεν U	
12 δῆλον M	α M Arist.: β̄ Ut	14 δὲ om. t	15 τῷ β̄ Ut	16 φαίνεται διτι iterat t
	περὶ libri	τὸν Ut	17. 18 ἐπεὶ—συζυγίας om. U	19 ante ἥστε add. Εἰ μέντοι τὸ β̄ πρὸς τὸ γ̄ οὕτως ἔχει τὸ
				22 τὸν M: τὸ Ut
				ante χαρά
24 γ̄ B	26 ἐγνοηκότων M	27 ἐλάμβανεν t	post β̄ add. ὥστε τὸ	add. ἡ U
				αὐτὸ τὸ β̄ γ̄ λέγει U
				27. 28 ἀντιστρέψει B

δειχθήσεται δὲ λαμβανόντων ἡμῶν ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Β. ΣΧΗ^η
 εἰ δὲ τοῦτο κωλύει, τουτέστι τὸ μὴ ἀντιστρέψειν, οὐγὰ ὁ τρόπος ἀντὶ
 τοῦ ὄυγὶ τὸ συμπέρασμα τὸ λέγον τὸ Α παντὶ τῷ Γ¹. πότε δὲ οὐκ
 ἀντιστρέψει; οἶν τοι λάβωμεν ὅτι ἡ χαρὰ ἡδονὴ· οὐ πάντως δὲ καὶ ἡ²
 5 ἡδονὴ χαρά, εἰ μή τι προσδιορισόμεθα ὅτι ἡ ἡδονὴ σύστοιχος τῇ χαρᾷ
 ἔστιν. ὅστε νῦν τοῦτο κωλύει, τὸ μὴ προσδιωρίσθαι. εἰ δὲ προσδιορι-
 σόμεθα, οὐδὲν κωλύει. γίνεται δὲ τὸ διὰ τριῶν, ὡς αὐτὸς λέγει, οὗτως
 10 ἐδείχθη τὸ ΑΓ διὰ τοῦ ΑΒ καὶ τὸ ΑΒ νῦν διὰ τοῦ ΑΓ. ὅστε τὸ ΑΓ
 δι’ ἑαυτοῦ ἐδείχαμεν, ητοι αὐτὸς δι’ ἑαυτοῦ· εἰ γάρ τὸ ΑΒ, καὶ τὸ ΑΓ·
 10 εἰ δὲ τὸ ΑΓ, καὶ τὸ ΑΒ, ὅστε εἶναι τὸ ΑΒ τῷ ΑΒ εἶναι.

p. 65a19 'Ωσαύτως δὲ κἄν εἰ τὸ Β τῷ Γ λαμβάνοι.

30

"Ελαβε πρῶτον τὸ αὐτὸν κατὰ τῶν αὐτῶν· νῦν λαμβάνει τὰ αὐτὰ κατὰ
 τοῦ αὐτοῦ, καὶ φησίν ὅτι, ἐὰν ληφθῇ τὸ Β [πρὸς] τῷ Γ ὡς ἄδηλον, καὶ
 εἰ τὸ Α (κατὰ κοινοῦ τῷ Γ) ἄδηλόν ἔστιν, οὕπω δῆλον εἰ τὸ ἐξ ἀρχῆς
 15 αἴτεῖται. εἰ δὲ λάβοι οὗτως ὅστε τὸ ΑΒ τὸ αὐτὸν εἶναι, συμβαίνει τὴν
 ἐξ ἀρχῆς αἴτησιν παρὰ τὴν ἐλάττω γίνεσθαι πρότασιν. τὸ αὐτὸν δὲ εἶναι
 λέγομεν τὸ Α τῷ Β ἡ τῷ ἀντιστρέψειν ἡ τῷ ἐνυπάρχειν ἔτερον ἔτερῳ. 40

p. 65a29 'Ἐν μὲν τῷ μέσῳ σχήματι καὶ τρίτῳ ἀμφοτέρως ἀν
 ἐνδέχοιτο.

20 Εἰρηκὼς ως ἐπὶ παραδείγματος ἐν πρώτῳ σχήματι περὶ τῶν καθόλου
 καταφατικῶν νῦν οὐ λέγει τὰς συζυγίας πάσας, ἀλλὰ μόνον τοῦτο λέγει,
 διτι καὶ ἐν δευτέρῳ καὶ ἐν τρίτῳ ἐνδέχεται γενέσθαι τὸ ἐν ἀρχῇ αἴτησθέν⁴⁵
 (λείπει δὲ τὸ 'ῶσπερ ἐν πρώτῳ') καὶ περὶ τῶν καταφατικῶν καὶ ἀποφατικῶν,
 καὶ καταφατικῶν ως ἐν πρώτῳ καὶ τρίτῳ· ἐν γάρ δευτέρῳ καταφατικὸν
 25 οὐ συνάγεται. ως δὲ ἐδείκνυτο ἐν πρώτῳ τὰ καταφατικά, λαμβάνοντες
 ἡ τὸ αὐτὸν κατὰ τῶν αὐτῶν ἡ τὰ αὐτὰ κατὰ τοῦ αὐτοῦ, οὗτοι καὶ ἐν
 τρίτῳ σχήματι λαμβάνομεν. ἐξεθέμεθα δὲ πᾶς ἐν τρίτῳ σχήματι τοῦτο
 ποιοῦμεν.

1 δειχθήσεται—τῷ β̄ om. B, mrg. U² post τῷ β̄ iterat δειχθήσεται—τῷ γ̄ M
 2 κωλύοι M post ἀντιστρέψειν add. νῦν οὖν τοῦτο κωλύει U 5 προσδιορισώ-
 μεθα BMt 5. 6 ἐστι τῇ χαρᾳ B 6 post δὲ del. μὴ B 6. 7 προσδιωρι-
 σώμεθα pr. U, t: προσδιωρισόμεθα corr. U² 9 δι’ ἑαυτὸν ἐδειχνεῖν ἑαυτόν, ητοι—ἑαυτοῦ
 om. U 10 τῷ scripsi: τὸ BMt 11 τὸ γ̄ M 12 κατὰ alt. BMt: ἀπὸ U
 13 πρὸς delevi τὸ γ̄, ut videtur, pr. B 14 post ἐστιν add. γ̄ U
 15 λάβῃ U 16 περὶ BMt 17 τὸ (ante ἀντιστρ.) M τῷ tert. B: τὸ M¹
 18 post καὶ add. τῷ B (C) ἀμφότερα B 20 περὶ om. M 22 ἐν alt. om. t:
 ἐν τῷ U γίνεσθαι B 24 καὶ prius M: om. BMt 25 ἐν πρώτῳ] ἐνα τ
 τῷ om. U post καταφατικὰ add. οὗτως U 27 ἐξεθέμεθα] p. 453, 22 sq.

p. 65a32 "Οταν δὲ ἀποφατικῶς, ὅταν τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ. ΟΧΙ

Εἰρηκὼς περὶ τῶν καταφατικῶν τῶν ἐν τρίτῳ σχήματι πῶς συνάγονται, διὰ ὃσπερ ἐπὶ τοῦ πρώτου, νῦν λέγει περὶ τῶν ἀποφατικῶν τῶν ἐν τρίτῳ σχήματι. πότε δὲ γίνεται ἐν τρίτῳ σχήματι; ὅταν τὰ αὐτὰ ἀπὸ 5 τοῦ αὐτοῦ ληφθείη (ἢ) τὸ αὐτὸ ἀπὸ τῶν αὐτῶν. οὐχ ὄμοιώς δὲ δείκνυνται αἱ προτάσεις ἀμφότεραι αἱ ἐν τῷ πρώτῳ καὶ τρίτῳ. διὰ τί οὐχ ὄμοιώς; διὰ τὸ μὴ ἀντιστρέψειν τοὺς ὅρους κατὰ τοὺς ἀποφατικοὺς ΟΧΙ^v συλλογισμούς· τὸ γάρ μερικὸν ἀποφατικὸν οὐκ ἀντιστρέψει πρὸς ἑαυτό. τὸ δὲ ἐν μέσῳ παρεμβληθὲν, ἵτοι τὸ ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν τῷ μέσῳ, 10 συνεχές ἔστι τῷ προειρημένῳ, διὰ ὃσπερ ἐν πρώτῳ δείκνυται τὰ ἀποφατικά, οὗτοι καὶ ἐν τῷ μέσῳ δείκνυται. ἀλλως δὲ οὐκ ἔνι καταστῆσαι τὴν λέξιν. ἐδείξαμεν δὲ καὶ ἡμεῖς ἐπεξελθόντες ὅλα τὰ σχήματα διὰ ἐν τρίτῳ σχήματι [καὶ πρώτῳ] τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν οὐ συνάγεται, εἰ μή τι 15 γε εἴη τὸ καθόλου ἀποφατικὸν πρὸς τῷ μείζονι, τὸ δὲ καθόλου καταφατικὸν πρὸς τῷ ἐλάττονι. ἀλλὰ νῦν οὐ δι' ἑαυτὸ συνάγεται, ἀλλ' ὅταν ἡ μία μερικὴ δυνηθῇ γενέσθαι.

Καὶ οὐχ ὄμοιώς. ὁ 'καί' σύνδεσμος τὴν ἀσάφειαν ἐργάζεται.

p. 65a35 "Εστι δὲ τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι.

Τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι ἡ κατὰ ἀλήθειαν, ως ὅταν εἴπῃ 'ἡ ψυχὴ 10 αὐτοκίνητος', ἡ κατὰ δόξαν, ως ὅταν ἄλλο δι' ἄλλου δεικνύοιτο, ως καὶ νῦν ἐποίησεν.

p. 65a38 Τὸ δὲ μὴ παρὰ τοῦτο συμβαίνειν τὸ ψεῦδος, ὁ πολλάκις εἰώθαμεν ἐν τοῖς λόγοις λέγειν.

Βούλεται ἐν τούτοις ὁ φιλόσοφος εἰπεῖν περὶ τοῦ μὴ παρὰ τοῦτο 15 συμβαίνειν, ως διὰ ἐκείνη ἡ πρότασις οὐδὲ ὅλως λαμβάνεται· οἷον εἰ λάβω γρῦμα παντὶ λευκῷ, τὸ λευκὸν παντὶ πτηνῷ, τὸ πτηνὸν παντὶ κόρακι, 20 στε καὶ τὸ λευκὸν παντὶ κόρακι. τοῦτο τὸ ἀδύνατον συνέβη οὐ διὰ τὸ λαβεῖν διὰ τὸ γρῦμα παντὶ λευκῷ· καὶ γάρ ἐλαμβάνετο ἡ μὴ ἐλαμβάνετο,

1 ὅταν prius om. Bt (eras. n) ἀποφατικῶς δὲ Bt (n) 4 ante τρίτῳ utrumque
add. τῷ U post σχήματι prius add. πῶς συνάγονται B 5 ἡ addidi
δὲ, quod post ληφθείη habent libri, transposui 6 post καὶ add. ἐν MU
7 κατὰ] κα superser. U² 10 εἰρημένῳ Bt 11 ἔνι MU: ἔστι B: ἡν t
12 ἐδείξαμεν] p. 452,29 sq. 13 καὶ πρώτῳ delevi: καὶ om. M οὐ om. U
post συνάγεται add. καὶ B 14 post εἴη add. ἐν τρίτῳ σχήματι Bt καθόλου
prius BMt: μερικὸν U 17 ἀσφάλειαν M 19 post ἡ add. οὕτως U post
ἀλήθειαν add. τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖται U an εἴπης? 20 δείκνυτο MU (post ε
ras. U) 22 περὶ τοῦ μὴ παρὰ τοῦτο συμβαίνειν τὸ ψεῦδος inser. U, om. συμβ.
τὸ ψ. B τοῦτον pr. M 23 ἐν τοῖς λόγοις εἰώθαμεν t Arist. 25 ως
om. U an ὅτε?

οὐδὲν ἡττον ἡκολούθει τὸ ἀδύνατον· ἐὰν γάρ ἐλαμβάνετο ὅτι λευκὸν παντὶ ΟΧΙν
πτηγιῷ, πτηγὸν παντὶ κόρακι, καὶ λευκὸν παντὶ κόρακι, ὥμοίως τὸ ἀδύνατον 20
ἡκολούθει. ὅστε ἐκ τούτου φανερὸν ὅτι τὸ μὴ παρὰ τοῦτο συμβαίνει ἀδυ-
νάτου τινὸς ὄντος. εἰ δὲ μή ἔστι παρὰ τοῦτο, ὅπλον ὅτι παρὰ ἄλλην
5 ἔστι πρότασιν οίανδήποτε ληφθεῖσαν, ὡς καὶ νῦν παρὰ τὸ τὸ λευκὸν παντὶ⁵
πτηγιῷ ληφθῆναι τὸ ἄτοπον ἡκολούθησεν. οὗτοι τὸ μὴ παρὰ τοῦτο γένεται.

Τὸ δὲ μὴ παρὰ τοῦτο, ὃ πολλάκις προσδιαλεγόμενοι λέγομεν.

p. 65b1 Οὕτε γάρ ὁ μὴ ἀντιφέρεται ἐρεῖ τὸ οὐ παρὰ τοῦτο, ἀλλ’
ὅτι φεῦδός τι ἐτέθη τῶν προτέρων, οὕτω' ἐν τῇ δεικνυούσῃ. 25

10 "Οτι οὐ παρὰ τοῦτο λέγεται, ὅτε τις ἀντιφάσκει ἡμῖν ἐρίζων. εἰ δὲ
μή, αἴρεται λέγειν ὅτι φεῦδος συνήχθη, καὶ οὐκέτι λέγει οὐ παρὰ τοῦτο.

p. 65b4 Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ως οὐ παρὰ τὸ κείμενον.

"Οταν ἀκολουθήσῃ ἀδύνατον ἐπὶ τῶν δεικτικῶν δεικνυμένων, οὐ δυνατὸν 30
εἰπεῖν ἡμᾶς ὅτι οὐ συνήχθη τοῦτο παρὰ τὰς προτάσεις. τὸ δὲ μὴ παρὰ
15 τοῦτο ἐρεῖς ἐπὶ τῆς μὴ παραλαμβανομένης προτάσεως τοῦ ἀδυνάτου, ως
ἐπὶ τοῦ χρώματος καὶ τοῦ λευκοῦ.

p. 65b6 "Οταν ἀναιρεθέντος τούτου μηδὲν ἡττον.

'Εκείνην λέγομεν τὴν πρότασιν μὴ παρὰ τοῦτο τὴν μὴ παραλαμβανο-
μένην ἐν τῷ συλλογισμῷ. οὐ μέντοι διὰ ταύτην ἡττον συμβαίνει συλλο-
20 γίσασθαι τὸ προκείμενον, ὅπερ συμβαίνει ἐπὶ τοῖς δεικτικοῖς· ἐπὶ γάρ
τούτων εἰ μὴ ληφθῆ *(ή)* πρότασις, οὐδὲ ὁ συλλογισμὸς γίνεται ὁ πρὸς τὴν
πρότασιν.

p. 65b9 Φανερὸν οὖν ὅτι ἐν τοῖς εἰς τὸ ἀδύνατον λέγεται τὸ μὴ
παρὰ τοῦτο.

25 "Ωσπερ πόρισμα ἔλαβεν εἰπὼν 'τὸ μὴ παρὰ τοῦτο λέγεται, ὅτε
ἀδύνατὸν τι συμβαίνει', καὶ πάλιν δὲ 'τότε λέγομεν τὸ μὴ παρὰ τοῦτο,
ὅτε ἔκεινης τῆς προτάσεως καὶ οὕσης καὶ μὴ οὕσης οὐδὲν ἡττον τὸ
ἄτοπον συμβαίνει'.

5 post τὸ prius add. καὶ Bt τὸ alt. om. U 7 προσδιαλεγόμενον 1
8 οὐ BMt(A): om. U Arist. post ἀντιφέρεται add. τις Bt (u, re. u), ante μὴ U: om.
M Arist. 9 post προτέρων add. τάσεων sic U 10 λέγεται] huc usque M
11 αἴρεται corr. BU²: ἔρεται pr. BU, t 12 ante οὐκ add. ἔτι δὲ οὐταν ἀναιρεθῆ τι δει-
κτικῶς διὰ τῶν α' β' γ' t 13 δεικτικῶν Bt 14 οὐ om. B 17 ante οὐταν add.
τὸ γάρ μὴ παρὰ τοῦτο γίνεσθαι τότε λέγομεν t 19 συμβαίνειν Bt 19.20 συλλογι-
σθῆναι U 21 ή addidi 25 εἰπεῖν U 26 τότε Ut: τοῦτο B 27 post
ὅτε add. καὶ B 28 σημαίνει U

p. 65^b 14 Ὅταν ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως ἀσύναπτος ἦ.cxii^v

Διὰ δύο αἰτίας γίνεται τὸ μὴ παρὰ τοῦτο, μίαν μὲν, ὅτοι ὅταν οἱ μέσοι δροὶ μὴ συνάπτωσι πρὸς ἑαυτούς, ώς εἴ τις βουληθῇ τὸν Ζήνωνος 5 λόγον (ἐλέγχων), διὰ οὐκ ἔστι κίνησις, λαμβάνειν διὰ ἀσύμμετρος 5 ἡ διάμετρος. ἔλεγε δὲ Ζήνων μὴ εἶναι τὴν κίνησιν ἀπὸ τοῦ λαμβάνειν μὴ γίνεσθαι τὸ τέλος τῆς ὁδοῦ μὴ τοῦ μέσου ληφθέντος, καὶ πάλιν ἐκείνου μὴ τοῦ μέσου, καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον· τὸ δὲ ἄπειρον ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ γενέσθαι οὐ δυνατόν· ὅστε ἀνήρηται ἡ κίνησις. οὗτως ὁ Ζήνωνος λόγος. διὰ μίαν οὖν αἰτίαν γίνεται, ὅταν μὴ συνάπτωνται οἱ μέσοι δροὶ 10 πρὸς ἑαυτούς. |

p. 65^b 21 Ἀλλος δὲ τρόπος, εἰ συνεχὲς μὲν εἴη τὸ ἀδύνατον cxiii^r
τῇ ὑποθέσει, μὴ μέντοι δι’ ἐκείνην συμβαίνοι.

Ἡ δευτέρα αἰτία τοῦ γίνεσθαι τὸ μὴ παρὰ τοῦτο, ὅταν συνδέωνται μὲν οἱ μέσοι δροὶ, μὴ μέντοι διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπόθεσιν συμβαίνῃ τι 15 ἄτοπον, ώς ἐπὶ τοῦ χρώματος καὶ τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ πτηνοῦ καὶ τοῦ κόρακος.

p. 65^b 22 Τοῦτο γάρ ἐγχωρεῖ γενέσθαι καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω καὶ ἐπὶ τὸ κάτω.

Οἷον ἐπὶ τὸ ἄνω τὸ ΑΒ, ἐπὶ τὸ κάτω τὸ ΓΔ, ἡ ἐπὶ τὸ ἄνω τὸ Α τῷ Β, ἐπὶ τὸ κάτω τὸ Β τῷ Γ, τὸ Γ τῷ Δ, ὅστε εἶναι τὸ Β τῷ Δ. 15
20 Καὶ ἀφαιρεθέντος τοῦ Α οὐκέτι ἔσται τὸ ἀδύνατον. εἰ μὲν ἐπὶ τὰ ἄνω λαμβάνομεν τὰς προτάσεις, τὸ μὴ παρὰ τοῦτο ἔστι καθ’ οὓς κατηγορεῖται τὸ Α, τὸ Β. ὅστε τὸ ψεῦδος διὰ τοῦ ΑΒ λαμβάνεται· ἀφαιρεθέντος δὲ τοῦ ψεύδους οὐκέτι ἄτοπον συμβαίνει.

p. 66^a 1 Φανερὸν οὖν ὅτι τοῦ ἀδυνάτου μὴ πρὸς τοὺς ἐξ ἀρχῆς.

25 Φανερὸν ὅτι τὸ ἀδύνατον συμβαίνει οὐ διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπόθεσιν 20 ἀλλὰ διὰ τὰς ψευδεῖς προτάσεις, ώς ἐλέγομεν ἐπὶ τοῦ χρώματος καὶ τοῦ λευκοῦ.

3 συνάπτουσι τὸ 4 ἐλέγχων addidi λαμβάνειν scripsi: λαμβάνει B Ut ὅτι prius Ut: ως B 6.7 μὴ τοῦ—ἄπειρον mrg. U² 7 ante τὸ δὲ add. μὴ μεσάσαντας καὶ πάλιν ἐκείνης μὴ μεσάσαντας οὔτε τὸ τέλος. καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον U 8 οὐ δυνατόν Bt: ἀδύνατον U ἀνήρητο B 9 δὲ U συνάπτονται τὸ 11 ante ἄλλος add. οὐδαμῶς γάρ οὐδαμῆ συνεχές ἔστι τὸ ψεῦδος τῇ φάσει τῇ ἐξ ἀρχῆς U 13 post τοῦ add. μὴ, quod Waitz Organ. I 29 deleverat, Bt 14 συμβαίνῃ b: συμβαίνει B Ut τὸ Bt: τὸ U 15 τοῦ tert. et quart. om. Ut 18 τὸ ἄνω τὸ pr. l. scripsi: τοῦ ἄνω τοῦ Bt: τοῦ ἄνω τῇ U τοῦ κάτω τοῦ Bt ̄—19 τῷ ̄] ̄ ̄ τὸ ̄ ̄. ̄ U 19 ἐπὶ τὸ κάτω τὸ β τῷ ̄ t: om. B τὸ εἶναι ̄ U 21 immo ἐπὶ τὸ 22 τῷ ̄ U τὸ (ante ψεῦδος) om. t 23 οὐκέτι ex οὕτι corr. U συμβαίνει ἄτοπον B 24 δὲ B 25 post φανερὸν add. οὖν t 26 ἐλέγομεν] p. 456, 26 sq. 27 τοῦ om. Ut

p. 66a3 Καὶ γὰρ εἰ μὴ τῷ Β ἀλλὰ τῷ Κ ἐτέθη τὸ Α ὑπάρχειν. CXIII^r

Ἐπειδὴ ἐλέγομεν ἐπὶ τοῦ μὴ παρὰ τοῦτο ὅτι τὸ ἄτοπον συμβαίνει καὶ ὄντος καὶ μὴ ὄντος ἐκείνου τοῦ πρώτου δρου, ὡς ἐπὶ τοῦ χρώματος καὶ τοῦ λευκοῦ, νῦν λαμβάνει πρότασιν ὡς οὐσαν μόνως, καὶ ὅμως οὐ δι’ 5 αὐτὴν τὸ ἄτοπον ἔπειται. οἷον ὡς αὐτὸς λέγει, *(εἰ)* τὸ Α παντὶ τῷ Κ, τὸ Κ παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Δ, ὥστε τὸ Α παντὶ τῷ Δ, τοῦτο δὲ 30 ἀδύνατον, οὐ διὰ τὸ Α παντὶ τῷ Κ συμβαίνει τὸ ἀδύνατον ἀλλὰ δι’ ἄλλην τινὰ πρότασιν.

p. 66a11 Ἐπεὶ τὸ αὐτό γε φεῦδος συμβαίνειν διὰ πλειόνων.

10 Φησὶν οὐδὲν ἄτοπον ὅτι καὶ οὕσης καὶ μὴ οὕσης τῆς πρώτης ὑποθέσεως [οὐδὲν] ἀδύνατον συμβαίνει· ταῦτὸν γὰρ φεῦδος πολλάκις συμβαίνει διὰ πολλὰς ὑποθέσεις φευδεῖς, ὡς αὐτὸς λέγει.

p. 66a16 Ὁ δὲ φεῦδης λόγος γίνεται παρὰ τὸ πρῶτον φεῦδος.

Τοῦτο βούλεται εἰπεῖν, ὅτι φεῦδες συμπέρασμα γίνεται ἐκ δύο προτά- 15 σεων ἢ ἐκ πλειόνων. εἰ μὲν οὖν ἐκ δύο, ἐν θατέρῳ ἢ ἐν ταῖς δυσὶ τὸ φεῦδος. εἰ δὲ ἐκ πλειόνων, ἐν ταῖς πρώταις προτάσεις τὸ φεῦδος· οἷον εἰ δείχνυται τὸ ΑΒ διὰ τοῦ ΓΔ, τὸ δὲ ΓΔ διὰ τοῦ ΖΗ, ἐκ τούτων γὰρ συνάγεται καὶ τὸ ΓΔ, ἀτινα ΓΔ συνάγουσι τὸ ΑΒ. ὥστε περὶ τὰς πρώτας προτάσεις εὑρήσεις 45 20 τὸ φεῦδος.

p. 66a25 Πρὸς δὲ τὸ μὴ κατασυλλογίζεσθαι παρατηρητέον.

Βούλεται διὰ τούτων εἰπεῖν ὁ Ἀριστοτέλης ὅπως μὴ κατασυλλογίζωνται ἡμῶν. καὶ φησὶν ὅτι παρατηρητέον τοῦτο, ὅπως μὴ τὸν αὐτὸν δρον πολλάκις λάβοι ὁ προσδιαλεγόμενος· εἰ γὰρ πολλάκις λάβοι, ἢ τῷ μὲν ποιεῖ 50 αὐτὸν ὑποκείμενον τῷ δὲ κατηγορούμενον, καὶ ποιεῖ τὸ πρῶτον σχῆμα, ἢ ἀμφοτέρων λαμβάνει αὐτὸν κατηγορούμενον, καὶ ποιεῖ τὸ δεύτερον σχῆμα, ἢ ἀμφοτέροις ὑποκείμενον, καὶ ποιεῖ τὸ τρίτον σχῆμα. ἐὰν δὲ μὴ λάβῃ δις τὸν αὐτὸν δρον, οὐδαμῶς δυνατὸν κατασυλλογίζασθαι. ἢ πάλιν εἰ λάβῃ

1 ἐτέθη τ Arist.: τεθῇ BU 2 τὸ om. B 4 τοῦ om. t πρότασιν Bt: αὐτὴν U
ώς supra καὶ ser. U² post οὖσαν add. καὶ U 5 εἰ addidi 9 συμβαίνει U
10 ὅτι post φησὶν colloc. B πρώτης om. B 11 οὐδὲν delevi ταῦτὸ
scripsi: τοῦτο B Ut post γὰρ add. τὸ Ut 12 ὡς αὐτὸς λέγει om. B 13 περὶ¹
φεῦδος λόγου inser. U 15 θατέρῳ t: θατέρω BU τοῖς U 17 τῶν (ante ὃ δ) B
19 immo παρὰ 21 περὶ τοῦ μὴ κατασυλλογίζεσθαι inser. B κατασυλλογίζασθαι U
23 τοῦτο] τοῦ in ras. U 24 an λάβῃ ὁ? 27 ὑποκείμενα U 28 λάβοι B

ἀμφοτέρας μερικάς τὰς προτάσεις, οὐδαμῶς συλλελόγισται. εἰ δὲ βουλόμενος
δεῖξαι τὸ καθόλου ἀποφατικὸν λάβῃ μίαν πρότασιν ἀληθῆ ἀποφατικήν, ἡμῶν
τῇ καταφατικῇ ἐνισταμένων διὰ τὸ ἄμφω γίνεσθαι ἀποφατικὰς ὄμοίως ΣΧΙΙ^ν
οὐ συλλελόγισται. λέγει οὖν πρῶτον πῶς ὀφείλομεν μὴ κατασυλλογίζεσθαι·
5 οὔτερον δὲ ἔρει πῶς ἡμεῖς ἄλλους κατασυλλογίσασθαι δυνηθείμεν. καὶ
παραγγέλλει ἐπὶ τοῦ ἵνα μὴ κατασυλλογίζωνται ἡμῶν ταῦτα, ἢ ἡμεῖς εἰ ποιή-
σιν, κατασυλλογίζουμεθα.

p. 66a27 Ἐπειδὴ περ ἵσμεν δτι ἄνευ τοῦ μέσου συλλογισμὸς οὐ
γίνεται.

10 'Εὰν τὸν μέσον ὅρον οὐ δῶμεν εἰς τὸ ληφθῆναι δις ἀλλ' ἀπαξ, τῇ
δὲ ἄλλῃ προτάσει ἐντῶμεν, ἵνα μὴ ληφθῆ δις, οὐ γίνεται συλλογισμός·
ἄνευ γάρ τοῦ μέσου συμπέρασμα γενέσθαι οὐ δύναται. πῶς δὲ ὀφεί-
λομεν τηρεῖν τὸν μέσον ὅρον καὶ μὴ διδόναι ἐν ἑκάστῳ σχήματι, δῆλον.
εἰ γάρ βούλεται τι ἐν πρώτῳ σχήματι συνάξαι, εἰ λάβῃ αὐτοῦ τὸν μέσον 10
15 ὅρον ἢ ὑποκείμενον τῷ ἄκρῳ ἢ κατηγορούμενον, παραχωρῶμεν. εἰ δὲ λάβῃ
ὅστε τῷ μὲν ὑποκείσθαι τοῦ δὲ κατηγορεῖσθαι τὸν μέσον ὅρον, τότε ἐν-
στῆναι ὀφείλομεν καὶ μὴ συγχωρεῖν τῇ μιᾷ προτάσει· ἐὰν γάρ μὴ συγχω-
ρήσωμεν δις αὐτὸν ληφθῆναι, οὔτε συλλογισμὸν ποιήσει. τοῦτο δὲ οὐκ
διείλει ἡμᾶς λαθεῖν, εἴτε ἐν πρώτῳ ἢ δευτέρῳ ἢ τρίτῳ βούλεται συλλο-
20 γίσασθαι σχήματι, ἐπειδὴ ἡμεῖς ὑπέχομεν τὸν λόγον, ὃ δὲ ὑπέχων τὸν
λόγον οὗτός ἐστιν ὃ δυνάμει τὸ συμπέρασμα συνάγων· τῇ γάρ ἐκείνου 15
θέσει ἔπειται τὸ συμπέρασμα.

p. 66a33 Χρὴ δὲ ὅπερ φυλάττεσθαι παραγγέλλομεν ἀποκρινο-
μένους.

25 Εἰρηκὼς δτι οὐκ ὀφείλομεν δις τὸν αὐτὸν ὅρον συγχωρεῖν διὰ τὸ
μὴ λαμβάνειν τὸν κατασυλλογιζόμενον ἡμῶν δὲ βούλεται, νῦν λέγει πῶς ἀν
οἱ κατασυλλογιζόμενοι κατασυλλογίσασθαι δύνωνται, ἐὰν κρύψων τῆς τάξεως
τῶν ὅρων ποιήσωνται, ἵνα νομίσῃ ὁ προσδιαλεγόμενος ἀσυναρτήτους εἶναι

1 τὰς μερικὰς B post συλλελόγισται add. καὶ ἀμφοτέρας ἀποφατικὰς ὄμοίως οὐ συλλο-
γιοῦνται U 2 λάβοι U¹, ωσι superser. U² ἀποφατικὴν ἀληθῆ B 2.3 ἡμῶν—
ἀποφατικὰς om. U 3 ἀποφατικὴν t 4 συλλελόγισται B: συλλογεῖται t: συλλο-
γιοῦνται U μὴ om. U κατασυλλογίσασθαι U 5 δ' om. U

ζε α ἐ ειν
ἡμεῖς—6 παραγγέλλει Bt: ὀφείλομεν μὴ κατασυλλογίσασθαι παρήγγηλεν U (superser. U¹)
ιμμο ἄλλων 6 κατασυλλογίζονται t fort. ταῦτά 6.7 ἐποιήσαμεν, om. εἰ t
8 ἐπειδὴ B 12 ἄνευ εχ ἔνα, ut videtur, corr. U² 14 αν τις? λάβοι U
15 παραχωροῦμεν U λάβοι U 16 τὸ μὲν U τοῦ t: τῶ B U 17 παρα-
χωρεῖν B 18 αὐτὸν scripsi: αὐτὴν BUT 19 εἴτε scripsi: ὥστε BUT
20 ὑπέσχομεν, ut videtur, B 25.26 διὰ τὸ μὴ λαμβάνειν, quae post ἡμῶν colloc.
BUT, transposui 26 post κατασυλλ. add. μὲν U ἡμῶν Ut ἀ B
27 δύνανται B κρύψεις B

τὰς προτάσεις καὶ ὁμολογήσῃ, εἰ διὰ πλειόνων προτάσεων δείκνυται τὸ ΣΧΙΨ
αὐτό. οἷον εἰ δείκνυται ὅτι τὸ Α τῷ Ζ ὑπάρχει διὰ μέσου τοῦ Β ΓΔΕ, 25
εἰ ἐρωτᾶς, μὴ ἐφεξῆς ἐρωτήσῃς, ἐπεὶ αἰσθάνεται τοῦ συμπεράσματος ὃ
προσδιαλεγόμενος καὶ οὐκέτι συγχωρεῖ γενέσθαι τὸ συμπέρασμα, ἀλλ' οὗτως
5 ἐρωτητέον, εἰ τὸ Α τῷ Β, εἰ τὸ {Γ τῷ Δ, εἰ τὸ} Ε τῷ Ζ, πόθῳ εἰ τὸ Β τῷ
Γ, πάλιν εἰ τὸ Δ τῷ Ε, καὶ οὗτως ὅστερον ὁμολογήσαντος αὐτοῦ ἐφεξῆς ἐρεῖς
τὸ συμπέρασμα. οὗτως, εἰ διὰ πολλῶν προτάσεων γίγνοιτο ὁ συλλογισμός.

p. 66b1 Ἐπὸ τοῦ μέσου ἄρχεσθαι· μάλιστα γὰρ ἂν οὗτω λανθάνοι. 30

Εἰρηκὼς πῶς κρύψιν διείλομεν ποιεῖν ἐφ' ὃν πολλαὶ αἱ προτάσεις,
10 τῷ μὴ ἐφεξῆς ἐρωτᾶν, νῦν λέγει πῶς διείλομεν κρύψιν ποιήσασθαι, εἰ
ῶσιν αἱ προτάσεις μὴ πολλαὶ ἀλλὰ δύο καὶ διὰ συλλογισμῶν κρίνεται τὸ
συμπέρασμα γίνεσθαι. Διείλομεν πρῶτον τὴν ἐκάττονα πρότασιν ἐρωτᾶν
καὶ οὗτως τὴν μείζονα.

p. 66b4 Ἐπεὶ δὲ ἔχομεν πότε καὶ πῶς ἔχόντων τῶν ὅρων. 35

15 Ἐπειδὴ οὐδαμεν πότε γίνεται καὶ πῶς ὁ συλλογισμός, φανερὸν πότε 10
γίνεται ἔλεγχος η̄ οὐ γίνεται. εἰ γὰρ εἴη η̄ μία ἀποφατικὴ πρότασις η̄ δὲ
λοιπὴ καταφατική, ἔλεγχος γίνεται καὶ συλλογισμός, η̄ ἀμφω καταφατικαί,
η̄τοι ἐν πρώτῳ η̄ τρίτῳ σχήματι, καὶ οὗτω γίνεται συλλογισμός. ἐπειδὴ
δὲ οὐ ἔλεγχαι βουλόμενος τὸ ὑπὸ σοῦ λεγόμενον τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον
20 λαμβάνει τῇ σῇ ὑποθέσει, ἐξ ἀνάγκης εἰδέναι τοῦτο διείλεις καὶ ἔκείνη τῇ
προτάσει ἐνστῆναι τῇ τὴν σὴν ὑπόθεσιν ἀναιρούσῃ. ἐὰν γὰρ ἔκείνη ἐν- 45
στῆς, ἀδύνατον γενέσθαι ἔλεγχον· ἀλλο γὰρ οὐ δύναται. οἷον εἰ συνηξεῖς
σὺ τὸ παντί, πάντως αὐτὸς η̄ τὸ οὐδενὶ βιόλεται δεῖξαι η̄ τὸ οὐ παντί·
οὐκοῦν ἀνθίστασαι τῇ προτάσει τῇ ἀναιρούσῃ τὴν σὴν ὑπόθεσιν τῇ ἀπο-
25 φατικῇ.

p. 66b11 Εἰ δὲ μηδὲν συγχωροῖτο.

Ἐὰν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον μὴ συγχωρηθῇ, οὐ γίνεται ἔλεγχος· 50
οὐ γὰρ η̄ν συλλογισμὸς ἀπάντων τῶν ὅρων ὄντων στερητικῶν.

〈οἷον〉 ἐὰν ήμῶν συναξάντων τὸ καταφατικὸν αὐτὸς βιόληται τὸ ἀποφατικὸν
30 συνάξαι, εἶτα μὴ δυνηθῶμεν ἐνστῆναι τῇ προτάσει τῇ ἀποφατικῇ (ἐξ
ἀνάγκης γὰρ μία πρότασίς ἐστιν ἀποφατική), ἐνστῶμεν τῇ καταφατικῇ καὶ

1 ὁμολογήσει U	5 η—εὶ τὸ addidi	6 ὁμολογήσαντες B	7 γένοιτο B
8 οὗτως ἀν U	9 ποιεῖν διείλομεν U	πολλαὶ ε πάλαι, ut videtur, corr. U ²	
12 γίγνεσθαι U	14 ἐπειδὴ, om. δὲ U	15 οἰδατε, ut videtur, B	γίγνεται U
16 εἴη scripsi: εἰ B Ut	17 καὶ om. B	συλλογισμοῦ, ut videtur, B	18 η̄ Ut:
καὶ B γίγνεται Ut	21 τῇ Β: διείλεις U: om. t	22 immo ἀλλως sive ἀλλη	
23 τῶ (ante παντί) U	24 ἀνθίστασαι Bt: fort. ἀνθίστασο	28 ὅρων et στερητικῶν	
om. U	29 οἷον addidi	βιόληται scripsi: βιόλεται B Ut	

ποιήσωμεν αὐτὴν ἀποφατικήν, καὶ συμβαίνει δύο γίνεσθαι ἀποφάσεις, καὶ ἀσυλλόγιστος ἡ συζυγία. |

p. 66b14 Εἰ μὲν γὰρ ἔλεγχος, ἀνάγκη συλλογισμὸν εἶναι. CXLIV^r
 'Ο γὰρ συλλογισμὸς ἐπὶ πλέον τοῦ ἔλεγχου.

5 p. 66b15 'Ωσαύτως δὲ καὶ εἰ μηδὲν τεθείη.

"Ωσπερ εἰ ἀμφοτέρας ποιήσεις ἀποφατικάς, οὐδὲν συνάγει ἔτι καὶ οὐ 5 δύναται ἔλεγχαι, οὕτως, εἰ μηδὲν τεθῆ ἐν δλῳ (ἀντὶ τοῦ 'εἰ μηδεμίᾳ πρότασις τεθῆ καθόλου ἀλλ' ἀμφω μερικαί'), οὐ δύναται ἔλεγχον συναγαγεῖν. ἐξ ἀμφοτέρων γὰρ μερικῶν ἔλεγχος οὐ γίνεται.

10 p. 66b18 Συμβαίνει δ' ἐνίστε καθάπερ ἐν τῇ θέσει τῶν δρων.

Βούλεται εἰπεῖν περὶ τῆς γιγνομένης ἀπάτης, ἢτι γίνεται ἡ ἀπάτη διὰ τὸ μὴ ἐπιστημονικῶς εἰδέναι τὰ πράγματα. ἡ ἀπάτη δὲ γίνεται οὕτως, 15 δταν τὸ αὐτὸ πλείοσιν ὑπάρχῃ καὶ τῷ μὲν δοκῇ καθ' αὐτὸ ὑπάρχειν, τῷ δὲ λανθάνῃ οἰόμενον μηδενὶ ὑπάρχειν. οἷον τὸ Α καὶ παντὶ τῷ Β καὶ 20 οὐδενὶ τῷ Γ· ταῦτα δὲ τὰ ΒΓ ὑπαρχέτωσαν τῷ Δ παντί· εὑρεθήσεται τὸ Α καὶ οὐδενὶ καὶ παντὶ τῷ Δ· καὶ συμβαίνει ἡ πατῆσθαι τινα τοῦ μὲν παντὶ οὕτως· τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Δ, τὸ Α παντὶ τῷ Δ. τοῦ δὲ μηδενὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Δ, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Δ. 25 ὥστε τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ καὶ οὐδενὶ καὶ παντί. αὕτη μὲν ἡ ἀπάτη. γίνεται δέ, ως εἰρήκαμεν, δταν τὸ αὐτὸ ἄλλοις τισὶν ὑπάρχῃ καὶ τοῦ μὲν κατηγορεῖται τοῦ δὲ ἀπαρνεῖται, εῖτα ταῦτα τὰ δύο ἀμφότερα κατηγορεῖται 30 τίνος, συμβαίνει δὲ μὴ ἐπιστημονικῶς τοῦτο εἰδέναι.

p. 66b26 Πάλιν εἴ τις ἀπατηθείη περὶ τὰ ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας.

"Η πρώτη ἀπάτη πῶς ἐστιν, εἴρηται. δευτέρα ἀπάτη ἐστὶν αὕτη. 25 δταν ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας ὥσιν οὕτως, τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, εῖτα ὑπονοῆ καὶ δτι οὐδενί, συμβαίνει τῷ αὐτῷ τὸ αὐτὸ καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι.

p. 66b30 Ἄρ' οὖν οὐδὲν ἄλλο ἀξιοῦ ἐκ τούτων ἦ δὲ ἐπίσταται.

"Αλλη ἀπάτη γίνεται ως καθόλου τὸ κατὰ μέρος πιστοῦσθαι· οἷον 30

5 τεθῆ B	6 ποιήσει B: ποιήσῃ t	8 μερικὴ B	δύνανται Ut
10 περὶ τῆς καθ' ὑπόληψιν ἀπάτης inscr. U	11 γίγνεται t	13 ὑπάρχειν (ante	
καὶ) t καὶ om. U δοκεῖ Ut αὐτὸν Bt		13. 14 τῶ δὲ iterat B	
14 λανθάνειν Ut	16 ἀπαρτῆσθαι t	post τινα add. οἷον U	17 τῶ σ. pr. l. U
20 ὑπάρχῃ καὶ om. U	20. 21 τῶ—τῶ U	25 συστοιχίας ex Arist. scripsi:	
στοιχίας libri	26 ὑπονοεῖ Ut	τῷ αὐτῷ τὸ αὐτὸ scripsi: τοῦ αὐτοῦ τὸ αὐτὸ	
Ut: inv. ord. B	28 οὐδενὶ U	η δὲ ἐπίσταται ex ἡ ἐπιστήμη corr. U	

καθόλου οἰδαμεν ὅτι οὐδεμία ἡμίονος κύει, καὶ καθόλου οἰδαμεν ὅτι πᾶν ΟΣΙΥΓ
τὸ κύον ἐξωγκωμένην ἔχει τὴν γαστέρα· οἰδαμεν δὲ ἡμίονον ἐξωγκωμένην
ἔχονταν τὴν γαστέρα· διὰ μὲν τὸ καθόλου ὅτι ἡμίονος οὐ κύει, διὰ δὲ τὸ
ἐξωγκῶσθαι κύειν ὑπονοεῖται. ὥστε μὴ ἔχοντες ἐπιστήμην τοῦ πράγματος
ἢ ἀπατώμεθα, ἐπειδὴ πᾶν μὲν τὸ κύον ἐξωγκωμένην ἔχει τὴν γαστέρα, οὐ
πᾶν δὲ τὸ ἐξωγκωμένην ἔχον τὴν γαστέρα κύει.

p. 66b34 Ἐπὶ δὲ τοῦ πρότερον λεχθέντος, εἰ μὴ ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας τὸ μέσον.

Εἰρήκαμεν πόσαι εἰσὶν αἱ ἀπάται. νῦν δὲ βούλεται τοῦτο εἰπεῖν, ὅτι
10 πάντας συμβαίνει τὴν μίαν πρότασιν ἐπιστημονικῶς καθ' αὐτὸ μὴ εἰδέναι.
ἡ γάρ πρώτη ἀπάτη [ἥ] αὗτη· τῷ ὑπάρχειν τὸ Α καὶ τῷ Β καὶ τῷ Γ,
ταῦτα δὲ τὰ δύο τῷ Δ, ἐὰν ὑπονοήσῃ ὅτι τὸ Α καὶ παντὶ καὶ οὐδενὶ τῷ Γ,
ὅπερ ψεῦδος, ταύτην τὴν ὑπόνοιαν ἐπιστημονικὴν ἔχειν οὐ δύναται· εἰ γάρ
15 ἔχει αὐτὴν ἐπιστημονικήν, εὑρεθήσεται τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ καὶ ὑπάρχειν καὶ
μὴ ὑπάρχειν, ὅπερ ἄτοπον. οἷον εἰ οἶδεν ἀκριβῶς ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Β
καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Δ, καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Δ· ὅμοιώς δὲ καὶ τοῦτο εἰ
ἐπιστημονικῶς εἰδείη, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Δ (τοῦτο γάρ
ὑπόκειται), οὐκοῦν καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Δ· ἦν δὲ καὶ παντί, ὃ ἐδείγθη
διὰ τοῦ Β, ὅπερ ἄτοπον. ὥστε ἀνάγκη τὴν μίαν ἐπιστημονικῶς μὴ οἰεσθαι
20 αὐτὸν εἰδέναι. καὶ οὗτος, ἐξ οὐκ οἶδεν ἐπιστημονικῶς, συνάζει τὸ αὐτὸ¹⁰
τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν.

Μὴ ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας. ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας τοῦ
λέγει ἀντὶ τοῦ 'ἴνα μὴ ὥσι κατὰ τάξιν'.

p. 66b35 Καθ' ἑκάτερον μὲν τῶν μέσων ἀμφοτέρας τὰς προ-
25 τάξεις.

'Αμφοτέρας, φησί, τὰς προτάσεις οὐκ ἐγχωρεῖ ὑπονοεῖν ἀληθεῖς,
ὥστε τὸ Α τῷ μὲν Β παντὶ τῷ δὲ Γ οὐδενί, ἢ τὸ ἀνάπαλιν. πῶς γάρ
τὸ αὐτὸ ἐνδέχεται, ὅπου τοῖς δύο οὐ παντὶ ὑπῆρχε τὸ Α, ἀλλὰ τῷ μὲν
παντὶ τῷ δὲ οὐδενί; ἐὰν γάρ, φησίν, ἀμφοτέρας ἐπιστημονικῶς λάβωμεν,
30 συμβαίνει ἄτοπόν τι· ἡ γάρ | ἀπλῶς ἐναντίον τι συνάγεται, ἐὰν τὸ ΟΣΙΥΓ
καθόλου συναχθῇ, ἢ τὸ ἐναντίον ἐπί τι, ἐὰν τὸ μερικὸν συναχθῇ, οἷον
ἀντὶ τοῦ πᾶς τὸ οὐ πᾶς. ταῦτα δὲ ἀμφότερα λέγει τὸ ΒΓ.

1 ὅτι alt. Bt: ὡς U	2 ἐξογκουμένην utrobiique Bt itemque vs. 5. 6	3 τοῦ—	
τοῦ U	4 ἐξογκοῦσθαι Bt	7 προτέρου Ut εἰ in ras., μὴ superser. U	
9 τοῦτο om. B	11 αὕτη· τῷ scripsi: ἡ αὐτὴ τὸ libri	17 εἰδοίη U post τὸ	
alt. add. δὲ t	18 ἦν Bt: εἰ U δειγθῆ, om. δ U	20 αὐτὴν B	
22 ante ἐκ alt. add. ex Arist. εἰ μὴ t, μὴ superser. U		23 κατ'	
ἀξιῶν t	27 α BU: β' t	28 τοῖς B: τῶν Ut	28. 29 τὸ—τὸ U
alt. om. B			31 τὸ

p. 67a5 Οὗτω μὲν οὖν οὐκ ἐνδέχεται ὑπολαβεῖν, καθ' ἐκά- CXIV_v
τερον δὲ τὴν μίαν.

Πάσας ἐπιστημονικῶς εἰδέναι οὐκ ἐνδέχεται· τὰς δὲ δύο ἐπιστημονικῶς
εἰδέναι ἡ τὰς τρεῖς οὐδὲν ἀτοπον συμβαίνει, οἷον τὸ Α παντὶ τῷ Β,
5 τὸ Β παντὶ τῷ Δ, καὶ πάλιν τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, μὴ εἰδείη δὲ ἐπι-
στημονικῶς διτὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Δ, δπερ ἐστὶ μερικόν. οἷον οἶδε μὲν ἐπι-
στημονικῶς διτὶ οὐδεμία ἡμίονος κύει· οὐκ οἶδε δὲ εἰ τοῦτο τὸ ἔγκυον
ἡμίονός ἐστιν· καὶ συμβαίνει τὸ μὲν καθόλου εἰδέναι αὐτόν, τὸ δὲ κατὰ
μέρος οὐκέτι.

10 p. 67a13 Οἷον εἰ τὸ μὲν Α δύο δρυθαί.

'Ως ἐπὶ παραδείγματος ποιεῖται τὸν λόγον τοιοῦτον, διτὶ ὑποκείσθω
τινὰ εἰδέναι τὰς δύο δρυθὰς καὶ τὸ καθόλου, διτὶ πᾶν τρίγωνον ἔχει δύο 15
δρυθαῖς ισας· μὴ εἰδείη δὲ διτὶ τόδε τρίγωνόν ἐστιν, οἷον τὸ κεκρυμμένον
ὑπὸ τὴν θύραν ἢ τὸν κόλπον· εὑρεθῆσεται τὸ μὲν καθόλου εἰδώς, τὸ δὲ
15 μερικὸν οὐκέτι.

p. 67a16 Τὸ γὰρ εἰδέναι διτὶ πᾶν τρίγωνον δύο δρυθὰς ἔχει οὐχ
ἀπλοῦν ἐστιν.

'Ο εἰδώς, φησίν, διτὶ πᾶν τρίγωνον δύο ἔχει δρυθὰς οὐχ ἀπλῶς 20
οἶδεν. ἀλλὰ τοῦτο καθίστω· τοῦτο δὲ ἐκ τῶν κατὰ μέρος τριγώνων ώς
20 καθόλου οἶδεν, ὥστε οὐχ ἔξει τὰς ἐναντίας. ὁ οὖν μὴ βλέπων τὸ
κεκρυμμένον τρίγωνον τὸ μὲν καθόλου οἶδε, τὸ δὲ κατὰ μέρος οὐκ οἶδεν.
οὕτε γὰρ ὅρᾳ αὐτό, ὥστε οὐδὲ τὰ ἐναντία δοξάσει ὁ τοιοῦτος, ἐπειδὴ
μὴ ὅρᾳ.

p. 67a21 Καὶ ὁ ἐν τῷ Μένωνι λόγος, διτὶ ἡ μάθησις ἀνάμνησις.

25 Λέγει ὁ Πλάτων ἐν τῷ Μένωνι διτὶ αἱ μαθήσεις ἀναμνήσεις εἰσίν. ὁ
δὲ Ἀριστοτέλης λέγει διτὶ ἡ μάθησις ἀνάμνησις οὐκ ἐστιν· ὁ γὰρ μανθάνων
οὐ προεπιστάμενος μανθάνει ἀλλὰ μὴ εἰδώς· ὁ δὲ ἀναμιμνησκόμενος προ-
επιστάμενος ἀναμιμνήσκεται. οὗτος οὐκοῦν καὶ ὁ Μένων ἦδε τὸ καθόλου,
τὸ δὲ καθ' ἔκαστον ἐμάνθανε διὰ τῆς κατὰ μέρος ἐπαγωγῆς μὴ εἰδώς.

1.2 ἐκάτερα B: ἔτερον t 5 εἰδοίη U: εἰδέναι conicio, at cf. vs. 13 10 εἰ τὸ β παντὶ^α
τῷ β. τῷ β παντὶ τὸ α ἢ καὶ ἐν τῷ β: — ἀλλ' οὐδὲν κωλύει τὸ β ἀγνοεῖν διτὶ ἐστίν lemma U
13 ὄρθαις scripsi: ὄρθαις B Ut εἰδοίη U 16 ἔχει δύο ὄρθαις t: δύο ὄρθαις U Arist.
18 ὄρθαις ἔχει U 19 μέρους B 20 post οἶδεν add. e vs. sq. τὸ δὲ κατὰ μέρος U
22 δοξάζει t οὗτος, ἐπεὶ B 24 ante καὶ add. ex Arist. δμοίως δὲ t ὁ om. B
ἡ om. U 25 ἐν τῷ Μένωνι] c. 15 p. 81 C sq. 26 φησίν (post ἀριστ.) B
29 τὸ B: τὰ Ut

ἥμεις δὲ λέγομεν ὅτι ἀνάμνησίς ἐστιν ἡ μάθησις, ἐπειδή, πρὶν δεσμευθῆ οὐκ
ἡ ψυχὴ τῷ σώματι, πάντα ἥδει, δεσμευθεῖσα δὲ ἀναμιμήσκεται μανθάνουσα. 30

p. 67a24 "Ωσπερ ἀναγνωρίζοντας.

Οἶδαμεν, ἐὰν ἴδωμεν τρίγωνόν τι, ὅτι καὶ δύο ὀρθὰς ἔχει.

5 p. 67a27 Τῇ μὲν οὖν καθόλου θεωροῦμεν τὰ ἐν μέρει.

Πῶς οὖν συμβαίνει γίνεσθαι τὴν ἀπάτην; ἐκ τοῦ τὸ μὲν καθόλου
ἥμας εἰδέναι τὸ δὲ κατὰ μέρος μὴ εἰδέναι. καὶ ἐκ τούτου ἀπατώμεθα,
οὐκ εἰς ἐναντίον τι ἀπατώμεθα. διὰ τί; ὅτι οἶδαμεν τὸ καθόλου. πῶς
δὲ ἀπατώμεθα; ἀγνοοῦντες τὸ κατὰ μέρος.

10 p. 67a31 Οὐ γάρ ἐναντία ἡ κατὰ τὸ μέσον.

"Οτι ἡ ἀπάτη ὅτε ἐστὶ γινομένη, οὐ συνάγεται τὸ ἐναντίον.

p. 67a33 Οὐδὲν δὲ κωλύει εἰδότα καὶ ὅτι τὸ Α ὅλῳ τῷ Β ὑπάρχει. 40

Εἰρηκὼς πῶς γίνεται ἀπάτη, νῦν βούλεται εἰπεῖν ὅτι, ἐάν τις εἰδείη
τὸ κατὰ μέρος σὺν τῷ καθόλου, οὐκ ἀπατᾶται. οἷον εἴ τις οἶδεν ὅτι
15 οὐδεμία ἡμίονος κύει, εἰδείη δὲ καὶ τόδε τι, ὅτι ἡμίονος ἐξωγκωμένη ἐστὶν
ἥδε, οὐκοῦν εἰ ἁπάτη τοῦτο οἶδε, τύχη δὲ ἐκεῖνος ἐνεργεῖν τότε ἐκ τῆς
καθόλου ὡρμημένος ὑπονοήσεως. ίδων δὲ ἡμίονον ἐξωγκωμένην ἔχονταν
τὴν γαστέρα ὑπονοήσει ὅτι κύει, μὴ ἐνεργήσας ἐκ τῆς καθόλου ὅτι οὐδεμία
ἡμίονος κύει. οὕτως ἀγνοῶν τις τὸ καθόλου, καθὸ οὐκ ἐνήργησε, τότε
20 ἀπατᾶται πάλιν ὅτι ἥδε ἡ ἡμίονος κύει.

p. 67a36 Μὴ συνθεωρῶν.

Μὴ συσκοπῶν, ὅτι ὑπὸ τὸ καθόλου ἐστὶ τὸ μερικόν, νομίζει κύειν 50
τὴν ἡμίονον.

1 δεσμηθῆ (η prius ex ω corr.) Β 2 ἥδη τ δεσμηθεῖσα Β 3 ἀναγνω-
ρίζοντες Β: γνωρίζοντας pr. U 4 εἰδῶμεν U: εἰδῶμεν τ ante τριγ. add. τὸ U
5 ante τῇ μὲν add. ὄμοιώς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων Ut τὸ Β(n) 7 αἱ ἀπατώμενοι?
10. 11 οὐ γάρ—τὸ ἐναντίον post 20 κύει collocant libri 10 τὸ om. U 11 γιγνομένη U
12 ante οὐδὲν add. ὄμοιώς οὐκοῦν—κατὰ (τὸ om.) μέσον —ἐπιστήμη U καὶ om. Β
ὑπάρχει ante τῷ β collocat U: om. Β 13 εἰδοίη U itemque vs. 15 15 τι om. Β
ἐξογκωμένη Β: ἐξογκουμένη τ 16 ἥδε scripsi: οἰδεν libri καὶ εἰ U τύχοι U
an ἐκεῖθεν? 17 ἐξογκωμένη Β: ἐξογκουμένη τ ἔχειν U 18 τὴν om. Ut
18. 19 ὅτι οὐδεμίᾳ—καθόλου om. U 19 ἐνέργησε Β: ἡν ἐνέργησας pr. U, corr. U
20 post πάλιν add. δὲ Bt 21 ante μὴ add. οὐ γάρ ἐπίσταται ὅτι τὸ α τῷ ᾧ U
22 σὺν σκοπῶν τ

p. 67a 37 Καὶ εἰ τὸ μὲν οἶδε τὸ δὲ μὴ οἶδεν, ἀπατηθήσεται. |

Οὐδοίς πᾶλιν, διὰ τὸ εἴρηται γῆδη, ὅτε τὸ καθόλου μὲν οἶδεν, *(οἶν)* εἰ CXV^r οἶδε τις ὅτι πᾶν τρέγωνον δύο ἔχει ὄρθας, τόδε δὲ οὐκ οἶδεν ώς κεκρυμμένον ὅτι ἐστὶ τρέγωνον· οὐδὲν γάρ ἔξω γινόμενον τῆς ήμετέρας αἰσθήσεως 5 ἵζει τι ἐξ ἀνάγκης περὶ αὐτοῦ. ἀκριβῶς δὲ οἶδαμεν τότε, ὅτε σὺν τῇ καθόλου ἐπιστήμῃ καὶ τὸ μερικὸν εἰδείημεν. 5

p. 67b 3 Ἀλλ' οὐχ ως τῷ ἐνεργεῖν.

Τὸ δὲ λαλεῖται ὡς τῷ ἐνεργεῖν πρὸς τὸ ἄνω εἴρηται, ὅτι ὁ ὑπονοῶν, 10 ὅτι γῆδες ἡ ἡμίονος κύει, οὐχ ως πρὸς τὸ ἐνεργεῖν ἐκ τοῦ καθόλου οἶδεν· ἐπεὶ εἰ ἐνήργει, γῆδες ὅτι οὐ κύει ἐκ τοῦ καθόλου ἐνεργῶν.

p. 67b 3 Τὸ γάρ ἐπίστασθαι λέγεται τριγῶς.

Διαίρεσιν ἐνταῦθα παραδίδωσι τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἀπάτης, ὅτι τὸ ἐπίστασθαι ἡ περὶ τὸ καθόλου ἡ περὶ τὸ κατὰ μέρος ἡ περὶ ἀμφότερα, τουτέστι τὸ ἐνεργεῖν· ἐνεργοῦμεν γάρ ἀπὸ τοῦ καθόλου ἐπὶ τὸ κατὰ μέρος. 10 15 διορίως οὖν ἀπατώμεθα ἡ τῷ μὴ εἰδέναι τὸ καθόλου ἡ τῷ μὴ εἰδέναι τὸ κατὰ μέρος ἡ τῷ μηδέτερον, τουτέστι μὴ ἐνεργεῖν ἀπὸ τοῦ κατέλιπον ἐπὶ τὸ κατὰ μέρος· διὰ τοῦτο γάρ κάκεῖνος φόρθη γῆδες ἡ ἡμίονος κύει, διὰ τὸ μὴ ἐνεργῆσαι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ καθόλου, ὅτι οὐδεμία ἡμίονος κύει.

p. 67b 5 Οὐδὲν οὖν κωλύει καὶ εἰδέναι καὶ γῆπατῆσθαι.

20 Οὐδὲν κωλύει, ως διὰ τῶν παραδειγμάτων ἐδεῖξαμεν, εἰδέναι καὶ γῆπατῆσθαι, εἰδέναι μὲν τὸ καθόλου, γῆπατῆσθαι δὲ περὶ τὸ μερικόν, ἡ τὸ ἀνάπαλιν, εἰ μὴ ἐνεργούῃ ἐκ τοῦ καθόλου. καὶ ὅτι οὐδὲν ἐναντίον συνάγει διὰ τὸ μὴ εἰδέναι.

p. 67b 8 Ὅπολαμβάνων γάρ κύειν τὴν ἡμίονον.

25 Ἡπάτηται, φησίν, ὅτι γῆδες ἡ ἡμίονος κύει, ἔκεινος, ὅτι οὐκ γῆδυν γῆθη 20 ἐνεργῆσαι ἀπὸ τῆς καθόλου τῆς λεγούσης ὅτι οὐδεμία ἡμίονος κύει. διὰ τοῦτο οὖν *(οὐκ)* ἐπειδὴ ὑπέλαβε τὴν ἡμίονον κύειν, γῆδη ἐναντίαν ἔχει ἀπάτην· ἡ γάρ ἐναντία ἀπάτη διὰ συλλογισμοῦ γίνεται, ἔκεινος δὲ οὐ συνελογίζεται.

1 ante καὶ add. ὥστε δῆλον ὅτι τὸ—οἶδεν om. U
οἶν addidi ἡ U 6 τὴν μερικὴν Ut 7 τῷ Arist.: τὸ B Ut (f, pr. A B u)
9 post καθόλου add. λόγον Bt 10 εἰ U: ἡ Bt ἐνήργει scripsi: ἐνεργεῖ B Ut γῆδη U :
11 τριγῶς λέγεται U lemmati add. ἡ ως τῇ (τὸ t) καθόλου ἡ ως τῇ οἰκεῖα (τὸ οἰκεῖα t)
ἡ ως τὸ ἐνεργεῖ Ut 13 παρὰ (post ἡ alt.) U 14 τὸ prius U: τοῦ Bt
τοῦ B: τῶν Ut 15 et 16 τῷ ubique b: τὸ B Ut 19 οὖν superser. U² ante
εἰδέναι add. τὸ t itemque vs. 20 22 τοῦ scripsi cf. vs. 9. 10. 14: τῶν B Ut 27 οὐκ addidi

p. 67b 12 'Ο δ' ὑπολαμβάνων τὸ ἀγαθῷ εἶναι κακῷ εἶναι. CXV

"Ετερόν τι θεώρημα παραδίδωσιν ὁ φιλόσοφος ἐνταῦθα τοιοῦτον. ἐάν τις, φησί, λάζῃ τὴν ὄρισμὸν τοῦ κακοῦ καὶ οὐχὶ τὸν αὐτὸν εἶναι τοῦ κακοῦ, ὑπονοήσει καὶ αὐτὸς τὸ αὐτὸν εἶναι ἀπαραλάκτως τὸ ἀγαθὸν τῷ 5 κακῷ, ὅπερ οὐκ ἀληθές. ὁ δὲ φιλόσοφος κακῶς ἔλαβε τοὺς ὄρους οὗτοις· τὸ Α, ἀγαθῷ εἶναι, τὸ αὐτὸν τῷ κακῷ εἶναι, λέγω δὴ τῷ Β, καὶ τὸ κακῷ 30 εἶναι τὸ αὐτὸν τῷ Γ, ἀγαθῷ εἶναι. καὶ οὐδὲν ἄτοπον ἀκολουθεῖ. διὰ τοῦτο οὖν ὀλίγον ὅστερον ἔρει 'ἄλλὰ τοῦτο ἀκριβέστερον σκεπτέον'.

p. 67b 18 "Ωσπερ γάρ εἰ ἦν ἀληθές, καθ' οὓς τὸ Γ, τὸ Β.

10 "Ωσπερ λέγομεν ἐπὶ ταύτης τῆς ἐκθέσεως τοῦ θεωρήματος, οὗτοι καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπολαμβάνειν, εἰ ὑπολάβῃ τις δτι τὸ Γ ὑπὸ τὸ Β ἐστίν, καὶ τὸ Β ὑπὸ τὸ Α, ὑπολάβῃ δτι καὶ τὸ Γ ὑπὸ τὸ Α ἐστὶν ἐξ ἀνάγκης.

p. 67b 20 'Ομοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ εἶναι.

Εἰ τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει καὶ τὸ Β τῷ Γ, καὶ τὸ Α ἄρα τῷ Γ 15 ὑπάρχει ἐξ ἀνάγκης.

p. 67b 22 'Αρ' οὖν τοῦτο μὲν ἀναγκαῖον.

'Αρ' οὖν, φησίν, εἴ τις δώσει δτι τὸ ἀγαθῷ εἶναι τὸ αὐτόν ἐστι τῷ κακῷ εἶναι, ἀναγκαῖον τι καὶ ἀληθὲς συνάγειν οὐκ ἐνδέχεται; ἀλλὰ ψεῦδος ἐστι τὸ ὑπολαμβάνειν τὸ ἀγαθῷ τὸ αὐτὸν εἶναι τῷ κακῷ, εἰ μή τί γε κατὰ 20 συμβεβηκός· οἷον δτι τὸ δύκαιον ἀγαθόν ἐστι κατὰ συμβεβηκός ὑπονο- οῦσί τινες, δτι καὶ οὕ, παρὰ τὸ μὴ ἀδικεῖν διὰ τὸ μὴ ἔχειν πλείω. 45

p. 67b 26 'Επισκεπτέον δὲ τοῦτο βέλτιον.

Εἶπεν ἐπισκεπτέον βέλτιον, ἢ ἐπειδὴ εἶπεν 'εἰ μή τί γε κατὰ συμβεβηκός οἰηθῇ τὸ καλὸν κακὸν εἶναι', ἢ δτι κακῶς ἐξέθετο τοὺς ὄρους 25 τοῦ <καλῷ καὶ> κακῷ εἶναι ἄνω.

p. 67b 27 "Οταν δ' ἀντιστρέψῃ τὰ ἄκρα, ἀνάγκη καὶ τὸ μέσον ἀντιστρέψειν.

'Εντεῦθεν ὁ φιλόσοφος βούλεται εἰπεῖν περὶ τῶν ἀντιστροφῶν τῶν ἐν

1 οὐδὲ' U τῷ U (f, pr. A C) κακὸν B 3 οἰηθεὶη B 4 τῷ αὐτῷ U
5 οὐκ om. Bt 6 ἀγαθῷ scripsi: ἀγαθὸν B Ut τὸ tert. B: τῷ Ut 8 ὀλίγον
ὅστερον] b26 9 τὸ alt. corr. e τῷ B 12 immo ὑπολαμβάνει 13 δὲ om. B
16 ante ἄρ' add. ὕστε καὶ ἐπὶ τοῦ δοξάζειν ὄμοίως Ut ἄρ' B (A): ἄρα Ut μὲν
om. U 17 ἄρα B τὸ prius B: τῷ Ut 19 τὸ alt. B: τῷ Ut
αν ἀγαθὸν? 20 post ἐστι add. καὶ κακὸν t 21 οἰηθεὶη B 25 <καλῷ καὶ>
κακῷ scripsi: κακῶς B Ut ἄνω om. B 26 περὶ τῶν ἐν πρώτῳ σχήματι γενομένων
ἀντιστροφῶν inser. B: περὶ ἀντιστροφῆς τῆς ἐν πρώτῳ σχήματι U ἀντιστρέψῃ U Arist.:
ἀντιστρέφηται Bt 28 τῶν alt. Bt: καὶ U

πρώτῳ σχήματι γινομένων καὶ | καταφατικῶν καὶ ἀποφατικῶν καθόλου. CXV^v
καὶ φῆσιν ὅτι, εἰ τὸ ἄκρον τῷ ἄκρῳ ἀντιστρέψει καὶ ὑπάρχει τὸ Α παντὶ
τῷ Γ καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Α διὰ τοῦ Β, ἀνάγκη καὶ τὸν μέσον ὅρον ἀντι-
στρέψειν πρὸς τὰ ἄκρα. καὶ ὁ μὲν μείζων ἄκρος ἀντιστρέψει οὗτως· τὸ
5 Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Α, καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Α. οὗτως ὁ
μείζων ὅρος. ὁ δὲ ἐλάττων οὗτως· τὸ Γ παντὶ τῷ Α, τὸ Α παντὶ τῷ Β,
καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Β. οὗτως καὶ ὁ ἐλάττων. ἐὰν οὖν τὸ ἄκρον τῷ ἄκρῳ 5
ἀντιστρέψῃ, καὶ τὸ μέσον τοῖς ἄκροις ἀντιστρέψει.

p. 67^b 32 Καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ὑπάρχειν ώσαύτως.

10 ‘Ωσαύτως (ἀντὶ τοῦ ‘ὅμοιοτρόπως’) ⟨ώς⟩ εἶπε περὶ τοῦ καθόλου κατα-
φατικοῦ, νῦν λέγει περὶ τοῦ ἀποφατικοῦ ὅτι, ἐὰν ἔστιν τὸ Α μηδενὶ τῷ Β, τὸ 10
δὲ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ ἄρα Α οὐδενὶ τῷ Γ. πῶς δὲ ἀντιστρέψομεν; οὗτως·
τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α, τὸ ἄρα Γ οὐδενὶ τῷ Α. οὗτως
διὰ τοῦ δευτέρου σχήματος τὸ συμπέρασμα ἀντιστρέψομεν. τὴν δὲ μείζονα
15 ἀντιστρέψομεν οὗτως, ἵνα λάβωμεν καθ’ ὑπόθεσιν τὴν ἐλάττονα ἀντιστρέ-
ψουσαν· οἷον τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α· τοῦτο γὰρ ἐδείχθη·
οὐκοῦν τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α. οὗτως καὶ τὴν μείζονα πρότασιν. τὴν δὲ
ἐλάττονα ἀποδεῖξαι, ὅτι ἀντιστρέψει, οὐ δυνατόν· αἱ γὰρ δύο προτάσεις ἀπο- 15
φατικαὶ εἰσιν, ἢ τε τοῦ συμπεράσματος καὶ ἡ τῆς μείζονος προτάσεως· ἐκ
20 δὲ δύο ἀποφατικῶν δειχθῆναι τι ἀδύνατον.

p. 67^b 34 Εἰ δὴ τὸ Β τῷ Α ἀντιστρέψει, καὶ τὸ Γ τῷ Α ἀντι-
στρέψει.

Ἐν τῷ καθόλου ἀποφατικῷ. οὐκέτι δὲ ἀντιστρέψει ἡ ἐλάττων πρό-
τασις. ἀλλὰ ἡ μείζων ἡ ΒΑ. ἐὰν οὖν, φῆσθν. ἡ ΒΑ πρότασις, τοιτέστιν
25 ἡ μείζων, ἀντιστρέψῃ, ἀντιστρέψει καὶ ἡ ΓΑ, τοιτέστι τὸ συμπέρασμα. 20
ἀπεσιώπησε δὲ τὴν ΒΓ· οὐ γὰρ ἡδύνατο ἀντιστρέψειν ἡ καταφατική, τοι-
τέστιν ἡ ἐλάττων ἐπὶ τοῦ δευτέρου τρόπου τοῦ πρώτου σχήματος, τῆς
μείζονος προτάσεως καὶ τοῦ συμπεράσματος ἀποφατικῶν οὐσῶν.

30 p. 67^b 35 Ἔστω γὰρ τὸ Β μὴ ὑπάρχον φῦ τὸ Α· οὐδὲ ἄρα τὸ Γ·
παντὶ γὰρ φῦ τὸ Γ καὶ τὸ Β ὑπῆρχεν.

Αἱ ὑποθετικαὶ προτάσεις αἱ αὐταὶ εἰσὶ ταῖς κατηγορικαῖς· οἷον ἔστω

1 γιγνομένων U 3 καὶ prius om. U καὶ alt. om. B 5 β prius U: α Bt
α prius Ut: β B τὸ β—τῷ α serripsi: τὸ α—τῷ β Bt 6 γ Bt: β U β B: γ Ut
7 καὶ prius om. U γ—β B: β—γ Ut οὖν om. U 8 ἀντιστρέψῃ B: ἀντι-
στρέψει t ἀντιστρέψει ex ἀντιστρέψει corr. U² 10 ως addidi 16 ἐδείχθη γὰρ
τοῦτο B 20 ἀδύνατον B, pr. U: οὐ δυνατόν corr. U, t 21 τὸ (post β) U
21. 22 ἀντιστρέψει U (n) 24 post ἀλλ' add. εἰ U² 25 ἀντιστρέψῃ U: ἀντιστρέψει Bt
26 α' γ', quod correxerat Waitz Organ. I 29, t οὔτε U ἡδύναντο Ut
29 τῷ α, om. φ Arist. 30 φ om. t Arist. τῷ γ τῷ β Arist. 31 ἀποφατικαὶ t

τὸ Β μὴ ὑπάρχον φέτος τὸ Α, παντὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α. εἰ δὲ τὸ Β CXV^v
οὐδενὶ τῷ Α, καὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α· τὸ γάρ Β παντὶ τῷ Γ. καὶ εἰ
τῷ Β τὸ Γ ἀντιστρέψει, ἀντιστρέψει καὶ ἡ ΑΒ καὶ ἡ ΑΓ· τὸ γάρ Β
παντὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α· οὐκοῦν τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α. οὗτω³⁰
τὸ συμπέρασμα. ἡ δὲ μείζων πρότασις οὕτως· τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ Γ
οὐδενὶ τῷ Α, καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β. οὗτω καὶ
ἡ μείζων. ἡ δὲ ἐλάττων οὐ δύναται ἀντιστρέψαι, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ
κατηγορικοῦ.

p. 68a3 Πάλιν εἰ τὸ Α καὶ τὸ Β ἀντιστρέψει, καὶ τὸ Γ καὶ τὸ Δ
10 ώσαύτως.

"Επερον θεώρημα παραδίδωσιν ὁ φιλόσοφος χαριέστατον πάνυ τοι-
οῦτον. εἰ τὸ Α καὶ τὸ Β ἀντιστρέψει, καὶ τὸ Γ καὶ τὸ Δ ἀντι-
στρέψει· ἐὰν δὲ παντὶ πράγματι ἡ τὸ Α ἡ τὸ Γ ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Β ἡ
τὸ Δ, καὶ ὥσπεις τούτῳ παράδειγμα παραστῆσαι· ως δὲ ἄλλων μέλισσας⁴⁰
15 ἀποδείκνυσθαι παρίστησι παράδειγμα. ἔστω γάρ τὸ Α ἀγένητον, τὸ Β
ἄφθαρτον· ταῦτα ἀντιστρέψουσιν. καὶ ἔστω τὸ Γ γενητόν, τὸ δὲ Δ φθαρτόν.
καὶ ταῦτα ἀντιστρέψουσιν.

p. 68a10 Δύο γάρ συλλογισμοὶ σύγκεινται.

Ποῖοι οὖτοι; τὸ ἀγένητον ἄφθαρτόν ἐστι, καὶ τὸ ἄφθαρτον ἀγένητον.
20 ὅμοιώς καὶ ἄλλοι δύο γίνονται.

45

p. 68a11 Πάλιν εἰ παντὶ μὲν τὸ Α ἡ τὸ Β.

"Επερον θεώρημα λέγει ἐνταῦθα, ὅτι εἰ παντὶ ἡν τὸ ἀγένητον ἡ τὸ¹
γενητόν, οὐκοῦν καὶ παντὶ ἡν τὸ ἄφθαρτον ἡ τὸ φθαρτόν, καὶ ἀντιστρέψει
τὸ ἄφθαρτον τῷ ἀγενήτῳ. εἰ γάρ μή, τὸ φθαρτόν· τὸ δὲ φθαρτὸν |
25 ίσοδυναμεῖ τῷ γενητῷ καὶ ἀντιστρέψει· ὥστε καὶ τὸ ἀγένητον ἀντι- CXVI^v
στρέψει ἐπὶ τοῦ γενητοῦ, ὅπερ ἀτοπον. οὗτω καὶ ἐπὶ τοῦ ἄφθαρτον τῷ
ἀφθαρτῷ ἀντιστρέψει τὸ ἀγένητον· εἰ γάρ μή, ἀντιστρέψει τὸ γενητόν·
τῷ δὲ γενητῷ ἀντιστρέψει τὸ φθαρτόν· ὥστε καὶ τῷ ἄφθαρτῷ τὸ φθαρτὸν
ἀντιστρέψει, ὅπερ ἀτοπον. οὗτω γίνονται δύο συζυγίαι συλλογισμοῦ ἐκ τῆς
30 πρώτης ἀντιστροφῆς τῆς 'ἀγένητον καὶ ἄφθαρτον'. γίνονται δὲ καὶ ἄλλαι δύο
όμοιώς ἐκ τῆς ἀντιστροφῆς τῆς 'γενητὸν καὶ φθαρτόν'. ὥστε καλῶς

1 ὑπάρχειν Ut post τὸ α. repetit e p. 468, 29, 30 οὐδὲ ἄρα—ὑπάρχειν Β
εἰ δὲ Ut: οἷον Β 3 τῷ—τὸ Β Arist.: τὸ—τῷ Ut (pr. Α B n, corr. C) 3 ἀντι-
στρέψει (ante καὶ) pr. U γ̄ alt. e β corr. B 11 δ add. B² 12, 13 ἀντι-
στρέψει Ut 13 ἡ B: εἰ Ut εἰ. vs. 22 ἡ τῷ γ̄—τῷ β̄ ἡ serpsi: καὶ τὸ β̄
τῷ γ̄ καὶ B Ut (ante τῷ γ̄ addebat εἰ Waitz I. c.) 14 δ Ut: β̄ B τοῦτο i
15 ἀγένητον ut semper B 16 γενητὸν ut semper B 21 post μὲν add. ἡ U
post β̄ add. καὶ ἡ τῷ γ̄—ὑπάρχει U 22, 23 ἀγένητον—γενητόν ut saepius i
23 post ἡ τῷ del. καὶ U 25, 26 ἀντιστρέψει U 31 post τῆς alt. add. τῷ Β
ἄφθαρτον Bt

εἰπεν ἀνωτέρῳ “δύο γάρ συλλογισμοὶ σύγκεινται” εἰς ἑκάστην αὐτῶν ΟΣΥΙΓ
ἀντιστροφήν. ἀλλ’ εἰδέναι δεῖ διὰ τοῦ ἀδυνάτου δείκνυται ἔκαστος συλλο-
γισμὸς ἐκάστης ἀντιστροφῆς.

p. 68a 16 "Οταν δὲ τὸ Α ὅλῳ τῷ Β καὶ τῷ Γ ὑπάρχῃ καὶ μηδενὸς
5 ἄλλου κατηγορῆται.

"Ἐτερον θεώρημα παραδίδωσι θαυμάσιον πάνυ. ἔστι δὲ τοιοῦτον·
ἐὰν τὸ Α κατηγορῆται καὶ τὸ Β καὶ τὸ Γ, κατηγορῆται δὲ καὶ τὸ Β
τὸν Γ, εἰδέναι δεῖ διὰ τὸ Β τὸν Α κατηγορεῖται καὶ ἀντιστρέψει.
ἐπειδὴ γάρ τὸ Α κατηγορεῖται τοῦ ΒΓ, τὸ δὲ Β κατηγορεῖται καὶ αὐτὸ
10 έαυτοῦ καὶ τοῦ Γ (ἔκαστον γάρ τῶν δύντων αὐτὸν κατηγορεῖται· ὁ 15
γάρ ἀνθρωπὸς ἀνθρωπός εἶστιν, καὶ ὁ ἵππος ἵππος εἶστιν), εἰ δὲ τὸ Β
έαυτοῦ καὶ τοῦ Γ κατηγορεῖται, τὸ Β ὡς έαυτοῦ κατηγορούμενον παντὶ¹
τῷ Γ ἔσται παρεκτὸς τοῦ Α. οἷον ἔστω τὸ Β ἀνθρωπός, τὸ δὲ Γ
ζῷον ἔστω· ὁ ἀνθρωπὸς ἀνθρωπός εἶστιν, ὁ ἀνθρωπὸς ζῷόν εἶστιν· οὐκοῦν
15 ὁ ἀνθρωπὸς διὰ τοῦ ἀνθρωπός εἶται² ζῷόν εἶστιν. ὥστε παρεκτὸς τοῦ Α
τοῦ Γ κατηγορεῖται τὸ Β. καὶ παρεκτὸς πάλιν τοῦ Γ τὸ Α κατηγορεῖται
τοῦ Β διὰ τοῦ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν έαυτοῦ οὕτως· ἔστω τὸ Α γελαστικὸν
καὶ τὸ Β ἀνθρωπὸς καὶ έαυτοῦ κατηγορείσθιτο οὕτως· ὁ ἀνθρωπὸς ἀνθρωπός 20
εἶται· ὁ ἀνθρωπὸς ἀνθρωπός θνητός εἶται· ὁ ἀνθρωπὸς οὖν διὰ
25 φύσεως τοῦ ἀνθρωπός εἶται³ γελαστικός εἶστιν. οὕτω καὶ διὰ τὸ αὐτὸν
έαυτοῦ κατηγορεῖσθαι γίνεται ἀντιστροφὴ ἀνεύ τοῦ ἄλλου δρου.

p. 68a 21 Πάλιν οταν τὸ Α καὶ τὸ Β ὅλῳ τῷ Γ ὑπάρχῃ, ἀντι-
στρέψῃ δὲ τὸ Γ τῷ Β.

"Αλλο θεώρημα παραδίδωσι ἡμῖν ὁ φιλόσοφος τοιοῦτον. δῆτι ἐὰν τὸ
25 Α καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχῃ, ἀντιστρέψῃ δὲ τὸ Γ τῷ Β, διὰ
τῆς ἀντιστροφῆς γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα. πρὶν γάρ ἀντιστραφῇ, ἔστι τὸ
τρίτον σχῆμα· τὸ γάρ ΑΒ παντὶ τῷ Γ. καὶ εἰ τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τῷ
δὲ Γ παντὶ τὸ Α, τὸ δέρα Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ἐκ δύο καθόλου
καταφατικῶν. ὥστε καὶ τοῦτο ὑφεῖλομεν εἰδέναι, δῆτι εἰ ληφθῶσιν δροι ἀντι-
30 στρέφοντες ἐν τρίτῳ σχήματι. καθόλου καταφατικὸν συνάγει καὶ καθόλου
ἀποφατικόν.

4 οταν] ὁ add. B² καὶ τῷ κτλ. om. B οὐδενὸς U δὲ κατηγορεῖται U
5 κατηγορεῖται (post ἂ) U τῷ β—τῷ γ U κατηγορεῖται (post γ) Ut
6 τῷ β¹ δεῖ εἰδέναι B post εἰδέναι add. δὲ U τῷ σ Ut ο τῷ β² U
7 τοῦ δὲ t: καὶ τὸ B 11 τὸ ε τῷ corr. B 12 post τὸ add. δὲ t 13 ἔσται Ut:
14 τῷ B 15. ἀνθρωπός scripsi: ἀνθρώπου B Ut cf. vs. 20 16 καὶ BU: κατὰ t
17 έαυτοῦ scripsi: έαυτῷ Ut: compend. B 19 ἀνθρωπός alt. om. U γελαστικὸν B
20 ἀνθρωπός scripsi: ἀνθρώπου B Ut cf. vs. 15 γελαστικόν B αὐτὸν Bt: έαυτοῦ U
21 γίγνεται, post quod add. γάρ t 22 δὲ t ὅλῳ κτλ. om. B 22. 23 ὑπάργει,
23 τῷ τῷ στρέψει U 25 ὑπάρχει U ἀντιστρέψει B 27 εὶ καὶ B
27. 28 τῷ δ—τῷ corr. ε τῷ δε—τῷ t²

p. 68a25 Οταν δὲ δυοῖν ὅντοιν, οἷον τὸ Α τοῦ Β αἱρετῶτερον. CXVI^r

Ἐν τούτοις ὁ φιλόσοφος ἀκριβῆ καὶ θεῖα παραδίδωσιν. ἔστι δὲ τὸ θεώρημα τοιοῦτον· ἐὰν τὸ Α καὶ τὸ Δ αἱρετά ἔστιν, ἔχουσι δὲ ὅντες κείμενα, τὸ μὲν Α ἔχει ἀντικείμενον τὸ Β, τὸ δὲ Δ τὸ Γ, καὶ ταῦτα ὡς φευκτά εἰσιν. εἰ δὲ τῶν αἱρετῶν τὸ ἐν μᾶλλον αἱρετώτερον, οὐκοῦν καὶ τῶν φευκτῶν τὸ ἐν μᾶλλον φευκτότερόν ἔστιν. οἷον ὡς ἐπὶ παραδείγματος ἔστω ὑγεία καὶ πλοῦτος αἱρετά, νόσος δὲ καὶ πενία φευκτά· ἐὰν ὅντες τις τὴν ὑγείαν ὡς μᾶλλον αἱρετὴν ζητῇ, δῆλον δτι καὶ τοῦ πλούτου τὸ ἐναντίον ζητεῖ ὡς ἡττον φευκτόν, οἷον τὴν πενίαν· συμφέρει γάρ ὑγιαί-
10 νειν καὶ πένεσθαι ἢ πλούτειν καὶ νοσεῖν. ὥστε ἐκλέγονται οἱ ἀνθρωποι τὸ μεῖζον μὲν ἀγαθὸν ἔλαττον δὲ κακὸν ἡπερ τὸ μεῖζον κακὸν ἔλαττον δὲ ἀγαθόν· ἡ γάρ ὑγεία μεῖζον ἀγαθόν· τὸ γάρ πλούτειν τῶν ἐκτός ἔστι, τὸ δὲ ὑγιαίνειν ἐν ἡμῖν ἔστιν. οὐκοῦν πλέον τις ἔλοιπο τὸ ἴδιον καὶ μεῖζον ἀγαθὸν ἡπερ τὸ ἔξωθεν καὶ ἔλαττον ἀγαθόν. πόθεν δὲ δῆλον δτι ἡ ὑγεία
15 μεῖζον ἀγαθόν ἔστιν, αὐτὸς νῦν σαφῶς διδάξει.

p. 68a29 Εἰ οὖν τὸ Α τῷ Δ ὄμοιώς αἱρετόν.

Ἐπειδὴ οὖν ἀντίκεινται ἡ ὑγεία καὶ ἡ νόσος, πλοῦτος καὶ πενία, ἦν δέ τινα ἐκλέγεσθαι τῶν ἀντιθέσεων, ἐκλέξεται ὑγείαν καὶ πενίαν μᾶλλον,
ὑγείαν μὲν ὡς μεῖζον ἀγαθόν, πενίαν δὲ ὡς ἡττον κακόν. πόθεν οὖν
20 δῆλον δτι ἡ ὑγεία τοῦ πλούτου μεῖζον ἀγαθόν; ἐὰν οὖν δεῖξω δτι οὔτε
ἴσον οὔτε ἔλαττον, λείπεται δτι μεῖζον. οἷον εἰ ἦν ίσον ἡ ὑγεία καὶ CXVI^r
ὁ πλοῦτος καὶ ὄμοιώς ἀγαθά [ἐντεῦθεν δῆλον], ὄμοιώς ἄρα φευκτά καὶ τὰ
ἀντικείμενα. εἰ δὲ ὄμοιώς φευκτά τὰ ἀντικείμενα, ὄμοιώς ἔχουσι τὸ ΑΓ'
καὶ τὸ ΒΔ, εἰ ὄμοιώς ἔχουσιν. ἐπειδὴ δὲ οὐ φαίνεται τὸ ΒΔ ὄμοιώς
25 ἔχειν, οὐκοῦν οὐδὲ τὸ ΑΓ' ὄμοιώς ἔξει. οὐδὲ ἡττον ἡ ὑγεία τοῦ πλούτου
ἢ αἱρετή· εἰ γάρ ἡττον, οὐκοῦν μᾶλλον διωκτὴ ἐγίνετο ἡ νόσος. οὐδὲ δὲ δὲ
τῶν εὐφρονούντων αἱρεῖται τὸ μέγα κακὸν καὶ ἡττον ἀγαθόν, ἀλλὰ μᾶλλον
τὸ μέγα ἀγαθὸν καὶ ἡττον κακόν· εἰ οὖν ἡ νόσος ἡττον κακὸν καὶ ὁ πλοῦτος
μέγα ἀγαθόν, ὥφειλον τοῦτον αἱρεῖσθαι οἱ ἀνθρωποι· ἀλλὰ τοῦτο οὐ βού-
30 λονται. ὥστε οὔτε ὄμοιώς αἱρετὴ οὔτε ἔλαττον αἱρετὴ ἡ ὑγεία τοῦ πλού-
του· λείπεται ἄρα τὸ πλέον αἱρετὴν εἶναι τὴν ὑγείαν. 15

1 οἷον τὸ B^Ut (corr. n): τὸ Arist. 3 δ Waitz Organ. I 29: β B^Ut αἱρετόν, ut videtur, pr. B ἔχουσιν, om. δὲ B 4 ἔχει ἀντικείμενον deleverim δ τὸ γ, quod coniecerat Waitz I. c., B: γ τὸ δ Ut 7 ὑγεία B 8 οὖν addidi cf. p. 478,4 ὑγείαν libri 9 post ἐγνωτίον add. τι t ζητεῖ Ut: δῆλοι B αἱρετὴν συμφορώτερον? 10 η] ras. U 13 post οὐκοῦν add. καὶ t 14 ἔξωθεν καὶ ἔλαττον Bt: ἔξωθεν U, λαττον superser. U¹ 17 ἀντίκειται Ut ὑγεία t post πενία add. εὶ Bt 19 post ως utrumque add. δτι U οὖν om. U: δὲ t 20 ὑγεία U 21 εὶ superser. U² ην om. B
ἡ superser. B ὑγεία Ut 22 ὁ superser. B καὶ prius om. U post ἀγαθὰ add. καὶ U ἐντεῦθεν δῆλον delevi 25 εῖτε Bt: ἐρεῖ U οὐδὲ alt. B: οὐδὲν Ut ὑγεία U 26 μᾶλλον οὐκοῦν U ἐγίγνετο U 27 μέγαν U ἀγαθὸν ε κακὸν corr. B 28 post κακόν alt. add. ἐστι U 29 τοῦτον Bt: τούτων U 30 ἔλαττον Bt
ἡ om. U ὑγεία U 31 πλευτὸν B τις οὐτε B: τὴν ὑγείαν U

p. 68^a 39 Εἰ δὴ ἔλοιτο πᾶς ὁ ἐρῶν κατὰ τὸν ἔρωτα.

CXVI^v

Πρᾶγμα μέγιστον ἐνταῦθα παραδίδωσιν ὁ φιλόσοφος ἐκ τοῦ εἰρημένου θεωρήματος, δ ἀπ' ἐναντίας ἐστὶ τῇ νῦν γνώμῃ τῶν ἀνθρώπων. οἱ γὰρ ἄνθρωποι οἴονται δτὶ δ ἔρως γίνεται διὰ τὴν μῖξιν· αὐτὸς δὲ δείχνυσιν 5 δτὶ διὰ τὴν προαιρέσιν τῆς φιλίας, σύμβολον δὲ τῆς προαιρέσεως ἡ μῖξις. λαμβάνει οὖν περὶ τῆς ἔρωμένης δύο ἀντιφάσεις, ἡ δύναμένην ἡ μὴ δύναμένην, ἡ θέλουσαν ἡ μὴ θέλουσαν. ἐκλέξεται οὖν τὰς διαγωνίους ὁ ἐρῶν 25 τὰς μᾶλλον συντεινούσας τῷ ἴδιῳ ἔρωτι ἐξ ἀνάγκης, καὶ οὐκ ἀν εἶποι ὁ ἐρῶν δτὶ ήδεως εἶχον τὴν ἔρωμένην δύνασθαι μὲν μὴ θέλουσαν δέ, ἀλλὰ 10 λέγει δτὶ τὴν θέλουσαν μὲν μὴ δύναμένην δέ. αἱρετῶν γὰρ ὅντων τῶν δύο, τοῦ θέλειν τὴν ἔρωμένην καὶ δύνασθαι, τὸ θέλειν αἱρετώτερον λαμβάνει· τὸ γὰρ θέλειν καὶ μὴ θέλειν κατὰ τὴν προαιρέσιν ἐστιν, τὸ δὲ μὴ δύνασθαι καὶ δύνασθαι κατὰ τὴν πρᾶξιν. οὐκοῦν ὥσπερ πρὸς τὸν ἐραστὴν μέγα κακόν ἐστι τὸ μὴ θέλειν τὴν ἔρωμένην, ηττον δὲ κακὸν τὸ μὴ δύνασθαι, 20 15 οὐκοῦν καὶ τὰ ἀντικείμενα δμοίως ἔζει, ὥσπερ μέγα κακὸν τὸ μὴ θέλειν, οὗτω μέγα ἀγαθὸν τὸ θέλειν, καὶ ὥσπερ ηττον κακὸν τὸ μὴ δύνασθαι, οὗτως ηττον καλὸν τὸ δύνασθαι. ἐάν τις οὖν προθῆται τῷ ἐρῶντι λαβεῖν τῶν διαγωνίων ἣν βούλεται, δῆλον δτὶ ἐκείνην λήψεται τὴν διαγώνιον τὴν τὸ μέγα ἀγαθὸν καὶ ηττον κακὸν παριστῶσαν· τοῦτο δὲ ἐστι τὸ βούλεσθαι 25 μὲν μὴ δύνασθαι δέ. τὸ δὲ βούλεσθαι τῆς γνώμης ἐστὶ καὶ τῆς προαι- ρέσεως· οὐκοῦν καὶ ὁ ἐρῶν τῆς προαιρέσεως ἐρῆται καὶ οὐ τῆς μίξεως. 30 σύμβολον δὲ τοῦ τυγχεῖν τοῦ τέλους τὸν ἐρῶντα ἐστιν ἡ μῖξις, ἡ ἀντι- κατέστη.

p. 68^b 6 Καὶ γὰρ αἱ ἄλλαι ἐπιθυμίαι.

25 Εἰ οὖν, ὡς ἀπεδείχθη, φησίν, ὁ ἔρως τῆς φιλίας ἐστίν, οὐκοῦν ὁ ἐρῶν τοῦτο τέλος τίθεται, τὸ φιλεῖσθαι· τὸ γὰρ συνιέναι ἡ οὐκ ἐστι τοῦ ἔρωτος, ἡ εἰ ἐστιν, ἔνεκεν τῆς φιλίας γίνεται. οὗτω καὶ αἱ ἄλλαι ἐπι- θυμίαι γίνονται.

40

p. 68^b 8 Πῶς μὲν οὖν ἔχουσιν οἱ δροι.

30 Ποιά εἰσιν αἱρετά; δτὶ τὰ μᾶλλον ἀγαθά. ποῖα δὲ φευκτά: τὰ μᾶλλον κακά.

1 δ' U	4 γίγνεται t	5 τῆς φιλοσοφίας U	post τῆς alt. del. φιλοσο- φίας U
	6 post ἀντιφάσεις add. αὐτὸς U	7 διαγωνίους ε δύο γωνίας corr. U ²	
8 εἴπη B	9 iunctio δύναμένην	10 γὰρ scripsi: δὲ BUt	17 ante δύνασθαι
add. μὴ t	προθῆται scripsi: προσθῆται BU: προσθεῖται t		19 παριστῶσαν] ω
parum liquet in U	21 καὶ οὐκοῦν Ut	post ἐρῶν add. καὶ t	22 post ἐρῶντα
add. ὁ ἐρῶν U	22. 23 ἀντεκατέστη Ut	25 ἐδείχθη B	26 συνεῖναι Arist.
27 ἔνεκα U	29 οἱ δροι ἔχουσι U	30 ante αἱρετά add. τὰ Ut	

p. 68b9 "Οτι δὲ οὐ μόνον οἱ διαλεκτικοὶ καὶ ἀποδεικτικοὶ CXVI
συλλογισμοί.

Βούλεται διὰ τούτου δεῖξαι ὅτι καὶ οἱ ῥητορικοὶ συλλογισμοὶ διὰ τῶν τριῶν σχημάτων δείκνυνται. ῥητορικοὶ δέ εἰσιν οἱ ἐπαγωγικοὶ καὶ οἱ παρα-
5 δειγματικοὶ καὶ δσους ἄλλους ἔχει εἰπεῖν.

p. 68b13 "Απαντα γάρ πιστεύομεν ἡ διὰ συλλογισμοῦ ἡ ἐξ
ἐπαγωγῆς.

Ἐπειδὴ πιστεύομεν ἡ διὰ συλλογισμοῦ ἡ δι' ἐπαγωγῆς,
ζητείσθω τί διαφέρει ὁ συλλογισμὸς τῆς ἐπαγωγῆς, ὅτι ὁ συλλογισμὸς CXVII
10 διὰ τοῦ μέσου ὅρου συνάπτει τὸν ἄκρον τῷ ἄκρῳ, ἡ δὲ ἐπαγωγὴ διὰ τοῦ ἐλάσσονος συνάπτει τῷ μέσῳ τὸν ἄκρον. οἷόν ἐστι τὸ ΑΒΓ· διὰ τοῦ Γ
δείκνυμεν ὅτι τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει.

p. 68b18 Οἷον ἔστω τὸ Α μακρόβιον, τὸ δ' ἐφ' ὁ Β χολὴν μὴ ἔχον.

Βούλεται διὰ τούτων ὡς ἐπὶ παραδείγματος σημᾶναι τὸν ἐπαγωγικὸν
15 τρόπον. ἔστι δὲ οὗτος· ἔστω τὸ Α μακρόβιον, τὸ Β χολὴν μὴ
ἔχον, τὸ Γ οἷον κόραξ καὶ δσα τοιαῦτα. λέγει οὖν ὅτι ὁ κόραξ καὶ ὁ
ἄλλως ἄχολα μακρόβια εἰσιν· οὐκοῦν καὶ τὸ μὴ ἔχον χολὴν μακρόβιον
ἔστιν. οὗτοι διὰ τοῦ ἐσγάτου ὅρου τῷ μέσῳ συνάπτομεν τὸν ἄκρον. 10
λέγω γάρ οὗτως· τὰ καθ' ἔκαστον μὴ ἔχοντα χολὴν μακρόβια ἔστιν.
20 οὐκοῦν καὶ τὰ μὴ ἔχοντα χολὴν μακρόβια εἰσιν.

p. 68b24 Δέδεικται γάρ πρότερον ὅτι, ἐὰν δύο ἄττα τῷ αὐτῷ
ὑπάρχῃ.

"Οπερ εἰρήκαμεν πρότερον ἐπὶ φθαρτοῦ καὶ ἀφθάρτου καὶ γενητοῦ
καὶ ἀγενήτου, [ὅτι] λέγεται νῦν ὡς πρὸς ἄλλο τι μέλλον ἀποδείκνυσθαι. 15
25 δέδεικται, φησί, πρότερον, ἐὰν δύο ἄττα τῷ αὐτῷ ὑπάρχῃ καὶ
ἀντιστρέψῃ τὸ ἔτερον, *⟨ὅτι⟩* καὶ τὸ ἄλλο ἀντιστρέψει, ως καὶ νῦν ἐπὶ τῆς
ἐπαγωγῆς τὸ ἄχολον κατηγορεῖται ὑπόθου τῷ κόρακι· κατηγορεῖται δὲ
καὶ τῷ κόρακι τὸ μακρόβιον· οὐκοῦν καὶ τῷ ἀχόλῳ τὸ μακρόβιον.

1 καὶ ἀποδ. συλλ. οι. B	3 τούτων t	6 περὶ ἐπαγωγῆς inser. BU
ἡ prius] οἱ U	ἐξ B Arist.: δι' Ut	8 ἐπειδὴ—ἐπαγωγῆς bis habet U
10 τὸν t: τὸ BU	11 τὸν μέσον τῷ ἄκρῳ Ut	διὰ τῶν B
add. τὸ U	post ḡ add. τὸ t Arist.	13 post a
18 ἔστιν οι. U	14 τούτων ως ἐπὶ οι. Ut	17 ἔχειν t
γάρ del. τὸ U	19 καθ' ἔκαστα B	21 post
23. 24 γενητοῦ—ἀγενήτου B	23 πρότερον] p. 469, 14	
25. 26 ὑπάρχει καὶ ἀντιστρέψει t	24 ὅτι delevi	25 post δύο add. φησίν U
ώς] B	26 ὅτι addidi	ἀντιστρέψῃ (ante
27. 28 κατηγορεῖται δὲ—κόρακι οι. t	28 τὸ ἄχολον t	τὸ alt. οι. t

p. 68b27 Δεῖ δὲ νοεῖν τὸ Γ' τὸ ἐξ ἀπάντων τῶν καθ' ἔκαστον ΟΧVII^r
συγκείμενον.

'Οφείλομεν δὲ τὸ Γ' ἀντὶ τοῦ 'πάντα τὰ καθ' ἔκαστον' διαλαβεῖν· ἡ
γὰρ ἐπαγωγὴ διὰ πάντων τῶν κατὰ μέρος δείκνυται. 20

5 p. 68b30 "Εστι δὲ ὁ τοιοῦτος συλλογισμὸς τῆς πρώτης καὶ
ἀμέσου προτάσεως.

"Οτι, φησύ, ὁ δι' ἐπαγωγῆς συλλογισμὸς συλλογίζεται τὴν μείζονα
πρότασιν· ἡ γὰρ πρώτη καὶ ἀμεσος ἡ μείζων ἐστίν. ἵνα οὖν ταύτην
πιετωσάμεθα, δι' ἐπαγωγῆς δείκνυμεν.

10 p. 68b32 Καὶ τρόπον τινὰ ἀντίκειται ἡ ἐπαγωγὴ τῷ συλλογισμῷ. 25

'Ο μὲν γὰρ συλλογισμὸς διὰ τοῦ μέσου τὸ ἄκρον τῷ ἐσχάτῳ
συνάπτει· ἡ δὲ ἐπαγωγὴ δι' αὐτοῦ τοῦ ἐσχάτου δείκνυσι τῷ μέσῳ τὸ
ἄκρον ὑπάρχον.

p. 68b35 Φύσει μὲν οὖν πρότερον.

15 Κατὰ τὴν φύσιν μὲν ὁ συλλογισμὸς πρῶτος, ἡ δὲ ἐπαγωγὴ δευτέρα·
καθ' ἡμᾶς δὲ ἡ ἐπαγωγὴ γνωριμωτέρα ἔπειρ ὁ συλλογισμός.

p. 68b38 Παραδειγμα δέ ἐστιν, ὅταν τῷ μέσῳ τὸ ἄκρον ὑπάρχον
δειχθῇ.

'Επλήρωσε περὶ τοῦ ἐπαγωγικοῦ συλλογισμοῦ· νῦν λέγει περὶ τοῦ
20 παραδειγματικοῦ. τί δέ ἐστι παραδειγματικόν; ὅταν τῷ μέσῳ τὸ ἄκρον
δειχθῇ ὑπάρχον διὰ τῶν ὄμοιών ἡ ὄμοιον. δεῖ δὲ τὸ ὄμοιον γνώ-
ριμον εἶναι τῷ ἄκρῳ ὅρῳ, καὶ δ ἐσχάτος [πρὸς] τῷ μέσῳ γνώριμος. ἔστω
οὖν πρῶτος ὅρος κακόν ἐστι, μέσος τὸ ὄμόροις ἀναιρεῖσθαι πόλεμον,
ἐσχάτος Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι. τοῦτο γνώριμον τῷ μέσῳ ὅρῳ, διὰ τὸ
25 ὄμοιον ἔστω Θηβαῖοι, εἰ τύχοι, καὶ Φωκεῖς. τοῦτο γνώριμον
τῷ πρώτῳ ὅρῳ, τῷ κακῷ· κακῶς γὰρ ἀπῆλλαξαν Φωκεῖς καὶ Θηβαῖοι.
εἰ οὖν βουλόμεθα δεῖξαι διὰ τὸ πρὸς Ἀθηναίους πόλεμος κακός ἐστι, διὰ
τοῦ παραδείγματος δείκνυμεν διὰ Θηβαῖοι καὶ Φωκεῖς ὄμοροι ὄντες καὶ

1 τῶν κατ. om. B 4 ἀπάντων U 5. 6 καὶ κτλ. om. B 11 μὲν om. B
τὸ ἄκρον ε τῷ ἄκρῳ corr. B 12. 13 τὸ μέσον τῷ ἄκρῳ U 14 πρότερος t Arist.
16 δὲ om. Bt γνωριμωτέρα Ut: δευτέρα B 17 περὶ παραδειγματος inser. BU
17. 18 ὑπάρχον δειχθῇ om. B 20 παραδειγματικός B τὸ om. B
22 καὶ om. U: fort. <ῶς> καὶ πρὸς delevi 23 post οὖν add. ὁ B τὸ Bt:
τοῖς U 24 τῷ μέσῳ ὅρῳ scripsi: τοῦ μέσου ὅρου B Ut 25 τὸ δὲ om. B
τύχῃ B 26 τῷ κακῷ scripsi: τῷ κακὸν B Ut κακοὺς U 27 ὁ περὶ U

πολεμοῦντες κακῶς ἀπήλλαξαν· οὐκοῦν Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι ὅμοροι CXVII^r ὅντες πρὸς ἑαυτοὺς πολεμεῖν κακόν. εἰδέναι δὲ δεῖ ὅτι πρὸς τὸ παράδειγμα καὶ τὸ συμπέρασμα, εἰ μὲν καλὸν τὸ παράδειγμα, καλὸν καὶ τὸ 45 συμπέρασμα, εἰ δὲ κακὸν τὸ παράδειγμα, ώς καὶ νῦν, καὶ ὁ συλλογισμὸς ἡ πρὸς τὸ παράδειγμα.

p. 69a1 Τὸ δὲ ἐφ' φὶ Δ Θηβαίους πρὸς Φωκεῖς.

'Επεὶ οὖν πρὸς τοὺς ὄμόρους κακὸν τοῦτο, καὶ πρὸς Θηβαίους 50 καὶ Φωκεῖς κακόν.

p. 69a7 "Οτι μὲν οὖν τὸ Β τῷ Γ καὶ τῷ Δ ὑπάρχει. |

10 Εἰρήκαμεν δτι δφείλει τὸ παράδειγμα γνώριμον εἶναι τῷ προτέρῳ CXVII^v καὶ δευτέρῳ ὅρῳ, ὃ δὲ ἔσχατος γνώριμος εἶναι τῷ μέσῳ, ώς καὶ νῦν ἐποιήσαμεν. τὸ παράδειγμα ἡγέτης πρὸς Φωκεῖς Θηβαίουν πόλεμος. γνώριμος δὲ τῷ πρώτῳ ὅρῳ, δτι οὗτος ὁ πόλεμος κακός. ἀλλὰ καὶ τῷ δευτέρῳ ὅρῳ γνώριμος· ὅμοροι γάρ ἡσαν οἱ Θηβαῖοι καὶ οἱ Φωκεῖς. καὶ 15 ὁ ἔσχατος γνώριμος τῷ δευτέρῳ· οἱ γάρ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Θηβαῖοι ὅμοροι. ὁ δέτω διὰ παραδειγμάτων συλλογιζόμεθα.

p. 69a13 Φανερὸν οὖν δτι τὸ παράδειγμά ἐστιν οὕτε ώς μέρος πρὸς δλον οὔτε ώς δλον πρὸς μέρος.

Φανερὸν οὖν δτι τὸ παράδειγμά ἐστι *(πρὸς)* τὸ δεικνύμενον οὕτε ώς 10 μέρος πρὸς δλον, τουτέστιν ἐπαγωγή, οὔτε ώς δλον πρὸς μέρος, τουτέστι συλλογισμός, ἀλλ᾽ ἐστι μέρος πρὸς μέρος, δτε ἀμφω ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἄκρον ἐστί, τῷ δὲ μέσῳ γνώριμόν ἐστιν εἰ ἐστιν. διαφέρει δὲ τῇς ἐπαγωγῇς, δτι ἡ μὲν ἐπαγωγὴ ἐκ τῶν πάντων τῷ μέσῳ τὸ μεῖζον ἄκρον ἐδείκνυεν ὑπάρχειν, οὐ μέντοι τὸ ἄκρον τῷ ἄκρῳ, τὸ δὲ παράδειγμα 25 ἐκ μερικοῦ τινος καὶ οὐκέτι ἐξ ἀπάντων, καὶ δτι οὐ μόνον τὸν μέσον ὅρον τῷ ἄκρῳ συνάπτει ἀλλὰ καὶ τὸ ἄκρον τῷ ἄκρῳ.

p. 69a19 Τὸ δὲ καὶ συνάπτει.

15

Τὸ δὲ (*ἀντὶ τοῦ 'τὸ παράδειγμα'*) συνάπτει καὶ τὸν μέσον καὶ τὸν ἄκρον τῷ ἄκρῳ.

6 post δ add. παράδειγμά ἐστι U 11 ἐστι U 13 κακός ε κακόν sive hoc ex illo corr. B 16 παραδείγματος U 17 ἐστιν—19 παράδειγμα om. B 17. 18 ώς δλον πρὸς μέρος—ώς μέρος πρὸς δλον t 19 ἐστι om. Ut πρὸς addidi τὸ alt. om. t: δ B δείκνυμεν δν B 20 τουτέστιν ἐπαγωγή Bt: ἵνα εἴπῃ τῇς ἐπαγωγήν U μέρος πρὸς δλον B 20. 21 τουτέστι συλλογισμός Bt: ἵνα εἴπῃ τὸν συλλογισμὸν ἐστιν U 22 τὸ δὲ μέσον ἄγνωστόν U 22. 23 τῇ ἐπαγωγῇ Ut 23 τὸ μέσον τῷ μείζονι ἄκρῳ U 28 ἀντὶ τοῦ παραδείγματος U

p. 69a 20 Ἀπαγωγὴ δέ ἐστιν, ὅταν τῷ μὲν μέσῳ τὸ πρῶτον ΚXVIIν
δῆλον ἡ ὑπάρχον.

Εἰπεὶ περὶ τοῦ παραδείγματος· νῦν λέγει περὶ τῆς ἀπαγωγῆς, ὅτι
ἀπαγωγὴ ἐστιν, ὅταν ὁ μεῖζων ὄρος φανερὸς ὑπάρχῃ, ὁ δὲ ἐλάττων
5 ὄρος ἀφανῆς. ἀπαγωγὴ δὲ εἴρηται διὰ τὸ ἀπάγεσθαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ συμ-
περάσματος ἐπὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀφανοῦς καὶ ἀσήμου προτάσεως. 20

p. 69a 21 Ὁμοίως δὲ πιστὸν ἡ μᾶλλον τοῦ συμπεράσματος.

Οφείλει, φησίν, δὲ ἔσχατος ὄρος, τουτέστιν ἡ ἐλάττων πρότασις,
όμοία εἶναι τῷ συμπεράσματι κατὰ τὸ ἀφανές, ἥγουν ἔτι ἡττον ἀφανῆς
10 ὀφείλει εἶναι ἡ πρότασις. αὐτὸς δὲ ἀντὶ τοῦ ἀφανοῦς ἔλαβε τὸ πιστόν. 25

p. 29a 22 *⟨Ἐτι ἀν δλίγα ἡ τὰ μέσα.⟩*

Ἐπειδὴ ἡττον γίνεται ἡ πρότασις ἀφανῆς, ἐὰν δι’ ἐνὸς μέσου φανε-
ρωθῇ· οὗτοι γάρ συμβαίνει τὴν ἀφανῆ πρότασιν ἐγγὺς γενέσθαι τῆς ἐπι-
στήμης, τουτέστιν ἐγγὺς γενέσθαι εἰς τὸ φανερωθῆναι.

15 p. 69a 23 Πάντως γάρ ἐγγύτερον εἶναι συμβαίνει τῆς ἐπιστήμης.

Ἐγγὺς γίνεται τῆς ἐπιστήμης (ἀντὶ τοῦ ‘τῆς γνώσεως’) φανερωθεῖσα
ἡ πρότασις. εἰτα ώς ἐπὶ παραδείγματος λαμβάνει διδακτόν, ἐπιστήμην,
ἀρετήν. φανερὰ οὖν ἐστιν ἡ μεῖζων πρότασις, ὅτι ἡ ἐπιστήμη διδακτόν
ἐστιν, ἀφανῆς δὲ ἡ ἐλάττων, εἰ ἡ ἀρετὴ ἐπιστήμη ἐστίν. οφείλει οὖν
20 τούτων ὄμοίως ἡ ἐλάττων ἄδηλος εἶναι τῷ συμπεράσματι· ὄμοίως γάρ
ἄδηλον ἐστιν εἰ ἡ ἀρετὴ διδακτόν ἐστιν· οὗτοι γάρ ἐγγὺς γινόμεθα τῆς 25
γνώσεως.

p. 69a 27 Τὸ ΒΓ τοῦ ΑΓ.

Τὸ ΒΓ ἡ ἐλάττων πρότασις, τὸ δὲ ΑΓ συμπέρασμα.

25 p. 69a 29 Πάλιν ἀν ἡ δλίγα τὰ μέσα τῶν ΒΓ.

Οὐ μόνον ἐὰν ὄμοίως ἔχῃ τῷ συμπεράσματι ἡ ἐλάττων πρότασις
κατὰ τὸ ἀφανές, ἀπαγωγὴ ἐστι, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλάττων πρότασις καὶ ἀφανῆς 10
δείκνυται δι’ ἐνὸς μέσου ἡ δύο. οἷον ἐξήτησάν τινες εἰ δυνάμεθα κύκλον
τετραγωνίσαι, καὶ οὐκ ἡδυνήθησαν. ἐλάμβανον δὲ οὗτως, τετραγωνίζεσθαι

2 δῆλον ἡ ὑπάρχον οι. B	4 φανερὸν t	8 ἐλάττων] ν superser. U ²	
9 ὄμοίως U: ὄμοιον t	10 τοῦ οι. t	11 lemma addidi	14 γίγνεται Ut
18 φανερὸν B	διδακτή Ut	20 ἄδηλον t	21 γενόμεθα sic B: γιγνόμεθα t
23. 24 τοῦ σῆ. τὸ βῆ οι. B		23 τοῦ U Arist.: τὸ t	24 δὲ οι. B
25 ἀν ἡ A: ἀν εἴη BU: ἐὰν t: εἰ Arist.		τῶν βῆ οι. B	26 ἔγει t
τὸ (ante συμπ.) U	29 τετραγωνῆσαι U pr., t		

πρώτον ὅρον, εὐθύγραμμον δεύτερον, κύκλον τρίτον. Ότι μὲν τὸ εὐθύ- CXVII^ν
γραμμον τετραγωνίζεται, δῆλον· ἀφανὴς δέ ἐστιν εἰ ὁ κύκλος εὐθυγραμμα-
τίζεται, δπερ ἐστὶν ἡ ἐλάττων πρότασις. καὶ τοῦτο πειρῶνται δεικνύειν
διὰ τῶν μηγοειδῶν σχημάτων καὶ μηγίσκων. ἐπειδὴ οὖν δι' ἑνὸς πειρῶνται
5 δεικνύειν, ἀπαγωγή ἐστιν.

p. 69a34 "Οταν δὲ μήτε πιστότερον ἢ τὸ ΒΓ.

45

'Εὰν δὲ ἡ ἐλάττων πρότασις ἢ ἀφανῆς, μὴ ἢ δὲ τῷ συμπεράσματι
ἡττον ἀφανῆς ἀλλ' ἵση, καὶ εἰ μὴ διλίγα τὰ μέσα δι' ὧν δείκνυσι τὴν
ἐλάττων πρότασιν, οὐ λέγομεν ἀπαγωγὴν τὸ τοιοῦτον ἀλλ' ὑπέρβασιν,
10 *ὅτι* οἶνον ὑπέρβαίνοντες τὸ συμπέρασμα τὰς προτάσεις ἀποδείκνυμεν.

p. 69a35 Οὐδ' ὅταν ἄμεσον τὸ ΒΓ· ἐπιστήμη γάρ τὸ τοιοῦτον.

Φησὶν ὅτι, ἐὰν ἢ ἄμεσος ἡ ἐσχάτη πρότασις, ἐπιστήμη ἐστὶ τὸ 50
τοιοῦτο καὶ οὐκέτι ἀπαγωγὴ ὑπάρχει.

p. 26a37 "Ἐνστασις δέ ἐστι πρότασις προτάσει ἐναντία.

15 Πληρώσας περὶ τῆς ἀπαγωγῆς νῦν λέγει περὶ τῆς ἐνστάσεως. ἡ δὲ
ἐνστασις πρότασίς ἐστιν ἐναντία τῇ προτεθείσῃ προτάσει. δια- CXVIII^ν
φέρει δὲ τῆς προτάσεως, ὅτι ἡ μὲν ἐνστασις ἡ τὸ καθόλου ἐναντίον
εἰσάγει ἡ τὸ μερικόν, ἡ δὲ πρότασις καθόλου οὖσα οὐ δύναται εἶναι
μερική, ἔστι δὲ μερική, οὐχ ὅτε τὸ καθόλου συνάγει, ἀλλ' ὅτε τὸ μερικόν.
20 "Ἐνστασις δέ ἐστι πρότασις προτάσει ἐναντία. διαφέρει ἐνστασις
ἀνασκευῆς, ὅτι ἡ ἐνστασις προτάσεως, ἡ δὲ ἀνασκευὴ συμπεράσματος.

p. 69b1 Φέρεται δὲ ἡ ἐνστασις διγῶς.

5

'Η ἐνστασις διττή, ἡ καθολικὴ ἡ μερική. δείκνυται δὲ διὰ τῶν δύο
σχημάτων, πρώτου καὶ τρίτου. εἴτα ἡ ἐνστασις ἀντίθεσίς ἐστι· τὰ δὲ 10
25 ἀντικείμενα ἐν πρώτῳ καὶ τρίτῳ. ἐὰν οὖν τις λέγῃ ὅτι τόδε παντὶ τῷδε,
εἰ μὲν τὸ οὐδενὶ βουλόμεθα ἐνστῆναι, διὰ τοῦ πρώτου σχήματος, εἰ δὲ τὸ
οὐ παντί, διὰ τοῦ τρίτου. εἰ δὲ λέγει οὐ παντὶ καὶ ἐνστῆναι βουλόμεθα,
εἰ μὲν παντί, διὰ τοῦ πρώτου σχήματος, εἰ δὲ τινί, διὰ τοῦ τρίτου.

Τὸ δὲ τινὶ μὴ ἐκ τοῦ ἐσχάτου. τὸ δὲ τινὶ μὴ ἀντὶ τοῦ μερικοῦ
30 ἀποφατικοῦ.

2. 3 εὐθυγραμμίζεται U 6 post βῆ add. τοῦ αἼ, μήτε διλίγα τὰ μέσα, οὐ λέγω ἀπα-
γωγὴν U 7 εἴη (ante ἀφανῆς) U 7δε Bt 8 ὧν scripsi: οὐ Bt 9 τοιοῦτο 1
10 ὅτι addidi ἀποδεικνύομεν U 11 ὅταν ἀνὰ μέσον U post ὅταν add. ἡ
Arist. (om. C) 14 περὶ ἐνστάσεως inser. B δέ om. U post ἐστὶ del. πρὸς
τὰς U πρότασις ε προτάσεις corr. U 17 post καθόλου add. τὸ U 21 ἀνα-
σκευῆς Bt: ἐνστάσεως U 22 post διγῶς add. τε καὶ διὰ δύο σχημάτων U
24 εἴ γε conieio 25 λέγει Ut 26 post ρὲν add. οὖν Bt

p. 69b8 Οὗτον ἔστω τὸ Α μίαν εἶναι ἐπιστήμην.

CXVIII^r

Ἐπὶ παραδείγματος τὰ εἰρημένα παραδίδωσιν. ἔστω μεῖζων δρος μίαν εἶναι ἐπιστήμην, μέσος τὰ ἀντικείμενα, τὰ δὲ ἐναντία ἔσχατος δρος.¹ ἐὰν (οὖν) τις λέγῃ 'τῶν ἐναντίων μία ἔστιν ἐπιστήμη' καὶ ἐνοτίς 5 λέγων διτὶ τῶν ἐναντίων μίαν οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη, τοῦτο ἐν πρώτῳ σχῆματι. εἰ δὲ τὸ μερικὸν βούλει ἀντιστῆναι, λαμβάνεις μερικὰ ἐναντία, τὸ γνωστόν, εἰ τύχοι, καὶ ἄγνωστον, οὗτως τὰ ἐναντία γνωστὸν καὶ ἄγνωστον· τὸ 20 γνωστὸν καὶ ἄγνωστον μίαν οὐκ ἔχει ἐπιστήμην· οὐ πάντα ἄρα τὰ ἐναντία μίαν ἔχει ἐπιστήμην, καὶ γίνεται τὸ τρίτον σχῆμα.

10 p. 69b10 Οὐχ ἡ αὐτὴ τῶν ἀντικειμένων.

'Αντὶ τοῦ 'οὐχ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη τῶν ἀντικειμένων'.

p. 69b11 Τὰ δὲ ἐναντία ἀντικείμενα ὅστε γίνεσθαι τὸ πρῶτον σχῆμα.

Λαμβάνει δρους τρεῖς τούτους, μίαν ἐπιστήμην μεῖζονα δρον, ἀντι-
15 κείμενα μέσον δρον, ἐναντία ἐλάττονα δρον. ἐὰν οὖν λέγῃ αὐτός, διτὶ τῶν
ἐναντίων μία ἔστιν ἐπιστήμη, καὶ θέλεις ἐνστῆναι. οὗτοι λέγεις· τὰ ἐναντία
ἀντικείμενα· τὰ δὲ ἀντικείμενα μίαν οὐκ ἔχουσιν ἐπιστήμην· τῶν ἄρα
ἐναντίων οὐκ ἔστι μία ἐπιστήμη, καὶ γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα. εἰ δὲ 30
μερικῶς θέλεις ἐνστῆναι, λαμβάνεις μερικὰ ἐναντία τὸ γνωστὸν καὶ ἄγνω-
20 στον, οἷον διτὶ ταῦτα ἐναντία καὶ ἀντικείμενα· τοῦ δὲ γνωστοῦ καὶ ἀγνώστου
μία οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη· τῶν ἄρα ἐναντίων οὐ πάντων μία ἔστιν ἐπιστήμη,
καὶ γίνεται τὸ τρίτον σχῆμα. ἐπὶ γάρ τοῦ γνωστοῦ καὶ ἀγνώστου
ἀληθὲς τὸ εἶναι αὐτὰ ἐναντία· τὸ δὲ εἶναι αὐτῶν μίαν ἐπιστήμην
ψεῦδος· ἀληθὲς ἄρα τὸ μὴ εἶναι αὐτῶν μίαν ἐπιστήμην.

25 p. 69b15 Πάλιν ἐπὶ τῆς στερητικῆς προτάσεως.

35

'Εὰν δὲ λέγῃ ἐκεῖνος διτὶ οὐχ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη τῶν ἐναντίων,
ἐνστῶμεν οὗτως· τὰ ἐναντία ἀντικείμενα, τῶν ἀντικειμένων μία ἔστιν ἐπι-

1 ἔστι U(d) post ἐπιστήμην add. ἐφ' ὃ τὸ β ἐναντία U 2 μεῖζον libri
4 οὖν addidi cf. p. 471,8 λέγει t ἐνστῆς U: ἐνστῇ τις Bt 5 post ἐναντίων
add. ἐνίσταται, λέγεις τὸ ἐναντίον διτὶ τῶν ἐναντίων U post τοῦτο add. δ' U
6 immo ἐνστῆναι cf. p. 477,26. 27 sive ἀντιθεῖναι cf. p. 479,9. 13 7 τύχη B
ὅτι γνωστῷ καὶ ἀγνώστῳ U, om. ἐν t 11 ante ἀντὶ add. οὐχ ἡ αὐτὴ U ἀντὶ⁸
τοῦ Ut: τουτέστιν B 12. 13 η διτὶ δλως οὐχ ἡ αὐτὴ τῶν ἀντικειμένων ἐνίσταται lemma B:
eadem ante τὰ δὲ add. U, om. οὐχ t 12 γίνεσθαι Ut (m): γίνεται Arist.
15 λέγει t 15. 16 τῶν ἀντικειμένων μία ἐπιστήμη ἔστιν B 16 an θέλης?
19 μερικοῦ (ante θέλεις) U 24 ἀληθὲς ἄρα Bt: οὐκ ἀληθὲς U 25 post προτάσεως
add. ὠσαύτως· δξιοῦντος γάρ μὴ εἶναι τῶν ἐναντίων μίαν ἐπιστήμην U 26 λέγει t

στήμη, οὐκοῦν τῶν ἐναντίων μία ἔστιν ἐπιστήμη. εἰ δὲ μερικῶς, οὗτως· ΟΧVIII^η ἡ νόσος καὶ ἡ ὑγεία ἐναντία, τῆς νόσου καὶ τῆς ὑγείας μία ἔστιν ἐπιστήμη,⁴⁰ τῶν ἐναντίων ἄρα μία ἔστιν ἐπιστήμη. ὑπάρχει οὗτως τὸ καθόλου διὰ τοῦ πρώτου, τὸ δὲ μερικὸν διὰ τοῦ τρίτου.

5 [‘Απλῶς γάρ ἐν ἀπασι καθόλου μὲν ἐνιστάμενον. παράγγελμα παραδίδωσι καθολικόν, διτὶ ἐὰν καθόλου βούλη ἐνστῆναι, τὸ ἐναντίον τῷ προτεινομένῳ ἵνα εἴπῃς, αὐτὸ δὲ διά λέγεις ἵνα ἡ καθολικώτερον τοῦ ἄκρου· καὶ οὗτως δὲν καὶ γινόμενον μέσον τὸ πρῶτον γίνεται συγῆμα. ἐὰν δὲ μερικῶς, μερικὸν διφείλομέν τι ἀντιθεῖναι, ἵνα εὑρεθῇ ἔσγατος ὅρος, καὶ 10 οὗτος γίνεται τὸ τρίτον συγῆμα.]

p. 69 b 19 ‘Απλῶς γάρ καθόλου μὲν ἐνιστάμενον ἀνάγκη πρὸς τὸ κατιέλασμα.

Ἐὰν καθόλου ἀντιθεῖναι, καθολικώτερον διφείλει εἶναι τὸ ὑψὸν δο 15 ἀντιτεθέν, ἵνα γένηται τὸ πρῶτον συγῆμα· εἰ δὲ μερικῶς ἐνιστάμενοι. ὑψεί- λοιμεν μερικὸν εἰπεῖν, ἵνα γένηται τὸ τρίτον συγῆμα. οἷον εἰ μὲν τὸ καθόλου ἡν τῶν ἐναντίων, λάβωμεν τὰ ἀντικείμενα καθολικώτερον δὲν τοῦ ἐναντίου, καὶ γίνεται μέσος ὅρος τὰ ἀντικείμενα· εἰ δὲ μερικῶς, λάβωμεν γνωστὸν καὶ ἀγνωστον, καὶ γίνεται τὸ τρίτον συγῆμα.

p. 69 b 25 Οἷον γνωστοῦ καὶ ἀγνώστου μὴ τὴν αὐτήν. |

20 Πρὸς γάρ τὸ γνωστὸν καὶ ἀγνωστὸν εὑρίσκεται τὰ ἐναντία καθολικώτερα, καὶ οὗτος γίνεται τὸ τρίτον συγῆμα λαμβανόμενον τὸ γνωστὸν καὶ ἀγνωστὸν.

p. 69 b 27 Οἷον τὸ γνωστὸν καὶ ἀγνωστὸν· ἐξ ὧν γάρ ἔστι συλλογίσαται τοὺν αντίου, ἐκ τούτων καὶ τὰς ἐντάτεις ἐπιγει- 25 ροῦμεν λέγειν.

Ἐκ τοῦ εἰκότος ἐπάγει διτὶ εἰκότως ἐν πρώτῳ καὶ τρίτῳ γίνεται· εἰ γάρ ἡ ἐνστασις τὸ ἐναντίον βούλεται συνάξαι, τὰ δὲ ἐναντία ἐν τούτοις τοῖς συγήμασιν ὑπάρχουσιν, οὐκοῦν ἐν τούτοις αἱ ἐνστάσεις. διὰ γάρ τοῦ μέσου, ἐὰν λέγῃ ἐκεῖνος ἀποφατικὸν συμπέρασμα καὶ θέλομεν ἐνστῆναι, 30 καταφατικὸν οὐ δυνάμεθα συνάξαι· τούτου χάριν οὐ δυνάμεθα ἐνστῆναι ἐν δευτέρῳ. οὐ μόνον δέ, ἀλλ’ διτὶ καὶ πολλῶν χρεία λόγων, εἰ διὰ τοῦ 15 δευτέρου συγήματος ἐνιστάμεθα· χρεία γάρ ἀντιστροφῆς, ἵνα δειγμή τὸ

2 ὑγείας ὑγείας U ἐναντία corr. non liquet unde B 5—10 delevi 5 ἀπασι
BUt(C): πᾶσι Arist. 8 γίγνεται t 9 μερικῶς scripsi: μερικῶ U: om. Bt 11 post
γάρ add. ἐν πᾶσι t Arist. cf. vs. 5 ἐνιστάμενον U Arist.: ἐνισταμένῳ Bt 14 ἀντι-
τεθέν Λ: ἀντιθέν Bt: ἀντιτιθέμενον U 15 μερικῶς U τὸ μὲν B 16 an τῶν
ἀντικειμένων—τῶν ἐναντίων? 19 post καὶ add. τὸ Arist. (om. C d n) post αὐτήν
add. τὰ γάρ ἐναντία καθόλου πρὸς ταῦτα U 23 Οἷον—ἀγνωστον om. B 26 εἰκότος
scripsi: εἰκότως BUt τρίτῳ—πρώτῳ Bt 31 an ἔτι?

ζητούμενον (τοῦτο εἶπε ‘χρεία πλείστος λόγου’), εῖτα ἐκ τῆς ἀντι-^{CXVIII} στροφῆς συλλογισμὸν ποιεῖ καὶ τότε ἐνίσταται, ὅπερ ποιοῦμεν διὰ συντόμου ἐν πρώτῳ καὶ τρίτῳ. *(ἐν γάρ πρώτῳ καὶ τρίτῳ)* οὐ χρεία ἐν πολλῇ
ὕλῃ ἡμᾶς ἀλίσκεσθαι.

5 p. 69b 38 Ἐπισκεπτέον δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐνστάσεων.

Αἱ ἐνστάσεις ἢ ἐκ τοῦ ἐναντίου, οἷον ὅτι πᾶσα χαρὰ καλόν· λέγω ὅτι ψεῦδος· οὔτε γάρ πᾶσα λύπη κακόν. οὗτως ἐκ τοῦ ἐναντίου. ἢ ἐκ τοῦ ὄμοίου, ως ἐπὶ τῶν κατὰ ἀναλογίαν, ἐπειδὴ δν λόγον ἔχει τὸ σημεῖον πρὸς τὴν γραμμήν, τοῦτον τὸν λόγον ἔχει γραμμὴ πρὸς ἐπιφάνειαν. 10 ἐκ τοῦ ὄμοίου μὲν οὖν οὗτως, ὅτι ἡ γραμμὴ τῆς ἐπιφανείας μέρος· λέγω ὅτι ψευδές· οὔτε γάρ τὸ σημεῖον τῆς γραμμῆς μέρος. ἢ ἐκ τοῦ κατὰ 25 δόξαν, οἷον ὅτι ἡ ψυχὴ θνητή· λέγομεν ὅτι ψευδές· οἱ γάρ παλαιοὶ φιλόσοφοι δοξάζουσιν αὐτὴν ἀθάνατον.

p. 69b 39 Καὶ εἰ τὴν ἐν μέρει ἐκ τοῦ πρώτου ἢ τὴν στερητικὴν 20
15 ἐκ τοῦ μέσου λαμβάνειν δυνατόν.

Ἐπειδὴ εἶπε τὴν καθόλου ἐν πρώτῳ, τὴν δὲ μερικὴν ἐν τρίτῳ,
σκοπητέον, φησίν, εἰ δυνατὸν καὶ τὸ μερικὸν ἐν πρώτῳ· τὸ γάρ καθόλου
ἐν τρίτῳ οὐ δυνατόν.

p. 70a 3 Εἰκὸς δὲ καὶ σημεῖον οὐ ταύταν ἐστιν.

20 Ἐπειδὴ οἱ ῥήτορες καὶ δι’ ἐνθυμήματος ἀποδεικνύουσι, τὸ δὲ ἐνθύμημα 20
διὰ εἰκότος καὶ σημείου, τούτου χάριν προσιαλαμβάνει περὶ τοῦ εἰκότος
καὶ σημείου. καὶ λέγει εὐθέως τὴν διαφοράν, ἵνα διὰ τῆς διαφορᾶς γνῶμεν
ἔχαστον, ὅτι τὸ εἰκός ἐστι πρότασις ἔνδοξος· ὅστε μίαν πρότασιν
λαμβάνουσιν οἱ ἐκ τοῦ εἰκότος ἀποδεικνύντες. ἐκεῖνο δὲ εἰκὸς λέγουσιν δὲ
25 ώς ἐπὶ τὸ πολὺ ἢ ἐστιν ἢ οὐκ ἐστιν· οἷον ώς ἐπὶ τὸ πολὺ μισοῦσιν οἱ
φθονούμενοι τοὺς φθονοῦντας, ἢ ώς ἐπὶ τὸ πολὺ φιλοῦσιν οἱ ἐρῶντες τοὺς
ἐρωμένους· φέρεται γάρ τις ἴστορία τοιαύτη, ὅτι ἐρῶν τις τὴν ἐρωμένην 35

2 ποιεῖν—ἐνίστασθαι conicio 3 ἐν γάρ πρώτῳ καὶ τρίτῳ addidi 4 βλίσκεσθαι t: fort. ἀναλίσκεσθαι
λίσκεσθαι 5 et 14. 15 lemmatum ordinem invertit, sed litteris β, α ascriptis restituit U
7 ψεῦδος ὅτι B 7. 8 ἢ ἐκ Bt: ἐξ δὲ U 8 ως Bt: ἐστὶν U 10 ἐκ τούτου U
οὖν ὄμοίου μὲν Ut ἐπιγραμμὴ U 11 μέρος post γάρ colloc. B ἢ ἐκ Bt:
ἐξ δὲ U 12 post ὅτι alt. add. τοῦτο B 14—18 post 4 ἀλίσκεσθαι, lemmatis et
interpretationis ordine inverso, colloc. Bt 14 πρῶτον U 15 λαμβάνειν δυνατόν
BU(n): δυνατὸν λαβεῖν t Arist. 16 εἶπεν ὅτι τὴν Ut 18 ἐν πρώτῳ t
19 περὶ εἰκότος inser. U post ἐστιν add. ἀλλὸ τὸ μὲν—ἴστατι γινόμενον U 20 ἀποδείκνυσι U, ἀπὸ mrg. U¹ 21 διὰ εἰκότως Bt τούτου χάριν om. B
προσδιαλαμβάνει U τοῦ εἰκότως Ut 24 εἰκότως t εἰκὼς t δ Bt: τὸ U
27 δέ Bt ίστορίαν τοιαύτην B post τοιαύτη add. καὶ t ὅτι om. B

έφόνευσεν. τὸ δὲ σημεῖον διαιρεῖ εἰς τεχμήριον καὶ ὅμώνυμον σημεῖον. ΟΧVIII^η τὸ ὅμώνυμον δὲ σημεῖον ταῦτόν ἐστι τῷ εἰκότι. τὸ δὲ τεχμήριον μετὰ ἀσφαλείας γίνεται ἐν πρώτῳ σχήματι, καὶ εἰ ἀληθές ἐστιν, ἄλιτον γίνεται. [Οἷον ἡ τὸ μισεῖν τοὺς φύλονοῦστας ἡ τὸ φιλεῖν τοὺς ἐρωμένους.]

5 p. 70 a 7 Σημεῖον δὲ εἶναι βούλεται πρότασις ἀποδεικτική.

Καὶ οἱ ἀποδειχυῦντες ἐκ τοῦ σημείου διὰ μᾶς προτάσσεως ἀποδειχνύουσιν· πρότασις γάρ ἀποδεικτικὴ τὸ σημεῖον, ἡ ἀναγκαία διὰ τὸ τεκμήριον, ἡ ἔγδοξος διὰ τὸ εἰκός· τὸ γάρ σημεῖον εἰς δύο διαιρεῖται, εἰς εἰκός καὶ τεκμήριον. τὸ δὲ σημεῖον τριγῶς νοοῦμεν· ἡ γάρ ἐστιν ὅντος 10 τοῦ πράγματος, οἷον ὅμα τὸ πρᾶγμα καὶ σημεῖον, ὡς τὸ ‘καπνὸς εἰ ἔστι, πῦρ ἔστιν’· ἡ μετὰ τὸ πρᾶγμα τὸ σημεῖον, οἷον τὸ τέφραν εἶναι σημαίνει ὅτι 45 πῦρ ἥδη γέγονε· ἡ διτερὸν γέγονε τὸ πρᾶγμα, πρῶτον δὲ τὸ σημεῖον, ὡς τὸ γάλα ἔχειν τὴν μετὰ δύο ἡμέρας μέλλουσαν τίκτειν.

‘Γιπερβατὸν νοήσομεν τὸ χωρίον· ἢ οὗ γενομένου πρότερον,
δηλονότι τοῦ πράγματος, τοῦτο σημεῖόν ἐστι τοῦ γεγονέναι, δηλονότι
τὸ πρᾶγμα.

p. 70α10 Ἐνθύμημα μὲν οὖν ἔστι συλλογισμὸς ἀτελῆς ἐξ εἰκότων
20 ἢ σημείων. λαμβάνεται δὲ τὸ σημεῖον τριγῶς, δισαγῶς καὶ τὸ 50
μέσον ἐν τοῖς σχήμασιν ἢ γὰρ ώς ἐν τῷ πρώτῳ ἢ ώς ἐν τῷ
μέσῳ ἢ ώς ἐν τῷ τρίτῳ, οἷον τὸ μὲν δεῖξαι κύουσαν διὰ τὸ γάλα
ἔχειν ἐκ τοῦ πρώτου σχήματος.

Τὸ ἔνθυμημα καὶ διὰ τοῦ πρώτου σχῆματος, ώς τὸ ‘ἥδε γάλα ἔχει,
25 πᾶσα ἡ γάλα ἔχουσα κύει, ἥδε ἄρα | κύει’· τοῦτο γίνεται τὸ πρῶτον CXIX^τ
σχῆμα λαβόντες τὸν μέσον ὅτι γάλα ἔχει. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ σχήματι δεί-
κνυται τὸ διὰ σημείου οὖτως· ὁ Πιττακὸς σπουδαῖος· ὁ Πιττακὸς
σοφός· οἱ ἄρα σοφοὶ σπουδαῖοι. καὶ δῆλον ὅτι παραδείγματος γάριν
εἴρηται, ὅτι κατ’ ἀλήθειαν ἐν πρώτῳ σχήματι ἐκ δύο καταφατικῶν
30 καθόλου συνάγομεν, οὐ μέντοι ἐν τρίτῳ.

1 post εἰς add. τὸ Β

3 οἶνος—ἐρωμένοις delevi

διέρρηται | 9 εἰς

14 πρότερη

11-1900-1
GOWEN UT

સ્વરૂપ
દાના

22 दिसंबर १९५८

2 τῶι εἰκότι scripsi: τοῦ εἰκότος B: τοῦ εἰκότως Ut

5 Βούλεται εἶναι τὸ Arist.

11 Tò PØÑYUZ Tò SCR

15 à t. Arist : em. II

Bt Arist : τὸ Η ἐστιν αὐτόν

muñecos inser. II

grispi, Inscri. 8900

Σελίδα 11

οντις τοῦ πολύγυρος Ρ

62 om. Arist.

See *Imm. Artist.*

22 *grīvām* am.

ηρα = 22 Αρτώ οιν.

Comment Arist. XIII. 2. Philon. in Acad. Prior.

p. 70a 17 Ἐφ' ὁ τὸ Α σπουδαῖοι, ἐφ' ὁ τὸ Β οἱ σοφοί.

CIXIX

"Ωσπερ οἱ φιλόσοφοι ἀποδεικνύουσι διὰ συλλογισμοῦ ἢ δι' ἐπαγωγῆς, 5
οὗτοι καὶ οἱ ῥήτορες διὰ σημείου, γέτοι παραδείγματος, ἢ δι' ἐνθυμημάτος.
καὶ τὴν αὐτὴν ἔχει ἀναλογίαν τὸ ἐνθύμημα πρὸς τὸν συλλογισμόν, γην ἔχει
5 τὸ παράδειγμα πρὸς τὴν ἐπαγωγήν.

p. 70a 19 Πλὴν τὸ μὲν οὐ λέγουσι.

10

Οὐ λέγουσι τὸ ὄμολογούμενον, 'ό Πιττακὸς σοφός'.

p. 70a 20 Τὸ δὲ κύειν, δτι ὠχρά.

Διὰ τοῦ δευτέρου σχῆματος τὸ διὰ σημείου δείκνυται οὕτως· 15
10 ἡ κύουσα ωχρά ἐστιν· γῆδε δὲ ωχρά ἐστιν· κύει ἄρα. καὶ εἴρηται γάριν
παραδείγματος, ἐπεὶ κατ' ἀλήθειαν ἐν δευτέρῳ σχήματι ἀσυλλόγιστος ἡ
συζυγία ἐκ δύο καταφατικῶν. διὰ τοῦτο καὶ ἔσχατον εἰπε τοῦτο τὸ σχῆμα.

p. 70a 24 Ἐὰν μὲν οὖν ἡ μία λεχθῇ πρότασις, σημεῖον γίνεται
μόνον.

15 Εἰ μὲν μίαν λάβωσι πρότασιν, σημεῖον γίνεται, εἰ δὲ καὶ τὴν
ἄλλην, συλλογισμός. παράδειγμα δὲ τούτου ἐπάγει, δτι συλλογισμός
ἐστιν, ἐὰν καὶ ἄλλην λάβῃς πρότασιν.

p. 70a 28 Οὗτοι μὲν οὖν γίνονται οἱ συλλογισμοί.

Οὐκ ἀνασκευάζεται ὁ διὰ τοῦ πρώτου σχῆματος δεικνύμενος, ἀλλὰ
20 ἄλυτος μένει· τεκμήριον γάρ γίνεται τὸ σημεῖον, ἐὰν ἡ ἀληθές. ὁ δὲ
διὰ τοῦ ἐσχάτου ἀνασκευάζεται. διὰ τί; διὰ τὸ μὴ καθόλου αὐτὸν συλ-
λογίζεσθαι· λύσιμος δέ, ἐὰν τὸ μερικὸν συλλογίζηται. ὁ δὲ διὰ τοῦ
μέσου ἀεὶ ἀνασκευάζεται· ἐκ γάρ δύο καταφατικῶν οὐδέποτε ἐν δευτέρῳ 30
ῶφθη συλλογιστικῆς συζυγίας συλλογισμός.

1 τὸ prius BUT (C): om. Arist. σπουδαῖον t: compend. B: τὸ σπουδαῖον Arist.
τὸ alt. BUT (A C e d n m): om. Arist. post σοφοί add. ἐφ' ὁ τὸ γ ὁ πιττακός U
4 ἔχει prius] supra ει ser. ν U πρὸς Bt: καὶ U itemque vs. 5 6 post λέγουσι
add. διὰ τὸ εἰδέναι U 8 δτι superser. U¹ ωχριᾶ B post ωχρά add. διὰ
τοῦ μέσου σχῆματος βούλεται εἶναι U 10 ἄρα Bt: γάρ U 12 συσυγία pr. B
τοῦτο prius AG: τοῦ BUT 13 οὖν om. B λεχθῇ U Arist.: ληφθῇ Bt πρότασις
κτλ. om. B 15 λέγεται U 16 δὲ om. U post δτι add. ὁ Bt 18 post
συλλογισμοὺς add. πλὴν ὁ μὲν διὰ τοῦ πρώτου σχῆματος ἄλυτος U 19 ὁ om. U
20 γίνεται Bt: ὑπάρχει U 22 συλλογίσωνται U ὁ Arist.: τὸ BUT διατὶ t

p. 70a 35 Οὐδέποτε γάρ γίνεται συλλογισμὸς αὗτως ἔχόντων CXIX^v
τῶν ὅρων.

Οὐδέποτε γίνεται συλλογισμὸς τῶν προτάσεων καταφατικῶν οὐδῶν
ἐν δευτέρῳ σχήματι· οὐδὲ γάρ εἰ ἡ κύουσα ωγρά, ἥδη καὶ αὕτη κύει
ἢ ἐξ ἀνάγκης.

p. 70a 37 Ἀληθὲς μὲν οὖν ἐν ἀπασιν ὑπάρχει τοῖς σημείοις. 35

Ως εἰρήκαμεν, ἐν πᾶσι τοῖς σχήμασι δείκνυται ἡ διὰ σημείου δεῖξις.
ἔχουσι δὲ ὡς εἰρηται, δτι ἐν πρώτῳ ἀεί, *(εἰ)* ἀληθῆς ἡ δεῖξις, ἀλυτος ὁ
συλλογισμός, ἐν δευτέρῳ δὲ ἀεὶ ἀσυλλόγιστος, ἐν τρίτῳ δὲ ποτέ, δτι
10 ἀεὶ μερικά.

p. 70b 1 Τούτων δὲ τὸ μέσον τεκμήριον ληπτέον.

Διαιρεσιν τοῦ σημείου ποιεῖται, δτι τὸ σημεῖον εἰς τεκμήριον διαιρεῖται 40
καὶ διμόνυμον σημεῖον. λέγουσι δὲ ἐκεῖνο εἶναι τεκμήριον τὸ τὸ εἰδέναι:
ποιοῦν σημεῖον.

15 p. 70b 3 Τοιοῦτον δὲ μάλιστα τὸ μέσον.

Μέσον νῦν λέγει τὸ πρῶτον σχῆμα διὰ τὸ τὸν μέσον ὅρον ἐνταῦθα
κατ' εὐθείαν είναι καὶ τῷ μὲν ὑποκείσθαι τοῦ δὲ κατηγορεῖσθαι. 15

"Η τὰ μὲν ἐκ τῶν ἄκρων. ἄκρα λέγει τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον,
δτι ἔχουσι τὸν μέσον ὅρον τὸ μὲν κατηγορούμενον τὸ δὲ ὑποκείμενον. δ
20 διφείλομεν λέγειν σημεῖον.

Τὸ δὲ ἐκ τοῦ μέσου, ἀντὶ τοῦ 'πρώτου σχήματος', τεκμήριον.

p. 70b 7 Τὸ δὲ φυσιογνωμονεῖν δυνατόν ἐστιν. |

'Επειδὴ εἶπε τὸ δτι πᾶς ὁ δεικνύων δι' ἑνὸς τῶν τριῶν σχημάτων CXIX^v
δείκνυσι, τοῦτο βούλεται δεῖξαι, δτι καὶ οἱ φυσιογνωμονοῦντες δι' ἑνὸς
25 τῶν τριῶν σχημάτων δεικνύουσιν.

2 τῶν ὅρων om. B	4 αὐτὴ U	6 τοῖς σχήμασι t: om. B	8 ἀεὶ U:
om. Bt	εἰ addidi	9 ἀσυλλόγιστος AGt: συλλογισμὸς BU	δὲ alt. AG:
om. B Ut	δτι scripsi: ὅτε t: om. BU	10 ἀεὶ ante 9 ποτέ colloc. U: om. t	
απ μερικός?	11 ἀηπτέον U: om. B	12 διαιρεῖται εἰς τεκμήριον B	13 τὸ
alt. om. U	εἰδέναι] είναι U	14 σημεῖον scripsi: σημαίνει B Ut	15 τοιοῦτον
B Ut (C): τοιοῦτο Arist.	post δὲ add. νῦν B	16 post μέσον prius add. δὲ Bt	
17 τῷ scripsi: τοῦ B Ut	18 ἢ τὰ μὲν U Arist.: τὸ δὲ Bt	τὸ alt. om. U	
19 δ om. U	21 τὸ BU (C): τὰ t Arist.	22 περὶ τοῦ φυσιογνωμονεῖν inser. BU	
23 εἴπετο U			

p. 70^b 7 Εἰ τις δίδωσιν ἄμα μεταβάλλειν τὸ σῶμα καὶ τὴν ΚΧΙΧ^γ
ψυχήν, ὅσα φυσικά ἔστι παθήματα.

Ἐάν τις δύῳ ἡμῖν ὅτι συμμεταβάλλεται ἡ ψυχὴ τῷ σώματι ἐν τοῖς
φυσικοῖς παθήμασιν, οἷον μαθών τις μουσικὴν μεταβέβληκεν αὐτοῦ
ἢ τὴν ψυχήν· ἀλλ' ἡ μουσικὴ οὐκ ἔστι φυσικὸν πάθος, ἀλλ' οἷον ὄργαί
καὶ ἐπιθυμίαι· ἐὰν οὖν τις δύῳ ἡμῖν ὅτι συμμεταβάλλεται ἡ ψυχὴ τῷ
σώματι καὶ δυνηθῶμεν ἔκάστου εἰδούς τὸ ἴδιον λαβεῖν, δυνησόμεθα
φυσιογνωμονεῖν. οἷον τοῖς λέουσιν ὑπάρχει ἀνδρεία. ἔχουσι δὲ
καὶ σημεῖον. ποῖον δὲ τοῦτο; ἔστω μεγάλα ἔχειν τὰ ἄκρα. ἐὰν οὖν
10 ἴδωμεν ὅτι δύει τις ἔχει μεγάλα ἄκρα, ἀνδρεῖος ἄρα, ἐπειδὴ καὶ ὁ λέων
ἔχων μεγάλα ἄκρα ἀνδρεῖος, τότε φυσιογνωμονεῖμεν.

p. 70^b 13 Ἐκάστου γένους.

Γένος νῦν ἐκάλεσε καταχρηστικῶς τὸ εἶδος.

p. 70^b 18 Τὸ γὰρ σημεῖον οὗτως ἴδιόν ἔστιν.

10

15 Τὸ γὰρ ἴδιον σημεῖον, δι τοῖς λέουσιν ὑπάρχει, ἔστω τοιοῦτον, καθὸ 15
ἴδιον λέγομεν παντὶ μὲν τῷ εἶδει ὑπάρχειν μὴ μόνῳ δέ.

p. 70^b 26 Εἰ δὲ δύο ἔχει ἴδια δλον τὸ γένος.

Ἐὰν δὲ δύο σημεῖα ἔχῃ τὸ αὐτὸν καὶ οὐκ οἰδαμεν ποῖον σημεῖον
ποίου ἐστὶ πάθους, σκοπήσωμεν τὰ αὐτὰ σημεῖα καὶ ἐπὶ ἄλλου εἰδούς ώς 20
20 ἐν ἔκαστον σημεῖον ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ γένει, καὶ εὑρίσκομεν δτι τοῦτο τὸ
σημεῖον τοῦδε τοῦ πάθους ἐστίν. οἷον ώς ἐπὶ τοῦ λέοντος, εἰ ὑπάρχει
ἀνδρεῖος καὶ μεταδοτικός, πῶς γνωσόμεθα τί ἦν τούτων τὸ σημεῖον;
οὐδαμῶς ἔχομεν γνῶναι ἢ τὸ ἔνθεν μόνον τῷ ἄλλῳ τινί· εἰ γὰρ ἄλλῳ ἄμφῳ
μὴ ὑπάρχει τὰ σημεῖα ἀλλὰ τὸ ἐν μόνον, καὶ εἰ τὸ ἐν αὐτῷ μόνον
25 ὑπάρχει, γνώσκομεν δν σημεῖον.

‘Ως ὁ λέων ἀνδρεῖος καὶ μεταδοτικός. ἐκ φύσεως ἔχει ὁ λέων
τὸ μεταδοτικὸν καὶ οὐ θησαυρίζει ἔσυτῷ τὰ σιτία.

1 εἰ τις δίδωσιν om. Bt post ἄμα add. μὲν Bt καὶ κτλ. om. B
2 post ὅσα add. γε t 3 δύῳ ἡμῖν Bt: δοκεῖ μὲν U: fort. δῷ ἡμῖν itemque vs. 6
4 μεταβεβλήκει Bt αὐτοῦ B Ut 7 δυνησόμεθα B Arist.: δυνόμεθα Ut
8 post οἷον add. δτι U, τὸ t δὲ BU: οὖν t 10 δὲ scripsi: δς δὲ BUt
μεγάλα ἔχει B 11 μεγάλα ἔχων B 15 δὲ om. U post ἔστω add. δὲ U
18 ἔχει t 19 ποῖα t ἔστι] ras. U πάθος ε πάθους corr. B 20 ἐν BU:
εῖναι t 21 ἐὰν ὑπάρχῃ B 22 ἀνδρεῖον—μεταδοτικόν Bt τοῦτο U
23 fort. ἐνθ’ ἐν μόνον αὐτῶν γὰρ scripsi: δὲ BUt 24 αὐτῷ ⟨μὴ⟩ μόνῳ conicio
cf. vs. 16 25 γνώσκομεν δν scripsi: γνώσκόμενον U: γιγνώσκόμενον t: γινώσκομεν B
26 ώς U: οἷον Arist.: om. Bt καὶ μεταδοτικός om. t 27 σιτεῖα Ut

p. 70b28 Ἡ εἰ τε ἄλλῳ τινὶ μὴ δλῷ.

cxix

Οὐδαμῶς ἔχομεν δεῖξαι ἡ οὗτως, εἰ ἄλλῳ τινὶ μὴ παντὶ τῷ εἶδει ἐνυπάρχει καὶ μὴ ἄμφω, ώς ἐν τῷ λέοντι.

p. 70b33 Τὸ μέσον τῷ μὲν πρώτῳ ἄκρῳ ἀντιστρέψειν.

30

5 Πάντες οἱ φυσιογνώμονες ἀποδεικνύντες ἀποδεικνύουσι διὰ τοῦ πρώτου σχήματος. ἔστω οὖν ὁ μέσος ὅρος ἐπὶ τῶν οὗτως ἀποδεικνυόντων ἵσος τῷ μείζονι ἄκρῳ· μείζων δὲ ἔστω πάλιν ὁ μέσος τοῦ ἐλάττονος ὥστε μὴ 35 ἀντιστρέψειν. οἷον ἀνδρείᾳ μείζων ὅρος, ἀκρωτήρια μεγάλα μέσος καὶ ἵσος τῷ μείζονι, ἔσχατος ὅρος ὁ λέων καὶ μερικώτερος τοῦ μέσου ὅρου.

10 p. 70b35 Ὡτε δὴ τὸ Γ, τὸ Β παντί.

Τουτέστι τὸ Β παντὶ τῷ Γ. ἀλλὰ καὶ ἄλλοις τὸ Β, τὸ ἔγειν μεγάλα ἀκρωτήρια. φ' δὲ τὸ Β, τὸ Α παντί, τουτέστι τὸ Α παντὶ τῷ Β, καὶ οὐκέτι πλεῖον τὸ Α τοῦ Β, ώς τὸ Β τοῦ Γ, ἀλλ' ἵσα καὶ ἀντιστρέψει.

1 ἡ εἰ τε ομ. Β	τινὶ μὴ δλῷ Bt (C n): μὴ δλῷ τινὶ U Arist.	2 ἡ οὗτως
Bt: εἰ ὅτε U	3 ως ομ. U	6 οὗτως Bt: ὅτι U
7 μείζον t	τοῦ ἐλάττονος scripsi: τῷ ἐλάττονι Bt	8 post οὖν add. ἡ B
ἀνδρείον U	ἵσως t	9 post μερικώτερος add. ἔστι U
έφ' οὖ τὸ β. τὸ δὲ γ λέων U	τῷ γ U	10 ante φ add.
12 τὸ primum Bt: τῷ U	τῷ β Bt	11 τὸ tert. om. Bt
δευτέρου, ώς τὸ δεύτερον t	δεύτερον τὸ πρῶτον t	13 τοῦ prius Bt: τὸ U
	τῷ γ U: τοῦ τρίτου t	14 ΤΕΛΟΣ subser. t

I N D I C E S

I INDEX NOMINUM¹⁾

- Ἀιδης. ἐν Αἰδου 242,1 sq. 358,15 τὰ ἐν
Ἄιδου δικαιωτήρια 243,26. 29
- Ἀθῆναι 166,28
- Ἀθηναῖος 166,31 plur. 334,18 474,24 sq.
- Ἀθίοψ 82,14 108,8,10 150,5 162,17 204,2
258,9 sq. 277,3 292,19 sq. 343,17
- Ἀκαδημία. οἱ ἀπὸ τῆς Α. 6,24
- Ἀλεξανδρεία. τοῖς ἐν Ἀ. 224,32
- Ἀλέξανδρος ὁ Ἀφροδιτεύς (p. 10,28 sq.) 12,
24 (p. 15,26) 25,30 (p. 125,30) 126,20.
21 (p. 230,9 sq.) 216,31 217,2,6 (p. 231,
35 sq.) 220,5 (p. 232,19 sq.) 217,11 (p. 232,
10 sq.) 220,14 (p. 248,38 sq.) 233,3 (p. 253,
6 sq.) 238,26 (p. 253, 17 sq.) 239,3 sq.
(p. 262, 5 sq.) 252,6 (p. 314,6) 293,3
(p. 326,8 sq.) 302,6 (p. 344,14 sq.) 321,10
(p. 344,34 sq.) ibid. 8 (p. 374,24.25) 348,
15 (p. 383,13 sq.) 356,17 (p. 409,9 sq.)
373,23 σκοπὸς τῆς προκειμένης πραγμα-
τείας κατὰ μὲν Ἀλέξανδρον οὗτος 387,6
ζητεῖ ἐνταῦθα ὁ Ἀ. πῶς δυνατὸν τὸ δι'
δόνυάτου δεικνύμενον καὶ ἐπ' εὐθείας δει-
κνύναι 440,19
- Ἀλκιβιάδης 389,22
- Ἀρμάνιος. ἐκ τῶν συνουσιῶν Ἀ. τοῦ
Ἐρμείου in tit. 1,3 ἐν τοῖς εἰς τὸ Περὶ
έρμηνείας (p. 269,14) ὁ ἡμέτερος εἰπε δι-
δάσκαλος 21,10 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ. i. o. ἐν
τοῖς εἰς τὸ Περὶ ἔρμ. (p. 9,7 sq.) 33,9
(p. 214,29 sq.) 304,29 (p. 215,7 sq.) 43,23
ὁ διδάσκαλος 334,26 ὁ φιλόσοφος 329,16
330,4 sq. 349,32
- Ἀναλυτικά. διὰ τὶ Ἀναλυτικά ἐπιγέγραπται
καὶ οὐ Περὶ συλλογισμῶν 5,15 ἔδει γάρ
μᾶλλον Συνθετικά ἐπιγράψαι ibid. 23, 24

- τεσσαράκοντα εύρεθη τῶν Ἀ. βιβλία ἐν
ταῖς παλαιαῖς βιβλιοθήκαις 6,8 ως δὴ
τούτου τοῦ συγγράμματος προτέρου (scil.
τοῦ Περὶ ἔρμ.) γεγραμμένου 374,2 ν. Ἀρι-
στοτέλης
- Ἀνυτος Σωκράτει ἐπεβούλευσεν 334,17
- Ἀπολλώνιος (cit. Argon. I 28) 112,2
- Ἀριστομένης exempl. 325,15 sq.
- Ἀριστοτέλης. διὰ τὶ τὴν περὶ συλλογισμῶν
πραγματείαν Ἀναλυτικὰ ἐπέγραψεν· ἔδει
γάρ μᾶλλον Συνθετικὰ ἐπιγράψαι 5,23
ὅτι γνήσιον τοῦ φιλοσόφου τὸ βιβλίον
γ. Ἀναλυτικά — τὰ τέτταρα μόνα ταῦτα
ἐκρίθησαν εἰναι Ἀριστοτέλους, καὶ πρὸς
ταῦτα οὐδεὶς ἀμφέβαλε 6,7 sq. ἀρά γε
Ἀριστοτέλους ἔστι γέννημα τὰ Ἀναλυτικὰ
ἢ οὐ; ibid. 14 ὅτι οὐ δεόντως οὐδὲ ἀκο-
λούθως ἀνεκήρυξε τὸν σκοπόν — ὅτι ὁ
κυρίως σκοπὸς τοῦ Ἀ. οὗτός ἔστι 10,5 sq.
μιμεῖται κάν τοῖς ἐνταῦθα τὴν γεωμετρικὴν
διδασκαλίαν ibid. 28 πανταχοῦ φιλογεω-
μέτρης ὃν 66,29 τὸν ὄρον αὐτὸς ὥνο-
μασεν 11,5 ἔοικεν αὐτὸς τὸ τοῦ ὄρου
ὄνομα τεθεικέναι, τὸ δὲ τῆς προτάσεως
καὶ τοῦ συλλογισμοῦ εύρεθηναι καὶ παρὰ
τῶν πρὸ αὐτοῦ 25,6 sq. διὰ τὶ σχήματα
αὐτὰ ἐκάλεσε 66,29 sq. τοῦτο σύνηθες
αὐτῷ ποιεῖν 26,6 διὰ τὶ καὶ τῶν ἄνευ
τρόπου τὰς ἐκ μεταθέσεως παρῆκε 28,26
συμβήσεται τὸν φιλόσοφον — ἢ ἐν τῷ
Περὶ ἔρμηνεις ἐλλιπῶς εἰρηκέναι ἢ ἐνταῦθα
περιττολογεῖν 45,1-4 sq. cf. 44,7 sq. διὰ
ποίαν αἰτίαν τοιαύτη τάξει προτάσεων
ἐγρήσατο 45,21 sq. τὸν ἀριθμὸν οὐσίαν
ἐκάλεσε κατὰ τὴν δόξαν τῶν Πυθαγορείων

¹⁾ Index verborum tertiae huius voluminis parti (XIII 3) coniungetur.

92,9 οίδε διαφέρουσαν τὴν ἔκθεσιν τῆς ἀντιστροφῆς τῆς μερικῆς καταφατικῆς 102, 26 μέσος τούτων (Διοδώρου καὶ Φιλωνος) γωρήσας 169,21 κατὰ τὸν Ἀ. ταῖς μερικαῖς ἴσοδυναμοῦσιν αἱ ἀποροῦσι 203,8 μήτε τὴν ἀποφατικὴν ὑπάρχουσαν μεταληρῷθηναι δύναται εἰς τὴν καταφατικὴν μήτε τὴν ἐνδεχομένην καταφατικὴν εἰς τὴν ἀποφατικὴν κατὰ τὸν Ἀριστοτέλει τούτου 207,26 τὴν αἰτίαν δι' ἣν τὸ περὶ εὐπορίας συλλογισμῶν κεφάλαιον οὔτε ἐν τοῖς Τοπικοῖς ἔξεθετο — οὔτε ἐν τοῖς Λποδεικτικοῖς — οὔτε ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς 280,13sq. ὅτι οὐδὲ διὰ τῆς τοῦ Ἀ. μεθόδου ἔστι τὰ γένη ἀποδεῖσαι 314,12 διὰ παντὸς τοῦ βιβλίου διὰ τῆς τῶν στοιχίων ἐκθέσεως τὴν ἀνασκατόν ἐποίησατο 352,3.4 τοσοῦτον εἰπὼν περὶ τῶν ὑποθετικῶν ἐπαύσατο καὶ οὐδὲν ἡμᾶς περὶ αὐτῶν ἐδίδαξεν. οὐδὲ τὴν πᾶσαν στοιχίην περὶ τοῦ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ ἐποίησατο 242,14 ἐπαγγέλλεται μὲν ἐν τούτοις περὶ τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν δισλαβεῖν — οὐ φαίνεται δὲ οὐδὲμιος περὶ αὐτῶν πραγματευτάμενος 359,30—32 — οἱ ἀπὸ Ἀ. (v. Ηεριπατητικοὶ) 6,23 οἱ τοῦ Ἀ. ἑταῖροι οἱ περὶ τὸν Θεόφραστον καὶ Εὑδημον 48,12 123,15 124,9 πολυστίχους πραγματείας περὶ τούτων (scil. τῶν ὑποθετικῶν) κατεβάλλοντα οἱ τε μαθηταὶ τοῦ Ἀ., οἱ περὶ Θεόφραστον καὶ Εὑδημον καὶ τοὺς ἄλλους 242,19 v. Loci Arist.

Αριστοτελείας (σύγγραψαν) 1,6,7 (ζεῖσις 49,6 123,18 124,10 173,16 (δόξα) ibid. ὁ λόγος) 126,7

οἱ ἀρχαὶ τεροι 344,18 348,29

Ἀττικός. κατὰ τὸν Ἀ. ἔθος 9,22 ἔθος Ἀττικοῖς ibid. 25

Ἀφροδισιεύς. Ἀλέξανδρος ὁ Ἀ. 12,24

Ἀχιλλεύς 167,27sq.

Διόδωρος ἄλλα τινὰ τοῦ δυνατοῦ σημαινόμενα εἶναι φησι 169,17

Δίων exempl. 165,30sq. 322,10sq.

Δώριος (dist. Λύδιος) ἄρμονία 5,7

ἔξηγητής. ἀπορεῖ ἐν τούτοις δ. ἐ. 159,30 ἀ πλεῖτοι τῶν ἐ. 25,30 οἱ ἀκριβέστεροι τῶν ἐ. 26,4 οἱ ἐ. 359,32 τινές, ἔτεροι 11,2 12,23 13,6 20,28 25,15 37,16 43,1. 5sq. 44,1. 20 48,18sq. 123,26 124,5 172,9 423,14

Ερμείας. Ἀρμωνίου τοῦ Ε. in tit. 1,3

Εὔδημος. οἱ περὶ τὸν Θεόφραστον καὶ Εὑδημον 48,13 123,15 129,17 242,20 Ζήνων. ὁ Ζήνωνος λόγος 458,3sq. Θεμίστιος ἀπορεῖ λέγων ὡρά γε Ἀριστοτέλους ἔστι γέννημα τὰ Ἀναλυτικὰ ἢ οὗ? 6,14

Θεόφραστος. περὶ τῶν λεγομένων παρὰ τῷ Θ. δι' ὅλου ὑποθετικῶν 302,7sq. οἱ περὶ Θ. τέταρτον ἔταξαν 105,29 πέμπτον τάττους 110,4 ἐνδεχόμενον λέγουσιν εἶναι τὸ συμπέρασμα 205,13 οἱ περὶ τὸν Θ. καὶ Εὑδημον 48,12 123,15 129,16 242,20 Θετταλία 166,27

Θηρβαῖοι 474,24sq.

Τάμβλιγος. οἱ δέ γε ἀκριβέστεροι τῶν ἔξηγητῶν φασιν, ως ὁ θεῖος Ἡ. 26,5

Τλιόθεν 23,8

Καλλίας exempl. 272,9

Κικόνες 23,8

Κρίτων v. Loci Plat.

Λύδιος (dist. Δώριος) ἄρμονία 5,8

Μένων 464,28 v. Loci Plat.

Μίκκαλος exempl. 326,16sq. 328,32sq.

(Ορηγος). Χ 59 cit. 14,27. 29 α 170 i 39 cit. 23,6. 8

οἱ παλαιοί. ἐναντίως καὶ διαφόρως δοκεῖ τοῖς π. περὶ αὐτῆς (scil. τῆς λογικῆς τε καὶ διαλεκτικῆς πραγματείας) 6,21 τὸ ἀντί — τὸ ἵσον σημαίνει παρὰ τοῖς π. 40,4 οἱ π. φιλόσοφοι δοξάζουσιν αὐτὴν (scil. τὴν ψυχὴν) ἀθάνατον 480,12. 13

Ηαρμενίδης v. Loci Plat.

Ηεριπατητικοί, τουτέστιν οἱ ἀπὸ Ἀριστοτέλους, ὄργανον (scil. τὴν λογικήν τε καὶ διαλεκτικὴν πραγματείαν ἀποφαίνονται τῆς φιλοσοφίας) 6,23 τίσιν ὀνόμασιν ἐγρήσαντο 242,22. (τῇ κοινῇ συνηθείᾳ κεχρημένοι τὰ μὲν πράγματα αὐτὸ τοῦτο πράγματα ὠνόμασαν) 27. (μετάληψιν καλοῦσι) 35 243,1. 5. 10 301,9. 10

Πιττακός 481,27 482,7

Πλάτων. παρεμπίπτουσα αὕτη (scil. ἡ φαντασία), ως καὶ ὁ Πλ. φησί, ταράττει κτλ. 3,8sq. φαίνεται ὁ θεῖος Πλ. συλλογιστικῶς καὶ ἀποδεικτικῶς φερόμενος ἐν τε τῷ Φαιδρῷ καὶ ἐν πᾶσι σχεδὸν αὐτοῦ τοῖς διαλόγοις 6,16 οἱ ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας, ὃν ἔστι καὶ Πλ. ibid. 24 καὶ ὄργανον καὶ μέρος φησὶ τὴν διαλεκτικὴν οὐκ ἐναντία ἔστι τῷ διξίσιῳ οὐδὲ ἀντιτίθεται περιπίπτουν 9,3sq. οὕτω καὶ ἡ διαλεκτικὴ παρὰ τῶν

ΙΙλ. ἐν μὲν γὰρ τῷ Φαιδρῷ καὶ Φαιδωνὶ μετὸς ὅλης αὐτὴν ὡς μέρος λαμβάνει, ἐν δὲ τῷ Παρμενίδῃ ὡς ὄργανον ἄνευ ὅλης ibid. 17sq. αἰνίττεσθαι δὲ φασιν αὐτὸν εἰς ΙΙλ. φαίνεται δὲ ὁ ΙΙλ. ἔξυπνῶν μὲν τὴν διαιρετικὴν ρεθιθόδον κτλ. 307,3sq. ὥσπερ καὶ δὲ ΙΙλ. ἐποίησεν ἐν τῷ Φαιδωνὶ 241,34 βουλόμενος κατασκευάσαι ὅτι ἀθάνατος ἡ ψυχὴ 256,21 cf. 358,14 οἱ ἀπὸ Ηλάτωνος 123,16 — exempl. 32,5 167,30 271,15. 28 275,28 (Σωκράτους ἡκροάσσατο ἡ μαθητής ἔστι) 334,17 389,22. 26

ΙΙλωτῖνος δὲ θεῖος cit. Enn. A 19 (p. 9,23 ed. Muell.) 1,21

(Πορφύριος) ἐν Εἰσαγωγαῖς (p. 11,3sq.) 17, 27 (p. 11,7) 19,23. 24 (p. 10,22) 20,2. 3 ἐν Κατηγορίαις 273,1 referendum videtur ad Cat. comm. 61,10sq.

Πυθαγόρειος. τὸν ἀριθμὸν οὐσίαν ἐκάλεσε κατὰ τὴν δόξαν τῶν Η. 92,10

Πυθαγορικός. κατὰ τοὺς Η. τὴν μονάδα οὐσίαν καλῶν 97,12

Σκύθης 59,14. 16 82,11. 13 107,10 162,16 169,8 203,20. 26

Στωικοὶ ἀντικρυς μέρος αὐτὴν ἀποφαίνονται (scil. τὴν λογικήν τε καὶ διαλεκτικὴν πραγματείαν τῆς φιλοσοφίας) 6,21. 25 7,9 9,2 οἱ ἀμεθύδως παρὰ τοῖς Στ. περανοῦντες 36,6 διὰ παραδειγμάτων τινῶν ἐλέγχειν πειρῶνται τὸν τοῦ φιλοτέχνου λόγον 165,27 166,9 κατ' αὐτοὺς τοὺς Στ. τὰ ὄντα τὸ ιδίως ποιὸν σημαίνουσιν, ιδίως δὲ ποιόν φασι τὰ συμβεβηκότα τὰ γαραντηρίζοντα ἐκάστην οὐσίαν 167,17

τίσιν ὄνταςιν ἐγρίζαντο κτλ. 242,20. 22 καινοτέραν βαδίζοντες τὰ μὲν πράγματα τυγχάνοντα ωνόματαν κτλ. 243,1. 10 ὥπερ οἱ Στ. πρόσληψιν ἐκάλουν 301,9

Σωκράτης exempl. 5,34 16,13sq. 21,4sq. 24,23 25,22. 26 26,13sq. 27,5sq. 29,24sq. 32,5 43,32 51,28. 29 56,29 102,35sq. 126,13. 14 147,23 170,26sq. 203,30 204,2 271,15sq. 272,4sq. 275,27 289,20 329,1sq. 18,34sq. 333,32 334,10. 16sq. 335,8. 9. 26. 27 338,3. 4 343,20sq. 347, 14. 15 353,26sq. 354,26. 27 366,23 389, 22. 26

Σωσιγένης· ἐν την μονοβίβλῳ 126,22

Φαῖδρος v. Loc. Plat.

Φαῖδων v. Loc. Plat.

(Φιλόπονος). ἡμὲν ἐν τοῖς προλαβοῦσιν εἴρηται συγγράμματιν (Categ. p. 8,23sq.) 1,5 ἐν ταῖς προλαβούσιαις πραγματείαις (Categ. p. 10,19sq.) 4,26. 27 ὡς ἐν ἑτέροις πολλάκις εἴρηται (velut. Categ. p. 111,20sq.) 40,3. 4 eodem (p. 15,13) pertinere videtur ἐν Κατηγορίαις 273,1 ἐν ἄλλοις εἴρηται 11,27 ὁ ἡμέτερος εἰπεῖς διδάσκαλος 21,10 cf. 334,26 comment. eius in librum Ηερὶ ἐργ. cum libro Ηερὶ ἐργ. confundit 33,9 43,23 304,29 οἷον οὖν ἐμὲ εἰδέναι 350,15 ἡμεῖς δὲ λέγομεν ὅτι ἀνάμνησίς ἔστιν ἡ μάθησις 465,1

Φίλων φησὶ δυνατὸν εἶναι ἡ τὸ ἐκβεβηκός ἡ τὸ δυνάμενον ἐκβῆναι μηδέποτε δὲ ἐκβαῖνον 169,19. 20

Φωκεῖς 474,25sq.

II LOCI PLATONICI

Crito falso citatur	256,24	Parmenides generaliter	9,19
Phaedo generaliter	6,17 9,18	Phaedrus generaliter	9,18
c. 11 p. 66 D	3,8	c. 24 p. 245 Csq.	256,22
c. 15 p. 70 C sq.	241,35	Meno c. 15 p. 81 Csq.	464,25
c. 16 p. 71 D	358,14	Respubl. X 9 p. 608 D sq.	256,24
c. 54 p. 105 D sq.	256,23		

III LOCI ARISTOTELICI

Categ. generaliter	4,23
c. 3 p. 1 ^b 11	323,8
c. 7 p. 6 ^b 28 sq.	40,12 423,2
De interpret. generaliter . .	5,1.14 11,2
22,4. 14 29,4 30,14 44,8.33 45,15	
c. 6 p. 17 ^a 26	45,2
c. 7 p. 17 ^b 7 sq.	42,32
p. 17 ^b 12 sq.	277,29
p. 17 ^b 16 sq.	20,15 51,16
p. 17 ^b 20 sq.	80,25
p. 17 ^b 23	83,10
p. 17 ^b 29 sq.	42,32 79,4 277,13
c. 9 p. 19 ^a 18 sq.	147,7,8
p. 19 ^a 23 sq.	126,8
c. 10 p. 19 ^b 5 sq.	26,8,9 28,17
p. 19 ^b 15 sq.	28,27 371,5 373,13
p. 19 ^b 19 sq.	365,25 374,30
p. 19 ^b 31	373,28 375,3
(p. 20 ^a 16 sq.)	80,25
p. 20 ^a 19	83,10
c. 11 p. 20 ^b 15 sq.	16,19
p. 20 ^b 22	22,23
p. 20 ^b 31 sq.	309,1
c. 12 p. 21 ^a 34	45,11
p. 21 ^a 35 sq.	43,1,5 44,19
p. 21 ^a 9	329,17
p. 21 ^b 10 sq.	52,15
c. 12 p. 21 ^b 34 sq.	26,8,9 28,17
c. 13 p. 22 ^a 24 sq.	52,4,5
p. 22 ^a 32	52,11
p. 22 ^b 4 sq.	44,12
p. 22 ^b 11	147,28
p. 22 ^b 29 sq.	59,8
c. 14 p. 24 ^a 3 sq.	21,2
Analytica generaliter	5,23 6,15
Priora generaliter	6,1,5
I generaliter	10,6
1 p. 24 ^a 10.11	71,27
p. 24 ^b 16	11,6,10
p. 24 ^b 18 sq.	2,15 64,22 241,13
248,26 320,19	
p. 24 ^b 20	36,17
p. 24 ^b 20—22	320,27,28
p. 24 ^b 22	12,2
p. 24 ^b 29	156,24
p. 24 ^b 30	157,5
2 p. 25 ^a 5 sq.	423,3,4
p. 25 ^a 12.13	59,2 94,16
2.3 p. 25 ^a 12 sq.	222,9
3 p. 25 ^a 39 sq.	206,28
p. 25 ^b 14 sq.	59,23
p. 25 ^b 18	206,31
p. 25 ^b 19 sq.	55,9 151,22
4 p. 25 ^b 37 sq.	350,1

4	p. 26 ^a 2 sq.	83,21	
	p. 26 ^a 39 sq.	190,25	
	p. 26 ^b 14 sq.	79,32 98,4	
	p. 26 ^b 21 sq.	67,10 323,1	
5	p. 26 ^b 34	93,3 100,19	
	p. 27 ^a 10 sq.	88,31	
	p. 27 ^a 37 sq.	247,3 298,9	
	p. 27 ^b 36 sq.	323,1	
	p. 28 ^a 4	255,32	
6	p. 28 ^b 15 sq.	298,9	
	p. 29 ^a 6 sq.	323,1	
	p. 29 ^a 15	255,32	
7	p. 29 ^a 19 sq.	157,25	
	p. 29 ^a 27 sq.	323,3	
9	p. 30 ^a 15 sq.	133,7 233,30	
	p. 30 ^a 27	135,20	
11	p. 31 ^b 38 sq.	171,31	
13	p. 32 ^a 18 sq.	56,18 57,1 177,16
183,6 214,13 217,30 365,13	
	p. 32 ^a 29 sq.	177,16 208,30	
	p. 32 ^a 31	151,15	
15	p. 33 ^b 31	194,27	
	p. 33 ^b 33 sq.	174,20	
	p. 34 ^a 5 sq.	173,10	
	p. 34 ^b 7	192,26	
	p. 34 ^b 19 sq.	219,23	
	p. 34 ^b 27 sq.	163,17 194,16
204,31 231,16	
	p. 35 ^a 24	199,30	
	p. 35 ^b 8	192,14	
16	p. 35 ^b 30, 31	200,26 229,3	
	p. 36 ^a 7 sq.	234,13 235,3	
	p. 36 ^a 8 sq.	223,13	
17	p. 36 ^b 33	220,12	
	p. 36 ^b 35 sq.	62,8 63,21	
18	p. 38 ^a 8 sq.	221,20	
19	p. 38 ^a 14	229,3	
	p. 39 ^a 2	240,15	
20	p. 39 ^a 5 sq.	332,3	
23	p. 41 ^a 39	301,25	
(24)	p. 41 ^b 23	350,1	
	p. 41 ^b 27 sq.	280,11	
25	p. 41 ^b 38	259,15	
	p. 42 ^a 24	262,25	
	p. 42 ^a 28	261,25	
27	p. 43 ^a 39	271,13	
	p. 43 ^b 2	276,16	
	p. 43 ^b 7	303,11	
	p. 43 ^b 22 sq.	287,27, 28 289,6	
	p. 43 ^b 24	280,2	
28	p. 44 ^b 26 sq.	280,32	
31	p. 46 ^a 31 sq.	305,4	
	p. 46 ^a 33	310,15	
	p. 46 ^a 36	311,5	
33	p. 47 ^b 18 sq.	318,22	
	p. 47 ^b 38	348,5	
36	p. 48 ^a 41	338,8,9	
39	p. 49 ^b 3, 4	339,28	
41	p. 49 ^b 25	350,28	
46	p. 51 ^b 19	374,4	
	p. 51 ^b 22	374,9	
II	generaliter	10,6	
	2 p. 53 ^b 26 sq.	168,3,4	
	8—10 p. 59 ^b 1 sq.	40,14,15	
	11 p. 61 ^a 18 sq.	423,16	
	p. 61 ^a 35 sq.	431,27	
	14	300,25	
	15 p. 63 ^b 31 sq.	450,20	
	21 p. 67 ^b 26	467,8	
Posteriora	generaliter	4,14 5,12 6,6
280,15 388,5,6	
I	3 p. 72 ^b 5 sq.	31,19	
	p. 72 ^b 18 sq.	314,22 333,2	
	22	272,25	
II	3 p. 90 ^b 28 sq.	306,16 308,20
313,17	
	19 p. 99 ^b 15 sq.	9,32, 33 10,23	
Topica	generaliter	4,15 5,12 280,14 306,28
388,4,6	
	I	1 p. 100 ^b 21	24,27
	IV	314,13	
	VIII	1 p. 155 ^b 26 sq.	446,30 448,17
449,8
	13 p. 163 ^a 14 sq.	445,23	
Sophist.	el. generaliter	4,16, 17 5,13 280,16	
Phys.	ause.?	272,5	
	II	5 p. 196 ^b 10 sq.	61,14 62,4
De caelo	II	11 p. 291 ^b 17 sq.	252,17, 18
358,5

A D D E N D A E T C O R R I G E N D A

- p. 4,1 n. adde λάβοι τ
- p. 5,33 n. lege τὸν β
- p. 9,30 l. ἀπόδεικτικῆς
- p. 10,5 ante Λρ. adde ὁ et in not. 5 ὁ om. Vt
- p. 72,28 l. συλλογισμοί
- p. 79,25 l. ἡ ἔχουσα
- p. 265,17 n. l. συμπεράσματα b
- p. 272,16 n. post πορευόμενος adde B
- p. 273,22 l. δεῖ οὖν, φησίν et in n. pro ‘conicio’ Laur. LXXII 5
- p. 278,9 l. δηλονότι ἄχρηστον, ὅτι et in n. ὅτι Laur. LXXII 5: om. BUT, ibid. 24
n. l. ζητῶμεν
- p. 283,20 ἀμφοτέρων scripserim cf. p. 291,20.32
- p. 357,23. 24 n. l. cf. p. 378,18
- p. 377,15 n. dele alterum om.
- p. 389,30 ὄμοιος scripserim, n. post ὁ adde U
- p. 389,34 l. ὄμοιος
- p. 390,21 l. ἐπεὶ
- p. 392,6 n. l. 7
- p. 433,2 n. l. ἀν ἦ t.

ΑΙ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ¹⁾

ἢ ἀμφότεραι προσδιωρισματι

ἢ ἀμφότεραι καὶ δύο,

ἢ ἀμφότεραι
καταφατικαί

ἢ ἡ μὲν καταφατικὴ
ἢ ὁ ὅτι αποφατική

ἢ ἡ μεῖζων κατα-
φατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων
ἀποφατική

ἢ ἡ μὲν καθόλου ἢ δὲ μερική

ἢ ὁ εἰς τὸν κατιόγονον
ἢ δὲ ἐλάττων μερική

ἢ ἀμφότεραι
ἀποφατικαί

ἢ ἡ ἐλάττων καθόλος,
ἢ δὲ μεῖζων μερική

ἢ ἀμφότεραι
καταφατικαί

ἢ ἀμφότεραι
ἀποφατικαί

ἢ ἡ μεῖζων κατα-
φατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων
ἀποφατική

ἢ ἡ ἐλάττων καθόλος,
ἢ δὲ μεῖζων μερική

ἢ ἀμφότεραι
καταφατικαί

ἢ ἡ ἐλάττων καθόλος,
ἢ δὲ μεῖζων μερική

ἢ ἀμφότεραι
καταφατική

ἢ ἡ μείζων κατα-
φατική ἢ δὲ ἀποφατική
ἀποφατική

ἢ ἀμφότεραι ἀπροσδιόριστοι

ἢ ἡ μείζων κατα-
φατική ἢ δὲ ἐλάττων
ἀποφατική

ἢ ἡ μείζων κατα-
φατική ἢ δὲ ἐλάττων
ἀποφατική

ἢ ἡ μὲν προσδιωρισμένη ἢ δὲ ἀπροσδιόριστος²⁾
ἢ τῷ καθόλῳ

ἢ ἡ μείζων προσδιω-
ρισμένη ἢ δὲ ἐλάτ-
των ἀπροσδιόριστος

ἢ ἡ ελάττων προσ-
διωρισμένη ἢ δὲ μεί-
ζων ἀπροσδιόριστος

ἢ ἡ μείζων κατα-
φατική ἢ δὲ μείζων
ἀποφατική

ἢ ἡ μείζων κατα-
φατική ἢ δὲ ἐλάττων
ἀποφατική

ἢ ἡ μείζων κατα-
φατική ἢ δὲ μείζων
ἀποφατική

ἢ ἡ μείζων κατα-
φατική ἢ δὲ ἐλάττων
ἀποφατική

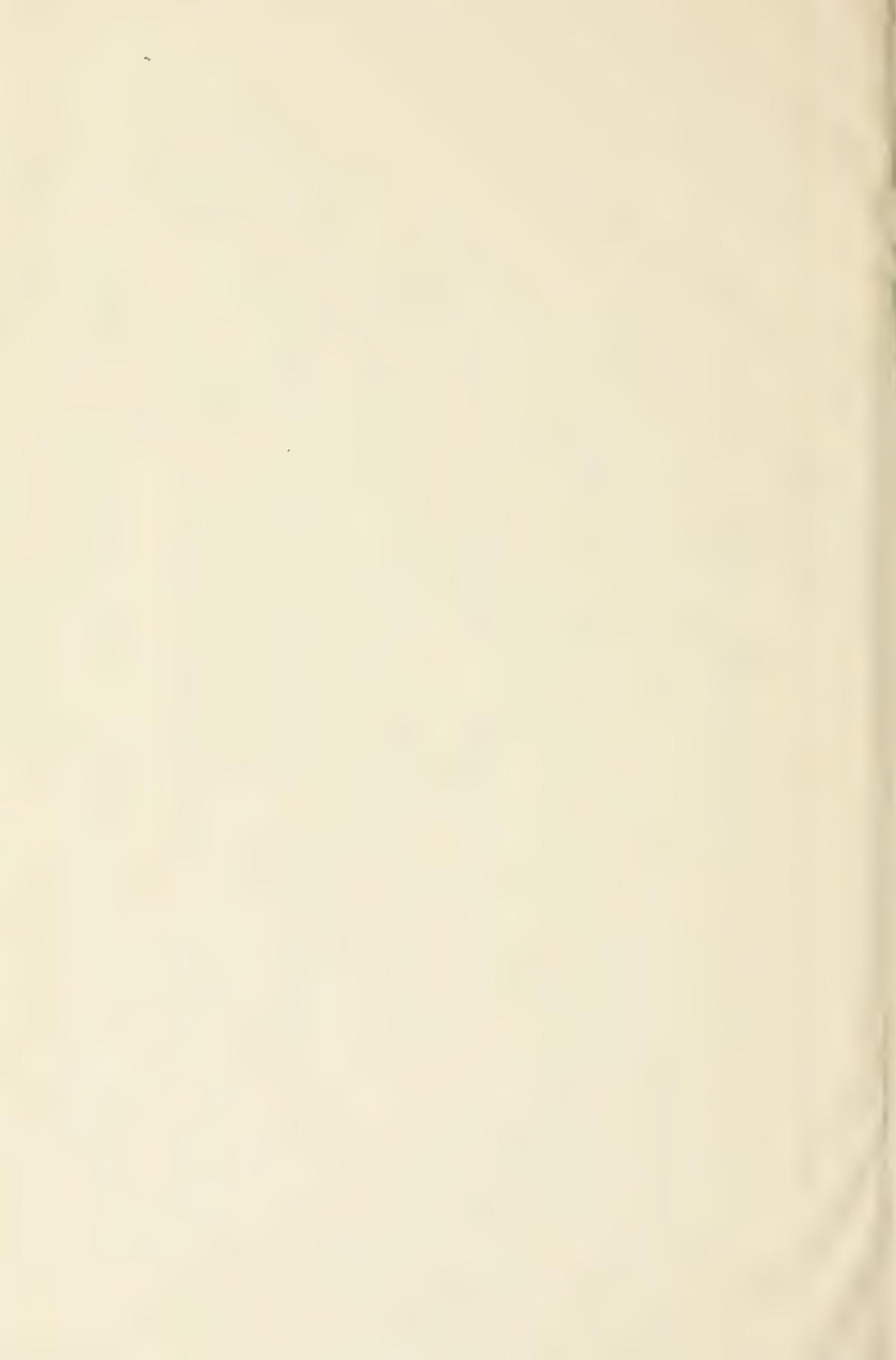
ἢ ἡ μείζων κατα-
φατική ἢ δὲ μείζων
ἀποφατική

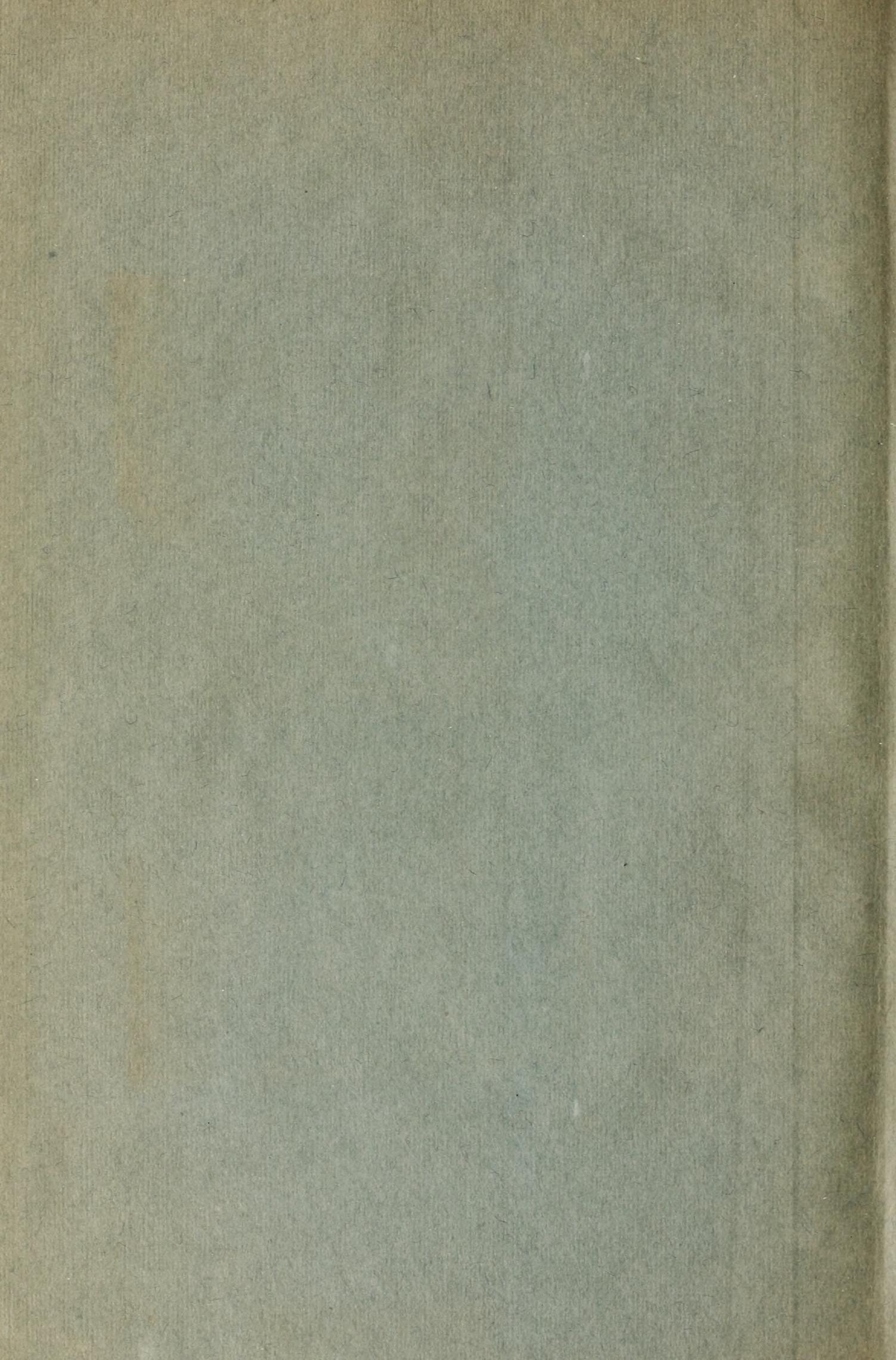
τῆς οὐκέται τοῦτον

η̄ η̄ μετέρα
μεταφράσαι
μεταφράσαι

1) conspectum dedi e Pt: om. QV ante αῖ inscr. τὸ πρῶτον κλέος (an σκέλος ? cf. p. 69,13) τῆς διαρέσεως P
2) ante η̄ η̄ μὲν inscr. τὸ δεύτερον κλέος (σκέλος ?) τῆς διαρέσεως P

Comment. Arist. XII 2 Philop. in Anal. Prior.

PA Commentaria in Aristotelem
3902 graeca
A25
1882
v.13
pars.1-2

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

